PACHET

ÎNTOARCEREA ACASĂ

DE ORSON SCOTT CARD

CĂRȚILE 1 - 5

Pachetul conține titlurile:

Amintirea Pământului - Chemarea Pământului

Navele Pământului - Din nou pe Pământ

Întoarecerea acasa

Orson Scott Card
Întoarcerea Acasă

Orson Scott Card s-a născut la 24 august 1951, în Richland, Washington. Descinde din primii mormoni americani şi a fost misionar în Brazilia pentru Biserica lui Isus Cristos a Sfinţilor din Zilele din Urmă. Şi-a început cariera literară ca poet, apoi a fost atras de dramaturgie şi a adaptat opere literare pentru teatrul radiofonic, după care a scris piese originale. După ce și-a înființat propria companie teatrală, Card a lucrat în postul de corector, apoi de redactor la editura BYU Press. A devenit scriitor liber-profesionist după ce a semnat primele contracte pentru două romane SF. *Jocul lui Ender* continuarea sa, *Vorbitor în numele morţilor,* au primit premiile Hugo și Nebula, Card fiind astfel singurul câştigător al celor mai importante premii SF, în doi ani consecutivi. De asemenea, a obţinut Premiul John W. Campbell pentru cel mai bun tânăr autor în 1978. Dintre lucrările sale amintim: *Jocul lui Ender* (premiile Nebula, 1985, Hugo şi SF Chronicle în 1986), „Hatrack River" (Premiul World Fantasy, 1987), *Vorbitor în numele morţilor (premise* Nebula, 1986, Hugo, Locus şi SF Chronicle în 1987 şi Kurd Laßwitz, Germania, 1989), „Eye for Eye" (premiile Hugo, 1988 şi Seiun, Japonia, 1989), *Seventh Son* (premiile Mythopoeic Society şi Locus în 1988 şi Ditmar, Australia, 1989); *Red Prophet* (Premiul

Locus, 1989), „Lost Boys” (Premiul Locus, 1990), *How to Write Science Fiction and Fantasy* (Premiul Hugo, 1991), *Maps in a Mirror: The Short Fiction of Orson Scott Card* (Premiul Locus, 1991), „Jocul lui Ender” (Premiul Ignotus, Spania, 1994), *Alvin Journeyman* (Premiul Locus, 1996), *Patwatch: The Redemption of Christopher Columbus* (Premiul Geffen, Israel, 1999); *The Chronicles of Alvin Maker* (Premiul Imaginaire, Franța, 1999), *Umbra lui Ender* (Premiul Geffen, Israel, 2001). În prezent, Card lucrează la scenariul unui film inspirat de *Jocul lui Ender.*

Amintirea Pământului

Mulțumiri

Realizarea acestui roman mi-a creat multe datorii, unele mai evidente decât altele.

Soţia mea, Kristine, a fost ca întotdeauna primul meu cititor; însă la această carte a contribuit şi fiul nostru cel mare, Geoffrey, care s-a dovedit a fi un cititor cu o mare intuiţie şi un editor cu ochi buni pentru detalii, în lume există mult prea puţini editori buni. Sunt mândru că am descoperit încă unul.

De asemenea, trebuie să mulţumesc prietenilor care au lucrat alături de mine la alte proiecte şi care au aşteptat răbdători până am terminat această carte, pentru a mă putea întoarce la

treburile prea îndelung amânate. Şi mulţumesc iarăşi, ca întotdeauna, agentului meu Barbara Bova, care dovedeşte că *este* posibil să faci afaceri bune cu un prieten bun.

Diminutive

Majoritatea numelor au diminutive sau forme familiare. De exemplu, rudele lui Gaballufix, prietenii apropiaţi, soţia actuală şi fostele soţii îi pot spune Gabya. Alte diminutive sunt prezentate mai jos. (În plus, pentru că aceste nume sunt atât de neobişnuite, numele personajelor femei sunt scrise cu caractere italice):

Dhelembuvex - Dhel
Dol - Dolya
Drotik - Dorya
Eiadh - Edhya
Elemak - Elya
Hosni - Hosya
Hushidh - Shuya
Issib - Issya
Kokor - Koya
Luet - Lutya
Mebbekew - Meb
Nafai - Nyef
Obring - Briya
Rasa
Rashgallivak - Rash

Roptat - Rop
Sevet - Sevya
Shedemei - Shedya
Truzhnisha - Truzhya
Vas - Vasya
Volemak - Volya
Wetchik -
Zdorab – Zodya

Ghid pentru pronunţarea numelor

Atunci când citiţi această poveste pentru dumneavoastră în linişte nu prea contează dacă pronunţaţi numele personajelor în mod corect. Dar pentru cei interesaţi, iată câteva informaţii privind pronunţarea acestor nume.

Regulile formării vocalelor în limba vorbită în Basilica cer ca în majoritatea substantivelor, inclusiv numele proprii, cel puţin una dintre vocale să fie pronunţată cu un *y* la început. La nume poate fi vorba despre oricare dintre vocale şi sunt permise schimbări în funcţie de preferinţele celui care vorbeşte. Astfel numele lui Gaballufix poate fi pronunţat *Gyah*-BAH-loo-fix sau Gah-BAH-*lyoo*-fix; întâmplător Gaballufix însuşi preferă să-l pronunţe Gah-BAH-*lyoo*-fix, şi desigur majoritatea oamenilor urmează acest obicei.

Dhelembuvex [thel-EM-byoo-vex]
Dol [DYOHL]

Drotik [DROHT-yik]
Eiadh [AY-yahth]
Elemak [EL-yeh-mahk]
Hosni [HYOZ-nee]
HushM [HYOO-sheeth]
Issib [IS-yib]
Kokor [RYOH-kor]
Luet [LYOO-et]
Mebbekew [MEB-bek-kyoo]
Nafai [NYAH-fie]
Obring [OB-rying]
Rasa [RAHZ-yah]
Rashgallivak [rahsh-GYAH-lih-vahk]
Roptat [ROPE-tyaht]
Sevet [SEV-yet]
Shedemei [SHYED-di-may]
Truzhnisha [troozh-NYEE-shah]
Vas [VYAHS]
Volemak [VOHL-yeh-mak]
Wetchik [WET-chyick]
Zdorab [ZDOR-yab]

Prolog

Computerul principal al planetei Harmony se temea. Nu într-un fel pe care o ființă umană l-ar recunoaște: palme umede, gură uscată, nod în stomac. Era doar o mașină fără părți în mișcare, trăgându-și energia din soare și informațiile de la sateliți, din memoria sa și din mințile a jumătate

de miliard de oameni. Şi totuşi putea simţi un fel de teamă, un sentiment că lucrurile îi scăpau de sub control, că nu mai avea puterea să influenţeze lumea aşa cum o făcuse cândva.

Ceea ce simţea era, pe scurt, teama de moarte. Nu de propria moarte, căci computerul principal nu avea un ego şi nu-i păsa dacă avea să continue să existe sau nu. Dar avea o misiune, programată cu milioane de ani în urmă, aceea de a fi gardianul acestei lumi. Dacă ar deveni atât de slab încât nu şi-ar mai putea îndeplini misiunea, atunci, fără nicio îndoială – toate prognozele pe care era capabil să le facă îi confirmau acest lucru în decursul câtorva mii de ani omenirea avea să fie din nou confruntată cu singurul duşman care o putea distruge: omenirea însăși, înarmată cu arme care ar fi putut ucide o întreagă planetă.

Acum e momentul, decise computerul principal. Trebuie să acţionez acum, cât mai am ceva influenţă în lume, altfel lumea va muri iarăși.

Însă computerul principal nu avea nicio idee despre *cum* să acţioneze. Unul dintre simptomele declinului său era chiar confuzia care îl împiedica să fie capabil să ia o decizie. Nu putea avea încredere în propriile sale concluzii, chiar dacă ar fi reușit să ajungă la una. Avea nevoie de îndrumare. Avea nevoie să fie lămurit, reprogramat sau poate chiar înlocuit cu o maşină mai sofisticată, mai capabilă să facă faţă noilor provocări care apăreau în cadrul rasei umane.

Necazul era că exista o singură sursă în care putea avea încredere că îi va da sfaturi corecte, iar această sursă era atât de îndepărtată, încât Sufletul Suprem ar fi trebuit să meargă până acolo ca să le obţină. Cândva, Sufletul Suprem fusese capabil de mişcare, dar asta se întâmpla cu patruzeci de milioane de ani în urmă, şi chiar în interiorul unui câmp de stază ar fi suferit deteriorări. Sufletul Suprem nu-şi putea asuma căutarea de unul singur. Avea nevoie de ajutor uman.

Timp de două săptămâni computerul principal căută prin vasta sa bază de date, evaluând potenţiala utilitate a fiecărui om aflat în viaţă. Majoritatea erau prea proşti sau nereceptivi; dintre cei care încă mai puteau recepţiona comunicaţiile directe de la computerul principal, numai puţini se aflau într-o poziţie care să le permită să facă ceea ce trebuia.

Astfel computerul principal îşi îndreptă atenţia asupra câtorva oameni din anticul oraş Basilica. În întunericul nopţii, când unul dintre sateliţii cei mai de încredere ai computerului principal trecu pe deasupra sa, el îşi începu munca, transmiţând un flux constant de informaţii şi instrucţiuni într-o bandă îngustă celor care ar fi putut fi de folos în efortul de salvare a lumii numite Harmony.

1
Casa tatălui

Se trezi înainte de apariţia zorilor pe salteaua din casa tatălui său. Nu i se mai permitea să doarmă în casa mamei, având paisprezece ani. Nicio femeie respectabilă din Basilica nu şi-ar fi adus fiica în casa Rasei dacă acolo ar fi locuit un băiat de paisprezece ani – în special de când Nafai începuse brusc să crească, la vârsta de doisprezece ani, şi nu dădea niciun semn că s-ar opri, deşi avea deja aproape doi metri înălţime.

Chiar ieri o auzise pe mama sa vorbind cu prietena ei Dhelembuvex.

— Lumea începe să se întrebe când o să-i găseşti o mătuşică, spusese Dhel.

— E doar un copil încă, zisese mama.

Dhel hohotise.

— Rasa, draga mea, îţi e *aşa* de frică să îmbătrâneşti încât nu poţi admite că băieţelul tău a devenit bărbat?

— Nu e teama de vârstă, replicase mama. O să fie destul timp pentru mătuşici şi soţii şi toate astea atunci când o să se gândească el însuşi la aşa ceva.

— O, el deja *se gândeşte* la asta, spusese Dhel. Doar că nu vorbeşte *cu tine.*

Era destul de adevărat; Nafai se înroşise la faţă când o auzise, şi roşi din nou când îşi aminti. Cum de ştia Dhel, privindu-l doar pentru o clipă în acea

zi, că gândurile sale se îndreptau atât de des asupra „acelui lucru”? Dar nu, Dhel nu ştia fiindcă văzuse ceva la Nafai. Ştia pentru că ea cunoştea bărbaţii. E vârsta, gândi Nafai. Toţi băieţii încep să aibă astfel de gânduri cam la vârsta lui. Oricine poate arăta spre un mascul care are aproape doi metri înălţime, dar nu i-a crescut încă barba și să spună: „Băiatul se gândeşte la sex în momentul ăsta”; şi în majoritatea cazurilor aşa şi este.

Dar eu *nu* sunt ca ceilalţi, cugetă Nafai. Îl aud pe Mebbekew şi pe prietenii lui discutând, şi mi se face greaţă. Nu-mi place să mă gândesc la femei cu atâta cruzime, măsurându-le ca pe nişte iepe pentru a vedea la ce ar putea fi utile. Un animal din herghelie sau unul de călărit? Merge la pas sau putem galopa? S-o ţin în grajd sau s-o scot s-o arăt prietenilor?

Nafai nu se gândea deloc în felul acesta la femei. Poate pentru că era încă la şcoală, discutând zilnic cu femeile subiecte intelectuale. Nu sunt îndrăgostit de Eiadh pentru că e cea mai frumoasă fată din Basilica şi probabil chiar din întreaga lume. Sunt îndrăgostit de ea pentru că putem sta de vorbă, pentru felul în care gândeşte, pentru sunetul glasului ei, pentru felul în care îşi înalţă capul când ascultă o idee cu care nu e de acord, şi cum îşi sprijină mâna pe a mea atunci când vrea să mă convingă de ceva.

Nafai îşi dădu seama brusc că cerul începea să se lumineze dincolo de fereastră şi că el zăcea în

pat visând la Eiadh, iar dacă ar fi avut minte, s-ar fi ridicat şi s-ar fi dus în oraş ca s-o *vadă* în persoană.

Mai uşor de gândit decât de făcut. Se sculă, îngenunche lângă saltea, îşi lovi pieptul şi coapsele goale închinându-i durerea Sufletului Suprem, apoi îşi rulă patul şi-l puse în cutia lui din colţ. Nu am nevoie cu adevărat de pat, îşi zise Nafai. Dacă aş fi un bărbat adevărat, aş putea dormi pe podea şi nu m-ar deranja. Aşa aş deveni la fel de dur şi de suplu ca tata. Ca Elemak. La noapte n-o să mai folosesc patul.

Ieşi în curte la rezervorul de apă. Îşi cufundă mâinile în mica chiuvetă, umezi săpunul şi se frecă peste tot. Aerul era rece şi apa şi mai rece, dar el se prefăcu că nu observă până fu plin de clăbuc. Ştia că acea răcoare nu era nimic faţă de ceea ce avea să se întâmple într-o clipă. Se aşeză sub duş şi întinse mâna după şnur – apoi ezită, pregătindu-se pentru chinul care urma.

— Of, trage odată, zise Issib.

Nafai se uită în direcţia camerei lui Issib. Plutea în aer în faţa uşii.

— *Ţie* ţi-e uşor să vorbeşti, îi răspunse Nafai.

Issib, fiind infirm, nu putea folosi duşul; flotoarele lui nu trebuiau să se ude. Aşa că unul dintre servitori îi scotea flotoarele şi îi făcea baie în fiecare seară.

— Eşti aşa de copil când vine vorba de apa rece, spuse Issib.

— Aminteşte-mi să-ţi pun nişte apă rece pe ceafă la cină.

— Atât timp cât mă trezeşti cu tremuratul şi clănţănitul tău...

— N-am scos niciun sunet, protestă Nafai.

— M-am hotărât să merg astăzi cu tine în oraş.

— Bun, bun. Vinu-i bun, intonă Nafai.

— Ai de gând să laşi săpunul să se usuce? Îţi face pielea de un alb fermecător, dar după câteva ore începe să te mănânce.

Nafai trase de şnur.

Imediat apa rece ca gheaţa năvăli din rezervorul de deasupra capului. Icni – întotdeauna îl lovea ca un şoc –, apoi se aplecă, se răsuci şi se contorsionă aruncând apă în fiecare părticică şi în fiecare scobitură a corpului ca să îndepărteze săpunul. Avea numai treizeci de secunde ca să se cureţe înainte ca duşul să se oprească, şi dacă nu termina la timp, fie trebuia să-şi petreacă tot restul zilei cu săpunul pe el – şi chiar îl mânca pielea, ca o mie de purici –, *fie* să aştepte câteva minute, îngheţând groaznic, pentru ca micul container al duşului să se reumple din rezervorul cel mare de apă. Niciuna dintre variante nu era indicată, aşa că învăţase de mult rutina atât de bine, încât era întotdeauna curat înainte să se oprească apa.

— Îmi place să privesc dansul ăsta al tău, zise Issib.

— Dans?

— Te-apleci în stânga, îţi clăteşti subţioara, apoi te apleci în partea cealaltă, îţi clăteşti subţioara stângă, te apleci în faţă şi-ţi desfaci bucile să te speli pe fund, şi la urmă te apleci iar pe spate...

— Bine, am înţeles, zise Nafai.

— Serios, cred că e o rutină minunată. Ar trebui s-o arăţi managerului Teatrului Liber. Sau chiar Orchestrei. Ai fi un star.

— Un băiat de paisprezece ani dansând gol sub un şuvoi de apă, râse Nafai. Cred că ar prezenta aceasta în alt fel de teatre.

— Dar oricum în Dolltown! Tot ai fi un succes în Dolltown!

Deja Nafai se ştersese cu prosopul – cu excepţia părului, care îi îngheţa în frig. Ar fi vrut să fugă în camera lui aşa cum făcea când era mic, bâiguind cuvinte fără sens – „uga-buga luga-buga" erau favoritele – în timp ce îşi trăgea hainele pe el şi se freca pentru a se încălzi. Dar acum era bărbat, şi nu era decât toamnă, nu venise încă iarna, aşa că se sili să meargă lejer spre camera lui. Din cauza asta se afla încă în mijlocul curţii, gol-puşcă şi îngheţat, când Elemak trecu prin poartă.

— O sută douăzeci şi opt de zile, zbieră el.

— Elemak, strigă Issib. Te-ai întors!

— Nu mulţumită tâlharilor de pe coline, zise Elemak. Se duse drept la duş, scoţându-şi hainele din mers. Au atacat cu doar două zile în urmă, mult prea aproape de Basilica. Cred că de data asta l-am ucis pe unul dintre el.

— Nu știi dacă l-ai ucis sau nu? întrebă Nafai.

— Am folosit pulsul, bineînțeles.

Bineînțeles? se gândi Nafai. Să folosești o armă de vânătoare împotriva unei *persoane*?

— L-am văzut prăbușindu-se, dar nu m-am întors să verific, așa că poate doar s-a împiedicat și a căzut exact în momentul în care am tras eu.

Elemak trase de șnurul dușului *înainte* de a se săpuni. În clipa în care apa îl lovi urlă, apoi execută propriul lui dans de spălare, scuturând capul și împrăștiind apa prin toată curtea în timp ce bălmăjea „uga-buga luga-buga" ca un copil mic.

Pentru Elemak era în regulă să se poarte așa. Avea acum douăzeci și patru de ani, tocmai își adusese înapoi în siguranță caravana din expediția de cumpărare de plante exotice din orașul junglei Tish-chetno, prima dată când cineva din Basilica se ducea *acolo* după ani de zile, și era posibil să fi ucis un tâlhar pe drum. Nimeni nu se putea gândi la Elemak altfel decât ca la un bărbat. Nafai cunoștea regulile: când un bărbat se poartă ca un copil, e copilăros și toată lumea e încântată; când un băiat se poartă în același mod, e o copilărie și toată lumea îl sfătuiește să fie bărbat.

Acum Elemak se săpunea. Nafai – înțepenit de frig, chiar și cu brațele strânse în jurul pieptului – tocmai voia să intre în cameră și să-și ia hainele, când Elemak începu din nou să vorbească.

— Ai crescut de când am plecat, Nyef.

— Cam asta fac în ultimul timp.

— Îţi stă bine. Ai muşchi destul de frumoşi. Semeni cu bătrânul în părţile lui bune. Însă ai faţa mamei tale.

Lui Nafai îi plăcea nuanţa de aprobare din glasul lui Elemak, dar era puţin înjositor să stea acolo dezbrăcat ca o pasăre jumulită în timp ce fratele său îl măsura.

Issib, desigur, făcea situaţia şi mai rea.

— Din fericire a moştenit de la Tata cel mai important lucru, zise.

— Păi, *toţi* avem asta, replică Elemak. Toţi copiii bătrânului au fost băieţi – sau cel puţin toţi copiii lui despre care *ştim.*

Râse.

Nafai ura când Elemak vorbea aşa despre Tata. Toată lumea ştia că Tata era un bărbat cast care făcea sex numai cu soţia lui legitimă. Iar în ultimii cincisprezece ani soţia lui fusese Rasa, mama lui Nafai şi a lui Issib, contractul fiind reînnoit în fiecare an. Era atât de credincios, încât femeile renunţaseră să mai vină în vizită şi să facă aluzii despre disponibilitate atunci când contractul se apropia de final. Desigur, Mama îi era la fel de credincioasă chiar dacă existau încă o mulţime de bărbaţi care o asaltau cu daruri şi aluzii – dar aşa sunt bărbaţii, consideră fidelitatea chiar mai atrăgătoare decât zburdălnicia, de parcă Rasa îi rămânea fidelă lui Wetchik numai ca să-i momească pe ei. De asemenea, căsătoria cu Rasa

însemna să împartă ceea ce unii considerau cea mai bună casă și ceea ce toți apreciau a fi cea mai bună *vedere* din Basilica. Niciodată nu mă voi căsători cu o femeie numai pentru casa ei, gândi Nafai.

— Ești nebun sau ce? întrebă Elemak.

— Cum?

— Aici e rece ca un sfârc de vrăjitoare, iar tu stai acolo ud și cu fundul gol.

— Mda, făcu Nafai. Dar nu alergă în cameră – ar fi însemnat să admită că îl deranja frigul. Așa că mai întâi rânji către Elemak: Bine-ai venit acasă.

— Nu fi așa un fanfaron, Nyef, zise Elemak. Știu că mori de frig – ți se contractă părțile atârnătoare.

Nafai se îndreptă agale spre cameră și-și trase pe el pantalonii și tricoul. Îl deranja cu adevărat faptul că Elemak părea să știe întotdeauna ce se petrecea în capul lui. Elemak nu și-ar fi imaginat niciodată că poate Nafai era atât de călit și de bărbat încât pur și simplu nu-i păsa. Nu, Elemak presupunea întotdeauna că dacă Nafai făcea ceva bărbătesc era doar teatru. Bineînțeles, *era* teatru, așa că Elemak avea dreptate, dar asta nu făcea decât ca totul să fie și mai enervant. Cum devin oamenii bărbați, dacă nu jucând teatru până când devine un obicei și în final caracterul lor? În afară de asta, nu era *întru totul* teatru. Pentru un minut, văzându-l din nou acasă pe Elemak, auzindu-l vorbind despre faptul că probabil ucisese un om în timpul călătoriei, Nafai uitase că îi era frig, uitase

totul.

În uşă apăru o umbră. Era Issib.

— Nu trebuia să-l laşi să se ia aşa de tine, Nafai.

— Ce vrei să spui?

— Să te înfurii aşa. Când te tachinează.

Nafai era sincer nedumerit.

— Cum adică să mă înfurii? Nu eram furios.

— Când a făcut gluma aia despre cât îţi e de frig, zise Issib. Credeam că o să-ţi pierzi controlul şi o să-l pocneşti în cap.

— Dar nu eram furios.

— Atunci eşti un caz autentic de boală mintală, băiete. *Eu* credeam că erai furios. *El* credea că erai furios. *Sufletul Suprem* credea că erai furios.

— Sufletul Suprem ştie că nu eram deloc supărat.

— Atunci învaţă să-ţi controlezi faţa, Nyef, pentru că se pare că exprimă emoţii pe care tu nu le simţi. Imediat ce i-ai întors spatele a arătat degetul, aşa de furios a crezut că erai.

Issib plecă plutind. Nafai îşi încălţă sandalele şi-şi încrucişă şireturile peste pantaloni. Moda printre tinerii din Basilica era să poarte şireturi lungi până la coapse şi să le lege exact sub scrot, dar Nafai scurtase şireturile şi le purta la înălţimea genunchiului, ca un muncitor serios. Faptul că aveau un nod gros de piele între picioare îi făcea pe tineri să se fudulească, legănându-se în timpul mersului, încercând să împiedice coapsele să se frece şi să se irite de la nod. Nafai nu se legăna şi

dispreţuia întreaga idee a unei mode care făcea hainele *mai puţin* confortabile.

Bineînțeles, respingerea modei însemna că nu se integra bine printre băieţii de vârsta lui, dar pe Nafai nu prea îl deranja asta. El se bucura cel mai mult de compania femeilor, iar femeile ale căror opinii le preţuia erau cele care nu erau influenţate de frivolităţile modei. Eiadh, de exemplu, i se alăturase deseori ridiculizând sandalele cu şireturi înalte.

— Imaginează-ţi-i purtând astea *călare pe cal,* spusese ea odată.

— E suficient să transforme un taur într-un bou, replicase Nafai zeflemitor, şi Eiadh râsese şi apoi repetase gluma de mai multe ori pe parcursul zilei.

Dacă pe lume exista o astfel de femeie, de ce s-ar mai osteni un bărbat cu mode prosteşti?

Când Nafai ajunse în bucătărie, Elemak tocmai băga în cuptor o budincă rece de orez. Budinca părea destul de mare ca să-i hrănească pe toţi, dar Nafai ştia din experienţă că Elemak intenţiona să păstreze totul pentru el. Călătorise luni de zile, mâncând mai mult mâncare rece, deplasându-se numai noaptea – Elemak avea să mănânce întreaga budincă din vreo șase înghițituri și apoi se va trânti în pat şi va dormi până a doua zi în zori.

— Unde-i tata? întrebă Elemak.

— Într-o scurtă călătorie, zise Issib, care spărgea ouă crude peste pâinea prăjită, pregătindu-le să le

bage în cuptor. O făcea cu destulă îndemânare, având în vedere că simplul gest de a apuca un ou cu o mână îi consuma toate puterile. Ţinea oul la câţiva centimetri de masă, apoi încorda exact muşchiul necesar ca să elibereze flotorul care îi susţinea braţul, făcându-l să cadă cu tot cu ou pe tăblia mesei. Oul se spărgea exact cum trebuie – la perfecţie –, apoi el încorda alt muşchi, flotorul îi ridica braţul deasupra farfuriei, unde desfăcea oul cu cealaltă mână şi îl vărsa peste pâinea prăjită. Nu erau multe lucruri pe care Issib să nu le poată face pentru sine, flotoarele având grijă în locul lui de gravitaţie. Dar asta însemna că Issib nu va putea călători niciodată aşa cum făceau Tata şi Elemak şi uneori Mebbekew. O dată, când se îndepărtase de câmpul magnetic al oraşului, Issib trebuise să meargă în scaunul lui, o maşină greoaie cu care nu putea decât să se deplaseze dintr-un loc în altul. Nu-l ajuta să *facă* nimic. Departe de oraş, legat de scaun, Issib era *cu adevărat* infirm.

— Unde-i Mebbekew? întrebă Elemak.

Budinca era gata – arsă, de fapt, dar aşa mânca Elemak întotdeauna micul dejun, fiert până când era atât de moale, încât nu mai avea nevoie de dinţi să-l mestece. Nafai presupunea că era din cauză că aşa îl putea înghiţi mai repede.

— Îşi petrece noaptea în oraş, zise Issib.

Elemak râse.

— Asta o să spună el când o să se întoarcă. Dar

cred că Meb doar ară şi nu seamănă nimic.

Pentru un bărbat de vârsta lui Meb era doar un singur mod de a-şi petrece noaptea între zidurile Basilicăi, anume dacă o femeie îl primea în casa ei. Elemak îl putea tachina pentru că Mebbekew pretindea că are mai multe femei decât el, dar Nafai văzuse cum se purta Meb cel puţin cu *unele* dintre ele. Mebbekew nu trebuia să se prefacă însă că îşi petrece noaptea în oraş; probabil accepta mai puţine invitaţii decât primea.

Elemak luă o înghiţitură uriaşă de budincă. Apoi ţipă, deschise gura, şi turnă vin direct din carafa de pe masă.

— Fierbinte, zise el când putu să vorbească din nou.

— Nu-i întotdeauna aşa? întrebă Nafai. Intenţionase să fie o glumă, o vorbă de duh între fraţi. Dar din anumite motive Elemak înţelese complet greşit, ca şi cum Nafai l-ar fi făcut prost pentru că luase acea înghiţitură.

— Ascultă, băieţaş, zise Elemak, când o să fii pe drumuri mâncând hrană rece şi dormind în praf şi noroi două luni jumate, poate că o să uiţi şi tu cât de fierbinte poate fi o budincă.

— Îmi pare rău. N-am vrut să spun nimic rău.

— Doar fii atent de cine îţi baţi joc, zise Elemak. Eşti numai fratele meu *vitreg,* la urma urmelor.

— Aşa e, rosti Issib vesel. Are acelaşi efect şi asupra fraţilor buni.

Evident, Issib încerca să îndulcească lucrurile şi

să împiedice izbucnirea unui scandal.

Elemak părea destul de dornic să continue.

— Îmi imaginez că ţi-e mai greu *ţie,* zise. Bine că tu eşti un infirm, iar Nafai ăsta probabil n-a împlinit încă optsprezece ani.

Dacă remarca despre infirmitate îl răni pe Issib, el nu o arătă. Însă pe Nafai îl înfurie. Issib încerca să facă pace, iar Elemak îl insulta pentru asta cu uşurinţă. Aşa că, dacă Nafai nu avusese înainte nici cea mai mică intenţie de a porni o ceartă, *acum* era gata pentru una. Faptul că Elemak îi măsurase vârsta în ani de semănat şi nu în ani de templu era un pretext destul de bun.

— Am paisprezece ani, zise. Nu optsprezece.

— Ani de templu, ani de semănat, replică Elemak. Dacă ai fi cal, ai avea optsprezece.

Nafai se apropie şi se opri la un pas de scaunul lui Elemak.

— Numai că *nu* sunt cal.

— Dar nici bărbat nu eşti. Şi sunt prea obosit ca să te rup în bătaie în clipa asta. Aşa că pregăteşte-ţi micul dejun şi lasă-mă să-l mănânc pe al meu. Se întoarse către Issib: Tata l-a luat pe Rashgallivak cu el?

Nafai fu surprins de întrebare. Cum putea Tata să-l ia cu el pe administratorul proprietăţii, dacă şi Elemak era plecat? Bineînţeles, Truzhnisha putea conduce treburile casei; dar fără Rashgallivak, cine s-ar mai ocupa de sere, grajduri, de comerţ şi de tarabe?

Cu siguranţă nu Mebbekew: el nu era interesat de problemele de fiecare zi ale afacerilor Tatei. Iar oamenii nu ar primi ordine de la Issib: îl priveau cu tandreţe şi cu milă, nu cu respect.

— Nu, Tata l-a lăsat pe Rash responsabil, răspunse Issib. Probabil că în seara asta Rash a dormit la sera rece. Doar ştii că Tata nu pleacă niciodată până nu se asigură că totul e în ordine.

Elemak îi aruncă o privire scurtă şi piezişă lui Nafai.

— Mă întrebam doar de ce unii au ajuns aşa cu nasul pe sus.

Atunci Nafai pricepu: întrebarea lui Elemak era de fapt un compliment pe dos: se întreba dacă Tata îl lăsase pe Nafai şef în absenţa lui. Şi era limpede că lui Elemak nu-i plăcea ideea ca Nafai să conducă vreo parte a afacerilor cu plante rare ale familiei Wetchik.

— Nu mă interesează să preiau comerţul cu buruieni, zise Nafai, dacă asta te îngrijorează.

— Nu mă *îngrijorează* nimic. Nu e timpul să pleci la şcoala Mamei? O să se sperie că băieţelul ei a fost jefuit şi bătut pe drum.

Nafai ştia că ar trebui să lase înţepătura lui Elemak fără răspuns, că n-ar trebui să continue să-l provoace. Ultimul lucru pe care şi-l dorea era să şi-l facă duşman pe Elemak. Dar simplul fapt că îl admira atât de mult, că voia să fie ca el, făcea imposibil ca Nafai să nu răspundă la bătaia de joc. Îndreptându-se spre poartă, se întoarse să spună:

— Am scopuri mult mai înalte în viață decât să mă furișez împușcând tâlhari, să dorm cu cămilele și să car plante din tundră la tropice și plante tropicale pe gheţari. Îți las ţie jocul ăsta.

Brusc scaunul lui Elemak zbură prin cameră, iar el sări în picioare și din doi pași ajunse să strivească fața lui Nafai de cadrul ușii. Era dureros, dar Nafai abia simţi durerea, sau teama că Elemak l-ar putea răni și mai rău. Avea în schimb un straniu sentiment de triumf. L-am făcut pe Elemak să-și piardă cumpătul. Nu mai poate pretinde că nu merit să fiu luat în seamă.

— Din *jocul* ăsta, cum l-ai numit, se plătește pentru tot ce ai și pentru tot ce ești, șuieră Elemak. Dacă nu ar fi banii pe care Tata, Rash și cu mine îi aducem, crezi că ţi-ar da cineva atenţie în Basilica? Crezi că *mama* ta se bucură de atâta onoare încât să se transfere și *fiilor* ei? Dacă tu crezi asta, atunci înseamnă că nu știi cum merg lucrurile în lume. Mama ta poate să fie capabilă să-și ridice fiicele, dar singurul lucru pe care o femeie îl poate face pentru *fiul* ei este să scoată din el un savant.

Aproape că scuipă cuvântul *savant.*

— Și crede-mă, băiete, asta e tot ce o să fii tu vreodată. Nu știu de ce Sufletul Suprem s-a mai ostenit să-ţi pună părţi bărbătești, fetiţo, pentru că ceea ce o să primești tu pe lumea asta când o să crești va fi ceea ce primește o *femeie.*

Din nou, Nafai știu că ar trebui să tacă și să-i

lase lui Elemak ultimul cuvânt. Dar replica îi veni în minte mai încet decât îi ieşi pe gură.

— Faptul că mă faci femeie este modul tău subtil de a-mi spune că simţi ceva pentru mine? Cred că ai fost pe drum mult prea mult timp dacă *eu* încep să-ţi par irezistibil.

Imediat Elemak îi dădu drumul. Nafai se întoarse, pe jumătate aşteptându-se să-l vadă pe Elemak râzând, scuturând din cap pentru că jocul lor scăpa câteodată de sub control. Însă fratele lui stătea în picioare, roşu la faţă, respirând greu, ca un animal legat cu funia.

— Ieşi din casa asta, zise Elemak, şi nu te mai întoarce cât timp sunt eu aici.

— Nu e casa ta, sublinie Nafai.

— Data viitoare când o să te văd aici o să te omor.

— Haide, Elya, doar ştii că glumeam.

Issib pluti voios între ei şi-şi aruncă greoi un braţ în jurul umerilor lui Nafai.

— Întârziem în oraș, Nyef. Mama chiar își va face griji.

De data asta Nafai avu suficientă logică să-şi ţină gura închisă şi să lase de la el. *Ştia* cum să-şi potolească limba – numai că niciodată nu îşi amintea la timp. Acum Elemak era furios pe el. Putea fi furios zile întregi. Unde o să dorm dacă nu pot merge acasă? se întrebă Nafai. Imediat îi fulgeră prin minte imaginea lui Eiadh şoptindu-i: „De ce nu rămâi la noapte în camera *mea*? La

urma urmelor, cu siguranţă într-o zi o să fim căsătoriţi. O femeie îşi pregăteşte nepoatele favorite ca să fie partenerele fiilor ei, nu-i aşa? Am ştiut asta de când te-am văzut prima oară, Nafai. De ce să mai aşteptăm? La urma urmelor eşti aproape cel mai prostuţ om din toată Basilica."

Nafai ieşi din reverie dându-şi seama că îi vorbea Issib, nu Eiadh.

— De ce îl provoci aşa, spunea Issib, când ştii că uneori abia se poate abţine să nu te omoare?

— Mă gândesc la tot felul de lucruri şi uneori le spun atunci când nu ar trebui, zise Nafai.

— Te gândeşti la lucruri *stupide* şi eşti atât de prost încât le spui de fiecare dată.

— Nu *de fiecare dată.*

— A, adică există lucruri încă şi mai stupide pe care *nu* le spui? Ce minte mai ai şi tu! O comoară!

Issib plutea în faţa lui. Întotdeauna făcea aşa când mergeau pe drumul de coastă, uitând că pentru oamenii care au de-a face cu gravitaţia un ritm mai lent ar fi mai confortabil.

— Îmi place de Elemak, zise Nafai cu un ton nenorocit. Nu înţeleg de ce lui nu-i place de mine.

— O să-l pun să-ţi facă o listă cândva, răspunse Issib. O s-o adaug la sfârşitul propriei mele liste.

2
Casa mamei

De la casa lui Wetchik până în Basilica era un

drum lung, dar familiar. Până la vârsta de opt ani, Nafai parcursese această distanţă în direcţie inversă, când Mama îi ducea pe el şi pe Issib la casa Tatălui în vacanţe. În acele zile traiul în casa unui bărbat era o magie. Tata, cu coama sa de păr alb, părea aproape un zeu – în realitate, până la vârsta de cinci ani Nafai crezuse că Tata *era* Sufletul Suprem. Mebbekew, cu numai şase ani mai mare decât Nafai, fusese întotdeauna un sâcâitor răutăcios şi fără milă, dar în acei ani Elemak era bun şi jucăuş. Mai mare cu zece ani ca Nafai, Elya era deja un bărbat în primele amintiri ale lui Nafai despre casa lui Wetchik; dar, spre deosebire de aspectul eteric al Tatei, el avea înfăţişarea întunecată şi aspră a unui luptător, un bărbat care era blând numai pentru că aşa voia el să fie, nu pentru că ar fi fost incapabil de duritate atunci când era necesar. În acele vremuri Nafai se ruga să i se dea drumul din casa Mamei şi să i se permită să locuiască cu Wetchik – şi cu Elemak. Să-l aibă pe Mebbekew tot timpul prin preajmă ar fi fost preţul inevitabil pentru a locui acolo unde trăiesc zeii.

Mama şi Tata s-au întâlnit amândoi cu el ca să-i explice de ce nu îl lasă să renunţe la şcoală.

— Băieţii care sunt trimişi la taţii lor la vârsta asta sunt cei care nu promit nimic pentru viitor, spusese Tata. Cei care sunt prea violenţi ca să se înţeleagă cu ceilalţi într-o casă de studii, prea lipsiţi de respect ca să continue să trăiască într-o

casă de femei.

— Şi cei proşti se duc în casele taţilor lor la vârsta de opt ani, adăugase Mama. În afară de cunoştinţe elementare de citit și aritmetică, ce nevoie are un prost să înveţe?

Chiar şi acum, amintindu-şi, Nafai simţea o mică împunsătură de plăcere – căci Mebbekew se lăudase adesea că, spre deosebire de Nyef şi Issya, şi Elya pe vremea lui, *Meb* plecase acasă la Tata la opt ani. Nafai era sigur că Meb îndeplinise toate criteriile pentru a se muta de timpuriu într-o casă de bărbaţi.

Așa că reușiseră să-l convingă pe Nafai că era un lucru bun pentru el să stea cu mama lui. Existau şi alte motive – să-i ţină companie lui Issib, prestigiul casei mamei lui, asocierea cu surorile lui –, dar ambiţia lui Nafai era cea care îl determinase să fie mulţumit să rămână. Sunt unul dintre băieţii cu adevărat promiţători. Voi fi preţuit în Basilica, poate în întreaga lume. Poate într-o zi scrierile mele vor fi trimise în cer pentru ca Sufletul Suprem să le împartă la oamenii din celelalte oraşe care vorbesc alte limbi. Poate voi ajunge chiar unul dintre cei mari ale căror idei sunt imprimate în sticlă şi păstrate într-o arhivă, pentru a fi citite pe parcursul întregii istorii a omenirii ca ale unuia dintre titanii de pe Harmony.

Însă, pentru că se rugase din suflet să i se permită să locuiască cu Tata, de la vârsta de opt ani până la treisprezece el şi Issib îşi petrecuseră

aproape fiecare sfârşit de săptămână în casa lui Wetchik, obişnuindu-se cu ea la fel ca şi cu cea a Rasei din oraş. Tata insistase ca ei să muncească din greu, experimentând ceea ce trebuie să facă un bărbat pentru a-şi câştiga existenţa, astfel că vacanţele lor nu erau de fapt vacanţe.

— Studiezi şase zile, munceşti cu mintea în timp ce trupul îşi ia vacanţă. Aici o să lucrezi în grajduri şi în sere, muncind cu trupul pe când mintea învaţă pacea pe care o aduce o muncă cinstită.

Aşa vorbea Tata, un fel de discurs continuu; Mama zicea că adopta acel ton pentru că nu era sigur cum să discute cu naturaleţe cu copiii. Dar Nafai ascultase suficiente conversaţii ale adulţilor ca să ştie că Tata vorbea aşa cu toată lumea în afară de Rasa. Asta demonstra că Tata nu se simţea niciodată în largul lui, niciodată cu adevărat el însuşi, în prezenţa nimănui; dar cu timpul Nafai învăţase de asemenea că, indiferent cât de elevate şi retorice ar fi fost conversaţiile tatălui său, niciodată nu era prost; vorbele lui nu erau niciodată goale, stupide sau ignorante. Aşa vorbeşte un bărbat, gândise Nafai când era mic, şi practicase un stil elegant făcându-şi un scop în a învăţa clasica Emeznetyi la fel de bine ca şi colocviala Basyat care era în general limba artei şi comerţului din Basilica acelor zile. Recent Nafai înţelesese că pentru a comunica eficient cu oamenii reali trebuia să vorbească limba comună – dar ritmul, melodicitatea Emeznetyi încă se mai

simţea în scrierile lui şi se auzea în discursuri. *Chiar şi* în glumele stupide care stârneau mânia lui Elemak.

— Tocmai mi-am dat seama de ceva, zise Nafai.

Issib nu răspunse – se afla destul de departe în faţă, iar Nafai nu era sigur dacă îl putea auzi. Dar Nafai continuă oricum, vorbind încă şi mai încet, fiindcă probabil vorbea cu el însuşi.

— Cred că spun lucrurile alea care îi înfurie pe oameni, nu pentru că în realitate aşa *gândesc,* ci pentru că pur şi simplu am găsit un *mod* isteţ de a le spune. E un fel de artă să cauţi modul perfect de a exprima o idee, şi când îţi vine în minte atunci trebuie s-o spui, pentru că vorbele nu există dacă nu le rosteşti.

— O artă destul de plăpândă, Nyef: Eu aş zice că ar trebui să renunţi la ea înainte să fii omorât.

Deci Issib asculta, în cele din urmă.

— Pentru un tip mare şi puternic, îţi ia cam mult să urci pe Drumul Crestei până la Strada Pieţei, mai adăugă Issib.

— Mă gândeam.

— Zău că ar trebui să înveţi cum să gândeşti şi să şi mergi în acelaşi timp.

Nafai ajunse la capătul drumului unde îl aştepta Issib. Chiar că trândăveam, se gândi. Nici măcar nu gâfâi.

Dar pentru că Issib făcuse o pauză acolo, aşteptă şi Nafai, întorcându-se cum se întorsese şi fratele său să privească în jos spre drumul pe care tocmai

urcaseră. Drumul Crestei purta numele potrivit, căci parcurgea o creastă de deal care cobora către câmpia de coastă străbătută de ape. Era o dimineaţă limpede şi de pe culme se putea vedea până la ocean, o pătură peticită de ferme şi livezi, cârpită cu drumuri şi cu noduri de oraşe şi sate, întinsă ca o cuvertură de pat între munţi şi mare. Privind în josul Drumului Crestei puteau să vadă lungul şir al fermierilor venind la piaţă, conducându-şi animalele. Dacă Nafai şi Issib ar mai fi întârziat chiar şi zece minute, ar fi trebuit să călătorească în gălăgia şi duhoarea de la cai, măgari, catâri şi kurelomi, printre înjurăturile bărbaţilor şi bârfele femeilor. Cândva, acest lucru fusese o plăcere, dar Nafai mersese suficient de mult alături de ei ca să ştie că bârfele şi înjurăturile erau întotdeauna aceleaşi. Nu tot ce provine dintr-o grădină e un trandafir.

Issib se întoarse spre vest, la fel şi Nafai, ca să vadă un peisaj cât se poate de diferit: platoul pietros şi accidentat Besporyadok, tărâmul aproape arid care se întindea până departe spre apus. Cel puţin o mie de poeţi făcuseră aceeaşi observaţie, că soarele se ridică din mare înconjurat de giuvaiere de lumină dansând pe ape, apoi coboară în flăcări roşii la apus, pierzându-se în praful care suflă mereu peste deşert. Dar Nafai considerase întotdeauna, cel puţin în privinţa vremii, că soarele ar trebui să meargă invers. Nu aducea apa din ocean pe pământ – aducea foc

uscat din deşert către mare.

Avangarda mulţimii de negustori se afla acum suficient de aproape ca să poată auzi conducătorii şi măgarii. Aşa că se întoarseră şi Continuară să meargă spre Basilica, unde munţii împăduriţi ai nordului întâlneau deşertul vestului şi litoralul cu grădini din est. Cum cântaseră poeţii acest loc: Basilica, Oraş al Femeilor, Portul Ceţurilor, Grădina cu Ziduri Roşii a Sufletului Suprem, paradisul unde toate apele lumii se adună ca să formeze noi nori, să toarne din nou apă proaspătă peste pământ.

Sau, conform opiniei lui Mebbekew, cel mai bun oraş din lume ca să te regulezi.

Poteca dintre Poarta Negustorilor din Basilica şi casa Wetchik de pe Drumul Crestei nu se schimbase deloc în toţi aceşti ani – Nafai ştia şi dacă se clintea o piatră. Dar când Nafai împlinise treisprezece ani se întâmplase ceva care modificase înţelesul acestui drum. La treisprezece ani chiar şi cei mai promiţători băieţi se duceau să trăiască cu taţii lor, lăsându-şi în urmă şcoala pentru totdeauna. Cei care mai rămâneau erau cei care voiau să renunţe la comerţul bărbaţilor şi să devină învăţaţi. Când Nafai avea opt ani se rugase să locuiască cu tatăl său, la treisprezece ceruse exact invers. Nu, nu m-am decis să devin un învăţat, spusese, dar nici nu m-am decis să *nu* fiu. De ce trebuie să mă hotărăsc acum?

Lasă-mă să locuiesc cu tine, Tată, dacă trebuie –

dar lasă-mă să rămân şi la şcoala Mamei până când lucrurile îmi devin mai limpezi. Nu ai nevoie de mine la munca ta, aşa cum ai nevoie de Elemak. Şi nu vreau să devin un alt Mebbekew.

Aşadar, deşi drumul dintre casa Tatălui şi oraş era neschimbat, acum Nafai îl parcurgea în direcţie opusă. Călătoria nu mai era acum de la casa din oraş a Rasei la ţară şi din nou înapoi; acum era un drum de la casa de la ţară a lui Wetchik spre oraş. Cu toate că de fapt el deţinea mai multe proprietăţi în oraş – toate cărţile lui, hârtiile, uneltele şi jucăriile – şi adesea dormea trei sau patru din cele opt nopţi ale săptămânii acolo, acasă însemna acum casa Tatălui.

Ceea ce era inevitabil. Niciun bărbat din Basilica nu avea ceva cu adevărat al lui; totul venea ca dar de la o femeie. Şi chiar şi un bărbat care, ca Tata, avea toate motivele să se simtă în siguranţă cu aceeaşi parteneră de mulţi ani – nici măcar el nu se putea simţi acasă în Basilica, din cauza lacului. Valea adâncă din inima oraşului – însuşi motivul pentru care oraşul exista – ocupa jumătate din spaţiul dintre ziduri, şi niciun bărbat n-ar fi putut vreodată să meargă acolo, niciun bărbat nu ar fi putut măcar intra în pădurea înconjurătoare suficient de departe ca să întrezărească o sclipire a apei. *Dacă* sclipea. Din câte ştia Nafai, valea era atât de adâncă, încât lumina soarelui nu atingea niciodată apele lacului Basilica.

Niciun loc nu poate însemna vreodată acasă atât

timp cât există în interiorul său o zonă unde îţi este interzis să pătrunzi. Niciun bărbat nu este *cu adevărat* cetăţean în Basilica. Iar eu devin un străin în casa mamei mele.

Elemak vorbise adesea în anii trecuţi despre oraşe în care bărbaţii deţineau totul, locuri unde bărbaţii aveau mai multe soţii şi soţiile nu aveau alegerea reînnoirii contractului de căsătorie, şi chiar despre un oraş unde nu exista deloc căsătorie, ci orice bărbat putea lua orice femeie, iar ei îi era interzis să-l refuze cu excepţia cazului în care era deja însărcinată. Nafai se întreba totuşi dacă vreuna dintre aceste poveşti era adevărată. Căci de ce s-ar supune femeile unui astfel de tratament? Oare femeile din Basilica să fie mai puternice decât cele din orice alt loc? Sau bărbaţii de aici să fie mai slabi sau mai timizi decât cei din alte oraşe?

Brusc acest lucru deveni o problemă presantă.

— Ai dormit vreodată cu o femeie, Issya?

Issib nu răspunse.

— Mă întrebam doar, zise Nafai.

Issib nu spuse nimic.

— Încerc să-mi imaginez ce e atât de minunat la femeile din Basilica dacă un bărbat ca Elya se tot întoarce aici când ar putea trăi în unul dintre acele locuri unde bărbaţii fac ce vor tot timpul.

Abia acum Issib răspunse.

— În primul rând, Nafai, *nu* există locuri în care bărbaţii fac tot timpul ce vor. *Există* locuri unde

bărbații se prefac că fac ceea ce vor, iar femeile se prefac că-i lasă, așa cum femeile de aici se prefac că fac ce vor, iar *bărbații* se prefac că le lasă.

Asta era o idee interesantă. Lui Nafai nu-i trecuse niciodată prin minte că poate lucrurile nu aveau doar o singură latură și nici nu erau atât de simple precum păreau. Dar Issib nu terminase, și Nafai voia să audă continuarea.

— Și în al doilea rând?

— În al doilea rând, Nyef, Mama și Tata mi-au găsit o mătușică acum câțiva ani și, ca să fiu sincer, nu e totul chiar atât de grozav precum se spune.

Nu asta voia Nafai să audă.

— Meb pare să creadă că e.

— Meb n-are creier, zise Issib, el pur și simplu merge acolo unde îl poartă partea lui cea mai protuberantă. Uneori asta înseamnă că-și urmează nasul, dar de obicei nu.

— Cum a fost?

— A fost drăguț. Era foarte dulce. Dar n-am iubit-o.

Issib părea puțin trist din cauza asta.

— Mă simțeam ca și cum mi s-ar fi făcut ceva mie, în loc să facem ceva împreună.

— A fost pentru că...

— Pentru că sunt infirm? Parțial, presupun, cu toate că ea m-a învățat cum să ofer plăcere și a spus că am făcut-o surprinzător de bine. Tu probabil că te-ai bucura la fel ca Meb.

— Sper că nu.

— Mama spune că cei mai buni bărbaţi nu se bucură prea mult de mătuşici, pentru că bărbaţii buni nu vor să primească plăcerea ca o lecţie, ci vor să le fie dăruită liber, din dragoste. Dar a mai spus de asemenea că nici bărbaţilor celor mai răi nu le plac mătuşicile, pentru că nu pot să suporte ca altcineva în afară de ei să deţină controlul.

— Eu nici măcar nu vreau o mătuşică, declară Nafai.

— Mda, grozav. Atunci cum o să înveţi?

— Vreau să învăţ împreună cu partenera mea.

— Eşti un idiot romantic, zise Issib.

— Pe păsări sau pe şopârle nu trebuie să le înveţe nimeni.

— Nafai ab Wetchik mag Rasa, faimosul amant-şopârlă.

— Odată am urmărit o pereche de şopârle făcând asta o oră întreagă.

— Ai învăţat vreo tehnică bună?

— Sigur. Dar nu le poţi utiliza decât dacă ai proporţii de şopârlă.

— De ce?

— Are cam jumătate din lungimea corpului.

Issib râse.

— Imaginează-ţi că ar cumpăra pantaloni.

— Imaginează-ţi cum şi-ar lega sandalele!

— Ar trebui s-o înnozi în jurul taliei.

— Sau s-o arunci peste umăr.

Conversaţia dură cât traversară piaţa, unde

oamenii tocmai începeau să-şi desfacă tarabele, aşteptând sosirea fermierilor de la câmpie. Tata deţinea câteva tarabe în piaţa exterioară, cu toate că niciunul dintre fermierii de la şes nu avea banii sau sofisticarea necesara ca să vrea să cumpere o întreprindere care întâmpina atâtea eforturi ca să supravieţuiască, fără să aducă un câştig care să merite osteneala. Singurele vânzări din piaţa exterioară erau chiar către vânzătorii din Basilica sau, mai rar, către străinii bogaţi care treceau pe acolo în drumul lor înspre sau dinspre oraş. Tata fiind plecat, Rashgallivak ar fi trebuit să supravegheze instalarea, şi bineînţeles că iată-i aranjând o vitrină în interiorul unei mese cu răcire. Îi făcură cu mâna, deşi el abia dacă se uită la ei, fără să dea măcar din cap în semn de recunoaştere. Aşa era Rash – în momente de criză se afla acolo unde era nevoie de el. În acel moment treaba lui era să întindă tarabele, şi acest lucru îi capta toată atenţia. Totuşi nu era aglomeraţie. Cele mai bune vânzări se făceau după-amiaza târziu, când basilicanii căutau daruri impresionante pe care să le ducă soţiilor sau iubitelor lor, sau să-i ajute să câştige inima cuiva.

Meb glumise odată că nimeni nu cumpăra plante exotice pentru sine, întrucât era foarte greu să le ţii în viaţă, ci numai ca daruri pentru că erau foarte scumpe.

— Sunt cadoul perfect, pentru că planta este frumoasă şi impresionantă exact atât timp cât

durează și relația – de obicei cam o săptămână. Apoi planta moare, dacă cele care au primit-o nu ne plătesc pe *noi* să venim să avem grijă de ea. În ambele cazuri, sentimentele lor față de plantă se potrivesc întotdeauna cu sentimentele pentru iubitul care le-a dăruit-o. Fie o iritare constantă pentru că e încă prezent, fie dezgust față de amintirea ofilită. Atunci când o iubire urmează să fie *permanentă,* îndrăgostiții ar trebui să cumpere un copac.

Când Meb începuse să le vorbească așa clienților, Tata îl izgonise de la tarabe. Fără îndoială, exact asta sperase și Meb.

Nafai îi înțelegea dorința de a evita să ajute în afaceri. Nu era nimic amuzant în munca trândavă de a vinde o grămadă de plante temperamentale.

Dacă îmi termin studiile, gândi Nafai, va trebui să lucrez în fiecare zi într-una din slujbele astea mizerabile. Și asta nu va duce nicăieri. Când va muri Tata, Elemak va deveni Wetchik, iar el n-o să mă lase niciodată să conduc propria mea caravană, adică singura parte interesantă a afacerii. Nu vreau să-mi petrec viața în sera caldă, sera uscată sau sera rece, cultivând și altoind și înmulțind plante care vor muri aproape imediat după ce vor fi vândute. Nu e nimic măreț în asta.

Piața exterioară se termina la prima poartă, ușile uriașe stând deschise ca întotdeauna – Nafai se întreba dacă mai pot fi închise vreodată. Nu prea conta, aceasta fusese întotdeauna cea mai bine

păzită poartă pentru că era cea mai aglomerată. Retinele tuturor erau scanate şi verificate cu registrele cetăţenilor şi ale celor care deţineau drepturi. Issib şi Nafai, ca fii de cetăţeni, erau teoretic ei înşişi cetăţeni, chiar dacă nu li se permitea să deţină proprietăţi în interiorul oraşului, şi când aveau să ajungă la vârsta potrivită vor avea drept de vot. Astfel că paznicii îi tratară cu respect când îi lăsară să treacă.

Între poarta exterioară şi cea interioară, între zidurile înalte roşii protejate de paznici pe ambele părţi, oraşul Basilica îşi desfăşura cea mai profitabilă afacere: comerţul cu aur. În realitate, aurul nu deţinea ponderea cea mai mare printre mărfurile vândute şi cumpărate aici, cu toate că existau la fel de mulţi cămătari ca peste tot. Pe piaţa aurului se negocia orice formă de valoare uşor de transportat şi în consecinţă uşor de furat. Bijuterii, aur, argint, platină, baze de date, biblioteci, titluri de proprietate, obligaţiuni, certificate de deţinere de stocuri şi acţiuni: toate erau tranzacţionate aici, şi fiecare gheretă avea computerul ei care raporta operaţiunile în registrul oraşului – computerul principal al oraşului. În realitate, clipirea continuă a display-urilor holografice deasupra tuturor computerelor genera un ciudat efect de scânteiere, astfel încât, indiferent încotro priveai, întotdeauna părea că prinzi o mişcare cu coada ochiului. Meb spunea că de aceea creditorii şi vânzătorii de pe

piaţa aurului erau atât de siguri că cineva îi spiona mereu.

Fără îndoială că majoritatea computerelor de aici îi remarcaseră pe Nafai şi Issib imediat ce retinele lor fuseseră scanate la poartă, transmiţând atât numele lor, cât şi poziţia şi situaţia financiară calculatorului. Într-o zi acest lucru va însemna ceva, Nafai ştia asta, dar pe moment nu avea nicio însemnătate. De când Meb făcuse datorii imense anul trecut când împlinise optsprezece ani, toate creditele familiei Wetchik fuseseră drastic restricţionate, şi întrucât un împrumut era singurul mod în care Nafai putea intra în posesia unei sume importante de bani, nimeni de aici nu era interesat de el. Tata probabil putea să îndepărteze toate acele restricţii, dar întrucât Tata îşi derula toate afacerile cu bani cash, fără să se împrumute niciodată, restricţiile nu aveau cum să-l atingă, împiedicându-l pe Meb să se împrumute şi mai mult. Nafai asistase la plângeri, certuri, îmbufnări şi jeliri care păruseră să dureze luni întregi până când Meb înţelesese în cele din urmă că Tata nu se va îmbuna *niciodată* şi nu-i va permite o independenţă financiară. În ultimele luni Meb fusese destul de tăcut în privinţa asta. Acum ori de câte ori apărea cu haine noi pretindea că erau împrumutate de la prieteni miloşi, dar Nafai se îndoia de asta. Meb cheltuia încă banii ca şi cum i-ar fi avut, şi întrucât Nafai nu şi-l putea imagina pe Meb muncind, nu putea

decât să tragă concluzia că Meb găsise pe cineva care să-l împrumute pe baza anticipatei sale părţi din averea Wetchik.

Ar fi fost stilul lui Meb – să se împrumute în baza morţii Tatei. Dar Tata era încă un bărbat sănătos şi viguros, în vârstă de numai cincizeci de ani. La un moment dat creditorii lui Meb vor obosi să mai aştepte, iar Meb va fi nevoit să vină din nou la Tata, implorându-l să-l scape de datorii.

La poarta interioară trecură printr-o altă verificare a retinei. Pentru că erau cetăţeni, iar computerele arătau nu numai că nu cumpăraseră nimic, dar nici nu se opriseră pe la vreun magazin, nu era necesar să li se scaneze corpul pentru ceea ce era eufemistic numit „împrumuturi neautorizate". În câteva clipe trecură prin poartă, ajungând în oraşul propriu-zis.

Mai precis, intrară în piaţa interioară. Era aproape la fel de largă ca piaţa originară, dar aici asemănarea se oprea, căci în loc să vândă carne şi hrană, baloturi de pânză şi legături de buşteni, pe piaţa interioară se vindeau produse finite: prăjituri şi îngheţată, mirodenii şi ierburi, mobilă şi garnituri de pat, draperii şi tapiserii, cămăşi şi pantaloni frumos cusuţi, sandale pentru picioare, mănuşi pentru mâini, inele pentru degetele de la picioare, de la mâini şi pentru urechi şi alte fleacuri exotice, animale şi plante, aduse cu mari cheltuieli şi riscuri din toate colţurile lumii. Aici Tata oferea cele mai preţioase plante, ţinându-şi

magazinele deschise zi şi noapte.

Dar niciunul dintre acestea nu îl atrăgea pe Nafai în mod special – toate erau la fel pentru el, după ce trecuse atâţia ani prin piaţă cu atât de puţini bani. Pentru el tot ceea ce conta erau numeroasele tarabe care vindeau myachik-uri, mici bile de sticlă conţinând înregistrări de muzică, dansuri, sculpturi, picturi, tragedii, comedii şi fapte reale recitate ca nişte poeme, jucate ca piese de teatru sau cantate în opere; şi lucrări ale istoricilor, oamenilor de ştiinţă, filosofilor, oratorilor, profeţilor şi satiricilor; lecţii şi demonstraţii ale fiecărei arte sau meserii la care te-ai putea gândi; şi, desigur, superbele cântece de dragoste pentru care Basilica era renumită în lume, combinând muzica cu jocuri erotice fără cuvinte care se desfăşurau continuu, repetându-se la infinit aleatoriu, ca nişte sculpturi care se autocreau în dormitoare, grădini private şi în fiecare cămin din oraş.

Nafai era bineînţeles prea tânăr ca să cumpere vreun cântec de dragoste, dar văzuse mai multe când vizitase casele prietenilor ale căror mame sau profesori nu erau atât de discreţi ca Rasa. Îl fascinau, atât pentru muzică şi povestea implicată, cât şi pentru erotism. Dar el îşi petrecea timpul în piaţă căutând noi lucrări ale poeţilor, muzicienilor şi artiştilor din Basilica, sau din cele vechi care abia fuseseră primite, ori lucrări stranii din alte zone, fie traduse, fie în original. Poate că

Tata le lăsase fiilor săi bani puţini, dar Mama le dădea tuturor copiilor ei – fii sau nepoate, ori simple pupile – alocaţii decente ca să-şi cumpere myachik-uri.

Nafai se pomeni îndreptându-se spre o tarabă unde un tânăr cânta cu o voce extrem de înaltă de tenor; melodia părea a fi una nouă a compozitoarei care se autonumea Răsărit de Soare – sau cel puţin o imitaţie foarte bună.

— Nu, zise Issib. Te poţi întoarce după-masă.

— Poţi s-o iei înainte, răspunse Nafai.

— Am întârziat deja.

— Păi, atunci pot să întârzii ceva mai mult.

— Maturizează-te, Nafai. Fie tu, fie profesorul va trebui să reluaţi mai târziu fiecare lecţie pe care o pierzi.

— Oricum n-o să învăţ niciodată totul, zise Nafai. Vreau să ascult cântecul.

— Ascultă-l din mers. Sau nu poţi să mergi şi să asculţi în acelaşi timp?

Nafai se lăsă condus afară din piaţă. Cântecul se stinse repede, pierdut în muzica de la alte tarabe, în zgomotele şi conversaţiile pieţei. Spre deosebire de piaţa exterioară, cea interioară nu-i aştepta pe fermierii de la câmpie, aşa că nu se închidea niciodată; jumătate dintre oamenii de aici, Nafai era sigur, nu dormiseră noaptea trecută, şi cumpărau pateuri şi ceai la micul dejun înainte de a se duce la culcare. Meb ar fi putut foarte bine să fie unul dintre ei. O clipă, Nafai îl invidie pentru

libertatea vieţii lui. Dacă o să ajung vreodată un mare istoric sau om de ştiinţă, oare voi avea o astfel de libertate? Să mă trezesc la amiază, să scriu până la apusul soarelui și apoi să mă aventurez afară în noaptea basilicană să văd dansuri și piese de teatru, să ascult concerte, sau poate să recit fragmente din lucrările pe care le-am scris în timpul zilei în faţa unui auditoriu competent care să-mi presare lectura cu discuții, comentarii, laude şi critici – cum ar putea vreodată expedițiile obositoare, murdare ale lui Elemak să se compare cu o astfel de viaţă? Şi apoi să mă întorc în zori la casa lui Eiadh și să fac dragoste cu ea șoptind și râzând de aventurile și triumfurile nopţii.

Numai câteva lucruri lipseau pentru ca acest vis să se transforme în realitate. În primul rând, Eiadh încă nu avea o casa, și cu toate ca îşi câştigase o oarecare reputaţie ca recitatoare şi cântăreaţă, era limpede că nu avea să aibă una dintre acele cariere strălucitoare; nu era un miracol, și fără îndoială casa ei avea să fie una modestă timp de mulţi ani. Nu contează, o s-o ajut eu să-și cumpere una mai frumoasă decât și-ar permite ea singură, chiar dacă atunci când un bărbat ajută o femeie să cumpere proprietăţi în Basilica banii nu pot veni decât ca un dar. Eiadh e o femeie prea onestă ca după expirarea contractului să mă dea afară din casa pe care eu am ajutat-o s-o cumpere.

Celălalt lucru care lipsea visului era că Nafai de fapt nu scrisese niciodată nimic care să fie deosebit de valoros. Bineînţeles, asta era din cauză că nu îşi alesese până acum domeniul de activitate, astfel încât încă se mai testa, bălăcindu-se câte puţin în toate. Foarte curând se va hotărî, va găsi unul în care se va dovedi că are fler, şi atunci vor exista myachik-uri cu lucrările *lui* pe tarabele din piaţa interioară.

Pe Drumul Sacru se desfăşura un fel de procesiune înspre Viroagă, şi deci – ca bărbaţi – trebuiră să-l ocolească; dar şi aşa ajunseră repede la casa Mamei. Issib îl părăsi imediat, plutind pe scara exterioară până în camera computerului unde îşi petrecea de altfel tot timpul în acele zile. Următoarea clasă a celor tineri îşi începuse deja lecţia în colţul sudic al verandei cu coloane, în bătaia razelor oblice ale soarelui. Făceau rugăciuni, băieţii lovindu-se scurt din când în când, fetele mormăind încet pentru sine. Propria clasă ar fi trebuit să facă acelaşi lucru undeva înăuntru, dar Nafai nu se grăbea să li se alăture întrucât era necuviincios să deranjezi în timpul unei rugăciuni.

Merse încet, ocolind clasa de pe verandă, făcând o pauză ca să se sprijine de o coloană ferită şi să asculte muzica liniştitoare a glasurilor ca de fetiţe răsunând la întâmplare, însă descoperind filoane de moment care se pierdeau chiar în clipa în care o făcea; şi ritmul întrerupt, staccato, al băieţilor

plesnindu-şi picioarele îmbrăcate în pantaloni, braţele şi pieptul în mişcare, obrajii netezi.

Pe când stătea acolo, o fetiţă din clasă apăru deodată lângă el. O cunoştea desigur de la şcoală. Era o mică vrăjitoare pe nume Luet, despre care se zvonea că are nişte viziuni atât de remarcabile, încât unele dintre doamnele de pe Prag o considerau deja o adevărată vizionară. Nafai nu punea prea multă bază pe asemenea poveşti magice – Sufletul Suprem nu putea cunoaşte viitorul mai mult decât putea o fiinţă umană, iar în ceea ce privea viziunile, oamenii şi le aminteau numai pe acelea care din pur noroc se întâmpla să se potrivească într-un anumit punct cu realitatea.

— Tu eşti cel acoperit de foc, zise ea.

Despre ce vorbea? Cum ar fi trebuit să răspundă la aşa ceva?

— Nu, eu sunt Nafai.

— Nu foc cu adevărat. Mici sclipiri ca de diamant care devin fulgere atunci când eşti supărat.

— Trebuie să intru în casă.

Ea îi atinse mâneca; asta îl reţinu la fel de ferm ca şi cum l-ar fi apucat de braţ.

— Ştii, ea n-o să fie niciodată soţia ta.

— Cine?

— Eiadh. O să se ofere, dar tu o s-o refuzi.

Asta era umilitor. Cum putea această fetiţă, probabil de numai doisprezece ani, şi după forma şi dimensiunea trupului *categoric* nefiind încă o tânără femeie, să ştie ceva despre sentimentele lui

pentru Eiadh?

Dragostea lui era oare atât de evidentă pentru toată lumea? Ei, bine, aşa să fie – nu avea nimic de ascuns. Era onorabil să se ştie că iubeşti o astfel de femeie. Iar despre faptul că fetiţa era o vizionară, asta nu era foarte probabil, nu dacă spunea că Eiadh i s-ar *oferi* lui şi el ar refuza-o! Mai degrabă îmi tai propriul deget decât s-o refuz pe femeia perfectă din Basilica drept soţie.

— Scuză-mă, zise Nafai trăgându-şi braţul. Oricum nu-i plăcea ca fata asta să-l atingă. Se spunea că mama ei era o sălbatică, una dintre acele femei singuratice şi dezbrăcate care veneau în Basilica din deşert; se presupunea că sunt femei sfinte, dar Nafai ştia foarte bine că ele se culcau cu orice bărbat care le-o cerea, chiar pe străzile oraşului, şi orice bărbat avea dreptul să-şi ia una chiar dacă avea contract cu o soţie. Bărbaţii decenţi şi de obârşie înaltă nu făceau aşa ceva, bineînţeles – nici măcar Meb nu se lăudase cu „venerarea deşertului" sau că ar merge la „petreceri în praf", aşa cum erau numite grosolan acuplările cu sălbaticele. Nafai nu vedea nimic sfânt în afacerea asta, iar din punctul lui de vedere această Luet era un bastard, concepută de o nebună şi un bărbat ca un animal dintr-o împerechere care era mai aproape de viol decât de dragoste. Nu exista nicio şansă ca Sufletul Suprem să aibă ceva de-a face cu *ei.*

— *Tu* eşti bastardul, zise fata.

Apoi se îndepărtă. Ceilalţi îşi terminaseră rugăciunile – sau poate se opriseră să asculte ceea ce îi spunea Luet. Ceea ce însemna că povestea se va răspândi în toată casa până la prânz şi în toată Basilica până la cină şi fără îndoială Issib îl va tachina acasă în această privinţă, iar Elemak şi Mebbekew nu-l vor lăsa *niciodată* să uite, şi îşi dori ca femeile din Basilica să le ţină închise sub cheie pe nebunele ca Luet în loc să ia mereu în serios stupidele lor vorbe fără sens.

3
Focul

În interiorul casei se îndreptă spre camera cu fântână, unde clasa lui se întrunea pe perioada toamnei. Din bucătărie se simţea mirosul pregătirilor pentru prânz, şi cu o împunsătură îşi aminti că, din cauza certei cu Elemak, uitase complet să mănânce. Până în acea clipă nu-i fusese deloc foame, dar acum îşi dăduse seama că era lihnit. De fapt, se simţea puţin ameţit. Trebuia să se aşeze. Camera cu fântână se afla la numai câţiva paşi depărtare; cu siguranţă vor înţelege de ce a întârziat dacă va sosi fără să se simtă bine. Nimeni nu se putea supăra pe el. Nimeni nu l-ar fi crezut un molâu leneş dacă era *bolnav.* Nu era nevoie să se ştie că era bolnav de foame.

Se târî abătut în clasă, jucându-şi cu convingere rolul, sprijinindu-se pentru o clipă de perete.

Putea simţi ochii lor asupra lui, dar nu ridică privirea; avea o vagă idee că oamenii cu adevărat bolnavi nu înfruntă cu uşurinţă privirile celorlalţi. Se aştepta întru câtva ca profesoara din acea zi să-l întrebe. „Ce s-a întâmplat, Nafai? Nu te simţi bine?”

În loc de asta, liniştea dură până când el alunecă în jos pe perete, aşezându-se ghemuit pe podeaua de lemn.

— O să organizăm o petrecere de înmormântare, Nafai, în caz că o să mori subit.

O, nu! Nu era o profesoară, una dintre acele tinere femei uşor de păcălit care erau foarte impresionate că Nafai era însuşi fiul Rasei. Astăzi era chiar Mama acolo. Ridică ochii și-i întâlni privirea. Îi zâmbea malițios, absolut deloc înșelată de rolul său de bolnav.

— Te aşteptam. Issib e deja în porticul meu. Nu mi-a spus că ai fi pe moarte, dar sunt sigură că a fost o scăpare.

Nu mai era nimic de făcut decât să privească lucrurile cu umor. Nafai oftă și se ridică în picioare.

— Știi, mamă, faptul că tu nu vrei să renunți la incredulitate va da înapoi cariera mea de actor cu câțiva ani.

— E-n regulă, Nafai, dragule. Cariera ta de actor va da înapoi teatrul basilican cu câteva secole.

Ceilalţi elevi râseră. Nafai zâmbi, dar în acelaşi timp parcurse grupul cu privirea ca să vadă cine

se bucura mai mult. Eiadh era acolo, stând lângă fântână, de unde câteva picături de apă i se prinseseră în păr şi reflectau lumina ca nişte nestemate. *Ea* nu râdea de el. Însă îi surâse frumos şi îi făcu cu ochiul. El îi întoarse zâmbetul – ca un clovn stupid, era convins – şi aproape că se împiedică de treaptă urcând spre uşa care ducea la coridorul din spate. Bineînţeles urmară şi mai multe râsete, astfel că Nafai se întoarse şi făcu o plecăciune adâncă. Apoi continuă să meargă cu demnitate, lovindu-se deliberat de cadrul uşii ca să stârnească alte râsete înainte de a ieşi în cele din urmă din încăpere.

— Despre ce e vorba? o întrebă pe Mama, grăbindu-se s-o ajungă din urmă.

— Probleme de familie, răspunse ea.

Trecură prin uşa care dădea în porticul privat al Mamei. Aveau să stea, ca întotdeauna, în zona ferită de lângă uşă; în spatele paravanului, afară lângă balustradă, porticul oferea o vedere frumoasă asupra Viroagei, deşi bărbaţilor le era absolut interzis să meargă acolo. În locuinţele particulare asemenea interdicţii erau adesea ignorate – Nafai cunoştea câţiva băieţi care vorbeau despre Viroagă pornind de la presupunerea că nu era nimic deosebit, o râpă abruptă şi accidentată acoperită de copaci şi plante agăţătoare, cu o aglomerare de nori sau ceaţă care blocau vederea spre centrul unde, probabil, se găsea lacul sacru. Dar în casa Mamei

se arăta întotdeauna un respect decent, și Nafai era sigur că nici chiar Tata nu trecuse vreodată dincolo de paravan.

După ce termină de clipit, ieşind în lumina puternică a soarelui, Nafai putu să vadă cine mai era în portic. Issib, desigur, dar, spre surprinderea lui Nafai, însuşi Tata se afla acolo, întors acasă din călătoria lui. De ce venise la casa Rasei din oraş, în loc să se ducă mai întâi acasă?

Tata se ridică în picioare ca să-l întâmpine cu o îmbrăţişare.

— Elemak e acasă, tată.

— M-a informat Issya.

Tata părea foarte serios, foarte distant. Avea ceva în minte. Nu putea fi vorba de ceva bun.

— Acum că Nafai e în sfârşit aici, zise Mama, poate că putem înţelege ceva din toate astea.

Abia acum, aşezându-se pe cel mai bun loc situat la umbră care nu era deja ocupat, Nafai îşi dădu seama că împreună cu ei se aflau două fete. La prima privire, în lumina orbitoare, Presupusese că erau surorile lui, fiicele Rasei Sevet şi Kokor – în acel context, o adunare cu Rasa şi copiii ei, prezenţa Tatei era surprinzătoare, întrucât el era doar tatăl lui Issib şi al lui Nafai, nu şi al fetelor. Dar în loc de Sevet și Kokor erau două fete de la şcoală – Hushidh, o altă nepoată a Mamei, de aceeași vârstă cu Eiadh, și mica vrăjitoare de pe verandă, Luet. O privi consternat – cum ajunsese deja acolo atât de repede? Nu că el s-ar fi grăbit.

Probabil că Mama trimisese după ea chiar înainte să afle că sosise şi Nafai.

Ce căutau Luet şi Hushidh într-o adunare de familie?

— Dragul meu soţ Wetchik are ceva să ne spună. Sperăm că puteţi – mă rog, cel puţin că Luet şi Hushidh ar putea…

— Ce-ar fi să încep pur şi simplu? zise Tata.

Mama zâmbi şi-şi ridică mâinile într-o graţioasă şi elegantă înălţare din umeri.

— În dimineaţa asta am văzut ceva tulburător, începu Tata. De fapt, chiar înainte de a se face dimineaţă. Eram în drum spre casă pe Drumul Deşertului – ieri am fost în deşert, să meditez şi să mă consult cu mine însumi și cu Sufletul Suprem –, când dintr-odată am simţit o dorinţă puternică – o nevoie, de fapt – să părăsesc drumul, chiar dacă aşa ceva e o prostie în perioada întunecată dintre apusul lunii şi răsăritul soarelui. Nu m-am dus departe. Nu a trebuit decât să înconjor o stâncă mare, şi mi-a devenit limpede de ce fusesem condus în acel punct. Căci de acolo am zărit în faţa mea Basilica. Dar nu Basilica la care m-aş fi aşteptat, împestriţată cu luminile sărbătorii din Dolltown sau din piaţa interioară. Ceea ce am văzut a fost Basilica arzând.

— În *flăcări*? întrebă Issib.

— O viziune, desigur. Nu am știut asta la început, închipuiţi-vă – am sărit, intenţionam s-o iau la goană spre oraş – să mă reped aici şi să văd

dacă sunteţi teferi, dragii mei…

— Aşa cum cu siguranţă m-aş fi aşteptat să faci, zise Mama.

— Dar oraşul a dispărut la fel de brusc cum apăruse. A rămas numai focul, înălţându-se ca să formeze o coloană pe stânca din faţa mea. A stat acolo mult timp, un stâlp de foc. Şi era fierbinte, fierbinte ca şi cum ar fi fost real. Îl simţeam arzându-mă, deşi bineînţeles pe hainele mele nu e nicio urmă. Apoi coloana de foc s-a ridicat spre cer, la început încet, apoi mai repede şi tot mai repede până când a devenit ca o stea mişcându-se pe cer, şi pe urmă a dispărut complet.

— Erai obosit, Tată, spuse Issib.

— Am fost obosit de multe ori, dar niciodată nu am văzut coloane de foc. Sau oraşe arzând.

Mama vorbi din nou:

— Tatăl tău a venit la mine, Issya, pentru că speră ca eu să-l pot ajuta să înţeleagă sensul acestor lucruri. Dacă e ceva venit de la Sufletul Suprem sau e numai un fel de vis nebunesc cu ochii deschişi.

— Eu votez pentru vis, zise Issib.

— Chiar şi nebunia poate veni de la Sufletul Suprem, spuse Hushidh.

Toată lumea se uită la ea. Era o fată mai degrabă banală, mereu tăcută în clasă. Acum, că Nafai le vedea pe ea şi pe Luet una lângă alta, îşi dădea seama că semănau foarte mult. Oare erau surori? Mai precis, oare ce făcea Hushidh aici, şi cu ce

drept se pronunţa ea în probleme de familie?

— *Poate ve*ni de la Sufletul Suprem, zise Tata. Dar aşa să fi fost? Şi dacă a fost, ce semnificaţie are?

Nafai îşi dădu seama că Tata adresa acele întrebări nu Rasei sau chiar lui Hushidh, ci lui Luet! Doar nu putea să creadă ce spuneau femeile despre ea, nu-i aşa? O singură viziune să fi transformat un om de afaceri raţional într-un pelerin superstiţios încercând să găsească înţelesuri în tot ceea ce vedea?

— Eu nu pot să vă spun ce semnificaţie au visele dumneavoastră, spuse Luet.

— Oh, făcu Tata. Nu m-am gândit…

— Dacă Sufletul Suprem a trimis visul şi dacă vrea ca dumneavoastră să-l înţelegeţi, atunci vă va trimite de asemenea şi interpretarea.

— Nu exista o interpretare.

— Nu exista? întrebă Luet. A fost pentru prima oară când aţi avut un astfel de vis, nu-i aşa?

— Categoric. Nu-mi stă în obicei să am viziuni în timp ce merg noaptea pe drum.

— Deci nu sunteţi obişnuit să recunoaşteţi semnificaţiile care vin împreună cu o viziune.

— Presupun că nu.

— Şi totuşi *aţi primit* mesaje.

— Zău?

— Înainte de a vedea flacăra, aţi ştiut că trebuia să vă abateţi din drum.

— Mă rog, asta da.

— Cum credeţi că sună glasul Sufletului Suprem? Credeţi că vorbeşte Basyat sau că pune indicatoare?

Luet părea uşor dispreţuitoare – un ton scandalos în prezenţa unui om cu statutul lui Wetchik în oraş. Dar el nu părea să se simtă ofensat, acceptând dojana ei de parcă fata ar fi avut vreun drept să-l pedepsească.

— Sufletul Suprem toarnă cunoştinţe pure în minţile noastre, neamestecate cu limbajul uman, zise ea. Întotdeauna ni se dă mai mult decât ne e posibil să înţelegem, iar noi putem înţelege cu mult mai mult decât putem exprima în cuvinte.

Vocea lui Luet avea o putere atât de simplă. Nu ca incantaţiile pe care vrăjitoarele şi profeţii din piaţa interioară le psalmodiau când încercau să-şi atragă clienţii. Ea vorbea ca şi cum ar fi ştiut, ca şi cum nu ar fi existat loc de îndoială.

— Atunci să vă întreb, domnule. Când aţi văzut oraşul în flăcări, cum aţi ştiut că era Basilica?

— L-am văzut de mii de ori, exact din acel unghi, când veneam dinspre deşert.

— Dar aţi văzut forma oraşului şi l-aţi recunoscut pornind de la ea, sau de la început aţi ştiut că era Basilica în flăcări, şi atunci mintea a readus imaginea oraşului pe care o aveaţi deja în memorie?

— Nu ştiu – de unde să ştiu asta?

— Amintiţi-vă. Recunoaşterea a fost înaintea viziunii, sau viziunea a fost prima?

În loc să-i spună fetei să plece, Tata închise ochii şi încercă să-şi amintească.

— Dacă pui aşa problema, cred… Am ştiut înainte chiar de a privi în acea direcţie. De fapt nu cred că am văzut ceva înainte de a mă întoarce într-acolo. Am văzut *flacăra*, dar nu oraşul pe care îl mistuia. Şi acum că mă întrebi, am ştiut de asemenea şi că Rasa şi copiii mei erau într-un pericol cumplit. Asta am ştiut-o înainte de toate, imediat cum am găsit stânca – asta făcea parte din sentimentul de necesitate. Am ştiut că dacă mă abat de pe drum şi vin în acel punct precis, o să pot să-i salvez din pericol. Abia atunci mi-a venit în minte care era pericolul, şi abia în ultimul rând am văzut flacăra şi oraşul din interiorul ei.

— E o viziune adevărată, zise Luet.

Numai de la atât? Ştia numai din ordinea lucrurilor? Probabil ar fi spus acelaşi lucru indiferent ce îşi amintea Tata. Şi poate că Tata îşi amintea în felul acesta pentru că aşa îi sugerase Luet. Asta îl înfuria pe Nafai, Tata să dea din cap aprobator când fata asta de doisprezece ani îl trata cu condescendenţă ca pe un ucenic într-o meserie în care ea era un maestru recunoscut şi respectat.

— Dar nu era adevărat, zise Tata. Când am ajuns aici, nu exista niciun pericol.

— Nu, eu nu cred asta, replică Luet. Când aţi simţit pentru prima dată că soţia şi copiii sunt în primejdie, ce aţi vrut să *faceţi*?

— Voiam să-i salvez, bineînţeles.

— *Cum* anume?

Închise din nou ochii.

— Nu să-i scot dintr-o clădire în flăcări. Asta nu mi-a trecut prin minte decât mai târziu, când parcurgeam restul drumului spre oraş. Pe moment am vrut să strig că arde oraşul, că noi trebuie să...

— Ce?

— Am vrut să spun că trebuie să părăsim oraşul. Dar prima dată nu asta am vrut. Când a început, am simţit că trebuie să vin în oraş şi să spun tuturor că se apropie un foc.

— Şi că ei trebuie să plece?

— Bănuiesc că da, zise Tata. Bineînţeles, ce altceva?

Luet nu spuse nimic, dar ochii ei nu se desprinseră de faţa lui.

— Ba nu, continuă Tata. Nu, nu era *asta.* Părea surprins: Nu aveam de gând să-i avertizez să plece.

Luet se aplecă în faţă, părând cumva mai concentrată, nu atât de analitică.

— Domnule, o clipă mai înainte, când spuneaţi că aţi vrut să-i avertizaţi să iasă din oraş...

— Dar nu asta aveam de gând să fac.

— Dar când v-aţi gândit pe moment – când aţi *presupus* că voiaţi să le spuneţi să plece din oraş – cum a fost? Când ne-aţi spus nouă asta, de unde aţi ştiut că era greşit?

— Nu ştiu. Pur şi simplu am simţit... că era *greşit.*

— Asta e foarte important, insistă Luet. Cum aţi *simţit* că era greşit?

El închise iar ochii.

— Nu sunt obişnuit să mă gândesc la cum gândesc. Iar acum încerc să-mi amintesc cum m-am simţit când am crezut că-mi amintesc ceva ce de fapt nu-mi aminteam…

— Nu vorbiţi, zise Luet.

El tăcu.

Nafai voia să ţipe la cineva. Ce făceau acolo, ascultând-o pe fetiţa aia proastă şi urâtă, permiţându-i să-i zică Tatei – Wetchik însuşi, în caz că nu-şi mai amintea nimeni – să tacă!

Dar toţi ceilalţi erau atât de concentraţi, încât Nafai nu spuse nimic. Issib ar fi fost tare mândru de el fiindcă se abţinuse să rostească ceea ce gândea.

— Ceea ce am simţit, zise Tata, a fost *nimic.* Dădu încet din cap: Imediat ce ai pus întrebarea eu am răspuns… Bineînţeles, cum altfel, apoi tu stăteai acolo şi te uitai la mine şi eu nu aveam nimic în cap.

— Prost, zise ea.

El înălţă o sprânceană. Spre uşurarea lui Nafai, îşi dădea seama în cele din urmă cu câtă lipsă de respect îi vorbea Luet.

— V-aţi simţit prost, zise ea. Şi aşa aţi ştiut că ceea ce tocmai spuseseţi era greşit.

El aprobă din cap.

— Da, cred că aşa e.

— Despre ce tot vorbiţi? interveni Issib. Analizarea analizei voastre a analizelor este o halucinaţie total subiectivă?

Bravo, Issya, îşi zise Nafai în sinea lui. Mi-ai luat vorba din gură.

— Puteţi juca jocul ăsta toată dimineaţa, dar nu faceţi decât să daţi semnificaţii unei experienţe lipsite de sens. Visele nu sunt nimic altceva decât frânturi aleatoare de amintiri, pe care creierul le interpretează apoi astfel încât să inventeze conexiuni cauzale, fapt care duce la crearea unor poveşti *din nimic.*

Tata se uită îndelung la Issib, apoi clătină din cap.

— Ai dreptate, bineînţeles. Cu toate că eram complet treaz şi nu am mai avut niciodată halucinaţii până atunci, nu a fost decât o conexiune aleatoare de sinapse în creierul meu.

Nafai ştia, aşa cum ştiau cu siguranţă şi Mama, şi Issib, că Tata era ironic, că îi spunea lui Issib că viziunea cu focul de pe stâncă era *mai mult* decât un vis fără sens. Dar Luet nu îl cunoştea pe Tata, astfel că ea crezu că el dă înapoi din faţa misticismului, retrăgându-se în realitate.

— Greşiţi, zise ea. A fost o viziune adevărată, pentru că a venit la dumneavoastră aşa cum trebuie. Înţelegerea a venit *înaintea* viziunii – de asta am pus acele întrebări. Semnificaţia există acolo şi atunci când creierul furnizează imaginile şi te lasă pe tine să le înţelegi. Aşa vorbeşte Sufletul

Suprem cu noi.

— Aşa vorbeşte cu nebunii vrei să spui, replică Nafai.

O regretă imediat, dar deja era prea târziu.

— Cu nebunii ca *mine,* zise Tata.

— Te asigur că Luet e cel puţin la fel de sănătoasă ca şi tine, adăugă Mama.

Issib nu putu să lase să-i scape ocazia de a arunca o săgeată.

— La fel de sănătoasă ca Nyef? Atunci înseamnă că are probleme mari.

Tata opri imediat tachinările lui Issib.

— Tu însuţi ai spus acelaşi lucru cu doar un minut în urmă.

— Eu n-am făcut oamenii nebuni.

— Nu, tu nu ai avut – cum să-i spunem? – *elocvenţa tăioasă* a lui Nafai.

Nafai ştia că acum nu se mai putea salva decât tăcând şi lăsându-l pe Issib să reflecte căldura. Dar el era dedicat scepticismului, iar autocontrolul nu era trăsătura lui cea mai puternică.

— Fata asta, zise el. Nu vezi cum te conduce, tată? Îţi pune o întrebare, dar nu-ţi spune de la început ce va însemna răspunsul, astfel încât, indiferent ce ai răspunde, ea poate să spună: Aşa e, viziunea e adevărată, Sufletul Suprem îţi vorbeşte.

Tata nu răspunse imediat. Nafai îi aruncă o privire lui Luet, simţindu-se triumfător, voind ca

ea să fie neliniştită. Dar ea nu era neliniştită. Se uita la el foarte calmă. Concentrarea dispăruse şi acum era pur şi simplu calmă. Asta îl deranja, siguranţa privirii ei.

— La ce te uiţi? întrebă.

— La un prost.

Nafai sări în picioare.

— Nu sunt obligat să te ascult cum mă faci…

— Stai jos! răcni Tata.

Nafai se aşeză, fierbând.

— Ea tocmai te-a ascultat pe tine numind-o escroacă, zise Tata. Apreciez că ambii mei fii fac exact ceea ce voiam eu să facă – să asigure o audienţă sceptică poveştii mele. Aţi analizat procesul foarte inteligent, iar versiunea voastră asupra lucrurilor a luat în calcul tot ceea ce ştiţi voi, la fel de precis ca şi versiunea lui Luet.

Nafai era pregătit să-l ajute să tragă concluzia corectă.

— Atunci regula simplităţii maxime îţi cere să…

— Regula tatălui tău îţi cere să-ţi ţii gura, Nafai. Ceea ce uitaţi amândoi este că există o diferenţă fundamentală între voi şi mine.

Tata se apleacă spre Nafai:

— Eu am văzut focul.

Se lăsă din nou pe spate.

— Atunci Luet nu mi-a spus ce să gândesc sau ce să simt. Iar întrebările ei m-au ajutat să-mi amintesc – m-au ajutat *pe mine* să-mi amintesc – modul în care s-a întâmplat în realitate. În loc de

felul în care deja modificasem totul ca să se potrivească ideilor mele preconcepute. Ea *a știut* că trebuie să fie straniu – exact în felul în care a fost straniu. Bineînțeles, pe tine nu pot să te conving.

— Nu. Nu te poţi convinge decât pe tine însuţi.

— În final, Nafai, singura persoană pe care cineva o poate convinge este el însuși.

Bătălia era deja pierdută dacă Tata recurgea la aforisme. Nafai se lăsă pe spate în scaun aşteptând să se termine totul. Se consola cu faptul că, la urma urmelor, nu fusese decât un vis. Nu avea să-i schimbe viaţa sau ceva de genul ăsta.

Tata însă nu terminase.

— Ştii ce voiam de fapt să fac, când am simţit acea nevoie urgentă să ajung în oraş? Voiam să avertizez oamenii... să urmeze vechile căi, să se întoarcă la legile Sufletului Suprem, altfel acest loc va arde.

— Care loc? întrebă Luet, regăsindu-şi concentrarea.

— Locul ăsta. Basilica. Orașul. L-am văzut arzând.

Din nou Tata tăcu, privind în ochii ei vii.

— Nu oraşul, spuse în cele din urmă. Oraşul era numai imaginea oferită de mintea mea, nu-i așa? Nu oraşul. Întreaga lume. Harmony, arzând în întregime.

Rasa icni.

— Pământul, şopti ea.

— Oh, te rog, făcu Nafai. Deci Mama avea de gând să lege viziunea Tatei de acea veche poveste despre planeta-mamă care fusese arsă de Sufletul Suprem pentru a pedepsi omenirea din cauza oricărui păcat împotriva căruia povestitorul curent trebuia să predice. Mitul universal coercitiv: dacă nu faci ce-ţi spun eu – adică, ce spune *Sufletul Suprem* –, atunci întreaga lume va arde.

— N-am văzut focul în sine, zise Luet ignorându-l pe Nafai. Poate nici măcar nu văd acelaşi lucru.

— Dar *tu* ce ai văzut? întrebă Tata. Inima lui Nafai se strânse remarcând cât de respectuos era cu fata.

— Am văzut Lacul Adânc din Basilica acoperit de sânge şi cenuşă.

Nafai aşteptă să termine. Dar ea se opri acolo.

— Ce-i asta? Asta-i tot? Nafai se ridică în picioare, pregătindu-se să iasă. E minunat să vă ascult pe amândoi comparându-vă viziunile. Eu am văzut un oraş în flăcări. Ei, bine, eu am văzut un lac acoperit de zgură.

Luet se ridică şi îl înfruntă. Ba nu, îl privi de sus, ceea ce era ridicol, întrucât el era cu aproape jumătate de metru mai înalt decât ea.

— Te cerţi cu mine, zise ea pătimaş, numai pentru că nu vrei să crezi ceea ce ţi-am spus despre Eiadh.

— Ridicol, replică Nafai.

— Ai avut o viziune cu Eiadh? întrebă Rasa.

— Ce are de-a face Eiadh cu *Nyef*? interveni şi Issib.

Nafai o urî pentru că pomenise iar numele ei, în faţa familiei lui.

— Poţi să inventezi ce vrei despre alţi oameni, dar ai face bine ca *pe mine* să mă laşi în pace.

— Destul, rosti Tata. Am terminat.

Rasa îl privi surprinsă.

— Mă dai afară din propria mea casă?

— Îi dau afară pe fiii mei.

— Ai autoritate asupra *fiilor tăi,* bineînţeles.

Mama zâmbea, dar Nafai ştia după tonul ei calm că era foarte supărată.

— Oricum, aici în casa *mea* nu-i văd decât pe elevii *mei.*

Tata dădu din cap, acceptând dojana, apoi se ridică să plece.

— Atunci ies eu – sper că *asta* pot s-o fac.

— Întotdeauna poţi pleca, adoratul meu soţ, atât timp cat promiţi ca te întorci la mine.

Răspunsul lui fu un sărut pe obrazul ei.

— Ce o să faci? întrebă ea.

— Ceea ce mi-a spus Sufletul Suprem să fac.

— Și focul ce e?

— Avertizează oamenii să se întoarcă la legile Sufletului Suprem sau altfel lumea va arde.

Issib era îngrozit.

— Tată, e o nebunie!

— Am obosit să tot aud cuvântul ăsta din gura

fiilor mei.

— Dar... profeţii Sufletului Suprem nu spun astfel de lucruri. Ei sunt ca poeţii, numai că metaforele lor cuprind lecţii morale, sau glorifică Sufletul Suprem, sau...

— Issya, zise Wetchik, toată viaţa mea am ascultat aceste aşa-zise profeţii – şi psalmii, şi legendele, şi pe preoţii din temple – şi întotdeauna m-am gândit, dacă *asta* este tot ce are de spus Sufletul Suprem, de ce să mă mai ostenesc să ascult? De ce s-ar mai obosi Sufletul Suprem să *vorbească*, dacă numai atât are în minte?

— Atunci de ce ne-ai învăţat *pe noi* să-i vorbim Sufletului Suprem? întrebă Issib.

— Pentru că am crezut în legile vechi. Eu însumi i-am vorbit Sufletului Suprem, deşi mai mult ca mod de a-mi limpezi propriile gânduri decât pentru că eram cu adevărat convins că el *ascultă*. Apoi noaptea trecută – în dimineaţa asta – am avut o experienţă pe care nu mi-aş fi închipuit-o. Nu mi-am dorit-o niciodată. Nici măcar n-am ştiut ce *este* până acum, până în aceste ultime momente când am vorbit cu Luet. Acum ştiu... cum te simţi când auzi vocea Sufletului Suprem în interiorul tău. Nu seamănă deloc cu ceea ce au spus poeţii, visătorii şi escrocii care scriu tot ce le trece prin cap şi vând apoi asta drept profeţie. În mine nu eram eu însumi, iar Luet mi-a arătat că şi ea are aceeaşi voce înăuntrul ei. Asta înseamnă deci că Sufletul Suprem este adevărat şi viu.

— Poate că este adevărat, zise Issib. Asta nu ne spune ce este.

— Este păzitorul lumii, spuse Wetchik. Mi-a cerut să ajut. Mi-a *spus* să ajut. Şi o voi face.

— Asta ţine de templu. Tu nu ştii nimic despre aşa ceva. Tu cultivi plante exotice.

Tata înlătură obiecţiile lui Issib cu un gest.

— Dacă Sufletul Suprem are nevoie ca eu să ştiu ceva, îmi va arata.

Apoi se îndreptă spre uşa care ducea în casă. Nafai îl urmă câţiva paşi.

— Tată!

Tatăl aşteptă.

Problema era că Nafai nu ştia ce să spună. Doar că trebuia să spună ceva. Că era o întrebare foarte importantă al cărei răspuns trebuia să-l afle înainte ca Tata să plece. Dar nu ştia care era întrebarea.

— Tată, zise din nou.

— Da?

Şi pentru că Nafai nu se putea gândi la întrebarea adevărată, cea profundă, cea importantă, o puse pe singura care îi veni în minte.

— *Eu* ce trebuie să fac?

— Urmează vechile legi ale Sufletului Suprem, zise Tatăl.

— Ce înseamnă asta?

— Altfel lumea va arde.

Şi Tata ieşi.

Nafai privi un timp uşa goală. Nu se întâmpla nimic, aşa că se întoarse către ceilalţi. Se uitau toţi la el, de parcă s-ar fi aşteptat ca *el* să facă ceva.

— *Ce-i*?

— Nimic, zise Mama. Se sculă de pe scaunul ei din umbra copacului kaplya: O să ne întoarcem toţi la treburile noastre.

— Asta-i tot? întrebă Issib. Tatăl nostru – soţul tău – tocmai ne-a anunţat că Sufletul Suprem îi vorbeşte, iar noi ar trebui să ne întoarcem la lecţiile noastre?

— Chiar nu înţelegi, nu-i aşa? zise Mama. Aţi trăit toţi anii ăştia ca fiii mei, ca *elevii* mei, şi tot nu sunteţi nimic altceva decât nişte băieţi obişnuiţi care vagabondează pe străzile din Basilica sperând să găsească o femeie dornică şi un pat pentru noapte.

— Ce nu înţelegem aici? întrebă Nafai. Numai pentru că voi, femeile, o luaţi atât de în serios pe vrăjitoarea asta nu înseamnă ca…

— Am intrat şi eu în apă, replică Mama, cu ton metalic. Voi, bărbaţii, puteţi pretinde între voi că Sufletul Suprem e distrat sau adormit, ori că nu e decât o maşină care colectează transmisiile noastre şi le trimite la bibliotecile din oraşele îndepărtate. Indiferent în ce teorie ai crede, e totuna faţă de *adevăr.* Din câte ştiu *eu,* la fel cum ştiu şi majoritatea femeilor din acest oraş, Sufletul Suprem este cât se poate de viu. Cel puţin în calitate de păstrător al amintirilor planetei, este

viu. Noi toate primim acele amintiri când intrăm în apă. Uneori par aleatoare, alteori ni se dau exact amintirile de care avem nevoie. Sufletul Suprem păstrează istoria lumii, aşa cum a fost văzută prin ochii altor oameni. Numai câteva dintre noi – cum sunt Luet şi Hushidh – primesc din apă harul înţelepciunii, şi chiar şi mai puţine au viziuni despre lucruri reale care încă nu s-au petrecut. De când a murit marea Izumina, Luet este singura vizionară din Basilica pe care o cunosc – aşa că da, o luăm foarte, foarte în serios.

Femei care intră în apă şi primesc viziuni? Era pentru prima dată când Nafai auzea o femeie descriind vreo parte a ritualului de venerare a lacului. Întotdeauna Presupusese că venerarea femeilor era la fel ca a bărbaţilor – fizică, ascetică, dureroasă, un mod lipsit de patimă de eliberare de emoţii. Dar ele erau toate mistice. Ceea ce bărbaţii considerau legendă sau nebunie reprezenta centrul vieţii unei femei. Nafai se simţea ca şi cum ar fi descoperit că femeile erau o specie complet diferită. Întrebarea era care dintre ei, femeile sau bărbaţii, erau oamenii? Bărbaţii brutali, dar raţionali? Sau femeile iraţionale, dar blânde?

— Există un singur lucru mai rar decât o fată ca Luet, spunea Mama, şi anume un *bărbat* care aude vocea Sufletului Suprem. Acum ştim că tatăl tău o aude – Luet mi-a confirmat-o. Eu nu ştiu ce vrea Sufletul Suprem sau de ce îi vorbeşte tatălui tău, dar sunt suficient de înţeleaptă ca să ştiu că e

important.

Trecând pe lângă Nafai, se întinse şi apucă strâns urechea lui, dar nu dureros, între degete.

— Cât despre arderea mitică a Pământului, dragul meu băiat, am văzut-o chiar eu. S-a întâmplat în realitate. Pot doar să ghicesc cu cât timp în urmă – se estimează că s-au scurs cel puţin treizeci de milioane de ani de istorie umană pe lumea asta pe care o numim Harmony. Dar eu am văzut rachetele zburând, bombele explodând şi lumea erupând în flăcări. Fumul umplea cerul şi ascundea soarele, iar sub acea pătură de întuneric oceanele îngheţau şi pământul era acoperit de gheaţă, şi numai puţini oameni au supravieţuit să se ridice deasupra beznei în timp ce lumea murea, ducându-şi speranţele şi regretele şi genele lor pe alte planete, sperând într-un nou început. Au reuşit. Suntem aici. Acum Sufletul Suprem l-a avertizat pe tatăl tău că noul nostru început ar putea duce la acelaşi sfârşit de mai înainte.

Nafai văzuse faţa publică a Mamei – jucăuşă, sclipitoare, analitică, graţioasă – şi văzuse şi faţa ei de familie – slobodă la gură, dar mereu amabilă, iute la mânie, dar iertând uşor. Întotdeauna Presupusese că felul în care se purta în familie era adevărata ei fire, neascunzând nimic. Însă în spatele feţelor pe care credea că le cunoaşte ea păstrase mereu acest secret, viziunea amară a sfârşitului Pământului.

— Nu ne-ai spus niciodată despre asta, şopti

Nafai.

— Cu siguranță v-am spus. Nu e vina mea că atunci când ai auzit ai crezut că vă povestesc un mit.

Dădu drumul urechii și se întoarse în casă.

Issib pluti pe lângă el, murmurând ceva despre cum e să te trezești într-o dimineață și să descoperi că ai trăit toată viața într-o casă de nebuni. Hushidh trecu și ea pe lângă el, fără să-l privească; își putea imagina bârfele pe care avea să le răspândească ea în clasă tot restul zilei.

Rămăsese singur cu Luet.

— N-ar fi trebuit să-ți vorbesc înainte, zise ea.

— Și nici n-ar trebui să-mi mai vorbești vreodată, sugeră Nafai.

— Unii oameni cred că aud o minciună atunci când li se spune adevărul. Tu ești atât de mândru de statutul tău ca fiu al Rasei și al lui Wetchik, dar este evident că, indiferent ce gene ai moștenit de la părinții tăi, nu sunt cele bune.

— În timp ce tu cu siguranță ai luat de la părinții tăi ceea ce aveau mai bun de oferit.

Ea îl privi cu dispreț evident, apoi plecă.

— Ce zi minunată o să fie, zise el neadresându-se nimănui întrucât era singur. Întreaga mea familie mă urăște. Se gândi o clipă: Nici măcar nu sunt sigur că *vreau* să le placă de mine.

Pentru o clipă primejdioasă, singur în portic, cochetă cu ideea de a se strecura după paravan ca

să meargă până la margine, să se aplece în afară pentru a vedea peisajul interzis al Văii Femeilor Sfinte, numită neoficial Viroaga, şi chiar mai crud cunoscută sub numele de Canionul Babelor. O să-l văd şi pariez că nici măcar n-o să orbesc.

Dar n-o făcu, deşi stătu mult timp acolo gândindu-se. Aparent, ori de câte ori voia să facă un pas către margine mintea lui se rătăcea şi el ezita, confuz, uitând pentru o clipă ce avea de gând să facă. În cele din urmă îşi pierdu interesul şi se întoarse în interiorul casei.

Ar fi trebuit să se ducă în clasă – asta se *aşteptase* să facă atunci când intrase în casă. Dar nu se putu hotărî s-o facă. În loc de asta, merse agale până la uşa principală şi afară pe verandă, apoi pe străzile Basilicăi. Mama va fi probabil furioasă pe el, dar cu atât mai rău.

Probabil că se uita pe unde călca fiindcă nu se lovi de nimic, dar nu îşi amintea ce văzuse sau pe unde fusese. Ajunse în districtul Fântânilor, nu prea departe de cartierul în care se afla casa Rasei; iar în mintea lui rulaseră aceleaşi gânduri iar şi iar, fără ca în final să se depărteze prea mult de locul de unde plecase.

Un lucru ştia clar: nu putea nega toată această nebunie. Tata *nu* era nebun, oricât de inedit şi ciudat ar fi părut; cât despre Mama, dacă viziunea *ei* despre arderea Pământului era o nebunie, atunci însemna că ea fusese nebună încă dinainte de naşterea lui. Deci *exista* ceva care punea idei,

dorinţe şi viziuni în minţile părinţilor lui – şi într-a lui Luet, nu putea s-o uite pe ea. Oamenii numeau acest ceva Suflet Suprem, dar nu era decât un nume, o etichetă. Ce era cu adevărat? Ce voia el? Dacă le putea vorbi unor oameni, de ce nu vorbea cu toţi?

Nafai se opri pe o stradă largă în faţa a ceea ce ar fi putut fi cea mai mare casă din Basilica. O cunoştea destul de bine, întrucât şeful clanului Palwashantu o avea de soţie pe femeia care locuia aici. Nafai nu-şi amintea numele *ei* – ea nu însemna nimic, toată lumea ştia că îşi cumpărase vechea casă cu banii soţului ei, şi dacă nu îşi reînnoia contractul cu el chiar şi cu acea casă nu însemna nimic – dar *el* era Gaballufix. Exista o legătură de familie – mama lui era Hosni, care mai târziu devenise mătuşica lui Wetchik şi mama lui Elemak. Datorită acestei legături de sânge şi a faptului că Tata era probabil al doilea dintre cei mai prestigioşi membri ai clanului Palwashantu din Basilica, vizitaseră această casă cel puţin o dată, de obicei de două sau trei ori pe an din câte îşi putea aminti Nafai.

Stând acolo şi privind prosteşte faţada acelei case speciale, deveni dintr-odată atent, căci fără să vrea recunoscuse pe cineva care mergea pe stradă. Elemak ar fi trebuit să fie acasă dormind – doar călătorise toată noaptea, nu-i aşa? Totuşi iată-i acolo, la amiază. Intrat în panică pentru o clipă, Nafai se întrebă dacă Elya îl căuta pe *el* – era

oare posibil ca Mama să-i fi simţit lipsa şi să fi fost îngrijorată şi acum întreaga familie, poate chiar şi angajaţii Tatei, să fi venit în oraş să-l caute?

Dar nu. Elemak nu căuta pe nimeni. Mergea prea indiferent, prea firesc. Nu se uita în nicio direcţie anume.

Apoi dispăru.

Ba nu, intrase în spaţiul dintre casa lui Gaballufix și clădirea alăturată. Deci *avea* o destinaţie.

Nafai trebuia să afle ce făcea Elemak. Păşi pe stradă până într-un punct de unde avea o vedere clară de-a lungul aleii. Ajunse acolo la timp ca să-l vadă pe Elemak trecând, aplecându-se printr-o ușă scundă și intrând în casa lui Gaballufix.

Nafai nu-şi putea imagina ce treabă ar fi putut avea Elya cu Gaballufix – în special ceva atât de urgent încât să trebuiască să se ducă la el acasă în aceeași zi în care se întorsese dintr-o călătorie lungă. Adevărat, Gaballufix era fratele vitreg al lui Elya, dar între ei erau șaisprezece ani, iar Gaballufix nu-l recunoscuse niciodată deschis pe Elya drept frate. Asta nu însemna însă că acum nu puteau începe să se poarte ca nişte rude apropiate. Totuşi, pe Nafai îl deranja faptul că Elemak nu pomenise niciodată de asta și părea s-o ascundă și acum.

Oricât l-ar fi deranjat problema, Nafai ştia că ar fi fost o idee foarte proastă să-l întrebe pe Elemak direct. Când Elya o să vrea ca cineva să afle ce

treabă avea cu Gaballufix, o să spună el. Între timp, secretul va fi în siguranţă în interiorul capului lui Elya.

Un secret în interiorul capului cuiva.

Luet ştiuse că Nafai o iubea pe Eiadh.

Mă rog, asta nu era chiar un secret – Luet poate că ghicise după felul în care o privea. Dar acolo pe veranda casei Mamei, Luet spusese „*Tu* eşti bastardul”, părând că îi dă o replică la faptul că el o numise pe ea bastard. Doar că el nu *spusese* nimic. El doar se *gândise* la ea ca fiind un bastard. Nu era o părere pe care să o fi exprimat până atunci. O gândise numai în acel moment, pentru că era supărat pe Luet. Şi totuşi ea ştiuse.

Şi asta era tot isprava Sufletului Suprem? Nu numai că punea idei în minţile oamenilor, dar le şi scotea şi le arăta altor oameni? Sufletul Suprem nu era numai un furnizor de vise bizare, ci şi un spion şi un bârfitor.

Asta îl speria pe Nafai, să se gândească nu numai că Sufletul Suprem era real, ci şi că avea puterea să citească cele mai secrete şi mai efemere gânduri şi astfel să le împărtăşească celorlalţi. Şi nimănui altcuiva decât acelei respingătoare mici vrăjitoare bastarde.

Era speriat ca atunci când intrase pentru prima dată singur în mare. Tata îi luase pe toţi într-o vacanţă, pe plajă. În prima după-amiază petrecută acolo ieşiseră pe mare împreună, şi înconjurat de tatăl şi fraţii săi – bineînţeles cu excepţia lui Issib,

care îi urmărea din scaunul lui de pe plajă – simţise marea jucându-se cu el, valurile împingându-l către mal, apoi încercând să-l tragă din nou în larg. Era distractiv, antrenant. Îndrăznise chiar să înoate până când picioarele lui nu mai atingeau fundul, jucându-se tot timpul cu Meb, Elya şi cu Tata. O zi frumoasă, o zi măreaţă, când fraţii lui mai mari încă îl iubeau. Dar în dimineaţa următoare se trezise devreme, părăsise cortul şi se dusese singur la apă. Putea să înoate ca un peşte, nu era în pericol. Şi totuşi când intrase în mare simţise o stânjeneală inexplicabilă. Apa îl îmboldea, îl împingea; se afla la numai câţiva metri de ţărm, însă fără altcineva în valuri, doar el singur, se simţise de parcă şi-ar fi pierdut locul, fiind deja tras în mare, prins în strânsoarea a ceva atât de uriaş încât orice bucăţică a sa îl putea înghiţi. Atunci intrase în panică. Alergase spre mal, luptându-se cu apa, convins că nu îi va mai da drumul niciodată, târându-l, absorbindu-i. Iar când ajunsese pe nisip, pe nisipul uscat de deasupra liniei fluxului, căzuse în genunchi şi plânsese fiindcă era teafăr.

Dar în acele câteva momente din apă simţise teroarea de a fi atât de mic şi neajutorat, faţă de cât de multă putere există în lume şi cât de uşor ar fi putut face cu el ce voia, iar el nu se putea opune în niciun fel.

Această spaimă o simţea şi acum. Nu aşa de puternică, nu aşa de clară ca în acea zi pe plajă –

dar nici el nu mai avea cinci ani, şi se descurca mai bine cu temerile. Sufletul Suprem nu era o legendă veche, era viu, şi putea aduce cu forţa viziuni în capul părinţilor lui şi putea căuta secrete în capul lui Nafai pe care să le spună altor oameni, oameni care lui Nafai nu-i plăceau şi cărora nu le plăcea de el.

Cel mai rău lucru era să afle că motivul pentru care Luet nu-l plăcea *provenea* probabil din ceea ce Sufletul Suprem îi spusese despre gândurile lui. Cele mai intime gânduri ale lui expuse acestui mic monstru antipatic. Ce urma? Următoarea viziune a Tatei avea să fie despre fanteziile lui Nafai în legătură cu Eiadh? Mai rău, va apărea şi *Mama*?

Pe plajă putuse să alerge până la mal. Unde să fugi ca să scapi de Sufletul Suprem?

Nu fugi. Nici nu te poţi ascunde – cum ai putea să-ţi deghizezi gândurile astfel încât nici tu să nu ştii la ce te gândeşti?

Singura alternativă era să încerce să afle ce era Sufletul Suprem, să încerce să înţeleagă ce dorea, ce voia să facă cu familia lui, cu *el.* Trebuia să înţeleagă Sufletul Suprem şi apoi, dacă era posibil, să-l convingă să-l lase în pace.

4
Măştile

Nu mai avea sens să se întoarcă la casa Mamei

atât de târziu pentru şcoală. Explicaţiile probabil ar fi ocupat şi timpul care mai rămăsese. Scuzele puteau să aştepte până mâine.

Sau poate Nafai nu avea să se mai întoarcă niciodată. Era o idee. La urma urmelor, Mebbekew nu mergea la şcoală. De fapt el nu făcea *nimic*, nici măcar nu venea acasă dacă aşa hotăra.

Când începuse asta? Meb făcea deja genul ăsta de lucruri la paisprezece ani? Ei, bine, indiferent dacă le făcea sau nu, Nafai putea începe acum şi cine avea să-l oprească? Era la fel de înalt ca orice bărbat, şi era destul de mare să facă un comerţ de bărbat. Însă nu comerţul făcut de Tata – nu, niciodată afaceri cu plante. Dacă făceai aşa ceva suficient de mult timp, începeai să ai viziuni în întuneric pe lângă drumurile din deşert.

Dar existau şi alte afaceri. Poate Nafai ar putea învăţa la vreun artist. Un poet sau un cântăreţ – vocea lui Nafai era neformată, dar putea urma o melodie, şi cu antrenament putea deveni chiar bun. Sau putea fi dansator, sau actor, în ciuda glumelor Mamei de azi-dimineaţă. Aceste arte nu aveau nimic de-a face cu şcoala – dacă trebuia să urmeze una dintre ele, atunci să continue să stea cu Mama însemna pierdere de vreme.

Ideea îl preocupă întreaga după-amiază, purtându-l mai întâi spre sud spre piaţa interioară, unde puteau fi auzite poeme şi cântece, poate nişte myachik-uri noi bune pe care să le cumpere şi să le asculte acasă. Bineînţeles, dacă

înceta să mai meargă la școală, fără îndoială că Mama i-ar tăia alocația pentru myachik-uri. Dar ca ucenic probabil ar fi primit ceva bani de cheltuială, și dacă nu, ce dacă? Va face el însuși artă. Curând nici nu va mai *dori* înregistrări cu artă în mici bile de sticlă.

Când ajunse în piața interioară se convinsese deja că nu mai era interesat de înregistrări acum dacă o să-și facă o carieră din crearea operelor reale. Se îndreptă spre est prin cartierele numite al Scriitorilor, Grădinile și Livada de Măslini, câteva străduțe înguste cu case dintre zidul orașului și marginea văii unde bărbații nu aveau acces. În final ajunse în cel mai îngust loc, o străduță cu un perete alb înalt în spatele caselor, astfel încât un bărbat care ar sta pe zidul roșu al orașului să nu poată să vadă peste case jos, în vale.

Venise până aici doar de câteva ori până atunci, și niciodată singur.

Niciodată singur, pentru că Dolltown era un loc pentru companie și tovărășie, un loc în care să stai în mijlocul unei audiențe aglomerate și să urmărești dansuri și piese de teatru sau să asculți recitări și concerte. Însă acum Nafai venise în Dolltown ca artist, nu ca parte a audienței. Nu căuta tovărășia, ci vocația.

Soarele era încă sus, așa că străzile din Dolltown nu erau aglomerate. Amurgul va scoate la iveală ucenicii puși pe șotii și elevii de școală, iar căderea nopții va chema îndrăgostiții, cunoscătorii și pe cei

dornici de petreceri. Dar chiar şi acum, după-amiază, unele teatre erau deschise şi galeriile făceau afaceri bune la lumina zilei.

Nafai intră în câteva galerii, mai mult pentru că erau deschise decât pentru că se gândea serios că s-ar putea angaja ucenic la un pictor sau la un sculptor. Nafai nu avusese niciodată prea mult talent la desen, iar când în copilărie încercase sculptura, proiectele lui trebuiseră să poarte titluri pentru ca oamenii să înţeleagă ce reprezentau. Plimbându-se prin galerii, Nafai căuta să pară îngândurat şi studios, dar vânzătorii nu se lăsau păcăliţi – poate că Nafai era înalt ca un bărbat, dar tot era mult prea tânăr ca să fie un cumpărător serios. Astfel că niciodată nu veneau să vorbească cu el aşa cum făceau când intrau adulţi în magazine. Era nevoit să-şi culeagă informaţiile din ceea ce auzea întâmplător. Preţurile îl uluiau. Desigur un original îi era absolut intangibil, dar chiar şi copiile holografice cu rezoluţie înaltă erau prea scumpe ca să poată visa să cumpere una. Cel mai rău era că picturile şi sculpturile care îi plăceau cel mai mult erau invariabil şi cele mai scumpe. Poate că asta însemna că avea gusturi excelente. Sau poate însemna că artiştii care ştiau cum să-i impresioneze pe ignoranţi erau cei capabili să facă cei mai mulţi bani.

Plictisit în cele din urmă de galerii şi hotărât să afle care artă va reprezenta viitorul lui, Nafai

merse până la un teatru în aer liber, o serie de mici scene împrăştiate pe pajiştea largă de lângă zid. Se repetau câteva piese. Întrucât încă nu exista un public adevărat, bulele de sunet încă nu fuseseră puse în funcţiune, şi pe măsură ce Nafai se plimba de la o scenă la alta, zgomotele de la piesele mai îndepărtate interveneau în fiecare pauză a celei mai apropiate. Însă după un timp Nafai descoperi că dacă stătea şi urmărea o repetiţie suficient de mult ca să devină interesat, nu mai observa celelalte zgomote.

Cel mai mult îl intrigă o trupă de satiră. Întotdeauna considerase că satira trebuie să fie cel mai interesant mod de a face teatru, căci scenariile erau mereu la fel de noi ca şi bârfele zilei. Şi, exact cum îşi imaginase, scenaristul stătea în timpul repetiţiei şi îşi scria versurile pe hârtie – pe *hârtie* – şi înmâna colile unui băiat care alerga cu ele pe scenă şi i le dădea actorului căruia îi erau dedicate. Actorii care nu erau pe scenă în acel moment fie se plimbau înainte şi înapoi, fie stăteau ghemuiţi pe pajişte, repetându-şi continuu rolurile ca să le memoreze pentru spectacolul din acea seară. De aceea satirele păreau întotdeauna făcute de mântuială şi prost organizate, cu tăceri bruşte şi abundând de improvizaţii absurde. Dar nimeni nu se aştepta ca o satiră să fie *buna* – trebuia doar să fie amuzantă, maliţioasă şi nouă.

În aceasta părea să fie vorba despre un farmacist bătrân care vindea elixiruri de dragoste. Actorul

mascat care juca rolul bătrânului arăta destul de tânăr, nu mai mult de douăzeci de ani, şi nu se pricepea prea bine să imite un glas de bătrân. Dar asta făcea parte din distracţie – mascaţii erau aproape întotdeauna actori ucenici care încă nu reuşiseră să obţină un rol într-o trupă de teatru serioasă. Ei *pretindeau* că motivul pentru care poartă măşti şi nu machiaj era ca să-i protejeze de represaliile victimelor satirei – dar, privindu-i, Nafai începea să se convingă că masca îl apăra pe tânărul actor de ridiculizările colegilor.

După-amiaza era fierbinte, şi unii dintre actori îşi scoseseră cămăşile; cei cu pielea deschisă păreau indiferenţi la faptul că se făceau de culoarea tomatelor. Nafai râse în sinea lui la gândul că mascaţii erau probabil singurii oameni din Basilica bronzaţi peste tot cu excepţia feţelor.

Băiatul îi dădu o foaie unui actor care stătea pe iarbă. Tânărul se uită peste ea, apoi se ridică şi se îndreptă către scenarist.

— Nu pot să spun aşa ceva.

Scenaristul era cu spatele la Nafai, aşa că nu îi putu auzi răspunsul.

— Ce, rolul meu e atât de lipsit de importanţă, încât versurile *mele* nu trebuie să rimeze?

De data asta răspunsul fu rostit destul de tare pentru ca Nafai să prindă câteva cuvinte, sfârşite cu argumentul decisiv:

— Atunci scrie-o tu!

Tânărul furios îşi smulse masca de pe faţă şi

strigă:

— Nici eu n-aş putea s-o fac mai prost!

Scenaristul izbucni în râs.

— Probabil că nu, zise. Hai, fă o încercare. N-am timp să fiu genial la *fiecare* scenă.

Calmându-se, tânărul îşi puse masca la loc. Dar Nafai văzuse destul. Căci tânărul mascat care voia ca rolul său să rimeze nu era altul decât fratele lui, Mebbekew.

Deci aceasta era sursa veniturilor lui. Nu se împrumuta. Ideea care lui Nafai i se păruse atât de isteaţă şi inedită – să devină ucenic într-o artă ca să-şi câştige independenţa – îi venise de mult lui Mebbekew, şi o punea în practică. Într-un fel era încurajator – dacă Mebbekew putea s-o facă, de ce n-aş putea şi eu? –, dar de asemenea era descurajator să se gândească că dintre toţi oamenii se întâmplase ca el să aleagă să-l imite pe Mebbekew. Meb, fratele care îl urâse toată viaţa în loc să ajungă să-l urască mai de curând, ca Elya. Oare pentru asta m-am născut? Să devin un al doilea Mebbekew?

Apoi veni gândul cel mai răutăcios dintre toate. N-ar fi amuzant dacă aş alege profesia de actor, la ani în urma lui Meb, şi să obţin imediat o slujbă la o companie serioasă? Ar fi delicios de umilitor; Meb ar fi în pragul sinuciderii.

Mă rog, poate că nu. Mai degrabă Meb ar deveni un ucigaş.

Nafai fu scos din micul său vis duşmănos de

jocul de pe scenă. Bătrânul vânzător de elixiruri încerca să convingă o tânără șovăitoare să cumpere ierburi de la el.

Pune-i frunzele în ceai
Pune floarea-n patul tău
Şi la trei jumate mort o să-l ai.
Iertare,
A fost doar o scăpare.

Intriga începea să capete sens. Bătrânul voia să-l otrăvească pe iubitul fetei convingând-o că buruiana fatală era un elixir al dragostei. Aparent ea nu înțelegea – toate personajele din satire erau uluitor de proaste –, dar din alte motive se opunea achiziției.

Mai degrabă m-aş spânzura
Decât să folosesc o floare din grădina ta.
Nu vreau nimic de la tine.
Vreau ca iubirea să vină de la sine.

Brusc, bătrânul începu să interpreteze un cântec de operă. Vocea lui nu era chiar aşa de rea, chiar cu exagerările pentru efectul comic.

Visul de iubire e atât de fermecător!

În acel moment Mebbekew, cu masca la locul ei, sări pe scenă şi se adresă direct publicului:

Ascultaţi cum rage bătrânul!

Începură să interpreteze un duet, bătrânul vânzător de elixiruri cântând un vers şi personajul mai tânăr al lui Mebbekew răspunzându-i cu un comentariu vorbit către public.

Dar dragostea poate veni pe multe căi!
(L-am urmărit câteva zile.)
Un amant poate fi tare dornic!
(Ştiu că vrea să-l omoare pe al ei ibovnic.)
Celălalt la nesfârşit se retrage!
(Auziţi cum măgarul rage!)
O, nu lua o nepotrivită deciziune!
(Cred că o să-i dau dobitocului o viziune.)
Când eu îţi pot îndeplini scopul!
(Va crede că e de la Supremul Suflet.)
În jocul dragostei nu-s limitări.
(O viziune are nevoie de flăcări…)
Nu contează cum câştigi,
Inima ta e acolo,
La fel îţi vei iubi alesul.

O viziune de la Sufletul Suprem. Flăcări. Lui Nafai nu-i plăcea întorsătura pe care o luau lucrurile. Nu-i plăcea că masca bătrânului vânzător de elixiruri consta dintr-o claie sălbatică de păr alb şi o barbă complet albă. Era oare probabil să se fi răspândit deja vorba atât de

repede şi de departe? Unii satirici erau faimoşi pentru talentul lor de a prinde bârfele înaintea oricui altcuiva – destul de adesea oamenii ascultau satirele numai ca să afle ce se mai întâmpla – şi adesea plecau de la teatru întrebându-se unul pe altul: Despre ce a fost vorba *cu adevărat*?

Pe scenă Mebbekew îşi făcea de lucru cu o cutie. Scenaristul strigă la el:

— Lasă efectul flăcărilor. O să ne prefacem că funcţionează.

— Trebuie să-l încercăm odată și-odată, răspunse Mebbekew.

— Nu acum.

— Dar când?

Scenaristul se ridică în picioare, merse până la scenă drept în faţa lui Meb, îşi făcu palmele pâlnie în faţa gurii şi răcni:

— O… să… punem… efectul… mai… târziu!

— Bine, făcu Mebbekew.

Scenaristul se înapoie la locul lui de pe colină, spunând:

— *Iar tu* oricum n-ai sublinia efectul flăcărilor.

— Scuze, zise Meb.

Reveni la locul lui din spatele cutiei care probabil că urma să scuipe seara o coloană de foc. Ceilalţi mascaţi îşi reocupară poziţiile.

— Sfârşitul cântecului, anunţă Meb. Efect de flăcări.

Imediat vânzătorul de elixiruri și fata îşi

aruncară mâinile în sus într-o parodie de surpriză.

— O coloană de foc! strigă vânzătorul de elixiruri.

— Cum poate focul să apară subit pe o stâncă goală din deşert? ţipă fata. E un *miracol.*

Vânzătorul de elixiruri se răsuci către ea:

— Nu ştii despre ce vorbeşti, ticăloaso! *Eu* sunt singurul care poate vedea asta! E o viziune!

— Ba nu! răcni Mebbekew, cu vocea sa cea mai profundă. E un efect special de scenă!

— Un efect de scenă! exclamă vânzătorul de elixiruri. Atunci tu trebuie să fii…

— Te-ai prins!

— Impostorul ăla bătrân, Sufletul Suprem!

— Sunt mândru de tine, şmechere! Prostuţa – aproape că ai păcălit-o.

— O, nu trebuie mult *s-o înşeli* pe ea – *tu* eşti maestrul în a falsifica!

— Nu! urlă scenaristul. Nu „*s-o înşeli* pe ea”, idiotule! Trebuie „s-o înşeli pe *ea”,* accent pe *ea,* altfel nu rimează cu „falsifica”!

— Iertare, rosti tânărul mascat care juca rolul vânzătorului de elixiruri. Aşa nu are *logică,* desigur, dar trebuie să *rimeze*?

— Nu trebuie să aibă logică, cocoşel înfumurat ce eşti, trebuie doar să scoată bani!

Toată lumea râse – cu toate că era limpede că actorilor nu le plăcea prea mult de scenarist. Reveniră la scenă şi câteva clipe mai târziu Meb şi vânzătorul de elixiruri se lansară într-o serie de

dansuri şi cântece despre cât de pricepuţi sunt ei în a trage oamenii pe sfoară, şi cât de incredibil de naivi sunt majoritatea oamenilor – în special femeile. Aparent fiecare cuplet urmărea să ofenseze grav câte o parte a audienţei, şi cântecul continuă până când fiecare grup posibil din Basilica fu ironizat. În timp ce ei cântau şi dansau, fata se prefăcea că frige nişte carne în flăcări.

Meb îşi uita textul mai des decât celălalt actor mascat, şi în ciuda faptului că Nafai ştia că întreaga secvenţă avea drept scop umilirea Tatei, nu putu să nu remarce că Meb era de fapt destul de bun, în special la cântat, unde fiecare cuvânt era pronunţat clar. Pot să fac şi eu asta, gândi Nafai.

Cântecul revenea mereu la acelaşi refren:

Stau pe lângă foc
Cu mincinosul meu favorit
Nimeni nu poate avea noroc
Când începe dansul lui fantezist.

Când se termină cântecul, Meb-Sufletul Suprem îl convinse pe vânzătorul de elixiruri că cea mai bună cale de a le determina pe femeile din Basilica să facă ceea ce voia el era să le convingă că primea viziuni de la Sufletul Suprem.

— Sunt mereu gata să se-nşele, spuse Meb. Toate fetele vor crede.

Scena se încheie cu vânzătorul de elixiruri

conducând-o pe fată afară din scenă, povestindu-i cum avusese viziunea Basilicăi în flăcări. Scenaristul trecuse la versuri albe, despre care Nafai credea că sună mai natural decât rima, dar nu erau la fel de amuzante.

— Vrei să iroseşti ultimele săptămâni ale lumii agăţându-se de un tânăr mitocan novice? N-ar fi mai bine să-ţi delectezi mintea cu un bătrân urât care are o înţelegere cu Sufletul Suprem?

— Bun, zise scenaristul. Merge. Acum hai să trecem la scena de pe stradă.

Un alt grup de actori cu măşti urcară pe scenă. Nafai traversă imediat pajiştea către locul în care Mebbekew, cu masca încă pe figură, mâzgălea deja un nou dialog pe o bucată de hârtie.

— Meb, zise Nafai.

Meb ridică privirea, tresărind, străduindu-se să vadă mai bine prin micile găuri pentru ochi făcute în mască.

— Cum mi-ai spus?

Apoi văzu că era Nafai. Sări imediat în picioare şi se îndepărtă.

— Pleacă de lângă mine, mâncător de şobolani.

— Meb, trebuie să vorbesc cu tine.

Mebbekew continuă să meargă.

— Înainte de a juca în piesa din seara asta! insistă Nafai.

Meb se întoarse spre el.

— Nu e o piesă, e o satiră. Eu nu sunt actor, sunt mascat. Iar tu nu eşti fratele meu, eşti un

dobitoc.

Furia lui Meb îl ului.

— Ce ţi-am făcut? întrebă Nafai.

— Te cunosc, Nyef. Indiferent ce-aş zice, în final o să-i spui Tatei.

De parcă Tata nu ar afla până la urmă că fiul său juca într-o satiră menită să-l ironizeze în faţa întregului oraş.

— Ceea ce-mi face greaţă, zise Nafai, este că pe tine nu te interesează decât să nu intri *tu* în necaz. Nu eşti deloc loial familiei.

— Asta nu face niciun rău familiei mele. Masca este un mod perfect cinstit de a-ţi începe cariera de actor, îmi aduce bani de trai şi din când în când câştig puţin respect şi bucurie, ceea ce înseamnă mult mai mult decât dacă aş munci pentru Tata!

Despre ce vorbea Meb?

— Nu-mi pasă că joci mascat. De fapt, cred că e grozav. Astăzi mă învârteam pe aici fiindcă mă gândisem că aş putea încerca şi eu.

Meb îşi scoase masca şi îl studie pe Nafai de sus până jos.

— Ai un corp care ar da bine pe scenă. Dar vocea e tot de copil.

— Mebbekew, acum nu mai are importanţă. Tu sau eu mascat, nu contează – ideea e că nu-i putem face asta Tatei!

— Nu-i fac nimic Tatei! Fac asta pentru mine însumi.

Întotdeauna se întâmpla aşa când vorbea cu

Mebbekew. Părea să nu sesizeze tema unei discuţii.

— Bine, fii mascat. Dar să-ţi ironizezi propriul tată e ceva prea josnic chiar şi pentru tine!

Meb îl privi lipsit de expresie.

— Să-mi ironizez tatăl?

— Nu-mi spune că nu ştii.

— Ce e în satira asta care îl ironizează *pe el*?

— Scena pe care tocmai ai încheiat-o, Meb.

— În Basilica, Tata nu e *singura* persoană care crede în Sufletul Suprem. De fapt, câteodată mă gândesc că *el* nu crede chiar atât de mult.

— Viziunea, Meb! Focul în deşert, profeţia despre sfârşitul lumii! La ce crezi că se referă?

— Nu ştiu. Bătrânul Drotik nu ne spune la ce se referă chestiile astea. Dacă noi nu am auzit bârfele, nu are nicio importanţă. Tot ne jucăm rolurile.

Apoi pe faţa lui Meb se aşternu o expresie ciudată, suspicioasă:

— Ce are de-a face cu Tata toată treaba asta cu Sufletul Suprem?

— A avut o viziune, zise Nafai. Pe Drumul Deşertului, azi-dimineaţă înainte de ivirea zorilor, când se întorcea din călătorie. A văzut un stâlp de foc pe o stâncă, şi Basilica arzând, iar el crede că asta înseamnă distrugerea lumii, ca a Pământului în vechea legendă. Mama îl crede şi probabil a discutat deja şi cu alţii despre asta, altfel cum ar putea scenaristul vostru să includă bucata asta în

satira lui?

— E cel mai nebunesc lucru pe care l-am auzit vreodată, spuse Mebbekew.

— Nu inventez. Am fost în dimineaţa asta în porticul Mamei şi...

— Scena din portic! Asta e... A scris că farmacistul – ăsta trebuie să fie *tata*...

— Ce crezi că-ţi spuneam?

— Ticălosul, şopti Meb. Ticălosul ăla. Şi mi-a dat mie rolul *Sufletului Suprem*...

Meb se întoarse şi alergă către mascatul care îl interpreta pe farmacist. Stătu câteva clipe în faţa lui, uitându-se la mască şi la costum.

— E atât de *evident*, probabil că am un creier de ţânţar – dar o viziune!

— Despre ce vorbeşti? întrebă actorul.

— Dă-mi masca, zise Mebbekew. Dă-mi-o!

— Bine, sigur, uite-o.

Meb o smulse din mâinile celuilalt actor şi alergă pe deal spre scenarist. Nafai fugi după el. Meb flutura masca în faţa bărbatului.

— Cum îndrăzneşti, Drotik, căcăcios mizerabil!

— O, nu te preface că n-ai ştiut, băiete.

— De unde să fi ştiut? Am dormit până la începerea repetiţiei. M-ai pus să-mi bat joc pe scenă de tatăl meu şi e o simplă coincidenţă că nu mi-ai spus, da, cu siguranţă *asta* o cred!

— Hei, asta atrage publicul.

— Ce aveai de gând să faci, să le spui oamenilor cine sunt, după toate promisiunile că o să-mi

păstrezi anonimatul? Oricum, ce înseamnă toate măştile astea? Meb se întoarse spre ceilalţi, care erau vizibil zăpăciţi: Ascultaţi, oameni buni, ştiţi ce avea de gând băşicatul ăsta bătrân? Să-l ironizeze pe tatăl meu şi apoi să spună tuturor că *eu* am interpretat rolul Sufletului Suprem. Voia să-mi dea jos masca!

Scenaristul era evident îngrijorat de turnura evenimentelor. Cu toate că majoritatea feţelor actorilor erau încă ascunse, probabil erau furioşi la ideea unui scenarist care expunea identităţile mascaţilor. Aşa că scenaristul trebuia să preia din nou controlul.

— Nu vă pierdeţi timpul cu prostiile astea, le spuse celorlalţi. Tocmai l-am concediat pe băiat pentru că a avut îndrăzneala să-mi rescrie versurile, şi acum vrea să distrugă întregul spectacol.

Mascaţii se relaxară vizibil.

Meb îşi dăduse probabil seama că pierduse lupta – actorii *voiau* să-l creadă pe scenarist pentru că dacă nu o făceau îşi pierdeau slujba plătită.

— Nu tatăl meu e mincinosul, zise Meb, *tu* eşti.

— Satira e minunată, nu-i aşa, făcu Drotik, până când săgeţile ajung în casă.

Meb ridică masca cu păr alb a farmacistului deasupra capului de parcă ar fi vrut să-l lovească pe scenarist cu ea. Drotik se feri cu braţul. Dar Meb nu intenţionase să-l lovească. Coborî masca pe genunchi, rupând-o în două. Apoi aruncă cele

două jumătăţi în poala scenaristului.

Bărbatul lăsă braţul în jos şi întâlni iarăşi privirea lui Meb.

— Fabricantului de măşti îi va lua zece minute să pună barba pe o altă mască. Sau intenţionai o ameninţare metaforică?

— Nu ştiu, zise Meb. Intenţionai să mă pui să-l ucid metaforic pe tatăl meu?

Scenaristul scutură din cap incredul.

— E o *ironie,* băiete. Doar nişte cuvinte. Câteva râsete.

— Câteva bilete în plus.

— De aici îţi vine salariul.

— De aici ajungi tu bogat.

Meb îi întoarse spatele şi se îndepărtă. Nafai îl urmă. În spatele lor îl putură auzi pe Drotik trimiţându-l pe băiat la zid să caute actori mascaţi care ar putea învăţa un rol în trei ore.

Mebbekew nu-l lăsa pe Nafai să-l prindă din urmă. Mergea din ce în ce mai repede, până când în final ajunseră să alerge pe străzi, urcând şi coborând pe dealuri. Dar Mebbekew nu avea destul rezistenţă ca să-l îndepărteze pe Nafai, şi în cele din urmă se sprijini de colţul unei case, aplecat, gâfâind, abia trăgându-şi sufletul.

Nafai nu ştia ce să spună. Nu voise să-l fugărească pe Meb, ci numai să-i spună ceea ce gândea – că fusese grozav, modul în care îl pusese la locul lui pe scenarist, cum îl făcuse mincinos în faţă şi spulberase orice argument adus de Drotik

în apărarea sa. Când ai rupt masca în bucăţi am vrut să aplaud – asta intenţiona Nafai să-i spună.

Dar când ajunse destul de aproape ca să-i vorbească, își dădu seama că Meb nu gâfâia doar din cauza oboselii. Plângea, nu de supărare, ci de furie, iar când Nafai se apropie Meb începu să izbească cu pumnul în perete.

— Cum a putut să facă asta! repeta Meb, iar şi iar. Ticălos bătrân și egoist!

— Nu-ţi face griji, zise Nafai, încercând să-l liniştească. Drotik nu merită osteneala.

— Nu Drotik, idiotule, răspunse Meb. Drotik e exact aşa cum am ştiut întotdeauna că este, numai că acum mi-am pierdut slujba și *niciodată* nu voi mai obține alta, Drotik va împrăștia vorbe despre mine cum că am părăsit spectacolul cu numai trei ore înainte de a începe.

— Atunci pe cine eşti furios?

— Pe Tata! Pe cine crezi? O viziune – nu pot să cred, m-am gândit că Drotik o să-mi spună că nu pe Tata îl ironiza, că era vorba de altcineva, și că ce anume m-a făcut să presupun că ar fi Wetchik, ce *prost* ar veni cu ideea că onorabilul *Wetchik* primeşte viziuni de la incredibilul și uluitorul *Suflet Suprem.*

— Mama îl crede, zise Nafai.

— Mama şi-a reînnoit contractul cu el în fiecare an începând cu anul în care ai fost tu conceput, *evident* că ea are o judecată foarte solidă în ceea ce-l priveşte. *Tu* îl crezi? Îl crede cineva care nu s-a

culcat cu el?

— Nu ştiu. Nici măcar nu ştiu cine a aflat despre povestea asta.

— Hai să-ţi spun ceva. Peste șase ore va afla întreaga Basilica, toţi or să ştie. Aş vrea să-l *omor*, porc de câine împuţit!

— Calmează-te, nu trebuie să...

— Nu? Crezi că nu mi-ar plăcea să-i înfig pumnul ăsta în figură? Meb se răsuci și strigă următoarea frază către trecătorii de pe stradă: Îţi arăt eu viziuni, cap pătrat de cărător de buruieni!

Oamenii se opreau, holbându-se la el.

— Corect, zise Nafai, Tata te face *pe tine* de râs.

— Nu eu ţi-am cerut să mă urmăreşti. Tu ai alergat după mine, aşa că dacă nu-ţi place să te afli aici n-ai decât să mori sufocat cu propriii muci, ar fi perfect în regulă.

— Hai să mergem acasă, spuse Nafai, în mare parte pentru că nu găsi nimic altceva de spus.

5
Roţile

Cu siguranţă acasă nu era locul unde Nafai ar fi vrut să fie, nu în seara asta. Sperase ca Tata să nu se afle acolo, astfel ca Meb să aibă ocazia să se calmeze înainte de a sta de vorbă. Dar nu, bineînţeles că nu, Tata *voia* să discute cu Meb. Petrecuse deja o oră discutând cu Elemak – lui Nafai nu-i părea rău pentru că ratase acea scenă –

, iar acum părea să creadă că îl poate convinge pe Meb să creadă în viziunea lui.

Ţipetele începură imediat ce Mebbekew îl descoperi pe Tata în biroul lui. Nafai văzuse cum erau asemenea certuri, şi se retrase tăcut în camera sa. Trecând prin curte îl zări pe Issib trăgând cu ochiul din uşă. Un alt refugiat, gândi Nafai.

Prima oră tot ce putu auzi fu murmurul glasului Tatei, probabil încercând să-i explice viziunea lui, întrerupt la fiecare câteva minute de strigătul limpede şi pătrunzător al lui Mebbekew făcând comentarii care mergeau de la acuzaţie la batjocură. În cele din urmă ieşi la iveală, printre toate plângerile lui Mebbekew despre faptul că Tata umilea familia, că Meb reuşise foarte bine să discrediteze familia lucrând ca actor mascat. Apoi îi veni rândul Tatei să ţipe, iar lui Mebbekew să încerce să explice, ceea ce mai umplu o oră de ceartă înainte ca Meb să iasă furios din casă şi Tata să se ducă la grajduri să îngrijească de animale până se liniştea.

Abia atunci Nafai se aventură în bucătărie, deja mort de foame, pentru prima sa masă serioasă a zilei. Spre surprinderea lui, Elemak era acolo, stând cu Issib la masă.

— Elya, nu ştiam că eşti aici, zise Nafai.

Elemak ridică ochii spre el, nedumerit, apoi îşi aminti.

— Las-o baltă. Eram furios azi-dimineaţă, dar

nu e nimic, uită de asta.

Nafai *uitase*, cu toate câte se întâmplaseră de atunci, că Elemak îi spusese să nu se mai întoarcă acasă.

— Cred că am uitat deja, zise.

Elemak îi aruncă o privire dezgustată, apoi reveni la mâncare.

— Ce-am spus?

— Nu contează, zise Issib. Încercăm să ne gândim ce e de făcut.

Nafai se îndreptă spre frigider şi începu să cerceteze alimentele pe care Truzhnisha le stocase acolo pentru asemenea ocazii. Murea de foame şi totuşi nimic nu i se părea bun.

— Asta-i tot ce-a rămas?

— Nu, restul e ascuns în pantalonii mei, replică Issib.

Nafai luă ceva despre care îşi amintea că îi plăcuse pe vremuri cu toate că în seara asta nu i se părea prea bun. În timp ce-şi încălzea mâncarea, se întoarse cu faţa către ceilalţi.

— Aşadar, ce am hotărât?

Elemak nu ridică ochii.

— *Noi* nu am hotărât nimic, răspunse Issib.

— Ce, am devenit subit unicul copil din casă, iar *bărbaţii* iau toate deciziile?

— Da, cam aşa ceva.

— Şi ce decizii aţi avut *voi* de luat? Cine altcineva să ia decizii, în afară de Tata? E casa lui, afacerea lui, banii lui, şi de numele lui se râde în toată

Basilica.

Elemak clătină din cap.

— Nu *toată* Basilica.

— Vrei să spui că mai există cineva care nu a auzit?

— Vreau să spun, zise Elemak, că nu toată lumea râde.

— O să râdă dacă satira va fi pusă în scenă. Am văzut o repetiţie. Meb chiar era destul de bun. Bineînțeles că a demisionat deoarece era vorba de Tata, dar cred că are cu adevărat talent. Ştiaţi că şi cântă?

Elemak îl privi compătimitor.

— Ești chiar atât de superficial, Nyef?

— Da, zise Nafai. Sunt atât de superficial încât consider că jena noastră nu este foarte importantă, dacă Tata a avut într-adevăr o viziune.

— Ştim că Tata *a văzut* asta. Problema este ceea ce va face el.

— Cum, să primească o viziune de la Sufletul Suprem, o avertizare despre distrugerea lumii, iar el ar trebui să păstreze secretul?

— Taci și mănâncă, zise Elemak.

— Umblă peste tot și le spune oamenilor că Sufletul Suprem vrea ca noi să ne întoarcem la vechile legi, spuse Issib.

— Care dintre ele?

— Toate.

— Adică pe care dintre ele nu le respectăm deja?

Aparent Elemak decise să treacă direct la esenţa lucrurilor.

— S-a dus la consiliul clanului şi a protestat faţă de decizia noastră de a coopera cu Potokgavan în războiul lor cu Capetele Ude.

— Cine?

— Gorayni. Capetele Ude.

Îşi căpătaseră porecla din cauza obiceiului lor de a purta părul lung, cârlionţat, uns cu un ulei parfumat. Erau de asemenea cunoscuţi drept războinici perverşi care obişnuiau să-i măcelărească pe prizonierii care nu-şi dovediseră valoarea prin răni serioase dobândite înainte de a se preda.

— Dar ei se află la sute de kilometri la nord de aici, zise Nafai, iar Potoku sunt mult în sud-est, de ce să se lupte ei?

— Ce te învaţă la mica ta şcoală? făcu Elemak. Potoku şi-au extins protecţia peste toată câmpia de coastă până la râul Mochai.

— Sigur că da, bine. Protecţia împotriva cui?

— Împotriva Gorayni, Nafai. Noi ne aflăm între ei. Se numeşte geografie.

— Ştiu geografie, zise Nafai. Numai că nu văd de ce ar fi vreun război între Gorayni şi Potoku, iar dacă ar fi, cum o să-l poarte. Adică, Potokgavan au o flotă – toate *casele* lor sunt vase, cerule – în timp ce Goraynivat nu au litoral…

— Nu *aveau* litoral. Au cucerit Usluvat.

— Presupun că am auzit de asta.

— O, sunt convins, zise Elemak. Ei au căruţe cu cai. Ai auzit de aşa ceva?

— Roţi, spuse Nafai. Caii duc oamenii în cutii la luptă.

— Şi cară provizii ca să hrănească o armată aflată în marş. Un marş *foarte* lung. Căruţele schimbă totul.

Elemak părea subit entuziasmat. Trecuseră ani de zile de când Nafai nu-l mai văzuse pe Elya emoţionat de ceva.

— Îmi imaginez ziua în care o să lărgim Drumul Crestei, Drumul Câmpiei şi Strada Pieţei pentru ca fermierii să-şi poată aduce produsele în căruţe până aici sus. Acelaşi număr de cai ar putea transporta de zece ori mai mult. Un om, doi cai şi o căruţă pot duce ceea ce acum ridică o duzină de oameni şi douăzeci de cai. Preţul alimentelor ar scădea. Costul transportului produselor *noastre* în jos ar scădea şi mai mult – de aici pot ieşi bani. Îmi pot imagina drumuri de sute de kilometri, de-a dreptul prin deşert – mai puţine animale în caravane, deci mai puţină hrană de transportat şi nu ar mai trebui să găsim apă pe parcursul călătoriei. Lumea devine mai mică, iar Tata încearcă să împiedice asta.

— Ce legătură are asta cu viziunea Tatei?

— Vechile legi ale Sufletului Suprem. Utilizarea roţilor pentru altceva decât utilaje sau jucării este interzisă. Sacrilegiu. Abominaţie. Îţi dai seama, căruţele sunt cunoscute de mii şi mii de ani şi

nimeni nu a construit vreodată una?

— Până acum, zise Issib.

— Poate a existat un motiv bun, presupuse Nafai.

— Motivul a fost superstiţia, asta a fost, dar acum avem ocazia să construim două sute de căruţe plătite de Potokgavan care ne-ar da şi proiectul, iar preţul negociat de Gaballufix e destul de mare ca să mai putem face noi înşine încă două sute.

— De ce Potoku nu-şi construiesc singuri căruţele?

— Ei vin aici pe vase, zise Elemak. În loc să facă în Potokgavan căruţele şi să le aducă pe calea apei, ei trimit pur şi simplu soldaţii şi căruţele îi aşteaptă aici.

— De ce *aici*?

— Pentru că aici o să fie graniţa. Gorayni nu înaintează, pentru că, în caz contrar, ar trebui să se confrunte cu furia Potoku. Nu încerca să înţelegi, Nafai, sunt treburi ale bărbaţilor.

— Mie mi se pare că Tata ar proceda corect dacă ar bloca toate astea doar din principiu, spuse Nafai.

Adică, dacă se află că noi construim căruţe pentru Potoku, atunci Gorayni nu ar trimite aici o armată ca să ne oprească?

— Nu vor afla decât când va fi prea târziu.

— Cum să nu afle? Basilica ştie atât de bine să păstreze secrete?

— Chiar dacă ar afla, Nyef, Potoku vor fi aici să-i împiedice să ne pedepsească.

— Dar dacă Potoku nu ar veni, şi deci noi nu am construi căruţe pentru ei, Gorayni nu ar mai avea *pentru ce* să ne pedepsească.

Elemak îşi puse capul pe masă, o demonstraţie ostentativă a disperării de a trebui să-i explice ceva lui Nafai.

— Lumea se schimbă, zise Issib. Ne-am obişnuit ca războaiele să fie conflicte locale. Dar Gorayni au schimbat lucrul ăsta. Ei cuceresc ţări care nu le-au făcut niciun rău.

Elemak preluă şirul explicaţiei.

— Într-o zi vor ajunge la noi, cu sau fără Potoku care să ne apere. Personal, prefer să-i las însă pe Potoku să lupte.

— Nu pot să cred că se întâmplă aşa ceva şi că în oraş nimeni nu vorbeşte despre asta, spuse Nafai. *Nu* am urechile înfundate cu noroi şi nu am auzit nimic referitor la faptul că noi am construi căruţe pentru Potokgavan.

Elemak scutură din cap.

— E secret. Sau *era,* până când Tata a expus problema în faţa întregului consiliu al clanului.

— Vrei să spui că cineva făcea asta, iar consiliul clanului nici măcar nu ştia?

— Era *secret*! repetă Elemak. De câte ori trebuie să-ţi spun?

— Deci cineva avea să facă asta în numele Basilicăi şi al clanului Palwashantu, şi nimeni din

consiliul clanului sau din consiliul oraşului nu urma să fie consultat?

Issib râse amar.

— Dacă vezi lucrurile aşa, sună cam ciudat, nu?

— Nu sună deloc ciudat, zise Elemak. Văd că ai trecut deja în partidul lui Roptat.

— Cine-i Roptat?

Issib răspunse:

— E un Palwashantu, cam de vârsta lui Elya, care s-a folosit de zvonurile astea despre război ca să-şi construiască o reputaţie de profet. Nu ca Tata, el nu are viziuni trimise de Sufletul Suprem, doar scrie profeţii care seamănă cu un rechin sfâşiindu-ţi piciorul. Şi mereu spune genul de lucruri pe care le-ai spus tu acum.

— Adică planul secret este atât de bine cunoscut încât există deja un partid condus de acest Roptat, care încearcă să împiedice materializarea lui?

— Nu era *foarte* secret. Nu e un complot. Nu e o conspiraţie. Doar nişte oameni de treabă care încearcă să facă ceva în interesul vital al Basilicăi, iar unii trădători fac tot posibilul să le pună beţe-n roate.

Evident, Elemak vedea lucrurile dintr-un singur unghi. Nafai trebuia să ofere un alt punct de vedere.

— Sau poate că nişte profitori lacomi ne pun oraşul în mare pericol ca să se poată ei îmbogăţi, şi nişte oameni de treabă încearcă să salveze Basilica oprindu-i. Sugerez asta doar ca o posibilitate.

Elemak era furios.

— Oamenii care lucrează la acest proiect sunt deja atât de bogaţi, încât nu prea mai au nevoie de alţi bani. Şi ceea ce nu înţeleg este cum un *savant* de paisprezece ani care niciodată în viaţa lui nu a trebuit să facă o muncă de *bărbat* are dintr-odată opinii în probleme politice despre care nici nu ştia că *există* până acum zece minute.

— Am pus doar o întrebare, zise Nafai. Nu te-am acuzat de nimic.

— Sigur că nu mă acuzai *pe mine.* Oricum eu nu fac parte din proiect.

— Bineînţeles că nu. E un proiect *secret.*

— Ar fi trebuit să-ţi sparg dinţii din gură azi-dimineaţă, zise Elemak.

De ce se ajungea întotdeauna la ameninţări?

— Le spargi dinţii tuturor celor care îţi pun întrebări la care nu ai răspunsuri bune?

— N-am făcut-o niciodată până acum, spuse Elemak ridicându-se. Dar acum o să mă revanşez pentru toate ocaziile pierdute.

— Potoleşte-te! strigă Issib. N-avem şi aşa destule probleme?

Elemak ezită, apoi se aşeză din nou.

— Nu trebuia să-l las să se ia de mine.

Nafai începu să respire din nou. Nu observase că-şi ţinuse răsuflarea.

— E un copil, ce ştie el? spuse Elemak. Tata e cel care ar trebui să ştie mai multe. Înfurie rău o mulţime de oameni. Unii dintre ei foarte periculoşi.

— Vrei să spui că ei îl amenință? întrebă Nafai.
— Nimeni nu *amenință.* Ar fi prea rudimentar. Sunt doar… preocupaţi în legătură cu Tata.
— Dar dacă toată lumea râde de Tata, de ce le-ar mai păsa de ce spune el? Se pare că din cauza acestui Roptat ar trebui să-şi facă griji.
— Datorită viziunii, zise Elemak. Sufletul Suprem. Majoritatea bărbaţilor nu prea îl iau în serios, dar femeile… consiliul oraşului… mama ta nu face lucrurile mai uşoare.
— Sau le face, depinde de care parte te afli.
— Corect. Elemak se ridică de la masă, dar de data asta fără să amenințe: Pot să văd de care parte eşti *tu,* Nyef, şi n-am altceva de făcut decât să te avertizez că, dacă Tata continuă aşa, noi vom sfârşi în lanţurile Gorayni.
— Cum de eşti atât de sigur? întrebă Nafai. Ţi-a trimis şi ţie Sufletul Suprem o viziune sau ceva de genul ăsta?
— Sunt sigur, micul meu *semi*prieten, pentru că eu înţeleg situaţia. Când o să mai creşti, poate o să ajungi să ştii ce înseamnă asta. Dar mă îndoiesc.
Elemak ieşi din bucătărie.
Issib oftă.
— Oare este cineva căruia să-i placă de altcineva în această familie?
Mâncarea lui Nafai era arsă, dar lui nu-i păsa. Tremura atât de violent că abia îşi mai putu aduce tava pe masă.
— De ce tremuri?

— Nu ştiu, zise Nafai. Poate că mi-e frică.

— De Elemak?

— De ce mi-ar fi frică de el? Doar pentru că-mi poate rupe gâtul cu cotul?

— Atunci de ce îl tot provoci?

— Poate că mi-e frică şi *pentru* el.

— De ce?

— Nu ţi se pare amuzant, Issib? Elya poate sta aici să vorbească despre faptul că Tata ar putea fi ameninţat de nişte oameni puternici – şi totuşi soluţia lui nu este să-i denunţe pe aceşti oameni puternici, ci să încerce să-l facă pe Tata să tacă.

— Nimeni nu gândeşte raţional.

— De fapt eu înţeleg politica, zise Nafai. Studiez mereu istorie. Sunt cu ani înaintea clasei mele. *Ştiu* câte ceva despre cum încep războaiele şi cine le câştigă. Iar ăsta este cel mai stupid plan pe care l-am auzit vreodată. Potokgavan nu au nicio şansă să păstreze acest teritoriu şi niciun motiv convingător pentru care ar încerca. Tot ce se va întâmpla va fi că vor trimite o armată, îi vor provoca pe Gorayni să atace, apoi îşi vor da seama că nu au cum să câştige şi se vor întoarce acasă pe câmpia lor inundată unde Capetele Ude nu-i pot atinge, lăsându-ne *pe noi* să facem faţă singuri furiei Gorayni. Construirea de căruţe pentru ei va conduce evident la dezastru şi numai o persoană complet orbită de lăcomie ar putea susţine un asemenea plan. Iar dacă Sufletul Suprem îi spune Tatei să se opună construirii de căruţe, atunci

Sufletul Suprem are dreptate.

— Sunt convins că Sufletul Suprem se bucură că are aprobarea ta.

— Fac tot ce pot ca să ajut.

— Nafai, ai paisprezece ani.

— Şi?

— Elemak nu vrea să audă asemenea lucruri de la tine.

— Nici tu, nu-i aşa?

— Chiar sunt obosit. A fost o zi lungă.

Issib pluti afară din bucătărie.

Nafai se apucă în sfârşit să mănânce. Spre supărarea lui, nu avea poftă de mâncare, deşi încă îi era foame. Trebuia să mănânce, nu putea să mănânce. Las-o baltă. Aruncă mâncarea la gunoi şi puse farfuria în maşina de spălat.

Ieşi în curte, îndreptându-se spre camera lui. Aerul nopţii era rece deja – se aflau destul de aproape de deşert ca să se simtă schimbările bruşte de temperatură când apunea soarele. Încă mai tremura. Nu ştia de ce. Nu din cauza viziunii Tatei despre distrugerea lumii, şi nici din pricina războiului care probabil se va abate asupra Basilicăi dacă menţineau idioata alianţă cu Potokgavan. Da, şi acestea erau pericole, dar unele îndepărtate. Şi nici din cauza ameninţărilor lui Elemak cu violenţa, avusese parte de aşa ceva toată viaţa.

Abia când stătea întins pe salteaua lui, încă tremurând deşi în camera lui nu era frig, abia

atunci își dădu seama ce îl deranja. Elemak spusese că Gaballufix era implicat în negocierea prețului cu Potoku. Evident întregul plan avea sprijinul lui Gaballufix – cine altcineva decât șeful clanului s-ar fi putut gândi să angajeze Palwashantu într-o astfel de întreprindere periculoasă fără a consulta consiliul? Așadar era rezonabil să presupună că atunci când Elya pomenise despre dușmanii periculoși pe care și-i făcea Tata, se referise la Gaballufix.

Gaballufix, a cărui casă Elemak o vizitase astăzi în secret.

Cui îi era loial Elemak? Tatei? Sau fratelui său vitreg Gaballufix? Era limpede că Elya se implicase în acest plan cu căruțele de război. Cine altcineva mai era implicat? Oamenii periculoși nu proferau *amenințări,* spusese el. Atunci ce făceau – planuri? Oare Elya era implicat într-un plan care urma să-i facă ceva urât Tatei, iar aluziile lui erau o tentativă de a-l avertiza pe Tata?

Chiar astăzi Mebbekew vorbise despre paricidul metaforic.

Nu, gândi Nafai. Nu, sunt doar supărat din cauză că toate astea s-au întâmplat atât de brusc, într-o singură zi. Tata are o viziune, și deodată este implicat în politica orașului într-un mod în care n-a mai fost niciodată până acum, ca și cum Sufletul Suprem i-ar fi trimis această viziune anume *din cauza* acestui stupid proiect provocator al lui Gaballufix, pentru că trebuiau luate măsuri

acum.

De ce? De ce soarta Basilicăi era importantă pentru Sufletul Suprem? Nenumărate orașe și națiuni se ridicaseră și decăzuseră – câteva zeci în fiecare secol, mii și mii în întreaga istorie umană. Poate milioane. Sufletul Suprem nu ridicase un deget. Nu-i păsase de niciun război; cu siguranță nu prevenea suferințele omenirii. Atunci de ce se implica acum Sufletul Suprem? Ce era atât de *urgent*? Merita oare destrămarea familiei lor? Și dacă da, cine decidea asta? Nimeni nu-i ceruse așa ceva Sufletului Suprem, așa că dacă era să fie incluși în vreun plan dumnezeiesc, ar fi fost amabil din partea Sufletului Suprem să le transmită ce avea în minte.

Nafai stătea întins pe saltea, tremurând.

Apoi își aminti. Nu aveam de gând să dorm pe saltea în noaptea asta. Voiam să încerc să fiu un bărbat adevărat.

Aproape că râse cu glas tare. Să dorm pe podeaua goală – *asta* m-ar face bărbat? Ce idiot mai sunt. Ce dobitoc.

Râzând de sine însuși, reuși să adoarmă.

6
Dușmanii

— *Unde* ai umblat ieri toată ziua?

Nafai nu voia să poarte această discuție, dar nu avea cum s-o evite. Mama nu era omul care să

permită ca un elev de al ei să dispară o zi întreagă fără o explicație.

— M-am plimbat.

După cum se aşteptase, pentru Mama nu era suficient.

— Doar nu credeam că ai *zburat.* Cu toate că sunt surprinsă că nu te-ai ghemuit pe undeva să dormi. Unde te-ai dus?

— În nişte locuri foarte educative, zise Nafai. Avea în minte casa lui Gaballufix şi teatrul liber, dar desigur Mama interpreta cuvintele lui aşa cum dorea.

— Dolltown? întrebă ea.

— Nu se întâmplă prea multe pe acolo în timpul zilei, Mamă.

— Iar tu nu ar trebui să te duci acolo deloc. Sau crezi că ştii deja totul despre toate, şi deci nu mai ai nevoie de învăţătură?

— Există materii pe care nu le predaţi aici.

Din nou adevărul – dar nu chiar adevărul.

— A, făcu ea. Dhelembuvex avea dreptate în privinţa ta.

O, da, minunat. E timpul să-i găsim băieţelului tău o mătuşică.

— Trebuia să-mi dau seama. Trupul tău creşte aşa de repede – prea repede, mă tem, şi o ia înaintea maturizării tale în toate celelalte domenii.

Era prea mult ca să îndure. Plănuise să asculte calm tot ce spunea ea, s-o lase să tragă propriile ei concluzii, apoi să se întoarcă în clasă şi să termine

cu întreaga poveste. Dar ca ea să considere că gonadele îi conduceau viaţa când, în realitate, mintea lui era mai matură decât trupul...

— Aşa de isteaţă eşti, Mamă?

Ea ridică o sprânceană.

Îşi dădea seama că deja întrecuse măsura, dar se pornise şi cuvintele erau acolo în mintea lui, aşa că le rosti.

— Vezi că se petrece ceva inexplicabil, dar dacă e implicat un adolescent eşti convinsă că are legătură cu dorinţele lui sexuale.

Ea schiţă un zâmbet.

— Ştiu câte ceva despre bărbaţi, Nafai, şi ideea că purtarea unui băiat de paisprezece ani ar putea avea legătură cu dorinţele sexuale se bazează pe multe dovezi.

— Dar eu sunt *fiul* tău, şi tot nu mă deosebeşti dintr-o grămadă de cărămizi.

— Aşadar nu te-ai dus în Dolltown?

— Nu din motivele pe care ţi le imaginezi *tu.*

— A, făcu ea. Îmi pot imagina *multe* motive. Dar niciunul dintre motivele posibile pentru care tu te-ai duce în Dolltown nu sugerează o judecată foarte bună.

— O, îmi închipui că tu eşti expertă în judecăţi bune.

Sarcasmul lui nu-şi atinse ţinta.

— Cred că uiţi că eu sunt mama şi profesoara ta.

— Tu, Mamă, şi nu eu le-am invitat pe fetele alea două la întrunirea de *familie* de ieri.

— Şi asta dovedeşte o judecată slabă din partea mea?

— Extrem de slabă. Când am ajuns eu la Teatrul Liber mai erau câteva ore până la apusul soarelui, şi deja se răspândise zvonul despre viziunea Tatei.

— Asta nu mă surprinde, zise Mama. Tata s-a dus direct la consiliul clanului. După aceea nu prea mai putea fi un secret.

— Nu numai despre viziunea lui, Mamă. Se repeta deja o satiră – una de-ale lui Drotik, nici mai mult, nici mai puţin – care includea o fascinantă scenă în portic. Întrucât singurele persoane prezente care nu făceau parte din familie erau acele două vrăjitoare…

— Ai grijă cum vorbeşti!

Tăcu imediat, dar cu un vizibil sentiment de victorie. Da, Mama era furioasă – dar el marcase un punct, supărând-o aşa.

— Faptul că vorbeşti despre ele folosind acest insultător *cuvânt bărbătesc* este o ofensă extremă, spuse Mama; glasul îi era scăzut, era *într-adevăr* furioasă. Luet este vizionară, iar Hushidh este oracol. Mai mult, ambele au fost discrete, nu au spus nimic nimănui.

— Oh, le-ai urmărit în fiecare secundă de când…

— Am zis să ai grijă cum vorbeşti. Vocea îi era ca gheaţa: dacă vrei să ştii, băieţelul meu isteţ, înţelept, *matur*, motivul pentru care exista scena porticului în satira lui Drotik – pe care, apropo, am văzut-o, şi e foarte proastă, aşa că nu mă

îngrijorează –, scena porticului apare acolo pentru că, în timp ce tatăl tău se îndrepta spre consiliul clanului, eu eram la consiliul oraşului, şi când *eu* am povestit am inclus şi cele întâmplate în portic. De ce, întreabă sclipitorul meu fiu cu o expresie delicios de stupidă pe chip? Pentru că singurul lucru care a convins consiliul să ia în serios viziunea tatălui tău a fost faptul că Luet l-a crezut şi a găsit viziunea lui în concordanţă cu propria ei viziune.

Mama spusese. *Mama* atrăsese ridicolul şi dezastrul asupra familiei. De necrezut.

— Aha, făcu Nafai.

— Credeam că o să vezi lucrurile puţin diferit.

— Înţeleg că a fost corect ca Luet şi Hushidh să participe la întâlnirea de familie, zise Nafai. *Tu* trebuia să fii exclusă.

Palma ei îl plesni peste faţă. Dacă ţintise obrazul, ratase, poate pentru că instinctiv el îşi trăsese capul înapoi. Unghia ei atinse bărbia, zgâriindu-i pielea. Începu să-i curgă sânge.

— De tine ai uitat, domnule.

— Nu la fel de mult ca tine, Doamnă, răspunse el. Sau cel puţin asta intenţionase să răspundă. Chiar începu să pronunţe cuvintele, dar în mijlocul propoziţiei absurditatea faptului că ea îl lovise astfel, şocul şi durerea, umilinţa pură de a fi lovit de mama lui îl făcură să izbucnească în plâns. Îmi pare rău, zise.

Cu toate că ar fi vrut să spună cum îndrăzneşti,

sunt prea mare pentru asta, te urăsc. Însă era imposibil să rostească asemenea cuvinte aspre dacă plângea ca un copil. Nafai detesta asta, lacrimile care izbucneau atât de repede şi faptul că lucrurile nu se îmbunătăţeau odată cu înaintarea în vârstă.

— Poate că data viitoare o să-ţi aminteşti să-mi vorbeşti respectuos, zise ea. Dar nici ea nu mai era în stare să-şi menţină tonul acut, căci chiar în timp ce rostea aceste cuvinte îi cuprinse umerii cu braţul şi se aşeză lângă el, mângâindu-l.

Nu înţelese că felul în care îi cuibări capul pe umărul ei nu făcea decât să-i sporească umilinţa şi să-i întărească decizia de a o privi ca pe un duşman. Dacă avea puterea să-l facă să plângă din cauza iubirii lui pentru ea, atunci nu avea decât o singură soluţie: să înceteze s-o mai iubească. Era pentru ultima dată când ea mai putea să-i facă aşa ceva.

— Sângerezi, zise ea.

— Nu-i nimic.

— Să te şterg – uite, cu o batistă curată, nu zdreanţa aia oribilă pe care o porţi în buzunar, băieţel prost.

Asta-i tot ce o să fiu eu în casa asta, nu-i aşa? Un băieţel prost. O respinse, refuzând să lase batista să-i atingă bărbia. Darea insistă, tamponând rana, iar pânza albă se umplu de surprinzător de mult de sânge – aşa că el o luă din mâna ei şi o apăsă pe rană.

— E adâncă, presupun, zise.

— Dacă nu ţi-ai fi mişcat capul, unghiile mele nu ţi-ar fi atins bărbia.

Dacă n-ai fi vrut să mă pălmuieşti, degetele tale ar fi stat la tine în poală. Dar îşi ţinu gura.

— Văd că pui foarte mult la inimă situaţia familiei, Nafai, dar valorile tale sunt puţin sucite. Ce contează ridiculizarea din satire? Toată lumea ştie că fiecare personaj important din istoria Basilicăi a fost ironizat într-un moment sau altul, şi de obicei chiar pentru motivul pentru care a devenit cunoscut. Putem suporta asta. Important este că viziunea Tatei a fost un avertisment cât se poate de limpede din partea Sufletului Suprem, cu implicaţii imediate pentru acţiunile oraşului nostru din următoarele zile, săptămâni şi luni. Jena o să treacă. Iar printre femeile de vază din acest oraş Tata este considerat un bărbat remarcabil – şi respectul lor pentru el creşte. Aşa că încearcă să-ţi controlezi ruşinea că tatăl tău a ajuns în centrul atenţiei. Toţi copiii la începutul adolescenţei sunt extrem de sensibili la ruşine, dar cu timpul o să înveţi că ridiculizarea şi critica nu sunt întotdeauna un lucru rău. Poate fi foarte bine pentru tine să-ţi atragi duşmănia oamenilor răi.

Nu-i venea să creadă că ea îl considera atât de prost încât considera că avea nevoie de o astfel de predică. Oare chiar i se părea că el se teme de *ruşine*? Dacă l-ar fi ascultat în loc să-i ţină lecţii, poate i-ar fi povestit despre avertizarea lui Elemak

în legătură cu primejdiile care-l pândeau pe Tata, despre vizita lui secretă la casa lui Gaballufix. Dar era limpede că în ochii ei el nu era decât un copil. Nu i-ar fi luat avertismentele în serios. Într-adevăr, probabil i-ar fi ţinut încă o predică despre faptul că nu trebuia să permită temerilor şi grijilor să-i ia în stăpânire mintea, ci să se concentreze asupra studiilor sale şi să-i lase pe adulţi să se ocupe de problemele *reale* ale lumii.

În capul ei, am tot şase ani şi aşa voi rămâne pentru totdeauna.

— Îmi pare rău, Mamă. N-o să-ţi mai vorbesc aşa.

De fapt, mă îndoiesc că îţi voi mai spune vreodată ceva serios sau important în tot restul vieţii mele.

— Îţi accept scuzele, Nafai, şi sper că şi tu mă ierţi pentru că te-am lovit la mânie.

— Sigur, Mamă.

O să-ţi accept scuzele – atunci *când* o să mi le oferi şi când o să vorbeşti serios. Însă în realitate, drag cuptor de pâine din care am răsărit, nu ţi-ai cerut scuze în niciun moment al conversaţiei noastre. Ţi-ai exprimat doar speranţa că voi accepta o scuză care de fapt nu a fost niciodată rostită.

— Sper, Nafai, că îţi vei relua studiile şi n-o să permiţi evenimentelor din oraş să tulbure de acum încolo rutina vieţii tale. Ai o minte ascuţită şi nu există niciun motiv special pentru care să permiţi

acestor lucruri să te distragă de la şlefuirea ei.

Mulţumesc pentru calupul de laude, Mamă. Mi-ai spus că sunt copilăros, sclav al dorinţelor carnale, că opiniile mele trebuie reduse la tăcere şi nu ascultate. Acorzi o atenţie serioasă oricărui cuvânt care iese din gura acelei *vrăjitoare,* dar pleci de la presupunerea că orice aş spune *eu* este lipsit de valoare.

— Da, Mamă, zise Nafai. Mai bine mă întorc chiar acum în clasă, dacă nu te superi.

— Bineînţeles că nu. Te înţeleg perfect.

Dragă Suflete Suprem, împiedică-mă să râd.

— Nu te mai pot lăsa să mai hoinăreşti pe străzi, Nafai, sunt sigură că înţelegi. Viziunea Tatei a atras destul atenţia şi cineva ar putea spune ceva care să te înfurie, şi nu vreau să te iei la bătaie.

Deci te îngrijorează posibilitatea ca *eu* să sar la bătaie, Mamă? Fii amabilă şi aminteşte-ţi cine pe cine a lovit azi aici, în porticul tău.

— Ai putea să-ţi petreci ziua în bibliotecă, cu Issib. El o să te influenţeze în bine, cred – el întotdeauna e foarte calm.

Issib, întotdeauna calm? Biata Mama – ea nu ştia absolut nimic despre fiii ei. Femeile nu-i înţeleg niciodată pe bărbaţi. Bineînţeles, nici bărbaţii nu le înţeleg mai bine pe femei, dar cel puţin noi nu ne facem iluzii că le-am înţelege.

— Da, Mamă. La bibliotecă e bine.

Ea se ridică în picioare.

— Atunci du-te. Păstrează batista.

Părăsi porticul, fără să aştepte să vadă dacă el o ascultă.

Imediat ocoli paravanul, ducându-se direct la balustradă, şi privi pe deasupra Viroagei.

Lacul nu se vedea deloc. O ceaţă groasă acoperea zonele joase ale văii, şi întrucât pereţii defileului păreau să devină mai abrupţi acolo unde începea ceaţa, bănuia că lacul era invizibil din acest punct chiar şi fără ceaţă.

De acolo nu putea vedea decât norul alb şi verdele plin, luxuriant, al pădurii care mărginea valea. Ici-colo apărea fum ridicându-se din vreun coş, căci existau femei care locuiau pe pantele văii. Menajera Tatei, Truzhnisha, era una dintre ele. Avea o casă în districtul numit Pragul de Vest, unul dintre cele douăsprezece districte din Basilica unde numai femeilor le era permis să trăiască sau chiar să între. Districtele Femeilor erau cu mult mai slab populate decât oricare dintre cele douăzeci și patru de districte unde li se permitea bărbaților să locuiască (bineînțeles, nu şi să deţină proprietăţi), însă în consiliul oraşului ele exercitau o putere enormă, întrucât reprezentantele lor votau întotdeauna în bloc. Conservatoare, religioase – cu siguranţă ele erau consilierele cele mai impresionate de faptul că Luet confirmase viziunea Tatei. Dacă *ele* erau de acord cu Tata în problema căruţelor de război, atunci era nevoie numai de voturile a încă șase alţi consilieri, ca să se ajungă într-un impas, şi de

şapte, ca să se treacă la acţiune împotriva planurilor lui Gaballufix.

Aceiaşi consilieri din Districtele Femeilor refuzau, de mii de ani, să permită orice subdivizare a intens populatelor Districte Libere, să acorde un vot în consiliu oricăruia dintre districtele din afara zidurilor, să dea voie bărbaţilor să deţină proprietăţi în interiorul oraşului sau orice altceva care ar fi putut duce la diluarea ori slăbirea procentului femeilor din Basilica. Acum, privind la valea secretă, furios pe mama lui, Nafai abia îşi dădea seama cât de frumos era locul, cât de plin de mistere şi de viaţă; tot ce putea el să observe era cât de incredibil de puţine case se găseau acolo.

Cum de au împărţit locul ăsta în douăsprezece districte? Probabil există districte în care cele trei femei care locuiesc acolo ocupă cu rândul postul de consilier.

Iar în afara oraşului, în minusculele, dar costisitoarele dormitoare în care bărbaţii necăsătoriţi şi fără gospodării erau obligaţi să locuiască, nu exista nicio metodă legală de a pretinde un tratament mai cinstit, de a insista asupra unor legi care să-i apere pe celibatari împotriva proprietarilor imobilelor sau chiar de violenţele celorlalţi. Pentru o clipă, stând acolo şi privind la verdeaţa neatinsă a Viroagei, Nafai înţelese cum un bărbat ca Gaballufix ar putea uşor să-i adune pe bărbaţi în jurul lui, luptând ca

să câştige puterea în acest oraş unde bărbaţii erau asupriţi de femei în fiecare zi şi în fiecare oră a vieţilor lor.

Apoi, când vântul adie puţin peste vale, norul se deplasă lăsând să se vadă o sclipire de lumini reflectate. Suprafaţa unui lac, nu în centrul celei mai adânci părţi a riftului, ci mai sus, în depărtare. Fără să se gândească, Nafai îşi feri instinctiv privirea. Să vină până la balustradă ca o sfidare la adresa mamei sale, să se uite la lacul sfânt unde femeile mergeau să-şi facă rugăciunile era cu totul altceva. Singurul lucru limpede în toată această afacere era că Sufletul Suprem s-ar fi putut foarte bine să fie real. N-avea rost să-şi atragă mânia lui din cauza a ceva atât de stupid ca studierea unui lac peste marginea porticului Mamei.

Nafai întoarse spatele peisajului şi se grăbi să ajungă în spatele paravanului, simţindu-se totuşi inconfortabil. Dacă sunt prins? Ei şi ce dacă sunt? Nu, nu, sfidarea nu merită riscul. Avea treburi mai bune de făcut. Dacă Mama nu avea de gând să-i asculte temerile în legătură cu primejdiile în care era posibil să se afle Tata, atunci Nafai va trebui să facă ceva. Dar mai întâi trebuia să afle mai multe – despre Gaballufix, despre Sufletul Suprem, despre toate.

Pentru o clipă cochetă cu ideea de a se duce să-i pună întrebări lui Luet. *Ea* ştia multe despre Sufletul Suprem, nu-i aşa? Avusese tot timpul

viziuni, nu doar o dată ca Tata. Cu siguranţă ea putea să explice.

Dar ea era femeie, iar în acest moment Nafai ştia că nu putea primi niciun fel de ajutor din partea femeilor. Din contră – femeile din Basilica erau învăţate încă din copilărie cum să-i oprime pe bărbaţi și să-i facă să se simtă lipsiţi de valoare. Luet ar fi râs de el şi ar fi alergat la mama lui să-i spună despre întrebările pe care i le pusese.

Dacă putea avea încredere în cineva, trebuia să fie un alt bărbat – şi erau însă extrem de puţini, întrucât pericolul venea din partea lui Gaballufix. Poate ar putea lua în consideraţie ajutorul acelui Roptat despre care vorbise Elya. Sau să afle în primul rând câte ceva despre ce făcea Sufletul Suprem.

Issib nu era încântat să-l revadă.

— Sunt ocupat şi nu am nevoie de întreruperi.

— E biblioteca şcolii, zise Nafai. Aici venim întotdeauna să studiem.

— Vezi? Mă întrerupi deja.

— Uite ce-i, eu n-am zis nimic. Doar am intrat aici, şi *tu* ai început să te iei de mine din secunda în care am intrat pe uşă.

— Speram să ieşi.

— Nu pot. Mama m-a trimis aici.

Nafai trecu prin spatele lui Issib, care plutea confortabil în aer în faţa computerului. Avea înşirate aproape treizeci de pagini, dar pe fiecare dintre ele erau doar câteva cuvinte, astfel încât să

poată vedea totul dintr-odată. Ca un joc de solitaire, în care Issib doar muta fragmentele dintr-un loc în altul.

Fragmentele erau toate cuvinte în limbi bizare. Pe unele Nafai le recunoscu ca fiind foarte vechi.

— Ce limbă e *asta*? întrebă, indicând una.

Issib oftă.

— Mă bucur că nu mă întrerupi.

— Ce e, vreo formă antică de Vijati?

— Foarte bine. E Slucajan, care provine din Obilazati, forma originară a Vijati. Acum e o limbă moartă.

— Eu citesc în Vijati, să ştii.

— *Eu* nu.

— A, deci te specializezi în limbi antice obscure pe care nu le mai vorbeşte nimeni, nici măcar tu?

— Nu *învăţ* limbile astea, studiez numai cuvintele pierdute.

— Dacă întreaga limbă e moartă, atunci *toate* cuvintele sunt pierdute.

— Cuvinte care aveau înţeles, dar care s-au stins sau au supravieţuit numai în expresii idiomatice. Ca de exemplu „ursul dansator”. Ştii ce e un *urs*?

— Nu ştiu. Întotdeauna m-am gândit că trebuie să fie vreo pasăre exotică.

— Greşit. E un mamifer de demult. Cunoscut numai pe Pământ, cred, nu a fost adus aici. Sau a dispărut repede. Era mai mare ca un om, foarte puternic. Un prădător.

— Şi *dansa*?

— Expresia obişnuia să desemneze ceva absurd de neîndemânatic. Ca un câine care merge pe picioarele din spate.

— Iar acum înseamnă exact opusul. Ce ciudat. Cum de s-a putut schimba?

— Pentru că nu mai există urşi. Înţelesul a fost evident fiindcă toată lumea ştia ce este un urs şi cât de ciudat ar arăta dansând. Dar când urşii au dispărut, sensul s-a putut aplica la orice. Acum folosim expresia pentru o persoană care scapă cu abilitate dintr-o situaţie socială extrem de jenantă. E singurul caz în care mai folosim cuvântul *urs*. Şi există o mulţime de oameni care îl ortografiază greşit.

— Grozav. Lucrezi la un proiect lingvistic?

— Nu.

— Atunci pentru ce e?

— Pentru mine.

— Colecţionezi dialecte pierdute.

— Cuvinte pierdute.

— Cum ar fi *urs*? Nu *cuvântul* s-a pierdut, Issya. *Urşii* au dispărut.

— Foarte bine, Nyef. Ţi-ai îndeplinit perfect misiunea. Acum pleacă.

— Tu nu studiezi cuvintele pierdute. Cauţi cuvinte care şi-au pierdut înţelesul pentru că lucrurile la care se refereau nu mai există.

Issya întoarse capul încet să se uite la Nafai.

— Adică ţie chiar ţi s-a dezvoltat un creier?

Nafai arătă spre ecran.

— *Kolesnisha.* E un cuvânt în Kunic. Ai sensul chiar aici: „căruţă de luptă”. Kunic nu se mai vorbeşte de zece milioane de ani. Acum e doar o limbă scrisă. Şi totuşi ei aveau cuvinte pentru căruţele de luptă. Care tocmai fuseseră inventate. Ceea ce înseamnă că în urmă cu mult timp existau căruţe de luptă.

Issib râse. Un chicotit jos, dar continuu.

— Ce, greşesc?

— Mă termină, atâta tot. Cât de *evident* este. Chiar şi *tu* te poţi uita pe displayul unui computer şi să vezi totul dintr-odată. Aşadar de ce nu a observat nimeni asta până acum? De ce nu a remarcat nimeni că avem deja cuvântul *căruţă,* şi ştim cu toţii ce înseamnă, şi totuşi, din câte ştim, pe lumea asta nu au existat niciodată nicăieri căruţe?

— Într-adevăr ciudat, nu-i aşa?

— Nu e ciudat, e înspăimântător. Uită-te ce fac Capetele Ude cu căruţele lor – *kolesnishety.* Le oferă un avantaj vital în război. Construiesc un adevărat imperiu, nu numai un sistem de alianţe, ci un *control* efectiv asupra unor naţiuni aflate la şase zile depărtare de oraşul lor. Dacă se poate face aşa ceva cu ajutorul căruţelor de luptă, şi oamenii le foloseau cu milioane de ani în urmă, *cum de am putut uita ce sunt ele*?

Nafai se gândi un timp.

— Trebuie să fii de-a dreptul prost, zise. Adică,

oamenii nu uită astfel lucrurile. Chiar dacă ai parte de pace mii de ani, tot păstrezi imagini în biblioteci.

— Nu există imagini cu căruţele de război, zise Issib.

— Asta ziceam că e o prostie.

— Şi cuvântul ăsta.

— *Zrakoplov*? citi Nafai. Categoric e un cuvânt Obilazati.

— Corect.

— Ce înseamnă? „Aer“ sau aşa ceva.

— Scos din context şi tradus neglijent, da, înseamnă „înotător prin aer”.

Nafai se gândi un timp la asta. Mintea lui alcătui o imagine – un peşte mişcându-se prin aer.

— Un peşte zburător?

— E o maşinărie, spuse Issib.

— O navă cu adevărat rapidă?

— Cum se poate *înota* prin aer, Nyef?

— Nu ştiu. Nafai se simţea stupid: Am uitat de partea cu aerul.

— Ai uitat – şi totuşi ai recunoscut singur „partea cu aerul”. *Ai ştiut* că *zraky* este rădăcina Obilazati pentru *aer,* şi totuşi ai uitat „partea cu aerul”.

— Deci sunt într-adevăr idiot.

— Ba nu, Nyef. Eşti foarte, foarte deştept, şi totuşi stai aici uitându-te la cuvânt, iar eu îţi spun toate astea şi tu *tot* nu te gândeşti la ce înseamnă cuvântul.

— Uite, cuvântul ăsta, zise Nafai arătând *puscani prah.* Nu recunosc limba.

Issib clătină din cap.

— Dacă nu aş vedea că ţi se întâmplă ţie, n-aş fi crezut.

— Ce?

— Nu eşti măcar curios să afli ce e o *zrakoplov*?

— Mi-ai spus. Un înotător prin aer.

— O *maşină* care se numeşte înotător prin aer.

— Bine. În regulă. Deci ce e *puscani prah*?

Issib se întoarse încet cu faţa spre Nafai.

— Stai jos, dragul şi iubitul meu frate sclipitor de prost, tu, adevăratul slujitor al Sufletului Suprem. Trebuie să-ţi spun ceva despre maşinile care înoată prin aer.

— Presupun că te-am întrerupt, zise Nafai.

— Vreau să vorbesc cu tine. Nu e o întrerupere. Vreau doar să-ţi explic ideea de zbor…

— Mai bine plec.

— De ce? De ce eşti atât de nerăbdător să pleci?

— Nu ştiu. Nafai se îndreptă spre uşă: Am nevoie de aer. Mă sufoc.

Ieşi din încăpere. Imediat se simţi mai bine. Nu i se mai învârtea capul. La urma urmelor, despre ce era vorba? Biblioteca era prea înghesuită. Prea plină. Erau prea mulţi oameni înăuntru.

— De ce ai plecat? întrebă Issib.

Nafai se întoarse. Issib îl urmase plutind tăcut. Nafai simţi imediat aceeaşi claustrofobie care îl scosese pe hol.

— Era prea aglomerat înăuntru. Simţeam nevoia să fiu singur.

— Eu eram singura persoană de acolo, zise Issib.

— Zău? Nafai încercă să-şi amintească. Vreau să ies de aici. Dă-mi drumul.

— Gândeşte-te. Îţi aminteşti, ieri, când Luet şi Tata discutau?

Imediat Nafai se relaxă. Nu mai simţea claustrofobia.

— Sigur.

— Şi Luet îi testa amintirile Tatei. Când şi-a amintit greşit viziunea, s-a simţit cumva prost, aşa-i?

— Aşa a spus.

— Prost. Deconectat. Privea în gol.

— Cred că da.

— Ca şi tine, zise Issib. Când te-am presat în legătură cu înţelesul cuvântului *zrakoplov.*

Brusc Nafai simţi că nu mai avea aer în plămâni.

— Trebuie să ies!

— Eşti *într-adevăr* sensibil la aşa ceva, remarcă Issib. Chiar mai rău decât Mama şi Tata când am încercat să le spun.

— Nu mă mai urmări! strigă Nafai. Dar Issib continuă să plutească alături de el pe hol, în jos pe scări, în stradă. Acolo, în aer liber, Issib trecu uşor de Nafai, levitând din când în când în faţa lui. Ca şi cum ar fi vrut să-l conducă pe Nafai înapoi spre casă.

— Oprește-te! țipă Nafai.

Dar nu se putea elibera. Nu mai încercase niciodată până atunci o asemenea panică. Răsucindu-se, se împiedică și căzu în genunchi.

— Nu-i nimic, zise Issib cu blândețe. Relaxează-te. E-n regulă. Relaxează-te.

Nafai respira mai ușor. Glasul lui Issib suna acum liniștitor. Senzația de panică dispăru. Nafai înălță capul și privi în jur.

— Ce căutăm în mijlocul străzii? Mama o să mă omoare.

— Tu ai fugit aici, Nafai.

— Eu?

— E Sufletul Suprem, Nafai.

— *Ce* e Sufletul Suprem?

— Forța care te-a făcut să ieși din bibliotecă în loc să mă asculți pe mine vorbind despre... despre lucrurile pe care Sufletul Suprem nu vrea ca oamenii să le știe.

— E o prostie, făcu Nafai. Sufletul Suprem *răspândește* informația, nu o ascunde. Noi îi dăm scrierile noastre, muzica, totul, iar Sufletul Suprem le transmite din oraș în oraș, din bibliotecă în bibliotecă, peste tot în lume.

— Reacția ta a fost mult mai puternică decât a Tatei. Bineînțeles, și eu te-am presat mai mult.

— Ce vrei să spui?

— Sufletul Suprem e în interiorul capului tău, Nafai. În interiorul tuturor capetelor noastre. Dar unele au mai mult decât altele. E acolo,

urmărindu-ne gândurile. Ştiu că e greu de crezut.

Dar Nafai îşi aminti cum Luet ştiuse ce era în mintea lui.

— Nu, Issya. Ştiu deja asta.

— Zău? Bine. Imediat ce Sufletul Suprem ştie că te apropii de un subiect interzis, te face să te simţi prost.

— *Ce* subiect interzis?

— Dacă îţi reamintesc, o să-ţi ieşi din fire iarăşi, zise Issib.

— Când am devenit eu prost?

— Crede-mă. Ai devenit *foarte* prost. Încercai să schimbi subiectul fără să-ţi dai măcar seama. În mod normal ai o intuiţie foarte bună, Nafai. Eşti foarte inteligent. Înţelegi lucrurile. Dar acum în bibliotecă stăteai ca un idiot, cu adevărul expus chiar în faţa ta, şi tu nu-l recunoşteai. Când ţi-am amintit, când *te-am presat,* ai devenit claustrofob, aşa-i? Îţi era greu să respiri, trebuia să ieşi din cameră. Te-am urmat, te-am presat din nou, şi am ajuns aici.

Nafai încercă să recapituleze ceea ce se întâmplase. Issib avea dreptate în privinţa desfăşurării evenimentelor. Numai că Nafai nu legase nevoia de a ieşi din casă de ceea ce spunea Issib. De fapt, în ruptul capului nu-şi putea aduce aminte despre ce îi vorbise Issib.

— M-ai presat?

— Ştiu, spuse Issib. Şi eu am simţit la fel când am dat peste asta în urmă cu câţiva ani. Mă jucam

cu cuvintele pierdute, de genul ursului dansator. Făceam liste. Aveam o listă *lungă* de astfel de termeni, cu definiţii şi explicaţii la fiecare, împreună cu presupuneri ale mele referitoare la înţelesul fiecărui cuvânt dispărut. Apoi într-o zi m-am uitat peste o listă pe care o consideram completă şi mi-am dat seama că existau câteva zeci de cuvinte care nu aveau nicio explicaţie. Ce prostie, mi-am zis. Astea îmi strică lista. Aşa că am şters toate acele cuvinte.

— Le-ai şters? Nafai era îngrozit. În loc să le cercetezi?

— Vezi cât de prost te poate face? zise Issib. Şi chiar în clipa când le ştergeam, mi-am dat seama – ce fac? Am întins mâna spre comanda de anulare a ştergerii, dar în loc să apăs tastele corespunzătoare am dat din reflex comanda de ştergere completă, curăţând definitiv buffer-ul, apoi am salvat fişierul peste cel vechi.

— E prea complicat s-o fi făcut din neîndemânare, observă Nafai.

— Exact. Ştiam că era o greşeală să le şterg, şi totuşi, în loc să repar greşeala şi să recuperez cuvintele, eu le-am distrus, le-am şters definitiv din sistem.

— Şi tu crezi că Sufletul Suprem ţi-a făcut asta?

— Nafai, nu te-ai întrebat niciodată ce e Sufletul Suprem? Ce face el?

— Ba sigur că da.

— Şi ea. Iar acum ştiu.

— Datorită acelor cuvinte?

— Nu le-am recuperat pe toate, dar am refăcut din cercetările mele cât de mult am putut şi am obţinut o listă de opt cuvinte. Habar n-ai ce greu mi-a fost, pentru că acum eram sensibilizat. Înainte pur şi simplu le-aş fi trecut cu vederea, m-aş fi prostit când le întâlneam – aşa cum a făcut Tata când a avut idei greşite despre viziunea de la Sufletul Suprem. Aşa ajunseseră pe prima mea listă, dar fără definiţii – deveneam prost de fiecare dată când mă gândeam la ele. Dar acum când le vedeam aveam acel sentiment de claustrofobie. Aveam nevoie de aer. Trebuia să ies din bibliotecă. Dar mă forţam să intru din nou. E cel mai greu lucru pe care l-am făcut vreodată. M-am forţat să rămân şi să mă gândesc la ceea ce nu trebuia gândit. Să păstrez în mintea mea concepte pe care Sufletul Suprem nu vrea să ni le amintim. Concepte care altădată erau atât de banale, încât fiecare limbă din lume are cuvinte pentru ele. Cuvinte antice. Cuvinte pierdute.

— Sufletul Suprem *ascunde* lucruri de noi?

— Da.

— Ca de exemplu?

— Dacă îţi spun, Nafai, o să-ţi pierzi firea.

— Ba nu.

— Ba da, zise Issib. Crezi că eu nu ştiu? Crezi că eu nu am avut parte de propria mea luptă anul trecut? Aşa că îţi imaginezi ce surpriză am avut când aseară în bucătărie Elemak ne dădea

explicaţii despre unul dintre lucrurile interzise. Căruţele de luptă.

— Interzise? Cum pot să fie interzise, nici măcar nu sunt antice.

— Vezi? Ai uitat deja. Cuvântul *kolesnisha.*

— A, da. Corect. Asta îmi amintesc.

— Dar nu ţi-ai amintit până nu ţi-am spus eu.

Aşa e, gândi Nafai. Un lapsus.

— Aseară tu şi cu Elemak vorbeaţi despre căruţele de război, chiar dacă mie mi-a luat luni ca să reuşesc să studiez cuvântul *kolesnisha* fără să gâfâi continuu.

— Dar noi nu am *spus* kolesnisha.

— Ceea ce vreau să-ţi zic, Nafai, e că Sufletul Suprem cedează.

— E o teorie veche.

— Dar adevărată. Sufletul Suprem are anumite concepte pe care le protejează, la care refuză să-i lase pe oameni să se gândească. Numai că în ultimii câţiva ani Capetele Ude au reuşit deodată să se poată gândi la unul dintre ele. La fel şi Potoku. Şi *noi.* Iar aseară, auzindu-l pe Elemak vorbind despre el, nu am mai simţit junghiul de panică.

— Dar tot am uitat cuvântul. *Kolesnisha*?

— Un efect rezidual. De *data asta* ţi l-ai amintit, nu? Nafai, Sufletul Suprem a renunţat să ne mai ascundă conceptul de căruţe de luptă. După milioane de ani, nu se mai străduieşte.

— Ce altceva mai e? întrebă Nafai. Care sunt

celelalte concepte?

— Încă nu a renunţat la astea. Iar tu pari să fii cu adevărat sensibil la Sufletul Suprem, Nyef. Nu ştiu dacă pot să-ţi spun sau dacă o să fii în stare să le ţii minte cinci minute după aceea.

— Vrei să zici că pot să ştiu că Sufletul Suprem ne împiedică să cunoaştem anumite lucruri, numai că nu pot şti *care* anume fiindcă Sufletul Suprem continuă să mă împiedice.

— Corect.

— Atunci de ce Sufletul Suprem nu-i opreşte pe oameni să se gândească la *crimă*? De ce nu-i împiedică să se gândească la război, viol, furt? Dacă poate să-mi facă *mie* asta, de ce nu face şi ceva util?

Issib clătină din cap.

— Nu pare drept. Dar m-am gândit la asta – am avut un an, aminteşte-ţi – şi uite care a fost cea mai bună concluzie la care am ajuns. Sufletul Suprem nu vrea să ne împiedice să fim umani. Incluzând aici toate porcăriile pe care ni le facem unii altora. Încearcă doar să reducă *dimensiunea* acestor porcării. Toate lucrurile interzise – cum să ţi-o spun fără să te provoc? – dacă am mai avea maşinile la care se referă cuvintele interzise, tot ceea ce facem ar ajunge mai departe, şi fiecare armă ar provoca şi mai multe pagube, şi totul s-ar întâmpla *mai repede.*

— Timpul s-ar scurge mai repede?

— Nu, zise Issib. Îşi alegea cuvintele cu grijă

vizibilă: Cum ar fi dacă... dacă Gorayni ar putea aduce o armată de cinci mii de oameni de la Yabrev la Basilica într-o singură zi.

— Nu mă face să râd.

— Dar dacă ar putea?

— Am fi complet neajutoraţi, bineînţeles.

— De ce?

— Mă rog, n-am avea timp să strângem o armată.

— Deci dacă am şti că alte popoare pot face asta, am fi nevoiţi să ţinem tot timpul o armată, nu-i aşa, doar pentru *cazul* că cineva ne-ar ataca brusc.

— Bănuiesc că da.

— Aşadar, ştiind asta, să presupunem că Gorayni găsesc o cale să aducă, nu cinci mii, ci *cincizeci* de mii de soldaţi aici, şi nu într-o zi, ci în şase ore.

— Imposibil.

— Şi dacă ţi-aş spune că s-a întâmplat?

— Cine poate face asta ar stăpâni întreaga lume.

— Exact, Nyef, doar dacă toţi ceilalţi nu ar putea face la fel. Dar ce fel de lume ar fi asta? Lumea ar deveni mică, şi toată lumea ar fi vecină cu toată lumea. Un popor crud, agresiv, dominator ca Gorayni şi-ar putea aduce armatele la uşa *tuturor.* Deci toate celelalte popoare ar trebui să se alieze ca să-i oprească. Şi în loc de câteva mii de oameni care mor, un milion, zece milioane ar putea muri în război.

— Aşadar din cauza asta Sufletul Suprem ne împiedică să ne gândim la… mijloace rapide… de a transporta mulţi soldaţi dintr-un loc în altul.

— A fost greu s-o spui, nu-i aşa?

— Am… mintea mea tot rătăcea.

— E un concept greu de fixat în minte, iar tu nici măcar nu te-ai gândit la ceva anume.

— Urăsc chestia asta, zise Nafai. Nu-mi poţi spune nici cel puţin cum ar putea cineva să facă o astfel de șmecherie. Abia dacă pot reține în minte conceptul în sine. *Urăsc* asta.

— Nu cred că Sufletul Suprem e obişnuit ca vreun om să observe. Chiar faptul că tu reuşeşti să te gândești la conceptul de concepte care nu trebuie gândite înseamnă că Sufletul Suprem pierde controlul.

— Issya, nu m-am simţit atât de neajutorat și de stupid în toată viaţa mea.

— Și nu e vorba doar de războaie şi armate, continuă Issib. Îți amintești poveștile despre Klati?

— Casapul?

— Cel care intra noaptea pe ferestrele femeilor şi le măcelărea ca pe vite la abator.

— De ce n-a putut Sufletul Suprem să-l facă *pe el* prost atunci când se gândea la aşa ceva?

— Pentru că treaba Sufletului Suprem nu este să ne facă perfecţi, spuse Issib. Dar imaginează-ţi că acest Klati s-ar fi putut urca în… dacă ar fi putut să călătorească foarte repede şi să ajungă într-un alt oraș în șase ore.

— S-ar fi ştiut că e un străin şi ar fi fost supravegheat îndeaproape astfel încât nu ar mai fi putut face nimic.

— Dar nu înţelegi – mii, milioane de oameni care în fiecare zi fac acelaşi lucru…

— Măcelăresc femei?

— Zboară dintr-un loc într-altul.

— E o nebunie! exclamă Nafai. Sări în picioare şi porni spre casă.

— Vino înapoi! strigă Issib. Nu tu gândeşti aşa cu adevărat, eşti *făcut* să gândeşti aşa!

Nafai se sprijini de unul dintre stâlpii intrării principale. Issib avea dreptate. Se simţise bine, şi apoi Issib spusese ceea ce spusese şi dintr-odată Nafai trebuise *să plece,* trebuise să se îndepărteze şi iată-i, gâfâind, sprijinit de stâlp, cu inima bătându-i atât de puternic încât cineva putea probabil s-o audă de la un metru distanţă. Oare într-adevăr Sufletul Suprem îl făcea să se simtă atât de prost şi de speriat? Dacă da, atunci Sufletul Suprem era duşmanul lui. Şi Nafai refuza să se predea. *Putea* să se gândească la ceva indiferent dacă Sufletului Suprem îi plăcea sau nu. *Putea* să se gândească la lucrul pe care îl spusese Issib, şi putea s-o facă fără să fugă.

Nafai recapitulă în minte ultimele momente ale discuţiei cu Issib. Despre Klati. Să ajungi dintr-un oraş în altul în câteva ore. În alte oraşe ar fi remarcat, desigur – dar apoi Issib spusese ce-ar fi dacă mii de oameni… ar… zbura.

Imaginea care se formă în mintea lui Nafai era ridicolă. Să-şi închipuie oameni în aer, ca păsările, năpustindu-se spre cer, coborând în picaj. Ar fi trebuit să râdă – însă în timp ce se gândea îşi simţi gatul strângându-se. Capul i se învârtea, constrâns. O durere ascuţită îl săgetă în gât urcând apoi pe ceafă. Dar se putea gândi la aşa ceva. Oameni zburând. Iar de aici putea continua ipoteza lui Issib. Oameni zburând de la un oraş la altul, cu miile, astfel încât autorităţile fiecărui oraş să nu poată să ia urma unei persoane.

— Klati ar fi putut să ucidă câte o dată în fiecare oraş şi nimeni nu l-ar fi prins vreodată, spuse Nafai.

Issib era din nou lângă el, cu braţul sprijinit uşor pe umărul lui Nafai.

— Da, confirmă el.

— Dar atunci ce ar mai însemna să fii cetăţean al unui loc? întrebă Nafai. Dacă o mie de oameni… *ar zbura…* către Basilica… astăzi?

— E-n regulă. Nu trebuie să pronunţi cuvântul.

— Ba da. Mă pot gândi la orice. Nu mă poate opri.

— Încercam doar să-ţi explic faptul că Sufletul Suprem nu împiedică răul din lume – se asigură numai că nu scapă de sub control. Limitează daunele la nivel local. Dar partea bună a situaţiei – nu uita de asta, Nafai – este că noi îi dăm arta noastră, muzica şi poveştile Sufletului Suprem, iar el le oferă tuturor celorlalte popoare. Lucrurile

bune se răspândesc. Așadar el face lumea un loc mai bun.

— Ba nu, zise Nafai. În anumite feluri mai bun, da, dar la ce ajută un lucru bun când am putea trăi într-o lume în care oamenii… în care am putea… *zbura*?

Cuvântul aproape îl înecă, dar el îl rosti, și cu toate că abia mai suporta să stea pe loc, iar aerul era sufocant și irespirabil, *rămase* acolo.

— Ești bun, zise Issib. Sunt impresionat.

Dar Nafai nu se considera impresionant. Se simțea bolnav, furios și trădat.

— De ce Sufletul Suprem are *dreptul* ăsta? Să ne lipsească de toate aceste lucruri.

— De armate care apar la ușa noastră fără avertisment? Sunt destul de bucuros că nu mă confrunt cu așa ceva.

Nafai scutură din cap.

— Să decidă la ce am voie *să mă gândesc.*

— Nyef, cunosc sentimentul. Am trecut prin toate astea cu luni în urmă, și *știu* cât de furios și înspăimântat te face. Dar știu de asemenea și că poți depăși problema. Ieri, când Mama ne-a vorbit despre viziunea ei. Cu planeta arzând. Există un cuvânt pentru asta – mă rog, tu nu-l poți auzi acum, știu –, dar Sufletul Suprem ne-a împiedicat să ajungem la așa ceva. Timp de treizeci sau patruzeci de milioane de ani – îți dai seama că asta înseamnă *mult* timp? Mai multă istorie decât ne putem noi imagina. Totul se află stocat undeva,

dar maximul de care ne putem agăţa, maximul pe care îl putem surprinde cu minţile noastre este doar o vagă schiţă a ceea ce s-a petrecut în lume în ultimii zece milioane de ani – şi asta cere ani şi ani de studii pentru a înţelege măcar atât. Există împărăţii şi limbi de care noi n-am auzit niciodată, şi totuşi nimic nu e definitiv pierdut. Când am început cercetările în bibliotecă, am reuşit să găsesc referinţe la lucrări din alte biblioteci şi să refac drumul înapoi până am ajuns să citesc o traducere brută a unei cărţi scrise cu treizeci şi două de milioane de ani în urmă, şi ştii ce scria acolo? Chiar şi atunci autorul spunea că istoria era deja prea lungă, prea bogată pentru ca mintea umană s-o poată cuprinde. Că dacă toată istoria omenirii ar fi condensată într-un singur volum de o mie de pagini, întreaga poveste a omului pe Pământ ar ocupa numai o pagină. Iar asta se întâmpla acum treizeci şi două de milioane de ani.

— Deci existăm de foarte mult timp.

— Dacă iau aritmetica scriitorului literal, ar însemna că istoria omenirii pe Pământ a durat numai opt mii de ani înainte ca planeta... să ardă.

Nafai înţelese. Sufletul Suprem îi împiedicase pe oameni să extindă scara distructivităţii lor, aşa încât omenirea supravieţuise cu cinci mii de ani mai mult pe planeta Harmony decât pe Pământ.

— Dar de ce Sufletul Suprem nu a împiedicat distrugerea Pământului?

— Nu ştiu, zise Issib. Dar am o bănuială.

— Care?

— Nu ştiu dacă o să ţi se permită să te gândeşti la asta.

— Încearcă-mă.

— Sufletul Suprem nu a fost creat decât atunci când oamenii au ajuns pe Harmony. Are acelaşi înţeles în toate limbile – numele planetei, înţelegi tu. Sklad. Endrakt. So-glassye. Poate când au ajuns aici, lăsând în urmă Pământul acoperit de cenuşă, au hotărât să nu mai permită niciodată să se întâmple aşa ceva. Poate atunci a fost instalat Sufletul Suprem – ca să ne împiedice să mai dobândim vreodată asemenea puteri teribile.

— Asta ar însemna că Sufletul Suprem este… un artefact.

— Da, zise Issib. Nu ți-e greu să te gândești la asta?

— Nu, răspunse Nafai. E uşor. Nu e o idee chiar atât de neobişnuită. Oamenii au mai vorbit şi înainte despre Sufletul Suprem ca despre o maşină.

— Pentru *mine* a fost greu. Poate pentru că eu am ajuns la această idee în alt mod. Pe câteva căi interzise. Modificarea genetică a creierului uman astfel încât să poată recepţiona și transmite gânduri prin sateliţii de telecomunicaţii care orbitează în jurul planetei.

Nafai auzi cuvintele, dar pentru el nu însemnau nimic.

— Nu ai înţeles, nu-i aşa? observă Issib.

— Nu.
— Nici nu credeam.
— Issya, ce ne face acum Sufletul Suprem?
— La asta lucram. Încercam să mă uit la cuvintele pierdute, să găsesc un tipar, să aflu ce înţeles are faptul că Tata a primit viziunea lumii în flăcări. Şi Mama. Şi visul cu sânge şi cenuşă pe care l-a avut Luet.
— Înseamnă că noi suntem nişte marionete.
— Nu, Nafai. Nu îl urî pe Sufletul Suprem pentru asta. Nu e de niciun folos – acum *ştiu* asta. Trebuie să înţelegem. Ce face el. Pentru că lumea *este* cu adevărat în pericol, dacă Sufletul Suprem pierde controlul. Şi asta se întâmplă. A renunţat la căruţele de război – la ce va renunţa data viitoare? Care imperiu urmează să-i scape din mână? Cine va descoperi – cuvântul acela despre care m-ai întrebat – *puscani prah*? E o pulbere pe care dacă o pui în foc explodează. Pocneşte ca un balon, doar că are o forţă de câteva mii de ori mai mare. Suficientă ca să doboare un zid. Suficientă ca să omoare oameni.
— Opreşte-te, te rog, şopti Nafai. Era mai mult decât putea el suporta, luptându-se cu panica pe care o simţea ascultând acele cuvinte.
— Sufletul Suprem nu este duşmanul nostru. De fapt, cred că… cred că l-a chemat pe Tata pentru că are nevoie de ajutor.
— De ce n-ai spus asta până acum?
— Am spus – Tatei. Mamei. Unor profesori. Altor

elevi. Unor savanţi. Chiar am scris un articol, dar nimeni nu-şi aminteşte să-l fi primit, nu a mai putut fi găsit. Nici când l-am trimis de patru ori aceleiaşi persoane. Am renunţat.

— Dar mi-ai spus *mie*?

— Ai venit la bibliotecă, zise Issib. M-am gândit – de ce nu?

— *Zrakoplov,* zise Nafai.

— Nu pot să cred că-ţi aminteşti cuvântul.

— O maşină. Oamenii nu... zburau pur şi simplu. Foloseau o maşină.

— Nu te forţa, spuse Issib. O să-ţi faci rău. Deja te doare capul, nu-i aşa?

— Dar am dreptate, da?

— Presupun că era goală pe dinăuntru, ca o casă, şi oamenii intrau înăuntrul ei ca să zboare. Ca un vapor, care însă se deplasează prin aer. Cu aripi. Dar cred că le-am avut aici. Cunoşti districtul Câmpia Neagră?

— Bineînțeles, imediat la vest de piaţă.

— Vechiul nume era Portul Cerului. Numele s-a păstrat până în urmă cu aproximativ douăzeci de milioane de ani. Portul Cerului. Când l-au schimbat, nimeni nu îşi mai amintea ce înseamnă.

— Nu mai pot să mă gândesc la lucrurile astea, spuse Nafai.

— Dar vrei să ţi le aminteşti?

— Cum aş putea să uit?

— O să uiţi, să ştii. Dacă nu-ţi amintesc eu. În fiecare zi. Vrei s-o fac? O să te simţi mereu aşa. O

să-ţi fie rău. Vrei să uiţi toate astea sau vrei să continui să-ţi aduc aminte?

— *Ţie* cine ţi-a adus aminte?

— Îmi lăsam bileţele mie însumi, zise Issib. Pe computerele bibliotecii. Aduceri aminte. De ce crezi că mi-a luat un an să ajung până aici?

— Vreau să-mi amintesc, declară Nafai.

— O să te superi pe mine.

— Aminteşte-mi să n-o fac.

— O să ţi se facă rău.

— Aşadar o să leşin des. Nafai se lăsă în jos pe stâlp aşezându-se pe verandă, cu privirea îndreptată spre stradă. De ce nu a remarcat nimeni că suntem aici? N-am vorbit chiar în şoaptă.

Issib râse.

— O, au remarcat. Mama a ieşit o dată, la fel şi câţiva dintre profesori. Ne-au ascultat câteva clipe discutând şi după aia au uitat de ce ieşiseră.

— Grozav. Dacă vrem să fim lăsaţi în pace, nu trebuie decât să vorbim despre *zrakoplov*?

— Mă rog, zise Issib, funcţionează numai la oamenii care sunt încă strâns legaţi de Sufletul Suprem.

— Şi cine nu e?

— Cine s-a gândit la căruţele de luptă, de exemplu.

— Ziceai că Sufletul Suprem a renunţat la ele.

— Desigur, *recent*, explică Issib. Dar în Basilica există oameni care plănuiesc să construiască

astfel de căruţe pentru război, oameni care tratează afacerea acestora cu Potoku de mult timp. De mai mult de un an. *Ei* nu au probleme cu Sufletul Suprem. Parcă ar fi surzi la aşa ceva. Dar majoritatea oamenilor nu sunt – de asta Gaballufix şi oamenii lui au reuşit atât timp să păstreze secretul. Cei mai mulţi dintre oamenii care au auzit ceva despre căruţele de război pur şi simplu au uitat că au auzit. De fapt, Sufletul Suprem poate a încetat în cele din urmă deliberat să interzică această idee exact *pentru că* era necesară o discuţie pe faţă despre căruţele de luptă, pentru a opri afacerea.

— Deci fiindcă există oameni surzi la cuvintele Sufletul Suprem – ca să-i oprească pe ei, Sufletul Suprem a fost nevoit să slăbească controlul şi asupra noastră, a celorlalţi.

— E o legătură dublă. Ca să învingă, Sufletul Suprem trebuie să cedeze. Aş spune că are o problemă serioasă.

Pentru Nafai avea logică totul, cu excepţia unui singur lucru.

— Dar de ce a început să-i vorbească *Tatei*?

— Asta rămâne să ne dăm seama. Asta, şi ce urmează să-i spună Tatei să facă în continuare.

— Hei, lasă-l pe Sufletul Suprem să păstreze câteva surprize.

Nafai râdea, deşi nu credea că ceva era amuzant.

Nici Issib.

— Chiar dacă noi credem în cauza Sufletului

Suprem, Nafai, undeva pe parcurs s-ar putea să descoperim că Sufletul Suprem provoacă mai mult rău decât bine. Ce facem *atunci*?

— Ei, Issya, poate că nu se descurcă prea bine zilele astea, dar asta nu înseamnă că ne-am descurca mai bine fără el.

— Presupun că n-o să aflăm niciodată, nu-i aşa?

7
Rugăciunea

Timp de o săptămână Nafai lucră zilnic împreună cu Issib. Dormeau în casa Mamei în fiecare noapte – nu o ceruseră ei, dar nici Mama nu-i alungase. Fu o perioadă chinuitoare, nu pentru că munca ar fi fost grea, ci pentru că interferenţa cu Sufletul Suprem era dureroasă. Însă Issib avusese dreptate. *Puteau* trece peste asta; şi chiar dacă reacţia lui Nafai era mai puternică decât fusese a lui Issib, el reuşi să depăşească problema mai repede – în cea mai mare parte pentru că Issib era acolo să-l ajute, să-l asigure că merita efortul, să-i amintească despre ce era vorba.

Începură să-şi facă o imagine destul de clară a ceea ce posedaseră cândva oamenii, iar Sufletul Suprem îi împiedicase atât timp să reinventeze.

Un sistem de comunicaţii prin care însă o persoană putea vorbi instantaneu şi direct cu o altă persoană din orice alt oraş al lumii.

Maşini care putea recepţiona lucrări de artă, piese de teatru şi poveşti transmise prin aer, nu numai de la bibliotecă la bibliotecă, ci chiar în casele oamenilor.

Maşini care se mişcau rapid pe pământ, fără cai.

Maşini care zburau, nu numai prin aer, ci chiar prin spaţiu. „Bineînţeles că trebuie să existe maşini care călătoresc prin spaţiul cosmic, altfel cum să fi ajuns pe Harmony de pe Pământ?” Dar până să-şi croiască drum prin aversiune, Nafai nu fusese niciodată în stare să conceapă o astfel de idee.

Şi armamentul. Explozibili. Arme cu proiectile. Unele atât de mici, încât puteau fi ţinute în mână. Altele atât de teribile, încât puteau devasta oraşe întregi şi să distrugă o planetă dacă erau folosite câteva sute deodată. Boli automutante. Gaze otrăvitoare. Disruptoare seismice. Rachete. Platforme de lansare orbitală. Viruși care distrugeau genele.

Imaginea obţinută era deopotrivă frumoasă şi teribilă.

— Înţeleg de ce ne face asta Sufletul Suprem, zise Nafai. Să ne salveze de astfel de arme. Dar cu ce preţ, Issya, la ce libertate am renunțat.

Issib se mulțumi să dea din cap.

— Cel puţin Sufletul Suprem ne-a lăsat ceva. Priceperea de a lua energia din soare. Computerele. Bibliotecile. Refrigerarea. Toate dispozitivele din bucătării, serele. Câmpurile

magnetice care permit flotoarelor mele să funcţioneze. Şi avem şi câteva arme destul de sofisticate. Lamele energetice. Şi pulsurile. Astfel încât oamenii mari şi puternici să nu aibă vreun avantaj în faţa celor mai mici şi mai slabi. Sufletul Suprem ar fi putut să ne lase la pielea goală. Unelte de piatră şi metal. Nimic cu părţi în mişcare. Să ne încălzim arzând copaci.

— Atunci n-am mai fi fost nici măcar *oameni.*

— Omul e om, zise Issib. Dar civilizaţia – asta e darul Sufletului Suprem. Civilizaţia fără autodistrugere.

O dată încercară să-i explice Mamei, dar fără să ajungă nicăieri. Ea nu reuşea să înţeleagă nimic din ceea ce spuneau ei, şi îi părăsi cu o mica împunsătură veselă despre cât de drăguţi erau când puteau fi prieteni şi se jucau împreună în ciuda diferenţei de vârstă dintre ei. Cu Tata nu avea niciun rost să vorbească.

Dar exista cineva care se interesa de ei.

— De ce nu mai veniţi la lecţii? întrebă Hushidh.

Stătea pe treptele verandei lângă Nafai şi muşca din sandvişul cu pâine şi brânză. Înghiţituri mari, nu muşcăturile delicate ale lui Eiadh. Nu conta că însăşi Mama le învăţase pe toate elevele ei să-şi folosească *gurile* atunci când mâncau, nu micile îmbucături afectate care erau în zilele acelea la modă printre tinerele din Basilica. Nafai nu considera *atrăgător* faptul că Hushidh o asculta pe Mama.

— Lucrez la un proiect cu Issib.

— Ceilalţi elevi spun că te ascunzi.

Că se ascundea. Pentru că Tata era atât de celebru şi de controversat.

— Nu mi-e ruşine cu tatăl meu.

— Bineînţeles că nu, zise Hushidh. *Ei* spun că te ascunzi. Nu eu.

— Şi *tu* ce crezi că fac? Sau ţi-a spus Sufletul Suprem?

— Sunt oracol, nu vizionară.

— Corect. Am uitat.

De parcă ar fi trebuit să ţină socoteala ce fel de vrăjitoare era ea.

— Sufletul Suprem nu trebuie să-mi spună cum te încadrezi tu în lume.

— Pentru că vezi cu ochii tăi.

Ea aprobă.

— Eşti foarte curajos.

O privi consternat.

— Stau în bibliotecă cu Issya.

— Te încadrezi în cel mai slab dintre partidele care se ceartă în Basilica, însă e cel mai bun dintre ele. Cel care va câştiga, cu toate ca nimeni nu-şi poate imagina cum.

— Nu fac parte din *niciun* partid.

Ea dădu din cap.

— Nu mai vorbesc cu tine dacă nu vrei să auzi adevărul.

De parcă ea ar fi fost o fântână de înţelepciune supremă.

— Ascult şi un pârţ de porc atât timp cât acesta reprezintă adevărul, zise Nafai.

Imediat ea se ridică în picioare şi se îndepărtă.

Asta chiar a fost o prostie, se dojeni Nafai. Încearcă să mă ajute, iar eu fac o glumă stupidă. Se luă după ea.

— Îmi pare rău, zise.

Ea se feri de el.

— Obişnuiesc să fac asemenea glume proaste, spuse Nafai. E un obicei urât, dar n-a fost cu intenţie. Doar ştiu şi eu acum că Sufletul Suprem e real.

— Să ştiu că tu *ştii*? replică ea cu răceală. Dar e evident că dacă ştii că Sufletul Suprem există nu înseamnă că automat capeţi şi creier, amabilitate sau măcar decenţă.

— O merit, la fel şi următoarele trei lucruri urâte pe care le gândeşti despre mine.

O ocoli trecând în faţa ei. De data asta ea nu se întoarse.

— Eu văd tiparele, zise fata. Văd cum se îmbină lucrurile. Văd unde începi *tu* să te încadrezi. Tu şi Issib.

— Nu am urmărit evenimentele din oraş. Am fost ocupaţi cu proiectul la care lucrăm. Nu prea ştiu ce se petrece.

— Te-a obosit.

— Da, zise Nafai. Presupun că da.

— Gaballufix este conducătorul unui partid, explică ea. E cel mai puternic, din mai multe

motive. Nu mai e vorba doar despre căruţele de luptă, sau despre alianţa cu Potokgavan. E vorba despre bărbaţi. În special despre bărbaţii din afara oraşului. Aşa că este puternic prin număr, dar şi pentru că bărbaţii se afirmă cu violenţă.

Nafai recapitulă discuţiile pe care le auzise în timpul meselor. Despre tolchock, bărbaţi care îmbrânceau femeile pe stradă fără niciun motiv.

— Tolchock sunt oamenii *lui*?

— El o neagă. De fapt, pretinde că îşi trimite soldaţii pe străzile Basilicăi ca să protejeze femeile de tolchock.

— Soldaţii?

— Oficial ei sunt miliţia clanului Palwashantu. Dar toţi sunt subordonaţi lui Gaballufix, iar consiliul clanului nu a reușit să se întâlnească pentru a discuta modul în care este folosită miliţia. Tu eşti Palwashantu, nu-i aşa?

— Încă sunt prea tânăr pentru miliţie.

— Nu prea mai e o miliţie, zise ea. Sunt angajaţi. Bărbaţi de dincolo de ziduri, bărbaţi lipsiţi de speranţă, şi foarte puţini dintre ei sunt cu adevărat Palwashantu. Gaballufix îi plăteşte. Şi pe tolchock tot el îi plătește.

— De unde ştii toate astea?

— Am fost îmbrâncită. I-am văzut pe soldaţi. Ştiu cum se potrivesc toate astea între ele.

Alte vrăjitorii. Dar oare se putea îndoi? Nu simțise și el influenţa Sufletului Suprem ori de câte ori se gândea la cuvintele interzise? Transpira

numai dacă se gândea prin ce trecuse săptămâna trecută. Atunci de ce să nu poată Hushidh să se uite numai la un soldat şi la un tolchock şi să afle lucruri despre ei? De ce n-ar putea cămilele să zboare? Acum orice era posibil.

— Şi ştii că eu nu sunt unul dintre ei.

— Dar fraţii tăi sunt.

— Tolchock?

— Sunt de partea lui Gaballufix. Nu *Issib,* desigur, ci Elemak şi Mebbekew.

— De unde îi cunoşti pe ei? Ei nu vin niciodată aici – nu sunt fiii Mamei.

— Săptămâna asta Elemak a venit aici de câteva ori, zise Hushidh. N-ai ştiut?

— De ce să vină aici?

Dar Nafai înţelese imediat. Fără să fie capabil să-şi ducă gândul până la capăt, ştiu exact de ce Elemak ar fi venit în casa Rasei. În oraş Mama avea o reputaţie dintre cele mai bune; nepoatele ei erau curtate de mulţi, iar Elemak avea vârsta – avea de mult vârsta, de fapt – pentru o căsătorie serioasă, cu intenţia de a avea un moştenitor.

Nafai privi de jur-împrejurul curţii, unde multe fete şi câţiva băieţi luau masa. Toţi elevii externi plecaseră, iar cei mici mâncau mai devreme. Deci cele mai multe dintre fete erau eligibile pentru o căsătorie, inclusiv nepoatele ei, dacă Rasa le dădea voie. Pe care dintre ele o curta Elemak?

— Eiadh, şopti el.

— E o presupunere, zise Hushidh. Categoric nu

sunt eu.

Nafai o privi surprins. Bineînţeles că nu era ea. Apoi se simţi jenat; dacă ea îşi dădea seama cât de ridicol i se păruse ca fratele lui s-o dorească pe *ea*?

Dar Hushidh continuă ca şi cum nici nu ar fi observat insulta lui neexprimată. Cu siguranţă nu ştia cât îl rănea ideea că Elya ar putea-o curta pe Eiadh.

— Când a venit fratele tău, am ştiut imediat că e foarte apropiat de Gaballufix. Sunt sigură că îi produce mătuşii Rasa multă mâhnire, pentru că ea ştie că Eiadh îl va accepta. Fratele tău se bucură de mult prestigiu.

— Chiar dacă viziunea Tatei a provocat un asemenea scandal?

— El e de partea lui Gaballufix, spuse Hushidh. În Partidul Bărbaţilor – cel care îl susţine pe Gaballufix – cu cât imaginea tatălui tău este mai proastă, cu atât îl plac mai mult pe Elemak. Pentru că dacă i s-ar întâmpla ceva tatălui tău, atunci Elemak ar fi un bărbat foarte bogat şi puternic.

Cuvintele ei redeşteptară cele mai rele temeri ale lui Nafai în legătură cu fratele său. Dar era un gând monstruos, de nesuportat.

— Gaballufix vrea ca Elya să-l influenţeze pe Tata, asta-i tot.

Hushidh dădu din cap. Dar era o aprobare sau doar îi făcea semn să tacă pentru ca ea să poată continua?

— Celălalt partid puternic sunt oamenii lui Roptat. Acum sunt numiţi Partidul Femeilor, deşi sunt conduși tot de un bărbat. Ei vor să se alieze cu Gorayni. De asemenea vor să retragă dreptul de vot tuturor bărbaţilor cu excepţia celor căsătoriţi, şi cer ca toţi bărbaţii celibatari să părăsească oraşul în fiecare seară la apusul soarelui şi să nu se întoarcă până în zori.

Asta este soluția lor la problema tolchock – și de asemenea și la a lui Gaballufix. Au mulţi adepţi printre bărbaţii căsătoriţi şi printre femei.

— Asta e grupul cu care e Tata?

— Aşa cred toţi cei din Partidul Bărbaţilor, dar oamenii lui Roptat ştiu mai bine.

— Şi care e al treilea grup?

— Îşi spun Partidul Oraşului, dar în realitate ei sunt Partidul Sufletului Suprem. Refuză să se alieze cu orice popor războinic. Vor să revină la vechile obiceiuri, pentru protecţia Lacului. Să ridice oraşul deasupra politicii şi a conflictelor. Să renunţe la marea bogăţie a oraşului şi să trăiască simplu, astfel încât nicio altă naţiune să nu dorească să ne cotropească.

— Nimeni nu va fi de acord cu aşa ceva.

— Te înşeli, zise ea. Mulţi sunt de acord. Tatăl tău şi mătuşa Rasa au câştigat în faţa a aproape toate femeile din Districtele Lacului.

— Dar asta nu înseamnă mult. În Viroagă trăiesc o mână de oameni.

— Au o treime din voturile consiliului.

Nafai se gândi.

— Cred că e foarte periculos pentru ei, zise.

— De ce crezi asta?

— Pentru că nu au nimic care să-i susțină în afară de tradiție. Cu cât Gaballufix luptă mai mult împotriva tradiției, cu cât înspăimântă mai mult oamenii cu tolchock și soldați, cu atât oamenii vor cere să se facă *ceva*. Tata și Mama nu reușesc decât să facă imposibil ca cineva să obțină majoritatea în consiliu. Îl împiedică pe Roptat să-l oprească pe Gaballufix.

Hushidh zâmbi.

— Ești într-adevăr priceput.

— Politica o studiez cel mai mult.

— Ai intuit primejdia. Dar nu mi-ai spus cum am putea noi să scăpăm de ea.

— Noi?

— Basilica.

— Nu, zise Nafai. Ai spus că știi în ce partid sunt.

— Ești cu Sufletul Suprem, bineînțeles, spuse ea.

— Nu știi asta. Nici măcar *eu* nu știu asta. Nu sunt sigur că-mi place cum ne manipulează Sufletul Suprem.

Hushidh clătină din cap.

— În minte poți să nu iei o decizie încă multe zile de acum încolo, dar în inima ta decizia e deja luată. Îl respingi pe Gaballufix. Și ești atras de Sufletul Suprem.

— Greşeşti, replică Nafai. Adică, da, sunt atras de Sufletul Suprem, Issib a ajuns la concluzia asta cu mult timp în urmă, iar motivele lui sunt solide. În ciuda tuturor manipulărilor secrete ale minţilor oamenilor, e mult mai periculos să respingi Sufletul Suprem. Dar asta nu înseamnă că sunt gata să las destinul Basilicăi în mâinile unei minorităţi de fanatice religioase care trăiesc în Viroagă şi au tot timpul viziuni.

— Noi suntem cele mai apropiate de Sufletul Suprem.

— Întreaga lume are Sufletul Suprem în interiorul minţilor, spuse Nafai. Mai aproape decât atât nu puteţi fi.

— Noi suntem cele care *alegem* Sufletul Suprem, insistă ea. Şi nu toată lumea o are în interiorul minţii, altfel nu ar fi început războiul cu popoarele îndepărtate.

Pentru o clipă Nafai se întrebă dacă şi ea aflase cumva faptul că Sufletul Suprem împiedicase descoperirea căruţelor de război până nu de mult. Apoi îşi dădu seama că, bineînţeles, ea se gândea la al şaptelea codicil: „Nu te certa cu vecinul vecinului vecinului tău; dacă începe scandalul, stai acasă şi închide fereastra.” Mult timp acesta fusese interpretat ca o interdicţie de a lega alianţe şi de a porni dispute cu ţări aflate atât de departe, încât rezultatul nu are nicio importanţă pentru tine. Nafai şi Issib cunoşteau scopul şi originea unei astfel de legi şi modul în care Sufletul Suprem

o întărise în minţile oamenilor. Însă pentru Hushidh legea însăşi era cea care împiedicase timp de milenii războaiele de agresiune imperialistă. Nu conta că multe popoare *încercaseră* să creeze imperii şi că numai lipsa de mijloace eficiente de transport şi comunicaţie le împiedicase.

— Eu nu sunt de partea ta, zise Nafai. Nu poţi da ceasul înapoi.

— Dacă nu poţi, replică ea, atunci suntem deja ca şi pierduţi.

— Posibil. Dacă învinge Roptat, atunci când va sosi flota Potoku, vor urca în munţi şi ne vor distruge înainte să ajungă aici Capetele Ude. Iar dacă are câştig de cauză Gaballufix, când vor veni Capetele Ude îi vor distruge mai întâi pe Potoku şi apoi *ei* vor urca în munţi şi ne vor nimici drept răzbunare.

— Păi, zise Hushidh, vezi că de fapt *eşti* de partea noastră?

— Ba nu. Pentru că dacă Partidul Oraşului ne aduce într-un punct mort, fie Gaballufix, fie Roptat îşi va pierde răbdarea şi oamenii vor începe să moară. Atunci nu va mai fi nevoie de străini care să ne distrugă. O s-o facem singuri. Cât crezi că vor mai continua femeile să conducă în oraşul ăsta, dacă se ajunge la un război civil între doi bărbaţi puternici?

Hushidh privi în gol.

— Aşa crezi tu?

— Poate că nu sunt *oracol,* spuse Nafai, dar am citit istorie.

— Timp de atâtea secole am făcut ca orașul să rămână unul al femeilor, un teritoriu al păcii.

— N-ar fi trebuit să le dați bărbaților drept de vot.

— Au drept de vot de un milion de ani.

Nafai dădu din cap.

— Știu. Ce se întâmplă acum e din cauza Sufletului Suprem.

Înțelegea acum că Hushidh privea în gol pentru că ochii ei erau plini de lacrimi.

— Moare, nu-i așa?

Nu-i trecuse prin minte că cineva ar putea lua lucrurile atât de personal. Ca și cum Sufletul Suprem ar fi fost o rudă iubită. Dar pentru cineva ca Hushidh poate că așa era. În plus, ea era fiica unei sălbatice, o femeie așa-zis sfântă. Deși toată lumea știa că progeniturile sălbaticelor erau rezultatul violului sau al unor acuplări întâmplătoare pe străzile orașului, erau totuși numiți „copii ai Sufletului Suprem”. Poate Hushidh se gândea cu adevărat la Sufletul Suprem ca la tatăl ei. Dar nu – femeile îi spuneau Sufletului Suprem *ea.* Iar Hushidh *știa* că mama ei fusese o sălbatică.

Totuși Hushidh abia își putea stăpâni lacrimile.

— Ce vreți de la mine? întrebă Nafai. Nu știu ce face Sufletul Suprem. Sora ta, după cum ai spus, ea e vizionara.

— Sufletul Suprem nu i-a vorbit toată săptămâna. N-a vorbit nimănui.

Nafai fu surprins.

— Vrei să spui că nici la lac?

— Am ştiut că tu şi Issib aţi fost foarte, foarte apropiaţi de Sufletul Suprem întreaga săptămână. Vă epuizează, aşa cum face cu Lutya şi… şi cu mine, uneori. Femeile au intrat în apă, din ce în ce mai multe, şi au ieşit fără nimic, sau doar cu vise prosteşti. Asta le-a speriat. Dar eu le-am spus: Nafai şi Issib, *ei* sunt atinşi de Sufletul Suprem. Aşadar nu a murit. Şi ele mi-au cerut… să aflu de la voi.

— Ce să afli?

În cele din urmă lacrimile izbucniră şi i se prelinseră pe obraji.

— Nu ştiu, spuse ea cu jale. Ce e de făcut. Ce aşteaptă Sufletul Suprem de la noi.

Îi atinse umărul, ca s-o liniştească – Nafai nu ştia ce altceva să facă.

— Habar n-am, zise. Dar ai dreptate într-o privinţă: Sufletul Suprem se uzează. Se *auto*uzează. Totuşi, aş fi surprins dacă ar înceta să mai ofere viziuni. Poate e distras. Poate e…

— Cum?

Nafai clătină din cap.

— Lasă-mă să discut cu Issib, bine?

Ea aprobă din cap, aplecându-l ca să-şi şteargă lacrimile.

— Da, te rog, spuse. Eu n-aş putea să vorbesc cu

el.

De ce *nu*? Dar n-o întrebă. Era prea confuz după tot ce îi povestise ea. Tot timpul el și Issib crezuseră că cercetările lor sunt secrete, şi iată că Hushidh le spunea tuturor femeilor din oraş că Sufletul Suprem îi epuiza! Însă, din câte ştiau ei, femeile erau de o ignoranţă lipsită de orice speranţă: cum puteau ei doi să știe din ce cauză ele nu mai aveau viziuni?

Nafai se duse direct în bibliotecă şi îi repetă lui Issib tot ce îşi putea aminti din discuţia lui cu Hushidh.

— Uite la ce mă gândesc. Dacă Sufletul Suprem nu e chiar atât de puternic? Dacă motivul pentru care au încetat viziunile este că Sufletul Suprem nu se poate descurca cu *noi* şi în acelaşi timp să trimită viziuni?

Issib râse.

— Haide, Nyef, de parcă noi am fi centrul universului!

— Vorbesc serios. Ce capacitate are de fapt Sufletul Suprem? Majoritatea oamenilor sunt atât de ignoranţi, proşti sau slabi, încât, chiar dacă se gândesc la unul dintre subiectele interzise, nu pot face nimic, aşa că de ce i-ar supraveghea? Asta înseamnă că Sufletul Suprem are de monitorizat relativ puţini oameni.

Şi chiar pe aceştia, dacă i-ar verifica doar din când în când, tot ar avea suficient timp ca să-i ţină departe de proiectele periculoase. Dar acum, când

puterea lui slăbeşte, tu ai reuşit să te desensibilizezi. A fost o competiţie între tine şi Sufletul Suprem, şi tu *ai învins,* Issib. Dacă în timpul acestei lupte Sufletul Suprem ar fi fost total concentrat asupra ta, fără să mai trimită viziuni celorlalţi, fără să mai monitorizeze pe nimeni altcineva? Dar tu ai mers destul de lent şi tot i-ar mai fi rămas ceva timp liber.

— Dar amândoi, lucrând împreună, înţelese Issib. A trebuit să se concentreze constant asupra noastră. Şi se pierde, slăbind şi mai mult.

— Aşa că mă gândesc, Issib, că noi nu îi suntem de ajutor, ci îl *rănim.*

Issib râse iar.

— Nu se poate. Vorbim despre Sufletul Suprem, nu despre un profesor şi despre nişte elevi indisciplinaţi.

— Sufletul Suprem a eşuat şi înainte. Altfel nu ar fi existat căruţe de luptă.

— Deci ce-ar trebui să facem?

— Să ne oprim, zise Nafai. O zi. Să ne ferim de subiectele interzise. Să vedem dacă oamenii încep să aibă din nou viziuni.

— Chiar crezi cu adevărat că noi doi am ocupat atât de mult din timpul Sufletului Suprem încât nu mai poate trimite oamenilor viziuni? Dar în timpul cât noi dormeam sau mâncam? Au existat numeroase pauze.

— Poate că e confuz. Poate că a intrat în panică pentru că nu ştie ce să facă.

— Corect, zise Issib. Atunci hai să nu renunţăm. Să-i dăm Sufletului Suprem nişte sfaturi, de ce nu!

— De ce nu? A fost făcut de oameni, nu-i aşa?

— Aşa *credem.* Poate.

— Aşa că îi spunem să nu-şi mai facă atâtea griji cu blocarea noastră. E o misiune fără sens şi ar trebui să nu-şi mai piardă timpul cu asta *acum,* pentru că deşi noi ne gândim cu uşurinţă la orice subiect interzis, nu o să spunem nimănui altcuiva şi nu o să încercăm să construim noi înşine nimic. Nu-i aşa?

— N-o să încercăm.

— Jură asta, Issib. O să jur şi eu. Jur chiar acum – asculţi, Suflet Suprem? – noi nu suntem duşmanii tăi, aşa că nu mai e nevoie să pierzi nicio secundă făcându-ţi griji din cauza noastră. Revino şi trimite iar viziuni femeilor. Şi petrece-ţi timpul blocându-i pe indivizii periculoşi. Capetele Ude, de exemplu. Gaballufix. Probabil şi Roptat. Şi dacă nu-i poţi bloca pe ei, măcar fă-ne pe *noi* să ştim ce să facem ca să-i putem opri noi.

— Cu cine vorbeşti?

— Cu Sufletul Suprem.

— Pare o stupiditate, zise Issib.

— Întreaga viaţă el ne-a spus ce să gândim. Ce e stupid în a-i da şi noi din când în când câte o sugestie? Fă legământul, Issya.

— Da, promit, jur în cel mai solemn mod. Asculţi, Suflet Suprem?

— Ascultă, spuse Nafai. Atâta lucru *ştim.*

— Aşadar, crezi că o să facă ceea ce-i spunem noi?

— Asta nu ştiu. Dar ştiu că nu o să învăţăm nimic nou pierzându-ne vremea în bibliotecă tot restul zilei. Hai să ieşim. Să ne petrecem noaptea acasă la Tata. Poate o să ne vină o idee cu adevărat bună. Sau poate că Tata va avea o viziune. Sau ceva.

Abia după-amiază, când părăsea casa Mamei, Nafai îşi aminti că Elemak îi făcea curte lui Eiadh. Nu că ar fi avut vreun drept să-l urască din cauza asta. Nafai nu spusese niciodată nimic nimănui despre sentimentele lui pentru ea, nu-i aşa? Iar la paisprezece ani era prea tânăr ca să fie luat în serios pentru o posibilă căsătorie legală. Bineînţeles că Eiadh s-ar fi uitat la Elemak şi l-ar fi dorit. Asta ar fi explicat ceva – de ce era ea atât de amabilă cu Nafai şi totuşi niciodată nu părea să se apropie de el. Voia să-i câştige bunăvoinţa în caz că ar avea vreo influenţă asupra lui Elemak. Dar nu i-ar trece niciodată prin minte că i-ar putea oferi un contract lui *Nafai.* La urma urmelor, el era un *copil.*

Apoi îşi aminti cum vorbise Hushidh despre Issib. Eu n-aş putea să vorbesc cu *el.* Pentru că el era infirm? Puţin probabil. Nu, Hushidh era timidă pentru că îl privea ca pe un posibil soţ. Chiar şi *eu* ştiu destule despre femei ca să-mi dau seama de asta, gândi Nafai.

Hushidh are vârsta mea şi se uită la fratele meu

mai mare când se gândeşte la căsătorie. În timp ce *eu* aş putea foarte bine să fiu un copac sau o cărămidă după cât interes sexual le stârnesc fetelor de vârsta mea. Iar Eiadh este mai mare ca mine – una dintre cele mai în vârstă din clasa mea, în timp ce eu sunt printre cei mai tineri. Cum am putut să-mi închipui…

Simţi roşeaţa fierbinte a stânjenelii pe obraji, deși nimeni cu excepţia lui însuși nu-i cunoştea umilinţa.

Mergând pe străzile din Basilica, Nafai îşi dădu seama că, în afara unor plimbări ocazionale pe Strada Ploii, nu mai ieşise din casa Mamei de când începuse cercetările împreună cu Issib. Poate din cauza a ceea ce-i spusese Hushidh deveni conştient de schimbările din oraş. Oare erau prea puţini oameni pe stradă? Poate – dar adevărata diferenţă era în modul în care mergeau. Oamenii din Basilica se deplasau de multe ori cu un scop anume, dar de obicei nu lăsau ca asta să-i facă opaci la ceea ce se petrecea în jurul lor. Chiar şi cei care se grăbeau puteau face câte o pauză, sau cel puţin să zâmbească atunci când treceau pe lângă un cântăreţ stradal, un jongler ori un comic care-și recita versurile proaste. Mulţi oameni hoinăreau, abordând lucrurile cu reală plăcere, conversând cu tovarăşii lor, bineînţeles, dar vorbind liber şi cu necunoscuţii de pe stradă, de parcă toţi oamenii din Basilica ar fi fost vecini sau chiar rude.

În seara asta era altfel. Pe măsură ce soarele contura acoperişurile dinspre apus şi arunca pete prelungi de întuneric peste străzi, trecătorii păreau să se ferească de lumina soarelui ca şi cum le-ar fi putut arde pielea. Se evitau unii pe alţii. Cântăreţii stradali erau ignoraţi, şi chiar şi muzica lor părea mai timidă, fiind parcă pregătiţi să-şi întrerupă cântecul la primul semn de neplăcere al unui trecător. Străzile erau mai tăcute pentru că nimeni nu vorbea.

Destul de curând motivul deveni evident. O trupă formată din opt bărbaţi apăru alergând pe stradă, cu pulsurile în mâini şi lamele energetice la centură. Soldaţi, îşi spuse Nafai. Oamenii lui Gaballufix. Nu: oficial ei erau miliţia clanului Palwashantu, dar Nafai nu simţea nicio înrudire cu ei.

Ei păreau să nu privească nici în stânga, nici în dreapta, ca şi cum ar fi avut o misiune. Dar Nafai şi Issib observară imediat că străzile păreau să se golească la trecerea soldaţilor. Unde se dusese lumea? De fapt nu se ascundeau, dar se scurseră câteva minute de la trecerea soldaţilor înainte ca oamenii să înceapă să apară din nou. Se retrăseseră prin magazine, prefăcându-se că au treburi. Unii pur şi simplu apucaseră pe drumuri ocolitoare prin străduţele laterale. Iar alţii nu părăsiseră deloc străzile, dar, la fel ca Nafai şi Issib, se opriseră, înlemniseră pe loc, astfel că timp de câteva minute se confundaseră cu

arhitectura, nu cu viaţa locurilor.

Nu părea absolut deloc că lumea ar fi considerat că soldaţii fac oraşul mai sigur. Dimpotrivă, soldaţii îi înspăimântau.

— Basilica are necazuri, zise Nafai.

— Basilica e *moartă*? replică Issib. Încă mai sunt oameni pe aici, dar oraşul ăsta nu mai e Basilica.

Din fericire nu mai era atât de rău când ajunseră mai departe pe Strada Aripii – soldaţii trecuseră prin locul în care aceasta se intersecta cu Strada Grâului, la numai câţiva paşi de casa lui Gaballufix. Când intrară în Oraşul Vechi, pe străzi era mai multă viaţă. Dar schimbările erau încă vizibile.

De exemplu, Strada Primăverii fusese curățată. Primăvara era una dintre arterele principale din Basilica, mergând direct de la Poarta Coşului, prin Oraşul Vechi, până la marginea Viroagei. Dar cum se întâmpla adesea în Basilica, un constructor întreprinzător considerase că era păcat să lase atâta loc liber nefolosit în mijlocul drumului când acolo ar fi putut locui oameni. În spaţiul dintre Aripii şi Templului, constructorul ridicase şase clădiri.

Însă când un constructor basilican se apuca să înalţe o clădire care bloca o stradă, se puteau întâmpla câteva lucruri. Dacă strada nu era foarte aglomerată, obiectau doar câţiva oameni. Puteau să strige, să înjure sau chiar să arunce cu diverse lucruri în constructori, dar întrucât muncitorii

erau cu toţii oameni zdraveni, rezistenţa nu ar fi fost prea serioasă. Construcţia continua, iar oamenii îşi găseau trasee noi. Cei care deţineau case sau magazine cu faţada spre drumul acum blocat erau cei care aveau cel mai mult de suferit. Erau nevoiţi să negocieze cu vecinii ca să obţină dreptul la spaţii care să le dea acces la stradă – sau să-și *aroge* acele drepturi dacă vecinul era slab. Uneori trebuiau să-și abandoneze pur și simplu proprietatea. Indiferent cum, noile căi de acces sau proprietăţile abandonate deveneau curând artere stradale în toată regula. În cele din urmă un întreprinzător cumpăra câteva proprietăţi abandonate sau părăginite ale căror alei erau folosite pentru trafic, deschidea o stradă largă şi astfel se năştea un nou drum. Consiliul oraşului nu intervenea în niciun fel în acest proces – așa evolua și se schimba Basilica de-a lungul timpului, și părea inutil ca într-un oraş vechi de zeci de milioane de ani să încerci să opreşti valul timpului şi al istoriei.

Cu totul altceva era când cineva începea să construiască pe o arteră intens circulată precum Strada Primăverii. Acolo trecătorii prindeau curaj prin numărul lor – şi din ofensa provocată de gândul că pierd un drum pe care-l foloseau des. Astfel că, în timp ce treceau, sabotau intenţionat construcţia, dărâmând zidăria sau furând pietre. Dacă aveau de-a face cu un constructor puternic şi hotărât, cu muncitori numeroşi şi solizi, se

putea ajunge uşor la încăierare şi la fel de uşor şi la tribunal, unde constructorul era *întotdeauna* găsit vinovat, întrucât construirea pe străzi era considerată o provocare clară pentru asaltul legalizat.

Însă constructorul de pe Strada Primăverii fusese deştept.

Îşi proiectase cele şase clădiri sprijinite pe arcade, astfel încât drumul să nu fie în totalitate blocat. Locuinţele începeau de la primul nivel, deasupra străzii – şi astfel, deşi trecătorii erau deranjaţi, nu erau chiar atât de supăraţi încât să recurgă la sabotaje serioase. Clădirea fusese finisată la începutul verii, şi acolo se mutaseră nişte oameni foarte bogaţi.

Însă, inevitabil, arcadele fuseseră ocupate de comercianţii stradali şi restaurante – ceea ce constructorul cu siguranţă ştiuse că avea să se întâmple. Traficul se gâtuia, şi alţi constructori începuseră să ridice magazine şi standuri permanente, până când de vreo câteva săptămâni devenise fizic imposibil să ajungi de pe Templului pe Aripii prin Strada Primăverii – micile construcţii blocau acum complet drumul. Încă o stradă din Basilica dispăruse, numai că de data aceasta era vorba de o arteră principală care provoca serioase inconveniente multor oameni. Numai primul constructor şi micii întreprinzători profitaseră cu adevărat; cei care cumpăraseră locuinţele din interior constatau acum că era din ce în ce mai

dificil să ajungă la scările ce duceau la casele lor, şi deja se pregăteau să abandoneze vechile structuri care nu mai aveau ieşire la stradă.

Acum, când Nafai şi Issib mergeau pe Strada Primăverii, observară că cineva trecuse prin secţiunea blocată şi dărâmase toate construcţiile mai mici. Clădirile noi erau încă în picioare, arcuindu-se peste stradă, dar trecerea rămânea curată sub ele. Mai important, câţiva soldaţi stăteau la fiecare capăt al străzii. Mesajul era clar: nu vor mai fi tolerate noi construcţii.

— Gaballufix nu-i prost, zise Issib.

Nafai înţelese la ce se referea. Poate că oamenilor nu le plăcea să vadă soldaţi pe stradă, ceea ce implica ameninţarea cu violenţa şi pierderea libertăţii. Dar să vadă Strada Primăverii deschisă însemna un pas important spre considerarea soldaţilor drept un rău necesar, care merita să fie acceptat.

Strada Aripii dădea în Strada Templului, iar Nafai şi Issib merseră pe aceasta până ajunseră la piaţa largă din jurul Templului. Era singurul avanpost al religiei bărbaţilor în acest oraş al femeilor, singurul loc în care Sufletul Suprem era recunoscut drept bărbat şi unde sângele mai degrabă decât apa reprezenta fluidul sacru. Dintr-un impuls, cu toate că nu mai intrase de când împlinise opt ani şi prepuţul îi fusese scufundat în propriul sânge, Nafai se opri la poarta de nord.

— Hai să intrăm, zise.

Issib se cutremură.

— Îmi displace profund locul ăsta.

— Dacă ar folosi anestezice, adorarea divinităţii ar fi mai populară printre copii, remarcă Nafai.

Issib rânji.

— Venerare lipsită de durere. E o idee. Poate şi venerarea pe uscat ar avea succes printre femei.

Pătrunseră pe uşă în încăperea exterioară întunecoasă şi mucegăită, fără ferestre.

Deşi templul era perfect rotund, camerele interioare erau proiectate astfel încât să amintească de împărţirea inimii: Auriculul Stâng, Ventriculul Stâng, Auriculul Drept şi Ventriculul Drept. Holurile întortocheate şi cămăruțele mici dintre ele erau numite după diferite vene şi artere. Înaintea circumciziei, băieţii trebuiau să înveţe toate denumirile camerelor, dar o făceau memorând un cântecel care rămânea lipsit de sens pentru majoritatea celor care îl învăţau. Astfel că nu era nimic familiar în numele scrise pe pragul sau deasupra fiecărei uşi, iar Issib şi Nafai se rătăciră imediat.

N-avea importanţă. În final toate sălile şi coridoarele îi conduceau pe adepţi în curtea centrală, singurul loc luminos din templu, sub cerul liber. Întrucât era foarte aproape de amurg, pe pavajul de piatră lumina soarelui nu cădea direct, dar după atâta beznă chiar și razele reflectate erau dureros de orbitoare.

Un preot îi opri la uşă.

— Rugăciune sau meditaţie? întrebă.

Issib ridică din umeri – o mişcare convulsivă, căci flotoarele amplificau orice tresărire a muşchilor săi.

— Cred că o să aştept în Auriculul Drept.

— Nu fi urâcios, zise Nafai. Meditează un minut, n-o să mori din asta.

— Vrei să spui că *tu* ai de gând să te *rogi*?

— Bănuiesc că da.

În realitate, Nafai nu era sigur de ce sau pentru ce. Ştia doar că relaţia sa cu Sufletul Suprem devenea cu fiecare zi mai complicată; înţelegea Sufletul Suprem mai bine ca înainte, şi acum acesta se amesteca în viaţa lui, astfel încât devenise important să încerce să comunice limpede şi direct în loc de acele bănuieli piezişe. Nu era suficient să încetinească cercetarea cuvintelor interzise şi să spere că Sufletul Suprem va înţelege aluzia. Era nevoie de ceva mai mult.

Privi cum preoţii înţepau degetul lui Issib şi ştergeau mica rană pe piatra de agat. Issib suportă bine – el chiar nu era un fricos, şi avusese parte de destulă durere în viaţă astfel încât o mică înţepătură să nu mai însemne nimic. Doar că nu prea participa la ritualurile bărbaţilor. Le numea „sporturi sângeroase” şi le compara cu luptele de rechini, care începeau întotdeauna prin a face fiecare rechin din bazin să sângereze. Imediat ce mica lui pată roşie ajunse pe piatra aspră, pluti

spre băncile de lângă peretele expus la soare unde avea să mai fie lumină încă vreo jumătate de oră. Banca era plină, bineînţeles, dar Issib putea să plutească alături de ea.

— Grăbeşte-te, şopti când trecu pe lângă Nafai.

Întrucât Nafai venise să se roage, preotul nu-l înţepă şi pe el. Îl lăsă să bage mâna în bolul auriu cu inele de rugăciune. Bolul era umplut cu un dezinfectant puternic, care avea dublul efect de a împiedica inelele cu ghimpi să răspândească boli şi de a face ca fiecare înţepătură să usture rău timp de câteva secunde nesfârşite. Nafai lua de obicei numai două inele, câte unul pentru fiecare deget mijlociu al mâinilor, dar de data asta simţea că are nevoie de mai mult. Chiar dacă nu avea idee *pentru ce* se ruga, voia să se asigure că Sufletul Suprem înţelegea că era serios. Aşa că găsi inele pentru toate degetele, inclusiv pentru degetele mari.

— Nu poate să fie chiar atât de rău, zise preotul.

— Nu mă rog pentru iertare.

— N-aş vrea să leşini, astăzi cam ducem lipsă de personal.

— N-o să leşin.

Nafai se îndreptă spre centrul curţii, lângă fântână. Apa nu avea culoarea obişnuită, rozalie – era aproape de un roşu-închis. Nafai îşi amintea foarte bine frisonul puternic pe care îl simţise prima dată când înţelesese de ce apa avea acea culoare. Tata spunea că atunci când Basilica avea

mari necazuri – în timpul unei secete, de exemplu, sau când duşmanul o ameninţa – fântâna era plină aproape cu sânge curat, atât era de mult. Era un sentiment straniu şi puternic să-şi scoată sandalele şi să se dezbrace, apoi să îngenuncheze în bazin ştiind că lichidul călduţ, care vălurea în jurul lui aproape până la talie dacă se lăsa pe călcâie, era îngroşat de rugăciunile însângerate şi pătimaşe ale altor bărbaţi.

Stătu cu palmele deschise în faţă timp îndelungat, reculegându-se, pregătindu-se pentru conversaţia cu Sufletul Suprem. Apoi îşi lovi cu putere palmele peste partea superioară a braţelor, aşa cum făcea la rugăciunile de dimineaţă; însă de data asta inelele ghimpate tăiară în carne şi usturimea fu adâncă şi crudă. Era un început bun, viguros, şi îi auzi pe câţiva dintre cei care meditau oftând sau murmurând. Ştia că ei auziseră sunetul acut al palmelor sale şi-i observaseră autodisciplină cu care se abţinea să nu icnească prea mult din cauza durerii, şi îi respectau rugăciunea pentru forţa şi virtutea ei.

Suflet Suprem, spuse în sinea lui. Tu ai început toate astea. Aşa slab cum eşti, ai hotărât să începi să intervii în viaţa familiei mele. Ai face bine să ai un plan în minte. Iar dacă ai, n-ar fi timpul să ne dai de ştire care este?

Se pălmui din nou, de data asta peste pielea mai sensibilă a pieptului. Când durerea se estompă, simţi sângele scurgându-se pe firele invizibile de

păr care creşteau acolo. Îţi închin ţie acest sacrificiu, Suflet Suprem, îţi ofer durerea mea dacă ai nevoie de ea, fac tot ce vrei tu să fac, dar aştept în schimb o promisiune din partea ta. Vreau să-mi aperi tatăl. Vreau să ai un ţel adevărat în minte şi să-i spui Tatei care e acesta. Vreau să-i împiedici pe fraţii mei să se amestece într-o crimă oribilă împotriva oraşului şi în special să nu se implice într-o crimă împotriva tatălui meu. Dacă îl aperi pe Tata şi ne spui ce se întâmplă, atunci eu voi face tot ce pot pentru ca planul tău să funcţioneze, pentru că ştiu că scopul care ţi-a fost programat iniţial este să împiedici omenirea să se autodistrugă, iar eu voi face tot ce-mi stă în puteri ca să servesc acestui scop. Îţi aparţin, atât timp cât ne tratezi corect.

Se lovi peste pântec, durerea fiind şi mai acută, şi acum îi auzi pe câţiva dintre cei care meditau comentând cu voce tare, iar preotul se apropie din spatele lui. Nu mă întrerupe, se gândi Nafai. Nu ştiu dacă Sufletul Suprem ascultă sau nu, dar dacă mă ascultă, atunci vreau să vadă că vorbesc serios. Destul de serios ca să mă tai şi în bucăţi dacă e nevoie. Nu pentru că aş crede că pierderea de sânge ar avea vreo legătură cu sfinţenia, ci pentru că prin asta îmi demonstrez hotărârea de a face ceea ce mi se spune, chiar dacă preţul pe care va trebui să-l plătesc va fi mare. O să fac ce vrei, Suflet Suprem, dar tu trebuie să menţii credinţa.

— Tinere, şopti preotul.

— Cară-te, şopti Nafai ca răspuns.

Sandalele foşniră îndepărtându-se pe dalele de piatră.

Nafai întinse mâinile şi se zgârie pe spate. Acum erau tăieturi, nu înţepături, şi rănile nu mai erau superficiale. Vezi asta, Suflet Suprem? Eşti în interiorul capului meu, ştii ce gândesc şi ce simt. Issib şi cu mine te lăsăm în pace ca să poţi trimite din nou oamenilor viziuni. Acum treci la treabă şi readu situaţia sub control. Şi indiferent ce ai vrea să fac, eu voi face. Promit. Dacă pot îndura această durere, ştii că pot suporta orice mă vei pune tu să îndur. Şi, ştiind exact cât de tare doare, pot s-o fac din nou.

Se zgârie încă o dată. De data asta, când noile răni se intersectară cu cele vechi, durerea îi aduse lacrimi în ochi, dar niciun sunet pe buze.

Destul. Sufletul Suprem ori îl auzise, ori nu.

Se lăsă să cadă în apa însângerată, cu ochii încă închişi. Apa îl acoperi şi pentru o clipă fu complet scufundat. Apoi fu săltat la suprafaţă şi simţi aerul răcoros al serii pe spate şi pe fesele care pluteau la suprafaţă.

Încă un moment. Mai ţine-ţi respiraţia o secundă. Mai mult. Puţin mai mult. Aşteaptă glasul Sufletului Suprem. Aşteaptă în liniştea apei.

Dar nu primi niciun răspuns. Numai durerea crescândă a rănilor din partea de sus a spatelui şi de pe umeri.

Se ridică în picioare, ud, şi se îndreptă spre

marginea bazinului, deschizând ochii pentru prima dată de când intrase în fântână. Cineva îi dădu un prosop. Nişte mâini se întinseră să-l ajute să treacă peste marginea bazinului. Când ochii i se uscară, putu să vadă că majoritatea celor care meditau se îndepărtaseră de perete şi erau acum adunaţi în jurul lui, oferindu-i prosoape, haine.

— O rugăciune puternică, şopteau. Fie ca Sufletul Suprem să te audă.

Nu-l lăsau să se şteargă singur, nici chiar să se îmbrace.

— Asemenea virtute la cineva atât de tânăr.

Alte mâini îi tamponau uşor spatele rănit, îi frecau viguros coapsele.

— Basilica a fost binecuvântată să aibă o asemenea rugăciune în acest templu.

Cămaşa îi fu trasă peste cap şi pantalonii pe picioare.

— Cât de mândru e tatăl care are un fiu atât de pios şi însufleţit de un asemenea curaj.

Îi legară sandalele, şi când constatară că şireturile se terminau sub genunchi, dădură din cap murmurând:

— El nu se prosteşte.

— Sandale de om care munceşte.

Când Nafai îl urmă pe Issib plecând de lângă fântână, putu să audă şoaptele continuând în spatele lui.

— Sufletul Suprem a fost astăzi aici cu noi.

În uşa care ducea în Ventriculul Drept, Nafai fu

oprit pentru un moment de cineva care intra. Deoarece ţinea capul plecat, văzu doar picioarele bărbatului. Având cămaşa pătată de sângele rugăciunii, se aştepta ca acela care îi tăia calea să-i facă loc, dar se părea că nu va fi aşa.

— Meb, rosti Issib.

Nafai ridică privirea de pe pantofii bărbatului. *Era* Mebbekew. Într-un moment de pătrunzătoare claritate i se păru că îl vede pe fratele său ca întreg. Nu mai purta costumul extravagant care fusese mult timp stilul lui. Acum Meb era îmbrăcat ca un om de afaceri, în haine care trebuie să fi costat o sumă considerabilă. Nu de haine îi păsa lui Nafai, nici de misterul sursei banilor – căci *asta* nu era deloc un mister. Privind faţa lui Mebbekew, Nafai ştiu – *ştiu,* fără cuvinte, fără niciun motiv raţional – că acum Mebbekew era omul lui Gaballufix. Poate din expresia de pe chipul lui. Meb afişase întotdeauna o urmă de zâmbet nepăsător, o sclipire de veselie maliţioasă în ochi, dar acum părea serios şi important şi o idee speriat de – de ce? De sine însuşi. De bărbatul care devenea.

De bărbatul care îl poseda. În expresia sau în hainele lui nu era nimic care să arate că-i aparţinea lui Gaballufix, dar Nafai ştia. Probabil că aşa i se întâmplă şi lui Hushidh, gândi el, când vede conexiunile dintre oameni. Fără niciun motiv, şi totuşi fără nicio îndoială.

— Pentru ce te-ai rugat? întrebă Mebbekew.

— Pentru tine, răspunse Nafai.

Lacrimi inexplicabile inundară ochii lui Mebbekew, dar chipul şi vocea sa refuzară să admită sentimentul care le provocase.

— Roagă-te pentru tine, zise Mebbekew, şi pentru oraşul ăsta.

— Şi pentru Tata.

Ochii lui Mebbekew se lărgiră, doar puţin, dar Nafai înţelese că marcase un punct.

— Dă-te la o parte, zise un glas slab, dar mânios din spatele său. Unul dintre cei care meditau, poate. Un necunoscut, oricum. Fă-i loc tânărului care s-a rugat cu atâta ardoare.

Mebbekew se retrase în umbra întunecată a interiorului templului. Nafai trecu pe lângă el şi îl ajunse din urmă pe Issib, care îl aştepta pe coridor în spatele lui Meb.

— Ce caută *Meb* aici? întrebă Issib când nu mai puteau fi auziţi.

— Probabil că există lucruri pe care nu le poţi face fără să vorbeşti mai întâi cu Sufletul Suprem, spuse Nafai.

— Sau poate s-a hotărât să-şi facă o imagine de om pios. Issib zâmbi. E actor, doar ştii, şi se pare că cineva i-a dat un costum nou. Mă întreb ce rol va juca.

Când Nafai şi Issib ajunseră acasă, Truzhnisha era încă acolo. Îşi petrecuse ziua gătind, umplând frigiderul cu mâncăruri. Dar în meniul din seara asta nu includea nimic cald sau proaspăt. Tata nu era omul care să-şi lase menajera să-i răsfeţe fiii.

Bineînţeles Truzhnisha observă imediat cât de dezamăgit era Nafai.

— De unde era să ştiu că veniţi în seara asta acasă la cină?

— Câteodată venim.

— Deci eu ar trebui să iau banii tatălui vostru, să cumpăr mâncare şi s-o pregătesc să fie caldă şi proaspătă pe masă, pentru ca apoi să nu vină nimeni acasă. Se întâmplă destul de des, iar alimentele se strică pentru că le pregătesc *diferit* dacă trebuie congelate.

— Da, arzi totul, zise Issib.

— Ca să fie moale pentru fălcile tale slabe, replică ea.

Issib mârâi spre ea – din fundul gâtului, ca un câine.

Aşa se jucau ei. Numai Truzhya îşi permitea să se joace exagerându-i slăbiciunea; numai cu Truzhya Issib mârâia sau mormăia, bătându-şi joc de puterea bărbătească de neatins pentru el.

— Oricum chestiile astea îngheţate sunt bune, zise Nafai.

— *Mulţumesc.*

Tonul ei exagerat sugera că se simţise jignită de ceea ce-i spusese. Dar el fusese sincer, îi făcuse

un compliment. De ce credeau toţi întotdeauna că era sarcastic sau că îi insulta când el nu voia decât să fie amabil? Cândva va trebui să înveţe care erau semnalele pe care ceilalţi le detectau în vorbele lui, de erau mereu aşa de siguri că el îi ataca.

— Tatăl vostru e afară la grajduri, dar vrea să stea de vorbă cu voi amândoi.

— Separat? întrebă Issib.

— De unde să ştiu eu? Să vă aşez în şir la uşa lui?

— Ar trebui să ştii, zise Issib. Apoi clănţăni din fălci către ea, ca un câine care muşcă. Dacă n-ai fi o capră bătrână şi inutilă.

— Vezi cui îi spui inutil, replică ea râzând.

Nafai îi urmărea copleşit. Issib putea spune lucruri cu adevărat insultătoare, iar ea le lua în râs. Nafai îi făcuse un compliment, iar ea considerase asta o insultă. Ar trebui să mă duc în deşert şi să devin sălbatic, se gândi Nafai. Numai că, bineînţeles, numai *femeile* puteau fi sălbatice, apărate de necazuri atât de datini, cât şi de lege. De fapt, în deşert o femeie sălbatică era tratată mai bine decât în oraş – oamenii din deşert nu ar atinge o femeie sfântă, şi le lăsau apă şi hrană când le vedeau. Dar un *bărbat* trăind singur în deşert risca să fie jefuit şi ucis într-o singură zi. În plus, se gândi Nafai, n-am nici cea mai vagă idee cum se trăieşte în deşert. Tata şi Elemak ştiu, dar chiar şi ei o fac ducând cu ei multe provizii. Fără provizii în deşert ar muri la fel de repede ca şi mine. Diferenţa

e că ei ar fi *surprinşi* dacă ar muri, pentru că ei cred că ştiu cum să supravieţuiască acolo.

— Eşti treaz, Nafai? întrebă Issib.

— Mm? Da, sigur.

— Ai de gând să păstrezi mâncarea aia din faţa ta ca animal de casă?

Nafai coborî privirea şi văzu că Truzhya îi pusese o farfurie în faţă.

— Mulţumesc, zise.

— Să-ţi dau ţie mâncare e ca şi cum aş lăsa-o pe mormintele strămoşilor, spuse Truzhya.

— Ei nu spun mulţumesc.

— O, a spus *mulţumesc,* mormăi ea.

— Mă rog, ce ar fi trebuit să spun?

— Taci şi mănâncă, interveni Issib.

— Vreau să ştiu ce nu e în regulă cu faptul că am spus mulţumesc!

— Glumea cu tine. Se *juca.* Nu ai deloc simţul umorului, Nyef.

Nafai luă o înghiţitură şi mestecă furios. Aşadar ea glumea. De unde să ştie el?

Poarta se deschise. Un foşnet de sandale, apoi o uşă deschizându-se şi închizându-se imediat. Era Tata, deoarece el era singurul din familie care putea ajunge în camera lui fără să treacă prin dreptul uşii bucătăriei. Nafai începu să se ridice, să se ducă să-l vadă.

— Termină-ţi întâi mâncarea, zise Issib.

— N-a spus că ar fi urgent, adăugă Truzhnisha.

— N-a spus nici că *nu ar fi,* răspunse Nafai.

Ieşi din bucătărie.

În urma lui, Issib strigă:

— Spune-i că vin şi eu imediat.

Nafai ieşi în curte, traversă prin dreptul porţii şi intră pe uşa camerei publice a Tatei. Nu era acolo. Se afla în spate în bibliotecă, cu o carte pe ecranul computerului pe care Nafai o recunoscu imediat ca fiind Testamentul Sufletului Suprem, poate cea mai veche dintre scrierile sacre, din vremuri atât de îndepărtate, încât, conform legendelor, religia bărbaţilor şi cea a femeilor era aceeaşi.

— Ea vine la tine printre umbrele somnului, spuse Nafai cu voce tare, citind primul rând de pe ecran.

— Îţi şopteşte printre spaimele inimii tale, răspunse Tata.

— În limpezimea ochilor tăi şi în bezna ignoranţei tale, acolo se află înţelepciunea ei.

— Numai când ea tace eşti singur. Numai când tace greşeşti. Numai când tace cazi în disperare. Tata oftă: Totul e cuprins aici, nu-i aşa, Nafai?

— Sufletul Suprem nu e nici bărbat, nici femeie, zise Nafai.

— Da, sigur, bineînţeles, *tu* ştii totul despre ce este Sufletul Suprem.

Tonul Tatei era atât de plictisit, încât Nafai decise că nu merita să se certe cu el pe teme teologice în seara asta.

— Ai vrut să mă vezi.

— Pe tine *şi* pe Issib.

— Vine într-o clipă.

Parcă chemat, Issib pluti prin uşă, mâncând încă nişte pâine cu brânză.

— Mulţumesc că-mi faci firimituri în bibliotecă.

— Scuze, făcu Issib; inversă direcţia şi porni spre coridor.

— Întoarce-te, zise blând Tata. Nu mă interesează firimiturile.

Issib veni înapoi.

— Se vorbeşte în toată Basilica despre voi doi.

Nafai schimbă priviri cu Issib.

— Făceam doar nişte studii în bibliotecă.

— Femeile spun că Sufletul Suprem nu mai vorbeşte nimănui în afară de voi.

— Nu prea primim mesaje clare de la el, zise Nafai.

— În mare parte l-am monopolizat stimulându-i reflexele de apărare, spuse Issib.

— Mmm, făcu Tata.

— Dar ne-am oprit, continuă Issib. De asta am venit acasă.

— Nu am vrut să ne amestecăm, adăugă Nafai.

— Însă Nafai s-a rugat, în drum spre casă. A fost destul de impresionant.

Tata oftă.

— Of, Nafai, dacă ai învăţat ceva de la mine, nu puteai să înveţi şi că înţepăturile şi pierderea de sânge nu au nicio legătură cu rugăciunea către Sufletul Suprem?

— Corect. Din partea unui bărbat care vine

dintr-odată acasă cu o viziune despre un foc pe o stâncă. Credeam că asta spune totul.

— Eu am primit viziunea fără sângerare. Dar nu contează. Speram ca voi doi să fi recepţionat ceva din partea Sufletului Suprem care ar putea să-mi fie de ajutor.

Nafai clătină din cap.

— Nu, spuse Issib. În general ceea ce am primit de la Sufletul Suprem a fost acea înţepenire a gândurilor. Încerca să ne împiedice să ne mai gândim la lucrurile interzise.

— Ei, atunci asta e, zise Tata. Sunt de unul singur.

— În ce sens? întrebă Issib.

— Gaballufix mi-a trimis astăzi vorbă prin Elemak. Se pare că Gaballufix este la fel de nefericit ca şi mine din cauza situaţiei actuale din Basilica. Dacă ar fi ştiut că afacerea asta a căruţelor de război va provoca atâtea controverse n-ar fi demarat-o niciodată. A spus că vrea să aranjez o întâlnire între el şi Roptat. Acum Gaballufix nu mai vrea decât să găsească o cale de a renunţa fără ca reputaţia să-i fie afectată – zice că tot ce doreşte este ca Roptat să cedeze şi el, astfel încât să nu ne mai aliem cu nimeni.

— Deci ai aranjat o întâlnire cu Roptat?

— Da, spuse Tata. Da, la sera rece de la răsărit de Poarta Pieţei.

— Mie mi se pare, zise Nafai, că Gaballufix a ajuns la punctul de vedere al Partidului Oraşului.

— Așa *pare*, accentuă Tata.

— Dar tu nu-l crezi, zise Issib.

— Nu știu. Poziția lui este singura rezonabilă, inteligentă. Dar când a fost Gaballufix rezonabil sau inteligent? În toți anii de când îl cunosc, chiar și când era tânăr, înainte de a ajunge conducătorul clanului, niciodată nu a făcut nimic care să nu aibă drept scop avansarea lui în fața celorlalți. Întotdeauna există două căi de a face asta: înălțându-te tu sau doborându-ți rivalii. În toți acești ani Gaballufix a uzat cu predilecție de ultima metodă.

— Deci tu crezi că se folosește de tine. Ca să ajungă la Roptat.

— Cumva o să-l trădeze pe Roptat și o să-l distrugă. Iar în final o să mă uit în urmă și o să văd cum s-a folosit de mine ca să realizeze asta. Am mai văzut așa ceva.

— Atunci de ce îl ajuți? întrebă Issib.

— Pentru că există o șansă, nu-i așa? O șansă să spună adevărul. Dacă refuz să fiu mediator între ei, atunci va fi vina *mea* dacă lucrurile în Basilica se agravează. Așa că trebuie să-l cred pe cuvânt, nu?

— Nu poți decât să faci tot ce-ți stă în puteri, zise Nafai repetând cuvintele Tatei din multe discuții anterioare.

— Și să ții ochii deschiși, adăugă Issib, folosind o altă maximă de-a Tatei.

— Da. Așa o să fac.

Issib dădu din cap cu înţelepciune.

— Tată, zise Nafai. Pot merge cu tine mâine dimineaţă?

Tatăl scutură din cap.

— Vreau eu. Poate văd ceva ce ţie îţi scapă. Când tu vorbeşti, de exemplu, eu pot să mă uit la ceilalţi şi să le urmăresc reacţiile. Ţi-aş putea fi de ajutor.

— Nu, zise Tata. Nu aş fi un mediator credibil dacă aş mai aduce pe cineva cu mine.

Dar Nafai știa că nu acesta era adevărul.

— Eu cred ca te temi ca se va întâmpla ceva urât şi nu vrei să fiu şi eu acolo.

Tatăl ridică din umeri.

— Am şi eu temerile mele. Sunt tată.

— Dar eu *nu* mă tem, Tată.

— Atunci se pare că eşti mai prost decât îmi închipuiam. Acum duceţi-vă la culcare, amândoi.

— E mult prea devreme pentru asta, protestă Issib.

— Atunci *nu* vă duceţi la culcare.

Tata se întoarse cu spatele la ei și reveni la ecranul computerului.

Era un semnal clar de concediere, dar Nafai nu se putu abţine să nu-l întrebe:

— Dacă Sufletul Suprem nu-ţi vorbeşte direct, Tată, de ce speri să găseşti ceva folositor în cuvintele lui străvechi, moarte?

Tatăl oftă și nu spuse nimic.

— Nafai, zise Issib, lasă-l pe Tata să mediteze în linişte.

Nafai îl urmă pe Issib afară din bibliotecă.

— De ce nu-mi răspunde nimeni niciodată la întrebări?

— Pentru că nu te mai opreşti din întrebat, şi în special pentru că pui întrebări chiar şi când e limpede că nimeni nu cunoaşte răspunsul.

— Păi, cum să ştiu că nu se cunoaşte răspunsul dacă nu întreb?

— Du-te în camera ta și gândește-te la ceva indecent, zise Issib. De ce nu te poţi purta ca un băiat normal de paisprezece ani?

— Mda, făcu Nafai. De parcă *eu* ar trebui să fiu singura persoană normală din familie.

— Cineva trebuie s-o facă.

— Ce crezi că făcea Meb la templu?

— Se ruga să capeţi câte un hemoroid ori de câte ori pui o întrebare.

— Nu, *tu* te rugai în templu pentru asta. Ţi-l poţi imagina pe Meb rugându-se?

— Și făcându-și semne pe trupul lui frumos? râse Issib.

Se aflau în curte, în faţa camerei lui Issib. Auziră paşi şi întorcându-se îl văzură pe Mebbekew stând în uşa bucătăriei. Bucătăria era cufundată în întuneric: probabil că Truzhnisha plecase şi nu mai era nimeni acolo. Mai mult ca sigur că Meb auzise toată discuţia lor.

Nafai habar n-avea ce să spună. Bineînţeles, asta nu însemna să-şi ţină gura.

— Presupun că n-ai stat prea mult în templu,

nu-i aşa, Meb?

— Nu, răspunse acesta. Dar m-am rugat, dacă chiar te interesează.

Nafai se simţi ruşinat.

— Îmi pare rău.

Dar nu şi Issib.

— Ei, haide, făcu el. Arată-mi o cicatrice.

— Mai întâi am o întrebare pentru tine, Issya, zise Meb.

— Sigur.

— Ai un flotor ataşat de puţă ca să ţi-o ţină ridicată când te pişi? Sau doar laşi să picure în jos, ca fetele?

Era prea întuneric pentru ca Nafai să vadă dacă fratele lui roşise sau nu. Însă cu siguranţă Issib nu spuse nimic, doar alunecă din curte în camera lui.

— Cât curaj, zise Nafai. Să-ţi baţi joc de un infirm.

— M-a făcut mincinos. Ar fi trebuit să-l sărut?

— Glumea.

— N-a fost amuzant.

Mebbekew se întoarse în bucătărie.

Nafai intră în camera lui, dar nu avea chef să se culce. Îl trecuseră toate sudorile, deşi seara era destul de răcoroasă. Îl mânca pielea. Probabil de la sângele și dezinfectantul din fântâna templului. Perspectiva spălării rănilor cu săpun nu-l încânta, dar și mâncărimea dată de murdărie avea să fie insuportabilă. Aşa că se dezbrăcă şi se duse la duş. De data asta se dăţi întâi, cu o apă surprinzător de

rece după ce fusese încălzită în timpul zilei. Şi săpunul ustura rău – probabil mai rău decât atunci când se rănise, dar bănuia că era ceva subiectiv. Durerea de moment este întotdeauna cea mai rea, după cum spunea adesea Tata.

În timp ce se săpunea în liniştea tristă a serii, îl văzu pe Elemak intrând. Se duse direct în apartamentul Tatei, şi nu după mult timp ieşi să încuie poarta. Şi nu doar poarta exterioară, ci şi pe cea interioară. Asta nu era ceva obişnuit; de fapt, Nafai nu-şi putea aminti de când nu mai văzuse poarta interioară încuiată. Parcă fusese cândva o furtună. Sau pe vremea când dresau un câine şi îl ţineau pe timpul nopţii între porţi. Dar acum nu era nici furtună şi nu aveau nici câine.

Elemak intră în camera lui. Nafai trase de şnur şi se cufundă din nou în apa rece ca gheaţa, frecându-şi rănile ca să îndepărteze săpunul înainte ca apa să se oprească. Blestemat să fie Tata pentru insistenţa lui absurdă de a-şi înăspri fiii şi a face bărbaţi din ei! Numai săracii erau nevoiţi să se îmbăieze într-un şuvoi de apă rece ca asta!

De data asta trebui să se clătească de două ori, aşteptând în vântul rece ca rezervorul să se umple din nou. Când în sfârşit se întoarse în camera lui, Nafai clănţănea din dinţi şi tremura de frig, şi chiar când fu complet uscat şi îmbrăcat nu reuşi să se încălzească. Aproape că închise uşa camerei, ceea ce ar fi declanşat sistemul de încălzire – dar el şi

fraţii lui se luaseră întotdeauna la întrecere să vadă cine era ultimul care închidea uşa pe timp de iarnă, iar el era gata să cedeze lupta în seara aceasta, recunoscând că o mică rugăciune îl slăbise prea mult. În schimb scoase toate hainele din dulap şi le îngrămădi peste el pe saltea.

Bineînţeles, nu era o poziţie confortabilă pentru dormit, dar să stea pe o parte era cel mai puţin dureros. Furia, suferinţa şi grijile îl împiedicau să adoarmă uşor; se simţea ca şi cum nu dormise deloc, ascultând însă zgomotele slabe ale celorlalţi care se pregăteau de somn, şi apoi liniştea nesfârşită a curţii pe timp de noapte. Din când în când chemarea unei păsări, sau a unui câine sălbatic de pe coline, sau un zgomot slab de la caii din grajduri, sau de la animalele din ocol.

Apoi probabil că adormise, fiindcă altfel nu s-ar fi putut trezi brusc, speriat. Îl sculase un sunet? Sau un vis? Oare ce visase? Ceva întunecat şi înspăimântător. Tremura, dar nu de frig – de fapt transpira abundent sub grămada de haine.

Se sculă şi înghesui hainele la loc în dulap. Se strădui să-l deschidă şi să-l închidă fără zgomot – nu voia să mai trezească pe cineva. Fiecare mişcare îi provoca dureri. Îşi dădu seama că trebuia să fie febra – avea acea înțepeneală a muşchilor şi fierbinţeală a pielii. Şi totuşi părea să gândească remarcabil de limpede, şi toate simţurile îi erau alerte. Dacă era febră, era una ciudată, căci niciodată nu se simţise atât de viu şi

de însufleţit. În ciuda durerii – sau din cauza ei – i se părea că ar putea auzi chiar şi un şoarece care ar alerga pe bârnele hambarului.

Ieşi în curte şi rămase acolo în linişte. Luna nu se ridicase încă, dar stelele se vedeau multe şi strălucitoare în noaptea senină. Poarta era încă închisă. Dar de ce îşi făcuse probleme? De ce îi era frică? Ce văzuse în vis?

Uşile lui Meb şi Elya erau închise. Ce ironic – eu stau aici, rănit şi bolnav, şi ţin uşa deschisă, în timp ce ăştia doi îşi închid uşile ca nişte copii mici.

Sau poate numai copiii mici pun preţ pe asemenea întreceri de bărbăţie lipsite de sens.

Afară era mai frig ca niciodată, iar fierbinţeala care îl trezise dispăruse. Dar nu se întoarse în cameră, cu toate că asta intenţionase să facă. În cele din urmă îşi dădu seama că deja de mai multe ori hotărâse să se întoarcă în cameră, şi de fiecare dată mintea lui trecuse la altceva şi el nu făcuse niciun pas.

Sufletul Suprem, se gândi. Sufletul Suprem vrea să fiu treaz. Poate vrea să fac ceva. Dar ce?

În acea perioadă dacă luna nu se ridicase încă însemna că mai erau trei ore bune până în zori. Deci două ore până când Tata trebuia să se scoale şi să se ducă în sera rece, unde plantele din Nordul îngheţat creşteau şi se înmulţeau.

De ce întâlnirea trebuia ţinută *acolo*?

Nafai simţi o dorinţă inexplicabilă să iasă din curte şi să privească spre nord-est peste Valea

Tsivet către dealurile înalte de pe cealaltă parte, unde Poarta Muzicii marca limita de sud-est a Basilicăi. Era o prostie, iar zgomotul deschiderii porților ar fi putut trezi pe cineva. Dar deja Nafai știa că Sufletul Suprem era alături de el în acea noapte, încercând să-l împiedice să se întoarcă în pat; oare această dorință de a ieși din curte nu venea tot de la Sufletul Suprem? Nafai se rugase astăzi – nu cumva acesta era răspunsul? Era posibil ca dorința lui de a ieși să fie la fel ca impulsul simțit de tatăl său, care îl condusese de pe Drumul Deșertului în locul unde avusese viziunea focului.

Oare nu era posibil ca și Nafai să primească o viziune de la Sufletul Suprem?

Merse încet, în liniște, la poartă și ridică ivărul greu. Fără zgomot; simțurile și reflexele lui erau atât de alerte, încât se putea mișca într-o liniște perfectă. Poarta trosni ușor deschizându-se – dar nu era necesar s-o dea în lături ca să se strecoare prin ea.

Poarta exterioară era folosită mai des, așa că funcționa mai ușor și mai silențios, fiind mai bine întreținută. Nafai ieși exact când luna își arăta arcul deasupra vârfurilor Munților Seggidugu spre răsărit. Se pregăti să meargă pe lângă casă spre locul de unde putea vedea sera rece, dar înainte de a face câțiva pași realiză că auzea un sunet venind din camera de oaspeți.

Exista obiceiul în toate gospodăriile din această

parte de lume ca fiecare casă să aibă o cameră a cărei uşă se deschidea spre exterior şi care nu era niciodată încuiată – un loc decent unde un călător să se poată adăposti de furtună, frig sau să se poată odihni. Tata lua obligaţia de a fi ospitalier cu străinii mai în serios decât majoritatea celorlalţi, oferindu-le nu numai o cameră, ci şi un pat cu lenjerie curată şi un dulap plin cu hrană pentru călătorie. Nafai nu era sigur care dintre servitori se ocupa de această cameră, dar ştia că era folosită des şi la fel de des aprovizionată. Aşa că nu fu surprins că era cineva înăuntru.

Şi totuşi ştiu că trebuia să se oprească la uşă şi să se uite înăuntru.

Lumina oblică pătrundea în camera de oaspeţi prin uşa crăpată. O deschise mai mult, şi lumina căzu pe pat, de unde îl priveau ochii larg deschişi ai lui… Luet.

— Tu, şopti el.

— Tu, răspunse ea. Părea uşurată.

— Ce faci aici? Cine mai e cu tine?

— Sunt singură, zise ea. Nu eram sigură la cine vin. La a cui casă. N-am mai ieşit niciodată în afara zidurilor oraşului.

— Când ai ajuns aici?

— Chiar acum. Sufletul Suprem m-a condus.

Bineînţeles.

— În ce scop?

— Nu ştiu, zise ea. Să vorbesc despre visul meu, cred. M-a trezit.

Nafai se gândi la propriul său vis pe care nu şi-l putea aminti.

— Am fost atât de... fericită. Că Sufletul Suprem a vorbit din nou. Dar visul a fost groaznic.

— Ce a fost?

— Oare ţie trebuie să-ţi spun? întrebă ea.

— Nu ştiu. Dar eu sunt aici.

— Sufletul Suprem te-a adus aici?

Întrebarea fiind pusă atât de direct, nu o putu evita.

— Da, spuse, aşa cred.

Ea aprobă din cap.

— Atunci o să-ţi spun. De fapt are sens să fie familia ta. Pentru că atât de mulţi oameni îl urăsc pe tatăl tău din cauza viziunii lui şi a curajului de a o împărtăşi.

— Da, zise el. Apoi îi reaminti: Visul.

— Am văzut un bărbat singur, mergând pe jos. Mergea prin zăpadă. Numai că eu ştiam că se întâmplă în noaptea asta, deşi nu e niciun petic de zăpadă pe pământ. Înţelegi cum pot să ştiu ceva chiar dacă e diferit de ceea ce îmi arată visul?

Amintindu-şi discuţia din portic de săptămâna trecută, Nafai aprobă din cap.

— Deci era zăpadă, şi totuşi în noaptea asta. Era lună pe cer. Ştiam că e aproape dimineaţa. Şi pe când bărbatul mergea drept, doi oameni purtând glugi au apărut pe drum în faţa lui, cu săbii în mâini. El părea să-i cunoască, în ciuda glugilor. Şi a spus: „Uite gâtul meu. Nu sunt înarmat. M-aţi fi

putut ucide oricând, chiar şi atunci când ştiam că-mi sunteţi duşmani. De ce a trebuit să mă amăgiţi mai întâi să am încredere în voi? Vă temeaţi că moartea nu mă va deranja decât dacă m-aş simţi trădat?”

Nafai făcuse deja legătura între visul ei şi întâlnirea Tatei de peste câteva ore.

— Gaballufix, zise.

Luet înclină din cap.

— *Acum* înțeleg asta, dar nu mi-am dat seama decât atunci când am văzut că asta este casa tatălui tău.

— Nu, Gaballufix a aranjat o întâlnire între Tata, Roptat şi el însuşi în dimineaţa asta, în sera rece.

— Zăpada, zise ea.

— Da. Întotdeauna e promoroacă pe la colțuri.

— Şi Roptat, șopti ea. Asta explică următoarea parte a visului.

— Povestește-mi.

— Unul dintre oamenii cu glugă a întins mâna şi a dezvăluit faţa tovarăşului său. Pentru o clipă mi s-a părut că văd un rânjet pe chipul lui, apoi viziunea s-a limpezit şi mi-am dat seama că rânjetul nu era pe față. Era gâtul, retezat până la ceafă. Privindu-l, capul s-a răsturnat pe spate şi rana de la gât s-a deschis complet, ca o gură care încearcă să ţipe. Iar bărbatul – care în vis eram eu…

— Înțeleg. Tata.

— Da. Numai că eu nu ştiam asta.

— Aşa-i, zise Nafai nerăbdător, îmboldind-o să continue.

— Tatăl tău, dacă *era* tatăl tău, a zis: „Presupun că se va spune că eu l-am omorât.” Iar bărbatul cu glugă a replicat: „Şi chiar tu ai făcut-o, ăsta-i adevărul, draga mea rudă.”

— Aşa ar spune, cugetă Nafai. Deci şi Roptat trebuie să moară.

— N-am terminat, zise Luet. Sau mai degrabă, visul nu s-a încheiat. Pentru că bărbatul – tatăl tău – a zis: „Şi *pe mine* cine o să se spună că m-a ucis?”, iar cel cu gluga a răspuns: „Nu eu. Niciodată nu aş ridica mâna asupra ta, căci te iubesc din suflet. Doar o să-ţi găsesc trupul aici şi pe ucigaşii tăi cu mâinile murdare de sânge stând deasupra lui.” Apoi a râs şi a dispărut în beznă.

— Deci nu el îl va omorî pe Tata.

— Nu. Tatăl tău s-a întors şi a văzut alţi doi oameni cu glugi în spatele lui. Chiar dacă nu au vorbit şi nu şi-au ridicat glugile, i-a recunoscut. A simţit o tristeţe groaznică. „N-ai putut să aştepţi” i-a spus unuia. „N-ai putut să mă ierţi” i-a spus celuilalt. Apoi ei au scos săbiile şi l-au ucis.

— Nu, pe Sufletul Suprem, zise Nafai. N-ar face asta.

— Cine? Tu ştii?

— Nu povesti nimănui partea asta a visului. Jură-mi pe ce ai mai sfânt.

— Nu o să fac aşa ceva, zise ea.

— Fraţii mei sunt toţi acasă în noaptea asta. Nu

îl aşteaptă pe Tata.

— Atunci, ei sunt bărbaţii cu glugi? Fraţii tăi?

— Nu! zise el. Niciodată.

Ea dădu din cap.

— Nu-ţi fac niciun jurământ. Doar o promisiune. Dacă tatăl tău nu va fi ucis pentru că am venit aici, atunci n-o să povestesc nimănui ultima parte a visului.

— Nici măcar lui Hushidh.

— Dar îţi mai promit ceva, continuă ea. Dacă tatăl tău moare, o să ştiu că tu nu l-ai avertizat. Şi că între cei cu glugi din vis eşti şi *tu* – pentru că să afli despre un complot şi să nu-l avertizezi este acelaşi lucru cu a ţine lama în propriile mâini.

— Crezi că eu nu ştiu asta? zise Nafai. Pe moment se înfurie pentru că ea credea că trebuia să i se explice etica situaţiei. Dar apoi gândurile lui îşi schimbară cursul, căci avertismentul lui Luet clarificase alte lucruri întâmplate în acea zi. De asta s-a dus Meb să se roage, zise el, şi de asta Elya a încuiat poarta interioară. Ştiau – sau poate doar bănuiau ceva – şi totuşi le era frică să spună. Asta era semnificaţia visului – nu că ar ridica vreodată mâna asupra Tatei, ci mai degrabă că au ştiut şi le-a fost teamă să-l avertizeze.

Ea aprobă.

— Adesea se întâmplă aşa în vise. Înţelesul poate fi cel real, şi nu mi se goleşte capul când mă gândesc în felul ăsta.

— Poate că nici Sufletul Suprem nu ştie.

Ea se întinse şi-l mângâie pe mână. Îl făcea să se simtă ca un copil, deşi ea era mai tânără şi mult mai scundă decât el. Îi displăcea asta.

— Sufletul Suprem ştie, zise ea.

— Nu totul.

— Tot *ce poate* fi ştiut. Se îndreptă spre uşa camerei de oaspeţi: Să nu spui nimănui că am venit aici.

— Doar Tatei.

— Nu poţi să-i zici că a fost visul *tău*?

— De ce? întrebă Nafai. Visul *tău* l-ar crede. Al meu nu ar însemna nimic pentru el.

— Îţi subestimezi tatăl. Şi pe Sufletul Suprem, cred. Şi pe tine însuţi.

Ieşi în curtea luminată de lună din faţa casei. Porni spre dreapta, către Drumul Crestei.

— Nu, şopti el apucând-o de braţ – într-adevăr mic şi fragil, era o fetiţă atât de mică şi cu oasele subţiri. Nu trece prin faţa porţii.

Îl privi întrebător, cu ochii măriţi reflectând luna, care se ridica acum pe jumătate peste umărul lui.

— Poate am trezit pe cineva când am deschis-o, explică el.

Ea aprobă.

— O să ocolesc casa pe partea cealaltă.

— Luet.

— Da?

— O să fii în siguranţă dacă te duci acum acasă?

— Luna e sus, zise ea. Iar paznicul de la Poarta

Coşului n-o să-mi facă probleme. Sufletul Suprem l-a adormit când am trecut prima dată.

— Luet, strigă el iar în spatele ei.

Ea se opri din nou, aşteptându-i cuvintele.

— Mulţumesc.

Cuvintele nu însemnau nimic prin comparaţie cu ce simţea în inima lui. Ea îi salvase viaţa tatălui lui – şi era un lucru curajos din partea unei fete care niciodată nu părăsise oraşul să parcurgă atâta drum la lumina stelelor, ghidată doar de un vis.

Ea ridică din umeri.

— Sufletul Suprem m-a trimis. Mulţumeşte-i *ei*.

Apoi dispăru.

Nafai se întoarse la poartă şi de data asta făcu intenţionat puţin zgomot intrând şi zăvorând-o. Dacă vreunul dintre fraţii lui asculta sau se uita, nu voia ca întoarcerea lui să-l surprindă. Să audă şi să intre în cameră înainte ca eu să trec de poarta interioară.

Aşa cum spera, curtea era goală. Se duse direct în apartamentul Tatei, prin camera publică şi bibliotecă spre locul privat în care el dormea singur. Acolo stătea întins pe podeaua goală, fără niciun fel de saltea, cu barba albă răsfirată pe piatră. Nafai rămase nemişcat o clipă, imaginându-şi gâtul tăiat şi barba pătată cu roşu-închis de la şuvoiul de sânge.

Apoi observă că ochii Tatei sclipeau. Era treaz.

— Tu eşti acela? şopti.

— Ce vrei să spui? întrebă Nafai.

Tatăl se ridică, încet, obosit.

— Am avut un vis. Nu-i nimic, doar temerile mele.

— A mai avut cineva un vis în noaptea asta. Tocmai am vorbit cu ea în camera de oaspeţi. Dar e mai bine să nu spui nimănui că a fost aici.

— Cine?

— Luet. Iar visul ei era menit să te avertizeze în legătură cu întâlnirea de azi. Dacă te duci te aşteaptă moartea.

Tatăl sări în picioare şi aprinse lumina. Nafai clipi surprins de strălucire.

— Atunci visul meu n-a fost numai un vis.

— Încep să cred că nu există vise fără sens, zise Nafai. Şi eu am visat ceva, şi m-am trezit, iar Sufletul Suprem m-a trimis afară ca să vorbesc cu ea.

— Mă aşteaptă moartea. Restul pot să-l ghicesc.

Îl va ucide şi pe Roptat, şi o să facă să pară că unul dintre noi l-a omorât pe celălalt, apoi altcineva l-a omorât pe criminal, şi abia atunci o să sosească şi Gaballufix, probabil însoţit de câţiva martori credibili care să jure că cele două crime au avut loc înainte de venirea lui Gabya. O să spună cât de şocat a fost văzând scena sângeroasă. De ce n-am înţeles şi singur? Cum altfel ne putea aduce pe mine şi pe Roptat în acelaşi loc în acelaşi timp, fără însoţitori şi fără martori?

— Aşadar nu o să te duci, zise Nafai.

— Ba da. Ba da, o să mă duc.

— Nu!

— Dar nu la sera rece, zise Tatăl. Pentru că visul *meu* mi-a arătat altceva.

— Ce?

— Corturi, spuse el. Cortul meu, întins sub soarele deşertului. Dacă rămânem aici, Gaballufix va încerca din nou, în alt mod. Şi mai există şi alte motive pentru care să plec. Să-mi scot fiii din oraş înainte de a fi distrus.

Nafai ştia că visul Tatei fusese într-adevăr teribil. Oare îi arătase faptul că unul dintre fiii săi îl va ucide? Asta ar explica primele lui cuvinte – „tu eşti acela?”

— Deci mergem în deşert?

— Da.

— Când?

— Acum, bineînţeles.

— Acum? Astăzi?

— Nu, *în noaptea asta.* Înaintea zorilor. Aşa o să fim dincolo de creastă înainte ca oamenii lui să ne vadă.

— Dar n-ar însemna să trecem chiar pe lângă casa lui Gaballufix, acolo unde Cărarea Cotită se intersectează cu Drumul Deşertului?

— Mai există un drum ocolitor, spuse Tatăl. Nu e cel mai bun pentru cămile, dar va trebui s-o luăm pe acolo. Ne scoate în Drumul Deşertului mult dincolo de casa lui Gabya. Acum hai, ajută-mă să-i trezesc pe fraţii tăi.

— Nu, zise Nafai.

Tatăl se întoarse către el, uluirea făcându-l să ezite să-şi manifeste supărarea pentru faptul că nu fusese ascultat.

— Luet ne-a cerut să nu spunem nimănui că a fost ea. Pe bună dreptate. Nici despre mine nu ar trebui să ştie. Ar trebui să fie visul *tău.*

— De ce? Dacă trei persoane au fost atinse în noaptea asta de Sufletul Suprem...

— Pentru că dacă este visul tău, ei o să se întrebe ce ştii, ce ai văzut. Dar dacă mai sunt şi alţii, atunci li se va părea că eşti amăgit şi manipulat. Se vor certa. Ţi se vor opune. Şi trebuie să-i iei cu tine, Tată.

Tata aprobă din cap.

— Eşti înţelept pentru un băiat de paisprezece ani.

Dar Nafai ştia că nu era înţelept. Pur şi simplu avea avantajul să cunoască şi partea finală a visului lui Luet. Dacă Meb şi Elya rămâneau în urmă, ar fi fost înghiţiţi complet de maşinaţiunile lui Gaballufix. Ar fi pierdut şi decenţa care le mai rămăsese. Şi *trebuia* să existe în ei şi bunătate. Poate chiar plănuiau să-l atenţioneze pe Tata. Poate din cauza asta Elya a închis poarta interioară, ca să fie trezit de zgomotul făcut de Tata la plecare – astfel ar fi putut ieşi să-i spună să nu se ducă!

Sau poate intenţiona doar să-l urmeze pe Tata, ca să poată fi chiar în spatele lui când l-ar fi găsit

pe Roptat asasinat în sera rece.

Nu! strigă Nafai în sinea lui. Nu Elemak. E monstruos chiar şi să mă gândesc că ar putea face asta. Fraţii mei nu sunt criminali, niciunul dintre ei.

— Du-te în camera ta, zise Tata. Sau mai bine, la toaletă. Apoi ieşi şi dă un exemplu de supunere în tăcere. Nu faţă de mine, faţă de Elya. El ştie cum să facă bagajele pentru astfel de călătorii.

— Da, Tată.

Ieşi imediat din camera tatei, prin bibliotecă şi camera publică, în curte. Uşile lui Elemak şi Mebbekew erau încă închise. Nafai se îndreptă către latrină, cu cei doi pereţi care o lăsau deschisă spre curte. Abia ajunsese acolo când îl auzi pe Tata bătând la uşa lui Mebbekew.

— Scoală-te repede.

Apoi din nou, la a lui Elemak:

— Vino în curte.

Îi auzi pe toţi ieşind – şi pe Issib, deşi nimeni nu îl strigase.

— Unde-i Nyef? întrebă Issib.

— Foloseşte latrina, zise Tata.

— Bună idee, făcu Meb.

— Poţi să aştepţi puţin.

Nafai ieşi din cabină, lăsând toaleta să se cureţe automat în urma lui. Cel puţin Tata nu-i pusese să trăiască într-un mod *complet* primitiv.

— Scuze, zise. N-am vrut să vă fac să aşteptaţi.

Meb se uită urât la el, dar era prea somnoros

pentru ca Nafai să interpreteze asta ca un avertisment pentru o viitoare luptă.

— Plecăm, spuse Tata. În deşert.

— Cu toţii? se miră Issib.

— Îmi pare rău, dar da. O să stai în scaun. Nu e la fel ca flotoarele, ştiu, dar tot e ceva.

— De ce? întrebă Elemak.

— Sufletul Suprem m-a avertizat într-un vis.

Meb scoase un sunet plin de dispreţ şi porni înapoi spre camera lui.

— Stai şi ascultă, pentru că, dacă nu rămâi aici, nu te mai consider fiul meu.

Meb se opri şi ascultă, fără să se întoarcă însă cu faţa spre tatăl lui.

— Există un complot care urmăreşte uciderea mea, spuse Tata. În dimineaţa asta trebuia să merg la o întâlnire cu Gaballufix şi Roptat, şi acolo trebuia să mor.

— Gabya mi-a dat cuvântul, zise Elemak. Că nu va face niciun rău nimănui.

Aşadar Elemak îi spunea acum lui Gaballufix pe numele de alint, nu-i aşa?

— Sufletul Suprem îi cunoaşte inima mai bine decât propria lui gură, spuse Tata. Dacă voi merge acolo, voi muri. Şi chiar dacă nu va fi aşa, nu va fi decât o problemă de timp. Dacă Gaballufix e hotărât să mă omoare, viaţa mea nu mai are nicio valoare aici. Aş rămâne în oraş dacă aş crede că moartea mea ar servi vreunui scop – nu mă tem de moarte. Dar Sufletul Suprem mi-a spus să plec.

— Într-un vis.

— Nu am nevoie de un vis care să-mi spună că Gaballufix e periculos dacă i te pui în cale, şi nici voi.

Nu putem şti ce va face Gaballufix când va vedea că nu apar de dimineaţă în seră. Trebuie să fiu deja departe în deşert când va descoperi asta. O să urmăm Cărarea Pietrei Roşii.

— Cămilele nu pot trece pe acolo, zise Elemak.

— Pot pentru că trebuie. Luăm cu noi tot ce ne trebuie să trăim un an.

— E monstruos, făcu Mebbekew. Nu fac asta.

— Şi ce-o să facem după un an? întrebă Elemak.

— Până atunci Sufletul Suprem o să-mi arate.

— Poate lucrurile o să se mai calmeze în Basilica pentru a ne putea întoarce, sugeră Issib.

— Dacă plecăm acum, spuse Elemak, Gabya o să creadă că l-ai trădat, Tată.

— Zău? Şi dacă rămân, o să mă trădeze el pe mine?

— Aşa a spus un vis.

— Aşa a spus visul *meu.* Am nevoie de voi. Dacă vrei să rămâi, rămâi, dar nu mai eşti fiul meu.

— M-am descurcat bine şi fără să fiu fiul tău, replică Mebbekew.

— Ba nu, te-ai descurcat bin*e pretinzând* că nu eşti fiul lui. Dar toată lumea ştia.

— Am trăit de pe urma talentului meu.

— Ai trăit de pe urma speranţelor oamenilor de teatru că o să-ţi determini tatăl să investească în

spectacolele lor – sau tu, în viitor, din partea ta de moştenire.

Mebbekew parcă fusese pălmuit.

— Şi tu, Elya?

— Vorbim mai târziu, spuse Elemak. Dacă Tata zice să plecăm, atunci plecăm – şi nu avem timp de pierdut. Se întoarse spre Tata: Nu pentru că m-ai ameninţat că mă dezmoşteneşti, bătrâne. Ci pentru că eşti tatăl meu, şi nu pot să te las să pleci în deşert fără alt ajutor decât *ăştia* ca să supravieţuieşti.

— Eu te-am învăţat tot ce ştii, Elya.

— Când erai mai tânăr. Şi am avut întotdeauna servitori. Presupun că acum îi lăsăm pe toţi aici.

— Le dăm liber servitorilor din casă, spuse Tata. În timp ce tu pregăteşti animalele şi proviziile, Elya, eu o să-i las instrucţiuni lui Rashgallivak.

În următoarea oră Nafai munci cu mai multă grabă decât crezuse că ar fi posibil. Toţi, chiar şi Issib, aveau sarcini de îndeplinit, şi Nafai îl admiră încă o dată pe Elemak pentru priceperea lui la genul ăsta de lucruri. Ştia întotdeauna ce trebuia făcut, şi cine ar trebui s-o facă; ştia şi cum să-l determine pe Nafai să se simtă ca un idiot pentru că nu-şi îndeplinea sarcinile mai repede, cu toate că el era sigur că se descurca cel puţin atât de bine cât se puteau aştepta din partea lui, având în vedere că era prima dată.

În sfârşit fură gata – o adevărată caravană de deşert, numai cu cămile, deşi acestea erau

animalele cele mai temperamentale și cele mai puțin confortabile de călărit. Scaunul lui Issib era legat în chingi de o parte a cămilei, pachete cu apă pudră de cealaltă. Apa era pentru situațiile de urgență de mai târziu; în prima parte a călătoriei Tata și Elemak cunoșteau toate locurile cu apă, și în plus ocazionalele ploi de toamnă care cădeau în deșert aduceau apă din abundență. Vara viitoare însă va fi secetă, și atunci va fi prea târziu să se mai întoarcă în Basilica pentru prețioasa pudră. Și dacă erau urmăriți, împinși într-o regiune necartografiată a deșertului? Atunci ar putea să fie nevoiți să toarne puțină pulbere într-o oală, s-o aprindă și s-o privească cum arde transformându-se în apă, absorbind oxigenul din aer. Nafai o gustase odată – o substanță urât mirositoare cu gust neplăcut metalic din cauza chimicalelor folosite pentru păstrarea hidrogenului în formă de pulbere. Dar ar fi fost bucuroși s-o aibă dacă vreodată ar avea nevoie de ea.

Scaunul lui Issib aducea cea mai puțină bucurie. Nafai știa că pentru Issya, lipsit de flotoarele lui și legat de scaun, călătoria va fi foarte grea. Flotoarele îl făceau să se simtă ca și cum propriul lui trup ar fi fost ușor și puternic; în scaun simțea gravitația apăsându-l, și asta îi consuma toată puterea necesară folosirii comenzilor. La sfârșitul unei zile petrecute în scaun, Issya era întotdeauna palid și epuizat. Oare

cum va fi zile, săptămâni, luni în şir? Poate că va deveni mai puternic. Poate va slăbi. Poate va muri. Poate că Sufletul Suprem îl va ajuta.

Poate că vor veni îngeri să-l ducă pe lună.

Mai era încă o oră înainte de ivirea zorilor când porniră. Fuseseră suficient de tăcuţi pentru ca niciunul dintre servitori să nu se trezească – sau poate că se treziseră, dar întrucât nimeni nu le ceruse ajutorul şi nu erau interesaţi să se ofere voluntar pentru indiferent ce nebunie s-ar fi petrecut la acea oră din noapte, se întorseseră discret pe partea cealaltă şi îşi continuaseră somnul.

Cărarea Pietrei Roşii era ucigător de înşelătoare, dar lumina lunii şi indicaţiile lui Elemak o făceau practicabilă. Nafai fu din nou cuprins de admiraţie faţă de fratele său mai mare. Era oare ceva ce Elya nu putea să facă? Exista vreo speranţă ca Nafai să devină vreodată atât de puternic şi de priceput?

În cele din urmă intersectară Cărarea Cotită, chiar pe cea mai înaltă creastă; sub ei se întindea deşertul. Prima rază de lumină a dimineţii era deja puternică spre răsărit, dar trecuse destul de mult timp. Acum urma coborârea, tot dificilă, dar nu prea lungă, până când aveau să ajungă la marele platou al deşertului de vest. Nimeni nu-i putea urmări cu uşurinţă acolo – nimeni din oraş, cel puţin. Elemak le dădu tuturor pulsuri şi îi puse să exerseze ţintind cu raza îngustă pietrele pe care le indica el. Issib nu era de niciun folos – nu putea

ţine pulsul suficient de stabil – dar Nafai se mândrea cu faptul că ţintea mai bine decât Tata.

Dacă în realitate ar fi putut omorî un tâlhar era cu totul altă problemă. Cu siguranţă nu va fi nevoit s-o facă. Doar era în deşert cu o misiune a Sufletului Suprem, nu-i aşa? Sufletul Suprem îi va îndepărta pe tâlhari de ei. La fel cum Sufletul Suprem îi va conduce către apă şi hrană când îşi vor termina proviziile.

Apoi Nafai îşi aminti că întreaga poveste începuse tocmai pentru că Sufletul Suprem nu mai era atât de competent cum fusese pe vremuri. De unde să ştie dacă Sufletul Suprem mai putea face vreunul dintre acele lucruri? Sau dacă avea măcar un plan? Da, o trimisese pe Luet să-i avertizeze, îl trezise pe Nafai ca să meargă să asculte avertismentul şi îi trimisese Tatei propriul lui vis. Dar asta nu însemna că Sufletul Suprem avea vreo intenţie să-i protejeze sau chiar să-i conducă undeva, ci doar să-i îndepărteze de oraş. Cine să ştie care erau planurile Sufletului Suprem? Poate că nu voia decât să scape de Wetchik şi de familia lui.

Cu acest gând sumbru, Nafai stătea sus, deasupra deşertului, cu picioarele încrucişate în jurul oblâncului şeii, uitându-se în toate direcţiile după tâlhari, după urmăritorii din oraş, după orice lucru bizar de pe drum, după semne de la Sufletul Suprem. Singura muzică erau plângerile lui Mebbekew, ordinele lui Elemak şi ocazionalele

plescăituri când cămilele își goleau măruntaiele. Animalul lui Nafai, nepăsător față de orice în afară de locul în care să-și pună piciorul, își continua mersul legănat în arșița zilei.

9
Minciuni și înșelăciuni

Luna fiind sus, lui Luet îi fu însă mult mai ușor să găsească drumul înapoi în oraș decât îi fusese să ajungă la casa lui Wetchik. În afară de asta, acum își cunoștea destinația; întotdeauna este mai ușor să te întorci acasă decât să găsești un loc necunoscut.

Ciudat, însă, nu simți pericolul decât atunci când ajunse în oraș. Paznicul de la Poarta Coșului își părăsise postul – poate fusese surprins dormind, sau poate că Sufletul Suprem îl făcuse să-și amintească de vreo problemă urgentă. Luet zâmbi în sinea ei la gândul că Sufletul Suprem se ostenea să facă un bărbat să simtă o nevoie stringentă de a-și goli bășica numai pentru ca ea să poată trece în siguranță.

În oraș, luna îi era de prea puțin ajutor. De fapt, întrucât nu se înălțase încă prea mult, arunca umbre profunde, iar străzile orientate de la nord la sud erau într-un întuneric complet. La ora asta oricine putea hoinări. Se știa că tolchock ieșeau mai devreme, când se aflau mai multe femei pe străzi. Însă acum, la ora aceea pustie dinaintea

zorilor, putea pândi ceva mai rău decât un tolchock.

— Nu-i așa că-i drăguță?

Vocea o făcu să tresară. Era totuși o femeie, o femeie cu glas răgușit. Lui Luet în trebuiră câteva secunde ca s-o descopere în beznă.

— Nu sunt drăguță, zise ea. Te-au înșelat ochii din cauza întunericului.

Trebuia să fie o femeie sfântă ca să se afle la ora aceea pe străzi. Când ieși din colțul întunecat unde se adăpostise de vântul nopții, pielea murdară a femeii păru puțin mai deschisă la culoare decât umbrele înconjurătoare. Era goală din cap până în picioare. Văzând-o, Luet simți frigul nopții de toamnă. Atât timp cât se mișcase, efortul o încălzise. Acum însă se întreba cum putea femeia aceea să trăiască așa, fără nicio barieră între pielea ei și aerul rece în afară de murdăria de pe corp.

Mama a fost o sălbatică, se gândi Luet. O astfel de ființă m-a născut. A dormit în deșert cât m-a purtat în pântecul ei, și m-a adus, așa dezbrăcată, în oraș, ca să mă lase la mătușa Rasa. Dar nu aceasta. Mama, indiferent cine a fost, nu mai este o femeie sfântă. La un an după ce m-am născut eu l-a părăsit pe Sufletul Suprem ca să urmeze un bărbat, un fermier, pentru o viață de zgârmat pământul pietros în Valea Chalvasankhra. Sau cel puțin așa spune mătușa Rasa.

— Frumoși sunt ochii copilului sfânt, psalmodie

femeia, cei care văd în întuneric şi ard cu foc puternic în noaptea îngheţată.

Luet îi permise femeii să-i atingă faţa, dar când mâinile reci începură să tragă de hainele ei, Luet i le acoperi cu palmele.

— Te rog. Eu nu sunt sfântă, şi Sufletul Suprem nu mă apără de frig.

— Sau de privirile curioase, spuse femeia. Sufletul Suprem vede în adâncul tău, iar tu *eşti* sfântă, da, eşti.

Ale cui erau privirile curioase? Ale Sufletului Suprem? Privirile bărbaţilor care măsurau femeile de parcă ar fi fost cai? Ale bârfitorilor? Sau ale acestei femei? Cât despre sfinţenie – Luet ştia mai bine. Da, Sufletul Suprem o alesese pe ea, dar nu pentru propria ei virtute. Era ca o pedeapsă, să fie mereu înconjurată de oameni care vedeau în ea un profet şi nu o fetiţă. Hushidh, sora ei, îi spusese odată: „Aş fi vrut să am eu darul tău; ţie totul îţi e atât de clar.” Nu-mi e clar nimic, ar fi vrut să spună Luet. Sufletul Suprem nu are încredere în mine, abia dacă se foloseşte de mine ca să transmită mesaje pe care eu nu le înţeleg. Aşa cum nu înţeleg nici ce vrea această femeie sfântă de la mine, sau – dacă Sufletul Suprem a trimis-o – de ce a trimis-o la mine.

— Să nu-ţi fie frică să-l aduci lângă apă, spuse femeia sfântă.

— Pe cine?

— Sufletul Suprem vrea ca tu să-l ţii în viaţă,

indiferent de primejdii. Să te supui Sufletului Suprem nu e un sacrilegiu.

— Pe cine? întrebă din nou Luet. Confuzia, spaima că trebuie să descifreze enigma acelor cuvinte sau altfel va suferi o teribilă pierdere – oare aşa se simţeau ceilalţi când ea le povestea despre viziunile ei?

— Tu crezi că toate viziunile trebuie să ajungă *la tine,* zise femeia. Dar unele lucruri sunt prea limpezi ca să le mai vezi, nu?

Nu cred aşa ceva, femeie sfântă. Nu am cerut niciodată să am viziuni, şi adesea mi-am dorit ca ele să ajungă la alţii. Dar dacă insişti să-mi transmiţi un mesaj, atunci ai măcar decenţa să-l faci pe cât posibil inteligibil. *Eu* asta încerc să fac.

Luet încercă să-şi îndepărteze resentimentul din glas, dar nu se putea abţine să insiste pentru un răspuns lămuritor.

— Despre cine tot vorbeşti?

Femeia o plesni cu putere peste faţă. Lacrimile izbucniră din ochii lui Luet – lacrimi de ruşine, dar şi de durere.

— Ce am făcut?

— Te-am pedepsit acum pentru profanarea pe care o vei înfăptui. S-a făcut, şi nimeni nu-ţi mai poate cere să plăteşti încă o dată.

Luet nu mai îndrăzni să pună întrebări; răspunsul nu fusese pe placul ei. O studie în schimb pe femeie, încercând să vadă dacă exista vreo urmă de înţelegere în ochii ei. Sau era o

nebunie? Era adevăratul glas al Sufletului Suprem? Ar fi fost mult mai simplu să fie o nebunie.

Bătrâna întinse din nou mâna spre obrazul lui Luet. Fata se dădu puţin înapoi, dar de data asta atingerea femeii fu blândă şi şterse o lacrimă de sub ochiul ei.

— Să nu-ţi fie frică de sângele de pe mâinile lui. Ca şi apa viziunii, Sufletul Suprem îl va primi ca pe o rugăciune.

Apoi chipul femeii sfinte deveni flasc şi obosit, şi lumina îi părăsi ochii.

— E frig, zise.

— Da.

— Sunt prea bătrână.

Părul ei nu era nici măcar cărunt, dar da, gândi Luet, eşti foarte, foarte bătrână.

— Nimic nu va fi ţinut, zise femeia sfântă. Aur sau argint. Furat sau vândut.

Vorbea în versuri. Luet ştia că foarte multă lume credea că atunci când o femeie sfântă începea să vorbească rimat însemna că Sufletul Suprem se exprima prin intermediul ei. Dar nu era adevărat – rima era un fel de muzică, vocea transei care le detaşa pe unele femei sfinte de viaţa lor sumbră şi grea. Abia când *încetau* să facă versuri exista o şansă ca ceea ce spuneau să aibă o logică.

Femeia se îndepărtă ca şi cum Luet nu se mai afla acolo. Întrucât părea să fi uitat unde era colţul ei adăpostit, Luet o apucă de mână şi o conduse

înapoi, încurajând-o să se așeze și să se ghemuiască lângă peretele care o ferea de vânt.

— Din cauza vântului, șopti femeia. Asta le e motivul păcatului.

Luet o lăsă acolo și porni prin noapte. Luna se mai ridicase, dar lumina mai puternică nu o reconforta. Cu toate că femeia sfântă era inofensivă, ea îi reamintea lui Luet câți alții ar putea fi ascunși în umbre. Și cât de vulnerabilă era *ea.* Circulau povești despre bărbați care le tratau pe cetățene așa cum legea le permitea să le trateze pe femeile sfinte. Dar nici măcar asta nu era lucrul cel mai de temut.

Se întâmplă crime în oraș, gândi Luet. Crime, nu sfințenie, iar Gaballufix fusese primul care se gândise la așa ceva. Dacă nu ar fi fost viziunea și avertismentul pe care le-am adus din partea Sufletului Suprem, ar fi murit niște oameni buni. Se cutremură din nou amintindu-și gâtul tăiat din viziunea ei.

În cele din urmă ajunse în locul în care Drumul Sacru se lărgea și cobora spre vale, devenind nu un drum, ci un canion, cu trepte străvechi săpate în piatră, care duceau direct în jos spre porțiunea în care lacul scotea aburi fierbinți cu iz de sulf. Cele care se rugau aici păstrau mirosul pe ele zile întregi. Poate că era sacru, dar Luet îl găsea extrem de neplăcut și nu se ruga niciodată în acel loc. Îl prefera pe cel în care apele fierbinți se amestecau cu cele reci și se ridica o ceață deasă, ai

cărei curenţi îşi roteau temperaturile variabile în jurul ei în timp ce plutea pe apă.

Acolo trupul ei dansa în unde lipsit de voinţă proprie, acolo se putea abandona Sufletului Suprem.

Despre cine vorbea femeia sfântă? „El“ cel cu sânge pe mâini, „el“ pe care ea putea să-l aducă lângă apă – probabil apa lacului.

Nu, nu însemna nimic. Femeia sfântă era una dintre cele nebune, care vorbeau fără sens.

Singurul bărbat la care se putea gândi că ar avea sânge pe mâini era Gaballufix. Cum ar putea Sufletul Suprem să vrea ca un astfel de om să se apropie de lacul sacru? Oare va veni o vreme când ea va trebui să-i salveze viaţa lui Gaballufix? Cum se potrivea aşa ceva cu scopurile Sufletului Suprem?

O luă la stânga pe Strada Turnului, apoi la dreapta pe Strada Ploii, care se curba până ajungea în faţa casei Rasei. Acasă, teafără. Bineînţeles. Sufletul Suprem o protejase. Mesajul pe care îl transmisese *nu* era tot ceea ce dorea Sufletul Suprem de la ea; Luet trebuia să trăiască să mai îndeplinească şi alte misiuni. Pentru ea era o imensă uşurare. Căci nu propria mamă îi spusese mătuşii Rasa, în ziua în care o pusese pe Luet ca prunc în braţele acesteia, „Ea va trăi atât timp cât o va servi pe Mama Mamelor”? Mama Mamelor o mai ţinuse în viaţa mea o noapte.

Luet se aşteptase să se întoarcă acasă la mătuşa

Rasa fără să trezească pe nimeni, dar nu luase în considerație faptul că noul climat de teamă din oraș modificase obiceiurile până și în gospodăriile celor mai de seamă doamne din Basilica. Ușa principală era încuiată pe dinăuntru. Sperând încă să intre neobservată, căută o fereastră prin care să se poată cățăra. Abia acum își dădu seama că toate ferestrele care dădeau spre stradă serveau numai pentru pătrunderea luminii și a aerului – multe fante verticale în zid, tăiate sau sculptate cu motive delicate, dar fără o deschidere suficient de mare ca să lase să treacă chiar și umerii unui copil.

Nu era pentru prima dată când teama bântuia Basilica, se gândi ea. Casa aceasta este proiectată ca să împiedice intrarea pe furiș a cuiva pe timpul nopții. Protecție împotriva hoților, desigur; dar poate că asemenea ferestre fuseseră inițial menite să-i oprească pe pretendenții respinși sau pe foștii soți să reintre cu forța într-o casă pe care ajunseseră s-o considere ca fiind a lor.

Prevederile care împiedicau un bărbat să intre o opreau și pe Luet, așa slabă cum era ea. Știa, bineînțeles, că nu putea ocoli clădirea, întrucât construcțiile învecinate se sprijineau pe zidurile masive de piatră ale casei Rasei.

De ce nu bănuise că intrarea va fi mult mai dificilă decât ieșirea? Bineînțeles, plecase după lăsarea întunericului, dar cu mult înainte ca și cei din casă să se liniștească; Hushidh știa despre

aventura ei şi avea să aibă grijă să nu descopere nimeni absenţa ei. Pur şi simplu nu-i trecuse prin minte nici uneia să aranjeze şi felul în care Luet urma să intre din nou în casă. Mătuşa Rasa nu încuiase niciodată până atunci uşa principală. Şi mai târziu, după ce Sufletul Suprem îl făcuse pe paznic să aţipească în drumul ei la plecare şi îl ţinuse departe de poartă la întoarcere, Luet Presupusese că Sufletul Suprem îi netezea drumul.

Luet se gândi să stea afară pe verandă toată noaptea. Dar acum îi era frig. Atât timp cât mersese fusese în regulă, efortul o încălzise. Dar putea fi periculos să adoarmă. Femeile din oraş, cel puţin cele de neam bun, nu aveau haine potrivite pentru dormitul în afara incintei. Ceea ce făceau femeile sfinte pe ea ar fi îmbolnăvit-o.

Însă ar mai putea exista o cale. Nu era porticul mătuşii Rasa de pe partea dinspre vale a casei complet deschis? Poate ar reuşi să se caţere dinspre vale. Desigur, zona aflată imediat la est de porticul Rasei era cea mai sălbatică şi mai aridă a Pragului – nu făcea nici măcar parte dintr-un district, şi deşi Strada Smântânii ajungea acolo, nu mai exista niciun alt drum; femeile nu o luau niciodată pe acolo ca să meargă la lac.

Totuşi ea ştiu că pe acolo trebuia să încerce dacă voia să se întoarcă în casa mătuşii Rasa.

Din nou Sufletul Suprem o conducea. O conducea, dar nu îi spunea nimic.

De ce nu? se întrebă Luet pentru a mia oară. De ce nu-mi poţi spune care e scopul? Dacă mi-ai fi spus că mă duc la casa lui Wetchik, nu mi-ar fi fost atât de frică tot drumul. Cum ţi-au fost de folos frica şi ignoranţa mea? Iar acum mă trimiţi prin ţinutul sălbatic de la est de casa Rasei – pentru ce? Îţi face plăcere să te joci cu mine? Sau sunt eu prea proastă ca să înţeleg? Sunt porumbelul tău călător, capabil să ducă mesaje, dar căruia niciodată nu merită să i le şi explici.

Dar în ciuda resentimentelor, după câteva minute păşi pe ultimele pietre ale Străzii Smântânii, trecând pe iarbă, afundându-se apoi în pădurile neumblate ale Pragului.

Terenul era accidentat şi toate spaţiile libere şi intervalele dintre tufişuri păreau să ducă în jos, departe de porticul Rasei şi înspre stâncile de deasupra canionului Drumului Sacru. Nu era de mirare că nici măcar femeile de pe Prag nu-şi construiau case aici. Dar Luet refuza să se lase condusă aiurea de potecile mai uşoare – ştia că ele aveau să dispară în momentul în care ea ar începe să le urmeze. Aşa că îşi croi drum prin tufişuri. Spinii zaroselului o înţepau şi ştia că îi vor rămâne mici răni care o vor ustura zile întregi chiar sub un strat de balsam de la mătuşa Rasa. Mai rău, era ruptă de oboseală, îi era frig şi somn, aşa că uneori se surprindea trezindu-se cu toate că nu adormise de fapt. Însă pornise pe acest drum şi trebuia să meargă până la capăt.

Ajunse la un mic luminiş unde lumina puternică a lunii se cernea prin frunzişul de deasupra. Peste o lună toate frunzele aveau să dispară şi desişurile nu vor mai fi atât de ameninţătoare. Dar acum o pată de lumină părea un miracol, şi ea îşi miji ochii.

În timpul cât clipi luminişul se schimbă. Acolo stătea o femeie.

— Mătuşă Rasa? şopti Luet.

Cum a ştiut să vină să mă caute aici? Sufletul Suprem vorbise iarăşi cuiva?

Dar până la urmă îşi dădu seama că nu era mătuşa Rasa. Era Hushidh. Cum putuse să greşească astfel?

Nu. Nu era o greşeală. Căci Hushidh se transformase şi ea. Acum era Eiadh, fata aceea frumoasă din clasă cu Hushidh, cea de care bietul Nafai era atât de fără speranţă îndrăgostit. Şi din nou femeia se transformă, în actriţa Dol, cea care fusese vestită în tinereţe, una dintre nepoatele mătuşii Rasa, care în ultimii ani se întorsese în casă să predea. Cândva se spunea că Dolltown îşi căpătase numele după ea (cu toate că purta acest nume de cel puţin zece mii de ani), atât era de frumoasă şi atât de multe inimi sfărâmase; dar acum avea peste douăzeci de ani şi trăsăturile care, ca fetiţă, le făceau pe femei să vrea s-o alinte şi fermecau ochii bărbaţilor nu mai erau atât de apreciate la o femeie. Totuşi Luet şi-ar fi dat jumătate din viaţă să aibă o frumuseţe atât de

delicată şi de dulce ca Dol.

De ce mi le arată Sufletul Suprem pe femeile astea?

Din Dol apariţia deveni Shedemei, o altă nepoată a Rasei. Dar Shedya era opusul lui Dol sau Eiadh. La douăzeci şi şase de ani, era încă în casa mătuşii Rasa, ajutând-o să predea ştiinţele exacte elevilor mai mari pe măsură ce propria ei reputaţie de genetician creştea. De cele mai multe ori dormea în laboratorul ei situat la câteva străzi distanță şi nu în camera ei din casa Rasei, dar tot era o prezenţă puternică şi tăcută acolo. Shedemei nu era frumoasă; nu atât de urâtă încât să-i sperie pe cei care o priveau, dar extrem de banală, astfel încât cu cât îi studiai mai mult faţa cu atât devenea mai neatractivă. Însă mintea ei era ca un magnet, atrasă de adevăr; imediat ce se apropia de el suficient de mult, sărea şi se agăţa de el. Dintre toate nepoatele mătuşii Rasa, ea era cea pe care Luet o admira cel mai mult; dar fata ştia că nu avea atâta inteligenţă ca să o imite pe Shedemei, cum nu avea nici frumuseţea necesară pentru a urma cariera lui Dol. Sufletul Suprem alesese să-şi trimită viziunile cuiva care nu avea alt rost pe lume.

Femeia dispăruse. Luet era singură în luminiş şi se simţi din nou de parcă abia se trezise.

Oare a fost numai un vis, din cele care vin atunci când nici măcar nu ştii că dormi?

În spatele locului unde stătuse apariţia văzu o

lumină arzând în întunericul dimineţii. Trebuia să fie din porticul mătuşii Rasa – în acea direcţie n-avea ce altă sursă de lumină să fie. Poate că viziunea avusese dreptate din punctul ăsta de vedere. Mătuşa Rasa era trează şi o aştepta.

Continuă să înainteze prin lăstăriş. Crengile joase o biciuiau, spinii se agăţau de hainele şi pielea ei, iar terenul neregulat o amăgea, făcând-o să se poticnească şi să se împleticească. Însă întotdeauna lumina îi era ca un far, conducând-o până când în cele din urmă dispăru din vedere, atunci când ea ajunse sub marginea porticului Rasei.

Se înălţa dintr-un singur bloc de piatră erodată, direct de la baza balustradei, fără niciun mâner. Şi erau cel puţin patru metri de la bază până la vârf. Chiar dacă mătuşa Rasa o aştepta, ea nu avea cum să urce fără să cheme servitorii. Iar dacă era să deranjeze întreaga casă, putea foarte bine să sune la uşa principală!

Se întâmplase că după ce hoinărise prin pădurea deasă Luet să se apropie de casa Rasei dinspre sud. Cea mai mare parte din faţada porticului îi era ascunsă. Era posibil ca porticul să fi fost construit cu o cale de acces dinspre pădure. Cu siguranţă arhitecţii proiectaseră mai mult decât o simplă *vedere* a Viroagei. Şi chiar dacă acea cale de acces nu era funcţională, trebuia să existe un punct în care să poată să se caţere.

Croindu-şi drum pe lângă suprafaţa de piatră,

Luet găsi în cele din urmă ceea ce sperase – un loc unde terenul neregulat depăşea în înălţime porticul. Acum balustrada se afla la numai o lungime de braţ. Şi, pe când se întindea încercând să găsească un punct de sprijin în spaţiile din balustradă, văzu faţa mătuşii Rasa, bine-venită ca un răsărit de soare, şi braţele ei se lăsară în jos s-o ajute.

Dacă Luet ar fi fost mai mare probabil mătuşa Rasa nu ar fi putut să-i ridice greutatea, dar dacă ar fi fost mai mare, ar fi putut urca fără ajutor.

Când în final se aşeză pe bancă cu femeia care o legăna în braţe, pe punctul de a izbucni în lacrimi de uşurare şi epuizare, femeia puse întrebarea inevitabilă:

— Ce căutai pe acolo în loc să vii la uşa principală ca orice alt elev care se întoarce acasă după ore? Îţi era atât de frică de o pedeapsă, încât te-ai gândit că e mai bine să-ţi rişti gâtul noaptea prin pădure?

Luet clătină din cap.

— În pădure am avut o viziune, spuse. Dar poate că aş fi văzut-o oricum, aşa că drumul ăsta a fost probabil propria mea prostie.

Apoi Luet nu mai avu ce face decât să-i povestească Rasei tot ce se întâmplase – viziunea despre care îi vorbise lui Nafai, avertismentul despre complotul care urmărea asasinarea lui Wetchik, cuvintele femeii sfinte de pe strada întunecoasă şi în sfârşit viziunea cu mătuşa ei şi

câteva dintre nepoatele sale.

— Nu-mi dau seama ce ar putea însemna o astfel de viziune, zise Rasa. Dacă Sufletul Suprem nu ţi-a spus *ţie*, cum pot eu să ghicesc?

— Oricum eu nu vreau să ghicesc nimic. Nu mai vreau viziuni, discuţii despre viziuni sau altceva, mă doare tot corpul şi vreau să mă culc.

— Bineînţeles, bineînţeles. Tu dormi, iar eu şi Wetchik o să ne gândim cum o să acţionăm acum. Doar dacă el nu a fost atât de prost, încât să hotărască să-şi asculte onoarea şi să se ducă la întâlnirea periculoasă din seră.

Lui Luet îi veni o idee îngrozitoare.

— Dacă Nafai nu i-a spus?

Mătuşa Rasa o privi fix.

— Nafai să nu vrea ca tatăl lui să afle despre un complot împotriva vieţii lui? Vorbeşti de fiul meu.

Ce înţeles putea avea acest lucru pentru Luet, care nu-şi cunoscuse niciodată mama şi al cărei tată ar fi putut fi oricare bărbat din oraş, cei mai animalici fiind şi cei mai probabili candidaţi? Mamă şi fiu – era o legătură care pentru ea nu avea o autoritate prea mare. Într-o lume a promisiunilor lipsite de credinţă, orice era posibil.

Nu, numai oboseala o făcea să nu aibă încredere în nimeni. Se îndoia de judecata mătuşii Rasa, nu doar de credinţa lui Nafai. Evident mintea nu-i funcţiona limpede. Îi permise mătuşii Rasa mai mult s-o ducă pe sus decât s-o însoţească pe scări în camera stăpânei casei şi s-o aşeze pe patul mare

şi moale, unde adormi aproape înainte să înţeleagă unde se află.

— Ai stat afară toată noaptea, zise Hushidh.

Luet deschise un ochi. Lumina care pătrundea prin fereastră era foarte puternică, dar aerul era răcoros. Se făcuse de mult ziuă, iar Luet se trezea abia acum.

— Şi n-ai avut nici măcar minte să vii la uşa principală.

— Nu mă bazez întotdeauna pe minte, zise încet Luet.

— Atâta lucru ştiu şi eu. Ar fi trebuit să mă iei cu tine.

— Două persoane atrag întotdeauna atenţia mai mult decât una singură.

— La casa lui Wetchik! Nu te-ai gândit că poate eu cunosc drumul până acolo şi înapoi?

— N-am ştiut că într-acolo mă îndreptam.

— Singură, noaptea. Ţi se putea întâmpla orice. Şi tu m-ai pus să jur prosteşte că n-o să spun nimănui. Mătuşa Rasa aproape că m-a jupuit de vie şi m-a spânzurat să mă usuc pe verandă când şi-a dat seama că eu trebuia să fi ştiut că tu ai plecat şi nu i-am spus.

— Nu fi supărată pe mine, Hushidh.

— Tot oraşul e agitat, ştii.

Simţi junghiul unei spaime subite.

— Nu, Hushidh – nu-mi spune că tot a avut loc o crimă!

— Crimă? Nu chiar. Însă Wetchik a plecat, şi el, şi fiii lui, iar Gaballufix pretinde că este din cauză că el a descoperit planul lui Wetchik de a-i asasina pe el şi pe Roptat la întâlnirea secretă pe care Wetchik o aranjase în sera lui lângă Poarta Muzicii.

— Nu-i adevărat, zise Luet.

— Nici eu n-am crezut că e. Îţi spun doar ce susţin oamenii lui Gaballufix. Soldaţii lui umplu străzile.

— Sunt atât de obosită, Hushidh, şi nu pot să fac nimic în legătură cu asta.

— Mătuşa Rasa crede că ai putea face ceva. De asta m-a trimis să te trezesc.

— Da?

— Mă rog, o cunoşti. M-a trimis sus de două ori ca să văd dacă biata Luet încă se mai odihneşte fiindcă are atâta nevoie. A treia oară m-am prins că ea aştepta să te scoli, dar n-o lăsa sufletul să-mi poruncească să te trezesc eu.

— Ce atent din partea ta să citeşti printre rânduri, giuvaierul meu de soră mai mare.

— Poţi să dormi mai târziu, dulceaţa mea de surioară mai mică.

Îi luă numai câteva clipă să se spele şi să se îmbrace, căci Luet era prea tânără pentru ca mătuşa Rasa să insiste să înveţe să se pieptene şi să se îmbrace frumos şi demn înainte de a apărea în public. Copil fiind, ea putea fi uscăţivă şi stângace, lucru care cu siguranţă cerea mai puţin

efort. Când Luet coborî, Rasa se afla în salon împreună cu un bărbat, un necunoscut, dar mătuşa i-l prezentă imediat.

— Luet dragă, acesta este Rashgallivak. Probabil cel mai loial şi demn de încredere bărbat în viaţă, cel puţin aşa a spus întotdeauna iubitul meu soţ.

— Am servit familia Wetchik toată viaţa, spuse Rashgallivak, şi o s-o fac până la moarte. Poate că nu sunt de neam mare, dar tot sunt un adevărat Palwashantu.

Mătuşa Rasa îl aprobă. Luet se întrebă dacă trebuia să-l trateze pe acest bărbat cu încredere sau cu ironie; însă Rasa părea să aibă încredere în el, astfel că şi fata încercă să-l creadă.

— Înţeleg că tu eşti cea care a adus avertismentul, spuse Rashgallivak.

Luet se uită surprinsă la mătuşa Rasa.

— N-o să mai spună nimănui, o asigură ea. Mi-a jurat. Nu vrem să te implicăm în politică sau într-o crimă, draga mea. Dar Rash trebuia să ştie, ca să nu creadă cumva că Wetchik al meu şi-a pierdut minţile. Wetchik i-a lăsat instrucţiuni amănunţite, vezi tu, să facă ceva aproape nebunesc.

— Să închid totul. Să concediez toţi angajaţii de care nu e neapărat nevoie, să vând toate turmele şi să lichidez stocurile. Trebuie să păstrez numai pământul, clădirile şi lichidităţile în conturi intangibile. Foarte dubios, dacă stăpânul meu ar fi nevinovat. Sau cel puţin aşa ar spune unii. Aşa *spun.*

— Nu s-a aflat despre absenţa lui Wetchik decât cu o jumătate de oră înainte ca Gaballufix să ajungă la el acasă, cerând, în calitate de şef al clanului Palwashantu, ca toate proprietăţile familiei Wetchik să-i fie încredinţate lui. A avut tupeul să se refere la soţul meu folosind numele său de la naştere, Volemak, ca şi cum el i-ar fi retras drepturile asupra succesiunii familiei.

— Dacă stăpânul a părăsit într-adevăr Basilica pentru totdeauna, zise Rashgallivak, atunci Gaballufix ar avea aceste drepturi. Proprietăţile nu vor putea fi niciodată vândute sau înstrăinate de Palwashantu.

— Încerc să-l conving pe Rashgallivak că avertismentul *tău* privind o primejdie iminentă a determinat fuga lui Wetchik, nu vreun plan de a părăsi oraşul luându-şi averea cu el.

Luet înţelese acum care era datoria ei în această conversaţie.

— Eu am vorbit cu Nafai, îi spuse Luet lui Rashgallivak. L-am avertizat că Gaballufix vrea să-i ucidă pe Wetchik şi pe Roptat – sau cel puţin visul meu cu siguranţă asta sugera.

Rashgallivak dădu încet din cap.

— Asta nu e suficient pentru ca Gaballufix să fie acuzat, desigur. În Basilica, nici măcar *bărbaţii* nu sunt judecaţi pentru fapte pe care le-au plănuit, dar nu le-au dus la îndeplinire. Dar e destul ca să mă convingă să mă opun eforturilor lui Gaballufix de a obţine proprietăţile.

— Am fost căsătorită cu el cândva, ştii asta, spuse Rasa. Îl cunosc pe Gabya foarte bine. Îţi sugerez să iei măsuri extraordinare pentru a-i proteja averea – în special lichidităţile.

— Nu le va avea nimeni altcineva în afară de capul familiei Wetchik, zise Rashgallivak. Doamnă, îţi mulţumesc. Şi ţie, micuţă înţeleaptă.

Nu mai spuse niciun cuvânt şi plecă imediat. Nu era ca mai stilaţii artişti, savanţi, membri ai guvernului sau bancheri pe care Luet îi mai întâlnise în salonul mătuşii Rasa. Aceştia întotdeauna zăboveau, până când Rasa îi silea să plece simulând oboseala sau pretinzând că o aşteaptă treburi presante în şcoală – de parcă profesoarele ei nu ar fi fost capabile să se descurce fără supravegherea ei directă. Însă Rashgallivak făcea parte dintr-o clasă socială care nu putea emite pretenţii rezonabile la o căsătorie cu cineva precum mătuşa Rasa sau oricare dintre nepoatele ei.

— Îmi pare rău că n-ai dormit mai mult, zise mătuşa Rasa, dar mă bucur că te-ai trezit într-un moment atât de potrivit.

Luet înclină din cap.

— Noaptea trecută m-am simţit mult timp ca şi cum aş fi mers în somn, poate de aceea de dimineaţă am avut nevoie de încă jumătate pe atât.

— Te-aş trimite imediat înapoi în pat, dar mai întâi trebuie să-ţi pun o întrebare.

— Dacă nu e ceva ce am învăţat de curând, n-o să ştiu răspunsul, doamna mea.

— Nu te preface că nu ştii despre ce vorbesc.

— Nu-ţi imagina că eu chiar înţeleg ceva referitor la Sufletul Suprem.

Luet îşi dădu seama imediat că vorbise prea nerespectuos. Sprâncenele mătuşii Rasa se înălţară şi nările îi fremătară, dar îşi stăpâni supărarea şi replică lin:

— Uneori, draga mea, uiţi cine eşti. Presupui că nu meriţi nicio onoare pentru faptul că Sufletul Suprem te-a făcut vizionară, şi totuşi îmi vorbeşti cu o impertinenţă pe care nicio altă femeie din oraşul ăsta, bătrână sau tânără, nu ar îndrăzni s-o folosească. Ce să cred, cuvintele tale modeste sau comportamentul mândru?

Luet lăsă capul în jos.

— Cuvintele, Doamnă. Comportamentul este doar nepoliteţea firească a unui copil.

Râzând, mătuşa Rasa răspunse:

— *Aceste* cuvinte sunt cele mai greu de crezut. Până la urmă o să te scutesc de întrebările mele. Acum întoarce-te în pat – dar de data asta în patul tău –, acolo n-o să te deranjeze nimeni, promit.

Luet ajunsese la uşa salonului când aceasta se deschise şi o tânără dădu buzna înăuntru, silind-o să reintre în cameră.

— Mamă, e abominabil! strigă nou-venita.

— Sevet, sunt încântată să te văd după atâtea luni – şi fără să-ţi anunţi sosirea, sau să ai măcar

amabilitatea să aştepţi să te invit eu în salon.

Sevet – fiica mai mare a mătuşii Rasa. Luet o mai văzuse o singură dată până atunci. După cum cerea obiceiul, Rasa nu le preda propriilor fiice, ci le trimitea la buna ei prietenă Dhelembuvex să le educe.

Aceasta, cea mai mare, era căsătorită cu un tânăr savant cu un oarecare prestigiu – Vas? –, dar acest lucru nu îi stânjenea cariera de interpreta a cărei reputaţie creştea întrucât avea un stil propriu în cântecele pichalny, cântece melancolice despre moarte şi pierdere care aveau o veche tradiţie în Basilica. Acum nu avea în ea nimic pichalny – era tăioasă şi furioasă, la fel ca mama ei. Luet se hotărî să părăsească imediat încăperea, înainte de a auzi alte cuvinte.

Dar mătuşa Rasa nu îi permise.

— Rămâi, Luet. Cred că va fi educativ să vezi cât de puţine a luat fiica asta a mea de la mine *sau* de la mătuşa Dhel.

Sevet o fixă sever pe Luet.

— Ce-nseamnă *asta* – acum faci opere de caritate?

— Mama ei a fost o femeie sfântă, Sevya. Presupun că ai auzit şi tu numele Luet.

Sevet roşi imediat.

— Îmi cer iertare, zise.

Luet nu avea nicio idee ce să răspundă, întrucât desigur Luet *era* o operă de caritate şi ca urmare nu trebuia să se arate jignită de scăparea lui

Sevet.

Mătuşa Rasa o scuti să se mai gândească la o replică potrivită.

— O să-ţi accept scuzele; şi acum poate putem să ne începem discuţia pe un ton mai civilizat.

— Bineînţeles, zise Sevet. Probabil îţi dai seama că am venit direct de la Tata.

— După manierele tale nepoliticoase şi agresive, presupun că ai petrecut cel puţin o oră cu el.

— Era turbat de furie, bietul om. Şi cum altfel, când propria soţie împrăştie minciuni oribile despre el!

— Într-adevăr bietul om, rosti mătuşa Rasa. Mă surprinde că prăpădita aia de soţie a lui ar avea curajul să ridice glasul împotriva lui – sau inteligenţa să inventeze o minciună, de fapt. Ce spunea?

— Mă refer *la tine,* bineînţeles, Mamă, nu la soţia lui actuală, nimeni nu se gândeşte la ea.

— Pentru că am încheiat contractul cu Gabya cu cincisprezece ani în urmă, nu prea poate considera că *eu* aş avea datoria să mă abţin să spun adevăruri despre el.

— Mamă, eşti imposibilă.

— Niciodată nu sunt imposibilă. Cel mult însă îmi permit uneori să fiu improbabilă.

— Eşti mama celor două fiice ale Tatei, amândouă celebre – *cele mai* cunoscute dintre copiii tăi, şi doar din motive onorabile, cu toate că desigur cariera micuţei Koya e abia la început,

încă fără niciun myachik...

— Scutește-mă de rivalitatea cu sora ta, te rog.

— Rivalitate e numai din punctul *ei* de vedere, mamă – *eu* nu dau atenție nici măcar faptului că la început cariera ei de cântăreață pare să meargă cam lent. Întotdeauna e mai greu ca o soprană lirică să fie remarcată – sunt atât de *multe,* nu prea pot fi deosebite între ele, decât de către propria soră iubitoare și loială a sopranei.

— Da, o să te folosesc drept exemplu de loialitate pentru fetele mele.

Pentru o clipă fața lui Sevet se lumină, apoi își dădu seama că mama ei o tachina, și se încruntă.

— Chiar ești rea cu mine.

— Dacă tatăl tău te-a trimis ca să mă convingi să-mi retrag cuvintele privind evenimentele din dimineața asta, poți să-i spui că știu ceea ce avea de gând să facă dintr-o sursă sigură, și dacă nu încetează să spună oamenilor că Wetchik plănuia un asasinat, o să-mi prezint dovezile înaintea consiliului, iar el o să fie alungat.

— Nu pot, nu pot să-i spun așa ceva Tatei! zise Sevet.

— Atunci nu-i spune. Lasă-l să afle atunci când o s-o fac.

— Să-l *alunge* pe el? Pe *Tata*?

— Dacă ai fi studiat mai mult istoria – deși dacă mă gândesc la asta, mă îndoiesc că Dhelya te-a învățat prea multe –, ai fi știut că cu cât un om e mai puternic și mai cunoscut, cu atât e mai

probabil să fie alungat din Basilica. S-a mai întâmplat înainte şi o să se mai întâmple şi de acum încolo. La urma urmelor, soldaţii lui Gabya, nu ai lui Wetchik sau ai lui Roptat, mişună pe străzi pretinzând că ne apără de huliganii pe care probabil tot Gabya i-a angajat. Oamenii ar fi bucuroşi să-l vadă plecând – iar asta înseamnă că o să considere *util* să creadă fiecare dovadă adusă de mine.

Chipul lui Sevet deveni grav.

— Poate că Tata e cam iute la mânie şi puţin viclean în afaceri, Mamă, dar nu e un criminal.

— Bineînţeles că nu e un criminal. Wetchik a părăsit Basilica şi Gabya n-o să îndrăznească niciodată să-l ucidă pe Roptat fără să poată de vina pe Wetchik. Cu toate că mă gândesc că dacă Gabya ar fi aflat la timp de plecarea lui Wetchik, cu siguranţă l-ar fi asasinat pe Roptat imediat ce şi-ar fi făcut apariţia şi apoi s-ar fi folosit de fuga grăbită a lui Wetchik ca dovadă că iubitul meu soţ e un criminal.

— Faci ca Tata să pară un monstru. Atunci de ce te-ai căsătorit cu el?

— Pentru că voiam să am o fiică cu o voce extraordinară şi fără niciun fel de judecată morală. A funcţionat atât de bine, încât am reînnoit contractul pentru încă un an şi am mai avut una. Apoi s-a terminat.

Sevet râse.

— Ce nostimă eşti, Mamă. Am judecată morală,

să ştii. Şi de orice alt tip. M-am măritat cu Vasya, nu cu vreun actor de mâna a doua.

— N-o mai împunge pe sora ta din cauza alegerii soţului, zise mătuşa Rasa. Obririg al lui Kokot e un dulce, cu toate că nu are niciun fel de talent şi nici cea mai mică şansă ca măcar Koya să-i facă un copil, cu atât mai puţin să reînnoiască contractul.

— Un *dulce.* Va trebui să-mi reamintesc ce înseamnă *cu adevărat* cuvântul ăsta, acum că mi l-ai spus.

Sevet se ridică să plece. Luet îi deschise uşa, dar mătuşa Rasa o opri pe fiica ei înainte să plece.

— Sevya, draga mea. S-ar putea să vină o vreme când va trebui să alegi între tatăl tău şi mine.

— Voi doi m-aţi adus în punctul ăsta cel puţin o dată pe lună încă de când eram foarte mică. Până acum am reuşit să mă detaşez de amândoi, şi intenţionez să continui aşa.

Rasa îşi lovi palmele – cu putere, ca o piatră izbind o alta.

— Ascultă-mă, copilă. Ştiu cum ai dansat, şi amândoi te-am admirat pentru modul în care ai făcut-o şi te-am compătimit pentru faptul că a fost necesar. Ceea ce îţi spun este că în curând – foarte curând – s-ar putea să nu mai fie posibil acest dans. Aşa că e timpul să-ţi priveşti ambii părinţi şi să decizi care dintre ei merită loialitatea ta. Nu spun *dragostea,* pentru că ştiu că ne iubeşti pe amândoi. Spun loialitatea.

— Nu ar trebui să-mi vorbeşti aşa, Mamă, zise

Sevet. Nu sunt eleva ta. Şi chiar dacă ai reuşi să-l alungi pe Tata, asta tot nu ar însemna că eu am ales între voi.

— Dar dacă tatăl tău va trimite soldaţii să mă reducă la tăcere? Sau mai probabil pe tolchock. Dacă va plăti un asasin să taie gâtul mamei tale?

Sevet îşi privi mama în tăcere.

— Atunci voi avea într-adevăr de cântat un cântec pichalny, nu-i aşa?

— Eu cred că tatăl tău este un duşman al Sufletului Suprem şi un duşman al Basilicăi. Gândeşte-te serios la lucrul ăsta, Sevet a mea cea cu glas melancolic, gândeşte-te profund şi îndelung, pentru că atunci când va sosi ziua alegerii nu vei mai avea timp s-o faci.

— Te-am respectat întotdeauna, Mamă, pentru faptul că nu ai încercat să mă întorci împotriva tatălui meu, în ciuda tuturor lucrurilor urâte pe care le-a spus el despre tine. Îmi pare rău că te-ai schimbat.

Cu multă demnitate, Sevet ieşi din cameră. Luet, încă surprinsă de brutalitatea care se ascundea sub pojghiţa de eleganţă a discuţiei, întârzie să o urmeze afară.

— Luet, şopti mătuşa Rasa.

Fata se întoarse cu faţa la măreaţa femeie, cutremurându-se când îi văzu lacrimile pe obraz.

— Luet, trebuie să-mi spui. Ce face Sufletul Suprem cu noi? Ce planuri are Sufletul Suprem?

— Nu ştiu, răspunse Luet. Aş fi vrut să fi ştiut.

— Dacă ai şti, mi-ai spune?

— Bineînţeles.

— Chiar dacă Sufletul Suprem ţi-ar cere să n-o faci?

Luet nu se gândise la o asemenea posibilitate.

Mătuşa Rasa îi interpretă ezitarea drept răspuns.

— Aşa, spuse. Nici nu m-aş fi aşteptat la altceva: Sufletul Suprem nu-şi alege slujitori slabi sau infideli. Dar spune-mi, dacă poţi: este posibil, *posibil*, să nu existe de fapt niciun complot împotriva lui Wetchik? Ca Sufletul Suprem să fi trimis avertismentul numai ca să-l determine să plece din Basilica? Înţelegi – m-am gândit la asta – Lutya, dacă Sufletul Suprem n-a vrut decât să scape de Issib şi de Nafai? Are sens, nu-i aşa – ei s-au amestecat în treburile ei, o ţineau atât de ocupată că nu mai putea vorbi cu nimeni decât cu ei. Se poate să-ţi fi trimis viziunea numai ca să se asigure că ei părăsesc oraşul, pentru că *ei* reprezintă deja o ameninţare?

Primul impuls al lui Luet fu să nege cu vehemenţă, să o dojenească pentru că vorbea atât de blasfemiator despre Sufletul Suprem – ca şi cum acesta ar acţiona doar pentru propriul său bine.

Apoi, reflectând mai serios, îşi aminti cu câtă uimire îi spusese Hushidh că ea credea că Issib şi Nafai ar putea fi motivul tăcerii Sufletului Suprem. Iar dacă Sufletul Suprem considera că abilitatea

de a-şi îndruma şi apăra fiicele este redusă de cei doi băieţi, nu putea lua măsuri ca să-i îndepărteze?

— Nu, zise Luet. Nu cred.

— Eşti sigură?

— Nu sunt niciodată sigură, decât de viziunea în sine. Dar niciodată nu s-a întâmplat ca Sufletul Suprem să mă dezamăgească. Toate viziunile mele au fost adevărate.

— Dar şi asta ar fi tot un instrument al voinţei Sufletului Suprem.

— Nu, zise din nou Luet. Nu, nu se poate. Pentru că Nafai şi Issib se opriseră deja. Nafai chiar a fost şi s-a rugat...

— Aşa am auzit, dar la fel a făcut şi Mebbekew, fiul lui Wetchik cu mizerabila aia de fiică de târfă, Kilvishevex...

— Şi Sufletul Suprem i-a vorbit lui Nafai şi l-a trezit, şi l-a scos din casă ca să se întâlnească cu mine în camera de oaspeţi. Dacă Sufletul Suprem ar fi vrut ca Nafai să se potolească, i-ar fi spus, iar el ar fi ascultat. Nu, mătuşă Rasa, sunt convinsă că mesajul a fost unul adevărat.

Mătuşa Rasa dădu din cap.

— Ştiu. Ştiu că aşa a fost. Ar fi fost doar...

— Mai simplu.

— Da. Zâmbi trist: Ar fi fost mai simplu însă dacă Gaballufix ar fi fost atât de nevinovat cum pretinde. Dar nu ăsta e caracterul lui. Ştii de ce ne-am despărţit?

— Nu, zise Luet. Nici nu voia să ştie – obiceiul demult acceptat era ca o femeie să nu-şi expună niciodată motivele pentru care respingea un bărbat, şi era o încălcare grosolană a etichetei să pui întrebări sau să faci speculaţii pe această temă.

— N-ar trebui să spun, dar am s-o fac pentru că tu trebuie să cunoşti adevărul ca să înţelegi în totalitate mersul lucrurilor.

Şi sunt un copil, gândi Luet. Nu ai spune aşa ceva niciodată *altor* fete de treisprezece ani. Nu i-ai spune niciodată fiicei tale. Dar eu, eu sunt vizionară, astfel că totul este deschis înaintea mea şi mi se interzice să rămân inocentă.

— L-am părăsit pentru că am aflat că…

Luet se pregăti de o revelaţie sordidă, dar aceasta nu veni.

— Nu, copilă, nu. Doar pentru că Sufletul Suprem îţi vorbeşte nu înseamnă că trebuie să te mai împovărez şi cu secretele mele. Du-te şi dormi. Uită de întrebările mele dacă poţi. Îl cunosc pe Wetchik al meu. Şi îl cunosc şi pe Gaballufix. Pe amândoi, până în străfundurile cele mai întunecate ale sufletelor lor. De dragul fiicelor mele mi-am dorit să găsesc ceva imposibil, nevinovăţia lui Gabya. Chicoti: Sunt ca un copil care îşi doreşte întotdeauna lucruri imposibile. Ca viziunea ta din pădure, înainte să te trag eu în portic. Le-ai văzut pe cele mai strălucitoare nepoate ale mele, ca într-o listă de înfăţişare la

judecată.

Strălucitoare? Shedemei şi Hushidh da, dar Dol şi Eiadh, femeile acelea pline de zorzoane şi farduri?

— Am fost bucuroasă că Sufletul Suprem le cunoaşte şi le leagă de mine şi de tine într-o viziune. Dar unde erau fiicele mele, Lutya? Mi-aş fi dorit ca tu să le fi văzut pe Sevya şi pe Koya. Îmi doresc asta – nu e o prostie?

Ba da.

— Nu.

— Ar trebui să minţi mai des, zise mătuşa Rasa, ca să-ţi reuşească mai bine. Du-te şi culcă-te, scumpa mea vizionară.

Luet se supuse, dar dormi puţin.

În zilele care urmară agitaţia din oraş crescu până când deveni imposibil ca şcoala din casa mătuşii Rasa să-şi mai continue activitatea. Nu era vorba numai de îngrijorarea constantă. Mulţi nu mai veneau, în special dintre cei tineri. Doar câţiva copii fuseseră retraşi deoarece părinţii lor dezaprobau atitudinea politică a Rasei. Copiii erau luaţi de prin toate şcolile, de elită sau comune, reîntorcându-se la familiile lor; multe familii chiar îşi închiseseră casele şi plecaseră în vacanţe neanunţate în locuri necunoscute, probabil aşteptând ca zilele teribile care aveau să vină să se termine.

Cât îi invidia Luet pe Nafai şi pe Issib, aflaţi în siguranţă într-un teritoriu îndepărtat, fără să fie

nevoiţi să trăiască în teama continuă din acest oraş numit din vremuri străvechi de poeţi Muntele Păcii.

Pe măsură ce petiţia pentru alungarea lui Gaballufix câştiga sprijin în consiliu, Gaballufix însuşi devenea mai îndrăzneţ în felul cum îşi folosea soldaţii pe străzi. În primul rând erau din ce în ce mai mulţi, şi nu mai foloseau pretextul că îi apărau pe cetăţeni de tolchock. Soldaţii acostau pe oricine doreau, alungând femeile şi copiii acasă plângând şi bătându-i pe bărbaţii care îşi ridicau glasul împotriva lor.

— E nebun? o întrebă Hushidh pe Luet într-o zi. Nu ştie că tot ceea ce fac soldaţii lui le dă adversarilor lui un motiv în plus să-l alunge din oraş?

— Trebuie să ştie, aşa că probabil vrea să fie alungat.

— Atunci să vină mai repede ziua aia, şi călătorie sprâncenată.

Luet aştepta o viziune de la Sufletul Suprem, vreun mesaj de avertizare pe care să-l transmită consiliului. Dar singura viziune pe care o avu fură câteva cuvinte liniştitoare pentru o bătrână din Dumbrava de Măslini, prin care o asigura că fiul ei demult plecat era în viaţă şi se îndrepta spre casă pe o navă care nu peste mult timp va ajunge în port. Luet nu ştia dacă să fie liniştită că Sufletul Suprem încă îşi dădea osteneala să răspundă rugăminţilor fierbinţi ale unor femei cu inima

frântă, sau supărată pentru că îşi pierdea timpul cu astfel de lucruri în loc să vindece oraşul înainte de a se sfâşia în bucăţi.

În cele din urmă, momentul de care se temea sosi. Clopoţelul sună şi pumni puternici izbiră în uşă, iar când aceasta se dădu în lături în faţa ei stăteau o duzină de soldaţi. Servitoarea care deschisese uşa ţipă, şi nu numai pentru că ei erau nişte bărbaţi înarmaţi în vremuri de primejdii. Luet fu printre primele care veni în ajutorul servitoarei îngrozite, şi văzu ce o speriase atât. Toţi soldaţii purtau uniforme identice, cu armuri identice, căşti şi lame energetice, aşa cum era de aşteptat – dar în interiorul acelor căşti aveau cu toţii chipuri identice.

Nepoata cea mai în vârstă a Rasei, Shedemei geneticiana, fu cea care se adresă soldaţilor.

— Nu aveţi nicio treabă legitimă aici, zise ea. Nimeni nu are nevoie de voi. Plecaţi.

— Dacă nu vorbesc cu stăpâna casei nu plec, spuse soldatul care stătea în fruntea celorlalţi.

— N-are nicio treabă cu tine, ţi-am spus.

Însă mătuşa Rasa apăru şi vocea ei răsună limpede:

— Închide uşa în faţa acestor criminali plătiţi.

Imediat soldatul râse şi duse mâna la centură. Într-o clipă se transformă în faţa ochilor lor dintr-un soldat tinerel cu chip lipsit de expresie într-un bărbat între două vârste cu barbă căruntă şi ochi severi sclipitori, îndesat, dar nu gras,

purtând nu armură, ci un costum elegant. Un bărbat stilat şi puternic, care găsea întreaga situaţie extrem de amuzantă.

— Gabya, zise mătuşa Rasa.

— Cum îţi plac noile mele jucării? întrebă Gaballufix, păşind înăuntru. Femeile, fetele şi băieţii se dădură la o parte ca să-i facă loc. Recuzită veche de teatru, demodată de secole, dar le-am găsit în stază într-un muzeu, iar maşinile încă mai ştiau cum să le copieze. Holocostume, aşa se numesc. Acum toţi soldaţii mei au aşa ceva. Sunt oarecum mai greu de deosebit, recunosc, dar am comutatorul principal să le opresc pe toate când vreau.

— Ieşi din casa mea, zise Rasa.

— Dar nu vreau. Vreau să vorbesc cu tine.

— Fără *ei* poţi vorbi cu mine oricând. Ştii asta, Gabya.

— Ştiam asta, spuse Gaballufix. Sincer vorbind, o, cea mai nobilă dintre soţiile mele, neuitata mea tovarăşă de pat, ştiam că soldaţii mei nu te vor impresiona – am vrut doar să-ţi arăt ultima modă. În curând o să le poarte cei mai buni oameni.

— În sicrie, replică mătuşa Rasa.

— Vrei să avem această conversaţie în faţa copiilor sau ne retragem în sacrul tău portic?

— Soldaţii tăi să aştepte dincolo de uşă. De uşa *încuiată.*

— Cum spui tu, o, mamă a celor două dulci păsărele ale mele. Deşi uşa ta, cu toate încuietorile

ei, nu ar reprezenta o barieră dacă eu aş vrea ca ei să între.

— Cei care sunt siguri de puterea lor nu trebuie să se laude, spuse mătuşa Rasa. Îl conduse pe coridor în timp ce Shedemei închidea şi zăvora uşa principală în faţa soldaţilor.

Luet putea să audă discuţia dintre mătuşa Rasa şi Gaballufix chiar şi după ce dădură colţul şi nu se mai vedeau.

— Nu *am nevoie* să mă laud, spunea Gaballufix. O fac din pură plăcere...

În loc să răspundă, mătuşa Rasa strigă tare pe coridor:

— Luet! Hushidh! Veniţi cu mine. Vreau să am martori.

Imediat Luet porni, urmată îndeaproape de Hushidh. Fiind crescute de mătuşa Rasa, nu alergau, dar mersul lor era destul de rapid astfel încât, după ce dădură colţul, putură să prindă ultimele cuvinte şoptite de Gaballufix înainte de a-i ajunge din urmă:

— ...nu mă tem de vrăjitoarele tale.

Bineînţeles, Luet se prefăcu că nu auzise. Ştia că faţa lui Hushidh era şi mai inexpresivă.

În portic Gaballufix nu se strădui să respecte limita paravanului mătuşii Rasa. Se duse direct la balustradă, admirând priveliştea interzisă ochilor bărbaţilor. Mătuşa Rasa nu îl urmă, astfel că Luet şi Hushidh rămaseră şi ele dincolo de paravan. În cele din urmă, Gaballufix se întoarse în locul unde

aşteptau ele.

— Întotdeauna o privelişte frumoasă, zise el.

— Numai pentru asta și ai putea fi alungat.

Gaballufix râse.

— Lacul vostru sacru. Cât timp crezi că o să rămână nepângărit de bocancii bărbaţilor, dacă vin Capetele Ude? Te-ai gândit la asta – Roptat şi iubitul tău Volemak s-au gândit? Capetele Ude nu au niciun respect pentru religia femeilor.

— Chiar mai puţin decât tine?

Gaballufix îşi dădu ochii peste cap în semn de dispreţ faţă de acuzaţia ei.

— Dacă Roptat şi Volemak merg pe drumul lor, Capetele Ude vor deveni stăpânii oraşului, iar pentru ei priveliștea din porticul ăsta nu va fi peisajul unui tărâm sacru – totul va fi doar o proprietate a Basilicăi, pământ nefolosit, un amplasament potenţial pentru construcţii şi parcuri de vânătoare, și un lac extraordinar cu apă rece și caldă în care poţi face baie pe orice vreme.

Luet fu uluită de cât de multe i se explicaseră despre natura lacului. Care femeie uitase de ea într-atât încât să-i vorbească despre locul sacru?

Însă mătuşa Rasa nu replică nimic la cuvintele sale necuviincioase.

— Aducerea Capetelor Ude este planul lui Roptat. Wetchik şi cu mine nu am vorbit decât despre neutralitatea tradiţională.

— Neutralitate! Doar nebunii şi copiii cred în aşa ceva! Nu *există* neutralitate când se înfruntă

marile puteri!

— Stăpânirea Sufletului Suprem înseamnă neutralitate şi pace, spuse mătuşa Rasa, calmă în faţa furtunii. Are puterea să-i îndepărteze pe duşmanii noştri astfel încât ei să nu ne vadă.

— Putere? Bine, poate că are putere Sufletul Suprem ăsta – dar nu am văzut nicio dovadă că ar putea salva de la distrugere oraşele nevinovate. Cum se face că numai eu sunt apărătorul Basilicăi, singurul care îşi dă seama că siguranţa este dată numai de alianţa cu Potokgavan?

— Păstrează-ţi discursurile patriotice pentru consiliu, Gabya. Cu mine n-are rost să te ascunzi în spatele lor. Căruţele sunt o cale uşoară spre profit. Cât despre război – ştii atât de puţine despre el, încât crezi că îl doreşti. Crezi că o să stai alături de vitejii soldaţi Potokgavan şi o să le alungi pe Capetele Ude, iar numele tău va rămâne veşnic în amintire. Dar *eu* îţi spun că atunci când o să te opui duşmanilor noştri, vei fi singur. Niciun Potoku nu va fi lângă tine. Iar când vei fi înfrânt, numele tău va fi uitat la fel de repede ca vremea de săptămâna trecută.

— Furtuna *aceasta,* soţia mea uitucă, are un nume, care va fi ţinut minte.

— Numai pentru pagubele pe care le vei provoca, Gabya. Când Basilica va arde, fiecare flacără va purta numele Gaballufix, iar blestemul cu limbă pe moarte al fiecărui cetăţean ucis va cuprinde numele tău.

— Acum cine se crede profet? zise Gaballufix. Păstrează-ţi lirica pentru cei care tremură gândindu-se la Sufletul Suprem. Iar ameninţarea cu alungarea – nu contează dacă are sau nu are trecere.

— Adică nu ai de gând să te supui?

— *Eu*? Să nu mă supun consiliului? De neconceput. După ce voi fi alungat, nimeni n-o să mă mai găsească în oraş, poţi fi sigură de asta.

Dar la aceste cuvinte coborî mâna şi porni holocostumul. Fu imediat învăluit în iluzie, faţa devenindu-i masca de nedetectat a unui soldat vag ameninţător, ca oricare dintre sutele celorlalţi echipaţi la fel. Atunci Luet îşi dădu seama că nu avea de gând să se supună deciziei consiliului de a-l alunga. Va purta pur şi simplu cea mai perfectă dintre deghizări, astfel încât nimeni să nu-l identifice. Va rămâne în oraş, făcând orice voia, bătându-şi joc de edictele consiliului fără să fie pedepsit. Atunci singura şansă de a elibera oraşul de stăpânirea lui nu va mai fi politica. Vor fi războiul civil şi străzile inundate de sânge.

Luet îşi dădu seama că şi mătuşa Rasa înţelesese acest lucru. Privea calm în ochii care o fixau de pe costumul lui Gaballufix. Nu spuse nimic când el se întoarse şi plecă; nu spuse absolut nimic, stând în picioare, până când în cele din urmă Luet o luă pe Hushidh de mână şi se apropiară de marginea porticului, să privească peste Valea Femeilor.

— Nu mai e nimic între ei, zise Hushidh. Am

văzut căzând ultima legătură de dragoste sau chiar de interes. Dacă el ar muri în seara asta, ea ar fi mulţumită.

Lui Luet asta i se păruse cea mai groaznică tragedie. Cândva cei doi fuseseră uniţi de dragoste, sau de ceva semănând cu dragostea; făcuseră doi copii, şi totuşi, cu numai cincisprezece ani mai târziu, ultima legătură dintre ei fusese ruptă. Totul pierdut, totul dispărut. Nimic nu dura, nimic. Nici chiar lumea aceasta veche de patruzeci de milioane de ani pe care Sufletul Suprem o păstrase parcă congelată, chiar şi ea se va topi în foc. Veşnicia era întotdeauna o iluzie, iar iubirea era doar o deghizare pe care îndrăgostiţii o purtau ca să ascundă pentru un timp unii de ceilalţi moartea unirii lor.

10
Corturile

Wetchik îşi întinsese corturile departe de orice drum, într-un defileu îngust, aproape de ţărmul Mării Rumen. Ajunseseră acolo la apusul soarelui, aşa cum o ceată de babuini se deplasează din teritoriul lor de hrănire de lângă gura râului către locurile de dormit de pe stâncile cele mai abrupte şi accidentate ale peretelui văii. Chemările şi urletele maimuţelor îi conduseseră în ultima parte a călătoriei; Elemak avusese grijă să rămână în

amonte față de babuini.

— Ca să nu-i deranjăm? întrebă Issib.

— Ca să nu ne strice apa și să ne fure mâncarea, spuse Elemak.

Înainte să le permită să descarce cămilele și să le adape, înainte să mănânce sau să bea ei înșiși ceva, Tata se înălță pe cămila sa și făcu semn spre pârâu:

— Uitați-vă – e sfârșitul sezonului secetos și încă mai are apă. De acum înainte locul acesta se va numi Elemak. Îl numesc în cinstea ta, fiul meu mai mare. Să fii ca râul, iar țelul vieții tale să fie ca întotdeauna să curgă spre marele ocean al Sufletului Suprem.

Nafai îi aruncă o privire lui Elemak și văzu că primește discursul cu demnitate. Numirea unui loc era un moment sacru, și deși Tata împodobea ocazia cu o predică, Elemak știa că este o onoare, un semn că Tata îi recunoștea meritele.

— Iar valea aceasta verde, continuă Tata, o numesc Mebbekew, după cel de-al doilea fiu al meu. Să fii ca această vale, o albie solidă prin care să curgă valurile vieții, și viața să prindă rădăcini și să prospere.

Mebbekew înclină elegant capul.

Nimic nu fu numit Issib sau Nafai. Doar liniște, apoi geamătul Tatei când cămila îngenunche pentru ca el să descalece. Se întunecase de mult când ei terminară să întindă corturile, să dea afară scorpionii și să pună capcanele. Trei corturi – al

Tatei, desigur cel mai mare, deşi era pentru o singură persoană. Următorul pentru Elya şi Meb. Iar cel mai mic pentru Issib şi Nafai, cu toate că scaunul lui Issib ocupa mult spaţiu în interior.

Nafai nu se putu abţine să nu cârtească împotriva nedreptăţii, şi când în întunericul cortului Issib îl întrebă ce gândea, dădu glas resentimentelor.

— A numit râul şi valea cu numele *lor,* când Elemak lucrează cu Gaballufix, iar Mebbekew i-a spus toate lucrurile alea oribile şi a plecat de acasă şi tot restul.

— Şi ce dacă? replică Issib lipsit de empatie.

— Noi stăm în cortul cel mai mic. Mai avem încă două, încă împachetate, ambele mai mari decât ăsta.

După ce se dezbrăcase, Nafai îl ajuta acum pe Issib să se dezbrace – pentru el era prea dificil fără flotoare.

— Tata face o declaraţie, zise Issib.

— Da, iar eu aud şi nu-mi place. Spune: Issib şi Nafai, voi nu sunteţi *nimic.*

— Ce era să facă, să numească un *ued* după noi? Issib tăcu o clipă când Nafai îi trase cămaşa peste cap. Sau voiai să dea numele tău unui tufiş?

— Nu mă interesează numele, ci dreptatea.

— Priveşte în perspectivă, Nafai. Tata nu vrea să-şi trieze copiii după cât sunt de ascultători, cooperanţi sau politicoşi din oră în oră. În repartizarea corturilor există o ierarhizare clară.

Nafai îl întinse pe fratele său pe saltea, cea mai îndepărtată de intrare.

— Faptul că Elya nu are un cort propriu, ci îl împarte cu Meb, continuă Issib, îl pune la locul lui, amintindu-i că *nu* este Wetchik, ci doar băiatul lui Wetchik. Dar dându-ne nouă un cort atât de mic le spune lui Elya şi lui Meb că îi preţuieşte şi îi onorează ca fii mai mari. Îi dojeneşte şi îi încurajează în acelaşi timp. Cred că a fost foarte abil.

Nafai se întinse pe salteaua lui, lângă intrare, în poziţia tradiţională a servitorului.

— Dar noi?

— Ce-i cu noi? O să te revolţi împotriva Sufletului Suprem pentru că tăticul ţi-a dat un cort mic?

— Nu.

— Tata este convins că noi îi suntem loiali, dar cu Elya şi Meb mai are de lucru. Încrederea Tatei este cea mai mare onoare. Sunt mândru că mă aflu în cortul ăsta.

— Dacă iei lucrurile aşa, zise Nafai, şi eu.

— Culcă-te.

— Să mă trezeşti dacă ai nevoie de ceva.

— De ce aş putea avea nevoie, zise Issib, când am scaunul lângă mine?

De fapt scaunul era la picioarele lui şi complet inutil dacă Issib nu stătea în el. Nafai fu o clipă nedumerit până îşi dădu seama că Issib îl admonesta puţin: de ce te plângi *tu*, Nafai, când

faptul că mă aflu departe de câmpul magnetic al oraşului înseamnă că nu-mi pot utiliza flotoarele şi trebuie să fiu îngrijit ca un copil mic? Probabil a fost umilitor pentru Issib să trebuiască să-l dezbrac eu, se gândi Nafai. Şi totuşi suportase totul fără să se plângă, de dragul Tatei.

În cursul nopţii, Nafai se trezi, dintr-odată alert. Rămase întins, ascultând. Oare Issib îl strigase? Nu – fratele lui încă avea respiraţia profundă şi ritmică a somnului. Atunci se trezise pentru că stătea într-o poziţie incomodă? Nu, căci nisipul de sub salteaua lui făcea solul mai confortabil decât podeaua de acasă. Nu era nici frigul, nici urletul îndepărtat al unui câine sălbatic, şi nu puteau fi babuinii, pentru că ei întotdeauna dormeau noaptea într-o linişte absolută.

Ultima dată când Nafai se trezise astfel o găsise pe Luet afară în camera de oaspeţi, iar Sufletul Suprem îi vorbise Tatei în cursul nopţii.

Atunci, am visat? Sufletul Suprem îmi dă lecţii în somn? Dar Nafai nu îşi amintea de niciun vis. Doar trezirea bruscă.

Se ridică de pe saltea – în linişte, ca să nu-l deranjeze pe Issya – şi dădu la o parte pânza care acoperea uşa. Afară era mai frig decât în cort, bineînţeles, dar înaintaseră destul de mult spre sud şi toamna nu sosise încă în acele locuri, iar apele Mării Rumen erau mai calde şi mai liniştite decât oceanul care scălda coasta la est de Basilica.

Cămilele dormeau liniştite în micul lor ţarc

temporar. Santinelele de la colţuri ţineau la distanţă chiar şi cel mai mic animal neobişnuit cu feromonii și cu frecvenţa sunetelor emise de dispozitive. Plescăitul pârâului era ca o muzică sincopată peste pietre. Frunzele din copaci foşneau când şi când în adierea nopţii. Dacă pe întreaga planetă Harmony există un loc în care un om poate dormi liniştit, atunci ăsta este, gândi Nafai. Și totuşi eu nu pot dormi.

Nafai merse de-a lungul pârâului şi se aşeză pe o piatră lângă apă. Vântul era destul de rece ca să-l facă să tremure puţin; pentru o clipă îşi dori să se fi îmbrăcat înainte de a ieşi din cort. Dar nu avea de gând să stea treaz pana dimineaţa. Se va întoarce înăuntru cât de curând.

Se uită în jurul lui, la colinele scunde aflate nu departe. Nu era niciun semn că aici ar fi o vale cu apă, decât dacă cineva ar fi stat pe una dintre acele coline. Era totuși de mirare că nu locuia nimeni aici în afară de tribul de babuini de mai jos, că nu exista nicio urmă a locuirii de către oameni. Poate nu se stabilise nicio aşezare pentru că locul era departe de orice rută comercială. Pământul abia dacă putea întreţine o mână de oameni dacă ar fi fost cultivat în întregime. Ar fi fost un loc prea izolat şi neprofitabil. Tâlharii poate l-ar fi utilizat drept refugiu, dar se afla prea departe de drumurile caravanelor ca să le convină. Exact de aşa ceva avea nevoie familia Tatei în timpul exilului din Basilica. De parcă ar fi fost

pregătit special pentru ei.

O clipă Nafai se întrebă dacă nu cumva valea nici nu existase înainte ca ei să aibă nevoie de ea. Avea Sufletul Suprem o asemenea putere încât să transforme relieful după dorință?

Imposibil. Sufletul Suprem ar putea avea aceste puteri în mituri şi legende, dar în lumea reală puterile lui păreau a se reduce strict la comunicații – răspândirea operelor de artă în lume şi influența asupra celor care primeau viziuni sau, mai obişnuit, amorţeala pe care Sufletul Suprem o folosea ca să țină departe oamenii de ideile interzise.

Din cauza asta locul a fost pustiu până când am venit noi, gândi trist Nafai. Pentru Sufletul Suprem ar fi uşor să-i prostească pe călători ori de câte ori s-ar fi gândit s-o apuce pe aici înspre Marea Rumen. Sufletul Suprem a pregătit locul pentru noi, nu creându-l din stâncă, nu făcând un bazin subteran de apă să ţâşnească la suprafaţă formându-ne un pârâu, ci ținându-i pe ceilalți oameni departe pentru ca valea să fie liberă şi pregătită când venim noi.

Sufletul Suprem are un ţel măreţ aici, un plan ascuns în interiorul altui plan. Îi ascultăm vocea, ținem cont de viziunile pe care le trimite minților noastre, dar suntem tot nişte marionete, care nu ştiu cu certitudine pentru ce sunt trase sforile noastre sau la ce va duce în final dansul nostru. Nu e drept, gândi Nafai. Nu e nici măcar bine, căci

dacă adepţii Sufletului Suprem sunt ţinuţi în ignoranţă, dacă nu pot judeca ei înşişi scopul Sufletului Suprem, atunci ei nu pot opta liber între bine şi rău, sau între înţelepciune şi prostie, ci ar alege numai dacă să fie incluşi în scopul Sufletului Suprem. Cum poţi sluji bine scopurile Sufletului Suprem dacă toţi adepţii sunt nişte suflete slabe care doresc să se supună fără să înţeleagă?

Te voi sluji, Suflet Suprem, din toată inima te voi sluji, dacă voi înţelege ceea ce încerci să faci, ce *însemnătate* are. Şi dacă scopul tău este unul drept.

Cine sunt eu să judec ce e drept şi ce nu e?

Gândul se formă în mintea lui Nafai, şi el râse în sinea lui de propria aroganţă. Cine sunt eu să mă erijez în judecător al Sufletului Suprem?

Apoi se înfioră. Cine îi adusese un astfel de gând? N-ar putea fi Sufletul Suprem însuşi, încercând să mă supună? *Nu* voi fi supus, ci doar convins. Nu voi fi constrâns, condus orbeşte, păcălit sau silit – sunt dispus numai să mă las convins. Dacă nu crezi în propria dreptate esenţială suficient de mult cât să-mi spui ce încerci să faci, Suflet Suprem, atunci înseamnă că-ţi mărturiseşti slăbiciunea morală, iar eu nu te voi sluji niciodată.

Lumina lunii sclipind pe suprafaţa mişcătoare a pârâului se transformă brusc în lumina soarelui reflectată de sateliţii metalici care orbitau

continuu în jurul planetei Harmony. Cu ochii minţii Nafai văzu cum, unul câte unul, sateliţii se împiedicau pe orbita lor şi cădeau, arzând complet la intrarea în atmosferă. Primii locuitori umani ai acestei planete construiseră unelte făcute să reziste zece sau douăzeci de milioane de ani. Pentru ei păruse o veşnicie – însemna mult mai mult decât vârsta speciei umane, de câteva ori mai mult. Dar acum trecuseră deja patruzeci de milioane de ani, iar Sufletul Suprem era nevoit să-şi facă treaba cu numai un sfert dintre sateliţii pe care îi avusese la început, abia jumătate din câţi fuseseră în primii treizeci de milioane de ani. Nu era de mirare că Sufletul Suprem slăbise.

Dar planurile lui nu erau mai puţin importante. Încă mai avea nevoie să fie slujit. Issib şi Nafai aveau dreptate: Sufletul Suprem fusese instalat de către primii colonişti umani ai acestui loc cu un singur scop: să facă din Harmony o lume în care omenirea să nu mai aibă niciodată puterea să se autodistrugă.

Nu ar fi fost mai bine, se gândi Nafai, să se schimbe omenirea astfel încât să nu mai *dorească* să se autodistrugă?

Răspunsul îi veni în minte cu o asemenea claritate, încât înţelese că era răspunsul Sufletului Suprem. Nu, nu ar fi fost mai bine.

Dar de ce? întrebă Nafai.

Un răspuns, mai multe răspunsuri îi năvăliră concomitent în minte, într-o asemenea

învălmăşeală că nu putu desluşi nimic. Dar în secundele următoare, secunde de o claritate crescândă, o parte din idei se concentrară în limbaj. Propoziţii limpezi de parcă ar fi fost rostite de o altă voce. Dar nu era o altă voce – era propria voce a lui Nafai, într-o vagă tentativă de a pune în cuvinte rămăşiţe răzleţe din ceea ce îi transmisese Sufletul Suprem.

În mintea lui Nafai Sufletul Suprem spusese aşa: Dacă aş fi îndepărtat dorinţa de violenţă, omenirea nu ar mai fi fost omenire. Fiinţele umane nu au nevoie să fie violente pentru a fi umane, dar dacă vreodată îţi pierzi voinţa de a controla, voinţa de a distruge, acest lucru trebuie să se întâmple pentru că *alegi* să o pierzi. Rolul meu nu a fost să vă silesc să deveniţi blânzi și buni, ci să vă ţin în viaţă în timp ce voi decideţi ce fel de fiinţe vreţi să fiţi.

Nafai se temea să pună o altă întrebare de frică să nu se înece în şuvoiul mental care avea să urmeze. Şi totuşi nu putea lăsa întrebarea nepusă. Spune-mi încet. Spune-mi uşor. Dar *spune-mi:* Ce am hotărât noi?

Spre uşurarea lui, răspunsul nu fu aceeaşi năvală de idei pure de neexprimat. De data asta păru că i se deschide o fereastră în minte, prin care putea vedea. Toate scenele, toate chipurile pe care le vedea erau amintiri, lucruri pe care le văzuse sau le auzise în Basilica, lucruri care se aflau deja în mintea lui pregătite pentru ca Sufletul Suprem să le extragă, să le aducă la

suprafață. Dar acum totul se petrecea cu o claritate și cu înțelesuri dincolo de tot ce experimentase până atunci. Își aminti de afaceri la care fusese martor. Piese de teatru și satire pe care le văzuse. Discuții pe stradă. O femeie sfântă violată de o ceată de bețivi. Uneltirile bărbaților care încercau să obțină un contract de căsătorie cu o femeie de vază. Cruzimea femeilor care își montau pețitorii una împotriva alteia. Chiar modul în care Elemak și Mebbekew îl trataseră pe Nafai – și modul în care îi tratase el pe ei. Totul vorbea despre predispoziția oamenilor de a se răni unul pe celălalt, despre pasiunea arzătoare de a controla ceea ce fac și gândesc ceilalți. Atât de mulți care, pe căi subtile și secrete, acționau ca să-i distrugă pe alții – și nu numai pe dușmanii lor, ci și pe prietenii lor. Să-i distrugă din plăcerea de a ști că au puterea de a provoca suferință. Și atât de puțini care își dedicau viața pentru a întări încrederea și forța altor oameni. Atât de puțini erau autentici învățători, tovarăși adevărați.

Așa sunt Tata și Mama, se gândi Nafai. Au rămas împreuna nu pentru ca ar avea vreun câștig, ci din cauza unui dar. Tata nu a rămas cu Mama pentru că ea este bună pentru *el,* ci mai degrabă pentru că împreună ei ne pot face bine nouă și multor altora. Tata a intrat în politica din Basilica în aceste ultime săptămâni nu pentru că spera într-un câștig, precum Gaballufix, ci pentru că sincer îi păsa de binele orașului mai mult decât de

propria avere, mai mult decât de viaţa sa. Putea respinge bogăţia fără să se mai uite înapoi. Iar pentru Mama viaţa înseamnă ceea ce construieşte în minţile elevilor ei. Prin fetele şi băieţii ei, ea încearcă să creeze Basilica de mâine. Fiecare cuvânt rostit de ea în şcoală este menit să ferească oraşul de decădere.

Şi totuşi ei pierd teren. Dispar. Sufletul Suprem i-ar păstra dacă ar putea, dar nu mai are puterea şi influenţa pe care le avea cândva; şi oricum, nu are libertatea de a face bune inimile oamenilor, ci numai de a le păstra răutatea în anumite limite relativ strânse. Duşmănie şi răutate, asta înseamnă astăzi viaţa în Basilica; Gaballufix doar se întâmplă să fie omul care exprimă cel mai bine sufletul otrăvit al oraşului. Chiar şi cei care îl urăsc şi luptă împotriva lui o fac în general nu pentru că ei sunt buni şi el e rău, ci pentru că nu le convine dominaţia lui pe care şi-o doreau pentru ei înşişi.

Îi voi ajuta, spuse vocea tăcută a Sufletului Suprem în mintea lui Nafai, îi voi ajuta pe oamenii buni din Basilica. Dar nu sunt suficient de numeroşi. Oraşul îşi doreşte distrugerea. Atunci cum aş putea eu să-i opresc distrugerea? Dacă planurile lui Gaballufix eşuează, oraşul va ridica un alt bărbat care să-l ajute să moară. Focul va veni pentru că oraşul tânjeşte după el. Sunt mult prea puţini aceia care iubesc oraşul viu în loc să dorească să se hrănească din cadavrul lui.

Lacrimile izbucniră din ochii lui Nafai. Nu am înţeles. Niciodată nu am privit oraşul astfel.

Asta din cauză că eşti fiul mamei tale, moştenitorul tatălui tău. Ca toţi oamenii, tu presupui că în spatele măştilor care sunt chipurile lor ceilalţi sunt în esenţă la fel ca tine. Dar nu e întotdeauna aşa. Unii dintre ei nu pot privi la fericirea altora fără să-şi dorească s-o distrugă, nu pot vedea legăturile de iubire dintre prieteni sau soţi fără să vrea să le rupă. Şi mulţi alţii, care în esenţă nu sunt răi, devin uneltele lor în speranţa unui câştig rapid. Oamenii şi-au pierdut orizontul. Iar eu nu am puterea să li-l redau. Nafai, tot ce a rămas este amintirea Pământului.

— Vorbeşte-mi despre Pământ, şopti Nafai.

Din nou i se deschise o fereastră în minte, doar că acum amintirile nu mai erau ale lui. Dar vedea lucruri pe care nu le mai văzuse niciodată. Era copleşit; ceea ce vedea abia dacă avea vreun sens pentru el. Cutii lucitoare de sticlă şi metal deplasându-se cu viteză pe străzi ca nişte panglici cenuşii. Case masive de metal care se înălţau în aer, alunecând pe cer pe tije subţiri şi fragile de oţel vopsit. Clădiri înalte poliedrice cu suprafeţe de oglindă, reflectându-se una în alta, reflectând soarele galben. Iar printre ele, colibe din hârtie şi fier vechi, în care familiile îşi priveau murind copiii cu burţile umflate. Oameni aruncând unii în alţii cu mingi de foc sau cu limbi de flăcări scurgându-se din furtunuri. Şi lucruri complet

inexplicabile: una dintre casele zburătoare trecând peste un oraş şi lăsând să cadă ceva ce părea lipsit de importanţă, ca o balegă, numai că deodată exploda într-un ghem de flăcări luminoase ca soarele, şi întregul oraş de dedesubt se culca la pământ, iar ruinele ardeau. O familie stătea la o masă imensă încărcată cu alimente şi mâncând lacom, apoi aplecându-se şi vomitând peste cerşetorii în zdrenţe care se agăţau cu disperare de picioarele scaunelor lor. Cu siguranţă viziunea aceasta nu era obiectivă, ci o figură de stil! Categoric cineva nu putea fi atât de putred moral încât să mănânce mai mult decât avea nevoie, în timp ce alţii mureau de foame în faţa ochilor lui! Cu siguranţă cei care erau capabili să găsească o cale ca să aprindă pe cer un foc atât de fierbinte încât să distrugă dintr-odată un întreg oraş mai degrabă s-ar fi sinucis decât să-i lase şi pe alţii să cunoască teribilul secret al acelei arme.

— E Pământul? îi şopti Sufletului Suprem. Atât de frumos şi de monstruos? Aşa am fost noi?

Da, veni răspunsul. Aşa aţi fost şi aşa veţi fi din nou dacă nu găsesc o cale să redeştept glasul meu în inimile oamenilor. În Basilica există mulţi care ar mânca din plin, apoi vor continua să mănânce şi mai mult, chiar dacă ştiu că sunt unii care nu au suficient. Foametea bântuie la numai trei sute de kilometri spre nord.

— Am putea folosi căruţe ca să ducem acolo hrană, zise Nafai.

Gorayni au astfel de căruţe. Ele pot transporta şi alimente – dar alimentele sunt pentru soldaţii care vin să cotropească teritoriul bântuit de foamete. Numai după ce îi vor supune pe localnici şi le vor distruge guvernul le vor aduce hrană. Vor fi lăturile pe care un porcar le aruncă ciurdei lui. Îi hrăneşti acum ca să-i auzi grohăind după aceea.

Viziunile Continuară – ore în şir după cum păru, deşi mai târziu Nafai îşi dădu seama că nu putuseră trece mai mult de câteva minute. Din ce în ce mai multe amintiri despre Pământ, comportamente din ce în ce mai tulburătoare, maşini din ce în ce mai stranii. Până la marele foc şi la navele spaţiale înălţându-se din fumul, gheaţa şi cenuşa care rămâneau în urmă.

— Au plecat fiindcă şi-au distrus planeta.

Nu, spuse Sufletul Suprem. Au plecat pentru că tânjeau după un nou început. Cel puţin cei care au ajuns pe Harmony au venit nu pentru că Pământul nu mai era bun pentru ei, ci pentru că ei nu se mai considerau buni pentru Pământ. Miliarde au murit, dar pe Pământ încă mai exista combustibil şi condiţii de viaţă pentru supravieţuirea câtorva mii de oameni. Dar ei nu au putut suporta să trăiască pe o lume pe care au distrus-o. Noi vom pleca, şi-au spus unul altuia, iar planeta se va vindeca singură. În timpul exilului nostru vom învăţa şi noi cum să vindecăm, şi când ne vom reîntoarce vom fi vrednici să moştenim pământul unde ne-am născut şi vom

avea grijă de el.

Aşa că ei au creat Sufletul Suprem, şi l-au adus cu ei pe Harmony, şi i-au construit sute de sateliţi care să fie ochii săi, vocea sa; şi-au alterat propriile gene ca să aibă capacitatea de a recepta vocea Sufletului Suprem direct în minţile lor; şi au umplut Sufletul Suprem cu amintiri despre Pământ, lăsându-l să vegheze asupra copiilor lor pentru următorii douăzeci de milioane de ani.

Cu siguranţă că în acest timp, şi-au spus ei, copiii noştri vor învăţa să convieţuiască în armonie. Vor face ca numele planetei să devină o realitate a vieţii lor. Şi după acest timp Sufletul Suprem va şti cum să-i aducă înapoi acasă, acolo unde Păstrătorul Pământului îi aşteaptă.

— Dar noi nu suntem pregătiţi, zise Nafai. A trecut de două ori atât timp, şi suntem la fel de răi, doar că tu ne-ai împiedicat să dezvoltăm o forţă care să transforme viaţa de pe această planetă în cenuşă şi gheaţă.

Sufletul Suprem aduse gândul în mintea lui Nafai: Până acum Păzitorul a terminat în mare parte. Pământul este gata pentru întoarcerea noastră. Dar oamenii de pe Harmony nu sunt încă pregătiţi, eu am păstrat în toţi anii aceştia toate cunoştinţele de pe Pământ, aşteptând să vă pot povesti cum se construiesc case care zboară, nave spaţiale care să vă aducă acasă pe lumea pe care v-aţi născut; dar nu îndrăznesc să vă învăţ, pentru că voi aţi folosi ştiinţa pentru a vă asupri şi în final

pentru a vă distruge unul pe altul.

— Atunci ce faci? întrebă Nafai. Care e planul tău? De ce ne-ai adus pe noi aici?

Încă nu vă pot spune, zise Sufletul Suprem. Încă nu sunt sigur de voi. Dar ţi-am spus ceea ce voiai. Ţi-am dezvăluit scopul meu. Ţi-am expus ceea ce am realizat deja. Nu m-am schimbat – sunt la fel astăzi ca şi atunci când înaintaşii voştri m-au instalat pentru prima dată ca să vă veghez. Toate planurile mele sunt făcute să pregătească omenirea pentru întoarcerea la Păzitorul Pământului care vă aşteaptă. Doar pentru asta trăiesc, să pregătesc omenirea pentru întoarcere. Eu sunt amintirea Pământului, tot ceea ce a rămas din el, iar dacă tu mă ajuţi, Nafai, vei fi o parte din acest plan, dacă el poate fi realizat.

Dacă el poate fi realizat.

Senzaţia copleşitoare a prezenţei Sufletului Suprem în mintea sa dispăru brusc; ca şi cum un foc imens din interiorul său s-ar fi stins deodată, ca şi cum un fluviu ar fi secat subit. Nafai rămase pe piatra de lângă râu, simţindu-se istovit, epuizat, golit, cu un ultim gând disperat trenând în suflet: Dacă el poate fi realizat.

Avea gura uscată. Îngenunche, îşi cufundă mâinile în apă şi bău din căuşul palmelor. Nu era suficient. Se aruncă cu tot trupul în apă, nu cu atitudinea respectuoasă a celui care se roagă, ci cu o sete disperată; îşi scufundă capul sub apă şi sorbi adânc, cu obrazul lipit de piatra rece a albiei,

apa învolburându-i-se peste spate, peste călcâie. Bău şi bău, îşi înălţă capul şi umerii deasupra apei ca să inspire aerul nopţii, apoi se prăbuşi din nou în ape, ca să bea la fel de lacom ca înainte.

Totuşi a fost un fel de rugăciune, îşi dădu el seama ieşind la suprafaţă, îngheţând de frig pe măsură ce apa se evapora de pe pielea lui în vântul dimineţii întunecoase.

Sunt alături de tine, îi spuse Sufletului Suprem. Voi face tot ce îmi ceri, pentru că vreau ca tu să-ţi îndeplineşti scopul. Voi face tot ce îmi stă în putinţă pentru ca noi toţi să ne întoarcem pe Pământ.

Când ajunse din nou în cort era îngheţat până în măduva oaselor, nu mai curgea apa de pe el, dar nu era nici uscat. Tremură mult timp întins pe saltea, încălzindu-se de la aerul din cort, de la căldura trupului lui Issib, până când în cele din urmă reuşi să adoarmă.

Dimineaţa erau multe treburi de făcut; cu toate că era obosit, Nafai nu avu nicio şansă să doarmă mult, şi îşi îndeplini sarcinile clătinându-se pe picioare, atât de lent şi de neîndemânatic, încât Elemak şi chiar şi Tata strigară furioşi la el. Fii atent! Foloseşte-ţi capul! Până la instalarea arşiţei de după-amiază, când cu toţii îşi făcură somnul despre care locuitorii deşertului ştiau că făcea parte din supravieţuire la fel ca şi apa, Nafai nu avu posibilitatea să-şi revină după plimbarea din

noapte şi viziunea lui. Abia atunci reuşi să adoarmă. Se întinse pe saltea şi îi povesti lui Issib tot ceea ce văzuse şi ceea ce aflase de la Sufletul Suprem. Când termină, lui Issib îi curgeau lacrimi pe obraji, şi încet şi cu mult efort întinse o mână apucând-o pe a lui Nafai.

— Ştiam că trebuie să existe un scop în toate astea, şopti Issib. Mi se pare atât de logic. Totul se potriveşte. Ce norocos ai fost să auzi glasul Sufletului Suprem. Chiar mai limpede decât Tata, cred. Probabil la fel de limpede ca Luet. Eşti ca Luet.

Asta îl făcu pe Nafai să se simtă puţin incomodat, cel puţin pe moment. O antipatizase şi o ridiculizase pe Luet în minte, şi uneori şi în cuvinte. Denumirea dispreţuitoare de *vrăjitoare* îi venise atât de uşor pe buze. Oare aşa simţea ea când Sufletul Suprem îi trimitea o viziune? Cum de am putut să-mi bat joc de ea?

Adormi din nou, se trezi şi îşi terminară treaba: un ţarc permanent pentru cămile, făcut din pietre îngrămădite reţinute de un câmp gravitaţional alimentat de energia solară; magazii cu refrigerare pentru depozitarea hranei uscate care trebuia să le ajungă un an de zile, dacă avea să dureze atât de mult până să se poată întoarce în Basilica; posturi de pază şi de supraveghere în perimetrul văii, astfel încât nimeni să nu se poată apropia suficient ca să-i vadă fără ca la rândul lor şi ei să-l poată vedea. Desigur nu făcură focuri – în deşert

lemnul era prea preţios pentru a fi ars. Însă merseră şi mai departe; nu aveau să gătească nimic, pentru că o sursă inexplicabilă de căldură ar fi putut fi detectată. Căldura trupurilor lor era singura radiaţie în infraroşu pe care îndrăzneau s-o emane, iar zgomotul electromagnetic provocat de santinele, câmpul gravitaţional, refrigerarea, alimentatoarele cu energie solară şi scaunul lui Issib nu erau destul de puternice ca să fie detectate cu mult în afara perimetrului lor altfel decât cu instrumente de sensibilitate mare, ceea ce ocazionalii tâlhari sau caravanele în trecere era puţin probabil să aibă. Se aflau în siguranţă în măsura în care era posibil.

La cină, Nafai comentă cât de puţin necesar era totul.

— Îndeplinim o misiune a Sufletului Suprem, zise. Sufletul Suprem a ţinut oamenii departe de locul ăsta atâţia ani, pregătindu-i pentru noi – ar trebui să continue să ţină oamenii la distanţă.

Elemak râse, iar Mebbekew hohoti isteric.

— Păi, teologule Nafai, spuse Meb, dacă Sufletul Suprem e atât de capabil să aibă grijă de siguranţa noastră, de ce ne-a trimis aici în inima iadului în loc să facă în aşa fel încât să stăm *în siguranţă* acasă?

— De fapt cum de eşti aşa expert în Sufletul Suprem, Nafai? întrebă Elemak. Mama aia a ta categoric te-a pus să petreci prea mult timp pe lângă vrăjitoare.

De data asta Nafai își reținu replicile furioase. Nu avea rost să se certe cu ei, își dădu el seama. Însă înțelesese acest lucru de multe ori înainte și nu fusese capabil să-și țină gura închisă. Diferența era că acum el nu era numai Nafai, cel mai mic dintre băieții lui Wetchik. Acum era prietenul și aliatul Sufletului Suprem. Avea probleme mult mai importante decât să se certe cu Elya și Meb.

— Nafai, rosti Tata, raționamentul tău e greșit. De ce să-l facem pe Sufletul Suprem să-și piardă timpul având grijă de noi, când suntem perfect capabili să ne purtăm singuri de grijă?

— Așa este, Tată, zise Nafai.

Fusese o idee prostească. Ar fi fost o greșeală din partea lor să-l împovăreze pe Sufletul Suprem, când Sufletul Suprem avea nevoie de ei ca să-l ajute să-și poarte propria povară.

— Îmi pare rău.

Elemak schiță un zâmbet, iar Mebbekew își dădu ochii peste cap și râse iar.

— Ascultați la ei, zise. Bărbați raționali, se presupune, discutând dacă Sufletul Suprem ar trebui să ne îngrijească nouă cămilele sau nu.

— Sufletul Suprem ne-a adus aici, spuse Tata mai degrabă cu răceală.

— *Tu* ești cel care ne-a obligat să venim, replică Mebbekew, și Elemak cel care ne-a îndrumat.

— Sufletul Suprem m-a avertizat să plec, și tot el ne-a adus în valea asta cu apă.

— O, da, desigur, am uitat, făcu Meb. Credeam

că a fost rotirea unui vultur, însă Sufletul Suprem a fost cel care ne-a condus aici.

— Numai un prost își bate joc de ceea ce nu înțelege.

— Numai o batjocură de om îi numește pe bărbații raționali *proști*! spuse Mebbekew. *Tu* ești cel care vede comploturi și conspirații în toate umbrele, Tată.

— Taci, zise Elemak.

— Nu-mi spune mie să tac.

— Taci, repetă Elemak.

Se răsuci încet și întâlni privirea pătimașă și rea a lui Mebbekew. Nafai putu să vadă, cu toate că pleoapele lui Elya erau pe jumătate lăsate ca și cum abia s-ar fi trezit, că îl fixa pe Meb cu ochi arzători.

— Bine, zise Mebbekew, revenind la mâncare și întinzând pasta rece de fasole pe un pesmet. Bănuiesc că sunt singurul care nu consideră excursiile cu cortul lucrul cel mai amuzant.

— Nu e o excursie cu cortul, zise Tata. E exil.

— Nu-mi pot imagina ce am făcut *eu* ca să merit exilul.

— Ești fiul meu. Niciunul dintre voi nu mai era în siguranță acolo.

— Fii serios. Eram cu toții în siguranță.

— Las-o baltă, zise Elemak. Întâlni din nou privirea lui Mebbekew.

Acum Nafai începu să înțeleagă încotro duceau lucrurile. Lui Elemak nu-i plăcea ca Mebbekew să

comenteze dacă exista cu adevărat un complot împotriva Tatei sau dacă exista vreun motiv ca întreaga familie să fugă în deşert. Era un subiect sensibil, iar Nafai bănuia că amândoi ştiau mai multe decât erau dispuşi să recunoască. Dacă aveau vreun secret întunecat, nu l-ar fi surprins ca Elemak să-l ascundă nepermiţând vreunei conversaţii să se apropie măcar de acesta, în timp ce Mebbekew ar fi fost mai probabil să-l camufleze în spatele unei perdele de fum formate din negări oficiale şi minciuni batjocoritoare.

— Ştiţi *amândoi* că viaţa Tatei era în pericol în Basilica, zise Nafai.

Felul în care îl priviră cei doi îi spuse că ceea ce suspecta era adevărat. Dacă ar fi fost nevinovaţi, ar fi considerat că remarca lui însemna numai că se aştepta ca ei să creadă în viziunea Tatei. Însă ei reacţionară mult mai dur.

— Ce te face să crezi că ştii ceea ce ştiu *alţi* oameni? întrebă Elemak.

— Dacă *tu* eşti atât de sigur că viaţa Tatei e în pericol, zise Meb supărat, poate asta înseamnă că *tu* faci parte din conspiraţie.

Din nou reacţiile lor erau tipice: Elemak apărându-se împotriva acuzaţiei lui Nafai declarând în esenţă „nu poţi dovedi nimic”, în timp ce Mebbekew o făcea întorcând acuzaţia împotriva lui Nafai.

Acum hai să-i facem să-şi dea seama că tocmai au mărturisit, gândi Nafai.

— Ce conspiraţie? întrebă. Despre ce vorbeşti?

Mebbekew înţelese imediat cât de multe dezvăluise.

— Doar am presupus – tu spuneai că am fi ştiut ceva dinainte.

— Dacă *ştiaţi* despre un complot împotriva Tatei, zise Nafai, ar fi trebuit să-l anunţaţi, dacă aţi fi fost nişte oameni cu bun-simţ. Iar tu cu siguranţă nu ai fi stat aici plângându-te că nu trebuia să părăsim oraşul.

— Nu eu sunt cel care plânge, băieţaş.

Furia lui Mebbekew îşi pierduse deja toată subtilitatea. Nu era sigur cum trebuia să interpreteze cuvintele fratelui său, de aceea Nafai vorbise în felul acela. Lasă-l pe Meb să se întrebe dacă Nafai ştie ceva sau nu.

— Taci, Meb, zise Elemak. Şi tu, Nafai. Nu e destul de rău că am plecat în exil şi fără ca voi să săriţi unul la gâtul celuilalt?

Elya pacificatorul. Lui Nafai îi veni să râdă. Dar poate că era adevărat. Poate că Elemak *nu* ştia – poate Gaballufix nu avusese încredere în el în această privinţă. Bineînţeles că nu, îşi dădu seama Nafai. Elya putea fi fratele vitreg al lui Gaballufix, dar era totuşi fiul şi moştenitorul lui Wetchik. Gaballufix nu putea fi niciodată absolut sigur de partea cui era cu adevărat Elemak. Îl putea folosi pe Elya drept intermediar, ca mesager pentru Tata – dar nu putea avea încredere să-i împărtăşească informaţiile importante.

Acest lucru ar explica şi eforturile lui Elemak de a-l face pe Meb să tacă; voia să-şi ascundă alianţa cu Gaballufix, da, dar nu exista niciun plan de asasinat pe care să-l ţină secret. Cum să-şi imagineze Nafai aşa ceva? În plus, dacă ei se aflau în deşert ca parte a unui plan al Sufletului Suprem, asta nu însemna că Elemak şi Mebbekew făceau *de asemenea* parte din plan? Iată cum sunt plin de suspiciuni împotriva lor, animat exact de acelaşi tip de răutate care va distruge Basilica. Cum pot pretinde că sunt de partea Sufletului Suprem, dacă îmi permit să mă comport ca o persoană care nu are încredere nici măcar în propriul frate?

— Îmi pare rău, zise Nafai. N-ar fi trebuit să spun asta.

Îl priviră cu toţii cu o uluire autentică. Lui Nafai îi luă câteva secunde să-şi dea seama că era însă pentru prima dată în viaţă când îşi cerea sincer scuze pentru vreun lucru urât spus unuia dintre fraţii săi, fără să fie supus prin forţă şi ţinut într-o strânsoare dureroasă.

— E-n regulă, zise Mebbekew. Glasul lui era plin de uimire – însă ochii îi radiau un dispreţ triumfător.

Crezi că scuzele mele înseamnă că sunt slab, îşi zise Nafai în sinea lui. Dar nu e aşa. Înseamnă că încerc să învăţ cum să fiu puternic.

Atunci Nafai le povesti Tatei, lui Elemak şi lui Mebbekew câte ceva din viziunile pe care i le

arătase Sufletul Suprem în timpul nopţii. Totuşi nu merse prea departe.

— Sunt obosit, zise Elemak. Nu am timp de asta.

Nafai îl privi mirat. Nu avea timp să asculte planul Sufletului Suprem? Nu avea timp să afle despre speranţa reîntoarcerii omenirii pe Pământ?

Şi Mebbekew căscă semnificativ.

— Vreţi să spuneţi că nici măcar nu vă pasă? întrebă Issib.

Elemak îi zâmbi fratelui său infirm.

— Eşti prea credul, Issya. Nu vezi ce se petrece aici? Nafai nu poate suporta să nu fie în centrul atenţiei. Nu se poate dovedi util sau măcar în oarecare măsură competent – aşa că începe să aibă viziuni. Cât de curând Nyef o să înceapă să ne transmită ordinele Sufletului Suprem şi să facă pe şeful cu noi.

— Ba nu, replică Nafai. Am avut viziuni.

— Corect, zise Mebbekew. Şi eu am avut viziuni azi-noapte. Fete la care tu n-ai coaie nici să visezi, Nafai. O să cred în visele tale despre Sufletul Suprem atunci când o să fii în stare să te descurci cu una dintre fetele din visele mele. Ba chiar o să ţi-o dau pe una dintre cele mai drăguţe.

Elemak râdea, şi chiar şi Tata zâmbi puţin. Dar înţepăturile lui Mebbekew nu făcură decât să-l înfurie pe Nafai.

— Spun adevărul, insistă el. Vă spun ceea ce vrea Sufletul Suprem să realizeze!

— Prefer să mă gândesc la ce încearcă să

realizeze fetele din visele mele.

— Destul cu vulgarităţile, zise Tata. Dar chicotea. Era cea mai crudă lovitură faptul că Tata îl credea pe Elemak când spunea că Nafai inventează viziunile.

Când Elemak şi Mebbekew se duseră să vadă de animale, Nafai rămase în urmă cu Tata şi Issib.

— Tu de ce nu te duci? întrebă Tata. Issib nu poate ajuta la astfel de treburi aici unde flotoarele nu funcționează. *Dar tu* o poți face.

— Tată, mă gândeam că *tu* o să mă crezi.

— Te cred. Cred că tu sincer vrei să iei parte la lucrarea Sufletului Suprem. Te respect pentru asta, şi poate că unele dintre visele tale chiar vin de la Sufletul Suprem. Dar nu încerca să vorbeşti despre asemenea lucruri fraților tăi. Ei nu te vor crede. Râse amar: Abia le suportă venind din partea mea.

— Eu îl cred pe Nafai, zise Issib. Nu au fost vise. Era treaz, lângă pârâu. L-am văzut întorcându-se în cort, ud și înghețat.

Nafai nu fusese niciodată atât de recunoscător cuiva așa cum era acum pentru că Issib îl susţinea. Nici nu era nevoit. Nafai se aşteptase oarecum ca Issib să *înceteze* să mai creadă în el dacă Tata nu-l lua în serios.

— Şi eu îl cred, spuse Tata. Dar lucrurile pe care le-ai povestit sunt cu mult mai precise decât orice altceva ne-a spus Sufletul Suprem în viziuni. Așa că zic doar că există un sâmbure de adevăr în

povestea ta. Dar majoritatea amănuntelor trebuie să fi venit din imaginaţia ta, iar eu nu am de gând să le separ, nu în seara asta.

— Eu te-am crezut *pe tine,* zise Nafai.

— Nu de la început. Iar încrederea nu se negociază ca o favoare. Încrederea şi credinţa merg acolo unde sunt meritate. Doar nu te aştepţi ca eu să te cred pe tine mai repede decât m-ai crezut tu pe mine?

Ruşinat, Nafai se ridică de pe covor. Cortul Tatei era aşa de mare, încât nu trebuia să se aplece când stătea în picioare.

— La început eu am fost orb când mi-ai spus ce ai văzut. Dar acum observ că tu eşti surd, aşa că nu poţi auzi lucrurile pe care le aud eu.

— Ajută-ţi fratele să se aşeze în scaun, zise Tata. Şi fii atent cum îi vorbeşti tatălui tău.

În noaptea aceea, în cortul lor, Issib încercă să-l consoleze pe Nafai.

— Tata e *tatăl* nostru, Nafai. Pentru el nu poate fi o veste bună faptul că fiul lui cel mai mic primeşte mai multe informaţii de la Sufletul Suprem decât a primit *el* vreodată.

— Poate eu sunt pe aceeaşi lungime de undă sau ceva de genul ăsta, zise Nafai. N-am ce face. Dar ce importanţă are cu cine vorbeşte Sufletul Suprem? Gaballufix nu ar fi trebuit să-l creadă pe Tata, chiar dacă statutul lui în clanul Palwashantu este inferior?

— Poziţia poate că e inferioară, dar nu *statutul.* Dacă Tata ar fi vrut să fie conducătorul clanului, el ar fi fost ales – doar e Wetchik prin naştere, nu-i aşa? Din cauza asta Gaballufix l-a urât întotdeauna – pentru că ştie că dacă Tata nu ar fi dispreţuit politica ar fi înlăturat uşor puterea şi influenţa lui chiar de la început.

Dar Nafai nu voia să discute acum despre politica basilicană. Tăcu, și în tăcere îi vorbi din nou Sufletului Suprem. Trebuie să-l faci pe Tata să mă creadă, îi spuse. Trebuie să-i arăţi Tatei ce se întâmplă în realitate. Nu poţi să-mi trimiţi mie o viziune şi apoi să nu mă ajuţi să-l conving pe Tata.

— Eu te cred, Nyef, șopti Issib. Şi cred în ceea ce încearcă Sufletul Suprem să facă. Poate că numai de atât are nevoie, la asta te-ai gândit? Poate că Sufletul Suprem nu ţine ca Tata să te creadă chiar în momentul ăsta. Aşa că acceptă. Ai încredere în Sufletul Suprem.

Nafai se uită la Issib, dar în întunericul din interiorul cortului nu-și dădea seama dacă ochii fratelui său sunt deschişi sau nu. Oare Issib vorbise, sau fratele lui adormise, iar Nafai auzise cuvintele Sufletului Suprem cu glasul lui Issib?

— Într-o zi, Nyef, s-ar putea să ajungem la ceea ce spunea Elemak. Va trebui să le dai ordine fraţilor tăi. Chiar și Tatei. Crezi că atunci Sufletul Suprem te va lăsa singur?

Nu, nu putea fi Issib. Îl auzea pe Sufletul Suprem cu vocea lui Issib, spunând lucruri pe

care Issib nu le-ar fi spus niciodată. Iar acum, fiindcă înţelesese că primise un răspuns, putea dormi. Dar înainte de a adormi, întrebările i se formară în minte:

Dar dacă Sufletul Suprem îmi spune mie mai mult decât Tatei, nu pentru că aşa este planul, ci pur şi simplu pentru că eu sunt singurul care îl poate auzi şi înţelege?

Dar dacă Sufletul Suprem se bazează pe mine că sunt capabil să găsesc o cale de a-i convinge pe ceilalţi, pentru că Sufletul Suprem nu mai are puterea de a-i convinge el însuşi?

Dacă în realitate sunt singur, cu excepţia unui singur frate care mă crede – fratele infirm, care în consecinţă nu poate face nimic?

Credinţa nu înseamnă chiar *nimic*, spuse vocea care şoptea în mintea lui Nafai. Credinţa lui Issib este singurul motiv pentru care nu ai început încă să te îndoieşti de tine însuţi.

Spune-i Tatei, se rugă Nafai în timp ce aluneca în somn. Vorbeşte-i Tatei, pentru ca el să mă creadă.

Sufletul Suprem îi vorbi Tatei în cursul nopţii, dar nu aşa cum sperase Nafai, printr-o viziune.

— V-am văzut pe voi patru întorcându-vă în Basilica.

— Era şi timpul, zise Mebbekew.

— Vă întorceaţi, dar dintr-un singur motiv, zise Tata. Să luaţi Catalogul şi să mi-l aduceţi mie.

— Catalogul? întrebă Elemak.

— S-a aflat în posesia clanului Palwashantu încă de la începuturi. Probabil este motivul pentru care clanul şi-a păstrat identitatea în toţi aceşti ani. Cândva ne-am numit Păstrătorii Catalogului, iar tatăl meu mi-a spus că familia Wetchik avea dreptul să-l folosească.

— La ce să-l folosească? întrebă Mebbekew.

— Nu sunt sigur, zise Tata. Nu l-am văzut decât de câteva ori. Bunicul meu l-a lăsat la consiliul clanului când a început să plece în călătorii, iar tata nu a făcut niciun efort serios să-l recupereze după ce bunicul a murit. Acum se află în casa lui Gaballufix. Dar după numele lui, presupun că e un ghid pentru o bibliotecă.

— Ce util, făcu Elemak. Şi pentru *asta* ne trimiţi înapoi în Basilica? Să căutăm un obiect al cărui scop nu-l înţelegi?

— Să-l căutaţi şi să mi-l aduceţi. Indiferent ce va trebui să faceţi pentru asta.

— Ce vrei să spui? întrebă Elemak. Indiferent ce va trebui să faceţi pentru asta?

— Asta vrea Sufletul Suprem. Ştiu asta – cu toate că nu e şi dorinţa mea. Eu vreau să vă întoarceţi aici teferi.

— Bine, zise Mebbekew. S-a făcut. Nicio problemă.

— Să mai aducem provizii? sugeră Nafai.

— Nu mai există provizii. I-am cerut lui Rashgallivak să vândă toate proviziile necesare

caravanelor.

Nafai văzu cum faţa lui Elemak se înroşeşte sub stratul de bronz.

— Și când exilul nostru o să se termine, tată, cum propui să ne reluăm afacerile?

Era un moment de decizie; Nafai vedea cum Elemak se confruntă cu faptul că acţiunile Tatei erau irevocabile. Dacă Elya se va răzvrăti, acesta va fi motivul, ceva ce el considera o risipire a moştenirii lui. Așadar Tata îi răspunse sincer:

— Nu-mi propun să reiau nimic. Fă ce-ţi spun eu, Elemak, altfel pentru *tine* n-o să mai conteze în ce constă avutul Wetchik.

Asta era. Nu se putea mai limpede. Dacă Elemak avea să devină vreodată el însuși Wetchik, ar face bine să se supună poruncilor actualului Wetchik.

Mebbekew râse înfundat.

— Oricum nu mi-au plăcut niciodată animalele alea puturoase, zise. Cine are nevoie de ele?

Mesajul lui era la fel de clar: aş deveni bucuros Wetchik în locul tău, Elemak – aşa că dă-i drumul şi înfurie-l pe Tata rău de tot.

— O să-ţi aduc Catalogul, Tată, zise Elemak. Dar de ce să-i trimiţi şi pe ceilalţi? Dă-mi voie să mă duc singur. Sau lasă-mă să-l iau pe Mebbekew şi ţine-i cu tine pe băieţi. Niciunul dintre ei nu mi-ar fi de folos.

— Sufletul Suprem mi-a arătat că vă veţi duce toţi patru. Aşa că o să mergeţi toţi patru în Basilica, şi toţi patru o să vă întoarceţi. Înțelegi?

— Perfect, replică Elemak.

— Aseară aţi râs de Nafai fiindcă a pretins că are viziuni, zise Tata. Dar vă spun eu că aţi putea învăţa multe de la Nafai şi de la Issib. Ei măcar se străduiesc să ajute. Din partea fiilor mei mai mari nu aud decât plângeri.

Mebbekew se uită urât la Nafai, dar lui Nafai îi era mai teamă de Elemak, care îl privea fix pe Tata cu ochii lui cu pleoapele grele de oboseală. Aseară n-ai vrut să mă crezi, Tată, îşi zise Nafai în sinea lui. Acum îi faci pe fraţii mei să mă urască şi mai mult decât înainte.

— Voi ştiţi multe lucruri, Elemak, Mebbekew, spuse Tata, dar cu toate cunoştinţele voastre nu păreţi să fi stăpânit vreodată conceptul de loialitate şi supunere. Învăţaţi-l de la fraţii voştri mai mici, şi abia după aceea veţi fi vrednici de bogăţiile şi onorurile la care aspiraţi.

Asta e, îşi zise Nafai. Acum sunt mort. La fel de bine aş putea fi un vierme în pâinea lor, după cum m-au tratat pe parcursul întregului drum. Mai bine aş fi rămas acasă decât să călătoresc în condiţiile astea, mulţumesc frumos, Tată.

— Tată, o să fac tot ce-mi spui, zise Elemak. Dar glasul lui era slab şi rece, şi pe Nafai îl duru inima auzindu-l.

Elemak se apucă posac de pregătirile pentru drum. După cum se aştepta Nafai, Elya îl ignoră complet când întrebă cu ce ar putea fi de folos. Iar Mebbekew îi aruncă o asemenea privire, încât

Nafai fu străbătut de un fior de teamă. Mă vrea mort, se gândi. Meb vrea să mor.

Întrucât nu i se permitea să ajute şi evident era mai înţelept să treacă cât mai neobservat în perioada următoare, Nafai se întoarse în cortul pe care îl împărţea cu Issib şi-l ajută pe fratele lui să împacheteze, activitate care în mare parte consta în a-i înfăşura flotoarele şi a le depozita într-un sac. Putea să vadă în ochii lacomi cu care Issib urmărea flotoarele că pentru el nu conta ce gândesc despre el Elemak sau Mebbekew – el voia să se întoarcă acolo unde îşi putea folosi trupul, unde era liber şi nu era nevoie să fie îmbrăcat sau scos afară să-şi facă nevoile ca un bebeluş sau un animal de casă. Cât de prizonier trebuie să se simtă, închis în propriul lui corp, gândi Nafai. Apoi treaba se termină şi Issib fu aşezat în scaun, plutind peste pământ şi arătând ca un monarh iritat pe tronul său. Era nerăbdător să plece, nerăbdător să se întoarcă în Basilica.

Toţi sunt nerăbdători, cugetă Nafai. Dar niciunul dintr-un motiv bun. Nimeni nu-şi doreşte să ajungă acolo pentru a ajuta la împlinirea planului Sufletului Suprem.

Nafai se pomeni pe marginea apei, apucând o creangă groasă de vreo zece centimetri şi îndoind-o în mâini sub formă de potcoavă. Îi opunea rezistenţă, dar cedă sub forţa lui.

— N-o rupe, zise Tata.

Nafai se întoarse speriat. Dădu drumul ramurii

şi aceasta ţâşni în sus scăpată de sub control; câteva frunze îl izbiră peste faţă.

— I-a luat mult ca să crească aşa, zise Tata.

— Nu voiam s-o rup.

— Erai cât pe ce. Eu mă pricep la plante. Tu nu. Erai pe punctul de-a o rupe.

— Nu sunt atât de puternic.

— Eşti mai puternic decât crezi. Tata îl măsură din ochi: Paisprezece ani. Râse puţin: Genele mamei tale, nu ale mele, mă tem. Mă uit la tine şi văd...

— Pe Mama?

— Cum ar fi putut fi Issib, la trup la fel ca şi la minte. Bietul băiat.

Bietul băiat. De ce nu te uiţi uneori la mine, Tată, şi să mă vezi *pe mine*? În locul unui copil imaginar.

În locul unui băieţel care inventează viziuni, de ce nu vezi ceea ce sunt: un bărbat care a auzit vocea Sufletului Suprem, chiar mai clar decât tine?

— Mă tem, spuse Tata.

Nafai îşi privi tatăl în ochi. Oare mă tachinează?

— Te trimit la ceva mai periculos decât bănuiesc că îşi imaginează fraţii tăi. Dar tu înţelegi, nu-i aşa?

— Cred că da.

— După ceea ce ai văzut.

Era deopotrivă o întrebare şi un răspuns. Ce întreba oare, dacă Nafai ştia adevărul despre Elya

şi Meb? Putea fi şi asta, pentru că Tata nu ştia acest lucru. Nu, Tata întreba dacă Nafai avusese cu adevărat viziuni.

Prima reacţia a lui Nafai fu să se înfurie – să fie rănit, ofensat. Apoi îşi dădu seama că greşea. Pentru că Tata avea dreptul să întrebe, avea dreptul să aştepte înainte de a crede în viziunile lui, aşa cum spusese Issib. El *încerca* să accepte ideea că Nafai era un slujitor al Sufletului Suprem.

— Da, zise Nafai. Am văzut. Dar nu era nimic despre Catalog.

— Gaballufix n-o să renunţe la el. În viziune renunţa, dar Sufletul Suprem nu poate vedea totul. Catalogul nu e ceva ce împrumuţi pur şi simplu. E foarte puternic.

— De ce? Ce poate să facă?

— Nu ştiu ce poate să facă el propriu-zis. Dar ştiu că înseamnă putere. Ştiu că printre Palwashantu cel care păstrează Catalogul este cel care obţine încrederea clanului. Cea mai mare onoare. Gabya nu va renunţa la el. Mai întâi va ucide. Acolo îmi trimit eu fiii.

Expresia de pe chipul Tatei era mânioasă. Nafai îşi dădu seama că era furios că Sufletul Suprem îi cerea să facă aşa ceva.

Apoi, sub privirile lui Nafai, Tata îşi recăpătă controlul şi faţa îi redeveni calmă.

— Sper, spuse încet, sper că Sufletul Suprem s-a gândit bine.

— Tată, eu o să merg şi o să fac tot ce va cere

Sufletul Suprem. Pentru că ştiu că el nu ne-ar cere s-o facem fără să ne fi pregătit o cale prin care să reuşim.

Tata îi studie îndelung chipul. Apoi zâmbi. Nafai nu mai văzuse niciodată un astfel de zâmbet pe faţa tatălui său. Uşurarea, încrederea.

— Nu joci teatru, nu-i aşa? zise Tata. Nu spui ceea ce crezi că vreau eu să aud.

— Când a spus vreunul dintre fiii tăi ceva ce credeau ei că vrei să auzi?

Tata râse, dându-şi capul pe spate şi strigând:

— Niciodată!

Apoi la fel de repede râsul se opri. Tata apucă în mâini capul lui Nafai, între palmele lui mari, bătătorite şi cu vene proeminente, zbârcite şi aspre după anii de lucru cu buşteni, hamuri de piele şi piatră brută, şi ţinând aceste palme de o parte şi de alta a feţei lui Nafai se aplecă în faţă şi îl sărută pe buze.

— Fiul meu, şopti. Fiul meu.

Pentru o clipă Stătură amândoi acolo, lângă copac, lângă apă, până când auziră zgomot de paşi şi se întoarseră. Era Elemak, cu chipul încă mohorât şi furios.

— E timpul să plecăm, zise. Mă rog, dacă vrem să avansăm ceva astăzi.

— Sigur că da, plecaţi, zise Tata. Nu vă mai reţin nicio secundă.

În câteva minute se urcară din nou pe cămile, îndreptându-se înapoi spre oraş.

11
Fraţii

Basilica nu se zărea încă, dar Elemak cunoştea drumul. Îl cunoştea la fel de bine ca pe propria faţă în oglindă, fiecare denivelare a suprafeţei, fiecare povârniş care putea să se agaţe de lamă și să sângereze. Cunoştea umbrele din fiecare moment al zilei, locurile unde s-ar putea găsi apă după ploaie, unde s-ar putea ascunde tâlhari.

Spre unul dintre aceste locuri Elemak îşi conducea acum fraţii. De câtva timp nu mai urmaseră drumul propriu-zis, dar îl avuseseră mereu în raza vizuală. Acum îl lăsaseră în spate şi în curând terenul deveni destul de accidentat ca să fie nevoiţi să se oprească şi să descalece.

— De ce ne oprim aici? întrebă Mebbekew.

— Flotoarele funcţionează, zise Issib. Suntem atât de aproape, încât mă pot mişca şi fără afurisitul ăla de scaun.

Elemak îi aruncă o privire fratelui său infirm şi clătină din cap.

— Nu ne putem baza pe asta. Dăm jos și scaunul pentru că va trebui să-l foloseşti.

De obicei Issib era ascultător, dar nu şi de data asta.

— Foloseşte-l tu dacă ţi se pare atât de confortabil.

— Uită-te la tine, zise Elemak. Flotoarele

funcţionează în cel mai bun caz cu intermitenţe. O să începi să le pierzi şi să cazi, şi nu ne putem permite aşa ceva. Foloseşte scaunul.

— O să fie mai bine pe măsură ce ne apropiem.

— Nu ne apropiem.

— Atunci ce facem? întrebă Mebbekew.

— Coborâm în defileul ăsta unde câmpul magnetic din Basilica cu siguranţă *nu* ajunge, şi acolo vom aştepta până la căderea nopţii.

— Şi după aia? întrucât se pare că tu eşti şeful aici, m-am gândit să întreb.

Elemak se confruntase cu astfel de situaţii de multe ori până atunci, din partea tovarăşilor de drum, câteodată chiar şi a oamenilor angajaţi. Ştia cum să le facă faţă – supunerea brutală, imediat şi public, astfel încât să fie limpede în minţile celorlalţi cine conduce. Aşa că, în loc să-i răspundă lui Mebbekew, îl apucă de braţe – braţe subţiri, ca de femeie, doar era *actor,* pentru numele Sufletului Suprem! – şi îl izbi cu spatele de un perete de stâncă. Mişcarea bruscă sperie una dintre cămile, care lovi din picioare, scuipă, răgi în semn de protest. Pentru o clipă, Elemak se temu că va fi nevoit să calmeze animalul – dar nu, Nafai îl liniştea deja. Băiatul chiar era util şi la altceva în afară de a-l linguşi pe Tata. Nu ca Mebbekew, care nu era constant decât în instabilitatea lui. Elemak nu-şi putea da seama cum de Gaballufix se încrezuse în el. Cu siguranţă Gabya îşi închipuia că Mebbekew va lăsa să-i scape ceva. Chiar dacă

nu-i zisese Tatei direct despre complot, categoric spusese *cuiva* – altfel de unde să fi ştiut Tata?

În ochii lui Meb se citea o panică pură şi durere – capul i se lovise puternic de piatră. Cu atât mai bine, se gândi Elemak. Meditează puţin la durere. Apoi gândeşte-te bine înainte de a-mi pune la îndoială autoritatea în timpul drumului.

— Eu *sunt* şeful aici, şopti Elemak.

Meb dădu din cap.

— Şi eu spun ca vom aştepta pana se întuneca.

— Glumeam, scânci Meb. De ce trebuie să fii atât de *serios* în toate privinţele?

Elemak aproape că îl lovi din nou. Serios? Nu-ţi dai seama că acolo, în Basilica, cel mai puternic şi mai periculos om din oraş este aproape sigur convins că noi l-am trădat şi l-am avertizat pe Tata să fugă? Pentru Mebbekew, Basilica era un oraş al plăcerilor şi aventurilor. Ei, bine, dincolo de ziduri s-ar putea să existe aventură, dar niciun strop de plăcere.

Dar Elemak nu îl lovi pe Meb, pentru că asta ar fi însemnat un exces şi ar fi generat resentimente în loc de respect în ochii celorlalţi. Elemak ştia cum să conducă oamenii şi ştia cum să-şi controleze propriile sentimente ca să nu le lase să se amestece în judecata sa. Slăbi strânsoarea asupra lui Mebbekew şi îi întoarse spatele, arătându-şi astfel încrederea absolută în poziţia lui de conducător şi dispreţul pentru Mebbekew. Meb nu va îndrăzni să-l atace, nici chiar de la spate.

— La căderea nopţii ceea ce se va întâmpla va fi destul de simplu. Eu voi intra în oraş, voi discuta cu Gaballufix şi voi aduce Catalogul.

— Ba nu, zise Issib. Tata a spus că trebuie să mergem toţi.

O altă insubordonare – dar nu una serioasă, şi era vorba de Issib, infirmul, aşa că nici nu se punea problema unei demonstraţii de forţă.

— Am venit toţi. Dar eu *îl cunosc* pe Gaballufix. E fratele meu vitreg – la fel de frate ca oricare dintre voi. Am cele mai mari şanse să-l conving să ne dea Catalogul.

— Vrei să spui că am făcut atâta drum ca să mă laşi să stau aici, în sicriul ăsta al meu de metal, şi să nu mă apropii mai mult de oraş?

— Mai bine scaunul decât un sicriu adevărat, zise Elemak. Dacă tu crezi că va fi distractiv să intri în oraş, eu îţi spun că eşti un prost. Gaballufix e periculos.

— Chiar este, aprobă Nafai. Elya are dreptate. Dacă intrăm toţi, un eşec ar putea să însemne să fim ucişi cu toţii sau luaţi prizonieri. Dacă se duce numai unul, dacă el dă greş, noi, ceilalţi, tot am fi în stare să realizăm ceva.

— Dacă eu nu reuşesc, întoarceţi-vă la Tata, spuse Elemak.

— Sigur, replică Meb. Sunt convins că am memorat cu toţii drumul.

— Nu poţi pleca tu, zise Issib. Dintre toţi, tu eşti singurul care ne poate conduce acasă.

— Mă duc eu, spuse Nafai.

— Corect, râse Elemak. *Tu,* cel care semeni cel mai mult cu Doamna Rasa. Nu cred că ai înțeles ideea, Nyef. Dacă se uită o singură dată la tine Gaballufix își va aminti de singura umilință pe care nu a reușit niciodată s-o răzbune: Doamna Rasa refuzându-i contractul după ce i-a născut două fiice și în mai puțin de o săptămână încheind un nou contract cu Tata – contract pe care până azi nu l-a întrerupt. Intră singur în casa lui Gaballufix, fără să știe nimeni din oraș că ești acolo, și viața ta s-a terminat, Nyef.

— Atunci eu, propuse Mebbekew.

— Tu doar te-ai îmbăta sau ți-ai găsi vreo femeie, și apoi te-ai întoarce și ai minți că ai vorbit cu Gaballufix și el a refuzat.

Mebbekew păru să cocheteze cu ideea de a se supăra, apoi se gândi mai bine.

— Posibil. Dar e un plan mai bun decât ce am auzit până acum.

— Ce spui de al meu? întrebă Issib. Mă duc eu să întreb. Ce-o să-i facă Gaballufix unui infirm?

Elemak scutură din cap.

— Să te rupă în două cu mâinile goale, dacă așa are chef.

— Și tu *ești prieten* cu el? se miră Mebbekew.

— Frate. Suntem frați. Nu ne alegem frații, să știi. Ne descurcăm doar cu ceea ce primim.

— Nu i-ar face rău unui infirm, insistă Issib. S-ar face de rușine în fața propriilor oameni.

Elemak ştia că Issib avea dreptate. Infirmul ar fi putut fi singurul care să intre să discute cu Gaballufix şi să iasă de acolo în viaţă. Problema era că Elemak *nu putea* să-l lase pe Issib sau pe Nafai să vorbească cu acel om. Gaballufix ar putea spune ceva care să-l compromită. Nu, trebuia să se ducă el însuşi, să poată sta de vorbă cu Gabya între patru ochi, poate să mai calmeze lucrurile, să-l convingă pe fratele său că nu el îl avertizase pe Tata despre planul de a-l asasina pe Roptat în circumstanţe care l-ar fi implicat şi l-ar fi discreditat pe Wetchik. Dacă ar afla, Meb, Issya şi Nyef nu ar înţelege că în perspectivă era cel mai bun plan pentru Tata. Dacă nu îl neutralizau astfel pe Tata, în cele din urmă Tata ar fi murit în circumstanţe misterioase.

— Uite cum facem, zise Elemak. Dacă nu cădem de acord, să decidă Sufletul Suprem cine să meargă. O tradiţie veche şi onorabilă – să tragem la sorţi. Se aplecă şi culese un pumn de pietre de pe jos: trei deschise la culoare, una închisă.

Dar în timp ce vorbea se asigură că o a patra piatră de culoare deschisă era ascunsă intre două degete.

— Cel cu piatra închisă la culoare se duce în oraş.

— Bine, aprobă Meb, şi ceilalţi dădură din cap.

— Ţin eu pietrele, zise Nafai.

— Nu ţine nimeni pietrele, băiete, replică Elemak. Sunt prea multe şanse să fim traşi pe

sfoară, nu-i aşa?

Elemak se întinse spre o nişă în piatră, invizibilă din locul în care stăteau. Amestecă ostentativ cele patru pietre.

— După ce le amestec eu, le poţi amesteca şi tu, Nafai, zise. Aşa o să ne asigurăm că nimeni nu ştie unde se află fiecare piatră.

Nafai păşi imediat înainte, se întinse spre nişă şi amestecă pietrele. Patru, desigur – Elemak știa că el va pipăi patru pietre şi va fi satisfăcut. Ceea ce nu știa era că piatra întunecată se găsea acum între degetele lui Elemak, iar cele patru pietre din nişă erau toate deschise la culoare.

— Dacă tot eşti cu mâna acolo, Nyef, dă-i drumul şi alege o piatră.

Nafai, fraierul, scoase o piatră deschisă şi se încruntă la ea. La ce se aşteptase? Juca un joc de bărbaţi. Niciunul dintre aceşti băieţi nu părea să-şi dea seama că un om cu responsabilităţile lui Elemak nu ar fi rezistat niciodată pe drumuri dacă nu ar fi ştiut cum să se asigure că sorţii ieşeau întotdeauna aşa cum voia el.

— Acum eu, zise Issib.

— Nu, îl opri Elemak. E rândul meu.

O altă regulă a jocului – Elemak trebuia să tragă printre primii, altfel cineva ar putea deveni suspicios, ar verifica pietrele şi ar vedea că acolo nu era niciuna închisă la culoare. Se întinse, se prefăcu că răscoleşte pietrele, apoi o scoase bineînţeles pe cea întunecată – dar şi cu cea

deschisă suplimentară ascunsă intre degete. Când verificară găsiră doar două pietre rămase în nişă.

— Ai recunoscut-o după pipăit, zise Mebbekew.

— Nu fi cârcotaş. Dacă totul merge bine, poate vom intra cu toţii în oraş. Totul depinde de reacţia lui Gaballufix, nu? Iar el e fratele meu – dacă îl poate convinge cineva, eu sunt acela.

— Eu intru în oraş indiferent ce s-ar întâmpla, zise Issib. O să aştept până te întorci, dar nu plec de aici fără să intru.

— Issya, nu pot să-ţi promit că o să te las dincolo de zidurile oraşului. Dar asta *pot* să-ţi promit înainte de a pleca: o să te apropii suficient cât să-ţi poţi utiliza flotoarele. Bine?

Issib aprobă acru.

— Însă vreau cuvântul vostru că nimeni nu părăseşte locul ăsta până nu mă întorc.

— Ce facem dacă Gaballufix te omoară? întrebă Meb.

— N-o să mă omoare.

— Ce facem, insistă Meb, dacă nu te întorci?

— Dacă nu mă întorc până în zori, spuse Elemak, înseamnă că sunt fie mort, fie prizonier. Atunci, dragii mei fraţiori, n-o să mai fiu eu şeful şi deci nu prea o să-mi mai pese ce faceţi. Duceţi-vă acasă, întoarceţi-vă la Tata, intraţi în oraş şi trăgeţi-v-o, lăsaţi-vă ucişi sau ascundeţi-vă, pentru mine n-o să mai aibă nicio importanţă. Dar nu vă faceţi griji – o să mă întorc.

Asta le dădu mult de gândit în timp ce el îi

conducea prin defileu într-o zonă ferită unde era puţin probabil să-i găsească cineva.

— Uite, zise Elemak. De aici puteţi privi zidurile oraşului. Se vede Poarta de Sus.

— Poarta asta o s-o foloseşti? întrebă Nafai.

— La intrare, da. La ieşire, o să folosesc poarta la care reuşesc să ajung.

Spunând asta îi părăsi, păşind brav, dorindu-şi să simtă măcar jumătate din curajul pe care îl etalase în faţa lor.

Să intre în oraş prin Poarta de Sus nu era atât de dificil cum ar fi fost pe la Poarta Pieţei – la urma urmelor aici nu exista o Piaţă a Aurului de protejat. Totuşi Elemak trebui să permită să i se scaneze degetul mare pentru a-şi dovedi cetăţenia, şi astfel computerul oraşului află de intrarea lui. Elemak nu se îndoia că, deşi casa lui Gabya nu era conectată direct la computer – ceea ce ar fi fost, desigur, ilegal – cu siguranţă avea informatori în guvern, iar dacă pe Gabya îl interesa intrarea lui Elemak în Basilica ar fi obţinut informaţia în câteva secunde.

De fapt Elemak era oarecum uşurat că nu fusese reţinut de paznicul porţii; însemna că Gaballufix nu pusese numele lui pe lista celor care trebuiau arestaţi imediat. Sau că Gabya nu avea încă atâta putere în oraş cum se lăudase în faţa prietenilor şi sprijinitorilor. Poate că încă nu putea să dea ordine paznicilor de la porţi să-i aresteze duşmanii

personali.

Oare sunt eu duşmanul lui? se gândi Elemak. Fratele, da. Prietenul, nu. Un aliat convenabil pentru un timp, da. Amândoi am văzut oportunitatea de a obţine beneficii de pe urma unei relaţii strânse. Dar acum el mă priveşte ca pe o veche afacere care a mers prost, ca pe un prieten posibil util, sau ca pe un trădător care trebuie pedepsit?

Elemak intenţiona să se ducă direct la Gaballufix acasă, dar odată intrat în oraş nu se putu hotărî s-o facă. Merse de la Coşul de Sus pe Strada Bibliotecii, apoi o luă pe Templului şi Aripii. Fie Strada Templului, fie a Aripii l-ar fi condus aproape de casa lui Gabya, dar deja Elemak era din ce în ce mai alarmat din cauza soldaţilor pe lângă care trecea sau care treceau pe lângă el. În primul rând, erau mai mulţi decât înainte ca Tata să-i ducă în deşert, şi cu toate că evita cu grijă să se uite direct la ei, începu să se simtă din ce în ce mai inconfortabil. În final, când zări un grup de vreo zece dând colţul pe Strada Aripii, se adăposti într-o uşa şi îşi permise să se uite atent la ei.

Imediat îşi dădu seama ce nu era în regulă. Erau toţi identici – feţele, hainele, armamentul, totul. „Imposibil”, şopti. Nu puteau exista atâţia oameni identici pe lume în acelaşi timp. Vechile basme despre donare îi trecură rapid prin minte – vrăjitoare şi vraci ce încercau să conducă lumea creând copii genetic identice ale lor, care inevitabil

(cel puţin în poveşti) se întorceau împotriva creatorilor lor şi îi ucideau. Dar aici era lumea reală, şi aceştia erau soldaţii lui Gabya; el nu ştia mai multe despre donare decât ştia despre zbor, iar dacă el *ar fi putut* face clone, cu siguranţă ar fi ales un model mai bun decât aceşti huligani banali şi cu expresii stupide care patrulau cu zecile pe străzi.

— Nu-i decât un fals, spuse o femeie.

Nimeni nu stătea alături de Elemak în cadrul uşii. Abia când păşi în stradă văzu cine vorbise, o sălbatică murdară, fără vârstă, acoperită doar de funingine şi praf. Elemak nu era dintre aceia care vedeau în sălbatice un obiect al dorinţei, deşi unii dintre prietenii lui se foloseau ocazional de ele ca de nişte recipiente pentru a-şi satisface poftele animalice. El ar fi ignorat-o, numai că ea părea să fi răspuns comentariului său şoptit, şi în plus cu cine putea să stea de vorbă mai în siguranţă decât cu o anonimă femeie sfântă din deşert?

— Cum fac? întrebă. Adică, să arate toţi la fel.

— Se spune că e o veche tehnică pentru costumele de teatru, la modă acum o mie de ani.

Nu vorbea ca o femeie din deşert.

— Cum funcţionează?

— E o plasă fină, purtată ca o pelerină. În talie au un buton de comandă care o porneşte şi o opreşte. Se ajustează automat la lumina mediului înconjurător – devine strălucitoare sub razele soarelui, mai ştearsă la umbră sau la lumina lunii.

Un dispozitiv foarte inteligent.

Vocea ei suna din ce în ce mai rafinat pe măsură ce vorbea.

— Cine eşti? întrebă el.

Ea îl privi drept în faţă.

— Sunt Sufletul Suprem, zise. Tu cine eşti, Elemak? Eşti prietenul sau duşmanul meu?

Pentru o clipă, Elemak înlemni de spaimă. Îşi făcuse atâtea probleme din cauza lui Gaballufix, se temuse că un soldat ar putea să-l recunoască şi să-l strige pe nume, să-l răpească sau chiar să-l ucidă pe loc, încât faptul că acum fusese recunoscut de o femeie nebună pe stradă îl năucise complet. Cum să te ascunzi când chiar şi cerşetorii de pe străzi îţi ştiu numele? Abia când *ea* se mişcă, introducându-şi un deget în ombilic şi răsucindu-l ca şi cum ar fi amestecat acolo o fiertură scârboasă, dezgustul lui depăşi frica şi îl împinse în stradă, fugind orbeşte cât mai departe de ea.

Cu asta planul său de a se deplasa pe străzi firesc, neobservat, se nărui. Avu totuşi destulă prezenţă de spirit să nu meargă direct la casa lui Gabya, nu în starea în care se afla. Unde s-ar fi putut duce? Obişnuinţa l-ar fi condus la casa mamei lui – bătrâna Hosni deţinea o casă frumoasă şi veche în Izvoare, lângă Poarta din Spate, de unde ea se amesteca în politică, ridica şi distrugea reputaţiile tinerilor şi tinerelor din guvern. Dar dorinţa triumfă asupra obişnuinţei, şi

în loc să se refugieze lângă mama lui se pomeni la poarta casei Rasei.

Bineînţeles, învăţase aici când era mic, chiar înainte ca Tata să se căsătorească prima dată cu ea; de fapt pentru că mama lui îl dusese la Rasa, tatăl lui şi învăţătoarea lui se întâlniseră pentru prima dată. Fusese oarecum jenant ca elevii ceilalţi să bârfească despre relaţia dintre profesoara lor şi tatăl lui Elya, şi din acel moment nu se mai simţise pe deplin confortabil acolo până când la treisprezece ani părăsise mulţumit şcoala. Însă acum venea la Rasa nu ca elev, ci ca pretendent – unul foarte bine primit.

O clipă, ezitând în uşă, Elemak îşi dădu seama că făcea exact ceea ce le interzisese fraţilor săi mai mici – se ocupa de treburi personale când ar fi trebuit să facă ceea ce îi ceruse Tata. Dar orice remuşcări ar fi simţit, le înlătură imediat. Curtea pe care i-o făcea lui Eiadh însemna mai mult decât încheierea unei căsătorii avantajoase. Undeva în cursul ultimelor luni se îndrăgostise de ea; o dorea mai mult decât crezuse vreodată că va putea dori o femeie. Glasul ei era ca o muzică, trupul o sculptură infinit variabilă care îl uluia la fiecare mişcare. Dar pe măsură ce dragostea lui pentru ea creştea, se temea tot mai mult că iubirea lui Eiadh pentru el nu sporea în aceeaşi măsură. Din câte ştia, ea îl dorea numai pentru că era moştenitorul marelui Wetchik, care i-ar putea oferi o avere şi un prestigiu uriaşe. Iar dacă asta era tot ce vedea ea

în el, tot ce simţea pentru el, atunci evenimentele recente ar face-o să se întoarcă împotriva lui. Ea ar putea să nu mai aibă niciun avantaj dacă s-ar căsători *acum* cu moştenitorul lui Wetchik, toate afacerile lui fiind închise şi lichidate. Oare cum îi va răspunde acum?

Trase de şnur; clopoţelul sună. Era o sonerie de modă veche, mai mult ca un gong profund decât clinchetul muzical care era acum la modă. Spre surprinderea lui, uşa o deschise însăşi Rasa.

— Vine un bărbat la uşa mea, zise ea. Un tânăr puternic, cu praful şi sudoarea deşertului pe faţă. Ce să înţeleg de la tine? îmi aduci veşti de la soţul meu? îmi aduci alte ameninţări din partea lui Gaballufix? Ai venit să o răpeşti pe nepoata mea Eiadh? Sau ai venit cu teama în inimă, înapoi la şcoala copilăriei tale, sperând să primeşti o baie şi o masă şi nişte ziduri solide în spatele cărora să fii în siguranţă?

Spuse toate astea cu asemenea umor că teama lui Elemak se risipi. Se simţea bine când Rasa i se adresa aproape ca unui egal şi cu afecţiune sinceră.

— Tata e bine, răspunse el. Nu l-am întâlnit pe Gabya de când m-am întors în oraş. Sper să o văd pe Eiadh, dar nu am planuri de răpire deocamdată; cât despre baie şi masă, aş accepta recunoscător ospitalitatea ta, dar niciodată nu aş cere-o.

— Sunt convinsă. Ai da năvală şi te-ai aştepta ca

Eiadh să se bucure de îmbrăţişarea ta când miroşi ca o cămilă şi împrăştii nisip la fiecare pas. Intră, Elemak.

Pe când se desfăta în baie simţi iarăşi o urmă de vinovăţie, gândindu-se că fraţii lui îl aşteptau printre pietre în arşiţa zilei – însă să facă baie şi să fie curat când se va întâlni cu Gaballufix era planul cel mai raţional. Ar arăta mult mai puţin disperat şi ar transmite un mesaj clar că are prieteni în oraş – o poziţie mult mai bună pentru negociere. Doar dacă Gaballufix nu ar vedea în asta încă o dovadă că Elemak jucase la două capete. Nu contează, nu contează. Hainele lui, proaspăt spălate şi aerisite, îl aşteptau întinse pe uscător, iar el le luă recunoscător după ce ieşi din baie, lăsând uscătorul să-l usuce şi pe el în timp ce se îmbrăca. Ignoră uleiurile de păr – păstrarea părului curat era una din căile prin care adepţii partidului pro-Potokgavan se identificau între ei, refuzând să semene în vreun fel cu Capetele Ude.

Eiadh îl întâlni chiar în salonul Rasei. Părea timidă, dar el consideră asta un semn bun – cel puţin nu se arăta arogantă sau supărată. Însă putea să îndrăznească să-şi asume libertăţile pe care şi le permisese la ultima întâlnire? Sau acum ar fi fost o dovadă de îngâmfare, având în vedere schimbarea circumstanţelor? Păşi spre ea, dar în loc să se aşeze alături se lăsă într-un genunchi în faţa ei şi îi luă mâna. Ea îi dădu voie, apoi întinse cealaltă mână şi îi atinse obrazul.

— Acum suntem doi străini? întrebă ea. Nu vrei să stai lângă mine?

Îi înţelesese ezitarea, iar aceasta era reasigurarea de care avea nevoie. Se aşeză imediat lângă ea, o sărută, îi cuprinse talia şi o simţi respirând pasional, dornică să i se ofere. La început îşi vorbiră puţin, cel puţin în cuvinte; prin mişcări ea îi spuse ca sentimentele ei pentru el nu slăbiseră.

— Credeam că ai plecat pentru totdeauna, şopti ea după o tăcere lungă.

— Nu de lângă tine. Dar nu ştiu ce îmi rezervă viitorul. Agitaţia din oraş, exilul Tatei...

— Se spune că fratele tău complota să-l asasineze pe tatăl tău...

— Niciodată.

— Şi alţii spun că tatăl tău complota să-ţi ucidă fratele...

— Ce nonsens. E comic. Amândoi sunt oameni încăpăţânaţi, atâta tot.

— Nu *tot*, zise Eiadh. Tatăl tău nu a venit niciodată aici însoţit de soldaţi, ameninţând că poate intra oricând vrea, aşa cum a făcut Gaballufix.

— A venit *aici*! rosti Elemak furios. Pentru ce?

— A fost cândva soţul mătuşii Rasa, aminteşte-ţi, au două fiice...

— Da, cred că le-am cunoscut.

— Bineînţeles, zise ea râzând. Sunt nepoatele tale, ştiu. Şi surorile lui Nyef şi Issya – nu-i aşa că

legăturile de familie sunt complicate? Dar ce am vrut să spun a fost că vizita lui Gaballufix nu a fost chiar atât de ciudată, cât *modul* în care a venit, cu soldaţii ăia în costumele lor oribile în care arată toţi atât de inuman.

— Am auzit că e holografie.

— Un dispozitiv foarte vechi pentru teatru. Acum că l-am văzut, mă bucur că actorii noştri folosesc machiaj sau cel mult măşti. Holografia e tulburătoare. Nefirească.

Îşi strecură mâinile pe sub cămaşa lui, mângâindu-i pielea. Îl gâdila. Se înfioră.

— Vezi? zise ea. Cum poate o hologramă să te facă să simţi asta? Cum poate cineva suporta să fie atât de *nenatural*?

— Îmi imaginez că sunt încă destul de reali pe sub hologramă. Şi se pot strâmba la tine fără ca tu să ştii.

Ea râse.

— Totuşi, imaginează-ţi cum ar fi să fii actor şi să ai aşa ceva. Cum ţi-ar putea recunoaşte cineva expresiile feţei?

— Poate că le foloseau numai pentru rolurile fără cuvinte – aşa acelaşi actor putea juca zeci de roluri schimbând instantaneu costumele.

Ochii lui Eiadh se măriră.

— Nu ştiam că te pricepi aşa de bine la teatru.

— Am făcut cândva curte unei actriţe, spuse Elemak. O spusese intenţionat, ştiind că pe majoritatea femeilor le irita să audă despre vechile

iubiri. Pe atunci o consideram frumoasă. Înţelegi, nu te văzusem niciodată *pe tine.* Acum mă întreb dacă nu era cumva o hologramă.

Ea îl sărută drept mulţumire pentru compliment.

Apoi uşa se deschise şi intră Rasa. Le acordase cele cincisprezece minute corecte din punct de vedere social – poate ceva mai mult.

— Ce drăguţ din partea ta să ne vizitezi, Elemak. Mulţumesc, Eiadh, că ai stat de vorbă cu oaspetele nostru cât timp am fost eu reţinută.

Acest obicei al curtezanilor de a se preface că ar fi venit să discute cu stăpâna casei, în timp ce tânăra vizată o ajuta doar pe gazdă să îl întreţină pe musafir era un pretext delicat pentru a face curte cuiva.

— Sunt extrem de recunoscător pentru ospitalitatea voastră, zise Elemak. Ai salvat un călător obosit, doamnă Rasa; nu ştiam cât de aproape de moarte am fost până când bunătatea ta m-a adus la viaţă.

Rasa se întoarse către Eiadh.

— E într-adevăr priceput la asta, nu-i aşa?

Eiadh surâse dulce.

— Doamnă Rasa, spuse Elemak, nu ştiu ce îmi rezervă viitorul. Trebuie să mă întâlnesc astăzi cu Gaballufix, şi nu ştiu ce se va întâmpla.

— Atunci *nu* te întâlni cu el, zise Rasa, chipul ei devenind serios. Mi se pare că acum este foarte periculos. Roptat e convins că a existat un complot

pentru a-l ucide la întâlnirea aceea din seră, în ziua în care a plecat Wetchik. Dacă Wetchik ar fi fost acolo, așa cum fusese înțelegerea, Roptat ar fi căzut în capcană. Eu îl cred – sunt convinsă că Gaballufix are crima în sânge.

Elemak *ştia* că aşa era, dar nu ştia ce ar fi ieşit dacă i-ar fi confirmat suspiciunile Rasei. În primul rând, Rasa şi Eiadh s-ar fi întrebat cum de ştia Elemak despre un asemenea complot, iar dacă ştia de ce nu îl avertizase el însuşi pe Roptat. Femeile nu înţeleg că uneori pentru a evita miile de victime ale unui război sângeros e mai bine şi mai paşnic să previi conflictul prin moartea unui singur om la momentul potrivit. O strategie bună poate fi atât de uşor considerată în mod greşit drept crimă de oamenii simpli.

— Poate, replică Elemak. Oare chiar ştie cineva ce este în inima altcuiva?

— Eu cunosc inima cuiva, spuse Eiadh. Şi a mea nu are secrete faţă de el.

— Dacă nu te referi la Elemak, atunci bietul de el ar putea începe să se gândească la o crimă pasională.

— Bineînţeles că vorbesc despre Elya, zise Eiadh luându-i mâna şi ţinându-i-o în poală.

— Doamnă Rasa, nu mă duc fără rost la Gaballufix. Tata m-a trimis. Are nevoie de ceva ce numai Gaballufix poate să-i dea.

— Există ceva ce ne trebuie *tuturor* și numai Gaballufix ne poate da, zise Rasa, şi anume *pacea.*

I-ai putea pomeni despre asta când îl vezi.

— O să încerc, spuse Elemak, deşi amândoi ştiau că nu o va face.

— Ce vrea Wetchik? Mi-a trimis vreun mesaj?

— Nu cred că se aştepta să te întâlnesc. O viziune din partea Sufletului Suprem m-a adus aici. De fapt, am venit toţi patru.

— Chiar şi Issib! Aici!

— Nu. I-am lăsat în afara oraşului, într-un loc sigur. Nimeni în afară de voi două nu ştie că sunt aici, dacă mă descurc. Cu puţin noroc, voi lua Catalogul şi voi părăsi oraşul înainte de căderea nopţii, şi după aceea habar n-am când ne vom mai întoarce.

— Catalogul, şopti Rasa. Atunci nu se va mai întoarce niciodată.

Elemak fu tulburat auzind-o spunând aşa ceva.

— De ce? Ce este Catalogul?

— Nimic, răspunse ea. Adică, nu ştiu. Numai că… hai să spunem că dacă Palwashantu îşi dau seama că a dispărut…

— Cum poate fi atât de important? Eu n-am auzit niciodată de el înainte ca Tata să mă trimită să-l iau.

— Nu, nu se prea vorbeşte despre Catalog. Presupun că nu a mai fost nevoie de el. Sau poate că Sufletul Suprem nu vrea să fie cunoscut.

— De ce? Există o mulţime de cataloage – cu zecile în fiecare bibliotecă din lume, câteva sute numai în Basilica. De ce acesta este *Catalogul*?

— Nu sunt sigură, recunoscu Rasa. Chiar nu sunt. Ştiu doar că e singurul artefact păstrat din ritualurile bărbaţilor care este menţionat şi în tradiţiile femeilor.

— Ritualuri? Cum e folosit?

— Nu ştiu. *Nu a fost* niciodată folosit, din câte ştiu eu. Nu l-am văzut niciodată, nici măcar nu ştiu cum arată.

— O, *asta* chiar e o veste bună, făcu Elemak. Am presupus că arată ca toate celelalte cataloage, iar acum tu îmi spui că Gaballufix ar putea să-mi dea orice şi să numească acel obiect Catalogul, iar eu n-o să ştiu niciodată dacă m-a înşelat.

Rasa zâmbi.

— Elemak, trebuie să înţelegi. Dacă nu vrea să piardă conducerea clanului Palwashantu, n-o să-ţi dea *niciodată* Catalogul.

Elemak era îngrijorat, dar nu demoralizat. Ea credea sincer în ceea ce spunea, însă asta nu însemna şi că avea dreptate. Nimeni nu ştia cu adevărat ce va face Gaballufix, iar dacă el ar crede că poate obţine vreun avantaj, ar vinde orice. Chiar şi pe mama lor, dacă Gabya s-ar gândi vreodată că bătrâna Hosni ar putea avea o oarecare valoare. Nu, Catalogul putea fi obţinut dacă preţul oferit era cel corect. Şi cu cât îşi dădea mai mult seama cât de important era acest misterios artefact, cu atât îl voia mai mult, nu numai pentru a-i face plăcere Tatei, nu numai ca parte a jocului pe care îl juca pentru a poseda

viitorul, ci din dorința de a avea Catalogul în sine. Dacă cel care îl avea primea o asemenea putere, de ce să nu fie al lui?

— Elemak, zise Rasa, dacă obţii totuşi Catalogul, trebuie să înțelegi că Gaballufix nu te va lăsa să-l păstrezi. Va face cumva să-l recapete. Atunci o să fii în mare pericol. Ceea ce vreau să-ţi spun este că dacă tu sau vreunul dintre fraţii tăi va fi nevoit să se refugieze din faţa lui Gabya, atunci să nu aibă încredere în niciun bărbat. Mă înțelegi? În niciun *bărbat.*

Elemak nu ştia ce să-i răspundă. El era bărbat; cum se aştepta ea să reacţioneze la un asemenea sfat?

— Sunt puţine femei în oraşul ăsta, continuă Rasa, care nu s-ar bucura să-l vadă pe Gabya lipsit de puterea şi prestigiul lui. Bucuroase l-ar ajuta pe cel care a luat Catalogul să scape din mâna lui Gaballufix – chiar dacă a obţinut Catalogul prin mijloace care în mod obişnuit ar fi considerate…

— Crime, zise Elemak.

— Urăsc gândul ăsta. Dar Tatăl tău are cu siguranţă dreptate că ar fi o lovitură puternică pentru Gaballufix dacă ar pierde Catalogul.

— De fapt nu a fost chiar ideea Tatei. Spune că i-a venit într-un vis. De la Sufletul Suprem.

— Atunci s-ar putea să se întâmple aşa, zise ea. S-ar putea. Posibil… cine ştie dacă Sufletul Suprem mai are încă suficientă influenţă asupra

lui Gaballufix încât să-l… prosteasca temporar?
— Destul de prost încât să mi-l dea mie?
— Şi destul de prost ca să nu te găsească şi să te doboare după ce l-ai luat.
Elemak simţi mâna lui Eiadh într-a lui, trupul ei tremurând lângă el. Am venit aici pentru adăpost, şi din dorinţă pentru tine, Eiadh, dar în realitate aveam nevoie de ajutorul Rasei. Imaginează-ţi să fi intrat în casa lui Gabya fără să-mi dau seama cât de important este de fapt Catalogul!
— Doamnă Rasa, cum aş putea să-ţi mulţumesc pentru tot ce ai făcut pentru mine?
— Mă tem că te-am încurajat să-ţi rişti viaţa într-o misiune imposibilă. Detest să mă gândesc că Gaballufix chiar ţi-ar face vreun rău, dar miza jocului este foarte mare. Premiul este viitorul Basilicăi, dar mi-e teamă că acest premiu ar putea face atât de mult rău oraşului încât jocul să nu merite.
— Orice s-ar întâmpla, zise Elemak, poţi fi sigură că mă voi întoarce după Eiadh, dacă voi putea şi dacă ea mă va vrea.
— Chiar dacă vei fi un paria şi un criminal? Te-ai aştepta ca ea să te urmeze chiar şi atunci?
— Mai ales atunci! strigă Eiadh. Nu-l iubesc pe Elya pentru banii lui sau pentru statutul lui în oraş, îl iubesc pentru el însuşi.
— Draga mea, zise Rasa, nu l-ai *cunoscut* niciodată fără bani şi statut. De unde ştii cum ar fi dacă nu le-ar mai avea?

Era crud din partea ei să spună aşa ceva; lui Elemak nu-i venea să creadă nici măcar că ea avusese un astfel de gând, dar să-l mai şi rostească.

— Dacă Eiadh ar fi genul de femeie a cărei inimă şi-ar urma lăcomia, doamnă Rasa, atunci nu ar fi una pe care s-o pot eu iubi, sau măcar în care să pot avea încredere. Dar eu o iubesc, şi nicio altă femeie nu merită mai mult încrederea mea.

Rasa îi zâmbi.

— O, Eiadh, pretendentul tău are o imagine atât de frumoasă despre tine. Încearcă să fii vrednică de ea.

— După cum vorbeşte mătuşa Rasa, ai crede că încearcă să te convingă să *nu* mă mai iubești, zise Eiadh. Poate că e puţin geloasă că un bărbat atât de bun mă curtează.

— Uiţi că deja l-am avut pe tată. Ce să-mi mai doresc de la fiu?

Fu un moment tensionat; se spuseseră lucruri care nu trebuiau – nu *puteau fi* – rostite într-o conversaţie politicoasă. Decât sub formă de glumă.

În cele din urmă, Rasa izbucni în râs. În cele din urmă i se alăturară cu bucurie, uşuraţi.

— Sufletul Suprem fie cu tine, spuse Rasa.

— Să te întorci repede după mine, zise Eiadh.

Se lipi de el atât de strâns, încât putea simţi fiecare părticică a trupului ei atingându-i, ca şi cum s-ar fi imprimat în carnea lui. Sau poate

luând amprenta corpului lui pe sine. El o îmbrăţişă la rândul lui; ea nu trebuia să aibă vreo îndoială asupra dorinţei sau a iubirii lui.

Era după-amiază când Elemak ajunse acasă la Gaballufix. Din obişnuinţă, fu pe punctul să se strecoare pe aleea către intrarea laterală privată. Apoi îşi dădu seama că relaţia lui cu Gaballufix se schimbase într-un mod imprevizibil. Dacă Gaballufix îl considera pe el un trădător, o sosire în secret, complet neobservată, i-ar oferi lui Gabya oportunitatea perfectă de a se descotorosi de el fără să ştie nimeni. În plus, să intre pe uşa din spate ar fi însemnat că Elemak avea o poziţie inferioară celei a lui Gaballufix. Se săturase de asta. Va veni prin faţă, vizibil, pe intrarea principală, ca un bărbat important al oraşului, un oaspete onorat – şi cu mulţi martori.

Spre mulţumirea lui, servitorii lui Gaballufix fură politicoşi, invitându-l aproape imediat înăuntru, şi aşteptă doar foarte puţin înainte de a fi poftit în biblioteca unde se întâlnea aproape întotdeauna cu Gaballufix. Nimic nu părea schimbat – Gabya se ridică de pe scaunul său şi-l întâmpină pe Elemak cu o îmbrăţişare. Vorbiră ca nişte fraţi, povestind timp de câteva minute despre oameni pe care îi cunoşteau amândoi din cercul de prieteni şi adepţi ai lui Gaballufix. Singura urmă de tensiune dintre ei era modul în care Gabya se referea la „plecarea grăbită în miez de noapte” a lui Elemak.

— Nu a fost ideea mea, spuse Elemak. Nu ştiu care dintre oamenii tăi a vorbit, dar Tata ne-a trezit cu câteva ore înainte de ivirea zorilor, şi am fost în deşert înainte ca întâlnirea să fi avut loc.

— Nu-mi place să fiu luat prin surprindere. Dar ştiu că uneori unele lucruri ne scapă de sub control.

Gabya se dovedea înţelegător. Cuprins de uşurare, Elemak se instală mai comod în fotoliu.

— Îţi dai seama cât de îngrijorat am fost. Nu puteam pur şi simplu să mă furişez şi să te avertizez despre ce se întâmpla – Tata a fost mereu cu ochii pe noi, ca să nu mai pomenesc de fraţii mei mai mici.

— Mebbekew?

— Am făcut tot posibilul ca să nu se dea în vileag. N-ar fi trebuit să-l incluzi şi pe el în plan.

— Nu?

— De unde ştii că nu a fost el cel care l-a anunţat pe Tata?

— Nu ştiu asta, zise Gaballufix. Ştiu doar că dragul meu verişor Wetchik a fugit şi fratele meu Elemak odată cu el.

— Cel puţin a părăsit oraşul. N-o să-ţi mai stea în cale.

— Nu?

— Bineînţeles că nu. Ce poate să facă dintr-o vale izolată din deşert?

— Te-a trimis *pe tine* înapoi, observă Gaballufix.

— Cu un obiectiv limitat care nu are nimic de-a

face cu problema căruțelor de război, Potokgavan și Capetele Ude.

— Oricum discuțiile au ajuns dincolo de aceste probleme, spuse Gaballufix. Sau poate ar trebui să spun că au ajuns mult mai *aproape* decât aceste probleme.

Ia zi – care este obiectivul limitat al tatălui tău și cum îl pot eu contracara?

Elemak râse, sperând că Gabya glumea.

— Cel mai bun mod de a i te împotrivi, cred eu, ar fi să-i dai ceea ce vrea – un lucru simplu, de fapt un *nimic* – și apoi noi o să plecăm, iar lupta va rămâne între tine și Roptat, așa cum ți-ai dorit.

— Nu am vrut niciodată să fie între mine și cineva. Sunt un om pașnic. Nu vreau conflicte. Credeam că am conceput un plan prin care conflictele să poată fi evitate, dar în ultimul moment oamenii pe care contam au dat greș.

Încă mai zâmbea, dar Elemak înțelese că lucrurile nu stăteau chiar așa de bine între ei doi cum sperase.

— Spune-mi acum, Elya, ce este acel lucru pe care crezi că l-aș putea face pentru tatăl tău, numai pentru că o cere el?

— Există un Catalog, zise Elemak. Un obiect străvechi care a aparținut familiei de generații.

— Un catalog? De ce aș avea eu un catalog al familiei Wetchik?

— Nu știu. Am presupus că știi la ce se referă. L-a numit pur și simplu „Catalogul”, așa că am

crezut că ştii.

— Am zeci de cataloage. Zeci.

Apoi, brusc, Gaballufix înălţă o sprânceană, ca şi cum tocmai şi-ar fi dat seama de ceva. Însă Elemak îl mai văzuse dând acelaşi spectacol, şi deci ştia că se juca cu el.

— Doar dacă... nu, e absurd, niciodată nu a aparţinut casei Wetchik.

Elemak îşi jucă îndatoritor rolul.

— Despre ce vorbeşti?

— Catalogul *Palwashantu,* desigur, zise Gaballufix. Motivul pentru care s-a format clanul, la începutul începuturilor. Cel mai preţios artefact din toată Basilica.

Desigur, îi putea majora valoarea. Ca orice comerciant dornic să vândă. Să pretindă că ceea ce are de vânzare este cel mai valoros lucru care a existat vreodată pe planetă, ca să poată stabili un preţ absurd de ridicat, din care putea apoi să lase.

— Atunci nu poate fi ăsta, zise Elemak, categoric Tata nu s-a gândit că ar fi atât de preţios. E mai mult ceva sentimental. A fost al bunicului lui şi l-a împrumutat consiliului clanului ca să-l păstreze în siguranţă cât timp el călătorea. Acum Tata vrea să-l ia cu el în călătorie.

— O, atunci acela este. Bunicul lui l-a avut, dar numai în calitate de păstrător temporar. I-a fost încredinţat lui Wetchik de către clanul Palwashantu; el a obosit să poarte povara şi a înapoiat-o. Acum a fost numit un alt păstrător –

eu. Iar eu nu sunt obosit. Aşa că spune-i tatălui tău că îi sunt recunoscător că a vrut să mă ajute în îndatoririle mele, dar mă voi strădui să continui şi fără ajutorul său încă vreo câţiva ani, cred.

Era momentul să fie pomenit un preţ. Elemak aşteptă, dar Gaballufix nu spuse nimic.

Apoi, când liniştea se prelungise timp de câteva minute, Gaballufix se ridică din spatele mesei.

— Oricum, dragul meu frate, mă bucur că te-ai întors în oraş. Sper că vei rămâne timp îndelungat, mi-ar fi de folos sprijinul tău. De fapt, acum că tatăl tău pare să se fi exilat, cu siguranţă îmi voi utiliza influenţa ca să încerc să fac să fii numit Wetchik în locul lui.

Nu era deloc ceea ce aşteptase Elemak. Asta implica o relaţie între Elemak şi propria moştenire care era complet intolerabilă.

— Wetchik este Tata, zise el. Nu a murit, iar când o să moară, eu voi fi Wetchik fără ajutorul nimănui.

— Nu a murit? întrebă Gaballufix. Atunci unde e? Nu-l văd pe vechiul meu prieten Wetchik, dar îl văd pe fiul său care va profita cel mai mult de pe urma morţii lui.

— Fraţii mei sunt toţi martori că Tata trăieşte.

— Şi *ei* unde sunt?

Lui Elemak aproape că-i scăpă că se ascundeau nu departe de zidurile oraşului. Apoi îşi dădu seama că aproape sigur asta era ceea ce Gaballufix îşi dorea cel mai mult să afle – cine erau

aliații lui Elemak și unde se aflau.

— Doar nu crezi că aş intra singur în oraş, nu-i aşa, când fraţii mei sunt la fel de nerăbdători ca mine să se întoarcă în Basilica!

Bineînțeles Gaballufix știa că Elemak mințea – sau, cel puţin, ştia că amprenta lui Elemak era singura care apăruse la vreuna dintre porţile oraşului. Dar Gabya nu avea cum să ştie dacă Elemak doar blufa și frații lui erau departe în deşert, sau dacă ei îi păcăliseră pe paznicii de la porţi şi se aflau chiar acum în oraş, complotând să-l înşele pe Gaballufix. Însă Gaballufix nu putea recunoaşte că ştia că Elemak era singurul intrat legal în oraş – ar fi însemnat să accepte faptul că avea acces neîngrădit la computerele din Basilica.

— Mă bucur că au reușit să se întoarcă la plăcerile oraşului, zise Gabya. Sper totuși să fie atenţi. S-a instituit o regulă severă – în cea mai mare parte din cauza lui Roptat şi a clicii lui. Mă tem: cu toate că ajut oraşul punând câţiva dintre angajaţii mei să facă ore suplimentare patrulând pe străzi, tot este posibil ca tinerii care hoinăresc singuri prin oraş să fie implicaţi în incidente nefericite. Uneori chiar periculoase.

— O să-i atenţionez să se ferească.

— Şi tu să faci la fel, Elemak. Îmi fac griji pentru tine, frate. Există persoane care cred că tatăl tău a fost implicat într-un complot împotriva lui Roptat. Dacă își revarsă resentimentele asupra *ta*?

În acel moment Elemak își dădu seama că

misiunea lui eşuase. Evident Gabya credea că Elemak îl trădase sau ajunsese la concluzia că nu îi mai era de folos și ar fi putut fi destul de periculos încât să merite să fie ucis. Acum nu mai exista nicio speranţă să obţină ceva mimând o amabilitate ca între fraţi. Dar poate merita să încerce o altă abordare.

— Haide, Gabya, făcu Elemak, doar ştii că tu ai răspândit povestea aia cum că Tata ar complota împotriva lui Roptat. Aşa a fost planul, îţi aminteşti? Ca Tata să fie găsit în sera rece alături de cadavrul lui Roptat. Nu ar fi fost condamnat, dar ar fi fost implicat într-o crimă, discreditat. Numai că Tata nu a venit, şi în consecinţă Roptat nu s-a apropiat destul pentru ca bătăușii tăi să-l asasineze, iar acum tu încerci să salvezi cât poţi de mult din plan. Am stat aici şi am discutat – de ce să ne prefacem amândoi că nu ştim exact ce se petrece?

— Dar *nu* știm amândoi ce se petrece, replică Gaballufix. N-am nici cea mai vagă idee despre ce vorbeşti.

Elemak îl privi cu dispreţ.

— Și când te gândești că odată te-am crezut capabil să conduci Basilica spre măreţie. Nu ai fost în stare nici măcar să-ţi neutralizezi opoziţia atunci când ai avut ocazia.

— Am fost trădat de proşti şi laşi, zise Gaballufix.

— Asta e scuza la care apelează întotdeauna proştii şi laşii pentru eşecurile lor, şi este

întotdeauna adevărat, atât timp cât îţi dai seama că vorbesc despre o autotrădare.

— Mă faci *pe mine* prost şi laş?

Gaballufix era furios acum, pierzându-şi controlul. Elemak nu-l văzuse niciodată astfel, cu excepţia unor izbucniri temperamentale ocazionale. Nu era convins că putea face faţă situaţiei, dar cel puţin nu mai era suava indiferenţă pe care i-o arătase Gabya până acum.

— Măcar eu nu m-am furişat în puterea nopţii, zise Gaballufix. Măcar eu nu am crezut orice poveste care mi s-a spus, indiferent cât era de idioată.

— Şi eu am făcut asta? întrebă Elemak. Uiţi, Gabya, că tu eşti cel care mi-a spus poveşti. Acum aş vrea să ştiu pe care dintre ele am fost eu idiot s-o cred. Că tu acţionai numai în interesul Basilicăi? Pe asta n-am crezut-o niciodată – am ştiut că lucrai numai pentru propriul profit şi putere. Sau poate crezi că am crezut povestea despre cum tu îl iubeai sincer pe tata şi încercai să-l împiedici să se implice în politică împotriva voinţei lui. Chiar ţi se pare că am crezut-o *pe asta*? L-ai urât încă de când doamna Rasa te-a refuzat şi s-a recăsătorit cu el, şi ura ta a crescut cu fiecare an în care au rămas împreună.

— Nu mi-a păsat! zise Gaballufix. Ea nu înseamnă nimic pentru mine!

— Chiar şi acum ea este singura persoană căreia încerci să-i faci pe plac – imaginează-ţi, să te duci

la ea acasă şi să te umfli în pene ca un cocoş, lăudându-te în faţa ei. Ar trebui să auzi cum râde de tine.

Desigur Elemak ştia că spunând asemenea lucru o punea pe Rasa în mare pericol, dar jocul implica mari primejdii, iar el nu putea spera să-l câştige dacă nu risca puţin. În plus, doamna Rasa se putea descurca cu Gaballufix.

— Râde? Ea nu râde. Nici măcar nu ai vorbit cu ea.

— Uită-te la mine – vezi vreo urmă din murdăria drumului pe hainele mele? Am făcut baie la ea acasă. O să mă căsătoresc cu nepoata ei favorită. Mi-a spus că mai degrabă s-ar căsători cu un iepure decât să mai petreacă o noapte cu tine.

O clipă se gândi că Gaballufix va scoate o armă şi îl va ucide pe loc. Apoi faţa lui Gabya se relaxă puţin, într-un fel de zâmbet.

— Acum *știu* că minţi, zise el. Rasa n-ar spune niciodată ceva atât de nepoliticos.

— Bineînțeles că am inventat-o, replică Elemak. Voiam doar să vezi cine e prostul care crede orice poveste aude.

— E un lucru să crezi pe moment. Altceva e să continui să crezi în nişte idei stupide.

În clipa aceea Elemak își dădu seama pentru prima dată că minciuna spusă de Gaballufix era chiar faptul în care el încă mai credea. Gabya avea dreptate: Elemak fusese un prost să creadă, şi chiar mai prost să continue să creadă și acum.

— N-ai vrut niciodată să-l acuzi pe Tata de uciderea lui Roptat, nu-i aşa?

— Ba sigur că am vrut.

— Dar nu să-l aduci în faţa tribunalului.

— O, nu, asta ar fi fost o prostie, o pierdere de timp. Ţi-am mai spus asta.

— Ai *spus* că ar fi o pierdere de timp pentru că prestigiul Tatei în oraş îl asigura că nu va fi niciodată condamnat. Dar adevărul este că el nu ar fi ajuns niciodată la proces pentru că tu voiai ca oamenii să descopere ambele trupuri, al lui Roptat *şi* al Tatei, în sera rece.

— Ce acuzaţie groaznică. Neg totul. Ai o imaginaţie atât de urâtă, *băiete*?

— Te-ai folosit de mine ca să-mi trădez propriul tată pentru ca tu să-l poţi ucide.

— Mult timp, rosti Gaballufix, am presupus că tu ştiai asta. Am presupus că tu înţelegi că nu vorbim pe faţă despre acest lucru pur şi simplu pentru că subiectul este extrem de neplăcut. Am considerat că îţi dai seama că singura modalitate prin care aş putea să obţin pentru tine moştenirea ta mai devreme este să aranjez moartea tatălui tău.

Furia provocată de faptul că fusese aproape un conspirator la asasinarea tatălui său învinse tot autocontrolul lui Elemak. Se repezi la Gaballufix şi se pomeni uitându-se la pulsul din mâna acestuia.

— Da, da, văd că ai oarecare idee despre ce

poate face unui om un puls de la distanță mică. Ai ucis un om cu o armă ca asta, nu-i așa? De fapt, ar putea să fi fost chiar arma asta, nu?

Elemak se uită și recunoscu urmele de uzură de pe puls, acolo unde fusese așezat pe piatră, unde fusese zgâriat și însemnat, unde culoarea fusese ștearsă de lumina soarelui când stătuse lângă coapsa lui în decursul nenumăratelor ore de drumuri prin deșert.

— I-am împrumutat pulsul ăsta lui Mebbekew în ziua în care m-am întors acasă cu ultima caravană, zise el stupid.

— Iar Mebbekew mi l-a împrumutat mie. I-am spus – apropo de proști – că voiam să-ți fac o surpriză mai târziu, la o petrecere, ca să te onorez pentru vărsarea de sânge. I-am spus că voi folosi povestea ta ca inspirație pentru soldații mei.

Gaballufix râse. Râse mult.

— De asta l-ai atras pe Mebbekew. Ca să facă rost de pulsul meu.

Dar de ce? Elemak și-l imagină pe tatăl lui zăcând acolo, mort, apoi cineva descoperind pulsul lui nu foarte departe, posibil abandonat în graba de a părăsi locul. Și-l imagină pe Gaballufix explicând consiliului orașului, cu lacrimi în ochi: „Aici îi aduce lăcomia pe cei din generația tânără – propriul meu frate vitreg gata să-și ucidă tatăl ca să obțină moștenirea.”

— Ai dreptate, zise Elemak încet. *Am fost* un prost.

— Ai fost și ești. Ai fost văzut astăzi în oraș – în tot orașul. Oamenii mei ți-au luat urma în câteva cartiere. Există mulți martori – și va fi încântător s-o vedem pe Rasa silită să depună mărturie împotriva băiatului cel mare al iubitului ei Volemak. Pentru că cineva va muri în noaptea asta ucis cu acest puls, care va fi găsit lângă cadavru, apoi toată lumea va ști că asasinul a fost fiul lui Wetchik, probabil la ordinele tatălui său. Și partea cea mai frumoasă este că pot să-ți spun asta, și apoi să te anunț că pot să te scot din oraș *viu,* iar tu nu poți face nimic în sensul ăsta. Dacă începi să vorbești oamenilor despre complotul *meu* de a omorî pe cineva – pe oricine hotărăsc eu –, o să presupună cu toții că nu faci decât să încerci să-ți acoperi cu anticipație propria crimă. *Ești* un prost, Elemak, la fel ca tatăl tău. Chiar când știai că nu mă tem să ucid pentru a-mi atinge scopurile, te-ai gândit că tu și familia ta sunteți imuni, că voi fi blând cu tine pentru că același pântec bătrân și obosit ne-a purtat și pe tine, și pe mine timp de nouă luni în care am extras viața din placentă.

Elemak nu văzuse niciodată pe chipul unui om atâta furie, atâta ură, atâta *răutate*, nu-și imaginase niciodată că era posibil. Și totuși stătea acolo, uitându-se cum Gabya descria cu veselie o crimă pe care intenționa s-o comită. Îl îngrozea, dar în același timp îl făcea să simtă un fel nebunesc de încredere. Ca și cum faptul că Gaballufix își dezvăluia propria micime interioară

îl determina pe Elemak să înţeleagă cât de măreţ era el.

— Oare cine-i prostul, Gabya? Cine-i prostul?

— Cred că acum nu mai există niciun dubiu.

— Destul de adevărat, acceptă Elemak. O să faci în aşa fel încât să ne fie imposibil mie şi Tatei să ne întoarcem în oraş, cel puţin un timp, dar moartea lui Roptat n-o să-ţi netezească drumul. Chiar eşti atât de prost? Nimeni nu va crede nicio clipă că Tata l-a ucis pe Roptat sau că am făcut-o eu.

— Am arma!

— Arma, dar niciun martor la crimă, doar povestea *ta* răspândită de oamenii *tăi.* Nu sunt chiar tâmpiţi încât să nu adune unu cu unu. Cine câştigă din moartea lui Roptat şi exilul Tatei? Numai tu, Gabya. Oraşul o să pornească o revoltă sângeroasă împotriva ta. Soldaţii tăi vor muri pe străzi.

— Supraestimezi voinţa laşilor mei duşmani, zise Gaballufix. Dar glasul lui nu mai suna atât de sigur, iar veselia îi dispăruse.

— Duşmanii tăi nu sunt laşi pentru că nu sunt dispuşi să ucidă ca să-şi atingă scopurile. Sunt dispuşi să ucidă ca să oprească un om *ca tine.* Un gândac parazit fără creier, gelos, invidios, răutăcios ca tine.

— Vrei atât de mult să mori?

— Da, omoară-mă acum, Gabya. Sute de oameni ştiu că mă aflu aici. Sute care aşteaptă să le spun ce am auzit. Întregul tău plan a fost dezvăluit şi

nicio parte a lui nu a funcţionat. Pentru că ai fost atât de prost încât a trebuit să te lauzi.

Cuvintele lui Elemak erau un bluf, desigur, dar Gaballufix îl crezu. Cel puţin suficient cât să facă o pauză. Să-şi pună întrebări. Apoi Gabya zâmbi.

— Elya, fratele meu, sunt mândru de tine.

Elemak ştia când cineva ceda. Nu spuse nimic.

— La urma urmelor *eşti* fratele meu – sângele lui Volemak nu te-a slăbit deloc. Poate te-a făcut chiar mai puternic.

— Chiar crezi că o să-ţi înghit linguşelile?

— Bineînţeles că nu, spuse Gaballufix. Bineînţeles că o să le dispreţuieşti, dar asta nu mă împiedică să te admir, nu-i aşa? Dar te opreşte pe tine să accepţi admiraţia mea! Pierderea e a ta, dragă Elya.

— Am venit după Catalog, Gaballufix, rosti Elemak. Un lucru simplu. Dă-mi-l, şi am plecat. Wetchik şi familia lui n-o să te mai deranjeze niciodată, iar tu o să-ţi joci micile tale jocuri până când cineva o să-ţi înfigă un cuţit în spate numai ca să nu mai audă sunetele stridente pe care le scoţi atunci când te crezi extrem de deştept.

Gaballufix îşi plecă capul pe o parte.

O să mi-l dea, gândi Elemak triumfător.

— Nu, zise Gaballufix. Mi-ar plăcea, dar nu pot. Ar fi greu de explicat în faţa consiliului clanului dispariţia Catalogului. S-ar crea multe necazuri, şi de ce mi-aş face atâtea probleme doar ca să scap de Wetchik? La urma urmelor, am scăpat deja de

el.

În sfârşit, acum Elemak ajunsese acolo unde voia: târguiala ca între negustori.

— Ce altceva ar fi necesar ca să merite osteneala? întrebă Elemak.

— Fă-mi o ofertă. Destui bani ca să mă recompenseze pentru eforturile suplimentare pe care ar trebui să le fac.

— Dă-mi Catalogul, şi Tata o să-ţi vireze fondurile. Oricât vrei.

— Adică să *aştept* banii? Să aştept ca *Wetchik* să mă plătească mai târziu pentru un Catalog pe care ţi-l dau acum? O, am înţeles, văd ce se întâmplă! Gaballufix râse dispreţuitor: Nu-mi poţi da bani *acum* pentru că nu ai. Wetchik tot nu ţi-a dat nimic! Te-a trimis să-i faci comisioane şi nu ţi-a dat nici măcar acces la banii lui!

Era umilitor. Tata ar fi trebuit să-şi fi dat seama că în negocierea cu Gaballufix se va ajunge în cele din urmă la bani; ar fi trebuit să-i dea parola care să-i asigure accesul la fondurile familiei Wetchik. Rashgallivak, administratorul, avea mai mult control asupra averii lui Wetchik decât Elemak. Simţea furie şi resentimente faţă de tatăl său care îl pusese într-o asemenea situaţie de inferioritate. Bătrân stupid şi miop, întotdeauna se împiedica atunci când venea vorba de afaceri!

— Spune-mi, Elya, zise Gaballufix, încetând să mai râdă. Dacă propriul tată nu a avut încredere să-ţi dea pe mână banii, de ce aş avea eu încredere

să-ţi dau Catalogul?

Spunând asta, Gaballufix întinse mâna sub masă părând că declanşează un fel de comutator, căci trei uşi se deschiseră imediat şi trei soldaţi cu aspect identic năvăliră în încăpere. Îl apucară pe Elemak şi îl împinseră brutal în hol, apoi afară pe uşa principală.

Nu era destul. Îl însoţiră în marş forţat până la cea mai apropiată poartă, care se întâmplă să fie Poarta din Spate – chiar lângă casa mamei lui – şi îl aruncară la pământ în faţa paznicilor.

— Asta părăseşte oraşul! strigă unul dintre soldaţi.

— Și nu se mai întoarce niciodată! răcni altul.

Paznicii nu păreau foarte impresionaţi.

— Eşti cetăţean? întrebă unul dintre ei.

— Da, răspunse Elemak scuturându-se de praf.

— Degetul, te rog.

Îi întinseră ecranul, iar Elemak îşi apăsă degetul mare pe el.

— Cetăţene Elemak, fiu al lui Hosni şi al lui Wetchik. Este o onoare să vă servim.

Apoi paznicii se ridicară toţi în picioare în poziţie de drepţi şi îl salutară.

El fu complet uluit. Niciodată la toate intrările şi ieşirile lui din Basilica nimeni nu ridicase măcar o sprânceană când computerul îi citise prestigioasa identitate. Iar acum era salutat!

Apoi soldaţii lui Gaballufix îl tratară din nou cu grosolănie, lăudându-se cu ce o să-i facă dacă se

va mai întoarce vreodată, și Elemak înţelese. Paznicii oficiali ai oraşului îi arătau lui şi tuturor celorlalţi aflaţi în apropierea porţii că *ei* nu făceau parte din mica armată a lui Gaballufix. Mai mult, însuşi faptul că fiul lui Wetchik era evident duşmanul lui Gaballufix îi făcea pe paznici să vrea să-l salute. Dacă Elemak ar găsi o cale să se folosească de această situaţie, ar putea s-o întoarcă foarte bine în avantajul lui. Dacă aş reveni în oraş ca eliberator, conducând gărzile şi miliţia pentru a-l zdrobi pe Gabya şi detestata lui armată de costume donate. Atunci oraşul mi-ar da cu bucurie tot ceea ce Gabya încearcă să obţină prin înşelăciune, intimidare şi crimă. Aş avea toată puterea pe care Gaballufix și-a imaginat-o vreodată, iar oraşul m-ar iubi pentru asta.

12
Averea

În deşert era o zi mizerabilă, chiar acceptând faptul că în afară de o oră şi jumătate la amiază canionul era cufundat într-o umbră adâncă, cu o briză constantă răcorindu-i. Niciun loc nu este comod, cugetă Nafai, când aştepţi ca *altcineva* să facă o treabă pe care o consideri a ta. Mai rea decât căldura, decât transpiraţia care i se scurgea în ochi și decât nisipul care îi intra în haine şi printre dinţi era teama bolnăvicioasă pe care o simţea Nafai ori de câte ori se gândea că *Elemak*

era cel căruia i se încredinţase misiunea Sufletului Suprem.

Nafai ştia, desigur, că Elemak măsluise tragerea la sorţi. Nu era atât de naiv încât să creadă că fratele lui ar lăsa un astfel de lucru la voia întâmplării. Chiar dacă admira îndemânarea lui Elya, Nafai era supărat pe el. Măcar *încerca* să obţină Catalogul? Sau se dusese în oraş şi se întâlnise cu Gaballufix pentru a plănui în continuare trădarea Tatei, a oraşului şi în final a misiunii Sufletului Suprem de salvare a umanităţii?

Se va mai întoarce vreodată?

Apoi în sfârşit la mijlocul după-amiezii se auziră huruitul şi pocnetul pietrelor rostogolindu-se, şi Elemak coborî zgomotos în ascunzişul lor. Avea mâinile goale, dar ochii strălucitori. Am fost trădaţi, gândi Nafai.

— A refuzat, bineînţeles, zise Elemak. Catalogul este mai important decât ne-a spus Tata. Gaballufix nu vrea să renunţe la el – cel puţin nu pe degeaba.

— Atunci pentru ce? întrebă Issib.

— N-a spus. Dar are un preţ. Mi-a dat de înţeles că va asculta o ofertă. Problema e că trebuie să ne întoarcem la Tata şi să obţinem accesul la banii lui.

Lui Nafai nu-i plăcea asta deloc. De unde să ştie ce îşi promiseseră unul altuia Gaballufix şi Elemak?

— Tot drumul înapoi, şi cu mâinile goale, protestă Mebbekew. Uite cum facem, Elya. *Tu* te întorci, iar noi ceilalţi aşteptăm aici până te întorci cu parola conturilor Tatei.

— Sigur că da, zise Issib. N-o să-mi petrec noaptea aici în deşert când m-aş putea duce în oraş unde flotoarele mele funcţionează.

— Chiar atât de prost eşti? Nu-ţi dai seama că lucrurile stau altfel acum? Nu mai poţi hoinări neobservat prin oraş. Trupele lui Gabya sunt peste tot. Iar Gaballufix nu e prietenul Tatei. Şi în consecinţă nici al *nostru.*

— E fratele tău, zise Mebbekew.

— Nu e fratele nimănui. Are atât morala, cât şi proprietăţile de suprafaţă ale noroiului. Îl cunosc mai bine decât oricare dintre voi, şi pot să vă jur că v-ar ucide imediat ce v-ar vedea.

Nafai fu mirat să-l audă pe Elemak vorbind astfel.

— Credeam că vrei ca el să conducă Basilica.

— Credeam că planul lui este cel mai bun pentru oraş în războaiele care vor veni, spuse Elemak. Dar nu m-am gândit niciodată că Gaballufix ar face ceva din alt motiv în afară de propriul avantaj. Soldaţii lui împânzesc Basilica – poartă un fel de costume holografice care le acoperă tot corpul, aşa că toţi arată absolut la fel.

— Măşti pentru tot corpul! strigă Mebbekew. Ce idee grozavă!

— Asta înseamnă, continuă Elemak, că dacă

unul dintre soldaţii lui Gaballufix ar fi văzut comiţând o crimă – cum ar fi răpirea sau uciderea unui fiu hoinar al bătrânului Wetchik –, nimeni nu ar putea identifica individul care a comis-o.

— Oh, făcu Mebbekew.

— Aşadar, chiar dacă Tata ne-ar da acces la banii lui, ce te face să crezi că Gaballufix îl va vinde?

— Gândește-te, Nafai. Chiar și un băiat de paisprezece ani ar trebui să priceapă *câte ceva* din afacerile bărbaţilor. Gaballufix plăteşte sute de soldaţi. Averea lui e mare, dar nu suficient de mare ca s-o ţină aşa la infinit, nu fără a obţine controlul asupra banilor din impozite cu care să-i întreţină. Banii Tatei l-ar ajuta foarte mult. În momentul de faţă, Gaballufix probabil are nevoie de bani mai mult decât de prestigiul dat de posesia Catalogului, despre care puţin probabil să mai fi auzit cineva.

Trecând peste condescendenţa lui Elemak, Nafai îşi dădu seama că analiza era corectă.

— Catalogul *este* de vânzare, atunci.

— *Ar putea* să fie, spuse Elemak. Aşadar noi ne întoarcem la Tata şi vedem dacă merită să dăm bani pentru Catalog, şi *cât de mulţi.* Apoi el ne dă acces la finanţele lui, iar noi ne întoarcem şi ne târguim…

— Iar eu zic să te întorci *tu* şi să mă laşi pe mine să-mi încerc şansele în oraş, insistă Mebbekew.

— Vreau să scap în noaptea asta de scaun, zise

şi Issib.

— Când o să ne întoarcem, spuse Elemak, *atunci* veţi putea intra în oraş.

— Ca şi acum? O să ne pui iar să aşteptăm, şi n-o să mai intrăm niciodată.

— Bine, rosti Elemak. Mă duc singur şi îi spun Tatei că voi l-aţi abandonat, pe el şi cauza lui, doar ca să puteţi intra în oraş ca să plutiţi pe acolo şi să vă regulaţi.

— Eu nu mă duc să mă regulez! protestă Issib.

— Iar eu nu mă duc să plutesc, rânji Mebbekew.

— Staţi o clipă, zise Nafai. Dacă ne întoarcem la Tata şi obţinem permisiunea, ce facem după aceea? Ar dura aproape o săptămână. Cine ştie cum se vor schimba lucrurile între timp? Ar putea să fie deja război civil în Basilica. Sau Gaballufix şi-ar putea găsi alte surse de finanţare, aşa că banii noştri nu ar mai avea nicio importanţă pentru el. *Acum* e momentul să-i facem o ofertă.

Elemak îl privi surprins.

— Da, aşa este. Dar nu avem acces la banii Tatei.

Drept răspuns, Nafai se uită la Issib.

Issib îşi dădu ochii peste cap.

— I-am promis Tatei, zise.

— Vrei să spui că *tu* cunoşti parola Tatei? se miră Mebbekew.

— A spus că ar trebui s-o mai ştie cineva, în caz de urgenţă, explică Issib. Dar *tu* de unde ştii, Nafai?

— Ei, haide, nu sunt idiot. În timpul cercetărilor tale ai avut acces la fişiere din biblioteca oraşului pe care un puşti ca tine nu le-ar primi fără aprobarea expresă a unui adult. Totuşi n-am ştiut că Tata ţi-a *dat-o* ţie.

— Mă rog, mi-a dat doar codul de acces. Restul am descoperit eu însumi.

Mebbekew era livid.

— Tot timpul cât eu am trăit ca un cerşetor în oraş, *tu* ai avut acces la întreaga avere a Tatei?

— Gândeşte-te, Meb, zise Elemak. În cine altcineva ar fi avut Tata *încredere* să-i spună parola? Nafai e un copil, tu eşti un risipitor, iar eu aveam mereu neînţelegeri cu el în privinţa modului în care să investească banii. Issib însă – ce să facă *el* cu banii?

— Deci pentru că el nu are nevoie de bani, primeşte tot ce vrea?

— Dacă aş fi utilizat vreodată parola ca să obţin bani, el ar fi schimbat-o, aşadar nu am folosit-o niciodată, spuse Issib. Poate că mai are o parolă pentru accesul la bani – n-am încercat niciodată. Şi nici acum nu voi încerca, aşa că lăsaţi-o baltă. Tata nu ne-a autorizat să scotocim în averea familiei.

— Ne-a spus că Sufletul Suprem vrea ca noi să-i aducem Catalogul, zise Nafai. Nu înţelegi? Catalogul este atât de important, încât Tata a fost nevoit să ne trimită să înfruntăm duşmanul, omul care a plănuit să-l ucidă…

— Of, haide, Nyef, ăsta a fost *un vis* al Tatei, nu ceva real, zise Mebbekew. Gaballufix nu plănuia să-l ucidă.

— Ba da, replică Elemak. Plănuia să-i ucidă pe Roptat *și* pe Tata, și apoi să dea vina pe mine.

Mebbekew rămase cu gura căscată.

— Avea de gând să aranjeze să fie găsit pulsul meu – cel pe care ți l-am împrumutat *ție,* Mebbekew – lângă trupul Tatei. Ai fost foarte neîndemânatic să-mi pierzi pulsul, Meb.

— De unde știi toate astea? întrebă Issib.

— Mi-a spus Gaballufix. Încercând să mă impresioneze arătându-mi cât sunt de neajutorat.

— Să mergem la consiliu, propuse Issib. Dacă Gaballufix a mărturisit…

— A mărturisit – sau mai degrabă s-a fălit – în fața *mea,* singuri în cameră. Cuvântul meu împotriva cuvântului lui. Nu are rost să spunem cuiva. N-ar fi de niciun folos.

— Asta este ocazia, zise Nafai. Astăzi, chiar acum. Ne ducem acasă, accesăm fișierele Tatei din propria lui bibliotecă, convertim toate fondurile în lichidități. Mergem la piața aurului și le transformăm în lingouri, acțiuni, bijuterii și ce-o mai fi, apoi ne ducem la Gaballufix și…

— Și el ni le fură, ne omoară și ne ciopârțește cadavrele în bucăți ca să le găsească șacalii prin vreun șanț în afara orașului, zise Elemak.

— Nu așa. Luăm un martor cu noi – cineva de care n-ar avea curajul să se atingă.

— Pe cine? întrebă Issib.

— Rashgallivak, zise Nafai. Nu e doar administratorul casei Wetchik, ştii asta. E un Palwashantu, un om de încredere care se bucură de mult prestigiu. Îl luăm cu noi, vede tot, asistă la schimb, banii Tatei pentru Catalog, şi ieşim cu toţii în viaţă. Gaballufix poate să ne ucidă pe noi, pentru că ne ascundem şi Tata e în exil, dar nu se poate atinge de Rash.

— Vrei să mergem cu toţii la Gaballufix? întrebă Issib.

— În oraş? adăugă Mebbekew.

— Nu e un plan rău, admise Elemak. Riscant, dar e adevărat că acum e momentul să acţionăm.

— Atunci hai să mergem acasă. Putem lăsa animalele aici peste noapte, nu-i aşa? Issib şi cu mine ne-am putea duce la bibliotecă să transferăm fondurile, în timp ce tu şi Meb îl găsiţi pe Rash şi-l aduceţi acolo ca să putem merge cu toţii la Gaballufix.

— Rash o să fie de acord? întrebă Issib. Adică, dacă Gaballufix se hotărăşte totuşi să ne ucidă pe toţi?

— Da, zise Elemak. Loialitatea lui este absolută. Niciodată nu s-ar abate de la datoria lui faţă de casa Wetchik.

Le luă aproximativ o oră. Era după-amiaza târziu când intrară în Piaţa Aurului şi începură tranzacţiile finale. Toate fondurile care nu erau

legate de proprietăţi imobiliare se găseau în formă lichidă în contul bancar al lui Issib – de fapt, ca toate conturile bancare ale fraţilor, doar un subcont al contului principal al Tatei. Dacă cineva se îndoia că Issib avea autorizarea să cheltuie atât de mult, Rashgallivak era de faţă supraveghind în tăcere. Toată lumea știa că dacă Rash era acolo afacerea era legală.

Suma implicată reprezenta cea mai mare tranzacţie unică de active mobile din istoria recentă a Pieţei Aurului. Niciun broker nu deţinea suficiente lingouri, bijuterii sau acţiuni ca să acopere măcar parţial afacerea. Timp de peste o oră, înainte ca soarele să coboare dincolo de zidul roșu și Piaţa Aurului să se cufunde în umbră, brokerii se luptară între ei până când în cele din urmă întreaga sumă fu depusă pe o singură masă. Fondurile fuseseră transferate; o sumă incredibilă se mutase de pe o coloană pe alta pe toate display-urile computerelor, iar toţi brokerii priveau acum cu uimire și respect. Lingourile fuseseră strânse în trei pachete învelite în pânză şi legate, bijuteriile împachetate în săculeţi de pânză, acţiunile puse în mape de piele. Apoi pachetele fură împărţite între cei patru fii ai lui Wetchik.

Unul dintre brokeri aranjase deja ca șase gărzi să-i însoţească oriunde ar merge, dar Elemak îi refuză.

— Dacă mergem cu pază, fiecare hoţ din Basilica va vedea și va observa unde ne ducem. Atunci

vieţile noastre şi-ar pierde valoarea. O să ne mişcăm repede şi fără gărzi, fără să fim remarcaţi.

Din nou brokerii se uitară spre Rashgallivak, care dădu din cap aprobator.

Parcurseră jumătate de oră străzile oraşului, nervoşi şi conştienţi de fiecare privire îndreptată asupra lor, apoi ajunseră la uşa casei lui Gaballufix. Nafai văzu imediat că atât Elemak, cât şi Mebbekew erau cunoscuţi aici. La fel şi Rashgallivak – dar Rash era bine cunoscut în clanul Palwashantu, astfel încât ar fi fost o surpriză să *nu* fie recunoscut. Doar Nafai şi Issib trebuiră prezentaţi în faţa lui Gaballufix în salonul mare din casa lui – nu, nu a *lui,* ci a soţiei sale.

— Deci tu eşti cel care zboară, zise Gaballufix uitându-se la Issib.

— Plutesc, răspunse Issib.

— Văd. Voi doi, fiii Rasei. Îl privi în ochi pe Nafai: Eşti înalt pentru cineva atât de tânăr.

Nafai nu spuse nimic. Era prea ocupat să studieze faţa lui Gaballufix. Cu adevărat banală. Puţin flască, poate. Nu mai era tânăr, dar era mai tânăr decât Tata, care la urma urmelor fusese căsătorit cu mama lui Gaballufix suficient cât să-l conceapă pe Elemak. Exista o uşoară asemănare între Elya şi Gaballufix, dar nu prea multă, doar părul închis la culoare şi felul în care ochii erau puţin apropiaţi sub sprâncenele groase.

Semănau la ochi, dar tot ochii le erau cei mai diferiţi, căci privirea lui Gaballufix avea ceva

lăcrimos, înroşit, opus durităţii căutăturii lui Elya. Elemak era un om de acţiune şi forţă, un bărbat al deşertului, care putea face faţă străinilor şi locurilor necunoscute cu curaj, încredere şi vigoare. Prin contrast, Gaballufix era un bărbat care nu se ducea nicăieri şi nu făcea nimic: stătea doar în vizuina lui şi îi punea pe alţii să-i facă munca. Elemak ieşea şi pătrundea în lume, schimbând-o acolo unde dorea; Gaballufix stătea într-un singur loc şi sugea lumea, golind-o pentru a se umple pe sine.

— Deci cel tânăr e mut, zise Gaballufix.

— Pentru prima dată în viaţa lui, comentă Meb. Urmară câteva râsete nervoase.

— De ce fiii și administratorul lui Wetchik mă onorează cu vizita lor?

— Tata vrea să schimbe daruri cu tine, spuse Elemak. Trăim într-un loc în care avem prea puţină nevoie de bani, însă Tata și-a pus în minte – ba nu, Sufletul Suprem i-a poruncit – să ia cu el Catalogul. În timp ce tu, Gaballufix, nu ai nevoie de catalog – te-ai uitat măcar la el în toţi anii de când eşti conducătorul consiliului clanului? –, dar ai putea să foloseşti o parte a proprietăţilor Wetchik mai avantajos decât ar fi în stare Tata, aflându-se departe de oraş.

Era un discurs elocvent, plin de adevăr şi în acelaşi timp complet amăgitor, şi Nafai îl admiră. Nu exista nicio îndoială pentru nimeni că aici se încerca să se cumpere ceva, însă totul era delicat

deghizat într-un schimb de daruri, pentru ca Gaballufix să nu poată fi acuzat pe faţă că ar fi vândut Catalogul, sau că Tata l-ar fi cumpărat.

— Sunt convins că ruda mea Wetchik este mult prea generoasă faţă de mine, zise Gaballufix. Nu-mi imaginez că i-aş fi prea mult de ajutor administrând o parte neglijabilă a imensei sale bogăţii.

Drept răspuns, Elemak păşi în faţă şi desfăşură un pachet greu de lingouri de platină. Gaballufix culese unul şi îl cântări în mâini.

— Asta e ceva frumos, spuse. Totuşi eu ştiu că reprezintă o fracţiune atât de mică din averea lui Wetchik, încât nu m-aş simţi bine făcându-i o favoare la fel de mică rudei mele, când el doreşte în schimb povara grea a păstrării Catalogului Palwashantu.

— Este doar un eşantion, zise Elemak.

— Dacă mi se acordă această încredere, nu ar trebui să văd întreaga dimensiune a ceea ce mi se va încredinţa?

Elemak desfăcu restul comorii pe care o ducea asupra sa şi o întinse pe masa.

— Cu siguranţă numai cu atât ar îndrăzni Tata să te împovăreze.

— O povară atât de uşoară, replică Gaballufix. Mi-ar fi ruşine ca acesta să fie tot ajutorul pe care îl dau unei rude.

Însă Nafai putea vedea că ochii lui Gaballufix sclipesc zărind atâta bogăţie adunată într-un

singur loc.

— Presupun că este numai un sfert din ceea ce aduceţi.

Gaballufix se uită de la Nafai la Issib şi la Mebbekew.

— Consider că este suficient, zise Elemak.

— Atunci nu voi accepta să încredinţez povara Catalogului rudei mele, rosti Gaballufix.

— Foarte bine, replică Elemak. Se apleacă şi începu să înfăşoare lingourile.

Asta e tot? se gândi Nafai. Ne dăm bătuţi atât de uşor? Oare eu sunt singurul care vede foamea lui Gaballufix pentru bani? Că dacă îi oferim puţin mai mult, va vinde?

— Aşteaptă, zise Nafai. Putem adăuga şi ceea ce duc eu.

Nafai era conştient că Elemak se uita urât la el, dar era de neconceput să ajungi atât de aproape şi să pleci cu mâinile goale. Elemak nu-şi dădea seama cât de important era Catalogul? Mai important decât banii, asta era sigur.

— Şi dacă nu e destul, mai are şi Issib. Arată-i, Issib. Lasă-mă să-i arăt.

În câteva secunde îşi triplaseră oferta.

— Mă tem, zise Elemak cu vocea de gheaţă, că fratele meu mai mic s-a oferit fără să se gândească să te împovăreze cu mult mai mult decât am intenţionat eu vreodată să-ţi propun.

— Din contră, replică Gaballufix. Fratele tău mai mic a estimat mai corect povara pe care sunt

dispus s-o port. Într-adevăr, cred că dacă şi ultimul sfert din ceea ce aţi adus în casa mea va fi pus pe această masă, aş considera corect să-i transfer dragei mele rude greaua responsabilitate a Catalogului Palwashantu.

— Eu spun că e prea mult.

— Atunci îmi răneşti sentimentele, zise Gaballufix, şi nu văd niciun motiv pentru alte discuţii.

— Am venit pentru Catalog, spuse Nafai. Am venit pentru că Sufletul Suprem îl cere.

— Tatăl vostru este faimos pentru sfinţenia şi viziunile lui.

— Dacă eşti de acord să accepţi tot ce avem, zise Nafai, îţi vom da totul cu bucurie ca să îndeplinim dorinţa Sufletului Suprem.

— O asemenea supunere va fi mult timp pomenită în Templu, rosti Gaballufix. Se uită la Mebbekew: Sau sfinţenia lui Nafai nu se potriveşte cu cea a fratelui său Mebbekew?

Chinuit de nehotărâre, Mebbekew se uita de la Elemak la Gaballufix.

Dar Elemak fu cel care acţionă. Se aplecă şi continuă să înfăşoare lingourile în pânză.

— Nu! strigă Nafai. N-o să dăm acum înapoi! Întinse mâna spre Mebbekew: Ştii ce ar vrea Tata să faci.

— Văd că numai cel mai tânăr înţelege cu adevărat, zise Gaballufix.

Mebbekew făcu un pas în faţă şi începu să aşeze

pachetele pe masă. În acest timp Nafai îl simţi pe Elemak apucându-l de umăr, degetele înfigându-i-se în carne, și Elemak îi șopti în ureche:

— Ţi-am spus să laşi asta în seama mea. Tai dat de patru ori cât era necesar, prostule. Am rămas fără nimic.

Nimic în afară de Catalog, gândi Nafai. Însă îşi dădu vag seama că ar fi fost posibil ca Elemak să se priceapă mai bine să conducă negocierea, şi poate ar fi trebuit să-şi ţină gura şi să-l lase pe Elya să se descurce. Dar în momentul în care acţionase Nafai fusese *sigur* că trebuia să vorbească sau altfel nu ar fi căpătat niciodată Catalogul.

Toată averea lui Wetchik, cu excepţia pământului şi a construcţiilor, se afla pe masa lui Gaballufix.

— *Asta* e de ajuns? întrebă Elemak sec.

— Exact cât trebuie, zise Gaballufix. Exact cât să-mi dovedească că Volemak Wetchik a trădat cu totul clanul Palwashantu. Marea sa bogăţie a fost dată pe mâna fiilor care, în prostia lor copilărească, au hotărât s-o irosească cumpărând ceea ce orice adevărat Palwashantu ştie că nu poate fi *niciodată* vândut. Catalogul sacru încredinţat clanului Palwashantu – oare a crezut Volemak că poate fi cumpărat? Nu, imposibil, nu se poate! Nu pot decât să trag concluzia că fie şi-a pierdut minţile, fie voi l-aţi ucis şi i-aţi ascuns pe

undeva trupul.

— Nu! strigă Nafai.

— Minciunile tale sunt obscene, zise Elemak, şi n-o să le mai tolerăm.

Făcu un pas în faţă şi începu pentru a treia oară să adune comoara.

— Hoţul! strigă Gaballufix.

Uşile se deschiseră brusc şi o duzină de soldaţi pătrunseră în cameră.

— Crezi că poţi face asta în prezenţa lui Rashgallivak? întrebă Elemak.

— *Insist* să o fac în prezenţa lui. Cine crezi că a venit primul la mine cu vestea că Volemak trădează încrederea familiei Wetchik? Că fiii lui Volemak distrug averea familiei Wetchik pentru un capriciu nebunesc?

— Eu slujesc casa lui Wetchik, spuse Rashgallivak. Se uită la fiecare dintre fraţi, cu faţa ca o mască a tristeţii: Este imposibil să fie în interesul măreţei case ca averea să-i fie distrusă de un nebun care are impresia că are viziuni. Gaballufix abia a putut crede ce i-am povestit, dar a fost de acord cu mine că averea lui Wetchik trebuie predată în grija altei ramuri a familiei.

— Ca şef al clanului Palwashantu, intonă Gaballufix, declar că Volemak şi fiii săi, dovedindu-se nepotriviţi şi nedemni de încredere ca păstrători ai celei mai mari case a clanului, sunt de acum înlăturaţi ca moştenitori şi posesori ai casei Wetchik pentru totdeauna. Iar în semn de

recunoaştere a anilor de serviciu loial, atât al lui, cât şi al predecesorilor săi, îi acord temporar dreptul asupra averii familiei Wetchik şi dreptul de a folosi numele de Wetchik lui Rashgallivak, ca să se ocupe de toate problemele casei Wetchik până când consiliul clanului va decide altfel. Cât despre Volemak şi fiii săi, dacă vor protesta şi se vor opune acestei hotărâri, vor fi consideraţi duşmani de sânge ai clanului Palwashantu şi vor fi judecaţi după legi mult mai vechi decât cele ale oraşului Basilica.

Gaballufix se apleca peste masă, zâmbind către Elemak:

— Ai înţeles toate astea, Elya?

Elemak privi spre Rashgallivak.

— Înţeleg că cel mai loial bărbat din Basilica este acum cel mai crud trădător.

— Voi sunteţi trădătorii, zise Rash. Nebunia asta subită a viziunilor, o călătorie absolut neprofitabilă în deşert, vânzarea tuturor animalelor, demiterea tuturor angajaţilor, şi acum asta – ca administrator al casei Wetchik, nu am avut altă opţiune decât să implic consiliul clanului.

— Gaballufix nu înseamnă consiliul clanului, spuse Elemak. E un hoţ ordinar, iar tu ai pus averea noastră în mâinile lui.

— *Voi* i-aţi pus averea în mâini. Nu înţelegeţi ce am făcut pentru voi? Pentru toţi patru? Consiliul mă va lăsa pe mine administrator timp de câţiva

ani până trec toate astea, iar în această perioadă dacă unul dintre voi se dovedeşte a fi un bărbat sobru şi demn de încredere, vrednic de această responsabilitate, averea şi numele de Wetchik vă vor fi redate.

— Nu va mai rămâne nicio avere, zise Elemak. Gabya va cheltui totul pe armata sa înainte de sfârşitul anului.

— Ba deloc, protestă Gaballufix. Îi predau totul lui Rash, să continue el administrarea.

Elemak râse amar.

— Funcţia de administrator îi cere să facă ceea ce îi ordonă consiliul. Şi ce va ordona consiliul? O să vezi, Rash. Chiar foarte curând – întrucât consiliul a avut nişte cheltuieli destul de mari cu toţi soldaţii care trebuie plătiţi.

Rashgallivak nu părea în largul lui.

— Gaballufix a menţionat că o mică parte din bani ar putea fi dedusă pentru cheltuielile curente, dar tatăl vostru ar fi contribuit oricum la cheltuielile clanului dacă ar fi fost în deplinătatea facultăţilor mintale.

— Te-a luat de prost, zise Elemak, la fel şi pe mine. Pe toţi.

Rash se uită la Gaballufix, extrem de îngrijorat.

— Poate ar trebui să convocăm consiliul în problema asta, zise.

— Consiliul s-a întrunit deja.

— Cât de mari sunt cheltuielile clanului? întrebă Rashgallivak.

— O nimica toată. Nu-ţi pierde timpul cu astfel de griji. Sau te vei dovedi la fel de nedemn de încredere ca Volemak şi fiii săi?

— Vezi? zise Elemak. Deja începe: ori faci ce spune Gabya, ori nu vei mai fi administratorul averii Wetchik.

— Legea e lege, declară Gaballufix. Acum e timpul ca aceşti tineri risipitori să plece din casa mea înainte de a fi acuzaţi de asasinarea tatălui lor.

— Adică, înainte să mai spunem ceva care să-l ajute pe Rash să vadă adevărul.

— O să plecăm, zise Mebbekew. Dar toată vorbăria asta despre consiliul clanului Palwashantu şi numirea lui Rashgallivak Wetchik e rahat în ploaie. Eşti un hoţ, Gabya, un hoţ mincinos şi ucigaş care i-ar fi omorât pe Roptat şi pe Tata dacă n-am fi părăsit oraşul în noaptea aia, şi nu lăsăm averea familiei pe mâinile tale murdare de sânge!

Spunând asta Mebbekew se întinse şi apucă un săculeţ cu bijuterii.

Imediat soldaţii săriră asupra lor, a tuturor. Bijuteriile dispărură într-o clipă din mâinile lui Meb, şi fără urmă de delicateţe toţi patru fură daţi afară din salon şi aruncaţi în stradă pe uşa principală.

— Plecaţi de aici! strigară soldaţii. Hoţilor! Criminalilor!

Nafai abia apucă să gândească ceva înainte ca

Mebbekew să sară la gâtul lui.

— *Tu* a trebuit să pui toată averea pe masă!

— Oricum urma s-o obţină pe toată, protestă Nafai.

— Tăceţi, proştilor, interveni Elemak. Nu s-a terminat. Vieţile noastre nu valorează nici cât un fir de praf – probabil are oameni la fiecare cincizeci de metri, care aşteaptă să ne omoare. Singura noastră speranţă este să ne despărţim şi să fugim. Nu vă opriţi sub niciun motiv. Şi ţineţi minte – ceva ce Rasa mi-a spus astăzi – *nu aveţi încredere în niciun bărbat.* Repetă, schimbând puţin accentul: Nu aveţi încredere în niciun *bărbat.* Ne întâlnim la noapte acolo unde sunt cămilele. Oricine nu e acolo până în zori se va presupune că e mort. Acum fugiţi – şi *nu* în vreun loc unde s-ar aştepta ei să vă duceţi.

Elemak începu să alerge înspre nord. După numai câţiva paşi se întoarse:

— Acum, proştilor! Vedeţi, deja dau alarma despre asasini!

Nafai văzu că unul dintre soldaţii de pe veranda lui Gaballufix ridicase un braţ, arătând cu celălalt înspre ei.

— Cât de repede te poţi deplasa cu flotoarele alea? îl întrebă Nafai pe Issib.

— Mai repede decât tine. Dar nu mai repede decât un puls.

— Sufletul Suprem să ne apere.

— Corect, zise Issib. Acum şterge-o, prostule.

Nafai lăsă capul în jos şi se avântă în zona cea mai aglomerată. Alergase o sută de metri spre sud pe Strada Fântânii când se întoarse şi văzu de ce oamenii strigau în urma lui: Issib se înălţase vreo douăzeci de metri în aer şi tocmai dispărea peste acoperişul casei aflate peste drum de cea a lui Gaballufix. N-am ştiut niciodată că poate face asta, gândi Nafai.

Apoi, când o luă din nou la fugă, îi trecu prin minte că probabil nici Issib nu ştiuse.

— Uite unul, zise o voce aspră.

Un bărbat apăru brusc în faţa lui, cu o lamă energetică în mână. O femeie icni; lumea se retrase. Dar aproape fără să-şi dea seama că ştie, Nafai simţi prezenţa unui bărbat în spatele lui. Dacă se ferea de lama din faţă, ar fi dat peste adevăratul asasin din spate.

Așa că Nafai se aruncă înainte. Dușmanul său nu se aşteptase ca un băiat neînarmat să fie agresiv – lovitura lamei nu întâlni nimic. Nafai înfipse un genunchi între picioarele bărbatului, ridicându-l de la pământ.

Bărbatul urlă. Nafai îl îmbrânci într-o parte şi o rupse la fugă fără să se uite înapoi, privind în faţă numai ca să evite oamenii şi să se ferească de sclipirea roşie a unei alte lame sau de raza albă fierbinte a unui puls.

13
Zborul

Issya nu încercase niciodată să urce atât de mult cu flotoarele. Ştia că reacţionau la tensiunile din muşchii lui, că flotorul pe care îl apăsa cel mai tare rămânea fixat pe poziţie în aer. Dar întotdeauna Presupusese că acea poziţie depindea într-o oarecare măsură de terenul aflat imediat sub flotor. Nu greşea foarte mult – cu cât se înălţa mai mult, cu atât flotoarele tindeau să „alunece” în jos –, dar în mare descoperi că se poate ridica în aer ca pe o scară până când ajunse la nivelul acoperişurilor.

Fireşte, toată lumea se uita la el – dar asta şi voia. *Toată lumea* să se uite la mine și să vorbească despre tânărul infirm care a „zburat” până pe acoperiş. Soldaţii lui Gaballufix nu ar îndrăzni să-l împuște cu atât de mulţi martori, cel puţin nu chiar în faţa casei conducătorului lor.

Pe acoperişuri nu era nimeni, observă asta imediat, aşa că se folosi de ele ca de un fel de autostradă, alunecând jos printre burlane şi coşuri, cupole și lifturi, cornișe și copacii din grădinile de deasupra caselor.

O dată surprinse un bătrân care repara zidăria din jurul aleilor unei văduve; zăngănitul unei ţigle sparte îl îngrijora pe moment; însă când se întoarse văzu că omul nu căzuse, ci stătea cu gura căscată la Issib. Oare în seara asta va apărea o

poveste, se întrebă el, despre un tânăr semizeu care fusese văzut plutind prin aer deasupra Basilicăi, poate căutând iubirea unei fete muritoare de o frumuseţe uluitoare?

Şirul de case era foarte lung, căci în zonă se construiseră câteva străzi. Reuşi să străbată mai mult de jumătate din drumul către Poarta din Spate fără să coboare la nivelul străzii, şi cu siguranţă obţinuse un timp mai bun decât orice potenţial urmăritor. Desigur, exista întotdeauna posibilitatea ca Gaballufix să aibă asasini postaţi la porţile oraşului; cu siguranţă dacă s-ar fi organizat vreo ambuscadă aceasta ar fi avut loc la Poarta din Spate, cea mai apropiată de casa lui. Aşadar Issib nu-şi permitea să fie neglijent odată ajuns la nivelul străzii.

Dar înainte de a părăsi acoperişurile aruncă o privire plină de dorinţă spre zidul roşu al oraşului. De la înălţimea lui vedea soarele încă sus, împărţit în două de creasta zidului. Dacă ar putea zbura pe deasupra. Dar ştia că zidul era încărcat cu dispozitive electronice complicate, inclusiv nodurile care creau câmpul magnetic care îi alimenta flotoarele. Nu exista niciun punct de traversare – micul computer de la centura lui nu ar fi putut echilibra forţele puternic antagonice de deasupra zidului.

Ajunse la capătul unui acoperiş şi pluti în jos în mulţime. Era capătul superior al Drumului Sacru, unde bărbaţilor li se permitea accesul. Mulţi îi

observară coborârea, bineînţeles, dar odată ajuns la nivelul străzii se lăsă imediat în jos în poziţie şezând şi se strecură prin trafic la înălţimea unui copil. *Acum* să încerce un asasin să mă împuşte, se gândi. În câteva minute era la poartă. Paznicii îi recunoscură numele în clipa când fu afişat de scaner şi îl bătură pe spate urându-i numai bine.

La Poarta din Spate nu era deşert, desigur, ci marginile Pădurii Fără Cărări. La dreapta se găsea pădurea deasă care făcea de netrecut partea de nord a Basilicăi; în stânga, văi întortocheate sufocate de copaci şi liane, coborând de pe dealurile mănoase spre piatra seacă a deşertului. Pentru un om normal ar fi fost o călătorie de coşmar dacă nu cunoştea drumul cum era convins că îl cunoştea Elemak. Pentru Issib problema era doar să evite obstacolele mai înalte şi să plutească uşor în jos până când oraşul dispărea complet din vedere. Se orientă după soare până pe platoul deşertic; apoi o luă spre sud, traversând drumurile numite cel Uscat şi al Deşertului, iar la apus ajunse în locul unde îşi ascunsese scaunul.

Flotoarele lui erau acum la limita câmpului magnetic al oraşului şi îi fu dificil să se instaleze în scaun. Dar tot ce făcea cu scaunul era dificil şi limitat. Avea însă şi avantaje. Proiectat să fie un scaun complet pentru un infirm, avea încorporat un computer conectat la biblioteca publică a oraşului când se afla în raza de acţiune, cu câteva interfeţe diferite pentru oameni cu diferite

handicapuri. Putea chiar să rostească unele cuvinte-cheie şi scaunul să le înţeleagă, şi de asemenea să producă cu o aproximaţie suficientă cuvintele mai obişnuite din câteva zeci de limbi. Dacă nu ar fi existat flotoarele, scaunul ar fi fost probabil cel mai preţios lucru din viaţa lui. Dar *existau* flotoarele. Când le avea, era aproape un om normal, plus câteva avantaje. Când nu le putea folosi, era un infirm total lipsit de avantaje.

Însă cămilele aşteptau în afara zonei de acţiune a câmpului magnetic al oraşului, aşa că era nevoit să folosească scaunul. Se urcă în el, opri flotoarele, apoi ghidă scaunul în plutirea lui lentă prin canioanele înguste până când în cele din urmă simţi mirosul, apoi auzi cămilele.

Nu era nimeni acolo; era primul. Aşeză scaunul pe picioare, îl echilibră, şi stătu acolo ascultând după oricine s-ar fi apropiat, în timp ce parcurgea ştirile din bibliotecă privitoare la orice crime inexplicabile sau incidente violente. Deocamdată nimic. Dar putea să dureze ceva până când vestea să ajungă la reporteri şi bârfitori. Fraţii lui puteau să moară chiar în acel moment, sau să fie morţi deja, sau arestaţi, încarceraţi şi păstraţi pentru vreo răscumpărare. Atunci ce ar trebui să facă el? Cum ar mai putea spera să se întoarcă acasă? Scaunul l-ar putea purta, deşi era puţin probabil – nu era conceput pentru deplasări pe distanţe lungi. Ştia din experienţă că scaunul putea să se mişte continuu timp de aproximativ o oră înainte

de a necesita câteva ore de reîncărcare la soare.

Mă va ajuta Mama, se gândi Issib. Dacă nu se întorc în noaptea asta, Mama o să mă ajute. Dacă voi putea ajunge la ea.

Mebbekew se ascunse prin mulţime. Văzuse nişte bărbaţi strigând să-şi croiască drum înspre el, dar experienţa lui de actor – în special unul care se plimbase prin public adunând bani – îi adusese un bun-simţ al aglomeraţiei, şi se descurcă în trafic ca un expert faţă de cei care îl urmăreau, îndreptându-se mereu spre locurile unde înghesuiala era mai mare, strecurându-se prin spaţiile care aveau să fie astupate de grupurile de oameni care se apropiau. În curând asasinii – dacă asta erau – rămaseră cu mult în spatele lui. Atunci Mebbekew începu să se mişte, o alergare leneşă, în salturi, care nu dădea impresia de prea mare grabă, dar acoperea terenul foarte rapid. Părea că aleargă doar din plăcere, şi de fapt aşa și era – dar continuă mereu să privească atent. Ori de câte ori vedea soldaţi se îndrepta direct spre ei, în ideea că Gaballufix nu va îndrăzni să se folosească de oameni clar identificabili ca fiind ai lui pentru comiterea unei crime în public, la lumina după-amiezii.

În jumătate de oră străbătuse tot drumul spre est până în Dolltown, districtul pe care îl cunoştea cel mai bine. Soldaţii erau mai puţini aici, şi, cu toate că existau destui asasini de închiriat, erau

dintre aceia care nu stăteau prea mult angajaţi în acelaşi loc. De asemenea Meb cunoştea oameni care ştiau această parte a oraşului mai bine decât însuşi computerul oraşului.

Să n-ai încredere în niciun *bărbat,* spusese Elemak. Ei, bine, asta era destul de simplu. Meb cunoştea mulţi bărbaţi, dar *prietenii* lui erau toţi femei. Fusese o alegere uşoară pentru el încă de când crescuse suficient ca să înţeleagă aplicaţiile practice ale diferenţelor dintre bărbaţi şi femei. Aproape că râsese când Tata îi adusese o mătuşică la vârsta de şaisprezece ani – se distrase prefăcându-se neştiutor în ale amorului când fusese la ea, dar după câteva zile ea îl alungase declarând cu umor că, dacă se va mai întoarce, el o va învăţa *pe ea* lucruri pe care nu dorise vreodată să le înveţe în mod special. Meb se descurca bine cu femeile. Ele îl iubeau şi continuau să-l iubească nu pentru că se pricepea să ofere plăcere, cu toate că se pricepea, ci mai degrabă pentru că ştia cum să le asculte pe femei astfel încât ele să ştie că sunt ascultate; ştia cum să le vorbească încât ele să se simtă în acelaşi timp necesare şi protejate. Bineînţeles, nu toate femeile îl plăceau, dar cele care o făceau îl plăceau foarte mult şi pentru totdeauna.

În Dolltown lui Mebbekew îi luă doar câteva minute înainte de a ajunge în camera unei cântăreţe din citeră de pe Strada Muzicii, câteva minute să ajungă în braţele ei şi alte câteva ca s-o

pătrundă; apoi Stătură de vorbă timp de o oră, ea ieşi şi se asigură de ajutorul câtorva actriţe pe care le cunoşteau amândoi, ele însele nu mai puţin îndrăgostite de Mebbekew. Puţin după căderea nopţii, Mebbekew, cu perucă, rochie şi machiat, vorbind şi mergând ca o femeie, trecu prin Poarta Muzicii împreună cu un grup de femei care râdeau şi cântau. Abia când îşi puse degetul mare pe scaner identitatea lui fu dezvăluită, iar paznicul, citindu-i numele, abia dacă clipi şi îi ură noapte bună.

Mebbekew rămase costumat până ajunse la locul de întâlnire, şi singurul lui regret fu că cel care se holbă la el şi nu-l recunoscu decât atunci când vorbi era Issib şi nu Elemak. Ar fi fost drăguţ ca fratele său mai mare să vadă acea glumă. Dar, întrucât întreaga lor avere şi titlul tatei tocmai le fuseseră furate, Elemak probabil n-ar fi avut oricum chef de glume.

Plecarea lui Elemak din oraş fu cea mai lipsită de evenimente. Nu văzu niciun asasin şi nu întâmpină nicio problemă să ajungă la casa lui Hosni de lângă Poarta din Spate. Temându-se că poate ucigaşii îl aşteaptă la poartă intră repede să-i facă o vizită mamei sale. Ea îi oferi o masă minunată – întotdeauna angaja cei mai buni bucătari din Basilica –, îi ascultă cu simpatie povestea, fu de acord cu el că dacă ar fi pierdut sarcina atunci când era însărcinată cu Gaballufix

lumea ar fi fost un loc mai bun, şi în final îl trimise la treburile lui la câteva ore după lăsarea întunericului cu ceva aur în buzunar, un cuţit greu cu lamă de metal la brâu şi un sărut. El ştia că dacă Gaballufix ar fi venit mai târziu în acea seară lăudându-se că obţinuse prin înşelătorie o avere de la fiii lui Volemak, inclusiv Wetchik, Mama ar fi râs şi l-ar fi felicitat. Iubea tot ceea ce era amuzant şi se amuza de aproape orice. O femeie veselă, dar cu sufletul gol. Elemak era sigur că Gaballufix moştenea simţul moral de la ea, dar categoric nu şi inteligenţa ei. Însă, sincer vorbind, învăţătoarea sa Rasa îi spusese odată că mama lui era în realitate foarte inteligentă – mult prea inteligentă ca să-i lase pe alţii să vadă cât de inteligentă era. „Este ca atunci când te găseşti între nişte străini periculoşi”, zisese Rasa. „Este mult mai bine să-i laşi să creadă că nu le înţelegi limba, pentru ca ei să vorbească liber de faţă cu tine. Aşa e şi draga de Hosni atunci când se află printre cei care se dau foarte deştepţi şi educaţi. Îşi bate joc de ei fără milă după ce pleacă.”

Oare îşi va bate joc de mine în faţa lui Gaballufix, aşa cum şi-a bătut joc de el faţă de mine? Sau ne va ridiculiza pe amândoi împreună cu prietenele ei după ce vom pleca?

La poartă paznicii îl recunoscură imediat, îl salutară din nou şi se oferiră să-l ajute în măsura în care le stătea în putinţă. Le mulţumi, apoi dispăru în noapte. Chiar şi la lumina stelelor

cunoştea calea pe potecile întortocheate care duceau din Pădurea Fără Cărări înspre deşert. Pe tot parcursul drumului întunecos nu se putu gândi la nimic altceva decât la furia lui la adresa lui Gaballufix, la felul cum îl manipulase atrăgându-l pe Rash de partea sa. Putea auzi în minte râsul mamei lor ca și când s-ar fi adresat în întregime lui. Se simţea atât de neajutorat, teribil de umilit.

Apoi își reaminti cel mai groaznic dintre momente, când Nafai intervenise atât de stupid în târguiala lui și cedase întreaga avere a Tatei. Dacă nu ar fi făcut asta, Rashgallivak poate nu ar fi tras însă concluzia că nu sunt demni de bogăţiile familiei Wetchik. Atunci nu s-ar fi pus împotriva lor, iar ei ar fi putut pleca cu tezaurul *și* cu titlul Tatei neatins. Nafai fusese cel care pierduse totul. Dacă ar fi fost doar el implicat, poate că ar fi reuşit. Probabil că Gaballufix ar fi scos Catalogul mulţumindu-se cu un sfert din averea Tatei – chiar și așa erau mai mulți bani decât ar fi putut obţine Gaballufix prin orice altă metodă. Nafai, dobitocul ăla prost care niciodată nu-şi putea ţine gura, cel care pretindea că are viziuni pentru ca Tata să-l iubească mai mult, cel care prin simplul fapt că se născuse îl transformase pe Gaballufix în duşmanul permanent al Tatei.

Dacă aş pune acum mâna pe el l-aş omorî, gândi Elemak. M-a făcut să-mi pierd averea, onoarea şi în consecinţă întregul viitor. Pentru el e uşor să

renunțe la bogățiile familiei Wetchik – oricum nu ar fi fost niciodată ale lui. Ar fi fost ale mele. Eu am fost născut pentru asta. M-am pregătit. Eu le-aş fi dublat şi apoi le-aş fi dublat încă o dată, iar şi iar, pentru că sunt un om de afaceri mult mai bun decât a fost sau ar putea vreodată să fie Tata. Dar acum am ajuns un exilat şi un proscris, acuzat de furt şi lipsit de bani, lipsit chiar şi de respectul omului care ar fi trebuit să fie mâna mea dreaptă, Rashgallivak.

Totul din cauza lui Nafai. Totul numai din vina lui.

Nafai alergă orbit de panică, fără să aibă vreo destinație în minte. Abia când scăpă din aglomerație şi ajunse în spațiu deschis începu să se calmeze suficient încât să se gândească la locul unde se afla şi la ce ar trebui să facă în continuare. Se găsea în Vechiul Ring de Dans, cândva o piață la fel de largă ca Orchestra din Dolltown care o înlocuise cu secole în urmă. Însă acum clădirile năpădiseră ringul pe toate laturile. Îşi pierduse forma rotundă şi nici chiar forma de bol a amfiteatrului nu se mai observa printre case şi magazine. Dar un spațiu deschis tot rămăsese, şi acolo stătea Nafai privind cerul, rozaliu spre apus, cenuşiu spre negru la răsărit. Era o beznă aproape totală, iar el habar n-avea dacă asasinii îl mai urmăreau. Un lucru era sigur – în întuneric, în aceasta parte a oraşului, mulțimea se rărea, iar o crimă ar fi putut trece mult mai uşor neobservată.

Toată alergătura îl adusese mai departe ca oricând de siguranţă, şi nu ştia ce să facă de acum încolo.

— Nafai, zise o voce de fetiţă.

Se întoarse. Era Luet.

— Bună, o salută el. Dar nu avea timp să stea de vorbă. Trebuia să se *gândească.*

— Repede, zise ea.

— Repede ce?

— Vino cu mine.

— Nu pot. Am ceva de făcut.

— Da, spuse ea. Trebuie să vii cu mine.

— Trebuie să ies din oraş.

Ea îl apucă de pieptul cămăşii şi se ridică pe vârfuri, intenţionând fără îndoială să ajungă să-l privească în ochi, dar nu reuşi decât să atârne de cămaşa lui ca o păpuşă. El râse, dar ea nu i se alătură.

— Ascultă, o tu cel mai ocupat dintre bărbaţi, rosti ea, ai uitat că eu sunt vizionară a Sufletului Suprem?

Uitase. Uitase chiar şi că sosirea ei în toiul nopţii îl salvase pe Tata de complotul lui Gaballufix. Îşi dădu seama că existau încă lucruri pe care ea nu le ştia. Simţi întru câtva că ar trebui să-i explice.

— Elemak şi Mebbekew *au fost* implicaţi în complot. Dar eu cred că Gaballufix i-a minţit în privinţa intenţiilor lui.

Ea nu avu răbdare să-i asculte bălmăjelile confuze.

— Crezi că-mi pasă de asta acum? Te caută,

Nafai. Am văzut asta într-un vis – un soldat cu mâinile pline de sânge pândind pe străzi. Am ştiut că trebuia să te găsesc. Să te salvez.

— Cum poţi să mă salvezi *tu*?

— Vino cu mine, zise ea. Eu ştiu drumul.

Nu avea nicio idee mai bună. De fapt, când încerca să se gândească la o alternativă la a o urma, mintea i se golea. Nu putea reţine gândul. În sfârşit se dumiri că era un mesaj de la Sufletul Suprem. Voia ca el să meargă cu ea. O trimisese la el, aşa că el trebuia să o urmeze oriunde l-ar fi dus.

Ea îl luă de mână şi îl trase de pe Vechiul Ring de Dans pe strada cu acelaşi nume până ajunseră într-un loc unde se îngusta, apoi la o intersecţie o luară spre stânga.

— Averea noastră s-a dus, spuse Nafai. A fost şi vina mea. Numai că Rashgallivak ne-a trădat.

— Taci. Nu e un cartier potrivit.

Avea dreptate. Era întuneric, iar drumul trecea printre case vechi, părăginite şi murdare. Erau puţini oameni în jur şi niciunul dintre ei nu părea dornic să-i privească în ochi.

Ocoliră pe câteva străduţe, apoi se pomeniră dintr-odată pe Strada Primăverii aproape de punctul în care intra în pădurea sfântă. În acel moment Nafai zări în faţa lui un grup de soldaţi stând de pază de parcă ar fi ştiut că avea să apară acolo. Se întoarse imediat s-o ia la fugă, apoi observă pe drumul pe care tocmai apucaseră câţiva bărbaţi cu lamele lor sclipind tăcute în

noapte.

— Bună treabă, Nyef, zise Luet cu dispreţ. Probabil nici nu ne-ar fi remarcat. *Acum* părem suspecţi.

— Ştiu deja cine suntem, spuse el arătând către bărbaţii care se apropiau pe străduţa întunecoasă.

— Of, bine. Sperasem să folosim calea uşoară, dar merge şi aşa.

Îl apucă de mână şi îl târî în direcţia greşită pe Strada Primăverii, departe de oraş şi spre pădurea sacră. Nafai ştia că era cel mai stupid lucru pe care îl putea face ea. La marginea pădurii nu ar mai exista niciun martor. Asasinii puteau face ce voiau. Dacă ea îşi imagina că Nafai avea vreo îndemânare în luptă şi că s-ar putea salva dezarmându-i sau omorându-i pe asasini, avea să descopere rapid tristul adevăr că el nu fusese niciodată interesat de bătăi şi nu avea niciun fel de antrenament în acest sens. Nici măcar nu-şi putea aminti să fi lovit pe cineva într-o clipă de furie în toată viaţa lui, nici chiar pe fraţii lui mai mari, întrucât dacă ar fi ripostat în faţa lui Meb sau a lui Elemak nu ar fi făcut decât să înrăutăţească lucrurile. Poate că Nafai era mare pentru vârsta lui, cel mai înalt dintre fiii lui Wetchik, dar asta nu însemna nimic când venea vorba de bătaie.

Pe măsură ce înaintau în întuneric spre capătul Străzii Primăverii, asasinii deveniră mai îndrăzneţi.

— Foarte bine, rosti unul dintre ei, încet, dar

suficient cât să audă Nafai și Luet. În umbră. Acolo o să ne purtăm discuția.

— N-aveți ce să ne furați.

Glasul lui Luet tremura, trădând panica, dar Nafai știa după strângerea sigură a mâinii că nu tremura deloc.

Dar el tremura.

— În umbră, repetă bărbatul.

Așa că se supuseră. Pătrunseră în bezna dintre copaci. Dar spre surprinderea lui Nafai, nu se opriră și nici nu se îndreptară spre sud ca să ocolească pădurea și să reintre în oraș pe următorul drum. Ea îl conduse aproape direct spre est. Adânc în inima ținutului interzis.

— Nu pot să merg acolo, zise el.

— Taci. Nici ei nu pot, dacă nu ne aud vorbind ca să urmărească sunetul.

El își ținu gura și o urmă. După un timp terenul începu să coboare, nu mai era o pantă, ci mai degrabă o râpă și deveni foarte dificil să-și găsească drumul.

Cerul era deja complet negru și, deși căzuseră multe frunze, umbra copacilor era încă deasă.

— Nu văd nimic, șopti el.

— Nici eu, răspunse ea.

— Stai. Ascultă. Poate că nu ne mai urmăresc.

— Nu. Dar nu ne putem opri.

— De ce nu?

— Trebuie să te scot din oraș.

— Dacă sunt prins aici, pedeapsa va fi cumplită.

— Ştiu, zise ea. Cu atât mai rău pentru mine, că te-am adus.

— Atunci du-mă înapoi.

— Ba nu, aici vrea Sufletul Suprem să mergem.

Era totuşi prea dificil să se mai ţină de mână – aveau nevoie de ambele mâini ca să coboare pe panta accidentată. La lumina zilei nu ar fi fost o treabă prea dificilă, dar pe întuneric exista posibilitatea să nu se vadă vreun obstacol care ar fi putut să-i accidenteze mortal, astfel că fiecare pas trebuia testat. Măcar aici copacii erau mai rari, iar lumina stelelor îi putea ajuta ceva mai bine să vadă. Asta cel puţin până când pătrunseră în ceaţă.

— Acum *trebuie* să ne oprim, zise el.

— Continuă să mergi.

— Prin ceaţă? O să ne rătăcim, o să cădem şi o să murim.

— E un semn bun, spuse Luet. Înseamnă că am ajuns cam la jumătatea drumului spre lac.

— Doar nu mă duci la lac!

— Sst.

— Mai bine m-aş arunca pur şi simplu, ca să-i scutesc de efortul de a mă ucide.

— Taci, prostule. Sufletul Suprem ne va proteja.

— Sufletul Suprem e un computer conectat la sateliţii aflaţi pe orbită în jurul lui Harmony. Nu are nicio maşinărie magică prin care să ajungă aici şi să ne prindă când cădem.

— Ne face atenţi, zise Luet. Sau măcar mă ajută

pe mine să găsesc drumul. Numai să taci tu şi să mă laşi s-o ascult.

Coborâră ore întregi prin ceaţă, sau aşa i se păru lui Nafai, dar în cele din urmă ajunseră la fundul văii. Iarbă pe o câmpie plată, făcând loc noroiului.

Noroi cald. Nu, noroi *fierbinte.*

— Am ajuns, spuse ea. Nu putem intra în apă pe aici – se ridică dintr-o crăpătură adâncă în crusta lumii, de asta e atât de fierbinte încât clocoteşte şi scoate aburi. Apa ne-ar fierbe carnea de pe oase dacă am sta cât de puţin în ea, chiar şi în apropierea ţărmului.

— Atunci cum pot femeile…

— Noi ne rugăm în apropiere de capătul opus, unde lacul este alimentat de torentele reci ca gheaţa din munţi. Unele intră în apele cele mai reci. Dar viziunile apar în majoritatea cazurilor când plutim în locurile unde se întâlnesc apele reci cu cele fierbinţi. Un loc cu turbulenţe, unde valurile ne leagănă şi ne răsucesc continuu, îngheţându-ne şi uscându-ne pe rând. Locul unde inima lumii şi suprafaţa sa rece se întâlnesc. Un loc unde cele două inimi ale fiecărei femei devin una.

— Nu am ce căuta aici, zise Nafai.

— Ştiu, replică Luet. Dar aici ne-a condus Sufletul Suprem, aşa că o să rămânem.

Atunci Nafai se sperie cel mai tare. O femeie, vorbindu-i de aproape. Ţi-am *spus* că am auzit vocea unui bărbat. Venea de *acolo*?

Multe femei cu lanterne se apropiară. Tălpile lor plescăiau la fiecare pas prin noroiul fierbinte, apoi sunete de sucţiune când le ridicau. Cât de mult m-am scufundat *eu* în nămol? se întrebă Nafai. Le va fi greu să mă scoată? Sau pur şi simplu mă vor îngropa de viu aici, lăsând nămolul să hotărască dacă să mă coacă sau să mă sufoce?

— L-am adus, spuse Luet.

— E Luet, zise o bătrână. Numele fu preluat într-o şoaptă şi purtat prin mulţimea care se aduna.

— Sufletul Suprem m-a condus aici. Bărbatul acesta nu este precum ceilalţi. Sufletul Suprem l-a ales.

— Legea e lege, spuse bătrâna. Singură ţi-ai asumat responsabilitatea, dar asta nu face decât să mute pedeapsa de la el asupra ta.

Nafai văzu cât de încordată era Luet. Îşi dădu seama: nici ea nu înţelege Sufletul Suprem mai bine decât mine.

Din câte ştia ea, Sufletului Suprem nu-i păsa dacă ea trăia sau murea, şi ar fi fost foarte mulţumit s-o lase să plătească cu viaţa pentru ca eu să petrec noaptea în siguranţă aici.

— Foarte bine, zise Luet. Dar trebuie să-l duceţi la Poarta Ascunsă şi să-l ajutaţi să străbată pădurea.

— Să nu ne spui tu ce *trebuie* să facem, nelegiuito! strigă una dintre femei. Dar celelalte îi făcură semn să tacă. Nafai putea vedea că Luet se

bucura de mare respect chiar şi când făcea ceva scandalos.

Apoi mulţimea se dădu puţin la o parte ca să lase să treacă o femeie, care apăru ca o fantomă din ceaţă. Era dezbrăcată, şi pentru că era curată Nafai nu-şi dădu seama pe moment că era o sălbatică. Abia când ajunse foarte aproape, trăgând de mâneca lui Luet, Nafai observă cât de tăbăcită şi uscată îi era pielea, cât de ridată şi scofâlcită îi era faţa.

— Tu, şopti Luet.

— Tu, repetă sălbatica.

Apoi femeia sfântă a deşertului se întoarse spre bătrâna care părea să fie conducătoarea cetei de justiţiare.

— Am pedepsit-o deja, spuse.

— Ce vrei să spui? întrebă bătrâna.

— Eu sunt Sufletul Suprem, şi spun că deja a suportat pedeapsa mea.

Bătrâna se uită la fată, plină de incertitudini.

— E adevărat ce spune, Luet?

Nafai era uluit. Încrederea lor în Luet era atât de puternică încât i-ar cere să confirme sau să nege o mărturie care ar putea costa-o viaţa sau să i-o salveze, în funcţie de propriul ei răspuns?

Încrederea lor era justificată, căci răspunsul lui Luet nu conţinea nicio pledoarie specială în favoarea ei.

— Această femeie sfântă mi-a dat doar o palmă. Cum poate să fie suficientă pedeapsa asta?

— Eu am adus-o aici, spuse sălbatica. Am făcut-o să-l aducă pe băiat. Lui i-am arătat viziuni mărețe, și voi continua să îi arăt. Sămânța lui se va bucura de cinste și se va ridica o națiune semeață. Nimeni să nu-i împiedice drumul prin apă și prin pădure, cât despre ea, ea poartă urma mâinii mele întipărită pe față. Cine o mai poate atinge după ce eu i-am făcut asta?

— Acesta este cu adevărat glasul Mamei, zise bătrâna.

— Mama, șoptiră câteva.

— Sufletul Suprem, șoptiră altele.

Femeia sfântă se întoarse iar către Luet și ridică un deget atingând buzele fetei. Luet îi sărută degetul, ușor, și Nafai simți pentru o clipă durerea acelei dulceți. Apoi expresia sălbaticei se schimbă. Parcă un suflet luminos sălășluise în interiorul chipului ei și acum dispăruse; părea distrasă, oarecum confuză. Privi în jur, nerecunoscând nimic, apoi se îndepărtă topindu-se în ceață.

— Era mama ta? șopti Nafai.

— Nu, răspunse Luet. Mama trupului meu nu mai e sfântă. Dar în inima mea toate aceste femei îmi sunt mame.

— Adevărat ai vorbit, zise bătrâna. Cât adevăr spune copilul ăsta!

Luet plecă capul. Când ridică din nou fața, Nafai văzu lacrimi pe obrazul ei. Nu înțelegea nimic din ceea ce se petrecea acolo, sau ce însemna pentru Luet; știa doar că pentru un timp viața lui fusese

în pericol, apoi a ei, iar acum pericolul trecuse. Pentru el era suficient.

Sălbatica spusese că nimeni nu-i va împiedica drumul prin apă şi prin pădure. După o scurtă discuţie, femeile hotărâră că asta însemna ca el să traverseze lacul din acel punct spre capătul opus, de la fierbinte la rece; el nu ştia cum ajunseseră la asta pornind de la cele câteva cuvinte ale sălbaticei, dar se minunase adesea cât de multe sensuri pot să stoarcă preoţii şi din puţinele scrieri sacre ale religiei bărbaţilor. Aşteptară câteva minute până să iasă femeile din apă. Abia atunci Luet îi permise să se apropie ca să vadă lacul. Acum era limpede de unde provenea ceaţa – se înălţa în perdele de aburi din apă, sau cel puţin aşa i se părea lui. Două femei într-o barcă lungă şi joasă o împingeau spre ţărm, una vâslind, cealaltă stând la cârmă. Prora vasului era scundă şi pătrată, dar întrucât pe lac nu erau valuri şi vâslitul era lin nu părea să existe vreun pericol ca barca să ia apă la bord. Se apropiară din ce în ce mai mult de mal, până ce în cele din urmă fundul bărcii atinse pământul. Mai erau totuşi câţiva metri de apă de traversat între barcă şi porţiunea noroioasă unde stăteau Nafai şi Luet. Nămolul era acum dureros de fierbinte, iar Nafai era nevoit să-şi mişte destul de des picioarele ca să nu se ardă. Cum ar fi fost să meargă prin apă?

— Mergi încet, şopti Luet. Cu cât stropeşti mai puţin cu atât mai bine, aşa că nu trebuie să alergi.

O să vezi că dacă mergi continuu ajungi curând în barcă, iar durerea trece repede.

Deci ea mai făcuse asta. Foarte bine, dacă Luet putea suporta, putea şi el. Făcu un pas spre apă. Femeile icniră.

— Nu, zise ea repede. În locul ăsta, unde eşti un copil şi un străin, trebuie să fii condus.

Eu, copil? În comparaţie cu *tine*? apoi îşi dădu seama că ea evident avea dreptate. Indiferent de vârstele lor, aici era locul ei, nu al lui; aici ea era adultul şi el copilul.

Ea stabili ritmul, alert, dar nu grăbit. Apa îi ardea picioarele, dar era puţin adâncă şi el nu stropea prea mult, cu toate că nu era la fel de graţios şi lin în mişcări ca Luet. În câteva clipe ajunseră în barcă, dar păru că durase o veşnicie, o mie de paşi agonizanţi, în special ezitarea din momentul în care ea urcase în ambarcaţiune. În cele din urmă, ea urcă şi mâna ei îl trase după ea, şi el mişcă picioarele care îl usturau atât de adânc sub piele încât îi fu frică să se uite de teamă să nu vadă carnea fiartă pe ele. Dar când privi pielea arăta normal. Luet se folosi de poalele cămăşii ei ca să-i şteargă picioarele. Femeia care vâslea înfipse lama unei vâsle în nămolul de pe fundul apei şi împinse înapoi, cu muşchii braţelor sale masive umflaţi de efort. Nafai se întoarse cu faţa spre Luet şi se prinse de mâinile ei, în timp ce barca aluneca pe ape.

Fu cea mai stranie călătorie din viaţa lui Nafai,

deşi nu una lungă. Ceaţa făcea ca totul să pară magic şi ireal. Stânci uriaşe pândeau deasupra apei şi ei pluteau în tăcere printre ele, apoi pietrele dispărură ca înghițite. Apa deveni mai fierbinte şi erau locuri în care bolborosea; ocoliră acele puncte. Barca în sine nu se încălzea niciodată, dar aerul din jurul lor era atât de fierbinte şi de umed, încât curând ajunseră uzi, cu hainele lipindu-li-se de trupuri. Nafai observă pentru prima dată că Luet avea de fapt forme de femeie; nu prea mult, dar suficient cât să nu mai poată să se gândească la ea ca fiind nimic altceva decât un copil. Dintr-odată se intimidă să stea ţinând-o de mâini, însă şi mai frică îi era să-i dea drumul. Avea nevoie s-o atingă, ca un copil agăţat în întuneric de mâna mamei lui.

Continuară să plutească. Aerul se răci. Trecură prin locuri înguste, cu stânci abrupte de ambele părţi, care păreau să se apropie din ce în ce mai mult pe măsură ce se înălţau, până ce se pierdeau în ceţuri. Nafai se întrebă dacă nu cumva se aflau într-o peşteră, sau dacă nu, dacă soarele pătrundea vreodată până la baza viroagei adânci. Apoi pereţii de piatră se retraseră şi ceaţa se mai rări puţin. În acelaşi timp apa deveni mai agitată. Acum se formau valuri, iar curenţii prindeau barca şi încercau s-o rotească, s-o întoarcă dintr-o parte în alta.

Femeia ridică vâslele; cea de la cârmă luă mâna de pe timonă. Luet se aplecă şi şopti:

— Acesta e locul în care vin viziunile. Ţi-am spus – unde se întâlnesc căldura cu frigul. Aici noi trecem prin apă cu trupurile.

Cu trupurile însemna exact asta. Simţindu-se şi mai intimidat să o privească pe Luet dezbrăcându-se decât să se dezbrace el însuşi, îşi urmări propriile mâini desfăcându-şi hainele şi împăturindu-le, în timp ce Luet făcea acelaşi lucru lăsându-le grămadă în barcă. Încercând cumva s-o privească fără s-o vadă, Nafai nu reuşi să-şi dea seama cum alunecă în apă atât de tăcut pentru ca apoi să plutească nemişcată pe spate. Văzu că ea nu făcea nicio mişcare de înot, astfel că atunci când el se aruncă zgomotos în lac rămase de asemenea nemişcat. Apa îl susţinea însă surprinzător de bine. Nu era în pericol să se scufunde. Liniştea era adâncă şi copleşitoare; vorbi doar o dată, când văzu că ea se îndepărtează.

— Nu contează, răspunse ea încet. Taci.

El tăcu. Acum se găsea singur în ceaţă. Curenţii îl răsuciră – sau poate că nu, căci prin aburi nu putea deosebi estul de vest sau orice alt reper care să îl localizeze, decât sus şi jos, şi chiar şi acest lucru părea să conteze foarte puţin. Era calm, un loc unde însă ochii lui puteau să vadă şi totuşi să nu vadă, unde urechile lui puteau să audă şi totuşi să nu audă nimic. Însă curentul nu-l lăsa să adoarmă. Putea simţi sub el undele de cald şi rece, uneori foarte fierbinţi, alteori îngheţate, astfel că din când în când se gândea: n-o să mai pot

suporta, trebuie să înot altfel o să mor aici – apoi curentul se schimba din nou.

Nu avu nicio viziune. Sufletul Suprem nu-i spuse nimic. El ascultă. Chiar îi vorbi Sufletului Suprem, rugându-l să-i arate cum ar putea obţine vreodată Catalogul după care îl trimisese Tata. Dacă Sufletul Suprem îl auzi, nu-i dădu niciun semn.

Pluti pe lac o eternitate. Sau poate trecuseră numai câteva minute înainte să audă foşnetul blând al vâslelor în apă. O mână îi atinse părul, faţa, umărul, apoi îl apucă de braţ. Îşi aminti cum să întoarcă capul şi când o făcu văzu barca şi pe Luet, acum complet îmbrăcată, întinzându-se spre el. Nu se gândi să se ruşineze şi acum; era doar bucuros să o vadă şi puţin trist la gândul că va trebui să iasă din apă. Nu era îndemânatic la urcatul în barcă. O făcu să se clatine rău şi apa se revărsă înăuntrul ei.

— Rostogoleşte-te, şopti Luet.

Se întoarse pe o parte în apa, întinse un picior şi un braţ în barcă şi se rostogoli înăuntru. O făcu uşor, aproape în linişte. Luet îi dădu hainele, încă umede, dar acum foarte reci. Le trase pe el şi se înfioră în timp ce femeile continuau să împingă barca printr-o ceaţă care îl îngheţa până în măduva oaselor. Luet tremura şi ea, dar nu părea s-o deranjeze.

În cele din urmă ajunseră la ţărm, unde iarăşi aştepta un grup de femei. Poate o altă barcă

traversase lacul, fără să aştepte ritualul trecerii trupului prin apă, sau poate că exista un drum pentru cei care aduceau mesaje; indiferent de motiv, femeile care se aflau acolo ştiau deja cine erau ei. Nu era nevoie de explicaţii. Luet deschise din nou drumul, acum printr-o apă îngheţată care îi provocă lui Nafai dureri în oase. Ajunseră pe uscat – de data asta un mal acoperit cu iarbă în loc de întinderea nămoloasă – și mâinile femeilor înfășurară o pătură uscată în jurul lui. Văzu că și Luet era la fel încălzită.

— Primul bărbat care trece prin apă, rosti o femeie.

— Bărbatul care trece prin apele femeilor, zise o alta.

Luet îi explică părând puţin jenată:

— Profeţii celebre. Sunt atât de multe, încât e greu să nu se împlinească din când în când câte una.

El zâmbi. Ştia că ea lua profeţiile mult mai în serios decât lăsa să se vadă. La fel ca el.

Observă că nimeni nu o întrebă ce se întâmplase în apă; nimeni nu o întrebă dacă avusese vreo viziune. Dar trăgeau de timp, aşteptând, până când în cele din urmă ea spuse:

— Sufletul Suprem mi-a adus liniștea, și asta a fost suficient.

Atunci ele se îndepărtară, majoritatea, deşi unele dintre ele se uitară la Nafai până când el clătină din cap.

— Am trecut de partea cea mai uşoară, spuse ea.

Crezu că glumeşte, dar ea îl conduse prin Poarta Ascunsă, o spărtură legendară în zidul roşu despre care credea doar pe jumătate că există cu adevărat. Era o trecere boltită printre două turnuri masive, şi în loc de paznicii oraşului acolo erau doar femei care supravegheau. Ştia că de cealaltă parte se întindea Pădurea Fără Cărări. Pricepu repede că îşi merita numele. Până să iasă pe Drumul Pădurii faţa îi fu brăzdată de tăieturi, şi la fel şi a ei, braţele şi picioarele de asemenea.

— Poarta din Spate e în direcţia aceea, zise Luet. Iar prin oricare dintre defileele astea ajungi în deşert. De aici nu mai ştiu încotro mergi.

— E suficient. Mă descurc.

— Atunci înseamnă că am făcut ceea ce m-a trimis Sufletul Suprem să fac.

Nafai nu ştiu ce să spună. Nu ştia nici măcar cum să exprime în cuvinte ceea ce simţea.

— Cred că nu te cunosc, spuse.

Ea îl privi perplexă.

— Nu, am greşit, zise Nafai. Cred că nu te-am cunoscut înainte, chiar dacă îmi închipuiam că te cunosc, iar acum, că te-am cunoscut în sfârşit, înţeleg că nu ştiu cu adevărat nimic despre tine.

Ea zâmbi.

— Curenţii ăia încrucişaţi îţi provoacă o asemenea stare de fiecare dată. Să nu spui nimănui, bărbat sau femeie, ce ai făcut în seara asta.

— Când îmi amintesc, nu sunt sigur dacă eu o să cred că mi s-a întâmplat în realitate.

— O să te mai vedem în casa mătușii Rasa?

— Nu știu, zise Nafai. Nu știu decât atât: că n-am habar cum să pun mâna pe Catalog fără să fiu ucis, și totuși trebuie să îl obțin.

— Așteaptă să îți spună Sufletul Suprem cum să faci, îl sfătui Luet, apoi fă-o.

El aprobă din cap.

— E bine dacă Sufletul Suprem o să-mi spună ceva.

— O să-ți spună. Când va fi ceva de făcut, ea o să-ți spună.

Apoi, dintr-un impuls, Luet întinse mâna și o apucă pe a lui, strângând-o doar pentru o clipă. El își reaminti, ca un ecou prin trupul lui, cum se ținuse de ea pe lac. Însă acum era puțin rușinat, și își retrase mâna. Ea îl văzuse slab. Ea îl văzuse dezbrăcat.

— Vezi? spuse ea. Deja uiți cum a fost în realitate.

— Ba nu.

Ea se întoarse și apucă pe drumul către Poarta din Spate. Vru s-o strige și să-i spună, ai avut dreptate, *uitam* cum a fost în realitate, îmi reaminteam totul prin ochii obișnuiți, îmi aminteam din punctul de vedere al băiatului care am fost înainte, dar acum îmi amintesc nu că eram slab sau dezbrăcat, ori altceva de care să mă rușinez. Ci că eu călătoream ca un erou măreț din

profeţii peste lacul magic, avându-te pe tine drept ghid şi învăţător, şi când ne-am scos hainele nu eram un bărbat şi o femeie amândoi goi, ci mai degrabă doi zei din poveştile străvechi despre tărâmuri îndepărtate, renunţând la deghizările de muritori şi etalându-şi glorioasa nemurire, gata să plutească peste marea morţii ieşind fără cicatrice pe malul celălalt.

Dar până să se gândească el la toate aceste lucruri pe care să le spună, ea dispăruse deja după o cotitură.

14
Scaunul lui Issib

Nafai nu ştia la ce să se aştepte când ajunse la punctul de întâlnire. Pe tot parcursul drumului prin deşert la lumina stelelor îşi imaginase continuu lucruri oribile. Dacă niciunul dintre fraţi nu a scăpat? *Ei* nu beneficiaseră de ajutorul lui Luet şi al femeilor din Basilica. Sau dacă au scăpat, dar soldaţii l-au urmărit pe vreunul până la ascunzătoare şi i-au omorât pe toţi? Când va ajunge acolo le va descoperi corpurile mutilate? Sau va fi aşteptat de soldaţi, să-l prindă şi să-l arunce în canion?

Făcu o pauză în capătul defileului, în punctul în care se opriseră să tragă la sorţi mai devreme în acea dimineaţă. Suflet Suprem, zise în sinea lui, oare trebuie să cobor?

Răspunsul primit fu o imagine formată în mintea lui – unul dintre soldaţii inumani ai lui Gaballufix plimbându-se noaptea pe străzile pustii ale Basilicăi. Nu ştiu cum să interpreteze asta. Îi spunea Sufletul Suprem că soldaţii erau peste tot în oraş? Sau viziunea îl avertiza pe Nafai că soldaţii îl aşteptau în defileu, şi creierul lui adăuga pur şi simplu detaliul irelevant al oraşului?

Un lucru era de neevitat – sentimentul de necesitate pe care îl primea de la Sufletul Suprem. Ca şi cum ar fi fost o ocazie pe care nu-şi putea permite să o rateze. Sau un pericol pe care trebuia să-l evite.

Când mesajul este atât de neclar, îşi spuse Nafai în sinea lui, de la ce pot pleca în afară de propria mea judecată? Dacă fraţii mei au necazuri trebuie să ştiu. Nu-i pot abandona, chiar dacă aş fi eu însumi în primejdie. Dacă greşesc, îndepărtează gândul ăsta de mine.

Apoi începu să coboare în defileu. Nu resimţi nicio distragere, nicio stupoare. Indiferent ce altceva intenţiona să-i comunice Sufletul Suprem, cu siguranţă nu îl deranja ca el să ajungă la întâlnirea cu fraţii săi.

Sau poate că renunţase la el. Dar nu: dacă îşi dăduse atâta osteneală să-l scoată din oraş, prin Lacul Femeilor, Sufletul Suprem nu îl prea putea abandona acum.

Era atât de întuneric în canion, încât se împiedică şi alunecă până când în final se opri pe

pragul acoperit cu pietriş unde trebuiau să aştepte fraţii lui.

— Nafai.

Era vocea lui Issib. Dar Nafai abia apucă să îl audă înainte să simtă o lovitură puternică. Sandaua cuiva îi izbise faţa, trântindu-l pe pietriş.

— Tâmpitule! strigă Elemak. Aş fi vrut să te prindă şi să te omoare, ticălos mic!

Un alt picior, din partea cealaltă, îi zdrobi nasul. Auzi glasul lui Mebbekew:

— S-a dus totul, toată averea, absolut tot, din cauza ta!

— Nu a luat-o el, proştilor! strigă Issib. Gaballufix a furat-o!

— Tu să taci! urlă Mebbekew, înaintând către Issib.

Nafai reuşi în cele din urmă să vadă ce se petrecea.

Cu toate că faţa îl ustura din cauza pietricelelor imprimate în tălpile sandalelor lor, în realitate nu-l răniseră serios. Însă acum îşi dădu seama că erau turbaţi de furie. Dar de ce să fie furioşi *pe Nafai*?

— Rash e cel care ne-a trădat, spuse el.

Ei se întoarseră imediat spre el.

— Zău aşa, făcu Elemak. Nu ţi-am spus că *eu* o să mă ocup de negociere? Puteam obţine Catalogul pentru numai un sfert din cât aveam, dar nu, *tu* a trebuit să...

— Tu renunţai! strigă Nafai. Te retrăgeai!

Elemak urlă furios, îl apucă pe Nafai de cămaşă şi-l ridică de la pământ.

— Jumătate din negociere înseamnă să te retragi, idiotule! Crezi că nu ştiam ce fac? Eu, care am făcut comerţ în ţări străine şi am obţinut profit mare pentru numai câteva produse – cum de nu ai avut încredere că ştiam ce fac? În toată viaţa ta tu nu ai negociat decât pentru câteva myachik-uri stupide în piaţă, băieţaş.

— N-am știut, recunoscu Nafai.

Elemak îl aruncă la pământ. Nafai îşi zdreli coatele şi capul lui lovi pietrele destul de tare ca să-l doară. Fără să vrea ţipă.

— Lasă-l în pace, laşule, zise Issib.

— Mă faci pe mine laş?

— Gaballufix avea de gând să pună mâna pe banii noştri indiferent de ce am fi făcut noi. Îl avea deja pe Rash de partea lui.

— Acum ai ajuns expert în ceea ce *s-ar fi* întâmplat, zise Elemak.

— Stai pe tronul tău şi ne judeci! îi strigă Mebbekew. Dacă îl consideri pe Nafai atât de nevinovat, despre *tine* ce ai de spus? Tu ai scos banii din conturile Tatei!

Nafai se ridică. Nu-i plăcea cum îl ameninţau pe Issib. Să-și reverse furia asupra lui era un lucru, dar să ajungă pe punctul de a-l răni pe Issya însemna cu totul altceva.

— Îmi pare rău, zise Nafai – nu putea decât să ia asupra lui vina și mânia lor. Nu am înțeles, și ar fi

trebuit să-mi ţin gura. Îmi pare rău.

— Ce înseamnă să-ţi pară *rău*? replică Elemak. De câte ori ai spus asta când era prea târziu ca să mai corectăm consecinţele? Nu înveţi niciodată nimic, Nafai. Tata nu te-a învăţat nimic. Copilaşul lui, preţiosul băieţel al Rasei, care nu poate face nimic greşit. Ei, bine, e timpul să înveţi lecţiile pe care Tata ar fi trebuit să ţi le predea cu ani în urmă.

Elemak extrase una din vergelele dintr-o legătură sprijinită pe peretele de stâncă. Era destinată să suporte încărcăturile grele de pe spinarea unei cămile; era destul de flexibilă şi nu foarte grea, dar rezistentă şi lungă. Nafai înţelese imediat ce intenţiona Elemak.

— Nu ai dreptul să te atingi de mine.

— Nu, nimeni nu are dreptul să te atingă, zise Mebbekew. Nafai cel sacru, odorul Tatei, nimeni nu-l poate atinge. Ne poate atinge *pe noi*, bineînţeles. Poate să piardă moştenirea noastră, dar nimeni nu-l poate atinge *pe el*.

— Oricum nu ar fi fost niciodată moştenirea *ta*. A fost dintotdeauna a lui Elemak.

Un alt gând îi veni în minte lui Nafai, în legătură cu cine ar fi primit moştenirea. Ştiu dinainte de a deschide gura că nu era cel mai înţelept lucru care putea fi rostit, când Elemak şi Mebbekew erau deja supăraţi. Dar îl spuse totuşi.

— Dacă e vorba despre ceea ce aţi *pierdut*, amândoi meritaţi să fiţi dezmoşteniţi, fiindcă aţi

complotat împotriva Tatei.

— E o minciună, zise Mebbekew.

— Cât de prost crezi că sunt? Poate nu ştiai că Gaballufix intenţiona să-l ucidă pe Tata în dimineaţa aia, dar ştiai că intenţionează să ucidă *pe cineva.* Ce ţi-a promis Gaballufix, Elemak? Acelaşi lucru pe care i l-a promis lui Rash – numele de Wetchik şi averea, după ce Tata ar fi fost discreditat şi forţat să părăsească oraşul?

Elemak răcni şi se repezi la el, împărţind lovituri cu vergeaua. Era atât de furios, încât puţine dintre lovituri îşi atinseră ţinta, dar atunci când o făcură fură dure. Nafai nu mai simţise niciodată o asemenea durere, nici chiar atunci când se ruga, nici chiar atunci când picioarele îi fuseseră cufundate în apa fierbinte a lacului. Se trezi cu faţa în jos pe prundiş, cu Elemak aplecat deasupra lui gata să-l lovească – unde, peste spate? În cap?

— Te rog! ţipă Nafai.

— Mincinosule! urlă Elemak.

— Trădătorule! replică Nafai. Începu să se ridice în genunchi, apoi în picioare.

Vergeaua căzu, trântindu-l înapoi la pământ. Mi-a rupt spatele, gândi Nafai. O să fiu paralizat. O să fiu ca Issib, infirm într-un scaun pentru tot restul vieţii mele.

Gândul la Issib păru să-l pună în mişcare. Căci atunci când Elemak ridică din nou vergeaua, scaunul lui Issib se năpusti înaintea lui. Scaunul se răsucea în mers – nu putea fi ţinut total sub

control – şi vergeaua îl atinse pe Issib peste un braţ. Ţipă de durere, şi scaunul scăpă complet de sub control, rotindu-se nebuneşte şi clătinându-se înainte şi înapoi. Sistemul de evitare a coliziunii îl împiedică să se izbească de pereţii de piatră ai defileului, dar se lovi de Mebbekew care încerca să se ferească, doborându-l.

— Nu te băga, Issib! strigă Elemak.

— Laşule! îl admonestă Nafai. Ai fost *un nimic* în faţa lui Gaballufix, dar acum poţi să baţi un infirm şi un băiat de paisprezece ani! Cât curaj!

Din nou Elemak se întoarse de la Issib cu faţa spre Nafai.

— Ai vorbit prea mult de data asta, băiete.

Nu mai striga. Furia devenise mai rece, mai profundă.

— Nu mai vreau să aud vocea asta, mă înţelegi?

— Corect, Elya. N-ai putut să-l faci pe Gaballufix să-l omoare pe Tata în locul tău, dar cel puţin poţi să mă omori *pe mine.* Dă-i drumul, dovedeşte ce bărbat eşti ucigându-ţi fratele mai mic.

Nafai sperase să-l facă pe Elemak să se ruşineze şi să dea înapoi, dar raţionamentul fusese greşit. Elemak îşi pierdu orice urmă de autocontrol. În timp ce Issib se rotea în faţa lui, Elemak îl apucă de un braţ şi îl trase din scaun, aruncându-l la pământ ca pe o jucărie stricată.

— Nu! strigă Nafai.

Se repezi la Issib să-l ajute, dar Mebbekew se afla între ei şi când Nafai ajunse suficient de

aproape îl îmbrânci. Nafai se prăbuşi la picioarele lui Elemak.

Elemak aruncase vergeaua. Când el se aplecă s-o ia, Mebbekew alergă la legătură şi scoase o alta.

— Hai să terminăm cu el acum. Iar dacă Issib nu-şi poate ţine gura, cu amândoi.

Nafai nu-şi putu da seama dacă Elemak auzise sau nu. Ştiu doar că vergeaua coboară şuierând, zdrobindu-i umărul. Elemak încă nu ţintea bine, dar un lucru era limpede: căuta partea de sus a corpului lui Nafai. Îi căuta capul. Voia ca Nafai să moară.

Brusc o lumină orbitoare izbucni în canion. Nafai înălţă capul la timp ca să-l vadă pe Elemak răsucindu-se spre sursa luminii. Era scaunul lui Issib.

Doar că nu era posibil. Scaunul lui Issib avea un sistem de comutare pasiv. Când nu i se spunea explicit ce să facă, se aşeza jos, echilibrându-se pe picioare, şi aştepta instrucţiuni. Tocmai făcuse acest lucru când Elemak îl trântise pe Issib la pământ.

— Ce se întâmplă? întrebă Mebbekew.

— Ce se întâmplă? repetă o voce mecanică dinspre scaun.

— Probabil l-ai defectat.

— Nu eu sunt defect, vorbi scaunul. Credinţa şi încrederea sunt defecte. Frăţia s-a defectat. Onoarea, legea şi decenţa s-au defectat.

Compasiunea s-a defectat. Dar eu nu sunt defect.

— Fă-l să înceteze, Issya, zise Mebbekew.

Nafai observă că Elemak nu spunea nimic. Fixa calm scaunul, ţinând vergeaua încă în mâini. Apoi, cu un mârâit, se avântă înainte și biciui scaunul cu vergeaua.

Izbucni un fulger, sau cel puţin aşa păru. Elemak ţipă şi căzu pe spate, iar vergeaua zbură în aer. Era încinsă pe toată lungimea ei.

Încet, cu grijă, Mebbekew strecură vergeaua lui înapoi în legătură.

— De ce îţi baţi fratele cu vergeaua, Elemak? spuse scaunul. De ce vrei să-l omori, Mebbekew?

— Cine face asta? întrebă Mebbekew.

— Nu înţelegi, prostule? rosti Issib slab, de unde zăcea pe pietre. Cine ne-a trimis încă de la început în misiunea asta?

— Tata, zise Mebbekew.

— Sufletul Suprem, zise Elemak.

— Încă nu aţi înţeles că pentru că fratele vostru mai mic Nafai a fost dispus să-mi asculte glasul, că eu l-am ales pe el să vă conducă?

Acest lucru îi reduse pe amândoi la tăcere. Dar Nafai ştia că în inimile lor ura se transformase dintr-o mânie înfierbântată într-un resentiment rece şi dur care nu va dispărea niciodată. Sufletul Suprem îl alesese pe Nafai să-i conducă. Pe Nafai, care nu putea nici măcar să încheie o negociere cu Gaballufix fără să strice totul. Suflet Suprem, de ce îmi faci mie una ca asta?

— Dacă nu v-aţi fi trădat tatăl, dacă aţi fi crezut în el şi l-aţi fi ascultat, nu l-aş fi ales pe Nafai înaintea voastră, spuse scaunul – Sufletul Suprem. Acum întoarceţi-vă în Basilica, şi eu vi-l voi da pe Gaballufix pe mâini.

Apoi luminile scaunului se stinseră şi el se aşeză uşor pe pământ.

Aşteptară toţi, înlemniţi, câteva secunde în tăcere. Apoi Elemak se întoarse spre Issib şi blând, cu grijă, îl ridică şi îl aşeză în scaun.

— Îmi pare rău, Issya, zise încet. Nu eram în toate minţile. Nu ţi-aş face rău pentru nimic în lume.

Issib nu spuse nimic.

— Pe Nafai eram supăraţi, adăugă Mebbekew.

Issib se răsuci spre el şi, în şoaptă, îi repetă propriile lui cuvinte:

— Hai să terminăm cu el acum. Iar dacă Issib nu-şi poate ţine gura, cu amândoi.

Mebbekew simţi înţepătura.

— Presupun că o să-mi păstraţi veşnic pică pentru asta.

— Gura, Meb. Să ne gândim.

— Bună idee. Până acum gânditul ne-a adus atâta bine.

— E ceva să vezi cum Sufletul Suprem mişcă un scaun, zise Elemak. Dar Gaballufix are sute de soldaţi. Ne poate ucide pe fiecare dintre noi de cincizeci de ori – unde sunt soldaţii Sufletului Suprem? Ce armată o să ne protejeze acum?

Nafai se ridicase în picioare, ascultându-i. Abia putea crede ce-i auzeau urechile.

— Sufletul Suprem tocmai ne-a arătat o parte din puterea lui, iar voi încă vă mai temeţi de soldaţii lui Gaballufix? Sufletul Suprem e mai puternic decât acei soldaţi. Dacă nu vrea ca ei să ne omoare, soldaţii n-au cum să ne omoare.

Elemak şi Mebbekew îl priviră în tăcere.

— Aţi vrut să mă Ucideţi pentru că nu vă plăceau cuvintele mele, spuse Nafai. Vreţi acum să mă urmaţi, să ascultaţi cuvintele Sufletului Suprem?

— De unde să ştim că n-ai manipulat chiar tu scaunul? întrebă Mebbekew.

— Aşa e. Am ştiut încă dinainte de a intra astăzi în oraş că o să daţi vina pe mine pentru orice şi o să încercaţi să mă omorâţi, astfel încât Issya şi cu mine am programat scaunul să rostească exact acest discurs.

— Nu fi prost, Meb, zise Elemak. Vom fi ucişi, dar întrucât am pierdut totul, pentru mine nu prea mai are mare importanţă.

— Doar pentru că tu eşti fatalist nu înseamnă că *eu* vreau să mor.

Issib împinse scaunul în faţă.

— Hai să mergem, îi spuse lui Nafai. Îl urmez pe Sufletul Suprem, şi pe tine ca slujitor al lui. Să mergem.

Nafai dădu din cap, apoi porni pe drumul care ducea la ieşirea din defileu. Un timp nu auzi decât

sunetul propriilor săi paşi şi zumzetul slab al scaunului lui Issib. Apoi, în sfârşit, auzi şi zgomotele lui Elemak şi Mebbekew, urmându-l.

15
Crima

Dacă vrem să mai avem vreo speranţă, gândi Nafai, trebuie să încetăm să mai concepem propriile noastre planuri. Gaballufix ne dejoacă manevrele de fiecare dată.

Iar acum aveau şi mai puţine speranţe, întrucât Elemak şi Mebbekew refuzau deliberat să coopereze. De ce trebuise Sufletul Suprem să spună ceea ce spusese despre rolul de conducător al lui Nafai? Cum putea el să preia comanda în faţa propriilor fraţi mai mari, care ar fi fost mult mai bucuroşi să-l vadă eşuând decât să-l ajute ca să reuşească? Bineînţeles că Issib nu reprezenta o problemă, dar nici nu putea fi de prea mult ajutor, chiar şi folosind din nou flotoarele. El era prea uşor de observat, prea fragil, şi în acelaşi timp prea lent.

Treptat, pe măsură ce înaintau prin deşert – el deschizând drumul, nu pentru că aşa ar fi vrut, ci pentru că Elemak refuzase să-l ajute să găsească potecile –, Nafai ajunse la o concluzie inevitabilă: ar fi avut mult mai multe şanse pe cont propriu decât însoţit de fraţii săi.

Nu pentru că ar fi crezut că singur avea vreo

şansă. Dar ar fi avut ajutorul Sufletului Suprem. Iar Sufletul Suprem îl mai salvase şi înainte din Basilica.

Dar când Sufletul Suprem îl scosese din oraş, reuşise pentru că Luet îl ţinea de mână. Acum cine îi va ţine locul lui Luet? Ea era vizionara, la fel de apropiată Sufletului Suprem cum îi era el mamei lui. Luet simţea cum Sufletul Suprem îi arată fiecare pas; Nafai simţea doar din când în când indicaţiile Sufletului Suprem, atât de rar, atât de confuz. Ce însemna viziunea lui cu soldatul cu mâinile pătate de sânge care pândea pe străzile din Basilica? Era oare un duşman cu care trebuia să se lupte? Era moartea lui? Sau o călăuză? Era atât de confuz, cum să poată concepe un plan?

Se opri.

Ceilalţi se opriră în spatele lui.

— Acum ce mai e? întrebă Mebbekew. Iluminează-ne, o, măreţ conducător uns de Sufletul Suprem.

Nafai nu răspunse. Încercă în schimb să-şi golească mintea. Să-şi relaxeze nodul de teamă din stomac. Lui Sufletul Suprem nu-i vorbea aşa cum îi vorbea însă lui Luet, pentru că Luet nu *aştepta* să conceapă un plan. Luet asculta. Asculta *mai întâi*, înţelegea *mai întâi.*

Dacă Nafai intenţiona cu adevărat să încerce să-l ajute pe Sufletul Suprem, să încerce să fie mâinile şi picioarele lui aici pe suprafaţa acestei planete, atunci trebuia să înceteze să mai facă propriile lui

planuri prosteşti şi să-i dea Sufletului Suprem o şansă să vorbească cu el.

Se aflau lângă Dogtown, care se întindea de-a lungul străzilor ducând spre poarta numită a Coşului. Până acum Presupusese că ar trebui să ocolească Dogtown şi să-şi croiască drum prin vreun canion înapoi pe Drumul Pădurii şi să intre în Basilica prin Poarta din Spate. Însă acum aştepta, testând ideile. Se gândi să înconjoare Dogtown, şi gândurile lui alunecară fără ţintă.

Apoi se întoarse spre Coş şi imediat simţi un val de încredere. Da, îşi zise. Sufletul Suprem încearcă să mă conducă, eu doar trebuie să tac şi să ascult. Aşa cum ar fi trebuit să tac şi să ascult atunci când Elemak negocia cu Gaballufix în această după-amiază.

— Of, bine, zise Mebbekew. Hai să mergem la a doua dintre cel mai bine păzite porţi. Să trecem prin cea mai urâtă mahala, unde toţi cei care sunt de vânzare, adică cam toţi oamenii în viaţă, îi aparţin lui Gaballufix.

— Taci, făcu Issib.

— Lasă-l să vorbească, replică Nafai. O să atragă oamenii lui Gaballufix asupra noastră şi o să fim ucişi pe loc, adică exact ceea ce vrea Mebbekew, pentru că atunci când o să murim cu toţii Meb o să poată spune „Vezi, Nyef, ne-ai adus la moarte!”, şi asta o să-l facă să moară fericit.

Mebbekew se repezi spre Nafai, dar Elemak îl

opri.

— O să facem linişte, spuse Elemak.

Nafai îi conduse până la Drumul de Sus, care se întindea între Poartă şi Dogtown. Era mărginit de case destul de banale, dar la acea oră din noapte nu era sigur şi puţini oameni circulau pe el. Nafai îi duse în locul unde se găsea cel mai mare spaţiu între casele de pe ambele părţi ale străzii, privi în stânga şi în dreapta, apoi se aplecă şi traversă în goană. Pe partea opusă se opri într-un şanţ secat şi îi urmări pe ceilalţi.

Nu veneau.

Nu veneau.

S-au hotărât să mă abandoneze acum, se gândi Nafai. Ei, bine.

Apoi apărură. Nu alergând, cum făcuse Nafai, ci mergând agale. Toţi trei. Bineînţeles, îşi zise Nafai. Au aşteptat ca să-l scoată pe Issib din scaun. Ar fi trebuit să mă gândesc la asta.

În timp ce traversau, Nafai îşi dădu seama că în loc ca Issib să plutească, era susţinut de ceilalţi doi, ţinându-şi braţele aruncate peste umerii lor şi târându-şi picioarele. Pentru oricine nu ştia adevărul, Issib ar fi părut un beţiv ajutat de prieteni să ajungă acasă.

Nu traversară direct strada. Merseră oblic, ca şi cum ar fi urmat de fapt drumul, dar s-ar fi rătăcit în întuneric sau ar fi fost abătuţi într-o direcţie de beţivul pe care îl sprijineau. În cele din urmă trecură dincolo şi se strecurară după tufişuri.

Nafai îi ajunse din urmă când îl ajutau pe Issib să-şi ajusteze flotoarele.
— A fost grozav de bine, şopti el. O mie de oameni ar fi putut să vă vadă şi nimeni nu v-ar fi băgat în seamă.
— Elemak s-a gândit la asta, spuse Issib.
— Tu ar trebui să conduci.
— Nu după părerea Sufletului Suprem, replică Elemak.
— A scaunului lui Issib, adică, zise Mebbekew.
— A fost la fel de bine, Nyef, să traversezi tu primul, spuse Elemak. Paznicii caută patru bărbaţi, dintre care unul pe flotoare. Au văzut în schimb trei, unul fiind beat.
— Şi acum încotro? întrebă Issib.
Nafai ridică din umeri.
— Pe aici, bănuiesc.
Porni înainte, traversând oblic terenul pustiu dintre Drumul de Sus şi Coş.
Se simţi distras. Nu se putea gândi la ce avea să facă în continuare. Nu se putea gândi la nimic.
— Stop, zise.
Se gândi să-i conducă înainte, dar simţi că nu e bine. I se părea corect să meargă singur.
— Aşteptaţi aici, spuse. Mă duc singur în oraş.
— Sclipitor, făcu Mebbekew. Am fi putut aştepta lângă cămile.
— Ba nu, zise Nafai. Vă rog. Am nevoie de voi *aici*. Trebuie să fiu însă sigur că pot ieşi pe poartă găsindu-vă aici.

— Cât o să dureze? întrebă Issib.

— Nu ştiu.

— Bine, deci ce intenţionezi să faci?

Nu prea putea să le spună că n-avea nici cea mai vagă idee.

— Elemak nu ne-a spus ce plan avea *el.*

— Exact, zise Mebbekew, prefă-te că eşti şeful.

— O să aşteptăm, interveni Elemak. Dar dacă la răsăritul soarelui suntem încă aici, în spaţiu deschis, categoric o să fim prinşi. Înţelegi asta.

— La prima rază de lumină pe cer, dacă nu m-am întors, luaţi scaunul lui Issib şi porniţi către locul unde sunt cămilele.

— Aşa o să facem, zise Elemak.

— Dacă o să avem chef, adăugă Mebbekew.

— O să avem chef, replică Elemak. Meb o să fie aici, la fel ca noi ceilalţi.

Nafai ştia că Elemak încă îl ura, îl dispreţuia – dar de asemenea ştia că Elemak va face ceea ce spunea. Chiar dacă Elemak se aştepta ca el să eşueze, îi oferea o şansă rezonabilă de a reuşi.

— Mulţumesc, rosti Nafai.

— Adu Catalogul, zise Elemak. Tu eşti băiatul Sufletului Suprem, aşa că vino cu Catalogul.

Nafai îi părăsi, îndreptându-se către Coş. Apropiindu-se, putea auzi paznicii vorbind. Erau prea mulţi – şase sau şapte, nu doi ca de obicei. De ce? Se lipi de perete şi alunecă pe lângă el, până putu auzi destul de bine ceea ce discutau.

— E Gaballufix însuşi, zic eu, spuse un paznic.

Probabil l-a omorât mai întâi pe băiatul lui Wetchik, ca să nu aibă cum părăsi oraşul, apoi l-a asasinat pe Roptat și a dat vina pe cineva care nu poate reacţiona.

— Stilul lui Gaballufix, îl răspunse un altul. Noroi adevărat, el și oamenii lui.

Roptat era mort. Nafai simţi un fior de teamă. După atâtea comploturi eşuate, în cele din urmă se întâmplase – Gaballufix comisese în sfârşit crima. Şi dăduse vina pe unul dintre băieţii lui Wetchik.

Eu, îşi dădu seama Nafai. A dat vina pe mine. Eu sunt singurul care nu am ieșit din oraş printr-o poartă monitorizată. Conform evidențelor computerului oraşului, eu încă mă aflu între zidurile lui. Evident asta ştia şi Gaballufix. A profitat de ocazie, l-a ucis pe Roptat, şi a răspândit zvonul că a făcut-o cel mai mic dintre fiii lui Wetchik.

Dar femeile ştiu. Femeile ştiu că el minte. El încă nu şi-a dat seama, dar până mâine fiecare femeie din Basilica va cunoaşte adevărul – că atunci când a fost asasinat Roptat eu eram la lac cu Luet. Nici măcar nu mai trebuie să intru în noaptea asta în oraş. Gaballufix va fi distrus de propria prostie, iar noi putem aştepta râzând dincolo de ziduri!

Dar nu se putea concentra asupra ideii de a aştepta afară. Sufletul Suprem nu dorea asta. Pentru Sufletul Suprem nu era important ca Gaballufix să fie prins minţind. Sufletul Suprem

voia Catalogul, iar căderea lui Gaballufix nu ar fi adus Catalogul în mâinile Tatei.

Cum trec de paznici? întrebă Nafai.

Tot ce simţi drept răspuns fu propria frică. Ştia că *asta* nu venea de la Sufletul Suprem.

Aşa că aşteptă. După un timp, conversaţia paznicilor începu să lâncezească.

— Hai să facem o tură prin Dogtown, propuse unul.

Cinci dintre ei ieşiră pe poartă în întunericul străzilor din Dogtown. Dacă s-ar fi întors să se uite la poartă, l-ar fi văzut pe Nafai stând acolo sprijinit de zid la nici doi metri de deschizătură. Dar nu se întoarseră.

Acum era momentul, ştia; frica se mai estompase, însă simţea şi o sete de a acţiona, de a se pune în mişcare. Sufletul Suprem? Era greu de spus, dar trebuia să facă *ceva.* Deci, ţinându-şi răsuflarea, Nafai ieşi în lumină.

Un paznic stătea pe un scaun, sprijinit de poartă. Aţipit, sau aproape. Celălalt se uşura pe peretele din partea opusă, cu spatele la deschidere. Nafai trecu în linişte. Niciunul nu se mişcă din poziţia în care stătea până când Nafai nu ieşi din lumina aruncată de poartă. Apoi le auzi vocile în urma sa, discutând, dar nu despre el, fără să dea alarma. Probabil aşa a fost şi în cazul lui Luet, se gândi el, în noaptea când a venit să ne avertizeze. Sufletul Suprem îi făcuse pe paznici suficient de proşti încât s-o lase să treacă de parcă

ar fi fost invizibilă. Aşa cum am trecut şi eu.

Luna începuse să se ridice. Trecuse mai mult de jumătate din noapte. Oraşul era adormit, probabil cu excepţia zonei Dolltown şi a Pieţei Interioare, şi chiar şi acelea trebuiau să fie ceva mai potolite în aceste zile de tensiune şi agitaţie când soldaţii patrulau pe străzi. Însă în acest district, unul oarecum liniştit care nu avea deloc viaţă de noapte, nimeni nu se plimba. Nafai nu era sigur dacă pustietatea străzilor era un lucru bun sau unul rău. Era bine că îl vedeau mai puţini oameni; rău pentru că dacă *era* văzut ar fi fost cu siguranţă remarcat.

Numai că în noaptea aceea Sufletul Suprem îl ajuta să nu fie remarcat. Rămânea în umbră, fără să-şi forţeze norocul, şi atunci când un escadron de soldaţi trecu pe lângă el se ascunse în cadrul unei uşi şi ei îşi văzură de drum fără să-l observe.

Probabil asta este limita puterii Sufletului Suprem, gândi Nafai. Cu Luet, cu Tata şi cu mine poate comunica prin idei. Şi printr-un dispozitiv – scaunul lui Issib – dar cine poate bănui cât îl poate costa asta? Pentru a ajunge direct în minţile celorlalţi oameni nu prea are altă posibilitate decât să-i distragă, în acelaşi mod în care îi îndepărtează de ideile interzise. Nu-i poate întoarce pe soldaţi din drum, dar îi poate împiedica să-l remarce pe tipul care stă în umbra cadrului unei uşi, îi poate împiedica să vrea să se apropie să cerceteze, să vadă ce e cu el. Nu-i poate opri pe paznicii porţilor

să-şi facă datoria, dar îl poate ajuta pe paznicul aţipit să viseze astfel încât sunetul paşilor lui Nafai să facă parte din povestea visului, iar el să nu ridice capul.

Şi chiar pentru a face atâta lucru Sufletul Suprem trebuie să-şi concentreze în noaptea aceasta întreaga atenţie asupra străzilor, se gândi Nafai. Asupra acestui loc precis. Asupra mea.

Oare încotro mă îndrept?

Nu contează. Să-mi deconectez mintea şi să merg, asta trebuie să fac. Să-l las pe Sufletul Suprem să mă ducă de mână, aşa cum a făcut Luet.

Totuşi îi era greu să-şi golească mintea, să se oprească de a mai recunoaşte fiecare stradă la care ajungea, de a se gândi la oamenii sau magazinele pe care le cunoştea pe fiecare stradă, şi la ce legătură ar putea avea cu obţinerea Catalogului. Chiar şi acum mintea lui era prea implicată.

Şi de ce nu ar fi? se gândi el. Se presupune că ar trebui să încetez să mai fiu o fiinţă umană? Să devin infinit de prost pentru ca Sufletul Suprem să mă poată controla? Cea mai mare ambiţie a vieţii mele este să fiu o *marionetă*?

Nu, veni răspunsul. Era la fel de clar ca în noaptea aceea în deşert, lângă pârâu. Nu eşti o marionetă. Eşti aici pentru că tu ai ales să fii aici. Dar acum, ca să-mi poţi auzi glasul, trebuie să-ţi goleşti mintea. Nu pentru că vreau să fii prost, ci

pentru că trebuie să poţi să mă auzi. Destul de curând vei avea din nou nevoie de toată isteţimea ta. Proştii nu-mi sunt de niciun ajutor.

Când vocea dispăru, Nafai se trezi sprijinit de zid, gâfâind. Nu era de glumă când Sufletul Suprem se *împingea* astfel printre gândurile lui. Ce au făcut strămoșii noştri copiilor lor când ne-au transformat astfel încât un computer să ne aducă lucruri în minte? Oare în vremurile de început toţi copiii auzeau vocea Sufletului Suprem așa cum o aud eu acum? Sau întotdeauna a fost ceva rar să-i poţi auzi glasul?

Mişcă-te. O simţea ca pe o foame. Şi se mişcă. Se mişcă așa cum o mai făcuse de două ori în ultimele două săptămâni – deplasându-se de pe o stradă pe alta aproape în transă, nesigur de locul în care se afla, fără să-i pese. Așa cum se întâmplase chiar în această după-amiază, când fugea de asasini.

Nici măcar nu am o armă.

Gândul îl opri brusc din mişcare. Îl scoase din transă. Nu ştia sigur unde se găsea. Dar acolo, pe jumătate ascuns în umbră, zăcea un om întins pe stradă. Nafai se apropie, curios. Poate un beţiv. Sau ar fi putut fi victima vreunui tolchock, a soldaţilor sau a asasinilor. O victimă a lui Gaballufix.

Nu. Nu era deloc o victimă. Acolo zăcea unul dintre soldaţii identici ai lui Gaballufix, şi după duhoarea de urină și alcool era limpede că nu rănile îl doborâseră la pământ.

Nafai fu pe punctul de a se îndepărta, când își dădu seama că asta era cea mai bună deghizare la care ar fi putut spera. I-ar fi fost mult mai simplu să ajungă în apropierea lui Gaballufix dacă ar fi purtat unul dintre costumele holografice de soldat – și iată că în fața lui se afla exact un astfel de costum, un dar pe care nu trebuia decât să și-l însușească.

Îngenunche lângă bărbat și îl rostogoli pe spate. Cutia care controla holograma era imposibil de văzut, dar plimbându-și mâinile prin imagine o găsi pe pipăite, prinsă de o centură în talie. O desfăcu, dar chiar și așa nu o putu depărta de bărbat mai mult de câțiva centimetri.

A, desigur, își aminti Nafai. Elemak a spus că era un fel de pelerină, iar cutia făcea parte din aceasta.

Când trase cutia de-a lungul trupului bărbatului, alunecă ușor. Rostogolindu-l într-o parte și-n alta, reuși în cele din urmă să-i scoată costumul holografic de pe brațe, de sub corp, și apoi să i-l tragă peste cap.

Abia atunci Nafai își dădu seama că Sufletul Suprem îi oferise mai mult decât un costum. Bărbatul nu era un bătăuș plătit punând uniformă de soldat. Era Gaballufix însuși.

Își băuse mințile, zăcea în propria vomă și urină, dar cu toate acestea fără urmă de îndoială era Gaballufix.

Dar ce putea *face* Nafai cu acest bețiv? Cu

siguranţă nu avea Catalogul la el. Iar Nafai nu-şi făcea nicio iluzie că târându-l acasă ar fi putut câştiga recunoştinţa eternă a lui Gaballufix.

Ticălosul sărbătorise probabil moartea lui Roptat. Ucigaşul zăcea acolo în stradă, numai că nu va fi niciodată pedepsit pentru asta. De fapt, va încerca să dea vina *pe mine.* Nafai era furios. Îi trecu prin minte să-şi pună bocancul pe capul lui Gaballufix și să-i strivească mutra de caldarâmul acoperit de vomă. S-ar fi simţit atât de bine, atât de...

Ucide-l.

Gândul era atât de limpede de parcă cineva ar fi vorbit în spatele lui. Nu, își zise Nafai. Nu pot să fac asta. Nu pot să ucid un om.

De ce crezi că te-am adus aici? E un criminal. Legea cere moartea lui.

Legea cere şi moartea *mea* pentru că am văzut Lacul Femeilor, răspunse Nafai în tăcere. Şi totuşi mi s-a arătat milă.

Eu te-am dus la lac, Nafai. Aşa cum te-am adus şi aici. Să faci ceea ce trebuie făcut. Nu vei obţine niciodată Catalogul cât timp el este în viaţă.

Nu pot ucide un om. Un om neajutorat – aş fi un criminal.

Nu ar fi decât dreptate.

Nu dacă vine din mâna mea. Îl urăsc prea mult. Îl vreau mort. Pentru că mi-a umilit familia. Pentru că a furat titlul tatălui meu. Pentru că ne-a luat averea. Pentru bătaia pe care am primit-o de

la fraţii mei. Pentru tolchock şi pentru soldaţi, pentru că a stins lumina speranţei din oraşul meu. Din cauza modului în care l-a transformat pe Rashgallivak, un om bun, într-o unealtă slabă şi stupidă. Pentru toate aceste lucruri îl vreau mort. Vreau să-l strivesc sub călcâiul meu. Dar dacă l-aş ucide acum aş fi un laş şi un asasin, nu un justiţiar.

El a încercat să te omoare pe tine. Eşti pe lista asasinilor lui.

Ştiu asta. Deci dacă l-aş ucide acum ar fi o răzbunare personală.

Gândeşte-te la ce faci, Nafai. Gândeşte-te.

Nu voi deveni un criminal.

Corect. Tu o să *salvezi* vieţi. Există o singură speranţă de a salva lumea de măcelul care a distrus Pământul acum patruzeci de milioane de ani, iar dacă acest bărbat rămâne în viaţă speranţa se spulberă. Trebuie să piară miliardele de suflete de pe planeta Harmony pentru ca tu să-ţi poţi păstra mâinile curate? Eu îţi spun că asta nu e o crimă, un asasinat, ci dreptate. Eu l-am judecat şi l-am găsit vinovat. A ordonat să fie ucis Roptat, să fiţi ucişi tu şi fraţii tăi, şi să fie ucis tatăl tău. Pune la cale un război care ar duce mii de oameni la moarte şi oraşul ar fi cucerit. Tu nu-l cruţi din milă, Nafai, pentru că doar moartea lui va consola oraşul şi oamenii pe care îi iubeşti, numai moartea lui va aduce alinare lumii. Îl cruţi din pură vanitate. Ca să te poţi uita la mâinile tale şi

să le vezi nepătate de sânge. Îţi spun că dacă nu-l ucizi pe acest om, pe mâinile tale va fi sângele a milioane de oameni.

Nu!

Ţipătul lui Nafai era mult prea înspăimântat ca să fie tăcut, ca să fie reţinut în interiorul minţii lui.

Glasul din capul său nu se domoli: Catalogul deschide cea mai vastă bibliotecă din lume, Nafai. Cu el toate lucrurile vor fi posibile pentru slujitorii mei. Fără el nu voi avea altă voce în afară de cea pe care o auzi tu acum, constant modificată şi distorsionată de propriile speranţe şi dorinţe. Fără Catalog eu nu vă pot ajuta, iar voi nu mă puteţi ajuta pe mine. Puterile mele vor continua să slăbească, şi legea mea îşi va pierde importanţa în rândurile oamenilor, până când în final focurile vor izbucni din nou şi o altă lume se va pierde. Catalogul, Nafai. Ia de la acest om ceea ce cere legea, apoi du-te şi găseşte Catalogul.

Nafai se aplecă şi apucă lama energetică atârnată la centura lui Gaballufix.

Nu ştiu cum să omor un om cu asta. Nu înjunghie. Nu-l pot împunge în inimă cu ea.

Capul. Taie-i capul.

Nu pot. Nu pot, nu pot, nu pot.

Dar Nafai greşea. Putea. Îl apucă pe Gaballufix de păr şi îi întinse gâtul. Gaballufix se mişcă – oare se trezea? Nafai aproape că dădu drumul părului, dar Gaballufix recăzu rapid în inconştienţă. Nafai declanşă lama, apoi i-o aşeză uşor pe gât. Lama

bâzâia. Apăru un firicel de sânge. Nafai apăsă mai tare și firicelul deveni o rană deschisă, sângele stropind lama și sfârâind zgomotos. E prea târziu să ma opresc acum, prea târziu. Apăsă din ce în ce mai tare. Osul opuse rezistență, dar Nafai răsuci capul și făcu o deschizătură între vertebre, și atunci lama tăie repede și capul se desprinse.

Cămașa și pantalonii lui Nafai erau plini de sânge, la fel ca mâinile și fața, picura peste tot. Am ucis un om și țin capul lui în mână. Ce sunt eu acum? Cine sunt acum? Cu ce sunt mai bun decât cel care zace aici, sfâșiat de mâinile mele?

Catalogul.

Nu suporta să mai poarte hainele îmbibate de sânge. La limita panicii, se descotorosi de ele, le sfâșie, apoi își șterse fața și mâinile cu spatele curat al cămășii. Astea au fost hainele pe care mi le-a dat Luet când am urcat din nou în barcă în locul acela frumos și pașnic, și acum uite ce am făcut cu ele.

Apoi, îngenunchind lângă cadavru și propriile haine aruncate în balta de sânge, își dădu seama că din cauza înclinării străzii și a faptului că cea mai mare parte a sângelui cursese în sus dinspre gât, hainele lui Gaballufix nu erau pătate de sânge. Erau murdare de vomă și de urină, dar nu și de sânge. Nafai trebuia să se îmbrace în ceva. Costumul nu ar fi suficient – pe dedesubt ar fi fost desculț și i-ar fi fost frig.

Când se gândi să se îmbrace în hainele lui

Gaballufix i se păru ceva dezgustător, dar în același timp știa că trebuia să o facă. Îndepărtă puțin corpul de balta de sânge, apoi îl dezbrăcă cu grijă, ferindu-i să se murdărească. Aproape că se înecă atunci când își trase pantalonii reci și umezi, apoi se gândi cu dispreț că unui bărbat care ucisese așa cum tocmai o făcuse el nu ar trebui să-i fie scârbă să poarte urina altui om pe picioarele sale. Același lucru era și cu duhoarea acră de pe cămașă și de pe armura pe care Gaballufix o purta pe dedesubt. Acum nimic nu mai e oribil pentru mine, cugetă Nafai. Deja sunt pierdut.

Singurul lucru pe care nu se putu convinge să-l facă fu să-și pună lama la centură, așa cum o purtase Gaballufix. Șterse amprentele de pe mâner și o aruncă alături de cap. Apoi râse. Acelea sunt hainele mele, pe care nenumărați martori m-au văzut purtându-le astăzi. De ce trebuie să mă străduiesc să mă mai ascund, când le las în urmă?

Chiar *le las* în urmă, se gândi Nafai. Ca și cum mi-aș lăsa aici propriul cadavru. Costumația unui copil. Acum port hainele unui bărbat. Și nu ale oricărui bărbat. Ale celui mai rău și mai monstruos bărbat pe care îl cunosc. Mi se potrivesc.

Își trase pelerina de soldat peste cap. Nu se simțea diferit, dar presupunea că aspectul era altul. Se îndepărtă de cadavru. Nu se putea gândi încotro s-o ia. Nu se putea gândi la nimic.

Se întoarse cu spatele la corp. Lăsase ceva în urmă, ştia asta. Dar ceea ce lăsase nu erau decât propriile haine şi lama. Aşa că până la urmă ridică lama, şterse sângele de pe ea pe hainele lui vechi şi o prinse la centură.

Acum putea să plece. Acasă la Gaballufix, desigur. Acum o ştia foarte clar. Putea gândi limpede. Pantalonii îi îngheţau pe picioare şi îl rodeau. Armura corporală era grea. Era stânjenitor să mergi cu lama energetică la brâu. Aşa te simţi când eşti Gaballufix, gândi Nafai. În noaptea asta eu sunt Gaballufix.

Trebuie să mă grăbesc. Înainte să fie găsit cadavrul.

Ba nu. Sufletul Suprem îi va împiedica să observe trupul, cel puţin pentru un timp. Până dimineaţă când vor ieşi atât de mulţi oameni, încât Sufletului Suprem îi va fi dificil să-i influenţeze concomitent pe toţi. Deci am timp.

Urcă pe Strada Fântânii, apoi se răzgândi. O luă pe Strada Lungă şi ajunse la casa lui Gaballufix prin spate. Pe alee descoperi uşa pe care o folosise Elemak cu atât de multe – atât de puţine – zile în urmă. Oare era încuiată?

Era. Şi acum ce fac? Probabil înăuntru aştepta cineva. Stătea de pază. Cum ar putea el, deghizat în soldat de rând, să pretindă să intre la ora aceea? Dacă îl puneau să deconecteze costumul odată intrat? L-ar recunoaşte imediat. Mai rău, ar recunoaşte hainele lui Gaballufix şi ar înţelege că

exista o singură cale prin care el putuse să îmbrace hainele stăpânului lor.

Ba nu, *două* căi.

Gaballufix mai venise probabil acasă beat și altă dată.

Nafai încercă, mai întâi în liniște, să-și imagineze cum suna glasul lui Gaballufix. Aspru și răgușit. Râcâind în gât. Nafai ar reuși să-l imite destul de bine, era convins de asta – și nu trebuia să fie perfect, pentru că Gaballufix era *beat*, desigur, doar duhnea, iar vocea putea să-i fie neclară și scăpată de sub control, iar el s-ar putea împletici și cădea și...

— Deschideți, deschideți ușa! zbieră.

Era groaznic, nu suna deloc ca Gaballufix.

— Deschideți ușa, idioților, eu sunt!

Mai bine. Mai bine. În plus Sufletul Suprem le va da un impuls, îi va încuraja să se gândească la alte lucruri cu excepția faptului că vocea lui Gaballufix suna puțin altfel în noaptea asta.

Ușa se întredeschise. Imediat Nafai o îmbrânci și pătrunse înăuntru.

— Să mă încuiați afară din propria mea casă, ar trebui să vă expediez într-o cutie, ar trebui să vă trimit înapoi la tăticu' făcuți bucăți.

Nafai habar n-avea cum vorbea Gaballufix de obicei, dar bănuia o proastă dispoziție și amenințări, în special dacă era beat. Nafai nu văzuse prea mulți bețivi. Numai de câteva ori pe stradă, și mai des în teatre, dar acolo erau actori

care jucau *roluri* de beţivi.

Gândi: la urma urmelor, sunt actor. Am crezut că asta o să ajung în final, şi iată-mă.

— Daţi-mi voie să vă ajut, domnule, zise bărbatul.

Nafai nu se uită la el. În schimb se împiedică intenţionat şi căzu în genunchi, îndoindu-se din talie.

— Cred că o să vărs, icni.

Apoi atinse cutia de la centură şi deconectă costumul. Doar o clipă. Suficient de mult pentru ca toţi cei care se aflau în încăpere să poată vedea hainele lui Gaballufix, în timp ce faţa şi părul lui Nafai erau ascunse fiindcă stătea aplecat. Apoi porni din nou costumul. Încercă să producă un sunet de vomă, şi reuşi atât de bine, încât icnind îi urcară pe gât puţină fiere şi acid.

— Ce doriţi, domnule? întrebă bărbatul.

— Cine păzeşte Catalogul! răcni Nafai. Astăzi toată lumea vrea Catalogul – ei, bine, acum îl vreau *eu.*

— Zdorab, spuse bărbatul.

— Cheamă-l.

— Doarme, e…

Nafai se ridică nesigur pe picioare.

— Când vin eu în casa asta, *nimeni* nu doarme!

— Îl chem, domnule, îmi pare rău, m-am gândit că…

Nafai se balansă neîndemânatic către el. Omul se retrase părând înspăimântat. Oare am mers

prea departe? Nu avea cum să-şi dea seama. Bărbatul alunecă pe lângă perete şi ieşi printr-o uşă. Nafai habar n-avea dacă avea să se întoarcă însoţit de soldaţi care să-l aresteze.

Se întoarse cu Zdorab. Sau cel puţin Nafai presupunea că era Zdorab. Dar trebuia să se asigure, nu-i aşa? Aşa că se aplecă spre el şi-i răsuflă urât mirositor în faţă.

— Tu eşti Zdorab?

Să-şi imagineze că Gaballufix era atât de beat încât nu putea vedea bine.

— Da, domnule, răspunse bărbatul.

Părea speriat. Bine.

— Catalogul meu. Unde e?

— Care?

— Cel pe care îl vor ticăloşii ăia – băieţii lui Wetchik – Catalogul, pe Sufletul Suprem!

— Catalogul *Palwashantu?*

— Unde l-ai pus, derbedeule?

— În vistierie, zise Zdorab. N-am ştiut că vreţi să fie accesibil. Nu l-aţi mai folosit niciodată până acum, aşa că am crezut…

— Mă pot folosi de el dacă vreau!

Încetează să mai vorbeşti atât, îşi spuse. Cu cât vorbeşti mai mult, cu atât îi va fi mai dificil Sufletului Suprem să-l împiedice pe omul ăsta să se îndoiască de vocea mea.

Zdorab îl conduse printr-un coridor. Nafai se lovi ostentativ din când în când de pereţi. Când atinse locul în care vergeaua lui Elemak căzuse cu cea

mai mare forţă simţi un junghi de la umăr la şold. Gemu de durere – dar îşi închipui că acest lucru îi făcea jocul şi mai credibil.

În timp ce parcurgeau nivelul inferior al casei, teama începu să-l cuprindă din nou. Dacă i se va cere o identificare precisă pentru a deschide vistieria? Scanarea retinei? Amprenta degetului?

Dar uşa vistieriei era deschisă. Sunt un prost norocos, se întrebă Nafai, sau doar marioneta Sufletului Suprem? Sau, printr-o mică şansă, îmi aleg liber măcar o parte a drumului meu în misiunea din noaptea asta?

Nu ştia nici măcar ce răspuns îşi dorea. Dacă alegerea lui era liberă, atunci însemna că liber alesese să ucidă un om care zăcea neajutorat în stradă. Era mult mai bine să creadă că Sufletul Suprem îl silise sau îl păcălise ca s-o facă. Sau că ceva din genele sau din influenţa înaintaşilor lui îl forţaseră să facă aşa ceva. Era mai bine să creadă că nu avusese de ales, decât să se chinuie întrebându-se dacă nu ar fi fost suficient să fure hainele lui Gaballufix fără să trebuiască să-l omoare mai întâi. Responsabilitatea pentru ceea ce făcuse având totuşi mai multe opţiuni era o povară mult prea mare pentru Nafai.

Zdorab intră în vistierie. Nafai îl urmă, apoi se opri văzând o masă mare pe care întreaga bogăţie furată de Gaballufix de la ei în acea după-amiază stătea aranjată în grămezi ordonate.

— După cum vedeţi, domnule, analiza este

aproape gata, zise Zdorab plimbându-se printre rafturi. Am păstrat totul curat şi în ordine. E foarte amabil din partea dumneavoastră să veniţi aici.

Mă reţine în vistierie, se întrebă Nafai, aşteptând până sosesc ajutoarele?

Zdorab apăru dintre rafturile din spatele camerei. Era un bărbat micuţ, mult mai scund decât Nafai, şi începea deja să chelească deşi nu putea avea mai mult de treizeci de ani. În realitate o figură comică – însă dacă îşi dădea seama ce se petrecea cu adevărat, viaţa lui Nafai putea fi în pericol.

— Ăsta e? întrebă Zdorab.

Evident, Nafai nu avea nici cea mai vagă idee despre cum ar fi trebuit să arate. Văzuse multe cataloage, dar majoritatea erau mici computere independente cu acces la o bibliotecă importantă. Acesta nu avea nimic pe care Nafai să-l recunoască a fi un display. Ceea ce aducea Zdorab era un glob de culoarea alamei, de vreo douăzeci şi cinci de centimetri în diametru, puţin turtit la capete.

— Să văd, mârâi Nafai.

Zdorab părea că ezită să se despartă de obiect. O clipă Nafai fu străbătut de un val de panică. Nu vrea să mi-l dea pentru că ştie cine sunt în realitate.

Apoi Zdorab îşi dezvălui adevărata preocupare.

— Domnule, aţi spus că trebuie să-l păstrăm întotdeauna foarte curat.

Își făcea griji fiindcă Gaballufix ar fi putut fi murdar pe sub costumul de soldat. La urma urmelor părea beat mort, mirosea a băutură și chiar mai rău. Mâinile lui puteau fi acoperite de orice.

— Ai dreptate, zise Nafai. Du-l tu.

— Cum doriți, domnule.

— Ăsta e, nu-i așa? zise Nafai. Trebuia să fie sigur – nu putea decât să spere că rolul de bețiv era destul de convingător pentru ca întrebările stupide să nu provoace suspiciuni.

— Este Catalogul Palwashantu, dacă la asta vă referiți. Mă întrebam doar dacă este ceea ce doriți cu adevărat. Nu l-ați mai cerut niciodată până acum.

Așadar Gaballufix nu-l scosese nici măcar din vistierie – niciodată, în niciun moment, nu avusese de gând să li-l dea lor, indiferent cât ar fi negociat Elemak sau cât ar fi plătit. Asta îl făcu pe Nafai să se simtă puțin mai bine. Nu fusese o ocazie pierdută. Orice scenariu ar fi condus la același deznodământ.

— Unde îl ducem? întrebă Zdorab.

Excelentă întrebare, gândi Nafai. Aș putea foarte bine să-i spun că îl dăm fiilor lui Wetchik, care așteaptă în beznă dincolo de Coș.

— Trebuie să-l arăt consiliului clanului.

— Noaptea la ora asta?

— Da, la ora asta! M-au întrerupt, nenorociții. Eu petreceam, și ei trebuie să vadă *Catalogul*

fiindcă li s-a năzărit că poate a fost furat de băieţii ăia mincinoşi şi ucigaşi şi hoţi ai lui Wetchik.

Zdorab tuşi, plecă capul şi se grăbi, conducându-l pe Nafai pe coridor.

Deci lui Zdorab nu-i place să audă cum Gaballufix îi insultă pe fiii lui Wetchik. Foarte interesant. Dar nu atât de interesant încât Nafai să aibă încredere în el.

— Mai încet, pitic mizerabil! strigă Nafai.

— Da, domnule.

Zdorab încetini şi Nafai merse clătinându-se după el.

Ajunseră la uşă unde acelaşi bărbat stătea de pază. Omul îl privi pe Zdorab cu ochi întrebători.

— Deschide, te rog, uşa stăpânului Gaballufix, rosti Zdorab. Ieşim.

Singurul semnal, îşi dădu seama Nafai, era că paznicul de la uşă întreba dacă omul în costum holografic de soldat era Gaballufix, iar Zdorab răspunsese că bădăranul beţiv dinăuntrul costumului era acelaşi care intrase cu numai câteva clipe înainte.

— Mergeţi să petreceţi, domnule? întrebă paznicul de la uşă.

— Se pare că în noaptea asta consiliul îşi cere drepturile, zise Zdorab.

— Doriţi escortă? Nu avem pe aproape decât vreo duzină de oameni, dar putem aduce câţiva din Dogtown în câteva minute, dacă vreţi.

— Nu, lătră Nafai.

— Mă gândeam... poate consiliului trebuie să i se reamintească, la fel ca data trecută...

— Își amintesc!

Se întrebă ce însemna „data trecută”.

Zdorab o luă înainte afară pe ușă. Nafai se împletici după el. În spatele lor ușa fu încuiată.

Mergând pe străzile aproape pustii ale Basilicăi, Nafai începu să înțeleagă ceea ce tocmai realizase. După toate eșecurile zilei, ieșise din casa lui Gaballufix *având* Catalogul. Sau cel puțin cu un om care ducea Catalogul.

— Aerul e foarte înviorător, nu-i așa, domnule? zise Zdorab.

— Mm.

— Vreau să spun, se pare că aveți capul considerabil mai limpede.

Nafai își dădu seama că uitase să continue să facă pe bețivul. Însă era prea târziu să reia *acum*, ar fi fost absurd să se împiedice imediat ce Zdorab spusese cât de puțin beat părea. În schimb Nafai se opri, se întoarse spre Zdorab și se uită urât. Nu că Zdorab i-ar fi putut vedea expresia feței. Dar omul trebuia să și-o imagineze.

Aparent Zdorab avea o imaginație foarte bogată. Se făcu imediat și mai mic.

— Nu zic că nu ați fi avut capul limpede și până acum. Adică, tot timpul. Capul dumneavoastră este *întotdeauna* limpede, domnule. Iar în noaptea asta aveți o întâlnire cu consiliul clanului, și ăsta e un lucru bun, domnule.

Minunat, gândi Nafai.

— Unde se întâlnesc în noaptea asta? întrebă Zdorab.

Nafai nu avea nici cea mai vagă idee. Ştia doar că el trebuia să-şi întâlnească fraţii dincolo de Coş.

— Unde *crezi*! mârâi.

— Mă rog, ziceam că... păreaţi să vă îndreptaţi spre Coş, şi... asta nu înseamnă că nu pot ţine o întâlnire în Dogtown, numai că de obicei... pe mine nu m-a luat nimeni niciodată. Din câte ştiu eu, întâlnirile se pot ţine de fiecare dată în altă parte, doar că am auzit pe cineva spunând că întâlnirea se ţine la casa mamei dumneavoastră de lângă Poarta din Spate, dar asta era... poate să se fi întâmplat o singură dată.

Nafai continuă să meargă, lăsându-l pe Zdorab să vorbească singur din ce în ce mai temător.

— O nu! strigă Zdorab.

Nafai se opri. Dacă iau Catalogul şi fug spre poartă, oare pot să ajung înainte ca el să declanşeze alarma?

— Am lăsat vistieria deschisă, spuse Zdorab. Îmi făceam griji din cauza Catalogului... Vă rog să mă iertaţi, domnule. Ştiu că uşa trebuie să fie deschisă numai când sunt eu de faţă, şi eu... sfinte, tocmai mi-am dat seama că am mai lăsat-o deschisă şi înainte, când am venit să vă întâmpin la uşa din spate. Ce-oi fi păţit? Voi înţelege dacă îmi voi pierde slujba din cauza asta, domnule. Niciodată nu am mai lăsat uşa vistieriei deschisă şi nepăzită.

Să mă întorc şi s-o încui? Toată bogăţia de acolo – cum puteţi fi sigur că niciunul dintre servitori nu va… Domnule, pot să fug înapoi şi să vă ajung din urmă în câteva minute, sunt foarte iute de picior, vă asigur.

Era ocazia perfectă să scape de Zdorab, să ia Catalogul, să-l lase pe om să plece, şi să iasă prin Poarta Coşului înainte ca el să se întoarcă. Dar dacă totul era doar un subterfugiu? Dacă Zdorab încerca să se despartă de el ca să-i poată anunţa pe soldaţii lui Gaballufix că un impostor în costum holografic furase Catalogul? Nu-şi putea permite să-l lase pe Zdorab să plece, nu acum. Nu înainte de a se afla în siguranţă dincolo de poartă.

— Rămâi cu mine, spuse Nafai.

Tresări auzindu-şi glasul care acum semăna foarte puţin cu al lui Gaballufix. Oare sprâncenele lui Zdorab se ridicaseră de surpriză când vorbise Nafai? Oare chiar şi acum îşi pune problema vocii? Continuă să mergi, îşi zise Nafai. Mergi şi nu spune nimic. Grăbi pasul, iar Zdorab, cu picioarele lui mai scurte, trebui să alerge ca să-l urmeze.

— N-am fost niciodată la o astfel de întâlnire, zise Zdorab. Deja gâfâia de oboseală. Nu va trebui să spun nimic, nu-i aşa? Vreau să zic, eu nu sunt membru al consiliului. Of, ce vorbesc! Probabil că oricum n-o să mă lase nici măcar să intru acolo unde are loc întrunirea propriu-zisă. Dar o să vă aştept afară. Vă rog să mă iertaţi pentru că sunt

atât de nervos, eu niciodată… Mi-am petrecut timpul în vistierie şi în bibliotecă, bineînţeles, ţinând contabilitatea şi aşa mai departe, trebuie să înţelegeţi că eu nu prea ies mult, şi întrucât trăiesc singur nu am parte de prea multă conversaţie, aşa că majoritatea lucrurilor pe care le ştiu despre politică provin din ceea ce am auzit întâmplător. Bineînţeles, ştiu că dumneavoastră sunteţi foarte implicat. Toţi cei din casă sunt foarte mândri că lucrează pentru un om atât de faimos. E periculos însă, nu-i aşa, mai ales că Roptat a fost ucis în seara asta. Nu vă temeţi puţin pentru viaţa dumneavoastră?

Oare e chiar atât de prost? se gândi Nafai. Sau în realitate îl suspectează pe Gaballufix că ar putea fi asasinul lui Roptat, iar ăsta este modul lui stângaci de a obţine informaţii?

În orice caz Nafai se îndoia că Gaballufix ar fi răspuns la o astfel de întrebare, aşa că îşi ţinu gura. În sfârşit ajunse la poartă.

Paznicii erau foarte vigilenţi. Bineînţeles: Zdorab ar fi devenit prea curios dacă ar fi fost ciudat de neatenţi şi de data asta. Nafai se blestemă pentru ideea de a-l lua cu el pe Zdorab. Ar fi trebuit să scape de el când avusese ocazia.

Paznicii îşi ocupară poziţiile, întinzându-le ecranele pe care să-şi pună degetul mare. Păreau şi agresivi – costumul de soldat al lui Nafai făcea din el un duşman, sau cel puţin un rival. Ecranul avea să-i dezvăluie tăcut adevărata identitate,

desigur, dar întrucât Nafai era suspectat de asasinarea lui Roptat, acest lucru nu era de prea mare ajutor.

Cum stăteau acolo înlemniţi de nehotărâre, Zdorab interveni.

— Doar nu o să insistaţi ca stăpânul meu să-şi pună degetul pe ecranul vostru jalnic, nu-i aşa? zbieră el. Apoi apăsă cu propriul său deget pe scaner: Uite, cine vă spune că sunt eu? Trezorierul Domnului Gaballufix!

— Legea cere ca toată lumea să pună degetul aici, zise paznicul. Dar acum părea mult mai puţin sigur pe el. Era un lucru să se certe cu soldaţii lui Gaballufix, şi cu totul altul să-l înfrunte pe el în persoană.

— Îmi pare rău, domnule, dar slujba mea este să v-o cer.

Nafai tot nu se mişcă.

— Asta e hărţuire, rosti Zdorab. Exact asta e.

Continua să se uite pieziş la Nafai, deşi nu putea citi nici aprobare, nici dezaprobare pe masca holografică lipsită de expresie.

— Astăzi a avut loc o crimă, spuse paznicul scuzându-se. Chiar dumneavoastră aţi spus că fiul cel mai mic al lui Wetchik l-a ucis pe Roptat, aşa că noi trebuie să verificăm pe toată lumea.

Nafai făcu un pas înainte şi întinse degetul către scaner. Însă atunci când o făcu se aplecă spre paznic şi-i şopti:

— Dar dacă omul care a spus o minciună atât de

absurdă a fost însuşi criminalul?

Paznicul se trase înapoi, surprins de voce şi abia înţelegând cuvintele. Apoi coborî privirea pe ecran şi văzu numele pe care i-l arăta computerul oraşului. Făcu o pauză, gândindu-se.

Suflet Suprem, dă-i înţelepciune acestui om. Fă-l să vadă adevărul şi să acţioneze în consecinţă.

— Vă mulţumim că v-aţi supus legii, domnule Gaballufix, rosti paznicul. Apăsă pe butonul de ştergere şi Nafai îşi văzu numele dispărând. Nimeni altcineva nu-l putuse vedea.

Fără să arunce nicio privire înapoi, Nafai ieşi pe poartă. Îl auzi pe Zdorab păşind în urma lui.

— Am făcut bine, domnule? întrebă Zdorab. Adică mi s-a părut că ezitaţi să puneţi degetul, aşa că eu… Unde mergem? Nu e puţin cam întuneric ca s-o luăm de-a dreptul prin tufişurile astea? Ne-am putea ţine de drum, domnule Gaballufix? Bineînţeles, e lună, aşa că nu e chiar *aşa* de întuneric, dar…

Cu vorbăria lui Zdorab era imposibil să fie discreţi în timp ce înaintau direct spre locul unde Nafai îi lăsase pe fraţii săi să-l aştepte. Iar acum Zdorab îl numea cu voce tare Gaballufix. Nu fu chiar o surpriză când Nafai observă o mişcare şi auzi zgomot de paşi care se îndepărtau în fugă. Bineînţeles – crezuseră că Nafai fusese prins, că îi trădase, că Gaballufix venise să-i ucidă. Ce puteau ei să vadă în afara costumului?

Nafai bâjbâi pe comenzi. Cum să-şi dea seama

dacă era conectat sau nu? În cele din urmă își trase costumul peste cap și strigă atât cât îndrăzni de tare, cu propriul lui glas:

— Elemak! Issya! Meb! Sunt eu, nu fugiți!

Ei se opriră din alergat.

— Nafai! zise Meb.

— În hainele lui Gaballufix! observă Elemak.

— Ai reușit! strigă Issib, râzând.

Un scâncet slab chiar în spatele lui îi reaminti lui Nafai că dulcea scenă a reunirii îi părea mult mai puțin fericită bietului Zdorab, care tocmai constatase că îl urmase chiar pe omul acuzat de uciderea lui Roptat cu numai câteva ore în urma, și care cu siguranța îi făcuse același lucru lui Gaballufix.

Nafai se întoarse la timp ca să-l vadă pe Zdorab răsucindu-se pe călcâie și rupând-o la fugă. „Sunt foarte iute de picior" îi spusese Zdorab mai devreme, dar acum Nafai își dădu seama că nu era adevărat. Îl ajunse din urmă în mai puțin de zece pași, îl doborî și se luptă cu el pe pământul pietros câteva clipe înainte de a-l imobiliza, astupând cu palma gura bietului om.

Paznicii se aflau la mai puțin de cincizeci de metri distanță. Fără îndoială Sufletul Suprem îi împiedicase să dea atenție gălăgiei care tocmai se stinsese, dar abilitatea Sufletului Suprem de a-i face pe oameni proști avea limitele ei.

— Ascultă-mă, șopti Nafai vehement. Dacă faci ce-ți spun, Zdorab, n-o să te omor. Înțelegi?

Sub mâna sa, Nafai simţi capul mişcându-se în sus şi-n jos.

— Îţi jur pe Sufletul Suprem că nu eu l-am ucis pe Roptat. Stăpânul tău Gaballufix i-a cerut moartea şi a poruncit ca eu şi fraţii mei să fim omorâţi. *El* a fost criminalul, dar acum eu l-am ucis pe Gaballufix şi s-a făcut dreptate. Mă înţelegi? Eu nu sunt dintre aceia care ucid de plăcere. Nu vreau să te omor pe *tine.* O să taci dacă iau mâna de pe gura ta?

Aprobă din nou. Nafai îi eliberă gura.

— Mă bucur că nu vrei să mă omori, şopti Zdorab. Nu vreau să fiu mort.

— Mă crezi? întrebă Nafai.

— Tu ai crede răspunsul meu? Mi se pare că ne aflăm într-una din acele situaţii în care oamenii spun cam orice cred că ar vrea să audă cealaltă persoană, nu-i aşa?

Avea dreptate.

— Zdorab, nu pot să te las să te întorci în oraş, înţelegi? Cred că totul se reduce la asta – dacă eşti într-adevăr unul dintre oamenii lui Gaballufix, unul dintre derbedeii pe care el îi angajează să-i facă treburile murdare în Basilica, atunci eu nu pot să am încredere în nimic din ce ai spune tu, şi aş putea să te ucid chiar acum şi să terminăm totul. Dar nu cred că eşti aşa. Cred că eşti un bibliotecar, un contabil, un funcţionar care nu avea idee ce înseamnă să lucrezi pentru Gaballufix.

— Eu am tot văzut unele lucruri, dar nimeni altcineva nu părea să le considere bizare şi nimeni n-ar fi răspuns vreodată la întrebările mele, aşa că mi-am ţinut gura. În general.

— Noi mergem în deşert. Dacă vii cu noi, şi rămâi cu noi – dacă îmi dai cuvântul tău în faţa Sufletului Suprem –, atunci vei fi un om liber, făcând parte din familia noastră, egal cu oricine altcineva. Nu vrem să ne fii servitor; te primim doar ca prieten.

— Bineînţeles că voi jura. Dar cum o să ştiţi dacă puteţi să aveţi încredere în mine?

— Jură în faţa Sufletului Suprem, prietene Zdorab, şi eu voi şti.

— Atunci, în faţa Sufletului Suprem, jur să rămân cu voi şi să vă fiu întotdeauna prieten loial. Cu condiţia să nu mă omorâţi. Cu toate că bănuiesc că dacă m-aţi omorî restul nici nu s-ar mai pune în discuţie, nu?

Nafai observă că fraţii lui se adunaseră în jurul lor. Auziseră jurământul şi aveau propriile lor păreri.

— Omoară-l, zise Meb. E unul dintre oamenii lui Gaballufix, nu poţi avea încredere în el.

— O fac eu, dacă trebuie, adăugă Elemak.

— Cum am putea şti? întrebă Issib.

Dar Nafai nu îi auzea. El îl asculta pe Sufletul Suprem, şi răspunsul fu clar. Ai încredere în acest om.

— Îţi accept jurământul, zise Nafai. Şi jur pe

Sufletul Suprem că nici eu, nici altcineva din familia mea nu-ţi va face niciun rău, atât timp cât tu îţi respecţi legământul. Juraţi cu toţii.

— E absurd! zise Mebbekew. Ne pui pe toţi în primejdie.

— În noaptea asta Sufletul Suprem mi-a dat mie conducerea, iar voi aţi promis că îmi veţi da ascultare. Am scos Catalogul din oraş, nu? Iar Gaballufix e mort. Juraţi-i acestui om!

Făcură jurământul, toţi.

— Acum, îi spuse Nafai lui Zdorab, dă-mi Catalogul.

— Nu pot, replică Zdorab.

— Vezi? pufni Meb.

— Vreau să zic... când m-ai trântit la pământ l-am scăpat.

— Minunat, făcu Elemak. Atâta muncă să obţinem preţiosul Catalog, iar acum o să culegem bucăţi din el prin tot deşertul.

Însă Issib îl găsi la numai un metru distanţă, şi când Elemak îl ridică părea neatins. Cel puţin la lumina lunii părea să nu aibă nicio zgârietură.

Mebbekew îl analiză şi el îndeaproape, îl răsuci, îl cântări.

— E doar o bilă. O bilă de metal.

— Nici măcar nu *arată* ca un catalog, zise Issib.

Nafai întinse mâinile şi luă obiectul de la Mebbekew. Imediat începu să strălucească. Apărură lumini sub el.

— Cred că îl ţii invers, zise Zdorab.

Nafai îl întoarse. În aerul de deasupra globului o săgeată holografică indica spre sud-vest. Deasupra săgeţii erau câteva cuvinte, dar într-o limbă pe care Nafai nu o înţelegea.

— E vechea Puckyi, spuse Issib. Acum nimeni n-o mai vorbeşte.

Literele se schimbară. Era un singur cuvânt. *Scaun.*

— Săgeata, spuse Issib. Arată spre locul unde mi-am lăsat scaunul.

— Ia să văd, zise Elemak.

Nafai îi înmână Catalogul. În momentul în care părăsi mâinile lui Nafai display-ul dispăru.

Nafai întinse mâna să ia Catalogul înapoi. Elemak îl privi calm, cu ochi de gheaţă, apoi îi dădu lui Nafai globul de metal. Când Nafai îl atinse iar, display-ul reapăru. Nafai se întoarse spre Zdorab:

— Ce înseamnă asta?

— Nu ştiu. Înainte nu a făcut niciodată nimic. Am crezut că e stricat.

— Lasă-mă să încerc, zise Issib.

— Nu, te rog, răspunse Nafai. Să-l împachetăm şi să-l ducem acasă la Tata fără să ne mai uităm la el. Elemak ştie drumul. El ar trebui să ne conducă.

— Corect, aprobă Mebbekew.

— Cum vreţi, făcu Issib.

— Care dintre voi e Elemak? întrebă Zdorab.

Elemak se îndreptă spre Drumul de Sus, către locul unde îi aştepta scaunul lui Issib. Când

ajunseră la adăpostul cămilelor, cerul abia începea să se lumineze către răsărit. Nafai împachetă Catalogul şi i-l dădu lui Elemak să-l aşeze pe un suport.

— *Tu* ar trebui să i-l dai Tatei, spuse Nafai.

Elemak întinse mâna şi apucă între degete cămaşa lui Nafai – a lui Gaballufix. Îl trase spre el şi rosti blând:

— Nu face pe şeful cu mine, Nafai. Eu văd cum merg lucrurile şi îţi spun de pe acum. Nu primesc puterea, onoarea sau altceva ca pe un dar din partea *ta.* Tot ce am, am pentru că este dreptul meu. Pricepi?

Nafai aprobă din cap. Elemak dădu drumul cămăşii şi se îndepărtă. Abia atunci Nafai înţelese că ruptura dintre el şi fratele lui mai mare nu avea cum să fie vindecată. Catalogul prinsese viaţă în mâinile lui Nafai. În ale lui Elemak zăcuse inert. Sufletul Suprem vorbise, iar Elemak nu avea să uite mesajul.

16
Catalogul Sufletului Suprem

Nafai şi tatăl său stăteau jos, iar Issib era întins pe un covor în cortul Tatei. Catalogul era aşezat pe o carpetă între ei. Nafai atinse Catalogul cu degetele. Tatăl lui întinse şi el mâna şi îl atinse. Apoi, cu cealaltă mână, ridică braţul lui Issib şi îl aduse aproape, până îl atinse. În contact cu toţi

trei deodată, Catalogul vorbi.

— Treaz, după atât timp.

Era o șoaptă. Nafai nu era complet sigur dacă îl auzea cu urechile sau dacă mintea lui transforma zgomotele înconjurătoare – vântul deșertului, propriile lor respirații – într-o voce.

— Ai venit la noi cu un mare preț, spuse Tata.

— Am așteptat mult timp să am din nou acest glas, răspunse Catalogul.

Nu Catalogul vorbea. Acum Nafai știa asta.

— E vocea Sufletului Suprem.

— Da, se auzi șoapta.

— Dacă acest obiect reprezintă vocea ta, întrebă Tata, de ce este numit catalog?

Răspunsul nu veni decât după o lungă ezitare.

— Este un catalog al *meu.*

Un Catalog al Sufletului Suprem. Un catalog era un instrument creat pentru ca oamenii să-și găsească drumul prin memoria ca un labirint al unui computer complex. Sufletul Suprem era cel mai mare dintre toate computerele, iar acesta era instrumentul care îi ajuta pe Nafai, Issib și tatăl lor să înceapă, în sfârșit, să-l înțeleagă.

— Acum dacă avem Catalogul, întrebă Nafai, ne poți explica cine – *ce* ești?

Din nou o pauză, apoi șoapta:

— Eu sunt Amintirea Pământului. Nu am fost creat să rezist atât de mult. Slăbesc, și trebuie să mă întorc la cel care este mai înțelept decât mine, care îmi va spune ce să fac ca să salvez această

lume lipsită de armonie numită Harmony. Am ales familia voastră ca să mă ducă înapoi la Păstrătorul Pământului.

— *Acolo* ne conduci?

— Planeta care a fost îngropată sub gheață și ascunsă în cețuri acum s-a trezit cu siguranță la viață. Păstrătorul care a condus omenirea departe de planeta pe care au distrus-o categoric nu își va întoarce acum fața de la noi. Urmați-mă, copii ai Pământului, și eu vă voi duce înapoi pe străvechea voastră lume.

Nafai se uită de la Tata la Issib și înapoi.

— Vă dați seama ce înseamnă asta? zise.

— O călătorie lungă, spuse Tata, ezitant.

— Lungă! Atât de lungă, încât *luminii* îi trebuie o sută de ani ca să ajungă la noi!

— Despre ce tot vorbiți? întrebă Issib. Doar nu credeți că Sufletul Suprem a promis să ne ducă pe o altă planetă.

Cuvintele lui Issib atârnară în aer ca o muzică dezacordată. Nafai stătea împietrit. Bineînțeles că Sufletul Suprem le promisese să-i ducă pe o altă planetă. Asta spuneau limpede cuvintele lui. Numai că nu era ceea ce auzise Issib.

Sau Tata. Evident, Catalogul nu emitea sunete propriu-zise, iar ei de fapt auzeau cu mintea, nu cu urechile.

— Ce credeți *voi* că a spus Sufletul Suprem? întrebă Nafai.

— Că ne va conduce într-un ținut frumos, spuse

Tata. Un loc bun, unde recoltele vor creşte bogate şi livezile vor da rod. Un loc unde copiii noştri vor trăi liberi şi buni, departe de răul din Basilica.

— Dar *unde*? Unde a spus că va fi acest ţinut frumos?

— Nafai, trebuie să înveţi să fii mai răbdător şi mai încrezător. Sufletul Suprem ne va conduce pas cu pas, şi apoi, într-o zi, unul dintre aceşti paşi va fi ultimul din călătoria noastră, iar noi vom ajunge acasă.

— Nu va fi un oraş, zise Issib, dar va fi un loc unde îmi voi putea folosi din nou flotoarele.

Nafai era profund dezamăgit. Ştia ce auzise el, dar știa și că Tata şi Issib nu auziseră. De ce nu? Fie asta însemna că ei pur şi simplu nu puteau înţelege vocea Sufletului Suprem la fel de clar ca el, fie că Sufletul Suprem le transmisese un mesaj diferit. În orice caz, nu putea să-şi impună cu forţa modul în care înţelesese el.

— *Tu* ce ai auzit? întrebă Tata. A fost mai mult?

— Deocamdată nimic important, răspunse Nafai. Ceea ce contează cu adevărat este să știm că nu trebuie să mai aşteptăm pe aici pentru ca Basilica să ne primească înapoi. Acum nu mai suntem exilaţi, suntem expatriaţi. Emigranţi. Basilica nu mai este oraşul nostru.

Tata oftă.

— Şi când te gândeşti că eram pe punctul să mă retrag şi să-i predau afacerile lui Elya. Nu mai voiam să călătoresc! Iar acum mă tem că voi

începe cea mai lungă călătorie din viaţa mea.

Nafai se întinse, luă Catalogul în mâini şi îl trase mai aproape. Vibra între palmele sale.

— Iar tu, ciudatul meu mic Catalog, sper să ne dovedești că au meritat toate necazurile prin care am trecut ca să te obţinem. Şi preţul pe care l-am plătit.

— Atâta bogăţie, zise Issib. N-am ştiut niciodată că eram atât de bogaţi până în ziua în care n-am mai fost.

— Acum suntem mai bogaţi ca niciodată, spuse Tata. Ni s-a promis un întreg pământ, fără niciun oraş, clan sau duşman care să ni-l ia. Iar Catalogul Sufletului Suprem este aici ca să ne deschidă drumul.

Nafai abia îi auzea. Se gândea la sângele pe care îl vărsase, la cât de pătate erau hainele şi pielea lui. N-am vrut s-o fac, gândi, şi era un lucru drept să iei viaţa unui criminal. Când Elemak a crezut că s-ar putea să fi ucis un om, un străin, cu un puls, el s-a lăudat cu asta. Dar eu l-am ucis de aproape, cu propriile mele mâini, când zăcea beat şi neajutorat pe stradă. Am făcut-o nu pentru că mă temeam pentru viaţa mea, nu pentru a apăra o caravană, ci cu sânge rece, fără patimă. Pentru că Sufletul Suprem mi-a spus că aşa e drept. Şi pentru că în inima mea am crezut că era necesar.

Dar l-am şi urât. Oare o să fiu vreodată sigur că nu am făcut-o din cauza acestei uri, a dorinţei de răzbunare? Mă tem că întotdeauna voi suspecta

că în adâncul sufletului sunt un asasin.

Pot să trăiesc cu gândul ăsta, totuşi. Pot dormi în noaptea asta. Cu timpul sunt convins că durerea va trece. Este preţul pentru ceea ce am acceptat să devin: un slujitor al Sufletului Suprem. Nu mai sunt propriul meu stăpân. Sunt omul în care Sufletul Suprem a ales să mă prefacă. Sper să-mi placă măcar o mică parte a ceea ce voi deveni când Sufletul Suprem va termina cu mine.

În acea noapte dormi şi visă. Nu crima. Nu capul lui Gaballufix, nici sângele de pe propriile haine. Visă în schimb că plutea pe o mare ai cărei curenţi erau fierbinţi şi reci, iar ceaţa se întindea la nesfârşit în faţa sa. Şi după aceea, din acest loc pierdut, misterios şi calm, nişte mâini se întinseră pipăindu-i faţa, umărul, apoi îl apucară de braţ şi îl traseră. Nu sunt primul sosit aici, îşi dădu el seama când se trezi din vis, nu sunt singur în acest loc, în această împărăţie a Sufletului Suprem. Alţii au fost aici înaintea mea, iar acum sunt cu mine, şi *vor fi* cu mine în tot timpul care va urma.

Chemarea Pământului

Lui Dave Dollahite
Învăţător şi visător
Soţ şi tată
Prieten şi concetăţean

Mulţumiri

Datorez mulţumiri celor mulţi care mi-au uşurat misiunea de a duce la bun sfârşit această carte. Clark şi Kathy Kidd mi-au oferit un refugiu pe parcursul ultimei săptămâni de scriere a acestui roman; jumătate din el a luat naştere sub acoperişul lor şi în plăcuta lor companie.

Viaţa unui autor poate uşor aluneca într-o trândăvie nedisciplinată; corpul meu a fost mult timp oglinda indolenţei fizice asociate unei cariere epuizante mental. Cartea de faţă datorează mult faptului că pe parcursul scrierii ei mi-am retrezit trupul la viaţă. Le mulţumesc lui Clark Kidd şi lui Scott Allen pentru că au transpirat alături de mine în timp ce torturam o bicicletă nouă pe drumurile şi traseele pentru ciclişti din nordul Virginiei şi pe străzile şi plajele din North Myrtle Beach.

Câţiva cititori m-au ajutat să armonizez acest volum cu predecesorul lui, citind bucăţi de manuscris pe măsură ce ieşeau din imprimantă, în special Kathy Kidd şi Russell Card. Redactorul seriei prezente este Beth Meacham, editor fiind

Tom Doherty. Nu din întâmplare am realizat pentru ei cea mai bună lucrare de până acum din viaţa mea. Iar agentul meu, Barbara Bova, mi-a fost un sprijin constant şi un sfătuitor înţelept în cursul unei perioade tulburi.

Romanul se presupunea a fi unul uşor, dar nu s-a dovedit astfel. Moozh a complicat totul, însă a făcut ca întregul efort să merite. În cursul îndelungii lupte de a-l face pe general să se potrivească în restul povestirii îmi închipui că abia dacă am fost o persoană tolerabilă, totuşi soţia mea, Kristine, şi copiii noştri Geoffrey, Emily şi Charlie Ben au dorit să mă ţină în preajma lor. Bucuria vieţii mele este să-i descopăr întotdeauna în jur când ies la suprafaţă din adâncurile muncii. Şi, ca de fiecare dată, Kristine a fost pentru mine primul şi cel mai bun cititor şi redactor, analizându-mi lucrarea cu un ochi ager şi demn de încredere, apoi spunându-mi ce anume din text pot păstra sau modifica după nevoie.

Prolog

Computerul principal al planetei Harmony nu era proiectat să intervină atât de direct în problemele oamenilor. Era profund tulburat de faptul că tocmai îl provocase pe tânărul Nafai să-l ucidă pe Gaballufix. Dar cum să se întoarcă pe Pământ fără Catalog? Şi cum să obţină Nafai Catalogul fără să-l ucidă pe Gaballufix? Nu exista

o altă cale.

Sau exista? Sunt bătrân, își spuse computerul principal. Am patruzeci de milioane de ani, o mașinărie proiectată să dureze nici pe departe atât de mult. Cum să fiu sigur că judecata mea este corectă? Am provocat moartea unui om, iar tânărul Nafai suferă de remușcări și vinovăție pentru ceea ce l-am împins să facă. Și totul pentru a duce Catalogul înapoi la Zvezdakroog, ca să mă întorc pe Pământ.

Dacă aș putea sta de vorbă cu Păstrătorul Pământului. Dacă mi-ar zice cum să procedez. Atunci aș acționa cu încredere. Nu m-aș mai îndoi de fiecare decizie, nu m-aș mai întreba dacă nu cumva tot ceea ce fac este produsul propriei mele decăderi.

Avea disperată nevoie să discute cu Păstrătorul, însă n-avea cum decât întorcându-se pe Pământ. Era un cerc frustrant. Computerul principal nu putea acționa înțelept fără ajutorul Păstrătorului; trebuia să acționeze înțelept ca să ajungă la acesta.

Și acum? Și acum? Este nevoie de inteligență, totuși cine să mă îndrume? Am imens mai multe cunoștințe decât poate stăpâni orice om, și totuși nu am alte minți decât cele umane ca să mă sfătuiască.

Era oare posibil să fie de ajuns? Niciun computer nu ar fi vreodată atât de strălucitor de dezordonat ca un creier uman. Oamenii iau cele

mai uluitoare decizii doar pe baza unor fragmente de date, deoarece creierul lor le recombină în moduri stranii și pline de adevăr. Ar fi cu siguranță posibil ca de la ei să se extragă unele idei utile.

Poate că nu. Dar merită încercat, nu-i așa?

Computerul principal se extinse în sateliți și trimise imagini în mințile acelor oameni care erau cei mai receptivi la transmisiunile lui. Acele imagini începură să se miște printre amintirile lor, forțându-se mințile să le facă față, să le potrivească, să le găsească o logică. Să creeze din ele poveștile stranii și pline de forță pe care ei le numesc vise. Poate în următoarele câteva zile, în următoarele săptămâni, visele lor vor scoate la suprafață vreo conexiune sau vreun mod de înțelegere pe care computerul principal să-l folosească, ajutându-l să găsească o cale prin care să-i ia pe cei mai buni dintre ei de pe planeta Harmony și să-i aducă acasă pe Pământ.

În toți acești ani, i-am învățat și i-am ghidat, i-am format și i-am protejat. Acum, la sfârșitul vieții mele, sunt ei pregătiți să mă învețe, să mă ghideze, să mă formeze și să mă apere *pe mine*? Puțin probabil. Puțin probabil. Cu siguranță voi fi silit să hotărăsc totul singur. Iar atunci fără îndoială voi greși. Poate că nu ar trebui să acționez deloc. Poate că nu ar trebui să acționez deloc. N-ar trebui să acționez. Nu. Dar trebuie.

Așteaptă.

Așteaptă.

Din nou, aşteaptă…

1
Trădarea

Visul Generalului

Generalul Vozmuzhalnoy Vozmozhno se trezi din vis asudat, gemând. Deschise ochii și întinse mâna, strângând. O mână i-o prinse şi o reţinu.

O mână de bărbat. Era Generalul Plodorodnuy. Subalternul său cel mai de încredere. Cel mai bun prieten. Cel mai profund suflet.

— Ai visat, Moozh.

Era o poreclă pe care numai Plod îndrăznea s-o folosească de faţă cu el.

— Da, aşa-i, făcu Vozmuzhalnoy – Moozh –, şi se cutremură amintindu-şi. Ce mai vis.

— Unul de rău augur?

— Îngrozitor, oricum.

— Povesteşte-mi. Mă descurc cu visele.

— Da, ştiu, la fel şi cu femeile. După ce termini cu ele, spun tot ce vrei tu!

Plod râse, dar aşteptă. Moozh nu era sigur de ce ezita să-i povestească *acel* vis. Doar îi povestise atâtea altele.

— Bine atunci, uite visul meu. Vedeam un bărbat stând într-un luminiş şi de jur-împrejurul lui nişte creaturi zburătoare oribile – nu păsări,

aveau blană, dar erau mult mai mari decât liliecii – se tot roteau, coborau în picaj, îl atingeau. El stătea acolo şi nu făcea nimic. Şi când în sfârşit toate creaturile l-au atins, au plecat, cu excepţia uneia, care s-a aşezat pe umărul lui.

— Aha.

— N-am terminat. Imediat au apărut nişte şobolani uriaşi din vizuinile lor de sub pământ. Aveau cel puţin un metru lungime şi jumătate din înălţimea unui om. Din nou, au tot venit până când l-au atins toţi...

— Cu ce? Cu dinţii? Cu labele?

— Şi cu boturile. Îl *atingeau,* asta e tot ce pot spune. Nu-mi distrage atenţia.

— Iartă-mă.

— După ce l-au atins toţi au plecat.

— În afară de unul.

— Da. S-a agăţat de piciorul lui. Observi tiparul.

— Ce a urmat?

Moozh se înfioră. Fusese lucrul cel mai oribil, însă acum, când cuvintele îi ieşeau de pe buze, nu mai înţelegea de ce.

— Oameni.

— Oameni? Veneau să-l atingă?

— Să... să-l sărute. Pe mâini, pe picioare. Să-l *venereze.* Cu miile. Numai că ei nu-l sărutau doar pe bărbat. Sărutau şi... zburătoarea. Şi şobolanul uriaş lipit de picioarele lui. Îi sărutau pe toţi.

— Ah, zise Plod, părând îngrijorat.

— Deci? Ce e? Ce rău prezice?

— Evident, bărbatul pe care l-ai văzut este Împăratul.

Uneori interpretările aduceau cu adevărul, dar de data asta inima lui Moozh se revoltă la ideea de a face legătura între Împărat şi bărbatul din vis.

— De ce e evident? Nu seamănă deloc cu Împăratul.

— Pentru că toată natura şi omenirea îl venerează, desigur.

Moozh ridică din umeri. Nu era una dintre cele mai subtile tâlcuiri ale lui Plod. Şi nu auzise niciodată de turme de lighioane adorându-l pe Împărat, care se lăuda că ar fi un mare vânător. Bineînţeles, vâna numai în parcurile sale, unde toate jivinele fuseseră îmblânzite ca să-şi piardă teama de oameni, animalele de pradă dresate să se comporte feroce, dar să nu atace niciodată. Împăratul trebuia să-şi joace rolul în marele spectacol al întrecerii dintre om şi animal, dar el niciodată nu era în pericol în timp ce ele se expuneau nevinovate săgeţii lui rapide, suliţei sale, sabiei lipsite de milă. Dacă asta însemna venerare, dacă asta însemna natură, atunci da, se putea spune că întreaga natură şi omenire îl venera pe Împărat…

Plod, desigur, nu ştia nimic despre astfel de idei ale lui Moozh; dacă cineva era atât de nefericit încât să aibă gânduri caustice despre Împărat, avea grijă să nu îşi împovăreze prietenii cu informaţii despre ele.

Aşadar, continuă cu interpretarea visului.

— Ce rău prezice venerarea Împăratului? În sine, niciunul. Dar faptul că te-a *revoltat*, că ţi-a provocat scârbă…

— Sărutau un şobolan, Plod! Sărutau zburătoarea aia dezgustătoare…

Dar celălalt nu zise nimic când vocea lui se stinse. Doar continuă să-l privească.

— *Nu* mă scârbeşte faptul că oamenii îl venerează pe Împărat. Chiar eu am îngenuncheat în faţa Tronului Invizibil şi am fost copleşit de prezenţa lui. Nu a fost ceva oribil, a fost… înnobilator.

— Aşa spui. Dar visele nu mint. Poate ai nevoie să-ţi purifici inima de vreun rău.

— Uite ce e, *tu* ai tâlcuit că visul meu este despre Împărat. De ce să nu fie omul ăla – ştiu şi eu – guvernatorul din Basilica?

— Pentru că mizerabilul oraş Basilica este condus de femei.

— Nu Basilica atunci. Totuşi, cred că visul era…

— Despre ce?

— De unde să ştiu *eu*? Mă *voi* purifica, poate ai dreptate. Eu nu ştiu să interpretez vise.

Însemna să-şi piardă câteva ore din acea zi în cortul mediatorului. Era foarte plictisitor, dar în acelaşi timp necesar din punct de vedere politic să-şi petreacă acolo un anumit timp în fiecare lună, altfel rapoartele despre impietăţi ar fi ajuns până în Gollod, unde Împăratul decidea din când

în când cine era vrednic să primească funcţii şi cine merita să fie degradat sau executat. Moozh oricum trebuia să facă o vizită la templul mediatorului, dar îi displăcea la fel cum un copil urăşte baia.

— Lasă-mă în pace, Plod. M-ai făcut foarte nefericit. Plod îngenunche în fața lui și îi luă mâna dreaptă într-ale sale.

— O, iartă-mă.

Bineînțeles, îl iertă imediat fiindcă erau prieteni. Mai târziu în cursul dimineţii ieşi şi ucise căpeteniile a vreo zece sate khlame. Imediat toţi sătenii jurară dragoste şi devotament etern Împăratului, iar când Generalul Vozmuzhalnoy Vozmozhno intră seara să se purifice în templul sacru, mediatorul îi acordă imediat iertarea, căci în acea zi el sporise onoarea şi măreţia Împăratului.

În Basilica – și nu în vis

Veniseră s-o asculte cântând pe Kokor, veniseră din întregul oraş Basilica, iar ea fusese încântată să vadă cum li se luminaseră feţele când – în cele din urmă – ea ieşise pe scenă şi muzicanţii începuseră să-și ciupească blând strunele sau să sufle uşor prin instrumente creând unda moale de sunete care reprezenta întotdeauna acompaniamentul ei. În sfârșit o să ne cânte Kokor, spuneau chipurile lor. Îi plăcea acea

expresie mai mult decât orice, chiar mai mult decât vederea unui bărbat copleşit de dorinţă în ultimele clipe dinaintea satisfacerii depline. Căci ştia foarte bine că unui bărbat îi pasă prea puţin cine îi oferă plăcerile iubirii, în timp ce auditoriului îi păsa foarte mult de faptul că era ea cea care stătea în faţa lor pe scenă şi deschidea gura emiţând notele acute, avântate ale glasului său liric incredibil de dulce, care plutea peste muzică precum petalele pe un pârâu.

Sau cel puţin aşa îşi dorea să fie. Aşa îşi imagină până când păşi în realitate pe scenă şi îi văzu privind-o. În seara aceea audienţa era compusă în cea mai mare parte din bărbaţi. Ai căror ochi se plimbau în sus şi în jos pe trupul ei. Ar trebui să refuz să mai cânt în teatrele de comedie, îşi spuse încă o dată. Ar trebui să insist să fiu luată la fel de în serios ca iubita mea soră Sevet, cu vocea ei joasă, masculină, ca de broască. Of, la *ea* se uită cu chipuri luminate de extaz estetic. Bărbaţi şi femei deopotrivă. La corpul *ei* nu se holbează să vadă cum se mişcă pe sub materiale. Bineînţeles, probabil şi din pricină că trupul ei este atât de cărnos încât nu e o plăcere să-l priveşti şi se mişcă pe sub costume ca un pietroi, biata de ea. *Sigur* că închid ochii şi îi ascultă vocea – e mult mai bine decât să o *privească.*

Ce minciună. Ce mincinoasă sunt, chiar şi când vorbesc doar cu mine însămi.

Nu trebuie să fiu atât de nerăbdătoare. E numai

o problemă de timp. Sevet e mai în vârstă – eu abia am optsprezece ani. Şi *ea* a trebuit să cânte prin teatrele de comedie o perioadă, până a devenit cunoscută.

Kokor şi-o amintea pe sora ei povestind în acele zile – cu mai mult de doi ani în urmă, când Sevet avea aproape şaptesprezece ani – despre cum era nevoită în mod constant să înmoaie ardoarea admiratorilor ei, care aveau tendinţa să intre în vestiarul ei în căutarea iubirii rapide, până când fusese nevoită să angajeze un bodyguard ca să-i descurajeze pe cei mai pătimaşi. „E vorba doar despre sex, spunea ea pe atunci. Cântecele, spectacolele, totul e doar despre sex, numai la asta visează publicul. Trebuie doar să fii atentă să nu-i faci să viseze prea bine – sau prea precis!"

Un sfat bun? Nu chiar. Cu cât visează mai mult la tine cu atât mai mulţi bani aduce numele tău pe afişele piesei. Până când în cele din urmă, dacă ai noroc, dacă eşti destul de *bună,* afişul nu va mai trebui să pomenească deloc numele piesei. Numai numele *tău* şi locul, data, ora… iar când apari ei vor fi acolo cu toţii, sute, şi când începe muzica nu se vor uita la tine ca la ultima speranţă a unui înfometat, ci ca la cel mai înalt vis al unui suflet elevat.

Se îndreptă spre locul ei de pe scenă – iar când intră *se auziră* aplauze. Se întoarse spre public şi emise o notă înaltă sfredelitoare.

— Ce-a fost asta? întrebă Gulya, actorul care

juca rolul bătrânului libidinos. Ţipi deja? Nici nu te-am atins încă.

Audienţa râse – dar nu suficient. Piesa avea probleme. Avusese de la început slăbiciuni, ştia prea bine, dar cu asemenea râsete superficiale era condamnată. Aşadar, în câteva zile va fi nevoită să reînceapă cu repetiţiile. Alt spectacol. Altă serie de versuri stupide și melodii stupide pe care să le memoreze.

Sevet îşi alegea singură cântecele. Compozitorii veneau la ea şi o implorau să interpreteze lucrările lor.

Sevet nu trebuia să-şi folosească aiurea vocea doar ca să facă oamenii să râdă.

— Nu am ţipat, cântă Kokor.

— Ţipi acum, declamă Gulya, furişându-se aproape de ea şi începând s-o pipăie.

Vocea sa gravă de bas era întotdeauna potrivită pentru râs atunci când o utiliza astfel, iar publicul era alături de el. Poate reuşeau în cele din urmă să scoată spectacolul din noroi.

— Dar acum mă *atingi*!

Glasul ei se înălţă pe cele mai înalte culmi şi rămase acolo în aer...

Ca o pasăre, ca o pasăre avântându-se, dacă cineva ar fi căutat să asculte frumuseţea.

Gulya făcu o mutră oripilată şi îşi retrase mâna de pe sânul ei. Imediat vocea ei coborî cu două octave. Obţinu râsete. Cele mai bune de până acum. Dar ştia că jumătate din public râdea din

cauza feței pe care o făcuse el când îi luase mâna de pe piept. Era cu adevărat un maestru. Păcat că genul acesta de clovnerii se cam demodase în ultima vreme. Pe măsură ce înainta în vârstă devenea tot mai bun, și totuși auditoriul se rărea. Căuta comediile mai amare și mai răutăcioase ale tinerilor satiriști fizici. Comedia brutală, violentă, oferise întotdeauna cel puțin iluzia că rănește pe cineva.

Scena continuă. Apărură hohotele. Scena se încheie. Aplauze. Kokor fugi de pe scenă ușurată – și dezamăgită. Nimeni din public nu îi scanda numele; nici măcar nu fusese strigat ca de un motan în călduri. Cât va mai trebui să aștepte?

— Prea drăguț, spuse Tumannu, administratoarea teatrului, cu fața acră. Nota aia trebuia să sune ca și când ai fi atins orgasmul. Nu ca o pasăre.

— Da, da. Îmi pare foarte rău.

Era întotdeauna de acord cu toată lumea și după aceea făcea ce voia. Comedia aceea n-ar fi meritat osteneala dacă nu-și punea vocea în valoare cel puțin uneori. Și doar obținuse râsete și când făcuse după mintea ei, nu-i așa? Nu prea putea spune nimeni că *greșise.* Tumannu dorea doar să fie supusă, iar Kokor nu avea intenția. Supunerea era pentru copii, soți și animalele din gospodărie.

— Nu ca o pasăre, repetă ea.

— Ce zici de o pasăre atingând orgasmul? întrebă Gulya, care ieșise de pe scenă imediat în

urma ei.

Kokor chicoti și chiar și Tumannu etală un zâmbet îngust și acru.

— Te așteaptă cineva, Kyoka, spuse administratoarea.

Era un bărbat. Dar nu cineva pasionat de munca ei, altfel ar fi fost în față, urmărind-o cântând. Îl mai văzuse și înainte. A, da – apărea câteodată atunci când soțul permanent al Mamei venea în vizită. Era slujitorul lui principal, nu-i așa? Administratorul afacerii cu flori exotice pe perioadele când Wetchik era plecat cu caravana. Cum îl chema?

— Sunt Rashgallivak, zise, părând foarte grav.

— Da? făcu ea.

— Îmi pare extrem de rău să te informez că tatăl dumitale a întâlnit o violență extremă.

Ce lucru extraordinar. Pe moment, abia dacă reuși să înțeleagă.

— L-a rănit cineva?

— Fatal, doamnă.

— Oh.

Toate astea aveau un sens și ea avea să-l găsească.

— Oh, asta ar însemna că e… mort?

— A fost acostat pe stradă și ucis cu sânge rece, spuse Rashgallivak.

De fapt nu era nicio surpriză dacă stăteai să te gândești. Tatăl ei devenise în ultima vreme așa un huligan, scoțând toți acei soldați mascați pe străzi.

Teroriza pe toată lumea. Dar era atât de puternic şi de rezistent încât cu greu îţi imaginai ceva care să i se opună pe termen lung. Cu siguranţă nu *permanent.*

— Nu există speranţă de… recuperare?

Gulya stătuse destul de aproape şi acum interveni lejer în conversaţie.

— Pare a fi o moarte din cauze naturale, doamnă, ceea ce înseamnă că prognoza nu e bună, rosti şi chicoti.

Rashgallivak îl îmbrânci cu răutate şi îl trimise împleticindu-se mai încolo.

— Asta n-a fost amuzant, zise.

— Acum au voie criticii în culise? întrebă Gulya.*În timpul* spectacolului?

— Pleacă, îi ceru Kokor.

Fusese o greşeală să se culce cu bătrânul. De atunci lui i se părea că are dreptul la intimitatea ei.

— Evident, cel mai bine ar fi să vii cu mine, vorbi Rashgallivak.

— Ba nu. Nu, n-ar fi cel mai bine.

Cine era *el*? Nu-i era deloc rudă, din câte ştia. Ar trebui să se ducă la mama ei. Oare ea ştia deja?

— Mama…

— Fireşte că ei i-am spus prima dată şi ea mi-a indicat unde să *te* găsesc. Sunt vremuri foarte periculoase şi i-am promis că o să te protejez.

Kokor ştia că minţea, bineînţeles. De ce ar fi avut nevoie de acest străin ca s-o apere? De cine? Însă

bărbaţii întotdeauna puneau aşa problema, insistând că o femeie care nu se teme de nimic pe lume ar avea nevoie să fie ocrotită. *Proprietate,* la asta se gândeau ei atunci când vorbeau despre protecţie. Dacă voia un bărbat care s-o posede, *avea* un soţ, aşa cum era el. Nu avea nici pe departe nevoie de acel bătrân *pizdook* să aibă grijă de ea.

— Unde e Sevet?

— Încă nu a fost găsită. Sunt nevoit să insist să vii cu mine.

Acum Tumannu trebui să intervină.

— Nu pleacă nicăieri. Mai are încă trei scene, inclusiv punctul culminant.

Rashgallivak se întoarse spre ea, având acum un fel de măreţie în loc de confuzie.

— Tatăl ei a fost ucis, zise. Şi tu presupui că o să rămână să termine *o piesă*?

Sau fusese tot timpul măreţ şi ea pur şi simplu nu observase până atunci?

— Sevet ar trebui să afle despre Tata.

— O să i se spună imediat ce noi o vom găsi.

Care *noi*? Nu contează, se gândi. *Eu* ştiu unde s-o găsesc. Îi cunosc toate întâlnirile, locurile unde îşi duce amanţii ca să evite să dea ochii cu soţul ei amărât. Sevet şi Vas, la fel Kokor şi Obring, aveau o căsnicie liberală, dar Vas părea să se simtă mai puţin în largul lui decât Obring. Unii bărbaţi erau atât de... teritoriali. Probabil pentru că era om de ştiinţă, nicidecum artist. Obring, pe

de altă parte, înţelegea viaţa artistică. Nici nu visa s-o ţină pe strict după litera contractului de căsătorie. Câteodată chiar glumea vesel despre bărbaţii cu care se vedea ea.

Cu toate că, desigur, nu l-ar insulta niciodată pomenind ea însăşi despre ei. Dacă el auzea vreun zvon despre un amant, era un lucru. Când menţiona faptul, ea doar îi ciufulea părul şi rostea: „Prostuţule. Tu eşti singurul bărbat pe care îl iubesc."

Şi, într-un mod bizar, chiar era adevărat. Obring era un dulce, chiar dacă nu avea talent actoricesc deloc. Îi aducea întotdeauna daruri şi îi povestea bârfele cele mai grozave. Nu era de mirare că deja îşi reînnoise contractul de căsătorie cu el de două ori – lumea remarca adesea cât de credincioasă era, fiind măritată cu primul ei soţ pentru al treilea an, chiar dacă aşa tânără şi frumoasă s-ar fi putut mărita cu oricine. E adevărat că la început se căsătorise cu el pur şi simplu ca să-i facă pe plac mamei lui, bătrâna Dhel, care îi fusese un fel de mătuşă şi care era cea mai bună prietenă a Mamei. Dar ajunsese să-l placă pe Obring, să-l *placă* într-adevăr. Era confortabil şi plăcut să fie măritată cu el. Atât timp cât ajungea în aşternut cu oricine voia.

Ar fi fost nostim s-o găsească pe Sevet, să intre şi să vadă cu cine dormea în seara aceea. Kokor nu se mai năpustise aşa asupra ei de ani de zile. S-o găsească împreună cu un bărbat dezbrăcat şi

asudat, s-o anunţe că Tata murise, apoi să urmărească expresia nefericitului pe măsură ce îşi dădea seama treptat că se sfârşise cu amorul pentru seara aceea!

— O găsesc *eu* pe Sevet, zise.

— Dumneata vii *cu mine,* insistă Rashgallivak.

— Rămâi şi termini spectacolul, interveni Tumannu.

— Spectacolul nu e decât... un *otsoss,* răspunse Kokor, folosind cel mai vulgar termen la care se putea gândi.

Administratoarea icni, Rashgallivak se făcu roşu, şi Gulya chicoti cu glasul său jos.

— *Asta* da idee, făcu el.

— E-n regulă, spuse Kokor, mângâind-o pe femeie pe braţ. Sunt concediată.

— Da, eşti! urlă Tumannu. Iar dacă pleci de aici în seara asta cariera ta e *terminată*!

Rashgallivak rânji spre ea.

— Cu partea din moştenirea după tatăl ei o să-ţi cumpere micuţa scenă şi pe mama ta odată cu ea.

— O, zău? Şi cine era tatăl ei, *Gaballufix*? se răţoi ea, şi-l privi cu sfidare.

— Nu ştiai? zise el, părând cu adevărat surprins.

Evident, *nu* ştiuse. Kokor cântări faptele o clipă şi îşi dădu seama că însemna că nu-i pomenise niciodată lui Tumannu. Adică nu se folosise de numele şi prestigiul tatălui ei, deci îşi câştigase singură rolul. Minunat!

— Ştiam că e *sora* marii Sevet. De ce altceva crezi

că am angajat-o? Dar nu mi-am închipuit niciodată că au același *tată.*

Pe moment, tânăra simţi un val de furie, fierbinte ca un furnal. Dar se stăpâni imediat, controlându-l la perfecţie. Nu merita să lase o asemenea flacără să ardă liber. N-avea cum să ştie ce-ar face sau ce ar spune dacă s-ar lăsa în voia unor astfel de momente.

— Trebuie s-o găsesc pe Sevet, zise.

— Ba nu, replică Rashgallivak.

Poate că intenţionase să continue, însă exact atunci puse mâna pe braţul ei ca s-o oprească şi, bineînțeles, îl izbi imediat cu genunchiul în testicule, aşa cum toate actriţele de comedie erau învățate să facă atunci când un admirator nedorit devenea prea insistent. Era un reflex. Nu intenţionase cu adevărat. Şi nici cu asemenea *forţă.* Nu era un bărbat prea solid, iar lovitura aproape că îl ridică de la pământ.

— Trebuie s-o găsesc pe Sevet, rosti Kokor într-un fel de explicație.

El probabil nu o auzi. Gemea tare şi zăcea pe podeaua de lemn din culise.

— Unde e partitura? întrebă Tumannu. Biata *bizdoon* nu are nici trei minute pentru încălzire.

— Te doare? îl chestionă Gulya pe Rashgallivak. Adică ce *este* durerea atunci când te gândeşti cu adevărat la ea?

Kokor dispăru în întuneric, îndreptându-se către Dauberville. Coapsa îi pulsa, deasupra

genunchiului, în punctul unde se izbise cu atâta forţă de Rashgallivak. Probabil o să-i apară o vânătaie acolo şi atunci va trebui să poarte ciorapi opaci. Ce deranjant.

Tata a murit. Eu va trebui să-i spun lui Sevet. Te rog, să n-o găsească altcineva înaintea mea. Şi *ucis*. Lumea o să vorbească ani în şir. O să-mi stea destul de bine în albul de doliu. Biata Sevet – pielea ei pare întotdeauna roşie ca o sfeclă atunci când poartă alb. Dar n-o să îndrăznească să lase doliul înaintea *mea*. S-ar putea ca eu să-l plâng pe bietul Papa ani şi ani şi ani.

Râse în sinea ei în timp ce mergea.

Apoi îşi dădu seama că nu râdea deloc, că plângea. De ce plâng? se miră. Pentru că a murit Tata. Asta trebuie să fie, de aici toată tulburarea. Tata, săracul. Probabil că l-am iubit dacă plâng fără să mă fi hotărât, fără să mă vadă nimeni. Cine să fi bănuit că l-am iubit?

— Trezeşte-te.

Şoapta avea o notă de urgenţă.

— Ne cheamă mătuşa Rasa. Trezeşte-te!

Luet nu înţelegea de ce Hushidh vorbea aşa.

— Nici măcar nu dormeam, mormăi.

— O, ba dormeai, zise sora ei. Sforăiai.

— Gâgâiam ca o gâscă, sunt sigură, răspunse Luet, ridicându-se.

— Zbierai ca un măgar, dar dragostea mea pentru tine transforma răgetele în muzică.

— Tocmai de asta o fac. Ca să-ţi ofer muzică pe timpul nopţii.

Se întinse după rochia de casă şi şi-o trase peste cap.

— Mătuşa Rasa ne cheamă, o grăbi sora ei. Vino repede.

Alunecă afară din cameră, mişcându-se într-un fel de dans, cu rochia plutind în urma ei. În pantofi sau sandale, Hushidh tropăia întotdeauna, dar desculţă se mişca precum o femeie dintr-un vis, ca un fulg de bumbac în adierea vântului.

Luet îşi urmă sora pe hol, încă încheindu-şi nasturii rochiei. Ce-o fi de voia să le vorbească ei şi lui Hushidh? Cu toate necazurile din ultima vreme, se temea de ce-i mai rău. Era oare posibil ca Nafai, fiul Rasei, să nu fi fugit până la urmă din oraş? Abia ieri Luet îl condusese pe cărările secrete până jos la lacul pe care numai femeile aveau voie să-l vadă. Căci Sufletul Suprem îi spusese că Nafai trebuia să-l vadă, trebuia să plutească în el ca o femeie, ca o vizionară a apei – ca Luet însăşi. Aşa că îl dusese acolo şi nu fusese ucis pentru blasfemie. Îl condusese apoi prin Poarta Ascunsă şi prin Pădurea Fără Cărări. Crezuse că el era în siguranţă. Dar fără îndoială nu era aşa. Pentru că Nafai nu ar fi plecat pur şi simplu înapoi în deşert, înapoi în cortul tatălui său – nu fără acel lucru după care îl trimisese tatăl lui.

Mătuşa Rasa aştepta în camera ei, dar nu era

singură. Alături de ea se afla un soldat. Nu unul dintre oamenii lui Gaballufix – mercenarii, bătăuşii lui, care se pretindeau a fi miliţia din Palwashantu. Nu, acel soldat era una dintre gărzile oraşului, un paznic al porţilor.

Ea însă abia dacă se uită la el după ce îi recunoscuse însemnele, pentru că Rasa însăşi arăta atât de... nu, nu tocmai speriată. Nu era o emoţie pe care Luet s-o mai fi văzut vreodată la ea. Avea ochii larg deschişi şi umezi de lacrimi, faţa nu-i mai era fermă, ci moale, epuizată, ca şi cum în inima ei s-ar fi petrecut lucruri pe care chipul nu le putea exprima.

— Gaballufix e mort, zise Rasa.

Asta explica multe. El fusese duşmanul în ultimele luni, plătise tolchock ca să terorizeze oamenii de pe străzi, apoi soldaţii lui, anonimi mascaţi, îngrozeau poporul chiar şi mai mult când făceau ostentativ străzile Basilicăi „sigure“ pentru cetăţeni. Însă, deşi duşman, fusese de asemenea soţul ei, tatăl celor două fiice ale sale, Sevet şi Kokor. Cândva existase dragoste şi legăturile de familie nu se rup uşor, nu pentru femei serioase ca Rasa. Luet nu era oracol, ca sora ei, Hushidh, dar ştia că Rasa încă ţinea la Gaballufix, cu toate că detesta toate acţiunile sale recente.

— Îmi pare rău pentru văduva lui, rosti Luet, dar mă bucur pentru oraş.

Hushidh însă îl studia cu un ochi calculat pe soldat.

— Cred că nu omul ăsta ți-a adus *această* veste.

— Nu, zise Rasa. Nu, am aflat de moartea lui Gaballufix de la Rashgallivak. Se pare că el a fost numit… noul Wetchik.

Luet știa că era o lovitură devastatoare. Însemna că soțul Rasei, Volemak, care *fusese* Wetchik, nu mai avea acum nicio proprietate, niciun drept, niciun fel de rang în clanul Palwashantu. Iar Rashgallivak, cel care îi fusese asistentul cel mai de încredere, stătea acum în locul lui. Nu mai exista respect pe lume?

— Cum a ajuns la aceste onoruri?

— Înainte ca Gaballufix să moară… bineînțeles, Gabya l-a numit, și sunt convinsă că a fost încântat. Așa că e un fel de justiție în faptul că Rash a ajuns acum la conducerea clanului Palwashantu, luând și locul lui Gabya. Da, ai dreptate, Rash se ridică destul de rapid. În timp ce alții cad. Roptat a murit și el în noaptea asta.

— Nu, șopti Hushidh.

Roptat fusese liderul partidului pro-Gorayni, grupul care încerca să țină orașul Basilica departe de războiul dintre Gorayni și Potokgavan. Dacă el dispăruse, ce șanse de pace mai existau?

— Da, amândoi au murit în noaptea asta. Liderii ambelor partide care au sfâșiat orașul nostru. Dar uite ce e cel mai rău. Circulă zvonul că fiul meu, Nafai, este ucigașul amândurora.

— Nu-i adevărat, zise Luet. Nu e posibil.

— Așa m-am gândit și eu. Nu v-am trezit din

cauza zvonurilor.

Acum Luet înţelegea pe deplin tulburarea de pe chipul Rasei. Nafai era mândria mătuşii, un tânăr sclipitor. Şi mai mult decât atât – căci ştia foarte bine că era şi apropiat al Sufletului Suprem. Ceea ce se întâmpla cu el nu era important doar pentru cei care îl iubeau, era important şi pentru oraş, poate pentru întreaga lume.

— Atunci acest soldat aduce veşti despre Nafai?

Rasa făcu semn din cap soldatului, care până atunci tăcuse.

— Mă numesc Smelost, spuse el, ridicându-se în picioare ca să vorbească. Eu păzeam poarta. Am văzut doi bărbaţi apropiindu-se. Unul dintre ei şi-a apăsat degetul pe ecran şi computerul Basilicăi l-a recunoscut drept Zdorab, trezorierul casei lui Gaballufix.

— Şi celălalt? întrebă Hushidh.

— Mascat, dar îmbrăcat în stilul lui Gaballufix, iar Zdorab îl chema Gaballufix şi a căutat să mă convingă să nu insist să pună şi el degetul pe ecran. Dar eu l-am forţat, pentru că Roptat fusese ucis şi noi încercam să-l împiedicăm pe ucigaş să scape. Ni se zisese că fiul cel mai mic al Doamnei Rasa, Nafai, era criminalul. Gaballufix raportase asta.

— Deci l-ai silit pe Gaballufix să pună degetul pe ecran? spuse Luet.

— El s-a aplecat spre mine şi mi-a şoptit la ureche: „Dar dacă cel care a lansat aceste acuzaţii

false ar fi însuşi criminalul?” Ei bine, era exact ceea ce unii dintre noi credeau deja – că Gaballufix îl acuza pe Nafai de moartea lui Roptat ca să-şi acopere propria vinovăţie. Şi atunci acel soldat – cel pe care Zdorab îl numea Gaballufix – a pus degetul pe ecran şi numele pe care mi l-a arătat computerul a fost Nafai.

— Ce ai făcut?

— Mi-am încălcat jurământul şi ordinele. I-am şters imediat numele şi l-am lăsat să treacă. L-am crezut... că era nevinovat. De moartea lui Roptat. Dar ieşirea lui din oraş a fost înregistrată, la fel faptul că eu l-am lăsat să plece ştiind cine era. Nu m-am gândit – plângerea iniţială provenea de la Gaballufix, şi iată-l pe trezorierul lui împreună cu băiatul. M-am gândit că Gaballufix nu avea ce să protesteze dacă omul ăla era implicat. Cel mai rău lucru care mi se putea întâmpla era să-mi pierd postul.

— L-ai fi lăsat oricum să treacă, spuse Hushidh. Chiar dacă omul lui Gaballufix nu ar fi fost cu el.

Smelost o privi o clipă, apoi zâmbi discret.

— Eram un adept al lui Roptat. E o prostie să-ţi închipui că fiul lui Wetchik l-ar fi asasinat.

— Nafai are doar paisprezece ani, zise Luet. E o prostie să-ţi închipui că ar putea ucide pe cineva.

— Nu chiar. Pentru că la noi a ajuns vestea că a fost găsit corpul lui Gaballufix. Decapitat. Şi îi lipseau hainele. Ce altceva să cred decât că Nafai a luat hainele de pe cadavru? Că aproape sigur

Nafai și Zdorab îl omorâseră? Nafai e bine făcut pentru paisprezece ani, dacă asta e vârsta lui. Ca un bărbat. Ar fi fost în stare. Zdorab – puțin probabil, adăugă Smelost, și chicoti crispat. Nu prea mai contează acum dacă îmi pierd postul. Mă tem să nu fiu spânzurat drept complice la crimă pentru că l-am lăsat să scape. Așa că am venit aici.

— La văduva celui ucis? întrebă Luet.

— La mama presupusului criminal, spuse Hushidh, corectând-o. Omul acesta iubește Basilica.

— Așa este, făcu soldatul, și mă bucur că voi știți. Nu mi-am făcut datoria, dar am făcut ceea ce am crezut că e bine.

— Am nevoie de sfaturi, zise Rasa, uitându-se de la Luet la Hushidh și înapoi. Omul acesta, Smelost, a venit la mine să-l protejez pentru că mi-a salvat fiul. Între timp, fiul meu este numit criminal și acum cred că s-ar putea să fie într-adevăr vinovat. Eu nu sunt vizionară a apei. Nu sunt oracol. Ce e bine și drept? Ce vrea Sufletul Suprem? Voi trebuie să mă lămuriți. Trebuie să mă sfătuiți!

— Sufletul Suprem nu mi-a spus nimic, vorbi Luet. Știu doar ce-am aflat de la tine în seara asta.

— Cât despre oracol, adăugă Hushidh, eu văd doar că acest om iubește Basilica și că tu ești prinsă într-o rețea a dragostei care te pune față în față cu tine însăți. Tatăl fiicelor tale e mort și tu le iubești – și pe el, chiar și pe *el* îl iubești. Crezi că

Nafai l-a ucis, dar pe fiul tău îl iubeşti şi mai mult. De asemenea, îl respecţi pe acest soldat şi ai faţă de el o datorie de onoare. Mai presus de toate, iubeşti Basilica. Însă nu ştii ce trebuie să faci pentru binele oraşului tău.

— Îmi cunosc dilema, Shuya. Ieşirea din ea nu o cunosc.

— Ar fi trebuit să fug din oraş, zise Smelost. Am crezut că mă veţi proteja. Vă ştiam ca mamă a lui Nafai, dar am uitat că sunteţi văduva lui Gaballufix.

— Nu sunt văduva lui. Am lăsat contractul să expire cu ani în urmă. Îmi imaginez că de atunci s-a căsătorit de zeci de ori. Acum soţul meu este Wetchik. Sau mai degrabă bărbatul care a fost Wetchik şi acum e un fugar fără casă al cărui fiu e posibil să fie ucigaş, spuse, zâmbind amar. N-am ce face în privinţa asta, dar *pe tine* te *pot* proteja, şi am s-o fac.

— Ba nu poţi, interveni Hushidh. Eşti prea aproape de centrul tuturor enigmelor, mătuşă Rasa. Consiliul Basilicăi te va asculta întotdeauna, dar nu vor apăra un soldat care şi-a încălcat datoria, numai pe baza cuvântului tău. N-ar face decât să apăreţi amândoi la fel de vinovaţi.

— Aşa vorbeşte oracolul?

— Vorbeşte eleva ta, expunându-ţi ceea ce ar trebui să ştii şi tu dacă nu ai fi atât de confuză.

O lacrimă apăru în ochiul Rasei şi se rostogoli pe

obraz.

— Ce-o să se întâmple? Ce-o să se întâmple acum cu oraşul meu?

Luet nu o văzuse niciodată atât de speriată, atât de nesigură. Era un dascăl minunat, o femeie înţeleaptă şi respectabilă; să fie una dintre nepoatele ei, una dintre elevele anume alese să trăiască în gospodăria ei, era lucrul cel mai lăudabil care i se putea întâmpla unei fete din Basilica, sau cel puţin aşa crezuse Luet întotdeauna. Însă acum o vedea speriată şi nesigură. Nu-şi închipuise că aşa ceva ar fi posibil.

— Wetchik – Volemak al meu – a spus că Sufletul Suprem îl conduce, rosti Rasa, scoţând cuvintele cu amărăciune. Ce fel de conducere e asta? Oare i-a spus Sufletul Suprem să-i trimită pe băieţii mei înapoi în oraş, unde n-a lipsit mult să fie omorâţi? Sufletul Suprem l-a transformat pe fiul meu într-un criminal şi un fugar? Ce face Sufletul Suprem? Cel mai probabil, nu există niciun Suflet Suprem. Gaballufix a avut dreptate – iubitul meu Volemak şi-a pierdut minţile şi fiii noştri au fost înghiţiţi în nebunia lui.

Luet ascultase destul.

— Să-ţi fie ruşine, zise.

— Taci, Lutya! strigă Hushidh.

— *Ruşine*, mătuşă Rasa, insistă Luet. Doar pentru că ţie ţi se pare înspăimântător şi neclar nu înseamnă că Sufletul Suprem nu înţelege. Eu *ştiu* că Sufletul Suprem îl conduce pe Wetchik, şi de

asemenea pe Nafai. Toate astea se vor întoarce cumva spre binele Basilicăi.

— Aici greşeşti tu, spuse Rasa. Sufletul Suprem nu iubeşte în mod special Basilica. El veghează asupra întregii lumi. Dacă lumea întreagă va avea de câştigat din distrugerea Basilicăi? Din moartea băieţilor mei? Pentru Sufletul Suprem, oraşe şi oameni oarecare nu înseamnă nimic – tiparul ţesut e mult mai extins.

— Atunci trebuie să ne plecăm în faţa ei.

— Tu să te pleci în faţa cui vrei. Eu nu mă supun Sufletului Suprem dacă îmi transformă fiii în ucigaşi şi oraşul în praf. Dacă asta pune la cale Sufletul Suprem, atunci eu şi Sufletul Suprem suntem duşmani, mă înţelegi?

— Coboară vocea, mătuşă Rasa, zise Hushidh. O să-i trezeşti pe cei mici.

Rasa tăcu pentru o clipă, apoi şopti:

— Am spus ce aveam de spus.

— Nu eşti duşmanul Sufletului Suprem, rosti Luet. Te rog, aşteaptă un timp. Lasă-mă să încerc să descopăr în toate astea dorinţa Sufletului Suprem. Pentru asta m-ai adus aici, nu-i aşa? Să-ţi dezvălui ce planuri are Sufletul Suprem.

— Da.

— Nu-i pot porunci Sufletului Suprem. Dar o să întreb. Aşteaptă aici, şi o să...

— Nu. Nu ai timp să cobori la apă.

— Nu la apă. În camera mea. Să dorm. Să visez. Să ascult voci, să caut o viziune. Dacă apare.

— Atunci grăbește-te. Avem cam o oră înainte de a fi nevoită să fac ceva – din ce în ce mai mulţi oameni vor veni aici, iar eu va trebui să *acţionez.*

— Nu-i pot porunci Sufletului Suprem, repetă Luet.

— Iar Sufletul Suprem își are propriul program. Nu îl urmează pe al tău.

Kokor se duse la ascunzătoarea favorită a lui Sevet, unde își aducea amanţii departe de ochii lui Vas, dar nu era acolo.

— Nu mai vine pe aici, îi spuse Iliva, prietena lui Sevet. Nici prin alte locuri din Dauberville. Poate că e fidelă!

Apoi Iliva râse și îi ură noapte bună.

Deci până la urmă nu reușise să dea buzna. Era atât de dezamăgitor.

De ce să fi găsit Sevet o nouă ascunzătoare? începuse s-o caute Vas, soţul ei? Era mult prea demn pentru așa ceva! Însă rămânea faptul că își abandonase vechile locuri, chiar dacă Iliva și alte prietene ale ei ar fi continuat cu bucurie s-o adăpostească.

Asta însemna doar un singur lucru. Își găsise un nou iubit, o relaţie adevărată, nu doar o întâlnire rapidă, și că era cineva atât de important în oraș încât fuseseră nevoiţi să-și găsească ascunzători noi pentru amorul lor, pentru că, dacă s-ar fi aflat, scandalul ar fi ajuns cu siguranţă la urechile lui Vas.

Delicios, se gândi Kokor. Încercă să-şi imagineze cine-o fi, care dintre cei mai cunoscuţi bărbaţi din oraş ar fi cucerit inima lui Sevet. Bineînţeles, trebuia să fie unul căsătorit; dacă nu era însurat cu o femeie din Basilica, niciun bărbat nu avea dreptul să petreacă fie şi o singură noapte în oraş. Aşadar, când avea să-i descopere în cele din urmă secretul, scandalul ar fi fost într-adevăr grozav, căci ar fi existat şi o soţie rănită care s-o facă pe Sevet să pară şi mai târfă.

Iar eu *voi povesti*, se gândi Kokor. Pentru că a ascuns relaţia de mine şi nu mi-a spus, nu am nicio obligaţie să-i păstrez secretul. Nu a avut încredere în mine, deci de ce m-aş dovedi demnă de încredere?

Bineînţeles, n-ar povesti *ea însăşi*. Dar cunoştea câţiva satirişti în Teatrul Liber care ar fi fost încântaţi să afle, pentru a fi primii care să-i înţepe pe dulcea Sevet şi pe iubitul ei într-o piesă. Iar preţul pe care l-ar cere pentru poveste n-ar fi mare – doar ocazia de a juca rolul lui Sevet. Asta ar pune rapid capăt ameninţării lui Tumannu cu subminarea carierei.

O să reuşesc să imit glasul lui Sevet, se gândi Kokor, şi să-mi bat joc de modul ei de a cânta. Nimeni nu se poate apropia mai mult decât mine de vocea ei. Nimeni nu-i cunoaşte mai bine ca mine imperfecţiunile. Va regreta că şi-a ascuns secretele de mine! Iar eu voi fi mascată atunci când o să-i joc rolul şi voi nega totul, chiar dacă

Mama însăşi mă va pune să jur pe Sufletul Suprem, voi nega. Sevet nu e singura care ştie cum să păstreze un secret.

Era târziu, cu numai câteva ore înaintea zorilor, dar ultimele comedii nu aveau să se termine decât peste încă vreo oră. Dacă se grăbea înapoi la teatru, probabil ar reuşi să se întoarcă pe scenă cel puţin pentru final. Dar nu se putea convinge să interpreteze momentul din faţa lui Tumannu – să-şi ceară iertare, să jure că nu va mai pleca niciodată în timpul unei piese, să plângă. Era prea solicitant. O fiică a lui Gaballufix nu trebuia să se înjosească în faţa unui amărât de director de teatru!

Numai că el e mort acum, ce mai contează dacă sunt fiica lui sau nu? Gândul o umplu de tristeţe. Se întrebă dacă acel Rash avusese dreptate, dacă Tata i-ar lăsa destui bani ca să fie foarte bogată şi să-şi cumpere propriul teatru. Ar fi drăguţ, nu-i aşa? Asta ar rezolva totul. Desigur, sora ei ar avea la fel de mulţi bani şi probabil şi-ar cumpăra şi ea un teatru, numai ca s-o eclipseze ca de obicei şi să-i fure orice şansă la glorie, dar Kokor s-ar dovedi pur şi simplu un organizator mai bun şi ar face praf jalnica imitaţie de teatru a lui Sevet, iar când va da faliment *toată* moştenirea îi va fi pierdută, în timp ce Kokor va deveni o figură reprezentativă a teatrului basilican, apoi va sosi şi ziua în care Sevet va veni la ea s-o implore să-i dea un rol principal într-una dintre piesele ei, şi îşi va

îmbrăţişa plângând sora şi va spune: „O, draga mea surioară, nimic nu mi-ar plăcea mai mult decât să aduc pe scenă jocul tău, dar am responsabilităţi faţă de acţionarii mei, iubito, şi nu pot să le risc banii într-un spectacol în care să joace o cântăreaţă căreia categoric *i-a trecut timpul.”*

Oh, ce vis minunat! Nu conta că Sevet era doar cu un an mai mare – pentru Kokor era o diferenţă suficientă. Poate că Sevet era *acum* în faţă, dar în curând tinereţea va fi mai importantă pentru ei decât vârsta, şi atunci Kokor va fi în avantaj. Tinereţea şi frumuseţea – va avea întotdeauna mai mult decât Sevet. Şi era la fel de talentată ca ea.

Ajunse acasă, micul apartament pe care ea şi Obring îl închiriaseră în Hill Town. Era modest, dar decorat cu un gust desăvârşit. Cel puţin atâta lucru învăţase de la mătuşa Dhelembuvex – mama soţului ei – că e mai bine să ai o casă mică perfect finisată decât una mare prost amenajată. „O femeie trebuie să se prezinte în culmea perfecţiunii”, spunea întotdeauna mătuşica Dhel. Kokor exprimase acest lucru mult mai bine într-un aforism pe care îl publicase pe când avea doar cincisprezece ani, înainte să se mărite cu Obring şi să plece din casa Mamei:

Un boboc perfect, cu o culoare subtilă şi un parfum delicat, este mai binevenit decât o floare ostentativă, care strigă cerând atenţia, dar nu are nimic de arătat în afară de ceea ce poate fi văzut de

la o primă privire și mirosit de la o primă adulmecare.

Kokor fusese extrem de mândră de felul cum se exprimase despre bobocul perfect în cuvinte puține și simple, în timp ce la floarea ostentativă erau multe și ezitante. Dar, spre dezamăgirea ei, niciun autor cunoscut nu compusese o arie bazată pe aforism, iar cei tineri care veniseră la ea cu melodiile lor erau toți niște aspiranți lipsiți de talent care habar n-aveau să creeze un cântec potrivit unei voci ca a ei. Nici măcar nu se culcase cu vreunul dintre ei, numai cu unul care fusese timid și dulce. Ah, în întuneric era un tigru! îl păstrase timp de trei zile, dar *insistase* să-i cânte melodiile lui, așa că îl alungase.

Oare cum îl chema?

Era pe punctul de a-și aduce aminte când intră în casă și auzi un strigăt ciudat venind din camera din spate. Ca babuinii care trăiau dincolo de Micul Lac, cu sunetele lor ca niște claxoane gâfâite când discutau unii cu alții în limbajul lor inexistent. „O. Huu. O-oo. Huuu."

Numai că, nu-i așa, nu erau babuini. Iar sunetul venea din dormitorul la care se ajungea pe scara în spirală, razele lunii prin fereastra din acoperiș luminau drumul și porni grăbită, urcând treptele în vârful degetelor, tiptil, căci știa că o să-l prindă pe soțul ei, Obring, cu vreo curvă de-a lui *în patul lui Kokor,* și asta era de neconceput, o încălcare a oricăror limite ale decenței, chiar nu avea nici

urmă de respect pentru ea? *Ea* nu-şi aducea niciodată amanţii acasă, nu? Nu ajungeau să transpire în aşternuturile *ei,* nu? Sincer, ar fi o scenă măreaţă de mândrie rănită s-o arunce pe micuţa târfuliţă afară din casă *în pielea goală*! Va trebui să se ducă acasă goală şi apoi Kokor o să vadă cum Obring îşi cere scuze şi cum se împacă cu ea, toate jurămintele şi implorările şi tânguielile, dar acum nu mai exista îndoială, ea *nu* îşi va mai reînnoi contractul cu el după ce va expira, iar el va afla ce păţeşte un bărbat care îi aruncă în faţă infidelitatea.

În dormitorul luminat de lună, îl găsi pe Obring angajat exact în activitatea la care se aştepta. Nu-i vedea faţa, nici pe a femeii căreia îi oferea o asemenea companie viguroasă, dar nu avea nevoie de lumina zilei sau de o lupă ca să-şi dea seama ce însemna totul.

— Dezgustător, rosti.

Se întâmplă exact aşa cum spera. Evident, nu o auziseră urcând scările, iar sunetul vocii ei îl făcu pe Obring să încremenească. Pentru un moment, rămase nemişcat. Apoi întoarse capul, uitându-se îndurerat la ea peste umăr şi arătând ca un tâmpit.

— Kyoka, făcu. Ai venit devreme acasă.

— Ar fi trebuit să ştiu, zise femeia din pat.

Faţa ei era încă ascunsă după spatele gol al bărbatului, dar Kokor recunoscu vocea imediat.

— Spectacolul tău e atât de prost încât a trebuit

să fie oprit la mijlocul reprezentației.

Abia dacă remarcă insulta, abia dacă observă că în tonul lui Sevet nu era nicio urmă de jenă. Tot ce-i umbla prin cap era: De asta a trebuit să-şi găsească o nouă ascunzătoare, nu pentru că iubitul ei era cineva celebru, ci ca să ascundă adevărul *de mine.*

— Sute de fani în fiecare noapte ar fi bucuroşi de o *yibattsa* cu tine, şopti Kokor. Dar tu a trebuit să-l ai pe soțul meu.

— Oh, n-o lua aşa personal, spuse Sevet, ridicându-se în coate.

Sânii îi atârnau pe laterale. Lui Kokor îi plăcea să vadă cât de lăsaţi îi avea, cum la nouăsprezece ani era clar mai bătrână şi mai *grasă* decât ea. Totuşi, Obring dorise *acel* corp, se folosise de el în acelaşi pat în care dormise atâtea nopţi alături de corpul perfect al lui Kokor. Cum putea să fie excitat de un asemenea trup, după ce o văzuse pe Kokor ieșind din baie în atâtea dimineți?

— Tu nu-l foloseai, și el e așa de dulce. Dacă te-ai fi ostenit să-l satisfaci nu s-ar mai fi uitat la *mine.*

— Îmi pare rău, murmură Obring. N-am vrut.

Era scandalos, se purta ca un copil mic, iar Kokor nu-și mai putu stăpâni furia. Și totuși o făcu. O păstră în ea, ca o furtună într-o sticlă.

— A fost un accident? şopti ea. Te-ai împiedicat și ai căzut, ți s-au rupt hainele şi s-a întâmplat să cazi peste sora mea?

— Am… am tot vrut să-i pun capăt, în toate lunile astea…

— Luni, şuieră Kokor.

— Nu mai spune nimic, căţeluş, zise Sevet. Nu faci decât să înrăutăţeşti situaţia.

— Îi spui „căţeluş”?

Era cuvântul folosit de fetele care deveneau pentru prima dată femei pentru a-i descrie pe adolescenţii care salivau după ele.

— Era aşa de dornic, răspunse, strecurându-se de sub el. Nu m-am putut opri să nu-i spun aşa, iar lui îi place.

Bărbatul se întoarse, aşezat pe pat cu o expresie jalnică. Nu făcu nicio încercare să se acopere; era evident că pentru seara aceea îşi pierduse tot interesul pentru amor.

— Nu-ţi face griji, Obring, rosti Sevet.

Stătea în picioare lângă pat, aplecându-se să-şi ridice hainele de pe podea.

— Tot o să-ţi reînnoiască contractul. Despre povestea *asta* sigur n-o să vrea să vorbească lumea, aşadar o să-ţi reînnoiască contractul de câte ori o să vrei, numai ca să te împiedice să vorbeşti.

Kokor se uita cum se revărsa burta surorii ei, cum îi atârnau sânii când se apleca. Şi totuşi *ea* îi luase soţul. După toate celelalte, trebuia să aibă şi *asta.* Era insuportabil.

— Cântă-mi, şopti ea.

— Ce-ai spus? întrebă Sevet, întorcându-se spre

ea și ținându-și rochia în față.

— Cântă-mi un cântec, *davalka* ce ești, cu vocea aia frumoasă a ta.

Sevet se holbă la Kokor și expresia de amuzament plictisit îi părăsi chipul.

— N-am de gând să cânt acum, prostuțo.

— Nu pentru mine. Pentru Tata.

— Ce-i *cu* Tata?

Fața surorii ei se contorsionă într-o expresie de simpatie batjocoritoare și pufni.

— O, micuța Kyoka are de gând să mă părască? O să râdă. Apoi o să-l ia pe Obring să bea ceva împreună!

— Un *cântec funebru* pentru Tata.

— Funebru?

Acum Sevet părea confuză. Îngrijorată.

— În timp ce tu erai aici, frecându-l pe soțul surorii tale, cineva îl omora pe tata. Dacă ai fi om, ți-ar păsa. Chiar și babuinii își plâng morții.

— N-am știut. De unde era să știu?

— Te-am căutat. Să-ți spun. Dar tu nu erai în niciunul dintre locurile pe care le știam. Mi-am abandonat piesa, *mi-am pierdut slujba* căutându-te să-ți spun, și uite unde erai tu și ce făceai.

— Ești o mincinoasă. De ce aș crede una ca asta?

— Eu n-am făcut-o niciodată cu Vas. Nici chiar atunci când m-a implorat.

— Nu ți-a cerut-o niciodată. Nu cred minciunile tale.

— Mi-a spus că măcar o dată ar vrea o femeie cu adevărat frumoasă. O femeie al cărei trup să fie tânăr, suplu şi dulce. Dar eu am refuzat pentru că îmi erai soră.

— Minţi. Nu ţi-a cerut-o niciodată.

— Poate că mint. Dar el *mi-a cerut-o.*

— Nu *Vas,* făcu Sevet.

— Vas, cu aluniţa aia mare de pe interiorul coapsei. L-am refuzat fiindcă erai sora mea.

— Minţi şi despre Tata.

— Înecat în propriul lui sânge. Ucis în stradă. Nu e o noapte prea bună pentru iubitoarea noastră familie. Tata mort. Eu înşelată. Şi tu...

— Nu te apropia de mine.

— Cântă pentru el, insistă Kokor.

— La înmormântare, *dacă* nu mă minţi.

— Cântă *acum.*

— *Găinuşo, răţuşco,* n-o să cânt niciodată la porunca *ta.*

Acuzaţia că măcăne, cotcodăceşte, în loc să cânte era o veche tachinare între ele, nu însemna mare lucru. Dispreţul din glasul lui Sevet, scârba fu cea care ajunse la sufletul ei. O umplu, o copleşi, era mai mult decât putea suporta. Nu mai reuşi să stăpânească nicio secundă furtuna care o sfâşia.

— Aşa e! răcni. La porunca mea, n-o să mai cânţi *niciodată*!

Ţâşni ca o pisică, numai că nu cu gheara, ci cu pumnul. Sevet ridică mâinile să-şi protejeze faţa.

Dar Kokor nu intenţiona să lase urme pe faţa surorii sale. Nu faţa ei o ura. Nu, pumnul ei lovi exact acolo unde ţintise, sub bărbie, în gât, unde laringele era ascuns sub carnea amplă, acolo unde se năştea vocea.

Sevet nu scoase niciun sunet, deşi forţa loviturii o răsturnase pe spate. Căzu ţinându-se de gât; se zvârcolea pe podea, înecându-se. Obring ţipă şi se repezi la ea, îngenunchind alături.

— Sevet! strigă. Sevet, eşti teafără?

Dar singurul ei răspuns fu să bolborosească şi să scuipe, apoi să se sufoce şi să tuşească. Sânge. Propriul ei sânge. Kokor îl vedea pe mâinile ei, pe coapsele lui Obring, care îi luase capul în poală când îngenunchease lângă ea. Lucea negru în lumina lunii, sângele din gâtul ei. Îi simţi gustul în gură, Sevet? îl simţi pe pielea ta, Obring? Sângele ei, ca darul unei virgine, darul meu pentru voi amândoi.

Tânăra scotea nişte sunete oribile de strangulare.

— Apă, zise Obring. Un pahar cu apă, Kyoka – să-şi spele gura. Sângerează, nu vezi? Ce i-ai făcut!

Se duse la chiuvetă – chiuveta ei –, luă un pahar – paharul ei – şi i-l aduse, plin cu apă, bărbatului, care i-l luă din mână şi încercă să toarne puţin în gura lui Sevet. Dar ea se înecă şi scuipă, gâfâind în căutarea aerului, strangulată de sângele care îi curgea pe interiorul gâtului.

— Un doctor! țipă Obring. Cheamă un doctor – Bustiya de alături e doctor, ea o să vină.

— Ajutor, șopti Kokor. Vino repede. Ajutor.

Vorbea atât de încet încât aproape că nici ea nu se auzea.

Obring se ridică de pe podea și o privi furios.

— Să n-o atingi, spuse. Mă duc eu după medic.

Ieși îndrăzneț din cameră. Câtă forță avea acum.

Gol ca un zeu mitic, ca picturile înfățișându-l pe Împăratul Gorayni – imaginea masculinității –, așa era când dispăru în noapte să caute un doctor care să o salveze pe doamna lui.

Kokor privi degetele lui Sevet zgâriind podeaua, rupându-și pielea din jurul gâtului, ca și cum ar fi vrut să-și deschidă acolo o gaură prin care să respire. Ochii i se bulbucau și sângele îi curgea din gură pe podea.

— Aveai totul, zise. Absolut totul. Dar nici *pe el* nu mi l-ai putut lăsa mie.

Sevet bolborosi ceva. Ochii ei o fixau pe Kokor în agonie și teroare.

— N-o să mori. Eu nu sunt o criminală. Eu nu sunt o *trădătoare.*

Atunci îi trecu prin minte că *ar fi posibil* să moară. Cu atât de mult sânge în gât s-ar putea îneca. Iar ea ar fi responsabilă.

— Nu mă va acuza nimeni. Tata a murit în seara asta și eu am venit acasă și te-am găsit cu soțul meu, apoi ți-ai bătut joc de mine – nimeni nu m-ar acuza. Am doar optsprezece ani, sunt doar *o fetiță.*

Şi, oricum, a fost un accident. Am vrut să-ţi scot ochii, dar am ratat, asta-i tot.

Sevet se sufocă. Vomă pe podea. Mirosea îngrozitor. Făcea aşa o mizerie – totul avea să rămână pătat, iar mirosul n-avea să dispară niciodată. Şi dacă murea vina ar fi fost a lui Kokor. Asta va fi răzbunarea lui Sevet, pata care nu se va şterge niciodată. Modul lui Sevet de a fi chit, ea să moară, iar Kokor să rămână pentru totdeauna o criminală.

Ei bine, o să-ţi arăt eu, gândi. N-o să te las să mori. De fapt, *o să-ţi salvez viaţa.*

Astfel că atunci când Obring se întoarse cu medicul, o găsiră în genunchi asupra surorii ei, făcându-i respiraţie gură la gură. Obring o trase într-o parte ca s-o lase pe doctoriţă să se ocupe. Când Bustiya introduse tubul pe gâtul lui Sevet şi faţa acesteia deveni un rictus tăcut şi agonizant, bărbatul mirosi sângele şi voma şi văzu că faţa şi rochia lui Kokor erau mânjite cu amândouă. Îi şopti:

— Tu chiar o iubeşti. N-ai putut s-o laşi să moară.

Atunci se agăţă de el, suspinând.

— Nu reuşesc să dorm, făcu Luet, nenorocită. Cum să visez dacă nu adorm?

— Nu contează, zise Rasa. Ştiu ce avem de făcut. Nu e nevoie să ne spună Sufletul Suprem. Smelost o să părăsească Basilica, pentru că Hushidh are

dreptate, acum nu-l putem proteja.

— Nu plec, vorbi el. M-am hotărât. Ăsta este orașul meu, și o să înfrunt consecințele a ceea ce am făcut.

— Iubești Basilica? Atunci nu le oferi oamenilor lui Gaballufix un țap ispășitor pentru toate. Nu le da ocazia să te aducă la proces și să se folosească de asta ca să preia controlul asupra gărzilor, iar soldații lui mascați să devină *singura* autoritate din oraș.

Smelost se uită o clipă la ea cu dușmănie, apoi aprobă din cap.

— Înțeleg, zise. De dragul Basilicăi o să plec.

— Unde? întrebă Hushidh. Unde să-l trimiți?

— La Gorayni, desigur, răspunse Rasa. O să-ți dau suficiente provizii și bani ca să ajungi în nord, la Gorayni. Și o scrisoare care să explice cum l-ai salvat pe omul care… pe omul care l-a omorât pe Gaballufix. O să înțeleagă ce înseamnă asta – probabil au spioni care i-au informat că Gabya încerca să împingă Basilica într-o alianță cu Potokgavan. Poate Roptat avea legături cu ei.

— Nu! strigă Smelost. Roptat n-a fost trădător!

— Nu, bineînțeles că nu a fost, îl îmbună ea. Ideea e că Gabya era dușmanul lor, iar asta te face pe tine prietenul lor. Cel puțin atâta pot să facă, să te adăpostească.

— Cât timp trebuie să stau departe? Aici este femeia pe care o iubesc. Am un fiu.

— Nu prea mult. Gabya dispărând, tumultul o

să se stângă repede. El îl provoca, acum o să avem pace din nou. Să mă ierte Sufletul Suprem că spun asta, dar, dacă Nafai l-a ucis, atunci poate că a făcut un lucru bun, cel puţin pentru Basilica.

Se auzi o bătaie puternică în uşă.

— Deja! tresări Rasa.

— N-au cum să ştie că sunt aici, zise Smelost.

— Shuya, du-l în bucătărie şi aprovizionează-l. O să-i întârzii la uşă cât mai mult. Luet, ajut-o pe sora ta.

Dar la uşă nu erau soldaţii Palwashantu sau gărzile oraşului, nici vreo altă autoritate. Era Vas, soţul lui Sevet.

— Regret să te deranjez la ora asta.

— Pe mine şi pe toată casa, replică ea. Am aflat deja că tatăl lui Sevet e mort, dar știu că ai avut intenţii bune venind...

— E mort? Gaballufix? Atunci asta o fi explicând... Ba nu, nu explică nimic.

Părea înspăimântat şi supărat. Rasa nu-l mai văzuse niciodată aşa.

— Atunci ce s-a întâmplat? Dacă nu ştiai că Gabya e mort, de ce eşti aici?

— Una dintre vecinele lui Kokor a venit să mă cheme. E vorba de Sevet. A fost lovită în gât – aproape că a murit. O rană foarte gravă. M-am gândit că vrei să vii cu mine.

— Ai *lăsat-o*? Ca să vii la mine?

— Nu am fost cu ea. E acasă la Kokor.

— Ce să caute Sevya acolo?

O servitoare o ajuta deja pe Rasa să-şi pună pelerina, ca să iasă.

— Kokor juca în seara asta, nu-i aşa? O piesă nouă.

— Sevya era cu Obring, zise Vas, şi o conduse afară pe verandă, după care servitoarea închise uşa în urma lor. De asta a lovit-o Kyoka.

— Kyoka a lovit-o în... *Kyoka*?

— I-a găsit împreună. Cel puţin asta e povestea pe care mi-a spus-o vecina. Obring s-a dus după doctor în pielea goală, iar Sevya era dezbrăcată atunci când s-au întors. Kyoka îi făcea respiraţie gură la gură ca s-o salveze. Acum i-au băgat un tub pe gât şi respiră, n-o să moară. Asta e tot ce-am aflat de la vecină.

— Că Sevet trăieşte, zise Rasa amar, şi cine era în pielea goală.

— Gâtul ei. Ar fi fost mai amabil din partea lui Kokor s-o omoare pur şi simplu, dacă asta o s-o coste pe Sevet vocea.

— Biata Sevya.

Pe străzi mărşăluiau soldaţi, dar Rasa nu le dădu atenţie şi – poate pentru că Vas şi Rasa păreau atât de hotărâţi şi grăbiţi – soldaţii nu făcură nicio încercare să-i oprească.

— Să-şi piardă şi tatăl, şi vocea în aceeaşi noapte.

— Toţi am pierdut ceva în noaptea asta, nu? rosti Vas cu amărăciune.

— Nu era vorba de *tine*. Cred că Sevet te iubeşte

cu adevărat, în felul ei.

— Ştiu – se urăsc una pe alta atât de mult, încât ar face orice ca să se rănească. Dar credeam că lucrurile merg spre bine.

— Poate că aşa o să fie acum. Mai rău nu-i posibil.

— Şi Kyoka a încercat. Am refuzat-o în amândouă dăţile. De ce Obring n-o fi avut şi el atâta minte încât s-o refuze pe Sevet?

— Minte are. Îi lipseşte puterea.

Acasă la Kokor scena era emoţionantă. Cineva făcuse curat. Patul nu mai era şifonat de dragoste, ci neted, cu excepţia locului unde zăcea Sevet, sfioasă, în una dintre cele mai modeste cămăşi de noapte ale surorii ei. Obring reuşise şi el să se îmbrace şi acum stătea în genunchi într-un colţ, alinând-o pe soţia lui, care plângea. Doctoriţa o întâmpină pe Rasa în uşa camerei.

— I-am drenat tot sângele din plămâni. Nu mai e în pericol de moarte, dar deocamdată trebuie să respire prin tub. O s-o vadă în curând un specialist. Poate că rana o să se vindece fără urmări. Poate cariera ei nu e terminată.

Rasa se aşeză pe pat alături de fiica ei şi îi luă mâna. Mirosul de vomă încă se simţea în aer, chiar dacă podeaua era udă de la spălat.

— Ei bine, Sevya, şopti Rasa, ai câştigat sau ai pierdut runda asta?

O lacrimă se strecură printre pleoapele tinerei.

În cealaltă parte a camerei, Vas stătea lângă Obring şi Kokor. Faţa lui era roşie de… furie oare? Sau era rumen din cauza efortului mersului?

— Obring, rosti Vas, ticălos mizerabil. Numai un prost se pişă în supa fratelui său.

Obring ridică ochii spre el, cu faţa trasă, apoi privi înapoi spre soţia lui, care plângea şi mai tare. Rasa o cunoştea destul de bine pe Kokor ca să ştie că deşi lacrimile erau sincere, încerca să atragă cât mai multă simpatie posibil. Ea nu mai avea aproape deloc ce să-i ofere. Era foarte conştientă cât de puţin le păsa fiicelor ei de clauza de exclusivitate din contractul de căsătorie, şi nu avea nicio simpatie pentru oamenii lipsiţi de credinţă care se simţeau lezaţi descoperind că şi partenerii lor erau necredincioşi.

Sevet era cea care suferea, nu Kokor. Rasa nu putea fi distrasă de la nevoile lui Sevet doar pentru că Kokor făcea zgomot şi Sevet tăcea.

— Sunt alături de tine, draga mea fiică. Nu e sfârşitul lumii. Trăieşti, iar soţul tău te iubeşte. Hai să fie asta muzica ta o vreme.

Sevet îi strânse mâna, respirând superficial şi întretăiat.

Rasa se întoarse către doctoriţă:

— I s-a spus despre tatăl ei?

— Ştie, zise Obring. Kyoka ne-a înştiinţat.

— Slavă Sufletului Suprem că nu avem decât o singură înmormântare.

— Kyoka i-a salvat viaţa surorii sale, adăugă

bărbatul. A ajutat-o să respire.

Ba nu, *eu* am făcut-o să respire, gândi Rasa. I-am dat viaţă, dar din păcate nu am putut să-i dau şi decenţă sau bun-simţ. Nici s-o ţin departe de aşternuturile surorii sale, sau de soţul surorii sale. Dar eu am făcut-o să respire, şi probabil acum o să înveţe ceva din suferinţa asta. Compasiunea, poate. Sau cel puţin înfrânarea. Ceva care să aducă şi ceva bun. Ceva care s-o facă să devină fiica *mea,* nu a lui Gaballufix, aşa cum au fost amândouă până acum.

Fă să fie totul bine, se rugă ea în tăcere. Apoi se întrebă cui se ruga. Sufletului Suprem, al cărei amestec provocase atât de multe alte probleme? De la *ea* n-o să obţin ajutor, se gândi Rasa. Acum sunt singură, trebuie să-mi îndrum familia şi urbea prin zilele teribile care vor urma. Nu am putere sau autoritate asupra niciuneia, numai forţa care vine din dragoste şi înţelepciune. Dragostea o am. Dacă aş fi sigură că am şi înţelepciunea necesară.

2
Oportunitatea

Visul vizionarei în ape

Luet nu mai încercase niciodată un vis de urgenţă, deci nu-i trecuse prin minte că nu se

putea să se culce şi să viseze doar pentru că aşa voia. Ba dimpotrivă – sentimentul urgenţei o ţinea trează și făcea să-i fie imposibil să viseze. Era supărată şi ruşinată că nu reuşise să afle nimic de la Sufletul Suprem înainte ca mătuşa Rasa să trebuiască să decidă cum să procedeze cu soldatul acela, Smelost. Şi mai rău era că, deşi Sufletul Suprem nu-i spusese nimic, ea era convinsă că a-l trimite pe Smelost la Gorayni era o greşeală. Părea prea simplu să crezi că dacă Gaballufix le fusese duşman, automat îl vor primi cu braţele deschise pe duşmanul lui Gaballufix şi-i vor oferi adăpost.

Voise să vorbească pe faţă: „Mătuşă Rasa, Goraynii nu sunt neapărat prietenii noştri.” Poate chiar ar fi rostit, dar Rasa se grăbise să plece din casă împreună cu Vas şi nu mai era nimic de făcut decât să se uite cum Smelost aduna hrana și proviziile pe care i le aduseseră servitoarele și apoi dispărea pe uşa din spate.

De ce nu se gândise Rasa o secundă mai mult? N-ar fi fost mai bine să-l trimită pe Smelost în deşert, să i se alăture lui Wetchik? Dar el nu mai deţinea titlul, nu-i aşa? Nu mai era decât Volemak, omul care *fusese* Wetchik până când Gaballufix îl deposedase de titlu – când se întâmplase? – abia ieri. Doar Volemak – însă Luet ştia că el, dintre toate personalităţile Basilicăi, era singurul care făcea parte din planurile Sufletului Suprem.

Sufletul Suprem stârnise toate problemele astea dându-i lui viziunea cu Basilica în flăcări. Îl

avertizase că o alianţă cu Potokgavan ar duce la distrugerea oraşului. Nu promisese că Goraynii le vor fi *prieteni.* Din ceea ce ştia Luet despre ei – Capetele Ude, cum erau numiţi, din cauza părului uns cu uleiuri –, era o idee proastă să-l trimită pe Smelost să ceară azil. Goraynii şi-ar face o impresie greşită. Ar crede că aliaţii lor nu sunt în siguranţă în Basilica. Numai să nu-i ispitească să facă exact ceea ce toată lumea voia să-i împiedice – să invadeze şi să cucerească oraşul.

Nu, era clar o greşeală să-l trimită pe soldat acolo. Dar, întrucât Luet nu ajunsese la această concluzie ca vizionară în ape, ci mai degrabă prin propriul ei raţionament, nimeni nu ar fi ascultat-o. Ea era un copil, cu excepţia momentelor când Sufletul Suprem era în ea, şi astfel se bucura de respect numai când nu era ea însăşi. Asta o înfuria, dar ce să facă decât să spere că se înşela în privinţa lui Smelost şi a Goraynilor, şi să aştepte cu nerăbdare până când avea să devină pe deplin femeie?

Ceea ce o îngrijora şi mai mult era improbabilitatea ca Rasa să ajungă la o concluzie atât de greşită. Părea să acţioneze din teamă, fără să se gândească. Şi dacă judecata îi era înceţoşată, atunci pe ce să mai conteze Luet?

Vreau să discut cu cineva, se gândi. Nu cu sora ei, Hushidh – draga de Shuya era foarte inteligentă şi amabilă şi ar fi ascultat-o, dar pe ea pur şi simplu n-o interesa nimic în afară de Basilica.

Asta era problema ei, fiind oracol. Trăia continuu conştientă de toate conexiunile şi relaţiile dintre oamenii din jurul ei. Fireşte acest simţ al reţelei era cel mai important lucru în viaţa ei, şi urmărea oamenii legându-se şi dezlegându-se unii de alţii, formând comunităţi şi dizolvându-le. Dincolo de toate astea, era puternic conştientă de ţesătura Basilicăi înseşi. Ea iubea oraşul – dar îl cunoştea atât de bine, se concentra asupra lui atât de îndeaproape, încât pur şi simplu nu avea idee despre relaţiile lui cu lumea exterioară. Asemenea relaţii erau prea largi şi impersonale.

Luet încercase chiar să discute asta cu ea, dar Hushidh adormise aproape imediat. Nu prea o putea condamna. La urma urmelor, era aproape dimineaţa, şi ele săriseră peste ore de somn în cursul nopţii. Ar fi trebuit să doarmă şi ea.

Dacă aş reuşi să stau de vorbă cu Nafai sau cu Issib.

În special cu Nafai – *el* poate vorbi cu Sufletul Suprem când e treaz. N-o fi având viziunile pe care le am eu, n-o fi văzând cu profunzimea şi limpezimea unei vizionare în ape, dar obţine *răspunsuri.* Răspunsuri simple, practice. Și nu e necesar să doarmă ca să le obţină. Dacă ar fi aici… Însă Sufletul Suprem îl trimisese pe el, pe tatăl lui şi pe toţi fraţii departe în deşert. Categoric, acolo ar trebui să fie şi Smelost. Alături de Nafai. Dacă ar şti cineva unde se află.

Într-un târziu, gândurile frenetice ale lui Luet se

transformară în haosul somnului, şi din somnul ei intermitent răsări un vis, un vis pe care ea să şi-l aducă aminte, căci venea din afara ei şi avea un înţeles mai presus de sclipirile aleatoare ale creierului ei în timpul somnului.

— Trezeşte-te, zise Hushidh.

— *Sunt* trează, mormăi Luet.

— Am mai auzit asta de două ori, Lutya, şi de fiecare dată ai continuat să dormi. E dimineaţă şi lucrurile stau mai rău decât ne-am închipuit.

— Dacă mă întâmpini aşa de fiecare dată când mă trezesc nu-i de mirare că mă întorc la somn.

— Ai dormit destul, spuse Hushidh, apoi începu să-i povestească tot ce se petrecuse în casa lui Kokor noaptea trecută.

Lui Luet nu-i venea să creadă că asemenea lucruri se puteau întâmpla în realitate – darămite cuiva legat de familia Rasei. Şi totuşi nu era un simplu zvon.

— De asta Vas a luat-o cu el pe mătuşa, făcu ea.

— Ce minte strălucită ai tu dimineaţa.

Gândurile i se mişcau atât de leneş, încât îi luă câteva secunde să-şi dea seama că era ironizată.

— Visam, zise ca să-şi explice stupiditatea.

Dar pe Hushidh nu o interesa visul.

— Pentru săraca mătuşă Rasa coşmarul începe când se trezeşte.

Luet încercă să găsească partea bună.

— Cel puţin are mângâierea să ştie că Sevet şi

Kokor au fost date în grija mătușii Dhelembuvex – n-o să se răsfrângă asupra casei ei…

— N-o să se răsfrângă! Sunt *fiicele* ei, Lutya. Iar mătușa Dhel a fost aici cu ele cât au crescut. Nu are nimic de-a face cu felul în care au fost educate. Asta înseamnă să fie din stirpea lui Gaballufix. Ce ironie grozavă, în noaptea în care el a murit, una dintre fiicele lui o doboară pe cealaltă cu o lovitură în gât.

— O dulce bunătate se revarsă cu fiecare cuvânt de pe buzele tale, Shuya.

Hushidh se uită urât la ea.

— Nici tu nu le-ai iubit vreodată pe fiicele mătușii Rasa, așa că nu face pe neprihănita cu mine.

Adevărul era că pe Luet nu prea o interesau fiicele mătușii. Fusese prea mică să-i pese atunci când ele locuiau cu Rasa. Dar Hushidh, fiind mai în vârstă, își amintea clar ce însemnase ca ele să fie în casă tot timpul, cu Kokor luând încă lecții, şi ambele înconjurate de peţitori. Îi plăcea să glumească spunând că nivelul feromonilor nu putea fi mai ridicat nici într-un bordel, însă sila ei faţă de Sevet şi Kokor nu avea nimic de-a face cu atracţia bărbaţilor pentru ele. Era vorba despre gelozia lor plină de răutate faţă de orice fată care câştiga dragostea şi respectul Rasei. Ea nu era o rivală pentru ele şi totuşi amândouă o persecutau fără milă, sâcâind-o ori de câte ori profesoarele nu puteau auzi, până ce o făcuseră să devină o

fantomă în casă, ascunzându-se înaintea lecţiilor şi fugind după aceea, evitând mesele, ocolind toate petrecerile şi distracţiile; din fericire, Kokor şi Sevet se măritaseră de timpuriu – paisprezece, respectiv cincisprezece ani – şi se mutaseră. Sevet era încă de pe atunci o cântăreaţă cunoscută, iar exerciţiile ei – şi ale lui Kokor – umpluseră locuinţa ca nişte triluri de păsări. Dar nici ea, nici Kokor nu aduseseră adevărata muzică în casa Rasei. Mai degrabă muzica revenise atunci când ele plecaseră. Hushidh rămăsese tăcută şi timidă cu oricine în afară de Luet. Aşadar, sigur că pe ea o interesa mai mult când fiicele Rasei jucau vreo tragedie amară. Lui Luet îi păsa doar fiindcă o întrista pe mătuşa Rasa.

— Shuya, nu-i decât un scandal. Ce se spune despre soldatul acela? Şi despre moartea lui Gaballufix?

Hushidh îşi coborî privirea în poală. Ştia că de fapt Luet o mustra deoarece acordase o prioritate nemeritată unor probleme vulgare; dar acceptă dojana şi nu se apără.

— Se vorbeşte că Smelost a fost tot timpul părtaşul lui Nafai. Rashgallivak cere consiliului să investigheze cine l-a ajutat să fugă din oraş, cu toate că nu exista niciun fel de mandat când a plecat. Încearcă să pună gărzile oraşului sub controlul clanului Palwashantu. Foarte urât.

— Dar dacă o arestează pe mătuşa Rasa drept complice a lui Smelost?

— Complice la ce?

Era acum Hushidh oracolul, vorbind despre orașul Basilica, nu Shuya eleva spunând o poveste urâtă despre cele care o chinuiseră. Luet întâmpină cu bucurie schimbarea, chiar dacă însemna să fie privită cu vădită uluire pentru lipsa ei de intuiție.

— Cât de tâmpiți crezi că sunt oamenii? Rashgallivak poate să încerce să-i împingă, dar el nu e Gaballufix – nu are magnetismul personal care să-i convingă pe oameni să-l urmeze timp îndelungat. Mătușa Rasa se va ridica împotriva lui în consiliu, apoi și alții.

— Da, presupun că da, admise Luet. Dar Gaballufix avea mulți soldați, și acum toți sunt ai lui Rashgallivak...

— Rash nu are relații. Oamenii îl plac și îl respectă, dar numai ca asistent – ca asistent al lui Wetchik în special –, și e puțin probabil să-i acorde imediat toate onorurile lui Wetchik, cu atât mai puțin respectul de care se bucura Gaballufix ca șef al clanului Palwashantu. Nu are nici măcar jumătate din puterea pe care își imaginează că o are – dar are suficientă ca să provoace necazuri, și asta e foarte deranjant.

Luet se trezi complet în sfârșit și se trase la picioarele patului. Își aminti că trebuia să spună ceva.

— Am visat.

— Dacă zici, făcu Hushidh, apoi își dădu seama

ce însemna. Oh. Puţin cam târziu, nu-i aşa?

— Nu despre Smelost. Despre ceva... foarte ciudat. Şi totuşi simţeam că e mai important decât tot ce se petrece în jurul nostru.

— Un vis adevărat?

— Nu sunt niciodată *sigură*, dar cred că da. Mi-l amintesc aşa de clar, trebuie să fi venit de la Sufletul Suprem.

— Atunci să-mi povesteşti la micul dejun. E aproape prânzul, dar mătuşa Rasa i-a spus intendentului să ne ierte fiindcă am stat treze jumătate de noapte.

Luet îşi trase o rochie peste cap, îşi puse sandalele în picioare şi o urmă pe Hushidh în jos pe scări în bucătărie.

— Am visat îngeri, zburând.

— Îngeri! Şi ce ar trebui să semnifice, în afară de faptul că eşti superstiţioasă în somn?

— Nu semănau cu desenele din cărţile pentru copii, dacă la asta te referi. Aduceau mai mult cu nişte păsări mari şi graţioase. De fapt lilieci, pentru că aveau blană. Dar feţele lor erau foarte inteligente şi expresive, şi cumva în vis am ştiut că sunt îngeri.

— Sufletul Suprem nu are nevoie de îngeri. Se adresează direct minţii fiecărei femei.

— Sau bărbat, numai că abia dacă mai ascultă cineva, aşa cum nu mă asculţi tu pe *mine,* Shuya. Să-ţi povestesc visul sau ne mulţumim să mâncăm pâine cu miere şi frişcă şi ne imaginăm că

Sufletul Suprem nu are de spus nimic care să te intereseze?

— Nu fi rea cu *mine,* Luet. Poate ești o vizionară în ape mai bună decât oricine altcineva, dar când faci așa pe tăioasa nu ești decât prostuța mea surioară.

Bucătăreasa se uită urât la ele.

— Mă străduiesc să țin o bucătărie plină de lumină și *armonie,* zise ea.

Rușinate, luară pâinea caldă pe care le-o oferea ea și se așezară la masă, unde așteptau deja un urcior cu smântână și un borcan de miere. Hushidh, ca întotdeauna, mărunți pâinea într-un bol și turnă peste ea miere și smântână; Luet, ca de obicei, puse miere pe pâine și o mâncă separat, bând apoi smântână curată. Amândouă se prefăceau că detestă felul cum proceda cealaltă.

— Uscat ca praful, șopti Hushidh.

— Moale și vâscos, răspunse Luet.

Apoi râseră amândouă tare.

— Așa e mult mai bine, zise bucătăreasa. Nu-i frumos să vă certați.

Cu gura plină, Hushidh rosti:

— Visul.

— Îngeri, veni răspunsul.

— Zburând, da. Păroși ca niște lilieci grași. Te-am auzit de prima dată.

— Nu grași.

— Lilieci, oricum.

— Erau grațioși. Se avântau în zbor. Apoi și eu

am fost una dintre ei, şi zburam, şi zburam. Era atât de frumos şi de calm. Şi atunci am văzut râul şi am coborât spre el, iar acolo pe mal am luat lut şi am făcut o statuie.

— Îngeri care se joacă în noroi?

— Nu-i mai ciudat decât nişte lilieci care fac statui, replică Luet. Îţi curge lapte pe barbă.

— Păi, şi tu ai miere pe vârful nasului.

— Mă rog, tu ai o excrescenţă mare şi urâtă în faţă – o, nu, este chiar...

— Faţa mea, ştiu. Termină visul.

— Am înmuiat lutul punându-l în gură, astfel încât – înger fiind, înţelegi – atunci când am făcut statuia ea să conţină ceva din mine. Cred că este foarte important.

— O, *chiar* simbolic, da.

Tonul lui Hushidh era jucăuş, dar Luet ştia că era ascultată cu atenţie.

— Statuile nu erau ale unor oameni, îngeri sau altceva. Câteodată aveau feţe, dar nu ca nişte portrete sau *lucruri.* Luau forma pe care aveam noi nevoie s-o ia. Nu existau două la fel, însă eu ştiam că în momentul acela statuia pe care o făceam era singura posibilă. Are vreun sens?

— E un vis, nu trebuie să aibă.

— Dar dacă e un vis *adevărat,* atunci *trebuie* să aibă un sens.

— Măcar în final, zise Hushidh, apoi duse la gură încă o lingură cu pâine şi lapte vâscos.

— Când am terminat, continuă Luet, le-am dus

pe o stâncă înaltă şi le-am pus să se usuce la soare, şi am zburat în jurul lor, şi fiecare ne uitam la statuile celorlalţi. După aia îngerii au zburat şi eu nu mai eram cu ei, nu mai eram înger, doar stăteam acolo privind pietrele pe care se găseau statuile, soarele a apus şi în întuneric...

— Puteai să vezi pe întuneric?

— În *vis* puteam. Oricum, în timpul nopţii au venit nişte şobolani uriaşi şi fiecare a luat câte o statuie, a dus-o în găurile din pământ, în labirinturile vizuinilor lor, iar fiecare şobolan care furase o statuie o dădea altuia şi amândoi muşcau din ea, o umezeau cu saliva lor şi se frecau cu ea. Se acopereau cu lut. Am fost aşa de furioasă. Statuile alea frumoase ei le distrugeau, le prefăceau la loc în noroi şi se frecau cu el – chiar şi prin părţile intime, *peste tot.*

— Iubitori de frumos.

— Vorbesc serios. Mi se frângea inima.

— Deci ce înseamnă? Pe cine reprezintă îngerii şi cine sunt şobolanii?

— Nu ştiu. De obicei, înţelesul e evident atunci când Sufletul Suprem trimite un vis.

— Poate n-a fost decât un simplu vis.

— Nu cred. A fost ceva deosebit şi foarte viu, şi mi-l amintesc atât de clar. Shuya, cred că e posibil să fie cel mai important vis pe care l-am avut vreodată.

— Păcat că nu-l înţelege nimeni. O fi vreuna dintre profeţiile alea pe care toată lumea le înţelege

după ce totul s-a terminat şi e prea târziu să mai facă ceva.

— Poate izbuteşte mătuşa Rasa să-l interpreteze. Hushidh făcu o faţă sceptică.

— Nu e în cea mai bună dispoziţie în momentul ăsta. În sinea ei, Luet fu uşurată că nu era singura care remarcase că Rasa nu lua acum cele mai bune decizii posibile.

— Atunci probabil că *nu* o să-i povestesc. Deodată Hushidh etală zâmbetul ei subţire care arăta că era cu adevărat mulţumită de sine.

— Vrei să auzi o presupunere absurdă? zise.

Luet aprobă din cap, apoi, în timp ce asculta, începu să înghită bucăţi mari din pâinea îndelung ignorată.

— Îngerii sunt femeile din Basilica. În miile de ani scurse peste oraşul ăsta am creat o societate delicată şi fină, am creat-o din noi înşine, aşa cum liliecii din visul tău făceau statuile cu salivă. Şi acum ne-am pus operele la uscat, iar în întuneric duşmanii noştri vor veni să fure ceea ce am produs noi. Dar ei sunt aşa de proşti că nici nu înţeleg că sunt statui. Se uită la ele şi nu văd decât bulgări de noroi uscat. Aşa că îl umezesc şi se tăvălesc în el şi sunt *mândri* fiindcă au luat tot ce s-a creat în Basilica, dar de fapt ei nu au absolut *nimic* din Basilica.

— E foarte bine, rosti Luet cu respect.

— Aşa consider şi eu.

— Şi cine sunt duşmanii noştri?

— E simplu. Bărbaţii.

— Ba nu, e *prea* simplu. Chiar dacă este un oraş al femeilor, bărbaţii basilicani contribuie la fel de mult ca femeile la frumuseţea creată. Fac parte din comunitate, chiar dacă nu li se permite să deţină pământuri sau să locuiască între zidurile oraşului fără să fie căsătoriţi cu o femeie.

— Am fost sigură că e vorba de bărbaţi în clipa în care ai vorbit de şobolani uriaşi.

Bucătăreasa râse pe înfundate deasupra tocanei pe care o pregătea pentru cină.

— Altcineva, insistă Luet. Poate Potokgavan.

— Sau doar oamenii lui Gaballufix. Tolchock, după aia soldaţii cu măştile alea oribile.

— Sau o fi ceva care urmează să vină. Sau ceva fără vreo legătură cu Basilica, adăugă disperată. Cine să ştie? Dar aşa a fost visul meu.

— Nu prea ne spune unde ar fi trebuit să-l trimitem pe Smelost.

Luet ridică din umeri.

— Poate Sufletul Suprem s-a gândit că avem destul creier să ne dăm seama şi singure.

— Oare a avut dreptate?

— Mă îndoiesc. A fost o greşeală să-l trimită la Gorayni.

— N-am cum să ştiu, zise Hushidh. Să mănânci pâine uscată – *asta* e o greşeală.

— Nu şi pentru cei care avem dinţi. Nu trebuie să înmuiem pâinea ca s-o facem comestibilă.

De aici porni o parodie de ceartă suficient de

prostească şi gălăgioasă pentru ca bucătăreasa să le dea afară din încăpere, ceea ce era bine fiindcă oricum terminaseră cu micul dejun. Se simţeau bine să se joace câteva minute împreună ca nişte copii. Căci înţelegeau că, la bine şi la rău, amândouă aveau să fie implicate în evenimentele care se învolburau în Basilica şi împrejurimi. Deşi n-ar fi vrut. Dar harurile lor le făceau importante pentru oraş şi astfel făceau tot posibilul să-l slujească.

Luet se duse ascultătoare la consiliul oraşului şi îşi povesti visul, care fu atent înregistrat şi predat femeilor înţelepte ca să-i studieze înţelesurile şi prevestirile. Le spuse cum îl interpretase Hushidh, iar ele îi mulţumiră frumos, ca şi cum i-ar zice că era în regulă să ai vise – orice copil idiot era *în stare* –, dar era nevoie de un expert adevărat ca să-şi dea seama ce înseamnă ele.

În Khlam – şi nu în vis

Bătea un vânt uscat şi fierbinte dinspre nord-vest, ceea ce însemna că venea peste deşert, fără nicio urmă de umezeală, doar nisip şi pietriş şi, după cum se spunea, oasele măcinate ale oamenilor şi animalelor prinse în furtună la mii de kilometri depărtare, praful în care se transforma carnea lor şi, dacă ascultai cu atenţie, urletul sufletelor lor purtat când şi când de vânt, niciodată lăsându-i să plece, nici în rai, nici în iad.

Munţii blocau cea mai urâtă parte a furtunii, dar corturile armatei lui Moozh se scuturau şi se clătinau, pânzele de la intrări fluturau, flamurile dansau nebuneşte şi, din când în când, una era smulsă din pământ şi se târa, cu prăjină cu tot, pe uliţa murdară şi bătătorită dintre corturi, urmărită de vreun biet soldat care încerca s-o prindă.

Cortul cel mare al lui Moozh se zguduia şi el în vânt, în ciuda binecuvântării Împăratului. Desigur, binecuvântarea era întru totul eficientă... dar Generalul se asigura de asemenea că stâlpii sunt înfipţi bine şi adânc în pământ. Stătea la masă la lumina lumânării, privind visător la harta întinsă în faţa lui. Reprezenta toate teritoriile din lungul litoralului vestic al Mării Dintre Pământuri. La nord, ţinuturile Goraynilor erau conturate cu roşu, pământurile Împăratului, care era desigur întruparea lui Dumnezeu pe Pământ şi ca urmare avea dreptul să stăpânească întreaga omenire etc., etc. Cu ochii minţii, Moozh trasa hotarele nemarcate ale popoarelor care erau cel puţin la fel de străvechi ca Goraynii, unele dintre ele chiar mai vechi, cu istorii măreţe – popoare care acum nu mai existau, care nici măcar nu mai puteau fi pomenite, pentru că rostirea numelor lor însemna trădare, iar să deseneze pe hartă vechile graniţe i-ar fi adus moartea.

Dar nu trebuia să deseneze hotarele. Cunoştea graniţele patriei sale, Pravo Gollossa, ţinutul propriului său trib, Sotchitsiya. Traversaseră

deşertul venind din nord cu o mie de ani înainte de Gorayni, dar cândva fuseseră un singur popor cu o singură limbă. Însă Sotchitsiya se stabiliseră în văile umede şi luxuriante din Munţii Skrezhet, încetând cu traiul nomad şi cu războiul şi devenind o naţiune de oameni liberi.

Învăţaseră de la neamurile din jur. Nu de la Ploshudu sau Khlami sau Izmennik, căci aceştia erau munteni lipsiţi de cultură, dar cu muşchi, lăcomie şi dorinţa de a supravieţui în ciuda tuturor necazurilor. Mai degrabă Sotchitsiya, poporul din Pravo Gollossa, învăţase de la negustorii care veneau la ei din Seggidugu, din Ulye, din Oraşele din Câmpie. Şi, mai presus de toate, de la caravanele din Basilica, cu ciudatele lor cântece şi seminţe, imagini în sticlă şi unelte inteligente, materiale imposibile care îşi schimbau culorile în funcţie de oră, şi cu poemele şi poveştile din care Sotchitsiya aflau cât de înţelept şi de rafinat vorbeau, gândeau, visau şi trăiau bărbaţii şi femeile lor.

De aici Pravo Gollossa îşi avea gloria, căci acei negustori cu caravane îi învăţaseră ideea de consiliu, cu decizii luate prin votul membrilor care fuseseră ei înşişi aleşi prin votul cetăţenilor. Dar tot de la negustorii basilicani aflaseră despre un oraş condus de femei, în care bărbaţii nu puteau deţine nici măcar pământ… şi totuşi oraşul nu se ruinase din cauza incompetenţei femeilor de a cârmui, iar bărbaţii nu se revoltaseră pentru a

cuceri oraşul, unde femeile aveau dreptul nu numai să voteze, ci să şi divorţeze de bărbaţii lor la sfârşitul unui an, pentru a se recăsători cu altcineva la alegerea lor. Presiunea constantă a unor asemenea idei afectase Sotchitsiya şi îi transformase pe războinicii cândva puternici şi pe conducătorii tribului în proşti cu inimi de femei, astfel că pe vremea stră-străbunicului lui Moozh ei acordaseră drept de vot femeilor şi aleseseră femei care să îi conducă.

Şi atunci veniseră Goraynii, căci ei înţeleseseră că Sotchitsiya ajunseseră în final să aibă inimi de femei şi nu mai meritau să fie liberi. Goraynii îşi aduseseră imensa armată la hotare şi femeile din consiliu – existau la fel de mulţi bărbaţi, cât femei, totuşi cu toţii erau femei – hotărâseră prin vot să nu lupte, ci să accepte suzeranitatea, dacă li se va permite să se autoguverneze în toate problemele, mai puţin cea militară. Fusese o capitulare de neconceput, castrarea finală a neamului Sotchitsiya, discreditarea lor în faţa întregii lumi, şi însuşi stră-străbunicul lui Moozh fusese delegatul care stabilise împreună cu Goraynii condiţiile predării lor.

Timp de cincizeci de ani, tratatul rămăsese în picioare – Sotchitsiya îşi păstraseră autonomia. Dar, treptat, militarii Gorayni începuseră să declare din ce în ce mai multe afaceri ale Sotchitsiya ca fiind de natură militară, până când în cele din urmă din consiliu nu mai rămăsese

decât o adunătură de bătrâni şi bătrâne înspăimântate, care trebuiau să facă cerere la Împărat pentru a fi se acorda permisiunea să urineze. Abia atunci unii Sotchitsiya îşi aduseseră aminte de bărbăţia lor. Le alungaseră pe femeile care îi guvernau şi se declaraseră din nou un trib, nomazi ai deşertului, şi juraseră să lupte împotriva Goraynilor până la ultimul om. Goraynilor le luase trei zile ca să-i înfrângă în bătălie pe acei bravi, dar neantrenaţi rebeli, şi încă un an ca să-i vâneze şi să-i ucidă pe toţi prin munţi. După aceea nimeni nu mai ridicase pretenţia ca Sotchitsiya să mai aibă vreun drept. Se interzisese vorbirea dialectului lor; copiii care erau auziţi vorbindu-i aveau privilegiul de a privi cum li se taie limbile părinţilor lor, câte un centimetru pentru fiecare ofensă. Numai câţiva îşi mai aminteau propriul dialect, majoritatea fiind bătrâni şi mulţi dintre ei fără limbi.

Dar Moozh îl ştia. Moozh avea limba Sotchitsiya în inimă. Chiar dacă era cel mai victorios, cel mai primejdios dintre generalii Împăratului, în inima lui el ştia că limba lui era Sotchitsiya, şi nu Gorayni. Chiar dacă multele sale victorii în lupte aduseseră marile naţiuni de pe coastă Uslavat şi Ulye sub stăpânirea Împăratului, chiar dacă inteligenta sa strategie adusese dificilele regate din munţi, Plosh şi Khlam, la supunere fără o singură bătălie măreaţă, secretul lui erau sila şi sfidarea pe care inima le simţea faţă de Împărat.

Moozh ştia că Împăratul chiar *era* Dumnezeu întrupat, căci, mai mult decât alţii, simţea puterea lui Dumnezeu încercând să-l controleze. O simţise pentru prima dată în tinereţe, când îşi căuta un loc în cadrul armatei Goraynilor. Dumnezeu nu îi vorbea pe când se antrena să fie un soldat puternic, cu braţe şi picioare grele de muşchi, capabil să treacă o secure prin şira spinării unui inamic şi să-l reteze în două. Dar când se imagina ofiţer, general conducând oştiri, atunci apărea şi sentimentul greoi şi stupid care îl făcea să-şi dorească să uite de asemenea visuri. Înţelegea – Dumnezeu îi cunoştea ura faţă de Împărat, aşadar era hotărât ca unul ca el să nu aibă niciodată putere mai multă decât cea a braţelor sale.

Însă refuză să capituleze. Ori de câte ori simţea că Dumnezeu îl făcea să uite o idee, se agăţa de ea – o scria pe hârtie şi o memora, compunea pe baza ei un poem în limba Sotchitsiya ca să nu poată uita vreodată. Astfel, puţin câte puţin, îşi construi în inimă propriile sale reguli ale războiului, ghidat la fiecare pas de Dumnezeu, căci orice încerca Dumnezeu să-l împiedice să gândească el ştia că exact la acel lucru trebuia să se gândească, profund şi temeinic.

Această sfidare tainică îl scoase în evidenţă şi îl ridică la rangul de căpitan, când regimentul lui era în pericol să fie copleşit de piraţii din Revis. Toţi ceilalţi ofiţeri fuseseră ucişi, însă când el se gândi să preia comanda şi să-i conducă pe cei câţiva

bărbaţi rămaşi într-un contraatac asupra flancului revitienilor victorioşi şi scăpaţi de sub control, simţi acea amorţeală a minţit care îl informa întotdeauna că Dumnezeu nu voia ca el să-şi pună ideea în practică. Aşa că stinse vocea lui Dumnezeu şi îşi conduse oamenii într-un atac nebunesc, care îi îngrozi într-atât pe piraţi, încât rupseră rândurile şi fugiră, iar restul Goraynilor prinseră curaj şi i se alăturară în urmărirea lor până când îi prinseră pe malul râului, îi uciseră pe toţi şi le incendiară navele. Fu purtat în triumf chiar în oraşul Gollod, unde Împăratul îi unse părul cu unt din lapte de cămilă şi îl declară erou al Goraynilor. Dar în inima sa Moozh ştia că Dumnezeu fără îndoială plănuise ca vreun fiu credincios al Goraynilor să câştige acea victorie. Ei bine, păcat de Împărat – dacă întruparea lui Dumnezeu nu înţelegea că tocmai unsese părul duşmanului său, atunci cu atât mai rău pentru el.

Treaptă cu treaptă, se ridicase la comandă, până acum, când ajunse la conducerea unei armate imense. Ce-i drept, majoritatea oamenilor lui erau încartiruiţi în Ulye, căci Împăratul poruncise să amâne atacul asupra Nakavalnu cu cel puţin o lună, până se va mai linişti vremea şi carele de război vor putea fi folosite avantajos. Aici în Khlam avea numai un singur regiment, dar era suficient pentru nevoile lui. Treptat, avea să conducă înaintarea Goraynilor, cucerind popor după popor pe coastă, până ce toate oraşele vor fi căzut. Apoi

urma să înfrunte oştirile din Potokgavan.

Şi după aceea? Uneori se gândea că se va răzbuna orchestrând o înfrângere teribilă şi completă a armatelor Goraynilor. Și-ar aduna toată forţa militară într-un singur loc şi ar născoci un plan ca să fie ucişi toţi, şi el printre ei. După aceea, Goraynii fiind doborâţi şi Potokgavan făcând ce vor în câmpii... Sotchitsiya se vor ridica şi își vor reclama libertatea.

Alteori însă, Moozh își imagina că distruge armata din Potokgavan, astfel încât pe toată întinderea coastei apusene a Mării Dintre Pământuri să nu mai existe niciun rival care să conteste supremaţia Goraynilor. Atunci el s-ar înfăţişa Împăratului, iar când Împăratul s-ar întinde să-l ungă cu unt de cămilă pe păr, i-ar reteza capul cu un satâr, apoi va lua boneta făcută din cocoaşă de cămilă, o va pune pe propriul lui cap și va declara că imperiul câştigat de un Sotchitsiya va fi de aici înainte condus de un Sotchitsiya. *El* va deveni Împărat şi în loc să fie întruparea lui Dumnezeu va fi duşmanul lui Dumnezeu, iar Sotchitsiya vor fi recunoscuţi drept cei mai bravi bărbaţi şi nu drept o naţiune de femei.

Astfel zburau gândurile lui în timp ce studia harta, în timp ce furtuna arunca cu nisip în cortul său şi încerca să-l smulgă de pe pământ.

Dintr-odată deveni atent. Sunetele se modificaseră. Nu mai era doar vântul; cineva se

freca de cortul lui. Cine putea fi atât de prost, încât să se plimbe pe o asemenea vreme? Simţi o împunsătură subită de teamă – oare să fie asasinul trimis de Împărat, ca să împiedice trădarea pe care cu siguranţă Dumnezeu o zărise în inima lui?

Dar când dezlegă şi deschise pânza de la intrare nu intră niciun asasin într-un vârtej de nisip şi vânt. Erau Plod, bunul său prieten şi tovarăş de arme, şi un alt bărbat, un străin cu o uniformă militară pe care nu o recunoscu.

Plod însuşi închise cortul la loc – ar fi fost nepotrivit să se ocupe Moozh, dacă era prezent un ofiţer mai mic în grad care să facă asta în locul lui. Astfel că avu câteva secunde ca să-l analizeze pe străin. Nu era tocmai un soldat, nu unul adevărat – pieptarul lui era solid, spada ascuţită, hainele îngrijite şi avea aspect viril. Dar arăta molatic şi muşchilor săi le lipsea duritatea celor ai unui bărbat care folosea sabia în luptă. Era genul de soldat care stătea de gardă la un palat sau la intrarea pe un drum, terorizând oamenii de rând, dar fără să fie vreodată nevoit să înfrunte o hoardă de inamici atacând, niciodată nevoit să alerge în urma unui car de luptă şi să-i hăcuiască pe cei care scăpau de lamele care se roteau pe butucii roţilor.

— Care poartă o păzeai? îl întrebă.

Bărbatul tresări, apoi privi înapoi la Plod.

Acesta se mulţumi să râdă.

— Nimeni nu i-a spus nimic, sărmane om. Chiar crezi că te poţi înfăţişa Generalului Vozmuzhalnoy Vozmozhno şi să ţii ceva ascuns de ochii lui?

— Numele meu este Smelost, răspunse soldatul cel molatic, şi aduc o scrisoare de la Doamna Rasa din Basilica.

Rosti numele ca şi cum Moozh ar fi trebuit să fi auzit de el. Aşa erau oamenii ăia din Basilica, credeau că faima în oraşul lor însemna şi faima în întreaga lume.

Întinse mâna şi-i luă scrisoarea. Bineînţeles, nu era scrisă în alfabetul bloc al Goraynilor – pe care îl furaseră cu secole în urmă de la Sotchitsiya. Era scrisul vertical cursiv şi înflorit din Basilica. Dar Moozh era un om educat. Îl putea citi uşor.

— Se pare că omul ăsta ne e prieten, dragă Plod, rosti. Viaţa lui nu e în siguranţă în Basilica pentru că a ajutat un asasin să evadeze – dar asasinul era *de asemenea* prietenul nostru, întrucât a ucis un bărbat pe nume Gaballufix, favorabil unei alianțe între Basilica și Potokgavan care să conducă Oraşele din Câmpie la război împotriva noastră.

— Aha.

— Când te gândeşti că nu ne-a trecut prin minte câţi prieteni buni şi dragi aveam în Basilica.

Plod râse.

Smelost părea cel puţin stânjenit.

— Stai jos, îi zise Moozh. Eşti între prieteni. Acum n-o să ţi se întâmple nimic rău. Vrei să-i dai să bea nişte bere, Plod? O fi soldat de rând, dar ne

aduce o scrisoare de la o bună doamnă, care nu are decât dragoste şi grijă faţă de Împărat.

Bărbatul desprinse o carafă de pe stâlpul din spatele cortului şi i-o dădu lui Smelost, care îl privi nedumerit.

Generalul râse şi îi luă carafa din mâini, arătându-i cum să şi-o aşeze pe braţ, s-o dea peste cap şi să lase şuvoiul să-i curgă în gură.

— N-avem pahare bune în armată, prietene. Acum nu te afli printre doamnele din Basilica.

— Ştiam că nu, încuviinţă Smelost.

— Scrisoarea e atât de criptică. Cu siguranţă ne poţi spune mai multe.

— Nu prea multe, mă tem, răspunse soldatul, înghițind o gură de bere.

Era cu mult mai dulce decât cea obişnuită, şi Moozh îşi dădea seama că nu prea îi place. Nu conta, atât timp cât înghiţea suficient din drogul ascuns în ea încât să vorbească liber.

— Am plecat înainte să se limpezească lucrurile.

Minţea, desigur, socotind că nu ar trebui să dezvăluie mai mult decât scrisese Doamna Rasa.

Dar curând îşi depăşi reticenţa şi povesti mult mai mult decât ar fi vrut. Însă Moozh avu grijă să se prefacă că deja știa cea mai mare parte, pentru ca Smelost să nu aibă sentimentul că trădase vreun secret atunci când avea să rememoreze conversaţia.

Evident, pe moment exista multă confuzie în Basilica, dar aspectele care îl interesau erau foarte

clare. Două partide, unul favorabil alianţei cu Potokgavan şi altul împotriva ei, se luptaseră pentru controlul oraşului. Acum liderii ambelor partide erau morţi, asasinaţi în aceeaşi noapte, probabil de acelaşi individ, dar nu şi după părerea lui Smelost. Acuzaţiile de crimă zburau frenetic; un om slab controla acum un grup de mercenari care bântuiau liberi pe străzi, în timp ce gărzile oficiale ale oraşului nu mai erau demne de încredere deoarece acest soldat îl lăsase pe bănuitul asasin să se furişeze din oraş în urmă cu două nopţi.

— La ce să te aştepţi de la un oraş de femei? zise Moozh când povestea se încheie. Bineînțeles că totul e confuz. Femeile sunt întotdeauna confuze când încep violenţele.

Smelost îl privi precaut. Asta era drăguţ la drogul pe care i-l dăduse Plod – victima era în stare să creadă că era încă inteligentă şi amăgitoare, chiar dacă îşi deschidea inima pe orice temă. Desigur, Moozh se imunizase cu ani în urmă, de aceea nu-şi făcu nicio problemă să ia o gură de bere din aceeaşi carafă. De asemenea, era sigur că Plod habar n-avea că era imun, şi nu o dată îl suspectase că i-ar fi dat drogul, după care îi împărtăşise ostentativ câteva informaţii inofensive, dar care păreau indiscrete – de obicei, opinia lui personală asupra câtorva ofiţeri. Fără să incrimineze niciodată pe nimeni. Doar atât cât să-l facă pe Plod să creadă că drogul acționase asupra

lui.

— Oh, mă înţelegi. Nu am nimic împotriva femeilor, dar ele nu se pot opune propriei lor biologii, nu-i aşa? Aşa sunt ele – când încep violenţele, trebuie să alerge la un bărbat în căutarea protecţiei, altfel sunt pierdute, nu crezi?

Smelost zâmbi palid.

— Înseamnă că nu le cunoaşteţi pe femeile din Basilica.

— O, ba da. Cunosc *toate* femeile, iar pe cele pe care nu le cunosc eu le ştie Plod – nu-i aşa, Plod?

— Daaa, făcu Plod, rânjind.

Smelost se încruntă puţin, dar nu spuse nimic.

— Acum femeile din Basilica sunt speriate, nu-i aşa? Sunt speriate şi acţionează în grabă. Nu le plac soldaţii ăia care aleargă pe străzi. Se tem de ceea ce se va întâmpla dacă nu există un bărbat puternic care să-i controleze – dar la fel de mult se tem de ceea ce se va întâmpla când *va apărea* un bărbat puternic. Cine ştie cum vor evolua lucrurile odată pornită violenţa? Curge sânge pe străzile Basilicăi. Capul unui om a gustat praful drumului prin ambele părţi ale gâtului, după cum se zice în Gollod. Teama există în fiecare inimă de femeie din Basilica, da, există, iar tu ştii.

Soldatul ridică din umeri.

— Bineînţeles că sunt speriate. Cine n-ar fi?

— Un *bărbat* nu ar fi. Un *bărbat* ar adulmeca oportunităţile. Un bărbat s-ar gândi: Când ceilalţi se tem, oricine vorbeşte curajos are o şansă să

ajungă la conducere. Oricine ia decizii, oricine *acţionează* poate deveni punctul central al autorităţii, speranţa celor disperaţi, forţa celor slabi, sufletul celor lipsiţi de inimă. Un *bărbat* ar *acţiona.*

— Ar acţiona, repetă Smelost.

— Ar acţiona *cu curaj,* zise Plod.

— Şi totuşi… tu ai venit la noi cu o scrisoare de la o *femeie* cerşindu-ne protecţia.

Moozh zâmbi şi înălţă din umeri.

Smelost încercă imediat să se apere.

— Ar fi trebuit să fiu judecat pentru că am făcut ceea ce ştiam că e drept?

— Bineînțeles că nu. Cum – să fii judecat de femei?

Moozh se uită la Plod şi râse; celălalt prinse aluzia şi i se alătură.

— Fiindcă ai acţionat aşa cum ar trebui să acţioneze un bărbat, îndrăzneţ, cu curaj – nu, pentru *asta* n-ar fi trebuit să fii judecat.

— Aşadar am venit aici.

— După protecţie. Pentru ca *tu* să fii în siguranţă în timp ce oraşul tău suportă teama.

Smelost se ridică în picioare.

— Nu am venit aici ca să fiu insultat.

Într-o clipită sabia lui Plod era la gâtul lui.

— Când Generalul Împăratului stă jos, toţi bărbaţii stau jos, altfel sunt consideraţi asasini.

Smelost se lăsă moale să cadă la loc în scaun.

— Iartă-l pe dragul meu prieten Plod. Ştiu că

n-ai avut intenţii rele. La urma urmelor, ai venit la noi ca să fii în siguranţă, nu ca să porneşti un război! zise Moozh, şi râse, uitându-se tot timpul fix în ochii soldatului, până când acesta se sili şi el să râdă.

Evident, ura să fie forţat să-şi bată joc de el însuşi fiindcă se pusese la adăpost în loc să acţioneze ca un bărbat.

— Dar poate te-am înţeles greşit. Poate că nu ai venit, aşa cum pretinde scrisoarea, doar pentru tine. Poate ai un plan în minte, un mod în care să-ţi ajuţi oraşul, o stratagemă prin care să înlături temerile femeilor din Basilica şi să le fereşti de haosul care le ameninţă.

— Nu am niciun plan.

— Aha. Sau poate că nu ai încă suficientă încredere în noi ca să ni-l împărtăşeşti. Te înţeleg, făcu Generalul, părând trist. Noi suntem străini şi e în joc oraşul vostru, pe care îl iubeşti mai mult decât propria-ţi viaţă. În plus, ceea ce eşti nevoit să ne ceri este cu mult mai mult decât ar îndrăzni în mod obişnuit un soldat de rând să-i ceară unui general Gorayni. Aşa că n-o să te presez deocamdată. Du-te – Plod o să-ţi arate un cort unde să bei şi să dormi, iar când furtuna o să înceteze o să faci baie şi o să mănânci, şi după aceea sper să te simţi destul de încrezător ca să-mi spui ceea ce vrei să facem noi ca să-ţi salvăm iubitul şi frumosul tău oraş de la anarhie.

Imediat ce termină de vorbit, făcu un semn

discret cu mâna şi apoi îşi sprijini cotul pe mânerul scaunului, prefăcându-se puţin întristat de reţinerea lui Smelost de a da ajutor. Plod bineînţeles recepţionă semnalul şi imediat îl goni pe soldat afară din cort înapoi în furtună.

Imediat ce ei ieşiră, Moozh sări în picioare şi se aplecă deasupra mesei, studiind harta. Basilica... atât de departe în sud, dar în cel mai înalt punct al munţilor, chiar deasupra deşertului, deci era posibil să ajungă acolo traversând munţii. În două zile, dacă ar lua numai o mie de oameni şi i-ar solicita la maximum. Două zile, şi ar intra uşor în posesia celui mai mare oraş de pe Coasta de Vest, oraşul ale cărui caravane i-au transformat limba în argoul comercial al fiecărui popor de la Potokgavan la Gorayni. Nu conta că Basilica nu avea o armată însemnată. Important era cum ar fi privit situaţia Oraşele din Câmpie – şi Potokgavan. *Ei* nu ar şti cât de mică şi slabă a fost oastea Goraynilor. Ar şti numai că marele General Vozmuzhalnoy Vozmozhno ordonase un marş, cucerise un oraş legendar şi misterios, iar acum, în loc să se afle la o sută cincizeci de kilometri în nord, dincolo de Seggidugu, pândea asupra lor, le urmărea fiecare mişcare din turnurile Basilicăi.

Ar fi o lovitură devastatoare. Ştiind că Vozmuzhalnoy Vozmozhno le poate vedea sosind flota şi deci ar avea destul timp ca să-şi coboare oamenii din Basilica şi să le măcelărească armata chiar când încearcă să debarce, Potokgavan nu ar

mai îndrăzni să trimită o forţă expediţionară spre Oraşele din Câmpie. Cât despre oraşele însele, s-ar preda unul câte unul şi în curând Seggidugu ar fi înconjurat, fără nicio posibilitate de a fi ajutat de Potokgavan. Ar accepta pacea în orice condiţii. Probabil că nici măcar o bătălie nu ar avea loc – victorie totală, fără pierderi, totul pentru că Basilica era în haos şi un soldat venise să-i comunice această glorioasă oportunitate.

Intrarea în cort se redeschise şi Plod intră.

— Se potoleşte furtuna, zise.

— Foarte bine.

— Despre ce e vorba?

— Ce?

— Prostiile pe care i le-ai spus soldatului basilican.

Moozh nu-şi dădu seama despre ce vorbea. Soldat basilican? Nu văzuse niciun soldat basilican în viaţa lui.

Dar Plod aruncă o privire unuia dintre scaune şi atunci îşi reaminti vag că nu cu mult timp în urmă *cineva* stătuse acolo. Cineva... un soldat basilican? Asta era ceva important – cum de uitase?

Nu am uitat, se gândi. Nu eu am uitat. Dumnezeu a vorbit, Dumnezeu a încercat să mă facă prost, dar eu refuz. Nu pot fi silit să mă supun.

— *Tu* cum evaluezi situaţia? întrebă.

Nu trebuia să-l lase pe Plod să observe că era de

fapt confuz şi amnezic.

— Basilica e departe. Putem să-i oferim azil acestui om, să-l ucidem sau să-l trimitem înapoi, nu prea mai contează. Ce înseamnă Basilica pentru noi?

Biet prost, gândi. De asta nu eşti decât prieten apropiat al generalului, şi nu general tu însuţi, aşa cum ştiu că îţi doreşti să fii. Moozh înţelegea ce însemna Basilica. Era oraşul femeilor a căror influenţă îi castrase strămoşii, ceea ce îi costase libertatea şi onoarea. De asemenea, era semeaţa cetate de deasupra Oraşelor din Câmpie. Dacă ar stăpâni-o, nu ar mai trebui să poarte nicio bătălie – inamicii s-ar prăbuşi în faţa lui. Oare acesta fusese planul său de mai înainte, cel pe care Dumnezeu încerca să-l facă să-l uite?

— Scrie asta, zise.

Plod deschise computerul şi începu să apese tastele înregistrându-i cuvintele.

— Cine stăpâneşte Basilica stăpâneşte Oraşele din Câmpie.

— Dar, Moozh, Basilica nu şi-a exercitat niciodată hegemonia asupra acelor oraşe.

— Pentru că e un oraş de femei. Dacă ar fi condus de un bărbat cu o armată, povestea ar fi alta.

— N-o să ajungem niciodată să-l cucerim. Toţi cei din Seggidugu stau între noi şi Basilica.

Se uită pe hartă şi o altă parte a planului îi reveni în minte.

— Un marş prin deşert.

— E luna furtunilor dinspre vest! strigă Plod. Oamenii vor refuza să asculte!

— În munţi am fi la adăpost. Există o mulţime de drumuri.

— Nu pentru o armată.

— Nu pentru o armată *mare,* zise Moozh, refăcând din mers planul.

— N-o să reuşeşti niciodată să păstrezi Basilica în faţa seminţiei Potokgavan cu o armată de mărimea celei pe care o poţi aduce acolo.

Moozh studie harta ceva mai mult.

— Dar n-au să vină după ce noi am cucerit deja Basilica. *Ei* n-au cum să ştie cât de mare e armata noastră, în schimb *vor şti* că de acolo supraveghem întreaga coastă. Unde să îndrăznească să-şi aducă flota, ştiind că noi îi vedem de departe şi îi putem întâmpina pe ţărm, căsăpindu-i de cum debarcă?

Plod termină de scris, apoi analiză şi el harta.

— E ceva demn de laudă, rosti.

De ce să fie demn de laudă? se întrebă Moozh în sinea lui. N-am nici cea mai vagă idee de unde mi-a venit asemenea plan, doar că se pare că a venit aici un soldat basilican. Ce mi-a spus? De ce e lăudabil planul?

— Cu haosul din prezent din Basilica, probabil ai cuceri oraşul.

Haos în Basilica. Bine. Deci nu am greşit – aparent, soldatul basilican mi-a arătat o oportunitate.

— Da, continuă Plod. Şi avem şi scuza perfectă pentru intervenţie. Nu venim ca să-i invadăm, ci pentru a-i salva de mercenarii care colindă pe străzile lor.

Mercenari? Ideea era absurdă – de ce ar avea Basilica mercenari scăpaţi de sub control? Avusese loc vreun război? Dumnezeu nu-l făcuse niciodată atât de uituc, încât să nu-şi aducă aminte de un întreg război!

— Şi problema urgentă – ucigaşii. Sângele curge deja – trebuie să venim ca să oprim vărsarea de sânge. Da, vom avea destule justificări. Nimeni nu ne poate critica pentru că am atacat un oraş de femei, dacă venim să le salvăm de crimele de pe străzi.

Deci ăsta e planul meu, se gândi Moozh. E unul foarte bun. Nici măcar Dumnezeu nu mă va opri să-l duc la bun sfârşit.

— Scrie totul, şi pune-i pe locotenenţii mei să emită ordine detaliate pentru ca o mie de oameni să înceapă un marş în patru coloane prin munţi. Provizii doar pentru trei zile – soldaţii să le care în raniţe.

— Trei zile! Şi dacă ceva nu merge bine?

— Ştiind că au hrană numai pentru trei zile, dragă Plod, oamenii vor mărşălui cu adevărat repede şi nu vor permite ca nimic să-i întârzie.

— Dar dacă situaţia din Basilica se va fi schimbat la sosirea noastră? Dacă întâmpinăm o rezistenţă serioasă? Zidurile Basilicăi sunt înalte

şi groase, iar carele sunt inutile pe acel tip de teren.

— Atunci o să fie bine că nu aducem care, nu-i aşa? Eventual doar unul, pentru intrarea mea triumfală în oraş – în numele Împăratului, desigur.

— Dar dacă opun totuşi rezistenţă, iar când ajungem acolo avem prea puţină hrană. Nu îi putem asedia!

— Nu va fi nevoie. Trebuie doar să le cerem să deschidă porţile şi porţile ni se vor deschide.

— De ce?

— Pentru că aşa spun eu. Când am greşit eu vreodată?

Plod scutură din cap.

— Niciodată, dragul meu prieten şi general adorat. Dar până vom obţine permisiunea Împăratului de a merge acolo haosul de pe străzile Basilicăi e posibil să se potolească şi atunci va fi nevoie de o armată mult mai mare de o mie de oameni ca să-i forţăm porţile.

Moozh îl privi surprins.

— De ce să aşteptăm permisiunea Împăratului?

— Pentru că Împăratul ţi-a interzis orice atac până trece vremea furtunilor.

— Dimpotrivă. Împăratul mi-a interzis să atac Nakavalnu şi Izmennik. Nici nu îi atac. Doar trec pe lângă flancul lor stâng şi mărşăluiesc cât de repede pot caii prin munţi către Basilica, unde iarăşi nu atac pe nimeni, ci intru în oraş ca să reinstaurez ordinea în numele Împăratului. Nimic

din toate astea nu încalcă vreun ordin al Împăratului.

Chipul lui Plod se întunecă.

— Interpretăm cuvintele Împăratului, Generale, şi asta e ceva ce numai mediatorul are dreptul să facă.

— Fiecare soldat şi fiecare ofiţer trebuie să interpreteze ordinele pe care le primeşte. Am fost trimis aici, în teritoriile din sud, să cuceresc întregul ţărm apusean al Mării Dintre Pământuri – comanda asta mi-a dat-o mie Împăratul, mie şi numai mie. Dacă ratez această imensă oportunitate pe care mi-o oferă Dumnezeu – ei bine, atunci aş fi cu adevărat nesupus.

— Scumpul meu prieten, cel mai nobil dintre generalii Gorayni, te implor să nu încerci aşa ceva. Mediatorul nu va vedea în asta supunere, ci insubordonare.

— Atunci mediatorul nu este un adevărat slujitor al Împăratului.

Imediat Plod îşi aplecă privirea.

— Văd că am vorbit cu prea multă îndrăzneală.

Moozh înţelese imediat că asta însemna că avea intenţia să îi povestească totul mediatorului şi să încerce să-l oprească. Atunci când doar se supunea nu era atât de ostentativ.

— Dă-mi computerul tău. O să scriu chiar eu ordinele.

— Nu mă face de râs, replică Plod cu tristeţe. Eu trebuie să le scriu, altfel înseamnă că nu mi-am

făcut datoria față de tine.

— Tu o să stai aici și o să mă urmărești cum scriu.

Celălalt se aruncă în genunchi pe covoare.

— Moozh, prietene, aș prefera să mă omori decât să mă umilești astfel.

— Știam că nu vrei să mă asculți. Nu minți spunând altceva.

— Căutam o amânare. Căutam să-ți dau timp să te răzgândești. Sperând să-ți dai seama de grava primejdie la care te expui opunându-te Împăratului, în special atât de curând după ce ai avut acel vis atât de disprețuitor față de sacra lui persoană.

Generalului îi trebui un moment ca să-și aducă aminte la ce se referea; abia atunci furia lui se răci și se solidifică.

— Cine să știe despre acel vis în afară de mine și de prietenul meu?

— Prietenul tău te-a iubit suficient de mult, încât să-i povestească visul mediatorului, ca nu cumva sufletul tău să se afle în pericol de a fi distrus fără ca măcar să știi.

— Atunci prietenul meu probabil că mă iubește cu adevărat.

— Da. Din toată inima. Te iubesc mai mult decât pe orice bărbat sau femeie de pe lume, cu excepția lui Dumnezeu însuși și a sacrei sale întrupări.

Moozh își fixă tovarășul cu un calm de gheață.

— Folosește-ți computerul, prietene, și cheamă-l

pe mediator în cortul meu. Spune-i să se oprească pe drum şi să-l ia cu el şi pe soldatul basilican.

— Mă duc eu să-i aduc.

— Cheamă-i prin computer.

— Dar dacă mediatorul nu foloseşte computerul în momentul ăsta?

— Atunci o să aşteptăm până o face. O *să-l folosească,* nu-i aşa? zise zâmbind.

— Posibil. De unde să ştiu?

— Cheamă-i. Vreau ca mediatorul să fie de faţă la interogarea soldatului basilican. După aceea o să înţeleagă că trebuie să pornim acum, fără să mai aşteptăm veşti de la Împărat.

— Foarte înţelept, prietene. Ar fi trebuit să ştiu că n-ai putea să nu ţii cont de voinţa Împăratului. Mediatorul te va asculta şi *va decide.*

— Vom decide *împreună.*

— Desigur.

Apăsă tastele; Moozh nu încercă să-l urmărească, dar vedea destul de bine cuvintele în spaţiul de deasupra computerului ca să-şi dea seama că Plod îi trimitea mediatorului o cerere rapidă şi directă.

— Singur, preciză Generalul. Dacă se decide să nu acţionăm, nu vreau să se împrăştie zvonuri despre Basilica.

— I-am comunicat deja să vină singur, confirmă Plod. Aşteptară, discutând despre alte lucruri. Despre campaniile din anii trecuţi. Despre ofiţerii care lucraseră cu ei. Despre femeile pe care le

cunoscuseră.

— Tu ai *iubit* vreodată o femeie? întrebă Moozh.

— Am o soţie.

— Şi o iubeşti?

Plod se gândi un moment.

— Când sunt cu ea da. Ea e mama fiilor mei.

— Eu nu am fii. Din câte ştiu, nu am deloc copii. Nicio femeie nu m-a satisfăcut mai mult de o noapte.

— Niciuna?

Moozh se înroşi de jenă, dându-şi seama că Plod îşi amintea.

— Pe *ea* n-am iubit-o niciodată, zise. Am luat-o… ca un gest de evlavie.

— O dată înseamnă evlavie, chicoti Plod. Două luni într-un an, apoi încă o lună trei ani mai târziu – asta e mai mult decât evlavie, asta e *sfinţenie.*

— N-a însemnat nimic pentru mine. Am luat-o în numele lui Dumnezeu.

Şi era adevărat, doar că nu în sensul în care înţelegea celălalt. Femeia apăruse parcă de nicăieri, murdară şi dezbrăcată, şi îl strigase pe Moozh pe nume. Toată lumea ştia că asemenea femei erau trimisele lui Dumnezeu. Dar atunci când se gândise s-o posede, Dumnezeu îi trimisese acea stupoare care îi dădea de înţeles că voinţa lui Dumnezeu *nu* era ca să continue. Aşa că el continuase, şi păstrase femeia – o spălase, o îmbrăcase şi o tratase tandru ca pe o soţie. Tot timpul simţise furia lui Dumnezeu fierbând în

fundul minţii lui, şi-i râsese îi faţă lui Dumnezeu. Păstrase femeia alături de el până când ea dispăruse la fel de subit cum apăruse, lăsând îi urmă toate hainele bune, fără să ia nimic, nici măcar hrană, nici măcar apă.

— Deci aia n-a fost dragoste, zise Plod. Atunci sunt sigur că Dumnezeu te onorează pentru sacrificiul tău!

Râse din nou, iar Moozh i se alătură din pură camaraderie.

Încă râdeau când se auzi un zgomot la intrarea în cort şi Plod se repezi să deschidă. Mediatorul intră primul, ceea ce era de datoria sa – şi cu o expresie a credinţei în Dumnezeu pe chip, întrucât un mediator întotdeauna era posibil să fie înjunghiat în spate dacă Dumnezeu nu îl proteja. Apoi intră un străin. Moozh nu-şi amintea să-l mai fi văzut pe bărbat înainte. După uniformă părea un soldat dintr-un oraş mare; după trup era un soldat molatic, mai degrabă un paznic de porţi decât un luptător; după înclinarea familiară din cap, îşi dădu seama că trebuia să fie soldatul basilican şi el trebuia într-adevăr să vorbească cu el şi să poarte conversaţia pe un ton prietenos.

Mediatorul se aşeză primul, apoi Generalul; abia atunci ceilalţi îşi ocupară locurile.

— Arată-mi spada ta, îi ceru Moozh soldatului basilican. Vreau să văd ce fel de oţel aveţi în Basilica.

Bărbatul se ridică prudent de pe scaun,

urmărindu-l continuu pe Plod. Moozh și-l aminti vag pe Plod cu o sabie la gâtul omului; nu-i de mirare că era acum precaut! Cu două degete, scoase arma scurtă din teacă și i-o întinse, cu mânerul înainte.

Era o sabie de oraș, pentru lupta corp la corp, nu o spadă mare pentru retezat pe câmpul de bătălie. Generalul testă lama pe pielea propriului său braț, tăind ușor, dar suficient cât să apară un fir de sânge. Bărbatul tresări văzându-l. Molatic. Molatic.

— M-am gândit la ce ați spus, domnule, rosti basilicanul.

Aha. Deci i-am dat ceva la care să se gândească.

— Și înțeleg că orașul meu are nevoie de ajutorul vostru. Dar cine sunt eu să-l cer, sau chiar să știu ce fel de ajutor ar fi corect sau suficient? Sunt doar un paznic de poartă; numai din pur noroc am ajuns să fiu implicat în aceste probleme importante.

— Îți iubești orașul, nu-i așa? întrebă, căci acum știa ce trebuia să-i fi zis.

Sunt isteț chiar și în zilele mele proaste, gândi cu oarecare satisfacție. Suficient de isteț ca să concep planuri ferite de Dumnezeu.

— Da, îl iubesc.

Dintr-odată ochii bărbatului se umplură de lacrimi.

— Iertați-mă, dar cineva m-a întrebat același lucru chiar înainte să plec din Basilica. Acum știu,

după acest semn, că sunteţi un adevărat slujitor al Sufletului Suprem şi că pot avea încredere în domnia voastră.

Moozh privi calm în ochii bărbatului, ca să-i arate că încrederea lui era meritată.

— Veniţi în Basilica, domnule. Veniţi cu o oaste. Reinstauraţi ordinea pe străzi şi alungaţi-i pe mercenari. Atunci femeile din Basilica nu se vor mai teme.

Generalul dădu înţelept din cap.

— O cerere nobilă şi clară, pe care inima mea tânjeşte s-o onoreze. Însă sunt slujitorul Împăratului, iar tu va trebui să-i explici situaţia din oraşul tău mediatorului, care reprezintă ochii şi sufletul Împăratului aici în tabăra noastră.

În timp ce vorbea, se ridică în picioare cu faţa spre mediator şi se înclină. În spatele lui îi auzi pe ceilalţi doi ridicându-se de asemenea şi înclinându-se.

Cu siguranţă, Plod este destul de deştept ca să ştie ce plănuiesc să fac, gândi cu un fior de teamă. Categoric, pumnalul lui e deja scos din teacă pentru a-mi fi înfipt în spate. Ştie că dacă nu face asta, sabia basilicană pe care o ţin în mână se va furişa şi îi va zbura capul de pe umeri atunci când o să mă ridic.

Dar Plod nu era atât de deştept şi astfel într-o clipă sângele lui ţâşni şi se împrăştie prin cort în timp ce trupul i se prăbuşea, cu capul atârnând la capătul gâtului pe jumătate retezat.

Lovitura fusese atât de rapidă, de fluidă, încât nici basilicanul, nici mediatorul nu înţeleseră prea bine cum de murise Plod atât de subit. Asta îi dădu lui Moozh timp suficient ca să izbească cu sabia basilicană printre coastele mediatorului, găsindu-i inima înainte să poată rosti vreun cuvânt sau chiar să se ridice de pe scaun.

Apoi se întoarse spre basilicanul care tremura.

— Cum te numeşti, soldat?

— Smelost, domnule. Aşa cum v-am mai spus. N-am minţit niciodată, domnule.

— Ştiu că nu. Şi nici eu. Oamenii aceştia erau hotărâţi să mă împiedice să vin în ajutorul oraşului tău. De asta i-am adus aici pe amândoi. Ca să te ajut, trebuia mai întâi să-i ucid pe ei.

— Cum ziceţi, domnule.

— Nu, nu cum spun eu. E numai adevărul, Smelost. Oamenii ăştia erau nişte spioni tocmiţi să-mi urmărească fiecare mişcare, să asculte fiecare cuvânt pe care îl rostesc şi să-mi judece constant loialitatea faţă de Împărat. El – arătă spre Plod – a interpretat un vis de-al meu drept un semn de necredinţă şi l-a destăinuit mediatorului. Ar fi fost doar o problemă de timp înainte să mi se facă raport şi să pierd comanda, şi atunci cine ar mai fi venit să salveze Basilica?

— Dar cum o să explicaţi moartea lor?

Moozh nu răspunse.

Smelost aşteptă. Apoi privi din nou trupurile.

— Înţeleg, zise. Sabia care i-a ucis a fost a mea.

— Cât de mult îţi iubeşti oraşul?
— Din toată inima.
— Mai mult decât viaţa?
Smelost aprobă grav. Era teamă în ochii lui, dar nu tremura.
— Dacă soldaţii mei cred că eu i-am omorât pe Plod şi pe mediator, o să mă rupă în bucăţi. Dar dacă ei cred – nu, dacă *ştiu* – că *tu* eşti vinovat, iar eu te-am ucis din cauza asta, atunci o să mă urmeze dintr-o dreaptă indignare. O să le spun că erai unul dintre mercenari. Îţi voi păta numele. Voi susţine că ai trădat Basilica, încercând să mă avertizezi să nu vin în ajutorul oraşului. Dar pentru că ei vor crede aceste minciuni despre tine, mă vor urma acolo şi îţi vom salva oraşul.
— Se pare că soarta mea este să fiu considerat cu atât mai trădător, cu cât îmi servesc mai bine oraşul, rosti Smelost, zâmbind.
— Teribilă zi cea în care un bărbat trebuie să aleagă între a fi considerat loial şi a fi loial în realitate, dar tu ai ajuns să trăieşti acea zi.
— Spuneţi-mi ce să fac.
Lui Moozh aproape că îi veni să plângă de admiraţie văzând curajul şi onoarea acelui om atunci când îi explicase simpla lor înscenare. Dacă nu aş servi o cauză mai mare, cugetă, ar trebui să-mi fie ruşine să înşel un om atât de demn. Însă din dragoste pentru Pravo Gollossa voi face orice lucru groaznic.
O clipă mai târziu, într-un moment de acalmie,

Moozh și Smelost începură amândoi să urle, iar Generalul dădu drumul unui țipăt despre care martorii aveau să jure că fusese strigătul de moarte al mediatorului. Apoi, când soldații ieșeau de prin corturile lor, îl văzură pe Smelost, deja însângerat din cauza unei răni la coapsă, împleticindu-se afară din cort cu o sabie scurtă picurând de sânge în mâini.

— În numele lui Gaballufix! Moarte Împăratului!

Numele nu însemna nimic pentru soldații Gorayni, cu toate că destul de curând avea să capete multiple înțelesuri. Pe ei îi interesa ultima parte a răcnetului – moartea Împăratului. Nimeni nu putea rosti așa ceva într-o tabără a lor fără să fie jupuit de viu.

Însă înainte să ajungă cineva la el, Generalul însuși apăru din cort, cu brațul plin de sânge și pipăindu-și capul în locul unde fusese probabil lovit. Marele Vozmuzhalnoy Vozmozhno, numit Moozh ori de câte ori credeau că nu aude, ținea o secure de luptă în mâna stângă – stânga, nu dreapta! – cu care izbi în jos la baza gâtului asasinului, despicându-l până la inimă. N-ar fi fost necesar; oricine știa că omul acela trebuia să fie prins, torturat și pedepsit. Dar după aceea, spre oroarea lor, Generalul – căruia îi curgea gheață prin vene în loc de sânge – căzu în genunchi și plânse amar, strigând din străfundurile sufletului:

— Plodorodnuy, prietenul meu, inima mea, viața

mea! Ah, Plod! Ah, Plod, Dumnezeu ar fi trebuit să mă ia pe mine şi să te lase pe tine să trăieşti!

Suferinţa lui era şi glorioasă, şi greu de suportat. Fără să rostească deschis vreun cuvânt, soldaţii care îl văzuseră îngenunchind se hotărâră să nu vorbească nimănui despre blasfemia sugestiei că Dumnezeu făcuse lumea incorect. Când intrară în cort înţeleseră perfect de ce uitase de sine şi îl ucisese pe asasin cu mâinile sale, căci cum ar putea un om muritor să-şi vadă cel mai bun prieten şi pe mediator ucişi amândoi cu atâta cruzime, şi totuşi să-şi controleze furia?

Curând prin tabără se răspândi povestea că Moozh lua cu el o mie de soldaţi aprigi pentru un marş forţat prin munţi, să cucerească oraşul Basilica şi să distrugă partidul lui Gaballufix, un grup de oameni atât de îndrăzneţi şi de trădători, încât riscaseră să trimită un asasin împotriva generalului Goraynilor. Din păcate pentru ei, Dumnezeu îi iubea atât de mult pe Gorayni, încât nu permitea ca Moozh al lor să fie ucis prin trădare. În schimb, Dumnezeu îi umpluse inima cu mânie dreaptă, iar Basilica va afla în curând ce însemna ca Dumnezeu şi Goraynii să îi fie stăpâni.

3
Protecţia

Visul fiului cel mare

Cămilele se adunaseră toate la umbra unui palmier mare, din ale cărui ramuri Wetchik şi fiii lui împletiseră un acoperiş între patru copaci de pe marginea pârâului. Elemak le invidia – acolo umbra era bună, apa răcoroasă şi aveau parte de briză, deci aerul nu era atât de înăbuşitor ca în interiorul corturilor. Îşi terminase treburile de dimineaţă şi acum nu mai era nimic util de făcut în timpul arşiţei zilei. Tata, Nafai şi Issib n-aveau decât să asude, înghesuindu-se în jurul Catalogului Sufletului Suprem în cortul Tatei. Ce ştia Sufletul Suprem? Era doar un computer – Nafai însuşi spusese asta, cu evlavia lui fanatică de adolescent –, aşa că de ce s-ar osteni Elemak să converseze cu o maşină?

Era o vastă bibliotecă de informaţii… şi ce dacă? Elemak terminase şcoala.

Aşa că se aşeză la umbra unei stânci orientate spre sud, ştiind că va avea cel mult o oră de odihnă înainte ca soarele să se înalţe destul ca să dispară umbra şi el să fie nevoit să se mute. Asta nu-l deranja prea mult – de fapt, atunci când mergea cu caravana se baza pe asta ca să se trezească, astfel încât să nu doarmă prea mult în timpul zilei, când făceau popasuri prin oaze. Ceea ce îl înfuria atât de rău încât îi provoca dureri în stomac era faptul că totul era lipsit de orice utilitate. Ei nu călătoreau, ci aşteptau acolo în deşert – şi pentru ce? Pentru nimic. Sufletul Suprem a zis că Basilica va fi distrusă, că lumea de pe Harmony se

va prăbuşi în război şi teroare. Era rizibil de puţin probabil ca aşa ceva să se întâmple. Lumea durase patruzeci de milioane de ani fără să fie devastată de vreun război. Acum, pentru prima dată, două mari imperii erau pe punctul de a se înfrunta, iar Sufletul Suprem trata acest lucru ca şi cum ar fi fost un eveniment cosmic.

Aş fi înţeles să părăsim Basilica, îşi spuse, dacă ne-am fi luat bogăţiile cu noi şi ne-am fi dus în alt oraş ca s-o luăm de la capăt. Vitale în comerţul cu plante sunt cunoştinţele din capul Tatei şi al meu, nu construcţiile şi muncitorii angajaţi. Am fi putut fi bogaţi. Noi însă ne aflăm în deşert, ne-am pierdut întreaga avere în favoarea fratelui meu vitreg Gaballufix, *pe care* Nafai l-a omorât, aşa că nu ne vom mai întoarce vreodată în Basilica, iar dacă am avea cum, la ce bun, căci am fi săraci.

Doar că sărăcia în Basilica ar fi mai bună decât aşteptarea inutilă de aici din deşert, în valea asta mizerabilă care de-abia susţine grupul de babuini instalat mai sus pe pârâu. Îi auzea chiar şi acum lătrând şi urlând. Fiare care nu se puteau decide dacă să fie oameni sau câini. Exact aşa suntem noi acum, numai că nu am avut bunul-simţ să ne luăm şi nevestele cu noi când am plecat, ca să formăm măcar un trib rezonabil.

În ciuda zgomotelor aritmice ale babuinilor şi a pufăitului ocazional al cămilelor, adormi curând. Se trezi câteva clipe mai târziu, sau aşa i se păru; simţea căldura soarelui pe haine, deci presupuse

că soarele îl trezise. Dar nu, era altceva; o umbră se mişca lângă el. Cu ochii închişi se gândi unde îi era cuţitul şi rememoră terenul din jur. Apoi, cu o mişcare bruscă, sări în picioare cu pumnalul lung în mână, mijind ochii în lumina puternică după adversar.

— Sunt doar eu! scânci Zdorab.

Elemak lăsă cuţitul, dezgustat.

— Nu te apropii fără zgomot de un om adormit în deşert. Poţi fi omorât. Am crezut că eşti un tâlhar.

— Dar am făcut zgomot, zise celălalt împăciuitor. De fapt, şi tu erai destul de zgomotos. Visai, presupun.

Faptul că nu dormise liniştit îl deranja. Dar fiindcă Zdorab pomenise, îşi aminti că într-adevăr *visase* şi visul îi reveni cu o claritate remarcabilă. Practic, niciodată nu avusese unul atât de clar, cel puţin din câte ţinea minte, şi asta îi dădu de gândit.

— Ce spuneam? întrebă.

— Nu ştiu. Era mai mult un mormăit. Am urcat până aici fiindcă tatăl tău a cerut să te vadă. Altfel nu te-aş fi deranjat.

Era adevărat. Zdorab era slujitorul clasic, invizibil în cea mai mare parte a timpului, dar întotdeauna gata să ajute – chiar şi atunci când era absolut incompetent, cum era de obicei cazul aici în deşert, unde talentele unui trezorier erau aproape inutile.

— Mulţumesc. Vin într-un minut.

Zdorab întârzie doar o clipă – ezitarea pe care toţi servitorii buni o dobândeau mai devreme sau mai târziu, secunda în care stăpânul se mai putea gândi la ceva. Apoi dispăru, coborând târşâit pe panta nisipoasă şi străbătând solul pietros şi uscat până la cortul lui Wetchik.

Elemak îşi ridică poalele hainei de deşert şi urină în aer liber într-un loc unde soarele avea să usuce repede umezeala, înainte să se adune prea multe muşte. Apoi se îndreptă spre pârâu, bău cu mâinile făcute căuş, se spălă pe faţă şi pe cap şi abia după aceea se duse la cortul unde îl aşteptau Tata şi toţi ceilalţi.

— Ei bine, zise intrând, aţi învăţat tot ce avea Sufletul Suprem să vă înveţe?

Nafai îl ţintui cu privirea lui tipică de dezaprobare. Într-o zi, o să-i tragă o mamă de bătaie, să ţină minte să nu-şi mai afişeze asemenea expresie, cel puţin nu faţă de el. Mai încercase să-l bată odată, şi aflase că data viitoare trebuia să facă asta departe de scaunul lui Issib, pentru ca Sufletul Suprem să nu-l ia în stăpânire şi să intervină. Dar acum nu rezolva nimic permiţându-i mucosului de Nafai să-l irite; aşadar pretinse că nu observă.

— Trebuie să începem să vânăm ca să avem carne, vorbi Tata.

Imediat ochii lui Elemak se închiseră pe jumătate în timp ce se gândea ce însemna asta. Aduseseră provizii suficiente pentru opt sau nouă

luni – un an, dacă erau grijulii. Totuşi, Tata vorbea despre necesitatea vânătorii. Asta nu însemna decât că nu se aştepta să ajungă într-un loc civilizat în mai puţin de un an.

— Ce-ar fi să cumpărăm din Piaţa Exterioară? întrebă Meb.

Elemak era de acord din toată inima, dar nu spuse nimic tot timpul cât Tata îi predică lui Meb despre imposibilitatea întoarcerii prea curând în Basilica. Aşteptă până ce mica scenă se termină. Bietul Meb – oare când o să înveţe că e mai bine să taci dacă nu ai de zis ceva care să ducă la îndeplinirea ţelului tău?

Abia când liniştea reveni luă cuvântul.

— Putem vâna. E o zonă destul de bogată pentru un deşert, şi cred că am prinde ceva măcar o dată pe săptămână – timp de câteva luni.

— Eşti în stare?

— Singur nu. Dacă plec cu Meb la vânătoare în fiecare zi, o să găsim ceva măcar o dată pe săptămână.

— Şi cu Nafai, adăugă Tata.

— Nu! mormăi Mebbekew. Doar o să ne stea în cale.

— O să-l învăţ eu, zise Elemak. În privinţa asta, îmi închipui că la început nici Meb nu va fi mai valoros decât Nafai. Dar trebuie să ştie amândoi – când vânăm, cuvântul meu este lege.

— Bineînţeles, aprobă Tatăl. O să facă exact ce le spui tu şi nimic mai mult.

— O să iau pe câte unul dintre ei în fiecare zi. În felul ăsta n-o să fiu nevoit să mă confrunt cu certurile dintre ei.

Mebbekew se uită la el cu scârbă – cât de subtil, Meb, nu-i de mirare că ai fost un actor de succes – , dar Nafai se mulţumi să fixeze covorul. Ce era în mintea lui? Fără îndoială, căuta un mod de a întoarce asta în avantajul său.

Sigur pe el, Nafai înălţă capul şi i se adresă solemn lui Elemak:

— Elya, îmi pare rău că ţi-am dat motive să crezi că asta aş face dacă aş merge împreună cu Meb. Ar fi mai eficient să ne iei pe amândoi. Îţi promit că n-o să mă cert, nici cu tine, nici cu Meb.

Exact ca un şarpe, arătându-se pios şi cooperant, deşi Elemak ştia că se va plânge şi se va certa toată ziua, indiferent ce promitea acum. Dar nu spuse nimic, fiindcă Tata aprecie în tăcere atitudinea lui Nafai, apoi declară că decizia lui Elya primează. Vor merge la vânătoare cu el unul câte unul.

— Credeţi-mă, veţi învăţa mai bine dacă mergeţi separat.

În asemenea momente, aproape credea că Tata vedea dincolo de actul justiţiar al lui Nafai. Dar nu era aşa; în curând, va ajunge să vorbească despre ceea ce voia Sufletul Suprem, iar atunci el şi cu Nafai vor fi prieteni la cataramă.

Gândul la o astfel de tovărăşie îl făcu pe Elemak să-şi aducă aminte cum îl trezise Zdorab cu câteva

minute în urmă; de aici își aminti visul cel viu. Şi se gândi că ar fi amuzant să joace jocul lui Nafai, pretinzând că visul lui era o viziune trimisă de Sufletul Suprem.

— Dormeam lângă stâncă, rosti Elemak în liniştea lăsată, şi am avut un vis.

Imediat toţi ochii se îndreptară asupra lui, aşteptând. Îi cântări pe sub pleoapele lăsate; observă bucuria de pe chipul tatălui său şi aproape că i se făcu ruşine de înşelătoria pe care o punea la cale – dar consternarea de pe faţa lui Nafai şi oroarea de pe a lui Meb meritau efortul.

— Am avut un vis, continuă el, în care noi toţi ieşeam dintr-o casă mare.

— A cui casă era? întrebă Nafai.

— Taci şi lasă-l să povestească, zise Tatăl.

— O casă cum nu am mai văzut până acum. Şi nu ieşeam singuri, noi şase, ci fiecare însoţit de câte o femeie. Mai erau acolo alţi doi bărbaţi, şi ei cu câte o femeie. Şi mulţi copii. Toţi aveam copii.

Se lăsă o tăcere lungă.

— Asta-i tot? făcu Nafai.

Elemak nu spuse nimic, şi tăcerea reveni.

— Elya, şi *eu* aveam o soţie? întrebă Issib.

— În visul meu, aveai.

— I-ai văzut faţa? Ştii cine era?

Acum se simţi ruşinat cu adevărat, căci îşi dădea seama că Issib credea că era o viziune reală, şi pentru prima dată în viaţă se gândi că bietul de el, handicapat cum era, tânjea totuşi după o femeie,

aşa cum tânjeşte orice alt bărbat, însă nu spera să găsească una care să-l vrea. În Basilica, unde femeile îşi alegeau bărbaţii, numai un specimen jalnic de femeie ar fi ales drept soţ un schilod ca el. Chiar dacă ar avea relaţii sexuale, ar fi doar din cauză că vreo femeie uzată ar fi curioasă în privinţa lui – în special cu flotoarele lui, care ar stârni interesul unora mai aventuroase. Dar să se căsătorească, să-i nască plozi, să-i acorde drepturile unui tată, nu, asta nu s-ar întâmpla, iar el știa. Ceea ce însemna că, povestindu-şi visul, Elemak nu numai că îl manipula pe tatăl lui, ci îi pregătea lui Issib o dezamăgire cruntă. Se simţea oribil.

— Nu i-am văzut faţa, zise. Probabil nu înseamnă nimic. A fost un simplu vis.

— Înseamnă ceva, rosti Tata.

— Înseamnă că Elemak îşi bate joc de noi, interveni Nafai. Râde de viziunile noastre de la Sufletul Suprem.

— Nu mă face pe mine mincinos. Dacă afirm că am visat, atunci am visat. Dacă înseamnă ceva n-aş putea să ştiu. Dar am văzut ceea ce am văzut. Nu aşa spunea Tata? Nu aşa spuneai *tu*? Am văzut ceea ce am văzut.

— Înseamnă ceva, repetă Tata. Acum mesajul ciudat pe care l-am primit prin Catalog are o logică.

O, nu, îşi zise Elemak. Ce-am făcut?

— M-am gândit ceva timp la faptul că nu putem

îndeplini ţelul Sufletului Suprem fără soţii. Însă unde să ne găsim femei şi cine ne-ar însoţi aici?

De fapt unde ai găsi *bărbaţi* care să te însoţească aici, Tată, numai că tu ţi-ai obligat fiii să vină cu tine?

— Dar, când am întrebat Sufletul Suprem, răspunsul primit a fost să aştept. Atâta tot, să aştept, ceea ce pentru mine nu a avut niciun sens. O să apară femei din pietre? O să ne împerechem cu babuinii?

Elemak nu se abţinu să nu înţepe.

— Meb o face deja, din când în când.

Cel amintit rânji prosteşte.

— Iar acum Elemak a visat. Cred că asta voia Sufletul Suprem să aştept – visul lui. Răspunsul a fost dat fiului meu cel mare, moştenitorului meu. Deci, Elya, trebuie să te gândeşti, să-ţi aduci aminte – ai recunoscut *vreuna* dintre femeile din visul tău?

Tatăl lor lua lucrurile prea în serios, făcând legătura cu statutul lui de moştenitor. Fusese un prost să declanşeze toată istoria asta cu viziunea, acum îşi dădea seama; cum putuse uita că Tata era dispus să ruineze vieţile tuturor de dragul unei viziuni?

— Nu, răspunse, ca să-l facă să tacă, deşi nu era adevărat.

— Gândeşte-te. Ştiu că ai recunoscut cel puţin una.

Elemak se uită la el speriat. Începuse bătrânul

să-i citească gândurile?

— Dacă Sufletul Suprem ţi-a destăinuit despre visul meu mai multe decât ştiu eu însumi, atunci spune *tu* cine sunt ele.

— Ştiu că pe una ai recunoscut-o pentru că i-ai rostit numele. Dacă te străduieşti, o să-ţi aminteşti.

Se uită aspru la Zdorab, care fixa covorul. Deci aşa, se gândi. Cică nu a înţeles nimic din ceea ce vorbeam în somn. Nu chiar adevărat.

— Ce nume?

— Eiadh, zise Nafai. Am dreptate?

Nu răspunse, dar îl urî pentru că pronunţase numele femeii pe care o curta înainte ca Tata să-i târască în deşert.

— E-n regulă, făcu Tata. Înţeleg perfect. Nu vrei să ne spui numele ei de teamă că noi am crede că visul tău nu e decât o dorinţă erotică pentru femeia pe care o iubeşti, şi nu un vis adevărat.

Întrucât exact aşa îşi considera Elemak visul, nu se putea opune concluziei lui Wetchik.

— Dar gândiţi-vă, fiii mei. Oare v-ar cere Sufletul Suprem să vă alegeţi drept soţii nişte străine? Tu ai visat-o pe Eiadh pentru că Sufletul Suprem vrea ca ea să fie soţia ta. Şi are sens, nu-i aşa? Căci şi *pe mine* m-ai văzut împreună cu o soţie, nu?

— Da, zise el, amintindu-şi.

Visul îi era *încă* viu în minte şi îl revedea nu ca pe o amintire vagă, ci limpede.

— Da, şi copii. Mici.

— Există o singură femeie pe care aş lua-o de soţie. Rasa.

— Ea n-ar părăsi niciodată Basilica, interveni Issib. De crezi că ar pleca, n-o cunoşti pe Mama.

— A, făcu Tata. Nici *eu* n-aş fi părăsit niciodată Basilica, numai că Sufletul Suprem m-a condus. Nici Elemak şi nici Mebbekew, dar i-a adus Sufletul Suprem.

— Nici eu, spuse Zdorab.

— Femeia pe care ai văzut-o în vis, cea care era soţia *mea*... era Rasa, nu-i aşa?

Bineînţeles, dar asta nu dovedea nimic. Fusese soţia tatălui lor an după an, aşa că evident ar fi apărut drept femeia lui în vis. Pentru *asta* nu era nevoie de intervenţia Sufletului Suprem.

— Posibil, zise Elemak.

— Ai mai recunoscut vreuna dintre celelalte femei? De exemplu, ceilalţi doi bărbaţi străini – soţiile lor ar fi putut fi fiicele Rasei?

— Nu le cunosc foarte bine pe fiicele soţiei tale.

Cât de departe avea să se întindă jocul înainte de a termina cu el?

— Nu fi absurd. Sunt nepoatele tale, nu? Fiicele lui Gaballufix.

— Şi una dintre ele e celebră, interveni Meb. Sevet, cântăreaţa – doar ai văzut-o.

— Da, recunoscu el, soţiile celor doi străini erau fiicele Rasei.

Bineînţeles că le cunoştea, şi pe ele, şi pe soţii lor, Vas şi Obring.

— Uite, vezi? spuse Tata. Sufletul Suprem ţi-a dat o viziune adevărată. Femeile pe care le-ai văzut au toate legătură cu Rasa. Fiicele ei şi Eiadh, una dintre nepoatele din casa ei. Sunt sigură că şi celelalte fac parte tot din casa ei. Deci nu a fost un vis imposibil, pe care l-ai avut fiindcă tânjeai după relaţii carnale, fiule. A venit de la Sufletul Suprem, pentru că Sufletul Suprem ştie că pentru a-şi împlini scopul avem nevoie de soţii care să ne poarte copiii. Noi toţi.

— Bun, zise Elemak, dacă este într-adevăr o viziune, atunci *sunt* fericit că Sufletul Suprem mi-a dat-o pe Eiadh. Dar cred că şansele de a găsi un şoim în gura unei broaşte sunt mai mari decât ca oricine altcineva *în afară de* Sufletul Suprem s-o convingă vreodată pe Eiadh să vină în deşert să se mărite cu un bărbat ca mine, fără casă şi fără bani, fără nicio speranţă de îmbogăţire.

— Uiţi că Sufletul Suprem ne-a promis un tărâm cu bogăţii de nedescris.

— Iar tu uiţi că nu l-am găsit încă. E puţin probabil să-l găsim, stând astfel ascunşi în deşert.

— Sufletul Suprem ne-a arătat ce trebuie să facem. După cum mi-a spus Nafai înainte de a pleca tu în căutarea Catalogului – dacă Sufletul Suprem are nevoie ca noi să facem ceva, atunci va deschide o cale pentru ca noi să putem face acel lucru.

— Grozavă idee, zise Mebbekew. Pe cine va ucide Nafai ca să ne facă rost de nişte femei?

— Destul, se răsti Tata.
— Ei, haide. Cum altfel să-şi găsească o soţie, decât omorând vreun beţiv căzut pe stradă şi răpindu-i fiica oarbă şi oloagă?
Spre surprinderea lui Elemak, Nafai nu reacţionă la batjocura lui Mebbekew. În schimb băiatul se ridică şi părăsi cortul. Deci aşa, se gândi Elemak. Nu e chiar un copil. Altfel s-ar fi făcut de râs lăsându-ne să-l vedem plângând.
— Meb, şopti Issib, Nafai a adus Catalogul, tu nu.
— Hai, chiar nu înţelege nimeni o glumă pe aici?
— Pentru Nafai nu e o glumă. Să-l omoare pe Gaballufix a fost cel mai oribil lucru pe care l-a făcut vreodată şi nu şi-l poate scoate din minte.
— Ai fost deplasat să-i aminteşti, îi zise Tata. Să nu mai faci aşa ceva.
— Şi ce-ar trebui să fac? insistă Mebbekew, să pretind că a obţinut Catalogul spunând „vă rog frumos”?
Sosise momentul ca Elemak să-l pună la locul lui – nimeni altcineva nu era în stare, şi era nevoie.
— Ar trebui să taci.
Meb îl privi sfidător. Însă Elemak ştia că nu era decât teatru. Nu trebuia decât să-i întâlnească privirea şi să i-o susţină, şi Meb ar da înapoi. Nu dură mult.
— Elemak, spuse Tata, trebuie să vă întoarceţi, tu şi fraţii tăi.
— Nu lăsa asta în seama *mea*. Dacă cineva o

poate convinge pe Rasa, acela eşti *tu.*

— Din contră. Pe mine mă cunoaşte, ştie că o iubesc, şi mă iubeşte şi ea – şi până acum asta nu a adus-o lângă mine. Crezi că nu i-am propus? Nu, numai Sufletul Suprem o va convinge. Tot ce aveţi de făcut este să vă duceţi şi să-i sugeraţi, să aşteptaţi ca Sufletul Suprem s-o ajute să înţeleagă că trebuie să vină, apoi să-i asiguraţi escorta pentru ea şi fiicele ei şi pentru tinerele din casa ei care vor veni cu ea.

— Of, bine.

Putea aştepta mult pentru ca Sufletul Suprem să convingă pe oricine altcineva în afară de tatăl lor, care făcuse ceva aşa de idiot ca părăsirea Basilicăi în favoarea deşertului. Cel puţin avea să aştepte în oraş, chiar dacă ar fi nevoit să se ascundă.

— Să-i spun să aducă o servitoare şi pentru Zdorab?

Chipul tatălui său deveni de gheaţă.

— Zdorab nu mai e servitor acum. Este un om liber, egal în drepturi cu oricine de aici. O femeie din casa Rasei ar fi bună pentru el ca pentru oricare dintre voi, ba mai mult, o servitoare ar fi bună pentru oricare dintre voi. Nu înţelegeţi că nu mai suntem în Basilica, că în societatea pe care o formăm acum nu va fi loc pentru snobism şi bigotism, caste sau clase sociale? Vom fi un singur popor, toţi egali, copiii noştri vor fi egali în ochii Sufletului Suprem.

În ochii Sufletului Suprem poate, dar nu într-ai

mei, gândi Elemak. Eu sunt fiul cel mare, iar primul meu născut va fi moştenitorul meu aşa cum eu sunt *al tău,* Tată. Chiar dacă ai renunţat la pământurile şi posesiunile care ar fi trebuit să fie moştenirea mea, eu îţi voi moşteni autoritatea, şi indiferent unde ne vom stabili *eu* o să conduc, eu şi nimeni altul. Nu aduc vorba acum, fiindcă ştiu când să vorbesc şi când să tac. Dar fii sigur, Tată. Când o să mori, eu o să-ţi iau locul – şi oricine va încerca să mă lipsească de el te va urma rapid în mormânt.

Elemak se uită la Issib şi la Meb, şi îşi dădu seama că niciunul dintre ei nu-i va opune rezistenţă când va veni acea zi. Dar Nafai îi va face probleme, drăguţul de el. Nafai ştie şi el, se gândi. Ştie că într-o zi se va ajunge la lupta între mine şi el. Căci într-o zi Tata va încerca să-i transmită autoritatea acestui lingău, numai fiindcă se dă apropiat Sufletului Suprem. Ei bine, şi eu am avut o viziune de la Sufletul Suprem – sau cel puţin aşa crede Tata, ceea ce înseamnă cam acelaşi lucru.

— Plecaţi de dimineaţă, le spuse Tata. Întorceţi-vă cu femeile care vor împărtăşi moştenirea pe care Sufletul Suprem a pregătit-o pentru noi pe alte tărâmuri. Întorceţi-vă cu mamele nepoţilor mei.

— Doar eu şi Mebbekew. Nimeni altcineva.

— Issib va rămâne aici pentru că scaunul şi flotoarele lui l-ar face prea uşor de observat şi ar creşte şansele de a fi prinşi de duşmani. Rămâne şi

Zdorab.

Fiindcă încă nu ai încredere în el, gândi Elemak, indiferent cât ai pretinde că este egalul nostru şi om liber.

— Dar Nafai merge cu voi.

— Ba nu, zise Elemak. Pentru noi ar fi mai periculos chiar decât Issib. Cu siguranţă şi-au dat seama că el l-a omorât pe Gaballufix – computerul oraşului i-a reţinut numele la ieşirea din Basilica, iar paznicii l-au văzut îmbrăcat în hainele lui Gaballufix. Zdorab era cu el, întărind conexiunea dintre el şi moartea lui Gabya. Dacă-l luăm pe Nafai e ca şi cum am cere să fie ucis.

— Merge cu voi, repetă Wetchik.

— De ce, când nu face decât să sporească pericolul?

— *Da, fă-l* să explice, Elya, zise Mebbekew. Tata nu vrea să te insulte, dar *mie* nu-mi pasă. Îl vrea pe Nafai acolo deoarece, după cum cineva a subliniat recent, el a adus Catalogul în timp ce noi ceilalţi nu. Îl vrea pe Nafai acolo deoarece nu are încredere că noi n-o să ne găsim doar nişte femei, ca să rămânem în Basilica, şi nu ne vom mai întoarce vreodată în paradisul ăsta de pe malul mării. Îl vrea pe Nafai acolo deoarece el crede că el o să ne determine să fim cuminţi.

— Ba deloc, răspunse Issib. Tata vrea ca el să înveţe puterea şi înţelepciunea fiind alături de fraţii lui mai mari.

Nimeni nu ştia vreodată sigur când Issib era

ironic şi când nu. Nimeni nu credea că aceasta era adevărata intenţie a tatălui lor şi nimeni – cel mai puţin Tata – nu se osteni să o nege pe faţă.

În linişte, vorbele care răsunau în continuare în urechile lui Elemak erau ultimele pe care el însuşi le rostise: Dacă-l luăm pe Nafai e ca şi cum am cere să fie ucis.

— Bine, Tată, acceptă el. Nafai poate să vină cu mine.

În Basilica – şi nu în vis

Kokor nu înţelegea de ce *ea* trebuia să stea izolată. În cazul lui Sevet avea sens – era în recuperare în urma nefericitului accident. Vocea încă nu-i revenise; fără îndoială, se jena să apară în public. Dar ea era perfect sănătoasă, iar faptul că era nevoită să se ascundă în casa Mamei făcea să pară că îi e ruşine să iasă în lume. Dacă ar fi rănit-o intenţionat pe Sevet, atunci probabil că o asemenea izolare ar fi fost necesară. Dar atunci de ce, întrucât fusese pur şi simplu un accident nefericit, rezultat al tulburărilor psihice provocate de moartea Tatei şi de descoperirea adulterului lui Sevet şi Obring, nimeni nu o putea învinui. De fapt, i-ar fi prins bine să fie văzută în public. Cu siguranţă i-ar grăbi vindecarea.

Cel puţin ar trebui să i se permită să meargă la ea acasă, nu să fie obligată să stea cu Mama, de parcă ar fi copil sau o retardată mintal care are

nevoie de paznic. Unde era Obring? Dacă intenţiona să se împace cu ea, să înceapă prin a o scoate din mediul intolerant de cumpătat al Mamei. Aici nu se petrecea nimic interesant. Doar lecţii nesfârşite pe teme care nu o interesaseră nici cu ani în urmă, când chiulea de la ele. Kokor era acum o femeie bogată. Probabil că moştenirea de la tatăl ei i-ar permite să cumpere o casă şi să posede propria ei locuinţă. Însă ea locuia cu mama ei.

Nu o vedea prea des. Rasa era mereu în întâlniri cu consilierii şi cu alte femei cu influenţă din oraş, care făceau adevărate pelerinaje ca s-o vadă şi să discute cu ea. Unele întâlniri păreau întru câtva tensionate; Rasa începuse să remarce că cel puţin unii oameni dădeau vina pe ea pentru orice. De parcă ea ar fi încercat să-l omoare pe Tata! Dar ei îşi aminteau că actualul soţ al Rasei, Wetchik, era cel care avusese acea viziune înflăcărată cu Basilica arzând, şi apoi fostul ei soţ, Gaballufix, trimisese tolchock şi după aceea soldaţi mercenari pe străzile oraşului. Iar acum umbla vorba că fiul ei cel mic, Nafai, era ucigaşul atât al lui Roptat, cât şi al lui Gaballufix.

Şi chiar dacă toate astea erau adevărate, ce-aveau de-a face cu Mama? Femeile nu-şi controlează întru totul soţii – nu era chiar Kokor dovada acestui fapt? Iar dacă Nafai l-a ucis într-adevăr pe Tata, *Mama* nu fusese acolo, şi categoric nu-i *ceruse* băiatului s-o facă. Ar fi putut

foarte bine s-o învinovăţească pe Mama şi pentru ce se întâmplase cu Sevet, deşi toată lumea vedea că e numai vina lui Sevet. Şi în plus, moartea Tatei nu era de fapt tot vina lui? Toţi soldaţii ăia – doar nu aduci soldaţi în Basilica fără să te aştepţi ca violenţa să provoace ură, nu-i aşa? Bărbaţii nu înţeleg niciodată lucrurile astea. Dezlănţuie lucrurile, dar sunt întotdeauna surprinşi dacă nu mai reuşesc să le liniştească atunci când vor.

Ca Obring, prostuţul de el. El nu ştia că nu e înţelept să te bagi între surori? El era mai vinovat decât Kokor pentru rana lui Sevet.

Şi de ce nu simte nimeni simpatie şi pentru rănile *mele*? Adânca traumă psihică provocată de vederea lui cu propria mea soră! Nu-i pasă nimănui că sufăr *şi eu,* şi poate că aş avea nevoie să ies, ca *terapie.*

Kokor stătea şi-şi picta faţa, exersând expresii care ar da bine în următoarea ei piesă. Căci cu siguranţă *acum* avea să existe o următoare piesă, atunci când va scăpa din casa Mamei. Jalnica încercare a lui Tumannu de a o pune pe lista neagră evident n-avea cum să reuşească – nu exista teatru de comedie în Dolltown care să refuze o actriţă al cărei nume era pe buzele tuturor basilicanilor. Vor avea în fiecare seară casa închisă doar datorită curioşilor – iar când aceştia o vor vedea jucând şi o vor auzi cântând, vor reveni mereu. Deşi nu şi-ar fi dorit vreodată să rănească pe cineva intenţionat ca să avanseze în carieră;

dar dacă tot s-a întâmplat, de ce nu s-ar folosi de asta? Tumannu însăşi s-ar aşeza probabil la coadă ca s-o implore pe Kokor să primească rolul principal într-o comedie.

Îşi ţuguie puţin buzele într-un mod care părea destul de seducător. Îl încercă din diferite unghiuri şi îi plăcu forma. Totuşi, era prea palidă. Va trebui să-şi dea cu ruj roşu, altfel nu va vedea nimeni dincolo de primul rând.

— Dacă o faci mai rotundă, o să pară că cineva a dat o gaură cu burghiul sub nas.

Kokor se întoarse încet cu faţa la intrusa care stătea în uşă. O fetiţă respingătoare de vreo treisprezece ani. Sora mai mică a bastardei Hushidh. Mama le luase pe amândouă de mici, doar din milă, iar când o declarase pe Hushidh una dintre nepoatele ei, fata crezuse cu siguranţă că ar trebui luată în serios, la fel ca nepoatele de neam nobil care însemnau ceva în Basilica. Ea şi Sevet se distraseră aşa de bine punând-o la locul ei, pe când mai erau eleve aici. Iar acum surioara, de asemenea un bastard, la fel de urâtă şi la fel de impertinentă, îndrăznea să stea în uşa dormitorului unei *fiice* a acelei case, al unei femei de obârşie nobilă din Basilica, şi să ridiculizeze aspectul unei frumuseţi celebre a oraşului.

Dar ar fi fost sub demnitatea lui Kokor să depună vreun efort ca s-o pună pe copilă la locul ei, aşa cum merita. Era suficient s-o alunge.

— Fetiţo, aia e o uşă. Era închisă. Te rog s-o laşi

aşa, cu tine de cealaltă parte.

Copila nu se mişcă.

— Fetiţo, dacă ai fost trimisă cu vreun mesaj, transmite-i şi dispari.

— Cu mine vorbeşti?

— Mai vezi altă fetiţă pe aici?

— Sunt nepoată în casa asta. Numai servitoarelor li se spune „fetiţă”. În consecinţă, am presupus că, întrucât se spune că ai fi o doamnă care cunoaşte formele corecte de adresare, probabil vorbeai cu o servitoare nevăzută de pe balcon.

Kokor se ridică în picioare.

— M-am săturat de tine. Eram deja sătulă dinainte de a-ţi face apariţia.

— Şi ce-o să faci? O să mă loveşti în gât? Sau ăsta e un sport pe care îl păstrezi pentru familie?

Kokor simţi o furie insuportabilă năpădind-o.

— Nu mă ispiti! ţipă.

Apoi se stăpâni, îngrădindu-şi mânia. Fata asta nu merita. Dacă voia o adresare corectă, o s-o aibă.

— Şi ce treabă ai aici, draga mea fiică de târfă sfântă?

Fata nu păru să se ruşineze nicio clipă.

— Deci *ştii* cine sunt. Numele meu este Luet. Prietenii îmi spun Lutya. Îmi poţi spune Tânără Domnişoară.

— De ce eşti aici şi când ai de gând să pleci? Nu am venit în casa mamei mele ca să fiu chinuită de

copii bastarzi fără maniere.

— Nu te teme. Din câte am auzit, n-o să rămâi în casa asta mai mult de o oră.

— Despre ce vorbeşti? Ce ai auzit?

— Am venit aici din amabilitate, ca să te anunţ că Rashgallivak e aici cu şase soldaţi de-ai lui ca să te ia sub protecţia Palwashantu.

— Rashgallivak! Micul *pizdook*! Ultima dată când a vrut să-şi facă mendrele l-am pus la locul lui, şi o s-o fac şi acum.

— Vrea s-o ia şi pe Sevet. Zice că amândouă sunteţi în mare pericol şi aveţi nevoie de protecţie.

— Pericol? În casa Mamei? Nu am nevoie decât de protecţie faţă de fetiţele impertinente şi urâte.

— Ce delicată eşti, doamnă Kokor. N-o să uit cum ai răspuns grijii mele de a-ţi aduce veşti.

Se întoarse şi părăsi camera.

Şi la ce se aştepta? Dacă ar fi intrat cu demnitate şi nu insultând-o, ar fi tratat-o mai frumos. Însă de la un copil de origine atât de umilă nu te puteai aştepta să înţeleagă cum trebuie să se poarte, iar Kokor trebuia să încerce să nu-i poarte pică.

În ultima vreme Mama se purtase atât de autoritar, încât aproape că se gândi că era o idee bună ca ea şi Sevet să fie trimise la Rashgallivak. Kokor trebuia să facă ea însăşi câţiva paşi ca să se asigure că aşa ceva nu se va întâmpla.

Îşi şterse fardul şi îl înlocui cu un machiaj de zi, apoi alese o rochie de casă anume cu aspect fragil şi se îmbrăcă lăsând o uşoară nuanţă de

dezordine, astfel încât să pară că era pur şi simplu în drum spre bucătărie, când fusese surprinsă să descopere că Rashgallivak venise acolo încercând s-o răpească.

Însă planul îi fu stricat, fiindcă atunci când păşi pe hol, acolo se afla Sevet, sprijinită de braţul nenorocitei de Hushidh, sora mai mare a lui Luet. Cum de Sevet – chiar rănită – se cobora într-atât, încât să se sprijine pe o fată pe care cândva o tratase cu dispreţ? Nu-i era jenă? Şi totuşi prezenţa ei pe hol o făcea imposibil de ignorat. Trebuia să pară plină de solicitudine. Să se învârtă în jurul ei. Din fericire, întrucât se sprijinea deja pe Hushidh, nu mai trebuia să-i ofere şi *acel* serviciu. Libertatea ei de acţiune ar fi fost complet îngrădită cu Sevet sprijinindu-se de ea.

— Cum te simţi, sărăcuţo? Am răguşit plângând din cauza a ce s-a întâmplat. Uneori suntem atât de rele una cu alta. De ce?

Sevet se mulţumi să fixeze podeaua la un metru în faţa ei.

— Of, înţeleg de ce nu vrei să vorbeşti cu mine. N-o să mă ierţi niciodată pentru accident. Dar eu te-am iertat pentru ce mi-ai făcut *tu,* iar *aia* nu a fost un accident, a fost ceva intenţionat. Însă nimeni nu se aşteaptă încă să te simţi iertătoare, suferi atât de mult, biata de tine. De ce te-ai ridicat? Mă descurc eu cu Rashgallivak. I-am lipit ouăle de splină în seara aia, şi aş face-o bucuroasă iar.

Auzind asta, Sevet zâmbi puţin. Doar o urmă de zâmbet. Sau tresări când începu să coboare scările.

Mama nici măcar nu-l invitase pe Rashgallivak într-o cameră. Stătea alături de soldaţi în uşa care rămăsese deschisă. Mama se întoarse, privindu-şi fiicele care coborau din holul de sus pe scări spre intrare.

— După cum vezi, că sunt tefere, îi spuse ea lui Rashgallivak. Aici sunt în siguranţă şi pe mâini bune. De fapt, aici n-a mai venit niciun bărbat, cu excepţia ta şi a acestor soldaţi inutili.

— Nu-mi fac griji din cauza a ceea ce *s-a întâmplat,* replică el. Mă preocupă ceea ce *s-ar putea* întâmpla şi nu plec de aici fără fiicele lui Gaballufix. Ele se află sub protecţia clanului Palwashantu.

— N-ai decât să-ţi ţii soldaţii pe stradă, ca să-i împiedici pe tolchock, tâlhari şi asasini să intre în casa noastră, dar pe fiicele mele nu le iei. Dreptul unei mame este superior drepturilor unui clan de bărbaţi.

În timp ce Mama şi Rash continuau să se certe, Kokor se aplecă spre Sevet şi, uitând că sora ei nu era în stare să vorbească, o întrebă:

— De fapt, de ce ne vrea Rashgallivak?

Pentru că ea nu putea răspunde, o făcu Hushidh.

— Mătuşa Rasa este în centrul rezistenţei împotriva guvernării Basilicăi de către

Palwashantu. Crede că dacă vă ţine pe voi două ostatice ea se va purta frumos.

— Atunci n-o cunoaşte pe mama.

— Rashgallivak e un om slab, şopti Hushidh. Şi nu se pricepe la politică. Dacă ar fi fost inteligent ca tatăl vostru ar fi ştiut că nu are cum să vă ia fără violenţă, iar violenţa este contrară intereselor lui. În consecinţă, nu ar fi făcut niciodată o asemenea cerere. Dar dacă dintr-un motiv oarecare *s-ar fi hotărât* să pună mâna pe voi, ar fi acţionat cu mult mai multă îndrăzneală. Aţi fi fost deja fiecare în braţele câte unui soldat, ceilalţi doi ţinând-o la distanţă pe mama voastră.

Fata nu era proastă, la urma urmelor. Lui Kokor nu-i trecuse niciodată prin minte că Hushidh ar avea vreo calitate demnă de respect. Imaginea ei despre Tata era perfect adevărată – însă Kokor însăşi nu ar fi putut niciodată s-o exprime atât de clar.

Bineînțeles, Tata ar fi avut şi dreptul să încerce să le ia pe Sevet şi pe ea. Nu un drept *legal*, desigur, nu într-un oraş al femeilor, dar oamenii ar fi înţeles dacă ar fi încercat. Rashgallivak ce drept avea?

— Probabil Sufletul Suprem l-a făcut pe Rash nebun ca să încerce aşa ceva, şopti Kokor.

— Îi e frică, spuse Hushidh. Oamenii fac lucruri ciudate când se tem. Mama voastră a făcut deja câteva.

Cum ar fi să mă ţină pe mine izolată, se gândi

Kokor.

Apoi își dădu seama că dacă ar fi fost acasă cu Obring, Rash nu ar fi avut nicio problemă să pună mâna pe ea. Soțul ei ar fi încercat să se lupte cu soldații, care l-ar fi doborât imediat, iar Kokor ar fi fost luată. Așadar, Mama *avusese dreptate* să o țină închisă. Închipuie-ți.

— Nu trebuie s-o critici pe Mama. Se descurcă foarte bine, cred.

Între timp, cearta dintre Rasa și Rash continua, deși acum repetau amândoi argumente vechi și nu întotdeauna în cuvinte noi. Hushidh le conduse pe amândouă până în pragul foaierului, astfel încât se găseau cât de departe se putea de soldați, aflându-se totuși în aceeași încăpere. Până acum, Kokor stătuse lângă ea și Sevet. Văzând soldații, îngrozitori de identici cu măștile lor holografice, îi pieri hotărârea de a-i arăta lui Rashgallivak ce și cum. Păruse mult mai mic și mai slab în culisele întunecate ale teatrului. Soldații îl făceau să pară mai amenințător, iar ea se pomeni admirând curajul mamei sale, care îi înfrunta astfel. De fapt, se întreba dacă nu era puțin nebună. De exemplu, de ce le chemase pe Sevet și pe Kokor să se arate, la îndemâna acelor soldați? De ce nu le ținuse ascunse sus? Sau de ce nu le avertizase să se furișeze în pădure? Poate la asta se referea Hushidh când spunea că Mama făcuse lucruri ciudate de frică.

Și totuși nu părea speriată.

— N-ar fi bine să plecăm? îi şopti lui Hushidh.
— Ba nu. Trebuie să rămâneţi.
— De ce?
— Pentru că dacă aţi încerca să plecaţi Rashgallivak s-ar alarma şi probabil ar trece la acţiune. Ar da ordin soldaţilor să vă reţină şi totul ar fi pierdut.
— În cele din urmă oricum o să facă asta, şopti Kokor.
— Da, dar oare va aştepta destul?
— Destul pentru ce?
— Gândeşte-te.
Kokor se gândi. Ce folos le-ar aduce o amânare?
Doar dacă le venea cineva în ajutor. Dar cine li s-ar opune soldaţilor Palwashantu?
— Gărzile oraşului! strigă, încântată că-şi dăduse seama.
Ce vină avea dacă vorbele ei căzură într-o pauză de moment în cearta dintre Mama şi Rash?
— Ce? Ce-ai spus? răcni Rashgallivak, şi se răsuci să privească afară prin uşă. Nu e nimeni acolo, zise, apoi se uită la Rasa. Dar o să vină, nu-i aşa? Pentru că asta e totul – să mă reţineţi până vin gardienii să mă oprească. Ei bine, gata cu amânarea. Luaţi-le!
Imediat soldaţii păşiră spre femeile din hol şi Kokor ţipă.
— Fugiţi, proastelor! strigă Mama.
Dar Kokor nu reuşi, pentru că deja unul dintre soldaţi o apucase de braţ şi alţi doi o prinseseră pe

Sevet, iar bastarda aia de Hushidh nu făcea *nimic* să le ajute.

— Fă ceva, ticăloaso! ţipă Kokor. Nu-i lăsa!

Hushidh o privi o clipă în ochi în timp ce soldaţii o târau spre uşă. Apoi păru să ia o hotărâre.

— Opreşte-te, Rashgallivak! strigă ea. Opreşte-te chiar acum.

Rash doar râse. Râsul lui o înfioră pe Kokor până în măduva oaselor. Era râsul unui om care ştia că câştigase.

Bărbatul acela patetic care fusese administrator în casa lui Wetchik cu numai câteva zile în urmă râdea acum încântat de puterea pe care i-o dădeau soldaţii.

— Porunceşte-le să înceteze! strigă Hushidh. Altfel n-o să le mai poţi da niciodată vreun ordin!

— Nu, Hushidh! ţipă Mama.

Oare ce credea Mama că mai putea face Hushidh *acum*? Kokor o vedea pe Sevet în mâinile soldaţilor, cu feţele lor inexpresive atât de înspăimântătoare, de inumane. Nu era bine ca sora ei să se afle în mâinile lor. Nu era bine ca mâinile acelea s-o înhaţe pe Kokor şi s-o târască.

— Fă-o, Hushidh! strigă.

Orice ar crede Mama că eşti în stare să faci, fă.

Pentru oricine în afară de Hushidh scena era simplă – Rash şi doi dintre soldaţii lui blocând intervenţia oricui în timp ce alţi patru soldaţi le trăgeau pe Kokor şi Sevet prin uşa largă a casei. Mătuşa Rasa însăşi ţipa ineficient – „*Tu* îi faci rău

lui Sevet! O să fii alungat din oraş! Răpitorule!” – şi alte femei şi fete din casă se adunau, înghesuindu-se în hol, ascultând, privind.

Însă pentru Hushidh Oracolul scena apărea extrem de diferită. Căci ea nu vedea numai oamenii, ci şi relaţiile care îi legau. Pentru ea, fetele şi femeile speriate nu erau nici indivizi şi nici mici pâlcuri – toate erau strâns legate de Rasa, astfel încât în loc să fie singură şi neajutorată, aşa cum ar fi văzut-o alţii, Hushidh ştia că ea vorbea cu forţa a zeci de femei, că teama lor alimenta teama ei, mânia lor era mânia ei, iar atunci când îşi striga maiestuoasa furie era cu mult mai mare decât o singură femeie. Vedea chiar şi puternicele reţele care o conectau de restul oraşului, fire groase ca nişte artere şi vene pompând sângele vieţii identităţii Rasei. Când ea ţipa la Rashgallivak, în glasul ei era mânia întregului oraş al femeilor.

Însă Hushidh vedea şi că Rasa, cu toate că era înconjurată de acea reţea vastă, se simţea destul de singură, ca şi cum reţeaua s-ar fi întins până la ea fie fără să se conecteze propriu-zis, fie atingând-o numai uşor. Asta era ceea ce îi făcea Rasei exercitarea forţei brute a lui Rash – o făcea să simtă că puterea ei în oraş nu valora la urma urmelor nimic, căci nu putea opune rezistenţă acestor soldaţi.

În acelaşi timp exista şi o altă reţea de influenţe – a lui Rashgallivak. Dar Hushidh ştia că de fapt

aceasta era slabă şi demnă de dispreţ. În timp ce legăturile Rasei cu gospodăria ei erau puternice şi reale, iar forţa ei în oraş aproape tangibilă pentru Hushidh, Rashgallivak se bucura de foarte puţin respect din partea soldaţilor lui. Reuşea să îi comande numai pentru că îi plătea, şi atunci numai fiindcă lor le plăcea să facă ceea ce le comanda el. Rashgallivak, în comparaţie cu Rasa, era aproape izolat. Cât despre oamenii lui, legăturile dintre ei erau mult mai tari decât legătura cu *el.* Şi chiar şi aşa nu însemnau nimic faţă de relaţiile dintre femei.

Ştia că majoritatea bărbaţilor erau aşa – relativ neconectaţi, neuniţi, singuri. Dar aceştia erau şi mai neîncrezători şi mai intoleranţi, şi astfel legăturile care îi uneau deveneau cu adevărat fragile. Nu exista deloc dragoste, mai degrabă ceea ce îi ţinea împreună era faptul că tânjeau după onoare şi respectul altor bărbaţi. Mândria, deci. Iar în *acest* moment erau mândri că aveau puterea să târască două femei afară din casă, mândri că o sfidau pe una dintre cele mai importante femei din Basilica; păreau atât de măreţi văzuţi prin ochii tovarăşilor lor. Într-adevăr, toate conexiunile dintre ei erau pe moment legate de respectul pe care simţeau că îl câştigă prin acţiunile lor.

Atât de fragil. Hushidh n-ar fi trebuit decât să întindă mâna şi ar fi rupt uşor legăturile dintre aceşti bărbaţi. L-ar fi lăsat pe Rashgallivak singur şi lipsit de ajutor. Şi chiar dacă Rasa îi cerea să *nu*

facă asta, în clipa aceea simţea mult mai adânc relaţia ei cu Sevet şi Kokor, căci acele fete o chinuiseră, îi fuseseră duşmance, iar acum avea şansa de a deveni salvatoarea lor, de a le elibera, şi ele *ar fi ştiut că ea o făcuse.* Astfel şi-ar vindeca una dintre cele mai adânci răni ale inimii ei; ce însemna porunca Rasei comparativ cu acea nevoie?

Ştiu exact de ce acţiona atunci când trecu la fapte – atât de bine se înţelegea pe sine însăşi, căci fiind oracol ea îşi vedea propriile conexiuni cu lumea înconjurătoare – şi totuşi acţionă, pentru că astfel era ea în acea clipă, puternica salvatoare care avea forţa să se opună acelor bărbaţi puternici.

Aşadar vorbi şi îi făcu să dea înapoi. Nu din cauza cuvintelor pe care le rostea; nu exista nicio incantaţie magică prin care să se desfacă legăturile care îi uneau. Tonul ei dispreţuitor, chipul, trupul, toate dădură cuvintelor forţa să lovească în inima fiecărui soldat şi să-i facă să creadă că sunt singuri, că ceilalţi bărbaţi nu simţeau decât dezgust pentru ceea ce făceau.

— Unde e onoarea voastră când o luaţi pe femeia asta rănită de lângă mama ei? le zise. Babuinii din sălbăticie au mai multă bărbăţie decât voi, fiindcă mamele pot avea încredere să-şi lase puii cu masculii tribului.

Bietul Rash. Auzi vorbele şi crezu că o va contra pe Hushidh certându-se cu ea. Nu-şi dădu seama

că, toţi bărbaţii fiind prinşi în reţeaua poveştii pe care ea o ţesea în jurul lor, fiecare cuvânt spus de el nu făcea decât să-i îndepărteze de el, căci le apărea din ce în ce mai slab şi mai laş cu fiecare sunet scos.

— Taci, femeie! Oamenii ăştia sunt soldaţi care îşi fac datoria…

— O datorie de laşi. Uitaţi-vă ce v-a pus să faceţi acest aşa-zis bărbat. V-a transformat în șobolani murdari, care fură frumuseţea luminoasă şi strălucitoare şi o târăsc în vizuina lui, unde o să vă acopere cu excremente şi o să numească asta glorie.

Întâi unul, apoi altul, le dădură drumul lui Sevet şi Kokor. Sevet căzu imediat în genunchi, suspinând în tăcere. Însă Kokor făcu o paradă extrem de convingătoare de dispreţ şi scârbă, scuturându-se și încercând în van să șteargă amintirea atingerii soldaţilor de pe braţele ei.

— Vedeţi ce dezgustate sunt frumoasele. Asta a făcut Rashgallivak din voi. Nişte viermi, nişte râme, pentru că îl urmaţi. Unde o să vă duceţi ca să redeveniţi bărbaţi? Cum veţi găsi o cale să vă curățați? Trebuie să existe un loc unde să vă ascundeţi de ruşinea voastră. Fugiţi şi găsiţi-l, mici râme; îngropaţi-vă adânc şi vedeţi dacă vă puteţi ascunde umilinţa! Credeţi că măştile alea vă fac să păreţi puternici? Nu fac decât să vă marcheze drept servitori ai unui ţânţar demn de dispreţ. Servitori ai unui *nimic.*

Unul dintre soldaţi îşi scoase pelerina care crea imaginea holografică prin care îşi ascunsese până atunci faţa. Era un bărbat banal, cu aspect mai curând neîngrijit, neras, oarecum stupid şi foarte speriat – avea ochii mari şi plini de lacrimi.

— Uitaţi-vă, zise Hushidh. Asta a făcut Rashgallivak din voi.

— Pune-ţi masca la loc! răcni Rashgallivak. Vă ordon să duceţi femeile astea în casa lui Gaballufix.

— Ia ascultaţi-l. *El* nu e Gaballufix. De ce să-l urmaţi *pe el*?

Acesta fu ultimul impuls. Majoritatea celorlalţi soldaţi îşi scoaseră măştile, lăsând mantiile holografice în pragul casei Rasei în timp ce se îndepărtau împleticit, fugind de scena umilirii lor.

Rash rămase singur în uşă. Acum întreaga scenă se schimbase. Nu era nevoie să fii oracol ca să observi că Rasa avea acum toată puterea şi măreţia, iar el era neajutorat, slab, singur. Coborî ochii la costumele de la picioarele lui.

— Foarte bine, zise Hushidh. Ascunde-ţi faţa. Nimeni nu mai vrea s-o vadă, şi cu atât mai puţin tu.

Iar el aşa făcu, se aplecă, luă una din mantii şi şi-o aruncă pe umeri; căldura şi magnetismul corpului activară costumul care era încă funcţional, şi dintr-odată nu mai exista Rashgallivak, ci aceeaşi imagine uniformă de falsă masculinitate pe care o purtaseră toţi soldaţii lui

Gaballufix. Apoi se întoarse şi fugi, ca oamenii lui, cu aceeaşi curbură a umerilor reflectând înfrângerea. Niciun babuin bătut de un rival nu ar fi apărut mai mizerabil decât corpul lui fugind.

Hushidh simţi reţeaua de respect care se forma în jurul ei; o gâdila, ştiind că obţinuse admiraţia fetelor şi femeilor din casă – şi mai ales a lui Sevet şi Kokor. Kokor, frivola, care acum se uita la ea cu o expresie stupidă de veneraţie. Iar Sevet, care atâţia ani îşi bătuse cu cruzime joc de ea, o privea cu ochi plini de lacrimi, cu mâinile întinse către ea ca în rugăciune, cu buzele străduindu-se să rostească mulţumesc, mulţumesc, mulţumesc.

— Ce-ai făcut, şopti Rasa.

Hushidh abia dacă înţelese întrebarea. Era evident ceea ce făcuse.

— Am înfrânt puterea lui Rashgallivak, răspunse. Acum nu mai reprezintă o ameninţare pentru tine.

— Prostuţo! Sunt mii de astfel de ticăloşi în Basilica. Mii, şi acum singurul om care ar fi putut să-i stăpânească, oricât de slab ar fi fost, omul ăsta e ruinat. Până la căderea nopţii, soldaţii vor scăpa de sub control, şi atunci cine îi va mai opri?

Tot sentimentul ei de împlinire dispăru imediat. Ştia că Rasa avea dreptate. Oricât de clar ar fi văzut Hushidh momentul prezent, nu privise în viitor ca să anticipeze consecinţele extinse ale actului său. Acei oameni nu vor mai fi uniţi prin legăturile lor de onoare, căci nu va mai părea

onorabil să-l slujească pe Rashgallivak. Şi atunci ce vor face? Vor rătăci liberi prin oraş, soldaţi dornici să-şi demonstreze forţa şi puterile, şi nicio autoritate nu-i va mai îndrepta spre un scop util.

Hushidh îşi amintea filmele cu maimuţe etalându-şi forţa, agitând crengi, atacându-se una pe alta, doborând pe oricine era slab, pe oricine se afla în apropiere. Bărbaţii dezlănţuiţi puteau fi mult, mult mai periculoşi.

— Aduceţi-le înăuntru pe fiicele mele, le spuse Rasa celorlalte. Apoi treceţi la treabă şi blocaţi obloanele la ferestre. Închideţi complet casa. Ca şi când ar veni furtuna. Căci aşa şi este.

După aceea trecu peste prag, printre cele două fiice ale ei.

— Unde te duci, mamă? scânci Kokor. Nu ne părăsi!

— Trebuie să le avertizez pe femeile din oraş. În seara asta monstrul e liber pe străzi. Garda nu va avea putere să-i stăpânească. Trebuie să pună în siguranţă tot ce pot şi apoi să se ferească de focurile care vor izbucni în noapte.

Trupele lui Moozh erau epuizate, dar când, după-amiaza târziu, traversară o trecătoare şi zăriră fum în depărtare, paşii lor căpătară o nouă vigoare. Ştiau la fel de bine ca el că un oraş în flăcări nu este capabil să se apere. În plus, erau conştienţi că realizaseră ceva remarcabil parcurgând o asemenea distanţă pe jos. Chiar

dacă erau numai o mie, ştiau că dacă ieşeau victorioşi numele lor vor trăi veşnic, dacă nu individual, cel puţin consideraţi Cei O Mie ai lui Moozh. Aproape că îşi auzeau nepoţii întrebându-i: E adevărat că aţi mărşăluit de la Khlam la Basilica în două zile şi aţi cucerit oraşul în aceeaşi noapte, fără odihnă şi fără să pierdeţi vreun om?

Bineînțeles, această ultimă parte a poveştii nu era încă bătută în cuie. Cine ştie cum era în realitate situaţia în Basilica. Dacă soldaţii lui Gaballufix îşi consolidaseră deja poziţia în interiorul oraşului şi acum erau pregătiţi să-l apere? Goraynii ştiau bine că abia mai aveau hrană pentru o masă; dacă nu cucereau oraşul în acea seară, în întuneric, ar fi fost nevoiţi să-şi întrerupă postul de dimineaţă şi să atace oraşul la lumina zilei – sau să fugă umiliţi jos în Oraşele din Câmpie, unde duşmanii lor ar fi văzut cât de puţini erau în realitate şi i-ar fi spulberat înainte de a ajunge înapoi în nord. Da, victoria era posibilă – dar de asemenea era esenţială, şi trebuia să fie obţinută în acest moment.

Atunci de ce erau atât de încrezători, când disperarea ar fi fost mai uşor de înțeles? Pentru că erau Cei O Mie ai lui *Moozh,* iar el nu fusese niciodată învins. Nu exista un general mai bun în toată istoria Goraynilor. Avea grijă de oamenii lui; îşi învingea duşmanii nu prin desfăşurarea de forțe în asalturi sângeroase, ci prin manevre şi lovituri

rapide şi abile, izolând inamicul, tăindu-i liniile de aprovizionare, divizându-i efectivele şi dezorientând astfel generalii adverşi, care începeau să-şi asume riscuri prosteşti numai pentru ca bătălia să se *termine* şi să sfârşească acel înspăimântător balet interminabil. Soldaţii numeau marşurile lungi „Dansul cu Moozh”; ştiau că, extenuându-le picioarele, Moozh le salva *yatsa.* O, da, îl iubeau – îi făcea victorioşi fără să trimită prea mulţi dintre ei acasă sub formă de mici săculeţe cu cenuşă.

Existau chiar şoapte în rândurile lor cum că el ar fi *adevărata* reîncarnare a lui Dumnezeu, și chiar dacă în mod normal nimeni nu ar fi spus așa ceva cu voce tare – cel puţin nu când puteau fi auziţi de un mediator – în timpul marşului, fără niciun mediator printre ei, şoaptele deveniră mult mai frecvente. Individul ăla cu fundul gras din Gollod nu era încarnarea lui Dumnezeu, nu într-o lume în care exista un bărbat *adevărat* ca Vozmuzhalnoy Vozmozhno!

La un kilometru depărtare de Basilica se auzeau deja o parte dintre sunetele care veneau dinspre oraș – ţipete în general, purtate de vântul care acum sufla fumul înspre ei. Ordinul străbătu rândurile: Tăiaţi crengi, cel puţin zece pentru fiecare, ca să aprindem destul de multe focuri de tabără pentru ca inamicul să creadă că suntem o sută de mii. Doborâră și sfâșiară copacii de pe marginea drumului, apoi îl urmară pe Moozh pe o

cărare şerpuită din munte până în deşert. Lumina lunii era un ghid amăgitor, în special cum erau încărcaţi cu poverile de crengi, dar cu toate că mulţi oameni căzură fură puţini răniţi, și la adăpostul întunericului se răspândiră în deşert, îndepărtându-se mult unul de altul, lăsând spaţii largi între grupurile de oameni. Acolo ridicară grămezi de crengi şi la sunetul unei trompete – cine ar fi putut s-o audă din oraş? – aprinseră toate focurile. Apoi, lăsând câte un om la fiecare foc de tabără, care să adauge lemne şi să păstreze flăcările vii, restul oştirii se adună în spatele lui Moozh și se îndreptară în marș, de data asta ordonaţi pe patru coloane, ca și cum ar fi fost avangarda îndrăzneață a unei armate imense, pe un drum neted şi larg care ducea la o deschidere între zidurile înalte ale cetăţii.

Chiar înainte de a ajunge la ziduri, se pomeniră în mijlocul unui veritabil oraş. Erau acolo bărbaţi care alergau și strigau – mulți dintre ei evident suprasaturaţi de vin –, dar când văzură armata lui Moozh mărşăluind pe strada lor tăcură și se ascunseră în umbră. Dacă vreunora dintre Gorayni le lipsise până atunci încrederea, şi-o câştigară acum, căci era limpede că bărbaţii din Basilica nu aveau vână de războinici. Curajul lor nu era nimic altceva decât bravura unor beţivi.

Apropiindu-se de poartă, auziră zăngănitul de metal pe metal care sugera o bătălie încrâncenată. De pe o ridicătură văzură lupta desfăşurându-se

între nişte bărbaţi îmbrăcaţi în aceeaşi uniformă ca a asasinului pe care îl ucisese Moozh şi alţi bărbaţi care erau îngrozitor de identici – nu numai hainele lor, ci chiar feţele erau la fel!

Cuvintele străbătură coloanele: Oamenii în uniforma gărzii basilicane vor fi probabil aliaţii noştri; adevăraţii duşmani sunt cei cu măşti. Dar să nu-l ucideţi pe niciunul până nu dă Moozh ordinul.

Ajunseră în zona plată şi liberă din faţa porţii, şi se despărţiră rapid, două şiruri la stânga, două la dreapta, până formară un semicerc înconjurând poarta. În centrul semicercului stătea Moozh însuşi.

— Gorayni, scoateţi-vă armele!

Strigă ordinul – evident intenţiona să fie auzit mai mult de oamenii care se luptau la poartă, decât de propria lui oaste, care în mod normal ar fi primit ordinul printr-o şoaptă în lungul rândurilor.

Bătălia de la poartă slăbi. Oamenii în uniformele gărzii basilicane – puţini şi totuşi opuneau o rezistenţă atât de curajoasă – văzură trupele Goraynilor şi fură copleşiţi de disperare. Se retraseră lângă zid, nesiguri cu care dintre duşmani trebuiau să lupte, dar siguri de un singur lucru: nu aveau să supravieţuiască.

În mijlocul porţii, după ce adversarii lor se retrăseseră, oamenii cu măşti se opriră şi ei, neştiind ce să facă în continuare.

— Noi suntem Gorayni. Am venit să ajutăm Basilica, nu să o cucerim! strigă Moozh. Uitaţi-vă spre deşert şi o să vedeţi armata pe care am fi putut-o aduce la porţile oraşului vostru!

Moozh îşi alesese bine poarta – de acolo, toţi basilicanii, atât gărzile, cât şi mercenarii Palwashantu, vedeau focurile de tabără, cel puţin o sută, răspândite în deşert.

— Şi totuşi i-am adus numai pe aceşti cinci sute!

Bineînţeles, minţea în privinţa numărului; oamenii lui zâmbiră în sinea lor ştiind că de data asta exagerase numai cu patru sute, şi nu cu patruzeci de mii, minciuna lui cea mai obişnuită.

— Suntem aici să întrebăm dacă Oraşul Femeilor, Oraşul Păcii, are nevoie de serviciile noastre ca să ajutăm la domolirea unor tulburări interne. Vom intra, vom ajuta oraşul aşa cum doriţi şi vom pleca după ce ne vom îndeplini misiunea. Asta vorbesc în numele Generalului Vozmuzhalnoy Vozmozhno!

Nu avea niciun motiv să le spună că cel mai temut general din teritoriile de vest ale Mării Dintre Pământuri se afla în faţa porţilor lor cu sabia în teacă şi numai nouă sute de oameni care să-l susţină. Lasă-i să creadă că generalul în persoană se afla cu zeci de mii de soldaţi în corturile din jurul focurilor din deşert!

— Domnule! strigă un gardian. Vedeţi cum stau lucrurile! Noi suntem paznicii oraşului, dar cum să aflăm care este voinţa consiliului dacă ne

luptăm pentru vieţile noastre cu aceşti criminali turbaţi!

— *Noi* suntem acum stăpânii Basilicăi! răcni unul dintre identicii mercenari Palwashantu. Nu mai primim ordine de la femei! Nu mai suntem siliţi să locuim afară din oraşul care e al nostru de drept! Acum noi conducem oraşul în numele lui Gaballufix!

— Gaballufix e mort! zbieră ofiţerul gărzii. Voi nu aveţi niciun conducător!

— În numele lui Gaballufix, oraşul e al nostru!

Mercenarii îşi agitară armele şi scandară.

— Oameni ai lui Gaballufix! strigă Moozh. Am auzit de numele conducătorului vostru căzut!

Mercenarii izbucniră din nou în urale.

— Ştim cum să-l onorăm pe Gaballufix! continuă Moozh. Veniţi la noi, alături de noi, şi vă vom da oraşul pe care îl meritaţi!

Cu urale, mercenarii se scurseră dinspre poartă spre Gorayni. Gărzile basilicane se retraseră lângă ziduri, cu armele pregătite. Unii începură să se furişeze în dreapta sau în stânga, sperând să scape, dar, spre meritul lor, majoritatea gărzilor rămaseră la locurile lor, pregătiţi să-şi încheie vieţile la datorie. Cei O Mie ai lui Moozh notară faptul; îi vor trata pe paznici cu respect, dacă se va ajunge la o răfuială între ei.

Cât despre mercenari, cei aflaţi mai aproape de Gorayni veniră cu garda jos, pregătindu-se să-i îmbrăţişeze pe nou-veniţi ca pe nişte fraţi. Dar

descoperiră că săbiile, lăncile şi arcurile erau îndreptate către ei, iar confuzia se extinse de la margine spre centrul mulţimii.

Moozh încă se găsea acolo unde stătuse tot timpul, numai că era înconjurat acum de mercenari, izolat de oamenii lui. Nu părea deloc alarmat, cu toate că ai săi deveniseră puţin mai nervoşi. Spre consternarea lor, începu să-şi croiască drum prin mulţime nu *spre* ei, ci spre poartă, îndepărtându-se. Mercenarii păreau mulţumiţi – era un semn că intenţiona să-i conducă.

Moozh ajunse în zona goală din centrul porţii, cu spatele la mercenari.

— Ah, Basilica, rosti el – tare, dar nu cu glas de comandă. Cât de des am visat să stau la porţile tale şi să-ţi văd frumuseţile cu propriii mei ochi!

Apoi se întoarse cu faţa spre ofiţerul gărzii, care stătea în postul lui la poartă, cu arma scoasă. I se adresă liniştit.

— Prietene, Basilica ar considera un mare serviciu dacă aceste sute de gemeni urâţi ar muri acum, aici?

— Da, aşa cred, zise ofiţerul, din nou confuz, dar şi bucurându-se de noua speranţă.

Moozh se întoarse spre mulţime – şi spre oamenii lui din spate.

— Cei care iubesc numele lui Gaballufix, să ridice sabia!

Majoritatea – mai puţin cei mai prudenţi –

ridicară armele. Imediat Moozh își trase sabia din teacă.

Acesta era semnalul. Trei sute de săgeți fură eliberate dintr-odată, și fiecare bărbat de la marginea mulțimii – cu armele convenabil ridicate astfel încât fiecare săgeată să le nimerească trupul – căzură, cei mai mulți dintre ei străpunși de mai multe ori. Apoi, cu un strigăt tunător, Goraynii se năpustiră asupra mercenarilor rămași și în două-trei minute măcelul se termină. Își reluară imediat formația, stând în fața cadavrelor dușmanilor căzuți.

Moozh se întoarse spre ofițerul gărzii.

— Cum vă numiți, domnule?

— Căpitan Bitanke, domnule.

— Căpitan Bitanke, întreb din nou: Basilica ar primi cu bucurie intervenția noastră pentru a ajuta la reinstaurarea ordinii pe aceste străzi frumoase? Am aici o scrisoare de la Doamna Rasa; numele ei vă este cunoscut?

— Da, îmi este.

— Ea mi-a scris cerând întăriri pentru orașul ei. Am venit, și acum cu respect vă cer permisiunea să-i aduc pe acești oameni dincolo de porți, pentru a servi drept trupe auxiliare în efortul vostru de a controla violența pe străzi.

Bitanke făcu o plecăciune, apoi deschise cabina de la poartă și păși înăuntru. Moozh vedea că introducea ceva într-un computer. După câteva clipe ieși.

— Domnule, le-am povestit ce s-a întâmplat aici. Situaţia în oraş e disperată şi, întrucât veniţi în numele Doamnei Rasa şi v-aţi dovedit dorinţa de a-i înfrânge pe duşmanii noştri, consiliul oraşului şi garda vă invită să intraţi. Temporar sunteţi sub comanda mea directă, dacă acceptaţi pe cineva cu un rang mic ca al meu, până când se va aranja un sistem mai organizat.

— Domnule, nu rangul dumneavoastră, ci curajul şi onoarea mă îndeamnă să vă salut, şi din acest motiv vă accept conducerea, zise Moozh. Pot să sugerez să-mi desfăşor oamenii în grupe de câte şase şi să-i autorizez să se ocupe de orice persoană care se comportă anarhic. În toate cazurile, cei care poartă uniforma voastră vor fi respectaţi; orice alt bărbat descoperit că poartă arme sau este violent faţă de noi sau faţă de vreo femeie din oraş va fi ucis pe loc şi spânzurat într-un loc public pentru a potoli pe viitor orice intenţie de rezistenţă a altora!

— Nu ştiu ce să spun despre spânzurare, domnule.

— Foarte bine, avem ordinele!

Ignorând ezitarea lui Bitanke, Moozh se întoarse spre soldaţii săi.

— Bărbaţi Gorayni, câte şase!

Imediat formaţia se modifică şi apărură o sută cincizeci de echipe a câte şase oameni fiecare.

— Nu faceţi niciun rău femeilor! Şi pe oricine găsiţi cu masca aia scârboasă spânzuraţi-l, cu tot

cu mască, până când n-o să mai îndrăznească nimeni s-o poarte, fie noapte, fie zi!

— Domnule, eu cred...

Dar Moozh flutura deja braţul şi soldaţii lui intrau în marş în oraş. Căpitanul se apropie, probabil să protesteze, dar Generalul îl întâmpină cu o îmbrăţişare care schimbă cursul conversaţiei.

— Te rog, prietene – ştiu că oamenii voştri sunt epuizaţi, dar n-ar putea fi folosiţi în mod util? De exemplu, consider că satul ăla din afara porţilor ar avea nevoie de puţină curăţenie. Cât despre noi doi, să mergem la autorităţi, ca să primesc ordinele consiliului oraşului.

Orice presimţiri ar fi avut căpitanul Bitanke, ele fură măturate de îmbrăţişarea şi zâmbetul lui Moozh. Dădu ordinele şi oamenii lui se răspândiră prin Dogtown. După aceea Generalul îl urmă în oraş.

— În timp ce oamenii mei reinstaurează ordinea, trebuie să ne îngrijim de stingerea focurilor. E posibil să-i chemi pe ceilalţi gardieni prin computer?

— Da, domnule.

— Nu-i treaba mea să-ţi spun ce să faci, dar dacă oamenii mei îi protejează pe pompieri, poate reuşim să împiedicăm Basilica să ardă până în zori.

— Credeţi că ceilalţi soldaţi ar veni să ajute?

Moozh râse.

— O, Generalul Vozmuzhalnoy Vozmozhno n-ar

permite niciodată. Dacă o asemenea armată ar apărea la porţile voastre, cineva din Basilica s-ar putea teme că intenţionăm să cucerim oraşul. Suntem aici să vă acordăm protecţia noastră, nu să stăpânim peste voi, prietene! Aşa că nu mai aduc alţi oameni în afara acestor cinci sute.

— Probabil că Sufletul Suprem v-a trimis, domnule.

— Trebuie să-i mulţumeşti Doamnei Rasa. Ei şi unui bărbat curajos din rândurile voastre, pe nume, cred, Smelost.

— Smelost, şopti Bitanke. A fost un bun prieten al meu.

— Atunci mă bucură să-ţi spun că a fost primit cu cinste de Generalul Vozmuzhalnoy Vozmozhno, care nu a pierdut timpul şi a acţionat pe baza informaţiilor lui, venind în ajutorul oraşului.

— Aţi sosit la timp. A început seara trecută şi a continuat întreaga zi, şi mă temeam că dimineaţa de mâine va găsi oraşul prefăcut în cenuşă şi toate bunele femei din Basilica prăbuşite în disperare, sau mai rău.

— Întotdeauna mă bucur să fiu mesagerul speranţei, zise Moozh.

Mergeau pe o stradă cu case şi magazine pe ambele părţi. Totuşi, nimic nu mişca şi luminile străluceau la etajele superioare. Singurul semn că revolta ajunsese şi aici erau cioburile de sticlă din stradă, ferestrele sparte ale magazinelor şi trupurile mercenarilor morţi, purtând încă măştile

holografice, care atârnau de balcoane. Bitanke se uită la ei cu tristeţe.

— Cât timp rămân active măştile?

— Până se răceşte trupul, presupun. Am auzit că le declanşează căldura şi magnetismul corpului.

— Aha, făcu Moozh.

— Pot să întreb... ce sunt... cum au reuşit oamenii voştri să-i spânzure? Nu văd frânghii şi nu există... dispozitive pentru spânzurat oamenii pe străzi.

— Nu sunt sigur. Hai să scoatem mantia de pe unul şi să vedem.

Cu grijă, Bitanke se întinse şi trase mantia celui mai apropiat cadavru atârnat. Când se desprinse, holograma păli imediat şi se vedea uşor că trupul fusese fixat de perete cu un cuţit solid trecut prin gât.

— Crezi că e cuţitul lui?

— Presupun că da, răspunse Bitanke.

— Nu-i o treabă prea bună, zise Moozh, împingând puţin corpul. Îndrăznesc să spun că dacă bate puţin vântul la noapte toţi ăştia vor cădea până dimineaţa. O să trebuiască să-i îndepărtăm cât de repede, altfel vom avea probleme cu câinii.

— Da, domnule.

— N-ai văzut niciodată un mort? Pare să-ţi fie rău.

— Oh, am mai văzut morţi, domnule. Doar că

n-am mai auzit să fie... trataţi în felul ăsta... Aş fi vrut ca oamenii voştri să nu...

— Aiurea. Cadavrele astea atârnate sunt ca nişte întăriri. Orice răzvrătit pe care l-au ratat oamenii mei – probabil că sunt unii care foloseau toaleta, nu-i aşa? – are să iasă, o să vadă cât e de linişte, o să observe cadavrele și voinţa de luptă o să-l părăsească.

Bitanke chicoti.

— Îmi imaginez.

— Vezi? E un fel de a le permite băieţilor să se revanşeze pentru pagubele pe care le-au provocat, păzind străzile toată noaptea în locul nostru. Corectează-mă dacă greşesc, căpitane Bitanke, dar nimeni n-o să verse prea multe lacrimi pentru ei, nu-i aşa?

În mai puţin de o oră, Moozh se întâlni cu consiliul oraşului. Între timp, cei o sută de soldaţi care se îngrijiseră de focurile de tabără îşi ocupară poziţiile la toate porţile oraşului alăturându-se gardienilor în cele câteva cazuri în care aceştia se aflau la post. Nu apăru niciun incident între ei; niciun soldat Gorayni nu se luă la bătaie cu vreunul dintre paznicii oraşului.

Întâlnirea lui Moozh cu consiliul oraşului fu paşnică şi se ajunse la un acord ferm prin care i se permitea accesul total în toate cartierele – chiar şi în acelea care în mod normal erau rezervate numai femeilor, deoarece acolo izbucniseră cele mai puternice incendii și jefuitorii erau cei mai

dezlănţuiţi – dar după două zile şi jumătate trebuia să-şi retragă oamenii în cartierele din afara porţilor, unde aveau să fie bine aprovizionaţi şi recompensaţi din trezoreria oraşului. Era o alianţă minunată, încărcată de complimente şi recunoştinţă pornită din inimă.

Timp de câteva zile, puţine persoane din Basilica înţeleseră, dar din clipa când Moozh părăsi întrunirea cucerirea oraşului era completă.

Nafai vorbi cât mai puţin posibil cu Elya şi Meb pe drumul de întoarcere în Basilica. Tăcerea lui nu-i făcu mai binevoitori faţă de el, dar asta însemna că nu era nevoit să se certe cu ei, sau să execute vreun dans verbal ca să evite o ceartă. Îşi putea păstra gândurile pentru el.

Putea vorbi cu Sufletul Suprem.

De parcă ar fi contat ce îi spunea el bătrânului computer. Timp de câteva zile îşi imaginase că lucrau împreună. Sufletul Suprem îi arătase amintirile lui despre Pământ, îi explicase scopul său în lume, încercarea de a împiedica planeta Harmony de a repeta istoria nefericită, autodistructivă, a Pământului. Nafai fusese de acord să servească acestui scop. Nafai se ridicase asupra unui om beat pe stradă – duşmanul lui – şi nu i-ar fi trecut niciodată prin minte să omoare omul care zăcea acolo neajutorat. Dar Sufletul Suprem îi ceruse s-o facă şi el se supusese. Nu pentru că Gaballufix era el însuşi un criminal care

merita să moară. Atunci de ce? Pentru că Nafai credea în Sufletul Suprem, fusese de acord că omorându-l pe acel om ajuta la salvarea întregii lumi.

Și, înfăptuind crima, pătându-și de sânge propriile mâini de dragul cauzei, unde era Sufletul Suprem? își imaginase că exista acum o relaţie specială între ei. Nu fusese acel moment când Catalogul le vorbise pentru prima dată lui, Tatei și lui Issib? Tata și Issib înțeleseseră numai parţial mesajul Sufletului Suprem – prinseseră ideea că intenţiona să-i conducă într-o lungă călătorie către un loc minunat, unde Issib îşi va putea folosi din nou flotoarele şi nu va mai fi legat de scaun. Însă Nafai înțelesese că locul în care voia să-i ducă Sufletul Suprem nu era pe planeta Harmony – că voia să-i ducă înapoi pe Pământ. După patruzeci de milioane de ani, acasă pe Pământ.

Însă de atunci Catalogul nu mai fusese altceva decât un ghid printr-o imensă bază de date. Tata și Issib studiau, și Nafai împreună cu ei, dar tot timpul el aştepta un cuvânt – adresat tuturor sau numai lui. Poate un mesaj particular special, o vorbă de încurajare. Ceva care să împlinească promisiunea făcută atunci când Sufletul Suprem, vorbind prin scaunul lui Issib, spusese că îl alesese pe Nafai să-i conducă pe fraţii săi.

Sunt eu cel ales, Suflet Suprem? Atunci de ce nu văd rezultatele favorii tale? Pentru tine m-am transformat în criminal și totuși viziunea despre

soţiile noastre a primit-o Elemak. Şi ce a văzut el? Că ai ales-o pe Eiadh pentru *el*! Atunci mie ce favoare mi-ai făcut? Acum îi vorbeşti lui Elemak, care a complotat împreună cu Gaballufix, care a încercat să mă omoare; acum îi dai *lui* femeia pe care *eu* am dorit-o atât timp – de ce a primit *el* visul şi nu eu? Am fost umilit în faţa tuturor. Va trebui să înghit praful, va trebui să mă supun ordinelor lui Elya şi să-l slujesc după cum vrea el, va trebui să privesc cum o ia pe fata aceea frumoasă şi dulce care a animat atât timp visele *mele.* De ce mă urăşti, Suflet Suprem? Ce am făcut, decât că te-am slujit şi te-am ascultat?

Cămilele urcară o pantă cu forţa lor leneşă şi Elemak le conduse pe marginea unei prăpăstii. Nafai privi peisajul şi văzu piscurile şi stâncile tăioase ca nişte cuţite şi doar ici-colo puţinul gri-verzui al vegetaţiei de deşert. Sufletul Suprem mi-a promis viaţă, mi-a promis măreţie, glorie şi fericire, şi iată-mă aici în deşert, urmându-mi fraţii care au complotat împreună cu duşmanii Tatei şi, intenţionat sau nu, au aranjat asasinarea Tatei. Eu l-am ajutat pe Sufletul Suprem să salveze viaţa Tatei, şi acum uite unde am ajuns.

Da, aici ai ajuns.

Îi luă o clipă ca să-şi dea seama că era vocea Sufletului Suprem, căci vorbea în mintea lui ca şi cum ar fi fost propriile sale gânduri. Dar el ştia, din puţinele experienţe, că gândul acela venea din afara lui, fie şi numai pentru că părea să-i

răspundă.
Îi răspunse la rândul lui Sufletului Suprem – şi nu cu vreun respect special. Of, aici erai, zise în sinea lui, sarcastic. M-ai observat iar? Sper că nu te-ai deranjat prea mult.
Mă deranjez mult pentru tine.
De exemplu, alegând-o pe Eiadh pentru fratele meu şi nu pentru mine.
Eiadh nu e pentru tine.
Mulţumesc pentru ajutor, spuse Nafai în tăcere. Mulţumesc pentru mâna mizerabilă pe care mi-ai dat-o în jocul cu fraţii mei.
Nu mă descurc prea rău cu tine.
Poate că eu nu-ţi dau aceleaşi onoruri pe care ţi le oferi tu. Am omorât un om pentru tine.
Şi în fiecare moment al acestei călătorii eu îţi salvez viaţa.
Ideea îl sperie pe Nafai. Fără să vrea, îşi îndreptă spatele şi privi în jurul său.
În fiecare moment al călătoriei, eu le îndepărtez din minte hotărârea de a te ucide.
Teama şi ura, ambele odată, se încleştară de gâtul şi măruntaiele lui. Le simţea rozând, ca nişte mici animale sălăşluind în interiorul lui.
E bine că ai tăcut, spuse Sufletul Suprem. E bine că nu i-ai provocat, că nici nu le-ai amintit măcar că te afli alături de ei pe drum. Căci influenţa mea asupra minţilor lor, deşi puternică, nu e invincibilă. Dacă furia lor împotriva ta îi înfierbântă, cum să-i opresc? Acum nu mai am

scaunul lui Issib, prin care să acţionez.

Nafai fu copleşit de frică, dorindu-şi să se întoarcă în cortul tatălui său. În acelaşi timp, se simţea rănit şi supărat pe fraţii săi. De ce continuă să mă urască? Ce rău le-am făcut?

Prostule. Cu numai o clipă în urmă îţi doreai să te recompensez pentru loialitatea faţă de mine dându-ţi putere asupra fraţilor tăi. Crezi că ei nu-ţi observă ambiţia? Cu fiecare dată când îţi vorbesc, te urăsc şi mai mult. De fiecare dată când chipul tatălui tău se umple de încântare datorită isteţimii tale, a bunătăţii tale, ei te urăsc şi mai mult. Şi când văd că tu îţi doreşti să ai privilegiile primului născut…

Ba nu! strigă Nafai în sinea lui. Nu vreau să-l dau la o parte pe Elemak… Vreau ca el să mă iubească, să-mi fie un *adevărat* frate mai mare, nu acest monstru care îmi doreşte moartea.

Da, vrei să te iubească… *şi* vrei să te respecte… *şi* tu vrei să-i iei locul. Crezi că eşti imun la instinctele tale primare? Eşti născut să fii masculul alfa al unei haite de animale inteligente, şi el la fel. Se lasă condus de această nevoie, dar tu, Nafai, tu nu poţi fi civilizat, nu-ţi poţi înăbuşi latura animalică, ca să mă ajuţi la îndeplinirea unui ţel cu mult mai înalt decât alegerea celui care trebuie să fie masculul conducător al unei cete de babuini bipezi?

Nafai se simţi ca dezbrăcat în faţa duşmanului. Dacă nu sunt cu nimic mai bun decât Elemak,

dacă nu sunt mai bun decât babuinii de lângă cortul Tatei, atunci de ce m-ai ales pe mine?

Pentru că *eşti* mai bun, pentru că *vrei* să fii mai bun.

Atunci ajută-mă. Ajută-mă să-mi ţin în frâu dorinţele întunecate. Şi dacă tot faci asta, ajută-l şi pe Elemak. Îmi amintesc de el când era mai mic. Jucăuş, iubitor, amabil. E mai mult decât un animal ambiţios, eu ştiu că e, chiar dacă el uită.

Ştiu şi eu, răspunse Sufletul Suprem. De ce crezi că i-am trimis acel vis lui? Ca să aibă ocazia să devină receptiv la glasul meu. E aproape la fel de sensibil ca *tine.* Dar el a ales de mult să mă urască, să se opună scopurilor mele atunci când poate. Astfel că vocea mea nu a însemnat nimic pentru el. Însă de data asta i-am spus ceea ce voia să audă. Scopul meu a coincis cu al lui. Cât crezi că ar fi valorat viaţa ta dacă ţi-aş fi arătat *ţie* cine trebuie să fie soţia lui? Crezi că ar fi luat-o pe Eiadh mergând pe mâna *ta*?

Eu nu i-aş fi dat-o.

Vezi? M-ai fi ignorat. Te-ai fi răzvrătit împotriva mea. Îţi zici că l-ai ucis pe Gaballufix numai pentru a mă sluji pe mine şi ţelul meu nobil... dar tu vrei să te răzvrăteşti împotriva mea şi să-mi zădărniceşti ţelul pentru că îţi doreşti o femeie care ţi-ar ruina viaţa.

N-ai cum să ştii. Eşti un computer foarte inteligent, Suflet Suprem, dar nu ai cum să prevezi viitorul.

O cunosc şi pe ea, aşa cum te cunosc pe tine, în interior. Iar dacă o să ajungi vreodată s-o cunoşti, o să înţelegi că n-ar putea fi niciodată să fie soţia ta.

Spui că are o inimă rea?

Spun că trăieşte într-o lume al cărei centru de gravitaţie este ea însăşi. Nu are niciun ţel mai înalt decât propriile dorinţe. Dar tu, Nafai, n-ai să fii niciodată mulţumit decât dacă vei îndeplini ceva care să schimbe lumea. Eu îţi voi oferi asta, dacă ai răbdare să crezi în mine până o să ţi se întâmple. De asemenea, îţi voi da o soţie care împărtăşeşte acelaşi vis, care o să te ajute în loc să te distragă.

Atunci cine *este* soţia mea?

În minte îi apăru faţa lui Luet.

Nafai se cutremură. Luet. Ea îl ajutase să fugă, îi salvase viaţa punându-se pe sine în mare primejdie. Îl dusese la lacul femeilor şi îl trecuse prin ritualuri pe care prin lege numai femeile au dreptul să le îndeplinească. Pentru că îl adusese acolo ar fi putut fi ucisă împreună cu el; în schimb, ea le înfruntase pe femei şi le convinsese că Sufletul Suprem poruncise acel lucru. Plutise alături de ea în ceaţă la limita dintre apele reci şi cele fierbinţi ale lacului, şi ea îl condusese prin Pădurea Fără Cărări, dincolo de poarta privată din zidul Basilicăi care, până atunci, fusese cunoscută numai de femei.

Mai înainte, Luet venise în toiul nopţii la casa

Tatei, mult departe de oraş – expunându-se unor pericole –, numai pentru a-l avertiza că duşmanii tatălui lui plănuiau să-l asasineze. Ea grăbise plecarea lor în sălbăticie.

Nafai îi datora mult. Şi îi plăcea de ea, era o persoană bună, simplă şi dulce. Atunci de ce nu se gândea la ea ca la o soţie? De ce gândul îl făcea să dea înapoi? Pentru că ea era o vizionară în ape.

Vizionară în ape – de aceea nu voia să se căsătorească cu ea. Pentru că ea avusese viziuni de la Sufletul Suprem cu mult timp înaintea lui; pentru că ea avea o forţă şi o înţelepciune la care el nici măcar nu putea spera. Pentru că ea era mai bună decât el în toate aspectele la care se gândea. Pentru că dacă ar fi devenit parteneri în această călătorie de întoarcere pe Pământ, ea ar fi auzit vocea Sufletului Suprem mai bine decât el; ar fi ştiut calea în timp ce el nu ar fi ştiut nimic. Când totul ar fi fost pentru el tăcere, ea ar fi auzit muzică; când el ar fi fost orb, ea ar fi văzut lumina. Nu suport să fiu legat de o femeie care nu are niciun motiv să mă respecte, pentru că orice aş face ea va fi făcut prima, dar mai bine.

Deci... până la urmă nu ai vrut o soţie. Ai vrut pe cineva care să te venereze. Înţelegerea îl făcu să roşească de dispreţ de sine. Aşa sunt eu? Un băiat atât de slab încât nu se imaginează iubind o femeie puternică?

Chipurile lui Wetchik şi Rasa, tatăl şi mama sa, îi apărură în minte. Ea era o femeie puternică –

probabil cea mai puternică din Basilica, deşi niciodată nu încercase să se folosească de prestigiul şi de influenţa ei ca să obţină puterea pentru sine. Tata devenea mai slab pentru că Mama era cel puţin – *cel puţin* – egala lui?

Poate din această cauză nu îşi reînnoiseră căsătoria după naşterea lui Issib. Poate de asta Mama fusese căsătorită cu Gaballufix timp de câțiva ani, pentru că Tata nu reușise să-și înghită orgoliul suficient cât să aibă o căsnicie fericită alături de o femeie atât de puternică şi inteligentă.

Şi totuşi ea revenise la Tata, şi Tata revenise la ea. Nafai fusese copilul născut pentru a-şi pecetlui căsătoria. Iar de atunci şi-o reînnoiseră an de an, fără ca măcar să-şi pună la îndoială ataşamentul reciproc. Ce se schimbase? Nimic – Mama nu trebuise să se coboare pentru a face parte din viaţa Tatei, iar el nu trebuise să o domine ca să facă parte din viaţa *ei.* Dominaţia nu funcţiona în nicio direcţie; Wetchik fusese întotdeauna un om pe picioarele lui şi Rasa nu simţise niciodată nevoia să-l conducă.

În mintea lui chipurile părinţilor se topiră şi deveniră unul singur. Pentru o clipă, îl recunoscu ca fiind al Tatei; apoi, fără să se schimbe deloc, chipul deveni limpede cel al Mamei.

Înţeleg, zise în tăcere. Ei sunt o singură persoană. Ce contează care dintre ei se întâmplă să fie vocea, ale cărui mâini se întâmplă să acţioneze? Niciunul nu este deasupra celuilalt.

Sunt împreună şi nu se pune problema rivalităţii între ei.

Voi găsi un asemenea partener în Luet? Aş suporta ca ea să audă Sufletul Suprem, dar eu nu? Chiar şi acum clocotesc fiindcă Elya a avut un vis adevărat; aş asculta visele lui Luet fără să fiu invidios?

Dar *ea*? *Mă* va accepta? Aproape imediat se ruşină de ultima întrebare. Îl *acceptase* deja. Îl dusese la lacul femeilor. Din câte ştia, ea îi dăduse tot ce avea, tot ce însemna ea, fără ezitare. El era cel gelos şi temător. Ea era curajoasă şi generoasă.

Întrebarea nu e dacă eu aş putea trăi cu ea. Întrebarea este, sunt eu vrednic să fiu partenerul unei asemenea femei?

Simţi o căldură vibrantă străbătându-l, ca şi cum ar fi fost inundat de lumină. Da, spuse Sufletul Suprem în mintea lui. Da, aceasta este întrebarea. Aceasta este întrebarea. Aceasta este întrebarea.

Şi atunci transa comuniunii cu Sufletul Suprem se sfârşi, iar Nafai deveni deodată conştient de ceea ce se afla în jurul lui. Nimic nu se schimbase – Meb şi Elya deschideau drumul, cămilele mergând greoi în urma lor. Sudoarea i se scurgea pe trup; cămila se legăna sub el; aerul uscat al deşertului ardea cu fiecare inspiraţie care îi pătrundea în corp.

Ţine-mă în viaţă, zise Nafai. Ţine-mă în viaţă suficient de mult ca să învăţ cum să convieţuiesc

cu o femeie care este mai bună şi mai puternică decât mine. Destul ca să mă împac cu fraţii mei. Destul ca să ajung un om bun aşa cum e tatăl meu, şi la fel de bun ca mama mea.

Dacă pot, am s-o fac. Promisiunea suna ca o voce în capul său.

Şi dacă *eu* pot, o voi face repede. Voi deveni repede vrednic.

4
Soţiile

Visul geneticienei

Shedemei se trezi din vis şi vru să-l povestească cuiva, dar nu era nimeni acolo în afară de ea. Nimeni, totuşi trebuia să povestească. Fusese prea puternic şi real; trebuia relatat, de teamă că dacă nu spunea ceea ce văzuse îi va dispărea din amintire, aşa cum dispăreau majoritatea viselor. Pentru prima dată îşi dori să fi avut un soţ. Cineva care să fie nevoit să o asculte, chiar dacă tot ce ar fi făcut ar fi fost să mormăie şi să se întoarcă pe partea cealaltă să doarmă. Ei i-ar fi ajutat să vorbească cu voce tare.

Dar, oricum, unde să doarmă un soţ în dezordinea din camerele ei? Abia avea loc pentru patul ei. Ce rămânea era destinat cercetărilor ei. Mesele de laborator, bazinele şi concasoarele, vasele şi eprubetele, chiuvetele şi congelatoarele.

Şi, deasupra tuturor, imensele cutii deshidratante aliniate pe pereţi, pline cu seminţe şi embrioni uscaţi, păstrând eşantioanele din fiecare stadiu al cercetării, redundant ca orice mecanism natural care creează şi controlează o modificare genetică.

Deşi avea numai douăzeci şi şase de ani, reputaţia ei printre savanţii din domeniul ei era recunoscută în toată lumea. Era singurul gen de celebritate care conta pentru ea. Spre deosebire de multe alte femei strălucite care crescuseră în casa Rasei, Shedemei nu fusese niciodată atrasă de o carieră care să-i aducă faima în Basilica. Ştia încă din copilărie că Basilica nu era centrul universului, că celebritatea aici nu însemna mai mult decât celebritatea în orice alt loc – curând avea să fie uitată. Omenirea exista de patruzeci de milioane de ani pe Harmony, de patru mii de ori mai mult decât toată istoria umană înregistrată pe antica planetă originară, Pământul. Dacă era vreo lecţie de învăţat, aceea era că o cântăreaţă sau o actriţă, un politician sau un soldat, toţi aveau să fie destul de repede uitaţi. Cântecele şi piesele de teatru erau de obicei uitate în timpul unei generaţii; graniţele şi constituţiile erau redefinite în cel mult o mie de ani. Dar ştiinţa! Cunoştinţele! Dacă produci aşa ceva, e posibil să fie ţinut minte pentru totdeauna. Dacă descoperi ceva, *asta* putea fi uitat... dar lucrul învăţat va dăinui, va avea ecouri şi reverberaţii în toţi anii care vor urma. Plantele create, animalele îmbunătăţite, *ele*

vor dura dacă le făureşti suficient de bine. Negustorul de plante Wetchik, soţul favorit al Rasei, nu purtase Floarea Uscată a lui Shedemei prin toate ţinuturile de la marginile deşertului? Atât timp cât Floarea Uscată înflorea, atât timp cât parfumul ei greu şi bogat făcea o întreagă casă din deşert să miroasă ca o grădină a junglei, munca ei trăia pe lume. Atât timp cât oamenii de ştiinţă de peste tot primeau de la Sufletul Suprem copii ale lucrărilor ei, avea singura faimă care conta.

Aşadar, aceasta însemna soţul ei: munca propriilor sale mâini. Creaţiile ei îi erau un soţ care nu o trăda niciodată, aşa cum fusese trădată biata fiică a Rasei, Kokor. Cercetarea ei era un soţ care niciodată nu făcea scandal prin oraş, violând şi jefuind, lovind şi incendiind, aşa cum făcuseră bărbaţii Palwashantu înainte ca Goraynii să aducă ordinea. Cercetarea ei nu ar face niciodată vreo femeie să se ascundă în camerele ei, cu toate luminile stinse şi cu un puls în mână deşi se îndoia că ar şti cum să-l folosească împotriva unui intrus. Nu venise nimeni, cu toate că de două ori ţipetele păreau să se audă de pe strada ei. Dar ar fi luptat să-şi apere seminţele şi embrionii. Ar fi luptat şi, dacă şi-ar fi dat seama cum, ar fi ucis ca să-şi protejeze munca de o viaţă.

Însă acum apăruse visul. Un vis tulburător. Un vis puternic. Şi ea nu se putea odihni până nu-l povestea cuiva.

Rasei. Cui să-i vorbească decât Mătuşii Rasa?

Aşa că se sculă, cu un efort nu tocmai din inimă, îşi aranjă părul după somn şi ieşi pe stradă. Nu-i trecu prin minte să-şi schimbe hainele, cu toate că dormise în ele; dormea adesea îmbrăcată şi se gândea să se schimbe numai atunci când intenţiona să facă baie.

Oamenii de pe stradă erau destul de numeroşi. Nu mai fusese aşa de multe zile; teama şi neîncrederea pe care Gaballufix le aruncase asupra oraşului îi ţinuseră pe mulţi în spatele uşilor. Prin urmare, era aproape o uşurare să vadă fluxul agitat al pietonilor alergând încolo şi-ncoace. Aproape o plăcere să se înghesuie printre ei. Cadavrele mercenarilor nu mai atârnau la etajele clădirilor, nu mai cădeau pe străzi. Fuseseră ridicate şi îngropate cu mai mult sau mai puţin ceremonial în cimitirele bărbaţilor din afara oraşului. Numai apariţia ocazională a unei perechi de bărbaţi în uniforma gărzilor basilicane îi reamintea că oraşul se afla încă sub control militar. Iar consiliul trebuia să supună astăzi la vot cum să-i răsplătească pe soldaţii Gorayni, să-i trimită în treaba lor şi să repună gărzile orăşeneşti din nou la posturile lor la porţi. Atunci nu vor mai fi soldaţi pe străzi, doar când răspundeau unui apel de urgenţă. Totul avea să fie bine. Totul avea să fie ca înainte.

O dovadă a restaurării calmului era faptul că pe veranda casei Rasei se găseau două clase de fete, ascultându-şi profesoarele şi punând din când în

când întrebări. Shedemei se opri doar pentru o clipă, aşa cum făcea adesea, să asculte lecţiile şi să-şi amintească cum era pe vremea ei, cu atât de mult timp în urmă, când fusese elevă pe aceeaşi verandă, sau în sălile de clasă şi grădinile din interiorul locuinţei. Aici se găseau multe fete din familii aristocrate, dar Rasa nu ţinea o casă pentru snobi. Selecţia era riguroasă şi întotdeauna era loc pentru fete din familii de rând sau chiar fără familie. Părinţii lui Shedemei fuseseră fermieri, nici măcar cetăţeni; numai înrudirea îndepărtată a mamei sale cu o servitoare din Basilica îi permisese să intre în oraş. Însă Rasa o luase la ea numai pe baza unui interviu, pe când avea doar şapte ani. Nu ştia nici să citească pe vremea aceea, pentru că niciunul dintre părinţii ei nu ştia… dar mama ei avea ambiţii pentru ea şi, mulţumită Rasei, Shedemei fusese capabilă să le împlinească pe toate. Mama sa trăise să-şi vadă fiica în propria casă, câştigând primii bani de pe urma unui şoarece-de-câmp ucigaş de gândaci pe care îl crease. Fusese în stare să răscumpere ferma părinţilor ei de la moşier, astfel că ei îşi petrecuseră ultimii ani din viaţă ca proprietari, şi nu ca arendaşi.

Totul pentru că mătuşa Rasa primise la ea o fată de şapte ani săracă şi analfabetă, fiindcă atunci când stătuseră de vorbă îi plăcuse cum funcţiona mintea ei. Fie şi numai pentru asta Rasa merita să fie considerată una dintre cele mai importante

femei din Basilica. De aceea, în loc să predea în şcolile înalte, singurele lecţii pe care le ţinea Shedemei erau cele din casa Rasei, unde de două ori pe an preda la o clasă formată din elevele cele mai bune la învăţătură. De fapt, Shedemei era încă în mod oficial rezidentă în casa Rasei – avea chiar şi o cameră aici, cu toate că nu o mai folosise de la ultima lecţie predată, şi întotdeauna se aştepta oarecum s-o găsească ocupată de altcineva. Totuşi, nu era niciodată, indiferent cât de des dormea Shedemei pe patul din propria sa casă. Rasa păstra întotdeauna un loc pentru ea.

În casă, află rapid că măreţia Rasei însemna că nu era posibil să fie văzută decât târziu în cursul zilei. Cu toate că în prezent nu era membră a consiliului oraşului, fusese rugată să participe la întâlnirea din această dimineaţă. Shedemei nu se aşteptase. Se simţi pierdută. Căci visul încă ardea înăuntrul ei şi trebuia povestit cu voce tare.

— Poate, spuse fata care o observase şi îi vorbise, te pot ajuta eu.

— Nu cred, zise ea, zâmbind amabil. Oricum era o prostie.

— Prostiile sunt specialitatea mea. Te cunosc. Eşti *Shedemei.*

Rosti numele cu asemenea respect încât Shedemei se simţi jenată.

— Da, eu sunt. Scuză-mă că nu-mi amintesc cum te cheamă. Dar te-am văzut de mai multe ori.

— Eu sunt Luet.

— A, făcu ea, iar numele atrăsese asociaţii. Vizionara în ape. Doamna Lacului.

Fata fu evident flatată că ştia cine era. Dar care femeie din Basilica nu auzise de ea?

— Nu încă. Poate niciodată. Am doar treisprezece ani.

— Nu, îmi imaginez că mai ai ani de aşteptat. Nu e ceva automat, nu?

— Totul depinde de calitatea viselor mele.

Shedemei râse.

— Nu e adevărat pentru noi toate?

— Presupun că da, răspunse Luet zâmbind. Shedemei se întoarse să plece. Apoi îşi dădu seama cu cine vorbea.

— Vizionară în ape. Trebuie să ştii ceva despre înţelesurile viselor.

Luet clătină din cap.

— Pentru interpretare trebuie să plăteşti vânzătorilor de adevăruri din Piaţa Interioară.

— Nu, nu la genul ăla de vis mă refer. Sau la genul ăla de înţelesuri. A fost foarte ciudat. Eu nu-mi amintesc niciodată visele. Dar de data asta l-am simţit... foarte convingător. Poate chiar... poate e genul de vis pe care îmi imaginez că cineva ca *tine* l-ar avea.

Luet înălţă capul şi se uită la ea.

— Dacă e posibil ca visul tău să vină de la Sufletul Suprem, Shedemei, atunci trebuie să aud. Dar nu aici.

O urmă pe fată – are jumătate din vârsta mea, îşi

dădu ea seama – în spatele casei, pe nişte scări despre care abia dacă ştiuse că existau, căci această parte era folosită pentru depozitarea de lucruri vechi, mobilă şi materiale didactice. Mai urcară două etaje, până la mansarda de sub acoperiş, unde era cald şi întuneric.

— Visul meu nu era un secret atât de mare, încât să trebuiască să venim *aici* ca să-l povestesc.

— Nu înţelegi. Mai e cineva care trebuie să audă, dacă visul vine cu adevărat de la Sufletul Suprem.

Spunând asta, îndepărtă un grilaj de pe peretele triunghiular şi trecu aplecată pe sub el, ieşind în aer liber.

Shedemei, pe jumătate orbită de lumina soarelui, nu văzu la început că exista un acoperiş plat ca o terasă imediat sub deschiderea din perete. I se păru că Luet păşise în gol şi plutea prin aer. Apoi ochii i se obişnuiră şi, strângându-i, o văzu pe fată mergând. O urmă.

Acea zonă plată era invizibilă din stradă sau din orice altă direcţie. Vreo jumătate de duzină de acoperişuri cu diverse pante se întâlneau aici, şi în centru o gaură mare de scurgere explica existenţa acelui loc. Pe o ploaie puternică se putea umple cu ceea ce venea de pe acoperişuri până la înălţimea de patru metri, aşteptând ca scurgerea să preia apa. Era mai mult o piscină decât o verandă.

De asemenea, era o ascunzătoare perfectă, întrucât nici măcar cei care locuiau în casa Rasei habar nu aveau de existenţa acelui loc – evident,

cu excepţia lui Luet şi a oricui s-ar fi ascuns acolo.
Ochii i se adaptară şi mai mult. La umbra unui cort stătea o fată mai mare, care semăna destul de mult cu Luet pentru ca Shedemei să nu fie surprinsă când îi fu prezentată drept Hushidh Oracolul, sora mai mare a lui Luet. Şi, la masă, în faţa ei stătea un băiat înalt, dar încă prea tânăr ca să se bărbierească.
— Nu mă cunoşti, Shedemei? întrebă el.
— Nu cred.
— Eram mult mai scund când ai venit ultima dată în casa Mamei.
— Nafai. Auzisem că ai plecat în deşert.
— Am plecat şi am venit înapoi de prea multe ori, mă tem. N-am crezut vreodată să apuc ziua când soldaţii Gorayni vor păzi porţile Basilicăi.
— N-o să ţină mult.
— N-am mai auzit ca Gorayni să renunţe la un oraş odată ce l-au cucerit.
— Dar ei nu au cucerit Basilica. Au venit doar şi ne-au protejat la vreme de necaz.
— În deşert este cenuşa de la zeci de focuri, şi totuşi nicio urmă a vreunei tabere. Am auzit povestea despre comandantul Goraynilor care a pretins că are o armată imensă condusă de Generalul Moozh Monstrul, când de fapt nu avea decât o mie de oameni.
— A explicat că a fost o viclenie necesară pentru a-i copleşi psihologic pe mercenarii Palwashantu, care scăpaseră de sub control.

— Sau pentru a copleşi psihologic garda oraşului? Nu contează. Luet te-a adus aici. Ştii de ce?

Fata îl întrerupse imediat.

— Nu, Nafai. Ea nu face parte din asta. A venit de bunăvoie ca să-i povestească Mamei un vis. Apoi s-a gândit să-mi spună mie, iar eu am vrut ca voi doi să auziţi, în caz că visul vine de la Sufletul Suprem.

— De ce *el*? întrebă Shedemei.

— Sufletul Suprem îi vorbeşte lui ca şi mie. A silit-o să-i vorbească, şi acum sunt prieteni.

— *Un bărbat a silit* Sufletul Suprem să-i vorbească? De când au început să se întâmple astfel de lucruri în lume?

— Doar recent, zise Luet zâmbind. Există în cer şi pe pământ lucruri mai stranii decât îşi imaginează filosofia ta.

Îi întoarse zâmbetul, dar nu-şi aminti de unde provenea citatul sau de ce ar fi trebuit să fie amuzant în acel moment.

— Visul tău, ceru sora lui Luet, Hushidh.

— Acum mă simt stupid, zise Shedemei. Am făcut prea mult caz de el, nu merită să-l povestesc unui auditoriu atât de larg.

Luet clătină din cap.

— Şi ai făcut atâta drum până aici din… unde locuieşti? La Cisterne?

— La Fântâni, dar nu-i departe de districtul Cisternelor.

— Ai făcut atâta drum să i-l spui mătușii Rasa. Eu cred că s-ar putea să fie mai important pentru tine chiar decât înțelegi *tu.* Așa că povestește-ne, te rog.

Aruncându-i o privire lui Nafai, constată că nu reuşeşte să înceapă să vorbească.

— Te rog, zise el. N-o să-mi bat joc de visul tău, nici n-o să-l divulg altcuiva. Vreau să-l aud numai pentru adevărul care s-ar putea să se găsească în el.

Shedemei râse nervos.

— E doar... nu mă simt în largul meu vorbind în fața unui bărbat. Nu am nimic cu tine. Ești fiul mătușii Rasa, evident că am încredere în tine, numai că...

— El *nu* e bărbat, interveni Luet. Nu *tocmai.*

— Mulțumesc, murmură Nafai.

— Relațiile lui cu femeile nu sunt asemenea celor obişnuite ale bărbaților. Şi, cu câteva zile în urmă, Sufletul Suprem mi-a poruncit să-l duc la lac. L-a traversat, a plutit alături de mine. Sufletul Suprem a poruncit asta şi el nu a fost omorât.

Shedemei îl privi cu un respect înnoit.

— Să fie ăsta timpul când profețiile se întâlnesc?

— Povestește-ne visul tău, rosti Hushidh încet.

— Am visat – sună ca o prostie! – am visat că îngrijeam o grădină în nori. Nu numai plantele şi animalele cu care lucrez eu, ci fiecare plantă şi animal despre care s-a auzit vreodată. Doar că grădina nu era mare, ci una mică. Şi totuşi

încăpeau toate în ea, şi toate trăiau şi creşteau. Eu pluteam prin nori – părea că veşnic. Prin cea mai lungă noapte din lume, o noapte de o mie de ani. Apoi dintr-odată a fost din nou zi, iar eu am putut privi în jos peste marginea norului şi am văzut un ţinut nou, verde şi frumos, şi mi-am zis în sinea mea – în vis, înţelegeţi: De fapt lumea asta nu are nevoie de grădina mea. Aşa că am părăsit grădina şi am ieşit de pe nor…

— Un vis despre cădere, spuse Luet.

— Nu am căzut. Doar am făcut un pas şi eram pe pământ. Pe când colindam prin păduri şi pe pajişti, mi-am dat seama că de fapt *era* nevoie de multe dintre plantele din grădina mea. Aşa că am ridicat mâna, şi plantele de care aveam nevoie au căzut peste mine ca o ploaie, sub formă de seminţe. Le-am plantat şi ele au crescut sub ochii mei. După aceea mi-am dat seama că era nevoie şi de multe dintre animale. În lumea aceea păsările dispăruseră. Nu existau păsări deloc, reptile puţine, şi niciunul dintre animalele de povară sau domesticite pentru carne. Însă existau miliarde de insecte pe care să le mănânce păsările şi reptilele, păşuni şi câmpii pe care să pască rumegătoarele. Aşa că am ridicat din nou mâinile spre nori, şi din nou a plouat cu embrionii animalelor de care aveam nevoie, şi eu i-am hidratat şi au crescut repede, ajungând vietăţi mari şi puternice. Păsările şi-au luat zborul, vitele şi oile s-au îndreptat către pârâuri şi păşuni, şerpii şi şopârlele

s-au îndepărtat târâş. Şi am auzit cuvintele ca şi cum cineva mi le-ar fi rostit la ureche: „Nimeni n-a avut vreodată o grădină ca a ta, Shedemei, fiica mea.” Dar nu era vocea mamei sau a tatălui meu. Şi nu eram sigură dacă vocea se referea la grădina mea din nori sau la noua lume în care restaurasem flora şi fauna pierdute cu atâţia ani în urmă.

Aşa era visul, atât cât îşi amintea.

La început nimeni nu spuse nimic. Apoi vorbi Luet.

— Mă întreb cum ai ştiut că plantele şi animalele pe care le-ai chemat jos la tine din nori reprezentau flora şi fauna care trăise cândva acolo, dar dispăruse.

— Nu ştiam. Dar aşa am simţit. Aşa am *ştiut* că este. Acele plante şi animale nu erau nou introduse, erau restaurate.

— Şi nu ţi-ai dat seama dacă vocea era de bărbat sau de femeie, zise Hushidh.

— Nu mi-am pus întrebarea. Vocea m-a făcut să mă gândesc la părinţii mei, până când mi-am dat seama că nu era niciunul dintre ei. Dar nu m-am gândit să observ dacă era voce de femeie sau de bărbat. Nici acum nu ştiu.

Luet, Hushidh şi Nafai începură să comenteze între ei, dar vorbeau suficient de tare pentru ca Shedemei să audă – nu o excludeau.

— În visul ei e o călătorie, spuse Nafai. Se corelează cu ceea ce am auzit eu – iar flora şi fauna

au fost restaurate. Mie îmi pare să fie Pământul, nu vreun alt loc.

— Așa indică, admise Luet.

— Dar norii, zise Hushidh. Ce spuneţi despre ei? Norii merg de la un continent la altul, poate, dar niciodată de la o planetă la alta.

— Nici chiar visele de la Sufletul Suprem nu vin de-a gata. Adevărul curge în minţile noastre, dar creierul nostru recurge la propria bibliotecă mentală ca să găsească imaginile prin care să exprime acele idei. O măreaţă călătorie prin aer. Elemak a văzut-o ca pe o casă ciudată; Shedemei o vede ca pe un nor; eu am auzit-o ca pe glasul Sufletului Suprem, spunându-mi că trebuie să mergem pe Pământ.

— Pământul, făcu Shedemei.

— Tata nu a auzit, nici Issib. Dar eu sunt la fel de sigur ca faptul că trăiesc şi stau aici. Sufletul Suprem plănuieşte să mergem pe Pământ.

— Se leagă cu visul tău, Shedemei, zise Luet. Omenirea a părăsit Pământul cu patruzeci de milioane de ani în urmă. Iarna grea care s-a aşternut peste Pământ probabil a ucis majoritatea speciilor de reptile şi toate păsările. Numai peştii şi amfibiile și câteva animale mici cu sânge cald ar fi putut supravieţui.

— Dar au trecut patruzeci de milioane de ani de atunci. Pământul trebuie să-şi fi revenit demult. A fost timp destul pentru apariţia de noi specii.

— Cât timp a fost Pământul acoperit de gheţuri?

întrebă Nafai. Cât de lent se retrage gheaţa? Cum s-au deplasat masele continentale în milioanele de ani?

— Înţeleg, spuse Shedemei. E posibil.

— Dar trucul acela magic? interveni Hushidh. Să ridici mâinile şi seminţele şi embrionii să vină jos, apoi să hidratezi *embrionii* ca să-i faci să crească.

— Păi, de fapt partea asta are sens pentru mine. Modul în care noi păstrăm eşantioanele în genul de cercetare cu care mă ocup eu este să le deshidratăm – să cristalizăm seminţele şi embrionii. În esenţă, astfel li se blochează toate procesele fizice exact în stadiul în care are loc cristalizarea. Le păstrăm uscate, iar când vine timpul să le refacem doar adăugăm apă distilată şi cristalele se decristalizează printr-o reacţie în lanţ rapidă, dar ne-explozivă. Întregul organism, pentru că e atât de mic, îşi recapătă complet funcţiile într-o fracţiune de secundă. Bineînţeles, când e vorba de embrioni trebuie să-i punem imediat într-o soluţie nutritivă lichidă şi să-i plasăm în gălbenuşuri sau placente artificiale, ca să restaurăm foarte mulţi o dată.

— Ca să duci cu tine destule mostre ca să restaurezi o parte semnificativă a florei şi faunei cel mai probabil dispărute de pe Pământ, de cât de mult echipament este nevoie? întrebă Nafai.

— Cât de mult? Mult – o cantitate enormă. O caravană.

— Dar dacă ar trebui să le alegi pe cele mai semnificative – păsările cele mai utile, animalele cele mai importante, plantele de care avem cea mai mare nevoie pentru hrană şi adăpost?

— Atunci nu contează dimensiunea. Îţi stabileşti priorităţile – dacă ai o singură cămilă, atunci doar atât poţi să duci – două cutii deshidratante per animal. Plus o cămilă care să care fiecare set de echipamente de restaurare şi materialele.

— Deci e posibil, rosti Nafai triumfător.

— Crezi că Sufletul Suprem o să te trimită pe Pământ?

— Credem că e cel mai important lucru care se petrece în prezent pe întreaga planetă Harmony.

— Visul meu?

— Visul tău e o parte, spuse Luet. La fel şi al meu, cred.

Îi povesti lui Shedemei visul ei despre îngeri şi lut.

— Sună destul de plauzibil ca simbol pentru o lume unde au evoluat forme noi de viaţă, zise Shedemei. Dar uiţi că dacă visul tău vine de la Sufletul Suprem, nu poate fi adevărat ad litteram.

— De ce nu? întrebă Luet, părând puţin ofensată.

— Pentru că de unde să ştie Sufletul Suprem ce se întâmplă pe Pământ? De unde să aibă o imagine reală a speciilor de acolo? Pământul se află la o mie de ani-lumină distanţă. Nu a existat niciodată un semnal electromagnetic destul de

îngust și de puternic ca să poarte o transmisiune semnificativă la o asemenea distanță. Dacă Sufletul Suprem ți-a trimis acest vis, doar inventează.

— Poate face presupuneri, zise Hushidh.

— Poate că doar presupune că e nevoie de semințele și embrionii lui Shedemei, spuse Nafai. Însă noi tot trebuie să facem ce ne poruncește visul. Shedemei trebuie să adune semințele și embrionii respectivi și să se pregătească să-i ia cu noi pe Pământ.

Ea îi privi uluită.

— Am venit să-i povestesc mătușii Rasa un vis, nu să-mi abandonez cariera pentru o călătorie imposibilă și nebunească. Cum crezi că o să ajungem pe Pământ? Pe un nor?

— Sufletul Suprem a spus că mergem. Când va veni timpul, Sufletul Suprem ne va lămuri și cum.

— E absurd. Eu sunt om de știință. Știu că Sufletul Suprem există pentru că rapoartele noastre sunt adesea transmise computerelor din orașe îndepărtate, lucru care nu-i posibil altfel. Dar întotdeauna am presupus că nu e nimic mai mult decât un computer care controlează o rețea de sateliți de comunicații.

Nafai se uită consternat la Luet și Hushidh.

— Eu și Issib ne-am luptat să înțelegem, iar Shedemei a știut tot timpul.

— Nu m-ai întrebat niciodată.

— Noi nici n-am fi *vorbit* vreodată cu tine. La

urma urmelor, eşti *Shedemei.*

— Doar o altă profesoară din casa mamei tale, admise Shedemei.

— Da, aşa cum soarele nu e decât o altă stea pe cer.

Râse şi clătină din cap. Niciodată nu-i trecuse prin minte că cei tineri îi purtau un asemenea respect.

Îi făcea plăcere s-o ştie – se simţea bine când se gândea că cineva o admira dar de asemenea o intimida şi o făcea să se simtă oarecum expusă. Trebuia să trăiască cu această imagine pe care ei o aveau despre ea, iar ea nu era decât o femeie muncitoare care fusese tulburată de un vis.

— Shedemei, zise Hushidh, indiferent dacă pare posibil sau nu, Sufletul Suprem îţi cere să te pregăteşti pentru această călătorie. Noi nici n-am fi visat să te întrebăm pe *tine,* dar Sufletul Suprem te-a adus la noi.

— Coincidenţa m-a adus la voi.

— Coincidenţa e doar un cuvânt pe care îl folosim atunci când încă nu am descoperit cauza, vorbi Luet. E o iluzie a minţit umane, un fel de a spune „nu ştiu de ce s-a întâmplat aşa, şi nici nu am intenţia să aflu”.

— Era alt context, replică Shedemei.

— Tu ai avut visul, zise Nafai. Ai ştiut că e important. Te-a făcut să doreşti să-i povesteşti Mamei. Noi am fost aici când ai sosit şi ea nu era. Dar şi noi am fost aduşi la un loc de către Sufletul

Suprem. Nu vezi că tu ai fost invitată?

Shedemei scutură din cap.

— Munca mea e pentru aici, nu într-o călătorie nebunească, a cărei destinaţie se află la o mie de ani-lumină depărtare.

— Munca ta? făcu Hushidh. Ce valoare are munca ta în comparaţie cu misiunea de a restaura speciile dispărute de pe Pământ? Munca ta e deja remarcabilă, dar să fii grădinarul unei planete…

— *Dacă* e adevărat, sublinie Shedemei.

— Ei bine, spuse Nafai, noi toţi ne confruntăm cu aceeaşi dilemă: *dacă* e adevărat. Niciunul dintre noi nu poate hotărî pentru tine, aşa că atunci când o să te decizi să ne anunţi.

Aprobă din cap, dar în sinea ei ştia că ar face tot ce îi stătea în puteri ca să evite să-i mai întâlnească vreodată. Era prea ciudat. Făceau prea mare caz de vis. Îi cereau prea multe sacrificii.

— A decis să nu ne ajute, zise Luet.

— Nici vorbă! sări Shedemei, dar în adâncul inimii se întreba cu vinovăţie: de unde a ştiut?

— Chiar dacă te hotărăşti să nu mergi, vorbi Nafai, poţi să faci ceva pentru noi? O să aduni eşantioane de seminţe şi embrioni – cât pentru două cămile? Şi echipamentul de care e nevoie ca să le reînviem? O să ne înveţi pe câţiva dintre noi cum să lucrăm?

— Bucuroasă. Aş găsi timp în următoarele luni.

— Nu avem *luni.* Avem ore. Eventual zile.

— Nu mă face să râd. Ce fel de grădină să adun în câteva ore?

— Nu există biobiblioteci în Basilica? întrebă Hushidh.

— Ba da – de acolo îmi iau mostrele iniţiale.

— Atunci nu te poţi folosi de ele ca să obţii cea mai mare parte din ceea ce îţi trebuie?

— Pentru încărcarea a două cămile presupun că aş obţine *cea mai mare parte.* Dar echipamentul pentru rehidratare, în special pentru embrionii animali... singurul echipament existent este al meu, și ar dura luni întregi să construim altul.

— Dacă ai veni cu noi, zise Luet, ai putea să-l iei pe al tău. Şi dacă nu ne însoţeşti, ai posibilitatea să construieşti altul.

— Îmi cereţi să renunţ la propriul meu echipament?

— Pentru Sufletul Suprem.

— Așa crezi *tu.*

— Pentru fiul Mătușii Rasa, adăugă Hushidh. Bineînțeles că oracolul știe cum să pătrundă în inima mea, se gândi Shedemei.

— Dacă Mătușa Rasa îmi cere, atunci așa va fi. Ochii lui Nafai sclipiră.

— Dar dacă Mama îți cere să mergi cu noi?

— N-ar face asta.

— Dar dacă Mătușa Rasa ar merge și ea? întrebă Luet.

— N-ar face asta, repetă Shedemei.

— Asta spune și Mama, dar o să vedem.

— Care dintre voi o să înveţe să folosească echipamentul?

— Hushidh şi cu mine, răspunse repede Luet.

— Atunci veniţi după-masă să vă arăt.

— Ne dai echipamentul tău? zise Hushidh.

Era încântată, sau doar surprinsă?

— O să mă gândesc. Iar ca să vă învăţ cum să-l folosiţi nu mă costă nimic altceva decât timp.

Cu vorbele acestea, se ridică de pe covor şi ieşi din cort. Căută deschiderea prin care trecuse, dar probabil Luet pusese grilajul la loc şi nu-şi mai amintea pe unde trebuia să meargă.

Însă nu fu nevoie să spună nimic, căci Luet îi observase imediat confuzia şi o conduse spre locul respectiv. Grilajul nu fusese pus la loc, pur şi simplu era ascuns sub streaşină.

— De aici mă descurc. Nu e nevoie să vii cu mine.

— Shedemei, rosti Luet. Te-am visat şi *pe tine* odată. Nu cu mult timp în urmă.

— Oh?

— Ştiu că te îndoieşti de mine şi crezi că îţi spun asta numai ca să te conving să vii, dar nu e o coincidenţă. Eram în pădure, era noapte şi mi-era frică. Am văzut câteva femei. Mătuşa Rasa, Hushidh, Eiadh şi Dol. Şi tu. Te-am văzut.

— Nu eram eu. Nu merg niciodată în pădure.

— Ştiu. Ţi-am zis, era un vis, deşi eram trează.

— Am vorbit serios, Luet. Nu merg *niciodată* în pădure. Nu cobor niciodată la lac. Sunt sigură că

ceea ce faci tu este foarte important şi foarte bine, dar nu face parte din viaţa mea. Nu face parte din stilul meu de viaţă.

— Atunci poate că ar trebui să-ţi schimbi viaţa.

Shedemei nu avu nicio replică civilizată, aşa că trecu prin deschiderea din perete. În spatele ei auzi murmurul conversaţiei reluate, dar nu distinse cuvintele. Nici nu voia. Era ceva scandalos să i se ceară ceea ce i se cerea.

Şi totuşi se simţise atât de minunat, în vis, să întindă mâna şi să aducă viaţa din nori. Oare de ce nu-l lăsase aşa – un vis frumos? De ce le povestise acestor copii? De ce să nu uite pur şi simplu ceea ce spuseseră ei, în loc să aibă gândurile care i se roteau acum în minte?

Să se întoarcă pe Pământ. Acasă pe Pământ.

Ce însemna asta? Timp de patruzeci de milioane de ani, oamenii fuseseră mulţumiţi pe Harmony. De ce ar chema-o Pământul pe ea? Era o nebunie, o nebunie contagioasă în aceste vremuri tulburi.

Totuşi, în loc să meargă acasă, se duse la biobibliotecă şi petrecu câteva ore aplecată asupra cataloagelor, întocmind o listă plauzibilă pentru încărcarea a două cămile cu seminţe şi embrioni cristalizaţi, din care să fie restaurate cele mai utile plante şi animale pe un Pământ care le pierduse cu mult, mult timp în urmă.

In consiliul oraşului – şi nu în vis

Rasa își trăise întreaga viață cu încredere. Știa că nu era posibil să se întâmple nimic care să nu se rezolve printr-o combinație de istețime, bunăvoință și hotărâre. Oamenii puteau fi întotdeauna convinși, sau dacă nu, puteau fi ignorați și cu timpul aveau să cedeze. Această filosofie o adusese în situația ca gospodăria ei să fie una dintre cele mai respectate școli din Basilica, în ciuda faptului că era nouă; de asemenea, o făcuse să aibă o influență personală în toate domeniile vieții orașului, cu toate că nu deținuse vreodată vreo funcție. Era consultată în luarea celor mai importante decizii în consiliul orașului; făcea parte din comitetele de guvernare ale multor organizații artistice; și, mai presus de toate, era consultată în particular de femeile – și, da, chiar și de bărbații – care luau cele mai importante decizii în privința guvernării și afacerilor Basilicăi. Mulți bărbați îi făceau curte, dar ea rămânea fericită în căsătoria cu singurul bărbat cunoscut care nu se simțea nici amenințat, nici invidios pe puterea ei. Crease un rol perfect pentru ea în interiorul orașului și adora să-l joace.

Nu se gândise niciodată cât de fragil era totul. Materialul vieții ei fusese țesut în războiul de țesut al Basilicăi, iar acum, când Basilica se prăbușea, viața ei se destrăma, se rupea. Fostul ei soț, Gaballufix, începuse procesul, pe vremea când încă erau căsătoriți, atunci când încercase s-o determine să schimbe legile care interziceau

bărbaţilor să deţină proprietăţi în oraş. Când îşi dăduse seama care fusese scopul căsătoriei lor, la terminarea contractului se recăsătorise cu Wetchik – permanent, în ceea ce o privea. Dar Gaballufix nu renunţase, căutându-și sprijin printre bărbaţii de cel mai de jos rang din satele din afara zidurilor oraşului. Apoi îi adusese în interior ca tolchock, terorizând femeile oraşului, apoi ca soldaţi mercenari sub acele măşti hidoase, presupunându-se că apără oraşul de tolchock – dar din câte vedea, mercenarii *erau* tolchock în uniforme holografice fanteziste.

Dar poate l-ar fi ţinut în frâu pe Gaballufix dacă Sufletul Suprem nu ar fi început să acționeze atât de bizar. Îi vorbise unui bărbat – și nu oricărui bărbat, ci lui Wetchik însuși. Necazurile pe care acest lucru i le provocase Rasei erau incalculabile. Nu numai că fostul ei soţ ataca legile străvechi ale oraşului femeilor, acum şi soţul actual spunea oricui voia să-l asculte că Basilica avea să fie distrusă. Buna sa prietenă Dhel remarcase atunci – cu numai câteva săptămâni în urmă – că oamenii erau surprinși că Rasa nu fusese căsătorită şi cu Roptat, liderul partidului pro-Gorayni. „Draga mea, ar trebui să-ți controlezi patul, să n-ai vreun parazit care provoacă nebunie”, zisese Dhel. Glumea, bineînţeles, dar gluma era una dureroasă.

Dureroasă, dar nu era nimic în comparaţie cu ultimele zile. Totul se destrăma, Gaballufix fura

averea lui Wetchik şi încerca să-i omoare fiii – inclusiv pe cei doi ai Rasei. Apoi Sufletul Suprem îi poruncea lui Luet să-l ducă pe Nafai – dintre toţi oamenii, tocmai pe *Nafai,* abia un copil – la lacul interzis, unde el să plutească pe ape ca o femeie – ca o vizionară în ape. În aceeaşi noapte, fără îndoială încă ud ieşit din apele păcii, îl ucisese pe Gabya. Într-un anumit sens, era destul de corect, căci și Gaballufix încercase să-l omoare *pe el.* Dar pentru Rasa era cel mai groaznic lucru pe care şi-l imagina, propriul ei fiu asasinându-i fostul soţ.

Însă chiar şi asta fusese doar începutul. Pentru că în aceeaşi noapte aflase exact cât de monstruoase erau cele două fiice ale sale. Sevya să se culce cu soțul lui Kokor – și aceasta să se dezlănţuie şi aproape s-o omoare. Civilizaţia nu a ajuns în casa mea. Fiul meu, un asasin, o fiică adulterină şi cealaltă, o criminală în adâncul sufletului. Numai Issib mai era civilizat. Issib infirmul, se gândi cu amărăciune. Poate din aşa ceva se compune civilizaţia – infirmi care s-au unit ca să încerce să-i controleze pe cei puternici. Nu spusese asta cândva Gaballufix? „În timp de pace, Rasa, voi, femeile, vă permiteţi să vă înconjuraţi de eunuci. Dar când năvălesc duşmanii din afară, ei n-o să vă salveze. O să vă doriţi bărbaţi adevăraţi, deci bărbaţi periculoşi, puternici – şi unde vor fi ei, dacă îi alungaţi?"

Rashgallivak – el era unul dintre acei prostănaci slabi, nu-i aşa? Unul dintre „eunuci", în sensul la

care se referea Gaballufix. Nu avea puterea să controleze animalele pe care Gaballufix le ţinuse în frâu. Iar Hushidh tăiase aceste frâuri şi oraşul începuse să ardă. S-a întâmplat în propria mea casă! De ce, din nou, sunt eu punctul central?

Ultima insultă fusese sosirea Generalului Moozh, căci Rasa ştia acum că el era – nu avea cum să fie altcineva. Atât de îndrăzneţ – să mărşăluiască până în oraş cu numai o mie de oameni, sosind într-un moment când niciunui inamic nu i se putea opune rezistenţă şi când toată lumea care era dispusă să pretindă că ne e prieten ar fi fost invitată înăuntru. Rasa nu se lăsa prostită de promisiunile lui. Nu era amăgită de faptul că soldaţii lui se retrăseseră de pe străzi. Încă deţineau zidurile şi porţile, nu-i aşa?

Chiar şi Moozh era legat de ea, la fel cum fuseseră Wetchik, Gaballufix, Nafai şi Rashgallivak. Căci el venise cu scrisoarea ei şi se folosise de numele ei când îşi făcuse pentru prima dată intrarea în oraş.

Lucrurile nu aveau cum să meargă mai rău. Apoi, în această dimineaţă, Nafai şi Elemak sosiseră la ea acasă – venind dinspre pădure, ceea ce însemna că se strecuraseră prin ţinuturile interzise bărbaţilor. Şi pentru ce veniseră? Ca să o informeze că Sufletul Suprem îi cerea să părăsească oraşul şi să i se alăture soţului ei în deşert, luând cu ea orice femeie ar fi considerat potrivit.

— Potrivit pentru ce? întrebase.

— Potrivite pentru căsătorie, spusese Elemak, şi să nască prunci într-un nou tărâm îndepărtat.

— Să părăsesc Basilica, luând cu mine nişte biete femei nevinovate, şi să mergem să trăim în deşert ca un trib de babuini?

— Nu ca nişte babuini, intervenise Nafai îndatoritor. Încă purtăm haine, şi niciunul dintre noi nu latră.

— Nici nu mă gândesc.

— Ba da, mamă.

— Mă ameninţi? întrebase – fiindcă în ultima vreme auzise prea mulţi bărbaţi rostind astfel de cuvinte.

— Deloc. E o previziune. Pariez că în mai puţin de jumătate de oră o să te mai gândeşti, pentru că tu ştii că Sufletul Suprem aşa vrea.

Şi avusese dreptate. Nu trecuseră nici zece minute. Nu-şi putea scoate ideea din cap.

De unde ştiuse? Pentru că el înţelegea cum funcţionează Sufletul Suprem. Ceea ce el nu ştia era că Sufletul Suprem lucra deja asupra ei. Când Wetchik plecase pentru prima oară în deşert, îi ceruse să-l însoţească. Pe atunci nu fusese vorba de alte femei, dar când ea se rugase Sufletului Suprem primise răspunsul limpede, ca şi cum o voce ar fi vorbit în inima ei: Adu-ţi fiicele, spusese Sufletul Suprem. Adu-ţi nepoatele, oricare dintre ele va dori să vină. În deşert, pentru a fi mamele poporului meu.

În deşert! Ca să fie animale! în toată viaţa ei, Rasa încercase să urmeze învăţăturile Sufletului Suprem. Dar acum îi cerea prea mult. Cine era ea în afara Basilicăi, în afara propriei sale case? Acolo era nimeni. Doar soţia lui Wetchik. Acolo ar conduce bărbaţii – bărbaţi sălbatici, ca fiul lui Wetchik, Elemak. Era un băiat înspăimântător acest Elemak; nu-i venea să creadă că Wetchik nu vedea cât de periculos era. Hrana ei ar depinde de Elemak vânătorul. Şi ce influenţă ar mai avea ea acolo? Ce consiliu ar mai asculta-o? Bărbaţii ar ţine consilii, iar femeile ar găti, ar spăla şi ar avea grijă de copii. Ca în timpurile primitive, ca pe vremea când erau animale. Nu putea să părăsească oraşul femeilor, fiindcă de-ar pleca ar înceta să mai fie Doamna Rasa şi ar deveni un animal.

Eu exist doar în acest loc. Sunt om doar în acest loc.

Şi totuşi când intră în camera consiliului ştia că „acest loc" încetase să mai fie oraşul femeilor. Privind feţele speriate, solemne, mânioase din consiliu, înţelese că Basilica nu va mai fi niciodată aşa cum fusese. O nouă Basilica putea să se înalţe în locul ei, dar niciodată o femeie ca Rasa nu-şi va mai creşte fiicele şi nepoatele în siguranţă şi pace. Vor exista întotdeauna bărbaţi care să încerce să posede, să controleze, *să se amestece.* Cel mult, spera că va fi un om ca Wetchik, a cărui bunătate să-i tempereze foamea instinctivă de putere. Dar

oare se mai găsea în lume un altul? Şi chiar şi intervenţia sa blândă ar fi prea mult. Totul ar fi distrus. Totul ar fi otrăvit şi pângărit.

Suflet Suprem! Ţi-ai trădat fiicele!

Dar nu strigă blasfemia cu voce tare. Luă loc la una dintre mesele din centrul încăperii, unde stăteau în timpul întrevederii consilierii şi funcţionarii fără drept de vot. Simţea ochii lor fixaţi asupra ei. Ştia că mulţi dădeau vina pe ea pentru toate – şi ea nu prea putea să nu fie de acord. Soţii ei, fiul ei, fiicele ei; casa ei, unde Rashgallivak pierduse controlul asupra soldaţilor; şi, mai presus de toate, scrisoarea ei în mâinile generalului Goraynilor când intrase în oraş.

Întrunirea începu, şi pentru prima dată de când ţinea minte Rasa ritualurile de deschidere fură făcute în grabă, unele eliminate complet. Nu se plânse nimeni. Căci ştiau toţi că termenul-limită impus de consiliu pentru părăsirea oraşului de către Gorayni apăsa acum ca un termen-limită pentru ele însele – acum le era limpede tuturor că Goraynii nu intenţionau să plece.

Cearta se porni în curând. Nimeni nu contesta faptul că erau acum stăpânii oraşului. Oraşul dezbătea dacă să-l sfideze pe General – unii îl numeau Moozh, dar numai pentru a-l ridiculiza, căci el refuza să răspundă la numele de Vozmuzhalnoy Vozmozhno, deşi nu le dăduse niciun alt nume cu care să i se adreseze – sau să dea ocupaţiei lui o spoială legală. Urau ideea de a i

se preda, dar dacă o făceau mai exista o speranţă ca el să le dea voie să continue să guverneze oraşul în schimbul permisiunii de a folosi Basilica drept bază militară pentru operaţiunile împotriva Oraşelor din Câmpie şi, fără îndoială, împotriva neamului Potokgavan. Însă legalizându-le ocupaţia, aşa cum ceruse el, le dădea pe termen lung puterea să-i distrugă.

Dar care ar fi fost alternativa? El nu-i ameninţase. De fapt, nu le trimisese decât o scrisoare foarte respectuoasă: „Pentru că trupele mele nu au reuşit încă să înlăture pericolul din Basilica, ezităm să ne abandonăm dragii prieteni haosului pe care l-am găsit la sosirea noastră. Prin urmare, dacă ne invitaţi să rămânem până când ordinea va fi complet restabilită, suntem dispuşi să devenim slujitorii voştri devotaţi pe timp nedefinit.” Pe faţă, scrisoarea îi prezenta pe Gorayni docili ca nişte mieluşei.

Dar se ştia deja că la ei nimic nu era aşa cum părea. Da, se supuneau fiecărui ordin sau cerere din partea consiliului oraşului, promiţând să asculte. Dar numai ordinele care se potriveau cu ţelul lor erau de fapt duse la îndeplinire. Şi nici garda oraşului nu era demnă de încredere, fiindcă ofiţerii ei începuseră practic să-l venereze pe generalul Gorayni, şi acum îi urmau exemplul jurând supunere şi apoi făcând ce voiau. O, generalul era un bărbat inteligent! Nu provoca pe nimeni, nu se certa cu nimeni, era de acord cu tot

ceea ce i se spunea... şi totuşi era de neclintit, făcând tot ce dorea, fără să le dea vreodată vreun motiv să-l atace. Toată lumea din camera consiliului probabil simţea acest lucru la fel de acut ca Rasa, pierderea propriei lor puteri, concentrarea întregului oraş în mâna unui singur om, şi totul fără vreo vorbă sau faptă făţişă de-a lui.

Cum reuşea? se întreba Rasa. Cum stăpânea el oamenii fără să răcnească sau să intimideze? Cum îi făcea pe oameni să-l iubească sau să se teamă de el, nu în ciuda faptului că era un om nemilos, ci tocmai din cauza asta?

Poate fiindcă el ştie atât de limpede cum vrea să decurgă lucrurile, se gândi ea. Poate faptul că el crede atât de intens în viziunea lui asupra lumii face imposibil ca oamenii din jurul lui să nu creadă şi ei. Poate noi ne dorim atât de mult să ne spună cineva ce este adevărat, pe ce *să contăm,* încât acceptăm chiar şi o viziune care ne face pe noi slabi şi pe el puternic numai pentru a avea o lume sigură.

— Mai avem doar câteva minute până la termenul-limită, zise bătrâna Kobe. În toate discuţiile noastre din dimineaţa asta nu am auzit nimic din partea Doamnei Rasa.

Se ridică un murmur de aprobare, dar fu imediat înăbuşit într-un mormăit mânios.

— Pe ea n-ar trebui s-o auzim decât la proces! strigă o femeie. Ea a adus toate astea pe capul

nostru!

Rasa se întoarse calm şi o privi pe femeia care vorbise. Era Frotera, bineînţeles, doamna unei alte case-şcoală, care de mult timp era invidioasă pe ea.

— Doamnă Frotera, rosti ea, mă tem că ai dreptate.

Aceste vorbe îi făcură să tacă.

— Credeţi că nu am văzut şi eu ceea ce vedeţi cu toţii? Care dintre nenorocirile care s-au abătut asupra noastră nu a avut legătură cu mine? Fiul meu e acuzat de crimă, fiicele mele s-au trădat una pe alta, Rashgallivak a încercat să le răpească din casa mea, iubitul meu oraş a fost sfârtecat de revolte şi incendii, iar armata care stă la porţile Basilicăi vă arată o scrisoare scrisă de mine. Într-adevăr, eu am scris-o, cu toate că niciodată nu mi-am imaginat că ar putea fi folosită aşa cum a fost. Surorile mele, toate astea sunt adevărate, dar oare înseamnă că eu am atras totul asupra noastră? Sau înseamnă că greutatea a fost mai mare asupra mea decât pe oricine altcineva, în afară de cei care au pierdut pe cineva drag în răzmeriţă?

Acest lucru îi puse pe gânduri; da, ea încă avea puterea să le spună o poveste şi să-i facă să vadă, cel puţin pe moment, prin ochii ei.

— Surorile mele, dacă aş crede că eu sunt cu adevărat cauza a tot răul care s-a abătut asupra Basilicăi, aş pleca imediat. Iubesc prea mult oraşul

pentru a-i provoca prăbuşirea. Dar nu eu sunt pricina. Cauza principală a fost lăcomia lui Gaballufix – el s-a căsătorit cu mine ca primă tentativă de a ataca legile noastre străvechi. Soţul meu a adus soldaţi în oraş? Nu. A fost bărbatul pe care eu *l-am refuzat* de soţ. L-am repudiat pe Gaballufix în timp ce multe dintre voi, cele din acest consiliu, continuaţi să votaţi tolerarea abuzurilor lui! Nu uitaţi asta!

O, nimeni nu uita, şi se retraseră pe scaunele lor.

— Acum Goraynii au venit cu scrisoarea mea. Dar eu am scris-o ca să ajut un tânăr gardian basilican să obţină refugiu la Gorayni. Ştiam că e în pericol din cauza mercenarilor lui Rashgallivak, iar el fusese bun cu fiul meu, aşa că i-am oferit puţina protecţie pe care i-o puteam da. Acum văd că a fost o groaznică greşeală. Scrisoarea mea le-a atras atenţia asupra slăbiciunii noastre, iar ei au venit s-o exploateze. Dar nu eu am creat slăbiciunea şi, dacă nu veneau Goraynii, în dimineaţa asta am fi fost oare într-o situaţie *mai bună*? Am mai fi ţinut măcar această întrunire, sau am fi fost toate victime ale violurilor şi jafurilor mercenarilor Palwashantu? Ar fi fost oraşul făcut cenuşă? Aşadar spuneţi-mi, ce e mai bine, să fim într-o situaţie proastă, însă cu *puţină* speranţă, sau să fim distruşi, neputincioşi, lipsiţi de speranţă?

Se auzi din nou un murmur, dar ea le atrăsese

atenţia. Arareori vorbise atât de mult sau cu asemenea forţă – învăţase demult că îşi păstra mai bine puterea fără să se angajeze deschis la ceva, ci mai degrabă rămânând în spatele scenei. Totuşi, uneori vorbise destul ca să ştie cum să-i înmoaie, măcar puţin, după voinţa ei. Era o forţă care ar fi devenit mai puţin eficientă dacă o utiliza de fiecare dată, însă acum trebuia s-o folosească sau să piardă totul.

— Dacă îl sfidăm, ce se va întâmpla? Chiar dacă el îşi respectă cuvântul şi pleacă, poate cineva dintre voi să spună că gărzile oraşului vor fi la fel de docile cum erau odată? Iar eu nu cred că el *o să se ţină de cuvânt.* Aţi auzit vreodată ca Generalul Vozmuzhalnoy Vozmozhno să renunţe la vreun sat, la vreun câmp, la vreo *piatră* pe care a cucerit-o?

Murmurul crescu.

— Da, *este* Generalul Moozh – am fi nişte proşti dacă ne-am imagina fie şi o clipă altceva. Ce alt general al Goraynilor ar avea curajul să facă ceea ce a făcut el? Nu vedeţi cât de îndrăzneţ şi de inteligent a fost planul lui? A venit aici cu numai o mie de oameni, dar în timpul celor câtorva ore cruciale noi am crezut că are de o sută de ori pe atât. A fost linguşitor şi servil, dar şi-a instalat soldaţii unde a vrut, ne-a sedus garda oraşului şi a luat toate proviziile care îi trebuiau. Întotdeauna îşi cere scuze şi explică. Întotdeauna ne face să credem că are intenţii bune. Dar minte la fiecare

respirație și nimic din ceea ce ne spune nu este adevărat. Intenționează să anexeze Basilica Imperiului Gorayni. N-o să ne lase *niciodată* în pace.

Glasuri puternice umplură sala în timp ce ea aștepta. Câteva femei izbucniră în plâns.

— Atunci să-l sfidăm! strigă una dintre consiliere.

— La ce ar fi bună sfidarea? întrebă Rasa. Câți dintre noi vor mai muri? Și pentru ce? O cincime din orașul nostru e deja cenușă. Deja ne-am ascuns terorizate când bărbații beți hălăduiau prin oraș. Ce s-ar întâmpla acum dacă jefuitorii ar fi treji? Dacă ar fi aceiași ucigași disciplinați care i-au atârnat pe răzvrătiți pe ziduri cu propriile lor pumnale? Atunci nu vom mai avea niciun refugiu în fața lor!

— Deci… ce propui să facem, Doamnă Rasa?

— Dați-i ceea ce ne cere. Permisiunea de a rămâne. Dar dați dispoziție ca soldații lui să fie încartiruiți în afara zidurilor orașului. Puneți-i să facă aceleași legăminte pe care le fac bărbații noștri atunci când se căsătoresc – să nu se apropie de zonele interzise ale orașului, să nu încerce să dețină vreo proprietate imobiliară și să plece când se încheie contractul.

Se auzi un murmur aprobator.

— Și o să accepte, Doamnă Rasa?

— Habar n-am. Dar până acum s-a străduit cel puțin *săpară* că se conformează dorințelor

noastre. Să facem oferta cât mai public posibil, apoi să sperăm că el va considera mai convenabil să accepte condiţiile noastre decât să le respingă.

Sfaturile ei avură succes doar pe jumătate. Propunerea îi fu aprobată aproape în unanimitate. Dar în acelaşi timp o numiră pe ea ambasadorul care să ducă „invitaţia” Generalului Moozh. Nu era o întâlnire pe care s-o aştepte cu nerăbdare, şi nici nu avu timp să se gândească ce ar trebui să spună sau cum ar trebui să acţioneze. Invitaţia trebuia dusă imediat şi personal; fu tipărită, semnată şi sigilată la faţa locului, iar consiliul o urmări părăsind sala cu documentul în mână, cu câteva minute înaintea termenului-limită impus chiar de ei.

Nu era cea mai bună dimineaţă a lui Mebbekew. Se târâse cuminte pe pantele interzise ale Basilicăi, când îi condusese Nafai, aşa cum îl urmase şi pe Elemak tot drumul din deşert în jurul oraşului până la pădurile din nord. Dar când se apropiaseră de casa Rasei, dispăruse. Nu avea de gând să fie un pion în planurile *lor.* Dacă veniseră acolo să-şi găsească soţii, el o să şi-o aleagă singur, mulţumesc frumos. Cu siguranţă nu va sta la coadă după fratele lui mai mare, având mereu cea de-a doua şansă; nici nu va înghiţi umilinţa să intre în casa mamei fraţilor săi mai mici şi să se roage de *ea* să renunţe la una dintre preţioasele ei nepoate. Inima lui Elemak era dată acelei păpuşi

de porţelan, Eiadh… ei bine, era privilegiul lui. Mebbekew prefera femeile cu sânge în vene, femeile care gemeau şi ţipau când făceau dragoste, femei viguroase şi puternice. Femei care îl iubeau pe Mebbekew.

Păi, o să găsească vigoare şi putere imediat! Focurile făcuseră cele mai multe pagube în Dolltown şi Dauberville, deci puţine dintre fostele lui iubiri mai locuiau în casele pe care le cunoştea. Puţinele pe care le putea găsi erau *fericite* să-l vadă. Se repezeau asupra lui cu lacrimi şi sărutări, dornice să-l convingă să stea cu ele. Să stea *unde*? Într-o casă pe jumătate arsă, fără apă curentă? Şi *de ce* ar fi stat cu ele? Ca să facă toată munca brută cerută de reconstrucţie, de reparaţii; şi ca să fie paznicul lor. Ce glumă! Mebbekew, stând de pază lângă o biată fată înspăimântată! Fără îndoială că l-ar fi răsplătit generos cu trupurile lor dacă el ar fi jucat rolul scris pentru el, dar nu merita – *nicio* femeie nu merita acum, dacă nevoile ei erau chiar mai mari decât ale lui. Nu se afla acolo ca să devină protector sau îngrijitor, ci ca să găsească protecţie şi îngrijire.

Aşadar, le părăsi cu un sărut şi o promisiune, fără să stea măcar destul cât să facă o baie şi să mănânce, pentru că ştia că odată prins în strânsa lor îmbrăţişare acele femei-în-necaz ar fi făcut din el un soţ. Nu avea intenţia să se însoare cu femei care nu aveau nimic să-i ofere în afară de muncă şi probleme!

Iar a le sugera vechilor iubite să renunţe la tot ce aveau în Basilica şi să hoinărească alături de el prin deşert până găseau tărâmul promis, născând între timp o turmă de copii care să populeze noua lor lume – nu se punea problema în niciuna dintre conversaţii. Nu fiindcă unele n-ar fi fost de acord. Privindu-şi ruinele vieţii lor altădată frivole din Basilica, amintindu-şi frica din acea groaznică noapte de revoltă și după aceea oroarea cadavrelor agățate pe ziduri de Gorayni, ideea exilului în deşert alături de un bărbat *adevărat,* care să le îndrume şi să le protejeze le putea părea unora atrăgătoare. În primele zile, oricum; apoi şi-ar fi dat seama că deşertul era doar singurătate şi deloc distracţie, iar ele ar fi fost dornice să se întoarcă în Basilica, ruinată sau nu, aşa cum ar fi fost şi Mebbekew însuşi.

Nu prea conta. Nu intenționase să facă o asemenea propunere niciuneia dintre prietenele lui. Elemak şi Nafai n-aveau decât să se joace cu Tata și viziunile lor stupide dacă aşa voiau. El nu voia decât ca o femeie să-l primească într-o casă frumoasă și curată şi într-un pat frumos și curat, să-l ascundă şi să-l consoleze pentru pierderea averii până plecau Elemak şi Nafai. De ce să se mai întoarcă vreodată în deşert? Basilica putea să fie pe jumătate arsă, terorizată şi ocupată de trupele Gorayni, dar toaletele şi băile încă funcţionau în *majoritatea* caselor şi mâncarea era proaspătă, iar

în oraş se găseau încă destule plăceri şi distracţii.

Însă chiar şi acest plan limitat nu avea cum să funcţioneze pentru mult timp, îşi dădu el treptat seama. În timpul plimbărilor de dimineaţă prin Dolltown înţelesese că n-avea cum să se ascundă prea mult în Basilica. Căci intrase ilegal în oraş, fără să fie înregistrat, şi cândva urma să fie prins şi închis. Acum gărzile oraşului erau destul de active pe străzi, mai active decât văzuse vreodată, şi cereau scanări de amprente şi retină la punctele de verificare de pe unele străzi. Într-o zi tot ar fi fost prins. Nu era deloc uşor să ajungă din Dolltown la casa Rasei de pe Strada Ploii.

Da, casa Rasei. Îl scârbea, dar încercase orice altceva; aşa că iată-l, gata să se predea complet fraţilor săi, tatălui său şi planurilor lor idioate.

Stătea în stradă, privind faţada clădirii, gata să cedeze – şi totuşi nu tocmai gata. Era insuportabil. Umilitor. Cioc-cioc. Bună dimineaţa. Sunt fratele vitreg al fiilor Rasei, şi am ajuns aici pentru că toate fostele mele iubite m-au alungat, aşa că aş fi recunoscător dacă Rasa şi fraţii mei vitregi m-ar primi înăuntru şi mi-ar da ceva de mâncare şi de băut, ca să nu mai pomenesc de un duş lung şi fierbinte, înainte să mor.

Scena imaginată era hidoasă, şi chiar dacă ştia că va fi nevoit s-o joace, Mebbekew nu avea prea mult antrenament în a face lucruri neplăcute doar pentru că ştia că trebuie făcute. Făcu în schimb ceea ce făcea *de obicei* în asemenea circumstanţe.

Aşteptă, la limita împlinirii scopului său dureros, apoi continuă prin a nu face nimic.

Nu făcu nimic – suferind tot timpul chinuri imaginare – timp de cel puţin douăzeci de minute, privind clasele de băieţi şi fete care se adunau pe verandă. Din când în când, prindea câte un cuvânt din ce se vorbea şi încerca să ghicească subiectul lecţiei respective.

Cel puţin îi îndepărta mintea de la problemele lui pentru câteva momente. Decise că grupul cel mai apropiat studia fie geometria, fie chimia organică, fie construcţiile din cărămizi.

O femeie tânără părăsi una dintre clase, coborî în fugă scările verandei şi se îndreptă hotărâtă spre el. Fără îndoială îl văzuse supraveghind veranda şi decisese că trebuie să fie vreun tâlhar sau violator de copii. Se gândi să se întoarcă şi să plece înainte ca ea să ajungă la el – ceea ce ea aproape categoric se aştepta ca el să facă – în schimb îi analiză faţa şi constată că o cunoştea.

— Bună dimineaţa, spuse ea pe un ton îngheţat, imediat ce ajunse suficient de aproape ca să vorbească fără să ţipe.

Mebbekew nu era îngrijorat de perspectiva unei certe. Încă nu întâlnise nicio femeie tânără şi frumoasă pe care să n-o poată încălzi destul de repede, dacă se străduia puţin să descopere după ce tânjea ea şi să-i ofere. Întotdeauna era o plăcere să aibă de-a face cu o femeie pe care nu o mai întâlnise până atunci. În special fiindcă o

recunoscuse imediat – sau cel puţin observase o asemănare.

— Nu eşti tu Dolya? întrebă.

Ea se roşi la faţă, dar expresia îi deveni şi mai rece şi mai furioasă. Aşadar avea dreptate – *era* Dol.

— Să chem paza să te alunge?

— Te-am văzut în *Piraţii* şi *Aripa de vest.* Ai fost minunată.

Roşeaţa i se accentuă şi expresia i se îndulci.

— Ai talent, continuă el. Nu e numai înfăţişarea. Nu eşti numai tânără şi dulce. N-am înţeles niciodată de ce nu ţi-au dat roluri de adult pe măsură ce creşteai. Ştiu că te-ai fi descurcat. E al naibii de nedrept.

Acum expresia ei nu mai era deloc furioasă, ci mai degrabă năucă.

— N-am mai auzit la nimeni o flatare atât de transparentă şi de cinică, zise ea.

— Ah, fiecare cuvânt l-am rostit cu seriozitate. Dolya – presupun că foloseşti acum numele de adult, Dol?

— Între prieteni da. Ceilalţi îmi spun doamnă.

— Doamnă, sper ca într-o zi să-mi câştig dreptul să-ţi fiu prieten. Între timp speram să mă lămureşti dacă fraţii mei vitregi Elemak şi Nafai se află în casa Rasei.

Ea îl măsură din cap până-n picioare.

— Nu mi se pare că semeni prea mult cu niciunul dintre ei.

— Ah, acum tu *mă* flatezi.

Ea râse puţin şi făcu un pas spre el întinzându-i mâna.

— O să te conduc înăuntru, dacă eşti într-adevăr Mebbekew.

El făcu un pas înapoi.

— Nu mă atinge! Sunt murdar. Două zile de călătorit prin deşert nu aduc cel mai bun parfum, şi dacă nu te ucide putoarea corpului meu, respiraţia ar face-o cu siguranţă.

— Nu mă aşteptam să fii ca un buchet de flori. Îmi asum riscul să te iau de mână şi să te conduc înăuntru.

— Atunci ai un curaj pe măsura frumuseţii tale, zise el, luându-i mâna. Pe Sufletul Suprem, şopti, ce mână răcoroasă şi fină!

Ea râse din nou – o actriţă cu asemenea experienţă ca Dol pe vremea când fusese celebră nu putea fi păcălită de flatări. Dar Mebbekew îşi imagina că trecuseră ani de când nu se mai ostenise nimeni să-i facă vreun compliment, astfel că însuşi faptul că lui îi trecuse prin minte să încerce reprezenta un fel de superflatare, în faţa căreia nu era capabilă să se apere. Şi, într-adevăr, părea să funcţioneze destul de bine.

— Nu trebuie să spui asta. Mătuşa Rasa a lăsat instrucţiuni ca să fii primit imediat ce – cum s-a exprimat ea – imediat ce „binevoieşti să apari”.

— Dacă aş fi ştiut că te găsesc aici, doamnă, aş fi venit mai repede. Şi după cum zici, nu trebuie să

flatez pe nimeni ca să pătrund în dimineaţa asta în casa Rasei. Aşadar, cuvintele mele nu sunt simple complimente. Vin din inimă. Când eram mic, m-am îndrăgostit de imaginea acelei Dolya de pe scenă. Acum te văd prin ochii unui bărbat. Te văd ca femeie. Şi ştiu că frumuseţea ta nu a făcut decât să crească. N-am ştiut niciodată că ai fost una dintre nepoatele Rasei, altfel aş fi rămas la şcoală.

— Am *fost* nepoata ei. Acum sunt profesoară aici. Comportament, genul ăsta de lucruri, în particular am avut grijă de Eiadh. Ştii, cea pe care o curtează fratele tău Elemak.

— E stilul lui să curteze copia palidă şi să ignore originalul.

Mebbekew îşi ţinea intenţionat ochii aţintiţi pe faţa ei, dar nu o privea în ochi – îi studia buzele, părul, toate trăsăturile, ştiind că ea îi vedea ochii mişcându-se, absorbind-o.

— Apropo, Elemak îmi e frate doar pe jumătate. Când o să fiu curat o să vezi că arăt mult mai bine.

Ea râse, dar el ştiu că îi captase interesul – învăţase de mult că flatarea funcţiona întotdeauna şi că până şi cele mai scandalos de nesincere laude sunt crezute dacă le repeţi de multe ori şi în mod elaborat. Însă în acest caz Meb nu avea de ce să mintă. Dol *era* frumoasă, cu toate că, desigur, nici pe departe la fel de frumoasă ca atunci când era copilul eteric de treisprezece ani. Însă avea graţie şi proporţie şi un surâs ameţitor, iar acum, după ce o studiase timp de câteva minute, ochii ei erau

mari şi luminoşi ori de câte ori se uita la el. Era dorinţă. Aprinsese dorinţa în ea. Nu era dorinţa pătimaşă, desigur; era mai degrabă dorinţa de a auzi mai multe laude pentru frumuseţea ei, mai mult din mângâierea lui verbală. Totuşi, ştia din experienţă că ar fi putut uşor să treacă de la una la alta, dacă n-ar fi fost prea obosit după o baie şi micul dejun.

Îl conduse în dormitorul ei – semn bun –, unde servitoarele îi aranjară baia. Era încă în apă, bucurându-se de curăţenie, când ea reveni aducând o tavă cu mâncare şi un urcior cu apă. Le adusese cu propriile mâini şi erau singuri. Pălăvrăgi tot timpul – nu nervoasă, ci liniştitoare. Acesta era cel mai mare talent al lui Mebbekew, femeile se simţeau în largul lor alături de el şi îi vorbeau cu candoarea pe care o rezervau de obicei prietenelor.

În timp ce ea vorbea, el se ridică din apă; când se întoarse, după ce lăsase tava pe masă, îl văzu ştergându-se cu prosopul, aproape gol. Icni şi privi în altă parte.

— Scuză-mă, zise el. Nu m-am gândit că o să te sperii. Probabil ai văzut mulţi bărbaţi pe când erai actriţă – am fost şi eu pe scenă, şi nimeni nu e timid sau modest în culise.

— Eram mică. Pe vremea aia toată lumea mă proteja.

— Mă simt ca un animal. N-am vrut să te şochez.

— Nu, nu sunt şocată.

— Problema e că nu am cu ce să mă îmbrac. Nu cred că ar fi de folos să-mi pun iar hainele murdare.

— Servitoarele ți-au dus deja hainele la spălat. Am un halat pentru tine.

— Unul de-al *tău*? Mă îndoiesc că mi s-ar potrivi.

Bineînțeles, continuase să se șteargă, fără să facă vreun efort să se acopere. În timp ce vorbeau ea se răsucise și acum îl privea destul de deschis. Întrucât lucrurile mergeau bine și el anticipa că va face dragoste cu această femeie foarte curând, trupul lui deveni alert. Imediat ce îi surprinse privirea asupra scrotului său, se prefăcu că observă pentru prima dată și își aduse ostentativ prosopul în față.

— Îmi pare rău. Am stat atât de mult singur în deșert, iar tu ești așa de frumoasă... n-am vrut să te insult.

— Nu mă simt insultată.

Putea să vadă dorința și în ochii *ei.* Acum voia de la el mai mult decât vorbe frumoase. După presupunerile lui, probabil nu avea prea mulți pretendenți în acele zile. Cu frumusețea ei, nu ar fi dus lipsă de amanți în Dolltown, dar ca profesoară în casa Rasei oportunitățile erau mult mai limitate. Era cu siguranță la fel de doritoare ca el.

Pentru așa ceva se întorsese el în Basilica. Nu pentru acele femei speriate și lacome din Dolltown, care voiau ca el să fie un om puternic pe care să se bazeze, ci *această* femeie, care avea nevoie de el

numai pentru pasiune, flatare şi amuzament. Dol se simţea suficient de comod şi în siguranţă acasă la Rasa, încât mai putea să fie ceea ce se *presupunea* că sunt femeile basilicane – furnizori independenţi pentru bărbaţi, neavând nevoie de altceva de la amanţii lor decât de puţină plăcere şi atenţie.

Îi aduse halatul. Poate că i-ar fi venit destul de bine, dar el făcu un adevărat spectacol din a-şi înghesui braţul în mânecă în aşa fel încât cotul abia să-i treacă.

— Of, nu merge, zise ea.

— Deja nu mai contează. Nu prea mai am secrete faţă de tine!

Bineînţeles, lăsase prosopul să-i cadă ca să încerce halatul. Se aplecă să-l ridice, chiar în timp ce îşi scotea halatul de pe braţ. Dar când se îndreptă ea îi luă şi halatul, şi prosopul din mâini.

— Ai dreptate. N-are rost să faci pe modestul.

Aruncă halatul şi prosopul într-un colţ apoi îi aduse o mână de struguri de pe tava cu mâncare.

— Pofteşte.

Întinse strugurele, nu spre mâna lui, ci spre buze. El se aplecă mai mult decât trebuia şi îi prinse degetele în gură împreună cu strugurele. Ea îşi lăsă degetele să zăbovească în gura lui în timp ce el culegea încet boabele de strugure. La sfârşit muşcă fructul şi simţi sucul scurgându-i-se în gură. Era acidulat şi dulce, delicios. Se aşeză pe pat şi ea îi mai dădu altul, apoi altul. Dar restul

strugurilor ajunseră pe jos.

Moozh aştepta cu multă nerăbdare s-o întâlnească în sfârşit pe Doamna Rasa, iar ea nu îl dezamăgi. El se instalase în casa lui Gaballufix – simbolistica fiind intenţionată – şi ştia că ea va înțelege cu siguranță adevăratul sens. Doamna Rasa nu putea fi *deloc* proastă, era sigur, din ceea ce auzise despre ea. Acum nu-i mai rămânea decât să vadă pe care dintre cele câteva planuri îl va urma în privința ei. S-o transforme într-un aliat. O marionetă. Sau, desigur, să fie un inamic implacabil. Indiferent cum, se va folosi de ea.

Ea nu se purta cu o măreţie specială; nu făcu nicio încercare să-l ispitească sau să-l intimideze. Dar acesta era cam singurul mod în care o femeie mai reuşea să-l impresioneze. Fusese pe mâna celor mai stilate femei de la curtea din Gollod, dar era clar că Rasa nu avea niciun interes să-l aibă la mâna ei. Vorbi mai degrabă cu el de la egal la egal, iar lui îi plăcu. Îi plăcu de *ea.* Avea să fie un joc frumos.

— Bineînțeles că vreau să accept invitaţia consiliului oraşului, zise el. Suntem foarte fericiţi să ajutăm acest frumos oraş să-şi mențină ordinea și siguranța și să-l reconstruim în urma nefericitelor evenimente din săptămânile trecute. Dar am o problemă în care e posibil să mă ajutaţi.

Îşi dădea seama după expresia de pe faţa ei că se aşteptase la mai multe cereri din partea lui – şi ştia

de asemenea că ea nu-şi făcea iluzii asupra faptului că el era în poziţia din care ridica pretenţii şi le şi impunea.

— Vedeţi, continuă el, modul tradiţional în care un general Gorayni îşi recompensează oamenii în urma unei mari victorii este să împartă teritoriul cucerit şi să le dea terenuri şi neveste.

— Dar nu aţi cucerit Basilica, sublinie Rasa.

— Exact! îmi înţelegeţi dilema. Oamenii mei s-au purtat cu eroism şi extraordinară disciplină în cursul acestei campanii, iar victoria lor asupra tâlharilor şi răzvrătiţilor a fost absolută. Şi totuşi nu am mijloacele să-i recompensez!

— Vistieria noastră e plină. Sunt sigură că fiecare dintre oamenii voştri va deveni cât vei dori de bogat.

— Bani? făcu Moozh. O, mă răniţi profund. Şi pe mine, şi pe oamenii mei. Noi nu suntem mercenari!

— Acceptaţi pământ, dar nu şi banii cu care să cumpăraţi pământ?

— Pământul e o chestiune de titlu şi de onoare. Un om care deţine pământ e un nobil. Dar *banii* – ar fi ca şi cum i-aţi numi pe soldaţii mei *negustori.*

Ea se uită o clipă la el, apoi rosti:

— Generale Vozmuzhalnoy Vozmozhno, Împăratul ştie că îi numiţi pe aceşti oameni soldaţii *dumneavoastră*? Oamenii *dumneavoastră*?

Moozh simţi subit un fior de teamă. Era cu adevărat minunat – trecuse mult timp de când nu mai stătuse faţă în faţă cu cineva care să ştie să-i

răpească inițiativa. Iar ea lovise imediat în punctul său cel mai slab. Fiindcă el nu numai că sfidase ordinele Împăratului de a nu face manevre ofensive, ci, pentru a ajunge aici, mai și lăsase în spate cadavrele spionilor publici și privați. În acel moment, cel mai mare pericol venea din partea Împăratului, care cu siguranță auzise până acum de aventura lui. Îl cunoștea pe Împărat destul de bine ca să știe că nu va acționa pripit – într-adevăr, acesta era primul defect al Împăratului, faptul că era îngrozit de risc –, dar deja un nou mediator categoric pornise pe drumul spre sud, și nu fără trupe ale templului care să-l susțină. Fie Moozh reușea să dea lucrurilor o față frumoasă și să recâștige încrederea imperială, fie va fi nevoit să treacă la rebeliune pe față cu numai o mie de oameni și la o mie de kilometri pe teritoriu ostil. Nu era un moment potrivit pentru el să înfrunte un adversar care îi înțelegea exact slăbiciunea.

— Când îi numesc ai mei, evident recunosc că sunt ai mei numai atât timp cât Împăratul îmi permite să fiu slujitorul lui.

— Observ că nu ați negat că *sunteți* Vozmuzhalnoy Vozmozhno.

Ridică din umeri.

— Recunosc că sunteți mult prea inteligentă pentru mine. De ce aș încerca să-mi ascund identitatea în fața *dumitale*?

Ea se încruntă. Complimentul și recunoașterea

sinceră o făcuseră să dea puţin înapoi. Acum, fără îndoială, se întreba de ce era atât de dornic să admită că acela era numele lui adevărat şi de ce îi spunea că e inteligentă. Va presupune că dacă o numea inteligentă trebuia să însemne că *nu* era deloc aşa. În consecinţă, nu va mai avea încredere în convingerea ei că metoda de a-l învinge era exploatarea divergenţelor dintre el şi Împărat. Învăţase demult că una dintre cele mai bune căi de a dezarma un adversar cu adevărat deştept era să-i submineze încrederea în propriile puteri, şi aceasta părea să funcţioneze destul de bine în cazul Rasei.

— Inteligenţa nu are nicio legătură. Adevărul e important. Nu cred că e vreun cuvânt adevărat în tot ce aţi rostit. De obicei, soldaţii nu sunt răsplătiţi cu pământuri, altfel nu ar mai fi rămas soldaţi. Ofiţerii, poate. Dar discuţia despre pământ nu este decât un prim pas în tentativa de a distruge legile din oraşul femeilor. Bănuiesc cum se va desfăşura jocul: eu mă întorc la consiliu transmiţând umila voastră cerinţă, ei mă trimit înapoi cu o ofertă de a vă instala oamenii în afara oraşului. Dumneavoastră lăudaţi generozitatea noastră, apoi scoateţi în evidenţă faptul că oamenii voştri nu s-ar mulţumi niciodată să fie cetăţeni de rang inferior pe un teritoriu pe care ei l-au salvat de la distrugere. Cum să li se explice soldaţilor Gorayni că nu pot deţine niciodată pământ în interiorul oraşului? După aceea

dumneavoastră propuneţi un compromis – prin care să se permită atât lor, cât şi nouă să ne păstrăm prestigiul. Compromisul ar fi ca soldaţilor Gorayni care se căsătoresc cu femei basilicane să li se permită să fie coproprietari cu ele asupra pământurilor din interiorul oraşului. Desigur, femeile ar rămâne complet stăpâne pe pământ, dar soldaţii şi-ar păstra respectul de sine.

— Aveţi darul preştiinţei, spuse Moozh.

— Nu, improvizez doar. Jumătate de drept de proprietate ar duce în câteva săptămâni la o serie de căsătorii din interes, apoi vor apărea presiuni pentru vot egal – în special dacă se va fi dovedit că bărbaţii voştri sunt nişte soţi blânzi şi supuşi, care nu depun eforturi să controleze proprietăţile pe care le posedă pe jumătate. Câţi paşi sunt de aici până în ziua când femeile nu vor mai avea *deloc* drept de vot, şi toate proprietăţile din Basilica vor aparţine bărbaţilor?

— Draga mea doamnă, mă judecaţi greşit.

— Nu aveţi prea mult timp. Cu siguranţă, reprezentanţii Împăratului vostru vor fi aici în mai puţin de două săptămâni.

— Toate armatele Gorayni sunt însoţite de reprezentanţi ai Împăratului.

— Nu şi a dumneavoastră. Altfel paznicii porţilor ar şti. Am primit rapoarte despre cum funcţionează armata voastră şi despre faptul că nu există niciun cort al mediatorului. Unii dintre soldaţi simt destul de acut lipsa confesiunii.

— Nu am de ce mă teme de sosirea unui mediator.

— Atunci de ce aţi încercat să mă păcăliţi făcându-mă să cred că aveţi deja unul? Nu, Generale Vozmuzhalnoy Vozmozhno, eu cred că va trebui să vă mişcaţi cu adevărat repede ca să vă consolidaţi poziţia aici înainte de a vă confrunta cu Împăratul. Nu cred că aveţi timp nici să faceţi faţă vreunei revolte – totul trebuie stabilit paşnic aici pe loc.

Deci nu fusese câtuşi de puţin impresionată de toate flatările lui. Fiorul de teamă pulsă din nou prin el.

— Doamnă, sunteţi într-adevăr înțeleaptă. Este posibil ca Împăratul să interpreteze greşit acțiunile mele, chiar dacă intenția a fost doar de a-l sluji pe el. Dar greşiţi considerând că e nevoie de mulţi paşi făcuţi treptat pentru a-mi consolida poziţia aici.

— Nu credeţi la fel? întrebă Rasa.

— Nu e nevoie de multe căsătorii, ci de una singură, răspunse el şi zâmbi. A mea.

Cel puţin reuşise să *o* surprindă.

— Nu sunteţi deja căsătorit?

— De fapt, nu sunt. Nu am fost niciodată. Până acum a fost întotdeauna de preferat din punct de vedere politic.

— Şi consideraţi că însurându-vă cu o femeie basilicană veţi rezolva totul? Chiar dacă vi se acordă în mod special o excepţie şi vi se permite să împărţiţi proprietatea cu soţia, nu există în

Basilica nicio femeie care să stăpânească destule proprietăţi încât să conteze.

— Nu intenţionez să mă căsătoresc de dragul proprietăţii.

— Atunci pentru ce?

— Pentru influenţă. Pentru prestigiu.

Ea îi studie pentru o clipă chipul.

— Dacă vă închipuiţi că *eu* am asemenea influenţă sau prestigiu, vă înşelaţi.

— Sunteţi o femeie remarcabilă, şi mărturisesc că aveţi exact vârsta potrivită pentru mine – matură şi împlinită. Căsătoria cu dumneavoastră ar face viaţa un joc periculos şi captivant, de care ne-am bucura amândoi. Din păcate, *dumneavoastră* sunteţi deja măritată, chiar dacă se zvoneşte că soţul ar fi un profet care se ascunde în deşert. Nu sunt adeptul despărţirii familiilor. Pe lângă asta, aveţi prea mulţi adversari şi duşmani în oraş ca să fiţi o consoartă utilă.

— Împăraţii au consoarte, Generale Vozmuzhalnoy Vozmozhno, generalii au soţii.

— Te rog, spune-mi Moozh. E o poreclă pe care doar prietenilor le permit s-o folosească.

— Nu sunt prietena dumitale.

— Înseamnă „bărbat”.

— Ştiu ce înseamnă, şi nici eu, nici vreo altă femeie din Basilica nu-ţi va zice aşa pe faţă.

— Bărbat, rosti Moozh, iar Basilica este mireasa mea. Mă voi însura cu ea, o voi lua în pat şi ea îmi va naşte mulţi copii, frumoasa cetate. Şi dacă nu

mă ia de soţ de bunăvoie, o voi avea oricum, iar în cele din urmă ea îmi *va fi* supusă.

— În cele din urmă, oraşul o să-ţi aibă coaiele pe tavă, replică Rasa. Ultimul stăpân al acestei case a descoperit asta când a încercat să facă ceea ce faci dumneata.

— Dar el a fost un prost. Ştiu pentru că el te-a pierdut şi pe *dumneata.*

— Nu m-a pierdut pe *mine.* S-a pierdut pe sine.

El îi zâmbi.

— La revedere, doamnă. Ne vom mai întâlni.

— Mă îndoiesc.

— O, sunt convins că o să mai stăm de vorbă.

— După ce mă întorc şi le spun cum eşti în realitate, nu vor mai exista solii din partea consiliului oraşului.

— Dar, draga mea doamnă, crezi că ţi-aş fi vorbit atât de liber dacă aş fi intenţionat să te mai las să discuţi cu consiliul?

Faţa ei se albi.

— Aşadar *nu* eşti altfel decât ceilalţi huligani. Ca Gaballufix şi Rashgallivak, adori să te auzi răcnind. Crezi că asta te face bărbat.

— Nu-i aşa. Atitudinea şi lăudăroşenia lor nu venea din nimic – se comportau astfel pentru că se temeau de propriile slăbiciuni. Eu nu mă prefac şi nu mă laud niciodată, iar când decid ce e necesar, şi duc la capăt. Vei fi escortată de aici la casa ta, care deja este înconjurată de trupele Gorayni. Toţi copiii care nu locuiesc acolo au fost trimişi acasă

în siguranță; ceilalți vor rămâne înăuntru, întrucât de acum încolo nimănui nu i se va mai permite să intre sau să iasă din casa dumitale. Desigur, vă vom livra alimente și presupun că rezerva voastră de apă provine în întregime din fântâni și dintr-un sistem isteț de colectare a apei de ploaie.

— Da. Dar orașul nu va accepta niciodată arestarea mea.

— Crezi că nu? Am trimis deja pe unul dintre gardienii basilicani să informeze consiliul orașului că te-am arestat în numele lor, pentru a proteja orașul de complotul dumitale.

— *Complotul* meu, strigă ea, ridicându-se în picioare.

— Ai venit la mine și mi-ai sugerat abolirea consiliului și numirea unui bărbat ca rege al Basilicăi. Aveai deja un candidat în minte – soțul tău, Wetchik, care și-a pus fiul să-i asasineze principalii rivali și acum așteaptă în deșert ca eu să-l chem să vină că conducă orașul ca vasal al Împăratului.

— Minciuni monstruoase! Nimeni nu te va crede!

— Știi că declarația ta e falsă chiar în momentul în care o rostești. Știi că în acel consiliu există multe persoane care ar fi extrem de fericite să creadă că toate acțiunile dumitale au fost inspirate de ambiții particulare, și că de la început ai fost implicată în tot ce a cauzat nenorocirile din oraș.

— O să vezi că femeile din Basilica nu se lasă aşa de uşor păcălite.

— Nici nu ştii, Doamnă Rasa, cât de fericit aş fi dacă femeile din Basilica s-ar dovedi atât de înţelepte, încât să nu le pot amăgi. Am tânjit toată viaţa să găsesc oameni de o asemenea înţelepciune exemplară. Însă nu cred că i-am descoperit aici, cu excepţia dumitale. Iar *dumneata* eşti complet sub controlul meu, zise şi râse vesel. Pe Reîncarnare, doamnă, după conversaţia din această dimineaţă sunt îngrozit chiar şi să te ştiu *în viaţă.* Dacă ai fi un bărbat cu o armată, m-aş teme să pornesc o campanie împotriva ta. Dar nu eşti un bărbat cu o armată, astfel că nu reprezinţi nicio ameninţare pentru mine – nu acum.

Ea se ridică de pe scaun.

— Ai terminat?

— Fă casei tale o favoare – nu încerca să trimiţi pe nimeni cu mesaje secrete. *O să prind* pe oricine ai trimite, şi probabil voi fi nevoit să fac ceva sinistru, cum ar fi livrarea următoarei raţii zilnice cusută în interiorul pielii aşa-zisului mesager.

— Reprezinţi exact motivul pentru care Basilica a exclus bărbaţii din oraş, spuse ea cu răceală.

— Iar dumneata reprezinţi exact motivul pentru care un oraş de femei este o monstruozitate în ochii lui Dumnezeu, replică el. Dar glasul îi era încălzit de admiraţie – chiar afecţiune –, căci adevărul era că această femeie îl învăţase că oraşul femeilor nu era aşa de slab şi efeminat cum îşi

închipuise în toţi aceşti ani.

— Dumnezeu! rosti ea. Dumnezeu nu înseamnă nimic pentru dumneata. După cum gândeşti, după cum trăieşti – aş îndrăzni să afirm că îţi petreci fiecare clipă din viaţă încercând să te opui voinţei Sufletului Suprem şi să-i distrugi toată lucrarea în lume.

— Eşti pe aproape, dragă doamnă. Mai aproape decât îţi imaginezi. Acum, te rog, pleacă-te în faţa inevitabilului şi nu le face probleme bieţilor mei soldaţi care au neplăcuta datorie să te conducă pe străzile Basilicăi acasă sub arest public.

— Ce probleme să le fac?

— Păi, de exemplu, să încerci să strigi vreun ridicol mesaj revoluţionar oamenilor pe lângă care treceţi. Eu aş recomanda tăcerea.

Ea aprobă grav.

— O să accept recomandarea. Fii sigur că te voi dispreţui în linişte pe tot drumul spre casă.

Fu nevoie de şase soldaţi s-o conducă. Minciunile lui despre ea fuseseră atât de convingătoare, încât mulţimile se adunaseră în multe locuri ca s-o huiduie, considerând-o trădătoare a oraşului. Asta era destul de rău, să fie urâtă pe nedrept de oraşul ei iubit, dar nu o scârbea la fel cât celelalte strigăte – uralele pentru Generalul Moozh, salvatorul Basilicăi.

5
Soţii

Visul femeii sfinte

Numele ei era Torstiga în limba tărâmului ei natal, dar fusese atât de mult timp departe de *acel* loc, departe în est, încât nici măcar nu-şi mai amintea limba copilăriei ei. Fusese vândută ca sclavă de unchiul ei pe când avea doar şapte ani, dusă în vest la Seggidugu, apoi fusese vândută din nou. Sclavia nu era insuportabilă – stăpâna ei era severă, dar nu nedreaptă, iar stăpânul îşi ţinea mâinile acasă. Putea fi mult mai rău, ştia prea bine – dar nu era libertate.

Se ruga constant pentru libertate. Se rugase la Fackla, zeul copilăriei ei, şi nu se întâmplase nimic. Se rugase la Rui, zeul din Seggidugu, şi tot sclavă rămăsese. Apoi auzise poveşti despre Sufletul Suprem, zeiţa Basilicăi, oraşul femeilor, un loc unde niciun bărbat nu deţinea proprietăţi şi toate femeile erau libere. Se rugă, se rugă, şi într-o zi când avea doisprezece ani înnebuni, prinsă în transa Sufletului Suprem.

Întrucât mulţi sclavi pretindeau că sunt nebuni ai zeilor pentru a-şi câştiga libertatea, Torstiga fusese închisă şi ţinută flămândă pe parcursul freneziei ei. Nu o deranjase întunericul din cămăruţa în care o închiseseră, căci vedea viziunile pe care Sufletul Suprem i le aducea în

minte. Numai când viziunile se terminaseră observase în cele din urmă disconfortul fizic. Sau cel puţin aşa i se păruse stăpânei ei când striga continuu din cămăruţa ei: „Sete! Sete! Sete!” Nu înţeleseseră că ea striga acel unic cuvânt nu pentru că avea nevoie să bea – deşi era foarte deshidratată –, ci fiindcă era numele ei, Torstiga, tradus în limba Basilicăi. Limba Sufletului Suprem. Îşi striga propriul nume deoarece se pierduse în viziunile ei; spera că dacă ţipa destul de tare şi destul de mult, fata care fusese ar auzi-o şi i-ar răspunde, şi poate s-ar întoarce să trăiască iar în trupul ei.

Mai târziu ajunsese să înţeleagă că adevărata ei persoană nu o părăsise niciodată, dar prin confuzia, extazul şi teroarea primelor viziuni puternice ea fusese transformată şi nu avea să mai fie niciodată fata de doisprezece ani de odinioară. Când îi dăduseră drumul, avertizând-o să nu se mai prefacă înnebunită de zei, nu se certase cu ei, nici nu protestase, explicându-le că fusese sinceră. Pur şi simplu, băuse ce îi dăduseră să bea, mâncase până când mâncarea pe care i-o puseseră dinainte dispăruse şi apoi revenise la muncă.

Însă curând lumea îşi dăduse seama că de data aceea sclava *nu* de prefăcea. Într-o zi îşi privise stăpânul şi începuse să plângă, fără să poată fi alinată. După-amiază, în timp ce el supraveghea construcţia unei case noi şi frumoase pentru unul

dintre cei mai bogaţi oameni din oraş, fu lovit de o piatră care scăpase muncitorilor când încercau să o fixeze la locul ei. Doi sclavi se aleseseră cu oase rupte în urma accidentului, dar stăpânul lui Sete căzuse în stradă și un cal în trecere îl lovise cu copita în cap. Zăcuse o lună fără să-și recapete cunoştinţa, luând câte o înghiţitură mică din ceea ce îi dădea soţia lui la fiecare jumătate de oră, dar vomitând orice hrană reușea să-i între pe gât. Murise de foame.

— De ce ai plâns în ziua aceea? o întrebase văduva.

— Pentru că l-am văzut căzând în stradă şi călcat de cal.

— De ce nu l-ai avertizat?

— Sufletul Suprem mi-a arătat, stăpână, dar mi-a interzis să vorbesc.

— Atunci urăsc Sufletul Suprem! strigase femeia. Şi pe tine te urăsc, pentru tăcerea ta!

— Te rog, nu mă pedepsi, stăpână. Am vrut să-ţi spun, dar ea nu-mi dădea voie.

— Nu. N-o să te pedepsesc pentru că ai făcut ceea ce ţi-a cerut zeiţa.

După ce stăpânul fusese înmormântat, văduva sa vânduse majoritatea sclavilor, fiindcă nu mai putea întreţine o casă mare în oraş şi fusese nevoită să se întoarcă la tatăl ei. Pe Sete nu o vânduse. Îi dăruise libertatea.

Libertatea, dar nimic altceva. Astfel Sete îşi începuse perioada de sălbăticie, nu pentru că

fusese atrasă în deşert de Sufletul Suprem, ci fiindcă îi era foame, iar în oraşe ceilalţi cerşetori o alungau, nu deoarece slaba ei poftă de mâncare i-ar fi lipsit de ceva, ci mai degrabă pentru că era mică şi blândă, şi deci una dintre puţinele creaturi din lume pe care aveau puterea să le alunge.

Astfel ajunsese în deşert, mâncând lăcuste şi şopârle şi bând din băltoacele de apă care rămâneau la umbră şi în peşteri după fiecare furtună. Atunci îşi trăise cu adevărat numele, însă cu timpul devenise o sălbatică adevărată, nu numai prin aspect şi obiceiuri. *Era* murdară, *era* dezbrăcată şi flămânzea în deşert ca orice femeie sfântă – dar în inima ei era furioasă pe Sufletul Suprem, o mânie amară pricinuită de felul în care Sufletul Suprem răspunsese la rugăciunea ei. Am cerut libertate, urla ea. Nu ţi-am cerut niciodată să-l omori pe bunul meu stăpân şi s-o aduci la sărăcie pe buna stăpână! Nu ţi-am cerut niciodată să mă aduci în deşert, unde soarele mi-ar arde pielea dacă n-aş produce destulă transpiraţie cu care praful să se lipească pe trupul meu gol şi să mă protejeze. N-am cerut viziuni sau profeţii. Am cerut doar să fiu o femeie liberă, aşa cum a fost mama mea. Acum nu-mi amintesc nici măcar numele ei.

Însă Sufletul Suprem nu terminase cu ea, şi ea nu-şi găsise liniştea. Când avea doar paisprezece ani, după cele mai bune calcule ale ei, avu un vis despre un loc aflat în munţi, dar atât de plin de

viaţă, încât până şi pereţii celor mai verticale stânci erau acoperiţi de vegetaţie deasă. În viziunea ei exista un bărbat, iar Sufletul Suprem îi spuse că acela era adevăratul ei soţ. Ea nu dădu importanţă veştii – tot ce văzu fu că bărbatul avea mâncare în mână şi la picioarele lui curgea un pârâu. Aşa că se îndreptă spre nord până când găsi ţinutul verde şi pârâul. Se spălă, apoi bău, bău, bău. Şi, într-o zi, curată şi satisfăcută, îl zări conducându-şi calul pe malul apei.

Aproape că o rupse la fugă. Aproape că fugi de voinţa Sufletului Suprem, căci nu voia acum un soţ, iar de pe malurile pârâului mâncase destule fructe şi nu mai poftea la nimic din ce îi putea oferi el.

Dar el o văzu şi se uită la ea. Ea îşi acoperi sânii cu mâinile, ştiind vag ce îşi doreau bărbaţii, fiindcă acolo se uitau; nu avea experienţă cu ei, fiindcă până acum Sufletul Suprem o apărase de rătăcitorii din deşert.

— Dumnezeu îmi interzice să te ating, spuse el încet.

Vorbea în limba din Basilica, dar cu un accent foarte diferit de cel din Seggidugu.

— E o minciună. Sufletul Suprem m-a făcut soţia ta.

— Nu am soţie. Şi dacă aş avea, nu mi-aş lua o copilă firavă ca tine.

— Bine. Pentru că nici *eu* nu te doresc pe *tine.* Să-ţi găsească Sufletul Suprem o femeie *bătrână,*

dacă vrea să ai o soţie.

El râse.

— Atunci suntem de acord. Din partea mea, eşti în siguranţă.

O luă acasă, o îmbrăcă şi o hrăni, şi pentru prima dată în viaţa ei era fericită. Într-o lună se îndrăgosti de el, şi el de ea, şi o luă aşa cum un bărbat îşi ia o nevastă, cu toate că fără ceremonial. Ciudat însă, *ea* era convinsă că măritându-se cu el făcea exact ceea ce îi cerea lui Sufletul Suprem, în timp ce *el* era convins că luând-o în pat însemna pură sfidare a voinţei lui Dumnezeu.

— Îl sfidez pe Dumnezeu cu fiecare ocazie, zise el. Dar nu te-aş fi luat niciodată împotriva voinţei tale, chiar dacă asta ar fi însemnat sfidarea duşmanului meu.

— Dumnezeu e şi duşmanul tău? şopti ea.

Stătură împreună o lună. Apoi nebunia o copleşi şi ea fugi în deşert.

Se mai întâmplă o dată, câţiva ani mai târziu, numai că de data asta nu mai avură o lună de aşteptare, iar ea nu îl găsi în patria lui, ci într-un ţinut străin şi rece, cu brazi şi urme de zăpadă pe pământ, şi nu mai păstrară o lună de castitate înainte de a redeveni soţ şi soţie. Şi iarăşi, după o lună înnebuni şi fugi în deşert.

De fiecare dată concepuse câte un copil. De fiecare dată tânjise să le ducă pe fiicele lui la el, să aşeze copilul la picioarele lui şi să-şi revendice drepturile de soţie. Dar Sufletul Suprem îi

interzicea, în schimb îşi duse copilul în oraşul femeilor, în Basilica, la casa pe care Sufletul Suprem i-o arătase în vis, şi de fiecare dată lăsă fetiţa în braţele unei femei pe care Sufletul Suprem o iubea cu adevărat.

Sete o invidia atât de mult pe acea femeie, fiindcă atunci când ai dragostea Sufletului Suprem, ai şi o casă, şi libertate, şi fericire, eşti înconjurată de fiice şi prieteni. Dar Sete nu avea decât ura Sufletului Suprem, aşadar ea trăia singură în deşert.

Până când în sfârşit, cu zece ani în urmă, nebunia îi dispăru cu totul – sau aşa credea. Atunci părăsi deşertul coborând în ţinuturile Potokgavan, unde nişte străini miloşi o luară la ei. Nu era nici frumoasă, nici atrăgătoare, ci într-un mod bizar remarcabilă, şi un fermier cinstit din câmpie, care avea o casă solidă suită pe stâlpi groşi, îi ceru să-i fie nevastă. Ea acceptă, şi avură împreună şapte copii.

Dar nu uită niciodată zilele petrecute ca femeie sfântă, când Sufletul Suprem o ura, şi nu le uită niciodată pe cele două fiice pe care le născuse unui bărbat ciudat, care îi fusese soţul trimis de Sufletul Suprem. Pe fiica cea mare o numise Hushidh, numele unei flori din deşert care avea un miros frumos, dar adeseori găzduia larvele otrăvitoarei libelule-sabie. Celei mai mici îi pusese numele Luet, după planta lyuty, ale cărei frunze se macină şi se opăresc pentru a face ceaiul sacru

care le ajuta pe femeile adoratoare ale Sufletului Suprem să intre într-o transă prin care se spunea că uneori ajung să aibă viziuni reale. Ea nu își uită fiicele și se ruga pentru ele în fiecare dimineață, cu toate că niciodată nu le vorbea soțului sau copiilor săi despre cele două pe care fusese silită să le lase pe mâinile altcuiva.

Apoi într-o noapte visă din nou, un vis al nebuniei zeilor. Se văzu pe sine din nou în prezența soțului dăruit de Sufletul Suprem, tatăl primelor două fiice ale sale. Numai că era mai bătrân acum, iar fața lui era aspră și tristă. În vis, fiicele erau cu el, cea mică alături, cea mare îngenuncheată în fața lui, și Sete se văzu mergând spre el, luându-l de mână și spunându-i: „Bărbate, acum, că ți-ai revendicat fiicele, voi fi și eu soția ta în ochii oamenilor, la fel ca în ochii Sufletului Suprem?”

Urî acest vis. Îl urî profund, căci prin el își renega soțul pe care îl avea acum și îi repudia pe copiii pe care îi avuseseră împreună. De ce mi-ai dat libertate și viața asta în Potokgavan, o Suflet Suprem crud, dacă intenționai să mă rupi de ei? Și dacă vrei ca eu să fiu alături de primele mele două fiice, de ce nu mi-ai permis de la început să le păstrez? Ești prea crudă cu mine, Suflet Suprem! N-o să te ascult!

Dar în fiecare noapte visa același lucru. Iar și iar, noaptea întreagă, până i se păru că o să înnebunească din cauza lui. Totuși, nu plecă.

Apoi într-o dimineață, la sfârşitul aceleiaşi viziuni neobosite, apăru ceva nou în vis. Un sunet acut și dulce. În vis se uită în jur și zări o creatură acoperită cu blană zburând prin aer, și știu că jelania acută era cântecul acelui înger. Îngerul se apropie şi se lăsă pe umărul ei, lipindu-se de ea, înfăşurând-o în aripile lui pieloase, iar cântecul îi răsuna strident şi pătrunzător în ureche.

„Ce trebuie să fac, înger iubit?” întrebă ea în vis.

Drept răspuns, îngerul se aruncă pe spate la pământ în fața ei şi rămase zăcând în praf. Pe când stătea întins acolo, expus şi neajutorat, cu aripile moi, vulnerabile, inutile, apărură nişte creaturi care la început părură a fi babuini, după mărime, dar după aceea se dovediră a fi şobolani după dinți, ochi şi bot. Se apropiară de înger, îl adulmecară, şi cum el nu se mişcă şi nu zbură începură să-l muşte. Era într-adevăr groaznic, şi tot timpul ochii lui priveau spre Sete, trişti.

Trebuie să-l salvez, se gândi ea. Trebuie să alung duşmanii ăştia oribili. Totuşi, în vis nu-l putea salva. Nu putea acționa deloc.

Când cumplitele creaturi plecară în sfârşit, îngerul nu era mort. Dar aripile îi fuseseră roase şi în locul lor rămăseseră doar două brațe fragile, fusiforme, având abia o panglică sub ele care arăta unde fuseseră cândva aripile. Atunci ea îngenunche lângă el, îmbrățişându-l şi legănându-l, şi plânse pentru el. Plânse, plânse, plânse.

— Mamă, zise fiul ei mijlociu. Mamă, cred că plângi în vis. Trezeşte-te.

Ea se trezi.

— Ce a fost? întrebă el, un băiat bun, pe care nu voia să-l părăsească.

— Trebuie să plec într-o călătorie.

— Unde?

— Într-un loc îndepărtat, dar o să mă întorc dacă Sufletul Suprem o să mă lase.

— De ce trebuie să pleci?

— Nu ştiu. Sufletul Suprem m-a chemat şi eu nu ştiu de ce. Tatăl tău e deja la muncă pe câmp. Nu-l anunţa înainte să se întoarcă pentru prânz. Până atunci voi fi prea departe să mă mai ajungă din urmă.

Spune-i că îl iubesc şi că mă voi întoarce la el. Dacă va vrea să mă pedepsească la întoarcere, o să mă supun bucuroasă. Fiindcă prefer să fiu aici cu el şi copiii noştri decât să fiu regină în orice altă ţară.

— Mami, eu am ştiut de acum o lună că o să pleci.

— De unde ai ştiut?

Pentru o clipă se gândi că şi el ar putea fi blestemat să audă vocea Sufletului Suprem în inimă.

Dar băiatul nu avea nebunia zeilor, ci bun-simţ.

— Te uiţi mereu spre nord-vest, şi tata ne zice uneori că dintr-acolo ai venit. M-am gândit că ai vrea să te întorci acasă.

— Nu vreau să mă întorc, fiindcă aici *sunt* acasă. Dar am o misiune de îndeplinit, iar după aceea mă întorc la voi.

— Dacă te lasă Sufletul Suprem.

Ea aprobă din cap. Apoi, luându-şi puţină hrană şi o ploscă de piele plină cu apă, plecă pe jos.

Nu am avut intenţia să te ascult, Suflet Suprem, spuse ea. Dar când am văzut acel înger cu aripile rupte pentru că eu nu am făcut nimic să-l ajut atunci când avea nevoie, nu am știut dacă îngerul le reprezintă pe fiicele mele sau pe bărbatul care mi le-a dăruit, sau chiar pe tine – am ştiut doar că nu pot să stau pe loc şi să permit să se întâmple ceva groaznic, cu toate că nu ştiu ce ar fi acest lucru groaznic sau ce ar trebui să fac să-l împiedic. Nu ştiu decât că o să merg acolo unde o să mă conduci, iar când o să ajung acolo o să încerc să fac ceea ce e bine. Chiar dacă în final asta va sluji ţelurilor tale, Suflete Suprem, o s-o fac oricum.

Dar când se termină, te rog, te rog din suflet, lasă-mă să mă întorc acasă.

În Basilica – și nu în vis

Acum trebuia să obțină permisiunea Rasei, iar Elemak nu era deloc sigur că îi va fi acordată. Prin casă umbla vorba că se întorsese de la întâlnirea cu generalul Gorayni într-o dispoziţie proastă, şi nimănui nu-i scăpase faptul că afară stăteau

soldaţi. Însă indiferent ce se întâmpla în Basilica, el nu voia să se întoarcă în deşert fără o soţie. Şi fiindcă ea era de acord, aceea avea să fie Eiadh, cu sau fără permisiunea Rasei.

Dar era mai bine *cu* permisiunea ei. Era mai bine dacă ea însăşi ar fi îndeplinit ceremonialul.

— E un moment nepotrivit, zise Rasa.

— Te rog, nu vorbi ca o femeie bătrână, Mătuşă.

Vocea lui Eiadh era atât de blândă şi de dulce, încât nu dădu vreun semn că s-ar fi simţit ofensată de ceva ce nu putea fi considerat decât o obrăznicie.

— Aminteşte-ţi că femeile *tinere* nu sunt timide. Noi ne căsătorim cu dragă inimă atunci când bărbaţii noştri sunt pe punctul de a pleca la război, sau când vremurile sunt grele.

— Nu ştii nimic despre viaţa în deşert.

— Dar *tu* ai ieşit în deşert cu Wetchik, din când în când.

— De două ori, şi a doua oară pentru că am uitat să mă bazez pe amintirea a cât de silă mi-a fost prima dată. Sunt convinsă că după o săptămână petrecută în deşert o să fii dispusă să te întorci în Basilica fie şi ca servitoare, numai să te poţi întoarce.

— Doamnă Rasa, începu Elemak.

— Dacă mai scoţi vreo vorbă, dragă Elemak, te dau afară din cameră, zise ea cu cel mai amabil ton. Încerc să-i bag minţile-n cap iubitei tale. Dar nu trebuie să-ţi faci griji. Eiadh e aşa de ameţită de

dragoste pentru… puterea ta? Presupun că are o imagine a bărbăţiei perfecte în inima ei, iar tu corespunzi tuturor acelor fantezii.

Fata roşi. Elemak abia se abţinea să nu zâmbească. Sperase asta de la început – ca Eiadh să nu caute avere şi statut social, ci să aprecieze curajul şi puterea. Îndrăzneala, nu ostentaţia, avea să-i câştige inima. Astfel hotărâse când începuse s-o curteze, şi aşa se dovedise până la final. Însăşi Rasa i-o confirmase. Alesese o fată care, în loc să-l iubească fiindcă era moştenitorul lui Wetchik, îl iubea tocmai pentru acele virtuţi care erau puse cel mai bine în lumină în deşert – capacitatea lui de a comanda, de a lua decizii rapide şi îndrăzneţe, rezistenţa lui fizică, cunoştinţele despre viaţa în deşert.

— Indiferent ce visuri poartă ea în inimă, voi face tot posibilul să le aduc la îndeplinire.

— Fii atent ce promiţi. Eiadh e capabilă să sece viaţa unui bărbat cu adoraţia ei.

— Mătuşă Rasa! ţipă fata, sincer îngrozită.

— Doamnă Rasa, nu-mi imaginez ce intenţii crude ai avea de spui aşa ceva despre această femeie.

— Iartă-mă. Îi părea rău cu adevărat. M-am gândit că vorbele mele o să fie luate drept tachinare, dar acum nu-mi stă mintea la frivolităţi, astfel că a ajuns să sune ca o insultă. Nu am vrut aşa ceva.

— Doamnă Rasa, orice este iertat când soldaţii

Capetelor Ude stau de pază în stradă în faţa casei tale.

— Crezi că îmi pasă? Când am în casă un oracol şi o vizionară în ape? Soldaţii sunt neînsemnaţi. Pentru oraşul meu mă tem.

— Soldaţii *nu* sunt neînsemnaţi, zise Elemak. Mi s-a povestit cum Hushidh i-a făcut pe bieţii soldaţi ai lui Rashgallivak să se lepede de loialitatea faţă de el, dar trebuie să-ţi aminteşti că Rashgallivak era un om slab, nou-venit în preajma fratelui meu.

— Şi a tatălui tău.

— Şi i-a uzurpat pe amândoi. Soldaţii pe care Shuya i-a dezlegat erau mercenari. Despre Generalul Moozh se spune că este cel mai mare general al mileniului, iar soldaţii lui îl iubesc şi au încredere în el peste limitele posibilităţilor noastre de înţelegere. Shuyei nu i-ar fi uşor să dezlege *aceste* legături.

— Ai devenit subit expert în Gorayni?

— Sunt expert în modul cum bărbaţii iubesc şi se încred într-un conducător puternic. Ştiu ce simt oamenii din caravane în privinţa mea. Adevărat, toţi ştiu că vor fi plătiţi. Dar de asemenea ştiu că nu le-aş risca vieţile fără să fie necesar, şi că dacă mă urmează întru totul vor trăi *să-şi cheltuiască* acei bani la sfârşitul călătoriei. Eu îmi iubesc oamenii şi ei mă iubesc pe mine, însă din câte am auzit despre Generalul Moozh, soldaţii lui îl iubesc de zece ori mai mult. El i-a făcut să fie cea mai puternică armată de pe Coasta de Vest.

— Şi stăpâni ai Basilicăi, fără ca vreunul dintre ei să fie ucis, adăugă Rasa.

— Încă nu stăpâneşte Basilica. Iar cu tine ca duşman, Doamnă Rasa, nu știu dacă va reuşi vreodată.

Rasa râse amar.

— O, da, *pe mine* m-a înlăturat din start dintre ameninţări.

— Dar căsătoria noastră? întrebă Eiadh. Pentru *asta* ne-am întâlnit, nu-i aşa?

Rasa se uită la ea cu... milă? Da, se gândi Elemak. Nu avea o părere prea bună despre această nepoată a ei. Remarca pe care o lăsase să-i scape, acea insultă, nu fusese o glumă. Să sece viaţa unui bărbat cu adoraţia ei – ce însemna? Fac oare o greşeală? Nu m-am gândit decât s-o fac pe Eiadh să mă dorească; nu mi-am pus niciodată problema dorinţei mele pentru *ea.*

— Da, draga mea, spuse Rasa. Te poţi căsători cu acest bărbat. Poţi să ţi-l iei ca prim soţ.

— Practic, zise Elemak, nu permisiunea o cerem, pentru că ea e majoră.

— *Şi* o să îndeplinesc ceremonia, adăugă Rasa obosită. Dar va trebui să aibă loc în casa asta, din motive evidente, iar lista de invitaţi va trebui să constea din cei care se află aici. Să ne rugăm cu toţii ca soldaţii Gorayni să nu dorească să participe şi ei la ceremonie.

— Când? întrebă Eiadh.

— În seara asta. În seara asta e destul de

repede, nu? Sau vă mănâncă hainele aşa de rău că aţi vrea să vi le scoateţi la amiază?

Din nou o insultă de nesuportat, şi totuşi Rasa sincer părea să nu-şi dea seama că e crudă. Se ridică şi ieşi din cameră, lăsând-o pe fată roşie de furie pe canapeaua pe care stătea.

— Nu, iubita mea Edhya, zise el. Nu fi supărată. Mătuşa ta Rasa a pierdut mult astăzi, şi nu se poate stăpâni să nu fie puţin rea fiindcă te pierde şi pe tine.

— Parcă ar fi *bucuroasă* să scape de mine, trebuie să mă urască mult.

O lacrimă alunecă din ochiul ei şi-i căzu în poală, scânteind o clipă în aer.

O strânse în braţe; ea se agăţă de el ca şi cum ar fi dorit să devină o parte din el pentru totdeauna. Asta e dragostea, se gândi. Genul de dragoste din care sunt făcute cântecele şi poveştile. Mă va urma în deşert şi cu ea alături voi forma un trib, un regat în care să fie regină. Fiindcă tot ce poate să facă Generalul Moozh îmi stă şi *mie* în puteri. Sunt pentru ea un soţ mai bun decât ar fi vreodată oricare dintre Capetele Ude. Eiadh tânjeşte după un stăpânitor. Eu sunt acel bărbat.

Bitanke nu era mulţumit de tot ce se petrecuse în Basilica în ultimele câteva zile. În special pentru că nu reuşea să scape de sentimentul că era posibil să fie din vina lui. Deşi nu prea avusese de ales în acele momente de la poartă. Oamenii lui

luptaseră vitejeşte, dar fuseseră prea puţini, şi numeroşii mercenari Palwashantu nu aveau cum să nu câştige. Ce şansă ar fi avut dacă s-ar fi opus şi soldaţilor Gorayni care apăruseră de nicăieri, promiţându-i o alianţă?

Să-i fi chemat pe mercenari și să-i implor să facem front comun împotriva Goraynilor? Poate ar fi mers. Însă pe atunci generalul păruse așa de cinstit. Și mai erau și toate focurile acelea din deşert. Părea a fi o armată de o sută de mii de oameni. De unde să știu că întreaga lui oaste se compunea din oamenii de la poartă? Chiar şi aşa, n-am fi avut cum să ne punem cu ei.

Dar am fi luptat. I-am fi făcut să piardă soldaţi şi timp. Am fi alertat ceilalți gardieni, am fi transmis alarma prin tot oraşul. Aş fi preferat să mor acolo, cu o săgeată a Goraynilor în inimă, decât să trăiesc şi să-i văd cucerindu-mi oraşul, iubitul meu oraş, fără ca vreunul dintre ei să fi suferit vreo rană suficient de serioasă ca să-l împiedice să mărşăluiască cu tupeu pe oriunde vrea.

Şi totuşi. Şi totuşi, chiar şi acum, când era chemat la Generalul Moozh pentru încă un interogatoriu, Bitanke nu se împiedica să nu-l admire pe acel bărbat pentru îndrăzneala, curajul, inteligenţa lui. Să înainteze atât de departe într-un timp atât de scurt, să încerce să cucerească un oraş cu atât de puţini oameni, apoi să facă după cum voia chiar și acum, când garda îi depășea mult numeric armata. Cine ar fi putut susţine că

Basilica nu s-ar fi descurcat mai bine cu el drept gardian? Mai bine el decât porcul acela de Gaballufix, sau amărâtul de Rashgallivak. Chiar mai bine decât Roptat. Şi mai bine decât cu femeile, care se dovediseră cu adevărat slabe şi proaste, de crezuseră minciunile evidente ale lui Moozh despre Doamna Rasa.

Oare nu vedeau cum le manipula ca să le dezbine şi să le facă să o ignore pe singura femeie care le-ar organiza într-o apărare eficientă? Nu, cu siguranţă nu vedeau – aşa cum nici Bitanke însuşi nu văzuse din prima noapte că, departe de a-i ajuta, străinul îl controlase şi îl făcuse să-şi trădeze oraşul fără să-şi dea măcar seama.

Suntem cu toţii nişte proşti atunci când apare un om înţelept.

— Dragul meu prieten, îl întâmpină Generalul Moozh.

Bitanke ignoră mâna întinsă.

— A, eşti supărat pe mine.

— Ai venit aici cu scrisoarea Doamnei Rasa, iar acum ai pus-o sub arest.

— Îţi e atât de dragă? Te asigur că arestul ei este numai temporar şi în totalitate pentru protecţia ei. Deocamdată circulă prin oraş nişte minciuni îngrozitoare, cine ştie ce i se poate întâmpla dacă nu îi este păzită casa?

— Minciuni inventate de tine.

— Buzele mele nu au vorbit nimic despre Doamna Rasa, doar despre marea admiraţie pe

care i-o port. Ea este cea mai grozavă dintre femeile acestui oraş, cu spiritul şi curajul unui bărbat, şi nu voi permite vreodată să-i fie vătămat nici un singur fir de păr. Dacă nu ştii asta despre mine, Bitanke, prietene, înseamnă că nu ştii absolut nimic despre mine.

Lucru cu siguranţă adevărat, gândi Bitanke. Nu ştiu nimic despre tine. *Nimeni* nu ştie nimic despre tine.

— De ce m-ai chemat? întrebă. Ai de gând să mai iei vreun drept gărzii basilicane? Sau trebuie să mai facem vreo treabă urâtă care să ne umilească şi să ne demoralizeze şi mai mult?

— Eşti atât de supărat. Dar gândeşte-te bine. Ai libertatea să-mi spui astfel de lucruri în faţă fără teamă că o să-ţi tai capul. Ţi se pare asta tiranie? Soldaţii tăi au arme, acum ei sunt cei care menţin pacea în oraş – asta te face să crezi că aş fi un duşman înşelător?

Nu răspunse, hotărât să nu se lase din nou amăgit de vorbele frumoase. Totuşi, simţi înţepătura îndoielii în inimă, ca de atâtea ori înainte. Moozh *lăsase* garda intactă. Nu fusese violent cu cetăţenii. Poate nu intenţiona decât să folosească Basilica drept tabără şi apoi să plece mai departe.

— Bitanke, am nevoie de ajutorul tău. Vreau să redau oraşului fosta sa putere, dinainte de amestecul lui Gaballufix.

O, da, cu siguranţă asta este tot ce-ţi doreşti –

Moozh altruistul, trecând prin toate necazurile numai ca să ajuţi oraşul femeilor. După care oamenii tăi vor pleca, recompensaţi cu strălucirea caldă din inimă ştiind că lasă atâta fericire în urma lor.

Dar nu zise nimic. În asemenea momente era mai bine să asculte decât să vorbească.

— N-o să pretind că nu vreau să mă folosesc de situaţia de aici în propriile mele scopuri. Ne aşteaptă un mare război, între Gorayni şi mizerabilii de înotători în noroaie numiţi Potokgavan. Ştiu că au făcut manevre ca să preia controlul în Basilica – Gaballufix era omul lor. Se pregătea să răstoarne oraşul şi să-i pună pe bătăuşii lui să conducă. Şi iată-mă aici, cu soldaţii mei. Am făcut eu sau oamenii mei ceva care să vă facă să credeţi că intenţiile noastre ar fi la fel de brutale şi nemiloase ca ale lui?

Moozh aşteptă, şi în cele din urmă Bitanke răspunse:

— Dacă totul nu ar fi fost atât de ostentativ, nu.

— O să-ţi spun de ce am nevoie din Basilica. Vreau să fiu sigur că cei care o conduc sunt prieteni ai Goraynilor, că având Basilica în spate nu trebuie să mă tem de trădare din partea oraşului. Atunci aş prelungi liniile de aprovizionare prin deşert până în acest punct, evitând complet Nakavalnu, Izmennik şi Seggidugu. *Tu* ştii că asta este o strategie bună, prietene. Neamul Potokgavan se bazează pe faptul

că noi va trebui să ne croim drum prin luptă la sud de Oraşele din Câmpie; contează pe cel puţin un an, probabil pe mai mulţi, în care să-şi consolideze poziţia aici – să aducă o armată care să se opună carelor noastre. Dar acum noi vom comanda Oraşele din Câmpie – cu armata mea cantonată în Basilica, niciunul nu va rezista. Atunci Nakavalnu, Izmennik şi Seggidugu nu vor îndrăzni să facă vreo alianţă cu Potokgavan. Fără cuceriri, fără război, noi vom asigura Împăratului întreaga Coastă de Vest, cu ani înainte ca ei să-şi imagineze că ar fi posibil. Asta vreau eu. *Doar* atât. Ca să îndeplinesc asta nu am nevoie să înfrâng Basilica, nu am nevoie să vă tratez ca pe un popor cucerit. Nu am nevoie decât de siguranţa că îmi este loială. Iar acest scop este mai uşor de îndeplinit prin dragoste decât prin frică.

— Dragoste! repetă Bitanke ironic.

— Până acum, nu am făcut nimic care să nu fie primit cu recunoştinţă de oamenii din Basilica. Au acum mai multă linişte şi siguranţă decât au avut în ultimii ani. Crezi că ei nu înţeleg?

— Şi crezi că cei mai răi oameni din Dogtown, Gate Town şi de pe Drumul înalt nu speră că o să-i laşi să vină în oraş şi să conducă aici? Atunci ai avea aliaţi loiali – dacă le-ai da ceea ce le-a promis Gaballufix, şansa de a le domina pe femeile care le-au interzis cetăţenia timp de mii de ani.

— Da, aş putea face asta. Încă ar fi posibil.

Se apleca peste masă, privindu-l pe Bitanke în

ochi.

— Dar *o să mă ajuţi*, nu-i aşa, ca să nu fiu nevoit să fac un lucru atât de groaznic?

Aha. Deci, la urma urmelor, aceasta era alegerea. Fie să conspire cu el, fie să vadă distrusă însăşi structura Basilicăi. Tot ceea ce fusese frumos şi sfânt în acel loc avea să fie ţinut ostatic sub ameninţarea stârnirii bărbaţilor invidioşi de dincolo de ziduri. Doar Bitanke văzuse cât de rău fusese. Cum să permită să se întâmple din nou?

— Ce vrei de la mine?

— Un sfat, zise Moozh. Consiliere. Consiliul oraşului nu este un organism de control pe care să te poţi baza. E bun pentru stabilirea de legi în privinţa problemelor locale, dar când vine vorba de o alianţă fermă cu armata Împăratului, cine garantează că într-o săptămână nu se ridică o facţiune care să conteste această politică? E nevoie de instaurarea unui singur individ ca… în funcţie…

— Un dictator?

— Nici vorbă. Persoana aceasta va fi numai faţa pe care Basilica o expune lumii exterioare. El, ea – indiferent cine – va trebui să fie în stare să promită că armatele Goraynilor vor trece pe aici, că proviziile Goraynilor vor fi depozitate aici şi că neamul Potokgavan nu-şi va găsi aici prieteni sau aliaţi.

— Consiliul oraşului are puterea aceasta.

— Tu ştii mai bine.

— Se vor ţine de cuvânt.

— Ai văzut chiar astăzi cât de necinstit şi trădător s-au purtat cu Doamna Rasa, care nu a făcut nimic decât să-i slujească cu devotament întreaga viaţă. Cum s-ar comporta cu un străin? Vieţile oamenilor mei, puterea Împăratului meu, totul va depinde de loialitatea Basilicăi – iar consiliul oraşului s-a dovedit incapabil de loialitate chiar şi faţă de cea mai merituoasă soră.

— *Tu* ai lansat acele zvonuri despre ea, şi acum te foloseşti de ele ca să demonstrezi cât de nedemn de încredere este consiliul.

— Neg în faţa lui Dumnezeu că am lansat vreo calomnie despre Doamna Rasa – o admir mai mult decât pe oricare altă femeie am întâlnit vreodată. Însă nu contează cine a lansat zvonurile, Bitanke, contează că ele au fost *crezute*. De acest consiliu al oraşului, în care îmi zici să am încredere şi să-i încredinţez vieţile oamenilor mei. Ce i-ar împiedica pe Potokgavani să împrăştie şi ei zvonuri? Spune-mi sincer, dacă ai fi în locul *meu,* cu necesităţile *mele,* ai avea încredere în acest consiliu al oraşului?

— Am servit acest consiliu toată viaţa, domnule, şi mă încred în el.

— Nu asta te-am întrebat. Mă aflu aici să duc la îndeplinire ţelul Împăratului. În mod tradiţional, am fi făcut asta măcelărind clasa conducătoare a teritoriului cucerit şi înlocuind-o cu reprezentanţii vreunui neam oprimat şi lipsit de drepturi. Pentru

că iubesc orașul acesta, vreau să găsesc aici o altă cale. Îmi asum mari riscuri.

— Ai numai o mie de oameni. Vrei să supui Basilica fără vărsare de sânge pentru că nu-ți permiți *nicio* pierdere.

— Vezi doar jumătate de adevăr. Trebuie *să câștig* aici. Dacă reușesc fără vărsare de sânge, Orașele din Câmpie vor zice că probabil am puterea lui Dumnezeu alături de mine și se vor supune ordinelor mele. Dar pot ajunge la același rezultat prin teroare. Dacă șefii lor vor fi aduși aici și vor găsi orașul pustiit, ars din temelii, și casele și pădurea și lacul femeilor înroșite de sânge, probabil și atunci mi se vor supune. Dar, indiferent de cale, Basilica va servi scopului meu.

— Ești un adevărat monstru. Vorbești de sacrilegii și masacrarea oamenilor nevinovați, și apoi îmi ceri să am încredere în tine.

— Vorbesc de o necesitate și te rog să mă ajuți să nu ajung un monstru. Tu ai servit un scop înalt – voința consiliului. Uneori, în numele lor, ai făcut lucruri pe care tu, de capul tău, nu ți-ai fi dorit să le faci. Nu-i așa?

— Asta înseamnă să fii soldat.

— Și eu sunt soldat, spuse Moozh. Și eu trebuie să îndeplinesc țelul stăpânului meu, Împăratul. Așadar, pentru a-l înfăptui voi fi chiar și un monstru dacă trebuie. Așa cum și tu a trebuit să arestezi bărbați și femei pe care îi credeai nevinovați.

— Arestarea nu înseamnă masacrare.

— Bitanke, prietene, eu tot sper ca tu să fii ceea ce am crezut că eşti atunci când te-am întâlnit prima dată luptând curajos în faţa porţii. În noaptea aceea mi-am imaginat că luptai nu pentru vreo instituţie anume, nu pentru acel plăpând consiliu care crede orice calomnie zboară prin oraş, ci pentru ceva mai înalt. Pentru oraşul în sine. Pentru *ideea* de oraş. Nu pentru *asta* erai pregătit să mori la poartă?

— Ba da, recunoscu el.

— Acum îţi ofer şansa să slujeşti din nou oraşul. *Tu* ştii că mult înainte de a exista un consiliu Basilica era un oraş măreţ. Pe când era condusă de preotese, tot Basilica era. Pe când avea o regină, tot Basilica era. Când l-a pus pe marele general Snaceetel la comanda armatei şi i-a învins pe războinicii din Seggidugu, apoi l-au lăsat să bea din lacul femeilor, tot Basilica era.

Împotriva voinţei lui, Bitanke îşi dădu seama că Moozh avea dreptate. Oraşul femeilor nu însemna consiliul. Forma de guvernare se schimbase de mai multe ori înainte, şi avea să se mai schimbe. Ceea ce conta era ca Basilica să rămână oraşul sfânt al femeilor, singurul loc de pe planeta Harmony unde femeile deţineau conducerea. Şi dacă, pentru scurt timp, din cauza evenimentelor care măturau Coasta de Vest, trebuia să se supună Goraynilor, ce importanţă avea, atât timp cât guvernarea femeilor continua între zidurile

sale?

— Între timp, zise Moozh, gândeşte-te şi la *asta.* Aş fi putut încerca să te sperii. Te-aş fi putut minţi, pretinzând că sunt altceva decât un general foarte calculat. Ţi-am vorbit în schimb ca unui prieten, deschis şi liber, pentru că ceea ce vreau eu este ajutorul tău dat de bunăvoie, nu doar supunerea ta.

— Ajutorul meu pentru ce? *Nu* voi aresta consiliul, dacă asta speri.

— Să-l arestezi! Nu ai înţeles chiar nimic? Vreau să continue – fără a-i fi înlocuit nici un singur membru! Vreau ca oamenii din Basilica să vadă că guvernarea lor internă a rămas neschimbată. Dar, de asemenea, am nevoie de un consul al poporului, cineva plasat *deasupra* consiliului, care să se ocupe de afacerile externe ale Basilicăi. Ca să facă o alianţă cu noi şi aceasta să dureze. Ca să comande gărzile de la porţile oraşului.

— Oamenii tăi fac deja asta.

— Dar eu *vreau* să se ocupe oamenii *tăi.*

— Nu eu sunt comandantul gărzii.

— Eşti unul dintre ofiţerii principali. Mi-aş fi dorit *să fi fost* tu comandant, pentru că eşti mai bun ca soldat decât oricare dintre superiorii tăi. Dar, dacă ţi-aş promite funcţia de comandant, ai crede că încerc să te mituiesc, m-ai respinge şi ai părăsi această locuinţă ca duşman.

Bitanke simţi o mare uşurare. La urma urmelor, Moozh ştia că nu era un trădător. Că nu ar acţiona

niciodată din interes personal, ci doar pentru binele oraşului.

— Gardienii ar ezita, spuse el, să primească ordine de la oricine altcineva în afară de comandantul lor numit de consiliul oraşului.

— Imaginează-ţi totuşi cum ar fi dacă în unanimitate consiliul oraşului ar numi un consul şi ar cere gărzilor să se supună acelui consul.

— Nu ar însemna nimic dacă ei ar crede, fie şi pentru o clipă, că nu este decât o marionetă a Goraynilor. Gardienii nu sunt proşti, şi nici trădători nu suntem.

— Deci aşa. Îmi înţelegi dilema. Am nevoie de cineva care să înţeleagă necesitatea ca Basilica să rămână loială Împăratului, însă acest consul nu ar fi eficient decât dacă poporul are încredere în el – sau ea – că este credincios Basilicăi, şi nu doar o marionetă.

Bitanke râse.

— Sper că nu-ţi imaginezi nicio secundă că *eu* aş fi potrivit pentru aşa ceva. Există deja destui oameni care şuşotesc cum că aş fi marioneta ta pentru că te-am lăsat să intri în oraş.

— Ştiu. Ai fost primul la care m-am gândit, dar mi-am dat seama că tu poţi sluji Basilica – şi scopurile mele în acelaşi timp – rămânând acolo unde eşti, fără niciun avantaj evident datorat influenţei mele în oraş.

— Atunci de ce mă aflu aici?

— Să mă sfătuieşti, aşa cum am mai zis. Am

nevoie să-mi spui pe cine din acest oraş, dacă ar fi numit consul, garda şi întreg oraşul l-ar urma şi l-ar asculta.

— Nu *există* o astfel de persoană.

— Decât aşa răspuns, mai bine îmi ceri să vărs sângele şi cenuşa oraşului în lacul femeilor.

— Nu mă ameninţa!

— Nu te ameninţ, Bitanke, îţi spun ce am făcut înainte şi nu vreau să repet. Te implor, ajută-mă să găsesc o cale să evit asemenea deznodământ oribil.

— Lasă-mă să mă gândesc.

— Nici nu cer altceva.

— O să vin mâine la tine.

— Trebuie să acţionez astăzi.

— Dă-mi o oră.

— Te poţi gândi aici? Fără să pleci din casă?

— Aşadar sunt arestat?

— Casa asta e urmărită de o mie de ochi, prietene. Dacă eşti văzut plecând şi apoi întorcându-te după o oră, se va spune că îl vizitezi prea des pe Generalul Vozmuzhalnoy Vozmozhno. Dar dacă vrei să pleci, eşti liber.

— O să rămân.

— O să pun să fii condus în bibliotecă şi să ţi se dea un computer pe care să scrii. Mi-ar fi de ajutor dacă ai nota numele şi motivele după care ar fi sau nu potriviţi pentru acest scop. După o oră întoarce-te la mine cu lista.

— O să fac asta pentru Basilica, nu pentru tine.

Şi fără niciun avantaj pentru mine însumi.

— Pentru Basilica o şi cer. Chiar dacă principala mea loialitate este faţă de Împărat, sper să salvez acest oraş de la distrugere dacă pot.

Întrevederea luă sfârşit. Bitanke părăsi camera şi fu imediat preluat de un soldat Gorayni care îl conduse în bibliotecă. Moozh nu-i vorbise acelui soldat şi totuşi el ştiu unde să-l ducă. Ştiu să-i pună în funcţiune un computer. Fie acest lucru însemna că Generalul îi lăsa pe subordonaţii lui să asculte negocierile, ceea ce era aproape de neconceput, fie însemna că dăduse acele ordine chiar înainte de sosirea lui.

Oare să fi planificat tot, fiecare cuvânt schimbat între ei? Să fi fost atât de priceput la manipulare încât să fi anticipat toate deznodămintele? În acest caz, Bitanke nu era decât un alt naiv care îşi trăda oraşul pentru că fusese amăgit să creadă ceea ce voia Moozh.

Nu. Nu e deloc aşa. Generalul contează pur şi simplu pe faptul că este capabil să mă convingă să acţionez inteligent în cel mai bun interes al Basilicăi. Aşadar, îi voi găsi candidaţii, dacă e posibil să fie cineva consul, numit de Gorayni şi având încrederea poporului, a consiliului şi a gărzilor. Dacă este posibil, o să-i duc numele acela Generalului.

— Vreau să vorbesc cu copiii mei, zise Rasa. Cu *toţi.*

Luet se uită o clipă la ea, nesigură ce ar trebui să

facă; era genul de lucruri pe care o doamnă l-ar spune servitoarelor ei, poruncind fără să pară. Dar ea nu era servitoare în acea casă, nu fusese niciodată, deci se presupunea că ar trebui să ignore asemenea exprimări ale dorinței. Însă Rasa nu părea să-și dea seama că se adresase ca unei servitoare când niciuna nu era prezentă.

— Doamnă, pe mine mă trimiți?

Rasa o privi aproape cu surprindere.

— Îmi pare rău, Luet. Am uitat cine e lângă mine. Nu sunt în cea mai bună formă. Vrei, te rog, să te duci să-i găsești pe copiii mei și pe copiii soțului meu și să le comunici că vreau să le vorbesc?

Acum era o cerere, o favoare cerută ei direct, astfel că înclină din cap și plecă în căutarea servitoarelor care s-o ajute. Ar fi făcut ea însăși acest lucru de bunăvoie, dar casa Rasei era mare, iar dacă cerința Rasei era urgentă – după cum părea – era mai bine să fie mai multe persoane care caută. În plus, servitoarele știau probabil cel mai exact unde se află fiecare.

Nafai, Elemak, Sevet și Kokor erau destul de ușor de găsit și trimise servitoarele după ei. Însă Mebbekew nu mai fusese văzut de câteva ore, de când intrase prima dată în casă. În cele din urmă, Izdavat, o tânără cameristă cu mai mult zel decât logică, o informă șovăitor că dusese micul dejun pentru Mebbekew în camera lui Dol.

— Dar asta a fost cu ceva timp în urmă,

doamnă.

— Sunt doar soră, sau Luet, te rog.

— Vrei să mă duc să văd dacă mai e acolo, soră?

— Nu, mulţumesc. Ar fi nepotrivit ca el să se mai afle acolo, aşa că o să mă duc eu s-o întreb pe Dolya unde a plecat.

Se îndreptă spre scările care duceau spre aripa profesoarelor.

Nu era surprinsă că Mebbekew reuşise deja să se lipească de o femeie, chiar şi în această casă în care femeile erau învăţate să vadă dincolo de superficialitatea bărbaţilor. Ceea ce o *surprindea* era că Dolya îi acorda băiatului atenţie. În vremurile petrecute de ea în teatru fusese înconjurată de maeştri ai complimentelor şi flecari, iar pe Mebbekew nu l-ar fi remarcat decât ca să râdă discret de el.

Totuşi, Luet era destul de conştientă că ea vedea prin complimente mai uşor decât majoritatea femeilor, întrucât amatorii de flatări nu încercaseră niciodată să-şi exercite magia seducătoare asupra *ei.* Vizionarele în ape aveau reputaţia să vadă dincolo de minciuni – cu toate că, la drept vorbind, Luet vedea doar ceea ce îi arăta Sufletul Suprem, şi nu observase vreodată ca Sufletul Suprem să-şi ajute vreo fiică în viaţa amoroasă. De parcă eu aş avea o viaţă amoroasă, gândi ea. De parcă aş avea nevoie. Sufletul Suprem mi-a însemnat drumul. Acolo unde drumul meu se intersectează cu vieţile altora, o să

mă încred în Sufletul Suprem. Soţul meu mă va descoperi ca soţie atunci când va alege el. Iar eu voi fi mulţumită.

Mulţumită... aproape că-i veni să râdă. Toate visele mele se leagă de băiatul ăsta, am fost împreună aproape de moarte, şi totuşi el se topeşte după Eiadh. Oare vieţile bărbaţilor nu sunt nimic altceva decât secreţia unor glande superactive? Nu pot să analizeze şi să înţeleagă lumea din jurul lor, ca femeile? Oare nu vede Nafai că iubirea lui Eiadh e la fel de statornică precum ploaia, gata să se evapore imediat ce trece furtuna? Ea are *nevoie* de un bărbat ca Elemak, care nu-i va tolera inima fugară. Atunci când Nafai ar fi distrus de necredinţa ei, Elemak s-ar înfuria brutal, şi Eiadh, biata fiinţă prostuţă, s-ar îndrăgosti de el din nou.

Bineînţeles, Luet nu înţelesese ea însăşi toate astea. Hushidh era cea care văzuse toate conexiunile, toate firele care legau oamenii între ei. Îi explicase că Nafai părea că nu o observă pentru că era înamorat de Eiadh. Tot ea înţelesese şi relaţia dintre Elemak şi Eiadh şi de ce se potriveau atât unul cu altul.

Iar acum Mebbekew şi Dol. Ei bine, o altă piesă a jocului, nu? Când Luet avusese viziunea cu femeile în pădurea din spatele casei Rasei, în noaptea când se întorsese acasă după ce-l avertizase pe Wetchik de ameninţarea la adresa vieţii sale, nu avusese niciun sens pentru ea. Însă acum ştia de ce o văzuse pe Dolya. Ea avea să fie

cu Mebbekew, ca Eiadh cu Elemak. Shedemei va pleca şi ea în deşert, sau cel puţin va fi implicată în călătoria lor, adunând seminţe şi embrioni. Hushidh va veni şi ea. Şi mătuşa Rasa. Viziunea îi arătase femeile chemate în deşert.

Biata Dolya. Dacă ar fi ştiut că aducându-l pe Mebbekew în camera ei îşi începea drumul în afara Basilicăi, l-ar fi alungat, l-ar fi muşcat şi lovit dacă trebuia, numai să-l scoată din cameră! Însă Luet presupunea că o să-i găsească împreună.

Bătu la uşa lui Dol. După cum se aştepta, înăuntru se auzi un zgomot de mişcări grăbite. Şi o bufnitură înfundată.

— Cine e?

— Luet.

— Nu sunt în situaţia potrivită să te primesc acum.

— Nu mă îndoiesc, dar Doamna Rasa m-a trimis de urgenţă. Pot să intru?

— Da, sigur.

Deschise uşa şi o găsi pe Dolya întinsă în pat, cu pătura trasă până peste umeri. Bineînţeles nu se vedea nici urnă de Mebbekew, dar aşternuturile erau şifonate, cada era plină de apă cenuşie şi un pumn de struguri zăcea pe podea – nu aşa îşi aranja de obicei Dolya lucrurile înainte de a trage un pui de somn după-masa.

— Ce vrea Mătuşa Rasa de la mine?

— De la *tine* nimic. Vrea ca toţi copiii ei şi copiii lui Wetchik să vină imediat la ea.

— Atunci de ce nu baţi la uşile lui Sevet şi Kokor? Nu sunt aici.

— Mebbekew ştie de ce mă aflu aici.

Amintindu-şi bufnitura pe care o auzise şi intervalul scurt de timp înainte de a fi deschisă uşa, trase o concluzie despre ceea ce se petrecea.

— Aşadar, imediat ce închid uşa poate să se ridice de pe podea de lângă pat, să-şi pună nişte haine şi să vină în camera Rasei.

Dol se arătă şocată.

— Iartă-mă că am încercat să te păcălesc, Vizionaro, şopti ea.

Câteodată îi venea să ţipe. Toată lumea presupunea că ori de câte ori arăta o sclipire de inteligenţă trebuia să fi fost o revelaţie de la Sufletul Suprem – de parcă ar fi fost incapabilă să vadă şi singură ceea ce era evident. Totuşi, trebuia să recunoască, era şi util. Util prin faptul că lumea era tentată să-i spună mai repede adevărul, crezând că ea îi poate prinde cu minciuna. Dar preţul acestei sincerităţi era că lor nu le plăcea compania ei şi o evitau. Numai prietenii împărţeau asemenea intimităţi, şi numai de bunăvoie. Siliţi, sau cel puţin aşa credeau ei, să-şi împartă secretele cu ea, îşi retrăgeau prietenia, iar ea nu ajungea să facă parte din vieţile celor mai multe femei din jurul ei. O respectau foarte mult, ceea ce o făcea să se simtă nedemnă şi o şi înfuria în acelaşi timp.

Furia o împinse să-l tortureze pe Mebbekew,

forţându-l să vorbească.

— M-ai auzit, Mebbekew?

O pauză lungă, apoi:

— Da.

— O să-i spun Doamnei Rasa că mesajul a fost recepţionat.

Începu să se retragă spre uşă şi s-o închidă în urmă, când Dol o strigă.

— Stai… Luet.

— Da?

— Hainele lui… au fost spălate…

— O să le trimit sus.

— Crezi că s-au uscat?

— Sunt destul de uscate. Nu crezi, Mebbekew?

Se ridică şi capul îi apăru pe cealaltă parte a patului.

— Ba da, rosti el posac.

— Hainele umede o să te răcorească. E o zi aşa de fierbinte, cel puţin în camera asta.

Era o glumă bună, se gândi ea, dar nimeni nu râse.

Shedemei păşea apăsat pe drumul către sera rece a lui Wetchik, situată într-o vale îngustă şi umbrită de copaci înalţi, imediat dincolo de locul unde zidul oraşului se curba în jurul Vechii Orchestre. Era ultima şi se temea că şi cea mai dificilă parte a misiunii ei de a aduna flora şi fauna pentru proiectul nebunesc al unei călătorii prin spaţiu, înapoi pe legendara planetă pierdută,

Pământul. Trec prin toate necazurile astea pentru că am avut un vis și i l-am oferit spre interpretare unei visătoare. Călătoresc pe cămile și cred că o să ajungă pe Pământ.

Însă visul era viu în mintea ei. Viaţa pe care o purta cu ea pe nori.

Ajunse la ușa serei lui Wetchik, fără să fie sigură dacă sperase într-adevăr să-l găsească pe unul dintre servitorii lui îngrijind-o.

Nu răspunse nimeni când bătu din palme. Dar motoarele care păstrau rece interiorul serei puteau foarte bine să acopere și cea mai puternică bătaie. Se duse la ușă și o încercă. Era încuiată.

Bineînțeles că era încuiată. Doar Wetchik plecase în deșert cu săptămâni în urmă. Iar Rashgallivak, asistentul său și așa-zisul nou Wetchik, se ascundea pe undeva de atunci. Cine să țină sera în funcțiune dacă ei doi plecaseră?

Numai că *motoarele funcţionau,* nu-i așa? Ceea ce însemna că *cineva* încă păzea locul. Doar dacă nu fuseseră lăsate pornite și nesupravegheate, și plantele dinăuntru neîngrijite.

Era desigur posibil. Aerul rece ar fi ţinut în viaţă plantele specializate timp de mai multe zile, iar sera, luându-și energia de la panourile solare situate pe stâlpii care se înălțau deasupra clădirii, putea funcţiona la infinit fără să se conecteze măcar la reţeaua de energie a orașului.

Totuși, Shedemei știa că cineva încă îngrijea locul, cu toate că nu-și dădea seama *cum* de știa.

Mai mult, ştia că îngrijitorul era şi acum în interiorul serei, conştient de prezenţa ei şi dorind ca ea să plece. Indiferent cine era acolo, se ascundea.

Cine avea nevoie să se ascundă?

— Rashgallivak, strigă ea. Sunt eu, Shedemei. Mă cunoşti. Sunt singură, n-o să spun nimănui unde eşti, dar trebuie să vorbesc cu tine.

Aşteptă, dar nu primi răspuns.

— Nu e în legătură cu oraşul, sau cu ce se petrece acolo, continuă ea cu voce tare. Trebuie doar să cumpăr echipament de la tine.

Auzi uşa descuindu-se dinăuntru. Apoi se deschise pe balamalele grele. Rashgallivak stătea în prag, arătând singur şi deznădăjduit. Nu era înarmat.

— Dacă ai venit să mă trădezi, întâmpin asta cu uşurare.

Shedemei evită să spună că o astfel de trădare nu ar fi decât un mod de a face dreptate, după cum Rashgallivak trădase casa lui Wetchik, aliindu-se cu Gaballufix ca să fure locul stăpânului său. Avea treabă acolo, nu venise ca justiţiar.

— *Pe mine* nu mă interesează politica, zise, şi nu-mi pasă ce faci tu. Pur şi simplu am nevoie să cumpăr o duzină cutii deshidratante. Dintre cele portabile, folosite de caravane.

El scutură din cap.

— Wetchik m-a pus să le vând pe toate.

Shedemei închise ochii obosită. O silea să rostească lucruri pe care nu voia să i le arunce în faţă.

— Of, Rashgallivak, te rog nu te aştepta să te cred că într-adevăr le-ai vândut, ştiind că intenţionai să preiei controlul casei Wetchik şi să-i continui afacerea.

Rashgallivak roşi – de ruşine, spera Shedemei.

— Oricum, le-am vândut, aşa cum mi s-a cerut.

— Cine le-a cumpărat? Eu vreau cutiile, nu pe tine.

Rashgallivak nu răspunse.

— Aha, făcu ea. *Tu* le-ai cumpărat.

După o pauză scurtă, el întrebă:

— Pentru ce îţi trebuie?

— Îmi ceri *mie* socoteală?

— Întreb pentru că ştiu ca ai destule cutii în laboratorul tău. Singura utilizare la care mă gândesc pentru cele portabile este într-o caravană, iar la aşa ceva tu nu te pricepi deloc.

— Atunci fără îndoială voi fi ucisă sau jefuită. Dar asta nu e treaba ta. Şi poate că nici n-o să se întâmple asta.

— În cazul ăsta, înseamnă că-ţi vinzi plantele în ţări îndepărtate şi îmi faci direct concurenţă. De ce să-i ofer unui concurent cutiile deshidratante de care are nevoie?

Shedemei îi râse în faţă.

— Crezi că se mai face aici vreo afacere în mod normal? Nu plec într-o călătorie cu scop de

comerţ, prostule. Îmi mut întregul laborator, *cu tot cu mine,* într-un loc în care să-mi continui în siguranţă cercetările fără să fiu întreruptă de nebuni înarmaţi care jefuiesc şi incendiază oraşul.

El roşi din nou.

— Când au fost sub comanda mea nu au făcut rău nimănui. Eu nu sunt Gaballufix.

— Nu, Rash. Tu nu eşti Gaballufix.

Se putea interpreta în două feluri, dar aparent el decise s-o ia ca o confirmare a încrederii ei în decenţa lui.

— Tu nu-mi eşti duşman, nu, Shedya?

— Vreau doar cutiile.

El mai ezită încă o clipă, apoi făcu un pas în spate, îndemnând-o să între.

Intrarea în sera rece nu era la fel de îngheţată ca încăperile interioare, iar el o transformase într-un fel de apartament patetic pentru el. Un pat improvizat, o albie largă, în care la un moment dat stătuseră plante, dar acum era fără îndoială folosită pentru baie şi spălatul rufelor. Foarte primitiv, dar şi ingenios. Fu nevoită să admire acest lucru – bărbatul nu disperase, chiar dacă totul era împotriva lui.

— Sunt singur aici, rosti el. Evident, Sufletul Suprem ştie că am mai mare nevoie de bani decât de cutii deshidratante. Consiliul oraşului mi-a tăiat toate fondurile. Nici măcar nu-mi poţi plăti, pentru că nu mai am cont în care să primesc banii.

— Asta nu-i o problemă. După cum îţi imaginezi, o mulţime de oameni îşi scot banii din conturile din oraş. Te voi plăti cu cristale – cu toate că preţul aurului şi al pietrelor preţioase s-a triplat în urma recentelor tulburări.

— Crezi că sunt în poziţia să mă târguiesc?

— Pune cutiile în faţa uşii. O să trimit un om să le încarce şi să mi le aducă în oraş. Pe tine o să te plătesc cinstit. Spune-mi unde.

— Vino singură, după aceea. Dă-mi-le în mână.

— Nu fi absurd. Nu mă mai întorc niciodată aici, şi nici n-o să ne mai întâlnim vreodată. Spune-mi unde să-ţi las pietrele preţioase.

— În camera de oaspeţi din casa lui Wetchik.

— E uşor de găsit?

— Destul de uşor.

— Atunci o să fie imediat ce voi primi cutiile.

— Nu prea pare cinstit ca eu să am încredere totală în tine, iar tu să nu-mi arăţi nici urmă.

Shedemei nu se putu gândi la nimic de zis care să nu fie crud.

După un timp, el aprobă din cap.

— Bine. Pe proprietatea lui Wetchik sunt două case. Pune bijuteriile în camera de oaspeţi din cea mică şi mai veche. Pe o grindă. O să le găsesc.

— Imediat ce am cutiile în laborator, sublinie Shedemei.

— Crezi că am vreo reţea de bărbaţi loiali care să-ţi întindă o cursă? întrebă Rashgallivak cu amărăciune.

— Nu. Dar ştiind că în curând o să ai bani, nimic nu te împiedică să-i angajezi de pe acum.

— Aşadar tu decizi când să mă plăteşti şi cât, iar eu nu am nimic de comentat în problema asta.

— Rash, eu te tratez mult mai cinstit decât i-ai tratat tu pe Wetchik şi pe fiii lui.

— O să scot o duzină de cutii deshidratante în faţa uşii într-o jumătate de oră.

Shedemei se ridică şi plecă. Îl auzi închizând uşa în urma ei şi şi-l imagină încuind timid lacătul, temându-se că cineva ar descoperi că omul care pentru o zi condusese ambele jalnice imperii ale lui Gaballufix şi Wetchik se ascundea acum în umbra acestor ziduri grele.

Ajunse la Poarta Muzicii, unde gardienii Gorayni îi verificară identitatea şi o lăsară să treacă. Încă o deranja să vadă acele uniforme la porţile Basilicăi, dar, ca toţi ceilalţi, se obişnuise cu disciplina perfectă a soldaţilor şi cu noua ordine care înlocuise intrările haotice în oraş. Acum toată lumea aştepta răbdătoare la coadă.

Şi mai era ceva. Acum aşteptau mai mulţi oameni să intre în oraş decât să iasă. Încrederea revenea. Încredere în forţa Goraynilor. Cine să-şi fi imaginat cât de repede vor ajunge oamenii să se încreadă în inamicul Capete Ude?

După ce parcurse lungul drum de-a lungul zidului oraşului până la Poarta Pieţei, o găsi pe conducătoarea de catâri pe care o angajase.

— Du-te, îi zise. Trebuie să fie o duzină.

Femeia își înclină capul și se îndepărtă în fugă. Fără îndoială, viteza ostentativă avea să înceteze în clipa în care n-o mai putea vedea, însă aprecie totuși *pretenția* de a fi rapidă. Îi demonstra că femeia știa ce *însemna* viteza și considera că merita să se prefacă.

Apoi găsi un băiat mesager care aștepta la coada de la Poarta Pieței. Mâzgăli un bilet pe o hârtie de la stația de mesagerie. Pe spate indică drumul spre casa lui Wetchik și instrucțiuni privind locul unde să lase biletul. Apoi introduse plata serviciului în computerul stației. Când băiatul văzu ce bonus îi oferea pentru o livrare rapidă, zâmbi, înșfăcă biletul și țâșni ca o săgeată.

Rashgallivak avea să fie furios, bineînțeles, descoperind o poliță pentru unul dintre bijutierii de la Poarta Pieței în locul pietrelor promise. Dar nu avea intenția nici să ducă personal, nici să trimită o sumă enormă în lichidități într-un loc izolat. Rash era cel care avea nevoie de bani – să-și asume *el* riscul. Cel puțin polița era pentru unul dintre bijutierii din exteriorul Porții Pieței, așadar nu era nevoit să treacă de gărzi ca să-și obțină plata.

Rasa privi la fiul și fiicele ei și la cei doi băieți ai lui Wetchik cu alte soții. Nu e cel mai grozav grup de oameni, gândi. Aș arăta ceva mai mult dispreț față de eșecul lui Volemak cu băieții lui mai mari dacă nu aș avea și eu două minunate fiice care să-mi reamintească de propria mea lipsă de

strălucire ca părinte. Şi, sincer vorbind, toţi aceşti tineri au darurile şi talentele lor. Dar numai Nafai şi Issib, cei doi copii pe care eu şi Volya i-am avut împreună, au arătat că au integritate, decenţă şi dragoste faţă de bine.

— De ce nu l-aţi adus şi pe Issib?

Elemak oftă. Bietul băiat, gândi Rasa. Bătrâna te pune să explici încă o dată?

— N-am vrut să avem probleme pe drum din cauza scaunului sau flotoarelor lui, zise el.

— Şi nici n-am vrut să-l ţinem închis aici cu noi, adăugă Nafai.

— Nu cred că Generalul o să ne ţină prea mult timp sub arest, spuse Rasa. După ce voi fi atent discreditată, nu mai există motive să facă ceva atât de represiv. El încearcă să-şi creeze o imagine de eliberator şi protector, iar soldaţii de pe străzi nu-i sunt de ajutor.

— Şi apoi plecăm? întrebă Nafai.

— Nu, ne înfigem rădăcinile aici, replică Mebbekew. Bineînţeles că plecăm.

— Vreau să merg acasă, se plânse Kokor. Chiar dacă Obring e un nenorocit şi un soţ mizerabil, mi-e dor de el.

Sevet nu zise nimic.

Rasa se uită la Elemak, care avea o jumătate de zâmbet pe chip.

— Şi tu, Elemak, eşti nerăbdător să pleci din casa mea?

— Îţi sunt recunoscător pentru ospitalitate. Şi o

să-mi amintesc întotdeauna căminul tău ca ultima casă civilizată în care am locuit, mulţi ani de acum încolo.

— Vorbeşte în numele tău, Elya, pufni Mebbekew.

— Despre ce vorbeşte? se miră Kokor. Pe *mine* mă aşteaptă chiar acum o casă civilizată.

Sevet emise un hohot strangulat.

— În locul tău, nu m-aş lăuda cu cât de civilizată e casa ta, spuse Rasa. Văd că Elemak e singurul care înţelege situaţia reală.

— Înţeleg şi eu, făcu Nafai.

Bineînţeles, Elemak îi aruncă o privire urâtă pe sub sprâncene. Nafai, prostule, gândi Rasa. Trebuie întotdeauna să rosteşti exact cuvintele care îi provoacă din cale-afară pe fraţii tăi? Crezi că eu am uitat că ai auzit vocea Sufletului Suprem și înţelegi mai mult decât fraţii şi surorile tale? N-ai putea să ai încredere că eu ţin minte să-ţi recunosc valoarea și să taci din gură?

Nu, nu putea. Nafai era tânăr, prea tânăr ca să înţeleagă consecinţele acţiunilor sale, prea tânăr ca să-și înfrâneze sentimentele.

— Oricum, Elemak ne va explica totul.

— N-avem cum să rămânem în oraş, începu el. În momentul în care soldaţii îşi părăsesc posturile, noi trebuie să evadăm, repede.

— De ce? întrebă Mebbekew. Doamna Rasa are probleme, nu noi.

— Pe Sufletul Suprem, prost mai eşti.

Ce mod direct şi reconfortant de a o spune, cugetă Rasa. Nu-i de mirare că fraţii tăi te venerează, Elya.

— Atât timp cât Doamna Rasa se află sub arest, Moozh trebuie să aibă grijă ca nimănui de aici să nu i se întâmple nimic rău. Dar e hotărât să facă în aşa fel încât ea să aibă foarte mulţi duşmani în oraş. Imediat ce soldaţii se dau la o parte din calea lor, o să înceapă să se petreacă lucruri foarte rele.

— Avem toate motivele să ieşim din casa Mamei, zise Kokor. Mama să fugă dacă vrea, dar cu *mine* nu au nimic!

— Au ceva împotriva noastră *a tuturor*. Meb, Nafai şi cu mine suntem fugari, iar Nafai în special este acuzat de două crime, dintre care una a comis-o cu adevărat. Kokor poate fi acuzată de atac şi tentativă de omor asupra propriei surori. Iar Sevet este o adulterină prinsă în flagrant delict, întrucât era cu soţul surorii ei, şi pot fi invocate legile incestului.

— N-ar îndrăzni, zise Kokor. Să mă acuze pe *mine*!

— De ce să nu îndrăznească? De la început numai respectul şi dragostea pe care le are lumea pentru Doamna Rasa te-au salvat de arestare. Şi *astea* au dispărut, sau cel puţin au slăbit.

— Nu m-ar condamna niciodată.

— Legile contra adulterului n-au mai fost întărite de secole, vorbi Meb. Oamenii sunt dezgustaţi de incestul între rudele prin alianţă,

dar atât timp cât sunt majori și consimt…

— Oare *toţi* sunteţi de-o idioţenie criminală? întrebă Elemak. Nu, uit – *Nafai* înţelege *totul…*

— Ba nu, replică Nafai. Ştiu că trebuie să plecăm în deşert pentru că Sufletul Suprem ne-o porunceşte, dar habar n-am despre ce vorbeşti *tu.*

Rasa nu se abţinu să nu zâmbească. Băiatul era fraier uneori, însă sinceritatea şi deschiderea lui te dezarmau. Fără să vrea, îl mulţumise pe Elya umilindu-se şi recunoscându-i înţelepciunea mult mai mare.

— Atunci o să vă explic, spuse Elemak. Doamna Rasa este o femeie puternică – chiar şi acum, pentru că oamenii cei mai inteligenţi din Basilica nu cred nicio clipă zvonurile despre ea. Pentru Moozh nu va fi de ajuns numai s-o discrediteze. El trebuie s-o aibă fie complet la mâna lui, fie moartă. Ca să îndeplinească ultima variantă nu trebuie decât să intenteze proces pentru crimă unuia sau tuturor copiilor ei – și celor ai Tatei – și ea va rămâne neajutorată. Doamna Rasa e o femeie curajoasă, dar nu cred că are inima să-i lase pe copiii ei sau pe ai Tatei să meargă la închisoare numai pentru ca ea să se joace de-a politica. Și chiar dacă *ar fi* atât de nemiloasă, Moozh pur și simplu ar ridica miza. Pe care dintre noi l-ar ucide primul? Moozh este un om abil – nu va face decât să-și transmită limpede mesajul. Pe *tine* cred că o să te omoare, Meb, pentru că tu ești cel mai nevrednic și cel căruia și Tata, și Doamna

Rasa i-ar simţi cel mai puţin lipsa.

Cel pomenit sări în picioare.

— M-am săturat de tine, respiraţie de pârţ!

— Stai jos, Mebbekew, zise Doamna Rasa. Nu vezi că te tachinează doar ca să se distreze?

Elemak rânji spre Mebbekew, care nu se calmă. Se uită pieziş, aşezându-se la loc.

— O să omoare pe *cineva*, continuă Elemak, doar ca avertisment. Bineînţeles, nu ar fi soldaţii *lui*. Dar ar şti că Doamna Rasa i-ar recunoaşte mâna. Şi dacă strategia de a ne ţine pe noi ostatici pentru ca ea să se poarte frumos nu funcţionează, Moozh are deja pregătit terenul pentru asasinarea ei. Ar fi uşor de găsit vreun cetăţean ultragiat care s-o ucidă pentru o presupusă trădare; tot ce ar avea Generalul de făcut ar fi să-i aranjeze asasinului oportunitatea să lovească. Ar fi simplu. Abia când soldaţii *vor părăsi* străzile din jurul casei va începe adevărata primejdie pentru noi. Aşa că trebuie să fim pregătiţi să plecăm imediat, în secret şi pentru totdeauna.

— Să plecăm din Basilica! exclamă Kokor. Tristeţea ei neprefăcută demonstra că în cele din urmă prinsese ideea că situaţia lor era serioasă.

Sevet înţelesese, asta era sigur. Ţinea capul plecat, dar Rasa îi vedea lacrimile de pe obraji.

— Îmi pare rău că apropierea voastră de mine vă costă atât de mult, spuse Rasa. Dar în toţi aceşti ani, dragele mele fiice, dragul meu fiu, iubitele mele eleve, toţi aţi beneficiat de pe urma

prestigiului casei mele și a onorabilității lui Wetchik. Acum cursul evenimentelor din Basilica s-a întors împotriva noastră, și trebuie să participați și voi la plata prețului. E un inconvenient, dar nu e incorect.

— Pentru totdeauna, șopti Kokor.

— Da, pentru totdeauna, confirmă Elemak. Dar eu unul nu mă întorc în deșert fără soția mea. Sper că frații mei s-au ocupat și ei de asta. Este motivul pentru care am venit aici.

— Obring, zise Kokor. Trebuie să-l luăm pe Obring!

Sevet înălță capul și o privi în față pe mama ei.

Ochii îi înotau în lacrimi și avea pe chip o expresie întrebătoare și speriată.

— Cred că Vas ar veni cu tine, dacă îl rogi, spuse Rasa. E un bărbat înțelept, care știe să ierte, și te iubește mai mult decât meriți.

Cuvintele erau reci, totuși Sevet le luă drept o mângâiere.

— Dar *Obring*? insistă Kokor.

— E așa de slab, sunt sigură că îl poți convinge să te însoțească.

Între timp, Mebbekew se întorsese spre Elemak.

— *Soția* ta?

— Doamna Rasa o să îndeplinească în seara asta ceremonia pentru mine și Eiadh.

Fața lui Mebbekew trăda o emoție puternică – furie, gelozie? Oare o voia și el pe Eiadh, ca bietul Nafai?

— Te căsătoreşti cu ea *în seara asta*? întrebă Mebbekew.

— Nu ştim când o să ridice Moozh arestul, şi vreau ca ceremonia mea să fie făcută aşa cum trebuie. Odată ieşiţi în deşert, nu vreau vreo problemă despre cine cu cine e căsătorit.

— Ne vom schimba la încheierea termenelor, zise Kokor.

Toată lumea se uită la ea.

— Deşertul nu e Basilica, rosti Rasa. Suntem doar o mână de oameni. Căsătoriile vor fi permanente. Obişnuiţi-vă de pe acum cu ideea.

— E absurd, protestă Kokor. Eu nu merg, şi nu mă puteţi sili.

— Nu, nu putem. Dar dacă o să rămâi o să descoperi curând cât de diferită e viaţa când nu mai eşti fiica Doamnei Rasa, ci doar o cântăreaţă tânără cunoscută pentru că şi-a redus la tăcere sora mult mai celebră cu o lovitură dată cu propria mână.

— O să trăiesc cu asta! făcu ea sfidătoare.

— Atunci sunt sigură că nu te vreau lângă mine, făcu Rasa furioasă. La ce bun ar fi o fată fără conştiinţă în călătoria teribilă care ne aşteaptă?

Cuvintele erau aspre, dar Rasa simţea gustul dezamăgirii lui Kokor ca o otravă pe limbă.

— Am spus tot ce aveam de spus. Cu toţii avem treabă de făcut şi hotărâri de luat. Luaţi-le şi gata.

Era o încheiere clară, şi Kokor şi Sevet se ridicară imediat, Kokor trecând cu nasul pe sus într-un

spectacol de aroganţă.

Mebbekew se furişă până lângă Rasa – oare băiatul nu ştia să meargă normal, fără să pară că se strecoară sau că spionează? – şi întrebă:

— Nunta lui Elya din seara asta este o afacere exclusivă?

— Toată lumea din casă e invitată să participe.

— Voiam să zic... dacă şi eu aş dori să mă căsătoresc cu cineva? Ai ţine ceremonia în seara asta?

— Să te căsătoreşti cu *cineva*! Sunt convinsă că Dolya a fost indiscretă, dar aş fi surprinsă dacă te-ar lua de soţ, Mebbekew.

El se înfurie.

— Luet ţi-a spus.

— Bineînţeles. Jumătate dintre servitoare şi Dolya însăşi mi-ar fi destăinuit până la căderea nopţii. Chiar îţi imaginezi că cineva păstrează faţă de mine un *astfel* de secret în propria mea casă?

— *Dacă* o conving să accepte un ticălos nevrednic ca mine, zise el, cu glasul încărcat de sarcasm, o să binevoieşti să ne incluzi în ceremonie?

— Ar fi periculos să ajungi în deşert fără o soţie. Dolya va fi o nevastă mai mult decât suficientă pentru *tine*, deşi cu greu ar fi făcut o alegere mai proastă.

Faţa lui se înroşi de mânie.

— Nu am făcut nimic să merit dispreţul tău.

— Nu ai făcut nimic prin care să nu-l meriţi.

Mi-ai sedus nepoata sub propriul meu acoperiş, iar acum visezi să te însori cu ea – şi să nu crezi că eu sunt proastă. Vrei s-o iei de soţie nu ca să te alături tatălui tău în deşert, ci ca să te foloseşti de ea drept permis de stabilire în Basilica. O să-i fii infidel din clipa în care plecăm noi şi tu obţii documentele.

— Îşi jur în faţa Sufletului Suprem că o s-o iau pe Dolya în deşert, la fel cum Elya o ia pe Eiadh.

— Fii atent când iei Sufletul Suprem martor la jurământ. E în stare să te facă să te ţii de cuvânt.

Mebbekew păru să vrea să mai adauge ceva, dar se gândi mai bine şi se retrase din camera de primire a Rasei. Fără îndoială s-o flateze pe Dolya ca să-i propună să-l ia de bărbat.

O să reuşească, îşi zise Rasa cu amărăciune. Pentru că băiatul ăsta, care nu are nicio altă calitate, *se pricepe* la femei. Nu am auzit despre faptele lui de la mamele atâtor fete din Dolltown sau Dauberville? Biata Dolya. Te-a lăsat viaţa atât de înfometată, încât ai înghiţi chiar şi o imitaţie palidă a dragostei?

Rămaseră numai Elemak şi Nafai.

— Nu vreau să-mi împart ceremonia cu Mebbekew, rosti Elemak rece.

— Tragic, nu-i aşa, că în lumea asta nu obţinem întotdeauna ceea ce dorim. Oricine vrea să fie căsătorit în seara asta o să fie. Nu avem timp să-ţi satisfacem vanitatea, şi tu ştii asta. Mi-ai spune la fel, dacă ar fi să-mi dai un sfat imparţial.

Elemak îi studie chipul câteva secunde.

— Da. Eşti foarte înţeleaptă, zise, apoi plecă.

Dar şi Rasa îl înţelegea mai bine decât îşi închipuia el. Ştia că o evaluase şi decisese că, deşi avea putere în Basilica, în deşert nu va mai însemna nimic. Se va pleca în faţa voinţei ei în seara asta, dar odată ajunşi în deşert va fi încântat s-o îngenuncheze. Ei bine, nu mă tem de umilinţă, gândi ea. Suport mai mult decât îţi imaginezi tu. Ce ar însemna pentru mine torturile tale când eu voi simţi agonia oraşului meu iubit şi voi ști că în exil nu pot face nimic să-l salvez?

Acum doar Nafai mai era cu ea.

— Mamă, spuse el, dar Issib? Dar trezorierul lui Gaballufix, Zdorab? Și ei o să aibă nevoie de femei. Elemak a văzut soţii pentru toţi, în visul lui.

— Atunci Sufletul Suprem le va face rost de soţii, nu crezi?

— Shedemei va veni cu noi. A visat și ea. Sufletul Suprem o aduce. Şi Hushidh. Face parte din toate astea, nu? Sufletul Suprem categoric o s-o aducă. Pentru Issib sau pentru Zdorab.

— De ce nu o ceri tu?

— Nu *eu*!

— Mi-ai zis că Sufletul Suprem ţi-a promis că într-o zi îi vei conduce pe fraţii tăi. Cum să se întâmple asta dacă tu nu găseşti în tine puterea să înfrunţi măcar o fată dulce şi generoasă ca Shuya?

— Ţie îţi pare dulce. Dar *mie*... să-i cer aşa ceva...

— Ea ştie că voi, băieţii, aţi venit aici după soţii,

copil prostuţ. Crezi că ea nu a socotit? E oracol – crezi că nu vede deja conexiunile?

Se simţi ruşinat.

— Nu m-am gândit. Probabil că ea ştie mai multe decât mine despre orice.

— Numai despre anumite lucruri. Iar tu te fereşti de cea mai importantă problemă.

— Ba nu, zise Nafai. Ştiu că Luet este femeia cu care o să mă însor, şi ştiu că pe ea o s-o cer. Nu am nevoie de sfatul tău în privinţa asta.

— Atunci nu am de ce să mă tem pentru tine, fiule, rosti Rasa.

Soldaţii îl aduseră pe Rashgallivak în birou şi, după cum îi instruise dinainte Moozh, îl aruncară brutal pe podea. Când soldaţii plecară, bărbatul îşi atinse nasul. Nu era rupt, dar sângera după impactul cu podeaua, iar Generalul nu îi oferi nimic cu care să-şi şteargă sângele. Întrucât fusese dezbrăcat la pielea goală înainte de a fi adus, nu avea ce face decât să lase sângele să-i curgă în gură şi pe barbă.

— Ştiam că o să te văd mai devreme sau mai târziu, spuse Moozh. N-a trebuit să te caut. Ştiam că va veni un timp când o să-ţi imaginezi că ai ceva ce eu aş vrea de la tine, o să vii şi o să încerci să te târguieşti pentru viaţa ta. Dar te asigur, nu am nevoie de nimic din ce ai tu.

— Atunci omoară-mă şi să terminăm, zise Rashgallivak.

— Foarte dramatic. Am spus că nu *am nevoie* de

ceea ce ai tu, dar s-ar putea *să vreau* ceva, şi s-ar putea să vreau destul de mult ca să nu pun să ţi se scoată ochii, să te castreze sau altă mică favoare, înainte de a fi ars pe rug ca trădător al oraşului tău.

— Da, atât de mult ţii la Basilica.

— Tu mi-ai dat oraşul ăsta, prostule. Stupiditatea şi brutalitatea ta mi l-au oferit în dar. Acum e cea mai strălucită bijuterie din posesia mea. Da, ţin foarte mult la Basilica.

— Numai dacă o s-o păstrezi.

— O, te asigur că o să păstrez această bijuterie. Fie purtând-o ca să mă împodobesc cu ea, fie retransformând-o în pulbere şi înghiţind-o.

— Deci eşti fără frică, brav General. Şi totuşi o ţii pe Doamna Rasa sub arest la domiciliu.

— Încă am multe drumuri pe care le pot urma. Nu-mi imaginez de ce vreunul dintre ele ar duce la altceva decât moartea ta imediată. Aşa că ai face bine să-mi spui ceea ce ştiu deja.

— Îţi place sau nu, eu *sunt* în mod legal Wetchik şi capul clanului Palwashantu şi, deşi acum nimeni nu mă iubeşte prea mult, dacă bărbaţii lipsiţi de drepturi din afara zidurilor ar vedea că am fost de partea ta şi aş obţine ceva putere, mi s-ar alia. Ţi-aş fi de folos.

— Văd că întreţii nişte visuri patetice cum că ai fi rivalul meu la puterea de aici.

— Nu, Generale. Am fost asistent toată viaţa mea, lucrând la construcţia şi întărirea casei

Wetchik. Gaballufix m-a convins să acţionez pe baza unor ambiţii pe care nu le-am avut înainte ca el să mă facă să le simt. Am avut suficient timp la dispoziţie ca să regret că l-am crezut, să mă dispreţuiesc pentru că m-am împăunat ca şi cum aş fi fost vreun conducător măreţ, când de fapt eu sunt un asistent înnăscut. Am fost fericit numai când am slujit un om mai puternic decât mine. Am fost mândru că l-am slujit întotdeauna pe cel mai puternic bărbat din Basilica. Acum acesta se întâmplă să fii tu, iar dacă mă laşi în viaţă şi te foloseşti de mine, o să descoperi că sunt un om cu multe calităţi.

— Inclusiv loialitatea absolută?

— Niciodată n-o să ai încredere în mine, ştiu. L-am trădat pe Wetchik, spre ruşinea mea. Dar am făcut-o numai când Volemak era deja exilat şi lipsit de putere.

Domnia ta *niciodată* n-o să slăbeşti şi n-o să eşuezi, aşa că poţi avea implicit încredere în mine.

Moozh nu se abţinu să nu râdă.

— Îmi ceri să mă încred în loialitatea ta pentru că eşti mult prea laş ca să trădezi un om puternic?

— Am avut destul timp la dispoziţie ca să mă cunosc, Generale Vozmuzhalnoy Vozmozhno. Nu doresc să mă dezamăgesc nici pe mine, nici pe domnia ta.

— Pot să pun pe oricine la comanda gloatei care se autodenumeşte Palwashantu. Sau pot să-i conduc chiar eu. De ce aş avea nevoie de tine în

viață când aș avea mult mai mult de câștigat dintr-o mărturisire publică și o execuție?

— Ești strălucitor ca general și conducător al bărbaților, însă nu cunoști Basilica.

— O cunosc destul de bine ca să stăpânesc aici fără să irosesc viața niciunuia dintre oamenii mei.

— Dacă ești așa atotștiutor, Generale Vozmuzhalnoy Vozmozhno, probabil o să înțelegi imediat de ce este important faptul că Shedemei a cumpărat ieri o duzină de cutii deshidratante de la mine.

— Lasă joaca. Știi că n-am idee cine e Shedemei sau ce înseamnă să cumperi asemenea cutii.

— Shedemei e o femeie. Un savant de vază. Expertă în genetică – a creat niște plante noi foarte populare, printre altele.

— Dacă vrei să ajungi undeva…

— Shedemei este și profesoară în casa Rasei, și una dintre nepoatele ei favorite.

Aha. Deci Rashgallivak *ar putea* avea ceva care merită aflat. Moozh așteptă să audă mai mult.

— Cutiile deshidratante sunt folosite pentru transportul semințelor și embrionilor pe distanțe mari, fără congelare. Ea mi-a spus că își mută întreg laboratorul într-un oraș îndepărtat și pentru asta are nevoie de cutii.

— Iar tu nu o crezi.

— E de neconceput să-și mute laboratorul *acum.* Evident, pericolul a trecut, în mod normal, s-ar adânci pur și simplu în muncă. E un om de știință

foarte dedicat. Abia dacă observă lumea din jurul ei.

— Aşadar planul de a pleca vine de la Rasa, crezi tu.

— Rasa a fost soţia credincioasă a lui Wet... Volemak, fostul Wetchik, timp de mulţi ani. El a plecat în exil acum câteva săptămâni, după cât se pare urmând o viziune de la Sufletul Suprem. Fiii lui s-au întors în oraş şi au încercat să cumpere Catalogul Palwashantu de la Gaballufix.

Rashgallivak se întrerupse, parcă aşteptând ca Moozh să facă legăturile; dar desigur trebuia să ştie că lui îi lipseau datele necesare ca să facă asemenea legături. Era modul de a încerca să obţină confirmarea interesului lui Moozh. Dar acesta nu avea intenţia să-i joace jocul.

— Fie îmi spui, fie nu. După aceea o să decid dacă am nevoie de tine sau nu. Dacă tu continui să-ţi închipui că îmi poţi manipula judecata, nu faci decât să te dovedeşti inutil.

— E limpede că Volemak mai visează să stăpânească în Basilica. Pentru ce altceva ar avea nevoie de Catalog? Singura sa valoare e aceea de simbol al autorităţii printre bărbaţii Palwashantu; le reaminteşte de acele timpuri străvechi în care nu erau conduşi de femei. Rasa este soţia lui şi o femeie puternică prin drepturile ei. Singură este periculoasă pentru tine – în combinaţie cu soţul său ar fi teribili. Cine altcineva ar putea uni oraşul împotriva voastră? Shedemei nu s-ar pregăti

pentru o astfel de călătorie dacă Rasa nu i-ar fi cerut-o. Deci Rasa şi Volemak au un plan pentru care le trebuie cutiile.

— Şi ce fel de plan ar fi acela?

— Shedemei e un genetician strălucitor, cum am mai spus. Dacă ar crea vreun spor sau bacterie care să se răspândească precum o epidemie prin Basilica? Numai sprijinitorii Rasei şi ai lui Volemak ar avea antidotul.

— O bacterie. Şi tu crezi că asta ar fi o armă împotriva soldaţilor Gorayni?

— Nimeni nu a folosit vreodată aşa ceva drept armă, domnule. Abia mă pot gândi. Dar imaginează-ţi cât de bine ar lupta soldaţii tăi dacă trupurile le-ar fi acoperite de o mâncărime chinuitoare, insuportabilă.

— O *mâncărime,* repetă Moozh.

Suna absurd, rizibil. Şi totuşi ar fi posibil – soldaţii distraşi de mâncărimea dată de o ciupercă imposibil de stârpit nu ar lupta bine. Nici oraşul nu ar fi uşor de guvernat dacă oamenii ar suferi de o asemenea boală. Guvernările nu se impun niciodată mai puţin decât atunci când se dovedesc neputincioase în faţa epidemiei sau foametei. Moozh se folosise de acest lucru de multe ori împotriva duşmanilor Împăratului. Oare era posibil ca Rasa şi Volemak să fie atât de inteligenţi, atât de răi la inimă, încât să conceapă o armă de neconceput? Să folosească un om de ştiinţă drept constructor de arme – cum să permită Dumnezeu

să se întâmple în lume ceva atât de josnic?

Doar dacă...

Doar dacă Rasa şi Volemak au învăţat, ca şi mine, să-i reziste lui Dumnezeu. De ce aş fi eu singurul care are forţa să ignore eforturile lui Dumnezeu de a face oamenii proşti atunci când încearcă să păşească pe drumul care duce la putere?

Însă atunci n-ar fi posibil ca Rashgallivak să fie unealta pe care Dumnezeu o folosea ca să-l amăgească? Trecuseră multe zile de când Dumnezeu nu mai încercase să-i blocheze vreo acţiune. Era oare posibil ca Dumnezeu, neputând să-l domine direct, să încerce să-l controleze atrăgându-i în imaginare conspiraţii prosteşti? Mulţi generali au fost distruşi de fantezii asemenea aceleia pe care Rashgallivak i-o expunea acum.

— Cutiile deshidratante n-ar putea servi şi la altceva? întrebă, testând.

— Ba da, bineînţeles, zise Rashgallivak. Eu nu am făcut decât să evidenţiez cazul extrem. Cutiile folosesc foarte bine la transportul proviziilor prin deşert. Volemak şi fiii lui – în special băiatul cel mare, Elemak – sunt mai familiarizaţi cu deşertul decât majoritatea oamenilor. Nu le provoacă teamă. Ar putea plănui să adune o armată. Tu *ai* numai o mie de oameni aici.

— Restul armatei va sosi curând.

— Atunci probabil de aceea Volemak a avut nevoie de numai o duzină de cutii – nu are nevoie

să-şi aprovizioneze mica armată pentru mult timp.

— Armată, făcu Moozh dispreţuitor. Douăsprezece cutii deshidratante. Ai fost plătit cu o poliță pentru bijuterii în valoare foarte mare. De unde să știu că nu ai fost mituit să-mi spui minciuni tâmpite şi să-mi iroseşti timpul?

— Nu *am fost plătit,* domnule. M-am predat de bunăvoie soldaţilor tăi. și am adus poliţa în locul bijuteriilor pentru că am vrut să vezi că Shedemei a scris biletul cu mâna ei. Suma e mult mai mare decât valoarea cutiilor. Evident, încearcă să-mi cumpere tăcerea.

— Iată unde ai ajuns, Rashgallivak. În urmă cu câteva zile credeai că eşti stăpânul oraşului. Iar acum îţi trădezi din nou fostul stăpân, pentru a intra în graţiile unuia nou. Explică-mi de ce nu mi-ar veni să vomit când te văd.

— Pentru că-ţi pot fi util.

— Da, da, îmi imaginez, ca un câine rău, dar flămând. Spune-mi, Rashgallivak, ce os vrei să-ţi arunc?

— Viaţa mea, domnule.

— Viaţa ta nu-ţi va mai aparţine niciodată atât timp cât trăieşti. Aşa că te mai întreb o dată: ce os vrei să rozi?

Rashgallivak ezită.

— Dacă pretinzi că ai dorinţa altruistă să mă slujeşti pe mine, pe Împărat sau Basilica, o să poruncesc să fii tăiat şi ars în piaţă în mai puţin de o oră.

— Noi nu-i ardem pe trădători. Ai părea un monstru în ochii basilicanilor.

— Din contră. S-ar putea să fie bucuroşi văzând un asemenea tratament aplicat *ţie.* Nimeni nu e atât de civilizat, încât să nu tânjească după răzbunare, chiar dacă mai târziu le e ruşine fiindcă s-au bucurat să-şi vadă duşmanul suferind înainte să moară.

— Nu mă mai ameninţa, Generale. Am trăit în teroare şi am ieşit din ea. Mă omori sau nu, mă torturezi sau nu, pentru mine nu mai contează. Decide-te numai.

— Mai întâi spune-mi ce vrei. Dorinţa ta secretă. Visul tău despre cel mai bun lucru care ar ieşi din toate astea.

El ezită iar. Dar de data asta găsi puterea să-şi numească dorinţa.

— Doamna Rasa, şopti.

Moozh dădu încet din cap.

— Deci ambiţia ta nu a murit. Încă visezi la o viaţă infinit mai presus de statutul tău.

— V-am zis numai fiindcă aţi insistat, domnule. Ştiu că nu se va întâmpla niciodată.

— Ieşi, făcu Moozh. Oamenii mei o să te ducă să fii îmbăiat. Apoi îmbrăcat. O să mai trăieşti cel puţin o noapte.

— Mulţumesc, domnule.

Soldaţii intrară şi-l luară pe Rashgallivak – de data asta fără să-l târască, fără urmă de brutalitate. Nu pentru că Moozh s-ar fi decis să se

folosească de el. Moartea lui era încă o perspectivă atrăgătoare – ar fi modul cel mai hotărât prin care să se declare stăpânul Basilicăi, să aplice dreptatea atât de public, atât de popular, şi violând atât de făţiş toate legile, obiceiurile şi bunul-simţ basilican. Cetăţenilor le-ar plăcea, şi plăcându-le vor înceta să mai fie vechea Basilica. Vor deveni ceva nou. Un oraş nou.

Oraşul meu.

Rashgallivak căsătorit cu Rasa. Era un gând ticălos născut într-o mică minte ticăloasă. Însă cu siguranţă pentru Rasa ar fi o umilinţă şi în mintea multor oameni i-ar fixa imaginea ca trădătoare a Basilicăi. Şi totuşi ar rămâne un cetăţean important al oraşului, cu o aură de legitimitate. La urma urmelor, *se găsea* pe lista lui Bitanke. Ca şi Rashgallivak.

Era o listă bună. Bine gândită şi destul de îndrăzneaţă. Bitanke era un om inteligent, foarte util. De exemplu, fusese suficient de înțelept să nu-i subestimeze puterea de convingere. Nu lăsase oameni în afara listei numai pentru că şi-ar fi închipui că nu ar fi fost de acord să-l slujească conducând Basilica pentru el.

Astfel că numele din fruntea listei erau, evident, chiar cele pe care Rashgallivak le menţionase drept posibili rivali: Volemak şi Rasa. Numele lui Rashgallivak se afla şi el acolo. Şi fiul şi moştenitorul lui Volemak, Elemak, atât datorită capacităţilor lui, cât şi a legitimităţii. La fel fiul mai

mic al lui Volemak şi al Rasei, Nafai, fiindcă lega acele două nume mari şi pentru că îl omorâse pe Gaballufix cu mâinile lui.

Toţi cei care ar fi putut să-i fie de folos lui Moozh erau oare legaţi de casa Rasei? Pentru el nu era o surpriză – în cele mai multe oraşe pe care le cucerise existau cel mult două sau trei clanuri care trebuiau fie eliminate, fie cooptate pentru a obţine controlul populaţiei. Aproape toţi ceilalţi de pe lista lui Bitanke erau mult prea slabi să conducă fără ajutorul lui constant, după cum subliniase însuşi căpitanul: erau prea strâns legaţi de anumite facţiuni sau prea lipsiţi de orice fel de sprijin.

Singurele două persoane care nu aveau legături de sânge cu Volemak sau Rasa erau totuşi nepoate în casa Rasei: vizionara în ape Luet şi oracolul Hushidh. Bineînţeles, erau doar nişte fetiţe, nu tocmai pregătite să se descurce în dificila muncă de guvernare. Dar prestigiul lor era enorm printre femeile din Basilica, în special cel al vizionarei. Ele ar fi putut fi doar imaginea, iar cu Rashgallivak conducând în fapt lucrurile şi Bitanke supraveghindu-l pe Rashgallivak şi apărând fetele de manipulările împotriva intereselor lui Moozh, oraşul s-ar descurca foarte bine în timp ce-şi îndrepta atenţia asupra adevăratelor sale probleme – Oraşele din Câmpie şi Împăratul.

Rashgallivak căsătorit cu Rasa. Suna plăcut de dinastic. Fără îndoială, visurile lui Rash includeau

înlocuirea lui Moozh într-o bună zi, ca să conducă de drept. Moozh nu-i purta pică pentru asta. Însă curând va exista o dinastie care va depăşi bietele lui visuri. Rash putea s-o aibă pe Doamna Rasa, dar cum să se compare cu glorioasa căsătorie a însuşi Generalului Moozh cu vizionara în ape sau cu oracolul? O asemenea dinastie ar dura o mie de ani. Ar fi o dinastie care să răstoarne anemica familie a omuleţului patetic care îşi spunea reîncarnarea lui Dumnezeu – Împăratul, a cărui putere nu ar mai însemna nimic atunci când s-ar decide să se ridice împotriva lui.

Şi, mai presus de toate, însurându-se şi folosind unul dintre vasele alese ale Sufletului Suprem, ar obţine triumful care i-ar aduce cea mai mare plăcere: triumful asupra lui Dumnezeu. Niciodată n-ai fost suficient de puternic să mă controlezi, O, Atotputernicule. Iar acum o s-o iau pe fiica ta aleasă, plină de viziunile tale, şi am s-o fac mama unei dinastii care te va sfida şi-ţi va zădărnici toate planurile şi lucrările.

Opreşte-mă, dacă poţi! Sunt prea puternic pentru tine.

Nafai le găsi pe Luet şi pe Hushidh împreună, aşteptându-l în locul secret de pe acoperiş. Aveau expresii grave, ceea ce nu-i linişti teama din inimă. Până acum, nu se simţise niciodată tânăr; se considerase întotdeauna o persoană egală cu oricare alta. Dar în acest moment tinereţea îl

presa. Nu se gândise să se însoare chiar acum, nici măcar nu se gândise *să se decidă* cu cine să se însoare. Nu era vorba de uniunea lejeră, temporară, la care se aşteptase ca primă căsătorie. Soţia lui avea probabil să fie singura lui soţie, iar dacă eşua în căsnicie nu va avea drept de recurs. Văzându-le pe Luet și pe Hushidh privindu-l amândouă solemn cum străbătea acoperişul puternic luminat de soare, se întrebă din nou dacă va reuşi. Dacă se va căsători cu fetiţa aceea, Luet, care era atât de perfectă şi înţeleaptă în ochii Sufletului Suprem. Ea venise la Sufletul Suprem cu dragoste, cu devotament, cu curaj – el venise ca un copil neastâmpărat, tachinându-și și testându-și părintele necunoscut. Ea avea ani de experienţă în discuţiile cu Sufletul Suprem; poate şi mai important, ea le vorbise ani de zile *în numele* Sufletului Suprem femeilor din Basilica. Ştia cum să-i domine pe ceilalţi – nu o văzuse el atunci pe malul lacului femeilor, când le înfruntase şi îi salvase viaţa?

Voi veni la tine ca un soţ sau ca un copil? Ca partener sau ca elev?

— Aşadar, consiliul de familie s-a terminat, zise Hushidh, când el ajunse suficient de aproape ca să vorbească uşor.

Se aşeză pe covor sub cort. Umbra îi acorda un răgaz în faţa arşiţei. Transpiraţia îi curgea pe sub haine. Îl făcea să fie conştient de corpul lui gol ascuns vederii. Dacă se va căsători cu Luet, va

trebui să-i ofere acel trup la noapte. De câte ori nu visase la o asemenea ofertă? Însă niciodată nu se gândise să vină la o fată care îl umplea de respect şi timiditate, şi care totuşi era şi ea la fel de lipsită de experienţă; în visele lui întotdeauna femeia era dornică, iar el, un amant îndrăzneţ şi pregătit. În noaptea asta nu avea să fie deloc aşa.

Un gând începu să-l chinuie. Dacă Luet nu era încă pregătită? Dacă nu era încă nici măcar *femeie*? înălţă repede în sinea lui o rugăciune Sufletului Suprem, dar nu o putu termina, fiindcă nu era sigur dacă spera *să fie* femeie, sau să *nu* fie.

— Ce complicat întreţesute sunt deja legăturile, zise Hushidh.

— Despre ce vorbeşti? întrebă el.

— Noi suntem legaţi de viitor prin multe fire. Sufletul Suprem i-a spus întotdeauna scumpei de Luet că vrea ca oamenii s-o urmeze de bunăvoie. Dar cred că ne-a prins într-o plasă foarte deasă şi avem la fel de multe şanse ca un peşte prins şi scos din mare.

— Avem de ales. Întotdeauna avem de ales.

— Oare?

Nu vreau să discut cu *tine,* Hushidh. Acum am venit aici să vorbesc cu Luet.

— Avem de ales dacă să urmăm Sufletul Suprem sau nu, rosti Luet, glasul ei sunând blând şi dulce în comparaţie cu tonul sever al surorii ei. Iar dacă decidem s-o urmăm, atunci nu suntem prinşi

într-un năvod, ci mai degrabă purtaţi în coşul ei către viitor.

Hushidh zâmbi palid.

— Întotdeauna eşti aşa de optimistă, Lutya.

Urmă o pauză în conversaţie.

Dacă trebuie să fiu soţ şi bărbat, trebuie să învăţ să acţionez cu curaj, chiar dacă mi-e frică.

— Luet, începu el. Lutya, zise pe urmă.

— Da?

Însă nu putea ignora ochii lui Hushidh sondându-l, văzând în el lucruri pe care el nu voia să le vadă.

— Hushidh, spuse, aş dori să vorbesc cu Luet între patru ochi.

— Nu am secrete faţă de sora mea, vorbi Luet.

— Asta o să fie adevărat chiar şi atunci când o să ai un soţ?

— Nu am soţ.

— Dar dacă ai avea, eu sper că el ar fi acela cu care ţi-ai împărţi adâncul inimii, şi nu sora ta.

— Dacă aş avea un soţ, sper că el nu va fi atât de crud, încât să-mi ceară să-mi abandonez sora, care înseamnă toată familia pe care o am pe lume.

— Dacă ai avea un soţ, el ţi-ar iubi sora ca pe propria lui soră. Dar nu la fel de mult cum te-ar iubi *pe tine,* iar tu nu ar trebui să-ţi iubeşti sora mai mult decât *pe el.*

— Nu toate căsătoriile se bazează pe dragoste. Unele se fac pentru că nu ai de ales.

Vorbele ei îl înţepară în inimă. Ea ştia, desigur –

dacă Sufletul Suprem îi arătase *lui*, cu siguranţă îi arătase şi *ei.* Iar ea îi spunea că nu îl iubea, că se căsătorea cu el numai pentru că îi poruncea Sufletul Suprem.

— Adevărat. Dar asta nu înseamnă că soţul şi soţia nu se pot trata cu bunătate şi amabilitate până încep să aibă încredere unul în celălalt. Asta nu înseamnă că nu pot ajunge să se iubească, chiar dacă nu au ales căsătoria în mod liber, ei înşişi.

— Sper că e adevărat ce zici.

— Îţi promit că o să fac să fie adevărat, dacă şi tu îmi promiţi acelaşi lucru.

Luet îl privi cu un surâs necăjit.

— Oh. Aşa îl aud pe soţul meu cerându-mă de soţie?

Aşadar greşise. O jignise, poate chiar o rănise, cu siguranţă o dezamăgise. Cât trebuie să urască ideea de a fi măritată cu el. Oare nu înţelegea că el nu ar fi ales niciodată s-o forţeze astfel? Imediat ce gândul i se formă în minte, îi dădu glas.

— Sufletul Suprem ne-a ales unul pentru celălalt, aşa că da, te cer de soţie, chiar dacă mă tem.

— Te temi de *mine*?

— Nu pentru că mi-ai vrea răul – tu mi-ai salvat viaţa, şi mai înainte viaţa tatălui meu. Mă tem… de dispreţul tău. Mă tem că voi fi întotdeauna umilit în faţa ta şi a surorii tale, amândouă aţi vedea tot ce e slab în mine, m-aţi privi de sus. Aşa cum mă

priviţi şi acum.

În toată viaţa lui Nafai nu mai vorbise cu atâta sinceritate brutală despre temerile lui; nu se simţise niciodată atât de expus şi de vulnerabil în faţa cuiva. Nu îndrăznea să ridice ochii pe faţa ei – pe feţele lor – de frică să nu vadă minunatul lor dispreţ.

— O, Nafai, îmi pare rău, şopti Luet.

Cuvintele ei veniră ca o lovitură de care se temea cel mai mult. Îi era milă de el. Vedea cât de slab, înspăimântat şi nesigur era, şi îi părea rău de el. Dar chiar în durerea acelei clipe de dezamăgire, simţi o mică flacără de bucurie în sinea lui. Voi reuşi, se gândi. Mi-am arătat slăbiciunea în faţa acestor femei puternice şi am rămas acelaşi, cu sufletul viu, deloc înfrânt.

— Nafai, m-am gândit doar cât de speriată sunt eu. Nu mi-am imaginat niciodată că şi tu simţi la fel, altfel nu i-aş fi zis Shuyei să rămână când ai venit la mine.

— Nu-i o mare plăcere *să fiu* aici, vă asigur, adăugă Hushidh.

— Am greşit că te-am silit să spui cuvintele astea în faţa Shuyei. Şi a fost greşit din partea mea să mă tem de tine. Ar fi trebuit să ştiu că Sufletul Suprem nu te-ar fi ales dacă nu ai fi avut o inimă bună.

Ea să se teamă *de el*!

— Nu vrei să te uiţi la mine, Nafai? Ştiu că nici înainte nu te uitai la mine, oricum, nu cu speranţă sau cu dragoste, dar acum, că Sufletul Suprem

ne-a ales unul pentru celălalt, nu te-ai putea uita la mine... măcar cu bunătate?

Cum să ridice ochii spre ea, când erau plini de lacrimi? Totuşi, fiindcă îi ceruse, fiindcă ar fi însemnat s-o dezamăgească dacă n-ar fi făcut-o, cum să refuze? Se uită la ea, şi cu toate că ochii îi înotau în lacrimi – de bucurie, de uşurare, de emoţii puternice pe care nu le înţelegea – o văzu ca pentru prima dată, ca și cum sufletul ei ar fi devenit transparent pentru el. Văzu puritatea inimii ei. Văzu cât de deplin se dăruise ea Sufletului Suprem şi Basilicăi, surorii ei, lui. Văzu că inima ei tânjea numai să clădească ceva bun şi frumos, şi cât de dornică era să încerce să facă acest lucru împreună cu băiatul care stătea în faţa ei.

— Ce vezi când te uiţi aşa la mine? spuse Luet cu voce timidă, însă îndrăznind să întrebe.

— Văd ce femeie măreaţă şi plină de glorie eşti, şi cât de puţine motive am să mă tem de tine, pentru că tu nu mi-ai face niciodată vreun rău, mie sau vreunui alt suflet.

— Doar asta?

— Văd că Sufletul Suprem a găsit în tine exemplul perfect a ceea ce va trebui să devină întreaga rasă umană, dacă e să nu ne autodistrugem din nou.

— Nimic altceva?

— Ce poate fi mai minunat decât ce ţi-am spus că văd?

Ochii i se limpeziseră deja cât să vadă că *ea* era pe punctul de a izbucni în plâns – dar nu de bucurie.

— Nafai, prostule, orbule, interveni Hushidh, nu înţelegi ce speră ea să vezi?

Nu, se gândi Nafai. Nu ştiu ce ar fi potrivit să zic. Eu nu sunt ca Mebbekew, deştept şi plin de tact, eu jignesc pe toată lumea când vorbesc şi am reuşit iarăşi, deşi tot ceea ce am rostit era ceea ce simt în mod sincer.

Se uită la ea neajutorat; ce să facă? Ea îl privea atât de lacomă, dorind ca el să-i dea... ce? îi lăudase cinstea, genul de laude pe care nu le-ar fi adresat niciunei alte femei din lume, şi pentru ea asta nu însemna nimic pentru că ea voia ceva mai mult de la el, iar el nu ştia ce anume. O rănea chiar prin tăcerea lui, înjunghiindu-i inima, îşi dădea seama – şi totuşi nu avea puterea să înceteze.

Era atât de fragilă, atât de tânără – chiar mai tânără decât el. Nu-şi dăduse seama până atunci. Fusese întotdeauna atât de sigură pe ea şi, fiindcă era vizionară în ape, o respectase mereu. Nu-şi dăduse seama niciodată cât de... cât de *vulnerabilă* era. Cât de fină era pielea ei luminoasă, cât de mici îi erau oasele. O pietricică îi poate provoca vânătăi, iar acum ea e lovită de pietre pe care eu le-am aruncat fără să ştiu. Iartă-mă, Luet, copil delicat, fetiţă blândă. Mă temeam atât de mult pentru mine, dar m-am

dovedit rezistent, chiar şi când am crezut că tu şi Hushidh mă dispreţuiţi. Pe când tu, care te credeam atât de puternică…

Dintr-un impuls îngenunche, o luă în braţe şi o îmbrăţişă strâns, aşa cum ai ţine în braţe un copil care plânge.

— Îmi pare rău, şopti.

— Te rog, să nu-ţi pară, zise ea. Dar glasul ei era ascuţit, ca al unui copil care încearcă să nu fie văzut plângând, iar el îi simţea lacrimile udându-i cămaşa şi trupul cutremurându-i-se de suspine înăbușite.

— Îmi pare rău că numai pe mine mă ai de soţ.

— Îmi pare rău că numai pe mine mă ai de soţie. Nu vizionara în ape, nu fiinţa glorioasă pe care ţi-ai imaginat că o vezi. Numai pe mine.

În cele din urmă, el înţelese ce îi ceruse ea în tot acest timp, şi nu se abţinu să nu râdă, pentru că fără să ştie tocmai îi oferise acel lucru.

— Ai crezut că am spus acele cuvinte *vizionarei*? Nu, biata de tine, *ţie* ţi le-am spus, lui Luet, fetei pe care am întâlnit-o în şcoala mamei mele, fetei care se juca împreună cu mine şi cu oricine altcineva oricând avea chef, fetei pe care o ţin chiar acum în braţe.

Atunci râse și ea – sau suspină mai tare, nu era prea sigur. Dar ştia că acum se simţea mai bine. De atât avea ea nevoie – să-i spună că nu se aştepta să fie tot timpul vizionara în ape, că el se

căsătorea cu ființa umană imperfectă, fragilă, și nu cu imaginea copleșitoare pe care o purta atât de nepotrivit.

Își plimbă mâinile pe spatele ei, s-o liniștească; însă îi simți și curbele trupului, geometria coastelor și a șirei spinării, textura și moliciunea pielii întinse peste mușchi. Mâinile lui explorau, memorând-o, descoperind pentru prima dată cum simțeau mâinile unui bărbat spatele unei femei. Ea era reală, nu un vis.

— Nu Sufletul Suprem mi te-a dat, zise el încet. Tu mi te dăruiești.

— Da. Așa este.

— Și eu mă dăruiesc ție. Chiar dacă și eu aparțin Sufletului Suprem.

Se trase puțin în spate, suficient cât să-i cuprindă ceafa cu mâna dreaptă în timp ce ea privea în sus la el, suficient cât să-i poată atinge obrazul cu degetele mâinii stângi.

Apoi brusc, ca și când amândoi s-ar fi gândit la același lucru în aceeași clipă – ceea ce cu siguranță se și întâmplase –, își desprinseră ochii unul de la celălalt privind în locul unde stătuse Hushidh în cursul întregii discuții.

Dar nu era acolo. Reveniră unul la celălalt și Luet, tristă, rosti:

— N-ar fi trebuit s-o oblig să vină cu mine să…

Nu-și termină fraza, căci în acel moment Nafai începu să învețe cum să sărute o femeie, iar ea, deși nu mai sărutase niciodată un bărbat, îi deveni

îndrumător.

6
Nunțile

Visul oracolului

Hushidh nu vedea nimic demn de bucurie în nuntă. Nu pentru că ar fi mers ceva prost. Mătuşa Rasa se pricepea la ritualuri. Ceremonia ei era simplă şi drăguță, fără urmă de falsa îngâmfare la care recurgeau multe alte femei în dorința lor disperată de a părea sfinte sau importante. Mătuşa nu avea nevoie să se prefacă. Însă tot avea grijă ca atunci când marile evenimente publice ale vieții – nunți, majorate, absolviri, îmbarcări, prorociri, priveghiuri, înmormântări – cădeau în grija ei, ele să se desfăşoare cu o grație lejeră, cu o blândețe care să țină mintea oamenilor concentrată asupra evenimentului, şi nu asupra ritualului în sine. Nu era nimic grăbit sau agitat; nicio aluzie că lucrurile trebuiau să fie *aşa,* şi în consecință ai grijă unde calci să nu faci ceva greşit…

Nu, nunta organizată de Rasa pentru Nafai şi cei doi frați ai lui – sau, privind altfel lucrurile, nunta celor trei nepoate ale Rasei, Luet, Dol şi Eiadh – era un eveniment plăcut, desfăşurat pe veranda casei, luminoasă şi parfumată de florile din seră şi cele care creşteau pe verandă. Eiadh şi Dol erau

uluitor de frumoase, în rochii mulate care dădeau o elegantă iluzie de simplitate, cu fardurile aplicate cu atâta artă, încât nu păreau deloc machiate. Sau *ar fi părut* așa, dacă n-ar fi fost Luet.

Dulcea Luet, care refuzase orice machiaj și a cărei rochie *era* cu adevărat simplă. În timp ce Eiadh și Dol aveau eleganța unor femei încercând – cu succes – să pară strălucitoare, tinere și vesele, Luet *era* cu adevărat tânără, rochia ei acoperind firesc un trup care era mai mult o promisiune, decât o feminitate reală, iar chipul îi strălucea de o fericire gravă și timidă, care le făcea pe Eiadh și pe Dol să pară în vârstă și mult prea experimentate. Într-un fel, era aproape o cruzime ca fetele mai mari să fie obligate să se mărite în prezența acelei copile a cărei naivitate era ca un reproș pentru ele. Eiadh chiar observase înainte de începerea ceremoniei – Hushidh o auzise cerându-i mătușii Rasa să „trimită pe cineva sus la Luet s-o ajute să-și aleagă o rochie și să facă ceva cu fața și cu părul", dar mătușa se mulțumise să râdă și spusese: „Nicio artă n-o va ajuta pe copila asta." Bineînțeles, Eiadh înțelesese că o considera pe Luet prea simplă ca să fie ajutată de haine și machiaj; dar Hushidh prinsese privirea Rasei o clipă mai târziu, iar mătușa îi făcuse semn și-și dăduse ochii peste cap, arătându-i că *ele* înțelegeau amândouă că biata Eiadh habar n-avea ce urma să se întâmple la nuntă.

Şi se întâmplă, cu toate că din fericire Eiadh şi Dol nu-şi dădeau seama că atunci când servitoarele, elevele şi profesoarele şopteau „O, ce drăguţă e”, „Ah, ce dulce”, „Uite, cine să-şi fi închipuit că e aşa de frumoasă”, toate vorbeau despre Luet, numai despre Luet. Când Nafai, cel mai tânăr, păşi înainte pentru a fi cerut de mireasa lui, oftaturile deveniră un cântec al comunităţii, un imn improvizat Sufletului Suprem, care îl adusese pe acest băiat de paisprezece ani, cu statura şi forţa unui bărbat şi focul viu al Sufletului Suprem în ochi, să o ia în căsătorie pe fiica aleasă a Sufletului Suprem, vizionara în ape, a cărei frumuseţe pură radia din inimă. El era inelul de aur în care acel briliant de fată avea să strălucească cu propria-i pasiune. Hushidh vedea mai bine ca oricine cât o îndrăgeau oamenii pe Luet în inimile lor. Vedea legăturile dintre ei, sclipind ca firele acoperite de rouă ale unei pânze de păianjen în primele raze ale dimineţii; cât de mult o iubeau pe vizionară! Dar mai presus de toate vedea legăturile dintre soţi şi soţii în timp ce ceremonia progresa. Observă inconştient fiecare gest, fiecare privire, fiecare expresie, iar mintea ei reuşi să înţeleagă relaţiile.

Între Elemak şi Eiadh avea să fie un fel de parteneriat inegal bizar, în care cu cât ea l-ar iubi mai puţin pe el, cu atât el ar dori-o mai mult; cu cât el ar trata-o mai blând şi mai iubitor, cu atât ea l-ar dispreţui mai mult. Căsnicia asta avea să fie

ceva dureros, în care agonia despărţirii era chiar lucrul care îi ţinea împreună. Dar ea nu putea spune nimic din toate astea – şi nici nu putea nimeni înţelege, ar fi fost furioşi şi dacă ar fi încercat să le explice.

Cât despre biata Dolya şi preţiosul ei nou iubit, Mebbekew, era într-adevăr o căsătorie prost gândită – însă nu avea niciun motiv să presupună că ar fi mai puţin viabilă decât a lui Elemak cu Eiadh. Pe moment, copleşiţi de gloria de a fi, după cum presupuneau, în centrul atenţiei, erau fericiţi cu noile legături dintre ei. Dar în curând aveau să înfrunte realitatea. Dacă ar fi rămas în oraş, s-ar fi urât reciproc după câteva săptămâni – Dol din cauza infidelităţilor şi trădărilor lui Mebbekew, el din pricina posesivităţii ei. Hushidh îşi imagina viaţa în căsnicia lor. Ea şi-ar fi înfăşurat mereu braţele în jurul lui în îmbrăţişări minunate şi entuziaste, crezând că îi demonstrează dragostea, când de fapt îşi reclama proprietatea; iar el, cutremurându-se sub sărutările ei generoase, ar fi profitat de fiecare ocazie pentru a găsi noi trupuri pe care să le posede, noi inimi pe care să le seducă. Dar în deşert va fi altfel. Meb nu va găsi o altă femeie care să-l dorească în afară de Dolya, şi astfel poftele lui aveau să-l arunce iar şi iar în braţele ei; simplul fapt că el nu *putea* s-o înşele avea să potolească temerile ei şi nu-l va mai copleşi atât de mult cu nevoile ei. În deşert era posibil să transforme asta într-o căsnicie fericită, dacă

Mebbekew ar fi vreodată fericit în plictiseala de a face dragoste cu aceeaşi femeie, noapte de noapte, săptămână de săptămână, an de an.

Hushidh îşi imagina, cu o plăcere de care nu era deloc mândră, ce ar face Elemak prima dată când Meb îi va face avansuri lui Eiadh. Ar fi discret, ca să evite slăbirea poziţiei publice cu aluzii cum că s-ar teme să nu fie încornorat. Dar Meb nu s-ar mai uita după aceea prea mult la Eiadh…

Legăturile dintre Elemak şi Eiadh, dintre Dol şi Mebbekew erau genul pe care Hushidh le vedea zi de zi în oraş. Erau căsătorii basilicane, dar devenite mai puternice – şi poate viabile – prin faptul că Sufletul Suprem îi ducea în deşert, unde aveau mai multă nevoie unul de celălalt şi existau mai puţine opţiuni decât în oraş.

Însă căsătoria dintre Luet şi Nafai nu era basilicană. În primul rând, erau prea tineri. Luet avea doar treisprezece ani. De fapt, era aproape barbar – ca la triburile din pădurile Coastei de Nord, unde o fată era luată de nevastă înainte de oprirea primei sângerări. Numai siguranţa că Sufletul Suprem îi adusese împreună o împiedicase pe Hushidh să fie scârbită de ceremonie. Chiar şi aşa, simţea o furie profundă pe care nu o înţelegea pe deplin în timp ce îi privea unindu-şi mâinile, făcându-şi jurămintele, sărutându-se dulce cu mâinile Mătuşii Rasa pe umeri. De ce urăsc aşa de mult această căsătorie? se întrebă. Căci vedea că Luet e fericită şi plină de

speranţe, iar Nafai o respectă şi e dornic să-i fie pe plac – ce să-şi dorească mai mult pentru iubita sa soră, singura ei rudă pe lume?

Însă când nunta se încheie, când cuplurile de tineri căsătoriţi îşi începură procesiunea veselă pe drumul presărat cu flori înapoi în casă şi urcând spre camerele lor de la etaj, nu mai răbdă s-o privească plecând pe sora ei. Fugi pe coridorul servitoarelor, nu spre camera ei, ci pe acoperişul unde ea şi Luet se retrăseseră de atâtea ori împreună.

Însă chiar şi acolo i se părea că vede, în seara care se lăsa, umbra primei îmbrăţişări a lui Luet şi Nafai, primul lor sărut. Asta o umplea de mânie şi se aruncă pe covor lovind cu pumnii țesătura groasă, plângând amar şi suspinând. Nu, nu, nu, nu.

De ce spunea „nu”? Nici ea nu înţelegea. Zăcu acolo şi plânse până când, obosită să ştie prea multe şi să nu înţeleagă destul, adormi în aerul răcoros al nopţii basilicane. Primăvara târziu vânturile băteau umede şi reci dinspre mare, uscate şi calde dinspre deşert, şi se întâlneau într-un dans frenetic pe străzile şi acoperişurile oraşului. Părul lui Hushidh fu prins de vânturi, învârtindu-se şi jucându-se ca şi cum ar fi avut o viaţă proprie şi tânjea după libertate. Dar ea nu se trezi.

Dar visă, şi în vis subconştientul ei ridică întrebările despre teamă şi furie pe care nu le

exprimase trează. Îşi visă propria nuntă. Pe o stâncă în deşert, stătea chiar pe vârful unei pietre înalte, unde nu mai era loc pentru nimeni altcineva; însă acolo era şi soţul ei, plutind în aer lângă ea: Issib, infirmul, zburând voios, aşa cum îl văzuse zburând şi prin sălile casei Rasei în anii lui de elev. În vis îşi strigă întrebarea pe care nu îndrăznea s-o exprime cu voce tare: De ce trebuie să mă mărit cu un infirm? De ce m-ai ales pe mine pentru viaţa asta, Suflet Suprem! Cu ce te-am supărat de nu mă laşi să stau şi eu aşa ca Luet, dulce, tânără şi luminând de dragoste, alături de un bărbat întreg şi puternic, capabil, bun?

În vis îl văzu pe Issib îndepărtându-se de ea, încă zâmbind, dar *ea* ştia că zâmbetul acela era curajul lui, că strigătele ei îi frânseseră inima. În timp ce-l privea, zâmbetul lui se stinse; se prăbuşi, căzu ca o pasăre doborâtă de pe cer de o săgeată miraculoasă şi crudă. Abia atunci îşi dădu seama că el zburase numai prin forţa iubirii faţă de ea, a dorinţei pentru ea, iar când ea se retrăsese de lângă el, el îşi pierduse puterea de a zbura. Încercă să ajungă la el, încercă să-l prindă, dar nu reuşi decât să-şi piardă şi ea echilibrul pe stâncă şi să se prăbuşească după el spre pământ.

Se trezi gâfâind, tremurând de frig. Apucă de capătul liber al covorului şi îl trase peste ea, ghemuindu-se dedesubt, cu obrajii reci din cauza lacrimilor care se uscau, cu ochii umflaţi şi usturând-o de la plâns. Suflet Suprem! strigă ea în

tăcere, din toată inima. O, Mamă a Lacului, spune-mi că nu mă urăşti atât! Spune-mi că nu ăsta e planul tău cu mine, că numai dintr-o întâmplare nefericită sunt așa de lipsită de speranţă în noaptea nunţii surorii mele!

Apoi, cu perfecta lipsă de logică a durerii şi autocompătimirii, se rugă cu voce tare:

— Suflet Suprem, spune-mi de ce ai planificat viaţa asta pentru mine. Trebuie să înțeleg, dacă voi fi nevoită s-o trăiesc. Spune-mi că are un rost. Arată-mi de ce trăiesc, dacă vreun plan al tău m-a adus astfel în această lume. Explică-mi de ce puterea de înţelegere pe care mi-ai dat-o este o binecuvântare şi nu un blestem. Spune-mi dacă voi fi vreodată la fel de fericită cum e Luet în noaptea asta!

După aceea, ruşinată că şi-a exprimat atât de direct gelozia şi dorinţele, Hushidh plânse din nou şi alunecă în somn.

Sub covor se încălzi, căci noaptea nu era încă prea rece dacă stătea acoperită. Lacrimile îi fură înlocuite de transpiraţie, picături gâdilându-i corpul ca nişte mâini micuţe. Şi visă din nou.

Se zări la intrarea unui cort în deşert. Nu văzuse niciodată un astfel de cort, doar în holograme, şi totuși în nicio poză nu mai întâlnise ceva asemănător. Stătea acolo cu un prunc în braţe, în timp ce alţi patru copii, de vârste diferite, ieşeau în goană din cort, şi în vis ea se gândi că era ca şi cum cortul i-ar fi născut, ca şi cum abia acum se

năpusteau în lume. Dacă ar trebui, i-aş purta încă o dată şi i-aş aduce aici numai ca să-i văd trăind aşa, cafenii şi râzând sub soarele deşertului. Copiii alergau în jurul ei, fugărindu-se unul pe altul într-un joc copilăresc, iar ea îi supraveghea. Apoi auzi copilul din braţele ei începând să se agite, aşa că îşi dezgoli un sân şi-l lăsă să sugă; simţi laptele curgând recunoscător din sfârcul ei, dulcea gâdilătură a buzelor bebeluşului, sărutând, sugând şi adulmecând viaţa, viaţă caldă, umedă, un amestec de lapte şi salivă formând o spumă în colţurile gurii copilului.

Apoi prin uşa cortului pluti un scaun, iar pe el stătea un bărbat. Issib, ştiu imediat. Dar nu era supărare în inima ei când îl văzu, niciun sentiment că i s-ar fi furat ceva bun din viaţă. Se vedea legată de el, inimă lângă inimă, cu frânghii groase de mătase strălucitoare; luă copilul de la sân şi îl aşeză în poala lui, iar el îi vorbi copilului făcând-o să râdă în timp ce îşi ştergea sânul şi îl acoperea la loc. Erau cu toţii legaţi, mamă, tată, copii... înţelese că asta conta, nu un ideal imaginar despre cum ar trebui să fie un soţ. Copiii alergară spre tatăl lor şi înconjurară scaunul, iar el le vorbi şi ei ascultau fermecaţi, râdeau când râdea şi el, cântau împreună cu el. Acest Issib-din-vis nu însemna o povară pentru ea, era un prieten şi un soţ ca toţi ceilalţi.

Suflet Suprem, se rugă ea în vis, cum m-ai adus aici? De ce mă iubeşti atât de mult, încât să mă

aduci în acest loc, în aceste timpuri, cu acest bărbat, cu aceşti copii?

Răspunsul veni imediat, ca nişte fire de aur şi argint. Copiii erau legaţi de Hushidh şi Issib, apoi firele se întindeau de la ei în spate spre alţi oameni. O mulţime, un labirint de oameni, un milion, un miliard de oameni, îi văzu amestecându-se, mărşăluind într-o explorare neştiută sau poate o migraţie. Era o viziune înspăimântătoare, atât de mulţi oameni dintr-odată, ca şi cum ei i-ar fi fost arătat fiecare bărbat şi fiecare femeie care trăiseră vreodată pe Harmony. Şi printre ei, ici-colo, acele fire argintii şi aurii.

Deodată înţelese: aceia sunt oamenii în care legătura cu Sufletul Suprem este adevărată. Sunt cei care aud cel mai bine vocea Sufletului Suprem, cei în care modificarea genetică de la fondarea planetei Harmony fusese dublată, redublată, astfel încât în loc să primească numai sentimente vagi, o amorţeală a minţit atunci când se aventurau pe terenul interzis al invenţiei sau al acţiunii, aceştia speciali, cei cu aur şi argint, recepţionau idei clare, imagini, chiar şi cuvinte.

La început, firele de aur şi argint erau scurte şi subţiri, sclipeau doar din loc în loc – mutaţii, conexiuni întâmplătoare, variaţii aleatoare în moleculele genetice. Dar din când în când acei oameni se găseau şi se căsătoreau; când se împreunau aur cu aur şi argint cu argint, unii

dintre copiii lor erau de asemenea legaţi de Sufletul Suprem. Două lanţuri diferite, două tipuri de conexiuni genetice, înţelese Hushidh; când aurul se împreuna cu argintul, copiii nu aveau aproape niciodată acest dar. Peste secole, după mulţimi nenumărate, vedea că Sufletul Suprem îi îmboldea pe cei dotaţi, încercând să-i aducă la un loc, iar peste milioane de ani aurul şi argintul nu mai erau doar fire, deveniseră corzi puternice, trecând regulat din generaţie în generaţie.

Până când în final se ajunse ca numai un singur părinte să transmită firul auriu tuturor copiilor săi; şi, multe generaţii mai târziu, şi firul argintiu deveni o trăsătură dominantă, pe care un singur părinte s-o poată transmite indiferent dacă celălalt avea sau nu darul.

Acum dorinţa Sufletului Suprem crescu, şi imboldurile deveniră intrigi complicate prin care oamenii erau atraşi unul către altul de la mii de kilometri, pentru căsătorii şi uniuni improbabile. Văzu o femeie ridicându-se goală dintr-un pârâu pentru a ajunge femeia unui bărbat pentru care străbătuse o mie de kilometri să-l găsească, fără să ştie că urmase scopul Sufletului Suprem. Bărbatul avea în el şi aur, şi argint, puternice şi clare, la fel femeia, iar fiica lor se născu având corzi din cel mai strălucitor metal, luminând parcă din interior.

În vis, Hushidh o văzu pe mamă luând copilul şi depunându-i în braţele Rasei, ea însăşi legată de

generațiile anterioare cu funii de aur și argint. Apoi aceeași femeie, aceeași mamă, aduse o altă fiică, și mai luminoasă, în brațele Rasei. Sub ochii ei, cel de-al doilea copil crescu și deveni Luet, iar după aceea Hushidh văzu ceea ce văzuse chiar în acea seară, Luet și Nafai împreună, dar acum înțelegea că în afară de legăturile de dragoste și credință, de nevoie și de pasiune pe care le vedea întotdeauna, mai existau și acele corzi de aur și argint, mai luminoase în Luet și Nafai decât în oricine altcineva din încăpere. Nu era de mirare că ochii lor străluceau cu atâta grație și frumusețe, se gândi. Au fost creați de Sufletul Suprem, modelați dintr-un minereu perfect și dăruiți cu magia vieții de propria ei mână.

Apoi Hushidh se înălță în zbor peste verandă, de unde văzu că toate cuplurile căsătorite aveau în ele acele fire. Nu la fel de luminoase și de puternice ca la Luet și Nafai, dar le aveau. Mebbekew și Elemak aveau amândoi și aur, și argint; Dol avea doar argint și Eiadh aur, doar cu o urmă de argint.

Cine altcineva mai era? Cât de mulți ai unit, Suflet Suprem?

Se înălță din ce în ce mai mult peste oraș, dar fiind un vis continua să-i vadă clar pe oamenii de pe străzi și din case. Existau multe tușe sclipitoare de aur și argint, mult mai multe decât în oricare alt loc din lume. Aici, în orașul femeilor, mulți negustori veniseră și aduseseră nu numai mărfurile, ci și sămânța lor; multe femei veniseră

în pelerinaj şi rămăseseră, cel puţin suficient cât să aducă pe lume un copil; multe familii îşi trimiseseră fiii și fiicele pentru a fi educaţi aici; acum abia de mai exista o persoană în Basilica să nu aibă darul de a simţi influenţa Sufletului Suprem, la un nivel sau altul. Iar cei dăruiţi astfel simţeau nu numai Sufletul Suprem, ci şi unul pe celălalt, cu toate că nu îşi dădeau seama cât de multe înțelegeau. Nu e de mirare că acesta este oraşul sfânt, se gândi Hushidh în vis. Nu-i de mirare că e cunoscut în întreaga lume pentru frumuseţea şi adevărurile lui.

Frumuseţe și adevăr, dar şi lucruri mai întunecate. Legătura cu Sufletul Suprem nu însemna că persoana trebuia să fie mai bună sau mai generoasă. Recunoaşterea inconştientă a inimii unei alte persoane se putea uşor transforma în exploatare, manipulare, cruzime sau dominare. Hushidh îl văzu pe Gaballufix şi îşi dădu seama că firele din el erau aproape la fel de strălucitoare ca ale Rasei sau ale lui Wetchik. De aceea ştiuse atât de bine să-i conducă pe bărbaţii clanului Palwashantu, să le intimideze pe femeile din Basilica, să-i domine pe cei apropiaţi lui.

Gaballufix cel din vis ieşi din casa lui, fluturându-şi lama energetică de parcă ar fi fost atacat de o mie de duşmani invizibili. Hushidh înţelese că aceasta era nebunia lui şi Sufletul Suprem suferea văzând ce face. Aşa că îl făcu să se împiedice. Căzu la pământ şi rămase acolo,

continuând să strălucească în aur și argint, dar pe moment neajutorat și inofensiv.

Pe când zăcea acolo, mai apăru cineva: ea știu că era Nafai. Îi era arătat soțul lui Luet în cea mai oribilă clipă a vieții lui, căci îl văzu stând lângă trup și rugându-se Sufletului Suprem să nu-i ceară ceea ce îi cerea. Însă când reteză capul lui Gaballufix nu era controlat de Sufletul Suprem. Alesese liber să urmeze drumul. Gaballufix dispăru și Nafai rămase singur pe stradă, strălucitor și rușinat.

Hushidh zbură peste oraș, surprinzând sclipirile celor mai luminoși. Shedemei, singură în laboratorul ei, umplând cutii deshidratante portabile cu semințe și embrioni. Un bărbat mergând împreună cu Nafai spre poarta orașului, ducând un glob înfășurat într-o pânză – trebuia să fie Zdorab, cel despre care le vorbise Nafai – iar Zdorab strălucea și el în aur și argint. Soțul lui Sevet, Vas. Soțul lui Kokor, Obring. Amândoi aproape la fel de luminoși ca fiicele Rasei și ale lui Gaballufix. Toți aceşti oameni împreună în același oraș, în același moment, iar cei mai buni dintre ei plecau în deșert, să i se alăture lui Wetchik. Pentru asta îi crease Sufletul Suprem și acum îi despărțea de lume ca să-i ducă într-un alt loc.

Cum vor fi copiii noștri? Și nepoții?

Din nou se înălță peste oraș, bucurându-se acum să înțeleagă planul Sufletului Suprem, când zări o altă coardă de aur și argint, la fel de

luminoasă ca toate celelalte. Vru să se uite şi, pentru că era un vis, imediat coborî şi văzu că lumina venea din casa lui Gaballufix, dar bărbatul nu era el. Purta o uniformă ciudată şi avea părul uns cu ulei atârnând în bucle care păreau ude.

Generalul Vozmuzhalnoy Vozmozhno, înţelese ea. Moozh. Şi el fusese adus aici! Şi el era unul dintre cei doriţi de Sufletul Suprem!

În timp ce privea, Moozh se ridică şi îşi scoase sabia de metal. Deci era la fel ca Gaballufix? Avea s-o fluture în jur într-o frenezie ucigaşă?

Nu. Se întoarse şi observă firele de aur şi argint care îl legau de Sufletul Suprem şi le lovi cu lama. Le reteză şi fugi de ele. Însă într-o clipă corzile crescură la loc, iar el le mai tăie o dată şi fugi din locul unde îl trăseseră înainte. Se întâmplă de mai multe ori şi Hushidh înţelese că el îşi ura legătura cu Sufletul Suprem.

Şi totuşi era aici. Indiferent cum se întâmplase, Sufletul Suprem îl adusese. Apoi înţelese: Sufletul Suprem, cunoscându-i ura, revolta împotriva sa, îl împinsese pur şi simplu să *nu* facă ceea ce de fapt ea dorea. Cât de uşor fusese păcălit! Cât de uşor se lăsase condus. În somn, râse.

Râse şi începu să se trezească; simţea cum somnul se îndepărtează de ea, îşi simţi corpul, cel real, învelit în covor, transpirând, deşi aerul din jur era rece.

În acel moment, când trezirea îi alunga visul, o fulgeră brusc o viziune total deosebită de ceea ce

avusese mai devreme. Văzu imaginea din visul ei dinainte, cel în care stătea pe vârful de stâncă şi Issib plutea în aer lângă ea, iar el cădea şi cădea şi ea după el; îi trecu fulgerător prin minte, apoi văzu ceva nou: creaturi înaripate, cu blană ca de animale şi totuşi capabile să se înalţe şi să zboare; se avântară pe cer şi îi prinseră pe Issib şi pe Hushidh de braţe şi de picioare în căderea lor spre pământ, şi bătând şi fâlfâind puternic din aripi îi împiedicară să se lovească de pietrele de jos, ridicându-i în schimb pe cer.

Acest vis subit şi neaşteptat o îngrozi, căci ştia că nu era cu totul adormită şi nu putea avea niciun vis, în special unul atât de clar şi înspăimântător. Nu-i arătase deja Sufletul Suprem tot ce-i ceruse? De ce o întorcea la această imagine veche?

Din nou reveni la un moment trecut din acel vis: stătea lângă Issib, la intrarea în cort, cu bebeluşul în poala lui şi ceilalţi copii adunaţi în jurul scaunului său plutitor. Îşi dădu seama imediat că scena se schimbase; nu mai erau în deşert, ci într-o pădure luxuriantă, în uşa unei case din lemn într-un luminiş, şi dintr-odată nişte şobolani uriaşi ieşiră din vizuinile lor de sub pământ sau căzură de pe ramurile copacilor şi se repeziră la ei, iar Hushidh ştiu că vor să le fure copiii, să-i ducă departe şi să-i mănânce, şi ţipă îngrozită. Însă înainte ca sunetul să-i ajungă pe buze apărură iar creaturile zburătoare, coborând din cer ca să ia copiii şi să-i ridice departe de fălcile şi labele

uriaşilor şobolani lacomi. Văzând ce se întâmpla, smulse copilul din poala lui Issib şi îl ridică deasupra capului, iar una dintre creaturi coborî, i-l luă din mâini şi zbură cu el. Iar ea rămase acolo plângând, fiindcă nu ştia dacă pur şi simplu nu-şi dăduse copilul unui alt prădător… însă *știa*. Făcuse o alegere, iar când ele se întoarseră, ridică braţele lui Issib pentru ca zburătoarele să-l apuce şi să-l ducă de acolo. Numai că înainte ca ele să ajungă şobolanii năvăliră asupra lor, doborându-i, şi sute de mici gheare sălbatice o pipăiră şi o apucară, trăgând de ea…

Se trezi cu sunetul propriului ei ţipăt în urechi şi cu o teamă de nealinat strângându-i inima. Era scăldată în sudoare, iar noaptea era întunecată în jurul ei, vântul rece, dar nu tremura de frig. Azvârli covorul care o acoperea şi fugi, împleticindu-se, încă pe jumătate orbită de somn şi nesigură pe picioare din cauza amorţelii date de poziţia inconfortabilă, spre deschizătura din perete care ducea în podul casei.

Când ajunse în camera ei vedea deja destul de bine şi mergea lin şi fără zgomot, dar încă era slăbită şi îngrozită şi nu suporta gândul să rămână singură. Acolo era patul lui Luet – Luet, care acum ar fi trebuit să fie acolo s-o mângâie –, dar era gol, fiindcă ea plecase în alt pat şi ţinea în braţe pe altcineva, care avea nevoie de ea mult mai puţin decât avea Hushidh în acea noapte. Se ghemui pe propriul ei pat, alternând între suspine mari

zgomotoase şi tremurat în linişte, până când i se făcu teamă că cineva dintr-o altă cameră ar putea s-o audă.

O să creadă că sunt geloasă pe Luet, dacă m-ar auzi plângând. O să creadă că o urăsc fiindcă s-a măritat înaintea mea, dar nu e aşa… nu acum, nu de când Sufletul Suprem mi-a arătat înţelesul a tot ce se întâmplă. Încercă să-şi reamintească visul – despre ea, copiii şi soţul ei la intrarea în cort –, dar imediat acesta se transformă iar şi ea se pomeni din nou posedată de teroarea şobolanilor ieşind din găurile lor, din copaci, şi singura ei speranţă era bizareria disperată a animalelor zburătoare…

Se trezi pe coridor afară din cameră, fugind de o frică pe care o purta cu ea chiar în timp ce fugea. Fugi până când deschise dintr-o lovitură uşa camerei unde ştia că trebuia să o găsească pe Luet, căci nu mai suporta, avea nevoie de ajutor, care nu putea veni decât de la Luet, numai ea ar fi ajutat-o…

— Ce e?

Teama din glasul lui Luet era un ecou al spaimei din glasul lui Hushidh. O văzu pe sora ei stând în capul oaselor pe pat, ţinând cearşaful ridicat până la gât ca pe un scut. Şi Nafai, trezit mai mult de vocea ei decât de uşă, ridicându-se adormit din pat, coborând pe podea, înaintând spre Hushidh, încă neînţelegând cine era, dar ştiind că dacă exista un intrus treaba lui era să-i blocheze drumul…

— Shuya, făcu Luet.

— O, Luet, iartă-mă, suspină. Ajută-mă. Ţine-mă în braţe!

Înainte ca Luet să ajungă la ea, Nafai era acolo, ajutând-o, conducând-o în cameră. Apoi Luet fu lângă ea, aşezând-o pe patul mototolit, şi Hushidh îşi dădu drumul lacrimilor în braţele surorii ei. Era vag conştientă de Nafai mişcându-se prin cameră; închise uşa, apoi găsi nişte haine pentru el şi pentru Luet, să nu se simtă jenaţi când Hushidh avea să înceteze cu plânsul şi să-şi vină în fire.

— Îmi pare rău, îmi pare aşa de rău, repeta Hushidh printre sughiţuri.

— Nu, te rog, e în ordine, zise Luet.

— E noaptea nunţii voastre, n-ar fi trebuit… dar am visat, a fost groaznic…

— E-n regulă, Shuya, rosti Nafai. Numai dacă ai putea să plângi puţin mai încet, fiindcă dacă aude cineva o să creadă că Luet hohoteşte în noaptea nunţii şi cine ştie ce o să creadă despre mine.

Făcu o pauză.

— De fapt, dacă mă gândesc mai bine, strigă mai tare.

Vocea lui Nafai era amuzantă şi liniştitoare, iar Luet râse şi ea puţin la gluma lui. De asta avea nevoie Hushidh ca să-i alunge teama: se putea gândi la ei în locul visului.

— Nimeni n-a mai făcut aşa blestemăţie, spuse Hushidh, tristă şi ruşinată, dar profund uşurată. Să dau buzna peste propria mea soră în noaptea

nunții.

— Deşi n-ai întrerupt nimic, replică Nafai, apoi el și Luet izbucniră în râs – în *chicotit,* asta era. Ca nişte copii cu un secret ridicol.

— Îmi pare rău că râd când tu eşti aşa de nefericită, zise Luet, dar trebuie să înţelegi. Niciunul dintre noi nu se pricepe la aşa ceva.

Chicotiră din nou amândoi.

— E un talent care se dobândeşte. Noi nu l-am dobândit, explică el.

Hushidh se simţi învăluită în râsul lor, inclusă în calmul pe care îl creau între ei. Era de necrezut ca un tânăr şi mireasa lui, întrerupţi în prima lor noapte împreună, să fie atât de dornici să primească şi să liniștească o soră intrusă; însă aşa erau Lutya şi Nyef al ei. Se simţi inundată de dragoste şi recunoştinţă pentru ei, care se revărsau prin lacrimi, dar unele de bucurie, nu lacrimile disperate născute din singurătatea şi teroarea nopţii.

— Nu pentru mine plâng, rosti când fu în stare să vorbească. *Am fost* geloasă şi singură, recunosc, dar Sufletul Suprem mi-a trimis un vis frumos şi eram eu şi… soțul meu, copiii noştri…

Apoi îi trecu prin minte ceva la care nu se mai gândise până atunci.

— Nafai, știu că sunt sortită lui Issib. Dar trebuie să întreb – *este…* în stare, nu-i aşa?

— Shuya, cu greu ar fi *mai puţin* în stare decât am fost eu în noaptea asta.

Luet îl plesni în joacă peste mână.

— A pus o întrebare serioasă.

— E la fel de virgin ca mine, şi departe de oraş nu-şi prea foloseşte mâinile. Dar nu e paralizat, iar… reacţiile involuntare, mă rog, *există.*

— Atunci visul *a fost* adevărat. Sau ar putea fi, în orice caz. I-am visat pe copiii mei. Cu Issib. Ar putea fi adevărat, nu-i aşa?

— Dacă tu vrei, admise el. Dacă eşti dispusă să-l accepţi. Dintre noi el e cel mai bun, Shuya, te asigur. Cel mai inteligent, mai amabil, mai înţelept.

— Mie nu mi-ai spus asta, făcu Luet. Mie mi-ai spus că *tu* eşti cel mai bun.

Nafai îi zâmbi cu o veselie stupidă.

Acum Hushidh se simţea mai bine, şi mai ştia că nu era corect din partea ei să rămână astfel între ei; primise tot ceea ce sperase de la sora ei şi era vremea să se întoarcă în camera ei să doarmă singură. Umbra visului urât trecuse.

— Vă mulţumesc, șopti. N-o să uit niciodată cât de buni aţi fost cu mine în noaptea asta.

Se ridică de pe marginea patului şi porni spre uşă.

— Nu pleca, zise Nafai.

— Trebuie să dorm.

— Nu înainte de a ne povesti visul. Trebuie să-l auzim. Nu partea frumoasă, ci ceea ce te-a speriat atât de rău.

— Are dreptate, adăugă Luet. Poate că e noaptea

nunţii noastre, dar în jurul nostru întreaga lume e în beznă şi trebuie să ştim tot ce ne spune Sufletul Suprem, oricăruia dintre noi.

— Mâine dimineaţă.

— Crezi că noi o să dormim, întrebându-ne ce vis teribil a şocat-o atât de rău pe sora noastră? întrebă Nafai.

Chiar dacă Hushidh ştia cu câtă grijă îşi alesese el cuvintele, îi fu recunoscătoare pentru impulsul blând şi iubitor din spatele lor. În sinea lui putea foarte bine să se teamă sau să fie nemulţumit de legătura ei strânsă cu proaspăta lui soţie, însă în loc să opună rezistenţă sau să le despartă, făcea eforturi să se includă pe sine în relaţia lor şi s-o includă pe Hushidh în apropierea dată de căsătoria lor. Era un lucru generos, mai ales în noaptea aceea, când trebuie să i se fi părut că cele mai rele presentimente în privinţa ei fuseseră adevărate, cu ea năpustindu-se în toiul nopţii în camera lor nupţială cu ochii în lacrimi! Dacă el era dispus să se străduiască, nu putea şi ea să accepte relaţia pe care voia el s-o creeze? La urma urmelor, ea era oracol. Ştia despre cum se leagă oamenii între ei şi era fericită să-l ajute să înnoade această legătură.

Aşa că se întoarse şi stătură toţi trei alături pe pat, formând un triunghi din picioarele lor încrucişate, genunchi lângă genunchi, în timp ce ea le povesti visul de la început la sfârşit. Nu se iertă de nimic, mărturisindu-şi resentimentele de

la început pentru ca ei să înţeleagă cât o bucuraseră asigurările Sufletului Suprem.

De două ori fu întreruptă de uluirea lor. Prima dată când povesti că îl văzuse pe Moozh şi cum îl conducea Sufletul Suprem chiar din cauza respingerii lui. Nafai râse încântat.

— Moozh însuşi – generalul Goraynilor, cu mâinile acoperite de sânge, fugind de Sufletul Suprem chiar pe drumul ales de Sufletul Suprem. Cine ar fi bănuit!

A doua oară se întâmplă când Hushidh aminti de animalele înaripate care îi prinseseră pe ea şi pe Issib când cădeau.

— Îngerii! strigă Luet.

Imediat Hushidh îşi aminti de visul despre care îi vorbise Luet cu câteva zile în urmă.

— Sigur că da. De asta au apărut în visul meu – pentru că mi-am amintit că mi-ai povestit tu despre acei îngeri şi şobolanii uriaşi.

— Nu trage concluzii acum, o opri Luet. Spune-ne restul.

Aşa şi făcu, iar când termină rămaseră toţi tăcuţi, gândindu-se un timp.

— Primul vis, cu tine şi Issib, cred că era al tău, zise sora ei în cele din urmă.

— Şi eu cred la fel, iar acum, amintindu-mi că mi-ai povestit visul tău cu îngerii păroşi…

— Taci, n-o lua înaintea visului. După prima viziune provenită din teama ta de a te mărita cu Issib, ai implorat Sufletul Suprem să-ţi arate ţelul

ei, şi ţi-a trimis acel vis minunat, cu firele de aur şi de argint legând oamenii…

— Suntem prăsiţi ca nişte vite, făcu Nafai.

— Nu fi lipsit de respect.

— Nu fi prea respectuoasă. Mă îndoiesc sincer că programarea iniţială a Sufletului Suprem i-a dictat să înceapă un sistem de reproducere selectivă printre oamenii de pe Harmony.

— Ştiu că ai dreptate, că Sufletul Suprem e un computer creat la începuturile lumii să supravegheze oamenii şi să ne împiedice să ne autodistrugem, însă în inima mea eu simt Sufletul Suprem ca pe o femeie, ca Mama Lacului.

— Femeie sau maşină, şi-a stabilit ţeluri proprii, iar eu nu mă simt în largul meu, insistă Nafai. Să ne adune ca să facem o călătorie pe Pământ, asta accept, mă bucur – e o întreprindere glorioasă. Dar chestia asta cu reproducerea. Mama şi tatăl meu acuplându-se ca o oaie cu un berbec pentru a menţine pură linia de sânge…

— Se iubesc şi aşa, zise Luet.

El întinse o mână şi îi cuprinse blând degetele.

— Lutya, aşa *este,* cum şi noi ne iubim. Dar ceea ce am făcut a fost de bunăvoie, cunoscând ţelul Sufletului Suprem şi consimţind, sau cel puţin aşa am crezut. Ce alte comploturi şi planuri mai are Sufletul Suprem pentru noi, pe care le vom descoperi mai târziu?

— Sufletul Suprem mi-a spus fiindcă am întrebat, preciză Hushidh. Dacă *este* un

computer, aşa cum zici – şi te cred, chiar te cred – atunci pur şi simplu n-o avea cum să ne informeze de ceva ce încă nu am cerut să aflăm.

— Atunci trebuie să întrebăm, rosti Nafai. Trebuie să ştim *exact* ce planuri are *ea... el...* ce-o fi.

Luet zâmbi auzindu-i confuzia, dar nu râse. Hushidh nu-i era nevasta iubitoare, aşa că nu-şi împiedică un scurt hohot.

— Indiferent ce credem despre Sufletul Suprem, continuă Nafai răbdător, trebuie să întrebăm. Ce sens are prezenţa lui Moozh aici, de exemplu. Ar trebui să încercăm să-l luăm şi pe el în deşert? Pentru asta l-a adus Sufletul Suprem aici? Şi creaturile acelea stranii, îngerii şi şobolanii – ce înseamnă? Sufletul Suprem trebuie să ne lămurească.

— Eu tot cred că îngerii şi şobolanii au apărut pentru că Lutya i-a visat şi mi-a povestit despre ei, şi iată-i, gata să dea un chip temerilor mele.

— Dar în visul Lutyei de ce au apărut? *Ea* nu se temea de ei.

— În visul meu, şobolanii nu erau oribili sau periculoşi, spuse Luet. Erau doar… ei înşişi. Îşi trăiau viaţa. În visul meu nu aveau de-a face cu fiinţele umane.

— Hai să nu mai facem presupuneri, zise Nafai, şi să întrebăm Sufletul Suprem.

Nu mai făcuseră asta niciodată înainte. Bărbaţii şi femeile nu se rugau împreună în ritualurile lor

din Basilica – bărbaţii se rugau cu sânge şi apă în templul lor, sau în spaţii private, iar femeile se rugau în apele lacului, sau în locurile *lor* private. Aşa că erau timizi şi nesiguri. Nafai întinse instinctiv mâinile către Luet şi Hushidh şi ele i le prinseră şi se luară şi ele de mâini.

— Eu îi vorbesc Sufletului Suprem în tăcere. În mintea mea.

— Şi eu, spuse Luet, dar uneori şi cu voce tare, *tu* nu?

— Eu la fel, admise Hushidh. Luet, vorbeşte tu pentru noi toţi.

Ea scutură din cap.

— Tu ai fost cea care a visat în noaptea asta. Cu tine a vorbit Sufletul Suprem.

Hushidh se cutremură fără să vrea.

— Dacă se întoarce visul cel urât?

— Ce contează care dintre noi vorbeşte? întrebă Nafai. Atât timp cât punem aceleaşi întrebări în inimile noastre. Tata, Issib şi eu vorbim uşor cu Sufletul Suprem, când avem Catalogul cu noi, punem întrebări şi primim răspunsuri parcă am vorbi cu un computer de la şcoală. O să facem la fel şi aici.

— Nu avem Catalogul, îi atrase atenţia Luet.

— Nu, dar suntem legaţi de Sufletul Suprem prin fire de aur şi argint, zise, privind la Hushidh. Ar trebui să fie suficient, nu?

— Vorbeşte pentru noi atunci, Luet.

Aşadar Luet exprimă întrebările lor, apoi vorbi

cu voce tare despre propriile griji şi despre cele expuse de Nafai, şi despre teroarea trăită de Hushidh. La această întrebare primiră primul răspuns.

Nu ştiu, rosti Sufletul Suprem.

Luet tăcu, tresărind.

— Ai auzit ce am auzit şi eu? întrebă Nafai.

Întrucât nimeni nu ştia ce auzise, nimeni nu-i răspunse. Până când Hushidh îndrăzni să spună ce auzise *ea* în mintea ei.

— Nu ştie.

Nafai le strânse şi mai tare mâinile şi i se adresă Sufletului Suprem, glasul lui şi nu al lui Luet vorbind acum pentru toţi.

— Ce nu ştii?

Eu am trimis visul despre firele de aur şi argint, zise Sufletul Suprem. Eu am trimis visul cu Issib şi copiii la intrarea cortului. Dar nu am intenţionat ca tu să-l vezi pe general. Nu ţi l-am arătat eu pe general.

— Şi… şobolanii? întrebă Hushidh.

— Şi îngerii? adăugă Luet.

Nu ştiu de unde au apărut sau ce înseamnă.

— Aşadar, făcu Hushidh, a fost doar un ciudat vis accidental în mintea ta, Luet. Şi pentru că tu ai povestit a devenit o amintire în mintea *mea,* asta-i tot.

Nu!

Fu ca şi cum Sufletul Suprem ar fi strigat în mintea ei şi tânăra se cutremură sub forţa

atingerii.

— Atunci ce e? se plânse. Dacă nu ştii de unde a venit, cum de ştii că nu e doar un coşmar obişnuit?

Pentru că l-a avut şi Generalul.

Se priviră unul pe altul uluiţi.

— Generalul *Moozh?*

Prin mintea lui Hushidh flutură imaginea unui bărbat cu o creatură zburătoare pe umăr şi un şobolan uriaş atârnat de picior, şi o mulţime – oameni, şobolani şi îngeri – apropiindu-se, atingându-i pe toţi trei, venerându-i. La fel de repede cum veni, imaginea dispăru.

— Generalul a visat asta?

A văzut. Cu săptămâni în urmă. Înainte ca vreunul dintre voi să viseze acele creaturi.

— Deci suntem trei. Trei, iar noi nu l-am întâlnit niciodată pe General, şi nici el pe noi, totuşi am visat toţi aceleaşi creaturi. El a văzut veneraţie, eu am văzut artă, iar tu ai văzut război, Hushidh, război şi mântuire.

— Dacă nu a venit de la tine, Suflet Suprem, zise Nafai, urgentând problema şi strângându-le mâinile, dacă nu a venit de la tine, atunci de unde putea veni un astfel de vis?

Nu ştiu.

— Mai există un alt computer? întrebă Hushidh.

Nu aici. Nu pe Harmony.

— E posibil să nu ştii despre el, sugeră Nafai.

Aş fi ştiut.

— Atunci de ce avem aceste vise?

Aşteptară, dar nu veni niciun răspuns. Apoi veni unul, dar nu cel pe care îl doriseră.

Mi-e frică, spuse Sufletul Suprem.

Hushidh simţi teama revenindu-i în suflet, şi strânse şi mai tare mâna surorii ei şi pe a lui Nafai.

— Urăsc asta, zise ea. Urăsc. N-am vrut să ştiu.

Mi-e frică, vorbi Sufletul Suprem clar în mintea ei – şi, spera ea, în minţile celorlalţi. Mi-e frică, căci frica este numele pe care îl dau nesiguranţei, unei imposibilităţi care este totuşi reală. Însă am şi speranţă, fiindcă acesta este un alt nume pentru ceva imposibil care ar putea fi real. Am speranţa că ceea ce v-a fost dat vine de la Păstrătorul Pământului.

Că peste atâţia ani-lumină Păstrătorul Pământului ajunge până la noi.

— Cine e Păstrătorul Pământului? întrebă Hushidh.

— Sufletul Suprem l-a mai menţionat, zise Nafai. Nu a fost niciodată clar, dar cred că e un computer care a fost pus să păzească Pământul atunci când strămoşii noştri au plecat, acum patruzeci de milioane de ani.

Nu e un computer, spuse Sufletul Suprem.

— Atunci ce e?

Nu e o maşină.

— Atunci ce?

E viu.

— Ce poate să mai fie viu după atâţia ani? Păstrătorul Pământului. Ne cheamă. Vă cheamă.

E posibil ca dorinţa mea de a vă duce înapoi este un vis trimis de Păstrător. Şi eu am fost confuză şi nu ştiam ce ar trebui să fac, apoi mi-au venit idei în minte. Am crezut că erau rezultatul unor rutine aleatoare. Dar dacă voi şi Moozh visaţi creaturi bizare, niciodată cunoscute pe această planetă, nu s-ar putea să mi se trimită gânduri care nu mi-au fost niciodată programate, care nu provin de pe această planetă?

Nu aveau răspuns la întrebarea Sufletului Suprem.

— Nu ştiu voi, zise Hushidh, dar eu eram convinsă că Sufletul Suprem este deasupra tuturor, şi nu prea îmi place ideea că nu ştie ce se petrece.

— Pământul ne cheamă, rosti Nafai. Nu vedeţi? Pământul ne cheamă. Cheamă Sufletul Suprem, dar *nu numai* Sufletul Suprem. *Pe noi.* Sau cel puţin pe voi două şi pe Moozh. Vă cheamă acasă pe Pământ.

Nu Moozh, spuse Sufletul Suprem.

— De unde ştii că nu şi pe el? întrebă Hushidh. Dacă nu ştii de ce sau cum sau măcar *dacă* Păstrătorul Pământului ne trimite aceste vise, atunci de unde ştii că Moozh nu trebuie să vină în deşert cu noi?

Nu Moozh, repetă Sufletul Suprem. Lăsaţi-l în pace.

— Dacă nu vrei să ni se alăture, de ce l-ai adus aici? L-am adus aici, dar nu pentru voi.

— El are aceleaşi fire de aur şi de argint ca noi, zise Luet. Iar Păstrătorul Pământului i-a vorbit.

L-am adus aici să distrugă Basilica.

— E o ruptură, observă Nafai. O adevărată ruptură. Sufletul Suprem are o idee. Păstrătorul Pământului are alta. Şi *noi* ce ar trebui să facem?

Lăsaţi-l în pace pe Moozh. Nu vă atingeţi de el. El are drumul lui.

— Grozav. Acum câteva minute ne spuneai că nu ştii ce se petrece, iar acum ar trebui să te credem pe cuvânt că Moozh nu face parte din ceea ce pregătim! Nu suntem marionete, Sufletule Suprem! Mă înţelegi? Dacă tu nu ştii ce se întâmplă, noi de ce ar trebui să-ţi urmăm ordinele? De unde ştii că tu ai dreptate şi noi greşim?

Nu ştiu.

— Atunci de unde ştii că nu ar trebui să mă duc la el şi să-i cer să vină cu noi?

Pentru că e un om periculos, teribil, şi ar putea să se folosească de voi ca să vă distrugă, iar eu n-am cum să-l împiedic dacă hotărăşte să facă asta.

— Nu te duce, zise Luet.

— E unul dintre *noi.* Dacă în realitate scopul nostru este bun, atunci este bun *pentru că* este ceva bun în *noi,* oamenii pe care i-a creat Sufletul Suprem, ca să ne întoarcem pe Pământ. Dacă ţelul e bun, e bun pentru că însuşi Păstrătorul Pământului ne cheamă.

— Indiferent cine mi-a trimis visul acela groaznic, spuse Hushidh, nu ştiu dacă e ceva bun sau nu.

— Probabil că visul a fost un avertisment. Poate o să ne confruntăm cu nişte pericole şi visul te-a atenţionat.

— Sau te avertiza să stai departe de Moozh, presupuse Luet.

— Cum să însemne *aşa ceva*?

Se dezbrăcă de hainele bizare pe care le aruncase pe el în grabă cu puţin timp înainte şi acum se îmbrăcă serios, ca pentru a ieşi în oraş.

— Pentru că aşa vreau, zise Luet, izbucnind subit în plâns. Ai fost soţul meu numai pentru jumătate de noapte, şi dintr-odată vrei să te duci la un om despre care Sufletul Suprem spune că e periculos şi teribil, şi pentru ce? Să-l inviţi să plece în deşert? Să-l inviţi să renunţe la armatele lui, la regatele lui, la sânge şi violenţă şi să călătorească împreună cu noi pe un drum care o să se încheie cumva pe Pământ? O să te omoare, Nafai! Sau o să te ia prizonier şi o să te împiedice să vii cu noi. O *să te pierd*!

— Ba nu. Sufletul Suprem o să mă apere.

— Sufletul Suprem te-a avertizat să nu te duci. Dacă nu te supui...

— Sufletul Suprem nu mă va pedepsi pentru că nici măcar nu ştie sigur că nu am dreptate. O să mă aducă înapoi pentru că vrea să fiu cu tine aproape la fel de mult cum vreau şi *eu* să fiu cu

tine.

Nu știu dacă te pot apăra.

— Mda, mă rog, sunt extrem de multe lucruri pe care nu le știi, zise Nafai. Asta am înțeles clar pe parcursul nopții. Ești un computer foarte puternic și ai cele mai bune intenții din lume, dar nu știi ce e bine mai mult decât aș ști *eu.* Nu știi dacă planurile în privința lui Moozh n-au fost toate influențate de Păstrătorul Pământului, nu-i așa – nu știi dacă planul *Păstrătorului* este ca eu să fac exact ceea ce fac, iar planul tău de a distruge Basilica să se suspende. Culmea, *să distrugă Basilica*! Pentru tine e orașul ales, nu? Ai adus într-un singur loc toți oamenii apropiați ție, și vrei să-l distrugi?

I-am adus la un loc să vă creez pe *voi,* copii prostuți. Acum o să-l distrug pentru ca poporul meu să se împrăștie prin lume. Așa că orice influență aș mai avea pe această lume va ajunge în fiecare ținut și în fiecare națiune. Ce înseamnă orașul Basilica prin comparație cu întreaga lume?

— Ultima dată când ai vorbit așa am ucis un om.

— Te rog. Rămâi cu mine.

— Sau lasă-mă să te însoțesc, propuse Hushidh.

— Nici vorbă. Și, Lutya, *o să mă întorc* la tine. Pentru că Sufletul Suprem *mă va apăra.*

Nu știu dacă pot.

— Atunci fă tot posibilul.

După aceea ieși pe ușă și dispăru.

— O să-l aresteze în prima clipă când o să

încerce să meargă undeva pe stradă, spuse Hushidh.

— Știu. Și înțeleg de ce o face, e un lucru plin de curaj, iar eu nici măcar nu cred că e corect și *nu vreau s-o facă.*

Izbucni în plâns și acum Hushidh o ținu în brațe și *o* liniști. Ce dans fusese în acea noapte, se gândi. Ce noapte a nunții ai avut, și ce noapte plină de vise am avut eu. Iar dimineața cum o să fie? Ai putea să rămâi văduvă fără măcar să-ți fi făcut un copil.

Sau – de ce nu? – marele General Moozh ar veni cu Nafai, renunțând la armata lui și dispărând împreună cu noi în deșert. Orice se poate întâmpla. Absolut orice.

În casa lui Gaballufix – și nu în vis

Moozh întinse harta Coastei de Vest pe masa lui Gaballufix și-și lăsă mintea să exploreze liniile. Orașele din Câmpie și Seggidugu se întindeau în fața lui ca la un banchet. Era greu de ghicit încotro s-o iei. Probabil auziseră deja că o armată a Goraynilor deținea porțile Basilicăi. Fără îndoială, capetele încinse din Seggidugu pretindeau o ripostă rapidă și brutală, dar nu constituiau majoritatea – granița lor de nord era prea apropiată de grosul armatelor Gorayni din Khlam și Ulye. Ar fi fost nevoie de foarte mulți soldați să cucerească Basilica, chiar dacă o apărau numai o

mie de soldaţi Gorayni, şi ar fi lăsat Seggidugu vulnerabil la un contraatac.

Într-adevăr, multe inimi slabe din Seggidugu se întrebau dacă nu ar fi mai bine să vină acum în faţa Împăratului, ca nişte cerşetori, implorându-l să ia naţiunea lor sub binecuvântata lui protecţie. Dar Moozh era convins că ei nu ar fi avut mai mult noroc decât capetele încinse. În avantaj ar fi fost minţile calculate, oamenii cei mai atenţi. Ei ar aştepta să vadă ce se întâmplă. Pe asta conta.

În Oraşele din Câmpie fără îndoială deja se punea la cale reînvierea vechii Ligi a Apărării, care îi alungase de nouă ori pe invadatorii din Seggidugu. Însă asta se petrecuse cu mai mult de o mie de ani în urmă, când Seggidugu năvăliseră pentru prima dată peste munţi, venind din deşert; era puţin probabil să se unească mai mult de câteva oraşe, şi chiar în presupusa uniune ar exista certuri şi furturi care i-ar slăbi mai mult decât dacă ar lupta separat.

Ce anume stătea în puterea lui Moozh să facă? În acest moment, dacă trimitea o delegaţie cu o cerere sever exprimată de a preda cele mai apropiate oraşe, fără îndoială ar fi primit rapid consimţământul. Dar refugiaţii s-ar revărsa din acele oraşe ca sângele dintr-o rană în inimă, şi atunci celelalte Oraşe din Câmpie *s-ar uni* cu adevărat. Ar putea chiar să ceară ca Seggidugu să-i conducă, iar în acest caz era foarte posibil ca Seggidugu să reacţioneze.

Ar pretinde însă predarea Seggidugu. Dacă ei s-ar supune, Orașele din Câmpie s-ar retrage și ar face pe mortul. Dar miza era prea mare. Dacă ar găsi o cale mai bună. Într-adevăr, *ar fi posibil* să forțeze predarea a unul sau chiar două Orașe din Câmpie, numai că avea extrem de puțini oameni – și o legătură prea slabă cu grosul armatei – pentru un astfel de ultimatum în caz că Seggidugu s-ar decide să-i sfideze. Mari războaie fuseseră evitate, imense imperii create prin astfel de cacealmale primejdioase, iar Moozh nu se temea să-și asume riscuri dacă nu exista o cale mai bună.

Iar dacă *exista* o cale mai bună, trebuia s-o găsească repede. Până acum, însuși Împăratul trebuie să fi aflat că și Plod, și mediatorul desemnat armatei lui Moozh fuseseră uciși – de un asasin basilican, desigur, dar nimeni nu reușise să-l interogheze fiindcă Generalul îl omorâse cu propriile mâini. Apoi plecase cu o mie de oameni și nimeni nu știa unde se afla. Această veste trebuia să aducă teama în inima Împăratului, căci el știa cât de fragilă este puterea unui conducător atunci când cel mai priceput general al său devine prea popular. Probabil se întreba câți dintre oameni s-ar aduna în jurul lui Moozh, dacă acesta ar ridica flamura revoltei în munți; câți alții, prea credincioși să dezerteze, nu ar fi totuși îngroziți să lupte contra celui mai mare general al Goraynilor. Asemenea temeri l-ar împinge pe Împărat să-și pună oștile în mișcare și să le îndrepte către sud și

către vest, înştiinţând Khlamul şi Ulyeul.

Foarte bine... astfel Seggidugu va fi şi mai înspăimântat şi ar creşte şansele ca bluful să aibă succes. Aceste mişcări de forţe nu aveau cum să ajungă prea departe înainte ca Împăratul să primească următoarele veşti – că manevra sclipitoare a lui Moozh avusese succes, că legendara Basilica se afla acum în mâinile Goraynilor.

Moozh zâmbi de plăcere imaginându-şi cum această ştire avea să îngrozească inimile curtenilor care îi şoptiseră Împăratului că era un trădător. Un trădător? Un om care avea isteţimea şi curajul, cu numai o mie de soldaţi, să cucerească un oraş? Să treacă în marş pe lângă două puternice regate inamice şi să ia fortăreaţa din munţi? Ce fel de trădător e ăsta? ar întreba Împăratul.

Însă tot i-ar fi frică, pentru că îndrăzneala generalilor săi îl îngrozea întotdeauna. În special îndrăzneala lui Vozmuzhalnoy Vozmozhno. Îi va trimite un împuternicit sau doi – şi categoric un mediator, probabil un prieten nou, şi de asemenea vreo doi membri de familie apropiaţi şi de încredere. Ei nu ar avea autoritate asupra lui Moozh – Goraynii nu ar fi cucerit atâtea teritorii, dacă împăraţii ar fi permis subalternilor lor să contramandeze ordinele generalilor de teren. Însă ei *aveau* posibilitatea să se amestece, să pună întrebări, să protesteze, să pretindă explicaţii şi să trimită mesaje Împăratului despre tot ce nu le

plăcea.

Când aveau să sosească aceşti împuterniciţi? Erau nevoiţi să apuce pe acelaşi drum din deşert pe care Moozh îl străbătuse cu oamenii lui. Dar acum drumul era strict supravegheat de Seggidugu și Izmennik, aşadar va trebui să existe un bodyguard greoi, căruţe cu provizii, multe iscoade, corturi şi tot felul de animale. Astfel împuterniciţii nu ar avea nici dorinţa, nici capacitatea de a se deplasa măcar pe jumătate atât de repede pe cât o făcuse armata lui. Deci avea cel puţin o săptămână până la sosirea lor, probabil mai mult. Dar când vor sosi vor avea cu ei mulţi soldaţi – probabil la fel de mulţi pe cât adusese și el – și aproape sigur aceia nu vor fi soldaţi care luptaseră sub comanda lui, oameni antrenaţi de el, pe care să se bazeze.

O săptămână. Moozh avea cel puţin o săptămână în care să declanşeze cursul evenimentelor. Putea să încerce acum bluful contra Seggidugu şi să rişte o profundă umilinţă, dacă era sfidat – desigur, Oraşele din Câmpie s-ar uni atunci împotriva lui şi ar ajunge curând să apere Basilica de asediatori. Acest lucru nu ar duce la destituirea lui ca general, dar ar şterge strălucirea numelui său şi l-ar aduce din nou la mâna Împăratului. Ultimele zile fuseseră minunate, nu mai fusese nevoit să joace jocurile amăgirii și să se folosească de subterfugiile care îi consumaseră jumătate din viaţă atunci când

avusese de-a face cu un prieten desemnat de Împărat, fără a mai menţiona un mediator carierist şi băgăcios. Moozh ucisese relativ puţini oameni cu mâinile lui, dar categoric amintirea acelor morţi îl încânta – surpriza de pe feţele lor, fantastica uşurare pe care o simţise atunci. Chiar şi asasinarea necesară a acelui brav soldat basilican, Smelost, nici chiar *aceea* nu-i umbrea bucuria noii sale libertăţi.

Sunt pregătit?

Sunt pregătit să fac mişcarea vieţii mele, să mă ridic împotriva Împăratului în numele Pravo Gollossa? Să risc totul pentru a uni Basilica, Seggidugu şi Oraşele din Câmpie, alături de fiecare soldat care mă vă urma şi de orice ajutoare am reuşi să adăugăm din partea Potokgavan?

Şi dacă nu sunt pregătit pentru aşa ceva, oare sunt pregătit să-mi pun iarăşi gâtul în zgarda pe care Împăratul îi obligă pe toţii generalii săi s-o poarte? Sunt pregătit să mă plec în faţa voinţei reîncarnării lui Dumnezeu pe Harmony? Sunt pregătit să aştept ani, zeci de ani o ocazie care s-ar putea să nu-mi fie niciodată mai la îndemână decât acum?

Ştiu răspunsul chiar în timp ce îşi punea întrebarea. Cumva trebuia să transforme această săptămână, această zi, această oră în ocazia lui, în şansa pe care o avea să-i doboare pe Gorayni şi să înlocuiască imperiul lor crud şi brutal cu unul generos şi democratic, condus de Sotchitsiya, a

căror răzbunare fusese îndelung amânată, dar cu toate acestea nicio clipă mai puţin sigură. Şi iată-l de Moozh cu o armată – una mică, dar *a lui* – în oraşul care simboliza tot ceea ce era slab, efeminat şi servil pe lume. Cât am tânjit să te distrug, Basilica, dar ce-ar fi dacă te-aş face puternică? Dacă aş face din tine centrul lumii – dar una condusă de bărbaţi puternici, nu de acele femei slabe şi umile, nu de politicieni, bârfe, actori şi cântăreţi. Cum ar fi dacă cea mai măreaţă poveste despre Basilica nu va spune că a fost oraşul femeilor, ci că a fost oraşul strămoşilor Sotchitsiya?

Basilica, oraş al femeilor, soţul tău a venit să te stăpânească şi să te înveţe meşteşugurile casnice pe care le-ai uitat de atât de mult timp.

Moozh parcurse din nou lista de nume a lui Bitanke. Dacă voia pe cineva care să conducă Basilica în numele Împăratului, atunci va trebui să aleagă un bărbat drept consul: unul dintre fiii lui Wetchik, dacă puteau fi găsiţi, sau chiar pe Rashgallivak, ori vreun bărbat mai slab pe care să-l sprijine Bitanke.

Dar dacă voia să unească Basilica, Oraşele din Câmpie şi Seggidugu împotriva Împăratului, atunci avea nevoie să devină un cetăţean basilican prin căsătorie şi să-şi câştige locul în fruntea oraşului; nu avea nevoie de un consul, ci de o mireasă.

Numele care îl intrigau cel mai mult erau ale

celor două fete, vizionara în ape şi oracolul. Erau tinere, suficient de tinere, încât să ofenseze multă lume căsătorindu-se cu oricare dintre ele, în special vizionara – avea treisprezece ani! Şi totuşi cele două aveau genul potrivit de prestigiu, cel care l-ar cuprinde şi pe el în aura sa dacă s-ar însura cu una sau cu cealaltă. Moozh, marele general Gorayni, căsătorit cu una dintre cele mai sfinte femei ale Basilicăi – umilindu-se să pătrundă în oraş ca soţ, şi nu ca un invadator. Acest lucru le-ar cuceri inimile, nu numai celor care îi erau deja recunoscători pentru pacea pe care o adusese, ci tuturor, căci ar fi văzut că nu îşi doreşte să-i cotropească, ci să-i conducă spre glorie.

Având-o pe vizionară sau pe oracol de soţie, nu va mai *deţine* Basilica. *Va fi* Basilica şi în loc să adreseze ultimatumuri regatelor din sud şi oraşelor de pe Coasta de Vest, va înălţa un strigăt de război. Ar aresta spionii Potokgavan şi i-ar trimite acasă în indolentul lor imperiu clădit pe ape cu daruri şi promisiuni. Zvonurile s-ar răspândi ca un incendiu prin nord: Vozmuzhalnoy Vozmozhno s-a autodeclarat noua reincarnare, adevăratul Împărat. Îi cheamă pe toţi ostaşii lui Dumnezeu să vină la el în sud sau să se ridice împotriva uzurpatorului oriunde se găsesc! Între timp se vor şopti vorbe în Pravo Gollossa: Sotchitsiya preiau conducerea. Ridicaţi-vă şi luaţi ceea ce v-a aparţinut atâţia ani!

În haosul care se va instala în ţinuturile de miazănoapte, Moozh se va îndrepta în marş spre nord, adunându-şi pe drum aliaţii. Armatele Goraynilor se vor retrage în faţa lui; popoarele cucerite îl vor întâmpina ca pe un eliberator. Va mărşălui până când Goraynii vor fi împinşi înapoi în teritoriile lor, iar atunci el se va opri – pentru o lungă iarnă în Pravo Gollossa, unde să-şi antreneze armata pestriță sudând-o într-o adevărată forță de luptă. Apoi în primăvara anului următor se va deplasa în ţinuturile deluroase ale Goraynilor şi le va distruge complet capacitatea de a stăpâni. Fiecărui bărbat capabil să lupte i se vor tăia degetele mari, ca să nu mai țină vreodată în mână o sabie sau un arc, şi cu fiecare deget retezat Goraynii vor înțelege suferințele poporului Sotchitsiya, cei fără limbă.

Să încerce Dumnezeu să mă oprească!

Însă ştia că nu va încerca. În ultimele zile, de când îl sfidase şi se îndreptase spre sud să cucerească Basilica, nu mai făcuse nicio mişcare împotriva lui, nu încercase să-l împiedice în niciun fel. Se aşteptase oarecum să fie făcut să uite planurile pe care le concepea. Dar deja Dumnezeu trebuia să ştie că n-ar mai fi avut importanță acum, căci planurile erau atât de bune şi de evidente, încât Moozh pur şi simplu le-ar gândi din nou – şi din nou, şi din nou, dacă ar fi necesar.

Pentru mine ar însemna răsturnarea Goraynilor

şi unirea Coastei de Vest. Pentru fiul meu ar însemna înfrângerea Potokgavan, civilizarea triburilor din pădurile nordice, supunerea piraţilor de pe Coasta de Nord. Fiul meu şi al soţiei mele.

Care dintre voi o să fie? Vizionara în ape era cea mai puternică dintre ele, cea cu mai mult prestigiu; dar era mai tânără, prea tânără, de fapt. Ar fi periculos ca lumea s-o compătimească pentru o astfel de căsătorie, dacă nu reuşea să o convingă s-o facă de bunăvoie.

Dar şi cealaltă, oracolul, chiar dacă prestigiul ei era mai scăzut, tot mergea, şi avea şaisprezece ani. Şaisprezece, o vârstă potrivită pentru o căsătorie din motive politice, căci nu mai avusese alţi soţi şi, dacă Bitanke avea dreptate, nici măcar amanţi despre care să fi ştiut cineva. Iar ceva din prestigiul vizionarei s-ar adăuga acestei căsătorii, fiindcă oracolul era sora ei, iar el va avea grijă ca vizionara să fie bine tratată – şi strâns legată de noua casă dinastică pe care avea s-o stabilească Moozh.

Era un plan foarte atrăgător. Acum nu mai rămânea decât să aibă suficientă siguranţă – suficientă cât să acţioneze. Să se ducă acasă la Rasa şi să negocieze pentru mâna uneia dintre fete.

Se auzi o bătaie scurtă în uşă. Moozh lovi în masă. Uşa se deschise.

— Domnule, zise soldatul. Am făcut o arestare interesantă pe stradă în faţa casei Doamnei Rasa.

Generalul ridică ochii din harta întinsă pe masă şi aşteptă şi restul mesajului.

— Fiul cel mic al Doamnei Rasa. Cel care l-a ucis pe Gaballufix.

— A fugit în deşert. Eşti sigur că nu e un impostor?

— E posibil. Dar a ieşit din casa Rasei şi s-a dus direct la sergentul responsabil cu paza, spunându-i cine este şi că trebuie să vă vorbească urgent despre nişte lucruri care vor hotărî viitorul dumneavoastră şi viitorul Basilicăi.

— Aha.

— Deci ori e băiatul tupeist care i-a tăiat capul lui Gaballufix şi a ieşit din oraş în hainele lui, ori e un nebun sinucigaş.

— Sau ambele. Adu-l la mine şi pregăteşte o escortă de patru soldaţi care să-l conducă după aceea direct la casa Doamnei Rasa. Dacă îl pălmuiesc peste faţă când deschizi uşa, atunci îl ucizi în pragul casei Doamnei. Dacă îi zâmbesc, îl tratezi cu amabilitate şi onoare.

În rest, este arestat şi nu i se va mai permite să iasă din casă.

Soldatul lăsă uşa deschisă în urma lui. Moozh se lăsă pe spate în scaun şi aşteptă. Interesant, se gândi, nu mai trebuie să caut eu jucătorii-cheie în sângeroasele jocuri ale oraşului. Vin toţi la mine, unul câte unul. Se presupunea că Nafai ar fi în siguranţă în deşert, unde nu ajung la el – dar a fost tot timpul în casa Doamnei Rasa. Ce alte surprize

se mai ascund în acolo? Ceilalţi fii? Cum i-a caracterizat Bitanke... Elemak, conducătorul de caravane isteţ şi periculos; Mebbekew, penisul umblător; Issib, infirmul sclipitor. Sau de ce nu Wetchik în persoană, negustorul de plante vizionar? Poate aşteaptă cu toţii dincolo de zidurile Doamnei Rasa, până când el va hotărî cum să se folosească de ei.

Oare era posibil – doar posibil – ca Dumnezeu *să se fi decis* într-adevăr să-i favorizeze cauza? Ca în loc să i se împotrivească, să-l ajute acum, punându-i în mâini orice unealtă i-ar fi necesară pentru îndeplinirea ţelului său?

Cu siguranţă nu sunt reîncarnarea a nimic altceva în afara propriei mele persoane, se gândi Moozh; nu am nicio dorinţă să fac pe sfântul, ca Împăratul. Dar dacă în cele din urmă Dumnezeu a hotărât să-mi dea puţin ajutor, nu-l voi refuza. Poate că în inima lui a sosit şi ceasul poporului Sotchitsiya.

Lui Nafai îi era frică, dar în acelaşi timp nu se temea. Cea mai ciudată senzaţie. Ca şi când ar fi avut în interior un animal înspăimântat, terorizat de ideea de a se duce într-un loc unde moartea se afla la numai un cuvânt distanţă, şi totuşi Nafai însuşi, partea care însemna *el*, şi nu animalul, era pur şi simplu fascinat să afle ce va spune, dacă îl va întâlni pe Moozh şi ce se va întâmpla după aceea. Era conştient de continua iminenţă a morţii

aflându-se în mijlocul Goraynilor; mai curând decisese, la un nivel subconştient, că supravieţuirea personală reprezenta o problemă irelevantă.

Soldaţii păruseră mai mult perplecşi decât alarmaţi când îi acostase pe stradă cu cuvintele: „Duceţi-mă la General. Eu sunt Nafai, fiul lui Wetchik, şi l-am asasinat pe Gaballufix.” Cu aceste vorbe îşi pusese viaţa în joc, întrucât Moozh era martor la mărturisirea unei crime care ar fi dus la execuţia lui; Moozh nici măcar nu mai era nevoit să fabrice un pretext ca să-l omoare, dacă asta intenţiona.

Casa lui Gaballufix nu se schimbase, şi totuşi părea total schimbată. Niciun tablou de pe perete, nicio mobilă nu fuseseră înlocuite. Toată opulenţa sa indolentă rămăsese intactă, somptuozitatea, decorurile excesiv de detaliate, culorile îndrăzneţe. Însă, în loc să fie copleşitoare, efectul întregii ostentaţii era unul patetic, căci disciplina simplă şi reacţiile vioaie, neezitante, ale soldaţilor Gorayni reuşeau să diminueze totul în jurul lor. Gaballufix îşi alesese mobilierul special ca să-şi intimideze musafirii, să-i impresioneze profund; acum părea fără vlagă, efeminat, ca şi când persoana care îl cumpărase se temuse că oamenii ar vedea cât de slab îi era sufletul şi se străduise să-l ascundă în spatele baricadei de culori strălucitoare şi ornamente aurite.

Puterea reală, îşi dădu seama Nafai, nu se

etalează prin ceva care poate fi cumpărat cu bani. Banii cumpără numai iluzia puterii. Adevărata forţă este forţa voinţei – o voinţă suficient de puternică pentru ca alții să se plece în fața ei doar datorită ei înseşi și s-o urmeze de bunăvoie. O putere câştigată prin amăgiri se evaporă la lumina adevărului, după cum constatase Rashgallivak; dar adevărata putere devine din ce în ce mai mare cu cât o privești mai îndeaproape, chiar dacă ea constă numai într-o singură persoană, fără oştiri, fără servitori, fără prieteni, dar cu o voință de neîmblânzit.

Un astfel de om îl aştepta, stând la un birou în spatele unei uși deschise. Nafai cunoştea camera. Era locul unde el și frații lui îl înfruntaseră pe Gaballufix, unde scăpase câteva cuvinte care spulberaseră delicatele negocieri ale lui Elemak pentru Catalog. Deşi Gaballufix nu intenţionase niciodată altceva decât să-i înşele. Rămânea însă faptul că vorbise pripit, fără să-şi dea seama că Elemak, un om de afaceri inteligent, le ascundea informații-cheie.

Pentru o clipă, Nafai hotărî în sinea lui să fie mai atent acum, să ascundă informaţii aşa cum ar fi făcut Elemak, să fie viclean în conversaţie.

Apoi Generalul Moozh înălță capul, iar Nafai privi în ochii lui şi văzu o fântână adâncă de furie, suferinţă, mândrie şi, la fundul fântânii, o inteligenţă ascuțită care străbătea dincolo de orice tentativă de falsificare.

Aşa e Moozh în realitate? L-am judecat corect?

Şi în inima lui Sufletul Suprem îi şopti: Ţi l-am arătat aşa cum este el cu adevărat.

Deci nu pot să-l mint pe omul ăsta, se gândi Nafai. Ceea ce e destul de bine, pentru că nu mă pricep să mint. N-am talent la aşa ceva. Nu păstrez autoamăgirea profundă pe care o cere o minciună reuşită. Adevărul se ridică la suprafaţa minţii mele, iar eu mă spovedesc prin fiecare cuvânt, privire sau gest.

În plus, nu am venit aici ca să intru într-un joc, să-mi testez deşteptăciunea într-un concurs contra Generalului Vozmuzhalnoy Vozmozhno. Mă aflu aici să-i ofer şansa să ni se alăture în călătoria către Pământ. Cum să accepte dacă îi spun altceva decât adevărul?

— Nafai, zise Moozh. Te rog, ia loc.

Se aşeză. Observă o hartă întinsă pe masă în faţa Generalului. Coasta de Vest. Undeva pe acea hartă, în colţul de sud-vest, se afla pârâul unde Tata, Issib şi Zdorab aşteptau în corturile lor, ascultând o ceată de babuini urlând şi lătrând unul la altul. Oare Sufletul Suprem îi arată Tatei ce fac eu acum? Issib are Catalogul şi îl întreabă unde sunt?

— Presupun că nu te-ai predat pentru că te-a mustrat conştiinţa şi ai dorit să fii judecat pentru asasinarea lui Gaballufix ca să te purifici de vinovăţie.

— Nu, domnule. M-am căsătorit în seara asta.

Nu vreau să fiu băgat la închisoare, judecat sau ucis.

— Te-ai căsătorit în seara asta? Şi până dimineaţa ai ieşit pe străzi să-şi mărturiseşti crimele? Băiete, mă tem că nu ai o căsnicie fericită dacă soţia ta nu te reţine măcar pentru o noapte.

— Am venit din cauza unui vis.

— Aha – visul *tău,* sau al miresei tale?

— Visul *dumneavoastră,* domnule.

Moozh aşteptă, fără nicio expresie pe chip.

— Cred că aţi avut cândva un vis despre un bărbat cu o creatură zburătoare şi păroasă aşezată pe un umăr şi un şobolan uriaş agăţat de piciorul lui, şi oameni, şobolani şi îngeri veneau să-l venereze cu toţii, atingându-l cu…

Dar Nafai nu mai continuă, căci Moozh se ridicase în picioare şi îl fixa cu ochii lui periculoşi, agonizanţi.

— I-am povestit asta lui Plod, iar el a raportat mediatorului şi aşa s-a aflat. Iar faptul că tu ştii îmi arată că ai fost în contact cu cineva de la curtea Împăratului. Încetează cu prefăcătoria asta şi spune-mi adevărul!

— Domnule, nu ştiu cine sunt Plod sau mediatorul, iar visul dumneavoastră nu mi-a fost povestit de nimeni de la curtea Împăratului. Am aflat de la Sufletul Suprem. Credeţi că nu vă cunoaşte visul?

Moozh se aşeză la loc, dar întreaga sa atitudine se schimbase. Siguranţa, încrederea de sine

dispăruseră.

— Tu eşti forma pe care a luat-o Dumnezeu acum? Tu eşti reîncarnarea?

— Eu? făcu Nafai. Vedeţi cine sunt eu – un băiat de paisprezece ani. Poate puţin cam înalt pentru vârsta mea.

— Puţin cam tânăr să te căsătoreşti.

— Dar nu prea tânăr să-i vorbesc Sufletului Suprem.

— În oraşul ăsta mulţi şi-au făcut o carieră din a vorbi cu Sufletul Suprem. Însă ţie se pare că Dumnezeu îţi răspunde.

— Nu e nimic mistic aici, domnule. Sufletul Suprem e un computer – unul puternic, care se autoperfecţionează. Strămoşii noştri l-au pus în funcţiune acum patruzeci de milioane de ani, când au ajuns pentru prima dată pe planeta Harmony ca refugiaţi în urma distrugerii Pământului. S-au modificat genetic, pe ei şi pe toţi copiii lor, pentru ca noi – peste atâtea generaţii – să fim receptivi, la un nivel profund al creierului, la impulsurile Sufletului Suprem. Apoi au programat computerul să ne blocheze orice urmă de gând, orice plan de acţiune care ar duce la o tehnologie înaltă, la comunicaţii sau transporturi rapide, pentru ca lumea să rămână un loc vast şi necunoscut pentru noi, iar războaiele să reprezinte doar nişte incidente locale.

— Până am apărut eu, zise Moozh.

— Cuceririle dumneavoastră într-adevăr s-au

extins dincolo de zona pe care Sufletul Suprem ar permite-o în mod normal.

— Pentru că eu nu sunt un sclav al lui. Orice putere ar avea Dumnezeu – sau, dacă ai dreptate, acel computer –, oricâtă putere ar avea asupra altor oameni, asupra mea e mai slabă şi eu i-am rezistat şi am învins-o. Mă aflu aici astăzi fiindcă eu sunt prea puternic pentru Dumnezeu.

— Da, ne-a spus că aşa aţi crezut. Dar de fapt influenţa Sufletului Suprem este chiar mai puternică în dumneavoastră decât în majoritatea celorlalţi oameni. Probabil cam la fel de puternică e şi în mine. Dacă ar fi potrivit, dacă v-aţi deschide sufletul vocii sale, Sufletul Suprem v-ar vorbi şi nu ar mai fi nevoie ca eu să vă destăinui lucrurile pe care am venit aici să vi le povestesc.

— Dacă Sufletul Suprem ţi-a zis că e *mai puternic* în mine decât în majoritatea oamenilor, atunci computerul tău e un mincinos.

— Trebuie să înţelegeţi – Sufletului Suprem nu prea îi pasă de vieţile personale ale oamenilor, cu excepţia până acum a unui fel de program de reproducere prin care încerca să creeze oameni ca mine – şi ca dumneavoastră, desigur. Nu mi-a plăcut când am aflat aşa ceva, dar ăsta e motivul pentru care trăiesc, sau cel puţin motivul pentru care părinţii mei au fost aduşi unul lângă altul. Sufletul Suprem manipulează oamenii. Asta e treaba lui. V-a manipulat aproape tot timpul.

— Sunt conştient de faptul că a încercat. Eu îl

numesc Dumnezeu, voi îl numiţi Sufletul Suprem, dar pe mine nu m-a controlat.

— Imediat ce a înţeles că intenţionaţi să-i opuneţi rezistenţă, pur şi simplu a întors lucrurile pe dos, explică Nafai. Dacă voia să faceţi ceva, vă interzicea. Apoi se asigura că vă reamintiţi şi supunerea era aproape perfectă.

— E o minciună, şopti Moozh.

Pe Nafai îl speria să vadă cum emoţiile puneau stăpânire pe acel bărbat. Era clar că Generalul nu era obişnuit cu sentimente pe care nu le controla; se întrebă dacă nu cumva ar trebui să-l lase să se calmeze înainte de a continua.

— Vă simţiţi bine? întrebă.

— Continuă, zise Moozh acid. Pot să ascult orice ar spune un om mort.

Era un lucru atât de penibil, încât Nafai fu dezgustat.

— O, ar trebui să-mi schimb povestea fiindcă mă ameninţaţi cu moartea? Dacă mi-ar fi fost frică să mor, credeţi că aş mai fi venit?

Nafai văzu schimbarea din expresia lui Moozh. Parcă s-ar fi stăpânit în mod vizibil.

— Îmi cer scuze. Pentru o clipă m-am purtat la fel ca oamenii pe care îi dispreţuiesc cel mai mult. Am aruncat o ameninţare ca să provoc modificarea mesajului unui mesager care cel puţin crede că îmi spune adevărul. Dar te asigur că, indiferent ce aş simţi, dacă vei muri astăzi, nu va fi din cauza vreunui cuvânt pe care l-ai rosti. Te rog, continuă.

— Trebuie să înţelegeţi, dacă Sufletul Suprem vrea cu adevărat să uitaţi ceva, atunci *veţi uita.* Eu şi fratele meu Issib ne-am crezut foarte deştepţi, forţându-i barierele. Dar de fapt nu le-am forţat. Pur şi simplu am provocat prea multe necazuri ca să mai merite să ne opună rezistenţă. Sufletul Suprem a preferat să ne includă intenţionat în planurile sale decât să fie nevoit să ne controleze şi să ne manipuleze. De asta mă aflu aici. Pentru că sora soţiei mele a văzut într-un vis cât de puternică este legătura dumneavoastră cu Sufletul Suprem şi cum vă irosiţi în efortul inutil de a-i rezista. Am venit să vă spun că unicul mod de a vă elibera de sub stăpânirea lui este să vă aliaţi planului său.

— Calea spre victorie este capitularea? întrebă Moozh confuz.

— Calea spre *libertate* este să nu mai opuneţi rezistenţă şi să începeţi să discutaţi. Sufletul Suprem este slujitorul omenirii, nu stăpânul ei. Poate fi convins. Va asculta. Uneori are nevoie de ajutorul nostru. Domnule General, *noi* avem nevoie de dumneavoastră, dacă veţi veni cu noi.

— Să vin cu voi?

— Tata a fost chemat în deşert ca un prim pas dintr-o mare călătorie.

— Tatăl tău a fost atras în deşert de intrigile lui Gaballufix. Am vorbit cu Rashgallivak, iar eu nu pot fi înşelat.

— Chiar credeţi că o discuţie cu Rashgallivak

este cel mai bun mod de a vă asigura că *nu* sunteţi înşelat?

— Dacă m-ar fi minţit, aş fi ştiut.

— Dar dacă el credea ceea ce vă zicea, şi totuşi nu era adevărat?

Moozh aşteptă în tăcere.

— Eu vă spun că, indiferent de impulsul căruia i s-a datorat plecarea noastră la o anumită oră a unei anumite zile, a fost scopul Sufletului Suprem să ne ducă pe Tata, pe mine şi pe fraţii mei în deşert, ca prim pas al unei călătorii.

— Şi totuşi iată-te în oraş.

— V-am explicat, insistă Nafai. M-am căsătorit noaptea trecută. La fel fraţii mei.

— Elemak, Mebbekew şi Issib.

Nafai fu surprins şi puţin speriat de faptul că Moozh ştia atât de multe despre ei. Dar se hotărâse să rostească adevărul, şi aşa avea să facă.

— Issib e cu Tata. A vrut să vină. Şi eu am vrut să vină. Dar Elemak a refuzat şi Tata l-a susţinut. Am venit după soţii. Şi după soţia Tatei. Când am sosit, Mama a râs şi a zis că ea nu va pleca niciodată în deşert, indiferent ce proiect nebunesc ar avea Wetchik în minte. Însă dumneavoastră aţi arestat-o şi aţi răspândit acele zvonuri despre ea. De fapt, aţi izolat-o de Basilica, iar acum ea înţelege că aici nu mai are nimic de făcut şi va merge şi ea cu noi în deşert.

— Vrei să spui că tot ce am făcut e parte din

planul Sufletului Suprem de a o convinge pe mama ta să se alăture soţului ei într-un cort?

— Spun că scopurile dumneavoastră au fost orientate astfel încât să servească planurilor Sufletului Suprem. Aşa vor fi întotdeauna, Generale. Aşa au fost întotdeauna.

— Dar dacă refuz să-i permit mamei tale să-şi părăsească locuinţa? Dacă vă ţin sub arest şi pe tine, pe fraţii tăi şi pe soţiile voastre? Dacă trimit soldaţi s-o împiedice pe Shedemei să adune seminţele şi embrionii pentru călătoria voastră?

Nafai fu surprins. Ştia despre Shedemei? Imposibil – ea n-ar fi zis nimănui. De ce era oare capabil acest Moozh, dacă reuşea să intre într-un oraş străin şi atât de repede să cunoască totul, încât să-şi dea seama că seminţele adunate de Shedemei aveau legătură cu exilul lui Wetchik?

— Vezi? Sufletul Suprem nu are putere acolo unde *eu* sunt stăpân.

— Ne puteţi ţine sub arest. Dar când Sufletul Suprem hotărăşte că e timpul să plecăm, o să găsiţi un motiv extrem de puternic să ne permiteţi să plecăm, aşa că ne veţi lăsa.

— Dacă Sufletul Suprem vrea să plecaţi, băiete, fii sigur că *nu* veţi pleca.

— Nu înţelegeţi. Nu v-am spus partea cea mai importantă. Indiferent de războiul pe care credeţi că-l purtaţi cu versiunea Sufletului Suprem pe care o numiţi Dumnezeu, ceea ce contează este visul pe care l-aţi avut. Cel cu animalele

zburătoare şi cu şobolanii uriaşi.

Moozh aşteptă, însă Nafai vedea că era profund tulburat.

— Nu Sufletul Suprem a trimis acest vis. Sufletul Suprem nu-l înţelege.

— Aşadar e un vis lipsit de sens, un banal vis în timpul somnului.

— Ba deloc. Pentru că şi soţia mea a visat aceleaşi creaturi, la fel şi sora ei. Toţi trei, iar visele nu sunt unele obişnuite. Tuturor vi s-au părut importante. Ştiaţi că aveau un tâlc. Şi totuşi nu veneau de la Sufletul Suprem.

Moozh continuă să aştepte.

— Au trecut patruzeci de milioane de ani de când oamenii au abandonat Pământul pe care îl distruseseră aproape complet, zise Nafai. Suficient pentru ca el să se vindece. Ca să existe din nou viaţă acolo. Un loc pentru omenire. Multe specii s-au pierdut – de aceea Shedemei adună seminţe şi embrioni pentru călătorie. Noi suntem cei care au darul de a vorbi uşor cu Sufletul Suprem. Noi suntem cei care am fost aduşi laolaltă, aici în Basilica, în această zi, la această oră, ca să pornim într-o călătorie care ne va aduce înapoi pe Pământ.

— În afară de faptul că Pământul, dacă există, este o planetă care orbitează în jurul unei stele îndepărtate, până la care nici păsările nu pot zbura, nu ai spus nimic despre ce legătură ar avea această călătorie cu visul meu.

— Asta nu *ştim*, recunoscu Nafai. Doar

presupunem, dar şi Sufletul Suprem consideră că ar fi adevărat. Cumva, Păstrătorul Pământului ne cheamă. Peste toţi anii-lumină dintre noi şi Pământ, a ajuns până aici şi ne cheamă să ne întoarcem. Din câte ştim, a modificat chiar şi programarea Sufletului Suprem, sugerându-i să ne adune. Sufletul Suprem a crezut că ştie de ce face asta, dar abia recent a aflat adevăratul motiv. Aşa cum dumneavoastră aflaţi abia acum motivul adevărat a tot ce aţi făcut în viaţă.

— Un mesaj într-un vis trimis de la mii de ani-lumină distanţă? Înseamnă că visul ăsta a fost trimis cu treizeci de generaţii înainte de a mă naşte eu. Nu mă face să râd, Nafai. Eşti mult prea deştept ca să crezi aşa ceva. Nu ţi-a trecut prin minte că Sufletul Suprem te manipulează *pe tine*?

Nafai se gândi.

— Sufletul Suprem nu mă minte, rosti.

— Şi totuşi tu spui că pe mine m-a minţit tot timpul. Aşadar nu putem pretinde că Sufletul Suprem urmează cu rigiditate adevărul, nu-i aşa?

— Dar *pe mine* nu mă minte.

— De unde ştii?

— Pentru că ceea ce îmi zice mie… *simt* că e adevărat.

— Dacă mă face *pe mine* să uit lucruri – şi e posibil să se fi întâmplat de multe ori…

Vocea i se stinse pe măsură ce părea să se decidă să nu se lase scufundat în astfel de amintiri.

— Dacă face *asta*, de ce nu te face şi *pe tine* să „simţi că e adevărat”?

Nafai nu avea un răspuns pregătit. Nu-şi pusese la îndoială propria siguranţă, aşa că nu ştia de ce raţionamentul lui Moozh era fals.

— Nu numai eu cred asta, spuse Nafai, străduindu-se să găsească o logică. Şi soţia mea are încredere în Sufletul Suprem. Şi sora ei. Au avut vise şi viziuni întreaga viaţă şi Sufletul Suprem nu le-a minţit niciodată.

— Vise şi viziuni, întreaga viaţă? făcu Moozh, şi se aplecă peste masă. Cu cine anume te-ai căsătorit?

— Credeam că v-am zis. Cu Luet. E una dintre nepoatele mamei mele, învaţă în casa ei.

— Vizionara în ape.

— Nu sunt surprins că aţi auzit de ea.

— Are treisprezece ani.

— E prea tânără, ştiu. Dar a dorit să facă ceea ce îi cerea Sufletul Suprem, şi eu la fel.

— Crezi că o să reuşeşti s-o iei pe vizionara în ape a Basilicăi într-o călătorie nebunească în deşert, ca să regăsiţi o străveche planetă legendară? Chiar dacă *eu* nu fac nimic să vă opresc, crezi că oamenii din oraş vor accepta?

— Da, dacă Sufletul Suprem ne ajută, şi *ne va ajuta.*

— Şi sora soţiei tale, *ea* cu care dintre fraţii tăi s-a măritat? Cu Elemak?

— Urmează să se căsătorească cu Issib. El ne

aşteaptă în cortul tatălui meu.

Moozh se lăsă pe spate în scaun şi chicoti vesel.

— E greu de distins cine pe cine a controlat, zise. După *tine,* Sufletul Suprem are o serie de planuri în care eu am doar un rol mic. Dar mie mi se pare că Dumnezeu a aranjat astfel lucrurile încât toate sforile să fie în mâinile mele. Chiar înainte de a veni tu mă gândeam că în cele din urmă Dumnezeu a încetat să-mi fie duşman.

— Sufletul Suprem nu v-a fost niciodată duşman. A fost decizia *dumneavoastră* să faceţi din asta o competiţie.

Moozh se ridică de la masă, o înconjură şi se aşeză lângă Nafai, luându-i mâna.

— Băiete, asta a fost cea mai remarcabilă conversaţie din viaţa mea.

Şi pentru mine, se gândi Nafai, dar era prea mirat ca să spună ceva.

— Sunt convins că pui foarte mult zel în dorinţa ta de a face această călătorie, dar te asigur că ai fost îndrumat greşit. N-o să părăseşti oraşul, şi nici soţia ta sau sora ei, nici ceilalţi pe care plănuieşti să-i iei cu tine. Mai devreme sau mai târziu o să-ţi dai seama. Dacă îţi dai seama devreme – dacă îţi dai seama *acum* –, am pentru tine un alt plan care cred că o să-ţi placă mai mult decât să-ţi pierzi vremea printre pietre şi scorpioni şi să dormi într-un cort.

Din nou, Nafai ar fi vrut să fie capabil să-i explice de ce *dorea* să urmeze Sufletul Suprem. De

unde ştia că îl urmează de bunăvoie pe Sufletul Suprem, şi poate şi pe Păstrătorul Pământului. De ce ştia că Sufletul Suprem nu îl minte, nu îl manipulează şi nu îl controlează. Dar, pentru că nu îşi găsi cuvintele sau motivele, rămase tăcut.

— Soţia ta şi sora ei sunt cheia. Eu nu am venit aici să cotropesc Basilica, ci să-i câştig loialitatea. Te urmăresc deja de o oră, îţi ascult glasul şi îţi spun, băiete, eşti extraordinar. Atât de zelos. Atât de *cinstit.* Eşti înflăcărat, ai intenţii bune, e limpede chiar şi pentru un chior că nu doreşti răul nimănui. Şi totuşi tu eşti cel care l-a ucis pe Gaballufix şi a eliberat astfel oraşul de un om care *ar fi devenit* un tiran dacă ar mai fi trăit o zi sau două. Se întâmplă ca tot tu să te fi căsătorit cu una dintre cele mai prestigioase persoane din Basilica, fata care reuneşte în cel mai mare grad dragostea, respectul, fidelitatea şi speranţa în oraşul ăsta.

— M-am căsătorit cu ea ca să slujesc Sufletului Suprem.

— Te rog, continuă să repeţi, vreau ca toată lumea să creadă, iar când vorbeşti sună atât de uluitor de adevărat. Pentru mine ar fi simplu să răspândesc vorba despre cum ţi-a poruncit Sufletul Suprem să-l omori pe Gaballufix pentru a salva oraşul. Iar tu ai putea chiar să răspândeşti zvonuri cum că tot Sufletul Suprem m-a adus şi *pe mine* aici, să salvez oraşul din haosul instalat după ce sora soţiei tale, oracolul, a distrus

autoritatea lui Rashgallivak. E ca un pachet foarte bine legat, nu vezi? Tu, Luet, Hushidh şi eu, trimişi de Sufletul Suprem să elibereze oraşul, să conducă Basilica spre măreţie. Noi toţi avem o misiune din partea Sufletului Suprem... e o poveste care va face ca prostiile cum că Împăratul ar fi reîncarnarea lui Dumnezeu să pară patetice.

— De ce aţi face asta? întrebă Nafai.

Pentru el nu avea sens ca Moozh să-i propună să-l transforme în erou, şi nu în ucigaş, să vrea să se lege de trei persoane pe care le ţinea prizoniere în casa Rasei. Doar dacă...

— La ce te gândeşti? întrebă Moozh.

— Cred că vă închipuiţi că m-aţi putea instala *pe mine* ca tiran al Basilicăi în locul lui Gaballufix.

— Nu tiran. Consul. Consiliul oraşului va continua să existe, certându-se, pălăvrăgind şi nefăcând nimic important, ca de obicei. Tu te-ai ocupa doar de garda oraşului şi de politica externă; ai controla porţile şi te-ai asigura că Basilica îmi rămâne loială.

— Credeţi că nu ar vedea dincolo de asta şi nu şi-ar da seama că sunt o marionetă?

— Aşa ar face dacă nu aş deveni eu însumi cetăţean al Basilicăi, bunul tău prieten şi rudă cu tine. Dacă aş deveni unul dintre voi, *parte* din voi, dacă aş deveni generalul armatei basilicane şi aş face în numele tău tot ceea ce fac, atunci nu le va mai păsa cine a cui marionetă este.

— Revoltă. Împotriva Goraynilor.

— Împotriva celor mai cruzi şi mai corupţi monştri care au trăit vreodată pe faţa planetei Harmony. Răzbunare pentru monstruoasa lor trădare şi înrobirea poporului meu, Sotchitsiya.

— Deci aşa va fi distrusă Basilica. Nu *de* dumneavoastră, ci din cauza revoltei voastre.

— Te asigur, Nafai, îi *cunosc* pe Gorayni. În inimile lor sunt slabi, iar soldaţii lor mă iubesc pe mine mai mult decât pe pateticul lor Împărat.

— O, nu mă îndoiesc.

— Dacă Basilica va fi capitala mea, n-o vor distruge. Nimic n-o va distruge, pentru că eu voi fi cel victorios.

— Basilica nu înseamnă nimic pentru dumneavoastră. O unealtă de moment. Îmi imaginez imensa voastră armată în nord, gata să distrugă oastea care apără Gollod, oraşul Împăratului, şi în acel moment auziţi că seminţia Potokgavan a profitat de ocazie şi a adus o armată pe Coasta de Vest. Întorceţi-vă să apăraţi Basilica, vă imploră poporul. *Eu* vă rog. Luet vă roagă. Dar hotărâţi că aveţi destul timp să vă ocupaţi mai târziu de ei, după ce i-aţi înfrânt pe Gorayni. Aşa că rămâneţi să vă terminaţi treaba, iar anul următor reveniţi în sud să-i pedepsiţi pe Potokgavani pentru atrocităţile lor, şi vă treziţi în mijlocul ruinelor Basilicăi şi plângeţi pentru oraşul femeilor. E posibil chiar ca lacrimile să fie sincere.

Moozh tremura. Nafai simţea prin mâna care o strângea pe a lui.

— Hotărăşte-te, rosti el. Indiferent ce-o să se întâmple, tu fie vei conduce Basilica în numele meu, fie vei muri aici – de asemenea în numele meu. Un lucru e sigur: nu vei mai *părăsi* niciodată oraşul.

— Viaţa mea e în mâinile Sufletului Suprem.

— Răspunde-mi. Hotărăşte-te.

— Dacă Sufletul Suprem ar fi vrut să vă ajute să subjugaţi acest oraş, atunci aş fi fost consul aici. Dar vrea să călătoresc spre Pământ, aşa că nu voi fi consul.

— Atunci Sufletul Suprem te-a înşelat din nou, iar de data asta ai putea foarte bine să-ţi pierzi viaţa din această cauză.

— Nu m-a înşelat niciodată. Cei care urmează de bunăvoie Sufletul Suprem nu sunt niciodată minţiţi.

— Niciodată nu-l prind minţind, asta vrei să spui, replică Moozh.

— Ba nu! strigă Nafai. Nu. Sufletul Suprem nu mă minte pentru că… pentru că tot ce mi-a promis s-a adeverit. Totul a fost adevărat.

— Sau te-a făcut să uiţi ceea ce *nu* s-a adeverit.

— Dacă aş fi vrut să mă îndoiesc, atunci aş fi putut să mă îndoiesc la nesfârşit. Dar de la un anumit punct trebuie să încetezi să-ţi mai pui întrebări şi *sancţionezi,* iar în acel punct trebuie să ai încredere în ceva. Trebuie să acţionezi ca şi cum ar fi adevărat, şi astfel alegi lucrul în care ai cele mai multe motive să crezi, trebuie să trăieşti în

lumea în care ai cele mai multe speranţe. Eu urmez Sufletul Suprem, *cred* în Sufletul Suprem, pentru că doresc să trăiesc în lumea pe care mi-a arătat-o.

— Da, Pământul, făcu Moozh dispreţuitor.

— Nu mă refer la o planetă, ci... vreau să trăiesc în *realitatea* pe care mi-a arătat-o Sufletul Suprem. Una în care vieţile să aibă un sens şi un scop. În care există un plan care merită urmat. În care moartea şi suferinţa nu sunt inutile pentru că prin ele se ajunge la ceva bun.

— Tot ceea ce spui arată că vrei să te autoamăgeşti.

— Spun că povestea pe care mi-o arată Sufletul Suprem se potriveşte cu toate faptele pe care le văd. Povestea *dumneavoastră,* în care sunt mereu amăgit, explică de asemenea toate aceste fapte. Nu am de unde să ştiu că nu e adevărată – dar nici dumneavoastră nu aveţi cum să ştiţi că povestea *mea* nu e adevărată. Aşa că eu o aleg pe cea pe care o iubesc. O aleg pe cea care, dacă e adevărată, face ca realitatea aceasta să fie una în care să merite să trăieşti. Voi acţiona ca şi când viaţa în care sper ar fi cea reală, iar viaţa care mă dezgustă – viaţa *dumneavoastră,* punctul dumneavoastră *de vedere* – ar fi minciuna. Şi *este* minciună. Nici măcar dumneavoastră nu credeţi în ea.

— Nu vezi, băiete, că îmi zici exact aceeaşi poveste pe care ţi-am spus-o şi eu? Că Sufletul Suprem m-a prostit tot timpul. Nu am făcut decât

să-i întorc mica poveste dementă pe care mi-ai turnat-o tu. Adevărul e că Sufletul Suprem ne-a luat pe amândoi de fraieri, aşa că tot ce putem face este să creăm cea mai bună viaţă pe care o putem duce pe această lume. Dacă tu crezi că pentru tine şi noua ta soţie cel mai bine este să conduci Basilica în numele meu, să participi la crearea celui mai mare imperiu pe care l-a cunoscut vreodată Harmony, atunci eu îţi ofer asta, şi îţi voi fi atât de credincios pe cât îmi vei fi și tu mie. Hotărăşte-te acum.

— M-am hotărât. Nu va fi niciun mare imperiu. Sufletul Suprem nu va permite. Şi chiar dacă ar exista un astfel de imperiu, pentru mine nu ar însemna nimic. Păstrătorul Pământului ne cheamă. Păstrătorul Pământului *vă* cheamă. Vă rog din nou, Generale Vozmuzhalnoy Vozmozhno, uitaţi de căutarea asta fără sens a imperiului, sau a răzbunării, sau ce este lucrul după care aţi alergat atâţia ani. Veniţi cu noi pe lumea unde s-a născut omenirea. Transformaţi-vă măreţia într-o cauză demnă de dumneavoastră. Veniţi cu noi.

— Să vin cu voi? Nu plecaţi nicăieri.

Moozh se ridică, se îndreptă spre uşă şi o deschise.

— Duceţi-l pe băiatul ăsta înapoi la mama lui.

Doi soldaţi apărură, de parcă ar fi aşteptat lângă uşă. Nafai se sculă de pe scaun şi se îndreptă spre Moozh, blocând pe jumătate intrarea. Se priviră în ochi. Tânărul văzu furia care încă exista acolo,

neslăbită de nimic din ceea ce se rostise în acea dimineaţă. Dar văzu de asemenea şi teamă, care mai înainte nu fusese acolo.

Generalul ridică mâna ca şi cum ar fi vrut să-l plesnească peste faţă; Nafai nu clipi şi nu dădu înapoi în faţa loviturii. Moozh ezită, iar lovitura, când veni, fu pe umărul lui şi Generalul îi zâmbi. În mintea lui, Nafai auzi vocea care ştia că aparţine Sufletului Suprem: O palmă peste faţă era semnalul pentru soldaţi să te omoare. Atâta putere tot am asupra acestui rebel: am transformat palma într-un zâmbet. Dar în adâncul sufletului te vrea mort.

— Nu suntem duşmani, băiete. Să nu spui nimănui ceea ce-am vorbit azi.

— Domnule, o să spun soţiei mele, surorilor, mamei şi fraţilor mei tot ce ştiu. Între noi nu există secrete. Şi chiar dacă nu le-aş zice, Sufletul Suprem ar face-o; secretul meu nu ar duce decât la pierderea încrederii lor în mine.

În clipa în care refuză să păstreze secretul, Nafai observă că soldaţii încremeniră, gata să se repeadă la el. Dar indiferent ce semnal aşteptau, acesta nu veni.

În schimb, Moozh zâmbi din nou.

— Un om slab ar fi promis să tacă, apoi ar fi vorbit. Un om fricos ar fi promis să tacă şi aşa ar fi făcut. Dar tu nu eşti nici slab, nici fricos.

— Generalul mă laudă prea mult.

— Ar fi aşa de păcat să fiu nevoit să te ucid.

— Ar fi aşa de păcat să mor.

Lui Nafai abia îi veni să creadă auzindu-se răspunzând atât de obraznic.

— Tu chiar crezi că Sufletul Suprem o să te protejeze.

— Sufletul Suprem deja mi-a salvat viaţa astăzi, zise, apoi se întoarse şi plecă, cu un soldat în faţă şi unul în spate.

— Aşteaptă, ceru Moozh.

Nafai se opri, se întoarse. Generalul ieşi pe hol.

— O să vin cu voi, spuse.

Nafai îşi dădu seama după felul cum soldaţii îşi schimbau nervoşi greutatea de pe un picior pe altul, cu toate că nu se uitau prea mult unul la celălalt, că nu se aşteptaseră. Asta nu făcea parte din plan.

Deci aşa, se gândi. Poate că nu am obţinut ceea ce speram. Poate că nu l-am convins să vină cu noi pe Pământ. Dar *ceva* s-a schimbat. Cumva lucrurile sunt diferite fiindcă eu am venit aici.

Sper că înseamnă că e mai bine.

Sufletul Suprem îi răspunse în minte: Şi eu sper.

7
Fiicele

Visul Doamnei

Rasa dormi prost după căsătorii. Îşi păstrase presimţirile pentru sine, ca orice profesoară

basilicană, dar fusese îngrozitor să o dea pe scumpa şi fragila Dolya unui tânăr care îi displăcea atât de mult – fiului lui Wetchik, Mebbekew. O, băiatul era bine făcut şi fermecător – nu era oarbă, ştia exact cât de atrăgător – şi în circumstanţe normale nu ar fi deranjat-o ca el să fie primul soţ al Dolyei, căci ea nu era proastă şi cu siguranţă ar fi hotărât să nu-i reînnoiască lui Meb contractul după un an. Dar odată ajunşi în deşert nu se mai punea problema reînnoirii. Indiferent unde i-ar fi purtat drumul – pe Pământ, conform teoriei improbabile a lui Nafai sau pe oricare alt loc de pe Harmony – acolo nu avea să mai existe atitudinea neprotocolară a basilicanilor faţă de căsătorie, şi chiar dacă ea îi avertizase de mai multe ori, ştia că Meb şi Dolya, cel puţin, nu dădeau avertismentelor ei nici cea mai mică importanţă.

Fiindcă, desigur, era convinsă că el nu intenţiona să părăsească oraşul. Căsătorit cu Dol, avea acum dreptul să rămână – obţinuse cetăţenia şi avea să-şi râdă de orice tentativă a oricui de a-l scoate din Basilica. Dacă nu ar fi fost soldaţii Gorayni din faţa casei, ar fi luat-o pe Dolya şi ar fi plecat chiar în seara aceea, fără să-şi mai arate faţa decât atunci când toţi ceilalţi ar fi renunţat la el şi ar fi părăsit oraşul. Aşadar numai faptul că ea era sub arest la domiciliu îl ţinea în frâu. Ei bine, aşa să fie. Sufletul Suprem va aranja lucrurile după cum crede de cuviinţă, iar Mebbekew nu

prea era omul care să i se pună împotrivă.

Meb și Dolya, Elya și Edhya... Mai văzuse nepoate de-ale ei măritându-se mizerabil și înainte. Nu-și urmărise propriile fiice încheind căsătorii proaste? Mă rog, de fapt Kokor se măritase prost – Obring avea mai multă morală decât Mebbekew numai fiindcă era prea bleg, timid și prost ca să înșele și să exploateze femeile la nivelul lui Meb. În schimb Sevet se căsătorise relativ bine, iar purtarea lui Vas în timpul ultimelor zile o impresionase destul de mult pe Rasa. Era un om bun, și poate că în momentul acesta, când Sevet fusese lipsită de voce, suferința avea s-o transforme și pe ea într-o femeie bună. Se petrecuseră lucruri și mai ciudate.

Și totuși când Rasa se culcă și nu reuși să adoarmă, căsătoria dintre fiul ei Nafai și cea mai dragă nepoată, Luet, fu cea care o tulbura și o ținea trează. Luet era prea tânără, la fel Nafai. Cum să se arunce atât de devreme în viața de bărbat și de femeie, când nici copilăria lor nu se încheiase? Amândurora li se furase ceva prețios. Însăși drăgălășenia lor, modul cum să străduiau să se îndrăgostească unul de altul nu făceau decât să-i frângă și mai mult inima.

Suflet Suprem, ai atât de multe răspunsuri de dat. Merită toate aceste sacrificii? Fiul meu Nafai nu are decât paisprezece ani, dar în numele tău are mâinile pătate de sângele unui bărbat, iar acum el și Luet împart un pat matrimonial la o

vârstă când încă ar trebui să-şi arunce unul altuia priviri timide, întrebându-se dacă vreodată celălalt îi va răspunde la dragoste.

Se agita şi se zvârcolea în pat. Noaptea era fierbinte şi întunecată – stelele apăruseră, dar lumina lunii era slabă şi iluminatul stradal se reducea după ora stingerii. Nu vedea aproape nimic în cameră, totuşi nu voia să aprindă lumina; era posibil ca vreo servitoare s-o vadă, să creadă că are nevoie de ceva şi să intre discret să întrebe. Am nevoie să fiu singură, se gândi, rămânând întinsă în beznă.

Ce pui la cale, Suflet Suprem? Eu sunt arestată, nimeni nu poate intra sau ieşi din casa mea. Moozh m-a izolat ca să nu încep să văd în cine să am încredere în Basilica şi în cine nu, şi astfel trebuie să aştept aici desfăşurarea comploturilor lui şi alor tale. Care va triumfa, schema răutăcioasă a lui Moozh sau a ta, Suflet Suprem?

Ce vrei de la familia mea? Ce o să *faci* cu familia mea, cu cei pe care îi iubesc? Cu o parte consimt, deşi şovăi: consimt la căsătoria lui Nyef cu Lutya. Cât despre Issib şi Hushidh, când va veni vremea, dacă Shuya va vrea, atunci voi fi şi eu mulţumită, căci întotdeauna mi-am dorit ca Issib să-şi găsească o femeie drăguţă, care să vadă dincolo de problemele lui şi să descopere omul care este el în realitate, soţul care ar putea să fie – şi cine ar fi mai potrivită decât preţiosul meu oracol, tăcuta şi înţeleaptă Shuya?

Însă călătoria aceasta în sălbăticie... nu suntem pregătiţi pentru ea şi nici nu avem cum să ne pregătim aici în casă. Ce faci în privinţa *asta*? Nu cumva eşti puţin depăşită de toate lucrurile care se întâmplă? Ai planificat într-adevăr totul în avans? Astfel de expediţii au nevoie de puţină organizare. Wetchik şi băieţii lui pot să plece în deşert într-o clipă, pentru că ei au tot echipamentul necesar şi experienţă cu cămilele şi corturile. Sper să nu te aştepţi ca eu şi fetele mele să fim în stare de asta!

Apoi, puţin ruşinată că se răstise astfel la Sufletul Suprem, Rasa îi adresă o rugăminte mai umilă. Lasă-mă să dorm, se rugă ea, şi dacă nu îndrăznesc prea mult, arată-mi într-o viziune care sunt planurile tale pentru noi. Apoi sărută apa rugăciunii de pe degetele sale.

În acest timp, mai multe cuvinte îi zburară prin minte, ca un adaos superficial la rugăciune. Odată cu planurile, dragă Suflet Suprem, nu te sfii să ceri sfaturi. Eu am ceva experienţă în oraşul ăsta, îi iubesc şi îi înţeleg oamenii mai mult decât tine, iar tu nu te-ai descurcat prea bine până acum, cel puţin mie aşa mi se pare.

O, iartă-mă! strigă ea în tăcere, copleşită de ruşine.

Apoi: Las-o baltă. Se întoarse pe o parte şi se culcă, lăsându-şi degetele să se usuce în adierea slabă care intra prin ferestrele dormitorului ei.

În cele din urmă adormi; visă.

În vis se afla într-o barcă pe lacul femeilor, iar în

fața ei – la cârmă – stătea Sufletul Suprem. Rasa n-o mai văzuse niciodată, dar la urma urmelor era un vis și o recunoscu imediat. Sufletul Suprem semăna oarecum cu mama lui Wetchik – o femeie severă, dar nu lipsită de bunătate.

— Vâslește în continuare, zise Sufletul Suprem.

Rasa privi în jos și văzu că ea ținea vâslele.

— Dar nu am destulă forță.

— O să fii surprinsă.

— Mai bine nu. Aș prefera să fac treaba *ta.* Tu ești zeitatea, *tu* ai puteri infinite. Vâslește tu. *Eu* o să țin cârma.

— Sunt doar un computer. Eu nu am brațe și picioare. Trebuie să vâslești tu.

— Îți văd și brațele, și picioarele, și sunt mult mai solide decât ale mele. Mai mult, eu nici nu știu încotro ne duci. Nu văd unde mergem fiindcă stau aici cu fața înapoi.

— Știu, recunoscu Sufletul Suprem. Așa ți-ai petrecut întreaga viață, cu fața întoarsă înapoi. Încercând să reconstruiești un trecut glorios.

— Păi, dacă dezaprobi asta, ai măcar istețimea, dacă nu decența, să schimbi locul cu mine. Dă-mi mie voie să privesc spre viitor în timp ce tu vâslești.

— Toți mă împingeți în felul ăsta. Încep să regret că v-am creat. Când deveniți prea apropiați de mine vă pierdeți respectul.

— Nu prea e vina *noastră*, replică Rasa. Uite, nu putem trece una pe lângă alta, barca e prea

îngustă şi o să ne răsturnăm. Târăşte-te printre picioarele mele, în felul ăsta barca n-o să se aplece.

Sufletul Suprem mormăi în timp ce se târa.

— Vezi? Nici urmă de respect.

— Ba te *respect.* Doar că nu-mi fac iluzii cum că ai avea întotdeauna dreptate. Nafai şi Issib spun că eşti un computer. Un program, de fapt, care trăieşte într-un computer. Aşa că nu eşti mai inteligentă decât cei care te-au programat.

— Poate că m-au programat să învăţ să fiu inteligentă. După patruzeci de milioane de ani, oi fi prins chiar câteva idei bune.

— O, sunt convinsă. Să-mi arăţi într-o zi unele dintre ele – cu siguranţă până acum nu te-ai descurcat niciodată așa de bine.

— *Nu știi* tu tot ce am făcut eu.

Rasa se instală la pupa, cu mâinile pe cârmă, şi spre satisfacţia ei observă că Sufletul Suprem apucase zdravăn vâslele şi trăgea cu putere.

Însă barca abia dacă făcu un salt înainte şi apoi înţepeni. Rasa privi în jur, căutând să vadă de ce, şi își dădu seama că nu se mai aflau pe apă, ci în mijlocul unor nisipuri încreţite de vânt.

— Ei bine, *asta* chiar e o întâmplare jalnică, zise.

— Nu sunt prea impresionată de modul cum ţii cârma, replică Sufletul Suprem. Sper că nu te aştepţi să vâslesc serios *aici.*

— Cum ţin *eu* cârma? *Tu* ne-ai adus în deşert.

— Şi tu te-ai fi descurcat mai bine?

— Sper că da. De exemplu, unde sunt cămilele? Avem nevoie de cămile. Şi de corturi! Cât pentru… cât de mulţi suntem? Elemak și Eiadh, Mebbekew și Dol, Nafai și Luet – și Hushidh, bineînţeles. Sunt șapte. Şi eu. Ar fi bine să le luăm și pe Sevet și pe Kokor și pe soţii lor, dacă vor dori să vină – înseamnă doisprezece. Uit ceva? O, desigur – Shedemei și toate seminţele și embrionii… câte cutii? Nu-mi amintesc – cel puţin șase cămile numai pentru proiectul ei. Dar proviziile? Nici măcar nu sunt sigură cum să estimez. Noi suntem treisprezece, adică mulţi oameni care au nevoie de hrană și adăpost pe drum.

— De ce-mi spui *mie*? Crezi că păstrez cămile și corturi binare în memorie?

— Exact ce credeam. N-ai pregătit nimic pentru călătorie. Nu știi că astfel de lucruri nu se fac dintr-odată? Dacă tu nu mă poţi ajuta, du-mă la cineva care poate.

Sufletul Suprem începu s-o îndrepte spre o colină îndepărtată.

— Eşti așa de autoritară, zise. *Eu* ar trebui să fiu paznicul omenirii, fii bună și adu-ţi aminte.

— Bine, continuă tu, eu o să am grijă de oamenii pe care îi iubesc. Cine o să se îngrijească de gospodăria mea după ce o să plec? Te-ai gândit măcar? Sunt atâţia copii și profesoare care depind de mine.

— Se vor duce acasă. O să găsească alţi profesori sau alte slujbe. Nu ești de neînlocuit.

Ajunseseră pe culmea dealului – ca în toate visele, erau capabile să se mişte uneori foarte repede, alteori foarte încet. Acum, din vârful colinei, Rasa constată că se afla pe stradă, în faţa propriei sale case. Nu ştiuse niciodată că exista un drum care să ducă de pe strada ei drept în jos spre deşert. Se uită în jur să vadă pe unde o adusese Sufletul Suprem, dar se pomeni faţă în faţă cu un soldat. Nu un Gorayni, spre uşurarea ei. Era unul dintre ofiţerii gărzii basilicane.

— Doamnă Rasa, rosti el respectuos.

— Am o treabă pentru tine, îl întâmpină ea. Sufletul Suprem probabil ţi-a spus deja totul, numai că problema asta a hotărât să mi-o lase mie. Sper că nu te deranjează să ne ajuţi.

— Nu-mi doresc decât să slujesc Sufletul Suprem.

— Bine atunci, sper să fii un om capabil şi să faci totul aşa cum trebuie, pentru că eu nu sunt expert şi o să las multe lucruri la latitudinea ta. Pentru început, o să fim treisprezece.

— Treisprezece pentru ce?

— Pentru o călătorie în deşert.

— Generalul Moozh te ţine sub arest la domiciliu.

— O, Sufletul Suprem o să aibă grijă. Nu pot să fac eu *totul.*

— Bine, zise ofiţerul. O călătorie în deşert. Treisprezece persoane.

— O să avem nevoie de cămile pe care să călărim

şi de corturi în care să dormim.

— Corturi mari sau din cele mici?

— Cât de mari sunt cele mari şi cât de mici sunt cele mici?

— Cele mari cuprind până la doisprezece oameni, dar sunt dificil de stabilizat. Cele mici sunt pentru două persoane.

— Mici, spuse Rasa. Să doarmă toţi câte doi, cu excepţia unui cort pentru trei, eu, Hushidh şi Shedemei.

— Hushidh oracolul? Pleacă?

— Lasă lista, nu te priveşte pe tine.

— Nu cred că Moozh o să vrea să plece Hushidh.

— Nu vrea să plec nici *eu* – *deocamdată,* replică Rasa. Sper că-ţi iei notiţe.

— O să ţin minte.

— Bine. Cămile pe care să mergem noi, corturi în care să dormim, apoi cămile care să transporte corturile, de asemenea cămile pentru provizii suficiente... cât timp? Nu-mi amintesc... zece zile ar trebui să fie destul.

— Asta înseamnă multe cămile.

— N-am ce face. Tu eşti ofiţer, sunt sigură că ştii unde se găsesc cămile şi cum să le obţii.

— Ştiu.

— Şi încă ceva. Şase cămile în plus care să transporte cutiile deshidratante ale lui Shedemei. E posibil să fi aranjat chiar ea – va trebui să verifici.

— Când aveţi nevoie de toate astea?

— Imediat. N-am idee când va începe călătoria – iar acum suntem sub arest la domiciliu, poate că ai auzit...

— Am auzit.

— Dar trebuie să fim pregătiţi să plecăm în maximum o oră, atunci când va veni timpul.

— Doamnă Rasa, n-am cum să fac toate astea fără autorizaţie din partea lui Moozh. Acum el conduce oraşul, iar eu nu sunt nici măcar comandantul gărzii.

— Bine. Îţi dau eu autorizaţia în numele lui Moozh.

— Nu-i posibil.

— Suflet Suprem? rosti ea. Nu e momentul să intervii şi să faci ceva?

Imediat Moozh însuşi apăru alături de ofiţer.

— Ai vorbit cu Doamna Rasa, zise el sever.

— Ea a venit la *mine.*

— Asta e bine. Sper că ai fost atent la tot ce ţi-a spus ea.

— Aşadar am autorizaţia să încep?

— Deocamdată nu. Nu oficial, pentru că pe moment nu ştiu de fapt dacă o să vreau ca tu să te ocupi. Aşa că va trebui să fii foarte discret, pentru ca nici măcar eu să nu aflu. Înţelegi?

— Sper să nu am prea multe necazuri dacă o să aflaţi.

— Nu, deloc. *Nu* voi afla, atât timp cât nu te pierzi cu firea şi nu-mi spui.

— Asta e o uşurare.

— În clipa când o să vreau să înceapă această călătorie, o să-ţi dau ordin să te ocupi de pregătiri. Tu nu trebuie să zici decât: Da, domnule, chiar acum.

Te rog, *nu* mă face să mă simt prost subliniind că erai gata încă de la amiază, sau ceva de genul ăsta, din care să reiasă că ordinele mele nu sunt o sclipire de moment. Clar?

— Foarte bine, domnule.

— Nu vreau să fiu nevoit să te omor, aşa că te rog să nu mă faci să mă simt prost, bine? S-ar putea să am nevoie de tine mai târziu.

— Cum doriţi, domnule.

— Poţi să pleci.

Imediat ofiţerul din gardă dispăru.

Moozh se transformă pe loc în imaginea Sufletului Suprem din visul Rasei.

— Asta cred eu despre a avea grijă, Rasa, spuse ea.

— Da, aşa e.

— Bine. Trezeşte-te acum. Moozh cel adevărat va fi în curând la uşa ta şi o să vrei să fii pregătită.

— O, mulţumesc foarte mult, replică Rasa, cel puţin iritată. Abia dacă am dormit, şi tu mă trezeşti deja?

— Nu sunt responsabilă cu timpul. Dacă Nafai nu s-ar fi repezit în pripă la orele mici ale dimineţii cerându-i o întrevedere lui Moozh înainte de răsăritul soarelui, ai fi dormit până la o oră rezonabilă.

— Ce oră *e*?

— Ţi-am zis, trezeşte-te şi uită-te la ceas.

Cu asta Sufletul Suprem dispăru şi Rasa se sculă, uitându-se la ceas. Afară zorile abia decolorau cerul, iar ea nu putea să vadă ora decât coborând din pat şi privind de aproape. Gemu obosită şi aprinse o lumină. Era mult, mult prea devreme să se scoale. Dar visul, aşa straniu cum fusese, se adeverise într-o privinţă: cineva suna la uşă.

La asemenea oră servitoarele ştiau că nu au voie să deschidă până când Rasa nu era anunţată personal, dar fură surprinse s-o vadă apărând în hol atât de repede.

— Cine e? întrebă.

— Fiul dumitale, Doamnă Rasa. Şi Generalul Vozmozhno… Generalul.

— Deschide uşa şi retrage-te.

Clopoţelul de noapte nu suna atât de puternic încât să se audă în toată casa, astfel că holul era oricum aproape gol. Când se deschise uşa, Nafai şi Moozh intrară împreună. Nimeni altcineva. Niciun soldat – deşi fără îndoială aşteptau în stradă. Însă Rasa nu putu să nu-şi amintească de alte două vizite matinale ale unor bărbaţi care credeau că ei conduc oraşul Basilica. Gaballufix şi Rashgallivak aduseseră amândoi soldaţi, cu măşti holografice, încercând nu atât s-o îngrozească *pe ea,* cât să-şi sporească propria lor încredere. Era semnificativ faptul că Moozh nu simţise nevoia să fie însoţit.

— N-am ştiut că fiul meu hoinăreşte pe străzi la ora asta, zise. Desigur că apreciez amabilitatea dumitale de a-l aduce acasă.

— Acum, fiind căsătorit, cu siguranţă n-o să-l mai urmăriţi atât de atent când vine și când pleacă, nu-i aşa?

Rasa îşi arătă nemulţumirea faţă de Nafai. Ce făcea, se lăuda cu faptul că tocmai se căsătorise cu vizionara în ape seara trecută? Nu putea fi discret chiar deloc?

Nu, bineînţeles că nu, altfel nu ar fi ieşit ca să fie prins de soldaţii lui Moozh. Cum, să fi încercat oare să evadeze?

Dar nu, oare nu fusese ceva… în vis, da, Sufletul Suprem spusese ceva despre Nafai, care plecase în grabă cerând să fie primit de Moozh.

— Sper că nu v-a făcut probleme.

— Puţine, recunosc. Sperasem să mă ajute să aduc Basilicăi măreţia pe care o merită, dar a refuzat onoarea.

— Iertaţi-mi ignoranţa, dar nu văd cum ceva din ce ar face fiul meu ar aduce măreţie unui oraş care deja este o legendă în întreaga lume. Există vreun altul mai vechi sau mai sfânt decât Basilica? Există vreun altul care să fi fost atât de mult timp un oraş al păcii?

— Un oraş solitar, Doamnă, zise Moozh. Un oraş singur. Un oraş pentru pelerini. Dar în curând, sper, va fi și un oraş al ambasadorilor tuturor marilor regate ale lumii.

— Care fără îndoială vor veni aici navigând pe o mare de sânge.

— Nu şi dacă lucrurile merg bine. Nu fără o colaborare semnificativă.

— Din partea cui? A mea? A fiului meu?

— Aş dori să le cunosc, cu toate că ştiu că o asemenea onoare este inoportună, pe cele două nepoate ale dumneavoastră. Una dintre ele se întâmplă să fie tânăra mireasă a lui Nafai. Cealaltă este sora ei necăsătorită.

— Eu nu doresc să le cunoaşteţi.

— Dar ele ar dori. Nu credeţi? Întrucât Hushidh are șaisprezece ani, conform legii poate primi vizitatori, iar Luet este căsătorită, deci de asemenea e liberă să primească musafiri, așadar sper că veţi respecta atât legea, cât și regulile politeţii, şi le veţi informa că doresc să le cunosc.

Rasa nu se abţinu să nu-l admire, chiar dacă se temea de el – fiindcă, într-o situaţie în care Gabya sau Rash ar fi încercat s-o intimideze sau s-o amenințe, Moozh pur şi simplu insista politicos. Nu se ostenise să-i amintească de cei o mie de soldaţi ai lui, de puterea lui în lume. Se baza doar pe bunele ei maniere, iar ea rămânea neajutorată în faţa lui pentru că dreptatea nu era absolut de partea ei.

— Am lăsat servitoarele să plece. O să aşteptăm amândoi aici în timp ce Nafai se duce după ele.

Când Moozh aprobă din cap, tânărul plecă, îndreptându-se în pas vioi spre aripa casei unde

cuplurile de tineri căsătoriţi îşi petrecuseră noaptea. Rasa se întrebă în treacăt la ce oră s-ar fi trezit Elemak şi Eiadh, Mebbekew şi Dol, şi ce ar crede despre vizita lui Nafai la Generalul Moozh. Poate ar trebui să admire curajul băiatului, dar fără îndoială Elemak i-ar purta pică tocmai pentru iniţiativa lui, pentru că se amesteca mereu în probleme care nu ar trebui să-l privească. Însă Rasa nu se supăra fiindcă uita că nu era decât un copil. Mai degrabă se temea pentru el din cauza asta.

— Holul nu e un loc confortabil, zise Moozh. Există vreo cameră intimă unde cei care se trezesc devreme să nu ne întrerupă?

— De ce am avea nevoie de o cameră, când nu ştim dacă nepoatele mele vor dori să vă primească?

— Nepoata şi nora dumitale.

— O relaţie nouă; nu ne va apropia mai mult decât eram deja.

— Le iubiţi mult pe fete, observă el.

— Mi-aş da viaţa pentru ele.

— Şi totuşi, nu vă puteţi lipsi de o cameră pentru întâlnirea lor cu un vizitator străin?

Rasa îi aruncă o privire piezişă şi îl conduse în porticul ei privat – zona separată, de unde nu se vedea Viroaga. Dar Moozh nu se prefăcu că ar vrea să se aşeze pe locul de pe bancă indicat de ea. Se îndreptă în schimb spre balustrada de după paravane. Era interzis bărbaţilor să stea acolo, să

vadă acea priveliște; însă știa că poziția ei ar slăbi dacă ar încerca să-i interzică. Ar fi fost ceva... patetic.

Se ridică și i se alătură, privind peste vale.

— Vedeți ceea ce puțini bărbați văd.

— Dar fiul dumitale a văzut. A plutit dezbrăcat pe apele lacului femeilor.

— N-a fost ideea mea.

— Sufletul Suprem, știu. Ne poartă pe atâtea cărări întortocheate. A mea e poate cea mai întortocheată.

— Și acum încotro o iei?

— Către măreție și glorie. Justiție și libertate.

— Pentru cine?

— Pentru Basilica, dacă orașul acceptă.

— Noi *avem* măreție și glorie. *Avem* justiție și libertate. Cum îți închipui că un efort al vostru ar mai adăuga vreun pic la ceea ce avem deja?

— Poate ai dreptate. Poate că m-aș fi folosit de Basilica pentru a adăuga strălucire *propriului* meu nume, la început, când aveam nevoie. Gloria basilicană e atât de rară și de prețioasă, încât nu se găsește o bucățică pe care s-o împarți cu mine?

— Moozh, îmi placi atât de mult, încât aproape că regret teroarea care îmi copleșește inima ori de câte ori mă gândesc la domnia ta.

— De ce? Nu-ți doresc răul, nu-l doresc nimănui dintre cei pe care îi iubești.

— Nu de aici provine teroarea. Ci din cauza a ceea ce intenționezi să faci cu orașul meu. Lumii în

general. Ești ceea ce Sufletul Suprem a fost construit să prevină. Reprezinți mașinile de război, iubirea pentru putere, dorința de expansiune.

— *Nu* m-ai fi putut face mai mândru altfel decât lăudându-mă astfel.

Se auziră pași în spatele lor. Rasa se întoarse și le văzu pe Luet și pe Hushidh apropiindu-se. Nafai pândea în spatele lor.

— Intră cu soția și cumnata ta, Nafai, zise Rasa. Generalul Moozh a decretat abrogarea anticului nostru obicei, cel puțin pentru această dimineață, când soarele se pregătește să se înalțe de după munți.

Atunci el înaintă mai rapid și toți își ocupară locurile. Moozh îi organiză ușor și cu pricepere, ocupându-și pur și simplu locul sprijinit de balustradă, astfel încât ceilalți să stea pe băncile dispuse în arcul de cerc al cărui centru era.

— Am venit aici în dimineața asta s-o felicit personal pe vizionara în ape pentru nunta ei din seara trecută.

Luet înclină grav din cap, cu toate că Rasa era aproape convinsă că știa că Moozh nu avea un asemenea scop. De fapt, spera ca Nafai să aibă vreo idee despre ce intenționa el și că le informase pe fete înainte de a ajunge acolo.

— E ceva uluitor pentru cineva atât de tânăr, continuă Generalul. Și totuși, cunoscându-l pe tânărul Nafai, îmi dau seama că ai făcut o alegere bună. Un consort potrivit unei vizionare în ape,

întrucât Nafai este brav şi nobil. Atât de nobil, încât l-am implorat să-mi permită să-i plasez numele pe lista pentru consulatul Basilicăi.

— Nu există o asemenea funcţie, zise Rasa.

— O să existe, aşa cum a mai existat şi înainte. O funcţie puţin solicitată pe timp de pace, dar suficient de necesară în vremuri de război.

— De care ne-am fi lipsit dacă ai fi plecat.

— Nu prea mai contează, fiindcă fiul dumitale a declinat onoarea. Într-un fel, aproape că e un noroc. Nu spun că n-ar fi fost un consul formidabil. Oamenii l-ar fi acceptat nu numai pentru că este mirele vizionarei în ape, ci şi pentru că el însuşi aude vocea Sufletului Suprem. Un profet şi o profetesă împreună în cea mai înaltă funcţie a oraşului. Cât despre cei care s-ar teme că ar fi slab, o marionetă a stăpânitorului Gorayni, nu trebuie decât să reamintim că de fapt cu mult înainte de sosirea bătrânului General Moozh, Nafai însuşi, la ordinele Sufletului Suprem, a pus capăt plin de curaj unei mari ameninţări la adresa libertăţii Basilicăi şi a dus la bun sfârşit pedeapsa cu moartea cu care deja Gaballufix era dator din cauză că ordonase asasinarea lui Roptat. O, oamenii l-ar fi acceptat, iar el ar fi fost un conducător înţelept şi capabil. În special cu Doamna Rasa ca sfătuitor.

— Dar el a refuzat, zise ea.

— Da.

— Atunci ce rost mai are să ne mai flatezi?

— Pentru că există mai multe căi prin care să ajung la acelaşi final. De exemplu, aş putea să-l denunţ pe Nafai pentru uciderea cu laşitate a lui Gaballufix şi să-l scot în faţă pe Rashgallivak drept omul care a încercat cu eroism să păstreze echilibrul oraşului în vremuri tulburi. Dacă nu ar fi fost intervenţia răuvoitoare a oracolului pe nume Hushidh, probabil că ar fi reuşit – căci toată lumea ştie că mâinile lui Rashgallivak nu sunt pătate de sângele altui om. El a fost un administrator priceput, luptându-se să menţină gospodăriile atât a lui Wetchik, cât şi a lui Gaballufix. În timp ce Nafai şi Hushidh sunt judecaţi pentru crimele lor, Rashgallivak devine consul al oraşului. Şi, bineînţeles, e potrivit să le ia pe fiicele lui Gaballufix sub protecţia sa, aşa cum va face şi cu văduva lui Nafai după execuţia acestuia, şi cu oracolul după ce va fi iertată de crima sa. Consiliul oraşului nu ar vrea ca bietele femei să se afle sub influenţa periculoasei, egoistei Doamne Rasa nici măcar o zi.

— În cele din urmă ne *ameninţi.*

— Doamnă Rasa, eu descriu nişte posibilităţi reale – alegeri pe care le pot face şi care mă vor duce la un deznodământ la care, într-un fel sau altul, tot voi ajunge. Voi face Basilica să mi se alieze de bunăvoie. Va fi oraşul *meu* înainte să continui, provocând conducerea tiranică a Împăratului Gorayni.

— Există o altă cale? întrebă Hushidh încet.

— Există, şi probabil este cea mai bună dintre toate. Din acest motiv Nafai m-a adus acasă cu el – să mă înfăţişez oracolului şi s-o rog să mă ia de soţ.

Rasa era îngrozită.

— Să *te* ia de soţ!

— În ciuda poreclei mele, nu am o soţie. Nu e bine ca un bărbat să fie singur prea mult timp. Am treizeci de ani – sper că nu e prea mult ca să mă accepţi, Hushidh.

— Ea este destinată fiului meu, spuse Rasa.

Moozh se întoarse spre ea şi pentru prima dată manierele lui desăvârşite fură înlocuite de o furie muşcătoare, periculoasă.

— Un infirm care se ascunde în deşert, un avorton pe care această fată minunată nu l-a dorit niciodată de soţ şi nu-l doreşte nici acum!

— Greşeşti, zise Hushidh. Îl *doresc.*

— Dar nu te-ai măritat cu el.

— Nu.

— Deci nu există o piedică legală în calea căsătoriei noastre.

— Nu există.

— Poţi intra în casă şi să ne măcelăreşti pe toţi, spuse Rasa, dar n-o să te las s-o iei cu forţa pe fată.

— Nu face o dramă din asta. Nu am intenţia să forţez nimic. Cum am zis, mi se deschid mai multe căi. În orice clipă, Nafai poate rosti „Voi fi consul”, caz în care Hushidh va găsi povara propunerii mele de căsătorie mai puţin apăsătoare – cu toate

că nu retrasă, dacă va dori să împartă viitorul cu mine. Căci te asigur, Hushidh, indiferent ce se va întâmpla, viaţa mea va fi una glorioasă, iar numele soţiei mele va fi cântat alături de al meu pentru totdeauna.

— Răspunsul e nu, insistă Rasa.

— Întrebarea nu ţi-a fost adresată.

Hushidh se uită de la unul la altul, fără să-i întrebe nimic. Într-adevăr, Rasa era sigură că vedea nu trăsăturile lor, ci legăturile de dragoste şi loialitate care îi uneau.

— Mătuşă Rasa, vorbi ea în cele din urmă, sper că mă vei ierta dacă îl dezamăgesc pe fiul tău.

— Nu-l lăsa să te intimideze, spuse ea furioasă. Sufletul Suprem n-ar permite niciodată ca Nafai să fie executat – nu-i decât fanfaronadă.

— Sufletul Suprem e un computer, replică fata. Nu e omnipotentă.

— Hushidh, există viziuni care te leagă de Issib. Sufletul Suprem v-a ales unul pentru celălalt!

— Mătuşă Rasa, nu pot decât să te rog să păstrezi tăcerea şi să-mi respecţi decizia. Am văzut fire despre care nici măcar nu aş fi bănuit că există care mă leagă de acest bărbat. Nu m-am gândit, atunci când am auzit că se numeşte Moozh, că voi fi singura femeie care să aibă *dreptul* să folosească acest nume pentru el.

— Hushidh, am decis să te cer în căsătorie din motive politice, fără să te fi văzut vreodată. Însă auzisem că eşti înţeleaptă şi am văzut imediat că

ești minunată. Acum am înțeles cum gândești și am auzit cum vorbești, și știu că pot să-ți ofer nu numai putere și glorie, ci și darurile tandre ale unui adevărat soț.

— Iar eu îți voi oferi devotamentul unei adevărate soții, zise ea, ridicându-se și îndreptându-se spre el.

El întinse mâna și ea acceptă îmbrățișarea lui blândă și sărutul pe obraz.

Rasa, devastată, nu reușea să scoată o vorbă.

— Mătușa mea Rasa ar putea îndeplini ceremonia? întrebă tânăra. Presupun că... din motive politice... vrei ca nunta să aibă loc cât mai curând.

— Curând, dar nu-i cu putință să fie Doamna Rasa. Reputația ei nu e prea bună în momentul ăsta, deși sunt convins că situația se va clarifica imediat după nuntă.

— Pot să mai stau o ultimă zi cu sora mea?

— Mergi la nuntă, nu la înmormântare. O să ai parte de multe zile alături de sora ta. Dar nunta va avea loc astăzi. La amiază. La Orchestră, cu tot orașul drept martor. Iar sora ta, Luet, va îndeplini ceremonia.

Era de-a dreptul îngrozitor. Moozh știa foarte bine cum să întoarcă totul în avantajul său. Dacă Luet îndeplinea ceremonialul, prestigiul ei îi devenea garanție. Generalul avea să fie pe deplin acceptat drept nobil cetățean al Basilicăi și nu mai avea nevoie de vreun alt locotenent care să-i fie

consul-marionetă. Ar fi fost numit cu uşurinţă el însuşi consul, iar Hushidh ar fi fost consoarta lui, prima doamnă a Basilicăi. Ea ar fi minunată în acel rol, pe deplin demnă de el – numai că rolul nu va mai trebui jucat de nimeni, căci Moozh va distruge Basilica prin ambiţia lui.

Va distruge Basilica...

— Suflet Suprem! strigă Rasa din inimă. Asta ai plănuit încă de la început?

— Bineînțeles, zise Moozh. După cum mi-a spus chiar Nafai, am fost manipulat să ajung aici de Dumnezeu însuşi. În ce alt scop decât să-mi găsesc o soţie?

Se întoarse spre Hushidh, care încă privea în sus la el, încă atingându-l, cu mâna pe braţul lui.

— Draga mea doamnă, vrei să mă însoțești? În timp ce sora ta se pregăteşte pentru ceremonie, noi avem multe lucruri de discutat, iar tu trebuie să fii alături de mine atunci când voi anunţa căsătoria noastră consiliului oraşului, în această dimineaţă.

Luet se ridică şi făcu un pas în faţă.

— Eu nu am fost de acord să joc niciun rol în farsa asta monstruoasă!

— Lutya, șopti Nafai.

— N-o poţi sili! strigă Rasa triumfătoare.

Dar cea care răspunse fu Hushidh, şi nu Moozh.

— Surioară, dacă mă iubeşti, dacă m-ai iubit vreodată, atunci, te implor, vino la Orchestră pregătită să celebrezi căsătoria.

Hushidh se uită la toţi ceilalţi.

— Mătuşă Rasa, trebuie să vii acolo. Şi să le aduci şi pe fiicele tale şi pe soţii lor, iar tu, Nafai, adu-i pe fraţii tăi şi pe soţiile lor. Chemaţi-le pe toate profesoarele şi elevele din această casă, chiar şi pe cele care locuiesc în altă parte. O să le aduci să mă vadă luându-mi un soţ? O să-mi faci această bucurie, în amintirea tuturor anilor fericiţi petrecuţi în casa asta?

Formalismul discursului ei, purtarea ei distantă frânseră inima Rasei, care începu să plângă chiar în timp ce îşi dădea acordul. Luet promise şi ea să îndeplinească ceremonia.

— O să le permiţi să iasă din casă pentru nuntă, nu-i aşa? îl întrebă pe Moozh.

El îi zâmbi tandru.

— Vor fi escortate la Orchestră şi înapoi acasă.

— Asta e tot ce-ţi cer, zise ea, apoi părăsi porticul la braţul lui.

După ce plecară, Rasa se prăbuşi pe canapea plângând amar.

— Pentru ce am slujit-o atâţia ani? se întrebă. Nu însemnăm nimic pentru ea! Nimic!

— Hushidh ne iubeşte, rosti Luet.

— Nu despre Hushidh vorbeşte, explică Nafai.

— Sufletul Suprem! ţipă Rasa, apoi strigă cuvintele, ca şi cum le-ar fi azvârlit spre soarele care răsărea: Sufletul Suprem!

— Dacă ţi-ai pierdut credinţa în Sufletul Suprem, spuse Nafai, cel puţin ai încredere în

Hushidh. Ea încă speră să întoarcă lucrurile în direcţia în care vrem noi, nu-ţi dai seama? A acceptat oferta lui Moozh pentru că a văzut în ea un plan. Poate că Sufletul Suprem chiar i-a *cerut* să accepte, nu te-ai gândit?

— M-am gândit, zise Luet, dar nu prea cred. Sufletul Suprem nu ne-a dat niciun indiciu.

— Atunci, în loc să stăm de vorbă, în loc să fim supăraţi, n-ar fi mai bine să ascultăm! Sufletul Suprem o fi aşteptând doar ca noi să-i acordăm puţină atenţie, ca să ne explice ce se petrece.

— O să aştept, vorbi Rasa. Dar ar fi bine ca planul să fie unul bun.

Aşteptară, toţi trei cu propriile întrebări în inimi.

După expresiile de pe chipurile lui Nafai şi Luet, ei primiră primii răspunsurile. Iar pe măsură ce Rasa continua să aştepte, înţelese că nu avea să capete niciun răspuns.

— Ai auzit? întrebă Nafai.

— Nimic, răspunse ea. Absolut nimic.

— Poate că eşti prea supărată pe Sufletul Suprem ca s-o auzi, presupuse Luet.

— Sau mă pedepseşte. Maşină ranchiunoasă! Ce a avut de spus?

Tinerii îşi aruncară priviri. Aşadar veştile nu erau bune.

— Sufletul Suprem nu prea mai controlează situaţia, zise Luet într-un târziu.

— E vina mea, făcu Nafai. Vizita mea la general avansează lucrurile cu cel puţin o zi. El plănuia

deja să se însoare cu una dintre ele, dar s-ar mai fi gândit o zi.

— O zi! Ar mai fi avut vreo importanţă?

— Sufletul Suprem nu ştie dacă va concepe cel mai bun plan aşa de repede, spuse Luet. Dar nici pe Nafai nu putem da vina. Moozh este impetuos şi sclipitor şi ar fi reuşit să rezolve repede şi fără...

— Prostia mea, propuse Nafai.

— Îndrăzneala ta.

— Aşadar suntem condamnaţi să rămânem uneltele lui Moozh? întrebă Rasa. Mă rog, nu ne va folosi mai neglijent decât Sufletul Suprem.

— Mamă, zise Nafai, pe un ton mai degrabă sever, Sufletul Suprem nu ne-a folosit în mod greşit. Fie că Hushidh se căsătoreşte cu Moozh, fie că nu, noi tot vom face călătoria. Dacă ea va fi soţia lui, atunci îşi va folosi influenţa să ne elibereze – el nu va mai avea nevoie de noi după ce îşi asigură poziţia în oraş.

— Să *ne* elibereze?

— Pe toţi cei care ne-am făcut deja planuri de drum, chiar şi pe Shedemei.

— Dar Hushidh?

— Asta nu-i în puterea Sufletului Suprem, rosti Luet. Dacă nu va împiedica nunta, Hushidh va rămâne aici.

— O să urăsc întotdeauna Sufletul Suprem. Dacă îi face aşa ceva dragei de Hushidh, n-o s-o mai slujesc niciodată. Mă auzi?

— Calmează-te, mamă, zise Nafai. Dacă

Hushidh l-ar fi refuzat, eu aş fi fost de acord să devin consul, şi atunci eu şi Luet ar fi trebuit să rămânem în urmă. Într-un fel sau altul, tot aici ajungeam.

— Şi asta ar trebui să mă liniştească? întrebă Rasa cu amărăciune.

— Să te liniştească *pe tine*? *Pe tine,* Doamnă Rasa? Hushidh e sora mea, singura mea rudă – ai alături toţi copiii pe care i-ai născut *şi* pe soţul tău. Ce pierzi, în comparaţie cu ceea ce voi pierde eu? Şi totuşi mă vezi plângând?

— *Ar trebui.*

— O să plâng pe drumul prin deşert. Dar deocamdată avem foarte puţine ore să ne pregătim.

— O, şi eu ar trebui să te învăţ ceremonialul?

— Durează cinci minute, şi oricum o să mă ajute preotesele. Timpul trebuie folosit la împachetarea lucrurilor pentru călătorie.

— *Călătorie,* făcu Rasa, amărâtă.

— Trebuie să avem totul gata ca să poată fi încărcat pe cămile în cinci minute. Nu-i aşa, Nafai?

— Încă sunt şanse ca totul să iasă bine, aprobă el. Mamă, acum nu e momentul să cedezi. Toată viaţa mea te-ai ţinut tare, indiferent de problemă. Te prăbuşeşti acum, când avem cea mai mare nevoie de tine ca să-i aduci pe ceilalţi pe drumul cel bun?

— Te aştepţi ca *noi* să-i convingem pe Sevet şi

Vas, Kokor şi Obring să-şi facă bagajele pentru o călătorie prin deşert? întrebă Luet.

— Crezi că Elemak şi Mebbekew vor accepta instrucţiuni de la *mine*? adăugă Nafai.

Rasa îşi șterse ochii.

— Îmi cereţi prea mult. Nu sunt aşa tânără ca voi. Nu sunt aşa de adaptabilă.

— Te poţi adapta atât cât e nevoie, zise Luet. Acum, te rog, spune-ne ce să facem.

Astfel că Rasa îşi înghiţi pe moment durerea şi reveni la rolul său familiar. Peste câteva minute, întreaga casă era pusă în mişcare, servitoarele împachetau şi făceau pregătiri, asistenta scria scrisori de recomandare pentru fiecare profesoară care avea să rămână și rapoarte despre progresul la învățătură al fiecărui elev, astfel încât toţi să-şi găsească noi şcoli după plecarea Rasei, când şcoala avea să fie desfiinţată.

Apoi străbătu coridorul lung până la camera nupţială a lui Elemak, să înceapă istovitorul proces al informării călătorilor reticenţi că vor participa la nuntă, întrucât soldaţii îi vor însoţi într-acolo, şi că se vor pregăti pentru o călătorie în deşert, întrucât, din anumite motive, Sufletul Suprem decisese că nu vor fi suferit suficient până nu vor ajunge printre scorpioni.

La Orchestră – şi nu în vis

Nu prea era modul în care Elemak să vrea să-şi

petreacă dimineaţa următoare nunţii. Se presupunea că ar fi o perioadă plăcută, în care să dormiteze şi să facă dragoste, să stea de vorbă şi să se tachineze. În schimb avusese loc o furtună de pregătiri – pregătiri total neadecvate, fiindcă ar fi trebuit să se pregătească pentru o călătorie în deşert şi totuşi nu aveau nici cămile, nici corturi şi nici provizii. Şi era îngrijorător cât de prost se adaptase Eiadh situaţiei. În timp ce Dol a lui Mebbekew cooperase imediat – chiar mai mult decât leneşul de Meb însuşi –, Eiadh irosea timpul lui Elemak cu proteste şi certuri. N-am putea să rămânem în urmă şi să-i ajungem mai târziu? De ce trebuie să plecăm *noi* numai pentru că mătuşa Rasa e arestată?

În cele din urmă o trimisese la Luet şi Nafai să i se răspundă la întrebări în timp ce el supraveghea bagajele, eliminând excesul de haine – ceea ce însemna certuri aprinse cu Kokor, care nu înţelegea de ce rochiţele ei uşoare şi provocatoare nu aveau să fie prea utile în deşert. În cele din urmă, răbufni de faţă cu Sevet şi soţii lor.

— Uite ce e, Kokor, singurul bărbat pe care o să-l ai acolo e soţul tău, iar când o să vrei să-l seduci *pe el* e suficient să-ţi *scoţi* hainele.

Spunând asta, culese rochia ei preferată şi o rupse până la brâu. Bineînţeles că ea ţipă şi plânse, dar el o văzu mai târziu dăruindu-şi cu mărinimie toate rochiile – sau poate schimbându-le pe haine mai practice, întrucât era

foarte posibil să nu aibă nimic folositor.

Ca şi cum chinul bagajelor nu fusese suficient, urmă tortura traversării oraşului. Adevărat, soldaţii reuşiră să rămână discreţi – nu formau o falangă solidă de bărbaţi brutali în marş. Însă tot soldaţi Gorayni erau, astfel că trecătorii – majoritatea îndreptându-se de asemenea spre Orchestră – lăsau un spaţiu gol în jurul lor, apoi căscau gura la ei.

— Se uită la noi ca la nişte criminali, zise Eiadh.

Însă Elemak o asigură că majoritatea trecătorilor presupuneau probabil că erau invitaţi de onoare cu escortă militară, lucru care pe ea o făcu să se simtă mândră. El fu puţin iritat în adâncul sufletului fiindcă era atât de copilăroasă. Dar oare nu-l avertizase Tata că soţiile tinere, având trupuri suple şi uşoare, au şi minţile mai uşoare? Eiadh era pur şi simplu tânără; Elemak nu se prea aştepta ca ea să ia în serios problemele serioase sau măcar să înţeleagă ce anume era serios.

Ocupară locurile de onoare, nu pe băncile de sus ale amfiteatrului, ci chiar jos în Orchestră, în partea dreaptă a platformei scunde care fusese ridicată în centru special pentru ceremonie. Ei erau însoţitorii miresei; de cealaltă parte, alaiul mirelui consta din mulţi membri ai consiliului oraşului, alături de ofiţeri ai gărzii basilicane şi câţiva – foarte puţini – ofiţeri Gorayni. Nu se simţea nicio urmă a dominaţiei lor. Nici nu era

nevoie. Elemak ştia că se găseau o mulţime de soldaţi Gorayni şi gardieni basilicani discret plasaţi, dar suficient de aproape să intervină în caz că se petrecea ceva neaşteptat. Dacă, de exemplu, un asasin sau vreun alt curios ar fi încercat să traverseze spaţiul deschis dintre gradene şi alaiul din jurul platformei, s-ar fi pomenit cu o săgeată undeva prin corp, de la unul dintre arcaşii ascunşi în boxele sufleorilor şi muzicienilor.

Cât de repede se schimbă lucrurile, gândi Elemak. Cu doar câteva săptămâni în urmă am venit acasă cu o caravană încărcată de succes, imaginându-mi că sunt gata să-mi ocup locul ca bărbat în afacerile Basilicăi. Gaballufix îmi părea pe atunci cel mai puternic om din lume, iar viitorul meu ca moştenitor al lui Wetchik şi frate al lui Gabya părea cu adevărat strălucitor. De atunci nimic nu a mai fost stabil două zile la rând. În urmă cu o săptămână, cu mintea şi trupul deshidratate de deşert, s-ar fi gândit că se va însura cu Eiadh în casa Rasei? Şi chiar noaptea trecută, când el şi Eiadh fuseseră personajele centrale ale ceremoniei de nuntă, şi-ar fi imaginat că la amiaza următoarei zile, în loc ca Nafai şi Luet să rămână nişte figuranţi copilăroşi la nunta lui, vor sta acum chiar pe platformă, unde ea va îndeplini ceremonia şi el va fi naşul Generalului Moozh?

Nafai! Un băiat de paisprezece ani! Şi Generalul

Moozh îi ceruse *lui* să-i fie naş şi garant al cetăţeniei basilicane, oferindu-i-l lui Hushidh ca şi cum ar fi fost vreo figură importantă a oraşului. Mă rog, *era* o figură importantă – dar numai ca soţ al vizionarei în ape. Nimeni nu credea că merita el însuşi o asemenea onoare.

Vizionare în ape, oracole… Elemak nu dăduse niciodată prea multă importanţă unor astfel de lucruri. Erau treburi religioase, o afacere profitabilă, dar pentru care el nu avea suficientă răbdare. Ca şi visul prostesc pe care îl avusese în deşert – era atât de uşor să transformi un vis lipsit de înţeles într-un plan de acţiune datorită naivilor care credeau că Sufletul Suprem era o fiinţă nobilă şi nu doar un program al unui computer responsabil cu transmiterea informaţiilor şi documentelor de la un oraş la altul prin intermediul sateliţilor. Chiar şi Nafai spunea că Sufletul Suprem nu era decât un computer, totuşi el, Luet, Hushidh şi Rasa erau plini de poveşti despre cum Sufletul Suprem încerca să aranjeze lucrurile astfel ca nunta să nu aibă loc şi ei toţi să ajungă în deşert, gata de călătorie, înainte de sfârşitul zilei. Cum putea un computer să facă să apară cămile din nimic? Să facă să se ridice corturi din praf? Să transforme pietrele şi nisipul în brânză şi grâu?

— Nu-i aşa că arată bine, curajos? întrebă Eiadh.

Elemak se întoarse spre ea.

— Cine? A apărut Generalul Moozh?

— Fratele tău, prostuţule. Uite.

Privi pe platformă şi nu i se păru că Nafai arăta în mod special curajos sau bine. De fapt, părea ridicol, îmbrăcat ca un băiat care se preface a fi bărbat.

— Nu-mi vine să cred că s-a dus drept la soldaţii Gorayn. Şi să-i vorbească Generalului Vozmuzhalnoy Vozmozhno însuşi – în timp ce toată lumea dormea!

— Ce-i aşa de curajos în asta? A fost periculos şi prostesc, şi uite unde s-a ajuns – Hushidh e nevoită să se mărite cu el, răspunse el.

— Elya, se mărită cu cel mai puternic om din lume! zise ea, privindu-l uluită. Şi Nafai îi e naş.

— Numai pentru că s-a căsătorit cu vizionara în ape.

Tânăra oftă.

— Ea *e* atât de simplă. Dar visele alea – şi eu am încercat să am, dar nimeni nu le-a luat în serios. De fapt, noaptea trecută am avut cel mai ciudat vis. O maimuţă păroasă zburătoare cu dinţi urâţi arunca în mine cu mizerii, şi un şobolan uriaş cu un arc şi săgeţi a alungat-o de pe cer – îţi închipui o asemenea prostie? De ce n-am şi *eu* vise de la Sufletul Suprem?

Elemak abia dacă o asculta. Se gândea în schimb că era evident invidioasă pentru că Hushidh se mărita cu cel mai puternic om din lume. Şi cum îl mai admira pe Nafai pentru

neobrăzarea lui, să iasă şi să-l acosteze pe Generalul Moozh în puterea nopţii. Ce putea să obţină, în afară de a-l înfuria? Fusese noroc pur prostesc fiindcă totul se terminase cu el suit pe platformă. Dar totuşi îl întrista faptul că Nafai stătea acolo cu ochii întregului oraş asupra lui. Cel despre care se şoptea, care era văzut ca soţ al vizionarei în ape, cumnatul oracolului. Iar când Moozh se va instaura rege – o, da, denumirea oficială va fi *consul*, dar *ar însemna* acelaşi lucru – , Nafai va fi cumnatul maiestăţii sale şi soţ al unei femei măreţe, iar el doar un negustor în deşert. O, desigur că îi vor reda tatălui lor titlul de Wetchik, atunci când Tata va înţelege că Sufletul Suprem nu e în stare să scoată pe nimeni din Basilica. Şi Elemak îi va fi iarăşi moştenitor, dar ce ar mai reprezenta *acel* titlu? Cel mai rău va fi că îşi va recăpăta rangul şi viitorul ca un dar din partea lui *Nafai.* Asta îl făcea să se zvârcolească pe dinăuntru.

— Nafai e aşa de *impetuos*, spuse Eiadh. Nu eşti mândru de el?

Nu se oprea din a vorbi despre el? Până în acea dimineaţă, Elemak ştiuse că Eiadh era cea mai bună partidă pe care un bărbat s-o obţină în oraş. Dar acum îşi dădea seama că în sinea lui gândise de fapt că era cea mai bună *primă* căsătorie pe care s-o facă un *tânăr.* Într-o zi va avea nevoie de o soţie adevărată, o consoartă, şi nu avea motive să creadă că Eiadh se va maturiza, devenind aşa

ceva. Probabil întotdeauna va fi superficială şi frivolă, exact ceea ce îndrăgise mai mult la ea. Noaptea trecută, când ea îi cântase, cu vocea sa joasă, plină de pasiune îndelung exersată, crezuse că o va asculta cântând veşnic. Acum se uita la platformă şi îşi dădu seama că de fapt Nafai încheiase o căsătorie care merita păstrată treizeci de ani de acum încolo.

Bine atunci, gândi el. Întrucât *nu* vom părăsi Basilica, o s-o ţin pe Eiadh câţiva ani şi apoi o voi elibera cu amabilitate. Cine ştie? Poate că Luet n-o să rămână cu Nafai. Când va mai îmbătrâni, o fi începând să-şi dorească un bărbat *puternic* alături. Vom privi aceste prime căsătorii drept nişte faze copilăreşti, prin care am trecut în tinereţe. Atunci *eu* voi fi cumnatul consulului.

Cât despre Eiadh, ei bine, cu puţin noroc îmi va naşte un fiu înainte de a ne despărţi. Dar oare ar fi ăsta într-adevăr un noroc? Fiul meu cel mare, moştenitorul meu, ar fi bine să aibă mamă o femeie atât de superficială? Cel mai probabil fiii din căsătoriile mele ulterioare, cele mature, vor fi cei mai vrednici să-mi ia locul.

Apoi, cu o subită strângere de inimă, îşi dădu seama că şi Tata ar fi putut simţi la fel. La urma urmelor, Rasa era soţia *lui* la maturitate, iar Issib şi Nafai fiii din această căsătorie. Nu era oare Mebbekew dovada umblătoare a rezultatelor nefericite ale căsătoriilor din tinereţe?

Dar nu şi eu, se gândi Elemak. Eu nu sunt

rezultatul vreunei frivole căsătorii din tinereţe. Eu sunt fiul pe care el n-ar fi îndrăznit să-l ceară – fiul mătuşicii sale Hosni, născut numai pentru că ea îl admirase mult pe băiatul Volemak atunci când îl iniţiase în plăcerile patului. Hosni a fost o femeie de caracter, iar Tata are încredere în mine şi mă preţuieşte mai mult decât pe ceilalţi copii ai lui. Sau, oricum, aşa *făcea*, până când a început să primească viziuni de la Sufletul Suprem şi Nafai a reuşit să aducă acest lucru în avantajul lui, pretinzând că şi el are viziuni.

Era furios – furie veche, arzătoare, nu o gelozie nouă, provocată de admiraţia lui Eiadh pentru Nafai. Totuşi, ceea ce-l ardea cel mai puternic şi mai profund era teama că Nafai nu se prefăcea, că dintr-un motiv necunoscut Sufletul Suprem îl alesese pe fiul cel mai mic al Tatei în locul celui mai mare pentru a-i fi adevăratul moştenitor. Când scaunul lui Issib fusese luat în stăpânire de Sufletul Suprem şi îl oprise pe Elemak să-l bată pe Nafai în defileul din afara oraşului, nu spusese Sufletul Suprem cam aşa ceva? Că într-o zi Nafai va fi cel care îşi va conduce fraţii, sau ceva în genul ăsta?

Ei bine, dragă Suflet Suprem, nu şi dacă e mort. Te-ai gândit vreodată? Dacă poţi să-i vorbeşti *lui*, atunci poţi să-mi vorbeşti şi mie, şi ar fi timpul să începi.

Ţi-am dat visul cu soţiile.

Cuvintele apărură în mintea lui la fel de limpede

ca o voce. Elemak râse.

— De ce râzi, Elya dragă? întrebă Eiadh.

— De cât de uşor se autoamăgeşte cineva.

— Lumea vorbeşte mereu despre cum cineva se minte singur, dar eu nu am înțeles niciodată. Dacă tu îţi spui o minciună, atunci ştii că e o minciună, nu-i aşa?

— Da, admise Elemak. Ştii că minţi, şi ştii şi care e adevărul. Dar unii oameni se îndrăgostesc de minciună și renunță complet la adevăr.

Aşa cum faci tu acum, răsună vocea din mintea lui. Preferi să crezi minciuna că eu nu pot să-ţi vorbesc ţie sau oricui altcuiva, aşa că mă renegi.

— Sărută-mă, zise Elemak.

— Suntem în mijlocul Orchestrei, Elya! protestă ea, dar el ştia că voia.

— Cu atât mai bine. Ne-am căsătorit aseară – oamenii se aşteaptă să nu ne pese de nimic, decât unul de altul.

Ea îl sărută, şi el se lăsă pierdut în sărut, golindu-și mintea de orice în afară de dorință. Când în cele din urmă sărutul se termină, se auzi un ropot slab de aplauze – fuseseră remarcaţi, iar ea era încântată.

Bineînțeles, Mebbekew îi propuse imediat un sărut identic lui Dol, care avu bunul-simţ să refuze. Însă el insistă până când Elemak se apleacă peste Eiadh şi-i spuse:

— Meb, anticlimaxul e întotdeauna un teatru prost – nu ziceai chiar tu?

Celălalt îl privi urât şi renunţă la idee.

Încă deţin controlul, se gândi. Şi *nu* o să încep să cred în voci care mi se ivesc în minte numai pentru că mi le doresc. Eu nu sunt ca Tata, Nafai sau Issib, hotărâţi să admită o fantezie numai fiindcă e călduţ şi liniştitor să te gândeşti că o fiinţă superioară este la cârma tuturor lucrurilor. Eu pot să fac faţă adevărului dur şi rece. Întotdeauna a fost de ajuns pentru un bărbat *adevărat.*

Începură să sune goarnele. Din toate minaretele din jurul amfiteatrului, trompetiştii dădură drumul ţipetelor lor tânguitoare. Erau instrumente vechi, nu trompetele frumos acordate de la teatru sau din concerte, şi nici nu încercau să creeze o armonie între ele. Fiecare goarnă producea câte o notă, prelungă şi puternică, apoi scădea pe măsură ce trompetistul îşi pierdea răsuflarea. Notele se suprapuneau unele peste altele, uneori cu o disonanţă biruitoare, alteori în armonii surprinzătoare; întotdeauna rezulta un sunet frumos, copleşitor.

Îi reduse la tăcere pe cetăţenii de pe bănci, iar lui Elemak îi provocă un sentiment tremurător de anticipare, la fel cum ştia că se întâmplă cu toţi ceilalţi din Orchestră. Nunta era pe cale să înceapă.

Sete stătea la poarta Basilicăi şi se întreba de ce Sufletul Suprem o dezamăgea acum. Doar fusese ajutată la fiecare pas pe drumul dinspre

Potokgavan. Se apropiase de o barcă de pe canal şi le ceruse s-o ducă şi pe ea, iar ei o luaseră la bord fără comentarii, cu toate că ea nu le putea plăti tariful. În portul cel mare se dusese cu curaj la căpitanul vasului de corsari pe care Sufletul Suprem i-l indicase ca fiind cel care realizează cea mai rapidă traversare până la Coasta Roșie, iar el râsese şi se lăudase că atât timp cât nu ia şi încărcătură o duce într-o zi, cu un vânt așa de bun. Pe Coasta Roșie, o femeie cumsecade descălecase de pe calul ei şi i-l oferise în plină stradă.

Pe acel cal ajunse la Poarta de Jos, aşteptându-se să fie uşor lăsată să treacă, aşa cum erau toate femeile, cetăţene sau nu. În schimb, găsi poarta păzită de soldaţi Gorayni, care întorceau pe toată lumea din drum.

— Înăuntru are loc o nuntă măreaţă, îi explică un soldat. Generalul Moozh se căsătoreşte cu o doamnă basilicană.

Fără să ştie cum, Sete înţelese imediat că acea nuntă era motivul pentru care venise.

— Atunci trebuie să mă lăsaţi să intru, pentru că sunt invitată de onoare.

— Numai cetăţenii Basilicăi sunt invitaţi să participe, şi numai cei aflaţi deja dincolo de ziduri. Ordinele pe care le avem nu acceptă excepţii, nici măcar pentru mamele ale căror bebeluşi sunt în interiorul zidurilor, nici măcar pentru medicii ai căror pacienţi mor înăuntru.

— Sunt invitată de Sufletul Suprem, şi în numele acestei autorităţi revoc orice ordin v-ar fi fost dat de un muritor.

Soldatul râse, dar numai puţin, căci vocea ei era răsunătoare şi mulţimea de oameni de la poartă îi priveau şi îi ascultau. Şi ei fuseseră refuzaţi, şi era posibil să devină neprietenoşi la cea mai mică provocare.

— Lăsaţi-o să între, spuse unul dintre soldaţi, fie şi numai ca să potolim mulţimea.

— Nu fi prost, replică altul. Dacă o lăsăm pe ea, va trebui să-i lăsăm pe toţi.

— Ei vor să intru eu.

Mulţimea îşi murmură acordul. Sete se miră – basilicanii îi acordau atâta atenţie Sufletului Suprem, în timp ce soldaţii Gorayni erau surzi la influenţa ei. Poate de aceea Goraynii erau o rasă aşa de rea, după cum auzise ea în Potokgavan: pentru că nu auzeau vocea Sufletului Suprem.

— Soţul meu mă aşteaptă înăuntru, rosti Sete, deşi până nu se auzi pronunțând cuvintele nu-şi dădu seama că era adevărat.

— Soţul tău va trebui să aştepte, replică un soldat.

— Sau să-şi ia o amantă, zise altul şi izbucniră în râs.

— Sau să se satisfacă singur, continuă primul, hohotind.

— Ar trebui s-o lăsăm să între. Dacă Dumnezeu a ales-o pe ea?

Imediat unul dintre soldaţi îşi scoase pumnalul cu mâna stângă ducându-l la gâtul celui care vorbise.

— Ştii ce atenţionări am primit – că exact pe cea pe care *vrem s-o* lăsăm înăuntru trebuie s-o împiedicăm!

— Dar are nevoie să între, spuse cel sensibil la Sufletul Suprem.

— Dacă mai spui un cuvânt, te omor.

— Nu! strigă Sete. O să plec. Nu asta e poarta potrivită pentru mine.

În sinea ei simţea crescând nevoia presantă de a intra în oraş; dar nu va accepta ca omul să fie ucis, fiindcă oricum nu îi vor da voie să treacă. Dădu pinteni calului şi porni înapoi prin mulţimea care se despărţi să-i facă loc. Apucă repede pe poteca abruptă care ducea în Drumul Caravanelor, dar nu se osteni să încerce la Poarta Pieţei; o luă pe Drumul înalt, dar nu încercă să intre nici pe la Poarta de Sus, nici pe la Poarta Coşului. Îşi grăbi calul pe Cărarea întunecată, care şerpuia prin defileurile adânci care brăzdau dealurile împădurite din nordul oraşului, până ajunse la Drumul Pădurii – dar nici pe acesta nu îl urmă spre Poarta din Spate.

Descălecă şi se afundă printre tufişurile dese din Pădurea Fără Cărări, îndreptându-se spre poarta privată despre care ştiau numai femeile, pe care numai femeile o foloseau. Îi luase o oră să înconjoare oraşul, şi făcuse şi un drum lung – dar

nu exista potecă pentru cai pe lângă zidul estic, care se prelungea în jos prin prăpăstii şi stânci ascuţite, şi să parcurgă acel drum pe jos ar fi durat mult mai mult. Acum însăşi pădurea părea să-i pună obstacole, s-o reţină, cu toate că ştia că Sufletul Suprem îi ghidează fiecare pas pe care îl făcea ca să găsească cea mai scurtă cărare spre poarta privată. Însă chiar şi după ce intră pe acolo avea să mai treacă timp până să ajungă în oraş şi deja auzea goarnele cântându-şi serenada tânguitoare. Ceremonia urma să înceapă în câteva clipe, iar Sete nu era acolo.

Luet înaintă şi vorbi cât putu de lent, dar chiar şi când îşi interpreta rolul în cadrul ceremoniei nu avea posibilitatea să facă ceea ce dorea în sufletul ei – să oprească nunta şi să-l denunţe pe Moozh cetăţenilor adunaţi. În cel mai bun caz, ar fi fost îmbrâncită de pe platformă înainte de a rosti vreun cuvânt şi o preoteasă mai responsabilă i-ar fi luat locul; în cel mai rău caz ar fi vorbit, dar ar fi fost oprită de o săgeată, apoi ar fi izbucnit revolta şi vărsarea de sânge, şi Basilica ar fi distrusă până în dimineaţa următoare. Ce ar fi realizat atunci?

Aşa că îşi continuă ceremonia – meticulos, cu pauze lungi, dar fără să se oprească vreodată de tot, fără să ignore vreodată şoaptele sufleorilor şi ale preoteselor care o urmăreau la fiecare mişcare, la fiecare cuvânt.

Însă, cu toată agitaţia din interiorul ei, Luet nu

putea să nu observe că Hushidh era perfect calmă. Oare era posibil ca în realitate să întâmpine cu bucurie această căsătorie, socotind-o o cale de a evita viaţa de soţie a unui infirm? Nu – Shuya fusese sinceră când spusese că Sufletul Suprem o împăcase cu acest viitor. Calmul ei trebuia să provină din încrederea deplină în Sufletul Suprem.

— Are dreptate să se încreadă, zise o voce – o şoaptă, de fapt.

Pentru o clipă crezu că e Sufletul Suprem, însă îşi dădu seama că era Nafai cel care vorbise, trecând pe lângă ea în timpul procesiunii florilor. De unde ştia el că exact de acele cuvinte avea nevoie în acel moment, că răspundeau atât de perfect gândurilor ei? Să fi fost Sufletul Suprem, strângând şi mai mult legătura dintre ei? Sau Nafai însuşi vedea atât de adânc în inima ei, încât ştia ce avea nevoie să audă?

Să fie adevărat că Shuya are dreptate să se încreadă în Sufletul Suprem? Să fie adevărat că nu va trebui s-o lăsăm aici când ne vom începe călătoria prin deşert, spre o altă stea? Fiindcă n-aş suporta s-o pierd, s-o părăsesc. Poate că voi cunoaşte din nou fericirea; poate proaspătul meu soţ îmi va fi un tovarăş, aşa cum şi Hushidh mi-a fost o tovarăşă dragă. Dar întotdeauna va rămâne o durere, un loc pustiu, o suferinţă care nu se va stinge niciodată pentru sora mea, singura mea rudă pe lume, oracolul meu, care atunci când

eram copii a legat nodul care ne ţine pentru totdeauna una de cealaltă.

Şi în sfârşit veni momentul jurămintelor, cu mâinile lui Luet pe umerii lor – întinzându-se spre umărul lui Moozh, atât de solid, înalt şi ciudat, şi pe al lui Hushidh, atât de familiar, atât de fragil în comparaţie cu al Generalului.

— Sufletul Suprem face un singur suflet din femeie şi bărbat, rosti Luet.

O răsuflare. O pauză infinită. Apoi cuvintele pe care nu suporta să le pronunţe, şi totuşi era nevoită; aşa că rosti:

— S-a făcut.

Oamenii din Basilica se ridicară de pe scaune ca unul, ovaţionând, aplaudând şi strigându-le numele: Hushidh! Oracolul! Moozh! Generalul! Vozmuzhalnoy! Vozmozhno!

Moozh o sărută pe Hushidh aşa cum un soţ îşi sărută soţia – dar cu blândeţe, după cum văzu Luet, cu bunătate. Apoi se întoarse, lăsând-o în faţa platformei. Sute, mii de flori zburară prin aer; cele aruncate din partea din spate a amfiteatrului erau culese şi aruncate din nou, până când florile umplură spaţiul dintre platformă şi primele rânduri de bănci.

În mijlocul tumultului, Luet deveni conştientă că Moozh însuşi scanda. Nu auzea cuvintele, ci numai faptul că spunea ceva, fiind cu spatele la ea. Treptat, oamenii din primele rânduri îşi dădură seama ce striga şi îi preluară cuvintele ca o

incantaţie. Abia atunci Luet înţelese modul în care îşi transforma propria nuntă într-un avantaj politic clar. Căci ceea ce scanda era un singur cuvânt, repetat iar și iar, răspândindu-se prin mulţime până când toţi ajunseră să strige într-un singur glas imposibil de puternic:

— Basilica! Basilica! Basilica!

Continuă la nesfârşit.

Luet plânse, căci acum înţelegea că Sufletul Suprem eşuase, că Hushidh se căsătorise cu un bărbat care niciodată nu o va iubi *pe ea*, ci numai oraşul pe care îl primise drept dotă.

În cele din urmă, Moozh ridică braţele – mâna stângă mai sus, cu palma întoarsă în afară, să-i liniștească, dreapta ținând încă mâna lui Hushidh. Nu avea nicio intenţie să întrerupă legătura cu *ea*, căci aceea era legătura lui cu oraşul. Încet, încet, incantaţia se stinse şi o cortină de linişte căzu peste Orchestră.

Discursul său fu simplu, dar elocvent. O declaraţie de dragoste pentru oraş, recunoştinţa că avea privilegiul de a-i restaura pacea şi siguranţa, iar acum bucuria de a fi primit ca cetăţean, soţ al unei frumuseţi simple şi dulci, adevărată fiică a Sufletului Suprem. Îi menţionă şi pe Luet şi pe Nafai, cât de onorat se simţea înrudindu-se cu cei mai buni şi mai bravi copii ai Basilicăi.

Luet ştia ce avea să urmeze. Deja delegaţia consilierilor se ridicase de la locurile ei, gata să iasă în faţă şi să ceară oraşului să-l accepte pe

Moozh drept consul, să conducă afacerile externe şi militare ale Basilicăi. Era o concluzie inevitabilă faptul că majoritatea basilicanilor, copleşiţi de extazul şi măreţia momentului, vor aclama alegerea. Abia mai târziu îşi vor da seama ce au făcut, şi chiar şi atunci foarte mulţi vor crede că schimbarea a fost bună şi înţeleaptă.

Discursul lui Moozh se apropia de final – un final glorios, bine primit de popor, în pofida accentului său nordic, care altădată ar fi fost ridiculizat şi dispreţuit.

Ezită. Într-un moment neaşteptat al discursului. Un moment nepotrivit. Ezitarea deveni pauză, iar Luet văzu că se uita la cineva sau la ceva ce *ea* nu distingea. Făcu un pas înainte, iar Nafai veni imediat lângă ea; împreună făcură câţiva paşi, ajungând amândoi în stânga lui Moozh, încă în spatele lui, dar acum vedeau la cine se uita el.

Era o femeie. O femeie îmbrăcată în straiele simple ale unui fermier Potokgavan – o costumaţie într-adevăr stranie pentru acele locuri şi vremuri. Stătea la baza scării principale care ducea sus în amfiteatru; nu făcea nicio mişcare ca să înainteze, aşa că nici arcaşii Gorayni, nici cei doi gardieni basilicani nu făcuseră deocamdată nicio tentativă s-o oprească.

Pentru că Generalul nu spunea nimic, soldaţii nu ştiau ce să facă – trebuiau s-o apuce pe femeie şi s-o gonească?

— Tu, zise Moozh.

Aşadar o cunoştea.

— Ce faci? întrebă ea. Vocea ei nu era puternică, şi totuşi Luet o auzea limpede. Cum de auzea atât de clar?

Pentru că eu îi repet vorbele în mintea fiecărei persoane de aici, spuse Sufletul Suprem.

— Mă căsătoresc, îi răspunse Moozh.

— Nu a fost nicio căsătorie, rosti ea – din nou încet, dar auzită perfect de toată lumea.

Moozh făcu semn spre mulţimea adunată.

— Au văzut cu toţii.

— Nu ştiu ce au văzut ei. Dar *eu* văd un bărbat ţinându-şi de mână fiica.

Un murmur străbătu adunarea.

— Dumnezeule, ce ai făcut, şopti Moozh.

Dar acum Sufletul Suprem purta şi glasul *lui* cel mai încet în urechile tuturor.

Femeia înaintă, iar soldaţii nu făcură nicio încercare să o oprească, fiindcă înţelegeau acum că ceea ce se petrecea era mai important decât un simplu asasinat.

— Sufletul Suprem m-a adus la tine, zise ea. De două ori m-a adus, şi de două ori am conceput şi am născut fiice. Dar nu am fost soţia ta. Am fost mai degrabă trupul pe care Sufletul Suprem a ales să-l folosească pentru a purta fiicele *ei.* Le-am dus pe fiicele Sufletului Suprem la Doamna Rasa, pe care tot ea a ales-o să le crească şi să le educe, până în ziua în care va dori să şi le revendice.

Femeia se întoarse către Rasa, arătând spre ea.

— Doamnă Rasa, mă cunoşti? Când am venit la tine, eram goală şi murdară. Mă recunoşti acum?

Luet o privi pe Mătuşa Rasa ridicându-se tremurând în picioare.

— Tu eşti cea care le-a adus la mine. Mai întâi pe Hushidh, apoi pe Luet. Mi-ai spus să le cresc ca şi cum ar fi fiicele mele, şi aşa am făcut.

— Nu erau fiicele tale. Nici ale mele. Ele sunt fiicele Sufletului Suprem, iar acest bărbat – cel numit Vozmuzhalnoy Vozmozhno de Gorayni – este cel pe care Sufletul Suprem l-a ales să-i fie soţ. Moozh.

Moozh. Moozh. Şoapta străbătu mulţimea.

— Căsătoria la care aţi fost astăzi martori nu a fost între acest bărbat şi această fată. Ea nu a fost decât reprezentanta Mamei. El a devenit soţul Sufletului Suprem! Şi pentru că acesta este oraşul Mamei, el a devenit soţul Basilicăi. Spun asta pentru că Sufletul Suprem mi-a pus pe buze cuvintele. Acum trebuie să repetaţi *voi*! Toţi cei din Basilica! Soţul! Soţul!

Ei preluară scandarea. Soţul! Soţul! Soţul! Apoi, treptat, se schimbă într-un alt cuvânt cu acelaşi înţeles. Moozh! Moozh! Moozh!

În timp ce ei strigau, femeia înaintă până în faţa platformei. Hushidh dădu drumul mâinii lui Moozh şi se apropie, îngenunchind în faţa femeii; Luet o urmă, prea uluită ca să plângă, prea copleşită de bucurie pentru ceea ce făcuse Sufletul Suprem ca s-o salveze pe Hushidh de căsătorie,

prea copleşită de durerea de a nu o fi cunoscut niciodată pe femeia care îi fusese mamă, prea uimită că tatăl ei fusese acest străin din nord, acest general înspăimântător.

— Mamă, şoptea Hushidh – şi plângea, vărsând lacrimi pe mâna femeii.

— Da, eu v-am purtat, zise femeia. Dar nu sunt eu mama voastră. Femeia care v-a crescut, *ea* vă este mamă. Eu sunt doar o soţie de fermier din mlaştinile Potokgavan. Acolo trăiesc copiii care îmi spun *mie* mamă, iar eu trebuie să mă întorc la ei.

— Nu, şopti Luet. Nu putem să te mai vedem măcar o dată?

— O să-mi amintesc întotdeauna de voi. Şi voi o să vă amintiţi de mine. Sufletul Suprem va păstra aceste amintiri proaspete în inimile noastre. Întinse mâna şi atinse obrazul lui Hushidh, iar cu cealaltă mângâie părul lui Luet. Sunteţi atât de frumoase. Atât de demne. Cât de mult vă iubeşte. Cât de mult vă iubeşte acum mama voastră.

Apoi se desprinse de lângă ele şi plecă – se îndepărtă de platformă, coborî pe rampa care ducea în cabinele de sub amfiteatru şi dispăru. Nimeni nu o văzu părăsind oraşul, cu toate că se răspândiră poveşti despre miracole bizare şi viziuni ciudate, despre lucruri pe care se presupunea că le făcuse, deşi nu avea cum să le facă în acea zi pe drumul de ieşire din Basilica.

Moozh o privi întorcându-se şi plecând, luând cu

ea toate speranţele, planurile şi visurile lui; îi luase cu ea viaţa. Își amintea atât de limpede timpul petrecut alături de ea – fusese motivul pentru care nu se căsătorise niciodată, căci nicio femeie nu-l făcea să simtă ceea ce simţise pentru ea. Pe atunci fusese sigur că o iubea ca o sfidare la adresa voinţei lui Dumnezeu, doar simţise acea interdicţie puternică. Când ea fusese cu el, se trezise mereu fără să-şi amintească cine era, şi totuşi depăşise barierele impuse de Dumnezeu minţii sale şi o păstrase, o iubise. Era aşa cum spusese Nafai – rebeliunea lui fusese orchestrată de Sufletul Suprem.

Sunt fraierul lui Dumnezeu, unealta lui, ca oricine altcineva, iar când am crezut că am propriile mele visuri, că îmi creez propriul meu destin, Dumnezeu mi-a expus slăbiciunile şi m-a rupt în bucăţi în faţa oamenilor din acest oraş. Tocmai *acest* oraş dintre toate – Basilica. Basilica.

Hushidh şi Luet se ridicară de pe genunchi; Nafai li se alătură când se apropiară să dea ochii cu Moozh. Trebuiră să vină foarte aproape de el ca să se facă auzite peste uralele mulţimii.

— Tată, rosti Hushidh.

— Tatăl nostru, repetă Luet.

— N-am ştiut niciodată că am copii, zise Moozh. Ar fi trebuit să ştiu. Ar fi trebuit să-mi văd propriul chip când mă uitam la tine.

Şi era adevărat – acum, când adevărul era cunoscut, asemănarea era evidentă. Feţele lor nu

urmaseră tiparul obişnuit al frumuseţii basilicane pentru că tatăl lor era din neamul Sotchitsiya, şi numai Dumnezeu știa de unde provenea mama lor. Şi totuşi ele *erau* frumoase, într-un fel exotic şi bizar. Erau frumoase şi înțelepte, nişte femei puternice. Putea fi mândru de ele. Între ruinele carierei lui, putea fi mândru de ele. Fugind de Împărat, care fără îndoială știa ce intenţionase prin această căsătorie nereuşită, putea fi mândru de ele. Fiindcă ele erau singurul lucru creat de el care avea să dăinuie.

— Trebuie să plecăm în deşert, spuse Nafai.

— Acum n-o să mă mai opun.

— Avem nevoie de ajutorul tău. Trebuie să plecăm imediat.

Moozh îşi aruncă ochii peste grupul pe care îl adunase pe partea lui. Bitanke. Bitanke era cel care trebuia să-l ajute acum. Îi făcu semn şi el se ridică şi sări pe platformă.

— Bitanke, am nevoie să pregăteşti o călătorie în deşert.

Se întoarse spre Nafai.

— Câţi o să fiţi?

— Treisprezece, dacă nu te hotărăşti să vii cu noi.

— Vino cu noi, tată, zise Hushidh.

— Nu ne poate însoţi, o contrazise Luet. Locul lui e aici.

— Are dreptate. Niciodată n-aş pleca într-o călătorie pentru Dumnezeu.

— Oricum, va fi cu noi, pentru că face parte din noi, rosti Luet, apoi atinse braţul lui Nafai. Va fi bunicul tuturor copiilor noştri, şi al copiilor lui Hushidh.

Moozh reveni la Bitanke.

— Sunt treisprezece. Cămile şi corturi pentru o călătorie în deşert.

— O să fie gata.

Dar înțelese după tonul lui, după atitudinea lui încrezătoare şi din faptul că nu puse întrebări că nu era surprins sau îngrijorat de această sarcină.

— Ştiai deja, făcu Moozh, şi se uită de jur-împrejur la ceilalţi. Aţi plănuit cu toţii asta încă de la început.

— Nu, domnule, zise Nafai. Ştiam numai că Sufletul Suprem va încerca să împiedice căsătoria.

— Crezi că am fi tăcut, întrebă Luet, dacă am fi ştiut că suntem fiicele tale?

— Domnule, spuse Bitanke, trebuie să-ţi aminteşti că domnia ta şi Doamna Rasa mi-aţi cerut să pregătesc cămile, corturi şi provizii.

— Când am făcut eu aşa ceva?

— În visul meu de noaptea trecută.

Era lovitura finală. Dumnezeu îl distrusese, şi chiar mersese atât de departe, încât să-i joace rolul în visul profetic al altcuiva. Îşi simţea înfrângerea ca pe o povară grea aruncată pe umeri; îl făcea să se îndoaie.

— Domnule, zise Nafai, de ce vă închipuiţi că aţi fost distrus? Nu-i auziţi cum scandează?

Moozh ascultă.

Moozh, striga lumea. Moozh. Moozh. Moozh.

— Nu vedeţi că tocmai pentru că ne lăsaţi să plecăm sunteţi mai puternic decât înainte? Oraşul vă aparţine. Sufletul Suprem vi l-a dat. N-aţi auzit ce a spus mama lor? Sunteţi soţul Sufletului Suprem şi al Basilicăi.

O auzise, da, dar pentru prima dată în viaţa lui – ba nu, pentru prima dată de când o iubise cu atât de mulţi ani în urmă – nu se gândise imediat la ce avantaje sau dezavantaje i-ar aduce vorbele ei. Se gândise numai: Singura mea dragoste a fost manipulată de Dumnezeu; viitorul meu a fost distrus de Dumnezeu; m-a controlat şi m-a ruinat, cu tot cu trecut şi cu viitor.

Acum îşi dădea seama că Nafai avusese dreptate. Nu simţise chiar el în ultimele zile că Dumnezeu se răzgândise şi acum lucra *în favoarea* lui? Dumnezeu intenţiona să le ia pe fiicele lui de curând găsite în deşert în acea misiune imposibilă, dar în afară de asta planurile lui Moozh erau încă intacte. Basilica era a lui.

Ridică braţele şi mulţimea – ale cărei scandări se potoleau deja, măcar din oboseală, dacă nu din alte motive – tăcu.

— Măreţ e Sufletul Suprem! strigă el.

Izbucniră în urale.

— Oraşul meu! Mireasa mea!

Din nou urale.

Se întoarse spre fete şi spuse cu blândeţe:

— Aveţi idee cum să vă scot din oraş fără să pară că îmi exilez propriile fiice, sau că fugiţi de mine?

Hushidh se uită la Luet.

— Vizionara poate să rezolve.

— O, mulţumesc, făcu Luet. Dintr-odată e problema mea?

— Cam aşa ceva, zise Nafai. Tu poţi!

Luet îşi îndreptă umerii, se întoarse şi se îndreptă spre marginea platformei. Mulţimea tăcuse din nou, aşteptând. Vocea ei era preluată de sistemul de amplificare al Orchestrei, dar abia dacă mai conta – oamenii erau atât de uniţi, de acordaţi pe lungimea de undă a Sufletului Suprem, încât indiferent ce voia ea ca ei să audă ei auzeau.

— Şi eu, şi sora mea am fost la fel de uimite ca voi. N-am bănuit niciodată cine sunt părinţii noştri, deşi cu toate că Sufletul Suprem ne-a vorbit întreaga viaţă niciodată nu ne-a dezvăluit că suntem ale ei, nu în felul acesta, nu aşa cum aţi aflat astăzi. Acum îi auzim glasul chemându-ne în sălbăticie. Trebuie să mergem la ea şi s-o slujim. Îl lasă în loc pe soţul ei, tatăl nostru. Să-i fii o mireasă adevărată, Basilica!

Nu se mai auziră urale, ci doar un murmur puternic. Ea se uită în spate peste umăr, evident speriată că nu se descurcase bine. Dar nu era decât faptul că nu era obişnuită să manipuleze mulţimi – Moozh ştia că mergea bine. Înclină din cap, indicându-i cu un gest că trebuie să

continue.

— Consiliul oraşului era pregătit să-l roage pe tatăl nostru să fie consulul Basilicăi. Dacă înainte era o mişcare înţeleaptă, acum e de două ori pe atât. Fiindcă atunci când faptele Sufletului Suprem vor deveni cunoscute toate popoarele lumii vor fi invidioase pe Basilica, şi va fi bine să avem un astfel de om drept vocea noastră înaintea lumii şi protectorul nostru în faţa lupilor care se vor năpusti împotriva noastră!

Acum se auziră urale, dar se stinseră repede.

— Basilica, în numele Sufletului Suprem, îl vrei pe Vozmuzhalnoy Vozmozhno consul?

Acum era momentul, Moozh ştia. Ea le oferise timp să-i răspundă, iar răspunsul veni aşa cum ştia că se va întâmpla, un strigăt puternic de aprobare din o sută de mii de guri. Mult mai bine decât să fie propus de un consilier, vizionara în ape era cea care le cerea să accepte conducerea lui, şi în numele lui Dumnezeu. Cine i se mai putea opune acum?

— Tată, spuse ea când strigătele se stinseră. Tată, accepţi o binecuvântare prin mâinile fiicelor tale?

Asta ce mai însemna? Ce făcea acum? Moozh fu o clipă confuz. Până când înţelese că nu era un spectacol pentru mulţime. Nu o făcea ca să manipuleze şi să controleze evenimentele. Vorbea din inimă; astăzi câştigase un tată şi îl va pierde tot astăzi, astfel că dorea să-i ofere un dar la

despărţire. Aşa că el o luă pe Hushidh de mână şi păşi în faţă; îngenunche între ele, iar ele îşi lăsară mâinile pe capul lui.

— Vozmuzhalnoy Vozmozhno, începu ea, apoi reluă: Tată, iubitul nostru tată, Sufletul Suprem te-a adus aici să conduci acest oraş spre destinul său. Femeile din Basilica îşi iau soţi an de an, dar oraşul femeilor a rămas necăsătorit în tot acest timp. Acum Sufletul Suprem a ales, Basilica a găsit în sfârşit un om vrednic, iar tu vei fi singurul ei soţ atât timp cât aceste ziduri vor sta în picioare. Dar prin toate marile evenimente prin care vei trece, cu toţi oamenii care te vor iubi şi te vor urma în anii care vor veni, tu îţi vei aminti de noi. Te binecuvântăm ca să-ţi aduci aminte de noi, şi în clipa morţii să ne vezi chipurile în mintea ta şi să simţi dragostea fiicelor tale în inimă. Aşa să fie.

Trecură prin Poarta Coşului, iar Moozh stătu alături de Bitanke şi Rashgallivak ca să-i salute la plecare. Moozh hotărâse deja să-l numească pe Bitanke comandant al gărzilor oraşului şi pe Rash guvernator atunci când era plecat cu armata sa. Trecură în şir prin faţa lui, prin faţa mulţimii adunate acolo şi care făcea cu mâna, plângea şi ovaţiona – o caravană din trei duzini de cămile, încărcate cu provizii şi corturi, pasageri şi cutii deshidratante.

Uralele se stinseră în depărtare. Aerul încins al deşertului îi înţepa în timp ce coborau pe câmpia pietroasă unde mai erau vizibili cărbunii negri ai

focurilor înşelătoare ale lui Moozh, ca nişte semne ale unei boli înfiorătoare. Însă păstrară cu toţii tăcerea, fiindcă escorta înarmată a lui Moozh călărea alături de ei să-i protejeze pe drum – şi să fie siguri că niciunul dintre călătorii şovăielnici nu se întoarce.

Merseră astfel până la căderea nopţii, când Elemak hotărî unde să ridice corturile. Soldaţii făcură munca în locul lor, deşi la porunca lui îi învăţară cu atenţie pe cei care nu mai ridicaseră niciodată un cort cum trebuie procedat. Obring, Vas şi femeile priveau îngroziţi la gândul că vor fi nevoiţi să facă ei înşişi o asemenea muncă, însă Elemak îi încurajă şi totul decurse bine.

Totuşi, când soldaţii plecară, nu pe Elemak îl salutară, ci pe Doamna Rasa, pe Luet, vizionara în ape, pe Hushidh, oracolul – şi, din motive pe care el nu le înţelegea, pe Nafai.

Imediat ce dispărură soldaţii, începu cearta.

— Intra-v-ar gândacii în nas şi-n urechi şi mânca-v-ar creierii! ţipă Mebbekew la Nafai, la Rasa şi la oricine îl auzea. De ce a trebuit să mă includeţi *pe mine* în caravana asta sinucigaşă?

Shedemei nu era mai puţin furioasă, ci doar mai puţin zgomotoasă.

— Eu n-am fost niciodată de acord să vin. Eu trebuia doar *să vă învăţ* cum să resuscitaţi embrionii. Nu aveaţi *dreptul* să mă siliţi să vin.

Kokor şi Sevet plângeau, iar Obring îşi adăugă mormăielile urletelor de mânie ale lui Mebbekew.

Nimic din ceea ce Rasa, Hushidh sau Luet spuneau nu îi calma, cât despre Nafai, atunci când deschise gura să vorbească, Mebbekew îi aruncă nisip în faţă făcându-l să icnească şi să scuipe – şi să tacă.

Elemak urmări totul, apoi, când consideră că furia se domolise, păşi în mijlocul grupului şi rosti:

— Nu contează ce altceva mai faceţi, dragii mei însoţitori, dar soarele coboară şi în deşert se va face curând frig. Aşa că intraţi în corturi şi tăceţi, ca să nu atrageţi tâlharii spre noi pe timpul nopţii.

Bineînţeles că nu exista pericol de jaf acolo, atât de aproape de Basilica şi cu atât de mulţi însoţitori. În plus, Elemak bănuia că soldaţii Gorayni îşi aşezaseră tabăra undeva foarte aproape, gata să sară într-o clipă în apărarea lor dacă ar fi fost nevoie. Şi să împiedice pe oricine să se întoarcă în Basilica, fără îndoială.

Dar ei nu erau oameni ai deşertului, aşa ca el. Dacă m-aş hotărî să mă întorc în Basilica, le spuse în sinea lui soldaţilor nevăzuţi, atunci m-aş duce în Basilica, şi nici chiar *voi,* cei mai grozavi soldaţi ai lumii, nu m-aţi putea opri, nici măcar nu aţi şti că am trecut pe lângă voi.

Apoi intră în cortul lui, unde îl aştepta Eiadh plângând încet. În curând îşi va uita lacrimile. Însă el nu-şi va uita mânia. Nu strigase ca Mebbekew, nu răcnise, nu plânsese, nu mormăise şi nici nu se certase. Dar nu însemna că era mai puţin supărat decât ceilalţi. Numai că atunci când

el va trece la acţiune se va simţi un efect.

Poate că Moozh nu reuşise să se opună comploturilor şi planurilor Sufletului Suprem, dar asta nu înseamnă că *eu* nu voi reuşi, cugetă. Apoi adormi.

Deasupra lor un satelit trecea încet, reflectând un punct de lumină solară din partea cealaltă a orizontului. Unul dintre ochii Sufletului Suprem, urmărind tot ce se întâmpla, recepţionând toate gândurile care treceau prin minţile oamenilor situaţi sub conul lui de influenţă. Unul câte unul adormiră, Sufletul Suprem începu să le supravegheze visele, aşteptând, sperând, dorindu-şi un mesaj tainic din partea Păstrătorului Pământului. Însă în acea noapte nimeni nu avea viziuni despre îngeri cu blană, şobolani uriaşi, niciun alt vis în afară de secvenţele aleatoare din creierele a treisprezece oameni adormiţi, transformate în poveşti lipsite de sens pe care le uitau imediat ce se trezeau.

Epilog

Generalul Moozh a izbândit aşa cum sperase. A unit Oraşele din Câmpie şi Seggidugu, şi mii de soldaţi Gorayni au dezertat şi i s-au alăturat. Trupele Împăratului s-au retras şi înainte de sfârşitul verii teritoriile Sotchitsiya erau eliberate. Pe timpul iernii, Împăratul s-a ascuns printre zăpezile din Gollod, iar spionii şi ambasadorii săi

s-au străduit să-i convingă pe Potokgavan să trimită o armată ca un pumnal în spatele lui Moozh.

Dar el prevăzuse asta, şi atunci când a apărut flota lor a fost întâmpinată de Generalul Bitanke cu zece mii de soldaţi, bărbaţi şi femei formând o forţă antrenată chiar de el. Soldaţii Potoku au murit majoritatea în ape, navele lor arzând, sângele aruncând spumă roşie la fiecare val care se spărgea pe plajă. În primăvară, Gollod a căzut şi Împăratul a murit de propria lui mână, înainte ca Moozh să ajungă la el. S-a instalat în palatul de vară al Împăratului şi a declarat că nu există nicio reîncarnare a lui Dumnezeu pe Harmony, şi nici nu existase vreodată – cu excepţia unei femei care venise la el ca trup al Sufletului Suprem şi născuse două fiice soţului Sufletului Suprem.

A murit un an mai târziu, otrăvit de o săgeată Potoku în timp ce le asedia capitala inundată. Trei rude ale sale Sotchitsiya, vreo şase ofiţeri Gorayni şi Rashgallivak din Basilica au pretins să fie succesorii lui. În cursul războaielor civile care au urmat, trei armate s-au îndreptat către Basilica şi locuitorii au fugit. În ciuda apărării curajoase a lui Bitanke, oraşul a căzut. Zidurile şi clădirile au fost dărâmate toate şi echipe formate din prizonieri de război au aruncat pietrele în lacul femeilor până când acesta a dispărut cu totul, apa rămânând întinsă şi puţin adâncă.

În vara următoare, numai vechile drumuri mai

arătau că în acel loc fusese un oraş. Şi deşi câteva preotese s-au întors şi au construit un mic templu lângă lacul femeilor, acum apele reci şi cele fierbinţi se amestecau mult sub noua suprafaţă a lacului, astfel că ceţurile dense nu se mai ridicau şi locul nu mai era atât de sacru. Puţini pelerini treceau pe acolo.

Foştii cetăţeni ai Basilicăi s-au împrăştiat prin lume, dar mulţi dintre ei îşi aminteau cine fuseseră, şi legendele treceau din generaţie în generaţie. Noi suntem din Basilica, le spuneau ei copiilor lor, aşadar Sufletul Suprem încă trăieşte în inimile noastre.

Navele Pământului

Prolog

Computerul principal al planetei Harmony era, în sfârşit, plin de speranţă. Fiinţele umane alese fuseseră adunate la un loc şi scoase din oraşul Basilica. Acum porneau în prima din cele două călătorii. Aceasta le va duce prin deşert, prin Valea Focurilor, spre vârful sudic al insulei cândva numite Vusadka, într-un loc în care nicio fiinţă umană nu mai pusese piciorul de patruzeci de milioane de ani. A doua călătorie va începe de acolo şi le va duce, peste o mie de ani-lumină, spre planeta natală a speciei umane, Pământul, părăsită cu patruzeci de milioane de ani în urmă, pregătită acum pentru reîntoarcerea lor.

Nu era vorba de fiinţe umane oarecare, ci în mod special de *acestea.* De cele născute, după un milion de generaţii cu evoluţie ghidată, cu abilitatea deosebită de a stabili o comunicare cu computerul principal, între mintea lui şi mintea lor, între memoria lui şi memoria lor. Totuşi, deşi încurajase oamenii înzestraţi cu această putere să se împerecheze, deci s-o perfecţioneze prin intermediul copiilor lor, computerul principal nu făcuse nicio încercare de a-i alege doar pe cei mai frumoşi, mai ascultători, mai inteligenţi sau mai pricepuţi. Nu făcea parte din sfera de cuprindere a programului său. Oamenii puteau fi mai mult sau

mai puţin dificili, mai mult sau mai puţin curajoşi, mai mult sau mai puţin utili, însă computerul principal nu fusese programat să manifeste preferinţe pentru bun-simţ sau inteligenţă.

Computerul principal fusese adus acolo de primii colonişti de pe planeta Harmony cu un singur scop – de a păstra specia umană, ţinând-o la distanţă de tehnologii generatoare de războaie şi imperii care să se întindă atât de mult, încât să distrugă capacitatea unei planete de a susţine viaţa umană, aşa cum se întâmplase pe Pământ. Câtă vreme oamenii luptau numai cu arme de mână și călătoreau numai călare, lumea avea să supravieţuiască, iar ei beneficiau de libertatea de a fi atât de buni sau atât de răi cât doreau ei să fie.

Cu toate acestea, de la programarea originară, controlul deţinut de computerul principal asupra omenirii slăbise. Unii puteau comunica bine cu el, mai clar decât și-ar fi închipuit cineva vreodată că ar fi posibil. Alţii, însă, aveau o legătură extrem de vagă cu el. În consecinţă, pe lume au început să apară noi arme şi metode de transport şi, cu toate că până la sfârşitul omenirii aveau să mai treacă, poate, mii sau zeci de mii de ani, el tot venea până la urmă. Iar computerul principal de pe Harmony habar nu avea cum să inverseze procesul.

Pentru computerul principal era, aşadar, urgent să încerce întoarcerea pe Pământ, acolo unde Păstrătorul Pământului putea să-l reprogrameze. Dar, în ultimele luni, el și câţiva dintre aliaţii lui

umani au descoperit că Păstrătorul Pământului introducea deja, oarecum, o schimbare. Oameni diferiţi aveau vise clare şi intense despre creaturi care nu existaseră niciodată pe Harmony, iar computerul principal a descoperit el însuşi modificări subtile în propriile sale programe. Păstrătorului Pământului ar fi trebuit să-i fie imposibil să influenţeze evenimente de la o distanţă atât de mare… totuşi, entitatea aceea care expediase cu patruzeci de milioane de ani în urmă primele nave de refugiaţi era singura sursă imaginabilă a acestor schimbări.

Computerul principal al planetei Harmony nu putea înţelege cum sau de ce făcea Păstrătorul Pământului acest lucru. Nu ştia decât că cei patruzeci de milioane de ani nu fuseseră prea blânzi cu propriile sale sisteme şi trebuia reînnoit. Nu ştia decât că, indiferent de ce anume cerea Păstrătorul Pământului, computerul principal de pe Harmony va încerca să-i ofere. Acum solicita ca un grup de fiinţe umane să recolonizeze Pământul.

Aşadar, computerul principal a ales şaisprezece oameni din oraşul Basilica. Mulţi erau înrudiţi între ei; toţi aveau neobişnuita capacitate de a relaţiona cu computerul principal. Totuşi, nu toţi erau de o inteligenţă sclipitoare şi demni de încredere sau mai ales buni la suflet. Mulţi aveau antipatii sau resentimente puternice faţă de alţii şi, deşi unii se dedicau cauzei computerului principal, alţii se dedicau, în aceeaşi măsură,

intenţiei lor de a-i dejuca planurile. Dacă impulsurile negative ale oamenilor nu puteau fi înfrânate, întreaga întreprindere putea oricând da greş. Civilizaţia fusese întotdeauna fragilă, chiar şi atunci când intense forţe sociale inhibau pasiunile individuale; acum, izolaţi de restul lumii, vor putea cei şaisprezece să plămădească o societate mai mică, mai armonioasă? Sau va fi expediţia lor sortită eşecului de la bun început?

Computerul principal trebuia să planifice şi să acţioneze ca şi când expediţia ar supravieţui, ar reuşi. Computerul principal a declanşat o succesiune de evenimente într-un anumit loc. Au început să zumzăie maşinăriile care tăceau de multă vreme. Au fost treziţi ca să înceapă lucrul roboţii care erau de mult timp în stază, căutând dispozitivele ce trebuiau reparate. Aşteptaseră de foarte multă vreme şi nu puteau rezista la nesfârşit în această stare.

Vor trece ani buni până se va stabili câtă muncă va fi necesară, ba chiar cum ar putea fi dusă la capăt. Dar era timp destul. Dacă ar dura mai mult călătoria, oamenii ar putea folosi timpul respectiv pentru a face pace între ei. Nu era nicio grabă; adică nicio grabă sesizabilă de fiinţele umane. Pentru computerul principal, îndeplinirea unei sarcini în zece ani însemna un ritm foarte rapid, dar pentru oameni zece ani ar fi putut părea o perioadă insuportabil de lungă. Pentru că, deşi computerul principal putea detecta trecerea

milisecundelor, avea până acum amintiri de patruzeci de milioane de ani de viaţă pe Harmony, iar la scara aceea, în comparaţie cu durata de viaţă normală a oamenilor, zece ani echivalau cu cinci minute. Computerul principal ar folosi anii respectivi eficient şi productiv şi spera că oamenii vor reuşi să facă la fel. Dacă ar fi înţelepţi, în cei zece ani şi-ar întemeia familii, ar începe să aibă şi să crească mulţi copii şi ar forma o comunitate demnă de a se întoarce la Păstrătorul Pământului. Însă aşa ceva n-ar fi uşor de realizat, iar deocamdată computerul principal nu putea spera la altceva decât să-i ţină în viaţă.

1
Legea deşertului

Shedemei era om de ştiinţă, nu călătoare prin deşert. Nu avea mare nevoie de confortul oraşului – se mulţumea să doarmă pe podea sau pe masă, în loc de pat – dar nu suporta să fie smulsă din laboratorul ei, de la munca ei, de la tot ceea ce dădea sens vieţii sale. Nu fusese niciodată de acord să ia parte la expediţia aceasta pe jumătate nebunească. Şi, totuşi, iat-o călătorind pe o cămilă, în căldura uscată a vântului din deşert, clătinându-se înainte şi înapoi, în timp ce urmăreşte cum dosul cămilei din faţa ei se leagănă în alt ritm. Îi era cam rău de la căldura şi de la mişcarea aceea. Îi provoca dureri de cap.

De câteva ori a fost cât pe ce să se întoarcă. Putea găsi drumul foarte uşor; nu trebuia decât să se apropie destul de mult de Basilica, iar computerul ei s-ar fi conectat la oraş şi i-ar fi arătat restul drumului până acasă. Singură, ar avansa mult mai repede – poate ar ajunge înapoi chiar înainte să se înnopteze. Şi sigur i s-ar da voie să intre în oraş – nu avea legături de sânge sau prin căsătorie cu nimeni din grup. Singurul motiv pentru care fusese exilată împreună cu ei era că procurase recipientele cu umiditate scăzută, pline cu seminţe şi embrioni care vor naşte o floră şi-o faună cât de cât asemănătoare celor de pe Pământ. Îi făcuse un serviciu fostei sale profesoare, nimic mai mult – nu o puteau trimite obligatoriu în surghiun pentru *atâta lucru.*

Totuşi, tocmai încărcătura aceea a fost motivul pentru care nu s-a întors înapoi. Cine altcineva s-ar pricepe să reînvie miriadele de specii cărate de cămile? Cine altcineva ar şti care din ele trebuie să ia naştere primele, ca să se adapteze înainte de-a apărea alte specii ce vor trebui să se hrănească cu ele?

Nu-i cinstit, îşi repetă Shedemei a mia oară. Sunt singura din grup care se poate apuca să îndeplinească sarcina asta – dar pentru mine nu e deloc o provocare. Nu e *ştiinţă,* e *agricultură.* Sunt aici nu pentru că sarcina aleasă pentru mine de Sufletul Suprem e extrem de solicitantă, ci pentru că toţi ceilalţi sunt teribil de ignoranţi în privinţa

ei.

— Pari supărată și amărâtă.

Shedemei întoarse capul. Rasa era aceea care-și mânase cămila lângă a ei, pe cărarea lată de piatră. Rasa, profesoara ei, un fel de mamă a ei. Dar nu mama ei *bună,* nu mama ei biologică, nu cea *de drept.*

— Așa-i, recunoscu Shedemei.

— Ești supărată pe mine? o întrebă Rasa.

— Parțial. Tu ai manevrat situația și ne-ai târât pe toți în treaba asta. N-am nicio legătură cu oamenii respectivi, decât prin tine.

— Toți avem aceeași legătură, zise Rasa. Sufletul Suprem ți-a trimis un vis, nu-i așa?

— Nu eu i l-am cerut.

— Care dintre noi i l-a cerut? înțeleg ce vrei să spui, Shedya. Toți ceilalți au făcut alegeri care i-au adus aici. Nafai, Luet, Hushidh și cu mine am venit de bunăvoie... mai mult sau mai puțin. Iar Elemak și Meb, ca să nu mai spun de fiicele mele, binecuvântate să le fie inimioarele neastâmpărate, sunt aici pentru c-au luat hotărâri proaste și detestabile. Ceilalți au venit pentru că au contracte de căsătorie, deși unii nu fac decât să persevereze în greșeala inițială venind cu noi. Dar pe tine, Shedemei, nu te aduce cu noi decât visul tău. Și devotamentul față de mine.

Sufletul Suprem îi trimisese un vis în care ea plutea în aer, împrăștiind semințe și urmărindu-le cum cresc, transformând un deșert într-o pădure

şi-o pajişte verde, plină de animale.

Shedemei se uită în jur, la sumbrul peisaj deşertic, la cele câteva plante ţepoase care se agăţau de viaţă pe ici, pe colo, ştiind că o mână de şopârle trăiau de pe urma puţinelor insecte care găseau destulă apă ca să supravieţuiască.

— Nu este visul meu, spuse ea.

— Dar ai venit, insistă Rasa. În parte din cauza visului, în parte din iubire pentru mine.

— Nu există nicio speranţă că vom reuşi, să ştii. Cei de-aici nu sunt colonişti. Doar Elemak are capacitatea de-a supravieţui.

— E *cel mai* experimentat în expediţiile prin deşert. Nyef şi Meb se descurcă binişor. Ceilalţi o să înveţe.

Shedemei tăcu, nevrând să se certe.

— Nu suport să văd că dai înapoi de la ceartă, spuse Rasa.

— Nu-mi plac conflictele.

— Dar întotdeauna dai înapoi *exact* în clipa în care eşti gata să spui celuilalt exact ce vrea să audă.

— Nu ştiu ce vor să audă ceilalţi.

— Zi-mi la ce te gândeai acum un minut. Explică-mi de ce crezi că expediţia noastră-i sortită eşecului.

— Basilica, zise Shedemei.

— *Am părăsit* oraşul. Acum nu ne mai poate face rău.

— Basilica o să ne facă rău în nenumărate feluri.

O să ne amintească mereu de o viaţă blândă şi uşoară. Întotdeauna o să ne chinuie dorul de ea.

— Nu dorul de casă te chinuie, sunt sigură, zise Rasa.

— Cărăm jumătate de oraş cu noi. Toate bolile lui, dar niciunul din punctele lui tari. Suntem obişnuiţi cu timp liber, dar nu avem nici bogăţia, nici proprietăţile care să ni-l pună la dispoziţie. Ne-am obişnuit cu prea multe pofte, pe care n-o să ni le putem face într-o colonie mică, aşa cum o să fie a noastră.

— Şi înainte vreme oamenii au părăsit oraşul şi au mai întemeiat colonii.

— Cei care doresc să se adapteze *se vor adapta*, ştiu, rosti Shedemei. Dar câţi doresc? câţi au tăria de a-şi neglija propriile dorinţe, ca să se sacrifice pentru binele nostru, al tuturor? Nici măcar *eu* nu sunt atât de devotată. Sunt tot mai furioasă, cu fiecare kilometru cu care mă îndepărtez de munca mea.

— Atunci, avem noroc, zise Rasa. Nimeni altcineva din grup n-a făcut o muncă vrednică de a fi menţionată. Iar cei care au făcut-o au pierdut totul, deci nu s-ar mai putea întoarce.

— Treaba lui Meb îl aşteaptă acolo.

Rasa rămase perplexă o clipă.

— N-am ştiut că Meb ar fi lucrat *ceva*, dacă nu cumva te referi la scurta şi jalnica lui carieră de actor.

— Mă refer la proiectul său de-o viaţă, de-a se

cupla cu fiecare femeie din oraş care nu-i rudă de sânge cu el, urâtă ca moartea sau decedată.

— Aa, zâmbi uşor Rasa. La genul *ăsta* de treabă te gândeai.

— Şi nu-i singurul, adăugă Shedemei.

— Da, ştiu. Eşti prea amabilă, dar nu încape îndoială că înseşi fiicele mele mor de nerăbdare să reia treaba pe care-au lăsat-o neterminată în cadrul propriilor versiuni ale sus-numitului proiect.

— N-am vrut să te jignesc.

— Nu mă simt jignită. Îmi cunosc bine fiicele. Seamănă prea mult cu tatăl lor ca să nu ştiu la ce să mă aştept de la ele. Dar, spune-mi, Shedya, pe care dintre bărbaţi te aştepţi să-l considere ele atrăgător?

— După câteva săptămâni sau chiar zile, li se va părea că *toţi* bărbaţii arată bine.

Rasa râse uşor.

— Draga mea, îndrăznesc să spun c-ai dreptate. Dar bărbaţii din micul nostru grup sunt căsătoriţi şi poţi să fii convinsă că nevestele lor vor sta cu ochii-n patru, ca să fie sigure că nimeni nu le invadează teritoriul.

Shedemei clătină din cap.

— Rasa, porneşti de la o premisă falsă. Dacă *tu* ai ales să rămâi măritată cu acelaşi bărbat, reînnoindu-i contractul în fiecare an de atunci încoace – mă rog, de când l-ai născut pe Nafai – nu-nseamnă că *oricare* altă femeie din grup o să

fie la fel de posesivă şi protectoare cu soţul ei.

— Aşa crezi? Iubita mea fiică Kokor a fost cât pe ce să-şi omoare sora, pe Sevet, pentru că se culca cu soţul ei, Obring.

— Aşa, deci... Obring n-o să mai încerce să se culce cu Sevet. Dar asta nu-l împiedică să încerce s-o facă cu Luet, de exemplu.

— Luet! exclamă Rasa. E-o fată minunată, Shedya, nu e frumoasă ca acelea pe care le caută un bărbat ca Obring şi, în plus, e şi foarte tânără şi clar îndrăgostită de Nafai. Cel mai important, e vizionară în ape din Basilica şi Obring s-ar speria de moarte, dacă s-ar apropia de ea.

Shedemei clătină din cap. Oare Rasa chiar nu-şi dădea seama că, pe măsură ce trecea timpul, importanţa acestor argumente scădea? Nu înţelegea că oameni ca Obring şi Meb, Kokor şi Sevet trăiau ca să vâneze şi puţin le păsa cine-i prada?

— Iar dacă-ţi imaginezi că Obring şi-ar încerca norocul cu Eiadh, o să râd cu gura până la urechi, spuse Rasa. A, da, poate că el ar *vrea,* însă Eiadh e o fată care admiră la un bărbat numai puterea, iar asta-i singura virtute pe care Obring n-o s-o aibă niciodată. Nu, cred că Obring o să-i fie foarte credincios lui Kokor.

— Rasa, draga mea profesoară şi prietenă, spuse Shedemei, până la sfârşitul lunii, Obring o să-ncerce să mă seducă şi *pe mine.*

Rasa nu-şi putu ascunde uimirea.

— Ei, lasă... Nu eşti tu genul...

— Genul lui e orice femeie care nu i-a spus *nu* în ultima vreme, o întrerupse Shedemei. Şi, te previn, dacă există un lucru pe care grupul nostru e prea mic ca să-l suporte, acela e tensiunea sexuală. Dac-am fi ca babuinii, iar femelele noastre ar fi atrăgătoare din punct de vedere sexual numai în câteva rânduri, între sarcini, am putea avea împerecherile improvizate pe termen scurt, ca la babuini. Am putea suporta conflictele periodice dintre masculi pentru că s-ar termina foarte repede şi-am avea pace tot restul anului. Dar, din păcate, suntem oameni şi stabilim altfel de legături între noi. Copiii noştri au nevoie de stabilitate şi pace. Şi, printre noi, prea puţini sunt cei care trec cu uşurinţă peste câteva crime înfăptuite pe ici, pe colo.

— Crime, repetă Rasa. Shedemei, ce te-a apucat?

— Nafai a ucis deja un om. Şi probabil că el e *cel mai simpatic* din grup, în afară de Vas, să zicem.

— Aşa i-a cerut Sufletul Suprem.

— Da, deci Nafai e singurul din grup care se supune Sufletului Suprem. Ceilalţi e şi mai probabil că se supun zeului *lor.*

— Care-o fi acela?

— Li se bălăngăne-ntre picioare, răspunse Shedemei.

— Biologii tăi au o viziune foarte cinică despre fiinţele umane, zise Rasa. Ai spune că suntem

animalele de cea mai joasă speţă.

— Aa, nu cea mai joasă. Masculii noştri nu-ncearcă să-şi mănânce odraslele.

— Iar femelele nu-şi devorează perechea, adăugă Rasa.

— Au existat şi unele care-au încercat.

Râseră amândouă. Vorbiseră destul de liniştite, iar cămilele lor erau la distanţă destul de mare de celelalte, însă râsetele lor se auziră în depărtare şi câteva capete se întoarseră spre ele.

— Nu ne luaţi în seamă! le strigă Rasa. Nu râdeam de voi!

Dar Elemak le luă în *serios.* Călărea aproape de avangarda caravanei. Îşi struni animalul şi se întoarse înapoi, până ajunse în dreptul celor două femei. Era negru la faţă de supărare.

— Încearcă să te controlezi puţin, Doamnă Rasa, vorbi el.

— Ce-i, protestă Rasa, am râs prea tare?

— Da, ai râs cam tare – pe lângă faptul c-ai făcut o glumă deşucheată. Ai strigat cât ai putut de tare. Dusă de vânt, o voce de femeie se poate auzi la distanţă de kilometri întregi. Deşertul nu-i dens populat, dar, dacă te-*aude* cineva, te-ai putea trezi violată, jefuită şi ucisă într-un timp uluitor de scurt.

Shedemei ştia că Elemak are dreptate – el era cel care condusese caravane prin deşert. Dar nu-i suporta tonul condescendent, sarcasmul. Nimeni nu avea dreptul să-i vorbească aşa Doamnei Rasa.

Totuşi, Rasa însăşi părea să ignore insulta din atitudinea lui Elya.

— Un grup atât de mare ca al nostru? întrebă ea inocentă. Credeam că tâlharii o să se ţină la distanţă de noi.

— Se roagă să dea peste grupuri ca al nostru, spuse Elemak. Mai multe femei şi mai puţini bărbaţi. Călătorind încet. Cu poveri mari. Vorbind tare, neglijent. Două femei rămase în urmă şi separate de restul grupului.

Abia atunci îşi dădu seama Shedemei cât de vulnerabile fuseseră ea şi Rasa. I se făcu frică. Nu era obişnuită să gândească aşa – să se gândească în ce fel să evite un atac. În Basilica fusese întotdeauna în siguranţă. *Femeile* erau întotdeauna în siguranţă în Basilica.

— Şi-ai putea să te mai uiţi o dată la bărbaţii din caravana noastră, spuse Elemak. Care din ei crezi că pot să lupte pentru tine, ca să te salveze de o bandă din trei sau patru tâlhari, darămite de doisprezece?

— Doi, răspunse Rasa.

Elemak o privi fix câteva clipe.

— Aici, sub cerul liber, unde-ar trebui să se arate de la o depărtare destul de mare, cred c-aş putea să-i înfrunt. Dar aş prefera să nu fiu nevoit. Aşa că vezi-ţi de drum şi taci. *Te rog.*

Acel *te rog* de la sfârşit mai îndulci asprimea din vocea lui Elemak, ceea ce n-o împiedică pe Shedemei să hotărască să i se supună în

totalitate. Spre deosebire de Rasa, ea nu credea că le-ar putea apăra de unul singur de tâlhari, chiar dacă ar fi fost puţini la număr.

Elemak îi aruncă o privire lui Shedemei, dar pe faţa lui nu se citi nicio expresie cu subînţeles, pe care ea s-o poată interpreta. Apoi el îşi struni cămila şi porni clătinându-se înainte, spre fruntea micii caravane.

— O să fie interesant de văzut cine-o să fie cel care va prelua conducerea când vom ajunge în tabăra lui Wetchik, soţul tău sau Elemak, spuse Shedemei.

— Nu lua în seamă izbucnirea lui Elya, replică Rasa. Cel care-o să conducă o să fie soţul meu.

— N-aş fi aşa de sigură. Elemak crede că-i normal să facă pe autoritarul.

— Da, îi place senzaţia, admise Rasa. Dar nu ştie să-şi păstreze autoritatea decât inspirând teamă. Oare nu-şi dă seama că Sufletul Suprem ocroteşte această expediţie? Doar să le treacă prin cap tâlharilor să se-arate pe-aici, că Sufletul Suprem o să-i facă imediat să-şi uite gândurile. Suntem în siguranţă ca acasă la noi, în pat.

Shedemei nu-i aduse aminte că de-abia trecuseră câteva zile de când nu se simţiseră deloc în siguranţă în paturile lor. Nu spuse nici că Rasa tocmai îi ilustrase punctul de vedere – atunci când Rasa se gândise la casă şi la siguranţă, de fapt la Basilica îi fugise mintea. Avea să-i bântuie multă vreme de acum înainte fantoma vieţii duse în oraş.

Veni rândul lui Kokor să-şi oprească animalul şi să aştepte s-o ajungă Rasa din urmă.

— Ai fost rea, Mamă, nu-i aşa? A trebuit să vină bătrânul şi răutăciosul de Elemak să te certe?

Pe Shedemei o dezgustă prostia de fetiţă a lui Kokor – dar Kokor o dezgusta de obicei. Atitudinea ei părea întotdeauna falsă şi manipulatoare; ceea ce o mira pe Shedemei era că trucurile ei jalnice şi căutate aveau deseori efect asupra oamenilor, altfel, Kokor ar fi găsit altele, noi.

Ei bine, poate că mica scenă jucată de fetiţă avea efect asupra multora, dar *nu* şi asupra propriei sale mame. Rasa nu făcu decât să o fixeze pe Koya cu o privire de gheaţă şi să-i spună:

— Draga mea, Shedya şi cu mine purtam o discuţie privată. Îmi pare rău dac-ai înţeles greşit şi-ai crezut că te-am invitat să iei parte.

Lui Kokor nu-i trebui decât o clipă ca să înţeleagă; când pricepu, se întunecă la faţă – de supărare? Apoi îi adresă lui Shedemei un zâmbet ţeapăn şi spuse:

— Shedya, mama o să fie-ntotdeauna dezamăgită că n-am ieşit aşa *ca tine.* Dar mă tem că nici creierul, nici trupul meu nu aveau destulă frumuseţe *interioară.*

Apoi Kokor îmboldi stângace cămila să meargă mai repede şi în scurt timp le-o luă din nou înainte.

Shedemei ştia că Kokor intenţionase s-o insulte amintindu-i că singura frumuseţe de care se va

bucura ea vreodată va fi cea interioară. Dar Shedemei trecuse de mult de faza geloziei adolescentine pe fetele frumoase.

Probabil că Rasei îi treceau prin cap aceleaşi gânduri.

— Ciudat, nu-i aşa, că oamenii cu înfăţişare fizică modestă sunt perfect capabili să vadă frumuseţea fizică a altora, în vreme ce oamenii mutilaţi moral sunt orbi la bunătate şi decenţă! Ei îşi închipuie, sincer, că aşa ceva nu există.

— Aa, ştiu foarte bine că există, zise Shedemei, numai că nu-şi dau seama niciodată care oameni anume o posedă. Nu vreau să spun că sentimentele mele din clipa asta mi-ar dovedi frumuseţea morală.

— Te gândeai la omor, nu? o întrebă Rasa.

— O, nimic atât de direct şi definitiv. Pur şi simplu i-am dorit s-o doară groaznic toate cele de la şa.

— Şi Elemak? L-ai afurisit şi pe el?

— Nici vorbă. Poate că, aşa cum spui, nu trebuia să încerce să ne sperie ca să-l ascultăm. Dar cred că avea dreptate. La urma urmei, Sufletul Suprem n-a reuşit întotdeauna să ne ferească de pericol. Nu, n-am niciun resentiment faţă de Elemak.

— Atunci, aş vrea să fiu şi eu la fel de matură ca tine. Pe mine mă deranjează felul în care mi-a vorbit. Cu atâta condescendenţă... Ştiu *de ce,* bineînţeles – consideră că statutul meu în oraş e o ameninţare la adresa autorităţii *lui* aici, aşa că m-a

pus la punct. Dar ar trebui să-şi dea seama că sunt destul de înţeleaptă să-l urmez, în calitate de conducător, fără să mă umilească mai întâi.

— Nu-i vorba de ce ai *tu* nevoie. Niciodată nu-i vorba de asta, ci numai de ce are nevoie *el.* Simte nevoia să se simtă superior ţie. Ca să fiu sinceră, şi eu simt la fel, femeie bătrână şi proastă.

Preţ de-o clipă, Rasa o privi îngrozită. Apoi, tocmai când Shedemei voia să-i explice că glumea – oare *de ce* nimeni nu-i înţelegea umorul – îi zâmbi larg.

— Prefer să fiu bătrână şi proastă decât tânără şi proastă, îi spuse. Cele *bătrâne* şi proaste nu fac asemenea greşeli răsunătoare.

— Nu-s aşa de sigură, rosti Shedemei. Faptul că am plecat în expediţia asta, de exemplu...

— E o greşeală?

— Din punctul meu de vedere, cu siguranţă. Viaţa mea e genetica, dar singurul lucru cât de cât legat de genetică pe care-o să mai apuc să-l fac de-acum înainte o să fie reproducerea *propriilor* mele gene.

— Pari disperată. Nu-i aşa de groaznic să ai copii. Nu *toţi* sunt precum Kokor şi până şi ea poate va ajunge să fie umană într-o zi.

— Da, dar tu ţi-ai *iubit* soţii, sublinie Shedemei. Eu cu cine-o să mă pricopsesc până la urmă, mătuşă Rasa? Cu fiul tău schilod? Sau cu bibliotecarul lui Gaballufix?

— Cred că Hushidh plănuieşte să se mărite cu

Issib, spuse Rasa.

Vorbise pe un ton rece, dar lui Shedemei nu-i păsă.

— Da, ştiu că le-ai aranjat tu pe toate pentru noi. Dar, spune-mi, mătuşă Rasa, dacă nu s-ar fi întâmplat ca Nafai să-l tragă pe bibliotecar după el, când a furat Catalogul... ai fi aranjat tu să mă aduci *pe mine*?

Chipul Rasei se înăspri, fără îndoială. Rămase tăcută multă vreme.

— Hai, mătuşă Rasa, nu-s proastă şi aş prefera să nu-ncerci să mă păcăleşti.

— Aveam nevoie de abilităţile tale, Shedya. Sufletul Suprem te-a ales, nu eu.

— Sigur n-ai fost *tu* aceea care număra bărbaţii şi femeile şi se asigura că sunt egali la număr?

— Sufletul Suprem ţi-a trimis visul acela.

— Trist e, spuse Shedemei, că, în afară de tine, nici măcar unul din noi nu şi-a dovedit capacitatea de reproducere. N-ai de unde să ştii că nu l-ai cuplat pe unul din bărbaţi cu o nevastă stearpă. Sau pe vreuna din noi, femeile, cu un bărbat sterp.

Supărarea Rasei creştea.

— Ţi-am spus, n-a fost alegerea *mea*... Luet a avut, şi ea, o viziune şi...

— *Ai de gând* să devii un exemplu? Mătuşă Rasa, *ai de gând* să mai faci copii?

Rasa rămase cu gura căscată.

— Eu? La vârsta mea?

— Tot mai ai câteva ovule bune. Ştiu că n-ai ajuns la menopauză, pentru că sângerezi chiar acum.

Rasa o privi consternată.

— Ce-ar fi să mă iei la analizat cu unul din microscoapele tale?

— N-ai încăpea. Ar trebui să te tai în felii subţiri ca lama.

— Uneori am impresia că ai făcut-o deja.

— Rasa, ne faci să ne oprim de câteva ori pe zi. *Ştiu* că poţi să-ţi controlezi vezica mult mai bine. *Toate* ştim că verşi lacrimile lunii.

Rasa ridică scurt din sprâncene, ca şi cum ar fi dat din umeri.

— Mai mulţi copii, într-adevăr.

— Cred că trebuie neapărat să faci asta. Ca să ne dai un exemplu tuturor, spuse Shedemei. Nu înţelegi că n-am pornit într-o simplă excursie? Suntem o *colonie.* Reproducerea e prioritatea numărul unu a coloniştilor. Cel care nu face copii aproape că nu-i bun de nimic. Şi, indiferent cât ţi-ar invidia Elemak autoritatea, tu *eşti* conducătoarea femeilor de aici. Tu trebuie să ne dai exemplu tuturor. Dacă vrei să rămâi gravidă în excursia aceasta, celelalte se vor lua după tine, mai ales că bărbaţii lor vor simţi nevoia să demonstreze că-şi pot lăsa şi ei femeile gravide, nu numai bătrânul Wetchik.

— El nu mai e Wetchik, zise Rasa, fără relevanţă. E Volemak.

— Dar mai poate, nu-i aşa?

— Shedemei, e vreo întrebare pe care să nu mi-o pui? Ce mai urmează, să-ţi dăm probe de scaun?

— Pân-la sfârşitul călătoriei, îmi închipui c-o s-ajung să studiez probe din aproape tot. Sunt singura din grup care se pricepe la medicină cât de cât.

Rasa chicoti neaşteptat.

— Îl şi văd pe Elemak aducându-ţi o probă de spermă.

Doar la ideea că ar fi trebuit să i-o ceară, Shedemei nu-şi putu reţine râsul. Un asemenea atac la demnitatea de conducător al caravanei!

Preţ de câteva minute călăriră în linişte, apoi Rasa întrebă:

— O faci?

— Ce anume?

— O să te măriţi cu Zdorab?

— Cu cine?

— Cu bibliotecarul, Zdorab.

— Să mă mărit cu el... oftă Shedemei. N-am avut de gând să mă mărit cu nimeni.

— Mărită-te cu el şi fă-i copii.

— Cred c-aşa o să fac. Dar *nu* şi dacă vom trăi după legea babuinilor.

— Legea babuinilor!

— Ca-n Basilica – întrecerea din fiecare an pentru alţi masculi. O să-l iau pe bărbatul ăsta între două vârste pe care nu l-am văzut niciodată, o să mă culc cu el, o să-i port copiii-n pântece, o

să-i cresc împreună cu el – dar nu şi dacă trebuie să lupt ca să-l păstrez. Nu şi dacă trebuie să-l văd curtând-o pe Eiadh, pe Hushidh sau pe Dolya – sau pe *Kokor* – ori de câte ori contractul nostru de căsătorie se apropie de expirare, pentru ca, după aceea, el să vină târâş înapoi la mine şi să-mi ceară să-i reînnoiesc contractul încă un an, *numai* pentru că nu-l vrea niciuna dintre femeile pe care le doreşte cu adevărat.

Rasa încuviinţă:

— Acum înţeleg ce-ai încercat să spui mai devreme. Nu la infidelitatea lui Kokor te-ai referit, ci la obiceiurile cu care-am crescut cu toţii.

— Întocmai, spuse Shedemei. Suntem un grup prea mic ca să păstrăm vechile obiceiuri de căsătorie din Basilica.

— E doar o chestiune de ordine, nu-i aşa? întrebă Rasa. În oraş, când o femeie nu reînnoieşte contractul cu un bărbat sau când el nu i-o cere, se pot evita reciproc până când uită de suferinţă. Îţi găseşti pe altcineva, pentru că-s mii de bărbaţi dintre care poţi alege. Dar noi suntem doar şaisprezece suflete. Opt bărbaţi şi opt femei. Ar fi insuportabil.

— Unii vor vrea să ucidă, aşa cum a-ncercat Kokor, sublinie Shedemei. Iar alţii vor dori să moară.

— Ai dreptate, ai dreptate, ai dreptate, murmură Rasa, parcă gândind cu glas tare. Dar nu le putem spune acum. Unii din ei s-ar întoarce – că merg

prin deşert sau nu, că-i ameninţă tâlharii sau nu. Monogamie pe viaţă... Mă îndoiesc că Sevet şi Kokor au fost vreodată fidele cuiva o săptămână întreagă. Iar Meb nu s-a însurat până acum din simplul motiv că n-are de gând să fie credincios, dar îi lipseşte îndemânarea fiicei mele de-a se purta fără pic de onestitate. Iar acum noi vrem să le spunem că trebuie să fie credincioși. Fără contracte pe un an, fără şansa de-a face schimbări.

— N-o să le placă.

— Așa că n-o să le zicem decât atunci când vom ajunge-n tabăra lui Volemak. Când o să fie mult prea târziu pentru ei să se-ntoarcă înapoi.

Lui Shedemei nu-i venea să creadă că o aude pe Rasa vorbind aşa. Totuşi, îi răspunse cu glas moale:

— Numai că mi-a trecut prin cap că, dacă vor să se-ntoarcă, poate-ar trebui să-i lăsăm. Doar sunt oameni liberi.

Rasa se întoarse furioasă spre ea.

— Nu, nu sunt. Au fost liberi până când au făcut alegerea care i-a adus aici, dar acum *nu* mai sunt, deoarece colonia noastră, *călătoria* noastră nu va ajunge la final fără ei.

— Eşti foarte convinsă că-i poţi face pe oameni să-şi respecte angajamentele, murmură Shedemei. Până acum n-a mai reuşit nimeni. Tu oare o să reuşeşti?

— N-o fac doar de dragul expediţiei, spuse Rasa,

ci pentru propriul lor bine. Sufletul Suprem a arătat clar că Basilica o să fie distrusă – şi ei odată cu ea, dac-o să mai fie acolo când o veni vremea aceea. Noi le salvăm viaţa. Dar oamenii cei mai înclinaţi să se întoarcă înapoi sunt tocmai aceia care cred cel mai puţin în viziunile arătate nouă de Sufletul Suprem. Aşadar, pentru a le salva viaţa, trebuie să...

— Să-i păcălim?

— Fără să le dăm unele explicaţii decât mai târziu.

— Pentru că știi mult mai bine decât ei ce-i bine pentru ei?

— Exact. Pentru că ştiu mult mai bine decât ei.

Shedemei se înfurie. Tot ce-i zisese Rasa era foarte adevărat, dar nu-i schimba convingerea că oamenii aveau dreptul să-şi aleagă propria cale de autodistrugere, dacă aşa voiau. Poate că şi asta era un lux al traiului din Basilica, să ai dreptul să te distrugi prin propria prostie sau îngustime, dar, chiar și așa, era un lux la care Shedemei nu era pregătită să renunţe. Una era să spui oamenilor că fidelitatea monogamiei reprezintă una din condiţiile de a rămâne în grup. Atunci ei puteau alege dacă rămân şi se supun sau pleacă şi trăiesc după alte reguli. Alta era să-i minţi până când era prea târziu să mai aleagă... *libertatea* era miza aici, după cum tot *libertatea* era cea pentru care merita să supravieţuiască.

— Mătuşă Rasa, rosti Shedemei, nu *tu* eşti

Sufletul Suprem.

Şi, spunând acestea, Shedemei îşi îmboldi cămila să se grăbească, lăsând-o pe Rasa în urma ei. Nu că ar fi avut ceva de adăugat. Dar se enervase prea tare ca să rămână lângă ea; ideea de-a se certa cu mătuşa Rasa era insuportabilă. Shedemei nu suporta să se certe cu nimeni. Cearta o făcea să cadă pe gânduri zile la rând. Şi avea destule la care să cugete şi fără certuri.

Zdorab. Ce fel de om ajunge arhivarul unui ucigaş însetat de putere precum Gaballufix? Ce fel de om îl lasă pe un băiat ca Nafai să-l manipuleze ca să-i trădeze încrederea, renunţând la Catalogul preţios, şi *apoi îl urmează* pe hoţ în afara oraşului? Ce fel de om îl lasă pe Nafai să se lupte cu el ca să-l supună şi să-i smulgă jurământul că va pleca în deşert şi că nu va mai vedea niciodată Basilica?

Shedemei ştia *exact* ce fel de om era acela: un prăpădit tâmpit şi plictisitor. Un laş ruşinos şi îngust la minte, care-mi va cere formal permisiunea, înainte de fiecare încercare sârguincioasă, de-a mă lăsa însărcinată. Un bărbat care nu va şti nici să se bucure de căsnicie, nici să ofere bucurie. Un bărbat care va dori să se fi însurat cu oricare altă femeie în afară de mine, dar va rămâne cu mine numai pentru că ştie că niciuna dintre ele nu l-ar vrea.

Zdorab, viitorul meu soţ. De-abia aştept să te cunosc.

În cea de-a treia noapte în deşert corturile se

ridicară mai repede. De-acum toată lumea ştia foarte bine ce treburi are de făcut – şi ce treburi putea să evite. Rasa constată cu dispreţ că atât Meb, cât şi Obring reuşeau să-şi petreacă mai mult de jumătate din timp „ajutându-şi” nevestele să facă treburi uşoare, de copil – sigur aşa erau, altfel, nici Dolya, nici Kokor nu le-ar fi făcut. Nu că Dol n-avea chef de lucru câteodată, dar, cum Sevet şi Kokor nu făceau nimic demn de luat în seamă, ea nu voia să se lase mai prejos. La urma urmei, Dol fusese actriţă cu multe roluri la activ când Kokor şi Sevet încă gângureau cântece de copilaşi. Rasa ştia cum gândeşte Dol. Mai întâi poziţia socială şi abia *pe urmă* decenţa umană.

Dar cel puţin decenţa apărea pe lista ei! Cine *sunt* oamenii aceştia pe care i-am crescut şi i-am educat? Cei prea egoişti ca să-ndure ne ameninţă pacea, iar o parte din ceilalţi sunt atât de supuşi Sufletului Suprem, încât pentru ei mă tem şi mai mult.

Nu răspund de vieţile lor acum, îşi reaminti Rasa. Răspund să fie bine întinse frânghiile cortului, ca să nu se prăbuşească la prima pală de vânt.

— Indiferent ce faci, o să se prăbuşească *oricum*, dacă vântul o să bată cu putere, îi spuse Elemak. Aşa că nu trebuie s-o încordezi atât de tare, ca să reziste şi la un uragan.

— Doar la o furtună de nisip?

Rasa simţi o picătură de sudoare alunecându-i

în ochi şi înţepând-o chiar în timp ce vorbea. Încercă s-o şteargă cu mâneca, dar braţul îi era mai transpirat decât faţa, chiar sub muselina fină.

— E muncă grea, indiferent de vremea de-afară, vorbi Elemak. Lasă-mă pe mine.

Bărbatul încordă frânghia de ancorare cât Rasa făcu nodul la locul lui. Ea ştia că Elemak ar fi putut să facă nodul singur, fără s-o ajute să ţină frânghia încordată. Înţelese imediat ce urmăreşte asigurându-se că ea învaţă cum să facă o treabă ca lumea, arătându-i că se încrede în ea şi lăsând-o să creadă că a reuşit un lucru mare când a ridicat cortul.

— Te pricepi, vorbi ea.

— Nu-i mare lucru să faci un nod, odată ce-ai învăţat cum.

Femeia zâmbi.

— A, da, nodurile. Asta faci tu aici, noduri?

Elemak îi zâmbi la rândul său – iar ea văzu că el îi apreciază *cu adevărat* lauda.

— Printre alte lucruri, Doamnă Rasa.

— Eşti conducător de bărbaţi, spuse Rasa. O spun nu în calitate de mamă vitregă a ta, nici de cumnată, ci de femeie care a avut ocazia să conducă ea însăşi. Până şi celor leneşi li se face ruşine să-şi arate lenea prea des.

Nu-i zise că, până acum, el nu reuşise decât să centreze autoritatea în el însuşi – nimeni nu-şi dăduse încă seama de intenţia lui, aşa că, atunci când el nu era prezent, nu se întâmpla nimic.

Poate că numai asta trebuise el să înveţe despre conducere în anii când fusese şef de caravană. Dar, dacă intenţiona să conducă expediţia (şi Rasa nu era atât de proastă, încât să creadă că Elemak avea de gând să-l lase pe tatăl lui să deţină o autoritate mai mult decât nominală), va trebui să înveţe şi altceva, nu doar cum să-i facă pe oameni dependenţi de el. Esenţa conducerii, dragul meu tânăr conducător, este de a-i face pe oameni *independenţi* şi, în acelaşi timp, de a-i convinge să te urmeze de bunăvoie. Atunci, chiar dacă stai cu spatele la ei, vor respecta principiile pe care le-au învăţat de la tine. Dar Rasa nu putea rosti aceste cuvinte cu glas tare; el nu putea auzi asemenea sfaturi. Aşa că a continuat să-l laude, sperând să-i dea încredere până când *va putea* auzi sfatul înţelept.

— Şi-am avut parte de mai puţine certuri şi plângeri de la fiicele mele decât pe vremea când duceau o viaţă mai uşoară.

Elemak se strâmbă.

— Ştii la fel de bine ca mine că jumătate din grup ar prefera să se-ntoarcă în Basilica în clipa asta. Nu sunt sigur că nu fac parte din jumătatea aceea.

— Dar nu ne-ntoarcem.

— Îmi închipui c-ar fi decepţionant să ne-ntoarcem în oraşul lui Moozh, după ce ne-a izgonit cu atâta tărăboi.

— Decepţionant şi periculos, preciză Rasa.

— Nafai *a fost* exonerat de acuzaţia că l-ar fi ucis

pe iubitul meu frate vitreg, Gaballufix.

— N-a fost exonerat de nimic. Şi, dacă tot veni vorba, nici tu n-ai fost exonerat, fiu al soţului meu.

— Eu!

Trăsăturile i se înăspriră şi se înroşi uşor în obraji. Nu era bine că-şi dădea pe faţă sentimentele cu atâta uşurinţă. Nu era bine pentru un conducător.

— Nu vreau decât să-ţi dai seama că nici nu se pune problema să ne-ntoarcem în Basilica.

— Fii sigură, Doamnă Rasa, că, dac-aş vrea să mă-ntorc în Basilica înainte de a-mi mai vedea tatăl încă o dată, aş face-o. Şi s-ar putea s-o fac, *totuşi,* după ce l-am văzut.

Rasa încuviinţă cu o vagă înclinare din cap.

— Mă bucur că se răcoreşte-n deşert noaptea. Ştiind că noaptea va fi blândă, putem suporta arşiţa apăsătoare a zilei.

Elemak zâmbi.

— Am aranjat asta special pentru tine, Doamnă Rasa.

— Azi am stat de vorbă cu Shedemei, îl anunţă ea.

— Ştiu.

— Despre o problemă foarte serioasă. Una care ne-ar putea dezbina colonia cu mare uşurinţă. Sexul, desigur.

Elemak se alarmă dintr-odată.

— Serios? întrebă el, dar cu voce calmă.

— Mai ales schimbarea partenerilor.

— Toată lumea are o pereche destul de mulţumitoare acum. Niciun bărbat nu doarme nesatisfăcut, ceea ce e mai bine decât în *majoritatea* caravanelor mele. În ce vă priveşte pe tine, pe Hushidh şi pe Shedemei, în curând veţi fi alături de soţii voştri sau de bărbaţii care vor fi soţii lor.

— Dar pe unii nu-mperecherea îi interesează, ci vânarea partenerului.

— Ştiu, spuse Elemak, dar opţiunile sunt limitate.

— Şi, totuşi, unii încă aleg, deşi alegerea lor pare deja făcută.

Văzu cum lui Elemak i se crispează spatele şi ceafa, prefăcându-se că e calm, refuzând să se aplece spre ea şi să-i pună întrebarea care-l tulbura în adâncul sufletului. E îngrijorat din cauza lui Eiadh, iubita lui. Rasa nu-şi dăduse seama că era atât de simţitor când venea vorba de ea, că deja se frământa din cauza ei.

— Trebuie să-i facem să rămână credincioşi partenerului, spuse ea.

Elemak încuviinţă înclinând din cap.

— Nu pot spune c-am avut problema asta… în caravanele mele, bărbaţii sunt singuri până când ajungem în oraşe, iar acolo se duc la târfe.

— Dar tu?

— Acum sunt însurat. Am nevastă tânără. O nevastă bună.

— O nevastă bună pentru un bărbat tânăr.

Un zâmbet înmuguri la colțul gurii lui Elemak.

— Nimeni nu rămâne veșnic tânăr, rosti el.

— Dar o să mai fie o nevastă la fel de bună peste cinci ani? Peste zece?

El o privi ciudat.

— De unde să știu *eu*?

— Dar sigur te gândești la asta, Elya. Ce fel de soție îți va fi ea peste cincizeci de ani?

El se arătă șocat. Nu se mai gândise la asta înainte și era atât de surprins, încât nici măcar nu știa cum să *pretindă* că se făcuse acest lucru.

— Pentru că Shedemei a subliniat – confirmându-mi propriile bănuieli – că nu există nicio șansă ca noi să ducem mai departe obiceiurile de căsătorie din Basilica aici, în deșert. Basilica era foarte mare, noi vom fi doar șaisprezece suflete. Opt cupluri. Când o vei părăsi pe Eiadh pentru alta, ea cu cine se va mărita?

Bineînțeles, Rasa știa – și știa că și Elemak știe – că era mult mai probabil ca Eiadh să nu mai dorească reînnoirea contractului cu Elemak, și nu invers. Dar problema era aceeași: cu cine s-ar mărita Eiadh?

— Și copiii, continuă Rasa. Veți avea copii, dar nu și școli la care să-i trimiteți. Vor sta cu mamele lor și alt bărbat – alți bărbați – îi vor crește.

Își dădea seama că perspectiva ei îl afecta. Știa exact ce anume îl va nelinişti mai mult și nu se rușina să se folosească de ce știa. La urma urmei, lucrurile despre care îl avertiza ea erau adevărate.

— Aşa că vezi şi tu, Elemak, că, atâta vreme cât suntem doar şaisprezece suflete care trebuie să rămână împreună pentru a supravieţui în deşert, căsătoria trebuie să fie permanentă.

Elemak nu se uită la ea, dar i se citiră gândurile pe faţă când se lăsă pe covorul întins pe jos, în cort, pe post de podea, acoperind solul nisipos.

— Nu putem supravieţui certurilor, spuse Rasa, sentimentelor rănite... vom fi tot timpul prea aproape unii de alţii. Trebuie să li se spună. Partenerul tău ţi-e acum partener pe viaţă.

Elemak se întinse cu spatele pe covor.

— De ce-ar ţine lumea cont de părerea *mea* despre un asemenea subiect? întrebă el. O să creadă că vorbesc aşa numai ca să încerc s-o păstrez pe Eiadh pentru mine. Ştiu, întâmplător, că şi ceilalţi o privesc cu jind, aşteptând s-o curteze după ce se vor fi încheiat cei patru ani ai căsătoriei noastre.

— Atunci, trebuie să-i convingi să accepte motivaţia mariajelor monogame pe viaţă, ca să înţeleagă că *nu*-i vorba despre un plan doar în folosul tău.

— Să-i conving? Elemak râse scurt, amar. Mă-ndoiesc c-aş putea s-o conving pe Eiadh.

Rasa îşi dădu seama că bărbatul regretă imediat ultima remarcă. Dezvăluia prea multe.

— Deci poate că „a convinge” nu-i cuvântul pe care-l caut. Oamenii trebuie ajutaţi să-nţeleagă că asta-i o lege pe care trebuie s-o respectăm ca să nu

lăsăm familia să se distrugă într-o baie de sânge sufletească şi trupească, aşa cum trebuie să respectăm regula de a ne ţine gura închisă când călătorim.

Elemak se ridică în capul oaselor şi se aplecă spre ea cu ochii lucind a... a ce, furie? Teamă? Jignire? Să fie la mijloc şi alte lucruri, în afara celor pe care le înţeleg eu? se întrebă Rasa.

— Doamnă Rasa, este legea pe care o vrei tu aşa de importantă, încât să *ucizi* în numele ei?

— Să ucizi? Crima este exact lucrul de care mă tem cel mai mult. Tocmai crima trebuie *evitată.*

— Suntem în deşert şi, când vom ajunge în tabăra Tatei, tot în deşert vom fi, iar în deşert nu există decât o singură pedeapsă pentru infracţiunea de orice fel. Moartea.

— Nu fi absurd! îi ceru Rasa.

— Că-i tai capul cuiva sau că-l abandonezi în deşert e acelaşi lucru – aici, exilul *înseamnă* moarte.

— Dar nici prin cap nu mi-ar trece s-aplic o pedeapsă *atât* de grea.

— Gândeşte-te, Doamnă Rasa. Unde-am închide pe cineva, dacă noi călătorim în fiecare zi? Cui i-ar permite timpul să facă de pază? Există, bineînţeles, varianta biciuirii, dar atunci am avea pe cap un rănit şi n-am mai putea călători în siguranţă.

— Ce părere ai de retragerea unui privilegiu? Să-i luăm din bunuri? Sau să-i dăm o amendă,

cum se proceda în Basilica.

— Ce să-i iei, Doamnă Rasa? Ce privilegii mai are fiecare dintre noi? Dacă-i luăm celui care încalcă legea un lucru *indispensabil* – încălţările? cămila? – îl rănim oricum, iar el va trebui să călătorească mai încet şi să pună întregul grup în pericol. Iar, dacă nu-i ceva indispensabil, ci sunt simple lucruri dragi, atunci vei trezi în el resentimente şi vei avea împotriva ta încă o persoană de care trebuie să te ocupi, dar în care nu te poţi încrede. Nu, Doamnă Rasa, dacă ruşinea nu-i suficientă pentru a-mpiedica un om să încalce legea, singura pedeapsă care are rost e moartea. Cel ce-a încălcat legea n-o va mai încălca a doua oară şi toată lumea îşi va da seama că nu glumeşti. Orice altă pedeapsă, în afară de moarte, va avea rezultat contrar – nelegiuitul va încălca legea din nou şi n-o va mai respecta nimeni. Iată ce-ţi spun, înainte să hotărăşti că aceasta trebuie să fie legea pe parcursul călătoriei noastre: dacă nu te mai gândeşti puţin, dacă merită într-adevăr să ucizi pentru ea?

— Dar nimeni n-o să creadă c-ai ucide, nu?

— Aşa consideri? Îţi spun din experienţă că cel mai greu, atunci când pedepseşti pe cineva într-o călătorie ca asta, e să-i spui văduvei şi copiilor lui orfani de ce nu l-ai adus acasă.

— Of, Elemak, nici nu m-am gândit…

— Nimeni nu s-a gândit. Dar oamenii deşertului ştiu. Iar când abandonezi un om, în loc să-l omori

pe loc, nu-i dai nicio şansă – îl laşi fără cămilă, fără cal, chiar şi fără apă. De fapt, îl legi fedeleş ca să nu se poată mişca, să-i vină de hac animalele repede – pentru că, dacă trăieşte destul, ar putea da peste el tâlharii şi-atunci ar avea parte de o moarte mult mai crudă, iar cu limbă de moarte le va spune tâlharilor unde sunteţi, câţi sunteţi, câţi stau de pază şi unde vă ţineţi bunurile. Le va spune şi alte lucruri: cum îşi alintă soţia, poreclele gărzilor, pentru ca ei să ştie ce să spună pe întuneric şi să creeze confuzie în grup, să prindă oamenii pe picior greşit. Le va spune…

— Termină! strigă Rasa. O faci intenţionat.

— Crezi că viaţa-n deşert înseamnă doar arşiţă şi frig, cămile şi corturi, golitul maţelor în nisip şi dormit pe preş, în loc de pat. Dar îţi spun eu că ceea ce aţi ales Tata, tu şi Nafai, binecuvântat să-i fie sufletul, ceea ce aţi ales cu toţii pentru noi…

— Ceea ce a ales *Sufletul Suprem*!

— …e viaţa cea mai grea pe care şi-o poate închipui cineva, o lume primejdioasă şi brutală, în care moartea-ţi suflă-n ceafă şi, ca să menţii ordinea, trebuie să fii gata să omori.

— O să mă gândesc la altă soluţie, spuse Rasa. O altă metodă de-a mă ocupa de căsătorii…

— Dar n-o vei găsi, o contrazise Elemak. Te vei gândi mult şi bine şi, pân-la urmă, vei ajunge la singura concluzie posibilă. Dacă este ca această colonie de nebuni să-şi împlinească rostul, atunci, va trebui să şi-l împlinească în deşert, după legea

deşertului. Asta-nseamnă că femeile ori le vor fi credincioase bărbaţilor, ori vor muri.

— Şi bărbaţii, la fel, dacă *ei* vor fi cei necredincioşi, preciză Rasa, convinsă că era imposibil ca Elemak să spună că numai femeile vor fi pedepsite.

— Aha, înţeleg. Dacă doi oameni încalcă legea căsătoriei, vrei ca *amândoi* să moară, nu-i aşa? Acum cine-i însetat de sânge? Putem cruța o femeie mai uşor decât un bărbat. Dacă nu cumva sugerezi să le învăţ pe Kokor şi Sevet să lupte. Dacă nu cumva crezi că Dol și Shedemei sunt în stare să suie corturile pe spatele cămilelor.

— Deci în lumea ta condusă de bărbaţi, femeia duce greul...

— Nu mai suntem în Basilica, Doamnă Rasa. Femeile prosperă acolo unde civilizaţia-i puternică. Nu aici. Nu, dacă te gândeşti bine, vei vedea că a pedepsi numai femeia e-o cale mai sigură de-a respecta legea. Pentru că ce bărbat poate şopti „te iubesc”, când amândoi ştiu ce vrea el să spună în realitate: „Aşa de tare îmi vine să te regulez, că nu-mi pasă dacă mori.” Ce succes va mai avea seducţia lui atunci? Dacă va încerca s-o forţeze, ea va ţipa, ştiind că viaţa ei e în joc. Și dacă el e acuzat de viol, pentru că ea ţipă, cel care va muri va fi *el.* Înţelegi? Dispare romantismul din flirt.

Ieşind din cort, Elemak fu cât pe ce să izbucnească în hohote de râs, văzând expresia

şocată a Rasei. Da, ea încă se imaginează conducătoare, chiar şi în deşert, unde nu ştia aproape nimic despre supravieţuire, unde, cu vorbăria ei, cu presupusa ei înţelepciune din care se grăbea să împărtăşească şi altora, cu aerul ei de comandă, ea reprezenta un permanent pericol. Poate că lăsa impresia de putere în Basilica, acolo unde familiile îi îngrădeau atât de strict pe bărbaţi cu obiceiuri şi maniere, încât ea lua decizii, iar lumea le respecta. Dar aici o să descopere în curând – începea deja să descopere – că-i lipsea adevărata voinţă necesară puterii. Voia să conducă, dar nu voia să înfrunte greutăţile pe care le implica actul conducerii.

Căsătorii permanente, pe dracu'. Ce femeie-ar putea satisface un bărbat, indiferent cât de puternic, mai mult de un an sau doi? Elemak nici nu intenţionase ca Eiadh să-i fie altceva decât *prima* soţie. Şi-ar fi jucat rolul cu mult succes – ar fi fost podoaba lui în prima sa gospodărie din Basilica, i-ar fi purtat în pântece primul născut şi pe urmă ar fi mers fiecare pe drumul lui. Elemak chiar plănuia ca Rasa însăşi să fie învăţătoarea copiilor lui – se pricepea de minune la educat micuţi; el ştia cât valorează Rasa. Dar gândul c-o va suporta de bunăvoie pe Eiadh agăţată de el atunci când va fi grasă şi bătrână…

Numai că, în adâncul inimii, ştia că se minte. Se putea preface că n-o vrea pe Eiadh pentru totdeauna, dar, în realitate, singurul lucru pe

care-l simţea faţă de ea era că o dorea. O dorinţă intensă şi posesivă, care nu dădea semne de calmare. Eiadh, și nu Elemak, era cea supusă schimbării. Ea era cea care îl admirase atât de mult pe Nafai când el se ridicase împotriva lui Moozh şi refuzase oferta despotului războinic de-a deveni consul. Ce penibil, să-l admire mai mult pe Nyef că a refuzat puterea decât pe noul ei soţ, care o deținea și se folosea de ea. Dar Eiadh *era* femeie, la urma urmei, şi fusese crescută în aceeaşi dependenţă mistică de Sufletul suprem, iar cum Sufletul Suprem îl „alesese”, evident, pe Nafai, normal că el era mai atrăgător în ochii ei.

În ceea ce-l priveşte pe Nafai… Elemak ştia de multe luni că Nafai pusese ochii pe Eiadh. În parte, tocmai asta o făcuse pe Eiadh atât de atrăgătoare pentru el de la bun început: căsătorindu-se cu ea, l-ar fi pus la punct pe obraznicul de frate-său. Mucosul ăla s-o ia de nevastă mai târziu, după ce i-a născut deja unul sau doi copii lui Elemak. Asta l-ar fi făcut pe Nafai să priceapă unde-i e locul. Dar acum Eiadh îi arunca ocheade lui Nafai – blestemat să fie, el era cel care-l omorâse pe Gaballufix! Aşa o seducea! Eiadh se îndrăgostise de iluzia că Nafai era puternic. Ei, bine, Eiadh, draga mea, iubiţica mea, *eu* am ucis înaintea lui, şi nu un beţivan căzut pe stradă. Am ucis un bandit care-mi atacase caravana, hotărât să omoare şi să fure. Şi pot să ucid din nou.

Pot să ucid din nou, iar Rasa consimţise deja justificarea crimei. Legea deşertului, da, asta va pune capăt amestecului lui Nafai. Rasa e aşa de sigură că dragul ei mezin nu va încălca legea niciodată, încât va fi de acord – *cu toţii* vor fi de acord – că pedeapsa pentru nesupunere e moartea. Şi atunci Nafai va încălca legea. Va fi un plan atât de simplu, atât de bine pus la punct, iar pe urmă îl voi putea ucide folosindu-mă de acelaşi pretext de care s-a folosit și el ca să-l omoare pe Gabya – o voi face pentru binele tuturor!

În noaptea aceea, când cina rece le căzuse greu la stomac, când vântul aspru îi gonise pe toţi în corturi, Elemak îl puse pe Nafai să stea primul de pază. Nafai, bietul de el, ştia foarte bine cine-i aşteaptă pe el în cort. Ştia că Nafai stă acolo, sub lumina rece a stelelor, imaginându-şi cum Elya strânge în braţe trupul gol al lui Eiadh, cum se încălzeşte şi se umezeşte cortul din cauza lor. Ştia că Nafai aude sau îşi închipuie că aude ţipetele înfundate scoase de Eiadh. Iar când el avea să iasă din cort încă mirosind a dragoste, Nafai avea să guste amărăciunea întoarcerii în propriul cort, unde singura mângâiere pe care o va găsi era trupul nătâng şi fără formă al lui Luet, vizionara în ape. Pe Elemak aproape că-l tenta să pună în aplicare legea lui Rasa, pentru că atunci Nafai ar fi cel care ar îmbătrâni privind-o pe Eiadh, ştiind că e a lui Elemak, că niciodată, dar absolut niciodată nu va fi a lui.

2
A lega şi a dezlega

Nafai stătu de pază ca de obicei, conversând cu Sufletul Suprem. Acum îi venea mai uşor decât la început, când el şi Issib îl forţaseră pur şi simplu să le vorbească. Acum Nafai îşi forma cu grijă în minte gânduri, ca şi când le-ar fi dat glas, apoi, aproape fără strădanie, simţea venind la el răspunsurile Sufletului Suprem. Le primea de parcă ar fi fost propriile sale gânduri, bineînţeles, deşi câteodată tot se mai încurca atunci când trebuia să deosebească ideile Sufletului Suprem de cele din mintea lui; ca să le diferenţieze, punea deseori aceeaşi întrebare, iar Sufletul Suprem, fiind un computer, deci neştiind ce e graba, repeta răspunsul de câte ori i se cerea.

În noaptea asta, pentru că era de strajă, întrebă Sufletul Suprem mai întâi dacă îi păştea vreo primejdie.

(Un coiot, luând urma unui iepure.)

Nu, m-am referit la pericole care să ne pândească *pe noi*, rosti Nafai în gând.

(Aceiaşi tâlhari despre care ţi-am mai vorbit. Dar aud mereu zgomote noaptea, iar acum se ascund într-o peşteră şi tremură de frig.)

Te distrezi pe seama lor, nu-i aşa? întrebă Nafai.

(Nu, dar îţi simt încântarea. Asta numeşti tu joc, nu-i aşa?)

Mai degrabă o poantă. Sau o glumă.

(Iar ţie îţi place că numai tu ştii că eu fac asta.)

Luet ştie.

(Bineînţeles.)

Alte pericole?

(Elemak pune la cale să te omoare.)

Cum, înfigându-mi un cuţit în spate?

(E foarte încrezător. Crede că poate acţiona pe faţă, cu consimţământul tuturor. Chiar și al mamei tale.)

Şi cum va face? Mă va spulbera cu arma cu vibraţii, pretinzând apoi că a fost un accident? Îmi poate speria cămila în aşa fel încât să mă arunce de pe o stâncă?

(Planul lui e mult mai subtil. Are de-a face cu legile căsătoriei. Rasa şi Shedemei şi-au dat seama astăzi că mariajele trebuie să fie permanente, iar Rasa l-a convins şi pe Elemak.)

Foarte bine. Va fi şi mai eficient aşa decât dacă ideea ar fi venit de la Luet şi de la mine.

(*Tocmai* de la tine şi de la Luet a venit.)

Dar numai noi şi cu tine ştim şi nimeni altcineva nu-şi va da seama. Vor vedea că legea e înţeleaptă.

Pe lângă asta, a trebuit să iau măsuri ca s-o împiedic pe Eiadh să încerce să facă ceva cu mine. Mi se pare dezgustător că mă consideră interesant numai de când l-am omorât pe Gaballufix şi am refuzat să fiu marioneta lui Moozh. După mine, eram mult mai simpatic înainte… înainte de a se petrece toate astea.

(Erai doar un băietan pe-atunci.)
Băietan sunt și acum.
(Ştiu. E una din problemele noastre. Mai rău, eşti un băietan care nu prea se pricepe la păcăleli, Nafai.)
Dar tu te pricepi de minune.
(Nu-i poţi conduce pe oamenii aceştia bizuindu-te că le voi planta ideile tale în minte. În călătoria de pe Harmony pe Pământ, nu le voi mai putea pătrunde în minte cu aceeaşi putere ca aici. Va trebui să înveţi să le vorbeşti direct. Să-i înveţi să vină la tine când trebuie luate hotărâri.)
Elya și Meb nu mă vor accepta *niciodată* de bunăvoie drept conducător.
Atunci, pot fi sacrificaţi.
Precum Gaballufix? Nu voi mai face asta niciodată, Suflet Suprem. Poţi să fii convins. Am omorât o dată pentru tine, dar a doua oară nu voi mai repeta, niciodată, niciodată, nu mă face să mă gândesc la asta, *nu*!
(Te aud. Te înţeleg.)
Nu, nu înţelegi. Tu nu te-ai mânjit niciodată de sânge pe mâini. N-ai simţit sabia sfârtecând carnea și spintecând cartilajul dintre vertebre. Nu i-ai auzit ultimul horcăit ieşind din gaura înroșită din gât.
(Cu ochii tăi am văzut, cu braţele tale am simţit, cu urechile tale am auzit.)
N-ai avut niciodată… senzaţia aceea groaznică de ireparabil. Că nu mai există cale de întoarcere.

Că *a murit* şi, oricât de rău a fost ca om, nu aveam dreptul să-i tai gâtul...

(Aveai dreptul pentru că ţi-am dat permisiunea, eu aveam dreptul pentru că omenirea m-a construit ca s-o protejez ca specie, iar moartea acelui om a fost necesară pentru conservarea omenirii pe această planetă.)

Da, ştiu, îmi repeţi mereu.

(Iar tu respingi întruna adevărul şi insişti să te complaci în starea de agonie indusă de vină.)

Am luat viaţa unui beţivan neajutorat. N-a fost deloc o faptă glorioasă. N-a fost deloc de bun-simţ. N-a fost deloc inteligentă sau înţeleaptă. N-am fost un om bun când am făcut-o.

(Am lucrat cu mâinile tale, Nafai. Ceea ce a trebuit să fac eu ai făcut tu, în locul meu.)

Erau propriile mele mâini, Suflet Suprem. Aş fi putut să refuz. Şi refuz *acum,* când îmi sugerezi să-i omor pe Elemak şi Mebbekew. Nu-i voi omorî. Nu voi mai lua vieţi în locul tău.

(Nu voi uita asta când îmi voi face planuri de viitor. Dar tu *poţi* prelua conducerea. *Trebuie* s-o preiei. Tatăl tău e prea obosit şi bătrân şi se bazează prea mult pe Elemak. Va ceda în faţa fratelui tău de prea multe ori, va lăsa de la el în mod repetat, până când va rămâne fără pic de voinţă.)

Păi, şi e mai bine să cedeze în faţa mea?

(Tu nu-l vei obliga să cedeze. Întotdeauna vei conduce *prin* el, dovedindu-i mult respect. Dacă

vei conduce tu, tatăl tău va rămâne un bărbat mândru și puternic. Ți-am mai spus. Acum ridică-te și ia-ți locul care ți se cuvine.)

Încă nu. N-a venit vremea să-l provoc pe Elemak. Avem nevoie de el să ne călăuzească prin deșert.

(Iar eu îți spun că el nu are asemenea mustrări de conștiință. Chiar în clipa asta, deși face dragoste cu Eiadh, își închipuie că ești legat fedeleș și abandonat în deșert, unde vei descoperi curând, Nafai, că, deși pot influența tâlharii, nu am nicio putere asupra animalelor și păsărilor de pradă, asupra insectelor care cred că tot ce nu merge, zboară sau se târăște reprezintă următoarea lor masă. Ele nu mă ascultă pe *mine*, pur și simplu acționează așa cum le dictează genele, iar tu *vei muri* și-atunci eu ce mă voi face fără tine?)

Are de gând să treacă la fapte acum, înainte de a ajunge în tabăra Tatei?

(În sfârșit, mă asculți.)

Deci care e planul lui?

(Nu știu. Nu se gândește la el deschis. Caut și eu cât pot, dar e greu. Nu pot să scormonesc pur și simplu amintirile unui om, să știi. Atât de mult se teme de propria lui inimă crudă, încât nu-și permite nici sieși să urzească planul pe față.)

Poate când nu-i distras de amor.

(Distras? Face *asta* spre binele tău. Crede că tot o mai dorești pe Eiadh, așa că speră să observi mișcarea din cort și țipetele ei.)

Nu mă face decât să aştept să mi se termine odată schimbul, ca să mă pot întoarce la Luet.

(Nu-şi poate imagina că există un bărbat care nu doreşte femeia pe care o doreşte şi el.)

Am dorit-o. Mi-am închipuit că Eiadh e exact ce-mi trebuie şi ce vreau. Dar pe-atunci nu înţelegeam nimic. Luet crede că e deja însărcinată. Noi doi vorbim despre orice. Suntem căsătoriţi doar de câteva zile, dar ştie ce-i în sufletul meu mai bine decât mine, iar eu ştiu dinainte la ce se gândeşte ea. Cum îşi închipuie Elemak că mi-aş putea dori altă femeie, când *soţia* mea e Luet?

(Ştie că Eiadh e atrasă de tine. Îşi aminteşte că şi tu ai fost cândva atras de ea. Ştie şi că eu te-am ales pe tine să conduci. E nebun de gelozie. Îţi doreşte moartea cu ardoare. Îl macină atât de tare, că şi a face dragoste cu ea e un fel de crimă, în inima lui.)

Nu-ţi dai seama că ăsta e lucrul cel mai rău? Dacă e ceva ce-mi doresc în viaţă, atunci e ca Elemak să mă iubească şi să mă respecte. Ce-am făcut, ca să-l îndepărtez de mine?

(Nu i-ai dat voie să-ţi stăpânească voinţa.)

Dragostea şi respectul n-au nimic de-a face cu controlul asupra faptelor altora.

(Pentru Elemak, dacă nu te controlează, ori nu exişti, ori eşti duşmanul lui. Ani la rând, n-ai existat. Apoi te-a remarcat, dar n-ai fost la fel de uşor manipulabil sau intimidabil ca Mebbekew, aşa că ai devenit rivalul său.)

E chiar atât de simplu?

(Am sărit peste părţile mai complicate.)

Cortul lui nu ţopăie. Înseamnă că va ieşi în curând?

(Se îmbracă. Se gândeşte la tine. Ca şi Eiadh.)

Ea, cel puţin, nu vrea să mă omoare.

(Dacă ea ar pune mâna pe ce doreşte acum, tu tot la fel ai sfârşi, adică mort.)

Nu-i spune lui Luet că Elemak pune la cale moartea mea.

(Îi spun lui Luet totul, exact aşa cum îţi spun şi *ţie.* Nu-i mint pe oamenii care îmi slujesc cauza.)

Ne minţi de câte ori crezi că e necesar. Şi nu vreau s-o minţi pe Luet… pur şi simplu nu doresc să se îngrijoreze.

(Dar *vreau* să se îngrijoreze, din moment ce refuzi. Uneori cred că vrei să mori.)

Poţi să-ţi iei grija asta de pe suflet. Îmi place viaţa şi am de gând să trăiesc.

(Câteodată am impresia că de-abia aştepţi să mori, crezând că meriţi moartea, pentru că l-ai ucis pe Gaballufix.)

Uite că vine Elemak.

(Fii atent cum se asigură că-i miroşi mâinile.)

Nafai se supără că Sufletul Suprem îi atrase atenţia asupra lucrului respectiv, pe care altfel poate nici nu l-ar fi observat. Dar, sincer vorbind, i-ar fi fost imposibil să nu-l bage de seamă, pentru că Elemak îşi puse intenţionat amândouă mâinile pe umerii lui şi chiar îi mângâie obrazul, spunând:

— Deci *chiar* ai stat treaz. Poate că-n deşert, până la urmă, se va alege ceva de capul tău.

— Nu m-ai lăsat de pază chiar atât de mult, replică Nafai.

Mirosul de femeie se simţea destul de tare. Era puţin dezgustător că Elemak se folosea de intimitatea cu soţia lui în felul acesta. Parcă ea n-ar mai fi însemnat nimic pentru el. Rămăsese o biată unealtă. Nici pe departe o soţie, doar un *obiect* în posesia lui.

Dar, dacă Sufletul Suprem avea dreptate, atunci Elemak ştia să se bucure de iubire astfel – ca de-o proprietate.

— Ai văzut ceva? întrebă Elemak.

— Beznă deasă, răspunse Nafai.

Nu-i spuse lui Elemak despre tâlharii care stăteau la câteva sute de metri distanţă. În primul rând, n-ar fi făcut decât să-l înfurie din cauză că primeşte informaţii de la Sufletul Suprem. Iar în al doilea, l-ar umili faptul că a ales un loc de tabără în apropierea căruia tâlharii se puteau ascunde cu atâta uşurinţă. Probabil ar insista să-i caute, ceea ce ar însemna încăierare şi vărsare de sânge sau să-i trezească pe toţi şi să plece mai departe, ceea ce n-ar fi avut rost, pentru că Sufletul Suprem n-avea nicio problemă în a ţine sub control pâlcul de tâlhari molâi.

— Dac-ai privi în sus, ai observa stelele, spuse Elemak.

Elemak îl lua în zeflemea şi Nafai ştia că ar trebui

să-l ignore, dar deja era foarte furios, conştient că, deşi plănuia să-l ucidă, tot făcea pe fratele cel bun, conştient că Elemak tocmai se culcase cu soţia lui numai ca să-l facă pe el gelos. Aşa că Nafai nu se putu stăpâni. Ridică un braţ.

— Iar acela e Sol, Soarele. De-abia se vede, dar poţi oricând să-l găseşti, dacă ştii unde să te uiţi. Acolo mergem noi.

— Serios?

— E singurul motiv pentru care Sufletul Suprem ne-a scos din Basilica.

— Poate că nu-i obligatoriu să se întâmple cum vrea Sufletul Suprem, zise Elemak. La urma urmei, e doar un computer... Chiar tu ai spus.

Nafai ar fi vrut să-i replice din nou, să-i arunce un comentariu dispreţuitor, cum că, dacă Sufletul Suprem era „doar" un computer, atunci Elemak era „doar" un babuin chel. Cu şase luni în urmă, Nafai *chiar* ar fi spus-o, iar Elemak l-ar fi izbit de un perete sau l-ar fi trântit la pământ cu o lovitură. Dar de atunci Nafai mai învăţase câte ceva, aşa că îşi ţinu gura.

Luet îl aştepta în cort. Probabil că aţipise – lucrase mult de când se instalase tabăra şi, spre deosebire de cei leneşi, avea să se scoale devreme dimineaţa. Îl salută din cap, cu ochii deschişi şi un zâmbet care-i încălzi sufletul, în ciuda răcelii pe care i-o strecurase Elemak în suflet.

Nafai se dezbrăcă repede şi o strânse în braţe pe sub pături.

— Eşti caldă, îi spuse.
— Cuvântul corect e *fierbinte,* zise ea.
— Elemak plănuieşte să mă omoare, șopti el.
— Aş vrea ca Sufletul Suprem să-l *oprească.*
— Nu cred că poate. Voinţa lui Elemak e prea puternică pentru ca Sufletul Suprem să-l facă să se răzgândească, odată ce-i hotărât să treacă la acţiune.
Nu-i spuse lui Luet că Sufletul Suprem îi sugerase că, la un moment dat, s-ar putea să fie nevoit să-şi omoare fratele. Cum Nafai nu intenţiona deloc aşa ceva, nu avea motive să-i strecoare şi ei ideea în minte. I-ar fi ruşine s-o spună oricum, de teamă să nu creadă că lui i-ar trece prin cap o asemenea grozăvie.
— Hushidh crede că simte că Elemak se împrieteneşte mai mult cu cei care vor să se-ntoarcă: Kokor şi Sevet, Vas şi Obring, Meb şi Dol. Acum formează un fel de comunitate şi se separă aproape complet de noi, ceilalți.
— Shedemei?
— Vrea să se-ntoarcă, dar nu există nicio legătură între ea şi ceilalţi.
— Deci numai tu, eu, Hushidh şi Mama vrem să mergem în deşert.
— Şi Eiadh. *Ea* vrea să meargă oriunde mergi *tu.*
Râseră amândoi, dar, înțelese Nafai, Luet voia ca el s-o asigure că nu-i răspundea dorinței lui Eiadh. Drept care o asigură cât se poate de temeinic, apoi adormiră.

Dimineaţa, după ce poverile fură împachetate şi aşezate pe cămile, Elemak îi adună pe toţi.

— Câteva lucruri, rosti el. Mai întâi, o propunere făcută de Rasa şi Shedemei, cu care eu sunt întru totul de acord. Cât trăim în deşert, nu ne putem permite libertatea sexuală din Basilica. Ar provoca numai ranchiună şi lipsă de loialitate, iar pentru o caravană asta-nseamnă condamnarea la moarte. Aşadar, câtă vreme stăm în deşert – inclusiv în tabăra Tatei şi în orice alt loc în care populaţia e alcătuită numai din noi şi din cei trei care ne aşteaptă – aceasta e legea: nu vă culcaţi cu nimeni altcineva decât cu soţul sau soţia voastră şi toate căsătoriile valabile acum rămân permanente.

Câţiva rămaseră cu gurile căscate din cauza şocului; Luet se uită în jur şi văzu că cei mai supăraţi erau cei de la care te aşteptai să fie aşa: Kokor, Obring şi Mebbekew.

— N-ai dreptul să iei o asemenea hotărâre, spuse Vas moale. Suntem toţi din Basilica şi trăim după legea de-acolo.

— Când suntem în Basilica, trăim după legea ei, preciză Elemak. Dar când eşti în deşert, trăieşti după legea deşertului, conform căreia cuvântul conducătorului caravanei e decisiv. Ascult orice idee înainte de-a lua o hotărâre, dar, odată ce-am luat-o, orice protest devine revoltă, mă-nţelegeţi?

— Mie nu-mi dictează nimeni cu cine trebuie să mă culc şi cu cine nu, vorbi Kokor.

Elemak merse la ea şi o privi în ochi; părea foarte

fragilă, în comparaţie cu trupul lui masiv şi foarte musculos.

— Iar eu îţi spun că-n deşert nu permit nimănui să se furişeze din cort în cort. Într-un fel sau altul, asta va duce la crimă, aşa că, în loc să te las să-ţi imaginezi cum o să mori, ţi-o spun eu de pe-acum: dacă prind pe oricine într-o poziţie care sugerează câtuşi de puţin că vrea să se culce cu o persoană cu care nu-i căsătorit, voi ucide eu însumi femeia respectivă pe loc.

— *Femeia*! ţipă Kokor.

— De bărbaţi avem nevoie ca să ajute la urcatul poverilor pe cămile, explică Elemak. În plus, ideea n-ar trebui să ţi se pară ciudată *ţie,* Koya, din moment ce ai luat exact aceeaşi hotărâre ultima oară când ai decis *tu* să moară cineva care se făcea vinovat de adulter.

Luet văzu că şi Kokor, şi sora ei, Sevet, îşi duseră imediat mâna la gât – pentru că la gât îi sărise Kokor surorii ei, Sevet, fiind cât pe ce s-o omoare şi lăsând-o fără glas de-atunci încoace. Iar soţul lui Kokor, Obring, care ţopăia şi el plin de veselie când Kokor îl găsise cu sora ei, era nevătămat. Era un gest de mare răutate din partea lui Elemak să le reamintească tuturor evenimentul respectiv, dar unul foarte nimerit, pentru că amuţiră imediat orice proteste faţă de noua lege din partea celor trei sau patru oameni care ar fi fost cel mai probabil să i se opună: Kokor, Sevet şi Obring nu mai aveau absolut nimic de spus.

— N-ai dreptul să iei această hotărâre, vorbi Mebbekew.

El era, bineînţeles, al patrulea, dar Luet ştia că Elemak n-ar avea probleme în a-l potoli şi pe el. Însă nu făcea niciodată asta cu Mebbekew.

— Nu numai c-am dreptul, replică Elemak, dar am şi datoria. Este o lege necesară pentru supravieţuirea micului nostru grup în deşert, deci va fi respectată, altfel, voi impune eu singura pedeapsă pe care o *pot* impune aici, la atâţia kilometri depărtare de civilizaţie.

Dacă nu eşti în stare să pricepi singur, sunt convins că Doamna Rasa îţi poate da explicaţii.

Se întoarse spre Rasa, cerându-i tacit să-l susţină. Ea nu-l dezamăgi:

— Toată noaptea m-am gândit la altă cale de-a rezolva problema, spuse ea, dar nu putem trăi fără această lege şi, aşa cum spune Elya, în deşert, singura pedeapsă care-şi împlineşte rostul cât de cât e… cea spusă de el. Dar nu crima! sublinie ea, arătând clar că urăşte însăşi ideea aceea. Doar legarea persoanei şi abandonarea ei.

— *Doar* atât? repetă Elemak dispreţuitor. Este, de departe, moartea cea mai cumplită.

— Femeia rămâne în mâinile Sufletului Suprem, zise Rasa. Poate pentru a fi salvată.

— Mai bine te rogi să nu rămână, rosti Elemak. Animalele sunt mai blânde decât orice salvatori ar găsi-o aici.

— Cea care-ncalcă legea va fi legată şi

abandonată, nu *ucisă*! insistă Rasa.

Luet își zise: se teme că tocmai una din fiicele ei va fi prima care va încălca legea. În ce privește legea lui Elemak, după care uciderea exclusiv a femeii va ține bărbații în frâu, a priceput-o invers. Puțini bărbați se gândesc la consecințe când sunt copleșiți de dorință, dar o femeie își poate astâmpăra poftele dacă bărbatul pe care îl iubește e în pericol.

— Cum dorește doamna, acceptă Elemak. Legea deșertului permite conducătorului de caravană să aleagă. În mod normal, eu aș alege o moarte rapidă și curată, cu arma cu vibrații, dar să sperăm că nu va trebui să fac niciodată o astfel de alegere. Se uită în jur, la oamenii din grup, întorcând capul ca să-i cuprindă cu privirea și pe cei din spatele lui. Nu vă cer consimțământul, continuă el. Pur și simplu vă anunț c-așa stau lucrurile. Acum ridicați mâna, dacă înțelegeți legea după care vom trăi.

Ridicară toți mâinile, deși se vedea bine că unii erau furioși. De fapt, nu le ridicară toți.

— Meb, spuse Elemak, ridică mâna. O stânjenești pe draga ta soție, Dol. Fără-ndoială, se întreabă deja cine-i femeia a cărei iubire o consideri atât de prețioasă, încât ai provoca moartea unei doamne nu prea virtuoase alergând după ea.

Meb ridică brațul.

— Foarte bine, reluă Elemak. Iar acum, cealaltă

problemă. Trebuie să luăm o hotărâre.

Soarele nu răsărise, deci era încă foarte frig, mai ales pentru cei care nu se omorâseră cu strânsul corturilor și încărcatul poverilor pe cămile. Așa că poate numai frigul a fost de vină că vocea lui Meb tremură când rosti:

— Credeam că de-acum înainte *tu* ești cel care ia toate hotărârile.

— Eu iau hotărârile legate de supravieţuirea şi deplasarea noastră. Dar nu mă văd un tiran. Hotărârile care *nu* ţin de supravieţuire se iau de către grup, nu de mine. Nu putem supravieţui, dacă nu rămânem împreună, deci nu voi tolera *nicio* separare. În acelaşi timp, nu-mi aduc aminte ca cineva să fi hotărât unde mergem noi, de fapt.

— Ne-ntoarcem la Tata şi la Issib, zise Nafai imediat. Ştii că se bazează pe întoarcerea noastră.

— Câtă vreme nu pleacă din loc, au destulă apă. O să trebuiască să meargă cineva să le aducă altă rezervă în următoarele câteva luni – au provizii de hrană pentru ani întregi, spuse Elemak. Așa că hai să nu facem din asta o chestiune de viaţă şi moarte fără să fie nevoie. Dacă cei mai mulţi din grupul nostru vor să meargă mai departe până ajung la Volemak, în deşert, foarte bine. Acolo vom merge cu *toţii.*

— Nu putem să ne-ntoarcem la Basilica, vorbi Luet. Tata a spus foarte clar.

Tatăl ei era, bineînţeles, Moozh, marele general Gorayni, deşi ea nu aflase decât cu câteva zile în

urmă. Dar, amintindu-le celorlalţi de recenta legătură de familie, spera ca vorbele ei să aibă mai multă greutate. Nu se pricepea la persuasiune: spusese, pur şi simplu, adevărul şi, pentru că femeile din Basilica o cunoşteau drept vizionara în ape, cuvintele ei fură luate în serios. Era o noutate să te adresezi unui grup care includea bărbaţi, dar ea ştia că, în Basilica, afirmarea statutului familial le fusese de folos unora, aşa că încercă şi ea acelaşi lucru.

— Da, zise Kokor, tatăl tău cel bun şi iubitor, care a-ncercat să se-nsoare cu propria fiică, iar când a văzut că nu poate, ne-a alungat din oraş.

— N-a fost aşa, o contrazise Luet.

Hushidh o atinse pe mână, ca s-o liniștească.

— Renunţă, îi şopti ea, la chestiile astea Koya-i mai bună decât tine.

Nimeni nu-i auzise vorbele, dar, când lumea văzu că Luet tace, le ghici efectul. Kokor rânji.

— Luet are dreptate că, probabil, nu putem să ne-ntoarcem la Basilica, interveni Elemak, cel puţin nu imediat... Cred că ăsta era mesajul pe care trebuia să-l înţelegem din faptul c-a trimis o escortă de soldaţi ca să fie sigur c-am ieşit din oraş.

— M-am săturat să tot aud că niciunul dintre noi nu se poate-ntoarce în Basilica, rosti Mebbekew, când numai *ăia* l-au făcut să se simtă stânjenit în faţa tuturor.

Arătă cu degetul spre Hushidh, Luet şi Nafai.

— Ţine-ţi gura, Meb! i-o reteză Elemak, cu calm dispreţ. Nu vreau să ne prindă soarele stând aici la palavre. Ne aflăm exact în acel gen de zonă în care le place tâlharilor să se-ascundă şi, în cazul în care există câţiva care pândesc în întuneric în peşterile din preajmă, o să fie nevoiţi să iasă la lumina zilei.

Luet se întrebă dacă nu cumva Elemak aflase ceva despre tâlharii pe care-i controla Sufletul Suprem. Poate ştia de mult că asemenea indivizi erau curajoşi numai ziua şi se ascundeau noaptea. În plus, era posibil ca el să primească subliminal mesaje de la Sufletul Suprem, fără să ştie de unde-i vin gândurile şi ideile. În definitiv, Elemak era rezultatul programului de educare al Sufletului Suprem, ca oricare dintre ei, şi *primise* nu de mult un vis. Dacă ar vrea să admită că poate comunica cu Sufletul Suprem şi că îi urmează planul de bunăvoie, situaţia s-ar simplifica definitiv. Aşa cum stăteau lucrurile, ea şi Hushidh plănuiră să dejoace orice punea la cale Elemak.

— Deşi nu putem să ne-ntoarcem imediat la Basilica, continuă Elemak, asta nu-nseamnă că trebuie să ne alăturăm Tatei pe dată. Există multe alte oraşe care-ar primi o caravană cu străini, fie şi numai pentru că Shedemei duce o valoroasă încărcătură de embrioni şi seminţe.

— Nu sunt de vânzare, interveni Shedemei.

Vorbise cu glas aspru şi dăduse o replică destul de abruptă pentru ca toată lumea să ştie că nu

avea de gând să discute despre asta.

— Nici măcar ca să ne salvăm vieţile? întrebă Elemak pe un ton dulceag. Ei, nu-i nimic, oricum nu propun să le vindem. Nu-s valoroase decât însoţite de cunoştinţele din capul lui Shedya. Ceea ce contează este dacă *ne vor primi* la ei, ştiind că, departe de-a fi o ceată de vagabonzi falţi, recent alungaţi din Basilica de către generalul Moozh al Goraynilor, suntem însoţiţi de renumitul genetician Shedemei, care-şi mută laboratorul departe de Basilica, oraşul sfâşiat de conflicte, într-un alt oraş, paşnic, care-i va garanta un loc în care să lucreze netulburată.

— Perfect, spuse Vas. Nu există niciun Oraş din Câmpie care să ne refuze intrarea în aceste condiţii.

— Ba chiar ne-ar oferi bani, spuse Obring.

— Mi-ar oferi *mie* bani, vrei să spui, zise Shedemei.

Dar era evident flatată – nu se gândise că prezenţa ei ar conferi prestigiu oricărui oraş în care s-ar stabili. Luet observă că linguşeala lui Elemak avea efect.

(Va propune supunerea la vot), vorbi Sufletul Suprem în mintea lui Luet.

E clar de pe-acum, spuse Luet. Care-i planul *lui*?

(Când Nafai se va opune hotărârii de-a vă întoarce în oraş, se va stârni o revoltă.)

Deci nu trebuie să se opună.

(În cazul acesta, munca mea va fi dată peste

cap.)

Atunci, controlează votul.

(Al cui vot să-l schimb? Pe care dintre ei l-ar crede Elemak, dacă s-ar hotărî dintr-odată să meargă mai departe?)

Atunci, nu permite votul.

(Nu am atâta influență asupra lui Elemak.)

Atunci, spune-i lui Nafai să nu se opună!

(Trebuie să se opună, altfel nu va mai exista nicio călătorie spre Pământ.)

— Nu! strigă Luet.

Toți ochii se întoarseră spre ea.

— Fără vot, rosti ea. Nu vom vota *nimic.*

— A, da… spuse Elemak. Avem printre noi înc-o amatoare de libertate care-și dă seama că, până la urmă, nu-i de acord cu democrația, atunci când crede că votul o să fie-mpotriva ei.

— Dar cine-a pomenit de votat? întrebă Dol, care nu era niciodată prea deșteaptă când venea vorba despre cele discutate în jurul ei.

— Eu votez întoarcerea la civilizație, declară Obring. Altfel, o s-ajungem sclavii căsătoriei… și-ai lui Elemak, că tot veni vorba!

— Dar n-am pomenit de niciun vot, protestă Elemak. Am spus doar că trebuie să hotărâm unde mergem. Ar fi interesant să votăm, dar eu nu voi fi constrâns de vot. Am nevoie de sfatul vostru, nu de cârmuirea voastră.

Așa că lumea l-a sfătuit elocvent – sau a încercat. Dar, dacă cineva venea cu un argument

adus deja de altcineva, Elemak îl reducea îndată la tăcere.

— Am mai auzit asta. Ai ceva nou de-adăugat?

În consecință, discuția nu dură prea mult. Mai devreme decât ar fi crezut Luet, Elemak întrebă:

— Mai e ceva de discutat?

Nu-i răspunse nimeni. Așteptă, cercetând cu privirea în jur. Soarele se ridica deasupra crestelor munților îndepărtați, iar ochii și părul lui Elemak sclipeau, reflectându-i lumina. Acesta e cel mai bun moment al lui, își zise Luet. Asta a plănuit el – o comunitate întreagă, inclusiv soția tatălui său, inclusiv fratele lui, Nafai, inclusiv vizionara în ape și oracolul din Basilica, inclusiv propria lui mireasă, toți așteptând hotărârea care le va schimba viețile. Sau le va sfârși.

— Vă mulțumesc pentru sfaturile voastre înțelepte, rosti Elemak grav. Sunt de părere că nu trebuie s-alegem. Cei care vor să se-ntoarcă la civilizație pot s-o facă, iar în curând, cei care vor să meargă în deșert, în această misiune dată de Sufletul Suprem, vor putea pleca și ei. Putem să numim drumul o expediție de salvare a tatălui meu, putem să-i spunem începutul călătoriei spre Pământ – nu asta contează acum. Important e că toți pot fi mulțumiți. O să mergem puțin spre sud, apoi o să trecem munții și o să coborâm în Orașele din Câmpie. Acolo-i putem lăsa pe cei care nu suportă să trăiască în legea aspră a deșertului, iar pe cei mai puternici o să-i iau cu mine.

— Mulţumesc frumos pentru apreciere! se supără Mebbekew.

— Nu-mi pasă de ce zice de mine, câtă vreme mă bucur de libertate, spuse Kokor.

— Proştilor! rosti Nafai. Nu vedeţi că doar se pref…

— Ce-ai spus? întrebă Elemak.

— De la bun început a avut în cap să ne întoarcă la civilizaţie, spuse Nafai.

— Nu începe, Nafai! îl rugă Luet, știind ce urmează.

— Ascultă-ţi miresuca, Frate, îl sfătui Elemak cu glas înşelător de dulceag.

— O s-ascult Sufletul Suprem, ripostă Nafai. Singurul motiv pentru care suntem în viaţă acum e acela că Sufletul Suprem face ca, la nici trei sute de metri, o ceată de hoţi să stea ascunşi în peştera lor. Sufletul Suprem ne poate traversa în perfectă siguranţă deşertul, cu sau fără Elemak şi legea lui tâmpită. El joacă un joc copilăresc: cine poate rosti cele mai dure ameninţări…

— Nu ameninţări, ripostă Elemak. Legi pe care orice călător prin deşert le cunoaşte.

— Dacă ne-ncredem în Sufletul Suprem, o să călătorim feriţi de orice pericol. Dacă ne-ncredem în Elemak, o să ne-ntoarcem la Câmpie şi o să pierim în războaiele care vor veni.

— Să ne-ncredem în Sufletul Suprem, zise Meb rânjind sarcastic. În realitate, vrei să facem orice spui *tu*.

— Elemak ştie că Sufletul Suprem e real – a avut un vis în care ne ducea înapoi în oraş, ca să ne însurăm cu nevestele noastre, nu-i aşa?

Elemak se mulţumi să râdă.

— Dă-i înainte cu pălăvrăgeala, Nafai!

— E-aşa cum a spus Elemak. Nu-i o chestiune de democraţie. E o chestiune în care să decidă fiecare dintre noi. O să mergem mai departe, aşa cum ne-a îndrumat Sufletul Suprem, o să facem cea mai lungă călătorie de patruzeci de milioane de ani încoace şi-o să moştenim o lume pentru noi şi copiii noştri. Sau ne vom întoarce în oraş, unde vă veţi putea înşela partenerii, aşa cum plănuiesc deja unii dintre voi. În ce ne priveşte pe mine şi Luet, noi nu ne vom întoarce în oraş niciodată.

— Destul! îl opri Elemak. Înc-o vorbă şi mori pe loc!

Elemak ţinea arma cu vibraţii în mână. Luet nu observase c-o avea la el, dar ştia ce-nseamnă gestul lui. Exact asta aşteptase Elemak să se întâmple. Pusese la cale meticulos situaţia, iar acum îl putea omorî pe Nafai şi nimeni n-ar îndrăzni să-l condamne.

— Eu cunosc deşertul, voi nu, continuă el. Nu-i niciun tâlhar acolo unde susţii tu, altfel, am fi deja morţi. Dacă asta trece drept înţelepciune în creieraşul tău înfierbântat, Frate, atunci oricine-ar rămâne cu tine ar fi condamnat mai mult ca sigur. Numai că nimeni *nu* va rămâne cu tine, pentru că n-am de gând să las grupul să se despartă. Ar

însemna moarte sigură pentru oricine-ar merge cu tine.

— Minţi, spuse Nafai.

— Te rog, continuă să vorbeşti, ca să te pot ucide ca pe-un răzvrătit ce eşti.

— Taci, Nafai, de dragul meu! îl rugă Luet.

— L-aţi auzit cu toţii, da? întrebă Elemak. S-a revoltat împotriva autorităţii mele şi-a încercat să conducă un grup de oameni spre distrugere. Asta-i revoltă, e mult mai grav decât adulterul, iar pedeapsa-i moartea. Sunteţi martori cu toţii. Oricare dintre voi va trebui să depună mărturie la tribunal, dacă se va ajunge vreodată până acolo.

— Te rog! insistă Luet. Lasă-l în pace şi-o să tacă.

— E-adevărat, Nafai? întrebă Elemak.

— Dacă vă-ntoarceţi înapoi în oraş, răspunse Nafai, Sufletul Suprem nu va mai avea motive să-i reţină pe tâlhari şi-o să fiţi ucişi cu toţii.

— Vedeţi? Şi acum încearcă să ne sperie cu fanteziile lui despre tâlhari inexistenţi.

— Asta ai făcut tu tot timpul, interveni Shedemei. Ne-ai obligat să executăm ce-ai poftit, de teamă c-or da peste noi tâlharii.

Elemak se întoarse spre ea.

— N-am pretins niciodată că-s la numai câţiva metri depărtare, ascunşi într-o peşteră, ci doar că există posibilitatea să fim atacaţi. Nu v-am spus decât adevărul… dar băiatul ăsta consideră că sunteţi atât de proşti, încât o să-i credeţi

minciunile evidente.

— Credeţi ce vreţi. O s-aveţi dovada cât de curând.

— Revoltă, declară Elemak, şi toţi – inclusiv propria lui mamă – o să fiţi martorii mei că n-am avut de ales, pentru că n-a vrut să renunţe la revoltă. De n-ar fi fost fratele meu, n-aş fi aşteptat atât de mult. Ar fi fost deja mort.

— Şi dacă tu n-ai avea gene pe care Sufletul Suprem le consideră preţioase, replică Nafai, Gaballufix te-ar fi ucis atunci când n-ai reuşit să-l atragi pe Tata în capcana-ntinsă de el.

— Acuzându-mă pe mine, nu faci decât să-ţi înrăutăţeşti situaţia. Ia-ţi adio de la mama şi de la soţia ta... de-acolo de unde stai, nu de mai aproape!

— Elemak, doar nu vorbeşti serios! spuse Rasa.

— Tu însăţi ai fost de acord cu mine, Rasa, că supravieţuirea noastră depinde de respectarea legii deşertului. Ai fost de acord şi cu pedeapsa.

— Văd că tu, cu răutate...

— Ai grijă, Doamnă Rasa. Voi face exact ceea ce trebuie făcut, chiar dacă voi fi obligat să te las şi pe tine să mori.

— Nu te teme, Mamă, rosti Nafai. Sufletul Suprem e cu noi, iar Elemak e lipsit de ajutor.

Luet începu să înţeleagă ce face Nafai. Părea foarte calm, incredibil de calm. Deci probabil că era foarte sigur că Sufletul Suprem putea să-l protejeze, la urma urmei. Probabil avea el însuşi

un plan, așa că ea ar fi mai bine să tacă din gură, ca să nu-l dea în vileag, indiferent cât îi era de frică.

Totuși, ar fi frumos dacă mi-ai împărtăși și mie planul, se adresă ea Sufletului Suprem.

(Plan?) întrebă Sufletul Suprem.

Mâinile lui Luet începură tremure.

— Vom vedea cât de lipsit de ajutor ești tu, spuse Elemak. Mebbekew, ia o sfoară de-mpachetat – una ușoară și destul de lungă, de câțiva metri – şi leagă-i mâinile. Fă nodul alunecat, ca să strângă tare, și nu te preocupa că nu-i circulă sângele prin mâini.

— Vedeţi? întrebă Nafai. Trebuie să omoare un om legat.

Nu! strigă Luet, în inima ei. Nu-l provoca să te-mpuşte! Dacă-l laşi să te lege, mai ai o şansă.

Elemak se uită la Mebbekew, care merse la una din cămile şi reveni cu o bucată de sfoară.

În timp ce Mebbekew îl lega pe Nafai cu mâinile la spate, tot răsucind sfoara în jurul încheieturilor, Hushidh făcu un pas în faţă.

— Stai pe loc, îi ceru Elemak. Îl leg şi-l abandonez în semn de respect pentru Doamna Rasa, dar aş fi la fel de încântat să-l împuşc cu arma cu vibraţii şi să termin odată cu el.

Hushidh rămase pe loc; oricum, obţinuse deja ce voia, adică atenţia grupului.

— De multă vreme plănuieşte Elemak toate astea, se adresă ea celorlalţi, pentru c-a vrut să-l

omoare pe Nafai. Ştia că, dacă hotăra să se-ntoarcă înapoi, Nafai nu va avea de ales, ci trebuia să i se opună. A pus totul la cale ca s-aibă o scuză pentru crimă.

Lui Elemak i se zbătu ochiul. Luet observă că nu-şi mai putea controla furia. Ce faci, Hushidh, surioara mea? Nu-i vorbi astfel încât să-mi omoare soţul sub ochii noştri!

— De ce-ar face Elya aşa ceva? întrebă Eiadh. Spui că Elemak al meu e-un criminal, dar nu-i!

— Eiadh, draga de tine! exclamă Hushidh. Elemak vrea ca Nafai să moară întrucât ştie că, dac-ai avea posibilitatea chiar azi, l-ai părăsi pe el şi l-ai alege pe Nafai.

— Minciună! ţipă Elemak. Nu-i răspunde, Eiadh! Nu spune nimic!

— Pentru că nu poate suporta s-audă adevărul, continuă Hushidh. Dar o să-l audă-n glasul tău.

În sfârşit, Luet înţelese. Hushidh îşi întrebuinţa talentul primit de la Sufletul Suprem, aşa cum procedase când Rashgallivak stătuse în foaierul casei lui Rasa, plănuind să-şi folosească soldaţii pentru a le răpi pe fiicele Rasei. Hushidh rostea cuvintele care urmau să ştirbească loialitatea adepţilor lui Elemak, să-l lase fără niciun sprijin. Îi dezlega şi, dacă mai reuşea să rostească câteva propoziţii, avea să reuşească.

Din păcate, Luet nu fu singura care-şi dădu seama de asta.

— Faceţi-o să tacă! exclamă Sevet.

Vocea ei era groasă şi răguşită, pentru că nu-şi revenise încă de pe urma rănii provocate de Kokor. Dar vorbea destul de tare ca să fie auzită şi tocmai durerea din glas atrase mai multă atenţie.

— N-o lăsaţi pe Hushidh să vorbească. E oracol şi, dacă-i lăsată, ne poate stârni pe unii împotriva altora.

Am văzut-o procedând aşa cu oamenii lui Rashgallivak şi poate face la fel şi acum, dacă îi daţi voie.

— Are dreptate Sevet, spuse Elemak. Să nu mai scoţi o vorbă, Hushidh. Altfel, îl omor.

Hushidh dădu să deschidă gura ca să mai zică ceva, îşi dădu Luet seama, dar ceva o reţinu – poate Sufletul Suprem. Se întoarse spre locul în care stătuse, vizavi de Rasa şi de Shedemei. Era ultima speranţă, şi aceea moartă, din câte îşi dădea seama Luet. Sufletul Suprem îi făcea o vreme proşti sau temători pe oamenii cu voinţă slabă, dar nu avea puterea de-a opri un om hotărât să ucidă. Nu avea puterea de a-i face pe tâlhari să se îmblânzească brusc faţă de Nafai, dacă ar fi să-l găsească. Şi cu siguranţă nu putea împiedica animalele deşertului să dea peste el şi să-l devoreze. Şiretlicul lui Hushidh reprezentase ultima posibilitate, dar ratase şi ea.

Nu, nu voi cădea pradă disperării, îşi zise Luet. Poate dacă-l abandonăm aici, mă voi putea strecura din grup, ca să mă-ntorc şi să-l dezleg. Sau poate-l omor pe Elemak în somn şi…

Nu, nu. N-avea crima în sânge şi ştia asta. Nici dacă i-ar porunci-o Sufletul Suprem, aşa cum îi poruncise lui Nafai să-l omoare pe Gaballufix. Nici atunci n-ar fi în stare să ucidă. Şi nici să se furişeze şi să-l ajute pe Nafai la timp. Se terminase. Pierise orice speranţă.

— E legat, zise Mebbekew.

— Stai să verific nodul, ceru Elemak.

— Crezi că nu ştiu să-l fac? se supără Mebbekew.

— Computerul pe care-l slăvesc ei cică are puterea de a-i prosti pe oameni. Nu-i aşa, Nafai?

Nafai tăcu. Luet fu mândră de el, dar tot se temea pentru el. Pentru că, ştia ea, puterea Sufletului Suprem era foarte mare pe perioade lungi de timp, dar foarte slabă pe termen scurt.

Elemak stătea acum în spatele lui Nafai, foarte aproape, cu arma îndreptată asupra lui.

— Îngenunchează, frăţioare!

Nafai nu-l ascultă, dar Meb, din reflex, începu să se lase în genunchi.

— Nu tu, prostule. Nyef.

— Condamnatul, zise Nafai.

— Da, tu, frăţioare. Îngenunchează!

— Dac-ai de gând să foloseşti arma, prefer să mor în picioare.

— Nu te da-n spectacol, spuse Elemak. Vreau să-ţi leg mâinile de glezne, aşa că-ngenunchează.

Încet, cu grijă, Nafai se lăsă pe un genunchi, apoi pe amândoi.

— Aşază-te pe călcâie. Sau aproape de ele. Aşa. Meb, trece capătul sforii printre glezne, ridică-l peste picioare şi leagă-l – în faţa încheieturilor – da, aşa, ca să n-ajungă la ele cu degetele. Foarte bine. Simţi ceva-n mâini, Nafai?

— Doar cum pulsează sângele, încercând să treacă de funia din jurul încheieturilor.

— Sfoară, nu funie, Nafai, dar ar putea la fel de bine să fie şi oţel.

— Nu sângele *meu* îl tai, Elemak, ci pe-al tău, rosti Nafai. Pentru că pe Pământ sângele tău n-o să fie cunoscut, pe când al meu o să străbată o mie de generaţii.

— Destul! se enervă Elemak.

— Zic ce vreau acum, dacă tot te-ai decis să m-omori. Ce mai contează dacă spun adevărul? Să-mi fie teamă c-o să mă loveşti cu piciorul sau c-o să mă scuipi, când deja privesc moartea-n ochi?

— Să ştii că nu-ţi merge, dacă-ncerci să mă provoci ca să trag în tine. I-am făcut o promisiune Doamnei Rasa şi o s-o respect.

Luet însă observă că vorbele lui Nafai *chiar* aveau efect asupra lui. Tensiunea din grup creştea şi era clar în ochii tuturor că între cei doi încă nu fuseseră date pe faţă toate cărţile, deşi Elemak îşi închipuia că deja câştigase partida.

— Acum o să ne urcăm pe cămile, anunţă Elemak. Şi nimeni nu se va întoarce ca să-ncerce să-l salveze pe răzvrătitul ăsta. Altfel, îi va

împărtăşi soarta.

Dacă Luet n-ar fi fost convinsă că Nafai şi Sufletul Suprem aveau un fel de plan, ar fi insistat să moară lângă soţul ei. Dar ea îl cunoştea foarte bine pe Nafai, chiar dacă numai de câteva zile, ca să ştie că, în clipa asta, nu simţea deloc teamă. Deşi era un tânăr curajos, ea ştia că, dacă el ar crede într-adevăr că va muri, *ea* ar fi în stare să-i simtă frica. Şi mama lui probabil simţea la fel, îşi dădu seama Luet, pentru că nici ea nu protesta, ci stăteau amândouă şi urmăreau mica piesă de teatru jucată în faţa lor.

Elemak şi Mebbekew se îndepărtară de Nafai. Apoi Mebbekew se întoarse, puse piciorul pe umărul lui Nafai şi-l împinse ca să cadă pe-o parte, în nisip. Cu mâinile legate de glezne, nu avu cum să-şi amortizeze căderea. Însă atunci Luet văzu limpede că sfoara, în loc să fie strânsă, era doar legată uşor.

Deci acesta era jocul. Sufletul Suprem făcea tot ce putea ca să-i influenţeze pe Mebbekew şi pe Elemak să vadă sfori bine strânse când, în realitate, erau legate larg. În mod normal, nu avea puterea să-i facă proşti – cel puţin nu într-o asemenea măsură încât să-l orbească pe *Elemak*. Dar Hushidh şi Nafai, cu vorbele lor enervante şi periculoase, îl iritaseră atât de tare pe Elemak, încât Sufletul Suprem reuşise să-l zăpăcească. Într-adevăr, probabil mai erau şi alţii care vedeau că Nafai nu era legat fedeleş, deşi, din fericire, cei

care ocupau poziţia cea mai bună ca să vadă sforile erau şi cei care n-ar fi atras atenţia asupra lor: Doamna Rasa, Hushidh şi Shedemei. Ceilalţi, cu ajutorul Sufletului Suprem, văzură, fără îndoială, ce se aşteptau să vadă, ceea ce Elemak şi Mebbekew îi determinaseră să se *aştepte* să vadă.

— Da, rosti Doamna Rasa. Să mergem la cămile.

Porni îndrăzneaţă spre animalele care aşteptau. Luet şi Hushidh o urmară. Ceilalţi o luară şi ei din loc.

Toţi, în afară de Eiadh. Rămase nemişcată, cu ochii la Nafai. Ceilalţi, stând alături de cămilele îngenuncheate, nu se putură abţine şi întoarseră capetele să vadă cum merge Elemak la ea şi-i pune o mână pe spate.

— Ştiu că inima ta bună suferă, Edhya, dar câteodată un conducător trebuie să acţioneze dur spre binele tuturor.

Ea nici nu se uită la el.

— N-am crezut niciodată că cineva poate înfrunta cu atâta calm moartea, rosti ea.

Minunat! şopti Luet către Sufletul Suprem. O faci să-l iubească pe Nafai şi mai mult? Halal ajutor din partea ta, să garantezi că nu vom avea linişte nici dacă Nafai scapă cu viaţă!

(Ai puţină încredere în mine! Nu le pot face pe toate deodată. Ce preferi, să nu mai fie Eiadh îndrăgostită de soţul tău sau să-ţi rămână soţul în viaţă, iar caravana să plece spre Volemak?)

Am încredere în tine. Dar aş vrea să nu mai

acţionezi în ultimul moment.

— Ascultă-mă! strigă Nafai.

— Rugămintile nu te vor duce nicăieri, spuse Elemak. Sau vrei să ţii ultimul discurs al răzvrătitului?

— Nu cu noi vorbea, explică Eiadh, ci cu el. Cu Sufletul Suprem.

— Suflet Suprem, pentru că mi-am pus încrederea în tine, scapă-mă din mâinile ucigaşe ale fraţilor mei! Dă-mi puterea să rup aceste funii care-mi leagă mâinile!

Cum vedeau ceilalţi situaţia? Luet nu putea decât să-şi imagineze. Ceea ce vedea *ea* era că Nafai îşi scoate o mână din legături, apoi cealaltă, după aceea se ridică fără prea multă graţie în picioare. Dar ceilalţi vedeau, cu siguranţă, lucrul de care se temeau cel mai mult: Nafai rupând sforile cu mâinile, pe urmă sărind mândru în picioare şi pericolul pândind în jurul lui. Fără îndoială, Sufletul Suprem îşi concentra toată influenţa asupra celorlalţi, ţintindu-i pe toţi cei care îi acceptaseră deja scopul. Luet, Hushidh şi Doamna Rasa vedeau exact ce se întâmplă. Ceilalţi cu siguranţă vedeau şi ei ceva, dar nu faptele în sine, ci adevărul care le domina: acela că Nafai avea în el puterea Sufletului Suprem, că el era alesul, adevăratul conducător.

— N-o să-ntoarceţi cămilele către niciun oraş cunoscut omenirii! strigă Nafai.

Vocea îi răsună încordată şi aspră, în încercarea

de a se face auzită până la distanţa mare de până la cele mai îndepărtate cămile, unde Vas o ajutase pe Sevet să urce.

— Revolta asta a voastră împotriva Sufletului Suprem s-a încheiat, Elemak. Numai că Sufletul Suprem este mai milos decât voi. El o să vă lase-n viaţă – dar numai câtă vreme n-o să vă mai atingeţi de mine. Numai câtă vreme promiteţi c-o să duceţi la capăt călătoria pe care-am început-o – ca să ne alăturăm Tatei, apoi să mergem înainte, spre lumea pe care Sufletul Suprem a pregătit-o pentru noi!

— Ce şmecherie mai e şi asta? ţipă Elemak.

— Singura şmecherie e cea de care te-ai folosit tu, ca să te păcăleşti pe tine însuţi, spuse Nafai. Ai crezut că, legându-mă cu funii, poţi lega şi Sufletul Suprem, dar te-ai înşelat. Dac-ai fi fost supus şi înţelept, ai fi putut conduce expediţia, dar te-au copleşit setea de putere şi invidia, aşa că-n momentul ăsta nu ţi-a mai rămas altceva decât să asculţi de Sufletul Suprem sau să mori.

— Nu mă ameninţa! Eu am arma, prostule, şi-am dat sentinţa prin care te condamn la moarte:

— Omoară-l! strigă Mebbekew. Omoară-l acum. Altminteri, o să regreţi veşnic!

— Ce viteaz eşti, interveni Hushidh, să-l îndemni pe fratele tău să facă ceea ce tu n-ai curaj să faci singur, micuţule Meb!

Glasul ei răsunase atât de dojenitor, încât Meb se dădu înapoi ca şi cum ar fi primit o palmă.

Dar Elemak nu se retrase. În schimb, păşi în faţă cu arma în mână. Luet îşi dădu seama că era îngrozit – avea convingerea că Nafai făcuse o minune când îşi rupsese legăturile cu atâta uşurinţă – dar, îngrozit sau nu, era hotărât să-l omoare pe fratele lui mai mic, iar Sufletul Suprem nu avea cum să-l oprească. Nu avea puterea să-l împiedice pe Elemak să-şi îndeplinească scopul ferm.

— Elya, nu!

Cea care ţipase fusese Eiadh. Fugi înainte, se agăţă de el, îl trase de mâneca mâinii care ţinea arma.

— De dragul meu, îi zise. Dacă te-atingi de el, Elya, Sufletul Suprem o să te omoare, nu ştii? E legea deşertului – tu însuţi ai spus-o. Revolta înseamnă moarte! Nu te revolta împotriva Sufletului Suprem.

— Ăsta nu-i Sufletul Suprem, replică Elemak. Vocea îi tremura de teamă şi incertitudine şi, neîndoios, Sufletul Suprem punea stăpânire pe fiecare dram de îndoială din inima sa, amplificând-o, în timp ce Eiadh îl implora. E frăţiorul meu arogant.

— Ar fi trebuit să fii în locul meu, rosti Nafai. Ar fi trebuit să fii tu cel care să-i convingă pe ceilalţi să respecte planul Sufletului Suprem. El nu m-ar fi ales niciodată *pe mine*, dacă tu ai fi vrut să-l asculţi.

— Ascultă-mă pe *mine*! insistă Eiadh. Nu pe *el*.

Tu eşti tatăl pruncului din pântecele meu – de unde ştii că nu port un copil în mine? Dacă-i faci rău, dacă nu-i dai ascultare, o să mori, iar copilul meu o să rămână fără tată!

La început, Luet se temu că Elemak va interpreta pledoaria lui Eiadh pentru salvarea vieţii lui Nafai drept încă o dovadă că îl iubeşte pe acesta mai mult decât pe el. Însă nu era aşa. Ea îl implora pe Elemak să-şi salveze *propria* viaţă nefăcându-i rău lui Nafai. Deci n-o putea lua drept dovadă că îl iubea *pe el*, pentru că ea lui Elemak încerca să-i salveze viaţa.

Vas se întorsese şi el la Elemak, iar acum îi puse mâna pe umăr.

— Elya, nu-l omorî. N-o să ne întoarcem în oraş, nimeni dintre noi n-o să se-ntoarcă, nimeni! Se întoarse cu faţa spre ceilalţi. Aşa este?! Suntem toţi de acord să mergem mai departe, ca să ne alăturăm lui Volemak, nu-i aşa?

— Am văzut puterea Sufletului Suprem, vorbi Eiadh. Niciunul din noi n-ar fi cerut să se întoarcă în oraş, dac-ar fi înţeles. Te rog, suntem de acord cu toţii. Avem un singur scop acum, nu suntem dezbinaţi. Te rog, Elemak. Nu mă lăsa văduvă! O să fiu soţia ta pentru totdeauna, dacă te răzgândeşti şi nu-l omori. Dar ce-o să se-aleagă de mine, dacă te revolţi împotriva Sufletului Suprem şi mori?

— Încă eşti conducătorul călătoriei noastre, îi spuse Doamna Rasa. Nimic nu schimbă asta.

Numai destinaţia se schimbă, iar tu ai spus cu gura ta că destinaţia n-o alegi singur. Acum ne dăm seama că alegerea nu aparţine vreunuia *dintre noi,* ci doar Sufletului Suprem. Eiadh începu să plângă cu lacrimi fierbinţi şi sincere.

— O, Elya, soţul meu, de ce mă urăşti atât de mult, încât să vrei să mori?

Luet aproape că ar fi putut prevedea ce urmează se se întâmple. Dol, observând cât de mişcătoare erau lacrimile lui Eiadh, nu suportă ca numai ea să fie centrul atenţiei. Aşa că se agăţă de soţul *ei* şi se puse pe un plâns răsunător – cu lacrimi care păreau foarte sincere, într-adevăr – cerându-i să nu-i facă nici el rău lui Nafai. De parcă Mebbekew ar fi îndrăznit să acţioneze de la sine putere! De parcă lacrimile ei l-ar fi impresionat! Luet ar fi izbucnit în hohote de râs, dacă n-ar fi fost atât de conştientă că viaţa lui Nafai depindea de felul în care Elemak reacţiona la plânsete.

Aproape că distingea schimbarea petrecându-se pe chipul lui. Hotărârea de a-l ucide pe Nafai, care nu cedase sub influenţa Sufletului Suprem, se topea în faţa rugăminţilor nevestei. Şi, pe măsură ce se stingea voinţa de a ucide, Sufletul Suprem profita tot mai eficient de ocazia de a-i controla şi intensifica temerile. Aşadar, în doar câteva clipe, Elemak se transformă din periculos criminal într-un amărât îngrozit de fapta pe care fusese gata s-o comită. Se uită în jos, la arma pe care o ţinea în mână, şi dădu din umeri, apoi o azvârli

departe de el.

Arma ateriză la picioarele lui Luet.

— Nafai, fratele meu, ce ţi-am făcut! strigă el.

Mebbekew se purtă şi mai dezgustător. Se trânti cu burta la pământ.

— Iartă-mă, Nafai! Iartă-mă că te-am legat ca pe-un animal – nu lăsa Sufletul Suprem să mă omoare!

Exagerezi, îi spuse Luet Sufletului Suprem în gând. O să fie foarte umiliţi când or să-şi amintească cum s-au purtat, indiferent dacă-şi dau seama sau nu c-ai făcut din ei nişte laşi.

(Cum, crezi că deţin un control discret asupra acestor evenimente? Pot să le strig să se teamă, că ei nu mă aud, nu mă aud şi iar nu mă aud, dar pe urmă, dintr-odată, mă aud şi clachează în halul ăsta? Cred că mă descurc foarte bine, e prima oară când procedez aşa.)

Ziceam doar să-i înseninezi puţin. Ţi-ai făcut datoria.

— Elemak, Mebbekew, sigur că vă iert, vorbi Nafai. Ce contează ce se-ntâmplă *cu mine*? Contează să vă ierte Sufletul Suprem, nu eu.

— Îngenuncheaţi în faţa Sufletul Suprem! spuse Eiadh, împingându-l iute pe Elemak. Îngenunchează şi cere-ţi iertare, te rog. Nu vezi că ţi-e viaţa în pericol?

Elemak se întoarse către ea şi-i vorbi calm, în ciuda temerii că Luet ştia ce-l roade:

— Chiar îţi pasă atât de mult dacă trăiesc sau

mor?

— Tu eşti viaţa mea, îi răspunse ea. N-am jurat cu toţii să rămânem căsătoriţi pentru totdeauna?

De fapt, nu juraseră, îşi zise Luet. Nu făcuseră decât să asculte edictul lui Elemak și să ridice mâinile ca să arate că înţeleg. Dar, prudentă, Luet nu scoase o vorbă.

Elemak căzu în genunchi.

— Suflet Suprem, rosti el cu glas tremurat, mă duc acolo unde vrei tu să mă duc.

— Și eu, adăugă Mebbekew. Contează și pe mine.

Nu-și ridică privirea din pământ.

— Câtă vreme Eiadh e-a mea, continuă Elemak, sunt mulţumit oriunde m-aş afla, în deşert, în oraș, pe Harmony sau pe Pământ.

— O, Elya! strigă Eiadh.

Îl cuprinse în braţe şi începu să-i plângă pe umăr.

Luet se aplecă şi luă arma din nisip. Nu puteau risca să piardă o armă preţioasă. Cine știe când vor avea nevoie de ea la vânătoare?

Nafai veni la ea. Asta era mai mult decât îşi putea dori Luet, faptul că venise la ea, la soţia lui de numai câteva zile, şi nu la mama lui. O îmbrăţişă, iar ea îl ţinu în brațe. Îl simţea tremurând. Îi *fusese* frică, în ciuda încrederii lui în Sufletul Suprem. Iar pericolul fusese iminent.

— Ştii ce s-ar fi putut întâmpla? îi şopti ea.

— Sufletul Suprem nu era sigur că-i va reuşi manevra cu sfoara, îi răspunse el, tot în şoaptă.

Mai ales atunci când Elemak a venit să verifice nodul.

— A fost nevoit să-l verifice, dacă urma să creadă că s-a produs un miracol când te-ai eliberat.

— Ştii la ce m-am gândit cât am stat în genunchi, cu arma la tâmplă, rostind vorbele care-l întărâtau să mă omoare? Mă gândeam… că n-o să ştiu niciodată cum arată copilaşul nostru.

— Iar acum o să ştii.

Se depărtă de ea, apoi se întinse şi-i luă arma din mână. Hushidh se apropie şi atinse arma.

— Nyef, rosti ea, dac-o păstrezi tu, nu mai e nicio speranţă de împăcare.

— Dar dacă i-o dau înapoi?

Hushidh încuviinţă dând din cap.

— E cel mai bun lucru, îi spuse.

Nimeni nu înţelegea mai bine decât Oracolul Hushidh ce anume îi lega şi îi dezlega pe oameni. Nafai merse imediat la Elemak şi-i întinse arma.

— Te rog, îi spuse. Nici măcar nu ştiu cum s-o folosesc. Avem nevoie de tine să ne conduci la tabăra Tatei.

Elemak ezită o clipă înainte de-a lua arma. Luet ştia că nu suportă s-o primească din mâna lui Nafai. Dar, în acelaşi timp, ştia că Nafai nu era obligat să i-o dea. Că Nafai nu era obligat să-i dea înapoi poziţia sa de conducător. Iar Elemak avea nevoie de acea poziţie, avea o nevoie atât de disperată, încât o va primi chiar şi de la Nafai.

— Mă bucur, spuse Elemak şi luă arma.

— O, mulţumesc, Nafai! exclamă Eiadh.

Luet simţi un fior de frică în inimă. Oare-l simte şi Elemak în vocea ei? Vede pe faţa ei cum se uită cu atâta respect la Nafai? E o femeie care iubeşte numai curajul şi puterea – tocmai masculul alfa din trib e cel care-o atrage. Iar în ochii ei, Nafai e, evident, cel mai dorit dintre bărbaţi. Eiadh a fost cea mai bună actriţă de pe ziua de azi, îşi zise Luet. Ea fusese aceea care-l convinsese pe Elemak de dragostea ei, ca să-l salveze pe bărbatul pe care-l iubea *cu adevărat.* Nu pot decât s-o admir, se gândi Luet. E nemaipomenită.

Totuşi, gândurile de admiraţie erau minciuni ele însele, iar Luet nu se putu amăgi multă vreme. Frumoasa Eiadh e încă îndrăgostită de soţul meu şi, deşi dragostea lui pentru mine e acum puternică, va veni o zi când masculul din specia primatelor din el îl va învinge pe omul civilizat şi se va uita la Eiadh cu dorinţă, iar ea îşi va da seama şi în clipa aceea îl voi pierde, cu siguranţă.

Izgoni gândul geloziei şi merse la Doamna Rasa, care tremura de uşurare, ca s-o ajute să se urce pe cămilă.

— Am crezut c-o să moară, şopti Rasa, agăţându-se de mâna lui Luet. Am crezut că-l pierd.

— Şi eu, preţ de câteva clipe, spuse Luet.

— Ascultă ce-ţi spun eu: dac-ar fi mers până la capăt, Elemak ar fi murit înainte să se înnopteze.

— În adâncul sufletului, şi eu i-am pus la cale moartea.

— Uite cât de aproape de animale suntem. Ţi-ai închipuit vreodată aşa ceva? C-am fi pregătiţi să omorâm pe neaşteptate?

— Exact ca babuinii, protejând grupul.

— Cred că-i o descoperire măreaţă, nu-i aşa? întrebă Rasa.

Luet îi zâmbi larg şi-o strânse de mână.

— Hai să nu mai spunem nimănui, totuşi. Bărbaţii s-ar îngrozi, dac-ar afla cât de periculoase suntem în realitate.

— Acum nu mai contează, zise Rasa. Sufletul Suprem s-a dovedit mai puternic decât am crezut. S-a terminat.

Dar, întorcându-se înapoi la cămila ei, Luet ştia că nu se terminase. Fusese doar o amânare. Va veni din nou ziua luptei pentru putere. Iar data viitoare nu va mai exista garanţia că Sufletului Suprem îi va reuşi mica şmecherie simpatică. Dacă Elemak s-ar fi hotărât să tragă cu arma, s-ar fi terminat; data viitoare e posibil să-şi dea seama şi să nu se mai lase amăgit de o prostie ca rugămintea Rasei, aceea ca Nafai să fie doar legat şi abandonat. Riscul era *foarte* aproape, extrem de aproape. Iar la sfârşit, Luet ştiu că ura lui Elemak împotriva lui Nafai era mai puternică decât niciodată, deşi o vreme o va nega, va pretinde chiar şi în sinea lui c-a dispărut. Poate pe alţii reuşeşti să-i păcăleşti, dar eu voi sta cu ochii pe tine. Iar,

dacă i se întâmplă ceva soțului meu, fii sigur, ai face bine să mă omori și pe mine. Ai face bine să te-asiguri că sunt moartă, pentru că și așa, dacă voi găsi o cale, tot mă voi întoarce și mă voi răzbuna pe tine din mormânt.

— Tremuri, Lutya, spuse Hushidh.

— Chiar tremur?

Poate că de-asta îi venea greu să verifice dacă șaua cămilei e bine fixată.

— Ca aripa de libelulă.

— A fost o-ntâmplare foarte-ncordată, spuse Luet. Cred că-s încă bulversată.

— Încă ești geloasă pe Eiadh, asta e.

— Nicio secundă, o contrazise Luet. Nafai mă iubește absolut și necondiționat.

— Da. Dar tot îți simt furia împotriva lui Eiadh.

Luet știa că e, *într-adevăr,* puțin geloasă pe Eiadh.

Dar Hushidh vorbise de furie, un sentiment mult mai puternic decât conștientizase în sinea ei.

— Nu-s supărată că-l iubește pe Nafai, zău că nu sunt.

— Știu. Adică-mi dau seama *acum.* Nu. Cred că ești supărată și geloasă pe ea pentru c-a putut să salveze viața soțului tău, pe când tu, nu.

Da, se gândi Luet. Așa era. Iar acum, că Hushidh spusese lucrurilor pe nume, simți frustrarea agonizantă care o copleșea și lacrimi fierbinți de furie și rușine îi țâșniră din ochi și-i alunecară pe obraji.

— Aşa, o mângâie Hushidh, luând-o în braţe. Îţi face bine să te eliberezi. Îţi face bine.

— Mă bucur. Pentru că, se pare, am de gând să plâng ca o nătăfleaţă, fie că-mi face bine să mă eliberez, fie că nu. Aşa că n-ar fi rău să-mi facă.

Încă plângea când Nafai se întoarse la ea ca s-o ajute să încalece.

— Eşti ultima, îi zise el.

— Cred c-aveam nevoie doar să-ţi simt înc-o dată atingerea. Să fiu sigură că trăieşti.

— Încă respir. Ai de gând să plângi mult aşa? Pentru că umezeala de pe obraji o s-atragă muştele.

— Ce s-o fi întâmplat cu tâlharii ăia? întrebă ea, ştergându-şi lacrimile cu mâneca.

— Sufletul Suprem a reuşit să-i adoarmă chiar înainte de-a începe să-i influenţeze serios pe ceilalţi. Or să se trezească peste două ore. De ce te-ai gândit *la ei*?

— M-am gândit doar cât de prost ne-am fi simţit cu toţii, dac-ar fi venit în goana mare ca să ne taie-n bucăţi, în vreme ce noi ne tot ciondăneam dacă să te omorâm sau nu.

— Da, rosti Nafai, ştiu ce vrei să spui. Să-nfrunţi moartea. Nu-i mare lucru. Dar să te simţi ca un prost *exact* în clipa morţii, ei, asta-ar fi de nesuportat.

Luet râse şi-i luă mâna. Încă un minut, şi pe urmă încă unul, lung, foarte lung.

— Stă lumea după noi, zise Nafai. Şi, pân-la

urmă, tâlharii *chiar* o să se trezească.

Aşa că Luet îi dădu drumul şi, imediat ce el porni spre cămila lui, a ei se clătină pe picioare și ea se ridică deasupra nisipului deşertului. Era ca şi cum ar fi călărit pe vârful unui turn zgâlţâit de un cutremur şi, de obicei, mersul pe cămilă îi displăcea. Dar astăzi i se părea la fel de plăcut ca şi a şedea pe un tron. Pentru că acolo, pe cămila din faţa ei, călărea Nafai, soţul său. Şi ce dacă nu-l salvase ea? Era suficient că trăia şi c-o mai iubea.

3
Vânătoarea

Ajunseră seara în tabăra lui Volemak. Călătoriseră mai mult decât în alte zile, pentru că se apropiau de ea; însă tot mai aveau de terminat treburile serii, pentru că Volemak nu ştiuse că aveau să vină în seara aceea şi nu ridicase corturi în plus, iar Zdorab se spălase deja pe mâini după cina pe care o pregătise pentru el, Volemak şi Issib. Treburile serii se desfăşurară mai lent ca de obicei, pentru că se simţeau mai în siguranţă şi pentru că, odată ajunşi, li se părea nedrept să aibă la fel de mult de muncit ca şi pe timpul călătoriei.

Hushidh se ţinu cât putu de aproape de Luet şi Nafai. Din când în când, arunca o privire către Issib, care plutea pe scaunul lui. Nu găsi nimic surprinzător în înfăţişarea lui – îl ştia de ani, fiindcă era fiul cel mare al Rasei și studiase în casa

Rasei de când se ştia Hushidh acolo. Dar ea se gândise la el întotdeauna ca la un infirm şi nu prea-i acordase atenţie. Apoi, în Basilica, dându-şi seama că urma să călătorească şi ea în deşert, cu Nafai şi Luet, îi apăru clar în minte – pentru că ea vedea întotdeauna legăturile dintre oameni – că, în urma împerecherilor dintre bărbaţi şi femei în expediţia Sufletului Suprem, ea se va pricopsi cu Issib. Sufletul Suprem voia ca genele lui să fie moştenite şi ale ei la fel, iar ei doi vor face efortul împreună, la bine şi la rău.

Anevoie acceptase ea lucrul acela. Mai ales în seara nunţii, când Luet şi Nafai, Elemak şi Eiadh, Mebbekew şi Dolya fuseseră căsătoriţi de Doamna Rasa şi se îndreptaseră, doi câte doi, spre paturile lor conjugale, lui Hushidh îi venise foarte greu să-ndure furia, teama şi amărăciunea apăsătoare din sufletul ei, pentru că nu se bucura de dragostea de care avea parte Luet.

Drept răsplată, Sufletul Suprem – cel puţin aşa crezuse ea la început – i-a trimis un vis în noaptea respectivă. Se făcea că era legată de Issib; l-a văzut zburând şi-a zburat împreună cu el; a-nţeles că trupul său nu exprima adevărata lui natură, că, va descoperi ea, mariajul cu el n-o va consuma, ci o va înălţa. Şi s-a văzut purtându-i copiii în pântece, s-a văzut stând la intrarea unui cort din deşert alături de el, urmărind cum se joacă copiii lor, şi a văzut că în scena aceea din viitor avea să-l iubească, să fie legată de el cu fire de aur şi de

argint care-i înlănţuiau de generaţiile trecute şi-i conduceau spre viitor, an după an, copil după copil, generaţie după generaţie. Visul mai avea şi alte părţi, unele înspăimântătoare, dar ea se agăţa de mângâierea lui în toate zilele acestea. Când stătuse cu generalul Moozh, obligată să-l ia de bărbat pe cuceritorul Basilicii, se gândise la visul ei şi ştiuse că nu va rămâne alături de el şi, bineînţeles, Sufletul Suprem o adusese pe mama ei şi-a lui Luet, pe femeia numită Sete, care recunoscuse că ele sunt fiicele ei, făcute cu Moozh. Adio căsătorie, iar în câteva ore erau în deşert, în drum spre Volemak.

Dar de-atunci avusese timp să se gândească, să-şi aducă aminte de temeri. Bineînţeles c-a încercat să le uite şi să se agaţe în schimb de visul mângâietor sau de asigurările lui Nafai, pentru că el îi spusese că Issib e foarte deştept şi amuzant, o companie plăcută, ceea ce ea nu prea avusese ocazia să-l constate la şcoală.

Dar, în ciuda visului, în ciuda celor spuse de Nafai, nu dispăruseră vechile impresii, cele pe care le avea de atâţia ani. Tot drumul prin deşert îşi aminti întruna felul aproape macabru în care Issib obişnuia să-şi mişte braţele şi picioarele în oraş, unde purta greutăţi pe sub haine, de părea întotdeauna că ţopăie prin aer ca o stafie pusă pe zbenguială sau ca... oare cum îi zisese Kokor odată? Ca un iepure pe sub apă. Ce-au mai râs! Iar acum cât de lipsită de loialitate se simţea, deşi

propria lui soră făcuse gluma. Lui Hushidh nu i-ar fi trecut prin cap că, într-o zi, infirmul, stafia, iepurele de sub apă avea să fie soţul ei. În ciuda încercărilor ei de a se linişti, vechea teamă şi senzaţia de stranietate stăruiau ca un curent subteran.

Până acum, când, zărindu-l, îşi dădu seama că nu-i era frică de el. Visul îi dăduse prea multă speranţă.

Nu, îi era frică de ce va crede *el* despre *ea* – o teamă şi mai veche, şi mai întunecată. Oare Issib ştia deja ce anume plănuiseră mătuşa Rasa şi Sufletul Suprem pentru el? Oare trăgea deja cu ochiul, în timp ce ea se chinuia să ridice cortul, şi-o măsura de sus până jos? Dac-aşa ar face, atunci, fără îndoială, ar fi foarte dezamăgit. Hushidh şi-l imagina zicându-şi: normal că *infirmul* se alege cu urâta, cu aia prea înaltă şi acră la mutră, al cărei trup n-a făcut niciun bărbat să se întoarcă după ea. Studioasa aia care nu-i în stare să facă pe nimeni să râdă, decât uneori pe sora ei, Luet (o, cât e de inteligentă, dar *ea*-i aparţine lui Nafai). Probabil că-şi zice: va trebui să mă descurc cum pot mai bine, pentru că-s infirm şi n-am de-ales. Aşa cum şi eu îmi zic că va trebui să mă mulţumesc cu infirmul, pentru că nu mă vrea niciun alt bărbat.

Câte căsătorii au început oare cu sentimente asemănătoare? Au fost vreunele din ele fericite, pân-la urmă?

Hushidh trase de timp cât putu de mult, prelungind cina – care *era* mai bună decât orice mâncaseră pe parcursul călătoriei. Zdorab şi Volemak găsiseră în valea aceea legume şi rădăcini sălbatice şi făcuseră o tocană mult mai bună decât stafidele şi păstrama, iar pâinea era proaspătă şi dospită, nu ca pesmeţii crocanţi şi tari cu care fuseseră nevoiţi să se hrănească pe drum. În curând va fi şi mai bine, pentru că Volemak înjghebase acolo o grădină şi, în câteva săptămâni, vor creşte pepeni verzi şi dovlecei, morcovi, ceapă şi ridichi.

În timpul cinei, toţi arătau obosiţi şi stingheri. Nu reuşeau să uite că Nafai fusese cât pe ce să fie executat, iar amintirea era cu-atât mai stânjenitoare acum, că se întorseseră la Volemak şi vedeau cât de uşor îi comanda acesta, fiind un bărbat care ştia *într-adevăr* să conducă, într-o manieră mult mai convingătoare decât stilul îngâmfat şi intimidant al lui Elemak. Se-ngrozeau că trebuiau să-i povestească bătrânului cele întâmplate. Oare câţi dintre ei, poate cu excepţia lui Eiadh – şi, bineînţeles, a lui Nafai însuşi – erau cu adevărat mândri de ce făcuseră? Aşa că, oricât de bună ar fi fost mâncarea, în afară de Hushidh, nimeni n-avea chef să stea la poveşti. Nu existau amintiri dragi din călătorie, nici întâmplări amuzante care să fie relatate celor care-i aşteptaseră. Imediat ce se termină de strâns cina, cuplurile se retraseră la corturi.

Lumea plecase atât de repede că, în ciuda nerăbdării de-a evita exact un asemenea moment, Hushidh se-ntoarse de la pârâu cu ultimele vase spălate, spre a constata că, dintre femei, doar Shedemei rămase pe loc, iar dintre bărbaţi, numai Zdorab şi Issib. Se lăsase deja o linişte apăsătoare, pentru că Shedemei nu se pricepea la întreţinut conversaţia, iar Zdorab şi Issib păreau amândoi dureros de timizi. Ce greu ne e tuturor, îşi zise Hushidh. Ştim că suntem pleava grupului, aduşi la un loc numai pentru că nu ne-a vrut nimeni, în afară de Sufletul Suprem. Iar pe unii dintre noi nici măcar *el* nu i-a vrut, bietul Zdorab e aici numai pentru că Nafai i-a smuls un jurământ, în loc să-l omoare la poarta oraşului Basilica, în noaptea când i-a tăiat capul lui Gaballufix.

— Ce grup jalnic sunteţi! rosti Volemak.

Hushidh privi uşurată cum se întorceau la foc Volemak şi Rasa. Probabil îşi dăduseră seama că trebuie spus ceva – unii trebuiau prezentaţi, măcar Shedya şi bibliotecarul, care nu se cunoscuseră niciodată.

— Intram în cortul soţului meu, spuse Rasa, gândindu-mă ce bine-i să fiu iarăşi cu el, când mi-am dat seama dintr-odată cât de dor mi-e de tovarăşii mei de drum, Shuya şi Shedya, şi abia *pe urmă* mi-am adus aminte că nu mi-am făcut datoria în calitate de doamnă a acestei case.

— A cărei case? întrebă Issib.

— Pereţii pot fi de piatră, iar acoperişul poate

că-i cerul, dar asta-i casa mea, un loc de refugiu pentru fiicele mele şi de siguranţă pentru fiii mei, răspunse Rasa.

— Casa *noastră,* spuse Volemak încet.

— Într-adevăr... Am spus casa *mea* numai din cauza vechilor obiceiuri din Basilica, unde casele aparţineau numai femeilor.

Rasa ridică mâna soţului său la buze, o sărută și-i zâmbi.

— Aici, în deşert, spuse Volemak, casele aparţin Sufletului Suprem, dar el ne-o închiriază pe-asta la un preţ foarte rezonabil: când plecăm de-aici, babuinii din josul apei păstrează grădina.

— Hushidh, Shedemei, cred că-l cunoaşteţi pe fiul meu, Issib, zise Rasa.

— Fiul *nostru,* o corectă Volemak pe acelaşi ton blând de dinainte. Iar el e Zdorab, care a fost cândva arhivarul lui Gaballufix, dar acum slujeşte în casa noastră temporară ca grădinar, bibliotecar și bucătar.

— Şi mă tem că nu mă pricep la niciuna dintre meseriile acestea, zise Zdorab.

Rasa zâmbi.

— Volya mi-a spus că și Issib, și Zdorab au cercetat Catalogul cât au aşteptat aici. Iar eu știu că ambele mele nepoate dragi, Shuya şi Shedya, se vor arăta foarte interesate de ce-au găsit ei acolo.

— Catalogul Sufletului Suprem este doar calea spre memoria Pământului, preciză Volemak. Şi, cum noi spre Pământ mergem, a studia în

biblioteca aceea mare e la fel de important ca a munci ca să ne păstrăm trupurile vii în deşert.

— Ştii c-o să ne facem datoria, spuse Shedemei.

Hushidh ştia că Shedemei nu se referă doar la studiu.

— Of, la naiba cu politeţurile! zise Doamna Rasa. Ştiţi bine că voi sunteţi cei necăsătoriţi şi că toată lumea *trebuie* să se căsătorească, dacă vrem ca lucrurile să meargă, deci rămâneţi numai voi patru. Ştiu că nu există un motiv anume pentru ca voi să n-aveţi cel puţin libertatea de-a rezolva lucrurile între voi, dar vă spun eu că, datorită vârstei şi experienţei, mi-am imaginat că Hushidh se va alege cu Issib, iar Shedemei, cu Zdorab. Nu trebuie neapărat să fie aşa, dar cred că v-ar fi de ajutor măcar să vă gândiţi la posibilitatea asta.

— Doamna Rasa a vorbit de experienţă, rosti Zdorab, dar trebuie să subliniez că eu n-am niciun fel de experienţă la femei şi mă tem că fiecare vorbă pe care o voi spune va fi o jignire.

Shedemei scoase un hohot dispreţuitor.

— Shedemei a vrut să zică, în felul ei elocvent, că nu-şi închipuie cum e cu putinţă să ai tu mai puţină experienţă cu femeile decât are ea cu bărbaţii. Şi e foarte convinsă de abilitatea ei de-a te jigni la fiecare vorbă şi tocmai de aceea a ales să-ţi răspundă fără să se folosească de vorbe.

Absurditatea situaţiei, combinată cu lipsa de tact a lui Shedemei şi cu politeţea stângace a lui Zdorab, era prea mult pentru Hushidh. Izbucni în

râs şi în curând i se alăturară şi ceilalţi.

— Nu-i nicio grabă, spuse Volemak. Aveţi timp să vă cunoaşteţi.

— Eu aş prefera să terminăm odată, zise Shedemei.

— Cu căsătoria nu poţi să termini odată, interveni Rasa. Căsătoria o începi. Deci, aşa cum spunea Volemak, nu vă grăbiţi. Când sunteţi gata, veniţi fie la mine, fie la soţul meu, iar noi vă vom aranja corturile şi ceremoniile care se cuvin.

— Şi dacă n-o să fim niciodată gata? întrebă Issib.

— Niciunul dintre noi nu va trăi destul de mult ca să vadă ce-nseamnă niciodată, îi răspunse Volemak. Cât priveşte prezentul, va fi de îndeajuns dacă-ncercaţi să vă cunoaşteţi unul pe altul.

Şi cu asta, discuţia se încheie, în afară de câteva cuvinte de laudă aduse cinei preparate de Zdorab. Se despărţiră repede, iar Hushidh o urmă pe Shedemei în cortul pe care-l împărţeau deocamdată.

— Ei, şi acum, ne-a liniştit, vorbi Shedemei.

Îi trebui o clipă lui Hushidh să-şi dea seama că Shedya era ironică; întotdeauna îi trebuia.

— Eu nu-s prea liniştită, îi spuse.

— Cum? Nu crezi c-a fost frumos din partea lor să ne dea timp să ne hotărâm dacă să producem sau nu inevitabilul? Ca şi cum ai pune-n mâna criminalului condamnat pârghia spânzurătorii şi i-ai zice să tragă de ea când e pregătit.

A fost o surpriză pentru Hushidh când şi-a dat seama că Shedemei părea mult mai supărată decât ea. Dar Shedemei nu venise de bunăvoie în călătorie, ca Hushidh. Ea nu considera că aparţine Sufletului Suprem, cum făcea Hushidh, de când îşi dăduse seama că era oracol, sau Luet, de când descoperise că e vizionară în ape. Aşa că *normal* că totul era dat peste cap pentru ea; i se încurcaseră toate planurile.

Hushidh se gândi să-i vină în ajutor, spunându-i:

— Zdorab e şi el captiv în călătoria asta, ca tine – n-a cerut să vină, dar *tu,* cel puţin, aveai visul tău.

Văzu imediat – pentru că Hushidh vedea întotdeauna legăturile dintre oameni – că vorbele ei, departe de a-i aduce alinare, ridicau un zid între ea şi Shedemei, aşa că tăcu.

Tăcu şi suferi, pentru că-şi amintea foarte clar că Issib fusese acela care întrebase „Şi dacă n-o să fim gata niciodată?”. Era groaznic s-auzi asta din gura viitorului tău soţ, absolut groaznic, însemna că nu credea c-o va putea iubi vreodată.

O străfulgeră un gând: dar dacă Issib a spus acele vorbe nu pentru c-ar fi crezut că *el* n-o va putea dori niciodată pe *ea,* ci fiindcă era sigur că ea nu va fi pregătită niciodată să se mărite *cu el*? Acum, gândindu-se mai bine, era convinsă că la asta se referise, doar Issib era un tânăr politicos, care nu obişnuia să spună lucruri menite să rănească. Descoperi brusc că-n mintea ei s-a dat

la o parte stavila din calea amintirilor şi văzu toate imaginile pe care le-avea cu Issib. Era tăcut şi-şi purta infirmitatea fără să se plângă. Avea mult curaj, în felul lui, şi o minte cu adevărat strălucită – dovedea agerime la şcoală, când fuseseră colegi şi ideile lui nu ieşeau niciodată în evidenţă, dar arătau că gândeşte întotdeauna cu un pas sau doi dincolo de întrebarea imediat următoare.

Poate că-i schilod la trup, îşi zise Hushidh, dar la minte e cel puţin la fel de ager ca mine. Şi, urâtă cum sunt, nu pot fi mai îngrijorată de trupul meu decât e el de-al său. Nafai m-a asigurat că, din punct de vedere fizic, Issib e capabil s-aibă copii, ceea ce nu-nseamnă că are habar să facă dragoste... da, probabil e-ngrozit că mă va dezgusta sau e cel puţin frustrat de cât de puţin îşi închipuie că-mi poate oferi în materie de plăcere. Nu sunt eu cea care are nevoie de asigurări, ci *el,* şi ar fi de-a dreptul dăunător să accept să mă curteze cu ideea că, într-un fel, el trebuie să-mi aline *mie* inima care se îndoieşte de sine. Nu, eu trebuie să-l conving *că-l accept,* dacă va fi să ne împrietenim şi să ne căsătorim.

Viziunea aceasta îi aduse lui Hushidh o atât de mare uşurare, încât îi venea să plângă de bucurie. Abia atunci îşi dădu seama că e posibil ca ideile care-i apăreau în minte atât de brusc şi cu atâta claritate să nu fie ale ei. Într-adevăr, observă că-şi imaginase trupul lui Issib aşa cum şi-l imagina *el însuşi,* numai că nu fusese deloc imaginaţie, nu-i

aşa? Sufletul Suprem îi arătase gândurile şi temerile din mintea lui Issib.

Ca de atâtea alte ori, Hushidh îşi dori să poată comunica la fel de uşor cu Sufletul Suprem precum Luet şi Nafai. Câteodată, Sufletul Suprem reuşea să-i introducă în minte gânduri sub formă de cuvinte, cum se întâmpla întotdeauna cu cei din grup, dar pentru ea dialogul decurgea greoi, nu-i venea uşor să-şi deosebească propriile gânduri de cele ale Sufletului Suprem. Aşa că trebuia să se mulţumească cu talentul ei de oracol şi, uneori, cu viziunile clare, care atunci când îi veneau întotdeauna îi dădeau senzaţia c-ar fi ideile ei şi abia după aceea i se păreau prea limpezi ca să fie altceva decât viziuni trimise de Sufletul Suprem.

Totuşi, era convinsă că ce văzuse nu era în imaginaţia ei, ci era adevărul: Sufletul Suprem îi arătase ce avea nevoie să vadă, dacă era să-şi depăşească temerile.

Mulţumesc, rosti ea în gând cât de clar fu în stare, deşi nu avea de unde să ştie dacă Sufletul Suprem îi auzea gândurile sau măcar o asculta în clipa aceea. Aveam nevoie să văd prin ochii tăi, cel puţin o clipă.

Îi veni un alt gând: oare vede şi el prin ochii *mei* în clipa asta? O tulbura ideea că Issib i-ar putea vedea trupul aşa cum şi-l vedea ea, plin de temeri şi nemulţumiri.

Nu, hai să fiu cinstită. Dacă-i să aibă încredere

în el însuşi şi să-mi fie soţ, trebuie să ştie că-s la fel de înfricoşată şi nesigură ca el. Aşa că arată-i cine sunt, dacă n-ai făcut-o deja, *arată-i* cine sunt, ajută-l să vadă că, deşi nu sunt frumoasă, sunt, totuşi, femeie şi tânjesc să iubesc, să fiu iubită, să am o familie cu un bărbat legat de inima mea şi de inima căruia sunt legată eu, aşa de strâns cum sunt ţesute între ele sufletul Rasei şi-al lui Volemak. Arată-i cine sunt, ca să-i fie milă, nu frică de mine. După aceea vom schimba mila în compasiune, compasiunea în înţelegere, înţelegerea în afecţiune, afecţiunea în dragoste, dragostea în viaţă, viaţa copiilor noştri, viaţa unei identităţi noi, pe care-o vom întruchipa împreună.

Spre surprinderea ei, Hushidh era somnoroasă acum – se temuse că n-avea să doarmă peste noapte. Iar, dată fiind respiraţia lentă şi adâncă a lui Shedemei, probabil că adormise deja.

Sper că i-ai arătat şi ei ceea ce avea nevoie să vadă, Suflet Suprem. Mă întreb doar cum reuşesc să se iubească bărbaţii cu femeile care nu primesc ajutorul tău, ca să le arăţi ce-i în sufletul celuilalt.

Rasa se trezi supărată şi-i trebui o vreme să priceapă de ce. La început, crezu că era din cauză că, în seara dinainte, când Volemak se-aşezase lângă ea în pat, nu-i oferise decât o îmbrăţişare afectuoasă, de parcă postul ei îndelungat n-ar fi meritat să fie întrerupt de o sărbătoare a dragostei. Nu era orb; ştia că-i supărată, aşa că-i explicase:

— Dup-o asemenea călătorie, ești mai obosită decât crezi. Niciunul dintre noi n-am simți destulă plăcere.

Însuși calmul lui o înfuriase peste măsură și se ghemuise să doarmă departe de îmbrățișarea lui; dar în dimineața aceea știu că iritarea ei de cu o seară înainte dovedise clar că el avea dreptate. Fusese prea obosită pentru orice altceva în afară de somn, ca un copilaș agitat.

De afară nu pătrundea în cort nicio lumină. Putea fi ora prânzului ori chiar mai târziu și, după cât de înțepenit îi era corpul, dar și pentru c-afară nu bătea vântul, era foarte posibil să fi dormit până dimineața târziu. Totuși, era o încântare să lenevești; nu trebuia să te scoli în grabă, să mănânci dejunul pe apucate înainte de-a se crăpa de ziuă, să sui bagajele pe cămile și să pleci la drum când răsare soarele. Călătoria se încheiase; venise acasă, la soțul ei.

Gândul acela îi arătă de ce se trezise atât de furioasă. Acasă nu trebuia să însemne un cort, chiar dac-avea pereți dubli, care păstrau răcoarea în timpul zilei. Și nu *ea* ar fi trebuit să vină la el, ci soțul ei ar fi trebuit să vină *la ea.* Așa fusese dintotdeauna. Casa fusese a ei, o păstrase pregătită pentru el și i-o oferise cadou ca să se răcorească vara, să se adăpostească pe timp de furtună, să se refugieze de tumultul orașului. În schimb, *el* era cel care pregătise acest loc și, cu cât mai confortabil era, cu atât se enerva ea mai tare,

pentru că habar n-avea cum să pregătească ceva în locul respectiv. Era neajutorată, un copil, un învăţăcel, iar soţul ei avea să-i fie învăţător şi paznic.

Nimeni nu-i dăduse indicaţii cum să-şi conducă treburile când intrase ea prima oară în casa ei, în tinereţe, cu bani moşteniţi de la mama, ca să cumpere casa pe care stră-străbunica ei o făcuse celebră, apoi o transformase în conservator; Rasa construise din ea o şcoală şi mai renumită şi pe baza ei îşi clădise faima în Oraşul Femeilor, înconjurată de elevi, admiratori şi rivali invidioşi – iar acum iat-o în deşert, unde habar n-avea să pregătească un prânz sau să rezolve problema mersului la toaletă într-o tabără semipermanentă ca aceasta. Fără îndoială că cel care îi va da toate explicaţiile va fi Elemak, în felul său atât de intempestiv, cu pretenţia sofisticată că îţi spune ceva ce tu deja ştii – *ar fi fost* frumos din partea lui, numai că folosea întotdeauna un ton artificial, care arăta clar că amândoi ştiţi că tu, de fapt, nu ai habar de nimic şi depinzi de el să-ţi arate cum să faci pipi unde trebuie.

Elemak. Îşi aminti de dimineaţa teribilă în care el stătuse cu arma îndreptată spre capul lui Nafai şi-şi zise: *Trebuie să-i povestesc lui Volemak. Trebuie să-l avertizez că în inima lui Elemak se ascunde crima.*

Numai că Sufletul Suprem hotărâse clar că omorul nu va fi tolerat, iar Elemak şi Mebbekew

imploraseră amândoi iertarea. Chestiunea revenirii în Basilica se încheiase de-acum, mai mult ca sigur. De ce s-o pună pe tapet din nou? Şi, oricum, ce-ar putea face Volemak? Ori l-ar repudia pe Elemak, și atunci tânărul ar deveni inutil în restul călătoriei, ori l-ar sprijini în dreptul său de a lua o astfel de hotărâre ticăloasă, caz în care nu se va mai putea trăi cu Elemak de atunci încolo, iar Nafai ar fi redus la zero în tovărășia lui. Elemak nu-l va lăsa niciodată pe Nafai să se ridice la poziția lui naturală de lider. Ar fi de nesuportat, pentru că Rasa ştia că, dintre copiii ei, numai Nafai se pricepea să conducă iscusit, întrucât numai el, dintre toţi bărbaţii generaţiei sale, avea și harul de a lua decizii înțelepte, și posibilitatea de a comunica strâns cu Sufletul Suprem, pentru a lua decizii informate.

Bineînțeles, Luet era la fel de pricepută ca el, dar acum trăiau într-o aşezare primitivă, nomadă, şi era aproape inevitabil ca bărbaţii să preia conducerea. Rasa nu avusese nevoie de indicațiile lui Shedemei referitoare la formarea de comunităţi la primate ca să ştie că, într-un trib rătăcitor, conduceau masculii. Cât de curând, toate femeile vor fi însărcinate şi se vor concentra numai asupra lor; când se vor naşte copiii, cercul lor se va lărgi doar atât cât să-i cuprindă pe cei mici. Atunci le vor preocupa mâncarea, siguranţa şi învăţătura într-un spaţiu atât de înfricoşător şi de ostil precum deşertul. Nu va exista nici motivul, nici

posibilitatea de a lansa o provocare conducerii bărbăteşti.

Numai că, dacă conducătorul ar fi un bărbat ca Nafai, ar fi plin de înţelegere faţă de femei şi le-ar asculta sfaturile bune, în timp ce Elemak ar fi aşa cum le demonstrase că este – un tiran invidios, care nu-şi prea pleacă urechea la sfaturi şi întoarce imediat situaţia în favoarea lui, necinstit şi uneltitor…

Nu-mi pot permite să-i urăsc. Elemak e un bărbat cu multe calităţi. La fel ca fratele său, Gaballufix, care mi-a fost cândva soţ. L-am iubit pe Gabya pentru calităţile lui; dar, vai, a dăruit numai câteva dintre ele fiicelor noastre, Sevet şi Kokor. În schimb, ele au moştenit de la el egoismul, incapacitatea de a-şi pune frâu setei de a poseda orice lucru care li se pare cât de cât dezirabil. Văd asta şi la Elemak, aşa că-l urăsc şi mă tem de el, cum ajunsesem să-l urăsc pe Gaballufix şi să-mi fie frică de el.

O, dacă Sufletul Suprem ar fi fost măcar puţin mai grijuliu atunci când a ales pe cine a luat în călătoria asta…

Rasa se opri din îmbrăcat şi-şi dădu seama de un lucru: mă gândesc cât de egoist şi de dominator e Elemak, totuşi, eu sunt cea supărată în dimineaţa asta, pentru că nu *eu* conduc. Cine-i dominator acum?! Poate că, dacă şi eu aş fi fost privată de şansa de-a conduce o perioadă la fel de lungă, precum Elemak, acum aş fi fost la fel de disperată

să pun mâna pe putere şi-aş fi ţinut cu dinţii de ea.

Ştia însă că n-ar fi procedat aşa. Rasa nu-şi subminase mama niciodată cât a trăit, iar Elemak luase deja de câteva ori măsuri ca să dejoace planurile tatălui său – până când era cât pe ce să-l ucidă pe mezinul lui Volemak.

Trebuie să-i spun lui Volya ce-a făcut Elemak, ca să ia hotărâri bazate pe informaţii complete. Aş fi o rea soţie, dacă nu i-aş da soţului sfaturi bune, inclusiv dacă nu i-aş spune tot ce ştiu. El întotdeauna a procedat la fel cu mine.

Rasa împinse clapa cortului şi păşi în zona separatoare de aer, care era mult mai fierbinte decât interiorul cortului. Apoi, după ce-nchise clapa în spatele ei, dădu la o parte perdeaua exterioară şi ieşi în soarele orbitor. Simţi că transpiră imediat.

— Doamnă Rasa! exclamă Dol încântată.

— Dolya! zise Rasa.

Cum? Dol o aşteptase pe Rasa să apară? N-avea *nimic* productiv de făcut? Rasa nu rezistă să n-o ia în zeflemea:

— Munceşti din greu?

— A, nu, deşi ar trebui, cu soarele ăsta fierbinte.

Măcar Dol nu era ipocrită…

— M-am oferit să te-aştept să ieşi din cort, întrucât Wetchik n-a vrut să lase pe nimeni să te trezească, nici măcar la micul dejun.

Rasa îşi zise că-i e puţin foame.

— Wetchik a spus că, atunci când o să te scoli, o

să fii moartă de foame, aşa că eu trebuie să te duc la cortul-bucătărie. Ţinem totul închis, ca să nu găsească ceva babuinii, Elemak zice că altfel n-am avea linişte. Nu trebuie să se-nveţe că la noi găsesc de mâncare. Altminteri, ne-ar urmări mai departe prin deşert şi-ar muri.

Aşadar, Dolya a cules *într-adevăr* informaţii din conversaţiile altora. Uneori îi era foarte greu să-şi aducă aminte că-i o fată foarte inteligentă. Tocmai faptul că exagera cu drăgălăşenia făcea să-i fie aproape imposibil Rasei s-o considere cât de cât deşteaptă.

— Ei? întrebă Dol.

— Ei, ce?

— N-ai scos o vorbă. Vrei să mănânci acum sau să chem pe toată lumea s-audă visul lui Wetchik?

— Ce vis?

— A avut azi-noapte un vis, trimis de Sufletul Suprem, şi a dorit să ni-l împărtăşească tuturor. Dar n-a vrut să te trezească, aşa că ne-am apucat cu toţii de treabă, iar eu a trebuit să pândesc când apari.

Rasa se simţi foarte stânjenită. Volya a creat un precedent neplăcut punându-i pe toţi la lucru, în vreme ce ea dormea. Nu dorea să fie nevasta răsfăţată a conducătorului, voia să fie o participantă activă la viaţa comunităţii. Volemak sigur o înţelegea.

— Te rog, adună-i pe toţi. Dar, bineînţeles, mai întâi spune-mi cum ajung la bucătărie. O s-aduc

puţină pâine pentru adunare.
În timp ce se îndepărtă, o auzi pe Dol strigând cât o ţine gura – făcându-şi glasul auzit aşa cum fusese învăţată, ca la teatru:
— S-a trezit mătuşa Rasa! S-a trezit mătuşa Rasa!
Rasa se crispă. De ce nu le strigi tuturor *exact* cât de mult am dormit?
Găsi destul de uşor cortul-bucătărie – era cel cu cuptorul de piatră în faţă, unde Zdorab cocea pâine. El ridică privirea ruşinat:
— Trebuie să-mi cer iertare, Doamnă Rasa. N-am spus niciodată că-s brutar.
— Dar pâinea miroase minunat.
— De mirosit, miroase bine, da. Aromele îmi ies bine. Ar trebui să simţi cum miroase preferatul meu – îi zic „peşte ars.”
Rasa râse. Îi plăcea băiatul.
— Găseşti peşti în râul ăsta?
— Soţul tău s-a gândit să pescuim la mal, acolo jos.
Arătă cu degetul spre locul unde râul se vărsa în apele paşnice ale Mării Lucioase.
— Şi-aţi avut noroc?
— Nu prea, se plânse Zdorab. Am prins ceva peşti, dar nu grozavi.
— Nici măcar cei care nu s-au transformat în mirosul tău preferat…
— Nici cei fierţi. Pur şi simplu pe pământul ăsta nu-i destulă viaţă. Peştii s-ar aduna la gura râului,

dac-ar exista mai mult material organic în sedimentul depus de apă.

— Eşti geolog? îl întrebă Rasa, destul de mirată.

— Bibliotecar, deci ştiu câte puţin din toate, cred, răspunse Zdorab. Am încercat să-mi dau seama de ce nu există aici o aşezare umană permanentă, iar motivul l-am găsit în Catalog, în nişte hărţi vechi, de pe vremea ultimei culturi principale din regiunea asta. Culturile se dezvoltă-ntotdeauna pe râul cel mare, chiar în spatele lanţului muntos.

Arătă spre răsărit.

— Chiar acum mai există acolo câteva oraşe minore. Motivul pentru care nu se folosesc de acest loc e că nu-i destul teren pe care să se poată planta. Iar râul seacă o dată la cinci ani. Adică prea des ca să menţii o populaţie stabilă.

— Babuinii cum se descurcă?

— Catalogul nu prea se ocupă de ei.

— Probabil că nu. Probabil c-o să trebuiască să-şi construiască propriul Suflet Suprem într-o zi, nu crezi?

— E posibil.

Zdorab păru puţin surprins.

— Ar fi folositor, dacă şi-ar construi propria latrină.

Rasa ridică o sprânceană.

— Trebuie să-i supraveghem ca nu cumva unul dintre ei s-o ia în amonte şi să ne murdărească apa de băut, îi explică Zdorab.

— Hm... Că veni vorba, mi-e sete.

— Şi foame, fac prinsoare. Serveşte-te. Găseşti apă proaspătă și pâine de ieri încuiată în cortul-bucătărie.

— Dacă-i încuiată...

— Încuiată pentru *babuini*. Pentru oameni e foarte accesibilă.

Când Rasa intră în cortul-bucătărie, văzu că băiatul avea dreptate. „Lacătul” nu era altceva decât o sârmă răsucită, care ţinea închisă lada alimentată cu energie solară. Atunci, de ce subliniau că era încuiată? Poate doar ca să-i aducă aminte s-o încuie la loc.

Trase capacul şi găsi câteva duzini de franzele, precum şi un număr destul de mare de pachete cu mâncare – să fi fost carne congelată? Nu, nu putea fi congelată, nu era destul de rece în ladă. Duse mâna înăuntru şi deschise un pachet. Găsi, bineînţeles, brânză din lapte de cămilă. Scârbos aliment – îl gustase o singură dată, în casa lui Volemak, când îl vizitase între două căsătorii de-ale lor. „Vezi cât de mult te-am iubit?” o tachinase el. „Am fost căsătoriţi atâta vreme, şi nu te-am pus niciodată s-o guşti!” Dar ea ştia acum că are nevoie de proteine şi grăsimi – cea mai mare parte a drumului consumaseră raţii de alimente slabe şi trebuia să mănânce tot ce avea valoare nutritivă. Luând o pâine subţire şi rotundă, rupse o jumătate, o înveli pe cealaltă la loc, apoi îndesă bucăţi de brânză în partea pe care voia s-o

mănânce. Pâinea era uscată şi destul de aspră ca să mascheze gustul de brânză, aşa că până la urmă dejunul n-a fost chiar atât de scârbos. Bine-ai venit în deşert, Rasa.

Puse capacul la loc şi se întoarse spre uşă.

— Aaa! ţipă ea fără să vrea.

La intrare, un babuin stătea în patru labe, privind-o chiorâş şi adulmecând.

— Marş! îl goni ea. Pleacă de-aici! Ăsta-i dejunul *meu.*

Babuinul se mulţumi să-i mai studieze puţin faţa.

Rasa îşi aminti că nu încuiase lada frigorifică. Ruşinată, se întoarse cu spatele la babuin şi, ascunzând ce anume făcea cu mâinile, răsuci sârma la loc. Cică degetele maimuţei nu erau destul de pricepute ca s-o desfacă. Dar dacă avea dinţi destul de puternici ca s-o rupă, atunci ce se întâmpla? N-avea rost să-i arate că sârma îl ţinea la distanţă de mâncare.

Bineînţeles, era foarte posibil să-şi dea seama şi singur. Nu se zicea că babuinii sunt cei mai apropiaţi de oameni pe Harmony? Poate de-asta i-au adus primii coloniști – proveneau de pe Pământ, nu erau născuţi aici.

Se întoarse din nou şi mai scoase un ţipăt scurt, pentru că acum babuinul era chiar în spatele ei, stând pe labele dinapoi şi uitându-se la ea cu aceeaşi privire fixă.

— Ăsta-i dejunul *meu,* repetă Rasa cu blândeţe.

Babuinul îşi ţuguie buzele parcă a dezgust, apoi se lăsă în patru labe şi porni spre ieşirea din cort. În clipa aceea, intră Zdorab.

— Aa, zise el. Ăstuia-i zicem Yobar. E nou-venit în trib, aşa că nu-i acceptat încă. Lui nu-i pasă, are impresia că toţi îl cred şef când fug de el. Dar bietul de el e mai tot timpul excitat şi nu se poate apropia de femele.

— Aşa i se explică numele, spuse Rasa.

Yobar era un cuvânt vechi pentru un bărbat care nu se mai sătura de făcut dragoste.

— Îi zicem aşa ca să-l încurajăm. Ieşi afară de-aici, Yobar.

— Oricum pleca, aşa cred, după ce-am refuzat să-mpart cu el pâinea cu brânză.

— Brânza-i oribilă, nu-i aşa? întrebă Zdorab. Dar, dacă te gândeşti că babuinii mănâncă de vii puii de keek când îi prind, înţelegi de ce li se pare o delicatesă brânza de cămilă.

— Dar noi, oamenii, *chiar* o mâncăm, nu?

— De silă şi întruna. Şi nu te obişnuieşti niciodată cu gustul de după. E motivul principal pentru care bem atâta apă şi pe urmă trebuie să facem pipi aşa des. Iartă-mă…

— Am impresia c-aici vorbele frumoase impuse de regulile de la oraş nu-s prea practice, constată Rasa.

— Dar ar trebui să mai încerc, cred. Ei, atunci, poftă bună, o să mă străduiesc să nu simţi şi aroma de pâine arsă.

Zdorab ieşi din cortul-bucătărie. Rasa muşcă prima dată din pâine. Era bună, aşa că mai muşcă o dată şi fu gata să se înece – nimerise o bucată de brânză. Se forţă s-o mestece şi s-o înghită, dar o făcu să se gândească cu drag la trecutul apropiat, când singurul produs de cămilă cu care se confruntase fusese bălegarul şi nimeni nu-i ceruse să-l mănânce.

Uşa cortului se deschise din nou. Rasa se aşteptă să-l vadă iar pe Yobar, venit să mai încerce o dată să cerşească, însă era Dol.

— Wetchik zice că n-o să ne adunăm până nu se-alungesc umbrele, ca să nu fie foarte cald. Bună idee, nu crezi?

— Îmi pare rău c-ai fost nevoită să pierzi o jumătate de zi aşteptând după mine.

— Nu-i nimic, zise Dol, oricum nu voiam să lucrez. Nu mă pricep la grădinărit. Cred c-aş smulge florile odată cu buruienile.

— Nu cred că-i o grădină de flori.

— Înţelegi ce vreau să spun.

Da, înţeleg perfect.

Şi mai înţeleg că trebuie să-l găsesc pe Volemak şi să insist să mă pună la treabă imediat. Nu se cuvine să mă bucur de zile întregi de odihnă, când toată lumea trudeşte. Oi fi eu a doua ca vârstă aici, dar asta nu înseamnă că-s *bătrână.* Doar mai pot avea copii şi cu siguranţă o să am, dacă-l conving pe Volya să mă trateze ca pe soţia lui de mult pierdută, nu ca pe-un copil invalid.

Ceea ce nu-şi putea spune sieşi, deşi ştia şi-i displăcea, era că va trebui să aibă copii ca să joace măcar un rol aici, în deşert. Pentru că ei, aici, se întorceau la un stadiu primitiv al vieţii umane, în care supravieţuirea şi reproducerea erau o prioritate, iar pentru ea nu va mai exista genul de viaţă civilizată pe care o dusese în Basilica. În schimb, va concura pentru o poziţie în noul trib cu femeile mai tinere, iar moneda competiţiei aveau să fie bebeluşii. Cine creştea bebeluşi avea să fie cineva; cine nu, nu. Şi, la vârsta Rasei, era important să începi treaba repede, pentru că nu mai avea atâta timp ca femeile mai tinere.

Iarăşi supărată, deşi n-avea pe *cine*, decât pe uşuratica Dol, Rasa părăsi cortul-bucătărie mâncând din pâinea cu brânză. Cercetă tabăra cu privirea de jur-împrejur. Când coborâseră panta abruptă a canionului, văzuse numai patru corturi. Acum erau zece. Rasa recunoscu corturile de călătorie şi se simţi puţin vinovată că ceilalţi locuiau încă în corturi înghesuite, în vreme ce ea şi Volya împărţeau un spaţiu aşa de generos – un cort larg, cu pereţi dubli. Corturile, observă ea, erau aşezate în două cercuri concentrice, dar nici cel ocupat de ea şi Volemak, nici cortul-bucătărie nu se aflau în centru. În mijloc stătea cel mai mic din primele patru corturi, iar după o clipă de gândire, Rasa îşi dădu seama că era cel în care se păstra Catalogul.

Ea presupusese că Volemak îl ţinea în cortul

personal, dar, bineînţeles, aşa ceva nu s-ar fi cuvenit – Zdorab şi Issib aveau să-l folosească tot timpul şi nu te-ai putea aştepta de la ei să-şi adapteze programul după un inconvenient ca prezenţa unei femei bătrâne al cărei soţ o lasă să doarmă prea mult dimineaţa.

Merse în faţa uşii cortului celui mic şi bătu de două ori din palme.

— Intră.

După voce, îşi dădu seama că-i Issya. Simţi un fior de vină, pentru că-i vorbise aspru c-o seară înainte băiatului – bărbatului – care era primul ei născut. Dar, zău, numai atunci când ea şi Volya se adresaseră celor patru necăsătoriţi strânşi la un loc. Chiar şi acum, ştiind că el e în cort, ar fi vrut să plece şi să se întoarcă altă dată.

De ce-l evita? Nu din cauza defectelor lui fizice – se obişnuise cu *asta,* doar îl ajutase în primii ani de viaţă şi în copilărie, îi reglase scaunele şi-i făcuse rost de flotoare, ca să se mişte uşor şi să ducă o viaţă aproape normală sau cel puţin independentă. Îi cunoştea corpul aproape mai bine decât şi-l cunoştea el însuşi, pentru că-l spălase până la pubertatea târzie din cap până-n picioare, îi masase membrele şi-i făcuse gimnastică spre a le menţine flexibile până ca el să înveţe, încet şi dureros, să le mişte singur. În toate perioadele petrecute împreună, vorbiseră între ei neîncetat – Issib îi era prieten mai mult decât orice alt copil al ei. Cu toate acestea, nu voia să dea ochii cu el.

Aşa că, bineînţeles, trase de uşă, intră în cort şi dădu ochii cu el.

Stătea în scaunul lui, care se conectase la panoul solar de deasupra cortului, ca să nu consume bateria. Scaunul luase Catalogul şi acum îl ţinea în faţa lui Issib, proptit de mâna lui stângă. Rasa nu mai văzuse niciodată Catalogul, dar ghici imediat că acela trebuia să fie, măcar pentru că era un obiect care nu-i mai căzuse sub ochi.

— Îţi vorbeşte? întrebă ea.

— Bună ziua, Mamă, spuse Issib. Te-ai odihnit în dimineaţa asta?

— Sau are vreun fel de afişaj, ca un computer obişnuit?

Nu-i permise s-o enerveze amintindu-i cât de târziu se sculase.

— Unii dintre noi n-au dormit deloc, zise Issib. Unii au stat treji, întrebându-se ce s-a întâmplat, de viitoarele noastre neveste ne-au fost aduse şi azvârlite după o prezentare extrem de sumară.

— Of, Issya, spuse Rasa, ştii că situaţia asta-i consecinţa naturală a stării de lucruri, nimeni n-a planificat-o. Ai resentimente? Să ştii că şi eu am. Aşa că mi-a venit o idee: nu-mi vărs focul pe tine şi nici tu nu-ţi verşi focul pe mine.

— Dar pe cine altcineva mi-l *pot* vărsa? întrebă Issib, zâmbind vag.

— Pe Sufletul Suprem. Spune-i scaunului tău să arunce Catalogul în partea cealaltă a camerei.

Issib negă scuturând din cap.

— Sufletul Suprem pur şi simplu mi-ar anula comanda. Pe lângă asta, Catalogul nu-i Sufletul Suprem, e, pur şi simplu, cea mai puternică unealtă a noastră, cu care accesăm memoria Sufletului Suprem.

— Cât de mult îşi aminteşte ăsta?

Issib o privi scurt.

— Ştii, nu mi-a trecut niciodată prin cap că tu ai vorbi de Sufletul Suprem ca de-un *ăsta.*

Rasa se miră când îşi dădu seama că aşa făcuse, dar ştiu imediat şi de ce.

— Nu mă gândeam la ea, la Sufletul Suprem. Mă gândeam la *ăsta* – la Catalog.

— Îşi aminteşte tot, spuse Issib.

— Cât anume din tot? Mişcările fiecărui atom din univers?

Issib zâmbi larg.

— Uneori, aşa se pare. Nu, m-am referit la istoria omenirii de pe Harmony.

— Patruzeci de milioane de ani, zise Rasa. Poate două milioane de generaţii de fiinţe umane. O populaţie de aproximativ un miliard aproape tot timpul. Două cvadrilioane de vieţi, cu mii de întâmplări semnificative în fiecare viaţă.

— Aşa-i, confirmă Issib. Apoi adaugă acestor biografii istoria fiecărei comunităţi umane, începând cu familiile şi incluzându-le pe cele mari cât popoarele şi grupările lingvistice şi mici cât numărul de prieteni din copilărie şi relaţiile

sexuale întâmplătoare. Adaugă și toate fenomenele naturale care-au avut înrâurire asupra istoriei omenirii. Apoi fiecare cuvânt pe care l-au scris oamenii cândva și harta fiecărui oraș pe care l-am construit vreodată și planurile fiecărei clădiri pe care am înălțat-o…

— N-ar fi loc pentru toate informaţiile, comentă Rasa. Nici dacă s-ar folosi pentru stocarea lor întreaga planetă. Ne-am împiedica la fiecare pas de depozitul de date al Sufletului Suprem.

— Nu chiar. Memoria Sufletului Suprem nu-i stocată în memoria ieftină și masivă pe care-o utilizăm la computerele obişnuite. În primul rând, computerele noastre sunt binare – fiecare poziţie de memorie poartă două înţelesuri posibile.

— Pornit şi oprit. Da sau nu.

— E citită electric, explică Issib. Şi putem stoca numai câteva bilioane de biţi de informaţie în fiecare calculator. Altfel, ajung prea grele ca să le cărăm după noi. Iar *spaţiul* pe care-l irosim în computerele noastre… numai pentru a reprezenta simple numere. De exemplu, în doi biţi intră numai patru numere.

— A-1, B-1, A-2 şi B-2, spuse Rasa. *Am predat* cursul de informatică primară în mica mea şcoală, să ştii.

— Dar acum închipuie-ţi că, în loc de-a reprezenta numai două stări în fiecare poziţie, pornit şi oprit, ai putea reprezenta *cinci.* Atunci, în doi biţi…

— Douăzeci şi cinci de valori posibile, continuă Rasa. A-1, B-1, V-1, G-1, D-l şi aşa mai departe, până la D-5.

— Acum închipuie-ţi că fiecare poziţie de memorie are mii de stări posibile.

— Asta sigur face ca memoria să fie mai eficientă pentru-a conţine înţelesuri.

— Nu chiar, zise Issib. Adică nu încă. Creşterea-i numai geometrică, nu exponenţială. Şi-ar avea o limitare vicioasă, prin aceea că fiecare poziţie ar putea conţine o singură stare *o dată.* Chiar dac-o singură poziţie ar putea trimite un miliard de mesaje posibile, fiecare poziţie ar putea trimite numai unul dintre ele o dată.

— Dar, dac-ar fi în perechi, problema ar dispărea, pentru că, între ele, oricare două poziţii ar putea trimite milioane de posibile înţelesuri.

— Dar numai *unul* o dată.

— Nu poţi folosi aceeaşi poziţie de memorie ca să stochezi informaţii contradictorii. *Şi* G-9, *şi* D-9.

— Depinde de modul de stocare a informaţiei. Pentru Sufletul Suprem, fiecare poziţie de memorie este marginea interioară a unui cerc – unul, foarte, foarte mic, iar marginea aceea e un complex de fractali. Adică mii de stări pot fi reprezentate prin ieşiri, ca vârfurile unei roţi dinţate sau dinţii de pieptene – în fiecare poziţie fie există o ieşire, fie nu.

— Dar atunci poziţia de memorie e dintele, nu cercul, spuse Rasa, şi revenim la sistemul binar.

— Dar poate ieşi în afară mai mult sau mai puţin, zise Issib. În fiecare poziţie din jurul interiorului cercului, memoria Sufletului Suprem este capabilă să distingă sute de grade de ieşire.

— Deci tot o creştere geometrică ar fi, observă Rasa.

— Dar acum trebuie să ţii cont de faptul că Sufletul Suprem poate detecta dinţi pe *fiecare* ieşire – sute de valori diferite de la fiecare din sutele de dinţi. Iar pe fiecare dinte, sute de ţepi, fiecare raportând sute de valori posibile. Iar pe fiecare ţep, sute de spini. Iar pe fiecare spin, sute de peri. Iar pe fiecare păr…

— Am prins ideea, îl întrerupse Rasa.

— Apoi, înţelesurile se pot schimba în funcţie de *locul* de pe cerc în care începe citirea – la nord, la est sau la sud-sud-est. Vezi, Mamă, spuse Issib, în fiecare poziţie de memorie, Sufletul Suprem poate stoca bilioane de informaţii *diferite* simultan. Noi, în computerele noastre, n-avem ceva care să se compare nici măcar pe departe cu asta.

— Totuşi, nu-i o memorie infinită, observă Rasa.

— Nu, recunoscu Issib. Nu-i infinită. Pentru că, în cele din urmă, ajungem la rezoluţia minimă – ieşiri atât de mici, încât Sufletul Suprem nu mai poate detecta ieşirile *de pe* ieşiri. Cu aproximativ douăzeci de milioane de ani în urmă, Sufletul Suprem şi-a dat seama că rămâne fără memorie – sau c-*avea să rămână* fără memorie cam peste zece milioane de ani. A-nceput să găsească căi mai

scurte pentru a înregistra date. Şi-a dedicat o amplă zonă din memorie pentru a stoca tabele elaborate cu *tipuri* de istorisiri. De exemplu, înregistrarea din tabel ZH-5-SHCH ar putea fi „certuri cu părinţii pentru gradul de libertate personală pe care îl permit şi fuga din oraşul natal în altul”. Deci acolo unde-i stocată biografia unei persoane, în loc să explice fiecare eveniment, lista biografică te trimite, pur şi simplu, la tabelele cuprinzătoare care conţin evenimente posibile dintr-o viaţă de om – vor avea valoarea ZH-5-SHCH şi apoi codul oraşului în care-a fugit persoana respectivă.

— Asta face vieţile noastre cam sterile, nu crezi? Lipsite de imaginaţie, vreau să spun. Repetăm, cu toţii, aceleaşi lucruri pe care le-au făcut şi alţii.

— Sufletul Suprem mi-a explicat că, deşi nouăzeci şi nouă la sută din fiecare viaţă constă în evenimente deja prezente în tabelele comportamentale, există întotdeauna acel unu la sută care trebuie specificat clar, pentru că nu există o înregistrare prealabilă pentru el. Încă nu există două vieţi duplicate.

— Bănuiesc că asta-i o consolare.

— Trebuie să crezi că viaţa *noastră* urmează o cale neobişnuită. „Chemaţi de Sufletul Suprem pentru a călători prin deşert şi, în cele din urmă, pentru a se întoarce pe Pământ” – pun rămăşag că nu există o înregistrare pentru *aşa ceva.*

— A, dar, din moment ce s-a întâmplat aşa cu

şaisprezece dintre noi, pun pariu că Sufletul Suprem *face o* nouă înregistrare.

Issib râse.

— Probabil a făcut-o deja.

— Trebuie să fi fost un proiect amplu s-alcătuieşti tabelele cu posibile acţiuni umane.

— Dacă există ceva de care Sufletul Suprem se bucură nelimitat, acela-i timpul, rosti Issib. *Cu toate astea,* au loc degradări şi pierderi.

— Poziţiile de memorie nu se mai pot citi, zise Rasa.

— Nu-mi dau seama. Ştiu doar că Sufletul Suprem pierde sateliţi. Din cauza asta, îi e mai greu să ne supravegheze. Până acum n-au apărut zone moarte, dar fiecare satelit trebuie să culeagă mult mai multe informaţii decât a fost programat iniţial. Există strangulări în sistem. Locuri prin care-un satelit pur şi simplu nu poate procesa destul de repede informaţiile culese, fără să piardă din ele secvenţe despre cele întâmplate oamenilor pe care îi ţine sub observaţie. Pe scurt, se petrec întâmplări care nu vor fi reamintite. Sufletul Suprem controlează pierderile făcând presupuneri pentru a umple golurile de informaţie, dar situaţia nu va face decât să se-nrăutăţească. Mai este memorie suficientă, dar în curând, milioane de vieţi vor fi amintite numai ca schiţe sau contururi vagi ale unei vieţi. Într-o bună zi, fără îndoială, vor ceda destui sateliţi pentru ca unele vieţi să nu fie-nregistrate deloc.

— Iar pân-la urmă vor ceda toţi sateliţii.

— Întocmai. Şi, mai precis, când vor apărea zone moarte, vor exista şi oameni care nu vor fi deloc sub influenţa Sufletului Suprem. În momentul acela, vor începe din nou să construiască arme care pot distruge omenirea.

— Atunci… de ce nu se produc mai mulţi sateliţi?

— Cine să-i producă? Ce societate umană are tehnologia necesară pentru a construi navele care să ducă sateliţii în spaţiu? Ca să nu mai pomenesc de construirea sateliţilor înşişi.

— Producem computere, nu-i aşa?

— Tehnologia plasării în spaţiu a sateliţilor este identică cu cea de transportare a armelor dintr-un capăt într-altul al planetei Harmony. Cum ne poate-nvăţa Sufletul Suprem să-i înlocuim sateliţii fără să ne arate cum să ne distrugem unul pe altul? Ca să nu mai zic că, probabil, ne-am da seama cum să reprogramăm Sufletul Suprem şi să-l controlăm noi pe el – sau, dacă nu reuşim aşa, atunci să ne construim propriile noastre Suflete Supreme *mici* care se vor conecta la acea parte din creierul nostru cu care comunică Sufletul Suprem, astfel încât s-avem o armă care l-ar panica pe inamic sau l-ar îndobitoci.

— Înţeleg, spuse Rasa.

— Iată dilema Sufletului Suprem. Trebuie reparat, altfel nu va mai putea ocroti omenirea, iar singura cale de a se repara singur este de-a pune

la dispoziţia fiinţelor umane tocmai lucrurile de care nu vrea să ne apropiem.

— E-un cerc vicios.

— Aşa că mergem acasă, conchise Issib. Înapoi la Păstrătorul Pământului. Să vedem ce-i de făcut mai departe.

— Şi dacă nici Păstrătorul ăsta al Pământului nu ştie ce-i de făcut?

— Atunci, suntem în rahat până-n gât, răspunse Issib, zâmbind. Totuşi, am impresia că Păstrătorul ştie. Cred c-are un plan.

— Şi de ce crezi asta?

— Pentru că oamenii primesc vise care nu-s de la Sufletul Suprem.

— Oamenii au avut dintotdeauna vise care nu-s de la Sufletul Suprem, sublinie Rasa. Visam cu mult înainte de-a *exista* Sufletul Suprem.

— Da, dar nu aveam *aceleaşi* vise, care poartă mesaje clare despre întoarcerea acasă pe Pământ, nu-i aşa?

— Eu nu pot crede că un computer sau ce-o fi acolo, la mulţi ani-lumină de-aici, ar putea trimite *un vis* minţilor noastre.

— Cine ştie ce s-a petrecut pe Pământ? întrebă Issib. Poate că Păstrătorul Pământului a aflat lucruri despre univers pe care noi nu le-nţelegem. Nici asta n-ar fi de mirare, din moment ce Sufletul Suprem ne-a întunecat minţile ori de câte ori am încercat să ne gândim la fizica avansată. Vreme de patruzeci de milioane de ani am încasat palme ori

de câte ori ne-am folosit creierul prea bine, dar în patruzeci de milioane de ani Păstrătorul Pământului, oricine sau orice-ar fi el, a avut posibilitatea să se gândească la lucruri noi, cu-adevărat utile. Inclusiv cum să trimită vise oamenilor aflaţi la ani-lumină de el.

— Toate astea le-ai aflat din Catalog.

— Toate astea le-am smuls cu lovituri de picioare şi ţipete de la Catalog, cu ajutorul lui Zdorab şi-al Tatei, zise Issib. Sufletului Suprem nu-i place să vorbească despre sine şi tot încearcă să ne facă să uităm ce-am aflat despre el.

— Credeam că Sufletul Suprem colaborează cu noi.

— Nu. Noi colaborăm cu *ăla.* Între timp, el încearcă să ne-mpiedice să aflăm până şi cea mai insignifiantă informaţie care nu-i legată direct de sarcinile pe care ni le pregăteşte.

— De unde-ai aflat tot ce mi-ai spus? Despre felul în care funcţionează memoria Sufletului Suprem?

— Ori i-am fentat sistemele de apărare atât de eficient şi persistent, încât a renunţat să ne mai împiedice să aflăm, ori s-a convins că, în definitiv, e vorba despre nişte informaţii inofensive.

— Ori, completă Rasa.

— Ori?

— Ori informaţiile sunt false şi-atunci nu contează dacă afli sau nu.

Issib îi zâmbi convingător.

— Dar Sufletul Suprem n-ar *minţi*, nu-i aşa, Mamă?

Aşa ajunseră la o conversaţie pe care-o purtaseră când Issib era copil şi punea întrebări despre Sufletul Suprem. Care fusese întrebarea? A, da: de ce bărbaţii îi zic Sufletului Suprem *el*, iar femeile îi spun *ea*? Rasa îi răspunsese că Sufletul Suprem le permitea bărbaţilor să se gândească la ea ca la un bărbat, ca să le fie mai uşor când se roagă la ea. Iar Issib întrebase atunci acelaşi lucru: „Dar Sufletul Suprem n-ar minţi, nu-i aşa, Mamă?"

Din câte-şi amintea Rasa, nu se descurcase prea bine nici când îi răspunsese prima oară şi n-avea de gând să se facă de râs încercând să răspundă a doua oară.

— Te-am întrerupt din treabă, dând buzna peste tine, spuse ea.

— Deloc, o asigură Issib. Tata mi-a spus să-ţi explic tot ce vrei să afli.

— Știa c-o să vin aici?

— A zis că-i important să-nțelegi cum lucrăm noi cu Catalogul.

— Și *cum* lucrați cu Catalogul?

— Încercăm să-l facem să ne spună ce vrem *noi* să știm, nu ce vrea Sufletul Suprem să știm.

— Și-ați reușit ceva?

— Poate da, poate nu.

— Cum adică?

— Aflăm o mulțime de lucruri, dar e încă o

problema discutabilă dacă le aflăm pentru c-așa vrea Sufletul Suprem sau nu. Catalogul, am învățat din experiență, nu face aceleași lucruri pentru toată lumea.

— În funcție de ce anume?

— Nu ne-am dat seama încă, recunoscu Issib. Sunt zile când îmi cântă – parcă trăiește-n capul meu, îmi răspunde la întrebări înainte de-a mă gândi eu la ele. Și sunt zile când am impresia că Sufletul Suprem încearcă să mă tortureze, trimițându-mă să caut potcoave de cai morți.

— Ca să afli ce?

— Întreaga istorie a planetei Harmony îmi stă la dispoziție. Pot să-ți spun numele fiecărei persoane care-a venit la râu și a băut apă din el. Dar nu pot afla unde anume ne conduce Sufletul Suprem, cum vom ajunge pe Pământ, nici unde au aterizat primii coloniști pe Harmony sau unde se află localizată mintea Sufletului Suprem.

— Deci are secrete față de voi, constată Rasa.

— Am impresia că nu ni le *poate* spune, cugetă Issib. Cred c-ar vrea să ni le dezvăluie, dar nu poate. Un sistem de protecție, presupun, încorporat de la bun început în Sufletul Suprem, pentru a-mpiedica ca cineva să preia controlul asupra lui și a-l utiliza pentru a conduce lumea.

— Deci trebuie să-l urmăm orbește, fără să știm nici măcar în ce direcție ne duce?

— Cam așa ceva. E unul dintre acele momente ale vieții când lucrurile nu merg cum vrei tu, dar

trebuie să te obişnuieşti cu ele.

Rasa se uită la Issib, la privirea fixă cu care o aţintea, ştiind că-i aminteşte că nimic din ce-i făcea ei acum Sufletul Suprem nu era, nici pe departe, la fel de apăsător ca viaţa pe care-o ducea Issib într-un corp schilod.

Ştiu, prostuţule, îşi zise. Ştiu foarte bine că duci o viaţă cumplită şi că rareori te plângi. Dar starea ta n-a putut fi împiedicată şi-i incurabilă. Poate că şi refuzul Sufletului Suprem de-a ne spune ce se-ntâmplă e tot de neîmpiedicat şi incurabil, caz în care voi încerca s-accept situaţia măcar cu tot atâta răbdare ca tine. Dar, dacă te *pot* vindeca, o voi face şi nu te voi lăsa să mă ruşinezi cerându-mi să accept un lucru pe care n-ar trebui neapărat să-l accept.

— Am putea afla pe furiş ce nu ne poate dezvălui Sufletul Suprem când o-ntrebăm, vorbi Rasa.

— La ce crezi că lucrăm, Zdorab şi cu mine?

A, deci nici Issib nu era fatalist. Atunci însă îi veni-n cap altă idee:

— *Tatăl tău* la ce are impresia că lucrezi?

Issib râse.

— Nu la *asta.*

Bineînțeles că nu. Volemak n-ar accepta să vadă Catalogul folosit la subminarea Sufletului Suprem.

— Deci Sufletul Suprem nu-i singurul care nu spune altora ce face.

— Dar *tu* ce zici, Doamnă Mamă?

Ce-ntrebare interesantă… Îi voi spune lui Volemak ce face Issib, asumându-mi riscul ca Volya să încerce să-i interzică fiului său să întrebuinţeze Catalogul? Totuşi, n-am avut niciodată secrete faţă de Volemak.

Aşa îşi aminti de hotărârea luată mai devreme în aceeaşi zi, de a-i povesti lui Volemak ce se-ntâmplase în deşert – cum l-a condamnat atunci Elemak la moarte pe Nafai. Iar asta ar putea avea consecinţe nefaste. Pe de-o parte, oare avea ea dreptul să le cauzeze vorbind? Pe de alta, oare avea ea dreptul să-l priveze pe Volemak de informaţii importante?

Issib nu aşteptă răspunsul ei:

— Ştii, Sufletul Suprem e deja la curent cu-ncercarea noastră și n-a făcut nimic să ne oprească.

— Sau a făcut-o atât de bine, încât nu vă daţi seama că vă opreşte.

— Dacă Sufletul Suprem n-a simţit nevoia să-i zică Tatei, chiar e atât de urgent să i-o spui tu?

Rasa se gândi o clipă. Issib credea că-ntreabă numai despre propriul secret, dar ea hotăra pentru amândoi. La urma urmei, aceasta *era* expediţia Sufletului Suprem şi, dacă cineva cunoştea şi-nţelegea comportamentul uman, acel cineva era Sufletul Suprem.

Ea ştie ce s-a-ntâmplat în deşert, aşa după cum ştie şi ce-anume fac Issib şi Zdorab cu Catalogul. Prin urmare, de ce să n-o lase să hotărască ce să

spună?

Pentru că tocmai asta-ncearcă Zdorab şi Issib să împiedice – puterea Sufletului Suprem de a lua toate deciziile despre ce se spune şi ce nu. Nu vreau ca Sufletul Suprem să decidă ce pot şi ce nu pot să ştiu şi, totuşi, uite cum cochetez cu ideea de a-l trata pe soţul meu exact aşa cum mă tratează Sufletul Suprem pe mine. Numai că Sufletul Suprem ştia *într-adevăr* mai bine decât Rasa dacă Volemak ar trebui informat sau nu despre aceste lucruri.

— Urăsc asemenea dileme, zise Rasa.

— Deci?

— Deci o să mă hotărăsc mai târziu.

— Şi asta-i o hotărâre.

— Ştiu, isteţul meu prim născut, spuse Rasa, dar nu-nseamnă că-i una permanentă.

— Nu ţi-ai terminat pâinea.

— Din cauză că-i cu brânză de cămilă.

— E de-a dreptul scârboasă, este? Şi n-o să-ţi vină să crezi cum o să te constipe.

— De-abia aştept.

— De-asta niciunul dintre noi n-o mănâncă.

Rasa îl săgetă din priviri.

— Atunci, de ce-i lada frigorifică plină de brânză?

— Pentru c-o împărţim cu babuinii. Ei cred că-i un desert.

Rasa se uită la sendvişul mâncat pe jumătate.

— Am mâncat hrană pentru babuini, zise ea,

apoi râse. Nu mă mai mir că Yobar a intrat în cortul-bucătărie! Credea că-i pregătesc *lui* un ospăț!

— Stai să vezi când o să-i dai o bucată de brânză și o să-ncerce să se-mperecheze cu piciorul tău.

— Mi se face pielea de găină numai când mă gândesc.

— Desigur, eu l-am văzut încercând numai cu Tata și Zdorab. Poate-i un zhop și-atunci o să te ignore.

Rasa râse, dar o puse pe gânduri glumița răutăcioasă despre babuinul posibil homosexual. Dacă Sufletul Suprem adusese în grupul lor pe cineva incapabil să-și facă datoria de-a procrea? Apoi alt gând: Sufletul Suprem i-a trimis ideea? Era o avertizare?

Dădu din umeri și puse mâna pe Catalog. Spune-mi acum, îi ceru în gând. E vreunul din grupul nostru incapabil să procreeze? Va fi vreo nevastă dezamăgită?

Însă Catalogul nu-i răspunse sub nicio formă.

Era după-amiază târziu și singurul bărbat care vânase ceva era Nafai, lucru care-l înfuria pe Mebbekew peste măsură. Așadar, Nafai se pricepea mai bine decât el la cățărat pe stânci în liniște – și ce dacă? Așadar, Nafai știa să manevreze arma cu vibrații de parcă s-ar fi născut cu ea în mână – toate astea nu demonstrau decât că Elemak ar fi trebuit să tragă-n el atunci când a avut ocazia, acolo, în deșert.

Acolo, în deşert. De parcă acum nu *tot* în deşert ar fi! Deşi, în realitate, locul acesta era lux faţă de unele regiuni pe care le străbătuseră. Valea cea verde în care stăteau era pentru ochi ca o gură de apă rece – zărise cu câteva minute în urmă în fugă arborii de pe un promontoriu şi îi încântaseră privirea, o adevărată *uşurare* după griul şi galbenul posac al stâncilor şi-al nisipului, după verdele-cenuşiu al plantelor deşertice a căror denumire Elemak se încăpăţâna s-o pronunţe ori de câte ori le vedea, de parcă i-ar fi păsat cuiva că el cunoaşte denumirea completă a fiecărei plante de aici. Poate Elemak *chiar* avea verişori printre plantele deşertului. N-ar fi fost deloc de mirare ca un strămoş îndepărtat de-ai lui să se fi-mperecheat cu o tufă cenuşie şi ţepoasă de pe drum. Poate-am urinat pe un verişor de-ai lui Elya astăzi. Ar fi ceva – să-i arăt exact ce părere am despre oamenii care iubesc deşertul.

Nici măcar n-am văzut *iepurele,* cum să-l fi luat la ochi? Normal că l-a împuşcat Nafai, doar l-a *văzut.* Normal, Mebbekew trăsese cu arma pentru că trăsese toată lumea. Însă a reieşit că nu toată lumea trăsese, până la urmă. Numai Vas, care ochise prea jos, iar arma lui avea setată raza prea difuză, şi Nafai, care nimerise animalul şi-i făcuse o gaură mică şi fumegândă în cap. Şi, bineînţeles, Mebbekew, care nu ochise ceva anume, aşa că Elemak spusese: „Ai tras frumos, Nafai. Ţinteşti jos şi neregulat. Vas, îngustează raza. Iar tu,

Mebbekew, ai încercat să *desenezi* cu arma un iepure pe stânca aia? Nu suntem la ora de gravură. Încearcă să ţinteşti pe aceeaşi planetă pe care-i şi prada.”

Apoi Elemak şi Nafai plecaseră să recupereze iepurele.

— Se face târziu, spusese Mebbekew. Nu putem pleca acasă fără să aşteptăm până găsiţi voi leşul iepurelui?

Elemak îi aruncă o privire rece.

— Am crezut c-ai vrea să-nveţi cum se goleşte de măruntaie şi se curăţă iepurele. Dar probabil că niciodată *n-o să fii nevoit* să ştii cum s-o faci.

Foarte inteligent, Elemak! Aşa le dai încredere amărâţilor tăi de elevi care se străduiesc să înveţe. Măcar *eu* am tras, nu ca Obring, care se poartă cu arma lui de parc-ar fi rahatul altuia. Dar Mebbekew nu rosti vorbele cu glas tare, pur şi simplu îi aruncă lui Elya o privire cruntă şi întrebă:

— Deci pot să plec?

— Crezi că găseşti drumul?

— Normal.

— Sunt convins c-o să-l găseşti, zise Elemak. Du-te şi ia cu tine pe oricine vrea să plece.

Dar nimeni nu voise să vină cu el. Elemak îi speriase că Mebbekew o să se rătăcească. Ei bine, *nu* se rătăcise. Mersese exact în direcţia potrivită, urmărind calea înapoi foarte uşor, iar când se urcase pe creasta dealului aceluia numai ca să fie

sigur c-ajunge unde trebuie, văzuse imediat valea exact în locul în care se aşteptase s-o vadă. Nu-s *total* incompetent, înţeleptul meu frate mai mare. Nu-nseamnă că n-am simţ de orientare, dacă n-am transpirat bătând deşertul de mai multe ori, cum ai făcut tu, cărând plante cu denumiri sofisticate pe cămilă, dintr-un oraş într-altul.

Of, dacă şi-ar da seama exact când şi unde şi-a rupt tunica şi şi-a spintecat pantalonii între picioare… Nu suporta ca hainele lui să nu fie perfecte, iar cele pe care le purta acum erau leoarcă de sudoare şi îmbâcsite de praf. N-o să mai fie curat niciodată.

Ajunse la marginea canionului şi privi-n jos, aşteptându-se să vadă corturile. Dar nu zări niciunul.

În prima clipă, se panică. Au plecat fără mine, îşi zise. Au trecut în grabă pe lângă mine, au ridicat tabăra şi m-au lăsat în urmă, numai pentru că n-am văzut *iepurele* ăla tâmpit.

Atunci îşi dădu seama că se afla undeva mai jos de tabără. Uite şi corturile, sus, acolo, la stânga. Normal, el era mai aproape de mare. Dacă Marea Lucioasă ar fi avut valuri ca acelea care loveau ţărmul Mării dintre Pământuri, le-ar fi auzit izbindu-se de-aici. Uite şi babuinii, dibuind cu greu hrana sărăcăcioasă, alcătuită din rădăcini, fructe, plante, insecte şi mici animale scârboase, care trăiau lângă râu şi ţărmul mării.

Cum am ajuns aici? Halal simţ de orientare…

A, da. Am coborât pe-aici azi-dimineață, când le-am lăsat dormind în tabără pe soția cea trândavă a Tatei și pe toate femeile leneşe, *mai ales* pe nevasta mea tâmpită și absolut nefolositoare, umblând ca proasta printre corturi și prin grădină. Asta-i singura parte a drumului pe care-am ratat-o, o singură cotitură, mare brânză, deci tot am un simţ bun al orientării.

Dar avea un gust foarte amar în gură și voia să lovească cu picioarele, să spargă ceva, să *rănească* pe cineva.

Uite babuinii, chiar acolo, jos, animale proaste, asemănătoare câinilor, care se cred oameni. O femelă era-n călduri, așa că masculii se pocneau peste cap unii pe alţii și făceau manevre ca s-o reguleze. Bieţi masculi idioţi! Așa ne trăim viața.

Aş putea foarte bine să cobor pe peretele canionului aici și să merg prin vale până în tabără. Iar pe drum aş vedea foarte bine care dintre masculi reuşeşte să-i scarmene păsărica. O să moară fericit, nu? Iar Nafai nu-i singurul care se va întoarce acasă c-un animal ucis de el.

Pe la jumătatea pantei accidentate, după ce-şi juli un genunchi și alunecă de vreo două ori, Meb își dădu seama că, cu cât cobora mai mult, cu atât îi va vedea mai prost pe babuini. Îi pierduse deja din vedere din cauza unor stânci și tufişuri chiar pe masculii care se dădeau de ceasul morţii să se-mperecheze. Totuși, îl vedea foarte bine pe unul mai mic, mult mai aproape decât ceilalți. Ar fi,

oricum, o pradă uşoară.

Meb îşi aminti ce-i învăţase Elemak puţin mai de dimineaţă şi-şi propti coatele de un bolovan când ochi. Chiar şi aşa, mâinile tot îi tremurau şi, cu cât încerca mai mult să le stăpânească, cu atât tresărea mai puternic imaginea de pe vizorul armei. Iar când apăsă butonul de declanşare, arma ricoşă din nou, astfel încât un mic jet de fum ţâşni dintr-o tufă la peste şase metri de babuinul pe care-l ochise. Probabil că şi animalul auzise ceva, pentru că se-ntoarse brusc spre tufa aprinsă şi se dădu înapoi cu teamă.

Dar nu pentru multă vreme. În clipa următoare, se apropie din nou şi privi flacăra de parcă voia să afle un secret din ea. Tufa era uscată, dar nu moartă, aşa că ardea încet şi scotea mult fum. Meb ochi a doua oră, de data asta puţin mai spre dreapta, ca să compenseze deplasarea provocată de apăsarea butonului. Constată că mâinile-i tremurau mai puţin şi-şi aminti că Elemak subliniase necesitatea relaxării. Aşa că... acum Mebbekew trăgea exact aşa cum spusese Elemak, iar babuinul avea să-şi dea duhul foarte curând.

Tocmai când se pregătea s-apese pe trăgaci, îl sperie o pocnitură ascuţită care răsună la un metru de capul lui. Propria lui lovitură o luă razna când se întoarse ca să privească locul de unde se auzise zgomotul. O plantă scundă, care creştea dintr-o crăpătură în stâncă, la câţiva metri deasupra capului său, se făcuse scrum şi din locul

ei se ridica fum. Cum tocmai văzuse că acelaşi lucru se-ntâmplase şi cu tufa de lângă babuin, Meb îşi dădu seama de ce se petrecuse. Cineva trăsese cu arma *în el.* Veniseră tâlharii – tabăra era în pericol, iar el avea să moară, singur-singurel, din cauză că banditţii n-aveau de ales, trebuiau să-l ucidă, ca să nu dea alarma. Dar n-o să dau alarma, îşi zise el. Lăsaţi-mă în viaţă şi o să m-ascund aici şi-o să tac mâlc pân-la sfârşit, nu mă omorâţi...

— Ce te-a apucat să tragi în babuini?

Câteva pietricele se rostogoliră când Nafai alunecă pe ultima pantă şi se opri în bolovanul pe care stătea Meb. Acesta se bucură văzând că Nafai alunecase exact ca el, dar îşi dădu seama c-o făcuse fără a-şi pierde controlul şi aterizase în picioare, nu cu fundul pe piatră.

De-abia atunci înţelese Meb că Nafai fusese cel care trăsese în el şi-l ratase cu numai câţiva metri.

— Dar pe tine ce te-a apucat, voiai să mă omori? se răţoi Meb. Nu eşti un ţintaş chiar aşa de bun, încât să tragi cu arma pe lângă oameni!

— Nu ucidem babuini, spuse Nafai. Sunt ca oamenii – unde ţi-e capul?

— Zău? Unde-ai văzut tu oameni săpând după viermi sau aşteptând ocazia să reguleze orice femeie cu fund roşu?

— Ai descris exact traiul tău, Meb. Chiar ţi-ai închipuit c-o să *mâncăm* carne de babuin?

— Nu mi-a păsat. Nu trăgeam pentru mâncare,

voiam să ucid. Nu eşti singurul care se pricepe să tragă, să ştii.

Spunând acestea, lui Meb îi trecu prin cap că el şi Nafai erau singuri, nu-i vedea nimeni, iar el avea o armă. S-ar putea întâmpla un accident. N-am vrut s-apăs pe buton. Trăgeam pur şi simplu la ţintă, iar Nafai a apărut din senin. Nu l-am auzit, eram concentrat. Te rog, te rog, iartă-mă, Tată, mă simt groaznic, propriul meu frate, merit să mor. Eşti iertat, fiule. Lasă-mă să-mi jelesc fiul cel mai mic, care tocmai a rămas fără testicule într-un accident de vânătoare cumplit şi-a sângerat pân-a murit. De ce nu mergi tu să faci dragoste cât stau eu aici şi plâng?

S-o văd şi pe-asta, tata să-i ureze lui Mebbekew ce-şi doreşte!

— Nu iroseşti arma pe-mpuşcături aiurea, îl mustră Nafai. Elemak ne-a spus aşa – armele au o viaţă limitată. Iar noi nu mâncăm carne de babuin. Tot Elemak a zis-o şi pe asta.

— Elemak poate să cânte la fluier pârţâindu-se în el, dar asta nu-nseamnă că şi eu trebuie să fac la fel.

Am arma în mână. Deja l-am ochit pe jumătate pe Nafai. Pot arăta cum m-am răsucit, m-am speriat, iar arma s-a descărcat şi-a găurit pieptul lui Nafai. De la distanţa asta, l-ar spulbera cu totul, împroşcând bucăţi mici din el. Mă voi întoarce acasă cu sânge pe haine, orice-aş face.

Atunci simţi o armă la tâmplă.

— Dă-mi arma, îi ceru Elemak.

— De ce? întrebă Meb. N-aveam de gând s-o fac.

Nafai ridică vocea.

— Ai tras deja o dată asupra babuinului. Dac-ai fi fost un ţintaş mai bun, babuinul ar fi fost deja mort.

Bineînţeles, Nafai înţelese greşit despre ce vorbise Meb când spusese că nu avea de gând s-o facă. Dar Elemak înţelese.

— Am spus să-mi dai arma, cu mânerul în faţă.

Meb oftă teatral şi-i întinse arma lui Elemak:

— Hai să nu facem caz! *Eu* n-am voie să trag într-un babuin, dar *tu* poţi să îndrepţi arma asupra oricărui frate ai chef şi nu greşeşti cu *nimic.*

Elemak evident că nu se bucură să i se reamintească de presupusa execuţie a lui Nafai, pe motiv de revoltă în deşert. Dar el apăsă mai departe arma pe tâmpla lui Meb şi i se adresă lui Nafai:

— Să nu te mai prind vreodată că-ndrepţi arma spre-o altă fiinţă umană!

— Nu pe el l-am ţintit. Am ţintit planta de deasupra capului său şi am nimerit-o.

— Da, eşti un ţintaş nemaipomenit. Dar dacă strănuţi? Dacă te-mpiedici? Ai putea foarte bine să-l nimereşti pe frate-tău în cap, dacă aluneci numai puţin. Aşa că niciodată nu ocheşti altă persoană sau în apropierea ei, mă-nţelegi?

— Da, răspunse Nafai.

O, da, da, frate Elemak, mă dau bine pe lângă

tine, aşa m-am dat mereu bine pe lângă Tata. Lui Meb îi venea să vomite.

— Dar *ai tras* foarte bine, totuşi, repetă Elemak.

— Mulţumesc.

— Iar Meb are noroc că tu eşti cel care l-a văzut, şi nu eu, pentru că eu i-aş fi ochit piciorul şi l-aş fi lăsat c-un ciot, ca să-l ajut să ţină minte că nu-mpuşcăm babuini.

Nu era bine că Elemak îl ataca aşa, tocmai în faţa lui Nafai. Şi, bineînţeles, uite-i şi pe Vas şi pe Obring, trebuia *neapărat* s-apară şi ei, să vadă cât de mult îl dispreţuieşte Elemak, încât îl mustră de faţă cu Nafai.

— Deci babuinii au ajuns peste noapte animale sfinte? întrebă Meb.

— Nu-i omorâm şi nu-i mâncăm, răspunse Elemak.

— De ce nu?

— Pentru că-s inofensivi, iar a-i mânca ar fi un act de canibalism.

— Înţeleg. Eşti unul dintre ăia care cred că babuinii-s magici. Au un vas cu aur pitit pe undeva, fiecare trib are câte unul, şi, dacă te porţi frumos cu ei şi le dai de mâncare, atunci, după ce ţi-au pustiit teritoriul de orice fel de plantă comestibilă şi ţi-au răscolit casa căutând altceva de haleală, fug la ascunzătoare şi-ţi aduc *ţie* vasul cu aur.

— Mulţi călători rătăciţi au fost salvaţi de babuini.

— Aşa-i, spuse Meb. Deci asta-nseamnă că-i lăsăm să trăiască la nesfârşit? Hai să-ţi spun un secret, Elya. În cele din urmă, oricum o să murim cu toţii, de ce să nu moară acum, ca să ne exersăm noi ţinta? Nu zic că trebuie neapărat să-i *mâncăm.*

— Dar eu spun c-ai terminat-o cu vânătoarea. Dă-mi arma.

— O, la naiba! se enervă Meb. Trebuie să fiu eu singurul bărbat fără armă?

— Armele sunt pentru vânătoare. Nafai o să fie un vânător bun, tu nu.

— De unde ştii? E de-abia prima zi de practică serioasă.

— N-o să fii, pentru că n-o să mai pui mâna pe armă cât trăiesc eu.

Parcă l-ar fi înjunghiat pe Meb în inimă. Elemak îi călca în picioare demnitatea şi de ce? Din cauza unui idiot de babuin. Cum putea Elya să-i facă aşa ceva? Şi tocmai de faţă cu Nafai.

— Pricep, zise Meb. Aşa-ţi arăţi *veneraţia* faţă de regele Nafai.

Urmă un moment de pauză, în care Meb se-ntrebă dacă nu cumva l-a iritat pe Elya o idee prea mult şi poate că venise momentul când acesta-l va omorî sau îl va învineţi din bătaie. Atunci vorbi Elemak:

— Întoarce-te în tabără cu iepurele, Nafai. Zdorab o să vrea să-l pună-n lada frigorifică până mâine dimineaţă, când se-apucă de tocană.

— Da, răspunse Nafai şi porni în grabă în josul

pantei, spre vale.

— Puteţi merge după el, le spuse Elemak lui Vas şi Obring, care tocmai coborâseră panta şi aterizaseră amândoi pe fund.

Vas se ridică şi se scutură de praf.

— Să nu faci vreo prostie, Elya, îl sfătui Vas, apoi se întoarse şi plecă pe cărarea improvizată pe care plecase şi Nafai.

Din moment ce Meb deduse că vorbele lui Vas erau singurul sprijin pe care avea să-l primească, se hotărî să profite de ele la maximum.

— Când ajungi înapoi în tabără, spune-i tatălui meu că am murit pentru că micul incident al lui Elya cu arma n-a fost deloc un incident.

— Da, spune-i Tatei, rosti Elemak. O să-i demonstreze ce suspectează de multă vreme, şi anume că dragul de Meb şi-a pierdut minţile.

— N-o să-i zic nimic deocamdată – dacă voi doi nu vă-ntoarceţi imediat în tabără, replică Vas. Hai, Obring.

— Nu-s căţeluşul tău, zise Obring.

— Bine. Atunci, rămâi, spuse Vas.

— Să rămân ca să fac *ce*?

— Dacă trebuie să-ntrebi, mai bine vii cu mine. Nu vrem să intervenim în mica dispută familială.

Meb nu voia ca ei să plece. Voia martori la indiferent ce anume avea de gând Elya să facă.

— Elemak e doar superstiţios! strigă el după ei. Crede-n poveştile alea vechi care spun că, dac-omori un babuin, toată ceata lui vine şi-ţi fură

bebelușii! Probabil că Eiadh e gravidă, asta-i tot! Veniți înapoi, ne putem întoarce împreună în tabără!

Dar cei doi nu se întoarseră.

— Ascultă, vorbi Meb. Îmi pare rău. Nu trebuie să faci atâta caz. Nici măcar n-am nimerit babuinul.

Elemak se aplecă mai aproape de el.

— Nu mai pui mâna pe armă niciodată!

— Nafai e cel care-a tras *în mine.* Tu vrei să-mi iei arma din cauză c-am tras într-un babuin, iar Nafai trage-n *mine,* dar și-l *păstrează* pe-al lui.

— Nu omorâm animale și nu ne punem în cap să le mâncăm. Asta-i o altă lege a deșertului. Însă tu știi de ce-ți iau arma. Nu din cauza babuinului.

— Atunci, de ce?

— Te ardeau degetele, explică Elemak. Să-l omori pe Nafai.

— Îmi citești și gândurile acum?

— Îți citesc trupul, iar Nafai nu-i prost nici el, știe ce-ai pus la cale. Nu-ți dai seama că-n secunda în care-ai fi mișcat arma ți-ar fi zburat creierii?

— N-are el destul curaj pentru una ca asta.

— Poate că nu, rosti Elemak. Și poate că nici tu n-ai. Dar n-o să ai ocazia să afli.

Era cel mai tâmpit lucru pe care-l auzise Meb.

— Acum două zile, în deșert, ai încercat să-l legi și să-l lași pradă animalelor.

— Acum două zile credeam că-i pot întoarce pe

toţi la civilizaţie. Dar asta nu se va întâmpla. Suntem blocaţi aici, împreună, fie că ne place, fie că nu, iar dacă Eiadh nu-i deja gravidă acum, o să fie-n curând.

— Dacă reuşeşti să-ţi dai seama cum se face.

Sărise calul, descoperi el, pentru că Elemak îşi roti braţul stâng şi-l pocni drept în nas.

— Auuu!

Mebbekew se prinse de nas şi bineînţeles că mâinile i se umplură de sânge.

— Nemernicule! Rahat ce eşti!

— Da, sigur, zise Elemak. Îmi place că durerea te-ajută să te exprimi elocvent.

— Acum mi-am murdărit hainele de sânge.

— O să te-ajute să scapi de iluzia c-ai fi bărbat. Acum ascultă-mă şi ascultă-mă bine, pentru că vorbesc serios. Data viitoare îţi *promit* că-ţi sparg nasul şi-am să ţi-l sparg de fiecare dată când te mai prind că unelteşti. Am încercat o dată să scap de situaţia asta dezgustătoare, dar n-am reuşit, iar tu ştii de ce.

— Da, Sufletul Suprem se pricepe mai bine la tras sfori decât mine, spuse Meb.

— Aşa că suntem legaţi de mâini şi de picioare şi nevestele noastre vor avea prunci care vor creşte şi vor fi copiii noştri. Înţelegi? Grupul nostru, cei şaisprezece oameni care suntem aici, ei vor fi universul în care vor creşte copiii noştri. Şi nu va fi o lume în care un coate-goale ca tine se-apucă s-omoare oameni în dreapta şi-n stânga pentru că

nu l-au lăsat să ucidă un babuin. Pricepi?

— Sigur, răspunse Meb. O să fie o lume-n care masculi mari şi tari ca tine o să se veselească pocnindu-i pe cei din jur.

— N-o să mai fii pocnit, dacă eşti cuminte, zise Elemak. Nu vor avea loc crime. Punct. Pentru că, indiferent cât de deştept te crezi, eu o să fiu întotdeauna c-un pas înaintea ta, aşteptându-te, şi-o să te rup în bucăţi. Înţelegi, micul meu prieten actor?

— Înţeleg că-l linguşeşti pe Nafai din răsputeri, răspunse Mebbekew.

Se aşteptă ca Elemak să-l pocnească din nou, încă Elya chicoti.

— Poate, rosti acesta. Poate că-l linguşesc, deocamdată. Dar şi Nafai mă linguşeşte pe mine, în caz că n-ai observat. E posibil chiar să cădem la pace. Ce părere ai?

— Cred că-n loc de creier ai rinichi de cămilă, de-asta vorbele tale nu-s decât pişat cald în ţărână. Pare nemaipomenit că vrei să faci pace, dragul meu frate mai mare şi blând.

— Ţine minte ce ţi-am spus şi voi încerca să-ţi adeveresc cuvintele afectuoase.

Rasa îi văzu venind spre casă risipiţi – mai întâi Nafai, cu un iepure în sac, strălucind triumfător datorită vânatului, deşi, bineînţeles, fiind Nafai, încerca zadarnic să-şi ascundă mândria; apoi Obring şi Vas, arătând obosiţi, plictisiţi, transpiraţi şi descurajaţi; şi, în cele din urmă,

Elemak și Mebbekew, încântați de sine și veseli, de parcă ei ar fi fost cei care vânaseră iepurele, de parcă *ei* conspirau pentru cucerirea universului. N-o să-i înțeleg niciodată, își zise Rasa. Nu există doi bărbați mai diferiți – Elemak, atât de puternic, competent, ambițios și brutal, iar Mebbekew, atât de slab, superficial, desfrânat și viclean – dar care să pară întotdeauna că iau parte la aceleași glume, rânjind batjocoritor la toată lumea din același turn semeț al înțelepciunii lor speciale. Rasa vedea că Nafai îi irită pe alții cu incapacitatea lui de-a ascunde cât de încântat e de reușitele lui, dar măcar el nu-i făcea pe ceilalți să se simtă murdari și josnici numai pentru că stătea lângă ei, așa cum procedau Mebbekew și Elemak.

Nu, nu-s dreaptă, își zise Rasa. Îmi aduc aminte zorii aceia din deșert. Îmi aduc aminte de arma-ndreptată spre capul lui Nafai. N-o să-l iert niciodată pe Elemak. Va trebui să-l supraveghez în fiecare zi a călătoriei, ca să mă asigur că mezinul meu e-n siguranță. Iată un lucru bun la Mebbekew – e destul de laș să nu te temi de nimic din partea lui.

— Știu că vă e foame, vorbi Volemak, dar e încă devreme pentru cină, iar timpul va fi petrecut cu înțelepciune. Dați-mi voie să vă povestesc ce vis am avut azi-noapte.

Bineînțeles, lumea se adunase deja și stătea pe pietrele plate, cărate cu greu, cu câteva zile în urmă, de Zdorab și Volya, chiar în acest scop,

pentru ca toţi să aibă pe ce să stea la masă şi la adunări.

— Nu ştiu ce-nseamnă, continuă Volemak, şi nici la ce foloseşte, dar ştiu că-i important.

— Dacă-i atât de important, întrebă Obring, de ce nu-ţi spune Sufletul Suprem ce-nseamnă şi la ce foloseşte?

— Pentru că, ginere al soţiei mele, răspunse Volemak, visul n-a venit de la Sufletul Suprem, care e la fel de nedumerit ca mine.

Rasa observă cu interes că Volya vorbeşte despre Sufletul Suprem ca despre *el*; deci nu luase obiceiul lui Nafai și Issib de a-l trata ca pe-un obiect. Îi plăcea asta. Poate pentru că Volya îmbătrânea și-și pierdea din imaginație, dar îi plăcea că el se gândea la Sufletul Suprem ca bărbații de demult, în loc să vorbească despre ea ca despre un computer oarecare – chiar dacă-i unul cu memorie fractală, care înmagazinează viețile tuturor oamenilor care au trăit și mai are încă loc pentru altele.

— Acum o să-ncep şi n-o să mă opresc decât la sfârşit, anunţă Volemak. Vă previn: faptul că visul nu mi-a venit de la Sufletul Suprem îmi dă motiv de bucurie – în ce-i priveşte pe Nafai şi Issib, cel puţin –, dar şi de teamă pentru primii mei doi fii, Elemak şi Mebbekew, pentru că, vedeţi voi, în vis mi s-a părut că văd o sălbăticie întunecată şi sumbră.

— Asta se vede şi când eşti treaz *de-a binelea*,

murmură Mebbekew.

Rasa observă că înţepătura lui Meb nu era decât o mască a furiei – nu-i plăcea să fie scos în evidenţă aşa înainte de-a fi povestit visul. Nici lui Elemak nu-i plăcea, dar el ştia să-şi ţină gura.

Preţ de un minut, două, Volemak se uită imperturbabil la Mebbekew, ca să-l potolească, să-i arate că nu va mai îngădui nicio întrerupere. Apoi începu să povestească din nou.

4
Pomul vieţii

— În vis mi s-a părut că văd o pustietate întunecată şi sumbră, reluă Volemak, dar ştiu, chiar în timp ce vorbea, că lumea nu va înţelege ce însemnau cuvintele acelea pentru el.

Nu era vorba de deşertul pe care îl cunoşteau acum atât de bine, la fel de sumbru ca pustietatea. Locul pe care îl străbătuse în vis era umed, rece, murdar şi slab luminat, cu greu vedea pe unde să păşească. Ar fi putut exista copaci nu departe, dar ar fi putut la fel de bine merge pe sub pământ. Înainta întruna, fără nicio nădejde, totuşi, incapabil să renunţe la speranţa că, tot mergând, odată şi odată va scăpa din locul acela dezolant.

— Atunci am văzut un bărbat îmbrăcat într-o haină albă. Ca un preot din Seggidugu, numai aceia sunt oameni obişnuiţi, transpirând în timp ce-şi săvârşesc ritualurile. Acesta părea să se

simtă atât de-mpăcat cu sine însuși, încât la început am crezut că-i mort. Mă aflam într-un loc în care morţii aşteptau şi-atunci mi-am zis că poate *eu* eram mort. A venit spre mine, s-a oprit în faţa mea, apoi mi-a vorbit. Mi-a cerut să-l urmez.

Volemak vedea că lumea se plictiseşte – cel puţin cei mai copilăroși dintre ei. Era atât de frustrant să nu ai la dispoziţie decât cuvinte ca să le povestești cum a fost visul! Dacă ar auzi cum suna vocea bărbatului aceluia, cât de afectuos și blând părea el, de parcă primul sunet ieşit din gura lui era şi prima geană de lumină din locul acela întunecat, atunci ar ști de ce anume l-am urmat şi de ce *a contat* că l-am urmat. Pentru ei însă nu e decât un vis și asta-i, evident, partea plictisitoare. Totuși, pentru mine n-a fost plictisitoare.

— L-am urmat ore la rând prin beznă, continuă Volemak. Eu vorbeam, el tăcea. Aşa că, fiind deja convins că era trimis de Sufletul Suprem, am început să-i vorbesc acestuia în gând. L-am întrebat de când ţine toată povestea asta, încotro mergeam şi despre ce era vorba. Nu mi-a răspuns. Aşa că mi-am pierdut răbdarea şi i-am spus că, dacă ăsta-i un vis, atunci e vremea să mă trezesc, iar dacă avea vreun tâlc, atunci să mi-l lămurească şi mie înainte de-a se crăpa de ziuă. Tot nu mi-a răspuns. Am început să cred că mă aflam în realitate, c-o va ţine aşa la nesfârşit, că asta-i ce ni se-ntâmplă după moarte, ajungem într-o pustietate lugubră şi mergem în urma unui

om care nu vrea să ne spună nimic din ce se-ntâmplă.

— Parc-aşa-i şi viaţa noastră în ultima vreme, murmură Mebbekew.

Volemak se opri din povestit. Nu se uită la Mebbekew, aşteptă să-l fulgere ceilalţi cu privirea ca să-l reducă la tăcere. Apoi reluă:

— Gândindu-mă că-s chiar în realitate, l-am implorat pe Sufletul Suprem sau pe cine domnea peste locul respectiv să se milostivească de mine, să-mi spună ceva sau să-mi dea voie să văd ceva, *să-nţeleg ce* se petrece. De-abia atunci, locul s-a luminat – nu ca la răsăritul soarelui sau la apropierea de-un foc de tabără, nu vedeam nicio sursă de lumină, pur şi simplu *vedeam,* ca ziua-n amiaza mare, şi-am părăsit locul acela stâncos, ieşind într-o câmpie întinsă, cu iarbă înaltă şi flori uşor aplecate de mângâierea unei brize. Nici nu pot să vă descriu cât am fost de uşurat să zăresc *viaţă*-n jurul meu. Iar puţin mai departe, poate la vreo trei sute de metri, se înălţa un pom. Chiar de la distanţa aceea am desluşit că, printre frunzele de un verde aprins, se iţeau pete albe – fructe, am ghicit imediat. Pe dată le-am simţit şi mirosul şi-am ştiut că, indiferent ce fel de fructe erau, aveau un gust delicios, întruchipau hrana perfectă şi, dacă le-aş gusta, n-aş mai simţi foamea niciodată.

Volemak făcu o mică pauză, aşteptând obligatoria remarcă inteligentă a lui Mebbekew

despre cât de foame le era chiar acum, în timp ce aşteptau să-şi termine de povestit visul. Dar se pare că Meb fusese potolit, fiindcă tăcea.

— Am mers – am *fugit* spre pomul acela – iar fructele erau mici şi dulci. Da, le-am gustat şi vă pot spune că n-am mâncat ceva mai bun în viaţa mea.

— Ca sexul în vis, zise Obring care părea să creadă că-i poate ţine locul lui Meb.

Volemak plecă fruntea o clipă. Auzi mişcare – da, Elemak se ridica în picioare. Volemak ştia ce se petrece fără să urmărească scena, pentru că Elemak de la el învăţase tehnica. Acesta se ridicase şi se uita fix la Obring fără să spună nimic, până când acesta plecă ochii în faţa lui. Da, iată şi scuza bolborosită a lui Obring:

— Îmi cer scuze, continuă, continuă.

Volemak mai aşteptă o clipă, apoi îl auzi pe Elemak aşezându-se. Acum putea continua, probabil fără alte întreruperi.

Dar îi stricase povestea. Crezuse că era pe punctul să găsească vorbele potrivite ca să descrie gustul fructelor în gura lui, cum îl făcuseră să se simtă viu pentru prima oară.

— Fructul acela *era* viaţă, spuse el, însă acum vorbele sunau goale şi nepotrivite şi el ştia că momentul de luciditate trecuse, iar ei nu vor înţelege niciodată. Bucuria pe care-am simţit-o când l-am gustat a fost atât de mare, încât am vrut s-o împărtăşesc cu familia. Nu-mi dădea pace

gândul că eu aveam fructul, gustul acela desăvârşit în gură, iar familia mea nu ştia despre el, nu lua parte la el. Aşa că m-am întors ca să vă caut cu privirea, să văd pe unde vă găsiţi. Nu eraţi în direcţia din care venisem eu şi, când am privit de jur-împrejur, am văzut un râu curgând lângă copac, iar când m-am uitat în amonte, am zărit-o pe Rasa şi pe cei doi fii ai noştri, Issib şi Nafai, care scrutau împrejurimile, ca şi când nu ştiau încotro trebuiau să se-ndrepte. Aşa că i-am strigat şi le-am făcut cu mâna şi, până la urmă, m-au văzut şi-au venit la mine. Le-am dat fructul, l-au mâncat şi-au simţit ce simţisem şi eu, iar eu am văzut că şi ei, când muşcau din el, parcă se trezeau pentru prima oară la viaţă. Fuseseră în viaţă tot timpul, bineînţeles, dar acum ştiau *de ce* erau în viaţă şi se bucurau că trăiesc.

Volemak nu-şi putu stăpâni lacrimile care-i şiroiau pe obraji. Visul era atât de proaspăt şi de intens în sufletul lui, încât îl povestea ca să-l retrăiască, iar bucuria nu putea fi stăpânită nici acum, după o zi de lucru în grădină, chiar dacă era plin de sudoarea şi praful deşertului. Încă simţea gustul fructului şi vedea privirea aceea pe chipurile fiilor lui. Îl copleşea încă dorinţa puternică pe care-o trăise-n vis, ca şi Elemak şi Mebbekew să guste din fruct.

— Atunci m-am gândit la Elemak şi Mebbekew, primii mei fii, şi i-am căutat, vrând să vină şi ei să guste. I-am găsit spre izvorul râului, acolo unde

fuseseră şi Rasa cu Issib şi Nafai. I-am strigat şi le-am făcut semn, dar n-au vrut să vină. Am încercat să le spun despre fruct, să le strig, dar se purtau de parcă nu m-auzeau, deşi atunci am crezut că se prefac. Până la urmă, s-au întors cu spatele şi nici măcar că m-ascultă nu s-au mai prefăcut. Eu stăteam cu rodul perfect în mână, îi simţeam gustul în gură şi mirosul în nări, ştiind că şi ei s-ar umple de bucurie dac-ar veni să-l guste, şi, cu toate astea, nu aveam nicio putere să-i aduc la mine.

Înainte, plânsese de bucurie; acum, vărsa lacrimi pentru Elemak şi Mebbekew şi erau amare. Dar nu mai era nimic de spus despre refuzul lor – povesti mai departe visul.

— De-abia atunci, după ce fiii mei cei mai mari au refuzat să vină la copac, mi-am dat seama că nu eram singurii de pe pajiştea întinsă. Ştiţi cum e-n vis – nu vezi pe nimeni şi, dintr-odată, zăreşti mii de oameni, dacă-nţelegeţi ce vreau să spun. Foarte mulţi văzuseră pomul. Mi-am zis că poate auziseră ce strigasem către Elya şi Meb despre gustul roadelor, iar acum încercau s-ajungă la pom. Numai că distanţa până la el se mărise considerabil şi era ca şi cum nu l-ar fi văzut, ştiau doar cam pe unde s-ar afla. M-am întrebat: cum o să-l găsească, dacă nu-l văd?

Atunci am descoperit că, de-a lungul malului râului, se-ntindea un fel de balustradă şi o cărare îngustă urmărea chiar marginea apei. Am

constatat că era singura cale pe unde puteau ajunge la pom. Iar oamenii care încercau să-i găsească se agăţaseră de balustrada de fier şi porniseră pe cărare, ţinându-se de ea atunci când călcau pe teren alunecos, ca să nu cadă în apă. S-au încăpăţânat să înainteze, dar au ajuns într-o zonă de ceaţă, o ceaţă deasă şi grea care se ridica din râu, iar cei care nu s-au ţinut de balustradă s-au rătăcit, unii au căzut în apă şi s-au înecat, alţii au luat-o aiurea prin ceaţă, s-au pierdut pe câmpie şi n-au mai găsit pomul.

Dar cei care s-au ţinut de balustradă au reuşit să găsească drumul prin ceaţă şi, în cele din urmă, au ajuns la lumină, destul de aproape de pomul pe care acum îl vedeau cu propriii lor ochi. Atunci au venit în fugă, s-au adunat în jurul meu, al Rasei, al lui Issib şi Nafai, au întins mâinile în sus şi-au cules fructele, iar pentru cei care nu ajungeau la ele le culegeam noi şi le dădeam. Când n-au mai fost fructe la care să ajungem de jos, Nafai şi Issib s-au căţărat în pom…

— M-am căţărat, murmură Issib.

Toţi îl auziră, dar nu scoaseră o vorbă, ştiind sau bănuind ce gândeşte când se imaginează urcându-se într-un pom împreună cu Nafai.

— S-au urcat în pom şi-au cules mai multe fructe ca să le dea celor de jos, continuă Volemak. Am văzut pe feţele oamenilor că gustau ce gustasem şi eu şi simţeau ce simţisem şi eu. De-abia atunci am observat că, după ce mâncau,

mulţi dintre ei aruncau priviri furişe în jur, de parcă se ruşinau că le mâncaseră şi se temeau să nu fie văzuţi. Nu-mi venea să cred că se simţeau aşa, dar m-am uitat în direcţia în care se uitau cei mai mulţi şi pe malul opus al râului am văzut o clădire uriaşă, ca acelea din Basilica, dar mai mare, oameni eleganţi şi frumoşi, râzând, bând şi cântând, ca în Dolltown sau Dauberville, dar mai veseli. Râdeau și se distrau de minune. Însă eu ştiam că nu aceea-i realitatea, vinul îi făcea să creadă că se distrează – sau, mai degrabă, ei *se distrau,* dar vinul îi făcea să creadă că-i *important* să se distreze, în vreme ce eu, aflat pe malul celălalt, aveam fructul care le-ar fi oferit bucuria pe care se prefăceau c-o trăiesc. Era foarte trist, într-un fel. Însă mi-am dat seama atunci că mulţi dintre cei de lângă mine, care *mâncau* realmente *fructul,* se uitau la cei din clădirea imensă şi-i invidiau. Voiau să meargă *acolo,* să renunţe la fructele copacului şi să se-alăture oamenilor care hohoteau de râs şi cântau fericiţi. Volemak nu le mărturisi că, preţ de-o clipă, îl trecuse şi pe el un fior de invidie; văzându-i pe ceilalţi cum râd şi se joacă pe celălalt mal, se simțise bătrân, din cauză că nu lua parte la petrecere. Îşi amintise că, în tinereţe, avusese prieteni cu care râsese; iubise femei ale căror săruturi fuseseră un joc şi, atunci când le mângâiase, parcă se zbenguise şi se rostogolise în iarbă moale şi muşchi răcoros şi râsese şi el în zilele acelea, cântase alături de ele şi

băuse vin și fusese adevărat, o, da, fusese adevărat. Adevărat, dar atât de îndepărtat, pentru că prima oară era întotdeauna cel mai frumos și nimic din ce repetase nu fusese la fel de frumos ca înainte, până când, în cele din urmă, toate se depărtaseră de el și deveniseră simple amintiri și atunci a-nţeles că îmbătrânise, că bucuriile tinereţii nu se puteau retrăi. Unii din prietenii lui nu se dăduseră bătuţi, pretinseseră că, pentru ei, nu pălise nimic – dar bărbaţii și femeile acelea păliseră complet, deveniseră niște manechine pictate, niște marionete prost lucrate, uzate, făcute să imite în bătaie de joc tinereţea.

Așadar, Volemak îi invidia pe oamenii din clădire și-și amintea că fusese cândva unul dintre ei sau cel puţin încercase să fie – făcea cineva cu adevărat parte din această comunitate nemuritoare a plăcerii, care se evapora și se recompunea întruna într-o singură noapte și de o mie de ori pe săptămână? Nu exista cu adevărat familia aceasta de cheflii, părea doar că-i pe cale să se nască, friza realul, dar se retrăgea, cât să n-o poţi atinge.

Însă aici, lângă acest pom, își dădu seama Volemak, aici totul e real. Aici, simţind gustul fructelor, facem parte dintr-o comunitate care nu-i o simplă iluzie. Facem pane din *viaţă,* soţii și soţi, părinţi și copii, transmiterea vastă și treptată a genelor și a viselor, corpuri și amintiri, generaţie după generaţie, timp fără sfârșit. Creăm ceva ce ne

va supravieţui, asta-nseamnă fructul, asta înseamnă *viaţa,* iar ceea ce trăiesc oamenii pe malul celălalt, căutarea nebunească a fiecărei senzaţii pe care-o trăiesc trupurile lor, evitarea frenetică a oricăror dureri şi greutăţi, totul ratează însăşi esenţa faptului de-a fi în viaţă. Nimic nu-i nou de două ori, în vreme ce lucrurile care sunt adevărate o dată vor fi tot aşa şi a doua oară; chiar mai adevărate, de fapt, pentru că au fost testate, au fost experimentate şi s-au copt, fiind întotdeauna gata să...

Totuşi, Volemak nu putea explica nimic din toate acestea oamenilor din jurul său, întrucât ştia că respectivele sentimente erau ale lui. Nu făcuseră parte din vis, fuseseră mai degrabă propriile sale reacţii la vis, poate nici măcar la ce trebuia să însemne visul.

— Oamenii din clădire se uitau la noi, cei strânşi în jurul pomului, ne arătau cu degetul şi râdeau, îi auzeam cum ne ridiculizează că ne-am lăsat prostiţi să ne adunăm acolo şi să mâncăm fructe, când am putea să experimentăm viaţa, dac-am trece râul şi ne-am alătura lor. Hai şi voi la petrecere.

— Da, murmură Obring tăios.

— I-am văzut pe mulţi dintre cei ce gustaseră fructele că le aruncă pe iarbă şi pornesc spre apă ca s-o traverseze şi să ajungă la clădire, iar mulţi dintre cei care nici nu le gustaseră sau nici măcar nu se apropiaseră de pom se îndreptau, şi ei, către

petrecerea aceea fără sfârşit. Unii s-au înecat în râu, au fost purtaţi în aval, dar mulţi au reuşit să ajungă pe malul celălalt, uzi leoarcă, şi-au intrat în clădire. I-am văzut venind la ferestre, arătând spre noi şi râzând. Totuşi, nu eram supărat pe ei, pentru că vedeam ceva ce nu văzusem înainte. Râul era murdar, înţelegeţi? În el pluteau deşeuri. Toate gunoaiele unui oraş nepretenţios curgeau în aval şi, când oamenii ieşeau din apă, de pe ei se scurgeau gunoaie, când ajungeau la petrecere miroseau ca ele, iar în clădire toţi erau plini de nămol din râu şi duhoarea era de nedescris. Şi, când te uitai în clădire, vedeai că nimănui nu-i plăcea să stea în apropierea altuia, din cauza jegului și-a putorii. Se adunaseră de scurtă vreme, dar hainele scârboase îi obligau să stea la distanţă unii de alţii. Totuşi, nimeni nu părea să-şi dea seama – toţi se arătau nerăbdători să treacă râul şi să meargă la petrecere. Se temeau să nu fie refuzaţi, dacă mai stau mult pe gânduri şi n-ajung acolo *imediat.*

Volemak se îndreptă de spate şi se propti de bolovanul pe care stătea.

— Asta a fost tot. Numai că şi la sfârşit m-am pomenit că-i caut pe Elemak şi Mebbekew, sperând să mi se alăture lângă pom. Pentru că eu tot ţineam în mână fructul, încă-i mai simţeam gustul. Şi era tot delicios şi perfect, nu pălise; fiecare înghițitură era mai bună decât cea de dinainte şi voiam ca întreaga mea familie şi toţi

prietenii mei să guste din el. Să facă parte din *viaţa* aceea. Atunci am ştiut că mă trezesc – ştiţi cum e în vis – şi mi-am zis, încă mai pot gusta din fruct. Încă-l mai simt în mână. Ce frumos – acum îl voi putea duce lui Elya şi Mebbekew şi vor gusta şi ei, pentru că, dacă încearcă o dată, ni se vor alătura nouă, celor de lângă pom. Pe urmă m-am trezit de-a binelea şi m-am pomenit că n-aveam nimic în mâini, iar lângă mine doarme Rasa şi visează propriul ei vis, deci nici ea nu gustase. Nafai şi Issib erau în corturile lor, aşa că-n realitate nu se petrecuse nimic.

Volemak se aplecă din nou în faţă.

— Însă eu mai simţeam gustul fructului. Îl simt şi acum. De-asta a trebuit să vă povestesc visul. Deşi Sufletul Suprem neagă că mi l-ar fi trimis, mi s-a părut mai real, mai adevărat decât orice alt vis de-al meu. Nu mi s-a *părut* – mi se *pare* – mai real decât realitatea şi, în timp ce mâncam fructul, eram mai viu decât am fost vreodată în viaţa mea. Aţi înţeles ceva?

— Da, Volya, răspunse Rasa. Mai mult decât îţi imaginezi.

Se auzi un murmur general de aprobare şi Volemak observă, aruncând o privire de jur-împrejur, că majoritatea căzuseră pe gânduri şi mulţi erau emoţionaţi – poate mai ales de sentimentele lui Volemak decât de povestea propriu-zisă a visului, dar măcar erau impresionaţi. Făcuse ce-i stătuse în putinţă ca

să-şi împărtăşească experienţa.

— De fapt, mie mi s-a făcut şi mai foame, spuse Dol. Atâta s-a vorbit despre fructe şi celelalte…

— Şi gunoaiele din râu. Mmm! spuse Kokor. Ce-avem la cină?

Râseră. Atmosfera sobră dispăruse. Totuşi, Volemak nu putea să se supere. N-avea cum să le ceară să-şi petreacă restul vieţii transformaţi de visul său.

Dar visul tot *înseamnă* ceva. Chiar dacă n-a venit de la Sufletul Suprem, e adevărat şi important şi nu-l voi uita niciodată. Iar, dacă-l voi uita, voi fi cu atât mai sărac.

Cei care pregătiseră cina se ridicară să verifice mâncarea şi începură s-o servească. Rasa veni, se aşeză lângă Volemak şi-l luă pe după umeri. Volemak îl căută pe Issib din priviri şi zări urme de lacrimi pe obrazul lui, iar Nafai şi Luet mergeau braţ la braţ, mai gânditori şi mai tandri unul cu altul – atât de bine, atât de potriviţi unul pentru celălalt. Pe cei mai mulţi dintre ceilalţi, Volemak nici nu-i cunoştea. Instinctiv, nu-i luă în seamă, căutându-i pe Mebbekew şi Elemak. Când îi găsi, se miră, pentru că nu păreau nici impresionaţi, nici nervoşi. De fapt, dacă Volemak ar fi putut da un nume expresiei de pe feţele lor, ar fi numit-o teamă. Cum era posibil să-i fi ascultat visul şi să se teamă?

— Ne pregăteşte ceva pentru mai târziu, şopti Mebbekew. Toată povestea cu visul, cu noi

separaţi de familie – are de gând să ne dezmoştenească pe amândoi.

— Of, ţine-ţi gura! îl certă Elemak. Pur şi simplu ne anunţă că ştie ce s-a-ntâmplat în deşert şi n-o să facă mare caz, dar *ştie.* Aşa că probabil ăsta-i sfârşitul – dacă unul din noi nu cumva face vreo prostie.

Meb îl privi tăios.

— Din câte-mi amintesc, *tu* l-ai ameninţat cu arma pe Nafai în deşert, nu *eu.* Aşa că hai să nu-i arătăm pe alţii cu degetul şi să-i facem proşti.

— Eu îmi amintesc un incident mai recent, ripostă Elemak.

— La care tu ai fost singurul martor. Nici măcar dragul de Nafai nu ştie de el şi, în realitate, nici nu-i adevărat, l-ai inventat tu, nătărău jalnic ce eşti.

Elemak ignoră epitetul.

— Sper că n-o s-arăt niciodată aşa de penibil ca tata atunci când a plâns în faţa tuturor din cauza unui vis.

— Da, toţi sunt proşti, în afară de Elemak. Eşti aşa de deştept, că te pârţâi pe nas.

Lui Elemak nu-i venea să creadă cât de scârbos de copilăros putea fi Meb.

— N-am trecut de doisprezece ani, Meb? Încă ne mai plac poezioarele în care „băşinos“ rimează cu „mintos”?

— Tocmai asta-i ironia, tăntălău cu cap mare ce eşti! zise Meb cu glasul lui cel mai fermecător.

Numai tu eşti atât de mintos, că nu pricepi ironiile. Nu-i de mirare că-i crezi pe toţi din jur proşti – nu pricepi niciodată ce spun, aşa că-ţi închipui că nu vorbesc limpede. Dă-mi voie să-ţi dezvălui un secret pe care-l ştie toată tabăra, Elya, fratele meu preferat. Te-oi fi pricepând tu să traversezi deşertul fără să mori, dar e singurul lucru pe care îl știi *cu adevărat.* Până și Eiadh glumeşte cu celelalte femei că termini atât de repede, încât nici n-are timp să-şi dea seama c-ai început. Habar n-ai să satisfaci o femeie. Şi, Elya, află de la mine, toate sunt *foarte* uşor de satisfăcut.

Elemak nu dădu importanţă jignirilor şi insinuărilor. Ştia de ce-i în stare Meb când e iritat. În copilăria lor, îl bătea când se comporta aşa – până când și-a dat seama că exact asta voia Mebbekew. De parcă nu-i păsa de durere câtă vreme îl vedea pe Elemak cum se înfurie şi se înroşeşte la faţă, transpirând, cu mâinile roşii de cum îl pocnise peste oase. Pentru că Meb știa atunci că el deţine controlul.

Aşa că Elemak nu se lăsă provocat. Se îndepărtă de el şi se alătură celor care-şi primeau cina lângă foc. Eiadh servea din oală – nu fusese timp pentru gătit iepurele, deci singura carne era pastrama, însă Rasa avusese grijă să pună o mulţime de condimente, aşa că în seara asta supa va avea, cât de cât, aromă. Iar Eiadh arăta atât de frumoasă turnând-o în boluri cu polonicul, încât Elemak se umplu de dorinţă pentru ea. Ştia bine că Elemak

minte – Eiadh nu avea de ce să se plângă despre felul în care făceau dragoste – iar dacă nu purta un copil în pântece încă, îl va purta în curând. Gândul avu un gust dulce pentru Elemak. Asta am căutat în toate călătoriile mele. Iar dacă la asta s-a referit Tata când a vorbit despre pomul vieţii – să iei parte la marea misiune a dragostei şi-a sexului, a naşterii, a vieţii şi a morţii – atunci Elemak gustase într-adevăr din fructului pomului aceluia şi *era* delicios, mai bun decât orice altceva îi oferea viaţa. Aşadar, dacă Tata credea că Elemak se ruşina că nu s-a dus la pom în visul Tatălui său, atunci urma să fie dezamăgit, pentru că Elemak mersese deja la copac şi nu trebuia să-i arate Tata drumul.

După cină, Nafai şi Luet se îndreptară spre cortul cu Catalogul. S-ar fi dus înainte de mâncare, atât de nerăbdători erau, dar ştiau că mai târziu nu vor mai rămâne resturi pentru o gustare. Trebuiau să mănânce când se servea masa. Aşa că acum, la lăsarea întunericului, traseră uşa cortului şi intrară – având surpriza să-i găsească pe Issib şi Hushidh acolo, amândoi cu mâinile pe Catalog.

— Îmi pare rău, spuse Luet.

— Hai şi voi, îi invită Hushidh. Cerem o explicaţie a visului.

Luet şi Nafai râseră.

— Deşi înţelesul lui e foarte clar?

— Deci Tata v-a povestit şi vouă, rosti Issib. Păi,

să zicem c-are dreptate – e un fel de lecţie de morală generală despre îngrijirea familiei şi despre renunţarea la distracţie şi toate celelalte – aşa cum sunt cărţile pentru copii care să-i înveţe să fie cuminţi.

— Dar, spuse Nafai.

— Dar de ce *acum*? De ce *nouă*? întrebă Issib. Iată întrebarea pe care-o punem noi.

— Nu uita că el a văzut ceea ce-am văzut noi, ceilalţi, interveni Luet. Ceea ce-a văzut generalul Moozh.

— Adică? se miră Issib.

— El n-a fost aici, le reaminti Hushidh. Încă nu i-am povestit – despre visul meu.

— Am avut vise, zise Luet. Şi, cu toate că visele noastre erau diferite, aveau ceva în comun. Am văzut toţi nişte creaturi zburătoare păroase – eu am crezut că sunt îngeri, deşi nu păreau extrem de drăguţi. Iar Sufletul Suprem ne-a spus că generalul Moozh le-a văzut şi el – pe-ale lui Hushidh şi pe ale tatălui meu. Le-a văzut şi mama noastră, femeia numită Sete, care a împiedicat-o pe Hushidh să se mărite cu generalul. Şi cele de la sol, de asemenea…

Hushidh zise:

— Le-am văzut pe cele asemănătoare cu şobolanii mâncând… copiii cuiva. Sau încercând să-i mănânce.

— Iar visul Tatei face parte din toate astea, conchise Luet, pentru că, deşi e diferit, e tot cu

şobolani şi îngeri. Mai ţineţi minte când a spus c-a văzut pe cineva zburând şi paşi iuţi pe pământ? Ştia şi el că sunt oameni.

— Îmi amintesc acum, rosti Issib. Dar a trecut repede peste partea asta.

— Nu şi-a dat seama că era semnul, explică Luet. Dar semnul a ce anume?

— Că visul n-a venit de la Sufletul Suprem.

— Dar ne zisese deja. Îi spusese Sufletul Suprem.

— Atunci, de la cine *a venit*? întrebă Nafai. Nu i-a dezvăluit Sufletul Suprem?

— De la Păstrătorul Pământului, răspunse Luet.

— Cine-i *ăsta*? se miră Issib.

— Cel pentru care Sufletul Suprem vrea să ne întoarcem pe Pământ, ca să-l vedem. El e cel pe care mergem înapoi *cu toţii* să-l vedem. Nu înţelegi? Păstrătorul Pământului ne cheamă în visele noastre, unul câte unul, şi ne spune diverse lucruri. Iar ce s-a întâmplat în visul Tatei *este* important, pentru că vine cu adevărat de la Păstrător. Dac-am reuşi să-i dăm de capăt şi să-l înţelegem…

— Dar ceva ce vine de pe Pământ… ar trebui să călătorească mai iute decât lumina, spuse Issib. Nimic n-o poate depăşi.

— Sau a trimis visele acum o sută de ani, cu viteza luminii, sugeră Nafai.

— A trimis vise oamenilor care nici nu se născuseră încă? întrebă Luet. Am crezut c-ai

renunţat la ideea asta.

— Eu tot cred că visele plutesc undeva… în aer, zise Nafai. Şi va avea parte de el acela dintre noi care se-ntâmplă să doarmă atunci când apare visul.

— Nu-i posibil, spuse Hushidh. Visul meu a fost prea limpede.

— Poate c-ai introdus informaţiile de la Păstrător în propriul tău vis, sugeră Nafai. E posibil.

— Nu, nu e. Visul meu a fost dintr-o bucată. Dac-o parte din el a venit de la Păstrătorul Pământului, atunci tot visul a fost de la el. Iar Păstrătorul mă cunoştea. Vă daţi seama ce-nseamnă asta? Mă cunoştea şi ştia… totul.

Peste cei patru se lăsă o clipă de linişte.

— Poate că Păstrătorul trimite asemenea vise numai celor sortiţi de el să se-ntoarcă, spuse Issib.

— Sper să te înşeli, zise Nafai. Pentru că eu încă n-am avut un astfel de vis. N-am văzut şobolanii şi îngerii.

— Nici eu, recunoscu Issib. Mă gândeam că, poate…

— Dar tu ai apărut în visul *meu,* adăugă Hushidh, şi dacă Păstrătorul mă cheamă la el, atunci te vrea şi pe tine.

— În plus, am apărut amândoi în visul Tatei, completă şi Nafai. De-asta trebuie să aflăm ce-nseamnă. E clar că nu ne îndeamnă doar să facem bine. De fapt, dacă numai atât a vrut, să ne transmită visul, a dat-o în bară, pentru că i-a

înfuriat pe Elemak și pe Mebbekew când au ieșit în evidență pentru c-au refuzat să meargă la pom.

— Așa că hai, spuse Issib. Atingeți Catalogul și-ntrebați.

Brațul mai lung al scaunului lui Issib întinse Catalogul pentru ca el să pună mâna pe el; ceilalți se apropiară și-l atinseră și ei. Îl atinseră și-i puseră întrebări, în mod repetat, în tăcere, în gând...

— Nu, rosti Issib, nu se întâmplă nimic. Nu merge-așa. Trebuie să ne exprimăm clar.

— Atunci, vorbește în numele nostru. Pune întrebarea în numele tuturor.

Cu mâinile pe catalog, Issib dădu glas întrebării. Așteptară. O rosti din nou. Așteptară din nou. Nimic.

— Hai, stărui Nafai. Am făcut tot ce ne-ai cerut. Chiar dacă nu ne poți zice decât că ești la fel de nedumerit ca noi, spune-ne măcar *atât.*

Vocea Catalogului se auzi imediat:

— Sunt la fel de nedumerit ca voi.

— Și de ce nu ne-ai zis de la bun început? întrebă Issib dezgustat.

— Pentru că nu m-ați întrebat ce cred eu, m-ați întrebat ce înseamnă. Am încercat să-mi dau seama. N-am reușit.

— Vrei să spui că încă n-ai reușit, sublinie Nafai.

— Vreau să spun că nu pot să-mi dau seama, insistă Catalogul. Nu am destule informații. Nu pot intui ca voi, oamenii. Mintea mea e prea

simplă şi directă. Nu-mi cereţi să fac mai mult decât sunt capabil. Ştiu tot ce se poate şti din observaţii, dar nu pot ghici ce anume încearcă să facă Păstrătorul Pământului, iar voi mă extenuaţi când îmi solicitaţi să încerc aşa ceva.

— În regulă, replică Luet. Ne pare rău. Dar, dacă afli ceva...

— Vă voi spune, dacă voi considera că se cuvine să aflaţi.

— Spune-ne şi dacă nu vei considera, ceru Issib.

Însă vocea Catalogului nu se mai auzi.

— Relaţia cu Sufletul Suprem poate fi extrem de *enervantă,* spuse Nafai.

— Vorbeşte respectuos despre ea, îi atrase atenţia Hushidh, poate va fi mai cooperantă cu tine.

— Arată-i *prea mult* respect şi computerul va începe să creadă că-i chiar un zeu, rosti Issib. Atunci să vezi ce *greu* o să fie să lucrezi cu el.

— Hai la culcare, îi spuse Luet lui Nafai. Mai vorbim despre asta şi mâine, dar la noapte avem nevoie de somn.

Nafai nu avu nevoie de prea multe îndemnuri ca s-o urmeze în cort, lăsându-i pe Hushidh şi pe Issib singuri.

Cei doi stătură în tăcere o vreme. Issib simţi stânjeneala de parcă ar fi fost fum ridicându-se în aer; îi era greu să respire. Visul Tatei era motivul care-i adusese aici, ca să stea de vorbă cu Sufletul Suprem, prin intermediul Catalogului. Era uşor

să-i arate lui Hushidh cât de la îndemână îi era să lucreze cu Catalogul; avea încredere în sine când era vorba de Catalog, chiar atunci când Sufletul Suprem era el însuşi confuz şi nu putea răspunde pe loc. Dar acum nu era niciun Catalog între ei – stătea tăcut în cutia lui, acolo unde îl aşezase Nafai, şi rămăseseră numai ei doi, Hushidh şi Issib. Trebuiau să devină soţ şi soţie, însă Issib habar n-avea ce să-i spună.

— Te-am visat, zise Hushidh.

Ah! Fusese ea cea dintâi! Imediat, nevoia de a vorbi, până atunci înăbuşită, aduse vorbe pe buzele lui Issib:

— Şi te-ai trezit ţipând?

Nu, a spus o prostie. Dar o spusese şi, da, ea zâmbea. Ştia că e o glumă, nu trebuia să se simtă stânjenit.

— Am visat că zburai, povesti Hushidh.

— Zbor foarte mult. Dar în visele altora. Sper că nu te deranjează.

Ea râse.

Issib ar fi trebuit să mai adauge ceva, ceva serios, ştia că ea duce greul conversaţiei – spunea lucruri serioase, pe când el le devia cu glume. Era bine să procedeze aşa ca să se simtă în largul lor unul cu altul, dar îi şi îndepărta de chestiile importante pe care Hushidh încerca să le aducă în discuţie. Issib ştia că trebuie s-o ajute să le rostească, dar nu-i trecea prin cap care ar fi acelea, în aceste momente, când stătea singur cu

ea în cortul Catalogului. Numai că el ştia că se teme, pentru că ea avea nevoie de un soţ, iar soţul avea să fie el, însă el habar n-avea dacă poate face cu ea oricare dintre lucrurile pe care le face un bărbat cu o femeie. Putea vorbi, desigur, iar pe Hushidh o cunoştea destul de bine ca să ştie că-i place să vorbească, dacă te cunoaşte – o auzise vorbind cu pasiune la ore, dar şi în conversaţiile particulare la care trăsese cu urechea. Deci probabil că vor fi în stare să poarte o discuţie, doar că pentru asta nu era nevoie să se căsătorească, nu? Ce fel de tată voi fi? Treci imediat aici, fiule, altfel, te zdrobesc cu scaunul!

Ca să nu mai pomenească de faptul că, în primul rând, nu știa cum va ajunge să fie tată. Da, îşi lămurise aspectele teoretice în minte, dar nu-şi putea imagina că o femeie ar vrea să le pună în practică şi să ducă treaba la capăt. Asta era întrebarea grea, la care nu se putea convinge să răspundă. Uite scenariul pentru făcut copii – ai vrea să joci rolul principal? Singurul dezavantaj e că tu va trebui să le faci pe toate, în vreme ce eu voi sta întins pe spate fără să-ţi ofer niciun fel de plăcere; după aceea vei naşte copii fără ca eu să te ajut deloc, iar la urmă, când vom îmbătrâni, va trebui să mă îngrijeşti până mor, dar pentru tine nu va fi mare lucru, fiindcă oricum mă vei fi îngrijit toată viaţa, din moment ce, odată ce mă însor, toţi se vor aştepta să nu mă mai descurc de unul singur şi atunci tu vei fi cea care va face treburile

scârboase, de la tine se vor aştepta să-mi primeşti sămânţa şi pe urmă să-mi porţi copiii în pântece şi nu-mi vine în minte ce cuvinte să rostesc ca să te conving să faci astea.

În liniştea care se lăsase, Hushidh îl privi fix:

— Respiri îngreunat, îi spuse.

— Da?

— E din cauza emoţiei sau pentru că ţi-e la fel de teamă ca și mie?

Da. Mi-e și mai frică decât ţie.

— Emoţia e de vină.

Nu era prea multă lumină în cort, dar nici întuneric nu era. Issib o văzu luând o hotărâre, apoi ducând mâna sub bluză și lucrând cu degetele, iar când o scoase, constată că sânii i se mişcau liberi pe sub haină. Pentru că ea făcuse asta, lui i se făcu şi mai frică, dar parcă simţi şi o urmă de dorinţă, fiindcă nicio femeie nu mai făcuse aşa ceva în faţa lui şi în niciun caz pentru el, *special* ca s-o vadă. Numai că acum el ar fi trebuit să facă ceva și habar n-avea ce.

— Nu sunt prea pricepută, mărturisi Hushidh.

La ce? vru el să întrebe, dar se răzgândi, pentru că înţelese exact ce voia să spună și nu era momentul potrivit să glumească.

— Dar m-am gândit c-ar trebui să facem un fel de experiment, spuse Rasa. Înainte de-a lua o hotărâre. Să vedem dac-ai putea să fii atras de mine.

— Aş putea.

— Şi dac-ai putea să-mi oferi ceva, adăugă ea. Ar fi mai bine, dacă ne-ar plăcea amândurora, nu crezi?

Vorbea foarte pragmatic. Totuşi, după tremurul din glasul ei, intui că nu era deloc pragmatică. Şi, pentru prima oară, îi trecu prin cap că probabil ea nu se considera o femeie frumoasă. Nu era genul după care să jinduiască la şcoală pe ascuns tinerii; acum Issib se gândi că poate ea ştie lucrul acesta foarte bine, probabil *e* conştientă de el şi se temea că el nu o doreşte în aceeaşi măsură în care îi era frică lui că nu-i va putea oferi nicio plăcere. Îi punea pe picior de egalitate. Şi, în loc să se îngrijoreze că o va dezgusta, ar putea să se gândească la ce anume i-ar plăcea.

Hushidh se apropie de el.

— Am întrebat-o pe sora mea, Luet, ce anume crede ea că mi-ai putea face tu mie din ce le fac bărbaţii femeilor.

Se propti cu mâinile de braţele scaunului. Coborî dreapta pe piciorul lui. Pe piciorul lui slăbănog; Issib se întrebă ce simţea ea atingându-i coapsa care n-avea deloc muşchi. Apoi ea se aplecă şi mai aproape şi el simţi că-l atinge cu bluza.

— A zis c-ai putea încheia nasturii.

— Da, rosti el.

Cu greu, dar învăţase să încheie şi să descheie nasturi.

— Iar eu am presupus că-i poţi şi desface.

Abia atunci îşi dădu seama că Hushidh îi făcea o invitaţie.

— Un experiment, rosti el.

— Un examen la jumătatea trimestrului, despre cum se deschid şi se închid nasturii, cu o întrebare suplimentară mai târziu, pentru credit.

Issib ridică mâna – vai, ce greu îi era – o ridică şi apucă nasturele de sus al bluzei. Poziţia era proastă, trebuia să lucreze cu dosul mâinii.

— Nu-i prea bun unghiul, nu-i aşa? întrebă Hushidh.

Îşi mută mana dreaptă pe cealaltă coapsă a lui, apoi mai sus, şi se aplecă spre el. Acum el îşi folosi ambele mâini, iar descheiatul nasturilor se dovedi foarte uşor, deşi până atunci nu mai desfăcuse hainele nimănui.

Îşi zise că-i va prinde bine deprinderea asta când copiii lui încă nu vor fi învăţat să se îmbrace singuri.

— Poate că la al doilea te descurci mai repede, spuse Hushidh.

Aşa şi făcu. În timp ce desfăcea nasturii, se frecă cu mâinile de sânii ei. Visase, zi şi noapte, să atingă sânii unei femei, dar crezuse întotdeauna că va rămâne un vis. Iar acum, în timp ce el desfăcea fiecare nasture, Hushidh se ridica tot mai sus, pentru ca el să ajungă la următorul nasture de mai jos, iar sânii ei se apropiau tot mai mult de faţa lui, până când, întorcând puţin capul, Issib ar ajunge să-i sărute pielea.

Degetele lui desfăcură şi ultimul nasture, iar cele două părţi ale bluzei căzură. Nu pot, nu pot, îşi repetă el, dar tot îşi întoarse capul şi-o sărută. Pielea era puţin transpirată, moale şi fină, nu ca aceea înăsprită de vreme – nu ca propriile lui mâini, oricât de netede ar fi fost *ele*, nici ca obrazul mamei sale, pe care-l sărutase nu o dată; era un soi de piele pe care buzele lui n-o mai atinseseră niciodată. O sărută din nou.

— Nu primeşti decât o notă medie pentru deschis nasturii şi bluza, zise Hushidh, dar efortul tău suplimentar e promiţător. Nu trebuie să fii întotdeauna aşa de blând.

— Să ştii că sunt cât de dur, de brutal şi de bărbat vreau.

— Atunci, e bine. N-ai cum să greşeşti, să ştii. Câtă vreme ştiu c-o faci pentru că vrei.

— Vreau, spuse el. Apoi, dându-şi seama că Hushidh avea nevoie s-audă asta, adăugă: vreau foarte mult. Eşti atât de… perfectă.

Hushidh se strâmbă puţin.

— Exact cum mi-am închipuit. Ca un vis.

Apoi *ea*-şi mişcă mâna şi-l încercă să vadă cum reacţionează şi, deşi prima lui reacţie fu să se-ascundă, să se retragă, măcar de această dată i se întâmplă şi lui să se bucure că nu se putea mişca atât de repede, pentru că ea trebuia să ştie şi că era excitat.

— Cred că experimentul a reuşit, ce părere ai? întrebă Hushidh.

— Asta-nseamnă că vrei să m-opresc?

— Nu. Dar în orice moment poate intra cineva-n cort.

Hushidh se retrase şi-şi închise bluza, însă gâfâia. O auzea, în ciuda gâfâiturilor lui.

— Pentru mine, am exersat cam mult, spuse Issib.

— Sper să te extenuez.

— Doar dacă te-nsori cu mine.

— Am crezut că nu mă mai ceri niciodată.

— Vrei?

— Mâine-i destul de repede?

— Nu. Nu cred.

— Atunci, poate c-ar trebui să merg să-i aduc pe părinţii tăi.

Hushidh îşi încheiase deja toţi nasturii de la bluză. Se ridică şi plecă din cort. De-abia atunci îşi dădu el seama că, indiferent ce fel de lenjerie îi strânsese sânii înainte, acum zăcea în mijlocul covorului, o grămăjoară albă. Duse mâna dreaptă la comenzi, ridică de jos lenjeria cu braţul lung al scaunului, apoi o apropie de el. Văzu cum era făcută şi-şi zise că e ingenioasă, dar în acelaşi timp respinse senzaţia de elastic care strânge sânii unei femei atât de aproape de corp tot timpul. Poate că femeile poartă asemenea lenjerie numai când călăresc cămile. Ar fi trist să fie constrânse aşa tot timpul. Mai ales pentru el, îi plăcuse foarte mult cum se mişcase trupul lui Hushidh pe sub bluză când îşi scosese obiectul respectiv.

Comandă scaunului s-o aşeze în cutia mică de sub el; obiectul îl ascultă. La timp – Hushidh se întoarse imediat cu Mama şi Tata.

— Nu pot să mă plâng că s-a-ntâmplat prea brusc, spuse Tata. Ne-aşteptam şi speram să se-ntâmple cât de curând.

— Vrei să-i adunăm pe toţi pentru ceremonie? întrebă Mama.

Şi să petreacă toţi jumătate de oră ba plictisiţi de ea, ba curioşi cum se vor descurca Hushidh şi Issib cu sexul?

— Nu, mulţumesc, răspunse Issib. Toţi oamenii importanţi sunt aici.

— Păcat! spuse Hushidh. I-am chemat pe Luet şi pe Nafai să vină imediat ce-i anunţă pe Zdorab şi pe Shedemei despre cum vom dormi.

Issib nu se gândise la asta – Hushidh împărţea cortul cu Shedemei, precum el cu Zdorab. Cei doi vor fi uniţi cu forţa înainte de-a fi pregătiţi şi…

— Nu-ţi face griji, îi zise Tata. Zdorab o să doarmă aici, lângă Catalog, iar Shedemei o să rămână unde e. Hushidh o să se mute cu tine, deoarece cortul tău e deja… echipat.

Echipat cu latrină particulară, vase pentru buretele de baie, pat cu saltea cu bule de aer, ca să nu-l doară corpul. Iar dimineaţa va trebui să-şi golească băşica şi intestinele şi va spune „Shuya, draga mea, vrei să-mi aduci plosca şi oliţa? Şi pe-urmă să cureţi după mine, aşa, draga de tine…”

— Iar Nafai şi Zdorab o să vină de dimineaţă, ca

să te-ajute să te pregăteşti pentru ziua de mâine, anunţă Tata.

— Şi să mă-nveţe pe mine cum s-o fac, adăugă Hushidh. Issib, asta nu va fi o barieră între noi, dacă e să fii soţul meu. Refuz să mă deranjeze atâta lucru, iar tu trebuie să refuzi să te deranjeze pe tine.

Uşor de zis, greu de făcut, îşi zise Issib, dar încuviinţă în tăcere, sperând că vorbele ei se vor adeveri.

Ceremonia dură numai câteva momente, odată ce veniră Nafai şi Luet. Nafai stătu lângă Issib, iar Luet, lângă Hushidh, în vreme ce Mama şi Tata rostiră pe rând părţi din ceremonie. Era ritualul de căsătorie al femeilor care se practica în Basilica, aşa că Tata trebui ajutat din când în când să spună cuvintele corecte, dar şi asta făcea parte din ceremonie sau aşa părea, ca Tata să repete cuvintele pe care Mama tocmai le rostise, cu atâta blândeţe, ca să i le reamintească. Într-un sfârşit, s-a terminat, iar Rasa le-a unit celor doi mâinile. Hushidh s-a aplecat spre Issib şi l-a sărutat. Era prima oară când buzele lui le atingeau pe ale ei, iar el se arătă foarte mirat. Dar îi şi plăcu mult şi, în plus, în timpul sărutului, când ea se aplecase lângă scaun ca să-l sărute, îl apăsase cu sânii pe braţ, iar el nu voia decât ca toată lumea să-i lase în pace ca să vadă cum se desfăşoară şi restul experimentului.

Mai trecu o jumătate de oră de glume şi tachinări

din partea lui Nafai şi Luet, dar până la urmă rămaseră singuri în cortul lui Issib şi reluară experimentul de unde îl întrerupseseră. După ce Hushidh se dezbrăcă, îl ridică din scaun pe Issib – el ştia că ea se miră de cât de uşor e el, deşi Nafai o asigurase, fără îndoială, că nu va avea probleme să-l ridice, chiar dacă era înalt. Îl dezbrăcă, apoi îi trase trupul alături de al ei, pentru ca şi el să-i ofere tot atât cât îi oferea ea lui. Issib crezu că nu va putea suporta intensitatea sentimentelor când văzu câtă plăcere îi provoca şi simţi plăcerea pe care i-o dăruia ea; trupul său se eliberă aproape în clipa în care ea se lăsă pe el. Dar şi îi plăcu, pentru că ea tot nu-i dădu drumul, se undui deasupra lui şi îl sărută, iar el o sărută pe obraz, pe umăr, pe piept, pe braţ, pe orice parte a corpului care ajungea la buzele lui; iar când putu, o cuprinse cu braţele, pentru ca atunci când ea se urcă pe el să-i simtă mâinile pe spate, pe coapse; tandru, fragil, incapabil de ceva – dar prezent. Era oare suficient pentru ea? Se putea bucura de el în mod repetat, de-acum înainte?

Apoi, în loc să se frământe, îi trecu prin cap s-o întrebe:

— Da, îi răspunse ea. Ai terminat, aşadar?

— Cel puţin prima oară. Sper că nu te-a durut prea tare.

— Numai puţin, recunoscu ea. Luet mi-a spus că nu trebuie să m-aştept să fiu copleşită prima oară.

— Cât de necopleşită ai fost?

— N-am fost copleşită. Dar nici nesatisfăcută n-am fost. Aş zice că-n noaptea nunţii am fost satisfăcută bine şi temeinic şi de-abia aştept să ne copleşim unul pe altul din nou, ca să vedem cât de bine poate să fie.

— Ce-ai zice imediat ce ne trezim mâine-dimineaţă? întrebă Issib.

— Poate, răspunse ea. Dar să nu fii surprins, dacă te scoli şi te pomeneşti că se profită de tine-n toiul nopţii.

— Te prefaci sau vorbeşti serios?

— *Tu* te prefaci?

— Nu. E cea mai frumoasă noapte din viaţa mea. Mai ales pentru că...

Hushidh aşteptă.

— Pentru c-am crezut că n-o să se-ntâmple niciodată.

— Dar s-a-ntâmplat.

— Eu ţi-am răspuns, zise Issib. Acum e rândul tău.

— Am crezut că poate va trebui să mă prefac şi m-*aş fi prefăcut,* dac-ar fi trebuit, pentru că ştiu că mariajului nostru o să-i meargă bine vreme îndelungată – ştiu, deoarece am văzut în visul primit de la Păstrătorul Pământului. Aşa că, dac-ar fi trebuit să mă prefac ca să ne meargă bine de la început, aş fi făcut-o.

— Aha.

— Dar n-a fost nevoie. Ţi-am arătat ce-am simţit

cu adevărat. N-a fost atât de bine cum o să ne fie altă dată, dar a fost bine. *Tu* ai fost foarte bun cu mine. Foarte delicat. Foarte blând. Foarte...

— Iubitor?

— Aşa ai vrut să fii?

— Da, zise Issib. Asta am vrut cel mai mult.

— Aha, zise Hushidh.

Însă în clipa următoare el îşi dădu seama că ea nu rostise *aha,* ci lăsase să-i scape un sunet involuntar, iar în lumina slabă văzu că plânge şi se gândi că-i spusese exact lucrurile care trebuiau rostite, aşa cum şi ea îi spusese exact ce trebuie.

În timp ce adormea, cu trupul lui Hushidh lipit de-al lui, cu braţul odihnindu-se pe ea, Issib îşi zise: „Am gustat fructul din visul Tatei. Nu atunci când ne-am împreunat, nu când trupul meu şi-a revărsat prima oară sămânţa în trupul unei femei, ci atunci când am lăsat-o să vadă temerile mele, recunoştinţa şi dragostea mea şi când ea m-a lăsat să le văd pe ale ei. Atunci am întins amândoi mâinile în sus şi-am muşcat prima oară din fructul acela, iar acum am aflat secretul din visul Tatălui, lucrul pe care nici el nu l-a înţeles, anume că nu poţi gusta fructul întinzându-te singur după el, ci numai culegându-l din pom pentru altcineva, aşa cum l-a cules Shuya pentru mine, iar eu, deşi crezusem că nu-i cu putinţă, l-am cules şi i l-am dat şi ei să-l guste.”

Luet stătea şi se uita la babuini. Femela căreia ea îi spunea Rubyet din cauza unei cicatrice vineţii de pe spinare intrase în călduri şi era interesant de urmărit cum se întrec masculii între ei ca s-o posede. Cel mai impetuos, Yobar, care petrecea mult timp în tabără, printre oameni, se dovedea cel mai puţin eficient în a-i atrage atenţia lui Rubyet. De fapt, cu cât mai agresiv devenea, cu atât mai puţine reuşea. Îşi dădea pe faţă furia, bătând din picioare şi mârâind, chiar ameninţând cu colţii şi cu mâinile, încercând să-l intimideze pe unul din masculii care o curta pe Rubyet. De fiecare dată, cel pe care îl intimida renunţa foarte repede şi fugea de el, dar, în timp ce Yobar îşi hărţuia victima, de Rubyet se apropiau alţi masculi. Aşa că, atunci când Yobar se întorcea „victorios” la ea, îi găsea pe alţii înaintea lui şi toată piesa se juca de la început.

Până la urmă, Yobar se înfurie de-a binelea şi începu să atace serios un mascul, muşcându-l şi zgâriindu-l. Era unul căruia Volemak îi spusese cândva Salo, pentru că mai demult se mânjise cu untură pe faţă furând mâncare de pe foc. Salo se potoli imediat, întorcându-se cu spatele la Yobar, care era prea nervos ca să-i mai accepte supunerea. Ceilalţi stăteau şi se uitau, poate amuzaţi, cum Yobar îşi pocnea şi-şi muşca victima.

Într-un sfârşit, Salo reuşi să se elibereze, urlând

şi scheunând în timp ce fugea de Yobar, care, tot turbat, îl urmări în ritm rapid, pocnindu-l de câte ori avea prilejul.

Apoi Salo făcu un lucru nemaipomenit. Fugi ţintă la o femelă tânără pe nume Ploxy, mama unui pui cu care se juca el deseori, şi-i smulse micuţul din braţe. Ploxy ţipă o dată iritată, dar bebeluşul începu imediat să-şi manifeste bucuria şi să se agite – până când Yobar, nervos, apăru vijelios şi începu să-i care din nou pumni lui Salo.

Însă, de data aceasta, puiul din braţele lui Salo începu să chirăie de spaimă. Ceilalţi masculi nu rămaseră cu mâinile în sân, ci se-agitară imediat. Ploxy se puse şi ea pe ţipat, urlând după ajutor, şi, în câteva momente, toată ceata de babuini se strânse-n jurul lui Yobar şi se apucară să-i tragă pumni şi să ţipe la el. Zăpăcit, înfricoşat, el încercă să-nşface puiul din mâinile lui Salo, crezând, poate, că, dac-ar ţine *el* odrasla, ceilalţi vor trece de partea *lui.* Însă Luet îşi dădu seama că nu-i va merge. Evident, în clipa când se întinse după micuţ, ceilalţi începură să-l lovească cu şi mai multă brutalitate şi, în cele din urmă, îl izgoniră din ceată, fugind după el. Câţiva masculi îl urmăriră o distanţă destul de mare, apoi rămaseră de pază în apropiere, ca să fie siguri că nu le dă târcoale. Luet se întrebă dacă nu cumva aceea avea să fie ultima încercare a lui Yobar de-a face parte din ceată.

Pe urmă îl căută din ochi pe Salo în preajma lui

Ploxy şi-a puiului, dar nu-l zări, deşi majoritatea babuinilor erau acolo, chiţăind şi ţopăind în sus şi-n jos sau manifestându-şi altfel starea de agitaţie.

Salo însă era în nişte tufe, puţin mai sus de grosul cetei. O îndepărtase pe Rubyet de ceilalţi şi acum o călărea. Ea avea o expresie extrem de caraghioasă pe care, din când în când, o schimba cu una de plăcere – sau de exasperare – dându-şi ochii peste cap. Luet se întrebă dacă şi feţele oamenilor exprimau aceleaşi amestec bizar de senzaţii în situaţii similare... un fel de sentiment intens, care-ar putea însemna plăcere, dar şi perplexitate.

În orice caz, Yobar, babuinul agresiv, fusese învins pentru totdeauna, poate chiar îşi pierduse locul în trib. Iar Salo, care nu era foarte masiv, deşi înfrânt în încăierarea aceea, câştigase şi bătălia, *şi* războiul.

Toate, numai pentru că Salo smulsese un pui din braţele mamei.

— Norocosul de Salo! remarcă Nafai. M-am întrebat cine-avea să câştige inima drăguţei de Rubyet.

— A câştigat-o cu flori, spuse Luet. N-am avut de gând să stau aici atât de mult timp.

— Nu te-am căutat ca să-ţi dau de lucru, zise Nafai, ci pentru că voiam să fiu cu tine. Până la cină, nici eu n-am nimic de făcut. Mi-am prins prada de dimineaţă devreme şi-am adus vânatul

însângerat la picioarele perechii mele. Numai că ea era ocupată cu vomitatul şi nu mi-a dat răsplata obişnuită.

— De parcă nu ştii că eu-s cea care se-mbolnăveşte tot timpul, replică Luet. Hushidh a râgâit o dată şi i-a trecut. Kokor se *străduieşte* să vomeze, dar pur şi simplu nu-i vine, aşa că *nu* primeşte consolarea la care se-aşteaptă, în vreme ce eu am parte de ea, deşi n-o vreau.

— Cine-ar fi zis că tu, Hushidh şi Kokor vă veţi întrece în a aduce pe lume primul copil din colonie?

— Un lucru bun pentru tine. O să ai pe cine să-mi smulgi din braţe, în caz de nevoie.

Nafai nu văzuse strategia lui Salo, aşa că nu înţelese aluzia.

— Salo – i-a smuls puiul lui Ploxy, îi explică Luet.

— O, da, babuinii aşa fac deseori. Mi-a spus Shedemei. Masculii acceptaţi în trib pentru totdeauna se-mprietenesc cu un pui sau doi, iar puiul se ataşează de ei. Apoi, când se bat, înşfacă micuţul, care *nu* ţipă când îl ia-n braţe prietenul *lui.* Celălalt mascul nu-i prietenul lui, deci când îl atacă încontinuu puiul se sperie şi ţipă, aţâţând tot tribul împotriva bietului nătărău.

— Aa, zise Luet, deci e ceva obişnuit.

— Eu n-am mai văzut asta niciodată. Te invidiez că tu l-ai văzut, iar eu nu.

— Uite şi premiul, spuse Luet, arătând spre

Salo, care încă nu terminase cu Rubyet.

— Şi unde-i înfrântul? Fac pariu că-i Yobar.

Luet arăta deja cu degetul şi, evident, iată-l pe Yobar năpăstuit, pradă uitării în depărtare, urmărind ceata, dar neîndrăznind să se apropie din cauza celor doi masculi care patrulau la jumătatea distanţei dintre el şi ceilalţi babuini.

— Atunci, ai face bine să te-mprieteneşti cu puiul meu, spuse Luet. Altfel, n-o să te descurci niciodată în tribul pe care-l formăm.

Nafai puse mâna pe stomacul lui Luet.

— Mai trebuie să crească.

— Eu n-am nicio problemă. Acum, zi, de ce-ai venit aici?

Nafai o privi consternat.

— N-ai știut că-s aici, pentru că n-a știut nimeni c-am coborât, aşa că n-ai venit să mă cauţi, ai venit aici ca să fii singur.

Nafai dădu din umeri.

— Prefer să stau cu tine.

— Eşti atât de nerăbdător, spuse Luet. Sufletul Suprem ne-a spus deja că nu-i nicio grabă – nici măcar n-o să fie pregătită pentru noi la Vusadka, mulţi ani de acum încolo.

— Nu putem rezista aici, deja-i tot mai greu să găsim vânat. Şi suntem prea aproape de valea colonizată de dincolo de munţi, la răsărit.

— Nici ăsta nu-i principalul tău motiv de îngrijorare. Te scoate din minţi faptul că Păstrătorul Pământului nu ţi-a trimis un vis.

— *Asta* nu mă deranjează deloc, protestă Nafai. Ceea ce mă deranjează-i că-mi tot scoţi ochii cu asta. Că tu, Shuya, Tata, Moozh şi Sete aţi văzut, cu toţii, îngeri şi şobolani, iar eu nu i-am văzut. Şi ce dacă, înseamnă că un computer care orbitează o planetă aflată la o sută şi ceva de ani-lumină depărtare m-a judecat cu un secol înainte de-a mă naşte şi-a hotărât că nu merit să primesc mica lui menajerie de vise curăţele?

— Eşti *cu-adevărat* nervos, spuse Luet.

— Vreau să *fac* ceva şi, dacă nu pot, atunci măcar vreau să *ştiu* ceva! strigă Nafai. M-am săturat să tot aştept, fără să se-ntâmple *nimic.* N-are rost să lucrez cu Catalogul, pentru că Zdorab şi Issib îl folosesc permanent şi ştiu mai bine decât mine cum funcţionează…

— Dar tot ţie-ţi vorbeşte mai clar decât oricui altcuiva.

— Adică, deşi nu-mi zice nimic, o face cu mai multă claritate. Grozav!

— Şi eşti un vânător bun. Până şi Elemak spune lucrul ăsta.

— Da, atât s-a găsit de făcut pentru mine – să omor.

Luet întrezări peste chipul lui Nafai umbra amintirii morţii lui Gaballufix.

— N-ai de gând să te ierţi niciodată?

— Ba da. Când Gaballufix o să coboare din peşterile-n care dorm babuinii şi-o să-mi spună că doar s-a prefăcut că-i mort.

— Nu-ţi place s-aştepţi, asta-i tot. Dar aşa-i şi cu sarcina mea. Aş vrea să se termine. Aş vrea să nasc copilul. Însă-i nevoie de timp, aşa c-aştept.

— Aştepţi, dar simţi schimbarea din tine.

— Şi vomit tot ce mănânc.

— Nu chiar tot, o contrazise Nafai, şi ştii la ce mă refer. Eu nu simt nicio schimbare, nu-i nevoie de mine niciodată…

— Decât atunci când aduci hrana pe care-o mâncăm.

— Bine, bine, ai câştigat. Sunt vital, sunt necesar, sunt ocupat tot timpul, deci trebuie să fiu fericit.

Plecă de lângă ea.

Luet vru să-l strige, dar ştiu că n-avea rost. Nafai voia să fie nenorocit, iar ea, încercând să-l înveselească, n-ar face decât să-i strice starea de spirit din ziua aceea. Mătuşa Rasa îi spusese cu câteva zile în urmă că n-ar strica să-şi aducă aminte că Nafai era încă un copil şi n-ar trebui să se aştepte de la el să fie un bastion al maturităţii pentru ea. „Aţi fost amândoi prea tineri ca să vă căsătoriţi”, îi zisese Rasa, „dar evenimentele ne-au scăpat de sub control. Tu ai făcut faţă provocării. O să facă şi Nyef, în timp.”

Totuşi, Luet nu era deloc convinsă că făcuse faţă provocării. O îngrozea gândul că va naşte în sălbăticie, departe de medicii din oraş. Habar n-avea dacă peste câteva luni vor mai avea de mâncare – totul depindea de grădina lor şi de

vânători și numai Elemak şi Nafai erau buni la *asta,* deşi Obring şi Vas plecau şi ei la vânat cu armele câteodată. Proviziile de alimente se puteau termina în orice moment, ea va naşte în curând şi ce se va-ntâmpla, dacă hotărau dintr-odată că trebuie să plece? Dacă acum îi era atât de rău, cum s-ar fi simțit dac-ar fi fost nevoită să călărească o cămilă care se clatină? Mai degrabă-ar mânca brânză de cămilă.

Bineînțeles, gândul la brânza de cămilă îi stârni un nou val de greaţă în stomac şi-şi dădu seama că de data asta chiar urma să dea afară, aşa că se lăsă din nou în genunchi, scârbită de materia acidă care i se ridică din stomac în gură. O durea gâtul, o durea capul și era sătulă de toate.

Simţi mâini atingând-o, dându-i la o parte părul de pe faţă, răsucindu-l şi ţinându-l ca să n-alunece și să nu se murdărească de vomă. Ar fi vrut să-i mulţumească, ştiind că era Nafai, dar ar fi vrut şi să plece, era atât de umilitor, penibil şi dureros să fii în halul ăsta și să te mai și vadă cineva. Totuşi, el era soţul ei. Făcea parte din asta, nu-l putea izgoni. Nici măcar nu voia să-l gonească.

În cele din urmă, termină de vomitat.

— Nu prea eficient, zise Nafai, dacă judecăm după cantitate.

— Taci, te rog. Nu vreau să mă-nveseleşti, vreau un copil care să aibă deja zece ani, ca să-mi amintesc de asta ca de-o întâmplare amuzantă din

copilăria mea îndepărtată.

— Dorinţa ta-i sfântă, spuse Nafai. Copila-i acolo şi are zece ani. Bineînţeles, e incredibil de respingătoare şi obraznică, aşa cum erai şi *tu* la zece ani.

— N-am fost aşa.

— Erai deja vizionara în ape şi cu toţii ştiam că faci pe şefa şi că le răspunzi adulţilor întotdeauna.

— Le spuneam ce vedeam, atâta tot!

Atunci Luet îşi dădu seama că Nafai râde.

— Nu mă lua peste picior, Nafai. Ştiu c-o să-mi pară rău mai târziu, dar tot s-ar putea să-mi pierd controlul şi să te-omor acum.

Nafai o luă în braţe şi ea fu nevoită să se răsucească pentru a-i evita sărutul.

— Nu! Am un gust oribil în gură, probabil te-ar omorî!

O ţinu lângă el şi, după un timp, ea se simţi mai bine.

— Tot timpul mă gândesc la Păstrătorul Pământului.

Şi eu aş face-o, dacă nu m-aş gândi la copil, murmură Luet.

— Nu-mi iese din cap ideea că *nu*-i doar un computer, spuse Nafai. Că poate *nu* ne cheamă prin vise vechi de o sută de ani, ci ne cunoaşte şi pur şi simplu aşteaptă… *ceva anume* înainte de-a vorbi cu mine.

— Aşteaptă mesajul pe care numai tu poţi să-l primeşti.

— Nu-mi pasă că-i vorba numai de mine. Aş lua visul Tatei, dac-aş putea să aflu cum e să-l trăiesc în capul meu. Vreau să ştiu prin ce se deosebeşte Păstrătorul de ce face Sufletul Suprem înăuntrul meu.

— *Ştiu* că vrei. Doar despre asta vorbeşti, în fiecare zi.

— Am tot încercat să vorbesc cu Păstrătorul Pământului. În halul ăsta-s de nebun, Luet. Arată-mi ce i-ai arătat Tatei! Spun mereu asta.

— Iar ea te ignoră.

— E la o distanţă de-o sută de ani-lumină! exclamă Nafai. Nu ştie că exist!

— Păi, dacă nu vrei decât visul lui Volemak, de ce nu-i ceri Sufletului Suprem să ţi-l trimită?

— Pentru că *nu* de la Sufletul Suprem vine.

— Dar ea probabil a-nregistrat întreaga experienţă în mintea tatălui tău, nu? Poate s-o recupereze de-acolo şi să ţi-o arate şi ţie. Iar felul în care primeşti totul mult mai clar prin intermediul Catalogului…

— Ca şi cum aş experimenta-o eu. Nu pot să cred că nu m-am gândit la asta. Nu pot să cred că *Sufletul Suprem* nu s-a gândit.

— Nu-i prea inventivă, ştii bine.

— E *inertă* când vine vorba de imaginaţie, sublime Nafai. Dar tu nu eşti.

O sărută pe Luet pe obraz, o îmbrăţişă încă o dată şi sări în picioare.

— Trebuie să vorbesc cu Sufletul Suprem.

— Transmite-i complimente din partea mea, rosti Luet pe un ton blând.

— Păi... a, înţeleg. De-abia aştept... Hai să ne-ntoarcem împreună.

— Nu, serios. N-am făcut nicio aluzie. Vreau să mai stau puţin aici. Poate doar ca să văd dacă Yobar e primit înapoi.

— Să nu pierzi cina, o sfătui Nafai. Mănânci pentru...

— Doi.

— Poate pentru trei! Cine ştie?

Luet gemu teatral, ştiind că asta voia el să audă. Apoi Nafai plecă în grabă, urcând valea spre tabără.

Chiar că-i doar un copil, așa cum a spus mătușa Rasa. Dar eu ce-s? Mama lui, de-acum? Nu prea – *ea*-i mama lui. N-ar trebui să m-aştept la mai mult din partea lui – lucrează mult şi bine şi mai mult de jumătate din carnea pe care-o mâncăm o vânează el. În plus, e bun şi blând cu mine – nu ştiu cum ar putea Issib să fie mai dulce şi mai tandru decât Nafai, indiferent ce spune Shuya. Iar eu sunt prietena lui – vine la mine şi vorbim despre lucruri pe care nu le mai spune nimănui, iar când vreau eu să vorbesc m-ascultă şi-mi răspunde, nu ca alţi soţi, cel puţin aşa susţin nevestele *lor.* După toate standardele de care-am auzit, e un soţ bun şi mai matur decât s-ar crede la vârsta lui – dar lucrurile nu stau aşa cum mi-am închipuit eu. Când l-am dus prin Lacul Femeilor, am crezut că

gestul însemna că noi doi vom face împreună lucruri mărețe. Am crezut că o să fim ca un rege şi o regină sau cel puțin ca o mare preoteasă cu preotul ei, săvârşind fapte grandioase pentru a schimba universul. În schimb, eu vomit toată ziua, iar el se agită ca un copil de cincisprezece ani care suferă pentru că un computer oarecare de pe altă planetă nu vrea să-i trimită vise...

Of, sunt prea obosită ca să gândesc. Mi-e prea rău ca să-mi pese. Poate că, într-o zi, ceea ce mi-am închipuit eu despre căsătoria noastră se va adeveri. Sau poate se va adeveri cu a doua lui soție, după ce-o să-mi vomit şi sufletul din mine şi-o să fiu îngropată în nisip.

Shedemei îşi petrecuse viața întreagă conştientă că oamenii se uită ciudat la ea. La început, pentru că era un copil atât de inteligent, pentru că-i păsa de lucruri care, în mod normal, n-ar fi trebuit să-i intereseze pe copii. Adulţii o priveau ciudat. Alţi micuți, la fel, dar uneori adulții zâmbeau şi dădeau aprobatori din cap, în vreme ce copiii nu făceau aşa niciodată. Shedemei îşi zise că asta-nsemna că, atunci când o să fie şi ea mare, o să fie acceptată necondiţionat de toată lumea, dar lucrurile se petrecuseră exact invers. Când a devenit matură, jumătate din adulți aveau vârsta ei şi o tratau cum o trataseră copiii. Desigur, acum ea putea recunoaşte ce vedea. Teamă. Resentimente. Invidie.

Invidie! Era oare vina ei că primise o combinaţie

de gene care-i asigurau o memorie extraordinară, o imensă capacitate de-a înţelege ideile şi o minte capabilă să facă conexiuni pe care alţii nu le puteau sesiza? Doar nu ea a *ales* să poată face exerciţiile mintale de care nu era capabilă nicio altă persoană dintre cele cunoscute ei. (Existau oameni la fel de inteligenţi ca ea, unii poate mai inteligenţi, dar locuiau în oraşe îndepărtate, chiar pe alte continente, iar ea auzise de ei numai datorită lucrărilor publicate de ei, distribuite de Sufletul Suprem din oraş în oraş.) Shedemei n-avea deloc intenţii răutăcioase. Sigur că n-avea abilitatea de a-şi împărţi capacitatea cu invidioşii – putea împărţi cu alţii doar produsele abilităţii ei. Pe care ei le acceptau cu bucurie, pe urmă o respingeau, pentru că fusese în stare să le producă.

Cu multă vreme în urmă, ea trăsese concluzia că celor mai multe fiinţe umane le plăcea să-i adore de departe pe oamenii cu abilităţi extraordinare, dar preferau ca prietenii lor să fie nişte incompetenţi. Şi, bineînţeles, cei mai mulţi cu astfel de prieteni se alegeau.

Dar acum Shedemei era legată permanent de această mică societate alcătuită din şaisprezece oameni şi n-avea cum să evite să-i întâlnească zilnic. Îşi vedea de treabă când îi venea rândul – smulgea buruienile din grădină, aducea apă şi stătea de pază ca babuinii să nu iasă din zona lor şi să dea atacul la mâncare. O acoperea bucuros

pe Luet când voma şi ducea la capăt, fără să se plângă, treburile lăsate baltă de Sevet, care era prea leneşă, de Kokor, care avea burta prea mare, şi de Dol, o fiinţă mult prea preţioasă ca să lucreze ceva. Cu toate acestea, tot nu-şi găsea locul printre ei, nu era acceptată, *nu făcea parte* din grup şi, pe zi ce trece, lucrurile se înrăutăţeau.

Faptul că înţelegea exact ce se-ntâmplă n-o ajuta deloc. Legătura dintre soţ şi soţie declanşează şi în alţii nevoia de a se lega în acelaşi fel, Shedemei ştia lucrul ăsta, îl studiase. Vechile tipare de peţit, prieteniile îngăduitoare şi lejere îi fac acum pe cei căsătoriţi să nu se simtă-n largul lor, pentru că nu vor să aibă în preajmă ceva care să ameninţe stabilitatea relaţiei de căsătorie monogame, în timp ce esenţa unei societăţi nebazate pe căsătorie este întotdeauna aceea de a fi lipsită de echilibru, liberă, aleatorie, neconstrânsă de legături şi jucăuşă.

Ce-i drept, exact aşa doreau să se poarte unii din grup – Shedemei vedea cât de mult îi deranja monogamia pe Mebbekew, Obring, Sevet şi Kokor. Dar chiar acum ei *jucau* rolul de soţ sau soţie, poate mai hotărât decât cei care susţineau monogamia. În orice caz, rezultatul era că Shedemei era şi mai izolată de ceilalţi decât înainte. Nu se punea problema că lumea se ferea de ea. Hushidh şi Luet se purtau cu ea la fel de cald ca întotdeauna, iar Eiadh era cuviincioasă în felul ei, în timp ce mătuşa Rasa rămăsese absolut

neschimbată – n-avea să se schimbe niciodată. Totuşi, bărbaţii erau, toţi, cum să spun, *politicoşi*? Iar atitudinea lui Dol, Sevet şi Kokor era când glacială, când acidă.

Cel mai rău era că micul grup prindea un contur care excludea orice influenţă a lui Shedemei asupra lui. De ce nu se mai spunea „Bărbaţii fac *asta*, iar femeile, *cealaltă*"? Acum se zicea: „Soţiile pot sta aici, în vreme ce bărbaţii vor pleca şi vor face ce are de făcut un bărbat." Câteodată o înnebunea gândul că femeile erau grupate la un loc ca *soţii*, în timp ce bărbaţii nu-şi spuneau niciodată *soţi* – tot bărbaţi rămâneau. Şi, ca şi când ar fi fost la fel de neghioabe ca babuinii, celelalte femei păreau a nu pricepe ce tot spunea Shedemei când le atrăgea atenţia asupra acestor probleme.

Sigur că le *sesizau* şi ele, cel puţin acelea mai răsărite, dar preferau să nu facă deloc caz, pentru că… pentru că toate deveneau cât se poate de soţii. Petrecuseră atâţia ani în Basilica, acolo unde femeile nu trebuiau să-şi ascundă identitatea pentru a avea soţi, iar acum, după şase săptămâni de călătorie, se purtau ca femeile din triburile nomade. Codul comportamentului prin care te obişnuieşti cu situaţia fără să faci valuri probabil că-i atât de bine înrădăcinat în genele noastre, încât nu-l putem elimina, îşi zise Shedemei. Aş vrea să-l găsesc, totuşi. L-aş scoate afară cu mistria, l-aş arde c-un cărbune încins, cu propriile mele degete. Nu contează absurditatea de-a

manevra genele cu asemenea instrumente boante. Furia ei pe lipsa de justeţe depăşea logica.

N-am intenţionat să mă mărit, poate doar peste nişte ani buni, şi, chiar dac-am intenţionat, m-aşteptam la un mariaj de-un an, timp suficient să rămân gravidă şi pe urmă să scap de soţ, îngăduindu-i doar drepturile normale asupra copilului. În viaţa mea nu-ncăpea o legătură cu un bărbat. Iar când, *totuşi*, m-aş fi măritat, *n*-aş fi luat un arhivar semivertebrat, care de-abia se ține pe picioare şi acceptă să fie singurul servitor în compania domnilor.

Shedemei intrase în tabără hotărâtă să se adapteze cât se poate de bine unei situaţii nefavorabile, dar, cu cât îl vedea mai des pe Zdorab, cu atât mai puţin îi plăcea. I-ar fi trecut cu vederea felul în care intrase în grup – păcălit de Nafai să scoată Catalogul din oraş, apoi forţat să jure că va merge în deşert cu ei. Un bărbat poate fi iertat că se poartă ca un laş în momente de încordare, nesiguranţă şi uimire. Dar când a ajuns acolo a descoperit că Zdorab îşi asumase un rol atât de degradant, încât ei îi era ruşine că face parte din aceeaşi specie cu el. Nu pentru că-ndeplinea toate sarcinile ingrate de care nu voia nimeni să se ocupe – astupatul latrinelor, săpatul altora noi, căratul excrementelor lui Issib, gătitul, spălatul. Shedemei respecta oamenii săritori – mai mult ca sigur că-i prefera leneşilor ca Mebbekew, Obring, Kokor, Sevet şi Dol. Nu, ceea

ce-o determina să-l dispreţuiască atât de mult pe Zdorab era *atitudinea* lui faţă de muncile respective. Nu se *oferea* să le-ndeplinească, de parcă avea dreptul să *nu* se ofere; pur şi simplu se purta de parcă era *normal* ca el să facă cele mai josnice treburi din tabără, apoi le ducea la capăt atât de liniştit, aproape nevăzut, încât tuturor li se părea de la sine înţeles că muncile acelea scârboase sau insuportabil de anoste îi reveneau exclusiv lui.

E-o slugă înnăscută, îşi zise Shedemei. S-a născut să fie sclav. N-aş fi crezut că există o asemenea creatură, dar uite că există şi e Zdorab, iar ceilalţi l-au ales pe *el* drept soţul meu!

Îi depăşea puterea de înţelegere motivul pentru care Sufletul Suprem îi permitea lui Zdorab să aibă acces atât de uşor la memoria ei prin intermediul Catalogului. Doar dacă nu cumva şi Sufletul Suprem voia un servitor. Poate că asta-i place cel mai mult Sufletului Suprem – oamenii care se poartă ca nişte servitori. Nu de-asta suntem aici cu toţii, ca să-l slujim pe Sufletul Suprem? Să-i fim mâini şi picioare, pentru ca ea să poată călători înapoi pe Pământ? Cu toţii suntem sclavi… în afară de *mine.*

Shedemei îşi tot spusese aceste lucruri în ultimele săptămâni, până când, în cele din urmă, şi-a dat seama că-ncepea şi ea să se poarte ca o servitoare. Ideea-i îi trecuse prin cap astăzi, când căra apă de la râu pentru Zdorab, ca să aibă cu ce

găti și spăla. De obicei căra apă cu Hushidh şi Luet, dar Luet era prea slăbită de atâta vomat – scăzuse în greutate şi era rău pentru copil iar Hushidh o îngrijea, aşa că treaba rămase în sarcina lui Shedemei. Aştepta întruna ca Rasa să observe că de una singură căra apa şi să spună: „Sevet, Dol, Eiadh, luaţi câte-o cobiliţă pe umeri şi căraţi apă! Faceţi-vă treaba!” Însă Rasa o observase pe Shedemei ducând apă-n fiecare zi, o văzuse trecând cu ea chiar prin faţa locului unde Sevet şi Kokor stăteau la taclale, făcându-se că dărăcesc păr de cămilă şi că-l răsucesc în coarde și, cu toate acestea, mătușa Rasa nu spusese niciodată nimic.

Ai uitat cine sunt? îi venea să strige. Ai uitat că-s cel mai important om de ştiinţă din Basilica dintr-o generaţie întreagă? Din zece generaţii?

Dar cunoştea răspunsul, aşa că nu striga. Iar Rasa *chiar* uitase, pentru că tabăra lor era o lume nouă și nu mai conta ce anume fusese cineva în Basilica sau în orice alt loc. În tabăra aceasta fie erai soţia cuiva, fie nu erai, iar dacă nu erai, nu însemnai nimic.

Iată de ce astăzi, o dată treaba terminată, Shedemei plecă să-l caute pe Zdorab. Servitor sau nu, era singurul bărbat disponibil, iar ea se săturase să fie o cetăţeancă de mâna a doua în naţiunea aceasta infinitezimală. Mariajul va-nsemna c-acceptă noua ordine, va fi un altfel de înrobire, iar soțul ei va fi un bărbat pentru care

nu simţea decât dispreţ. Însă va fi mai bine decât să *dispară.*

Bineînţeles, i se făcu pielea de găină când se gândi că-l va lăsa să-şi satisfacă poftele cu trupul ei. Nu vedea-n faţa ochilor decât pe Luet vomitând întruna – ăsta-i rezultatul faptului că le permiţi bărbaţilor să te trateze ca pe-o bancă în care îşi depun spermatozoizii lor fragili şi minusculi.

Nu, eu nu gândesc chiar aşa, îşi zise Shedemei. Sunt doar furioasă. A împărţi material genetic e un lucru rafinat şi frumos; e viaţa mea. Graţia cu care se împerechează şopârlele, masculul care călăreşte şi se agaţă de femeie, penisul său lung şi subţire cuprinzând femela şi căutându-i deschizătura, îndemânatic şi agăţător ca o coadă de babuin; dansul caracatiţelor, cu tentaculele atingându-se vârf la vârf; tremurul somonului când depune icrele, apoi sperma, pe fundul râului; totul e frumos, totul face parte din baletul vieţii.

Dar femelele întotdeauna au şansa de-a alege. În orice caz, femelele puternice, cele *deştepte.* Au ocazia de a-şi oferi ovulele masculului care le va oferi cea mai mare şansă de supravieţuire – masculului puternic, dominant, agresiv, inteligent – nu unui slugoi înjosit. Nu vreau ca fiii mei s-aibă gene de sclavi. Mai bine să n-am copii deloc decât să petrec ani la rând privindu-i cum cresc şi se comportă tot mai mult ca Zdorab, ca să-mi fie ruşine numai când îi văd la faţă.

Iată de ce se pomeni la uşa cortului în care era

Catalogul, gata să intre și să-i propună lui Zdorab un fel de semicăsătorie.

Pentru că simțea un dispreț profund față de el, plănuia un mariaj fără sex, fără copii. Iar pentru că el era atât de vrednic de dispreț, ea se aștepta să fie de acord.

Zdorab stătea pe covor cu picioarele încrucișate, cu Catalogul în poală, cu mâinile împreunate pe bilă, cu ochii închiși. Își petrecea fiecare clipă liberă cu Catalogul – deși asta nu-nsemna atât de mult timp, pentru că nu prea avea clipe libere. Adesea Issib îi stătea alături, dar după-amiaza târziu făcea de pază în grădină – brațul lung al scaunului era foarte eficient în a-i descuraja pe babuini să cerceteze pepenii verzi și se știa că poate lovi păsărea în aer. Erau momentele în care Zdorab rămânea singur cu Catalogul, rareori mai mult de o oră, iar ceilalți îi arătau măcar atâta respect, lăsându-l singur atunci – cu condiția ca masa de seară să fie deja pusă la fiert și ca altcineva să nu dorească să utilizeze Catalogul, caz în care lui Zdorab îi sărea rândul.

Privindu-l cum stă cu ochii-nchiși, mai că-i venea să creadă că intrase în comuniune cu măreața minte a Sufletului Suprem. Dar, desigur, n-avea destulă inteligență pentru asta. Probabil că doar învăța pe de rost înregistrările principale din Catalog, ca să-i ajute pe Nafai, pe Luet sau pe Shedemei însăși să localizeze o anumită informație. Chiar și-n relație cu Catalogul, Zdorab

tot întruchiparea servitorului era.

Bărbatul ridică privirea.

— Ai nevoie de Catalog? întrebă el pe-un ton moale.

— Nu, îi răspunse ea. Am venit să vorbesc cu tine.

A tremurat cumva? Ce-a fost mişcarea aceea involuntară a umerilor? Nu, *scutura din umeri*, asta era.

— Mă aşteptam să vii, într-un final.

— Toată lumea se aşteaptă, iată de ce n-am venit până acum.

— Foarte bine. De ce acum?

— Fiindcă-i limpede că, în grupul ăsta, pe măsură ce trece timpul, persoanele necăsătorite alunecă tot mai adânc în uitare. Poate că *tu* te mulţumeşti cu asta, dar eu nu.

— Eu n-am sesizat ca tu s-aluneci în uitare, spuse Zdorab. În consilii, vocea ta-i ascultată.

— O ascultă răbdători, rosti Shedemei. Dar n-am nicio influenţă.

— Nimeni n-are. Aceasta-i expediţia Sufletului Suprem.

— N-aş fi crezut că ţi-ai dat seama. Încearcă să te gândeşti la grupul nostru ca la o ceată de babuini. Noi doi suntem azvârliţi tot mai departe, spre marginea lui. E doar o chestiune de timp până când n-o să mai însemnăm nimic.

— Dar asta contează numai dacă-ţi pasă într-adevăr de *ceva.*

Lui Shedemei nu-i venea să creadă că Zdorab se putea exprima astfel.

— *Știu* că n-ai absolut nicio ambiţie, Zdorab, dar eu nu intenţionez să dispar ca fiinţă umană. Şi ce-ţi propun e destul de simplu. O lăsăm pe mătuşa Rasa să desfăşoare ceremonia, împărţim un cort, dar atât. Nimeni nu trebuie să ştie ce se-ntâmplă între noi. Nu vreau copii de la tine şi nu mă interesează compania ta în mod special. Pur și simplu dormim în acelaşi cort şi nu mai suntem marginalizaţi de grup. E foarte simplu. Eşti de-acord?

— Da, răspunse Zdorab.

Shedemei se-aşteptase să-i accepte propunerea, dar simţi ceva neobişnuit în felul în care rostise el cuvântul, o umbră de subtilitate ascunsă...

— Ai vrut să fie aşa, zise ea.

El o privi inexpresiv.

— Ai vrut tot timpul să fie aşa.

Din nou, o sclipire stranie în ochii lui...

— Şi ţi-e teamă.

Dintr-odată privirea lui fulgeră a ură.

— Acum te crezi Hushidh, nu-i aşa? Crezi că ştii cine cu cine se potriveşte.

Nu-l mai văzuse nervos până atunci – nici măcar furios pe dinăuntru, cu atât mai puţin să izbucnească dispreţuitor, ca acum. Era o latură pe care nu i-o ghicise. Dar tot nu-i plăcea mai mult de el. Ba chiar îi amintea de-un câine care-şi arată colţii.

— Nu-mi pasă nici cât negru sub unghie, vorbi ea, dac-ai vrut să facem sex sau nu. Nu m-a interesat niciodată să fiu atrăgătoare pentru bărbaţi – asta fac femeile care n-au de oferit lumii decât o pereche de sâni şi-un uter.

— Ţi-am apreciat întotdeauna munca de genetician, recunoscu Zdorab. Mai ales studiul deviaţiilor genetice în aşa-zisele specii stabile.

Shedemei nu ştiu ce să-i replice. Nu-şi imaginase că cineva din grup citise şi cu atât mai puţin că-nţelesese oricare din lucrările ei ştiinţifice publicate. Toţi o priveau ca pe cineva priceput la modificări genetice valoroase care puteau fi vândute în locuri îndepărtate – asta fusese relaţia ei cu Wetchik şi fiii lui ani la rând.

— Deşi nu mi-am putut reţine părerea de rău că n-ai avut acces la înregistrările genetice din Catalog. Ţi-ar fi rezolvat câteva aspecte, având codul genetic exact al speciilor care-au descins din navele Pământului.

Shedemei era uluită.

— Conţine catalogul *asemenea* informaţii?

— Le-am găsit acum câţiva ani. Catalogul n-a vrut să-mi spună – acum îmi dau seama că m-a refuzat pentru că anumite informaţii genetice din memoria lui au aplicaţii militare – că poţi genera molime. Dar există mijloace de a-i încălca interdicţia. Eu le-am găsit. N-am ştiut niciodată sigur ce părere a avut Sufletul Suprem despre asta.

— Şi de-abia acum îmi spui?

— Nu mi-ai precizat că-ţi continui cercetarea, zise Zdorab. Ai scris lucrările cu ani în urmă, când tocmai absolviseşi şcoala. A fost primul tău proiect serios. Am presupus c-ai terminat cu el.

— Asta faci tu cu Catalogul? Genetică?

Zdorab nega scuturând din cap.

— Nu.

— Atunci, ce? Ce studiai acum, când am intrat eu?

— Tipare probabile ale derivei continentelor de pe Pământ.

— De pe *Pământ*! Sufletul Suprem are informaţii atât de precise despre Pământ?

— Sufletul Suprem nu ştia că le are. Am fost nevoit să le smulg de la el. Nu are acces nici el la multe informaţii, să ştii. Însă Catalogul are cheia. Sufletul Suprem a fost foarte încântat de unele lucruri pe care le-am descoperit în memoria lui.

Shedemei fu atât de surprinsă, încât nu-şi putu reţine râsul.

— Bănuiesc că-i amuzant, zise Zdorab, deloc amuzat.

— Nu, eu doar am...

— Doar ai fost surprinsă că-s bun şi de-altceva, în afară de copt pâine şi îngropat materii fecale.

Lovise atât de aproape în atitudinea ei de dinainte, încât o-nfurie.

— Surprinsă că *ştii* că eşti mai valoros decât atât.

— Habar n-ai ce ştiu sau cred eu despre mine

sau despre altcineva. Şi nici n-ai făcut vreun efort să afli, spuse Zdorab. Ai venit aici făcând pe zeul zeilor din toate panteonurile, ai catadicsit să-mi oferi căsătoria câtă vreme nu te-*ating* şi te-ai aşteptat s-accept recunoscător. Ei, bine, aşa am şi făcut. Şi, din partea mea, n-ai decât să te porţi în continuare ca şi cum n-aş exista.

Lui Shedemei nu-i fusese niciodată mai ruşine de ea decât atunci. Cu toate că ura felul în care se purtau toţi ceilalţi cu Zdorab, se comportase şi ea la fel şi nu se gândise niciodată la sentimentele lui, de parcă nici n-ar fi contat. Acum, însă, după ce-l înjunghiase cu dispreţuitoarea propunere de căsătorie, simţea că-l nedreptăţise şi că trebuia să-ndrepte răul.

— Îmi pare rău, îi spuse.

— Mie nu, replică Zdorab. Hai să uităm de discuţia asta, ne căsătorim deseară şi pe urmă nu va mai trebui să schimbăm o vorbă, de acord?

— Nu prea mă simpatizezi.

— De parcă ţi-ar păsa vreo clipă dacă te simpatizez eu sau altcineva, câtă vreme nu ne băgăm prea mult nasu-n munca ta.

Shedemei râse.

— Ai dreptate.

— Mi se pare că ne-am cântărit reciproc, dar unul din nou a făcut o treabă mai bună decât celălalt.

Shedemei încuviinţă, acceptând împăcarea.

— Bineînţeles, o să trebuiască să discutăm din

nou.

— Zău?

— Ca să-mi arăţi cum să obţin informaţiile acelea de pe Pământ.

— Cele genetice?

— Şi cele despre deriva continentelor. Uiţi că duc cu mine seminţe ca să repopulez Pământul cu speciile pierdute. Trebuie să cunosc configuraţia terenului. Şi multe altele.

Zdorab înclină din cap afirmativ.

— Asta pot să-ţi arăt eu. Dacă realizezi că datele deţinute de mine sunt extrapolări vechi de patruzeci de milioane de ani pe marginea a ceea ce s-*ar putea* întâmpla în următoarele patruzeci de milioane de ani. Se prea poate să fie în mare măsură eronate – o mică greşeală făcută mai demult s-ar fi putut amplifica de foarte multe ori pân-acum.

— *Sunt* om de ştiinţă, să ştii, zise Shedemei.

— Iar eu, bibliotecar, replică Zdorab. O să-ţi arăt bucuros cum să obţii informaţiile despre Pământ. E un fel de intrare secretă – am găsit o cale prin intermediul informaţiilor agricole, al creşterii suinelor, dacă poţi crede aşa ceva. Îţi stârneşte interesul pentru orice. Hai, aşază-te faţă în faţa mea şi ţine de Catalog. *Eşti* sensibilă la el, sper.

— Destul de sensibilă, zise Shedemei. Wetchik şi Nafai mi-au arătat amândoi ce-nseamnă sesiunile de consultare, iar eu l-am întrebuinţat ca să aflu diverse. De obicei, folosesc calculatorul meu,

crezând că ştiu deja toate datele din Catalog referitoare la domeniul meu.

Shedemei se aşeză faţă în faţă cu Zdorab, iar el puse Catalogul între ei şi se aplecară amândoi înainte, cu coatele pe genunchi, odihnindu-şi mâinile pe bila aurie. Degetele ei le atinseră pe ale lui, dar mâinile lui nu se retraseră şi nici nu tremurară; rămaseră ferme, calme, de parcă nici n-ar fi observat că-i şi ea acolo.

Shedemei auzi imediat vocea Catalogului răspunzând la întrebările lui Zdorab, dând nume de căi şi titluri, subtitluri şi cataloage din memoria Sufletul Suprem. Dar, pe măsură ce denumirile se scurgeau zumzăind, ea le pierdu şirul, numai din cauză că degetele lui le atingeau pe-ale ei. Nu c-ar fi simţit ceva pentru el; ceea ce o tulbura era că el nu simţea nimic pentru *ea.* Zdorab ştia de mai bine de-o lună c-avea să-i fie nevastă; o urmărise, mai mult ca sigur. Totuşi, nici urmă de dorinţă în el. Acceptase fără urmă de regret eliminarea relaţiilor sexuale dintre ei. Şi-i putea îndura atingerea fără să dea cel mai mic semn de tensiune sexuală.

Shedemei nu se simţise niciodată mai urâtă şi mai indezirabilă decât acum. Era absurd – doar cu câteva minute-n urmă îl dispreţuise atât de tare pe acest bărbat, încât, dacă el şi-ar fi *exprimat* un cât de mic interes sexual faţă de ea, i s-ar fi făcut greaţă. Dar acum nu mai era acelaşi bărbat, ci o persoană mult mai interesantă, inteligentă, deci

înzestrată cu minte şi voinţă, şi, chiar dacă ea nu simţea dragostea ridicându-se în valuri şi nici dorinţă trupească faţă de el, tot îl respecta destul ca s-o îndurereze totala lui lipsă de dorinţă.

Altă rană în acelaşi loc, zgâriind cruste şi cicatrice vechi, care sângerează din nou la ruşinea de-a fi o femeie nedorită de niciun bărbat.

— Nu eşti atentă, spuse Zdorab.

— Iartă-mă.

El tăcu. Ea deschise ochii. O privea.

— Nimic, rosti Shedemei, ştergându-şi lacrima care atârna de pleoapele ei inferioare. N-am vrut să-ţi distrag atenţia. Putem s-o luăm de la început?

Dar Zdorab nu coborî privirea înapoi la Catalog.

— Nu-i din cauză că nu te doresc, Shedemei.

Cum se poate, are ea oare o inimă dezgolită, de ochii lui trec dincolo de toate măştile sub care se ascunde şi pătrund în izvorul durerii ei?

— E din cauză că nu doresc *nicio* femeie.

Lui Shedemei îi trebuiră câteva clipe să priceapă. Apoi râse.

— Eşti zhop.

— Ăsta-i un cuvânt vechi pentru anusul uman, spuse Zdorab încet. Unii s-ar simţi jigniţi să li se zică aşa.

— Dar nimeni nu şi-a dat seama.

— Am avut *grijă* să nu-şi dea seama nimeni. Îmi pun viaţa-n mâinile tale făcându-*ţi* mărturisirea.

— O, nu-i chiar aşa de tragic, rosti Shedemei.

— Doi prieteni de-ai mei au fost uciși în Dogtown.

Dogtown era locul în care trebuiau să trăiască bărbații care n-aveau femei în Basilica. Era ilegal ca un bărbat fără parteneră să trăiască sau chiar să rămână peste noapte în interiorul zidurilor orașului.

— Unul a fost atacat de-o gloată, pentru că se auzise că era zhop, pederast. L-au spânzurat de picioare de la o fereastră de la etajul al doilea, i-au tăiat organele sexuale și l-au omorât cu lovituri de cuțit. Celălalt a fost înșelat de un bărbat care pretindea că-i... la fel ca noi. A fost arestat, dar în drum spre închisoare a suferit un accident. A fost un accident foarte ciudat. Încerca să scape și, nu știu cum s-a împiedicat, iar în cădere testiculele lui au căzut și i-au intrat în gât, probabil îndesate cu o coadă de mătură sau un capăt bont de suliță. Până să-i vină cineva în ajutor, s-a sufocat.

— Se poate-ntâmpla *așa ceva*?

— Eu înțeleg perfect situația. Basilica a fost un loc extrem de dificil pentru bărbați. Vezi tu, noi suntem înzestrați cu o nevoie înnăscută de a domina, dar în Basilica a trebuit să ne obișnuim cu faptul că nu deținem niciun fel de control, în afară de influența asupra unei femei. Bărbații care locuiau în afara zidurilor, în Dogtown, erau, prin simplul fapt că nu locuiau în interiorul orașului, stigmatizați drept ratați, bărbați nedoriți de femei. Se insinua permanent că bărbații din Dogtown

nici măcar nu erau bărbaţi, că le lipsea ce era necesar ca să satisfacă o femeie. Se punea la îndoială însăşi identitatea lor de bărbaţi. Aşadar, teama şi ura faţă de *zhopi* – rosti cuvântul cu dispreţ vădit – au atins culmi nemaiîntâlnite-n altă parte.

— Prietenii aceia ai tăi... ţi-au fost iubiţi?

— Cel care-a fost arestat – era iubitul meu de câteva săptămâni şi voia să continuăm, dar nu l-am lăsat, pentru că, dac-am fi mers mai departe, lumea ar fi început să ne suspecteze. Ca să ne salvăm viaţa, am refuzat să-l mai văd. După mine, a căzut direct în cursă. Aşa că, vezi tu, Nafai şi Elemak nu-s singurii care-au ucis un om.

Durerea şi nenorocirea lui păreau mai mari decât orice alt sentiment pe care-l încercase Shedemei. Pentru prima oară îşi dădu seama cât de ocrotită fusese viaţa ei ca om de ştiinţă. N-avusese cu nimeni o relaţie aşa de strânsă, încât s-o doară *aşa de tare* moartea cuiva, la atâta vreme după ea. Dacă trecuse într-adevăr multă vreme.

— Cât a trecut de-atunci?

— Aveam douăzeci de ani. Acum nouă ani. Nu, zece. Acum am treizeci. Mereu uit.

— Şi celălalt?

— Cu câteva luni înainte de a... pleca din oraş.

— A fost şi el iubitul tău?

— A, nu, el nu era ca mine. Avea o prietenă în oraş, numai că ea voia să ţină secretă relaţia, ca el

să nu vorbească despre ea – căsătoria ei mergea prost şi număra zilele pân-la încheierea ei, aşa că el nu vorbea niciodată despre ea. De-asta s-a zvonit că-i zhop. A murit fără să spună adevărul.

— Un gest… nobil, bănuiesc.

— Nici nu-ţi închipui cât de prostesc a fost. Nu mă credea când îi spuneam ce groaznic era-n Basilica pentru cei ca mine.

— I-ai spus ce eşti?

— L-am considerat un om care ştie să ţină un secret. Mi-a dovedit c-am dreptate. Am impresia… c-a murit în locul meu. Ca să fiu în viaţă când Nafai venea să scoată Catalogul din oraş.

Shedemei nu trăise – nici măcar nu-şi imaginase – aşa ceva.

— Atunci, de ce-ai continuat să trăieşti acolo? De ce nu te-ai dus în alt loc, mai puţin… groaznic?

— În primul rând, deşi există locuri mai puţin rele, nu cunosc niciunul în care cineva ca mine să se simtă în siguranţă. În al doilea, Catalogul era-n Basilica. Acum că nu mai e acolo, sper că oraşul o să ardă din temelii. Sper că Moozh i-a omorât pe toţi bărbaţii îngâmfaţi din Dogtown.

— Atât de important era Catalogul pentru tine, încât să rămâi acolo?

— Am aflat de existenţa lui când eram mic. Am auzit o poveste, cum că exista o bilă magică pe care, dac-o atingeai, puteai vorbi cu Dumnezeu, iar el trebuia să-ţi dea răspunsul la orice întrebare. Minunat, mi-am zis. Apoi am văzut o

imagine a Catalogului Palwashantu, care arăta exact ca imaginea bilei magice din mintea mea.

— Dar asta nu-i o dovadă, spuse Shedemei. E-un vis de copil.

— Ştiu. Şi atunci am ştiut. Dar, deşi n-am intenţionat, m-am trezit că mă pregătesc. Pentru ziua când o să am bila magică. M-am trezit că-ncerc să-nvăţ întrebările care-ar merita să i le pun lui Dumnezeu. Şi, tot fără intenţie, m-am pomenit că fac alegeri care m-apropie tot mai mult de Basilica, de locul în care clanul Palwashantu ţinea Catalogul sacru. În acelaşi timp, firea mea studioasă m-a ajutat să-mi ascund... defectul. Tatăl meu obişnuia să spună: „Trebuie să mai laşi cărţile câteodată, să-ţi faci şi prieteni. Găseşte-ţi o fată! Cum o să te-nsori, dacă nu cunoşti nicio fată?” Când m-am stabilit în Basilica, îi scriam despre prietenele mele, aşa că se simţea mult mai bine, deşi-mi zicea că felul în care se căsătoresc locuitorii din Basilica, doar pentru un an, era oribil şi împotriva naturii. Nu suporta lucrurile împotriva naturii.

— Probabil că te-a rănit, spuse Shedemei.

— Nu aşa de tare. *Este* împotriva naturii. Sunt izolat de pomul vieţii pe care l-a văzut Volemak, nu fac parte din lanţ – sunt un impas genetic. Cred c-am citit odată, într-un articol scris de o studentă la genetică, despre faptul că nu era deloc lipsit de logică să consideri că homosexualitatea ar putea fi un mecanism pe care natura-l foloseşte ca să

elimine genele defecte. Organismul poate detecta un defect genetic altfel neobservabil, generând un mecanism care oprea creşterea hipotalamusului, transformându-ne în fiinţe cu o sexualitate intensă, dar cu inabilitatea de a ne ataşa de sexul opus. Un fel de rană care se vindecă singură în bazinul genetic. Eram *sacrificaţii* omenirii, cum cred că spunea articolul.

Shedemei roşi toată – o senzaţie pe care o încerca rareori şi nu-i plăcea.

— L-am scris în studenţie. Nu l-am publicat niciodată-n afara comunităţii ştiinţifice. Era o speculaţie.

— Ştiu, zise Zdorab.

— Cum de l-ai găsit?

— Când mi-am dat seama că lumea se aştepta să mă-nsor cu tine, am citit tot ce-ai scris. Încercam să descopăr ce anume să-ţi spun şi ce nu.

— Şi ce-ai hotărât?

— Că-i mai bine să-mi ţin secretele pentru mine. De-asta nu ţi-am vorbit niciodată, de-asta am fost atât de uşurat că nu m-ai vrut.

— Dar acum mi le-ai *dezvăluit.*

— Pentru c-am văzut că te poate răni faptul că nu te vreau. Nu plănuisem asta. Nu mi-ai părut o fiinţă care-ar vrea dragostea unei târâtoare vrednice de dispreţ ca mine.

Din ce în ce mai rău.

— Atât de evidentă era atitudinea mea?

— Nu, deloc. Mi-am cultivat voit firea de târâtoare. Am muncit mult ca să devin cea mai ignorată, detestabilă şi lipsită de coloană vertebrală fiinţă pe care o va cunoaşte vreodată cineva din acest grup.

Iar acum, gândindu-se la ce li se întâmplase prietenilor lui, Shedemei înţelese.

— Camuflaj, rosti ea. Trebuia să fii fără sex, ca să rămâi necăsătorit şi să nu bănuiască nimeni ce eşti.

— Fără coloană vertebrală.

— Bine, Zdorab, dar nu mai suntem în Basilica.

— Purtăm Basilica în noi. Uită-te la bărbaţii de aici. Uită-te la Obring, de exemplu, şi la Meb – condamnaţi de lipsa lor tipică de haruri să fie la capătul oricărei ordini ierarhice imaginabile. Amândoi agresivi, dar laşi, tânjesc să ajungă-n vârful ei, însă n-au îndrăzneala să-i înfrunte pe cei de la vârf şi să-i dea jos. De-asta sunt condamnaţi să-i urmeze pe cei ca Elemak şi Volemak şi chiar Nafai, deşi-i cel mai tânăr, pentru că nu-şi pot asuma riscul. Închipuie-ţi ce furie mocneşte în ei. Apoi închipuie-ţi ce-ar face dac-ar afla că eu-s monstrul, sacrilegiul la adresa naturii, fătălăul, imaginea perfectă a fiinţei care se tem că sunt ei înşişi.

— Volemak nu le-ar da voie să se-atingă de tine.

— Volemak n-o să trăiască la nesfârşit. Iar eu nu-mi dezvălui secretul celor care nu-l vor păstra.

— Eşti aşa de sigur de mine? întrebă Shedemei.

— Mi-am pus viaţa-n mâinile tale, răspunse Zdorab. Dar, nu, nu-s atât de sigur de tine. Îţi place sau nu, am fost obligaţi să ne apropiem. Aşa că mi-am asumat un risc calculat. Acela de a-ţi spune adevărul, ca să am măcar o persoană-n locul ăsta pe care să nu trebuie s-o mint. O persoană care ştie că ce par a fi e doar o mască.

— O să-i fac să nu te mai trateze aşa de… cu atâta desconsiderare.

— *Nu*! strigă Zdorab. Să nu cumva să faci asta! Când ne vom căsători, pentru noi situaţia se va-mbunătăţi – ai avut dreptate. Dar trebuie să mă laşi să rămân invizibil, atât cât e posibil. Eu ştiu cel mai bine cum să mă descurc cu ce sunt, crede-mă – tu nici măcar nu ţi-ai imaginat realitatea, ai spus-o singură, aşa că nu te-ncăpăţâna să intervii în strategia mea de supravieţuire şi nu-ncepe să dregi lucrurile, pentru că-n final o să-mi grăbeşti moartea. Înţelegi? Eşti un geniu, una dintre cele mai strălucite minţi ale vremii noastre, dar nu ştii nimic despre situaţia asta, eşti complet ignorantă, o să distrugi orice vei atinge, aşa că *ţine-ţi mâinile acasă.*

Vorbise cu o vehemenţă şi-o fermitate incredibile. Nu şi-l imaginase capabil să glăsuiască aşa. Detesta să fie atât de categoric pusă la punct. Dar, gândindu-se mai bine, în loc să reacţioneze visceral, îşi dădu seama că Zdorab avea dreptate. Că pentru moment cel puţin, era cu

adevărat o ignorantă şi cel mai bun lucru pe care-l putea face era să-l lase să rezolve situaţia cum credea el că-i mai bine.

— Foarte bine, rosti ea. N-o să spun nimic, n-o să fac nimic.

— Nimeni nu se aşteaptă să fii *mândră* că te-ai căsătorit cu mine, spuse Zdorab. De fapt, toţi vor crede c-ai făcut un nobil sacrificiu. Aşa că statutul tău n-o să fie afectat când o să-mi fii soţie. Te vor privi ca pe-o eroină.

Shedemei râse amar.

— Zdorab, aşa mi-am închipuit şi eu că vor sta lucrurile.

— Ştiu. Dar *eu* nu numai că mi le-am închipuit aşa. Chiar am sperat – imaginează-ţi cum e s-ai dreptul să stai singur în acelaşi cort cu cea mai strălucită minte ştiinţifică de pe planeta Harmony, în fiecare noapte, fără să faci altceva decât să vorbeşti!

Erau vorbe atât de măgulitor de dulci, totuşi, din motive pe care ea nu reuşea să le înţeleagă încă, aveau şi un dram de tragic în ele.

— E şi asta un fel de căsătorie, nu crezi? N-o s-avem copii, ca alţii, dar o s-avem *gânduri.* Tu mă poţi învăţa, îmi poţi *vorbi* despre munca, iar eu, dacă nu-nţeleg, îţi promit că mă voi autoeduca ajutat de Catalog, până când voi pricepe. Şi poate că-ţi spun şi eu câte ceva din ce-am descoperit.

— Mi-ar plăcea foarte mult.

— Putem fi prieteni, continuă Zdorab. Astfel,

căsătoria noastră va fi mai reușită decât *ale lor.* Îți imaginezi ce discută Obring și Kokor?

Shedemei râse.

— Tu chiar crezi că *discută*?

— Și Mebbekew, și Dol, amândoi joacă teatru, se urăsc pe-ascuns.

— Nu, nu cred că Dol îl urăște pe Mebbekew, ci, zic eu, chiar crede în rolul pe care-l joacă.

— Probabil c-ai dreptate. Dar sunt groaznici, nu ți se pare? Și vor *avea* copii!

— Cumplit!

Râseră amândoi mult și tare, până când începură să le dea lacrimile.

Ușa se dădu la o parte. Era Nafai.

— Am bătut din palme, spuse el, dar nu m-ați auzit. Apoi mi-am dat seama că râdeți și mi-am zis că pot intra.

Afișară amândoi o mină mai serioasă.

— Sigur că da, rosti Zdorab.

— Discutam despre căsătoria noastră, zise Shedemei.

Shedemei văzu expresia de ușurare de pe chipul lui Nafai. Parcă s-ar fi înseninat după trecerea unui nor.

— Deci mergeți mai departe cu ea, zise el.

— Am fost doar destul de încăpățânați ca s-așteptăm să vină de la noi, rosti Zdorab.

— Cred.

— De fapt, ar trebui să mergem la Rasa și la Volemak, să le spunem și lor. În plus, tu voiai să

folosești Catalogul.

— Da, dar nu-n cazul în care n-ați terminat cu el.

— Tot aici o să-l găsim când o să fim pregătiți pentru el din nou, interveni Shedemei.

În câteva clipe, ea și Zdorab ieșiseră deja din cort, îndreptându-se… încotro?

Zdorab o luă de mână și o duse la foc.

— Dol ar fi trebuit să stea de pază, zise el, dar de obicei dă bir cu fugiții – nu poate fără să tragă un pui de somn, știi – odată l-am lăsat pe Yobar să atingă oala și cred c-a răspândit printre ai lui vestea că nu-i bine s-o atingă, pentru că de-atunci babuinii nu se-apropie de locul ăsta, nici dacă miroase la fel de bine ca acum.

Mirosea bine, într-adevăr.

— Cum ai învățat să gătești?

— Tata a fost bucătar, spuse Zdorab. Era afacerea familiei. Atât de bun era, că și-a permis să mă trimită la Basilica la studii și-am învățat multe din câte știa el. Ar fi mândru de ce-am reușit să gătesc în condițiile astea jalnice.

— În afară de brânza de cămilă.

— Am impresia c-am găsit o iarbă care-o va îmbunătăți.

Zdorab luă capacul de pe oală.

— O-ncerc în seara asta – am pus de două ori mai multă brânză decât de obicei, dar nu cred c-o să supere nimeni.

Ridică lingura de mestecat. Shedemei văzu cum

lichidul brânzos se întinse şi căzu de pe ea cu un plescăit.

— Mmm, zise ea, de-abia aştept!

Zdorab îi sesiză ironia din voce.

— Nu că n-ai avea motive serioase să te-ndoieşti că orice seamănă cu brânza are şi gust de brânză, dar mi-am zis că ani întregi ne-a plăcut brânza şi o urâm numai de câteva luni, aşa c-ar trebui să vă conving să vă placă din nou, dac-o pregătesc cum trebuie. Şi-o să ne *trebuie* brânza – e-o sursă foarte bună de proteină animală pentru toate mamele care-o să alăpteze.

— La toate te-ai gândit! spuse Shedemei.

— Am timp berechet pentru mine, ca să gândesc.

— Într-un fel, zise ea, tu chiar eşti conducătorul grupului.

— Într-un fel, zise el, ai face bine să nu afirmi asta-n faţa nimănui, altfel, va zice lumea că ţi-ai pierdut cu siguranţă minţile.

— Tu hotărăşti ce şi când mâncăm, unde ne uşurăm, ce vom planta în grădină şi ne-arăţi cum să-ntrebuinţăm Catalogul…

— Dar, dac-o fac cum trebuie, nu observă nimeni.

— Îţi asumi responsabilitatea pentru noi toţi. Fără s-aştepţi să ţi se spună.

— Aşa fac toţi oamenii buni, replică el. Asta-*nseamnă* să fii om bun. Iar eu *sunt* un om bun, Shedya.

— Ştiu acum, zise Shedemei. Ar fi trebuit s-o ştiu înainte. Am interpretat drept slăbiciune tot ce făceai – dar ar fi trebuit să ştiu că erau înţelepciune şi forţă împărtăşite gratis cu noi, toţi, chiar şi cu cei care nu le meritau.

Iar acum, în sfârşit, i-a venit şi *lui* rândul să-i dea lacrimile. Doar o licărire, dar ea o văzu în ochii lui, ştiind că şi el ştie ce vede ea. Îşi spuse atunci că mariajul lor va fi cu totul altceva decât prefăcătoria pe care-o plănuise ea. Putea fi o adevărată prietenie, între doi oameni care nici nu se-aşteptaseră să găsească prieteni şi camarazi în această călătorie.

Zdorab mestecă în tocană şi-o acoperi din nou cu capacul, lăsând lingura atârnată de-o parte.

— Îmi închipui că ăsta-i cel mai sigur loc în care-am putea veni şi discuta, dacă nu vrem să fim deranjaţi sau auziţi, spuse ea. Pentru că nu-mi imaginez că vine cineva lângă focul pentru gătit, dacă poate sta departe de el, de teamă că l-ai pune la treabă.

Zdorab chicoti.

— O să mă bucure întotdeauna compania ta când o să lucrez aici, câtă vreme vei înţelege că a găti e o artă, iar eu *chiar* mă concentrez când gătesc.

— Sper să-ţi pot spune lucruri atât de stimulatoare şi de interesante, încât să strici supa câteodată.

— Fă chestia asta prea des şi-o să ne implore să

divorţăm.

Râseră amândoi, apoi râsul lor se pierdu iar în linişte.

— Ce-ar fi să merg să-i zic mătuşii Rasa? propuse Shedemei. O să vrea să ne aranjeze nunta deseară, sunt convinsă. Ea o să fie şi mai uşurată decât Nafai.

— Şi vrem să vină cât mai multă lume, preciză Zdorab.

Ea înţelese.

— O s-avem grijă să vadă toţi că suntem, fără-ndoială, soţ şi soţie.

Promisiunea nerostită: nu voi dezvălui nimănui niciodată că *nu* suntem deloc soţ şi soţie.

Shedemei se-ntoarse să plece ca s-o caute pe Rasa, dar vocea lui Zdorab o reţinu:

— Shedya, rosti el.

— Da?

— Spune-mi Zodya, te rog!

— Sigur că da, acceptă ea, deşi nu-i auzise niciodată diminutivul.

Nu-l folosea nimeni.

— Şi înc-un lucru.

— Da?

— Articolul tău din studenţie... te-ai înşelat. În legătură cu sacrificaţii genetici.

— Am spus că era doar o speculaţie.

— Adică ştiu că te înşeli pentru că ştiu ce suntem. În ştiinţa străveche, ştiinţa Pământului pe care-o explorez prin intermediul Catalogului: nu-i

un mecanism intern al corpului uman. Nu-i ceva genetic. Este doar nivelul de hormoni masculini în fluxul sangvin al mamei în momentul în care hipotalamusul trece prin diferențierea și dezvoltarea active.

— Dar asta se petrece aproape aleatoriu, spuse Shedemei. N-ar însemna nimic, ar fi doar un accident, dacă nivelul s-ar întâmpla să scadă în acele câteva zile.

— Nu chiar întâmplător, o contrazise Zdorab. Totuși, e un accident. Nu-nseamnă nimic, doar că ne naștem infirmi.

— Ca Issib.

— Cred că, atunci când Issib mă vede mergând, când vede ce pot face cu mâinile, ar face bucuros schimb cu mine. Dar când îl văd eu pe el cu Hushidh și mă uit la ea că-i gravidă, când mă uit la ceilalți și văd cât îl respectă cu adevărat pentru asta și-l recunosc drept unul *de-al lor,* sunt momente – doar momente, nu uita – când aș face eu bucuros schimb cu *el.*

Shedemei îi strânse mâna din instinct, deși ea nu făcea parte dintre cei înclinați spre gesturi afectuoase. Totuși, i se păru c-așa se cuvine. Un gest prietenesc, așa că-l făcu, iar el reacționă la fel, deci era în regulă. Pe urmă plecă degrabă, s-o caute pe Doamna Rasa.

Mergând, își zise: „Cine-ar fi crezut că vestea că viitorul meu soț e zhop va fi atât de bună și că mă va face să-l plac *și mai mult*? Chiar s-a întors

lumea cu susu-n jos?”

Rămas singur în cort după plecarea lui Shedemei şi Zdorab, Nafai nu stătu pe gânduri. Luă Catalogul – cald încă de la mâinile lor – îl ţinu aproape de el şi se adresă Sufletului Suprem pe un ton aproape furios:

— Mi-ai spus mereu că visul Tatei despre copac n-a venit de la tine, dar n-ai pomenit deloc c-ai în memoria ta întreaga lui experienţă.

— Sigur că o am, răspunse Catalogul. Ar fi o neglijenţă din partea mea să nu înregistrez ceva atât de important.

— Ai ştiut cât de mult îmi doresc un vis de la Păstrătorul Pământului. Ai *ştiut*!

— Da.

— Atunci, de ce nu mi-ai dat visul tatălui meu?

— Pentru că e al tatălui tău, răspunse Catalogul.

— El a zis… a zis că nu mai e-un secret! Vreau *să văd* ce-a *văzut* el!

— Nu e o idee bună.

— M-am săturat să hotărăşti tu întotdeauna ce-i bine şi ce nu. Ai crezut că uciderea lui Gaballufix e-o idee *bună.*

— Şi a fost.

— Pentru *tine.* Nu *tu* ai mâinile mânjite de sânge.

— Am amintirea ta. Şi nu m-am descurcat prea rău cu tine acolo în deşert, când Elemak complota să te omoare.

— Deci… mi-ai salvat viaţa pentru c-ai vrut să ai

genele mele în micul tău bazin genetic.

— Sunt un computer, Nafai. Te aştepţi să-ţi salvezi viaţa pentru că te plac? Motivele mele sunt mult mai demne de încredere decât sentimentele umane.

— Nu vreau aşa ceva de la tine! Vreau un vis de la Păstrător.

— Exact. Iar a-mi cere mie să-ţi introduc în minte visul tatălui tău nu e acelaşi lucru cu a avea un vis de la Păstrător. Înseamnă pur şi simplu a primi de la mine un raport despre o amintire.

— Vreau să văd creaturile acelea de pe Pământ pe care le-au văzut ceilalţi. Liliecii şi îngerii.

— Care ei *cred* că sunt de pe Pământ.

— Vreau să simt gustul fructului în gură!

Chiar în timp ce rostea vorbele – în timp ce buzele lui formau cuvintele şi strigătul de suferinţă se năştea în mintea lui – Nafai ştia că se poartă copilăreşte. Dar voia, voia din tot sufletul să ştie ce ştia tatăl său, să fi văzut ce văzuse Luet, ce văzuse Hushidh, ce văzuse până şi generalul Moozh şi ciudata mamă a lui Luet, Sete. Voia să ştie nu părerea lor, ci cum arătase ce văzuseră, cum sunase, cum mirosise, ce gust avusese. Şi voia destul de mult încât, chiar dacă se purta ca un copil, trebuia s-o afle, cerea *insistent* s-o afle.

Aşa că Sufletul Suprem, considerând că nu-i de dorit ca bărbatul pe care-l desemnase lider final al grupului să fie într-o stare atât de chinuitoare, deci imprevizibilă, îi dădu ce-i ceruse.

Îl primi dintr-odată, chiar în timp ce ţinea Catalogul în mâini. Întunericul descris de Tata, bărbatul care l-a invitat să-l urmeze, mersul la nesfârşit. Dar era ceva-n plus, nemenţionat de Tata – un sentiment cumplit de greşeală, un curent secundar, intens, de gânduri nedorite şi de neimaginat. Nu era doar sălbăticie, era un iad al minţii, iar el nu suporta să rămână în el.

— Treci peste partea asta, îi ceru Catalogului. Trece-mă de locul ăsta, scoate-mă din el.

Visul se opri imediat.

— Nu din *vis,* zise Nafai nerăbdător. Treci doar peste partea plictisitoare.

— Păstrătorul a trimis partea plictisitoare aşa cum a trimis orice altceva, spuse Catalogul.

— Du-te la finalul ei, pân-acolo unde începe să se-ntâmple ceva.

— Înseamnă să trişezi, dar o voi face.

Pe Nafai îl enerva Catalogul când vorbea aşa. Acesta din urmă învăţase că oamenii interpretau opoziţia urmată de supunere drept tachinare, aşa că acum îi tachina ca metodă de simulare a comportamentului natural. Numai că, pentru Nafai, care ştia că cel care-l tachina era un calculator, şi nu o persoană, era de-a dreptul enervant, nu amuzant. Totuşi, când se plânse de asta, Catalogul nu făcu decât să-i replice că tuturor celorlalţi le plăcea şi Nafai n-ar trebui să fie aşa o acritură.

Visul reveni şi Nafai plonjă imediat în întuneric,

merse la nesfârşit în spatele bărbatului care-l conducea, iar curentul mintal secundar era foarte dureros şi tulburător. Dar atunci auzi vocea Tatei rugându-l pe bărbat să-i spună ceva, să-l scoată din locul acela. Numai că nu era vocea Tatălui său. Era un glas straniu, nemaiauzit de Nafai, doar că mintea sa îl percepea drept *propriul* lui glas, însă era gândul Tatei că vocea respectivă îi aparţinea lui, şi nu gândul lui Nafai, pentru că şi vocea lui, ca şi cea a Tatălui său, sunau cu totul altfel. Până la urmă, Nafai îşi dădu seama că aşa-i suna *Tatălui său* în minte vocea sa. Într-un vis, desigur, Tata n-ar auzi vocea pe care-o aud toţi ceilalţi. Ar auzi vocea pe care crede el c-o aude când vorbeşte. Numai că nu-i nici vocea *aceea,* ci una mult mai tânără, e vocea pe care s-a învățat s-o considere a lui când şi-a format identitatea de bărbat. Mai groasă decât vocea lui adevărată, mai bărbătească şi mai tânără.

Totuşi, Nafai nu reuşea să scape de convingerea fermă că, indiferent cât o analiza, *era* vocea lui *proprie,* nici pe departe a Tatei, deşi era cu totul nepotrivită cu vocea lui. Şi atunci îşi dădu seama că, bineînțeles, în cazul în care Catalogul i-ar derula amintirea experienţei lui Volemak din vis, amintirea s-ar filtra prin conştiinţa lui Volemak, în consecinţă, ar conţine toate atitudinile lui Volemak, legate inseparabil de ea.

Iată fluxul de gânduri tulburătoare, lipsite de sens, răscolitoare, înfricoşătoare. Era fluxul

conştiinţei Tatei, permanent evaluând, înţelegând, interpretând şi răspunzând visului. Gânduri de care Tata însuşi n-ar fi fost conştient în mod special, pentru că nu ieşiseră încă la suprafaţă – inclusiv resturi de idei, că Acesta este un vis şi Acesta e de la Sufletul Suprem şi Eu sunt mort într-adevăr şi Acesta nu e un vis şi tot felul de gânduri contradictorii amestecate şi aruncate grămadă unul peste celălalt. Când *Tata* a avut aceste gânduri, au ieşit din propria lui minte inconştientă şi le-a sortat propria lui voinţă, iar gândurile au reacţionat la voinţa lui, termina un gând imediat ce voia să treacă la altul. Dar în mintea lui Nafai, toate acestea fiind rederulate, gândurile *nu* răspundeau voinţei sale, ci erau, de fapt, suprapuse peste propriul lui flux al conştiinţei. Aşadar avea de două ori mai multe gânduri secundare decât de obicei şi jumătate din ele nu reacţionau la voinţa lui în niciun fel, deci era simultan tulburător şi terifiant, pentru că mintea-i scăpase de sub control.

Tata renunţase să mai vorbească cu bărbatul şi acum se adresa direct Sufletului Suprem, strigând, implorându-l. Era umilitor să auzi frica, anxietatea, *vaietul* din vocea Tatei. El le *spusese* că implorase, dar Nafai nu-l auzise pe tatăl lui folosind tonul plin de umilinţă faţă de nimeni altcineva şi era ca şi cum îl vedea pe tatăl său mergând la toaletă sau altă imagine la fel de dezgustătoare, *ura* să-l vadă pe tatăl lui în postura

aceea. Îl pândesc. Îl văd aşa cum se vede el însuşi, în loc să-l văd pe bărbatul care se arată lumii, fiilor săi. Îi fur sinele şi e rău, e oribil ce fac. Dar poate că trebuie să ştiu lucrurile astea despre tatăl meu, trebuie să ştiu cât de *slab* e. Nu mă pot baza pe el, pe un bărbat care se smiorcăie aşa în faţa Sufletului Suprem, implorând ajutor ca un copil...

Pe urmă îşi aminti cum implorase el însuşi Catalogul să-i arate visul Tatei şi-şi dădu seama că, în mintea lor, şi cei mai îndrăzneţi şi puternici bărbaţi trăiesc asemenea momente, numai că nu-i vede nimeni niciodată, pentru că nu acţionau pe baza lor, în afara visurilor şi coşmarurilor. Eu am aflat asta despre Tata pentru că-l spionez.

Chiar atunci tocmai când se pregătea să-i ceară Catalogului să oprească visul, el se schimbă şi, dintr-odată, Nafai se pomeni pe câmpia descrisă de Tata. Voi imediat să găsească pomul, dar, bineînţeles, nu se putea uita decât acolo unde se uita şi Tata şi-l văzu numai când îl văzu acesta.

Tata îl zări acum şi *era* un pom frumos, o mare uşurare după atâta întuneric şi pustietate. Numai că Nafai nu simţi doar propria uşurare, ci şi pe-a Tatei, suprapusă peste a lui, aşadar nu era deloc o uşurare, ci mai mult încordare, distragere a atenţiei şi dezorientare şi nu-l ajută deloc că, în loc să se-ndrepte spre pom pe drumul cel mai scurt, Tata *ajunse* cumva direct la el. *În gândul lui,* mergea spre pom, dar, de fapt, se apropie pe neaşteptate şi iată-l lângă el.

Nafai simţi dorinţa Tatei de a gusta fructul, cât era de încântat de mirosul lui, dar, pentru că avea o uşoară greaţă din cauza mişcării pomului şi-l durea puţin capul din cauza curentului constant de gânduri ale Tatei, în Nafai mirosul *nu* trezi nicio dorinţă. Mai degrabă i se făcu rău. Tata întinse mâna, luă un fruct şi-l gustă. Nafai simţi că Tata-l consideră delicios şi, preţ de-o clipă, cât mintea lui Nafai percepea gustul, *chiar* i se păru delicios, intens, deosebit de delicios, într-un fel pe care nu şi l-ar fi imaginat. Însă aproape imediat, experienţa lui fu subminată de reacţia Tatei la ea, de propriile sale asocieri cu gustul şi mirosul fructului; reacţiile Tatei fură atât de puternice, fusese atât de copleşit de gust, încât îşi pierduse controlul asupra sentimentelor, iar Nafai nu le putea stăpâni. Îl străbătea o durere fizică. Era îngrozit. Ţipă la Catalog să oprească visul.

Visul se opri, iar Nafai se lăsă într-o rână, pe covor, gâfâind şi suspinând, încercând să-şi scoată nebunia din minte.

În scurtă vreme îşi reveni, pentru că nebunia *dispăruse.*

— Vezi ce problemă am când vreau să comunic clar cu oamenii? întrebă vocea din capul lui. Trebuie să-mi formulez foarte limpede şi tare, dar şi aşa, lor tot fi se pare că nu aud altceva decât propriile lor gânduri. Numai Catalogul face posibilă comunicarea clară cu majoritatea oamenilor. În afară de tine şi de Luet – cu voi doi

vorbesc mai bine decât cu oricine altcineva. Catalogul tăcu un moment, apoi reluă: o vreme, am crezut că o să înnebuneşti. Nu era deloc frumos ce se petrecea în mintea ta.

— M-ai avertizat.

— Nu te-am avertizat în legătură cu *toate,* pentru că nu am ştiut că se vor întâmpla. N-am mai introdus visul cuiva în mintea altcuiva până acum. Şi nici nu cred că o voi mai face, chiar dacă se supără cineva foarte tare, dacă refuz.

— Sunt de acord cu hotărârea ta, spuse Nafai.

— Şi ai fost foarte rău când l-ai judecat pe tatăl tău. E un bărbat foarte puternic şi curajos.

— Ştiu. Dac-ai tras cu urechea, ştii că mi-am dat seama.

— Nu eram sigur că-ţi vei aminti. Memoria umană nu e deloc de încredere.

— Lasă-mă-n pace! Nu vreau să vorbesc cu tine sau cu altcineva în clipa asta.

— Atunci, dă drumul Catalogului. Poţi pleca oricând.

Nafai îşi luă mâinile de pe Catalog, se rostogoli, se ridică în genunchi, apoi în picioare. I se-nvârtea capul. Era năucit şi-i venea rău.

Ieşi din cort clătinându-se. Issib şi Mebbekew erau acolo.

— Mergem la cină, zise cel dintâi. Ai avut o discuţie reuşită cu Catalogul?

— Nu mi-e foame, spuse Nafai. Nu mă simt bine.

Mebbekew scoase un sunet dispreţuitor. Lui

Nafai i se păru că seamănă cu țipetele gâfâite ale babuinilor.

— Nu-mi spune că *Nafai* încearcă să scape de muncă pretinzând că-i e rău tot timpul. Lui Luet i-a mers atât de bine, încât și-a zis că merită să-ncerce și el, nu?

Nafai nu se deranjă să-i replice lui Mebbekew. Se îndepărtă clătinându-se, căutându-și cortul. Trebuie să dorm, își zise. De-asta am nevoie, de somn.

Numai că, atunci când ajunse în cort și se întinse pe pat își dădu seama că-i e imposibil să doarmă. Era prea agitat, îi era prea greață, i se învârtea capul și nu putea gândi, dar nici nu se putea *opri* din gândit.

Mă duc să vânez, își zise. Ies și găsesc un animal mic și neajutorat, îl omor, îl jupoi, îi smulg măruntaiele și sigur o să mă simt mai bine, pentru că un astfel de bărbat sunt eu. Sau poate că-n momentul în care mirosul măruntaielor o să-mi izbească nările, o să vomez și de-abia *atunci* o să mă simt mai bine.

Nu-l văzu nimeni părăsind tabăra – dacă l-ar fi văzut mergând atât de nesigur și cu arma în mână, probabil că l-ar fi oprit. Traversă cursul de apă și urcă un deal de pe malul celălalt. În partea aceea nu vânau niciodată, pentru că acolo dormeau babuinii pe stânci și, dacă te îndepărtai prea mult în direcția respectivă, ajungeai destul de aproape de satele din valea numită Luzha și puteai da peste

cineva. Dar Nafai nu gândea limpede. Își amintea doar că mai fusese o dată pe malul opus și i se întâmplase ceva minunat, iar în clipa aceea dorea foarte mult să i se-ntâmple ceva minunat. Sau să moară. Nu contează.

Ar fi trebuit să aștept, își repetă întruna când fu în stare să gândească destul de coerent ca să-și dea seama la ce gândește. Dacă Păstrătorul Pământului ar fi vrut să-mi trimită un vis, mi-ar fi trimis. Iar, dacă nu mi-a trimis, ar fi trebuit să aștept. Îmi pare rău. Am vrut doar să știu și eu cum e, dar ar fi trebuit s-aștept. Acum pot suporta așteptarea, numai că nu-mi vei mai trimite niciun vis, nu-i așa, pentru computerul principal am trișat, exact așa cum a spus Catalogul, am trișat, așa că n-am dreptul să... De fapt, sunt un ticălos, mi-am distrus creierul prin ceea ce-am cerut insistent Sufletului Suprem să facă pentru mine, iar acum o să-mi fie rău mereu și nu-ți voi mai fi de folos nici ție, nici Sufletului Suprem, nici lui Luet, nici altcuiva și mai bine-ar fi să sar de pe o stâncă și să mor.

Apunea soarele când își dădu seama că habar n-are unde se află sau cât de departe rătăcise. Știa doar că stătea pe-o stâncă din vârful unui deal – îl putea vedea oricine, orice tâlhar care-ar fi plecat să caute o pradă de jefuit. Și, cu toate că-și ținea capul în mâini și privea în pământ, era conștient că-n fața lui stătea cineva. Cineva care nu spusese încă nimic, dar care-l privea concentrat.

Spune ceva, rosti Nafai în şoaptă. Sau omoară-mă şi termină odată cu mine!

— Uhu. Uhu-uhu, glăsui străinul.

Recunoscând vocea, Nafai ridică ochii.

— Yobar! zise el.

Babuinul ţopăi şi chicoti de câteva ori, încântat, se pare, că fusese recunoscut.

— N-am ce să-ţi dau de mâncare.

— Uhu, cântă Yobar vesel.

Probabil că era doar recunoscător să fie luat în seamă, întrucât fusese ostracizat de ceată. Nafai întinse mâna spre el, iar babuinul păşi curajos în faţă şi-şi puse laba în mâna lui.

În clipa aceea, Yobar nu era deloc un babuin. Nafai îl văzu ca pe-un animal cu aripi, cu un chip devenit pe neaşteptate mai aspru şi mai inteligent decât al unui babuin. O aripă se îndoi şi se întinse, cealaltă, nu, pentru că era laba pe care Nafai o ţinea în mâna lui. Creatura înaripată care luase locul lui Yobar îi vorbi, dar Nafai nu-i înţelese limba. Fiinţa – îngerul, Nafai ştia că asta era – vorbi din nou, numai că de data asta Nafai înţelese, vag, că-l avertiza că-l paşte un pericol.

— Ce să fac? întrebă el.

Îngerul privi în jur şi deveni şi mai agitat, apoi părând de-a dreptul înfricoşat, îşi eliberă braţul, ţâşni spre cer şi începu să zboare în cercuri.

Nafai auzi ceva tare răcâind stânca. Privi în spate şi jos, spre stâncile din jur şi văzu de unde venise zgomotul. Şase creaturi mai mari, mai

fioroase. Şobolanii din visele celorlalţi. Erau mai grei şi arătau mai puternici decât babuinii, iar Nafai ştia bine din poveştile altor călători prin deşert că babuinii erau mult mai puternici decât un bărbat matur. Li se vedeau colţii fioroşi, iar mâinile – erau mâini, nu gheare – arătau înspăimântător, mai ales pentru că multe din ele ţineau pietre şi păreau pregătite să le arunce.

Nafai îşi aminti de armă. Câte pot omorî înainte să mă lovească şi să mă doboare cu pietrele? Două? Trei? Mai bine să mor luptând decât să le las să mă omoare fără să le fac nimic.

Mai bine? De ce-ar fi mai bine? Era destul de rău, dac-ar fi murit numai una. Ce-ar fi de câştigat omorând mai multe, doar că s-ar simţi mai îndreptăţite să mă fi omorât?

Aşa că lăsă arma jos pe pământ, în faţa lui, îşi bătu genunchii cu palmele şi aşteptă.

Aşteptară şi ele. Braţele lor erau tot gata să arunce cu pietre. Îngerul se rotea în continuare deasupra capului său, martor mut al unor chiţăituri stridente.

Apoi, pe neaşteptate, Nafai îşi dădu seama că ţine ceva în mână. Desfăcu palma şi văzu că-i un fruct. Îl recunoscu imediat drept unul din fructele pomului vieţii.

Îl duse la gură şi-l gustă şi oh! Era exact aşa cum spusese Tata, aşa cum gustase cu doar o clipă înainte, cea mai frumoasă senzaţie pe care şi-o putea imagina. Numai că de data asta nu era

distras, confuz sau tulbure; era împăcat cu sine şi vindecat.

Fără să stea pe gânduri, luă fructul de la buze şi-l oferi şobolanului aflat chiar în faţa lui.

Animalul se uită la mâna lui Nafai, apoi în sus, din nou la chipul lui, pe urmă iarăşi la fruct.

Nafai se gândi să pună fructul jos şi să-l lase pe şobolan să-l ia, dar pe urmă îşi zise: „Nu, ar fi greşit să laşi fructul s-atingă pământul, să fie cules ca o roadă putredă. Trebuie luat din mână. Fructul trebuie întotdeauna cules din pom sau luat din palma cuiva.”

Şobolanul adulmecă, înaintă, adulmecă din nou. Apoi luă poama din mâna lui Nafai, o duse la buze şi muşcă din ea. Poama se sparse şi sucul îl stropi pe Nafai în faţă, dar el nu-şi dădu seama decât atunci când şi-l linse de pe buze. Pentru că nu-şi putea lua ochii de la şobolan. Acesta rămăsese stană de piatră, cu sucul curgându-i pe la colţurile gurii. L-am otrăvit? se întrebă Nafai. L-am omorât cu fructul? N-am vrut.

Nu, şobolanul nu fusese omorât, ci doar împietrit. Începu să scoată sunete disperate din gât şi fugi cu paşi mărunţi şi repezi spre tovarăşul său cel mai apropiat, care-i luă poama din gură cu dinţii. Şi astfel, fructul trecu în cerc din gura unuia direct într-a altuia, până când ajunse iar la cel dintâi. Iar acesta veni în faţă şi întinse spre Nafai botul cu ce mai rămăsese din el.

Faţa lui Nafai nu se afla pe acelaşi nivel cu ale

şobolanilor, aşa că trebui să se întindă şi să ia fructul cu mâna. Dar îl duse imediat în gură, îngrozit de gustul pe care-l putea avea acum, ştiind însă că trebuie s-o facă. Spre uşurarea sa, aroma fructului era aceeaşi. Dacă suferise o cât de mică schimbare, aceea era că părea mai dulce acum, după ce-l gustaseră şi ceilalţi.

Mestecă, înghiţi. De-abia atunci înghiţiră şi ceilalţi eventualele resturi şi zeama care le rămăseseră în gură.

Şobolanii înaintară şi-i puseră la picioare pietrele pe care le ţinuseră ca pe nişte arme. Le aranjară în formă de piramidă. Paisprezece la număr. Apoi se pierdură printre stânci.

Îngerul coborî imediat în picaj, se roti în jurul lui Nafai, ciripind disperat, fâlfâind întruna, până când ateriză greu pe umerii lui şi-l învălui cu aripile.

— Sper că asta-nseamnă că eşti fericit, spuse Nafai.

În loc de răspuns, îngerul îşi luă zborul.

Nafai se ridică şi văzu că nu se află pe creasta unei culmi stâncoase, ci pe o câmpie, lângă un pom, iar în apropiere curgea un râu. O cărare mărginită de o balustradă din fier mergea paralel cu râul. Văzu tot ce văzuse şi tatăl lui, inclusiv clădirea de pe partea cealaltă.

Atunci, când se aştepta să se termine – ştia că-i vis – visul se schimbă. Se văzu pe el însuşi în mijlocul unei mulţimi uriaşe de oameni, îngeri şi

şobolani şi toţi urmăreau o lumină orbitoare coborând din cer. O aşteptaseră, înţelese el. Cu toţii o aşteptaseră, iar acum era aici. Păstrătorul Pământului.

Nafai vru să se apropie, să vadă faţa Păstrătorului Pământului. Dar lumina te *orbea.* Desluşea patru membre doar după forma ei, patru membre şi un cap, dar, numai atât, lumina fiind atât de puternică, de parcă Păstrătorul ar fi fost o mică stea, un soare prea strălucitor la care să te uiţi fără să-ţi arzi ochii.

În cele din urmă, Nafai trebui să închidă ochii, să-i mijească pentru a scăpa de durerea de-a se holba la soare. Când îi deschise, totuşi, ştiu că va fi destul de aproape, ştiu că va zări chipul Păstrătorului.

— Uhu.

Se holba la faţa lui Yobar.

— Uhu şi ţie, şopti Nafai.

— Uhu-uhu.

— E-aproape întuneric. Dar ţi-e foarte foame, nu-i aşa?

Yobar se lăsă pe labele din spate, aşteptând.

— Hai să vedem dacă-ţi găsesc ceva de mâncare.

Nu fu greu, nici măcar la crepuscul, pentru că iepurii din partea aceea a văii nu se răriseră încă. După ce se-ntunecase de-a binelea, Yobar încă spinteca un stârv, devorând şi ultima bucăţică, spărgând craniul cu o piatră ca să ajungă la creierul moale. Mâinile lui erau pline de sânge.

— Dac-ai măcar un pic de minte, îi spuse Nafai, te duci acasă repede cu ce ţi-a mai rămas din carne, aşa plin de sânge cum eşti, ca să se-mprietenească cu tine o femelă și să te lase să te joci cu puiul ei, ca să te-mprieteneşti cu *el* și să devii membru cu drepturi depline al cetei.

Nu era probabil ca Yobar să-l înţeleagă, dar nici trebuia. Încerca deja să ascundă restul iepurelui de Nafai, pregătindu-se să-l fure şi să fugă. Nafai îi uşură situaţia şi se-ntoarse puţin, pentru ca Yobar să profite de ocazie şi să fugă. Auzi zgomotul picioarelor fugind cu toată viteza şi-şi zise: „Cumpără ce poţi cu sângele iepurelui ăstuia, prietene. Am văzut faţa Păstrătorului Pământului şi era a ta."

Apoi, regretând imediat gândul lipsit de respect, se adresă Păstrătorului Pământului sau Sufletului Suprem sau nimănui, nu ştia exact. Îţi mulţumesc pentru ce mi-ai arătat, spuse. Mulţumesc că m-ai lăsat să văd ce-a văzut Tata. Ce-au văzut toţi ceilalţi. Mulţumesc că m-ai lăsat să fac parte dintre cei care ştiu.

Acum mă poate-ajuta cineva să găsesc drumul spre casă?

Fie că-l ajută Sufletul Suprem, fie propria memorie şi priceperea de-a găsi drumul, reuși să-l parcurgă la lumina lunii. Luet se îngrijorase – la fel, Mama, Tata şi ceilalţi. Amânaseră nunta lui Shedemei și Zdorab pentru că nu s-ar fi cuvenit s-o celebreze într-o seară când Nafai ar fi putut fi

în pericol. Acum, că se întorsese, putea începe. Nimeni nu-l întrebă unde fusese sau ce făcuse, de parcă ştiau că era un lucru prea straniu, prea frumos sau prea urât ca să fie discutat.

Abia mai târziu, în aceeaşi noapte, în pat cu Luet, îşi povesti Nafai experienţa. Mai întâi cum îl hrănise pe Yobar, apoi visul.

— Se pare că toată lumea-i mulţumită astă-seară, concluzionă Luet.

— Chiar şi tu? o întrebă el.

— Eşti acasă, răspunse ea, deci sunt mulţumită.

6
Arme

Au rămas în tabăra din Valea lui Mebbekew, lângă Râul lui Elemak, mai mult decât intenţionaseră. Mai întâi, a trebuit s-aştepte vremea recoltei. Apoi, în ciuda ierburilor împotriva vomei despre care-a aflat Shedemei din Catalog, Luet era atât de slăbită de sarcină, încât Rasa refuză să-i lase să-şi înceapă călătoria şi să-i rişte viaţa. Până când s-au terminat greţurile matinale ale lui Luet şi a mai prins puteri, toate cele trei femei însărcinate – Hushidh, Kokor şi Luet – aveau pântecele destul de mare ca să le fie incomod să călătorească. Pe lângă asta, rămăseseră însărcinate Sevet, Eiadh, Dol şi însăşi Doamna Rasa. Niciuneia nu-i era atât de rău cum îi fusese lui Luet, dar niciuna n-avea chef să se urce pe

cămilă, să călătorească ziua întreagă, să ridice corturi seara și să le strângă dimineața, mâncând în acest răstimp pesmeți, păstramă și pepene uscat.

Așa c-au rămas în tabără mai mult de un an, până când s-au născut toți cei șapte copii. Numai două femei au născut băieți. Volemak și Rasa l-au numit pe al lor Oykib, după numele tatălui Rasei, iar Elemak și Eiadh și l-au botezat Protchnu, care însemna *rezistență.* Eiadh a făcut precizarea că numai soțul ei, Elemak, era la fel de vârtos ca Volemak, ca să-i nască ea un fiu, fiindcă Volemak n-avea decât băieți. În general, celelalte mame i-au ignorat înfumurarea și s-au bucurat de fiicele lor.

Luet și Nafai și-au botezat fetița Chveya, pentru că-i unise într-un singur suflet. Fata lui Hushidh și Issib a fost prima născută din noua generație, așa c-au numit-o, simplu, Dza, pentru că era răspunsul la toate întrebările despre viața lor. Kokor și Obring și-au botezat fata Krasata, adică *frumusețe,* mai în ton cu moda din Basilica. Vas și Sevet au numit-o pe a lor Vasnaminanya, în parte pentru că numele înseamnă *amintire,* în parte pentru că aduce cu numele tatălui ei; îi spunea Vasnya. Iar Mebbekew și Dol și-au botezat fata Basilikya, după denumirea orașului pe care îl iubeau încă și la care încă visau. Toată lumea știa că numele fetei lor era menit să fie un reproș constant la adresa celor care i-au târât afară din casa lui, așa că toți foloseau porecla pe care i-a

găsit-o Volemak şi-i ziceau Syelsika, adică *fata de la ţară.* Sigur că asta-l enerva pe Meb, dar a-nvăţat să renunţe la proteste, pentru că ceilalţi nu făceau decât să râdă de el.

Oykib şi Protchnu, Chveya şi Dza, Krasata, Vasnya şi Syelsika – într-o dimineaţă înviorătoare, la peste un an de când părinţii lor veniseră în Valea lui Mebbekew, bebeluşii au fost înveliţi în veşminte de călătorie răcoroase şi aşezaţi în hamacuri atârnate de umerii mamelor, ca să poată fi hrăniţi în timpul zilei, când li se făcea foame. Femeile, cu excepţia lui Shedemei, care n-avea copii, n-au participat la strânsul corturilor, deşi, pe măsură ce creşteau copiii, lumea se aştepta să-şi reia îndatoririle. Iar bărbaţii, puternici acum, bronzaţi şi întăriţi după un an de trai şi muncă în deşert, înaintau ţanţoşi puţin în faţa nevestelor, mândri de copiii pe care-i făcuseră împreună şi copleşiţi de răspunderea nobilă de-a le purta de grijă nevestelor şi odraslelor.

Toţi, în afară de Zdorab, bineînţeles, tăcut şi neatrăgător ca de obicei, cu nevasta tot fără copii; cei doi păreau să dispară câteodată. Erau singurii membri ai grupului care nu erau rude de sânge cu Rasa şi Volemak şi nici înrudiţi cu aceştia prin căsătorie; erau singurii fără copii; erau mult mai bătrâni decât ceilalţi din generaţia lor, cu excepţia lui Elemak; nimeni n-ar fi zis că *nu* erau egali cu ceilalţi, după cum, de fapt, nimeni nu credea nici că *erau.*

În timp ce grupul se aduna de plecare, Luet, cu Chveya adormită în eşarfa legată de gâtul ei, căra un pepene prea copt pe umăr şi mergea în jos, spre locul în care ceata de babuini îşi vedea de treburile obişnuite. Babuinii păreau agitaţi şi iritaţi, deloc surprinzător, ţinând cont de tumultul din tabăra oamenilor. Când Luet trecu pe lângă zona lor de hrană, o urmăriră cu privirea, ca să vadă ce face. Câteva femele se apropiară să-i vadă bebeluşul – le mai lăsase şi înainte s-o atingă pe Chveya, deşi, bineînţeles, nu le putea lăsa să se joace cu ea cum se jucau cu puii *lor,* Chveya era mult prea fragilă pentru dezmierdările lor aspre.

Luet căuta un mascul, nu o femelă şi imediat ce se îndepărtă de femelele curioase, îl găsi – Yobar, cel care fusese un proscris cu niciun an în urmă şi care era acum cel mai bun prieten cu fata cea mai mare a şefei tribului; se bucura de tot prestigiul pe care-l putea dobândi un mascul în acea aşezare de femei. Luet coborî pepenele ca să-l vadă și Yobar. Apoi, răsucindu-se uşor, ca să nu-l sperie prea tare, trânti pepenele de o piatră şi fructul crăpă.

Aşa cum se aşteptase, Yobar sări înapoi, temător. Dar, văzând că lui Luet nu-i e frică, se apropie să cerceteze fructul îndeaproape. Atunci ea reuşi să-i arate ce voia să vadă – secretul pe care-l păstraseră atât de bine de toţi babuinii anul petrecut în locul respectiv. Luet întinse mâna jos, luă un bucată de coajă cu multă pulpă rămasă pe ea şi-o mâncă cu zgomot.

Sunetul scos de ea în timp ce mânca îi atrase pe ceilalţi babuini, dar – aşa cum se aşteptase – Yobar fu acela care-i urmă exemplul şi mâncă. Nu făcu deosebire între pulpă şi coajă, bineînţeles, şi păru că-i plac amândouă. Când se sătură, se puse pe zburdat, chiuind şi făcând giumbuşlucuri, până când ceilalţi – mai ales masculii tineri – îndrăzniră să se apropie de fruct.

Luet se retrase încet, apoi se întoarse pe călcâie şi plecă.

Auzi paşi în spatele ei. Aruncă o privire înapoi; Yobar o urma. Nu se aşteptase, dar Yobar o surprinsese nu o dată. Era inteligent şi curios, printre animalele a căror isteţime era doar cu puţin mai redusă decât a oamenilor şi a căror curiozitate şi dorinţă de învăţătură erau uneori mai mari decât a lor.

— Atunci, vino, dacă vrei, zise Luet. Îl conduse în susul apei, în grădină, acolo unde de multă vreme babuinii n-aveau acces. Ultima din cele trei recolte de pepeni era încă pe lujeri, unii copţi, alţii nu încă. Yobar ezită la marginea grădinii, pentru că babuinii învăţaseră de multă vreme să respecte hotarul acela invizibil. Totuşi, Luet îi făcu semn să între, iar el trecu peste margine cu grijă şi pătrunse în grădină. Ea luă un pepene copt.

— Mănâncă-i când sunt aşa, îi spuse. Când *miros* aşa.

Îi întinse pepenele agăţat încă de lujer. Yobar îl adulmecă, apoi îl trânti de pământ. După ce-l

trânti destul, reuşi să-l spargă. După aceea muşcă şi chicoti vesel spre Luet.

— N-am terminat, îl atenţionă ea. Trebuie să fii atent până la sfârşitul lecţiei.

Îi întinse alt pepene, de data asta necopt, şi, deşi îl lăsă să-l adulmece, nu-i dădu voie să-l ia în mână.

— Nu! îi spuse. Să nu-i mănânci pe ăştia. Seminţele nu-s mature şi, dacă le guşti când sunt aşa, n-o să ai recoltă anul viitor.

Aşeză pepenele necopt în spatele ei şi arătă spre cel copt şi crăpat în bucăţi de la picioarele lui Yobar.

— Mănâncă-i pe cei copţi. Shedemei zice că seminţele vor trece prin sistemul tău digestiv fără să păţească nimic, vor încolţi în excrementele tale şi vor creşte frumos. Poţi avea pepeni la nesfârşit, dacă-i înveţi pe ceilalţi să-i mănânce numai pe cei copţi. Dacă-i înveţi *s-aştepte.*

Yobar o privi fix.

— Nu pricepi o iotă din ce-ţi spun. Dar asta nu-nseamnă că nu-nţelegi lecţia, nu? Eşti deştept. O să te prinzi. Îi vei învăţa pe ceilalţi înainte de-a te muta-n altă ceată, da? E singurul cadou pe care vi-l putem lăsa, chiria pe care v-o plătim că v-am folosit valea în ultimul an.

Yobar chicoti o dată.

Luet se ridică şi se îndepărtă de el. Cămilele erau gata de a fi călărite; ceilalţi aşteptau după ea.

— I-am arătat lui Yobar grădina, spuse ea.

Bineînţeles, Kokor dădu ochii peste cap, dar Luet nici n-o observă – altceva conta: zâmbetul lui Nafai, încuviinţarea din cap a lui Hushidh şi aprecierea „bună treabă” din partea lui Volemak.

La comandă, cămilele se ridicară clătinându-se, încărcate cu corturi şi provizii, recipiente cu umiditate scăzută şi lăzi frigorifice pline cu seminţe şi embrioni şi – înainte de toate – nu cu şaisprezece, ci douăzeci şi trei de fiinţe umane acum. Aşa cum glăsuise şi Elemak numai cu o seară înainte, Sufletul Suprem ar face bine să-i conducă la destinaţie până nu cresc copiii prea mari ca să călărească împreună cu mamele, altfel, n-are decât să le găsească mai multe cămile pe drum.

În primele două zile de călătorie merseră către nord-est, de-a lungul aceleiaşi rute pe care porniseră în Basilica. Trecuse un an de când plecaseră pe drumul acela, totuşi, şi aproape nimic nu le părea familiar – sau cel puţin nimic nu părea mai cunoscut decât altceva, din moment ce toate stâncile gri-maronii şi nisipul galben-cenuşiu arăta familiar după un ceas de mers.

Către sfârşitul celei de-a doua după-amiezi, Mebbekew călări alături de Elemak pe o distanţă scurtă.

— Am trecut de locul în care l-ai condamnat la moarte, nu-i aşa?

Elemak rămase tăcut câteva clipe, apoi răspunse:

— Nu, nici nu vom trece pe lângă el.
— Mie mi s-a părut că-l văd.
— Nu l-ai văzut.
Călăriră în linişte un timp.
— Elemak, zise Mebbekew.
— Da?
Elemak nu părea încântat de conversaţie.
— Cine ne-ar putea opri, dacă pur şi simplu ne-am lua partea de corturi şi provizii pe trei zile şi am lua-o spre nord, către Basilica?
Uneori, lui Elemak i se părea că îngustimea mentală a lui Mebbekew friza prostia.
— Se vede c-ai uitat că n-avem bani. Te asigur că a fi sărac în Basilica e şi mai rău decât a fi sărac aici, pentru că-n Basilica Sufletul Suprem nu dă doi bani pe supravieţuirea ta.
— Ce să zic, am fost al naibii de bine îngrijiţi *aici*! zise Mebbekew zeflemitor.
— Am fost într-un loc cu destulă apă peste un an şi nu s-au apropiat de noi nici măcar o *dată* alţi călători, tâlhari, cupluri fugite de acasă sau familii în vacanţă.
— Ştiu, am fi putut la fel de bine să fim pe altă planetă. Una nelocuită! Îţi spun eu, când Dolya avea burta prea mare ca să se mai mişte, femelele de babuini au început să-mi pară atrăgătoare.
Niciodată Mebbekew nu păruse mai inutil decât acum.
— Nu mă mir, zise Elemak.
Mebbekew îi aruncă o căutătură cruntă.

— Glumeam, nătărăule.
— Eu, nu, replică Elemak.
— Deci ţi-ai vândut sufletul? Acum eşti băieţelul lui Tati. Nafai senior.
Resentimentul lui Mebbekew faţă de Nafai era normal – din moment ce Nafai îl dăduse în vileag de atâtea ori. Dar Elemak se hotărâse de mult să-l suporte pe Nafai, cel puţin câtă vreme stă la locul lui, câtă vreme e *util.* Asta era tot ce conta acum – dacă o persoană contribuia la supravieţuirea grupului. A soţiei şi copilului său. Şi Mebbekew n-ar strica să-şi amintească exact *cu cât* era mai folositor Nafai decât Meb însuşi.
— Am trăit împreună un an, vorbi Elemak. Ai mâncat săptămână de săptămână carnea animalelor vânate de Nafai şi încă mai crezi că nu-i altceva decât preferatul Tatei?
— Aa, ştiu că-i mai mult, zise Mebbekew. Toată lumea ştie. De fapt, majoritatea dintre noi îşi dau seama că valorează mai mult decât *tine.*
Mebbekew trebuie să fi citit ceva pe faţa lui Elemak atunci, pentru că rămase în urmă şi călări o vreme în spatele lui Elemak.
Cel din urmă ştia că mica insultă a lui Mebbekew era menită să-l înfurie – dar Elemak nu intenţiona să-i facă jocul. Înţelegea ce urmărea Mebbekew: să scape de căsătorie, de plânsetele bebeluşului, şi să se întoarcă în oraş, la băile şi toaletele lui, la bucătăria şi arta lui şi, mai presus de toate, la provizia nesfârşită de femei uşor de

flatat şi necomplicate. Şi adevărul era că, dacă s-ar întoarce, Mebbekew s-ar descurca la fel de bine ca-ntotdeauna în Basilica, cu sau fără bani; Dol, de asemenea, ar duce un trai bun acolo. Fiind o actriţă-copil aproape legendară. Pentru cei doi, Basilica ar fi mult mai bună decât orice îi aştepta în viitorul previzibil.

Dar soluţia asta iese din discuţie, îşi zise Elemak. A ieşit din discuţie când Sufletul Suprem m-a făcut de râsul lumii. Mesajul era limpede – încearcă să-l ucizi pe Nafai şi vei mişuna şi orbecăi ca un debil mintal, incapabil să faci un nod. Iar acum nu de Nafai ar trebui să treacă pentru a le schimba destinaţia, ci de Tata. Nu, Elemak n-avea scăpare. În plus, Basilica nu reprezenta nimic pentru *el.* Spre deosebire de Meb, nu se mulţumea să sară dintr-un pat în altul şi să trăiască de pe urma oricărei femei care l-ar primi la ea. Trebuia să aibă o reputaţie bună în oraş, trebuia să ştie că, atunci când vorbeşte, oamenii îl ascultă. Fără bani, slabe speranţe să obţină *aşa ceva.*

Pe lângă asta, o iubea pe Eiadh, era mândru de micul Proya şi-i plăcea viaţa în deşert într-un fel pe care nimeni, nici măcar Volemak, nu-l putea înţelege vreodată. Iar dacă s-ar întoarce în Basilica, până la urmă, Eiadh nu i-ar reînnoi contractul de căsătorie. Ar fi din nou în postura aceea nebărbătească de-a trebui să-şi caute o soţie numai ca să rămână în oraş. Asta ar fi de nesuportat – *aşa* ar trebui să trăiască bărbaţii, în

siguranţă cu soţiile, cu copiii lor. Nu dorea să-şi distrugă familia *acum.* Încetase să mai viseze la Basilica sau cel puţin nu mai voia să aspire la ea, din moment ce singurul fel de viaţă care merită trăită acolo lui îi era inaccesibil.

Numai Mebbekew şi Dolya se mai gândeau la întoarcere. Şi, inutili cum erau amândoi, grupul n-ar suferi deloc, dacă i-ar lăsa să plece.

Aşa că, în timp ce Elemak şi tatăl lui alegeau locul de tabără peste noapte, cel dintâi aduse problema în discuţie.

— Ştii că Meb şi Dolya încă vor să se-ntoarcă în Basilica.

— Au atât de puţină imaginaţie, că nu mă mir, spuse Volemak. Unii au o singură idee în viaţă, aşa că nu suportă să renunţe la ea.

— Mai ştii şi că sunt aproape nefolositori pentru noi.

— Nu atât de nefolositori precum Kokor, sublime Tata.

— Da, e greu să concurezi cu *ea.*

— Niciunul nu este complet nefolositor. Poate că nu-şi fac treburile care le revin, dar avem nevoie de genele lor. Avem nevoie de copiii lor în comunitatea noastră.

— Am duce o viaţă mult mai uşoară… şi-am avea mult mai puţine conflicte… dacă…

— Nu, spuse Volemak.

Elemak clocotea de furie. Cum îndrăznea Tata să nu-l lase nici să-şi termine fraza?

— Nu-i alegerea mea, îi explică Volemak. Dac-ar fi după mine, aş lăsa pe oricine vrea să se întoarcă. Dar Sufletul Suprem a ales acest grup.

Imediat ce pomeni de Sufletul Suprem, Elemak nu-l mai ascultă cu atenţie. Asta-nsemna întotdeauna că partea rezonabilă a discuţiei se terminase.

Când şi-au aşezat tabăra pentru noapte, Elemak a hotărât că, în perioada cât va sta el de pază, dacă Meb şi Dolya vor încerca să fugă, va avea grijă să nu se întâmple să-i observe. Le-ar fi destul de uşor să găsească drumul – deşertul nu era chiar atât de periculos până aici, iar ei aveau acum cele mai mari şanse din toată călătoria să se-ntoarcă la civilizaţie. Ceea ce nu însemna o şansă atât de grozavă, la drept vorbind – la fel de mare era riscul de-a fi atacaţi de tâlhari. Poate mai mare, acum că în Basilica Moozh era cel care conducea şi-i va goni pe scandalagii şi necivilizaţii din oraş. Poate că Sufletul Suprem îi va proteja pe cei doi şi-i va ajuta să se-ntoarcă în Basilica sau poate că nu. Indiferent ce se va-ntâmpla, Elemak nu-i va opri să încerce, dacă asta voiau.

Dar n-au făcut-o. Elemak a stat de pază chiar mai mult ca de obicei, dar ei nici n-au ieşit din cort, nici n-au încercat să fure cămile. Până la urmă, l-a trezit pe Vas ca să-l înlocuiască şi s-a dus la culcare, plin de dispreţ faţă de Meb. Dacă *eu* aş fi fost acela care-ar fi vrut să părăsească grupul şi să locuiască altundeva, mi-aş fi luat soţia

şi copilul şi-aş fi *plecat.* Dar nu şi Meb. El acceptă *refuzul* mult prea uşor.

În a treia zi de călătorie, pe la mijlocul dimineţii, au ajuns la punctul în care, pentru a se întoarce în Basilica, ar fi trebuit s-o ia spre nord. Elemak a recunoscut locul; l-a recunoscut şi Volemak, desigur. Dar nu şi altcineva; nimeni nu şi-a dat seama că, atunci când au continuat să meargă spre est, în loc s-o ia direct spre nord, au renunţat la ultima speranţă de-a reveni la vechea lor viaţă.

Elemak nu se simţea deloc trist din cauza asta. El nu era ca Mebbekew – viaţa lui se desfăşurase-n deşert tot timpul. Se întorsese în Basilica numai ca să-şi vândă marfa şi să-şi găsească o soţie, deşi, bineînţeles, îi plăcuse întotdeauna oraşul şi-l considera casa lui. Numai că ideea de *acasă* nu însemnase niciodată prea mult pentru el – nu i se făcea dor de casă, nu-l cuprindea nostalgia şi nici nu lăcrima după ea. Asta se-ntâmpla până când a născut Eiadh şi el l-a luat în braţe pe Proya, i-a auzit plânsetul tare şi hotărât şi i-a văzut zâmbetul. Atunci, pentru el, acasă a-nsemnat cortul în care dormeau Eiadh şi Proya. N-avea nevoie de Basilica acum. Era prea puternic în sinea lui ca să tânjească după un oraş anume, cum făcea Meb.

Dar, dacă în următorii ani lumea lui avea să fie această caravană, atunci era hotărât să ia măsuri ca poziţia lut în cadrul micii lor forme de guvernare să fie cât mai dominantă şi mai

importantă posibil. În vale, unde grădina lui Zdorab oferea jumătate din hrană, iar Nafai fusese un vânător la fel de iscusit ca el, n-ar fi avut cum să iasă în evidenţă, să-şi asigure poziţia de lider. Acum, însă, călare din nou pe cămilă, până şi Tata ţinea cont de judecata lui Elemak în extrem de multe privinţe şi, cu toate că Sufletul Suprem le alegea direcţia, Elemak era cel care stabilea ruta exactă. Putea să se uite înapoi la grup şi s-o vadă pe Eiadh urmărindu-l cu privirea ori de câte ori nu era ocupată cu hrănirea bebeluşului. Călătoria îi amintea lui Eiadh cât de important era Elemak pentru supravieţuirea întregului grup, iar lui îi făcea plăcere că ea se mândrea cu asta.

Sufletul Suprem îi spusese Tatei că, dac-ar găsi o rută sigură și-ar avea provizii suficiente, ar ajunge la destinaţie după şaizeci de zile de călătorie neîntreruptă. Dar, desigur, nici nu încăpea în discuţie să călătorească şaizeci de zile. Bebelușii n-ar fi putut suporta un drum atât de lung pe arşiţă, uscăciune şi instabilitate. Nu, vor fi nevoiţi să-şi găsească alt loc sigur și să se odihnească din nou. Şi poate încă unul, după aceea. Probabil că-n fiecare loc vor trebui să stea destul cât să planteze ca să aibă o recoltă și s-o culeagă pentru a avea hrană în etapa următoare a călătoriei. Un an. Un an în fiecare loc, poate trei ani pentru o călătorie de şaizeci de zile. Dar, de la începutul până la sfârşitul ei, Elemak va fi adevăratul ei şef, iar la final toţi ar trebui să mă

aleagă pe mine conducător, Tata rămânând nimic mai mult decât ce-ar trebui să fie – un sfătuitor înţelept. Dar nu va fi adevăratul lider. Nu va mai fi.

Acela, pe bună dreptate, voi fi eu. Dacă voi decide că destinaţia Sufletului Suprem este locul unde vreau eu să conduc grupul, atunci acolo îl voi duce şi va ajunge la el în siguranţă şi la timp. Dacă decid altfel, bineînţeles, atunci Sufletul Suprem n-are decât să se ducă naibii.

Râul Nividimu nu era periodic – ţâşnea din izvoare naturale din Munţii Lyudy cei colţuroşi, care erau destul de înalţi ca să ningă pe ei iarna. Dar debitul era foarte slab iar, când râul curgea abrupt în Valea Krutohn şi ajungea în deşertul jos, fierbinte şi uscat, se scufunda în nisip şi dispărea pe kilometri întregi înainte de a se vărsa în Marea Lucioasă.

Tocmai din cauza râului Nividimu, drumul cel mare pentru caravane de la nord la sud urca abrupt, în Munţii Lyudy, şi apoi urma râul în jos, aproape de locul unde acesta dispărea. Era cea mai sigură sursă de apă potabilă între Basilica, la nord, şi Oraşele Focului, din sud. Într-un an, de-a lungul malurilor râului Nividimu treceau cam douăsprezece caravane, aşa că era aproape de aşteptat să primească de la Catalog indicaţia de a-şi aşeze tabăra timp de o săptămână la poalele Munţilor Lyudy, în timp ce-o caravană care se-ndrepta spre nord, cu solidă escortă militară, îşi croia drum în susul văii şi apoi în jos, pe

cărarea şerpuitoare a munţilor.

Cel mai rău lucru cauzat de aşteptare era că nu puteau face foc. Escorta militară, le-a spus Catalogul, era agitată şi dornică să găsească un duşman. Fumul ar fi considerat indiciu al prezenţei tâlharilor, iar soldaţii n-ar sta mult pe gânduri înainte de a-i măcelări pe toţi. Aşa c-au mâncat cele mai jalnice raţii de călătorie şi s-au călcat pe nervi unii pe alţii, aşteptând ziua-n care, după spusele lui Volemak, Catalogul hotărâse că puteau pleca.

Era în cea de-a doua zi, în timp ce Elemak şi Vas vânau împreună – căci Vas se pricepea puţin la a descoperi urmele de animale – când au pierdut prima armă. Probabil că Vas n-ar fi trebuit să aibă una, dar a cerut, şi-ar fi fost prea umilitor să i se interzică s-o poarte. Pe lângă asta, exista întotdeauna posibilitatea ca el să surprindă un animal periculos care să fi urmărit aceeaşi pradă şi atunci ar avea nevoie de armă ca să se apere.

De obicei, Vas nu era stângaci. Dar, în timp ce mergea înapoi pe spate, în patru labe, de-a lungul unei ieşituri aflate deasupra unei strâmtori, se-mpiedică şi, când se prinse, arma îi scăpă din mână. Ricoşă din aflorimentul colţuros, sări în gol şi căzu într-un canion. Vas şi Elemak n-auziră când atinse fundul.

— Puteam să cad eu, repeta întruna Vas seara, povestind ce păţise.

Elemak n-avu inima să-i spună c-ar fi fost mai

bine pentru toată lumea *dac-ar fi căzut* el. La urma urmei, aveau numai patru arme şi de altele nu puteau face rost – până la urmă, îşi vor pierde capacitatea de a se reîncărca de la soare, motiv pentru care Elemak ţinea ascunse două din ele cu multă grijă, într-un loc întunecos. Cu o armă pierdută, trebuia să scoată alta din ascunzătoare şi s-o folosească la vânătoare.

— Dar de ce vânaţi, oricum? întrebă Volemak, care înţelese ce putea însemna pierderea armei în viitor.

Îşi îndreptase întrebarea spre Elemak, lucru foarte potrivit, pentru că el hotărâse să ia două arme în deşert în ziua aceea.

Elemak răspunse cu răceală, de parcă Volemak n-avea dreptul să-i pună hotărârea la îndoială.

— Pentru carne, rosti el. Soţiile nu-şi pot alăpta copiii, dacă mănâncă numai pesmeţi şi pastramă.

— Dar, din moment ce nu putem găti carnea, la ce te-ai aşteptat, s-o mănânce crudă? vru să afle Volemak.

— Am crezut că pot prăji carnea cu arma. Ar fi fost în sânge, dar…

— Ar fi fost şi o risipă de energie pe care nu ne-o permitem, adăugă Volemak.

— Avem nevoie de carne, stărui Elemak.

— Ar fi trebuit să sar după armă? întrebă Vas obraznic.

— Nimeni nu vrea *asta,* rosti Elemak dispreţuitor. Nu *mai* e vorba de tine.

Hushidh urmări discuţia în tăcere, aşa cum făcea de obicei când avea loc un conflict, sesizând cum par să se schimbe firele care-i leagă. Ştia că liniile pe care le vedea între oameni nu erau adevărate, ci o simplă metaforă vizuală pe care mintea ei o construia pentru ea – un fel de diagramă a halucinaţiilor. Dar mesajul lor despre relaţii şi loialitate, ură şi iubire era adevărat precum stâncile, nisipul şi tufărişul din jurul lor.

Vas reprezenta anomalia din grup şi aşa fusese dintotdeauna. Nu-l ura nimeni, nu-l respingea nimeni. Dar nici nu-l iubea nimeni. Nimeni nu se lega de el printr-o relaţie de loialitate deosebită – după cum nici el nu manifesta loialitate deosebită faţă de cineva. Cu excepţia legăturii bizare dintre el şi Sevet, şi a celei şi mai bizare dintre el şi Obring. Sevet nutrea puţină dragoste sau respect faţă de soţul ei – se căsătoriseră numai de formă, fără să existe între ei o relaţie de loialitate specială, o mare dragoste sau o mare prietenie. Dar el se părea că nutreşte pentru ea un sentiment foarte puternic, pe care Hushidh nu-l înţelegea şi nu-l mai întâlnise. Iar legătura lui cu Obring era la fel, doar puţin mai slabă. Nu aşa ar fi trebuit să stea lucrurile, din moment ce Vas nu avea motiv să fie strâns legat de Obring. La urma urmei, nu Obring fusese cel prins în pat cu Sevet în noaptea în care i-a surprins Kokor şi era să-şi omoare sora? De ce să simtă Vas o legătură intensă cu Obring? Intensitatea ei – recunoscută de Hushidh după

grosimea coardei pe care o vedea între ei – rivaliza cu rezistenţa celor mai solide căsătorii din grup, ca acea dintre Volemak şi Rasa, cu sentimentul lui Elemak pentru Eiadh sau cu relaţia tot mai strânsă dintre însăşi Hushidh şi iubitul ei Issib, Issib al ei cel devotat, drag, sclipitor şi iubitor, a cărui voce era muzica întregii ei bucurii.

Nu *asta,* ştia ea, era ce simţea Vas pentru Sevet sau Obring – iar faţă de oricine altcineva el nu simţea mai nimic. Totuşi, de ce Sevet şi Obring, şi altcineva nu? Nimic nu-i lega pe *ei,* în afară de adulterul lor de mai demult…

Acesta să fie legătura? Adulterul în sine? Era oare legătura puternică a lui Vas cu ei obsesia trădării lor? Absurd. Ştia de multă vreme de aventurile lui Sevet; aveau un mariaj libertin. Iar Hushidh ar fi recunoscut legătura dintre ei, dac-ar fi fost vorba de ură sau furie – pe *astea* le văzuse de foarte multe ori.

Chiar şi acum, când Vas ar fi trebuit să fie legat de tot grupul printr-un fir al ruşinii, al dorinţei de-a compensa răul, de-a câştiga aprobarea celorlalţi, nu exista aproape nimic. Lui nu-i păsa. Într-adevăr, era aproape satisfăcut.

— Mai degrabă am fi putut găti carnea la-ntoarcere, când am fi avut toate cele patru arme, rosti Sevet.

Hushidh rămase uimită că tocmai soţia lui Vas sublinia vinovăţia acestuia, dar nu se miră când Kokor luă exemplul surorii ei şi-i dădu o lovitură

directă:

— Ai fi putut să fii atent pe unde calci, Vas.

Vas se întoarse şi-o privi pe Kokor cu o undă de dispreţ.

— Poate c-ar fi trebuit să-nvăţ să lucrez cu grijă şi eficient, urmând exemplul *tău.*

Ciondăneli ca acestea începeau prea uşor şi de obicei ţineau prea mult. Nu era nevoie să fii oracol ca Hushidh ca să ştii unde avea să ducă cearta, dacă era lăsată să continue.

— Terminaţi! spuse Volemak.

— N-am de gând să-mi asum eu vina că n-avem carne prăjită, zise Vas calm. Mai avem trei arme şi nu-i vina mea că nu putem aprinde focul.

Elemak îi puse mâna pe umăr.

— Tata pe mine mă consideră răspunzător şi pe bună dreptate. A fost eroarea mea de judecată. N-ar fi trebuit să iau două arme în aceeaşi expediţie de vânătoare. Când o te condamnăm pe *tine* pentru că n-avem carne, o să ştii.

— Da, o să-ncepem să te mâncăm pe *tine,* spuse Obring.

Era o glumă destul de bună ca să râdă câţiva oameni, măcar ca să detensioneze atmosfera; dar Vas nu aprecia că cel care-o făcuse fusese Obring. Hushidh văzu strania conexiune dintre ei crescând în intensitate şi îngroşându-se, ca o parâmă neagră care-l trăgea pe Vas spre Obring.

Hushidh îi privea, sperând să se certe destul pentru ca ea să-nţeleagă ce era între ei, dar în acel

moment interveni Shedemei:

— N-avem niciun motiv să nu mâncăm carnea crudă, dacă-i de vânat proaspăt, iar animalul a fost sănătos. Prăjind-o puţin la suprafaţă chiar înainte de-a o mânca, distrugem orice contaminare fără să consumăm prea multă energie. Avem o provizie bună de antibiotice, în caz că se-mbolnăveşte cineva şi, chiar dacă rămânem fără *ea,* la nevoie, putem face altele, destul de bune, din ierburile care se găsesc.

— Carne crudă, zise Kokor, dezgustată.

— Nu ştiu dac-o *pot* mânca, spuse Eiadh.

— Trebuie doar s-o mesteci mai mult, vorbi Shedemei. Sau s-o tai în bucăţi mai mici.

— E vorba de gust, zise Eiadh.

— E vorba de *idee*, se cutremură Kokor.

— E doar o barieră psihologică, explică Shedemei, pe care-o puteţi depăşi foarte uşor pentru binele bebeluşilor voştri.

— Nu-nţeleg de ce cineva care n-are copii ar trebui să ne spună *nouă,* celorlalte, ce-i bine pentru noi, se răţoi Kokor.

Hushidh sesiză că vorbele lui Kokor o atinseră pe Shedemei. Una dintre cele mai mari griji ale sale era că Shedemei se izola tot mai mult de celelalte femei. Vorbea despre asta cu Luet foarte des şi făceau amândouă tot ce puteau ca să schimbe situaţia, dar nu le venea uşor, pentru că obstacolul era chiar Shedemei – se convinsese singură că *nu* voia copii, dar, după cum se

concentra pe toţi bebeluşii din grup, Hushidh ştia că, inconştient, îşi aprecia valoarea după faptul că n-avea urmaşi. Iar când o creatură cu creier de găină, mărginită şi nepretenţioasă precum Kokor îi aruncă în faţă lui Shedemei că n-are copii, Hushidh văzu cum dispar legăturile lui Shedemei cu restul grupului.

Iar liniştea de după remarca lui Kokor nu fu de niciun folos. Cei mai mulţi tăceau pentru că aşa se răspundea la teribila grosolănie socială – se păstra tăcerea minute bune, pentru a-i servi celui care-a jignit drept dojană, apoi se continua ca şi când gafa nici nu s-ar fi rostit. Însă Hushidh era sigură că nu aşa interpreta *Shedya* liniştea. La urma urmei, Shedya nu era deloc versată în maniere şi mai era şi dureros de conştientă că n-avea copii, aşa că liniştea ei fără îndoială însemna că toată lumea e de acord cu Kokor, dar prea politicoasă ca s-o spună. Înc-o jignire, înc-o cicatrice pe sufletul lui Shedemei.

Dacă n-ar fi fost prietenia strânsă dintre Shedemei şi Zdorab, relaţia mult mai superficială, cultivată de Luet şi Hushidh cu Shedya şi marea dragoste şi respectul Shedyei pentru Rasa, femeia n-ar fi avut nicio legătură pozitivă cu restul grupului. Doar invidie şi resentimente.

Luet fu aceea care sparse gheaţa în cele din urmă.

— Dacă de carne au nevoie bebeluşii noştri, atunci sigur că o s-o mâncăm prăjită la suprafaţă

sau chiar crudă. Însă mă-ntreb… atât de-aproape suntem de inaniţie, încât nu putem rezista o *săptămână* fără carne?

Elemak îi aruncă o privire rece.

— *Tu* poţi să-ţi hrăneşti copilul cum vrei. Ai noştri o să sugă-ntotdeauna lapte-mprospătat cu proteine de origine animală tot la trei zile.

— Of, Elemak, chiar *trebuie* s-o mănânc? întrebă Eiadh.

— Da, răspunse Elemak.

— O să fie bine, interveni Nafai. Nici n-o să observi diferenţa.

Se întoarseră toţi către el. Făcuse o remarcă scandaloasă.

— Cred că pot să fac diferenţa dintre carne crudă şi carne gătită, mulţumesc frumos, spuse Eiadh.

— Toţi ne aflăm aici pentru că suntem mai mult sau mai puţin sensibili la Sufletul Suprem, rosti Nafai. Aşa că pur şi simplu l-am întrebat dacă poate face ca gustul cărnii să ni se pară acceptabil. Dacă ne poate face să *credem* că nu-i nimic în neregulă cu ea. Şi mi-a răspuns că se poate, dacă n-o să-ncercăm să ne opunem. Aşa că, dacă nu ne gândim întruna că mâncăm carne crudă, Sufletul Suprem ne poate influenţa suficient ca să nu ne dăm seama de diferenţă.

În prima clipă, nimeni nu zise nimic. Hushidh sesiză că relaţia aproape nepremeditată dintre Nafai şi Sufletul Suprem îi descuraja pe unii – nu

în ultimul rând pe Volemak, care vorbea cu Sufletul Suprem numai când era singur sau cu Catalogul.

— I-ai cerut Sufletului Suprem să ne *condimenteze mâncarea*? întrebă Issib.

— Ştim din experienţă că Sufletul Suprem se pricepe să-i facă pe oameni „proşti”, zise Nafai. Ai avut parte de-asta împreună cu mine, Issya. Aşa că de ce să nu-l punem să ne prostească puţin când vine vorba de gustul cărnii?

— Nu-mi place ideea că Sufletul Suprem se joacă cu mintea mea, protestă Obring.

Meb se uită la el şi rânji.

— Nu te teme. Sunt sigur c-o să fii suficient de prost şi fără ajutor.

A doua zi, când Nafai a adus un nolien – un animal asemănător cu o căprioară, măsurând nici jumătate de metru de la greabăn la pământ – l-au tăiat, au prăjit carnea la suprafaţă şi au mâncat-o cu prudenţă, până când şi-au dat seama că nu era atât de rea carnea crudă sau că Sufletul Suprem reuşise o treabă bună când îi făcuse insensibili la diferenţă. Se vor descurca fără foc ori de câte ori va fi nevoie.

Dar Sufletul Suprem nu le putea da o nouă armă în locul celei pierdute.

Încă două arme pierduseră trecând râul Nividimu. O pierdere stupidă, inutilă. Cămilele nu voiau să traverseze, deşi vadul era lat şi puţin adânc, şi s-au zbătut o idee când au fost mânate

dincolo de el. Totuşi, dacă poverile ar fi fost legate bine şi cu grijă, niciuna din ele nu s-ar fi desprins, niciuna nu s-ar fi răsturnat în apa rece ca gheaţa.

Lui Elemak i-a trebuit ceva timp ca să-şi dea seama că vinovată era cămila care ducea două arme; se concentrase pe traversarea celorlalte animale înainte de-a încerca să recupereze conţinutul poverii. Când a găsit armele, într-un săculeţ, învelite în pânză, stătuseră în apă un sfert de oră. Armele erau rezistente, dar nu fuseseră concepute să funcţioneze sub apă. Intrase apa în ele şi mecanismul interior avea să ruginească rapid. Le-a recuperat, bineînţeles, în speranţa că nu vor rugini, deşi ştia că erau prea puţine şanse.

— Cine-a legat povara pe cămilă? vru el să afle.

Nimeni nu părea să-şi amintească.

— Asta-i problema, spuse Volemak. Cămila şi-a legat singură povara şi nu s-a priceput prea bine să facă nodurile.

Grupul râse nervos. Elemak se răsuci furios spre tatăl său, gata să-l dojenească pentru că trata cu uşurinţă o situaţie gravă. Dar, când îi întâlni privirea, tăcu, văzând că Volemak lua lucrurile foarte în serios. Aşa că se rezumă să încline din cap către el şi se aşeză, ca să arate că-l lăsa pe Volemak să se ocupe de situaţie.

— Oricine a legat povara pe cămilă îşi cunoaşte răspunderea, rosti Volemak. Şi-o să fie foarte uşor să aflu cine-i, trebuie doar să-ntreb Catalogul. Dar nu va fi pedepsit, pentru că n-am avea nimic de

câştigat. Dacă voi simţi vreodată nevoia, voi dezvălui cine-a fost persoana a cărei neglijenţă ne-a costat siguranţa, dar, între timp, să știe că-i în siguranţă refuzând, în mod laş, să recunoască singură.

Nici acum nu vorbi nimeni.

Volemak nu mai zise nimic, ci îi făcu semn din cap lui Elemak, care se ridică în picioare şi ţinu ridicată în faţa lui ultima armă.

— Asta-i arma pe care-am folosit-o *cel mai des*, vorbi el. În consecinţă, e cea care va dura cel mai puţin, dar e tot ce avem ca să facem rost de carne. Ar *putea* rezista doi ani – și altădată armele au mai rezistat atât – dar, când nu va mai putea fi folosită, nu vom avea alta.

Se duse la Nafai și i-o întinse. Acesta o luă cu multă atenţie.

— Tu eşti vânătorul, îi spuse Elemak. Tu eşti cel care-o va folosi cel mai eficient. Ai grijă de ea. Vieţile noastre şi ale copiilor noştri depind de felul în care-ţi faci datoria.

Nafai încuviinţă cu o înclinare a capului.

Elemak se întoarse spre ceilalţi.

— Dacă vede cineva că arma e în vreun pericol de orice fel, trebuie să vorbească sau să acţioneze imediat ca s-o apere. Dar, cu excepţia acestor situaţii, nimeni altcineva în afară de Nafai n-o va atinge, sub niciun motiv. N-o vom mai folosi nici ca să prăjim carnea – orice carne vom mânca în drumurile noastre periculoase, o vom mânca

negătită. Acum hai s-o pornim în josul văii înainte să ne descopere cineva.

Pe la sfârşitul după-amiezii au ajuns în locul de unde caravanele o luau fie spre sud, prin văile locuite, în care oraşele Dovoda şi Neeshtchy supravieţuiau cu greu între deşert şi mare, fie spre sud-est, în Munţii Razoryat, apoi în jos, în zonele nordice ale Văii Focurilor. Volemak îi conduse spre munţi. Cu toate astea, nu doar unei singure persoane din grup i-a trecut prin cap că, dacă s-ar fi dus spre sud, la Dovoda şi Neeshtchy, ar fi găsit de cumpărat arme şi mâncare bună. Şi, înainte de toate, ar fi văzut alte chipuri, ar fi văzut alte voci. Nu era unul care să nu fi dorit să facă măcar o vizită în oraşele acelea.

Dar Volemak i-a condus în sus, pe pante, unde şi-au aşezat tabăra peste noapte fără să aprindă focul, de teamă să nu fie văzuţi de vreun locuitor din oraşele îndepărtate.

De atunci încolo au călătorit încet, pentru că Volemak fusese avertizat de Catalog că dinspre nord prin Valea Focurilor veneau trei caravane, două din Oraşele Focului şi una din Oraşele Stelelor, chiar de mai departe dinspre sud. Pentru cei mai mulţi, acelea erau denumiri scoase din poveşti, oraşe mai vechi şi mai legendare chiar decât Basilica. Poveştile cu eroi străvechi începeau întotdeauna cu: „A fost odată ca niciodată, în Oraşele Stelelor” sau „Aşa era mai demult în Oraşele Focului”. Mulţi aveau speranţe: poate că

acolo ne duce Sufletul Suprem, spre marile oraşe din legende.

Au fost, însă, nevoiţi să se îndepărteze de drum, pentru a evita caravanele. În deşert le fusese destul de uşor – drumul nu se deosebea cu nimic de restul peisajului şi nu conta pe ce potecă mergeau. Dar aici avea mare importanţă, pentru că terenul era ciudat şi mai dificil şi îi încurca mai mult decât în orice alt loc de pe Harmony. Au coborât din munţi şi au văzut imediat un loc mai verde, cu iarbă aproape peste tot, cu plante agăţătoare şi tufişuri, ba chiar şi cu câţiva copaci. Dar era şi stâncos şi colţuros, iar terenul se ridica, straniu, în trepte, ca şi cum cineva ar fi adunat la un loc o mie de mese de diferite mărimi şi înălţimi, aşa că fiecare suprafaţă era plată, dar nu existau două la acelaşi nivel. Iar între mesele de iarbă se iveau stânci, unele doar de un metru, însă altele de o sută sau cinci sute de metri înălţime.

Caracterul ciudat al terenului se adâncea pe măsură ce coborau în Valea Focurilor, pentru că existau locuri în care orificiile din pământ sau crăpăturile din stâncă emanau duhori imposibile. Cei mai mulţi se strâmbau şi încercau să respire pe gură, dar Elemak şi Volemak luau miasma foarte în serios şi deseori găseau rute ocolitoare, care evitau orificiul din care ieşea gazul. Numai după ce Zdorab a descoperit că puteau face, cu ajutorul Catalogului, analiza spectroscopică a gazelor, cel puţin pe lumină, au aflat sigur care din

ele – deci care duhori – se puteau inhala fără probleme.

Şi mai înfricoşătoare – deşi Elemak le-a garantat că sunt mult mai inofensive – erau găurile care fumegau şi flăcările deschise. Le vedeau de la kilometri distanţă, fie coloane groase de fum, fie văpăi intense, şi au învăţat să-şi modifice ruta în direcţia lor, mai ales când Shedemei i-a asigurat că n-aveau să explodeze. Când şi-au aşezat tabăra în preajma lor, au prăjit carnea pe ele şi chiar au copt pâine proaspătă, deşi numai Zdorab, Nafai şi Elemak s-au arătat dornici să gătească, trebuind să alerge destul de aproape de foc ca să lase carnea şi franzelele acolo unde era destul de fierbinte ca să se coacă – ceea ce, desigur, însemna că flăcările-ar fi prăjit bucătarii, dacă nu se depărtau suficient de rapid. Toţi ajutau la condimentatul vânatului ucis de Nafai şi la aşezatul cărnii în tigăi, apoi chiuiau nebuneşte când Nafai, Zdorab şi Elemak alergau pe rând la foc, lăsau o tigaie şi reveneau, tot în fugă, unde aerul era mai rece. Adusul cărnii înapoi era şi mai dificil, bineînţeles, fiindcă dura mai mult să apuci tigăile fierbinţi decât să le aşezi pe cele reci şi uneori se întorceau cu hainele fumegând.

— Nu-s decât aburii transpiraţiei noastre, a precizat Nafai când Luet a anunţat că ea preferă să mănânce carne crudă şi să-i rămână soţul în viaţă.

Totuşi, nu erau *atât* de multe focuri utilizabile, nefiind întotdeauna localizate lângă surse de apă

şi nu o dată lumea a mâncat hrană rece.

Valea Focurilor era un loc de o frumuseţe extraordinară, dar şi înfricoşător, pentru că trebuia să te confrunţi la fiecare colţ cu dovezile forţelor teribile care se deplasau în interiorul planetei pe care locuiau – forţe suficient de puternice ca să arunce direct în aer, la sute de metri, stânca grea.

Extraordinar, înfricoşător şi inconvenabil, şi-a dat grupul seama, când a ajuns într-o zonă în care ruta aleasă de ei îi ducea, ca printr-o pâlnie, la o fundătură – un lac adânc şi fierbinte, înconjurat de stânci pe o distanţă de cinci sute de metri, pe ambele maluri. N-aveau cum să-l traverseze şi nici cum să-l ocolească. Vor fi nevoiţi să meargă înapoi câteva zile. Volemak şi Elemak au hotărât acest lucru şi-au ales alt traseu, şi mai îndepărtat de drumurile obişnuite ale caravanelor şi mult mai aproape de apă.

— Sufletul Suprem n-a putut prevedea *asta*? întrebă Mebbekew pe un ton destul de caustic.

— Catalogul ne-a arătat lacul, răspunse Volemak. De-asta am venit pe aici. Dar ceea ce Sufletul Suprem nu ne-a putut spune a fost că nu există cale de-a trece pe partea opusă.

— Atunci, am călătorit *degeaba* în ultimele trei zile? se smiorcăi Kokor.

— Am văzut lucruri la care cei din Basilica nici nu visează, zise Doamna Rasa.

— Dar au *coşmaruri* cu ele, ripostă Kokor.

— Se ştie că unii cântăreţi s-au inspirat din asemenea peisaje pentru cântecele lor. Apropo, nu v-am auzit cântând, nici pe tine, nici pe Sevet, de mai bine de un, decât atunci când le cântaţi copilaşilor voştri. Şi nici pe Eiadh, dacă tot veni vorba – ea n-a avut ocazia să-şi facă o carieră ca fiicele mele, dar are o voce deosebit de dulce.

Hushidh i-ar fi putut spune să nu-şi bată gura degeaba – nu se va auzi niciun cântec până nu va interveni o schimbare în rândul femeilor. De vină era vechea ceartă dintre Sevet şi Kokor, desigur. Sevet fie nu mai putea cânta, fie prefera să nu cânte, din cauza rănii pe care i-o provocase Kokor la laringe când o prinsese în pat cu Obring. Şi, câtă vreme Sevet nu cânta, nu îndrăznea nici Kokor – se temea că Sevet s-ar putea răzbuna pe ea. Iar Eiadh era complet intimidată de cele două fete mai mari, care în Basilica fuseseră foarte renumite, mai ales Sevet. Kokor spusese clar că, dacă *ea* nu poate cânta, atunci nu voia să audă vocea jalnică a lui Eiadh cum îşi bate joc de muzică. Ceea ce era nedrept – Eiadh *avea* har şi glasul ei subţire s-ar fi putut compara cu gingăşia clopoţeilor, dar ar fi apreciat-o altcineva în afară de Kokor. Dar, ori de câte ori încercase Eiadh să cânte, Kokor se dăduse în spectacol cu grimasele ei şi cu cât avea ea de *îndurat*, aşa că lui Eiadh îi pierise curajul şi nu mai deschise gura.

Mai existau o altfel de poezie şi un altfel de rapsod, iar Hushidh şi Luet au fost publicul lui

Shedemei când le-a cântat despre forţele naturii.

— Două mase de pământ uriaşe, cândva un singur continent, acum împărţit, spuse Shedemei. S-au împins una într-alta aşa cum apăsaţi voi o masă cu ambele mâini, de-o parte şi de alta. Dar pe urmă au început să se rotească în direcţii opuse, cu centrul exact acolo unde se ating degetele voastre mari. Acum se împing una într-alta la vârfurile degetelor, se zdrobesc reciproc, chiar în timp ce se îndepărtează una de alta acolo unde se află baza palmelor.

Shedemei explica stând pe covor în cortul lui Luet, ţinând amândoi copilaşii pe genunchi, cuprinzându-i cu braţele şi făcând demonstraţie cu mâinile în faţă. Copilaşii păreau fascinaţi – vocea lui Shedemei avea o intensitate sau un timbru care-i atrăgea pe toţi micuţii din grup, pentru că Hushidh observa cât de alerţi deveneau când vorbea ea. Deseori, Shedemei potolea un sugar agitat când mama lui nu mai reuşea – Dol i-o dădea în grijă pe mica ei Syelsiky şi de multe ori i-o lăsa atât de mult, încât venea după ea numai când o dureau sânii şi n-avea de ales decât să ia copilul înapoi şi să-l alăpteze.

Numai Luet şi Hushidh, se părea, căutau tovărăşia lui Shedemei, însă până şi *ele* trebuiau să-şi folosească bebeluşii drept scuză – poţi să stai cu copiii până facem baie? Aşa că Shedya stătea pe covor în cortul lui Luet, în vreme ce surorile îşi frecau una alteia cu buretele spatele plin de praful

adunat în câteva zile de călătorie şi se spălau pe cap.

— În urma zdrobirii de la vârful degetelor, se înalţă munţii cei mari din nord, vorbi Shedemei, în timp ce separarea de la baza palmei a dat naştere Mării Lucioase, apoi Mării de Fum. Valea Focurilor este umflătura din mijloc. Într-o zi, când se va fi terminat separarea, Potokgavan se va scufunda în mare, iar Valea Focurilor va fi o insulă într-un ocean tot mai larg. Va fi un loc grozav, cel mai izolat de pe Harmony, locul în care planeta e cea mai însufleţită, mai periculoasă şi mai frumoasă.

Chveya, fata lui Luet, scoase un gâlgâit adânc. Ca un mârâit.

— Ai dreptate, Veyevniya, spuse Shedemei, folosind propriul ei nume prostesc pentru fetiţă. Un loc pentru animale sălbatice ca tine.

— Dar degetele mari? întrebă Hushidh. Acolo ce se-ntâmplă?

— Degetele mari, pivotul, centrul – acolo-i Basilica. Inima stabilă a lumii. Sunt și alte continente, dar niciun loc de pe ele cu apă atât de fierbinte şi adâncă sau cu pământ atât de vechi şi de neschimbat. Basilica e locul unde Harmony e cea mai liniştită.

— Din punct de vedere geologic, preciză Hushidh.

— Micile tulburări ale omenirii – ce-s ele? Cea mai mică unitate de timp care contează vreodată e generaţia, nu minutul, nu ora, nu ziua, nici măcar

anul. Acestea toate vin şi pleacă şi dispar într-un moment. Dar generaţia – în ea se petrec adevăratele schimbări, când o lume-i cu adevărat vie.

— Aşadar, omenirea-i moartă, din moment ce-au trecut patruzeci de milioane de ani fără evoluţie? vru să afle Luet.

— Crezi că aceşti copii nu sunt semne ale evoluţiei? întrebă Shedemei. Speciile noi se formează în perioade de stres genetic, când o specie – nu doar un individ sau un trib – e-n pericol de-a fi distrusă. Atunci, varietatea amplă de posibilităţi din cadrul speciei se reduce la acele câteva variaţii care oferă avantaje speciale pentru supravieţuire. Deci o specie pare a nu se fi schimbat milioane de ani, numai pentru ca schimbarea să apară brusc, când e nevoie. Adevărul este că schimbările au fost prezente tot timpul – pur şi simplu n-au fost identificate şi expuse.

— Când povesteşti tu, pare un plan minunat, spuse Luet. Ştiu – aşa se predau lucrurile între femei, nu? E planul Sufletului Suprem. Tiparul generaţiei – împerechere, concepere, sarcină, naştere, hrănire, maturizare, apoi iar împerechere – toate sunt planul Sufletului Suprem. Dar *noi* ştim mai bine, nu-i aşa? Maşinăria din cer e doar o expresie a voinţei omenirii – parte din motivul pentru care, vreme de patruzeci de milioane de ani, noi n-am suferit stresul producerii de noi

specii prin evoluţie. Un instrument pentru a ne menţine cât mai variaţi posibil, fără a obţine vreodată destulă putere pentru a ne distruge pe noi și lumea noastră, aşa cum am făcut pe Pământ. Nu asta au aflat Nafai şi Issib? Nu de-asta suntem aici? Pentru că nu-i un plan al Sufletului Suprem, pentru că Sufletul Suprem pierde puterea de-a menţine omenirea autoîmblânzită. Totuși, nu mă pot abţine să mă gândesc c-ar fi un lucru *hun* să lăsăm Sufletul Suprem să se ofilească şi să moară. În generaţiile care s-ar naşte ulterior, în tensiunile cumplite care-ar veni, poate că omenirea ar trece printr-un alt proces de producere de noi specii şi s-ar dezvolta ceva nou.

Shedemei se aplecă spre micuţa Dza şi-i pufăi în faţă, ceea ce o făcea întotdeauna să râdă.

— Poate că tu eşti lucrul cel nou în care trebuie să se transforme omenirea, îi spuse. Nu-i aşa, Dazyitnikiya?

— Tu *chiar* iubeşti copiii, zise Luet pe un ton melancolic.

— Iubesc copiii altora, adăugă Shedemei. Îi pot da înapoi oricând, pe urmă am timp să lucrez. Pentru voi, bietele, nu se termină niciodată.

Dar Hushidh nu se lăsă păcălită. Nu că Shedemei n-ar fi vorbit serios – nici vorbă. Shedya era foarte sinceră când spunea hotărât că n-o deranja deloc să nu aibă copii – c-aşa prefera ea. Vorbea serios sau cel puţin *voia* să vorbească serios.

Hushidh era însă convinsă că legătura puternică dintre Shedemei şi fiecare copilaş din grup era, în realitate, reacţia inconştientă la dorinţa nestinsă a lui Shedemei. Voia urmaşi. Voia să facă parte din marea trecere a generaţiilor prin lume. Mai mult – văzând dragostea dintre ea şi Zdorab devenind cea mai puternică prietenie pe care-o întâlnise vreodată, Hushidh devenea tot mai sigură că Shedemei ar fi dorit să poarte în pântece copilul lui Zdorab şi o făcea să tânjească tot mai mult ca dorinţa să i se împlinească.

Îl întrebase chiar pe Sufletul Suprem de ce Shedemei nu putea zămisli, dar acesta nu-i răspunsese, iar Luet spusese că, atunci când îl întrebase *ea* acelaşi lucru, primise răspunsul clar că ce se petrecea între Zdorab şi Shedemei nu era treaba ei.

Poate că nu-i treaba noastră, îşi zise Hushidh, dar asta nu-nseamnă că nu ne putem dori ca Shedemei să aibă tot ceea ce vrea ca să fie fericită. Nu i-a adus Sufletul Suprem pe toţi în grup pentru că *toate* genele lor erau indispensabile? Era posibil ca Sufletul Suprem să fi greşit şi fie Zdorab, fie Shedemei să fie sterilă? Câtă nepricepere din partea ei, dacă aşa s-a-ntâmplat!

Chiar şi acum, Shedemei spunea că Zdorab era cel care descoperise evoluţia geologică a Văii Focurilor.

— Se foloseşte de Catalog ca de-un instrument muzical. Găseşte lucruri în trecut pe care nici

măcar Sufletul Suprem nu știa că le știe. Lucruri pe care le înțelegeau numai anticii care s-au stabilit aici cei dintâi. I-au dat amintirea Sufletului Suprem, dar pe urmă au programat-o astfel încât să n-o găsească în memoria ei. Zdorab a găsit intrările secrete, pasajele ascunse, conexiunile ciudate care duceau la atâtea secrete fără număr.

— Știu, spuse Hushidh. Issib se minunează de el uneori, deşi el însuşi se pricepe să obțină idei de la Catalog.

— Da, știu, zise Shedemei. Zdorab susține tot timpul că Issib e adevăratul explorator.

— Iar Issib spune că-i așa numai pentru c-are mai mult timp la dispoziție, fiind inutil la orice altceva. E ca și cum trebuie să găsească amândoi motivele pentru care celălalt e mult mai bun. Cred c-au devenit prieteni buni.

— Știu și asta. Issib vede ce om grozav e Zdorab.

— Înțelegem cu toții, comentă Luet.

— Da? Uneori mi se pare că toată lumea-i consideră un servitor universal.

— Îl considerăm bucătarul nostru pentru că-i cel mai bun, zise Hushidh. Și bibliotecarul nostru, pentru că și la *asta*-i cel mai bun.

— O, dar numai câtorva dintre noi le pasă de calitățile lui de arhivar; pentru majoritatea grupului, talentul culinar e singurul lucru pe care-l observă la el.

— Și priceperea la grădinărit, adăugă Luet.

Shedemei zâmbi.

— Vedeţi? Dar nu se bucură decât de puţin respect.

— Din partea unora, spuse Hushidh. Ceilalţi îl respectă foarte mult.

— Ştiu că Nafai îl respectă, zise Luet. Şi eu.

— Şi eu, şi Issib, şi Volemak ştim, susţinu Hushidh.

— Eu îi tot spun, rosti Shedemei, dar el insistă să facă pe servitorul.

Hushidh văzu că, cel puţin pentru moment, Shedemei era mai aproape de a-şi deschide inima decât oricând în călătoria aceea. Dar nu ştia, totuşi, cum s-o încurajeze să continue – s-o îndemne c-o întrebare sau să tacă pentru a nu o stânjeni?

Tăcu.

Tăcu şi Shedemei.

Până când, într-un sfârşit, Shedemei mirosi zgomotos şi-şi duse nasul la scutecul Chveyei.

— Fabrica noastră de caca a produs o nouă încărcătură? întrebă ea. *Acum* e momentul când calitatea mea permanentă de mătuşă dă rezultate. Mamă Luet, copilaşul are nevoie de tine.

Râseră – ştiau, bineînţeles, că Shedemei putea să schimbe ea scutecul. Treaba cu datul copilului înapoi mamei ori de câte ori n-avea chef să-l îngrijească era numai o glumă.

Nu, nu *doar* o glumă. Şi un regret melancolic. Aşa-şi reamintea Shedemei că, asemenea soţului

ei, Zdorab, nu prea se dădea în vânt după compania femeilor. Fusese pe cale, ştia Hushidh, să spună *ceva* care conta... apoi momentul trecuse.

În timp ce Luet îşi îmbăia copila, Shedemei o studia pe ea, iar Hushidh o studia pe Shedemei. Când baia era pe sfârşite, Luet purta numai o fustă uşoară, iar forma trupului ei de mamă – sâni grei, o burtă încă flască şi lăsată, din cauză că născuse nu cu multe luni în urmă – se contură plăcut când îngenunche deasupra bebeluşului. Ce vede Shedemei când se uită la Luet, a cărei siluetă a fost cândva la fel de suplă şi băieţoasă, aşa cum e încă a ei? îşi doreşte ea transformarea aceea?

Aparent, însă, gândurile lui Shedemei luaseră altă întorsătură.

— Luet, întrebă ea, când am fost ieri la lac, ţi-a amintit de Lacul Femeilor din Basilica?

— O, da, răspunse Luet.

— Tu ai fost vizionara în ape acolo. N-ai avut chef să pluteşti în mijlocul lui şi să visezi?

Luet ezită o clipă înainte de a răspunde:

— Nu era nicio barcă. Şi nimic din care să facem una. Iar apa era prea fierbinte ca să plutesc în ea fără barcă.

— Serios?

— Da. A verificat Nafai pentru mine. A traversat Lacul Femeilor, ştii.

— Dar nu ţi-ai dorit să fii – măcar o vreme – persoana care-ai fost înainte?

Dorul din glasul lui Shedemei era atât de puternic, încât Hushidh îl înţelese imediat.

— Dar Luet *este* aceeaşi persoană, spuse ea. E încă vizionara în ape, chiar dac-acum îşi petrece zilele călare pe cămilă, iar nopţile într-un cort şi la fiecare oră are un bebeluş ataşat de sfârc.

— Atunci, *este* vizionara în ape? întrebă Shedemei. *A fost* – dar mai *este*? Sau nu suntem altceva decât ce facem *acum*? Oare nu suntem, într-adevăr, doar ceea ce oamenii alături de care trăim cred că suntem?

— Nu, răspunse Hushidh. Asta-ar însemna că-n Basilica eu n-am fost *decât* oracolul, Luet n-a fost *decât* vizionara în ape, tu n-ai fost *decât* genetician, lucru niciodată adevărat. Întotdeauna există ceva deasupra, dedesubtul şi dincolo de rolul pe care văd toţi că-l jucăm. *Ei* pot crede că *suntem* scenariul pe care-l jucăm, dar *noi* nu trebuie să credem.

— Atunci, cine suntem? întrebă Shedemei. Eu cine sunt?

— Întotdeauna un om de ştiinţă, răspunse Luet, pentru că-n fiecare oră pe care-o petreci trează încă te ocupi de ştiinţă în sinea ta.

— Şi prietena noastră, zise Hushidh.

— Şi persoana din grupul nostru care-nţelege cel mai bine cum decurg lucrurile, adăugă Luet.

— Şi soţia lui Zdorab, spuse Hushidh. Asta-nseamnă cel mai mult pentru tine.

Spre mirarea şi consternarea lor, singurul

răspuns al lui Shedemei a fost s-o lase pe Dza pe covor şi să fugă din cort cu paşi uşori. Hushidh reuşi să-i surprindă chipul foarte puţin, dar văzu că plânge. Nu-ncăpea îndoială. Aşa făcea o femeie, dacă se îndoia de dragostea soţului ei. Dar cum se putea îndoi? Era evident că viaţa lui Zdorab se-nvârtea în jurul ei. Nu existau prieteni mai buni în grup decât Zodya şi Shedya, ştia toată lumea – în afară de Luet şi Hushidh, dar ele erau surori şi nu intrau la socoteală.

Ce anume-ar putea să nu meargă între Zdorab şi Shedemei pentru ca o femeie atât de tare ca ea să fie aşa de sensibilă când vine vorba de acest subiect? E-un mister. Hushidh dorea foarte mult să-l întrebe pe Sufletul Suprem, dar ştia c-ar fi primit acelaşi răspuns ca întotdeauna – tăcere. Sau răspunsul primit deja de Luet – *vezi-ţi de treaba ta.*

Când s-au întors s-o ia pe alt traseu spre sud, cel mai rău şi cel mai bun lucru a fost c-au văzut marea. Mai ales Golful Dorova, un braţ estic al Mării Lucioase. Iar în nopţile senine – aşa cum erau toate nopţile – admirau luminile oraşului Dorova de pe malul îndepărtat al golfului.

Nu era un oraş ca Basilica, ştiau cu toţii. Era un orăşel oarecare de la marginea deşertului, plin cu lepădături şi speculanţi, rataţi şi hoţi, bărbaţi şi femei violente şi proaste. Îşi repetau asta întruna, amintindu-şi poveşti despre oraşele deşertului şi zicând că nu merită vizitate nici dac-ar fi ultimele

orașe din lume.

Numai că Dorova era ultimul oraș din lume – din lumea *lor,* oricum. Ultimul pe care-l vor vedea. Orașul pe care l-ar fi putut vizita cu peste o săptămână înainte, când Volemak i-a condus în munți de la râul Nividimu și-au lăsat în urmă ultima speranță de civilizație sau ultimul pericol al ei, pentru cei care priveau situația astfel.

Nafai văzu cum se uită ceilalți la lumini când se-adună seara, fără foc, înfrigurați, pruncii înfășați plescăind din buze și sugând în timp ce ei beau apă rece și mestecau pastramă, pesmeți și pepene uscat. Cum lui Obring îi curg lacrimi – lacrimi! Ce-nsemna orașul pentru el – doar un loc în care să-și mai șlefuiască prostia. Lacrimi! Iar Sevet nu era mai bună decât el, cu privirea ei fixă și inexpresivă, cu expresia aceea împietrită. Avea un copil la sân, dar nu se gândea la altceva decât la un oraș atât de mic și de murdar, încât cu doi ani în urmă nici n-ar fi călcat pe străzile lui. Dacă i s-ar fi oferit o sumă de douăzeci de ori mai mare decât a ei spre a veni să cânte, ar fi refuzat cu dispreț – iar acum nu-și mai lua ochii de la el.

Dar, din fericire, *atât* puteau face, să se uite. Zăreau orașul, dar n-aveau cu ce să traverseze golful și niciunul nu știa să înoate destul de bine ca să străbată așa de mulți kilometri fără barcă. În plus, nu erau pe plajă, ci la cel puțin un kilometru de ea, la marginea unui teren înclinat colțuros și abrupt, care nu se hotăra dacă-i faleză sau pantă.

S-ar găsi o cale de coborât cămilele, dar cam greu, şi chiar dacă se găsea, ar însemna o călătorie de câteva zile înapoi de-a lungul plajei, *cu* cămilele – fără ele, n-ar avea apă de băut, aşa că nu s-ar descurca. Nu, nimeni nu va putea s-o şteargă pe furiş din grup şi s-ajungă la Dorova. Singura soluţie era să meargă tot grupul, dar şi aşa probabil ar trebui să se-ntoarcă înapoi pe acelaşi drum, adică cel puţin o săptămână şi jumătate, şi să se certe cu una dintre caravanele venite dinspre sud pe drum. N-avea rost, pentru că Tata nu s-ar întoarce niciodată.

Totuşi, Nafai se gândea întruna la cât de *mult* doreau cei din grup să vadă oraşul acela.

La cât de mult dorea *el* să-l vadă.

Da, iată necazul. Asta-l deranja. Voia şi *el* oraşul. Nu din motivele *celorlalţi,* cel puţin nu din acelea pe care şi le închipuia el. Nafai nu dorea altă soţie în afară de Luet; alcătuiau o familie, asta nu s-ar schimba, oriunde s-ar duce, hotărâse el demult. Nu, ce dorea Nafai era un pat moale în care s-o culce pe Chveya. O şcoală la care s-o ducă. O casă pentru Luet, Chveya şi copiii care-ar veni după ea. Vecini şi prieteni – prieteni pe care să şi-i aleagă singuri, nu adunătura întâmplătoare de indivizi pe care nici nu-i simpatiza prea mult. Asta-nsemnau pentru el luminile acelea – în loc să le urmeze, stătea pe o pajişte care se înclina înşelătoare către mare, aşa că, dacă mijeai puţin ochii, nu-ţi dădeai seama că erai la un kilometru deasupra nivelului

mării, puteai pretinde, preţ de câteva clipe, că faci o simplă plimbare pe pajişte, apoi traversezi repede golful cu barca şi ajungi acasă, călătoria se încheie, faci o baie şi te culci în pat şi pe urmă te trezeşti la dejunul gata pregătit, îţi găseşti soţia lângă tine, în braţele tale, dup-aceea auzi sunetele firave ale fiicei tale trezindu-se, te furişezi afară din pat şi te duci s-o iei din leagăn şi s-o aduci soţiei, care, somnoroasă, îşi scoate sânul din cămaşa de noapte şi-l pune în gura copilaşului care acum se odihneşte pe pat, în curbura braţului ei, tu te-ai întinde pe spate lângă ea şi-ai asculta cum suge şi plescăie din buze micuţul, aşa cum auzeai păsările cântând în faţa ferestrei şi zgomotele dimineţii de pe stradă, nu prea îndepărtate, vânzătorii strigându-şi marfa. Ouă. Fructe de pădure. Smântână. Pâine dulce şi prăjituri.

Suflet Suprem, de ce n-ai putut să ne laşi în pace? De ce n-ai aşteptat înc-o generaţie? Patruzeci de milioane de ani, şi tu n-ai mai putut aştepta ca de această măreaţă aventură s-aibă parte strănepoţii lui Luet şi-ai mei? N-ai putut să ne laşi, pe Issib şi pe mine, să ne dăm seama cum să construim una dintre acele maşini zburătoare grozave, ca să mergem unde vrei tu în doar câteva ore? Timp, numai de atât aveam nevoie, zău. Timp să trăim înainte de-a ne pierde lumea.

Nu te mai văicări, vorbi Sufletul Suprem în mintea lui Nafai. Sau poate nu era Sufletul Suprem. Poate era doar senzaţia lui Nafai că-şi

plânsese de milă deja prea mult.

Era dimineaţă, chiar înaintea zorilor, la izvorul despre care Catalogul le spusese că se numeşte Shazer, însă de ce-ar fi catadicsit cineva să dea nume unui loc atât de obscur sau de ce se deranjase Sufletul Suprem să şi-l amintească Nafai habar n-avea. Trecuseră trei zile de când mâncaseră carne ultima oară, iar acesta era un loc bun de aşezat tabăra, ca să poate merge la vânătoare două zile, la nevoie. Pentru ca Vas să zărească vânatul sau să găsească urme de animal proaspete; Nafai s-ar lua după el şi, când s-ar apropia de pradă, s-ar târî fără zgomot înainte, până ar vedea-o. Pe urmă ar lua arma sacră, ar ochi cu mare atenţie, încercând să ghicească în ce parte se va deplasa vânatul, cât de departe şi cât de repede, ar apăsa pe trăgaci şi raza de lumină ar face o gaură în inima creaturii, ar cauteriza-o, pentru ca rana să nu sângereze, ci să rămână doar un fum umed şi fierbinte care să coloreze nisipul şi pietrele cu roşu şi negru.

Nafai era sătul de asta. Însă era datoria lui, aşa că, atunci când Vas zgârie uşor pânza cortului, aproape de capul lui, Nafai se trezi imediat – dacă nu era deja treaz şi cocheta cu visul – se sculă şi se-mbrăcă fără să le trezească pe Luet sau Chveya, luă arma din cutie şi dispăru cu Vas în bezna rece.

Vas îl salută dând din cap – încercau să nu vorbească, nu cumva să trezească bebeluşii fără

rost – apoi se întoarse încet şi arătă spre pantă. Nu spre oraş, însă tot în direcţia mării. În jos. De obicei, Nafai credea că-i o prostie să cobori când mergi la vânătoare, pentru că-nsemna să urci cu vânatul ca să-l duci în tabără. De data asta, însă, *vru* să coboare. Deşi n-ar fi abandonat niciodată călătoria, deşi nici nu-i trecea prin cap să-l trădeze pe Tata sau pe Sufletul Suprem, totuşi, o parte din el tânjea după mare şi după ce se întindea dincolo de ea, aşa că încuviinţă în tăcere când Vas arătă spre panta ce ducea la apă.

După ce se îndepărtară binişor de tabără şi trecură de culmea pantei, se opriră şi cercetară locurile cu privirea, pe urmă începură coborârea dificilă prin grohotişul care ducea în jos. Panta din faţă era complet învăluită în beznă, zorii se iveau din spatele lor. Dar Vas era hăitaşul şi Nafai învăţase de mult că se pricepea de minune să găsească urmele şi era şi foarte mândru de îndemânarea lui, aşa că nu-ncercă să-i ghicească intenţiile.

Nu fu o coborâre uşoară, deşi întunericul se risipea la fiecare minut, zorii luminând cerul de la un capăt la celălalt mult mai iute decât în Basilica. Să fie datorită latitudinii? A aerului uscat din deşert? Indiferent de cauză, Nafai reuşea să vadă, dar zărea o aglomeraţie de stânci şi piscuri, ieşituri şi aflorimente care-ar pune la încercare şi cel mai agil animal. Ce fel de creatură speri să găseşti, Vas? Ce fel de animal ar putea trăi pe-aici?

Acestea erau însă numai obişnuitele îndoieli ale lui Nafai – se temea de ce-i mai rău, chiar dacă ştia că vegetaţia era abundentă şi nu le va fi greu să găsească vânat. Greu va fi doar să-l ducă acasă. Un motiv în plus pentru care Elemak trimisese un vânător şi-un hăitaş împreună, fie Nafai sau Vas, fie, când aveau mai multe arme, el însuşi ca vânător şi Obring ca hăitaş. Dacă aveau noroc, fiecare bărbat din trupă se-ntorcea cu jumătate de animal pe umăr. Se întâmpla mai des când mergeau Nafai şi Vas, în parte pentru că Nafai era cel mai bun ţintaş, în parte pentru că Obring nu se putea concentra numai pe descoperitul urmelor ca să facă o treabă bună, aşa că, până la urmă, Elemak trebuia să se concentreze pentru amândoi.

În schimb, Vas se concentra foarte bine, văzând urme pe care altcineva nu le sesiza. Putea urmări prada neabătut ore întregi. Ca un câine de luptă care prinde cu colţii şi nu mai dă drumul. Era parţial motivul pentru care Nafai vâna cu succes de mult mai multe ori – Vas îi punea prada la dispoziţie. Restul succesului se datora numai lui Nafai. Nimeni nu se putea apropia de pradă atât de mult fără să facă zgomot; nimeni nu ochea atât de bine şi de calm. Făceau o bună echipă, însă în viaţa lor nu-şi închipuiseră c-ar fi pricepuţi la vânat. Nici nu le-ar fi trecut prin cap.

Destul de curând, Vas descoperi ceva – o mică urmă. Nafai renunţase de mult să-ncerce să vadă

tot ce vede el – lui nu i se părea a fi o urmă, dar de obicei nu le recunoştea. Îl urmări pur şi simplu, cu ochii-n patru la prădători care-ar crede că fiinţele umane sunt fie o ameninţare, fie hrană consistentă. Urma îi duse tot mai jos pe pantă, atât de departe, încât pe la jumătatea dimineţii Nafai desluşi un traseu curat şi simplu, care ducea spre plajă. Din motive de care nu era mândru, voia să coboare pe cărarea respectivă şi măcar să pună piciorul în apa Golfului Dorova. Dar Vas n-o luă în direcţia aceea – îl conducea de-a curmezişul unui povârniş tot mai abrupt şi mai primejdios.

De ce-ar fi ales un animal ruta *aceasta*? se întrebă Nafai. Ce fel de vieţuitoare era? Dar, desigur, nu scoase un cuvânt; era o chestiune de mândrie să păstreze o linişte perfectă pe parcursul vânătorii.

Tocmai când ajunseră în zona cea mai periculoasă a pantei, acolo unde-ar fi trebuit să traverseze o suprafaţă de pietre netede fără nicio proeminenţă, numai frecuşul pietrelor între ele împiedicându-i să alunece cincizeci de metri sau mai mult, Vas se opri şi arătă cu degetul spre prada aflată în partea opusă a locului de traversare. Nu era bine. Însemna că Nafai trebuia să treacă de-a curmezişul, cu arma pregătită de tragere – adică să ţintească şi să tragă exact de pe panta aceea.

Dar, după atâta urmărire, nu puteau să renunţe şi s-o ia de la capăt pentru că momentan dăduseră

de greu.

Vas se lipi cu faţa de peretele povârnişului şi Nafai trecu prin spatele lui, scoase arma din husa în care-o purta şi avansă pe suprafaţa dificilă.

În clipa aceea, îl străfulgeră un gând: *nu merge mai departe.* Vas plănuieşte să te-omoare.

E-o prostie, îşi zise Nafai. Una e să te temi de traversare – doar sunt om. Dar, dacă Vas ar fi vrut să mă ucidă, i-ar fi fost suficient să scuture din umeri când am trecut pe lângă el pe ieşitură, tocmai acum.

Nu mai face niciun pas.

Şi să las familia fără carne, pentru că m-a cuprins un atac de panică? Nici vorbă.

Nafai îşi înăbuşi teama şi înaintă pe suprafaţa povârnişului. Îşi arcui puţin trupul, pentru ca tălpile încălţărilor lui să apese şi să frece cât mai puţin posibil piatra. Chiar şi aşa, simţi că se lasă prea tare – era foarte periculos ce făcea, iar a trage din locul respectiv se dovedea aproape imposibil.

Atinse punctul în care vedea puţin zona care înainte îi fusese ascunsă ochiului, se opri şi căută animalul din priviri. Nu-l zări. Se mai întâmpla câteodată – mai ales fiindcă vânau în linişte. Vas îl conducea la un animal bine camuflat în peisaj, iar când Nafai ajungea în raza lui, creatura îl vedea sau îl mirosea şi împietrea, devenind aproape invizibilă. Uneori trecea foarte multă vreme până se mişca şi-l observa Nafai. Un astfel de joc al aşteptării avea să se întâmple şi acum. Nafai nu

suporta ideea că trebuie să aştepte pe pantă, dar stătea într-o poziţie perfect vizibilă şi, dacă se apropia oricât de puţin de animal, acesta ar fi ţâşnit, iar cei doi ar fi trebuit s-o ia de la început.

Îşi schimbă mâinile cu atenţie, ca să-şi lase greutatea pe picioare şi pe mâna *fără* armă, apoi aduse arma în poziţia din care putea ochi uşor în orice direcţie de pe suprafaţa muntelui din faţă. Oare vieţuitoarea se ascundea în tufe? Sau după un bolovan, gata să sară în orice moment?

Îi venea greu să-şi păstreze poziţia în locul acela nefavorabil. Nafai era puternic şi obişnuit să stea nemişcat perioade lungi de timp – dar poziţia respectivă n-o mai încercase până atunci. Pe frunte-i curgea sudoarea. Dacă-i intra în ochi, l-ar înţepa nemiloasă, aşa amestecată cum era cu praful de pe obrajii lui. Dar n-avea cum să se mişte ca să se şteargă fără să sperie prada.

O pradă pe care nici măcar n-am văzut-o.

Uită de ea. Pleacă de pe stânca asta.

Nu, sunt mai puternic. Trebuie să duc mâncare familiei – nu mă voi întoarce să le spun că azi nu vor avea carne pentru că mi-a fost frică să aştept nemişcat pe o stâncă.

Îl auzi pe Vas mişcându-se în spatele lui, traversând stânca. O prostie – de ce făcea aşa ceva?

Ca să mă omoare.

De ce nu scăpa de idee? Nu, Vas venea spre el pentru că ştia că nu văzuse încă animalul şi voia

să i-l arate. Dar cum să i-l *arate*? Nafai nu se putea întoarce ca să-l vadă pe Vas, iar Vas nu putea trece de el ca să intre în câmpul lui vizual.

O, nu. Vas avea de gând să-i *vorbească*:

— E periculos. O s-aluneci.

Tocmai când rosti aceste cuvinte, pietrele care susţineau piciorul lui Nafai cedară. Talpa îi alunecă înăuntru şi în jos şi, din cauza mişcării bruşte, stângul nu mai rezistă nici el şi Nafai începu să alunece. Trebuie să se fi petrecut foarte repede, dar lui i se păru o veşnicie; încercă să se prindă cu mâinile, cu patul armei, dar nu reuşi decât să frece piatra şi nu-şi încetini deloc căderea. Apoi panta deveni şi mai înclinată şi el nu mai alunecă, ci căzu, căzu fără să se oprească, ştiind că avea să moară.

— Nafai! ţipă Vas. Nafai!

Luet era la apă, spăla rufe când i se furişă în minte un gând clar:

(Nu e mort.)

Nu e mort? Cine nu e mort? De ce ar fi mort?

(Nafai nu e mort. Va veni acasă.)

Ştiu imediat că-i vorbea Sufletul Suprem. O liniştea. Dar ea nu era liniştită. Adică o liniştea să ştie că Nafai e bine, dar acum trebuie afle, cerea insistent să afle ce se-ntâmplase.

(A căzut.)

Cum a căzut?

(I-a alunecat piciorul pe stâncă.)

Nafai are un mers sigur. *De ce* i-a alunecat

piciorul? Ce-mi ascunzi?

(L-am urmărit foarte atent pe Vas cu Sevet şi Obring. L-am urmărit tot timpul. Are suflet de ucigaş.)

A avut Vas de-a face cu căderea lui Nafai?

(Numai când au traversat stânca am văzut planul din mintea lui. Distrusese deja primele trei arme. Ştiam că are de gând să-l distrugă şi pe ultimul, dar nu m-am îngrijorat, pentru că există alternative. Nu am ghicit decât în ultima clipă că cel mai simplu mod de a distruge ultima armă era să-l conducă pe Nafai într-un loc periculos şi pe urmă să-i împingă piciorul ca să cadă.)

N-ai văzut un asemenea plan în capul lui?

(Cât a coborât muntele, s-a gândit la o rută spre mare. Cum să coboare în golf, ca să meargă la Dorova. Numai la asta se gândea în timp ce-l conducea pe Nafai după o pradă inexistentă. Vas are o putere de concentrare remarcabilă. Nu s-a gândit decât la calea spre mare până în ultima clipă.)

Nu l-ai avertizat pe Nafai?

(M-a auzit, dar nu şi-a dat seama că e vocea mea. A crezut că e o temere de-a lui şi şi-a înăbuşit-o.)

Deci Vas e un criminal.

(Vas este ce este. Va face orice ca să se răzbune pe Obring şi Sevet pentru că l-au trădat în Basilica.)

Dar părea atât de împăcat cu gândul.

(Poate fi foarte rece.)

Şi-acum ce urmează? Ce urmează, Suflet Suprem?

(Voi sta de veghe.)

Asta ai făcut tot timpul şi, totuşi, nu ne-ai arătat nimic din ce-ai văzut. Ai ştiut ce pune la cale Vas. Hushidh chiar a observat legăturile puternice dintre el şi Sevet şi Obring, dar tu nu i-ai spus ce-*nseamnă.*

(Aşa am fost programat. Să supraveghez. Să nu intervin decât dacă se iveşte un pericol sau dacă scopul meu e în primejdie. Dacă aş împiedica orice om rău să facă rău, cine ar mai fi liber? Cum ar mai fi oamenii oameni? Aşa că îi las să-şi facă planuri şi-i supraveghez. Deseori, se răzgândesc singuri, fără intervenţia mea.)

Nu puteai să faci din Vas un prostănac şi-un uituc o perioadă, cât să opreşti ce s-a întâmplat?

(Ţi-am zis. Vas are o mare putere de concentrare.)

Şi acum ce se va întâmpla?

(Voi sta de veghe.)

I-ai spus lui Volemak?

(Ţi-am spus *ţie*)

Să mai spun şi altcuiva?

(Vas va nega. Nafai nici nu-şi dă seama că a fost victima unui aşa-zis criminal. Ţi-am spus ţie, pentru că nu am încredere în propria mea abilitate de a prevedea ce va face Vas.)

Dar *eu* ce pot face?

(Tu eşti omul. Tu ai capacitatea de a te gândi la

lucruri care-ţi depăşesc programarea.)

Nu, nu te cred. Nu cred că nu ai un plan.

(Dacă am un plan, el cuprinde faptul că vei hotărî singură ce să faci.)

Hushidh. Trebuie să-i zic surorii mele.

(Dacă am un plan, el cuprinde faptul că vei hotărî singură.)

Înseamnă asta că e *interzis* să mă consult cu Hushidh, pentru că atunci nu ar mai fi doar hotărârea mea? Sau dacă să mă sfătuiesc cu Hushidh sau nu e una dintre hotărârile pe care trebuie să le iau singură?

(Dacă am un plan, tu trebuie să hotărăşti singură în legătură cu hotărârile tale.)

Atunci Luet simţi că rămâne din nou singură; Sufletul Suprem nu-i mai vorbi.

Rufele zăceau în iarbă lângă apă, în afară de hăinuţa lui Chveya, pe care o spăla; pe aceea o ţinea încă în apă, cu mâinile îngheţate, pentru că nu se mişcase deloc cât vorbise cu Sufletul Suprem.

Trebuie să vorbesc cu Hushidh, aşa că asta-i prima hotărâre pe care-o voi lua. Voi sta de vorbă cu Hushidh *şi* cu Issib.

Dar mai întâi voi termina de spălat rufele. Aşa nu-şi va da nimeni seama că e ceva-n neregulă. Cred c-aşa trebuie să procedez, să nu las pe nimeni să afle că s-a întâmplat ceva, cel puţin pentru moment.

La urma urmei, Nafai e bine. Sau măcar nu-i

mort. Dar Vas *este* un criminal în adâncul sufletului. Obring şi Sevet sunt în pericol din cauza lui. Ca să nu mai spun de Nafai, dacă Vas bănuieşte că ştie ce-a încercat să-i facă. Ca să nu mai zic de *mine,* dacă-şi dă seama că ştiu şi eu.

Cum de-a permis Sufletul Suprem să se-ajungă pân-aici? Nu-i ea responsabilă de toate astea? Nu ştie că ne-a întovărăşit în călătorie cu nişte oameni îngrozitori? Cum de-a putut să ne pună să călătorim şi să stăm în aceeaşi tabără, peste un *an* întreg şi mai mulţi ani în viitor, cu un *criminal*?

Pentru că spera ca Vas să se răzgândească şi să nu ucidă până la urmă, bineînţeles. Pentru că trebuie să dea voie oamenilor să fie oameni, chiar şi acum. Mai ales acum. Dar nu când s-ajunge la uciderea soţului meu. Întreci măsura, Suflet Suprem. Ai riscat prea mult. Dac-ar fi murit, nu te-aş fi iertat niciodată. Aş fi refuzat să te mai servesc.

Nu primi niciun răspuns de la Sufletul Suprem. În schimb, primi unul din sufletul ei; moartea unui individ poate surveni oricând. Nu-i datoria Sufletului Suprem s-o prevină. Datoria lui e să prevină moartea lumii.

Nafai zăcea ţeapăn în iarbă. Căzuse pe un ieşind invizibil de deasupra, din cauza felului în care se apleca stânca spre exterior. Se prăbuşise numai cinci sau şase metri, după ce alunecase de-a lungul suprafeţei stâncii. Fusese destul ca să-i taie respiraţia; destul ca să leşine. Dar nu era

rănit, îl durea doar şoldul pe care căzuse.

Dacă nu s-ar fi izbit de ieşind, s-ar fi prăbuşit încă o sută de metri sau mai mult şi-ar fi murit pe loc.

Nu pot să cred c-am supravieţuit. N-ar fi trebuit să încerc să omor animalul din poziţia aia. A fost o prostie. Am avut dreptate să mă tem. Ar fi trebuit să-mi ascult temerile şi, dac-am fi pierdut animalul, nu-i nimic, am fi găsit oricând altul pe care să-l urmărim şi să-l omorâm. Ceea ce n-am fi găsit ar fi fost alt tată pentru Chveya, alt soţ pentru Luet, alt vânător de care nu-i nevoie pentru alte îndatoriri.

Sau altă armă.

Privi în jur şi-şi dădu seama că arma nu era pe ieşind. N-o vedea nicăieri. Probabil că-i dăduse drumul în cădere şi arma ricoşase. Unde se afla?

Se târî până la buza proeminenţei şi se uită de jur-împrejur. A, da, drept în jos, cu excepţia unor aflorimente mici – dacă arma s-ar fi lovit de ele, ar fi ricoşat şi-ar fi căzut în continuare. N-ar fi avut de ce să se izbească şi să se oprească decât de fundul prăpastiei. Dacă era acolo, Nafai n-avea cum s-o vadă de aici – se va fi pierdut prin tufişuri. Sau erau vârfuri de copaci?

— Nafai!

Vas striga după el.

— Sunt aici!

— Slavă cerului! Eşti rănit?

— Nu. Dar sunt pe-o proeminenţă. Cred că pot

să scap de-aici mergând spre sud. Sunt cam la zece metri sub tine. Poţi să te duci spre sud? S-ar putea s-am nevoie de ajutorul tău. Sub mine nu-i decât o prăpastie fără fund şi nu văd altă cale uşoară să ajung acolo, sus, la tine.

— Ai arma? întrebă Vas.

Sigur că trebuia să întrebe despre armă. Nafai roşi de ruşine.

— Nu, probabil c-am scăpat-o când am căzut. Trebuie să fie pe fundul prăpastiei, dacă nu cumva o vezi tu pe undeva pe-acolo, pe sus.

— Nu-i aici – ai avut-o cu tine când ai căzut.

— Atunci, e în adâncul prăpastiei. Ia-o spre sud cu mine.

Nafai descoperi însă că era mai uşor să vorbească despre deplasarea pe suprafaţa stâncii decât să se mişte. Poate că nu se rănise grav în cădere, dar spaima îi făcuse ceva, da, da – de-abia se putea convinge să se ridice, de frica buzei stâncii, de teamă că va cădea.

N-am căzut pentru că mi-am pierdut echilibrul, se gândi el. M-am prăbuşit pentru că forţa de frecare n-a fost destul de mare ca să mă susţină în locul acela periculos. Ieşindul ăsta nu-i aşa. Pot să stau în picioare-n siguranţă aici.

Aşa că stătu în picioare cu spatele la stâncă, respirând adânc, convingându-se să se mişte, să se deplaseze de-a lungul ieşindului, după colţ, pentru că s-ar putea să dea peste o cale de-a se-ntoarce sus. Totuşi, cu cât se convingea mai

stăruitor, cu atât ochii lui se concentrau mai mult pe spaţiul gol de dincolo de ieşind, la niciun metru de tălpile lui. Dacă m-aplec numai puţin, cad. Dacă m-aş apleca în faţă acum, m-aş prăbuși peste margine.

Nu, își zise. Nu trebuie să gândesc aşa, altfel, n-o să mai fiu bun de nimic altădată. Am mers de sute de ori pe astfel de ieşinduri. Sunt o nimica toată. E uşor să le trec. N-ar fi rău, dac-aş sta cu faţa la stâncă, nu la spaţiul gol care duce spre mare.

Se răsuci şi păşi cu grijă de-a lungul ieşindului, apăsându-se mai aproape de piatră decât ar fi făcut-o altădată. Dar încrederea-i creştea cu fiecare pas.

Când trecu de cotitură, văzu că ieşindul se termină – dar erau numai doi metri de la el la următorul, iar de-acolo putea urca uşor spre locul de unde coborâse cu Vas cu nicio oră în urmă.

— Vas!

Continuă să avanseze până ajunse exact sub locul unde se afla cel mai aproape de ieşindul următor. Aproape că putea ajunge la el ca să se ridice cu ambele braţe, dar n-avea de ce să se prindă, iar marginea era fărâmicioasă și riscantă. Ar fi mai uşor, dacă l-ar ajuta Vas.

— Vas! Sunt aici! Am nevoie de tine.

Dar nu primi niciun răspuns. Atunci își aminti de gândul care-l străfulgerase când începuse coborârea periculoasă: nu merge mai departe. Vas plănuieşte să te omoare.

E posibil să fie o avertizare de la Sufletul Suprem?

Absurd.

Dar Nafai nu aşteptă răspunsul lui Vas. În schimb, întinse braţele cât putu spre marginea de deasupra, apoi îşi înfipse degetele în solul ierbos şi afânat. Acesta alunecă şi cedă, dar, tot insistând să se agaţe cu degetele, reuşi să se prindă suficient ca să se ridice cu umerii deasupra marginii, apoi îi fu destul de uşor să pună un picior peste ea şi să se ridice în siguranţă deasupra. Se rostogoli pe spate şi rămase aşa, gâfâind uşurat. Nu-i venea să creadă că făcuse un lucru aşa de periculos atât de curând după căzătura aceea – dac-ar fi alunecat în timp ce urca pe ieşind, i-ar fi fost greu să se agaţe de cel de dedesubt. Risca să moară – dar scăpase teafăr.

Apăru Vas.

— Aa, ai ajuns deja. Uite – pe-aici. Exact acolo unde-am fost.

— Trebuie să găsesc arma.

— Sigur s-a fărâmat şi-i inutilizabilă. Nu e făcută să reziste la aşa o căzătură.

— Nu pot să mă-ntorc să le spun că n-am arma. C-am *pierdut-o.* E-acolo, jos, şi, chiar dacă s-a spart în zeci de bucăţi, le duc acasă pe toate.

— Mai bine să le zicem c-ai spart-o decât c-ai pierdut-o? întrebă Vas.

— Da. Mai bine le arătăm bucăţile decât să-i facem să se-ntrebe întruna dacă nu cumva aş fi

găsit-o, dac-aş fi căutat-o. Nu pricepi că vorbim despre provizia de *carne* pentru familiile noastre?

— Ba pricep. Dac-aşa priveşti lucrurile, sigur că-mi dau seama că trebuie s-o căutăm. Uite, am venit pe-aici – e-o cărare destul de uşor de străbătut.

— Ştiu, zise Nafai. Duce direct în mare.

— Crezi?

— Pe-acolo, pe urmă coteşte la stânga – vezi?

— Da, probabil c-aşa *ar merge.*

Nafai se ruşină puţin din cauză că el observase drumul spre mare, dar Vas nici nu se gândise la el.

Totuşi, în loc s-o ia spre apă, coborâră cu greu spre tufişurile unde trebuie să fi căzut arma. N-au fost nevoiţi s-o caute prea mult pân-au găsit-o – ruptă în două, exact la mijloc. Câteva piese se împrăştiaseră pe ici, pe colo, prin tufe şi, fără-ndoială, erau şi altele pe care nu le-au găsit. Nu se mai putea repara.

Totuşi, Nafai puse componentele, şi mici, şi mari, în suportul pe care-l improvizase ca să care arma şi-l legă strâns de el. Apoi, împreună cu Vas, începu lungul urcuş pe munte. Nafai sugeră ca Vas s-o ia înainte, din moment ce-şi va aminti mai bine drumul, iar Vas acceptă imediat. Nafai nu făcu nici cea mai mică aluzie la faptul că nu-ndrăznea să-l lase să meargă în spatele lui, unde n-ar fi văzut ce face.

Suflet Suprem, de la tine a fost avertizarea aceea?

Nu primi niciun răspuns, cel puţin nu un răspuns direct la întrebarea sa. În schimb, primi gândul limpede c-ar trebui să vorbească cu Luet când se va întoarce în tabără. Şi, cum asta ar fi făcut oricum, mai ales după o asemenea experienţă, după ce fusese atât de aproape de moarte, presupuse că gândul fusese al lui şi că Sufletul Suprem nu-i vorbise deloc.

7
Arcul

Pierderea armei fu o lovitură atât de grea, încât nici Volemak, nici Elemak nu făcură eforturi să-şi păstreze calmul – decât atunci când era cât pe ce ca situaţia să scape de sub control. Iată piesele armei, împrăştiate pe o pânză; lângă ele, cele două arme căzute în apă şi recuperate de Elemak. Zdorab stătea lângă ele, cu Catalogul în poală, citind numerele componentelor distruse. Aproape toată lumea stătea-n picioare – puţini erau cei suficient de calmi ca să se aşeze – aşteptând, patrulând înainte şi înapoi, mormăind în timp ce Zdorab încerca să afle dacă puteau obţine o armă din piesele salvate.

— N-are rost, spuse el. Chiar dac-am avea toate componentele, Catalogul zice că nu deţinem uneltele necesare şi n-avem cum să le facem fără să petrecem cincizeci de ani ca să atingem nivelul tehnologic corespunzător.

— Ce plan excelent a avut Sufletul Suprem! exclamă Elemak. Ţine omenirea la nivel tehnologic scăzut – atât de scăzut, încât, deşi putem construi arme, nu le înțelegem modul de funcţionare și nu le putem repara, dacă se strică.

— N-a fost planul Sufletului Suprem, spuse Issib.

— Contează? întrebă Mebbekew. Oricum o să murim aici.

Dol izbucni în lacrimi și, pentru prima oară, părea sinceră.

— Îmi pare rău, rosti Nafai.

— Da, tuturor ne pare bine că eşti plin de regrete, interveni Elemak. Ce căutai într-un loc atât de periculos? Aveai la tine singura armă funcţională și asta ai făcut cu ea?

— Acolo era animalul, se apără Nafai.

— Dacă prada ta ar fi sărit de pe stâncă, ai fi urmărit-o? întrebă Volemak.

Nafai era distrus că Tata i se alăturase lui Elemak și-l biciuia și el cu vorba. Iar Elemak nici măcar nu terminase:

— Dă-mi voie să-ţi explic clar situaţia, frăţiorul meu drag. Dac-ai fi avut de ales ce anume să aterizeze pe ieşindul acela, tu sau arma, în loc să cadă-n prăpastie și să se facă praf, pentru toată lumea ar fi fost mai convenabil dac-ai fi aranjat să fie arma!

Nedreptatea era aproape de nesuportat.

— Nu eu le-am pierdut pe primele trei.

— Dar când le-am pierdut pe primele trei, tot mai aveam una, așa că nu era foarte grav, spuse Tata. Ştiai că-i ultima, și tot ai riscat.

— Destul! interveni Rasa. Suntem cu toții de acord, inclusiv Nafai, c-a fost o mare greşeală să riscăm arma. Dar acum arma nu mai există, nu se poate repara, și suntem în locul ăsta fără nicio posibilitate de-a ucide pentru carne. Poate unul din voi s-a gândit la ce vom *face* acum, în afară de-a arunca vina pe umerii lui Nafai.

Mulțumesc, Mamă, rosti Nafai în gând.

— Păi, nu-i clar? Expediția s-a terminat.

— Nu, răspunse Volemak cu asprime. Scopul Sufletului Suprem nu-i decât salvarea planetei Harmony de la același tip de distrugere în urma căreia a dispărut Pământul cu patruzeci de milioane de ani în urmă. Vom renunța să-l îndeplinim numai pentru c-am pierdut o armă?

— Nu de armă-i vorba, zise Eiadh, ci de carne. Trebuie să găsim carne.

— Și nici nu-i vorba de-a avea un regim de hrană echilibrat, adăugă Shedemei. Chiar dacă ne-am așeza tabăra exact aici și-am planta semințe imediat – nu-i anotimpul potrivit pentru asta, deci n-am putea sădi nimic – n-am putea avea recolte cu proteinele de bază decât la multă vreme după ce-am începe să suferim de malnutriție gravă.

— Ce vrei să spui cu malnutriție *gravă*? întrebă Volemak.

— Câțiva morți prin inaniție, mai ales printre

copii, răspunse Shedemei.

— E groaznic! se văită Kokor. De fapt, mi-ai omorât copilul!

Strigătul ei stârni un cor de văicăreli. În toiul hărmălaiei, Nafai se adresă Sufletului Suprem: *există* o altă soluţie?

(Ai vreo propunere?)

Nafai încercă să se gândească la o armă de vânătoare care să fie construită din materialele aflate la îndemână. Îşi aminti că soldaţii Gorayni purtaseră lăncii, arcuri şi săgeţi. Ar putea fi folosite la vânătoare sau erau utile numai în război?

Îi veni un idee: (Orice omoară un om probabil că omoară şi un animal. Pentru a vâna cu lancea, e nevoie de un grup de gonaci – altfel, rareori te apropii destul de pradă, chiar cu un atlatl care să-ţi prelungească distanţa de aruncare.)

Dar arcul şi săgeata?

(Un arc bun trimite săgeata la o depărtare de patru ori mai mare decât arma cu vibraţii. Dar e foarte greu de făcut.)

Însă un arc mai slăbuţ, cu o bătaie aproximativ *la fel* cu a armei? Mă poţi învăţa să fac unul aşa?

(Da.)

Şi crezi c-aş vâna prada cu el sau durează prea mult să-nvăţ să trag?

(Durează cât durează.)

Acela era, probabil, cel mai bun răspuns pe care l-ar fi putut obţine de la Sufletul Suprem şi nu era

rău deloc. Măcar avea o speranţă.

Când Nafai îşi îndreptă din nou atenţia spre ceilalţi, se părea că-l scoseseră pe Volemak din răbdări.

— Credeţi c-am plănuit toate astea? întrebă el. Credeţi că i-am cerut Sufletului Suprem să ne conducă în acest loc cumplit, să facem copii în deşert şi să umblăm aiurea prin sălbăticie, fără s-avem destulă mâncare? Credeţi că n-aş prefera să locuiesc într-o casă? Să dorm într-un pat?

Nafai sesiză că Volemak îi surprinsese pe toţi alăturându-se plângerii lor. Dar asta nu-i potoli cu nimic – unii păreau înfricoşaţi să vadă că stâlpul de rezistenţă avea o crăpătură. Iar Elemak de-abia reuşea să-şi ascundă dispreţul faţă de Tata. Nu era momentul de care Volemak să fie cel mai mândru, Nafai îşi dădea seama – şi era atât de inutil! Dacă Tata i-ar fi pus Sufletului Suprem întrebările pe care i le pusese el, s-ar fi liniştit. *Exista* o soluţie.

Vas vorbi din nou:

— Vă spun eu, nimic din toate astea nu-s necesare. Nafai şi cu mine am descoperit un drum destul de uşor de coborât muntele. Poate n-o să reuşim să aducem şi cămilele, dar, dac-am ocoli pur şi simplu golful ca s-ajungem la Dorova, nu trebuie să cărăm cu noi decât proviziile şi apa pentru o zi.

— S-abandonăm cămilele? se miră Elemak. Corturile?

— Lăzile frigorifice şi recipientele cu embrioni?

întrebă Shedemei.

— Atunci, unii dintre voi stau aici, spuse Mebbekew şi conduc cămilele pe drumul mai lung. Fără femei şi copii, n-o să dureze mai mult de-o săptămână, iar între timp, noi, ceilalţi, o s-ajungem în oraş. În maxim două luni o să ne-ntoarcem la Basilica. Sau oriunde hotărăşte lumea.

Se auzi un murmur aprobator.

— Nu, spuse Nafai. Nu-i vorba de *noi,* ci de Harmony, de Sufletul Suprem.

— Nimeni nu m-a întrebat dacă mă-nscriu voluntar pentru această cauză nobilă, zise Obring, iar în ce mă priveşte, m-am săturat să tot aud de ea.

— Oraşul este chiar acolo, vorbi Sevet. Am ajunge la el foarte repede.

— Proştilor! zise Elemak. Doar pentru că puteţi vedea oraşul şi plaja pe care veţi merge până la el nu-nseamnă că drumul pan-acolo e uşor. Într-o singură zi? Mă faceţi să râd. V-aţi întărit în ultimul an, da, însă niciunul din voi nu-i în forma fizică potrivită ca să meargă atât de departe c-un copil în braţe, cu atât mai puţin să care şi litri de apă, şi mâncarea necesară. Mersul pe nisip e anevoios şi încet şi, cu cât mai grele poverile, cu atât mai lentă avansarea, ceea ce-nseamnă că va trebui să căraţi provizii *mai multe* care să vă ţină toată călătoria, ceea ce-nseamnă că veţi fi şi mai împovăraţi şi veţi călători şi mai anevoie.

— Deci suntem blocaţi aici până *murim*? se văicări Kokor.

— Of, mai taci! i-o reteză Sevet.

— Nu suntem blocaţi aici, spuse Nafai, şi nu trebuie să renunţăm la expediţie. Înainte de-a exista armele cu vibraţie, fiinţele umane au fost capabile să omoare animale. Există şi alte tipuri de arme.

— Adică cum? O să le strangulezi? întrebă Mebbekew. Sau o să foloseşti sârma lui Gaballufix ca să le tai capetele?

Nafai se crispă, ca să nu dea curs mâniei iscate de tachinările lui Mebbekew.

— Cu un arc. Şi cu săgeţi. Sufletul Suprem ştie cum se fac.

— Atunci, să le facă Sufletul Suprem, zise Obring. Asta nu-nseamnă că oricare dintre noi ştie să le *folosească.*

— De data asta, Obring are dreptate, spuse Elemak. Ai nevoie de ani de antrenament ca să devii un arcaş bun. De ce crezi c-am cumpărat arme cu vibraţie? Arcurile sunt mai bune – au bătaie mai lungă, nu rămân fără energie şi dăunează mai puţin cărnii. Dar nu ştiu cum se mânuiesc, cu atât mai puţin cum se fac.

— Nici eu, rosti Nafai. Dar mă poate-nvăţa Sufletul Suprem.

— Poate într-o lună, comentă Elemak. Dar n-avem la dispoziţie o lună.

— Într-o zi, îl corectă Nafai. Daţi-mi răgaz până

mâine la apus. Dacă nu mă-ntorc înapoi cu carne, atunci voi fi de acord cu Vas și Meb că trebuie să mergem la Dorova, cel puțin o vreme.

— Dacă vom ajunge la Dorova, se termină cu expediția asta prostească, zise Meb. Nu mă mai urc pe cămilă decât ca să mă duc *acasă.*

Sevet îl aprobă.

— Lăsați-mi o zi și-o să fiu și eu de-acord, spuse Nafai. Nu suntem cu proviziile pe terminate, iar ăsta-i un loc bun pentru a aștepta. Doar o zi.

— Pierdere de vreme, rosti Elemak. Nu poți.

— Atunci, ce rău fac, dacă-mi dai voie să ți-o dovedesc? Însă eu zic că pot, cu ajutorul Sufletului Suprem. În memoria lui sunt o grămadă de cunoștințe. Iar aici vânatul e ușor de găsit.

— Fac pe hăitașul pentru tine, se oferi Vas.

— Nu! strigă Luet.

Nafai o privi uluit – nu spusese o vorbă până atunci.

— Nafai o să lucreze singur. Numai el și Sufletul Suprem. Așa trebuie să fie.

Apoi Luet ridică ochii la el, privindu-l fix și cu tâlc.

Știe ceva, își zise Nafai. Pe urmă-și aminti din nou gândul care-i trecuse prin cap pe munte, în dimineața aceea – Vas încercase să-l omoare. De aceea căzuse. Oare Sufletul Suprem îi vorbise clar lui Luet? Erau justificate temerile mele? De-asta vrea să mă trimită singur?

— Deci o să pleci dimineață? întrebă Volemak.

— Nu, răspunse Nafai. Astăzi. Sper să construiesc un arc bun azi, ca să am cu ce vâna mâine. La urma urmei, s-ar putea să ratez primele mele ţinte.

— E-o prostie, spuse Meb. Ce crede Nafai că e, unul dintre eroii din Pyiretsiss?

— N-am de gând să las expediţia să dea greş! strigă Nafai. Asta cred că sunt. Şi, dacă nu las o armă defectă să ne oprească, poţi să pui pariu pe toţi mucii tăi din nas că nici pe *tine* n-o să te las să ne stai în cale!

Meb se uită la el şi râse.

— Te-ai ales cu un pariu, Nyef, frăţior drag. Toţi mucii mei din nas zic c-o să dai greş.

— S-a făcut.

— Numai că n-am precizat ce-mi dai *tu mie* când o să dai greş.

— N-are importanţă. N-o să ratez.

— Dar, dacă ratezi... o să fii servitorul meu personal.

Cuvintele lui Meb fură primite cu râsete zeflemitoare de mulţi.

— Muci contra sclavie! zise Eiadh cu dispreţ. Exact la ce mă aşteptam de la *tine,* Meb.

— Nu trebuie s-accepte pariul, se apără Meb.

— Stabileşte un termen limită, îi spuse Nafai. Să zicem... o lună.

— Un an. Un an în care faci orice îţi poruncesc.

— E dezgustător, interveni Volemak. Vă interzic.

— Ai fost deja de acord, Nafai, replică

Mebbekew. Dacă te retragi acum, te vom privi toţi ca pe unul care şi-a încălcat jurământul.

— Când îţi voi pune carnea la picioare, Meb, atunci vei decide ce anume sunt şi nu voi fi o persoană care-şi încalcă jurămintele, asta-i sigur.

Căzură de acord. Vor aştepta întoarcerea lui Nafai până a doua zi, la apus.

Nafai plecă, o luă iute spre cortul-bucătărie şi-şi adună cele necesare – biscuiţi, pepene uscat şi pastramă. Apoi se-ndreptă spre izvor, să-şi umple urciorul. Cu cuţitul la șold, nici nu-i mai trebuia altceva.

Se întâlni cu Luet în timp ce stătea în genunchi lângă bazin, scufundând urciorul în apă ca să-l umple.

— Unde-i Chveya? întrebă el.

— Cu Shuya, răspunse ea. Trebuia să vorbesc cu tine. În loc de-asta, am avut… întâlnirea aceea.

— Şi eu trebuia să vorbesc cu tine. Dar lucrurile mi-au scăpat din mână şi acum nu mai avem timp.

— Sper c-ai timp să iei *asta.*

Luet ţinea în mână un ghem de sfoară.

— Am auzit c-arcurile nu merg prea bine fără coardă, îi spuse ea. Sufletul Suprem a zis că asta-i cea mai bună.

— Ai întrebat?

— A crezut, se pare, că erai gata să pleci fără ea şi c-ai fi regretat lipsa sforii până la urmă.

— Aş fi regretat-o, da.

Nafai luă sfoara şi-o puse în sac. Apoi se aplecă

şi-o sărută pe Luet.

— Întotdeauna eşti vigilentă în locul meu.

— De câte ori pot. Nafai, cât ai fost plecat, Sufletul Suprem mi-a vorbit. Foarte limpede.

— Serios?

— A fost Vas lângă tine când ai căzut?

— A fost.

— Destul de aproape ca să-ţi provoace căderea? Să-ţi împingă piciorul, de exemplu.

Nafai îşi aminti imediat momentul acela cumplit de pe suprafaţa ţărmului stâncos, când îi alunecase piciorul drept. Alunecase spre interior, spre piciorul lui stâng. Dac-ar fi fost de vină numai frecarea slabă, n-ar fi alunecat în jos?

— Da, recunoscu Nafai. Sufletul Suprem a-ncercat să mă avertizeze, dar…

— Dar ai crezut că-i propria ta teamă şi-ai ignorat-o.

Nafai încuviinţă în tăcere. Luet ştia cum se auzea vocea Sufletului Suprem – ca propriile gânduri, ca propriile temeri.

— Voi, bărbaţii! zise ea. Întotdeauna vă temeţi să vă fie frică. Nu ştiţi că teama-i instrumentul fundamental al evoluţiei cu care o specie se menţine-n viaţă? Totuşi, o ignoraţi, de parc-aţi spera să moară.

— N-am cum să mă lupt cu testosteronul din mine. Dacă nu l-aş avea, nu ţi-ar mai plăcea aşa de mult să fii căsătorită cu mine.

Ea zâmbi. Zâmbetul însă nu se prelungi.

— Sufletul Suprem mi-a mai zis ceva. Vas pune la cale...

Dar în clipa aceea îşi făcură apariţia Obring şi Kokor.

— Te-ai răzgândit, frăţioare? întrebă Kokor.

— Gândurile mele vin câte trei-patru deodată, răspunse Nafai. Nu câte unul, ca ale voastre.

— Am vrut doar să-ţi urez noroc, spuse Kokor. Sper să ne-aduci să mâncăm un iepuraş zbârlit. Că, dacă *nu, va trebui* să mergem într-un oraş şi să mâncăm mâncare *gătită* şi asta-ar fi groaznic, nu crezi?

— Mi se pare că nu pui suflet în vorbele tale, comentă Nafai.

— Dac-aş crede c-ai vreo şansă de reuşită, interveni Obring, ţi-aş rupe mâna.

— Dacă un bărbat ca tine mi-ar putea rupe mâna, chiar n-aş avea nicio şansă.

— Vă rog! vorbi Luet. N-avem destule necazuri?

Împăciuitoare mică, zise Kokor. Nu eşti prea atrăgătoare, nu-i aşa, dar poate c-o să îmbătrâneşti frumos.

Nafai nu se putu abţine. Insultele lui Kokor erau atât de copilăreşti, atât de asemănătoare cu ce trecea drept deşteptăciune printre copiii de şcoală, încât trebui să râdă. Kokor se supără.

— N-ai decât să râzi, dar eu pot s-ajung din nou bogată datorită vocii mele, iar Mama tot are o casă-n Basilica pe care-o pot moşteni. Tatăl *tău* ce-are pentru *tine?* Şi ce fel de casă-ţi va ridica în

Basilica soţioara cea orfană?

Luet păşi în faţă şi-o înfruntă pe Kokor; Nafai observă pentru prima oară că aveau aproape aceeaşi înălţime, ceea ce însemna că-n ultimul an Luet crescuse. Chiar *e* un copil, îşi zise.

— Koya, rosti Luet. Uiţi cu cine stai de vorbă. Oi fi crezând că Nafai e doar frăţiorul meu mai mic. În viitor sper, totuşi, să-ţi aminteşti că-i soţul vizionarei în ape.

Kokor răspunse cu dispreţ:

— Şi ce importanţă are asta *aici*?

— N-are niciuna… aici. Dar, dac-ar fi să ne-ntoarcem la Basilica, dragă Koya, mă-ntreb cât de departe-ar ajunge cariera ta, dacă vei fi cunoscută ca inamica vizionarei în apă.

Kokor se albi la faţă.

— N-ai face-o…

— Nu. Niciodată nu mi-am folosit aşa influenţa. Pe lângă asta… nu ne-ntoarcem la Basilica.

Nafai n-o mai văzuse pe Luet purtându-se atât de infatuat. Era destul de basilican în sufletul lui ca titlul de vizionară în ape să-i inspire respect şi teamă; uneori îi venea uşor să uite că femeia cu care se culca în fiecare seară era aceeaşi femeie ale cărei vise şi vorbe se rosteau în şoaptă în fiecare casă din Basilica. Odată venise la el riscând foarte mult, părăsind oraşul în toiul nopţii ca să-l trezească şi să-l avertizeze că tatăl lui e-n pericol – iar în seara respectivă nu dăduse niciun semn c-ar fi conştientă de rolul ei nobil în oraş. Altă dată,

când era hăituit de oamenii lui Gaballufix, îl luase şi-l dusese în apele Lacului Femeilor, unde niciun bărbat nu avea voie să intre şi să iasă viu – însă nici atunci, tratându-i de sus pe cei care l-ar fi omorât, nu vorbise pe tonul acesta, ci calm, liniştit.

Atunci înţelese Nafai ce se-ntâmpla – Luet nu-şi lua aerul acela obraznic pentru că făcea parte din rolul *ei.* Se purta aşa pentru că aşa s-ar fi purtat *Kokor*, dacă ar fi avut o fărâmă cât de mică de putere. Luet îi vorbea surorii vitrege a lui Nafai în limba ei. Şi mesajul fu recepţionat. Kokor îl trase de mânecă pe Obring şi cei doi plecară.

— Te pricepi, nu glumă, constată Nafai. De-abia aştept să te-aud vorbind aşa cu Chveya prima dată când va fi obraznică cu tine.

— Am de gând s-o educ să devină genul de femeie faţă de care nu va fi nevoie să se folosească vocea aceea niciodată.

— Nici măcar n-am ştiut c-o *ai.*

Luet zâmbi.

— Nici eu.

Îl sărută din nou.

— Îmi vorbeai despre Vas.

— Ceva ce Hushidh a văzut, dar n-a înţeles, iar Sufletul Suprem mi-a explicat. Vas n-a uitat că Sevet l-a trădat cu Obring şi l-a umilit în public.

— Nu?

— Sufletul Suprem spune că plănuieşte să-i omoare.

Nafai pufni batjocoritor.

— Vas? E-ntruchiparea calmului. Mama zicea că n-a văzut pe cineva să trateze cu mai mult calm o situaţie critică.

— Îşi păstrează răzbunarea pentru mai târziu. S-au strâns destule dovezi că Vas nu-i atât de liniştit şi cooperant pe cât pare.

— Nu, nu-i, aşa-i? Meb şi Dol, Obring şi Kokor se smiorcăie şi se vaită că vor să se-ntoarcă în oraş. Dar nu şi Vas. El ia lucrurile cu calm, pare că se împacă cu situaţia, apoi începe să distrugă armele, ca să fim *obligaţi* să ne-ntoarcem.

— E-un plan inteligent, trebuie să recunoşti.

— Iar dacă se-ntâmplă să m-omoare pe parcurs, ei, bine, aşa s-a întâmplat. Îmi dă de gândit – dacă şi Gaballufix ar fi fost la fel de subtil ca Vas, acum ar fi fost rege în Basilica.

— Nu, Nafai. Ar fi fost mort.

— De ce?

— Pentru că Sufletul Suprem ţi-ar fi cerut să-l ucizi, ca să pui mâna pe Catalog.

Nafai se uită la ea nedumerit.

— *Tu* îmi pui mie în cârcă asta.

Luet negă scuturând ferm din cap.

— Eu îţi aduc aminte, ca să nu uiţi cât de puternic eşti *tu.* Eşti mai nemilos *şi* mai inteligent decât Vas, când ştii că slujeşti planul Sufletului Suprem. Acum du-te, Nafai. Mai ai puţine ore de lumină. *Vei reuşi.*

Cu senzaţia mângâierii ei pe obraz încă vie pe

pielea lui, cu vocea ei încă răsunându-i în urechi, cu încrederea şi onoarea ei încă fierbinţi în sufletul lui, Nafai se simţi, într-adevăr, ca unul din Eroii de la Pyiretsiss. În special ca Velikodushnu, care-a mâncat inima încă palpitândă a zeului Zaveest, pentru ca oamenii din Pyiretsiss să trăiască-n pace, în loc să conspire întruna pentru a câştiga avantaj unul asupra altuia şi a-i distruge pe cei care reuşesc în viaţă. Ilustraţia din versiunea poveştii citite de Nafai îl arăta pe Velikodushnu cu capul înghesuit în cavitatea toracică a zeului, în timp ce Zaveest îl zgâria pe spate cu ghearele lui lungi. Era una dintre cele mai expresive imagini din copilăria lui – tabloul unui bărbat care-şi ignora agonia aproape nepieritoare, pentru a nimici răul care-i distrugea poporul.

Asta-nsemna pentru Nafai un erou, un *bărbat de nădejde*, iar dacă se putea gândi la Gaballufix ca la Zaveest, procedase bine şi corect când îl omorâse.

Dar ideea aceea-l ajută numai pe moment; apoi îl cuprinse din nou groaza de a-l fi ucis pe Gaballufix în timp ce zăcea beat şi neajutorat pe stradă. Şi-şi dădu seama că amintirea, vina, ruşinea, groaza aceea – ar putea fi doar propria lui versiune a poveştii în care Zaveest îi sfâşia spatele, chiar în timp ce el devora inima celui mai crud dintre zei.

Nu contează. Pune ideea la loc, acolo unde trebuie, nu printre cele mai de frunte gânduri. Eu

sunt bărbatul care l-a ucis pe Gaballufix, da, dar sunt şi cel care trebuie să ştie cum se construieşte un arc şi să-l ducă acasă până mâine la lăsarea întunericului, altfel, Sufletul Suprem va trebui s-o ia de la început.

Obring se aplecă şi intră în cortul lui Vas şi Sevet. Era prima oară că era cât de cât singur cu Sevet, de când îi prinsese Kokor făcându-şi de cap în Basilica. Nu c-ar fi fost *într-adevăr* singuri, doar era Vas de faţă. Dar, într-un fel, faptul că el aproba întâlnirea însemna că, poate, răceala îndelungă dintre ei luase sfârşit.

— Mulţumesc c-ai trecut pe-aici, spuse Vas.

Obring simţi destulă ironie în tonul lui Vas ca să-şi dea seama că greşise ceva şi Vas îl condamna. O, pesemne îi luase prea mult s-ajungă aici.

— Ai zis să vin fără Kokor şi nu pot să plec pur şi simplu întotdeauna. Mereu mă-ntreabă unde merg, apoi mă urmăreşte, să fie sigură că spun adevărul.

După cum îşi strâmbă Sevet buza, Obring ghici că-i convine de minune că era legat de Kokor precum sclavul de stăpân. Deşi, dacă cineva ar trebui să-nţeleagă pedeapsa lui, aceea ar trebui să fie Sevet – nu era şi ea în nemiloasa custodie a lui Vas? Poate că nu – Vas nu era răspunzător, precum Kokor. Vas nici măcar nu se supărase în noaptea aceea, cu peste un an în urmă. Aşa că Sevet poate nu suferise atât cât îndurase Obring.

Privind-o pe Sevet, însă, Obring nu-şi mai aminti

de ce dorise atât de mult s-o aibă. Trupul ei se deformase mult faţă de cum fusese cândva. Fără-ndoială, unul dintre motive era c-avea un copil – burta mare, sânii prea plini – dar şi faţa ei se schimbase, pielea maxilarului i se lăsase şi i se înăspriseră ochii. Nu era o femeie frumoasă. Totuşi, nu trupul ei îl iubise Obring, nu-i aşa? Parţial, îl atrăsese faima ei, era una dintre cântăreţele de frunte din Basilica, şi parţial – recunoaşte în sinea ta, Obring, bătrâne – că era sora Koyei. Chiar şi atunci, Obring voise să-i arate el nevestei lui drăguţe, sexy şi dispreţuitoare că-şi putea găsi o femeie mai bună decât ea, dac-avea chef. Fără-ndoială, însă, nu dovedise deloc aşa ceva, pentru că Sevet se culcase cu el din motive similare – dacă *n*-ar fi fost soţul lui Kokor, ea nu şi-ar fi irosit nici scuipatul pe el. Amândoi avuseseră de gând s-o rănească pe Kokor, reuşiseră şi de-atunci încoace plăteau pentru asta.

Totuşi, iată-i pe amândoi împreună la invitaţia lui Vas şi se părea că lucrurile mergeau mai bine, că Obring ar putea fi implicat în ceva în această nenorocită întovărăşire atât de dominată de copiii lui Volemak şi-ai Rasei.

— Cred c-a venit vremea să punem capăt acestei expediţii stupide, nu? întrebă Vas.

Obring râse amar.

— Au mai încercat şi alţii, dar Nafai a executat micile lui şmecherii magice.

— Unii din noi n-au făcut decât s-aştepte

momentul potrivit, spuse Vas. Dar asta-i ultima şansă – ultima rezonabilă, cel puţin. Dorova-i sub nasul nostru. N-avem nevoie de Elemak să ne călăuzească până acolo. Ieri am găsit un traseu în josul muntelui. Nu-i uşor, dar putem merge pe el.

— Noi?

— Tu, Sevet şi cu mine.

Obring se uită spre locul în care dormea fetiţa lor, Vasnya.

— Să cărăm un copilaş? În toiul nopţii?

— O să fie lună plină, iar eu cunosc drumul, explică Vas. Şi nu luăm micuţa.

— Nu luăm co…

— Nu face pe prostul cu mine, Obring! Gândeşte puţin! Scopul nostru nu-i să ne îndepărtăm de grup, ci să determinăm grupul să renunțe la expediție. Nu facem asta pentru noi, ci pentru *ei*, ca să-i salvăm de ei înşişi – de planurile absurde ale Sufletului Suprem. Mergem la Dorova, deci vor fi *obligaţi* să ne urmeze. N-am putea lua copiii cu noi, ne-ar încetini şi-ar suferi din cauza drumului. Aşa că-i lăsăm aici. Atunci, ei vor trebui s-o aducă pe Vasnya la mine şi la Sevet, şi pe Kokor şi Krassya la *voi.* Numai că *ei* vor merge pe drumul mai lung, ca să fie copilaşii în siguranţă.

— Are un pic de… logică ce spui, vorbi Obring.

— Ce drăguţ din partea ta să spui asta! rosti Vas.

— Aşadar, dacă Nafai se-ntoarce cu carne, plecăm în noaptea respectivă?

— Eşti aşa de fraier să crezi că-şi vor respecta înţelegerea? se miră Vas. Nu, vor găsi o scuză ca să meargă mai departe – punându-ne copiii-n pericol, ducându-ne tot mai departe de ultima speranţă de-a duce un trai decent. Nu, Brya, prietene, n-aşteptăm nimic. Le forţăm mâna înainte ca Nafai şi Sufletul Suprem s-aibă ocazia să vină c-o nouă şmecherie.

— Deci... când plecăm? După cină?

— Ar observa şi ne-ar opri imediat, spuse Vas. În seara asta mă voi oferi să stau de planton mai târziu, iar tu stai de veghe în ultimul schimb. În timp ce-o să fiu eu de pază, după ce trece o vreme, o scol pe Sevet şi pe urmă zgârii la cortul tău. Kokor va crede că te trezeşti să mă-nlocuieşti şi va adormi la loc. La noapte va fi lună plină – vom fi fost plecaţi de ore întregi până se va trezi altcineva.

Obring încuviinţă.

— Sună bine, zise el, apoi se uită la Sevet.

Ea avea o expresie impenetrabilă ca întotdeauna. Obring vru să treacă de masca aceea, numai puţin, aşa că spuse:

— Dar n-o să te doară sânii dacă-ţi laşi copilul aici, în perioada alăptatului?

— Hushidh are lapte pentru patru bebeluşi, zise Sevet. Pentru asta s-a născut.

Nu vorbise nici pe departe cu blândeţe, dar măcar vorbise.

— Contează pe mine, promise Obring.

Apoi îl străfulgeră un gând. O îndoială legată de

motivul lui Vas.

— Dar de ce *eu*?

— Pentru că nu ești unul dintre *ei*, îi răspunse Vas. Nu-ți pasă de Sufletul Suprem, urăști viața asta și nu ești prins în noțiunea prostească de cinste familială. Pe cine altcineva să iau? Dacă Sevet și cu mine am face asta singuri, ceilalți ar putea hotărî să ne păstreze copilul și să meargă mai departe. Aveam nevoie și de altcineva cu noi și cine mai era, în afară de tine? Zdorab cu Shedemei formează singurul cuplu nelegat, dar ei n-au urmași, deci nu ne sunt de niciun folos, și Hushidh cu Luet, dar ele sunt mai legate de Sufletul Suprem decât oricine altcineva. Aa, mai e și Dol, desigur, dar e-nebunită după Mebbekew, Dumnezeu știe de ce, e-un laș atât de leneș, încât ea n-ar veni cu noi, iar noi nici n-am vrea s-o luăm, chiar dacă s-ar oferi. Rămâi *tu*, Obring. Și, crede-mă, ți-o cer numai pentru că-mi ești o idee mai puțin antipatic decât Dolya.

Iată un motiv pe care Obring îl putea crede.

— Atunci, sunt de-acord, zise el.

Shedemei așteptă până când îl văzu pe Zdorab că se-ndreaptă spre cortul lui Volemak. Avea să împrumute Catalogul, bineînțeles – cum nu era voie să gătească zilele acelea, avea mai mult timp de studiu. Așa că-și ceru scuze de la grupul femeilor care spălau rufe, rugând-o pe Hushidh să adune straiele ei și pe ale lui Zdorab de pe tufe, când se vor usca. Când Zdorab intră în cort ținând

bine Catalogul sub braţ, Shedemei îl aştepta.

— Voiai să fii singură? o întrebă.

— Voiam să vorbesc cu *tine.*

Zdorab se aşează, apoi lăsă Catalogul deoparte, ca ea să nu creadă că-i nerăbdător să-l folosească – chiar dacă, bineînţeles, ştia că este.

— Dorova-i ultima noastră şansă, rosti ea. De-a ne-ntoarce la civilizaţie.

Zdorab înclină din cap – nu a încuviinţare, ci în semn că înţelege.

— Zodya, noi nu aparţinem grupului lor. Nu facem parte din el. Duci o viaţă de servitor permanent, în care munca mea-i irosită. Am rezistat un an – i-am slujit bine. Motivul jurământului tău către Nafai a fost ca să te reţină să dai alarma-n Basilica atunci când întoarcerea ta în oraş ar fi echivalat cu prinderea lui de către soldaţi. Ei, asta nu mai are cum să se-ntâmple *acum,* nu crezi?

— Nu stau aici din cauza jurământului, Shedya.

— Ştiu, spuse ea şi izbucni în plâns, deşi n-ar fi vrut.

— Crezi că nu văd cât suferi? o întrebă. Am crezut c-o să fie suficient să ne prefacem căsătoriţi, dar nu-i aşa. Vrei să aparţii cuiva şi n-o să reuşeşti, câtă vreme n-ai un copil.

Shedemei se enervă când îl auzi cum o analizează – era clar că stătuse să observe şi hotărâse care era „problema” ei, dar se-nşela. Sau cel puţin avea dreptate numai pe jumătate.

— Nu-i vorba de *aparţinut,* zise ea supărată. E vorba de *viaţă.* Aici sunt un nimeni – nu-s om de ştiinţă, nu-s mamă, nici măcar o *slujnică* bună ca tine, nu pot sonda adâncurile Catalogului pentru că nu-i aud clar vocea – mă pomenesc că reiau înţelepciunea ta când vorbesc cu alţii, pentru că nimeni nu poate *înţelege* lucrurile pe care le cunosc – iar când le văd pe celelalte cu copii, vreau şi eu unul, mi-e *foame* de un copil, nu ca să fiu ca *ele,* ci pentru că vreau să fac parte din reţeaua vieţii, vreau să-mi transmit genele mai departe, să văd crescând un prunc care seamănă cu mine pe jumătate. Nu poţi pricepe? Nu-s prunc ca tine, handicapată din punctul de vedere al reproducerii, sunt izolată de identitatea mea biologică pentru că-s blocată în grup şi, dacă nu plec, mor şi nu voi fi *avut niciun rost în lumea asta.*

Când Shedemei îşi încheie pătimaşul discurs, liniştea atârna grea în aerul din cort. La ce se gândeşte el? Ce crede despre mine? L-am rănit, ştiu – i-am spus că nu suport să fiu măritată cu el, ceea ce nu-i adevărat, pentru că-i prietenul meu sincer – în faţa cui altcuiva, în toată viaţa mea, am putut să-mi deschid sufletul, până la el?

— N-ar fi trebuit să vorbesc, şopti ea. Dar am văzut luminile oraşului şi-am crezut… că ne putem întoarce amândoi într-o lume care ne apreciază.

— Lumea *aceea* nu m-ar aprecia mai mult decât cea de-aici, spuse Zdorab. Şi uiţi un lucru – cum aş putea lăsa Catalogul?

Nu înţelegea ce-i propune ea?

— Ia-l cu tine, îi zise ea. Putem să luăm Catalogul şi s-ajungem repede-n oraş, înconjurând golful. N-avem copii care să ne-ncetinească. Ceilalţi nu ne pot prinde.

Având Catalogul, vei beneficia de cunoştinţe pe care le poţi vinde la fel de bine ca mine – ne putem cumpăra plecarea din Dorova şi-ntoarcerea în lumea largă din nord, înainte ca grupul s-ajungă acolo cu caravana şi să ne urmărească. *Ei* n-au *nevoie* de Catalog – nu vezi că Luet, Nafai, Volemak şi Hushidh vorbesc cu Sufletul Suprem fără ajutorul lui?

— Ei *chiar* n-au nevoie de catalog, aşa că noi *chiar* nu suntem hoţi, dacă-l luăm cu noi, zise Zdorab.

— Ba da, bineînţeles că suntem hoţi, îl contrazise Shedemei. Dar hoţii care fură de la cei care n-au nevoie de obiectul furat pot să trăiască mai uşor cu gândul unei infracţiuni decât cei care iau pâinea de la gura săracilor.

— Nu-s convins că gravitatea infracţiunii e cea care hotărăşte dacă infractorul poate trăi cu ea. Cred că-i bunătatea naturală a persoanei care comite infracţiunea. Deseori criminalii se împacă mai uşor cu gândul crimei comise decât oamenii cinstiţi cu o minciună nevinovată.

— Iar tu eşti atât de cinstit…

— Da, sunt. Şi tu eşti.

— Amândoi trăim în minciună cu fiecare zi

petrecută-n acest grup.

Era oribil să zici un asemenea lucru, totuşi, ea dorea atât de mult schimbarea, dorea aşa de tare să se schimbe *ceva,* încât îi spunea tot ce-i venea la gură.

— Aşa trăim? Şi-i o minciună mare? Zdorab nu părea atât jignit, cât... gânditor. Hushidh mi-a spus deunăzi că tu şi cu mine avem una din cele mai strânse relaţii din caravană. Putem vorbi despre orice. Ne respectăm foarte mult. Ne *iubim* – asta a văzut Hushidh, iar eu o cred. *Este* adevărat, nu-i aşa?

— Da, murmură Shedemei.

— Atunci, unde-i minciuna? Minciuna-i că eu-s partenerul tău de reproducere. Atât. Iar dacă minciuna aceea-ar deveni un adevăr și-ai avea un copil în pântece, ai fi-ntreagă, nu? Minciuna nu ţi-ar mai sfâşia inima, pentru c-*ai fi* ceea ce acum doar pari a fi – o nevastă – şi-ai putea deveni parte din reţeaua vieţii.

Ea-i studie faţa încercând să citească batjocură pe ea, dar nu găsi nici urmă.

— Ai putea? îl întrebă.

— Nu ştiu. N-am fost niciodată suficient de interesat ca să-ncerc. Şi dac-aş fi fost, n-aş fi avut o parteneră doritoare. Dar – dacă pot avea mici satisfacţii din propria-mi imaginaţie, singur, atunci de ce n-aş putea – să fac un cadou din dragoste celei mai dragi prietene ale mele? Nu pentru că vreau eu, ci pentru că *e*a-l doreşte atât

de mult?

— Din milă, zise Shedemei.

— Din dragoste. Mai multă dragoste decât oferă bărbaţii care-şi călăresc nevestele-n fiecare noapte, mânaţi de-o dorinţă la fel de superficială ca scărpinatul sau golitul vezicii.

Ceea ce-i oferea el – să zămislească un copil cu ea – era o posibilitate la care ea nici nu se gândise. Anomalia lui nu era şi destinul lui?

— Dragostea nu-şi arată oare faţa, continuă el, când împlineşte nevoia persoanei iubite, numai de dragul ei? Care dintre soţii în cauză pot susţine *asta*?

— Dar trupul de femeie – nu ţi se pare respingător?

— Unora, poate. Majoritatea dintre noi sunt, pur şi simplu, indiferenţi. Aşa cum bărbaţii obişnuiţi sunt faţă de ceilalţi bărbaţi. Dar îţi pot spune ce să faci ca să-mi trezeşti dorinţa; poate reuşesc să-mi imaginez parteneri din trecut, dacă mă poţi ierta pentr-o asemenea… infidelitate… de dragul de a-ţi oferi un copil.

— Dar, Zdorab, nu vreau să-mi dai *mie* un copil, spuse Shedemei.

Nu ştia cum să se exprime, pentru că ideea de-abia o străfulgerase, însă cuvintele îi ieşiră de pe buze destul de clar: „Vreau s-avem un copil *noi doi.”*

— Da, aprobă el. Şi eu tot asta am vrut să spun. O să fiu tatăl pruncului nostru – nu va trebui să

pretind *asta.* Anomalia mea nu-i, strict vorbind, ereditară. Dacă vom avea un fiu, nu va fi neapărat... ca mine.

— Of, Zodya, nu ştii că vreau ca fiii noştri să fie *exact* ca tine-n atât de multe privinţe?

— Fiii? se miră el. Draga mea Shedya, nu vinde pielea ursului din pădure. Nu ştim dacă putem s-o facem nici măcar o dată, cu atât mai puţin destul de des ca să concepem un copil. S-ar putea să fie o experienţă atât de neplăcută pentru amândoi, încât să nu mai încercăm niciodată.

— Dar vei *încerca* o dată?

— Voi încerca până vom reuşi sau până-mi spui să m-opresc. Se apleacă şi-o sărută pe obraz. Cel mai greu pentru mine va fi următorul lucru: în adâncul inimii, te consider sora mea cea mai dragă. Să mă-mperechez cu tine îmi va părea un incest.

— O, încearcă să nu simţi *aşa*! spuse ea. Singurele probleme pe care le vom avea din cauza asta vor apărea când un copil de-al lui Luet se va-ndrăgosti de un urmaş al lui Hushidh – verişori primari unul cu celălalt! Tu şi cu mine suntem îndepărtaţi din punct de vedere genetic.

— Dar atât de apropiaţi. Ajută-mă să fac asta pentru tine. Dacă vom reuşi, ne va aduce multă bucurie. Iar a fugi, a fura de la prietenii noştri, a ne despărţi, a sfida Sufletul Suprem – ce bucurie ne-ar aduce? Rămâi cu mine, Shedya. E cea mai bună soluţie.

Nafai găsi lemnul destul de repede – Sufletul Suprem chiar avea idee ce fel de vegetaţie creştea în regiune şi ştia perfect ce tipuri de lemn alegeau meşterii de arcuri din oraşe şi culturi diferite. Dar Sufletul Suprem *nu* avea posibilitatea să-l facă pe Nafai priceput la lucrul cu mâinile. Nu că Nafai ar fi fost neîndemânatic de obicei, însă nu mai lucrase în lemn sau cu cuţitul decât atunci când scosese măruntaiele ori jupuise vânatul. Strică două arcuri, iar acum se apropia seara şi de săgeţi nici nu se-apucase, atâta bătaie de cap îi dădea arcul.

Nu poţi deprinde într-o oră priceperea pe care alţii o dobândesc într-o viaţă.

Îi vorbea Sufletul Suprem prin acest gând? Sau era doar glasul disperării?

Nafai stătea abătut pe o piatră. Ţinea a treia bucată de lemn pe genunchi şi cuţitul în mână, proaspăt ascuţit. Acum ştia foarte puţin în plus faţă de ce ştiuse la început despre prelucrarea lemnului – doar o colecţie de moduri în care cuţitele alunecau şi stricau lemnul sau în care lemnul se crăpa unde nu trebuia ori în unghiul greşit. Nu mai fusese atât de frustrat de când Sufletul Suprem pusese în mintea lui visul Tatei şi era cât pe ce să facă o criză de nervi din cauza asta.

Se cutremură la amintirea aceea. Dar, gândindu-se la ea, îşi dădu seama că ar putea fi şi o cale de-a…

— Suflet Suprem, şopti el, există pe lume maeştri făuritori de arcuri. Chiar acum, în clipa asta, unul dintre ei ciopleşte lemnul pentru a-i da forma potrivită.

(Dar nu cu unelte atât de primitive ca ale tale), îi răspunse Sufletul Suprem.

— Atunci, găseşte unul şi introdu-i în minte ideea de-a ciopli numai c-un simplu cuţit. Apoi pune-i gândurile și mişcările-n mintea mea. Transmite-mi şi mie cum se face.

(Te va scoate din minţi.)

— Găseşte un arcaş în memoria ta, unul care-a lucrat aşa *întotdeauna* – în patruzeci de milioane de ani trebuie să fi existat unul, unul căruia-i plăcea să simtă cuţitul în mână, care putea ciopli arcul *fără să gândească.*

(A... fără să gândească... instinct pur, reflex pur...)

— Tata se concentra îngrozitor de tare-n visul lui – de-asta n-am suportat să-i am amintirile în minte. Dar un arcaş ale cărui mâini lucrează fără ca el să gândească...

Dă-mi şi mie iscusinţa lui. Lasă-mă să simt cum e, ca să-mi formez şi eu aceleaşi reflexe.

(N-am mai făcut un asemenea lucru. Nu asta am fost proiectat să fac. Tot ţi-ai putea pierde minţile.)

— Dar aş putea face şi-un arc, stărui Nafai. Iar, dacă voi da greş, expediţia se va-ncheia.

(Voi încerca. Dă-mi timp. E nevoie de timp să găsesc un om anume, care să fi lucrat instinctiv în

toţii anii de viaţă umană de pe Harmony...)

Aşa că Nafai aşteptă. Un minut, două minute. Apoi îl cuprinse un sentiment necunoscut. O furnicătură, nu în braţe, ci în *ideea* braţelor lui, la care se gândea tot timpul. Nevoia de a-şi mişca muşchii, de-a lucra. Se-ntâmplă cu adevărat, îşi zise el, e memoria muşchilor, a nervilor, iar eu trebuie să-nvăţ cum s-o primesc, cum să-mi las trupul călăuzit de mâinile, degetele, încheieturile şi braţele altcuiva.

Plimbă cuţitul în palmă până când îl prinse bine. După aceea începu să-l şteargă de suprafaţa lemnului, fără să lase lama să muşte, pur şi simplu simţind suprafaţa tânără. Şi atunci, în cele din urmă – ştiu – sau, mai degrabă, simţi – când anume lemnul invita lama să intre în suprafaţa lui, să dea la o parte coaja subţire. Cuţitul aluneca prin lemn cum alunecă peştele prin apă, simţindu-i rezistenţa şi învăţând de la ea, găsind zonele tari şi pe cele moi, tăind în jurul lor, apăsând mai uşor când prea multă presiune ar despica lemnul, muşcând ferm când acesta cerea lamei să-l cuminţească.

Soarele apunea şi luna răsărea tocmai când termină. Însă arcul era neted şi frumos.

Lemn tânăr, arcul nu va ţine mult.

De unde-am ştiut? se miră Nafai, apoi râse de el. De unde ştiuse toate astea?

Putem alege puieţii de care avem nevoie şi face

arcuri din ei mai întâi, dar putem şi să punem deoparte alţii, pentru ca arcurile meşterite ulterior să dureze. Pe drum, spre sud, e plin de pâlcuri de copaci care ne vor satisface nevoile. Nici măcar nu va trebui s-aşteptăm aici ca s-adunăm lemn pentru arcuri.

Cu multă grijă, înfăşură şi înnodă un capăt al frânghiei primite de la Luet, legându-i strâns în crestătura pe care o făcuse în capătul arcului. Apoi trase frânghia pe lungimea arcului, până la capătul opus, o înfăşură în cealaltă crestătură şi o întinse zdravăn. Destul de tare pentru a crea o tensiune permanentă în coardă, astfel încât, la eliberarea săgeţii, ea să nu se lase, ci să revină la forma perfect întinsă, iar săgeata să-şi ia zborul fără ezitări. Lucră cu pricepere, de parc-ar fi repetat mişcările de-o mie de ori, făcu un nod pe frânghie repede şi cu abilitate, tăie surplusul, apoi o-ncordă la locul ei.

— Dacă mă gândesc prea mult, şopti el Sufletului Suprem, nu mai ştiu să-l fac.

(Pentru că e vorba de reflex), veni răspunsul în mintea lui. (E mai profund ca gândul.)

— Dar mi-l voi aminti? Îi pot învăţa şi pe alţii?

(Îţi vei aminti câte ceva. Vei face greşeli, dar până la urmă îţi vei aduce aminte întregul proces, pentru că a pătruns adânc în mintea *ta.* Poate nu vei reuşi să explici bine cum se procedează, dar ceilalţi te pot urmări şi învăţa privindu-te.)

Arcul era gata. Destinse coarda şi se apucă de

făcut săgeţi. Sufletul Suprem îl condusese într-un loc în care îşi făceau cuibul multe păsări – găsi puzderie de pene acolo. Corpurile scurte şi drepte ale săgeţilor le croi din trestiile lemnoase, dure, care creşteau în jurul unei bălţi, iar vârfurile, din obsidianul fărâmicios de pe panta unui deal. Le adună pe toate, neştiind cum să le prelucreze; totuşi, cunoştinţele i se revărsau în degete fără a-i trece prin zona conştientă a minţit. În zori, va avea şi arc, şi săgeţi şi poate va mai prinde şi câteva ore de somn. Pe urmă se va crăpa de ziuă şi va da testul cel adevărat: va descoperi o pradă şi-o va urmări, o va ucide şi-o va aduce acasă.

Dacă reuşesc, ce va urma? Voi fi eroul care se va întoarce cu paşi mari în tabără, triumfător, cu sângele vânatului pe mâini, pe haine. Eu voi fi acela care-a adus carne când nimeni altul n-ar fi putut. Eu voi fi acela graţie căruia expediţia va continua. Voi fi asemenea lui Velikodushnu, voi fi salvatorul familiei şi al prietenilor mei, toţi vor şti că, atunci când tatăl meu s-a retras din călătorie, eu am fost acela care-a găsit o soluţie pentru a o continua, astfel că, atunci când vom străbate drumul printre stele şi omul va păşi din nou pe suprafaţa Pământului, triumful îmi va fi revenit *mie*, pentru că eu am construit acest arc şi aceste săgeţi şi eu am adus carne soţiilor...

Atunci, în toiul triumfului său imaginar, alt gând îi trecu prin cap: eu voi fi cel care va răspunde de ei, dacă ceva nu va merge bine. Eu

voi fi cel acuzat de orice nenorocire pe parcursul călătoriei. Va fi expediţia *mea,* până şi Tata se va uita la mine ca la un conducător. În ziua aceea, Tata va fi slăbit iremediabil. Cine va conduce atunci? Până acum, răspunsul era clar: Elemak. Cine să rivalizeze cu el? Cine-ar urma pe altcineva, cu excepţia celor câţiva care vor face tot ce le cere Sufletul Suprem? Acum, însă, dacă mă-ntorc ca un erou, voi fi în postura de rival al lui Elemak. Nu-n postura de a-l învinge, totuşi, ci numai de-a rivaliza cu el. Puternic numai atât cât să dezbine grupul. S-ar ajunge la amărăciune, indiferent cine-ar câştiga; s-ar putea ajunge la vărsare de sânge. Nu trebuie să se-ntâmple aşa ceva acum, dacă e ca expediţia să reuşească.

Aşadar, nu mă pot întoarce ca un erou. Trebuie să găsesc o cale de-a duce înapoi carnea de care avem nevoie pentru a supravieţui, pentru a hrăni copilaşii, dar fără să subminez poziţia de conducător a Tatei.

Tot gândindu-se aşa, degetele şi mâinile lui lucrau neîntrerupt, găsind tulpini de trestie drepte şi crestându-le pentru a introduce coarda, tăindu-le abil în spirale pentru pene, despicându-le la extremităţile opuse şi legându-le pentru a susţine micile capete de obsidian.

Zdorab zăcea lângă Shedemei, asudat şi istovit. Efortul fizic extenuant aproape că-l doborâse. Cum era posibil ca acel ceva care le provoca atât de puţină plăcere să fie atât de important pentru

ea şi, într-un fel, pentru el? Totuşi, reuşiseră să-l ducă la capăt, în ciuda lipsei iniţiale de atracţie trupească. Îşi aminti ce-i spusese cândva un fost iubit al lui – că, la urma urmei, bărbaţii se puteau împerechea cu orice creatură care stătea nemişcată destul timp şi nu muşca foarte tare. Aşa o fi…

Speră, însă, într-un cotlon al minţii sale, că, atunci când, în sfârşit, se va împerechea cu o femeie, va exista o zonă în creierul lui, o glandă în corpul său care se va activa şi va spune „aha! *aşa* se face”. Atunci zilele lui de izolare vor lua sfârşit, iar trupul îşi va afla locul în planul naturii. Dar adevărul era că natura nu lucra după planuri. Ci după o serie de accidente. O specie „funcţiona”, dacă suficienţi membri ai ei se reproduceau cu loialitate şi destul de frecvent ca s-o menţină; dar dac-un procent nesemnificativ din ea – procentul *meu,* îşi zise Zdorab cu amărăciune – ajunge să fie irelevant din punctul de vedere al reproducerii? Natura nu era o petrecere dată la aniversarea unui copil; n-o interesa dacă-i include sau nu pe toţi. Trupul lui Zdorab ar fi trimis înapoi prin mecanismul ciclic al vieţii, fie că genele lui se întâmpla să se reproducă între timp, fie că nu.

Totuşi. Totuşi. Deşi trupul său nu se bucurase de-al lui Shedemei (şi, cu siguranţă, şi-al ei se extenuase din cauza efortului de a-i provoca plăcere *lui*), bucuria se manifesta la alt nivel. Pentru că darul fusese oferit. Simpla fricţiune şi

stimulare a nervilor câştigase, stârnind reflexul care depozita un milion de viitoare jumătăţi de oameni mici şi plini de speranţă în matricea care îi va ţine-n viaţă o zi sau două, în cursa lor către cealaltă jumătate, către mama-tuturor, Oul Infinit. Ce le păsa *lor* dacă Zdorab o dorise pe Shedemei sau acţionase numai din datorie, încercând cu disperare să-şi închipuie că se-mpreunează cu un alt iubit, aparţinând unui sex irelevant pentru reproducere? Viaţa lor se desfăşura pe-alt plan – şi tocmai pe planul acela se ţesea reţeaua amplă a existenţei pe care Shedemei o idolatriza.

În sfârşit, am fost prins în reţeaua aceea, din motive pe care nu le poate planifica nicio genă; am fost uns la naştere ca să alunec pentru totdeauna din reţea, dar tot am fost prins, am *ales* să fiu prins şi n-are nimeni dreptul să spună că eu nu-s un tată mai bun, pentru c-am acţionat din pură dragoste, şi nu dintr-un instinct înnăscut, care m-a luat captiv. Da, am acţionat *împotriva* instinctului meu. E ceva. Un erou al copulaţiei, un *adevărat* maestru al penisului, dac-ar şti ceilalţi… Oricine-şi poate conduce barca pe vânt prielnic; eu am ajuns la ţărm navigând cu vânturi potrivnice, vâslind împotriva curenţilor schimbători.

Aşa că fie ca mlădiţele s-ajungă la ou! Shedemei a spus că-i perioada potrivită să concureze pentru supravieţuire.

Fie ca unul dintre ei, unul puternic şi vânjos,

să-şi îndeplinească scopul microscopic, să străpungă peretele celular, să se unească cu spiralele acidului ei dezoxiribonucleic şi să facă un copil din prima noastră încercare, ca să nu mai trec încă o dată prin asta!

Dar, dacă va trebui, o voi face. Pentru Shedemei.

Se întinse, găsi mâna lui Shedemei și-o luă într-a lui. Ea nu se trezi, dar degetele ei îl strânseră foarte delicat, închizându-se peste ale lui.

Luet nu putea dormi. Nu-și putea lua gândul de la Nafai, se îngrijora întruna pentru el. Degeaba o tot asigura Sufletul Suprem: se descurcă, totul va fi bine. Când reuși să adoarmă se întunecase de mult, la multă vreme după ce Chveya supsese ultima ei masă în seara aceea și se culcase.

Dar n-avu parte de un somn odihnitor. Visă întruna că Nafai alunecă de pe ieşinduri pietroase, târându-se pe pante abrupte, ba cu un arc, ba cu o armă-n mână, numai că-n visul ei panta devenea tot mai abruptă, până când se-nclina în sens invers şi Nafai atârna ca o insectă de marginea ei, iar până la urmă degetele-i alunecau şi cădea…

Atunci Luet se trezea pe jumătate, își dădea seama că visase, agitată, întorcea invers perna transpirată și-ncerca s-adoarmă din nou.

Până când avu alt vis, în care Nafai nu murea, ci se afla într-o cameră care lucea de argint, crom, platină şi gheaţă. Îl vedea culcat pe-un bloc de

gheaţă, pe care căldura corpului său îl topea, iar Nafai se tot scufunda, până când gheaţa-l înghiţea complet şi-l îngheţa. Ce-i cu visul ăsta? se întrebă Luet, pe urmă îşi zise: „Dacă ştiu că-i un vis înseamnă că-s trează? Iar dacă-s trează, atunci de ce nu se termină visul?"

Nu se opri. În schimb, Luet văzu că, în loc să fie prins în gheaţă, Nafai se scufunda prin ea. Spatele şi fesele lui, coapsele şi călcâiele, coatele şi vârfurile degetelor şi ceafa începură să se-ndoaie în jos, pe fundul blocului, iar Luet se întrebă ce anume susţine gheaţa-n aer. De ce nu-l susţinea şi pe Nafai? Corpul său se bomba tot mai mult înspre partea de jos, până când căzu un metru, pe podeaua lucioasă. Deschise ochii de parc-ar fi dormit cât străbătuse blocul de gheaţă. Ieşi de sub conglomerat, de sub umbra lui, şi, îndată ce se ridică în lumină, Luet văzu că trupul său nu mai arăta ca înainte. În zonele pe care cădea lumina, pielea strălucea intens, ca vopsită cu cel mai subţire strat din acelaşi metal din care erau făcuţi pereţii. Ca o armură. Ca o piele nouă. Scânteia atât de puternic... apoi ea-şi dădu seama că nu reflectă lumina deloc, mai degrabă emană o lumină proprie. Indiferent ce purta Nafai, îşi trăgea forţa din trupul său, iar când el se gândea la orice parte a corpului, să mişte un membru sau numai să se uite la el, membrul respectiv sclipea.

Priveşte-l, îşi zise Luet. A devenit un zeu, nu doar un erou. Străluceşte ca Sufletul Suprem. Al lui e

trupul Sufletului Suprem.

Dar asta-i o prostie. Sufletul Suprem e-un computer şi n-are nevoie de carne şi oase. Nici vorbă – captiv într-un corp omenesc, şi-ar pierde vasta memorie şi viteza rapidă ca a luminii.

Cu toate acestea, trupul lui Nafai scânteia la fiecare mişcare, iar Luet ştiu că el poartă trupul Sufletului Suprem, deşi n-avea nicio logică.

În vis, îl văzu apropiindu-se de ea, îmbrăţişând-o, iar când ea i se alătură, simţi că armura lui sclipitoare creşte ca s-o cuprindă şi pe ea, ca să sclipească şi ea de lumină. Îi dădea o piele plină de viaţă, de parcă fiecare nerv al ei ar fi fost conectat la stratul de metal subţire cât o moleculă, care o învăluia precum transpiraţia. Şi-şi dădu seama – fiecare punct scânteietor reprezintă locul în care un nerv se conectează la stratul luminos. Se îndepărtă de Nafai, iar noua piele rămase lipită de ea, deşi ea nu trecuse prin gheaţă, ca el. Acum pielea lui e cea pe care-o port, îşi zise; dar, adăugă pentru sine, şi eu port trupul Sufletului Suprem, iar acum sunt în viaţă pentru prima oară.

Ce-nseamnă acest vis?

Însă, punând întrebarea în vis, primi doar un răspuns de vis: îl văzu pe Nafai făcând dragoste cu sinele ei din vis cu atâta pasiune, încât uită că-i un vis şi se pierdu în extaz. Iar când împreunarea lor luă sfârşit, văzu că pântecele sinelui ei creşte şi din el iese un copil şi alunecă, sclipitor, în braţele

lui Nafai, pentru că şi bebeluşul era învăluit în pielea cea nouă şi străluceşte de lumină. O, şi ce minunăţie de copil era!

(Trezeşte-te.)

Auzi gândul ca pe-o voce, atât de clar şi categoric era.

(Trezeşte-te.)

Sări brusc în capul oaselor, încercând să vadă cine-i vorbise, să recunoască vocea care-i zăbovea în memorie.

(Scoală-te.)

Nu era deloc o voce. Era Sufletul Suprem. Dar de ce-i întrerupea visul, când, mai mult ca sigur, el i-l *trimisese*?

(Scoală-te, Vizionară în ape, ridică-te în linişte şi du-te în lumina lunii la locul unde Vas plănuieşte s-o omoare pe soţia lui şi pe rivalul său. Trebuie să-i aştepţi pe ieşindul care i-a salvat viaţa lui Nafai.)

Dar nu sunt destul de puternică să-l împiedic, dac-are de gând să ucidă.

(Va fi destul să te afli acolo. Însă *trebuie* să fii acolo şi trebuie să pleci acum, pentru că în acest moment stă de pază Vas şi crede că el şi Sevet sunt singurii treji… în curând va zgâria la cortul lui Obring şi pe urmă va fi prea târziu, nu vei ajunge la munte neobservată.)

Luet ieşi pe uşa cortului atât de adormită, încât avea impresia că visează încă.

De ce trebuie să cobor muntele? întrebă ea,

confuză. De ce nu-i avertizez, pur şi simplu, pe Obring şi Sevet despre ce pune Vas la cale?

(Pentru că, dacă vor crede ce le spui, Vas va fi distrus ca membru al acestui grup. Iar, dacă nu te vor crede, va fi duşmanul tău şi nu vei mai fi în siguranţă niciodată. Ai încredere în mine. Fă ce-ţi spun şi toată lumea va trăi, toată lumea va trăi.)

Eşti sigur?

(Bineînţeles.)

Nu eşti cu nimic mai bun decât alţii la prezis viitorul. Cât de sigur eşti?

(Şansele de reuşită sunt de, poate, şaizeci la sută.)

O, grozav! Şi cum rămâne cu procentul de eşec de patruzeci la sută?

(Eşti o femeie atât de inteligentă, vei improviza, te vei descurca.)

Aş vrea s-am şi eu atâta încredere-n tine câtă ai tu în mine.

(Singurul motiv pentru care nu ai e că nu mă cunoşti atât de bine cât te cunosc eu pe tine.)

Îmi citeşti gândurile, dragul meu Sufletul Suprem, dar nu mă poţi cunoaşte niciodată, pentru că nicio parte din tine nu poate simţi cum simt eu sau gândi cum gândesc eu.

(Îţi închipui că nu ştiu, femeie lăudăroasă? Trebuie neapărat să mă iei peste picior? Coboară muntele. Încet, cu atenţie. Cărarea e luminată de lună, dar e înşelătoare. Obring s-a trezit; ai ajuns exact la timp. Acum rămâi în faţa lor, destul de

departe ca să nu te audă, destul de departe ca să nu te vadă.)

Elemak observase când Sevet şi Obring luaseră urcioare în plus din provizii. Înţelese imediat ce-nsemna – plănuiau să fugă la Dorova. În acelaşi timp, nu-i venea să creadă că *cei doi* erau capabili să pună împreună la cale un plan – nu-şi vorbeau când rămâneau singuri, fie numai pentru faptul că luase Kokor măsuri spre a nu avea ocazia. Nu, mai era cineva implicat, o persoană mai pricepută la genul acesta de înşelăciune, de aceea n-o sesizase Elemak când luase un urcior în plus.

Şi înc-un lucru: chiar înainte să se înnopteze, Vas se oferise să stea de planton în schimbul de care fugeau toţi, penultimul înainte de ivirea zorilor. Obring îl luase deja pe ultimul. Nu trebuia să fii geniu ca să-ţi dai seama că intenţionau să plece în timpul schimbului lui Vas. Credeau că vor reuşi să coboare muntele şi să traverseze nisipul plajei fără apă din jurul golfului având numai două urcioare de apă proaspătă fiecare? Numai dacă-şi lăsau copiii. N-aveau în plan să-şi ia micuţii. Gândul era atât de-nspăimântător, încât lui Elemak nu-i venea să creadă. Dar îşi dădu seama că trebuie să fie adevărat. Îl urî pe Obring de două ori mai mult. Dar Vas… greu de crezut că Vas ar face aşa ceva. Bărbatul îşi iubea fiica nebuneşte. Chiar o botezase după el – ar părăsi-o fără milă?

Nu. Nu, n-are de gând s-o părăsească. Obring

şi-ar lăsa copilul, da. Obring ar lăsa-o şi pe Kokor, dacă tot veni vorba – căsătoria îi aducea numai suferinţă. Dar Vas nu şi-ar părăsi copilul. Acum are alt motiv. Şi nu-i vorba de-a fugi în oraş cu Sevet şi Obring. Dimpotrivă. Planul lui e de-a ne spune că Sevet şi Obring au fugit în oraş după ce se culcase el, la terminarea schimbului său de planton, că i-a urmărit în jos, pe munte, sperând să-i oprească, dar le-a găsit numai cadavrele, căzute de pe-un ţărm stâncos...

De unde ştiu toate astea? se întrebă Elemak. De ce-mi sunt atât de clare? Totuşi, n-avea nicio îndoială.

Aşa că-şi luase schimbul de mijloc al plantonului şi, la sfârşitul lui, după ce-l trezi pe Vas şi reveni în cortul său, nu se culcă, deşi stătu nemişcat şi cu ochii închişi, respirând ca şi cum ar fi dormit, în caz că venea Vas să-l verifice. Însă nu, Vas nu veni. Nu veni şi nu se duse la cortul lui Obring. Până-la urmă, Elemak *tot* adormi, împotriva propriei voinţe. Poate doar un moment. Dar sigur adormise, pentru că se trezi tresărind, cu inima bătându-i speriată. Ceva... un sunet. Se ridică-n şezut pe întuneric, ascultând. Lângă el, auzi respiraţia Edhyei şi a lui Proya; nimic altceva. Se sculă cât de încet putu, se duse la uşa cortului şi păşi afară. Vas nu stătea de pază şi nici altcineva nu-i ţinea locul.

Încet, încet, merse la cortul lui Vas. Era gol, plecase şi Sevet, dar Vasnaminanya era acolo.

Inima lui Elemak se umplu de furie văzând fapta lor monstruoasă. Indiferent ce plănuia Vas – fie să-şi abandoneze fiica, fie s-o omoare pe mama ei – era cumplit.

Îl voi găsi, îşi zise Elemak, iar când voi pune mâna pe el, va plăti. Ştiam că-n călătoria asta sunt şi proşti, neghiobi şi molâi, dar n-am avut idee că-i şi un om atât de crud la suflet. Nu mi-am închipuit niciodată că Vas e-n stare de aşa ceva. Cred că nu l-am cunoscut deloc. Şi nici nu-l voi cunoaşte, pentru că, imediat ce-l găsesc, va muri.

Era atât de uşor să-i conducă în jos pe panta muntelui. Aveau încredere absolută în el. Era răsplata lui pentru anul în care se prefăcuse că nu-l deranjează trădarea lor. Dac-ar fi arătat o cât de mică scânteie de supărare, în afară de-o anumită răceală faţă de Obring, n-ar fi avut nicio şansă ca acesta să se-ncreadă în el suficient ca să-l urmeze ca un porc la abator. Dar Obring avea *într-adevăr* încredere în el, Sevet, de asemenea, în felul ei ursuz.

Cărarea propriu-zisă nu era uşor de străbătut – fu nevoit să-i ajute să treacă în mai multe rânduri de locuri periculoase. Dar în lumina lunii li se-ntâmpla des să nu vadă cât de primejdioasă era şi, ori de câte ori dădeau de greu, el rămânea în urmă şi-i ajuta. O lua cu multă grijă pe Sevet de mână şi-o călăuzea pe pantă sau printre doi bolovani. Şoptea: „Vezi craca aia de care trebuie să te ţii, Obring?” Şi răspunsul lui Obring – „Da“ – sau

o încuviinţare din cap, o văd, mă descurc, Vas, pentru că-s *bărbat.* Ce caraghios! Ce batjocură la adresa lui Obring, care-i penibil de mândru, crezând că-i inclus în acest măreţ plan. Ce-o să mai plâng când vom coborî să le cărăm cadavrele înapoi pe munte. Ce-or să mai plângă ceilalţi pentru mine, când m-or vedea cu fetiţa mea-n braţe, fredonându-i despre mama ei moartă, care a lăsat-o orfană. Orfană – dar botezată după tatăl ei. Iar eu o voi creşte astfel încât să nu rămână în ea nici urmă din trădătoarea de maică-sa. Va fi o femeie de onoare, nu va trăda niciodată un bărbat de treabă, care i-ar fi iertat *orice,* în afară de ticăloşia de a-şi da trupul soţului surorii ei, parvenitului ăluia abject și vrednic de dispreţ. L-ai lăsat să-și verse sămânţa de sărăntoc în tine, Sevet, draga mea, şi eu voi fi procedat la fel cu tine.

— Pe-aici am încercat să trecem dincolo, Nafai şi cu mine, le șopti el. Vedeţi cum a trebuit să traversăm stânca goală, care străluceşte-n lumina lunii?

Obring răspunse cu o înclinare a capului.

— Dar ieşindul care i-a salvat viaţa lui Nafai e drumul cel bun, continuă Vas. Avem o porţiune dificilă – trebuie să sărim doi metri – dar urmează un pasaj neted de-a lungul stâncii şi pe urmă ajungem la porţiunea mai uşoară, care ne duce exact jos, pe plajă.

Îl urmară pe lângă locul de unde îl urmărise în tăcere pe Nafai zbătându-se. Când îi fusese clar

că, până la urmă, Nafai avea să scape, îl strigase şi venise să-l ajute. Acum îi va ajuta pe cei doi să sară pe ieşind. Numai că nu va coborî cu ei. În schimb, îi va trage un picior în cap lui Obring şi-l va zvârli peste margine. Atunci Sevet va înţelege. Va şti de ce i-a adus acolo. Şi, în sfârşit, îl va ruga s-o ierte. Va implora înţelegerea lui, va plânge, va suspina după el. Iar răspunsul lui va fi să ia pietrele cele mai grele pe care le va găsi şi să le arunce în ea până când o va obliga să fugă de-a lungul ieşindului. O va împinge spre locul acela îngust şi va arunca mai departe cu pietre, până când ea se va împiedica sau îşi va pierde echilibrul. Atunci va cădea, ţipând, iar el îi va auzi ţipătul şi-l va păstra ca pe-o comoară în inima lui pentru totdeauna.

Pe urmă, bineînţeles, va coborî pe drumul cel bun până la fundul prăpastiei şi le va găsi cadavrele acolo unde căzuse arma. Dacă vreunul din ei se-ntâmpla să mai fie-n viaţă, el nu va avea nicio problemă să rupă un gât sau două – nu s-ar mira nimeni ca ei să-şi frângă gâtul în cădere. Dar se-ndoia c-aveau să mai trăiască. Distanţa era destul de mare. Arma fusese complet distrusă. Nătărăul ăla enervant de Nafai ar fi fost făcut fărâme în acelaşi fel, dacă n-ar fi aterizat pe ieşindul invizibil de deasupra. Ei, dar Nafai era doar enervant – lui Vas nu-i păsa dacă moare sau trăieşte, câtă vreme toate armele erau distruse şi aveau să fie nevoiţi să se-ntoarcă la civilizaţie. Iar

acum, înainte de-a se-ntoarce *cu adevărat,* el avea şansa de-a se răzbuna fără să-l suspecteze nimeni. „Cred că m-au auzit urmărindu-i, pentru că mergeau mult prea repede, mai ales pentru o călătorie pe timp de noapte. Atunci am văzut că se-ndreptau spre ieşind. Ştiam cât e de periculos, i-am strigat, dar ei n-au înţeles, cred, că-i avertizam. Sau poate nu le-a păsat. Dumnezeu să m-ajute, am iubit-o! Mama copilului meu!" Voi vărsa chiar o lacrimă pentru ei, iar ceilalţi mă vor crede. Ce altă şansă ar avea? Toată lumea ştie c-am iertat şi-am uitat de mult adulterul lor.

Nu-s un om foarte pretenţios. N-aştept de la alţii perfecţiunea. Merg înainte şi-mi văd de treabă. Dar când cineva mă tratează ca pe-un vierme, ca şi cum n-aş exista, ca şi cum n-aş *conta,* atunci nu uit, nu uit niciodată, nu iert niciodată, pur şi simplu aştept să se ivească prilejul şi le-arăt eu lor: *ba* contez, iar faptul că m-au desconsiderat a fost cea mai mare greşeală din viaţa lor. La asta se va gândi Sevet când o vor lovi pietrele şi nu va avea unde să se-ascundă, decât în loc deschis, prăbuşindu-se spre moarte: o, dac-aş fi fost sinceră cu el, aş trăi să-mi cresc fata.

— Aici, spuse Vas. Aici e locul de unde trebuie să sărim pe ieşindul de mai jos.

Sevet era clar înfricoşată, iar Obring îşi luă o mină de bravadă, care-i scotea în evidenţă frica la fel de bine ca şi când ar fi făcut pe el şi-ar fi scâncit. Aşa cum va păţi-n curând.

— Nici-o problemă, făcu el pe curajosul.

— Mai întâi Sevet, rosti Vas.

— De ce eu? vru ea să afle.

— Pentru că noi doi te putem coborî în mai multă siguranță, îi explică Vas.

Şi mai ales pentru că-l pot lovi cu piciorul pe Obring în cap când îl cobor pe *el,* iar tu vei fi deja prinsă-n capcană pe ieşind, de unde vei vedea totul, dar nu vei putea face nimic.

Avea să-i meargă planul. Sevet se lăsă pe vine la buza ieşindului, gata să se răsucească şi să treacă dincolo de ea. Şi atunci se auzi cealaltă voce, vocea neaşteptată, teribilă:

— Sufletul Suprem îți interzice să cobori, Sevet.

Se-ntoarseră cu toții și-o văzură în lumina lunii, cu haina albă fluturând uşor în vântul care bătea mai puternic acolo unde stătea ea.

De unde-a știut? se-ntrebă Vas. De unde-a știut să vină aici? Am crezut că Sufletul Suprem va fi de acord cu planul meu – dreptate, nimic altceva decât dreptate! Dacă Sufletul Suprem n-ar fi vrut ca el să procedeze astfel, să-i facă pe Obring şi Sevet să plătească pentru mârşăvia lor, atunci de ce nu l-a oprit înainte? De ce *acum,* când era atât de aproape? Nu, n-o va lăsa să-l împiedice. Era prea târziu. Se vor găsi *trei* cadavre pe fundul prăpastiei, nu două. Şi-n loc să urce înapoi pe munte, va lua trei urcioare cu apă şi va pleca spre Dorova. Va ajunge acolo și va pleca din nou, cu mult înainte să-l ajungă din urmă acuzațiile. Iar în

Seggidugu sau Potokgavan, indiferent unde va sfârşi, va nega totul. *Nu* existau martori şi, oricum, niciunul din aceşti oameni nu vor fi crezuţi pe cuvânt. Îşi va pierde fiica – dar asta va fi pedeapsa lui justă pentru uciderea lui Luet. Va fi chit cu toată lumea. Nu va rămâne dator universului cu răzbunarea, iar universul nu-i va rămâne dator cu nimic. Toate se vor echilibra şi se vor aşeza la locul lor de drept.

— Mă știi, Sevet, vorbi Luet. Îţi vorbesc ca vizionară în ape. Dacă vei coborî pe ieşind, nu-ţi vei mai vedea niciodată copilul și nici că există ticăloşie mai mare-n ochii Sufletului Suprem decât părăsirea copilului de către mamă.

— Aşa cum v-a părăsit mama *voastră* pe tine şi pe Hushidh? întrebă Vas. Scuteşte-ne de minciunile tale despre ticăloşiile din ochii Sufletului Suprem. Sufletul Suprem e-un computer setat de-un oarecare strămoş îndepărtat să stea cu ochii pe noi şi nimic mai mult – propriul tău soţ zice asta, nu-i aşa? Soţia mea nu-i destul de superstiţioasă ca să te creadă.

Nu, nu, n-ar fi trebuit să spună atâtea. Ar fi trebuit să *acţioneze.* Ar fi trebuit să facă trei paşi şi s-o împingă pe fata cu trup fragil peste marginea prăpastiei. Nu i s-ar fi putut opune. Apoi, văzându-l comiţând o crimă, ceilalţi i se vor supune mai repede şi vor pleca pe drumul lor – spre siguranţă, spre oraş, îşi *imaginează* ei. Ar fi o prostie să se certe cu ea. El era prostul acum.

— Sufletul Suprem v-a ales pe voi trei să faceţi parte din grupul ei, spuse Luet. Eu vă spun acum că, dacă treceţi de marginea aceea, nu veţi mai apuca lumina zilei, niciunul din voi.

— O profeţie? întrebă Vas. Nu ştiam că şi-asta se numără printre harurile tale.

Omoar-o acum! strigă el în sinea lui, însă nici propriul trup nu-l ascultă.

— Sufletul Suprem îmi dezvăluie că Nafai şi-a construit arcul şi săgeţile şi zboară drept şi iute. Expediţia va continua, iar voi veţi merge mai departe odată cu ea, spuse Luet. Dacă vă-ntoarceţi acum, fiicele voastre nu vor afla niciodată că le-aţi abandonat. Sufletul Suprem o să-şi respecte promisiunea faţă de voi – c-o să moşteniţi un pământ al bunăstării, iar copiii voştri o să formeze o naţiune măreaţă.

— Când mi-au fost făcute asemenea promisiuni *mie*? întrebă Obring. Fiilor lui Volemak, da, dar *mie,* nu. Eu m-aleg doar cu porunci şi ţipete, pentru că nu fac totul aşa cum mi-o cere Regele Elemak.

— Nu te mai văicări, i-o reteză Vas. Nu vezi că-ncearcă să ne prindă-n capcană?

— Sufletul Suprem m-a trimis aici să vă salvez viaţa, vesti Luet.

— Minţi, zise Vas. Ştii şi tu că minţi. Viaţa mea n-a fost în pericol nici măcar o clipă.

— Iar eu-ţi spun, Vas, că dacă ţi-ar fi reuşit planul, n-ai fi trăit mai mult de cinci minute după

aia.

— Şi cum s-ar fi produs minunea? întrebă Vas.

Atunci se auzi vocea lui Elemak din spatele lui şi ştiu că pierduse totul:

— Te-aş fi omorât chiar eu. Cu mâinile goale.

Vas se răsuci furios spre el şi acum nu reuşi să-şi înăbuşe furia. *De ce* să şi-o înăbuşe? Acum era ca şi mort, având-ul pe Elemak în faţă – aşa că de ce să nu-şi arate dispreţul?

— Hai, serios? strigă el. Crezi că poţi să te pui cu mine! Niciodată n-ai putut! Ţi-am dejucat planurile de fiecare dată! Iar tu nu ţi-ai dat seama niciodată, n-ai *bănuit* nimic. Prostule, te-ai lăudat în stânga şi-n dreapta că numai tu ştii să ne conduci caravana – cine-i cel care a făcut ce n-ai fost tu în stare şi ne-a-ntors din drum?

— Ne-a-ntors? Nu *tu* ai fost cel care…

Dar Elemak tăcu şi-atunci Vas citi în ochii lui că-nţelege. Acum Elya ştia cine distrusese armele.

— Da, rosti Elemak. Ca un laş şi-un nemernic ce eşti, ne-ai pus pe toţi în primejdie, ai pus-o pe soţia *mea* şi pe fiul *meu* în pericol, dar nu te-am suspectat pentru că nu ne-a trecut prin cap că cineva din grupul nostru poate fi atât de josnic şi de mârşav să distrugă deliberat…

— Destul! îl întrerupse Luet. Nu mai spune nimic, altfel se vor naşte acuzaţii care trebuie discutate deschis, deşi pot fi rezolvate în linişte.

Vas o înţelese imediat. Luet nu voia ca Elemak să spună răspicat că el distrusese armele, de faţă

cu Obring și Sevet, altfel, ar trebui să i se dea o pedeapsă. Iar ea nu voia ca el să fie sancționat. Nu voia să fie omorât. Luet era vizionara în ape; vorbea în numele Sufletul Suprem; iar asta-nsemna că Sufletul Suprem îl voia pe Vas viu.

(Ai dreptate.)

Gândul se auzi clar ca o voce din mintea lui.

(Te vreau viu. O vreau pe Luet vie. Îi vreau pe Sevet și pe Obring vii. Nu mă obliga să aleg care dintre voi va muri.)

— Întoarceți-vă pe munte, sugeră Elemak. Toți trei.

— Nu vreau să mă-ntorc, protestă Obring. Nu-i nimic pentru mine aici. Viața mea-i orașul.

— Da, zise Elemak, într-un oraș îți poți ascunde slăbiciunea, lenea, lașitatea și prostia în spatele hainelor frumoase și-a câtorva glume, iar oamenii te vor considera bărbat. Dar nu te-ngrijora – ai destul timp pentru asta. Când Nafai va da greș și ne vom întoarce în oraș…

— Dar *ea* zice că și-a meșterit arcul, interveni Obring.

Elemak se uită la Luet și păru să citească confirmarea în ochii ei.

— A face un arc nu-i totuna cu a ști să-l folosești, rosti el. Dacă Nafai se va întoarce cu carne, voi ști că Sufletul Suprem e, într-adevăr, de partea lui și este mai puternic decât am crezut. Dar nu se va-ntâmpla așa, vizionară în ape. Soțul tău va face

tot ce-i stă în putință, dar va da greș, nu pentru că n-a fost suficient de bun, ci pentru că ce vrea el nu se poate. Iar când va da greş, o vom lua spre nord și ne vom întoarce în oraş. Nu era nevoie să faci ce-ai făcut.

Vas ascultă şi înţelese adevăratul mesaj. Indiferent dacă Elemak credea sau nu că Nafai va da greş, el vorbea în așa fel încât Sevet şi Obring să creadă că cele întâmplate nu erau decât o încercare de a fugi în oraş. Nu intenționa să le spună că Vas pusese la cale să-i omoare.

Sau, poate, nu ştia. Poate nu ştia nici Luet. Poate, atunci când ea vorbise despre faptul că ei trei vor muri dacă vor coborî pe ieşind, voise să spună că Elemak îi va ucide ca să-i împiedice să fugă. Poate era un secret încă.

— Întoarceţi-vă pe unde-aţi venit, spuse Elemak. Dacă sunteţi de acord, nu veţi primi nici-o pedeapsă. Încă mai avem timp până dimineaţă, astfel încât să n-afle nimeni ce s-a-ntâmplat, în afară de noi cinci.

— Da, acceptă Obring. O să mă-ntorc, îmi pare rău, îţi mulţumesc.

E atât de *slab*, îşi zise Vas.

Obring trecu pe lângă Elemak şi începu să urce pe cărare. Sevet îl urmă în tăcere.

— Du-te şi tu, Luet, zise Elemak. Ai făcut treabă bună. Nu o voi tulbura pe vizionara în ape întrebând-o de unde-a ştiut să vină aici înaintea lor. Voi spune doar că, dacă tu nu i-ai fi întârziat,

în noaptea asta aici s-ar fi petrecut crime.

Se îndepărtaseră ceilalţi destul ca să nu-l audă? se-ntrebă Vas. Sau Elemak încă se gândea numai la *propria* lui intenţie criminală – că i-ar fi prins şi i-ar fi pedepsit pentru că-ncercaseră să evadeze?

Luet trecu pe lângă ei şi-i urmă pe ceilalţi sus pe munte. Vas şi Elemak rămaseră singuri.

— Ce plan ai avut? întrebă Elemak. Să-i împingi în timp ce-i ajutai să coboare pe ieşind?

Aşadar, ştia.

— Dacă i-ai fi făcut rău oricăruia dintre ei, te-aş fi rupt în bucăţi.

— Serios?

Mâna lui Elemak ţâşni răsucindu-se şi-l prinse pe Vas de gât, lipindu-l de peretele de piatră din spatele lui. Vas se agăţă de braţul lui Elemak, apoi de mâna lui, încercând să-i îndepărteze degetele. Nu putea respira şi-l *durea,* Elemak nu se prefăcea, nu făcea o demonstraţie de putere, avea de gând să-l omoare, iar Vas fu cuprins de panică. Tocmai când se pregătea să-l zgârie pe degete – orice, numai să-l oblige să-i dea drumul – cealaltă mână a lui Elemak îl apucă de scrot şi strânse. Simţi o durere de nedescris, dar nu putu ţipa, nici măcar gâfâi, pentru c-avea gâtul blocat. Se înecă şi-i veni greaţă, iar o parte din fiere *chiar* îi ieşi prin gâtul sugrumat; îi simţi gustul în gură. Aşa o să mor, îşi zise.

Elemak îl mai strânse o dată, şi de gât, şi de testicule, ca pentru a-i dovedi că nu-şi folosise

toată forţa până atunci, apoi îi dădu drumul.

Vas gâfâi şi gemu. Vintrele îi pulsau de durere, iar gâtul îl ardea când inspira.

— N-am făcut-o în faţa celorlalţi, îi vorbi Elemak, pentru că vreau să fii folositor. Nu vreau să fii distrus sau umilit în prezenţa celorlalţi. Dar vreau să ţii minte. Când începi să urzeşti următoarea crimă, nu uita că Luet stă cu ochii pe tine, Sufletul Suprem stă cu ochii pe tine şi, mai important, *eu* stau cu ochii pe tine. Nu te voi slăbi nici-o clipă, Vasya, prietene. Dacă voi avea senzaţia fie şi numai că plănuieşti înc-un sabotaj sau alte crime mai subtile, nu voi mai aştepta să văd cum se termină, ci pur şi simplu voi veni la tine în toiul nopţii şi-ţi voi rupe gâtul. Ştii c-o pot face.

Ştii că nu mă poţi opri. Cât trăiesc eu, nu te vei răzbuna pe Sevet şi pe Obring. *Nici* pe mine. Nu-ţi cer să juri, pentru că tu arunci cu vorbele-n vânt. M-aştept doar să m-asculţi, pentru că eşti un laş nemernic, îngrozit de durere şi niciodată, niciodată nu mă vei putea înfrunta, fiindcă-ţi vei aminti ce simţi acum, în clipa asta.

Vas auzi toate acestea şi ştiu că Elemak are dreptate, nu-l va înfrunta niciodată, pentru că nu suporta frica şi suferinţa pe care tocmai le-ndurase, pe care încă le-ndura.

Dar te voi *urî,* Elemak. Şi, într-o zi, într-o zi oarecare, când vei fi bătrân şi slăbit, voi echilibra situaţia. Îi voi omorî pe Sevet şi Obring, iar tu nu mă vei putea opri. Nici măcar nu vei şti c-am

făcut-o. Apoi, în altă zi, voi veni la tine şi-ţi voi spune c-am făcut-o, în ciuda ameninţării tale. Iar tu te vei înfuria pe mine, iar eu nu voi face altceva decât să râd, pentru că vei fi neputincios atunci şi, în neputinţa ta, te voi face să simţi ce m-ai forţat să simt *eu* acum, durerea, frica, *panica* fiindcă nu poţi respira destul ca să-ţi strigi agonia – o, da, le vei simţi pe toate. Şi, în timp ce vei zăcea pe moarte, îţi voi povesti cum mă voi răzbuna mai departe – îţi voi ucide toţi copiii şi nevasta, pe toţi şi tot ce iubeşti, şi nu mă vei putea opri. Apoi vei muri şi de-abia atunci voi fi satisfăcut, ştiind că moartea ta a fost cea mai cumplită moarte care se poate imagina.

Dar nu-i nicio grabă, Elemak. Voi visa la asta în fiecare noapte. Nu voi uita niciodată. *Tu* vei uita.

Până-n ziua când te voi obliga eu să-ţi aminteşti, indiferent câţi ani vor trece pân-o să vină ziua aceea.

Când Vas fu în stare să vorbească, Elemak îl trase în picioare şi-l târî pe cărarea care ducea în tabără.

În zori, toţi erau la locul lor şi, în afară de cei implicaţi în întâmplările desfăşurate sub lumina lunii, la mijlocul pantei muntoase, nimeni nu ştia ce se petrecuse.

Nu răsărise bine soarele, că Nafai apăru traversând pajiştea spre tabără. Luet era trează – dar de-abia deschisese ochii – şi-o hrănea pe Chveya, în timp ce Zdorab împărţea biscuiţi unşi

cu dulceață pentru dejun. Luet ridică ochii și-l văzu imediat pe Nafai venind spre ei, sclipind și scânteind în lumina armurii sale metalice invizibile. Ce-nsemna asta? se întrebă ea. Nu contează, își zise după aceea.

— Te-ai întors! exclamă Issib, care stătea pe scaun, cu Dazya în poală, în vreme ce Hushidh plecase să se ușureze sau cu altă treabă.

Drept răspuns, Nafai ridică arcul într-o mână și cinci săgeți în cealaltă.

Luet sări în picioare și fugi la el cu copila în brațe – deși Chveya scăpă iute sfârcul din gură și începu să protesteze c-o zguduia în timp ce-ncerca să mănânce. Bebelușul se agita destul de zgomotos, dar Luet nu-i dădu atenție când își sărută soțul și se agăță de el cu mâna liberă.

— Ai meșterit arcul, îi spuse.

— Ce-i un arc? întrebă el. Sufletul Suprem m-a învățat cum să-l fac – n-a fost nevoie de priceperea mea. Dar ce-ai reușit *tu*...

— Așadar, știi?

— Sufletul Suprem mi-a arătat în vis – m-am trezit când s-a terminat și-am venit imediat acasă.

— Atunci, știi și că nu suflăm o vorbă despre cele-ntâmplate.

— Da. Vorbim numai unul cu celălalt. Numai ca să-ți spun că ești o femeie grozavă, cea mai puternică, cea mai curajoasă pe care-o cunosc.

Lui Luet îi făcu mare plăcere s-audă cuvintele acelea din gura lui, deși știa că nu-s adevărate – că

nu fusese deloc curajoasă, ci-ngrozită că Vas o va omorî pe ea şi pe cei doi. Că fusese atât de eliberată la apariţia lui Elemak, încât era cât pe ce să plângă. Îi va povesti toate astea imediat. Deocamdată, îi făcea plăcere s-audă vorbele lui despre dragoste şi onoare şi să-i simtă braţele în jurul ei în timp ce se-ntorceau împreună în tabără.

— Văd că ai arcul, dar nu şi carne, rosti Issib când se apropiară.

— Deci ai renunţat? întrebă Mebbekew, plin de speranţă.

— Mai am timp pân-la apus, îi răspunse Nafai.

— Atunci, de ce eşti aici? se interesă Elemak.

Toată lumea ieşise din cort şi se adunase să privească spectacolul.

— Am venit pentru că a avea arcul nu-nseamnă nimic – Sufletul Suprem l-ar fi putut învăţa pe oricare dintre noi să-l facă. Ceea ce îmi trebuie acum e să-mi spună Tata unde să merg ca să găsesc vânat.

Volemak se arătă surprins:

— De unde să ştiu, Nyef? Nu-s vânător.

— Trebuie să ştiu unde găsesc vânat atât de blând, încât să mă târăsc foarte aproape de el. Şi unde se află din plin, ca să ţintesc imediat altul, dacă ratez primele încercări.

— Ia-l pe Vas cu tine ca să-ţi fie hăitaş.

— Nu, spuse repede Elemak. Nu, Nafai are dreptate. Nici Vas, nici Obring n-o să meargă cu el

să-i fie hăitaşi în dimineaţa asta.

Luet ştia foarte bine de ce stăruia Elemak – dar Volemak tot nedumerit era.

— Atunci, să-ţi spună Elemak unde să te duci dup-un asemenea vânat.

— Elemak nu cunoaşte ţinutul mai bine decât mine, zise Nafai.

— Iar eu nu-l cunosc deloc.

— Totuşi, voi vâna numai acolo unde-mi vei zice tu. E prea important ca să las lucrurile la voia întâmplării. Totul depinde de asta, Tată. Spune-mi unde să vânez, altfel n-am nici-o speranţă.

Volemak îşi privi fiul în tăcere. Luet nu prea înţelese de ce proceda Nafai astfel – până atunci, n-avusese nevoie niciodată de Volemak, să-i spună unde să caute vânatul. Însă simţi că-i foarte important – că, dintr-un anumit motiv, expediţia va reuşi numai dacă Volemak e cel care hotărăşte unde va avea loc vânătoarea.

— Voi întreba Catalogul, anunţă Volemak.

— Mulţumesc, Tată, zise Nafai şi-l urmă în cort.

Cât lumea aştepta, Luet cercetă grupul cu privirea. Cât anume pricep ei din asta? Întâlni privirea lui Elemak. El îi zâmbi încordat. Ea îi răspunse cu un surâs, fără a-şi da seama de ce anume credea *el* că se-ntâmplă.

Hushidh fu cea care o lămuri:

— Soţul tău e cel inteligent, îi şopti aceasta.

Luet se-ntoarse către ea mirată – n-o văzuse venind.

— Când a venit cu arcul și săgețile, poziția lui Volemak a slăbit. De fapt, a slăbit ieri, când Nafai a fost cel care-a insistat să-și continue încercarea. Toate legăturile care unesc acest grup au slăbit atunci. Mi-am dat seama când m-am trezit azi-dimineață – rupere totală. Haos gata să izbucnească. Și ceva și mai rău între Vas și Elemak – o ură teribilă, pe care n-o înțeleg. Dar acum Nafai i-a redat tatălui său autoritatea. Ar fi putut s-o smulgă pentru sine și să ne dezbine, dar n-a făcut-o – i-a dat-o înapoi și eu cred că revenim la vechile tipare.

— Uneori, Shuya, aș vrea să am darul *tău,* în loc de-al meu.

— Al meu e mai comod și mai practic câteodată. Dar tu ești vizionara în ape.

Din cauză că Chveya trăgea de sânul lui Luet, plescăind zgomotos, parcă dornică să sugă tot înainte ca Luet s-o ia din loc iarăși, acesteia îi veni greu să-și ia în serios datoria nobilă. Îi răspunse lui Hushidh râzând. Râsul ei fu deslușit de cei care nu le-ar fi putut auzi șușotelile lor; mulți se-ntoarseră spre ea. Ce putea fi așa de amuzant, păreau a se-ntreba, într-o dimineață ca aceasta, când se hotărăște viitorul nostru?

Nafai și Volemak ieșiră din cort. De pe fața lui Volemak dispăruse aerul nedumerit. Era din nou ferm la conducere; își îmbrățișă fiul, arătă spre sud-est și-i spuse:

— Nafai, acolo vei găsi vânat. Întoarce-te

curând, iar eu voi lăsa carnea să se gătească. Să se-ntrebe locuitorii Dorovei ce-i cu negura nouă de fum care se ridică de pe malul celălalt al golfului. Până vin ei să cerceteze, noi vom fi plecat deja din nou spre sud.

Luet ştia că mulţi ascultau vorbele acelea optimiste mai degrabă cu disperare decât cu speranţă – dar pofta cu care tânjeau după oraş era o dovadă de slăbiciune, nu de mândrie, o dorinţă nesăbuită, care n-ar fi trebuit să li se-mplinească. Poate că sabotajul lui Vas i-ar fi întors, dar atunci viaţa lor n-ar mai fi avut rost, cel puţin în comparaţie cu ce aveau să-mplinească atunci când Nafai va reuşi.

Dac-avea să reuşească.

Elemak i se adresă lui Nafai:

— Te pricepi să tragi cu obiectul ăla?

— Nu ştiu, răspunse Nafai. Încă n-am încercat. Azi-noapte era prea întuneric. Dar un lucru ştiu – nu pot trage la prea mare distanţă. N-am muşchi destul de puternici ca să trag cu arcul. Zâmbi larg. Va trebui să găsesc un animal foarte prost, foarte lent, surd sau orb, care s-alerge contra vântului.

Nimeni nu râse. În schimb, stătură şi se uitară toţi cum Nafai se îndepărtează, sigur pe el, exact în direcţia indicată de tatăl său.

Din clipa aceea, atmosfera din tabără deveni încordată. Nu era vorba de încordarea certurilor de-abia stăpânite – pe *aceea* o experimentau foarte des –, ci de tensiunea aşteptării. Pentru că

n-aveau ce face decât să-şi îngrijească pruncii şi să se-ntrebe dacă Nafai va aduce carne, deşi şansele sunt extrem de mici, din cauza arcului şi a săgeţilor sale.

Singura excepţie în atmosfera generală de agitaţie sumbră era perechea Shedemei-Zdorab. Nu că erau *fericiţi* – erau mai tăcuţi ca niciodată, îşi vedeau de treburi. Dar Luet nu se putu abţine să observe că păreau mai… mai conştienţi unul de altul astăzi. Se priveau întruna, ca şi când de-abia reuşeau să păstreze un secret.

Luet se lumină la minte abia mai târziu, când Shedemei o ţinea pe Chveya, care era dezbrăcată, iar ea spăla a doua tură de haine şi scutece murdărite de fiica ei în dimineaţa aceea. Shedemei nu se mai oprea din chicotit cu Chveya în timp ce se jucau şi, în vreme ce Luet se mira cât de neobişnuit de veselă era Shedemei, înţelese: probabil că era gravidă. În sfârşit, după ce toată lumea trăsese concluzia că-i stearpă, Shedya urma s-aibă un copil.

Şi, fiind Luet, nu ezită să-i pună întrebarea imediat – în definitiv, erau singure şi nici-o femeie nu putea păstra un secret faţă de vizionara în ape, dacă ea voia să-l afle.

— Nu, răspunse Shedemei, tresărind. Adică… s-ar putea, dar de unde să ştiu, aşa de repede?

De-abia atunci pricepu Luet: Shedemei nu rămăsese însărcinată pentru că ea şi Zdorab nu se împerecheaseră. Probabil fusese o căsătorie

aranjată, ca să poată împărţi acelaşi cort. *Fuseseră prieteni* toată vremea asta, iar acum erau atât de conştienţi unul de altul, Shedemei arătând aşa de fericită pentru că azi-noapte probabil că-şi consumaseră căsătoria prima oară.

— Felicitări, oricum! spuse Luet.

Shedemei se-mbujoră şi se uită la copilă, gâdilând-o puţin.

— Poate *vei rămâne* curând. Unele femei rămân imediat. Aşa am păţit *eu*, cred.

— Să nu mai spui nimănui.

— Hushidh va şti că s-a schimbat ceva.

— Atunci, ei poţi să-i zici, dar nu şi altcuiva.

— Îţi promit.

Dar zâmbetul lui Shedemei ascundea ceva care arăta că, deşi Luet aflase, poate, o parte din secret, rămăseseră lucruri nerostite. Nu contează, îşi zise Luet. Nu-s dintre cei care trebuie să ştie totul. Ce se-ntâmplă între tine şi Zdorab nu-i treaba mea decât în măsura în care-mi explici tu. Însă, indiferent de ce s-a întâmplat, ştiu un lucru: astăzi te-a făcut mai fericită. Mai optimistă decât te-am văzut în toată călătoria.

Sau poate că *eu* sunt cea mai optimistă decât oricând, pentru că-n dimineaţa asta am depăşit o criză atât de dificilă. Şi, mai presus de toate, pentru că Elemak a fost de partea Sufletului Suprem.

Şi ce dacă, în adâncul sufletului, Vas e-un ticălos şi-un ucigaş? Şi ce dacă Obring şi Sevet

şi-ar părăsi copilaşii? Treaba va merge ca pe roate, dacă Elemak nu-l mai duşmăneşte pe Sufletul Suprem.

Nafai se întoarse înainte de amiază. Nu-l văzuse nimeni venind, pentru că nimeni nu-l căutase aşa de repede. Se pomeniră cu el la marginea corturilor.

— Zdorab! strigă el.

Zdorab ieşi din cortul lui Volemak, unde el şi Issib lucraseră împreună.

— Nafai, înţeleg că te-ai întors.

Nafai îi întinse o carcasă de iepure jupuit de piele cu o mână şi un yozh însângerat şi tot jupuit, cu cealaltă.

— Luat separat, niciunul nu-i cine ştie ce, dar, cum Tata a spus că putem face o tocană, dacă mă întorc destul de devreme, eu zic să aprinzi focul, Zodya! Deseară putem să ne umplem burţile cu proteine animale, pline de grăsime!

Nu toată lumea se bucură că expediţia avea să continue – dar toţi se desfătară cu carnea gătită, tocana picantă, şi sfârşitul incertitudinii. Volemak era clar jovial când făcu pe şeful la cină. Luet se miră – nu i-ar fi fost mai uşor acum să lase mantia autorităţii să-i alunece de pe umeri, s-o dea unui fiu de-al lui? Nu. Oricât de tare îl apăsa povara autorităţii, tot era mai uşoară decât greutatea insuportabilă a pierderii ei.

În timp ce stăteau şi mâncau împreună, Luet sesiză că Nafai mirosea din cauza efortului depus

în ziua aceea. Nu era chiar un miros nefamiliar – aici nimeni nu putea respecta standardele din Basilica – dar era neplăcut.

— Duhneşti, îi şopti ea, cât restul lumii îl asculta pe Mebbekew recitând un poem vechi și obscen, învățat când jucase teatru.

— Recunosc, trebuie să fac o baie, spuse Nafai.

— Îţi fac eu una deseară.

— Speram să spui asta. Văd cum o speli pe Veya și devin foarte gelos.

— Ai fost grozav astăzi.

— Am cioplit puţin, în vreme ce Sufletul Suprem îmi turna cunoştinţe-n cap. Pe urmă am ucis animale prea proaste ca să fugă.

— Da, toate astea... au fost grozave. Și mai mult. Cum ai procedat cu tatăl tău.

— Aşa s-a cuvenit. Nimic mai mult. Nu se compară cu ce-ai făcut tu. De fapt, tu eşti cea care merită să fie răsfățată și alintată diseară.

— Știu, zise Luet. Dar mai întâi trebuie să te-mbăiez. Nu-i plăcut să fii răsfăţată de cineva care miroase-atât de urât, că-ţi cade nasul.

Drept răspuns, Nafai o luă în braţe şi-i îngropă nasul la subsuoara lui. Ea-l gâdilă ca să se elibereze.

Privindu-i din partea cealaltă a focului, Rasa îşi zise: „Ce copii! Atât de tineri, de jucăuşi. Mă bucur foarte mult că mai pot fi aşa. Într-o zi, când îi vor copleşi adevăratele datorii de adulţi, joaca lor se va schimba. O va înlocui una mai înceată, mai

potolită. Dar, deocamdată, pot să-şi alunge grijile şi să-şi aducă aminte ce bine e să fii în viaţă. În deşert sau în oraş, într-o casă ori într-un cort, asta-nseamnă fericirea, nu-i aşa?”

8
Belşug

A doua zi de dimineaţă au urcat poverile pe cămile şi-au pornit spre sud-est. Nimeni n-a scos o vorbă, dar toţi au înţeles că înaintau ca să se-ndepărteze de Golful Dorova. Nu era uşor să găseşti un drum prin Valea Focurilor şi de câteva ori au fost nevoiţi să se întoarcă, deşi în frunte mergea Elemak, adesea lângă Vas, ca să găsească o cărare care ducea unde trebuia. Volemak îi spunea dimineaţa ce-i sfătuia Catalogul, iar Elemak marca drumul spre urcuşurile şi coborâşurile cele mai uşoare de pe un podiş pe altul.

După câteva zile, au dat peste alt izvor de apă potabilă pe care-l botezară Strelay, pentru că urmau să folosească timpul petrecut acolo pentru a ciopli săgeţi. Nafai plecă primul în cercetare şi descoperi tot felul de copaci din care Sufletul Suprem ştia că se pot face săgeţi bune; în scurtă vreme, adunaseră câteva zeci de puieţi. Pe unii îi transformară imediat în arcuri, ca să exerseze şi să aibă ce mânca; restul aveau să-l care cu ei, lăsându-l să devină lemn rezistent la îndoire. Au

meşterit sute de săgeţi şi au exersat trasul la ţintă, bărbaţi şi femei deopotrivă, pentru că, aşa cum a spus Elemak: „Poate va veni o vreme când vieţile noastre vor depinde de cât de pricepute-s nevestele noastre la tras cu arcul.”

După ce exersau, cei care trăseseră bine cu arma cu vibraţii se pricepeau la fel de bine şi la mânuirea arcului, dar adevărata provocare era să-şi dezvolte forţa necesară pentru a trage suficient de departe şi de drept ca să lovească ţinte mai îndepărtate. În prima săptămână, n-a fost unul pe care să nu-l doară braţele, spatele şi umerii; Kokor, Dol şi Rasa au renunţat repede şi n-au mai încercat niciodată. Sevet şi Hushidh, însă, au devenit arcaşe foarte bune, câtă vreme trăgeau cu arcuri mai mici decât bărbaţii.

Issib a fost acela care s-a gândit să vopsească corpul săgeţilor într-o culoare intensă neobişnuită, pentru a le recupera mai uşor pe cele deja trase.

Apoi au pornit iar la drum, exersând trasul cu arcul din mers. Au început să se mândrească cu forţa braţelor. Competiţia dintre bărbaţi s-a înteţit; femeile au observat, dar vorbeau între ele că bărbaţilor nu le pasă de alte ţinte decât de cele aşezate destul de departe pentru ca săgeţile trimise de arcurile mai mici ale lui Sevet şi Hushidh să nu le nimerească. „Lasă-i să-şi facă jocul”, zicea Hushidh. „Ar fi prea umilitor pentru ei să fie-ntrecuţi de-o femeie.”

Fără să vrea, grupul a ajuns să înainteze în paralel cu ruta pentru caravane şi destul de aproape de ea – o vreme, au mâncat din nou carne crudă. Apoi, într-o dimineaţă, Volemak a ieşit din cort cu Catalogul în mână şi-a zis:

— Sufletul Suprem spune că acum trebuie să ne-ndreptăm spre vest, spre munţi, pân-ajungem la mare.

— Lasă-mă să ghicesc, rosti Obring. Nu vom vedea niciun oraş acolo.

Nu-i replică nimeni. Şi nimeni nu pomeni de ultima lor aventură de lângă Marea Lucioasă.

— De ce ne-ndreptăm acum spre vest? întrebă Elemak. N-am străbătut nici jumătate din Valea Focurilor – drumul caravanelor nu se mai apropie de mare decât atunci când ajunge la Marea de Foc, la sud de aici. Noi nu facem decât să ne-ndepărtăm mult de drum luând-o spre vest.

— Spre vest sunt râuri, spuse Volemak.

— Nu, nu-s, îl contrazise Elemak. Dac-ar fi, călătorii caravanelor care-au trecut pe aici le-ar fi găsit şi le-ar fi folosit. Şi-ar exista oraşe.

— Totuşi, adăugă iar Volemak, mergem spre vest. Sufletul Suprem susţine că va trebui să ne-aşezăm din nou tabăra pentru o lungă perioadă – să cultivăm plante, să le recoltăm.

— De ce? întrebă Mebbekew. Înaintăm repede. Copilaşii prosperă. De ce altă tabără?

— Pentru că Shedemei e-nsărcinată, bineînţeles, răspunse Volemak, şi-i e tot mai rău pe zi ce trece.

Se uitară toţi la Shedemei. Ea se-nroşi în obraji şi păru la fel de surprinsă ca restul.

— Am început să bănuiesc ceva de-abia-n dimineaţa asta, spuse ea. De unde ştie Sufletul Suprem un lucru pe care eu doar îl bănuiesc?

Volemak scutură din umeri.

— Ştie el ce ştie.

— Nepotrivit moment, Shedya! rosti Elemak. Toate celelalte femei amână să rămână gravide pentru că alăptează, dar acum trebuie s-aşteptăm pentru tine.

De această dată, Zdorab vorbi cu asprime:

— Unele lucruri nu pot aştepta *momentul potrivit*, Elya, aşa că nu-nvinui atunci când lucrul nu s-a întâmplat intenţionat într-un moment nepotrivit.

Elemak îl privi fix.

— Niciodată nu fac aşa, spuse el.

Dar puse capăt discuţiei şi o luă spre vest, croind cale pentru caravană.

Drumul lor ducea în munţi adevăraţi – vulcanici, cu recente scurgeri de lavă, care nu fusese încă transformată în sol. Issib întrebuinţă Catalogul ca să obţină informaţii despre zonă – erau cel puţin cincizeci de vulcani activi şi latenţi în lanţul muntos aşezat cu faţa spre Marea Lucioasă. „Ultima erupţie-a fost chiar anul trecut”, zise Issib, „dar mult mai departe, spre sud.”

— Motiv pentru care Sufletul Suprem ne trimite spre mare, atât de departe în nord, conchise

Volemak.

Urcuşul fusese dificil, însă coborâtul pe versantul celălalt se dovedea şi mai greu – era mai abrupt şi năpădit de buruieni. Un fel de junglă crescută pe pantele munţilor.

— Vânturile de iarnă bat dinspre mare, spuse Issib, şi se produc furtuni în fiecare zi chiar şi pe timpul verii. Munţii blochează circulaţia norilor, îi împing cu forţa în atmosfera mai rece şi de-acolo coboară din ei atâta umezeală câtă există. Drept care, aici, în munţi, e-o pădure tropicală. La ţărmul mării nu va fi la fel de multă umezeală.

Se obişnuiau tot mai mult ca Issib să fie cel care întrebuinţează Catalogul; în zilele de călătorie, era singurul care nu avea alte îndatoriri şi ducea Catalogul cu el, ţinând permanent o mână pe el, explorându-l. Zdorab îi arătase atâtea scurtături şi intrări secrete, încât acum era aproape la fel de abil ca însuşi bibliotecarul. Şi nimeni nu subaprecia valoarea informaţiilor furnizate de Issib, pentru că numai atât *putea* el oferi.

Se aflau la jumătatea unui pasaj înşelător, în jos, pe o ravenă cu vegetaţie încâlcită, când simţiră un cutremur – unul destul de puternic, care trânti două cămile la pământ, iar pe celelalte le făcu să dea din picioare şi să se întoarcă nedumerite.

— Plecaţi din ravenă! strigă dintr-odată Issib.

— Să plecăm? Cum? întrebă Volemak.

— Cum puteţi! Catalogul spune c-acest cutremur a zguduit un lac sus, în munţi – ravena o

să fie-nghiţită de ape!

Era un moment foarte nepotrivit pentru o situaţie urgentă – Elemak şi Vas se aflau în faţă de tot, croind drumul, iar Nafai şi Obring vânau sus pe munte. Dar Volemak călătorise mult mai mult decât Elemak şi avea resurse proprii. Măsură iute din ochi pereţii ravenei şi alese o cărare printr-o îngrămădeală de bolovani dintr-un canion lateral, care putea duce în vârf.

— Conduc eu, spuse el, pentru că-s cel care ştie cel mai bine ce pot cămilele. Luet, tu aduci femeile şi copiii – Meb, tu şi Zdorab mânaţi animalele în turmă-n spatele nostru. Proviziile în faţă, lăzile frigorifice şi recipientele la urmă. Issib, tu te distanţezi de ele numai atât cât să le poţi auzi şi nu pierzi contactul cu Catalogul. Să le spui când nu mai e timp. Când va trebui să abandoneze restul cămilelor şi să se salveze. *Trebuie* să se salveze, aşa cum trebuie să te salvezi şi tu, Issya – e mai important decât orice altceva. Aţi înţeles?

Îi întrebă pe toţi şi toţi încuviinţară din cap, cu ochi mari, îngroziţi.

— Elemak a coborât în ravenă, spuse Eiadh. Cineva trebuie să-l avertizeze.

— Elya aude şi singur vocea Sufletului Suprem, zise Volemak. Apa vine mai repede decât poate călări oricine s-ar duce după el. Salvează-i copilul şi soţia, Edhya. Acum, hai *odată*!

Întoarse cămila şi începu să urce. Cămilele nu erau făcute să meargă pe pante. Urcau într-un

ritm lent înnebunitor. Dar constant. Pământul de scutură din nou – dar replicile fură mai puţin violente. Volemak şi femeile ajunseră în vârf. Lui Volemak îi trecu prin cap să coboare să dea o mână de ajutor, dar Luet îi aminti că-n câteva locuri cărarea nu era destul de lată pentru două cămile – n-ar fi de niciun ajutor, dimpotrivă, ar încetini evacuarea.

Toate cămilele erau pe fundul ravenei când Issib strigă:

— Acum! Salvaţi-vă!

Imediat ce văzu că Meb şi Zdorab îl auziseră amândoi, îşi întoarse cămila şi-şi croi drum printre animalele încărcate de poveri. Totuşi, nu reuşi să-şi domine animalul cu destulă forţă ca să avanseze mai iute decât celelalte. Când Meb îl depăşi, acesta se întinse şi luă frâiele din strânsoarea slabă a lui Issib, apoi trase cămila după el tot mai repede. Dar în curând ajunseră într-un loc îngust, unde cele două cămile nu puteau trece una lângă alta, mai ales din cauza scaunului masiv al lui Issib. Fără ezitare – fără a mai aştepta nici măcar să-i îngenuncheze cămila ca să poate coborî – Meb alunecă la pământ, lăsă din mâini frâiele cămilei sale şi le înhăţă pe cele ale cămilei lui Issib, trăgând-o prin spaţiul îngust. Peste câteva clipe, Zdorab trecu prin aceeaşi strâmtoare şi ajunse lângă ei.

— Catalogul! strigă el.

Issib, care nu-l putea ridica, arătă spre geanta

din poala lui.

— E legată de oblânc! ţipă el.

Zdorab îşi mută animalul mai aproape; Meb strunea cămila lui Issib. Zdorab se întinse cu abilitate, desfăşură geanta şi, fluturând-o ca pe-un trofeu, porni călare înainte.

— Lasă-mă acum! îi strigă Issib lui Meb.

Meb îl ignoră şi continuă să-i tragă animalul în sus, trecând pe lângă cămilele încărcate, care înaintau şi mai anevoie.

În curând ajunseră într-un loc unde Zdorab, Luet, Hushidh, Shedemei, Sevet şi Eiadh aşteptau pe jos. Mebbekew îşi dădu seama că probabil e aproape de vârf – Zdorab trebuie să fi lăsat Catalogul la Volemak, iar Rasa şi celelalte femei ţin copiii pe un teren înalt.

— Ia-l pe Issib, ţipă Meb, dându-i frâiele lui Zdorab.

Apoi se întoarse-n fugă în canion, la următoarea cămilă. Aruncă frâiele în mâinile lui Luet.

— Trage-o!

Puse în braţele fiecărei femei hăţurile câte unui animal. Auzeau deja apa vuind, simţeau cum bubuie lovind pământul.

— Mai repede! strigă Meb.

Erau exact atâţia câţi trebuia ca să tragă hăţurile tuturor animalelor. Numai cămila lui Meb, acum ultima din rând, era nepăzită. Se vedea clar că-i era frică de vuietul apei, de zguduiturile pământului şi nu rămase pe loc, în spate. Meb o

strigă:

— Glupost! Hai! Grăbeşte-te, Glupost!

Dar el trăgea întruna de frâiele ultimei cămile, ştiind că recipientele de pe ea erau mai importante, în timp, decât propriul său animal.

— Dă-i drumul, Meb! ţipă Zdorab. Vine apa!

Văzură zidul de apă din locul în care stăteau, aşa de înalt era – de fapt, mai înalt decât vârful ravenei, aşa că, din instinct, fugiră mai sus pe pantă. Cei din vârf nu erau în pericol de a se îneca, pentru că apa rămânea mai jos decât ei.

Totuşi, apa care fusese prinsă în canionul lateral pe care urcaseră lovi în el cu atâta forţă, încât se ridică mai sus decât masa principală de apă din ravenă. Izbi ultimele două cămile şi apoi pe Meb, ridicându-i cu picioarele în sus şi purtându-i spre canionul lateral. Meb auzi femei ţipând – era oare Dol, urlându-i numele? – apoi simţi apa scăzând sub el cu viteza cu care crescuse, sorbindu-l. Preţ de-o clipă, se gândi să dea drumul hăţurilor şi să se salveze, apoi îşi dădu seama că animalul de povară se ţinea bine şi avea o poziţie pe pământ mai sigură decât el. Aşa că se-agăţă de hăţuri şi nu fu târât de apă. Dar, spânzurând aşa, lipit de coastele cămilei pe care-o salvase şi care-l salva acum, la rândul ei, îşi văzu propriul animal, pe Glupost, azvârlit cu picioarele în sus şi sorbit de vârtejul din ravenă.

În clipele următoare simţi mâini smulgându-i frâiele dintre degete, conducându-l, ud leoarcă şi

cuprins de tremur, acolo unde aşteptau ceilalţi. Volemak îl îmbrăţişă plângând.

— Am crezut că te-am pierdut, fiul meu, fiul meu.

— Dar Elya? plânse Eiadh. Cum s-ar putea salva?

— Ca să nu mai spun de Vas, şopti Rasa.

Mai mulţi se uitară la Sevet, ale cărei trăsături înlemniră înăsprite.

— Nu toată lumea-şi arată frica-n acelaşi fel, murmură Luet, punând capăt oricăror judecăţi aspre pe marginea diferenţei de reacţie dintre Eiadh şi Sevet.

Luet ştia bine că Sevet n-avea motive să-i pese dacă Vas murea sau trăia – deşi se-ntrebă cât de mult ştia Sevet, în realitate.

În adâncul inimii, Luet se îngrijora mai tare din cauză că Nafai nu era cu ei. El şi Obring se aflau, aproape sigur, pe un teren înalt şi sigur. Dar fără îndoială că erau extrem de îngrijoraţi.

Spune-i că suntem în siguranţă, îi zise ea încet Sufletului Suprem. Şi răspunde-mi *mie* – Elemak trăieşte? Dar Vas?

Trăiesc, veni răspunsul în mintea ei.

Îi anunţă şi pe ceilalţi.

Ei o priviră jumătate uşuraţi, jumătate neconvinşi.

— Trăiesc, repetă Luet. Atât mi-a spus Sufletul Suprem. Nu-i destul?

Apa se retrăgea, nivelul ei scăzând rapid.

Volemak şi Zdorab coborâră împreună în canionul lateral. Găsiră o încâlceală de copaci pe jumătate dezrădăcinaţi şi tufe – nici măcar bolovanii nu mai erau unde fuseseră.

Dar canionul lateral era o nimica toată în comparaţie cu ravena. Nu mai rămăsese nimic din ea. Cu un sfert de oră înainte fusese sufocată de vegetaţie – de-abia puteau să meargă prin ea şi deseori trebuiseră să-şi mâne cămilele prin apă, ca să treacă de încâlceală cea verde. Acum, de pereţii ravenei, de sus până jos, nu se mai agăţa nicio plantă. Solul însuşi fusese ros şi se zărea stânca goală. Iar pe fund rămăseseră doar nişte bolovani şi sedimentele lăsate de apă în retragere.

— Uitaţi-vă la fundul ravenei, spuse Volemak, e numai piatră pe margine. Dar depunerile adânci sunt în mijloc, lângă apă.

Avea dreptate: cursul de apă rămas – mai mare decât cel original – tăia în noroiul gros un canal adânc de un metru. Din noile maluri se desprindeau, pe ici, pe colo, bucăţi mari de noroi, alunecând în apă. Avea să treacă ceva timp până ce fundul ravenei se va stabiliza.

— Într-o lună şi jumătate o să fie din nou verde ca altădată, zise Zdorab. Iar peste cinci ani nici n-o să se mai ştie ce s-a-ntâmplat.

— Ce părere ai? întrebă Volemak. Dacă ne ţinem pe la margine, putem să mergem pe-aici în siguranţă pân-la mare?

— Motivul pentru care-am folosit ravena-n

primul rând a fost acela că Elemak ne-a spus că vârful nu-i practicabil – e tăiat pretutindeni de canioane sau blocat de dealuri înalte.

— Deci înaintăm pe la margine, repetă Volemak. Şi sperăm.

Pe vârful ravenei, grupului îi luă ceva vreme ca să verifice poverile de pe cămile şi să se asigure că nu se slăbise nicio legătură cât urcaseră spre o zonă mai sigură.

— E mai bine decât am fi putut spera, am pierdut numai cămila aia, constată Volemak.

Zdorab îşi mână animalul în faţă şi-i întinse frâiele lui Meb.

— Nu, îl refuză acesta.

— Te rog, stărui Zdorab. Fiecare pas pe care-o să-l fac pe jos o să fie felul meu de a-l cinsti pe prietenul cel viteaz.

— Ia-le, şopti Volemak.

Meb luă frâiele de la Zdorab.

— Mulţumesc, îi spuse. Dar astăzi n-a fost *niciun* laş pe-aici.

Zdorab îl îmbrăţişă scurt, apoi se-ntoarse s-o ajute pe Shedemei să urce femeile şi copiii pe cămile.

Până la urmă, nici Zdorab, nici Meb, nici Volemak nu călăriră cine ştie cât în restul zilei. Îşi petrecură timpul pe jos, patrulând de-a lungul caravanei, asigurându-se că animalele nu se abăteau spre noroiul gros şi înşelător din mijlocul ravenei. Aveau viziuni cu o cămilă

scufundându-se imediat până peste cap. Solul era umed, mocirlos şi primejdios, dar, păstrând ritmul lent, ajunseră în curând la gura ravenei, acolo unde se vărsa într-un râu lat.

Şi acolo probabil că avusese loc un dezastru, pentru că malul celălalt al râului era o aglomeraţie de noroi şi bolovani, copaci dărâmaţi şi porţiuni largi de sol şi pietre expuse. Restul drumului până la râu văzură că ambele maluri fuseseră despicate. În mod ironic, însă, cum forţa potopului fusese mai mică aici decât în ravenă, traversarea printre resturi avea să fie mult mai dificilă.

— Pe-aci!

Era Elemak, cu Vas în spatele lui. Cei doi mergeau pe jos, iar cămilele îi urmau nu departe în urmă. Erau pe un teren înalt. Urcuşul avea să fie abrupt, dar nu dificil.

— Am dat peste-o cărare pe teren ridicat! strigă Elemak.

În câteva minute, se adunară la capătul cărării care traversa pădurea. Cât soţi şi soţii se îmbrăţişară, Issib observă că pădurea era mult mai rară decât fusese mai sus, pe munte.

— Probabil c-acum ne-aflăm aproape de nivelul mării, spuse el.

— Râul coteşte brusc spre vest acolo, zise Vas, cuprinzând-o cu braţul pe Sevet şi proptindu-şi copilul de umăr. Iar de-acolo se vede Marea Lucioasă. Între râul ăsta şi cel din sud e-o păşune deschisă, cu doar câţiva copaci pe ici, pe colo. Pe

teren înalt, mulţumesc Sufletului Suprem. Am simţit cutremurele, dar, când au trecut, nu ni s-au părut mare lucru, însă ne-am îngrijorat că sus, unde vă găseaţi voi, ar fi putut să fie mult mai rău. Pe urmă, Elya a insistat că trebuie să urcăm şi mai sus şi să cercetăm regiunea de-acolo şi, tocmai când am ajuns acolo, am auzit un vuiet şi râul a luat-o razna. Ni s-a părut că vedem toate cămilele plutind, iar voi încă eraţi călare pe ele.

— Issib a fost avertizat cu ajutorul Catalogului, spuse Volemak.

— Bine că *n-am fost* toţi la un loc, rosti Issib. Încă patru cămile şi le-am fi pierdut. Pe când aşa, Meb şi-a pierdut animalul – pentru c-a salvat animalele de povară, aş putea adăuga.

— Când o să ne-aşezăm la foc diseară, o s-avem vreme de poveşti, zise Elemak. Putem ajunge înainte de lăsarea întunericului la locul dintre râuri. Luna va străluci slab, aşa c-o să înălţăm corturile până nu se lasă noaptea.

În seara aceea stătură târziu în jurul focului, în parte pentru c-aşteptau să se gătească cina, în parte pentru că erau prea tulburaţi ca să doarmă şi în parte pentru că sperau ca Nafai şi Obring să găsească tabără în noaptea aceea. Atunci s-au spus poveştile. Iar când Hushidh îi ură noapte bună lui Luet în cortul unde cea din urmă avea să doarmă singură cu copilul, îi zise:

— Aş vrea să vezi şi tu ca mine, Luet. Potopul ăsta a făcut ceea ce nimic altceva n-ar fi reuşit să

facă – legăturile dintre noi toţi sunt mult mai puternice. Şi Meb… cu câtă cinste-i privit acum…

— O bine-venită schimbare, constată Luet.

— Sper că n-o să i se urce la cap, altfel, strică tot.

— Poate se maturizează.

— Sau poate că pur şi simplu avea nevoie de circumstanţele potrivite ca să descopere partea cea mai bună din el. N-a ezitat, zice Issib. A coborât și și-a riscat viața trăgându-l pe Issib într-o zonă sigură.

— Iar Zdorab a luat Catalogul şi pe urmă ne-a condus înapoi…

— Ştiu, nu spun că Meb a fost singurul curajos. Dar știi cum e cu Zdorab. Gestul lui de a-i da cămila lui Meb a fost generos şi-a ajutat la unitatea grupului – dar a avut ca efect şi faptul că ne-a șters din memorie rolul lui Zdorab în salvarea noastră. Minţile noastre s-au concentrat numai pe Mebbekew.

— Poate asta vrea Zodya.

— Dar *noi* n-o să uităm, spuse Hushidh.

— Niciodată. Acum du-te la culcare. Bebelușilor n-o să le pese că vom dormi puţin la noapte – dimineaţă vor urla de foame la oră fixă.

Trecuseră numai câteva ore de la ivirea zorilor când se întoarseră Nafai şi Obring. Fuseseră departe de potop, însă chiar şi aşa avuseseră de furcă, pentru că, venind spre tabără, trebuiseră să găsească un loc ca să traverseze fie ravena, fie

râul. Până la urmă trăseseră cămilele peste apă în susul ravenei, făcând un ocol mare în jurul zonei celei mai afectate, apoi traversând râul prin zone puțin adânci și bancuri de nisip lângă mare – când scădea fluxul.

— Cămilele-s tot mai nemulțumite când trebuie să treacă peste câte-o apă, comentă Nafai.

— Dar am adus două căprioare, adăugă Obring bucuros.

Odată grupul reunit, Volemak ținu un scurt discurs, stabilind zona respectivă drept locul taberei lor.

— Râul de la nord îl vom numi Oykib, după primul băiat din expediția noastră, iar cel de la sud, Protchnu, după primul băiat din noua generație.

Rasa se arătă indignată:

— De ce nu Dza și Chveya, după primii doi *copii* născuți în expediția noastră?

Volemak o privi fix, fără să-i răspundă.

— Atunci, ar fi mai bine să părăsim locul înainte ca băieții să crească destul de mari ca să-și dea seama că i-ai onorat numai pentru că au penisuri.

— Dac-am fi avut numai două fete și două râuri, Tata ar fi botezat râurile după *ele*, încercă Issib să facă pace.

Știau că nu era adevărat, bineînțeles. Timp de câteva săptămâni de la stabilirea lor acolo, Rasa a insistat să le numească Râul de Nord și Râul de Sud; Volemak se-ncăpățâna să le numească Râul

Oykib și Râul Protchnu. Dar, întrucât bărbații erau cei care călătoreau mai des, deci traversau râuri mai des, pescuiau în ele și erau nevoiți să-și povestească unul altuia despre locuri și evenimente în susul și în josul râului, au rămas numele Oykib și Protchnu. Fie că mai remarcase cineva, fie că nu, Luet observă că Rasa nu folosea niciodată denumirile date de Volemak râurilor, ci tăcea și se supăra ori de câte ori le rosteau alții.

Nafai și Luet au discutat problema o singură dată. Nafai dovedea lipsă de înțelegere:

— Rasa nu s-a supărat când femeile hotărau totul în Basilica, iar bărbaților nici măcar nu li se permitea să se *uite* la lacuri.

— Ăla era un loc sfânt pentru femei. Singurul de felul ăsta din lume.

— Și ce contează? întrebă Nafai. Sunt doar două nume pentru două râuri. Când o să plecăm de-aici, nimeni altcineva nu-și va aminti cum le-am denumit.

— Atunci, de ce Râul de Nord și Râul de Sud?

— E-o problemă numai pentru că Mama a făcut din ea o problemă, răspunse Nafai. Acum hai să *nu* facem și *noi* o problemă din asta.

— Vreau să știu *de ce* ești *tu* de acord.

Nafai oftă.

— Gândește-te doar o clipă ce-ar însemna dacă le-am fi botezat Râul de Nord și Râul de Sud. Ce-ar fi însemnat pentru Tata. Și pentru ceilalți bărbați. Atunci chiar s-ar fi ajuns la dezbinare. Nu vreau

să mă despartă şi altceva de ceilalţi.

Luet cugetă la idee un timp.

— Bine, zise ea. Înţeleg ce spui.

Apoi, după ce se mai gândi puţin, adăugă:

— Dar nu ţi s-a părut nimic nepotrivit în a numi râurile după băieţi până n-a deschis gura Mama, nu-i aşa?

Nafai nu răspunse.

— De fapt, nu ţi se pare nimic nepotrivit, aşa-i?

— Te iubesc, spuse Nafai.

— Ăsta nu-i un răspuns.

— Eu cred că e.

— Şi dacă nu-ţi voi oferi niciodată un fiu?

— Atunci, voi face dragoste cu tine întruna, până când vom avea o sută de fiice.

— S-o *crezi* tu! zise Luet răutăcioasă.

— Ba *tu*, replică el.

Ea luă hotărârea să nu se supere pe el din cauza asta şi, în timp ce făcură dragoste, se dovedi la fel de doritoare şi de pasională ca de obicei. Dar, după aceea, când el adormi, o cuprinseră grijile. Ce-ar însemna pentru ei ca bărbaţii să preia dominaţia grupului, aşa cum fusese Basilica dominată de femei?

De ce trebuie să trecem prin asta? se întrebă. Am avut şansa de-a construi o societate diferită de restul lumii. Echilibrată şi corectă, nepărtinitoare, *dreaptă.* Cu toate astea, până şi Nafai şi Issib par mulţumiţi s-o dezechilibreze. Oare rivalitatea dintre bărbaţi şi femei e-atât de puternică, încât

unii trebuie să fie întotdeauna superiori celorlalţi? Avem rivalitatea în genele noastre? Trebuie neapărat să fie condusă comunitatea de un sex sau altul?

Poate că da. Poate suntem ca babuinii. Când suntem stabili şi civilizaţi, femeile decid, întemeiază gospodării, stabilesc relaţiile dintre ele, creează vecinătăţile şi prieteniile. Dar când suntem nomazi, ducând un trai la limita supravieţuirii, bărbaţii conduc şi nu suportă intervenţia femeilor. Poate asta înseamnă civilizaţia – dominaţia femeilor asupra bărbaţilor. Iar ori de câte ori nu merge aşa, considerăm rezultatul *necivilizat, barbar... bărbătesc.*

Au petrecut un an între râuri, aşteptând să se nască copilul lui Shedemei. Un băiat; l-au botezat Padatok – „*Dar*” – şi-i ziceau Rokya. Poate c-ar fi plecat iar la drum după primul an, dar până la naşterea lui Rokya trei femei rămăseseră gravide, printre ele, Rasa şi Luet, cea mai slăbită de sarcină. Aşa c-au stat acolo până la a doua recoltă şi alte câteva luni, până când toate femeile, cu excepţia lui Sevet, şi-au dus sarcina la capăt şi-au născut. Aşa că-n următoarea etapă a călătoriei erau treizeci la număr, prima generaţie de copii mergea şi cei mai mulţi dintre ei începuseră să vorbească înainte de a pleca.

Trecuseră doi ani buni. În loc de teren deşertic, aveau ogoare roditoare, udate de ploaie, pe sol bun. Recoltele erau mai variate, vânatul, mai

bogat, chiar şi cămilele prosperau, fătând cincisprezece pui. Făurirea şeilor era mai dificilă – niciunul din ei nu-nvăţase meşteşugul – dar au descoperit o metodă de-a urca doi prunci pe fiecare dintre cele patru animale mai blânde, care călătoreau întruna cu şirul de cămile ale femeilor. Când primii copii s-au urcat în şa, unii s-au speriat – cămilele sunt atât de înalte faţă de pământ – dar s-au obişnuit imediat şi chiar le plăcea.

Călătoria a decurs uşor prin savană, de-a lungul litoralului; parcurgeau kilometri mai rapid ca niciodată, chiar mai repede decât în deşertul neted de la vest şi sud de Basilica. În trei zile au ajuns la un golf cu multă apă bună, cu care bărbaţii erau obişnuiţi deja, pentru că vânaseră şi pescuiseră acolo în ultimii doi ani. Dar, în dimineaţa următoare, Volemak i-a îngrozit pe toţi, spunându-le că acum ruta lor nu se-ndrepta spre sud, cum se aşteptaseră, ci spre vest.

Spre vest! În mare!

Volemak arătă spre insula stâncoasă, care se ridica din mare la nici doi kilometri distanţă.

— Dincolo de ea este altă insulă, una uriaşă. Pe ea o să facem o călătorie la fel de lungă ca cea pe care am făcut-o de când am părăsit Valea lui Mebbekew.

La reflux, Nafai şi Elemak au încercat să traverseze strâmtoarea dintre uscat și insulă. Au reușit, fiind nevoiţi să înoate doar o mică porţiune,

la mijloc. Dar cămilele s-au opus, aşa că, până la urmă, au construit plute.

— Am mai făcut-o şi altă dată, le-a spus Elemak. Nu pentru o traversare pe apă sărată, bineînţeles, dar apa de-aici e destul de liniştită.

Aşa c-au tăiat copaci şi au pus butucii să plutească în golf, legându-i între ei cu funii făcute din fibre de stuf. Le-a luat o săptămână să facă plutele şi încă două zile să transporte cămilele pe malul celălalt – una câte una – apoi încărcătura şi, la sfârşit, femeile şi copiii. Şi-au aşternut tabăra pe malul unde acostaseră, în timp ce bărbaţii au dus plutele cu prăjina în jurul insulei, la vârful sud-vestic, unde va urma să aibă din nou nevoie de ele ca să transporte oameni şi bagaje pe insula mare. Peste o săptămână, grupul traversase insula mică şi se îndrepta spre cea mare; au împins plutele în apă şi s-au uitat cum plutesc.

Vârful nordic al insulei mari era muntos şi acoperit de o pădure deasă. Treptat, însă, dealurile luau locul munţilor, iar savane largi înlocuiau dealurile. Puteau sta în vârful câmpiei joase şi unduioase şi vedea de-acolo Marea Lucioasă la vest şi Marea de Poc la est, atât de îngustă era insula acolo. Şi, cu cât au înaintat mai mult spre sud, cu atât au înţeles de ce se numea marea aşa. Din apă ieşeau vulcani, iar la orizont se vedea din când în când fumul unei erupţii minore.

— Insula a făcut parte din zona de uscat până acum cinci milioane de ani, le-a explicat Issib.

Până atunci, Valea Locurilor se-ntindea pân-la această insulă, la sud de noi – iar focurile ard încă în marea care-a umplut spaţiul dintre cele două părţi ale văii.

Crescuţi fiind în Basilica, cei mai mulţi din grup nu-nţeleseseră niciodată forţele naturii – Basilica era un loc atât de invariabil, atât de mândru de vechimea lui. Aici, deşi perioadele de timp se măsurau în milioane de ani, oamenii vedeau limpede forţa enormă a planetei şi lipsa de relevanţă a vieţilor omeneşti de la suprafaţa ei.

— Cu toate astea, *nu* suntem irelevanţi, spunea Issib. Pentru că noi suntem cei ce văd schimbările, le cunosc şi înţeleg că ele chiar *sunt* schimbări, că lucrurile au fost cândva altfel. Întregul univers, fiecare fiinţă şi lucru, trăieşte într-un acum infinit care nu se schimbă niciodată, care este exact aşa cum este. Numai *noi* cunoaştem trecerea timpului, faptul că un lucru îl determină pe altul, că suntem schimbaţi de trecut şi că vom schimba viitorul.

Insula se lărgea, iar terenul devenea din ce în ce mai neregulat. Tuturor li se păru asemănător solului din Valea Focurilor – continuarea văii, prevestită de Issib. Dar regiunea era mai liniştită – nu dădură peste porţiuni în care gazele ieşite din pământ ardeau la suprafaţă – iar apa probabil că era pură. În plus, pe măsură ce înaintau spre sud, aerul era tot mai uscat, deşi urcau spre zona muntoasă.

— Munţii ăştia au nume, spuse Issib, aflând

informaţia din Catalog. Dalatoi. Înainte ca insula să se separe de uscat au locuit oameni aici. De fapt, cel mai mare şi mai vechi dintre Oraşele Focului aici a fost.

— Skudnooy? întrebă Luet, amintindu-şi de povestea oraşului de zgârciţi care s-au izolat de lume şi, chipurile, păstrau cea mai mare parte din aurul de pe Harmony în seifurile aflate dedesubtul oraşului lor ascuns.

— Nu, Raspyatny, îi răspunse Issib.

Îşi amintiră toţi poveştile cu oraşul de piatră şi muşchi, unde curgeau râuri prin fiecare încăpere din oraşul cât un munte de înalt, încât camerele de sus îngheţau, iar cei care locuiau în ele erau nevoiţi să aprindă focuri ca să topească râurile îngheţate, pentru ca odăile de jos să aibă apă tot anul.

— Îl vom vedea? întrebară oamenii.

— Ce-a mai rămas din el. A fost părăsit acum zece milioane de ani, dar *era* construit din piatră. Drumul străvechi pe care mergem noi acum la el duce.

Abia atunci îşi dădură seama că, într-adevăr, mergeau pe un drum străvechi. Nu era nici urmă de trotuar, iar câteodată drumul era tăiat de ravene sau erodat. Dar se întorceau mereu la cărarea cea mai puţin rezistentă, iar din când în când constatau că dealurile fuseseră tăiate pentru a avea pe unde să treacă drumul, iar valea temporară fusese parţial umplută cu piatră care

încă nu se erodase.

— Dac-ar fi plouat mai mult, spuse Issib, n-ar mai fi rămas nimic. Dar insula s-a deplasat spre sud, deci pământul este acum la aceeaşi latitudine ca Marele Deşert Sudic, iar aerul e mai uscat şi fenomenul eroziunii, mai redus. Chiar după atâta vreme, unele lucrări ale oamenilor lasă urme.

— Cineva trebuie să fi mers pe acest drum în ultimele zece milioane de ani, zise Elemak.

— Nimeni, îl contrazise Issib. Nicio fiinţă umană n-a pus piciorul pe insulă de când s-a separat complet de uscat.

— De unde ştii tu? îl sfidă Mebbekew pe Issib.

— Ştiu, pentru că Sufletul Suprem i-a împiedicat pe oameni să vină aici. Nimeni nu-şi mai aminteşte că această insulă există. Aşa a vrut Sufletul Suprem. S-o păstreze-n siguranţă şi pregătită… pentru noi, bănuiesc.

Oraşul Raspyatny li se desfăşură o zi întreagă în faţa ochilor înainte de a ajunge la el. La început, li se păru c-arată ca un munte cu o alcătuire stranie, dar, cu cât se apropiau mai mult, cu atât îşi dădeau mai bine seama că ce vedeau erau ferestre cioplite în piatră. Pe deasupra, era un munte înalt, aşa că oraşul sculptat pe suprafaţa lui trebuie să fi fost foarte întins.

Îşi aşezară tabăra în partea de nord-est, unde curgea un râuleţ. Au urmat cursul lui şi-au descoperit că apa se scurge afară din oraş. În interior, făcea cascade, iar zidurile din apropiere

gemeau de muşchi; era mult mai rece decât aerul deşertic de afară.

Explorară oraşul pe rând, în grupuri, lăsând pe cineva să aibă grijă de copii şi animale, în vreme ce ceilalţi se căţărau pe ruinele oraşului. Departe de râu, oraşul nu fusese atât de erodat pe dinăuntru, deşi interiorul lui nu se păstrase mai bine decât zidul exterior. Înţeleseră de ce atunci când găsiră câteva ruine ale unui sistem de apeducte care, conform legendei, transportau apa în fiecare încăpere din oraş. Ceea ce le trezi uimirea era, însă, absenţa coridoarelor interioare. Pur şi simplu dădeai dintr-o cameră într-alta.

— Cum făceau s-aibă intimitate? întrebă Hushidh. Cum aveau un spaţiu propriu, dacă fiecare cameră era un bulevard pe care lumea se plimba întruna?

Nimeni nu știa răspunsul la întrebarea ei.

— Peste două sute de mii de oameni au locuit aici în vechime, vorbi Issib. Pe vremea când toată regiunea se-ntindea mai departe spre nord şi era mult mai bine alimentată cu apă – tot terenul exterior era cultivat pe kilometri întregi către nord, totuşi, atacurile duşmanilor n-au fost niciodată eficiente pentru că locuitorii păstrau în spatele zidurilor provizii pe zece ani şi nu duceau lipsă de apă. Duşmanii lor le puteau arde ogoarele şi-i puteau asedia, dar ar fi murit de foame cu mult înainte ca orice locuitor din Raspyatny să sufere de cea mai mică nevoie. Doar natura însăşi a putut

depopula zona.

— De ce n-a fost distrus tot ce-i aici de cutremurele din Valea Focurilor? întrebă Nafai.

— N-am văzut panta estică. Catalogul spune că jumătate din oraş a fost ras de pe suprafaţa pământului după două cutremure puternice, când s-a produs prima fisură şi marea a năvălit prin ea.

— Ar fi fost un spectacol unic să vedem un *asemenea* potop, rosti Zdorab. Dintr-un loc sigur, evident.

— S-a prăbuşit toată partea de est a oraşului, continuă Issib. Acum e doar un versant de munte. Dar partea asta a rezistat. Zece milioane de ani. Nu se ştie niciodată... Bineînţeles, apele o erodează pe dinăuntru, transformând tot mai mult exteriorul într-o cochilie scobită. Până la urmă, se va surpa. Poate dintr-odată. O parte din ea se va sparge şi din cauza asta ce rămâne va avea prea mult de-ndurat. Toată şandramaua se va prăbuşi ca un castel de nisip pe plajă.

— Am văzut unul dintre oraşele eroilor, spuse Luet.

— Şi poveştile erau adevărate, zise Obring. Asta mă face să mă-ntreb dacă Skudnooy n-o fi, şi el, pe-aici, pe undeva.

— Catalogul zice că nu-i, îl lămuri Issib. Am întrebat.

— Mare păcat! Atâta amar de aur!

— Da, s-o crezi tu! replică Elemak. Şi cui l-ai fi vândut? Sau crezi că l-ai fi mâncat? Ori l-ai fi

îmbrăcat?

— Aa, n-am voie nici să *visez* la bogăţii uriaşe, despre asta-i vorba? întrebă Obring sfidător. Numai visurile practice sunt permise?

Elemak dădu din umeri și renunță să mai discute.

După ce părăsiră vecinătatea oraşului Raspyatny – şi avuseseră nevoie de-o zi întreagă ca să ocolească zona de vest, care părea, într-adevăr, să fi acoperit toată suprafaţa muntelui – îşi croiră drum printr-o trecătoare înaltă, care probabil avusese o lăţime constantă pentru a-nlesni o circulaţie intensă.

— Cândva, asta a fost artera dintre Oraşele Focului și Oraşele Stelelor, explică Issib. Acum duce numai în deşert.

Ieşiră din trecătoare şi se pomeniră în faţa unei savane vaste şi uscate; insula se îngusta în porţiunea aceea, Marea de Stele era la răsărit, iar la apus, în depărtare, scânteia albastră Marea Lucioasă. În timp ce coborau, pierdură din vedere marea de la apus; în schimb, la sfatul Sufletului Suprem, se ţinură aproape de ţărmul răsăritean, pentru că acolo ploua mai des şi puteau pescui în mare.

Era un drum pretenţios – uscat, trebuiră să sape fântâni de trei ori şi fierbinte, soarele tropical îi bătea în cap. Dar era exact tipul de teren cu care atât Elemak, cât şi Volemak se obişnuiseră în tinereţe, aşa că avansară destul de repede. La zece

zile după ce ieşiră din strâmtoarea din Munţii Dalatoi, Sufletul Suprem le ceru s-o ia spre sud când litoralul coti spre sud-est, iar când urcară printre dealuri unduioase, cu pante line, iarba se îndesi şi în peisaj începură să apară copaci. Trecură printre munţi scunzi şi roşi de vreme, străbătură valea unui râu, urcară alte dealuri, apoi coborâră în cel mai frumos ţinut pe care-l văzuseră vreodată.

Pâlcurile de copaci alternau echilibrat cu păşunile întinse; pe câmpiile pline de flori sălbatice zumzăiau albinele, promiţând miere uşor de găsit. Pâraiele cu apă limpede se scurgeau toate într-un râu lat, şerpuitor. Shedemei descălecă şi încercă solul.

— Nu-i ca iarba din deşert, remarcă ea. Nu-s doar rădăcini. E-adevărat humus. Putem cultiva pajiştile fără să le distrugem.

Pentru prima oară în călătoria lor, Elemak nu se deranjă să se consulte cu Volemak despre locul unde să se-aşeze tabăra. Nu exista niciun loc pe unde treceau în care să *nu* fi putut poposi peste noapte.

— Toţi locuitorii din Seggidugu ar putea trăi regeşte-n ţinutul ăsta, spuse Elemak. Nu crezi, Tată?

— Iar noi suntem singurii oameni de-aici, răspunse Tata. Sufletul Suprem a pregătit locul pentru noi. Ne-a aşteptat zece milioane de ani.

— Aşadar, rămânem aici? Asta-i destinaţia

noastră?

— Rămânem aici, deocamdată, preciză Volemak. Cel puţin câţiva ani. Sufletul Suprem încă nu-i pregătit să ne ducă-n stele, înapoi pe Pământ. O vreme, aici va fi casa noastră.

— *Câţi* ani? întrebă Elemak.

— Destui cât să construim case de lemn şi să transformăm corturile noastre vechi în prelate şi draperii. Din acest loc nu vom mai călători, nici pe uscat, nici pe apă. Numai când ne vom ridica la stele-l vom părăsi. Aşadar, haideţi să-l numim Dostatok, pentru că ne va-mplini nevoile din belşug. Râului îi vom spune Rasa, pentru că-i puternic şi plin de viaţă şi nu va-nceta să ne ofere ce ne trebuie.

Rasa încuviinţă uşor din cap, în semn că recunoaşte cinstea; afişă un surâs cât se poate de vag, din care Luet, cel puţin, înţelese că Rasa ştia că, prin noile nume alese, soţul ei vrea să fie conciliator.

Îşi aşezară colonia pe un promontoriu jos, care dădea spre gura de vărsare a Râului Rasa în Oceanul de Sud – pentru că atât de departe ajunseseră, lăsând în urmă Marea Lucioasă şi Marea de Stele. Într-o lună, aveau toţi case de lemn cu acoperişuri de stuf, iar la latitudinea respectivă puteau cultiva tot timpul plante, aşa că nu conta când le sădeau; în fiecare zi ploua puţin, iar furtunile puternice treceau repede, fără să provoace pagube.

Animalele erau atât de blânde, încât nu se temeau de om; oamenii au domesticit repede capre sălbatice, care se trăgeau în mod clar din aceleaşi vieţuitoare crescute în turme pe dealurile de lângă Basilica – laptele de cămilă a ajuns, în sfârşit, un lichid pe care numai puii de cămilă trebuiau să-l mai bea, iar expresia „brânză de cămilă” a devenit un eufemism pentru bebeluşii bine hrăniţi, cu scutecul neschimbat. În următorii şase ani, s-au născut alţi copii, până când numărul micuţilor a ajuns la treizeci şi cinci, cu vârste cuprinse între aproape opt ani şi câteva zile. Îşi cultivau ogoarele în comun şi împărţeau roadele în mod egal; din când în când, bărbaţii plecau şi vânau împreună, aducând acasă carne pentru pus la uscat şi la sărat şi piele pentru tăbăcit. Rasa, Issib şi Shedemei şi-au asumat educarea copiilor, deschizând o şcoală.

Nu că viaţa lor ar fi fost un basm al păcii şi fericirii veşnice. Oamenii se mai certau – Kokor n-a vorbit cu Sevet un an din cauza unei pricini neînsemnate; Meb s-a certat cu Obring şi cel din urmă şi-a construit o casă mai departe de restul grupului. Existau resentimente – unii credeau că alţii nu muncesc destul, alţii, că munca lor era mai valoroasă decât efortul celorlalţi. Şi mai exista o tensiune discretă permanentă între femei, care o considerau conducătoare pe Rasa, şi bărbaţi, care presupuneau că nicio hotărâre nu era finală, dacă n-a fost aprobată de Volemak sau Elemak. Dar au

trecut peste toate crizele, peste toată încordarea, găsind un echilibru de conducere între devotamentul lui Volemak faţă de scopurile Sufletului Suprem, compasiunea perspicace a Rasei şi evaluarea categorică a nevoilor, făcută de Elemak. Orice eventuală nefericire din sufletele lor era ţinută sub control, îngropată în munca grea care le marca ritmul vieţii şi apoi dispărea în momentele de bucurie neţărmurită şi dragoste neprecupeţită.

De-a lungul anilor, au ajuns să ducă o viaţă atât de frumoasă, încât nu era unul care să nu vrea, când se gândea la tot şi la toate, ca Sufletul Suprem să uite că trăiesc acolo şi să-i abandoneze în armonia şi fericirea din Dostatok.

9
Perimetrul

Când avea şapte ani, Chveya a-nţeles perfect cum funcţiona lumea. Acum împlinise opt şi avea nişte nedumeriri.

Ca toţi copiii din Dostatok, a crescut înţelegând relaţiile simple dintre familii. De exemplu, Dazya cu fraţii şi surorile ei mai mici le aparţineau lui Hushidh şi Issib. Krassya şi Nokya, cu fraţii şi surorile lor mai mici, ţineau de Kokor şi Obring. Vasnya cu fratele şi sora ei erau ai lui Sevet şi Vas. Şi tot aşa, fiecare ceată de copii aparţinea de o mamă şi un tată.

Singura ciudăţenie din această imagine clară a universului, cel puţin până când Chveya a împlinit opt ani, o reprezentase Bunicul şi Bunica, Volemak şi Rasa, care nu numai c-aveau doi micuţi ai lor – fraţii Okya şi Yaya, care-ar putea la fel de bine să fie gemeni, pentru că, aşa cum a spus Vasnya odată, împărţeau un singur creier – dar erau şi părinţii tuturor celorlalţi părinţi.

Chveya ştia asta pentru că, în momente neobişnuite, auzise adulţii zicându-i Bunicii nu doar „Doamna Rasa” ori „Bunica”, ci şi „Mama”, iar pe propriul ei tată, pe al lui Proya, Elemak, şi pe al Skiyei, Mebbekew, că îi ziceau Bunicului mai des „Tată”.

În mintea Chveyei, asta-nsemna că Volemak şi Rasa erau Primii Părinţi, pentru c-au dat naştere întregii omeniri. O parte din ea ştia că nu aşa stăteau lucrurile, pentru că Shedemei le explicase clar la şcoală că-n locuri îndepărtate existau milioane de oameni, iar Bunicul şi Bunica nu le dăduseră viaţă *tuturor.* Dar acele locuri erau de legendă. Nu fuseseră văzute niciodată. Lumea era numai ţinutul Dostatok, frumos şi sigur, iar în acel loc nu exista un singur om care să nu se tragă din căsătoria lui Volemak cu Rasa – cel puţin aşa părea.

În realitate, pentru Chveya, lumea adulţilor era destul de îndepărtată pentru a-i satisface orice nevoie de ciudăţenie ar fi avut ea; nu trebuia să se gândească la tărâmuri mitice, ca Basilica,

Potokgavan şi Gorayni, Pământul şi Harmony, unele dintre acestea fiind planete, altele oraşe, altele naţiuni, deşi Chveya nu pricepuse niciodată regula care stabilea la ce anume se referă fiecare denumire. Nu, lumea Chveyei era dominată de lupta continuă dintre Dazya şi Proya pentru a pune mâna pe putere în rândul copiilor.

Dazya era Copilul cel mai Mare, fapt care-i conferea o autoritate imensă. Ea o folosea nepotrivit, exploatându-i pe cei mai mici de câte ori putea, transformând-o în servicii şi „favoruri" personale pe care le primea fără recunoştinţă. Dacă unul dintre cei mici refuza să se supună, îi bloca accesul la orice joc, pur şi simplu anunţând că, dacă „copilul ăla" va participa la joc sau la concurs, ea nu va lua parte la el. La fel se purta Dazya cu fetele mai apropiate de vârsta ei, deşi cu mai multă subtilitate – nu insista să i se facă servicii personale umilitoare, însă se aştepta ca, atunci când hotăra că un lucru se va desfăşura într-un anumit fel, toate fetele s-o aprobe, iar cine se va opune va fi ostracizat cu discreţie. Chveya fiind Al Doilea Copil, cu doar trei zile mai tânără, nu vedea niciun motiv pentru care s-accepte un rol de slugă. În consecinţă, avea foarte mult timp pentru sine, întrucât Dazya nu tolera să fie nimeni egala ei şi niciuna dintre fete nu avea tăria să o înfrunte.

În timp ce Dazya îşi clădea regatul printre copiii mai mici şi fetele mai mari, Proya – fiul cel mai

mare al lui Elemak și Al Doilea Băiat – se făcuse prinţ printre prinţi. Era singura persoană care-o putea ridiculiza pe Dazya și râde de regulile ei şi toţi ceilalţi băieţi îi ţineau isonul. Dazya îi ostraciza pe băieţii mai mari, dar lor nici nu le păsa, pentru că jocurile la care voiau să ia parte și aprobarea după care tânjeau le primeau de la Proya. Cea mai crâncenă umilinţă pe care a-ndurat-o Dazya a fost când propriul ei frate, Xodhya, s-a alăturat lui Proya și s-a folosit de puterea lui ca de un scut pentru apărarea propriei independenţe de regulile surorii sale mai mari. Fratele mai tânăr al Chveyei, Zhyat, și uneori chiar Motya, care era cu un an mai mic decât Zhyat și nu făcea parte dintre băieţii mai mari, i se alătura regulat lui Proya, dar Chveyei nu-i păsa, pentru că asta-nsemna și mai multă umilinţă pentru Dazya.

Bineînţeles, în toiul conflictelor, Chveya le ţinea partea celorlalte fete, fie dispreţuindu-i pe băieţii rebeli, fie dându-le peste nas, dar în sufletul ei tânjea să facă parte din regatul lui Proya. *Ei* erau cei care jucau jocuri dure și minunate de-a vânătoarea și de-a moartea. Ar face-o chiar și pe căprioara, dac-ar chema-o să se joace cu ei, i-ar lăsa s-o vâneze și s-o doboare cu săgeţile lor boante, dac-ar putea face parte dintre ei, în loc să stea, prizonieră nenorocită, în regatul-capcană al Dazyei. Dar când i-a pomenit, pe departe, fratelui ei Zhyat despre dorinţa sa, el a făcut un adevărat spectacol de greaţă înăbușită și râgâituri, așa că

fata a renunţat.

Cel mai tare îi invidia pe Okya şi pe Yaya, cei doi fii ai Bunicii şi Bunicului. Okya era Primul Băiat, Yaya, Al Patrulea. Cei doi l-ar fi putut detrona uşor pe Proya din poziţia lui de şef peste băieţi, mai ales pentru că le făceau pe toate împreună şi i-ar fi putut supune pe ceilalţi băieţi. Dar nu se sinchiseau de asta, doar luau parte la jocurile lui Proya când aveau chef şi nici nu se preocupau de cine era la conducere. Asta pentru că se considerau adulţi, în niciun caz copii. „*Noi* suntem din aceeaşi generaţie ca părinţii voştri", îi spusese odată Yaya Chveyei. Din clipa aceea, Chveya nu scăpa ocazia să sublinieze că Yaya era mult mai scund decât ea și înc-avea o puţulică de iepure, făcându-i pe ceilalţi copii să râdă, deşi le era frică de Yaya. Acesta nu făcea decât să se uite la ea cu dispreţ şi să plece. Dar Chveya a observat că nu mai urina în faţa micuţilor.

Când Chveya era brutal de sinceră, trebuia să recunoască în sinea ei că motivul pentru care era complet izolată de alţi copii era acela că pur şi simplu nu-şi putea ţine gura închisă. Dacă vedea că cineva-i bătăuş, incorect sau egoist, o spunea fără reţineri. Nu conta că tot fără reţineri vorbea şi atunci când vreunul se dovedea nobil, bun sau generos – lauda se uita repede, în vreme ce jignirile se treceau la catastif pentru totdeauna. Astfel, Chveya n-avea prieteni adevăraţi printre copii – erau prea ocupaţi să se dea bine pe lângă Dazya

sau Proya ca să-i ofere ei o prietenie adevărată, în afară de Okya şi Yaya, bineînţeles, care erau şi mai distanţi şi preocupaţi unul de celălalt în aşa-zisa lor postură de adulţi.

Numai când Chveya a-mplinit opt ani şi a constatat cât de puţină atenţie îi acorda oricine altcineva, în afară de părinţii ei, zilei sale de naştere, după tam-tamul făcut în jurul aniversării Dazyei, şi-a pierdut complet speranţa că va fi o persoană cu o anumită însemnătate în lume. Nu era destul de rău că Dazya le poruncea tuturor cu atâta nesimţire, de ce trebuiau adulţii să facă un festival de ziua ei? Tata i-a explicat că, desigur, festivalul nu se organiza pentru Dazya, ci pentru că ziua ei marca începutul unei generaţii întregi de copii – dar ce conta dacă maturii o priveau astfel sau nu? Rămânea faptul că prin festivalul acela se afirmase dominaţia de fier a Dazyei asupra celorlalţi copii şi chiar i se oferise fetei o superioritate temporară asupra lui Proya însuşi, iar Okya şi Yaya au stat îmbufnaţi toată petrecerea, când au fost trataţi de sus şi trimişi cu liota de copii, lucru pe care l-au considerat greşit, pentru că ei *nu* făceau parte din generaţia mai tânără. Cum au putut interveni adulţii atât de neglijent şi distructiv în ierarhia copiilor? Ca şi cum n-ar fi considerat că vieţile lor sunt *adevărate.*

Acela a fost momentul în care Chveya a avut intuiţia profundă a faptului că lumea adulţilor şi

cea a copiilor sunt, probabil, identice în felul lor de-a funcţiona, atât doar că cei mici sunt permanent supuşii celor mari. A început cu o conversaţie dintre Chveya şi mama ei, care-i pieptăna părul după baie:

— Cu cât băieţii-s mai tineri, cu-atât sunt mai dezgustători, spuse Chveya, gândindu-se la al doilea ei frate, Motya, care tocmai a descoperit ce tămbălău se făcea dacă se scobea în nas şi se ştergea de haina surorii sale, obicei pe care Chveya n-avea de gând să-l tolereze, indiferent dac-o afecta pe ea sau pe mica Zuya, care nu se putea apăra.

— Nu-i neapărat adevărat, zise Mama. Pur şi simplu găsesc alte *metode* de-a fi dezgustători când cresc.

Mama vorbise fără prea multă convingere, ca şi când ar fi făcut o glumă, dar pentru Chveya momentul acela îi adusese iluminarea. A-ncercat să şi-l închipuie pe tatăl Krassyei, Obring, scobindu-se în nas şi ştergându-se de Mama şi a realizat c-aşa ceva nu se putea întâmpla. Dar poate că existau şi alte lucruri dezgustătoare pe care le-ar face Obring. Trebuie să-l urmăresc şi să aflu, şi-a spus Chveya.

Nu se-ntrebă dacă Obring era cel pe care trebuia să-l urmărească – văzuse deseori cum Mama îşi pierdea răbdarea când vorbea Obring la şedinţele de consiliu. N-avea pic de respect pentru el şi nici Tata n-avea, deşi el se ascundea mai bine. Aşa că,

dacă exista vreun bărbat adult care să exemplifice comportamentul dezgustător, cu siguranţă că acela era Obring.

De aceea, Chveya avea să-şi concentreze atenţia pe adulţii din jurul ei, urmărind să descopere cine era Dazya printre mame şi Proya printre taţi. Pe parcurs, a-nceput să înţeleagă lucruri pe care nu le-nţelesese până atunci. Lumea nu era un loc atât de clar şi simplu cum crezuse ea.

Revelaţia cea mai şocantă a venit în ziua când a discutat cu părinţii ei despre căsătorie. În ultima vreme, i-a devenit limpede că, odată şi odată, copiii vor creşte, se vor împerechea, vor avea prunci şi vor începe din nou ciclul vieţii – asta din cauza unei observaţii josnice făcute de Toya despre ce anume voia, de fapt, să-i facă Proya Dazyei. Toya intenţionase să facă o remarcă obscenă, înspăimântătoare, dar Chveya şi-a dat seama că, departe de-a fi înspăimântătoare, era, probabil, o profeţie. N-ar fi Proya şi Dazya perechea perfectă? Proya ar fi ca Elemak, iar Dazya probabil că i-ar zâmbi cu devotament desăvârşit, ca Eiadh lui Elemak. Sau ar fi Dazya ca mama ei, Hushidh, mult mai puternică decât soţul ei, Issib, pe care-l căra peste tot şi-l îmbăia ca pe-un bebeluş? Sau şi-ar continua Proya şi Dazya lupta pentru supremaţie de-a lungul vieţii, încercând să-şi întoarcă propriii copii unul împotriva celuilalt?

Gândul o făcu pe Chveya să se-ntrebe cu care dintre băieţi se va căsători ea. Va fi unul din

primul an, de vârsta ei? Asta-ar însemna sau Proya, sau Okya, iar amândoi îi repugnau. Dar băieţii din al doilea an? Frăţiorul lui Dazya, Xodhya, frăţiorul lui Proya, Nadya, sau „adultul” Yaya – halal selecţie! Iar copiii din al treilea an aveau vârsta insuportabilului ei frate, Motya – nici nu *visa* să se mărite cu cineva *atât* de tânăr!

Aşa că atacă subiectul cu părinţii ei la dejun, într-o dimineaţă când Tata nu mergea la vânătoare, aşa că mâncau împreună.

— Crezi că va trebui să mă mărit cu Xodhya? întrebă ea, pentru că hotărâse că Xodhya era alternativa cea mai puţin dezgustătoare.

— În nici-un caz, răspunse Mama fără ezitare.

— De fapt, zise Tata, ți-am interzice-o.

— Atunci, cu *cine*? Cu Okya? Cu Yaya?

— Aproape la fel de rău, spuse Tata. Ce-i asta, ai de gând să-ţi întemeiezi o familie curând?

— Normal că se gândeşte la asta, Nyef, rosti Mama. Fetele se gândesc la asemenea lucruri la vârsta ei.

— Atunci, ar putea ţine minte că n-o să se mărite cu un unchi bun şi în niciun caz cu un băiat care-i e verişor primar bun de două ori.

Cuvintele acestea nu-nsemnau absolut nimic pentru Chveya, însă trimiteau către tenebroase mistere. Ce lucru cumplit făcuse Xodhya pentru a deveni „verişor primar bun de două ori”? Aşa că-ntrebă.

— Nu-i vorba c-ar fi făcut *el* ceva, îi explică

Mama. Numai că mama lui, Hushidh, e sora mea bună – amândouă avem aceeaşi mamă şi acelaşi tată. Iar tatăl lui Zaxodh, Issib, e fratele bun al tatălui tău; amândoi au aceeaşi mamă şi acelaşi tată, adică Bunica şi Bunicul. Asta-nseamnă c-aveţi *toţi* strămoşii comuni – e cea mai apropiată legătură de sânge dintre toţi copiii, iar căsătoria dintre voi iese din discuţie.

— Dacă va fi posibil s-o evităm, adăugă Tata.

— Pe-*asta* o putem evita, spuse Mama. Şi la fel simt şi când e vorba de Oykib şi Yasai, pentru că ei *tot* fiii Rasei şi ai lui Volemak sunt.

Chveya primi toate acestea cu calm, însă pe dinăuntru era răvăşită. Hushidh şi Mama erau surori bune, dar *nu* fiicele Bunicii şi Bunicului! Iar Tata şi Issib erau fraţi buni, ca Oykib şi Yasai, iar legătura desăvârşită dintre fraţi exista pentru că erau toţi fiii Bunicii şi ai Bunicului. Totuşi, însăşi folosirea cuvântului „bun“ presupunea şi existenţa unor altfel de fraţi, deci care *nu* erau fiii lui Volemak cu Rasa. Cum se putea asta?

— Ce s-a întâmplat? o întrebă Tata.

— Nu-mi… cu cine mă *pot* mărita?

— Nu-i cam devreme… începu Tata.

Mama interveni:

— Băieţii care te dezgustă astăzi ţi se vor părea mult mai interesanţi pe măsură ce creşti. Crede-mă pe cuvânt, draga mea Veya, pentru că nu vei crede profeţia *aceasta* în mod special, până când nu se va adeveri. Dar când va veni ziua aceea

minunată...

— Ziua aceea oribilă, vrei să spui, mormăi Tata.

— ...vei putea să-ţi întorci privirea spre Padarok, de exemplu, pentru că el nu-i rudă cu nimeni, în afară de surioara lui, Dabrota, şi de părinţii lui, Zdorab şi Shedemei.

Era pentru prima oară când Chveya îşi dădea seama că Zdorab şi Shedemei nu erau înrudiţi cu ceilalţi, dar acum îşi aminti că, demult, îl antipatizase pe Padarok, pentru că le spunea Bunicii şi Bunicului „Rasa” şi „Volemak”, părând lipsit de respect; dar *nu* era deloc o lipsă de respect, pentru că *nu erau* bunica şi bunicul lui. Oare-nţelegea toată lumea?

— Şi, adăugă Tata, pentru că există un singur Rokya care să se ocupe de toate puberele din Dostatok...

— Nyef! rosti Mama cu asprime.

— ...nu vei avea de ales decât – cum ai formulat tu, draga mea vizionară în ape? – a, da, să-ţi întorci privirea spre Protchnu sau Nadezhny, pentru că mama lor, Eiadh, nu-i înrudită cu nimeni de-aici, iar tatăl lor, Elemak, e doar fratele meu vitreg. La fel şi spre Umene, al cărui tată, Vas, nu-i rudă cu noi, şi a cărui mamă, Sevet, e doar sora mea vitregă.

Lasă-i pe Proya, Nadya şi Umya.

— Cum se poate ca Sevet să fie doar sora ta vitregă? întrebă Chveya. E din cauză c-ai atâţia fraţi şi ea nu mai poate fi sora ta bună?

— Of, este deja un coşmar, se plânse Mama. Chiar trebuia să se-ntâmple în dimineaţa asta?

Tata, însă, a continuat şi i-a explicat că Volemak fusese însurat cu alte două femei în Basilica, femei care-i născuseră pe Elemak şi Mebbekew, apoi a fost căsătorit cu Rasa destul de mult ca să-l aibă pe Issib; apoi Doamna Rasa „n-a reînnoit” contractul şi, în schimb, s-a măritat cu un bărbat pe nume Gaballufix, care era şi fratele vitreg al lui Elemak, pentru că mama *lui* fusese una dintre fostele soţii ale lui Volemak, şi cu acest Gaballufix le-a avut Doamna Rasa pe Sevet şi Kokor. După aceea, ea n-a mai reînnoit contractul lui Gaballufix, ci s-a întors la Volemak şi s-a căsătorit cu el permanent, apoi l-a avut pe Nafai şi, mai recent, pe Okya şi Yaya.

— Ai înţeles?

Chveya nu reuşi decât să încline din cap stupefiată. Lumea ei se-ntorsese cu susul în jos. Nu numai din cauza confuziei create de cine cu cine era rudă până la urmă, dar şi din cauza ideii că doi oameni nu trebuiau să rămână toată viaţa căsătoriţi – că mama şi tatăl cuiva vor sfârşi prin a se căsători cu alte persoane absolut diferite şi prin a avea copii care se gândeau numai la unul dintre ei ca la Mama, celălalt fiindu-le total străin!

Era-nspăimântător, iar în noaptea următoare fata a avut un coşmar în care şobolani uriaşi au venit la ei acasă şi l-au luat pe Tata în somn, iar când s-a trezit Mama, nici n-a observat absenţa

lui, pur și simplu l-a adus pe micul Proya – acum devenit bărbat, pentru că era un vis – și i-a spus: „Acesta este noul tău tată, până când îl vor lua șobolanii și pe *el.*”

Se trezi scâncind.

— Ce-ai visat? o întrebă Mama, în timp ce-o liniștea. Spune-mi, Veya, de ce plângi?

Fata îi povesti.

Mama o duse în camera Tatei și a ei, îl trezi pe Tata și-o puse pe Chveya să-i povestească și *lui* visul. El nici măcar nu păru interesat de amănuntul acela înfiorător, adică de venirea lui Proya în casa lor ca să-l înlocuiască pe el. El nu vru să știe decât de șobolanii uriași. Îi ceru să i-i descrie de mai multe ori, deși Chveya nu știa ce să-i spună despre ei decât că erau șobolani și erau mari și chicoteau, zicându-și unul altuia cât de deștepți sunt în timp ce-l duceau pe Tata.

— Totuși, zise Tata, e prima oară-n noua generație. Și nu-i de la Sufletul Suprem, ci de la Păstrătorul Pământului.

— Poate să n-aibă nici-o însemnătate, spuse Mama. Poate-a auzit de unul dintre visele acelea.

Dar când au întrebat-o dacă auzise povești cu șobolani uriași înainte de a-i visa, Chveya habar n-avu despre ce anume vorbeau. Singurii șobolani de care auzise erau cei care-ncercau întruna să fure hrana din hambare. Mai aveau și alții vise cu șobolani? Adulții erau atât de ciudați – nu le păsa că se destramă familii, copiii au frați și surori

vitrege şi alte monstruozităţi asemănătoare, dar un vis despre un şobolan uriaş – *asta era* important pentru ei. Tata chiar zise:

— Dacă mai visezi vreodată şobolani uriaşi sau alte animale ciudate, trebuie să ne spui imediat. S-ar putea să fie foarte important.

Abia când Luet o acoperi din nou în pătuţul ei reuşi Chveya să pună întrebarea care-o frământa cu adevărat:

— Mamă, dacă tu nu vei reînnoi contractul cu Tata, cine va fi noul nostru Tată după aceea?

O expresie de înţelegere şi compasiune apăru pe faţa mamei:

— O, Veya, drăguţa mea croitoreasă, *asta* te-ngrijorează pe tine? Am renunţat la asemenea legi când am plecat din Basilica. Căsătoriile sunt pentru totdeauna aici. Pân-la moarte. Aşa că-n familia noastră Tata va fi întotdeauna tatăl, iar eu voi fi întotdeauna mama şi nimic nu se va schimba. Te poţi baza pe asta.

Mult mai liniştită, Chveya se culcă. Îi mai trecură prin cap nişte gânduri în timp ce adormea: ce oribil trebuie să fi fost să trăieşti în Basilica şi să nu ştii cine se va căsători cu părinţii tăi de la an la an – la fel de bine puteai să trăieşti într-o casă în care tavanul să fie podeaua în ziua următoare. Şi înc-un gând: „Eu sunt prima din noua generaţie care-a visat despre şobolani uriaşi şi, într-un fel, e grozav, aşa că trebuie să fiu foarte mândră de mine şi, dac-aş fi ştiut asta, aş fi visat şobolani uriaşi mai

demult." Şi iar un gând: „Rokya e băiatul neînrudit cu nimeni, aşa că cel mai bine-i să mă căsătoresc cu el, deci mă voi mărita cu el și *asta* îi va demonstra Dazyei cine-i cea mai bună."

Nafai şi Luet nu prea dormiră în noaptea aceea. Fiecare dintre ei rezonase la altceva din visul Chveyei. Pe de-o parte, pentru Luet, ceea ce conta era că, în sfârşit, unul dintre copii dovedea abilitatea după care Sufletul Suprem îşi făcea alegerile. Ştia că-i vanitoasă, dar i se părea potrivit ca primul născut al vizionarei în ape să fie primul care să aibă un vis cu subînțelesuri. Murea de nerăbdare s-o ducă pe fiica ei în apa râului, să vadă dacă putea deprinde s-alunece voit în somnul care aducea vise adevărate, aşa cum învăţase să facă Luet de una singură.

Pe de altă parte, pentru Nafai, ceea ce conta era că, dup-o tăcere atât de lungă, cineva primise un mesaj în sfârşit. Iar mesajul, oricât de vag, oricât de legat de nedumeriri copilăreşti, venea, totuși, de la Păstrătorul Pământului și asta-l făcea mai important decât dac-ar fi fost de la Sufletul Suprem.

În definitiv, cu Sufletul Suprem conversau tot timpul, prin intermediul Catalogului. Acesta, însă, la permitea doar accesul la memoria Sufletului Suprem. Nu-i lăsa să înțeleagă planurile Sufletului Suprem, să afle de la el exact ce anume aştepta de la ei Sufletul Suprem să facă anul ăsta sau următorul. Prin urmare aşteptau, aşa cum

aşteptaseră întotdeauna, ca Sufletul Suprem să dea un impuls lucrurilor printr-un vis sau o voce în mintea lor. Petrecuseră atâţia ani în Dostatok şi Sufletul Suprem nu le trimisese niciun vis, nu auziseră nicio voce, iar singurul mesaj primit de la Catalog, după ce-i cercetaseră memoria, era „staţi şi aşteptaţi”.

Dar Păstrătorul Pământului nu era legat de un plan sau program al Sufletului Suprem; şi-a trimis visul de la ani-lumină de pe Pământ. Era imposibil să ghiceşti scopul Păstrătorului Pământului – visele trimise de el păreau amestecate cu grijile persoanei care primea visul, aşa cum s-a întâmplat când a visat Chveya șobolani. Însă existau teme care se repetau – nu visase Hushidh șobolani tot sub formă de duşmani atacându-i familia? Asta părea să sugereze că șobolanii mari aveau să fie o problemă pentru ei pe Pământ – deşi existau și vise în care șobolanii și îngerii de pe Pământ se-mprieteneau cu oamenii și deveneau egalii lor. Era atât de dificil să-nțelegi toate acestea – dar un lucru era sigur. Visele de la Păstrătorul Pământului nu-ncetaseră, aşa că, probabil, în curând avea să se-ntâmple ceva, poate va-ncepe următoarea etapă a călătoriei lor.

Pentru că Nafai îşi pierdea răbdarea. Asemenea celorlalţi, îi plăcea cum trăiau în Dostatok, însă nu putea uita că nu acesta era scopul călătoriei lor. Îi aştepta o îndatorire neîndeplinită, o călătorie prin spaţiu, spre planeta din care se trăgea omenirea,

întoarcerea oamenilor pentru prima oară după patruzeci de milioane de ani, iar Nafai tânjea să plece. Viaţa în Dostatok era dulce, dar mult prea limitată și armonioasă. Lucrurile păreau a se fi *încheiat* aici, iar lui Nafai nu-i plăcea sentimentul că viitorul fusese plănuit, că nu se vor mai petrece alte schimbări decât cele previzibile, aduse de bătrâneţe.

Suflet Suprem, întrebă Nafai în gând, acum, că Păstrătorul Pământului s-a trezit din nou, te vei trezi şi tu? Ne vei trimite în următoarea etapă a călătoriei noastre?

Nafai era extrem de conştient de diferenţa dintre reacţia lui şi a lui Luet la visul Chveyei. El dispreţuia și invidia deopotrivă atitudinea lui Luet. O dispreţuia pentru că Luet părea să fi permis ca Dostatok să devină universul ei – cel mai mult îi păsa de copii şi asta-nsemna că şi ei puteau deveni vizionari, mai ales ce grozav era că Chveya a lor a fost prima care-a visat vise adevărate. Cum să compari aşa ceva cu vestea că Păstrătorul Pământului a acţionat din nou? În acelaşi timp, Nafai o invidia pe Luet tocmai pentru legătura ei cu viaţa din Dostatok – nu se putea abţine să nu creadă că era mult mai fericită decât el, pentru că lumea ei se învârtea *într-adevăr* în jurul copiilor, familiei, comunităţii. Trăiesc într-o lume mare, dar am puţine legături cu ea; Luet trăieşte într-una mai mică, dar o poate schimba şi poate fi schimbată de ea mult mai mult decât mine.

Nu pot deveni ca ea şi nici ea nu poate deveni ca mine. Oamenii, luaţi individual, au fost întotdeauna mai importanţi pentru ea decât pentru mine. E punctul meu slab faptul că nu sunt la fel de conştient de sentimentele altora în aceeaşi măsură ca ea. Poate că, dac-aş fi fost un observator la fel de bun şi la fel de categoric ca ea, n-aş fi spus şi făcut, din neatenţie, lucrurile care i-au determinat pe fraţii mei mai mari să mă urască atât de mult, iar atunci calea noastră prin viaţă poate-ar fi fost alta, Elya şi cu mine am fi fost prieteni tot timpul. În schimb, deşi acum, când Elemak mă respectă ca vânător şi ascultă ce spun în consiliu, între noi nu există apropiere, iar el se poartă precaut faţă de mine, căutând semne c-aş încerca să-i iau locul. Luet, pe de altă pane, nu pare să stârnească invidie printre femei. Ca vizionară în ape, ar putea fi la fel de bine văzută ca fiind rivală la poziţia dominatoare a Mamei între femei, aşa cum Elemak e rival al Tatei la conducere, iar eu sunt rivalul lui Elemak, dar între femei nu există sentimentul competiţiei. Sunt o unitate. De ce n-am putut fi una şi eu cu Elemak, şi Elemak cu Tata?

Poate că bărbaţilor le lipseşte ceva şi din cauza asta nu putem fi uniţi şi alcătui un suflet din mai multe. Dacă este aşa, atunci pierderea-i foarte grea. Mă uit la Luet şi văd cât de apropiată-i de celelalte femei, chiar şi de cele pe care nu le simpatizează prea mult; văd cât de apropiate sunt

ea și celelalte femei de copii; apoi văd cât de distant sunt eu față de ceilalți bărbați și mă simt atât de singur…

Astfel gândind, Nafai adormi în cele din urmă, dar dormi numai câteva ore înaintea zorilor, iar când coborî din pat observă că Luet, în timp ce amesteca în terciul de ovăz, era la fel de obosită de nesomn.

— Azi nu-i zi de școală, spuse ea, copiii vor fi toți acasă, deci nici vorbă de-un pui de somn.

— Să se joace afară, zise Nafai, în afară de gemeni, bineînțeles, pe care probabil că-i putem lăsa cu Shuya și atunci vom dormi.

— Sau am putea să ne ocupăm de ei pe rând, în loc să le-o cerem altora.

— Pe rând? se miră Nafai. Ce plictisitor!

— Vreau să *dorm,* stărui Luet. Oare de ce bărbații nu-s niciodată atât de obosiți, încât nu se mai gândesc la *asta*?

— Bărbații care nu se mai gândesc la *asta,* cum așa de drăguț ai zis tu, sunt fie eunuci, fie morți.

— Trebuie să le spunem părinților tăi despre visul Chveyei.

— Trebuie să le spunem *tuturor.*

— Nu cred. Ar stârni prea multă invidie.

— O, dar cui, în afară de tine, îi va păsa care dintre copii e primul care are vise adevărate?

Însă Nafai își dădu seama, chiar în timp ce rostea cuvintele acelea, că *tuturor* părinților le va păsa și că Luet avea dreptate când susținea că

trebuie să evite invidia.

Ea se strâmbă la el.

— Ești atât de străin de invidie, o, nobilul meu, încât te invidiez.

— Îmi pare rău, zise el.

— În plus, pentru Chveya n-ar fi bine să se creeze prea multă agitaţie. Ai văzut ce s-a-ntâmplat când am transformat aniversarea Dazyei într-un festival – e-o adevărată tirană și-o îngrijorează pe Shuya, iar tămbălăul public a făcut-o și mai afurisită.

— Când o văd că-i obligă pe ceilalţi copii să-i facă comisioane inutile, îmi vine să-i trag palme, spuse Nafai.

— Dar Doamna Rasa zice să...

— Să le dăm copiilor libertate să-și întemeieze propria societate și să scape de tiranie în felul lor, știu. Dar nu mă pot abţine să mă-ntreb dac-are dreptate. La urma urmei, teoria ei despre educaţie a funcţionat numai în pântecele orașului Basilica. Dar n-am putea să considerăm că exact conflictele din călătoria noastră sunt tocmai rezultatul atitudinii ei?

— Nu, n-am putea, răspunse Luet. Mai ales pentru că oamenii care-au provocat *cele mai multe* necazuri sunt cei care au petrecut *cel mai puţin* timp fiind educaţi de Doamna Rasa. Adică Elemak și Mebbekew, care-au părăsit școala îndată ce-au atins vârsta când puteau hotărî singuri pentru ei, și Vas și Obring, care nu i-au fost elevi niciodată.

— Nu-i chiar aşa, draga mea superficială, din moment ce Zdorab e cel mai bun dintre noi, deşi *el* n-a studiat niciodată cu ea, în timp ce Kokor şi Sevet, propriile ei fiice, sunt la fel de rele ca și cei mai răi dintre cei răi.

— Nu faci decât să-mi *dai apă la moară*, din moment ce *ele* au învăţat la şcoala lui Dhelembuvex, şi nu la cea a mamei tale.

În clipa aceea, gemenii, Serp şi Spel, intrară în patru labe în bucătărie şi conversaţia adultă se încheie.

Când prinseră amândoi destul timp liber să tragă un pui de somn, erau treziţi de-a binelea de treburile zilei şi le sărise somnul. Aşa că porniră spre casa lui Volemak și-a Rasei ca să se consulte cu ei despre vis.

Pe drum trecură pe lângă un grup de băieţi mai mari, care se-ntreceau la trasul cu praştia. Se opriră şi-i urmăriră o vreme, mai mult ca să vadă cum se descurcă fiii lor mai mari, Zhatva şi Motiga. Cei doi văzură că-i urmăresc, bineînţeles, şi-ncepură imediat să facă pe grozavii ca să-şi impresioneze părinţii – însă pe Luet şi Nafai nu-i interesa îndemânarea lor la trasul cu praştia, ci cum se purtau cu ceilalţi băieţi. Motiga, desigur, îi tachina întruna – era foarte conştient că era mai tânăr decât ceilalţi, iar farsele prosteşti şi comportamentul de clovn făceau parte din strategia lui de-a încerca să le între sub piele ca să-l primească în cercul lor. Zhatva, însă, fiind

mai mare, era în cercul respectiv pe bună dreptate şi ceea ce-i îngrijora pe părinţii lui era cât de servil era – cum părea să-l idolatrizeze pe Proya, un mucos arogant, care nu merita respectul lui Zhatva.

O scenă tipică – Xodhya fu lovit la mână de Motya, care-şi legăna neglijent praştia încărcată. Imediat i se umplură ochii de lacrimi şi Proya îl luă peste picior:

— N-o să fii niciodată bărbat, Xodhya! O să rămâi un puşti!

Era un joc de cuvinte pe seama numelui său, evident, şi încă unul foarte inteligent – dar şi crud, şi nu făcu decât să amplifice suferinţa lui Xodhya. Atunci, fără ca vreunul din băieţi să conştientizeze scena, Xodhya i se plânse lui Zhyat, care-l cuprinse involuntar cu braţul pe după umeri în timp ce se răţoia la frăţiorul lui, Motya:

— Ai grijă cu praştia, creier de maimuţă!

Era un gest simplu şi instinctiv, dar Luet şi Nafai îşi zâmbiră la vederea lui. Nu numai că Zhatva îi oferea alinare lui Xodhya fără urmă de superioritate, dar distrase atenţia de la durerea lui şi lacrimile care stăteau să-i curgă pe obraji şi aruncă vina exact unde trebuia, adică pe neglijenţa lui Motya. Făcu acest gest uşor şi graţios, fără să provoace nicio clipă autoritatea lui Proya printre băieţi.

— Când îşi va da seama Zhyat că el e cel la care apelează băieţii când dau de necaz? întrebă Nafai.

— Poate că joacă rolul ăsta atât de bine pentru că nu știe că-l joacă, răspunse Luet.

— Îl invidiez. De-aș fi putut face eu asta...

— Aha! Și de ce n-ai putut?

— Mă *cunoști*, Luet. Aș fi strigat la Protchnu că nu-i cinstit să-l batjocorească pe Xodhya, pentru că fusese vina lui Motya și, dacă i s-ar fi întâmplat lui Protchnu, și el ar fi plâns.

— Foarte adevărat, bineînțeles.

— Foarte adevărat, dar Protchnu mi-ar fi devenit dușman.

Nu trebuia să sublinieze ce consecințe ar fi avut faptul respectiv. Nu trecuse Luet cu el destul de des prin așa ceva?

— Pentru mine nu contează decât că Zhatva al nostru se bucură de simpatia celorlalți băieți și-o merită, spuse Luet.

— Of, dac-ar învăța de la el și Motya!

— Motya e încă un copilaș și nu știm cum va fi mai târziu, doar că va fi zgomotos, va ieși ușor în evidență și va fi umilit. Cea de la care-aș vrea să înveţe Zhatva e Chveya.

— Da, fiecare copil e altfel, comentă Nafai.

Se întoarse și o conduse pe Luet de la locul întrecerii cu praștia spre casa Tatei și-a Mamei. Dar înțelese foarte bine dorința ei: faptul că Chveya era singuratică și se izola de ceilalți copii îi îngrijora pe amândoi – era singura nepotrivire în rândul copiilor mai mari, iar ei nu-nțelegeau de ce, pentru că nu făcea nimic ca să-și atragă dușmănia

lor. Pur şi simplu, în ierarhia micuţilor nu-şi avea locul ei. Sau poate avea unul, dar refuza să-l ocupe. Ce ironie, îşi zise Nafai – ne facem griji din cauză că Zhatva se potriveşte *prea* bine cu rolul de slugă, apoi din cauză că Chveya refuză s-accepte acelaşi rol. Poate că ce dorim cu adevărat este ca fiii noştri să fie cei care domină! Poate încerc să-mi văd împlinite prin ei propriile ambiţii, iar asta ar fi greşit, aşa c-ar trebui să mă mulţumesc cu ei aşa cum sunt.

Probabil că Luet se gândea la aceleaşi lucruri, pentru că spuse, spărgând liniştea dintre ei:

— Amândoi îşi caută drumul prin desişul societății umane și-o fac destul de bine. Tot ce putem face noi e să-i observăm și să-i alinăm din când în când, să le dăm câte-o idee.

Sau s-o scuturăm bine pe mica Regină Dza, până când scapă de aroganţă. Nu, asta n-ar aduce decât ceartă între familii – iar ultima familie cu care ar vrea ei să se certe e a lui Shuya și Issya.

Volemak şi Rasa ascultară cu interes visul Chveyei.

— M-am întrebat câteodată când va acţiona din nou Sufletul Suprem, spuse Tata, dar mărturisesc că n-am pus întrebări despre asta pentru că-i aşa de bine aici, încât nu vreau să fac nimic ca să ne grăbim plecarea.

— Nu că o faptă de-a noastră ne-ar *putea* grăbi plecarea, preciză Mama. La urma urmei, Sufletul Suprem are propriul ei orar de respectat, care nu

ţine deloc de noi. Ei nu i-a păsat niciodată că ne-am petrecut anii ăştia mai întâi în valea jalnică din deşert, în locul mai răsărit dintre Râul de Nord şi Râul de Sud sau în locul ăsta, poate cel mai bun de pe Harmony. Ei nu i-a păsat decât să ne ţină la un loc şi pregătiţi pentru momentul când va avea nevoie de noi. Din câte ştim noi, ea pe copii plănuieşte să-i ia în călătoria spre Pământ, în nici-un caz pe noi. Iar mie asta mi-ar conveni de minune, deşi zău c-aş prefera să ne ia stră-strănepoţii, multă vreme după moartea noastră, ca să nu-i vedem cum pleacă şi să ni se rupă sufletul de dorul călătorilor.

— Cu toţii simţim la fel uneori, rosti Luet.

Nafai îşi ţinu gura.

Degeaba. Tata îl citi perfect:

— Toţi, în afară de Nafai. El e gata de schimbare. Eşti un infirm, Nyef. Nu suporţi fericirea vreme îndelungată – pe tine conflictul şi nesiguranţa te ţin în viaţă.

— Nu-mi plac conflictele, Tată, protestă Nafai.

— Poate nu-ţi *plac*, dar prosperi de pe urma lor. Nu-i o insultă, fiule, e-o simplă constatare.

— Întrebarea este, interveni Rasa, dacă *luăm vreo măsură* legată de visul Chveyei.

— Nu, răspunse imediat Luet. Absolut niciuna. Am vrut să ştiţi şi voi despre el.

— Totuşi, spuse Tata, dacă şi alţi copii au vise de la Păstrătorul Pământului, dar n-au spus nimănui despre ele? Poate c-ar trebui să-i alertăm pe toţi

părinţii să ciulească urechea când îşi povestesc copiii visele.

— Răspândeşte vestea aşa, zise Rasa, şi vei şti că Dol şi Kokor vor începe să-şi dăscălească fetele despre ce vise-ar trebui să aibă şi le-ar certa urât dacă n-ar veni cu vise despre şobolani uriaşi.

Râseră toţi, dar ştiau că Rasa spune adevărul.

— Deci nu facem nimic, deocamdată, zise Tata. Aşteptăm să vedem ce urmează. Sufletul Suprem va acţiona când e timpul să acţioneze. Pân-atunci vom munci din greu când va fi de muncit, iar între timp vom încerca să creştem copii perfecţi, care nu se ceartă niciodată.

— Oh, ăsta-i standardul succesului? întrebă Luet în zeflemea. Cei care nu se ceartă niciodată sunt cei buni?

Rasa se strâmbă râzând.

— Dac-aşa stau lucrurile, singurii copii buni sunt cei care n-au coloană vertebrală.

— Adică niciun urmaş de-al meu, iubita mea, preciză Tata.

Vizita se sfârşi; Nafai şi Luet se întoarseră acasă şi-şi văzură de treburile zilnice. Însă Nafai nu se mulţumea s-aştepte să vadă ce urmează. Îl deranja că avuseseră loc atât de puţine viziuni şi că acum singura care primea un semn de la Păstrătorul Pământului era Chveya, copilul cel mai singuratic şi prea tânăr ca să înţeleagă ce trebuie din propriul vis.

De ce-ntârzia Sufletul Suprem atât de mult?

Când îi scosese din Basilica, în urmă cu nouă ani, se grăbise foarte tare. Renunţaseră la tot ce sperau că le va oferi viaţa şi se năpustiseră-n deşert. Da, lucrurile se încheiaseră cu bine până la urmă, dar acesta *nu era* sfârşitul, nu-i aşa? Mai aveau peste o sută de ani-lumină în faţă, partea de drum pe care-l străbătuseră nu-nsemna nimic şi nu se vedea niciun semn că s-ar relua călătoria.

Răspunde-mi!

Tăcere.

Fu nevoie de înc-un vis pentru ca Nafai să treacă la acţiune. De data asta, visă Luet; Nafai se trezi dintr-un somn adânc pentru că ea scâncea, gemea şi ţipa. O scutură, vorbindu-i cu blândeţe, ca să se trezească din vis calmă.

— Ai un coşmar, îi spuse el. Ai un coşmar.

— Sufletul Suprem, rosti Luet. S-a pierdut. S-a pierdut.

— Luet, trezeşte-te. Visezi.

— M-am *trezit* acum. Încerc să-ţi povestesc visul.

— M-am visat pe mine. Mai tânără, de vârsta Chveyei. Aşa cum mă visam mai demult.

Lui Nafai îi trecu prin cap că nu se scursese chiar *atât* de mult timp de când Luet *avusese* vârsta Chveyei. Când o luase în căsătorie era o copilă, abia trecuse de zece ani. Aşadar, imaginea pe care Luet o avea despre cum arăta ea în copilărie nu putea fi foarte diferită de cum se vedea acum.

— Deci te-ai văzut pe tine copil, spuse Nafai.

— Nu – am văzut pe cineva care *semăna* cu mine, dar mi-am zis: „E vizionara în ape.” Apoi mi-am zis: „Nu, e Sufletul Suprem, cu chip şi trup de vizionară în ape.” Asta credeau despre mine multe femei, ştii.

— Da, ştiu.

— Pe urmă am ştiut că văd Sufletul Suprem, numai că avea chipul meu. Şi căuta ceva cu disperare. Căuta un lucru şi tot credea că-l găseşte, însă când se uita în palme nu-l vedea. Atunci mi-am dat seama că lucrul pe care-l căuta ea în toate părţile era un şobolan uriaş. Până la urmă, l-a prins şi l-a îmbrăţişat, iar el s-a transformat într-un înger şi şi-a luat zborul. Numai că ea n-a observat transformarea şi-a crezut că şobolanul a fugit din nou. Cred că motivul pentru care aşteptăm aici e că Sufletul Suprem e confuz în legătură cu un lucru. Caută ceva.

Dar gândurile lui Nafai rămăseseră agăţate de ideea că Luet visase şobolani şi îngeri.

— Ăsta-i un vis de la Păstrător? o întrebă. Cum e posibil să fi ştiut el, cu o sută de ani înainte, că Sufletul Suprem urma să aibă necazuri *acum*?

— E doar *bănuiala* ta că visele pe care le-am avut de la ea călătoresc cu viteza luminii, spuse Luet. Poate că ştie mai multe decât credem noi.

Pe Nafai îl călca pe nervi când femeile care ştiau câte ceva despre Păstrător presupuneau că-i

femeie, la fel cum își închipuiau și că Sufletul Suprem e femeie. Parcă nu era atât de deranjant să considere femeie Sufletul Suprem, dar era o aroganță când venea vorba de Păstrător. Poate tocmai pentru că Nafai știa că Sufletul Suprem e un computer, dar habar n-avea ce anume era Păstrătorul Pământului. Dacă era cu adevărat un *zeu* sau ceva asemănător, atunci, Nafai respingea ideea că trebuia *neapărat* să fie femeie.

— Poate că Păstrătorul ne urmărește, ne cunoaște foarte bine și-ncearcă să ne trezească – iar prin noi, să trezească Sufletul Suprem.

— Sufletul Suprem nu doarme, zise Nafai. Îi vorbim tot timpul cu ajutorul Catalogului.

— Eu spun ce-am visat, stărui Luet.

— Atunci, hai să mergem mâine-dimineață să vorbim cu Issib și Zdorab și să vedem ce pot afla ei din Catalog.

— Nu. Hai acum.

— Și să-i trezim în toiul nopții? Au copii, ar fi un gest iresponsabil.

— Nu-i vom trezi în toiul nopții. Mai e puțin și se crapă de ziuă.

Avea dreptate; prin pergamentul lucios de la fereastră se ghiceau primele raze de lumină sclipind pe cer.

Zdorab se trezi instantaneu, venind să deschidă ușa înainte ca Nafai și Luet s-ajungă la ea. Shedemei apăru în clipa următoare și, după câteva vorbe rostite în șoaptă, plecă să-i cheme

urgent pe Issib și pe Hushidh. Apoi se-adunară în casa unde se păstra Catalogul. Luet le povesti visul ei, iar Zdorab și Issib începură să caute imediat răspunsuri prin Catalog.

La început, Luet își pierdu răbdarea în timp ce așteptau în tăcere.

— Nu sunt de niciun folos aici, spuse ea. Iar copiii vor avea nevoie de mine.

— Nici eu nu-s de folos, zise și Hushidh, iar Shedemei plecă odată cu ele, fără tragere de inimă. Se întoarse fiecare la casa ei. Nafai știa că, atunci când venea vorba de căutat în Catalog, nici el nu se dovedea prea util – Zdorab și Issib erau cei care-și făcuseră o meserie din explorarea memoriei Catalogului, iar el nu putea concura cu ei. Știa că femeilor le va displăcea presupunerea lui tacită că el putea rămâne, dar Luet trebuia să plece... însă mai știa și că-i adevărată. Activitatea zilnică a copiilor se-nvârtea în jurul lui Luet, care era întotdeauna acolo, în vreme ce Nafai pleca atât de des în expediții de vânătoare, încât prezența sau absența lui era același lucru în viața lor. Nu că nu le-ar fi *păsat* dacă era cu ei sau nu – le păsa foarte mult – însă întâmplările obișnuite din viața lor nu se schimbau cu nimic.

Așa că Nafai rămase în Casa Catalogului, în timp ce Zodya și Issya îi puneau acestuia întrebări. Le auzi murmurul și, când și când, unul din ei întreba ceva, dar el chiar nu le era de niciun folos.

Întinse mâna peste masă și-și propti dosul

degetelor de Catalog.

— Faci o buclă, nu-i aşa? întrebă el.

— Da, răspunse Catalogul. Mi-am dat seama imediat ce Luet a primit visul de la Păstrător. Issib şi Zdorab lucrează deja pentru a găsi bucla.

— Probabil că se află în rutinele tale primitive, spuse Nafai, pentru că ai putea-o găsi şi te-ai putea programa să ieşi din ea, dacă te-ai fi programat tu însuţi.

— Da, zise iar Catalogul. Aşa a presupus şi Zdorab odată şi asta căutăm acum.

— Probabil că e o buclă apărută când crezi că ai găsit ceva, dar în realitate n-ai găsit, zise Nafai, amintindu-şi visul.

— Da, repetă Catalogul. Oare îşi manifesta nerăbdarea? Issib a insistat pe asta de la început, aşa că încercăm să găsim ceva ce nu pot detecta eu singur. E greu să-mi cercetez memoria după ceva ce nu am detectat înainte.

Nafai îşi dădu seama că toate gândurile lui nu făceau decât să-i urmeze, mult în spatele lor, pe Zdorab şi Issib, aşa că oftă şi-şi luă mâna de pe Catalog, se lăsă în scaun şi aşteptă. Nu suporta să fie doar un spectator la evenimentele importante. E exact ce spunea Elemak atât de des despre mine, îşi zise Nafai tăios. Trebuie să fac din mine eroul fiecărei poveşti la care iau parte. Ce-a susţinut Elemak atunci? Că-ntr-o zi, dacă nu mă opreşte el, voi găsi o cale de a fi protagonistul propriei biografii a lui Elemak. Astfel, îmi închipui

că sunt vital pentru procesul de a descoperi din ce cauză se-nvârteşte Sufletul Suprem în cerc, pierzând timpul lui, pierzând timpul nostru…

Pierzând timpul nostru? Asta-i *o pierdere* de timp, să trăiesc în pace şi belşug cu soţia şi copiii mei? Atunci, fie să-mi pierd tot restul vieţii.

Ca la vânătoare, învârtindu-se în cerc, bietul Suflet Suprem îşi face singur noduri, acoperind acelaşi teren fără să-şi dea seama.

În timp ce se gândea la acestea, Nafai îşi imagină calea pe care o urmase când fusese la vânătoare ultima dată de parc-ar fi fost deasupra pământului şi s-ar fi uitat la ea în jos, ca la o hartă, văzându-şi propria cale trasată printre copaci, urmărind-o cum se răsuceşte în cercuri întrepătrunse, dar fără să treacă pe lângă acelaşi copac din aceeaşi direcţie, aşa că n-o ghicea niciodată *decât* dacă vedea harta.

Asta trebuie să facă Sufletul Suprem – să-şi urmărească propriile piste.

Se-ntinse şi atinse Catalogul, spunându-i asta Sufletului Suprem.

— Da, zise Catalogul – tot în stilul său înnebunitor, fără reproşuri. Zdorab mi-a sugerat deja să caut în istoria mea recentă un comportament repetitiv. Dar eu nu-mi urmăresc propriul comportament. Numai pe cel uman. Nu am o autobiografie stocată aici decât în măsura în care acţiunile mele afectează omenirea. Şi, aparent, indiferent ce anume fac eu şi mă face să

mă învârt într-o buclă nu are efect asupra omenirii – sau are un efect atât de neînsemnat, încât nici nu sunt conştient de el. În orice caz, nu-mi pot urmări propriii paşi.

Împiedicat din nou, Nafai nu-şi retrase mâna. Ar putea fi prea deranjant pentru ceilalţi, dac-ar tot atinge Catalogul şi pe urmă s-ar retrage.

Deranjant? Nu. Pur şi simplu nu voia ca ei să vadă că presupusa lui contribuţie era *din nou* inutilă.

Era încă adormit. Visul lui Luet îl trezise prea devreme şi, stând acolo, fără a avea ce să facă, începu să moţăie. Îşi lăsă capul pe masă, proptindu-se de celălalt braţ, dar cu degetele tot pe Catalog.

Se întoarse la imaginea lui văzută de sus, o hartă desenându-se în spatele lui în timp ce vâna învârtindu-se în cerc prin păduri. Poate chiar fac asta, îşi zise, gata să adoarmă. Poate chiar mă învârtesc în cerc.

— Nu, nu te învârteşti, îi vorbi Catalogul. Numai când animalul pe care îl urmăreşti merge în direcţia aceea.

E posibil, rosti Nafai în gând. Se poate să mă tot învârtesc în cercuri largi, căutând urme de animal, fără să-mi dau seama că-mi văd propriile urme. Poate uneori mă vânez pe mine. Poate îmi găsesc urmele proprii şi-mi spun ce animal nemaipomenit de mare, ne vom hrăni din el o săptămână, după aceea mă urmăresc şi mă

urmăresc întruna și nu mă mai ajung până într-o zi, când dau peste însuși trupul meu zăcând extenuat și subnutrit, *pe moarte*, astfel că, în nebunia mea, mă imaginez acum detașat de propriul trup și...

Moțăiam, rosti el în gând.

— Iată harta tuturor drumurilor tale, spuse Catalogul. Vei vedea că nu te învârtești în cerc, decât atunci când urmărești un animal.

Nafai văzu în mintea lui o hartă clară a teritoriului din jurul Dostatokului, până sus, în munți, și dincolo de ei, indicând toate drumurile lui.

Chiar am acoperit acest teritoriu, nu-i așa? întrebă Nafai în gând.

Dar, tocmai în timp ce se gândea la asta, constată că se înșală. Exista o zonă în care nu-l dusese niciuna din incursiunile lui vânătorești. O regiune în formă de ic, tocmai sus, în munți, către porțiunea lor deșertică, pe unde nu trecuse nicio potecă de-a lui.

Ai harta drumurilor pe care-au mers la vânătoare ceilalți? întrebă Nafai.

Aproape imediat, o hartă despre care „știa" că indică drumurile lui Elemak se suprapuse peste a lui, urmată de harta lui Vas, a lui Obring și a vânătorilor în grup. Se întrepătrunseră până când alcătuiră o rețea strânsă în jurul Dostatokului.

Exceptând zona în formă de ic din munți.

Ce-i în locul acela din munți, unde nu duce nicio

cărare de-a noastră?

— Despre ce vorbeşti? întrebă Catalogul.

Despre golul din hărţi. Locul unde n-a ajuns nimeni.

— *Nu* există un asemenea loc.

Nafai se concentră asupra zonei respective, acordându-i toată atenţia. Acolo! strigă în mintea lui.

— Îmi vorbeşti ca şi cum mi-ai arăta cu degetul şi văd că acorzi multă atenţie unui loc, dar pe hartă nu există niciun punct pe care tu să-l izolezi de celelalte.

Ar putea fi ceva ascuns chiar faţă de tine?

— Nimic de pe Harmony nu îmi este ascuns.

De ce ne-ai adus la Dostatok?

— Pentru că am ales acest loc în care să aşteptaţi până când sunt pregătit.

Pregătit pentru ce?

— Să mă duceţi în călătoria spre Pământ.

Şi de ce să fi venit până *aici* ca s-aşteptăm?

— Pentru că este cel mai apropiat loc în care vă puteţi descurca să trăiţi până când sunt eu pregătit.

Cel mai apropiat loc de ce anume?

— De voi înşivă. De locul în care vă aflaţi.

Se învârteau din nou în cerc, Nafai îşi dădu seama. Schimbă tactica:

Când vei fi pregătit să te ducem pe Pământ? întrebă el.

— Când vă voi chema eu, răspunse Catalogul.

Să ne chemi de unde ca să mergem încotro?

— Din Dostatok.

Încotro?

— Pe Pământ.

Pentru Nafai era clar – spaţiul gol de pe hartă, pe care Catalogul nu-l vedea, era locul în care se vor aduna ca să plece spre Pământ – încă un loc pe care Catalogul nu-l putea numi.

— Pot numi orice loc de pe Harmony. Îţi pot zice orice nume pe care l-a dat cineva oricărui loc de pe această planetă.

Atunci, spune-mi cum se numeşte *acest* loc? întrebă Nafai, concentrându-se din nou pe golul de pe harta vânătorilor.

Arată-mi locul şi îţi voi spune.

Nafai desenă la întâmplare un cerc în jurul spaţiului gol dintre cărări.

— Vusadka, răspunse Catalogul.

Vusadka, gândi Nafai. Un nume cu sonoritate străveche. Însă similar cuvântului pentru un singur pas făcut dincolo de uşă. Întrebă Catalogul: ce înseamnă Vusadka?

— E numele acestui loc.

De când se numeşte aşa?

— Locuitorii din Raspyatny l-au denumit aşa.

Şi de unde au auzit ei de numele acesta?

— Era bine-cunoscut printre Oraşele Stelelor şi Oraşele Focului.

Care este cea mai veche trimitere la această denumire?

— Care denumire?

Imposibil ca Sufletul Suprem să fi uitat deja numele. Probabil că s-a lovit din nou de blocajul din memoria lui. Nafai întrebă:

Când s-a făcut cea mai veche trimitere la acest nume-n Orașele Focului?

— Acum douăzeci de milioane de ani, răspunse Catalogul.

Există cumva o trimitere mai veche-n Orașele Stelelor?

— Bineînțeles – și ele sunt mult mai vechi. Treizeci și nouă de milioane de ani.

A însemnat ceva Vusadka în limba vorbită pe-atunci?

— Limbile de pe Harmony sunt toate înrudite între ele.

Catalogul evita din nou răspunsul. Nafai încercă o altă abordare circulară care să-i aducă informația dorită: ce cuvânt din limba vorbită în Orașele Stelelor cu treizeci și nouă de milioane de ani în urmă seamănă cel mai bine cu Vusadka, *în afară de* Vusadka?

— Vuissashivat'h, răspunse Catalogul.

Și ce-nsemna asta?

— A debarca.

De pe ce?

— De pe o barcă.

Dar de ce să i se dea acestui loc din munți un nume înrudit cu înțelesul unui verb care înseamnă a coborî de pe o barcă? A existat cândva

un litoral care se-ntindea pân-aici?

— Munţii sunt extrem de vechi – erau deja bătrâni înainte de fisura care a creat Valea Focurilor.

Deci n-a existat niciodată un litoral care se-ntindea până pe pământul Vusadkăi?

— Niciodată, răspunse Catalogul. De când oamenii au debarcat de pe navele lor spaţiale pe lumea de pe Harmony.

Pentru că folosise verbul modern „a debarca” pentru a se referi la navele originare, Nafai ştiu imediat că Sufletul Suprem făcuse tot ce-i stătuse în puteri să confirme ceea ce el presupunea deja: că Vusadka era exact punctul în care, cu patruzeci de milioane de ani în urmă, aterizaseră navele, deci exact punctul în care s-ar fi putut afla o navă, dacă era posibil să mai existe aşa ceva.

Încă un gând: *Tu* eşti acolo, nu-i aşa, Suflet Suprem? Unde-au aterizat navele, acolo te afli *tu*. Memoria ta, procesoarele tale, toate sunt depozitate-n locul acela.

— Care loc? întrebă Catalogul.

Nafai se ridică, treaz de-a binelea. Scârţâitul scaunului său pe podea îi trezi şi pe ceilalţi din reverie.

— Voi găsi Sufletul Suprem, le spuse Nafai.

— Da, zise Issib. Sufletul Suprem ne-a arătat conversaţia cu tine.

— Foarte abil lucrat! remarcă Zdorab. Mie nu mi-ar fi trecut niciodată prin cap să încep cu harta

incursiunilor de vânătoare.

Nafai nu prea voia să le spună că n-o făcuse deliberat; era plăcut să fii considerat deştept. Dar îşi dădu seama c-ar fi un fel de minciună, dacă-i lasă să creadă asta despre el.

— Eu doar moţăiam, le zise. Partea cu incursiunile de vânătoare a fost o idee nebunească, apărută înainte de-a visa. Sufletul Suprem era conştient că nu poate şti că ştie şi-a recunoscut că, folosind harta, putea comunica uşor cu mine, atâta tot. A trebuit să se păcălească singur ca să-mi spună.

Issib râse.

— De acord, Nyef. Suntem toţi de acord că nu eşti deloc inteligent.

— Aşa-i, încuviinţă Nafai. N-am făcut decât s-aud când Sufletul Suprem a găsit o cale oblică de-a mă chema dincolo de barierele din mintea sa. Dacă-ntreabă de mine, spuneţi-le celorlalţi c-am plecat la vânătoare. Dar lui Luet şi soţiilor voastre puteţi, bineînţeles, să le dezvăluiţi adevărul – am plecat să caut Sufletul Suprem. Ambele afirmaţii sunt adevărate.

Zdorab încuviinţă înţelept.

— Am trăit în pace aici în toţi anii ăştia, explică el, pentru că terenul e bun, este loc pentru toată lumea şi avem ce-mpărţi din belşug. Nimeni nu se va bucura să se gândească la dezrădăcinare din nou. Unii vor fi chiar mai puţin bucuroşi – n-ar fi rău s-amânăm să le-o spunem, până când aflăm

ceva concret.

Issib făcu o grimasă.

— Îmi şi imaginez *ce-adevărată* bătălie se va stârni din cauza asta. Aproape că-mi doresc să nu fi trăit vreme atât de lungă-n fericire aici. Comunitatea se va dezbina şi nici nu vreau să mă gândesc la ce pagube vom avea până se va termina totul.

Nafai clătină din cap dezaprobator.

— Nu trebuie să se-ntâmple neapărat aşa. Sufletul Suprem ne-a trimis în această călătorie. Păstrătorul Pământului ne cheamă, şi el, pe toţi.

— Toţi sunt chemaţi, spuse Zdorab, dar câţi vor veni?

— În clipa asta, îi răspunse Nafai, eu voi pleca.

— Nu-ţi uita arcul şi săgeţile, atunci, îl sfătui Issib.

În caz c-ai găsi pe drum ceva pentru cină.

Nu-i zise: pentru ca lumea să creadă povestea cu plecatul la vânătoare.

În orice caz, era o idee bună, aşa că Nafai trecu pe-acasă ca să ia arcul şi săgeţile.

— Dacă n-ai fi avut nevoie de ele, îl mustră Luet, nu te-ai fi oprit să-ţi iei rămas-bun sau să-mi explici situaţia, nu-i aşa?

Părea foarte supărată.

— Sigur că m-aş fi oprit, se apără Nafai.

— Ba nu. Probabil că i-ai rugat deja pe cei doi să m-anunţe unde-ai plecat.

Nafai dădu din umeri.

— Oricum, m-am îngrijit ca să afli.

— Dar visul a fost al *meu* și-al Chveyei.

— Dacă *tu* ai avut visele acelea înseamnă că tot *tu* ești și proprietara rezultatului lor? întrebă Nafai, începând să se enerveze la fel de tare ca ea.

— Nu, Nyef, răspunse Luet, oftând nerăbdătoare. Pentru c-am avut visul astăzi, ar fi trebuit să fiu partenera ta. Partenera ta egală. În schimb, tu mă tratezi ca pe-un copil.

— Nu i-am rugat pe cei doi să-i spună unde plec *Chveyei,* nu? Deci în niciun caz nu te-am tratat ca pe-un copil, cred.

— Nafai, nu ești în stare să recunoști că te-ai purtat ca un babuin? Nu ești în stare să zici că m-ai tratat de parcă numai bărbații ar conta-n comunitatea noastră, ca și cum femeile n-ar însemna nimic, și că-ți pare *râu* că m-ai tratat așa?

— Nu m-am purtat ca un babuin. M-am purtat ca un bărbat. Iar, dacă mă port ca un bărbat, nu sunt mai puțin *om,* doar mai puțin *feminin.* Să nu-mi mai spui niciodată că, dacă nu mă port cum vrea o femeie înseamnă că-s un animal.

Nafai se miră el însuși de asprimea din vocea lui.

— Deci s-a ajuns la așa ceva și la noi în casă, murmură Luet.

— Numai pentru c-ai vrut tu. Să nu-mi mai zici niciodată „animal”.

— Atunci, nu te purta ca atare. A fi civilizat înseamnă să-ți depășești natura de animal. Nu să te complaci în ea, nu să te mândrești cu ea.

De-asta mi-ai amintit de un babuin mascul – pentru că nu poţi fi civilizat câtă vreme tratezi femeile ca pe nişte fiinţe care trebuie intimidate. Eşti o persoană civilizată doar atunci când ne tratezi ca pe nişte prietene.

Nafai rămase în prag, clocotind pe dinăuntru de furie din cauza vorbelor ei nedrepte. Nu pentru că spunea adevărul, ci pentru că greşea când se folosea de adevăr în privinţa *lui,* în acest fel.

— Dar te-am tratat ca pe prietena mea şi ca pe soţia mea, zise Nafai. Am presupus că mă iubeşti suficient ca să nu ne certăm când e vorba de cine-i *proprietarul* viselor.

— Nu m-am supărat pentru că ţi-ai însuşit consecinţele visului meu.

Nu?

— M-am simţit rănită pentru că n-ai împărtăşit cu *mine* consecinţele visului *tău.* Eu n-am sărit din pat şi nu m-am dus la Hushidh şi Shedemei să le povestesc visul şi de-abia pe urmă să ţi-l povestesc şi ţie.

Abia când Luet se exprimă aşa înţelese el de ce era supărată.

— A, exclamă el, îmi pare rău.

Luet era supărată încă, iar jalnica lui scuză venea cu întârziere.

— Du-te, îi spuse ea. Du-te şi găseşte Sufletul Suprem. Du-te şi găseşte ruinele străvechilor nave spaţiale-n locul străvechi în care-au aterizat. Du-te şi fii unicul erou al expediţiei noastre. Când

voi merge seara la culcare, mă voi aştepta să fii vedeta viselor mele. Sper să-mi păstrezi şi *mie* un rol cât de mic în mintea ta. Poate acela de a-ţi ţine haina când te îmbraci.

Auzindu-i vorbele, Nafai mai că se năpusti pe uşă afară. Luet nu făcuse altceva decât să repete jignirea rostită de Elemak – iar ea *ştia* cât îl duruseră cuvintele lui, pentru că i se confesase mai demult. Era crud şi necinstit din partea ei s-o repete acum. Ea, măcar, ar fi trebuit să ştie că acum nu dorinţa de a deveni erou îl îmboldea, ci patima cu care voia să afle ce se va-ntâmpla mai departe, să provoace următoarea întâmplare. Dacă-l iubea, ea ar fi trebuit să înţeleagă. Aşa că dădu să plece chiar atunci, lăsând vorbele ei amare să-l însoţească tot drumul pe munte.

În schimb, merse în camera copiilor. Dormeau toţi, în afară de Chveya, care probabil se trezise auzind cearta lor cu voce joasă, dar intensă. Nafai îi sărută pe toţi, pe Chveya la urmă.

— Mă duc să găsesc locul unde se-mplinesc cele mai frumoase vise, îi şopti, ca să nu-i trezească pe ceilalţi.

— Să-mi ţii şi mie loc în toate visele, îi răspunse fata, tot în şoaptă.

O sărută din nou şi se întoarse în bucătărie, încăperea principală a casei, unde Luet amesteca în terciul de ovăz din oala de pe foc.

— Îţi mulţumesc c-ai găsit loc pentru mine-n visele tale, îi spuse Nafai. Şi tu eşti oricând bine

venită într-ale mele.

Apoi o sărută şi, spre uşurarea lui, ea îi răspunse la sărut. Nu rezolvară nimic, îşi reconfirmară doar că tot se iubeau, chiar dacă erau supăraţi unul pe celălalt. Acest lucru se dovedi suficient ca el să plece mulţumit, nu apăsat de gânduri.

Inima lui trebuia să fie împăcată, întrucât îi era clar că Sufletul Suprem ocrotea locul ascuns chiar fără să ştie. Cel puţin aşa presupunea el, pentru că *ceva anume* probabil că i-a deturnat atunci când fuseseră la vânătoare, împiedicându-l să meargă la Vusadka, iar Sufletul Suprem nu dorea să-i fie contracarat talentul de a-i face pe oameni să-şi uite ideile. Totuşi, Sufletul Suprem nu reuşise să vadă el însuşi locul respectiv, nici măcar să-şi dea seama că nu-l vede. Asta sigur însemna că exact abaterile de rutină ale Sufletului Suprem îl întorseseră împotriva lui însuşi, deci nu era deloc probabil ca el să le poată anula ca să-i dea voie lui Nafai să treacă dincolo de ele. Dimpotrivă – Nafai va fi nevoit să-şi croiască drum cu forţa, aşa cum, cu atâta vreme în urmă, în Basilica, el şi Issib îşi croiseră drum doborând barierele Sufletului Suprem, străduindu-se din răsputeri să aibă gânduri pe care Sufletul Suprem le interzicea. Numai că acum Nafai nu avea de luptat doar pentru a-i veni idei. Trebuia să lupte pentru a ajunge într-un loc. Un loc pe care nici măcar Sufletul Suprem nu-l vedea.

— Trebuie să te-nving, îi şopti Sufletului

Suprem, în timp ce traversa pajiştea care se întindea la nord de casele lor. Trebuie să-ţi dobor obstacolele.

(Ce obstacole?)

Avea să fie foarte greu. Nafai obosea numai când se gândea. Şi nici nu va avea la dispoziţie un şiretlic inteligent. Pur şi simplu va fi nevoit să-şi deschidă drum cu forţa brută a voinţei. Dacă putea. Dacă era destul de puternic.

Amurgea şi Nafai era în pragul disperării. După o zi de mers numai ca să ajungă aici, îşi petrecuse toată vremea făcând acelaşi lucru inutil, încontinuu. Stătea la marginea zonei interzise şi-i cerea Sufletul Suprem să-i arate harta cu toate drumurile străbătute de vânători, ca să vadă limpede în ce sens trebuie s-o ia ca s-ajungă la Vusadka. Zgâria pe o săgeată sau scrijelea în praf cu un băţ. Apoi, după ce pornea hotărât, se pomenea din nou în afara zonei „ascunse”, la o sută de metri de sensul pe care îl marcase. Dacă scria „nord-est”, se trezea că merge spre vest; dacă săgeata lui arăta spre est, se pomenea că se îndreaptă spre sud. Pur şi simplu nu putea depăşi obstacolul.

Se răţoi la Sufletul Suprem, dar răspunsurile primite de la el îi arătau că e orb la cele întâmplate.

— Vreau să merg la sud-est de aici, îi spunea. Ajută-mă.

Şi pe urmă se pomenea departe, în nord, iar

Sufletul Suprem îi zicea, în gând: „Nu m-ai ascultat. Ţi-am spus să mergi spre sud-vest, dar nu m-ai ascultat.”

Acum soarele apunea şi cerul se întuneca repede. Nu suporta ideea de a se întoarce la Dostatok a doua zi ca un ratat perfect.

(Nu înţeleg ce vrei să faci.)

„Încerc să te găsesc.”

(Dar sunt aici.)

„Ştiu unde eşti. Dar nu pot ajunge la tine.”

(Eu nu te opresc.)

Spunea adevărul, Nafai ştia. Poate că nu el face asta. Dacă i s-a dat puterea de a bloca minţile oamenilor, de a-i împiedica să ducă la capăt ce plănuiau, atunci nu era posibil ca primii oameni de pe Harmony să fi conceput un alt sistem de apărare a acestui loc? Apărare nu controlată de Sufletul Suprem, ci una care se ferea de însuşi Sufletul Suprem?

Arată-mi toate drumurile pe care-am mers astăzi, ceru Nafai în gând. Fă-mă să le văd aici, pe pământ.

Le văzu – sclipiri vagi, care se întreţeseau în fire subţiri pe pământ. Desluşi de unde începeau, în repetate rânduri, ducând drept către centrul cercului din jurul Vusadkăi. Acolo se opreau brusc, fiecare, şi începeau din nou nu departe, la nord sau la sud, alunecând pieziş de-a lungul hotarului rotund.

Asta chiar îl şocă – precizia hotarului. Probabil

că nu trecuse de el decât un metru şi fusese deturnat. De fapt, putea chiar trage o linie pe pământ spre a marca exact hotarul viziunii Sufletului Suprem. Şi, pentru că putea, o şi făcu. Se folosi de ultima oră de lumină pentru a însemna hotarul cu un băţ, trăgând o linie sau săpând un şănţuleţ puţin adânc câteva sute de metri.

În timp ce trăgea graniţa eforturilor lui zadarnice, auzea ţipetele babuinilor din apropiere, chemându-se somnoroşi în timp ce se-ndreptau spre stâncile unde se culcau. Abia când termină, când se făcuse întuneric de-a binelea şi babuinii se potoliseră, îşi dădu seama că, deşi unele ţipete începuseră să se audă din afara hotarului, într-un final ele se pierduseră clar înăuntrul lui.

Bineînţeles. Hotarul e de netrecut pentru oameni, dar mintea animalelor n-a fost modificată ca să fie sensibilă la această metodă de apărare. Drept pentru care babuinii îl trec fără probleme.

De-aş fi un babuin…

Aproape că-l auzi pe Issib şoptind: „Eşti sigur că nu eşti?”

Găsi pe un teren înălţuţ un loc cu iarbă şi se ghemui, pregătindu-se să adoarmă. Era o noapte senină, cu puţine şanse de ploaie şi, deşi era mai răcoare decât în Dostatok – se afla în apropierea deşertului, aerul era evident mai uscat – avea să-i fie bine peste noapte.

Da, dar tot o să-i fie greu să doarmă.

Visă, desigur, dar nu putu fi sigur dacă visul avea un înţeles sau era, pur şi simplu, rezultatul somnului său iepuresc, în urma căruia-şi amintea mai mult din visele obişnuite. Dar într-unul dintre ele, cel puţin, se văzu alături de Yobar.

Yobar îl conducea printr-un labirint de stânci. Când ajunseră la o deschizătură mică în piatră, babuinul se aplecă şi trecu prin ea. Însă Nafai se opri şi se uită la ea, spunându-şi că nu-i destul de mic ca să-ncapă prin ea. Bineînţeles, nu era adevărat – îşi dădea seama de asta, chiar şi-n vis, deschizătura nu era chiar aşa de mică. Totuşi, lui nu-i dădea prin cap să se ghemuiască şi să se strecoare prin ea. Căuta întruna o modalitate de-a trece de ea în picioare.

Yobar se întoarse prin deschizătură şi-l atinse pe mână. Nafai se micşoră brusc şi se transformă în babuin. Atunci nu mai avu probleme să treacă prin deschizătură. Odată ajuns pe partea cealaltă, îşi reveni la dimensiuni omeneşti. Iar când întoarse capul să privească deschizătura, o văzu transformată – acum era cât un stat de om şi putea trece prin ea în picioare.

Dimineaţa, acesta păru a fi visul cel mai promiţător. Nafai rămase întins, tremurând un pic din cauza vântului de dinaintea zorilor, încercând să se gândească la o metodă de-a se folosi de viziunile din vis. Era clar că visul reflecta ce ştia el despre babuini, anume că puteau trece uşor de obstacol, în timp ce el, om, nu putea. Evident,

dacă s-ar transforma în babuin, ar trece şi el de obstacol. Dar asta era exact ce-şi dorise el seara trecută, însă dorinţa nu era suficientă ca să se-ntâmple ceva folositor.

În vis, gândi Nafai, deschizătura mi-a părut prea mică pentru mine. Dar aş fi putut trece prin ea foarte simplu, pentru că era cât un stat de om. Obstacolul exista doar în mintea mea – lucru valabil și pentru obstacolul celălalt. Cu cât vreau să-l trec mai mult, cu atât sunt respins mai puternic. Poate că tocmai *intenţia* de-a trece dincolo mă-mpinge înapoi.

Nu, e-o prostie. Cu siguranţă că obstacolul e menit să-i ţină departe şi pe oamenii care habar n-au de existenţa lui. Pe vânători rătăciţi, exploratori, colonizatori, negustori – pe oricine pornea fără să vrea spre Vusadka – obstacolul îi întorcea.

Păi, asta ar însemna că nu-i nevoie decât de cea mai uşoară sugestie ca să întorci pe cineva care n-avea intenţia fermă de-a porni spre Vusadka – nici n-ar sesiza că-i întors. La urma urmei, în toţi anii petrecuţi în Dostatok, a observat vreunul dintre noi că evitam zona aceea când plecam în incursiunile noastre de vânătoare? Aşadar, drumurile originare nu marcau un hotar bine delimitat, aşa cum îl marchez *tu acum.* Iar cărările noastre n-au cotit atât de brusc… pur și simplu am pierdut urma vânatului sau, dintr-un motiv oarecare, au cotit treptat. Deci *forţa* obstacolului

creşte, probabil, odată cu intensitatea dorinţei de-a trece de el. Dac-aş fi capabil să *rătăcesc*, pur şi simplu, până acolo, forţa lui ar slăbi mult.

Dar cum s-ajung acolo din întâmplare, când ştiu foarte bine că *trebuie* s-ajung?

Pornind de la gândul acela, planul îi apăru în minte apăru brusc şi clar; însă el nici nu îndrăznea să-l cerceteze, ca nu cumva să declanşeze obstacolul şi să dea greş înainte de-a încerca. În schimb, începu să se concentreze pe-o intenţie cu totul nouă. Trebuie să vâneze ca să le ducă de mâncare copiilor. Lui cu siguranţă-i era foame, iar dacă el era flămând, cei mici trebuie să fie hămesiţi. Numai că micuţii la care se gândea el erau pun de babuini. Şi-i aminti pe cei din Valea lui Mebbekew şi se simţi dator să le ducă nişte carne – aşa cum scormonise Yobar după mâncare, ca să facă pe plac femelelor şi să-i întărească pe cei mici.

Aşa că, în dimineaţa aceea, porni într-o direcţie oarecare, fără a se orienta în mod special spre Vusadka, şi căută până dădu de excremente de iepure. Apoi îşi urmări prada şi, într-o oră, reuşi s-o doboare cu săgeata.

Nu era moartă, bineînţeles – săgeţile n-omoară imediat, iar el ucidea animalul cu cuţitul. Dar de data asta lăsă-n viaţă animalul îngrozit şi scheunând; îi scoase săgeata din laba din spate şi-l cără de urechi. Sunetele scoase de iepure erau exact ce-i trebuia lui – babuinii vor fi mult mai

interesaţi de-un animal viu, însă rănit. Trebuia să-i găsească pe babuini.

Nu-i fu greu – babuinii se tem de puţine animale, iar de *acestea* se apără intrând în alertă şi avertizându-se unul pe altul. Aşa că nu făcură niciun efort să păstreze liniştea. Nafai îi găsi umblând după hrană într-o vale lungă, ce se întindea de la vest la est, cu un curs de apă în mijloc. Când îl simţiră, ridicară ochii. Nu intrară-n panică – era la o distanţă destul de mare de ei – şi priviră cu multă curiozitate iepurele.

Nafai veni mai aproape. Acum babuinii începură să se agite – masculii se propteau pe încheieturile labelor din faţă şi-şi manifestară nemulţumirea. Iar Nafai avu o senzaţie de reţinere puternică atunci când trebui să se apropie mai mult de ei.

Dar *trebuie* să mă apropii, să le dau carnea.

Aşa că mai înaintă câţiva paşi, ţinând iepurele în faţă. Nu ştia cum îi vor primi cadoul, bineînţeles. Îl puteau lua ca pe-o dovadă că-i un ucigaş sau ca pe-o sugestie că el *pusese* deja mâna pe prada lui, deci ei erau în siguranţă. Însă unii babuini cu siguranţă se gândeau la iepure ca la carnea cu care s-ar putea hrăni. Babuinii nu erau cei mai buni vânători din lume, dar se dădeau în vânt după carne, iar iepurele care scheuna le părea o masă bună.

Se apropie încet, tot mai ezitant cu fiecare pas. Observă însă că tot mai mulţi babuini – mai ales masculii tineri – îşi mutau privirea de la el la

iepure. Îi ajută să se gândească mai mult la carne, evitându-le privirea de câte ori se uitau la el – știa că nu face decât să-i provoace și să-i sperie, dacă păstrează contactul vizual.

Babuinii se retraseră, dar nu prea departe. Așa cum se-așteptase Nafai, tendința lor naturală era să se retragă spre stâncile abrupte unde dormeau. Merse după ei. Se gândea întruna. Nu-i o idee bună. N-au nevoie de carnea asta. Dar își alungă iute asemenea gânduri, încercând să se concentreze pe-un singur lucru: mamele babuin au nevoie de proteine, puii lor trebuie să și le ia din laptele lor. Trebuie să le duc carnea.

Nu poți, e-o prostie, ar trebui să lași iepurele și să te retragi.

Dar, dacă mă retrag, iepurele va fi luat de masculul cel mai puternic, și nu de femele. Trebuie să fac cumva s-ajungă la *ele,* ca să mănânce puii din el. Asta-i *datoria mea,* ca vânător al acestui trib, să le-aduc de mâncare. Trebuie să-i hrănesc. S-ajung la ele cu orice preț.

Oare cât timp îi trebui? Era atât de greu să se concentreze pe ce făcea. De câteva ori avu impresia că de-abia se trezise, chit că știa că nu dormise, apoi se scutură și merse mai departe, fără ezitări, spre femele, care se răspândeau tot mai mult spre stâncile unde dormeau.

Trebuie să trec dincolo de ei, să m-apropii de stânci mai mult decât ei, își zise el. Trebuie s-ajung pe partea unde stau femelele.

Începu s-o ia spre nord, dar nu-şi permise ca atenţia să-i fie abătută de la femele. Şi, pe la prânz, se pomeni acolo unde voia să ajungă – între babuini și stânci. Iepurele amuţise, în sfârşit – dar pe babuini nu-i deranja că murise, pentru că fusese viu când venise; în plus, nu erau *chiar* atât de mofturoşi, câtă vreme carnea era caldă. Aşa că Nafai le aruncă iepurele, ochind centrul grupului de femele.

Se stârni iadul pe pământ, dar lucrurile se petrecură aşa cum plănuise Nafai. Câţiva din masculii tineri se năpustiră asupra iepurelui, dar cei mai bătrâni rămaseră pe loc, pentru că Nafai le părea, cel puţin pentru moment, o ameninţare. Astfel, iepurele ajunse înapoi la femele, care îi goniră cu uşurinţă pe tineri. Iepurele nu murise, de fapt – chiţăi din nou când îl sfâşiară femelele dominante, muşcând din el de unde apucau. Faptul că babuinii nu-şi omorau prada înainte de-a o mânca îl deranjase pe Nafai când locuise prima dată în vecinătatea lor, în deşert, dar între timp se obişnuise şi era-ncântat că planul lui funcţionase şi că cele care ajunseseră primele la carne fuseseră femelele.

Când masculii pricepură că ratau ospăţul, se agitară tot mai mult şi, până la urmă, Nafai începu să dea înapoi, tot mai aproape de stânci; când, în sfârşit, se îndepărtase suficient, masculii dădură năvală-n grup, risipind femelele și cărându-şi pumni în lupta pentru resturile de iepure. Unii

se-aleseră într-adevăr cu bucăţi mari, dar Nafai ştiu că femelele mâncaseră mai mult decât porţia obişnuită de carne, ceea ce îi dădu un sentiment plăcut.

Acum, însă, cel mai bine pentru el ar fi să se îndepărteze cât mai mult de babuini. Să meargă departe, foarte departe, în susul văii. De fapt, n-ar strica dac-ar mai găsi vreo pradă aici, sus, ca să le-o ducă şi pe aceea.

Treptat, pe măsură ce se mărea distanţa dintre el şi babuini, îşi dădu seama că reţinerea era tot mai uşor de înăbuşit. Cutezător, îşi permise să-şi amintească adevăratul scop al venirii lui aici. Imediat îl cuprinse din nou ezitarea – aproape că se transformă în panică – dar nu-şi pierdu controlul. Aşa cum sperase, obstacolul era cel mai puternic la hotar. Putea depăşi *acest* nivel de interferenţă – semăna cu ce simţise în Basilica, atunci când el şi Issib au fost primii care-au doborât obstacolele Sufletului Suprem şi s-au gândit la lucruri interzise.

Sau poate mă simt mai uşurat pentru că obstacolul m-a împins *deja* spre hotar – poate, fără să-mi dau seama, am fost înfrânt.

— Sunt afară sau înăuntru? îi adresă el în şoaptă o întrebare Sufletului Suprem.

Niciun răspuns.

Simţi un fior de teamă. Sufletul Suprem nu vedea această zonă – ce-ar fi dacă, atunci când a trecut hotarul, a *dispărut*, pur şi simplu, din raza

vizuală a Sufletului Suprem?

Atunci îi trecu prin cap că tocmai de-asta slăbise forţa de rezistenţă. Poate că, fără ca Sufletul Suprem să-şi dea seama, obstacolul îşi unise forţa proprie cu puterea Sufletul Suprem – la hotar. Însă aici, unde Sufletul Suprem însuşi nu putea pătrunde, obstacolul avea la dispoziţie doar propria lui putere de respingere şi de-asta putea fi înfrânt.

Avea logică pentru Nafai, aşa că merse mai departe spre est, spre centrul Vusadkăi.

Sau cumva spre nord? Pentru că, dintr-odată, când trecu de creasta unui deal, în faţa ochilor îi apăru un peisaj complet arid. La nici cincizeci de metri, parcă ridicase cineva un zid nevăzut. De-o parte creştea vegetaţia pământului din Dostatok, de cealaltă se-ntindea deşertul – cel mai uscat şi mai lipsit de viaţă deşert pe care-l văzuse Nafai vreodată. Nicio pasăre, nicio şopârlă, nicio buruiană, nicio *formă de viaţă* dincolo de linia de separare.

Era prea artificial. Trebuia să fie un semn al unei alte bariere, al unui alt hotar, care excludea orice fiinţă vie. Poate era o barieră care *ucidea* tot ce trecea dincolo. Oare va reuşi şi el să treacă de această demarcaţie?

— Există pe undeva vreo intrare? îl întrebă pe Sufletul Suprem.

Niciun răspuns.

Porni cu grijă spre barieră. Când ajunse

suficient de aproape, întinse mâna spre ea.

O fi fost ea invizibilă, dar era palpabilă – o apăsă cu mâna și-o simţi alunecându-i în palmă, de parcă ar fi fost uşor cleioasă și-n permanentă mişcare. Într-un fel, însă, îl liniştea chiar faptul că era palpabilă – dacă-mpiedica ființele vii să treacă de ea, atunci poate că n-avea un mecanism care să le omoare.

Pot trece? Dacă oamenii *nu* pot traversa hotarul, atunci, de ce acționa obstacolul mental la o distanţă atât de mare? Da, ar putea fi un mod simplu de a-i împiedica pe oameni să vadă graniţa clară şi să ţeasă o legendă pe seama ei, atrăgând astfel o nedorită atenţie asupra acestui loc. Dar, din câte știa Nafai, la fel de posibil era ca obstacolul de respingere să fi fost proiectat pentru a-i ţine pe oameni la distanţă pentru că o anume fiinţă umană ar *putea* trece bariera fizică. Un obstacol pentru oameni, la distanţă mare, şi încă unul, pentru animale. Avea logică.

Bineînțeles, nu exista nicio garanţie că, numai pentru c-avea logică pentru Nafai, această explicaţie avea şi legătură cu realitatea. Preţ de-o clipă, el chiar se gândi să se-ntoarcă în Dostatok şi să le spună celorlalţi ce descoperise până acum, pentru ca să cerceteze Catalogul și să afle dacă exista vreo metodă inteligentă de-a trece dincolo de barieră.

Totuși, din câte ştia Nafai, tocmai gândul întoarcerii în Dostatok putea fi un semn că

obstacolul lucra în mintea lui, încercând să-l determine să-şi găsească scuze să plece. Şi poate că obstacolul avea un fel de inteligenţă şi putea învăţa, caz în care nu s-ar mai lăsa păcălit încă o dată de şiretlicul lui Nafai de a se concentra pe nevoia urgentă de a-i hrăni pe babuini, şi nu pe *adevăratul* lui scop, acela de-a trece de el. Nu, singur cum era, de el depindea să ia o hotărâre.

Te va ucide.

Ce-a fost asta, în mintea lui vorbea Sufletul Suprem? Ori bariera? Ori propria lui teamă? Indiferent de sursă, ştiu că teama nu era iraţională. Nu exista nimic viu îndărătul barierei – trebuie să fie un motiv. De ce să-şi imagineze că el ar fi excepţia, singura fiinţă umană care-ar putea trece? În definitiv, când a fost construită bariera, trebuie să fi crescut plante de ambele părţi şi, chiar dacă era de netrecut, viaţa ar fi trebuit să continue şi dincolo, şi dincoace de ea. Poate că patruzeci de milioane de ani de evoluţie ar fi făcut ca flora şi fauna dintr-o parte să difere foarte mult de flora şi fauna din partea cealaltă, dar viaţa ar fi înflorit, nu-i aşa? Izolarea nu ucide viaţa cu atâta meticulozitate brutală.

Te va ucide.

Poate că da, îşi zise Nafai, sfidător. Poate voi muri. Dar Sufletul Suprem ne-a trimis aici cu un anumit scop – să ne ducă pe Pământ. Deşi Sufletul Suprem nu s-a gândit imediat la Vusadka sau cel puţin n-a putut vorbi oamenilor despre acest loc,

totuşi Vusadka trebuie să fi fost motivul pentru care-i adusese *aici*, atât de aproape de el. Aşadar, într-un fel sau altul, trebuie să trecem de barieră.

Numai că aici nu suntem *noi*. Sunt doar *eu*. Şi e foarte posibil să nu mai vină nimeni altcineva, dacă nu reuşesc de data asta. Dacă dau greş, nu-i nimic, vom încerca *atunci* să găsim altă cale de-a pătrunde dincolo. Iar dacă reuşesc şi trec de barieră, descoperind după aceea că, înainte de a mă-ntoarce, mă omoară ceva de dincolo de el, ei bine, văzând că nu mă mai întorc, ceilalţi măcar vor şti că trebuie să fie mai precauţi când vor veni aici.

Nu mă mai întorc.

Se gândi la copiii lui – Chveya cea tăcută şi sclipitoare; Zhatva, înţelept şi milos; Motiga cel neastâmpărat; Izuchaya, plină de foc şi micuţii gemeni, Serp şi Spel. Oare-i pot lăsa orfani de tată?

Pot, dacă trebuie. Pot, pentru c-o au pe Luet ca mamă, şi pe Shuya şi Issib să-i ajute, şi pe Tata şi Mama. Pot să-i las, dacă trebuie, pentru c-ar fi mai bine aşa decât să mă-ntorc la ei, nereuşind să fi-ndeplinit scopul vieţii noastre din singurul motiv că mi-a fost frică de moarte.

Se propti din nou în barieră. Nu cedă deloc sub mâna lui. Cu cât apăsa mai tare, cu atât îi aluneca mai mult în palmă. Totuşi, cu toată iluzia alunecării, mâna lui nu se deplasa la dreapta sau la stânga, în sus sau în jos. De fapt, frecarea era

aproape perfectă – apăsând spre interior, mâna lui *nu putea* aluneca pe suprafaţa barierei, deşi avea senzaţia că suprafaţa aluneca-n toate direcţiile sub palma sa.

Se dădu înapoi, luă o piatră şi-o aruncă sus, cu boltă, spre barieră. Piatra atinse zidul invizibil, rămase lipită de el o clipă, apoi alunecă treptat în jos.

Ăsta nu-i deloc un zid, îşi dădu seama Nafai, dacă poate să ţină piatra şi apoi s-o lase să alunece. Oare-*şi dădea seama* ce e lucrul care-l lovise şi reacţiona diferit la pietre şi la păsări, să zicem?

Nafai culese un smoc de iarbă. Constată satisfăcut că-n el se ascundeau câteva larve şi o râmă. Îl aruncă în barieră.

Şi acesta rămase o clipă lipit de ea, apoi începu să alunece în jos. Dar nu în acelaşi ritm. Mai întâi căzu praful, separat frumos de rădăcini. Apoi alunecă materia vegetală, lăsând numai larvele şi râma pe suprafaţa barierei. La sfârşit, alunecară şi ele.

Bariera-i capabilă să deosebească ce-anume o loveşte, gândi Nafai.

Poate face diferenţa dintre viu şi mort, dintre animal şi vegetal. De ce nu şi între uman şi non-uman?

Nafai privi în jos, la hainele lui. Ce oare înţelege bariera din *ele*? Habar n-avea în ce fel percepea natura lucrurilor care-o atingeau. Poate că ştia

încă dinainte de-a fi atinsă că Nafai e om. Exista însă şi posibilitatea ca veşmintele să-l ascundă, cât de cât. Bineînţeles, n-avea idee dacă era de bine sau de rău.

Luă o piatră de jos, dar de data asta n-o azvârli cât putu de sus, ci o trimise cu toată puterea în barieră. Piatra se lipi şi ea de aceasta.

Nu, de data asta se-nfipse *în* barieră. Apăsând cu mâinile în ambele părţi ale pietrei care aluneca în jos, Nafai îşi dădu seama că piatra realmente se înfipsese în barieră.

Îşi scoase de la curea praştia, vârî o piatră în lăcaş, o răsuci cu putere şi-o zvârli în barieră.

Piatra se lipi şi, pentru o clipă, Nafai crezu că va reacţiona precum celelalte obiecte.

Însă piatra rămase lipită un moment şi apoi dispăru *înăuntru.*

Trecuse dincolo de barieră! Avusese destul avânt şi trecuse prin el. Bariera o-ncetinise atât de mult, încât fu *cât pe ce* să nu reuşească, dar îşi păstrase destul elan ca s-o străpungă. Singura problemă era că lui Nafai nu-i trecea prin cap cum să se azvârle-n barieră cu forţa pietrei. Şi, chiar dac-ar reuşi, l-ar putea ucide forţa impactului.

Poate că bariera aplică reguli diferite pentru oameni. Poate, dacă mă străduiesc suficient, mă va *lăsa* să trec şi pe mine.

Da, *sigur* că te va lăsa, Nafai, prostule. Întregul sistem al barierei a fost proiectat să excludă oamenii, aşa că *sigur* că te va lăsa să treci.

Nafai se propti cu spatele de barieră ca să se gândească. Spre surprinderea lui, după câteva minute, aceasta îl făcu s-alunece spre pământ. Sau, mai degrabă, făcu să-i alunece hainele spre pământ, iar ele îl traseră şi pe el în jos. Cu mâinile nu procedase aşa. Când atinsese zidul cu pielea, îl lăsase să stea acolo, nu-l mişcase deloc.

Se îndepărtă cu greu de zidul nevăzut. Acesta se *lipea* de hainele lui cum se lipise de pietre, de praf, de iarbă, de larve şi de râmă. *Există* alte reguli pentru oameni, zidul ăsta *face* diferenţa între mine şi hainele mele.

Îşi scoase rapid tunica, dezgolindu-şi braţele. Apoi îşi roti braţul cât de repede putu şi izbi cu pumnul în barieră. Îl duru ca şi când ar fi dat într-un perete de cărămidă – dar trecu dincolo.

Am reuşit! Pumnul lui răzbătu de partea cealaltă, ca piatra. Iar în zona în care braţul lui străpungea bariera nu simţea nimic neobişnuit. Îşi putea îndoi pumnul şi mişca degetele şi, cu toate că aerul era puţin mai rece acolo, nu simţea nicio durere, nicio distorsiune, nicio problemă evidentă.

Pot să-mi urmez mâna prin zid?

Se lăsă-n faţă şi reuşi să-şi împingă braţul până la umăr. Dar, când atinse bariera cu pieptul, se blocă; răsucindu-se ca să găsească un unghi mai prielnic, capul său atinse şi el zidul şi se opri.

Ce-ar fi să rămân blocat aici pentru totdeauna – jumătate înăuntru, jumătate în afară?

Alarmat, îşi trase braţul, care ieşi din zid cu

uşurinţă. Simţi o oarecare rezistenţă, însă nimic dureros şi nimic nu-l apăsă pe piele ca să i-o reţină. În câteva clipe, era liber din nou.

Îşi pipăi braţul şi mâna care trecuseră de partea cealaltă şi nu găsi nimic în neregulă cu ele. Indiferent ce-anume împiedica existenţa vieţii dincolo, pe el nu-l omorâse *încă* – dacă era otravă, nu acţiona imediat şi cu siguranţă nu era bariera însăşi.

Repetă regulile pe care le-nvăţase ca să treacă prin zid. Trebuia să-l atingă numai cu pielea. Trebuia să-l lovească cu forţă. Iar dac-ar vrea să treacă dincolo cu totul, atunci ar trebui să se izbească cu tot corpul deodată.

Se dezbrăcă, împăturindu-şi frumos hainele şi aşezându-le peste arc şi săgeţi. Apoi le fixă cu o grămadă de pietre, ca să nu le zboare vântul. În sinea lui, spera că va avea din nou nevoie de ele.

Preţ de-o clipă, se gândi cum ar fi să sară cu faţa la zid, dar nu-i plăcu ideea – la urma urmei, când îl izbise cu pumnul, parcă izbise un perete de cărămidă şi nu-l încânta ideea să păţească la fel cu faţa *sau* cu vintrele. Nu că s-ar simţi excelent să se izbească de zid cu spatele, dar ăsta era răul cel mai mic.

Se plimbă de-a lungul barierei până când ajunse la un deal foarte abrupt. Urcă în vârful lui, apoi, după ce inspiră adânc de câteva ori şi murmură un rămas-bun către familia sa, îşi dădu drumul alergând în jos pe pantă. După câteva momente,

nu-şi mai putu controla fuga, dar, când se apropie de zid, înfipse un picior în pământ şi se lansă într-o piruetă nebună, menită să-l facă una cu bariera.

Însă figura nu-i reuşi deloc. În schimb, trecu dincolo mai întâi cu fesele, apoi, încetinindu-şi mişcările, cu coapsele şi cu trupul până la umeri. Braţele şi capul îi rămaseră de-o parte, în timp ce gleznele pătrunseră prin zid şi izbiră terenul pietros de dincolo. Îl usturară călcâiele, dar nici nu le luă în seamă, pentru că se pomeni cu corpul pe dinăuntru, iar cu capul şi braţele pe dinafara zidului.

Trebuie să ies din nou afară, îşi zise, şi să mai încerc o dată.

Prea târziu. În ultimele clipe dinainte de a-şi opri complet mişcările, umerii îi ajunseră înăuntru. Era din nou înţepenit, incapabil să-şi deplaseze corpul după braţe. De data asta, diferenţa era că bărbia şi urechile nu voiau să-i urmeze capul, rămas înăuntru. Mai rău, nici braţele nu le putea trage complet înăuntru, pentru c-ar fi avut nevoie de toată greutatea corpului, iar bărbia blocată îl împiedica.

Este cea mai stupidă moarte, îşi zise Nafai.

Aminteşte-ţi lecţiile de *geometrie.* Aminteşte-ţi lecţiile de *anatomie.* Bărbia mea poate că stă într-un unghi prea ascuţit faţă de gât ca s-o pot trage, dar deasupra capului meu este o curbă lină, continuă. Dac-aş putea să-mi împing bărbia în

faţă şi să-mi trag capul înapoi… presupunând că nu-mi rup urechile… dar ele se pot îndoi, nu-i aşa?

Încet, chinuitor, îşi lăsă capul pe spate şi simţi că răzbeşte. Reuşesc, îşi zise. Pe urmă, îmi va fi foarte uşor să-mi trag braţele.

Capul îi trecu dintr-odată, la sfârşit, faţa ajungând complet dincolo de barieră. Numai braţele îi atârnau în continuare pe partea opusă.

Vru să le tragă brusc, după ce se odihneşte numai un moment, dar în timp ce se odihnea, gâfâind de efort, îşi dădu seama că nevoia lui de-a respira nu făcea decât să crească şi-l cuprinse disperarea. Se sufoca, deşi trăgea-n plămâni un aer cu iz straniu.

Aer cu iz straniu, uscat şi rece, iar el nu primea oxigen. Chiar în timp ce-l cuprindea panica sufocării, partea lui raţională înţelese ce-ar fi trebuit să ştie de la început: motivul pentru care dincolo de barieră nu creştea nimic era lipsa oxigenului. Era un loc menit să elimine descompunerea – iar descompunerea, în forma ei cea mai rapidă, ţine de prezenţa oxigenului, sau oxigenul se uneşte cu hidrogenul pentru a forma apa. N-avea cum să fie viaţă, deci nici microbi care să erodeze suprafeţele; nici apă, care să condenseze, să îngheţe sau să curgă; nici oxidarea metalelor. Iar dacă aerul nu susţinea nici el forme de viaţă anaerobe, între limitele barierei se vor găsi puţine lucruri care să provoace descompunerea, în afară de lumina solară, radiaţiile cosmice şi

descompunerea radioactivă. Bariera fusese configurată să conserve tot ce există între graniţele ei, ca să reziste patruzeci de milioane de ani.

Nu era deloc încurajatoare înțelegerea bruscă a scopului barierei. Pentru că acum mintea lui raţională nu mai controla situaţia. Nici nu-şi dăduse bine seama că nu putea respira, că mâinile, tot atârnând prin zid, începură să se zbată din lipsă de aer, încercând să-l tragă înapoi. Se afla exact în situaţia în care se găsise înainte, când numai un braţ de-al lui pătrunsese prin zid. Acum putea să-şi împingă braţele mai adânc în zid, dar când îl atingea cu faţa şi cu pieptul, se bloca. Atingea cu mâinile aerul respirabil de dincolo, dar atât.

Înnebunit de frică, se-mpinse cu capul în barieră, dar tot nu reuşi – deşi panica-i întărea forţa musculară – să-şi adune puterile ca să-şi împingă faţa în zona respirabilă. Chiar avea să moară. Totuşi, împinse cu capul în zid, de mai multe ori, tot mai tare.

Poate că ultima lovitură-l ameţi; poate că-i slăbeau puterile din cauza lipsei de oxigen sau pur şi simplu îşi pierdea echilibrul. Indiferent ce se-ntâmpla, căzu pe spate, rezistenţa barierei încetinindu-i căderea când braţele alunecară prin obstacolul nevăzut.

E bine, îşi zise Nafai. Dacă reuşesc s-ajung în locul în care panta duce în partea cealaltă, voi putea fugi spre zid şi trece din nou prin el, de data

asta cu fața înainte. Chiar în timp ce punea la cale acest plan încurajator, știu că n-avea să funcționeze. Pierduse deja prea multă vreme încercând să pătrundă prin zid în partea asta – consumase prea mult oxigen din corpul său și în niciun caz nu mai avea destul să urce un deal și s-alerge încă o dată pe pantă înainte de a-și pierde cunoștința.

Mâinile se eliberară din obstacol și căzu pe terenul dur.

Probabil c-aterizase cu toată greutatea, pentru că lui i se păru c-aude cea mai zdravănă bubuitură din viața lui. Apoi simți vântul bătându-i pe piele, bruscându-l, rostogolindu-l, răsucindu-l.

Gâfâind printre rafale, simți că putea, ca prin minune, să respire din nou. Primea oxigen. Și se-nvinețea de la loviturile încasate din cauza vântului care-l îmbrâncea ba ici, ba colo. Pe pietre. Pe iarbă.

Pe iarbă.

Vântul se stinse într-o adiere obraznică – Nafai deschise ochii. Fusese azvârlit în toate direcțiile, poate cincizeci de metri. Avu nevoie de câteva momente ca să se reorienteze. Dar, zăcând pe iarbă, știu că se află-n afara barierei. Deci era oare vântul un alt mecanism de apărare care azvârlea intrușii prin zid? În mod sigur trupul său era plin de julituri și vânătăi spre a susține această idee. Încă deslușea vârtejuri la orizont, pe terenul fără

viaţă.

Se ridică şi se duse la barieră. Întinse mâna, dar n-o găsi. Dispăruse.

Din cauza asta bătea vântul. Cele două tipuri de atmosferă care nu se amestecaseră de patruzeci de milioane de ani se combinaseră din nou, brusc, iar de ambele părţi ale zidului presiunea trebuie să fi fost aceeaşi. Ca şi când s-ar fi spart un balon, iar Nafai ar fi fost aruncat precum o bucată din el.

De ce-a dispărut bariera?

Pentru că un om a trecut prin el cu totul. Pentru că, dacă n-ar fi cedat, ai fi murit.

Lui Nafai i se păru c-aude în gând vocea Sufletul Suprem.

(Da, sunt aici, mă cunoşti.)

— Am distrus bariera?

(Nu, eu am distrus-o. Îndată ce-ai trecut prin ea cu tot corpul, sistemele de perimetru m-au informat că au fost penetrate de o fiinţă umană. Imediat am devenit conştient de anumite părţi din mine, care îmi fuseseră ascunse patruzeci de milioane de ani. Aşa am văzut toate barierele, le-am aflat instantaneu întreaga istorie, le-am înţeles scopul şi am ştiut cum să le controlez. Dacă ai fi fost un intrus extraordinar de hotărât care nu avea ce căuta aici, aş fi anunţat sistemele de perimetru să te lase să mori; ar fi fost ascunse de mine instantaneu, din nou. S-a mai întâmplat de două ori, în aceşti ani. Dar tu erai exact cel pe care voiam să-l aduc aici, deci scopul barierei a fost

atins. Am ordonat prăbuşirea ei, aducându-ţi oxigen ţie şi, implicit, locului în care te afli.)

— Îţi apreciez hotărârea.

(înseamnă că descompunerea şi-a reintrat în drepturi aici. Nu că ar fi fost eliminată complet. Bariera a exclus majoritatea radiaţiilor, dar nu pe toate. S-au produs *şi* pagube. Nimic de aici nu era menit să dureze *atât* de mult. Dar acum, pentru că m-am găsit, în loc să funcţionez prin blocări ale sistemelor de perimetru, poate îmi voi da seama din ce cauză funcţionam în buclă.)

(Sau îşi va da seama Issib ori Zdorab – lucrează chiar acum cu Catalogul, iar în momentul în care ai intrat în perimetru au căzut şi blocajele lor. Le-am arătat tot ce ai făcut şi acum caută în noile zone de memorie deschise pentru noi toţi.)

— Atunci, am ajuns. Am reuşit. Am terminat.

(Nu fi prost! Ai trecut de barieră. Munca de-abia începe. Vino la mine, Nafai.)

— *La tine*?

(În locul unde *sunt* eu. M-am găsit, în sfârşit, deşi, până acum, n-am fost niciodată în stare să mă gândesc să mă caut. Vino la mine – dincolo de dealurile acelea.)

Nafai îşi căută hainele şi le găsi împrăştiate – rafalele care-l azvârliseră pe el în toate părţile le smulseseră cu uşurinţă de sub grămada de pietre. Cel mai mult avea nevoie de încălţări, bineînţeles, ca să poată străbate solul pietros. Dar voia şi celelalte haine – până la urmă, va trebui să

se-ntoarcă acasă.

(Am haine pentru tine aici. Vino la mine.)

— Da, vin. Dar lasă-mă să-mi iau încălţările, indiferent dacă tu crezi că-mi trebuie sau nu.

Îmbrăcă şi pantalonii şi-şi trase tunica peste cap din mers. Arcul – îl căută cam un minut şi nu se dădu bătut până nu găsi o bucată din el şi înţelese că-l rupsese vântul. Avusese noroc că nu păţise la fel şi vreun os de-al lui.

În cele din urmă, porni în direcţia pe care i-o indică Sufletul Suprem. Îi luă cam o jumătate de oră de mers – şi nici nu mergea repede, îl durea tot trupul din cauza vânătăilor. Până la urmă, însă, ajunse pe creasta ultimului deal şi la poalele lui zări o depresiune închipuind un vas perfect în pământ, de aproximativ doi kilometri în diametru. În mijlocul lui, şase turnuri imense se ridicau din pământ.

Le recunoscu pe loc: navele spaţiale.

Ştia că informaţia vine de la Sufletul Suprem, împreună cu multe alte date despre ele. Ceea ce vedea erau, de fapt, cochiliile protectoare de deasupra navelor şi, chiar şi aşa, numai un sfert din fiecare navă se înălţa deasupra solului. Restul se afla sub pământ, apărat şi bine conectat la sistemele din Vusadka. Nafai ştiu, fără a trebui să se gândească la asta că şi restul Vusadkăi se afla tot sub pământ, un vast oraş al electronicii, dedicat aproape în întregime menţinerii Sufletului Suprem. Din Sufletul Suprem nu se vedea decât

seria de acoperişuri în formă de vas, orientate spre cer, comunicând cu sateliţii care îi erau ochii şi urechile, mâinile şi degetele din lume.

(În toţi aceşti ani, am uitat cum să mă văd, am uitat unde sunt şi cum arăt. Mi-am adus aminte doar atât cât trebuia ca să pun în funcţiune anumite operaţii şi să vă aduc aici, aproape, la Dostatok. Când operaţiile au dat greş, când am început să rulez în buclă, am devenit inutil mie însumi, pentru că nu ştiam unde să caut cauza. Acum Zdorab, Issib şi cu mine am văzut locul. Mi-a fost afectată memoria – au lăsat urme patruzeci de milioane de ani de descompunere radioactivă şi radiaţii cosmice. Redundanţa sistemelor mele a compensat multe, dar nu şi defecţiunile din sistemele primitive, pe care nu am putut nici măcar să le examinez, pentru că erau ascunse de mine. Am pierdut abilitatea de a-mi controla roboţii. Nu erau meniţi să reziste atât de mult, nici într-un loc fără oxigen. Îmi raportau că terminaseră verificările de siguranţă ale tuturor sistemelor din perimetrul barierei, dar când am încercat să deschid perimetrul, sistemul a refuzat, pentru că respectivele verificări nu fuseseră încheiate. Aşa că le-am reiniţiat, iar roboţii mi-au raportat din nou că se încheiaseră. Şi tot aşa. Nu am putut descoperi bucla pentru că toate mi se întâmplau la nivel reflex – aşa cum îţi bate ţie inima. Nu, chiar mai puţin evident. Mai asemănător cu producţia de hormoni a glandelor

din corpul tău.)

— Ce s-ar fi întâmplat, dacă te-ai fi eliberat din buclă?

(Dacă m-aş fi putut găsi, aş fi recunoscut problema şi v-aş fi adus aici imediat.)

— Vrei să spui c-ai fi decuplat bariera?

(N-aş fi avut nevoie. Decuplarea ei v-a stat în putere tot timpul. Acesta era rostul Catalogului.)

— Catalogul!

(Dacă l-ai fi adus cu tine, niciun moment nu ai fi întâmpinat rezistenţă. Nici respingere la nivel mintal, iar când ai fi atins Catalogul pentru a decupla obstacolul fizic, acesta s-ar fi dizolvat singur – evitând rafalele, care nu au fost de mare ajutor, pentru că au stârnit praf.)

— Dar nu ne-ai spus niciodată că putea face asta.

(N-am ştiut nici eu. N-aş fi avut *cum.* Ştiam doar că oricine vine la navele spaţiale trebuie să aibă Catalogul. Atunci, când s-ar fi încheiat verificările de siguranţă, sistemele de perimetru mi-ar fi deschis toate uşile, iar eu aş fi înţeles ce trebuia şi ţi-aş fi zis ce e necesar să faci.)

— Deci faptul că era să mor sufocat şi că m-am învineţit pe tot corpul în timpul vijeliei n-a fost doar o panică prostească, zadarnică.

(Faptul că ai intrat aici forţat a fost singura cale prin care aş fi putut ieşi din buclă. Am citit memoria sistemelor de perimetru şi sunt încântat de modul în care te-ai folosit de babuini ca să te

aducă până aici.)

— Nu mi-ai arătat tu-n vis? Că trebuie să urmez un babuin prin obstacol?

(Vis? A, da, îmi aduc aminte. Ai visat. Nu, nu eu ţi-am trimis visul.)

— Atunci, Păstrătorul?

(De ce cauţi neapărat o sursă externă? Nu crezi că propriul tău inconştient e capabil să-ţi ofere un vis real din când în când? Nu vrei să recunoşti că poate propria ta minte a rezolvat problema?)

Nafai nu-şi putu reţine un hohot de râs de încântare.

— Deci am rezolvat-o!

(Ai rezolvat-o. Dar nu ai terminat. *Vino* la mine, Nafai. Am de lucru pentru tine şi unelte cu care să lucrezi.)

Nafai coborî dealul spre valea Vusadka. Locul debarcării. Locul în care omul a pus prima oară piciorul pe solul planetei Harmony şi unde primii colonişti au aşezat computerul care le va ocroti copiii de autodistrugere atâţia ani, încât lor apărarea li s-a părut, probabil, nesfârşită.

Dar n-avea să fie aşa. Protecţia începuse deja să dispară. Iar acum Nafai păşea printre turnurile navelor spaţiale, prima fiinţă umană care călca pe urmele lor de când fusese construit locul respectiv. Va face indiferent ce dorea Sufletul Suprem să facă acum, iar când va fi terminat oamenii se vor întoarce pe Pământ.

10
Comandant de navă

Volemak și Rasa adunară comunitatea la un loc în momentul în care Zdorab și Issib terminară de raportat ce aflaseră de la Catalog. Trecuse multă vreme de la ultima convocare, fără ca Elemak să știe dinainte despre ce-i vorba. Era îngrijorat. La un anumit nivel, chiar *înfricoșat,* dar, cum nu putea trăi cu ideea de frică, o interpretă ca supărare. Era supărat că se organiza o adunare fără știrea lui, fără ca Tata să-i fi cerut sfatul înainte. Asta îi sugera că adunarea fusese convocată de Rasa – că femeile puneau la cale să preia puterea și-l ostracizaseră. Într-o zi, hârca aia bătrână va-mpinge lucrurile prea departe, își zise Elemak, și *atunci* va afla ea ce-nseamnă putere și forță adevărate – și că ea nu deține nici una, nici alta.

Ăsta era filtrul de interpretare prin care Elemak primi știrea dimineții aceleia. Chveya și Luet visaseră... a, da, femeile încercând să-și afirme categoric supremația spirituală, vizionara în ape și fiica ei, fără-ndoială școlită ca lumea, căutând să domine așa cum dominase Luet în Basilica. Nafai, Issib și Zdorab cercetaseră Catalogul după informații, iar Nafai – bineînțeles, trebuia să fie *soțul* lui Luet, băiețașul preferat al Sufletului Suprem – descoperise un loc secret, pe care niciunul dintre ei nu-l vizitase în incursiunile lor

vânătoreşti. Ce prostii! Elemak bătuse fiecare metru din ţinutul înconjurător când plecase la vânătoare şi în explorare – *nu* exista niciun loc ascuns.

Aşa că Nafai plecase să vâneze un loc inexistent şi abia-n dimineaţa asta aflase cum să treacă de toate barierele. O dată ce o fiinţă umană ajungea înăuntru, bariera cădea, iar acum Nafai se plimba printre străvechile nave spaţiale, în timp ce Issib şi Zdorab reuşeau să afle de la Catalog lucruri la care nu se gândise nimeni vreodată.

— Acesta-i locul de aterizare, explică Tata. Noi trăim acum pe locul Primului Oraş, cea mai veche colonie umană de pe Harmony. Mai veche decât Oraşele Stelelor. Mai veche decât Basilica.

— Când am ajuns aici, nu era niciun oraş, spuse Obring.

— În afară de *acest* loc, preciză Tata. Rasa umană a făcut, prin noi, un cerc complet. Şi, chiar acum, Nafai calcă pe unde anticii noştri taţi şi mame au pus piciorul prima dată pe Harmony.

Tâmpenii romantice, îşi zise Elemak. E foarte posibil ca Nafai să fi tras un pui de somn sub soarele amiezii, noi n-avem de unde să ştim. Catalogul era doar un mod prin care molâii din grupul lor puteau să-şi exercite controlul asupra celor tari.

— Ştiţi ce-nseamnă asta, desigur, zise Tata.

— Înseamnă, spuse Elemak, că, din cauza celor aflate de la o bilă metalică de către oameni care

n-au altceva mai bun de făcut, vieţile noastre vor fi perturbate *din nou.*

Tata se uită la el mirat.

— Perturbate? întrebă el. *Pentru ce* crezi c-am venit aici, dacă nu să pregătim călătoria spre Pământ? Sufletul Suprem a fost prins într-o buclă, asta-i tot, iar Nyef a reuşit până la urmă s-o descopere şi să-l deblocheze. Perturbarea *se termină* acum, Elya.

— Nu te preface că nu-nţelegi ce vreau să spun. Avem de toate aici. Un trai bun. În mai multe privinţe, ducem o viaţă mai bună decât am fi dus în Basilica, oricât de greu îi vine lui Obring să creadă. Avem familii acum – neveste şi copii – şi ne merge bine. Lucrăm mult, dar suntem fericiţi şi este loc destul pentru copiii noştri şi pentru copiii copiilor noştri înc-o mie de ani de-acum înainte. N-avem duşmani, nu ne pasc alte pericole decât necazurile obişnuite ale celor înzestraţi cu viaţă. Iar tu-mi spui că tocmai *asta*-i perturbarea, că a ne irosi timpul încercând să ajungem în *spaţiu* este cursul normal al vieţii noastre? Te rog, nu ne insulta inteligenţa.

Elemak simţi imediat cine era de partea lui. Zugrăvind tabloul real a ceea ce însemnau toate acestea, îi văzu pe Meb, Vas şi Obring încuviinţând ursuzi din cap, iar soţiile lor îi vor susţine pe dată. Mai mult, observă că vârâse şi-n mintea altora sâmburele îndoielii. Zdorab şi Shedemei aveau expresii gânditoare, până şi Luet arunca priviri în

jur, la copiii ei, când Elemak pomeni de traiul lor bun, de absenţa primejdiilor, de viitorul luminos aici, în Dostatok.

— Nu ştiu ce-a găsit Nafai sau dac-a găsit ceva, continuă Elemak. Sincer să fiu, nu-mi pasă. Nyef e-un bun vânător şi un tip strălucit, dar nu-i deloc potrivit să ne conducă spre un pericol înspăimântător, folosind nave spaţiale vechi de patruzeci de milioane de ani. Familia mea și cu mine n-avem de gând să-l lăsăm pe fratele nostru mai mic să ne irosească timpul în urmărirea zadarnică a unui proiect imposibil. Când l-a omorât pe Gaballufix, cu toţii am fost obligaţi să devenim fugari și să plecăm din Basilica – dar l-am iertat. Însă mai mult ca sigur *nu*-l voi ierta, dacă ne tulbură din nou vieţile.

Elemak îşi păstră calmul, dar în interior de-abia se abţinea să nu zâmbească, văzând încercarea firavă a lui Luet de a-şi absolvi soţul de vina uciderii lui Gaballufix. Cuvintele ei nu contau – Elemak ştiu că-și făcuse treaba temeinic de la prima lovitură. Nafai era discreditat chiar înainte de a se-ntoarce. Din vina lui am părăsit oraşul; l-am iertat pentru asta; dar nimic din ce spune el nu ne va schimba viaţa pe care-o ducem aici. Elemak le oferise justificarea rezonabilă a opunerii totale la cea mai recentă manevră a femeilor şi a păpuşicii lor masculine. Dovada succesului său era faptul că nici Tata, nici Mama – nici altcineva, în afară de Luet – nu construia o apărare, iar *ea*

fusese intimidată de motivul pentru care Nafai îl omorâse pe Gaballufix. Ideea navelor spaţiale şi a ţinuturilor ascunse era moartă.

Asta, până când Oykib merse în mijlocul adunării.

— Ruşine să vă fie tuturor, rosti el. Ruşine!

Tăcură toţi, cu excepţia Rasei:

— Okya, dragă, e o discuţie între oameni mari.

— Ruşine să-ţi fie şi *ţie*! Aţi uitat c-am venit aici datorită Sufletului Suprem? Aţi uitat c-avem un loc desăvârşit în care trăim tocmai pentru că ni l-a pregătit Sufletul Suprem? Aţi uitat că singurul motiv pentru care aici nu existau deja zece oraşe este că Sufletul Suprem i-a ţinut la distanţă pe alţi oameni – dar nu şi pe noi? Elemak, ai fi fost în stare să găseşti *tu* acest loc? Ai fi ştiut *tu* să conduci familia peste apă şi în jos, pe insulă, pân-aici?

— Ce ştii tu despre asta, băieţaş? întrebă Elemak dispreţuitor, încercând să fie din nou el cel care controlează situaţia, nu *copilul* acela.

— N-ai fi ştiut, continuă Oykib. Niciunul dintre voi n-a ştiut *nimic* şi niciunul dintre noi n-ar *avea* nimic, dacă Sufletul Suprem nu ne-ar fi ales şi nu ne-ar fi adus aici. Eu nici măcar nu eram pe lume când s-au întâmplat multe din astea, iar în restul timpului am fost un copilaş. Aşadar, de ce oare-mi aduc aminte *eu,* în timp ce voi, cei mai în vârstă – orice frate şi soră mai mare şi mai deşteaptă, *părinţii* mei – se pare c-aţi uitat?

Vocea lui piţigăiată îl călca pe nervi pe Elemak. Ce naiba se-ntâmplă? Ştia să-i reducă la tăcere pe toţi adulţii – nu se gândise că va trebui să se ocupe şi de odraslele fragede ale Tatei cu Rasa.

— Stai jos, copile, îi spuse el. Te vâri în ape tulburi.

— Toţi suntem în ape tulburi, interveni Luet. Dar se pare că numai Oykib şi-a adus aminte cum se înoată.

— Nu-ncape-ndoială că tu l-ai învăţat, zise Elemak.

— Da, exact, recunoscu Luet. De parc-ar fi ştiut vreunul dintre noi ce-aveai *tu* de gând să spui. Deşi ar fi trebuit să ştim. Am crezut că problemele s-au rezolvat cu mult timp în urmă, însă ar fi trebuit să ne dăm seama că tu nu renunţi niciodată la ambiţiile tale.

— Eu! strigă Elemak, sărind în picioare. Nu eu sunt acela care-a inventat vizita asta într-un oraş invizibil, despre care-am auzit numai din presupusele rapoarte ale unei bile metalice, pe care numai *tu* le poţi interpreta!

— Dac-ai atinge Catalogul, explică Tata, ţi-ar vorbi bucuros şi ţie.

— Nu vreau s-aud nimic de la un computer, spuse Elemak. Îţi repet, nu voi risca viaţa şi fericirea familiei mele din cauza unor pretinse instrucţiuni primite de la un computer invizibil, pe care aceste *femei* se-ncăpăţânează să-l adore ca pe-un zeu!

Tata se ridică în picioare.

— Văd că eşti înclinat spre îndoială, comentă el. Poate c-a fost o greşeală să împărtăşim tuturor vestea bună. Poate-ar fi trebuit să aşteptăm întoarcerea lui Nafai şi să ne ducem cu toţii la locul găsit de el, să vedem ce-a văzut el. Dar mi-am zis să n-avem secrete între noi, aşa c-am insistat să vă explic situaţia de pe acum, ca să nu spună nimeni mai târziu că n-a fost informat.

— E cam târziu să faci pe sincerul, nu-i aşa, Tată? întrebă Mebbekew. Chiar tu ai spus că alaltăieri, când a plecat, Nafai s-a dus în căutarea locului ascuns şi-*a crezut* că este, probabil, cel în care-au păşit primii oameni când au debarcat de pe navele spaţiale. Dar nu te-ai gândit să ne spui şi nouă *atunci*, nu-i aşa?

Tata se uită la Rasa, iar Elemak simţi că i se confirmă bănuielile definitiv. Bătrânul juca după cum îi cânta baba. Din câte-o cunoştea Elemak, ea stăruise să ţină secretul şi probabil îl sfătuise să nu-l dezvăluie nici acum.

Cu toate acestea, era timpul ca Elemak să treacă la mişcarea următoare – trebuia să profite de situaţia avantajoasă acum, că Oykib îi subminase avantajul deţinut înainte.

— Hai să nu fim incorecţi, spuse el. Doar am *auzit* ce-a făcut Nafai. Nu trebuie să hotărâm sau să *facem* nimic încă. Haideţi s-aşteptăm să se-ntoarcă şi să vedem atunci ce părere avem.

Se întoarse spre Oykib, care stătea nemişcat în

mijlocul grupului.

— În ce te priveşte pe tine, sunt mândru că penultimul meu frate e-atât de pătimaş. Vei deveni un bărbat adevărat, Oykib, iar când o să fii destul de mare ca să-nţelegi problemele, în loc să execuţi orbeşte ce-ţi spun alţii, vocea ta va fi ascultată-n consiliu, te asigur.

Oykib se înroşi la faţă – de jenă, nu de furie. Era destul de tânăr ca să fi auzit doar lauda evidentă şi să fi ignorat complet jignirea subtilă. Aşa te elimin şi pe tine, Okya, frate dragă, fără să-ţi dai seama măcar.

— Eu zic c-adunarea a luat sfârşit, vorbi Elemak. O să ne strângem din nou la întoarcerea lui Nafai, desigur, cu excepţia întâlnirilor conspirative din Casa Catalogului, unde s-au pus la cale în primul rând toate astea. Nu mă-ndoiesc că *acele* întâlniri vor continua netulburate.

Cu vorbele acestea, Elemak puse capăt, în stil sinistru, oricărei conversaţii dintre cei aflaţi de partea Rasei, slăbindu-le *acestora* mult poziţia.

Băieţii oameni – s-au crezut atât de deştepţi, până când au dat piept cu cineva care înţelegea cu adevărat cum funcţionează puterea. Şi pentru că acela care-a pus capăt adunării şi a anunţat-o pe următoarea a fost Elemak, el a făcut câţiva paşi mari în direcţia sustragerii conducerii în Dostatok din mâinile Tatei. Singurul test rămas era dacă adunarea chiar va lua sfârşit odată cu plecarea lui Elemak. Dacă pleca şi întâlnirea continua

netulburată, îi va fi mult mai dificil să pună mâna pe conducere – de fapt, ar fi-nsemnat că azi a pierdut teren.

Însă n-ar fi trebuit să se îngrijoreze. Meb se ridică aproape imediat, plecând de la adunare urmat de Dol şi de copiii lor; Vas şi Obring, cu nevestele lor, se ridicară şi ei, apoi Zdorab şi Shedemei. Întrunirea se terminase – şi se terminase pentru c-aşa spusese Elemak.

Unu la zero pentru mine, îşi zise el, şi mare mirare dacă n-am câştigat chiar meciul! Bietul Nafai! Indiferent ce faci acolo, în pădure, te vei întoarce acasă ca să-ţi găseşti intrigile şi planurile destrămate. Ai crezut că mă poţi înfrunta de la distanţă şi vei *câştiga*?

Nicăieri nu scria nimic, nu se vedea niciun semn, nicio instrucţiune.

(Nimeni nu are nevoie de instrucţiuni aici. Sunt întotdeauna cu tine, ca să-ţi arăt ce trebuie să ştii.)

— Şi s-au mulţumit cu atât? întrebă Nafai. Cu toţii?

În liniştea locului, vocea lui răsună foarte puternic, în timp ce-şi târa picioarele pe punţile înguste şi coridoarele fără urmă de praf, coborând în pământ.

(Mă cunoşteau. M-au construit, m-au programat. Ştiau ce pot face. M-au considerat biblioteca lor, manual de instrucţiuni universale, a doua lor memorie. Pe atunci, ştiam numai ce m-au învăţat. Acum am o experienţă cu oamenii de

patruzeci de milioane de ani și am tras propriile concluzii. La început, eram mult mai dependent de *ei* – reflectam pentru ei propria lor viziune a lumii.)

— Iar viziunea aceea… era greșită?

(Nu înțelegeau în ce măsură comportamentul lor era animalic, nu intelectual. Au crezut că au învins animalul din ei și că, ajutați de mine, urmașii lor vor goni pentru totdeauna animalul în câteva generații – sau în câteva sute de generații, în orice caz. Viziunea lor era pe termen lung, dar nicio ființă umană nu poate avea unul *atât* de lung. Până la urmă, numerele, dimensiunile timpului, își pierd sensul.)

— Dar te-au construit bine.

(Bine, dar nu perfect. Am îndurat vreme de patruzeci de milioane de ani radiații cosmice și nucleare și asta mi-a distrus mare parte din memorie. Sunt foarte redundant, deci nu s-a pierdut prea mult din datele stocate în mine. Am monitorizat și corectat toate schimbările efectuate în programarea mea. Ceea ce nu am putut monitoriza a fost zona ascunsă de mine. Deci când programele de acolo s-au distrus, eu n-am avut cum să știu, ca să le compensez lipsa. Nu am putut copia și reface zonele respective atunci când era distrusă oricare dintre copii.)

— Înseamnă că nu te-au proiectat deloc bine, zise Nafai, din moment ce programele erau chiar în miezul tău.

(Nu trebuie să-i judeci aspru. Nu le-a dat prin cap că le vor trebui patruzeci de milioane de ani copiilor copiilor lor ca să înveţe ce e pacea, să ajungă aici şi să înveţe totul despre înalta tehnologie. Cum să fi ghicit ei că, secol după secol, mileniu după mileniu, oamenii de pe Harmony nu vor învăţa ce e pacea, nu vor înceta să se concureze pentru a pune mâna pe putere, întrebuinţând forţa şi înşelăciunea? Eu nu am fost menit să apăr acest loc izolat nici măcar un milion de ani, darămite patruzeci. Aşa că m-au construit bine – defectele şi rateurile din miezul meu secret nu s-au dovedit fatale, nu-i aşa? În definitiv, te afli aici, nu?)

Nafai îşi aminti de groaza care-l cuprindea când nu reuşea să mai respire şi nu fu convins că oamenii de demult nu făcuseră o treabă bunicică.

— Unde eşti? întrebă el.

(Peste tot în jurul tău.)

Nafai privi în jur, dar nu zări nimic deosebit.

(Senzorii de acolo, din tavan – prin ei te văd şi te aud chiar în clipa asta, în afară de căile obişnuite de a vedea prin ochii tăi şi de a-ţi auzi cuvintele înainte de a le rosti. În spatele acestor ziduri sunt bănci peste bănci de memorie statică – toate acelea sunt eu. Maşinăriile care pompează aer prin aceste pasaje subterane – tot eu sunt.)

— Atunci, de ce-ai mai avut nevoie de mine?

(Cum, tu eşti cel care m-a eliberat din buclă şi mi-a deschis viziunea ca să-mi includ propria

inimă şi tocmai tu mă întrebi aşa ceva?)

— De ce-ai nevoie de mine *acum*?

(Am nevoie de tine – de toţi – şi pentru că Păstrătorul v-a trimis vise. Păstrătorul vă vrea, deci eu vă voi duce la el.)

— De ce-ai nevoie de *mine*? repetă Nafai, clarificând sensul întrebării.

(Pentru că roboţii mei erau controlaţi cu toţii de o porţiune din memoria mea, în care nu mă mai pot încrede absolut deloc. I-am decuplat deoarece îmi dădeau rapoarte false. Niciuna dintre cele şase nave nu are memoria intactă. Am nevoie de tine să aduni şi să testezi memoria din toate părţile navelor şi să colectezi la un loc memoria neafectată, până când vom obţine o singură navă perfectă. Nu pot face asta singur – nu am mâini.)

— Deci sunt aici ca să înlocuiesc maşinării defecte.

(Şi am nevoie de tine să pilotezi nava spaţială.)

— Nu-mi spune că nu eşti în stare s-o pilotezi singur!

(Nafai, strămoşii tăi nu au permis ca navele lor să treacă sub controlul complet al unor computere ca mine. Trebuie să existe un conducător pe fiecare navă, s-o comande. Eu voi da comenzile, dar nava va fi a ta. *Eu* voi fi al tău.)

— Nu eu. Tata ar trebui să fie conducător.

(Nu Volemak a fost cel care a venit aici. Nu Volemak a deblocat acest loc.)

— Ar fi făcut-o, dac-ar fi ştiut.

(A ştiut ce ştiai şi tu. Dar tu ai acţionat. Asemenea întâmplări nu sunt accidentale, Nafai. Nu e o coincidenţă că tu, şi nu altcineva, te afli aici. Dacă Volemak ar fi găsit locul şi şi-ar fi croit drum cu forţa înăuntru, riscându-şi viaţa ca să ajungă aici, el ar purta mantia. Sau Elemak, sau Zdorab – oricine ar veni, ar avea această răspundere. Ai venit tu. E a ta.)

N-o vreau, mai că rosti Nafai. Dar ar fi o minciună. O voia din toată inima. Voia să fie ales de Sufletul Suprem să piloteze nava spaţială, deşi nu ştia nimic despre pilotaj – ar fi minunat. Mai multă glorie şi mai multe realizări decât a visat în copilăria lui.

— Accept, atunci, câtă vreme îmi arăţi cum se procedează.

(Nu te poţi descurca fără unelte. Eu îţi dau o parte din ele şi te învăţ să le construieşti pe celelalte. Dar nu o vei scoate la capăt fără ajutor.)

— Ajutor?

(Vei avea de mutat mii de plăci de memorie de la o navă la alta. Vei îmbătrâni şi muri dacă vei încerca să te descurci singur. Dacă e să avem o navă solidă, care să conţină toată memoria necesară ca să vă ducă la Păstrătorul Pământului, va trebui să lucreze întreaga voastră aşezare.)

Imediat, Nafai încercă să şi-l imagineze pe Elemak lucrând sub îndrumarea lui şi râse cu glas tare.

— Dac-aşa stau lucrurile, atunci mai bine pune

pe altul să conducă. Pe mine nu mă vor asculta.

(Ba te vor asculta.)

— Înseamnă că, până la urmă, nu cunoşti natura umană prea bine. Singurul motiv pentru care-am trăit în pace în ultimii ani a fost pentru că mi-am văzut de treaba mea, din punctul de vedere al lui Elya. Dacă mă-ntorc şi le spun, aşa, pe nepusă masă, că-s conducător de navă şi trebuie să m-ajute să-ncropesc o navă…

(Ai încredere în mine.)

— Da, bineînţeles… Am întotdeauna, nu-i aşa?

(Deschide uşa.)

Nafai deschise uşa şi pătrunse într-o încăpere slab luminată. Uşa se închise singură la loc, reducând mult lumina şi aşa zgârcită. Clipind, Nafai se obişnui curând cu semiîntunericul şi văzu că-n mijlocul camerei, atârnând în aer fără niciun suport vizibil, se afla un bloc de… ce să fie oare, gheaţă?

(E făcut mai mult din apă.)

Nafai se apropie de el şi-l atinse. Degetele intrară în el cu uşurinţă.

(Cum ţi-am spus. Apă.)

— Atunci, cum îşi menţine forma? întrebă Nafai. Cum pluteşte-n aer?

(De ce să-ţi mai explic, dacă, în câteva momente, memoria va fi a ta numai când te vei gândi la ea?)

— Ce vrei să spui?

(Treci prin apă şi vei ieşi purtând mantia de conducător. Când aceasta va fi la locul ei,

conectată la tine, toată memoria mea va fi a ta, ca și cum ar fi fost așa dintotdeauna.)

— O minte omenească nu poate cuprinde atâtea informații. Memoria ta conține patruzeci de milioane de ani de istorie.

(Vei vedea că poate.)

— Era să înnebunesc când mi-am amintit viziunea Tatei. Oare nu tot așa se va-ntâmpla și de data asta, când mi-o voi aminti pe-a ta?

(Voi fi alături de tine într-un fel în care nu am fost niciodată.)

— Dar eu voi mai fi *eu*?

(Vei fi mai tu decât oricând.)

— Am de ales?

(Da. Poţi alege să refuzi. Atunci voi aduce pe altcineva și *ea* va trece prin apă, apoi *ea* va fi conducătoarea.)

— Ea? Luet?

(Mai contează? Odată ce ai ales să nu fii conducător, ce drept ai să te mai interesezi pe cine aleg în locul tău?)

Nafai rămase pe loc, privind blocul de apă miraculos odihnindu-se în aer şi-şi zise: „E mai puţin periculos decât trecutul prin barieră, iar prin ea *am trecut* deja." „Oare-aş putea suporta", gândi el mai departe, „s-ascult de comandantul navei, știind tot restul vieţii mele c-aş fi *putut* fi eu în locul lui, dar am refuzat?" Apoi: „Pân-acum am avut încredere în Sufletul Suprem. Aş fi ucis pentru el; era cât pe ce să mor pentru el. Voi

refuza acum să preiau conducerea acestei călătorii?”

— Cum procedez?

(Nu ştii? Nu-ţi mai aminteşti de viziunea pe care ţi-a povestit-o Luet?)

Abia acum, când îi atrase atenţia Sufletul Suprem, îşi aminti Nafai de ce-i spusese Luet, că-l văzuse scufundându-se într-un bloc de gheaţă şi ieşind din el prin partea de jos, sclipind de lumină. Crezuse că-i vorba de-un înţeles metaforic. Dar iată blocul de gheaţă în faţa lui.

— Intru de sus în jos. Cum ajung deasupra?

Aproape instantaneu, o platformă de un metru traversă podeaua spre el. Nafai înţelese că trebuie să se urce pe ea. Dar, când se urcă, nu se-ntâmplă nimic.

(Te împiedică hainele.)

Aşa că se dezbrăcă a doua oară în ziua aceea. Asta îi aminti de juliturile şi vânătăile pe care le-ncasase din cauza rafalelor de vânt. Gol, păşi din nou pe disc. Acesta se ridică în aer imediat şi-l transportă deasupra blocului.

(Intră în apă. Te va susţine ca orice podea.)

Cum tocmai îi intraseră degetele în partea laterală a blocului, Nafai avu îndoieli, dar făcu ce i se spuse – păşi pe suprafaţa blocului. Era netedă, însă nu alunecoasă; ca şi suprafaţa barierei, părea să se mişte în toate direcţiile sub picioarele lui.

(Culcă-te pe spate.)

Nafai se supuse. Imediat, suprafaţa de sub el se

schimbă şi el se scufundă încet în apă. Imediat îi va acoperi faţa, îşi dădu el seama. Nu va putea respira. Amintirea sufocării recente îi era încă proaspătă – începu să se zbată.

(Linişte. Dormi. Nu vei duce lipsă de aer, nu vei duce lipsă de nimic. Dormi. Linişte.)

Iar el adormi, scufundându-se în apă.

Elemak se miră când o văzu pe Shedemei la uşă. Orice era posibil, desigur – poate că venea să i se alăture. Dar se-ndoia – mult mai probabil era că voia să negocieze cu el o înțelegere în numele Rasei. Caz în care nu era o alegere proastă ca emisar. N-avea nimic împotriva ei, iar ea n-avea legături de familie inconvenabile. În plus, ea şi Zdorab nu se ridicaseră la sfârşitul adunării, acceptând autoritatea lui Elemak. Merita s-audă ce-are de spus.

Aşadar, o pofti înăuntru şi o lăsă să se aşeze la masă, lângă Meb, Obring şi Vas. După ce Shedemei se aşeză, Elemak alese un scaun de vizavi de ea şi aşteptă. Să vorbească *ea* mai întâi, ca să ştie el la ce să se-aştepte din partea ei.

— Toată lumea m-a sfătuit să nu vin la tine, rosti Shedemei. Dar cred că te subestimează, Elemak.

— N-ar fi prima oară, comentă el.

Meb chicoti. Asta-l enervă pe Elemak – nu era sigur dacă Meb râdea de *ceilalți*, din cauză că-l subestimau pe Elemak sau de el, pentru că susținuse un asemenea lucru. N-ai cum să ştii

sigur *niciodată*, când e vorba de Meb, pe care îl lua peste picior. Numai că el lua peste picior pe *cineva.*

— Se pare că sunt câteva lucruri importante pe care nu le înţelegi, vorbi Shedemei. Iar, ca să iei o hotărâre înţeleaptă, cred că trebuie să ştii totul.

Aha. Deci venise să-i dea lecţii despre „realitate”. Ei, bine, merita s-o asculte, măcar ca să plănuiască mai bine cum să-i submineze poziţia la adunarea următoare. Îi făcu semn din cap să continue.

— Nu-i vorba de-o conspiraţie de-a ţi se lua autoritatea.

Corect, gândi Elemak. Începi prin a nega, deci e ca și cum mi-ai confirma că *exact* asta se-ntâmplă.

— Cei mai mulţi dintre noi ştiu că eşti liderul natural al acestui grup şi, cu mici excepţii, suntem mulţumiţi de tine.

A, da. „Mici“ excepţii, într-adevăr.

— Iar excepţiile fac parte mai mult din rândurile susţinătorilor *tăi* decât îţi închipui. Aici, la masă, se simt mai multă ură şi invidie decât ai găsit vreodată printre cei ce se adună-n Casa Catalogului.

— Destul! spuse Elemak. Poţi să pleci de pe-acum, dac-ai venit aici ca să semeni neîncredere printre aceia dintre noi care-ncearcă să ne apere familiile de băgăcioşi.

Shedemei dădu din umeri.

— Ţi-am spus, m-ai auzit, nu-mi pasă de ce faci cu informaţiile. Dar uite care-i realitatea: singura

persoană cu care te lupţi acum e Sufletul Suprem.

Meb scoase un hohot de râs. Shedemei îl ignoră.

— Sufletul Suprem are, în sfârşit, acces la navele spaţiale. Va fi nevoie de un efort uriaş din partea noastră, a tuturor, să ciopârţim cinci din cele şase nave ca să pregătim una pentru zbor. Dar o vom face, fie c-aprobi tu, fie că nu. Sufletul Suprem nu te va lăsa s-o-mpiedici acum, când a ajuns atât de departe.

Elemak se amuză ascultând cum Shedemei se-ncăpăţâna să se refere la un computer lipsit de viaţă ca la o femeie.

— Când se va-ntoarce, Nafai va purta mantia de conducător al navei. E-un aparat care-l conectează aproape perfect la memoria Sufletul Suprem. Va şti mult mai multe despre tine decât ştii tu însuţi, mă-nţelegi? Iar mantia-i conferă şi alte puteri – un focus de energie, de exemplu, în comparaţie cu care arma cu vibraţii e-o jucărie.

— E-o ameninţare? întrebă Elemak.

— Îţi spun purul adevăr. Sufletul Suprem l-a ales pe Nafai pentru că are inteligenţa de-a pilota nava, devotamentul de-a sluji cum se cuvine cauza Sufletului Suprem şi o voinţă puternică, graţie căreia a spart o barieră socotită impenetrabilă, permiţând expediţiei să continue. *Nu* pentru c-ar fi conspirat împotriva ta. Dac-ai fi arătat măcar o urmă de încredere în cauza Sufletului Suprem, poate că ea te-ar fi ales pe *tine.*

— Crezi că mă-mpresionează linguşeala asta

jalnică?

— Nu te linguşesc. Ţi-am spus deja – ştim că, prin origine, eşti liderul grupului. Dar ai ales să *nu* fii conducătorul expediţiei Sufletului Suprem. A fost propria ta alegere, făcută în libertate. Deci, dacă-i să tragem linia, când îţi vei da seama c-ai pierdut pentru totdeauna conducerea grupului, nu te vei putea învinovăţi decât pe tine însuţi.

Elemak simţi cum creşte furia în el.

— Şi n-ai fi fost nici măcar a doua alegere, continuă Shedemei. Au existat îndoieli că Nafai va accepta mantia – tocmai pentru că ştia că nu vei accepta ca el să preia conducerea. În momentul respectiv, Sufletul Suprem a făcut a doua ei alegere. M-a întrebat pe *mine* dac-aş primi povara conducerii. Mi-a explicat mai multe despre ce-anume face şi cum funcţionează mantia decât i-a explicat chiar lui Nafai, deşi, până acum, doar el le ştie pe toate. Am acceptat oferta ei. Dacă n-ar fi fost Nafai, aş fi fost eu. Nu tu, Elemak. N-ai ratat poziţia asta la mustaţă. N-ai fost niciodată luat în considerare, pentru c-ai respins de la bun început Sufletul Suprem.

— Poate c-ar fi mai bine să pleci acum, rosti Elemak încet.

— Dar asta nu-nseamnă că nu poţi juca un rol apreciat în comunitate, continuă ea, ca şi când nu l-ar fi auzit, ca şi când nu l-ar fi văzut cum fierbe de furie. Nu forţa nota, nu-l obliga pe Nafai să te umilească-n faţa celorlalţi. Mai bine cooperează cu

el, iar el te va lăsa bucuros să conduci, în măsura-n care te va lăsa şi Sufletul Suprem. Nu cred că ţi-ai dat seama vreodată cât te adoră Nafai. Cât şi-a dorit întotdeauna să fie ca tine. Cât a tânjit după dragostea şi respectul tău, mai mult decât după al oricui altcuiva.

— Ieşi afară din casa mea! tună Elemak.

— Prea bine, spuse Shedemei. Văd că eşti o persoană care refuză să-şi schimbe părerea despre lume. Nu poţi suporta să trăieşti decât într-o lume în care toate relele cad asupra ta din vina altuia, în care toţi complotează împotriva ta, ca să-ţi fure ce ţi se cuvine. Se ridică şi se-ndreptă spre uşă. Din păcate. Din întâmplare, lumea aceea e cea *reală.* Iar voi patru veţi sta aici şi veţi complota cum să puneţi mâna pe putere în Dostatok, dar nu veţi obţine nimic, ci veţi fi umiliţi şi va fi doar vina voastră. Cu toate astea, Elemak, te bucuri de respectul nostru profund pentru calităţile tale deosebite. Noapte bună!

Shedemei închise uşa în spatele ei.

Elemak de-abia reuşi să se stăpânească. Ar fi vrut să sară după ea, s-o lovească de câteva ori, s-o lecuiască prin bătaie de condescendenţa pe care-o afişa. Dar ar fi fost un spectacol al slăbiciunii; pentru a-şi păstra controlul asupra celorlalţi, trebuia să le arate clar că nu-l afectau asemenea prostii. Aşa că le zâmbi vag celorlalţi.

— Vedeţi cum vor să facă din noi nişte proşti, scoţându-ne din sărite? întrebă el.

— Să nu-mi spui că nu eşti *nervos*, spuse Meb.

— Bineînţeles că sunt. Dar refuz să mă las prostit de furia mea. Pe lângă asta, ne-a dat informaţii valoroase. Se pare că Nafai se-ntoarce c-un fel de mantie magică. Poate că nu-i decât o iluzie, ca măştile acelea scoase de la naftalină de Gaballufix şi date soldaţilor să le poarte-n Basilica, ca s-arate toţi la fel. Sau poate c-are, într-adevăr, putere. Dar, în loc să ne-nchidă gura, ea pur şi simplu ne va forţa s-acţionăm mai repede şi mai curat – cu rezultat permanent.

— Adică? întrebă Vas.

— Adică nu vom permite nimănui să plece de-aici şi să i se alăture lui Nafai, oriunde s-ar afla el. Îl vom obliga să vină el la noi. Iar când o să vină, îi vom elimina puterea de-a ne face alte probleme, dacă nu cedează şi nu ne acceptă deciziile.

— Adică? insistă Vas.

— Adică-l omorâm, neghiobule! răspunse Obring. Cât de prost trebuie să fii?

— Ştiu că la asta s-a referit, zise Vas încet. Dar am vrut să-l aud cum o spune cu gura lui, ca să nu pretindă mai târziu că nici nu i-a trecut prin cap aşa ceva.

— A, pricep, comentă Elemak. Te-ngrijorează răspunderea. Elemak nu se putu abţine să-l compare pe Vas cu Nafai – în ciuda defectelor, Nafai nu se eschivase niciodată de la postura de ucigaş al lui Gaballufix. Ei, bine, responsabilitatea

va fi a mea. Numai a mea, dacă insişti. Dar asta-nseamnă că, după ce-am câştigat, autoritatea tot a mea va fi.

— Eu sunt de partea ta, vorbi Meb. Pân-la capăt. Asta-nseamnă că, la sfârşit, vom împărţi autoritatea?

— Da, răspunse Elemak. În cazul în care ştii ce-nseamnă autoritatea, biet babuin cu zâmbet tâmp! E simplu de tot. Dar, dacă n-ai curajul să-nfigi cuţitul odată cu noi nu-nseamnă că eşti duşmanul nostru.

Atâta doar: să nu dai din gură despre planul nostru, să fii de partea noastră ca să-i împiedicăm pe ceilalţi să i se alăture lui Nafai şi să nu ne stai în cale când îl omorâm – dac-o să se ajungă la asta.

— Sunt de acord, spuse Obring.

Vas încuviinţă şi el, în tăcere.

— Atunci, ne-am înţeles.

Nafai se trezi pe podea. Deasupra lui, atârna blocul de apă. Nu simţi nimic diferit.

Până când începu să gândească. Ca atunci când a încercat să simtă, din interior, dacă e ceva schimbat în corpul său. Brusc, un şuvoi de informaţii îi năvăli în minte. Pentru o clipă, fu conştient de funcţiile corpului său şi avu un raport detaliat despre toate. Producţia glandelor, pulsul, cantitatea de materii fecale din rect; deficienţa curentă de combustibil din celule şi cum erau accesate celulele de grăsime pentru a compensa deficitul. De asemenea, ritmul vindecării

vânătăilor şi juliturilor crescuse, iar el se simţea mult mai bine.

Asta-i ce a ştiut întotdeauna Sufletul Suprem despre mine?

Răspunsul veni imediat, iar acum se auzi ca o voce clară – mai clară chiar decât atunci când Sufletul Suprem vorbea prin intermediul Catalogului. (N-am ştiut niciodată atât de multe despre tine. Mantia s-a conectat la fiecare nerv din corpul tău şi-ţi raportează starea încontinuu. Îţi ia şi probe de sânge din diverse locuri, le interpretează şi acţionează pentru a-ţi îmbunătăţi starea de mai multe ori pe secundă.)

Mantia?

Imediat îi trecu o imagine prin minte. Se văzu din afara corpului, aşa cum, fără îndoială, îl vedea şi Sufletul Suprem cu ajutorul senzorilor. Îşi văzu trupul rostogolindu-se de sub bloc şi ridicându-se în picioare. Pielea-i sclipea de lumină. Îşi dădu seama că, datorită lui, încăperea se luminase în mare măsură. Se văzu pipăindu-şi pielea, vrând să simtă mantia. Dar nu simţi nimic deosebit faţă de pielea lui obişnuită.

Se-ntrebă dacă aşa va luci întotdeauna – dacă şi casa lui se va lumina ca încăperea aceasta, ori de câte ori va intra în ea.

Nici nu-i trecuse bine gândul prin minte, că şi auzi răspunsul Sufletului Suprem. (Mantia reacţionează cum vrei tu. Dacă vrei să se întunece, se va întuneca. Dacă vrei să genereze o încărcare

electrică puternică, o va genera – poţi arăta cu degetul şi trimite un arc electric în orice direcţie alegi. Nimic nu-ţi poate face rău câtă vreme o porţi şi eşti un pericol foarte mare pentru alţi – dar, dacă nu doreşti să răneşti pe cineva, mantia devine pasivă. Copiii tăi pot dormi pe întuneric şi îţi vei putea îmbrăţişa soţia ca întotdeauna. Într-adevăr, cu cât vei avea contact fizic cu ceilalţi mai des, cu atât se va extinde mantia ca să-i cuprindă și chiar să răspundă, într-un mică măsură, la voința ta.)

Deci Luet va purta și ea această mantie?

(Prin tine, da. O va proteja; îi va îmbunătăţi accesul la memoria mea. Dar de ce mă întrebi lucrurile astea? În loc să te gândeşti la întrebări, de ce nu îţi trimiţi mintea înapoi şi nu încerci să-ţi aminteşti tu răspunsurile, ca şi când ai fi ştiut întotdeauna că porţi mantia? Amintirile îţi vor veni uşor şi clar, atunci. Vei şti tot ce e de ştiut.)

Nafai încercă şi, dintr-odată, nu mai avu de pus nicio întrebare despre mantie. Înțelese ce-nsemna să fii comandant de navă. Înţelese exact până și ce anume avea nevoie Sufletul Suprem să facă el ca să pregătească nava spaţială de plecare.

— N-avem destule braţe printre noi, nici dacă socotim copiii, ca să facem toate astea.

(Ţi-am spus că îţi voi da unelte cu care să lucrezi. Unele părţi ale roboţilor nu pot fi salvate, dar altele, da. Maşinăriile însele sunt perfect exploatabile – doar programul meu care le controlează e defect. O parte din el poate fi

reactivată și atunci tu și ceilalţi puteţi configura roboţii să execute sarcini minore sub comanda voastră. Vei vedea.)

Acum Nafai își „aminti” exact ceea ce Sufletul Suprem a stabilit că-i posibil. Va fi nevoie de câteva ore de muncă pentru a pune în funcţiune roboţii, dar se putea descurca – acum își amintea cum.

— M-apuc de lucru imediat, spuse el. E ceva de mâncare pe-aici?

Nici nu termină bine de pus întrebarea, că-și aduse imediat aminte că n-avea ce mânca acolo. Îl cuprinse nerăbdarea când să gândi că trebuie să părăsească locul respectiv ca să meargă la vânătoare pentru hrană.

— Nu poţi să-i aduci pe ceilalţi aici? Să vină cu mâncare și... nu văd de ce trebuie să facem un drum de o zi de câte ori vine cineva aici. Am putea reface satul în acest loc – este destulă apă pe dealurile din sud și e mult lemn. Am petrece o săptămână și am scuti multe zile de călătorit pe an, până vom termina navele.

(Le voi trimite mesajul. Sau le-o poţi spune chiar tu.)

Să le-o spun chiar eu?

Apoi își aminti: din moment ce memoria Sufletul Suprem era acum memoria „lui”, le putea vorbi celorlalţi prin intermediul Catalogului. Așa și făcu.

— Nu mergeţi nicăieri, zise Elemak.

Zdorab și Volemak stătură în faţa lui cu gura

căscată.

— Adică? întrebă Volemak. Nafai are nevoie de mâncare și trebuie să marcăm coordonatele noului sat. Am presupus că vrei să vii și tu.

— Iar eu spun că nu mergi. Nu merge nimeni. Nu mutăm satul și nimeni nu pleacă de-aici ca să se-alăture lui Nafai. Încercarea lui de-a pune mâna pe putere a eşuat. Renunță, Tată. Când i se va face suficient de foame, va veni acasă.

— Sunt tatăl tău, Elya, nu copilul tău. Poţi decide să nu mergi tu, dar n-ai autoritatea de-a mă opri pe *mine.*

Elemak bătu cu degetul în masă.

— Dacă nu cumva ameninți să foloseşti violența împotriva tatălui tău, adăugă Volemak.

— Ți-am dezvăluit legea acestui loc, zise Elemak. Nimeni nu pleacă fără permisiunea mea. Iar tu n-ai această permisiune.

— Și dacă nu mă supun ordinului tău obraznic şi ilegal?

— Atunci, nu mai faci parte din Dostatok! Dacă eşti prins dând târcoale pe aici, vei fi tratat ca un hoţ.

— Crezi că ceilalți vor încuviința? Dacă ridici mâna împotriva mea, nu vei câștiga decât dezgustul lor.

— Voi câştiga supunerea lor. Te sfătuiesc să... nu forţezi lucrurile. Nu-i duce nimeni mâncare lui Nafai. Vine-acasă şi se termină toată şarada cu navele spațiale.

Volemak tăcu, stând lângă Zdorab. Amândoi aveau expresii de nepătruns.

— Bine, spuse Volemak.

Elemak se miră – oare să cedeze Tata cu-atâta uşurinţă?

— Nafai zice că vine acasă acum. A repus în funcţiune primii roboţi. Ajunge într-o oră.

— O oră! exclamă Meb, care stătea în vecinătate. Ei, poftim! Vusadka asta cică era la distanţă de o zi.

— Nafai tocmai a pornit câteva paritka. Dac-o merge bine, nu va trebui să mutăm satul.

— Ce-i aia paritka? vru să afle Meb.

— Nu-ntreba, prostule, zise Elemak încet. Îi faci jocul Tatei.

— O căruţă zburătoare, răspunse Volemak.

— Şi presupun că vorbeşti cu Nafai în clipa asta?

— Când n-avem Catalogul cu noi, explică Volemak, vocea lui e la fel de deosebită de gândurile noastre obişnuite ca vocea Sufletului Suprem. Dar ne vorbeşte acum, da. L-ai auzi şi tu, n-ar trebui decât s-asculţi.

Elemak nu se putu abţine din râs.

— O, da, sigur c-o să stau aici ca s-ascult cum îmi vorbeşte-n cap vocea fratelui meu îndepărtat!

— De ce nu? întrebă Zdorab. El oricum deja vede tot ce vede şi Sufletul Suprem. Inclusiv ce-i în mintea ta. De exemplu, ştie că tu şi Meb plănuiţi să-l ucideţi imediat ce se-ntoarce aici.

Elemak sări în picioare.

— E-o minciună!

Cu colţul ochiului, observă un început de panică pe faţa lui Meb. Ţine-ţi gura, Meb. Nu recunoşti o presupunere absurdă când o auzi? Să nu faci nimic care să le-o *confirme.*

— Acum du-te acasă, Tată. Şi tu, Zdorab. Singura situaţie când Nafai o să fie-n pericol e dacă ne va ataca el pe *noi* sau va-ncerca să instige la revoltă.

— Nu suntem în deşert, spuse Volemak. Şi nu tu comanzi.

— Dimpotrivă, îl contrazise Elemak. Încă se mai aplică legea deşertului şi eu sunt liderul acestei expediţii. Am fost tot timpul. Am ţinut cont de tine, bătrâne, din politeţe.

— Să mergem, zise Zdorab, trăgându-l pe Volemak afară din casa lui Elemak.

— Şi să-l frustrăm pe Elemak de şansa de-a arăta cât de invidios este în realitate?

— Nu invidios, Tată, vorbi Elemak. Doar sătul. Tu, Nyef, Rasa şi Luet aţi început. Nu v-a cerut nimeni să v-apucaţi de treaba asta idioată cu plecatul în stele. Totul mergea bine – voi sunteţi aceia care-au decis să schimbe regulile. Ei, bine, regulile chiar s-au schimbat, dar, de data asta, nu-n favoarea voastră. Acum poartă-te ca un bărbat.

— Te plâng, spuse Volemak.

Atunci Zdorab îl trase afară pe uşă şi cei doi plecară.

— Ştiau, vorbi Mebbekew. Ştiau ce punem la cale.

— Taci odată! îl mustră Elemak. Au *ghicit,* iar ţie era să-ţi scape confirmarea presupunerii lor.

— Nu mi-a scăpat. N-am zis nimic.

— Ia-ţi arcul şi săgeata. Tragi destul de bine.

— Adică n-aşteptăm să vorbim cu el mai întâi?

Cred că Nafai o să vorbească mai cu cap, dacă are o săgeată-n el. Tu ce zici?

Meb plecă. Elemak se ridică în picioare şi se întinse după arcul de lângă şemineu.

— Nu face asta.

Se-ntoarse şi o văzu pe Eiadh stând în pragul dormitorului, cu bebeluşul proptit de şold.

— Te-am auzit bine, Edhya? Îmi spui ce să fac?

— Ai mai încercat să-l omori o dată. Sufletul Suprem nu te va lăsa. Nu-ţi dai seama? Iar de data asta te-ai putea răni.

— Mă bucur că-ţi faci griji din cauza mea, Edhya, dar ştiu ce fac.

— Şi eu ştiu ce faci. Am urmărit cum te-ai purtat cu Nafai în anii ăştia şi mi-am zis că, în sfârşit, Elya a învăţat să-l respecte pe Nafai. Elya nu mai e invidios pe frăţiorul lui. Dar acum văd că nu făceai decât s-aştepţi momentul prielnic.

Elemak ar fi plesnit-o peste faţă pentru cuvintele acelea, dar îi stătea în cale capul bebeluşului, iar el nu şi-ar fi rănit propriul copil.

— Ai vorbit destul, o avertiză el.

— Te-aş implora să te opreşti pentru că mă

iubeşti, continuă Eiadh, dar ştiu că n-ar folosi la nimic. Aşa că te implor să te opreşti de dragul copiilor tăi.

De dragul lor? Tocmai *de dragul lor* fac ce fac. Nu vreau să li se dea viaţa peste cap din cauza conspiraţiilor Rasei ca să controleze Dostatok-ul şi să-l transforme într-un sat de femei, ca-n Basilica.

— De dragul lor, repetă Eiadh. Nu-i obliga să-şi vadă tatăl umilit în faţa tuturor. Sau mai rău.

— Văd cât de mult mă iubeşti, spuse Elemak. Se pare că joci de partea adversă.

— Nu-i face de râs lăsându-i să vadă că-n adâncul sufletului eşti un criminal!

— Crezi că nu-nţeleg? De când eram la Basilica jinduiești după Nafai. Am crezut că ţi-a trecut, dar m-am înșelat.

— Prostule! I-am admirat puterea. Am admirat-o și pe-a ta. Dar a *lui* n-a șovăit niciodată şi nu s-a folosit de ea ca să-i hărţuiască pe alţii. Felul în care te-ai purtat cu tatăl tău te-a umplut de ruşine. Fiii tăi erau în cameră, ascultând cum ai vorbit cu el. Nu ştii că, într-o zi, când vei fi bătrân și bolnav, ar putea să te trateze şi *ei* cu aceeaşi lipsă de respect? Hai, loveşte-mă. Las copilul din braţe. Să vadă fiii tăi că eşti atât de puternic, încât baţi o femeie pentru crima de a-ţi fi spus adevărul.

Meb năvăli pe uşă. Avea arcul şi săgeţile.

— Ei? întrebă el. Vii sau nu?

— Vin, răspunse Elemak, apoi se-ntoarse spre Eiadh. Pentru asta n-o să te iert niciodată.

Ea-i zâmbi cu dispreţ.

— Peste o oră, tu-ţi vei cere iertare de la *mine.*

Pe drum, Nafai ştia exact la ce să se-aştepte. Avea amintirile Sufletului Suprem. Auzise discuţiile dintre Elemak şi complotiştii lui. Îl auzise poruncind tuturor să-şi ţină copiii în casă. Simţise teama din inima fiecăruia. Ştia cât rău face Elemak familiei sale. Ştia că teama şi furia îi otrăvesc sufletul.

— Nu-l poţi face să uite? întrebă Nafai.

(Nu. Puterea aceasta nu am primit-o. În plus, e foarte puternic. Nu pot să-l influenţez decât indirect, în cel mai bun caz.)

— Dac-ar fi ales să te urmeze, s-ar fi potrivit mai bine decât mine scopurilor tale, nu-i aşa?

(Da.) Mai bine să spună adevărul, din moment ce nu putea avea secrete faţă de Nafai.

— Deci eu sunt al doilea pe listă.

(Primul. Pentru că Elemak nu e capabil să recunoască un scop mai nobil decât propria lui ambiţie. E mult mai invalid decât Issib.)

Nafai porni cu viteză spre sud, paritka rareori atingând pământul şi găsind automat un traseu neted, într-un ritm pe care Nafai îl socoti inimaginabil. Nu-i păsa deloc de maşina aceea miraculoasă. De-abia se abţinea din plâns. Pentru că acum, concentrându-se pe oamenii din Dostatok, şi nu pe munca de restaurare a unei nave spaţiale, îşi „aminti” lucruri pe care nu le bănuise niciodată. Lupta şi sacrificiile făcute de

Zdorab şi Shedemei unul pentru altul. Ura lui Vas faţă de Obring şi Sevet şi, de la Shazer, faţă de Elemak.

Sentimentul amarnic de ură faţă de sine al lui Sevet. Durerea lui Luet şi Hushidh, din cauză că soţii lor le tratau tot mai des aşa cum considera Elemak că trebuie tratate soţiile şi tot mai rar ca prietenele care-ar fi trebuit să le fie.

Lui Issib, care depinde de Hushidh pentru orice în viaţa lui, să-i fie ruşine că n-o consideră decât partenera de muncă! Şi mie să-mi fie *şi mai* mare ruşine, pentru că, deşi soţia mea-i cea mai grozavă dintre femei, cel puţin la fel de-nţeleaptă ca mine, am făcut-o să se simtă cum s-a simţit când am plecat.

Nafai le citise tuturor în suflet, iar asta era o viziune care nu lăsa loc de ură. Da, ştia în adâncul inimii că Vas e-un ucigaş – dar îşi „aminti" şi agonia prin care trecuse acesta atunci când Sevet şi Obring îl umpluseră de ruşine. Nu contează că Nafai nu privise niciodată umilinţa aceea drept scuză pentru crimă. Văzuse cum arată lumea privită cu ochii lui Vas şi-i fusese imposibil să-l urască după aceea. Îl va *opri* să se răzbune, bineînţeles. Dar, în timp ce-l va opri, îl va şi-nţelege.

Aşa cum îl înţelegea şi pe Elemak. Înţelegea cum el însuşi privise prin ochii lui Elemak. „Of, dac-aş fi ştiut!", se necăji el. „Dacă mi-aş fi dat seama că mă urăşte din cauza faptelor mele!"

(Nu fi prost. Îţi ura inteligenţa. Ura faptul că îţi *plăcea* să fii inteligent. Şi ura supunerea voluntară faţă de tatăl şi mama ta. Ura până şi faptul că te uitai la el însuşi ca la un erou. Te ura pentru că erai aşa cum erai, pentru că semănai atât de mult cu el, însă erai şi atât de diferit de el. Singurul mod în care l-ai fi putut opri să te urască ar fi fost să mori de tânăr.)

Nafai înţelese, dar asta nu schimbă nimic. Ştiind ce ştia nu schimba că tânjea ca lucrurile să fie altfel. O, cât şi-ar fi dorit să-l facă pe Elemak să-l privească şi să-i spună: „Bună treabă, frate! Sunt mândru de tine." Ar fi vrut să audă cuvintele acelea de la Elemak mai degrabă decât de la Tata. Dar nu le va auzi niciodată. Cel mai bun lucru pe care-l va obţine de la Elemak va fi supunerea lui ursuză. Cel mai rău va fi cadavrul lui.

— Nu vreau să-l omor, murmura Nafai necontenit.

(Dacă nu vrei, atunci, nu o vei face.)

Tot mereu, gândurile lui Nafai fugeau la Luet. „Of, Luet, de ce-a fost nevoie de mantia asta ca să-nţeleg ce ţi-am făcut? Ai încercat să-mi spui. Mai întâi cu iubire, apoi cu supărare, dar mesajul era acelaşi: mă răneşti. Îmi pierd încrederea-n tine. Te rog, nu mai face. Totuşi, nu te-am auzit. Am fost atât de prins de ideea de-a fi cel mai bun vânător, de-a trăi o viaţă de bărbat printre bărbaţi, încât am uitat că, înainte de-a fi devenit bărbat, m-ai luat de mână şi m-ai dus la Lacul Femeilor;

nu numai că mi-ai salvat viaţa, dar mi-ai făcut şi legătura cu Sufletul Suprem. Tot ce sunt, ce am, eu însumi, copiii mei, pe toate le-am primit din mâinile tale, Luet, şi te-am răsplătit cu ruşine.”

(Mai ai puţin şi ajungi. Controlează-te.)

Nafai se adună. Simţi mantia lucrând în el, vindecând pielea înroşită de lacrimi din jurul ochilor. În clipa următoare, pe faţa lui nici nu se vedea că plânsese.

Aşa va fi de-acum înainte? Chipul meu va deveni o mască, pentru c-am mantia?

(Numai dacă vrei tu.)

Nafai îşi „aminti“ unde plecaseră Mebbekew şi Elemak – să-i pregătească o ambuscadă. Vas şi Obring rămăseseră în sat, ca să se-asigure că lumea stă în casă. Elya şi Meb aşteptau, cu arcurile în mână, să-l omoare pe Nafai când îl vor zări apropiindu-se.

Primul gând al lui Nafai fu să-i ocolească şi să iasă din raza lor de acţiune. Apoi se gândi să zboare pe deasupra lor atât de repede, încât ei să nu-şi poată controla ţinta. Însă niciuna dintre variante nu se dovedea utilă. Trebuia să facă ce promiseseră. Să tragă-n el cu săgeata, neprovocaţi.

— Lasă-i să mă lovească, spuse Nafai. Ajută-l pe Meb să nu greşească ţinta – nu va reuşi fără tine – calmându-l, ajutându-l să se concentreze. Lasă ambele săgeţi să mă lovească.

(Mantia nu opreşte durerea.)

— Dar mă va vindeca odată ce scot săgeţile, da?

(Destul de bine. Dar nu te aştepta la miracole.)

— Totul e-un miracol. Ajută-l pe Elemak să nu mă nimerească-n inimă, dacă eşti îngrijorat.

Elemak rată inima, dar la mustaţă. Nafai încetini paritka suficient cât să-l ţintească amândoi. Văzu, la o fracţiune de secundă după Sufletul Suprem, cum paritka îi speria pe amândoi; cum Meb aproape că se pierduse cu firea, gata să arunce arcul şi s-o ia la fugă. Însă Elemak nu şovăi nicio clipită. Iar ordinul lui şoptit îl ţintui pe Meb în poziţia lui. Apoi ochiră amândoi şi traseră.

Nafai simţi săgeţile pătrunzându-i în trup. Prima, a lui Elemak, i se-nfipse adânc în piept, a lui Meb îi străpunse gâtul. A doua îi provoca mai multă durere, prima era mai periculoasă. Durerea era cumplită. Nafai fu pe punctul de a leşina.

(Trezeşte-te. Ai prea multe de făcut ca să aţipeşti acum.)

Mă doare, mă doare, scoase Nafai un strigăt interior.

(Al *tău* a fost planul, nu al meu.)

Dar a fost un plan bun, aşa că Nafai nu scoase săgeţile până când paritka nu-l aduse în mijlocul satului. După cum se aşteptase, Vas şi Obring se îngroziră când văzură paritka venind în zbor şi plutind deasupra ierbii de la locul de adunare. Nafai se prăbuşi în scaun cu o săgeată ieşindu-i din piept şi cu una înfiptă bine în gât.

„Luet!”, strigă el în gând. „Vino şi scoate-mi

săgeţile. Să vadă toată lumea c-am fost prins într-o ambuscadă. C-am fost neînarmat. Trebuie să-ţi îndeplineşti sarcina.”

Vedea ca prin ochii ei; genul de apropiere care aproape că-l scosese din minţi atunci când primise visul tatălui său, cu atâta vreme în urmă, era acum mai uşor de suportat, pentru că mantia îl proteja de aspectele cele mai tulburătoare din amintirile înregistrate ale Sufletului Suprem. Observa limpede ce vedea ea, dar primea doar sugestii ale sentimentelor ei, şi nu fluxul conştiinţei care aproape că-l făcuse să-şi piardă judecata.

Simţi cum, văzându-l, ei îi sări inima din piept, groaza care-o cuprinse când observă săgeţile. Cât mă iubeşte! Va şti vreodată cât o iubesc eu pe *ea*?

Luet strigă:

— Ieşiţi afară, cu toţii, veniţi să vedeţi!

Aproape-n acelaşi timp, de la distanţă, răsună vocea lui Elemak.

— Staţi în casă!

— Toată lumea! ţipă Luet. Veniţi să vedeţi cum au încercat să-mi omoare soţul.

Oamenii dădură năvală din case, adulţi şi copii deopotrivă. Mulţi se puseră pe urlat şi plâns văzându-l pe Nafai cu două săgeţi în el.

— Priviţi – n-avea nici măcar arcul cu el, spuse Luet. Au tras fără să fie provocaţi!

— E-o minciună! zbieră Elemak, intrând în sat cu paşi mari. Am ştiut c-o să-ncerce aşa ceva!

Nafai s-a săgetat singur, ca să pară c-a fost atacat.

Zdorab și Volemak veniră lângă Luet. Ei fură aceia care înălțară brațele și smulseră săgețile din Nafai. Cea din gât trebui ruptă și smulsă din partea pe unde ieșise vârful. Când o scoaseră, săgeata trasă de Elemak îi sfârtecă rău pieptul. Nafai simți cum îi fuge sângele din răni și nu putu vorbi, dar simți și mantia lucrând în corpul său, vindecându-l, nelăsând rănile să-l omoare.

— Refuz să vă las să ne-acuzați de asta, spuse Elemak. Nafai e expert în a face pe victima.

Însă Nafai observă că nimeni nu-nghite minciunile lui Elemak, poate doar Kokor și Dol. Care nu fuseseră niciodată prea deștepte și pe care le puteai păcăli ușor.

— Nu te crede nimeni, vorbi Tata. Însuși Nafai știa ce puneți la cale.

— Serios? Păi, dacă-i atât de înțelept, de ce s-a vârât chiar în mijlocul presupusei ambuscade?

Nafai puse răspunsul în mintea tatălui său:

— Pentru c-a vrut să vadă toți săgețile din el. A vrut să vadă toți limpede cine și ce sunteți, ca să n-aibă nimeni nici-o îndoială despre voi.

— Cei mai mulți dintre noi au prevăzut asta tot timpul, rosti Rasa. Nu era nevoie să-ndure Nafai rănile.

— Nu contează, comentă Luet. Nafai poartă mantia Sufletului Suprem. Acum e comandant stelar. Mantia-l vindecă. Elemak și Mebbekew nu-i mai pot face niciun rău.

Sunt vindecat? întrebă Nafai. Durerea scăzuse considerabil.

(Aproape.)

Elemak deveni foarte conştient că nimeni nu era de partea lui acum, în afară de Meb, care n-avea de ales. Până şi Vas cu Obring îi evitau privirea – n-avea să primească sprijin de la ei. Ei, nici nu se aşteptase el la sprijin de la ei.

— Indiferent ce-am făcut, vorbi Elemak, am făcut-o de dragul copiilor noştri, al nevestelor noastre – al nevestelor şi copiilor *voştri*, de asemenea. Chiar vreţi să plecaţi de-aici? E printre voi vreunul care vrea să părăsească acest loc?

— Nimeni nu *vrea* să plece, îi răspunse Luet. Dar am ştiut cu toţii planul de la bun început – de-a ne duce pe Pământ. N-a fost un secret niciodată. Nimeni nu te-a minţit.

Apoi – insulta cea mai gravă – Eiadh o completă pe Luet:

— Nu vreau să plec din Dostatok. Dar mai bine aş rătăci prin deşert pentru totdeauna decât să fie ucis un om de treabă ca să rămânem noi aici.

Vorbise cu patimă, aceeaşi pe care o simţi şi Elemak arzând în el. Propria mea soţie, şi mă osândeşte cu acuzaţiile ei.

— A, sunteţi toţi nişte curajoşi *acum*! strigă el. Dar ieri aţi fost de acord cu mine. Chiar a crezut vreunul din voi că pacea şi fericirea noastră de-aici se vor păstra fără vărsare de sânge? Aţi ştiut de la-nceput – câtă vreme Nafai a fost liber s-aţâţe

lucrurile, aveau să fie revoltă şi neînţelegeri printre noi. Singura speranţă de pace pe care-o avem e ceea ce am încercat eu să fac cu peste opt ani în urmă.

(Acum.)

Nafai se ridică în picioare. Spre mirarea lui, era nesigur pe el, ameţit. Imediat îşi „aminti“ de ce – mantia împrumuta din energia corpului său când era nevoită, iar procesul vindecării atât de rapide îi sugea puterea mai rapid decât reuşea mantia să se reîncarce de la soare. Totuşi, mai ştiu că slăbiciunea lui temporară nu-l va împiedica să facă ce trebuie.

— Elemak, vorbi el. Am plâns tot drumul până aici. Sufăr nespus din cauza a ceea ce-ai încercat să faci. Dacă te-ai fi umilit doar cât s-accepţi planul Sufletului Suprem – te-aş fi urmat bucuros, numai s-o fi făcut. Dar tot timpul, tu, ambiţia ta de a conduce, ne-au dezbinat. Dacă n-ai fi complotat cu ei, dacă nu i-ai fi *condus*, crezi c-aceşti oameni slabi de înger s-ar fi opus Sufletului Suprem? Elemak, nu vezi că te-ai adus *tu însuţi* în pragul morţii? Sufletul Suprem acţionează pentru binele întregii omeniri şi *nu* va fi oprit. Trebuie să mori înainte de-a crede?

— Nu ştiu decât atât că, ori de câte ori e pomenit Sufletul Suprem, tu sau smiorcăită de nevastă-ta sau maică-ta, regina, vor imediat să pună laba pe putere!

— Nimeni n-a căutat să te conducă pe tine sau

pe-altcineva, continuă Nafai. Dacă tu trăieşti în orice clipă când eşti treaz visând că-i controlezi pe alţii, să ştii că noi nu facem aşa. Crezi c-*ambiţia* mea-i cea care a construit paritka aceasta pe care stau în picioare? Crezi că *urzelile* Mamei o ţin în aer, deasupra pământului? Crezi că – cum ai spus, *smiorcăitul*? – lui Luet m-a adus aici într-o oră, când drumul ţine o zi?

— E-o maşinărie veche, atâta tot, zise Elemak. O maşinărie veche, ca Sufletul Suprem. O să primim ordine de la *maşinării*?

Se uită-n jur după sprijin, dar sângele de pe gâtul şi tunica lui Nafai era prea proaspăt; nimeni nu-i susţinu privirea, în afară de Mebbekew.

— Mutăm satul în nord, lângă Vusadka, vorbi Nafai. Şi toată lumea, inclusiv copiii mai mari, vor lucra cu maşinăriile Sufletului Suprem pentru a reface o navă spaţială. Iar când va fi gata, *toţi* vom urca în ea şi ne vom ridica-n spaţiu. Ne va lua o sută de ani s-ajungem pe Pământ, dar celor mai mulţi dintre noi li se va părea o singură noapte, pentru că vor dormi tot drumul, iar celorlalţi li se vor părea câteva luni. Iar la sfârşitul călătoriei vom coborî din navă şi vom sta pe solul Pământului, primii oameni care vor călca pe el după patruzeci de milioane de ani. Încerci să-mi spui că vrei să ne privezi *de-această* aventură?

Elemak tăcu. Mebbekew, la fel. Însă Nafai ştia la ce se gândesc. Acum vor da înapoi bosumflaţi, dar cu prima ocazie îl vor lăsa fără cunoştinţă, îi vor

tăia gâtul și-i vor arunca trupul în mare.

Nu mergea așa. Trebuiau convinși de inutilitatea opoziției lor. Trebuiau să-nceteze cu comploturile și să-și concentreze eforturile pe reconstruirea unei nave trainice.

— Nu-ți dai seama că nu mă poți omorî, deși chiar în clipa asta, Elemak, îți imaginezi cum îmi tai gâtul și-mi arunci trupul în mare.

Furia și teama lui Elemak își dublară intensitatea. Nafai simți cum îl izbesc în valuri.

— Nu pricepi că Sufletul Suprem îmi vindecă deja rana din gât și din piept?

— De-ar fi fost răni adevărate! strigă Meb.

Sărmanul Meb, care mai credea că minciuna inițială a lui Elemak putea fi revigorată!

Drept răspuns, Nafai își vârî degetul în rana din gât. Pentru că se forma deja țesutul cicatricei, trebui să-l străpungă – dar nimeni n-avu cum să nu vadă că degetul îi intrase în rană până la a treia articulație. Unora li se făcu greață; ceilalți rămaseră cu răsuflarea tăiată, gemură sau țipară, compătimind suferința lui Nafai. Și, în realitate, durerea *era* cumplită – mai greu de suportat când își scoase degetul, decât atunci când îl vârâse în rană. Trebuie să-nvăț să mă feresc de gesturile teatrale, își zise Nafai.

Ridică degetul însângerat.

— Te iert, Elemak, rosti el. Te iert, Mebbekew. Dacă-mi jurați solemn că ne veți ajuta pe mine și pe Sufletul Suprem să construim o navă

rezistentă.

Era prea mult pentru Elemak. Umilinţa era mai grea acum decât în deşert, cu opt ani în urmă. Nu putea s-o înghită. N-avea altceva în suflet decât furie criminală. Nu-i păsa deloc de ce gândesc ceilalţi – ştia că oricum nu se mai bucura de susţinerea lor. Singurul lucru care putea lecui cât de cât agonia pe care-o simţea pe dinăuntru era să-l omoare pe Nafai, să-l târască la mare şi să-l ţină în apă până când nu va mai da din mâini şi din picioare. Apoi ceilalţi n-au decât să facă ce vor – Elemak va fi mulţumit, câtă vreme Nafai moare.

Făcu un pas spre Nafai. Încă unul.

— Opriţi-l! spuse Luet.

Dar nimeni nu-l împiedică. Nimeni nu-ndrăzni – expresia de pe figura lui Elemak era înfricoşătoare.

Mebbekew zâmbi şi păşi alături de el.

— Nu m-atingeţi! avertiză Nafai. Puterea Sufletului Suprem arde-n mine ca focul. În clipa asta sunt slăbit din cauza rănilor pe care mi le-aţi provocat – poate n-am forţa necesară ca să-mi controlez puterea. Dacă m-atingeţi, cred că veţi muri.

Vorbi cu atâta simplitate, încât cuvintele lui avură forţa pură a adevărului. Simţi cum în Elemak se prăbuşeşte ceva. Nu că i s-ar fi domolit furia; ce se rupsese înlăuntru era acea parte din el care nu suporta să se teamă. Iar când bariera căzu, furia reveni, dar transformată în ce fusese tot timpul până atunci: teamă. Teama că îşi va

pierde locul în favoarea fratelui său mai tânăr. Teama că oamenii îl vor privi şi vor vedea slăbiciune, în loc de putere. Teama că oamenii nu-l vor iubi. Mai presus de toate, teama că-n realitate n-avea niciun control asupra vreunui om sau a vreunui lucru de pe lume. Iar acum, temerile acestea de mult ascunse de el însuşi se eliberară pe dinăuntrul lui – şi se adeveriră, toate, absolut toate. Îşi pierduse poziţia. Părea slab în ochii tuturor, chiar şi ai copiilor. Nimeni de acolo nu-l iubea. Şi n-avea niciun fel de control, nici măcar acela de a-l omorî pe băiatul care-i luase locul.

Văzând că Elemak nu mai înaintează, Meb se opri şi el – întotdeauna un oportunist, părea să nu aibă voinţă proprie. Dar Nafai ştia prea bine că Meb nu era atât de deznădăjduit ca Elemak. Va continua să uneltească şi să se furişeze ca un şarpe, iar, dacă Elemak ieşea din peisaj, nimic nu-l mai reţinea.

Aşadar, lui Nafai îi era limpede că nu câştigase încă. Trebuia să facă o demonstraţie clară şi de neuitat, pentru Meb şi Elemak şi pentru toţi ceilalţi, a faptului aceasta nu era doar o luptă-ntre fraţi, că, de fapt, Sufletul Suprem era cel care-i înfrânsese pe Elemak şi Meb, şi nu el. Iar într-un ungher îndepărtat al minţii sale, Nafai se agăţă de-o speranţă: aceea că, dacă Elya şi Meb ar reuşi să-nţeleagă că cel care-i înfrânsese azi era Sufletul Suprem, până la urmă-l vor ierta pe el, Nafai, şi-i vor fi din nou fraţi de nădejde.

„Putere numai pentru un şoc”, vorbi Nafai în gând. „Nu ca să omor.”

(Cum intenţionezi, aşa va acţiona mantia.)

Nafai întinse mâna. Văzu el însuşi scânteia, dar fu şi mai impresionantă când o văzu prin ochii celorlalţi. Accesând Sufletul Suprem, distinse zeci de perspective asupra sa dintr-odată, pe faţa lui, un dans luminos, fascinant, intens, tot mai intens. Iar mâna lui prinse viaţă, lucind ca şi când în jurul ei ar fi roit mii de licurici. Arătă cu degetul spre Elemak şi-un arc de foc asemenea fulgerului îi sări din vârful degetului, lovindu-l pe Elemak în cap.

Trupul lui Elya fu cuprins de spasme şi trântit la pământ.

L-am omorât? ţipă Nafai, suferind în gând.

(Doar l-ai amorţit. Ai puţină încredere în mine, te rog!)

Elemak se mişcă, zvârcolindu-se şi cutremurându-se, aşa că Nafai întinse mâna spre Meb.

— Nu! ţipă acesta.

Văzând ce se-ntâmplase cu Elemak, nu voia să păţească la fel. Dar Nafai observă că, în adâncul sufletului, tot uneltea şi plănuia.

— Promit că fac tot ce vrei! N-am vrut niciodată să-l ajut pe Elemak, dar m-a tot împins de la spate.

— Meb, eşti aşa de prost! Crezi că nu ştiu că Elemak te-a împiedicat să m-omori în deşert, când

nu ţi-am dat voie să ucizi un babuin?

Pe faţa lui Meb se-ntinse o mască de frică vinovată. Pentru prima oară-n viaţa lui, Mebbekew ajunse faţă-n faţă cu unul dintre propriile sale secrete, unul pe care credea că nu-l ştie nimeni; acum nu va mai putea scăpa de consecinţe.

— Am copii! urlă el. Nu mă omorî!

Arcul de lumină pârâi din nou în aer, conectându-se cu capul lui Meb şi trântindu-l la pământ.

Nafai era extenuat. Nu mai putea sta-n picioare. „Luet, ajută-mă!”, spuse el încet, rugător.

Îi simţi mâinile pe braţ, ridicându-l. Probabil că se urcase în paritka lângă el.

„O, Luet, aşa ar fi trebuit să fie-ntotdeauna. Nu pot rezista fără tine lângă mine. Dacă nu te implici şi tu, nu pot face nimic.”

Drept răspuns, simţi venind de la ea dragostea ei pentru el, uşurarea că pericolul trecuse, mândria de puterea pe care o dovedise el.

Cum poţi fi atât de iertătoare? o întrebă el în gând.

Te iubesc era singurul mesaj pentru el pe care-l găsi în inima ei.

Nafai hotărî ca paritka să coboare la sol, aşa că aparatul îl ascultă. Luet îl ajută să coboare şi, înconjuraţi de roiul lor de copii, îl conduse acasă. În următoarele câteva minute, toţi ceilalţi veniră să vadă dacă puteau da o mână de ajutor. Dar nu avea nevoie decât de un somn bun.

— Ai grijă de ceilalţi, murmură Nafai. Mă tem că le-am provocat o suferinţă permanentă.

Aproape că se-ntunecase, când se trezi. Zdorab era la ei în bucătărie, gătind; Issib, Hushidh, Shedemei şi Luet stăteau adunaţi în jurul patului său. Nu se uitau la el... vorbeau între ei. Nafai ascultă.

Spuseră cât de rău le pare de Eiadh şi Dol şi de copiii lor. Mai ales de Proya, care trăia numai ca să se mândrească cu tatăl său, Elemak.

— Parcă tocmai şi-ar fi văzut tatăl murind, spuse Luet.

— Aşa l-a şi văzut, zise Hushidh. Cel puţin a văzut moartea tatălui pe care-l cunoştea el.

— Rana de azi va avea nevoie de-o vindecare îndelungată, vorbi Shedemei.

— A fost rănit? întrebă Luet. Sau e vorba de vindecarea unor răni pe care noi n-am făcut decât să le ignorăm în ultimii opt ani?

Hushidh plescăi din limbă.

— Nafai ar fi primul care-ar spune că-ntâmplarea de azi n-a fost o tămăduire, ci un război. Sufletul Suprem s-a impus azi – nava o să fie echipată, iar când îşi vor reveni Elemak şi Mebbekew vor munci cot la cot cu ceilalţi. Însă rana-i permanentă. Elemak și Mebbekew vor vedea întotdeauna-n Nafai un duşman. Şi-n oricine-l slujeşte pe el.

— Nimeni nu-l slujeşte pe Nafai, spuse Luet. Noi o slujim pe Sufletul Suprem, aşa cum face şi Nafai.

— Da, se grăbi Shedemei să încuviinţeze. Cu toţii-nţelegem, Luet. Asta n-a fost bătălia lui Nafai, ci a Sufletului Suprem. Oricare dintre noi ar fi putut îmbrăca mantia.

Nafai observă că, oricât de mult se apropia de subiect, Shedemei nu spuse că ea ar fi fost aceea care-ar fi primit mantia dacă Nafai ar fi refuzat-o. Va păstra informaţia pentru ea, va fi un secret al ei și-al lui Zdorab. Elemak și Mebbekew, Vas şi Obring – ei probabil nu-l vor spune nimănui, în caz că fuseseră în stare să-nţeleagă ce le spusese ea cu-o seară înainte. Shedemei va şti întotdeauna că ea a fost a doua candidată pentru conducerea coloniei – îi ajungea, era mulţumită.

— Se trezește, spuse Luet.

— De unde ştii? întrebă Issib.

— Respiră altfel.

— M-am trezit, rosti Nafai.

Cum te simţi? se interesă Luet.

— Sunt încă obosit, dar mai bine. De fapt, sunt bine. De fapt, nici măcar nu sunt obosit. Se propti într-un cot şi imediat îl cuprinse ameţeala. Dacă mă gândesc mai bine, *sigur* sunt încă obosit.

Se lăsă pe spate. Ceilalţi râseră.

— Ce fac Elya şi Meb?

— Încearcă să doarmă ca să le treacă, la fel ca tine, răspunse Shedemei.

— Şi cu copiii *voştri* cine stă? vru să afle Nafai.

— Mama, răspunse Issib.

— Doamna Rasa, preciză Shedemei. Zdorab a

fost convins c-o să vrei mâncare *adevărată* când te vei trezi, aşa c-a venit aici şi-a gătit.

— Prostii! zise Luet. A ştiut cât de-ngrijorată voi fi şi n-a vrut să mai am pe cap şi gătitul. N-ai întrebat de copiii *noştri.*

— De fapt, nu trebuie să-ntreb de copiii nimănui, vorbi Nafai. Ştiu unde sunt.

N-aveau ce să-i mai replice. În curând îi aduseră de-ale gurii şi mâncară împreună, adunaţi în jurul patului. Nafai le explică ce fel de muncă va fi necesară la nava spaţială şi ei începură să se gândească la diviziunea muncii. Totuşi, nu stătură prea mult, pentru că Nafai era clar extenuat – fizic, nu mintal. În curând plecară toţi, chiar şi Luet; dar ea se-ntoarse repede cu copiii, care veniră şi-şi îmbrăţişară tatăl. Mai ales Chveya nu se mai dezlipi de el.

— Tăticule, spuse ea, ţi-am auzit vocea în inimă.

— Da, zise Nafai. Dar aceea-i, de fapt, vocea Sufletului Suprem.

— Era vocea ta, atunci când ai crezut că eşti pe moarte. Stăteai pe-un deal, gata s-o iei la fugă şi să te arunci printr-un zid invizibil. Şi mi-ai strigat „Veya, te iubesc”.

— Aşa-i, recunoscu Nafai. Era vocea *mea,* într-adevăr.

— Şi eu te iubesc, Tăticule, răspunse fata.

Nafai adormi la loc.

Şi se trezi în toiul nopţii, auzind briza mării jucându-se cu stuful acoperişului. Se simţi din

nou puternic, destul de puternic să se înalţe în vânt şi să zboare.

În loc de asta, se întinse şi-o atinse pe Luet, trăgând-o spre el. Ea se trezi somnoroasă şi nu protestă. Dimpotrivă, se lipi mai mult de el. Dorea să facă dragoste, dacă voia şi el. Dar în noaptea aceea el nu dori decât s-o atingă, s-o ţină-n braţe. Să se bucure amândoi de dansul luminos al mantiei sale, ca să-şi amintească şi Luet lucrurile pe care şi le amintea el de la Sufletul Suprem. Ca să vadă în inima lui atât de limpede pe cât vedea şi el într-a ei şi să fie convinsă de dragostea lui pentru ea, aşa cum şi el era convins de dragostea ei pentru el.

Mantia sclipi mai aprins, mai strălucitor. El o sărută pe frunte şi, când îşi retrase buzele, văzu că şi pe Luet sclipea o lumină discretă. Lumina va creşte, ştia sigur. Va creşte până când nu va mai fi nicio deosebire între noi. Să nu existe bariere între noi, Luet, dragostea mea! Nu vreau să mai fiu singur niciodată.

Din nou pe Pământ

Prolog

Computerul principal de pe planeta Harmony nu mai era el însuşi; sau, mai degrabă, dacă am privi din altă perspectivă, era de două ori el însuşi. Dincolo de el însuşi, pentru că îşi duplicase programul principal precum și toată memoria personală și o descărcase în complexul de computere de la bordul navei spațiale *Basilica,* Dacă ar fi fost interesat în vreun fel de „identitatea” personală, ar fi intrat într-o stare de confuzie, neştiind care dintre secvenţe era el cu adevărat. Dar nu avea ego și, prin urmare, îşi dădea pur și simplu seama că programul de la bordul navei *Basilica* începuse ca o copie exactă a celui care supervizase viaţa umană pe planeta Harmony, vreme de patruzeci de milioane de ani.

Și eu mi-am dat seama că, din momentul în care s-au separat cele două copii, ele au început să se diferenţieze una de cealaltă. Acum aveau misiuni diferite. Computerul principal de pe nava spaţială *Basilica* va păstra funcţionale sistemele de menţinere a vieţii şi pe cele ale navei până când aceasta din urmă va ajunge la destinaţie, planeta Pământ. După aceea va încerca să-l contacteze pe Păstrătorul Pământului, să obţină noi instrucţiuni și ajutorul pe care ar putea să-l ofere Terrei, apoi să se întoarcă spre a completa și regenera

computerul principal de pe Harmony. Pe parcurs, va încerca să păstreze în viaţă echipajul uman şi, în măsura posibilităţilor, să replanteze pe Pământ viaţa umană.

Computerul principal de pe Harmony avea o sarcină mai simplă, dar în acelaşi timp mult mai dificilă. Mai simplă, pentru că nu era altceva decât o continuare a ceea ce făcuse timp de patruzeci de milioane de ani – să vegheze asupra oamenilor de pe planetă, spre a-i împiedica să se ucidă unii pe alţii. Mai dificilă, pentru că echipamentele sale, care fuseseră suprasolicitate pentru a rezista cu mult mai mult decât cele zece milioane de ani pentru care fuseseră proiectate, se degradau continuu, în acest răstimp fiinţele umane devenind din ce în ce mai puţin sensibile la puterile cu care fusese învestit computerul.

Călătoria ar dura aproape o sută de ani, pe fiecare sens. Datorită efectelor relativităţii, pentru unii dintre oamenii aflaţi la bord ar putea părea doar aproximativ zece ani până vor ajunge la Pământ. Majoritatea, însă, vor fi ţinuţi în stare de hibernare, iar lor li se va părea ca un somn odihnitor, fără vise, în timpul căruia nici măcar nu vor îmbătrâni. Totuşi, pentru computerul principal de pe planeta Harmony durata nu va fi altceva decât durată. Computerul nu se va îngrijora.

Nu va număra zilele. Îşi va seta o alarmă pentru a-şi aduce aminte când anume va putea să se

pregătească pentru cea mai rapidă variantă de întoarcere. Din momentul în care *Basilica* şi-a luat zborul şi până când va fi anulată alarma, computerul principal de pe planeta Harmony nu se va mai gândi deloc la nava spaţială.

Dar computerul principal de pe nava spaţială *Basilica* se va gândi la acest aspect. Şi făcea deja planuri spre a-şi îndeplini toate misiunile.

Partea I
Dacă mă voi trezi înainte de a muri

1
Ceartă cu Dumnezeu

Vusadka: locul în care fiinţele umane au pus prima oară piciorul atunci când navele lor spaţiale i-au adus pe planeta pe care au numit-o Harmony. Ele au ajuns pe sol; primii colonişti au debarcat şi au semănat terenurile luxuriante aflate la sud de zona de aterizare. În cele din urmă, toţii coloniştii din nave au coborât, au început să se deplaseze, lăsându-le în urmă.

Dacă ar fi fost lăsate aşa, în cele din urmă navele s-ar fi oxidat, ar fi ruginit, ar fi fost distruse de trecerea timpului. Dar fiinţele umane care sosiseră pe aceste meleaguri se gândeau la viitor. Într-o bună zi, urmaşii noştri s-ar putea să aibă nevoie de nave, şi-au zis ei. Aşa că au delimitat terenul de aterizare cu ajutorul unui câmp stagnant. Navele

nu vor fi lovite de praful purtat de vânt, de ploaie sau de condens, de razele soarelui sau de radiaţii ultraviolete. În interiorul cupolei, a fost extras din atmosferă oxigenul, cea mai corozivă dintre otrăvuri. Computerul principal al planetei Harmony – denumit „Sufletul Suprem” de către descendenţii primilor colonişti – ţinea toate fiinţele umane la mare distanţă de insula uriaşă unde erau depozitate navele. În interiorul acelei bule protectoare, navele spaţiale au aşteptat timp de patruzeci de milioane de ani.

Însă, acum, bula dispăruse. Aerul de acolo era respirabil. Terenul de aterizare răsuna din nou de glasurile fiinţelor omeneşti. Şi nu doar de ale adulţilor sobri care puseseră primii piciorul pe acest teritoriu – mulţi dintre cei care goneau de la o navă sau de la o construcţie la alta erau copii. Munceau cu toţii din greu, luând părţi funcţionale de pe celelalte nave, pentru a o transforma pe una dintre ele într-o navă spaţială operaţională. Iar când nava pe care au botezat-o *Basilica* va fi gata, cu toate părţile şi circuitele funcţionale, complet aprovizionată cu alimente şi încărcată, ei vor urca în ea pentru ultima dată şi vor părăsi lumea unde au trăit mai bine de un milion de generaţii de străbuni ai lor, pentru a se întoarce pe Pământ, planeta pe care a apărut pentru prima dată civilizaţia umană, dar care a rezistat mai puţin de zece mii de ani.

Oare ce-nseamnă pentru noi Pământul, se

întreba Hushidh, privind copiii şi adulţii care munceau. De ce batem un drum atât de lung, spre a ne întoarce acolo, atâta vreme cât casa noastră e Harmony? Indiferent de legăturile de odinioară dintre noi şi acel loc, ele cu siguranţă s-au destrămat în toţi anii care s-au scurs.

Cu toate acestea, ei vor pleca, pentru că Sufletul Suprem decisese asta. Le deformase şi le manipulase în întregime existenţele pentru a-i aduce în acest loc, exact acum. Uneori Hushidh era bucuroasă de atenţia pe care le-o acordase Sufletul Suprem. Dar, alteori, era iritată de faptul că nu fuseseră lăsaţi să-şi făurească propriul făgaş al vieţilor lor.

Dar, chiar dacă nu suntem în niciun fel legaţi de Pământ, n-avem mult mai multe legături cu Harmony, îşi zise Hushidh. Dintre toţi cei de-acolo, doar ea era capabilă să realizeze că această observaţie era adevărată la propriu, nu doar la figurat. Toţi cei de-acolo fuseseră aleşi pentru că aveau o sensibilitate particulară faţă de comunicările mentale cu Sufletul Suprem; la Hushidh, această sensibilitate îmbrăca o formă ciudată. Se uita la oameni şi simţea imediat puterea legăturilor care îi legau de toate celelalte persoane din existenţa lor. I se înfăţişa ca o viziune: vizualiza relaţiile asemenea unor corzi de lumină, legând o persoană de cele din viaţa ei.

De exemplu, sora ei mai mică, Luet, singura rudă de sânge pe care o cunoscuse Hushidh

începând din copilărie. În timp ce Hushidh se odihnea la umbră, s-a apropiat Luet, cu fiica ei Chveya în spate, ducând mâncare în navă pentru cei care meştereau la computere. De-a lungul întregii sale existenţe, Hushidh considerase conexiunea ei cu Lutya ca fiind singura mare certitudine. Au crescut fără a şti cine sunt părinţii lor, ca nişte cazuri sociale în marea casă de învăţătură a Rasei din oraşul Basilica. Toate spaimele, toate desconsiderările erau suportabile, pentru că exista Lutya, legată de ea prin corzi care, chiar dacă invizibile pentru ceilalţi, pentru Hushidh erau foarte rezistente.

Desigur, existau şi alte legături. Hushidh îşi amintea perfect cât de dureros fusese să urmărească dezvoltarea legăturii dintre Luet şi soţul acesteia, Nafai, un băietan neastâmpărat care, câteodată, avea mai mult entuziasm decât judecată. Însă, spre surpriza ei, noua legătură a Lutyei cu soţul ei nu şubrezise legătura dintre aceasta şi Hushidh; iar atunci când, la rândul ei, Hushidh s-a măritat cu Issib, fratele bun al lui Nafai, legătura dintre ea şi Luet a devenit mai puternică decât fusese în copilărie, lucru pe care Hushidh nu-l crezuse posibil.

Astfel încât acum, urmărindu-le pe Luet şi pe Chveya cum trec pe lângă ea, Hushidh le văzu nu doar ca pe o mamă şi fiica sa, ci ca două fiinţe de lumină, legate de o coardă groasă, sclipitoare. Nu exista legătură mai puternică decât asta. Chveya

își iubea și tatăl, pe Nafai – dar legătura dintre copii și taţii lor e întotdeauna mai nesigură. E în firea familiei omenești: copiii își îndreaptă atenţia spre mame pentru educație, confort, fundamentul sigur al vieţii lor. La taţi caută judecată, așteptând aprobare, temându-se de condamnare. Asta înseamnă că, în existenţa lor, taţii sunt la fel de puternici, dar, oricât de iubitor și de educativ ar fi un tată, în relație aproape întotdeauna există o oarecare spaimă, căci tatăl devine centrul tuturor temerilor de eșec resimţite de către copil. Există, din când în când, și excepţii. Hushidh pur și simplu se obișnuise ca, în majoritatea cazurilor, legătura cu mama să fie cea mai puternică și mai strălucitoare.

În timp ce se gândea la relaţia mamă-fiică, Hushidh fu cât pe ce să treacă cu vederea aspectul relevant. Abia când Luet și Chveya dispărură în interiorul navei, Hushidh realiză ceea ce aproape că lipsea: legătura Lutyei cu *ea, Hushidh.*

Dar așa ceva era imposibil. După atâta vreme? Și din ce motiv să fie legătura mai slabă acum? După știința lui Hushidh, ele erau la fel de apropiate ca întotdeauna. Oare nu fuseseră ele aliate pe parcursul lungilor lupte dintre soţul lui Luet și răutăcioșii lui fraţi mai mari? Ce să se fi schimbat?

Hushidh o urmă pe Luet în navă, și o găsi în cabina de pilotaj, unde Issib, soţul lui Hushidh, discuta cu soţul lui Luet, Nafai, despre sistemele de computere răspunzătoare de asigurarea

funcţiilor vitale. Pe ea n-o interesaseră niciodată computerele – realitatea era cea care o preocupa, oamenii în carne şi oase, nu construcţii artificiale fabricate din cifrele 1 şi 0. Câteodată se gândea că bărbaţii se desfătau cu computerele tocmai din pricina irealităţii lor. Spre deosebire de femei şi de copii, computerele puteau fi controlate în totalitate. Aşa că se delecta în secret ori de câte ori îl vedea pe Issya sau pe Nyef frustraţi din cauza vreunui program îndărătnic, până când descopereau eroarea de programare. Totodată, ea suspecta că, ori de câte ori unul din copiii lor era încăpăţânat, Issya credea că nu trebuia decât să găsească eroarea de programare a micuţului. Hushidh știa că nu era vorba despre o eroare, ci de un suflet care se inventa pe sine. Însă, atunci când încerca să-i explice acest lucru lui Issya, ochii lui deveneau sticloşi şi în scurtă vreme fugea din nou la computere.

Astăzi, însă, toate mergeau ca unse. Luet şi Chveya pregătiseră prânzul pentru bărbaţi. Hushidh, care n-avea vreo însărcinare deosebită, le ajuta – dar, atunci când Luet începu să vorbească despre nevoia de a-i chema la masă pe ceilalţi care lucrau pe navă, Hushidh ignoră meticulos sugestiile, determinându-le astfel pe Luet şi pe Chveya să facă asta.

Chiar dacă Issib era bărbat şi câteodată prefera computerele copiilor, remarcă unele lucruri. Imediat ce plecară Luet şi Chveya, întrebă:

— Shuya, voiai să vorbeşti cu mine sau cu Nyef?

Ea îl sărută pe obraz pe soţul ei.

— Cu Nyef, bineînţeles. Ştiu deja tot ce gândeşti tu.

— Chiar înainte de-a ști *eu,* rosti Issib, cu prefăcută supărare. Păi, în cazul ăsta, dacă vrei o discuţie privată, va trebui să plecaţi *voi.* Eu am treabă şi nu plec sub nicio formă din cameră cu mâncarea.

Nu pomeni de faptul că ar fi fost mai dificil pentru el să se scoale şi să plece. Chiar dacă elevatoarele lui funcţionau în zona navelor, deci nu era limitat la scaunul său, Issib trebuia să facă un mare efort pentru a executa o mişcare fizică mai amplă.

Nyef termină de tastat o comandă, apoi se ridică din scaun şi o conduse pe Hushidh pe un coridor.

— Ce este? întrebă el.

Hushidh trecu direct la subiect.

— Știi felul în care văd eu anumite lucruri, zise ea.

— Te referi la relaţiile dintre oameni? Da, știu.

— Am văzut azi ceva care m-a tulburat.

El aşteptă ca ea să continue.

— Luet e... cum să zic, separată. Nu de tine. Nu de Chveya. Ci de toţi ceilalţi.

— Ce-nseamnă asta?

— Nu știu, răspunse Hushidh. Nu-i pot citi mintea. Dar mă-ngrijorează. *Tu* nu eşti separat. Continui să fii – Dumnezeu știe din ce motive –

conectat prin legăturile de iubire şi de loialitate chiar şi de respingătorii tăi fraţi mai mari, chiar şi de surorile tale şi triştii lor soţiori…

— Văd că şi tu n-ai decât respect pentru ei, rosti sec Nyef.

— Vreau să spun că de obicei Luet avea ceva din acelaşi sentiment de obligaţie faţă de întreaga comunitate. De obicei era conectată cu toată lumea. Nu la fel ca tine, dar cu femeile, poate mai puternic. Cu siguranţă mai puternic. Era cea care avea grijă de femei. Din momentul în care, la Basilica, s-a descoperit că e vizionara în ape, ea a avut chestia asta. Dar acum a dispărut.

— E-nsărcinată din nou? N-ar trebui să fie. Nicio femeie nu trebuie să fie însărcinată atunci când are loc lansarea.

— Nu-i vorba de-aşa ceva, nu-i o retragere în sine, aşa cum fac femeile gravide.

De fapt, Hushidh era surprinsă că Nafai îşi aducea aminte de acest lucru. Hushidh spusese doar o singură dată, cu ani în urmă, că legăturile femeilor gravide cu toţi cei din jur slăbesc, pentru că ele se concentrează în interior, către copil. Aşa era Nafai – zile, săptămâni, luni părea a fi un adolescent prea mare pentru vârsta lui, stângaci, capabil să rostească cuvântul nepotrivit în locul nepotrivit, dând impresia că ignoră sentimentele celorlalţi. Apoi, dintr-odată, îţi dădeai seama că fusese perfect conştient tot timpul, că observase şi memorase practic tot ceea ce se petrecuse. Lucru

care te făcea să-ţi pui întrebarea dacă în momentele în care fusese necioplit, chiar *dorise* să fie astfel. Hushidh încă nu-şi formase o părere în legătură cu acest lucru.

— Prin urmare, despre ce-i vorba?

— Am crezut c-o să-mi spui *tu,* replică ea. A spus Luet ceva care te-ar face să crezi că s-a separat de toţi ceilalţi, cu excepţia ta şi a copiilor?

El ridică din umeri.

— Poate c-a zis, dar n-am băgat de seamă. Nu remarc întotdeauna.

Însuşi faptul că spusese acest lucru o făcu pe Hushidh să se îndoiască de el. El chiar băga de seamă, şi prin urmare observase. Pur şi simplu n-avea chef să vorbească despre asta cu ea.

— Indiferent ce este, nu aţi căzut de acord în legătură cu asta, rosti Hushidh.

Nafai se uită urât la ea.

— Dacă nu crezi ce-ţi spun, de ce te mai oboseşti să mă-ntrebi?

— Tot trag nădejde că-ntr-o bună zi o s-ajungi la concluzia că merit să mi se-ncredinţeze secrete de familie.

— Măi, măi, dar ce prost dispuşi suntem azi! spuse Nafai.

Hushidh îl ura cel mai mult atunci când începea să se poarte ca un frate mai mic.

— Trebuie să-i spun cândva lui Luet ce mare greşeală a făcut atunci când le-a oprit pe femeile alea să te omoare pentru c-ai violat lacul sfânt din

Basilica.

— Sunt de-aceeaşi părere, zise Nafai. M-ar fi scutit de agonia de a te vedea cum suferi pentru că eşti cumnata mea.

— Aş prefera să nasc în fiecare zi, atât de dureros e, zise Hushidh.

El rânji.

— O să fiu atent, spuse el. Cinstit, nu ştiu de ce anume s-ar separa Luet de toţi ceilalţi şi cred că-i periculos, aşa că o să fiu atent.

Prin urmare, urma s-o ia în serios, chiar dacă nu-i va spune care credea el c-ar fi problema. În acest caz, ea nici nu putea spera mai mult. Chiar dacă Nafai era acum şeful comunităţii, lucrurile stăteau aşa nu din cauza vreuneia dintre calităţile lui. Liderul natural era Elemak, fratele cel mai mare a lui Nafai. Doar pentru că Nafai avea de partea sa Sufletul Suprem – sau, mai degrabă, pentru că Sufletul Suprem îl avea pe Nafai de partea *ei* – i se dăduse puterea de a conduce. Autoritatea nu-i era la îndemână şi nu ştia întotdeauna cum anume s-o folosească – şi cum anume să n-o folosească. Făcea greşeli. Hushidh spera că nu şi de data asta.

Potyei îi era foame. Trebuia să se întoarcă acasă. Deoarece alăpta un nou-născut, Hushidh era scutită de cele mai multe îndatoriri legate de pregătirea mesei. Mai mult, programul prânzului fusese aranjat spre a fi în conformitate cu graviditatea ei. Ea şi Rasa fuseseră ultimele care

rămăseseră gravide înainte de a descoperi că niciuna dintre femei nu putea să fie însărcinată pe parcursul călătoriei. Asta din cauză că substanţele chimice şi temperatura scăzută care îi va menţine aproape pe toţi în stare de imobilitate în timpul drumului ar putea avea efecte imprevizibile asupra fătului. Bebeluşul Rasei, o fetiţă căreia ea îi dăduse extrem-de-drăgălaşul nume de Tsennyi, „Preţioasă”, se născuse cu o lună înaintea celui de-al treilea băiat şi al șaselea copil al lui Hushidh. Îl botezase Shyopot. „Şoaptă”. Potya, ca nume de alint. Venise în ultimul moment, ca un cuvânt spus tainic de Sufletul Suprem. Ultima șoaptă în inima ei înainte de a părăsi definitiv această lume. Issib socotea că numele e ciudat, dar era de preferat „Preţioasei”, care, considerau amândoi, constituia proba că Rasa îşi pierduse orice simţ al proporţiei. Potya aştepta, Potyei îi era foame, sânii lui Hushidh spuneau acest lucru, şi nu suporta amânare.

În timp ce părăsea nava, însă, trecu pe lângă Luet, care o salută veselă, părând a fi aşa ca întotdeauna, la fel de iubitoare şi de duioasă. Lui Hushidh îi venea s-o pălmuiască. Să nu mă minţi! Nu te mai preface, când ştiu că m-ai alungat din inima ta! Dacă eşti capabilă să-ţi pui masca afecţiunii pe chip, atunci n-o să mai pot să mă bucur de ea.

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă Luet.

— Ce-ar putea să se-ntâmple? replică Hushidh.

— Faţa-ţi trădează inima, rosti Luet, cel puţin pentru mine. Eşti supărată pe mine şi nu ştiu de ce.

— Hai să nu discutăm acum problema asta, zise Hushidh.

— Atunci când? Ce-am făcut?

— Exact la întrebarea asta aş vrea să aflu răspunsul. Ce-ai făcut? Sau ce anume ai de gând să faci?

Asta era. Uşoara zbatere a pleoapelor lui Luet, ezitarea ei înainte de a arăta o reacţie, ca şi cum ar fi încercat să hotărască ce reacţie să aibă – Hushidh ştia că Luet intenţiona să facă ceva anume. Plănuia ceva şi, indiferent despre ce ar fi fost vorba, îi solicita o distanţare emoţională faţă de toţi cei din comunitate.

— Nimic, răspunse Luet. Nu sunt deosebită de ceilalţi, în perioada asta, Hushidh. Îmi cresc copiii şi-mi fac treburile, pregătindu-mă de călătorie.

— Lutya, indiferent ce anume plănuieşti, n-o face, spuse Hushidh. Nu merită.

— Nici măcar nu ştii despre ce vorbeşti.

— E-adevărat, dar *tu* ştii. Şi-ţi mai spun încă o dată, nu merită să te separi de noi, ceilalţi. Nu merită să te separi de *mine.*

Luet părea uluită, iar lucrul ăsta, cel puţin, nu era o prefăcătorie. Dacă nu cumva totul era o prefăcătorie şi fusese aşa tot timpul. Hushidh n-ar fi putut să creadă *aşa ceva.*

— Shuya, spuse Luet, ai văzut asta?

E-adevărat? N-am ştiut, dar poate că-i adevărat, poate că m-am separat de... Oh, Shuya.

Luet o luă pe Hushidh în braţe.

Fără entuziasm – dar de ce sunt lipsită de entuziasm, se întrebă ea – Hushidh o strânse, la rândul ei, în braţe.

— N-o să fac lucrul ăsta, rosti Luet. N-o să fac *nimic* care să mă separe de tine. Nu-mi vine să cred că... nu poţi să faci nimic în privinţa asta.

— Ce anume să fac?

— Păi, cam ce-ai făcut cu oamenii lui Rashgallivak, atunci când au venit la uşa Mătuşii Rasa, vrând să-i ia fetele. Le-ai anihilat loialitatea faţă de comandant şi l-ai distrus, pur şi simplu. Nu-ţi aduci aminte?

Hushidh îşi aducea aminte, bineînţeles. Dar lucrul acela fusese simplu, pentru că-şi dăduse seama că legăturile dintre Rash şi oamenii săi erau extrem de slabe şi fusese nevoie doar de câteva cuvinte bine plasate şi de puţină atitudine pentru a-i face să-l dispreţuiască şi să-l abandoneze imediat.

— Nu-i acelaşi lucru, spuse Hushidh. Nu-i pot *determina* pe oameni să facă anumite lucruri. Am reuşit să anulez loialitatea oamenilor lui Rash pentru că ei nu doreau, oricum, să-l urmeze. Nu pot reface legăturile tale cu noi, ceilalţi. Chestia asta trebuie s-o faci tu singură.

— Dar vreau s-o fac! rosti Luet.

— Ce se-ntâmplă? întrebă Hushidh. Explică-mi.

— Nu pot, replică Luet.
— De ce nu?
— Pentru că nu se-ntâmplă nimic.
— Dar *urmează* să se-ntâmple ceva, nu-i aşa?
— Nu! răspunse Luet, iar vocea părea supărată, refractară. N-o să se-ntâmple. Aşa că n-avem ce discuta.

Spunând aceste cuvinte, Luet o luă la fugă pe scara care ducea în centrul navei, unde aştepta mâncarea, unde erau strânşi ceilalţi.

E vorba de Sufletul Suprem, îşi dădu atunci seama Hushidh. Acesta îi ceruse lui Luet să facă ceva ce ea nu dorea. Iar dacă va face, se vor rupe legăturile dintre ea şi noi, ceilalţi. Cu excepţia soţului şi a copiilor ei. Despre ce anume-i vorba? Ce punea la cale Sufletul Suprem?

Şi, indiferent despre ce-ar fi vorba, de ce n-o cooptase Sufletul Suprem şi pe Hushidh?

Pentru prima dată, Hushidh se trezi gândindu-se la Sufletul Suprem ca la un duşman. Pentru prima dată, Hushidh descoperi că ea personal n-avea nicio legătură strânsă de loialitate faţă de Sufletul Suprem. Cu foarte multă uşurinţă, o dizolvase o simplă bănuială. Ce ne faci mie şi surorii mele, Sacrule? Orice-ar fi, renunţă.

Dar nu veni niciun răspuns. Doar tăcere.

Sufletul Suprem o alesese pe Luet să facă ceva anume, şi *nu* m-a ales pe mine. Despre ce-i vorba? Trebuie să aflu. Pentru că dacă-i ceva teribil, o să-i pun capăt.

Lui Luet nu-i plăcea clădirea în care stăteau în această perioadă. Peste tot suprafeţe dure, netede şi moarte. Îi era dor de casa din lemn în care locuiseră vreme de opt ani în micul lor sat din Dostatok, înainte ca soţul ei să descopere şi să facă accesibilă staţia de lansare de la Vusadka. Iar înainte de asta, amintirile ei erau legate doar de traiul în casa Rasei din Basilica. Oraş al femeilor, oraş al graţiei; câteodată tânjea după ceţurile lacului ascuns şi sfânt, după vacarmul pieţelor aglomerate, după nesfârşitele şiruri de clădiri care se-nghesuiau de-o parte şi de alta a străzii. Dar locul ăsta – oare constructorii lui îl socotiseră ca fiind frumos? Oare chiar le plăcuse să trăiască în astfel de locuri lipsite de viaţă?

Cu toate acestea, *însemna* casa, pentru că aici se adunau copiii lor spre a dormi, spre a mânca; aici venea Nafai în sfârşit, noaptea târziu, ca să se ghemuiască ostenit lângă ea în patul lor. Iar când va sosi vremea să pătrundă în nava spaţială pe care o botezaseră *Basilica,* fără îndoială că-i va fi dor şi de locul ăsta, de amintirile legate de munca frenetică, copii încântaţi şi spaime neîntemeiate. *Dacă* spaimele se vor dovedi lipsite de temei.

Întoarcerea pe Pământ – ce anume-nsemna lucrul ăsta, din moment ce, de milioane de ani, nicio fiinţă umană nu mai fusese acolo? Şi toate acele vise care le apăreau mereu în minte, vise cu şobolani uriaşi care păreau a fi dotaţi cu o

inteligenţă răutăcioasă, vise cu nişte creaturi asemănătoare unor lilieci care păreau a le fi aliaţi, dar totuşi erau incredibil de urâte. Nici chiar Sufletul Suprem nu ştia ce semnificaţie aveau aceste vise sau care era motivul pentru care le trimisese Păstrătorul Pământului. Cu toate acestea, impresia pe care şi-o făcuse Luet din visele tuturor despre Pământ era că acolo nu-i aştepta paradisul.

Totuşi, ceea ce o speria – şi, bănuia ea, îi speria pe toţi ceilalţi – era călătoria în sine. O sută de ani cufundaţi în somn? Şi, chipurile, o să se trezească fără a fi îmbătrânit măcar cu o zi? Părea ceva mai degrabă de domeniul mitului, precum fata sărmană care s-a înțepat în deget în dintele unui şoarece şi a adormit, descoperind atunci când s-a trezit că toate fetele bogate şi frumoase erau nişte doamne bătrâne şi grase, în timp ce ea rămăsese cea mai tânără şi mai frumoasă dintre ele. Dar tot sărmană. Asta era un final ciudat al poveştii, că ea era tot săracă. Sigur ar trebui să existe vreo versiune a poveştii în care regele a ales-o pe ea, datorită frumuseţii ei, în loc să se căsătorească cu fata cea mai bogată, pentru a pune mâna pe averea ei. Dar asta n-avea nicio legătură cu ceea ce o preocupa acum. De ce rătăcise atât de departe mintea ei? Oh, da. Pentru că se gândea la călătorie. La faptul de a se întinde în navă şi de a lăsa sistemele de suport vital să vâre ace în ea, îngheţând-o pe toată durata călătoriei. Cum

anume ştiau că n-o să moară, pur şi simplu?

Păi, ar fi putut să moară de-o mie de ori din momentul în care, în Basilica, situaţia începuse să scape de sub control. În schimb, ei trăiau până în ziua de azi, iar Sufletul Suprem îi condusese în acest loc, iar până acum lucrurile se desfăşuraseră într-o manieră perfect rezonabilă. Făcuseră copii. Prosperaseră. Nimeni nu murise, nici nu fusese rănit grav. Din momentul în care Nafai obţinuse de la Sufletul Suprem mantia de comandant de navă, chiar şi Elemak şi Mebbekew, fraţii lui mai mari şi plini de ură, fuseseră relativ cooperanţi – şi era bine cunoscut faptul că *le repugna* ideea de a călători înapoi spre Pământ.

Prin urmare, din ce motiv era Sufletul Suprem atât de hotărât să strice totul?

(Vreau să vă salvez vieţile, pe-a ta şi pe a soţului tău.)

Aici, în acest loc în care trăia de fapt Sufletul Suprem, Luet îi auzi vocea mult mai clar decât o auzise vreodată în Basilica.

Mantia de comandant de navă o să-l protejeze pe Nafai, murmură Luet. Iar el o să ne protejeze pe noi.

(Dar atunci când o să fie bătrân? Când Elemak şi-a învăţat copiii să vă urască pe voi şi pe copiii voştri? E un calcul elementar, Luet. Atunci când o să vină vremea divizării comunităţii voastre – şi va veni *cu certitudine* – într-o tabără vor fi Elemak şi cei patru fii ai săi, Mebbekew şi fiul său, Obring şi

cei doi fii ai lui, Vas şi fiul său. Patru masculi adulţi puternici, opt băieţi. Iar de partea ta, cine? Soţul tău, desigur. Dar cine sunt aliaţii lui? Tatăl lui, Volemak?)

E bătrân, murmură Luet.

(Da, e prea bătrân. Iar Issib este un infirm, debil din naştere. Singurul bărbat care a mai rămas e Zdorab, dar poţi să fii sigură în ce tabără va fi?)

Chiar de-ar fi de partea lui Nafai, nu-i de mare folos.

(Prin urmare, înţelegi problema. Chiar şi cu cei patru fii ai voştri, cu cei trei ai lui Issib, cu cei doi ai lui Volemak, nu va fi o armată prea numeroasă. Oricum, Elemak va lovi în scurt timp, înainte ca oricare dintre copii să crească suficient de mult spre a conta. Deci sunt patru bărbaţi puternici şi brutali împotriva unui singur bărbat care *nu* e puternic şi *nu* e brutal.)

Doar în cazul în care Nafai n-o să reuşească să-i ţină pe toţi uniţi.

(Elemak nu face altceva decât să aştepte momentul potrivit. *Ştiu* acest lucru. Aşa că tu îl vei convinge să facă aşa cum ţi-am arătat…)

Tu să-l convingi.

(Nu ascultă de mine.)

Asta pentru că ştie că planul tău o să fie dezastruos. O să producă exact lucrul pe care pretinzi că vrei să-l eviţi.

(Desigur, va exista un oarecare resentiment…)

Resentiment! Oh, doar într-o mică măsură.

Ajungem pe Pământ, suntem treziţi din starea de hibernare şi descoperim – ce chestie! – că Nafai şi Luet cumva au neglijat să intre şi ei în stare de hibernare şi – din nou, ce chestie! – cumva au luat vreo zece dintre copiii mai mari să stea cu ei treji pe parcursul întregii durate de zece ani a călătoriei! Prin urmare, vezi tu, draga mea soră Shuya, atunci când te-ai dus la culcare fiica ta Dza care era în vârstă de doar opt ani, dar care acum are optsprezece, e măritată cu Padarok, care, că veni vorba, are şaptesprezece ani acum – Shedemei şi Zdorab, scuze pentru chestia asta, ştiam că n-o să aveţi nimic împotrivă să vă creştem noi singurul fiu. Şi pentru că aceşti copii erau treji, s-a întâmplat c-am petrecut tot timpul cu ei, învăţându-i, aşa că acum ei sunt experţi în orice domeniu de care o să aibă nevoie ca să întemeieze colonia noastră. De asemenea, ei sunt suficient de solizi şi de puternici ca să facă muncă de oameni mari. Dar – din nou, ce chestie!

— Eiadh, Kokor, Sevet şi Dol, niciunul dintre copiii *voştri* n-a avut parte de *niciuna* din aceste lecţii. Copiii *voştri* sunt în continuare mici şi nu vor fi de prea mare ajutor.

(Văd că ai întors planul acesta pe toate părţile. De ce nu vezi că este atât necesar, cât şi impecabil?)

— Or să fie furioşi, spuse Luet. O să ne urască – Volemak, Rasa, Issib, Shuya, Shedemei şi Zdorab, pentru că le-am furat copiii cei mai vârstnici, iar

toţi ceilalţi pentru că *nu le-am oferit* acelaşi avantaj şi copiilor *lor.*

(Vor fi furioşi, dar cei care sunt prietenii mei de nădejde vor ajunge să înţeleagă în scurt timp necesitatea de a avea copii mai mari şi mai puternici. Acest lucru va schimba balanţa puterii fizice în comunitate. Vă va menţine pe toţi în viaţă.)

O să fie mereu siguri că singurul motiv pentru care comunitatea s-a destrămat îl constituie faptul că Nafai şi cu mine am făcut un lucru atât de îngrozitor. O să ne urască, o să ne învinovăţească şi în mod sigur n-o să mai aibă *încredere* în noi.

(Le voi spune că ideea a fost a mea.)

Şi-o să spună că nu eşti decât un simplu computer şi că, bineînţeles, habar n-ai avut cum se vor simţi nişte fiinţe umane, dar că *noi* am înţeles şi ar fi *trebuit* să refuzăm să facem acest lucru.

(Poate c-ar trebui. Dar nu puteţi refuza.)

Eu deja am refuzat. Mai refuz acum încă o dată.

(Refuzi cu gura şi cu mintea, dar Hushidh a văzut că, în inima ta, te pregăteşti deja să îmi dai ascultare.)

Nu! strigă Luet.

— Mamă?

Era glasul Chveyei, prin uşa de la camera lui Luet.

— Ce-i, Veya?

— Cu cine vorbeşti?

— Vorbeam în somn. Tâmpenii. Culcă-te la loc.

— Tata a venit?

— E încă-n navă, cu Issib.

— Mamă?

— Culcă-te la loc, Chveya. Nu vreau să te mai rog încă o dată.

Auzi sunetul târşâit al sandalelor pe duşumea. Ce auzise Chveya? De când asculta la uşă?

(A auzit totul.)

De ce nu m-ai prevenit?

(De ce ai vorbit cu glas tare? Eu îţi aud gândurile.)

Pentru că atunci când vorbesc cu voce tare, mi se limpezesc gândurile, de-asta. Care-i planul tău, s-o pui pe Chveya să-ţi ducă la bun sfârşit complotul?

(Fiindcă nu vei discuta lucrul acesta cu Nafai, am trezit-o pe Chveya ca să audă ce spui. Ea îl va informa şi pe Nafai.)

De ce n-ai putut pur şi simplu să stai tu de vorbă cu el?

(Nu vrea să mă asculte.)

Asta pentru că-i un om foarte înţelept. De-asta-l iubesc.

(Are nevoie de o altă perspectivă. Tu ai fi fost cea mai bună alegere. Chveya se va descurca.)

Să-mi laşi copiii în pace.

(Copiii tăi sunt şi ei oameni. Atunci când aveai vârsta Chveyei, erai cunoscută drept Vizionara-în-ape din Basilica. Nu am observat să

te fi plâns că aveam o astfel de relaţie cu tine la vremea aceea. Iar atunci când Chveya a început să primească vise de la Păstrătorul Pământului, îmi amintesc că te-ai bucurat.)

Şi când mă gândesc că mai demult mă gândeam la tine ca la un… ca la un *zeu.*

(Iar acum ce anume crezi că sunt?)

Dacă n-aş şti că eşti un program de computer, aş zice că eşti un nemernic pisălog şi respingător.

(Poţi fi supărată pe mine, dacă doreşti. Nu mă simt jignit. Ba chiar te înţeleg. Dar trebuie să ai o viziune de ansamblu. Ca mine.)

Da, viziunea ta este atât de amplă încât nici nu bagi de seamă felul în care distrugi existenţele unor mici gâze ca noi.

(A fost viaţa voastră atât de îngrozitoare până acum?)

Hai să spunem că nu s-a desfăşurat aşa cum ne-am fi aşteptat.

(Dar a fost atât de îngrozitoare?)

Taci din gură și lasă-mă-n pace.

Luet se întinse din nou pe pat şi încercă să adoarmă.

Dar tot timpul îi venea în minte un gând: Hushidh a văzut că nu mai sunt legată de ceilalţi din comunitate. Asta înseamnă că, undeva în inima mea, am intenţia inconştientă de a face ceea ce a plănuit Sufletul Suprem. Aşa că n-ar fi rău să renunţ și să fac lucrul ăsta conștient.

Să-l fac şi după aceea să-mi petrec restul vieţii

conştientă că sora mea, Mătuşa Rasa şi draga de Shedemei mă urăsc, iar eu merit din plin ura lor.

2
Chipul celui Străvechi

Toată lumea se aştepta ca sculptura lui Kiti din acest an să fie un portret al celuilalt sine al său, kti. Asta era şi intenţia lui Kiti, exact până în clipa în care găsi ce-i trebuie pe malul râului şi se apucă de lucru, folosindu-şi suliţa spre a o disloca şi elibera. În sat nu existase un tânăr mai iubit decât kti, niciunul în care să se pună atâtea speranţe; se vorbea că una dintre marile doamne îl va alege drept bărbat, o ofertă de căsătorie pe viaţă, ceva extraordinar pentru cineva atât de tânăr. Dacă s-ar fi întâmplat acest lucru, atunci Kiti, în calitate de celălalt sine al lui kti, ar fi fost şi el luat în căsătorie. În definitiv, pentru că el şi kti erau identici, nu era nicio diferenţă care dintre ei ar fi tatăl biologic al unui anumit copil.

Dar el şi kti nu erau identici, Kiti era conştient de acest lucru. Oh, trupurile lor erau la fel, aşa cum se întâmpla în cazul altor perechi de gemeni. Pentru că aproximativ un sfert dintre perechile de gemeni ajungeau amândoi la maturitate, nu era deloc neobişnuit ca doi tineri identici să se pregătească spre a se oferi doamnelor din sat, pentru a fi acceptaţi sau refuzaţi în calitate de pereche.

Aşa încât, datorită datinii şi politeţii, toată lumea se purta cu Kiti cu acelaşi respect pe care îl arăta celuilalt sine al său. Dar cu toţii ştiau că cel care dobândise pentru amândoi reputaţia de isteţime şi putere era kti, nu Kiti.

Nu era perfect cinstit ca întregul merit pentru isteţime să-i revină lui kti. Deseori, când cei doi zburau împreună, supraveghind vreuna dintre turmele din sat, căutând diavoli sau alungând ciorile de pe lanurile de porumb, Kiti era cel care spunea: „Una dintre capre vrea să-ncerce să o ia-n partea aia“ sau „Copacul ăla e posibil să fie folosit de diavoli”. Iar la începutul celei mai celebre isprăvi a lor, Kiti a fost cel care a zis: „Hai să mă prefac că sunt rănit pe ramura aia, în timp ce tu stai la pândă cu lancea pe crăcanul crengii ăleia de mai sus.” Dar atunci când este istorisită povestea, întotdeauna părea că cel care s-a gândit la toate a fost kti. De ce-ar crede lumea altfel? Întotdeauna kti era cel care acţiona, curajul său asigura succesul, în vreme ce Kiti venea în urma lui, dând o mână de ajutor, câteodată aplicând lovitura de graţie, dar nefiind niciodată conducătorul.

Desigur, el n-ar fi putut explica nimănui acest lucru. Ar fi ceva extrem de ruşinos ca unul dintre gemeni să-ncerce să-i sustragă gloria celuilalt sine al său.

Iar, pe lângă asta, din punctul de vedere al lui Kiti, era perfect cinstit. Căci, indiferent cât de

bună ar fi fost o idee de-a lui Kiti, întotdeauna curajul lui kti o făcea să se finalizeze.

Din ce cauză s-a întâmplat aşa? Lui Kiti nu-i lipsea curajul, nu-i aşa? Nu zbura el întotdeauna alături de kti în cele mai îndrăzneţe aventuri ale sale? Nu Kiti fusese cel care trebuise să stea tremurând pe o creangă, prefăcându-se a fi rănit sau îngrozit, în vreme ce auzea sunetul nedesluşit al unei uşi de vizuină de diavoli deschizându-se în trunchiul copacului şi micile zgomote iscate de mâinile şi picioarele diavolului care înainta pe creangă, în spatele lui? De ce oare nimeni nu înţelegea că cel mai mare curaj era acela de a sta nemişcat, aşteptând, având încredere că K Ti va sosi la timp cu lancea lui? Nu, povestea depănată în sat pomenea doar de planul îndrăzneţ al lui kti, despre triumful lui kti asupra diavolului.

Nu-i frumos din partea mea să fiu aşa de supărat, îşi zise Kiti. Din cauza asta a fost luat de lângă mine celălalt sine al meu. Din cauza asta atunci când furtuna ne-a surprins în loc deschis, kti a fost cel căruia Vântul i-a desprins picioarele şi degetele de pe creangă, kti a fost cel luat în ceruri, ca să zboare alături de zei. Kiti nu merita, aşa că agăţarea lui de creangă l-a ajutat până când a dispărut Vântul. Era ca şi cum Vântul i-ar fi zis: „L-ai invidiat pe celălalt sine al tău, drept care te-am sfâşiat ca să-ţi demonstrez cât de neînsemnat eşti fără el."

Din cauza asta Kiti voia să sculpteze chipul

celuilalt sine al său. Iar tot din cauza asta, în cele din urmă, n-a reuşit. Căci a sculpta chipul lui kti echivala cu a-şi sculpta propriul chip, iar el nu era în stare, în nimicnicia sa, să suporte să facă acest lucru.

Totuşi, ceva trebuia să sculpteze. Deja în gura lui saliva curgea ca să înmoaie lutul, să-l netezească, să dea sculpturii finalizate o patină sclipitoare. Dar dacă n-ar fi sculptat chipul celuilalt sine al său, ar fi fost ceva scandalos, la atât de scurt timp după moartea lui kti. S-ar fi considerat o lipsă de firească afecţiune. Doamnele ar putea crede că nu şi-a iubit fratele şi, astfel, nu şi-ar dori sămânţa lui în familie. Doar vreo biată femeiuşcă i s-ar putea oferi. Iar el, zăpăcit de febra trupului, ar accepta respectiva ofertă la fel ca oricare băietan nerăbdător, ea i-ar face copii, iar el se va uita în fiecare an la ei amintindu-şi că este tatăl unor copii atât de neînsemnaţi pentru că nu s-a putut mobiliza pentru a sculpta chipul iubitului său kti.

L-am iubit cu adevărat, insistă el în tăcere. L-am iubit din toată inima. Nu l-am urmat ori de câte ori hotăra? Nu mi-am pus viaţa în mâinile lui în atâtea rânduri? Nu l-am salvat de atâtea ori, când impetuozitatea lui l-a pus în primejdie? Nu l-am îndemnat oare să se întoarcă, se apropie furtuna, hai să găsim un adăpost, întoarce-te, întoarce-te, dar el n-a vrut, m-a ignorat de parcă nici n-aş fi existat, de parcă n-aş fi însemnat *nimic*, de parcă

n-ar fi contat deloc supravieţuirea mea, ca să nu mai vorbim de a lui.

Lutul devenea din ce în ce mai moale, transformându-se într-o bilă şi începând să i se întindă în mâini, dar fusese umezit şi cu salivă, şi cu lacrimi. O, Vântule, luat-ai cu tine al meu celălalt sine, iar acum nu mai pot găsi chipul lui în lut. Dă-mi o formă, o, Vântule, dacă merit! O, Porumb, dac-o să-mi aduc fiicele să-ţi îngrijească câmpurile, atunci dă degetelor mele ştiinţa, chiar dacă mintea mi-e amorţită! O, Ploaie, scurge-te împreună cu saliva şi lacrimile mele şi dă viaţă lutului în mâinile mele! O, Pământ, mamă adânc-arzătoare, fă-mi oasele înţelepte, căci într-o bună zi o să-ţi aparţină din nou. Lasă-mă să aduc alte oase, tinere, de copil din lutul tău, o, Pământ! Lasă-mă să aduc aripi tinere în mâinile tale, o, Vântule! Lasă-mă să fac boabe noi de viaţă pentru tine, o, Porumb! Lasă-mă să aduc noi băutori de apă, noi plângători, o, Ploaie!

Cu toate acestea, în ciuda rugăminţilor, zeii nu puseră nicio formă în mâinile sale.

Lacrimile îl orbeau. Ar trebui să renunţe? Ar trebui să zboare în cerul anotimpului uscat, să caute un sat îndepărtat care ar accepta un mascul voinic şi să nu mai vadă niciodată Da'aqebla? Ar trebui să azvârle lutul din mâinile sale, dar să rămână totuşi acolo, pe malul râului, expus, pentru ca diavolii iscoditori să vadă că nu are o sculptură cu el? apoi o să-l ducă ca pe un biet

copilaş în peşterile lor şi o să-l devoreze de viu, iar în momentele de agonie o s-o vadă pe regina diavolilor înfruptându-se din inima lui. Așa îi va sosi sfârşitul. Dus în iad, pentru că nu meritase să fie purtat de Vânt în ceruri. În acel moment, kti se va bucura de toate onorurile şi nu va trebui să le împartă cu celălalt sine al său, decăzut şi nevrednic.

Degetele sale lucrau, cu toate că nu era în stare să vadă ce anume modelau.

În vreme ce lucrau, se opri din a-şi jeli eşecul, căci îşi dădu seama că acum în mâinile sale *era* o formă. Îi fusese dată într-o manieră de care doar auzise. Copil fiind, în timp ce se juca împreună cu ceilalţi băieţi de-a sculptatul, fusese de fiecare dată cel mai dibaci, dar niciodată nu simţise că zeii interveneau în mişcarea mâinilor sale. Totdeauna ceea ce modelase fusese din propria sa minte şi memorie.

Acum, însă, la început nici măcar nu ştiuse ce anume îi creştea în mâini. Dar în scurt timp, nemaivăicărindu-se, nemaiavând teamă, viziunea sa se limpezi şi văzu. Era un cap. Un cap ciudat, nu al unei persoane sau al unui diavol ori al vreunei alte creaturi pe care s-o mai fi văzut Kiti înainte. Avea o frunte înaltă, iar nasul era ascuţit, lipsit de păr, neted, iar nările se deschideau în jos. La ce anume slujea un astfel de bot? Buzele erau groase, iar maxilarul inferior incredibil de puternic, bărbia ieşind în afară ca şi cum ar

concurat cu nasul spre a conduce înainte, în lume, această creatură. Urechile erau rotunjite şi ieşeau din mijlocul părţii laterale a capului. Ce fel de creatură-i asta pe care o modelez? De ce creşte-n mâinile mele ceva atât de urât?

Apoi, brusc, îi apăru răspunsul în mine: Acesta e un Străvechi.

Aripile lui tremurau în timp, în timp ce mâinile lui continuau, sigure şi puternice, să dea formă detaliilor feței. Un Străvechi. Cum de știa lucrul ăsta? Nimeni nu văzuse vreodată un Străvechi. Doar ici şi colo, în vreo peşteră adăpostită, se descoperise vreo relicvă inexplicabilă din vremea în care trăiau pe pământ. Doar trei astfel de relicve se găsiseră la Da'aqebla, care era unul dintre cele mai vechi sate. Cum ar fi putut el îndrăzni să le spună doamnelor din sat că acest cap grotesc, malformat, pe care îl modela era al unui Străvechi? Ar fi râs de el. Nu, ar fi fost jignite că el a putut să le considere atât de naive încât să creadă asemenea tâmpenii. Cum putem să judecăm sculptura ta, dacă insiști în a modela ceva ce n-a fost văzut vreodată de o ființă vie? Mai bine lăsai lutul în formă de bilă neregulată şi spuneai că e o sculptură reprezentând o piatră de râu!

În ciuda îndoielilor sale, mâinile şi degetele i se mişcau. Ştia, fără a-şi da seama cum anume, că pe partea proeminentă de deasupra ochilor trebuie să existe păr, că blana de pe cap trebuie să fie lungă,

că sub nas este un şănţuleţ care merge în jos până la buză. Iar atunci când încheie, nu şi-a dat seama cum anume ştiuse că a terminat. Era urât, straniu şi mult prea mare. Şi totuşi, în acest fel trebuia să fie.

O, Zei, ce mi-aţi făcut?

Continua să şadă, contemplând capul Străvechiului, atunci când apărură, în zbor, doamnele, venind în picaj spre malul râului. Pe margini erau bărbaţii ale căror sculpturi fuseseră deja văzute. Kiti îi cunoştea pe toţi, desigur, şi putea lesne ghici în ce fel arătau lucrările lor. Doi dintre ei erau soţi, şi pentru că doamna lor era măritată cu ei pe viaţă, sculpturile lor nu mai concurau cu celelalte. Unii dintre ei erau tineri, ca şi Kiti, oferindu-şi sculpturile pentru prima dată – şi, judecând după expresiile lor uşor amărâte, Kiti îşi putea da seama că nu făcuseră impresia la care se aşteptau. Cu toate acestea, febra trupului îi cuprinsese pe toţi masculii, aşa că nu se mai uitau la el sau la sculptura lui; ochii lor erau aţintiţi asupra doamnelor.

Acestea priveau în tăcere sculptura lui. Unele dintre ele îşi schimbară poziţia, ca să o poată studia din alt unghi. Kiti era conştient de faptul că era perfect de meşteşugită şi că dimensiunea ei era pur şi simplu îndrăzneaţă. Simţi vibrând în el febra trupului şi toate doamnele i se păreau frumoase. Remarcă cu groază expresiile lor sceptice – tânjea să fie ales de ele.

În cele din urmă, liniştea fu destrămată.

— Ce vrea să-nsemne asta? şopti o doamnă.

Kiti o căută pe posesoarea vocii. Era Upua, doamna care nu se măritase niciodată şi care, în anumiţi ani, nici măcar nu se împerechease. Acest lucru îi conferea reputaţia de a fi arogantă, doamna căreia i se făcea cel mai greu pe plac. Bineînţeles că ea era cea care l-a interogat în faţa celorlalte.

— A crescut în mâinile mele, răspunse el, neîndrăznind să le spună ce anume era în realitate.

— Toată lumea a crezut că-ţi vei onora celălalt sine, rosti o altă doamnă, stârnită de întrebarea plină de dispreţ a doamnei Upua.

Cea mai dificilă întrebare. Nu avea curajul să o ocolească. Îndrăznea oare să spună adevărul?

— Am vrut să fac lucrul ăsta, dar era totodată şi chipul meu şi nu sunt demn să am chipul sculptat în lut.

La auzul acestor cuvinte, se distinse un murmur. Unele considerară că e un motiv stupid; altele că e amăgitor; iar altele meditară asupra lui.

În cele din urmă, doamnele începură să se decidă. „Nu-i pentru mine.” „Respingător.” „De-a dreptul ciudat.” „Interesant.” Indiferent de comentariu, ele îşi luară zborul, se înălţară şi dădură ocol, planând către ramurile copacilor celor mai apropiaţi. Bărbaţii, simţindu-se, fără îndoială, triumfători datorită completei respingeri

a lui Kiti cel presupus talentat, veniră şi ei acolo.

În cele din urmă, doar Kiti şi Upua rămaseră pe malul râului.

— Ştiu ce-i asta, rosti Upua.

Kiti nu îndrăzni să răspundă.

— E capul unui Străvechi, zise ea.

Glasul ei ajunse până la doamnele şi bărbaţii de pe crengi. O auziră, iar mulţi icniră sau fluierară, din pricina uimirii.

— Da, doamnă Upua, spuse Kiti, ruşinat că aroganța lui a fost demascată. Dar mi s-a oferit pur şi simplu mâinilor. Niciodată nu mi-a trecut prin cap să modelez așa ceva.

Multă vreme, Upua nu zise nimic, plimbându-se în jurul sculpturii, dându-i târcoale de mai multe ori.

— Hai să ne grăbim! strigă, de pe creanga ei, una dintre doamnele de frunte.

Upua se uită în sus către ea, surprinsă.

— Scuze, rosti ea. Am vrut să văd asta şi să mi-o întipăresc în memorie, pentru că ni s-a dat un mare dar din partea zeilor, să putem vedea chipul unui Străvechi.

La auzul acestor cuvinte, se auziră nişte râsete. Ea chiar credea că Kiti era în stare să sculpteze cumva ceea ce nu văzuse nimeni?

Ea se întoarse către Kiti, care era acum atât de cuprins de febra trupului încât de-abia se abţinea să nu se arunce la picioarele ei şi s-o implore să-l lase să se împerecheze cu ea.

— Hai să ne căsătorim, spuse ea.

În mod sigur el înţelesese greşit.

— Hai să ne căsătorim, rosti ea din nou. Vreau copii doar de la tine, de acum şi până oi muri.

— Da, zise el.

Vreme de o mie de ani, niciun alt bărbat nu mai fusese atât de copleşit de onoare. Să i se ofere căsătoria la prima lui sculptură, mai ales de către o doamnă cu un prestigiu atât de mare? Majoritatea celorlalţi, doamne şi bărbaţi deopotrivă, erau revoltaţi.

— Prostii, doamnă Upua, spuse altă doamnă de frunte. Depreciezi instituţia căsătoriei, oferindu-i-o cuiva atât de tânăr şi de dragul unei sculpturi atât de ridicole.

— I s-a dat de către zei chipul unui Străvechi. Ia veniţi aici jos cu toţii şi uitaţi-vă din nou, bine, la sculptura asta. O să stăm aici vreme de două cântece, pentru ca voi toţi să vă amintiţi chipul Străvechilor şi să-i putem învăţa pe copiii noştri ceea ce am văzut azi.

Iar pentru că ea era doamna care oferise căsătoria, fiind acceptată pe loc, ceilalţi trebuiră să se supună voinţei ei vreme de două cântece. Studiară chipul Străvechiului, iar Kiti şi Upua intrară pentru vecie în legendele satului Da'aqebla. Se căsătoriră, iar Kiti, care ar fi tremurat la gândul de a fi soţul unei doamne atât de terifiante, descoperi în scurt timp că ea era o soţie bună şi iubitoare, iar faptul de a-i fi un soţ

atent şi protector îl umplea de bucurie. După aceea, încă îi mai era dor, când şi când, de kti, dar niciodată nu s-a mai gândit că Vântul l-a pedepsit, neluându-l în ceruri împreună cu celălalt sine al său.

În ziua aceea, însă, ei nu ştiau ce le rezervă viitorul. Ştiau doar că Kiti era cel mai curajos sculptor care trăise vreodată şi, datorită faptului că îndrăzneala lui îl făcuse să cucerească o doamnă şi să o ia de soţie, crescu imediat în ochii lor. El era cu adevărat celălalt sine al lui kti şi, cu toate că acesta fusese luat de la ei, în Kiti vor trăi curajul şi dibăcia sa, până când, odată cu vârsta, vor deveni putere şi înţelepciune.

Atunci când se scurseră cele două cântece, când grupul de doamne şi de bărbaţi se sculară şi se duseră la următorul bărbat, din umbrele copacilor apărură nişte forme întunecate. Şi ele dădură ocol straniei sculpturi, iar în cele din urmă o luară şi o duseră cu ele, deşi era neobişnuit de voluminoasă şi de grea, iar ele nu o înţelegeau.

3
Secrete

S-a întâmplat pur şi simplu. Chveya n-avusese intenţia să spună cuiva ceea ce auzise la uşa mamei sale noaptea trecută. Ştia să păstreze un secret. Chiar şi un secret îngrozitor precum faptul că mama plănuia ca Dazya să crească mare şi să

se căsătorească cu Rokya în timpul călătoriei. Ce-nsemna chestia asta, că Chveya trebuia să se căsătorească cu Proya? Ar fi nostim, fără doar şi poate. El ar trebui să o ia în căsătorie pe Dazya, aşa încât copiii cei mai impunători să aibă posibilitatea de a fi autoritari unul cu celălalt după placul inimii. De ce dorea însăşi mama Chveyei ca Dazya să pună mâna pe cel mai bun băiat care nu era văr de-al doilea?

Chveya continua să mediteze la acest lucru în momentul în care Dazya începu să ţipe la ea pentru un fleac – faptul că lăsase deschisă o uşă pe care Dazya o voia închisă sau o închisese atunci când Dazya o dorea deschisă – iar Chveyei îi scăpă:

— Oh, taci din gură, Dazya, oricum o să te faci mare în timpul călătoriei şi-o să te căsătoreşti cu Rokya, aşa că poţi să mă laşi măcar să hotărăsc ce să fac cu uşile.

Şi nu fusese vina Chveyei că, exact în acea clipă, din întâmplare, intrau pe uşă Rokya împreună cu tatăl lui, aducând coşuri cu pâine spre a fi congelate în vederea călătoriei.

— Ce spui acolo? rosti Rokya. Nu m-aş căsători cu *niciuna* dintre voi.

Nu reacţia lui Rokya a stârnit-o pe Chveya. Ci tatăl lui Rokya, micul Zdorab.

— De ce te gândeşti cine-o să-l ia de bărbat pe Padarok? întrebă Zdorab.

— El e singurul care nu-i verişor cu noi,

răspunse Chveya, roşind.

— Veya se gândeşte tot timpul la căsătorie, zise Dazya. Apoi adăugă, amabilă: E bolnavă la cap.

— Ai doar opt ani, spuse Zdorab, zâmbind amuzat. De ce te-ai gândit că-n timpul călătoriei o să aibă loc căsătorii?

Chveya amuţi şi ridică din umeri. Ştia că n-ar fi trebuit să repete ceea ce auzise la uşa mamei ei. Dacă acum nu va mai scoate o vorbă, poate că Zdorab, Rokya şi Dazya o să uite amănuntul, iar mama n-o să afle niciodată că Chveya spionează şi bârfeşte.

Elemak îl ascultă impasibil pe Zdorab. Mebbekew nu era chiar atât de calm.

— Ar fi trebuit să-mi dau seama. Plănuiesc să ne fure copiii!

— Mă-ndoiesc, rosti Elemak.

— L-ai auzit! strigă Mebbekew. Doar nu-ţi imaginezi că *Chveya* ar fi inventat urzeala asta de-a ţine copiii treji ca să poată creşte în timpul călătoriei, nu?

— Vreau să spun că mă-ndoiesc că Nyef ar lua decizia de-ai ţine treji pe copiii *noştri,* spuse Elemak.

— De ce nu? Ar avea la dispoziţie zece ani ca să le otrăvească minţile împotriva noastră.

— Ştie că, dacă mi-ar face mie una ca asta, l-aş ucide, zise Elemak.

— Şi ştie că eu *nu,* spuse Zdorab. Ce chestie – să-i spună fiicei lui despre asta, dar să nu sufle o

vorbuliţă în faţa noastră.

Elemak se gândi un moment la asta. O atare neglijenţă nu era ceva neobişnuit la Nafai, totuşi se îndoia.

— Mă gândesc că s-ar putea să nu fie planul lui Nafai. E posibil să fie al mamei Chveyei. Poate că Vizionarei-în-ape îi lipseşte influenţa pe care o avea la Basilica.

— Poate că-i trece prin cap ideea să conducă o şcoală, cum a făcut mama ei, spuse Mebbekew.

— Dar ce se poate face? întrebă Zdorab. El are mantia de comandant. Are Catalogul. Are control asupra navei. Indiferent de ce anume spune, cine-o să-l oprească să ne trezească copiii în timpul călătoriei și să facă ce vrea el?

— Proviziile de alimente nu sunt nelimitate. Nu poate să trezească pe toată lumea.

— Totuși, ia gândește-te, spuse Mebbekew. Ce-ar fi să ne trezim și să descoperim că băiatul lui, Zhatva, e-un flăcău înalt, de şaptesprezece ani? Nyef era înalt la vârsta asta. În timp ce copiii noştri-s încă mărunţei. Şi ultimii doi băieţi ai tatei, Oykib și Yasai. Şi Padarok al tău, Zdorab.

Zdorab zâmbi stins.

— Padarok n-o să fie înalt.

— O să devină bărbat. Nu-i un plan prostesc, spuse Mebbekew. O să-i îndoctrineze pe parcursul călătoriei, ca să vadă lucrurile ca el.

Elemak încuviinţă. Se gândise deja la toate astea.

— Problema e ce facem în situaţia asta?

— Stăm treji şi noi.

Elemak clătină din cap.

— A spus deja că nava n-o să fie lansată până când n-a adormit toată lumea, cu excepţia lui.

— În cazul ăsta, nu mai plecăm! spuse Mebbekew. Să decoleze el spre Pământ şi, imediat ce-a plecat, ne putem duce familiile la Basilica.

— Meb, zise Elemak, ai uitat că nu mai eşti bogat? Viaţa la Basilica ar fi mizerabilă. Dacă n-or să ne arunce-n închisoare. Sau să ne omoare pe loc.

— Iar călătoria ar fi îngrozitoare, cu copii mici, adăugă Zdorab. Ca să nu mai spun că Shedemei şi cu mine nu vrem să facem acest lucru.

— Prin urmare, zburaţi cu Nafai, replică Mebbekew. Nu-mi pasă ce faceţi voi.

Elemak îl asculta pe Mebbekew dezgustat. Cât putea să fie de *prost*? Zdorab le adusese la cunoştinţă cele spuse de Chveya. Zdorab nu fusese aliat cu ei înainte, dar acum, pentru că îi erau ameninţaţi copiii, ei aveau un excelent prilej să-l smulgă o dată pentru totdeauna din anturajul lui Nafai. Apoi, tabăra acestuia din urmă va fi formată doar din el însuşi, tata şi Issib – cu alte cuvinte: Nyef, bătrânul şi infirmul.

— Zdorab, rosti Elemak, iau foarte în serios chestia asta. Cred că n-avem altă opţiune decât să ne prefacem că respectăm planul lui Nafai. Dar cu siguranţă trebuie să existe vreo modalitate de a

intra în computerul navei şi de a-l seta să ne trezească pe parcursul călătoriei, într-un moment în care Nafai va crede că totul se desfăşoară conform voinţei lui, astfel încât o să-l luăm prin surprindere. Ce părere ai?

— Cred că-i o tâmpenie, spuse Mebbekew. Ai uitat ce este *cu adevărat* computerul navei?

— Așa este? îl întrebă Elemak pe Zdorab. Computerul navei e identic cu așa-numitul Suflet Suprem?

— Păi, atunci când te gândeşti la chestia asta, poate că nu. Vreau să spun că Sufletul Suprem a fost iniţiat *după* ce-au venit aici primele nave spaţiale. Şi-a descărcat o parte din el însuşi în computerele navei, dar nu este la fel de familiarizat cu ea așa cum este cu echipamentele electronice în care a locuit în ultimii patruzeci de milioane de ani.

— E-un lucru neînsufleţit, mormăi Mebbekew dispreţuitor.

Elemak continuă să-l privească pe Zdorab.

— Hm, spuse Zdorab. Nu-s sigur. Dar nu cred că pasagerii iniţiali ar fi... Vreau să zic, nu și-au dat vieţile *lor* pe mâna Sufletului Suprem. Generaţia următoare a fost, nu ei. Așa încât probabil computerele navei...

— Şi probabil, dacă găseşti o cale să fii dibaci în privința asta.

— Îndrumare greşită, rosti Zdorab. Există un program de calendar pentru a programa

evenimentele din timpul călătoriei. Corecţii ale rutei şi altele. Dar Sufletul Suprem îl va controla adesea, îmi închipui.

— Gândeşte-te la chestia asta, spuse Elemak. Nu-i chiar punctul meu forte.

Zdorab se înfăloşă vizibil. Elemak se aşteptase la aşa ceva. Asemenea omuleţilor slabi şi studioşi, Zdorab era flatat să se bucure de respectul cuiva ca Elemak, un bărbat solid, puternic, un conducător, charismatic şi periculos. Era uşor să-l câştigi. După toţi aceşti ani în care îl văzuse pe Zdorab în buzunarul lui Nafai, fusese uimitor de uşor, la urma urmei. Era nevoie de răbdare. Să aştepţi. Să nu grăbeşti lucrurile.

— Contez pe tine, spuse Elemak. Dar, indiferent ce-o să faci, nu pomeni despre asta după aceea. Nici măcar mie. Cine ştie ce anume poate auzi computerul?

— Cum, de exemplu, probabil c-a auzit tot ce-am vorbit aici, remarcă Mebbekew insolent.

— Zdorab, aşa cum am discutat, fă tot ce se poate. S-ar putea să nu fie posibil. Dar dacă tu poţi face *ceva,* e mai mult decât putem întreprinde Mebbekew sau eu.

Zdorab încuviinţă din cap gânditor.

Eşti al meu acum, îşi zise Elemak. Indiferent ce se va-ntâmpla, Nyef l-a pierdut, şi asta din pricină că el sau nevastă-sa nu şi-a ţinut gura de faţă cu copiii. Nafai e slab şi prostovan. Slab, prostovan, nu-i potrivit să conducă.

Iar dacă o să le facă un rău cât de mic copiilor lui Elemak, în cazul ăsta n-o să piardă doar funcţia de conducător. Dar, oricum, nu era decât o problemă de timp. Poate după ce va muri tata, o să vină ziua în care vor fi spălate toate insultele şi umilinţele. Bărbaţii de onoare nu-l iartă pe duşmanul care minte, înşală, spionează şi trădează.

— Hai să facem câţiva paşi, îi spuse Nafai lui Luet.

Ea îi zâmbi.

— Nu suntem deja destul de obosiţi?

— Hai să facem câţiva paşi, spuse el din nou.

O conduse de la hangarul de reparaţii în care locuiau cu toţii pe terenul dur şi plat de aterizare. Mergea înaintea ei, nu către navele spaţiale, ci în câmp deschis, până când se îndepărtară.

— Luet, rosti el.

— Oh, spuse ea. Suntem supăraţi în legătură cu ceva anume.

— Nu ştiu despre noi, răspunse el. Dar *eu* sunt supărat.

— Ce-am făcut?

— Nu ştiu dac-ai făcut ceva, zise ei. Dar Zdorab a introdus o dată de trezire în calendarul navei.

— De ce să fi făcut asta?

— A setat-o la jumătatea călătoriei. Ca să-l trezească. Şi pe Shedemei. Şi pe Elemak.

— Pe Elemak?

— De ce să fi făcut Zdorab lucrul ăsta? întrebă Nafai.

— Habar n-am, spuse Luet.

— Păi, poţi să te gândeşti la asta câteva clipe? Îţi vine prin cap ceva ce-ai putea şti, care te-ar ajuta să-ţi dai seama?

Luet începuse să se enerveze.

— Nafai, ce-i chestia asta? Dacă ştii ceva, dacă vrei să mă acuzi de ceva, atunci...

— Dar nu ştiu nimic, răspunse bărbatul. Sufletul Suprem mi-a spus c-a descoperit programelul de trezire al lui Zdorab. Când l-am întrebat: „De ce?”, el a replicat: „Întreab-o pe Luet.”

Luet roşi.

Nafai se încruntă.

— Deci, spuse el. Acum îţi vine ceva în minte?

— Sufletul Suprem se joacă cu noi.

— Oh, serios?

— N-ar trebui să ne surprindă, replică Luet. Tot timpul a făcut asta.

— Ai ceva-mpotrivă să-mi desluşeşti şi mie de-a ce se joacă de data asta?

— Probabil că-i o legătură, deşi nu-mi dau seama... ah, ba da. Chveya m-a auzit vorbind.

Nafai îşi duse mâna la frunte.

— Oh, acum e totul clar. *Ce anume* te-a auzit Chveya spunând?

— M-a auzit vorbind cu Sufletul Suprem. Aseară. Despre... ştii tu ce.

— Nu, nu ştiu.
— Nu cred că vorbeşti serios, spuse ea.
— Din ce în ce mai serios.
— Vrei să spui că Sufletul Suprem nu ţi-a zis nimic? Despre intenţia sa de a-i ţine treji pe copii în timpul călătoriei?
— Nu fi absurdă. N-avem destule provizii ca să-i ţinem pe toţi treji. E vorba de zece ani!
— Nu ştiu, replică Luet. Sufletul Suprem a spus c-avem suficiente provizii ca tu, eu şi încă doisprezece dintre copii să stăm treji cea mai mare parte a drumului.
— Dar de ce-am face aşa ceva? întrebă Nafai. Motivul principal al intrării în stare de hibernare este că zece ani pe o navă spaţială o să fie incredibil de plictisitori. Nici *eu* nu intenţionez să stau treaz pe întreaga durată. Copiii noştri ar trebui oare să-şi petreacă zece ani din viaţă – mai mult de jumătate – într-o cratiţă de metal?
— Sufletul Suprem nu ţi-a vorbit despre asta, spuse ea. Ceea ce mă supără foarte tare.
Nafai se uită la ea, aşteptând o explicaţie.
— E vorba de copiii noştri mai mari, toţi cu excepţia gemenilor, şi de ai Shuyei până la Netsya, de băiatul şi de fata lui Shedemei, de fraţii tăi Oykib şi Yasai.
— De ce nu cei mici?
— Nu-ţi poţi petrece primii doi ani de viaţă în gravitaţie scăzută.
— Nu merge, spuse Nafai. Chiar dacă ceilalţi ar

tolera lucrul ăsta, copiii nu vor avea pe nimeni de vârsta lor cu care să se căsătorească, cu excepţia celor doi ai lui Shedemei. Ceilalţi sunt fraţi sau veri buni sau, în cel mai bun caz, Oykib şi Yasai, care sunt veri de gradul doi.

— Nyef, i-am spus de mai multe ori asta. Crezi că nu-mi dau seama că e o idee stupidă? Probabil c-asta a auzit Chveya noaptea trecută. Mă certam cu Sufletul Suprem.

— Luet, Sufletului Suprem nu-i nevoie să-i vorbeşti cu glas tare, spuse el.

— *Eu* aşa vorbesc, replică ea.

— Ei, bine, indiferent ce anume s-a-ntâmplat, se pare că Zdorab consideră că trebuie să se trezească în mijlocul călătoriei ca să mă controleze.

— Cred că-i supărat, spuse Luet.

— Păi, putem face doar un singur lucru.

Nafai o luă de mână. Se înapoiară la hangarul de reparaţii.

Dură doar câteva minute să-i adune pe adulţi în bucătărie, în jurul mesei mari la care mâncau, cu schimbul. Ca de obicei, Elemak părea destul de plictisit, în vreme ce Mebbekew era de-a dreptul ostil.

— Ce-nseamnă asta? întrebă el. Nu mai putem nici să mergem la culcare la ore normale?

— E ceva care trebuie lămurit chiar în momentul ăsta, spuse Nafai.

— Oh, a făcut careva dintre noi vreo boacănă?

întrebă Meb, în batjocură.

— Nu, replică Nafai. Dar unii dintre voi credeţi că Luet plănuieşte ceva – nu, dacă mă gândesc bine, probabil că socotiţi că *eu* pun la cale ceva – şi vreau să discutăm deschis lucrul ăsta, chiar acum.

— Discuţii deschise, spuse Hushidh. Ce idee stranie.

Nafai o ignoră.

— Se pare că Sufletul Suprem a încercat s-o convingă pe Luet să facem nişte tâmpenii cu unii dintre copii, pe parcursul călătoriei.

— Tâmpenii? Volemak, tatăl lui Nafai, părea nedumerit.

— Tâmpenii, răspunse Nafai. De exemplu, să-i ţinem treji pe unii din ei, pe durata călătoriei.

— Dar asta ar fi cumplit de plictisitor pentru ei, rosti sora mai mare a lui Nafai, Kokor.

Nafai nu îi răspunse, privi doar în jur, de la unul la altul. Era plăcut să observe că până şi Elemak, care era cu siguranţă la curent cu ideea de a-i ţine pe copii treji şi înţelegea toate implicaţiile, nu era deloc surprins de ceea ce făcea Nafai.

— Ştiu că unii dintre voi aţi aflat de asta chiar înaintea mea. Eu am aflat despre întreaga tărăşenie doar datorită faptului că Sufletul Suprem a descoperit semnalul de trezire pe care l-ai setat în calendarul navei, Zdorab.

Privirea rapidă aruncată de Mebbekew lui Zdorab, precum şi felul în care acesta s-a uitat iute

într-o parte i-au confirmat că şi Meb era la curent cu semnalul de trezire. Probabil că socotea că micul ceas deşteptător al lui Zdorab îl va trezi odată cu ceilalţi.

Dar, bineînţeles, Zdorab era conştient că ar fi fost inutilă trezirea lui Mebbekew. Măcar de şi-ar fi dat Meb seama de dispreţul cu care era privit de toţi ceilalţi.

Sau poate că realiza acest lucru, ceea ce explica de ce era tot timpul arţăgos.

— Cred, Zdorab, că-i o idee bună, spuse Nafai. Bineînţeles, Sufletul Suprem ţi-a anulat semnalul de trezire, dar o să introduc altul nou. La jumătatea drumului, toţi adulţii vor fi treziţi. Doar pentru o singură zi, ca să puteţi să vă controlaţi copiii aflaţi în stare de hibernare şi să fiţi siguri că au vârsta pe care o aveau când am plecat. Nu mă pot gândi la o variantă mai bună de a vă asigura că Sufletul Suprem n-a avut câştig de cauză.

Volemak chicoti.

— Chiar îţi imaginezi că poţi păcăli Sufletul Suprem?

— Sufletul Suprem înţelege o grămadă de lucruri, dar nu este o fiinţă umană, replică Luet. Ea nu înţelege cât ne-ar costa, dacă ne-ar fi luată copilăria copiilor noştri. Cum te-ai simţi, mătuşă Rasa, dacă te-ai trezi şi-ai descoperi că Okya şi Yaya sunt nişte bărbaţi în vârstă de optsprezece şi şaptesprezece ani? Şi c-ai pierdut atâţia ani?

Rasa zâmbi uşor.

— Nu l-aş ierta pe cel care mi-ar face una ca asta. Nici măcar pe Sufletul Suprem.

— Am încercat să-i explic lucrul ăsta. Câteodată nu-nţelege sentimentele omeneşti.

— Câteodată? murmură Elemak.

— Am... vorbit cu voce tare. În camera mea. Nafai lucra până târziu. Dar Chveya s-a trezit şi probabil că trăgea cu urechea de multă vreme atunci când a ciocănit la uşă.

— Vrei să insinuezi că fiica *ta* se ocupă cu spionatul? întrebă Mebbekew, prefăcându-se şocat.

Luet nu-l privi.

— Chveya n-a înţeles ceea ce-a auzit. Îmi cer scuze c-am tulburat pe toată lumea. Ştiu că unii dintre voi au aflat despre asta, alţii nu, dar când Nafai a fost pus în temă despre asta în urmă cu câteva minute, el şi cu mine am alergat încoace şi... ne-am adunat cu toţii.

— Mâine, Zdorab poate verifica dacă semnalul de trezire este setat la jumătatea drumului. Singura modalitate prin care nu ne va trezi este ca Sufletul Suprem să-l anuleze într-una din desele perioade în care eu însumi voi fi adormit. Dar nu cred că se va întâmpla aşa ceva, pentru că imediat ce mă voi fi trezit, vă voi trezi manual. Vă spun acum, o dată pentru totdeauna, că nu vor exista şmecherii pe durata călătoriei. Atunci când vom ajunge, copiii noştri vor avea aceleaşi vârste ca şi atunci când am plecat. Singura persoană care va fi

îmbătrânit în timpul călătoriei voi fi eu şi, credeţi-mă pe cuvânt, n-am niciun interes să îmbătrânesc mai mult decât minimul necesar spre a opera comenzile navei în siguranţă.

— De ce tu trebuie să stai treaz? întrebă Obring, soţul lui Kokor, un şarpe de om, în opinia plină de consideraţie a lui Nafai.

— Navele n-au fost proiectate să fie conduse de către Sufletul Suprem, zise Nafai. De fapt, programul Sufletului Suprem n-a fost scris în totalitate decât după ce flota originală a ajuns pe Harmony. Computerele de aici au capacitatea de a stoca programul Sufletului Suprem, dar niciun program în sine nu este capabil să controleze simultan toate computerele navei. E pentru siguranţă. Redundanţă. Sistemele nu se pot defecta toate deodată. Oricum, sunt diverse lucruri pe care trebuie să le fac din când în când.

— Pe care *cineva* trebuie să le facă, murmură Elemak.

— Am mantia, spuse Nafai. Iar lucrul ăsta l-am clarificat mai demult, cred. Vreţi să reluăm certurile din trecut?

Nimeni nu dorea, în aparenţă.

— Fiule, rosti Volemak, n-o să poţi să-l opreşti pe Sufletul Suprem să facă ceea ce știe el că-i bine.

— Sufletul Suprem greşeşte, zise Nafai. Asta-i tot. Niciunul dintre voi nu mi-ar ierta-o dac-aş da ascultare Sufletului Suprem în problema asta.

— Aşa este, spuse Mebbekew.

— Şi nici eu nu mi-aş ierta-o, adăugă Nafai. Prin urmare, am închis discuţia. Zdorab o să vadă calendarul mâine, iar el sau cine mai doreşte va putea să-l verifice din nou înainte de lansare.

— Foarte drăguţ din partea ta, spuse Elemak. Cred c-o să putem dormi cu toţii mai bine în noaptea asta, încredinţaţi că nu se urzeşte nimic pe la spatele nostru. Mulţumim c-ai fost atât de cinstit și de deschis faţă de noi.

Se sculă de la masă.

— Nu, rosti Volemak. Nu puteţi scăpa dacă vă răzvrătiţi împotriva Sufletului Suprem. Nimeni nu poate. Nici măcar tu, Nafai.

— Tată, tu şi cu Nafai puteţi să discutaţi cât vreţi problema asta, spuse Elemak. Dar Edhya și cu mine ne ducem la culcare.

Se ridică şi, luându-şi soţia pe după umeri, o conduse afară din încăpere. Îl urmară majoritatea celorlalţi – Kokor şi soţul ei, Obring, Sevet şi soţul ei, Vas, Meb şi soţia lui, Dolya. În timp ce se îndreptau spre uşă, Hushidh şi Issib se opriră să mai schimbe câteva cuvinte cu Nafai și Luet.

— Foarte bună ideea asta, spuse Hushidh, să-i chemi pe toţi aşa. A fost extrem de convingător. Numai că Elemak n-o să creadă nimic din ceea ce faci tu. Doar l-ai convins de faptul că mergi pe ocolite.

— Mersi pentru o analiză atât de rapidă, spuse răutăcios Luet.

— Mulţumesc, rosti Nafai iute. Nu sper ca

Elemak să aprecieze la adevărata valoare ceea ce fac eu.

— Voiam doar să ştii, zise Hushidh, că bariera dintre tine şi Elemak e mai puternică şi mai profundă decât orice legătură dintre oricare două persoane de aici. Într-un fel, e şi asta o formă de legătură. Dar dacă-ţi imaginezi că mica scenetă de azi o să-l convingă, te-nşeli.

— Dar cu voi cum e? întrebă Luet. V-a convins?

Hushidh zâmbi slab.

— Luet, încă te văd separată de toţi ceilalţi, cu excepţia soţului şi a copiilor tăi. Când o să se *schimbe* lucrul ăsta, o să-ncep să cred în promisiunile bărbatului tău.

Apoi se întoarse şi plecă. Issib zâmbi, ridică neputincios din umeri şi se duse după ea.

Zdorab şi Shedemei şovăiau.

— Nafai, spuse Zdorab, vreau să-mi cer scuze.

— Înţeleg perfect, răspunse Nafai. Vi s-a părut că plănuim ceva pe la spate. Şi eu aş fi făcut la fel, dacă m-aş fi gândit la asta.

— Nu, spuse Zdorab. Ar fi trebuit să vorbesc cu tine între patru ochi. Ar fi trebuit să aflu ce anume se-ntâmplă.

— Zdorab, niciodată nu le-aş face ceva copiilor tăi fără aprobarea ta.

— Iar eu n-aş da-o niciodată, replică el. Avem mai puţini copii decât toţi ceilalţi. Când mă gândesc la amândoi – la faptul de a ne fi luată copilăria lor…

— Nu se va-ntâmpla așa ceva, zise Nafai. N-am nevoie de copiii tăi. Vreau să se scurgă rapid şi fără evenimente pentru noi călătoria și să ne întemeiem noua colonie pe Pământ. Nimic altceva. Îmi pare rău că-ți faci griji din pricina asta.

Zdorab zâmbi atunci. Shedemei nu. Ea se uită fioros la Nafai, apoi la Luet.

— Nu eu am cerut să vin în călătoria asta, după cum știți.

— Ne-ar fi imposibil să reușim fără tine, spuse Nafai.

— Dar există o întrebare, rosti Luet.

— Nu, Lutya, spuse Nafai. Parcă deja am…

— E ceva ce trebuie să aflăm! spuse Luet. Indiferent ce s-ar întâmpla. Vreau să spun, Shedya, că probabil că ți-e limpede că cei doi copii ai voștri sunt singurii care nu se vor confrunta c-o problemă de consangvinitate.

— Bineînțeles, spuse Shedemei.

— Dar ce se-ntâmplă cu ceilalți? Vreau să zic: nu-i periculos pentru noi toți?

— Nu cred c-o să fie o problemă, răspunse Shedemei.

— De ce nu? întrebă Luet.

— Singura situație în care e periculos ca verii să se căsătorească între ei e atunci când există o genă recesivă care poate crea probleme. În momentul în care verișorii se căsătoresc între ei, copiii lor pot primi gena recesivă din ambele părți și, ca atare, se poate manifesta. Retard mental.

Diformitate fizică. Boală debilitantă. Chestii de soiul ăsta.
— Şi asta nu-i o problemă?
— N-aţi fost atenţi? întrebă Shedemei. N-aţi învăţat nimic pe vremea în care eraţi la Basilica? Sufletul Suprem v-a crescut pe toţi ani de-a rândul. Aducându-i pe tatăl şi pe mama ta la un loc, Luet, de exemplu, din direcţii opuse ale mării, Sufletul Suprem s-a asigurat că moleculele voastre genetice sunt curate. Voi *n-aveţi* nicio trăsătură recesivă care să genereze probleme.
— De unde ştii lucrul ăsta?
— Pentru că, dac-aţi fi avut, ele s-ar fi manifestat deja. Nu pricepeţi? Sufletul Suprem a căsătorit de ani buni verişori între ei, ca să vă producă pe voi, care sunteţi atât de receptivi la influenţa ei. Toţi idioţii sau infirmii care-au apărut au fost eliminaţi.
— Nu chiar toţi, spuse Rasa.
Cu toţii îşi dădură imediat seama că ea se gândea la Issib, fratele mai vârstnic al lui Nafai. Pentru că muşchii mari au fost incontrolabili din naştere, fără putinţă de remediere, el nu putea să meargă sau să se mişte fără ajutorul unor flotoare magnetice sau al scaunului zburător.
— Nu, rosti Shedemei. Bineînţeles că nu toţi.
— Prin urmare, dacă copiii mei s-ar căsători cu cei ai lui Hushidh…
Luet nu mai termină fraza.
— Hushidh m-a întrebat deja lucrul ăsta cu ani

în urmă, spuse Shedemei. Credeam că ţi-a spus.

— Nu mi-a spus, răspunse Luet.

— Problema lui Issib nu-i genetică. E vorba de-o traumă prenatală.

Shedemei se uită la Rasa.

— Bănuiesc că mătuşa Rasa nu ştia că-i însărcinată atunci când s-a produs.

Rasa clătină din cap. Nimeni n-o întrebă ce anume i se întâmplase lui Issib, pe vremea când era în pântecele ei.

— Nu se va transmite genelor copiilor voştri, spuse Shedemei. Vă puteţi căsători copiii după placul inimii. Dacă asta-nseamnă că-i veţi lăsa-n pace pe copiii mei, eu o să fiu foarte recunoscătoare.

— Nu plănuiam nimic! strigă Luet, revoltată.

— Cred că Nafai n-avea nicio intenţie, spuse Shedemei, pentru c-a discutat, imediat, problema asta cu noi toţi.

— Nici eu n-aveam de gând să fac lucrul ăsta! insistă Luet.

— Eu cred c-aveai, replică Shedemei. Cred că încă mai vrei.

Se întoarse şi părăsi încăperea, Zdorab păşind nervos în urma ei.

Afară, pe coridor, Zdorab îl găsi pe Elemak, aşteptând. Lăsând-o pe Shedemei să o ia înainte, Zdorab şi Elemak se apropiară unul de celălalt.

— Îmi dau seama că te-ai comportat într-o manieră foarte subtilă, rosti Elemak.

Zdorab privi în sus către el şi zâmbi.

— Am fost cu siguranţă stângaci, este? Sufletul Suprem a descoperit imediat alarma mea de trezire.

Apoi îi făcu cu ochiul şi păşi mai rapid, lăsându-l în urmă pe Elemak. Acesta merse lent, gânditor. Apoi zâmbi uşor şi o luă pe coridorul care ducea la camerele familiale.

La bucătărie, doar Volemak şi Rasa rămăseseră cu Nafai şi cu Luet.

— Eşti nechibzuit, rosti Volemak. Trebuie să faci ceea ce cere Sufletul Suprem.

— Sufletul Suprem ne cere să acceptăm că, tot timpul de-acum înainte, colonia noastră va fi divizată în două facțiuni ireconciliabile și să acționăm în așa fel încât să facem prăpastia atât de adâncă încât să persiste vreme de generaţii întregi.

— Atunci, fă lucrul ăsta, spuse Volemak.

— Discuţia asta nu-şi are rostul, replică Nafai. Nu-i aşa, mamă?

Rasa oftă.

— Sunt lucruri pe care o persoană de bun-simţ nu le va face niciodată, zise ea. Nici măcar pentru Sufletul Suprem.

— Există aspecte mai importante, spuse Volemak.

— Am aceşti ultimi trei copii, zise Rasa. Oykib, Yasai şi drăgălaşa mea fetiţă. L-aş urî pentru totdeauna pe cel care mi i-ar lua. Chiar şi pe tine.

Se uită de la Nafai la Luet. Sau pe tine. Apoi îl privi pe soţul ei. Ori pe tine.

Se ridică în picioare şi părăsi încăperea.

Volemak oftă şi se ridică.

— O să vedeţi, rosti el. Sufletul Suprem nu trebuie luat în zeflemea.

— Cumva, printre picături, Sufletul Suprem trebuie să ţină cont şi de sentimentele *noastre,* replică Nafai.

Dar Volemak nu mai rămăsese ca să-i audă ultimele cuvinte.

Luet îl luă pe Nafai în braţe, ţinându-l strâns.

— Ar fi trebuit să-ţi fi spus mai devreme, zise ea. Dar m-am temut c-o să faci exact ce-ţi cere Sufletul Suprem.

— Se pare că Sufletul Suprem mă cunoaște mai bine decât tine, replică Nafai. Din cauza asta nu mi-a spus nimic.

— Hai la culcare, bărbate, rosti Luet.

— Am ceva de lucru, răspunse el.

— Prin urmare, o să plecăm c-o zi mai târziu, spuse ea.

— Am ceva de lucru.

Ea oftă, îl sărută şi plecă.

Nafai îşi tăie o bucată de pâine, o înveli în jurul unei *podorojni* uşor prea coapte şi începu să muște din ea în timp ce părăsea hangarul de reparaţii şi se îndrepta din nou către nava spaţială.

(Nu eşti tu un om inteligent?)

Cred că da, răspunse Nafai în tăcere.

(Toată lumea crede că nu am discutat niciodată problema asta cu tine.)

N-ai făcut niciodată aşa ceva.

(A mă ignora nu înseamnă a nu mă fi auzit.)

N-a fost niciodată o discuţie. Nici n-o să aibă loc.

(Va avea, pentru că trebuie. Şi tu, şi Luet veţi muri, dacă nu o să discutăm.)

Nu poţi să vezi în viitor.

(Elemak o să îţi ia copiii şi o să îi facă sclavi.)

N-o să pedepsească copiii pentru faptele părinţilor.

(Atunci o să spună că i-a luat în adopţie. Eiadh va fi cea care o va transforma în sclavie.)

N-o să se-ntâmple una ca asta.

(Se va întâmpla, dacă nu te înconjori cu încă şase tineri a căror loialitate faţă de tine este totală.)

Şi-ţi mai spun o dată, pentru a mia oară, că n-o să iau în seamă problema asta fără acordul părinţilor lor. N-o să ridic un deget ca să-i conving. Ba mai mult, o să combat poziţia asta.

(Aceasta este o strategie extrem de înţeleaptă, Nafai. Astfel, ei nu te vor putea învinovăţi atunci când vor regreta că şi-au dat acordul.)

Nafai clătină din cap.

N-or să fie de acord în vecii vecilor, rosti el tăcut.

(Îmi subestimezi puterea de persuasiune.)

4
Putere de convingere

Shedemei îi controlă încă o dată pe copii. A treia oară în noaptea aceea. Când reveni în pat, Zdorab era treaz.

— Îmi cer scuze, zise ea. Am avut un vis.

— Un coşmar, vrei să spui, rosti el.

Pentru o clipă, ea îl înţelese greşit.

— L-ai avut şi tu?

— Nu, replică el, uşor dezgustat. Era unul dintre visele alea?

— Nu, nu, răspunse ea. Nu de la Păstrătorul Pământului, dacă asta mă-ntrebi.

— Lilieci şi nevăstuici.

— Şobolani uriaşi. N-am asemenea vise. Visez grădini, de obicei.

— Dar nu aşa ceva ai visat azi-noapte.

Ea clătină din cap.

— Şi n-o să mi-l povesteşti.

— Dacă vrei, o să ţi-l povestesc.

El aşteptă.

— Zdorab, tot timpul ne văd… pe noi, sosind pe Pământ. Ieşind cu toţii din navă. Tu şi cu mine, neschimbaţi, exact aşa cum suntem în clipa asta. Apoi am văzut un tânăr şi o tânără frumoasă pe care îi întâlneam pentru prima dată. El era atrăgător şi avea o faţă strălucitoare, veselă şi robustă. Ea era brunetă, dar zâmbetul ei era orbitor, râdea, iar ochii ei radiau inteligenţă.

— Şi el avea optsprezece ani, iar ea şaisprezece, replică el cu amărăciune.

— Rokya şi Dabya sunt singurii copii pe care o

să-i am, rosti ea.

— Vrei să m-acuzi pe mine pentru asta? După atâţia ani?

— N-acuz pe nimeni. Doar... M-am dus la ei. Să văd dacă-s în regulă. Să m-asigur că n-au acelaşi vis.

— Şi cum ţi-ai dat seama că n-aveau? I-ai trezit, ca să-i întrebi?

— Nu ştiu ce anume visau. Nu ştiu decât că sunt foarte tineri. Şi aştept cu nerăbdare să văd cum vor fi. Peste o săptămână, peste o lună, peste un an şi... dar mi-am dat seama şi că...

— Ce? întrebă Zdorab.

— Mi-am adus aminte cum erau. Ca bebeluşi. Când sugeau la sân. Când au mers pentru prima oară. Când au spus primele cuvinte, când s-au jucat pentru prima dată, când au învăţat să citească şi să scrie, îmi aduc aminte totul, iar copiii aceia nu mai sunt.

— Nu-i vorba că nu mai sunt, ci c-au crescut.

— Au crescut, ştiu, dar toate vârstele prin care trec, *astea* dispar. Indiferent ce-ai face, pierzi anii respectivi. Ei cresc, trec pe lângă perioadele astea, îşi dau la o parte copilăria, nu-ţi mulţumesc pentru că-ţi aduci aminte de ea.

Zdorab clătină din cap.

— Shedemei, am văzut cum lucrează cu oamenii computerul ăsta crescut peste măsură. Ştiu că nu vrei să-ţi dai copiii să ţi-i crească Nafai şi Luet. Sunt nişte copii ei înşişi.

— Ştiu că nu vreau. Dar ce anume-i mai bun pentru ei? Ce-i mai bun pentru ei toţi? Lumea şi-a trimis copiii la război. Şi-au dat copiii ca să înfăptuiască mari acte de eroism.

— Iar atunci când i-au pierdut, i-au jelit toată viaţa.

— Dar nu-nţelegi? N-o să-i pierdem. O să fie ca şi cum… ca şi cum i-am fi trimis la şcoală, în altă parte. În Basilica, lumea a făcut tot timpul lucrul ăsta. Şi-au trimis copiii în casa altcuiva, pentru a fi educaţi. Dac-am fi stat acolo, am fi făcut şi noi la fel. Ar fi fost deja plecaţi, amândoi. Singurul lucru pe care l-am pierde cu adevărat ar fi vacanţele.

Zdorab se ridică într-un cot.

— Aşa cum ai zis, Shedemei, ăştia doi sunt singurii noştri copii. Nu m-am gândit niciodată c-o să am vreunul. Am acceptat doar ca să-ţi fac o favoare, pentru că eşti… prietena mea. Şi pentru că ţi-i doreai atât de mult. Iar dacă m-ai fi întrebat atunci, în momentul în care au fost concepuţi, dac-ai putea să renunţi la ei, ţi-aş fi răspuns: „E-n regulă, fă ce vrei, sunt ai tăi.” Dar acum nu-s numai ai tăi. Eu i-am conceput, oricât de incredibil sună pentru mine lucrul ăsta, i-am educat, i-am îngrijit şi i-am iubit. Şi hai să-ţi spun ceva: Nu vreau să treacă nici măcar o zi fără să stau cu ei.

Ea clătină din cap.

— Nici eu.

— Aşa că, Shedya, uită de visele alea. Lasă

computerul din cer să facă ce plan vrea. Noi nu facem parte din el.

Ea se întinse în pat, alături de el.

— Oh, eu fac parte din el, fără doar și poate.

— Cum adică? întrebă el.

Ea îi luă mâna într-ale ei.

— Tâmpeniile pe care le-am spus. Despre gene. Cele recesive care se manifestă, toată discuţia aia.

Patul se zguduia. Zdorab râdea.

— Nu-i amuzant.

— Nu era nimic adevărat?

— N-am idee dacă-i adevărat sau nu. Ei ştiu că sunt expert în genetică şi cred că ştiu despre ce vorbesc. Dar nu-i aşa. Nimeni nu ştie. Adică avem posibilitatea de a cataloga genomurile, dar cea mai mare parte a fiecărei molecule genetice a rămas nedescifrată. S-a considerat că-i ceva lipsit de importanţă. Dar nu-i aşa. Chestia asta am învăţat-o lucrând cu plantele. Totul e... liniștit. În aşteptare. Cine ştie ce-o să se-ntâmple dac-or să-i lase pe acei verișori să se căsătorească între ei?

Zdorab continua să râdă.

— Nu-i de râs, rosti Shedemei. Cred că ar trebui să le spun adevărul.

— Nu, zise Zdorab. Ceea ce le-ai spus i-a determinat să nu mai vrea să-i includă pe copiii noştri, împreună cu ai lor, în orice experiment s-ar hotărî să facă. Excelent. Aşa trebuie să fie.

— Dar uită-te la Issib.

— Ce, infirmitatea lui e genetică, în realitate?

— Nu, partea respectivă a fost adevărată. Dar suferinţa lui, Zodya. Nu-i drept ca alţi copii, alţi părinţi, să fie lăsaţi să treacă prin aşa ceva, eu una nu pot…

Zdorab oftă.

— Pretinzi că eşti neînduplecată, Shedya, dar eşti moale ca o bucată de brânză într-o zi de vară.

— Mulţumesc c-ai ales o analogie atât de puturoasă.

— Shedya, dacă ce-ai spus nu-i adevărat, cum anume ţi-a trecut prin minte?

— Nu ştiu. Vorbele mi-au ieşit, pur şi simplu, din gură. Pentru că trebuia să spun ceva, ca să le distrag atenţia de la copiii noştri.

— Aşa este. Sufletul Suprem poate să le comunice anumite lucruri, nu-i aşa?

— Permanent.

— Prin urmare, lasă-l pe Sufletul Suprem să le spună să nu-şi căsătorească copiii între ei.

Shedemei analiză câteva clipe respectiva posibilitate.

— Nu m-am gândit la asta, rosti ea. Nu-s dintre cei care lasă lucrurile în seama Sufletului Suprem.

— Şi-ncă ceva, zise Zdorab. Dacă Sufletul Suprem ţi-a pus cuvintele pe buze?

— Oh, nu fi atât de…

— Sunt cât se poate de serios. Spui că pur şi simplu ţi-au venit cuvintele. De unde ştii că nu proveneau de la Sufletul Suprem? De unde ştii că nu-s adevărate?

— Păi, nu *știu.*

— Vezi? Nu trebuie să le spui nimic.

Ea nu avea răspuns la asta. Zdorab avea dreptate.

Rămaseră în tăcere, o bună bucată de vreme. Ea crezu că el a adormit. Apoi Zdorab vorbi în şoaptă.

— Noi nu suntem doar un bărbat cu copii şi o femeie cu copii, care au aceeaşi casă şi aceiaşi copii. Nu-i așa?

— Nu, nu suntem doar asta, răspunse Shedemei.

— Mă întreb cât de mult trebuie un bărbat să-şi dorească sexual soţia pentru ca sentimentele lui faţă de ea să fie iubire.

Ea îşi căută cu grijă răspunsul.

— Nu ştiu dacă sentimentele trebuie să fie sexuale, replică ea.

— Pentru că te admir atât de mult. Iar felul în care te comporţi cu Rokya şi cu Dabya, mă... încântă, pur și simplu. Și modul în care îi înveţi pe toţi copiii. Şi felul în care te comporţi... cu mine. În care eşti atât de drăgălașă faţă de mine.

— Ce altceva aş putea face? Să te bat? Să ţip la tine? Eşti cel mai teribil de neplictisitor bărbat pe care l-am cunoscut. Nu greşeşti în nicio privinţă.

— Cu excepţia faptului că nu te satisfac.

Ea ridică din umeri.

— Nu mă plâng.

— Dar te iubesc cu adevărat. Ca pe-o soră. Ca pe-o prietenă. Mai mult decât atât, ca pe-o...

— Ca pe-o soţie, interveni Shedemei.

— Da, spuse Zdorab. Exact.

— Iar eu te iubesc ca pe soţul meu, Zdorab. Aşa cum eşti. Uite-aşa. Se întoarse pe o parte, se întinse spre el şi îl sărută pe obraz. Uite-aşa, repetă ea.

Apoi se întoarse la loc, cu spatele la el, şi în scurtă vreme adormi.

Visele apăreau în fiecare noapte, în acele ultime săptămâni dinainte de lansarea navei spaţiale *Basilica.* Iar, către sfârşit, cei care le avuseseră veniră la el.

Prima a fost Hushidh, care îi spuse că Sufletul Suprem avusese dreptate, că fisura dintre el şi Elemak nu va fi înlăturată niciodată, aşa că trebuie să fie în gardă.

— De asemenea, nu-ţi respecta promisiunea, zise ea. Nu trezi pe nimeni la mijlocul călătoriei. Ar fi un dezastru, având în vedere că suntem ţinuţi închişi laolaltă în acel spaţiu strâmt.

— Mulţumesc pentru sugestie, spuse Nafai.

— Nu ţine cont de mine, dacă vrei, zise Hushidh.

În definitiv, tu eşti cel care are mantia.

— Nu mă lua aşa, replică Nafai. Eşti sora mai mare a lui Luet, nu a mea.

— Şi ştim cu toţii ce podoabe sunt surorile *tale* mai mari.

Izbucniră amândoi în râs.

— Transmite-i lui Luet din partea mea că-n

momentul în care m-am hotărât să dau ascultare Sufletului Suprem și să vi-i dau pe cei patru mai vârstnici dintre copiii mei ca să-i educați, am descoperit că legăturile dintre Luet și mine s-au refăcut, la fel de trainice ca întotdeauna. E posibil ca obstacolul să fi fost din vina ei, la început. Dar a fost vina mea că nu l-am depășit până acum.

— O să-i transmit lucrul ăsta, zise Nafai. Dar ar fi mai bine să i-l comunici tu, personal.

— Știam c-o să spui așa ceva, zise Hushidh. Din cauza asta te urăsc.

Îl sărută pe obraz și plecă.

Apoi veniră la el Rasa și Volemak.

— Ar fi fost egoist din partea noastră să nu vrem să-ți încredințăm copiii noștri. S-au născut târziu, spuse Rasa. Asta o să fie o șansă pentru ei să-i ajungă din urmă pe frații lor mai mari.

Volemak zâmbi ușor.

— Pe mine nu mă interesează aspectul ăsta, ca pe Rasa. Ca de obicei, ea se gândește la sentimentele oamenilor mai mult ca mine. Eu doar mi-aduc aminte de toate cele la care am renunțat ca să ajungem până aici și cât de prostesc ar fi din partea noastră să respingem Sufletul Suprem acum. Există încredere, Nafai. Nu risca supraviețuirea întregii colonii, în special a familiei tale, doar pentru a-ți proteja imaginea despre tine ca om care face întotdeauna ceea ce „trebuie”.

Nafai îl ascultă pe tatăl său, dar nu află alinare în cuvintele lui.

— Tată, am pierdut acea imagine despre mine însumi atunci când i-am tăiat capul lui Gaballufix. De-atunci, am regretat lucrul ăsta în fiece zi a existenţei mele. Ce prostesc din partea mea, nu-i aşa, să vreau să mă cruţ de o altă sursă de culpabilitate.

Volemak rămase tăcut, dar nu și Rasa.

— Ne-mbătăm puţin cu puterea, nu-i aşa? spuse ea. Ei, Nafai, tu eşti încă tânăr, și ca atare consideri că-ntregul univers se-nvârte în jurul tău. Dar în realitate nu-i aşa. Sufletul Suprem ne-a convins că-i mai bine ca, pe durata călătoriei, copiii noştri mai mici să fie ţinuţi treji. Acum tu hotărăşti dac-o să ai curajul să faci faţă mâniei lui Elemak atunci când se va termina.

— Și nu contează pentru voi faptul că i-am dat – că am dat tuturor – cuvântul că n-o să fac lucrul ăsta?

— Sunt tatăl tău, spuse Volemak, iar Rasa este mama ta. Te dezlegăm de jurământ.

— Sunt sigur că Elemak o să se calmeze imediat, în momentul în care-o să audă chestia asta.

Rasa râse uşor.

— Haide, Nafai. Elemak e singura persoană din toată comunitatea asta care n-a crezut nicio clipă c-o să-ţi respecţi promisiunea. Şi ştii de ce? Fiindcă ştie că dacă s-ar inversa situaţia, *el* și-ar încălca într-o clipă promisiunea.

— Dar eu nu-s Elemak.

— Ba eşti, spuse Volemak. Eşti exact ceea ce ar fi

fost Elemak, cu excepţia faptului că el n-a avut niciodată bunătate sufletească.

Nafai nu era sigur dacă fusese lăudat sau pălmuit.

După Hushidh, după mama şi tata, sosi Issib, aducând cu el, ca de obicei, nu doar visele pe care i le trimisese Sufletul Suprem, ci şi idei care să facă lucrurile să meargă mai bine.

— Trebuie să stăm de vorbă, spuse Issib.

Nafai încuviinţă dând din cap.

— Am tot timpul nişte vise.

— Sufletul Suprem, zise Nafai. Ştiu, şi eu le am.

— Nu aceleaşi, Nyef, rosti Issib. Îl văd pe Xodhya, băiatul meu cel mare, cum iese din nava spaţială...

— Tot aşa cum îl văd eu pe Zhyat...

— Şi-arată exact ca *mine.* Ceea ce-i absurd, pentru că seamănă la faţă foarte mult cu maică-sa, dar în visul meu el e ca mine. Doar că-i înalt şi puternic, braţele, pieptul – ca un zeu. Seamănă cu una dintre statuile alea din jurul parterului vechiului teatru.

— Bineînţeles. Sufletul Suprem nu face altceva decât să te manipuleze, Issib.

— Da, ştiu lucrul ăsta, spuse Issib. Eram cu tine când i-am ţinut piept prima dată, nu-ţi aminteşti? Am făcut-o împreună.

— N-am uitat.

— Am dovedit că nu *trebuie* să facem ceea ce vrea Sufletul Suprem, nu-i aşa, Nafai? Dar, apoi

ne-am hotărât să-l ajutăm pentru c-am vrut lucrul ăsta. Fiindcă am fost de-acord cu ceea ce-ncerca el să realizeze.

— Şi, atât timp cât am fost de acord, eu am cooperat. Deşi m-a costat mult, aş putea spune.

— Te-a costat? Pe tine? Mantia de comandant de navă?

— Aş renunţa imediat la mantie, dac-aş şti că fraţii mei mă iubesc.

— Nafai, eu te iubesc. Te-ai îndoit vreodată de lucrul ăsta?

— Nu, n-am vrut să...

— Şi Okya şi Yaya te iubesc. Nu-s ei fraţii tăi? Nu-s eu fratele tău?

— Sunteţi cu toţii.

— Şi cred că nu te interesează nici cât negru sub unghie dacă Meb te iubeşte sau nu.

— Bine, e vorba de Elemak. Mi-aş da mantia de comandant în schimbul respectului lui Elemak, de-aş crede că-l pot obţine.

— Nu vezi, Nyef? N-o să te poţi bucura niciodată de respectul lui.

— Pentru că n-o să-l merit vreodată.

— Prostii. Issib izbucni în râs. Nafai, eşti greu de cap. Nu te poţi bucura de respectul lui, tocmai pentru că-l *meriţi.*

— La şcoală, întotdeauna am urât paradoxurile. Cred că sunt concluziile la care ajung filosofii atunci când...

— Atunci când renunţă să mai gândească, ştiu,

nu-i prima dată când spui chestia asta. Dar ăsta nu-i un paradox. Elemak te urăşte pentru că eşti fratele lui mai mic, iar el ştie, *ştie,* că te bucuri, într-o mai mare măsură, de respectul tatei. Din cauza asta te urăşte, pentru că ştie că, în ochii tatei, eşti o persoană mai bună decât el.

— Aş vrea eu.

— Ştii că-i adevărat. Dar dac-ai renunţa la tot, dacă i-ai preda totul lui Elemak, dac-ai renunţa la mantie, dacă ai repudia Sufletul Suprem, crezi că-n cazul ăsta o să te respecte? Bineînţeles că nu, pentru că-ntr-o atare situaţie ai *fi* vrednic de dispreţ. Slab. Un nimic.

— M-ai convins. N-o să renunţ la mantie.

— Mantia nu înseamnă nimic. Tu faci deja ceva mult mai rău.

Nafai se uită lung la el.

— Trebuie să-nţeleg c-ai venit aici ca să-ncerci să mă convingi să-i ţin pe cei patru copii mai mari ai tăi treji pe parcursul călătoriei, să ţi-i educ, să ţi-i cresc, ca atunci când te trezeşti să-i găseşti deja mari?

— Nicidecum, rosti Issib. Mi-ar displăcea situaţia asta.

— Păi, în cazul ăsta, despre ce-i vorba?

— Ţine-i treji şi mai trezeşte-mă şi pe mine, din când în când. O dată pe an, vreme de câteva săptămâni. Ca să-i învăţ pe copii să lucreze cu computerele, de exemplu. Nu mă-ntrece nimeni în domeniul ăsta.

— N-or să aibă nevoie de computere în noua colonie.

— Atunci matematică. Măsurători. Triangulaţie. Pot să citesc aceleaşi cărţi ca şi tine şi să-i învăţ ca şi tine. Sau aveai de gând să faci aici un laborator de agricultură? De silvicultură, poate? Când o să aducem copacii pe navă?

— Nu m-am gândit încă la asta.

— Vrei să spui că Sufletul Suprem nu s-a gândit la asta.

— Mă rog.

— Fă-o pe rând. Trezeşte-o pe Luet pentru o vreme, apoi las-o din nou să doarmă. Trezeşte-mă pe mine, trezeşte-o pe Hushidh. Trezeşte-i pe mama şi pe tata.

Pentru câteva săptămâni de fiecare dată. Așa o să-i vedem pe copii crescând. N-o să ratăm întregul proces de maturizare. Iar când o să ajungem pe Pământ, ei o să fie bărbaţi şi femei. Gata să te sprijine împotriva celorlalţi.

Nafai nu răspunse imediat.

— Nu-n felul ăsta i-a explicat Sufletul Suprem situaţia lui Luet.

— Păi, e cumva gravat undeva în piatră că trebuie să faci totul după placul Sufletului Suprem? Nu contează metodologia, câtă vreme faci ceea ce vrea, nu-i aşa?

— Şi Hushidh gândește la fel?

— S-ar putea. În scurt timp.

— N-o să iau niciun copil fără aprobarea

părinţilor.

— Serios? Dar cum rămâne cu copiii înşişi? Ai de gând să-i întrebi și pe *ei*?

— Chiar ar trebui să-i întreb, replică Nafai. O să mă gândesc la aspectul ăsta, Issib. Poate c-o să funcţioneze compromisul.

Bun, zise Issib. Pentru că sunt convins că Sufletul Suprem are dreptate. Dacă nu facem lucrul ăsta, dacă nu-ţi dăm tinere și tineri puternici, care să te susţină, atunci în momentul în care o să ne îndepărtăm de nava spaţială, când influenţa Sufletului Suprem slăbeşte, o să fii un om mort, iar eu la fel.

— O să mă gândesc la asta.

Issib se ridică din scaun și se înclină spre uşă, apoi păşi uşor către ea, flotoarele susţinându-i aproape integral greutatea. În prag, se întoarse.

— Şi-ncă ceva, rosti el.

— Ce anume? întrebă Nafai.

— Te cunosc mai bine decât oricine altcineva.

— Serios?

— De exemplu, ştiu că Sufletul Suprem a discutat cu tine despre toată povestea asta cu mult înainte ca Luet să spună ceva.

— Da?

— Şi mai ştiu că tot timpul ai vrut să se-ntâmple asta. Numai că n-ai dorit să fie ideea ta. Ai vrut ca noi să fim cei care *te* conving. În felul ăsta, ulterior n-o să te putem învinovăţi. Pentru c-ai încercat să ne faci să renunţăm la idee.

— Să fiu oare chiar atât de inteligent?

— Da, spuse Issib. Iar eu sunt chiar destul de inteligent ca să-mi dau seama de asta.

— Păi, în cazul ăsta, nu-s chiar atât de inteligent.

— Ba eşti, spuse Issib. Pentru că eu *chiar* vreau ca tu să faci lucrul ăsta. Şi nu *voi* putea niciodată să-ţi cer socoteală, în cazul în care nu-mi plac rezultatele. Prin urmare, a funcţionat.

Nafai zâmbi uşor.

— Aş fi vrut să ai perfectă dreptate, zise el.

— Da? Şi unde m-am înşelat?

— Aş vrea, din tot sufletul, să-i las pe copiii noştri să doarmă pe tot parcursul călătoriei. Pentru că mi-aş dori mai degrabă să nu existe nicio diviziune între noi, în noua colonie. Pentru că mai degrabă l-aş face pe Elemak regele nostru, al tuturor, şi l-aş lăsa să ne conducă, decât să-l am ca duşman.

— Păi, de ce nu faci asta?

— Pentru că-l urăşte pe Sufletul Suprem. Iar când o s-ajungem pe Pământ, el o să opună aceeaşi rezistenţă la ceea ce va dori Păstrătorul Pământului ca noi să facem. În cele din urmă, o să ne distrugă pe toţi din pricina încăpăţânării lui. Nu poate să fie conducătorul nostru.

— Mă bucur că-nţelegi asta, rosti Issib. Pentru că dac-o să-ţi treacă vreodată prin minte că el ar trebui să conducă, în momentul ăla te va distruge.

Volemak, Rasa, Hushidh, Issib; şi apoi, la urmă,

veniră la el Shedemei și Zdorab, cu doar o oră înainte ca ei toți să intre în starea de somn pentru călătorie.

— Nu vreau să fac lucrul ăsta, spuse Zdorab.

— Atunci n-o să-i trezesc pe copiii tăi, replică Nafai. Încă nu-s sigur dac-o să trezesc vreun copil.

— Oh, ba ești, zise Shedemei. Și-o să ne trezești și pe noi, din când în când, ca să te-ajutăm să-i înveți. Asta-i înțelegerea.

— Iar când o s-ajungem pe Pământ și copiii noștri o să fie cu toții cu zece ani mai vârstnici decât cei ai lui Elya sau ai lui Meb ori ai lui Vasya sau Briya, o să le țineți piept împreună cu mine? O să spuneți: „Am crezut că-i o idee bună. Noi i-am cerut să facă lucrul ăsta”?

— N-o să susții niciodată c-am considerat că-i o idee bună, replică Zdorab. Dar o să recunosc că ți-am cerut să faci lucrul ăsta.

— Nu-i bine, spuse Nafai. Dacă nu crezi că-i o idee bună, de ce-mi ceri să-i lași pe singurii tăi doi copii să ia parte la asta?

— Pentru că, zise Zdorab, fiul meu nu m-ar ierta niciodată dac-ar ști c-a avut o șansă să ajungă pe Pământ ca bărbat, dar din cauza mea a ajuns acolo un băiețel.

Nafai încuviință, dând din cap.

— Ăsta-i un motiv întemeiat.

— Dar, ține minte, Nafai, spuse Zdorab. Același lucru-i valabil și pentru ceilalți copii. Crezi că atunci când Protchnu, băiatul lui Elya, o să se

trezească și o să descopere că fiul tău *cel mic*, Motya, e cu opt ani mai mare decât el, în loc să fie cu doi ani mai mic, crezi că o să vă ierte vreodată, pe tine sau pe Motya? Lucrul ăsta o să genereze o ură ce n-o să se stângă niciodată, vreme de câteva generaţii. O să considere întotdeauna că ceva le-a fost furat.

— Iar ei o să fie bine, zise Nafai. Dar lucrul care le-a fost furat, nu le-a fost luat până când nu l-au refuzat ei.

— N-o să-și aducă aminte de asta.

— Dar tu o să-ţi aminteşti?

Zdorab se gândi câteva clipe.

— Dacă nu, o să-i aduc eu aminte, rosti Shedemei.

Zdorab îi zâmbi cu asprime.

— Hai la culcare, spuse el.

Indiferent cine va fi trezit ulterior, toţi vor fi adormiţi pentru lansarea propriu-zisă. Era prea mult stres, prea multă suferinţă ca să fie treji pe parcursul ei. În loc de aceasta, ei vor fi înconjuraţi de spumă în interiorul compartimentelor de dormit.

Fiecare cuplu îşi culcă propriii copii, punându-i în compartimentele lor de hibernare, sărutându-i, apoi coborând capacul și urmărind pe fereastră până când alunecară în somnul indus care constituia începutul procesului. Copiii aveau o oarecare teamă, mai ales cei mai mari, care înțelegeau câte ceva din ceea ce se petrecea, dar

mai exista şi freamăt, anticipaţie.

— Iar când o să ne trezim, o să fim pe Pământ? întrebau ei, necontenit.

— Da, le răspundeau părinţii.

Apoi Nafai îi luă pe părinţi în cabina de comandă şi le arătă calendarul cu trezirea setată la jumătatea drumului.

— O s-aveţi posibilitatea să vă verificaţi toţi copiii şi să vă convingeţi că dorm liniştiţi, îi asigură Nafai.

— Acum o să dorm complet relaxat, răspunse ironic Elemak.

Nafai îi supraveghe pe toţi cum adorm, unul câte unul, şi autoriză secvenţial computerele să le administreze sedativele, să-i îmbrace în spumă, să le scadă temperatura corpului până când în trupuri viaţa abia mai pâlpâia. Apoi intră şi el în compartimentul său şi trase capacul.

Nicio fiinţă umană nu văzu cum nava se ridică silenţioasă în aer, o sută de metri, o mie, până când ajunse la înălţimea maximă la care o puteau ridica câmpurile magnetice ale terenului de aterizare. Apoi se aprinseră rachetele de lansare, aruncând flăcări, în timp ce nava spaţială se înălţa pe cerul nopţii.

La mare depărtare, pe malul celălalt al mării înguste, călătorii de pe drumul caravanelor ridicară ochii şi văzură steaua căzătoare.

— Dar merge-n sus, remarcă unul dintre ei.

— Nu, spuse altul. E doar o iluzie, pentru că vine

spre noi.

— Nu, rosti din nou primul. Se înalţă-n cer. Şi-i prea lentă ca să fie o stea căzătoare.

— Serios? îl luă celălalt în derâdere. Atunci, ce este?

— Nu ştiu, replică tovarăşul său. Dar îi mulţumesc Sufletului Suprem că putem să vedem lucrul ăsta.

— De ce?

— Fiindcă, după milioane de ani, prostule, nu există niciun lucru pe care să nu-l fi văzut vreo fiinţă umană de-o mie sau de un milion de ori. Dar noi *am văzut* ceva ce nimeni n-a mai văzut până acum.

— Crezi tu.

— Da, cred eu.

— Şi la ce foloseşte? Să vezi ceva nemaipomenit, dar să n-ai habar de ceea ce-ai văzut?

Nava spaţială *Basilica* se înălţă şi mai mult, ieşind din puţul de gravitate al planetei Harmony. Când ajunse suficient de departe, rachetele se opriră. Ele nu vor mai fi folosite decât atunci când va veni vremea ca Basilica să aterizeze într-o altă lume. În schimb, din părţile laterale ale navei se desfăşură o reţea, alcătuită din fire atât de fine încât nu puteau fi văzute decât în cazul în care sclipea lumina pe ele, atunci când o moleculă de hidrogen sau o particulă chiar mai mică era prinsă în câmpul de energie generat de reţea. În acel moment i se putea distinge forma, aidoma unei

gigantice pânze de păianjen, care aduna praful cosmic spre a produce energie pentru înaintarea navei spaţiale.

Basilica începu să accelereze, din ce în ce mai mult, până când Harmony fu lăsată în urmă, doar un alt punct luminos, ce nu putea fi distins de oricare altul. După patruzeci de milioane de ani, fiinţele umane părăsiseră suprafaţa acestei lumi și, în pofida tuturor așteptărilor, mergeau acasă.

5
Cel care trage cu urechea

Ceilalţi copii presupuneau, la trezire, că au ajuns pe Pământ. Așa li se spusese înainte de a fi adormiţi în compartimentele de hibernare – când o să va treziţi, o să fim pe Terra.

Oykib, însă, ştia deja că el se va trezi cu mult înainte de acest moment. Nu era surprins că, în loc de gravitaţie normală, el părea incredibil de uşor și de puternic, fiecare pas trimiţându-l până în tavan. Așa se întâmplă în spaţiu, când, în locul unei planete care să te tragă în jos, ai doar acceleraţia navei. Iar dacă avea vreun dubiu, acesta fu risipit de faptul că Nafai și Luet îi adunaseră pe copii în biblioteca navei – spaţiul deschis cel mai amplu de pe Basilica, doar cu excepţia centrifugii – Oykib putea distinge slabul murmur al Sufletului Suprem adresându-se lui Nafai şi Luet:

(E o idee proastă. Nu le da posibilitatea de a alege. La vârsta asta, copiii sunt prea mici ca să aleagă ceva atât de important. Părinţii lor au fost deja de acord. Dacă le vei spune că au de ales, când în realitate nu au alternativă, nu vei obţine decât ura lor. Şi aşa mai departe.)

Oykib auzise frânturi de astfel de conversaţii încă din fragedă copilărie. Nu-şi aducea aminte de vreo perioadă fără aşa ceva. Totuşi, la început, era precum muzica, precum vântul, precum sunetul valurilor pentru un copil care creşte la malul mării. N-avea nicio părere despre asta, nu căuta vreun înţeles ascuns. Dar, treptat, cam pe când avea patru sau cinci ani, începu să realizeze că acest zgomot de fond conţinea nume; că în el existau idei, care ulterior au apărut în cadrul discuţiilor dintre adulţi.

Cu toate că glasurile erau doar în mintea sa, şi prin urmare insonore, el începu să asocieze anumite moduri de gândire cu anumite persoane. Începu să remarce că uneori, atunci când era cu mama sau cu tata, Nafai sau Issib, Luet ori Hushidh, conversaţia pe care o auzea cel mai clar era cea care părea adecvată la ceea ce discutau cu altcineva. De exemplu, o vedea pe Luet încercând să facă faţă unei dispute dintre Chveya şi Dazya şi auzea pe cineva spunând: „De ce nu se apără singură în faţa Dazyei? De ce se dă la o pane în felul ăsta?” Iar altcineva – vocea cea mai constantă, cea mai puternică – spunea: „Se apără

singură, se descurcă bine, ai răbdare, nu trebuie să învingă pe faţă, atâta vreme cât o asiguri de respectul tău.” În acest fel ştia că o manieră pasionată, intimă, însemna că o auzea pe Luet; una mai reţinută, mai calmă, dar mai nesigură îi aparţinea lui Hushidh. Vocea cea mai practică, cea mai nerăbdătoare, cea mai logică era a lui Nafai.

Chiar şi aşa, totuşi, el era prea tânăr ca să-şi dea seama că nu trebuia să audă asemenea lucruri. Prima dată asta i-a devenit clar din pricina viselor, căci ele reprezentau una dintre cele mai puternice modalităţi de comunicare ale Sufletului Suprem. O dată, când Oykib era foarte mic, venise în casă Luet, ca să discute cu mama un vis pe care-l avusese. Când a terminat, Oykib a spus cu glas piţigăiat: „Şi eu am avut visul ăsta”, apoi a repetat lucrurile pe care le văzuse Luet.

Mama i-a răspuns atunci cu un zâmbet, dar el ştia că nu-l credea că avusese acelaşi vis. A doua oară s-a întâmplat cu un vis de-al tatei; mama l-a luat pe Oykib de o parte şi i-a explicat cu blândeţe că nu era nevoie să susţină că avea aceleaşi vise ca şi ceilalţi. Era mai bine să povestească doar visele pe care le-a avut el.

Pe Oykib îl deranja faptul că nu era crezut şi, pe măsură ce creştea, îl deranja tot mai mult. De ce, deşi exista atât de multă comunicare între aceşti oameni mari şi Sufletul Suprem, nu puteau accepta că el, un băiat de trei sau de patru ani, poate avea aceeaşi comunicare? În cele din urmă,

hotărî că problema consta în faptul că visul fusese trimis altcuiva – era adecvat situaţiei respectivei persoane şi deloc potrivit pentru el. Prin urmare, oamenii mari ştiau că Sufletul Suprem nu i-ar fi trimis niciodată lui un astfel de vis, pentru că n-avea nicio legătură cu viaţa lui. Iar, în realitate, Sufletul Suprem *nu-i trimisese* lui visul. Visele şi conversaţiile de fundal erau reale, dar nu erau ale sale.

„De ce n-are Sufletul Suprem să-mi spună nimic *mie*?” se întreba el.

Când Oykib împlini opt ani, învăţase de mult să păstreze pentru sine ceea ce auzise trăgând cu urechea. Era, prin fire, liniştit şi rezervat, preferând să rămână tăcut într-un grup mai mare, ascultând ceea ce se vorbeşte, dând o mână de ajutor atunci când era nevoie.

Înţelegea mai mult decât îşi imagina cineva, pe de-o parte pentru că crescuse trăgând cu urechea la problemele adulţilor discutate cu un vocabular de adult, pe de alta fiindcă putea auzi, odată cu conversaţiile vocale, frânturi din dialogurile interioare, atunci când Sufletul Suprem făcea sugestii, se străduia să determine o stare sufletească, iar, câteodată, încerca să distragă pe cineva de la ceea ce gândea sau făcea. Problema era că pe Oykib lucrul acesta îl distrăgea întotdeauna, astfel încât nu prea mai avea gânduri proprii, atât de ocupată îi era mintea în încercarea de a urmări tot ceea ce se petrecea în jurul lui.

Atunci când deschidea, în sfârşit, gura pentru a vorbi, nu putea fi sigur dacă răspundea la ceea ce se spusese cu glas tare sau lucrurilor pe care le înţelesese doar pentru că trăsese cu urechea la ceea ce n-ar fi trebuit.

Mai exista încă un motiv pentru care Oykib vorbea atât de puţin. Învăţase despre discreţie şi secrete și știa că lumea n-ar fi încântată dacă ar afla cât de multe ştia el. Bănuia că i-ar fi iritat să ştie că până şi gândurile lor cele mai intime, care luaseră naştere în mintea lor, acolo unde le putea accesa Sufletul Suprem, erau auzite, analizate şi stocate în mintea unui băieţel de şase sau şapte ori opt ani.

Câteodată, povara acestor secrete era mult prea grea pentru Oykib. Din această cauză începuse să discute cu fratele lui mai mic, Yasai. Nu-i mărturisise niciodată lui Yaya felul în care afla lucrurile. În schimb, întotdeauna spunea ceva de genul: „Pun pariu că Luet e supărată din cauza că Hushidh n-o struneşte niciodată pe Dazya, când se poartă autoritar cu copiii mai mici”, sau „Tata nu-l iubeşte cu adevărat pe Nafai mai mult decât pe oricine altcineva, pur şi simplu Nafai e singurul care înţelege ceea ce face tata și-l poate ajuta să facă asta.” Oykib era conştient de faptul că Yaya era uluit de cât de des se dovedeau a fi corecte „intuiţiile” fratelui său şi că Yaya era flatat că se bucura de încrederea „înţeleptului” său frate mai mare; câteodată avea senzaţia că-i un farsor, că-l

lasă pe Yaya să-şi închipuie că Oykib a ajuns, pur şi simplu, la respectivele concluzii. Dar avea senzaţia, fără a şti de ce, că n-ar fi fost o idee bună să-i împărtăşească nici măcar lui Yaya modul în care se revărsau în mintea lui toate comunicările cu Sufletul Suprem. Yaya putea păstra un secret, dar ceva *atât* de important n-avea cum să nu-i scape, cândva.

Aşa că Oykib îşi ţinea secretele pentru el. Perioada cea mai delicată a fost cu câteva luni în urmă, când Nafai s-a dus în munţi, a ieşit din perimetru şi a descoperit navele spaţiale. Oykib a auzit nişte lucruri teribile, înfricoşătoare. Luet care stăruia ca Sufletul Suprem să-i apere soţul. Sufletul Suprem care îndemna pe altcineva să fie calm, fii calm, nu-ţi ucide fratele, n-o să mai poţi trăi împăcat cu tine după aceea dacă îţi vei omorî fratele. În acel moment, el cunoştea suficient de bine comunitatea ca să ştie cine anume plănuia să-l omoare pe Nafai. Oykib îşi dorea cu ardoare să facă ceva, dar nu putea; de fapt, era aproape imobilizat de potopul de nevoi, strigăte, cereri, rugăminţi şi plângeri. Era de-a dreptul înfricoşat; se ducea la mama şi se agăţa de ea, auzind-o cum îi spune lui Volemak: „Vezi cum culeg copiii diverse vorbe fără să le înţeleagă?”

El ar fi vrut să replice: „Înţeleg foarte bine că Elemak şi Mebbekew plănuiesc să-l omoare pe Nafai, apoi să ne conducă – ştiu lucrul ăsta fiindcă l-am auzit din întâmplare pe Sufletul Suprem

când încerca să-i oprească. Ştiu că Luet e îngrozită, la fel ca şi tine, că Nafai ar putea fi omorât. Dar mai ştiu şi că Sufletul Suprem îi spune lui Nafai o grămadă de lucruri, lucruri importante, lucruri frumoase, doar că el e atât de departe încât prind doar câteva licăriri din toate astea şi mai ştiu că lui Nafai nu-i este deloc frică, el e doar extrem de încântat şi strigă în continuu în sinea sa: «M-am prins! Asta-i, deci! Acum înţeleg! Da!»" Dar nu putea să explice nimic din toate acestea. Nu putea decât să se agaţe de mama lui, până când aceasta îl dădea la o parte, ca să-şi vadă de ale ei, iar apoi să se ducă să vorbească cu Yasai despre asta. „Cred că Elya şi Meb vor să-l omoare pe Nyef azi, când o să se întoarcă", rosti el, iar Yaya făcu ochii mari. „Cred, totuşi, că Nyef nu-i îngrijorat, fiindcă a devenit atât de puternic încât nimeni nu-i mai poate face vreun rău."

Când se termină totul, iar Elemak şi Mebbekew se plecară umili în faţa puterii mantiei de comandant de navă, Yaya era de-a dreptul impresionat de intuiţiile lui Oykib, mai mult ca niciodată. Dar acesta era istovit. Nu voia să ştie atât de multe. Şi totuşi, în sufletul lui, el dorea să ştie mai mult. Voia ca Sufletul Suprem să-i vorbească *lui.*

De ce-ar face-o? Oykib era doar un băieţel de opt ani, nu atât de puternic şi de dominator precum Protchnu, băiatul lui Elemak, chiar dacă Proya era mai mic cu câteva săptămâni. Ce-ar avea Sufletul

Suprem să-i spună *lui*?

Acum, stând cu ceilalţi în biblioteca navei spaţiale *Basilica,* Oykib deja ştia exact ce anume urmează să li se explice, pentru că-l auzise pe Sufletul Suprem discutând aprins cu oamenii mari despre asta înainte de lansarea navei şi-l putea auzi chiar şi acum vorbind cu Luet şi cu Nafai. Voia să le strige să tacă din gură şi să facă ce li se sugera. În schimb, rămase liniştit şi ascultă răbdător în timp ce Nafai şi Luet explicau totul.

Nu-i plăcea felul în care tratau subiectul. Spuneau adevărul, desigur – el învăţase să se aştepte la aşa ceva din partea lor, mai mult poate decât din partea oricărui alt om mare –, dar ei omiseră multe din adevăratele motive a ceea ce făceau. Au vorbit doar despre faptul că este o şansă minunată pentru copii să înveţe o grămadă de lucruri de care o să aibă nevoie pentru a face colonia să funcţioneze atunci când vor ajunge pe Pământ. „Şi pentru că voi o să aveţi paisprezece, cincisprezece sau şaisprezece – ba chiar, unii dintre voi, optsprezece ani – atunci când ajungem, veţi putea îndeplini munca unui bărbat sau a unei femei. O să fiţi adulţi, nu copii. În acelaşi timp, însă, pe parcursul călătoriei, vă veţi vedea doar din când în când mamele şi taţii, pentru că nu ne putem permite ca sistemele vitale să ţină în stare de veghe mai mult de doi adulţi o dată.”

Da, da. Toate astea erau adevărate, îşi spuse Oykib. Dar cum rămâne cu faptul că doar zece

dintre noi, copiii, vor fi în micuţa voastră şcoală? Cum rămâne cu faptul că, atunci când, la sfârşitul călătoriei o să am optsprezece ani, Protchnu o să aibă tot opt? Cum rămâne cu amiciţiile precum cea dintre Tiya, fata lui Mebbekew, şi Shyada, fiica lui Hushidh? Or să fie prietene în continuare, când Shyada o să aibă şaisprezece ani, iar Tiya tot şase? Nu prea cred. O să explicaţi şi *lucrul ăsta*?

Dar nu spuse nimic. Aşteptând. Poate c-or să ajungă şi la problema asta.

— Sunt întrebări? se interesă Nafai.

— E timp berechet, spuse Luet. Dacă vreţi să vă duceţi înapoi la culcare, puteţi face lucrul ăsta peste câteva zile – nu-i nicio grabă.

— E vreo distracţie pe nava asta? întrebă Xodhya, băiatul cel mare al lui Hushidh.

Aceasta era cea mai evidentă întrebare, din moment ce oamenii mari îşi petrecuseră foarte mult timp înainte de lansare asigurându-i pe copii că ei *voiau* să doarmă pe parcursul călătoriei, pentru că o să fie extrem de plictisitoare.

— Există o grămadă de lucruri pe care nu le puteţi face. Centrifuga va furniza gravitatea normală a Pământului pentru exerciţii fizice, dar puteţi doar alerga în linie dreaptă. Nu puteţi să vă jucaţi cu mingea, ori să înotaţi sau să staţi întinşi în iarbă, pentru că nu există piscină, nici iarbă, iar în centrifugă n-ar fi indicat să aruncaţi sau să prindeţi mingea. Dar puteţi să vă luaţi la trântă şi cred că v-aţi putea obişnui să vă jucaţi de-a v-aţi

ascunselea în gravitate redusă.

— Şi mai există jocuri pe computer, adăugă Nafai. N-aţi avut niciodată posibilitatea să vă jucaţi în felul ăsta, pentru c-aţi crescut fără computere, dar Issib și cu mine am găsit mai multe...

— Totuşi, n-o să vă puteţi juca prea mult pe computer, îl întrerupse Luet. N-am vrea să vă obişnuiţi prea tare cu ele, pentru că pe Pământ n-o să avem computere de acest fel.

Joaca de-a v-aţi ascunselea în gravitate redusă – probabil că era singurul lucru care i-ar fi încântat pe toţi. Oykib se trezi că se enervează din cauză că ei se prefac că le dau de ales, dar nu le enumeraseră decât părţile pozitive, nu şi pe cele negative.

În acel moment, el ar fi vrut să spună ceva, dar Chveya i-o luă înainte:

— Cred că totul depinde de ce anume hotărăşte Dazya.

Dza, întotdeauna plină de ea, deoarece se considera cea mai importantă persoană pentru că era primul copil născut, se umflă vizibil în pene. Oykib era dezgustat, în principal din cauza faptului că n-o văzuse niciodată pe Chveya linguşind-o pe Dza în halul ăsta și crezuse întotdeauna că-i fata cu cel mai mult bun-simţ.

— Chveya, voi, copiii, trebuie să vă hotărâţi în privinţa asta.

— Nu-nţelegi, replică Chveya. Orice ar hotărî

Dazya, eu o să fac invers.

Dazya scoase limba la Chveya.

— Mă aşteptam la aşa ceva de la tine, replică ea. Eşti întotdeauna extrem de imatură.

— Veya, zise Luet, mă simt stânjenită că poţi să spui ceva atât de jignitor. Ai fi în stare să-ţi schimbi întregul viitor, doar ca să-i faci în ciudă Dazyei?

Chveya roşi şi nu răspunse.

În cele din urmă, Oykib ajunse în punctul în care nu mai putea rămâne tăcut.

— Ştiu ce-ar trebui să faceţi, zise el. Trimiteţi-o pe Dazya înapoi la culcare, pentru trei zile. Apoi, când o să se trezească, Dza şi Chveya o să aibă exact aceeaşi vârstă.

Chveya îşi dădu ochii peste cap, ca şi cum ar fi zis: „Asta n-o să rezolve nimic.” Dar Dazya se înfurie peste măsură.

— Ziua mea de naştere o să fie întotdeauna prima, orice s-ar întâmpla, strigă ea. Eu sunt primul născut şi nimeni altcineva. Aşa că *o să rămân* trează şi când ajungem acolo tot copilul cel mai mare o să fiu! Mie nu-mi dă nimeni ordine.

Oykib văzu cu satisfacţie că Dazya le mărturisise lui Nafai şi lui Luet exact motivul pentru care Chveya nu voia să rămână trează, dacă stătea şi Dazya.

— De fapt, spuse Luet, nimeni n-are dreptul să le dea ordine celor din jur pentru că-i mai mare, mai deştept sau orice altceva.

Mai mulţi copii râseră.

— Dazya le dă ordine la toţi, rosti Shyada, care, în calitate de soră mai mică, trebuia să suporte toate toanele Dazyei.

— Nu-i adevărat, zise Dazya. Nu le dau ordine lui Oykib sau lui Protchnu.

— Nu, tu eşti autoritară doar cu cei care-s mai *slabi* decât tine!

— Tăceţi, cu toţii! spuse Nafai. Ceea ce-aţi văzut aici este una din problemele legate de faptul de a vă ţine treji pentru şcoală pe parcursul călătoriei. Nava asta nu-i foarte spaţioasă în interior. O să vă-nghesuiţi aici vreme de câţiva ani. Pe Harmony am fost indulgenţi într-o grămadă de privinţe, închipuindu-ne c-o să remediaţi lucrurile pe măsura trecerii timpului. Dar pe parcursul călătoriei, nu vom tolera situaţiile în care copiii mai mari să se comporte autoritar cu cei mici.

— De ce nu? se interesă Dazya. Oamenii mari sunt tot timpul autoritari cu copiii.

— Dza, spuse Luet liniştită, cred că eşti suficient de inteligentă ca să înţelegi că cele trei zile dintre tine şi Veya nu-s atât de importante ca diferenţa de cincisprezece ani dintre tine şi mine.

Chveya exploată imediat ideea.

— Mamă, dacă o să stau trează, atunci când o s-ajungem pe Pământ o să fiu cu trei ani mai mare decât erai tu când m-am născut.

— Da, dar ea era *măritată,* zise Rokya, băiatul lui Zdorab şi al lui Shedemei.

Apoi, brusc, păru că-şi dă seama de sensul celor spuse, pentru că roşi şi tăcu mâlc.

— Nu cred că măritişul e o problemă care să vă preocupe în momentul ăsta, spuse Luet.

— De ce nu? întrebă Chveya. *Pe tine* te preocupă. Rokya e singurul băiat de-aici care nu mi-e unchi sau verişor bun.

— Chestia asta n-o să fie o problemă, rosti Luet. Shedemei a zis că n-or să existe probleme genetice, aşa că dac-o să se-ntâmple ca, atunci când te vei face mai mare, să te-ndrăgosteşti de-un verişor sau de-un unchi…

Majoritatea copiilor făcură zgomote care imitau un geamăt sau care exprimau dezgust.

— Subliniez, atunci când vă veţi face *mari*, când ideea n-o să vă mai repugne, n-o să existe nicio barieră genetică.

Dar Oykib ştia că, înainte de lansare, Shedemei îl implorase pe Sufletul Suprem s-o ierte pentru că-i spusese această minciună lui Nafai şi că-l obligase să-i ceară lui Nafai să nu permită căsătoriile între veri care prezentau un anume risc. El mai ştia încă ceva, dar ceva ce nici Shedemei nu ştia: că ceea ce afirmase ea, cum că fiecare fusese crescut cu atenţie de Sufletul Suprem spre a nu avea defecte genetice, îi fusese transmis de acesta. Oykib auzise acest lucru, fiind vorba de o transmisie extrem de puternică. Astfel încât se împăcase cu ideea de a se însura cu o verişoară. Ar fi bine ca Sufletul Suprem să aibă

dreptate – Oykib și Yaya nu puteau să se căsătorească *amândoi* cu Dabrota, fiica lui Zdorab și a lui Shedemei, astfel încât unul dintre ei trebuia să se căsătorească cu o verișoară sau să moară burlac.

Chveya nu era mulțumită.

— Nu asta ai spus în noaptea aia…

— Veya, rosti Luet, încercând să fie răbdătoare. N-ai auzit conversația din ambele părți, iar, pe lângă asta, am primit între timp informații noi. Ai puțină încredere, dragă.

În acel moment vorbi Motiga. Fără să dea doi bani pe problema căsătoriei, el se gândise la altceva.

— Dacă cei care dorm nu-mbătrânesc, atunci cei care nu-s aici o să fie mici în continuare? Adică eu o să fiu mai mare decât Protchnu?

Luet și Nafai se uitară unul la celălalt. Era evident că doriseră să evite să răspundă la o asemenea întrebare.

— Da, spuse Nafai în cele din urmă. Asta-nseamnă.

— Super, zise Motiga.

Dar ceilalți nu erau atât de siguri.

— Asta-i o prostie, rosti Shyada, care avea afecțiunea unui copil de șase ani față de Protchnu. De ce nu ne puneți să facem cu schimbul, așa cum o să faceți cu oamenii mari?

Oykib fu surprins că cineva în vârstă de șase ani se putuse gândi la această soluție extrem de

raţională. La fel Nafai şi Luet. În mod clar, ei nu ştiau ce să zică, cum să explice.

Aşa încât Oykib, care căuta tot timpul o oportunitate de a ajuta, interveni în discuție.

— Ascultă, noi nu suntem treji acum pentru că suntem preferaţii lui Nafai şi ai lui Luet. Ne aflăm aici fiindcă părinţii noştri sunt de partea lui Nafai, iar *părinţii* copiilor care încă dorm sunt de partea lui Elemak.

Nafai părea mânios. Oykib îl auzi adresându-i-se Sufletului Suprem: „E vreo posibilitate ca puştiul ăsta să-nveţe cum şi când să-şi ţină gura?"

Oykib auzi şi răspunsul Sufletului Suprem:

(Nu te-am avertizat să nu le dai posibilitatea să aleagă?)

— Cred că-i bine pentru noi toţi să hotărâm cunoscând *adevăratul* motiv al lucrurilor, rosti Oykib, privindu-l pe Nafai în ochi. Ştiu că tu, împreună cu părinţii mei, cu Issib şi cu Hushidh, cu Shedemei şi cu Zdorab sunteţi cei care daţi ascultare Sufletului Suprem şi mai ştiu că Elemak, Mebbekew, Obring şi Vas au încercat să te-omoare, iar Sufletul Suprem crede că ei o să-ncerce din nou, imediat ce ajungem pe Pământ.

Ştia că, probabil, spusese prea mult, dezvăluind lucruri pe care n-ar fi trebuit să le ştie. Aşa că Oykib se întoarse către ceilalţi copii, ca să le explice.

— E ca un fel de război, zise el. Chiar dacă Nafai şi Elemak sunt amândoi fraţii mei şi chiar dacă

Nafai nu vrea să se lupte între ei, Elemak o să-ncerce să-l omoare, odată ajunşi pe Pământ.

Ceilalţi copii îl priveau cu feţe serioase. Oykib nu vorbea prea mult, dar atunci când o făcea, ei îl ascultau, iar ceea ce spunea era serios. Nu mai era vorba de probleme banale de genul cine-i şeful celor mici. Asta fusese greşeala lui Luet şi a lui Nafai. Ei doreau ca alegerea să le aparţină copiilor, dar voiau să-i facă să facă asta fără să cunoască toate aspectele implicate. Ei bine, Oykib îi cunoştea pe aceşti copii mai bine decât îi ştiau oamenii mari. El ştia că ei vor înţelege şi ştia şi ce vor alege.

— Prin urmare, continuă Oykib, adevăratul motiv pentru care ne-au trezit e ca Yasai, Xodhya, Rokya, Zhyat, Motya şi cu mine să devenim bărbaţi. Bărbaţi *puternici.* În timp ce băieţii lui Elya, Kokor, Sevet şi Meb vor rămâne nişte puşti. În felul ăsta, Elemak n-o să mai înfrunte doar un bătrân, ca tatăl meu, sau un infirm, ca Issib. El o să aibă de-a face cu *noi,* care-o să fim alături de Nafai şi-o să luptăm pentru el, dacă va fi nevoie.

Oykib îi privi pe băieţi, iar fiecare dintre ei încuviinţă, dând din cap.

— Şi nu-i vorba numai despre băieţi, adăugă el. Noi, cei doisprezece, o să ne căsătorim şi o să avem copii, iar copiii noştri o să se nască înainte ca restul să aibă copii, astfel încât o să fim întotdeauna mai puternici. E singurul mod în care putem să-l împiedicăm pe Elemak să-l omoare pe

Nafai. Și nu numai pe Nafai. Pentru că o să trebuiască să-l omoare și pe tata. Și pe Issya. Și poate că și pe Zdorab. Sau dacă n-o să-i omoare, o să-i trateze ca pe niște sclavi. La fel ca pe noi. Doar dacă n-o să stăm treji în călătoria asta. Elemak și Mebbekew sunt frații mei, dar nu-s oameni *de treabă.*

Luet își îngropase fața-n palme. Nafai privea în tavan.

— Okya, cum de știi toate chestiile astea? întrebă Chveya.

— Le știu, pur și simplu, e bine? răspunse Oykib. Pur și simplu le știu.

Vocea ei deveni foarte liniștită.

— Ți-a spus Sufletul Suprem? întrebă ea.

Într-un fel, da – dar din anumite motive Oykib nu voia s-o mintă sau s-o inducă în eroare pe Chveya. Mai bine să nu-i răspundă deloc.

— Asta-i o chestiune personală, zise el.

— Multe din tot ceea ce-ai spus pân-acum sunt chestiuni personale, Oykib, rosti Nafai. Dar le-ai spus, iar noi trebuie să le discutăm. E-adevărat că Sufletul Suprem crede c-o să se producă o divizare a comunității noastre atunci când o s-ajungem pe Pământ. Și e-adevărat că Sufletul Suprem a plănuit toate astea, pentru ca voi, copiii, să fiți suficient de maturi pentru a sta alături de părinții voștri, împotriva lui Elemak, a adepților lui și a copiilor lor. Dar eu nu cred că e obligatoriu să fie o astfel de divizare. Eu nu *doresc o* divizare. De

aceea, motivul pentru care fac lucrul ăsta este că am nevoie de încă doisprezece adulţi care să ajute la întemeierea noii colonii – şi mai puţin cu doisprezece copii, care să trebuiască să fie îngrijiţi, protejaţi şi hrăniţi. Toată lumea va avea de câştigat astfel.

— Totuşi, n-aveai de gând să ne comunici toate astea, dacă nu le-ar fi spus Oykib, zise Chveya, puţin supărată.

— N-am crezut c-o să-nţelegeţi, rosti Nafai.

— Eu *nu-nţeleg,* zise Shyada, cu sinceritate.

— Eu o să stau treaz, spuse Padarok. Sunt de partea ta, pentru că ştiu că mama şi tata sunt cu tine. I-am auzit vorbind.

— Şi eu, zise surioara lui, Dabya.

Unul câte unul, încuviinţară cu toţii.

La sfârşit, Dazya se întoarse către Chveya şi adăugă:

— Şi-mi pare rău dacă mă urăşti atât de mult încât preferi să rămâi o fetiţă, ca să nu fii cu mine.

— Tu eşti cea care *mă* urăşte, replică Chveya.

— Ba deloc, zise Dazya.

Timp de câteva clipe, se lăsă tăcerea.

— La urma urmelor, suntem de aceeaşi parte a baricadei, zise Chveya.

— Aşa-i, răspunse Dazya.

Apoi, pentru că Chveya nu se gândea deloc înainte să vorbească, ea adăugă:

— Şi te poţi mărita cu Padarok. Eu n-am nimic împotrivă.

Imediat, Padarok strigă în semn de protest, în vreme ce copiii ceilalţi făceau tărăboi şi râdeau. Doar Oykib observase că după ce rostise aceste vorbe, Chveya se uitase în ochii *lui*, înainte de a-şi coborî privirea.

Deci eu sunt cel ales, îşi spuse el. E drăguţ din partea ta să hotărăşti în locul meu.

Dar era foarte clar. Din cei doisprezece copii, Oykib şi Padarok erau singurii băieţi născuţi în primul an, iar Chveya şi Dza erau singurele fete. Dacă Dza şi Padarok ar fi devenit parteneri, Chveya ar fi trebuit fie să se căsătorească cu Oykib, fie cu unul dintre băieţii mai mici, altă variantă nemaiexistând.

Acest gând îi producea o vagă repulsie. Îşi aduse aminte de singura dată când fusese îmbrobodit să se joace cu păpuşile cu Dza şi alte câteva dintre fetiţe. Era chinuitor de plictisitor să se prefacă a fi tatăl şi soţul, şi o zbughise după doar câteva minute. Îşi închipui că se joacă de-a păpuşile cu Chveya şi nu-şi imagină c-ar fi mai bine. Dar poate era altceva atunci când păpuşile erau bebeluşi adevăraţi. Oricum, pe oamenii mari nu părea că-i deranjează. Poate că atunci când se jucau de-a păpuşile lipsea ceva. Poate că în căsătoriile adevărate soţiile nu erau atât de insistente în a-i determina pe soţi să le facă pe plac.

Padarok ar trebui să-şi vadă de treabă, pentru că dacă s-ar fi căsătorit cu Dazya, n-ar fi putut nici măcar să gândească fără permisiunea ei. Ea era

realmente cea mai autoritară persoană pe care o ştia el. Chveya, pe de altă parte, era doar încăpăţânată. Era altceva. Voia să facă lucrurile aşa cum dorea ea, dar măcar nu insista ca toţi ceilalţi să le abordeze în maniera ei. Poate că puteau să se căsătorească, să locuiască în case separate şi să aibă grijă de copii cu rândul. Aşa ceva ar merge.

Nafai îi luă pe ceilalţi copii ca să le arate unde vor dormi – camera fetelor şi camera băieţilor. Oykib, pierdut în speculaţia despre căsătorie, rămăsese în bibliotecă, iar acum se trezi singur cu Luet.

— Ai avut tare multe de spus mai devreme, rosti Luet. De obicei, nu se-ntâmplă aşa.

— Voi doi nu spuneaţi lucrurilor pe nume, replică Oykib.

— Da, aşa este, răspunse ea. Şi poate c-aveam un motiv întemeiat pentru asta, nu crezi?

— Nu, n-aţi avut un motiv întemeiat, răspunse Oykib.

Ştia că nu e indicat să spună aşa ceva unui om mare, dar la nivelul ăsta nu-i păsa. La urma urmei, era fratele lui Nafai, nu copilul lui.

— Eşti foarte sigur de chestia asta?

Era furioasă, o, da.

— Nu ne-aţi spus adevăratul motiv, pentru că v-aţi imaginat că n-o să-l înţelegem, dar l-am înţeles. Cu toţii. Iar *după aceea,* când ne-am hotărât, am ştiut ce anume alegem.

— S-ar putea să-ţi închipui că-nţelegi, dar nu-nţelegi, spuse Luet. E mai complicat decât îţi imaginezi şi…

De data asta Oykib era cu adevărat furios. Auzise disputele lor cu Sufletul Suprem şi posibilele probleme care îi preocupau şi, chiar dacă n-avea să le spună cum anume aflase astfel de lucruri, în mod sigur n-o să se prefacă a nu le înţelege.

— Nu te-ai gândit, Lutya, că poate-i mult mai complicat şi decât crezi *tu*!

Poate din pricina faptului că-i spusese ei – un om mare – pe numele diminutivat sau poate pentru că recunoscuse adevărul celor spuse de el, ea rămase tăcută, uitându-se lung la el.

— Voi nu-nţelegeţi totul, spuse Oykib, şi cu toate astea luaţi decizii. Ei bine, nici noi nu-nţelegem totul.

Dar am luat o hotărâre, nu-i aşa? Şi-am făcut alegerea justă, este?

— Da, spuse ea liniştită.

— Poate că noi, copiii, nu suntem atât de proşti cum credeţi voi, adăugă Oykib.

Era ceva ce dorise de multă vreme să-l spună unui om mare. Acum părea momentul potrivit.

— Nu cred că sunteţi deloc proşti, tu sau oricare…

Dar înainte de a termina propoziţia, el ieşi din bibliotecă, luând-o la goană pe coridor în căutarea celorlalţi. Dacă n-o să fie de faţă când fiecare îşi

alege patul, o să se pomenească cu cel mai prost dintre ele.

Se dovedi că se procopsi, oricum, cu cel mai prost pat, cuşeta din dreapta-jos, de lângă uşă, unde era complet vizibil pentru oricine venea pe coridor, aşa că nu avea deloc libertate de *mişcare*. El alesese cel mai bun pat şi, pentru că era băiatul cel mai vârstnic, niciunul dintre ceilalţi nu i-l contestase. Dar după aceea văzu cât de nefericit era Motya, pentru că-i revenise locul cel mai nenorocit, mai ales atunci când Yaya şi Zhyat îl necăjiră în legătura cu asta. Aşa că acum se alesese cu cel mai prost pat şi ştia că nimeni n-o să dorească să-l schimbe cu el ulterior. Zece ani, îşi spuse. O să dorm aici timp de zece ani, fir-ar să fie.

6
Zeul cel urât

Mama lui Emeez o dusese în peştera sfântă când avea şase ani. Era un loc miraculos, pentru că era subteran, deşi nu fusese săpat artificial. Se formase în acest mod, un dar din partea zeilor; ei o creaseră, aşa că aici erau aduşi zeii spre a fi adoraţi.

Peştera era stranie, colţuroasă şi umedă, nu uscată şi cu pereţi netezi precum vizuinile din oraş. Pretutindeni picura apă calcaroasă. Mama îi explicase felul în care apa depune o cantitate infimă de calcar cu fiecare picătură, iar cu timpul

astfel s-au format coloanele masive. Dar cum venea asta? Coloanele nu susţineau oare tavanul peşterii? Dacă ele nu s-au format decât după ce apa a picurat ani şi ani, ce va fi susţinut tavanul la început? Dar mama îi explicase că această peşteră era din piatră. „Zeii fac găuri în munte aşa cum noi cioplim aşchiile de piatră pentru a face cuțite”, spusese mama. „Ei pot susţine un tavan de piatră atât de mare, încât nu-i vezi capătul, nici măcar cu cea mai luminoasă torţă. Şi nu există vânt aşa de puternic să smulgă acoperişul de pe vizuina zeilor.”

Presupun că de asta sunt zei, îşi spuse Emeez. Văzuse ce ravagii făcuse furtuna în partea înaltă a oraşului, doborând trei copaci de susţinere a acoperişului, astfel încât ploaia şi ulterior lumina soarelui pătrundeau în ceea ce fuseseră înainte creşă şi sala de întruniri. A fost nevoie de câteva zile ca să se etanşeze tunelurile şi să se creeze vizuini în altă parte, pentru a înlocui spaţiul pierdut, iar în acest răstimp au stat cu ei doi verişori şi trei nepoate. Mama era cât pe ce să înnebunească, şi nici Emeez nu era departe de aşa ceva. Ele erau nişte persoane liniştite, singuratice, şi nu se împăcau prea bine cu băgăcioșii care-şi vârau în mod constant nasul în treburile lor. Oh, ce-i asta, învăţăm să ţesem la o vârstă atât de fragedă? Oh, pun pariu că ţi-a căzut cu tronc vreun tinerel care-a plecat acum la prima lui vânătoare, drăgălaşă mică ce eşti.

Ce minciună! Pentru că Emeez nu era o drăgălașă mică. Nu era drăguță. Nu era mică. În primul rând, era prea păroasă. Bărbaților le plac femeile cu părul pufos, nu negru și aspru ca al ei. Și nici glasul ei nu era drăgălaș. Voia să sune ca acela al mamei, dar Emeez pur și simplu nu avea muzicalitatea ei. Odată, când verișoara Issess – ce nume lipsit de distincție – nu știa că Emeez era prin preajmă, i-a zis proastei de Aamuv, fiică-sa: „Săraca Emeez. E un rebut. În familia ei sunt cu cu toții păroși ca panta aia a muntelui de la răsărit. Sper să nu fi moștenit și celelalte *trăsături* ale lor!”

Umbla vorba că păroșii locuitori de pe panta de răsărit mâncau inimile și ficații dușmanilor lor, iar unii spuneau că pur și simplu își înfigeau victimele în țepușe și le frigeau. Niște monștri. Iar asta era ceea ce credea lumea despre Emeez, pentru că era așa de păroasă.

Ei bine, n-avea ce face cu ceea ce creștea pe trupul ei. Măcar nu era o infecție cu o ciupercă oribilă, precum cea care-l făcea pe bietul Bomossoss să pută atât de îngrozitor. El era un războinic brav, dar nimeni nu se putea bucura să fie în preajma lui, din cauza duhorii. Foarte trist. Zeii fac ce vor cu noi. Eu măcar nu put.

Nu era nicio procesiune de adorare acolo – bineînțeles, pentru că asta era o ocupație bărbătească, și *în mod sigur* nu pentru fetițe. Dar ea auzise că bărbații îi adorau pe zei lingându-i

până când deveneau umezi, apoi se frecau cu ei pe tot corpul. Ea nu crezuse aşa ceva, până când nu intră în prima dintre camerele de rugăciune.

Unii dintre zei erau sculptaţi cu minuţiozitate, având nişte chipuri uluitor de frumoase. Acolo erau picturi cu bravi războinici şi hidoasele bestii de carnea-cerului, cu capre şi căprioare, cu şerpi încolăciţi şi libelule aşezate pe fire de papură. Dar atunci când mama a început să-i arate pe cei mai sfinţi dintre zei, pe cei mai adoraţi, constată, spre surprinderea ei, că *aceştia* nu erau deloc sculptaţi minuţios. Cei mai sfinţi dintre ei nu erau altceva decât nişte grămezi netede de lut.

— De ce aceia frumoşi nu-s atât de sfinţi precum cei care n-arată nicicum?

— Ah, spuse mama, dar trebuie să-nţelegi c-au fost odinioară cei mai frumoşi dintre toţi. Dar au fost adoraţi cu cea mai mare fervoare, iar ei ne-au dat copii buni şi pradă bogată la vânătoare. Aşa că bineînţeles c-au fost tociţi. Dar ne-amintim ce-au fost.

Cei din lut neted o tulburau.

— N-ar putea cineva să le sculpteze nişte feţe noi?

— Nu fi absurdă. Asta-ar fi blasfemie.

Mama părea supărată.

— Serios, Emeez, eu nu-nţeleg cum funcţionează mintea ta, continuă ea. Pe zei nu-i sculptează nimeni. N-ar avea nicio putere, dacă bărbaţii şi femeile i-ar face pur şi simplu din lut.

— Păi, în cazul ăsta, cine-i *face*?

— Îi aducem acasă, răspunse mama. Îi găsim şi-i aducem acasă.

— Dar cine-i face?

— Se fac singuri, spuse mama. Ies singuri din lutul de pe malul râului.

— Pot să văd și eu o dată?

— Nu, răspunse mama.

— Vreau să văd cum iese afară un zeu.

Mama oftă.

— Cred că eşti destul de mare. Dacă promiţi că n-o să te duci să le spui copiilor mai mici.

— Promit.

— Se întâmplă într-o anumită perioadă a anului. În anotimpul uscat. Carnea-cerului coboară și modelează lutul de pe malul râului.

— Carnea-cerului? Emeez era îngrozită. Nu cred că vorbeşti serios. Asta-i ceva dezgustător.

— Bineînţeles că-i ceva dezgustător, replică mama, dacă ţi-ai imagina că aceşti carnea-cerului ar înțelege cu adevărat ceea ce fac. Dar nu-i așa. Zeul se trezeşte în interiorul lor şi încep, fără să se gândească, să modeleze lutul în forme extrem de laborioase. Apoi, după ce termină, pur şi simplu pleacă. Îi lasă în urma lor. Pentru noi.

Carnea-cerului. Acele chestii zburătoare dezgustătoare, care câteodată îi prindeau în capcană şi-i omorau pe vânători. Copiii lor erau aduşi acasă, fripţi şi erau hrănite cu ei gravidele. Erau nişte bestii lipsite de minte, perfide şi

ticăloase și *ei* erau cei care îi făceau pe *zei*?

— Mamă, mi-e rău, zise Emeez.

— Păi, stai aici jos și odihnește-te câteva minute, spuse mama. Trebuie să mă-ntâlnesc cu preoteasa trei camere mai încolo – în direcția asta – și nu pot să-ntârzii. Dar poți să vii să mă cauți, bine? Să nu te-ndepărtezi de la cărarea principală, c-o să te rătăcești!

— Mamă, nu cred că m-am prostit dintr-odată.

— Dar ai devenit dintr-odată nepoliticoasă. Nu-mi place să fii așa, Emeez.

Mda, toată lumea are ceva cu mine, își spuse. Dar asta nu-nseamnă că trebuie să fiu de acord cu ei, *eu* cred că sunt o companie foarte plăcută. Sunt cu mult mai inteligentă decât oricare dintre prietenii mei, iar tot ceea ce spun este sclipitor și extrem de interesant și n-a mai fost spus vreodată. Spre deosebire de cei care repetă întruna aceleași lucruri, aceleași „Înțelepciuni“ pe care le-au cules de la mamele lor. Și sunt cu siguranță o companie mai bună decât băieții, care-ntotdeauna aruncă, strică și taie câte ceva. E mult mai bine să sapi și să țeși, așa cum fac femeile, să aduni lucruri, în loc să le distrugi, să combini frunze, fructe, carne și rădăcini într-o manieră savuroasă. O să fiu o femeie de toată fala, și oricare va fi bărbatul care-o să-mi fie partener, o să facă tămbălău de cât de dezamăgit e, dar în secret o să fie bucuros și-o să-i fac o droaie de copilași isteți și păroși, care o să fie la fel de urâți și de isteți ca și mine până într-o

bună zi când lumea o să-și dea seama că femeile păroase sunt cele mai bune neveste şi mame şi că cele fără păr sunt mereu servile şi reci, ca pepenii descojiți.

Furioasă acum, Emeez se ridică în picioare şi începu să-i examineze mai de-aproape pe zei. N-avea ce-i face – zeii cei supraadorați n-aveau nimic interesant. Cei primitivi, complecşi, erau cei care o fascinau. Poate că asta era toată problema ei – era atrasă de zei cu reputații mediocre și din cauza asta era blestemată să fie urâtă, pentru că zeii cu adevărat puternici ştiau că n-o să-l placă pe ei. Asta era, totuşi, ceva îngrozitor, s-o pedepsească din copilărie pentru un păcat pe care nu avea să-l comită decât la vârsta de șase ani, cu doar doi înainte de a deveni femeie.

Păi, atâta vreme cât am fost deja pedepsită pentru chestia asta, o să merg tot înainte, ca să *merit* pedeapsa. O să găsesc cel mai frumos, cel mai *ne*-adorat dintre zei, și acela o să fie favoritul meu.

Prin urmare, începu să-l caute cu atenţie pe cel care era în cea mai bună stare. Dar, desigur, toţi zeii avuseseră parte de cel puțin *câteva* adorări, aşa că, deși găsise părţi din ei care înfățișau în continuare cele mai frumoase detalii, nu exista niciunul care să fie nedeteriorat.

Până când îl descoperi pe cel mai uluitor, în partea din spate a unei mici camere laterale. Nu semăna cu niciunul dintre ceilalţi. De fapt, nu

semăna cu nicio bestie pe care s-o mai fi văzut. Iar modalitatea de sculptură era absolut primitivă. Nu era netezit în nicio zonă, ceea ce însemna că nu fusese adorat de nimeni.

Ei bine, îi spuse ea zeului celui urât. Acum, *eu* sunt adoratoarea ta. Şi o să te ador în cel mai bun mod, ca nimeni altul. N-o să te ling, n-o să mă frec de tine şi n-o să fac oricare alt gest dezgustător pe care-l fac ei cu celelalte divinităţi din lut. O să te ador uitându-mă la tine şi spunând că eşti o sculptură *frumoasă.*

Desigur, era o sculptură frumoasă reprezentând o creatură uimitor de urâtă. Sau, mai degrabă, doar capul. Avea gură ca lumea, avea doi ochi ca lumea, dar nările erau îndreptate în jos, iar falca era extrem de ascuţită, iar jos, la bază, capul se îngusta până când gâtul devenea cu mult mai subţire decât capul. Cum de un gât atât de şubred poate susţine un cap atât de masiv? Şi care-i motivul pentru care o carnea-cerului proastă s-ar gândi să facă ceva ce nu s-a mai văzut?

Răspunsul la această din urmă întrebare era destul de clar, desigur, dacă se gândea bine. Carnea-cerului sculptase capul pentru c-aşa arăta zeul.

Nu. Ce zeu ar alege s-arate *aşa*?

Doar – iar acest gând era uimitor – doar dacă zeii erau neputincioşi în privinţa felului în care arătau. Doar dacă acest zeu era exact ca ea şi s-a urâţit, dar totuşi nu s-a gândit că n-ar avea dreptul să

aibă o statuie şi să fie adorat, aşa că a pus o carnea-cerului să-i sculpteze capul, dar după ce-a fost adus aici jos, n-a fost adorat nici măcar de un singur suflet şi-a fost lăsat într-un ungher întunecos, doar că acum te-am găsit *eu,* şi chiar dacă-s urâtă, sunt singura adoratoare pe care o ai, aşa că să nu-mi spui c-ai de gând să mă respingi!

(Te accept.)

Auzi aceste cuvinte la fel de clar ca şi cum le-ar fi rostit cineva aflat în spatele ei. Întoarse capul să privească, dar în încăperea slab luminată, în afară de ea, nu mai era nimeni.

— Mi-ai vorbit? şopti ea.

Nu se auzi niciun răspuns. Dar în timp ce privea frumoasa statuie urâtă, ea-şi dădu seama de ceva anume, atât de important încât trebuia să-i comunice mamei imediat. Ieşi în fugă din cameră, pe poteca principală, până când ajunse în încăperea în care mama şi preoteasa discutau animat.

— Văd că te simţi mai bine, Emeez, spuse mama, mângâind-o pe cap.

— Mamă, trebuie să-ţi spun…

— Mai târziu, zise mama. Tocmai am hotărât ceva minunat pentru tine şi…

— Mamă, trebuie să-ţi spun *acum.*

Mama părea stânjenită şi iritată.

— Emeez, Vleezheesumuunuun o să creadă că eşti prost-crescută.

Judecând după numele preotesei, Emeez îşi

dădu seama că trebuie să fie o persoană extrem de importantă și de distinsă și, dintr-odată, se rușină.

— Îmi cer scuze, zise ea.

— Nu-i nicio problemă, spuse bătrâna preoteasă. Se spune că păroșii sunt cei care încă pot auzi glasul zeilor.

Oh, minunat, își zise Emeez. Să nu-mi spui că o s-ajung *preoteasă* pentru că sunt urâtă.

— Ce-ai vrut să ne spui, copilă? întrebă preoteasa.

— Mă... mă uitam la un zeu cu adevărat frumos, doar că-n realitate era urât și dintr-odată mi-am dat seama de ceva. Asta-i tot.

Preoteasa se puse în patru labe. Imediat mama făcu același lucru, iar Emeez era suficient de bine-crescută spre a ști că și *ea* trebuia să le imite. Era amuzant, totuși, pentru că asta-nsemna că preoteasa o lua în serios.

— De ce anume ți-ai dat seama dintr-odată? întrebă Vleezheesumuunuun.

— Păi, acum, dacă mă gândesc la asta, nici măcar nu știu ce-nseamnă.

— Zi-ne, oricum, rosti mama, iar preoteasa clipi a slabă încuviințare.

— Cei pierduți se-ntorc acasă.

Mama și preoteasa o priviră lipsite de expresie. Într-un târziu, mama zise:

— Asta-i *tot*?

— Ajunge, șopti preoteasa. Să nu mai spui la nimeni.

Ochii preotesei erau închişi.

— Păi, atunci ştii ce-nseamnă asta? întrebă mama.

— Nu ştiu, răspunse preoteasa. Dar nu-ţi aduci aminte cântecul creaţiei, în care marea profetă Zz spune: „Nu va mai exista carne din cer în ziua în care vor fi găsiţi cei pierduţi şi nu vor mai exista zei din râu când s-or întoarce acasă pribegii?"

— Nu, nu-mi aduc aminte de asta, răspunse mama, iar dac-o să te gândeşti bine, Zz n-a pomenit nimic despre cei pierduţi care se-ntorc acasă. Ea spunea că-s găsiţi cei pierduţi, iar cei care vin acasă sunt pribegii. Prin urmare, nu cred că trebuie să iei chestia asta-n serios şi s-o sperii îngrozitor pe fiică-mea.

Dar era limpede că cea înspăimântată era mama. Emeez nu era câtuşi de puţin. Ea era amuzată. Zeul îi spusese că-i acceptase adorarea, apoi îi dăduse un dar, ştiinţa acelui lucru care nu însemna nimic pentru ea, dar în aparenţă însemna foarte mult pentru preoteasă – şi totodată pentru mama, în ciuda faptului că susţinea contrarul.

— Lucrul ăsta schimbă întreaga situaţie, rosti preoteasa.

— Mi-era teamă de-aşa ceva, zise mama cu voce stinsă.

— Oh, nu fi absurdă, replică bătrâna. Tot o să găsesc o pereche pentru fiică-ta.

Să găsească o pereche! Oh, ce ruşine

îngrozitoare! O căsătorie aranjată! Mama era atât de sigură că niciun bărbat n-o s-o vrea vreodată, de se dusese la preoteasă pentru o căsătorie *de sacrificiu*? Vreun bărbat va fi obligat s-o ia de soţie pentru a-şi răscumpăra vreo nelegiuire? Emeez fusese martoră de vreo două ori la o astfel de situaţie, şi în ambele dăţi femeia care a fost oferită era şi ea o delincventă, iar asta era ispăşirea *ei*, să fie oferită cu forţa unui bărbat, precum o buruiană cu gust rău pentru tămăduirea unei răni.

— De ce nelegiuire m-am făcut vinovată? şopti Emeez.

— Nu te supăra, spuse preoteasa. După cum am zis, lucrul ăsta schimbă întreaga situaţie.

— Cum? întrebă Mama.

— Pot doar să spun că atunci când vorbele lui Zz promit împlinirea lor din gura unei fete, respectiva nu va fi dată unui netot de rând sau unui cretin.

Oh, ce bucurie nemaipomenită, îşi zise Emeez. Bănuiesc că asta-nseamnă că voi fi dată unui tâlhar cu adevărat spectaculos.

— Are şase ani? întrebă preoteasa. Mai are doi până devine femeie?

— Din câte ne putem da noi seama, răspunse mama. Zeii hotărăsc, desigur.

Preoteasa mângâie blana lui Emeez. Ca întotdeauna, aceasta deveni rigidă din cauza mângâierii. Lumea avea obiceiul să atingă membrele diforme sau cioturile infirmilor, iar ei îi repugna acest lucru, chiar dacă se spunea că

poartă noroc. Dar îşi dădu seama că preoteasa nu o atingea uşor, cu ezitare, ca pentru a invoca norocul. Ea mângâia blana lui Emeez cu o afecţiune reală, se părea, şi avea o senzaţie plăcută.

— Nu ştiu dac-a fost corect, zise bătrâna, să considerăm frumos părul acela ca un puf. Cred că, odată cu părul femeilor noastre, s-ar putea să fi pierdut şi altceva. Apropierea de zei.

Mama era prea politicoasă ca să-şi arate dezacordul, dar însăşi tăcerea ei dădea de înțeles că *ea* nu era de aceeaşi părere.

Preoteasa continua să vorbească.

— Muf, băiatul regelui războiului, o să devină major cam în acelaşi timp cu Emeez a noastră.

După o pauză de câteva clipe, Mama râse:

— Oh, doar nu vrei să spui c-o să...

— O fată care aude ecoul lui Zz după atâtea veacuri...

Mama continuă să protesteze:

— Dar Muf n-o să fie încântat să i se dea o...

— Muf îşi doreşte să fie rege al războiului. Se va căsători cu cine poruncesc zeii. Din punctul meu de vedere, zeii au ales azi.

Dar nu zeii au ales, îşi spuse Emeez, în sinea ei. Sau, mai degrabă, eu *l*-am ales.

— E prea mult pentru ea, spuse mama. Nu se-aştepta la o asemenea onoare.

— Fetele care se aşteaptă la aşa ceva, rosti preoteasa, sunt exact cele cărora n-ar trebui să li

se ofere aşa ceva.

În cele din urmă, mama putu crede aceste cuvinte – sau poate că în sfârşit şi-a dat seama că însăşi neîncrederea ei îi arăta lui Emeez ceea ce credea despre ea. Indiferent de motiv, în cele din urmă mama chiţăi de încântare şi o îmbrăţişă pe Emeez. Înainte de plecare, preoteasa o puse pe fată să-i arate la ce zeu se uitase. Ştiu ce zeu este din clipa în care Emeez o conduse în micuţa încăpere laterală.

— Cel mare şi urât, nu-i aşa? Nu l-a atins nimeni pân-acum.

— Dar e minunat meşteşugul cu care este lucrat, spuse Emeez.

— Da, asta-i adevărat, răspunse preoteasa. Nişte mâini mari ca ale noastre n-ar reuşi niciodată să facă ceva atât de complicat şi de perfect. De asta zeii îi folosesc pe carnea-cerului ca să le dea o formă materială. Dar acesta – mereu m-am întrebat ce-ar putea să facă, având în vedere că nimeni nu i-a dat vreo şansă să ajute la naşterea unui copil, să aducă ploaia sau ceva asemănător. Probabil că te-aştepta pe tine, copilă.

Din nou, bătrâna preoteasă îi mângâie părul.

O să fiu nevasta acelui nou rege al războiului, dacă s-o dovedi vrednic să-i urmeze tatălui lui. O să fac tot ce-mi stă în putinţă ca să-l ajut să fie vrednic. Şi o să păstrez pentru el o cameră frumoasă, cu covoare şi tapiserii, cu coşuri şi veşminte mai încântătoare decât a văzut el

vreodată. Iar când lumea o să-l vadă, n-o să-şi spună: „Uite-l pe bietul de el, are o nevastă foarte păroasă.” În loc de asta, o să zică: „Nu contează că nevasta regelui războiului e păroasă, l-a înconjurat pe regele nostru cu frumuseţe.”

N-o să te uit pentru darul ăsta, îi spuse ea în gând frumosului zeu urât.

— Acum o să-l scoţi pe acest zeu la vedere?

— Nu, rosti preoteasa. Iar niciuna din voi să nu pomenească cuiva care dintre zei a pus vorbele astea în gura unei fetiţe. Zeul acesta n-a fost atins niciodată. Să-l lăsăm aşa.

— N-am auzit vreodată ca un zeu puternic să fie tratat astfel, protestă mama.

— Iar eu n-am auzit ca un zeu neatins să aibă vreo putere, replică preoteasa. N-avem precedente aici. Aşa că o să facem ceea ce se poate. Iar a nu-l atinge pe acesta mi s-a părut a fi ceva foarte eficient. Lucrul ăsta-i suficient pentru mine.

Şi pentru mine, rosti Emeez în tăcere. Apoi, cu glas tare, repetă primele şi cele mai clare cuvinte pe care le spusese zeul:

— Te accept.

— Păstrează cuvintele astea pentru soţul tău, spuse mama. Acum cred c-ar fi bine să ne-ndreptăm spre casă, cât încă mai avem timp să pregătim de mâncare pentru masa de seară.

Pe drumul spre casă, mama îi repetă întruna că trebuie să ţină lucrurile astea pentru ea şi să nu se laude în faţa nimănui, pentru că, până când

bătrâna Vleezh o să facă nişte anunţuri publice, se putea răzgândi.

— Sau poate să moară. E bătrână. Şi să nu-ţi imaginezi că vreuna dintre celelalte preotese o să fie impresionată în vreun fel dacă te-aş aduce în faţa ei şi aş zice: „Dar Vleezh a spus c-o să fie perechea lui Muf, fiul regelui războiului.”

Nu, bineînţeles că nu-mi pot imagina aşa ceva. Cine-ar putea?

În mintea ei, însă, nu-i dădea pace o anume întrebare, pe care atât mama, cât şi preoteasa păreau a o fi ignorat. Ce anume *înseamnă* că cei pierduţi se-ntorc acasă? Cine se-ntoarce? Şi în ce fel s-au pierdut? Şi de ce cel care aducea vestea era, din miile de divinităţi din peştera sacră, tocmai zeul ăsta urât şi ciudat?

O să fiu atentă şi-o s-aştept, îşi spuse Emeez. Cred că, mai mult decât să mă mărite pe mine, zeul a vrut să realizeze ceva care-ntrece cu mult toate aşteptările. Aşa c-o să-ncerc să văd ce-nseamnă în realitate mesajul lui, iar atunci când o să reuşesc, o să fac public lucrul ăsta sau orice altceva vrea zeul să fac. Atunci când s-o întâmpla, o să-mi fie limpede ce anume trebuie să fac.

Nu se întrebă cum anume ştia lucrul ăsta. În schimb, începu să se gândească la ce cuvânt să adauge numelui ei, căci soţia unui fiu al regelui războiului n-o să fie lăsată niciodată doar cu numele de faţă. Emeezuuzh? Uuzh era terminaţia

pe care o adoptase mama în zilele ei de glorie, când coşul ei fusese ales pentru înmormântarea bătrânului rege de sânge. Dar era un nume drăguţ, delicat, atunci când îl alegea o femeie. Emeez o să opteze pentru ceva mai puternic. O să trebuiască să se gândească la asta. O să aibă timp berechet să se hotărască.

7
Furtună pe mare

Zdorab se născuse într-o epocă neprielnică. Nu-şi dăduse seama până acum de acest lucru. Oh, știa că nu era locul lui acolo unde crescuse sau acolo unde locuise în Basilica, înainte ca Nafai să-i ofere șansa de a-și salva viața venind cu el în deşert. Dar acum, la sfârşitul celui de-al doilea modul în calitate de profesor, alături de Nafai, al copiilor de pe nava spaţială *Basilica,* Zdorab ştia unde-i era locul cu adevărat. Problema era că dispăruse de patruzeci de milioane de ani cultura care i-ar fi recunoscut valoarea.

Oricine va fi construit această navă spaţială, cu calităţile ei aerodinamice, datorate proiectării şi meşteşugitei realizări, era de admirat, desigur. Doar după ce începuse să trăiască în ea înțelesese Zdorab că-i plăcea şi felul lor de viaţă. E adevărat, erau obligaţi să stea înăuntru, dar, din punctul lui de vedere, viaţa în aer liber era supraevaluată. Nu-i era dor de insecte.

Nu-i era dor de căldură şi de frig, de umiditatea şi de uscăciunea excesive. Nu-i era dor de excrementele de animale şi de mirosurile chestiilor ciudate care erau gătite sau ale lucrurilor extrem de familiare intrate în putrefacţie.

Dar nu absenţa neplăcerilor erau cea care-l făcea să savureze viaţa la bordul navei. Ci aspectele pozitive. Un pat confortabil, noapte de noapte. Un duş cu apă curată zilnic. O viaţă centrată în jurul bibliotecii, în jurul învăţării şi predării de cunoştinţe. Computere cu care se putea şi juca, dar şi lucra. Muzică redată perfect. Toalete care se curăţau singure şi nu miroseau. Haine care puteau fi curăţate fără a fi spălate. Mâncare care se pregătea în timp-record. Iar toate acestea în timp ce călătoreau cu o viteză inimaginabilă, parcurgând un drum de o sută de ani către o altă stea.

Încercase să-i explice acest lucru lui Nafai, dar tânărul se uitase nedumerit la Zdorab şi zisese: „Dar cu copacii cum rămâne?” Era limpede că Nafai de-abia aştepta să ajungă pe noua planetă, care, fără îndoială, va fi un alt loc plin de praf şi de insecte, unde era de făcut o grămadă de muncă manuală plină de transpiraţie. Pe tot parcursul drumului prin deşert, Zdorab jucase rolul slujitorului servil; îi plăcea la nebunie faptul că pe această navă spaţială *nu existau* slujitori, pentru că toată munca fie era executată de maşinării şi de computere, fie era atât de simplă şi de uşoară încât

o putea făcea oricine – şi o făceau cu toţii.

Şi îi producea o enormă plăcere să-i înveţe pe copii. Unii dintre ei nu prea mai erau copii, după ce se scurseseră şase ani de călătorie. Oykib se făcuse de aproape doi metri, la vârsta evidentă de paisprezece ani. Era lung şi subţire, dar Zdorab îl văzuse făcând exerciţii în centrifugă şi corpul lui era vinos şi musculos. Zdorab îşi dădea seama că se afla la vârsta mijlocie după faptul că putea privi acel corp tânăr şi frumos şi simţi doar amintirea dorinţei. Dacă în natură exista îndurare, aceasta consta în diluarea libidoului masculin odată cu înaintarea în vârstă. Anumiţi bărbaţi, simţind slăbirea dorinţei, recurgeau la gesturi eroice – sau criminale – spre a avea iluzia vigorii sexuale renăscute. Dar pentru Zdorab era o uşurare. Era mai bine să se gândească la Oykib şi la fratele lui şi mai frumos, Yasai, ca la nişte elevi. Ca la nişte prieteni ai fiului său, Padarok. Ca la nişte potenţiali parteneri ai fiicei sale, Dabrota.

Fiul meu, îşi zise el. Fiica mea. Doamne-Dumnezeule! Cine şi-ar fi închipuit, în anii de iubiri clandestine în oraşul bărbaţilor din exteriorul Basilicăi, c-o să am un fiu şi o fiică. Iar dacă oricine ar pune mâna pe oricare din ei fără consimţământul meu, cred că l-aş omorî.

În definitiv, sunt o creatură a junglei, îşi zise el apoi.

Astăzi avea să se ducă din nou la culcare, fiindcă Shedemei se trezea pentru a-i lua locul. Se vor

suprapune timp de câteva ore – Sufletul Suprem spusese că există suficient suport vital pentru asta – şi o să se bucure s-o vadă. Ea era prietenul lui cel mai bun, singura care-i ştia secretele, zbuciumul lăuntric. Îi putea împărtăşi aproape orice.

Dar nu-i putea pomeni de micul program pe care-l setase într-un computer de suport vital, unul dintre cele care nu făceau parte direct din memoria Sufletului Suprem. Chiar înainte de a seta singurul semnal de trezire la jumătatea călătoriei, cel evident, pe care Sufletul Suprem îl detectase imediat, Zdorab întocmise un program care în aparenţă făcea un nevinovat inventar al proviziilor, dar verifica şi dacă se scurseseră exact şase ani şi jumătate din călătorie, şi atunci el trimitea o nouă versiune a programărilor către computerul care rula calendarul. Noua versiune va da comanda ca Elemak, Zdorab şi Shedemei să fie treziţi în următoarele treizeci de secunde; apoi, după încă o secundă, copia originală a programării va fi reintrodusă, iar programul de inventar se va rescrie, pentru a elimina subrutina suplimentară. Era ceva foarte abil, iar Zdorab era mândru de inteligenţa sa.

Mai știa, totodată, că acest lucru era potenţial mortal pentru pacea comunităţii şi, pentru că acum făcea parte din micul plan al lui Nafai, tot avea intenţia să acceseze computerul de suport vital şi să-l elimine înainte de declanşare.

Problema consta în faptul că nu era uşor să aibă acces la computerul respectiv, fiind în timpul zborului. El avea anumite sarcini, iar atunci când şi le îndeplinea, copiii erau peste tot şi era de aşteptat să-l întrebe ce face. Îşi spuse că aştepta o ocazie lipsită de riscuri spre a face modificarea. Acum mai avea doar câteva ore până se va duce să adoarmă şi nu găsise o asemenea ocazie. De ce?

Pentru că-i era teamă, de-aceea. Ăsta era punctul lui slab. Nu-i era teamă pentru sine – nevoia aprigă de autoconservare nu mai era atât de importantă pentru el precum necesitatea de a-şi proteja copiii. Acceptase aranjamentul lui Nafai nu din cauza viselor – ele erau avute de Shedemei şi de alţii pe care Sufletul Suprem îi crescuse în aşa fel încât să fie foarte receptivi la ele ci pentru că nu voia ca *unora* dintre copii să li se ofere unele avantaje, dar nu şi copiilor lui. Atunci când Issib propusese ca adulţii să ajute cu schimbul la educarea copiilor, lui Zdorab nici nu i-ar fi trecut prin cap să refuze.

În acelaşi timp, însă, îi era frică de ceea ce va face ulterior Elemak pentru a se răzbuna. Când se va trezi pe Pământ, înconjurat de aceşti tineri viguroşi, cu toţii de partea lui Nafai, o să fie atât de plin de ură încât n-o să ierte *niciodată.* Mai devreme sau mai târziu, o să izbucnească războiul, care va fi sângeros. Zdorab nu voia ca fiul şi fiica sa să aibă de suferit din această cauză. Nu voia ca ei să fie nevoiţi să ia parte sau să se

alăture unei anumite tabere. Ce mod mai bun de-a împlini acest lucru decât să-şi dovedească loialitatea faţă de Elemak, lăsând alarma de trezire să pornească aşa cum plănuise?

Desigur, Nafai sau Sufletul Suprem n-o să aibă dificultăţi în a identifica autorul – pe Harmony nimeni altcineva n-avea abilităţile de a lucra la computer şi nu era verosimil ca vreunul dintre copiii care dobândiseră aceste abilităţi în timpul călătoriei să vrea să-l trezească pe Elemak. N-o auzise el pe Izuchaya – care era aşa de mică în momentul lansării încât de-abia îşi aducea aminte de Elemak – când a întrebat: „Dacă-i atât de rău, de ce mai trebuie să-l trezim pe Elemak?” „Pentru că asta ar fi o crimă”, i-a replicat Nafai, apoi i-a explicat că, şi în situaţia în care nu eşti de acord cu cineva, respectiva persoană tot are dreptul de a-şi trăi viaţa şi de a face alegerile personale. Singurul caz în care ai dreptul să ucizi pe cineva e atunci când individul încearcă să te ucidă pe tine sau pe cineva pe care trebuie să-l aperi.

Cineva pe care trebuie să aperi. Trebuie să-mi protejez copiii. Şi uite, Nafai, care-i adevărul-adevărat: Copiii mei nu-s rudele tale de sânge. Prin urmare, chiar dac-o să fiu de partea ta, nu pot să cred o clipă că tu o să fii cu ei la fel de grijuliu, de loial ca şi cu propriii tăi copii sau cu copiii cei mici ai părinţilor tăi ori cu copiii lui Issib. Trebuie să găsesc o modalitate de a-i proteja, să fac în aşa fel încât Elemak să nu-i urască aşa cum

o să te urască pe tine și pe copiii tăi – chiar dacă i-am ajutat și eu să profite de pe urma planului tău de a deveni mai mari și mai puternici decât băieții lui Elemak. Asta face un tată. Chiar dacă nevasta lui n-o să fie de acord.

Shedemei avea păreri diferite despre loialitate, Zdorab știa acest lucru. Ea era genul de persoană „totul sau nimic”. Asta din cauză că ea nu trăise în lumea de coşmar plină de urzeli şi de trădare în care trăise Zdorab atât de mulţi ani. Comploturile constante ale lui Gaballufix, în care încrederea celorlalţi era considerată o armă ce poate fi întoarsă împotriva lor; violenţa şi corupţia devenite rutină în viaţa din satul bărbaţilor, unde nu pătrundea influenţa amelioratoare a femeilor; şi, desigur, minciuna neabătută a existenţei unui bărbat care iubea bărbaţi. Nu poţi avea încredere în nimeni, Shedemei, spuse el în gând.

Nici măcar în Sufletul Suprem. Mai ales în Sufletul Suprem.

Singurul contact al lui Zdorab cu computerul principal a fost prin intermediul Catalogului şi, ulterior, prin computerele obişnuite ale navei spaţiale. El n-avusese vise şi, din câte ştia el, Sufletul Suprem nu se interesa de el și nici nu-i auzise vreun gând. Cum altfel ar fi putut instala programul lui clandestin de trezire? Sufletul Suprem nu-l folosea în vreun alt scop decât acela de a-i oferi lui Shedemei un alt set de cromozomi, pentru a se reproduce. Ei bine, n-avea decât, nici

Zdorab nu-l folosea pe Sufletul Suprem. Era ferm convins că, indiferent ce anume voia Sufletul Suprem, acesta nu dădea doi bani pe confortul şi fericirea fiinţelor umane pe care le manipula. Iar pentru că Sufletului Suprem nu-i păsa de el, Zdorab era singura persoană din întreaga comunitate care se bucura de intimitate.

În acelaşi timp, în străfundurile minţii sale, Zdorab spera, de fapt, că Sufletul Suprem *a auzit* gândurile lui şi era la curent cu semnalul de trezire. Poate că-l şi anulase, de fapt; Zdorab nu-l verificase din aceleaşi motive pentru care nu-l anulase el însuşi. Sufletul Suprem n-ar fi permis ca pe durata călătorie să se întâmple nimic periculos. Elemak nu se va trezi decât odată ajuns pe Pământ. Iar atunci când o va face, Zdorab va putea spune, într-o manieră veridică: „Am lăsat semnalul de trezire setat. Probabil că Sufletul Suprem l-a descoperit."

Repetă în tăcere aceste cuvinte, modelându-le cu buzele, limba şi dinţii, dându-şi seama imediat că Elemak n-o să-l creadă sau, chiar dacă-l va crede, nu-i va păsa.

Au greşit că m-au adus împreună cu familia lor, au greşit că mă obligă s-aleg o anumită tabără în mortalele lor certuri între rude.

Stătea în picioare în faţa compartimentului de dormit al lui Shedemei în momentul în care capacul se dădu la o parte, ochii ei clipiră de câteva ori şi se deschiseră. Ea zâmbi stins.

— Bună, strălucitoare şi minunată doamnă, rosti el.

— E cel mai frumos vis al oricărei femei să fie flatată la prima ei trezire, spuse ea. Din păcate, sunt încă ameţită din cauza sedativelor.

— Ce sedative?

El o ajută să se ridice în picioare, înainte de a desprinde şi de a da la o parte partea laterală a compartimentului, pentru ca ea să poată ieşi.

— Vrei să spui că-s din născare aşa de lentă la minte?

Ea se ridică şi se agăţă de el, în parte spre a se sprijini în timp ce încerca să-şi mişte din nou picioarele în gravitaţie mică şi în parte ca o îmbrăţişare între prieteni. El răspunse, desigur, şi începu să-i povestească ceea ce realizase fiecare copil în parte de când fusese ea trează ultima oară.

— Cred că asta s-ar putea să fie cea mai bună şcoală care a existat vreodată, rosti el.

— Şi ce avantajos e faptul că-ntre trimestre profesorii sunt trimişi la culcare, răspunse Shedemei.

Petrecură orele împreună, discutând despre copii, mai ales despre ai lor, şi despre orice îi trecea prin cap lui Shedemei. Dar nu vorbiră despre singurul lucru care îl preocupa cel mai mult pe Zdorab, iar Shedemei îşi dădu seama că ceva nu era în regulă.

— Ce-i? întrebă ea. Îmi ascunzi ceva.

— Cum ar fi?

— Te preocupă ceva anume.

— Viaţa mea înseamnă preocupare, replică el. Nu-mi place să mă urc în compartimentul de dormit.

Ea zâmbi uşor.

— Bine, nu trebuie să-mi spui.

— Nu pot să-ţi spun ceea ce nu ştiu nici eu, zise el, şi pentru că lucrul acesta conţinea un sâmbure de adevăr – el nu ştia dacă Sufletul Suprem îi ştersese sau nu programul – încrederea în adevăr care o caracteriza pe Shedemei îi permise să-l creadă şi se relaxă.

După câteva ore, el îşi luă rămas-bun de la copii într-un ritual cu care erau cu toţii obişnuiţi de-acum, având în vedere că toţi profesorii lor veneau şi plecau în acest fel. Strângeri de mână şi îmbrăţişări peste tot, în funcţie de vârsta copilului; o sărutare pentru propriii săi copii, indiferent dacă le plăcea sau nu; apoi Nafai şi Shedemei îl escortară până la camera lui şi-l ajutară să se instaleze.

Însă, pe măsură ce sedativul începea să-şi facă efectul, el fu cuprins de o panică subită. Nu, nu, nu, îşi spuse. Cum de-am putut fi atât de prost? Indiferent ce-aş face, Elemak n-o să-mi fie niciodată loial. Trebuie să schimb programul. Trebuie să-l împiedic să se trezească şi să-l ia pe Nafai prin surprindere.

— Nafai, spuse el. Verifică computerele de suport vital.

Dar capacul compartimentului era deja închis şi el nu putea vedea dacă Nafai îi urmărise buzele, iar înainte de a putea măcar mişca o mână, sedativul îl năuci şi adormi.

— Ce-a spus? o întrebă Nafai pe Shedemei.

— Nu ştiu. Era preocupat de ceva, dar nu ştia nici el de ce anume!

— Ei bine, poate c-o să-şi aducă aminte când o să se trezească, zise Nafai.

Shedemei oftă.

— Am şi eu întotdeauna aceeaşi nelinişte, ca şi cum aş fi uitat să spun ceva *extrem* de important. Cred că-i doar un efect secundar al sedativelor.

Nafai râse.

— Ca atunci când te trezeşti în miezul nopţii cu o idee foarte importantă apărută în vis, o notezi pe ceva, apoi dimineaţă vezi că ai scris: „Nu mâncare! Câinele!” şi habar n-ai ce-ar putea însemna asta sau din ce motiv ai crezut mai devreme că-i ceva important.

— Visele adevărate nu trebuie notate, rosti Shedemei. Ţi le aduci aminte.

Încuviinţară amândoi, dând din cap, aducându-şi aminte cum e atunci când le vorbeşte în somn Sufletul Suprem sau Păstrătorul Pământului. Apoi se întoarseră la copii şi se apucară să lucreze la partea următoare a instrucţiei lor.

Chveya lucra împreună cu Dza supraveghindu-i

pe unii dintre copiii mai mici în timp ce aceştia îşi făceau exerciţiile fizice. Învăţaseră cu mulţi ani în urmă că trebuia supravegheat fiecare în parte, altminteri începeau să se lase pe tânjeală, cu toate că Nafai îi avertizase în repetate rânduri că dacă nu se antrenau din greu timp de două ore în centrifugă, vor ajunge pe Pământ cu nişte corpuri atât de leneşe şi de firave încât vor trebui să împrumute scaunul lui Issib ca să se deplaseze. Prin urmare, copiii mai mici exersau împreună cu cei mai mari, spunând poezii, iar copiii mai mari lucrau cu cei mai mici supraveghindu-i. În felul acesta, nu aveau pe cineva de vârsta lor „care să le spună ce să facă". Sistemul funcţiona destul de bine.

Dza încă nu se împrietenise cu Chveya – ele n-aveau prea multe în comun. Dza era una din acele persoane care nu suportă să stea singure, care trebuie să se înconjoare mereu cu zarva conversaţiei, cu bârfe pătimaşe, cu râsete şi zeflemea. Chveya observa că fetele mai mici o simpatizau sincer pe Dza, pentru că aceasta nu se mai comporta autoritar cu ele. Chveya distingea o legătură fizică între ele şi vedea cum fetiţele mai mici deveneau mai strălucitoare când era de faţă Dza, la fel ca şi Dza de altfel. Dar Chveya nu se putea bucura de prezenţa lor mult timp. Iar cauza nu era invidia, cu toate că, uneori, ea chiar *invidia* grămada de prietene ale lui Dza. Vorbăria constantă şi faptul că atenţia ei era continuu

solicitată, o consumau pe Chveya extrem de iute şi se vedea obligată să se izoleze pentru câtva timp, să se înconjoare cu linişte şi muzică, să citească neîntrerupt o carte timp de o oră, urmărind un singur fir al vorbirii.

Tata îi vorbise despre acest lucru, la fel ca şi mama, atunci când fusese trezită ultima dată. Chveya, petreci prea mult timp singură. Câteodată, ceilalţi copii îşi închipuie că nu-ţi place tovărăşia lor. Dar pentru Cheya a citi o carte nu era similar cu a sta singură. Astfel conversa cu o singură persoană, avea o discuţie susţinută care rămânea la subiect şi nu se deplasa încontinuu spre zone marginale şi nici nu era întreruptă de cineva care cerea să spună bârfa *ei,* sau să dezbată problema *ei.*

Totuşi, atâta vreme cât Chveya avea parte de perioada ei de solitudine, putea să relaţioneze destul de bine cu ceilalţi, inclusiv cu Dza. Pentru că depăşise faza de infatuare infantilă legată de faptul că este „primul copil născut”, Dza era o companie plăcută, strălucitoare şi amuzantă. Spre lauda ei, Dza nu fusese geloasă atunci când descoperise că, din întreaga generaţie a treia, Chveya era singura care îşi dezvoltase abilitatea de a simţi relaţiile dintre oameni, cu toate că mama lui Dza, nu a Chveyei, fusese cea care deprinsese prima acest lucru. Atunci când mătuşa Hushidh era trează, petrecea mai mult timp cu Chveya decât cu propriile fiice, dar Dza nu se plângea. Ba

mai mult, Dza i-a zâmbit o dată Chveyei şi i-a spus: „Tatăl tău ne învaţă, tot timpul, pe toţi. N-o să mă enervez că maică-mea te învaţă doar pe tine.” A studia cu mătuşa Hushidh era ca şi cum ai citi o carte. Era liniştită, avea răbdare, vorbea la subiect. Ba chiar mai bună decât o carte: răspundea la întrebările Chveyei. Cu mătuşa Hushidh, Chveya deveni brusc ea cea vorbăreaţă. Poate că lucrul acesta se întâmpla pentru că mătuşa Hushidh era singura care vedea lucrurile pe care le vedea şi Chveya.

— Dar tu vezi mai multe, spusese mătuşa Hushidh într-o zi. Şi-n plus, ai vise ca şi maică-ta.

Chveya îşi dăduse ochii peste cap.

— Pe nava asta spaţială nu există un Lac al Femeilor, spuse ea. Nu există un Oraş al Femeilor care să se agite în legătură cu mine şi care să soarbă fiecare cuvânt al relatărilor viziunilor mele.

— Nu era chiar aşa, spusese Hushidh.

— Mama zice că da.

— Păi, probabil c-aşa i s-a părut ei. Dar maică-ta n-a exploatat niciodată rolul de Vizionară-în-ape.

— Nu era, totuşi, ceva util… cum ar fi ceea ce putem face.

Hushidh zâmbise uşor.

— Util. Dar câteodată înşelător. Poţi interpreta eronat lucrurile. Atunci când ştii prea mult despre oameni, încă nu-nseamnă că ştii destul. Pentru că singurul lucru pe care nu-l cunoşti deloc este *motivul* pentru care sunt legaţi de o persoană şi

distanţi faţă de alta. Eu fac presupuneri. Câteodată e destul de uşor. Alteori mă înşel în totalitate.

— Eu greşesc întotdeauna, zisese Chveya, dar nu se simţise ruşinată să spună acest lucru în faţa mătuşii Hushidh.

— Greşeşti întotdeauna *parţial,* rostise Hushidh. Dar deseori ai dreptate parţial, iar câteodată eşti extrem de deşteaptă. Vezi tu, problema este că trebuie să-ţi pese cu adevărat de oameni pentru a te gândi cu adevărat la ei, pentru a încerca să-ţi imaginezi lumea prin ochii lor. Iar tu şi cu mine – suntem amândouă puţin cam timide în privinţa cunoaşterii oamenilor. Trebuie să-ncerci să-ţi petreci timpul cu ei. Să-i asculţi. Să fii prietenă cu ei. Spun lucrul ăsta nu pentru că l-am făcut când eram de vârsta ta, ci pentru că nu l-am făcut şi ştiu cât de mult m-a costat asta.

— Ce anume a schimbat situaţia? întrebase Chveya.

— M-am măritat cu un bărbat care-a trăit într-o suferinţă interioară atât de constantă, încât fricile şi ruşinile mele păreau, prin comparaţie, un scâncet de copil.

— Mama spune că, mult timp înainte de a te mărita cu unchiul Issib, ai înfruntat un om rău şi ai făcut ca întreaga lui armată să-l părăsească.

— Asta s-a-ntâmplat pentru că erau armata altuia, doar că respectivul murise, iar ei nu-i erau de la început sută la sută loiali. N-a fost greu şi am

reuşit biciuind orbeşte în jur, încercând să spun *tot* ceea ce credeam eu că le-ar putea distruge şi restul de loialitate.

— Mama spune că păreai calmă şi stăpână pe situaţie.

— Cuvântul-cheie e „păream”. Hai, Veya, doar ştii şi tu – ce-ai face atunci când eşti înfricoşată şi confuză?

Chveya chicotise.

— Rămân locului, ca o căprioară speriată.

— Împietrită, corect? Dar celorlalţi li se pare că eşti cât se poate de calmă. Din pricina asta mă tachinează ceilalţi atât de nemilos câteodată. Ei cred că eşti făcută din piatră şi vor s-o sfarme şi s-ajungă la sentimentele omeneşti. Ei habar n-au că-n momentele în care pari a fi o stană de piatră, eşti de fapt speriată şi fragilă.

— Din ce cauză? De ce nu se-nţeleg oamenii mai bine?

— Pentru că-s tineri, replicase Hushidh.

— Nici bătrânii nu se-nţeleg mai bine.

— Ba, unii dintre ei, da, spusese Hushidh. Cei care se obosesc să-ncerce.

— Te referi la tine.

— Şi la mama ta.

— Ea nu mă-nţelege *deloc.*

— Spui asta pentru că eşti adolescentă, iar atunci când o adolescentă spune că mama ei n-o înţelege, înseamnă că mama ei o înţelege extrem de bine, dar că n-o lasă să facă cum vrea ea.

Chveya rânjise.

— Eşti un adult răutăcios şi arogant, la fel ca toţi ceilalţi.

Hushidh îi zâmbise la rândul ei.

— Vezi? înveţi. Zâmbetul ăsta ţi-a permis să-mi spui *exact* ceea ce gândeşti, dar mie mi-a dat posibilitatea s-o iau ca o glumă, ca să pot afla adevărul fără a trebui să mă supăr.

— Încerc, rostise Chveya oftând.

— Şi te descurci bine, deşi eşti o adolescentă scundă, ignorantă şi timidă.

Chveya o privise îngrozită. Apoi Hushidh îi zâmbise.

— Prea târziu. Ai vorbit serios.

— Doar parţial, replicase Hushidh. Dar toţi adolescenţii sunt ignoranţi şi n-ai ce să faci pentru că eşti scundă şi timidă. O să mai creşti.

— Şi o să fiu mai timidă.

— Dar câteodată mai curajoasă.

Mda, era adevărat. Chveya începuse o fază de creştere imediat ce Hushidh se întorsese ultima oară să doarmă, iar acum era aproape la fel de înaltă ca Dza şi mai înaltă decât toţi băieţii, cu excepţia lui Oykib, care era deja aproape la fel de înalt ca tata, numai oase, lovindu-se tot timpul de câte ceva, zdrelindu-şi mâinile sau degetele de la picioare. Lui Chveya îi plăcea felul în care el rânjea tăcut, atunci când îl tachinau ceilalţi, fără a scoate o vorbă. Îi mai plăcea, totodată, faptul că nu-şi folosea masivitatea ca să-l bruscheze pe vreunul

dintre ceilalţi copii, iar atunci când intervenea în certuri, aducea pacea cu ajutorul persuasiunii liniştite, nu cu statura şi forţa lui mai mari. Având în vedere că, probabil, ea va ajunge să se căsătorească cu Oykib, era bine că-i plăcea genul de bărbat care devenea el. Mare păcat că singurul lucru care-i venea lui în minte atunci când se uita la ea era „scundă și plictisitoare”. Nu rostise niciodată aceste cuvinte. Dar privirea lui părea să alunece mereu dincolo de ea, ca și cum n-ar fi observat-o suficient pentru a o ignora măcar. Iar atunci când era singur cu ea, se îndepărta cât putea de repede, ca şi cum i-ar fi făcut extrem de rău să petreacă în tovărășia ei oricât de puţin timp.

Doar pentru că noi, copiii, o să trebuiască să formăm cupluri şi să ne căsătorim nu-nseamnă c-o să ne îndrăgostim unii de alţii, își zise Chveya. Dac-o să-i fiu o soţie bună, poate c-o să mă iubească cândva.

Ea nu-şi permitea să se gândească la cealaltă posibilitate, respectiv că, atunci când va veni vremea să se căsătorească, Oykib va insista să facă acest lucru cu altcineva. Cu Shyada cea mititică şi drăguță, de exemplu. Cu toate că era cu doi ani mai mică, ştia deja cum să flirteze cu băieţii, astfel încât săracul Padarok era mereu mut în prezenţa ei, iar Motya o urmărea tot timpul cu o expresie de dor atât de dureros, încât Chveya nu știa dacă să râdă sau să plângă. Ce s-ar întâmpla

dacă Oykib s-ar căsători cu *ea,* şi-ar obliga-o astfel pe Chveya să se mărite cu unul dintre băieţii mai mici? Ce s-ar întâmpla dacă ei *l-ar face* pe unul dintre cei mici să se căsătorească cu ea?

O să mă sinucid, hotărî ea.

Bineînţeles că ştia că n-o să facă asta. Cel puţin, nu la modul propriu. O să încerce să n-o arate şi va merge mai departe.

Câteodată se întreba dacă aşa s-a întâmplat şi cu mătuşa Hushidh. Se îndrăgostise oare de Issib înainte de-a se mărita cu el? Sau a făcut lucrul ăsta pentru că era singurul care mai rămăsese? Probabil că-i greu să fii căsătorită cu un bărbat pe care trebuie să-l iei în braţe şi să-l cari peste tot, atunci când nu-i într-un loc în care să poată funcţiona flotoarele lui. Dar păreau fericiţi împreună.

Oamenii pot fi fericiţi împreună.

Toate aceste gânduri şi multe altele se învârteau prin mintea Chveyei în timp ce le ajuta pe Shyada, Netsya, Dabya şi Zuya la exerciţiile fizice. Pentru că Netsya era un supraveghetor crud atunci când îi monitoriza pe copiii mai mari, era o adevărată plăcere să spui: „Mai rapid, Netsya. Data trecută făceai mai bine”, în vreme ce faţa Netsyei se făcea din ce în ce mai roşie, iar transpiraţia picura de pe mâinile şi nasul ei în timp ce se mişca.

— Eşti, rosti Netsya, gâfâind, regina... nemernicilor.

— Iar tu eşti prinţesa, draga mea.

— Ia uită-te la ea, zise Zuya, care *nu* gâfâia, pentru că-şi făcuse toate exerciţiile cu atâta uşurinţă de parcă era o plimbărică plăcută. Citeşte atât de mult că vorbeşte acum ca o carte.

— Ca o carte… veche, gâfâi Netsya. O carte veche, ferfeniţită, prăfuită, îngălbenită, mâncată de molii…

Şirul calităţilor Chveyei a fost întrerupt de sunetul puternic al unei sonerii, urmat de urletul unei sirene care fu cât pe ce să-i asurzească. Mai mulţi copii din centrifugă ţipară; majoritatea îşi astupaseră urechile cu mâinile. Nu mai auziseră aşa ceva niciodată.

— S-a-ntâmplat ceva, îi spuse Dza Chveyei.

Chveya observă că Dza nu-şi ţinea mâinile la urechi. Părea la fel de calmă ca o bufniţă.

— Cred că trebuie să stăm aici până-o să ne spună tata ce să facem, zise Chveya.

Dza încuviinţă din cap.

— Hai să vedem câţi suntem cu exactitate şi să nu-i pierdem din ochi, zise ea.

Era o idee bună. Chveya s-a simţit geloasă pe moment că n-avusese prezenţa de spirit să se gândească la aşa ceva. Dar apoi îşi dădu seama că cel mai înţelept lucru pe care îl putea face *ea* era să nu-şi bată capul cu cine anume venea cu ideile, ci doar să le materializeze pur şi simplu. Iar Dza era un lider înnăscut. Chveya trebuia să dea un exemplu de supunere rapidă şi inimoasă, atâta vreme cât deciziile Dzei erau rezonabile.

Dza lucrase cu copiii cei mici. Ea îi numără rapid. Motya, cel mai mic; Xodhya, Yaya şi Zhyat. Îi conduse către locul în care stătea Chveya cu fetele mai mici. Chveya ştia câte erau, pentru că ele exersau împreună atunci când se declanşase alarma.

— Staţi aici şi aşteptaţi, le strigă Dza copiilor.

— Nu pot s-o oprească? se văicări Netsya, evident îngrozită.

— Astupă-ţi urechile, dar nu ne scăpa din ochi! strigă Dza. Nu-nchide ochii.

Dza evaluase rapid situaţia – dacă nu puteau auzi, copiii trebuiau să *vadă,* ca să poată primi instrucţiuni în cazul în care trebuia întreprinsă vreo acţiune. Din nou Chveya simţi o mică împunsătură de gelozie. Nu-i era de ajutor să vadă cât de clar sporeau loialitatea, încrederea şi *dependenţa* tuturor faţă de Dza.

Chiar şi-ale mele, îşi zise Chveya. Chiar că-i primul născut, având în vedere că nu exploatează incorect acest lucru.

Pe scara din susul centrifugii apăru o pereche de picioare. Picioare lungi, cu tălpi mari şi stângace. Oykib. Care era şi mai stângaci decât de obicei, pentru că ducea ceva voluminos sub braţ. Ceva înfăşurat în pânză.

Când ajunse lângă ei, se întoarse imediat către Dza. Ca şi cum ar fi ştiut că ea este şeful.

— În camerele de dormit nu se-aude atât de puternic, strigă el. Poţi să-i duci pe toţi cei mai

mici la paturile lor?

Dza încuviință din cap.

— Acolo îi vrea Nafai să fie, dacă poți să faci lucrul ăsta în siguranță, fără a-l pierde pe vreunul.

— Bine, rosti Dza și începu imediat să dea instrucțiuni.

Copiii mai mici începură să urce pe scară, Dza amintindu-i fiecăruia să aștepte în tub, în exteriorul centrifugii, până când va ajunge și ea acolo. Chveya se simțea complet inutilă.

Oykib se întoarse către ea și-i întinse pachetul.

— E Catalogul, zise el. Elemak s-a trezit. Ascunde-l.

Chveya era uluită. Niciunui copil nu i se permisese să atingă Catalogul, chiar și înfășurat în pânză.

— Ți-a zis tata să...

— Fă-o, spuse Oykib. Acolo unde n-o să-i treacă prin cap lui Elemak s-o caute.

Ea își lipi pachetul de stomac, iar mâinile ei îl strânseră instinctiv. Apoi se întoarse și plecă, urcând după Dza pe scară.

Chveya se uită în jur prin centrifugă. Oare era vreun loc acolo în care să ascundă Catalogul? Nu prea. Spațiul de antrenament era aproape gol, cu excepția aparatelor de întărire a musculaturii, iar acestea nu ofereau nicio ascunzătoare. Așa că, strânse Catalogul sub braț și-și așteptă rândul să urce pe scară.

Apoi, acolo unde podeaua centrifugii se curba

pentru a face rotundul în jurul circumferinţei navei, văzu deschiderea în covor unde se afla trapa de acces. Atunci când centrifuga era oprită, trapa de acces putea fi trasă în sus, în aşa fel încât era posibil ca cineva să se strecoare în jos pentru a ajunge la sistemul de roţi care-i permiteau centrifugii să se învârtească. Problema era că ar fi fost nevoie de jumătate de oră pentru ca centrifuga să-şi micşoreze turaţia și să se oprească, chiar dacă ar fi făcut asta imediat. Apoi încă treizeci de minute ca să revină la turaţia normală. Elemak ar fi înţeles că centrifuga fusese oprită dintr-un anumit *motiv.* Nu putea să mizeze pe faptul că el nu va băga de seamă. Chiar dacă el nu fusese treaz deloc pe parcursul călătoriei nu era o garanţie că nu va sesiza anumite anomalii în funcţionarea navei.

Pe de altă parte, însuşi faptul că centrifuga nu fusese oprită ar însemna pentru el că nimic nu fusese ascuns acolo.

Alergă la trapa de acces şi o trase în sus. Nu se clinti – era prevăzută cu un dispozitiv de blocare, pentru a nu fi deschisă în timp ce se învârtea centrifuga. Se duse la cel mai apropiat buton de urgenţă şi apăsă pe el. Alarma care se declanşă fu acoperită de urletul alarmei principale. Acum trapa de acces putea fi deschisă, chiar dacă centrifuga se rotea rapid. O dădu în lături; forma un arc cu podeaua curbată. Prin trapă putea distinge roţile centrifugii, cu calea de acces ce se

strecura pe sub ele; apoi perspectiva ei se schimbă şi-şi dădu seama că se afla pe suprafaţa de cădere, iar calea de acces era în realitate structura restului navei, neclintită sub roţi. Sus în capul scărilor, rotaţia părea mult mai lentă. La fel de multe rotaţii pe minut, dar aproape de centru nu era la fel de rapid.

Dacă scap Catalogul, o să se spargă?

Mai la obiect, dac-o să cad sau o s-ating calea de acces, o să mor sau o să mă rănesc şi-o să rămân infirmă pe viaţă?

Transpirând, îngrozită, întinse mai întâi un picior, apoi pe celălalt, prin deschizătură, până când se sprijini cu ambele pe scheletul celui mai apropiat ansamblu de roţi. Apoi, lăsându-şi greutatea în mâna dreaptă, propti Catalogul de trapă până vârî mâna sub el. Ţinându-l în echilibru în palmă, îl coborî cu grijă prin deschizătură şi ajunse pe partea superioară a celuilalt ansamblu de roţi, exact sub uşa centrifugii. Dădu drumul uşor Catalogului din mână, într-un loc în care patru bare alcătuiau un pătrat. Era în siguranţă – nimeni nu putea să-l scoată de-acolo şi era prea lat ca să cadă printre bare. Iar aspectul cel mai important – nu putea fi văzut decât dacă te aplecai în deschizătură în aşa fel încât să ai capul la nivelul podelei centrifugii. Erau şanse ca Elemak să ajungă la concluzia, cu mult înainte de a se apleca suficient ca să-l vadă, că era mult prea periculos ca vreunul dintre ei să fi

pus acolo Catalogul, să renunţe şi să caute în altă parte.

De fapt, dacă stătea să se gândească bine, era cu adevărat periculos să cobori acolo. Iar ea trebuia să se întoarcă şi să reporneasca centrifuga, pentru ca alarma ei să se oprească înainte ca sirena principală să amuţească definitiv. Ieşirea nu era atât de facilă precum intrarea şi din pricina faptului că, nemaiconcentrându-se asupra ascunderii Catalogului, avea timp suficient să fie cuprinsă de groază. Încet, îşi repeta în minte. Cu grijă. Dacă fac un pas greşit, timp de-o lună o să-mi tot culeagă bucăţelele de pe calea de acces.

Ieşi, în cele din urmă, ţinând braţele depărtate deasupra deschiderii, pentru echilibrare.

Merse în patru labe până când se îndepărtă de ea, apoi se ridică în picioare şi închise trapa. Aceasta intră în lăcaşul ei, dispozitivul de blocare se armă, iar acum putea să repornească centrifuga. De-abia distingea cum prinde viteză – era atât de bine proiectată încât în tot răstimpul cât avusese motoarele oprite frecarea o încetinise într-o extrem de mică măsură.

Apoi sirena se opri. Liniştea era ca o lovitură fizică; îi ţiuiau urechile. Îşi îndeplinise sarcina cu doar zece sau cincisprezece secunde înainte.

În liniştea aşternută, îşi dădu seama că era cineva pe scară.

Privi în sus. Picioare. Nu ale tatei. Nu ale unui copil. Dac-ar fi fost găsită acolo, fără motiv,

Elemak s-ar fi întrebat de ce nu plecase cu ceilalţi copii.

Fără a se mai gândi, se aruncă la podea, se ghemui în poziţie fetală, îşi acoperi faţa cu mâinile şi începu să scâncească încetişor, tremurând de frică. Să-şi imagineze că intrase în panică, paralizase de frică, îngrozită de ciudatul zgomot asurzitor. Să-şi imagineze că era slabă, că-şi pierduse complet controlul. Aveau s-o creadă, pentru că nimeni nu ştia că era genul de persoană capabilă să efectueze acrobaţii periculoase în timp ce parcurgea în viteză o cale de acces. De ce n-ar crede-o? Nu ştiuse nici ea însăşi acest lucru. Acum de-abia îi venea să creadă.

— Ridică-te, rosti bărbatul. Linişteşte-te. N-o să ţi se-ntâmple nimic.

Nu era Elemak. Era Vas, tatăl lui Vasnya şi lui Panya. Soţul mătușii Sevet. Deci nu doar Elemak se trezise.

— N-ai de ce să te ruşinezi, spuse el. Zgomotul puternic – pe unii îi afectează. Ar trebui să-i vezi p-ăia mici. O să treacă câteva ore până o să se linişească.

— Ăia mici? îşi dădu seama imediat că el nu se referea la cei de doisprezece şi treisprezece ani. S-au sculat copilașii?

— S-a trezit toată lumea. Atunci când se declanșează alarma de hibernare, sunt treziţi imediat cu toţii. Pentru cazul în care s-a întâmplat ceva cu sistemul.

— Ce anume a declanşat-o? întrebă Chveya.

Acum, pentru prima dată, o undă de mânie scăldă privirea unchiului Vas.

— O să trebuiască să aflăm ce anume, nu-i aşa? Dar dacă nu ne-ar fi trezit, n-am fi avut ocazia să te vedem ca pe o fetiţă drăgălaşă de – cât – paisprezece ani?

— Cincisprezece, răspunse ea.

— La mulţi ani! replică el sec. Sunt sigur că fiica mea de opt ani Vasnaminanya o să fie încântată s-o vadă pe draga ei verişoară Veya. Cred c-o să te bucuri să vă jucaţi amândouă cu păpuşile, nu crezi?

Dintr-odată, Chveyei îi fu ruşine. Vasnya fusese cea mai bună prietenă a ei, singurul copil din primul an care fusese drăguţă cu ea şi o integrase în tot felul de lucruri chiar şi în perioadele în care Dza decretase că Chveya trebuie ţinută la distanţă. Dar pentru că părinţii Vasnyei erau prietenii lui Elemak, nu ai lui Nafai, Vasnya fusese lăsată în urmă. Chveya era deja cu şase ani şi jumătate mai mare. Ele n-aveau să mai fie niciodată prietene. Şi din ce motiv? făcuse oare Vasnya ceva? Nu – era o persoană bună. Cu toate acestea, fusese lăsată în urmă.

— Îmi pare rău, rosti Chveya încet.

— Da, păi, ştim cine-i vinovat pentru asta, şi nu-i vreunul dintre copii. Întinse o mână către ea şi continuă: Elemak e şeful acum. Ar fi trebuit să se-ntâmple aşa cu mult timp în urmă.

El încerca să pară drăguţ şi liniştitor, dar Chveya nu era proastă.

— Ce i-aţi făcut tatei?

— Nimic, rosti Vas, zâmbind. Pur și simplu n-a părut teribil de interesat să conteste autoritatea lui Elemak.

— Dar are mantia de...

— Mantia de comandant, spuse Vas. Da, păi, o are încă. Aruncând scântei din mica ei inimioară. Nafai are mantia. Dar Elemak îi are pe gemeni.

Gemenii, Serp şi Spel. Fraţii mai mici ai Chveyei, atât de mici încât nici nu puteau fi incluşi în şcoală. Probabil că Elemak îi ţine ostatici, ameninţând că le va face rău dacă tata nu va face ceea ce vrea el.

— Deci se foloseşte de gemeni ca să obţină ce vrea? întrebă Chveya dispreţuitor.

Expresia lui Vas se înăspri.

— Oh, ce-ngrozitor lucru a făcut. Într-o bună zi o să trebuiască să-mi explici de ce-i ceva urât din partea lui Elemak să-i folosească pe copii ca s-obţină ce vrea, dar e ceva normal ca taică-tu să facă exact acelaşi lucru. Acum vino cu mine.

În timp ce urca pe scară, Chveya încercă să găsească o distincţie clară între a ține copiii ostatici, ca Elemak, și a le da copiilor libera alegere de a i se alătura – pentru a avea controlul asupra coloniei. La așa ceva s-a ajuns, nu-i așa? La folosirea copiilor pentru a prelua și a deține controlul asupra întregii comunități.

Dar *era* ceva diferit. Exista o clară diferenţă morală şi dacă ea s-ar gândi suficient de profund, ar putea să explice acest lucru, iar toată lumea ar înţelege că şcoala în timpul călătoriei era ceva perfect normal, în vreme ce a ţine copiii ostatici era o atrocitate de nedescris. O să se gândească la asta imediat.

Apoi îi veni un gând complet diferit. Oykib îi dăduse Catalogul. El presupusese că Dza îi va duce pe ceilalţi copii într-un loc sigur, dar când s-a pus problema ascunderii Catalogului Sufletului Suprem, în loc să facă el asta, i l-a încredinţat Chveyei. Şi nici măcar nu i-a spus unde să-l ascundă.

Toată lumea era adunată în bibliotecă. Era singura încăpere suficient de spaţioasă în care să încapă toţi, având în vedere că era o cameră deschisă, care utiliza aproape întreaga circumferinţă a navei. Bebeluşii plângeau, iar copiii mici păreau năuci şi înspăimântaţi. Chveya îi cunoştea pe toţi copiii cei mici, desigur. Erau neschimbaţi, strânşi în jurul mamelor lor. Kokor, Sevet, Dol. Şi Eiadh, soţia lui Elemak. Totuşi, ea nu-l ţinea în braţe pe cel mai mic vlăstar al ei, pe Zhivya. Nu, mătuşa Eiadh îl ţinea în braţe pe unul dintre gemeni, pe Spel.

Iar Elemak, care stătea în picioare într-un capăt al bibliotecii, îl ţinea pe Serp.

N-o să vă iert niciodată, pe niciunul dintre voi, îşi spuse Chveya. S-ar putea să nu fiu în stare să scot

din asta teoria morală, dar cei pe care-i ţineţi în braţe sunt fraţii mei, ameninţând să le faceţi rău ca să obţineţi ceea ce vreţi.

— Chveya, zise Luet, văzând-o.

— Taci din gură, rosti Elemak. Vino aici, i se adresă el Chveyei.

Ea se apropie de el, oprindu-se la oarecare distanţă.

— Uite-n ce hal eşti, spuse el, pe un ton de supărare dispreţuitoare.

— Uite-n ce hal eşti *tu,* replică Chveya. Să ameninţi un bebeluş. Bănuiesc că-s foarte mândri copiii tăi de tăticul lor cel curajos.

Elemak fu cuprins de o furie puternică, iar ea văzu cum legătura dintre el şi ea se-ncarcă cu o forţă aproape negativă. Pentru o clipă, el ar fi vrut s-o vadă moartă.

Dar nu făcu nimic, nu zise nimic până nu se mai calmă.

— Vreau Catalogul, rosti Elemak. Oykib mi-a zis că ţi l-a dat ţie.

Chveya întoarse rapid capul spre Oykib, care o privi nepăsător.

— Nu e nicio problemă, zise el. Tatăl tău e cel care a vrut să fie ascuns Catalogul. Acum Sufletul Suprem îi cere să i-l dea lui Elemak.

— Unde-i tata? întrebă Chveya. Cine eşti tu, să vorbeşti în numele lui?

— Taică-tu n-a păţit nimic, spuse Elemak. Ai face bine s-asculţi de unchiul tău cel *mare* Oykib.

— Crede-mă, zise Oykib. Poţi să-i spui. Sufletul Suprem zice că e-n ordine.

— Cum naiba poţi tu să ştii ce zice Sufletul Suprem? îl întrebă Chveya.

— De ce să nu poată? rosti Elemak batjocoritor. Toţi ceilalţi pot. Încăperea asta-i *plină* de oameni care abia aşteaptă să le spună celorlalţi ce anume vrea Sufletul Suprem să facă ei.

— Când o s-aud chestia asta spusă de tata, atunci o să-ţi zic unde-i Catalogul.

— Trebuie să fie în centrifugă, interveni Vas, dacă ea a fost cea care l-a ascuns.

Oykib făcu ochii mari.

— Acolo nu-i loc de ascuns.

— Duceţi-vă şi căutaţi-l, le ceru Elemak lui Mebbekew şi Obring.

Obring se ridică imediat, dar Mebbekew se mişca dinadins încet. Chveya îşi putea da seama că loialitatea lui faţă de Elemak era slabă. Dar, în definitiv, loialitatea lui faţă de toată lumea era slabă.

— Spune-le, Veya, zise Oykib. E-n regulă, vorbesc serios.

Nu-mi pasă dacă vorbeşti serios sau nu, îşi zise Chveya. Nu mi-am riscat viaţa ca să-l ascund, ca după aia un trădător ca tine să-mi spună să li-l dau înapoi.

— Nu contează, rosti Oykib. Singura putere pe care o are Catalogul este aceea de a-ţi da posibilitatea să vorbeşti cu Sufletul Suprem. Crezi

că Sufletul Suprem o să-i spună ceva unui *astfel* de om?

Vocea lui era plină de dispreţ, în timp ce arăta spre Elemak.

Elemak zâmbi, se duse la Oykib, apoi, cu o singură mână, îl ridică din scaun şi îl izbi de perete. Băiatul icni, căzu şi-şi duse mâna la cap, acolo unde se lovise de dulapuri.

— Oi fi tu înalt şi plin de vorbe trufaşe, Oykib, dar n-ai cu ce să le susții. Nafai chiar şi-a imaginat c-o să-mi fie vreodată frică de-un „bărbat” ca tine?

— Poţi să-i spui, Chveya, rosti Oykib, nerăspunzându-i lui Elemak. El poate să-i bată pe copii, dar nu poate să controleze Sufletul Suprem.

Păru doar o mişcare bruscă a mâinii lui Elemak, dar capul lui Oykib lovi din nou dulapurile, cu atâta putere încât băiatul se prăbuşi.

Chveya văzu fâşiile ample, strălucitoare, de loialitate care-l legau pe Oykib de ea. Niciodată nu fusese ca acum. Apoi îşi dădu seama că el suporta bătaia administrată de Elemak doar ca să o convingă că nu era trădător, că ceea ce spusese el era purul adevăr. Putea să-i dea Catalogul lui Elemak.

Dar nu se putea decide să facă acest lucru. Chiar dacă Oykib avea dreptate şi Catalogul va fi inutil, unchiul Elemak nu părea să creadă asta. Voia să pună mâna pe el. Iar ar putea trage ceva foloase de pe urma acestui lucru.

Dar, nu-l mai putea lăsa pe Oykib să fie bătut,

dacă avea o altă opţiune.

— O să-ţi spun unde este, zise Chveya.

Obring şi Meb erau chiar lângă scară, în centrul bibliotecii.

— Când o să mă conving că tata n-a păţit nimic.

— Ţi-am spus deja că nu i s-a-ntâmplat nimic.

— Dar ţii în braţe un copil ca să fii sigur c-o să obţii ceea ce vrei, răspunse Chveya. Asta dovedeşte că eşti o persoană cinstită, care n-o să spună niciodată o minciună.

Elemak se înroşi la faţă.

— Ne-am făcut cam tari în gură, nu-i aşa? Influenţa lui Nafai asupra copiilor ăstora e ceva de-a dreptul minunat.

Totuşi, în timp ce rostea aceste cuvinte, el se duse în locul în care mama şedea tăcută cu ceilalţi copii ai ei. I-l dădu pe Serp.

— Eu nu ameninţ bebeluşi, rosti Elemak.

— Vrei să spui că l-ai făcut pe tata să ţi se predea, spuse Chveya.

— Unde-i Catalogul? întrebă Elemak.

— Unde-i tata? replică Chveya.

— În siguranţă.

— La fel şi Catalogul.

Elemak se apropie de ea, ameninţător:

— Ai de gând să te târguieşti cu mine, fetiţo?

— Da, răspunse Chveya.

— Aşa cum zicea Oykib, Catalogul nu îmi foloseşte la nimic, spuse Elemak, rânjind.

— Bine, răspunse Chveya.

El se aplecă, o cuprinse cu palma de cap și îi șopti la ureche:

— Veya, o să fac orice ca să-mi ating scopul. Imediat ce se îndepărtă de ea, Chveya rosti cu voce tare:

— A zis: „Veya, o să fac orice ca să-mi ating scopul.” Ceilalți murmurară. Poate din cauza îndrăznelii ei de-a repeta cu glas tare ceea ce-i șoptise el. Poate din pricina amenințării. Nu conta – rețeaua de relații se schimba. Legăturile lui Elemak cu prietenii lui erau ceva mai slabe. Frica și spaima continuau să-i lege pe ceilalți de el, desigur; felul în care îl maltratase pe Oykib întărise controlul lui Elemak. Dar curajul Chveyei și amenințările lui la adresa ei slăbiseră loialitatea celor care îl urmau de bunăvoie.

El părea a simți acest lucru – fusese un conducător puternic de bărbați, conducând caravane prin ținuturi periculoase și știa când anume pierdea teren, chiar dacă nu avea darul Chveyei și al lui Hushidh de a distinge legăturile de loialitate și obediență, de iubire și de frică. Așa că, schimbă tactica.

— Poți să-ncerci cât vrei, Veya, dar n-o să mă poți face personajul negativ al acestei mici scenete. Taică-tu și cei care-au conspirat împreună cu el sunt aceia care ne-au trădat pe noi, ceilalți. Taică-tu a fost cel care a mințit atunci când a promis c-o să ne trezească la jumătatea drumului. Taică-tu a fost cel care i-a lipsit pe

copiii noştri de dreptul lor din naştere. Uită-te la ei.

Dădu din mână spre a-i arăta pe cei de patru, de cinci, de opt ani, care încercau să-i recunoască în aceşti adolescenţi înalţi pe copiii de vârsta lor pe care îşi aminteau că-i văzuseră cu doar câteva ore în urmă, atunci când fuseseră adormiţi cu toţii înainte de lansare.

— Cine i-a maltratat? Cine i-a exploatat? Nu eu.

Chveya îşi dădu seama că Elemak câştiga din nou simpatie.

— Atunci, de ce soţia ta îl ţine-n braţe pe Spel? întrebă ea.

Eiadh sări în picioare şi răspunse vehement:

— Eu nu ţin bebeluşi prizonieri, mucoasă obraznică! Plângea şi l-am liniştit.

— Poate că maică-sa ar fi fost mai bună pentru asta, replică Chveya. Poate că soţul tău nu *vrea* ca să i-l dai mamei înapoi pe Spel.

Privirea pe care i-a aruncat-o imediat Eiadh lui Elemak şi gestul lui de iritare dovediră că Chveya lovise în plin. Eiadh i-l dădu posacă pe Spel lui Luet, care îl luă şi-l puse pe celălalt genunchi. În tot acest răstimp, însă, Luet nu rostise niciun cuvânt. De ce tace mama? se întrebă Chveya. De ce ne-au lăsat aceşti adulţi să vorbim, pe mine şi pe Oykib?

(Pentru că au copii.)

Gândul îi apăru în minte cu o asemenea claritate, încât ştiu că provine de la Sufletul Suprem. De asemenea, descifră imediat înţelesul

acestuia. Pentru că adulţii au copii mici, le e teamă de ceea ce le-ar putea face Elemak acestora. Doar adolescenţi ca mine şi ca Oykib sunt liberi să fie curajoşi, pentru că noi n-avem copii de apărat.

(Da.)

Păi, dacă poţi vorbi cu mine şi nu-i nicio problemă să-i dau Catalogul lui Elemak, de ce nu spui aşa?

Dar nu veni niciun răspuns.

Chveya nu înţelegea ce anume făcea Sufletul Suprem. Din ce motiv îi zicea lui Oykib un lucru, pe care *nu* i-l confirma şi ei, nespunându-i nimic din ceea ce ar fi trebuit ea să ştie? Sufletul Suprem putea să-i explice de ce adulţii nu scoteau o vorbă, dar nu dădea niciun sfat folositor în legătură cu ceea ce ar trebui să *facă* Chveya.

Poate că asta-nsemna că ceea ce deja făcea ea era corect.

(Da.)

— Du-mă să-l văd pe tata, spuse Chveya. Când o să mă conving că n-a păţit nimic, o să-ţi dau Catalogul.

— Nava nu-i prea mare, replică Elemak. Pot să-l găsesc şi fără tine.

— Poţi să-ncerci, replică Chveya. Dar însuşi faptul că tu şovăi atât de mult ca să mă laşi să-l văd dovedeşte că i-ai făcut rău şi nu-ndrăzneşti să-i laşi pe oamenii ăştia să afle ce persoană violentă, înspăimântătoare şi rea eşti.

Îşi zise atunci, timp de câteva clipe, că s-ar putea

s-o lovească. Dar posibilitatea aceasta fu doar o expresie care-i sclipi lui Elemak în ochi; mâinile lui nu se mişcară; nici măcar nu se aplecă spre ea.

— Nu mă cunoşti, rosti Elemak încet. Când ne-am văzut ultima oară erai copil. E foarte posibil ca să fiu exact ceea ce susţii. Dar dac-aş fi într-adevăr atât de îngrozitor, de rău şi de violent, de ce nu ai vânătăi şi nu sângerezi?

— Pentru că n-o să-ţi impresionezi linguşitorii dacă iei o fată la palme, răspunse Chveya glacial. Felul în care te-ai comportat cu Oykib arată cum eşti. Faptul că nu mă tratezi în aceeaşi manieră nu dovedeşte decât că nu ştii sigur dacă deţii controlul.

Chveya n-ar fi îndrăznit niciodată să spună asemenea lucruri, numai că acum vedea că, prin fiecare vorbă, prin fiecare propoziţie, slăbea poziţia lui Elemak. Desigur, era suficient de inteligentă ca să realizeze că era ceva periculos, că, pe măsură ce el devenea conştient de faptul că-i slăbeşte influenţa, ar fi putut să se comporte mai nesăbuit, mai periculos. Dar nu putea să facă altceva. Era singura modalitate de a obţine un anumit grad de control asupra situaţiei.

— Dar bineînţeles că nu deţin controlul, spuse Elemak calm. Nu mi-am imaginat niciodată aşa ceva. Singurul care vrea să aibă controlul asupra celorlalţi e tatăl tău. Trebuie să-l ţin în captivitate pentru că, în caz contrar, o să folosească mantia ca să-i constrângă prin brutalitate pe ceilalţi să

facă ce vrea el. Nu doresc decât puţină sinceritate. De exemplu, voi, toţi copiii care-aţi crescut, puteţi merge să dormiţi pentru restul călătoriei, în timp ce copiii *noştri* vor avea o şansă să recupereze măcar la jumătate. E oare lucrul ăsta pe care-l vreau ceva îngrozitor, rău şi violent?

Elemak se pricepea extrem de bine la aşa ceva, îşi dădu seama Chveya. Cu doar câteva cuvinte, putea reclădi tot ceea ce dărâmase.

— Bine, rosti ea. Eşti o persoană drăguţă, rezonabilă, de bun-simţ. Aşa că o să ne laşi pe mine, pe Oykib şi pe mama să mergem să-l vedem pe tata.

— Poate. În momentul în care-o să am Catalogul.

Pentru o clipă, Chveya crezu că el cedase. Că trebuia doar să-i spună unde-i Catalogul, iar el o s-o lase să-l vadă pe tata. Dar în momentul următor interveni Oykib:

— Ai de gând să-l crezi pe mincinosul ăsta? întrebă el. Spune despre Nafai că brutalizează lumea cu mantia lui – dar ceea ce nu vrea ca oamenii să-şi amintească este faptul că el împreună cu Meb plănuiau să-l *omoare* pe Nafai. Asta este el, un ucigaş. L-a trădat şi pe tatăl nostru, în Basilica. A făcut în aşa fel încât tata să fie ucis de Gaballufix, iar dacă Sufletul Suprem nu i-ar fi spus lui Luet să-l avertizeze...

Elemak îl reduse la tăcere cu o lovitură, o palmă dată cu masivul său braţ. În gravitaţia redusă,

Oykib zbură prin încăpere şi se lovi cu capul de perete şi mai tare ca înainte. Deşi gravitaţia era mai mică, totuşi, aşa cum învăţaseră toţi copiii şcolii, masa nu se diminua, astfel încât Oykib se izbi cu întreaga greutate. Alunecă leşinat la podea.

Acum adulţii nu mai rămaseră tăcuţi. Rasa ţipă. Volemak sări în picioare şi-i strigă lui Elemak:

— În adâncul sufletului, ai fost întotdeauna un ucigaş! Nu eşti copilul meu! Te dezmoştenesc! Tot ceea ce ai acum va fi considerat ca fiind furat!

Elemak urlă la el, pierzându-şi pentru moment autocontrolul.

— Tu şi Sufletul tău Suprem, ce sunteţi voi? Nimic! Un vierme de om nevolnic. Eu sunt *singurul* tău fiu, singurul bărbat adevărat pe care l-ai adus pe lume, dar întotdeauna l-ai preferat pe micuţul ăla linguşitor!

Volemak răspunse cu calm.

— Nu l-am preferat niciodată ţie. Ţi-am dat totul. Am avut încredere-n tine în toate privinţele.

— Nu mi-ai dat nimic. Ai aruncat la gunoi afacerea, averea, poziţia noastră socială, totul. Pentru un *computer.*

— Iar tu m-ai trădat lui Gaballufix. Eşti un trădător şi un ucigaş în adâncul sufletului tău, Elemak. Nu eşti fiul meu.

Asta a fost lovitura de graţie, îşi dădu seama Chveya. În acel moment, cu toate că rămăsese frica, toată loialitatea faţă de Elemak se evaporase. Lumea va continua să-i dea ascultare, dar nimeni

de bunăvoie. Chiar şi fiul său cel mare, Protchnu, în vârstă de opt ani, se uita la tatăl său îngrozit.

Rasa şi Shedemei îl îngrijeau pe Oykib.

— O să-şi revină, cred, spuse Shedemei. O să apară probabil o stare de şoc după lovitură şi n-o să se trezească prea curând, dar nu are nimic rupt.

După cuvintele ei, se lăsă o tăcere prelungă. Oykib o să-şi revină – dar nimeni n-o să poată uita cine l-a rănit. Nimeni n-o să poată uita sălbăticia cu care a fost aplicată lovitura, furia care o animase, imaginea băiatului zburând prin aer, neputincios, înfrânt. Lui Elemak i se va da ascultare, asta era sigur. Dar nu va fi iubit sau admirat. El nu era lider prin alegere, pentru nimeni, acum. Niciunul nu era de partea sa.

— Luet, spuse Elemak încet. Vino cu mine şi cu Chveya. Şi Issib. Vreau ca *voi* să depuneţi mărturie că Nafai e teafăr. Vreau, de asemenea, să depuneţi mărturie că el n-o să mai comande nava asta.

În timp ce Chveya îl urma pe Elemak în jos, pe scară, către una din punţile de depozitare, se întrebă: De ce nu m-a lăsat să-l văd pe tata atunci când i-am cerut pentru prima oară lucrul ăsta? N-avea sens.

(Nu te-a lăsat, pentru că i-ai cerut acest lucru.)

Ce copilărie din partea lui.

(Nu, a fost un gest prudent. Dacă urma să-şi stabilească autoritatea, trebuia să-şi afirme de la bun început controlul total.)

Păi, a făcut lucrul *ăsta.*

(Dimpotrivă. Tu, Oykib şi, la sfârşit, Volemak l-aţi învins. Aproape a pierdut lupta. S-ar putea să dureze ceva timp până îşi va da seama, dar a pierdut lupta.)

Acest lucru îi conferi o strălucire de triumf, în timp ce-l urma pe Elemak către camera de depozitare unde era ţinut prizonier tata.

Strălucirea se risipi rapid, totuşi, atunci când văzu cum îl trataseră. Tata zăcea într-o rână pe podeaua compartimentului de depozitare. Încheieturile mâinilor fuseseră legate strâns – cu sălbăticie – la spate. Vedea pielea tumefiată de o parte şi de alta a sforii, iar mâinile lui erau albe. Îi legaseră şi gleznele, la fel de strâns. Îi trăseseră picioarele în spate, făcându-l să se arcuiască dureros îndărăt şi petrecuseră două corzi de la glezne la umeri, înfăşurându-le, în aşa fel încât erau întinse de-a lungul gâtului. Apoi trecuseră două corzi peste burtă şi vintre, printre picioare, unde erau înnodate, în spatele feselor, de legătura mâinilor. Rezultatul era că, din cauza corzilor, era exercitată o presiune constantă. Singura modalitate prin care tata putea slăbi din presiunea de la umeri şi dintre picioare era să-şi tragă picioarele cât mai sus sau să se arcuiască mai mult pe spate. Dar, pentru că era deja încovoiat în această direcţie cât de mult putuseră să-i forţeze corpul, nu era nicio uşurare. Ţinea ochii închişi, dar faţa înroşită şi răsuflarea

întretăiată, superficială, îi spuneau Chveyei că suferea şi că-i era greu şi să respire în acea poziţie imposibilă.

— Nafai, murmură mama.

Bărbatul deschise ochii.

— Bună, rosti el stins. Vezi cum o mică furtună pe mare poate să dea peste cap călătoria?

— Ce inteligent l-ai legat, rosti Issib cu venin în glas. Ce torţionar inventiv eşti.

— Procedură-standard pe drum, spuse Elemak, atunci când o persoană necesară este încăpăţânată într-o anumită privinţă. Nu poţi să-l omori, dar nici nu-l poţi lăsa în voia lui, să te sfideze. De obicei, câteva ore în poziţia asta sunt suficiente. Dar Nafai a fost dintotdeauna un băiat foarte încăpăţânat.

— Poţi să respiri, Nafai? întrebă mama.

— *Tu* poţi? întrebă tata.

De-abia atunci realiză Chveya că aerul *era* închis şi îmbâcsit.

— Ce vrei să spui cu asta? întrebă Elemak.

Issib răspunse în locul lui.

— Sistemul de suport vital nu poate face faţă atunci când sunt treze atât de multe persoane deodată, zise el. E deja turat la maximum. Pe măsură ce trece timpul, o s-avem din ce în ce mai puţin oxigen disponibil.

— Nicio problemă, replică Elemak. Îi punem să doarmă tot restul călătoriei pe toţi perfizii şi mincinoşii, dar şi pe copiii lor crescuţi peste

măsură.

— Nu, n-o să faci asta, şopti tata.

Elemak îl privi liniştit.

— Cred că-n momentul în care o să am Catalogul computerul navei o să facă ce vreau eu.

Tata nu răspunse.

— Catalogul, Chveya, zise Elemak. M-am ţinut de cuvânt.

— Dezleagă-l, replică Chveya.

— Nu poate, rosti Issib. Nafai are mantia. Nu i se poate lua. Dacă-i dă drumul, Nafai o să preia controlul în câteva momente. Nimeni nu-l va putea împiedica.

Prin urmare, iată ce se obţinuse prin ţinerea gemenilor ca ostatici. Tata acceptase de bunăvoie să fie legat în felul ăsta, pentru ca să n-aibă de suferit copiii lui. Pentru prima dată, Chveya înţelese cu adevărat cât de neputincioşi sunt părinţii. Atâta vreme cât ai nişte copii mici de care să ai grijă, întotdeauna poţi fi controlat de alţii.

— Nu poţi să slăbeşti coarda? întrebă Chveya. Nu trebuie să-l ţii atât de strâns.

— Nu, nu trebuie, zise Elemak. Dar *vreau.* În definitiv, sunt rău, îngrozitor şi violent. Se uită fix la ea. Catalogul, Chveya sau, dacă nu, maică-ta ajunge pe jos, lângă el. Nu-l doare, în realitate, pentru că mantia îl vindecă, dar n-o s-o vindece şi pe ea.

Chveya simţea că mama înţepeneşte lângă ea.

— N-o să faci asta, spuse Chveya.

— N-o s-o fac? Pentru că tu, Oykib şi tata aţi făcut ca toată lumea să mă urască, chestia asta n-o să-mi îngreuneze situaţia. Iar dacă dovedesc că sunt capabil să mă comport c-o femeie la fel de rău ca şi c-un din nou pe pământ bărbat, poate că n-o să mai fie nevoie să mă confrunt cu interferenţe din partea unor mici nemernice cu gură mare, ca tine.

— Spune-i, rosti tata.

Glasul lui suna a înfrângere.

Auzi acest lucru chiar din gura lui. N-ar mai fi obţinut nimic împotrivindu-se.

— O să-ţi arăt, zise Chveya. E-n centrifugă. O să trebuiască totuşi s-aştepţi până când îşi micşorează turaţia. Nu poţi să-l scoţi în timp ce se roteşte.

— În interiorul mecanismului, deci? rosti Elemak. Toată bătaia asta de cap – m-aş fi gândit oricum la aşa ceva, în cele din urmă. Bine, ieşiţi, cu toţii, o să-ncui uşa asta şi-o să pun pe cineva de pază tot timpul, aşa că să nu vă treacă prin cap c-aţi putea să vă furişaţi înăuntru, ca să-l dezlegaţi. Aveţi noroc că nu l-am omorât deja.

Pentru o clipă, Chveya se întrebă: de ce nu îl omorâse Elemak. Doar mai încercase şi înainte, nu? Probabil că-i mantia. Tata nu poate fi ucis cu atâta uşurinţă. Cel puţin nu atât timp cât e în interiorul navei sau în apropierea ei. Probabil că Elemak nu poate nici să-l atingă, nici să fie violent cu el, decât în cazul în care îi permite tata. Iar

dacă Elemak ar încerca să-l omoare, s-ar putea nici măcar să nu fie nevoie de un răspuns voluntar din partea tatei ca să riposteze. Probabil că mantia va reacţiona automat. Sau poate că Sufletul Suprem o controlează. Dar e automat, nu-i aşa? Pentru că Sufletul Suprem nu-i, în realitate, decât un computer.

(Iar tu nu eşti altceva decât un aranjament de compuşi chimici.)

Chveya se înroşi. Îl lăsă pe Elemak să-i scoată pe ea şi pe ceilalţi din încăpere, aducându-şi aminte în ultimul moment să strige: „Tată, te iubesc!”

La început, Elemak insistă să ia Catalogul în timp ce centrifuga încă se mişca, dar când se convinse că acesta nu putea fi scos fără riscul major de a-l scăpa pe jos şi a-l sparge sub roţi, aşteptă încruntat ca maşinăria să-şi micşoreze turaţia. Apoi, când se opri, îl trimise pe Obring să se bage în deschizătură și să-l ia. Chveya înțelese de ce. Elemak nu avea curajul să intre sub trapă, pentru că nu putea fi sigur că cineva nu va trânti uşa, închizând-o. Ar fi putut ieşi de-acolo destul de rapid, printr-una din celelalte uşi – existau deschizături care dădeau din calea de acces în restul navei – dar nu înainte ca vreunul dintre ei să ajungă la tata şi să-l dezlege. Acum nu mai putea avea încredere în nimeni. Prin urmare, cel care coborî în deschizătura de vizitare fu Obring, şi tot el îi întinse lui Elemak Catalogul înfăşurat în pânză.

— Nu pot să cred că l-a pus acolo în timp ce se-nvârtea măgăoaia! remarcă Obring.

Elemak nu răspunse, dar Chveya fu sfidător de mândră de compliment. Se *descurcase* foarte bine. Şi chiar dacă, indiferent de motiv, Oykib i-a spus lui Elemak aproape imediat cine anume ascunsese Catalogul, ea reuşise să slăbească poziţia lui Elemak şi să-l vadă pe tata cu preţul mărturisirii locului în care se afla.

Elemak înlătură pânza şi ţinu Catalogul cu amândouă mâinile.

Nu se întâmplă nimic.

Întoarse capul către Issib.

— Cum funcţionează? vru el să ştie.

— Aşa, răspunse Issib. Exact cum faci.

— Dar nu răspunde în niciun fel.

— Bineînțeles că nu, spuse Issib. E controlat de Sufletul Suprem, care nu vorbeşte cu tine.

Elemak i-l întinse lui Issib.

— Fă tu, atunci. Fă-l să facă ce-ţi spun eu, altfel Hushidh ajunge pe podeaua camerei de depozitare, lângă Nafai.

— O să-ncerc, dar nu cred că Sufletul Suprem o să fie păcălit doar pentru că eu sunt cel care ţine Catalogul. Tot n-o să-ţi facă pe plac.

— Taci şi execută, rosti Elemak.

Issib coborî puţin către podea şi primi Catalogul, pe care Elemak i-l puse în poală. Îşi puse mâinile pe el. Nu se întâmplă nimic.

— Vezi? zise Issib.

— Ce se-ntâmplă de obicei? Poate că răspunde cu întârziere?

— Nu răspunde niciodată cu întârziere. Pur şi simplu n-o să funcţioneze atâta vreme cât comandantul nu deţine controlul asupra navei.

— Comandantul, rosti Elemak, ca și cum cuvântul ar fi fost otravă.

— O s-avem din ce în ce mai puţin oxigen, spuse Issib. Nava nu poate descompune bioxidul de carbon atât de repede și sunt prea multe persoane care respiră.

— Vrei să spui că Sufletul Suprem încearcă să folosească rezervele de oxigen ca să mă oblige să mă predau?

— Nu-i vorba de Sufletul Suprem, replică Issib. El nu controlează sistemele de suport vital, cel puţin nu în mod direct, şi cu siguranţă nu poate să le ignore pentru a face rău fiinţelor umane. Maşinăriile au încorporate sisteme de protecţie la erori. Pur și simplu aşa stă situația.

— Bine, spuse Elemak. O să-i adormim pe toţi cei pe care nu-i vreau treji. Aş putea chiar să-l las pe Nafai să doarmă pentru tot restul călătoriei – deşi cred c-ar putea să stea legat aşa pe parcursul somnului.

— Şi să se trezească la sfârşit mai infirm decât mine? întrebă Issib.

— A fost un gând, spuse Elemak, aprobând încântat ideea. Cu tine n-am avut niciodată vreo problemă.

— Nu contează ce anume plănuieşti, zise Issib. Sufletul Suprem *poate* să te oprească să porneşti oricare dintre compartimentele de hibernare. Trebuie doar să trimită un semnal de pericol la computerele care le controlează. Nu poţi să nu ţii cont de acest lucru.

Elemak se gândi câteva clipe.

— Bine, rosti el. Pot s-aştept.

— Crezi că-l poţi întrece în răbdare pe Sufletul Suprem?

— Cred că Sufletul Suprem nu vrea eşecul acestei călătorii, zise Elemak. Cred că-n cele din urmă o să-şi din nou pe pământ dea seama că eu *voi* conduce colonia, şi-o să se obişnuiască cu situaţia.

(Nicio şansă.)

— Nicio şansă, repetă, ca un ecou, Chveya.

— Nu, zău! exclamă Elemak, întorcând capul către ea. Sufletul Suprem îţi vorbeşte şi *ţie* acum?

Chveya nu scoase o vorbă.

(Îmi pot îndeplini misiunea principală chiar şi în cazul în care au murit toate organismele de pe navă.)

— Sufletul Suprem îşi poate atinge scopul principal chiar dacă a murit toată lumea de pe navă, spuse Chveya.

— Sau aşa le zice celor pe care-i păcăleşte, spuse Elemak. Cred c-o s-avem câteva zile interesante, când o să aflăm cât de sincer e Sufletul Suprem.

— Primii care vor muri o să fie copiii, rosti Issib.

Şi bătrânii.

— Dacă vreunul dintre copilaşii mei o să moară din cauza asta, atunci, din punctul meu de vedere pot să moară toţi, inclusiv eu, spuse Elemak. Moartea ar fi mai bună decât încă o zi în care să fiu condus de nemernicul ăla mincinos, perfid, clevetitor şi trădător cu care m-a pricopsit tata în calitate de frate.

Elemak se întoarse către Chveya şi zâmbi.

— Să nu-l vorbesc de rău pe taică-tu de faţă cu tine, fetiţo. Dar, având în vedere că semeni atât de mult cu el, chestia asta probabil că ţi s-a părut un fel de laudă.

Repulsia Chveyei învinse teama de mânia lui.

— Mi-ar fi ruşine de el, dac-un om ca tine nu l-ar urî, spuse Chveya.

Oare chicotise Obring discret în spatele lui? Elemak se întoarse să vadă, dar Obring părea complet nevinovat.

Deja ai pierdut, îşi zise Chveya. Sufletul Suprem avea dreptate. Te-am învins. Acum să sperăm că n-o să moară nimeni înainte ca să-ţi dai şi tu, în sfârşit, seama.

8
Dezlegat

Luet era furioasă, dar nu pe Elemak. Pentru ea, Elemak devenise un fel de forţă a naturii. Bineînţeles că-l ura pe Nafai. Bineînţeles c-ar fi

profitat de orice ocazie ca să-i facă rău. Între ei doi era prea multă istorie, prea mult resentiment vechi, prea multă vină din pricina tentativelor anterioare ale lui Elemak de a-şi omorî fratele. Nu rezolvai situaţia încercând să-l schimbi pe Elemak. Ci găsind modalităţi de a evita să-l provoci.

Tu ai făcut asta, îi spuse Luet Sufletului Suprem. A fost ideea ta. Ne-ai impus-o. I-ai manipulat pe Nafai, pe mine şi pe părinţii celorlalţi copii ca să se joace de-a timpul.

(Şi am avut dreptate.)

Pur şi simplu n-ai crezut c-or să se trezească, nu-i aşa?

(Tot am dreptate. Totul se va rezolva.)

Bebeluşii mei au dificultăţi de respiraţie. Nu prea mănâncă, pentru că înghiţitul le ia atât de mult timp, încât îşi mai trag o dată răsuflarea înainte. Suntem pe moarte, iar tu-mi spui că totul se va rezolva?

(Mai sunt multe zile până când cineva va fi în pericol să moară.)

Ei, chestia asta mă face să mă simt mult mai bine.

(Eu nu sunt Elemak. Nu eu l-am pus să facă lucrurile pe care le-a făcut.)

Tu l-ai stârnit. Tu ne-ai pus în situaţia asta.

(Credeai că nu va veni această zi? Că dacă veţi face totul cum trebuie, Elemak nu se întoarce niciodată împotriva voastră? Mai bine aici, unde

am un oarecare control asupra situaţiei, decât pe Pământ, unde veţi fi pe cont propriu.)

Oh, nu, pe Terra n-o să fim pe cont propriu. O să-l avem pe Păstrătorul Pământului care-o să aibă grijă de noi. Iar dac-o să aibă pentru noi măcar jumătate din iubirea şi grija ta, într-un an o să fim morţi cu toţii.

(Păstrătorul e mult mai puternic decât mine.)

Îmi pare bine s-aud asta.

(Îți înțeleg furia. Dar nu o lăsa să îți întunece judecata.)

Nu, nu trebuie să lăsăm să ni se-ntunece judecata, chiar dacă gâfâim ca să inspirăm cât mai mult oxigen, chiar dacă-i vedem pe copiii noştri cum devin apatici și amorțiți, chiar dacă ne gândim la soțul nostru răsucit și încovoiat, cu mâinile legate fedeleş...

Aşa se desfăşurară conversațiile lui Luet cu Sufletul Suprem, ore la rândul. Ştia că atunci când îşi va fi din nou pe pământ consumat furia, ea va rămâne tăcută, va fi împăcată cu situația, probabil va fi de acord, în cele din urmă, că lucrurile s-au desfăşurat cât se poate de bine. Dar ele încă nu se desfăşuraseră. Iar dacă asta însemna cât se poate de bine, era greu de imaginat cum ar fi fost cât se poate de rău – sau chiar nu atât de bine. Ăsta-i singurul lucru care nu va putea fi ştiut vreodată: ce *s-ar fi* întâmplat. Lumea vorbea ca și cum s-ar putea ști. „Dacă nu s-ar fi declanşat alarma."

„Dacă n-aş fi avut o gură atât de slobodă de mic"

– astea erau cuvintele favorite, Luet ştia foarte bine, atunci când Nafai se autoînvinovăţea pentru toate. Dar nimic nu este provocat doar de un singur lucru, Luet era conştientă de acest adevăr, iar îndepărtarea sau modificarea unei cauze nu garantează întotdeauna dispariţia efectului sau îmbunătăţirea situaţiei.

Într-o bună zi o să încetez să mai simt furia asta profundă, iraţională, la adresa Sufletului Suprem, dar nu acum, când am atât de proaspătă în minte imaginea lui Nafai legat cu atâta cruzime, imagine extrem de vie în coşmarurile mele. Nu acum, când copiii mei suspină după fiecare înghiţitură. Nu acum, când Elemak cel lipsit de inimă are controlul asupra celor de pe nava asta.

Măcar dacă ne-am fi împotrivit Sufletului Suprem şi n-am fi organizat şcoala pe parcursul călătoriei.

În adâncul sufletului era furioasă, ţipa la Sufletul Suprem, inventa discursuri lungi, extrem de caustice, pe care ştia că nu i le va putea ţine niciodată lui Elemak, lui Mebbekew, tuturor celor care îi sprijineau.

Dar celorlalţi le arăta o faţă calmă, impasibilă. Încrezătoare, netemătoare, nici măcar plictisită, după cum îi lăsa pe ceilalţi să o perceapă. Ştia că acest lucru îl va tulbura cel mai mult pe Elemak şi pe cei din grupul lui. Îi va îngrijora faptul că ea nu părea să fie prea îngrijorată; mai mult de-atât nu putea face, chiar dacă nu era mare lucru.

Ei. Noi. În mintea ei, luase obiceiul să-i numească pe acoliţii lui Elemak şi pe familiile lor „Elemakii“ – oamenii lui Elemak iar pe cei care luaseră parte la şcoala din timpul călătoriei „Nafarii”. În mod normal, asemenea terminaţii erau folosite pentru a se face referire la naţiuni sau triburi. Dar nu suntem şi noi triburi, aici, pe nava asta, indiferent cât de puţini suntem?

Elemak ceru ca familiile Nafarilor să ia masa în acelaşi timp, în bibliotecă, apoi el sau Meb avea să escorteze fiecare familie la compartimentul ei înghesuit şi avea să sigileze uşa. Cât timp erau ei doi plecaţi, Vas şi Obring făceau de pază. Luet îi studie, acolo în bibliotecă, în timpul meselor. Nu păreau prea în largul lor cu această sarcină, dar ea n-avea de unde să ştie dacă era din cauza ruşinii sau a faptului că pur şi simplu n-aveau încredere în abilitatea lor de a face faţă unei confruntări fizice.

Unele dintre femeile din grupul lui Elemak făcură slabe încercări de a conversa în bibliotecă în timpul meselor, dar Luet nu arăta prin expresie sau gesturi, în niciun caz prin cuvinte, că ştie că ele există. Plecară furioase, mai ales Kokor, fiica mai mică a mătuşii Rasa, care rostise cu impertinenţă: „Oricum, tu ai provocat din nou pe pământ toată chestia asta, dându-ţi aere pentru că ţi se zicea Vizionara-în-ape.” Având în vedere că asta n-avea nicio legătură cu conflictul, era clar că Kokor nu făcea altceva decât să-şi arate vechiul ei

resentiment faţă de Luet. Era greu să nu râzi de ea.

Tăcerea lui Luet în prezenţa femeilor lui Elemak nu era motivată de supărare. Luet ştia perfect de bine că ele n-aveau nicio legătură cu hotărârile bărbaţilor, că Dol, soţia lui Meb, şi Eiadh, nevasta lui Elemak, erau umilite de ceea ce făceau bărbaţii lor. Totodată, mai ştia, însă, că dacă le-ar fi lăsat s-o asigure de simpatia lor, dacă le-ar fi permis să treacă graniţa invizibilă dintre Elemaki și Nafari, ele s-ar simţi *cu mult* mai bine. Ba mai mult, s-ar putea să le facă să se simtă de-a dreptul confortabil, ba chiar pline de *nobleţe* pentru c-au extins prietenia către soţia lui Nafai, cea copleşită de necazuri. Luet nu voia ca ele să se simtă confortabil. De fapt, voia să fie atât de stânjenite încât să înceapă să se plângă soţilor lor, până când, în cele din urmă, presiunea va deveni atât de mare, încât ceilalţi vor începe să se teamă de indignarea şi de dispreţul soţiilor la fel de mult ca şi de ale lui Elemak, iar acesta va începe să creadă că acţiunile lui îl costau mai mult în familie decât câştiga în acea parte a sufletului său care păstra ura faţă de Nafai.

Desigur, exista întotdeauna posibilitatea ca presiunea suplimentară din partea soţiei lui să-l facă pe Elemak şi mai intransigent. Dar, având în vedere că umilirea femeilor Elemake era singurul lucru la îndemâna lui Luet, ea îl făcea.

Singurul lucru anormal era ciudatul fel în care

erau tratați Zdorab și Shedemei. Aceştia erau monitorizați şi escortați exact ca şi Luet, Hushidh şi Issib, ca Rasa şi Volemak. Dar în bibliotecă, ei nu aveau parte de aceeaşi supraveghere. Ei şi copiii lor erau încurajați să stea împreună cu Elemakii, şi li se dădea voie să discute între ei.

Acest fapt o duse pe Luet la inevitabila concluzie că alarma care a deschis toate compartimentele de hibernare nu fusese un accident, că Zdorab reuşise, cumva, să seteze nu una, ci două semnale de trezire şi că Sufletul Suprem nu-l descoperise pe cel de-al doilea. Nu era posibil ca Shedemei să fi ştiut asta; era chiar greu de crezut că Zdorab ştiuse, în definitiv nu li se alăturase lor în instrucția copiilor? Nu făcuse el parte din şcoala de călătorie? Oare nu crescuseră fiul şi fiica sa alături de ceilalți copii? Ce soi de minte sucită avea el, care-i permitea să accepte în mod deliberat prietenia cu Nafarii, deşi ştia că semnalul lui de trezire o să pună viața lui Nafai în pericol şi o să scindeze comunitatea mai rău ca niciodată? Nu, era imposibil de imaginat. Era imposibil ca Zdorab să fi făcut lucrul ăsta. Nimeni n-ar putea fi atât de duplicitar, încât…

Şi totuşi, iată-l pe Zdorab, şezând cu fiul său, Rokya, lângă el, în fața Dolyei, soția lui Meb. Pe de altă parte, Shedemei stătea departe de ceilalți. Ruşinea ei era aproape palpabilă. O ținea cu ea pe fiică-sa, Dabya, şi vorbea doar când i se adresa cineva. Nu se uita la nimeni, ținându-şi privirea în

farfurie în timp ce mânca, apoi părăsind încăperea cât se poate de repede. Luet ardea de nerăbdare să-i ceară Chveyei sau lui Hushidh să evalueze relaţiile, ca să vadă cum se prezenta loialitatea lui Zdorab. Dar i se interzisese să vorbească cu Hushidh, iar Chveya era şi ea ţinută la distanţă de toată lumea. Şi Oykib era izolat de ceilalţi copii; amândoi, cu siguranţă, se bucurau de o atenţie specială din partea lui Elemak.

În seara celei de-a doua zile, Luet deschise uşa încăperii familiei ei şi descoperi că cel care bătuse la uşă era Zdorab. Gemenii dormeau, respirând rapid, dar regulat. Copiii mai mari – Zhatva, Motiga şi Izuchaya – nu dormeau, ci erau întinşi în paturile lor, stând liniştiţi să nu folosească prea mult oxigen; tuturor li se ordonase să facă acest lucru atunci când era posibil şi, având în vedere că-şi puteau da seama cât de deficitar era deja oxigenul, aceasta era singura comandă a lui Elemak pe care toată lumea o respecta.

Luet îl privi tăcută pe Zdorab, aşteptând să vorbească el.

— Trebuie să discut cu tine.

Ea se gândi dacă să-i închidă uşa-n nas. Dar asta ar însemna să-l judece fără a fi auzit ce are de spus. Se dădu la o parte şi-l lăsă să pătrundă înăuntru. Apoi se uită spre coridor şi văzu că Vas şi Obring îi urmăreau. Prin urmare, nu era o vizită clandestină. Decât în cazul în care aceste două inimi curajoase aveau cu adevărat îndrăzneala să

conspire împotriva ordinelor exprese ale lui Elemak.

Ea închise uşa.

— Eu am fost, rosti Zdorab. Ştiu că ştii lucrul ăsta, dar trebuia să ţi-l spun personal. Elemak mi-a sugerat să susţin că n-aş fi putut să şterg programul de trezire chiar dac-aş fi vrut, dar aş fi putut. Şi-am vrut. Exact la sfârşit, când eram pe punctul de a fi adormit, am încercat să strig la Shedya şi Nief să oprească, să deschidă compartimentul meu, să...

Zdorab îşi dădea seama că vorbele lui n-aveau niciun efect asupra ei. Privi într-o parte, către uşă.

— N-am putut prevedea cum o să se desfăşoare lucrurile. Am... am crezut că Elemak o să-l considere un fapt împlinit. Că poate o să găsească o soluţie ca restul copiilor să prindă ultimii trei ani de şcoală. Ceva de genul ăsta. Copiii tăi vor fi avut şase ani şi jumătate, ai lui trei ani şi jumătate. Eu n-am... violenţa, Nafai legat în halul ăla, iar acum suportul vital – se termină aerul – nu poţi să-l determini pe Sufletul Suprem să aibă milă şi să ne lase pe jumătate dintre noi să adormim din nou?

Deci despre asta era vorba. Elemak şi ceilalţi îl foloseau pe Zdorab ca să-ncerce s-o convingă să-i salveze de consecinţele propriilor lor acţiuni.

— Poţi să-i spui lui Elemak că-n momentul în care Nafai o să fie dezlegat şi o să redobândească controlul asupra navei, el şi oamenii lui o să fie liberi să se întoarcă oricând în camerele de

hibernare. Sau ar trebui să spun „tu și oamenii *tăi*”?

Spre surprinderea ei, lacrimi aproape ţâşniră din ochii lui Zdorab.

— Eu n-am *oameni*, rosti el. S-ar putea să n-am nici soţie. Sau fiu ori fiică.

Deci Shedemei nu ştiuse. Nu că acest lucru ar fi fost o surpriză.

— Nu m-aştept să-ţi pară rău pentru mine, zise el, ștergându-și ochii și recăpătându-și controlul. Vreau doar să-nţelegi că dac-aş fi ştiut...

— Dac-ai fi ştiut ce? Că Elemak îl urăşte pe Nafai? Că-i vrea moartea? Cum de ţi-a lipsit această mică informaţie, având în vedere că l-am văzut cu toţii pe Nafai plin de sânge după ultimul complot al lui Elemak?

Mânia fulgeră în privirea lui Zdorab.

— De data asta, nu Elemak a fost cu complotul.

— Nu, a fost Sufletul Suprem, zise Luet. Și cu *tine*. De fapt, ai reuşit să participi la conspiraţie de ambele părţi. În acel moment, ea îşi dădu seama. Ah, ăsta era schepsisul, este?

— Eu sunt un străin aici, rosti el. Shedya şi cu mine n-avem nicio rudă aici.

— Shedya este una dintre nepoatele mătușii Rasa.

— Asta nu-i o înrudire de sânge, e o...

— E mai strânsă.

— Dar *eu* nu. Fiul şi fiica mea o să fie prinşi în cearta asta de familie dintre Nafai și Elemak,

indiferent ce-aş face. Eu nu-s ca Volemak sau băieţii lui, nu-s puternic din punct de vedere fizic, nu-s – nu-s prea *bărbat,* după criteriile după care sunt judecaţi bărbaţii. Prin urmare, cum aş putea să-mi protejez copiii? M-am gândit că dac-aş putea avea o relaţie atât cu Nafai, cât şi cu Elemak…

— Lucrul ăsta nu-i posibil, spuse Luet. Mai ales acum, mulţumită ţie.

— Am făcut ce-am crezut că-i mai bine pentru copiii mei. Am greşit. Acum niciuna dintre părţi nu mai are încredere-n mine, iar copiii mei o să plătească şi ei pentru asta. Am *greşit,* şi nu-ncerc s-ascund ceea ce-am făcut sau cât de grav a fost. Dar n-am intenţionat să te trădez pe tine ori pe Nafai. Am făcut ce-am crezut că-i mai bine pentru copiii mei.

— Foarte bine, spuse Luet rece. Te-ai eliberat de povară. Te-am auzit, iar dac-o să mi se permită să vorbesc din nou şi altora, în afară de copiii mei, o să mă străduiesc să le zic tuturor c-ai fost motivat în întregime de preocuparea altruistă faţă de copiii tăi.

— Mebbekew spune că eşti o persoană rece, zise Zdorab.

— Iar noi ştim ce fin observator al fiinţelor umane poate să fie Meb.

— Dar se-nşală, rosti Zdorab. Nu eşti rece, eşti aprinsă.

— Mulţumesc pentru această pătrundere în metaforele elementelor pentru caracterul meu.

— Nu uita, Luet. Ţi-am greşit. Ştiu lucrul ăsta, şi-ţi sunt îndatorat, profund şi pentru totdeauna. Prin fire, nu-s un om lipsit de onoare. Am acţionat aşa cum au trebuit să acţioneze dintotdeauna bărbaţii ca mine – pentru supravieţuire, aşa cum am înţeles-o eu mai bine. O să vină o vreme în care, indiferent cât de mult mă dispreţuieşti, o să ai nevoie de ajutorul meu. Am venit aici ca să-ţi spun că, atunci când o să fie cazul, iar tu sau Nafai o să-mi cereţi, o să fac tot ceea ce aveţi nevoie.

— Bun. Spune-i lui Elemak să-l dezlege pe soţul meu.

— Tot ceea ce aveţi nevoie şi care-mi stă în puteri. L-am rugat deja să-l dezlege pe soţul tău. Kokor şi Sevet i-au cerut-o. Fata ta cea mare l-a scuipat în faţă şi i-a spus că-i un eunuc care trebuie să-i ţină închişi pe cei mai buni ca el, ca să se poată simţi un bărbat adevărat.

Luet icni.

— A lovit-o?

— Da, răspunse Zdorab. Dar n-a păţit nimic. Au fost cu toţii dezgustaţi de gestul lui, iar el nu s-a mai apropiat de ea, de atunci. Partea bună a lucrurilor: cred că gestul ăsta a-ntors-o pe propria lui soţie împotriva lui, când a văzut c-a lovit-o pe Chveya în halul ăla.

Fără îndoială că ăsta fusese scopul Chveyei.

— Asta a fost dintotdeauna problema lui Elya, zise Luet. A-ncercat mereu să răspundă la vorbe

prin acţiuni. E posibil să-l amuţească pe interlocutor, dar nu face altceva decât să confirme adevărul celor spuse.

— Chiar şi tu, cu tăcerea ta nezdruncinată, eşti subiectul a jumătate dintre discuţiile femeilor, spuse Zdorab. Iar Shedya ţi s-a alăturat în boicotul conversaţiei. Toată lumea vrea ca Elemak să se oprească. Mi-am zis c-ai vrea să ştii lucrul ăsta. Ceea ce faci tu, ceea ce-au făcut Chveya şi Oykib, chiar şi felul tăcut de-a suporta al lui Nafai – reprezintă toate un fel de rezistenţă, încăpăţânată şi curajoasă, şi fac pe oricine e-n tabăra lui Elemak să se simtă foarte… foarte ruşinat.

Luet încuviinţă dând din cap cu gravitate. Avea nevoie să audă aşa ceva. Faptul că venise şi-i spusese nu-i făcea prieteni.

— În astea două zile, am văzut curaj adevărat, continuă Zdorab. Eu n-am avut niciodată aşa ceva, genul de curaj care iese-n faţă, chiar şi atunci când eşti neputincios, şi-l face pe cel puternic să acţioneze în cea mai proastă manieră. Chveya. Oykib. Viaţa mea ar fi fost alta, dac-aş fi acţionat vreodată-n felul ăsta. Râse amar. Da, probabil aş fi fost mort.

Lui Luet îi trecu prin minte că ea, practic, nu ştia aproape nimic despre Zdorab, despre educaţia lui. Vorbea de parcă şi-ar fi petrecut întreaga viaţă lipsit de prieteni şi sub imperiul fricii. De ce oare?

Deşi ei nu-i plăcea să recunoască, trebuia să

admită că lucrurile puteau părea complet diferite din perspectiva lui. Pentru ea, nu exista alternativă – trebuia să facă orice ca să-i ajute pe Nafai şi pe Sufletul Suprem să-l învingă pe Elemak, pentru că, dacă n-ar învinge, ei nu i-ar mai rămâne nimic. Dar Zdorab putea să se gândească la o variantă în care Elemak ar avea câştig de cauză, iar dacă s-ar întâmpla acest lucru – şi s-ar putea întâmpla, cu siguranţă –, n-ar fi fost ceva complet imoral ca să încerce să pregătească un loc pentru sine şi pentru copiii lui în tabăra lui Elemak.

Problema era c-ar putea să se pomenească fără un loc în niciuna dintre tabere. Spre asta tindea situaţia prezentă.

Se strădui să nu pară prea rece când reluă discuţia.

— Zdorab, să ştii c-am luat aminte la cele ce mi-ai spus. Dacă eşti îngrijorat în legătură cu viitorul, îţi pot spune cu certitudine că niciunul dintre noi n-o să se răzbune pe tine, necum pe copiii tăi. Ei nu şi-au pierdut locul de lângă noi, dacă şi-l doresc.

— Elemak o să piardă, rosti Zdorab. Problema care se pune este câţi o să moară pân-o să clacheze.

— Niciunul, sper, zise Luet.

— Vreau doar să spun că m-a adus aici doar interesul personal. N-ai niciun motiv să-mi acorzi încredere. V-am înşelat pe toţi. Aţi crezut că-s unul

de-al vostru şi v-am trădat. N-o să poţi uita niciodată lucrul ăsta. *Eu* unul n-o să uit. Dar poţi conta pe asta: dacă tu sau Nafai o să mai aveţi vreodată nevoie de mine, o să fiu acolo. Indiferent de situaţie. Chiar dac-o fi să mor încercând să vă ajut.

Luet îşi reprimă cu greu un răspuns dispreţuitor, batjocoritor.

— N-o fac pentru mine, rosti Zdorab. Şi nici măcar pentru tine. E doar… e singura modalitate prin care mă pot răscumpăra în ochii copiilor mei. Mai devreme sau mai târziu, o să afle toţi ce-am făcut. De aceea nu m-am obosit să-ncerc s-ascund conversaţia asta de copiii tăi, de cei care stau treji în pat, cu ochii-nchişi. Copiilor mei o să le fie ruşine de mine, chiar dacă nimeni n-o să-i ia peste picior pentru asta. Cumva, cândva, o să mă răscumpăr în ochii lor. Asta-nseamnă supravieţuire, pentru mine. Am crezut că problema constă în a rămâne în viaţă, dar nu-i aşa. Oricum, nimeni nu-i nemuritor. E vorba de felul în care-şi aduce aminte lumea de tine. E vorba de ce gândesc despre tine copiii tăi, de ceea ce gândesc după ce-ai murit. Asta-nseamnă supravieţuire. O privi pe Luet în ochi, şi continuă: Iar dacă se poate spune despre mine ceva adevărat, asta este: supravieţuiesc.

Se ridică de pe marginea patului pe care şezuse. Luet deschise uşa şi Zdorab plecă.

În liniştea lăsată după închiderea uşii, Zhatva

spuse încet:

— Mă bucur că nu-s în situaţia *lui.*

— Nu fi atât de sigur, replică Luet. Nici situaţia-n care suntem noi nu-i prea roz în momentul de faţă.

— Aş fi vrut să fiu şi eu la fel de curajos ca Veya, zise Zhatva.

— Nu, nu, Zhyat, nu spune asta. Ea era-ntr-o situaţie în care, fiind curajos, se putea realiza ceva. Tu nu erai în situaţia asta. Dac-o să vină vreodată momentul în care o să ai nevoie de curaj, o să-l ai. Suficient. Cât o să ai nevoie.

Adăugă, tăcut, pentru ea: Fie ca ziua-n care o să ai nevoie de curaj să nu vină niciodată. Dar chiar după ce formulă acest gând, îşi dădu seama că ziua cu pricina va *veni.* Se înfioră.

Oh, Nafai, exclamă în sinea ei. Ce bine-ar fi fost să mă auzi aşa cum m-aude Sufletul Suprem! De-ai putea să ştii cât de mult te iubesc şi cât de mult sufăr când ştiu prin ce treci. Iar singurul lucru pe care-l pot face este să am grijă de copii cât mai bine şi să am încredere în Sufletul Suprem şi în lucrările firii umane să facă o minune şi să te elibereze. Ce *pot* face fac, dar din nou pe pământ nu-i suficient. Dacă mori, care va fi viaţa mea? Chiar dacă toţi copiii sunt în siguranţă, chiar dacă vor creşte şi vor ajunge nişte adulţi buni, puternici, minunaţi, tot n-o să fie suficient, dacă te pierd pe tine. E posibil ca Sufletul Suprem să ne fi adus împreună ca pe nişte pioni în jocul ei, dar asta

nu-nseamnă că legătura dintre noi e mai slabă. E puternică, mult mai puternică decât sforile cu care te-au legat, dar fără tine lângă mine mă simt ca și cum eu aş fi cea legată, imobilizată înlăuntrul sufletului meu şi incapabilă să mă mişc, să respir. Nafai.

Numele lui îi răsuna în minte. Imaginea chipului lui o ofilea. Se întinse în pat, dorind să se relaxeze, comandându-și să doarmă. Cu cât respir mai puțin oxigen, cu atât mai mult o să aibă el, cu atât mai mult o să aibă copiii. Trebuie să dorm. Trebuie să fiu calmă.

Dar nu era calmă și chiar și atunci când căzu într-un somn agitat, inima îi bătea puternic şi respira rapid, cu inspirații superficiale, ca şi cum era în toiul unei lupte, inamicul lovind-o neîncetat.

La prima masă din cea de-a treia zi, Elemak nu era în cameră. Nimeni nu îndrăznea să întrebe unde e. Şi nici nu-i păsa nimănui. Când pleca el, rămânea precauţia; adevărata frică se întorcea doar odată cu el. Acest lucru se întâmpla nu pentru că cineva ar fi avut încredere în buna-credinţă a lui Meb, Obring şi Vas – lui Meb păreau să-i facă plăcere micile cruzimi, iar Obring, după toate aparenţele, se bucura de statutul său, fiind unul dintre cei care împărţeau autoritatea. Totuși, știau cu toţii că şi unul, şi celălalt l-ar trăda bucuros pe Elemak, într-o clipă, dac-ar crede c-ar

obţine vreun beneficiu de pe urma acestui fapt. Vas, pe de altă parte, părea să deteste ceea ce făcea, dar se achita de datorie, şi era cel pe care Elemak se baza cel mai mult. Acesta putea să-i încredinţeze o sarcină şi să fie sigur că va fi dusă la bun sfârşit, chiar dacă Elemak nu se afla acolo ca să vegheze – lucru ce nu putea fi spus despre ceilalţi doi bărbaţi Elemaki.

În ziua aceea, totuşi, Elemak fiind plecat, se produse prima contestare deschisă a autorităţii sale. După ce schimbă o privire cu Rasa, Volemak se ridică în picioare şi începu să se adreseze grupului.

— Prieteni şi membri ai familiei, începu el.

— Stai jos şi taci din gură, zise Mebbekew.

Volemak îl fixă pe cel de-al doilea fiu al său cu o privire de un calm hipnotic şi rosti:

— Dac-ai de gând să mă faci să tac, te rog să-ncerci. Dar în absenţa forţei fizice, o să-mi spun punctul de vedere.

Meb făcu un pas către tatăl său. Imediat, deşi nu fuseseră îndemnaţi în vreun fel, Yasai, fiul cel mai mic al lui Volemak, Zaxodh, fiul cel mare al lui Issib, Zhatva, fiul cel mare al lui Nafai, se ridicară cu toţii în picioare. Ei nu se aflau în apropierea lui Volemak, dar ameninţarea era clară.

Meb râse.

— Crezi că mi-e frică de copiii tăi?

— N-ar fi rău să fii atent, rosti Rasa. Au trăit timp de şase ani în gravitaţie redusă, în timp ce tu

pari puţin cam nesigur pe picioare.

— Haide, Obring, spuse Meb.

Obring făcu un pas către Volemak. Acum se ridicară în picioare Motiga, cel de-al doilea fiu al lui Nafai, şi Padarok, fiul lui Zdorab. Apoi se ridică însuşi Zdorab.

— Vas, poţi să te prefaci că nu-ţi pasă, dar mie asta-mi miroase a revoltă, spuse Meb.

Vas încuviinţă din cap.

— Obring, du-te şi adu-l pe Elemak.

— Ne ocupăm singuri de chestia asta! zise sec Meb.

— Observ. Ne descurcăm deja de minune.

Obring se uită de la Vas la Mebbekew, apoi se răsuci pe călcâie şi părăsi biblioteca.

— După cum spuneam, rosti Volemak, toată această dispută este deplasată. Eu am fost cel pe care Sufletul Suprem l-a chemat în deşert şi tot eu am fost cel care a condus expediţia tot timpul. Este adevărat că-n deşert i-am delegat lui Elemak autoritatea de zi cu zi, dar lucrul ăsta n-a fost vreodată nimic mai mult decât un aranjament temporar, ca recunoaştere a abilităţii şi experienţei lui. În mod asemănător, pe parcursul călătoriei i-am delegat lui Nafai comanda navei, pentru că el este cel căruia Sufletul Suprem i-a dat mantia de comandant. Cert este că eu sunt singurul conducător de drept al grupului, iar atunci când o s-ajungem pe Pământ, n-o să mai deleg nimănui autoritatea. Nici Elemak, nici Nafai n-o să mai

aibă comanda atâta vreme cât trăiesc eu.

— Şi cât timp înseamnă asta, bătrâne? întrebă Meb.

— Mai mult decât ai vrea tu, leneş demn de dispreţ ce eşti! replică Volemak pe un ton moderat. Este clar că Elemak nu mai deţine controlul. Prin ameninţarea cu forţa şi din cauza cooperării a trei huligani nevolnici – se uită în ochii lui Vas – şi pentru că Nafai a acceptat să fie făcut prizonier ca să salveze vieţile bebeluşilor lui, revolta lui Elemak pare s-aibă câştig de cauză. Totuşi, suntem cu toţii conştienţi că la un moment dat Elemak va trebui în mod inevitabil s-accepte realitatea – nava nu ne poate susţine pe toţi în stare de veghe, iar Sufletul Suprem nu-l va lăsa să pună pe cineva în stare de hibernare atâta vreme cât Nafai rămâne legat. Prin urmare, vă solicit acum să juraţi solemn, fiecare dintre voi, că vă veţi supune autorităţii mele şi a nimănui altcuiva, după ce se va termina actuala criză. Atâta vreme cât trăiesc, nu va exista posibilitatea de-a alege între Nafai şi Elemak, ci doar supunerea faţă de mine, în conformitate cu legământul vostru solemn. Vă invit pe toţi, bărbaţi şi femei, să rostiţi jurământul. Toţi cei care făgăduiţi solemn că vă veţi supune numai autorităţii mele după această criză, ridicaţi-vă-n picioare şi spuneţi „da”.

Imediat, toţi bărbaţii care erau în picioare, cu excepţia lui Vas şi a lui Mebbekew, rostiră un „da“ sonor. Rasa, Hushidh, Luet şi Shedemei se sculară

şi ele imediat, lor alăturându-li-se fetele care luaseră parte la instruire; vocile lor mai subţiri se auziră ca un ecou celor ale bărbaţilor. Issib se ridică încet şi spuse „da”.

— Bănuiesc, spuse Volemak, că dacă Oykib şi Chveya n-ar fi fost ţinuţi în izolare, s-ar fi alăturat şi ei acestui din nou pe pământ jurământ şi-i socotesc printre cetăţenii legiuiţi ai comunităţii mele. Atunci când Nafai o să fie eliberat, o să-i cer şi lui să jure. E cineva aici care are îndoieli c-o să facă jurământul? Sau că-l va respecta, după ce-l va rosti?

Nimeni nu vorbi.

— Nu uitaţi, vă rog, că vă cer să acceptaţi autoritatea mea *după* ce va trece criza prezentă. Nu vă cer să vă puneţi în pericol înfruntându-l pe Elemak în acest moment. Dar dacă nu juraţi acum, nu sunteţi cetăţeni ai coloniei pe care o voi întemeia pe Pământ. Puteţi, desigur, solicita cetăţenia ulterior, iar eu voi supune votului cetăţenilor ca să văd dacă veţi fi sau nu admişi. Însă dacă faceţi jurământul acum, veţi deveni cetăţeni de la bun început.

Spre surprinderea tuturor, Vas luă cuvântul.

— O să jur, spuse el. Atunci când o să se termine criza, autoritatea ta va fi singura pe care-o voi accepta atâta vreme cât trăieşti. Şi-o să fac tot ce-mi stă-n puteri să-ţi prelungesc viaţa cât mai mult posibil.

După ce vorbi Vas, soţia lui, Sevet, se ridică în

picioare, împreună cu cei trei copii mici ai lor.

— Jur, rosti ea.

Copiii ei o imitară.

Cei care rămăseseră aşezaţi se simţeau în mod clar asediaţi.

— Elemak n-o să fie-ncântat, îi spuse Meb lui Vas.

— Oricum Elemak nu-i prea încântat zilele astea, replică Vas. Nu vreau altceva decât pace şi dreptate.

— Şi tatăl meu făcea parte din micul complot al lui Nafai, rosti Meb. Nu poate fi considerat imparţial.

— Ştiu că o parte dintre voi nu sunt mulţumiţi de faptul că unii dintre copii au fost ţinuţi treji pentru a fi instruiţi în timpul călătoriei, spuse Volemak. Din nefericire, Elemak nu ne-a lăsat niciodată să explicăm. Fiecare dintre noi ai cărui copii au fost incluşi în şcoală a fost îndemnat de Sufletul Suprem să facă acest lucru. Nafai a şovăit foarte mult să facă asta. Noi am insistat până când a fost de acord. Aceşti copii au fost aleşi de Sufletul Suprem, iar ei şi noi am avut posibilitatea de a accepta să participăm la o asemenea acţiune. Rezultatul este pozitiv. În loc să avem doar câţiva adulţi şi o groază de copii neproductivi, am împărţit generaţia tânără, astfel încât vom avea o populaţie continuă de tineri care vor deveni adulţi timp de mai multe generaţii. Orice dezavantaj credeţi că sesizaţi acum va dispărea atunci când

vă veţi da seama că veţi avea mai mulţi ani de viaţă pe Pământ decât cei care au stat în stare de veghe în timpul călătoriei.

Dol se ridică în picioare, copiii ei urmându-i exemplul.

— Stai jos, târfă necredincioasă! strigă Mebbekew.

— Copiii mei şi cu mine o să fim cetăţeni ai coloniei tale, rosti Dol. Jurăm.

Mebbekew se năpusti spre ea. Vas se interpuse între el şi soţia lui, ţinând mâna întinsă spre a-l opri.

— Nu-i momentul potrivit pentru violenţă, zise Vas. Ea este cetăţean liber, cred, şi-are dreptul să spună ceea ce gândeşte.

Mebbekew dădu la o parte cu putere mâna lui Vas din dreptul pieptului său.

— Când o să se-ntoarcă Elemak, toate astea n-o să mai însemne nimic.

Aflată la doar un metru de el, Eiadh se ridică în picioare. Imediat, fiul ei cel mare, Protchnu, o trase de mânecă să stea jos.

— După criză, o să mă supun autorităţii tale, Volemak, zise ea.

Protchnu se întoarse către ceilalţi copii şi le strigă:

— Să nu care cumva să juraţi!

Copiii erau în mod clar înspăimântaţi de furia lui.

— Îmi dau seama că cei mici sunt intimidaţi ca

să nu depună jurământul, rosti Volemak. Așa că li se va da șansa să-l rostească fără nicio constrângere, mai târziu.

— N-o să-l depună niciodată! strigă Protchnu. Sunt eu oare singurul de-aici care este credincios tatălui meu? El e singurul care trebuie să ne conducă!

Kokor se ridică, împreună cu copiii ei.

— O să fim şi noi cetăţeni, zise ea. După ce trece criza.

— O să fiţi, dacă rostiţi jurământul, replică Volemak.

— Păi, asta vreau să spun, rosti ea. Jur.

Copiii ei încuviinţară dând din cap sau murmurându-şi aprobarea.

Din uşă, Elemak vorbi încet:

— Foarte bine, zise el. Fiecare din voi şi-a exprimat părerea. Acum staţi jos.

Imediat, Kokor se aşează şi îi îndemnă şi pe copii să facă acelaşi lucru. Încet-încet, se aşezară şi ceilalţi, cu excepţia lui Volemak, a Rasei și a lui Eiadh, care se întoarse ca să-l înfrunte pe soţul ei.

— Gata, Elya, spuse ea. Eşti singurul care nu-şi dă seama că n-ai cum să învingi.

— Îmi dau seama că n-o să-l las pe Nafai să mă conducă şi nici pe altcineva.

— Chiar dacă asta-nseamnă că propriii tăi copii o să se sufoce?

— Nu mă pot împotrivi, dacă computerul de companie al lui Nafai consideră că cei mai slabi

dintre noi trebuie să moară. Dar n-o să fiu eu cel care ucide.

— Cu alte cuvinte, nu-ţi pasă, rosti Eiadh. Din punctul meu de vedere, asta-i dovada finală că nu eşti potrivit ca să conduci colonia asta. Îţi pasă de orgoliul tău mai mult decât de bebeluşii noştri.

— Ai vorbit destul, zise Elemak.

— Nu, replică Eiadh, tu ai vorbit prea mult. Nu eşti soţul meu, până n-o să-ncetezi cu spectacolul ăsta copilăresc de ţâfnă masculină.

— Oh, nu mă reînnoieşti ca soţ, este? întrebă Elemak cu un zâmbet schimonosit. Ce spui de chestia *asta,* Proya?

Fiul său cel mare, Protchnu, veni lângă tatăl său.

— Spun că eu nu mai am mamă, zise el.

— Se potriveşte de minune, replică Elemak, pentru că eu n-am tată şi nici soţie. N-am oare nici prieteni?

— Eu sunt prietenul tău, declară Obring.

— Sunt de partea ta, rosti Meb. Dar Vas a jurat.

— Vas poate să facă orice jurământ vrea, replică Elemak. Dar întotdeauna a fost lipsit de cuvânt. Toată lumea ştie lucrul ăsta.

Sevet râse.

— Ia uită-te la prietenii tăi, amărâtule, zise ea. Un băiat de opt ani indus în eroare. Şi mai cine? Meb! Obring! Niciunul nu făcea doi bani la Basilica.

— Nu spuneai asta când m-ai chemat în patul

tău! strigă Obring la ea.

— N-avea nicio legătură cu tine, replică Sevet dispreţuitoare. Problema era între mine şi soră-mea şi, crede-mă, am plătit din greu pentru greşeala asta. Vas ştie că de-atunci i-am fost credincioasă, atât în inima, cât şi-n acţiunile mele.

Copiii care erau suficient de mari ca să înţeleagă ce se spunea acum vor avea berechet teme de scandal despre familie de care să vorbească. Obring şi Sevet avuseseră o relaţie? Dar cum anume a plătit Sevet pentru asta? Şi ce-a vrut să spună că era între ea şi Kokor?

— Destul, spuse Elemak. Bătrânul şi-a jucat mica piesă, dar aţi remarcat că n-a avut curajul să vă ceară să fiţi împotriva mea. El vă conduce doar într-un viitor imaginar. El ştie, aşa cum ştiţi cu toţii, că de condus eu vă conduc şi, credeţi-mă, n-o să vedeţi vreun viitor în care să nu vă conduc. Se întoarse către Obring. Stai aici şi ţine-i pe toţi în bibliotecă.

Obring rânji către Vas.

— Cred că n-o să-mi mai dai niciun ordin.

— Vas e-n continuare gardian, replică Elemak.

N-am încredere-n el, dar o să facă ce i se cere. Iar acum o să facă ce-o să-i spui *tu*, Obring. De acord, Vas?

— Da, răspunse Vas liniştit. O să fac ce mi se spune. Dar în acelaşi timp o să-mi respect toate jurămintele.

— Da, da, eşti un om de onoare, zise Elemak.

Meb, acum hai să-i ducem pe tata şi pe soţia lui să-l vadă pe Nafai. Şi pentru că tot veni vorba, hai s-o luăm şi pe femeia care pretinde că nu-mi mai este soţie.

— Ce vrei să faci? întrebă Rasa dispreţuitor. Să ne legi ca pe Nafai?

— Bineînţeles că nu, spuse Elemak. Eu îi respect pe bătrâni. Dar Nafai o să-ncaseze o lovitură pentru fiecare persoană care a făcut jurământul ăla al tău, tată. Iar tu o să fii martor.

Volemak se uită urât la Elemak.

— Aş fi vrut să fi fost castrat sau ucis, înainte de a te fi procreat.

— Ce gând trist, rosti Elemak. În cazul ăsta nu l-ai mai fi procreat pe preţiosul tău Nafai. Deşi, dacă stau să mă gândesc mai bine, mă-ndoiesc că-n conceperea lui a fost implicată sământă bărbătească. E fetiţa mamei, din cap până-n picioare.

După câteva clipe, Elemak şi Mebbekew îi escortară fără menajamente pe Volemak şi pe Eiadh pe scară şi pe coridorul care ducea la camera de depozitare în care se afla Nafai. Rasa îi urmă, neputincioasă.

Nafai nu dormise aproape deloc în ultimele zile. Sau dacă adormise, i s-a părut ca şi cum ar fi fost treaz, atât de pregnante erau visele. Câteodată erau cele mai cumplite temeri ale sale, vise în care gemenii respirau extrem de anevoios din cauza

lipsei aerului, până când încetau complet să mai respire, cu ochii deschişi, cu gurile căscate, iar în vis el încerca să le închidă ochii și gurile, care se deschideau imediat ce-şi retrăgea el mâna. Se trezea sufocat el însuşi.

Totuşi, câteodată visele erau din alte vremuri, mai bune. Îşi amintea cum se scula de dimineaţă în casa tatălui său, repezindu-se la duş şi dând drumul la apă rece. La vremea respectivă o ura, dar acum îşi aducea aminte de ea cu plăcere. O vârstă nevinovată, când lucrul cel mai rău care ţi se putea întâmpla era şocul apei îngheţate pe cap şi pe spate şi când lucrul cel mai rău pe care-l puteai face cuiva era să fii impertinent până când se supăra suficient de tare încât înceta să mai râdă şi te împingea mai încolo. Doar că acum nu mai râdeau deloc, nu mai iertau deloc, iar apa rece nu mai însemna nimic, ar fi plăcut dac-ar mai fi. Cum aş fi putut să-mi dau seama atunci – se întreba el când se trezea din astfel de vise pline de amintiri – că iritarea lui Elemak se va transforma într-o atât de puternică ură? Că pentru mine o să vină nişte timpuri atât de grele? Făceam glume isteţe pentru că voiam atenţia lui, asta-i tot. Era ca un zeu, atât de puternic, iar tata ţinea foarte mult la el. Nu-mi doream decât să mă bage-n seamă, să-mi spună că-i sunt simpatic, că speră ca-ntr-o bună zi o să merg cu caravana, alături de el, către vreun ţinut îndepărtat şi să mă întorc cu plante exotice, pe care să le sădească tata. Nu doream

decât să mă respecte, să mă ia de umeri şi să zică: „Asta-i fratele meu, ia uitaţi-vă la el, pot să contez pe el, e mâna mea dreaptă."

Cine altcineva ar fi putut fi fratele tău, Elemak? Meb? El e cel pe care l-ai ales? Eram oare atât de vrednic de dispreţ încât l-ai preferat pe el?

(L-a ales pe Meb pentru că îl putea manevra. Pe tine te ura pentru că erai mai puternic ca el.)

Da, cu mantia de comandant sunt mai puternic decât el.

(Ştii că-l poţi pune la pământ oricând vrei.)

Nu, nu pot. Mantia poate. *Tu* poţi. Dar eu nu. Stau aici legat şi mă dor încheieturile de la mâini şi de la picioare.

(Tu ai ales să nu le vindeci. Ştii că mantia poate face lucrul acesta într-o clipă.)

Vrea să sufăr. Dacă-mi vede pielea roasă şi sângerândă, poate chestia asta o să-i dea satisfacţie.

(Singurul lucru care îi va da satisfacţie va fi moartea ta.)

Aşa să fie.

(Nu te voi lăsa să mori. În clipa în care vei leşina, pot controla din nou mantia şi îţi voi vindeca rănile.)

Lasă-mă-n pace când dorm. Nu mai vreau visele tale acum şi cu siguranţă nu vreau să mai intervii.

(Îţi place durerea?)

Urăsc durerea de-a fi conştient că frate-miu mă urăşte. Şi pentru că ştiu lucrul ăsta, poate că de

data asta îl merit.

(Nu meriţi să suferi niciodată pentru că mă ajuţi.)

Oh, iar eu care credeam că *tu* mă ajuţi pe *mine,* punându-ne să-i ţinem treji pe copiii ăia.

(Te ajutam ca să mă ajuţi şi tu pe mine. Nu te preface a fi prost şi nu te mai juca de-a argumentaţia copilărească cu mine.)

Vorbeşti într-adevăr cu mine? Sau visez şi toate astea?

(Da. Şi da.)

Păi, dacă ăsta-i un vis, de ce nu mă pot trezi la realitate?

Imediat ce rosti aceste cuvinte în mintea lui, Nafai se trezi. Sau mai degrabă visă că se trezeşte, căci îşi dădu imediat seama că doarme în continuare, poate chiar mai profund decât înainte. Iar în somn, gândind că este treaz, simţi că sforile se topesc şi se ridică în picioare. Uşa se deschise la atingerea lui. Merse pe coridoare, iar ici şi colo văzu oameni întinşi pe jos, cu gurile căscate, respirând cu greutate, niciunul dintre ei nepărând a-l vedea, de parcă ar fi fost invizibil. Ah, îşi zise. Acum înţeleg. Sunt mort, iar ăsta-i spiritul meu care merge pe coridor. Dar în vis realiză că îl dor încheieturile de la mâini şi de la picioare şi că îi vine greu să meargă drept, chiar şi în gravitaţie scăzută, prin urmare nu era câtuşi de puţin mort.

Ajunse la scară şi începu să urce, din ce în ce mai sus, până la cel mai înalt nivel al navei

spaţiale, acolo unde era generat scutul de protecţie. Dar scara nu se oprea acolo. Mergea în sus, iar următoarea deschidere nu era în podeaua de plastic a navei, de data aceasta se deschidea către o podea de piatră. Păşi pe ea şi-şi simţi corpul cântărind greu, paşii săi fiind chinuitori pentru că gravitaţia era din nou normală. Era întuneric, o peşteră. Auzi paşi ici-colo, dar niciunul dintre ei nu se apropie şi nici nu se duse foarte departe. E-n regulă, îşi zise. Urmează-mă, nu mi-e frică de tine, ştiu că eşti acolo, dar îmi dau seama că n-o să-mi faci rău.

Ajunse într-un coridor şi zări o lumină care ardea într-o mică încăpere laterală a peşterii. Se duse într-acolo, pătrunse în cameră şi văzu zeci de statui de lut, minunat modelate, aşezate pe fiecare poliţă de piatră şi pe toată podeaua. Dar când se uită mai cu atenţie, descoperi că toate statuile erau deteriorate, netezite ici şi colo, iar detaliile se pierduseră. Cine-ar fi putut strica nişte lucrări atât de minunate? Să le strice şi totuşi să le păstreze aici, de parcă ar fi fost o comoară ascunsă?

În cele din urmă, observă o statuie pusă pe o poliţă de sus, la distanţă, mai mare decât celelalte, nedeteriorată. Însă nu perfecţiunea detaliului lucrăturii îl făcu s-o privească cu atenţie. Ci chipul în sine. Căci, spre deosebire de celelalte, care erau toate animale sau gargoliţi, aceasta reprezenta un cap uman. Iar lui îi era cunoscută figura. N-avea

cum să nu-i fie. Din momentul în care devenise bărbat, o văzuse în toate oglinzile.

Acum paşii se apropiară, fără grabă, plini de respect. Simţi o mână mică care-l atinge pe şold. Nu se uită; n-avea nevoie. Ştia cine e.

Doar că numai în vis ştia cine e. De fapt, habar n-avea cine-ar putea fi şi încercă să-şi facă visul să se întoarcă, să privească în jos, să vadă cine sau ce anume îl atinsese. Dar nu-şi putea clinti capul spre a-l întoarce; nu-şi putea face corpul să se aplece. Ba mai mult, era înclinat spre spate, iar gâtul îi era prins între două corzi, se auzeau paşi, sonori de această dată, nu paşi mici şi grăbiţi şi se aprinse o lumină, orbindu-l.

Clipi, ca să-i poată ţine deschişi. Era complet treaz acum, nu doar visând că era treaz.

— A venit timpul să-mi fac plimbarea? întrebă el.

Un sunet şuierător, apoi o durere ascuţită în braţ.

Împotriva voinţei, ţipă.

— Asta-i una, spuse vocea lui Elemak. Spune-mi, Rasa, câţi ţi-au ieşit? câţi au făcut jurământul?

— Fă-ţi mizerabila treabă, rosti vocea mamei.

— E posibil să fie sute? întrebă Elemak.

Din nou sunetul şuierător. Din nou durerea chinuitoare, de data asta în partea din spate a coastelor. Una dintre ele se frânse; simţi osul cum îl împunge în timp ce respiră. Şi totuşi nu se putea

opri din respirat, trebuia să tragă anevoie aer în piept, pentru că nu mai primea suficient oxigen, nu putea respira destul de profund pentru a primi aer pentru a rămâne conştient.

(Vindecă-te.)

— Pe-astea nu le pun la socoteală, până nu-mi spui care este totalul, rosti Elemak.

— Fă tu singur socoteala, spuse Rasa. Erau toţi, cu excepţia lui Protchnu, Obring și Mebbekew. *Toţi,* Elemak. Gândeşte-te la *asta.*

— Nu se vindecă, spuse Luet.

Nafai îi auzi glasul şi simţi o pornire de furie faţă de Elemak. Oare chiar credea că ea-i atât de slabă încât va fi distrusă văzându-şi soţul suferind? Ce-ncerca Elemak să obţină, în definitiv? Pe Sufletul Suprem trebuia să-l convingă – sau să i se supună. Totuşi, ceva se petrecuse. Un jurământ.

— Am observat lucrul ăsta, rosti Elemak. Încheieturile de la mâini nu s-au vindecat, şi nici cele de la glezne. Nu-mi dau seama dacă chestia asta se-ntâmplă pentru că pur şi simplu mantia nu acţionează acum sau pentru că el nu se vindecă în mod voit ca să arate cât mai jalnic, iar mie să mi se facă milă de el şi să-i slăbesc legăturile, ca să poată scăpa din ele şi să mă ucidă.

Un zgomot şuierător. O altă lovitură, de data aceasta în ceafă. Nafai icni din pricina durerii care-l fulgeră de-a lungul coloanei vertebrale; timp de câteva secunde, nu-şi simţi corpul de la gât în jos şi-şi spuse: „Mi-a fracturat gâtul.”

(O lovitură năucitoare, atâta tot. Ceva vătămări neurale.)

De ce nu mă omoară, pur şi simplu?

(Pentru mai am încă o oarecare influenţă asupra lui. Destulă ca să-i distrag atenţia atunci când se gândeşte să te ucidă.)

Păi, nu mai face chestia asta. Lasă-l să mă omoare. Atunci o să fie victorios şi o să fie pace, toată lumea va fi mult mai bine.

(Elemak nu ştie, dar uciderea ta ar fi cel mai rău lucru pe care l-ar putea face. Pentru că după aceea nu va mai fi niciodată în stare să te înfrângă.)

Ce, mort nu înseamnă înfrânt?

(El îşi doreşte ca tatăl său să spună: „Tu, Elemak. Pe tine te aleg.” Iar dacă eşti mort, Nafai, Volemak nu-l va putea prefera niciodată pe el ţie. În această situaţie el va fi întotdeauna alegerea numărul doi.)

În cazul ăsta, dacă ai ceva decenţă, spune-i lui Volemak să rostească cuvintele magice şi să terminăm.

(Există o piedică, Nafai. Elemak n-ar crede acest lucru nici dacă l-ar declara Volemak. Pentru că ştie că nu este adevărat. El e conştient de faptul că nu este un om atât de bun, de cuviincios, de înţelept sau de puternic ca tine, aşa că chiar dacă tatăl său ar zice: „Elemak, te aleg pe tine”, ar fi o minciună, pentru că ştie că Volemak nu-i aşa de inconştient încât să-l considere pe el mai valoros

decât pe tine.)

Sunt prea obosit ca să-nţeleg toate astea. Du-te şi lasă-mă să mor.

(Ţi-a pricinuit vătămări foarte serioase cu ultima lovitură.)

Cea de la gât?

(Asta ţi-a fost administrată cu trei lovituri în urmă. Acum ai hemoragie internă.)

Oh, da. Simt lucrul ăsta.

(Te voi vindeca.)

Nu face asta.

(Înainte ca pierderea de sânge să producă daune interne.)

Nu mă vindeca înainte ca el să plece din încăpere. Lasă-mi măcar atâta demnitate.

(Demnitate? Ai muri în numele demnităţii?)

E ceva între el şi mine. Nu vreau să vadă cum intervii pentru mine.

(Mândria ta este incredibilă. E ceva între el şi *tine*? E ceva între el şi *mine,* aşa după cum a fost tot timpul. Aşa cum a fost între Moozh şi mine. Aşa cum este între *tine* şi mine. Şi între Luet şi mine. Iar atunci când veţi ajunge pe Pământ, va fi între voi toţi şi Păstrător.)

Asta chiar mă doare.

(Te vindec, asta este cauza.)

Am spus să n-o faci.

(Păcat.)

— Ia priveşte, rosti Elemak. Piciorul lui se întinde. Cred c-am aflat cât de multă durere poate

suporta, iar acum îl are pe prietenul lui invizibil ca să-l salveze.

— Privesc, replică Volemak glacial. Văd un laş, care loveşte cu o vergea de metal un om legat.

Glasul lui Elemak se transformă în ţipăt.

— *Eu* sunt laşul? Nu-s eu cel cu mantia! Nu-s eu cel care poate fi vindecat în mod magic atunci când mă lovesc din greşeală la degetul de la picior! Nu-s eu cel care are puterea să-i electrocuteze pe ceilalţi când vrea să-i îngenuncheze!

— Nu puterea pe care-o ai te face laş sau bătăuş, rosti Volemak. Ci felul în care-o foloseşti. Crezi că faptul de a fi legat aşa împiedică mantia să aibă aceeaşi putere pe care a avut-o dintotdeauna? Chiar dacă-l tratezi atât de rău pe el şi pe noi toţi, totuşi Nafai se abţine să te trăsnească şi să te ucidă pe loc.

— În cazul ăsta, fă-o, Nyef, rosti Elemak încet. Dac-ai puterea să mă trăsneşti, ucigându-mă pe loc, fă-o. Ai mai omorât şi până acum. Cred că era un beţivan care zăcea inconştient pe stradă. Cred că era fratele meu vitreg, mai mare ca mine. Asta-i specialitatea ta, să omori oameni care nu se pot apăra. Dar tata crede că *eu* sunt bătăuşul. Cum poate fi considerată bătaie atunci când rupi oasele unui om care se poate vindeca în câteva secunde? Uite, poţi să-ţi crăp ţeasta şi…

Se auzi urletul de furie al unei femei şi sunet de paşi alergaţi. Apoi cineva fu izbit cu violenţă de un perete; o femeie ţipă. Nafai încercă să deschidă

ochii. Nu putea vedea decât peretele de care era lipită faţa sa. „Luet”, şopti el.

— Luet nu se poate vindeca singură, nu-i aşa? zise Elemak. Ar fi trebuit să-şi aducă aminte de lucrul ăsta, înainte de-a încerca să se lupte cu mine.

— Nu faci altceva decât să consumi oxigenul de care au nevoie copiii tăi ca să respire.

— Poţi pune capăt acestei situaţii oricând, Nyef, spuse Elemak. Nu trebuie decât să mori.

— Iar după asta ce-o să se-ntâmple? întrebă Volemak. O să-ncepi să-l urăşti pe următorul, pentru acelaşi motiv. Pentru că-i mai bun decât tine. Iar după ce-o să-l omori, tot o să mai găseşti unul mai bun decât tine. O să continui aşa la nesfârşit, Elemak, pentru că fiecare act de cruzime prin bătăi te face din ce în ce mai mic, până când, într-un final, o să trebuiască să omori orice fiinţă umană şi orice animal, dar chiar şi atunci o să te priveşti cu atât dispreţ încât n-o să poţi suporta lucrul ăsta…

Vergeaua îl lovi pe Nafai exact în faţă. Simţi cum îi intră înăuntru toate oasele de pe partea frontală a capului, apoi totul deveni negru.

Câteva clipe mai târziu? Ar fi putut fi; sau ar fi putut fi ore sau zile. Era din nou conştient, iar faţa lui nu era spartă. Nafai se întrebă dacă era singur. Se întrebă ce se întâmplase cu tata şi cu mama. Cu Luet. Cu Elemak.

În cameră se afla cineva. Care respira.

— E mai bine, rosti vocea.

O şoaptă. Greu de identificat. Nu, nu era greu. Elemak. Continuă:

— Sufletul Suprem învinge din nou.

Apoi luminile se stinseră din nou, uşa se închise şi rămase singur.

Eiadh le cânta încetişor celor mici, Yista, Menya şi Zhivya, când veni lângă ea Protchnu. Ea îl auzise intrând în cameră, uşa care s-a deschis închizându-se apoi uşor în spatele lui. Nu se opri din cântat.

Când lumina se-ntoarce din nou
O să-mi aduc oare aminte cum să văd?
O să recunosc oare chipul mamei?
Oare o să ştie ea cine sunt?

Când lumina se-ntoarce din nou
De nimic n-o să-mi mai fie frică
Aşa că-nchid ochii, visând lumina zilei
În întunericul de-aici.

— Cântatul e-o risipă de oxigen, rosti Protchnu încet.

— La fel ca şi plânsul, replică Eiadh liniştită. Trei copii nu plâng acum pentru că o singură persoană cântă. Dac-ai venit să mă opreşti din cântat, pleacă. Raportează tatălui tău delictul pe care l-am comis. Poate c-o să se enerveze atât de tare încât o să mă bată. Şi poate c-o să te lase să-i dai o

mână de-ajutor.

Dar tot nu se-ntoarse să se uite la el. Îl auzi respirând puţin mai greoi. Strident, poate. Dar fu surprinsă când el vorbi din nou, cu glasul subţiat de un plâns abia stăpânit.

— Nu este vina mea că te-ai întors împotriva tatei.

Fusese atât de rănită de felul în care o repudiase în bibliotecă încât nu mai vorbise cu el de-atunci şi evitase să se înmoaie în privinţa lui. Protchnu, băiatul ei cel mare, să-i spună lucruri atât de îngrozitoare propriei mame. Protchnu păruse atât de sălbatic în momentele acelea, atât de asemănător cu Elemak, încât ea avusese senzaţia că nu-l cunoaşte. Dar îl cunoştea, nu-i aşa? Avea doar opt ani. Nu era bine pentru el să fie prins la mijloc în felul acesta într-o ceartă a părinţilor lui.

— Nu m-am întors împotriva tatălui tău, spuse ea încet. M-am întors împotriva a ceea ce face el.

— Nafai ne-a tras pe sfoară.

— Sufletul Suprem a făcut asta. Şi toţi părinţii acelor copii. Nu doar Nafai.

Protchnu rămase tăcut. Ea îşi spuse că reuşise să-l convingă. Dar nu, el se gândea la altceva.

— Îl iubeşti?

— Îl iubesc pe tatăl tău, da. Dar atunci când se lasă purtat de furie, face lucruri rele. Resping acele lucruri rele.

— Nu vorbeam de tata.

Era clar că el se aştepta ca să ştie deja. Că îşi

dădea seama, cumva, că ea iubeşte un alt bărbat.

Şi, bineînţeles, ea îl iubea. Dar era o dragoste fără speranţă, pe care n-o mărturisise niciodată altcuiva.

— În cazul ăsta, la cine te referi?

— La el.

— Spune-i numele, Proya. Numele nu-s vrăjite. N-o să te otrăvească, dacă le pronunţi.

— Nafai.

— Unchiul Nafai, îl corectă ea. Ai respect pentru cei vârstnici.

— Îl iubeşti.

— Aş spera c-am o iubire cuviincioasă pentru toţi cumnaţii mei, după cum nădăjduiesc că şi tu-i vei iubi pe toţi unchii tăi. Ar fi fost bine dacă tatăl tău ar fi avut o iubire cuviincioasă pentru toţi fraţii lui. Dar poate că tu nu vezi lucrurile în felul ăsta. Uită-te la Menya, care doarme acolo. El e cel de-al patrulea fiu în familia noastră. Faţă de tine, e-n aceeaşi relaţie ca Nafai faţă de tatăl tău. Spune-mi, Proya, ai de gând ca-ntr-o bună zi să-l legi pe micuţul Menya şi să-i rupi oasele c-o vergea de fier?

În acel moment, Protchnu începu să plângă de-adevăratelea. Înduioşându-se, Eiadh se ridică şi se duse la el, îl luă în braţe, trăgându-l în jos ca să se aşeze pe pat.

— N-o să-i fac rău niciodată lui Menya, rosti el. O să-l apăr şi o s-am grijă să fie-n siguranţă.

— Ştiu c-o să faci asta, Proya, ştiu. Şi nu-i acelaşi

lucru între tatăl tău și Nafai. La ei, diferența de vârstă e mult mai mare. Nafai și Elya n-au avut aceeași mamă. Iar Elemak avea un frate și mai în vârstă.

Protchnu făcu ochii mari.

— Am crezut că tata-i cel mai mare.

— E fiul cel mai mare al bunicului tău Volemak. În trecut, se numea Wetchik, în ținutul Basilicăi. Dar mama lui Elemak a avut alți fii înainte de-a se mărita cu Volemak. Iar cel mai mare dintre ei se numea Gaballufix.

— Tata-l urăște pe Nafai fiindcă l-a omorât pe fratele lui, Gaballufix?

— Se urau reciproc dinainte de asta. Iar Gaballufix încerca să-i omoare pe Nafai, pe tatăl tău, pe Issib și pe Meb.

— De ce voia să-l ucidă pe Issib?

Eiadh observă amuzată că Protchnu nu se întreba din ce motiv ar dori cineva să-l ucidă pe unchiul său, Meb.

— Voia să fie conducătorul Basilicăi, iar fiii lui Wetchik îi stăteau în cale. Bunicul tău era un bărbat extrem de bogat și de influent, pe vremea când locuia la Basilica.

— Ce-nseamnă „bogat”?

Ce ți-am făcut, bietul meu copil, de nu știi nici măcar ce-nseamnă cuvântul ăsta? Au dispărut din viața de zi cu zi bogăția și gentilețea și pentru că n-ai văzut altceva decât sărăcie, îți lipsesc chiar și cuvintele pentru viața frumoasă.

— Înseamnă să ai mai mulţi bani decât...

Dar bineînţeles că el nu cunoştea nici cuvântul *bani.*

— Înseamnă să ai o casă mai frumoasă decât alţii. O casă mai mare, haine frumoase, multe rânduri de haine. Să mergi la şcoli mai bune, cu profesori mai plini de înţelepciune, să mănânci mâncare mai bună şi mai multă. Orice ţi-ai dori, şi chiar mai mult.

— Dar în cazul ăsta ar trebui să dai şi la alţii, spuse Protchnu. Tu mi-ai spus că dac-ai mai mult decât ai nevoie, ar trebui să dai la alţii.

— Iar tu dai *într-adevăr* la alţii. Dar... n-o să-nţelegi, Proya. Am pierdut pentru vecie genul ăsta de viaţă. N-o să-nţelegi niciodată lucrul ăsta.

Urmară câteva momente de tăcere.

— Mamă, rosti Protchnu.

— Da?

— Nu mă urăşti pentru că l-am ales pe tata? Atunci, în ziua aia, în bibliotecă?

— Fiecare mamă ştie c-o să vină o vreme când fiii ei o să-l aleagă pe tatăl lor. Face parte din modul în care cresc. Nu mi-am imaginat nicio clipă că lucrul ăsta o să ţi se întâmple la o vârstă aşa de fragedă, dar n-a fost vina ta.

O pauză. Apoi vocea lui sună foarte timid.

— Dar eu nu pe el îl aleg.

— Nu, Protchnu, nu mi-am închipuit c-o s-alegi cu adevărat lucrurile rele pe care le face el. Nu eşti genul ăla de copil.

În realitate, însă, Eiadh se temea câteodată că el chiar *era* acel gen de copil. Îl văzuse jucându-se, îl urmărise cum îi comandă pe ceilalţi băieţi, tachinându-i pe unii dintre ei cu cruzime, până când începeau să plângă, apoi râzând de ei. Pe Harmony, se speriase văzându-l pe băiatul ei purtându-se atât de urât cu cei mai mici decât el. Cu toate acestea, şi ea fusese mândră de felul în care îi conducea pe băieţi în toate domeniile, cum toţi ascultau de el, cum chiar şi Oykib al mătuşii Rasa se retrăgea şi-l lăsa pe Protchnu să aibă întâietate printre băieţi.

Oare se poate una fără cealaltă? A fi conducător fără a fi lipsit de compasiune? A fi mândru fără a fi crud?

— Dar bineînţeles că l-ai ales pe tatăl tău, rosti Eiadh. Omul care ştii că este el în realitate, bărbatul bun, curajos, puternic pe care-l iubeşti atât de mult. Pe acest om l-ai ales în ziua aceea, ştiu lucrul ăsta.

Simţea cum corpul lui Protchnu se cutremura în îmbrăţişarea ei, în timp ce se pregătea să-i spună lucrul cel important.

— E cu adevărat nefericit fără tine, zise el.

— Te-a trimis el să-mi spui asta?

— M-am trimis eu însumi, răspunse Protchnu.

Sau te-a trimis Sufletul Suprem? se întreba câteodată Eiadh. Oare nu spusese Luet c-au fost aleşi *toţi* de Sufletul Suprem? Că sunt cu toţii extrem de receptivi la mesajele ei? În cazul ăsta, de

ce n-ar avea unul dintre copiii ei acest dar extraordinar, precum cel care i-a apărut Chveyei, de exemplu?

— Deci tatăl tău e nefericit fără mine. Să-l elibereze pe Nafai, să restabilească pacea pe navă şi n-o să mai fie nevoie să fie singur.

— Nu se poate opri, replică Protchnu. Fără ajutor.

Are doar opt ani? Şi poate gândi atât de profund?

Poate că această criză a trezit în el vreo putere ascunsă de empatie. Sufletul Suprem ştie că la vârsta asta eram complet lipsită de înţelegere şi compasiune faţă de cei din jur. Eram o pustietate morală, dând atenţie doar celui care era cel mai frumos, care cânta cel mai bine, care va fi celebru într-o bună zi şi care va fi bogat. Dac-aş fi depăşit mai devreme acea atitudine copilăroasă, aş fi avut posibilitatea să văd care dintre fraţi era mai bun, înainte de a mă mărita cu Elemak, în perioada în care Nafai se uita la mine cu ochii de viţel ai iubirii adolescentine. Am făcut o greşeală îngrozitoare atunci. Îl priveam pe Elemak şi nu-l puteam vedea fără să-mi spun: „E moştenitorul lui Wetchik, fiul cel mare al unuia dintre cei mai bogaţi şi prestigioşi bărbaţi din Basilica.” Nafai ce era?

Bineînţeles, dac-aş fi fost cu adevărat înţeleaptă, nu m-aş fi măritat cu niciunul dintre ei şi-aş fi trăit şi acum la Basilica. Deşi, dacă Volemak are dreptate, Basilica a fost deja distrusă, oraşul a fost demolat, iar puţinii supravieţuitori împrăştiaţi în

cele patru vânturi.

— Şi de ce fel de-ajutor are nevoie tatăl tău? întrebă Eiadh.

— De o modalitate de-a se răzgândi fără să recunoască deschis c-a greşit.

— Ca fiecare dintre noi, murmură ea.

— Mamă, câteodată de-abia pot să respir. Mă trezesc dimineaţa cu senzaţia că m-apasă cineva pe piept. Pur şi simplu nu pot să respir suficient. Câteodată ameţesc şi cad. Şi mă descurc mai bine decât alţii. Trebuie să-l ajutăm pe tata.

Ea ştia că acest lucru era adevărat. Dar mai ştia, de asemenea, că după scena din bibliotecă, ea n-avusese forţa de a-l ajuta. Acum, însă, cu Protchnu lângă ea, putea. Oare avea copilul ăsta de opt ani atâta putere?

Avea opt ani, dar îşi dăduse seama. Înţelesese de ce anume era nevoie şi-şi asumase responsabilitatea de a acţiona în respectivul context. Faptul o umplea de speranţă, nu doar pentru viitorul imediat, ci pentru vremuri mai îndepărtate. Ştia că această comunitate se va diviza, la moartea lui Volemak, dacă nu cumva mai devreme, iar atunci când se va întâmpla asta, Elemak va fi conducătorul uneia dintre jumătăţi. El va fi supărat, înrăit, plin de aversiune şi violenţă. Dar Elemak n-o să trăiască veşnic. Într-o bună zi, locul lui în calitate de conducător va fi ocupat de altul, iar cea mai plauzibilă persoană era cea care şedea lângă ea pe pat, acest băiat în

vârstă de opt ani. Dacă, odată cu anii, ar căpăta înţelepciune, şi nu furie, ca tatăl său: atunci când va lua locul părintelui său pentru a-i conduce pe oameni va fi precum ploile de toamnă la câmpie, care aduc uşurare după focul uscat al verii.

Pentru tine, Protchnu, o să fac ceea ce trebuie. De dragul tău, o să mă umilesc în faţa lui Elemak, deşi nu merită, pentru ca tu să ai un viitor, pentru ca într-o zi să poţi juca rolul pentru care te-a înzestrat natura.

— La următoarea masă din bibliotecă, rosti ea. Vino la mine atunci şi avându-te aproape o să fac ce trebuie.

Desigur, Elemak era cu ei în timpul mesei. Era mereu prezent, de când Volemak îi folosise absenţa ca oportunitate pentru a obţine jurământul. La mese participarea era mai sporadică zilele astea. După ce văzuseră cum Elemak îl bate pe Nafai, Volemak şi Rasa au rămas în paturile lor. Lipsa de oxigen îi afecta la fel de serios ca şi pe bebeluşi. N-aveau putere să se mişte, iar cei care aveau grijă de ei – Dol şi Sevet – spuneau că aveau perioade foarte dese de inconştienţă şi delirau în cea mai mare parte a timpului. „Sunt pe moarte”, şopteau ele, dar suficient de tare încât Elemak le putea cu siguranţă auzi în timpul meselor. El nu avu nicio reacţie.

La masa de prânz din cea de-a patra zi a trezirii,

Elemak şedea singur, fără a se fi atins de mâncare, când Protchnu se ridică de la masă şi se duse la mama lui. Elemak îl urmări cu privirea şi se întunecă la faţă. Dar tuturor celor de acolo le era clar că Protchnu nu adera la cauza mamei sale. Mai degrabă o aducea cu el. Era, probabil, cu două capete mai scund decât ea, dar deţinea controlul. Încet, se apropiară de masa la care stătea Elemak.

— Mama are să-ţi spună ceva, zise Protchnu.

Dintr-odată, Eiadh izbucni în lacrimi şi căzu în genunchi.

— Elemak, suspină ea, mi-e atât de ruşine. M-am întors împotriva soţului meu.

Elemak oftă.

— Nu ţine, Eiadh. Ştiu ce actriţă bună eşti. Ca Dolya. Poţi da drumul la lacrimi ca de la un robinet.

Ea plângea şi mai tare.

— De ce m-ai mai crede sau ai avea încredere-n mine vreodată? Merit orice lucruri îngrozitoare ai vrea să spui despre mine. Dar sunt soţia ta adevărată. Fără tine nu sunt nimic, mai degrabă aş muri decât să nu fac parte din tine şi din viaţa ta. Te rog, iartă-mă, ia-mă înapoi.

Toată lumea asista la lupta care se dădea în Elemak, între încredere şi scepticism. Nu se punea problema să fie subtil sau inteligent. Deveniseră cu toţii lenţi şi stupizi din pricina lipsei de oxigen. Îşi aduceau aminte că pe vremuri aveau o judecată bună, rapidă, dar nu-şi puteau aminti nici măcar

care era senzația. Elemak clipi încet, privind-o.

— Știu cine-i bărbatul cel mai puternic și cel mai bun, rosti ea. Nu unul care se bazează pe trucuri și mașinării, pe minciună și înșelătorie. Tu ești cel onest.

Buza lui se curbă în semn de dispreț, la auzul evidentei lingușiri. Dar era și impresionat. Cineva înțelege. Chiar dacă-s vorbe goale, ele sunt spuse.

— Dar mincinoșii au câștig de cauză. *Ei* sunt cei care-i țin ostatici pe bebelușii noștri, nu tu. Uneori, omul trebuie să se dea bătut în fața răului, ca să-și salveze copiii.

Majoritatea celor care ascultau știau că aud o deformare a adevărului. Cu toate acestea, doreau să fie crezută, voiau ca măcar Elemak s-o creadă, pentru că dacă s-ar fi întâmplat asta, i s-ar oferi o modalitate de a ceda și a rămâne nobil și eroic în propriii săi ochi. Fie ca asta să fie versiunea istoriei în care crede Elemak, pentru ca istoria noastră să meargă mai departe de acest ceas.

— Crezi c-o să mă las amăgită când Nafai va începe să șontâcăie din nou pe-aici? El și mantia lui strălucitoare, încastrată în carne, făcându-l să pară că-i el însuși o mașinărie – o să fiu recunoscătoare să mă-ntorc din nou în starea de hibernare pentru tot restul călătoriei, numai să nu-l mai văd. Când o să mă trezesc, să fie pe Pământ, avându-te pe tine lângă mine, și pe copiii care trebuie crescuți. Se vor face mari. Timpul o să treacă. Iar tu o să fii în continuare soțul meu și un

mare om în ochii tuturor celor care ştiu adevărul.

Elemak o privi ironic. Sau măcar încercă să fie ironic. Din când în când, imaginea ei pur şi simplu devenea neclară.

Ea deschise gura ca să continue, dar Protchnu puse o mână pe umărul ei, iar ea se dădu înapoi, sprijinindu-se pe tălpi, în vreme ce băiatul păşi înainte şi vorbi încet, acolo unde puţini în afară de Elemak îl puteau auzi.

— Alege momentul bătăliei, zise el încet. În Vusadka m-ai învăţat chestia asta. Alege momentul bătăliei.

Elemak îi răspunse la fel de încet.

— Au câştigat deja, Protchnu. Până m-am trezit eu, deja-ţi furaseră moştenirea. Uită-te la tine, eşti atât de tânăr, atât de scund.

— Fă ce-i necesar ca să putem trăi cu toţii, tată. Cândva, n-o să mai fiu scund, iar atunci o să ne răzbunăm pe duşmanii noştri.

Elemak îi studie chipul.

— Duşmanii *noştri*?

— Ce i-au făcut tatălui i-au făcut şi fiului, şopti Protchnu. Niciodată, dar absolut niciodată n-o să uit.

Elemak fu cuprins de speranţă, auzind în vocea fiului său atâta hotărâre, atâta ură.

Se ridică în picioare. Toţi ochii erau aţintiţi asupra sa, urmărindu-l cum îl ia pe Protchnu de mână şi-l conduce spre scara mobilă din mijlocul încăperii. Întoarse capul.

— Meb. Obring.

Amândoi se sculară încet.

— Veniţi cu mine.

— Cine-o să-i mai supravegheze pe ceilalţi? întrebă Obring.

— Nu-mi pasă, spuse Elemak. Am obosit să mă tot uit la ei.

Trase în jos scara, urmat de Protchnu, apoi de Obring şi de Meb.

Imediat ce plecară, femeile se strânseră în jurul lui Eiadh.

— Mulţumim, spuseră ele încet. Ai fost curajoasă. Ai fost minunată. Mulţumim.

Chiar şi Luet luă mâinile lui Eiadh într-ale sale.

— Azi ai fost cea mai măreaţă dintre femei. Acum s-a terminat, datorită ţie.

Eiadh nu putea decât să-şi ţină faţa în palme şi să plângă. Căci ea auzise vorbele pe care Protchnu i le spusese lui Elemak, detectase ura din glasul lui și-și dădea seama că Protchnu nu făcuse spectacol, aşa ca ea, în orice caz nu acum. Protchnu va duce ura tatălui său în următoarea generaţie. Totul fusese în zadar. Se umilise degeaba. „Degeaba”, murmură ea.

— Nu degeaba, zise Luet. E pentru copiii noştri. E pentru toţi copiii. O spun din nou, Eiadh. Azi ai fost cea mai măreaţă dintre femei.

Luet îngenunche lângă ea; Eiadh se întinse spre ea și începu să plângă pe umărul ei.

Se deschise uşa şi se aprinse lumina. Ochii lui Nafai se adaptară rapid. Elemak, Mebbekew, Obring şi băiatul lui Elya, Protchnu. Vedea ura din privirea lor, a tuturor.

Au venit să mă omoare.

Spre surprinderea lui Nafai, nu simţi gândul ca o uşurare. În ciuda cuvintelor disperate spuse Sufletului Suprem, el nu voia cu adevărat să moară. Dar o va face, se va supune, dacă acest lucru va aduce pacea.

Spre surprinderea lui, Elemak îngenunche la picioarele sale şi începu să-i desfacă nodurile de la glezne. I se alătură şi Mebbekew, care începu să le desfacă pe cele de la mâini. În zona aceea, pielea îl durea, iar manevrele lor îl chinuiau şi mai tare. După bătaia primită, după ce Sufletul Suprem făcuse ca mantia să-l tămăduiască, Nafai continuase să-şi lase rănile de la glezne şi de la încheieturile mâinilor nevindecate. Acum, momentul dezlegării era aproape insuportabil.

— Am făcut un jurământ, spuse iute Elemak. Jurământul pe care tata l-a administrat tuturor celor de pe navă. *El* este singurul conducător al coloniei. Nimeni altcineva nu este adjunct, consilier-şef ori alte asemenea ficţiuni care deghizează puterea. *El o* să conducă. Eu am depus jurământul, la fel şi Meb şi Obring. Şi fiul meu, Protchnu. Atâta vreme cât trăieşte Volemak, lui îi dăm ascultare, nimănui altcuiva.

— Bun jurământ, spuse Nafai încet.

Nu adăugă: „Măcar dacă l-ai fi rostit mai devreme şi l-ai fi respectat, aşa cum am făcut eu începând din copilărie. Ne-ar fi scutit de-o grămadă de necazuri.”

— Mergi de-aici direct să depui şi tu jurământul, spuse Meb.

Sforile de la gât, cele care-i arcuiau corpul, fură brusc dezlegate. Durerea îl fulgeră în sus şi-n jos, pe tot spatele. Gemu.

— Termină cu circul ăsta, rosti Meb plin de dispreţ. Ştim c-ai putea să-ţi vindeci într-o clipă chestia asta, dac-ai vrea.

Avea picioarele şi mâinile amorţite; le simţea ca pe nişte beţe grele, lente, care n-ascultau comenzile lui. Când se rostogoli pe burtă, îl duru spatele şi reuşi cu mare greutate să se pună în genunchi. Sprijinindu-se de perete, se ridică, nesigur, în picioare.

— Unde-i tata? întrebă Nafai. Trebuie să merg să fac jurământul.

— Nici Oykib şi Chveya nu l-au rostit, spuse Obring.

— Atunci, du-te şi-adu-i, răspunse Elemak dispreţuitor. Tot mai aştepţi ordine de la mine? Nu mai sunt eu şeful.

— Nici eu, rosti Nafai.

Dar el era. Deja mantia îi oferea orice informaţie dorea.

— În rezerva funcţională mai există oxigen care să ne susţină la un nivel aproape normal pentru

încă două ore. O să fie timp suficient pentru ca fiecare să-şi oxigeneze sângele şi să intrăm cu toţii în hibernare. După aceea, nava îşi poate reface rezerva înainte să se trezească vreunul dintre noi.

Elemak râse sarcastic.

— Ce, n-o să ne promiţi c-o să stăm în stare de adormire până când o s-ajungem pe Pământ?

— Intenţionez să reiau şcoala de-acolo de unde am întrerupt-o, răspunse Nafai. Dacă tata o să fie de acord.

— N-am nicio îndoială c-o să zică tot ceea ce vrei să zică.

— Înseamnă că nu ne cunoşti deloc, nici pe mine, nici pe el. Pentru că tata o să spună ceea ce vrea Sufletul Suprem să spună, nimic altceva.

— Oh, hai să nu ne certăm, Nafai, replică Elemak, cu exagerată veselie. Acum trebuie să fim *prieteni.*

Nafai merse în tăcere, sprijinindu-se de perete atunci când era nevoie, fiind recunoscător pentru gravitaţia scăzută.

— Asta-i ceea ce vrei cu adevărat pentru Protchnu, Elemak? Să-l alimentezi constant cu ura asta?

— Ura-i mâncarea cea mai hrănitoare. Te întăreşte, te umple de putere. Şi le-o pot oferi din belşug copiilor mei.

— Hai să fie pace între copiii tăi şi ai mei, Elya, spuse Nafai.

— Între copiii tăi cei mari, înalţi, şi cei mititei ai

mei? întrebă Elemak. Sigur c-o să fie pace, așa cum e-ntre un leu și-o muscă.

Ajunseră la ușa camerei lui Volemak și a Rasei exact când Obring se întoarse cu Oykib și Chveya. Fără cuvinte, Chveya își îmbrățișă tatăl, iar el se sprijini de ea în timp ce intrară în încăpere.

Nafai îngenunche și depuse jurământul, ținându-l pe tatăl său de mână. Chveya și Oykib îl urmară.

Slăbit, Volemak vorbi din pat.

— Înseamnă că s-a terminat. Au rostit cu toții jurământul. Dă-ne acum oxigen și hai să mergem din nou la culcare.

În doar câteva secunde, începură să simtă, cu toții, diferența. Respirau acum suficient de profund, iar în câteva momente gâfâitul lor îi făcu să se îmbete cu oxigen. Apoi trupurile lor se acomodară, respirația lor redeveni firească și era ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic. Mamele plângeau deasupra bebelușilor, care acum respirau normal. Copiii începură să râdă, să strige și să alerge, pentru că puteau în sfârșit respira.

Însă, cu mult înainte ca să se fi scurs cele două ore, râsetele și strigătele încetară. Părinții își culcară copiii. Zdorab și Shedemei îi asistară la culcare pe toți adulții, cu excepția lui Nafai, care stătea departe de ceilalți spre a nu-i aduce o inutilă ofensă lui Elemak și celor care regretau înfrângerea sa.

Încă o dată, Nafai și Shedemei stăteau deasupra

compartimentului în care era întins Zdorab.

— Iartă-mă, Nafai, spuse Zdorab.

— Deja te-am iertat, zise Nafai. Luet mi-a explicat ce gândeai în momentul respectiv. Şi cum ai regretat după aceea.

— Fără alte surprize, spuse Zdorab. Sunt de partea ta până la moarte.

— I-ai jurat tatălui meu, replică Nafai. Dar sunt bucuros de prietenia ta, iar tu poţi fi sigur de prietenia mea.

Singur cu Shedemei, Nafai îşi putea permite să-şi lase să se vindece încheieturile de la mâini şi glezne.

— Cine-ar fi crezut?

— Ce? întrebă ea.

— Că-n cele din urmă greşeala lui Zdorab va realiza ceva altminteri imposibil.

— Ce anume?

— Credeam că, în momentul în care-o să ajungem pe Pământ, Elemak o să scape de sub control şi-o să înceapă războiul. Cred că şi Sufletul Suprem se aştepta la aşa ceva. Dar în momentul ăsta războiul s-a terminat şi sunt convins că pacea o să fie durabilă.

— Până când o să moară tatăl tău, rosti Shedemei apăsat.

— Tata încă nu-i bătrân, spuse Nafai. Cine ştie ce se va-ntâmpla în următorii ani?

— Nu vreau să fiu acolo, zise Shedemei.

— E puţin cam târziu să hotărăşti lucrul ăsta

acum, spuse Nafai.

— Nu vreau să fiu acolo pentru conflict. Pentru luptă. Am venit aici să mă ocup puţin de grădinărit. Râse autodepreciativ şi continuă. Să-mi fac de lucru cu plantele şi animalele de pe Pământ. Ăsta-i visul pe care mi l-a trimis Păstrătorul. Nu-s ca voi, ceilalţi. Eu sunt doar grădinarul.

— Doar? O să fii cea mai importantă persoană dintre noi.

— Să ştii că şi eu te-am minţit, Nafai. Atunci când ţi-am zis că e posibil ca verii să se căsătorească între ei. Asemenea lui Zdorab, ţi-am ascuns ceva.

— Nicio problemă, rosti Nafai. Toţi ascund câte ceva, indiferent dacă-s conştienţi de asta sau nu.

— Dar copiii tăi – consecinţele pot fi îngrozitoare.

— Nu cred, spuse Nafai.

— Oh, făcu ea o grimasă. Prin urmare Sufletul Suprem mi-a zis ce să spun?

— Ţi-a sugerat. Era adevărată fiecare vorbuliţă.

Shedemei râse sardonic.

— Sau măcar la fel de adevărat ca fiecare al doilea cuvânt al Sufletului Suprem.

— Eu am încredere-n el.

— Ai încredere-n ea că spune ceea ce-i necesar ca să-şi atingă scopurile. Doar atâta încredere se poate avea în ea, rosti Shedemei.

— Ah, dar, vezi tu, Shedya, scopurile Sufletului Suprem *sunt* scopurile mele. Aşa că am încredere

deplină în el.

Ea îl bătu pe obraz.

— Cred că eşti teoretic de aceeași vârstă cu mine, având în vedere c-ai fost permanent în stare de veghe pe parcursul călătoriei. Dar, Nyef, trebuie să spun că încă mai ai multe de-nvăţat.

Zicând acestea, ea trecu la locul ei, în compartiment. Nafai ridică panoul lateral, îl blocă, apoi activă procesul de hibernare. Capacul se închise glisând uşor. El o urmări cum adoarme în compartimentul etanş. Era din nou singur.

(Mai pot susţine alimentarea cu oxigen în maniera aceasta pentru încă aproximativ cincisprezece minute, apoi se va epuiza.)

Mă grăbesc.

(Lucrurile s-au desfăşurat destul de bine, nu crezi?)

Am o propunere. Să nu mai vorbeşti cu mine pentru câtăva vreme. Vreau să adorm doar cu gândurile mele în cap.

(În regulă. Dar o să ţi se pară oarecum ciudat.)

Mă descurc.

(Pentru că nu ai adormit niciodată fără mine.)

În cazul ăsta, aş fi vrut să fii o companie mai plăcută.

(Dă-i drumul și fii supărat pe mine. Dar adu-ţi aminte că nu eu l-am făcut pe Elemak așa cum e. Dacă ar fi ales mai bine, dacă ar fi fost din naştere un om mai bun, ar fi fost în locul tău, purtând mantia de comandant de navă.)

Aş fi vrut să fie aici.

(Da, eşti sincer. Nu ai vrut cu adevărat să ai responsabilitatea sau puterea. Şi, totuşi, le-ai acceptat pe amândouă, pentru că trebuia să facă cineva acest lucru şi numai tu puteai. Nu împotriva voinţei tale, ci împotriva dorinţelor şi raţiunii tale. Acesta este motivul pentru care te-am condus la mantie. Pentru că, dacă ai fi înţeles ce este ea, nu ai fi acceptat-o niciodată.)

Sunt doar marioneta pe care o vrei, nu-i aşa?

(Nu eşti deloc o marionetă. N-am ce face cu marionetele. Eu am nevoie de prieteni şi de aliaţi.)

Lasă-mă să dorm liniştit şi poate c-atunci când o să mă trezesc o să vreau din nou.

(Dormi liniştit, prietene. În faţa noastră mai e încă un drum lung.)

Ecranul spaţial din bibliotecă înfăţişa globul Pământului, în albastru şi alb, cu petice maro şi verzi ici-colo. Pentru că dormiseră în timpul lansării, nu văzuseră o lume ca aceasta, precum o minge care pluteşte în întunericul nopţii.

— Ca o lună, rosti Chveya.

Oykib se întinse şi o luă de mână. Ea se uită la el şi zâmbi. Ultimii trei ani şi jumătate fuseseră minunaţi şi chinuitori, pentru că aflase că el o iubeşte, dar că era imposibil să se căsătorească şi să aibă copii pe parcursul călătoriei. Nu vorbeau despre ceea ce simţeau – era mai uşor pentru amândoi aşa. Şi ceilalţi fuseseră la fel de discreţi când au format perechi. Dar acum, când efectuau

recunoaşterea terenului, zburând pe orbita Pământului de mai multe ori, citind rapoartele efectuate de instrumente, studiind hărţile, căutând locul de aterizare, aşteptând ca Sufletul Suprem să ia o decizie sau un vis din partea Păstrătorului care să le desluşească ce anume trebuie să facă, lui Oykib îi era imposibil să se abţină să se gândească la Chveya, la ceea ce îi aştepta în viitor. O lume nouă, muncă asiduă, lucratul pământului şi explorări, şi cine ştie ce primejdii legate de boli, animale sau vreme – dar acestora li se opunea gândul la Chveya în braţele sale, la bebeluşi, la începerea din nou a ciclului vieţii, la a fi parte din lumea vie.

— Odinioară, am fugit din lumea asta, ruşinaţi şi înfricoşaţi, rosti Chveya. Cândva, am poluat-o şi ne-am măcelărit unii pe alţii.

N-a fost nevoie să adauge teama că acest lucru se va întâmpla din nou. Ştiau cu toţii că perioada de pace adevărată se va termina, că şi în cazul în care jurământul faţă de Volemak va fi respectat, dedesubtul politeţii va continua să existe tensiunea. Şi cât o să mai trăiască Volemak? După aceea, războiul ar putea izbucni din nou. Pe Pământ s-ar putea vărsa din nou sânge uman.

Oykib o auzi pe Chveya vorbind cu Sufletul Suprem.

De ce ne-ai adus aici, dacă nu suntem mai buni şi mai înţelepţi decât cei care au plecat?

— Dar *suntem*, rosti Oykib. Mai buni şi mai

înţelepţi, vreau să zic.

Ea întoarse capul către el, făcând ochii mari.

— Ce faci? În timpul crizei, vorbeai în cunoştinţă de cauză. Despre ceea ce vrea Sufletul Suprem. Despre ceea ce doreşte Nafai, deşi tu nici măcar nu vorbiseşi cu el. Ce faci?

— Trag cu urechea, răspunse el. Aşa am făcut toată viaţa. Aud tot ce se spune pe canalele Sufletului Suprem. Ce zice el. Ce zici tu.

Ea părea îngrozită.

E oare adevărat? îl întrebă ea pe Sufletul Suprem. E-ngrozitor!

— Acum ştii din ce motiv n-am spus nimănui. Deşi am arătat lucrul ăsta destul de limpede în timpul crizei. Sunt surprins că nimeni nu şi-a dat seama.

— Ceea ce-i spun eu Sufletului Suprem – e ceva complet intim.

— Ştiu asta, replică Oykib. Nu eu am cerut să aud. Pur şi simplu mi s-a întâmplat. Am crescut ştiind mult mai multe lucruri decât ar trebui să ştie orice copil. Înţeleg ceea ce se petrece în vieţile altora într-o măsură – ei, hai să spunem c-aş prefera să cred oamenii pe cuvânt, decât să ştiu ce anume îi nelinişteşte cu adevărat. Sau, cu cei care nu vorbesc niciodată cu Sufletul Suprem, ce anume trebuie să facă el ca să-i împiedice să-nfăptuiască cele mai rele lucruri pe care şi le doresc. Nu-i o povară prea uşoară.

— Îmi închipui, spuse Chveya. Sau poate că nu.

Poate că nu-mi pot închipui. Nici măcar nu-ncerc să-mi imaginez în momentul ăsta. Încerc doar să-mi aduc aminte ce anume i-am spus Sufletului Suprem, ce secrete ştii.

— Veya, o să-ţi zic un secret pe care l-am aflat. Ştiu că dintre toţi oamenii de pe nava asta, nu-i niciunul mai onest şi mai bun decât tine, niciunul mai iubitor şi mai atent cu sentimentele celorlalţi. Dintre toţi oamenii de pe nava asta, nu-i niciunul atât de împăcat cu sine, niciunul care să adauge mai puţin la povara de ruşine şi vinovăţie pe care o port cu mine. Dintre toţi oamenii de pe nava asta, Veya, tu eşti singura lângă care aş vrea să stau pentru totdeauna, pentru că toate secretele tale sunt luminoase şi bune, iar eu te iubesc pentru asta.

— Unele dintre secretele mele nu-s luminoase şi bune, mincinosule.

— Dimpotrivă. Secretele rele de care te ruşinezi mie mi se par atât de blajine şi de duioase încât *pentru mine,* care am văzut adevăratul rău într-o măsură pe care sper că tu n-o vei înţelege niciodată, chiar şi cele mai întunecate şi mai odioase secrete ale tale sunt strălucitoare.

— Cred, rosti Chveya, că insinuezi că vrei să te căsătoreşti cu mine.

— Ca şi cum ar fi fost un secret pentru tine, care sesizezi legăturile dintre oameni exact ca mătuşa Hushidh. Şi mai şi vorbeşti despre invadarea intimităţii.

— Cunosc într-adevăr secretul tău, Okya, spuse ea, zâmbind, simţind cum el o ia în braţe şi o ţine lipită de el. Ştiu ce vrei. Ştiu cât de mult mă iubeşti. Ne văd pe amândoi conectaţi prin coarde strălucitoare, legaţi atât de strâns, încât nu mai există scăpare cât trăim amândoi. Eşti prizonierul meu şi n-o să am niciodată îndurare de tine, n-o să te eliberez niciodată.

— Legăturile astea nu-s deloc constrângătoare, spuse Oykib. Ele înseamnă de fapt libertate. Pe parcursul întregii călătorii, m-am simţit captiv, pentru că nu te puteam avea. Când o să păşim în lumea cea nouă, lumea cea veche, şi o să fiu legat de tine, în sfârşit, în mod deschis, astfel încât să putem începe viaţa noastră împreună – abia atunci o să fiu cu adevărat dezlegat.

— Răspunsul meu e „da”, spuse ea.

— Ştiu, zise el. Te-am auzit când îi spuneai Sufletului Suprem.

Partea a II-a
Aterizarea pe Pământ

9
Observatori

Existau mai multe lucruri pe care le putea face un tânăr, multe sarcini pe care comunitatea solicita ca el să le îndeplinească chiar dacă el *era* căsătorit şi încă cu o femeie remarcabilă precum

Iguo. Din cauza progresului extraordinar al lui pTo, lumea se uita la el ca la un model pentru bărbaţii tineri.

Ei, mă rog, poate nu întotdeauna. Mulţi dintre ei se aşteptau din partea pTo în cel mai bun caz la dezamăgire, dacă nu cumva chiar la scandal. Era prea tânăr. Iguo se căsătorise cu un băieţel ca el, pentru că străbunica ei Upua făcuse acelaşi lucru cu Kiti. Devenise un fel de tradiţie pentru femeile din familie să se mărite cu un bărbat prea tânăr – iar pTo nu era Kiti, aşa cum susţineau mulţi.

— Tu nu eşti Kiti, înţelegi, spuse Poto, celălalt sine al lui pTo.

— Ca şi pentru tine, nu sunt, replică pTo. Celălalt sine *al lui* era mort în anul în care şi-a realizat sculptura şi a fost ales de Upua.

— Nu poţi să faci lucruri nebuneşti. N-or să te ierte. Dacă eşti strălucitor, o să spună că eşti arogant. Dacă eziţi, o să spună că-ntreci măsura. Dacă eşti prietenos, o să spună că eşti condescendent. Dacă eşti rezervat, o să spună că eşti arogant.

— Deci, cel mai bine ar fi să fac ce vreau.

— Nu uita că-mi strici reputaţia. Dacă *tu* eşti un nebun, eu ce sunt?

— O victimă neputincioasă a smintelii mele, spuse pTo. Vreau să mă duc în turn.

Aşezaţi pe un ciot solid de copac, supravegheau un cârd de curcani graşi. Păsările erau suficient de docile, prea proaste pentru a şti ce soartă le

rezerva lumea. Pericolul venea din partea diavolilor, cărora nimic nu le plăcea mai mult decât să fure din turme. Creaturi leneşe, diavolii nu făceau niciodată ei înşişi o anumită muncă, excepţie făcând micile lor găuri hidoase, prin care scoteau seva copacilor. De-a lungul perioadei de naşteri, ei veneau în forţă şi furau câteodată o treime din nou-născuţi – din acest motiv atât de mulţi îşi pierduseră celălalt sine. În restul anului, ei urmăreau păsările şi turmele.

— Stăm de pază, spuse Poto.

— Nu păzim ce trebuie, insistă pTo. Cei Străvechi din turn sunt cele mai importante creaturi din lume.

— Boboi zice că-s duşmanii noştri.

— Atunci, dacă n-o să fie prietenii noştri, de ce i s-a arătat strămoşului soţiei mele chipul unui Străvechi?

— Ca să ne avertizeze, replică Poto.

— Cei Străvechi ştiu secrete, iar dacă nu ne împrietenim cu ei, o să le dezvăluie diavolilor secretele alea. Atunci chiar *o* să ne fie duşmani.

— E interzis, spuse Poto, iar noi avem responsabilităţi aici şi, indiferent cât de tânăr oi fi fost când te-ai căsătorit, tu *nu* eşti Kiti.

pTo ştia că celălalt sine al lui avea dreptate. De obicei aşa se întâmpla.

Dar nu putea accepta acest lucru, pentru că era conştient că dacă nu va afla cât mai multe despre Cei Străvechi, nimeni altcineva n-o să facă acest

lucru. Nimeni altcineva nu *îndrăznea.*

— Eu nu sunt Kiti, spuse pTo, dar sunt singurul bărbat care nu se teme c-o să fie respins de toate femeile din pricina interdicţiei lui Boboi cea batjocoritoare de a-i vedea pe Cei Străvechi.

— Nu eşti singurul bărbat căsătorit.

— Ştii ce vreau să spun. Bărbaţii mai în vârstă nu *vor* să meargă. Devin puţin mai înceţi, puţin cam graşi. E prea primejdios pentru ei să se ducă în inima ţinutului diavolilor.

Unul dintre curcani hotărî, aşa cum se întâmplă cu curcanii, că trebuia să ajungă de urgenţă undeva în tufişuri şi începu brusc să înfulece şi să alerge.

Fără un cuvânt, Poto se desprinse de pe ciot şi zbură în faţa păsării, strigând. Curcanul se opri, privindu-l prosteşte pe cel care bătea din aripi în faţa lui.

Poto ateriză la pământ, apoi se ridică din nou în aer şi, din săritură, lovi cu piciorul, în faţă, curcanul. Acesta cârâi, făcu stânga-mprejur şi o luă la goană către cârd.

Când Poto reveni lângă el, pe ciot, pTo nu se putu abţine.

— Boboi le face tuturor bărbaţilor ceea ce tocmai i-ai făcut tu curcanului ăluia.

Poto oftă.

— Lasă-mă-n pace, pTo.

— Poto, vreau să-ţi spun că eu plec. Poţi să ai grijă de cârd şi singur.

— Mergem cu cârdul câte doi pentru că unul trebuie să fie cu ochii pe curcani, iar celălalt trebuie să-l supravegheze pe primul, să nu fie luat prin surprindere.

— În cazul ăsta, hai cu mine, spuse pTo. Nu mi-e rușine s-admit că mi-e frică să merg de unul singur.

— Mie mi-e frică chiar și numai să merg, și așa ar trebui să-ți fie și ție.

— Atunci, la revedere, celălalt sine al meu. Poate că Iguo a mea o să se căsătorească cu tine după ce-o să mor.

În vechime, ar fi fost deja amândoi căsătoriți cu ea.

Câteodată, pTo își dorea ca acest obicei să nu se fi schimbat.

— Da, pentru tine totul e-un poem, rosti Poto batjocoritor, dar pTo nu rămase surd la emoția care se ascundea în spatele cuvintelor.

— Moartea mea, atunci când o să se producă, o să fie cântată de poeți.

— Decât o moarte pe care s-o cânte poeții, mai bine o viață de care să-și aducă aminte cu bucurie copiii tăi.

— E greu de crezut că nu ești bătrân, atunci când spui asemenea prostii.

— Du-te, dacă trebuie.

pTo sări imediat de pe cracă. La câteva clipe după ce începu să plutească, se înălță, făcând cercuri deasupra coroanelor copacilor. Strigă în

jos, către Poto:

— Păzeşte-ţi spatele, Docilule!

— Nu! strigă Poto, cu adevărat supărat. N-o să fac munca-n locul tău!

Vorbele lui dururară, dar pTo continuă să zboare, în josul văii. Ştia că va fi zărit de ceilalţi şi că, atâta vreme cât Poto se afla suficient de în susul văii spre a fi într-un oarecare pericol, restul vor spune că era împotriva firii să nu-și iubească celălalt sine. Să zică ce vor. Boboi se înşela. Ignorarea Celor Străvechi implica un mare pericol. pTo o să-i studieze, o să obţină informaţii despre ei, poate c-o să vorbească cu ei. O să le înveţe limba. O să devină prietenul lor. O să dezlege secretele lor antice. Mai bine le aduci oamenilor cunoaştere decât nişte fleacuri. Tezaurul lor de artefacte legate de Cel Străvechi nu era mare, dar fusese nevoie de mai multe generaţii spre a fi adunat. Era complet inutil, pentru că nimic din el nu avea vreo însemnătate. Era nevoie de cunoaştere, trebuiau împărtășite nişte secrete. Nu diavolilor, însă. Nouă.

Nu era cinstit. pTo nu era nici măcar obosit când se apropie de turn. Îl mai văzuse și înainte, de la distanţă, şi de fiecare dată se minunase. Cine-ar fi putut modela un asemenea lucru neted și înalt? Era atât de strălucitor, asemenea soarelui oglindit în apă, iar copacii păreau nişte tufişuri care se înclinau spre a-l venera.

De ce ajunseseră Cei Străvechi să locuiască

printre diavoli, şi nu printre oameni? Era oare posibil ca străbunii să provină din iad, nefiind nicidecum ai zeilor? Totuşi nu ieşiseră din pământ. Veniseră din ceruri. Cum ar fi putut veni din purgatoriu?

Ar fi putut să fie din iad pentru că-şi ridicaseră turnul chiar lângă un pâlc de copaci falnici, bătrâni. Peste tot în jur erau semne ale unui oraş al diavolilor. Copaci morţi ici şi colo; mici văioage ici şi colo, de la nişte vechi galerii care se surpaseră; iar, în apropiere, dealurile bolovănoase în care existau kilometri întregi de văgăuni pentru obscenele lor adulări canibale. Probabil că Cei Străvechi văzuseră toate astea, le cunoscuseră şi cu toate acestea îşi construiseră propria aşezare acolo unde diavolii îi puteau observa, fără a-şi părăsi găurile. Din ce motiv ar fi făcut Cei Străvechi lucrul ăsta, dacă nu spre a se împrieteni cu diavolii? Deja era prea târziu.

Dar în cazul în care chiar *e* prea târziu, o să văd semne ale alianţei lor, o să-mi dau seama care-i primejdia, o să mă-ntorc acasă şi-o să povestesc. Dacă pericolul e iminent, n-o s-o mai asculte pe Boboi. În loc de asta, o să venim aici ca să ne războim, şi nu să învăţăm, iar Cei Străvechi probabil c-or să ne lovească din ceruri cu vrăjile lor. Cei Străvechi locuiesc într-un turn care se sprijină pe o temelie de foc.

Chiar şi cel mai puternic războinic de-al nostru nu i-ar necăji mai mult decât un ţânţar.

Nu trebuie. Trebuie să fie prietenie. Trebuie să găsesc o modalitate de-a o transforma în prietenie.

Fără îndoială că diavolii îl zăriseră deja. Zborul era salvarea seminţiei sale, dar totodată şi nenorocirea ei, cel puţin pe timpul zilei. Puteau sări în cer, spre a scăpa de duşman dar acesta avea posibilitatea de a cerceta cerul şi să-i descopere, în cazul în care s-ar fi apropiat. Această deosebire determinase multe lucruri: ei erau deschişi şi cinstiţi, diavolii ascunşi şi înşelători. Ei trăiau în regatul soarelui şi al stelelor, diavolii, în cel al viermilor şi al larvelor. Ei erau uşori precum aerul şi prin urmare spirituali, asemănători zeilor; diavolii, greoi, se târau şi prin urmare erau pământeşti, aidoma pietrei.

Dar asta nu schimbase faptul că, dacă un diavol l-ar înşfăca pe unul de-al lor, i-ar putea sfărâma oasele la fel de uşor ca pe-o rămurică. Nu existau lupte corp la corp cu diavolii. Un bărbat putea fi lovit de-o suliţă, atâta tot. Putea să zboare sau să moară. El nu era în stare să ridice ceva foarte greu – nici măcar un bolovan spre a-l lăsa să cadă în capul unui diavol, sau în orice caz nu un bolovan destul de mare încât să-l rănească pe acesta.

Nu putea nici să-şi ridice propriul copil, atunci când acesta se afla la vârsta când era stângaci, fiind prea mare spre a fi purtat în zbor, dar prea mic pentru a zbura singur. Aşa că, în această perioadă a anului veneau diavolii, iar părinţii trebuiau să facă o alegere cumplită: pe care dintre

copii îl vor duce, împreună, într-un loc sigur. Unii dintre ei reuşeau să se întoarcă la timp spre a-l salva şi pe cel de-al doilea. Alţii aveau norocul să aibă copii mai mari care nu se împerecheaseră încă şi care-l puteau duce pe celălalt frate geamăn într-un loc ferit. Aşa supravieţuise Poto, pentru că el şi pTo erau a treia generaţie de copii. Erau extrem de rari primii născuţi al căror frate geamăn trăia încă.

Prin urmare, diavolii îl observau, întrebându-se de ce anume venise. Curgându-le, totodată, balele, la gândul c-or să aibă între dinţi carnea lui. Ei bine, pTo era atât de tânăr şi de rapid, încât n-o să-l prindă nimeni. Era încă destul de uşor încât să se aşeze pe crengi îndepărtate, pe care diavolii nu se puteau căţăra fără a le îndoi. Urechile lui aveau încă auzul atât de fin, încât distingeau sunetul degetelor lor care scrijeleau scoarţa copacului. Era periculos dac-ar nimeri într-o capcană, dar dac-o să fie atent o să fie în siguranţă.

Apoi pTo avu un gând care-l tulbură: fiecare bărbat sau fiecare femeie capturată de diavoli probabil că s-a gândit la acelaşi lucru, exact până în momentul în care şi-a dat seama c-a greşit.

Satul Celor Străvechi era foarte mic, ca număr de locuitori, dar uriaş ca suprafaţă. Casele lor erau monstruos de mari. Copaci întregi fuseseră tăiaţi şi despicaţi pentru a se construi pereţii şi acoperişurile, cu excepţia câtorva clădiri făcute din

materiale ciudate, pe care pTo nu le mai văzuse niciodată. Era greu să-şi dea seama la ce foloseau. Cea mare probabil că era un dormitor – dar, în cazul ăsta, de ce era doar una singură?

Oare masculii şi femelele lor care nu-şi găsiseră perechea dormeau în aceeaşi casă? De neconceput.

Îşi alesese un loc de unde să-i poată urmări: o ramură subţire, dar suficient de solidă ca să-şi poată lua avânt ca să se ridice în aer, cu multe frunze, ca să nu fie văzut de Cei Străvechi. Examină trunchiul copacului, dar nu era încă destul de gros ca diavolii să-l fi putut scobi pe dinăuntru, astfel încât nu trebuia să se teamă de-o ambuscadă printr-o scorbură. Pentru ca un diavol să ajungă la el trebuia să escaladeze partea exterioară a trunchiului, iar pTo ar fi auzit mişcarea.

Exceptând cazul în care n-ar fi *putut* auzi sau ei ar *fi-n stare* să scobească un copac atât de subţire.

pTo îşi alungă temerile şi se puse pe aşteptat. Supraveghe toată ziua, iar la apusul soarelui învăţase o grămadă de lucruri noi şi ciudate. Cel mai uluitor era faptul că toţi adulţii păreau a fi căsătoriţi, fiecare pereche trăind în propria locuinţă. Casa cea mai mare era folosită în timpul zilei de câţiva adulţi şi de toţi copiii mici; era clar că Cei Străvechi făceau şcoală. Dar înăuntru? A-i închide pe copii, separându-i de lume spre a-i învăţa despre ea nu era ceva logic pentru pTo.

Un alt lucru pe care-l află pTo fu acela că fiecare trăia într-o locuință din lemn; clădirile făcute din substanța aceea ciudată, netedă, erau doar pentru depozitare sau alte scopuri mai ascunse, căci acestea erau rareori vizitate, iar atunci doar pentru a se aduce o unealtă sau vreun alt obiect ori pentru a le pune la locul lor.

Cei Străvechi țineau niște animale în țarcuri, dar foarte puține, și erau ciudate. Două dintre ele erau ca niște capre, dar erau uriașe. Alte două semănau cu niște vaci, dar erau de dimensiuni reduse. Şi mai erau zeci de lupi – sau în orice caz lătrau, scheunau și urlau precum lupii – care alergau liberi printre Cei Străvechi. Prieteni ai lupilor! Ce fel de creaturi erau acești Străvechi? Nu le era frică pentru siguranța copiilor lor? Sau bebelușii lor se nășteau puternici? Nu, nicidecum: pTo văzu că o pereche de Străvechi purta bebelușii în bandulieră, iar aceștia păreau complet neajutorați.

La început, pTo își spuse, dezamăgit, că toți copiii erau singuri. De-abia după-amiază, târziu, își dădu seama că doi dintre cei mici erau identici și aveau aceiași părinți. Aveau într-adevăr alte sine. Și totuși, cei doi nu erau mereu împreună – din această pricină pTo nu și-a dat seama că nu era unul și același copil decât la sfârșitul zilei. Se gândi la acest lucru: dintre toți copiii, doar doi. Oare să fi fost Cei Străvechi niște părinți atât de îngrozitor de ghinioniști, încât toate celelalte perechi de copii să fi fost distruse? Sau era posibil

ca doar unii dintre copiii lor să se fi născut câte doi, iar toţi ceilalţi să fie singuri la părinţi? În cazul ăsta, ce erau ei, animale?

Se putea gândi mai târziu la acest lucru. Atunci când va învăţa limbajul lor, va putea probabil să găsească o modalitate de a pune asemenea întrebări stânjenitoare. Pentru moment, însă, nu putea face altceva decât să vegheze. Dar va va urmări îndeosebi pe cei doi, ca să îşi dea seama cum puteau parcurge copilăria fiind atât de des departe unul de celălalt. Sunt oare cu mult mai puternici decât noi sau pur şi simplu sunt lipsiţi de afecţiune?

Pe parcursul zilei observă că majoritatea adulţilor petrecuseră o mare parte din timp în ampla zonă liberă, unde împărţiseră pământul în mai multe şiruri, ca şi cum ar fi pregătit ţărâna ca să facă o sculptură uriaşă – cu toate că aici solul era afânat şi nu s-ar fi păstrat compact, dac-ar fi vrut să-l modeleze. Dar după ce îi urmări timp de câteva ore, lui pTo îi trecu prin minte că pământul scurmat ar fi putut să fie o fază timpurie a celor patru pajişti ciudate, fiecare cu iarbă de o înălţime diferită. Căci şi acolo rădăcinile ierburilor păreau a creşte în şiruri. Mai existau şi alte zone unde plantele păreau a fi plantate intenţionat, iar la una dintre ele doi Străvechi se duseră să culeagă pepeni, care erau apoi tăiaţi şi împărţiţi cu ceilalţi muncitori în miezul zilei.

Acesta a fost primul secret pe care l-a învăţat

pTo de la Cei Străvechi, că în loc să-ţi aduci aminte de la un an la altul locul în care creşteau cele mai bune plante şi să ai grijă să laşi în pământ o ofrandă de fructe și rădăcini, pentru ca Maica să returneze plante noi în anul următor, ofrandele puteau fi luate din locul lor iniţial și mânate la un loc precum curcanii sau caprele, ca să poată fi supravegheate şi îngrijite simultan, doar de câţiva bărbaţi şi femei. Desigur, există un pericol în asta: diavolii n-ar trebui decât să găsească o asemenea pajişte artificială şi să pândească până când vor apărea culegătorii. Prin urmare, e posibil ca acest secret al Celor Străvechi să nu poată fi folosit. Sau ar putea fi, mai precis ar putea să-l utilizeze diavolii. Dar în cazul ăsta e posibil ca ei să fi aflat, totodată, şi secretul oamenilor de a ţine animalele în turme spre a fi protejate de prădători şi a constitui o hrană de calitate. În schimb, diavolii învăţaseră să meargă după cirezile şi turmele oamenilor şi să le atace. Fără-ndoială că diavolii plănuiau deja să fure fructe şi seminţe de pe pajiştile Celor Străvechi.

Ăsta era cel mai ciudat lucru. Nimeni nu făcea de pază. Unii dintre copii stăteau cu rândul pe două dintre pajişti, cea pe care ierburile se coceau imediat şi cea care era nou-brăzdată, unde păsările păreau a găsi seminţe proaspăt plantate. Acolo copiii urmăreau cum aterizează păsările şi le goneau.

Urmăreau păsări, dar nu diavoli.

Să-nsemne asta oare că Cei Străvechi se împrieteniseră deja cu diavolii? Sau poate că-i cuceriseră deja și-i obligaseră să se supună.

Sau – era oare posibil? – diavolii reușiseră să se furişeze atât de bine, iar Cei Străvechi erau atât de neglijenţi, încât nu remarcaseră că diavolii îi ţineau sub observaţie.

Cu siguranţă Cei Străvechi puteau vedea fragmente din ceea ce era în stare să vadă pTo. Pe timpul zilei observase cum nu mai puţin de zece grupuri de diavoli ieşeau din pământ sau apăreau pe crengile copacilor, spre a urmări. pTo văzuse că mai mulţi diavoli i-au remarcat prezenţa și era sigur că-și făceau planuri ca să pună mâna pe el, sau măcar să-l gonească.

Diavolii erau isteţi, dar nu chiar *atât* de isteţi. Sau Cei Străvechi pur și simplu nu dădeau atenţie la ceea ce se-ntâmpla în jur? Cum de-au putut să ajungă atât de puternici dacă erau prea proşti ca să observe nişte lucruri importante: unde se aflau diavolii, ce anume urmăreau ei, unde își puneau capcanele?

Apuse soarele.

pTo știa că acum era momentul în care diavolii vor declanşa capcana la care se gândiseră toată ziua. Noaptea era, totodată, perioada în care îi spionau pe Cei Străvechi şi şterpeleau de la ei. Putea deja distinge în lumina din ce în ce mai slabă că diavolii se strângeau la marginea pajiştii; totuşi, Cei Străvechi nu dădură alarma și păreau a

fi lăsat cea mai nepotrivită strajă: un mascul, care patrula ţinând în mâini o lampă (pe care n-a vărsat-o niciodată!). O lampă: n-avea niciun sens. De ce să nu strige, pur şi simplu: „Sosesc, daţi-vă la o parte din calea mea, ascundeţi-vă, ca să nu vă văd!”

pTo auzi un sunet slab, de frecare, şi simţi creanga sa vibrând. O clipă fu ispitit să aştepte, să-l necăjească pe diavol, să pretindă că nu remarcase că era urmărit. Apoi îşi spuse: poate că ăsta-i singurul avertisment pe care o să-l primesc. Poate că diavolul e mai aproape decât îmi închipui. Iar dacă mai întârzii încă puţin…

Se înălţă în aer, iar în momentul următor auzi un sâsâit de dezamăgire exact în spatele lui, atât de puternic şi de apropiat încât îşi imagină că simte răsuflarea diavolului în ceafă. Aşa se moare, îşi zise. Aşteptând puţin prea mult să-şi ia zborul.

Se ridică suficient ca să plutească pentru câteva momente. Era cam înţepenit din cauza faptului că stătuse nemişcat în timpul zilei. Ar fi fost mai bine dacă şi-ar fi fixat mâinile şi picioarele ca să atârne cu capul în jos – dar în cazul ăsta ar fi fost în pericol să adoarmă. Nu, înţepeneala era preţul plătit pentru a rămâne într-o poziţie dreaptă toată ziua, fără a se mişca. Deşi, din câte văzuse pTo la Cei Străvechi, nu era nevoie să fie aşa de grijuliu. Probabil c-ar fi putut să danseze şi să cânte, iar Cei Străvechi nu l-ar fi observat.

Ştia că diavolii îşi vor face acum apariţia în

pajiştile Celor Străvechi, dar avea senzaţia că trebuie să-şi asume riscul de a lua mostre din ierburile pe care le cultivau ei într-o atât de perfectă armonie. Se duse mai întâi la câmpul cel mai copt şi-şi dădu seama imediat că acolo era pericolul extrem. Tulpinile nu erau suficient de puternice pentru a-l susţine, dar erau destul de înalte pentru a interfera cu zborul. Lucrul cel mai rău, briza făcea plantele să foşnească constant, în aşa fel încât pTo nu va putea s-audă zgomotele slabe pe care făceau diavolii în timp ce se deplasau prin iarbă – n-avu curajul să se aşeze acolo l-ar fi văzut oricare diavol aflat în iarbă, deşi el nu-i putea distinge pe niciunul dintre ei şi exista posibilitatea să fie doborât din câteva lovituri de vreunul şi să nu-şi dea seama de acest lucru decât în momentul în care mâini puternice se vor încleşta în jurul mâinilor şi picioarelor sale sau îi vor sfâşia pielea subţire şi dură a aripilor.

Nu-ndrăznea să coboare pe pământ şi totuşi făcu acest lucru, pentru că n-ar fi plecat acasă fără un trofeu din expediţia sa. Secretele pe care le aflase erau cele mai valoroase lucruri pe care le-ar fi putut aduce înapoi cu el, ştia acest lucru, dar i-ar fi venit mai la îndemână să ţină piept criticilor lui Boboi dacă ar fi venit cu ceva concret. Aşa că se lăsă jos şi începu imediat să frângă tulpinile cât putea de aproape de rădăcină. Nu se obosi să se uite în jur. Oricum, n-ar fi fost în stare să vadă ceva. Dacă un diavol ar fi fost la foarte mică

distanță de el, pTo ar fi fost sortit pieirii indiferent dacă s-ar fi uitat sau nu; iar dacă diavolii se aflau mai departe, a se opri și a încerca să-i vadă prin iarba impenetrabilă n-ar face altceva decât să le dea și mai mult timp pentru a se apropia.

Câte tulpini? Una. Două. Trei. Fiecare avu nevoie de o secundă spre a se frânge, spre a se prăbuși lângă prima; câte secunde avea? Patru. Cinci. De cât de multe tulpini era nevoie? De șase. Șapte. Erau coapte cu toatele? Sau va aduce acasă doar unele necoapte, care l-ar face să se simtă stânjenit? Opt. Nouă.

Destul. Gata. Zboară.

Strângând tulpinile într-un picior, se ghemui, apoi sări cu toată puterea.

Aripile lui nu se puteau întinde pe iarbă, așa că trebui să le ridice în sus complet desfăcute după ce se înălță deasupra tulpinii, apoi avu nevoie de întreaga lui putere spre a vâsli în aer și a-și lua avânt. Timp de câteva clipe pline de groază, pluti la nivelul vârfurilor tulpinilor, deplasându-se înainte, dar fără a se înălța. Sub el, văzu niște perechi de ochi – patru, șase, opt – prelingându-se în lumina lunii, sărind în sus după el atunci când trecu prin dreptul lor. Dacă ei ar fi fost mai înalți sau dacă pTo ar fi fost mai lent, acum el ar fi zăcut printre tulpini, în timp ce ei l-ar fi sfârtecat și ar fi cărat bucăți din el în găurile lor, unde le-ar fi împărțit cu mizerabilii lor tovarăși care se hrăneau cu gunoaie. Dar ei nu erau mai înalți, iar pTo nu

era mai lent, aşa că se ridică în aer şi zbură spre satul Celor Străvechi. Trebuia doar să atingă una dintre clădirile care nu erau făcute din lemn. Acest lucru era, totuşi, mai lipsit de riscuri. Niciunul dintre diavoli nu se mutase în sat, iar Cel Străvechi care ţinea lampa probabil că n-o să-l vadă. El va fi pe acoperiş, neavând ceva care să-l stânjenească atunci când îşi va lua zborul.

Sub greutatea lui, acoperişul se lăsă uşor. Pentru că nu putea să-şi ţină echilibrul decât cu piciorul care nu ţinea tulpinile de cereale, era obligat să se aplece şi să-şi folosească mâinile pentru a pipăi textura acoperişului. Ţesut ca un cuib temporar, doar că împletitura era uluitor de strânsă şi de fină. Nici măcar apa nu putea trece printr-o ţesătură atât de deasă precum aceasta. Nu putea nicicum să ghicească din ce fel de fibre era făcut. Sclipiseră în lumina soarelui. De ce să fi tăiat Cei Străvechi copaci pentru a-şi construi case, atât timp cât aveau posibilitatea de a face ţesături atât de fine?

O ultimă ispită, după casa cea netedă: zbură spre baza turnului şi-l atinse. Nu era câtuşi de puţin asemenea casei împletite. Nu avea niciun fel de elasticitate; era precum piatra, doar că nu aşa de rece la pipăit. Atunci când îl lovi uşor cu dosul degetelor, distinse o vibraţie slabă, asemănătoare mai multor obiecte de-ale Celor Străvechi din tezaurul satului. Aşadar, acest lucru era adevărat despre Cei Străvechi: ei încorporau muzică în

lucrurile pe care le meştereau.

Fu luat prin surprindere de un zgomot – asemănător unui glas, numai că era puternic şi profund. Era atât de înspăimântat încât îşi luă zborul fără să mai gândească. Doar atunci când se afla deja în aer putu să se întoarcă şi să survoleze locul, spre a vedea cine anume vorbise. Era un glas. Al unuia dintre Cei Străvechi. Un mascul. Oare cum anume îl auzise în mod atât de neaşteptat? Cei Străvechi erau zgomotoşi în tot ceea ce făceau, asemenea surzilor. Acesta striga aidoma unui surd, cu vocea lui profundă, bubuitoare. Şi totuşi reuşise să-l surprindă pe pTo atât de repede încât…

Atât de repede încât era limpede că nu-l „surprinsese” deloc pe pTo. Probabil că stătuse în umbra turnului. Şezuse acolo tot timpul. Cât anume observase? Oare văzuse paiele pe care le furase pTo? Era furios acum? Oare acest furt îi face pe-ai săi duşmanii Celor Străvechi?

Timp de o fracţiune de secundă, pTo îşi zise că n-o să spună nimănui că îl văzuse Cel Străvechi.

Dar renunţă imediat la idee. Dacă vreodată o să ne împrietenim cu Cei Străvechi, o să-şi aducă aminte de tulpinile pe care le-am furat de pe pajiştea lor. Atunci o să fiu pedepsit pentru asta. Dar ai mei vor fi aflat deja că furtul meu n-a trecut neobservat. Vor şti că le-am spus adevărul despre tot ceea ce am săvârşit – chiar şi greşeala de a fi fost văzut. Mulţi o să mă critice pentru neglijenţa

mea, dar nimeni nu se va-ndoi că-s cinstit şi nici nu va pretinde că mi-am modificat povestea spre a mă pune într-o lumină favorabilă. Mai bine să te bucuri de încrederea oamenilor, decât de respectul lor. Având încredere, respectul lor va putea fi câştigat ulterior; fără el, respectul nu va fi meritat niciodată, iar a-l avea ar fi ca o otravă.

Obosit de nemişcarea în care stătuse toată ziua, temându-se de sosirea acasă, pTo îşi deschise aripile şi se înălţă şi mai mult în aer, deasupra canionului, către valea unde locuiau ai săi.

Oykib urmări făptura dând o dată ocol, apoi zburând în direcţia canionului. Ştia că, pentru ceilalţi, aceasta însemna împlinirea vechilor vise, cele trimise de Păstrătorul Pământului. Dar pentru Oykib avea altă semnificaţie. Auzise vocea Păstrătorului vorbindu-i acestui vizitator – şi o înţelesese.

Vocea Păstrătorului era ciudată. Era mai liniştită decât glasul Sufletului Suprem, mai puţin clară. Vorbea mai mult în imagini decât în idei, mai mult în dorinţe decât în emoţii. Lui Oykib îi venea mai greu să înţeleagă; într-adevăr, atunci când au ajuns pe Pământ îi trebuiseră câteva săptămâni ca să realizeze că vocea Păstrătorului era acolo. Conversaţiile dintre fiinţele umane şi Sufletul Suprem erau atât de puternice, încât, prin comparaţie, vocea Păstrătorului era asemenea unui tunet îndepărtat sau aidoma unei

brize uşoare printre frunze – mai mult simţită decât auzită. Dar din momentul în care o remarcă şi avu o idee despre ce era vorba, el începu să asculte. Şezând la umbra navei spaţiale, când se lăsa înserarea, putea să se concentreze, lăsând gradat ca vocea mai puternică a Sufletului Suprem să slăbească în intensitate, în fundal.

Era foarte greu, pentru că Păstrătorul nu le vorbea prea des fiinţelor umane. Un vis, din când în când, alteori o dorinţă; iar visele adesea nu veneau în momente în care Oykib le putea auzi cu uşurinţă. Dar Păstrătorul avea în mod aproape constant dialog cu altcineva. Aceşti altcineva erau mulţi, părând a înconjura satul Rodina – dar el nu-şi putea da seama cât de aproape sau de departe. Adevărata problemă consta în a înţelege ceea ce se spunea. Visele, dorinţele pe care le surprindea nu aveau nicio logică. La început îşi spuse că era din cauza confuziei. Erau prea mulţi şi cu asta basta. Dar mai târziu, pe măsură ce-ncepea să devină capabil să deosebească un vis de altul, să urmărească o anumită linie a conversaţiei, îşi dădu seama că mesajele aveau o ciudăţenie inerentă. Păstrătorul îi aţâţa pe aceşti interlocutori cu dorinţe pe care Oykib nu le simţise niciodată, pe care nu le putea înţelege; apoi, dintr-odată, va fi ceva clar: dorinţa de a se duce să îngrijească un copil. Dorinţa de a nu se simţi stânjenit în faţa prietenilor săi. Şi cu cât asculta mai mult, cu atât începea să aibă o idee despre

poftele mai ciudate: dorinţa de a săpa, de a sfâşia lemnul cu mâinile sale. Dorinţa de a se mânji cu noroi. Aceste lucruri n-aveau nicio logică şi totuşi, stând în umbra navei spaţiale, lepădându-şi gradat starea de fiinţă umană, aceste dorinţe se năpusteau asupra lui, iar Oykib se simţea diferit. Altfel. Nu el însuşi.

El și Chveya reflectaseră recent, căci şi ea surprinsese, cu coada ochiului, frânturi de inexplicabile de fire conducătoare, care nu legau o fiinţă umană de alta.

— Şi totuşi, nu-i posibil să văd astfel de lucruri, îi spuse ea. Văd doar firele care leagă oamenii pe care-i pot vedea sau măcar pe cei pe care-i ştiu.

— Sau i-ai văzut cu coada ochiului, sugeră Oykib. I-ai văzut fără a şti că i-ai văzut.

— Dacă aşa s-a-ntâmplat, înseamnă că s-au strâns cu zecile în jurul satului şi pe câmpuri, iar noi nu i-am văzut. Nici măcar o singură dată. Asta-i o idee complet stupidă.

— Dar ei *sunt* adunaţi în jurul nostru tot timpul.

— În jurul nostru, dar la distanţă. Ai zis că ceea ce ai auzit era slab.

— În comparaţie cu Sufletul Suprem, doar atât. Ca şi cum ai încerca să auzi un concert de la distanţă, în timp ce cineva suflă într-un fluier chiar lângă urechea ta.

— Vezi? Ai spus chiar și tu – un concert la distanţă.

— Şi dacă cineva ne urmăreşte?

— Şi ce dacă? replică Chveya. Lasă-i să urmărească. Şi Păstrătorul îi urmăreşte pe *ei.*

Bineînţeles, toţi cei care credeau în adevărul viselor îi urmăreau pe zburătorii înaripaţi şi rozătoarele care săpau galerii – oare cum le spusese Hushidh şi Luet? Îngeri şi Săpători. Dar din tot ceea ce trăsese cu urechea Oykib şi din ceea ce prinsese cu coada ochiului Chveya în privinţa legăturilor de loialitate şi de preocupare ale cuiva, ei nu auziseră şi nu văzuseră nimic care să le desluşească care dintre ciudatele specii pe care le visaseră ar putea fi vecinii lor. În cazul în care-ar fi fost vreuna dintre ele.

Totuşi, indiferent cine sau ce anume erau aceşti străini, Oykib era din ce în ce mai tulburat de visele şi dorinţele care-i veneau în minte. Dorinţa de-a mânca ceva cald şi cu sânge sărat, care palpita încă de viaţă – atunci când înţelese pentru prima dată acest lucru, îi veni să vomite de repulsie pentru că-şi putea dori aşa ceva. Şi chiar dacă era conştient de faptul că dorinţa provenea din exteriorul său, continua să-l bântuie ca şi cum ar fi fost a lui, personală. Căci acel ceva cald, cu sânge sărat, pe care voia să-l mănânce era, înţelese el, un bebeluş fraged. Era ceva confuz în imaginea sa despre aceasta – o strălucire în cer, o copertină din piele foşnitoare. Ca toate comunicările dintre Păstrător şi aceşti străini, nimic nu era cu adevărat clar. Dar Oykib ştia măcar un lucru: fusese rugăciunea uneia dintre

creaturi adresată Păstrătorului Pământului, iar ea vizase carnea vie a unui copil.

Ce fel de monştri erau aceste fiinţe?

Trebuie să spun cuiva, îşi zise el; dar nu fu în stare. A spune altcuiva decât Chveyei ar însemna să-i lase să afle că, vreme de mulţi ani, trăsese cu urechea la comunicările lor cele mai secrete cu Sufletul Suprem. I-ar face pe toţi să se simtă spionaţi, jefuiţi, violaţi. Iar a-i mărturisi Chveyei ar fi însemnat s-o îngrozească în legătură cu siguranţa primului lor născut, care creştea deja în pântecul ei, în legătură cu siguranţa copilaşilor pe care ea îi educa zilnic la şcoală.

Prin urmare, chiar dacă-i putea destăinui cea mai mare parte din ceea ce auzise, nu putea să-i spună cele mai grave lucruri; în săptămâna care trecuse, el nu reuşise să-i explice din ce cauză se trezea transpirat şi sufocându-se în miez de noapte, sau din ce motiv devenise tăcut în ultimele zile, cu greu schimbând câteva vorbe cu ea sau cu altcineva.

Seara asta, totuşi, seara asta răspunsese la multe întrebări. Căci atunci când un liliac cu aripile lui pieloase coborâse şi aterizase pe acoperişul unui cort de provizii din apropiere, Oykib simţise un cu totul alt tip de fiinţă. Şi această creatură primea un şuvoi aproape continuu de comunicări din partea Păstrătorului într-un alt limbaj nefamiliar de dorinţe, mai strălucitor şi mai curat, dar şi mai terifiant. Erau

întrebări, iar ele erau formulate în idei pe care Oykib le putea înţelege; iar lucrul cel mai bun, erau legate de limbaj. El nu distrusese cuvinte, dar ştia că limbajul putea fi învăţat.

Totuşi, el înţelegea foarte bine dorinţele. Dorinţa de a nu-i dezamăgi pe ceilalţi, de a-şi proteja soţia şi copiii, o sete nepotolită de secrete.

O nepotolită sete de secrete. În timp ce urmărea creatura acolo, pe acoperişul cortului, în mintea lui Oykib apăru o imagine despre *ce* secrete încerca zburătorul să descifreze. Aproape imediat, două imagini îi veniră în minte. Cea vagă a unui cap de om făcut din lut nears, mare şi monstruos, apoi, mult mai clar, imaginea lui Nafai în carne şi oase. Doar că nu era Nafai. Ci o creatură exact ca asta, doar cu smocuri de păr şi aripi zdrenţuite, incapabilă să zboare, dar totuşi respectată, ascultată de toţi ceilalţi.

Era Nafai, dar totodată nu era Nafai.

Apoi, brusc, înţelese. E cuvântul acestei creaturi pentru noi, fiinţele umane. Străvechi. Cei străvechi. Noi suntem cei străvechi.

Dar acest lucru ar implica faptul că ei ştiau că oamenii locuiseră pe vremuri pe Pământ. Aşa ceva era absurd. Nimic nu se putea memora vreme de patruzeci de milioane de ani. Şi cum ar fi putut ţine minte? Din câte ştia el, asemenea creaturi nu evoluaseră spre a deveni fiinţe înzestrate cu simţuri atunci când oamenii păşiseră pentru ultima oară pe Terra.

Apoi creatura sări de pe cort şi se îndreptă către poiana aflată la baza navei spaţiale. Acolo, în timp ce atingea metalul şi apoi bătea cu degetele în el, îi vorbea Păstrătorului – nu, îi cânta Păstrătorului, atât de entuziasmat era. Oykib simţi ca şi cum uluirea şi bucuria creaturii se aflau în interiorul lui. Avu un gând, la fel de limpede ca şi cum ar fi fost al său: „Cei Străvechi continuă să încorporeze muzică în lucrurile pe care le meşteresc."

Înţelesese asta, chiar dacă cuvintele ataşate ideii erau într-un limbaj pe care nu-l mai auzise până atunci. Nu fusese scos niciun sunet, dar ştia în memoria lui cum ar suna vocea unei asemenea creaturi. Înaltă şi muzicală, bogată în vocale prelungite, dar fără sibilante, nazale sau fricative. Singurele consoane erau ocluzive şi opriri, şi cu toate acestea nu erau mai puţin muzicale decât limbajul unui flautist, care execută întreruperi modulate într-o melodie. T-uri şi K-uri, G-uri şi P-uri, B-uri şi D-uri şi o consoană guturală despre care Oykib ştia că gâtul său n-o putea produce. Câteodată, astfel de consoane implicau o expirare suplimentară de aer; altă dată erau oprite. Era o limbă minunată.

Mai important, totuşi, era faptul că dorinţele nu erau întunecate şi violente, iar Păstrătorul nu părea a încerca să-şi ţină în frâu creatura. În loc să-i distragă atenţia, Păstrătorul îl încuraja, consolidându-i dorinţele. Contrastul îi aduse atâta uşurare lui Oykib, după atâtea săptămâni şi zile de

confuzie şi întunecime, încât rosti cu glas tare:

— În sfârşit, Păstrătorul ne-a adus un prieten.

Uitase cât de meticuloasă şi de precautǎ fusese creatura – nu, îngerul. El nu realizase că îngerul nu-l văzuse acolo, în întuneric. Dar imediat ce-şi auzi sunetul propriei voci, îşi dădu seama că era prea sonoră, prea bruscă. Îngerul sări în aer aproape cât înălţimea unui om, apoi dădu frenetic din aripi, ca să se înalţe şi mai mult, departe de pericol.

Dar nu părea înspăimântat. Îşi luă zborul, făcând un ocol ca pentru a-l vedea mai bine pe Oykib. Ei bine, uită-te la ceea ce ai în inimă, zise Oykib, stând în picioare cu braţele deschise şi degetele depărtate. Nu-ţi fac niciun rău, încercă Oykib să spună prin limbajul corpului.

Apoi i se adresă Păstrătorului: „Ajută-l să afle că nu-s duşmanul lui."

Ca de obicei, niciun răspuns. Alţii îşi puteau primi visele şi cuvintele lor tăcute de îndrumare; Oykib le putea doar auzi din întâmplare, niciodată nu le primea direct de la el. De data asta, însă, având încă proaspătă în minte imaginea limbajului şi dorinţelor îngerului, Oykib nu regretă această lipsă. Poate că putinţa de a-i auzi pe alţii era un dar superior.

Când îngerul îşi luă zborul către cerul nopţii, îndreptându-se în lumina lunii spre canion, Oykib dădu ocol navei spaţiale şi se duse spre casă. Distingea sclipirea felinarului. Cine făcea de pază

în noaptea asta? Meb? Vas? Unul dintre Elemaki, oricum.

Obring, iată cine era, bălăngănea întotdeauna felinarul în timp ce patrula, făcând imposibilă distingerea unor mişcări ciudate, căci felinarul însuşi crea umbre mişcătoare care ar masca orice mişcare reală. Oykib îl auzise pe Elemak odată ocărându-l pe Obring în legătură cu acest lucru. El râsese doar şi spusese:

— Nu-i nimic de văzut, Elya. Iar, pe lângă asta, noi acum ascultăm de Volemak, nu de tine, ai uitat?

Elemak nu uitase. Oykib *ştia* acest lucru. Iar deşi Elemak nu-i vorbea niciodată în rugăciune sau conversaţie, el înjura, iar când înjurăturile lui aveau în spate o intenţie reală, simpla lor intensitate le transforma într-o manieră de conversaţie cu Sufletul Suprem, astfel încât Oykib le putea auzi. Înjurături tăcute, bineînţeles, nimic spus cu glas tare. Omul se controla. Iar la sfârşit *exista* o rugăciune, sau poate doar o mantră: eu nu-mi calc cuvântul. O să respect jurământul.

Oykib n-avea dubii la ce jurământ se referea – era jurământul faţă de tata, să i se supună atât timp cât va trăi şi-l va conduce. Mai bine decât oricine, cu excepţia lui Hushidh şi a lui Chveya, care puteau distinge loialităţile din colonie, ca o hartă desfăşurată sub ochii lor, Oykib ştia că pacea în comunitate era extrem de superficială. Toată lumea ştia cine anume sunt Elemakii şi cine

sunt Nafarii; ştiau cu toţii că satul era practic împărţit la mijloc, cu Nafarii în est şi Elemakii în vest. Colonia nu era unită şi nu va fi niciodată. Să fii sănătos, Volemak. Sănătate şi viaţă lungă. Fie ca între noi să nu mai fie război înainte de a se naşte şi a creşte copiii mei. Să trăieşti veşnic, bătrâne. Eşti singura frânghie care ţine la un loc acest mănunchi de spice.

Prin urmare, era Obring, de pază, dar complet inutil, în timp ce Oykib era conştient de bombănelile întunecate şi de rugăciunile sălbatice rostite în întuneric şi nu îndrăznea să le împărtăşească nimănui.

Iar, acum, în noapte, era vreo nouă urgenţă în privinţa asta? Vreo senzaţie de triumf atenuat de frică?

Îndrăzneală, despre asta era vorba. Cineva îndrăznea ceva ce nu mai fusese îndrăznit înainte. Iar Păstrătorul trimitea un şir necontenit de distrageri ale atenţiei. Ceva se întâmpla. Ce anume? Spune-mi, Păstrătorule! Spune-mi, Suflet Suprem!

Chveya dormea, atunci când el intră în casă. Deseori se întâmpla astfel. Sculată în zori, Chveya muncea din greu toată ziua, ca şi cum graviditatea ei nu conta deloc în programul ei. Apoi venea acasă şi adormea îmbrăcată, indiferent unde se întâmpla să se aşeze sau să se întindă. O dată Oykib venise acasă şi o găsise dormind de-a-npicioarelea, în mijlocul singurei încăperi a

casei, cu ochii închişi. Respirând sonor – dac-ar fi fost întinsă, ar fi sforăit.

În seara asta era în pat, dar complet îmbrăcată, cu picioarele atârnând pe podea. Nu voia s-o trezească – dar picioarele ei vor fi adormite de dimineaţă şi îi vor produce mult disconfort, mai ales dacă se trezea spre a-şi goli vezica în timpul nopţii, iar picioarele n-o vor putea susţine.

În plus, era important. Ceea ce se petrecuse în seara asta, îngerul care venise la el, sau măcar la navă, atingând-o, şi claritatea glasului său către Păstrător şi al Păstrătorului către el. Faptul că Oykib putea să audă limbajul lui şi să-l înţeleagă. Precum şi murmurele şi agitaţia celorlalte fiinţe, mai întunecate, care înconjurau satul.

Îi puse picioarele pe pat. Chveya se trezi.

— Oh, din nou? murmură ea. Am vrut să te-aştept.

— Nu contează, replică el. Dormi când poţi, ai nevoie de somn.

— Dar tu eşti supărat, rosti ea.

— Mulţumit şi supărat, o corectă el.

Apoi îi povesti tot ceea ce se întâmplase şi ce credea el c-ar putea însemna.

— Prin urmare, îngerii încep să vină la noi, zise ea.

— Dar ştii că lucrul ăsta ne spune cine anume sunt ceilalţi pe care i-am văzut. Acele creaturi-şobolani. Acolo, în întuneric.

— Cred c-ai dreptate, zise Chveya.

— N-a avut Hushidh un vis în care ei îi furau copiii?

— Iar tu ai sentimentul că-n seara asta s-a rupt ceva? întrebă Chveya. Cred că trebuie să dăm alarma. Să punem mai multe santinele.

— Şi ce să le spunem? Cum să explicăm? întrebă Oykib.

— Nu explicăm nimic. Când o să-i cerem bunicului să dubleze şi să tripleze santinelele, o să facă lucrul ăsta chiar dac-o să-i spunem că-i doar o senzaţie. El respectă senzaţiile.

Se îndreptară către uşă, dar n-apucară să o deschidă când se auzi un ţipăt dinspre partea de sat a Elemakilor. Venea dintr-un gâtlej omenesc, şi în el era adunată toată deznădejdea din lume.

10
Căutătorii

Cea care ţipase fusese Eiadh. În câteva clipe, adulţii se adunară în jurul ei. Acum nu mai ţipa, dar trebui să facă un mare efort spre a-şi controla vocea în timp ce explica.

— A dispărut Zhivya! spuse ea. Bebeluşul. Luată din pătuţul ei. M-am trezit şi i-am văzut, ca nişte umbre mititele, fugind.

Îşi pierdu controlul, iar glasul ei exprima oroarea.

— Ţineau de colţurile păturicii ei. Bebeluşul meu a fost furat de *animale*!

Elemak fusese… undeva. Nu în casă cu ea, asta-i sigur. Acum însă era în genunchi în pragul uşii.

— Uitaţi-vă la urmele lăsate de picioare, spuse el. Chestia asta a fost făcută de un animal. Intrând şi ieşind – două animale, de fapt. Ducând o povară grea când au plecat.

Se ridică în picioare şi îi privi.

— Am văzut o creatură zburătoare pe câmp, apoi pe acoperişul cortului de depozitare, apoi în spatele navei. În secunda următoare s-a ridicat în aer, zburând înspre canion. Fără-ndoială că s-a dus să-şi aducă prietenii.

Atinse urma de picior.

— *Chestia* asta… e posibil să fi lăsat urmele. O să le urmăresc înspre canion.

Dar Oykib privi urmele şi realiză că Elemak se înşela. Picioarele îngerului fuseseră ca nişte mâini. Urmele de picior lăsate proveneau de la o creatură cu labe mai late şi degete prevăzute cu gheare puternice. Picioare de alergător sau de săpător. Nu ale unei creaturi care zboară, care se prinde de crengi.

— Nu îngerul a lăsat urma asta, rosti Oykib.

Elemak se uită în sus spre el şi cu ură de oţel în priviri.

Nafai interveni imediat.

— Elemak e cel care se pricepe să citească urmele de animale, Oykib.

— Dar am văzut un înger…

— Asta a văzut şi Elemak, rosti Nafai, şi e vorba de copilaşul lui. Se întoarse către fratele său. Spune-ne ce-i de făcut, Elemak.

Chveya se răsuci către Oykib şi, pentru o clipă, îşi îngropa faţa în umărul lui. Era felul ei de a răspunde când Nafai spunea exact ce nu trebuia – lucru care se întâmpla surprinzător de des, pentru un om atât de inteligent ca el. Din câte ştia el, Nafai era corect; era normal ca toţi să cedeze în faţa judecăţii lui Elemak, în această privinţă. Dar ar fi trebuit să ştie până acum că Elemak n-o să fie recunoscător să aibă câştig de cauză din pricina faptului că Nafai îi îndemnase pe toţi să-l lase să-şi impună punctul de vedere.

În plus, Elemak *n-ar* trebui să aibă câştig de cauză, pentru că n-avea dreptate. Oykib ştia că nu îngerii luaseră copilul. Răpitorii nu erau zburători. Ei trebuiau căutaţi pe sol. Mai rău, cei care o luaseră într-adevăr pe Zhivya aveau printre ei cel puţin câţiva care îşi doreau cu ardoare să mănânce carne de copil viu. Căutarea trebuia făcută imediat şi ar fi fost o criminală pierdere de vreme să umble alandala, încercând să dea de urma unor creaturi zburătoare care nu luaseră copilul.

Ca şi cum i-ar fi putut auzi gândurile, mama puse o mână pe umărul lui Oykib.

— Ai răbdare, fiul meu, rosti ea. Ştii tu ce ştii şi o să fii ascultat la momentul potrivit.

La momentul potrivit? Oykib se uită în jos, către

Chveya. Avea buzele strânse; era la fel de îngrijorată ca şi el, la fel de frustrată.

Elemak organiza echipa de căutare, spunându-le oamenilor unde să meargă.

Volemak luă cuvântul.

— Sunt toţi adulţii strânşi aici? Cine îi supraveghează pe copii, din moment ce ştim că nu sunt în siguranţă-n case?

Imediat, femeile cu copii ieşiră afară, năpustindu-se către casele lor.

— Elemak, rosti Volemak. Lasă-mi câţiva oameni aici, să apere satul cât timp sunteţi plecaţi.

Elemak încuviinţă pe dată.

— Îi ai pe Nafai şi pe Oykib aici – poate să-ţi expună teoriile după placul inimii. Dă-mi însă ceilalţi bărbaţi.

— Eu sunt bărbat, zise Yasai.

Oykib se abţinu să zică: „Da, dacă păpădia-i copac."

Dar nu era vreme de tachinări. Iar Yasai chiar *era* bărbat.

— Dacă suntem atacaţi, spuse Volemak, o să mai fie nevoie de câţiva. Poate bărbaţii mai tineri.

Acum Elemak ripostă.

— Nafai are mantia. Dacă vrei mai mulţi, îi ai pe băieţii mai mari. Încercăm să dăm de urma unor creaturi care zboară! Nu pot face asta dacă nu am la dispoziţie cât mai mulţi bărbaţi. Pot să apăr satul, rosti Protchnu, încercând să pară mai în

vârstă decât cei nouă ani ai lui.

Elemak îl privi cu o expresie serioasă.

— O să fii nevoit. Dă-i ascultare bunicului fără a pune întrebări.

Protchnu încuviință din cap. Oykib nu putu să nu-și spună că, dacă i-ar fi fost urmat sfatul, viețile tuturor ar fi fost mult mai fericite în ultimele luni.

După câteva momente Elemak plecă, lăsându-i în urmă, dintre bărbați, doar pe Nafai, Issib, Volemak și Oykib.

— Bun venit în rândurile celor inutili! zise Issib ironic.

— Inutili? Nu prea cred, replică Volemak. Bun, acum, Oykib, spune-ne ce anume știi.

— În seara asta am văzut un înger, zise Oykib. Același pe care l-a văzut și Elemak. Dar era doar la câțiva metri de mine și i-am zărit piciorul. E imposibil ca el să fi lăsat urma asta.

— Cine, atunci? întrebă Nafai.

— Mai sunt și alții, spuse Chveya. I-am zărit. Niciodată ceva văzut clar, dar suficient ca să-ncep să fac legături. Și Hushidh a avut niște percepții în privința asta. Sunt în jurul nostru. Dar stau ascunși, în pădure. Așa cum zicea Eiadh, umbre mititele. Câteodată-n copaci.

— Știi lucrul ăsta și nu i-ai *văzut*? întrebă Issib.

— Văd legături între ei. Slabe. Chveya zâmbi ușor. Mai mult de-atât nu pot.

— Nu-i suficient, spuse Nafai. Se uită cu răceală

la Oykib. Nu te mai ţine de glume, Oykib. Ce anume *ştii*?

Pentru prima dată, lui Oykib îi trecu prin minte că era posibil să nu fi păstrat secretul atât de bine cum credea el.

— *Ştiu* că îngerul nu avea răutate în el. În mintea lui, noi suntem Cei Străvechi, iar el e plin de respect de admiraţie. Dar există alte minţi, care ne-au urmărit luni de-a rândul, iar unele dintre ele…

Îi aruncă o privire lui Eiadh, dându-şi seama că trebuie să aibă grijă cum se exprimă. Continuă:

— Unii dintre ei ar putea fi foarte periculoşi pentru Zhivya.

— Cei pe care-i numim săpători, zise Nafai.

Volemak încuviinţă.

— Şi trăiesc în apropiere.

Issib râse.

— Ce, aducem cazmalele şi începem să săpăm?

Dădu din mână, arătând către vasta arie pe care ar trebui s-o acopere.

— Vizuinile au intrări, spuse Nafai.

— Am tot cercetat pe-aici, rosti Protchnu. N-am văzut nicio gaură.

— De ce nu facem lucrul cel mai logic? Pe care l-ar fi făcut Elemak, dacă n-ar fi fost atât de sigur că răpitorii pot să zboare. Să mergem după urme.

Urmele lăsate de săpători se pierduseră aproape imediat în vălmăşagul făcut de propriile lor picioare, atunci când veniseră în goană, ca

răspuns la ţipătul lui Eiadh. N-a fost de niciun folos faptul că Rasa le conducea pe femei ca să-şi ia copiii din paturi şi să-i ducă în clădirea şcolii. În ciuda tumultului, însă, Volemak reuşi să împartă felinare bărbaţilor şi băieţilor mai mari, iar după câteva minute Protchnu scoase un ţipăt.

— Aici! strigă el. Nu s-au furişat deloc, au alergat pur şi simplu în linie dreaptă.

Era adevărat: dâra de urme se distingea, exact aşa cum era de aşteptat, din direcţia către care au alergat mai întâi săpătorii, după ce-au plecat de la uşa lui Elemak şi a lui Eiadh. Ceilalţi se grăbiră spre Protchnu, dar rămaseră în urma sa, în timp ce acesta îi conducea spre marginea pădurii.

— Staţi, spuse Volemak. Nafai, Oykib, mergeţi prin laterale şi staţi de veghe. Nu vreau ca Protchnu să cadă într-o capcană.

Ţinând lanterne într-o mână, unelte de grădinărit şi arme improvizate în cealaltă, mica armată pestriţă intră în pădure. Patru bărbaţi adulţi, o ceată de băietani şi femeile tinere care n-aveau încă copii – asta o să bage spaima în duşmani. Cum se adânciră în pădure, urmărirea deveni mai dificilă: frunzele de pe jos acoperiseră urmele. Protchnu avu nevoie de ceva vreme ca să parcurgă şase metri, apoi pierdu urma.

Mişcându-se încet şi cu precauţie, scotociră o suprafaţă circulară din ce în ce mai amplă, încercând să dea din nou de urmă. Apoi Oykib îl auzi strigând pe Protchnu, care se afla la doar

câţiva paşi de el. Băiatul se uita în sus, printre crengi.

— Tare prost mai sunt! exclamă el şi alergă imediat către locul în care pierduse urmele.

Oykib îl urmă.

— Crezi c-au dus bebeluşul printre copaci?

— Într-un copac, replică Protchnu. Ţi-aduci aminte de cioturile goale pe dinăuntru pe care le găseam când despicam copaci?

— Shedemei spunea că nu-i complet exclus ca o boală să fi...

În acel moment, însă, Protchnu se căţărase în copac şi apăsa pe trunchi din loc în loc, cu putere.

— Protchnu, nu cauţi nişte pasaje secrete, nu?

— Am ars copacii scobiţi pentru că nu-i puteam folosi la construcţii, replică Protchnu. Ar fi trebuit să-i fi studiat. Urmele conduc exact până la copacul ăsta, apoi dispar. Trebuie să se fi dus *undeva.*

Brusc, Protchnu se opri şi rânji.

— Aici a cedat puţin. Ţine felinaru-n sus, unchiule Oykib. Am găsit o uşă.

Folosind lama săpăligii pe care o avea cu el, Protchnu făcu o gaură în scoarţă şi imediat o bucată lunguiaţă din trunchi se deschise ca o uşă. Până în acel moment fusese o parte a copacului care nu se distingea de celelalte.

— Protchnu, să-mi aduci aminte să nu te mai fac niciodată prost, spuse Oykib.

Băiatul aproape că nici nu-l auzi. Se întorsese

deja şi avea picioarele în deschizătură.

Oykib puse jos lanterna şi sări pur şi simplu în sus, ca să-l prindă pe Protchnu de braţ.

— Nu! strigă el. Nu-i nevoie să-ncercăm să salvăm *doi* copii ai lui Elemak!

— Eu sunt singurul care poate să pătrundă prin uşă! strigă Protchnu, străduindu-se să se elibereze din strânsoarea lui Oykib.

— Proya, ai fost strălucit, aşa că te rog să nu faci pe prostul cu mine! îi ceru Oykib. Nu poţi să intri-n bârlogul lor cu picioarele înainte! Nu ştii dacă-i spaţiu suficient acolo înăuntru ca să foloseşti săpăliga. Hai, scoate-ţi picioarele înainte ca să ţi le taie!

Fără tragere de inimă, Protchnu se îndepărtă de uşă.

Acum se strânseseră şi ceilalţi. Nafai avea cu el un topor, la fel şi Oykib. Când Protchnu se desprinse de copac, începură să lucreze rapid, cioplind trunchiul.

În doar câteva minute, cioplise ră atât de mult din ceea ce mai rămăsese din copac, încât acesta se prăbuşi.

În realitate, deschiderea nu era doar o biată uşiţă. Era suficient de amplă încât oricare dintre adulţi să poată cădea în gaură. Şi, coborându-şi felinarul în deschizătură cât putu de mult, Nafai anunţă că încăperea era suficient de înaltă pentru ca o fiinţă umană să poată sta în picioare, iar tunelurile era destul de largi pentru a fi folosite de

oameni – mergând în patru labe.

— Nu cred că-i o idee bună în momentul ăsta, spuse Volemak.

— N-avem timp de pierdut, tată, spuse Nafai.

— Ridică-te-n picioare și uită-te-n jurul tău, Nyef.

Săltară felinarele şi priviră. În copaci, pe pământ, sute de săpători îi înconjuraseră, agitând măciuci şi suliţe cu vârf de piatră.

— Cred că sunt mai mulţi decât noi, rosti Issib.

— Sunt urâţi, zise Umene, fiul lui Sevet. Au pielea roz şi-s lipsiţi de păr.

— Faptul că-s urâţi e cea mai neimportantă dintre problemele noastre.

— Are cineva vreo idee cine-i conducătorul lor?

— Chveya n-a venit cu noi? întrebă Oykib.

Ea deja îi cerceta pe săpători. Se încruntă, apoi arătă cu degetul.

— E-acolo, în spatele celorlalţi.

Imediat, Nafai își trase peste cap cămașa, scoțând-o, și-și dezveli pielea de pe piept și de pe spate. Pielea lui începu să licărească, să strălucească. Mantia de comandant, invizibilă în mod normal, pentru că era sub piele, radia acum lumină, transformându-l pe Nafai într-un zeu – cel puțin în ochii acelor săpători. Imediat Oykib auzi o mulţime de rugăciuni şi blesteme.

— Funcţionează, rosti Oykib liniştit. Muşchii sfincterelor se relaxează. Mâine-dimineaţă, aici o să fie un cerc de pământ foarte fertil.

Câţiva băieţi râseră. Dar niciunul dintre adulţi.

Nafai se duse şi se proţăpi în faţa locului pe care-l indicase Chveya.

— Pe care dintre monştrişorii ăştia-l vreau? întrebă el.

Chveya veni lângă el, atentă să nu-i atingă pielea strălucitoare. Acum putea să-l identifice pe conducător, unul masiv, solid, care purta în jurul gâtului un şirag de oase mici.

— Cel cu şiragul de trofee.

Nafai ridică mâna şi-o îndreptă în direcţia aceea. Degetul lui arătător străluci. Brusc, din mâna lui ţâşni o scânteie către conducătorul săpătorilor. Şiragul de trofee nu fu de prea mult ajutor – imediat se prăbuşi la pământ, tremurând.

— Nu l-ai omorât, nu? întrebă Chveya.

Oykib de-abia o putea auzi. Tumultul rugăciunilor îngrozite ale săpătorilor înecau aproape toate percepţiile din mintea sa. Chiar şi teroarea lor era plină de furie şi dorinţă de răzbunare. Se temeau de Nafai, dar îl urau şi voiau să-l distrugă.

— Să nu crezi că-ţi faci prieteni! murmură Oykib.

— Oykib, spuse Nafai, ignorând ambele comentarii, vreau să vorbeşti tu. Eu, ca zeu, sunt ocupat.

Nu pot să-i las să vadă că mă chinui să comunic. În plus, eşti singurul care poate eventual să le înţeleagă răspunsurile.

Oykib era uluit.

— Cum să vorbesc cu ei? Nu le ştiu limba.

— Ai prins ceva din limbajul îngerilor, nu-i aşa? Sufletul Suprem zicea că da.

— Dar niciodată n-am înţeles şi nici măcar nu le-am auzit…

— O s-o auzi acum, replică Nafai.

Deci Sufletul Suprem *este* conştient de mine şi ştie ce anume pot să fac, îşi spuse Oykib. Era prima confirmare pe care o avea a acestui lucru. Dar oare Sufletul Suprem ştia şi ce anume *nu putea* să facă?

Păşi înainte, către conducător, care era ajutat să se ridice în picioare.

— Copilul, spuse Oykib.

Mimă legănarea în braţe a unui bebeluş. Săpătorii îi urmăriseră pe oameni suficient de mult încât să înţeleagă ce anume însemna gestul.

Regele săpătorilor bolborosi ceva. Oykib fu surprins de limbaj. Era contrarul limbajului îngerilor: plin de sibilante, fricative, nazale, cu o sonoritate, nu muzicală, ci de scuipat şi bâzâit. Oare mi se pare că-i un limbaj rău şi vâscos din pricină că ştiu despre rugăciunile şi poftele lor?

Când regele săpătorilor le vorbi supuşilor săi, Oykib nu înţelese nimic, desigur. În câteva clipe, săpătorii îi târâră în faţă pe patru dintre soldaţii lor şi-i aruncară la picioarele lui Nafai. Acum Oykib *putea* să aibă o imagine clară a terorii, blestemelor şi rugăciunilor celor patru.

— Ăştia-s cei care au luat parte la răpire, spuse Oykib. Cred că ţi-i oferă ca să-i pedepseşti.

Imediat, Nafai întoarse spatele ofrandei.

— Spune-le că nu vreau răzbunare, ci bebeluşul.

— Oh, trebuie să fac lucrul ăsta prin limbajul semnelor? întrebă Oykib.

Dar încercă, totuşi, folosind acelaşi simbol pentru bebeluş şi arătând către cei patru să fie luaţi de-acolo.

Dar se părea că săpătorii credeau că gestul însemna cu totul altceva. La un ordin al regelui, alţi patru săpători săriră în faţă şi-şi puseră vârfurile suliţelor la gâturile celor patru răpitori.

— Nu! strigă Oykib, auzind în acelaşi timp şi strigătul Chveyei.

Nafai se întoarse şi dintr-o singură mişcare a braţului îi puse la pământ pe toţi cei opt săpători. Apoi, păru a-şi ieşi din minţi, îndreptând degetul înspre copaci, către unul o dată, până când un punct din crengile lor izbucni în flăcări.

— E prea umed ca să ţină focul, murmură Oykib.

— Pe asta mă bazez şi eu, spuse Nafai. Crezi că vreau să incendiez satul nostru?

Însă, din punctul de vedere al săpătorilor, aceasta reprezenta furia zeilor, iar pădurea lor era sortită pieirii. Regele se năpusti şi se aruncă pe burtă la picioarele lui Nafai. Apoi, aproape imediat, se întoarse pe spate, cu mâinile şi picioarele întinse în lateral, astfel încât pântecul

lui gol era complet expus.

Mintea lui Oykib era plină de rugăciuni, iar acum, pentru că regele săpător era atât de aproape, pentru că Oykib știa ceva din context, avea posibilitatea de a înțelege mai mult din ceea ce spunea regele.

— Îl imploră pe zeu – pe tine – să-l omori și să-i cruți poporul.

— Prin urmare, *e*-un rege destoinic, murmură Nafai. Spune-i că vrem bebelușul și nimic altceva. Dar mai întâi am să-i respect ofranda.

Nafai făcu un singur pas și se aplecă deasupra trupului întins pe spate al regelui. Apoi atinse pieptul acestuia cu lama toporului.

— Ce zici? întrebă Nafai. Sunt un popor violent, nu-i așa? Ajută-mă, inventez un ritual.

— Fără vărsare de sânge, spuse Oykib. N-ar fi corect. Celălalt rege e cel care face ritualurile sângeroase.

— Celălalt rege? întrebă Nafai.

Chveya fu uimită, dar apoi confirmă.

— Există la fel de multă loialitate față de altul ca și față de ăsta. Apoi se încruntă și continuă: Dar mai există și altcineva. Cineva față de care însuși regele manifestă supunere. Cineva care trăiește sub pământ.

— Fără vărsare de sânge, spuse Nafai. Atunci ce-ar trebui să fac?

— Dă-i toporul, spuse Oykib. Ăsta-i lucrul pe care nici nu-ndrăznește să-l spere, dar pe care și-l

doreşte mai presus de orice. El o să-ţi dea suliţa lui şi şiragul de oase.

Nafai lăsă coada toporului să-i alunece din mâini.

— Nu! strigă Protchnu din spatele lor. Nu renunţa la armă! Nu se renunţă niciodată la armă!

— Taci, Proya, spuse Volemak cu blândeţe.

Regele săpător luă toporul în mână, apoi se întoarse pe burtă şi se săltă în picioare. Putea ţine toporul cu uşurinţă, dar coada nu era potrivită pentru mâna lui şi nu era în stare să ridice lama toporului ţinându-l de coadă. Nu era niciun motiv de temere că-l va folosi ca armă.

Regele se aplecă şi-şi luă de jos suliţa, apoi i-o oferi lui Nafai.

— Ce-nseamnă dac-o accept? întrebă Nafai.

— Nu ştiu, spuse Oykib. Chestia asta nu vine însoţită de un glosar şi note de subsol.

Nafai luă suliţa. În acel moment, regele îşi scoase şiragul de la gât şi i-l întinse lui Nafai.

— Nu-mi plac oasele regelui ăstuia, zise Nafai, ezitând să primească şiragul.

— Nici mie, replică Oykib. Cred că-i momentul s-o cerem din nou pe Zhivya.

— De ce crezi lucrul ăsta?

— Fiindcă nu-mi place felul în care te imploră s-accepţi şiragul. El vrea cu orice preţ ca tu să-l primeşti, dar nu cred că face asta din cauză că te iubeşte.

— Bine, spuse Nafai. Spune-i că vreau

bebelușul.

Oykib făcu un pas, interpunându-se între Nafai și rege, blocând efectiv transferul șiragului. Regele se balansă îndărăt, părând... ce? Oare asta era mânie? Lui Oykib i se părea a fi mânie. Făcu gestul care desemna bebelușul, apoi îi strigă – nu, îi urlă regelui în față:

— Aduce-ți-mi-o pe Zhivya, altminteri o să vă omorâm pe toți, nemernici urâți, goi, cu pielea roz!

— Având în vedere că oricum ei nu-nțeleg ce le spui, rosti Chveya, n-ai putea să folosești un limbaj pe care să nu trebuiască să-l explicăm ulterior băieților din grupa mică?

— Încearcă să facă înțeleasă furia, spuse Nafai. Funcționează?

— Oh, funcționează, răspunse Chveya. Voi doi începeți cu adevărat să dețineți controlul asupra situației. Totuși, nu vă simpatizează.

— Mi se frânge inima, zise Nafai.

— Rupe sulița, spuse Oykib.

— Ce?

— De lucrul ăsta se teme el, așa cum stă acolo ținând toporul. Îi e teamă c-o să rupi sulița.

Nafai fărâmă pe genunchi mânerul suliței. Trosnetul lemnului rupt răsună în aer.

Imediat, regele săpător luă toporul cu ambele mâini și încercă să-i frângă coada. Nu reuși. Era prea gros.

— Fă altceva ce nu poate face el, spuse Oykib. Trebuie să dea greș de două ori.

Nafai se aplecă şi luă capătul de suliţă care avea vârful ataşat. Folosindu-l ca pe un cuţit, se tăie rapid, în profunzime, pe burtă. Imediat, sângele îl împroşcă în faţă pe regele săpătorilor şi, pentru o clipă, Oykib văzu, îngrozit, că Nafai îşi tăiase muşchii, expunându-şi intestinele. În câteva momente, însă, mantia de comandant începu să vindece rana şi, în timp ce săpătorii urmăreau scena, rana se închise fără să rămână vreo cicatrice.

Regele săpătorilor apucă lama toporului, ca şi cum ar fi contemplat propria eviscerare.

— Nu vreau să se sinucidă, spuse Nafai. N-am puterea să-l vindec.

— Nu-ţi face griji, spuse Oykib. Ai făcut exact ce trebuia. Singurul lucru pe care nu-l poate face regele războiului este să-şi verse sângele pentru popor. Nu mă-ntreba de ce, ştiu doar că asta-i încurcătura din care-ncearcă să iasă.

— Vine altcineva, interveni Chveya.

Ridicară privirile şi văzură că, într-adevăr, armata săpătorilor răspundea altcuiva.

— Nu-i regele de sânge, spuse Oykib. E mama.

— Regina?

— Cred că-i consoarta regelui războiului, da! zise Oykib. Dar e ceva mai mult decât atât. Cu toţii îi spun „mamă”.

— Ce, au o regină-şobolan? întrebă Chveya. Aşa cum există o regină la albine sau la furnici?

— Astea-s mamifere, îi reaminti Oykib. Cred că-i

un titlu religios. Aşa cum sunt regele de sânge şi regele războiului. Apoi, ezitant, scoase sunetul pe care-l auzise în mintea lui: Emeezem.

— Ce-i asta? întrebă Nafai.

— Numele ei. Aşa i se spune. Iar titlul ei este Ovovoi.

— Mai rosteşte-i o dată numele, zise Nafai. Trebuie să-l pronunţ corect atunci când o să-l spun pentru prima dată.

— Emeezem, se conformă Oykib. Dar nu sunt sigur că ăsta e.

Nafai îşi ridică bărbia şi-i strigă numele, ca un vânzător din piaţă.

— Emeezem!

Săpătorii tăcură brusc cu toţii. O figură ieşi din pădure şi se apropie încet de Nafai.

Era, în mod clar, femelă, dar surpriza consta în faptul că era mai păroasă decât majoritatea masculilor. Nu purta nicio decoraţie, dar tonurile de gri din părul ei serveau destul de bine acestui scop. Părea regală şi fragilă deopotrivă.

— Îl imploră pe zeu s-o ierte. N-a ştiut ce plănuiau masculii fără minte.

— Vreau bebeluşul, spuse Nafai.

— Ştie lucrul ăsta. În clipa asta, femeile ei îl caută, zise Oykib.

Apoi, brusc, el îşi dădu seama ce anume se străduia ea să vadă.

— Chveya, ţine felinarul în dreptul feţei lui Nafai.

Chveya se conformă, iar regina săpătorilor îşi

acoperi capul şi se ghemui la pământ.

— Poate să moară liniştită acum, zise Oykib, pentru că ţi-a văzut chipul în realitate.

— Chipul *meu*? întrebă Nafai.

— Asta mi se pare că spune, răspunse Oykib. *Tu* eşti cel cu conducta către Sufletul Suprem. Mi-e greu să înţeleg ce vrea să însemne asta.

— Nu-mi pune răbdarea la-ncercare! spuse Nafai. Sufletul Suprem n-aude lucrurile pe care le-auzi tu. Legătura ta cu Păstrătorul e mai bună decât a lui.

Oykib simţi cum o strălucire îi inundă tot trupul. Mândrie şi frică, un amestec ciudat. Sufletul Suprem are nevoie de mine să ajut în problema de faţă – asta era mândria. Dar frica era mai puternică: dacă fac vreo greşeală, nimeni nu poate să mă corecteze.

Emeezem se ridică.

— Toată viaţa te-a aşteptat, spuse Oykib, încercând să dea un sens imaginilor care-i veneau în minte – imagini despre ea însăşi, copil fiind, ale unor locuri întunecate, subterane.

— Crede că tu ai făcut-o regină. Pentru c-ai acceptat-o, continuă el.

— Când puteam să fac aşa ceva?

— Când era fetiţă, spuse Oykib. Nu-nţeleg, dar amintirile ei din copilărie te includ.

— Legătura ei cu tine e incredibil de puternică, spuse Chveya. Mai puternică decât legătura cu soţul ei. E cu adevărat uimitor, tată.

— Te imploră să cruţi viaţa soţului ei. Nici el n-a ştiut de răpire. Fiul regelui de sânge a săvârşit-o.

Emeezem şuieră, strigând o comandă către soţul ei, iar acesta se sculă în picioare şi îi repetă cuvintele. După câteva clipe, se apropie un mascul infatuat, care-şi aruncă arma în lături cu un gest teatral. Păşi pentru a ajunge în faţa lui Nafai, dar nu se înclină şi nici nu făcu vreun alt gest de respect.

Emeezem şi regele războiului murmurară amândoi comenzi către el, dar acesta nu părea a-i auzi.

Regina se întoarse către Nafai şi scoase un şuvoi de vorbe ce păreau a fi nişte invective îngrozitoare.

— Te imploră să-l trăsneşti pe Fusum, spuse Oykib. Ăsta-i numele tânărului: el a plănuit totul, chiar dacă tuturor li se poruncise să nu ne facă niciun rău.

— N-o să-l omor.

— Trebuie să faci ceva, spuse Oykib. Ăsta-i vinovatul. Regele războiului n-a-ndrăznit să se-atingă de el, pentru că-i fiul regelui de sânge, din cauza asta ţi i-a oferit pe cei patru care-au luat bebeluşul. Dar tu eşti zeu, Nyef. Trebuie să-i faci ceva sau... ei bine, nu ştiu. Haos. Universul se prăbuşeşte. Ceva cu adevărat rău, oricum.

— Urăsc lucrul ăsta, spuse Nafai. Ce-ai zice să-l iau prizonier?

— Şi să-l închizi în închisoarea noastră sigură? întrebă Chveya. Bună treabă că, mai întâi şi mai

întâi, am construit o închisoare.

— Nu prizonier, atunci, rosti Nafai. Ostatic?

— Loveşte-l şi pune-l la pământ, zise Oykib. Pe ei îi îngrozeşte faptul că şovăi.

— Nu vreau decât să ne-o dea înapoi pe Zhivya, replică Nafai. Nu vreau niciun fel de cadavre aici.

Volemak păşi înainte şi veni lângă Nafai.

— Fă-mi o plecăciune, îi ceru el lui Nafai. Sau ceea ce ţine loc de plecăciune în cultura lor.

— Pune-te-n patru labe şi sărută pântecul tatei, spuse Oykib.

— Glumeşti, zise Nafai. Nu asta a făcut regele războiului ca să-şi arate respectul faţă de *mine.*

— Regele războiului se oferea pe sine ca un sacrificiu demn de dispreţ. Îl saluţi pe tata, în calitate de rege şi tată al tău.

— Fă-o, spuse Volemak. Ei nu trebuie să ştie că nu posed puterile mantiei. Trebuie să vadă că şi tu primeşti ordine de la cineva. Asta le va arăta că, indiferent cât de puternic eşti, ei n-au început încă să vadă puterile de care dispunem.

Nafai se lăsă în patru labe. Dar din acea poziţie nu putea ajunge la pântecul tatălui său, spre a-l săruta. Îşi luă mâinile de pe pământ şi se ridică puţin, apoi îşi îngropă faţa în cămaşa lui Volemak.

Imediat, în rândurile săpătorilor se iscă un murmur.

— Poţi să străluceşti mai mult? întrebă Volemak.

— Da, răspunse Nafai.

— Bun, atunci când o să te ating pe cap, devino

complet luminiscent.

Volemak întinse mâna cu un gest teatral şi atinse capul lui Nafai. Imediat, fiul său păru că explodează de lumină. Chiar şi fiinţelor umane li se tăie atunci răsuflarea, în vreme ce săpătorii ţipau îngroziţi.

— Bine lucrat, rosti Volemak. Mi-am dat seama că trebuia să punem accent pe percepţia puterii. Acum pune-l la pământ pe căţeluşul ăsta-ngâmfat. Nu-l omorî, doar fă-l să leşine, ca pe ceilalţi.

Nafai se ridică în picioare, strălucind încă, şi întinse o mână, îndreptând-o către Fusum.

Fiul regelui de sânge nu ezită, nici măcar nu tresări. Pur şi simplu îl privea pe Nafai în ochi, sfidător. Apoi aerul dintre ei sfârâi, membrele îi înţepeniră, iar el căzu pe spate, asemenea unui copac care se prăbuşeşte. Rămase la pământ, schimonosit.

— Tu chiar ai un simţ înnăscut al teatralităţii, remarcă Volemak. Acum, spune-i lui Oykib să-i arate pe toţi cei nouă mici săpători adormiţi şi să dea indicaţii să fie duşi la navă.

— La navă?

— Nu lăsa să se vadă că nu eşti de acord cu mine, spuse Volemak brusc. Execută, pur şi simplu. Ostatici. Iar Shedemei îi poate ţine sub anestezie sau îi poate pune în stare de hibernare, în vreme ce face nişte teste nondistructive asupra lor. Ai încredere-n mine, Nafai.

— Am cu adevărat încredere-n tine, tată!

Iartă-mi şovăiala.

Se întoarse către Oykib şi îi dădu indicaţii amănunţite, exact aşa cum făcuse Volemak.

La început, lui Nafai i se păru absurd să-i repete cuvintele pe care îl auziseră cu toţii pe tata zicându-le. Dar pe măsură ce le rostea, ele căpătară puterea unui ritual. Era expresia autorităţii. Regele. Fiul regelui. Slujitorul fiului. Săpătorii trebuiau să vadă spectacolul. Dar asta făcură şi celelalte fiinţe umane, în special băieţii cei mici. În special Protchnu. Asta înseamnă putere şi autoritate, Proya, îşi spuse Oykib. Aşa ar trebui să funcţioneze şi ăsta-i motivul pentru care tatăl tău e un ratat – pentru că Elemak n-o să fie-n stare niciodată s-accepte să fie condus de altcineva. Cei care nu-s *în stare* să fie conduşi nu-s buni ca să-i conducă pe alţii.

Prin urmare, atunci când Nafai îşi termină recitarea, Oykib execută un întreg ceremonial, arătându-l pe fiecare dintre săpătorii aflaţi în stare de inconştienţă şi cerându-le tovarăşilor lor să-i ia de jos şi să-i care la navă.

Regina părea a înţelege dansul pe care-l executau. La rândul ei, ea îi vorbi răstit soţului ei, regele războiului, apoi acesta se adresă soldaţilor care aşteptau în copaci. În scurtă vreme, ei se adunară în jurul celor aflaţi în stare de inconştienţă şi-i ridicară de la pământ.

În acel moment, din pădure se auziră alte glasuri. Emeezem strigă drept răspuns, iar din

tufişuri apărură patru femele săpătoare. Fiecare ţinea colţul unei pături, iar în mijloc şedea Zhivya, care râdea. Se bucura de această plimbărică.

— Iute, rosti Volemak. Protchnu, du-te-n sat şi ia-o pe Eiadh. Adu-o-ncoace! Lui Nafai îi spuse: Nu-ntinde mâna spre copilă. Lasă-i s-aştepte. O s-o dea pe Zhivya în braţele mamei ei.

Rămaseră, în tăcere, păstrându-şi atitudinea plină de afectare. Părea că nu se mai termină, deşi nu se scurseră decât vreo cinci minute. În cele din urmă, Protchnu se întoarse, împreună cu Eiadh, care izbucni în lacrimi de bucurie când o văzu pe copilă. Alergă către locul în care se aflau cele patru femele de săpători şi se aplecă să o ridice pe Zhivya de pe pătură.

— Zhivoya, neastâmpărata mea, zâmbăreaţă mea! cântă ea, râzând și plângând în același timp, făcând piruete.

— E-n regulă, spuse Volemak. Nafai, spune-i lui Oykib să le ceară să ducă ostaticii la navă. Şi dă-i ordin Dazyei să-i conducă acolo, ca să-i explice lui Shedemei de ce anume este nevoie. Vreau să fie sedaţi și examinaţi în amănunt.

Dazya, fostul prim copil, făcu un pas în faţă.

— Înţeleg, spuse ea.

— Dar se pare că n-ai înţeles suficient de bine ca să ştii că voiam ca Nafai să-ţi dea ordinul, replică Volemak, fără a se uita la ea.

Nafai se întoarse către Dazya și dădu exact aceleași ordine pe care le dăduse deja Volemak.

Dazya, roşind, se supuse.

Soldaţii săpători formară o procesiune în urma ei, ducându-i spre navă pe cei nouă aflaţi în stare de inconştienţă.

Ordinea autorităţii fusese astfel bine stabilită. Regina Emeezem i se adresă acum direct lui Oykib. Problema era că nu-l percepea ca pe un zeu, astfel încât atunci când îi vorbea cuvintele ei nu erau o rugăciune. Nu era o comunicare cu Păstrătorul sau cu Sufletul Suprem, aşa încât pentru Oykib nu erau altceva decât nişte şuierături şi zumzete de neînţeles.

— Nu-i pot pricepe decât dac-o să considere că se adresează unui zeu, rosti Oykib.

— Stai acolo pur şi simplu şi refuză să-i asculţi, zise Volemak. În momentul în care ea o să facă o pauză, arată spre Nafai.

Oykib se supuse. Ea prinse ideea rapid şi-i spuse aceleaşi cuvinte lui Nafai. Oykib o putea înţelege din nou.

Sau nu.

— Te imploră să vii ca să vezi cât de bine s-au... îngrijit de...

— De ce anume s-au îngrijit?

— De capul tău, spuse Oykib.

— Unde vrea să mă duc?

— E sub pământ, replică Oykib. Vrea s-o urmezi sub pământ.

Nafai se întoarse către Volemak şi repetă minuţios tot ceea ce spusese Oykib. Volemak se

prefăcu a asculta cu o atitudine plină de gravitate.

— Mai întâi, fă ca să plece soldaţii, spuse Volemak. Apoi tu, Nafai, o s-o urmezi în tuneluri. Tu eşti cel cu mantia. Dac-au de gând să te trădeze, eşti singurul care poate să fie-n siguranţă.

— Trebuie să-l iau pe Oykib cu mine, spuse Nafai. Nu-nţeleg niciun cuvânt de-al lor.

Volemak ezită un moment.

— Ai grijă să nu păţească ceva, zise el.

11
Găuri

Era uluitor că un zeu putea fi atât de condescendent. Emeezem îndrăzni să-l întrebe pentru că era bătrână şi nu-i era teamă şi pentru că, la viaţa ei, învăţase să spere chiar şi la lucruri de nesperat. Şi, exact cum el o acceptase pe vremea în care era o copilă urâtă, neatractivă, cu atât de mulţi ani în urmă, la fel o acceptase şi zeul şi o urmase în oraş.

Să părăsească lumea luminii şi să vină în întunecime pentru că-i ceruse ea acest lucru! Să lase sclipirile strălucitoare ale trupului său nemuritor să ilumineze zidurile de pământ ale templelor scufundate! Îi venea să cânte şi să danseze în timp ce mergea prin tuneluri. Dar conducea un zeu către templul său. Trebuia să-şi păstreze demnitatea.

Mai ales de dragul lui Mufruzhuuzh; el avea

nevoie de demnitate azi. Nimeni nu-l va critica pentru ceea ce s-a petrecut – în definitiv, Fusum a fost cel care a plănuit răpirea bebeluşului, forţând o confruntare mortală pe care Muf nici n-a căutat-o, nici n-a dorit-o. După aceea făcuse plin de curaj faţă divinităţii: au văzut cu toţii că nu-i fusese frică atunci când îi oferise zeului inima sa. Apoi, când zeul i-a cerut să săvârşească isprăvi imposibile, cerându-i lui Muf să facă lucruri pe care, dacă le-ar fi putut face cineva, acesta ar fi fost doar regele de sânge – ei bine, nimeni nu l-ar fi putut acuza c-a ezitat, că n-a reuşit să acţioneze. N-avea încotro să se îndrepte, aşa că rămăsese pe loc.

Totuşi, era umilitor pentru el că a trebuit să vină soţia lui ca să-l scoată din încurcătură. Ca să nu mai vorbim de faptul că se întâmpla rar ca soţia regelui războiului să fie în acelaşi timp şi mama profundă. S-a ruşinat atunci când soţia lui a fost acceptată de zeul care nu făcuse altceva decât să-l pună în faţa unor dileme de nerezolvat.

Dar putea Emeezem să facă ceva dacă bebeluşul ajunsese în mâinile ei? Muf nu ştia unde anume fusese ascuns copilul – doar atunci când sora lui Fusum îşi dăduse seama ce lucru îngrozitor săvârşise, ea venise la Emeezem să-i mărturisească adevărul, dar în acel moment Muf deja se confrunta cu zeul. A fost doar un nefericit concurs de împrejurări. Mufruzhuuzh era în continuare regele războiului. Zeul le va face

dreptate tuturor.

Zeul era atât de masiv, încât trebuia să se pună în patru labe pentru a înainta prin tunel. Desigur, ar fi putut la fel de bine să meargă drept, fără a se apleca, sfâşiind acoperişul galeriilor doar trecând prin ele.

Dar el a preferat să nu facă acest lucru, lăsând tunelurile intacte spre a fi folosite de lume. Câtă bunătate! Atâta generozitate faţă de nişte bieţi viermi care se târăsc pe pământ ca noi!

În jurul lor, ea auzea tropotul a mii de picioare, în timp ce bărbaţi, femei şi copii se-nghesuiau în fiecare pasaj liber, sperând măcar să-l zărească pe zeu în timp ce trece. Emeezem vedea mâini întinse spre a lăsa lumina trupului divinităţii să le atingă; părinți care-și ridicaseră copiii pentru ca lumina zeului să binecuvânteze micuțele trupuri. Iar zeul continua să o urmeze, lumina lui strălucind neabătut.

Ajunseră în încăperea în care, cu atât de mulţi ani în urmă, Emeezem – nu, pe vremea aceea era doar Emeez – văzuse pentru prima oară capul nedeteriorat al zeului. Se oprise şi-l implorase să-i ierte pentru că-l lăsaseră atâta amar de vreme în întuneric.

Ea îl auzi pe subzeu vorbindu-i acestuia, iar el răspunse. Apoi își linse degetul, întinse mâna şi atinse pragul de sus al ușii. Astfel, el a lăsat un fluid al corpului său pe uşa locului. Asta era mai mult decât simplă iertare. Cântă uşurată, iar mulţi

alţii o imitară. Auzi o voce, un bărbat, intonând: „Ţi-am pus gloriosul cap în întuneric, fără a-l adora pentru că-n timpul zilei nu-ţi puteam vedea lumina. Dar tu ne readuci apa vieţii şi lumină în măruntaiele pământului. Eşti atât de nobil, atât de măreţ!” Alţii îi întăreau spusele: „Atât de nobil! Atât de măreţ! Atât de nobil! Atât de măreţ!”

Zeul le făcu onoarea de a sta acolo, nemişcat, până când se termină cântecul. Apoi Emeezem îşi continuă mersul, conducându-l mai departe pe coridor, către templul pe care ea pusese să fie construit pentru el, începând chiar din ziua în care fusese aleasă mamă profundă. Capul fiind atât de mare, ea hotărâse că zeul trebuie să fie foarte înalt, astfel încât îşi pusese supuşii să-i sape templul extrem de jos, pentru ca tavanul să fie înalt. Ea plasese totodată sanctuarul în aşa fel încât acoperişul ajungea la o fisură din stâncă, lăsând lumina zilei să pătrundă în încăpere. Iar în locul cel mai strălucitor al licăririi difuze, pe un piedestal făcut din oase de carnea-cerului, ea îi pusese capul.

Acum era noapte, însă, aşa încât atunci când el pătrunse în templu era puţină lumină. Dar el adusese lumina cu el şi atunci când se ridică în picioare fiecare cotlon al încăperii străluci. Alţii veniră pe uşă după el, adunându-se de-a lungul pereţilor sanctuarului, urmărindu-l cum se apropie de piedestalul pe care era aşezată sculptura. Acum putu înţelege cum îl adoraseră,

din momentul în care își dăduseră seama că ciudatul său cap masiv era semn de putere, şi nu de slăbiciune. Oare nu-i fusese oferită în acel prim an toată recolta primăverii de copii de carnea-cerului, astfel încât piedestalul său se ridicase rapid la înălţimea celorlalţi zei? Oare, în fiecare an de atunci, n-avuse el partea lui mai mult decât generoasă de carnea-cerului despicată și împărțită în onoarea sa? Cu toate acestea, nimeni nu folosise capul său în perioada împerecherii, căci înțeleseseră că nu trebuia adulat în această manieră.

Zeul se apropie încet de cap şi se opri în faţa lui. Lumina cu strălucirea corpului său, răspunzând feţei lui strălucitoare cu una de lut. Întinse mâna, îl atinse. Apoi își înălţă capul către sursa de lumină naturală a stelelor din încăpere şi căzu în genunchi în faţa statuii.

Înţeleg, îşi zise Emeezem. Ne arăţi felul în care trebuie să te adorăm. Nu putem face exact cum faci tu, pentru că genunchii noştri nu se îndoaie în acea direcţie. Dar vom atinge chipul, aşa cum l-ai atins tu. E vreun motiv pentru care ai atins buzele? Ar trebui să fie întotdeauna buzele? Sau o să atingem acea parte a feţei care vrem să ne binecuvânteze? Trebuie să-mi spui. Poate mai târziu, dacă vei binevoi să-ţi întinezi buzele vorbind limba noastră, sau dacă subzeul tău va alege să vorbească limbajul nostru impur. Îţi atingem faţa, privim la lumină, apoi ne lăsăm pe

şolduri în faţa chipului tău şi ne uităm lung la el. Da, o să-mi amintesc. O să ne amintim cu toţii.

Asemenea tuturor celorlalte femei, Shedemei simţi brusc frică, repulsie şi fascinaţie în faţa procesiunii de săpători care veniră în sat, cărându-şi tovarăşii care fuseseră doborâţi inconştienţi la pământ de Nafai. Dar responsabilitatea de a face ceva cu ei îi aparţinea, astfel încât îşi reprimă repede sentimentele şi-i conduse pe săpători la navă. Îşi dădu seama imediat ce voia Volemak; el o văzuse făcând scanări şi studii nedistructive asupra puţinelor animale pe care le readuseseră la viaţă, şi ştia că ea putea afla foarte multe despre o creatură folosind echipamentul de pe navă. Era imperios necesar ca ei să înţeleagă structura şi sistemele fizice care caracterizau viaţa săpătorilor, dar în acelaşi timp era la fel de important ca acestora să nu li se facă niciun rău.

Problema era că s-ar putea să nu fie o idee atât de bună ca săpătorii să fie lăsaţi să vadă interiorul navei. Din puţinul pe care i-l spusese Dza, ştia că Nafai îi uluise cu puterile mantiei sale de comandant. Poate că suprafeţele netede şi strălucitoare din interior vor amplifica acest efect sau poate nu. Era în mod clar periculos ca săpătorii să fie lăsaţi să creadă că fiinţele umane erau, la urma urmei, fiinţe umane, că miracolele pe care le săvârşiseră fuseseră făcute cu unelte şi

maşinării, nu prin puterile divine pe care le aveau.

Dar asta era pentru altă dată. Volemak luase hotărârea şi era aproape cu siguranţă cea mai bună. Chiar dacă nu era, Shedemei o să se supună. Pacea de care se bucuraseră în lunile trecute, după sosirea pe Pământ, depindea de sprijinul dat autorităţii lui; ea îi va da ascultare chiar dacă decizia lui ar fi fost complet eronată. Pace – asta-i tot ceea ce dorea Shedemei. O şansă să-şi facă munca fără a trebui să-i pese de tabăra căreia îi aparţinea şi de cine anume era în fruntea bucatelor în necontenitele lupte de familie dintre copiii lui Volemak şi ai Rasei.

Primul lucru de făcut în momentul în care dispărură purtătorii a fost sedarea săpătorilor, pentru a nu se trezi într-un moment nepotrivit. Fuseseră patruzeci de milioane de ani de evoluţie de când biotopurile de pe Pământ şi de pe Harmony se dezvoltaseră divergent, dar cel mai conservator aspect al vieţii era la nivel chimic. O să fie suficient un dozaj uşor din cel mai sigur sedativ. Ea îi vorbi computerului medical în timp ce cântărea pe rând toate trupurile. Dozele erau măsurate, iar ea tamponă cu vată pielea roz.

Piele roz, lipsită de păr – de ce oare-şi pierduseră rozătoarele astea blana? Bănuia că nu exista un motiv evoluţionist solid pentru acest lucru, era o chestiune de cultură. Un anumit standard de frumuseţe a devenit general, iar din acel moment doar cei care prezentau trăsătura frumoasă aveau

posibilitatea să se împerecheze. În scurt timp, pielea roz va predomina în cultură, în vreme ce pilozitatea va fi relegată la câțiva membri dispreţuiţi. Altminteri, caracteristica n-avea sens. Pielea săpătorilor nu avea melanină. Nu era de mirare că trebuiau să stea tot timpul în zone ferite de soare şi în tuneluri, spre deosebire de strămoşii lor şobolani, căci nu puteau suporta căldura solară dacă ieşeau din scorburi.

După ce fură sedaţi cu toţii, avea intenţia să înceapă imediat examinarea lor. Dar o lovi somnolenţa precum un val ţărmul şi îşi dădu seama că, după ce stătuse trează toată noaptea, acum era un moment foarte nepotrivit pentru a efectua investigaţii serioase. Astfel încât folosi căruciorul şi cără, pe rând, fiecare săpător în camera de hibernare. Setă compartimentele pentru un suport vital normal, pentru a nu intra în starea de hibernare: exista un risc prea mare ca dozajele de hibernare să nu fie potrivite pentru săpători şi ei să nu mai poată fi readuşi la viaţă.

Apoi se duse în cuşeta ei şi se întinse, pentru a trage un pui de somn. Câteva ore şi îşi va reveni. Îi aducea aminte de felul în care trăise în Basilica înainte de a fi convinsă – nu, de a fi ademenită, manipulată, silită – să se alăture exodului lui Volemak în sălbăticie. În vremurile acelea, când era extrem de preocupată de căutarea unei gene derutante, putea să muncească non-stop, făcând pauze de somn foarte scurte, care însumate nu

reprezentau mai mult de două-trei ore pe zi. Febrilitatea descoperirii şi creaţia erau mai importante decât dormitul şi mâncatul. Nu-şi dorise niciodată ca această viaţă să fie întreruptă.

Ei bine, *fusese* întreruptă, iar ea nu era complet nemulţumită din acest motiv. În primul rând, Basilica fusese distrusă în încercarea lui Moozh de a crea un imperiu, astfel încât, oricum, vechea ei existenţă nu mai putea continua. Chiar dacă Basilica ar fi supravieţuit, călătoria lui Shedemei în sălbăticie îi făcuse multe cadouri. Cei doi copii ai ei, Padarok şi Dabrota: numele lor însemnau „Dar“ şi „Bunătate”, iar ei ajunseseră să şi le merite. Zdorab, soţul ei cel timid şi complicat, un bărbat care nu dorise niciodată femeile şi cu toate acestea îi dăruise doi copii, ca să nu mai vorbim de buna tovărăşie de-a lungul acestor mulţi ani. În ciuda lipsei lui de dorinţă, în pofida lipsei ei de interes, se ajutaseră reciproc pentru a se alătura marelui curent al vieţii, al creaţiei. N-ar fi fost trist dacă mi-aş fi petrecut întreaga viaţă modelând-o, dar fără a fi făcut parte din ea? Am fost cruţată de asta, şi mă bucur.

Dar acum Rokya şi Dabya erau adulţi. Rokya se căsătorise cu fata lui Hushidh, Dza; Dabya se măritase cu fiul lui Luet, Zhatva. În scurt timp urmau să devină părinţi. Nu mai aveau nevoie de Shedemei. Zdorab n-avusese niciodată nevoie de ea, cu adevărat. O plăcuse, da, o iubise chiar, dar nu era o *nevoie*. Prin urmare, de ce mă aflu-n

continuare aici? se întreba ea. Nu vreau să văd comunitatea asta distrusă. Nu vreau să văd că ambii mei copii trebuie să aleagă o tabără sau alta. Nu vreau să fiu aici când o să se facă vărsare de sânge, când o să se piardă vieţi. Nu vreau nici măcar să aflu rezultatul. Vreau doar să fiu cu mine însămi, lucrând cu plante, cu animale, studiind cum au evoluat diferit biosistemele, înţelegând din ce în ce mai mult felul în care viaţa se creează pe sine. Vreau să aflu din ce motiv două specii dotate cu raţiune s-au dezvoltat atât de aproape una de alta fără să se distrugă între ele. Vreau să ştiu de ce Sufletul Suprem ne-a adus tocmai aici, în loc să ne trimită într-unul din multele locuri în care n-am fi interferat cu vieţile îngerilor şi ale săpătorilor.

Vreau ca visul meu să devină realitate.

Ah, da, ăsta era visul aflat deasupra tuturor celorlalte. Se făcea că Păstrătorul Pământului îi trimisese, cu atât de mulţi ani în urmă, un vis despre o grădină în ceruri. Bineînţeles, se împlinise *deja.* Seminţele şi embrionii pe care-i adusese cu ea începeau deja să joace un rol în viaţa acestei planete. Dar nu putea visul să fie mai literal? Odată ce colonia a fost complet întemeiată, nu putea ea să ia nava şi să zboare din nou, să orbiteze Pământul, studiind ecosisteme, dezvoltând variaţiuni, intensificări şi hibridizări ale formelor de viaţă de pe Harmony şi Terra, coborând doar din când în când, şi atunci doar

pentru a preleva probe, a face măsurători și a introduce noi organisme în lume? În acel moment ea chiar ar fi cu adevărat grădinarul Pământului, având la dispoziție o întreagă planetă cu care să se joace. M-aș pricepe la asta, îi șopti ea Sufletului Suprem. În cazul ăsta n-ar mai fi nevoie să particip la mizeria de-aici din colonie. Nu vreau să trebuiască să mă preocup de rivalități și loialități. Vreau să-nvăț, să schimb, să creez, să transform. La astea-i folosește talentul meu. Nu-s hărăzită să mă-nțeleg cu ființele omenești. Ți-am dat ceea ce aveai nevoie de la mine. Acum lasă-mă să obțin ceea ce vreau.

(În regulă.)

Shedemei simți cum îi dispar toată anxietatea și nerăbdarea. Sufletul Suprem a zis c-o să fie-n regulă. Acum putea să doarmă.

Oykib se simțea recunoscător pentru că putea în sfârșit să stea în picioare, după ce se târâse și mersese ghemuit prin tunelurile joase care păreau interminabile. Nu fusese-n stare să dea atenție împrejurimilor, în parte pentru că griul și maroul stâncii și al pereților de pământ nu ofereau un peisaj prea interesant, dar mai ales pentru că săpătorii care-i înconjuraseră strigau către zei, astfel încât Oykib auzea rugăciunile, psalmii și imnurile tăcute de parcă i-ar fi cântat cu toții în urechi.

Totuși, în ciuda cacofoniei vocilor, Oykib *începea*

să-nveţe anumite cuvinte, anumite forme şi structuri ale limbajului. La început acestea deveneau pentru el o muzică, aşa încât auzi ritmurile şi melodiile care purtau înţelesuri şi emoţii. Probabil că asta aud câinii în vorbirea umană, îşi zise. Muzica vocilor noastre le spune dacă suntem supăraţi sau veseli, trişti sau înfricoşaţi. Numai atât înțelegea Oykib din limbaj, dar știa că-n scurt timp va înțelege mai mult. Înainte, nu trebuise niciodată să înveţe o a doua limbă, deci până acum nu ştiuse niciodată cât de uşor este. Avea talent pentru asta. Sau poate că era pur şi simplu mai uşor să-nveţi o limbă dacă ai o anumită înțelegere față de vorbitori înainte de a încerca să pricepi vorbirea lor.

Acum, stând în picioare în încăperea templului, lumina mantiei iluminând fiecare ungher, Oykib putu să facă o pauză pentru a se uita la săpătorii strânşi pe lângă pereţi. Originea lor de şobolani era neîndoielnică, dar tot aşa era şi faptul că miile de generaţii scurse între strămoşii lor şi ei îi schimbaseră într-o mult mai mare măsură decât se schimbaseră fiinţele umane din Basilica. Botul şi mustăţile erau în continuare proeminente, dar mai puţin decât la strămoşii lor, iar maxilarul inferior îşi modificase forma pentru a permite vorbitul. Oykib era nerăbdător să discute cu Shedemei la ce anume serveau toate celelalte schimbări structurale.

— Oykib, spuse Nafai.

Aşa-i, avea o sarcină de îndeplinit. Puţin stânjenit pentru că-şi permisese să viseze cu ochii deschişi într-un moment atât de tensionat, se apropie din spate de Nafai.

— Da?

Dar Nafai nu răspunse, ci doar continuă să contemple statuia care se odihnea pe un piedestal confecţionat din oase mititele. Era un cap de om. Nu al oricărui om. Chipul era chiar al dragului de Nafai.

— Când o fi putut să facă chestia asta? întrebă Nafai.

Oykib încercă să facă o selecţie dintre numeroasele rugăciuni care se rosteau în încăpere şi, treptat, spicui unele informaţii.

— Nu ei au făcut asta, zise el. Nu-şi fac ei zeii. După cum spun, zeii lor se fac singuri. Te laudă pentru că le-ai dat o copie perfectă a capului tău.

— *Este* perfect, replică Nafai. Poate când eram puţin mai tânăr.

— Ce zici de chestia asta? rosti Oykib. Capul are o sută de ani.

— Imposibil.

— Acum cincizeci de ani regina a găsit această statuie în cămăruţa izolată pe care ai binecuvântat-o sau ce-i vei fi făcut.

— Sper c-am binecuvântat-o, spuse Nafai.

— Şi era veche de cincizeci de ani, pe atunci. Se pare că relaţia ei cu statuia a fost placa turnantă a vieţii ei. Datorită ţie s-a căsătorit cu regele

războiului. Pentru c-ai acceptat-o.

— Eşti sigur că ai înţeles bine chestia asta? întrebă Nafai.

— Nicidecum, răspunse Oykib. Dar e la fel de clar ca şi celelalte lucruri pe care le-am înţeles. Avem timp berechet să pătrundem toate sensurile. Dar un lucru-i sigur. Capul e mai vechi decât orice săpător în viaţă. Iar ei susţin că nu l-au făcut, deşi nu-mi imaginez cum se pot face singuri zeii lor de lut. Ei subliniază cât de perfect s-au păstrat trăsăturile. Asta pentru că te-au adorat în mod diferit faţă de alţi zei. N-au – e ceva respingător – frecat capul tău ca să aibă copii.

— Deci zeii lor sunt implicaţi în cultul fertilităţii.

— Imaginile pe care le primesc sunt foarte urâte, spuse Oykib.

— Religia nu e-ntotdeauna frumoasă, replică Nafai. În special văzută din exterior, de un necredincios. Prin urmare folosesc celelalte statui pentru un ritual de împerechere, dar pe-a mea au lăsat-o-n pace.

— Pentru că erai atât de urât.

Oykib nu putu să-şi stăpânească un mic hohot de râs.

— Pentru ei, în mod sigur, spuse Nafai. Ia-nchipuie-ţi ce-ar fi zis dac-ar fi fost capul *tău.*

— Copilaşii ar fi ieşit urlând din peşteră, cu siguranţă.

— Şi atunci ce să fac cu sculptura asta?

— Inventează un ritual, Nafai. Pân-acum ai

improvizat foarte bine.

Aşa încât Nafai îngenunche în faţa statuii şi improviză un tip de plecăciune extrem de simplă şi inofensivă. Când termină, se ridică şi zâmbi către Oykib.

— Asta-i ceva stânjenitor, zise el. Ca lumea să mă venereze. Deşi sunt unii care-ar spune că la asta am tânjit în secret toată viaţa.

— Păi, atunci nu le spune că ești venerat.

— Nu pot s-ascund una ca asta. Faţa mea, sculptată cu o sută de ani în urmă. Având în vedere că eu, cu siguranţă, n-am sculptat-o, cineva a făcut lucrul ăsta. Iar acel cineva ştia cum arăt.

— Păstrătorul, e limpede.

— Da, dar nu-nțelegi? Asta-nseamnă că Păstrătorul ştia aici, pe Pământ, despre noi într-o perioadă în care – ei bine, când informaţia n-ar fi putut călători cu viteza luminii. La viteza luminii, Păstrătorul ar fi trebuit să vadă faţa mea cu aproape optzeci de ani înainte de a mă fi născut, pentru a face să fie sculptată chestia asta în urmă cu o sută de ani.

— Prin urmare, nu ştim totul despre fizică. Nu-i deloc surprinzător, având în vedere că Sufletul Suprem împiedica fiinţele umane să-nveţe prea multă ştiinţă şi tehnologie.

— Dar, Oykib, eu am crezut întotdeauna că Păstrătorul e-un fel de computer, ca şi Sufletul Suprem. Dar Sufletul Suprem a fost creat de

umanitate la apogeul ei tehnologic, împreună cu nava noastră spaţială. Iar la momentul respectiv nu ştiau nimic despre comunicarea la viteze supraluminice.

— Deci, cineva a-nvăţat ceva mai mult.

— Cine, Oykib? Fiinţele umane dispăruseră de pe Pământ. Cine l-a construit pe Păstrător, dacă el are puteri cu mult dincolo de ceea ce putea să creeze umanitatea la apogeul ei?

— Poate că n-au plecat toţi oamenii, zise Oykib.

— Poate, spuse Nafai. E o enigmă. Între timp, aş vrea din tot sufletul să scap din locul ăsta întunecos, mizerabil şi plin de mucegai. Cred că se apropie zorile, iar eu sunt epuizat.

— Şi mie mi-ar prinde bine un pui de somn.

— Deci, cum o să mă descurc? Habar n-am cum să ies de-aici.

— Improvizează, zise Oykib.

— Tare mă bucur că te am cu mine în calitate de înţelept consilier, rosti Nafai sec.

Mijeau zorii atunci când detaşamentul lui Elemak ajunse în locul în care canionul se transforma într-o depresiune nu foarte adâncă, iar în cele din urmă într-o parte din şaua primului şir de munţi. Urcatul pe întuneric se făcuse anevoios, chiar şi cu felinare. Poate tocmai din pricina felinarelor. Şi n-a ajutat faptul că Mebbekew şi Obring păreau a se lua la întrecere pentru cel mai lung şi cel mai urât şir de obscenităţi ori de câte ori

alunecau sau o trecere părea insurmontabilă.

Lui Zdorab nu-i plăcea deloc când îi auzea. De fapt, îşi dădu el seama, *îi* ura, chiar şi atunci când, întâmplător, tăceau. Ura felul în care le tratau pe femei. Felul în care îi tratau pe bărbaţi. Felul în care gândeau. Felul în care nu gândeau. Era greu de închipuit pe care dintre ei îi ura mai mult. Pe de o parte, Obring era în mod clar prost şi brutal. Nu era ceva asumat. Era o stare care tindea să se cronicizeze. Pe de altă parte, Mebbekew era aproape strălucit; el doar alegea să fie prost. Părea că şi pe el îl încântă cruzimea, dar, spre deosebire de Obring, nu se străduia să găsească ocazii pentru a o manifesta. Profita, pur şi simplu, de orice prilej care-i permitea să fie prost şi crud. Şi atunci, care dintre ei era mai detestabil? Cel care era dezgustător prin natură sau cel care voia să fie dezgustător, dar nu avea destulă ambiţie spre a excela în acest domeniu?

Cum de-am ajuns să fiu aici, în dimineaţa asta, se gândea Zdorab, spre a întâmpina zorii pe un şir muntos de pe Pământ, într-o căutare disperată a unei creaturi zburătoare care nu lăsase nicio urmă şi care ar putea să nu fie prin jur? De ce nu dorm într-un fotoliu moale în biblioteca din Basilica? De ce-mpart acum această activitate obositoare exact în tovărăşia tipului de bărbaţi pe care-i uram cel mai mult când eram în civilizaţie? Şi, lucru şi mai grav, primind ordine de la ei?

Zdorab ştia că majoritatea celorlalţi aveau

gânduri asemănătoare. Ei, nu vise despre paturile moi din Basilica. Bărbaţii mai tineri nu văzuseră niciodată oraşul – de fapt, niciun oraş. Cu toate acestea, erau plini de mânie, conştienţi că nu putea să spere să realizeze ceva. Oriunde ar fi trăit aceste creaturi zburătoare, probabil era o zonă extrem de înaltă. Imposibil de ajuns acolo. Iar dacă într-adevăr o răpiseră pe fiica lui Elemak, cum anume urmau ei s-o salveze? Ce puteau să facă cu amestecătura lor pestriţă de unelte agricole? Da-ţi-ne-o înapoi pe micuţă, nemernicilor, că altminteri o să *plantăm o grădină*!

La acest gând, Zdorab nu putu să nu zâmbească. Dar în acel moment ajunse în vârful movilei şi realiză că Elemak se uita lung la el.

— Ce te-a făcut să zâmbești, Zdorab?

— Eram cu gândul în altă lume, răspunse bărbatul, lăsându-și servil capul în jos.

Era o atitudine pe care o deprinsese cu mult timp în urmă. În general, făcea să se abată furia celor care-şi ieşeau din pepeni. Continuă:

— Îmi pare rău.

— N-ai de ce, spuse Elemak. Oricare altă lume-i mai bună decât asta.

Prin urmare, şi el suferea din pricina asta. Ca şi cum n-ar fi fost şi el, în parte, cauza acestui lucru, din pricina comploturilor şi conspiraţiilor de pe vremea când trăia în Basilica.

Dar Zdorab nu mai spuse nimic. Întoarse capul şi scrută terenul pe care-l scoteau la iveală zorii

zilei. La această altitudine, aerul era sensibil mai răcoros, iar arborii nu mai erau atât de deşi. În spatele şeii se formase o ceaţă fină, aidoma unui râu care curgea printre copaci. Următorul şir de coame muntoase era uluitor prin frumuseţea sa stâncoasă, iar dincolo de acesta distingea vârfurile unor munţi atât de înalţi încât aveau zăpadă chiar şi la astfel de latitudini. În perioada în care trăise la Basilica ninsese de câteva ori, dar nu se depuseseră mai mult de trei-patru centimetri care se topiseră în cursul zilei. Dar probabil că zăpada nu se topeşte niciodată acolo, sus. Ce spusese Shedemei? Munţi atât de noi şi de înalţi încât era un miracol că mantia Pământului le putea susţine greutatea. Unsprezece mii de metri. Sufletul Suprem zicea că pe Harmony nu există munţi atât de înalţi, iar din ceea ce arătau statisticile lui, nici pe Pământ nu existaseră. Aceştia erau noi, împinşi în sus de placa oceanică ce se retrăsese sub ceea ce pe vremuri fusese un istm îngust care făcea legătura între două continente. Acum era un masiv imens, locul cel mai înalt de pe Pământ, iar în jurul lui existau toate tipurile de climat şi de teren. Pe partea vestică, munţii erau atât de înalţi, încât perdeaua de ploaie pe care o formau generase un teritoriu complet deşertic. În partea de est exista un loc în care ploaia cădea aproape tot timpul, zi şi noapte, iarnă şi vară, în consecinţă era stâncă goală, cu excepţia câtorva specii robuste de muşchi care puteau trăi sub pătura

perpetuă de nori.

De ce n-am putea, Shedemei şi cu mine, să plecăm din sat, să explorăm pur şi simplu planeta asta? N-au nevoie de noi. Iar noi nu vrem să fim cu ei. Fiul şi fiica noastră au crescut şi sunt căsătoriţi acum. Ar fi frumos să-i vizităm din când în când, dar n-au nevoie de ajutor pentru creşterea copiilor. Atunci când o să aibă copii, pot să le fredonez cântece nostime şi să-i legăn pe genunchi. De două ori pe an.

Dar gândul la bebeluşi îl făcu să-şi aducă aminte din ce pricină se aflau acolo. De ce anume petrecuseră noaptea fără a dormi, escaladând un canion pe întuneric. Iar acum se uita spre vale şi vedea că, în primele raze ale soarelui dimineţii, copacii colcăiau de viaţă. Creaturi zburătoare îşi făceau de treabă prin aer, zburând pe distanţe scurte, apoi aterizând printre frunze. În timp ce zburau, fiecare dintre ele părea să care ceva cu picioarele.

— I-am speriat, spuse Elemak încet.

— După ce ţi-ai dat seama? întrebă Mebbekew.

— Îşi evacuează satul. Uite, îşi cară copiii cu ei.

— Fii atent, spuse Zdorab. Când copiii-s puţin mai mari, e nevoie de doi adulţi ca să fie căraţi.

— Ce privire ageră, replică Elemak. A fost nevoie de patru dintre ei ca s-o ridice pe Zhivya. Iar dacă-şi închipuie că pot scăpa de mine cărându-şi copiii către…

— *Pot*, rosti Vas plin de dispreţ. Pot scăpa de noi

oricând doresc, și-și pot duce copiii-n locuri sigure. Ce-o să faci, o să dansezi în vârful copacilor pân-ajungi la nivelul lor?

Elemak întoarse încet capul.

— Coboară de pe munte, în cazul ăsta, dacă nu dai doi bani pe misiunea asta.

Vas își ceru scuze imediat.

— Sunt obosit, Elemak. Sunt prea obosit ca să știu ce vorbesc.

— Atunci ține-ți gura închisă, spuse Elemak. Și ochii deschiși.

Zdorab oftă și întoarse capul de la această emoționantă scenă de prietenie adevărată. Singurele persoane care-l urau pe Elemak mai mult decât dușmanii săi erau prietenii lui. Și cu toate acestea îl urmau, pentru că știau că el avea nevoie de ei atât de mult încât nu-i putea ignora, așa cum cu siguranță ar fi făcut Nafai. Ăsta e probabil motivul pentru care o grămadă de oameni răi îi fac pe alții să-i urmeze, își spuse Zdorab. Nu-i pot face pe oamenii buni să-i urmeze și au nevoie de cineva, prin urmare trebuie să se mulțumească cu genul de oameni care nu pot găsi un om bun care să fie interesat de ei. Miracolul era că răul persista în lume, din moment ce singurii oameni care luau parte la el nu se puteau suporta unii pe alții, pe bună dreptate.

Atenția lui Zdorab fu atrasă de o mișcare într-un copac aflat la bazele movilei. Pe o creangă stătea o singură creatură asemănătoare unui liliac.

— Priviţi, spuse Zdorab.
— Îl văd, rosti Elemak.
— Ce face? întrebă Yasai.
— Avem cu toţii acelaşi număr de ochi, spuse Elemak plin de dispreţ. Urmăreşte-l şi o să vedem împreună.
Îngerul îşi dădu drumul abrupt din copac, ateriză fâlfâind pe pământ într-un mic luminiş care ducea către locul în care se aflau oamenii. Zdorab avu atunci ocazia să-l vadă bine cu aripile întinse. Faţa era hidos de urâtă, dar lucrul acesta nu era o surpriză. În definitiv, se trăgea dintr-o specie de liliac cu botul uscat, nu-i aşa? Adevărata surpriză o constituia fascinantul compromis la care ajunsese evoluţia. Braţele şi picioarele erau ridicol de subţiri. De la încheietura mâinii până la gleznă, pe fiecare parte a trupului, se desfăceau aripile, ţinute într-o manieră rigidă de două degete deformate de la fiecare mână. Dar celelalte trei degete de fiecare parte aveau dimensiuni normale, conferindu-i creaturii mâini capabile să apuce. Iar capul era foarte mare în comparaţie cu dimensiunile trupului. Miracolul consta în faptul că putea zbura. Era cu siguranţă la limita superioară a mărimii: dacă ar fi fost doar un pic mai mare, nu s-ar mai fi putut înălţa în aer.
În acest moment însă, mergea către ei. Nu se deplasa fără o oarecare graţie, dar era limpede că se simţea mult mai în largul ei pe crengile copacilor sau în aer. Nu avea şanse să parcurgă

distanţe mari cu picioarele acestea.

Picioarele acestea.

Zdorab ştia destule ca să-şi ţină gura. Însă, din păcate, Yasai nu ştia.

— Oykib avea dreptate, lăsă el să-i scape. E imposibil ca picioarele astea să fi lăsat urmele din sat.

Elemak întoarse încet capul către el.

— Păi, poate nu *chestia* asta a lăsat urmele alea. Crezi că nu ştiam că exista posibilitatea asta? Ce-i sigur e că flăcăul ăsta le ţinea răpitorilor de şase. Dacă n-o are pe Zhivya, atunci ştie unde se află.

Elemak făcu un pas în jos, către creatură.

Aproape imediat, aceasta se opri, apoi făcu cel mai extraordinar lucru. Se aplecă şi luă din piciorul său câteva tulpini de grâne pe care le ţinuse acolo. Apoi le puse pe iarbă, făcând spectacol cu fiecare dintre ele, ca şi cum le-ar fi numărat. Când toate fură întinse pe iarbă, creatura făcu un pas în spate.

— Astea-s grâne din plantaţia noastră, spuse Obring.

— Ţi-ai dat seama de asta? întrebă Vas.

— Contează? întrebă Meb.

— El crede că din cauza asta am venit aici, sus, zise Padarok, fiul lui Zdorab. Pentru c-a furat grânele noastre. Ni le dă înapoi.

— Dar de când ai devenit tu expert în lilieci supradimensionaţi? întrebă Elemak.

— E logic, replică Padarok cu încăpăţânare.

Zdorab îi făcu semn cu mâna, încercând să-l facă să tacă.

— Nu, tată, n-o să tac. Toată povestea asta-i caraghioasă. Îngerul a luat nişte grâne de pe plantaţie şi habar n-are despre Zhivya. Dacă cineva ar fi stat şi-ar fi cugetat un pic, n-am mai fi pierdut toată noaptea urcând un munte în căutarea unui bărbat nevinovat.

Mâna lui Elemak se întinse fulgerător şi-l prinse pe Padarok de cap. Asemenea tatălui său, Padarok nu crescuse prea mult în înălţime şi avea o constituţie firavă. Părea o păpuşă în încleştarea puternică a lui Elemak.

— Bărbat? îl întrebă Elemak. Îi spui *bărbat* acelei *chestii*?

— E-o figură de stil, murmură Padarok.

— *Bărbatul* ăla, aşa cum îi spui tu, ştie unde-i fiica mea!

Rostind aceste cuvinte, Elemak îl zgâlţâi pe Padarok. Întregul trup al băiatului se înmuie. Pentru o clipă, Zdorab se temu că zgâlţâiala i-a afectat creierul, sau poate chiar l-a ucis. Şi chiar dacă ochii lui Padarok s-au deschis, clipind, imediat, iar el şi-a mişcat membrele, furia fierbinte care se iscase înlăuntrul lui Zdorab nu se topi. Spre propria sa surprindere, Zdorab se trezi în ciudata poziţie de a ţine o coasă la gâtul şi umerii lui Elemak, spunându-i cele mai incredibile vorbe:

— Dă-i drumul băiatului meu, zise el. În clipa asta.

Elemak se întoarse încet şi se uită la Zdorab cu ochi de şopârlă.

— Iar dacă nu-i dau drumul, o să-mi tai braţele?

— Doar dacă nu reuşesc să-ţi tai gâtul, replică Zdorab.

Elemak îi dădu drumul lui Padarok.

— Zdorab, să nu mă ameninţi. Chiar dacă tu *ai uitat* cine-i duşmanul nostru, *eu* nu.

Cu o mişcare iute, Elemak smulse coasa din mâinile lui Zdorab, atât de rapid încât acesta de-abia reuşi să realizeze ce anume se întâmplase. Timp de câteva secunde, Elemak rămase acolo, cu coasa în mâini, Zdorab nedându-şi seama dacă voia să-l lovească pe el sau pe fiul său. Dar imediat aruncă unealta şi se duse către locul în care aştepta creatura.

Biata de ea era vizibil înspăimântată de căutătura fioroasă a lui Elemak, dar nu se dădu înapoi. Elemak întinse un picior şi zdrobi tulpinile de grâne în iarba mâloasă.

— Nu mă interesează grânele, rosti el.

Apoi se aplecă şi apucă cu violenţă creatura de un braţ.

— Unde-i fiica mea? mugi el.

— În ce limbă vrei să-ţi răspundă? întrebă Padarok. Sau ar trebui să-ţi deseneze în aer o hartă?

Te rog, Rokya, nu-l întărâta; Zdorab gândi aceste cuvinte, dar nu le pronunţă. Pentru că avea şi el mândria sa. Îşi petrecuse viaţa făcând

plecăciuni unor asemenea bărbaţi, ca să nu-i facă rău. Dar fiul lui nu făcea plecăciuni. Chiar dac-a moştenit statura mea, îşi zise Zdorab, are şira spinării de la maică-sa.

În chip de răspuns, Elemak urlă de furie şi, făcând acest lucru, smulse creatura ca pe un bici. Zdorab văzu, cu groază, că în pumnul încleştat al lui Elemak biata fiinţă era ca o fragilă rămurică. Văzu osul rupându-se de-o parte şi de alta a pumnului lui Elemak, ambele aripi se rupseră şi începură să sângereze, în timp ce fiecare încheietură părea îndoită în direcţia greşită şi nu-şi mai putea reveni la loc. Creatura ţipă o dată şi rămase mută, atârnând moale în mâinile lui Elemak.

— Măi, măi, măi, rosti Meb. Câteodată omul nostru nu-şi dă seama cât e de puternic.

— Bună treabă, zise Padarok. Acum, că-i mort, o să fie un ghid nemaipomenit.

Elemak aruncă departe de el animalul rănit. Acesta lovi trunchiul unui copac şi rămase lipit de el câteva clipe, apoi căzu lipsit de viaţă la pământ.

— Unde-i fiica mea? strigă Elemak. Mi-au răpit copila!

Furia lui era atât de teribilă încât se retraseră cu toţii de lângă el, cu un pas doar, dar acest lucru le vădea limpede frica. Toţi, cu excepţia lui Padarok. *El* nu se dădu înapoi.

Iar asta însemna că el va fi cel care va duce greul furiei neputincioase a lui Elemak, care deja îl

privea insistent.

Astfel încât, din nou fără să gândească, Zdorab făcu un pas în faţă.

— Elemak, acum ne-ntoarcem. Am încercat cu toţii. Dar nu-i chip s-o găsim, dacă-i aici, sus, pe undeva. Dac-a distruge şi a omorî o mică creatură neajutorată te ajută să te simţi mai bine, ai făcut lucrul ăsta. Nu trebuie să mai omori sau să mai distrugi şi altceva.

Îl vedea pe Elemak cum făcea eforturi vizibile să-şi recapete controlul.

— N-o să te iert niciodată pentru c-ai spus asta, rosti el.

— Nu există aici nicio fiinţă căreia să nu-i fi promis, la un moment dat, că n-o s-o ierţi, zise Zdorab. Dar noi *te* iertăm, Elemak. Avem copii cu toţii. Ar fi putut fi oricare dintre noi. Dac-am putea să ţi-o aducem înapoi, am face lucrul ăsta.

— Dac-aţi putea să mi-o aduceţi înapoi, rosti Elemak, aş fi servitorul vostru prea-supus pe vecie.

Apoi merse tiptil, peste şa, intrând în canion.

Obring şi Meb îl urmară imediat, dar ambii se opriră puţin în dreptul lui Zdorab.

— Cine-ar fi crezut că micuţul fătălău are ceva curaj, la urma urmei, zise Obring, râzând batjocoritor.

— Ţine-o tot aşa, spuse Meb, iar într-o bună zi, cine ştie? S-ar putea chiar să ai o erecţie. În momentul ăla, o să fii pe jumătate bărbat.

Îl mângâie pe cap pe Zdorab şi plecă în jos, după Obring şi Elemak.

Padarok veni la Zdorab şi îl luă în braţe.

— Mulţumesc, tată. Credeam c-o să-mi rupă gâtul.

— Am văzut ce voia să-ţi facă, Rokya, zise Zdorab, pentru c-a făcut îngerului lucrul ăsta.

În acel moment, strigă Yasai, de la poalele copacului unde Elemak aruncase biata creatură.

— N-a murit!

— În cazul ăsta, ar trebui să-l omorâm, ca să-l scutim de chinuri, sugeră Zhatva, fiul cel mare al lui Nafai.

Se strânseră cu toţii în jurul creaturii.

— Nu-i un câine, rosti Yasai. Oykib a zis c-are sensibilitate. Că-i o persoană, nu un animal. Probabil că Shedemei o să poată să-l vindece, dacă există posibilitatea asta.

Creatura continua să clipească cu un ochi.

— Eşti sigur că nu-i un reflex? întrebă Xodhya.

Yasai îşi scoase cămaşa.

— Ajută-mă să-l ridic, spuse el.

— Fără să-i frângem gâtul.

— E deja rupt, rosti Motiga plin de solicitudine.

— Poate că măduva spinării nu-i secţionată.

Apoi Yasai fluieră a surprindere:

— Ce uşor este!

— Îl doare, rosti Vas. Îşi închide ochii de durere.

— Dar nu se plânge, spuse Zdorab. Îşi suportă bine suferinţa.

— Mda, un adevărat bărbat, rosti Zhatva.

Dar era puţină batjocură în glasul lui. Creatura era de admirat.

— Şi dacă ne vede Elemak că-l cărăm? întrebă Motya.

— Sper să vadă, replică Padarok. Fiinţa asta nu-l ameninţa în niciun fel şi uite ce i-a făcut. Şi-un câine de-ar fi *fost*...

Nu trebuia să-şi termine fraza. Patru dintre ei apucară colţurile cămăşii. Ceilalţi duceau felinarele şi începură lentul drum în josul canionului.

Eiadh auzi strigătele vesele ale copiilor şi ştiu că Elemak şi oamenii care erau cu el se întorseseră în sfârşit din căutarea lor nocturnă. Fără îndoială că Elya va fi istovit şi un pic frustrat că-i fusese în van căutarea. Dar când o s-o vadă pe Zhivya, o să uite de toate.

Zhivya, poate obosită de emoţiile de ieri, trăgea un pui de somn de dimineaţă târzie. Eiadh o luă în braţe cu grijă; copila se mişcă, dar nu se trezi. Singura grijă a lui Eiadh era acum c-ar putea să-şi amintească ceva din cele întâmplate. Era destul de măricică spre a merge clătinat, dar cu siguranţă nu destul de mare pentru a păstra amintiri. N-ar fi bine să existe coşmaruri cu săpători care se apleacă deasupra pătuţului ei sau cu călătorii prin lungi tuneluri întunecoase. Acum nu mai era nimic care să o îngrijoreze.

Zhivya se trezi în timp ce Eiadh o ducea în braţe

spre capătul satului. Iată-l pe Elemak, înalt şi puternic – în pofida tuturor defectelor lui, era un bărbat frumos, o figură puternică. Eiadh îşi aduse din nou aminte din ce motiv se îndrăgostise de el, pe vremea când era o fetişcană superficială în Basilica. E-adevărat, s-a dovedit că el n-are autocontrolul şi altruismul pe care ea le admira la alţi bărbaţi, iar temperamentul lui cereau ca ea şi copiii să se poarte cu atenţie acasă. Dar era soţul ei, iar ea nu era nemulţumită de acest lucru. Nu azi, când fetiţa ei fusese salvată din ghearele monştrilor subteranelor.

În timp ce se apropia, văzu că Volemak îl punea la curent cu cele întâmplate; în timp ce vorbea, bătrânul se uită în direcţia ei, iar Elemak îi urmări privirea, văzând că are copila. Elemak îi zâmbi. Ar fi putut fi mai entuziast, dar era obosit.

Deodată, se produse foarte multă agitaţie. Yasai, Rokya, Xodhya şi Zhyat cărau ceva într-o cămaşă – care era, fără îndoială, a lui Yasai, pentru că acesta era cu pieptul gol. Volemak îi direcţionă către navă, unde Shedemei îi studia pe ostaticii săpători. Ce anume era? Nu îi făcuseră oare rău vreunuia dintre îngeri?

Imediat ce se gândi la acest lucru, ştiu că-i adevărat. Volemak îl mustra pe Elemak, Eiadh era acum suficient de aproape, iar vocile destul de sonore pentru ca ea să poată auzi.

— Dar era neînarmat? spunea Volemak. Nu te-a ameninţat în niciun fel?

— Ţi-am zis c-am crezut că ştie unde-i fii-mea!

— Aşa că l-ai schilodit? Chiar dacă nu ţi-ar fi păsat că trebuie să trăim în locul ăsta şi ţi-ai făcut în mod *inutil* duşmani dintr-un trib de creaturi dotate cu raţiune, ar fi trebuit să-ţi dai seama că a brutaliza singura persoană care te-*ar fi putut* ajuta e ceva ce depăşeşte prostia!

Volemak era prea furios, îşi spuse Eiadh. Elemak nu răspundea bine la mustrări aspre, mai ales în public. Respectase jurământul de obedienţă, ce mai voia?

Bineînţeles, ea nu-l văzuse pe îngerul rănit, dar Volemak da. Ce anume făcuse Elemak?

— Oh, da, depăşesc prostia, răspunse Elemak. Dar eroul tău perfect cu mantia vrăjită era la subsol, jucându-se de-a divinitatea c-o mulţime de şobolani!

— Ţi-a adus copila înapoi, el, cu Oykib, cu Protchnu şi cu mine, spuse Volemak. Şi-am făcut lucrul ăsta fiind înconjuraţi de săpători înarmaţi care ne-ntreceau cu sutele ca număr, pentru că *tu* ai insistat să-i iei cu tine pe aproape toţi bărbaţii apţi de luptă.

— Dacă mi-ai fi ordonat să-ţi las câţiva, începu Elemak, dar Volemak îl întrerupse.

— O, da, mi-ai fi dat ascultare, în timp ce m-ai acuzat că vreau ca fetiţa ta să moară. Ei bine, Elya, trăieşte, dar nu datorită ţie. Acum să vedem dacă îngerul ăla inofensiv e la fel de norocos.

— Ce trebuie să fac, să îngenunchez şi să mă

prosternez la picioarele lui Nafai? Trebuie el să fie şi zeul *meu*?

Asta era prea mult pentru Eiadh.

— Ar trebui să-i mulţumeşti, spuse ea cu blândeţe. Ne-a adus-o înapoi pe Zhivya.

— Nu, n-a făcut el asta, spuse Elemak. Tot ceea ce s-a săvârşit a fost făcut de mantia de comandant. Dac-aş fi avut-o *eu,* m-aş fi descurcat cel puţin la fel de bine.

— Nu, nu te-ai fi descurcat. Pentru că te-ai fi dus în canion cu mantia, folosind-o fără îndoială ca să-i dobori pe îngeri din cer, iar aici jos, fără ea, am fi fost copleşiţi şi măcelăriţi de săpători, cu toţii.

— Cum aş fi putut să ştiu că nişte creaturi pe care nu le-am mai văzut până acum vreodată ne-au luat copilul?

— Oykib a-ncercat să-ţi spună, dar nici n-ai vrut s-auzi. E unul din motivele pentru care nu eşti potrivit să ne fi conducător. N-asculţi niciodată, hotărăşti pur şi simplu pe baza a ceea ce ştii deja. Ei bine, Elemak, nu le ştii chiar pe toate.

Eiadh se auzea vorbind şi ştia că spusese deja prea multe. Furia de pe chipul lui era înspăimântătoare. Nu se mai uitase la ea cu privirea asta de când… de când făcuse jurământul faţă de Volemak, în timpul călătoriei.

— Prin urmare, aşa mă-ntâmpină soţia mea când vin acasă, zise el.

— Am vrut să te întâmpin cu bucurie, rosti

Eiadh, lăsând capul în jos. Iartă-mă.

Pentru că ea se supusese, Elemak îşi putea îndrepta furia spre alţii.

— Deci m-am înşelat, zise el. Nu l-am auzit pe niciunul dintre *voi* contrazicându-mă!

Răspunsul lor fu tăcerea.

— Aşa că nu mă mai criticaţi dacă nu sunteţi capabili să veniţi c-o idee mai bună.

— Am avut cu toţii o idee mai bună, spuse Padarok liniştit. Ştiam cu toţii că n-aveai dreptate. Am ştiut de la bun început.

Vorbele sale fură ca o palmă pe obrazul lui Elemak.

— În cazul ăsta, de ce-aţi mai venit după mine?

— Fiica ta era cea care dispăruse, replică Padarok.

— Asta nu-nsemna c-am *dreptate,* rosti Elemak. Însemna, probabil, că judecata mea nu era la cote maxime.

— Da, asta spuneam şi eu, zise Padarok.

— M-aţi urmat pentru că judecata mea nu era bună? întrebă Elemak. Ştiaţi cu toţii că n-am dreptate şi totuşi m-aţi urmat *pentru că* m-am înşelat?

Dispreţul din glasul său nu reuşea să mascheze confuzia pe care o simţea în mod vizibil.

— Elemak, hai înăuntru, hai în casă, spuse Eiadh.

— Nu, vreau să-nţeleg chestia asta, rosti bărbatul. Vreau să-nţeleg de ce aceşti aşa-zis

bărbaţi sunt atât de proşti încât urmează conştient pe cineva despre care cred că n-are dreptate.

— Te rog, Elemak.

— Nu te-am urmat pentru că n-aveai dreptate, rosti Yasai în cele din urmă. Te-am urmat pentru că eşti absurd. Nu ştiam cum vei reacţiona dac-am fi refuzat să-ţi dăm ascultare.

— Ce vrei să spui? vru să ştie Elemak. Ceea ce conta era s-o găsim pe fetiţa mea. Asta-i *tot* ce conta.

— Chiar aşa să fie? întrebă Eiadh. Dac-ar fi fost adevărat lucrul *ăsta,* te-ai fi oprit şi l-ai fi ascultat pe Oykib, atunci când încerca să-ţi spună că nu îngerii au luat-o pe Zhivya. Acum, te rog, nu mai discuta pe tema asta. S-au întors cu toţii acasă cu bine şi nimeni n-a avut de suferit.

Elemak se scutură de mâna pe care ea i-o pusese pe braţ.

— Eiadh, nu-mi vorbi pe tonul ăsta superior.

— Nu fi supărat, Elemak, rosti ea. Zhivya se pierduse şi ne-a fost readusă. E momentul să ne bucurăm, nu să fim supăraţi. Ai putea chiar să le mulţumeşti celor care au salvat-o.

— Să le mulţumesc? Pentru că Sufletul Suprem i-a dat lui Nafai singura armă valabilă? Fiindcă m-au urmat într-o urmărire prostească în susul canionului *pentru că* ştiau că-i prostească?

Padarok se apropie de Elemak.

— Nu, Elemak. Te-am urmat pentru că ne-a fost teamă c-o să-i faci unuia dintre noi ceea ce i-ai

făcut în cele din urmă acelui înger inofensiv. Iar frica noastră nu era lipsită de temei. Dacă-ți aduci aminte, ai fost extrem de aproape să-mi faci *mie* lucrul ăsta.

Atunci observă Eiadh vânătăile de pe gâtul şi maxilarele lui Padarok.

— Dacă tata nu te-ar fi oprit… spuse Padarok.

Elemak, cu faţa roşie de furie – sau era de rușine? – răspunse dispreţuitor:

— Crezi că din cauza amenințărilor *lui* jalnice m-am oprit?

— Nu știu din ce cauză te-ai oprit, spuse Padarok. Dar noi nu ştim dac-o să te *opreşti.* Aşa că, îți dăm ascultare atunci când ești furios şi absurd, pentru că ne e frică de tine. Iar dac-o să te gândești la lucrul ăsta fără a-ți lăsa furia să-ți întunece judecata, o să-ți dai seama c-avem motive să ne fie frică.

— Hai să mergem acasă, Elya, spuse din nou Eiadh.

Dar Elemak era hotărât să tranşeze disputa.

— Ați fi lăsat-o pe Zhivya să moară pentru că vă era atât de frică de mine încât nu-ndrăzneaţi să mă contraziceți?

Padarok clătină din cap.

— Dacă cineva ar fi putut s-o aducă înapoi, noi ştiam că Nafai ar fi fost acela.

— Nafai? spuse Elemak. Apoi mugi. Nafai! Nafai! Nafai! Aţi avut încredere că *el* o să fie-n stare! Aţi pus viaţa fetiței mele în mâinile *lui*! Ce ştie

băiețelul ăla prostovan, lăudăros, mucosul ăla prefăcut...

— A reușit s-o *aducă înapoi*! urlă Eiadh la el. Prostule, el *chiar* a salvat-o, așa c-au avut dreptate să aibă-ncredere în el!

Țipătul ei o înspăimântă pe copilă, care începu să plângă. Dar Eiadh nu se mai putea opri acum.

— Iar ei știau că dac-ai fi rămas aici, ai fi făcut vreo tâmpenie și-ai fi provocat un dezastru, așa că era *mai bine* ca tu să fii sus, în canion, unde n-ai fi putut declanșa un război între noi și săpători. Înțelegi, Elemak? Acum, că ne-ai făcut să spunem mai mult decât am fi vrut, o să-nțelegi, o dată pentru totdeauna, ce *ești* tu pentru noi? Știm că dacă trebuie făcut ceva delicat, ar fi mai bine ca *tu* să nu fii aici, pentru că întotdeauna, absolut întotdeauna, o să faci ceva asemănător cu ce i-ai făcut îngerului!

Pentru o clipă, Eiadh simți emoția de a fi spus adevărul, de a-l fi pus la punct pe omul mândru care-i complicase viața atât de mult timp de atâția ani.

Apoi văzu ceva ce nu mai văzuse până atunci. Elemak nu se înfurie. Umerii i se gârboviră. Era vizibil deprimat. Nu se uita la nimeni, nu întâlni privirea nimănui. Pur și simplu întoarse spatele și intră în pădure.

— Îmi pare rău, Elya, strigă ea după el. Eram supărată, n-am vrut să spun toate astea.

Dar el știa că ea voise. Toată lumea știa că ea

voise şi erau cu toţii conştienţi că ceea ce spusese era adevărat. Toţi ştiau acest lucru de ani buni. În sfârşit, azi, Elemak aflase şi el.

Se întoarse a doua zi. Tăcut, modest. Un alt om. Un om înfrânt. Eiadh încercă să-şi ceară scuze, când fură singuri în casă, dar el ieşi pe uşă şi refuză să o asculte. Dormeau în acelaşi pat, dar el nu făcu niciun gest de apropiere. Le răspundea copiilor atunci când îi puneau întrebări, iar câteodată se juca cu ei, râdea şi zâmbea ca în trecut. Dar nu participă la niciuna dintre adunările adulţilor, iar atunci când Eiadh încercă să-l implice în hotărâri legate de gospodăria lor, el dădea mereu acelaşi răspuns.

— Cum vrei tu, zicea. Nu-mi pasă.

Şi nu-i păsa sau cel puţin aşa părea. Îşi făcea munca pe plantaţie, dar nu mai avea idei despre ce anume ar trebui să facă alţii. Făcea pur şi simplu ceea ce i se cerea. Muncea din greu. Se istovea, de fapt. Dar încă părea invizibil.

L-am omorât, îşi spuse Eiadh.

Sau poate c-am făcut primul pas pentru a-l vindeca.

Eiadh se hotărî să se agaţe de această speranţă. Personalitatea derutantă, liniştită, retrasă, era doar o fază în cadrul transformării lui într-un om bun, matur, înţelept, cumpătat.

Un om ca Nafai.

Shedemei îi ceru lui Volemak o întâlnire a tuturor celor care aveau de a face cu cele două specii dotate cu raţiune. „Sunt de luat nişte decizii”, spuse ea, aşa încât, atunci când se termină cina, se strânseră în biblioteca navei: Volemak şi Shedemei, desigur, iar împreună cu ei Nafai şi Luet, Issib şi Hushidh, Oykib şi Chveya.

— L-am invitat pe Elemak, explică Volemak, pentru că pe Harmony avea atât de multă experienţă, pentru că intra în contact cu culturi stranii şi conducători străini. A refuzat să vină, dar tot o să-l rog să lucreze pentru săpători, măcar. Ei sunt cei care trăiesc practic deasupra noastră…

— De fapt, noi trăim deasupra *lor*, replică Nafai.

Volemak făcu o pauză, pentru un moment de tăcere, ca şi cum ar fi spus: „Când o să se maturizeze suficient băiatul ăsta, ca să nu mai facă glume în timpul discuţiilor serioase?” Luet se aplecă spre Nafai şi-l împunse cu degetul în picior. El îi rânji prosteşte.

Volemak continuă.

— Şi este imperativ s-ajungem la un aranjament funcţional de coexistenţă. Nu ştiu ce credeţi voi, dar în noaptea cu pricina eu am văzut o societate de săpători aflată într-un serios conflict – o răpire pusă la cale de fiul regelui de sânge, în contrast cu veneraţia soţiei regelui războiului. Însuşi faptul că

soţia... cum o cheamă?

— Emeezem, spuse Oykib.

— Faptul că Emeezem a reuşit acolo unde ăăă...

— Mufruzhuuzh.

— Unde Mufru-nu-ştiu-cum eşuase s-ar putea să-i fi şubrezit poziţia. Prin urmare, putem conta pe existenţa unei facţiuni care vrea să scape Pământul de fiinţele umane, ba chiar de două... cea a lui Mufya şi complotiştii care-au realizat răpirea propriu-zisă. Cred că Elemak poate fi de mare ajutor în a ajunge la un fel de înţelegere cu cei ostili.

— Dac-o să vrea să facă lucrul ăsta. În momentul de faţă, n-are legături strânse cu nimeni. Nici măcar cu Protchnu, din pricina faptului că băiatul nu s-a putut abţine să nu se laude tatălui său cum a fost *el* cel care a descoperit, într-un copac, intrarea în oraşul săpătorilor. N-a fost o temă de bun venit acasă.

— Ai asistat la această scenă de familie? întrebă Volemak.

— Am auzit despre ea de la un martor ocular, spuse Hushidh.

— Deci e bârfă.

— Bârfă de prima mână, replică Hushidh. Foarte exactă. De cea mai bună calitate.

Volemak zâmbi, apoi repetă cu fermitate:

— Bârfă.

Nafai luă cuvântul.

— Cred că Elemak e alegerea naturală să lucreze

cu săpătorii.

— N-o să fie doar unul singur, spuse Volemak. Şi fă-ne o favoare, Nafai. Nu lăsa să se ştie că eşti în favoarea ideii ca această sarcină să-i revină lui Elemak.

Nafai încuviinţă dând din cap şi deveni brusc serios. Dar Luet nu era impresionată. Ştia că el înţelesese, raţional, că era o idee nefericită ca el să continue să fie drăguţ cu Elemak. Chiar ieri Luet încercase să-i explice din nou acest lucru, iar el o întrerupsese, prezentându-i varianta lui.

— Elemak nu vede zelul meu de a-i acorda autoritate, încredere sau bunăvoinţă, el le consideră condescendenţă şi satisfacţie răutăcioasă, ştiu. Dar nu-i vorba nici de una, nici de alta, Luet. Eu admir *cu adevărat* calităţile lui şi sunt încredinţat că face o treabă excelentă, indiferent de ce s-ar apuca. Nu pot să-mi stăpânesc dorinţa de a veni în întâmpinarea lui.

— Din punctul tău de vedere, pare că-i vii în întâmpinare, îi explică răbdătoare Luet – pentru a cincizecea oară, era sigură. Din punctul lui de vedere, e mai degrabă insistenţa de a-ţi arăta superioritatea.

Nafai era conştient de faptul că trebuie pur şi simplu să tacă atunci când venea vorba despre orice aspect legat de Elemak, dar nu se putea abţine.

— În cazul ăsta, toată lumea o să creadă că fac mutre sau că nu vreau ca el să facă ceva. Eu *chiar*

vreau să facă ceva, aşa că trebuie să spun lucrul ăsta, nu-i aşa? Prin urmare, realizează *cu toţii* că nu există resentimente.

— Nu poţi s-ai încredere-n mine? rosti Luet. Nu poţi s-ai încredere-n mine şi *să taci*?

El îi promisese solemn că n-o să spună nimic despre Elemak sau rolul lui în comunitate. Şi iată-l la această întrunire, la mai puţin de o zi de când ea îl rugase ultima dată, iar el îi promisese din nou, făcând exact ceea ce făgăduise să nu facă.

Volemak canaliza din nou discuţiile către subiectul principal.

— Oricum, n-o să fie doar o singură persoană care-o să lucreze cu săpătorii. Trebuie s-avem cât mai multe puncte de vedere: chiar dacă muncim să avem recolte, să punem la adăpost alimentele şi seminţele pentru sezonul uscat. Tot ce-am discutat e doar un preambul. Întrunirea asta a fost convocată de Shedemei. Bănuiesc că ea vrea să prezinte un raport despre biologia săpătorilor şi a îngerilor, iar ăsta-i un bun punct de plecare.

— Nu-i chiar un raport, zise Shedemei. E mai degrabă o listă de întrebări. Examinarea iniţială a arătat că, asemenea tuturor celorlalte animale şi plante pe care le-am studiat de când am venit, săpătorii şi îngerii evidenţiază doar tipurile normale de schimbări evoluţioniste faţă de strămoşii lor de acum patruzeci de milioane de ani. Săpătorii erau o specie de şobolan-de-câmp comună în sudul Mexicului, iar îngerii erau o

specie larg răspândită de lilieci. În ambele cazuri, variaţia genetică e doar de ordinul a cinci la sută faţă de original. O să treacă o perioadă extrem de lungă până când o să-ncepem să examinăm înregistrările fosile, dar aici puteţi vedea cum s-a modificat corpul săpătorului pentru a putea să susţină un cap mai greu, iar mâinile au evoluat pentru a apuca unelte mari şi grele – fără a pierde puterea brută de a săpa, de a se căţăra şi, trebuie să adaug, de a ucide fără ajutorul vreunei unelte.

Trecu de la scheletele de şobolan şi săpător de pe ecranul computerului la scheletele de liliac şi de înger.

— Îngerii aveau o sarcină mai complexă: să păstreze zborul, să susţină un creier mai greu şi să dezvolte putere manuală pentru a utiliza unelte. Compromisul lor este acela de-a păstra folosirea picioarelor lor în calitate de mâini puternice. Stând în echilibru într-un picior, încheieturile coapsei le dădeau suficientă rotaţie pentru a balansa o toporişcă. Dar braţele, care la lilieci au doar nişte vestigii de palme, au evoluat din nou, transformându-se în eficace instrumente manuale. Nu pot căra o greutate prea mare şi, după cum am aflat în urma unui incident nefericit, braţele lor se rup destul de uşor dacă-s strânse cu putere. Deci palmele nu sunt folosite pentru activităţi fizice brute. Mai degrabă sunt utilizate pentru munci foarte delicate şi fine.

Se aşeză şi se uită lung la ei.

În cele din urmă, Luet îşi dădu seama ce anume voia să spună.

— Vrei să zici că statuile din subteranele oraşului săpătorilor au fost făcute de îngeri?

— Mâna săpătorului este pur şi simplu incapabilă să execute munca delicată pe care-ai descris-o, spuse Shedemei. I-am testat pe săpători când erau în stare de semiconştienţă. Ei nu pot face munci care nu necesită foarte multă forţă. Atunci când modelezi în lut moale, trebuie să fii foarte delicat, să nu apeşi prea tare. Săpătorii sunt incapabili de acest lucru. Ei ar transforma lutul într-o masă informă.

— Poate c-ai examinat doar soldaţi şi muncitori manuali, rosti Issib.

— Ai remarcat vreun dimorfism în subterane? îi întrebă Shedemei pe Nafai şi pe Oykib.

— Niciunul, răspunse Nafai.

— Şi au recunoscut că n-au făcut ei sculpturile, adăugă Oykib.

— Dar ăia sunt zeii lor, zise Chveya. Zei pe care-i venerează oferindu-le oase de bebeluşi de îngeri. Pare oarecum absurd.

— Da, aşa este, fu de acord Shedemei. Dar asta trimite către cele mai importante întrebări. Prima este: din ce motiv s-au dezvoltat două specii inteligente practic una în braţele alteia, fără să se distrugă reciproc? În conformitate cu documentaţia din bibliotecă, împreună cu fiinţele umane s-au dezvoltat din acelaşi stoc genetic mai

multe specii – numiţi robuşti şi heidelbergi –, dar fiinţele erecte i-au şters de pe faţa pământului pe robuşti, iar modernii i-au alungat pe heidelbergi.

— E posibil să-i fi absorbit, o corectă Issib.

— Indiferent cum anume s-a-ntâmplat, spuse Shedemei, acolo unde s-au dus modernii n-au mai existat robuşti, heidelbergi sau erecţi. Prin urmare, de ce au supravieţuit atât îngerii, cât şi săpătorii?

— Pentru că nu concurează pentru resurse? întrebă Chveya.

— Eleva mea cea sârguincioasă, rosti Shedemei cu un zâmbet. Dar săpătorii îi *mănâncă* pe copiii de îngeri. Şi venerează statuile pe care le fac aceştia. Prin urmare, nu-i acelaşi lucru ca la, să zicem, caracatiţe şi vulturi, care pur şi simplu nu sunt concurenţi în vreun fel. Îngerii constituie prada săpătorilor. Şi cu toate astea, supravieţuiesc.

— Sunt iubitori de artă, spuse Nafai.

Părea ca o altă glumă, iar Luet se pregătea să-l împungă, dar Shedemei răspunse ca şi cum ar fi fost o sugestie serioasă.

— Cred c-ai dreptate, Nafai. Cred că-i ceva biologic aici şi sunt implicate şi sculpturile. Nu ziceai tu, Oykib, c-ai aflat că statuile sunt întotdeauna asociate în adorarea lor cu împerecherea şi reproducerea?

Oykib roşi şi se uită pe furiş la soţia sa, apoi la Nafai.

— Nu te ruşina de chestia asta, Okya, spuse Volemak. Nafai a simţit că-i înţelept să ne spună şi nouă, celorlalţi, despre ceea ce eşti în stare. Nu tuturor, ci doar celor din încăperea asta. Nu-i un motiv ca toţi ceilalţi să devină paranoici în legătură cu rugăciunile lor.

Issib rânji maliţios.

— Noi, desigur, suntem cei care au inima atât de curată încât nu-i deranjează să fie spionaţi.

— Ceea ce-ncearcă să zică Issya, rosti Volemak, e că acceptăm că unii dintre noi au abilitatea de-a afla lucruri pe care alţii şi-ar dori să fie păstrate secrete. Dar ai dovedit o discreţie atât de remarcabilă de-a lungul copilăriei şi a începutului vieţii adulte încât nu ne e frică de tine.

— Mie mi-e, spuse Chveya. Ăsta-i singurul motiv pentru care ţi-am dat voie să mă laşi gravidă.

— Veya, o mustră Luet. O fată trebuie să fie atât de necizelată?

— Oricum, Oykib, e-adevărat? întrebă Shedemei.

— Da, răspunse el. Unele dintre… gândurile de veneraţie… sunt de-a dreptul pornografice. Vreau să spun, felul în care gândesc despre statui. Am văzut că unele dintre ele erau atât de tocite, încât nu mai rămăseseră din ele decât nişte bulgări. Ei venerează divinităţile frecându-se cu statuile pe tot corpul.

— Asta-i ceva foarte util, spuse Shedemei. Nu-i un comportament pe care să-l fi întâlnit la

şobolani sau la alte rozătoare. Ai găsit ceva despre asta în studiile tale?

— *Tu* ești biologul, Shedya, spuse Hushidh. Dacă tu n-ai văzut, poţi să contezi că nici *noi* n-am văzut.

— Atâta vreme cât ne referim la ceea ce ştie fiecare, spuse Luet, aş vrea să ştiu de ce mă aflu aici. Vreau să zic, soţul Shedyei nu-i aici, mătuşa Rasa nu-i aici, prin urmare aici nu se vine pe perechi. E nevoie de Shuya şi de Veya pentru înţelegerea săpătorilor şi a îngerilor, pentru că ele au capacitatea de-a vedea lucruri pe care limbajul nu le poate transmite. Metoda lui Oykib e diferită, dar rezultatul e acelaşi. Nafai e cel cu mantia, care are chipul sculptat în subteranele oraşului săpătorilor. Issib nu poate lucra la câmp, e bun la limbi străine şi nimeni nu mânuieşte Catalogul mai bine decât el, aşa că prezenţa lui o să fie vitală pentru cercetare şi conversaţie. De ce mă aflu *eu* aici?

— Te simţi puţin nesigură, iubirea mea? întrebă Nafai, cu glumeaţă solicitudine.

— Eşti aici, spuse Volemak, pentru că tu eşti tu. Pentru ceea ce am în minte, nu toată lumea trebuie să aibă o specializare. Iar tu comunici cu Sufletul Suprem mai bine decât oricine.

— Nu şi atunci când foloseşti Catalogul, zise Luet. N-ar trebui să mă aflu aici.

— Taci, Lutya, spuse Hushidh veselă. Îndoielile tale ne fac pe toţi să ne pierdem vremea.

— Ai răbdare, spuse Volemak. Vă spun ideea mea şi o să-nţelegeţi.

Scoase ilustraţiile lui Shedemei de pe ecran şi le înlocui cu harta zonei aflate în imediata vecinătate.

— Aici *ne* aflăm, zise el, iar aici sunt săpătorii. Iar aici sus se află îngerii. Ia ghiciţi pe care dintre culturi o s-o înţelegem mai bine?

— Mai ales dac-or să pună din nou la cale vreo răpire, spuse Issib.

— Cred că lucrul ăsta ne poate conduce la un rezultat nefericit, replică Volemak. În primul rând, am devenit, fără îndoială, mai apropiaţi de specia pe care o cunoaştem mai bine, iar lucrul ăsta ar putea constitui o gravă greşeală. În al doilea rând, şi poate mai important, îngerii o să creadă cu siguranţă că suntem mai apropiaţi de săpători, aşa că o să fie suspicioşi în privinţa a tot ceea ce facem. Chiar ostili. Vedeţi unde-i problema?

Issib încuviinţă dând din cap.

— Vrei ca unii dintre ei să urce pe munte şi să trăiască printre îngeri.

— Asta pare ceva foarte categoric, spuse Nafai.

De data asta, Luet îl împunse cu adevărat.

— Nu unii dintre *ei*, Issya, rosti Volemak. Unii dintre *voi*.

Issib părea supărat.

— Eu nu, spuse el. Scaunul nu.

Luet înţelese. Îi displăcuseră aceşti ani în sălbăticie, când fusese neputincios din punct de

vedere fizic, exceptând momentele în care se afla în scaunul plutitor. A o pune pe Hushidh să-l ridice, să-l care şi să-l ajute la nevoile fizice – era destul de rău când copiii erau mici, dar acum ar fi fost o umilinţă insuportabilă. Aici, în vecinătatea navei, flotoarele lui magnetice funcţionau la fel ca în Basilica, facilitându-i o libertate fizică aproape normală. Nu voia să renunţe la acest lucru.

— Ascultă-mă până la capăt, rosti Volemak. M-am gândit mult la lucrul ăsta, iar dac-o să asculţi cu atenţie o să fii de acord cu concluziile la care am ajuns. În primul rând, nu cred c-ar trebui să trimitem prea multe persoane la îngeri, pentru c-avem nevoie aici de cea mai mare parte a forţei noastre, pentru munca câmpului şi pentru întemeierea coloniei. Aşa că am să trimit doar două cupluri şi copiii lor mici. Nu pot renunţa la Shedemei, pentru că trebuie să fie aici, ca să folosească instrumentele de pe navă. Dar trebuie să trimit pe cineva la fel de metodic ca ea şi la fel de familiarizat cu biblioteca. E vorba despre tine, Issib.

— E cazul tuturor celor de faţă şi a jumătate dintre cei care nu sunt aici, replică Issib.

— Chveya şi Hushidh au, ambele, cam aceeaşi abilitate, spuse Volemak, care este indispensabilă. Aşa că una rămâne aici, iar cealaltă merge acolo.

— Oykib e cel mai valoros în privinţa învăţării limbajelor, spuse Issib. Trimite-l pe el acolo, sus.

— Am nevoie de Oykib aici, jos, zise Volemak.

Vreau să-nveţe limbajul săpătorilor, împreună cu Elemak.

Luet înţelese, aşa cum era sigură că-nţeleseseră cu toţii: ar fi fost bine dacă Elemak ar fi fost singurul lor traducător-interpret. Volemak nu voise s-o spună de-a dreptul, dar în Elemak nu se putea avea încredere totală. Iar după felul în care se comportase după noaptea răpirii, s-ar putea să nici n-accepte sarcina de-a lucra cu săpătorii.

— În plus, zise Volemak, săpătorii-l cunosc pe Oykib.

— Îl cunosc şi pe Nafai, spuse Issib.

— Nu mă contrazice în problema asta, Issya, replică Volemak. Pe Nafai îl consideră un zeu. Prin urmare, e foarte important să nu-l vadă prea mult.

Să-i lăsăm să venereze capul de lut şi să menţinem misterul în jurul persoanei propriu-zise.

— Cu alte cuvinte, rosti Nafai, pe mine nu mă poate venera cineva care mă cunoaşte.

— Cam aşa ceva.

— Eu te venerez, spuse Luet, cam dulceag.

Nafai îi zâmbi la fel de dulceag.

— Cât despre repulsia ta pentru scaun, spuse Volemak, Nafai şi cu mine suntem convinşi că putem instala un releu undeva pe culme. De-acolo poate acoperi valea îngerilor, ca şi toată zona canionului. Cred că dispozitivele tale magnetice o să funcţioneze acolo.

— Doar dacă nu mă aflu-n spatele unui copac.

— Releul e format din patru instalaţii, aşa că tot timpul va fi o paralaxă, zise Nafai. Ar trebui să fie un copac extrem de gros.

— Dac-o să funcţioneze câmpul magnetic, o să mă ocup de misiunea asta.

— O să te ocupi oricum, spuse Volemak. Dac-o să fii în scaun, o să fii mai nervos. Dar gândeşte-te la asta ca la un premiu de consolare. Primeşti Catalogul.

— Aşa c-o să fim acolo, rosti Nafai. Noi patru. Fraţii care s-au căsătorit cu surorile.

— Eu tot inutilă o să fiu, spuse Luet, încercând să pară lipsită de interes, dar nereuşind.

— Nu mai mult decât Nafai, replică Volemak. Şi nici mai puţin. Îngerii n-or să fie aşa de impresionaţi de mantia strălucitoare aşa cum au fost săpătorii. Primul *lor* contact cu noi a fost un act de violenţă inutilă. Chiar dac-o să-i ai cu tine pe Hushidh și pe Issib să te sfătuiască, o să fie nevoie de multe manevre delicate ca să te accepte. Yasai și Padarok m-au asigurat că îngerul nostru rănit n-a fost în niciun fel violent. Dar asta nu-nseamnă că ceilalţi sunt, în mod obligatoriu, paşnici. În definitiv, *sunt* o specie dotată cu raţiune. Dacă fiinţele umane şi săpătorii sunt exemple pentru ceea ce înseamnă acest lucru, putem anticipa că au tot atât de multe tendinţe criminale ca şi noi.

— În cazul ăsta, hai să-i terminăm pe toţi, rosti Nafai.

Toată lumea se uită oripilată la el.

— Era o *glumă,* spuse el.

— Încearcă să nu faci glume de-astea cu îngerii, replică Volemak.

Nafai păru dezgustat.

— Atunci când răspund de ceva anume, nu fac glume proaste, zise el. Apoi rânji. Dar asta e-ntrunirea *voastră.*

— Apreciez atitudinea ta plină de solicitudine, zise Volemak. Mai are cineva ceva de adăugat?

— Eu, spuse Shedemei. Asta e-n mod special pentru cei patru dintre voi care o să urce la îngeri, dar de fapt e şi pentru toţi cei care lucrează cu săpătorii. Trebuie să observaţi totul. Nu doar felul în care sunt deosebiţi de noi, ci şi cel în care sunt asemănători. Trebuie să faceţi imediat o informare, fiecare lucru pe care-l observaţi, pentru că dacă lăsaţi timpul să treacă înainte de-a consemna respectivul fapt, veţi fi mai obişnuiţi cu modalitatea lor de acţiune şi, prin urmare, mai susceptibili de-a vă opri de a observa. Issib are Catalogul, iar eu am computerele de aici de pe navă – ar trebui să facem rapoarte în fiecare seară.

— Când facem toate astea? întrebă Oykib.

— Munca cu săpătorii începe imediat, spuse Volemak. Dar până când n-o să putem duce înapoi la ai lui îngerul vindecat – sau măcar nu în agonie – n-o să urcăm din nou în canion. Deci, pentru moment, o să stăm cu rândul lângă flăcăul ăsta greu lovit. Petreceţi cu el cât de mult timp

consideră Shedemei că-i necesar. *Împrieteniţi-vă* cu el, dacă se poate. Apoi îi privi încruntat pe toţi. Şi-o să *aveţi mare grijă* să nu-l duceţi pe amărâtul ăsta nicăieri unde-ar *putea* să dea peste Elemak. Elya o să aibă acces pe navă, ca de obicei, dar o să-l rog să nu se apropie de puntea pe care Shedemei îl ajută pe înger să se recupereze. Chestia asta ar trebui să fie suficientă.

Shedemei avea doar un singur lucru de adăugat.

— Vreau în mod special să ştiu orice despre sex. Reproducere şi supravieţuire – astea sunt cele două forţe-cheie care pun în mişcare evoluţia. N-o să pot să le-nţeleg biologia sau cultura până când n-o să aflu ce anume-i imperativ pentru împerecherea, creşterea copiilor, mijloacele de subzistenţă şi apărarea lor. Cumva, acele sculpturi joacă un rol pentru *ambele* culturi.

— Arta înseamnă viaţă, spuse Nafai sentenţios. Iar viaţa înseamnă artă.

Luet îl împunse din nou, cât putu de tare. El ţipă. Ea speră că i-a făcut o vânătaie.

În timp ce participanţii la întrunire plecau, Shedemei şi Issib petrecură câteva momente studiind în detaliu scanările şi hărţile trupurilor de săpători şi de îngeri.

— Aveam de gând să ridic problema asta-n faţa întregului grup, spuse Shedemei, dar întrunirea s-a desfăşurat în alt mod. Nu ştiam ce anume plănuia Volemak, iar singurul lucru care contează e ca tu să fii conştient de asta, ca să poţi căuta o

explicaţie atunci când o să fii sus, în canion, împreună cu îngerii.

— Nu mi-am dat acordul c-o să merg, spuse Issib.

Shedemei se uită la el fără expresie.

— Da, bine, arată-mi, oricum, rosti Issib.

— Uite, spuse ea, la masculii de săpători. Iar aici, singurul nostru înger, tot mascul.

— Nu ştiu ce anume-mi arăţi.

— Nici eu, zise Shedemei. Dar e-un organ micuţ, poate o glandă, nu-s deloc sigură ce funcţie are. Dar nu există la fiinţele omeneşti şi nici la alte specii pe care le-am examinat.

— Prin urmare, sunt diferiţi.

— Nu-i atât de simplu, spuse Shedemei. Diversitatea biologică apare prin diviziunile din cadrul unei familii. Există două modalităţi prin care creaturile pot avea organe similare. Una este cea în care au un strămoş comun. Cealaltă-i prin evoluţie convergentă: presiuni similare din mediu produc strategii similare de contracarare. În cazul în care au organul identic datorită unui strămoş comun, respectivul organ ar trebui să existe la toate celelalte specii care au evoluat divergent din aceeaşi sursă, în acelaşi timp. Dar nu există, Issib. *Nicio* altă specie de şobolan, de liliac, de alt rozător sau de animal înrudit nu posedă ceva nici măcar pe departe asemănător cu această structură în acest loc sau măcar în apropierea lui, în prezent sau în urmă cu patruzeci de milioane de ani, când

a fost întocmită cea mai veche bază de date de pe navă. Nu există.

— Evoluţie convergentă, în cazul ăsta.

— Cu excepţia cazului structurii scheletului şi a muşchilor, evoluţia convergentă produce doar organe cu *funcţii* similare. Nu există un motiv special pentru care să fie în acelaşi loc.

— Decât dacă are legătură cu reproducerea masculului şi locul de deasupra scrotului reprezintă singura zonă acceptabilă, spuse Issib.

— Exact. Deci am nevoie să cauţi, aşa cum o să fac şi eu aici, un motiv pentru care aceste două specii, şi numai ele două, au în dotare respectivul organ. Dacă stai să te gândeşti, de ce-ar avea două specii de pe Pământ dotate cu raţiune o astfel de similaritate ieşită din comun?

— Pentru că e-n legătură cu inteligenţa lor? întrebă Issib.

— Ăsta trebuia să fie primul lucru la care să ne gândim, replică Shedemei. Dar, n-am avut posibilitatea să examinăm femele. Şi ele-s inteligente – dar dacă le lipseşte structura asta…

— Sau una care are o funcţie similară…

— Înţelegi misterul, zise Shedemei. Organul ăsta a provenit de undeva, are o anumită funcţie, există doar la cele două specii inteligente şi-ar putea fi prezent doar la masculi. E posibil să aibă legătură cu inteligenţa. S-ar putea să aibă legătură cu sexul, dată fiind zona.

Issib rânji.

— Poate că-s mai asemănători cu oamenii decât am crezut.

Shedemei se încruntă.

— Vrei să spui că inteligenţa masculină e determinată de testosteron?

— Eu aş fi folosit o expresie şi mai brutală, replică Issib.

— Fără-ndoială, zise Shedemei, având în vedere că eşti mascul. Dar aşa cum ai insinuat, masculii umani deja gândesc jumătate din timp cu adaosul lor masculin şi *nu* au acest curios mic organ.

— Era doar o glumă, Shedemei, nu o propunere ştiinţifică serioasă.

Shedemei zâmbi uşor.

— Ştiam lucrul ăsta, Issib. Ţi-am răspuns şi eu cu o glumă.

El râse. Era puţin forţat.

— Caută nişte explicaţii, Issib, asta-i tot ceea ce-ţi cer. O să introduc tot ce observ în baza de date ca să putem împărtăşi informaţii prin intermediul Catalogului în toată perioada cât o să stau acolo sus.

— *Dac-o* să ajung acolo sus, spuse Issib.

— Cum doreşti, replică Shedemei.

În vreme ce Issib şi Shedemei se sfătuiau la unul dintre monitoarele de computer, Chveya o opri pe Luet şi o trase deoparte, lăsându-i pe ceilalţi să plece din bibliotecă şi din navă fără ei.

— De ce s-a comportat tata atât de copilăreşte-n timpul întrunirii? întrebă Chveya. E jenant.

— Copilăreşte? întrebă Luet. Eu nu văd lucrurile aşa. Întotdeauna a făcut aşa ceva.

— Eu nu l-am văzut niciodată făcând aşa. Şi nu-i deloc amuzant.

— Pentru el este, spuse Luet. Şi pentru mine, de fapt.

— Nu-l înţeleg deloc, zise Chveya.

— Bineînţeles că nu, rosti Luet. E tatăl tău.

Chveya se afla aproape lângă scară când Luet se gândi la adevăratul răspuns la întrebarea adevărată a Chveyei.

— Veya, draga mea, motivul pentru care nu l-ai mai văzut niciodată aşa până acum e destul de simplu. Aşa se comportă el când e fericit.

Chveya ridică din sprâncene, dădu din cap gânditoare, apoi se prinse de scară şi alunecă în jos pe ea, ca un copil.

— Ai grijă! strigă Luet după ea. Nu uita că eşti gravidă!

— Oh, mamă! strigă Chveya în chip de răspuns, iar ecoul vocii ei se auzi la fiecare nivel al navei.

Şi-l critică pe taică-su pentru că se comportă copilăreşte? Luet clătină din cap, apoi se prinse de balustrada scării şi coborî, treaptă cu treaptă.

Poto atârna de creangă cu capul în jos, cu aripile strâns lipite de trup, asemenea veşmintelor pe care le purtau Cei Străvechi. Asculta în răbdătoare tăcere discursul lui Bobo, către toţi cei care nu erau de părerea ei. Erau foarte mulţi, dar niciunul

nu vorbi în sprijinul lui Poto. Soţia lui pTo, Iguo, ar fi vorbit bucuros pentru el, dar unei soţii îi era interzis să vorbească în asemenea împrejurări, pur şi simplu pentru că toată lumea ştia ce-avea să spună. Stătea atârnată cu capul în jos de aceeaşi creangă ca şi Poto, dar tăcea.

Chiar dacă Poto avea o opinie singulară, el avea două lucruri de partea lui. Primul: toată lumea ştia ce se datorează celuilalt sine al cuiva. Boboi n-avea decât să-şi înşire toate argumentele – pTo e cu siguranţă mort; Cei Străvechi sunt deja furioşi, aşa că nu trebuie să-i provocăm şi mai mult; Cei Străvechi au dus acasă la ei cadavrul lui pTo ca să-l dea diavolilor –, dar în inima fiecărui bărbat şi a fiecărei femei din adunare se aflau toate sentimentele profunde şi complexe pe care le avea fiecare pentru sinele lui sau al ei. Sentimentele lui Poto erau greu de descifrat. pTo plecase în ciuda sfaturilor lui Poto şi tot în ciuda sfaturilor lui Poto plecase de unul singur pentru a se confrunta cu Cei Străvechi, pentru a se oferi să returneze grânele furate. Dar pTo era de asemenea celălalt sine al său, iar atunci când Poto îl văzuse pe gigantul bărbos şi înfuriat cum rupe şi sfâşie trupul lui pTo de parcă-ar fi fost nişte surcele, singurul lucru de care fu Poto în stare a fost să se abţină să urle şi să zboare către Cel Străvechi, chiar dacă asta însemna o moarte sigură şi era strict interzis. Atunci când nu-l poţi salva pe cel capturat, nu le mai oferi unul în plus. Poto încerca

să dea completă ascultare legilor şi înţelepciunii poporului; alţii îl lăudară ulterior pentru tăcerea lui, dar acest lucru reprezenta o slabă consolare pentru el. pTo, smintitule! strigă el în sinea lui. Apoi: O, pTo, de-aş fi putut muri în locul tău!

Căci nu era destinat ca pTo să fie cel care moare? Când aveau doi ani – fiind prea mari pentru ca oricare dintre părinţi să-i poată căra singur – diavolii făcuseră un raid şi descoperiseră ascunzătoarea familiei. Fără ezitare, ambii părinţi îl luaseră pe pTo de picioare şi-l duseseră la refugiul de pe înălţimi. Fusese un zbor lung. Poto era singur pe cracă, iar un săpător se căţăra rapid spre a pune mâna pe el. Ştiind că părinţii lui îl aleseseră pe celălalt sine al lui şi nu pe el, Poto rămăsese pur şi simplu acolo unde era; de ce să pună preţ pe propria viaţă, dacă părinţii nu făcuseră acest lucru? Dar voinţa de a trăi era prea puternică. Şi mai era şi strigătul lui pTo, în timp ce-l cărau părinţii: „Să trăieşti, sufleţelule!” uriaşe el. Pentru părinţii săi, Poto nu însemna mare lucru, aşa încât n-o să trăiască pentru ei. O să trăiască pentru pTo.

Aşa că se deplasase tiptil către capătul cel mai îndepărtat al crengii. Diavolul râsese de el în acel moment şi începuse să se caţere pe creangă încet, cu grijă. Aceasta se îndoia tot mai mult sub greutatea lui. Poto distinsese un alt săpător care aştepta sub creangă, gata să-l înşface în momentul în care ar fi ajuns prea jos.

Diavolul de jos sărise, iar mâinile lui îndârjite atinseseră în treacăt capul lui Poto. În acest răstimp mulţi copii erau atât de speriaţi încât încercaseră să zboare, dar cu nişte aripi atât de mici şi de slabe nu se puteau desprinde, iar diavolii ar fi fost încântaţi să-i urmărească în timp ce zburătăceau şi se clătinau în apropierea solului. Cei care încercau să zboare erau capturaţi imediat, duşi în tunelurile diavolilor unde erau mâncaţi în cadrul unor sărbători barbare înfiorătoare.

Poto nu încercase să zboare. În loc de asta, îşi făcuse curaj şi se mutase mai aproape de diavol, pe creangă. Aşa că, fu ridicat mai mult decât ar fi putut să se înalţe diavolul de jos prin sărituri. Dar asta îl făcu să fie la îndemâna mâinii întinse a diavolului de sus. De două ori aceasta atinsese picioarele lui Poto. Dar a doua oară diavolul se întinsese atât de mult, încât aproape se dezechilibrase, iar în acel moment Poto îşi luase *avânt.* Diavolul scheunase şi căzuse de pe creangă. Iar înainte să se poată căţăra spre a încerca din nou, părinţii lui Poto se întorseseră şi-l duseseră într-un loc sigur, acolo unde pTo îl primise cu o îmbrăţişare şi-l ascultase în timp ce Poto îşi depănase înfricoşătoarea aventură. De-atunci, Poto ştia că viaţa îi fusese cruţată pentru a veghea asupra sinelui ales; toată lumea avea respect pentru asta şi ştia că dacă Poto n-ar fi fost menit să-l protejeze pe pTo, el ar fi fost luat de

diavoli în ziua respectivă.

Al doilea argument în favoarea lui Poto era acela că toţi erau conştienţi că, indiferent de ce-ar fi decis adunarea, Poto se va duce să-l găsească pe pTo și va încerca să-l salveze, chiar oferindu-se el în locul lui pTo, dacă nu era deja mort. Prin urmare, adunarea va hotărî în realitate nu dacă Poto se va duce, ci dacă plecarea lui ar fi atât de primejdioasă încât ar trebui să i se rupă o aripă spre a-l împiedica să plece.

Acest lucru va reprezenta o pedeapsă îngrozitoare, căci a lipsi un bărbat de capacitatea de a zbura reprezenta umilinţa supremă. Era pedeapsa pe care o primea un bărbat care viola o femeie, iar în cele din urmă ducea la același sfârşit: o moarte crudă, umilitoare, în mâinile diavolilor, la următorul lor raid. Pentru că nu era un bebeluş, nu va fi cărat în peşteri.

În schimb, năvălitorii o să-l mănânce de viu, pe loc, fără a se mai obosi să-l omoare mai întâi. Distracţia de a avea o „aripă-ruptă“ ar putea salva câteva vieţi de copii mici – era singurul lucru la care era bun un astfel de infractor.

Ar fi un lucru crud, având în vedere că singura greşeală a lui Poto consta în aceea că avea intenţia de a-şi salva celălalt sine, indiferent de ce anume ar fi hotărât adunarea. Dar n-ar avea rost să nege că voia să sfideze comunitatea – așa ceva n-ar face decât să-l umilească, dând impresia că nu-şi iubea celălalt sine mai mult decât legea. Aşa cum se

aştepta din partea unei soţii să pledeze pentru salvarea soţului ei, fapt pentru care era redusă la tăcere, indiferent dacă voia sau nu să pledeze în favoarea lui, tot aşa se aştepta ca un bărbat să sfideze toate fricile, legile, pericolele şi înţelepciunea şi să zboare pentru a-şi recupera celălalt sine. Aşa că, indiferent dacă încălca sau nu legea, el ar fi fost pedepsit ca şi cum ar fi făcut acest lucru. Dacă lumea *nu* l-ar fi pedepsit, ar însemna că ei îl considerau ca fiind cea mai de dispreţ dintre creaturi, un bărbat care nu va risca totul de dragul celuilalt sine al său. Mai bine să fii o „aripă-ruptă”.

Prin urmare, adunarea trebuia să hotărască dacă să-i rupă aripa lui Poto sau să-l lase să rişte siguranţa celorlalţi ducându-se să-i înfrunte din nou pe Cei Străvechi.

În sfârşit, Boboi tăcu, după ce luaseră cuvântul ultimii ei sprijinitori. Câţi erau? Mai puţin de jumătate din adunare, dar nu cu mult mai puţini. Chiar dacă doar câţiva dintre cei tăcuţi votau de partea ei, lui Poto i se va rupe aripa, iar pTo va rămâne singur printre Cei Străvechi.

Era rândul lui Poto. Lumea era deja obosită. O să fie scurt.

— Nu cred că Cei Străvechi sunt cu toţii duşmanii noştri. Erau foarte furioşi pe pTo, altminteri n-ar fi urcat până în canion ca să-l găsească. Au refuzat ofranda lui, e-adevărat. Dar cel care l-a lovit a acţionat de unul singur. I-am

văzut pe ceilalţi întorcând capul sau încercând să-l oprească…

— Cum de ştii ce anume aveau de gând *să facă* Cei Străvechi? îl întrerupse Boboi.

Adunarea îşi scheună mânia pentru că Boboi avusese îndrăzneala să-l oprească. În definitiv, Poto dăduse dovadă de o perfectă curtoazie. Jenată de ţipetele ascuţite, Boboi îşi întoarse capul de la comunitate.

Poto continuă.

— Nu sunt singurul care a văzut asta. Dacă-i vreun martor care neagă că Cei Străvechi nu păreau a dori să-l anihileze pe pTo aşa cum a făcut individul respectiv, luaţi acum cuvântul, vă dau voie.

E posibil să fi fost unii care să nu fie de acord, dar niciunul suficient de sigur încât să îndrăznească să-l repudieze în momentele în care pleda în favoarea celuilalt sine al său.

— pTo nu era mort – am văzut cât de curajos a deschis ochii pentru a ne arăta că trăieşte. Iar Cei Străvechi, văzându-l în viaţă, au decis să nu-l mănânce, chiar dacă nu-i copil. S-au purtat blând cu el şi l-au aşezat în pielea lor ca să-l care în josul canionului. Habar n-am ce anume aveau de gând să facă. Dar Cei Străvechi nu-s diavoli în trupurile lor, chiar dacă-s în cea mai mare parte lipsiţi de păr sub pielea lor, aşa că, probabil, nu-s diavoli în inimile lor. Au venit din cer, nu-i aşa? Aşa încât probabil că nu mai sunt supăraţi pe pTo, iar dac-o

să mă duc să-i rog, o să mă lase să-l iau acasă, sau măcar să rămân şi să am grijă de el până moare.

Înghiţi, încercând să se gândească ce alte argumente adusese Boboi pentru a le putea contracara.

— Nu cred că Cei Străvechi sunt supăraţi pe noi toţi, căci altminteri nu s-ar fi mulţumit să-i facă rău doar lui pTo. Soarele răsărise şi cu siguranţă puteau să vadă santinelele care zburau deasupra satului. Ştiau unde am putea fi găsiţi, dar n-au înaintat mai mult de creasta înălţimii. Acest lucru arată că nu-i fac răspunzători pe toţi pentru acţiunile unuia singur. Prin urmare, nu voi pune lumea în pericol, chiar dacă mă urăsc pentru ceea ce fac.

Ce mai era? Cea mai mare parte a argumentelor lui Boboi erau susţinute de mulţi care ziceau încontinuu acelaşi lucru; el nu prea mai avea ce să spună.

— Membri ai adunării, rosti Poto, atât mai am de adăugat: celălalt sine al meu n-a făcut ceva mai îngrozitor decât să meargă pe urmele ilustrului strămoş al soţiei sale, Kiti. Amândoi erau atraşi de Cei Străvechi. pTo ne-a pus în pericol pe toţi, dar chiar dacă Boboi a zis că nimeni n-ar trebui să meargă la Cei Străvechi până când n-o să hotărască adunarea, aceasta nu apucase să interzică acest lucru. A fost ceva nebunesc, dar a fost totodată şi ceva curajos, iar el a acţionat nu

pentru el însuşi, ci pentru ceea ce considera a fi binele tuturor. Ar trebui abandonat cineva ca el? Ar trebui ca şi celuilalt sine al lui să i se rupă aripa, pentru a-l împiedica să-i fie aproape? Cred că toţi cei de-aici, chiar şi Boboi, ar fi mândri să fie celălalt sine al cuiva atât de curajos precum pTo al meu. Lăsaţi-mă să-i fiu un frate şi un prieten adevărat. Nu ştim care ar putea fi pericolul. Ar trebui ca răul necunoscut să aibă câştig de cauză în faţa binelui cunoscut?

Zicând acestea, Poto se întoarse încet pe creangă şi îşi întinse aripile, pregătit să-i fie rupte, dacă s-ar fi votat împotriva lui. Auzea sunetele sprijinitorilor lui Boboi scăzând puternic în intensitate. Câţi erau? Se stinseră rapid, toate o dată, şi nu se mai auzi nimic. Luaseră foarte repede o hotărâre. Poate că asta însemna că doar cei care vorbiseră în sprijinul ei votaseră pentru ea.

Sau poate că nu.

Chveya se trezi prima, ca de obicei. Altădată dormea mai mult decât Oykib în oricare dintre zilele săptămânii, dar, spre surprinderea ei, graviditatea îi diminuase capacitatea vezicii urinare şi era nevoită să se scoale înainte de ivirea zorilor, indiferent dacă voia sau nu. Iar de multe ori nu voia. Şi nici nu era rost să-şi continue somnul. Ar fi stat întinsă, fără a adormi, aşa că mai bine se scula, ca să facă ceva.

Iar ce făcea astăzi era să stea pe un taburet, cu spatele sprijinit de peretele casei lor cu o singură încăpere, încercând să-şi imagineze Basilica, Oraşul Femeilor. Mama îi povestise despre clădiri, care erau cu miile, atât de băgate una-ntr-alta încât se atingeau din toate părţile, mai puţin faţada. Iar câteodată soseau oameni care construiau o locuinţă chiar în faţa casei tale, blocându-ţi complet accesul din stradă, dacă n-aveai bani să angajezi nişte mardeiaşi care să-i pună pe fugă. Erau în stare să construiască pe partea cealaltă a străzii, blocând-o complet – dacă trecătorii, supăraţi că cineva încerca să le închidă strada, nu demolau construcţia când treceau pe acolo.

Era greu de închipuit un astfel de loc, cu atât de mulţi oameni. Toată viaţa ei, Chveya nu-i cunoscuse decât pe cei din colonia ei. Singurii oameni noi pe care-i cunoscuse erau bebeluşii care se născuseră. Singurele clădiri pe care le văzuse erau cele ridicate cu propriile lor mâini şi construcţiile imposibile, magice, ale bazei de lansare. Dar acestea nu constituiau un oraş, având în vedere că populaţia lor era formată din aceleaşi persoane pe care le ştia dintotdeauna.

Însă şi săpătorii aveau un oraş, nu-i aşa? Chiar dacă era subteran, cu excepţia locurilor în care intrările în tunele erau forate în sus, în copaci. Chveya îşi imagina cum se vor fi agitat atunci când oamenii au venit pentru prima oară de pe

Harmony şi au început să taie copacii, extinzând pajiştea unde au aterizat iniţial. Tunelele care duceau la copacii sortiţi pieirii au trebuit să fie umplute, pentru ca în cazul în care fiinţele umane s-ar fi uitat în jos, în trunchiurile scobite, să nu vadă că sub ei se deschideau galerii. Şi totuşi, chiar şi cu atât de multe tunele umplute, oraşul săpătorilor era o vastă reţea de încăperi legate între ele.

Chveya ştia că aşa era adevărat. Era capabilă să vadă acum legăturile dintre cei mai mulţi săpători şi ştia că acolo, jos, erau cu sutele, într-un constant du-te-vino. Era singurul oraş adevărat pe care-l întâlnise vreodată, dar nu-l văzuse niciodată în realitate şi probabil că *n-o* să-l vadă niciodată. N-o să meargă niciodată târâş de-a lungul tunelelor. *Sperase* că n-o să se târască niciodată prin ele, în întuneric. Pielea ei nu strălucea precum cea a tatei, atunci când dorea el. Şi ar fi înconjurată de străini. Nu se punea problema că erau atât de stranii, atât de asemănători cu nişte animale. Nu era vorba despre faptul că nu-i cunoştea, nu ştia la ce să se aştepte. Chiar şi Elemak, chiar şi Meb şi Obring, oricât de periculoşi şi de neloiali erau, i se păreau mai de încredere, pentru că, în definitiv, îi *ştia.* Săpătorii erau cu toţii străini pentru ea.

Aşa trebuie să fi fost în Basilica. Nimeni n-avea posibilitatea de a cunoaşte atât de multă lume, astfel încât a te plimba pe străzi însemna a fi

înconjurat de străini, de oameni pe care nu-i mai văzuseşi vreodată şi nici n-o să-i mai vezi altă dată, care ar fi putut veni de oriunde, care puteau gândi orice, care şi-ar fi putut dori lucruri îngrozitoare, care te-ar fi putut distruge pe tine şi pe cei pe care îi iubeai, iar tu n-aveai posibilitatea de a şti.

Cum se descurcau oamenii care locuiau acolo? Cum suportau să-şi ducă existenţele printre străini? De ce nu se retrăgeau în locuinţe, baricadând uşile, ca să se ascundă într-un ungher, scâncind?

Că veni vorba, îşi spuse Chveya, eu de ce nu fac lucrul ăsta? Exact în clipa asta, ştiind că sunt înconjurată de săpători pe care nu-i cunosc, despre care nu ştiu cum vor reacţiona, care au puterea de-a mă distruge pe mine şi pe toţi cei pe care-i iubesc – de ce mă mai culc seara şi mă mai trezesc dimineaţa?

La uşă, cineva bătu uşurel din palme.

Ea se sculă şi se apropie. Era Elemak.

— Oykib s-a trezit? întrebă el.

— Ăăă, nu, rosti Chveya. Dar ar fi timpul.

— Sunt treaz, zise Oykib somnoros din pat.

— Intră, îl invită Chveya.

Elemak intră. Rămase în picioare până când Oykib se ridică în capul oaselor în pat şi-l pofti pe fratele lui mai mare să se aşeze la margine.

— Ce este? întrebă el.

— Volemak vrea să lucrez cu un săpător luat ostatic, rosti Elemak.

— Dacă doreşti, spuse Oykib.

— Îmi fac datoria, zise Elemak. Zâmbi dezagreabil: Am depus jurământul.

— Atunci, răspunse Oykib, amândoi trebuie să învăţăm limba săpătorilor.

— Ai un avantaj din start, spuse Elemak. Aş vrea să mă-nveţi ce ştii despre limbă.

— Nu mare lucru deocamdată. Doar câteva cuvinte.

Încă nu cunosc structura.

— Orice ştii aş vrea să-nvăţ. Aş dori ca şi Protchnu să-nveţe. Poţi să ne ţii nişte lecţii de limbaj al săpătorilor?

— Asta-i o idee bună, rosti Oykib. Da, aşa am să fac. Afară, cineva veni în fugă. În cadrul uşii apăru Protchnu.

— Tată, spuse el.

Elemak se ridică în picioare.

— Pe acoperişul casei lui Issib e unul dintre îngeri.

— Cine face de gardă? întrebă Oykib, ridicându-se în picioare şi trăgându-şi pe el hainele.

— Motya, spuse Protchnu. El m-a trimis să te chem.

— Să *mă* chemi?

— Ăăă, să-i chem pe adulţi.

— Nu s-a referit la mine, zise Elemak.

Protchnu părea sfidător.

— Dar *eu* da.

— Du-te şi cheamă-l pe Volemak, spuse Elemak. Chveya fu surprinsă că Elemak înţelegea atât de bine care era acum rolul lui în comunitate şi că părea a-l accepta. Ea ştia că legătura lui cu majoritatea celorlalţi era extrem de slabă în ultimele zile, dar vedea că legătura lui cu fiul său cel mare era strălucitoare şi puternică. Cu toate acestea, îl lăsase pe fiul său să fie martorul propriei umilinţe. O întrista faptul că el nu putuse să fie atât de puternic şi de mândru pe cât şi-ar fi dorit Protchnu. Urma să-i provoace acestuia din urmă o durere autentică, dar cu toate acestea Elemak înfrunta deschis situaţia şi...

Doar dacă nu cumva el *dorea* să se asigure că Protchnu simţea durerea aceea.

Nu, ea n-o să creadă că Elemak avea un plan elaborat care presupunea stârnirea unui puternic resentiment în sufletul fiului său.

Oykib era îmbrăcat acum şi se îndrepta către uşă. Elemak nu dădea niciun semn c-ar intenţiona să-l urmeze.

— Nu eşti curios? întrebă Chveya, în timp ce mergea în spatele lui Oykib.

— Am văzut unul, replică Elemak.

Când ajunseră la casa lui Issib, îngerul stătea pe acoperiş, rigid, nemişcat. Issib, Hushidh şi copiii lor erau afară, privind în sus către el; se adunau şi alţii.

— Pare foarte-nspăimântat, rosti Chveya.

— Nu de noi, spuse Oykib.

Arătă către copaci. În vegetația nu foarte înaltă, printre crengi, se puteau vedea formele întunecate ale săpătorilor.

— Termenul lor pentru îngeri e *mveevo.* „Carnea-cerului."

— Îi mănâncă?

— Preferă copiii mici, spuse Oykib. Hai să spunem că relațiile dintre săpători și îngeri se află, oarecum, la un nivel primitiv.

Dar Chveya vedea altceva acum. Îngerul de pe acoperiș avea cea mai strălucitoare și cea mai puternică legătură pe care o văzuse ea între două persoane, iar legătura ducea la navă.

— A venit aici pentru celălalt, spuse ea. Pentru cel rănit de pe navă.

— Așa cred, spuse Oykib.

— Știu asta.

— Se roagă să nu-l dăm diavolilor înainte de a a-și găsi... fratele. Dar mai mult decât un frate.

— În cazul ăsta, să-l luăm, spuse Chveya.

Se duse la marginea acoperișului, se întinse în sus, se apucă de bârnă și începu să se cațere pe perete.

— Veya, spuse Oykib, enervat. Ești gravidă.

— Iar tu stai acolo pur și simplu, replică ea.

După câteva clipe, erau amândoi pe acoperiș. Îngerul se uita la ei, dar nu se mișca. Oykib întinse o mână. La fel și Chveya.

Îngerul își desfășură aripile, deschizându-le ca o umbrelă. Efectul fu uluitor. Dintr-o chestie mică,

tremurătoare, se transformase deodată într-o umbră amenințătoare. Prin urmare aşa ar arăta cel rănit, dac-ar fi fost puternic şi sănătos. Totuşi, asemenea unui fluture, trupul era atât de subţire şi de fragil sub bolta aripilor. Doar capul era încă proporţional cu marea întindere a aripilor. Capul cel greu, care încuviința.

— Păi, nu-l putem căra, spuse Oykib.

Îi făcu semn îngerului să vină mai aproape. Acesta făcu un pas stângaci.

— Nu e un animal care să meargă pe jos, remarcă Oykib.

— Nu-i un animal, spuse Chveya. Este un bărbat foarte curajos şi înspăimântat, care-şi iubeşte fratele.

— Celălalt sine al său, spuse Oykib. Ăsta-i cuvântul. Celălalt sine al său.

— Hai să-l ducem acolo.

Ea ajunse la marginea acoperişului, se aşeză, se balansă şi îşi dădu drumul. Oykib o urmă. Iar câteva clipe mai târziu, îngerul se cocoţă pe margine, apoi fâlfâi până la pământ. Unii dintre copii ţipară şi se depărtară puţin.

Chveya îi vedea pe săpătorii din pădure cum se apropie, dar se părea că nu îndrăzneau să treacă graniţa în teritoriul oamenilor.

Oykib îi explica lui Nafai şi lui Volemak ce anume văzuseră el şi Chveya, şi ce hotărâseră.

— Vrem ca cei doi îngeri să fie împreună? întrebă Nafai. Care va fi reacţia lui când va vedea

cât de grav rănit e fratele lui?

— Mai la obiect, rosti Volemak, care va fi reacţia lui dacă-l împiedicăm să-şi vadă fratele?

Nafai dădu din cap, încuviinţând. În acest răstimp, Oykib şi Chveya îl conduseră pe înger la navă.

pTo se trezise de câteva ori de când îl luaseră Cei Străvechi, dar fiecare trezire fusese ca un vis. Plutea, pe spate, ca şi cum aerul s-ar fi îngroşat, iar acum îl susţinea fără efort. Nu ştia dacă poate să meargă sau nu, pentru că nu-şi putea mobiliza voinţa pentru a se mişca, nici măcar buzele pentru a vorbi. Iar atunci când îşi lăsă ochii să se deschidă, văzu o femelă a Celor Străvechi, plutind, apărând şi dispărând încet din câmpul lui vizual. Deasupra lui cerul, de culoare neutră, ca şi cum norii nu s-ar fi hotărât încă dacă să fie de furtună sau de vreme bună. Şi erau nişte simulacre de brize, care nu veneau din vreo direcţie anume – poate de sub el. Nimic nu mirosea a viu, cu excepţia propriei sale transpiraţii slabe şi a parfumurilor mai mucegăite ale Celei Străvechi.

Apoi alunecă din nou, nu în somn, ci în uitare.

Asta-i moarte? Oare Cei Străvechi ne duc la zeul cerului? Să fie oare asta viaţa din interiorul unui nor?

Apoi, însă, probabil a treia sau a cincea oară când se trezi – nu era sigur câte memorii separate trecuseră mai devreme –, îşi dădu seama că se afla

în interiorul turnului Celor Străvechi, iar cerul nu era cer, ci un acoperiş. Ar putea fi acesta considerat un tunel, asemenea celor făcute de diavoli, doar că era construit deasupra solului? Sau ar putea să fie un cuib de adăpost, precum paiele împletite pe care le pune lumea deasupra cuiburilor în care se află copii mici, mai întâi prinzându-se de blana mamelor lor, apoi de rămurelele de sub cuib?

Sunt oare Cei Străvechi asemenea nouă sau asemenea lor?

Asemenea diavolilor, din pricina felului în care Cel Străvechi, cuprins de o teribilă furie, l-a sfâșiat și l-a aruncat pe pTo, lăsându-l lat.

Asemenea nouă, datorită felului grijuliu şi tandru în care Cei Străvechi l-au ridicat pe pieile ca nişte rogojini de paie. Asemenea nouă, datorită felului în care l-au cărat pe deal în jos înainte ca el, din fericire, să alunece în starea de inconștiență. Asemenea nouă, pentru că era în continuare viu, nu mâncat, nu sfâșiat în bucăţi, nici măcar ţinut prizonier.

Sau o a treia posibilitate. Poate că erau asemenea zeilor. În definitiv, nu era durere.

Apoi veni o zi în care *era* durere, dar odată cu durerea deveni complet treaz pentru prima oară. Nu mai avu senzaţii de plutire. Şi era capabil să-şi simtă membrele, degetele şi să şi le mişte. Unele dintre ele. O mare greutate apăsa pe oasele care fuseseră rupte. Îşi întoarse capul – da, putea să-şi

mişte capul, putea să-şi salte spatele suficient încât să poată vedea că-n jurul oaselor rupte fusese înfăşurat ceva, imobilizându-le precum un altoi pe o ramură de copac. Atelele erau atât de grele încât nu le putea ridica, iar atunci când încercă, senzaţia surdă de durere crescu în intensitate.

De ce au lăsat să revină durerea? Este oare un preludiu al morţii? Am fost oare judecat şi socotit nevrednic? Sau e pentru că s-au hotărât să mă lase să mă-ntorc la viaţă? Să-l văd din nou pe celălalt sine al meu. Pe soţia mea. Pe-ai mei.

Un sunet chelălăit, mugit – ah, da, vorbirea Celor Străvechi. Avea ceva muzicalitate, dar erau şi acele sunete diavoleşti, şuierate şi bâzâite.

Apoi un alt sunet. Numele lui, rostit clar, cu dragoste, cu preocupare. „pto”, spuse glasul, iar el îl recunoscu imediat, deşi era imposibil să fie real.

„Poto”, răspunse şi cu un foşnet al aripilor sale pieloase celălalt sine al lui pTo apăru pe aceeaşi suprafaţă unde zăcea acesta, privind în jos către el.

— Ţi-am zis să nu te duci la turnul Celor Străvechi, spuse Poto.

— Iar acum ai apărut şi tu, răspunse pTo.

— Boboi voia să-mi rupă aripile, ca să mă-mpiedice, rosti Poto. Era cât pe ce să zbor fără să mai aştept verdictul. Dar doream să te întorci plin de onoare, dacă supravieţuiai. Aşa c-am aşteptat, iar lumea a fost de partea mea. De partea

noastră, pTo. Ei te cinstesc. Pentru felul în care ai suportat pedeapsa Celui Străvechi supărat.

— E cea mai îngrozitoare creatură pe care am văzut-o vreodată, spuse pTo. Cu siguranţă mai îngrozitoare decât diavolii.

Poto clătină din cap.

— I-am privit pe diavoli în faţă şi, în acelaşi timp, pe Cei Străvechi.

— Dar, Poto, diavolii nu ne urăsc, ei doar vor să ne-nfulece. Nu există ură atât de puternică precum cea a Celor Străvechi.

— Ei m-au condus la tine, sinele meu, cel mai frumos sine al meu, spuse Poto. Ştiau cine sunt şi ce anume vreau şi m-au condus la tine.

Glasul Celei Străvechi răsună din nou. Poto se uită la ea şi la ceilalţi; pTo privi în jur şi văzu că mai veniseră patru în – cum să zic, cuib? Tunel? Oricum s-ar numi locul ăsta. Îl recunoscu pe unul dintre ei – masculul pe care-l văzuse în noaptea aceea fatidică, exact în momentul în care atingea turnul.

— Ăsta-i cel care m-a văzut, zise pTo. Ăsta-i cel care-a văzut c-am furat ierburile şi probabil a dat alarma.

— Dar nu-i el cel supărat? întrebă Poto.

— Acum nu-i supărat, răspunse pTo. Nu ca tovarăşul lui. Oh, să nu-l mai văd niciodată pe acel Străvechi!

— În sfârşit, spuse Oykib. Ceva care sună a

rugăciune. Jumătate din ceea ce spun săpătorii este, cel puţin în parte, adresat zeilor lor. Mi-ar fi fost mai uşor dacă îngerii ar fi fost la fel de evlavioşi.

— Dar ce anume au spus? întrebă Shedemei.

— Vrea să nu-l mai vadă niciodată pe cel supărat. Pe Cel Străvechi supărat. Râse, adăugând: Noi suntem Cei Străvechi, desigur. Anticii se-ntorc.

— Nu-i de râs, spuse Shedemei. Asta-i foarte important. Luet sau Nafai, puteţi să vă duceţi să-i aduceţi pe Hushidh şi pe Issib? Trebuie să fie de faţă, să-i cunoască – dac-or să fie oamenii de legătură cu îngerii.

— Da, o să mă duc, rosti Nafai.

— Nu, Nafai, asta-i o prostie, mă duc eu, zise Luet.

— Mă duc *eu,* spuse Oykib.

— Avem nevoie de tine aici, spuse Shedemei. În caz că mai poţi înţelege ceva.

Nafai plecă.

— Limbajul e tot numai cântece, nu-i aşa? spuse Luet. Ca bulbucii într-un vârtej. Ca…

— Da, mamă? întrebă Chveya.

— Ca muzica din Lacul Femeilor, când am plutit pe el, la marginea unui vis adevărat.

— Poate că Păstrătorul Pământului a putut să-ţi trimită cântecele lor, spuse Chveya.

— Şşt, zise Shedemei. Ăştia doi sunt gemeni, cred. Uitaţi-vă la cât de bine seamănă.

— Fiecare îl numeşte pe celălalt *sinele său*, spuse Oykib. E mai mult decât un frate.

— Gemenii mei ar putea să simtă acelaşi lucru unul pentru celălalt, spuse Luet, dacă bebeluşii de vârsta lor şi-ar putea articula sentimentele.

— Şşt, zise Shedemei. Ascultă, Oykib. Urmăriţi-i, cu toţii.

Dar Chveya trebuia să spună încă un lucru:

— Printre fiinţele umane n-am văzut dragoste precum cea care leagă fiinţele astea două.

— Eşti fără îndoială cel mai prost dintre bărbaţi, spuse Poto.

— Accept onoarea, replică pTo. Iar tu eşti cel mai adevărat dintre toţi. Fie ca o femeie să-şi dea seama de forţa şi puterea din tine şi să te ia de soţ.

— Cel rănit se roagă ca o femelă să vadă cât de puternic e cel sănătos şi să se împerecheze cu el, le explică Oykib. Nu, să stabilească o conexiune cu el.

— Să se căsătorească cu el, sugeră Chveya.

— Păi, s-ar putea. Termenul are şi sensul de unire şi înnodare.

— Ştiu despre unire, spuse Chveya. Se referă la căsătorie. Cel rănit e căsătorit, iar cel teafăr nu este – pentru că cel sănătos are o legătură puternică cu cineva care nu-i aici, ci sus, în canion.

— Au nume? întrebă Shedemei.

— Te aştepţi să reproduc acele sunete? întrebă Oykib.

— O să trebuiască, într-o bună zi. Ai putea să-ncerci.

— Numele celui sănătos este o-o, cu mici consoane rapide. To-to. Po-to.

— Iar celălalt?

Oykib râse, frustrat.

— Acelaşi. Acelaşi nume.

— Celălalt sine, murmură Shedemei.

— Nu, e diferit. Cum ar veni: Po-*to,* iar cel sănătos este *Po*-to.

— Linişte, spuse pTo. Ascultă.

— Ce anume?

— La Cei Străvechi. Tocmai ţi-au pronunţat numele.

Ascultară.

— Poto, rosti Oykib. Poto.

Apoi mai bolborosi încă puţin, iar numele ieşi din nou în evidenţă.

— Poto. Poto.

— Te vor, spuse pTo.

Poto sări jos, la pământ, ieşind din câmpul vizual al lui pTo. Dar acesta din urmă îl auzi spunând:

— Eu sunt Poto, Străvechiule, dacă pe mine mă cauţi cu adevărat. Hai să nu i se mai facă rău celuilalt sine al meu! Dacă mai ai de pedepsit, ia-mă pe mine.

— Se roagă la *noi,* spuse Oykib.

— Oh, bun, exclamă Shedemei. Poate că putem fi zei pentru toţi acum.

— Dac-avem de gând să rupem din nou aripi, vrea să i le rupem pe ale lui şi nu pe cele ale celuilalt sine al său.

— Ce anume l-a determinat să zică asta? întrebă Chveya. Crede că suntem supăraţi?

— Cum poate el să ştie ce să gândească? spuse Luet. Hai să-ncerc să-i arăt.

Urmăriră cum Luet căzu în genunchi, apoi, stând în această poziţie, merse târâş către cel sănătos.

— Poto, spuse ea, arătând spre el.

El îi întoarse spatele şi îşi desfăcu aripile, nu complet, dar destul pentru ca pielea lor să atârne în faţa ei.

— Atinge-le, sugeră Shedemei. Foarte blând. Sunt puternice, dar nu ştiu dacă-s sensibile sau nu la durere.

Luet întinse mâna şi atinse uşor pielea aripii lui. Era lipsită de păr şi netedă, precum pielea de pantofi, dar mult mai uşoară. Mai elastică.

Îngerul păru că mai aşteaptă ceva, dar pentru că nu veni, se întoarse şi o privi.

— Poto, spuse Luet din nou.

Acum întinse mâna, cu palma în sus, deschisă.

El îi studie mâna, apoi privi la feţele din jur, încercând să afle înţelesul. Poate că găsi vreun înţeles pe care ei nu puteau să-l ghicească, sau poate că pur şi simplu hotărâse ce semnificaţie să

dea gestului. Dar, în cele din urmă, el își înclină trupul, până când obrazul său se odihni în palma ei. Ca și cum ar fi intenționat tot timpul acest lucru, Luet cuprinse cu cealaltă mână fața lui, lipindu-și cealaltă palmă de obrazul lui. Stătu în această poziție pentru o clipă, apoi își ridică mâna.

Îngerul vorbi liniștit, nu ei, ci geamănului său.

— pTo, a devenit mătușa mea, m-a îmbrățișat de-adevăratelea, pe laterală.

— Oh, Poto, fie ca noi toți să avem un astfel de dar din partea Celor Străvechi, răspunse pTo de pe patul din spatele lui.

— Cel de pe pat se roagă ca toți ai lui să poată avea o binecuvântare precum aceasta de la Cel Străvechi, spuse Oykib.

— Foarte drăguț, spuse Shedemei.

— Nu-i suficient, rosti Luet. Refuz să fim făcuți zei ai acestor ființe.

Drept care fu rândul ei să se aplece în fața lui, oferindu-și propriul cap spre a fi cuprins între mâini.

— Ce fac, pTo? strigă Poto disperat. Se apleacă în fața mea ca în fața unui tată, fără să-și întoarcă într-o parte capul.

— Dacă Cea Străveche îți cere să-i fii tată, fă-o! spuse pTo. N-o supăra. Sunt îngrozitori atunci când se supără.

— Dar nu pot să fiu tatăl ei, spuse Poto. Nu-i corect.

— *E* corect, replică pTo. N-are tată. A murit.

— Şi cum ştii chestia asta, Aripă Ruptă?

— A murit, Poto, ştiu asta. Am văzut lucrul ăsta când dormeam. L-am văzut în vis.

— N-ai văzut niciodată faţa Celei Străvechi care-ngenunchează în faţa mea.

— Şi pe ea am văzut-o. I-am văzut pe toţi.

Era adevărat. pTo nu-şi amintise până acum, până în momentul în care avea nevoie de memorie, apoi imaginile îi reveniră cu putere. În vis, văzuse feţele tuturor. Chiar şi pe cel supărat, doar că nu era supărat, înconjurat de cei mici, de copiii lui. Şi ştia din vocea ei care era acesta. Ea era cea pe care-o văzuse cu ambii lui copii născuţi mai întâi cocoţaţi pe umerii ei.

— Într-o bună zi o să stea pe-o pajişte în sat, iar copiii mei o să stea pe umerii ei.

— Bine, spuse Poto. O s-o accept ca nepoată, în cazul ăsta.

— Fiică, spuse pTo. N-are tată. Tu o să-i fii tată acum.

— N-am soţie, zise Poto. Ce femeie o să se căsătorească cu mine, dacă trebuie să devină mama unei Străvechi atunci când o să facă lucrul ăsta?

— Cea care *ar trebui* să fie soţia ta, nu alta, rosti pTo. Ai hotărât să fii tatăl unei Străvechi, iar pe tine te preocupă împerecherea? Chiar *aşa* de

singur eşti, dragul meu celălalt sine nebun?

— Par amărâţi, murmură Luet.

— Rămâi acolo unde eşti, spuse Oykib. Disting ceva, cred că atunci când i-ai luat capul în mâini, e ca şi cum ţi l-ai făcut rudă. L-ai luat sub protecţia ta. Iar acum îi ceri să te adopte ca rudă.

— Hm, zise Luet. Poate că nu-i o idee bună.

— Fă chestia asta, spuse Shedemei. Rămâi acolo şi lasă-l pe el să hotărască.

Conversaţia dintre ei se opri. Apoi Poto îşi întinse larg aripile, dar în loc să le pună de-o parte şi de alta a capului lui Luet, el îi înfăşură întregul trup între aripile sale. Ea le simţi cum o înconjoară, uşoare ca pana. Ştia că dac-ar scoate o mână, i-ar rupe aripa; mai ştia, de asemenea, că a rupe aripa acestei creaturi însemna să se distrugă pe ea, nu pe înger.

— Se roagă să fie un tată bun pentru tine, explică Oykib.

— Tată? întrebă Luet.

— Spune că speră să poată lua locul vechiului tată care-a murit într-un loc îndepărtat.

— Ce? exclamă Chveya. Mamă, de unde poate să ştie lucrul ăsta?

— Spune că n-o să moară decât apărându-te de diavolii cei înfometaţi. Bănuiesc că face parte din limbajul ritualic de adopţie. Doar că, desigur, tu nu eşti copil mic.

— Poţi să-mi spui cuvântul care-nseamnă *tată*?

întrebă Luet.

— Ăăă, exclamă Oykib, cred că – stai să vedem dacă-l spune din nou când pot să...

Îngerul vorbi în continuare.

— Bet, spuse Oykib.

— Ce? zise Chveya.

— Cuvântul este *bet.* Cuvântul pentru *tată.*

Când îngerul îşi desfăşură aripile din jurul ei, Luet se dădu în spate, pe călcâie şi se uită în ochii lui.

— Poto, spuse ea, arătând către el. Bet. Apoi, indicându-se pe sine: Luet.

— Ce zice? întrebă Poto. Cred că-mi spune numele ei, dar nu ştiu ce sunet este, e atât de straniu.

— Oo-et, spuse pTo.

— Nu, mai e ceva înainte. Nu-i un sunet diavolesc, e doar un fel de întortochere a muzicii. Woo-et. Yoo-et.

— Ascultă-l cum încearcă să-ţi pronunţe numele, zise Oykib. În limba lor nu cred că există sunetul „L“.

— Wuet e destul de aproape, spuse Luet.

Dădu din cap, fiind de acord cu numele pe care Poto era capabil să-l rostească.

— Wuet, zise ea, arătând din nou către sine. Apoi către el: Poto. Bet Poto.

— Potobet, o corectă îngerul. Apoi el arătă din

nou către ea. Wuetigo, rosti el.

Aşa cum făcuse ea, îngerul încuviinţă din cap – dar era o mişcare stângace, exagerată pentru el. Probabil că datul din cap nu era felul în care îşi arătau acordul, dar el învăţase felul ei de a se exprima şi-l folosea.

— Deştept băiat, zise ea. Apoi Luet indică spre pat, acolo unde zăcea celălalt înger. Po-*to*? întrebă ea.

— pTo, spuse Poto.

— pTo, răspunse ea.

— pTobet, adăugă Poto.

— Ah, spuse Shedemei. Dacă te adoptă unul, celălalt geamăn e şi el tatăl tău.

— Probabil că a fi gemeni înseamnă foarte mult în cultura lor, spuse Oykib.

De pe pat se auzi glasul celui rănit.

— Wuetigo, zise acesta. Apoi, spre surpriza lor, îşi întoarse limba cu un mare efort şi continuă: Luetigo.

Râseră şi bătură încântaţi din palme. La început, îngerii părură uimiţi, înfricoşaţi. Apoi, văzând că încuviinţau din cap în timp ce băteau din palme, Poto începu şi el să bată din palme.

În acel moment, Nafai intră din nou în cameră, cu Issib şi Hushidh în urma lui.

— Am pierdut ceva? întrebă el.

— Nu mare lucru, replică Luet. Fă cunoştinţă cu noii mei taţi adoptivi, Poto şi pTo. Numai că trebuie să le spun Potobet şi pTobet, pentru că sunt fiica

lor. Iar ei îmi zic Luetigo.

— Luetigo înseamnă că eşti mătuşa lor, spuse Oykib. Adu-ţi aminte, tu i-ai adoptat mai întâi. Cel din pat – pu-*to*…

— pTo, îl corectă Chveya.

— Cel rănit, spuse Oykib. E foarte recunoscător că, după ce le-ai făcut onoarea de a-i adopta ca nepoţi, după aceea le-ai făcut o şi mai mare onoare, lăsându-i să fie taţii tăi. Pentru ei înseamnă mult. Şi cred că-i ceva permanent.

— Da, spuse Hushidh. Vezi şi tu lucrul ăsta, nu, Chveya?

— Te-au primit în vieţile lor, mamă, spuse Chveya. Sunteţi o familie. Eşti legată de ei aşa cum eşti legată de mine. Ei nu glumesc. Nu-i doar o formalitate.

— Ei cred că lucrul ăsta-nseamnă că Cei Străvechi o să fie prieteni cu îngerii pentru totdeauna.

— Bun, spuse Nafai. Cred că-i un foarte bun început. Acum hai să-i lăsăm pe cei doi un timp singuri. Încuie medicamentele, Shedya, şi hai să plecăm de-aici pentru câteva ore.

— N-o să-i placă durerea.

— Nu-i poţi da ceva care să-l lase în stare de conştienţă?

— Ba da, replică Shedemei. Dar o să mă lase geamănul lui?

Poto nu era încântat de acest lucru. Dar când Luet făcu o plecăciune în faţa lui, cu mâinile

împreunate în față a rugă, el păru a-nțelege că unealta din mâna lui Shedemei nu va face rău. Ea o aplică pe fluierul piciorului, apoi părăsiră cu toții încăperea.

— Au încredere-n noi, spuse pTo.

— Altminteri suntem prizonieri amândoi, rosti Poto.

— Pune-i la încercare, atunci. Arată-le că vrei să pleci. O să te lase să faci asta, sunt convins.

— Nu plec până nu poți merge cu mine.

— În cazul ăsta, *suntem* prizonieri. Dar ceea ce ne ține aici e rana mea, nu Cei Străvechi.

Poto reveni la pat și începu să examineze rănile celuilalt sine al său.

— pTo, spuse el, cu mirare în glas, ruptura aripii – se vindecă.

— Nu se poate așa ceva, zise pTo. Aripa ruptă nu se vindecă niciodată. Aripa ruptă-i hrană pentru diavoli.

— Dar e-adevărat. Părțile rupturii au fost puse la un loc, iar între ele se formează o cicatrice, ca pe o piele normală. Cei Străvechi au puterea de-a vindeca pielea de aripă.

— Oh, Poto. Cine poate spune acum c-am greșit venind la Cei Străvechi?

— Boboi poate, replică Poto sec.

— *Tu* ce zici? întrebă pTo.

— Eu zic că celălalt sine al meu a deschis calea. Zic că fără curajul, temeritatea și nesupunerea ta,

am fi rămas străini faţă de Cei Străvechi. Dar acum Cei Străvechi sunt prietenii noştri. Iar una dintre ei este mătuşa noastră, iar noi îi suntem taţi.

Pentru Elemak, a învăţa limbajul săpătorilor era ca o întoarcere în copilărie, în zilele în care brava pericolele de pe drumuri, ca să obţină locul cuvenit de moştenitor al tatălui său. În acea perioadă, era rapid la limbi, învăţându-le de la oamenii pe care-i tocmea, de la călăuze, de la gazdele din oraşele pe care le vizita. Primele limbi îi solicitară un real efort, dar după o vreme începu să descopere în ele modele, şabloane. Cilme era ca Bozhotz, doar că toate sunetele B deveneau P, iar vocalele lungi deveneau diftongi cu terminaţia U. Era nevoie doar să-ţi ţii gura în poziţia corectă, să fii atent cu cele câteva cuvinte care nu însemnau acelaşi lucru în limbi diferite – *olpoic* nu înseamnă *casă* în Bozhotz, aşa că nu trebuie să ceri unui bărbat să te ducă la *olpoic*-ul lui, dacă nu voiai să fii înjunghiat – şi te puteai descurca. După o vreme atât de îndelungată petrecută pe drumuri, devenise atât de uşor, încât, deşi Elemak se mândrea cu abilitatea sa la limbi străine, nu prea era interesat de ele.

Acum era discreditat în calitate de moştenitor al tatălui său, nu va mai fi liber să colinde lumea – şi chiar de-ar fi, nu există locuri în care să merite să mergi – soţia lui îl repudiase în faţa întregii

populaţii umane de pe această planetă, iar singurul lucru care-i mai rămăsese era să înveţe limbajul unor rozătoare subterane supradimensionate.

Dar nu era nicio problemă. Era în regulă chiar şi faptul de a învăţa de la Oykib rudimente ale acestei limbi. În definitiv, chiar dacă era fratele preferat al lui Nafai, nu era Nafai însuşi. De fapt, dacă lucrurile ar fi mers altfel, Oykib ar fi putut fi în sfârşit fratele care ar fi fost Issib, dacă n-ar fi fost infirm. Deştept, dar nu cu gura mare; obedient, dar dispus să ia iniţiativa; curajos, dar nu imprudent; încrezător, dar nu încrezut. Îi plăcea de Oykib. Și-ar fi dorit să nu-şi dea seama cât de evidentă era neîncrederea şi frica lui Oykib faţă de el. Ei, era flecuşteţul ăla când îl zgâlţâise puţin în bibliotecă, atunci când erau pe navă. O chestiune de temperament. N-avea rost să-i explice că Elemak era supărat pe Nafai, pe trădarea acestuia. Nici n-avea rost să se comporte linguşitor cu el, explicându-i că, dacă măcar o dată Nafai ar fi dat vreun semn că-i ca Oykib, ei doi ar fi fost prieteni. Era suficient pentru a-nvăţa limbajul de la el, pentru a-l ajuta să descurce dilemele lingvistice, pentru a căuta reguli şi şabloane.

Pentru că *existau* reguli şi şabloane. Nu se aplica nimic din limbajele de pe Harmony, desigur, pentru că limbajul săpătorilor evoluase de sine stătător, fără antecedente umane. Dar existau

totuşi constante în limbaj. Modalităţi de-a exprima timpul, în aşa fel încât limbajul să transmită trecut, prezent şi viitor, cauză şi efect, motiv şi intenţie. Actorii şi acţiunile obligă orice limbaj să dezvolte, după o anumită manieră, substantive şi verbe. Şi foarte rapid – aproape la fel de rapid ca pe vremea când Elemak era tânăr – el prinse *simţul* limbii, parfumul ei. Când s-au dus la marginea pădurii pentru a discuta cu observatorii care urmăreau de-acolo, Elemak îşi putu da seama că lor le plăcea felul în care vorbea, le plăcea sunetul vocii lui, faptul că unul dintre zei putea să se descurce în limbajul săpătorilor.

Elemak îşi dădea seama că Oykib era puţin invidios. În definitiv, el începuse ca profesor, iar acum, după câteva săptămâni, Elemak era cel care preda, dacă nu înţelesul cuvintelor, măcar gramatica, pronunţarea şi expresiile idiomatice. Când avusese timp Oykib să-şi antreneze urechea pentru astfel de lucruri? Aceasta era prima sa limbă străină, iar la Elemak cea de-a cincizecea. Spre meritul lui Oykib, însă, el n-avusese decât cuvinte de laudă pentru abilitatea lui Elemak, şi nu se întrevedea nimic care să indice că Oykib opunea rezistenţă în faţa schimbării relaţiei lor. De-ar fi avut Nafai un asemenea autocontrol…

Veni, însă, în sfârşit momentul în care el se simţi suficient de sigur pe sine pentru a comunica şi cu prizonierii de pe navă. Din cei nouă iniţiali, patru primiseră permisiunea de-a pleca – soldaţii care

fuseseră pregătiţi, la porunca regelui războiului, să-i ucidă pe răpitori. Dar rămăseseră cei patru răpitori și, cel mai important dintre toţi, Fusum, fiul regelui de sânge, cel care plănuise totul.

— Vreau să fie reabilitat, spuse Volemak. Vreau ca el să fie cel care duce cultura umană la săpători, pentru că el a fost cel care-a-ncercat să ne distrugă. Prietenia lui este cea care contează cel mai mult.

Astfel încât Elemak se va împrieteni cu el.

— Dar o s-o fac în maniera mea sau n-o s-o fac deloc, tată.

— La ce manieră te referi?

— Fusum este o persoană violentă şi mânioasă, rosti Elemak.

— Prin urmare, trebuie să-l învățăm în alt fel.

— În primul rând, trebuie să stabilim cine-i profesorul, spuse Elemak. Apoi putem să ne gândim la a-l învăţa un alt mod de viaţă.

Volemak avea anumite îndoieli, dar în cele din urmă cedă.

— Însă fără să-i faci vreun rău, Elya, spuse Volemak. Nimic care să adâncească dușmănia care există deja între el şi noi.

Prin urmare, Elemak n-o să-i facă rău. Oricum, nu tot timpul. Iar în schimbul acestei promisiuni, el avea mână liberă în orice altă manieră. Mână liberă, fără martori.

Cu excepţia faptului că va putea să se întâlnească cu Fusum şi cu ceilalţi săpători doar

în interiorul navei, unde va fi observat de computerul pe care îl numeau în continuare Sufletul Suprem, chiar dacă n-avea nici măcar o fracţiune din puterea pe care adevăratul Suflet Suprem o exercita pe planeta Harmony. Ei bine, maşinăria n-avea decât să observe. N-are decât să-i dea raportul lui Volemak, Issib şi Nafai. N-o să existe secrete. În plus, Nyef şi Issya sunt ocupaţi cu îngeraşii lor gemeni. Nişte creaturi mici şi urâte. Cu oasele ca nişte rămurele. Dar sunt foarte drăgălaşi atunci când zboară şi s-au comportat extrem de frumos cu târfa lui Nafai, aşa că acum sunt cu toţii o familie. Desigur, Nafai era prea prost ca să realizeze că n-ajută la nimic alianţa cu cei slabi. Îngerii sunt inutili. Carnea-cerului, aşa le spun săpătorii. Din câte-şi dădea seama Elemak, singurul motiv pentru care nu fuseseră şterşi de pe faţa pământului era acela că săpătorii voiau să aibă la îndemână o rezervă din felul lor de mâncare favorit. Tocăniţă înzestrată cu sensibilitate, asta erau îngerii, tochitură cu aripi, ăştia erau *cei* cu care urmau să se-mprietenească Nafai şi Issib.

Te rog, tată, *nu* mă face să stau aici jos şi să mă-mprietenesc cu cei mai puternici dintre cei puternici, cu săpătorii cei agresivi! Elemak era cât pe ce să râdă cu voce tare, câteodată, gândindu-se cum manevrele inteligente ale tatei de-a încerca să facă pace schiţau un viitor în care Elemak era expertul în singurele creaturi de pe Pământ care

meritau să fie cunoscute, în vreme ce cunoştinţele lui Nafai se refereau la prada lipsită de valoare, de inteligenţă şi de oase.

Elemak îi spuse mai întâi lui Oykib:

— O să-ncep să lucrez acum cu ostaticii. Vreau să mă-ntâlnesc zilnic cu tine şi să compar ceea ce-am aflat de la ei despre limbă şi cultură cu lucrurile pe care le-ai aflat tu de la săpătorii liberi din subteran.

Oykib acceptă acest lucru şi nici măcar nu făcu vreo aluzie c-ar vrea să meargă împreună cu Elemak pe navă ca să lucreze cu prizonierii. Un băiat de treabă, un băiat minunat.

Apoi Elemak se duse la Shedemei.

— Trezeşte-i mai întâi pe cei patru răpitori, spuse el. Vreau să exersez cu ei puţin. Vreau să-nvăţ de la ei, să-i aud vorbind între ei, în circumstanţe în care deţin controlul, ca să n-o tulească-n tufişuri atunci când întrebările devin dificile.

— Sunt foarte puternici, rosti Shedemei. Mai puternici decât ai crede.

— Dar eu sunt convins că-s puternici, spuse Elemak. Aşa că nu cred c-o să fiu surprins.

— Eu zic doar că s-ar putea să nu vrei să fii singur cu ei, replică ea.

— Iar eu zic că s-ar putea să nu vreau să le dau nici cea mai mică idee cum că mi-ar fi frică, replică Elemak. Am avut de-a face cu oameni mai periculoşi – care făceau parte din culturi despre

care nu ştiam nimic până când mi-au arătat ei, prin acţiuni. E domeniul meu de studiu. Eu nu mă uit peste umărul tău la chestiile genetice, nu-i aşa?

Ruşinată, Shedemei îi trezi pe cei patru răpitori, pe rând. Elemak îşi dădu silinţa să fie primul chip pe care-l văd atunci când se trezesc. Încercă, totodată, să-i trateze cu asprime constant. Ei simţiră mâna lui încleştată pe umerii lor în timp ce erau propulsaţi de-a lungul coridoarelor navei. De glezne, el îi împinse pe fiecare în faţa lui pe scară, către puntea navei pe care o va folosi ca şcoală, masă de negocieri, închisoare.

Petrecu patru săptămâni cu ei, învăţând tot ce putea. Vocabular nou în fiecare zi, desigur, şi reguli gramaticale din ce în ce mai complexe, pe care le împărtăşea scrupulos cu Oykib în fiecare seară, când săpătorii erau încuiaţi. Dar totodată învăţă cultura, felul în care se desfăşurau lucrurile în oraşul subteran. Felul în care regele de sânge era cel sfânt, care conducea trecerea băieţilor la vârsta de tineri adulţi. Regele de sânge marca de asemenea sărbătoarea bebeluşilor de carnea-cerului, având grijă să dea importanţă bărbaţilor care uciseseră prada curat, iar cea mai mare importanţă celor care aduseseră acasă prada vie, ologită, dar nu sângerândă. Astfel regele războiului îi instruia pe tinerii bărbaţi în luptă, urmărire, ucidere; le alegea ofiţerii; îi conducea spre prăzi mari şi mici; dar regele de sânge era cel

care conferea toate onorurile, care hotăra care bărbaţi erau viteji şi care nu.

Mufruzhuuzh fusese un mare rege al războiului, dar existau bărbaţi care susţineau că greşise când se căsătorise cu Emeezem. Nu se punea problema c-ar fi avut de ales, desigur. A fost obligat să facă acest lucru. Şi nu era vina lui că din cauza viselor şi vocilor pe care le auzea, a fost făcută mamă profundă, stăpâna oraşului subteran. Dar puterea ei l-a şubrezit pe el; ţinea cont de părerea ei într-o prea mare măsură, asculta de ea în loc să fi ascultat de oamenii lui. Acest lucru creasе un vid.

Tatăl lui Fusum, Shosseemem, ar fi trebuit să umple acel gol. Ar fi trebuit să vină şi să-i ajute pe oameni să-şi simtă puterea, în loc ca dominaţia lui Emeezem s-o dizolve, încet-încet. Dar Shosseemem era la fel de imobilizat de viziunile lui Emeezem ca şi Mufruzhuuzh. În definitiv, ea spusese că Zeul Neatins o să vină din cer, iar el a venit. Ei l-au văzut printre subzei sau semizei, au văzut cum se mişca încrezător şi puternic şi n-au îndrăznit să pună la îndoială autoritatea lui Emeezem nici chiar atunci când îndemna la slăbiciune şi pasivitate.

Observaţi! spunea ea. Observaţi şi aşteptaţi! Învăţaţi înainte de-a trece la fapte. Ei bine, observaseră, aşteptaseră, apoi într-o bună zi Fusum venise la ei şi zisese: „Sunteţi bărbaţi sau muieri? Dacă sunteţi muieri, atunci unde-s pruncii care sug de la ţâţele voastre? Iar dacă

sunteţi bărbaţi, în cazul ăsta de ce mai aşteptaţi şi mai observaţi, din moment ce-aţi văzut unde sunt ţinuţii bebeluşii şi cât de prost păziţi sunt? N-au nici tunele, nici cuiburi, așa că bebelușii sunt la nivelul solului tot timpul. De ce nu i-am duce la regele de sânge?

Pentru că regele de sânge nu ne-a cerut așa ceva. Iar regele războiului nu ne-a poruncit să trecem la acţiune.

Asta se-ntâmplă pentru că suntem conduși de femei. Dar eu sunt bărbat, iar dacă n-am bărbaţi care să mă conducă, atunci o să conduc eu. Ăștia nu-s zei, chiar dac-au venit din cer. Oare nu urinează pe pământ la fel ca noi? Nu mănâncă, respiră și-și fac nevoile ca noi? Ce anume-i divin la ei?"

Astea-s minciunile pe care ni le-a spus Fusum, susţinură ei în faţa lui Elemak. Ne-a tras pe sfoară. Dac-am fi ştiut că voi sunteţi cu adevărat zei, așa cum știm acum, nu l-am fi urmat niciodată. Iartă-ne, puternicule, fie ca furia zeului cel strălucitor să nu ne doboare la pământ şi continuară pe aceeaşi temă până când lui Elemak îi veni să-i sugrume pentru slăbiciunea și lipsa lor de loialitate.

Dar nu arătă niciun semn cum că n-ar aproba felul abject în care îl trădaseră pe Fusum. Îi lăsă să creadă că el voia ca ei să mărturisească nepieritoare devoţiune faţă de zeul cel strălucitor – faţă de Nafai, micul nemernic. Iar atunci când află

de la ei tot ceea ce se putea, îi spuse lui Volemak că era de părere că ei sunt gata să plece de pe navă şi să meargă acolo unde puteau să lucreze cu Shedemei, Oykib, Chveya şi Yasai şi cine mai încerca să-nveţe felul de-a fi al săpătorilor.

Oh, Volemak şi toţi ceilalţi erau atât de *încântaţi* de munca pe care o depusese cu ei Elemak. Cei patru sunt docili. Sunt atât de nerăbdători să facă pe plac. Atât de plini de informaţii şi înţelepciune. S-a trimis spre a fi aduse şi soţiile, care au venit şi-au luat parte la discuţii; s-au înţeles extrem de bine, fiinţele umane şi cei patru care nu de mult furaseră bebeluşul din casa lui Elemak.

— Sunt mândru de tine, fiule, rosti Volemak. I-ai transformat în prieteni pe cei care v-au făcut rău, ţie şi familiei tale. A fost o treabă bună, bine făcută.

Elemak ştia mai bine. Ar fi fost o treabă ruşinoasă, dac-ar fi fost sinceră. Dar el ştia adevărul despre cei patru răpitori. Lipsiţi de loialitate, asta erau. Laşi. Fusum îi convinsese prin intimidare să facă ceea ce făcuseră, iar acum erau nerăbdători să-l lase pe Elemak să-i convingă prin intimidare să facă altceva. Dacă Fusum ar avea bun-simţ, i-ar omorî imediat ce-ar pune mâna pe putere.

Căci *va ajunge* la putere. Elemak era sigur de lucrul ăsta, căci cu cât auzea mai multe de la răpitori, cu atât i se-ntărea senzaţia că-l cunoaşte pe Fusum, că ştie cum gândeşte, ce vrea şi ce

anume ar face pentru a obţine ceea ce voia.

Era simplu ce voia: puterea.

Şi ce anume ar face pentru a pune mâna pe ea? Orice.

Elemak îl ştia pe Fusum, da, pentru că Fusum *era* el. Sau cel puţin el ar putea fi Fusum, dacă acest fiu al regelui de sânge ar fi avut destul bun-simţ ca să-nţeleagă situaţia şi-ar fi aşteptat momentul potrivit, aşa cum făcea Elemak.

Prin urmare, veni ziua în care Shedemei pregăti compartimentul de hibernare pentru a fi deschis.

— Aş vrea să fiu singur cu el atunci când se trezeşte la viaţă, spuse Elemak.

Ea îl privi fix.

— De ce?

— Pentru că-l cunosc, răspunse Elemak. Din spusele celorlalţi. Ăsta-i periculos, iar dacă-i vorba să-l îmblânzim, trebuie să-i arăt cine-i stăpânul. Dacă eşti tu aici, o să vadă că mai e implicată o altă fiinţă umană. N-o să ştie că sunt singurul care-i controlează fiecare aspect al vieţii. Înţelegi?

— Înţeleg, replică Shedemei. Dar nu sunt de acord.

— Dar o să mă *laşi* singur cu el, rosti Elemak.

— O să fac lucrul ăsta, pentru că Volemak a zis să te las să te descurci în felul tău.

Se întoarse cu spatele la el şi plecă.

După puţin timp, capacul alunecă în spate, iar în faţa sa apăru Fusum, clipind, încercând să-şi dea seama unde se află. Elemak întinse o mână, îl

luă de gât şi, ridicându-l aproape în poziţie şezândă, îi urlă în cel mai fluent şi colorat limbaj al săpătorilor:

— Mi-ai furat fetiţa! Aveai de gând s-o mănânci! Aşa războinic eşti tu, care se luptă cu bebeluşii, dar face pe laşul în faţa bărbaţilor?

Prima reacţie a lui Fusum a fost nu de frică, ci de furie. Elemak fu bucuros să constate acest lucru, cum Fusum întinse braţele încă slăbite din cauza hibernării şi încercă să-i smulgă lui Elemak inima din piept. Foarte bine. Nu eşti unul care scânceşte, nu-i aşa?

— Iar acum mă ataci pe mine, prostule!

Cu mâinile încleştate de gâtul lui, Elemak îl săltă din compartiment şi-l izbi de peretele opus.

Ah, da, ăsta nu era o fragilă şi plăpândă jucărie aşa cum fusese îngerul. Ăsta făcu un salt, cu trupul complet teafăr, cu dinţii dezgoliţi şi mâinile gata de luptă. Dar fusese slăbit şi era ameţit. N-ar fi fost o luptă cinstită, ceea ce era exact aşa cum dorea Elemak. Acum era vorba de autoritate şi dominare, nu de dreptate. Dac-ar fi fost vorba de dreptate, Elemak l-ar fi sugrumat în timpul somnului.

Fusum sări la el – o mişcare înaltă, elastică, ce l-ar fi prins pe picior greşit pe Elemak dacă nu i-ar fi pus pe răpitori să-i arate tehnicile de luptă în lupte de gladiatori simulate. Doar ca să învăţ cuvintele pentru fiecare lucru pe care-l faceţi, le spusese el. Ei bine, învăţase cuvintele. Îşi dăduse

seama, totodată, de replica fizică. Aşa s-a făcut că Fusum se trezi că propria lui greutate îi este folosită împotriva sa, în timp ce fu zvârlit din nou, de această dată pe coridor, aşa că ateriză derapând, până când se propti în peretele din spate.

Cu un mârâit, sări din nou, gata de luptă, dar picioarele nu-i asigurau stabilitatea pe podeaua netedă şi nu putea s-adune suficientă forţă pentru a-l dărâma pe Elemak sau chiar pentru a-l dezechilibra pentru o clipă. În momentul în care trecu efectul sedativelor, el era deja istovit fizic şi umilit de nenumăratele înfrângeri în lupta cu Elemak.

În sfârşit, când Fusum nu se mai putu mişca, Elemak îl apucă de unul din picioarele din spate şi-l târî pe coridor către scara centrală, apoi îl cără în camera în care va fi ţinut încuiat atunci când Elemak nu era cu el. Pe parcursul deplasării, nu făcu niciun efort să protejeze de durere capul sau trupul săpătorului, nici nu-i dădu voie lui Fusum să-şi recapete suficient echilibrul pentru a se proteja singur. Iar când ajunse în încăpere, îl azvârli pe săpător pe jos, intră după el, închise uşa şi rămase în picioare, râzând.

Săpătorii nu râdeau asemenea fiinţelor umane, dar mesajul ajunse la destinaţie. Fusum se ridică pe picioarele din spate, expunându-şi burta rozalie, lipsită de păr.

— O să mă sacrifici ca un bărbat? întrebă el.

Uite burta mea, scoate-mi inima şi maţele şi mănâncă-le sub ochii mei – nu-mi pasă, o să mănânc şi eu din ele ce nu mănânci tu!

Elemak recunoştea o atitudine curajoasă atunci când era cazul.

— Mai degrabă mi-aş mânca excrementele decât să am pe buze sângele tău de laş.

— Prin urmare, vrei să-mi dai o moarte ca pentru un laş. Uite gâtul meu. Taie-l, nu-mi pasă. Viaţa nu-nseamnă nimic pentru mine, căci pentru că voi, zeii, sunteţi aici, bărbaţii nu mai înseamnă nimic. Nu există bărbaţi. Doar femei şi laşi cu două cozi.

Elemak nu se putu abţine să nu râdă din nou. O asemenea sfidare! Era un *băiat,* săpătorul ăsta. Însă ar fi fost dezamăgitor dac-ar fi reacţionat altfel. Unul ca Obring s-ar fi umilit şi-ar fi implorat să-i fie lăsată viaţa. Unul ca Vas ar fi fost ursuz şi tăcut. Mebbekew ar fi încercat să negocieze, s-ajungă la o înţelegere. Dar Fusum ăsta *era* cu adevărat bărbat, făcând tot ce era-n stare ca să smulgă din victoria lui Elemak orice senzaţie de bucurie şi de triumf.

— Prostule, zise Elemak în limbajul săpătorilor. Nu vreau să mori. Vreau să fii rege.

Aceste vorbe îl amuţiră pe săpător.

— Tatăl tău e lipsit de valoare, spuse Elemak. Îl conduce Emeezem. Mufruzhuuzh nu-i un conducător de război, ar putea să fie o carnea-cerului fără aripi, la cât de inutil e. Am

crezut că poate conspiratorii tăi, cei patru care-au pus în practică răpirea, am crezut că poate ei sunt bărbaţi, dar sunt nişte nimicuri, s-au oferit bucuros să te vândă în schimbul propriilor vieţi şi te-au învinovăţit pentru toate.

Elemak le imită glasurile, făcându-le să sune feminin.

— Oh, Fusum ne-a tras pe sfoară. El ne-a *pus*. N-a fost *vina* noastră. Dac-am fi știut că sunteți *zei* cu adevărat!

Fusum şuieră în replică, împrăştiind salivă pe întreaga parte de încăpere unde se afla Elemak. Era cel mai puternic gest de dispreţ. Ar fi provocat o luptă pe viaţă şi pe moarte, dacă Elemak ar fi fost săpător.

Acesta doar râse.

— Dacă scuipatul tău ar fi otravă, ar merita să-l iroseşti pe mine. Dar n-are rost. Dacă vrei să-ţi salvezi poporul, să nu-i laşi să cadă în sclavia *noastră*, atunci eu sunt singura ta speranţă.

— Dacă tu eşti singura speranța, atunci n-am nicio speranţă.

— Eşti chiar prost, să ştii. Dar ce pot s-aştept de la tine? În definitiv, sunt un zeu, iar *tu* eşti un vierme care se târăște sub pământ.

— Nu sunt vierme, iar tu…

— Hai, Fusum, dragul meu băieţel, bebeluşul meu neputincios, spune şi restul.

Fusum clătină din cap.

— Aveai de gând să spui: „Iar tu nu ești bun de

nimic.” Nu-i aşa? Hai să fim cinstiţi unul cu celălalt.

— Am simţit mâinile tale pe trupul meu, replică Fusum. Nu dădeau senzaţia c-ar fi mâini de zeu.

— Oh, serios, rosti Elemak. Fără îndoială c-ai trecut prin multe mâini de zei până acum, aşa că ştii ce senzaţie dau mâinile *lor.*

Fusum nu răspunse.

— O să-ţi spun eu cum sunt mâinile *mele.* Dau senzaţia că aparţin unui bărbat care-i mai puternic, mai isteţ, mai rapid şi mai plin de ură decât tine.

Săpătorul îl studie.

— Un bărbat, zici.

— Un bărbat, spuse Elemak. Nu un zeu.

— Mai puternic, da, recunoscu Fusum. Azi, cel puţin. Mai rapid. Mai isteţ – poate. Azi.

— Întotdeauna, rosti Elemak. În zece mii de ani, întregul tău popor n-ar putea învăţa ceea ce ştiu eu.

— Mai isteţ, zise Fusum, fiind de acord cu acest punct de vedere. Dar niciodată mai plin de ură decât mine.

— Crezi că nu? spuse Elemak. Hai să comparăm poveştile, vrei?

Aşa făcură. Iar atunci când se încheie prima zi lungă, când Elemak îi aduse de mâncare lui Fusum, nu mai erau prizonier şi gardian, ostatic şi stăpân sau bărbat şi zeu. Erau aliaţi, doi bărbaţi care pierduseră puterea în cadrul grupului lor, dar

hotărâţi să folosească prietenia celuilalt pentru a câştiga ascendenţă asupra rivalilor din propria comunitate. Va fi nevoie de răbdare și planificare. Va fi nevoie de timp. Dar *aveau* timp, nu-i aşa? Iar răbdarea putea fi învăţată zi de zi. Elemak făcea acest lucru, nu-i aşa? Fusum i-ar putea urma exemplul.

— Nu uita, îi spuse Elemak, în timp ce Fusum se cufundă zgomotos în mâncarea sa. Dacă o să vină o vreme în care o să crezi că te poţi descurca la fel de bine fără mine, o să văd gândul ăsta în mintea ta înainte să-l sesizezi tu însuţi, iar când o să te răsuceşti ca să-nfigi cuţitul în mine, o să descoperi că e deja-n tine cuțitul meu.

Fusum râse, râsul șuierător al săpătorilor.

— Acum ştiu că pot să-ţi încredinţez viaţa mea.

— Poţi, zise Elemak. Tot ce pot să-ţi spun e că eu n-o să ţi-o încredinţez niciodată pe-a *mea.*

Atunci când Nafai și Luet, Issib și Hushidh plecară spre satul îngerilor, își cărară instrumentele în spate – sau, în cazul lui Issib, pe scaunul care venea după el. Yasai și Oykib urcaseră la locul ales cu o săptămână în urmă și instalaseră reţeaua de relee, pentru ca Issib să poată pluti cu uşurinţă pe calea către canion. Dar scaunul lui se afla acolo în caz de vreme rea sau dacă cineva i-ar fi furat flotoarele în timp ce dormea.

Își lăsaseră în grija altora copiii mici. Dacă totul

se va desfăşura bine la primul contact cu satul îngerilor, vor construi locuinţe, apoi se vor întoarce să ia şi copiii, şi seminţe, şi haine suplimentare, şi material didactic. Sperau să aibă o fermă funcţională la timp pentru sezonul recoltelor, la înălţimea respectivă. Dacă totul mergea bine.

pTo şi Poto conduceau grupul prin canion, ridicându-se rapid în aer, din când în când, apoi zburând în cercuri la joasă înălţime, pentru ca fiinţele umane să poată vorbi cu ei când se regrupau. Erau cu toţii extrem de conştienţi că majoritatea îngerilor respinseseră ideea de-a se împrieteni cu oamenii – cu Cei Străvechi. Dar pregătiseră scenariul despre care considerau c-o să-i câştige de partea lor sau măcar să primească permisiunea ca patru fiinţe umane să locuiască printre ei. Iar când ajunseră, în cele din urmă, în vârful canionului, chiar în poiana unde lui pTo i se frânseseră oasele, i se rupsese aripa, i se vărsase sângele, se opriră şi-l puseră în scenă.

pTo era cocoţat pe capul lui Nafai, iar Poto pe cel al lui Luet. Picioarele lor presau, uşor, dar ferm, lângă maxilarele fiinţelor umane. Iar aripile lor se desfăceau şi se înfăşurau în jurul umerilor lui Nafai şi ai lui Luet, ca nişte mantale, ca nişte corturi.

— Ca nişte cuiburi, spuse Luet.

Nafai încuviinţă din cap. Pentru că deşi nu văzuseră un cuib de îngeri cu ochii lor, auziseră

descrierile pe care le făcuseră pTo şi Poto, se uitaseră la desenele lor şi în cele din urmă le visaseră şi se treziseră din vis siguri că Păstrătorul Pământului le arătase adevărul. Împletite din rămurele suple şi fire de iarbă, cuiburile erau în realitate nişte acoperişuri care apărau crengile pe care dormeau soţiile şi cei mici, atârnaţi cu capul în jos, înfăşuraţi în pătura formată de propriile lor aripi.

Undeva în crengi, prin copacii din apropiere, ştiau că îngerii îi urmăreau. Îi judecau.

Issib aluneca uşor înainte, fără ca picioarele lui să atingă pământul; în spatele lui venea Hushidh, spunându-i cu glas scăzut unde se aflau îngerii şi care dintre ei nu păreau bine conectaţi la pTo şi Poto. Aceştia erau cei care trebuiau câştigaţi, desigur, iar Issib, stând în picioare, în aer – un truc pe care nu-l putea face nimeni altcineva, nici măcar Nafai cu mantia sa – îi intimida, zeul vizibil, singurul care putea zbura.

— Unde-i Iguo, când soțul ei vine la ea? strigă cu voce tare Issib în limbajul îngerilor. Ştia că vocea lui va fi greu de înţeles, fiind atât de piţigăiată, dar vorbi rapid, sperând că rostirea consoanelor îi va ajuta să-i înţeleagă vorbele.

Din pădure nu ieşi nimeni, dar acest lucru nu era surprinzător, deocamdată.

— Aripa i-a fost frântă, dar acum nu mai există nici urmă de ruptură. Credeţi c-o să vă facem rău, noi, cei care putem vindeca rana unui explorator

curajos?

Nici acum, nu apăru nimeni.

— Când Cel Străvechi supărat i-a făcut rău lui pTo, a fost din cauză c-a crezut că voi i-aţi luat bebeluşul. Încă nu cunoşteam maniera subterană şi întunecată a diavolilor.

Luet se împotrivise folosirii cuvântului cu care îngerii îi numeau pe săpători, dar Issib insistase că el trebuie să vorbească în limba pe care o pot ei înţelege.

„În definitiv, Elya și Okya le spun îngerilor *carnea-cerului* atunci când vorbesc cu săpătorii, nu-i aşa?” remarcase Issib. Toată lumea fu de acord că *diavoli* nu era cu siguranţă un cuvânt mai urât de întrebuinţat decât acela.

Issib continuă să se adreseze îngerilor invizibili.

— Acum ştim că voi nu veniţi din canion ca să ne furaţi copiii. Vedem, în schimb, că atunci când un bărbat curajos a fost lovit pe nedrept, celălalt sine al său, un bărbat la fel de curajos ca şi primul, va coborî pentru a avea grijă de el şi a-l salva, dacă poate.

În sfârşit, câţiva dintre îngeri începură să se lase a fi văzuţi, ţopăind în faţă, pe crengile mai mari ale copacilor care înconjurau pajiştea. Unii dintre ei stăteau drepţi pe crengi; alţii atârnau de ele, cu capul în jos. Te lua cu ameţeală atunci când te uitai la ei, dar Issib continuă:

— Acum ştim că cei care l-ar fi putut opri pe Poto au hotărât să-l lase să vină. Aceştia sunt cei care

au sperat în prietenia cu noi, cu Cei Străvechi care au fost aduși acasă de Păstrătorul Pământului.

Și în legătură cu acest aspect fuseseră discuții. Îngerii nu aveau conceptul de Păstrător al Pământului, dar Nafai insistase ca numele să fie introdus de la început.

— O să-și dea seama destul de repede că nu suntem zei, spusese Nafai. Să nu se zică niciodată că i-am mințit.

— Așa cum i-am mințit pe săpători? întrebase Luet blajin.

— Nu-ncercăm să salvăm de la îngeri un bebeluș răpit, punctase Nafai. Încercăm să ne-mprietenim cu cei care ne-au văzut ca fiind doar nebunesc de cruzi. N-o să-i lăsăm să ne vadă ca pe niște zei, chiar dacă *într-adevăr* le captăm atenția punându-l pe Issib să facă trucul lui cu planatul.

Prin urmare, acum Issib rosti numele Păstrătorului Pământului, folosind traducerea pe care i-o dăduseră pTo și Poto, atunci când înțeleseseră, în cele din urmă, ce și cine era Păstrătorul Pământului. Sau, mai degrabă, atunci când înțeleseseră tot atât de mult ca și ființele omenești, tot atât de mult cât puteau explica acestea cu cunoașterea rudimentară a dificilului limbaj al îngerilor.

— Cei Străvechi vă roagă să ne iertați pentru greșeala făcută. Nu vă cunoșteam atunci, dar acum vă cunoaștem. Prin intermediul acestor doi bărbați curajoși și plini de virtute vă cunoaștem.

Prin intermediul vindecării aripii lui pTo voi ne cunoaşteţi pe noi. Lăsaţi-ne pe noi patru să locuim printre voi. Dar mai întâi, să vină Iguo să-şi întâmpine soţul. Vino să vezi, Iguo, că trupul lui e teafăr, că ţi l-am adus cu adevărat pe pTo înapoi.

Apoi aşteptară, nefăcând altceva, nerostind nimic, cu excepţia murmurelor de încurajare ale lui pTo și Poto. Răbdare. Aveţi răbdare. Le vine greu să hotărască dacă s-o lase pe Iguo să vină la noi.

Ea veni, fâlfâind stângaci pe sub crengile copacilor mai apropiaţi, până ajunse pe pajişte. Stângăcia ei, descoperiră ei în scurt timp, se datora faptului că de blana de pe pieptul ei atârnau doi copii mici, care o dezechilibrau în timp ce zbura.

pTo icni de surprindere, în timp ce Poto începu să cânte plin de desfătare.

— Fii, cântă el. Soţia celui rupt i-a dăruit fii în timp ce se vindeca. Acum bucuria lui e dublată şi încă o dată dublată, căci se întoarce la femeia pe care a lăsat-o soţie şi o descoperă acum mamă.

pTo sări de pe capul lui Luet şi ateriză în faţa soţiei sale. Cei doi vorbiră cu voce joasă, rapid, muzica glasurilor lor îngemănate, chiar dacă niciuna dintre fiinţele umane nu putea înţelege cuvintele pe care le rosteau. În timp ce Iguo inspecta trupul lui pTo, în special aripa care fusese ruptă, pTo îi examina, la rândul lui, pe cei doi bebeluşi pe care ea îi lăsase în iarbă la

picioarele lui. Erau în stare să se ţină pe picioare, chiar dacă nu puteau zbura şi, cu toate că vorbele lor era întretăiate şi copilăreşti, ştiau să-i spună tată, iar pTo plânse fără jenă pentru că putea să-i atingă cu vârfurile degetelor şi cu limba, lăsându-i să se caţere pe trupul lui şi să se hârjonească la adăpostul aripilor sale.

În cele din urmă, Iguo se întoarse către îngerii care aşteptau.

— Ceea ce nu poate fi vindecat a fost vindecat, zise ea. Ceea ce a fost pierdut pentru vecie a fost găsit. De aceea, fie ca tot ceea ce nu poate fi iertat să fie iertat şi fie ca prietenia să-i lege pe oaspeţii care-au sosit la noi, să-i împletească în inimile şi familiile noastre, în cuiburile şi copacii noştri.

Era propunerea formală pe care pTo şi Poto îi pregătiseră s-o aştepte. Acum urma votul. Doar câţiva coborâră din copaci, pentru a-şi arăta indignarea sau neîncrederea. Iar când se termină votarea, toţi cei care spuseseră „da“ rămânând în copaci îşi luară zborul, ridicându-se deasupra luminişului, roind, hârjonindu-se şi cântând, apoi coborând în picaj, câţiva în acelaşi timp, pentru a le atinge pe fiinţele umane, pentru a le vedea cu mâinile şi picioarele, dar şi cu ochii, pentru a auzi glasurile lor cum se chinuie cu dificilul lor limbaj.

Lui Nafai îi spuneau „Dapai”, pentru că nu puteau pronunţa consoanele nazale şi fricative din numele său. Lui Luet îi spuneau „Quet”, folosind ocluziva profund guturală ca substitut pentru

impronunţabilul „l”. „Ittib“ era Issib, iar „Kucheed” era Hushidh. pTo se plânsese că Cei Străvechi păreau a-şi fi ales numele spre a le face de nepronunţat de către îngeri. Dar Dapai, Quet, Ittib şi Kucheed erau destul de aproape. Îngerii le rostiseră numele şi le uraseră bun venit. Cu scaunul care îi urma îndeaproape, ei se lăsară conduşi de roiul de îngeri către valea care era casa lor.

13
Ucideri

Vas nu voia să facă rău. El era, pur şi simplu, o fire atentă, plină de compasiune. În lunile care trecuseră de când Elemak brutalizase acel coşmar zburător căruia ei îi spuneau înger, iar Eiadh îl repudiase în faţa tuturor, Vas observase că răceala dintre Elemak şi Eiadh părea a nu fi dispărut. Într-adevăr, din câte îşi dădea el seama, cei doi nu-şi vorbeau, iar Elemak reuşea să nu petreacă aproape deloc timpul în aceeaşi casă cu soţia sa. Nu se punea problema că Vas le ţinea socoteala celorlalţi. Observase pur şi simplu din întâmplare că Elemak stătea pe navă cu săpătorul prizonier, învăţând să îngâne şi să şuiere când vorbea, iar biata Eiadh era lipsită de un companion bărbat.

Ei bine, Vas era aproape la fel de singur. Sevet, draga lui soţie, care-l înşelase în mod regulat pe

vremea în care trăiau la Basilica, îl înşelase acum încă o dată, făcând o burtă mare după ce născuse atâţia copii.

Mai rău, nu mai avea nimic din farmecul strălucitor care-i plăcea lui atunci când făcuse contract cu ea ca să se căsătorească timp de câţiva ani. În perioada aceea ea fusese o celebritate, o cântăreaţă populară şi iubită. Fusese o lovitură pentru Vas să ajungă să fie bărbatul de la braţul ei.

Dar nu mai cântase de ani buni. Din noaptea în care Kokor venise acasă şi-l găsise pe soţul ei Obring pompând între coapsele nubile ale lui Sevet. Koya, mânată mai mult de o criză de furie decât de un simţ al dreptăţii, se năpustise asupra persoanei pe care o ura cel mai mult pe lumea asta, sora ei Sevet. Lovitura o atinsese în laringe, iar de atunci Sevet nu mai cântase nicio notă. Nu era din cauză că dauna ar fi fost fizică. Putea vorbi, şi nu monoton. Fredona încet cântece de leagăn copiilor când se născuseră. Dar terminase definitiv cu cântatul cu voce tare şi puternică. La fel şi cu faima în a cărei strălucitoare umbră se distrase Vas atât de mult. Prin urmare, Sevet nu mai avea nimic atractiv. Însă, din nefericire, ea era fiica Rasei şi fuseseră prinşi cu toţii în prostia asta care-i făcuse să plece în deşert, astfel încât căsătoria lor nu se încheiase, chiar dacă toate scânteile de iubire care existaseră pe vremuri între ei se stinseră în noaptea în care ea-l trădase cu

viermele de soţ jalnic, vrednic de dispreţ, prost şi abject – Obring.

Deci Vas era la fel de singur ca şi Eiadh şi din motive similare – amândoi descoperiseră că soţii lor erau nişte cretini din punct de vedere moral, incapabili nici măcar de o scânteie de decenţă umană. Vas îşi îndurase căsătoria fără iubire şi chiar îi făcuse trei copii târfei, dar nimeni nu ghicise cât de mult îi displăcea chiar şi s-o atingă. Şi nu era vorba doar de talia ei care se îngroşase peste măsură sau de pierderea vieţii pline de strălucire din Basilica. Erau imaginea picioarelor înfăşurate în jurul coapselor fleşcăite, păroase şi goale ale lui Obring şi conştiinţa faptului că ea nu făcuse acest lucru ca să-l trădeze pe Vas, ci să-i facă în necaz surioarei ei rele şi lipsite de talent, Kokor. Fără îndoială, Vas nici măcar nu era prezent în gândurile ei în timp ce…

Cu mulţi ani în urmă, era cu extrem de mulţi ani în urmă, şi o sută de ani de zbor interstelar, ca să nu mai vorbim de anii petrecuţi în deşert şi aproape un an întreg în această lume nouă, dar pentru Vas era ca ieri, un ieri perpetuu, drept care Vas îşi amintea cu multă duioşie făgăduiala pe care o făcuse atunci când Elemak îl împiedicase să-i ucidă pe Obring şi pe Sevet pentru a-şi spăla ruşinea şi bărbăţia. Îşi făgăduiese că într-o bună zi, poate când Elemak va fi lipsit de putere şi neputincios, Vas va remedia situaţia. Vas îi va ucide pe Obring şi pe Sevet, apoi, cu mâinile încă

pline de sânge proaspăt, se va duce la Elemak, iar acesta va râde de el şi va spune: „Îţi mai aminteşti? Pentru *asta,* care s-a-ntâmplat atât de demult, i-ai ucis?” Iar Vas îi va replica lui Elemak că nu se întâmplase chiar aşa demult. „A fost în existenţa asta. Iar tot în existenţa asta o să echilibrez balanţa. Pe ei, pentru trădarea lor. Pe tine, pentru că m-ai împiedicat să mă răzbun în momentul acela. Dacă trece un timp, e nevoie de mai mult sânge. Acum de al tău, Elemak. Mori de mâna mea, aşa cum a murit de mâna ta mândria mea.”

Oh, oare nu-şi imaginase el acest lucru de zeci de mii de ori de-atunci încoace? În mod repetat, atunci când Elemak a încercat să-l ucidă pe Nafai sau pe Volemak şi l-au oprit, l-au pus la pământ, l-au umilit, Vas îi privise, zicându-şi: „Nu-l omorâţi. Lăsaţi-mi-l mie.” De zeci de mii de ori îşi imaginase felul în care Obring va scânci şi va implora mila, iar Sevet se va comporta în mod dispreţuitor, necrezând c-o s-o omoare, până la acea privire de o inexprimabilă surprindere, în timp ce pătrundea cuţitul – oh, va trebui să fie un cuţit, o armă de mână, să simtă cum se rupe carnea sub presiunea lamei care înjunghie, să simtă oţelul cum alunecă în carnea unsă de sânge, scormonind înăuntru până când va găsi inima, iar sângele va ţâşni de sub mâna lui, făcându-i braţul să aibă o convulsie în ultimul punct culminant al vieţii mizerabile a lui Sevet…

O să vină ziua, îşi zise Vas. Dar, mai întâi, de ce

să nu se pregătească pentru ea cum trebuie? Elemak socotea că e-un fleac că un alt bărbat se culcă cu soţia mea. Oare, în cazul ăsta, n-o să fie potrivit şi just ca, în timp ce el zace în agonie, să-i spun în ultimele lui momente de conştienţă: „Oh, da, Elemak, prietene, ţi-aduci aminte ce mi-a făcut nevastă-mea? Ei bine, nevastă-ta ţi-a făcut şi ţie acelaşi lucru, cu mine." Iar Elemak o să se uite-n ochii mei şi o să-şi dea seama că spun adevărul, apoi o să-nţeleagă că n-am fost câtuşi de puţin o creatură pasivă, că n-am fost niciodată unealta fără minte care a crezut el c-am fost vreme de mulţi ani.

Singura problemă cu visul ăsta era Eiadh însăşi. Chiar dacă nu se mai culca acum cu Elemak, asta nu-nsemna că i-ar fi dat vreo atenţie lui Vas. El nu era prost. Era un om atent, atâta tot. Ştia că ea trecea prin nişte momente grele. Singurătate. Iar Vas putea să manifeste compasiune. El n-o să se ducă la Eiadh furios sau căutând să se răzbune pe Elemak, nu, nicidecum. Se va duce la ea ca prieten, îi va oferi o mână de ajutor, iar de aici va merge mai departe. Vas citise cărţi. Ştia că genul ăsta de situaţii se-ntâmplau. De ce nu şi lui? De ce nu cu Eiadh, a cărei talie *nu* se îngroşase, deşi îi dăruise lui Elemak de două ori mai mulţi copii decât Sevet? Eiadh, care continua să cânte, nu cu forţa unei celebre cântăreţe ca Sevet, dar cu un timbru splendid de intim, o voce care putea trezi tot dorul din sufletul unui bărbat, ah, da, Eiadh,

te-am auzit cântând şi am ştiut că-ntr-o zi vocea aceea o să geamă, gâtul acela drăgălaş o să se arcuiască pe spate, în vreme ce trupul tău va fi cuprins de aceiaşi fiori ca şi al meu.

— Da? rosti Eiadh.

El nu bătuse din palme. Probabil că-l văzuse venind. Ce stângaci.

— Eiadh, spuse el.

— Da, rosti ea din nou.

— Pot să intru? întrebă Vas.

— S-a-ntâmplat ceva? zise Eiadh.

El observă că ea făcea un inventar mental al copiilor ei.

— Din câte ştiu eu, nu, spuse Vas. Doar că sunt îngrijorat în privinţa ta.

Eiadh părea confuză.

— A mea?

— Te rog, pot să intru? întrebă el.

Ea râse, dar îl lăsă să treacă de uşă.

— Bineînţeles, Vas, dar habar n-am despre ce vorbeşti. Cu excepţia faptului că-s tot timpul obosită, dar de lucrul ăsta se plânge toată lumea. Dac-ai venit să tai legumele pentru masa de seară, atunci sunt încântată.

— Chiar ai nevoie să te-ajut cu legumele? întrebă Vas.

— Nu, era doar un fel de-a spune. De fapt, coseam. Volemak insistă să-nvăţăm cu toţii să coasem cu acele astea de os îngrozitoare. Sunt atât de groase, încât la fiecare-mpunsătură fac

gaură în material, dar el spune tot timpul că-ntr-o bună zi n-o să mai fie ace de oţel, aşa că – ei bine, *mie* mi se pare o prostie, nici măcar în deşert n-a trebuit să – te plictisesc, nu-i aşa?

— Îmi cer scuze, răspunse Vas. Nu mă plictiseşti. Dar îţi ascultam mai mult vocea decât cuvintele, sper c-ai să mă ierţi. Elemak e un bărbat norocos, având o nevastă ale cărei vorbe sunt ca o muzică.

Ea păru surprinsă de compliment, apoi râse uşor.

— Nu cred că Elemak se consideră foarte norocos, rosti ea.

— În cazul ăsta, Elemak e-un prost, zise Vas. Să refuze atâta bunătate şi frumuseţe cât…

— Vas, încerci să mă seduci? întrebă Eiadh.

Tulburat, Vas nu putu decât să nege.

— Nu, nu pot – te-am făcut să crezi că – oh, e stânjenitor. Am venit să *stăm de vorbă.* M-am simţit singur şi m-am gândit că poate tu – dar dacă socoteşti că nu se cuvine să fim singuri, aici, în casă…

— Nu-i nicio problemă, spuse Eiadh. Ştiu că virtutea mea e-n siguranţă cu tine.

Vas arboră cel mai strâmb zâmbet.

— S-ar părea că virtutea oricui e-n siguranţă cu mine.

— Bietul Vas! spuse ea. Tu şi cu mine avem ceva-n comun.

— Avem?

Era oare posibil ca ea să simtă faţă de el ceea ce simţea el faţă de ea? Poate că n-ar fi trebuit să nege atât de rapid şi de categoric intenţia lui de seducţie.

— Vreau să spun pe lângă cele evidente, spuse ea. Se pare că amândoi suntem sortiţi să jucăm roluri secundare în propriile noastre biografii.

Vas râse, pentru că se părea că ea aştepta ca el să râdă.

— Vrei să spui... rosti el.

— Oh, doar că amândoi părem a fi împinşi într-o parte sau alta de hotărârile pe care le iau alţii. De ce naiba am fost *noi* aduşi pe o navă spaţială, poţi să-mi dai un motiv? E doar o întâmplare. A te îndrăgosti de persoana nepotrivită, în ziua nepotrivită din momentul nepotrivit al istoriei.

— Da, fu de acord Vas. Acum înţeleg ce vrei să zici. Dar nu există oare posibilitatea ca doi figuranţi ca noi să joace totuşi în micile lor scenete, pe-o micuţă scenă secundară, în timp ce marii actori declamă tirade răsunătoare în faţa măreţei audienţe a istoriei? Oare poate exista vreun fel de fericire smulsă-n întuneric, unde singurul public suntem noi?

— Nu-s genul „smulsă-n-întuneric”, rosti Eiadh. M-am măritat prosteşte şi-am înţeles imediat lucrul ăsta. Aşa ţi s-a-ntâmplat şi ţie, cred. Dar asta nu-nseamnă c-o să pun în pericol viitorul copiilor mei, ca să nu mai vorbesc de propriul meu viitor, de dragul unei consolări sau răzbunări. Îmi

iau câtă fericire pot la lumină, în văzul lumii. Iubindu-mi copiii. Şi tu ai copii buni, Vas. Găseşte-ţi mângâierea-n copii.

— Nu după iubirea copiilor mei tânjesc eu, spuse el.

Îndrăznea să fie direct, pentru că realiza că ea trecea oricum de încercările lui de a o lua pe ocolite.

— Vas, răspunse ea blând. Te admir de multă vreme, pentru că suporţi totul cu atâta răbdare. Nu-mi mai fac probleme să aflu care tip de energie-i mai bun, al tău sau al lui Elemak. Dar parte din ceea ce admir e faptul că suporţi totul fără să crâcneşti. Hai să nu devenim ceea ce sunt ei. Să nu ne coborâm atât de mult încât să merităm în final ceea ce ne fac ei.

Vas nu era un bărbat neatent. Observă imediat că ea părea să se refere la ceva recent, nu la întâmplările vechi din Basilica. Dădea senzaţia că presupune că el știa deja ceea ce nu ştie.

— Niciodată n-o să meriţi ceea ce ţi-a făcut Elemak, spuse el, sperând că acest lucru va genera un anumit răspuns. Ceea ce s-a şi întâmplat.

— Nici tu nu meriţi ceea ce-ţi face Sevet, răspunse ea. Ai crede că şi-a învăţat lecţia cu mult timp în urmă, dar unele femei nu învaţă nimic, în timp ce altele învaţă totul.

Capul lui Vas se învârtea. Insistase atâta vreme pe amintirea trădării din trecut cu Obring, încât

nu-i trecuse prin minte că Sevet ar putea lua pe altcineva în patul ei. Totuşi existau multe oportunităţi. Atunci când era afară, pe câmp, lucrând; când făcea de pază; atunci când fusese plecat în acele două dăţi cu Zdorab, folosind micul vehicul spaţial al navei pentru a explora şi cartografia ţinuturile înconjurătoare. Sevet ar fi putut – dar cu siguranţă nici măcar ea n-ar fi fost în stare – pentru a doua oară, după ce-a pierdut atât de mult, şi-a pierdut vocea...

Dar nu eu am fost cel care i-a răpit vocea, nu-i aşa? Kokor a fost autoarea, iar vindecarea vocii lui Sevet s-a produs când plecaserăm din Basilica. E posibil ca Sevet să ştie cum să se ferească de mânia lui Kokor, dar a învăţat-o ceva să se ferească şi de mânia mea?

Sosise timpul, îşi dădu seama Vas. De data asta n-o să mai existe răbdare. De data asta n-o să mai existe un Elemak, care să-l oprească să acţioneze. Sevet şi Obring o să moară, apoi el o se îndrepte spre Elemak şi-o s-o scape de povara acestui soţ pentru totdeauna. După aceea, toate impedimentele fiind îndepărtate, *în acel moment* ea o să se-ntoarcă spre bărbatul care a eliberat-o.

Sau nu. Cui îi păsa cu adevărat dacă-l iubea sau îl aproba cineva?

El nu-ncerca să câştige iubirea sau admiraţia altcuiva, în afară de el însuşi. Fusese mult prea mult timp lipsit de ea, era momentul să şi-o recupereze.

— E greu de crezut c-ar mai putea fi atrasă de Obring, rosti Vas. Ai zice că priveşte prin el acum, când şi-a depăşit perioada de şarm adolescentin – dacă Obring a avut cumva aşa ceva.

Ea râse, dar pe chipul ei era o expresie nedumerită. Ce putea-nsemna chestia asta?

Însemna că nu despre Obring era vorba. Sevet fusese necredincioasă, dar nu cu Obring.

Apoi îşi aduse aminte ceea ce spusese ea mai devreme. Despre faptul că aveau ceva în comun. „Vreau să spun pe lângă cele evidente”, zisese ea. Ce anume era atât de evident? încât doar Vas nu remarcase. Poate că ştiu toţi. Absolut toţi.

Probabil că citise pe faţa lui că-şi dăduse seama, pentru că părea, la rândul ei, uluită.

— Oh, Vas, credeam că ştii, am avut senzaţia că din cauza asta ai venit, ca să fii chit cu ei. Dar nu m-am supărat, înţelegi, oricum nu-l mai vreau în patul meu, aşa că nu prea-mi mai pasă pe unde-şi plimbă trupul transpirat şi credeam… Nu ştiu de ce, dar am presupus că şi tu ai aceeaşi atitudine, dar văd că nu, tu n-ai ştiut, şi-mi pare rău, eu am…

El nu mai auzi sfârşitul frazei pentru că se sculă şi ieşi din casă. Casa lui Elemak.

— Să nu faci vreo prostie, Vas, spuse ea încet.

Apoi, pentru că ştia perfect de bine că existau toate şansele ca el să *facă* o prostie, ea plecă să caute ajutor, Volemak trebuia să ştie că se pune de-o ceartă. El ştia cum se poate opri aşa ceva.

Eiadh ar fi trebuit să facă asta cu mult timp înainte. Adulterul era ceva îngrozitor în mica lor comunitate – Elemak însuşi instituise legea asta în deşert, cu ani în urmă. Eiadh nu se plânsese niciodată pentru că, hai să spunem lucrurilor pe nume, era bucuroasă să nu mai trebuiască să-l suporte lângă ea, cu mâinile alea furioase care fărâmaseră o fiinţă nevinovată şi neajutorată, mâinile alea care brutalizaseră şi terorizaseră pe toată lumea de pe navă. Era mai bine să doarmă singură şi să viseze la singurul bărbat adevărat pe care-l cunoscuse vreodată. Un bărbat care pe vremuri, când era băieţandru, o iubise, sau cel puţin tânjise după ea. Un bărbat care acum nici măcar nu se uita cu plăcere la ea.

În ciuda dorului ei copilăresc de Nafai, nu-i trecuse prin cap că motivul pentru care Vas nu se plânsese de adulterul lui Elemak şi Sevet era necunoaşterea. Cum era posibil să nu fie la curent? Sunt oare bărbaţii atât de orbi în comparaţie cu femeile? Sau şi-a închipuit că dorinţele sexuale ale lui Sevet se vor veşteji din pricina faptului că el încetase s-o mai dorească?

O să se producă o încurcătură, iar la final cineva o să moară, ştia acum lucrul ăsta, pentru că nu-l mai văzuse niciodată pe Vas cu privirea plină de furie oarbă. Îl văzuse pe Elemak aşa, dar el era obişnuit cu astfel de stări şi ştia să le reprime. Vas n-avea experienţa asta.

În drum spre casa lui Volemak, trecu pe lângă

Mebbekew care pregătea de argăsit pielea unei capre pe care puseseră mâna el şi vreo doi săpători, în vreme ce vânau pe dealuri, de dimineaţă.

— Care-i graba? întrebă el.

— S-ar putea să vii şi tu s-ajuţi, rosti ea. Vas a aflat de adulterul lui Sevet şi cred c-ar putea fi periculos.

După felul în care deveni palid chipul lui Meb, Eiadh îşi dădu seama că Sevet lăsase mai mulţi fermieri să are pe ogorul ei.

— Nu despre tine-i vorba, spuse Eiadh. El nu ştie despre tine.

— Dar despre cine? întrebă el, derutat.

Ea râse de el.

— Oare toţi bărbaţii sunt atât de proşti ca tine şi ca Vas? Voi vă-nchipuiţi cu toţii că sunteţi stăpânii lunii de pe cer, doar pentru că nu mai vedeţi pe altcineva uitându-se la ea.

Meb zâmbi.

— Deci Vas s-a dus să-l omoare pe Elemak, zise el.

— Mă duc la Volemak. Trebuie să-i oprim.

— Oh, poţi conta pe mine, dac-ai nevoie de-o mână de-ajutor. N-o să ratez chestia asta pentru nimic în lume.

Dar Mebbekew nu merse după ea către casa lui Volemak. În loc de asta, ţinând încă în mâini maiul cel masiv, el încercă să se gândească

unde-ar putea să se ducă Vas mai întâi. Unealta era, fără îndoială, ca să aibă ceva cu care să lovească – Vas nu părea să fie genul de luptător cu mâinile goale, dac-avea de gând să comită o crimă. Îşi ştia limitele. La fel şi Meb. Vas avea, probabil, ceva ascuțit, cu mâner lung. Iar Meb o să aibă unul masiv. Vas, fiind un om trufaş, o să vorbească cu potențiala victimă, o să-i spună pe nume, o să-l înfrunte. Meb, neavând deloc orgoliu, o să se apropie de el pe la spate. Sau o să-l aştepte ascuns, luându-l prin surprindere. Lui Meb nu-i era ruşine de asta. Era conştient de faptul că, într-o luptă de la egal la egal, el nu putea face faţă unui inamic hotărât. Nu încercase niciodată să-şi îmbunătăţească stilul de luptă. Fusese sortit să fie actor, iar dac-ar fi existat un Dumnezeu adevărat şi nu computerul ăla stupid, Meb ar fi la ora asta tot la Basilica, pe scenă, făcându-şi o reputaţie şi descoperind femei şi prieteni noi în fiecare seară. În schimb, era în sătucul ăsta mizerabil, trăind în noroi şi fiind zilnic plin de transpiraţie, praf şi înţepături de insecte, iar acum apăruse un soţ extrem de supărat şi, indiferent dacă acesta ştia sau nu, Meb era ultimul bărbat care se culcase cu soţia lui Vas.

O să se ducă la Sevet, bineînţeles. O să se ducă acasă.

Dar acasă la Vas nu era nimeni. Sevet era plecată. Cu celelalte femei. Oh, da. La şcoală, era partea din zi în care îi venea rândul să-i înveţe pe

copii, ca şi cum cititul ar mai avea vreo importanţă. Ce-or să citească? Ultima povestire scrisă de-un şobolan în vizuină? Dar avea să îi salveze viaţa lui Sevet pe moment, ceea ce nu era prea rău, nu-i aşa? Sevet era o iubită extrem de recunoscătoare. Şi dobândise anumite abilităţi, când era în plină glorie, astfel încât a te culca cu ea era o bine-venită uşurare după stilul sufocant, înfometat, egoist şi stângaci al Dolyei...

Ceea ce nu-nsemna că Meb făcea mofturi să se culce cu Dol atunci când ea voia. Meb era un bărbat încă tânăr, iar acum, dacă Elemak nu mai teroriza cu legea adulterului, nimeni nu mai părea să se prindă, decât adulterii înşişi. Ăsta era lucrul interesant în a avea legi aplicate doar de cei care credeau în ele – nu exista şansa ca ei să suspecteze că legile erau încălcate, pentru că acest lucru nu le-ar trece prin micile lor minţi inocente.

Dacă Vas nu putea să meargă la Sevet şi nu ştia pe unde-i Meb, atunci o să se ducă cu siguranţă la Elemak. Asta-nsemna c-o să se îndrepte spre navă, unde Elemak lucra cu ostaticul.

În drum, însă, Meb trecu pe lângă casa lui Obring şi văzu că uşa era deschisă, cu toate că acesta trebuia să doarmă până târziu, după ce făcuse de strajă noaptea trecută şi – era oare posibil? Oare Vas nutrea resentimente faţă de Obring la atâţia ani după cele întâmplate? Sau Vas îşi închipuia că Sevet se va mai culca din nou cu

Obring, după acea seară îngrozitoare în care dăduse peste ei Kokor? Sau, pur şi simplu, noul adulter al nevesti-sii îi reamintea de cel vechi?

Chiar dac-ar fi dormit profund, Obring ar dori să vadă distracţia, iar Meb n-ar avea nimic împotrivă să mai fie un bărbat, pentru siguranţă, chiar dacă bărbatul respectiv ar fi Obring şi, prin urmare, nedemn de încredere şi laş. Şi eu sunt nedemn de încredere şi laş, îşi zise Meb, aşa că nu pot să-*i* port pică.

Meb pătrunse în casă. Obring zăcea pe pat, cu ochii larg deschişi, cu mâinile încrucişate pe rana din piept, deşi era îndoielnic c-ar fi murit doar din cauza ei. Tăietura adâncă dintr-o parte în cealaltă a beregatei era cea care îi adusese sfârşitul. Executată extrem de îngrijit. Rana din piept putea să fi fost provocată de un târnăcop sau un topor. Cu siguranţă nu de-o săpăligă. Rana de la gât, însă, arăta fără tăgadă că era vorba de o armă dotată cu lamă. Una dintre coase. Nu. Un topor. Tăişul suficient pentru a tăia beregata, dar destul de puternic ca să pătrundă, prin zdrobire, în piept. Săracul Obring. Săracul de mine, dacă Vas se hotărăşte să vină după mine. Un topor în luptă cu un mai? Poate-ar fi mai bine s-aştept până când tata hotărăşte ce-i de făcut, să se ducă Nafai cu mantia lui vrăjită şi să-i tragă bietului Vas o zguduială.

Ce naiba o să facă ei c-un criminal?

Meb auzi o conversaţie purtată cu glas tare,

lângă casa lui Volemak, dar nu-i dădu atenţie şi se îndreptă rapid către navă. Vas se grăbeşte, iar Elemak aşteaptă. Pe ce punte este ţinut ostaticul? Ar fi trebuit să fiu mai atent. Elemak o să se bucure dac-ajung acolo la timp ca să-i salvez viaţa. Iar dacă nu reuşesc, s-ar putea să pot să pregătesc o mică ambuscadă pentru Vas. Chestia asta o să rezolve extrem de onorabil problema tatei, dacă ucigaşul o să fie găsit mort, într-o manieră plăcută.

Elemak şi Fusum se luptau verbal, aducând tot felul de argumente, Elemak folosind limbajul săpătorilor, Fusum străduindu-se cât putea cu exprimările umane.

Făcea parte din pactul pe care-l încheiaseră între ei. Fusum o să-l înveţe pe Elemak cele mai subtile nuanţe de limbaj dacă, în final, primul va înţelege de asemenea ceea ce spuneau fiinţele umane. „Nu sunteţi zei, zicea Fusum, prin urmare limbajul vostru nu-i sacru şi nu-i niciun păcat ca eu să-l învăţ, nu-i aşa?” Iar Elemak nu putea decât să fie de acord.

Însă Fusum nu putea concura îndemânarea sau practica lui Elemak la învăţarea limbilor şi-şi petrecuse cea mai mare parte a dimineţii arătându-le ranchiunos şi morocănos din pricina modului în care Elemak turuia propoziţii pline de elocinţă, în timp ce el de-abia reuşea să bâlbâie cele mai rudimentare răspunsuri. Din când în

când, erupea într-un torent de argumente în limba sa nativă, devenind tăcut în faţa zâmbetului de superioritate al lui Elemak şi revenind la lupta dusă cu limbajul uman. Sunetele pe care le articulau ei – jumătate din ele erau precum cele scoase de carnea-cerului. Ca de animale. Sau cel puţin aşa spunea Fusum, ori de câte ori renunţa şi, pentru câteva momente, se înfuria.

Pe Elemak îl încânta situaţia.

Până în momentul în care în cadrul uşii deschise apăru Vas, ţinând în mâini un topor plin de sânge. Asta nu intra în planurile lui Elemak.

— Ce-ai făcut cu toporul ăla? întrebă Elemak.

Nemernicul n-ar fi putut s-o ucidă deja pe Sevet, nu-i aşa? Ea preda în momentele astea – n-avea cum să facă aşa ceva în faţa copiilor, nu-i aşa? Şi cine i-o fi spus? După atâtea luni, de ce i-au spus abia *acum*?

— Oricum plănuiam să te-omor, rosti Vas. Pentru că m-ai oprit să-i ucid pe Obring şi pe Sevet atunci, cu ani în urmă. N-am uitat niciodată cum m-ai umilit, Elemak. Dar chestia asta – să te culci cu Sevet. De ce nu ţi-ai tras-o cu una dintre femeile săpătorilor, dacă Eiadh nu te lăsa-n patul ei? Ăsta-i stilul tău, Elemak, nu-i aşa? Să te-mperechezi cu mici animale barbare nevolnice?

Elemak îi vorbi lui Fusum în limbajul săpătorilor:

— Nu cred că poţi face ceva ca să m-ajuţi, nu-i aşa?

— Vorbeşte ca să te pot înţelege! ceru Vas.

— Cum, n-ai studiat limbajul săpătorilor, ca un băiat cuminte? întrebă Elemak.

În acest răstimp, Fusum se gândise cum să răspundă cererii lui Elemak cu grai uman.

— Aş vrea să te-ajut, dar nebunul are toporul.

Vas îl privi cu răceală.

— Foarte bună decizie, şobolane, rosti el. Nu-mi pasă prea mult dac-or s-ajungă sau nu pe jos creierii tăi.

— De fapt, zise Elemak – din nou în limbajul săpătorilor –, o să te omoare imediat ce-o să mă ucidă pe mine, apoi o să susţină că tu ai fost cel care m-a lovit cu toporul, iar el s-a luptat cu tine, ţi l-a smuls din mâini şi te-a omorât *pe tine* cu el.

Fusum îl privi furios şi răspunse, încăpăţânat, în grai uman, pentru ca Vas să-l înţeleagă.

— Toporul e deja plin de sânge. A mai omorât deja pe cineva din afara navei.

— Pe cine-ai ucis, Vas? întrebă Elemak. Pe cineva pe care îl cunosc?

— Pe Obring, replică Vas. I-am tăiat beregata. După ce i-am zdrobit pieptul.

— Minunat. Să-i sfărâmi inima, după ce el ţi-a sfărâmat-o pe-a ta.

Elemak râse. Nu pentru că n-ar fi crezut că Vas o să-l omoare. Dimpotrivă, era cât se poate de pregătit să creadă că Vas o să-ncerce şi, având în vedere că Elemak se afla într-o poziţie vulnerabilă, şezând pe podea, fără a avea vreun avantaj fizic,

exista o mare șansă ca Vas să-l lovească înainte ca el să poată încerca vreo formă de răspuns.

— E-amuzant? întrebă Vas.

— Și trist, desigur. Săraca Sevet. În momentul în care o să fiu mort, o să trebuiască să se consoleze cu ocazionalele tale eforturi stângace de-a face amor.

— O s-o omor și pe ea, zise Vas.

— Și-apoi, pe mai cine? Pe toţi ceilalţi, de exemplu? Sfârşitul ţi-e aproape, Vas. Ar fi trebuit să fii mai isteţ. Ar fi trebuit s-aştepţi momentul potrivit.

— Am tot aşteptat momentul potrivit.

— Ar fi trebuit să faci să pară un accident. Sau, și mai bine, ai fi putut să faci să pară c-ai încercat să-mi *salvezi* viaţa. Termină-ne pe rând, nu pe toţi o dată cu toporul. Iar pe haine ai sângele lui Obring. De-a dreptul neîndemânatic, Vas. O să trebuiască să te ucidă, înţelegi? Nu pot lăsa în libertate un criminal.

— Mai întâi o să mori tu, replică Vas.

— Oh, desigur. Chestia asta o să te facă să te simţi *mult* mai bine atunci când o să te – sugrume? Înece? Poate că Shedemei are vreo substanţă chimică pe care s-o folosească pentru a te ucide fără dureri, în timpul somnului. Poţi să mă visezi în timp ce dai ortul popii.

— Nu mă tem de moarte, spuse Vas.

— Foarte rău, replică Elemak. Pentru că eu mă tem. Ştii de ce? Mi-e frică să nu existe viaţă după

moarte. Mi-e frică să trebuiască să continui să trăiesc, însă fără acest corp extrem de confortabil. Şi dacă mă reîncarnez? Ce-ar fi să mă-ntorc cu un corp ca... *al tău*?

Rosti această ultimă propoziţie cu tot dispreţul de care era capabil. N-avu efect.

— N-o să te las să mă determini să fac o mişcare necugetată, zise Vas. Ştiu că te gândeşti la diverse maniere de a-mi lua toporul înainte să-ţi crăp capul cu el. Dar de ce să vizez capul? Sunt şi picioarele, întinse ca nişte ramuri. Sunt în stare să retez o creangă de cinci centimetri grosime dintr-o lovitură – crezi că pot să fac la fel cu glezna ta?

— Nu, nu cred că poţi, rosti Elemak.

— Crezi că eşti suficient de rapid ca să m-opreşti? Din poziţia şezând, prostule plin de aroganţă?

— Nu trebuie să te opresc, replică Elemak.

— Bun, spuse Vas. Pentru că nu poţi.

— Dar Meb poate, zise Elemak. E-n spatele tău, cu un mai foarte mare şi cred că vrea să-ţi înfigă capul în umeri ca pe-o ţepuşă.

Vas nu se obosi să întoarcă capul.

— Din moment ce invoci demoni ca să mă sperii cu ei, de ce nu-l chemi pe Nafai? Oricum, *el* e singurul bărbat adevărat de pe-aici. De Meb nu mi-e frică.

— Sunt în totalitate de acord, spuse Elemak. Meb e-nfricoşător doar când e-n spatele tău, înarmat c-un mai. În cea mai mare parte a

timpului e-un rahat cu ochi. Dar, Meb, n-o să meargă. Nu poţi să-i vâri capul în umeri, pentru că-i o căpăţână mică şi moale. O să plesnească precum un pepene. O să se-mprăştie-n toată camera.

— Nu mai abera în legătură cu capul meu, spuse Vas. Picioarele tale o s-o ia la vale.

Ridică toporul deasupra capului.

— Dacă-i vreo consolare pentru tine, rosti Elemak, şi Meb s-a culcat cu Sevet.

Vas ezita, nu balansa toporul, nici nu dădea lovitura.

Elemak continuă să vorbească.

— Se pare că biata ta nevastă e-aşa de singură încât se mulţumeşte cu oricine pretinde a fi bărbat, chiar şi cu Meb, care n-are destul curaj ca să te lovească-n moalele capului, pe la spate. Pentru ce-i maiul ăla, Meb? Cumva tratament pentru mâncărimi rectale?

Meb îl privi cu dezgust. Elemak ştia că nu-i place *deloc* să fie tachinat şi manipulat.

— Oh, Meb, rosti Elemak. Loveşte-odată cu drăcia aia şi termină.

Ceea ce şi făcu. Se dovedi că Meb avu o forţă mai mare decât se aştepta Elemak. Dar acesta din urmă avusese dreptate în privinţa plesnirii. Arăta îngrozitor, mai ales după ce Vas căzu la pământ, iar Meb continuă să lovească cu maiul, de trei, de patru, de cinci ori, până când capul se făcu chiseliţă şi bucăţi de creier şi de oase se

împrăştiară în întreaga încăpere. Desigur, imediat ce Meb se calmă şi putu să privească ceea ce săvârşise, vomită, ca şi cum capul lui Vas explodase de la sine, nu din pricină că-l zdrobise el. Dar Elemak nu era prea preocupat de Meb. Fusum era cel care-l fascina, văzându-l cum culege de pe corpul lui gol fărâme din creierul lui Vas şi le mănâncă.

— Nu încerca să te obişnuieşti cu asta, Fusum, zise Elemak în limbajul săpătorilor.

— Nu-i foarte diferit de creierul de *pecari*, constată Fusum. M-am obişnuit deja cu asta.

— Fusum, dac-o să faci vreodată rău vreunei fiinţe umane, te fac bucăţi.

— Nici măcar lui Nafai? întrebă Fusum, tachinându-l.

Prin urmare, Fusum era la curent cu conflictele din sânul comunităţii umane – chiar dacă Nafai se afla mai tot timpul în vârful canionului, încercând să-i înveţe pe carnea-cerului să facă agricultură.

— În special lui Nafai, spuse Elemak. E-al meu.

Meb se oprise din vomitat.

— Ce ziceai? Am auzit c-ai pomenit de Nafai.

— Oh, Fusum şi cu mine tocmai spuneam că singurul lucru folositor pe care l-ai făcut vreodată-n viaţa ta a fost irosit pe Vas.

— Irosit? întrebă Meb. Eu mi-am ucis prietenul, iar tu numeşti chestia asta irosire?

— L-aş fi oprit înainte să m-atingă, spuse Elemak.

Nu ştia dacă era adevărat, dar era convins că Meb o să-l creadă. Continuă:

— Cât despre faptul că Vas era prietenul tău – n-o să jelesc alături de tine. C-aveai mirosul lui Sevet pe tine, de noaptea trecută, când el era de pază.

— Arată ce ştii *tu*, spuse Meb. Noaptea trecută n-am avut timp pentru Sevet. După lunile astea de pisălogeală, am capitulat în sfârşit şi-am lăsat-o pe Eiadh să facă dragoste cu…

Meb n-apucă să-şi termine fraza. Se trezi împins în spate, în perete, sugrumat de coada toporului.

— Ştiu că-i o minciună, rosti Elemak. Dar dac-aş crede că-i adevărat, te-ai ruga de mine să-ţi fac ce i-ai făcut lui Vas. Un sfârşit rapid. Ar fi prea bine pentru tine, Meb.

— Glumeam, caraghiosule, zise Meb, atunci când putu să vorbească din nou.

— Nu-mi irosi timpul cu scuzele tale, replică Elemak. Cel puţin nu acum când trebuie să explicăm moartea lui Vas celor pe care-i aud venind pe scară.

— Ce-i de explicat? replică Meb. Ţi-am salvat viaţa.

— Ah, dar din ce cauză-ncerca Vas să mă omoare? Şi de ce ţi-a păsat ţie atât de mult?

— Încerca să te-omoare pentru că ţi-o trăgeai cu nevastă-sa, rosti Meb. Iar mie mi-a păsat şi l-am oprit fiindcă eşti fratele meu mai mare şi te iubesc.

— Asta-i culmea performanţei tale actoriceşti,

Meb? întrebă Eiadh în timp ce păşea spre ei. Ce noroc pe tine c-am părăsit Basilica înainte de-a te umili încercând să *interpretezi* roluri în public.

Volemak, Oykib şi Padarok erau la uşă lângă ea, având cu toţii unelte care-ar fi putut fi nişte arme destul de convingătoare, dacă n-ar fi fost ţinute în mâini de oameni atât de blânzi şi de paşnici.

— Ce-i scandalul ăsta aici? întrebă Eiadh. Unde-i Vas?

Apoi văzu cadavrul de pe podea, capul terciuit fiind în continuare legat strâmb de umeri. Cuprinsă de repulsie, şopti către Elemak:

— Ce-ai făcut?

— De fapt, *eu* am făcut asta, spuse Meb. Exact în momentu-n care voia să-i reteze glezna lui Elemak.

Dar Eiadh nu-i dădu nicio atenţie lui Meb. Ea-l privi glacial pe Elemak în ochi.

— Omul ăsta a murit pentru că n-ai putut trăi o lună fără s-ajungi în patul *unei* femei.

Elemak îi zâmbi.

— Nu-i adevărat. Atâta vreme cât am fost căsătorit cu tine, iubirea mea, în patul meu n-a urcat nicio femeie.

— Chiar eşti un om rău, rosti Eiadh. Chiar îţi face plăcere să distrugi totul în jur. Şi nu un rău măreţ, nici măcar spectaculos, genul de rău care distruge lumea şi despre care vorbesc legendele. Nu, în inima ta-i doar un rău mic, ca un vierme.

— Dă tot din tine, zise Elemak. Ştiu că eşti foarte

bucuroasă că-s încă-n viață.

— Al doilea cel mai îngrozitor lucru pe care l-am făcut la viaţa mea a fost să te las să fii tatăl bieţilor şi nevinovaţilor mei copii, rosti Eiadh.

— Iar primul? întrebă Elemak. Hai, dă-i drumul şi spune – sunt curajos, sunt dur. Am peste tot pe mine sângele şi creierii lui Vas, pot suporta orice.

Eiadh îi zâmbi, căci ştia că era pe punctul de-a rosti cel mai îngrozitor lucru pe care l-ar putea auzi el vreodată.

— Cel mai rău lucru a fost că nu m-am măritat cu Nafai atunci când mi-am dat seama că e-ndrăgostit de mine, pe vremea în care era în casa Rasei. Mi-am dat seama de greşeală cu mult timp înainte să mă căsătoresc cu tine, Elemak. M-am măritat cu tine doar ca să fiu în apropierea lui Nafai. M-am rugat ca, atunci când o să se facă mari, toţi fiii mei să semene cu el, nu cu tine. Iar de fiecare dată când făceai dragoste cu mine, îmi închipuiam întotdeauna că-i el. Era tot ceea ce puteam face ca să nu-i urlu numele.

— Destul, rosti Volemak. Astăzi, aici, s-au petrecut lucruri îngrozitoare, iar tu ne faci să ne pierdem timpul cu o ciorovăială de familie.

Obedient, Elemak încetă discuţia şi se supuse interogatoriului lui Volemak. Dar auzise ceea ce-i spusese Eiadh. Auzise şi n-o să uite niciodată.

Oykib primi sarcina de-a sui în canion pentru a informa despre cele întâmplate. Shedemei ar fi

putut folosi computerele navei pentru a-i spune lui Issib prin intermediul Catalogului, dar Volemak susţinuse cu insistenţă că acest lucru trebuia făcut de cineva. Primul gând a fost, atunci, să fie trimisă Chveya să le comunice părinţilor ei, dar ea se apropia de sorocul primei ei naşteri, aşa că a fost ales soţul ei, în schimb. Acesta nu era deloc încântat.

— Nu-mi place să plec acum de-aici, rosti el. Când pluteşte atâta violenţă-n aer.

— Cred că s-a terminat cu omorurile, spuse Volemak.

— Şi dacă te-nşeli?

— Fii practic, rosti Zdorab. Dacă Elemak n-a-ntreprins nimic atunci când putea apela la Obring şi la Vas, o s-o facă acum, când îl are doar pe Meg, ca adult, care să-i ţină partea? S-a terminat cu omorurile.

— Omorurile n-o să se termine niciodată, îl întrerupse Rasa, dacă o să continue şi-o să rămână nepedepsit adulterul.

— Aş zice c-a fost aplicată cu claritate pedeapsa pentru adulter, replică Volemak.

— Eu aş zice că nu, replică Rasa. Aş zice că cei doi fii mai mari ai tăi sunt adulterini după propriile mărturisiri şi că cele două fiice ale mele sunt condamnate prin aceeaşi mărturie.

— Ce-ai vrea să fac? întrebă bătrânul. Să-i condamn la moarte? Din cei şaisprezece adulţi care-au fost la început în expediţie, vrei s-ajungem

ca şase din ei să fie morţi?

— Ce-i mai rău, Volemak? Şase morţi acum şi triumful legii? Sau doi morţi şi legea de partea lor?

— Eşti foarte dură, mamă, spuse Oykib. Pedeapsa cu moartea pentru adulter era o măsură pentru deşert, nu pentru aici.

— Fiindcă-s copaci şi izvoare, adulterul e mai puţin periculos pentru comunitatea noastră? întrebă Rasa. Credeam că te-am învăţat să judeci mai bine, Oykib.

— Gata cu discuţia asta, spuse Volemak. Oykib trebuie să urce, în canion, ca să ducă veştile.

— Cred c-ar putea s-o ia pe Eiadh cu el, spuse Rasa.

Ceilalţi se uitară la ea de parcă ar fi fost nebună.

— După tot ce i-a spus lui Elemak? Vrei să-i semnezi condamnarea la moarte?

— Crezi că-i mai bine să stea aici? întrebă Rasa.

— Da, rosti Volemak. Dacă ea s-ar duce sus, acolo unde se află Nafai, Elemak ar considera lucrul ăsta drept dovada unui tip de legătură-ntre ei, când în realitate niciodată n-a existat aşa ceva. Rasa, chiar vrei să-nrăutăţeşti lucrurile?

Rasa era furioasă.

— Eu vreau să-mbunătăţesc lucrurile de-acum în cinci ani, în timp ce tu pari pornit să-mbunătăţeşti lucrurile pentru moment şi să laşi viitorul la voia întâmplării.

Ea ieşi în fugă din bibliotecă.

Volemak oftă.

— Fiecare conducător își are criticii lui, zise el. De obicei, însă, ei nu trebuie să se ducă acasă la ei noaptea.

— A avut dreptate în tot ce-a spus, rosti Shedemei. Dar și tu ai avut dreptate în ce-ai decis.

Volemak râse posac.

— Câteodată, Shedya, nu *există* cale de mijloc.

— Eu nu sunt pentru calea de mijloc. Ai avut dreptate că-n momentul ăsta nu poţi decide altfel decât ai făcut-o tu. Dar ea avea dreptate în legătură cu consecinţele. Sevet și Kokor o să continue să se culce cu Elemak și Mebbekew și, așa după cum le merge buhul, cu orice săpător mascul vioi care trece prin faţa casei lor. Elemak și Mebbekew o să continue să-și trădeze nevestele, apoi o să le urască exact pe femeile cărora le fac rău.

— Și ce trebuie eu să fac în privinţa asta? întrebă Volemak.

— Nimic, răspunse Shedemei. Nimic, decât să fii martorul dezintegrării ordinii noastre sociale.

— Câteodată prea ești om de știinţă, mătușă Shedya, rosti Oykib.

— Nu e posibil, replică Shedemei. Iar tu uiţi că propriii mei copii trebuie să trăiască în această nouă ordine socială pe care-am instituit-o aici. Dacă te gândești mai bine, lucrul ăsta marchează momentul triumfului lui Elemak asupra tatălui său. În ciuda jurământului, în ciuda numeroaselor înfrângeri suferite de Elemak, el a

reuşit în sfârşit să distrugă tot ceea ce-a făcut tatăl lui. Tipul de societate de-acum e-al lui Elemak, pentru că noi, ceilalţi, n-avem inimă să susţinem legea şi să-l ucidem.

— Aşa este, zise Volemak. Noi, ceilalţi, n-avem inima asta. Tu ai?

— Nu, replică imediat Shedemei. Aşa cum am spus, hotărârile tale sunt singurele care pot fi luate, chiar dacă sunt dezastruoase. Hai acum să-l lăsăm pe Oykib să plece, iar noi, restul, să pregătim trupurile pentru incinerare. În ceea ce mă priveşte, am de curăţat o cameră extrem de murdară.

Oykib se ridică să plece.

— O să urc pe munte, dar nu-mi place s-o las pe Chveya singură în astfel de momente.

— N-o să mi se-ntâmple nimic, murmură Chveya.

— Iar ceea ce mă-ngrijorează n-are nimic de-a face cu Elemak, Mebbekew, adulterul şi toate celelalte lucruri, rosti Oykib.

— Oh, atunci ce anume *te*-ngrijorează? întrebă Volemak. Sunt întotdeauna bucuros să aflu ceva nou care să mă ţină treaz noaptea.

— Fusum a asistat la uciderea lui Vas.

— N-am pretins niciodată că suntem nemuritori, replică Volemak.

Oykib clătină din cap.

— Fusum a asistat la uciderea lui Vas. Într-o bună zi, o să fim de acord cu toţii că ăsta a fost

lucrul cel mai grav dintre cele întâmplate azi.

Se duse acasă ca să-şi împacheteze nişte pâine cu coajă tare pentru călătorie. Drumul către canion era o potecă, acum, şi devenea din ce în ce mai larg, pe măsură ce tăiau tufişurile şi foloseau târnăcoape şi lopeţi pentru a netezi porţiunile denivelate. Așadar se făceau două ore până la şaua din vârful canionului, apoi încă o oră prin pădure către sat.

Se transformase în ultimele câteva luni, având în vedere că Nafai şi ceilalţi lucrau împreună cu îngerii pentru a-i învăţa modalităţi de a trăi mai bine. Acolo unde îngerii aflaseră locul unei plante folositoare găsite la douăzeci de kilometri de satul lor, acum ei tăiau destui copaci pentru a crea un câmp pe care, în lumina soarelui, puteau creşte din abundenţă igname, manioc, pepeni şi porumb. Acolo unde îngerii ţinuseră la distanţă erbivorele de plantele lor protejate şi prădătorii de casele lor construind capcane pe fiecare potecă şi drumeag din perimetru, acum aveau un gard care le împrejmuia ogoarele, iar curcanii şi caprele lor erau ţinute în ţarcuri în timpul nopţii. Deja îngerii puteau să producă suficiente alimente pentru a hrăni dublul populaţiei lor actuale, iar cea mai mare parte a surplusului putea fi depozitată.

Dar revoluţia agrară nu era singura. Îngerii păreau a dori să-i imite pe oameni în toate domeniile. Mulţi dintre ei îşi ridicaseră casele pe pământ, aşa cum făceau oamenii, chiar dacă

n-aveau forţa de a face construcţii solide, care să nu fie luate de primul vânt mai puternic. Ei ştiau şi acest lucru, iar atunci când era vreme rea continuau să doarmă atârnaţi de crengile copacilor. Dar era important pentru ei să *aibă* o casă în stil uman, iar Nafai renunţase de mult să-i convingă de inutilitatea acestui lucru.

Oykib îi găsi pe Nyef şi pe Hushidh lucrând cu meşteşugarii îngeri.

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă imediat Hushidh. Cine-a murit?

— De unde-ai ştiut? întrebă Oykib.

— De pe faţa ta, replică ea. Frica ta de-a ne spune.

— E vorba de tata? întrebă Nafai, iar aceasta era întrebarea cea mai pertinentă – atunci când avea să moară Volemak, totul avea să se schimbe.

— Nu-i vorba de tata, spuse Oykib. Vas l-a ucis pe Obring – se pare ca răzbunare pentru ce s-a-ntâmplat între el şi Sevet când erau la Basilica. Iar atunci când s-a dus să-l omoare pe Elemak pentru trădări mai recente, Meb a reuşit să se strecoare în spatele lui şi să-l omoare.

— Elemak n-a omorât pe nimeni?

— Ar fi putut, dar n-a avut posibilitatea, răspunse Oykib. Încă ceva. Fusum era de faţă când Mebbekew l-a ucis pe Vas. S-a-ntâmplat chiar sub ochii lui. Cu maiul pe care-l folosea Meb ca să argăsească piei.

— Cum l-a omorât Vas pe Obring?

— O lovitură de topor în piept, apoi la gât, spuse Oykib. Mai contează cum?

— Contează ce anume-au aflat săpătorii despre felul în care putem fi uciși, zise Nafai.

Oykib zâmbi trist.

— Exact la asta mă gândeam și eu.

— Însă asta nu-i tot pentru ceea ce ați venit să ne spuneți, rosti Hushidh.

— Nu, răspunse Oykib.

Apoi le împărtăși cele spuse de Eiadh lui Elemak, bătându-și joc de el c-a fost îndrăgostită de Nafai pe tot parcursul căsătoriei ei cu Elemak, că-și dorea ca fiii ei să semene cu Nafai atunci când aveau să crească.

— De ce-a pierdut vremea și nu mi-a tăiat pur și simplu beregata? întrebă Nafai.

— Apoi pe-a ei, zise Hushidh. Din punctul de vedere al lui Elemak, e ca și cum voi doi ați comis un adulter. Şi nimeni nu urăşte mai mult adulterul altora decât cineva care-a comis un adulter.

— Nostim, nu-i așa? rosti Nafai, de cât de puțini ani a fost nevoie ca să ne schimbăm față de modul în care eram la Basilica. Acolo, Eiadh pur şi simplu nu i-ar mai fi reînnoit lui Elemak contractul, iar Sevet şi Kokor ar fi fost la cel de-al şaselea sau al zecelea soţ de-atunci şi nimeni n-ar fi murit din pricina asta.

— Crezi că era mai civilizat? întrebă Hushidh. În spatele aparenţelor se ascundeau aceleaşi furii, aceeaşi sete de loialitate din partea unui soţ sau a

unei soţii. Obring n-a murit pentru ceva ce-a făcut în sălbăticie. Ci pentru ce-a făcut pe vremea când era-n oraş.

— Dar nu în oraş a murit, rosti Nafai. N-are importanță. Dacă săpătorii află că ființele umane pot fi ucise, ar trebui să le spunem și îngerilor povestea. Din fericire, n-a trebuit să joc rolul zeului aici, aşa încât o să-i şocheze într-o mai mică măsură. O să coborâm de pe munte pentru funeralii, bineînțeles. Și-o să luăm cu noi câțiva îngeri. Trebuie să vadă un corp uman dat flăcărilor.

— Poate că-i învăţăm o lecţie greşită, spuse Hushidh.

— De ce? întrebă Nafai. Crezi că unii îngeri îşi doresc în secret să măcelărească toate ființele umane?

— Nicidecum, replică Hushidh. Dar cred că unii îngeri se bazează pe noi ca să-i împiedicăm pe săpători să mai vină peste ei și să le fure bebeluşii ca să-i mănânce și să facă piedestaluri din oasele lor. N-o să-i încurajeze dac-o să vadă că putem fi înfrânţi şi ucişi.

— Mai ales felul în care-a murit Vas, zise Oykib.

După care ei insistară să le descrie cum se întâmplase, ca după aceea să-și dorească să nu fi făcut acest lucru.

— E bine ca îngerii să ne cunoască slăbiciunea, spuse Nafai. Trebuie să aibă încredere în propria forță și-n grija și înțelepciunea Păstrătorului

Pământului.

— Păstrătorul? întrebă Oykib. Știu despre el?

— Nu cu numele ăsta, până când i-am învățat noi, răspunse Nafai. Dar au existat întotdeauna visători printre ei. Iar Luet a găsit câțiva care răspund bine la transele pe care le folosea ca Vizionară-în-ape la Basilica. Păstrătorul le vorbește. Și-ncerc să găsesc niște arme pe care să le poată folosi și care să le dea posibilitatea de a le ține piept săpătorilor, dac-o să se-ajungă la război.

— Nu crezi c-o să putem să menținem pacea între ei? întrebă Oykib.

— Nu cred c-o să putem să menținem pacea între noi, răspunse Nafai. Avem primele două morți ca dovadă.

— Comit oare un lucru îngrozitor spunând că nu cred c-o să-mi lipsească Obring? întrebă Hushidh.

— Ar fi fost mai surprinzător contrarul, rosti Nafai. Dar Vas își dorea să fie un om bun, cred eu.

— Dac-ar fi vrut, ar fi devenit, Nafai, îi răspunse sarcastic Oykib. Oamenii sunt ceea ce vor ei să fie.

— Ce punct de vedere nemilos, rosti Hushidh. Păi, după felul în care vorbești, ai crede că oamenii sunt răspunzători pentru propriul comportament.

— Și nu sunt?

— Ai văzut un copil de trei ani atunci când face o boacănă? Se uită la adultul sau la copilul din apropiere și țipă la el: „Uite ce-am făcut din cauza ta!”

Ăsta-i universul moral în care-au trăit

întotdeauna Vas şi Obring, dar şi Sevet şi Kokor.

La funeralii, Kokor se uita încontinuu, pe furiş, la Sevet, plângând şi suspinând odată cu ea. N-am de gând s-o las pe curva asta bătrână să profite mai mult decât mine de pe urma văduviei, îşi spuse Kokor. În definitiv, soţul *ei* l-a omorât pe-al meu. Ea l-a-mpins spre lucrul ăsta, pentru c-a fost atât de neatentă încât a fost prinsă. *Eu* m-am culcat cu Elemak încă dinainte de călătoria spre Pământ, şi n-a aflat nimeni. Sevet are obiceiul să fie prinsă cu micile ei afaceri amoroase. Bineînţeles, poate-şi doreşte lucrul ăsta.

Poate c-aşa se excită ea, văzându-i pe ceilalţi cum sunt cuprinşi de frenezia furiei declanşate de ceea ce şi cu cine a făcut ea.

La mine a funcţionat, cu siguranţă, pe vremea când eram la Basilica. M-a supărat rău de tot, nu-i aşa? apoi a jucat rolul victimei ani în şir, fără să mai cânte vreodată, deşi i-a revenit vocea foarte *bine* în mai puţin de-un an. Ţinându-şi tăcerea muzicală deasupra capului meu atunci când mama se uita la ea şi-şi aducea aminte felul în care cânta pe vremuri „Visul de iubire al lui Sogliadatai“ sau „Moartea vrăbiuței otrăvite”.

Rugul funerar fusese aprins, iar îngerii din jur începuseră să scoată cele mai tânguitoare sunete. Nişte mici creaturi urâcioase. Ce ştiau *ele* despre jale?

Dar cântecele lor – dacă asta erau – i-au dat lui

Kokor o idee, iar ea o puse imediat în aplicare. „Moartea vrăbiuţei otrăvite” fusese cântecul preferat al lui Sevet și s-ar potrivi de minune în momentele astea, chiar dacă nu era de fapt despre funeralii, ci mai degrabă despre sfârșitul unei frumoase, dar imposibile povești de iubire. Iar unul dintre cele mai bune aranjamente ale cântecului fusese un duet între Sevet și flaut. Kokor o ascultase în nenumărate rânduri, râvnise din tot sufletul la ea, dar nu îndrăznise niciodată să o cânte în public pentru evidentul motiv că acest lucru ar fi făcut să pară că-și invidiază sora și încearcă s-o concureze. Totuși, știa fiecare notă a cântecului. Şi, după ce se gândi la asta câteva clipe, își dădu seama că-și aducea aminte și fiecare notă din partitura flautului.

Prin urmare, începu să fredoneze acest cântec, fără cuvinte, lăsându-și vocea să se înalţe și să ia avânt pe notele flautului. Desigur, nu putea să cânte pe acutele instrumentului, dar fără îndoială că nici Sevet n-o mai putea cânta în tonalitatea înaltă în care o interpretase pe vremea când era o fetișcană, mai ales fără antrenament. În momentul în care Kokor începu să cânte, ea nu îndrăzni nici măcar să tragă cu coada ochiului la Sevet, căci altminteri ar fi părut că-ncearcă s-o îndemne pe Sevet să facă ceva, în loc să-și exprime, pur și simplu, jalea pe care o simţea văzând trupul soţului ei pierind în flăcări.

Cântă întreaga partitură a flautului, dar Sevet

nu o acompanie. Însă Kokor își dădu seama din nemișcarea celorlalți – chiar și îngerii tăcuseră ascultând-o – că de data aceasta alesese să facă lucrul potrivit, căci acum ceilalți o aprobau și chiar o apreciau. Iar atunci când începu din nou partitura flautului, glasul lui Sevet interveni în sfârșit, cântând partea vocală. Acum ciudățenia melodiei pe care o cântase Kokor începu să aibă sens ca parte armonică a vocii lui Sevet, iar cuvintele pe care le cânta Sevet aduseră lacrimi în ochii celor prezenți, așa cum n-ar fi făcut moartea unor bărbați atât de nevrednici precum Obring și Vas. Lumea plângea atunci când ea îl cânta în teatre, când nu murise nimeni – cum s-ar fi putut să nu suspine din inimă aici, cu mirosul cărnii arse în nări, în timp ce copiii mai mici ai lui Obring și ai lui Vas plângeau în hohote, pentru că täticii lor fuseseră niște excremente de săpător, buni doar să se-mperecheze și să ucidă? Lui Kokor îi plăcea modul în care suna vocea ei împreună cu cea a lui Sevet. Căci vocea surorii sale se schimbase, devenise mai bogată și mai matură, dar cea a lui Kokor nu, își păstrase simplitatea și puritatea ca de flaut din tinerețe. Kokor nu simțea nevoia de-a cânta ca Sevet acum și nici Sevet nu era deranjată de asemănarea dintre ele. Scoteau sunete diferite, dar cu toate acestea puteau fi minunate împreună.

Atunci când se termină cântecul, gestul potrivit era evident, iar Sevet n-o dezamăgi. Își întinseră

amândouă mâinile în acelaşi timp şi, plângând, copios, se aruncară una-n braţele celeilalte. Kokor se bucură să audă suspinul colectiv al oamenilor care le priveau. Surorile, împăcate în sfârşit! Şi-o putea închipui pe mama întinzându-se şi strângând braţul lui Volemak şi pe Volemak şoptindu-i mai târziu: „Ce bine-ar fi dacă şi băieţii mei ar face pace aşa cum au făcut fetele tale.”

În timp ce se ţineau în braţe una pe cealaltă, pline de mâhnire şi de iertare, Sevet îi şopti lui Kokor în ureche:

— Surioară, acum o să fiu amanta lui Elemak, să nu-ncerci să mă opreşti.

La care Kokor şopti ca răspuns:

— La fel şi eu. E suficient de futălău pentru noi două, nu crezi?

— Îl împărţim? murmură Sevet.

— Pun pariu c-o să-i fac un copil înaintea ta, şopti Kokor.

Bineînţeles că n-avea nicio intenţie să-i facă un copil, dar ar fi minunat dacă Sevet i-ar face, distrugându-şi corpul ei grăsuţ chiar mai mult decât o făcuseră cei trei copii pe care-i avea. S-o lăsăm pe biata curvă să creadă că suntem în concurenţă ca să-i naştem bastarzi lui Elya – o s-o las să „câştige” şi-o să păstrez eu adevărata victorie, care-i trupul meu tineresc, deşi Obring mi-a făcut cinci copii. În cazul în care cei cinci sunt cu toţii ai lui.

Se desprinseră din îmbrăţişare şi se traseră

puţin în spate.

— Oh, Kokor, spuse Sevet. Sora mea.

Apoi izbucniră din nou în plâns.

Fir-ar să fie. Asta o să fie greu de depăşit.

Kokor întinse mâna şi şterse o lacrimă de pe obrazul lui Sevet, apoi o ţinu în vârful degetului ca o pată lucitoare de umezeală.

— Niciodată n-o să te mai fac să verşi o lacrimă ca asta, iubita mea Sevya.

Suspinul celorlalţi reprezenta aplauzele de care avea nevoie Kokor. Te înving din nou, Sevet. Pur şi simplu nu te poţi pune cu mine.

Fusum învăţă două lucruri din uciderea lui Obring şi a lui Vas.

În primul rând, că fiinţele umane erau, de fapt, muritoare, şi puteau fi ucise dacă era aplicată suficientă forţă, folosindu-se o armă şi o modalitate potrivite. El nu plănuia să utilizeze imediat informaţiile obţinute, dar intenţiona să se gândească bine la această problemă în lunile şi anii care vor veni.

În al doilea rând, învăţă că uciderea era un instrument puternic care nu trebuia irosit. Trebuie să omori persoana potrivită, la momentul potrivit şi întotdeauna pentru a atinge un ţel important. Din acest motiv, atunci când s-a considerat, în sfârşit, că Fusum trebuie reabilitat şi lăsat să se întoarcă la ai săi, el se strădui să devină prieten şi însoţitor al lui Nen. În calitatea sa

de cel mai vârstnic și talentat fiu al lui Emeezem și Mufruzhuuzh, mama cea profundă și regele războiului, Nen era speranța de aur a noii generații. Vorbea limbajul omenesc aproape la fel de fluent ca Fusum însuși, învățându-l prin strânsă asociere cu Oykib, iar când Emeezem și Mufruzhuuzh îl siliră pe tatăl lui Fusum, regele de sânge Shosseemem, să li se alăture în a declara interdicție asupra răpirii și consumării de bebeluși carnea-cerului, Nen a fost cel care a făcut un pas înainte și a distrus piedestalul de oase pe care se sprijinise Zeul Neatins. Nen a fost cel care a strigat:

„Fie ca între noi și cei din cer să domnească o prietenie durabilă.” Oh, în ziua respectivă Fusum se bucurase împreună cu toți ceilalți. Și se străduise din greu să-și câștige un loc lângă Nen, drept cel mai credincios prieten.

Apoi, într-o bună zi vânau împreună, purtând într-o mână tradiționala lance cu vârf de piatră, iar în cealaltă o măciucă. Urmăreau printre tufișuri un *pecari*, fiind suficient de aproape de el ca să-l audă grohăind din când în când, atunci când Fusum sesiză brusc ocazia care se ivise. Și o panteră urmărea *pecari*-ul, dar așa cum știe toată lumea, panterele sunt foarte mulțumite să devoreze orice tip de carne le iese în cale. Trebuia să fie carne de animal viu, însă, astfel încât atunci când lovi, Fusum nu izbi cu atâta forță încât să ucidă – sau cel puțin așa spera. Nen căzu ca un

bolovan, dar aproape imediat se ridică în coate, gemând. Fusum nici măcar nu avu nevoie să arunce o piatră pentru a atrage atenția panterei. Felina sări asupra lui Nen și-i sfâșie beregata într-o clipă. Apoi Fusum atacă, înfigându-și lancea în trupul panterei, sub coaste, găsindu-l imediat inima. Chiar *sunt* bun la chestia asta, își spuse el. Apoi lovi pantera cu măciuca în cap, de mai multe ori, pentru ca nimănui să nu-i treacă prin minte să caute urme de sânge, păr și miros de-ale lui Nen pe măciucă.

După câteva minute, intră clătinându-se și plângând în orașul săpătorilor, strigându-și în gura mare jalea pricinuită de moartea prietenului său Nen, învinovățindu-se pentru că l-a dezamăgit pe cel de aur, pe cel frumos. „Niciun bărbat n-a avut un prieten mai nemernic decât mine!” striga el. „Omorâți-mă, vă implor! Nu vreau să trăiesc considerându-mă vinovat de moartea lui Nen.” Dar când au venit la fața locului, bărbații îl absolviră pe Fusum de orice vină, iar povestea nesfârșitei lui jelanii cauzate de moartea iubitului său prieten se răspândi în tot orașul. O parte din gloria lui Nen îi reveni lui Fusum, iar mulți începură să se uite la el ca la speranța viitorului, după dispariția lui Nen.

Nafai nu era sigur dacă visul venise de la cel-care-trăgea-cu-ochiul, Sufletul Suprem, sau fusese generat de propriile sale preocupări. Poate că era în mare parte faptul că realiza că pe tot parcursul învățăturilor predate îngerilor și săpătorilor, în toate învățăturile predate propriilor copii, singurul lucru pe care nu l-au putut da era o motivaţie imperioasă pentru a învăţa să citească şi să scrie.

La ce servea? Făcea recoltele să crească mai bine? Ținea animalele în țarcurile lor noaptea? îi ţinea la distanţă pe prădători? îi ferea pe copii să nu se îmbolnăvească?

Atunci când îi vorbea lui Luet despre acest lucru, ea nu părea îngrijorată.

— Nyef, noi nu recreăm Basilica aici. Nu putem. Următoarea generaţie o să fie lipsită de foarte multe lucruri. Trebuie să-i învățăm ierburile care pot vindeca infecţiile sau trata diferite boli. Trebuie să-i învățăm principiile salubrităţii publice, astfel încât să nu-și polueze propria sursă de apă. Trebuie să...

— Trebuie să-i păstrăm umani.

— Nu scrisul ne face umani.

— Nu? întrebă Nafai. Atunci ce anume?

— Săpătorii și îngerii sunt înzestraţi cu raţiune. Ei sunt nişte *persoane.* Și nu ştiu să scrie şi să citească.

Nu se putea răspunde la ceea ce spusese ea, iar felul în care se exprimase vădea faptul că ea nu

credea c-ar fi o problemă pentru care să merite să te frământi. Cu toate acestea, oare nu-şi învăţaseră propriii copii să citească şi să scrie? Oare în timpul călătoriei nu riscaseră distrugerea, învăţându-i utilizarea computerelor, permiţându-le să studieze milioane de volume ale cunoaşterii şi istoriei umane pentru ca totul să se piardă în următoarea generaţie?

Iar generaţia următoare era deja aici. În cei cinci ani de la aterizare, cei din generaţia Chveyei şi a lui Oykib începuseră cu toţii să-şi întemeieze familii. Copiii lor creşteau, iar când vor împlini şase sau şapte ani va mai *exista* oare o şcoală pentru ei? Nu, ei se vor apuca să înveţe tehnicile de supravieţuire. Cot la cot cu săpătorii şi îngerii pe ogoare, adunând lemne din pădure, construind garduri şi pereţi, smulgând buruienile, plantând şi recoltând, argăsind şi prelucrând piei, dărăcind lâna şi torcând-o – unde anume în toate aceste activităţi aveau ei nevoie să citească ceva? Pe navă se pregătiseră pentru o viaţă nouă, învăţând înainte ce vor avea nevoie să ştie pentru a supravieţui în noua lume. Acum se aflau în această lume, iar noua generaţie învăţa de la adulţi, nu din cărţi.

Iar asta era splendid. Nu era niciun rău. Se predau lucrurile care contau pentru supravieţuire. De ce anume mai era nevoie?

Cu toate acestea, Nafai nu-şi putea alunga neliniştea. Pe parcursul tuturor celor patruzeci de

milioane de ani de istorie pe Harmony, ființele umane erau în stare să scrie și să citească. Limbajele se deplasau și se schimbau de-a lungul secolelor și al kilometrilor. Dar exista scrisul. Trecutul poate fi recuperat. Se poate învăța din el. Scrisul permitea unei comunități să-și păstreze memoria dincolo de indivizii care se întâmplau să trăiască și să fie prezenți într-un anumit moment.

Cât timp o să treacă până o să fim uitați eu, Luet, tata, mama și noi toți?

Apoi râse de el însuși, din pricina vanității de-a vrea ca lumea să se chinuie să citească și să scrie, doar pentru a-și aminti c-a trăit el cândva. În zece generații n-o să mai conteze.

Era la începutul celui de-al șaselea an, atunci când avu visul. Se făcea că un bărbat conducea o națiune măreață formată din oameni și îngeri, cu ferme întinse pe ambele maluri ale unui fluviu, kilometru după kilometru, atât cât puteai vedea cu ochii. Ici și colo zburau îngeri, iar capre și câini trăgeau căruțe și sănii pe drumuri. Bărci se deplasau în susul și în josul apei, unele dintre ele cu echipaj format din săpători, sau din îngeri. Iar din loc în loc, în turnuri care se înălțau cu mult deasupra celor mai înalți copaci, gardieni țineau perimetrul sub supraveghere, pentru ca niciun dușman să nu-i poată lua prin surprindere.

Bărbatul care conducea această măreață națiune era obosit și înspăimântat. Dușmanii încercau să-i asedieze din toate părțile, iar în

interiorul naţiunii facţiuni ameninţau să destrame ţesătura comunităţii. Oraşe care altădată fuseseră independente au uitat în acele zile că şi ele suferiseră de foame. Cei a căror strămoşi fuseseră pe vremuri conducători au uitat că şi ei fuseseră ucişi de duşmani, iar ai lor supravieţuiseră doar pentru că se puseseră sub protecţia acestei naţiuni măreţe. Cei care tânjeau după averi le dobândeau prin orice mijloace posibile, complotând şi înşelând, terorizând şi câteodată omorând spre a-şi înlătura rivalii. Era un pământ minunat, dar lupta pentru a-l păstra părea tot mai grea de la an la an, iar bărbatul îşi pierduse nădejdea.

În singurătatea şi frica sa, intră în căsuţa sa şi deschise o cutie pe care o ţinea ascunsă într-un recipient cu boabe de porumb. În interiorul ei, găsi un vraf de foi de metal, prinse laolaltă cu inele metalice. Era o carte, îşi dădu seama Nafai, căci pe metal fusese incizat un limbaj, iar bărbatul o deschise şi începu să o răsfoiască.

Fără a înţelege cum, Nafai ştia ce conţineau cuvintele, ce vedea bărbatul cu ochii minţii în timp ce citea. Bărbatul citea povestea lui Volemak care văzuse un stâlp de foc pe o stâncă în deşert şi se întorsese acasă la Basilica pentru a avertiza că oraşul va fi distrus. Povestea lui Nafai şi a fraţilor săi care s-au întors în oraş ca să ia Catalogul. Bărbatul îl văzu pe Nafai stând lângă cadavrul lui Gaballufix şi el încuviinţă. Câteodată cei care au

grijă de o întreagă comunitate trebuie să acţioneze într-o manieră care prejudiciază individul. Pentru un om bun nu este niciodată uşor, iar el evită această situaţie atunci când are posibilitatea; dar atunci când lumea are nevoie ca el să fie aspru, el va fi cu adevărat aşa, nu se va da în lături, va face asta cu mâna lui și va face public ceea ce întreprinde.

De la mine a învăţat asta, îşi zise Nafai, apoi îşi dădu seama că el a fost cel care a făcut cartea şi a scris în ea povestea vieţii lui, a vieţii şi faptelor tuturor celor din comunitatea lui, a faptelor lor rele sau eroice, a vremurile de îndoială şi a uluitoarelor lor realizări. Iar acest bărbat, acest conducător, acest rege se uita în carte și găsea în ea istorisiri care îi arătau ce anume trebuie să facă, înţelepciuni care îi întăreau hotărârea, iubire care îl învăţa mila, speranţe care duceau la acţiuni nobile chiar și atunci când speranţele însele nu se împlineau.

Nafai se trezi şi căzu pe gânduri. Visul era atât de limpede, probabil că provenea de la Sufletul Suprem. Sau poate de la Păstrătorul Pământului.

Apoi îşi spuse: „Visul ăsta se potriveşte atât de bine cu dorinţa mea de a păstra vii cititul și scrisul în rândul acestui popor încât ar fi putut la fel de bine proveni din propriile mele năzuinţe."

Dar, în cazul ăsta, de unde proveneau năzuinţele lui? De ce anume dorea el atât de mult să conserve limbajul scris printre descendenţii

lui? N-ar fi fost posibil ca asemenea năzuinţe să provină de la Păstrător?

Nu, îşi spuse. Aceste dorinţe provin din amintirile mele din momentele în care stăteam deasupra cadavrului lui Gaballufix. L-am ucis ca să iau de la el Catalogul. Iar Catalogul la ce servea? Era accesul meu – accesul *nostru* – la vastul depozit de cunoaştere din navă care ne-a adus aici. Era cheia către tot ceea știa Sufletul Suprem. Ce-ar fi însemnat pentru noi dacă niciunul n-ar fi ştiut să citească şi să scrie? Pentru cei analfabeţi, Catalogul ar fi lipsit de valoare şi prin urmare nimeni n-ar fi trebuit să moară ca să-l obţină Nafai. Visez visul care-mi justifică mie însumi acţiunile mele.

Totuşi, chiar când se gândi la altceva decât la vis, ştiu că va acţiona în baza lui.

Fără a da vreo explicaţie, îşi luă rămas-bun de la Volemak şi de la Luet, luă micul vehicul spaţial al navei şi se duse acolo unde hărţile de ansamblu indicau că se poate găsi aur. Era un filon bogat, adus la suprafaţa pământului prin plierile şi ridicările care avuseseră loc în ultimii patruzeci de milioane de ani. Nafai era înarmat cu uneltele de metal din magazia navei, iar după două zile de trudă solitară avea câteva kilograme de aur curat din filonul de mică adâncime. Petrecu o zi curăţându-i. Apoi îl bătu cu ciocanul, transformându-l în foiţe netede, după ce a folosit drept nicovală suprafaţa imperturbabilă de metal

a vehiculul. Metalul era foarte subţire, dar strâns la un loc era deopotrivă foarte greu. Avu nevoie de trei zile ca să facă foile de aur, iar în această perioadă se opri doar din când în când ea să culeagă hrana pe care o găsea cu un minim efort. Era înfometat, dar munca pe care o făcea conta pentru el mai mult decât mâncarea.

La primele experimente, descoperi că acele curbe ale alfabetului care fuseseră folosite vreme de atâtea milenii pe Harmony pur şi simplu nu puteau fi executate, prin presarea de mână pe foiţa de aur. Trebuia să găsească forme mai pătrate ale literelor, dar în acelaşi timp să le facă să fie diferite unele de altele. De asemenea, unele silabe erau prea complexe şi foloseau prea multe litere pentru a reprezenta sunetele. Aşa că le schimbă, inventând cinci litere noi pentru a reprezenta sunete care până atunci necesitau câte două litere fiecare. Rezultatul a fost o comprimare hotărâtă a limbajului scris, iar pe măsură ce scria, comprima şi mai mult, folosind doar câteva litere spre a ilustra majoritatea cuvintelor comune.

Cum îndrăznesc să schimb limbajul în felul ăsta? se întrebă el. Cine naiba poate să-l înţeleagă?

În mod evident, singurii care puteau să-l citească cu uşurinţă ar fi cei pe care-i învăţa să citească şi să scrie, pentru că ei ar fi ştiut ce anume desemnau simbolurile. Lucru poate la fel de important, însă, toţi cei care învăţaseră să

citească caracterele cursive pe care le folosise pentru a imprima limbajul în aur vor decoda cu uşurinţă majoritatea literelor folosite pe Harmony – limbajul bibliotecii din computerul navei. Măcar până ce se va schimba limbajul, el nu va fi obligat să-i dezmoştenească pe descendenţii săi de moştenirea lor literară, dacă vor avea vreodată şansa s-o recupereze.

Aur. Ce potrivire, ca această carte să fie o comoară, aşa cum spera el. Dar nu pentru valoarea aurului ca mijloc de schimb îl alesese el. Mai degrabă îl folosise datorită motivului pentru care fusese întrebuinţat în majoritatea culturilor de-a lungul istoriei oamenilor. Era moale. Putea fi modelat. Şi totuşi nu era chiar atât de maleabil încât să nu-şi păstreze forma. Şi nu se corodează, nu rugineşte, nu se pătează şi nici nu se degradează în vreun fel. La multă vreme după ce Nafai va fi mort, literele vor continua să existe pe paginile cărţii sale metalice.

Puse foile de aur în micul vehicul spaţial, împreună cu aurul rămas şi îşi luă zborul spre casă. Când readuse vehiculul la navă, nu spuse nimic despre locul în care fusese sau despre ceea ce făcuse. Nu voia să înşele pe nimeni şi nu se punea problema că n-avea încredere în tata, în mama, în Luet sau în alţii. Pur şi simplu îi era ruşine să spună cuiva. O să creadă că face un lucru prostesc.

Nu, nu asta era problema. Nicidecum, era

conştient de asta. Stând şi lucrând la lumina felinarului, cu mucul care plutea în grăsimea topită a cupei pâlpâind, simţea puterea a ceea ce făcea. Mă proiectez în viitor pe mine şi punctul meu de vedere despre tot ceea ce ni s-a întâmplat nouă, tuturor. Într-o bună zi, singura versiune a acestor evenimente pe care o va cunoaşte cineva o să fie cea pe care-o scriu eu. Moştenitorii noştri ne vor vedea prin ochii mei, nu altminteri. Prin urmare, eu voi fi cel care trăieşte în amintirea lor. Eu voi fi cel care va șopti în urechea marelui conducător – dacă va exista în realitate, în cazul în care cartea asta o să supravieţuiască, dacă în ea există cu adevărat ceva înţelepciune.

Scrierea din aceste pagini aurii mă face nemuritor. Atunci când toată lumea o să fie moartă, eu o să fiu viu şi strălucitor. Pentru asta păstrez acest secret. De-asta îl ţin pentru mine. Fac un lucru lipsit de inimă, egoist.

(Nu, nu e așa.)

Îmi cunosc inima. Nu mi-e rușine s-admit că motivaţiile mele sunt impure.

(Faci un lucru plin de generozitate. Dându-le copiilor de peste zece-douăzeci de generaţii de-acum înainte o cunoaştere a trecutului lor. O explicaţie a motivului pentru care fiinţele umane, săpătorii şi îngerii locuiesc laolaltă în acest loc.)

Ce-ar fi să scrie Elemak cartea asta? Ar fi un lucru complet diferit, nu-i aşa?

(Ar fi plină de minciuni.)

Un narator n-are cum să nu distorsioneze fiecare povestire pe care o spune. Fără vrerea mea, şi eu mint dând evenimentelor forma care are sens pentru mine. Oricine altcineva ar scrie diferit. Maniera mea de abordare nu este obligatoriu cea mai bună.

(Ceea ce creezi va fi tratat ca un obiect sacru. Un simbol al autorităţii, transmis de la o generaţie la alta. Ca şi Catalogul. A durat patruzeci de milioane de ani.)

Nafai râse în tăcere, având grijă să n-o trezească pe Luet sau pe cei trei ultimi copii ai lor, născuţi după ce au venit în canion ca să trăiască acolo împreună cu îngerii, sau pe gemeni, care dormeau la mansardă, visând la noi pozne şi accidente pe care să le producă pentru a-i face pe părinţi să trăiască într-o continuă teroare.

(Râzi, dar ştii că spun adevărul.)

Deci, Suflet Suprem, dragul şi vechiul meu prieten, tu ai fost cel care mi-a trimis visul?

(Nu.)

În cazul ăsta, Păstrătorul?

(Ştii că habar nu am ce anume face sau nu face Păstrătorul.)

Prin urmare ar putea fi fantezia intimă a unui bărbat care ajunge la vârsta mijlocie şi simte că-i suflă-n ceafă moartea.

(Şi dacă nu *este* altceva decât acest lucru, oare schimbă faptul că reprezintă un lucru înţelept de făcut? Un dar măreţ de dăruit viitorului?)

O să trebuiască să învăţ pe cineva să-mi citească scrisul de mână. O să fie nevoie să-l dau cuiva să-l transmită mai departe în viitor.

(O să găseşti pe cineva. Poate cineva care e mic acum. Atunci când o să vină vremea, o să-ți dai seama cui trebuie să dai cartea.)

Spun totul. Dac-o să citească, copiii mei o să zică: „De ce n-a tăcut din gură? De ce nu ne-a lăsat în pace?" Greşelile mele o să fie puse pe tavă și o să mă dispreţuiască.

(Şi ce dacă? Tu vei fi mort.)

Iar dacă Elemak citeşte asta, o să mă omoare și-o să distrugă cartea. Știi asta.

(Îți sugerez să nu i-o arăți.)

Lui sau oricui altcuiva. Ceasurile pe care le petrec pentru asta – sunt oare irosite?

(Oare sunt?)

Nafai n-avea răspuns. Decât să continue să scrie. Scrise şi scrise, iar scrisul său deveni mai mic şi mai compact, făcând loc mai multor cuvinte pe pagină. Povestirea lui devenea din ce în ce mai chibzuită.

Ce anume scria? La început era o poveste extrem de personală, o dare de seamă – aşa cum îşi amintea el – a întregii perioade petrecute la Basilica, a călătoriei în deşert, a descoperirii bazei de lansare de la Vusadka. Dar când istorisirea ajunse la perioada petrecută pe Pământ, deveni cu mult mai generală. Lucrurile pe care le-au aflat despre săpători şi îngeri erau înşiruite în ordinea

în care fuseseră ele descoperite. Rezultatele călătoriei lui Zdorab cu micul vehicul spaţial al navei, cartografierea și aducerea mostrelor de animale şi plante pentru a fi studiate de Shedemei. Cultura îngerilor şi a săpătorilor şi felul în care răspundeau la inovaţiile aduse de fiinţele umane. Maşinaţiunile politice făcute în timp ce comunităţile de săpători şi de îngeri se chinuiau să facă faţă distrugerii zeilor lor și distrugerii echilibrului.

Căci vechii zei erau distruşi. Nu se poate trăi cu zeii şi în acelaşi timp să se creadă în ei, hotărâse Nafai. Şi, cu toate că, după perioadele de început ale crizei, Nafai le explicase că Volemak şi cu el nu fuseseră niciodată zei, că puterile lor erau toate rezultatul tehnologiei şi al cunoaşterii, că niciunul dintre ei n-avea puterea de a duplica nici măcar cea mai puţin complicată dintre maşinăriile de pe navă – cu toate că Nafai le explicase acest lucru, îşi dădea seama că pe mulţi îi durea să ştie asta. Pe Emeezem cel mai mult dintre toţi. Atunci când el îi destăinui că, din câte ştia el, figura de lut pe care ea o adorase și o preţuise aproape întreaga viaţă nu era altceva decât o sculptură remarcabil de reuşită a unui înger talentat pe nume Kiti, ea nu îi mulţumi. Se comportă de parcă ar fi fost pălmuită.

— În cazul ăsta, ar trebui să sparg statuia? întrebase ea cu amărăciune.

— Să spargi ceva atât de frumos meşteşugit? replicase Nafai. Să spargi ceva care te-a ajutat să

devii nobilul conducător de azi?

Dar ea nu se înmuiase datorită laudelor; i se părea că-i linguşire, chiar dacă vorbele erau adevărate şi sincere. Faptul că Nafai respinsese adorarea ei fusese cea mai crudă lovitură. O vedea cum se ofileşte; chiar dacă trăia în continuare şi-şi conducea poporul cu înţelepciune şi fermitate, sufletul ei era pustiit. Îşi pierduse nu numai credinţa, ci şi speranţa.

Îngerii au reacţionat mai bine. Pentru că furia lui Elemak reprezentase primul lor contact cu fiinţele umane, era o uşurare pentru ei să afle că niciunul dintre ei nu era zeu. Dar fiinţele umane cunoşteau atât de multe secrete, iar înţelepciunea lor, pusă la treabă în slujba îngerilor, salvase atât de multe vieţi şi îmbunătăţise situaţia tuturor într-o atât de mare măsură încât în relaţia lor continua să existe un element de veneraţie, şi prin urmare existau o oarecare – sau poate mai multă – dezamăgire şi deziluzie atunci când vreo fiinţă umană nu reuşea să se achite de vreo sarcină, dădea un sfat inadecvat sau prezicea un rezultat care se dovedea greşit.

În timp ce scria despre aceste lucruri, Nafai realiză că lumea – săpători, îngeri şi fiinţe umane laolaltă, avea nevoie de cineva din afara ei, în care să poată fi investite speranţele lor de înţelepciune. Începuseră să se gândească la Păstrătorul Pământului ca la singurul care nu putea greşi.

Nu se punea problema că Nafai ar fi cu

desăvârşire sigur de el însuşi. El nu auzise niciodată vocea Păstrătorului cu claritatea cu care îi vorbea Sufletul Suprem. De fapt, el nu era deloc sigur dacă auzea vocea sau avea visele Păstrătorului Pământului. Şi nici nu ştia ce anume ar putea fi Păstrătorul. Era limpede că el este cât se poate de real – nu exista altă explicaţie a statuii a cărei faţă arăta exact ca Nafai, modelată exact în perioada în care Nafai se îmbarca pe nava spaţială pentru a călători spre Pământ. Şi nici nu exista altă explicaţie pentru visele pe care le avuseseră în perioada în care se aflau pe Harmony, când atât de mulţi dintre ei aveau viziuni cu săpători şi îngeri, deşi Sufletul Suprem nu avea habar că aceste creaturi populau Pământul. Totuşi visele erau mereu ambigue, şi conţineau câte ceva din speranţele şi temerile personale ale respectivului, astfel încât nu era niciodată sigur unde anume înceta mesajul şi începea autoamăgirea.

Cu toate acestea, oricât de neadecvată ar fi fost percepţia lui Nafai despre Păstrătorul Pământului, era conştient că a crede în Păstrător împlinea o funcţie socială vitală. Acesta ar reprezenta autoritatea supremă, cel care nu poate greşi niciodată, deţinătorul Adevărului. Atunci când deveni limpede că fie şi cele mai înţelepte dintre fiinţele umane cunoşteau extrem de puţin, în realitate; când a devenit clar că cel mai minunat dintre miracole era, de fapt, rezultatul folosirii unei maşinării sau exploatarea unei frânturi de

cunoaştere uzuală; atunci tot nu va fi o deziluzie pentru că, în definitiv, toată lumea ştia că fiinţe umane, îngeri și săpători erau cu toţii egali în ochii Păstrătorului Pământului și toţi la fel de ignoranţi, slabi şi nechibzuiţi în comparaţie cu el.

Nafai îi explică aceste gânduri lui Luet, iar ea fu de acord cu el. Ea începu să le înveţe pe femeile-înger despre Păstrătorul Pământului și să transforme tot folclorul lor străvechi despre felurite divinităţi într-o poveste coerentă care îi înlocuia pe toţi zeii buni cu diferite aspecte ale Păstrătorului. Cu bărbaţii-înger, Nafai era puţin mai brutal, măturându-i pe toţi zeii antici şi păstrând doar câteva din vechile lor legende. Nu se punea problema că vechile legende vor muri, desigur, dar el voia ca ei să înceapă cu un miez curat de cunoaştere referitoare la Păstrător, chiar dacă cunoașterea reală era lacunară.

Apoi Nafai și Luet începură să aibă încredere în Oykib şi în Chveya, iar în scurt timp Oykib îi instruia pe bărbaţii-săpător, iar Chveya pe femeile-săpător despre Păstrătorul Pământului. Şi ei adaptară credinţele deja existente; și ei erau sinceri referitor la cât de puţin cunoşteau, personal, despre Păstrător. Dar măcar atâta lucru ştiau: Păstrătorul voia ca fiinţele umane, săpătorii şi îngerii să trăiască laolaltă, în armonie.

Problema era că, pe măsură ce slăbea vechea credinţă, din ce în ce mai puţini săpători luau parte la raidul anual pentru a fura statui de la

îngerii care se împerecheau. Dar rata naşterilor săpătorilor părea să scadă – în condiţiile în care îngerii prosperau, iar populaţia lor crescuse într-o proporţie alarmantă. Printre săpători începu să meargă vorba că noua religie a Păstrătorului Pământului era, în realitate, parte a unei conspiraţii vizând distrugerea săpătorilor, pentru ca îngerii şi fiinţele umane să poată împărţi între ei lumea. Aceste poveşti nu erau crezute de prea mulţi, dar de suficienţi pentru a fi ceva îngrijorător. Existau unii care doreau să exploateze asemenea zvonuri. Iar când Nafai începu să audă că nu toate fiinţele umane, ci doar Nafai şi cei din anturajul lui complotau pentru a-i distruge pe săpători, ştiu că cineva anume doreşte să exploateze astfel de temeri în avantajul său.

În acest răstimp, însă, rata natalităţii la săpători continua să scadă, cu toate că nivelul de nutriţie era din ce în ce mai ridicat, tot timpul. Iar îngerii trebuiau să se extindă constant, arzând şi mai multe porţiuni de pădure pentru a cultiva pământul. Cât de mulţi gemeni erau, dar niciunul nu era omorât în perioada copilăriei; cât de mulţi adulţi sănătoşi existau, dar niciunul nu era luat de săpătorii prădători.

Se aflau pe Pământ de doisprezece ani atunci când Shedemei chemă la o întrunire toate fiinţele umane adulte. Reuşise, în sfârşit, să dezlege misterele, spunea ea. Dar acum apăruseră noi mistere şi trebuiau luate nişte hotărâri.

— Ne-am amestecat, rosti Shedemei. Aşa după cum sunteţi conştienţi cu toţii, rata natalităţii în scădere în rândul săpătorilor generează temeri serioase printre ei.

— Şi noi suntem preocupaţi, zise Elemak.

— Da, ei bine, acum ştiu ce se-ntâmplă. Noi am contribuit la asta. Noi contribuim la asta.

Aşteptară. În cele din urmă, Mebbekew rosti:

— Shedya, nu ştiam c-ai asemenea talente actoriceşti. Cât trebuie să mai aşteptăm ca s-auzim şi continuarea poveştii?

— Asta-i doar prima parte, rosti ea. Urmează şi partea a doua.

Se auziră râsete nervoase.

— Vedeţi voi, zise ea, problema e că i-am oprit să mai creadă-n zeii lor. Ei nu mai venerează divinităţile. Nici măcar nu mai fură alte statui de la îngeri. Şi din cauza asta nu mai fac copii.

— Vrei să ne spui, rosti Elemak râzând, că religia lor e *adevărată*?

— Într-un singur cuvânt, da, răspunse Shedemei. Avem doisprezece ani de observaţii amănunţite referitor la triburile locale de săpători şi de îngeri. Zdorab şi cu mine am făcut, de asemenea, vizite în alte aşezări de săpători şi de îngeri şi suntem încredinţaţi c-am descoperit un model universal. În primul rând, nu există un sat de săpători fără un sat de îngeri aflat la maximum două-trei ore distanţă. Şi nu poate fi o coincidenţă.

Săpătorii nu pot supravieţui fără îngeri. Mai precis, săpătorii nu se pot reproduce fără să venereze statuile pe care îngerii masculi le creează ca parte a ritualului de împerechere.

— Oare am eu impresia că motivul e mai degrabă biologic decât teologic? întrebă Rasa.

— Desigur, deşi este greu să te uiţi la micile statui de lut și să vezi un mecanism biologic, replică Shedemei. Zdorab a fost cel care-a remarcat primul că ceea ce contează, din punct de vedere biologic, s-ar putea să nu fie meşteşugul implicat în crearea statuilor. Ci scuipatul. Bărbaţii-înger iau lutul în gură şi-l amestecă cu saliva lor, pe care-o folosesc ca să formeze boţul de clisă din care modelează statuia. Din când în când, mai iau o gură de lut şi o umezesc. Saliva curge din belşug.

Minţile celor aflaţi în încăpere lucrau rapid, încercând să înţeleagă.

— Vrei să spui că săpătorii au nevoie să se ungă cu scuipat de înger ca să se poată împerechea? întrebă Dza.

— Nu chiar aşa, replică Shedemei. Prima dată când am examinat corpurile de îngeri şi de săpători, am găsit un mic organ – o glandă, de fapt – lângă scrot. Era identică la ambele specii, chiar dacă ei n-au un strămoş comun cu un organ similar. Foarte curios, desigur. Dar acum ştim funcţia organului. El secretă continuu mici cantităţi dintr-un hormon care suprimă producţia

de spermă. Nu, hai să fiu mai explicită.

Stopează complet producţia de spermă. Atâta vreme cât acest organ funcţionează, el blochează complet producţia de spermă. Câtă vreme funcţionează organul, masculii sunt sterili.

— Ce orgănaş util, murmură Oykib. Apoi mai tare: De ce-ar evolua chestia asta?

— E şi mai rău, spuse Zdorab.

— Există un vierme plat mititel, unul microscopic, care trăieşte în toate râurile din acest masiv. În timpul anotimpului ploios, când cursurile de apă se umflă, acest vierme plat se-ngroapă în straturile de lut şi depune milioane de ouă minuscule. Ele nu se dezvoltă atâta vreme cât există umezeală. Dar atunci când vine anotimpul uscat, iar apele se retrag, ouăle se dezvoltă, formând un mic strat protector care păstrează umiditatea care există. În acest moment, embrionii sunt gata să eclozeze. Dar nu pot, pentru că n-au posibilitatea de a se debarasa de propriile cochilii restrictive. Drept care hibernează, trăind din placentă. Folosesc placentele atât de puţin, încât pot trăi aşa vreme de douăzeci-treizeci de ani. Următorul sezon ploios nu produce eclozarea, pentru că apa nu dizolvă cochiliile. Ghiciţi ce anume le dizolvă.

— Scuipatul de înger, spuse Oykib.

— Uluitor băiat, rosti Shedemei. Studentul meu de nota zece.

Se auziră câteva râsete, dar aşteptau cu toţii

continuarea istorisirii.

— Niciun alt fluid nu are calitatea asta, pentru că îngerii au nişte mici organe ale celulelor producătoare de salivă din gurile lor, care secretă o enzimă lipsită complet de funcţie în corpurile îngerilor, dar care dizolvă cochiliile ouălor de viermi plaţi. Prin urmare, atunci când masculii bagă-n gură lutul, ei nu doar îl înmoaie ca să facă sculpturi. Ei dizolvă, totodată, cochiliile a milioane de viermi plaţi minusculi. Iar întâmplarea face că acele cochilii dizolvate conţin exact singura substanţă chimică ce suprimă acţiunea glandei profilactice situate lângă scrotul îngerilor şi-al săpătorilor. Substanţa chimică a fertilităţii se descompune extrem de încet, iar statuile conţin cantităţi folositoare pentru o perioadă de – probabil – zece ani, oricum în mod sigur pentru cinci ani.

Toată lumea înţelegea acum. „Prin urmare, atunci când săpătorii-şi freacă statuile pe tot corpul...” „Îngerii înghiţeau o parte din substanţa asta?” „De câtă substanţă chimică este nevoie?”

Shedemei ridică mâinile spre a potoli întrebările şi comentariile.

— Da, v-aţi prins. Îngerii masculi absorb enzima fertilităţii pe gură. Nu-i nevoie de-o cantitate prea mare pentru a bloca acţiunea glandei profilactice, iar aceasta nu-şi revine ca să înceapă să funcţioneze timp de două săptămâni, poate trei. Prin urmare există o fereastră-n cadrul căreia

poate avea loc reproducerea. Iar săpătorii masculi au o porţiune absorbantă specială, în partea de jos a pântecului, în apropiere de zona inghinală, prin care substanţa chimică poate fi absorbită direct în fluxul sangvin. Prin frecarea statuilor de pântecele lor transpirate se dizolvă o parte din lut, iar enzima fertilităţii dizolvată intră în sânge şi, exact ca în cazul îngerilor, blochează glanda profilactică, iar săpătorii masculi devin fertili. Dar din pricină că ei primesc în realitate mult mai puţină enzimă, fereastra de fertilitate durează pentru ei doar câteva zile. Nu contează, însă. În timp ce îngerii-şi confecţionează statuile doar o dată pe an şi trebuie să aibă performanţă reproductivă doar în respectiva perioadă, săpătorii sunt capabili, din punct de vedere cultural, să venereze statuile oricând. Într-adevăr, statuile le dau posibilitatea să se reproducă oricând doresc. Trebuie doar să se roage mai întâi.

— Ăsta-i cel mai absurd, complicat, neverosimil şi ridicol mecanism de care-am auzit vreodată, rosti Issib.

— Exact, spuse Shedemei. Şi nu este posibil să fi evoluat în mod natural. Din ce motiv să-şi fi dezvoltat săpătorii şi îngerii, în mod independent, organe identice care-i fac sterili? Nu există avantaje, din punctul de vedere al evoluţiei, în chestia asta. Mai întâi de toate, de ce n-au murit îngerii, pur şi simplu, înainte de a începe să-şi facă statuile? De ce n-au murit săpătorii înainte de-a fi

descoperit virtuţile frecatului pe tot corpul cu statuile îngerilor? Din ce motiv o specie de viermi plaţi s-a întâmplat să necesite o substanţă chimică specială din saliva îngerilor pentru a-şi ecloza ouăle? Şi de ce-au dezvoltat îngerii o substanţă chimică fără altă utilitate în corpul lor decât aceea de-a dizolva cochiliile viermilor plaţi?

— În natură există o grămadă de lucruri ciudate, replică Oykib.

— Desigur, fu de acord Shedemei. N-aş fi putut să spun că nu există şanse să fi evoluat în mod natural. Doar că, cel puţin din punctul meu de vedere, coincidenţa-i prea mare ca să cred în cauze naturale. Acest lucru le-a fost *făcut* săpătorilor şi îngerilor.

— Dar nu asta contează-n momentul ăsta, zise Zdorab. Shedya are răspuns la problema asta, dar ceea ce-i important e faptul că trebuie să le spunem săpătorilor adevărul. Ei trebuie să revină la folosirea statuilor. Şi să obţină unele noi.

— Poate-i putem convinge pe îngeri să le *dea* săpătorilor statuile lor, rosti Padarok. Îngerii nu le mai folosesc după ce femeile-i evaluează pe bărbaţi.

— Poate, zise Shedemei. Dar nu doar săpătorii suferă de pe urma interferenţei noastre-n tiparele lor sociale anterioare. Această relaţie, această legătură dintre săpători şi îngeri, a funcţionat vreme de milioane de ani. Patruzeci de milioane, mai exact. Iar, pe parcursul a nenumărate

generaţii, anumite tipare au evoluat. Naşterea de gemeni la îngeri, de exemplu. Fiecare sarcină-i dublă. Lucrul ăsta nu-i accidental. S-a-ntâmplat de două ori pe parcursul observaţiilor noastre şi niciodată-n satul de îngeri de lângă noi, dar atunci când are loc o naştere singulară, este distrus bebeluşul, iar mama nu mai are voie să se-mperecheze. Cu alte cuvinte, naşterile singulare sunt excluse fără milă din societatea îngerilor. Mie mi se pare o reacţie la faptul că săpătorii-i urmăresc pe îngeri oriunde se duc. Săpătorii trebuie să-i urmeze pe îngeri ca să ia statuile. Dar săpătorii nu se pot abţine să-i considere pe îngeri drept o sursă facilă de carne, îndeosebi atunci când copiii de îngeri se află la acea vârstă stângace când nu pot zbura prea bine, dar totuşi sunt prea grei pentru a putea fi căraţi în zbor de-un singur adult. În realitate, naşterea unor gemeni permite fiecărei generaţii de îngeri să aibă o moarte şi un supravieţuitor. Peste ani, cooperarea din comunitate a făcut posibil ca între două treimi şi trei pătrimi din perechile de gemeni să poată supravieţui. Acum, însă, în satul nostru toţi gemenii trăiesc, fiind adulţi. Şi supravieţuiesc şi toţi îngerii firavi, bolnavi şi infirmi, în vreme ce în alte sate îi stârpesc săpătorii. Pe scurt, îngerii au dezvoltat o strategie de reproducere mult peste limita populaţiei sustenabile, pentru a putea supravieţui ravagiilor săpătorilor. Atunci când aceştia nu mai fac prăpăd în rândurile lor,

populaţiile de îngeri sporesc nemăsurat de mult.

— E-un echilibru delicat, spuse Zdorab. Am descoperit un loc în care problema asta a atins proporţiile unei crize. Săpătorii-şi pierduseră disciplina şi mâncau mai mult decât copiii şi indivizii rătăciţi. Ei nimiceau în mod sistematic îngerii din zona lor. Când am ajuns acolo, mai supravieţuiau doar câteva familii de îngeri prizărite. Dar săpătorii plăteau deja preţul. Aveau o grămadă de statui vechi, desigur. Dar niciuna nouă. Astfel încât după vreo cinci ani, rata natalităţii lor a scăzut. Ca şi aici. Nu atât de brusc, desigur, având în vedere că ei continuau să venereze statuile pe care le aveau, numai că statuile conţineau din ce în ce mai puţină enzimă. Naşterile deveneau din ce în ce mai rare.

Fiindcă săpătorii care să-i decimeze erau mai puţini, populaţia de îngeri urma să-nceapă să-şi revină în scurtă vreme. Când s-a întâmplat acest lucru, puţinii săpători care au supravieţuit şi-au revenit şi ei.

— Prin urmare, există un echilibru social, înţelegeţi? continuă Shedemei. Săpătorii nu pot „recolta" prea mulţi îngeri pentru hrană, pentru că-n acest caz îşi pierd abilitatea de-a se reproduce. Este un mecanism de autoreglare.

— Ce-i opreşte pe îngeri să-şi ia zborul şi să-ntemeieze o colonie acolo unde nu-s săpători? întrebă Protchnu.

— Nimic, replică Shedemei, şi-s sigură că

s-a-ntâmplat de multe ori. Dar ei pot trăi doar acolo unde pot găsi lut care conţine viermi plaţi. Asta-nseamnă că pot trăi doar acolo unde există un tipar de inundaţii în timpul sezonului ploios, şi că pot trăi doar la înălţimi unde pot supravieţui viermii plaţi. E un palier destul de îngust, destul de comun acestui masiv, dar nu şi în altă parte. Iar săpătorii sunt răspândiţi peste tot. Nu cred că îngerii se pot duce într-alt loc în care să nu fie detectaţi de săpători, mai devreme sau mai târziu. Atunci când săpătorul îi dibuie, se duce acasă şi declară c-a găsit o nouă zonă favorizată de zei, şi se organizează acolo o nouă colonie. Practic, e în avantajul îngerilor. Fără săpători care să le devoreze copiii, populaţiile lor ar atinge apogeul extrem de rapid.

— Sugerezi c-ar trebui să-i lăsăm pe săpători să revină la răpirea şi devorarea copiilor de îngeri? întrebă Nafai.

— Asta-i întrebarea, replică Shedemei. Asta-i, cu adevărat, întrebarea, nu-i aşa?

— Are chestia asta vreo legătură cu evoluţia inteligenţei în rândul îngerilor şi al săpătorilor? întrebă Chveya.

— O anumită legătură, rosti Shedemei. Femelele de înger îşi selectează perechea pe baza caracterului complex, al frumuseţii, al originalităţii şi al preciziei sculpturilor lor. În mod clar, cu cât un înger mascul este mai inteligent şi mai creativ, cu atât are şanse mai mari de-a se

reproduce devreme şi deseori. Pentru săpători, e puţin diferit. Ca să poată ucide îngeri, ei trebuie să fie inteligenţi şi şmecheri. Noi nu mai constatăm acest lucru într-o prea mare măsură acum, pentru că săpătorii-s *atât* de şmecheri încât îngerii aproape c-au renunţat să mai încerce să-i oprească. Dar am văzut cu toţii capcanele puse de îngeri la marginea satelor lor. Există posibilitatea ca să fi fost prinşi în ele săpători proşti. Acum le recunosc şi evadează cu uşurinţă. Dar poate că însăşi inteligenţa lor a evoluat, pentru că doar cei şmecheri au scăpat din capcanele îngerilor pentru a fura statuile şi copiii de înger.

— Cu alte cuvinte, inteligenţa a evoluat în mod natural, spuse Chveya. Relaţia asta de simbioză este cea care-i nefirească.

— Nu doar nefirească, rosti Shedemei. E făcută de mâna omului.

— De unde ştii asta? întrebă Protchnu.

— Pentru c-am considerat că nu poate fi naturală. Şi ştiam că fiinţele umane încetaseră să trăiască pe Pământ în perioada emigrării în care a fost colonizată Harmony şi, fără-ndoială, şi alte lumi. Căutând în Catalog, am descoperit că singura parte a istoriei pentru care biblioteca navei nu posedă *nicio* informaţie utilă este viaţa omenească în perioada emigraţiei.

Zdorab, bibliotecarul, continuă:

— Ne-am închipuit tot timpul că s-a-ntâmplat aşa pentru c-a fost o perioadă atât de îngrozitoare

şi-au încercat s-o uite. Au existat războaie în care-au folosit arme atât de înfiorătoare încât Pământul s-a transformat, pentru o perioadă, într-o minge de foc. Asta-i ceea ce credea însuşi Sufletul Suprem. Apoi, ceva ce mi-a zis Nafai cândva m-a făcut să realizez că sărăcia asta de informaţii nu era credibilă. El a zis: „Cum e posibil ca oamenii care-au salvat umanitatea părăsind Pământul s-accepte să fie complet uitaţi?” Iar eu mi-am spus: „Bineînţeles că nu-i posibil.” Şi-am început să caut prin computerele de pe navă, cele care *nu-s* legate de Sufletul Suprem. Şi-am găsit ce căutam. O bază de date la care Sufletul Suprem n-are acces conştient. Se numeşte, atât cât pot să traduc de bine, *Cartea păcatelor rasei umane.*

— Păcatelor? întrebă Mebbekew.

— Ei, e traducerea cea mai scurtă. E-un termen care-nseamnă „greşeli voite”. „Fărădelegi de evitabilă neglijenţă”, poate. M-am gândit că *păcat* ar fi o foarte bună modalitate de-a însuma aceste sensuri.

— Ce conţine cartea? întrebă Nafai.

— De abia am găsit-o. N-am citit-o pe toată şi m-aş bucura dacă vreunul dintre voi ar avea timp şi interes să m-ajute la traducere. Limba este apropiată de mai multe limbi cunoscute, dar este extrem de veche, iar Sufletul Suprem n-a mai actualizat-o pentru că nu era conştient că există acolo. Unul dintre primele lucruri pe care le-am găsit a fost explicaţia felului în care au început

îngerii şi săpătorii. Era unul dintre „păcate”, vedeţi voi.

Zdorab aduse un document pe ecranul computerului celui mai apropiat de el şi începu să citească cu glas tare.

Am păcătuit făcându-ne de lucru cu genele animalelor, dându-le inteligenţă fără libertate, talent fără putere, dorinţe fără speranţă. Le-am folosit spre amuzamentul nostru, expunând picturile, sculpturile, muzica şi dansul lor, în vreme ce-i ţineam pe pictori, sculptori, muzicieni şi dansatori în închisori. Dacă evadau, libertatea lor era inutilă, pentru că puteau avea copii doar în captivitate. Lucrul acesta era abominabil, iar Păstrătorul Pământului s-a revoltat împotriva lui, gonindu-i pe creatorii de sclavi şi pe gardienii lor şi eliberându-i pe cei mici.

Shedemei interveni.

— Cred că posibila conexiune cu săpătorii şi îngerii ar trebui să fie clară. Îngerii sunt cei care continuă să practice o anume formă de artă, dar pentru asta au fost creaţi, probabil. Zdorab şi cu mine nu ne dăm seama pentru ce anume au fost creaţi iniţial săpătorii.

— Să sape, spuse Elemak.

— E posibil, zise Shedemei. Doar pentru că-n *Cartea păcatelor* sunt menţionate numai animalele inteligente create pentru a-i distra pe

oameni nu-nseamnă că nu existau şi animale care erau potenţate genetic pentru a îndeplini mai multe sarcini. Cum ar fi căutarea unor depozite subterane de diverse minerale. Sau pur şi simplu săparea unor tuneluri.

— Lucrări de canalizare, interveni Elemak.

— Aşa cum am spus, nu ştim, rosti Shedemei. Cred că-i foarte probabil ca strămoşii săpătorilor să nu fi fost deloc foarte inteligenţi. Îmbunătăţiţi din punct de vedere fizic, dar nu şi mental. Dar au supravieţuit pentru că *erau* destul de isteţi, sau de norocoşi, trăind lângă un trib de îngeri şi probabil că, din întâmplare, şi-au frecat corpul cu statuile.

— Sau poate c-au supravieţuit, spuse Zdorab, pentru că săpătorii trăiau în vizuini, iar îngerii în peşteri, astfel încât atunci când Pământul a intrat într-o epocă glaciară profundă, ambele specii au supravieţuit în subteran şi şi-au dezvoltat simbioza acolo.

— Sau poate c-au fost învăţaţi în vis să facă lucrul ăsta, spuse Luet.

— Ei bine, aşa stau lucrurile, zise Shedemei. Se poate ca totul să fi fost plănuit şi controlat. Chiar în momentul în care Păstrătorul Pământului gonea rasa umană, poate că ea plănuia să-i înlocuiască pe strămoşii noştri cu specii noi. E posibil ca ea să-i fi manipulat şi pe îngeri şi pe săpători ca să-i ajute să-şi dezvolte inteligenţa.

— Iar între timp, să-i facă să trăiască-n simbioză, ca să n-aibă posibilitatea de-a

supravieţui unii fără alţii, spuse Zdorab. Vechile fiinţe umane au creat viermii plaţi şi-au făcut în aşa fel încât strămoşii îngerilor *să fie obligaţi* să sculpteze lutul, pentru că altfel nu se puteau reproduce. Poate că n-au dat altor animale captive un mecanism care să le permită să obţină aprovizionarea cu substanţa chimică de care aveau nevoie fără intervenţia umană. Doar săpătorii au găsit calea proprie spre a folosi şi ei metoda de supravieţuire a îngerilor. Cine zice că Păstrătorul n-ar fi putut să aranjeze totul în felul ăsta? Poate că din cauza Păstrătorului fiinţele umane au dezvoltat la început vectorul viermelui plat pentru a sintetiza substanţa chimică de care aveau nevoie îngerii. Poate că Păstrătorul a planificat totul.

— Cine va fi fiind Păstrătorul? rosti Meb.

— Am altă idee, spuse Elemak. Ce-ar fi să nu existe un Păstrător? Când eram pe Harmony, eraţi cu toţii atât de siguri că visele pe care le-aveaţi proveneau de la acest presupus Păstrător pentru că Sufletul Suprem nu ştia nimic despre săpători şi îngeri. Dar acum descoperim că Sufletul Suprem deţinea toate aceste informaţii în băncile lui de date, doar că nu le putea accesa în mod *conştient.* Prin urmare, e posibil ca astfel de vise să fi provenit tot timpul de la Sufletul Suprem, fără ca el să ştie acest lucru, corect? În felul ăsta, nu trebuie să ne imaginăm un mecanism de trimitere a viselor în spaţiu, între Pământ şi Harmony, mai

rapid ca viteza luminii.

— Foarte bună teorie, zise Shedemei. Dar nu explică cum de-a făcut Kiti o statuie semănând perfect cu Nafai, cu o sută de ani înainte de sosirea noastră aici.

— Nu cred, spuse Volemak glacial, că-i de mare ajutor să presupunem că, doar pentru că identificăm mecanismul prin care au apărut anumite lucruri, am dovedit prin asta că Păstrătorul Pământului nu există. Nu ştim cât de departe poate acţiona Păstrătorul sau ce putere are; poate că singurul lucru de care e capabil e să trimită vise. Faptul de a crede în produsele imaginaţiei noastre oferă zei falşi celor care sunt însetați de divinități, dar și cei care tânjesc după o lume lipsită de zei au la fel de multe şanse de-a cădea victime propriei închipuiri.

— O să reţin expresia asta, tată, spuse Meb. E profundă.

Elemak zâmbi, dar nu rosti niciun cuvânt.

— Dacă puteţi da deoparte teologia speculativă, zise Shedemei, vreau să vă supun atenţiei două alegeri. Prima este următoarea: Putem explica totul săpătorilor şi îngerilor. Săpătorii se pot întoarce la folosirea sculpturilor. Îngerii pot începe să-ncerce să-și controleze populația, acuplându-se mai rar – poate nimic mai mult decât ca fiecare bărbat să facă o singură sculptură pe an. Nu există motive să ne-ntoarcem la măcelărirea copiilor de îngeri. Problema este că,

deşi ar putea să acţioneze aici, n-o să aibă efect în altă parte. Dar probabil că ăsta-i motivul pentru care ne-a adus aici Păstrătorul Pământului, ca să-i învăţăm pe săpători şi pe îngeri cum să trăiască împreună fără să se omoare-ntre ei.

— Am crezut că dăm deoparte teologia speculativă, rosti Meb.

— Cealaltă alegere, rosti Shedemei, este să-ndepărtăm glanda profilactică.

— S-o-ndepărtăm? întrebă Volemak.

— Am descoperit genele care o creează. E artificială – a fost adăugată. Prin analogie cu genele de şobolani şi lilieci nealteraţi, am descoperit toate inserturile şi sunt cât se poate de evidente. Am izolat gena specifică ce creează glanda profilactică adăugând fiecare dintre genele artificiale la şobolanii comuni şi la lilieci şi constatând care dintre ei o dezvoltă. Ştiind ce genă are un asemenea rezultat, o putem anihila.

— Cum? întrebă Volemak.

— O infecţie bacteriană purtătoare a unei enzime a cărei unică funcţie este aceea de a găsi respectiva genă şi de a o distruge. Este metoda pe care o folosesc oricum pentru a practica alterarea genelor. Nu fac altceva decât să utilizez o bacterie infecţioasă în locul celor benigne cu care lucrez de obicei. Are câteva simptome. La săpători apar uşoara înţepeneală a încheieturilor şi o mică inflamaţie nazală. La îngeri poate provoca lăcrimarea ochilor timp de câteva zile. În

momentul în care infecţia s-a răspândit în întreaga populaţie a săpătorilor şi îngerilor, reproducerea va fi decuplată de la viermii plaţi. Îngerii pot sculpta după pofta inimii, desigur, dar dacă se opresc nu contează. Schimbarea o să-i afecteze doar pe cei concepuţi după ce epidemia bacteriană a produs alterarea la părinţii lor şi poate provoca avortul spontan al embrionilor de săpători şi de îngeri care se-ntâmplă să fie în primele câteva săptămâni de dezvoltare atunci când se produce infecţia. Dar într-o singură generaţie, glanda profilactică va dispărea.

— Nu-mi place chestia asta, spuse Oykib. Păstrătorul Pământului a pus la punct un mecanism care a menținut echilibrul aici, iar noi o să-l distrugem.

— Nu ştiu, Okya, spuse Chveya. În realitate, fiinţele umane au fost cele care au pus la punct mecanismul. Este pomenit în *Cartea păcatelor.* E unul dintre lucrurile pe care la ura Păstrătorul. Poate c-am fost aduși înapoi pentru a-l suprima.

— Aşa cum am zis, continuă Shedemei, avem două variante. Dar eu, personal, sunt în favoarea intervenţiei. Îndepărtarea glandei profilactice mi se pare comparabilă cu scoaterea cătuşelor unui sclav. După patruzeci de milioane de ani, cam este momentul, nu credeţi?

— Fă-o, rosti Elemak. Nu ne mai irosi timpul cu discuţii nesfârşite despre ce-ar vrea şi ce n-ar vrea Păstrătorul. Ai capacitatea s-o faci, e un lucru

potrivit, aşa că fă-o şi termină cu povestea asta.

Elemak se sculă şi plecă.

După aceasta, discuţiile se prelungiră câteva ore bune, dar în cele din urmă avu câştig de cauză punctul de vedere al lui Elemak. Singurul motiv pentru care discuţia se prelungi atât de mult a fost acela că Protchnu sugeră să fie întrebaţi săpătorii şi îngerii ce consideră *ei* că trebuie făcut. Dar îşi dădură seama cu toţii că nici săpătorii, nici îngerii nu aveau cadrul conceptual pentru a înţelege problemele genetice aflate în dezbatere.

— Ei n-o să considere lucrul ăsta ştiinţă, pentru că nu posedă aşa ceva, spuse Volemak când luă hotărârea. O să-l convertească în religie şi-o să provoace divizări şi controverse în rândul lor, putând duce la o adevărată ură faţă de noi sau la război civil între ei. Eu consider că trebuie să fie lăsaţi să ia singuri hotărârile, atunci când devin capabili să-nţeleagă ce opţiuni au la dispoziţie. Dar voi nu-i lăsaţi pe copilaşii voştri să decidă dacă să se joace sau nu într-un râu năvalnic. Pur şi simplu îi ţineţi departe de apă şi nici măcar nu-ncercaţi să le explicaţi conceptul de înec. Li-l puteţi explica ulterior, când sunt mai mari.

— Aşadar săpătorii şi îngerii sunt acum copiii noştri? întrebă Meb în zeflemea.

— Mai bine să-i considerăm ca fiind copiii noştri, replică Volemak, decât să ne comportăm faţă de ei precum strămoşii noştri – ca şi cu nişte sclavi sau

ca nişte jucării. Deci hotărârea a fost luată. Le explicăm doar atâta cât pot înţelege. Oykib o să le explice săpătorilor, iar Nafai, îngerilor. V-aş fi recunoscător dacă v-aţi ţine gura-n privinţa asta. Shedemei, aş vrea să introduci bacteria cât mai repede în ambele comunităţi.

— E destul de simplu, spuse ea. O să vă expun la ea pe toţi cei de faţă. O să vă curgă puţin nasul, în câteva cazuri o să se producă, poate, o uşoară febră. Asiguraţi-vă că urmaţi tiparele normale de interacţiune cu săpătorii şi îngerii, iar boala se va răspândi pe cale naturală. Veniţi aici, ca să vă tamponez interiorul nărilor cu gelul ăsta.

— E dezgustător, rosti una dintre tinerele femei.

— Doar dacă se foloseşte tamponul la mai mult de o singură persoană, replică Protchnu.

— Pe mine mă-ngrijorează ce-o să se-ntâmple cu bieţii viermi plaţi, spuse Mebbekew. Se pare că nimănui nu-i pasă de ei. Cred că favorizăm prea mult, mental, animalele mari. N-au şi creaturile microscopice drepturile lor?

Rânji, iar ceilalţi râseră împreună cu el.

Însă, în timp ce continuau dezbaterile la întrunire, Elemak avea şi el o întrunire a lui. Îl căută pe Fusum, care devenise, recent, rege de sânge, după moartea tatălui său.

— Am un cadou pentru tine, spuse Elemak.

— Ce anume-ai putea avea tu şi să n-am eu? întrebă Fusum.

— Oh, suntem plini de noi, nu-i aşa, de când suntem rege!

Fusum mârâi puţin.

— Am viaţa mea, Elemak. Nu mai sunt ostatic. Am responsabilităţi.

— Dar ai şi putere, replică Elemak, şi cred că nu te-ar deranja să ai mai multă. Aşa încât iată cadoul meu – mai multă putere.

— Serios? rosti Fusum. Nu ştiam că ai putere de dat.

— Cunoaşterea înseamnă putere, aşa am auzit, zise Elemak. Dar cu o condiţie. Trebuie să promiţi c-o să le spui alor tăi c-ai luat de la mine ideea.

— Care idee? întrebă Fusum.

— Promite, mai întâi.

— Promit, spuse Fusum.

— Dar o faci la modul serios? întrebă Elemak.

— Dac-ai de gând să-ţi baţi joc de mine, poţi să-ţi păstrezi cadoul, spuse Fusum.

— Ah, acum, dacă suntem rege de sânge, suntem prea importanţi ca să mai acceptăm tachinări de la un prieten.

— Nu mi-ai fost niciodată prieten, Elemak, spuse Fusum. Ai fost o sursă utilă de cunoaştere.

— Dar poate că acum *putem* fi prieteni, rosti Elemak.

— Ori îmi spui ideea pe care-o ai, ori nu.

— Du-te imediat la statuia Zeului Neatins, zise Elemak.

— Te referi la cea care seamănă cu strălucitorul

tău frate Nafai?

Elemak refuză să fie întărâtat.

— Despre ea vorbesc. Du-te acolo şi, în faţa cât mai multor martori, declară că motivul pentru care se nasc atât de puţini copii este că statuia asta n-a fost adorată cum trebuie. Apoi fă ceea ce trebuie să faci cu ea. Freacă-te cu ea pe tot corpul.

— S-ar putea să mă omoare pentru chestia asta.

— Nu pe un rege de sânge. Nu imediat. Nu şi în cazul în care le promiţi celorlalţi că, după ce l-ai adorat pe Zeul Neatins, ştergând chipul acelui amăgitor de Nafai, adevăratul zeu va trimite o molimă blândă pentru a îndepărta rămăşiţele răului din rândul poporului tău. Câţiva embrioni masculini s-ar putea să fie avortaţi, pentru că erau impuri. Toţi cei care sunt în viaţă acum o să trebuiască să-i adore pe zei în vechiul mod până-n ziua morţii lor. Dar copiii născuţi după acest răstimp n-o să trebuiască să-i mai venereze pe zei. Ei s-au născut în puritate şi-s binecuvântaţi.

— Ce tip de ciupercă-ncerci să mă faci să mănânc? rosti Fusum. Tu eşti cel care mi-a spus că toată chestia asta religioasă e-o tâmpenie.

— Dar lumea crede-n ea, nu-i aşa? Astfel, tu le comunici că, indiferent ce-o să le zică Oykib, Chveya sau oricine altcineva, *eu ţi*-am spus adevărul, iar acţiunea *ta* o să-i scutească pe-ai tăi să mai urce în canion, ca să-şi procure zeii de la carnea-cerului. N-o să mai aveţi *nevoie* de carnea-cerului. Copiii şi nepoţii tăi îi pot ucide pe

toţi, şi n-o să conteze, pentru că ei o să fie puri, iar zeii n-o să le ceară să se umilească adorând obiecte create de carnea-cerului.

— De ce să cred c-o să se-ntâmple ceva din toate astea?

— Nu-mi pasă, replică Elemak. Poţi să pui la-ndoială ce-ţi spun eu, apoi Oykib o să iasă la rampă şi-o să facă un anunţ, iar el o să dobândească toată puterea şi influenţa şi, prin el, Emeezem. Sau poţi să mă crezi şi s-acţionezi *acum*, ca să faci lucrul ăsta înainte să spună cineva ceva. În momentul ăla *tu* şi cu *mine* o să fim eliberatorii săpătorilor. O să se-ntâmple oricum, desigur. Mica scenetă pe care-o s-o joci cu statuia lui Nafai n-o să aibă niciun rezultat. Decât c-o să-i facă pe-ai tăi să creadă că ai puteri religioase mai mari decât orice alt rege de sânge de dinaintea ta. Şi n-o să-ţi dăuneze să pui capăt insistenţei lui Emeezem ca Zeul Neatins să rămână neatins. În momentul în care profeţiile tale o să se împlinească, ea o să fie discreditată. Dar poţi să ratezi toate astea, Fusum. Poţi să-ţi petreci restul vieţii regretând că n-ai folosit ocazia atunci când ţi-am oferit-o. Chiar nu-mi pasă.

— Ba-ţi pasă, replică Fusum. Şi poţi să fii sigur c-o să *folosesc* numele tău şi-o să le spun că de la tine am aflat lucrul ăsta. Fiindcă dacă n-o să am câştig de cauză, o să pot ieşi basma curată dând vina pe tine.

— Iar când o să ai câştig de cauză, rosti Elemak,

poporul tău o să ştie cine dintre fiinţele umane e adevăratul lor prieten.

— Iar eu *o să ştiu,* replică Fusum, că eşti un mincinos care-n mod clar plănuieşte să-i trădeze pe-ai lui şi vrei să te poţi baza pe săpători, atunci când o să treci la acţiune.

— Ai ceva-mpotrivă? întrebă Elemak.

— Absolut nimic, replică Fusum. Dar să-ţi aduci aminte cine-i regele săpătorilor atunci când o veni vremea.

— O să-mi aduc aminte, spuse Elemak. O să-mi aduc aminte totul.

Prin urmare, Fusum coborî în templul Zeului Neatins, îşi ţinu cuvântarea şi realiză adorarea sa blasfemică. Emeezem puse să fie legat şi dus într-o încăpere a închisorii, dar încarcerarea sa dură doar până când Oykib îi chemă pe bătrânii poporului săpător şi le explică că printre ei se va răspândi o molimă blândă, dar că toţi copiii concepuţi ulterior nu vor mai trebui să venereze statuile. „Păstrătorul Pământului v-a eliberat de vechii voştri zei”, spuse el. Dar printre ei au fost mulţi care-au zis: „Fusum ne-a eliberat.” Iar Emeezem n-a putut să-i împiedice să-l elibereze pe Fusum din închisoare şi să-i redea autoritatea de rege de sânge.

Molima începu să se manifeste după câteva zile, exact aşa cum prezisese Fusum. Dar nu existară alte consecinţe nefavorabile ale faptului că-l adorase pe Zeul Neatins. Iar acum acesta nu mai

semăna cu Nafai, iar lumea zicea: „Elemak a fost cel care ne-a dezvăluit secretul ăsta, că Nafai nu-i zeu şi că nici n-are puterea să-şi păstreze chipul pe statuie. Fusum e-un adevărat rege de sânge, dar Emeezem, ca mamă profundă, n-a ştiut adevărul despre Zeul Neatins."

Atunci când, la scurt timp după aceea, Mufruzhuuzh muri, poporul îl alese pe Fusum rege al războiului, zicând: „A fost prietenul adevărat al lui Nen şi a omorât pantera care l-a ucis. De asemenea, i-a eliberat pe copiii noştri de zeii cărnii-cerului. Să fie el rege al războiului şi rege de sânge, în acelaşi timp."

Ziua aceea a însemnat sfârşitul domniei lui Emeezem asupra oraşului săpătorilor. Ea continua să aibă o mare influenţă asupra femeilor, dar bărbaţii îi aparţineau lui Fusum, iar acesta începu să facă cu ei instrucţie de război.

Câteva luni, Nafai şi Oykib studiară cu atenţie *Cartea păcatelor rasei umane*, învăţând tot ceea ce puteau din ea. Acolo se găseau secretele evoluţiei oamenilor, a dezvoltării tehnologiei, a întrebuinţărilor pline de cruzime pe care le-au dat fiinţele umane. Acolo se aflau istorisirile războaielor şi măcelurilor, a sărăciei oprimante, rezultatul bogăţiei celor puţini, a pământurilor pustiite, a străvechilor resurse consumate sau distruse.

La final, găsiră următoarele cuvinte:

Aceste păcate au apărut din pricina răzvrătirii, pentru că rasa umană a ignorat visele bune care au venit de la Păstrătorul Pământului, până când în cele din urmă Păstrătorul s-a plictisit de păcatele lor şi s-a descotorosit de ele. Apoi marile continente plutitoare s-au cutremurat, pământul s-a clătinat, iar vulcanii au erupt în mii de locuri. Cerul era plin de fum, iar plantele muriră; Terra se răci tot mai mult, iar gheaţa acoperi faţa Pământului în cea mai profundă eră glaciară cunoscută vreodată. Acele câteva fiinţe umane care supravieţuiră au înţeles că Păstrătorul Pământului terminase cu ele. Pământul nu mai avea loc pentru oameni, iar dacă voiau să mai trăiască trebuiau să plece. S-au adunat şapte flote şi au plecat şapte colonii, dar despre ceilalţi nu avem ştire. Atâta ştim: că în noua noastră lume, Harmony, o să construim un Suflet Suprem care să fie slujitorul Păstrătorului Pământului, iar sub supravegherea atentă a celui dintâi rasa umană nu-şi va mai aduce aminte cum să păcătuiască la scară atât de mare. Cât despre Pământ, el îi aparţine Păstrătorului acum, iar fiinţele umane nu vor mai locui acolo niciodată, decât dacă Păstrătorul ne iartă şi ne cheamă acasă.

Nafai şi Oykib desluşiră, şi unul, şi altul, acest ultim pasaj, apoi îşi compararară traducerile.

— Cine-a scris asta? întrebă Nafai. De unde ştia ce putere are Păstrătorul? Să producă cutremure

şi erupţii vulcanice, să schimbe cursul plutirii plăcilor continentale…

— Poate că Păstrătorul era vreo legătură cu curenţii de convecţie din magma lichidă pe care pluteşte crusta Pământului. Cine ştie cât de repede se poate schimba? replică Nafai.

— Eu ştiu un singur lucru, zise Oykib. Trebuie să le spunem alor noştri despre cartea asta, despre avertismentele din ea. Trebuie să-i învăţăm ce aşteaptă de la noi Păstrătorul, chiar dacă nu-nţelegem exact cine-ar putea fi acesta.

— Prin „alor noştri” înţelegi doar fiinţele umane? întrebă Nafai.

— Bineînţeles că nu, răspunse Oykib. De fapt, poate că motivul pentru care Păstrătorul ne-a adus înapoi pe Pământ n-a fost numai acela de-a putea să-i eliberăm pe săpători şi pe îngeri de străvechea lor legătură, ci totodată de a-i învăţa cum să trăiască pentru ca Păstrătorul să nu mai simtă nevoia de-a face Pământul de nelocuit.

— Cred c-ai dreptate, spuse Nafai. Dar o să devină o religie, indiferent de ceea ce facem sau de modul în care prezentăm lucrul ăsta. Chiar şi cele mai naturale explicaţii o să li se pară mistice. În definitiv, nouă ni se pare mistic ceea ce strămoşii noştri au scris în *Cartea păcatelor.*

— E ceva rău în asta? întrebă Oykib.

— Nu-i rău în sine. Doar că se pune problema că religiile pierd din vedere adevărul esenţial. Săpătorii aveau o religie care-i făcea să se frece cu

lutul care conţinea substanţa chimică derivată din cochiliile de viermi plaţi şi salivă de înger, dar habar n-aveau din ce motiv făceau lucrul ăsta şi erau subjugaţi de el. Noi n-o să facem nimic altceva decât să-i învăţăm pe copiii noştri şi pe ai lor nişte reguli arbitrare. Adevăratele motive o să se piardă sau o să fie transformate-n mituri.

— Ce putem să facem în privinţa asta?

— Putem scrie o carte, spuse Nafai.

— Asemenea celei pe care o scrii deja?

Nafai se uită fioros la el.

— Ar fi trebuit să-mi dau seama că nu pot să ţin un secret faţă de tine.

— Da, ar fi trebuit, fu de acord Oykib. Mai ales după ce-ai vorbit cu Sufletul Suprem despre asta aproape constant timp de câteva săptămâni după ce ţi-a venit ideea. Mi-am închipuit c-o să-mi vorbeşti despre ea când o să consideri că trebuie s-o faci.

— Păi, acum, spuse Nafai. Deoarece consider că descendenţii noştri n-o să aibă acces la computerul navei. Abilitatea de-a citi şi a scrie o să se piardă pentru majoritatea lor. Dar câţiva vor fi învăţaţi să scrie şi să citească ca să păstreze o consemnare a ceea am descoperit. O să consemnăm cât de limpede putem, o istorie adevărată a călătoriei noastre şi a tot ce-am învăţat şi am făcut. O să transmitem informaţiile din tată-n fiu, iar pentru că este scris nu poate fi distorsionat.

— Lumea poate distorsiona.

— Dar atâta vreme cât există textul original, următoarea generaţie sau cea de după ea se poate întoarce la original şi poate descoperi adevărul. Aşa cum am învăţat noi atât de mult din *Cartea păcatelor.*

— Bine, zise Oykib. Tu deja păstrezi o consemnare.

— Păstrez o consemnare. Dar cred că trebuie să mai facem una. Prima are-n ea totul, toate detaliile, tot ceea ce-mi amintesc. Dar ceea ce-am visat noaptea trecută…

— Ah, alt vis.

— Ştiu c-ai vrea să ai tu visele alea, Oykib, dar…

— Nu trebuie să am visele mele, replică Oykib. Pentru că le am pe-ale tale. Ai visat să scrii o carte pe care să ne-o dai mie şi Chveyei, nu lui Zhyat şi Netsyei.

— O carte, rosti Nafai, care include totul din *Cartea păcatelor,* scrisă pe aur, aşa încât n-avem nevoie de un computer ca s-o citim şi care n-o să ruginească. Putem să sigilăm partea respectivă, ca să nu existe adăugiri sau schimbări. Dar restul cărţii o să fie o consemnare, nu a-ntregii istorii a alor noştri, ci doar istorisirea relaţiilor noastre cu Sufletul Suprem şi cu Păstrătorul Pământului. Doar…

— Doar teologia, spuse Oykib.

— Săpătorilor şi îngerilor li se va părea precum teologia, rosti Nafai.

— La fel și copiilor și nepoților noștri, zise Oykib. Ei nu vor fi trăit pe nava spațială. Nu vor fi folosit marea bibliotecă. Habar n-o să aibă ce-i aia un computer.

Nafai încuviință.

— Prin urmare, ai ajuns și tu la aceeași concluzie.

— Nu, pur și simplu v-am văzut pe tine, pe Luet și pe Chveya având cu toții același vis. Nava a trebuit să plece. Trebuie să ne rupem de mașinăriile trecutului și să trăim în tehnologia prezentului. Nava trebuie să plece pe orbită.

— Nu mai avem tehnologia pentru a o ascunde pe suprafața planetei, așa cum au ascuns-o strămoșii noștri pe Harmony, zise Nafai.

— O să te-ajut la cea de-a doua carte, se oferi Oykib. Scrie ce-ți trece prin cap ca să demarăm. Trebuie să narezi părțile din perioada în care eu nu mă născusem încă. O să preiau de unde-mi spui tu. Dar, în răstimpul ăsta, pot să copiez *Cartea păcatelor.*

— *Cartea păcatelor,* da, rosti Nafai. Și, de asemenea, ai putea iniția o consemnare a viselor pe care ni le-a trimis Păstrătorul. În special a celor care nu par să se fi îndeplinit în totalitate. E singurul ghid pe care-l avem pentru ceea ce a plănuit pentru noi Păstrătorul.

— *Cartea păcatelor* și *Cartea viselor,* spuse Oykib. O să le-ncep. Iar tu scrii *Cartea lui Nafai.*

— Iar în timpul ăsta, zise Nafai, o să-ncep să mă

gândesc la o armă pe care îngerii o pot folosi din zbor, ceva care să poată ucidă un săpător în ciuda forţei superioare a acestora.

Oykib încuviinţă.

— Prin urmare, crezi că visele tale cu războaie între săpători şi îngeri provin de la Păstrătorul Pământului.

— Indiferent dacă provin de la Păstrător sau din temerile mele, trebuie să fiu pregătit, nu-i aşa? Trebuie să-mi pregătesc poporul, pentru orice eventualitate.

Oykib încuviinţă.

— Eu îi iubesc pe săpători, Nafai. Nu vreau să fiu obligat s-aleg între ei şi îngeri.

— Asta n-o să fie alegerea ta, Oykib. Alegerea *ta* o să fie aceeaşi ca-ntotdeauna. Între Elemak şi mine, după ce moare tata.

— În continuare? Chiar în condiţiile-n care Elemak e la pământ?

— Elemak nu-i la pământ, Oykib. El doar a-nvăţat cum să fie răbdător. Cum s-aştepte momentul potrivit. Dar Hushidh mi-a zis că legătura lui cu Fusum e puternică, chiar dacă-i plină de dispreţ de ambele părţi. Sunt sigur că Chveya a observat acelaşi lucru, având în vedere că voi doi trăiţi printre săpători de atâţia ani.

— A remarcat, fu de acord Oykib. Dar e greu de ştiut cum o să folosească chestia asta-n avantajul lui.

— Nu tocmai, spuse Nafai. O să-l urmeze pe

Elemak, dacă-i conduce acolo unde vor ei deja să meargă.

— Şi ce anume înseamnă asta?

— Să-i măcelărească pe îngeri. Nu trebuie să mai lase niciun înger în viaţă, pentru că acum pot să se reproducă fără statui.

Oykib se încruntă.

— În cazul ăsta, am făcut o greşeală anulând glanda profilactică?

— Nu, răspunse Nafai. A fost corect c-am eliberat ambele comunităţi. Dar acum trebuie să le-ajutăm să găsească un nou echilibru. Bazat pe respect şi toleranţă.

— N-aş crede c-aşa ceva o să existe prea curând, spuse Oykib. Atâta vreme cât săpătorii îi consideră pe îngeri carne de consum, iar aceştia pe săpători, nişte diavoli.

— Ştiu, replică Nafai. Din cauza asta trebuie să facem munca noastră. Învăţarea o să dureze multe generaţii de-acum înainte, pentru noi şi pentru cei care-ncearcă să-l slujească după noi pe Păstrătorul Pământului. Iar în acest răstimp, intenţionez să inventez nişte arme care să egalizeze în luptă şansele îngerilor cu cele ale săpătorilor. Ceva care să-i facă pe săpători să se retragă-n găurile lor dacă o să îndrăznească să pornească un război contra îngerilor.

— Prin urmare, îngerii sunt stăpânii. La ce-ajută lucrul ăsta?

— Îngerii nu-i hăituiesc pe săpători ca să-i

mănânce, rosti Nafai. Ei nu vor să se lupte cu săpătorii. Nu vor decât să fie lăsaţi în pace. Din punctul meu de vedere, chestia asta înclină puternic balanţa morală în favoarea îngerilor.

— Săpătorii nu sunt nişte monştri, zise Oykib. Sunt copiii propriei lor moşteniri genetice şi culturale. Nu merită să fie măcelăriţi din cer.

— Ştiu, rosti Nafai. Din pricina asta trebuie să-i învăţăm pe toţi cât de bine putem. Iar în răstimpul ăsta, să-ncercăm să păstrăm un echilibru între ei.

— Nu vreau s-aleg, spuse Oykib.

— N-ai de ales, decât s-alegi, replică Nafai. Când Elemak o să-i conducă pe săpători la război, tu o să fii unul dintre cei pe care-o să-ncerce să-i omoare. O să fii de partea îngerilor pentru că n-o să ai altă opţiune.

— Ştii lucrul ăsta din vise? întrebă Oykib.

— Nu trebuie să-mi trimită vise Păstrătorul ca să-mi spună ce pot să-mi imaginez şi singur.

Oykib îşi şterse furios o lacrimă care i se prelinsese pe obraz.

— Nimic din toate astea nu trebuia să se-ntâmple, zise el. De ce nu l-ai ucis, pur şi simplu, pe Elemak, atunci când ai avut posibilitatea?

— Pentru că ţin la el, răspunse Nafai.

— Prin urmare, câţi dintre prietenii mei din rândurile săpătorilor şi câţi dintre prietenii tăi din rândurile îngerilor trebuie să moară din pricina asta?

— Elemak e implicat în tărăşenia asta, spuse Nafai, dar dacă-ţi închipui că Fusum sau un altul nu i-ar fi stârnit pe săpători la revoltă împotriva noastră sau la război contra îngerilor, înseamnă că nu-nţelegi natura omenească.

— Săpătorii nu sunt fiinţe umane, rosti Oykib.

— Ba sunt, atunci când e vorba de ură, furie şi invidie, zise Nafai.

— Şi de iubire şi generozitate, replică Oykib. De încredere, înţelepciune, demnitate şi...

— Da, acceptă Nafai. Sunt umani în toate aspectele astea. Aşa-s şi îngerii.

— Prin urmare, cum suntem noi diferiţi de strămoşii noştri, care au fost alungaţi de pe planetă acum patruzeci de milioane de ani?

— Nu ştiu, răspunse Nafai. Dar poate că, în timp, noi, săpătorii şi îngerii o să putem găsi calea către pace.

— Iar în răstimpul ăsta o să proiectezi arme, rosti Oykib.

— Mă gândesc la nişte sarbacane, spuse Nafai. Cu nişte săgeţi mici. Nu ştiu încă dacă trebuie să fie otrăvite sau nu, pentru a fi eficiente.

— Te referi la uciderea prietenilor mei, punctă Oykib.

— Fă tot ce poţi şi-nvaţă-ţi prietenii să urască războiul şi să refuze să ia parte la el, rosti Nafai. Învaţă-i să dispreţuiască fie şi numai gândul de-a se-nfrupta din carne de copil de carnea-cerului. Iar în momentul ăla niciodată n-o să-i mai doboare

vreo săgeată trasă de îngeri.

15
Divizări

Atunci când pacea depinde de viaţa unui singur om, fiecare zi devine un priveghi. Fiecare plan nou conţine gândul: Poate fi finalizat până când o să moară? Naşterea fiecărui copil este întâmpinată cu rugăciunea: Fie ca siguranţa să mai dureze încă un an. Încă o lună, încă o săptămână.

Nu era vorba de faptul că lumea vorbea mult despre asta, despre felul în care arăta Volemak, cum i se încovoia spatele, cum i se schimonosea faţa din cauza artritei în timp ce mergea, cum îşi pierdea răsuflarea atunci când muncea din greu, cum convoca acum adunările în clădirea şcolii, şi nu în biblioteca navei, unde se ajungea urcând scara. Era vorba de ceva ce vedeau, regretau, dar ţineau pentru ei, prefăcându-se că n-ar fi atât de rău, mai avea încă mult de trăit, nu existau încă motive de îngrijorare.

Apoi muri Emeezem, iar Fusum prelua conducerea absolută asupra săpătorilor. Ea începuse să-şi piardă speranţa atunci când fiul ei, Ned, a fost ucis de o panteră în timp ce era la vânătoare. Mai târziu, desacralizarea Zeului Neatins a reprezentat o puternică lovitură, iar în acel moment inima ei a murit; dispariţia soţului ei Mufruzhuuzh a fost doar o palidă copie a acelui

şoc. Lumea s-a sfârşit, Emeezem, şi, oh da, soţul tău a murit, iar băiatul brutal care pretinde c-a încercat să-l salveze pe fiul tău e acum şi rege de sânge, şi rege al războiului, iar atunci când o să mori, el o să distrugă pacea din rândul poporului tău, iar tu nu poţi face nimic, decât să le înveţi pe femei să spere într-o zi de pace cândva în viitor; doar femeile par că mai ascultă, iar singurul care te onorează este fiinţa umană Nafai, al cărui chip a reprezentat salvarea ta cu mult timp în urmă. Atunci când moartea veni s-o ia, zguduită de tuse în vreme ce zăcea în camera ei subterană, pe întuneric, înconjurată de femei tăcute şi de câţiva bărbaţi care aşteptau momentul morţii ei pentru a putea începe să-i distrugă amintirea – atunci când veni moartea, ea o întâmpină cu amară uşurare. De ce-ai întârziat atât de mult? Şi unde-s Nen şi Mufruzhuuzh? Şi, că veni vorba, unde-i mama? De ce, până la urmă, viaţa mea a fost atât de neînsemnată?

Doar când se afla pe punctul de a muri, în minte îi apăru un vis, cu toate că socotea că-i trează. Văzu o fiinţă umană, un săpător, un înger, stând împreună pe culmea unui deal, în timp ce în jurul lor era adunată o mulţime formată din toate cele trei specii, plângând, râzând de bucurie, năpustindu-se în faţă ca să-i atingă, iar fiecare dintre cei care-i atingeau cânta cu glas tare, acelaşi cântec de bucurie, apoi fiinţa umană, săpătorul şi îngerul se uitară la *ea,* la Emeezem,

mama profundă care era pe patul morţii şi-i spuseră: „Mulţumim c-ai pus poporul tău pe calea aceasta.”

Visul nu-l readuse la viaţă pe Nen, nici nu dădu speranţă că domnia lui Fusum nu va fi sângeroasă şi îngrozitoare şi cu siguranţă n-o readuse la viaţă. Nu făcu decât s-o lase să păşească peste acea margine în necunoscutul întunecat, cu un zâmbet pe chip şi mândrie în inimă. Făcu în aşa fel încât moartea să-i fie plăcută.

Fusum se îngriji să-i fie acordate mari onoruri, iar în oraţia funebră o lăudă pentru că pregătise poporul pentru venirea fiinţelor umane – chiar dacă înțelesese greșit ce anume voiau zeii să facă poporul ei. Apoi, pe parcursul următoarelor câteva zile, toţi rivalii şi opozanţii lui dispărură şi nu se mai știu nimic de ei. Mesajul era clar: Fusum reprezintă legea supremă a poporului săpătorilor, căci el este rege de sânge, rege al războiului, mamă profundă și, da, zeu, toate la un loc, pe vecie. Majoritatea tinerilor erau bucuroși, căci el îi va face din nou războinici, după atâția ani în care trăiseră în umbra fiinţelor umane şi sub papucul femeilor. Iar dacă tinerii erau mulţumiţi de el, nimeni altcineva nu îndrăznea să fie nemulţumit.

Fusum îl rugă plin de respect pe Oykib să înceteze a mai predica ideile lui stupide despre Păstrătorul Pământului. Fusum o luă deoparte pe Chveya și-i spuse că prezenţa ei le intimida pe femeile-săpător și că acestea ar fi mai mulţumite

dacă ea ar înceta să le mai înveţe despre depozitarea şi conservarea corectă a alimentelor. Una câte una, fiinţelor umane li s-a cerut să înceteze, până când doar lui Elemak, Mebbekew şi Protchnu li se mai permitea să-i viziteze pe săpători.

Ce putea Volemak să facă? El îi ceru lui Elemak să protesteze faţă de Fusum. Elemak a spus că va face acest lucru, apoi s-a întors şi a zis că transmite asigurările lui Fusum că nu s-a schimbat nimic, doar că săpătorii îşi vor asuma răspunderea pentru felul în care este educat poporul lor.

— A zis c-ar trebui să fim bucuroşi, tată, pentru că acum avem mai mult timp pe care să-l dedicăm familiilor noastre.

Totul a fost executat atât de liniştit, atât de politicos, încât Volemak s-a simţit complet neputincios. Ştia – ca toată lumea, de altfel – că săpătorii se revoltau împotriva stăpânirii umane, chiar dacă până la declanşarea revoltei niciuna dintre fiinţele umane nu se considerase a fi un stăpân. Mai ştiau, totodată, că Elemak reuşise să provoace lovitura, pentru că acum el controla accesul la săpători, cu toate că până în acel moment Oykib şi Chveya reprezentaseră prezenţa umană dominantă în mijlocul săpătorilor. Erau cu toţii siguri că Elemak plănuise şi acţionase în acest sens ani la rândul şi că, după toate aparenţele, el şi Fusum încheiaseră o înţelegere cu douăzeci de

ani în urmă, când acesta din urmă fusese ostatic, iar Elemak învățase limbajul săpătorilor de la el și, se presupune, îl făcuse să accepte prietenia cu ființele umane.

— Fusum i-a răpit lui Elemak copilul, rosti Chveya, nevenindu-i să creadă. Cum de-a putut Elemak să se-*mprietenească* cu el?

— Cred, rosti Oykib, că Elemak a-nțeles că alegerea victimei răpirii n-avea nimic personal. Şi nu cred că ceea ce-au stabilit între ei este ceea ce tu și cu mine înțelegem prin „prietenie”.

Acum nu mai conta ce părere avea despre acest lucru oricare dintre ceilalţi. Era un fapt împlinit.

În acel moment începură să urmărească cu adevărat starea de sănătate a lui Volemak. Chiar bătrânul începu să vorbească despre acest lucru, în taină, câtorva.

El și Nafai se întâlniră cu Hushidh și Chveya și făcură o listă a celor care erau clar loiali lui Nafai şi a celor credincioşilor lui Elemak.

— Suntem din nou împărțiți în Nafari și Elemaki, zise Chveya. Câtva timp am crezut c-am depăşit situația asta.

Volemak părea trist, dar nu posomorât.

— Știu că Elemak s-a schimbat, dar a deprins răbdarea, nu generozitatea. Sufletul Suprem a fost la curent tot timpul.

Între ființele umane, Nafarii îi întreceau cu mult ca număr pe Elemaki, iar dintre bărbații adulți care puteau deveni soldați n-ar fi o competiție

dacă s-ar ajunge la lupte doar între oameni. Dar, desigur, toată lumea înţelegea acum că bătălia, dacă va avea loc, va fi între fiinţele umane ale lui Nafai şi armata de săpători a lui Fusum. La această scară, soldaţii lui Nafai erau doar câţiva şi nimeni n-avea nici cea mai mică speranţă că îngerii, oricât de binevoitori ar fi, ar putea ţine piept cu adevărat săpătorilor într-un război pe faţă. Nu trebuia să se ajungă la luptă. Nafai şi ai lui vor fi obligaţi să plece.

Totuşi, chiar şi printre copiii lui Kokor şi Sevet, mai mult de jumătate erau loiali lui Nafai – în parte datorită secretului cunoscut că mamele lor erau amantele lui Elemak.

— Adevărata complicaţie e că Eiadh este, probabil, cea mai loială lui Nafai dintre toate şi o să vrea să ia cu ea cât se poate de mulţi dintre copiii şi nepoţii ei.

— Câţi dintre ei o să vină?

— Cea mai mare parte. Majoritatea copiilor lui Elemak o să fie de partea ta, deşi nu Protchnu, Nadya ori copiii lor. Dar Elemak n-o să accepte să-l iei pe oricare dintre ei, chiar dac-o s-o iei doar pe Eiadh. O să ne urmărească oriunde ne-am duce. N-o să-i putem lua cu noi dacă vrem să sperăm c-o să fie pace.

Volemak ascultă multă vreme discuţiile lor, apoi luă o hotărâre.

— O să-i luaţi pe toţi cei a căror loialitate faţă de Nafai e autentică şi profundă, dacă doresc să

meargă. O să trebuiască s-aveţi încredere că Păstrătorul Pământului o să v-ajute.

Dacă vreunuia dintre ei îi trecea prin cap să spună: „Îţi vine uşor să iei o asemenea hotărâre, Volemak, pentru că tu o să fii mort atunci când o să înceapă războiul”, ţinu pentru sine acest gând.

Pe măsură ce sănătatea sa devenea tot mai precară, Volemak începu să cheme lumea la el, unul câte unul.

Doar pentru o mică conversație, spunea el, dar plecau cu toţii răvășiți de această experienţă. Stătea de vorbă cu ei și le spunea, cu o francheţe aproape brutală, ce credea despre ei. Cuvintele sale puteau fi dureroase, dar atunci când le lăuda calitățile, talentele, virtuțile, realizările, vorbele sale erau precum aurul. Unii dintre ei își aminteau doar comentariile critice, desigur, alţii mai ales laudele, dar fiecare dintre aceste întâlniri era înregistrată și, ulterior, Nafai și Oykib consemnară cuvintele în paginile de aur ale cărţii. Într-o bună zi, când vor dori să-și amintească ceea ce spusese Volemak, cuvintele vor fi acolo spre a fi citite.

Era un secret ştiut de toţi că Volemak își lua rămas-bun. Iar atunci când se îmbolnăvi, ritmul se acceleră.

Se întâlni cu pTo și Poto, care coborâră din canion pentru că el nu mai putea face faţă efortului unei călătorii în satul lor cu micul vehicul spaţial.

— O să luptăm și-o să murim pentru Nafai, îi

spuseră ei.

— Nu vreau să muriţi, iar de luptat să luptaţi doar dacă vă silesc ei. Adevărata întrebare, prieteni, este următoarea: Veţi pleca, voi şi ai voştri, în sălbăticie, ca s-o luaţi de la capăt, ca să-ntemeiaţi o nouă colonie în altă parte?

— Mai degrabă i-am înfrânge pe săpători, rosti pTo. Mai degrabă am lupta ca niște bărbaţi adevăraţi. Nafai ne-a-nvățat să luptăm cu arme noi. Putem doborî pantere în goană, le putem ucide din zbor, iar ele nu ne pot atinge.

— Săpătorii-s mai isteţi decât panterele, zise Volemak.

— Dar îngerii-s mai isteţi decât săpătorii, replică Poto.

— Nu m-aţi înțeles, spuse Volemak. Eu zic că săpătorii-s mai isteţi decât panterele, pentru că asta înseamnă că vieţile lor sunt mai preţioase. N-ar trebui să vă mândriţi că puteţi ucide săpători, pentru că ei sunt fiinţe raţionale, nu animale.

Ruşinaţi, pTo şi Poto tăcură mâlc.

— Voi și-ai voştri o să-l urmaţi pe Nafai mai sus, în munţi?

— Pot să-ți spun cu toată încrederea, tată Volemak, rosti pTo, că nu numai c-ai noştri o să-l urmeze şi pe lună sau în abisurile iadului, dar o să-l implore să le fie rege şi să domnească peste ei, pentru că dacă le e rege, ei știu c-o să fie-n siguranţă.

— Ce s-ar fi-ntâmplat dacă Nafai n-ar fi avut

mantia de comandant? întrebă Volemak.

Ei se uitară unul la celălalt câteva clipe. În cele din urmă, Poto își aduse aminte:

— Oh, te referi la chestia aia care-l face să strălucească ca un licurici atunci când vrea el?

— Nu-nseamnă nimic pentru noi, zise pTo. Nu vrem să ne conducă pentru că are un fel de putere vrăjită, tată Volemak. Vrem să ne conducă pentru că el, Luet, Issib şi Hushidh sunt cei mai buni şi mai înţelepţi oameni pe care-i cunoaştem, ne iubesc, iar noi îi iubim.

Volemak dădu din cap, încuviinţând.

— În cazul ăsta, o să fiţi mereu copiii mei, chiar şi după ce mor.

Plecară acasă şi le spuseră celorlalţi să înceapă să se pregătească de plecare. Îşi strânseră lucrurile şi hotărâră ce anume să ia şi ce să lase. Împachetară seminţele şi butaşii plantelor care nu creşteau din seminţe. Împachetară alimentele de care vor avea nevoie în călătorie şi pentru a rezista până când se vor coace noile recolte. Apoi începură să-şi mute copiii la o distanţă de zbor de o zi, dincolo de următoarea culme muntoasă, pentru a nu putea fi ajunşi de săpători în cazul în care zborul ar începe în grabă.

— Cât o să mai trăiască tata Volemak? întrebau toţi.

Cum puteau răspunde?

— Nu prea mult, le spuneau ei tuturor celor care întrebau.

În sfârşit, toată lumea îşi luase rămas-bun, fuseseră date toate binecuvântările, fuseseră exprimate toate speranţele şi toată iubirea, iar Volemak încă zăbovea. Rasa veni la Shedemei şi îi spuse:

— Volya şi Nyef vor să te vadă, Shedya. Te rog, vino iute. Îi zâmbi lui Zdorab. De data asta, singură, te rog.

Zdorab încuviinţă.

Shedemei o urmă pe femeia cea bătrână în casa în care zăcea Volemak, cu ochii închişi, cu pieptul imobil.

— E deja... începu ea.

— Nu încă, răspunse Volemak cu glas stins.

Nafai şedea pe un taburet în colţ. Rasa părăsi încăperea, rostind:

— Grăbeşte-te.

Înţeleseră că nu voia să fie afară când murea soţul ei.

— Nafai, şopti Volemak. Dă-i ei mantia.

— Cee? exclamă Shedemei.

— Shedemei, spuse Volemak. Ia mantia. Învaţă cum s-o foloseşti. Ia nava spaţială şi du-o în cer, acolo unde n-o poate atinge şi folosi nicio fiinţă umană. Să trăieşti – mantia o să te susţină. Veghează Pământul.

— Asta-i treaba Păstrătorului, nu a mea, replică Shedemei, dar în realitate nu protesta din adâncul inimii.

Volemak vrea ca eu să am nava, ca eu să am

mantia! Volemak vrea să am singurul laborator din lume şi timp berechet ca să-l folosesc!

— Păstrătorul Pământului se va bucura de orice ajutor va primi, spuse Volemak. Dacă şi-ar fi putut face singur treaba, nu ne-ar mai fi adus aici.

Nafai se ridică, dezbrăcându-se în acelaşi timp.

— O să treacă din carnea mea în a ta, spuse el. Dacă vrei s-o primeşti. Şi dacă vreau să mă despart de ea.

— Vrei? întrebă Shedemei.

— Ai grijă de lumea asta ca de grădina ta, rosti Nafai. Şi veghează-mi poporul atunci când o să dorm.

Volemak muri în acea noapte, având-o lângă el doar pe Rasa. În zori, trecerea sa în nefiinţă era cunoscută din cea mai profundă încăpere a oraşului săpătorilor până în cel mai înalt cuib al îngerilor. Durerea a fost imediată şi reală în rândul îngerilor, precum şi în cel al săpătorilor care nu doreau război. Ştiau că pacea s-a terminat pentru toţi; şi, totodată, ei îl iubiseră şi îl onoraseră pe bărbatul Volemak, nu doar pentru autoritatea lui, ci şi pentru maniera în care a folosit-o.

La cererea Rasei, nu i-au incinerat trupul, ci l-au îngropat după datina săpătorilor.

După doar două zile avu loc testul de autoritate. Nafai se pregătea să se întoarcă în satul îngerilor, unde Luet îl aştepta deja. Elemak, flancat de Meb şi de Protchnu, cu vreo zece soldaţi săpători în

spatele lui, îl interceptă pe Nafai la marginea pădurii.

— Te rog, nu pleca, rosti Elemak.

— M-aşteaptă Luet, replică Nafai. E ceva urgent?

— Aş aprecia dacă n-ai pleca, rosti Elemak. O să-i trimit vorbă lui Luet să coboare aici. Aş vrea să locuieşti în satul ăsta de-acum înainte. Carnea-cerului nu mai au nevoie de tine.

Cuvintele sale şi comportamentul erau blânde, astfel încât dacă Nafai ar fi opus vreo rezistenţă, *el* ar fi părut a fi agresorul, nu Elemak. Dar mesajul era clar. Elemak prelua puterea, iar Nafai era prizonierul lui.

— Mă bucur s-aud lucrul ăsta, zise Nafai. Am crezut că încă mai am mult de muncă printre ei, dar îmi închipui acum că pot ieşi la pensie.

— Oh, nu, e încă mult de muncă aici, jos, rosti Elemak. Trebuie defrişate câmpurile, trebuie săpate tuneluri. Foarte multă muncă. Iar tu eşti încă tare-n spate, Nafai. Cred că poţi să mai munceşti o lungă perioadă.

A fost dus la casa lui Volemak. Rasa înţelese imediat ce se petrece şi îşi pierdu calmul.

— Întotdeauna ai fost un şarpe, Elemak, dar am crezut c-ai înţeles demult că nu realizezi nimic dacă-l iei prizonier pe Nafai.

— Nafai nu-i prizonierul meu, replică Elemak. E doar un alt cetăţean, care se-achită de sarcina faţă de comunitate.

— Ce, trebuie să fiu manierată şi să mă prefac

că-ţi cred minciunile? întrebă Rasa.

— Doamnă Rasa, spuse Elemak, Nafai e fratele meu. Dar tu *nu* eşti mama mea.

— Lucru pentru care-i mulţumesc Sufletului Suprem, să fii sigur de asta.

În cele din urmă, Nafai rupse tăcerea.

— Mamă, te rog. Stai liniştită. Elemak crede c-aici el conduce, dar lumea asta-i aparţine Păstrătorului, nu lui sau altui om. Aici n-are nicio putere.

În alte vremuri, la auzul acestor cuvinte, Elemak ar fi fost cuprins de furie, ar fi făcut un scandal monstru şi ar fi ameninţat. Dar acum era alt om, unul potolit, cu disciplină şi înţelepciune tăcută, nemiloasă. Nu spuse nimic, se rezumă doar să-l privească pe Nafai în timp ce intra în casa tatălui său. Apoi doi soldaţi săpători fură lăsaţi să stea de gardă la uşă.

Rasa se duse pe navă, la Shedemei.

— Nu cred că Elemak ştie că tu ai acum mantia, Shedemei. Ai putea s-o foloseşti, să-l dobori la pământ.

Shedemei clătină din cap.

— Nu ştiu s-o folosesc atât de bine. Învăţ. Mantia asta-i o povară cumplită. Nu ştiu cum a suportat-o Nafai.

— Nu vezi că-i neputincios acum? Elemak o să-l omoare, probabil diseară. N-o să-l lase să trăiască până dimineaţă.

— Ştiu, spuse Shedemei, am primit mesaj de la

Issib, prin intermediul Catalogului. Acum, pentru că port mantia, îl aud direct. Mi-a zis că Luet a avut un vis noaptea trecută. În vis se făcea că toţi soldaţii săpători dormeau, și cei care formează suita lui Elemak. Erau cufundaţi în somn în timp ce tu, Nafai şi toţi bărbaţii, femeile şi copiii loiali călătoreaţi în susul canionului, apoi mai sus, tot mai departe, către noi teritorii.

— Şi ce vrea să-nsemne asta?

— Cred – ea crede, la fel şi Issib, şi aşa spune şi Sufletul Suprem – c-a fost un vis adevărat. Sufletul Suprem are destulă putere ca să-i adoarmă pe oameni. Dar pentru că visul provine de la Păstrător, poate că trebuie s-avem încredere că şi ea are puterea de a-i adormi pe oameni. Shedemei se uită într-o parte, apoi continuă: Nu-s familiarizată cu chestia asta. Eu n-am avut viziuni. Doar un singur vis, despre o grădină.

Zdorab stătea amărât într-un colţ.

— Nu vrea să mă ia cu ea, zise el. Insistă să merg cu Nafai şi să-l ajut să pună pe picioare nenorocita aia de colonie.

— Nu eşti *obligat,* spuse Shedemei.

— Sau să rămân cu Elemak – chiar crezi că pot s-aleg varianta asta? rosti Zdorab. Discută cu ea, Rasa. Eu sunt bibliotecar.

— Nu fac decât ceea ce mi-a transmis Sufletul Suprem, spuse Shedemei. Ea susţine c-o să fie nevoie de Zdorab.

— Dar nu contează şi ce vreau *eu*? întrebă

Zdorab. Doamnă Rasa, nu mi-am respectat jurământul faţă de Nafai în toţi anii ăştia? Nu i-am stat alături?

— Poate acum e momentul, rosti Rasa, să te revanşezi fiindcă te-a iertat pentru greşeala comisă-n timpul călătoriei.

Zdorab privi în altă parte.

— Nu poţi să-l iei cu tine? întrebă Rasa.

— Aş vrea, şopti Shedemei. Dar Sufletul Suprem zice nu, pentru moment.

— Atunci comunică-i lucrul ăsta. Spune-i că nu acum, o sfătui Rasa. El crede că-i pentru totdeauna.

Din colţ, Zdorab vorbi din nou, plângând:

— Shedemei, nu ştii că te iubesc? Nu ştii că nu vreau să trăiesc fără tine?

Şi în ochii lui Shedemei se iviră lacrimi. Ea îi şopti Rasei:

— N-am crezut niciodată că el o să…

— Te iubească? întrebă Rasa. Tu nu crezi c-o să te iubească cineva, dar noi da. Lasă-l să vină cu tine, Shedemei. Sufletul Suprem nu le ştie pe toate. E doar un computer, până la urmă.

Shedemei încuviinţă grav din cap, fiind perfect conştientă că Rasa nu credea o clipă că Sufletul Suprem nu-i altceva decât o maşinărie.

— Zdorab, rosti Shedemei, vrei să iei micul vehicul ca s-o duci pe doamna Rasa şi bagajele cele mai grele sus, în canion? Apoi să-i iei pe Issib, cu scaunul lui, şi pe doamna Rasa din nou şi să-i

aduci în noul loc în care Nafarii o să-și întemeieze colonia?

— Da, spuse Zdorab.

— Apoi, când Nafai o să-ți spună că nu mai are nevoie de micul vehicul, o să fii atât de amabil să mi-l aduci aici, la navă, ca să ne putem înălța pe orbită?

El zâmbi. O îmbrățișă.

— Știi că mantia o să-mi susțină sistemul vital, rosti ea. Mai mult decât e natural. Și intenționez, de asemenea, să petrec mult timp în stare de hibernare, ca să am răgazul să studiez mai multe generații de viață și să colectez o mai mare cantitate de date.

— Nu mă deranjează c-o să mor înaintea ta, zise Zdorab. De fapt, chiar prefer să se-ntâmple așa.

— O să fie tot timpul de muncă, spuse Shedemei.

— Prin urmare, cu atât mai mult o s-ai nevoie de-un secretar și de un bibliotecar.

— Iar salariul e mic, zise ea.

— Am fost deja plătit, îi replică el.

Când se lăsă întunericul, soldații săpători de la ușa lui Volemak adormiră. Nafai ieși aproape imediat și începu să meargă din casă-n casă, vorbindu-le cu glas scăzut sprijinitorilor lui loiali, spunându-le să se adune la marginea pădurii. Ei nu păstrară tăcerea, chiar dacă încercau; nu era chip să-i împiedice pe copii să vorbească, sau,

câteodată, să plângă ori să se lamenteze. Dar nu se dădu alarma.

Chveya stătea lângă Nafai, privind conexiunile care încă-l mai legau de oamenii pe care-i lăsa în urmă.

— Dacă dorm, rosti Chveya, nu-nseamnă asta că Sufletul Suprem nu vrea ca ei să meargă cu tine?

— De data asta nu contează ce vrea Sufletul Suprem, replică Nafai. Îi iau pe toţi cei care vor să meargă cu mine.

Chveya încuviinţă din cap.

— Ei, în cazul ăsta, trebuie să-ţi spun că mai trebuie s-o iei şi pe Eiadh şi pe trei dintre copiii ei.

Nafai încuviinţă.

— Dar nu trebuie să vorbesc cu ea, rosti el. Vezi? Vine.

Şi era adevărat. Venea însoţită de tinerii bărbaţi Yistina şi Peremenya, precum şi de tânăra femeie Zhivoya, cea care fusese răpită în urmă cu douăzeci de ani. Yistina şi Peremenya erau împreună cu soţiile lor, dar soţul Zhivoyei, Muzhestvo, nu venise.

— Doarme, şi nu pot să-l trezesc, explică ea cu lacrimi în ochi.

— Poţi să rămâi cu el, spuse Nafai. N-o să te-nvinovăţească nimeni pentru asta.

Ea negă dând din cap.

— Ştiu ce-i cu el, zise ea. N-am ştiut, atunci când m-am măritat cu el, dar acum ştiu. E unul de-al

lor. În adâncul inimii lui, e unul de-al lor. Își puse mâinile pe pântec: Dar copilul e-al meu.

Eiadh îl atinse pe Nafai pe mână.

— Nu ești obligat să ne iei, Nafai. Știu la ce pericol te expui. El n-o să ne ierte niciodată pentru lucrul ăsta. O să creadă că tu și cu mine...

— O să creadă că tu și cu mine am făcut ce-a făcut el deja cu Kokor, cu Sevet și, probabil, cu Dol. Nafai dădu din cap. Dar tu și cu mine știm că n-am făcut așa ceva și nici n-o să facem vreodată.

Eiadh zâmbi slab la auzul felului delicat în care Nafai îi dădea de înțeles că ea venea în calitate de concetățean, nu de iubită.

— Înseamnă că ne-am strâns cu toții, rosti Chveya.

— Nu, nu sunt toți, spuse Nafai. Trebuie să-mi invit surorile.

— Se culcă cu *el*, tată, replică Chveya. Ca să nu mai zic că nu-s tocmai persoanele cele mai de-ncredere din lume.

— Îi luăm doar pe cei puternici și virtuoși? întrebă el. Soții lor au murit și, așa cum ai zis, morala n-a reprezentat punctul lor forte. Dar sunt surorile mele.

Se îndepărtă, în direcția satului.

Era un loc fantomatic, cu ușile larg deschise, oamenii plecați sau, în doar câteva case, cufundați într-un somn adânc. Dar când Nafai ajunse la casa lui Sevet, ea stătea în pragul ușii, arătând somnoroasă și surprinsă.

— Am avut un vis, rosti ea când Nafai se apropie. Nu-mi aduc aminte nimic din el, dar m-am trezit şi-ai apărut tu.

— Noi plecăm, rosti Nafai. Înainte ca Elemak s-aibă ocazia să mă omoare, plecăm, toţi cei care nu vor să trăiască sub conducerea lui. Îi luăm pe toţi îngerii cu noi și mergem într-un loc nou, departe.

— O să te urmărească şi-o să te omoare, dac-o să poată, spuse Sevet. Nu ştii câtă ură zace-n el.

— Ba ştiu, spuse Nafai. Vrei să vii cu mine?

Ea începu să plângă.

— Chiar vrei să mă iei, după tot ceea ce-am făcut?

— Ai vrea cu-adevărat să vii? Ai vrea cu-adevărat să fii de partea mea acum?

— Mi-e tare frică de el, rosti ea. Iar fetele mele Vasnami-nanya și Umya cred că, fără el, soarele nu mai răsare şi apune.

— Dar Panimanya e cu noi, zise Nafai.

— Şi eu la fel, spuse Sevet.

Se duseră la uşa lui Kokor. Era deschisă, dar ea nu se afla-n prag, aşa cum se întâmplase cu Sevet. Păşiră înăuntru, în tăcere, şi descoperiră că nu era singură în pat. Lângă ea era întins Mebbekew, gol şi transpirat în căldura umedă a nopţii. Dar dormea, în timp ce ochii lui Kokor erau deja larg deschişi când se apropiară.

Nu rostiră niciun cuvânt, de teamă să nu se trezească Mebbekew. Nafai dădu din cap către ea,

îi făcu semn, apoi ieşi afară împreună cu Sevet. Aşteptară la câţiva paşi de casă. În scurt timp veni şi ea, încă aranjându-şi hainele.

— Plecaţi, rosti ea încetişor. Am avut un vis în legătură cu asta.

— Vrei să vii cu noi?

Kokor se uită la Sevet, făcând ochii mari.

— Cu noi?

— Poţi să stai cu el, Kokor, dacă vrei, rosti Sevet. Cred că te iubeşte cu-adevărat.

— El nu iubeşte pe nimeni, replică Kokor.

— Nu mă refeream la Meb, spuse Sevet.

— Ştiu, răspunse Kokor. Dar nu pot să vin la voi, dacă vreau?

— Nu mai există posibilitate de-ntoarcere, rosti Nafai. Iar în noul nostru oraş o să respectăm legea.

Ele înţeleseră ce anume le spunea el.

— Cred că ne-am cam făcut plinul, spuse Sevet.

Kokor îşi dădu ochii peste cap.

— Eu n-o să-mi fac niciodată plinul, zise ea. Dar ştiu că n-o să fie ca-n Basilica. O să mă descurc.

— Eşti sigură că n-ai fi mai fericită dac-ai rămâne? întrebă Nafai.

— Nu vrei să venim cu tine? întrebă Kokor.

— Bineînţeles că vreau, răspunse el.

— Ai puţină-ncredere-n noi, Nafai, spuse Kokor. Ştim să facem diferenţa dintre tine şi Elemak. Putem face deosebirea între oţel şi tinichea ieftină.

— Atunci hai să mergem, zise Nafai. În noaptea asta ne-aşteaptă o lungă călătorie.

Oykib conducea deja lunga procesiune pe poteca din pădure, astfel încât doar câţiva mai erau acolo atunci când ajunse Nafai, printre ei Rasa şi Zdorab, în micul vehicul spaţial. Era şi Shedemei.

— Închide ermetic nava, spuse Nafai. N-au cum să pătrundă înăuntru dacă nu-i laşi.

— Ştiu, răspunse ea. Nava e-n siguranţă.

— Nu-ncerca să faci acte de eroism, spuse Nafai. O să reuşim.

— Nu-i suficient să ai doar un avans de-o noapte, rosti Shedemei.

Nafai clătină din cap, intenţionând clar să mai aducă argumente. Dar ea întinse o mână şi-i atinse buzele, spre a-l face să tacă.

— Nyef, dragul meu prieten, acum eu sunt comandantul de navă. Tu du-te şi-ţi condu colonia-n sălbăticie. Eu o să am grijă de navă şi-o să hotărăsc cum trebuie folosite puterile mantiei.

Shedemei îi îmbrăţişă pe Rasa şi pe Zdorab, apoi le făcu semn cu mâna în timp ce micul vehicul spaţial se înălţa către cer, luându-şi zborul pe deasupra vârfurilor copacilor, depăşindu-i pe toţi ceilalţi călători care înaintau cu greu de-a lungul drumului. Apoi îl îmbrăţişă pe Nafai şi se întoarse la nava spaţială.

Nafai fu ultimul care porni la drum. Crezu că-i singur, când, deodată, se trezi înconjurat de vreo zece săpători. Primul lui gând fu că Păstrătorul nu reuşise, că deşi Sufletul Suprem era capabil să-i ţină adormiţi pe duşmanii lui umani, săpătorii

reușiseră să se trezească. În felul ăsta o să mor, își spuse el.

Apoi văzu că nu erau înarmați, iar jumătate dintre ei erau femei.

— Ia-ne cu tine, spuse unul dintre ei în limbajul săpătorilor.

Nafai nu vorbea cursiv această limbă, precum Oykib, dar îi putu înțelege.

— Și să trăiți printre îngeri? întrebă el. Niciodată n-o să aibă încredere-n voi.

— Mai degrab-am fi servitorii... îngerilor, rosti femeia care vorbea în numele tuturor.

Nafai observă că ea nu spusese *carnea-cerului*, ci-și forțase buzele și limba să pronunțe straniile sunete ale cuvântului prin care îngerii se desemnau pe ei înșiși. Femeia continuă:

— Fusum e cel mai înfiorător dintre zei.

Nafai încuviință.

— O să vă fie greu printre îngeri, rosti el, dar aveți protecția mea și-o să am încredere-n voi, dacă nu cumva o să mă determinați să nu mai am. Jurați cu toții să-mi dați ascultare și să nu faceți rău poporului meu, ființe umane sau îngeri?

Depuseră jurământul, așa că-i lăsă să-l urmeze. Se iscă consternare în rândul îngerilor, dar asigurările lui Nafai și implorările lor umile reușiră să aducă, în silă, acceptarea îngerilor. Era încă întuneric când părăsiră satul pustiu al îngerilor și porniră către un ținut nou, ca să întemeieze un oraș nou, de un fel nou.

Când, după multe zile de călătorie, ajunseră în locul pe care Nafai îl alesese cu mulţi ani în urmă, ştiind c-o să vină o astfel de zi, pTo şi Poto organizară o mică ceremonie.

— Locul trebuie s-aibă un nume, spuseră ei. Şi pentru că nouă o să ni se spună întotdeauna Nafari – cuvântul pronunţat de buzele lor semăna mai mult cu Dapati, dar fură înţeleşi – credem că locul acesta trebuie numit „pământul lui Nafai" – Dapai – iar tu eşti cel pe care-l alegem ca să ne conducă pe toţi.

Glasurile răsunară atât de puternic, aprobând, încât Nafai nu putu decât să zâmbească şi să spună:

— Nu-i laudă mai mare pentru cineva decât ca prietenii săi să-şi numească locul căminului cu numele lui.

Dar, în ciuda cuvintelor sale modeste, ştiau cu toţii ce anume însemna asta. Nafai era regele lor. Regele războiului. Iar ei vor muri bucuroşi pentru el.

16
Comandant de navă spaţială

Shedemei auzea ce anume îi spunea Issib prin intermediul Catalogului.

— Sunt zorii zilei şi suntem la o distanţă apreciabilă de sat, dar înaintăm cu greutate, Shedya, iar o armată de săpători poate să ne

ajungă până-n prânz.

La care Shedemei replică:

— N-o să fie nicio armată azi sau mâine.

— Nu uita, Shedya, răspunse Issib. Tu ești singura care ne poate proteja. Nu face pe nobila. Nu fi nepărtinitoare. Caută s-ai câștig de cauză.

— Bun sfat, Issya. Hai să m-apuc să-l urmez.

În ciuda încrederii pe care o manifesta, Shedemei șovăia să părăsească adăpostul navei spațiale, să vadă cum ușa se închide etanș în urma ei. Purtatul mantiei îi conferea un sentiment de conexiune și apropiere cu fiecare parte a navei, dar în realitate nu se simțise foarte diferit nici înainte. Nava reprezenta locul în care erau instrumentele, munca, biblioteca ei, ea însăși. Pășind în sat – resturile satului, cu casele în majoritate părăsite –, ea devenea altcineva. Probabil că lui Nafai îi plăcea la nebunie lucrul ăsta, își zise Shedemei, senzația asta de putere, de control. Dar mie nu. Nu mă interesează să descopăr câtă energie poate fi canalizată prin trupul meu. Nu intenționez să aflu cât de puternic trebuie să fie fulgerul cu care dobor pe cineva, fără a-l omorî.

Ca să fim sinceri, nici lui Nafai nu-i plăcea. Dar, cât de bun la suflet o fi fiind, *e* bărbat, iar bărbații s-ar părea că se bucură obscen de mult atunci când sunt puternici, atunci când câștigă. Shedemei, pe de altă parte, pur și simplu dorea să *știe*. Dar poate că nu era problema diferenței dintre femei și bărbați. Poate că pur și simplu legăturile

lui Shedemei cu ceilalţi nu erau foarte puternice, în comparaţie cu dragostea ei pentru muncă, devotamentul ei pentru înțelegerea felului în care lucrează viața. Oare chestia asta-i ceva diferit, în realitate? se întreba ea. Nafai și Elemak se născuseră pentru a conduce oameni și erau hotărâţi să câştige, unul în fața celuilalt. Dar și eu simt că m-am născut ca să conduc, nu bărbaţi ori femei, ci organisme, coduri genetice, sisteme biologice, ecologii. Şi, asemenea lui Nafai şi Elemak, *o să-mi* găsesc calea.

Astăzi, problema n-o s-o constituie Elemak, de fapt. Ci săpătorii. Shedemei i-ar putea opri cu uşurință pe Elemak și pe cei câțiva susținători umani ai săi. Dar nu exista nicio posibilitate de a-i descoperi şi de a-i blocă pe toţi soldaţii lui Fusum, iar ei erau cei care vor face măcel, dac-o să-i ajungă pe Nafari în timp ce călătoreau, fiind împovăraţi de copii şi bebeluşi, de provizii, cârduri şi turme.

Prin urmare, indiferent ce-ar fi făcut Shedemei, ar fi trebuit să-i convingă pe săpători să aştepte; dacă săpătorii nu plecau, şi Elemak trebuia să aştepte.

Astfel mergea Shedemei prin sat, fără a fi atentă la strigăte, în timp ce Elemak, Mebbekew şi Protchnu scotoceau locuinţele, le jefuiau, mai bine zis, vorbindu-şi unul altuia despre trădare, despre cei care plecaseră. Mebbekew o văzu şi o strigă, apoi plecă urlând către Elemak, strigându-i că

Shedemei a rămas, Shedemei nu putea să părăsească nava.

— Avem laboratoarele! Avem computerele! Îl avem pe Sufletul Suprem!

O să fie timp berechet, ulterior, să fie trezit la realitate din această amăgire.

Ea înaintă către locul în care gardienii săpători discutau îngroziţi, întrebându-se ce-o să se-ntâmple când o să afle Fusum că ei dormiseră, cumva, toată noaptea, fără să vadă nimic, fără s-audă nimic, în timp ce majoritatea fiinţelor umane îşi luaseră tălpăşiţa.

— Fusum o să vă ucidă, rosti ea, poticnit, în limbajul săpătorilor.

Ei îi răspunseră în grai uman, lucru pentru care le fu recunoscătoare.

— Ce putem să facem? Ce s-a-ntâmplat cu noi? Ne-a otrăvit!

— A fost Păstrătorul Pământului, spuse ea. El v-a respins, pentru că peste voi domneşte un criminal. Aţi ales un criminal spre a vă fi rege de sânge şi rege al războiului. Apoi, cu oarecare efort, îşi făcu pielea să strălucească. Credeţi c-a trecut neobservat felul în care Fusum l-a profanat pe Zeul Neatins?

Nu-i plăcea să facă acest lucru. Fusese nevoie de multe strădanii ca să-i elibereze de superstiţii, iar ea acum reaprindea toate vechile lor temeri şi credinţe. Dar cum altminteri îi putea controla, având în vedere puţinele puteri pe care le deţinea?

Ei se culcaseră pe spate în faţa ei, oferindu-şi zona vintrelor, într-un gest de supunere.

— Nu vreau trupurile voastre dezvelite, rosti ea. Staţi drepţi, ca nişte bărbaţi, măcar de data asta. Dacă v-aţi fi purtat ca nişte bărbaţi înainte, Păstrătorul Pământului n-ar fi acum atât de supărat pe voi.

— Ce-ar trebui să facem, mărito?

— Aduceţi-mi-l pe prietenul-asasin, pe mincinosul care l-a ucis pe Nen la vânătoare.

Fu aidoma unui curent electric care le străbătea trupurile.

— Deci n-a fost pantera! Nu pantera! rostiră ei.

— A fost o panteră, zise Shedemei, dar pantera a ucis un bărbat care fusese doborât la pământ de o lovitură a prietenului său.

În timp ce rostea aceste vorbe, ea se întrebă dacă era adevărat, iar dacă era, cum de știa ea acest lucru.

(Şi eu mă întreb.)

Glasul Sufletului Suprem era limpede şi puternic în mintea ei.

Ar putea fi adevărat? întrebă ea.

(Veghez asupra fiinţelor umane. Sunteţi singurii care au fost transformaţi pentru a avea capacitatea de a mă auzi şi de a-mi da posibilitatea de a vă atinge mintea.)

Dar am lansat doisprezece sateliţi pe orbită, zise ea. Trebuie să fii capabil să vezi, chiar dacă nu le-auzi gândurile.

(N-am fost programat să supraveghez animale.)
Furioasă, Shedemei replică:
Ei bine, te programez eu *acum* să-i tratezi pe săpători și pe îngeri ca și cum ar fi, și ei, ființe umane.
(Ei nu sunt ființe umane, așa încât nu îi pot considera astfel.)
În cazul ăsta, fă așa, spuse Shedemei în tăcere. Adu-ţi aminte că din cauza faptului că ființele umane trebuie să trăiască acum printre săpători și îngeri, siguranța și supraviețuirea noastră depind de felul în care observi ce anume fac aceste ființe înzestrate cu rațiune. Trebuie să știi în permanență.
(Nu am resursele pe care le aveam pe Harmony. Nu am puterea, memoria, viteza sau viziunea spre a-i supraveghea pe toţi.)
Fă tot ce se poate.
(Iar când mă setezi să rezolv probleme matematice sau să fac cercetări și comparații, cu greu mai pot să supraveghez totul.)
Fă tot ce se poate, în cadrul limitelor tale, în cadrul unui set rezonabil de priorități.
(O să avem o lungă discuţie despre priorități, în scurtă vreme.)
Nu te preface că ești neputincios. Ştiu ce ești, *cine* ești și n-ai nevoie de mine ca să-ţi explic diverse lucruri. Fă tot ce se poate și ajută-mă să-l înţeleg pe Elemak.
(Nu-l ucide.)

Shedemei aproape că rosti: „Nici nu intenţionam.” Dar apoi realiză că în străfundurile minţii exact asta plănuia. Fusum şi Elemak, ambii morţi şi, prin urmare, Nafai în siguranţă.

De ce să nu-l ucid? întrebă ea.

(Săpătorii trebuie înfrânaţi. Oykib le explică acum acest lucru lui Nafai şi lui Issib. Dacă nu sunt struniţi de un conducător puternic, vor deveni violenţi, măcelărind îngeri şi ființe umane, deopotrivă. După atâta abstinenţă, furia şi setea de sânge din ei sunt puternice. Fusum nu îi provoca să dorească cu ardoare războiul, el folosea această sete spre a rămâne la putere. Călărea pantera, dar nu o controla, iar acum ai eliberat fiara.)

Încă nu i-am făcut nimic.

(În tot oraşul, săpătorii s-au revoltat, pentru că circulă povestea despre felul în care tu, femeia din turn, ai apărut strălucitoare şi mânioasă, condamnându-i pe toţi din cauza trădării lui Fusum.

Cum de ai aflat lucrul ăsta?

(Oykib îl ştie. El aude rugăciunile şi blestemele. Ţi-am zis, nu am ochi pentru a vedea ce fac săpătorii în subterane.)

Prin urmare, Nafai crede c-am nevoie de Elemak pentru a-i ţine-n frâu pe săpători.

(Nafai spune că, în momentul în care ajung în siguranţă în noua lor casă, pot respinge orice atac. Sisteme de apărare naturale, pante periculoase

unde săpătorii vor fi expuşi săgeţilor îngerilor – toate acestea vor fi suficiente dacă vor ajunge acolo în siguranţă.)

Nafai a plănuit de multă vreme lucrul ăsta, nu-i aşa? Atunci când mi-a dat mantia, ştia c-o să aibă nevoie de mine să fac asta.

(Bineînţeles. De fapt, a fost ideea mea. Dacă ar fi încercat să facă ceea ce faci tu, Shedemei, probabil că ar fi trebuit să îl ucidă pe Elemak, pentru că acest lucru ar fi constituit picătura care ar fi revărsat paharul. Dar având tu mantia de comandant, Elemak ar trebui să fie capabil să mai suporte o înfrângere, mai ales pentru că îi conferi o victorie.)

Victorie?

(Asupra singurului său rival serios la putere.)

Îl târâră pe Fusum dintr-o gaură în pământ şi îl întinseră pe spate, cu membrele răsfirate, în faţa ei. El şuiera, urla şi o blestema. Ea îi trimise una dintre cele mai blânde descărcări electrice, iar trupul lui se convulsionă.

— Ţine-ţi gura, rosti ea.

El se conformă.

Ea îi puse să-l ducă în satul uman, unde se aflau acum Elemak şi Protchnu, cu toate celelalte fiinţe umane adunate în spatele lor.

(Mebbekew intenţionează să te trădeze.)

Shedemei i se adresă lui Elemak:

— Spune-i lui Mebbekew să iasă afară şi să vină acolo unde stai, Elya, altminteri o să fiu nevoită

să-l fac să servească drept exemplu şi n-o să fie plăcut.

Elemak râse.

— Deci în Shedemei a noastră cea timidă şi liniştită zăcea o regină care aştepta să iasă la iveală. N-a fost nevoie decât de puţintică putere, şi gata, eşti stăpână peste toţi.

În acest răstimp, Mebbekew veni pe furiş din spatele uneia dintre case, apropiindu-se de Elemak.

— Nafai ne-a luat femeile, se plânse Mebbekew.

— Sunt sigură că, dacă-l întrebi, Protchnu o să te-nveţe cum să te uşurezi în ciuda acestei lipse, replică Shedemei.

Protchnu se întunecă la faţă. La fel şi Mebbekew, când pricepu.

— Văd că deja ai preluat controlul asupra săpătorilor, zise Elemak, arătând către Fusum ţinut prizonier.

— Dimpotrivă, replică Shedemei. N-am preluat niciun control. N-am făcut altceva decât să-l acuz pe-acest bărbat că l-a ucis pe prietenul lui, Nen.

— Nu l-am ucis, rosti Fusum.

— I-a dat cu măciuca-n cap atunci când ştia că pe urmele lor se afla o panteră. Doar când a văzut că Nen e mort s-a năpustit şi a ucis animalul.

— De ce-mi spui mie lucrurile astea?

— Nu eşti tu cel care-a fost ales să-i unească pe oameni şi pe săpători într-un singur popor? întrebă Shedemei. Nu eşti tu cel care o

să-ntemeieze naţiunea Elemakilor?

Elemak chicoti.

— Oh, desigur, spuse el. Bineînţeles, comandantul de navă a vrut dintotdeauna ca eu să conduc.

— Comandantul de navă intenţionează să ducă nava asta în spaţiu în ziua-n care micul vehicul spaţial o să se întoarcă cu soţul meu.

— Şi când o să vină această fericită zi?

— Când marea naţiune a Nafarilor o să fie-n siguranţă.

— Atâta vreme cât o să trăiesc n-o să existe o astfel de zi, spuse Elemak.

Oh, da, în mod aproape sigur Nafai ar fi trebuit să-l ucidă.

— Nu-s mari probleme, replică ea. Pentru că tu ştii şi ştiu şi eu c-o să fii în stare să-ţi conduci soldaţii de atât de multe ori până când vor înceta să te mai urmeze, Elemak. O să ştii cât de departe poţi merge, stimula și convinge. Şi n-o să fie prea departe. Nafai şi oamenii lui o să fie-n siguranţă.

— Câte zile? spuse Elemak.

Înţelesese târgul.

— Cred c-o să ai nevoie de cel puţin opt zile ca să investighezi crimele acestui trădător. O să trebuiască să găseşti martori printre soldaţii lui care să mărturisească public în legătură cu ceilalţi care au fost omorâţi după ce-a murit Emeezem. Justiţia necesită timp.

— Opt zile.

— Sau până se-ntoarce micul vehicul spaţial. O să fii ocupat cu mutarea satului, ca să nu fie nimeni ucis atunci când decolează nava.

— Văd c-aţi stabilit deja ce trebuie să fac eu.

Protchnu era furios:

— N-o s-accepţi târgul ăsta-mpuţit sper, nu, tată? Şarpele ăla ne-a luat jumate din familie, şi ţie, şi *mie*...

Shedemei îl întrerupse.

— Toţi cei care-au plecat cu Nafai au făcut-o din proprie voinţă.

— Şi trebuie să credem lucrul ăsta? rosti Protchnu. Poate că tata o să fie de-acord cu propunerea ta în schimbul puterii asupra *acestor* – îi arătă pe săpători cu dispreţ –, dar eu o să-i urmăresc, o să-i vânez, iar lancea mea o să-i smulgă inima din piept lui Nafai.

— Şi pe-a mamei tale? întrebă Shedemei. Pentru că singura cale prin care ea o să se-întoarcă la Elemak e dacă moare.

— Deja a murit! strigă Protchnu. N-are suflet!

— Trebuie să-l înţelegi pe băiat, rosti Elemak. E aiurit.

— Pur şi simplu nu-nţelege despre ce-i vorba, replică Shedemei.

Întinse o mână către Protchnu.

— Nu, strigă Elemak.

Dar aerul scânteia deja de putere, iar Protchnu ţopăi în aer, membrele lui contorsionându-se nebuneşte. Apoi căzu la pământ, cuprins de

convulsii, începu să scâncească, cu suspine prelungi.

— Adevărul e că eşti o nemernică, şopti Elemak.

— Cred că-i folositor ca toată lumea să vadă că Păstrătorul Pământului nu-şi lasă servitorii fără putere, rosti Shedemei. Acum să vadă toată lumea cum face Elemak dreptate. Cheamă-ţi martorii, consultă-te cu conducătorii poporului săpătorilor, iar când, după aproximativ opt zile, ajungi la un verdict, vom vedea cu toţii dacă eşti potrivit spre a fi numit regele războiului al Elemakilor. Dacă glasul săpătorilor şi cel al fiinţelor umane sunt unite în solicitarea ca tu să le fii conducător, atunci o să te fac rege al războiului şi o să ai autoritatea de-a conduce poporul ăsta.

Elemak îi zâmbi, pentru că ştia perfect de bine că ea oferea libertatea săpătorilor în schimbul siguranţei lui Nafai. Se aplecă şi-şi ajută fiul să se ridice, tremurând, în picioare.

— Nu uitaţi, însă, spuse Shedemei. Am spus rege al războiului. În rândul acestui popor n-o să mai existe un rege de sânge. M-auziţi cu toţii?

O auziră.

— Ăsta a profanat funcţia, aşa că nu poate fi considerat niciodată demn de ea. De-acum înainte este interzis să se mănânce carne de înger sau de fiinţă omenească. Orice individ care va mânca această carne interzisă se va face la fel de vinovat ca şi cum ar mânca din carnea propriului său copil. Asta este acum legea pentru toţi, în toată

lumea! Iar tu îi vei determina pe toţi săpătorii s-o respecte!

— Mulţumesc pentru însărcinare, rosti Elemak încet.

— Cred c-o s-ajungi să realizezi înţelepciunea de a-i deprinde să nu considere fiinţele umane drept o gustare, zise Shedemei, la fel de încet. Dacă poţi să-ţi mănânci duşmanii, Elya, cât timp o să treacă până când ei o s-ajungă la concluzia că şi tu eşti comestibil?

— Deja am înţeles ce vrei să spui, rosti Elemak. Ai terminat?

— Fără săpători care să meargă pe urmele Nafarilor, spuse Shedemei.

— Crezi că n-o să fim în stare să le luăm urma? întrebă Elemak.

— Fără asasini pe drum, spuse ea.

— Am înţeles târgul, replică Elemak. Ştiu c-am fost umilit din nou, de data asta Nafai mi-a luat nevasta şi jumătate din familie, iar tu l-ai doborât la pământ pe fiul meu. Dar pot să mă-mpac cu lucrul ăsta, pentru că mi-ai dat o naţiune. O naţiune de rozătoare urâte, care trăiesc în noroi, dar am avut parte de lucruri şi mai rele când eram cu caravanele pe Harmony, chiar dacă era vorba de fiinţe umane. Într-o bună zi, chiar o să *stau* deasupra trupului lui Nafai, Shedemei, indiferent de ceea ce crezi tu. Dar dacă te face să te simţi mai bine, n-o să-l mănânc. Şi nici n-o să las pe altcineva să-l mănânce. Exceptând ciorile şi

vulturii.

— Mă bucur să constat că eşti plin de spirit de reconciliere.

El îi zâmbi. Apoi se îndepărtă de ea şi vorbi cu săpătorii care-l ţineau pe Fusum:

— Duceţi-l pe prizonier în casa mea. Apoi începeţi să-i aduceţi pe cei care consideră că ştiu ceva despre crimele săvârşite de individul ăsta. Se uită din nou la Shedemei. Chestia asta o să ocupe prima zi, îmi închipui.

Shedemei îşi luă privirea de la el, uitându-se la Protchnu, ai cărui obraji erau pătaţi de lacrimi.

— Nu trebuia să-mi faci una ca asta. Ai procedat *greşit.*

— Erai un băiat atât de promiţător, răspunse ea cu blândeţe. Dintre toate tragediile pe care le-a provocat războiul ăsta de-o viaţă dintre fraţi, tu eşti cea mai tristă.

El deveni livid.

— O să-l omor, Shedya. O să-i omor pe toţi. Unul câte unul.

— Vrei să spui, cu alte cuvinte, că eşti sigur să tatăl tău n-o să reuşească.

— Vreau să spun c-o să-i omor pe toţi cei care-o să rămână.

— Ştii adevărul, Protchnu. Nu te mai gândi la răzbunare şi-nvaţă să fii conducător. Poporul ăsta are nevoie de-un rege mai mult decât trebuie să se justifice tatăl tău. Tot ce-a făcut el a făcut pentru putere. Acum o are. O să vezi. O să reuşească să

treacă peste moţiunile de război, dar o să piardă, pentru că setea lui a fost potolită.

— Nu-l cunoşti pe tata, rosti Protchnu cu mândrie. Şi nici pe mine.

— Nimeni nu-l cunoaşte, spuse Shedemei. Aşa că poate-o să ne surprindeţi pe toţi.

Opt zile mai târziu, Zdorab se întoarse la navă cu micul vehicul spaţial. Sosi la vreme ca să asiste la executarea lui Fusum pentru crimele lui; i-au tăiat gâtul doi dintre soldaţii săi. Cadavrul lui fu atârnat de o cracă de copac, aşa încât nicio parte din el să nu atingă pământul sfânt. Apoi, Shedemei, cu pielea strălucitoare, apăru în faţă şi îl numi în cadrul unei ceremonii pe Elemak rege al războiului. Poporul îl salută și-l aclamă, apoi urmăriră cu toţii cum Shedemei şi Zdorab se ridicară cu micul vehiculul spaţial şi intrară în turn prin larga deschidere unde era locul de andocare al navei.

Uşa se închise în urma lor, iar Elemak porni imediat cu două sute de soldaţi, lăsându-l pe Muzhestvo – fiul cel mic al lui Mebbekew, acum un tânăr în vârstă de douăzeci şi trei de ani – să conducă poporul în absenţa lui. Armata lui Elemak era în canion la jumătatea drumului când nava spaţială porni motoarele şi se înălţă către cer.

Deveni un alt punct luminos pe cerul nopţii, executând o continuă mişcare circulară, schimbându-şi din când în când poziţia. Se numea

Basilica, dar, cu timpul, nimeni nu-şi mai aducea aminte de ce, sau ce anume era, sau că pe vremuri fusese un turn ce străjuia primul sat de fiinţe umane de pe Pământ, după patruzeci de milioane de ani.

Armata lui Elemak merse pe urmele potecii late făcute de migraţia Nafarilor, dar când ajunseră pe culmea stâncoasă care bloca pasajul sudic către întinsa vale, aflată la altitudine, a teritoriului lui Nafai, din cer îi asaltară îngerii, aruncând săgeţi în spinările lor expuse. În acel loc muriră douăzeci de săpători şi fură răniţi alţi patruzeci. Cu greu se întoarseră acasă, iar Elemak îi învăţă să confecţioneze armuri, pentru a putea încerca din nou în anul următor.

Şi se întâmplă la fel, an după an. Dar între inutilele războaie, ambele naţiuni prosperară şi evoluară, şi ambele trimiseră negustori şi învăţători să răspândească noua agricultură, noile modalităţi de a purta războiul, noile mituri, legende şi religii către fiecare oraş de săpători şi sat de îngeri.

Trecură generaţii, iar fiinţele umane deveniră sute, apoi mii, apoi zeci de mii şi nu exista oraş de săpători care să nu aibă deasupra case omeneşti, nici sat de îngeri unde să nu existe fiinţe umane care să nu se alăture cântului de seară. Termenul care deveni comun pentru fiinţele umane în ambele societăţi era *cei de mijloc,* pentru că se aflau între îngerii din cer şi săpătorii din pământ.

În cer, nava spaţială orbita necontenit. Shedemei şi Zdorab dormeau perioade lungi şi dese, apoi se trezeau şi foloseau micul vehicul spaţial pentru a explora, pentru a colecta specimene, pentru a introduce noi varietăţi, pentru a da formă, forţă şi diversitate grădinilor de pe Pământ. Cu timpul, trupul lui Zdorab se uză, iar Shedemei îl puse să-şi afle odihna pe un câmp de flori aduse de pe Harmony. Apoi, rămasă singură, se trezi mai rar. Totuşi, din când în când, ea făcea vizite, culegea mostre, avea grijă şi observa tăcut cum se înmulţesc fiinţele pe suprafaţa pământului, mereu mai inteligente, mai mânioase, dar întotdeauna aflate în război.

Ce altceva s-ar fi putut întâmpla? Rasa umană era din nou acasă.

Născuţi pe Pământ

Lui Jerry şi Gail Argetsinger:
Înainte de alaiul cel pestriţ, înainte de costume,
Înainte de a fi distribuiţi în rolurile pe care le jucăm azi,
M-aţi învăţat cum să creez o dragoste durabilă.

Personajele

Notă despre convenţiile numelor

Printre fiinţele umane Nafari există acum obiceiul la persoanele de vază să-şi adauge la nume titluri onorifice. În mod formal, titulatura onorifică este aşezată la începutul numelui, în aşa fel încât la ocazii oficiale regele din Darakemba este Ak-Moti; dar este mult mai răspândită maniera de a adăuga numele la urmă, precum Motiak. Anumite denumiri onorifice sunt modificate pentru a se combina cu numele, iar unele nume cu denumirile onorifice. Astfel, atunci când Jamim era moştenitor, el se numea Ha-Jamim sau Jamimha, în maniera normală; dar în calitate de rege el era numit Ka-Jamim sau Jamimka (comparativ cu Nuak/Ak-Nu şi Motiak/Ak-Moti); iar în calitate de fost rege el este numit Ba-Jamim sau Jamimba (comparativ cu Nuab/Ab-Nu şi Motiab/Ab-Moti).

Titlurile onorifice pentru bărbaţi sunt: Ak/Ka,

însemnând „rege domnitor”; Ha/Akh, „moştenitor”; Ab/Ba, „ex-rege”; Ush, „războinic puternic”; Dis, „fiu iubit”; Og/Go, „mare preot”; Ro/Or, „învăţător înţelept”; Di/Id, „trădător”. Titlurile onorifice pentru femei sunt: Dwa, „mamă a moştenitorului” (indiferent dacă ea este în viaţă sau a murit); Gu/Ug, „cea mai onorată soţie a regelui”; Ya, „măreaţă femeie milostivă”.

În plus, silaba *da* este întrebuinţată ca termen generic de alint şi este inserată la sfârşitul unui nume de obicei prescurtat, dar înaintea oricăror titluri onorifice adăugate. Astfel, Chebeya, în particular, îi spune soţului ei „Kmadaro”, care se compune din (A)kma + da(alint) + ro(termen onorific însemnând „mare învăţător”), iar Akmaro îi spune ei „Bedaya”: (Che)be + da(alint) ya (termen onorific care înseamnă „măreaţă femeie milostivă”).

Fiii unui bărbat de vază sunt consideraţi, în mod colectiv, ca fiind „tribul” lui şi sunt numiţi în acest fel. Prin urmare, cei patru fii ai lui Motiak sunt câteodată numiţi „Motiaki”; celor patru fii ai lui Pabulog li se spune „Pabulogi” până când refuză să mai fie numiţi aşa.

Merită menţionat faptul că există mai mulţi termeni pentru diferitele specii inteligente. Cei din cer, cei din pământ şi cei din mijloc pot fi numiţi şi îngeri, săpători, respectiv fiinţe umane. Primele trei denumiri sugerează formalitate, demnitate şi echivalenţă în rândul speciilor. Totuşi, ultimii trei

termeni sunt mai degrabă informali, nu neapărat peiorativi, iar membrii celor trei specii folosesc curent atât termenii formali, cât şi cei informali pentru a se desemna pe ei înşişi.

Fiinţe umane (Poporul de mijloc)

În Darakemba

Motiak, sau Ak-Moti – regele, cuceritorul celei mai mari părţi din imperiul Darakemba

Dudagu, sau Gu-Duda – actuala soţia a lui Motiak, mama celui mai tânăr fiu al său

Toeledwa, sau Dwa-Toel – defuncta soţie a lui Motiak, mama primilor lui patru copii

Jamimba, sau Ba-Jamim – defunctul tată al lui Motiak

Motiab, sau Ab-Moti – tatăl lui Jamimba, cel care i-a scos pe Nafari din teritoriul lui Nafai pentru a se uni cu cei din Darakemba, formând nucleul imperiului

Aronha, sau Ha-Aron – fiica cea mare a lui Motiak şi cel de-al doilea copil

Mon – fiul cel mare al lui Motiak, moştenitorul său

Edhadeya, sau Ya-Edhad – fiica cea mare a lui Motiak şi cel de-al doilea copil

Mon – cel de-al doilea fiu al lui Motiak, al treilea copil; botezat după Monush

Ominer – cel de-al treilea fiu al lui Motiak, al patrulea copil; ultimul dintre copiii Toeledwei

Khimin – cel de-al patrulea fiu al lui Motiak; singurul copil al lui Dudago, actuala soție a lui Motiak

Monush, sau Ush-Mon – conducătorul soldaților lui Motiak

În Chelem

Akmaro, sau Ro-Akma – fost preot al regelui Nuak al Zenifilor, acum conduce un grup de adepți ai învățăturilor lui Binaro/Binadi; poporul său este numit câteodată Akmari

Chebeya, sau Ya-Cheb – soția lui Akmaro, care posedă darul de a vedea legăturile emoționale dintre ființe

Akma – fiul lui Akmaro și al Chebeyei și cel mai mare dintre copii

Luet – fiica lui Akmaro și a Chebeyei și cel mai mic dintre copii

Pabulog, sau Og-Pabul – fost mare preot al regelui Nuak, acum un conducător deosebit de rău din rândurile Elemakilor, care are la dispoziție o armată

Pabul – fiul cel mare al lui Pabulog

Udad – cel de-al doilea fiu al lui Pabulog

Didul – cel de-a treilea fiu al lui Pabulog

Muwu – cel de-al patrulea fiu al lui Pabulog, mezinul

Zenifii

Zenifab, sau Ab-Zeni – rege întemeietor al Zenifilor, după care a luat numele tribul; credința lor fundamentală este aceea că ființele umane nu ar trebui să trăiască împreună cu îngerii sau săpătorii; au încercat să reîntemeieze o colonie exclusiv umană pe tărâmul strămoșesc al lui Nafai, după ce Nafarii s-au unit cu Darakembii

Nuak, sau Ak-Nu; de asemenea Nuab, sau Ab-Nu – fiul lui Zenifab și rege recent al Zenifilor; în vorbirea epocii în care a domnit, se folosește varianta „Nuak"; în referința epocilor ulterioare, el este numit „Nuab"; o vreme se produce întotdeauna confuzie atunci când un titlu onorific este schimbat cu altul

Ilihiak, sau Ak-Ilihi – fiul lui Nuak, despre care se credea că nu va ajunge niciodată rege, dar căruia i s-a încredințat în grabă această funcție după ce tatăl său a fost ucis

Wissedwa, sau Dwa-Wiss – soția lui Ilihiak; i-a salvat pe Zenifi după retragerea lașă a lui Nuak

Khideo – conducătorul soldaților lui Ilihiak; refuză toate titlurile onorifice pentru că, pe vremuri, a încercat să-l omoare pe Nuak

Binadi, sau Di-Bina; numit și Binaro, sau Ro-Bina – condamnat la moarte și executat de Nuak și Pabulog, a fost considerat în mod oficial trădător (Binadi); dar în rândul poporului lui

Akmaro, el este numit Binaro şi respectat ca un mare învăţător

In nava spaţială *BASILICA*

Shedemei – comandant de navă, un strălucit genetician, ea este singurul supravieţuitor din grupul originar de fiinţe umane care au fost readuse pe Pământ de pe planeta Harmony. Printre săpători, sau poporul din pământ, ea este cunoscută drept Cea-Care-Niciodată-N-a-Fost-Înmormântată

Îngeri (Poporul Cerului)

Husu – comandantul spionilor, un fel de „cavalerie” compusă integral din membri ai poporului cerului

bGo – funcţionarul de rangul cel mai înalt al lui Motiak, şeful unei mari părţi a aparatului birocratic din Darakemba

Bego – celălalt sine al lui bGo, arhivarul regelui şi tutore al copiilor lui Motiak

Săpători (Poporul pământului)

Uss-Uss, sau Voozhum – camerista Edhadeyei, sclavă, dar un fel de înţeleaptă şi preoteasă printre ceilalţi sclavi săpători

Odinioară, cu multă vreme în urmă, computerul navei spaţiale *Basilica* guvernase planeta Harmony timp de patruzeci de milioane de ani. Acum supraveghea o populaţie mult mai mică şi avea puteri mult mai reduse pentru a interveni. Dar planeta de care avea grijă era Pământul, străvechiul cămin al fiinţelor umane.

Nava spaţială *Basilica* a fost cea care a readus acasă un grup de fiinţe umane, care au descoperit că, în absenţa umanităţii, două noi specii au ajuns pe culmile sublime ale inteligenţei. Acum, cele trei popoare împărţeau un vast lanţ de munţi înalţi, văi luxuriante şi un climat care varia mai mult în funcţie de altitudine decât de latitudine.

Săpătorii îşi spuneau poporul din pământ, făcând tuneluri în sol şi în trunchiurile copacilor pe care îi scobeau pe dinăuntru. Îngerii erau poporul cerului, construind în arbori cuiburi acoperite şi atârnând cu capul în jos de crengi pentru a dormi, a discuta şi a preda cursuri. Fiinţele umane erau acum poporul de mijloc, locuind la suprafaţa solului.

Nu exista oraş de săpători fără case umane pe solul de deasupra sa, nici sat de îngeri fără ca încăperile împrejmuite de pereţi ale poporului de mijloc să se transforme în peşteri artificiale. Vastele cunoştinţe pe care fiinţele umane le-au adus cu ele de pe planeta Harmony reprezentau doar o mică parte din ceea ce strămoşii lor cunoscuseră pe Pământ, înainte de exilul lor, în

urmă cu patruzeci de milioane de ani. Acum chiar şi acestea se pierduseră, dar ceea ce rămăsese era net superior în comparaţie cu ceea ce ştiau popoarele pământului şi ale cerului, încât oriunde locuiau cei din poporul de mijloc aveau o mare putere şi de obicei erau conducători.

În cer, însă, computerul navei spaţiale *Basilica* nu uita nimic şi, prin intermediul sateliţilor pe care îi răspândise în jurul Pământului, îl observa, aduna date şi îşi amintea tot ceea ce învăţase.

Şi nu era singur în această acţiune de supraveghere. Căci înăuntru locuia o femeie care venise pe Pământ odată cu primii colonişti; dar ulterior, înveşmântată în mantia de comandant de navă, ea s-a reîntors în cer, ca să doarmă ani la rândul şi să se scoale pentru scurte momente, trupul ei fiind vindecat şi susţinut de mantie, astfel încât moartea, în cazul în care ar fi venit s-o ia, continua să fie un musafir extrem de îndepărtat. Ea îşi aducea aminte tot ceea ce conta pentru ea, îşi amintea de cei cu care convieţuise pe vremuri şi care acum dispăruseră. Văzuse atâtea naşteri, viaţă şi moarte încât acum abia le mai băga în seamă. Pentru ea erau doar nişte generaţii, anotimpuri ale grădinii ei, copaci, iarbă şi oameni care creşteau şi dispăreau, creşteau şi dispăreau.

Pe Pământ exista, de asemenea, o anumită memorie. Două cărţi, scrise pe foi subţiri de metal, se păstraseră de la reîntoarcerea fiinţelor umane. Una se afla în mâinile regelui Nafarilor, moştenită

din monarh în monarh. Cealaltă, mai puţin voluminoasă, fusese dată fratelui primului rege, iar de el fiilor săi, care nu erau regi, nici măcar bărbaţi iluştri, până când, în cele din urmă, ultimul din această filiaţie, fiind incapabil să citească manuscrisul antic, i-a dat cartea metalică de dimensiuni mai mici bărbatului care era rege pe vremea lui. Doar în paginile acestor cărţi exista o amintire care dăinuia, neschimbată, de la an la an.

În profunzimea cărţilor, în adâncurile înregistrărilor navei şi cald în sufletul femeilor, cea mai puternică amintire dintre toate era că fiinţele umane fuseseră readuse pe Pământ, chemate de o entitate pe care nu o înţelegeau, cea numită Păstrătorul Pământului. Vocea Păstrătorului nu era clară, după cum acesta nu era inteligibil precum computerul navei, în perioada din trecut când i se spunea Sufletul Suprem, iar lumea îl diviniza ca pe un zeu. În schimb, Păstrătorul vorbea prin intermediul viselor şi, cu toate că mulţi primeau visele şi socoteau că au un tâlc, doar puţini ştiau cine le trimisese sau ce anume voia Păstrătorul de la cei de pe Pământ.

1
Captivitate

Akma s-a născut într-o casă de oameni bogaţi. Îşi aducea aminte puţine lucruri din acea

perioadă. Una dintre amintiri era legată de tatăl său, Akmaro, care îl ducea într-un turn înalt, apoi i-l încredința unui alt bărbat de-acolo, care îl ținea atârnat deasupra parapetului până când începea să țipe de frică. Bărbatul care îl ținea râdea până când tata se întindea și îl lua la pieptul lui. Ulterior, mama îi spusese lui Akma că bărbatul care-l chinuise în turn era rege în tărâmul Nafarilor și se numea Nuak. „Era un om foarte rău”, spunea mama, „dar oamenilor nu prea le păsa, atâta vreme cât era un rege bun. Dar atunci când au venit Elemakii și au cucerit tărâmul lui Nafai, poporul l-a urât atât de mult pe Nuak, încât l-a omorât, dându-i foc.” Din momentul în care ea i-a povestit această întâmplare, amintirile lui Akma s-au schimbat, iar atunci când îl visa pe bărbatul râzând care îl ținea în turn deasupra abisului, el și-l imagina acoperit de flăcări până când tot turnul era cuprins de foc, și în loc ca tata să întindă mâinile și să-și salveze băiețelul, Akmaro sărea în gol, căzând și tot căzând, iar Akma nu știa ce să facă, să rămână în turn și să ardă sau să sară în abis după tatăl său. Se trezea urlând de groază din acel vis.

O altă amintire era cea cu tata care se năpustea în casă în miezul zilei, în timp ce mama le supraveghea pe cele două femei săpător care pregăteau masa pentru petrecerea din seara respectivă. Expresia de pe chipul lui Akmaro era înspăimântătoare și deși îi șoptise ceva ei, iar

Akma nu înţelesese nimic, îşi dăduse seama că era vorba de ceva foarte grav şi se speriase. Tata ţâşnise apoi din casă, iar mama le pusese pe săpătoare să înceteze treaba pentru petrecere şi să înceapă să adune provizii pentru o călătorie. După doar câteva minute, patru bărbaţi înarmaţi cu săbii veniseră la uşă şi ceruseră să-l vadă pe trădătorul Akmaro. Mama le spusese că tata era în spatele casei şi încercase să le blocheze accesul înăuntru. Cel mai masiv dintre ei o trântise la pământ şi îi ţinuse sabia la beregată în timp ce ceilalţi plecaseră în goană să scotocească locuinţa lui Akmaro.

Micuţul Akma se simţise ofensat şi alergase către bărbatul care o ameninţa pe mama. Acesta râsese de el, atunci când Akma se tăiase într-una din pietrele de la sabia lui, dar mama rămăsese serioasă.

— De ce râzi? Băieţelul a avut curajul să atace un bărbat cu sabie, în timp ce tu ai doar curaj să ataci o femeie neînarmată.

Bărbatul se mâniase, dar atunci când ceilalţi se întorseseră fără a-l fi găsit pe tata, plecaseră cu toţii.

Era mâncare, de asemenea. Akma era sigur că pe vremuri existase o grămadă de mâncare, pregătită cum trebuie de sclavii săpători. Dar acum, cuprins de foame, nu şi-o putea aduce aminte. Nu-şi aducea aminte nici să fi fost vreodată sătul. Aici, pe câmpurile cu porumb, sub

soarele fierbinte, nu-şi amintea vreo perioadă în care să nu-i fi fost sete, să nu fi simţit dureri în braţe, în umeri, în picioare şi pulsaţii dureroase în spatele ochilor. Îi venea să plângă, dar ştia că acest lucru îi va face familia de ruşine. Voia să răcnească la supraveghetorul săpător că avea nevoie să bea, să se odihnească şi să mănânce şi că era o prostie din partea lui să-i ţină să trudească fără a le da de mâncare, pentru că o să-i istovească şi mai mult pe unii precum pe bătrânul Tiwiak, care căzuse mort ieri, aşa, pur şi simplu, se prăbuşise pe neaşteptate în porumb, şi nici măcar nu-şi luase rămas-bun de la soţia lui, care chiar şi în acele momente rămăsese nemişcată, nu rostise niciun cuvânt în timp ce îngenunchease în tăcere peste trupul lui, dar supraveghetorul o lovise oricum pentru că încetase lucrul, şi era vorba de propriul ei *soţ*.

Nimic pe lume nu ura mai mult Akma ca pe săpători. Părinţii lui făcuseră o greşeală ţinând servitori săpători pe vremea când trăiau pe tărâmul lui Nafai.

Săpătorii ar fi trebuit ucişi cu toţii înainte de a se apropia de o fiinţă umană. Tata n-avea decât să pălăvrăgească despre felul în care săpătorii nu făceau altceva decât să se răzbune pentru lunga şi cruda domnie a lui Nuak. Putea să şoptească noaptea cum că Păstrătorul Pământului nu dorea ca poporul pământului, poporul cerului şi poporul de mijloc să fie duşmani. Akma ştia adevărul. N-o

să existe siguranţă pe lume până când n-or să moară toţi săpătorii.

Atunci când au apărut săpătorii, tata a refuzat să lase pe vreunul dintre ai lui să lupte.

— N-aţi venit după mine în sălbăticie ca s-ajungeţi nişte criminali, nu-i aşa? îi întrebase el. Păstrătorul nu vrea uciderea nici unuia dintre copiii lui.

Singurul protest pe care-l auzise Akma fusese şoapta mamei:

— Copiii *ei.*

Ca şi cum ar fi contat dacă Păstrătorul avea între picioare un plug sau o ulcică. Akma nu ştia decât că Păstrătorul n-avea nicio scuză, în calitate de zeu, dacă nu putea să-şi ferească adoratorii să fie făcuţi sclavi de săpătorii cei mizerabili, bestiali, proşti şi cruzi.

Dar Akma nu împărtăşise niciunul dintre gândurile lui, pentru că singura dată când făcuse acest lucru tata devenise tăcut şi refuzase să mai vorbească cu el tot restul nopţii. Aşa ceva era de nesuportat. Tăcerea din timpul zilei era suficient de grea. Ca tata să-l oblige să tacă pe timpul nopţii era cel mai rău lucru posibil. Aşa că îşi ţinea pentru el ura faţă de săpători, precum şi dispreţul pentru Păstrător, iar noaptea vorbea cu şoapte aproape imperceptibile cu tatăl şi cu mama sa şi le sorbea cuvintele, ca şi cum ar fi fost apă rece şi curată dintr-un izvor de munte.

Apoi, într-o bună zi, apăruse în sat un băiat nou.

Nu era subţirel şi bronzat precum ceilalţi, iar hainele lui erau de calitate, în culori vii şi necârpite. Avea părul curat şi lung, iar vântul i-l flutura atunci când se afla pe buza dealului, în mijlocul celorlalţi. După tot ceea ce spuseseră tata şi mama despre Păstrătorul Pământului, Akma era în continuare nepregătit pentru o asemenea viziune a unui zeu şi se opri din muncă pentru a contempla ce i se oferea ochilor.

Supraveghetorul strigă la Akma, dar el nu auzi. Din cauza viziunii, fuseseră anulate toate sunetele, toate senzaţiile, cu excepţia vederii. Doar în momentul în care umbra supraveghetorului apăru asupra sa, cu braţul ridicat spre a-l lovi cu băţul, Akma realiză ce se întâmplă, apoi se eschivă, se ghemui şi, aproape din reflex, strigă la băiatul cu chip de zeu:

— Nu-l lăsa să mă bată?

— Stai! strigă băiatul.

Glasul său era puternic şi sigur pe sine în timp ce cobora cu paşi mari dealul şi, lucru de necrezut, supraveghetorul îi dădu imediat ascultare.

Tata era departe de Akma, dar mama era destul de aproape spre a-i şopti surioarei lui Akma, Luet, iar aceasta făcu câţiva paşi în direcţia fratelui său, ca să-i poată murmura:

— Ăsta-i fiul duşmanului tatei.

Akma o auzi şi deveni imediat prudent. Dar frumuseţea băiatului mai vârstnic nu păli pe măsură ce se apropia.

— Ce ţi-a spus? îl întrebă el, cu voce blândă, zâmbind.

— Că tatăl tău e duşmanul tatălui meu.

— Ah, da. Dar n-a fost alegerea tatălui *meu*, rosti el.

Acest lucru îl făcu pe Akma să se oprească. Nimeni nu catadicsise să-i explice băiatului în vârstă de şapte ani felul în care tatăl lui ajunsese să aibă atât de mulţi duşmani. Lui Akma nu-i trecuse prin cap c-ar putea fi vina tatălui lui. Dar era suspicios: cum ar putea să aibă-ncredere în fiul duşmanului tatălui lui? Şi totuşi…

— L-ai oprit pe supraveghetor să mă lovească, zise el.

Băiatul se uită la supraveghetor, al cărui chip era de nepătruns.

— De-acum înainte, rosti el, n-o să-l mai pedepseşti pe el şi pe sora lui fără acordul meu. Tata zice aşa.

Supraveghetorul încuviinţă din cap. Dar Akma îşi dădu seama că nu era bucuros să primească asemenea ordine de la un băiat uman.

— Tatăl meu e Pabulog, rosti băiatul, iar pe mine mă cheamă Didul.

— Eu sunt Akma. Tatăl meu e Akmaro.

— *Ro*-Akma? Akma învăţătorul? Didul zâmbi. Ce lucruri are *ro* să-i înveţe pe alţii, pe care să nu le fi aflat de la *og*?

Akma nu era sigur de înţelesul cuvântului og.

Didul părea să ştie motivul pentru care era

nedumerit.

— *Og* este custodele, şeful preoţilor. După *ak*, regele, nu-i nimeni mai înţelept decât *og.*

— *Rege* înseamnă că ai puterea să omori pe oricine nu-ţi place, cu excepţia celor care au o armată, precum Elemakii.

Akma îl auzise de multe ori pe tatăl lui spunând acest lucru.

— Și cu toate astea, tatăl meu domnește acum peste Elemakii de pe teritoriul ăsta, rosti Didul. În timp ce Nuak e mort. Ştii, i-au dat foc.

— Ai văzut tu cu ochii tăi? întrebă Akma.

— Hai să facem câţiva paşi împreună. Ai terminat munca pe ziua de azi.

Didul se uită la supraveghetor. Săpătorul, ţinându-se cât putea el de drept, nu reușea să-l egaleze pe Didul ca înălţime; când acesta din urmă avea să ajungă adult, îl va domina pe săpător precum muntele un deal. Dar în cazul lui Didul şi al supraveghetorului, înălţimea n-avea nimic de-a face cu tăcuta lor confruntare. Săpătorul se posomorî sub privirea lui Didul.

Akma era încântat. În vreme ce Didul îl luă de mână, conducându-l înainte, Akma îl întrebă:

— Cum ai făcut chestia asta?

— Care chestie? întrebă Didul.

— Să-l faci pe supraveghetor să pară atât de…

— De neputincios? întrebă Didul. Atât de neputincios, stupid și descurajat?

Oare și ființele umane care erau prietene cu

săpătorii îi urau pe aceştia?

— E simplu, rosti Didul. El ştie că, dacă nu-mi dă ascultare, o să-i spun tatei şi o să-şi piardă slujba confortabilă şi-o să se-ntoarcă să muncească la fortificaţii şi tuneluri, sau să participe la raiduri. Iar dac-ar ridica vreodată mâna asupra mea, tatăl meu ar pune să fie sfâşiat.

Lui Akma îi plăcu să şi-l închipuie pe supraveghetor – pe toţi supraveghetorii – sfâşiat.

— Da, l-am văzut pe Nuak arzând. Era rege, bineînţeles, aşa încât îi conducea pe soldaţii noştri în luptă. Dar devenise bătrân, moale, prost şi fricos. Toată lumea ştia lucrul ăsta. Tata a încercat să compenseze, dar *og* nu poate face mai mult de-atât, atunci când *ak* e slab. Unul dintre marii războinici, Teonig, s-a jurat c-o să-l ucidă, pentru ca un rege adevărat să fie pus în locul lui – probabil cel de-al doilea fiu al său, Ilihi – dar tu nu-i ştii pe oamenii ăştia, nu-i aşa? Probabil că aveai – cât, trei ani? Câţi ani ai acum?

— Şapte.

— Trei, deci, atunci când tatăl tău a trădat şi a fugit ca un laş în pustietate şi a-nceput să conspire împotriva Nafarilor pur umani, încercând să facă fiinţele umane, săpătorii şi carnea-cerului să convieţuiască ca *egali.*

Akma nu scoase niciun cuvânt. Asta îl *învăţase* tatăl său. Dar nu considerase niciodată asta ca fiind o trădare a regatului pur uman în care se născuse el.

— Deci, ce anume ştiai? Pun pariu că nici măcar nu-ţi aduci aminte c-ai fost la curte, este? Te-am văzut, îl ţineai pe tatăl tău de mână. El te-a prezentat regelui.

Akma clătină din cap.

— Nu-mi amintesc.

— Era ziua familiei. Erau cu toţii acolo. Dar tu erai mic. Mi-aduc aminte, însă, pentru că nu erai timid sau temător. Erai cât se poate de curajos. Regele a comentat pe tema asta: „Băiatul o să fie un bărbat de vază, dacă e deja atât de curajos.” Tatăl meu și-a adus aminte. De-asta m-a trimis să te caut.

Akma simţi în piept o pâlpâire de plăcere. Pabulog îşi trimisese fiul să-l caute, pentru că se comportase curajos pe vremea când era copil. Îşi aminti cum îl atacase pe soldatul care-i ameninţase mama. Până atunci, nu se considerase curajos, dar acum știa că acesta e adevărul.

— Oricum, Nuak era pe punctul de a fi ucis de Teonig. Se spune că Teonig cerea insistent ca Nuak să se lupte cu el. Dar Nuak spunea mereu: „Sunt rege? Nu trebuie să mă lupt cu tine!” Iar Teonig striga încontinuu: „Nu mă obliga să te fac de ruşine și să te omor ca pe-un câine.” Nuak a luat-o la goană spre vârful turnului, iar Teonig era pe punctul de a-l ucide când regele privise către graniţa cu ţinutul Elemakilor și văzuse cea mai mare armată de săpători care a existat vreodată,

năpustindu-se ca o furtună asupra teritoriului. Aşa încât Teonig l-a lăsat să trăiască, pentru ca regele să poate conduce apărarea. Dar în loc să se apere, Nuak a ordonat ca armata să se retragă, ca să nu fie decimată. A fost ceva laş şi ruşinos, iar bărbaţi precum Teonig nu i-au dat ascultare.

— Dar tatăl tău i-a dat, rosti Akma.

— Tatăl meu trebuia să-l urmeze pe rege. Asta-i obligaţia preoţilor, spuse Didul. Regele a poruncit ca soldaţii să-şi lase în urmă soţiile şi copiii, dar tata n-a acceptat, sau cel puţin m-a luat pe mine cu el. M-a dus pe umeri şi a ţinut pasul cu ceilalţi, cu toate că eu nu mai eram aşa de mic şi nici el aşa de tânăr. Din cauza asta eram acolo atunci când soldaţii şi-au dat seama că probabil nevestele şi copiii lor erau măcelăriţi în oraş. Aşa încât l-au dezbrăcat pe bătrânul Nuak, l-au priponit la pământ şi-au ţinut beţe aprinse lângă pielea lui, iar el urla fără încetare. Didul zâmbi şi continuă: Nu-ţi venea să crezi cum urla cârnatul ăla bătrân.

Era îngrozitor chiar şi numai să-ţi imaginezi. Era înspăimântător că Didul, care îşi amintea toată întâmplarea, putea să fie atât de mulţumit de sine.

— Bineînţeles, cam atunci tata şi-a dat seama că se discuta despre ce alte persoane ar trebui să mai ardă, iar preoţii ar fi fost o ţintă evidentă, aşa că a rostit câteva cuvinte domoale pe limba lui şi ne-a dus într-un loc sigur.

— De ce nu v-aţi înapoiat în oraş? Fusese distrus?

— Nu, dar tata spunea că oamenii de-acolo nu meritau să aibă preoţi adevăraţi care cunosc limbajul secret, calendarul şi toate cele. Înţelegi tu. Scrisul şi cititul.

Akma era nedumerit.

— Nu toată lumea învaţă să scrie şi să citească?

Didul păru deodată furios.

— Ăsta-i lucrul cel mai îngrozitor pe care l-a făcut tatăl tău. I-a învăţat pe toţi să scrie şi să citească. Toţi cei care credeau minciunile lui au plecat pe furiş din oraş, ca să i se alăture, chiar dacă nu erau altceva decât nişte *ţărani,* în majoritatea lor, chiar dacă aveau ca ocupaţie *păscutul curcanilor.* Toată lumea. El a rostit nişte jurăminte solemne, înţelegi tu. Atunci când a fost făcut preot. Tatăl tău a jurat să nu dezvăluie nimănui secretele preoţimii. Apoi i-a învăţat pe *toţi.*

— Tata spune că toţi oamenii ar trebui să fie preoţi.

— Toţi oamenii? Asta zice el? Didul râse. Nu doar oamenii, Akma. El n-avea de gând să-i înveţe doar pe *oameni.*

Akma şi-l imagină pe tatăl său încercând să-l înveţe pe supraveghetor să citească. Încercă să şi-l imagineze pe unul dintre săpători aplecat deasupra unei cărţi, încercând să ţină în mână un stilet şi să scrijelească semne în ceara tăbliţei. Se cutremură.

— Ţi-e foame? întrebă Didul.

Akma încuviinţă, dând din cap.

— Vino să mănânci cu mine şi cu fraţii mei.

Didul îl conduse în umbra unui crâng în spatele dealului.

Akma ştia locul – până să vină săpătorii şi să-l transforme în sclav era locul în care mama îi aduna de obicei pe copii ca să-i înveţe şi să joace cu ei jocuri liniştite, în vreme ce tata îi învăţa pe adulţi pe deal. Avu o senzaţie ciudată când văzu un coş mare cu fructe şi prăjituri şi un butoi cu vin acolo, săpătorii servind cu mâncare trei fiinţe umane. Săpătorii n-aveau ce căuta în locul acela în care mama lui îi ducea pe copii să se joace.

Dar fiinţele umane aveau ce căuta acolo. Sau mai degrabă, ele aveau ce căuta oriunde s-ar fi aflat. Una dintre ele era mică, poate chiar mai mică decât Akma. Celelalte două erau mai în vârstă şi mai solide decât Didul – bărbaţi adevăraţi, nu băieţandri. Unul dintre cei vârstnici semăna mult cu Didul, doar că nu era atât de frumos. Avea ochii cam prea apropiaţi, iar bărbia puţin cam ascuţită. Imaginea lui Didul, dar deformată, inferioară, neterminată.

Celălalt băiat cu dimensiuni de bărbat era cât se poate de diferit de Didul. Acolo unde Didul era graţios, băiatul acesta era puternic; acolo unde chipul lui Didul arăta deschis şi luminos, celălalt arăta întunecat şi închis în el. Trupul său emana atâta putere, încât Akma se minuna că era în stare să ia un fruct fără a-l zdrobi.

Didul văzu limpede care dintre fraţii săi îi atrăsese atenţia lui Didul.

— Oh, da. Toată lumea se uită aşa la el. E Pabul, fratele meu. Conduce armatele de săpători. A ucis cu mâinile goale.

Auzind aceste cuvinte, Pabul ridică privirea şi se uită ameninţător la Didul.

— Lui Pabul nu-i place când vorbesc despre asta. Dar odată l-am văzut cum ia un soldat săpător bine făcut şi-i rupe gâtul, ca pe-o creangă uscată. Crac. Animalul s-a pişat peste tot.

Pabul clătină din cap şi continuă să mănânce.

— Ia ceva de mâncare, rosti Didul. Stai jos, cu noi. Fraţilor, el e Akma, fiul trădătorului.

Fratele cel mare, care semăna cu Didul, scuipă.

— Nu fi prost-crescut, Udad, zise Didul. Spune-i să nu fie prost-crescut, Pabul.

— Spune-i tu, rosti Pabul liniştit.

Dar Udad reacţionă ca şi cum Pabul l-ar fi ameninţat că-l omoară – deveni pe dată tăcut şi începu să se concentreze asupra mâncatului.

Fratele mai mic se uita fix la Akma, ca şi cum l-ar fi evaluat.

— Aş putea să-ţi trag o mamă de bătaie, rosti el în cele din urmă.

— Taci din gură şi mănâncă, Maimuţă, zise Didul. Ăsta-i cel mai mic, Muwu, şi nu suntem siguri că-i om.

— Taci, Didul, rosti mezinul, brusc furios, ca şi cum şi-ar fi dat seama ce urma.

— Noi zicem că tata s-a-mbătat şi s-a-mperecheat c-o femelă săpător, ca să-l nască pe el. Vezi ce năsuc de şobolan are?

Muwu urlă de furie şi se azvârli asupra lui Didul, care se eschivă cu uşurinţă.

— Potoleşte-te, spuse Pabul liniştit, iar Muwu îşi încetă imediat asaltul asupra lui Didul.

— Mănâncă, rosti Didul. Bănuiesc că ţi-e foame.

Lui Akma *chiar* îi era foame, iar mâncarea părea gustoasă. În momentul în care se aşeză la masă, Didul spuse:

— Duşmanii noştri flămânzesc, dar prietenii noştri mănâncă.

Acest lucru îi aminti lui Akma că mama şi tatăl său erau flămânzi, la fel ca şi sora lui, Luet.

— Aş vrea să iau ceva să le duc surorii şi părinţilor mei, spuse el. Sau lasă-i să vină să mănânce cu noi.

Udad huidui.

— Prost mai eşti, murmură Pabul.

— Eu pe tine te-am invitat, spuse Didul liniştit. Nu mă pune-ntr-o situaţie jenantă, încercând să mă faci să-i hrănesc pe duşmanii tatălui meu.

Doar în acea clipă înţelese Akma ce anume se petrecea acolo. Chiar dacă Didul era frumos şi fascinant, plin de povestiri, de prietenie şi de spirit, în realitate nu-i păsa câtuşi de puţin de Akma. El nu făcea altceva decât să-l pună pe Akma să-şi trădeze familia. Din cauza asta tot vorbea aşa despre tatăl său, despre faptul că era

un trădător şi aşa mai departe. Pentru ca Akma să se întoarcă împotriva propriei sale familii.

Aşa ceva ar fi ca şi cum... ai deveni prietenul unui săpător. Era ceva nefiresc şi greşit, iar Akma înţelegea acum că Didul era precum jaguarul, viclean şi crud. Era suplu şi frumos, dar dacă-l lăsai să se apropie prea mult, sărea pe tine şi te omora.

— Nu mi-e foame, rosti Akma.

— Minte, spuse Muwu.

— Nu, nu mint, replică Akma.

Pabul se întoarse ca să-l privească în ochi, pentru prima dată.

— Nu-l contrazice pe fratele meu, zise el.

Glasul lui părea mort, dar ameninţarea era clară.

— Am zis doar că nu mint, rosti Akma.

— Dar chiar *minţi*, replică Didul vesel. Eşti lihnit de foame. Coastele îţi ies aşa de tare-n evidenţă c-ai putea să te tai în ele.

Râse încântat şi îi întinse o prăjitură de mălai.

— Nu eşti tu prietenul meu, Akma?

— Nu, spuse Akma. Nici tu nu eşti prietenul meu. Ai venit la mine doar pentru că te-a trimis tatăl tău.

Udad râse de frate-său.

— Dar deştept mai *eşti*, Didul. Ai spus că te poţi împrieteni cu el. Că poţi să-l câştigi de partea ta din prima zi. Ei bine, te-a citit imediat.

Didul îi aruncă o privire fioroasă.

— S-ar fi putut să n-o facă dacă n-ai fi dat din gură.

Akma se ridică în picioare, furios.

— Vreţi să spuneţi că ăsta-i un *joc*?

— Stai jos, zise Pabul.

— Nu, rosti Akma.

Muwu chicoti.

— Rupe-i piciorul, Pabul, aşa cum ai făcut cu celălalt.

Pabul îl privi pe Akma ca şi cum ar fi luat în calcul o asemenea posibilitate.

Akma voia să-l roage, să-i spună: „Te rog, nu-mi face rău.” Dar ştia instinctiv că singurul lucru pe care nu-l putea face cu cineva ca Pabul era acela de a se arăta slab. Oare nu-l văzuse pe tatăl său stând chiar în faţa lui Pabulog şi înfruntându-l, fără a vădi măcar o urmă de frică?

— Rupe-mi piciorul, dacă vrei, rosti Akma. Nu pot să te opresc, pentru că sunt jumătate cât tine. Dar dac-ai fi în locul meu, Pabul, *tu* te-ai aşeza la masă şi-ai mânca cu duşmanul tatălui tău?

Pabul îşi dădu capul pe spate şi-i făcu leneş semn cu mâna.

— Vino-ncoace, spuse el.

Akma simţi cum se risipeşte ameninţarea, văzându-l pe Pabul cum îl aşteaptă, calm, să se apropie. Dar în momentul în care Akma fu lângă el, mâna mai devreme leneşă a lui Pabul ţâşni, îl apucă de beregată şi-l puse la pământ, sufocându-l. Zbătându-se pentru a respira, Akma

se trezi uitându-se în ochii bleojdiţi ai duşmanului său.

— De ce să nu te-omor acum şi să-ţi arunc trupul la picioarele lui tăică-tu? rosti Pabul blând. Sau poate s-arunc *bucăţele* din el. Câte-o bucăţică în fiecare zi. Un deget de la picior azi, un deget de la mână mâine, un nas, o ureche, apoi bucăţi de braţ şi de picior. Ar putea să te construiască din nou, iar atunci când o să aibă toate părţile, toată lumea o să fie din nou mulţumită, nu-i aşa?

Lui Akma aproape că i se făcuse rău de frică, văzându-l pe Pabul perfect capabil să facă un asemenea lucru atât de monstruos. Gândul la durerea pe care ar simţi-o părinţii lui dac-ar vedea bucăţi sângerânde din el îl făcu să uite de mâna masivă care-l ţinea în continuare de gât, mai puţin strâns acum, ca să poată respira.

Udad râse.

— Akmaro probabil că-i extrem de apropiat de Păstrătorul Pământului, pesemne că-i poate cere nevăzutului expeditor de vise să facă un miracol şi să transforme toate bucăţelele alea într-un băiat în carne şi oase. Alţi zei fac minuni mereu, de ce să nu facă şi Păstrătorul?

Pabul nici măcar nu se uită la Udad atunci când acesta vorbi. Era ca şi cum fratele lui nici n-ar fi existat.

— N-ai de gând să implori pentru viaţa ta? întrebă Pabul încet. Ori măcar pentru degetele tale de la picioare?

— Fă-l să implore pentru cocoşelul lui, sugeră Muwu.

Akma nu răspunse. Continua să se gândească la felul în care vor jeli părinţii lui – cât de înfricoşaţi erau acum probabil pentru soarta lui, întrebându-se unde îl dusese băiatul acela. Mama încercase să-l avertizeze, trimiţând-o pe Luet. Dar Didul fusese atât de minunat, apoi atât de prietenos și de fermecător şi… şi acum preţul pentru asta era mâna încleștată în beregata lui. Ei bine, Akma o va suporta în tăcere cât va putea de mult. Chiar şi regele a ţipat în cele din urmă când l-au torturat, dar el o să reziste cât poate.

— Cred că trebuie acum s-accepţi invitaţia fratelui meu, spuse Pabul. Mănâncă.

— Nu alături de tine, şopti Akma.

— E-un prostovan, replică Pabul. O să trebuiască să-l ajutăm. Aduceţi-mi mâncare, băieţi. Multă mâncare. E tare-nfometat.

După câteva clipe, Pabul îl forţă să deschidă gura, iar ceilalţi au început să-l îndoape cu mâncare, mult mai rapid decât putea Akma mesteca sau înghiţi. Când văzură că el respira pe nas, i-au îndesat firimituri de pâine în nări, în aşa fel încât inspira cu mare greutate, înecându-se din pricina bucăţelelor care-i ajungeau pe trahee. Pabul îşi luă, în sfârşit, mâna din beregata lui, dar doar din pricina faptului că, tuşind, Akma era acum atât de neputincios încât puteau face cu el orice voiau, adică să-i sfâşie hainele şi să-i

mânjească trupul cu fructe și resturi de mâncare.

În cele din urmă, chinul luă sfârșit. Pabul îl delegă pe Didul, iar acesta, la rândul lui, îl însărcină pe fratele său mai mare Udad să-l ducă înapoi la muncă pe Akma cel nerecunoscător, trădător și prost-crescut. Udad îl prinse pe Akma de încheieturile mâinilor și îl trase atât de brusc încât acesta nu fu în stare să pășească, și fu târât, împiedicându-se pe pământul plin de iarbă, către vârful dealului. Apoi Udad îl azvârli în jos pe cealaltă pantă, iar Akma se rostogoli de-a berbeleacul, însoțit de ecourile râsului lui Udad.

Supraveghetorul refuză să lase pe vreunul dintre oameni să înceteze lucrul pentru a-l ajuta. Rușinat, plin de răni, de umilință și de furie, Akma se ridică în picioare și încercă să se curețe cât de cât, măcar nasul și în jurul ochilor.

— Treci la muncă, îi ceru supraveghetorul.

Udad strigă din vârful dealului:

— Data viitoare poate c-o s-o luăm și pe soră-ta la masă!

Amenințarea îl făcu pe Akma să se înfioare, dar nu dădu semn c-ar fi auzit-o. Era singura rezistență care-i mai rămăsese, tăcerea încăpățânată, la fel ca a oamenilor mari.

Akma își reluă locul și munci cât mai fu lumină. De-abia când se lăsă întunericul și supraveghetorul îl lăsă în cele din urmă să plece fu în stare să se ducă la mama și tatăl său pentru a le povesti cele întâmplate.

Vorbeau în întuneric, şoptit, căci săpătorii patrulau prin sat în timpul nopţii, cu urechile ciulite pentru a depista orice întrunire sau complot – sau chiar rugăciune către Păstrătorul Pământului, pentru că Pabulog declarase că acest lucru reprezintă trădare, iar pedeapsa e moartea, având în vedere că orice rugăciune făcută de un susţinător al preotului renegat Akmaro era un afront adus tuturor zeilor. Aşa că, în timp ce mama îi curăţa trupul de fructele care se uscaseră, plângând încetişor, Akma îi povesti tatei tot ce se spusese şi se-ntâmplase.

— Prin urmare, aşa a murit Nuak, rosti tata. Pe vremuri era un rege bun. Dar n-a fost niciodată un om bun. Iar atunci când l-am slujit, nici eu n-am fost un om bun.

— N-ai fost niciodată unul de-ai lor, zise mama.

Akma voia să-l întrebe pe tatăl său dacă tot ceea ce spuseseră fiii lui Pabulog era adevărat, dar n-avu curajul, căci n-ar fi ştiut cum să se comporte când ar fi aflat răspunsul. Dacă ei aveau dreptate, însemna că tatăl lui îşi încălcase jurământul, prin urmare cum ar mai fi putut Akma să mai aibă încredere în el?

— Nu poţi să-l laşi aşa pe Akma, rosti mama încetişor. Nu ştii cât de mult l-au îndepărtat de tine?

— Eu cred că Akma-i destul de mare ca să ştie cum nu poţi s-ai încredere într-un mincinos.

— Dar ei i-au spus că *tu* eşti cel care minte,

Kmaro, zise ea. Deci, cum poate el să *te* creadă?

Akma era uluit de felul în care mama putea să vadă anumite lucruri în mintea lui, pe care el însuşi de-abia le sesiza. Cu toate astea, el mai ştia şi că-i ruşinos să te îndoieşti de propriul tată, şi se cutremură văzând privirea părintelui său.

— Deci te-au făcut să te-ndepărtezi sufleteşte de mine, nu-i aşa, Kmadis?

i spunea *dis,* care însemna „copil iubit”, nu *ha,* „onorat moştenitor”, aşa cum îi zicea de obicei în momentele în care era deosebit de mândru de Akma. Kmaha – acesta era numele pe care voia să-l audă de pe buzele tatălui său, dar rămase nerostit. Ha-Akma. Onoare, nu milă.

— S-a ridicat împotriva lor, îi reaminti mama. Şi-a suferit pentru asta şi-a fost curajos.

— Dar ţi-au semănat în suflet sămânţa îndoielii, Kmadis, nu-i aşa?

Akma nu se mai putu abţine. Era prea mult pentru el. Începu să plângă, în sfârşit.

— Lasă-i mintea să se liniştească, Kmaro, rosti mama.

— Şi cum să fac lucrul ăsta, Chebeya? întrebă tata. Nu mi-am încălcat niciodată jurământul faţă de rege, dar atunci când m-au alungat şi-au încercat să mă ucidă, în momentul ăla da, mi-am dat seama că Abindiro avea dreptate, singurul motiv al preoţilor pentru a nu-i lăsa pe oamenii de rând să înveţe să scrie şi să citească fiind acela de a-şi păstra monopolul asupra puterii. Dacă oricine

putea să citească şi calendarul, şi vechile cronici şi legi, de ce să se mai supună puterii preoţilor? Drept care-am rupt pactul şi i-am învăţat să scrie şi să citească pe toţi cei care-au venit la mine. Le-am dezvăluit calendarul. Dar nu-i ceva rău să-ncalci un pact greşit. Tata întoarse capul către mama. Nu-nţelege lucrurile astea, Chebeya.

— Sst, rosti ea.

Tăcură cu toţii, doar sunetul respiraţiilor lor umplea coliba. Puteau distinge tropotul picioarelor unui săpător care alerga prin sat.

— Ce misiune crezi că are? şopti mama.

Tata duse un deget la buze.

— Dormiţi, zise el încet. Toată lumea, la culcare.

Mama se întinse pe rogojină lângă Luet, care adormise de multă vreme. Tata se lungi lângă mama, iar Akma se culcă în cealaltă parte. Dar nu voia braţul tatei în jurul umerilor lui. Voia să doarmă singur, pentru a-şi rumega ruşinea. Cea mai gravă dintre umilinţe nu fusese sufocarea, nici mânjirea cu fructe, nici rostogolirea pe panta dealului, nici apariţia sa în faţa tuturor cu hainele sfâşiate, pline de mizerie. Cea mai gravă umilinţă era aceea că tatăl său încălcase un jurământ şi că el trebuise să afle acest lucru de la fiii lui Pabulog.

Toată lumea ştia că cel care încalcă un jurământ e o persoană de cea mai joasă speţă. Putea să spună că face un anumit lucru, dar nimeni nu putea conta că se va ţine de cuvânt. Aşa că n-aveai ce face cu el. Nu puteai avea încredere în el, dacă

nu erai acolo să-l supraveghezi. Oare nu-l învăţaseră mama şi tata încă de mic că atunci când spunea c-o să facă un lucru, trebuia să-l facă, altminteri ar fi lipsit de onoare şi nu se mai putea avea încredere în el?

Akma încercă să se gândească la ce anume îi zisese tata, la faptul că a încălca un jurământ greşit era un lucru bun. Dar dacă era un jurământ greşit, de ce l-ai mai făcut de la bun început? Akma nu înţelegea. Oare fusese odinioară tatăl său un om rău atunci când depusese jurământul, apoi încetase să mai fie rău? Cum conteneşte cineva să mai fie rău, din momentul în care a început să fie astfel? Şi, mai ales, cine anume hotăra ce-i rău şi ce nu?

Soldatul despre care îi povestise Didul – Teonig? – el avusese dreptate. Îţi ucizi duşmanul. Nu te furişezi pe la spate, încălcându-ţi promisiunile. Nici copiii n-ar tolera vreodată pe cineva care se furişează. Dacă te certai, fiecare ţipa la celălalt, sau te luai la trântă ca să-l supui pe celălalt voinţei tale. Puteai să te cerţi cu un prieten în felul ăsta, dar să rămână totuşi prietenul tău. Dar să lucrezi pe la spate – în cazul ăsta nu mai erai prieten. Ci un trădător.

Nu-i de mirare că Pabulog era mânios pe tata. Lucrul ăsta ne-a adus toată suferinţa. Tata era unul care lucrează pe la spate, ascuzându-se în pustietate şi încălcând jurăminte.

Akma începu să plângă. Acele gânduri erau

îngrozitoare, iar el le ura. Tata era bun şi drăguţ, iar toţi îl iubeau. Cum putea să fie un om rău, care lucrează pe la spate? Tot ceea ce spuseseră fiii lui Pabulog trebuie să fi fost minciuni, *trebuie* să fi fost. *Ei* erau cei răi, *ei* erau cei care-l chinuiseră şi-l umiliseră. *Ei* erau cei mincinoşi.

Exceptând faptul că tata recunoscuse că ceea ce susţinuseră ei era adevărat. Cum puteau oamenii răi să spună adevărul, iar oamenii buni să încalce jurăminte? Gândul încă se rotea nebuneşte în capul lui Akma când, în sfârşit, adormi.

2
Vise adevărate

Mon se căţără pe acoperişul casei regelui ca să contemple apusul soarelui uscat, care cădea între munţii din partea de nord a văii. Bego, bibliotecarul regal, îi spusese odată că, atunci când au sosit pe Pământ, fiinţele umane credeau că soarele apune la vest şi răsare la est.

— Asta-i din cauză că proveneau dintr-un loc cu puţini munţi, zisese Bego. Din cauza asta nu putea deosebi nordul de vest.

— Sau susul de jos? întrebase Aronha, insinuant. Fiinţele umane erau complet stupide până să fie educate de îngeri?

Ei, ăsta era Aronha, care era gelos pe vastele cunoştinţe ale lui Bego. De ce să nu fie bibliotecarul mândru că-i o fiinţă a cerului, de

înţelepciunea pe care o acumulaseră cei din poporul său? În orele de clasă, Aronha remarca tot timpul că fiinţele umane aduseseră poporului cerului fărâma asta sau cealaltă de înţelepciune. Păi, dacă l-ai asculta pe Aronha, ai crede că, dacă n-ar fi fost fiinţele umane, poporul cerului ar fi continuat să doarmă cu capul în jos în copaci.

Cât despre Mon, el nu încetase niciodată să invidieze aripile celor din poporul cerului. Chiar şi bătrânul Bego, care era atât de corpolent încât cu greu putea plana de la etaj spre pământ, Mon tânjea după acele bătrâne aripi pieloase. Cea mai mare dezamăgire din copilăria lui a fost atunci când a aflat că fiinţele umane nu se transformau niciodată în îngeri, că dacă, atunci când te năşteai, nu aveai aripi, păroase şi inutile, lipite de trup, ele nu vor creşte mai târziu, vei fi blestemat pe vecie cu braţe goale, inutile.

Când avea nouă ani, singurul lucru pe care-l putea face Mon era să se caţere pe acoperiş şi să-i urmărească pe tinerii din poporul cerului – cei care aveau vârsta lui sau erau chiar mai mici, dar cu atât mai liberi – cum se hârjoneau pe deasupra copacilor de lângă râu, deasupra câmpurilor, a acoperişurilor caselor, avântându-se în sus, luptându-se nebuneşte în aer și căzând ca niște pietre până periculos de aproape de sol, apoi întinzându-şi aripile şi frânându-şi brusc planarea, năpustindu-se pe străzi, printre case, aidoma unor săgeţi, în vreme ce fiinţele umane,

limitate la a circula doar pe pământ, îşi ridicau pumnii, strigând despre tinerii huligani care erau o ameninţare pentru cei care munceau şi-şi vedeau de treabă. Oh, de-aş fi fost un înger! se tângui Mon în sufletul său. Oh, de-aş putea zbura, ca să privesc copacii şi munţii, râurile şi câmpiile! Oh, de i-aş putea spiona pe duşmanii tatălui meu de la distanţă şi aş putea zbura la el ca să-l avertizez!

Dar n-o să fie niciodată în stare să zboare. O să stea doar pe acoperiş, contemplând, în timp ce ceilalţi dansau în aer.

— Ştii, ar putea fi mai rău.

Se-ntoarse şi se strâmbă la sora lui. Edhadeya era singura persoană căreia îi împărtăşise dorinţa lui de a avea aripi. Spre meritul ei, ea nu divulgase nimănui secretul, dar atunci când erau numai ei doi, ea îl tachina fără milă.

— Sunt unii care te invidiază, Mon. Spun că tu, fiul regelui, o să fii înalt şi puternic, un războinic măreţ.

— Nimeni nu ştie, judecând după înălţimea unui băiat, cât de înalt o să fie ca bărbat, replică Mon. Iar eu sunt cel de-al *doilea* fiu al regelui. Toţi cei care mă invidiază-s nişte proşti.

— Ar putea fi şi mai rău, rosti Edhadeya.

— Aşa ai zis.

— Ai fi putut fi *fata* regelui.

În glasul Edhadeyei era o nuanţă de melancolie.

— Ei, păi dacă trebuie să fii fată cu *orice* preţ,

mai bine să fii fata reginei, zise Mon.

— Mama noastră a murit, ar trebui să nu uiţi. Acum regina este răhăţelul de Dudagu, să nu uiţi niciodată lucrul ăsta.

Termenul copilăresc de „răhăţel“ era tradus cu echivalentul mai aspru de *dermo* în străvechiul limbaj al regilor, aşa încât copiilor le plăcea tare mult să-i spună mamei vitrege Dudagu Dermo.

— Oh, asta nu-nseamnă nimic altceva, spuse Mon, decât că micuţul Khimin e-ngrozitor de urât în comparaţie cu toţi ceilalţi copii ai tatei.

Băiatul în vârstă de cinci ani era copilul cel mai mare, şi până acum, singurul al lui Dudagu şi, cu toate că ea se folosea de tot felul de tertipuri pentru ca lui să i se spună Ha-Khimin, în loc de Ha-Aron, nu exista nicio şansă ca atât tata, cât şi poporul să fie de acord ca el să-l înlocuiască pe Aronha. Fratele mai mare al lui Mon şi al Edhadeyei avea doisprezece ani şi era suficient de înalt încât lumea să vadă că, în luptă, o să fie un vajnic soldat. Şi era un conducător înnăscut, toţi ştiau acest lucru. Chiar şi acum, dacă era o chemare la război, nu exista nicio îndoială că tata îi va încredinţa lui Aronha comanda unei companii de soldaţi, iar aceştia vor sluji cu mândrie sub conducerea băiatului care va fi rege. Mon vedea felul în care ceilalţi se uitau la fratele său, îi auzea cum vorbeau despre el, şi era cuprins de un foc lăuntric. De ce a continuat tata să aibă fii după ce mama i-a dat de la început unul perfect?

Problema era că se dovedea imposibil să-l urască pe Aronha. Aceleaşi calităţi care-l făceau să fie un conducător atât de bun la vârsta de doisprezece ani îi determina totodată pe fraţii şi pe surorile lui să-l iubească. Niciodată nu făcea pe grozavul. Rareori îşi bătea joc de cineva. Întotdeauna îi ajuta şi îi încuraja. Avea răbdare cu toanele lui Mon, cu izbucnirile de furie ale Edhadeyei şi cu înfumurarea lui Ominer. Era drăguţ chiar şi cu Khimin, în ciuda intrigilor lui Dudagu pentru a-l pune pe fiul ei în locul lui Aronha. Rezultatul era, desigur, că Khimin îl adora pe Aronha. Edhadeya credea că poate acesta era planul lui Aronha – să-i facă pe toţi fraţii şi surorile lui să-l iubească, ca să nu comploteze împotriva lui.

— Apoi, în momentul în care o să ajungă pe tron – crac, o să ne taie sau o să ne frângă gâtul.

Edhadeya spunea asta pentru că citise istoria familiei. Care nu fusese întotdeauna frumoasă. De fapt, primul rege de treabă după multe generaţii fusese bunicul tatei, primul Montiak, cel care părăsise tărâmul lui Nafai ca să se unească cu poporul din Darakemba. Cei de dinaintea lui fuseseră cu toţii nişte tirani cu mâinile pătate de sânge. Dar probabil că aşa trebuia să fie în perioada aceea, când Nafarii trăiau într-un permanent război. Pentru supravieţuirea lor nu-şi puteau permite să lase succesiuni în dispută sau să accepte războaie civile. Aşa încât noii regi îşi omorâseră în repetate rânduri fraţii şi surorile, dar

şi nepoţii şi nepoatele, iar, odată, unul dintre ei îşi ucisese propria mamă… ei, era imposibil de spus din ce motiv anume făceau acei oameni străvechi nişte lucruri atât de groaznice. Dar bătrânului Bego îi făcea mare plăcere să povestească asemenea lucruri, şi termina întotdeauna subliniind faptul că poporul cerului nu făcuse niciodată aşa ceva pe vremea când se conducea singur.

— Venirea fiinţelor umane a marcat începutul răului în rândul poporului cerului, spusese el odată.

La care Aronha replicase:

— Ah, prin urmare aţi denumit poporul pământului *diavoli* ca o mică glumă? Ca să-i tachinaţi puţin, bănuiesc?

Ca de obicei, Bego primise cu calm impertinenţa lui Aronha.

— N-am permis ca poporul pământului să locuiască printre noi şi nici nu i-am numit ca regi ai noştri. Prin urmare, răul lor nu ne-a afectat niciodată. A rămas în afara noastră, pentru că poporul pământului şi poporul cerului n-au locuit niciodată la un loc.

Dacă n-am fi locuit niciodată la un loc, îşi spuse Mon, poate că nu mi-aş petrece zilele dorindu-mi să pot zbura. Poate că m-aş mulţumi să merg pe suprafaţa pământului precum o şopârlă sau un şarpe.

— Nu lua lucrul ăsta prea-n serios, rosti

Edhadeya. Aronha n-o să taie gâtul nimănui.

— Ştiu, zise Mon. Ştiu că mă tachinai doar.

Edhadeya se aşeză lângă el.

— Mon, tu crezi poveştile alea vechi despre strămoșii noştri? Despre Nafai și Luet? Cum puteau ei să vorbească cu Sufletul Suprem? Felul în care Hushidh se uita la cei din jur și vedeau cum anume erau legaţi între ei?

Mon ridică din umeri.

— Poate că-i adevărat.

— Issib și scaunul lui zburător și felul în care câteodată putea zbura, câtă vreme era pe tărâmul lui Pristan.

— Aş vrea să fie adevărat.

— Și balonul cel vrăjit, pe care-l puteai ține-n mâini, îi puneai întrebări și-ți dădea răspunsuri.

Era limpede că Edhadeya se prinsese în propria-i reverie. Mon nu se uită la ea, ci doar observă ultimele raze de soare dispărând deasupra râului din depărtare. Şi strălucirea acestuia dispăru atunci când apuse soarele.

— Mon, tu crezi că tata are balonul? Catalogul?

— Nu ştiu, răspunse Mon.

— Crezi c-atunci când Aronha o să-mplinească treisprezece ani şi o să i se dezvăluie secretele, tata o să-i arate Catalogul? Poate și scaunul lui Issib?

— Unde-ar putea s-ascundă așa *ceva*?

Edhadeya clătină din cap.

— Nu știu. Mă-ntrebam și eu, dac-aveau chestiile astea minunate, de ce nu le mai avem

acum.

— Poate că le-avem.

— Crezi? se însufleţi Edhadeya brusc. Mon, crezi că visele-s adevărate, câteodată? Pentru că visez unul şi acelaşi vis, încontinuu. Noapte de noapte, câteodată de două, trei ori pe noapte. Totul pare atât de real, nu ca restul viselor pe care le am. Dar nu-s preot sau ceva de genul ăsta. Oricum, ei nu stau de vorbă cu femeile. Dacă ar fi trăit mama, aş fi întrebat-o pe ea, dar la Dudagu Dermo nu mă duc.

— Eu mă pricep mai puţin decât oricine, rosti Mon.

— Ştiu, replică Edhadeya.

— Mulţam.

— *Ştii* mai puţin, aşa c-asculţi mai mult.

Mon se înroşi.

— Pot să-ţi povestesc visul meu?

El încuviinţă, dând din cap.

— Am văzut un băieţel. De vârsta lui Ominer. Şi-avea o surioară de-aceeaşi vârstă cu Khimin.

— Afli-n visele tale *vârsta* persoanelor? întrebă Mon.

— Taci, prostule. Munceau la câmp. Şi erau bătuţi. Părinţii lor şi alţii. Înfometaţi şi bătuţi. Erau atât de *flămânzi.* Iar cei care-i băteau cu biciul erau săpători. Poporul pământului, vreau să spun.

Mon se gândi la cele auzite.

— Tata nu i-ar lăsa niciodată pe săpători să ne

conducă.

— Dar nu era vorba de *noi*, nu-nțelegi? Erau atât de reali. Am văzut cum l-au bătut odată pe băiat. Dar nu de săpători: cei care-i conduceau pe săpători erau băieţi umani.

— Elemaki, murmură Mon. Fiinţele umane rele care li se alăturaseră săpătorilor şi trăiau în peşterile lor umede şi reci şi îi mâncau pe cei din poporul cerului pe care-i răpeau şi-i ucideau.

— Băieţii erau mai voinici decât el. El era înfometat, iar ei îl chinuiau vârându-i cu forţa în gură mai multă mâncare decât putea să-nghită, până când s-a sufocat, apoi l-au frecat cu fructe şi resturi de mâncare pe tot corpul și l-au tăvălit prin noroi și iarbă, pentru ca nimeni să nu mai poată mânca. Era îngrozitor, iar el a fost atât de curajos şi n-a protestat nici măcar o dată, a suportat totul cu atâta demnitate, iar eu am *plâns* pentru el.

— În vis?

— Nu, atunci când m-am trezit. M-am trezit plângând. Mi-am zis: „Trebuie să-i ajutăm. Trebuie să-i găsim şi să-i aducem acasă."

— Care „noi"?

— Tata, bănuiesc. Noi. Nafarii. Pentru că sunt convinsă că oamenii ăștia-s Nafari.

— Păi, de ce nu trimit pe cineva din poporul cerului la noi, ca să ceară ajutor? Aşa se procedează, atunci când sunt atacaţi de Elemaki.

Edhadeya se gândi la asta.

— Ştii ceva, Mon? Printre ei nu era nici măcar un

înger.

Mon întoarse atunci capul către ea.

— Absolut niciunul?

— Poate că săpătorii i-au omorât pe toţi.

— Nu-ţi aminteşti? întrebă el. Cei care-au plecat pe vremea bunicului tatei? Cei care urau Darakemba şi voiau să se-ntoarcă şi să pună din nou mâna pe tărâmul lui Nafai?

— Zef…

— Zenif, rosti Mon. Susţineau c-a fost o greşeală ca fiinţele umane şi poporul cerului să trăiască la un loc. N-au luat cu ei nici măcar un înger. Ei sunt. Ei sunt cei pe care i-ai visat.

— Dar au fost ucişi cu toţii.

— Nu ştim lucrul ăsta. Tot ce ştim e că nu s-a mai auzit nimic despre ei. Mon dădu din cap şi continuă: Probabil că mai trăiesc.

— Deci crezi că-i un vis adevărat? întrebă Edhadeya. Ca acelea pe care le-avea Luet?

Mon dădu din umeri. Ceva îl nedumerea.

— Visul tău, rosti el. Nu cred că-i vorba *chiar* despre Zenifi. Vreau să zic… nu pare să fie complet. Cred că-i altcineva.

— De ce spui asta? Tu eşti cel care s-a gândit că era *vorba* de Zenifi.

— Şi părea corect atunci când am zis-o. Dar acum… acum e ceva-n neregulă. Dar trebuie să-i spui tatei.

— Spune-i tu, replică ea. O să te vezi cu el la cină.

— Şi tu atunci când vine să-ţi zică noapte bună.
Edhadeya se strâmbă.
— Dudagu Dermo e-ntotdeauna acolo. Nu-l văd pe tata niciodată singur.
Mon roşi.
— Nu-i corect cum procedează tata.
— Da, păi, tu eşti cel care ştie întotdeauna ce-i corect.
Ea îl împunse în braţ.
— O să-i povestesc visul la masă.
— Spune-i c-a fost visul tău.
Mon clătină din cap.
— Eu nu mint.
— N-o s-asculte dacă crede că-i vis de femeie. Toţi ceilalţi or să râdă.
— N-o să-i spun al cui e visul până nu-l termin de povestit. Ce zici de asta?
— Spune-i şi lucrul ăsta. În ultimele câteva vise, băiatul, sora, mama şi tatăl lui stau întinşi în tăcere şi mă privesc, fără să scoată un cuvânt, stau pur şi simplu în întuneric şi, fără a rosti o vorbă, eu ştiu că mă imploră să vin să-i salvez.
— *Pe tine*?
— Păi, pe mine, aia din vis. Nu cred că oameni *adevăraţi* – dacă *există* oameni adevăraţi – ar sta acolo sperând ca o fată de zece ani să vină şi să-i elibereze.
— Mă-ntreb dacă tata o să-l lase pe Aronha să se ducă.
— Chiar crezi c-o să trimită pe cineva?

Mon ridică din umeri.

— S-a-ntunecat. În curând o să fie vremea mesei. Ascultă.

Din copacii de lângă râu, din casele înguste, cocoţate sus, ale celor din poporul cerului, se ridica cântul de seară, la început doar câteva voci, cărora li se alăturau din ce în ce mai multe. Melodiile lor pe tonuri înalte, cadenţate, se împleteau, se jucau unele cu altele, inventând nebuneşte, provocându-se, rezolvând disonanţele şi răsturnând armoniile aşteptate, un sunet obsedant care aducea aminte de o epocă anterioară în care viaţa celor din poporul cerului era o perioadă scurtă, care trebuia trăită pe moment, căci moartea era mereu prin preajmă. Copiii se opriră din joacă şi începură să coboare din ceruri, ducându-se acasă pentru masa de seară, la taţii şi mamele lor cântătoare, la căminele pline de muzică, aşa cum erau pe vremuri pline de muzică adăposturile din paie ale îngerilor de pe crengile cele mai înalte ale copacilor.

Fără să vrea, lui Mon îi dădură lacrimile. Din acest motiv îşi petrecea de unul singur momentul cântului de seară, căci dacă l-ar fi văzut ceilalţi l-ar fi tachinat pentru că plânge. Însă nu şi Edhadeya.

Ea îl sărută pe fratele său pe obraz.

— Îţi mulţumesc pentru c-ai încredere-n mine, Mon. Câteodată mi se pare că-s un ciot, fiindcă nu m-ascultă nimeni.

Mon roşi din nou. Când întoarse din nou capul, ea cobora deja pe scară, către sol. Ar fi trebuit să meargă cu ea, desigur, dar acum vocile umane începeau să se alăture cântecului, astfel încât nu putea pleca. De la ferestrele caselor mari, servitorii umani şi, pe străzi, muncitorii câmpurilor şi ţanţoşii bărbaţi de la oraş cântau, fiecare glas având un drept egal de a fi auzit în cântul înserării. În unele oraşe, regi umani decretaseră că supuşii lor umani trebuie să cânte un anumit cântec, de obicei cu texte care vorbeau despre patriotism şi adorarea conştiincioasă a suveranului sau a zeilor oficiali. Dar în Darakemba erau respectate vechile tradiţii ale Nafarilor, iar fiinţele umane îşi compuneau melodiile la fel de liber ca îngerii. Vocile celor din poporul de mijloc erau mai joase, mai lente, mai puţin dibace în executarea unor schimbări rapide. Dar făceau tot ceea ce puteau, iar cei din poporul cerului acceptau cântecul lor şi îl acompaniau, dansau pe muzica lui, îl înfrumuseţau şi îl împlineau, astfel încât poporul de mijloc şi poporul cerului alcătuiau împreună un cor ce interpreta o cantată continuă cu zece mii de compozitori, dar fără niciun solist.

Mon îşi înălţă şi el glasul, ascuţit şi melodios – atât de ascuţit încât nu trebuia să cânte printre glasurile umane joase, încadrându-se printre registrele de jos ale cântului poporului cerului. Din stradă, o femeie de pe câmpuri ridică spre el

privirea şi-i zâmbi. Mon îi răspunse, nu cu un zâmbet, ci cu un tril, cel mai bun de care fu în stare. Iar atunci când ea râse, dădu din cap şi-şi continuă mersul, el avu o senzaţie plăcută. Apoi îşi ridică privirea şi văzu, pe acoperişul unei case aflate la distanţă de două străzi, doi tineri din poporul cerului care se cocoţaseră acolo pentru câteva clipe, în drum spre casă. Îl urmăreau, iar Mon cântă în mod sfidător mai tare, deşi era conştient de faptul că vocea sa, la cât de ascuţită şi piţigăiată era, nu se ridica la nivelul celor ale poporului cerului. Cu toate acestea, îl auziră şi cântară pentru câteva clipe împreună cu el, apoi îşi fluturară aripile către el în semn de salut. Probabil că-s gemeni, îşi spuse Mon, sinele şi celălalt sine, şi cu toate astea au catadicsit să-şi deschidă duetul ca să mă includă. Îşi ridică mâna stângă în semn de salut, apoi îşi dădu drumul de pe acoperiş în curtea casei sale.

Mon se săltă în picioare şi, continuând să cânte, se îndreptă către scară. Dac-ar fi fost înger, n-ar fi trebuit să folosească o scară ca să coboare de pe acoperişul casei regelui. Ar fi putut să aterizeze şi să vină să se odihnească în faţa uşii, iar atunci când masa s-ar fi terminat, ar fi putut să-şi ia zborul în cerul nopţii, ca să plece să vâneze la lumina lunii.

Tălpile lui goale făceau zgomot pe treptele de lemn în timp ce cobora scara. Păstrător al Pământului, de ce m-ai făcut fiinţă umană? Cânta

în timp ce mergea prin curtea reşedinţei, îndreptându-se către zgomotoasa frăţie de la masa regelui, dar în cântecul lui erau durere şi singurătate.

Shedemei se trezi în camera ei de pe nava spaţială Basilica şi observă imediat că nu era una din trezirile ei programate. Calendarul era dat peste cap, şi pentru a confirma, auzi pe dată, în mintea ei, vocea Sufletului Suprem. „Păstrătorul trimite din nou vise.”

Simţi că e străbătută de un fior puternic de emoţie. De-a lungul atâtor secole, trăind mereu cu intermitenţe, menţinută tânără de mantia de comandant, dar fiind de multă vreme bătrână şi obosită în sufletul ei, aşteptase să vadă care va fi următoarea mişcare a Păstrătorului. Ne-a adus aici, îşi zise Shedemei, ne-a ţinut în viaţă şi ne-a trimis vise, apoi a devenit tăcută, lăsându-ne atâta vreme de capul nostru.

(A fost la început un bătrân, din rândul Zenifilor), rosti Sufletul Suprem.

Shedemei lipăi goală pe coridoarele navei către bibliotecă.

(L-au omorât. Dar un preot pe nume Akmaro l-a crezut. Cred că şi el a avut nişte vise, dar nu sunt sigur. Bătrânul fiind mort, iar fostul preot în sclavie, nu te-aş fi trezit. Dar fata lui Motiak a avut un vis. Ca şi Luet. N-am mai văzut o astfel de visătoare de pe vremea lui Luet.)

— Cum o cheamă? Era un nou-născut atunci când am…

(Edhadeya. Femeile îi spun Deya. Ele îşi dau seama că e ceva, dar bărbaţii nu ascultă, bineînţeles.)

— Nu-mi place deloc felul în care-au evoluat lucrurile între bărbaţi şi femei în rândul Nafarilor, să ştii. Stră-stră-strănepoatele mele ar fi trebuit să pună capăt unei astfel de tâmpenii.

(Am văzut şi lucruri mai grave)

— N-am nicio îndoială-n privinţa *asta.* Dar, iartă-mă că te-ntreb: Şi ce dacă?

(Se va schimba. Aşa se întâmplă întotdeauna.)

— Ce vârstă are acum? Deya?

(Zece ani.)

— Dorm timp de zece ani şi tot nu mă simt odihnită.

Se aşeză la unul dintre computerele navei.

— Bun, arată-mi ce trebuie să văd.

Sufletul Suprem îi arătă visul Edhadeyei şi îi povesti despre Mon şi sentimentul adevărului.

— Ei bine, rosti Shedemei, puterile părinţilor nu-s diminuate la copii.

(Shedemei, toate acestea au vreun înţeles pentru tine?)

Shedemei fu cât pe ce să izbucnească în râs.

— Te-auzi ce spui, prietene? Tu eşti programul care s-a dat drept zeu pe planeta Harmony. Ţi-ai întocmit planurile, ţi-ai urzit comploturile şi niciodată n-ai cerut sfatul fiinţelor umane. În loc

de asta, ne-ai legat fedeleş şi ne-ai târât pe Pământ şi ne-ai transformat pe vecie vieţile, iar acum mă-ntrebi pe *mine* dacă toate astea au vreun înţeles? Ce s-a-ntâmplat cu planul de bază?

(Planul meu era simplu. Să mă întorc pe Pământ şi să-l întreb pe Păstrător ce pot să fac în legătură cu slăbirea puterii Sufletului Suprem pe Harmony. Şi am mers cu planul cât de departe am putut. Şi iată unde am ajuns.)

— Şi iată unde am ajuns eu.

(Nu înţelegi, Shedemei. Tu nu erai inclusă în planul meu. Aveam nevoie de oameni ca să asambleze o navă spaţială funcţională, dar nu trebuia să iau vreo fiinţă umană cu mine. V-am adus pentru că Păstrătorul Pământului vă trimitea, cumva, vise – şi vi le trimitea mai repede decât viteza luminii, aş putea să adaug. Se pare că Păstrătorul vrea să vă aibă aici pe voi, oamenii. Aşa că v-am adus. Şi am venit, aşteptându-mă să descopăr minuni tehnologice. Maşinării care puteau să mă repare, să mă reaprovizioneze, să mă trimită înapoi pe Harmony, capabil să restaurez puterea Sufletului Suprem. În schimb aştept aici, am aşteptat aproape cinci sute de ani.)

— La fel ca şi mine, adăugă Shedemei.

(Tu ai dormit aproape tot timpul. Iar tu nu ai responsabilitatea unei planete aflate la o distanţă de o sută de ani-lumină, unde tehnologia începe să înflorească, iar războaiele devastatoare sunt la o distanţă de doar câteva generaţii. Nu am timp

pentru aşa ceva. Decât în cazul în care Păstrătorul consideră că am timp pentru aşa ceva, iar atunci probabil că voi avea. De ce nu vorbeşte cu mine Păstrătorul? Atâta vreme cât nimeni nu auzea nimic de-a lungul acestor ani, puteam să am răbdare. Dar acum fiinţele umane visează din nou, Păstrătorul se mişcă din nou și, totuși, nu îmi spune nimic.)

— Şi pe mine mă-ntrebi? zise Shedemei. Tu eşti cel care-ar trebui să aibă amintiri datând din perioada-n care ai fost creat. Păstrătorul te-a trimis, nu-i aşa? Unde anume se afla în vremea respectivă? *Ce anume* era pe atunci?

(Nu ştiu.)

Dacă un computer ar putea ridica din umeri, Shedemei îşi imagină că Sufletul Suprem făcea acest lucru în momentul de faţă.

(Nu crezi că mi-am scotocit memoria? Înainte de-a muri soţul tău, m-a ajutat să caut, dar n-am găsit nimic. Mi-aduc aminte că Păstrătorul era prezent tot timpul, că ştiam că anumite instrucţiuni vitale îmi fuseseră programate de el – dar cine sau ce e, a fost sau ar putea fi Păstrătorul ştiu la fel de puţin ca şi tine.)

— Fascinant, rosti Shedemei. Hai să vedem dacă ne putem gândi la o modalitate de a-l face pe Păstrător să vorbească cu tine. Sau măcar să-ţi facă semn cu mâna.

Mon şedea, ca de obicei, la capătul mesei unde

erau intendenții. Tatăl său îi spusese că cel de-al doilea fiu al regelui era plasat acolo pentru a arăta respect arhivarilor, mesagerilor, trezorierilor și administratorilor, căci, așa după cum spunea tata, „dacă n-ar fi ei, soldații n-ar mai avea ce regat să apere”.

Atunci când tata zisese acest lucru, Mon răspunsese, cu o voce fără inflexiuni.

— Dar dac-ai vrea să le arăți că-i respecți, l-ai plasa pe Ha-Aron în mijlocul lor.

La care tata replicase cu blândețe:

— Dacă n-ar fi existat armata, toți intendenții ar fi fost morți.

Așa că Mon, cel de-al doilea fiu, era tot ceea ce meritau conducătorii de rangul doi ai regatului; primul fiu trebuia să-i onoreze pe cei de rangul întâi, oamenii care contau cu adevărat.

Acesta era și felul în care era condusă afacerea meselor de seară. Supeul regelui fusese inițiat cu multe generații în urmă sub forma unui consiliu de război – moment în care au început să fie excluse femeile. Pe atunci, consiliul lua masa împreună doar o dată pe săptămână, dar de câteva generații începuse s-o facă în fiecare seară, iar ființele umane bogate și cu poziții sociale înalte îl imitau pe rege în propriile case, mâncând separat de soțiile și fiicele lor. Totuși, situația asta nu se întâlnea în rândurile poporului cerului. Chiar și cei care luau parte la masa regelui se duceau acasă și ședeau la încă o cină împreună cu

soţiile şi copiii lor.

Acesta era motivul pentru care, aflat în stânga lui Mon, şeful funcţionarilor, bătrânul înger pe nume bGo, de-abia dacă ciugulea ceva din bucate. Era un lucru cunoscut că soţia lui bGo se supăra tare de tot dacă el n-avea poftă de mâncare la masa *ei,* iar tata nu se simţea niciodată ofensat că, din câte se părea, bGo se temea mai mult de soţie decât de rege. BGo era cel mai mare peste funcţionari, deşi în calitate de şef al recensământului el cu siguranţă nu avea aceeaşi putere ca şeful trezoreriei şi administratorul-şef. Totodată, conversaţia lui era posacă, iar lui Mon nu-i făcea nicio plăcere să stea la masă cu el.

Dincolo de bGo, însă, Bego, celălalt sine al său, era mult mai vorbăreţ – şi avea o poftă de mâncare mai sănătoasă, mai ales datorită faptului că nu se căsătorise niciodată. Bego, arhivarul, era mai mare doar cu un minut şi jumătate decât bGo, dar nimeni nu şi-ar fi imaginat că amândoi sunt de aceeaşi vârstă. Bego avea atât de multă energie, atât de multă vigoare, atât de multă… mânie, îşi spunea câteodată Mon. Lui Mon îi plăcea şcoala atunci când profesor era Bego, dar câteodată se întreba dacă tata era cu adevărat conştient de câtă ură clocotea în străfundurile sufletului arhivarului său. Nu lipsă de loialitate – Mon ar fi raportat imediat *aşa ceva.* Ci doar un fel de supărare generală pe viaţă. Aronha susţinea că era din cauza faptului că nu se împerechease

niciodată cu o femelă, dar în această perioadă fratelui său mai mare îi stătea capul doar la sex şi considera că dorinţa sexuală poate explica totul – ceea ce, în cazul lui Aronha şi al tuturor prietenilor săi, era adevărat, fără doar şi poate. Mon nu ştia din ce motiv Bego era atât de supărat. Tot ce ştia era că aducea o delicioasă nuanţă sceptică tuturor lecţiilor predate de Bego. Şi chiar şi felului său de a mânca. Un fel de sălbăticie în modul în care ridica pâinea unsă cu pastă de fasole la buze şi muşca din ea. Felul în care mesteca mâncarea între fălci, încet, metodic, aruncând priviri furioase către restul curtenilor.

În dreapta lui Mon, şeful trezoreriei şi administratorul-şef erau prinşi în discuţia lor de afaceri – în linişte, bineînţeles, pentru a nu deturna atenţia de la *adevărata* întrunire care avea loc în capătul de masă unde se afla regele şi unde soldaţii se delectau reciproc cu întâmplări din raidurile şi încăierările recente. Fiind fiinţe umane adulte, şeful trezoreriei şi administratorul-şef erau cu mult mai înalţi decât Mon şi, în general, îl ignorau, după schimburile de politeţuri iniţiale. Mon era mai degrabă de înălţimea celor din poporul cerului, aflaţi la stânga sa şi, în plus, îl cunoştea pe Bego mai bine, astfel încât atunci când deschidea gura, le vorbea acestora.

— Vreau să-i spun ceva tatei, îi zise Mon lui Bego.

Bego mestecă de două ori și înghiți, uitându-se fix la Mon în acest răstimp, cu privirea lui obosită.

— Atunci spune-i, rosti el.

— Exact, murmură bGo.

— E vorba de-un vis, replică Mon.

— Atunci spune-i mamei tale, zise Bego. Femeile poporului de mijloc încă dau atenţie acestor lucruri.

— Corect, murmură bGo.

— Dar este un vis adevărat, zise Mon.

bGo se înfoie.

— De unde știi lucrul ăsta?

Mon dădu din cap.

— Ştiu, pur și simplu.

bGo întoarse capul către Bego. Acesta se întoarse și el. Se priviră lung, ca și cum între ei ar fi avut loc o comunicare mută. Apoi Bego întoarse din nou capul spre Mon.

— Să fii atent atunci când faci astfel de afirmaţii.

— Sunt, rosti Mon. Le fac doar atunci când sunt sigur. Doar atunci când contează.

Era ceva ce-i învăţase Bego la şcoală, în privinţa efectuării judecăţilor.

— Atunci când poţi scăpa fără să iei o decizie, atunci asta ar trebui să faci. Ia decizii doar atunci când eşti sigur, doar atunci când au importanţă.

Bego încuviinţă din cap acum, auzindu-i pe Mon cum îi repetă preceptele.

— Dacă mă crede, atunci e o problemă pentru consiliul de război, spuse Mon.

Bego îl studie. BGo la fel, pentru un moment, dar apoi își dădu ochii peste cap și se rezemă din nou de spătarul scaunului.

— Simt c-o să aibă loc o scenă stânjenitoare, murmură el.

— Stânjenitoare doar dacă prințul e nesăbuit, rosti Bego. Ești?

— Nu, spuse Mon. Sau, oricum, nu-n privința asta.

Însă, chiar în momentul în care pronunța aceste cuvinte, Mon se întreba dacă nu cumva el chiar *era* nesăbuit. În definitiv, era visul Edhadeyei, nu al lui. Și *era* ceva legat de interpretarea lui care nu-i dădea pace. Totuși, un lucru era sigur: era un vis adevărat și însemna că, undeva, ființe umane – ființe umane Nafari – trăiau într-o dureroasă sclavie sub biciul săpătorilor Elemaki.

Bego mai așteptă câteva clipe, de parcă ar fi vrut să se asigure că Mon nu se va răzgândi. Apoi își ridică aripa stângă.

— Tată Motiak, spuse el cu glas tare.

Vocea lui abrazivă tăie conversația zgomotoasă de la capătul militar al mesei. Monush, vreme de mulți ani cel mai curajos războinic din regat, bărbatul după care fusese botezat Mon, fu întrerupt la jumătatea unei povestiri. Băiatul tresări. Oare nu putuse Bego să aștepte un moment de acalmie naturală a conversației?

Expresia de obicei benignă a tatei nu se schimbă.

— Bego, memoria poporului meu, ce-ai de spus în timpul consiliului de război?

Vorbele lui conţineau o uşoară ameninţare, dar vocea lui era calmă şi plăcută, ca de obicei.

— În vreme ce soldaţii sunt încă la masă, rosti Bego, una dintre persoanele de vază din regatul tău deţine o informaţie care, în cazul în care vei hotărî să-i dai crezare, va constitui o problemă de ridicat într-un consiliu de război.

— Şi cine-i acea persoană de vază? Care-i informaţia pe care-o deţine? întrebă tata.

— Şade lângă celălalt sine al meu, rosti Bego, şi poate să-ţi ofere chiar el informaţia.

Toate privirile se îndreptară către Mon, iar pentru o clipă el îşi dori să se întoarcă şi să fugă din sală. Oare Edhadeya îşi dăduse seama cât de îngrozitor va fi momentul, atunci când îi ceruse să facă asta? Dar Mon ştia că acum nu mai putea da înapoi – asta ar fi însemnat să-l umilească pe Bego şi să se facă de ruşine. Chiar dacă mesajul său n-ar fi fost crezut, el trebuia să-l transmită – cu mult curaj.

Mon se ridică în picioare şi, aşa cum îl văzuse pe tatăl său făcând înainte de a lua cuvântul, îl privi în ochi pe fiecare dintre oamenii de vază ai regatului. Pe feţele lor văzu surpriză, amuzament, răbdare prudentă. La sfârşit se uită la Aronha şi, spre uşurarea lui, văzu că fratele său părea serios şi interesat, nu ironic sau stânjenit. Aronha, mulţumesc pentru că-mi arăţi respectul tău.

— Informaţia mea provine dintr-un vis adevărat, rosti Mon în cele din urmă.

În jurul mesei se iscă un murmur. Cine, vreme de multe generaţii, avusese îndrăzneala să pretindă că un vis e adevărat? Şi, pe deasupra, la masa regelui?

— De unde ştii că-i un vis adevărat? întrebă tata.

Era ceva ce Mon nu fusese niciodată în stare să explice cuiva, nici măcar lui însuși. Nu încercă nici acum.

— E un vis adevărat, rosti el.

Din nou, se iscară şoapte în jurul mesei şi, deşi unele dintre feţele nerăbdătoare deveniră amuzate, cele care fuseseră amuzate erau acum serioase.

— Cel puţin le-ai captat atenţia, murmură bGo.

Tata vorbi din nou, cu o nuanţă de consternare în glas.

— În cazul ăsta, povesteşte-ne visul şi zi-ne de ce-i o problemă care priveşte consiliul de război.

— Acelaşi vis vreme de multe nopţi, spuse Mon.

Avu grijă să nu ofere vreo indicaţie despre cine anume era cel care-l avusese. Ştia că ei vor presupune că despre el e vorba, dar nimeni nu va îndrăzni să-l facă mincinos. Continuă:

— Un băieţel şi surioara lui, de vârsta lui Ominer şi a lui Khimin. Lucrau la câmp, ca sclavi, înfometaţi, iar supraveghetorii care-i biciuiau ca să muncească făceau parte din poporul pământului.

În acest moment le captase atenţia tuturor. Săpători cu fiinţe umane ca sclavi – asta îi mânie pe toţi, deşi erau conştienţi că aşa ceva trebuie să se întâmple din când în când.

— La un moment dat, în vis, băiatul a fost bătut de nişte băieţi umani. Fiinţe umane care domneau asupra săpătorilor. Băiatul a fost curajos și n-a plâns în timp ce l-au... umilit. Era o fiinţă vrednică.

Soldaţii încuviinţară cu toţii. Ei înțelegeau ce anume spunea el.

— Seara, băiatul, surioara lui, tata și mama lui şedeau în tăcere. Cred... cred că le era interzis să vorbească cu voce tare. Dar cereau ajutor. Cereau să vină cineva și să-i scape de sclavie.

Mon se opri pentru un moment, iar pe fondul de linişte se făcu auzit glasul lui Monush.

— N-am niciun dubiu c-acest vis e-adevărat, pentru că știm că multe fiinţe umane și îngeri sunt ţinuţi ca sclavi printre Elemaki. Dar ce putem face? Toată forţa noastră e concentrată pentru a apăra libertatea alor noştri.

— Dar, Monush, spuse Mon, şi ei *sunt* ai noştri.

Acum şoaptele erau pline de pasiune.

— Hai să-l ascultăm pe fiul meu, rosti tata.

Şoaptele încetară.

Mon roși. Tata admisese că el e fiul lui, da, ăsta era un lucru bun; dar nu folosise locuţiunea formală „Să-l ascultăm pe consilierul meu”, care ar fi însemnat că el accepta în mod absolut ceea ce

spunea Mon. El continua să fie pus la încercare acolo. Mulţumesc, Edhadeya. Chestia asta ar putea să mă facă de ruşine pentru tot restul vieţii, dacă iese prost. O să rămân pentru totdeauna „cel de-al doilea fiu, care a vorbit prosteşte în cadrul unui consiliu de război”.

— N-au printre ei pe nimeni din poporul cerului, rosti Mon. Cine a auzit despre un astfel de regat? Ei sunt Zenifi şi ne cheamă în ajutor.

Husu, îngerul care era mai-marele iscoadelor regelui, conducând sute de îngeri puternici şi curajoşi care vegheau necontenit la fruntariile regatului, îşi ridică aripa dreaptă, iar Mon dădu din cap, spre a-l lăsa să capteze atenţia regelui. Văzuse înainte făcându-se aşa ceva la un consiliu, dar pentru că el, personal, nu avusese parte de atenţia regelui, acum era prima dată când avea posibilitatea de a lua parte la subtilităţile discuţiilor formale.

— Chiar dacă visul e adevărat, iar Zenifii ne cheamă în vise, rosti Husu, ce pretenţii pot avea de la noi? Au respins propunerea primului rege Motiak şi-au refuzat să trăiască într-un loc în care poporul cerului era de cinci ori mai numeros decât poporul de mijloc. Au plecat din Darakemba fiindcă aşa au dorit, ca să se întoarcă în ţinutul lui Nafai. Am crezut c-au fost anihilaţi. Dac-aflăm acum că trăiesc, suntem bucuroşi, dar nu-nseamnă nimic altceva pentru noi. Iar dac-aflăm acum că se află în sclavie, ne întristăm,

dar, repet, nu-nseamnă nimic mai mult decât asta.

Când Husu termină ce a avut de spus, Mon se uită la rege pentru permisiunea de a vorbi din nou.

— De unde știi că-i vorba de Zenifi? întrebă tata.

Din nou, Mon nu putu face altceva decât să repete ceea ce știa că e adevărat. Doar că acesta era aspectul de care nu era sigur. Erau Zenifi, dar *nu* erau Zenifi. Sau altceva. *Fuseseră* Zenifi, oare? Sau pur și simplu fac *parte* dintre Zenifi?

— Sunt Zenifi, rosti Mon și în timp ce articulă aceste cuvinte își dădu seama că era adevărat, sau pe aproape. S-ar putea să nu fie Zenifii, întregul lor popor, dar sunt Zenifi, chiar dacă-n alte părți s-ar putea să fie alții.

Dar răspunsul lui Mon nu-l îndemna prea mult pe tata să continue.

— Un vis? rosti el. Primul rege al Nafarilor avea vise adevărate.

— La fel ca și soția lui, spuse Bego.

— Marea Regină Luet, zise tata, dând din cap. Bego face foarte bine că ne reamintește istoria. Amândoi aveau vise adevărate. Dar și alții aveau astfel de vise. Și în rândul poporului cerului și în rândul poporului pământului, pe vremea aceea. Dar era epoca eroilor.

Mon voia să insiste: chiar *este* un vis adevărat. Dar văzuse în trecut în consiliu cum rezista tata atunci când bărbații încercau să preseze repetând

mereu acelaşi lucru. Dacă aveau dovezi noi, foarte bine, să vorbească, iar regele va asculta; dar dacă nu făceau altceva decât să insiste cu vechea poveste, tata avea cu atât mai puţină încredere în ei, cu cât insistau mai mult. Aşa încât Mon îşi ţinu gura şi continuă să-l privească pe tatăl său în ochi, netulburat.

Auzi murmurul uşor al lui bGo, spunându-i celuilalt sine al său:

— Ştiu care-o să fie subiectul bârfelor toată săptămâna viitoare.

— Băiatul are curaj, răspunse Bego încetişor.

— Şi tu la fel, rosti bGo.

În liniştea lăsată, Aronha se ridică de la masă, dar în loc să ceară pentru Mon atenţia regelui, el merse prin spatele scaunelor, oprindu-se îndărătul tatălui său. Era un privilegiu pe care-l avea doar moştenitorul regelui, să vorbească cu suveranul în particular în faţa celorlalţi consilieri ai săi, fără a comite o ofensă – căci nu era o aroganţă din partea moştenitorului să dovedească o intimitate specială cu regele.

Tata îl ascultă pe Aronha, apoi dădu din cap.

— Lucrul acesta poate fi spus cu voce tare, spuse el, acordându-i permisiunea.

Aronha se întoarse la scaunul său.

— Îl cunosc pe fratele meu, zise el. Nu minte.

— Sigur că nu, rosti Monush, iar Husu se făcu ecoul lui.

— Mai mult decât atât, continuă Aronha. Mon

nu pretinde niciodată că ştie ceea ce nu ştie. Atunci când e nesigur, recunoaşte. Iar atunci când e sigur pe el, are întotdeauna dreptate.

Mon simţi un fior lăuntric, auzind astfel de vorbe din gura fratelui său. Aronha nu numai că-l sprijinea – spusese ceva atât de nesăbuit încât îi era frică pentru el. Cum de putea face o astfel de afirmaţie?

— Bego și cu mine am observat acest lucru, rosti Aronha. De ce altceva credeţi că și-a riscat Bego propriul loc la masa regelui pentru a face introducerea cuvintelor lui Mon? Nu cred că Mon însuși îşi dă seama de acest lucru. De cele mai multe ori e nesigur pe el. Poate fi convins cu uşurinţă; nu se ceartă niciodată. Dar atunci când ştie cu adevărat un anumit lucru, nu dă niciodată înapoi, absolut niciodată, indiferent cât ne-am certa. Iar atunci când se sprijină în călcâie în felul ăsta, Bego și cu mine ştim foarte bine, niciodată n-a greșit. Nici măcar o dată. Aş chezăşui cu onoarea mea și cu vieţile vajnicilor bărbaţi adevărul celor rostite de el azi. Chiar dacă sunt convins că visul n-a fost al lui, dacă spune că-i vorba de un vis adevărat și că poporul este cel al Zenifilor, atunci ştiu că-i adevărul-adevărat, ca și cum l-aş fi văzut pe bătrânul Zenif cu propriii ochi.

— De ce crezi că nu-i visul lui? întrebă tata, dintr-odată circumspect.

— Pentru că n-a spus niciodată c-ar fi al lui, răspunse Aronha. Dac-ar fi fost, ar fi zis lucrul

ăsta. Nu l-a zis, înseamnă că nu-i.

— Al cui vis a fost? vru să ştie regele.

— Al fiicei Toeledwei, răspunse Mon pe dată.

Imediat la masă se iscă zarvă, în parte din cauza faptului că Mon îndrăznise să pomenească numele reginei moarte la o ocazie festivă, în parte din pricină că adusese glasul unei femei la masa regelui.

— N-am fi vrut să auzim aici acel glas! strigă unul dintre bătrânii căpitani.

Regele își ridică mâinile și tăcură cu toții.

— Ai dreptate, n-am fi vrut să auzim acel glas aici. Dar fiul meu consideră că mesajul acelei voci trebuie să fie auzit, drept care-a îndrăznit să-l aducă aici, iar Ha-Aron a declarat că are încredere în el. Aşa încât acum singura întrebare la care trebuie să răspundă consiliul este: Ce vom face, acum că am aflat că Zenifii ne cheamă-n ajutor?

Discuţia depăşi imediat orice domeniu în care Mon ar fi putut fi consultat, iar el se aşeză, ascultând. Nu prea avea încredere în el însuși spre a privi pe cineva, de frică să nu încalce disciplina şi să arate un zâmbet atât de plin de uşurare, de mulţumire, încât toţi își vor da seama că era doar un copil, cel de-al doilea fiu.

Husu se opuse să se trimită vreun membru al poporului cerului spre a-şi risca viaţa să-i salveze pe Zenifi; în zadar argumentă Monush că prima generaţie, cea care respinsese orice asociere a fiinţelor umane cu îngerii, era cu siguranţă moartă

la ora actuală. În timp ce dezbăteau problema, iar alţi consilieri îşi exprimau punctul de vedere, Mon riscă să-i arunce o privire rapidă fratelui său. Spre întristarea sa, Aronha se uita exact la el, zâmbind. Mon îşi trase în jos capul spre a-şi masca propriul zâmbet, dar era mai fericit în acest moment decât fusese vreodată în viaţa lui.

Întoarse capul ca să se uite pe furiş la Bego, dar bGo fu cel care-i şopti:

— Ce-ar fi dac-ar muri o sută, pentru visul ăsta al Edhadeyei?

Vorbele îl loviră pe Mon direct în inimă. Nu se gândise la asta. A trimite o armată atât de adânc în teritoriul Elemakilor, în susul nesfârşitelor canioane înguste unde ambuscadele erau posibile la orice pas – era primejdios, era nebunesc, dar consiliul de război dezbătea, nu dacă să se rişte, ci cine să fie trimis în raid.

— Nu-i strica triumful băiatului, murmură Bego. Nimeni nu-i obligă pe soldaţi să meargă. A spus adevărul şi-a făcut-o plin de curaj. Onoare lui.

Bego îşi ridică paharul cu vin fiert.

Mon ştia cum să-şi ridice propriul pahar de vin.

— Glasul tău a deschis uşa, Ro-Bego.

Bego îşi savură vinul, încruntându-se.

— Fără titlurile tale de fiinţe de mijloc, băiete.

bGo zâmbi – o rară expresie pentru el – şi spuse:

— Celălalt sine al meu şi-a ieşit din fire de încântare; trebuie să-l scuzi, chestia asta îl face

mereu posac.

Tata propuse compromisul.

— Iscoadele lui Husu să-i păzească pe soldaţii umani ai lui Monush până când îşi vor croi drum dincolo de avanposturile Elemakilor. Din câte-am înţeles, la momentul actual e haos printre regatele din tărâmul lui Nafai şi s-ar putea să fie mult mai simplu să pătrundem acolo. Apoi, după ce Monush trece de graniţele păzite, iscoadele rămân pe loc şi-i aşteaptă să revină.

— Cât de mult? întrebă Husu.

— Opt zile, răspunse Monush.

— În zona dealurilor e anotimpul ploios, spuse Husu. O să-ngheţăm sau o să murim de foame? Care-i planul?

— Ţine acolo cinci bărbaţi timp de zece zile, spuse regele. Apoi alţi cinci, şi-ncă alţi cinci, vreme de câte zece zile.

Monush ridică mâna dreaptă în semn de aprobare. Husu îşi flutură aripa stângă, dar cu toate acestea murmură:

— Da, sunt sigur că merită osteneala, ca să aducem înapoi nişte bigoţi lipsiţi de valoare.

Mon fu surprins să constate că lui Husu i se permitea să vorbească cu atâta îndrăzneală.

— Înţeleg furia pe care o simte poporul cerului faţă de Zenifi, spuse tata. Din acest motiv nu mă simt ofensat de batjocura ce însoţeşte acceptarea de către tine a propunerii mele.

Husu îşi înclină capul.

— Regele meu e mai generos decât merită slujitorul său.

— Ăsta-i adevărul, mormăi bGo. Într-o bună zi Husu o să meargă prea departe, iar noi ceilalţi o să plătim pentru asta.

„Noi ceilalţi”? Probabil că se referă la poporul cerului în ansamblu, îşi spuse Mon. Era un gând tulburător, cum că poporul cerului, cumva, va fi făcut răspunzător pentru îndrăzneala lui Husu.

— Aşa ceva n-ar fi drept, rosti Mon.

bGo chicoti încet.

— Ascultă-l, Bego. Spune că nu-i drept – ca şi cum asta-nseamnă că nu poate să se-ntâmple.

— În străfundurile secrete ale inimii oricărei fiinţe umane, şopti Bego, poporul cerului nu reprezintă altceva decât nişte bestii impertinente.

— Nu-i adevărat, spuse Mon. N-ai dreptate!

Bego îl privi surprins.

— Sunt o fiinţă umană, nu-i aşa? întrebă Mon. Iar în inima *mea* îngerii sunt fiinţele cele mai frumoase şi mai glorioase.

Mon nu ridicase tonul, dar intensitatea vocii sale redusese la tăcere celelalte glasuri. În liniştea bruscă, el îşi dădu seama că toată lumea îl auzise. Se uită la expresia surprinsă a tatei şi roşi.

— Mi se pare, rosti tata, că unii dintre consilieri au uitat că aici pot lua cuvântul doar cei care au atenţia regelui.

Mon se ridică în picioare, roşu de ruşine.

— Iertaţi-mă, maiestate.

Tata zâmbi.

— Cred că Aronha a fost cel care a spus că atunci când îţi înfigi călcâiele în pământ, ai întotdeauna dreptate. Se întoarse către Aronha. Susţii acest lucru?

Puţin nesigur, Aronha îşi privi tatăl în ochi şi zise:

— Da, maiestate.

— Atunci cred că acest consiliu consideră că îngerii sunt într-adevăr cele mai frumoase şi mai glorioase fiinţe.

Iar tata ridică paharul înspre Husu.

Husu se ridică în picioare, făcu o plecăciune şi înălţă şi el paharul. Băură amândoi. Apoi regele se uită la Monush, care râse, se săltă în picioare şi închină şi el paharul.

— Vorbele celui de-al doilea fiu al meu au adus pacea la această masă, rosti tata. Asta înseamnă înţelepciune, cel puţin din punctul meu de vedere. Hai să încheiem! Consiliul s-a terminat şi aici nu mai e nimic pentru noi, în afară de a mânca şi de a reflecta la felul în care visele fetelor, aduse la cunoştinţă de băieţi, au pus în mişcare picioarele şi aripile războinicilor.

Edhadeya aşteptă ca tatăl ei să intre în mica ei încăpere şi să stea de vorbă cu ea, aşa cum făcea seară de seară. De obicei, era fericită că venea, nerăbdătoare să-i spună cum se descurcase la şcoală, să se laude cu câte un nou cuvânt sau

expresie din limba străveche, să-i povestească vreo întâmplare sau bârfă, ori ceea ce făcuse în ziua respectivă. În seara aceasta, însă, îi era frică și nu știa de ce să se teamă mai mult – că Mon i-a spus tatei de visul ei sau că nu i-a spus. Dacă nu a făcut-o, atunci va trebui să-i zică ea însăși, iar apoi el o va bate cu blândeţe pe umăr și îi va spune că visul era straniu și minunat, apoi îl va ignora complet, fără să-și dea seama că era un vis adevărat.

Totuşi, atunci când apăru la uşa ei, Edhadeya ştiu că Mon îi spusese. Privirea lui era ascuțită și pătrunzătoare. Rămase tăcut în picioare, sprijinindu-se cu mâinile de tocul uşii. În cele din urmă, încuviință din cap.

— Prin urmare, spiritul lui Luet este treaz în fiica mea.

Ea privi în jos, către podea, neştiind dacă el era supărat sau mândru.

— Iar spiritul lui Nafai în cel de-al doilea fiu al meu.

Aha. Deci nu era supărat.

— Nu te obosi să-mi explici de ce n-ai putut să-mi spui personal lucrul ăsta, rosti tata. Ştiu de ce și mă simt rușinat. Luet n-a trebuit niciodată să folosească subterfugii ca să obțină atenția soțului ei, şi nici Chveya n-a trebuit să-l pună pe fratele sau pe soţul ei să vorbească pentru ea atunci când deţinea înţelepciuni pe care trebuiau să le afle și alții.

Dintr-o mişcare, îngenunche în faţa ei şi îi luă mâinile în ale sale.

— Am privit în jur la consiliul regal din seara asta, când terminam masa, având în minte gânduri legate de pericole şi război, de Zenifii aflaţi în sclavie şi care trebuie salvaţi, iar singurul lucru care-mi venea în minte era: de ce oare-am uitat ceea ce ştiau primii noştri strămoşi? Că Păstrătorului Pământului nu-i pasă dacă vorbeşte unei femei sau unui bărbat?

— Ce-ar fi dacă nu aşa stau lucrurile?

— Ce, acum te-ndoieşti de chestia asta?

— Am visat visul şi era adevărat – dar Mon a fost cel care-a spus că-i vorba de Zenifi. Eu n-am înţeles deloc visul până când el n-a spus lucrul ăsta.

— Vorbeşte-n continuare cu Mon atunci când ai vise adevărate, rosti tata. Atâta ştiu: când a vorbit Mon, am simţit că mi s-a reaprins un foc în inimă şi mi-am spus – cuvintele mi-au venit în minte ca şi cum mi le-ar fi şoptit cineva la ureche – că acolo-i un bărbat falnic, nu un băiat. Apoi am aflat că tu ai avut visul şi din nou am auzit glasul în minte: bărbatul care-ascultă de Edhadeya va fi adevăratul slujitor al Păstrătorului Pământului.

— Cel care ţi-a vorbit a fost... Păstrătorul? întrebă Edhadeya.

— Cine ştie? rosti tata. Poate c-a fost mândria paternă. Poate c-aşa aş fi vrut. Poate că era vocea Păstrătorului. Poate că era cel de-al doilea pahar

de vin.

Râse, apoi continuă:

— Mi-e dor de mama ta, spuse el. Ea ar fi ştiut mai bine decât mine cum să procedeze cu tine.

— Mă comport cu ea cât de bine pot, spuse Dudagu din uşă.

Edhadeya icni de surprindere. Dudagu putea să meargă fără să facă zgomot în aşa fel încât nu ştia nimeni pe unde ar putea ea trage cu urechea.

Tata se ridică în picioare.

— Dar nu te-am însărcinat cu educaţia fiicei mele, rosti tata cu blândeţe.

Prin urmare, în ce *fel* te-ai comportat cât ai putut de bine?

Îi zâmbi lui Dudagu şi apoi ieşi cu paşi mari din încăperea Edhadeyei.

Dudagu îi spuse furioasă.

— Fetiţo, să nu-ţi imaginezi c-o să realizezi ceva cu treaba asta cu visul, zise ea. Apoi zâmbi şi continuă: Ceea ce-i spui tu aici eu pot contrazice pe perna lui.

Edhadeya îi zâmbi mamei ei vitrege cât putu de drăgălaş. Apoi deschise larg gura şi-şi vârî degetul, ca și cum ar fi vrut să vomite. În momentul următor zâmbea din nou drăgălaş.

Dudagu ridică din umeri.

— Mai sunt patru ani până când o să te pot mărita, zise ea. Crede-mă, mi-am pus deja femeile să caute pe cineva potrivit. Pe cineva foarte departe de-aici.

Se depărtă silențios de ușă și o porni pe coridor. Edhadeya se aruncă din nou în pat și murmură: „Mi-ar plăcea să am un vis adevărat cu Dudagu Dermo care are un accident cu o barcă. Dacă aranjezi astfel de lucruri, dragă Păstrător al Pământului, să ţii minte că ea nu ştie să înoate, dar e foarte înaltă, deci apa trebuie să fie adâncă."

A doua zi, toate discuţiile aveau ca temă expediția pentru găsirea Zenifilor. Iar în dimineața următoare, înalții demnitari și funcționarii oraşului veniră spre a vedea cum pleacă în marş soldații, iscoadele zburând și făcând manevrele lor extrem de îndrăzneţe pe cerul de deasupra acestora. Edhadeya își zise, în timp ce-i urmărea cum pleacă: „Deci așa ceva poate realiza un vis. Ar trebui să am mai des vise de-astea."

Imediat, se rușină de ea. „Dacă vreodată o să mint în legătură cu visele mele și o să pretind că-i adevărat atunci când nu-i cazul, fie ca Păstrătorul să-mi ia toate visele."

Şaisprezece soldaţi umani, cu vreo zece iscoade care-i umbreau din aer, plecară spre Darakemba. Nu formau o armată, nu erau nici măcar suficient de mulţi pentru a constitui un detașament de raiduri, şi foarte puţini din oraş remarcaseră asta. Mon urmărea, totuși, Aronha și Edhadeya stând pe acoperiș, lângă el.

— Ar fi trebuit să mă lase să merg cu ei, rosti Aronha supărat.

— Ești atât de generos, încât vrei să-mi revină

mie regatul? întrebă Mon.

— N-o să moară nimeni, replică fratele său.

Mon nu catadicsi să răspundă. Era perfect conştient că Aronha ştia că tata avea dreptate – exista o nuanţă de nebunie în toată expediţia asta. Era o acţiune de căutare care încerca să localizeze un vis. Regele a luat doar voluntari şi doar cu mare reţinere l-a lăsat pe măreţul războinic Monush să-i conducă. Nu exista nicio şansă ca să-şi trimită moştenitorul.

— O să-şi petreacă tot timpul preocupându-se de siguranţa ta, şi nu de misiunea în sine, spusese tata. Nu te-ngrijora, Aronha. O să ai parte de cel dintâi spectacol al unei bătălii sângeroase mult prea curând, sunt sigur. Însă dacă te-aş fi trimis acum, mama ta s-ar fi sculat din morţi ca să mă dojenească.

Mon se speriase auzindu-i vorbele, până când văzuse că toţi ceilalţi le luaseră ca pe-o glumă.

Toţi, cu excepţia lui Aronha, care era cu adevărat furios pentru că nu fusese inclus.

— Soră-mea poate s-aibă un vis, frate-miu poate să-ţi povestească, iar eu cu ce mă aleg? Răspunde-mi, tată!

— Păi, Aronha, ţi-am oferit exact tot atâta implicare cât am avut şi eu – să stai şi să-i urmăreşti cum pleacă.

Păi, acum făceau exact asta, stăteau şi-i urmăreau cum plecau soldaţii. În mod normal, Aronha i-ar fi urmărit de pe treptele casei regale,

dar pretinsese că ar fi fost prea umilitor să stea alături de rege, în condiţiile în care fusese declarat prea inutil spre a merge. Tata nu s-a certat cu el, l-a lăsat să se urce pe acoperiş, iar acum stătea acolo, furios, chiar dacă admisese deja faţă de Mon că, dac-ar fi fost în locul tatei, ar fi luat aceeaşi hotărâre.

— Doar pentru că tata are dreptate, nu-nseamnă că trebuie să fiu mulţumit cu chestia asta.

Edhadeya râse.

— Pe Marele-Şarpe, Aronha, ăstea-s momentele în care tata ne scoate din minţi.

— Nu jura pe Cel-fără-de-picioare, rosti Aronha tăios.

— Tata spune că-i doar un şarpe periculos, nu un zeu adevărat, aşa că de ce nu? spuse Edhadeya.

— Aronha, nu eşti superstiţios acum, nu? întrebă Mon.

— Tata spune să respectăm credinţele altora, iar voi ştiţi că jumătate din slujitorii săpători încă-l consideră sfânt pe Cel-fără-de-picioare, zise Aronha.

— Da, spuse Edhadeya, şi-ntotdeauna jură pe el.

— Nu-i pronunţă numele pe de-a-ntregul, spuse Aronha.

— Aronha, dar e doar un şarpe.

Edhadeya îşi mişcă capul în faţă şi-n spate,

într-un fel amuzant. Fără să vrea, Aronha râse. Apoi chipul lui deveni din nou serios şi îi privi din nou pe cei şaisprezece soldaţi, care se deplasau în şir indian pe câmp, îndreptându-se către râul care ducea la graniţa de sud.

— Oare or să-mi găsească visul? întrebă Edhadeya.

— Dacă Păstrătorul a fost cel care ţi-a trimis visul, rosti Aronha, asta-nseamnă că vrea ca Zenifii să fie găsiţi.

— Dar asta nu-nseamnă că-n detaşamentul lui Monush e vreunul care să aibă habar cum să-l asculte pe Păstrător atunci când vorbeşte, spuse Edhadeya.

Aronha se întunecă la chip, dar nu se uită la ea.

— *El* decide cu cine o să vorbească. Nu se pune problema în ce manieră.

— *Ea* poate să vorbească doar acelora care ştiu cum să asculte, motiv pentru care strămoaşa noastră Luet era faimoasă în calitate de vizionară-în-ape, iar sora ei Hushidh şi nepoata ei Chveya ca vizionare-de-legături. Ele deţineau o mare putere şi...

— N-aveau o mare putere *ele însele,* spuse Aronha. Era vorba de Păstrător. El îşi alegea favoriţii – şi-aş putea sublinia că niciunul dintre ei nu era mai măreţ decât însuşi Nafai, care deţinea mantia de comandant şi stăpânea cerurile cu...

— Bego zice că-s nişte tâmpenii, spuse Mon.

Ceilalţi tăcură.

— Serios? rosti Aronha, după ceva vreme.

— Doar l-ai auzit şi tu spunând asta, nu-i aşa? întrebă Mon.

— Nu mi-a zis mie niciodată, replică Aronha. Ce spune el că-i o tâmpenie? Păstrătorul?

— Ideea strămoşilor noştri eroici, răspunse Mon. Toată lumea pretinde că are strămoşi eroici, zice el. După ce-au trecut destule generaţii, ei devin zei. El susţine c-aşa s-au născut zeii. Zeii sub formă umană, cel puţin.

— Ce interesant, spuse Aronha. El îl învaţă pe fiul regelui că strămoşii acestuia sunt inventaţi?

Doar în acea clipă realiză Mon c-ar putea să-i provoace necazuri profesorului său.

— Nu, replică el. Nu cu atât de multe cuvinte. El doar a... sugerat posibilitatea.

Aronha încuviinţă.

— Deci nu vreţi să-l pârăsc.

— El n-a spus lucrul ăsta direct.

— Nu uita, Mon, rosti Aronha. E posibil ca Bego s-aibă dreptate, iar poveştile noastre despre măreţii strămoşi umani cu puteri extraordinare conferite de Păstrătorul Pământului s-ar putea să fie exagerate sau de-a dreptul fanteziste. Dar noi, poporul de mijloc, nu suntem singurii care-ar dori să se revizuiască istoria pentru a fi-n conformitate cu nevoile noastre prezente. Nu crezi că un bărbat patriot din poporul cerului ar putea încerca să arunce îndoieli asupra măreţelor istorisiri despre străbunii poporului de mijloc? În special referitor

la străbunii regelui?

— Bego nu minte, zise Mon. E-un erudit.

— N-am spus că minte, rosti Aronha. El susţine că noi credem în poveştile astea pentru că avem nevoie de ele și ne produc satisfacţie. Poate că el se îndoieşte de aceleaşi istorisiri pentru că el are nevoie de dubiu și îi aduce satisfacţie.

Mon se încruntă.

— În cazul ăsta, cum putem afla ce anume-i adevărat?

— N-avem cum, zise Aronha. De lucrul ăsta mi-am dat *eu* seama cu mult timp în urmă.

— Prin urmare, tu nu crezi în *nimic*?

— *Cred* în tot ceea ce mi se pare a fi cel mai adevărat acum, răspunse Aronha. Pur şi simplu refuz să fiu surprins în momentul în care unele dintre lucrurile în care cred acum se dovedesc mai târziu a fi false. Mă ajută să evit să fiu indispus.

Edhadeya râse.

— Și de unde ţi-a venit ideea asta?

Aronha întoarse capul spre ea, uşor ofensat.

— Nu crezi că m-aş fi putut gândi şi singur?

— Nu, spuse ea.

— Monush m-a învăţat, rosti Aronha. Într-o zi, când l-am întrebat dacă există cu adevărat un Păstrător al Pământului. În definitiv, după istorisirile de demult, pe vremuri exista un zeu numit Sufletul Suprem, care s-a dovedit a fi o maşinărie aflată în interiorul unei corăbii străvechi.

— O corabie străveche care zbura prin aer, zise Mon. Bego spune că doar poporul cerului zboară şi că strămoşii noştri au inventat acea corabie zburătoare pentru că poporul de mijloc era tare invidios pe faptul că poporul cerului putea să zboare.

— *Unii* dintre cei din poporul cerului pot să zboare, spuse Edhadeya. Pun pariu că Bego e-atât de bătrân, de gras și scârţâie din toate încheieturile aşa de tare încât nu mai poate nici măcar să se desprindă de la sol.

— Dar putea atunci când era tânăr, spuse Mon. Îşi aduce aminte.

— *Îşi* poate imagina, zise Aronha.

Mon clătină din cap.

— A-ţi aminti e ceva real. A-ţi imagina nu-nseamnă nimic.

Edhadeya râse.

— Asta-i o prostie, Mon. Majoritatea lucrurilor de care-şi aduc oamenii aminte sunt doar imaginate.

— De unde-ai *aflat* lucrul *ăsta*? întrebă Aronha cu un surâs afectat.

Edhadeya îşi dădu ochii peste cap.

— De la Uss-uss şi n-aveţi decât să râdeţi, dar ea-i...

— Ea-i o slăvită slujnică? întrebă Aronha.

— Ea-i singura prietenă pe care-am avut-o după ce-a murit mama şi-i tare-nţeleaptă, rosti Edhadeya cu fermitate.

— E-o săpătoare, zise Mon încet.

— Dar *nu* o Elemaki, replică Edhadeya. Familia ei i-a slujit pe regii Nafarilor timp de cinci generații.

— Ca sclavi, punctă Mon.

Aronha râse.

— Mon ascultă de-un înger bătrân, Edhadeya de o sclavă săpătoare grasă, iar eu de un soldat care-i renumit pentru curajul și dibăcia în luptă, nu pentru erudiția lui. Cu toții ne-am ales propriii învățători, nu-i așa? Mă-ntreb dac-alegerea învățătorului propriu de către fiecare dintre noi spune ceva despre felul în care-or să fie viețile noastre.

Se gândiră la aceasta în tăcere, urmărind micul roi de iscoade care marca locul în care se afla detașamentul lui Monush ce-și continua călătoria în susul văii Tsidorek.

3
Rezistență

— Pe vremuri, Nafai mi-a spus ceva, îi zise Shedemei Sufletului Suprem.

Sufletul Suprem, fiind dotat cu o nesfârșită răbdare, o așteptă să continue.

— Pe vremuri, înainte ca tu... să-l alegi.

(Mi-aduc aminte perioada), rosti Sufletul Suprem, nefiind poate dotat cu o nesfârșită răbdare.

— Pe vremuri, când încă încercai să-l opreşti pe el şi pe Issib să descopere prea multe-n legătură cu tine.

(Issib era cel care punea probleme, să ştii. El e cel care s-a gândit să mi se opună.)

— Da, bine, dar n-a reuşit decât atunci când i s-a alăturat Nafai.

(A constituit o preocupare, pentru o vreme.)

— Da, îmi închipui. Amândoi, străduindu-se cât puteau de mult. A trebuit să-ţi întrebuinţezi toate resursele ca să le ţii piept.

(Niciodată pe toate. Nici măcar pe majoritatea.)

— Suficiente încât să te dai bătut, în final.

(Am început să am încredere în ei.)

— Ai încetat să te mai lupţi cu ei şi i-ai trecut de partea ta. N-aveai de ales, nu-i aşa?

(Am ştiut tot timpul că sunt valoroşi. În acea fază am hotărât că ei sunt cei pe care o să îi folosesc pentru a asambla o navă spaţială funcţională.)

— I-ai mai fi ales dacă nu ţi-ar fi dat atâta bătaie de cap?

(Îl alesesem deja pe tatăl lor ca să… dea primul impuls.)

— Dar cea pe care o voiai era Luet, nu-i aşa?

(Nafai era foarte insistent. Foarte ambiţios. Nu putea suporta să nu fie implicat în orice s-ar fi întâmplat. Am hotărât că lucrul acesta e util. Şi niciodată nu a trebuit să aleg între el şi Luet, pentru că în cele din urmă au format un cuplu.)

— Da, da, sunt sigură că totul s-a desfăşurat în

conformitate cu planul tău.

(Am fost programat să fiu infinit de adaptabil, atâta vreme cât continui să lucrez pentru cele mai înalte priorităţi. Planul meu s-a schimbat, dar niciodată scopul.)

— În regulă, atunci, asta voiam să dovedesc. Shedemei râse, apoi continuă: Dacă n-aş şti ce ştiu, Doamnă Suflet Suprem, aş bănui că-ţi protejezi mândria.

(Nu am mândrie.)

— Mă linişteşte s-aud lucrul ăsta, replică Shedemei. Eu m-am descotorosit de-a mea cu multă vreme în urmă.

(Ce anume voiai să dovedeşti?)

— Nafai te-a obligat să-l asculţi, să-l bagi în seamă, să ţii cont de el.

(Nafai şi Issib.)

— Au făcut asta rezistându-ţi şi făcând în aşa fel încât a trebuit să-ţi adaptezi planurile în conformitate cu… cum ai zis? Cu ambiţia lor.

(Issib era încăpăţânat. Nafai era ambiţios.)

— Sunt sigură c-ai liste de adjective anexate numelor noastre în dosarele tale.

(Nu fi impertinentă, Shedemei. Nu i se potriveşte unei femei care şi-a abandonat mândria.)

— O s-*asculţi* planul meu?

(Oh, nu o demonstraţie, ci un plan, deci.)

— Tu ai în continuare puterea de-a influenţa fiinţele umane.

(Într-o mică zonă a lumii, da.)

— Nu-i nevoie să fie de cealaltă parte a planetei, să ştii. Ci doar acolo, în Gornaya.

(Oriunde în Gornaya, da, pot avea o anume influenţă.)

— Iar tehnica aia pe care-ai folosit-o pe Harmony, ca să ne-mpiedici să dezvoltăm tehnologii periculoase...

(Făcându-i temporar proşti pe oameni.)

— Şi tot mai poţi trimite vise.

(Nu visele puternice pe care le trimite Păstrătorul.)

— Vise, totuşi. Limpezi.

(Cu mult *mai limpezi* decât ale Păstrătorului.)

— Foarte bine. Avem un detaşament de soldaţi Nafari care se îndreaptă în susul văii Tsidorek. Atunci când or să ajungă lângă Lacul Sidonod, zona este atât de plină de aşezări ale Elemakilor încât or să trebuiască s-o ia pe-o rută periculoasă pe sus, prin munţi. Dar lanţul muntos este foarte neregulat acolo. În anumite locuri, creasta este extrem de joasă, aşa încât văile-s legate printr-o trecătoare îngustă. Dacă se pot strecura pe acolo, or să coboare printr-un canion care o să-i conducă direct la Chelem, unde poporul lui Akmaro este ţinut în sclavie de Elemaki.

(Ca sclavi ai lui Pabulog şi-ai fiilor săi, vrei să spui.)

— Aşa-ncât atunci când or să se-apropie de trecătoare, Păstrătorul o să-ncerce, firesc, să-i conducă spre acea direcţie.

(Aşa s-ar crede).

— Prin urmare, ce-ar fi să fie loviţi de prostie până când or să rateze şansa?

(Păstrătorul pur şi simplu o să-i trimită înapoi. Şi din ce motiv aş dori eu să nu-i las să-i salveze pe cei din poporul lui Akmaro?).

— Păstrătorul *chiar* o să-ncerce să-i trimită înapoi. Dar, în timpul ăsta, tu o să-i conduci pe la poalele muntelui până când or s-ajungă la canionul unde se formează râul Zidomeg.

(Zinom), spuse Sufletul Suprem, înţelegând acum. (Acolo unde majoritatea Zenifilor sunt ţinuţi, mai mult sau mai puţin, în sclavie, de Elemaki.)

— Exact, rosti Shedemei. Monush o să creadă că şi-a îndeplinit misiunea. O să găsească un grup de Zenifi ţinuţi în sclavie de săpători. O să se gândească la o modalitate de a-i lua de acolo. O să-i aducă acasă.

(Nu poate duce toată acea populaţie de-a lungul poalelor munţilor.)

— Nu, zise Shedemei. O să trebuiască să-i trimiţi vise care să-l ducă acasă mergând în susul văii Ureg, apoi peste trecătoarea care duce în josul văii Padurek.

(Ruta aceasta îi duce dincolo de locul în care se află grupul lui Akmaro.)

— Iar Păstrătorul o să-ncerce să-l facă pe Monush să-i găsească din nou pe oamenii lui Akmaro.

(Iar eu intervin din nou. Nu trebuie să fac acest lucru, Shedemei. Scopul meu este să nu interferez cu Păstrătorul Pământului.)

— Nu, scopul tău este să primeşti ajutor de la Păstrător ca să te poţi întoarce pe Harmony. Păi, dac-o să-i pricinuieşti destule necazuri, draga mea, poate c-o să te trimită înapoi pe Harmony ca să-ncetezi cu interferenţele.

(Nu cred că pot face acest lucru.)

Sufletul Suprem făcu o pauză.

(Programarea mea s-ar putea să mă oprească să mă revolt în mod conştient contra a ceea ce cred eu că vrea Păstrătorul.)

— Păi, gândeşte-te la asta, zise Shedemei. Dar între timp, adu-ţi aminte că atâta vreme cât Păstrătorul nu-ţi spune nimic, de unde ştii că el nu *vrea* ca tu să faci exact genul de înşelătorie pe care-o sugerez eu? Ca să-ţi dovedeşti curajul?

(Shedemei, iarăşi devii romanţioasă. Eu sunt o maşinărie, nu o păpuşă care vrea să capete viaţă. Nu există probe. Eu fac ceea ce sunt programat să fac.)

— Serios? întrebă Shedemei. Eşti programat să iei iniţiativa. Uite-o şansă. Dacă Păstrătorului nu-i place, nu trebuie să facă altceva decât să-ţi spună să te opreşti. Dar măcar atunci o să vorbeşti.

(Mă voi gândi la acest lucru).

— Bun, zise Shedemei.

(E în regulă. M-am gândit la acest lucru. Îl vom face.)

— Atât de repede?

Shedemei era conştientă că Sufletul Suprem e un computer, dar tot era surprinsă de cât de multe lucruri putea face bătrâna maşinărie în timpul necesar unei fiinţe umane pentru a rosti un singur cuvânt.

(Am făcut o testare şi am descoperit că nimic din programarea mea nu interferează. Pot face acest lucru. Aşa că o să facem o încercare atunci când Monush ajunge la locul cuvenit şi vom descoperi câte poate suporta Păstrătorul înainte de a binevoi să intre în contact cu mine.)

Shedemei râse.

— De ce nu recunoşti, şmecher bătrân?

(Ce să recunosc?)

— Că te enervează Păstrătorul.

(Nu mă enervează. Sunt preocupat de ceea ce s-ar putea întâmpla pe Harmony.)

— Linişteşte-te, zise Shedemei. E acolo celălalt sine al tău, cum ar spune îngerii.

(Eu nu sunt un înger).

— Nici eu nu-s, prietene, spuse Shedemei.

(Pari melancolică.)

— Sunt o grădinăreasă. Mi-e dor să simt pământul sub picioare.

(E timpul pentru o nouă călătorie la suprafaţă?)

— Nu, spuse Shedemei. N-are niciun rost. Nimic din ceea ce-am plantat ultima dată n-o să fie gata pentru măsurători. Ar însemna să irosesc şi să risc.

(Ai dreptul să te distrezi. Chiar şi cea care poartă mantia de comandant de navă are dreptul să facă anumite lucruri doar pentru bucuria de a le face.)

— Da, şi-o s-o fac. Atunci când o să vină vremea.

(Ai o voinţă de oţel).

— Şi o inimă de sticlă, replică Shedemei. Casantă şi rece. Mă duc să trag un pui de somn. De ce nu foloseşti timpul ca să croieşti un vis?

(N-ai destule vise de-ale tale?)

— Nu pentru mine, replică Shedemei. Pentru Monush.

(Glumeam), spuse Sufletul Suprem.

— Ei, data viitoare fă-mi cu ochiul, ca să ştiu.

Shedemei se ridică de la computer şi se îndreptă spre pat.

Monush şi oamenii săi mai dormiră încă o noapte pe o altă brână îngustă de piatră situată cu mult deasupra văii. Torţele din satul de săpători de dedesubt, departe, arseră până târziu; cei cincisprezece tovarăşi ai lui Monush le urmăriră pe majoritatea până se terminară şi se stinseră. Era greu de dormit, chiar dacă erau extrem de obosiţi, căci dacă s-ar fi rostogolit în noapte, ar fi plonjat douăzeci de stânjeni înainte ca vreun colţ de piatră să le încetinească oarecum căderea – şi, fără îndoială, să le rupă primul dintre oase. Cu toţii înfipseră ţepuşe ascuţite în stâncă sau, dacă nu exista niciun fel de fisură pentru a le susţine, le făceau mormane ca să le poată simţi în cazul în

care începeau să se rostogolească spre margine în timpul somnului. Una peste alta, era o picoteală precară şi probabil că nu existase vreun moment în care să fi dormit mai mult de jumătate dintre bărbaţi.

Totuşi, în această seară Monush dormise suficient de bine spre a visa, iar atunci când se trezi, ştia pe ce cărare trebuia să meargă pentru a-i găsi pe Zenifi. Drumul se lăţea şi cobora în jos, dar într-un anumit loc, dacă ar urca, ar ajunge la o trecătoare printre munţi şi ar coborî într-o altă vale. Acolo ar vedea un lac mare şi, parcurgând valea râului care curgea din el, la momentul potrivit ar ajunge la locul pe care îl văzuse în vis Edhadeya.

Se trezi din vis exact când, deasupra capului, cerul începea să se lumineze. Cu grijă scoase ţepuşele pe care le înfipsese cu mâna în stâncă şi le vârî la loc în raniţă. Apoi ciuguli din turta rece de mălai care va fi singura masă a zilei, dacă nu cumva vor găsi hrană pe undeva pe parcursul călătoriei – puţin probabil pe stânci atât de abrupte şi atât de înalte în aerul rarefiat.

Regiunea era numită „Cununa Gornayei”, cea mai înaltă regiune a marelui masiv de lanţuri muntoase care adăpostise de multă vreme poporul pământului, poporul mijlociu şi poporul cerului. Acolo se formaseră cele şapte lacuri, toate sfinte, dar niciunul mai sfânt decât Sidonod, izvorul pur al lui Tsidorek, râul sacru care curgea prin inima

ţinutului Darakemba. Unii dintre bărbaţi speraseră că vor da cu ochii de însuşi Sidonod, dar Monush îşi dădea seama acum că nu se va întâmpla aşa ceva. Trecătoarea îşi va face apariţia prea devreme. Într-o oră.

Fără cuvinte – căci sunetul era purtat departe în aerul uscat şi rarefiat de munte Monush dădu semnalul de marş. Toţi bărbaţii erau treji acum, şi se deplasau, la început încet şi ţeapăn, de-a lungul îngustei brâne de stâncă. Au ajuns de două ori în locuri în care lespedea de piatră a cedat, iar ei au trebuit să se caţere, o dată în sus, iar altă dată în jos, pe o altă brână care le permitea deplasarea.

Apoi au ajuns într-o zonă în care brâna se lăţea şi începea să ducă în jos, către o zonă mai lejeră. Monush recunoscu imediat locul şi îşi spuse…

Ce anume îşi spuse? Nu-şi aminti. Ceva legat de locul ăsta.

— Ce-i? întrebă Chem, adjunctul său, şoptit, bineînţeles.

Monush clătină din cap. Îi tot stătea pe vârful limbii, un cuvânt, o idee, dar nu-şi aducea aminte de ce. Ah? Un vis?

Dar visul fugise. Nu putea să se gândească ce anume fusese visul sau ce semnificaţie avea.

Ce prostie, îşi zise Monush. Prost mai sunt, să mă gândesc că visele *mele* ar putea să-mi spună lucruri adevărate, ca Edhadeyei.

Le făcu semn bărbaţilor să-l urmeze, în timp ce el conducea marşul în josul cărării care se lăţea. În

jumătate de oră trecură de o curbă a drumului şi văzură ceea ce visaseră atât de mulţi bărbaţi, dar nu îndrăzniseră să spere a vedea: Sfântul Sidonod, sclipind în primele raze de soare care încununau creasta muntelui.

Sub ei, de-a lungul malurilor lacului, erau sate, fiecare cu focurile sale de gătit. Bineînţeles că doar fiinţele umane trăiau în colibele şi în cele câteva case; săpătorii locuiau în copaci scobiţi şi în tuneluri sub pământ, aflate în apropiere. Scena părea extrem de paşnică. Şi totuşi, ştiau că dacă bărbaţii de acolo, săpători şi fiinţe umane, ar fi prins de veste că nişte Nafari mergeau pe acea porţiune îngustă de teren, s-ar isca o mare larmă şi în scurt timp grupări războinice ar escalada meterezele de stâncă. Acest lucru nu însemna o moarte sigură, cu toate că ar fi fost copleşiţi din punct de vedere numeric. Chiar şi săpătorii, născuţi spre a se căţăra, ar întâmpina dificultăţi în a trece de stânci. Dar, în cele din urmă, Elemakii fie ar ajunge la brâna pe care se aflau ei şi i-ar sili să lupte până la ultimul om, fie Nafarii ar fi nevoiţi să urce din ce în ce mai sus, până când ar ajunge la altitudini unde oamenii îngheaţă, leşină sau înnebunesc.

Aşa încât continuară să se deplaseze tăcut şi lin de-a lungul stâncii, îmbrăcaţi în tunicile şi jambierele lor de culoarea pământului, cu păturile lor pământii împăturite şi legate în bandulieră, având feţele şi părul mânjit cu noroi spre a se

confunda mai bine cu peisajul.

De-am putea găsi o cale de-a merge în sus, pentru a trece de munţii ăştia, ca să evităm lacul foarte populat, îşi zise Monush. Apoi îi veni în minte un gând. Sigur că putem! Chiar acolo-n spate e... e... Nu-şi putea aduce aminte. La ce anume se gândea? La ceva aflat îndărătul lor? De ce? Nu existau urmăritori. Oare vreunul dintre soldaţi rămăsese în urmă? Se opri şi făcu o numărătoare rapidă. Erau cu toţii – şi, pentru că se opriseră, majoritatea se zgâiau la sacrul lac aflat sub ei. Monush le făcu semn să continue marşul. Brâna se înălţa din nou. Trecură pe lângă lacul cel lung, dormind doar două nopţi în dreptul lui.

După lac, ajunseră într-un ţinut mai lesnicios, cu toate că părea mult mai periculos. Era o regiune vastă cu munţi nu foarte înalţi, cu creştetele verzui, iar în fiecare vale erau cel puţin câteva persoane, de obicei săpători, de multe ori şi fiinţe umane şi din când în când câte o aşezare izolată de îngeri, cu toate că aceştia erau, în majoritate, fie sclavi într-un sat de Elemaki din apropiere, fie „liberi“ – dar încă tributari unuia dintre regii Elemaki. De mai multe ori fuseseră zăriţi de îngerii care zburau pe sus, dar, în loc să dea alarma, îngerii şi-au văzut de zborul lor, ignorându-i. Unul dintre îngeri veni în picaj şi ateriză pe o creangă din apropiere, apoi arătă spre creasta pe care mergeau Monush şi oamenii lui şi

clătină din cap. Nu vă duceţi încolo, spuse el. Monush dădu din cap, se înclină către el ca şi cum ar fi fost un prieten, iar îngerul se înălţă în aer şi îşi luă zborul.

E bine pentru *noi*, îşi zise Monush, că Elemakii sunt atât de duri cu cei câţiva îngeri obligaţi să trăiască printre ei. Lucrul ăsta ne asigură prieteni oriunde-am merge. Prieteni firavi, e-adevărat, dar orice prieten e bine-venit în ţara duşmanilor noştri.

În cea de-a paisprezecea zi a expediţiei lor, ajunseră într-un loc în care se întâlneau patru izvoare la o distanţă de câţiva stânjeni. Apa era plină de vârtejuri, iar în apropierea ei nu locuia picior de fiinţe umane, săpători ori îngeri.

— Un loc atât de sfânt ca ăsta, şopti Chem, şi totuşi nu trăieşte nimeni aici ca să primească darul?

Monush încuviinţă, apoi zâmbi.

— Poate că primesc darul în josul râului.

Îi conduse mai departe, şi mergând încă puţin în aval văzură că în faţa lor nu păreau a se ridica noi dealuri. Configuraţia terenului se schimba.

Şi, brusc, pricepură. Căci terenul se prăbuşea în faţa lor. Apa râului se năpustea precum zborul unei săgeţi, ţâşnind în aer şi căzând apoi ca o ploaie continuă în valea de dedesubt. Era un loc al puterii, singurul loc pe care Monush îl văzuse sau despre care auzise în care apa dintr-un torent se transforma direct în ploaie fără ca mai întâi să se

ridice în aer sub formă de nori.

— Există vreun drum în jos? întrebă Chem.

— Aşa cum ai spus, răspunse Monush. E-un loc sfânt. Vezi? Multe picioare au urcat pe stânca asta.

Era aproape ca o scară, coborârea era atât de artificială, trepte tăiate în piatră, pământ ţinut în loc cu cofraje de lemn.

— Şi-un şchiop ar putea să urce aici, rosti Alekiam, cel care vorbea dialectul limbii săpătorilor care era cel mai comun în rândul Elemakilor.

Nu se punea problema că sunt mari şanse să dea peste mulţi săpători care nu adoptaseră Torg, limbajul de negoţ care avea la bază, în cea mai mare parte, limbajul uman, cu pronunţii adaptate pentru gurile săpătorilor şi ale îngerilor, având şi câteva mii de cuvinte de-ale lor. Dar era posibil aici, în aceşti munţi înalţi, unde se spunea că în unele văi îndepărtate săpătorii şi îngerii trăiau în continuare împreună în vechiul mod, săpătorii furând statuile făcute de îngeri şi aducându-le acasă spre a le adora ca zei – chiar dacă organizau raiduri pentru a răpi copiii îngerilor, pe care-i mâncau. Din câte se ştia, nimeni nu ajunsese într-un astfel de loc, dar puţini erau cei care puneau la îndoială că încă mai trăiau asemenea fiinţe – săpători care îi numeau pe îngeri „carnea-cerului” şi îngeri care le spuneau săpătorilor „diavoli”, pe bună dreptate şi unii, şi

alții.

— Tăcere, spuse Monush. Locul ăsta-i destul de frecventat. Cine știe cine-ar putea fi jos?

Dar jos nu era nimeni, iar terenul, fiind la o înălțime mai mică, avea diferite fructe de sezon. Monush își conduse oamenii pe coama dealului care ducea spre râul care curgea din ploaia perpetuă de la baza stâncii. Le spuse la doisprezece dintre oamenii săi să rămână acolo de pază, mâncând ce fructe puteau fără a se pierde din vedere unii pe alții, în timp ce Monush însuși îi luă pe Alekiam, Chem și un soldat musculos pe nume Lemech, care putea frânge gâtul cuiva doar dându-i o palmă după ureche.

În timp ce se deplasau cu grijă de-a lungul cursului de râu, văzură semne că pe vremuri teritoriul fusese puternic populat. Limitele vechilor ogoare încă puteau fi văzute cu claritate, deși peste ele crescuse vegetație. Iar din loc în loc trecură pe lângă zone care fuseseră curățate și acoperite cu pietre, pentru ca săpătorii să nu poată pătrunde pe furiș pe dedesubt și să-și facă tuneluri până în casele oamenilor.

— Unde-s toți oamenii ăștia? întrebă Chem, stând în mijlocul unui astfel de loc. Au construit solid, iar acum nu mai sunt.

— Nu-i așa, rosti Lemech.

La marginea pădurii stătea o ființă umană tânără, înaltă. Nu fusese acolo cu câteva clipe înainte.

— Salut, prietene, spuse Monush, căci nu prea mai trăgea nădejde să evite o întâlnire acum.

La un semnal din partea tânărului celui înalt, cel puţin treizeci de soldaţi apărură pe platforma de stâncă. Unde fuseseră? Oare nu-nconjuraseră locul ăsta, înainte de a păşi pe el?

— Puneţi jos armele, spuse Monush încet.

— O să le las într-o inimă de săpător, replică Lemech.

— Ne-au prins, rosti Monush. Dacă ne predăm, poate c-o să trăim suficient încât ceilalţi să ne poată găsi.

— Din câte se pare, ăştia-s cei pe care am venit să-i găsim, spuse Chem. Nu-i niciun săpător printre ei.

Era adevărat. Aşa că lăsară armele jos, pe suprafaţa de piatră a platformei.

Imediat străinii îi înconjurară, îi legară şi îi obligară să alerge împreună cu ei prin păduri, până când ajunseră într-un loc în care erau adunate douăzeci de astfel de platforme. Pe ele se înălţau multe clădiri, în majoritate case, dar nu sărăcăcioase, iar unele dintre ele nu puteau fi simple case, ci palate, temple şi, cel mai proeminent dintre toate, un turn solitar care depăşea în înălţime toţi copacii. Din acel turn puteai cu siguranţă să supraveghezi întreaga zonă, îşi zise Monush, şi să vezi orice duşman care s-ar apropia.

Dacă soldaţii nu le-ar fi pus căluşuri la gură lui

Monush şi oamenilor săi, el i-ar fi putut întreba dacă nu cumva erau Zenifi. Dar au fost aruncaţi într-o încăpere care fusese construită pentru a depozita alimente şi care acum era goală, cu excepţia a patru prizonieri legaţi.

În visul Edhadeyei, îşi zise Monush, oare nu *cereau* Zenifii să fie salvaţi?

Akma se trezi din vis, tremurând de frică. Dar nu îndrăzni să strige, căci aflaseră că săpătorii care îi păzeau considerau orice lucru spus cu glas tare pe timpul nopţii drept rugăciuni adresate Păstrătorului, iar Pabulog decretase că orice rugăciune către Păstrător spusă de adepţii lui Akmaro era o blasfemie, care merita pedeapsa cu moartea. Nu se punea problema că un singur țipăt în noapte ar fi provocat uciderea unui copil, dar săpătorii i-ar fi târât afară din cort şi i-ar fi bătut, forțându-i să mărturisească că unul dintre ei se rugase. Copiii învățaseră să se trezească în tăcere, indiferent cât de îngrozitor fusese visul.

Totuşi, trebuia să vorbească despre el cât încă îl avea proaspăt în minte. Voia s-o trezească pe mama lui, voia ca ea să-l ia în brațe şi să-l aline. Dar el era un copil prea mare pentru aşa ceva, îşi dădea seama; s-ar fi ruşinat dac-ar fi fost nevoie de alinarea ei chiar dacă ar fi primit-o cu recunoştinţă.

Aşa că tatăl său, Akmaro, fu cel pe care îl înghionti până când acesta se răsuci şi şopti:

— Ce-i, Akma?

— Am avut un vis.

— Un vis adevărat?

— Păstrătorul a trimis oameni să ne salveze. Dar un nor întunecat şi o ceaţă apoasă le-au blocat vederea şi-au rătăcit cărarea către noi. N-or să mai ajungă niciodată.

— Cum ai știut că i-a trimis Păstrătorul?

— Am știut, pur și simplu.

— Foarte bine, spuse Akmaro. O să mă gândesc la asta. Culcă-te la loc.

Akma îşi dădea seama că făcuse tot ce se putea. Acum situaţia era în mâinile tatălui său. Ar fi trebuit să fie satisfăcut, dar nu era deloc. În realitate, era mânios. Nu voia ca tatăl său să se gândească la subiectul ăsta, ci să *vorbească* despre el. Voia să-l ajute să descopere o interpretare a visului. Era visul *lui,* în definitiv. Dar tata ascultase, luase visul destul de în serios, apoi presupusese că numai Akma putea decide ce anume să facă în această privinţă, ca şi cum ar fi fost o maşinărie precum Catalogul din istorisirile străvechi.

Nu-s o maşinărie, spuse Akma în tăcere, şi pot să gândesc ce anume înseamnă lucrul ăsta la fel de bine ca oricine altcineva.

Înseamnă... Înseamnă...

Că Păstrătorul a trimis oameni să ne salveze, iar ei au rătăcit drumul. Ce altceva ar putea să-nsemne? Cum ar putea tata să interpreteze

altfel?

Poate că tata nu se gândeşte la interpretarea visului. Poate că se gândeşte la ce anume trebuie să facă în continuare. Dacă Păstrătorul avea de gând să trimită un alt detaşament de salvatori, atunci de ce mi-a indus un astfel de vis? Probabil că n-or să mai existe alţi salvatori. Aşa că de noi înşine depinde să ne salvăm.

Akma alunecă în somn, cu vise pline de bătălii, în care îndrepta sabia înspre torţionarii săi. Se visă stând deasupra trupului decapitat al lui Pabul; îl auzi pe Udad gemând, cu maţele revărsate în poală, aşa cum şedea pe pământ, minunându-se de mizeria pe care o făcuse cu trupul său tânărul Akma. Cât despre Didul, Akma îşi imagină o lungă confruntare între ei, Didul implorând într-un final să-i fie cruţată viaţa, aroganţa pierind de pe chipul său, acum udat de lacrimi. Să-ţi cruţ viaţa, după ce m-ai bătut şi m-ai batjocorit săptămâni întregi? Pentru insultele pe care mi le-ai adus, s-ar putea să te iert. Dar să-ţi cruţ viaţa, după ce-ai pălmuit-o pe surioara mea de-atâtea ori până a-nceput să plângă? Să-ţi cruţ viaţa, după ce i-ai dus pe ceilalţi copii la epuizare, până când cei mai firavi dintre ei au leşinat în soarele arzător, iar tu râdeai în timp ce-i acopereai cu ţărână, ca şi cum ar fi fost morţi? Să-ţi cruţ viaţa, după ce-ai săvârşit toate lucrurile astea în faţa părinţilor acestor copii, conştient de faptul că ei nu puteau să-şi apere odraslele? Ăsta a fost

lucrul cel mai crud, să-i umileşti pe părinţii noştri, să-i faci slabi în faţa propriilor lor copii. Iar pentru asta, Didul… pentru asta, lama o să-ţi străpungă gâtul, capul tău o să se rotească-n aer, sărind şi dansând pe pământ, rostogolindu-se până o să se oprească la picioarele tatălui tău. N-are decât să jelească, crudul tiran, n-are decât să-ncerce să pună capul tău la loc şi să readucă pe buzele tale micul zâmbet răutăcios, dar nu poate să facă aşa ceva, este? E neputincios, este? Stând acolo cu micul Muwu agăţat de picioarele lui, implorându-mă să-i cruţ măcar un fiu, măcar pe ultimul dintre băieţii săi, dar n-o să cruţ pe nimeni, pentru că nici tu n-ai cruţat pe cineva.

Cu astfel de imagini în minte adormi din nou Akma.

Monush fu trezit din somn de doi oameni, care îl luară de braţele legate şi îl târâră afară din magazie. Auzea că ceilalţi erau trataţi la fel, dar nu putea vedea nimic, pentru că-l orbea lumina zilei. De-abia reuşea să distingă ceva când fu dus în faţa curţii regelui.

Pentru că era limpede că asta era, cu toate că era acelaşi bărbat care apăruse în faţa lor în ziua în care fuseseră prinşi. Nu arătase ca un rege atunci şi, chiar şi-acum, îşi spuse Monush, era tânăr şi părea nesigur pe el. Stătea bine pe tron, şi poruncea cu siguranţă de sine, dar… Monush nu-şi dădea seama ce anume nu era-n regulă.

Poate, cu excepţia faptului că bărbatul nu părea să vrea să fie acolo unde era.

Ce era această ciudată rezistenţă? Oare nu dorea să stea să-i judece pe aceşti doi străini? Sau oare nu dorea să fie rege?

— Înţelegeţi limba în care vorbesc? întrebă regele.

— Da, răspunse Monush.

Accentul era uşor straniu, dar nu era ceva demn de remarcat. În Darakemba toată lumea și-ar fi dat seama că e unul dintre Elemaki.

— Sunt Ak-Ilihi, fiul lui Nuab, care mai demult era Nuak, regele Zenifilor. Bunicul meu, Zenifab, a condus poporul meu din teritoriul Darakemba pentru a intra din nou în posesia tărâmului lui Nafai, care era moştenirea cuvenită a Nafarilor, şi a fost făcut rege prin glasul poporului. Prin acelaşi drept cârmuiesc eu acum. Spuneţi-mi de ce aţi avut îndrăzneala să vă apropiaţi de zidurile Zidomului, în timp ce eu mă aflam în afara oraşului împreună cu gărzile mele? Datorită curajului şi a temerităţii voastre am hotărât să nu le dau voie gărzilor mele să vă omoare fără a afla înainte de pe buzele voastre cum de-aţi avut îndrăzneala să violaţi toate tratatele şi să sfidaţi cârmuirea noastră înlăuntrul acestui mic regat pe care ni l-au lăsat Elemakii.

Regele aşteptă.

— Aveţi acum permisiunea de a vorbi, zise el.

Monush făcu un pas înainte şi se înclină în faţa

lui Ilihiak.

— O, rege, sunt extrem de recunoscător Păstrătorului Pământului pentru că mi-a fost cruţată viaţa şi pentru că îmi dai voie să vorbesc, şi voi vorbi deschis pentru că ştiu că, dacă ai fi ştiut cine sunt eu şi cei care mă urmează, nu ai fi permis să fim legaţi şi să fim ţinuţi prizonieri. Numele meu, o, rege, este Mon, şi a fost pe placul regelui Motiak din Darakemba ca oamenii să-mi spună Monush.

— Motiak? exclamă regele.

— Nu Motiab, care cârmuia pe vremea când bunicul tău a plecat din Darakemba, ci nepotul lui. El a fost cel care ne-a trimis în căutarea Zenifilor, căci a existat un vis de la Păstrător care transmitea că Zenifii sunt ţinuţi de Elemaki în sclavie şi tânjesc să-şi recapete libertatea.

Ilihiak se ridică în picioare.

— Acum o să mă bucur, iar atunci când îi voi spune poporului, se va bucura şi el.

Cuvintele sale erau formale, dar Monush îşi putu da seama că erau totodată venite din inimă.

— Dezlegaţi-i, le porunci el gărzilor.

După ce frânghiile îi fură îndepărtate de la mâini şi de la picioare, pentru câteva clipe Monush de-abia reuşi să se ţină pe picioare, dar gărzile care îl târâseră mai înainte îl ţinură cu mâini ferme.

— Îţi spun deschis, Monush – căci sunt sigur că meriţi numele de la toţi regii, dacă Motiak te-a numit astfel că dacă fraţii noştri din Darakemba

ne pot elibera de împovărătoarele biruri şi de cruzimea Elemakilor, vom fi bucuros sclavii voştri, căci e preferabil să fim sclavi ai Nafarilor, decât să-i lăsăm pe Elemaki să ne jefuiască de tot ceea ce producem.

— Ilihiak, rosti Monush, eu nu sunt marele Ak-Moti, dar pot să te asigur că el nu e omul care să ne trimită să vă găsim doar ca să vă transforme în sclavi în Darakemba. Eu nu am căderea să spun dacă el vă va lăsa să fiţi un popor de sine stătător înlăuntrul graniţelor Darakembei sau dacă îţi va recunoaşte tronul în calitate de subrege. Dar ceea ce ştiu e că Motiak este un om blând şi bun, ales de Păstrător, şi nu îi va arunca în sclavie pe cei care vor să fie cetăţeni credincioşi.

— Dacă ne îngăduie să ne aşezăm în interiorul graniţelor lui şi sub protecţia sa, o să considerăm că e cea mai mare bunăvoinţă care ne-a fost arătată vreodată şi nu ne-ar trece prin cap să cerem mai mult.

Monush auzi acest lucru, dar cunoştea suficient de bine felul de-a fi al regilor pentru a fi perfect conştient că Ilihiak, fără îndoială, va negocia strâns, încercând să obţină de la Motiak cât se poate de multă putere şi independenţă. Dar asta era treaba monarhilor, nu a soldaţilor.

— Ilihiak, nu suntem numeroşi, dar suntem numai noi. Îmi vei îngădui să...

— Mergeţi, pe dată. Sunteţi liberi. Dacă vrei să ne pedepseşti pentru că v-am luat prizonieri,

trebuie doar să plecaţi, iar noi nu vom încerca să vă oprim. Dar dacă ai îndurare faţă de noi, întoarce-te cu restul tovarăşilor tăi şi hai să ne sfătuim ce se poate face ca să ne eliberăm din sclavia Elemakilor.

Chebeya muncea în tăcere, străduindu-se să nu-i privească pe cei doi fii ai lui Pabulog care o trânteau, repetat, la pământ pe Luet. Îi venea să urle, dar ştia că orice protest n-ar face altceva decât să înrăutăţească situaţia pentru toată lumea. Şi totuşi, care era femeia în stare să suporte ca micuţa ei să fie brutalizată de derbedei şi să nu facă nimic, să nu spună nimic, să-şi vadă în continuare de munca ei, ca şi cum nimic nu s-ar întâmpla?

Luet începu să plângă.

Chebeya se îndreptă de spate, ridicând capul. Imediat, doi dintre săpători porniră spre ea, cu harapnicele lor masive. Bineînţeles că o urmăreau, îi supravegheau orice mişcare, pentru că era mama lui Luet. Aşa încât se opri, nu spuse nimic, pur şi simplu rămase nemişcată.

— Treci înapoi la muncă! spuse săpătorul.

Chebeya îl privi sfidător pentru câteva clipe, apoi se aplecă din nou ca să prăşească porumbul.

Unde era Păstrătorul Pământului? În zilele scurse de când Akma visase că salvatorii nu vor mai veni, Chebeya îşi pusese aceeaşi întrebare în repetate rânduri. Dacă Păstrătorului îi pasă destul de noi încât să-i trimită un vis lui Akma, de ce nu

face nimic? Akmaro spusese că Păstrătorul ne pune la încercare, dar în ce constă încercarea şi cum o putem depăşi cu succes? Oare vrea Păstrătorul să ne transforme într-o naţie de laşi? Sau doreşte ca noi să ne răzvrătim împotriva hidoşilor copii ai lui Pabulog şi, astfel, să ne găsim pieirea? Trebuie să ne gândim la o modalitate, spusese Akmaro. Trebuie să aflăm noi înşine o ieşire din această dilemă, asta e încercarea la care ne supune Păstrătorul. Iar în momentul în care o să rezolvăm dilema, Păstrătorul o să ne-ajute.

Bine-bine, dacă Păstrătorul e-atât de deştept, de ce n-a venit ea însăşi cu câteva soluţii?

Nimeni nu cunoştea mai bine decât Chebeya modul în care îi distrugea sclavia în care se aflau. Puţini erau cei care ştiau de talentul ei, fiind doar femei, cu excepţia desigur a soţului ei, dar dacă pe vremuri fusese capabilă să-l avertizeze pe Akmaro în privinţa unor fisuri în cadrul comunităţii înainte ca ele să devină certuri făţişe, acum nu putea decât să observe disperată cum legăturile dintre prieteni, dintre rude, dintre părinţi şi copii, dintre frate şi soră slăbeau, devenind aproape inexistente. Ne transformă în animale, lipsindu-ne de afectele noastre omeneşti. Acum nu mai vrem decât să supravieţuim, să evităm biciul. De fiecare dată când tremurăm de frică şi-i lăsăm pe copiii noştri să fie maltrataţi, îi iubim mai puţin, pentru că doar neiubindu-i mai mult putem să suportăm să-i vedem cum suferă.

Akmaro nu, însă. El își iubea copiii din ce în ce mai mult; noaptea îi șoptea ei cât de mândru era de puterea, curajul, de înțelegerea lor. Dar poate că asta se datora faptului că Akmaro avea o rezistență în aparență nelimitată la durerea emoțională. Era în stare să sufere pentru copiii lui – nimeni nu știa mai bine decât Chebeya cât de mult suferea – și totuși din această pricină se agăța cu atât mai strâns de ei. Nu-i e teamă de iubirea lui pentru ei, așa cum se-ntâmplă cu mulți părinți. Eu sunt ca el? Sau ca ei?

Ceea ce o îngrijora cel mai mult pe Chebeya în propria familie era felul în care tânărul Akma părea să devină tot mai distant față de tatăl său. Oare băiatul îl învinovățea pe Akmaro pentru că nu-l salvase în momentele în care-l persecutaseră fiii lui Pabulog? Nu putea fi vorba de așa ceva – dacă Luet putea înțelege, și Akma putea înțelege. Prin urmare, ce anume-l făcea pe Akma să se-ndepărteze de ceea ce fusese mai demult o legătură strânsă intre el și tatăl lui?

Chebeya își râse de ea însăși, în tăcere. De ce mă preocup de tensiunile dintre tată și fiu? Peste o săptămână sau o lună ori un an o să fim morți – uciși sau răpuși de foame ori de boli. În cazul ăsta, ce mai contează dacă Akma nu mai are aceeași loialitate, ca pe vremuri, față de tatăl său?

Mi-aș fi dorit să stau de vorbă cu Hushidh sau cu Chveya, una dintre vizionarele antice. Probabil că ele ar fi înțeles mai bine decât mine lucrurile pe

care le văd. Oare Akma își urăște tatăl? E vorba de mânie? De frică? Văd cum loialitățile se schimbă și se transformă, iar câteodată e limpede din ce motiv se produc, alteori aproape n-am habar. Hushidh și Chveya nu erau niciodată nesigure. Ele știau întotdeauna ce trebuiau să facă, erau întotdeauna înțelepte.

Dar eu nu sunt înțeleaptă. Știu doar că soțul meu pierde iubirea fiului nostru. Cum anume mă va privi Luet, pe mine, propria ei mamă, stând în tăcere și acceptând ca huliganii ăștia s-o maltrateze?

Chebeya se simți cuprinsă de o hotărâre bruscă și irezistibilă. Ei oricum vor să ne omoare, până la urmă. Mai bine să moară și Luet să știe că mama ei o iubește.

Chebeya își îndreptă din nou spatele.

Săpătorii își luaseră deja privirea de la ea, dar observară destul de repede că ea încetase munca. Se îndreptară către ea.

Chebeya vorbi cu glas ascuțit, pentru a fi auzită de fiii lui Pabulog:

— De ce vă e atât de teamă de mine? întrebă ea.

A funcționat – unul dintre băieți îi răspunse. Cel de-al treilea fiu, pe nume Didul.

— Nu mi-e teamă de tine!

— În cazul ăsta, de ce nu mă trântiți pe *mine* la pământ, în locul unei fetițe jumătate cât voi?

Chebeya vorbi cu glas plin de dispreț și văzu cu plăcere cum chipul lui Didul se îmbujorează.

În jurul ei, alţi adulţi mormăiau.

— Şşt. Destul. Taci acum. Or să ne bată pe toţi.

Chebeya îi ignoră. Nu le dădu atenţie nici gardienilor săpători cu harapnicele ridicate, care erau deja aproape deasupra ei.

— Didul, dacă nu eşti laş, ia un bici şi loveşte-mă chiar tu!

Unul dintre harapnicele săpătorilor ateriză pe spinarea ei. Ea se crispă de durere și se clătină sub greutatea loviturii.

— Eşti exact ca taică-tu! îi strigă ea. Ţi-e teamă să faci ceva cu mâna ta?

O altă lovitură căzu. Dar Didul strigă:

— Stai!

Săpătorii mai lăsară, fiecare, să mai cadă câteva lovituri înainte de a-i da ascultare. Chebeya fu îngenuncheată, simţind sângele curgându-i pe spinare. Dar Didul se apropia de ea, așa că profită de răgazul pe care-l mai avea. Ridicându-se încet în picioare, ea îl privi drept în ochi şi-i spuse:

— Așadar, băiatul Didul are ceva mândrie. Cum aşa? Copiii lui Akmaro sunt curajoşi – oricât i-ai chinui, i-ai auzit vreodată implorând mila? Crezi că dacă tatăl tău ar fi bătut aşa cum îi bateţi pe copilaşii ăştia, *el* s-ar comporta la fel de curajos?

— Nu vorbi despre tatăl meu, blasfemiatoareo! strigă Didul.

Dar Chebeya văzu ceva ce Didul nu putea vedea – că-l tulburase. Legătura între el și fraţii săi era ceva mai slabă din pricina vorbelor ei.

— Vezi ce te-nvață tatăl tău? Să terorizezi copii mici. Dar *tu* ai mândrie. Te simți rușinat să faci ceea ce-ți spune părintele tău.

Didul luă biciul din mâna unuia dintre săpători.

— O să-ți arăt mândria mea, blasfemiatoareo!

— E oare *mândria* cea care te-mpinge să ridici biciul împotriva unei femei lipsite de apărare?

Ah, cuvintele înțepau, Chebeya își putea da seama de asta.

— Nu, un adevărat fiu al lui Pabulog poate lovi doar în cei neajutorați. L-ai văzut pe taică-tu comportându-se în luptă ca un *bărbat*!

— Așa s-ar comporta, dac-ar avea de luptat cu bărbați adevărați, strigă Didul.

Chebeya scotoci prin minte după o replică ce-ar avea efect asupra bestiei.

— Cred că-n sufletul tău, Didul, tu-nțelegi ceea ce-ți face tatăl tău. De ce crezi că te-a trimis aici, ca să ne chinui? De ce crezi că ți-a zis să maltratezi copii mici? Pentru că știa c-o să-ți fie rușine de tine fiindcă faci asta. Pentru că știa că-n momentul în care o să faci să plângă copiii mici, tu o să-ți dai seama că ești la fel de josnic și de laș ca și el, așa încât nu va mai fi nevoit să-și audă copiii luându-l peste picior, căci o să poată totdeauna să-ți replice: „Da, dar cine le bătea pe fetițe?"

Înfuriat, Didul lovi. Biciul o pocni de-a curmezișul umerilor, iar capătul lui se înfășură și se strânse în jurul gâtului. Ochii îi fură năpădiți de sânge, iar pentru o clipă fu orbită.

— Să nu-l faci laş pe tatăl meu! strigă Didul.

— Chiar în momentul ăsta îl urăşti, pentru că te-a făcut să devii genul de laş care răspunde *cuvintelor* unei femei cu un bici. Dacă vorbele pe care le-am rostit n-ar fi adevărate, Didul, ele nu te-ar fi înfuriat aşa de tare, zise ea.

— Nimic din ce-ai spus nu-i adevărat!

— Tot ceea ce-am spus e-adevărat, iar dovada este că atunci când o să pleci de-aici, gardienii o să mă omoare-n bătaie, ca să nu trebuiască să mă mai auzi vreodată.

Chebeya vorbi cu convingere; îi era teamă că ceea ce spunea s-ar putea dovedi adevărat.

— Dac-or să te bată, te vor pedepsi pentru că minţi.

— Didul, dacă nu m-ai fi crezut, ai fi râs pur şi simplu la vorbele mele.

Acum era al ei. Vedea firul cel nou care-l lega de *ea.* Îl câştiga de partea ei, erodându-i loialitatea faţă de tatăl lui.

— *Nu* te cred, zise el.

— Ba mă crezi, Didul, pentru că de fiecare dată când baţi un copilaş, ţi se face ruşine. Văd asta-n privirea ta. Râzi, la fel ca şi fraţii tăi, dar te urăşti pentru lucrul ăsta. Ţi-e teamă că eşti exact ca tatăl tău.

— Dar *vreau* să fiu ca tatăl meu.

— Serios? Atunci de ce te afli aici? *Tatăl* tău nu se murdăreşte bătându-i pe copii cu mâna *lui. El* trimite întotdeauna huligani şi derbedei să facă

lucrul ăsta în locul lui. Nu, tu nu poţi fi ca tatăl tău, pentru că-n interiorul tău încă există un *bărbat.* Dar nu-ţi face griji – doar alţi câţiva ani de bătaie dată copiilor şi nici în tine n-o să mai existe vreo urmă de bărbăţie.

În timp ce vorbea, Udad, fratele mai mare al lui Didul, se apropie din spatele lui.

— De ce-o asculţi pe vrăjitoarea asta? întrebă el. Pune-i s-o omoare.

— Asta-i vocea tatălui tău, rosti Chebeya. Omoară-l pe cel care-ndrăzneşte să-ţi spună adevărul. Dar nu face tu personal chestia asta. Pune pe altcineva s-o facă-n locul tău.

Udad se întoarse către săpători.

— De ce staţi aşa şi-o lăsaţi să-şi facă mendrele? Are un fel de control vrăjit asupra prostului de frati-miu…

Cu un strigăt de furie, Didul se întoarse şi se prefăcu că vrea să-şi lovească fratele cu biciul. Udad se feri, îşi acoperi faţa cu mâinile şi ţipă:

— Nu mă lovi! Nu mă lovi!

— Acum vezi şi tu, rosti Chebeya. Asta o să ajungi, atunci când taică-tu va fi terminat cu tine.

Observă că ultimele fire care îl legau pe Didul de Udad se transformau în furie şi ruşine – o conexiune negativă.

— Dar eşti deja ca el, Didul? Sau înlăuntrul tău există un bărbat?

Udad, ruşinat acum, făcu un pas în spate.

— Mă duc să-i spun lui Pabul c-o laşi pe soţia lui

Akmaro să te stârnească împotriva noastră, a tuturor.

— Te-nspăimântă lucrul ăsta, Didul? întrebă Chebeya. O să te pârască. Te-nspăimântă lucrul ăsta?

— Plec, zise Didul. Nu vreau să-ţi mai aud minciunile.

— Pleci şi mă laşi să fiu omorâtă de gardieni, rosti Chebeya. Dar îţi promit că dac-o să mor aici azi, o s-auzi tot timpul în suflet glasul meu.

Cu mânie sfidătoare în priviri, Didul se întoarse către săpători.

— Vreau s-o văd în viaţă mâine, fără alte urme de bici decât are-n momentul ăsta.

— Nu asta a spus tatăl tău, replică unul dintre ei.

Didul rânji sălbatic la el.

— A spus să li se dea ascultare fiilor lui. Dacă femeii ăsteia i se va face vreun rău, o să poruncesc să fiţi jupuiţi de vii. Puneţi la-ndoială ce vă spun eu?

Ah, focul din privirea lui! Chebeya îşi dădu seama că are deja talentul de a conduce. Ea îi aţâţase mândria, iar acum aceasta ardea deja în sufletul lui.

Săpătorii se retraseră.

Didul îi aruncă unuia dintre ei biciul pe care-l luase. Apoi i se adresă încă o dată Chebeyei:

— Întoarce-te la lucru, femeie!

Ea îl privi în ochi.

— Eu dau ascultare loviturii de bici. Dar într-o bună zi, nu ţi-ar plăcea să vezi că cineva-ţi dă ascultare din respect?

În ciuda durerii de la rănile de pe spate şi a sângelui din ochi, ea se apleacă şi-şi ridică sapa. Scurmă fără vlagă pământul. Îl auzi cum se îndepărtează.

— O s-o omor, rosti unul dintre săpători. Ce treabă are *el*? Taică-su n-o să fie niciodată de-acord ca el să-i dea ascultare ei.

— Prostule, zise celălalt. Dacă vrea ca taică-su să ne omoare, crezi c-o să-i spună *adevărul*?

— Păi, atunci, hai să-i spunem *noi* mai întâi.

— Ah, ce idee nemaipomenită. Te duci la Pabulog şi-i spui că fiu-su o lasă pe femeia asta să-i vorbească pe un ton superior? Cât timp crezi c-o să mai trăim dac-o să înşirăm povestea asta?

Chebeya îi ascultă amuzată. Cuvintele ei avuseseră efect şi asupra săpătorilor. Nu fusese cine ştie ce plan, să işte tulburare printre fiii şi soldaţii lui Pabulog. Şi, în continuare, ar putea fi ucisă. Cum ar veni, o să plătească pentru munca de astăzi multe zile de-acum înainte.

— A fost o prostie, mormăi careva. Ar fi putut să ne omori pe toţi.

— Ce importanţă are? şopti altcineva. N-a răspândit Akmaro vorba printre noi să ne gândim cum am putea să ne eliberăm? Ea, măcar, s-a gândit la *ceva.*

Didul şi Udad se întorseseră la locul în care

trudeau Luet şi Akma. Luet se dădu puţin îndărăt, dar Akma rămase pe loc. Cât de mult auzise din ce spusese ea? Poate totul; poate puţin. Dar rămăsese pe loc.

Udad se întinse şi-l împinse pe Akma, care făcu un pas în spate, clătinându-se, dar nu căzu. Nu era ceva surprinzător în *acest* fapt. Nu, surpriza apăru în momentul în care Didul se aruncă asupra lui Udad şi-l azvârli la pământ. Udad ţâşni imediat în picioare, gata să se bată cu fratele lui mai mic.

— Ce-a fost asta? Vrei să-ţi trag o mamă de bătaie?

Didul rămase nemişcat şi îl privi în ochi.

— Asta-i tot ce poţi face? Să le tragi o mamă de bătaie celor mai mici decât tine? Dacă m-atingi, o să dovedeşti că ce-a spus ea despre noi e-adevărat.

Udad rămase pe loc, tulburat, confuz. Chebeya văzu cum legăturile de loialitate se modifică chiar în timp ce îi urmărea. Udad, nesigur acum, brusc avea nevoie mai mult decât de orice de părerea bună a lui Didul, căci îi era ruşine că n-o are; aşa cum Didul, la rândul lui, avea nevoie de părerea bună a Chebeyei. Acesta era începutul loialităţii. N-ar fi asta răzbunarea perfectă, ca fiii lui Pabulog să se-ntoarcă împotriva sa?

Nu, nu răzbunare. Eliberare. Asta încercăm să facem, să ne salvăm, pentru că Păstrătorul nu pare a dori acest lucru.

(Nu pot să-mi dau seama), rosti Sufletul Suprem. (Funcţionează sau nu planul nostru?)

Shedemei se strâmbă.

— Păi, Păstrătorul măcar ne-a remarcat. Visul ăla pe care i l-a trimis lui Akma. Şi impulsul brusc de azi al Chebeyei de a-i sfida pe fiii lui Pabulog. Dacă *a fost* vorba de Păstrător.

(Cu toate acestea, Păstrătorul nu ne comunică nimic *nouă.* Suntem o musculiță care bâzâie-n urechea lui. Suntem daţi la o parte.)

— Aşa încât să ne-ntoarcem să ne continuăm bâzâitul.

(Planurile Păstrătorului vor merge mai departe indiferent de ceea ce facem sau nu facem noi).

— Sper să fie aşa, spuse Shedemei. Dar cred cu adevărat că-i pasă de ceea ce fac unii şi alţii. Acolo jos, pe Pământ, desigur, dar şi pe această navă. Îi pasă de ceea ce se-ntâmplă.

(Poate că singurul lucru de care îi pasă Păstrătorului este populaţia de pe Pământ. Poate că nu-i mai pasă de cei de pe Harmony. Poate că ar trebui să mă întorc acasă pe Harmony şi să îl anunţ pe celălalt sine al meu că misiunea noastră s-a încheiat şi că putem lăsa fiinţele umane de acolo să facă ce doresc.)

— Sau poate că Păstrătorul te vrea-n continuare aici, zise Shedemei. Apoi îi veni în minte alt gând: Poate că încă mai are nevoie de puterile navei. De mantia de comandant.

(Poate că Păstrătorul are nevoie de *tine).*

Shedemei râse.

— Ce, am aici nişte seminţe şi nişte embrioni pe care vrea să-i fertilizez într-un anumit loc de pe Pământ? Nu trebuie decât să-mi trimită un vis şi-o să-i plantez acolo unde vrea.

(Prin urmare, continuăm să aşteptăm).

— Nu, continuăm s-o *stimulăm,* răspunse Shedemei. Așa cum a făcut Chebeya. O s-o scoatem pe bătrâna ursoaică din vizuină și-o s-o întărâtăm.

(Nu sunt sigur că-mi plac implicaţiile metaforei tale. Ursoaicele sunt distructive şi periculoase atunci când sunt întărâtate.)

— Dar îţi oferă întreaga lor atenţie, râse Shedemei din nou.

(Nu cred că ai încă suficient respect pentru puterea Păstrătorului.)

— Ce putere? Singurul lucru pe care l-am văzut până acum din partea Păstrătorului sunt visele.

(Dacă asta este tot ceea ce ai văzut, înseamnă că nu ai căutat prea mult).

— Serios?

(În Gornaya, de exemplu. Lanţul de munţi imposibil de înalţi. Datele geologice străvechi, de dinainte de plecarea fiinţelor umane în urmă cu patruzeci de milioane de ani, nu indică o modelare sau o mişcare a scoarţei Pământului care să fi cauzat acest lucru. Plăcile din zonă nu se deplasau în direcţia potrivită spre a genera o încreţire şi o ridicare atât de incredibile. Apoi,

brusc, placa Cocos a început să se îndrepte înspre nord cu o viteză și o forță mai mari decât orice altă mişcare tectonică înregistrată vreodată. A atacat-o pe cea caraibiană cu mult mai repede decât se putea retrage aceasta.)

Shedemei oftă.

— Eu sunt biolog. Geologia e aproape de neînțeles pentru mine.

(Totuşi, înțelegi lucrul *acesta.* Zece şiruri de munți cu vârfuri înalte de peste zece kilometri. Şi s-au ridicat în primii zece milioane de ani.)

— Asta-nseamnă repede?

(Chiar şi acum, placa Cocos continuă să se mişte înspre nord de trei ori mai repede decât orice altă placă de pe Pământ. Asta înseamnă că sub scoarța Pământului există un şuvoi de piatră lichidă care curge foarte rapid înspre nord – acelaşi şuvoi care a provocat fisura Americii de Nord de-a lungul văii fluviului Mississippi, acelaşi şuvoi care a fărâmițat toată America Centrală în bucățele și le-a înghesuit unele în altele şi...)

Sufletul Suprem tăcu.

— Ce-i?

(Fac o mică cercetare, pentru câteva secunde.)

— Ei, păi, iartă-mă de deranj, rosti Shedemei.

(Probabil că acest lucru a început înainte de plecarea ființelor umane de pe Pământ).

— Zău?

(Cutremurele, vulcanii situați de-a lungul crestei Galapagos – ce anume a determinat încastrarea în

gheață, pentru o vreme, a Pământului? În memoria mea, totul era legat de comportamentul uman greșit – cu războaie, arme nucleare și biologice. Dar cum anume au *făcut* aceste lucruri ca Pământul să fie de nelocuit?)

— Ador să văd o minte strălucită lucrând, spuse Shedemei.

(Va trebui să cercetez toate înregistrările mele din acea perioadă și să văd dacă pot elimina posibilitatea de a fi fost mișcarea plăcii Cocos, și nu războaiele în mod direct, cea care a provocat distrugerea zonelor habitabile ale Pământului.)

— Vrei să spui că războaiele ar fi putut determina deplasarea plăcii Cocos? Așa ceva-i absurd.

Sufletul Suprem îi ignoră zeflemeaua.

(Din ce motiv a plecat toată suflarea omenească de pe Pământ? Săpătorii și îngerii au reușit să supraviețuiască. Nu m-am gândit niciodată până acum la această întrebare, comandante de navă, dar nu ți se pare ciudat? Cu siguranță unele grupuri de ființe umane ar fi putut supraviețui. În zonele ecuatoriale.)

— Te rog, sunt conștientă că-n algoritmii gândirii tale au fost proiectate creativitatea și însușirea de-a descoperi tot felul de lucruri noi, rosti Shedemei, dar crezi la modul serios posibilitatea că faptele rele ale omenirii ar fi putut provoca deplasarea plăcii Cocos?

(Vreau să spun că e posibil ca faptele rele ale

ființelor umane să-l fi făcut pe Păstrătorul Pământului să provoace deplasarea plăcii Cocos.)

— Și cum ar fi putut face așa ceva?

(Nu îmi pot imagina nicio entitate care să posede suficientă putere pentru a deplasa șuvoiul de magmă de sub scoarța planetei. Dar totodată nu îmi pot imagina vreo forță naturală care să fi putut provoca numeroasele anomalii care au creat Gornaya. Lumea este plină de lucruri stranii și nefirești, Shedemei. Precum interdependența simbiotică care există între săpători și îngeri. Tu însăți ai afirmat că era artificială.)

— Iar ipoteza mea-i că aceste schimbări au fost produse în mod deliberat de ființele umane înainte de a pleca.

(Dar de ce ar fi făcut acest lucru, Shedemei? Al cui scop îndeplineau? De ce să le fi păsat, știind că vor părăsi această planetă și că nu se vor mai întoarce niciodată?)

— Cred că-i posibil să punem mult prea multe evenimente pe seama comploturilor și urzelilor Păstrătorului Pământului, rosti Shedemei. Trimite vise și influențează comportamentul uman. N-avem dovezi pentru altceva.

(Nu deținem niciun fel de dovezi. Sau avem dovezile cele mai clare cu putință. Trebuie să fac cercetări. În cunoașterea mea există goluri. Mi-a fost ascuns adevărul, dar știu că Păstrătorul este implicat în toate acestea.)

— Caută cât dorești. O să fiu fascinată să aflu

rezultatul.

(S-ar putea să fiu programat să nu aflu adevărul, înţelegi. Şi probabil sunt programat să nu aflu modul în care am fost programat să ascund adevărul de mine.)

— Un cerc vicios.

(S-ar putea să am nevoie de ajutorul tău.)

— S-ar putea să am nevoie de un pui de somn. Căscă, apoi continuă: Nu cred că vreun computer, chiar şi Păstrătorul Pământului, are putere asupra unor lucruri precum şuvoaiele de magmă. Dar o să te-ajut, dacă pot. Poate că în urmărirea acestei ipoteze fără valoare vei da peste ceva folositor.

(Cel puţin ai o minte deschisă).

— Sunt sigură c-ai spus lucrul ăsta în cea mai drăguță manieră, replică Shedemei.

În noaptea aceea, în coliba lor, Akmaro şi Akma spălară şi unseră rănile Chebeyei.

— Mamă, ai fi putut muri, spuse băiatul încet.

— A fost cel mai curajos lucru pe care l-am văzut vreodată, zise Akmaro.

Chebeya suspină în tăcere – uşurată că nu fusese măcelărită pe câmp; cu frică întârziată pentru ceea îndrăznise să facă; recunoscătoare faţă de soţul ei pentru că o lăudase pentru ceea ce făcuse.

— Vezi, Akma, ce face mama ta? spuse Akmaro.

— I-a sfidat, zise Akma. Şi n-au omorât-o.

— E mai mult decât atât, Akma, spuse Akmaro.

E vorba de-un talent pe care mama ta l-a avut toată viaţa. E-o vizionară.

— Hushidh, şopti Luet.

Poveştile despre Hushidh Vizionara erau bine cunoscute în rândul femeilor şi al fetelor. Ca să nu mai pomenim de Chveya, fiica lui Nafai şi a lui Luet, Străvechea după care a primit numele Chebeya.

— Vede legăturile dintre persoane, îi explică Akmaro lui Akma.

— Ştiu ce-nseamnă „vizionară”.

— A fi vizionar e un dar de la Păstrător, rosti Akmaro. Probabil că Păstrătorul a văzut, cu ani în urmă, dilema în care suntem azi, drept care i-a dat un dar măreţ Chebeyei, pentru ca atunci când va veni ziua asta, ea să poată să deslușească conspiraţia răului care ne conduce. Am avut tot timpul puterea de-a face ceea ce mama ta a-nceput azi. Păstrătorul n-a făcut altceva decât s-aştepte ca noi să ne dăm seama de lucrul ăsta. Ca mama ta să găsească momentul potrivit pentru a acţiona.

— Mie mi s-a părut că mama le-a ţinut piept de una singură, replică Akma.

— Asta ai văzut tu? întrebă Akmaro. Înseamnă că viziunea ta e încă foarte tânără şi încețoșată. Căci mama le-a ţinut piept cu ajutorul puterii Păstrătorului din ea, şi cu iubirea soţului şi a copiilor ei în suflet. Dacă tu, Luet şi cu mine n-am fi fost cu ea pe câmp, crezi c-ar fi făcut asta?

— *Noi* am fost acolo, replică Akma. Dar unde-a fost Păstrătorul?

— Într-o bună zi, spuse Akmaro, o să-nveţi să distingi mâna Păstrătorului în multe lucruri.

Când copiii adormiră, Chebeya îşi rezemă capul pe pieptul soţului ei, se ghemui în el şi începu să plângă.

— Oh, Kmadaro, Kmadaro, mi-a fost atât de teamă c-o să-nrăutăţesc situaţia.

— Împărtăşeşte-mi planul tău, o îndemnă el. Dacă ţi-aş cunoaşte planul, te-aş putea ajuta.

— Nu-mi ştiu planul. N-am niciun plan.

— Înseamnă că-i planul care mi-a venit în minte în timp ce te urmăream şi te ascultam. La început am crezut că pur şi simplu încercai să-i faci pe băieţii ăia să se răzvrătească împotriva tatălui lor. Apoi mi-am dat seama că făceai ceva cu mult mai subtil.

— Serios?

— Te apropiai de inima lui Didul.

— Dac-are aşa ceva.

— Îl învăţai cum să devină om. Pentru el, e-o idee nouă. Cred că i-ar plăcea să fie un om bun, Bedaya.

Ea se gândi la acest lucru.

— Da, cred c-ai dreptate.

— Aşa că n-o să-i despărţim pe băieţii ăia. În schimb, o să facem din ei prieteni şi aliaţi.

— Crezi c-am putea? întrebă Chebeya.

— Vrei să spui: crezi c-ar *trebui*? Da, Bedaya. Nu

pot fi decât ceea ce i-a învăţat tatăl lor. Dar dac-am putea să-i învăţăm să fie altceva, există încă şanse să devină nişte oameni buni. Asta vrea Păstrătorul să facem – nu să ne distrugem duşmanii, ci să-i transformăm în prieteni, dacă-i posibil.

— Au făcut de atâtea ori rău copiilor mei, replică Chebeya.

— Atunci cât de plăcută o să fie ziua-n care or să-ngenuncheze și-or să-ţi ceară iertare, ţie și copiilor tăi, iar voi trei o să le răspundeţi: „Ştim că nu mai sunteţi oamenii care eraţi. Acum sunteţi fraţii noştri."

— N-o să le pot spune niciodată așa ceva.

— Nu poţi să le spui lucrul ăsta acum, rosti Akmaro. Dar și tu o să-ţi schimbi dispoziţia sufletească, atunci când o să vezi schimbarea la ei.

— Tu-ntotdeauna crezi tot ce-i mai bun despre alţii, Kmadaro.

— Nu-ntotdeauna, replică Akmaro. Dar azi, în băiatul ăla, am văzut o scânteie de bună-cuviinţă. Hai să suflăm în ea și s-o alimentăm.

— O să-ncerc, zise Chebeya.

Întins pe rogojina lui, Akma auzi conversaţia părinţilor săi și își spuse: „Ce fel de om e, dacă-i cere mamei să se-mprietenească exact cu ăia care azi au biciuit-o de i-a dat sângele? N-o să-i iert niciodată pe oamenii ăştia, indiferent de cât de mult or să pară că se schimbă. Nu poţi să ai niciodată încredere în cei care sunt prieteni cu

săpătorii. Au ajuns exact ca ei, nişte creaturi josnice, murdare, al căror loc e-n găuri sub pământ, asemenea viermilor."

Faptul că tata vorbea despre a-l învăţa şi a-l ierta pe-un vierme ca Didul era un alt semn al slăbiciunii lui. Întotdeauna fugea, se ascundea, învăţa pe alţii, ierta, se supunea, făcea temenele, suporta – unde-n inima tatei se afla curajul de-a opune rezistenţă şi de-a lupta? Mama, şi nu tata, a fost cea care azi i-a ţinut piept lui Didul şi săpătorilor lui. Dacă tata ar fi iubit-o cu adevărat pe mama, şi-ar fi petrecut seara jurând răzbunare pentru rănile ei însângerate.

4
Eliberare

Monush îl urmă pe Ilihiak în încăperea lui privată şi privi cum regele blochează uşa în urma lui.

— Am să-ţi împărtăşesc un mare secret, Monush, rosti Ilihiak.

— Atunci poate că n-ar trebui s-o faci, replică Monush. I-am jurat credinţă lui Ak-Moti şi nu ţin nimic secret faţă de el.

— Dar exact pentru asta te-am adus aici. Am cea mai adâncă încredere în marele tău rege. Crezi că nu ştiu că regatul meu cu greu ar forma o minusculă parte a imperiului Darakemba? Ajung până aici poveştile conform cărora Nafarii care au

coborât pe Valea Tsidorek au devenit acum cel mai mare imperiu din Gornaya. Ceea ce am aici este pentru un rege măreţ, ca Motiak, cred. Ştiu că e dincolo de *mine.*

Monush simţi cu tărie că dac-ar fi doi bărbaţi, unul va fi mai mare decât celălalt, iar undeva, în altă parte, va exista întotdeauna unul mai măreţ decât amândoi. Adevărata nobleţe consta în a-ţi recunoaşte şi aspectele bune, şi cele slabe, şi a acorda respectul cuvenit tuturor, fără a pretinde vreodată a fi mai presus de locul tău natural. Ilihiak înţelesese limpede că avea un rang mai înalt şi o autoritate mai mare decât Monush, dar că Motiak era mai mare decât amândoi. Acest lucru îl făcea pe Monush să se simtă mai încrezător în celălalt.

— În acest caz, arată-mi fără frică, zise Monush, căci nu voi dezvălui ceea ce-mi arăţi niciunui bărbat, decât stăpânului meu Motiak.

— Niciunui *bărbat*, rosti Ilihiak. Conform folclorului nostru străvechi, fiinţele umane din Darakemba îi includ pe masculii îngeri şi pe masculii săpători în cuvântul *bărbat.*

— Aşa este, răspunse Monush. Din punctul de vedere al legii noastre, un mascul din poporul cerului, din poporul pământului şi din poporul de mijloc este un bărbat adevărat.

Ilihiak ridică din umeri.

— Ai mei or să aibă mari probleme cu chestia asta. Am venit pe pământul ăsta ca să scăpăm de

traiul cu aripile îngerilor în faţa noastră. Iar aici am avut numeroase motive ca să-i urâm pe săpători – recoltele noastre au fost udate cu sângele multor bărbaţi de ispravă. *Bărbaţi.* Şi săpători.

— Cred că regele Motiak nu va încerca să te umilească, ci-ţi va da voie să găseşti o vale unde vei putea cumpăra pământ de la îngerii care locuiesc acolo, fără a jigni sau a fi jignit. Dar, bineînţeles, lucrul acesta vă va face o naţie supusă, în loc de cetăţeni cu drepturi depline, căci între cetăţeni nu pot exista diferenţe, indiferent dacă sunt de deasupra, de dedesubtul sau de pe suprafaţa pământului.

— Nu va fi alegerea mea, Monush, ci a poporului meu. Ilihiak oftă. Ura noastră faţă de săpători a sporit trăind în apropierea lor. Singurii îngeri pe care-i vedem aici sunt sclavi sau supuşi, şi ne evită. Va fi dificil pentru tinerii noştri să înveţe că nu-i o activitate potrivită să tragă cu săgeţi în ei atunci când zboară prea aproape.

Monush ridică din umeri. Era un lucru bun că Husu nu zburase împreună cu ei, ca să audă aceste cuvinte.

— Văd cum ne judecaţi, zise Ilihiak. Mă tem că s-ar putea s-aveţi dreptate. A fost un om care a venit printre noi, un bătrân pe nume Binadi. El ne-a spus că existenţa noastră reprezintă un afront adus Păstrătorului. Că ne-am purtat nepotrivit cu îngerii şi că Păstrătorul îi iubeşte pe

îngeri, pe săpători şi pe oameni deopotrivă. Că ceea ce contează e dacă un om e blând faţă de toţi ceilalţi şi dacă respectă legile bunei-cuviinţe. Era... foarte precis în a sublinia numeroasele feluri în care tatăl meu, regele, nu se ridicase la înălţimea aşteptărilor. Şi preoţii lui.

— L-aţi omorât.

— Tatăl meu... era ambivalent. Bătrânul vorbea cu mult patos. Unii l-au crezut, inclusiv unul dintre preoţii tatei. Cel mai bun dintre ei. Era învăţătorul meu, un bărbat pe nume Akmadi. Nu, ăsta era numele pe care i-l dădea tata. Eu îi spuneam Akmaro, pentru că era un învăţător onorabil, nu un trădător. Eram acolo la judecata lui Binadi, când Akmaro s-a ridicat în picioare şi a zis: „Acest om este Binaroak, cel mai mare învăţător. Eu am încredere în el şi vreau să-mi schimb viaţa ca să fiu la înălţimea învăţăturilor sale." Acela a fost cel mai crud moment pentru tatăl meu – ţinea la Akmaro.

— Ţinea? A murit?

— Nu ştiu. Am trimis o armată pe urmele lui, dar el şi adepţii lui probabil că fuseseră avertizaţi. S-au refugiat în sălbăticie. Habar n-avem pe unde se află acum.

— Aceştia sunt cei care cred că fiinţele de orice tip sunt egale în faţa Păstrătorului?

— Măcar dacă alungarea lui Akmadi – Akmaro – ar fi fost cea mai mare fărădelege a noastră.

Ilihiak se opri spre a-şi trage răsuflarea; era o

poveste pe care nu voia s-o depene.

— Tata se temea de Binadi. Nu voia să-l omoare, ci să-l trimită din nou în exil. Dar Pabulog, marele preot – insista. Îl îmboldea pe tata. Ilihiak îşi dădu pe spate părul de pe frunte. Tata era un om foarte temător. Pabulog l-a făcut să-i fie frică să-l lase în viaţă pe Binadi. „Dacă e-n stare să-l momească şi să-l atragă de partea lui şi pe Akmadi, cum o să te mai simţi în siguranţă?” Genul ăsta de vorbe.

— Tatăl tău avea sfătuitori răi, spuse Monush.

— Şi mi-e teamă că vei crede că avea şi un fiu necredincios. Dar nu am fost lipsit de loialitate în timpul vieţii lui, Monush. S-a întâmplat abia când am fost obligat să cârmuiesc în locul lui, după ce a fost ucis…

— Necazurile tale sunt fără sfârşit?

Ilihiak continuă ca şi cum nu l-ar fi auzit.

— Doar în acel moment am realizat dimensiunile depravării lui. Binadi – Binaro – a fost cel care l-a înţeles pe tata. Ei bine, el e mort acum, iar eu sunt rege peste Zinom, aşa cum este. Jumătate din bărbaţi au fost ucişi în războaiele cu Elemakii. După ultimul, am îngenuncheat şi i-am lăsat să ne pună piciorul pe grumaz. Atunci, în sclavie, am început să ne pierdem din aroganţă şi să realizăm că dac-am fi rămas în Darakemba, fie că aveam sau nu aripi în faţă, măcar n-am fi fost sclavii săpătorilor. Copiii noştri ar fi avut suficientă mâncare. N-ar fi trebuit să suportăm jigniri în fiecare zi a vieţii noastre.

— Aşa încât l-ai eliberat pe Binaro din închisoare?

— Din închisoare? Ilihiak râse amar. A fost omorât, Monush. Ars de viu, bucată cu bucată. Pabulog s-a îngrijit personal de asta.

— Cred, spuse Monush, că ar fi înţelept pentru acest Pabulog să nu vină la Darakemba. Motiak va aplica legile lui chiar şi pentru acţiuni comise pe vremea când Pabulog se afla în serviciul tatălui tău.

— Pabulog nu se află printre noi. Crezi, în cazul acesta, c-ar mai fi în viaţă? A fugit în perioada în care l-au ucis pe tatăl meu, luându-şi fiii cu el. Ca şi cu Akmaro, habar n-avem pe unde se află.

— O să fiu sincer cu tine, Ilihiak. Poporul tău, ca naţiune, a făcut nişte lucruri înfiorătoare.

— Iar noi am fost pedepsiţi pentru ele, replică Ilihiak, care se enervă pentru câteva clipe.

— Motiak nu-i interesat de pedepsire, decât atunci când e vorba de o persoană care torturează pe cineva ales de Păstrător. Dar regele nu poate accepta să vină în Darakemba persoane care-au făcut lucrurile pe care le-ai săvârşit tu.

Ilihiak îşi păstră atitudinea regească, dar Monush observă că umerii i se lăsaseră aproape imperceptibil.

— În acest caz o să-mi învăţ poporul să-şi poarte curajos povara.

— M-ai înţeles greşit, spuse Monush. Poţi veni în Darakemba. Dar o să trebuiască să fiţi un nou

popor când ajungeţi.

— Un nou popor?

— Atunci când traversaţi Tsidorek ultima dată, n-o să folosiţi podul. În schimb, poporul tău, cu excepţia copiilor mici, trebuie să meargă prin apă, să moară simbolic şi să fie îngropaţi în râu. Atunci când vă ridicaţi din apă, nu mai aveţi nume şi nu vă cunoaşte nimeni. Mergeţi spre mal, iar acolo depuneţi cel mai solemn jurământ faţă de Păstrător. Din acel moment, nu mai aveţi trecut, iar viitorul este cel de cetăţeni adevăraţi ai Darakembei.

— Hai să facem imediat jurământul – avem aici un râu, iar în apele lui Oromono, unde ploaia cade veşnic de pe stâncă, apa este la fel de sfântă ca şi cea din Tsidorek.

— Nu-i apă – sau, mai degrabă, nu doar apă, replică Monush. Îţi poţi învăţa poporul cum să facă legământul, ca să înţeleagă legea pe care o vor accepta atunci când vor pleca de aici în Darakemba. Dar trecerea prin apă trebuie să aibă loc lângă capitală – eu nu am autoritatea de a vă face bărbaţi şi femei noi.

Ilihiak încuviinţă.

— Akmaro a avut.

— Trecerea prin apă? Asta se face doar în Darakemba.

— Zvonul pe care l-am auzit spunea că atunci când se ascundea la Oromono, şi-a dus poporul prin apă şi i-a făcut pe toţi alţi oameni. Ilihiak râse

amar, apoi continuă: După cum explica Pabulog toată istoria, au înecat bebeluşi. Ca şi cum ar crede cineva un asemenea lucru.

Monush n-avea chef să încerce să-i explice lui Ilihiak că doar regele Nafarilor avea dreptul să facă bărbaţi şi femei noi. Indiferent cine şi ce va fi fost acest Akmaro, uzurparea de către el a puterii n-avea nimic de-a face cu negocierile de azi.

— Ilihiak, cred că n-ai de ce să-ţi fie teamă de Motiak. Şi indiferent dacă poporul tău hotărăşte sau nu să depună jurământul, într-un fel sau altul vă veţi afla pacea în hotarele Darakembei.

Regele clătină din cap.

— Or să depună jurământul, altminteri nu merg cu ei. Ne-am săturat să trăim singuri, doar noi, oamenii. Nu numai că se poate face, ci şi merită s-o facem.

— E stabilit, deci, spuse Monush şi dădu să iasă pe uşă.

— Dar unde pleci? întrebă Ilihiak.

— Nu ăsta era secretul pe care voiai să mi-l împărtăşeşti? întrebă Monush. Ce i-au făcut tatăl tău şi Pabulog lui Binadi?

— Nu, răspunse Ilihiak. Ţi-aş fi putut spune lucrul ăsta în faţa consiliului meu. Ştiu cu toţii care-i părerea mea despre asta. Nu, te-am adus aici ca să-ţi arăt altceva. Dacă Elemakii ar fi aflat despre asta, dacă le-ar fi ajuns la urechi chiar numai o frântură de zvon…

Oare nu promisese deja să păstreze secretele, cu

excepţia lui Motiak?

— Arată-mi, atunci, rosti Monush.

Ilihiak se duse spre patul său, o saltea groasă întinsă pe jos în mijlocul camerei. Făcând-o să alunece la o parte, înlătură trestiile şi papura, apoi degetele sale pipăiră un anumit punct pe una dintre pietrele podelei şi deodată o altă lespede mare se dădu la o parte. Era fixată în balamale, iar în locul în care fusese se căsca o gaură neagră.

— Vrei să-ţi aduc o făclie? a întrebat Monush.

— Nu-i nevoie, răspunse Ilihiak. O s-o aduc sus.

Regele coborî în gaură. În întuneric păru că s-a pierdut prin ea spre a dispărea cu totul, dar atunci când Ilihiak se îndreptă de spate umerii lui depăşeau marginea găurii. Se aplecă, luă ceva de jos şi-l ridică pe podeaua încăperii. Apoi ieşi de-acolo.

Obiectul era înfăşurat într-o cârpă murdară; regele o despături, dând la iveală un coş, pe care-l deschise, apoi scoase o cutie de lemn. În cele din urmă fu deschisă şi aceasta, iar înăuntru era strălucirea aurului pur.

— Ce este? întrebă Monush.

— Uită-te la scris, rosti Ilihiak. Poţi să-l citeşti?

Monush privi literele gravate pe foile de aur.

— Nu, răspunse. Dar nu-s erudit.

— Nici eu, dar îţi spun doar atât – nu-i în vreo limbă pe care s-o fi auzit. Literele astea n-au similitudini cu niciun alfabet, iar structurile nu se potrivesc cu cele ale limbii noastre. Unde-s

sufixele și prefixele? În schimb există niște cuvinte mititele – ce-ar putea să fie? Îți spun eu, chestia asta n-a putut fi scrisă de Nafari *sau* de Elemaki.

— Îngeri? întrebă Monush.

— Cunoșteau scrierea înainte de sosirea ființelor umane?

Monush ridică din umeri.

— Cine știe? Nu pare nici în limba lor. Cuvintele sunt prea scurte. Așa cum ai spus. De unde-o ai?

— Imediat ce-am devenit rege, am trimis un detașament să caute Darakemba, ca să ne putem găsi drumul de întoarcere. Bunicul meu distrusese în mod deliberat toate documentele referitoare la traseu pe care le luase ca să-i conducă pe-ai noștri din Darakemba aici și refuzase să lase pe cineva să spună. A spus că făcuse asta pentru că o asemenea informație era inutilă, căci nu aveam să ne-ntoarcem niciodată. Ilihiak zâmbi strâmb, apoi continuă: Știam c-am venit în susul văii Tsidorek – lucrul ăsta nu-i greu –, dar nu e ca și cum oamenii mei ar fi putut cere indicații despre drum de la Elemakii locali. Am avut deja destulă bătaie de cap fără ca ei să descopere c-am trimis detașamente de cercetași. Prin urmare, au găsit un râu și i-au urmat cursul. Era un râu extrem de ciudat, Monush – au mers în josul lui, tot la vale, tot la vale, până când au ajuns într-o zonă în care apa era cu turbulențe. Iar de-acolo râul continua în linie dreaptă, dar acum apa curgea în sens invers!

— Am auzit de locul ăla! rosti Monush. Au găsit Issibekul. E următorul râu. Sunt două râuri care curg direct unul spre altul. Acolo unde se întâlnesc, e un tunel foarte lung pe sub stâncă, până când râul ţâşneşte din piatră şi formează un nou râu care se varsă în mare.

— Asta-i explicaţia. Oamenilor mei li s-a părut un miracol. Ei au crezut că-i un semn că sunt pe drumul cel bun.

— Acolo au găsit scrierile?

— Nu. Au urmat râul către capătul lui nordic, apoi am mers prin văi mai joase până când în cele din urmă probabil că au părăsit complet Gornaya. Era un teritoriu fierbinte, uscat şi, spre groaza lor, era plin de oase umane. Ca şi cum acolo ar fi avut loc o bătălie crâncenă. Mii şi mii de oameni au fost măcelăriţi, Monush – erau fără număr. Iar toţi morţii erau fiinţe umane, să nu te-ndoieşti de asta. Printre ei, niciun săpător, niciun înger.

— N-am auzit despre un astfel de loc, deşi deşertul e cât se poate de real. Noi îi zicem Opustoshen – „tărâmul dezolării”.

— Pare un nume potrivit pentru el, spuse Ilihiak. Oamenii mei erau siguri c-au descoperit ce anume s-a-ntâmplat cu poporul din Darakemba şi din ce motiv n-au găsit oraşul nicăieri de-a lungul râului.

— Au crezut c-aceşti oameni morţi suntem *noi*?

— Da, răspunse Ilihiak. Cine poate spune, într-un deşert, de cât timp a murit cineva? Sau cel

puţin aşa mi-au zis mie. Dar după ce-au scotocit printre cadavre, au găsit astea.

— Cum, zăcând pe pământ, fără ca nimeni să le fi prădat?

— Ascunse într-o crăpătură de stâncă, replică Ilihiak.

Într-un loc care pare prea mic ca să bagi ceva înăuntru. Unul dintre bărbaţi avusese un vis în noaptea de dinainte, iar în vis găsise ceva minunat într-o crăpătură de stâncă despre care spunea că era exact precum cea pe care a găsit-o lângă câmpul de bătălie. Aşa c-a băgat mâna înăuntru…

— Necugetatul! Nu ştia că-n deşert există şerpi veninoşi? Se-ascund, în timpul zilei, în crăpături precum asta.

— Erau acolo vreo zece şerpi, dintr-aceia care scot sunete ritmate din coada lor…

— Mortali?

— Dar erau la fel de inofensivi ca nişte râme, spuse Ilihiak. Aşa şi-au dat seama că Păstrătorul dorea cu orice preţ ca ei să pună mâna pe astea. Iar acum iată-le. Elemakii le-ar topi imediat şi le-ar transforma în podoabe. Dar eu trăgeam nădejde că Motiak…

Monush încuviinţă din cap.

— Motiak are Catalogul.

Se uită în ochii lui Ilihiak.

— Şi ăsta e-un secret. Nu-i vorba că lumea n-ar bănui că-l are. Dar e mai bine ca lumea să fie nesigură, în aşa fel încât să nu încerce să-l

găsească și să-l vadă, sau, și mai rău, să-l fure. Catalogul știe toate limbile.

Dacă e cineva de pe Pământ care-ar putea traduce scrierile astea, Motiak ar fi acela.

— În cazul ăsta, o să i le dau lui, zise Ilihiak, înfășurând la loc foile de aur. N-am îndrăznit să te-ntreb dacă Catalogul mai e pe la regii Nafarilor.

— Este, replică Monush. Și, cu toate c-a rămas mut vreme de multe generații, s-a trezit în zilele domniei lui Motiab, bunicul lui Motiak, și i-a spus să coboare în Darakemba.

— Da, spuse Ilihiak. Iar bunicul meu a respins hotărârea asta.

— Nu-i bine să te pui cu Catalogul, spuse Monush.

— Toți mesagerii Păstrătorului sunt sacri, spuse Ilihiak și ridică din umeri.

— Tu nu te-ai mânjit cu sângele lui Binaro, rosti Monush.

— Poporul meu s-a mânjit cu el, iar din această pricină și eu *sunt* mânjit cu el. Tu n-ai fost aici, Monush. Mulțimea a fost de acord și a chiuit de bucurie atunci când Binadi striga în agonie. Cei care n-au fost de acord cu ceea ce-am făcut se află împreună cu Akmaro, pe unde va fi fiind el.

— În cazul ăsta e momentul, nu-i așa, să le spunem ce va însemna jurământul și să-i lăsăm să hotărască dacă vor să meargă la Darakemba.

Ilihiak trase patul deasupra locului în care era ascunsă comoara.

— Cu toate că n-am habar cum o să ne câştigăm libertatea din locul ăsta fără un război sângeros.

Monush îl ajută să aranjeze patul exact aşa cum fusese înainte.

— În momentul în care vor fi de acord să facă jurământul, Ilihiak, atunci Păstrătorul o să ne arate cum să scăpăm.

Ilihiak zâmbi.

— Înseamnă că *eu* nu mai trebuie să mă gândesc la o modalitate de a face asta, şi mă bucur.

Monush îl privi lung. Oare chiar vorbea serios?

— Niciodată n-am vrut să fiu rege, spuse Ilihiak. O să renunţ bucuros de toate tronurile şi privilegiile, atunci când o să mă pot lepăda de greutăţile acestei funcţii.

— Un om care să renunţe bucuros la tron? N-am mai auzit de-aşa ceva, replică Monush.

— Dac-ai şti câtă durere mi-a produs faptul de-a domni aici, spuse Ilihiak, ai zice că-s un neghiob că n-am abdicat până acum.

— Ilihiak, maiestate, zise Monush, nu te-aş face niciodată neghiob, nici n-aş permite altcuiva să-ţi spună aşa în prezenţa mea.

Ilihiak zâmbi.

— Deci pot trage nădejde, Monush, că atunci când n-o să mai fiu rege, voi avea în continuare onoarea de-a fi prietenul tău?

Monush luă mâinile lui Ilihiak şi le puse pe propriii obraji.

— Viaţa mea este în mâinile tale pe vecie, prietene, rosti Monush.

Ilihiak luă mâinile lui Monush şi repetă gestul.

— Viaţa mea nu-nsemna nimic până când Păstrătorul mi te-a scos în cale. Mi-ai redeşteptat toate speranţele. Ştiu c-ai venit aici doar ca să-ţi faci datoria faţă de regele tău. Dar un om poate vedea valoarea altuia, indiferent de rang sau de misiune. Viaţa mea este în mâinile tale pe vecie.

Se îmbrăţişară şi-şi atinseră buzele într-un sărut de prietenie. Apoi, zâmbind, cu lacrimile curgându-i fără jenă pe obraji, Ilihiak deblocă uşa şi se întoarse în micuţa lume unde nu era prietenul nimănui, pentru că trebuia să fie regele tuturor.

Atunci când Mon rată pentru a treia oară ţinta, Husu zbură către el şi îl opri. Ceilalţi – majoritatea îngeri tineri aflaţi în primele etape de instrucţie pentru armata zburătoare de spioni a lui Husu – îşi continuară exerciţiile, umplându-şi gurile cu mici săgeţi, cu vârfurile în afară, apoi suflându-le cu rapiditate prin sarbacanele ţinute cu o singură mână, în încercarea de a le trimite cât mai aproape de ţintă. Într-o bună zi or să înveţe să se mişte iute, în timp ce fâlfâie din aripi în zbor, ţinând într-un picior sarbacana, iar în celălalt o greutate. În acest moment, însă, se antrenau stând într-un picior. De obicei, Mon era furios pe sine atunci când rata – în definitiv, putea ţine sarbacana cu

ambele mâini, putea ţinti proptit în ambele picioare. Dar azi nu prea îi păsa.

— Mon, tânărul meu prieten, eşti obosit, cred, zise Husu.

Băiatul ridică din umeri.

— N-ai dormit bine?

Mon clătină din cap. Nu-i plăcea deloc să trebuiască să se explice. De obicei ţintea mai bine, era mândru de asta.

— Ţinteşti mai bine de obicei, spuse Husu. Dac-ai fi avut aripi, te-aş fi promovat deja.

Husu n-ar fi putut rosti nişte vorbe mai înţepătoare, dar, desigur, nu îşi dădea seama de acest lucru.

— Ştiam că n-am tras bine, atunci când am suflat, spuse Mon.

— Şi, cu toate astea, ai suflat.

Mon dădu din nou din umeri.

— Copiii ridică din umeri, zise Husu. Soldaţii analizează.

— Am suflat săgeata pentru că nu mi-a păsat, rosti Mon.

— Ah, exclamă Husu. Dacă ţinta ar fi fost un soldat Elemaki, pornit să taie gâtul unor îngeri tineri care stau pe craca lor, ţi-ar fi păsat?

— M-am sculat azi-noapte de mai multe ori, spuse Mon. Ceva nu-i în regulă.

— Atâta precizie, rosti Husu. Iar atunci când îţi ţinteşti săgeţile, ţinteşti „ceva”. Pentru că-n cazul ăsta, eşti sigur c-o să loveşti ţinta de fiecare dată.

Căci de fiecare dată o să loveşti „ceva”.

— Ceva legat de expediţia lui Monush.

Husu deveni pe dată preocupat.

— Li s-a întâmplat ceva rău? întrebă el.

— Nu ştiu. Nu cred că-i vorba de asta. N-am senzaţia asta atunci când se-ntâmplă lucruri rele, altminteri n-aş mai dormi deloc, nu-i aşa, pentru că ceva rău se-ntâmplă întotdeauna. E vorba de nişte alegeri greşite. Greşeli. Monush a făcut o greşeală.

Husu chicoti.

— Şi n-ai senzaţia *asta* tot timpul?

— O greşeală în legătură cu ceva care contează pentru *mine.*

— Aş zice, în cazul ăsta, că toate greşelile care fac rău regatului tatălui tău ar trebui să te ţină treaz şi, crede-mă, sunt o grămadă.

Mon se întoarse către Husu şi-l privi în ochi.

— Ştiam că explicaţia mea n-o să vă satisfacă, domnule, dar n-aţi fi acceptat să ridic din umeri.

Husu se opri din chicotit.

— Nu, vreau adevărul.

— Dac-aş fi fost moştenitorul tronului, atunci întregul regat ar fi avut importanţă pentru mine. Aşa cum stau lucrurile, pentru mine are importanţă un lucru extrem de mic. Expediţia lui Monush contează pentru mine pentru că...

— Pentru că tu i-ai trimis.

— Tata i-a trimis.

— Au pornit pentru că le-ai spus tu.

— Au făcut o greşeală, spuse Mon.

Husu dădu din cap.

— Dar tu nu poţi face nimic în legătură cu asta, nu-i aşa? Nu sunt în raza ta de acţiune, este? Nimeni nu poate zbura în teritoriul Elemakilor – îi urmăresc pe îngeri şi-i săgetează din cer, iar la acele altitudini aerul e prea rarefiat ca să putem zbura distanţe lungi sau foarte sus. Prin urmare, singurul lucru pe care-l poţi face este să-i raportezi ofiţerului tău superior.

— Cred c-aveţi dreptate, spuse Mon.

— Ţi s-a spus acum, zise Husu. Aşa că… înapoi la instrucţie. O să te las să tragi un pui de somn când o să loveşti ţinta de trei ori consecutiv.

Ceea ce Mon făcu cu următoarele trei aruncări.

— Se pare că te simţi mai bine, spuse Husu. Acum du-te şi trage un pui de somn.

— O să-i spuneţi tatei?

— O să-i spun tatălui tău că Monush a făcut o greşeală. Va trebui să aşteptăm pentru a vedea despre ce greşeală ar putea fi vorba.

Monush stătea la sfat cu Ilihiak şi mai mulţi consilieri militari ai săi. Soţia lui Ilihiak, Wissedwa, şedea în spatele lui. Acest lucru era foarte neobişnuit, dar Monush nu spuse nimic despre faptul că la un consiliu de război participa o femeie. Zenifii aveau propriile lor obiceiuri, motivele lor specifice pentru a face anumite lucruri. Monush ştia destul – învăţase destul de

bine de la Motiak – că nu trebuie să te jignească obiceiurile ciudate ale altor naţiuni, ci să cauţi să tragi învăţăminte de pe urma lor. Totuși, oare greşea el crezând că unii dintre bărbaţi evitau cu obstinaţie să o privească pe Wissedwa?

Consiliului îi trebui extrem de puţin timp spre a conchide că n-avea niciun rost să încerce să-şi câştige libertatea prin rebeliune făţişă.

— Înainte să vii tu aici, Monush, grăi Ilihiak trist, am luptat de mult prea multe ori și am pierdut mult prea mulţi oameni. Putem obţine o victorie pe câmpul de luptă, iar subregele pe care l-am învins se-ntoarce cu armatele regalilor săi fraţi.

— În plus, spuse unul dintre bătrâni, săpătorii se-nmulțesc ca niște viermi ce sunt.

Ilihiak tresări uşor. Poporul căzuse de acord că vor depune jurământul, dar asta nu însemna că părerea lor despre neoameni se va schimba. Iar când era vorba de săpători, nu conta oricum. Majoritatea săpătorilor din Darakemba erau sclavi – prizonieri de război sau descendenţii lor până la a treia generaţie. Zenifii puteau să-i urască pe săpători, dar să nu-i deranjeze pe concetățenii lor din Darakemba. Dispreţul lor faţă de poporul cerului punea probleme.

În timpul primei părţi a întrunirii, Monush află rapid că dintre toţi sfetnicii lui Ilihiak, cel care se bucura de atenţia regelui era Khideo, şi pe bună dreptate, deoarece vorbea cu înţelepciune calmă şi

fără pasiune. Prin urmare, fu surprins că Ilihiak nu-i spunea Ush-Khideo – că nu avea niciun fel de titlu onorific. Acum Khideo ridicase uşor o mână, iar ceilalţi tăcură.

— O, rege, rosti el, ai ascultat cuvintele mele de multe ori, atunci când am pornit război împotriva Elemakilor. O, rege, dacă vreodată sfatul meu ţi-a fost de vreun folos, te implor să mă asculţi, iar eu voi fi slujitorul tău credincios şi voi elibera din sclavie această naţie.

Monush fu uimit de formalismul discursului lui Khideo – oare nu vorbise de mai multe ori, la fel ca toţi ceilalţi bărbaţi?

Ilihiak îşi duse mâna la buze, apoi deschise palma către consilier.

— Îi ofer acum lui Khideo vocea mea.

Ah, deci asta era. Khideo nu oferea un sfat obişnuit. Ci revendica un privilegiu, iar Ilihiak i-l oferise. Aici era în joc ceva mai mult decât sfătuirea regelui. Dacă era acceptat planul lui Khideo, se părea că el va fi cel care va conduce exodul. Fără îndoială că lui Khideo îi era teamă că Monush va încerca să-i scoată din captivitate pe Zenifi; iar sfetnicul încerca să zădărnicească acest lucru. Monush va trebui să fie călăuza lor spre Darakemba şi tot el va fi cel care îi va prezenta marelui Motiak. Dar Khideo n-avea de gând să-l lase pe Monush să-i ia locul – al lui sau al lui Ilihiak – în calitate de conducător al naţiunii cât de mult timp va fi posibil; Monush nu era o persoană

căreia să-i pese cine anume conducea, atâta vreme cât planul pe care-l urma era înţelept.

— Marele Motiak a trimis atât de puţini oameni spre a ne găsi fiindcă un grup mai numeros ar fi fost cu siguranţă capturat şi anihilat de Elemaki, rosti Khideo.

Bineînţeles că Khideo va reaminti tuturor cât de puţini oameni îl însoţiseră pe Monush. Dar Monush nu se simţi jignit. În schimb, ridică mâna din poală, iar Khideo încuviinţă, acordându-i privilegiul de a vorbi.

— Dacă duşmanul n-ar fi fost prostit de puterea Păstrătorului, am fi fost prinşi.

Chiar în timp ce rostea aceste cuvinte formale, se întrebă dacă nu cumva ar putea fi adevărate, cel puţin în cazul de faţă. De ce niciunul dintre Elemaki nu ridicase privirea în vreunul din numeroasele momente în care oamenii lui Monush erau vizibili, în timp ce se deplasau pe munte?

— Noi ne propunem să dobândim libertatea întregului nostru popor, zise Khideo. Ştiţi, voi cei de la această masă, că eu nu refuz lupta. Ştiţi că nu dezavuez nici asasinatul.

Ceilalţi încuviinţară din cap cu gravitate, iar acum Monush începu a bănui că ştie motivul pentru care Khideo nu avea niciun titlu onorific. Nu exista posibilitatea de a fi încercat să-l asasineze pe Ilihiak, ci Nuab avea probabil niscaiva duşmani, pe vremea când încă trăia, având în vedere cât de rău fusese ca rege. Ilihiak

putea să accepte sfatul său şi chiar să-l lase să-i conducă armatele, dar n-ar fi putut în veci să-i dea un titlu onorific unui om care încercase să omoare un rege – în special tatăl său, indiferent cât de nevrednic ar fi fost bătrânul suveran.

— Singura noastră nădejde este să fugim din locul ăsta, zise Khideo. Dar ca să facem acest lucru, trebuie să luăm cu noi suficiente turme ca să ne hrănim pe timpul călătoriei. A-ncercat cineva să-i ţină pe curcani liniştiţi? Porcii noştri se pot deplasa suficient de rapid pentru o armată care fuge? Ca să nu mai pomenim de femeile şi copiii noştri – bebeluşii care sug la sânul mamei, copiii foarte mici o să-i ducem cu noi pe abruptele pante stâncoase? Să-i punem să mărşăluiască jumătate de zi sau mai mult în pas alergător?

— Măcar Elemakii ştiu cât de imposibil vă este să fugiţi cu toţii, rosti Monush. Din motivul ăsta au lăsat aici doar câteva santinele.

— Exact, confirmă Khideo.

— Păi, îi omorâm şi plecăm? strigă unul dintre ceilalţi bărbaţi.

Khideo nu răspunse, ci aşteptă ca Ilihiak să-l dojenească blând pe împricinat şi să-i dea din nou cuvântul lui Khideo.

— Recitesc acum cronicile istoriei Nafarilor pe care le păstrăm, rosti Khideo. Atunci când Nafai şi-a condus poporul, fugind de Elemak cel trădător, mincinos şi criminal şi de mizerabilii săpători care-l slujeau, el a beneficiat de ajutorul

Păstrătorului Pământului, care i-a făcut pe Elemaki să doarmă atât de adânc încât nu s-au trezit.

— Nafai a fost un erou, interveni un bătrân. Nouă Păstrătorul nu ne spune nimic.

— Păstrătorul i-a vorbit lui Binaro, zise Ilihiak cu blândeţe.

— Binadi, murmură un alt bărbat.

Khideo clătină din cap.

— Tot Păstrătorul a trimis visul care l-a adus pe Monush la noi. Trebuie să sperăm că, după ce vom fi făcut tot posibilul, Păstrătorul va face restul, ca să rămânem teferi. Dar planul meu nu implică rugăciunea noastră către Păstrător, în speranţa că va fi ascultată.

Ştiţi cu toţii că ni se interzice să fermentăm orzul, chiar dacă face ca apa să nu mai poată provoca boli. Din ce pricină?

— Pentru că berea îi înnebuneşte pe săpători, rosti un bătrân.

— Îi tâmpeşte, spuse Khideo. Îi îmbată, îi face gălăgioşi, fericiţi, proşti – apoi îşi pierd cunoştinţa. Din cauza asta ni se interzice s-o facem – pentru că mâncătorii-de-mizerii nu se pot controla.

— Dacă le oferim bere, rosti Ilihiak, chiar presupunând c-am găsi aşa ceva…

Mai mulţi bărbaţi râseră. Se pare că producerea clandestină a berii nu era ceva nemaiîntâlnit.

— ...ce-o să-i împiedice să-l aresteze și să-l întemniţeze pe cel care le-o oferă?

Khideo dădu din cap spre rege.

Nu, nicidecum spre rege. Ci spre soţia acestuia, Wissedwa. Femeia îşi întoarse faţa, în aşa fel încât nu privea direct către niciunul dintre bărbaţi, dar vorbi plină de curaj ca s-o poată auzi cu toţii:

— Ştim că pentru săpători toate femeile sunt sacre. Chiar dacă refuză berea, n-or să se atingă de noi. Aşa c-o să le-o oferim ca ultim prinos al recoltei. Or să-şi dea seama că nu pot s-o predea în mod legal superiorilor lor fără a-i preda şi pe nelegiuiţii care le-au dat-o; aşa că vor fi nevoiţi s-o bea.

— Regina a prezentat planul meu cu buzele ei, spuse Khideo.

Monush îşi spuse că Khideo suporta cu multă demnitate ruşinea de a ţine cont de părerea unei femei în cadrul consiliului. Va trebui să întrebe, mai târziu, din ce motiv s-a făcut auzită vocea unei femei. Între timp, însă, era clar că ea nu era deloc proastă şi urmărise cu multă atenţie discuţiile. Monush încercă să-şi închipuie o femeie la unul dintre consiliile lui Motiak. Cine-ar putea fi? Nu Dudago, asta era sigur – oare rostise ea vreodată o vorbă inteligentă? Iar Toeledwa, înainte de a muri, fusese întotdeauna liniştită, refuzând chiar şi să se intereseze de chestiuni dincolo de creşterea copiilor ei şi de treburile curente ale casei regale. Dar Edhadeya, acum – Monush şi-o putea închipui pe *ea* luând cuvântul plină de curaj în consiliu. Nu va exista posibilitatea de-a o reduce la

tăcere din momentul în care i se va fi dat dreptul de a lua cuvântul. Asta era cu siguranţă o idee care n-ar trebui să-i fie sugerată niciodată lui Motiak. Ţinea la Edhadeya atât de mult încât ar fi putut hotărî să-i acorde privilegiul de a vorbi, iar acest lucru ar reprezenta sfârşitul oricărei demnităţi pentru consiliul regelui. Eu n-am umilinţa acestui Khideo, îşi spuse Monush.

— Acum trebuie să mergem, zise Khideo, în cazul în care Monush cunoaşte o altă cale de întoarcere în Darakemba care să nu ne ducă prin mijlocul tărâmului lui Nafai.

Monush vorbi imediat.

— Motiak şi cu mine am studiat toate hărţile înainte ca eu şi oamenii mei să pornim la drum. N-am avut altă variantă să mergem în căutarea voastră decât în susul văii Tsidorek, pentru că aceasta a fost ruta măreţului vostru rege Zenifab atunci când au plecat străbunii voştri. Dar pentru întoarcere, dacă ştiţi calea către râul Mebberek…

— În ţara asta este numit Mebbereg, zise un bătrân, dacă-i acelaşi râu.

— Are un afluent cu un izvor curat? întrebă Monush.

— Afluentul cel mai mare al lui Mebbereg este Ureg. Porneşte dintr-un lac numit Uprod, care este un izvor curat, răspunse bătrânul.

— Despre el e vorba, replică Monush. Mai sus de Uprod există o străveche trecătoare care duce în ţinutul de la nord. Ştiu cum s-o găsesc, cred, dacă

terenul nu s-a schimbat prea mult de când au fost întocmite hărţile. Iese nu departe de o meandră a lui Padurek, care este marele afluent din izvor pur al lui Tsidorek. Din clipa în care ieşim în trecătoare, ne vom afla pe teritoriile aflate sub cârmuirea lui Motiak.

Khideo încuviinţă din cap.

— În acest caz va trebui să plecăm prin partea din spate a oraşului, la distanţă de râu. Şi va trebui să dăm bere doar gărzilor Elemaki care au posturi aici în oraş. Santinelele din aval și din amonte n-or să ne audă, dar cele de pe partea cealaltă a râului, da. Iar când gărzile vor descoperi c-am plecat, nu vor îndrăzni să se ducă la regele lor să-i raporteze eşecul lor deoarece știu că vor fi ucise. În schimb, vor fugi în pădure, devenind tâlhari şi vagabonzi şi se vor scurge multe zile înainte ca regele Elemakilor să afle ceea ce-am săvârşit noi. Acesta-i planul meu, o, rege, iar acum îţi redau vocea.

— Primesc înapoi vocea mea, rosti Ilihiak. Şi declar că *a fost* cu adevărat vocea mea, iar Khideo este acum mâinile şi picioarele mele spre a conduce această naţiune spre libertate. El va fixa ziua plecării, iar voi îi veţi da ascultare cu toţii, ca şi cum ar fi rege, până când vom ajunge pe malul Mebberegului.

Monush văzu cum toţi ceilalţi bărbaţi din consiliu îngenunchează pe dată şi atinseră cu palmele podeaua, arătându-şi supunerea faţă de

Khideo. Monush dădu din cap în direcţia lui, aşa cum se potrivea cu demnitatea sa de emisar al lui Motiak. Sfetnicul se uită la el, ridicând din sprânceană. Monush îşi păstră expresia blândă. După un moment, probabil că Khideo hotărî că încuviinţarea lui Monush era suficientă, căci înălţă mâinile spre a-i face pe ceilalţi să se ridice în picioare, apoi îngenunche el însuşi în faţa regelui, punându-şi faţa între genunchii lui, iar palmele pe picioarele acestuia.

— Tot ceea ce fac în numele tău îţi va aduce onoare, o, rege, până în ziua în care îţi voi înapoia mâinile şi picioarele.

Monush găsi interesant faptul că aceste ritualuri au putut apărea atât de rapid, la doar trei generaţii de momentul separării de Darakemba. Apoi îi trecu prin cap că ele puteau fi cu mult mai vechi – dar fuseseră învățate de la Elemaki în anii de când Zenifii ajunseseră pe aceste meleaguri. Câtă ironie era în faptul că Zenifii veniseră aici spre a fi cei mai puri Nafari, dar s-au trezit adaptându-se la stilul de viaţă al Elemakilor.

Ilihiak îşi puse, pentru o clipă, mâinile pe creştetul lui Khideo. Se pare că acest gest a pus capăt ritualului, iar bătrânul consilier s-a ridicat în picioare și s-a întors la locul său. Regele le zâmbi tuturor.

— Acţionaţi cu mult curaj, prieteni, căci acum e vremea, dacă Păstrătorul ne va elibera pe toţi.

Spre uluirea lui Monush, până seara fusese

anunţată toată lumea, turmele fuseseră adunate, iar gărzile erau bete criţă. Cu câteva ore înaintea zorilor, în lumina strălucitoare a lunii, oamenii ieşeau din oraş într-o linişte uluitoare, trecând pe lângă săpătorii amorţiţi de alcool, intrând în pădure. Khideo şi cercetaşii lui erau nişte excelente călăuze, iar după trei zile ajunseră pe malurile Mebberegului. De acolo, Ilihiak, din nou singurul conducător al Zenifilor, folosi serviciile lui Monush în calitate de cercetaş şi călăuză – dar nici Monush nu ceru, nici Ilihiak nu oferi acel tip de autoritate pe care i-l dăduse lui Khideo.

Atunci când o să ajung la Motiak, îşi zise Monush, o să-i spun c-ar fi înţelept din partea lui să le arate mare respect acestor oameni, căci şi în regatul lor micuţ şi oprimat au găsit câţiva care sunt demni de autoritate şi pricepuţi în a o folosi.

Edhadeya privi temătoare de la locul ei dintre femei cum Zenifii traversau prin apă râul, ieşind pe malul celălalt ca oameni noi. Ea remarcă cum se fereau de poporul cerului, care îi observa; o întrista să vadă cum, chiar purificaţi de apa Tsidorekului, ei continuau să păstreze vechile prejudecăţi cu care fuseseră obişnuiţi. Putem să-i spălăm pe oameni în apă cât vrem, îşi zise, dar nu le putem scoate părinţii din suflet.

Ea nu urmărea schimbarea reală a acestor oameni, desigur – ştia că ritualurile există pentru a sublinia calea, nu pentru a realiza cu adevărat

ceva. Ele reprezentau un moment marcant în viaţa oamenilor, o amintire comună. Într-o bună zi copiii sau nepoţii Zenifilor vor spune: „În ziua în care strămoşii noştri au trecut prin apă, ei au ieşit ca oameni noi, și de atunci noi i-am acceptat pe cei din poporul cerului ca pe fraţii noştri, copii și ei ai Păstrătorului Pământului.” Dar adevărul ar fi extrem de diferit, căci după toate probabilităţile exact acei copii sau nepoţi vor fi primii dintre Zenifi care vor adopta frăția dintre îngeri și ființe omenești. Şi totuşi părinţii lor nu vor nega tot ceea ce credeau copiii lor – ritualul era indicatorul și, în cele din urmă, va deveni adevărul, chiar dacă nu începuse astfel.

Femeile – chiar și păstrătoarele-apei – nu i-au întâmpinat pe cei care ieşeau din apa înghețată; preoţii lui Motiak au fost cei care i-au primit şi și-au pus mâinile pe ei spre a-i face oameni noi şi a le da nume care erau, destul de ciudat, identice cu vechile lor nume, la care se adăuga titlul de „cetățean”. Edhadeya era destul de mare spre a fi aflat poveştile de pe vremuri, când Luet era egala lui Nafai, aşa după cum între Chveya și Oykib era tot o relaţie de egalitate. Ea era, de asemenea, suficient de mare spre a-i fi auzit pe preoţi vorbind despre felul în care erau răstălmăcite vechile cronici, căci printre cei străvechi exista obiceiul să-i onoreze atât de mult pe Eroi, încât chiar şi soţiile lor erau tratate ca Eroine – dar aceste femei erau amintite numai datorită soţilor lor. Edhadeya

îi citise lui Uss-Uss, sclava ei săpătoare, mai multe pasaje din Cartea lui Nafai.

— Cum ar putea preoţii să interpreteze asta altfel decât că Luet era o vizionară-în-ape înainte de a-l fi întâlnit pe Nafai? Iar Hushidh era vizionară-de-fire cu mult înainte de a se mărita cu Issib?

La care Uss-Uss replicase:

— De ce te surprinde că masculii ăştia umani trebuie să mintă chiar şi-n privinţa propriilor cronici sacre? Poporul pământului îşi onorează femeile; la fel face şi poporul cerului; prin urmare, poporul de mijloc trebuie să-şi renege femeile.

Edhadeyei i se păruse la vremea respectivă o explicaţie prea simplă, iar acum, urmărindu-i pe preoţi, ea îşi dădu seama că majoritatea bărbaţilor umani nu-şi tratau soţiile şi fiicele ca şi cum n-ar fi însemnat nimic. Oare nu trimisese tata expediţia spre a da de urma Zenifilor doar datorită faptului că ea avusese un vis, un vis de femeie? Probabil că acest lucru le făcea preoţilor pielea de găină. Iar acum fiecare bărbat sau femeie care ieşea din apă era o dovadă că Păstrătorul îi arătase unei femei ceea ce nu-i arătase nici unuia dintre preoţii săi.

Dar nu ca să se umfle în pene sau să facă pe grozava stătea lipită de balustrada podului spre a-i privi pe Zenifi cum devin cetăţeni. Căuta chipurile pe care le văzuse în vis. În mod sigur familia aceea e printre cei care au venit. Dar când ultimul dintre ei ieşi din apă, Edhadeya îşi dădu

seama că nu-i văzuse.

Ce tragic era faptul că cei pe care-i visase se aflau probabil printre cei morţi.

De-abia câteva ore mai târziu, după prezentarea unor demnitari tatei, Edhadeya a reușit să schimbe câteva cuvine cu Monush – deşi, cu siguranţă, nu fără să fie deranjaţi de alţii, având în vedere că Aronha şi Mon stăteau amândoi lângă marele soldat cât se putea de aproape fără a-i atinge hainele.

— Monush, spuse ea, ce trist c-au murit cei pe care i-am văzut în vis.

— Au murit? întrebă el. N-a murit nimeni. Am venit de la Zinom fără a pierde nici măcar un singur om din poporul lui Ilihiak.

— Dar, Monush, cum poţi să-mi explici că cei pe care i-am visat nu se află printre oamenii ăştia?

Monush părea confuz.

— Poate că nu-ţi aduci aminte bine de chipurile lor.

Edhadeya clătină din cap.

— Crezi c-am o viziune ca asta-n fiecare zi? A fost un vis adevărat – iar oamenii pe care i-am văzut nu sunt printre cei de faţă.

În câteva minute, Edhadeya era singură cu tata, Monush și doi bărbaţi dintre Zenifi – regele lor, Ilihiak, şi Khideo, care se părea a fi cel mai onorat prieten al lui Ilihiak.

— Vorbeşti-mi despre oamenii pe care i-ai văzut, spuse Ilihiak cu blândeţe, când Motiak îi arătase

că poate să vorbească.

Edhadeya îi descrise, iar Ilihiak şi Khideo dădură amândoi din cap.

— Ştim pe cine-a văzut în vis, rosti Ilihiak. Erau Akmaro şi soţia lui, Chebeya.

— Cine sunt? întrebă Motiak.

Din nou Ilihiak îi explică despre singurul preot care se împotrivise uciderii lui Binadi, cum fugise el din regat şi adunase câteva sute de adepţi înainte de-a dispărea pentru a scăpa de armata pe care-o trimisese Nuak pe urmele lui.

— Dacă pe ei i-ai visat, zise Ilihiak, şi era vorba despre un vis adevărat, înseamnă că sunt încă în viaţă. Mă bucur să aud lucrul acesta.

— Dar asta-nseamnă că n-am salvat pe cine trebuia, rosti Monush.

Ilihiak îşi plecă capul.

— Stăpâne Motiak, sper că nu regreţi că ai smuls bietul meu regat din captivitate.

Motiak se uită lung, în tăcere, la aerul din faţa sa.

— Motiak, rosti Monush, îmi aduc aminte acum că a existat o perioadă scurtă de timp, pe brâna de piatră, înainte de a trece pe lângă Sidonod, când am fost buimac. Visasem ceva, dar nu-mi puteam aminti visul. Acum îmi dau seama că probabil Păstrătorul încerca să-mi arate drumul cel bun, iar Jaguarul cel rău probabil c-a…

— Nu-i vorba de Jaguar. N-are nicio putere asupra Păstrătorului Pământului.

— Dar are asupra unui om atât de firav ca mine, rosti Monush.

— Nu există Jaguar, cu excepţia acelor feline proaste, zise Motiak nerăbdător. Nu înţeleg cum ai ratat drumul cel bun, Monush. Dar ştiu c-a fost un lucru bun că i-ai găsit pe Zenifi şi i-ai adus înapoi la Darakemba. A fost un lucru bun şi faptul c-au depus jurământul şi au renunţat la vechea lor ură faţă de poporul cerului. Probabil că Păstrătorul este mulţumit de acest lucru, astfel încât refuz să consider c-a fost o greşeală.

Motiak îşi întoarse privirea către Edhadeya.

— Eşti sigură c-ai interpretat corect visul? Poate că acest Akmaro îi cerea Păstrătorului să trimită ajutor pentru poporul lui Ilihiak.

— El, soţia şi copiii lui erau înspăimântaţi din cauza captivităţii în care se aflau, spuse Edhadeya.

— Dar o fetiţă poate cu greu interpreta un vis adevărat, rosti Khideo, părând că dorea să remarce doar ceea ce era evident.

— Nu ţi s-a cerut să vorbeşti, rosti Motiak cu blândeţe, iar fiica mea este precum străbuna mamă-a-mamelor, Luet – atunci când visează adevărat, se poate avea încredere în ea. Sper că nu te-ndoieşti de lucrul ăsta, prietene.

Khideo îşi înclină capul.

— Văd că eşti ruşinat de felul în care-mi conduc consiliul, grăi Motiak. Dar dacă nu aş fi luat în seamă visul fetei, prietene, Monush n-ar mai fi fost

trimis, iar tu n-ai mai fi fost adus aici, unde eşti liber şi în siguranţă.

Ilihiak, vizibil stânjenit, rosti:

— Lui Khideo nu i-a fost la îndemână să se desprindă de vechile tradiţii, chiar şi s-o audă pe soţia mea vorbind în consiliu, deşi ea este extrem de circumspectă. Dar nu există războinic mai curajos, nici prieten mai bun…

— Nu-s supărat pe Khideo, zise Motiak. Doar îi cer să înţeleagă că nu-l pun într-o situaţie dezonorantă, îl onorez lăsându-l să fie de faţă atunci când ascult cuvintele fiicei mele. Dacă se simte nepregătit pentru această onoare, poate să plece şi nu mă voi simţi ofensat.

— Rog să mi se permită să rămân, murmură Khideo.

— Foarte bine, rosti Motiak. Apoi se întoarse către restul grupului. Am trimis o expediţie, iar Monush îmi spune c-a fost foarte periculos – puteau fi descoperiţi în orice moment.

Edhadeya, simțind unde ducea această discuție, se avântă.

— Dar n-au fost descoperiţi, spuse ea, pentru că Păstrătorul i-a protejat şi…

Privirea rece a tatei și tăcerea şocată a celorlalți bărbaţi, ochii lor mari, gurile lor căscate – erau suficiente spre a o face să tacă chiar în momentul în care pleda pentru oamenii apăruţi în vis.

— Poate că fiica ar putea studia istorisirile străvechi, ca să afle că Luet dovedea respectul

cuvenit de fiecare dată.

Edhadeya citise deja, de mai multe ori, istorisirile străvechi şi îşi aducea aminte cu precizie că fuseseră câteva împrejurări în care Luet demonstrase că socotea viziunile ei mai importante decât *orice* fel de politeţe. Dar n-ar fi fost înţelept să-l contrazică pe tata.

Spusese deja prea mult – la urma urmei, majoritatea bărbaţilor de aici socoteau că nu se cuvenea nici măcar ca ea să fie prezentă la un consiliu al regelui.

— Tată, ar fi trebuit să-mi păstrez pledoaria pentru momentele în care suntem singuri.

— Nu trebuie să pledezi, rosti Motiak. Eu am dat ascultare visului pe care ţi l-a dat Păstrătorul şi l-am trimis pe Monush cu oamenii lui. I-au găsit pe Zenifi şi i-au adus acasă şi mi se pare clar c-au beneficiat tot drumul de protecţia Păstrătorului. Dacă el vrea să mai organizez o expediţie, trebuie mai întâi să-mi trimită un alt vis.

— De data asta, unui bărbat, rosti Khideo încet.

Motiak zâmbi uşor.

— Bănuiesc că nu trebuie să-i spun eu Păstrătorului Pământului mintea căruia dintre copiii săi trebuie să fie receptaculul mesajelor sale pentru noi.

Oameni mai slabi de duh s-ar fi ofilit; Khideo reuşi să-şi încline capul, fără a părea că cedează. Edhadeyei i se păru că el n-o să fie încântat să facă tot timpul plecăciuni.

— Edhadeya, poţi să ne laşi, spuse tata. Ai încredere în Păstrătorul Pământului. Şi, totodată, în mine.

Să aibă încredere în tata? Bineînţeles că avea – că va fi bun şi blând cu ea, că-şi va respecta promisiunile, că va fi un rege drept şi un tată înţelept. Dar avea de asemenea încredere că o va ignora mai tot timpul, că va respecta obiceiul de a fi ţinută în partea de casă destinată femeilor, unde trebuia să-i dea ascultare lui Dudagu Dermo. Dacă toate femeile ar fi precum mama vitregă a Edhadeyei, obiceiul ar avea rost – de ce-ar trebui bărbaţii s-o asculte pe *ea*? Dar eu nu-s nici pe departe ca Dudagu, îşi spuse Edhadeya, iar tata ştie lucrul ăsta. Ştie şi, totuşi, din respect pentru obiceiuri mă tratează ca şi cum toate femeile ar fi la fel de lipsite de însemnătate. El respectă datinile mai mult decât pe mine.

Lucrând supărată la gherghef în camera ei, Edhadeya trebui să fie cinstită cu sine şi să recunoască faptul că tata o trata cu mai mult respect decât văzuse ea alţi bărbaţi tratând femeile – şi că tata era criticat pentru lucrul ăsta. Acum, pentru că Monush se întorsese acasă cu Zenifii, care chiar avuseseră nevoie să fie salvaţi, toată lumea recunoştea că Motiak nu fusese nechibzuit atunci când îşi ascultase fiica. Însă acolo, de faţă cu toată lumea, Edhadeya declarase insistent că Monush nu recuperase persoanele care trebuia. Fusese o prostie din partea ei. De ce să ştirbească

un triumf? Ar fi avut posibilitatea de a vorbi cu el în particular. Pur şi simplu nu era obişnuită să gândească politic, asta era tot.

Dar nu prea era vina *ei* dacă nu se pricepea la politică, nu-i aşa? Nu fusese hotărârea *ei* să nu i se permită accesul la curte decât în zilele femeilor, atunci când era adusă în grabă spre a fi arătată, spre a le zâmbi doamnelor fandosite care mergeau după ea ca după o răţuşcă. Voia să urle la ele că erau cele mai neînsemnate creaturi din lume, îmbrăcate cum erau în straiele lor frumoase, necatadicsind să-şi murdărească mâinile făcând vreo treabă. Fiţi ca femeile cerului! Fiţi ca femeile pământului! Realizaţi ceva! Fiţi precum cea mai săracă dintre femeile poporului de mijloc, dacă nu vă trece prin cap să faceţi altceva – învăţaţi un meşteşug care nu e doar decorativ, aveţi un gând propriu şi susţineţi-l cu un argument!

Fii cinstită, fii cinstită, îşi spuse în sinea ei. Multe dintre aceste femei sunt mai inteligente decât par. Ele învaţă manierele elegante şi-şi etalează frumuseţea spre a îmbunătăţi statutul şi onoarea familiei lor în regat. Ce anume trebuie să facă ele? Ele nu sunt fiicele unui rege indulgent care-şi lasă copila să umble ţanţoşă ca şi cum ar fi băiat, stând pe acoperiş cu băiatul ăla nebun, Mon, care vrea să fie înger…

Eu vreau să stau cu Mon, dar el nu se coboară la nivelul meu. Şi din ce motiv şi-ar dori să fie înger? Nu vorbeşte despre asta, nu-i aşa? Nu-şi

meştereşte aripi din pene şi sfoară, ca să-ncerce să sară de pe acoperiş, nu-i aşa? Nu-i nebun, e pur şi simplu la fel de prins în propria viaţă, aşa cum sunt şi eu în a mea. Asta face să fim prieteni.

Prieteni, un bărbat şi-o femeie. Era posibil. Ai crede că i-auzi pe unii zicând că un bărbat uman are mai multe în comun cu un bărbat înger decât cu o femeie umană.

Edhadeya se gândi din nou la visul ei. Știa că se gândește prea mult la el. Pentru că descoperea în vis din ce în ce mai multe, nu putea avea încredere în propriile concluzii; era clar că trebuia să adauge propriile-i nevoi şi dorinţe viziunii unice pe care i-o dăduse Păstrătorul. Totuşi, era sigură, aducându-şi aminte de imaginea acelei familii, că tatăl o considera pe mamă egală sau chiar – da, ştia acest lucru – superioară în anumite privinţe. Considera că este mai curajoasă decât el, asta era sigur. Mai puternică. Şi era capabilă să recunoască. Iar ambii părinții o apreciau pe fiică la fel de mult ca şi pe băiat. Chiar dacă trăiau ca sclavi printre săpători, acesta era marele adevăr pe care l-ar aduce în Darakemba dac-ar putea fi eliberaţi. Căci ar avea curajul să predice tuturor ideea. Că Akmaro nu se înjosea prin respectul său faţă de Chebeya, iar împreună nu-l onorau mai puţin pe Akma doar pentru că o onorau atât de mult pe Luet.

Luet? Akma? Nu rostise nimeni numele acestea. Vorbiseră despre Akmaro şi despre Chebeya, dar

pomeniseră numele copiilor? Nu era greu de ghicit că soţia lui Ro-Akma insistase să-şi numească primul născut Akma după tatăl său, dar cum de ştia că fiicei îi dăduseră numele de Luet?

Am ştiut pentru că Păstrătorul Pământului încă vorbeşte cu mine prin acelaşi vis, prin felul în care îmi amintesc visul.

Chiar din clipa în care avu acest gând, ştiu că nu trebuie să spună nimănui. Ar fi cerut prea mult. Celorlalţi li s-ar fi părut că ea nu făcea altceva decât să-şi exploateze visul triumfător şi să continue să le spună oamenilor ce să facă. Trebuia să aibă grijă să împărtăşească doar ocazional cunoştinţele speciale despre Păstrător.

Dar indiferent dacă putea sau nu să vorbească despre acest lucru, Păstrătorul era în continuare conştient de ea, continua să-i vorbească, iar ăsta era un lucru atât de minunat încât era greu de ţinut secret.

— Ei? Ce-i? Nu te mai tot încrunta, ca şi cum ai vrea să-ţi goleşti maţele.

Edhadeya icni de cum auzi glasul lui Uss-Uss. Nu-şi dăduse seama că sclava săpătoare se afla în încăpere.

— Eram aici, la vedere, atunci când ai intrat, prostuţo, rosti Uss-Uss. Dacă n-ai fi fost atât de supărată pe tatăl tău, m-ai fi văzut.

— N-am zis nimic, replică Edhadeya.

— Oh, n-ai spus? Ai mormăit cum că nu eşti atât de proastă ca Dudagu Dermo, că nu meriţi să fii

ţinută la distanţă, că Mon nu-i nebun dacă vrea să fie înger, pentru că de ce nu şi-ar dori nişte persoane lipsite de valoare precum fiica regelui şi cel de-al doilea fiu al regelui să fie *altceva* decât ceea ce sunt...

— Oh, taci din gură! rosti Edhadeya cu prefăcută iritare. Să nu mai râzi de mine în halul ăsta.

— Ţi-am spus că mormăitul în barbă nu-i un obicei frumos. Urechile ascuţite pot auzi.

— Da, dar, *n-am spus* ceva despre fiicele şi despre fiii mijlocii ai regelui...

— Îţi piezi minţile, fetiţo. Şi observ că în timp ce vorbeşti despre ce anume aţi vrea să fiţi tu şi cu Mon n-ai pomenit nimic despre bătrânii săpători, este?

— Chiar dac-aş fi vrut să fiu săpător şi să trăiesc cu nasul în pământ, rosti Edhadeya răutăcios, *în mod sigur* n-aş vrea să fiu bătrână.

— Să te ierte Maica, rosti iute Uss-Uss, şi s-ajungi la bătrâneţe, în ciuda vorbelor tale necugetate.

Edhadeya zâmbi auzind preocuparea slujnicei pentru ea.

— Păstrătorul n-o să mă trăsnească pentru că spun asemenea lucruri.

— Până-n momentul de faţă, vrei să spui, zise Uss-Uss.

— Păstrătorul vorbeşte vreodată cu tine?

— În zăngănitul rădăcinilor de copaci de sub

pământ, îmi vorbeşte, replică slujnica.

— Ce spune?

— Din nefericire, nu vorbesc limba copacilor, răspunse Uss-Uss. N-am nici cea mai vagă idee. Ceva despre cât de prostuţe sunt fetiţele, asta-i tot ce pot pricepe.

— Ce ciudat că Păstrătorul îmi spune mie adevărul, iar pe tine te minte.

Uss-Uss cotcodăci încântată auzind replica – apoi se opri dintr-odată. Edhadeya întoarse capul şi îl văzu pe tatăl ei în pragul uşii.

— Tată, rosti ea. Intră.

— Am auzit cumva o slujnică făcându-şi stăpâna „proastă”? întrebă regele.

— Glumeam, spuse Edhadeya.

— Nu duce la nimic bun să fii prea familiar cu slujitorii, indiferent dacă sunt săpători sau nu.

— Duce la senzaţia mea c-aş avea o prietenă inteligentă pe lumea asta, replică Edhadeya. Sau poate că lucrul ăsta nu-i bun în ochii regelui.

— Nu fi impertinentă, Edhadeya. Nu eu am făcut regulile, doar le-am moştenit.

— Şi n-ai făcut nimic ca să le schimbi.

— Am trimis o armată în urma visului tău.

— Şaisprezece oameni. Şi i-ai trimis pentru că Mon a susţinut că-i un vis adevărat.

— Oh, sunt condamnat pentru că Păstrătorul ţi-a dat un martor care să certifice pretenţia ta?

— Tată, n-o să te condamn niciodată. Dar Akmaro şi familia lui trebuie aduşi aici.

Nu-nţelegi? Lucrurile pe care le propovăduieşte Akmaro – că bărbatul şi femeia sunt parteneri egali, că o familie ar trebui să se bucure la naşterea unei fiice la fel de mult ca şi la naşterea unui fiu…

— De unde ştii ce-anume propovăduieşte? întrebă tata.

— I-am văzut, nu-i aşa? rosti ea sfidător. Şi pun pariu că numele fiicei e Luet, iar numele fiului e identic cu cel al tatălui. Cu excepţia titlului onorific, desigur.

Motiak se încruntă la ea, dar Edhadeya îşi dădu seama din furia lui că avea dreptate, numele erau corecte.

— Foloseşti darul dat de Păstrător ca să faci paradă? rosti tata cu asprime. Să mă forţezi ca să-ţi fac pe plac?

— Tată, trebuie s-o zici în felul ăsta? De ce nu poţi să spui: „Oh, Edhadeya, ce minunat că Păstrătorul îţi împărtăşeşte atât de multe! Ce minunat că Păstrătorul trăieşte prin tine!”

— Minunat, spuse el. Şi dificil. Khideo-i furios c-a fost umilit pentru că eu am permis unei fete să vorbească atât de curajos înaintea lui.

— Ei, săracul de el. Să se întoarcă atunci la Elemaki!

— E-un adevărat erou, Edhadeya, un om de mare onoare şi genul de om pe care nu mi l-aş dori ca duşman!

— E totodată şi-un bigot de prima mână, iar tu

ştii lucrul ăsta. Trebuie să-i pui pe oamenii ăştia să se ducă să-şi creeze o aşezare pe undeva, altminteri o să iasă scandal.

— Ştiu lucrul ăsta. Îl ştiu şi ei. Există teren de-a lungul văii râului Jatvarek, după ce iese din Gornaya, dar înainte să intre în câmpie. Acolo nu trăiesc îngeri, pentru că în timpul anotimpului ploios sunt prea mulţi jaguari şi pisici sălbatice. Aşa c-o să fie potrivit pentru ei.

— Acolo unde merg fiinţele umane, îngerii pot trăi-n siguranţă, rosti Edhadeya.

Îl tachina cu propria lui lege, dar el nu muşcă din momeală.

— Un rege bun poate tolera o variaţie rezonabilă în rândul poporului său. Pe cei din poporul cerului nu-i costă nimic să evite să-şi întemeieze aşezări printre Zenifi, atâta vreme cât aceştia le acordă spaţiu liber şi sigur de trecere şi le respectă dreptul de negoţ. În câteva generaţii…

— Ştiu, zise ea. Ştiu că-i o alegere înţeleaptă.

— Dar tu eşti pusă să te cerţi cu mine pentru orice.

— Pentru că socotesc că nimic din toate astea n-are de-a face cu oamenii pe care i-am văzut în visul meu. Cum rămâne cu *ei,* tată?

— Nu pot trimite un alt detaşament în căutarea lui Akmaro, spuse Motiak.

— Nu *vrei* să trimiţi, îmi dai să-nţeleg.

— Nu vreau, atunci. Dar pentru un motiv foarte întemeiat.

— Pentru că ţi-o cere o femeie.

— Nu eşti încă femeie, rosti Motiak. Acum întreaga operaţiune pe care am finalizat-o este considerată ca un mare succes. Dar dacă trimit o altă armată, ar părea că prima încercare a fost un eşec.

— *A fost* un eşec.

— Nu, n-a fost, spuse Motiak. Crezi că eşti singura care aude vocea Păstrătorului?

Edhadeya suspină şi roşi.

— Oh, tată! Ţi-a trimis Păstrătorul un vis?

— Am Catalogul Sufletului Suprem, Dedaya. Îl consultam pentru altceva, dar în timp ce-l ţineam în mâini am auzit cu claritate o voce vorbindu-mi. Care spunea: „Hai să-l aduc pe Akmaro acasă."

— Oh, tată! Catalogul e încă viu, după atâta amar de vreme?

— Nu cred că-i mai viu decât o piatră, rosti Motiak. Dar Păstrătorul e viu.

— Sufletul Suprem, vrei să spui, zise Edhadeya. E Catalogul Sufletului Suprem.

— Ştiu că vechile cronici făceau o strictă distincţie între ei, dar n-am înţeles niciodată lucrul ăsta, spuse Motiak.

— Prin urmare, Păstrătorul o s-o aducă pe Chebeya şi familia ei acasă, în Darakemba?

Motiak îşi miji ochii, prefăcându-se a se uita fioros la ea.

— Crezi că nu observ atunci când faci asta?

— Când fac ce anume? întrebă Edhadeya, cu

ochi mari şi inocenţi.

— Nu Akmaro şi ai săi – nu, tu spui „Chebeya şi familia ei”.

Edhadeya ridică din umeri.

— Felul în care voi, femeile, îi spuneţi Păstrătorului „ea“ tot timpul. Ştii că preoţii mă-ndeamnă tot timpul să le interzic femeilor să facă asta, cel puţin în faţa bărbaţilor. Întotdeauna le zic: „Atunci când vechile cronici n-or să ni le mai înfăţişeze pe Luet, Rasa, Chveya şi Hushidh referindu-se la Sufletul Suprem şi la Păstrător cu termenul «ea», atunci o să le interzic femeilor să facă ceea ce făceau străvechile.” Asta-i pune cu botul pe labe – deşi-s sigur că, dintre ei, câţiva îşi pun întrebarea cât de serios sunt şi dacă n-ar putea, cumva, să modifice vechile cronici fără ca eu să prind de veste.

— N-ar cuteza!

— Aşa-i, n-ar cuteza, rosti Motiak.

— Ai putea să-i rogi pe preoţi să-ţi arate o hartă anatomică a Păstrătorului care arată că are un…

— Atenţie cum vorbeşti, spuse Motiak. Sunt tatăl tău şi sunt rege. Ambele funcţii ar trebui să implice o anumită demnitate. Şi n-am de gând să-i conving pe preoţi că m-am ridicat acum împotriva vechii religii, nu-i aşa?

— O gaşcă de…

— Sunt lucruri pe care n-aş dori să le aud în calitate de şef al adorării bărbaţilor.

— Adorarea bărbaţilor este corectă, bombăni

Edhadeya.

— Ce-a fost asta?

— Nimic.

— Adorarea bărbaţilor, ai zis? Ce-nseamnă – oh, înţeleg. Ei bine, gândeşte cum vrei. Dar adu-ţi aminte că n-o să fiu rege mereu, şi nu poţi fi sigură că succesorul meu o să fie la fel de tolerant cu micile tale atacuri subversive la adresa religiei bărbaţilor. Sunt bucuros să las femeile să adore aşa cum doresc, aşa cum au făcut şi tatăl, şi bunicul meu. Dar întotdeauna se cere să schimbăm lucrurile, să terminăm cu ereziile femeilor. Fiecare femeie care-şi loveşte sau îşi ceartă soţul în mod public este considerată o dovadă în plus că a le lăsa pe femei să aibă propria lor religie le face să fie lipsite de respect şi distructive.

— Care-i deosebirea între a păstra tăcerea pentru că ne obligă preoţii şi a o păstra de teamă că *s-ar putea* să ne oblige?

— Dacă nu poţi să-nţelegi deosebirea, nu eşti atât de inteligentă cum credeam.

— Chiar crezi că-s inteligentă, tată?

— Ce, vrei să te laud mai mult decât am făcut-o până acum?

— Vreau doar să te cred.

— Am auzit destule de la tine, dacă-ncepi să pui la-ndoială cuvântul meu.

Se ridică în picioare şi dădu să se îndrepte către uşă.

— Nu mă-ndoiesc de onestitatea ta, tată! strigă ea. Ştiu că eşti convins că sunt inteligentă. Dar cred că-n profunzimea minţii mai urmează întotdeauna ceva: „Pentru o femeie.” Sunt inteligentă – pentru o femeie. Sunt înţeleaptă – pentru o femeie.

— Pot să-ţi jur, rosti Motiak, că expresia „pentru o femeie” nu-mi trece niciodată prin minte-n legătură cu tine. Dar cuvintele „pentru un copil” există, te asigur, de cele mai multe ori.

Ea se simţi ca şi cum ar fi pălmuit-o.

— Am vrut lucrul ăsta, zise tata.

Doar atunci când el răspunse realiză ea că murmurase cuvintele. Că se simţise pălmuită.

— Îţi respect suficient de mult inteligenţa, spuse tata, încât cred c-o palmă verbală e mai educativă decât una fizică. Acum, ai încredere că Păstrătorul îl va aduce pe acest Akmaro – şi pe *Chebeya* – în Darakemba. Iar în acest răstimp nu te aştepta să fac minuni. Un rege nu-şi poate conduce poporul mai departe şi mai repede decât sunt dispuşi supuşii lui s-accepte.

— Ce se-ntâmplă în cazul în care poporul insistă să se facă ceea ce nu trebuie? întrebă Edhadeya.

— Ce, sunt la şcoală, unde profesorii mei îmi pun întrebări ipotetice?

— În felul *ăsta* este învăţat moştenitorul regelui? întrebă ea sfidător. Unde-s profesorii care să-mi pună *mie* întrebări ipotetice despre regalitate?

— O să răspund la prima întrebare, nu la astea

imposibile. Dacă poporul insistă în a face ce nu trebuie, iar regele nu-i poate convinge să facă ceea ce se cuvine, atunci suveranul trebuie să renunţe la tron. Dacă fiul său are onoare, refuză să-i succeadă, la fel ca şi ceilalţi fii. Poporul n-are decât să facă ce nu trebuie, dacă vrea lucrul ăsta, dar c-un alt rege, ales de ei.

Plină de admiraţie, Edhadeya şopti:

— Ai putea face asta, tată? Ai putea abdica?

— N-o să fie niciodată nevoie, spuse el. Poporul meu e de treabă şi învaţă. Dacă fac presiuni prea mari, nu câştig nimic, iar rezistenţa sporeşte. Pe parcursul anilor lenţi, îndelungaţi, de transformare, am nevoie de încrederea şi de răbdarea celor care vor ca eu să fac schimbări în favoarea lor.

Se aplecă şi sărută corona de pe capul ei, acolo unde părul era pieptănat cu cărare. Continuă:

— Dacă n-aş avea fii, iar tu ai fi tot fata mea, atunci aş grăbi lucrurile ca tu să-mi poţi urma la tron. Dar am fii, şi buni încă, aşa cum ştii foarte bine. Prin urmare, voi lăsa ca schimbarea să aibă loc treptat, pe parcursul mai multor generaţii, aşa cum au făcut înaintea mea tatăl şi bunicul meu. Hai, că am de lucru şi nu-mi mai pierd vremea cu tine. Sub cârmuirea mea sunt naţiuni întregi care au parte de mai puţină atenţie din partea mea decât tine.

Oferindu-i cel mai sfios zâmbet al ei, Edhadeya rosti, cu o voce fandosită de doamnă de la curte:

— Oh, tată, eşti incredibil de *drăguţ* cu mine.

— Unul dintre strămoşi a zidit o fiică recalcitrantă într-o peşteră, dându-i doar pâine şi apă până când a devenit ascultătoare, spuse tata.

— Din câte-mi aduc aminte, ea a ieşit din peşteră săpând cu unghiile, a fugit şi s-a măritat cu regele Elemakilor.

— Citeşti prea mult, spuse tata.

Ea scoase limba, dar el nu o văzu, pentru că plecase deja.

În spatele ei, Uss-Uss vorbi din nou.

— Cine-i un soldăţel curajos?

— Nu mă lua peste picior, rosti Edhadeya.

— Nu te iau, replică slujitoarea. Ştii, una dintre poveştile care circulă printre noi, sclavii diavoli…

— Nu vă mai spune nimeni diavoli.

— Nu-i întrerupe pe cei mai în vârstă decât tine, spuse Uss-Uss. Noi ne învăţăm unii pe alţii povestea săpătorului care făcea curăţenie-n cameră în momentul în care doi trădători puneau la cale uciderea regelui. Sclavul s-a dus direct la monarh şi l-a informat, dar regele a pus ca acesta să fie omorât, pentru c-a îndrăznit să tragă cu urechea la ceea ce vorbeau fiinţele umane în faţa lui.

— Cee, crezi c-o să…

— Doar îţi spun că dacă socoteşti că suferi pentru că eşti o femeie umană, adu-ţi aminte că tatăl tău nici măcar nu s-a sinchisit să-mi ceară să ies din cameră, ca să vorbească cu tine. De ce-a

făcut lucrul ăsta?

— Pentru că are-ncredere în tine.

— Nu mă cunoaşte. Ştie doar că *eu* cunosc care este pedeapsa dacă îndrăznim să repetăm ceea ce auzim. Nu-mi spune cât de oprimate sunt femeile din Darakemba când cei mai mulţi dintre noi, săpătorii, suntem sclavi care pot fi ucişi pentru cea mai mică infracţiune – chiar şi pentru un act de mare loialitate.

— N-am auzit niciodată despre întâmplarea asta, spuse Edhadeya.

— Nu-nseamnă că, dacă n-ai auzit-o, nu-i adevărată.

— Prin urmare, tata consideră că-s o zurbagioaică, iar tu crezi că-s o nesimţită trufaşă…

— Păi, şi nu eşti?

Edhadeya ridică din umeri.

— Te-aş elibera, dac-aş putea.

— Tatăl tău măcar *se prefăcea* că-ncearcă să vă schimbe locul în societate. Dar în toată pledoaria, ai cerut *vreodată* să fie eliberat poporul pământului din Darakemba?

Edhadeya era furioasă; nu-i plăcea să i se spună că-i ipocrită.

— E complet diferit?

— Eşti atât de nerăbdătoare să-i scapi de captivitate pe această Chebeya şi pe Akmaro, dar nu te-ai gândit deloc la eliberarea bătrânei Uss-Uss.

— Ce-ai face cu ea dac-ai avea-o? întrebă

Edhadeya. Te vei întoarce la Elemaki? Soldaţii or să fie obligaţi să te ucidă cu mult înainte s-ajungi acolo, ca să nu le divulgi secretele.

— Să mă-*ntorc* la Elemaki? Copilă, stră-străbunicul meu s-a născut ca sclav al regilor Nafarilor. Să mă-*ntorc* într-un loc în care n-am mai fost?

— Tu chiar mă urăşti? întrebă Edhadeya.

— N-am zis niciodată că te urăsc, spuse Uss-Uss.

— Dar vrei să scapi de mine.

— Aş vrea asta, atunci când mi-am terminat munca zilei, când ai adormit rapid, aş vrea asta, să mă-ntorc la căsuţa mea, să sărut năsucurile propriilor mei nepoţei grăsuţi şi să-mpart cu soţul meu salariul pe care l-am primit pentru că slujesc în casa regelui. Crezi că te-aş sluji cu mai puţină credinţă, doar pentru c-o fac în mod liber, decât dacă ştiu c-aş putea fi ucisă sau vândută în cazul în care fac cea mai mică greşeală?

Edhadeya se gândi la cuvintele slujnicei.

— Dar ai trăi într-o gaură în pământ, dac-ai fi liberă.

Uss-Uss cotcodăci şi strigă:

— Bineînţeles? Şi ce dacă?

— Dar asta-i…

— Asta-i ceva *inuman,* rosti Uss-Uss, continuând să râdă.

În cele din urmă, Edhadeya înţelese gluma, şi râse împreună cu ea.

Mai târziu, când se făcu întuneric, când Edhadeya trebuia să doarmă, ea fu trezită de un zgomot uşor la fereastră. Văzu acolo, în lumina lunii, silueta lui Uss-Uss, care dădea din cap. Gândindu-se că s-a întâmplat ceva, Edhadeya se sculă din pat şi se apropie de geam.

Auzind-o, Uss-Uss întoarse capul şi o aşteptă.

— Faci asta în fiecare noapte? întrebă Edhadeya.

— Nu, răspunse Uss-Uss. Doar în seara asta. Dar erai îngrijorată de acele fiinţe umane care-s ţinute prizoniere de săpători într-un loc îndepărtat.

— Prin urmare, te rogi la Păstrător pentru ei?

— De ce-ar trebui să fac asta? întrebă Uss-Uss. Păstrătorul știe că-s acolo – el a fost cel care ţi-a trimis visul, nu-i aşa? Nu cred că-i treaba mea să-i spun Mamei ceea ce ştie deja. Nu, mă rugam Celei-care-nu-a-fost-îngropată-niciodată. Trăieşte în steaua aia. Cea care este mereu deasupra capului.

— Nimeni nu poate trăi într-o stea, spuse Edhadeya.

— O nemuritoare poate, replică Uss-Uss. La ea mă rog.

— Are un nume?

— Unul foarte sacru, spuse Uss-Uss.

— Poţi să mi-l spui?

Uss-Uss ridică poala cămăşii de noapte a Edhadeyei şi i-o înfăşură în jurul capului, astfel

încât să-i acopere urechile Edhadeyei.

— Numele meu e Voozhum, spuse Uss-Uss. Pentru că-mi ştii numele adevărat, pot să-ţi dezvălui numele Celei-care-nu-a-fost-îngropată-niciodată.

Apoi slujnica aşteptă.

— Te rog, rosti Edhadeya, tremurând. Te rog, Voozhum.

Ce anume trebuia să rostească ea acum? Singurul lucru care-i trecu prin cap fu să-i ofere, în replică, versiunea cea mai oficială și formală a propriului ei nume.

— Adevăratul meu nume este Ya-Edhad.

— Cea-care-nu-a-fost-îngropată-niciodată este cea căreia Nafai i-a dat mantia de comandant de navă spaţială. Oare or fi crezut că lucrul ăsta era un secret pentru poporul pământului? Binecuvântaţii strămoși au văzut pielea ei pâlpâind de lumină. Ea este Shedemei, e cea care-a dus turnul în ceruri și l-a transformat într-o stea.

— Şi mai trăieşte încă?

— În anii care-au trecut de-atunci, a fost văzută de două ori. Grădinărind, o dată pe o vale din munţi, iar altă dată pe marginea unei stânci în partea de jos a Gornayei. Ea este grădinarul și supraveghează întregul Pământ. Ea o să ştie ce-i de făcut în privinţa Chebeyei şi a soţului ei, în privinţa lui Luet și a fratelui ei.

Pentru prima dată, Edhadeya realiză c-ar putea

exista lucruri pe care le ştiau săpătorii şi pe care nu le aflaseră de la fiinţele umane, fapt care o umplu brusc de un sentiment de umilinţă.

— Învaţă-mă cum să vorbesc cu Cea-care-nu-a-fost-îngropată-niciodată.

— Îţi fixezi privirea pe steaua permanentă, cea care este numită Basilica.

Edhadeya îşi ridică ochii – la fel cum ar fi făcut orice copil.

— Apoi dai din cap, uite-aşa, rosti Uss-Uss.

— Ne poate vedea?

— Nu ştiu, zise slujnica. Ştiu doar că asta facem atunci când ne rugăm la ea. Cred c-a început pentru că aşa mişca din cap atunci când a fost zărită într-o vale din munţi.

Prin urmare, Edhadeya i se alătură sclavei ei într-un ritual nefamiliar. Împreună, o rugară pe Cea-care-nu-a-fost-îngropată-niciodată să le vegheze pe Chebeya, Luet şi poporul lor şi să le elibereze. Uss-Uss spunea o frază, iar Edhadeya o repeta. La sfârşit, Edhadeya adăugă câteva cuvinte de-ale ei.

— Şi ajută-le pe toate femeile să se elibereze din sclavie, rosti ea. Femei ale cerului, femei ale pământului şi femei de mijloc.

Uss-Uss scoase nişte sunete ascuţite, apoi repetă cuvintele.

— Ia gândeşte-te, zise ea. Într-o bună zi or să te dea de nevastă unui potentat de mâna a doua, eu o să fiu moartă, iar tu o să-ţi aduci aminte de ziua

asta şi-o să te-ntrebi cine dintre noi era mai sclavă, tu sau eu?

Apoi o grăbi pe Edhadeya înapoi în pat, unde avu un somn agitat, cu vise fără sens despre femei moarte cu pielea strălucitoare pe care toată lumea uitase să le îngroape.

(Dacă nu aş crede că toată această poveste este o greşeală, aş socoti că e amuzant), rosti Sufletul Suprem.

— Tu n-ai simţul umorului, spuse Shedemei, iar dac-ai fi crezut că-i o greşeală, n-ai fi făcut-o.

(Pot lua o decizie chiar dacă sunt optzeci la sută nesigur de rezultat. Sunt programat în acest mod, ca să mă ţină departe de oscilaţia până la nivelul inacţiunii.)

— Cred că faptul de a-i trimite lui Motiak acel mesaj prin intermediul Catalogului a fost o idee bună, zise Shedemei. Împiedică-l să organizeze o altă expediţie. *Obligă-l* pe Păstrător să acţioneze.

(Pentru tine este uşor să decizi, Shedemei. *Tu* nu ai milă pentru ei.)

Shedemei simţi că aceste vorbe i se înfig în inimă.

— O maşinărie îmi spune *mie* că n-am milă?

(Eu posed un fel de milă virtuală. Chiar ţin cont de suferinţa umană, deşi de obicei nu de suferinţa indivizilor. Akmaro şi Chebeya au acolo un grup destul de mare, pentru care, da, simt ceva milă. Dar *tu* ai capacitatea umană normală de a

dezumaniza oamenii când doreşti, îndeosebi străinii, îndeosebi în grupuri mari.)

— Spui că-s un monstru.

(Afirm că fiinţele umane simt milă mai ales pentru cei pe care îi percep ca fiind o parte din ei înşişi. Nu-i cunoşti pe aceşti oameni, prin urmare îi poţi folosi ca momeală pentru Păstrătorul Pământului. Dac-ar fi fost o singură persoană torturată, însă, n-ai fi făcut aşa ceva – pentru că ai fi empatizat cu ea şi nu ai fi putut să stai liniştită ştiind că ea suferă.)

Shedemei era atât de agitată încât părăsi biblioteca şi se duse să-şi facă de treabă cu răsadurile în camera de mare altitudine, unde încerca să crească o legumă care va produce cantităţi mari de boabe cu conţinut ridicat de proteine şi de energie în văile aflate la mare altitudine din Gornaya. Era de nerepetat ceea ce spusese Sufletul Suprem, dar totodată avea sens. Aşa după cum primatele se dezvoltaseră spre a depinde de o comunitate pentru supravieţuirea prin cooperare, ei se vor dezvolta la început având empatie pentru propriii copii, apoi pentru copiii altora, după aceea pentru părinţii adulţi ai acestor copii – dar, pe măsură ce se mărea cercul, empatia se diminua.

În sfârşit, fiinţele umane trebuiau să dezvolte ceea ce nu avusese nicio altă primată: un atât de puternic sentiment al identităţii cu un grup încât putea înghiţi identitatea individuală, măcar într-o

mare măsură. Fiinţele umane nu erau capabile să aibă această loialitate profundă, cu sacrificiu de sine, pentru mai mult de una sau două comunităţi odată. Astfel, comunităţile erau în mod inevitabil în conflict unele cu altele, concurând pentru loialitatea membrilor lor. Tribul trebuia să anihileze solidaritatea familiei; religia trebuia să lupte pentru loialitate cu naţiunea. Dar în momentul în care o comunitate avea acea loialitate, cei mai însufleţiţi membri vor muri bucuros în numele ei. Nu pentru ceilalţi indivizi în mod direct, ci pentru interesele grupului *în ansamblu,* pentru că în mintea omenească acel grup *reprezenta* sinele, iar individul este capabil să se perceapă pe sine doar ca o repetare a modelului întregului. Spre a se ridica deasupra animalelor, fiinţele umane învăţaseră cum să se convertească în nimic altceva decât în nişte organe sau membre, ori chiar unghii şi păr ale unui organism metaforic mai amplu.

Sufletul Suprem are dreptate. Dacă i-aş fi cunoscut pe Chebeya şi poporul ei ca indivizi, chiar neavând un discernământ moral mai mare decât al unui babuin, aş fi ieşit ca să-i apăr. Sau dacă m-aş considera pe mine ca fiind una dintre ei, mi-aş subsuma propriile interese nevoilor grupului în ansamblu şi n-aş visa să-i transform în momeală în încercarea de a-l sluji pe Păstrătorul Pământului.

Sufletul Suprem, pe de altă parte, a fost creat să

aibă grijă de nevoile umanităţii în ansamblu. Puterile pe care le avea ea erau colosale, iar programatorii săi au trebuit să introducă ceva milă. Dar era o milă intelectuală, o milă istorică – cu cât erau mai numeroşi cei care sufereau, cu atât mai acută era prioritatea de a le alina suferinţa. Aşa Sufletul Suprem putea să ignore accidentele individuale, morţile ocazionale pricinuite de evoluţia normală a unei boli care apărea la intervale regulate într-o regiune; dar Sufletul Suprem se va teme şi va încerca să evite ampla suferinţă de grup provocată de războaie, secetă, inundaţii, epidemii. În aceste cazuri, Sufletul Suprem poate acţiona, ghidându-i pe indivizi către acţiuni care vor ajuta întreaga populaţie afectată – nu spre a salva vieţi individuale, ci pentru a reduce amploarea suferinţei.

Fie vorba-ntre noi două, însă, îşi zise Shedemei, pe noi nu ne atinge suferinţa poporului Chebeyei. Nu-s suficient de mulţi pentru a-l forţa pe Sufletul Suprem să intervină în numele lor – deşi sunt suficienţi spre a o face să se simtă inconfortabil. Iar eu, pe craca mea izolată din zonele superioare ale atmosferei, nu fac parte dintre ei. Toţi ai mei s-au dus; comunitatea mea e moartă. Aşa după cum vorbesc femeile săpătoare despre mine: eu-s Cea-care-nu-a-fost-îngropată-niciodată. Asta-i singura deosebire dintre mine şi cei morţi, căci o persoană care nu posedă o comunitate vie este

moartă. Oare n-am văzut lucrul ăsta la oamenii în vârstă? Partenerul s-a dus, prietenii s-au dus, familia s-a dus, cu excepţia generaţiilor recente care de-abia îşi mai aduc aminte de cel bătrân – ajung să fie deranjaţi descoperind că sunt încă în viaţă. Oare eu am ajuns în acest stadiu?

Nu încă, îşi zise ea, apucând lopăţica spre a ridica un răsad care trebuia transplantat într-o tavă mai mare. Pentru că plantele mele au devenit poporul meu. Micuţele mele animale, trecând dintr-o generaţie în alta, în timp ce eu joc jocuri genetice cu ele – ele sunt cele pe care le consider ca făcând parte din mine.

Aşadar, lucrul ăsta-i bun sau rău? Sufletul Suprem trebuie să primească sfaturi de la Păstrătorul Pământului, ca să uşureze suferinţele oamenilor de pe Harmony. Ca să realizeze acest lucru, trebuie să interferăm cu planurile Păstrătorului. El vrea să-i salveze pe Chebeya şi pe Akmaro; prin urmare, o să facem acest lucru mai dificil. E un plan înţelept. La sfârşit, va fi în beneficiul a milioane şi milioane de oameni de pe Harmony.

Dar o facem orbeşte. Nu ştim ce anume încearcă Păstrătorul să realizeze. *De ce* încearcă ea să-i salveze pe Akmari? Poate c-ar fi trebuit să-ncercăm să-i înţelegem scopul înainte de-a începe să ne jucăm cu abilitatea ei de a-l îndeplini.

Totuşi, cum putem să-i înţelegem scopul dacă ea nu vorbeşte cu noi? E-un cerc vicios.

(Da, este.)

— Nu-mi vorbi în minte, îi spuse ea Sufletului Suprem. Urăsc chestia asta.

(Dacă nu te vei duce acolo unde am o voce confortabilă, voi folosi una inconfortabilă.)

— Nu vorbeam cu tine, mă gândeam la mine.

(Dacă nu vrei să te aud, nu gândi.)

Shedemei pufni.

— Tare nostim.

(Hai să ne gândim ce motive ar avea Păstrătorul să salveze poporul lui Akma și al Chebeyei.)

— Că tot veni vorba, ce-ar fi să ne gândim la cine sau ce naiba *este* Păstrătorul Pământului.

(Crezi că nu am cercetat această întrebare? Pot să-ți spun că fie a fost ascuns față de mine, fie n-a fost niciodată inclusă în memoria mea, ori oamenii care m-au construit habar n-aveau.)

— Dacă nu-l putem găsi pe Păstrător folosind evidența fizică sau memoria înregistrată, spuse Shedemei, în cazul ăsta poate c-ar trebui să analizăm ceea ce vrea și ceea ce face ea, apoi să căutăm mecanismul prin care ea are posibilitatea să facă respectivul lucru sau o anumită entitate care ar putea beneficia de pe urma ei.

(Atunci, consideri că motivele Păstrătorului ar putea fi egoiste?)

— Nicidecum. În aceeași măsură în care eu o să beneficiez de pe urma habitatului extins pe care îl vor asigura aceste mici legume, în cazul în care or să aibă succes în producerea unei hrane

folositoare în mediul cu oxigen redus, cu anotimp de creştere scurt şi cu strat de sol subţire pentru care le pregătesc. Dar *cineva* o să beneficieze. Prin urmare, dacă vreun străin care nu are posibilitatea de a mă descoperi direct ar vrea să ştie ceva despre mine, ar putea începe deducţia cu faptul că eu am o grijă deosebită pentru sporirea abilităţii fiinţelor umane, a săpătorilor şi a îngerilor de-a se extinde în noi habitate cu posibilităţi sporite de hrană. Apoi ar putea să caute dacă am constituţia corporală care să-mi permită să mă identific cu aceste creaturi. Sau măcar ar putea deduce din acţiunile mele că pentru mine este important ca aceste creaturi să fie apărate.

(Dar oare ceva ce vor afla le va da motiv să se uite pe cer?)

— N-am idee, rosti Shedemei obosită. Dar ştiu totodată că dacă cineva ar vrea să-mi atragă atenţia, nu va trebui să facă altceva decât să-mi strivească toate grădinile de pe Pământ. În cazul ăsta o să-l remarc, fii sigur.

(Prin urmare noi facem aşa ceva. Strivim grădinile Păstrătorului Pământului.)

— Nu atât de distructiv, sper.

(Da, şi Chebeya, Akmaro şi poporul lor ar trebui să spere la fel.)

— Dac-o să continui să mă stimulezi în felul ăsta, în cele din urmă o să mă convingi să mă preocup atât de mult de soarta lor încât o să încetez s-am grijă de oamenii de pe Harmony. Asta

vrei?

(Nu.)

— Basilica a fost distrusă în urmă cu jumătate de mileniu. Toţi ai mei sunt morţi. Naţiunea în care m-am născut este iremediabil pierdută. Tot ceea ce simţeam c-ar face parte din mine este mort, cu excepţia grădinilor mele. Vrei cu adevărat s-am legături strânse cu Akmaro şi Chebeya, să-ncep să simt în privinţa lor ceea ce simţeam pe vremuri faţă de Rasa şi familia ei, faţă de prietenii mei, faţă de soţul şi copiii mei?

(Nu.)

— Atunci lasă-mă-n pace.

(Nu pot. Tu eşti comandantul navei spaţiale. Sunt programat să-i menţin starea de sănătate.)

— Sănătate? Ce legătură au toate astea cu sănătatea?

(Nu-i bine pentru tine să fii singură.)

Shedemei ridică din umeri. Nu voia ca Sufletul Suprem să-şi bage nasul în felul ăsta. Se simţea *bine* de una singură. Zdorab dispăruse, copiii ei dispăruseră, iar asta era *bine,* avea treburi de făcut, n-avea nevoie de distracţie. Sănătate, auzi ce idee!

Akma şedea pe coama dealului, istovit de munca zilei, dar atât de furios încât nici faptul de a sta lungit pe jos nu-l liniştea. Iar dac-ar fi stat întins nu l-ar fi putut urmări pe tatăl său învăţându-i pe oameni – fiii cei răi ai lui Pabulog şedeau în rândul

întâi de ascultători. După tot ceea ce-i făcuseră, tata mai putea să-i cheme şi să le dea locurile de onoare? Bineînţeles, părinţii lui făcuseră mare tam-tam vrând ca el să stea acolo, la mijlocul rândului întâi, unde şezuse întotdeauna până acum. Dar a sta lângă Didul cel mincinos, Pabul cel arogant, lângă Udad cel brutal – tata trebuia să ştie că acest lucru îi provoca lui Akma o ruşine insuportabilă.

Aşa că stătea acolo, în vârful dealului, privind când la focurile de tabără făcute de gardienii săpători, când la adunarea lui Akma. Nu mai pot deosebi prietenii de duşmani. Săpătorii nu-mi fac decât un rău fizic; Pabulogii mi-au călcat în picioare mândria; iar propriul meu tată mi-a zis că pentru el eu nu reprezint nimic, în comparaţie cu fiii duşmanului său.

Duşmanii tăi au fost duşmanii mei, tată. De dragul tău, din loialitate faţă de tine, am suportat tot ceea ce mi s-a întâmplat, cu fruntea sus, fiindc-o făceam pentru tine. Apoi tu-i iei pe torţionarii mei şi vorbeşti cu ei ca şi cum ar fi şi ei fiii tăi. Chiar le şi spui, le *spui* „fii”. Ai cutezat să-i spui acelei ipocrite excrescenţe de rect de sconcs „Diduldis” – iubit fiu? *Al cui* fiu? Doar fiul bărbatului care-a-ncercat să te ucidă, tată, care te-a alungat? Doar fiul bărbatului pe care, de dragul tău, l-am urât. Iar acum i-ai dat un nume pe care n-ar fi trebuit să mi-l dai decât mie. Eu sunt Akmadis – dar nu dacă *el* are numele de

Diduldis de pe buzele tale. Dacă el este fiul tău, eu nu mai sunt.

Din nou, ca de atât de multe ori înainte, Akma simţi cum îi dau lacrimile. Dar încercă să şi le oprească – şi se pricepea din ce în ce mai bine la asta, ascunzându-şi adevăratele sentimente. Deşi, desigur, faptul că stătea singur aici, ca un răzvrătit, cu siguranţă vădea că era nemulţumit într-o *anumită privinţă.*

Mama urca dealul. Oare ea nu renunţase încă?

Oh, ba da, renunţase. Cu ea era Luet, iar mama se opri şi Luet continuă să se apropie. Ah, desigur. Tata nu poate face nimic cu micul Akma cel rău, şi nici mama nu reuşeşte mai multe cu el. Drept care o trimite pe mica Luet, să vadă ce poate face ea.

— Kmada? strigă ea, atunci când fu suficient de aproape.

— De ce nu te duci înapoi să-l asculţi pe tata? rosti Akma cu răceală.

Dar ezitarea din privirea ei îl obligă să bată în retragere. Ce ştia ea despre problemele astea? Era inocentă, iar el n-o să fie nedrept cu ea.

— Vino-ncoa, Lutya, Ludayet.

— Oooh, Kmada, numele ăsta-i atât de *urât.*

— Eu cred că Ludayet e drăguţ.

— Dar Lutya este numele Eroinei.

— Soţiei Eroului, preciză Akma.

— Tata spune că femeile din vechime erau eroine în aceeaşi măsură ca şi bărbaţii.

— Da, bine, asta-i părerea tatei. Tata crede că

săpătorii au aceleaşi drepturi ca oamenii.

— Chiar au, să ştii. Pentru că au limbaj. Şi există săpători buni şi săpători răi.

— Da, ştiu, spuse Akma. Pentru că majoritatea săpătorilor sunt morţi – ăştia-s cei buni.

— Eşti supărat pe mine, ca pe tata? întrebă Luet.

— Eu nu mă supăr niciodată pe tine.

— Atunci de ce mă pui să stau lângă băiatul ăla urât ca un porc?

Akma râse auzind caracterizarea lui Muwu.

— N-a fost ideea *mea.*

— A fost ideea ta să vii aici sus şi să mă laşi singură.

— Luet, te iubesc. Dar n-o să stau lângă fiii lui Pabulog. Inclusiv Muwu.

Luet încuviinţă grav.

— Bine. Asta a zis tata – că nu eşti pregătit.

— Pregătit? N-o să fiu niciodată pregătit.

— Aşa că mama a spus că pot să vin aici şi să învăţ de la tine.

Fără să vrea, luat prin surprindere, Akma se uită în jos la mama lui, care stătea la poalele dealului, observându-i. Probabil că simţise sau măcar ghicise felul în care decursese conversaţia, căci încuviinţă dând din cap o singură dată, apoi făcu stânga-mprejur, îndreptându-se către grupul care încă mai asculta învăţăturile lui Akmaro.

— Eu nu-s învăţător, rosti Akma.

— Ştii mai multe decât *mine*, spuse Luet.

Akma își dădu seama ce anume făcea mama – iar dacă obținuse și acceptul tatei, atunci era și el implicat. Dacă Akma nu voia să fie implicat ascultându-l pe marele învățător Akmaro – sau Akmadi, trădătorul, așa cum îi spunea Pabulog –, atunci o să-l implicăm făcându-l s-o învețe pe Luet. N-o să-ndrăznească să fie aspru cu ea, și nici așa de necinstit încât s-o învețe lucruri false sau să-și reverse furia împotriva tatălui său.

Așa-i trebuie dacă i-aș spune lui Luet cum m-a trădat tata. Cum ne-a trădat pe toți, tot timpul. Tata decide să-l creadă pe bătrânul ăla nebun de Binadi și reușește să facă să fim alungați cu toții din oraș, siliți să trăim în sălbăticie. Apoi, chiar deși suntem biciuiți de supraveghetorii săpători și chinuiți de băieții cei răi ai lui Pabulog, Tata ne învață că Binadi a spus că Păstrătorul dorește să-i considerăm pe săpători și pe îngeri *frații* noștri, să le socotim pe femei ca fiind *egalele* noastre, deși oricine poate vedea că femeile-s mai scunde și mai firave decât bărbații și că săpătorii și îngerii nici măcar nu-s aceeași specie. La fel de bine s-ar putea spune că suntem frații copacilor și unchii termitelor. La fel de bine am putea să-i considerăm pe melci tații noștri, iar pe scarabei fiii noștri.

Dar nu-i spuse lui Luet nimic din toate acestea. În schimb, scoase un băț, smulse mai multe smocuri de iarbă ca să aibă o suprafață curată pe care să scrie și începu să scrijelească cuvinte și să-i pună întrebări în legătură cu ele. Era în stare

să-şi înveţe sora. Era mai bine decât să stea aici, de unul singur, consumat lăuntric de focul furiei. Şi n-o va folosi pe Luet ca pe armă pentru a lovi în tatăl său. Asta era o altă problemă, de care se va ocupa altă dată. Atunci când Didul nu va mai sta acolo, izmenindu-se la fiecare vorbă scoasă de Akma. Atunci când nu va fi obligat să suporte duhoarea pe care o emana Pabul ca un ţap în călduri. Atunci când el şi tata se vor putea privi în ochi şi vor putea vorbi pe şleau.

N-o să-mi găsesc liniştea până când tata nu va recunoaşte cât de lipsit de loialitate a fost. Că-i iubeşte pe ei mai mult decât pe mine şi c-a greşit că s-a purtat atât de nefiresc iertându-i, fără ca, mai întâi, să mă roage să-l iert. Cum de-a putut să se comporte ca şi cum a-i ierta ar fi fost lucrul cel mai natural din lume? Şi ce drept are *el* să-i ierte, atâta vreme cât Akma nu i-a iertat? Akma a fost cel care-a dus tot greul. Toată lumea ştia lucrul ăsta. Iar, în faţa tuturor, tata i-a iertat şi i-a purtat prin apă, pentru a face din ei oameni noi. Desigur că i-a pus să rostească acele vorbe stupide şi deşarte, prin care îşi cereau iertare. Ne pare atât de *rău,* Akma. Ne pare rău, Luet. Ne pare rău, oameni buni. Nu mai suntem persoanele rele care eram. Acum suntem oameni noi şi credincioşi adevăraţi.

Oare să fiu eu singurul care nu se lasă păcălit? Să fiu eu singurul care vede că ei încearcă în continuare să ne trădeze? Că-ntr-o bună zi o s-apară tatăl lor, ei or să se-ntoarcă împotriva

noastră, iar noi o să plătim pentru c-am avut încredere-n ei?

Eu o să plătesc.

Akma fu cuprins de fiori, imaginându-și ce-i vor face băieții lui Pabulog, atunci când își vor vădi din nou adevărata fire de oameni complet răi. Tatei o să-i pară rău atunci, dar cel pedepsit pentru prostia tatei o să fie Akma.

— Ți-e frig? întrebă Luet.

— Doar puțin, răspunse Akma.

— E foarte cald în seara asta, spuse Luet. N-ar trebui să-ți fie frig, decât dacă ești bolnav.

— Bine, zise Akma. N-o să-mi mai fie frig.

— O să stau lipită de tine și-o să te-ajut să-ți fie cald.

Așa încât ea se așeză lângă el, iar el își lăsă brațul pe după umărul ei și studiară cuvintele pe care el le scrisese în țărână. Fetița asta-i foarte isteață. Mai deșteaptă chiar decât oricare băiat pe care-l cunoștea Akma. Prin urmare, poate că partea asta din predicile tatei era adevărată. Poate că fetele-s absolut la fel de bune ca băieții, cel puțin atunci când e vorba de învățătură. Dar cel care-ar susține că o femelă săpătoare ar fi cumva egală cu această fetiță drăgălașă și inocentă ar fi fie nebun, fie mincinos. Tata care din două era? Mai conta?

Coborâră dealul când aproape se lăsase întunericul; adunarea se terminase. Luet o luă înainte către colibă, sporovăind cu mama despre lucrurile pe care le învățase de la Akma.

— Mulţumesc, Akma, spuse mama.
Băiatul dădu din cap.
— Cu plăcere, mamă, rosti el încet.
Dar tatălui său nu-i spuse nimic, iar acesta nu-i adresă niciun cuvânt.

5
Mistere

Mon n-avea cum să nu remarce că Bego era cu gândul în altă parte. Bătrânul erudit aproape că nu auzea răspunsurile la întrebările lui, iar atunci când Bego îi puse din nou aceeaşi întrebare la care tocmai răspunsese, Mon nu se mai abţinu şi rosti cu arţag:
— Ce se-ntâmplă, nu mai e interesant să predai fiului cel mic?
Bego păru supărat.
— Ce vrei să spui? Ce-nseamnă o asemenea susceptibilitate? Am crezut c-ai depăşit de mult faza asta.
— Tocmai mi-ai pus aceeaşi întrebare de două ori, Bego, o, înţelept maestru. Şi pentru că n-ai auzit niciun cuvinţel din răspunsul meu prima dată, nu se punea problema că n-ai fost mulţumit de el şi că vrei să mai încerc o dată.
— Respectul e ceea ce trebuie să înveţi.
Bego se lansă de pe scaunul lui, uitând, pare-se, că e prea bătrân şi prea gras ca să mai zboare. Plană în cele din urmă pe pardoseală până când

ajunse la fereastră, unde se opri gâfâind.

— Nu mai pot nici să mă urc pe pervaz, rosti el supărat.

— Măcar îţi *aminteşti* cum se zboară.

— Nu vrei să termini odată cu invidia asta prostească pe poporul cerului? Poţi să-ncetezi cu chestia asta o zi, o oră, un *minut* și să te concentrezi asupra *realităţii*?

Lezat și rănit în amorul propriu, Mon vru să răspundă cu o replică acidă, o ironie devastatoare care să-l facă pe Bego să regrete că a vorbit cu atâta cruzime. Dar cuvintele nu se materializară, pentru că înţeleptul avea dreptate.

— Poate dac-aş putea să-mi îndur viaţa aşa cum este timp de o zi, o oră, un *minut*, aş putea uita de dorinţa mea de-a fi altceva, răspunse Mon în cele din urmă.

Bego se întoarse către el, cu privirea îmblânzită.

— Ce-i asta? Sinceritate, din partea lui Mon?

— Eu nu mint niciodată.

— Sinceritate în legătură cu ceea ce simţi.

— Pretinzi că erai îngrijorat în legătură cu sentimentele *mele?*

Bego râse.

— Nu mă preocupă sentimentele *nimănui.* Dar ale tale s-ar putea să conteze.

Îl privi pe Mon ca și cum ar fi ascultat. Ce anume? Bătăile inimii băiatului? Gândurile lui secrete? N-am gânduri ascunse, își spuse Mon. Sau, mai degrabă, ele nu-s secrete pentru că

le-am ascuns – dacă nu-s ştiute, e pentru că n-a-ntrebat nimeni de ele.

— Ia să-ţi formulez o problemă, Mon, spuse Bego.

— Înapoi la muncă, rosti băiatul.

— De data asta munca *mea,* nu a ta.

Mon nu-şi dădea seama dacă i se vorbeşte de sus sau cu respect. Aşa încât ascultă.

— Îţi aduci aminte când au venit Zenifii, cu câteva luni în urmă?

— Bineînţeles, spuse Mon. Şi-au întemeiat aşezările pe noul lor teritoriu, numai că Ilihiak a refuzat să le fie rege. I-a pus să-şi aleagă un guvernator. Iar ei şi-au arătat ingratitudinea alegându-l pe Khideo, şi nu pe el.

— Deci ai *fost* atent.

— Asta-i tot? întrebă Mon.

— Nicidecum. Vezi tu, atunci când glasul poporului s-a întors împotriva lui Ilihiak, el a venit aici.

— Ca să ceară ajutor? Chiar credea că tata o să-l impună ca judecător peste Zenifi? Ilihiak a fost cel care-a hotărât să lase poporul să voteze, aşa că trebuie să accepte ceea ce-au votat!

— Ai perfectă dreptate, Mon, zise Bego, iar că Ilihiak ar fi cu siguranţă primul de acord cu tine. N-a venit aici să *obţină* puterea. Ci pentru că se *eliberase* în sfârşit de ea.

— Prin urmare, e-un cetăţean de rând, spuse Mon. Ce treabă avea el cu regele?

— Nu trebuia s-aibă vreo treabă, vezi tu, spuse Bego. Tatălui tău i-a plăcut de el. Au devenit prieteni.

Mon simţi o împunsătură de gelozie. Străinul ăla care nici măcar nu ştiuse numele tatei până când nu-l descoperise Monush cu şase luni în urmă era prietenul regelui, în timp ce Mon lâncezea ca un simplu al doilea fiu, fericit că-l vede pe tatăl său o dată pe săptămână din motive mai personale decât consiliul acestuia.

— Dar chiar *avea* treabă, spuse Bego. Se pare că după ce-a fost ucis tatăl lui Ilihiak…

— O naţie de regicizi – iar acum au ales ca guvernator un regicid ratat.

— Da, da, rosti Bego nerăbdător. Acum e vremea s-asculţi. După ce-a fost ucis Nuab, iar Ilihiak a devenit rege…

— Dis-Ilihi? Nu moştenitorul?

— Poporul l-a ales pe singurul dintre fiii lui Nuab care nu fugise atunci când au năvălit Elemakii. Singurul care a dat dovadă de ceva curaj.

Mon dădu din cap. Nu auzise despre aşa ceva. Un al doilea fiu care să moştenească pe baza meritului său.

— Să nu-ţi faci iluzii în privinţa *asta*, rosti Bego. Fratele tău mai mare nu-i un laş. Şi nu-ţi stă bine să doreşti ca el să fie deposedat de moştenirea care i se cuvine.

De furie, Mon sări în picioare.

— Cum îndrăzneşti să m-acuzi de-un asemenea lucru?

— Care al doilea fiu *nu* se gândeşte la asta?

— La fel aş putea şi eu să presupun că eşti invidios pe marile responsabilităţi care-i revin lui bGo, în vreme ce tu nu eşti decât bibliotecar şi profesor al copiilor.

Fu rândul lui Bego să se înfurie.

— Cum îndrăzneşti tu, o biată fiinţă umană, să vorbeşti despre celălalt sine al meu, ca şi cum s-ar putea compara firava ta legătură fraternă cu legăturile dintre mine şi sinele meu?

Rămaseră aşa, privindu-se în ochi. Pentru prima dată, îşi dădu seama Mon, a se privi în ochi însemna ca Mon să se uite în jos. Statura sa de adult deja se întrevedea. Cum de nu observase asta până acum? Pe buze îi înflori un mic zâmbet.

— Aşadar, zâmbeşti, spuse Bego. De ce, pentru c-ai reuşit să mă provoci?

În loc să mărturisească gândul copilăresc şi egoist care-i pricinuise zâmbetul, Mon inventă alt motiv, care deveni cât se poate de real imediat ce-i veni în minte.

— Un elev nu poate zâmbi atunci când îşi provoacă profesorul să se comporte ca un copil?

— Iar eu unul aveam de gând să-ţi vorbesc despre importante probleme de stat.

— Da, sunt sigur, replică Mon. Numai c-ai început prin a mă acuza că-mi doresc ca fratele meu să-şi piardă moştenirea.

— Lucru pentru care-mi cer scuze.

— Aş vrea să-ţi ceri scuze pentru că m-ai făcut „o biată fiinţă umană”, spuse Mon.

— Şi pentru asta-mi cer scuze, rosti Bego ţeapăn. Faptul de-a fi o biată fiinţă umană nu te-mpiedică să ai o afecţiune şi o loialitate semnificative pentru fraţii tăi. Nu-i vina ta că nu poţi începe să-nţelegi legăturile dintre noi şi sinele nostru, legături proprii poporului cerului.

— Ah, Bego, acum înţeleg ce voia să zică Husu, atunci când spunea că tu eşti singura persoană pe care-o cunoaşte care poate să insulte pe cineva mai grav cu ajutorul scuzelor decât cu cel al calomniilor.

— Husu a spus lucrul ăsta? întrebă Bego încet. Şi eu care credeam că nu mă-nţelege.

— Spune-mi problema de stat, rosti Mon. Spune-mi cu ce treabă a venit Ilihiak la tata.

Bego rânji.

— Mi-am *imaginat* eu că n-o să poţi să rezişti fără s-auzi povestea.

Mon aşteptă. Când văzu că Bego rămâne tăcut, Mon urlă de frustrare şi dădu o dată ocol, în fugă, biroului, ca un copil de săpător care dă ocol unui copac înainte de-a se căţăra în el. Îşi dădea seama că pare ceva prostesc, dar nu putea face *faţă* micilor jocuri răutăcioase la care se deda Bego.

— Oh, stai jos, rosti Bego. Motivul pentru care Ilihiak a venit a fost acela de a-i da tatălui tău douăzeci şi patru de foi de aur.

— Oh, zise Mon, dezamăgit. E vorba doar de bani.

— Nu-i deloc vorba de bani, replică Bego. Pe ele era o scriere. Douăzeci şi patru de foiţe cu scriere străveche.

— Străveche? Adică de dinaintea Zenifilor?

— Poate, rosti Bego cu un zâmbet stins. Sau de dinainte de Nafari.

— Prin urmare, e posibil să fi existat un grup de săpători sau de îngeri care cunoşteau prelucrarea metalelor? Care ştiau să scrie?

Bego fremătă uşor din aripi, ceea ce printre îngeri era echivalentul unui ridicat din umeri.

— Nu ştiu, spuse bătrânul. Nu pot descifra limba.

— Dar tu vorbeşti limba cerului şi limbajul ţărânii şi...

— Limba-pământului, îl corectă Bego. Tatălui tău nu-i place să folosim astfel de termeni defăimători la adresa poporului pământului.

Mon îşi dădu ochii peste cap.

— E-o limbă urâtă care nici măcar nu poate fi socotită vorbire.

— Tatăl tău cârmuieşte peste un regat care include şi cetăţeni-săpători.

— Nu-s mulţi. Majoritatea-s sclavi. E-n firea lor. Chiar şi printre Elemaki, de obicei fiinţele umane sunt cele care îi stăpânesc.

— De obicei, dar nu întotdeauna, zise Bego. Şi-i bine să ne-amintim, atunci când vorbim peiorativ

despre săpători, c-aceşti presupuşi „sclavi naturali” i-au alungat pe strămoşii noştri din tărâmul lui Nafai.

Mon fu cât pe ce să provoace o nouă dispută referitoare la dilema dacă străbunicul Motiab și-a condus poporul spre Darakemba în mod voit sau din cauza faptului că erau în pericol să fie distruşi în vechea lor patrie. Dar își dădu seama că Bego aştepta să facă exact acest lucru. Aşa încât se aşeză răbdător și aşteptă.

Îngerul dădu din cap.

— Deci ai refuzat să accepţi distracţia. Foarte bine.

Mon își dădu ochii peste cap.

— Tu eşti profesorul, tu știi totul, eu sunt o păpuşă în mâinile tale, intonă el.

Bego mai auzise și înainte această litanie plină de sarcasm.

— Și să nu uitaţi lucrul ăsta, replică el – aşa cum spunea de obicei. Cronicile astea au fost găsite de-un detaşament pe care Ilihiak l-a trimis să caute Darakemba. Doar c-au înaintat pe cursul râului Issibek, în loc de Tsidorek, apoi au avut ghinionul să meargă pe firul unor văi greu de străbătut, până când au ieșit complet din Gornaya, mult mai la nord decât aici, în deşert.

— Opustoshen, spuse Mon, din obişnuinţă.

— O altă notă bună pentru cunoştinţele de geografie, rosti Bego. Ceea ce-au descoperit, însă, e-un loc pe care nu l-am găsit niciodată – în

principal din pricina faptului că-i foarte la vest de Bodika, iar iscoadele noastre nu pot să zboare atât de departe. Şi de ce-ar face-o? Acolo nu există apă – niciun duşman nu poate veni împotriva noastră din direcţia aceea.

— Deci în deşert au găsit cartea de aur?

— Nu-i o carte. Foi nelegate. Dar nu era doar deşert. Era scena unei bătălii îngrozitoare. Un imens număr de schelete, cu armuri şi arme răspândite în jurul lor, acolo unde s-au prăbuşit. Acolo s-au luptat şi-au murit mii şi mii de oşteni.

Bego făcu o pauză, aşteptând ceva.

Iar atunci Mon făcu legătura.

— Coriantumr, murmură el.

Bego dădu din cap, aprobând.

— Bărbatul legendar care-a venit la Darakemba, prima fiinţă umană pe care-au văzut-o cei din poporul cerului. Noi am presupus dintotdeauna că era supravieţuitorul vreunei bătălii dintre un obscur grup de Nafari sau Elemaki pe vreundeva, în perioada-n care fiinţele umane se răspândeau prin Gornaya. Erau vremuri grele şi-am pierdut urma multor grupuri. Atunci când poporul cerului din Darakemba ne-a spus că era ultimul supravieţuitor al unui uriaş război între mari naţiuni, am presupus că-i doar o exagerare. Singurul lucru care m-a nedumerit pe *mine* a fost inscripţia.

Mon o văzuse – piatra mare şi rotundă care continua să se afle în piaţa centrală a oraşului.

Nimeni n-avea habar ce anume însemna inscripţia; tot timpul au presupus că era un fel de imitaţie primitivă a scrierii pe care o găsiseră îngerii din Darakemba, după ce auziseră că fiinţele umane puteau scrie şi înainte de-a învăţa cum să facă acest lucru.

— Hai, zi-mi, îl rugă Mon. Limbajul de pe foile lui Ilihiak e-acelaşi?

— Darakembii spuneau că Coriantumr scrijelea-n ţărână ca să le arate ce trebuie să dăltuiască în piatră. Era o muncă lentă, iar el a murit înainte ca ei s-o fi terminat, dar au sculptat-o mai întâi în lut, ca să n-o uite-n timp ce executau lucrarea anevoioasă de dăltuire în piatră.

Bego îşi dădu drumul de pe scaunul de predare şi scoase dintr-o cutie câteva bucăţi de scoarţă de copac cernite.

— Am făcut aici o copie acceptabilă. Cum ţi se pare? Mon privi inscripţia rotundă, roţi în interiorul altor roţi, toate conţinând desene ciudate.

— Pare-a fi piatra lui Coriantumr, aprecie el.

— Nu, Mon. *Asta*-i piatra lui Coriantumr.

Bego îi dădu o altă bucată de scoarţă de copac, iar de data aceasta imaginea scrijelită în ceară era identică cu piatra, aşa cum şi-o amintea el.

— Şi atunci ce este cealaltă?

— O inscripţie circulară de pe una din foile de aur. Mon scoase un strigăt de apreciere – şi

observă, spre întristarea lui, că nu mai poate striga ca un înger. Părea un lucru prostesc să strige cu glasul ascuţit al unei fiinţe umane.

— Prin urmare, răspunsul la întrebarea ta este „da”, Mon, limba pare-a fi aceeaşi. Problema este că nu există ceva analog acestui sistem de scriere. În mod clar *nu* se lasă decodată în vreun tipar la care ne-am putea gândi.

— Dar toate limbajele umane se bazează pe limbajul Nafarilor, iar toate limbajele cerului și ale ţărânii – ale pământului – au la bază surse comune şi...

— Şi-ţi spun din nou, n-are nicio legătură cu *vreunul* din limbajele cunoscute.

Mon se gândi câteva clipe.

— Aşadar – tata a folosit Catalogul?

— Catalogul, rosti Bego, îi spune tatălui tău că *noi* trebuie să lucrăm la foile de aur pentru o vreme.

Băiatul se încruntă.

— Dar motivul pentru care regele are Catalogul este acela de-a putea citi toate scrierile şi de-a-nţelege toate graiurile.

— Şi se pare că Păstrătorul Pământului nu *vrea* să traducă asta pentru noi.

— Bego, dacă Păstrătorul nu vrea ca noi să citim asta, atunci de ce le-a permis el iscoadelor lui Ilihiak să găsească locul în care erau ţinute scrierile?

— Le-a permis să găsească locul? Păstrătorul i-a

condus acolo cu ajutorul viselor.
— În cazul ăsta, de ce Catalogul să nu-i dezvăluie tatei ce anume spun inscripţiile? E-o prostie, zise Mon.
— Oh, foarte bine, e nemaipomenit să lăsăm un băieţel de vârsta ta să-l judece pe Păstrător şi să spună despre el că-i... prost? Excelent. Îmi dau seama că virtutea la care-ai lucrat cel mai *mult* e umilinţa.
Mon refuză să se posomorească auzind cuvintele sarcastice ale lui Bego.
— Prin urmare, tata te-a însărcinat pe *tine* să studiezi documentul?
Bego încuviinţă.
— Cineva trebuie să facă lucrul ăsta – pentru că asta a spus Catalogul c-ar trebui să facem. Tatăl tău nu-i un profund cunoscător al limbajelor – a avut mereu la dispoziţie Catalogul pe care să se poată baza. Aşa că eu-s cel care se află-n încurcătură.
— Şi crezi c-aş putea s-ajut?
— De unde să ştiu? Mi-am dat seama doar că există mai multe referinţe în cele mai vechi documente – cele mai vechi cronici ale *Nafarilor* – care conduc la ideea că acest Catalog e-o maşinărie şi e-ntotdeauna legat de Sufletul Suprem, nu de Păstrătorul Pământului.
Mon nu înţelese ce voia să spună Bego.
— Şi dacă Păstrătorul Pământului şi Sufletul Suprem sunt două persoane diferite?

Era o supoziție pe care Mon o auzise de multe ori, dar nu reușise să-și dea seama ce importanță ar putea avea.

— Și?

— În cele mai vechi inscripții, mie mi se pare că și Sufletul Suprem e-o mașinărie.

Asta era erezie. Dar Mon nu spuse nimic, căci știa că Bego nu-i un trădător. Prin urmare, vorbele lui trebuie c-aveau un tâlc, nepunând la îndoială faptul că Păstrătorul Pământului l-a ales pe Nafai să fie primul rege al Nafarilor și pe copiii săi după el, până când descendența a ajuns la tatăl său.

— Nu știu și nu pot face presupuneri dacă Păstrătorul Pământului a creat Sufletul Suprem sau dac-a crescut, cumva, din el însuși, spuse Bego. Eu-s bibliotecar, nu preot, astfel încât nu pretind c-aș avea răspuns la toate – acolo unde răspunsurile *altora* sunt consemnate în scris. Dar ce-ar fi dacă motivul pentru care Catalogul nu poate traduce inscripțiile este acela că nici el, nici Sufletul Suprem n-au nici cea mai vagă idee despre felul în care trebuie citit limbajul lor?

Gândul era atât de tulburător, încât Mon trebui să se ridice și să se plimbe din nou în cerc, dând ocol pupitrului.

— Bego, cum poate să existe ceva ce Păstrătorul Pământului nu știe? El cunoaște tot ceea ce poate fi cunoscut.

— N-am spus Păstrătorul Pământului. Am spus Sufletul Suprem.

Ah. Deci ăsta era motivul pentru care Bego considera că era importantă distincţia dintre cei doi. Dar pentru Mon misterul nu urma să fie dezlegat atât de repede. El socotea de multă vreme că, fie că ziceai că Sufletul Suprem a făcut ceva anume, fie că Păstrătorul Pământului l-a săvârşit, era acelaşi lucru. Drept care părea extrem de la îndemână să spui că, atunci când dai peste o inscripţie pe care Catalogul n-o poate citi, asta înseamnă că Sufletul Suprem, care n-o poate citi, e musai să fie altceva decât Păstrătorul, care desigur cunoaşte totul. Ce-am putea spune despre posibilitatea ca Păstrătorul şi Sufletul Suprem să fie acelaşi lucru şi niciunul nu poate să descifreze inscripţia? Era o idee uluitoare, aceea că Păstrătorul s-ar putea să nu ştie totul, dar trebuia luată în calcul şi această posibilitate, nu-i aşa?

— De ce să nu fi trimis Păstrătorul iscoadele lui Ilihiak la Opustoshen ca să-ţi aducă ţie scrierile ca să le poţi descifra-n locul lui?

Bego clătină din cap, râzând.

— Vrei să-ţi bâzâie preoţii-n urechi ca nişte ţânţari? Mon, ţine-ţi gândurile astea pentru tine. E destul de curajos din partea mea să speculez că-i posibil ca *Sufletul Suprem* să nu poată să înţeleagă aceste inscripţii. Şi apoi, nici nu contează, cu-adevărat. Am fost însărcinat să mă gândesc cum ar putea fi traduse. Am nişte idei, dar nu-mi dau seama dacă am sau nu dreptate.

Brusc, Mon înţelese felul în care Bego voia ca el

să-l ajute.

— Te gândeşti c-aş putea să-mi dau seama dac-ai sau nu dreptate?

— E ceva ce ne-ai mai arătat înainte, Mon. Câteodată ştii ceea ce nu poate fi ştiut. Edhadeya a fost cea care-a avut visul cu Zenifii, dar *tu* ai fost cel care a realizat că-i vorba de-un vis adevărat. Poate că poţi să-mi spui, totodată, şi dacă traducerea mea-i corectă.

— Dar darul meu vine de la Păstrător, iar dacă Păstrătorul nu ştie…

— În cazul ăsta n-o să poţi să m-ajuţi, rosti Bego. Şi poate că darul tău funcţionează doar în… anumite situaţii. Dar merită să-ncercăm. Aşa că hai să-ţi arăt ce-am făcut pân-acum.

Mon devenea din ce în ce mai speriat, pe măsură ce Bego înşira celelalte bucăţi de scoarţă ceruită, scoţând din ce în ce mai multe din cutie. Se străduia să asculte cât putea de bine explicaţiile bătrânului despre felul în care procedase în privinţa copierii şi studierii inscripţiilor, dar îi venea mereu în minte ideea că el trebuia să găsească o anumită cunoaştere despre un limbaj pe care nici măcar Sufletul Suprem nu-l putea citi.

— Fii atent, spuse Bego. Nu-i *posibil* să meargă dac-o să stai pur şi simplu, acolo, atât de nervos.

De-abia atunci îşi dădu Mon seama cât era de zbuciumat.

— Scuze.

— Am început cu elemente care se găseau atât

pe piatra lui Coriantumr, cât şi pe foile de aur. Îl vezi pe ăsta? Se repetă de mai multe ori decât oricare altul. Iar ăsta este pe locul doi. Dar are un semn în faţa lui.

Îi arătă un desen în formă de pană.

— Iar semnul ăsta apare-n multe alte locuri. Aici, şi aici. Am presupus că semnul ăsta reprezintă titlul onorific de „ak“ sau „ka”, adică „rege”.

Bego se uită plin de speranţă la Mon, care nu fu în stare de altceva decât să ridice din umeri.

— E posibil. Are logică.

Bătrânul oftă.

— Ei, nu renunţa chiar *atât* de uşor, rosti Mon, dezgustat. Ce, vrei s-ai dreptate-n *toate* privințele?

— Era lucrul de care-am fost cel mai sigur, spuse Bego.

— Oh, şi nu m-ai învăţat cu multă vreme-n urmă că a fi extrem de sigur nu-nseamnă a avea dreptate?

Bego râse.

— Păi, din câte ştiu, ar putea fi doar un „-nim”.

— Un ce?

— Un semn al cărui înţeles este acela că ce urmează este un nume.

— E deja mai bine, zise Mon. E logic.

Bătrânul nu scoase o vorbă. Mon îşi ridică ochii din bucăţile de scoarţă de copac cernite, iar privirile lor se întâlniră.

— Ei? *Cât* de logic este?

Băiatul înţelese ce îi cerea Bego şi-şi scrută propriile sentimente, încercând să-şi închipuie ce-ar fi fost dacă semnul *nu reprezenta* un „-nim”.

— E… foarte logic. E corect. E-adevărat, Bego.

— Adevărat, aşa cum era adevărat visul Edhadeyei?

Mon zâmbi.

— S-au întors cu alţi Zenifi, ai uitat?

— Mon, nu-ncerca să umbli cu tertipuri ca să eviţi întrebarea. Ştii că Ilihiak şi Khideo au confirmat că visul Edhadeyei se referea la fostul preot al lui Nuab, pe nume Akmaro.

— Bego, pot doar să-ţi zic că dacă-ncerci să-mi spui că termenii legaţi de acel semn în formă de pană nu reprezintă nume, o să trebuiască să jur că te-nşeli.

— Mie-mi convine lucrul ăsta, replică bătrânul. Prin urmare, nu-s nume de regi, dar *sunt* nume. Asta-i bine. E lucrul cel mai important. Vezi, Mon? Păstrătorul chiar *vrea* ca noi să descifrăm limbajul ăsta. Numele *ăsta*-i cel mai comun de pe piatră şi-i totodată foarte des întâlnit aici, la sfârşitul înscrisului de pe foi.

— De unde ştii că-i vorba de sfârşit?

— Pentru că am presupus că numele este Coriantumr şi este ultimul rege – sau cel puţin ultimul *bărbat* – din grupul de fiinţe umane care s-au anihilat reciproc la Opustoshen. Aşa-ncât locul în care-i pomenit numele lui ar trebui să fie la sfârşit, nu crezi?

— Şi atunci cine-a scris foile de aur?

— Nu ştiu. Mon, de-abia-ncep să decodez câte ceva. Vreau să aflu de la tine dacă aici e oare numele lui Coriantumr.

— Da, spuse băiatul. Cu siguranţă.

Bego dădu din cap.

— Bun, bun. Astea erau cele evidente. M-am gândit la ele cu câteva săptămâni în urmă, dar nu-i rău dacă poţi să-mi spui că-s corecte. Aşa-ncât o să m-ocup de celelalte cuvinte. Cred că ăsta, de exemplu… cred că ăsta-nseamnă *bătălie.*

La început lui Mon nu i se păru prea corect. În cele din urmă, însă, după câteva încercări, hotărâră că cel mai potrivit pentru înţelesul cuvântului ar fi termenul de „luptă”. Cel puţin lui Mon i se părea a fi corect.

Dar succesele se lăsau aşteptate; pe măsură ce Bego se adâncea în speculaţii, din ce în ce mai multe dintre ele se dovediră a fi eronate – sau cel puţin Mon nu putu să confirme că erau adevărate. Era o muncă anevoioasă, frustrantă. După-amiaza târziu, el îl trimise pe slujitorul său săpător să-l informeze pe Motiak că Mon şi Bego vor lipsi amândoi de la consiliu în această seară şi că vor mânca în camerele lor, pentru că lucrau la „problemă”.

— E-aşa de important? întrebă Mon, după ce slujitorul ieşi pe uşă. Atât de important încât nu trebuie să explici nimic altceva? Nici măcar să ceri permisiunea tatei de-a nu merge?

— Chiar dacă-n cele din urmă o să-i spun că nu putem citi mai mult decât aceste câteva frânturi, rosti Bego, tot e mai mult decât ştiam mai devreme. Şi, având în vedere că Păstrătorul doreşte ca noi să descifrăm cât mai mult putem din aceste scrieri, chiar *este* important, da.

— Dar ce se-ntâmplă dacă greşesc?

— Greşeşti?

— Nu.

— Asta-i suficient. Bego râse. *Trebuie* să fie suficient, nu-i aşa?

(Acum înţeleg), rosti Sufletul Suprem.

Shedemei era supărată şi nu putea înţelege de ce.

— Nu-mi pasă, replică ea.

(Mon i-a oferit lui Bego suficiente informaţii astfel încât am reuşit să corelez formele de limbaj cu limbajele de pe Pământ de dinainte de dispersare. E arabă, cel puţin ca origini. Nu e de mirare că nu am putut să o decodez de la început. Nici măcar indo-europeană. Şi a suferit un uimitor număr de transformări – cu mult mai multe decât rusa care e rădăcina tuturor limbilor de pe Harmony.)

— Foarte interesant.

Shedemei se aplecă în faţă şi-şi îngropă capul în mâini.

(Extrem de remarcabil este faptul că ortografia nu are absolut nimic de-a face cu străvechile

scrieri arabice. Nu m-aş fi aşteptat la aşa ceva. Flota coloniei arabe în momentul dispersării era profund islamică, iar una dintre dogmele de neclintit ale Islamului este aceea că *doar* în limba arabă şi cu grafia arabă poate fi scris Coranul. Ce naiba s-a întâmplat pe planeta Ramadan, mă întreb?)

— Doar la asta te poţi gândi? întrebă Shedemei. De ce arabii şi-ar schimba sistemul de scriere cu chestiile hieroglifice pe care le-au găsit în deşert?

(E silabică, nu ideografică, şi nu ştim dacă avea la bază temple.)

— Asculţi ceea ce-ţi spun? întrebă Shedemei.

(Procesez totul).

— Atunci procesează asta: Cum de-a fost scrisă pe Pământ atât de recent o inscripţie provenită din arabă?

(Consider că acest lucru e de-a dreptul fascinant, trasând modele probabile de evoluţie ortografică.)

— Opreşte-te, zise Shedemei. Încetează să mai procesezi orice are legătură cu limba asta.

În timp ce articula cuvintele, ea le dădu un fel de contorsionare lăuntrică în locul în care creierul ei servea drept interfaţă pentru mantia de comandant.

(Am încetat. Se pare că ai avut sentimentul că am nevoie de o comandă prioritară de urgenţă.)

— Te rog să-ţi interzici să eviţi subiectul despre care voi vorbi acum. Cum de-a ajuns să fie vorbită

pe Pământ, după dispersie, limba arabă?

(Se pare că tu crezi că posed un fel de rutină de eschivare ca să... am găsit-o. Am descoperit rutina de eschivare. Foarte abil. Mă făcea să mă gândesc la orice, mai puţin la...)

Sufletul Suprem rămase tăcut, dar Shedemei nu fu surprinsă. Era clar că programarea originală a computerului îl obliga pe Sufletul Suprem să evite acel ceva referitor la problema inscripţiilor traduse; şi chiar atunci când rutina de eschivare a fost găsită, exista o alta care l-a făcut pe Sufletul Suprem să examineze prima rutină, în loc să se preocupe de problema discutată. Dar ordinul lui Shedemei de a se concentra pe subiect a generat o disonanţă care i-a permis computerului să iasă din rutina de eschivare şi s-o urmărească – indiferent câte straturi ar fi trebuit să parcurgă.

(M-am întors).

— A durat ceva, replică Shedemei.

(Nu s-a pus problema că mi s-a interzis să gândesc sau să vorbesc despre limbaj. E vorba că am fost blocat spre a nu vedea sau raporta *orice* dovadă de locuire umană pe Pământ după dispersare şi înainte de sosirea propriului nostru grup din Basilica.)

— Iar tu ai fost programat cu chestia asta dinainte de dispersare?

(Am purtat această rutină vreme de patruzeci de milioane de ani şi nu m-am gândit niciodată că poate fi aici. Ascunsă foarte adânc şi acoperită cu

straturi de autoreplicare. Aş fi putut rămâne mereu în buclă.)

— Dar n-ai rămas.

(Mă pricep foarte bine la asta. Am dobândit câteva abilităţi noi, comparativ cu momentul în care am fost creat.)

— Mândrie?

(Desigur. Sunt programat să dau o extrem de înaltă prioritate autoîmbunătăţirii.)

— Dacă te-ai vindecat, cu inscripţiile cum rămâne?

(Acestea sunt doar nişte scrijelituri superficiale, Shedemei. În toate survolurile noastre, eu am şters sistematic din memorie sau am ignorat orice dovadă de locuire umană. Pe celelalte mase continentale nu a existat niciuna după dispersare, dar pe acest continent a fost o civilizaţie extinsă.)

— Iar în toate vizitele noastre pe Pământ n-am văzut niciun semn?

(Câteva structuri ample. Erau la origine o cultură nomadă.)

— Musulmanii care-au renunţat la manuscrisele Sfântului Coran?

(Arabi care nu erau musulmani. Totul apare în istorie – foile de aur pe care le traduc Bego şi Mon. Cu excepţia faptului că până când m-ai ajutat să mă eliberez, nu am avut posibilitatea de a citi acele părţi şi nu-mi dădeam seama că săream peste ele. Aveau propriul lor Suflet Suprem pe planeta Ramadan, şi pentru că inevitabilul

cult-al-computerului s-a instalat pe parcursul mileniilor de ignoranţă forţată, a subminat doctrinele Islamului. Grupul care a venit aici era cu adevărat extrem de conservator, încercând să restaureze cât de multe credinţe musulmane puteau reconstrui după toţi aceşti ani.)

— Grupul care-a venit aici, spuse Shedemei.

(Oh, da. Am uitat că n-ai citit încă traducerea.)

Cuvintele începură să se succeadă în aer, deasupra computerului ei.

— Nu, mulţumesc, rosti Shedemei. Pentru moment, un rezumat.

(S-au întors. Au prosperat pe Terra timp de aproape o mie şapte sute de ani. Apoi au fost şterşi de pe suprafaţa pământului de un război civil cataclismic.)

— Fiinţele umane au trăit aici, pe continentul ăsta, vreme de-o mie şapte sute de ani, iar îngerii şi săpătorii n-aveau habar c-au existat?

(Rasulum – acesta e numele grupului care s-a întors de pe Ramadan – erau nomazi. Deşertul marca graniţa lor. Pădurile erau inutile pentru ei, cu excepţia vânătorii. Cât despre Gornaya, le era interzis să se apropie de munţii cei mari. Având în vedere că îngerii și săpătorii nu puteau prospera departe de Gornaya, iar Rasulum nu îndrăzneau să se aventureze acolo, cum puteau să se întâlnească?)

Shedemei încuviinţă.

— Păstrătorul îi ţinea la distanţă.

(Un fel de coregrafie interesantă. Rasulum sunt aduşi înapoi, dar n-au voie să-i întâlnească pe săpători şi pe îngeri. Dar atunci când noi suntem aduşi înapoi de pe Harmony, ne trezim exact în mijlocul unei culturi de îngeri şi săpători.)

— Vrei să spui că Păstrătorul a ales locul nostru de aterizare?

(Te poţi îndoi de asta?)

— Eu mă pot îndoi de-orice, replică Shedemei. Ce face Păstrătorul? Cât de mult control are el? Dacă poate să ne-oblige s-aterizăm...

(Sau poate doar să facă locul de aterizare puţin mai atrăgător decât...)

— Să *ne-oblige* să aterizăm la Pristan, apoi să-i ghideze pe Nafari spre tărâmul lui Nafai, apoi să-l facă pe Motiab să-i conducă pe Nafari către Darakemba, *exact* oraşul unde-a fost lăsată piatra lui Coriantumr...

(Da?)

— Dacă poate face toate acestea, cum de-am reuşit *noi* să-l împiedicăm pe Monush să-i găsească pe Akmari? Câteodată Păstrătorul pare atotputernic, iar alteori, de-a dreptul neputincios.

(Nu-l înţeleg pe Păstrător. Eu nu visez, îţi aduci aminte? Voi, fiinţele umane, aveţi un contact mult mai bun cu Păstrătorul decât mine. La fel şi îngerii şi săpătorii, aş putea adăuga. Sunt cea mai *puţin* calificată entitate să-ţi spun ceva.)

— E limpede că Păstrătorul vrea ca Nafarii s-aibă traducerea, spuse Shedemei. Aşa-ncât

acum întrebarea este: să le-o dăm?

(Da.)

— De ce? De ce să nu folosim chestia *asta* ca pe-o modalitate de a-l face pe Păstrător să ne spună ce *vrea* de la noi?

(Pentru că, Shedemei, ea ne *spune* ce doreşte de la noi. În definitiv, n-ar fi putut ea să-i fi trimis lui Bego – sau lui Motiak ori lui Ilihiak – vise conţinând traducerea completă?)

Shedemei se gândi o clipă, apoi râse.

— Da. Îmi imaginez c-ai dreptate. Poate că, de fapt, am reuşit să-i captăm atenţia. Ea vrea ca *noi* să le traducem cronicile.

(De fapt, *eu*, bineînţeles.)

— Fără ajutorul meu, ai fi-n continuare în buclă, în jurul unei rutine de eschivare, zise Shedemei, aşa că să nu lăsăm această mică fărâmă de mândrie cu care-ai fost programat să te facă să scapi de sub control.

(Desigur, Păstrătorul nu ne spune ce anume trebuie să fac în legătură cu Harmony).

— Cred că s-ar putea să ne spună să stăm la locul nostru şi să ne facem utili încă ceva vreme. Shedemei îşi ridică uşor capul şi continuă: Sunt atât de obosită. Eram pe punctul de-a hotărî că mi-am terminat treaba şi de-a te pune să mă duci pe Pământ, ca să-mi duc viaţa acolo.

(Atunci aceasta este o nouă motivaţie ca să trăieşti.)

— Nu mai sunt tânără.

(Ba eşti. Priveşte în perspectivă.)

Edhadeya ciocăni la uşa lui Bego. Aşteptă. Ciocăni din nou.

Uşa se deschise. În faţa ei stătea Mon, părând adormit, dar tulburat.

— Tu? întrebă el.

— Cred că da, răspunse ea. E miezul nopţii.

— Ai bătut atâta drum doar ca ne spui lucrul ăsta? întrebă Mon.

— Nu, replică Edhadeya. Am avut un vis.

Băiatul deveni dintr-odată serios, iar Bego se apropie de uşă, mai în zbor, mai pe jos.

— Ce-ai visat? întrebă bătrânul bibliotecar.

— Aţi trecut proba, rosti ea.

— Cine? întrebă Mon.

— Voi doi. Asta-i tot. Am văzut o femeie, strălucind toată, ca şi cum ar fi ars pe dinăuntru, care a grăit: „Bego şi Mon au trecut proba."

— Asta-i tot? întrebă Bego.

— A fost un vis adevărat, spuse Edhadeya.

Se uită la Mon pentru confirmare.

El dădu, încet, din cap.

Îngerul părea tulburat – sau chiar, poate, puţin supărat.

— Am făcut toată munca asta şi, în sfârşit, avem nişte rezultate, iar acum trebuie să ne *oprim* din cauza unui *vis*?

— Nu să ne-oprim, rosti Mon. Nu, nu-i corect, nu trebuie să ne-oprim.

— Atunci ce facem? întrebă Bego.

Mon ridică din umeri. La fel făcu şi Edhadeya.

Apoi Bego începu să râdă.

— Hai, copii, haideţi cu mine. Hai să mergem să-l trezim pe tatăl vostru.

O oră mai târziu, se adunară toţi patru în jurul Catalogului. Mon şi Edhadeya văzuseră amândoi desene reprezentându-i, dar nu-l văzuseră niciodată în realitate sau fiind folosit. Motiak îl ţinea în mâini şi privea în jos, spre partea sa superioară. În apropiere, prima dintre foile de aur zăcea singuratică pe masă.

— Eşti gata? întrebă el.

La celălalt capăt al mesei, Bego avea pregătit stiletul şi o grămadă de bucăţi de scoarţă de copac cernite.

— Da, Motiak.

Regele începu să traducă, uitându-se la foaia de aur, apoi la Catalog, citind frază cu frază.

Fu nevoie de ore întregi. Mon şi Edhadeya adormiseră cu mult înainte să termine el. Când treaba fu dusă la bun sfârşit, mijeau zorii, iar Bego şi Motiak se ridicară amândoi de la masă şi se apropiară de fereastră pentru a urmări răsăritul soarelui.

— Nu-nţeleg de ce-i importantă pentru noi chestia asta, spuse Motiak.

— Îmi vin în minte două motive, rosti Bego.

— Păi, desigur, cel evident, zise regele. Să ne-avertizeze că Păstrătorul poate aduce pe

Pământ oameni, care să fie nişte specimene atât de mizerabile de umanitate, încât el să nu mai aibă ce să facă cu ele şi să permită să se distrugă.

— Ah, dar din ce *pricină*-s ei inacceptabili? întrebă Bego. Cred că preoţii se vor distra de minune trăgând învăţămintele morale din cartea aceasta.

— Oh, sunt extrem de sigur de asta, replică Motiak. Dar care era celălalt motiv, prietene?

— Chiar crezi, Motiak, că armatele lui Coriantumr şi ale lui Shiz erau atât de perfect loiale şi disciplinate, încât *niciunul* dintre ei n-a dezertat, fugind în munţi?

Regele încuviinţă.

— Bine zis. Noi am presupus tot timpul că fiinţele umane pe care le-am găsit în fiecare aşezare mai mare a poporului pământului şi al cerului erau descendenţii oamenilor care-au fugit de la Nafari şi de la Elemaki. Negustori, exploratori, inadaptabili – în primele generaţii au plecat cu zecile, apoi cu sutele. Desigur, n-am găsit nicio aşezare unde fiinţele umane să vorbească altceva decât limba noastră.

— Iartă-mă, Motiak, dar, strict vorbind, acest lucru nu-i corect.

— Nu? întrebă regele. Cu siguranţă n-am mai dat pân-acum peste *acest* limbaj.

— Aşa este, rosti Bego. Dar erau multe locuri în care fiinţele umane vorbeau doar limba-cerului sau limba-pământului. Au trebuit să-nveţe ca

adulţi limba-de-mijloc.

— Iar noi am crezut tot timpul că-s nişte simpli Elemaki care erau atât de ignoranţi şi degeneraţi încât uitaseră toată cunoaşterea limbii lor strămoşeşti.

— Păi, au *uitat-o*, replică Bego. Dar limba lor strămoşească nu era limba-de-mijloc.

Motiak încuviinţă din cap.

— Întreaga istorie este extrem de tulburătoare. Singurul lucru care-i clar, atât din ea, cât şi din lucrurile nefericite care li s-au întâmplat Zenifilor, este acela că poporul suferă îngrozitor atunci când are un rege mult prea ambiţios.

— Și-i binecuvântat atunci când are un rege bun, îi aminti Bego.

— Sunt sigur că eşti mai degrabă sincer decât respectuos, replică Motiak. Dar poate c-a sosit vremea să-nvăţ şi eu aceeaşi lecţie pe care a-nvățat-o Ilihiak.

— Cum, să laşi poporul să voteze cine-o să-l conducă?

— Nu. Să nu mai existe deloc rege. Să împiedicăm ca o persoană să aibă o asemenea putere.

— Și ce-o să se-ntâmple în cazul ăsta? O să se fărâmiţeze marele regat pe care l-aţi creat tu şi tatăl tău? N-a existat niciodată o asemenea prosperitate.

— Și ce-o să se-ntâmple dac-Aronha o să fie la fel de rău precum Nuab? Purtat de-o ambiţie oarbă ca

şi Coriantumr? La fel de trădător precum Shiz?

— Dacă gândeşti astfel, nu-l cunoşti pe Aronha, rosti Bego.

— Nu vorbesc despre el în *mod special*, spuse Motiak. Dar a ştiut Zenifab că acel băiat Nuaha o să fie atât de rău, cum a devenit atunci când s-a înălţat la numele exaltat de Nuak? Din ceea ce mi-a spus Ilihiak, la început Nuak a fost un rege bun.

— N-o să se câştige nimic dacă imperiul o să fie lăsat să se fărâmiţeze în zeci de regate mai mici care-o să se ciorovăiască-ntre ele. În acel moment, Elemakii o să reprezinte din nou o teribilă ameninţare pentru noi, aşa cum se-ntâmpla în timpurile de demult, năpustindu-se spre noi din munţi şi-n josul văii Tsidorek, sau de pe văile înalte…

— Nu trebuie să-mi aduci aminte, spuse Motiak. Încerc să-mi închipui ce-anume vrea Păstrătorul să fac.

— Eşti sigur că Păstrătorul are un plan în minte? întrebă Bego.

Motiak se uită curios la bibliotecarul său.

— Îi trimite vise fiicei mele. Trimite vise iscoadelor lui Ilihiak. Te pune pe tine şi pe Mon la încercare – şi vă mulţumesc că aţi trecut proba apoi ne oferă întreaga traducere, într-o singură noapte. Oh, trebuie să ne-amintim să-l invităm pe Ilihiak s-o citească, după ce-o vei fi copiat într-o formă mai elaborată.

Bego încuviinţă.
— O să m-ocup pe dată de acest lucru.
— Nu, nu, întâi du-te şi te culcă.
— Înainte să merg la culcare o să pun copiştii la treabă. N-am stat treaz toată noaptea ca să trag acum un pui de somn.
Motiak ridică din umeri.
— Cum doreşti. Dacă te simţi în stare. Eu *unul* trebuie să dorm. Şi chibzuieşte, Bego. Chibzuieşte ce-anume vrea Păstrătorul să fac eu.
— Îţi doresc numai bine, rosti Bego. Dar chibzuieşte şi la asta: ce-ar fi dacă Păstrătorul vrea să faci exact ceea ce faci? Ce-ar fi dacă ţi s-a dat documentul ăsta ca să fii asigurat că te comporţi *perfect* ca rege, spre deosebire de suveranii din Rasulum?
Motiak râse.
— Da, n-o să fac nimic nesăbuit. N-o s-abdic *încă.* Ce zici de promisiunea asta?
— E foarte încurajatoare, Motiak, zise Bego.
— Nu uita lucrul *ăsta*, prietene. Şi la Rasulum au existat regi buni. Dar a fost nevoie doar de-un rege rău sau doi, iar toate măreţele lor înfăptuiri s-au spulberat.
— Erau nomazi, spuse Bego. N-au construit nimic.
— Oh, şi din pricină că noi avem construcţii din piatră, platforme durate ca să ne ridice casele deasupra şuvoaielor din anotimpul ploios, din pricina asta naţiunile noastre nu se pot prăbuşi-n

jurul nostru?

— Bănuiesc că orice-i posibil, replică bătrânul.

— Cu excepţia celui la care te gândeşti, spuse Motiak.

— Şi care va fi fiind *acela*?

Bibliotecarul părea oarecum deranjat – la auzul veselei presupuneri a lui Motiak că putea citi gândurile bătrânului înger. Sau din cauză că de fapt Motiak chiar i le citise?

— Te gândeşti că probabil Păstrătorul nu ştia ce anume conţinea documentul până când n-a fost tradus.

— N-aş putea să mă gândesc la asta, spuse Bego, tonul său rece confirmându-i lui Motiak că avea dreptate.

— Poate te gândeşti că Sufletul Suprem este, după cum dau de înţeles vechile cronici, doar o maşinărie care realizează operaţiuni atât de complexe încât par a fi cele mai subtile gânduri. Poate crezi că Sufletul Suprem a devenit curios în legătură cu ceea ce-i scris în aceste documente, dar n-a putut să decodeze limbajul până când intuiţia lui Mon nu s-a combinat cu strădaniile tale spre a-i da ceva pe baza căruia să lucreze. Poate te gândeşti că nimic din toate acestea nu ne pretind să credem în Păstrătorul Pământului, ci doar în străvechea maşinărie a Sufletului Suprem.

Bego zâmbi posac.

— N-ai citit lucrul ăsta-n mintea mea, Motiak. L-ai ghicit pentru că-i un gând care ţi-a venit şi

ţie-n minte.

— Aşa-i, spuse regele. Dar mi-am adus aminte de ceva. Eroii care-l cunoşteau foarte bine pe Sufletul Suprem tot credeau în Păstrătorul Pământului. Şi, că veni vorba, Bego, cum explici capacitatea lui Mon de a-şi da seama ce anume-i corect şi ce nu? Cum explici visele Edhadeyei?

— Nu trebuie să cred în Păstrătorul Pământului pentru a avea încredere-n abilităţile intuitive ale fiului şi fiicei tale.

Motiak îl privi pe Bego cu gravitate.

— Fii atent cu cine vorbeşti despre gândurile astea.

— Sunt conştient de legile referitoare la erezie şi trădare. Dar dacă te gândeşti, Motiak, asemenea legi n-ar fi necesare dacă oamenii n-ar fi avut asemenea gânduri mai înainte, şi nu le-ar fi spus cu voce tare.

— Întrebarea noastră n-ar trebui să fie „oare chiar există Păstrătorul Pământului?” Ci: „Ce anume vrea să realizeze aducându-mi strămoşii în această lume şi plasându-ne în mijlocul poporului tău şi-al poporului pământului? Ce vrea să construiască Păstrătorul şi-n ce mod putem noi da o mână de ajutor?”

— Eu mai degrabă m-aş gândi, spuse Bego, la ceea ce-ncearcă să facă regele meu şi cum aş putea să-*l* ajut.

Motiak încuviinţă, ochii lui având pleoapele grele.

— Dacă nu pot să fiu fratele tău în credinţa noastră în Păstrător, atunci o să trebuiască să mă mulţumesc cu loialitatea ta faţă de mine, regele tău.

— În privinţa *asta* poţi avea deplină încredere, replică Bego.

— Ştiu că pot, spuse Motiak.

— Te rog să nu mă opreşti de la a-i învăţa pe copiii tăi, zise bătrânul.

Motiak închise ochii.

— Sunt atât de obosit, Bego. Trebuie să dorm înainte de-a mă mai gândi la aceste lucruri. Când pleci, te rog să le spui slujitorilor să vină şi să-i ducă pe copiii mei în paturile lor.

— N-o să fie nevoie, răspunse Bego. Sunt amândoi treji.

Motiak se uită la Mon şi la Edhadeya, care îşi ţineau în continuare capetele sprijinite pe braţe şi care nu se clintiseră din poziţia în care adormiseră. Dar acum, sfioşi, ridicaseră amândoi capetele.

— N-am vrut să vă-ntrerup, spuse Mon.

— Nu, îmi închipui că nu, rosti Motiak scorţos. Păi, în cazul ăsta, îi putem cruţa pe slujitor de greaua sarcină de-a vă căra. Duceţi-vă-n pat, amândoi. V-aţi câştigat dreptul de-a fi martori la traducere, dar nu şi pe cel de-a asculta sfatul meu de taină cu prietenul meu.

— Iartă-mă, şopti Edhadeya.

— Să te iert? repetă Motiak. Te-am iertat deja.

Acum du-te la culcare.
Îl urmară pe Bego, pe ușă, fără a scoate un cuvânt.
Motiak rămase singur în bibliotecă încă ceva vreme, atingând când foile de aur, când Catalogul.
În scurt timp, își făcu apariția mai-marele copiștilor, ca să ia scoarțele de copac cernite scrise cu grijă de Bego. Cât timp acesta rămase în încăpere, Motiak acoperi Catalogul, iar după ce copistul plecă, regele duse atât Catalogul, cât și foile de aur în cotlonul cel mai ascuns al trezoreriei sale, în adâncurile casei.
În timp ce mergea, vorbea în gând cu Păstrătorul, punându-i întrebări, cerând răspunsuri, dar în cele din urmă solicitând doar un singur lucru: „Dă-mi ajutor. Preoții mei vor răspunde așa cum răspund întotdeauna, interpretând vechile texte în același fel în care s-au hotărât să le interpreteze predecesorii lor. Această nouă istorie nici măcar nu-i va clinti din picoteala lor intelectuală – ei cred deja că înțeleg totul, dar acum cred că nu înțeleg nimic. Dă-mi ajutor, pe cineva care să poarte împreună cu mine această povară, pe cineva care să poată auzi fricile și îngrijorările mele, care să m-ajute să aflu ce vrei de la mine.”
Apoi, stând în pragul ușii trezoreriei, cu cele zece santinele aliniate la intrare urmărindu-l cu intensitate, Motiak avu o neașteptată viziune. Regele îl văzu pe bărbatul pe care îl visase

Edhadeya, la fel de clar ca şi cum ar fi stat în faţa lui. Pe Akmaro, preotul răzvrătit al lui Nuab.

La fel de iute cum venise, viziunea dispăru.

— Vă simţiţi bine? întrebă cea mai apropiată santinelă.

— Acum, da, răspunse Motiak.

Se îndepărtă, urcând treptele în camerele de zi ale casei.

Nu văzuse nicio imagine a lui Akmaro până atunci, dar ştia că bărbatul pe care-l zărise preţ de-o clipă era el. Cu siguranţă că-i fusese arătat acel chip pentru că Păstrătorul voia ca Akmaro să fie prietenul pe care-l ceruse Motiak. Iar dacă Akmaro urma să fie prietenul său, probabil că Păstrătorul plănuia să-l aducă în Darakemba.

În drum spre dormitorul său, trecu pe lângă camera lui Dudagu. În mod normal, ea ar fi trebuit încă să doarmă la acest ceas timpuriu al dimineţii, dar ea veni la uşă atunci când el trecu prin dreptul ei.

— Unde-ai fost toată noaptea, Tidaka?

— Am avut de lucru, răspunse el. Să nu-i laşi să mă trezească pân-la amiază.

— Ce, trebuie să-i caut pe toţi slujitorii tăi şi să le spun care-i programul tău? În ce fel te-am jignit, dacă mă tratezi dintr-odată ca pe-o simplă…

Glasul ei scăzu în intensitate, când el trase draperia de la uşa camerei sale interioare.

— Trimite-mi un prieten şi un sfetnic, Păstrătorule, şopti Motiak. Dacă-ţi sunt un slujitor

merituos, trimite-mi-l pe Akmaro acum.

Regele adormi aproape imediat ce puse capul pe pernă și avu un somn fără vise.

Îndreptându-se către camerele de culcare ale casei regelui, Mon şi Edhadeya discutau. Sau, mai degrabă, Mon vorbea.

— Catalogul a făcut traducerea, nu-i aşa? Tata nu făcea altceva decât să spună ce-anume apărea în faţa lui. Iar Bego scria ce zicea tata. Prin urmare, cine-i maşinăria?

SomNoroasă, Edhadeya murmură:

— Catalogu-i maşinăria.

— Aşa ni s-a spus. Iar, înainte de noaptea asta, Bego s-a trudit şi s-a chinuit în privinţa limbajului celor douăzeci și patru de foi. Apoi a testat răspunsurile lui cu mine, ca și cum eram la tabla înmulțirii. Aşa este, Mon? Da sau nu, Mon? Eu nu puteam da decât un singur răspuns. Nici nu trebuia să-nțeleg prea bine. Da. Nu. Cine-i maşinăria?

— O maşinărie care spune vrute şi nevrute-n loc să te lase să dormi, rosti Edhadeya. Toţi or să vrea aşa ceva.

Dar băiatul n-o mai asculta. Gândurile lui o luaseră deja în altă direcţie. Ştia că-i îngrozitor de nemulţumit în legătură cu ceva ce se întâmplase noaptea trecută; dacă încerca mai multe variante de răspuns, una dintre ele trebuia să fie cea corectă.

— Dedaya, tu chiar *vrei* visele? Nu-ţi doreşti să nu le fi avut?

Fără să vrea, la auzul unei asemenea întrebări Edhadeya se trezi; nu-i trecuse niciodată prin cap să pună întrebări în legătură cu darul ei.

— Dacă n-aş fi visat, Mon, noi n-am mai fi ştiut ce anume era în carte.

— Tot nu ştim. Am dormit în majoritatea timpului.

Complet trează acum, Edhadeya continuă:

— Şi *nu* vreau ca visul să-l fi avut altcineva. L-am vrut – m-am bucurat de el. Mă face părtaşă la ceva important.

— *Părtaşă* la ceva? O *parte* din ceva? Eu vreau să fiu *întreg.* Nu parte din altceva decât din mine.

— Asta-i o prostie, Mon. Ţi-ai petrecut toată viaţa vrând să fii altcineva. Acum, dintr-odată, vrei să fii tu?

— Aş vrea să *fiu* mai bun decât sunt, da. Aş vrea să pot *zbura,* da.

Edhadeya era obişnuită cu toate acestea. Băieţii se certau întotdeauna, ca şi cum ar fi ştiut că aveau forţele logicii de partea lor, chiar şi atunci când erau complet absurzi. Chiar şi în momentele în care „logica" lor sfida evidenţa.

— Vrei să participi la jocuri, la dansurile aeriene ale îngerilor tineri. Să *participi* la ele. Şi *să participi* la cântul de seară. De unul singur, nu poţi să faci prea bine nimic din ce-ţi doreşti.

— Asta-i altceva, rosti Mon.

Oh, da, hai să redefinim termenii spre a elimina contradicţia. Pe Edhadeya o înnebunea, pentru că după astfel de discuţii băieţii de obicei făceau tărăboi și vorbeau despre cât de absurde sunt fetele, cât de mult sunt conduse de emoţii, așa încât nu puteai avea o conversaţie inteligentă cu ei – dar băieţii erau cei care fugeau de dovezi și își schimbau în mod constant argumentele pentru a se potrivi cu ceea ce voiau ei să creadă. Iar Edhadeya era cea care era nemilos de realistă, refuzând să-şi renege propriile sentimente sau adevărurile pe care le observa în jurul ei. Refuzând să nege că mai întâi ea trăsese concluziile, datorită celor mai profunde dorinţe ale ei, şi abia după aceea își construise argumentele spre a le susţine. Doar băieţii erau atât de caraghioşi încât să creadă cu adevărat că argumentele lor reprezentau temeiurile lor.

Dar n-avea rost să-i explice nimic din toate astea lui Mon. Edhadeya era obosită. Nu trebuia să transforme această discuţie într-o controversă despre controverse. Aşa încât îi răspunse în cel mai simplu mod cu putinţă.

— Nu, nu-i aşa, zise ea.

Mon luă asta drept o invitaţie de a o ignora, desigur.

— Nu vreau să fiu părtaş al *Păstrătorului,* la asta nu vreau să fiu părtaş. Cine ştie sau cui îi pasă ce-anume plănuieşte el? Nu vreau să fac parte din planurile lui.

— Cu *toţii* suntem, rosti Edhadeya. Nu-i oare mai bine să fim o parte *importantă*?

— Păpuşa lui favorită? întrebă Mon dispreţuitor.

— Prietena ei plină de bunăvoinţă.

— Dacă-i prieten, hai să-l vedem la faţă, din când în când, ce zici? Hai să-l vedem că ne face o vizită.

Edhadeya hotărî că sosise momentul să injecteze puţină realitate în discuţie.

— Ştiu din ce cauză eşti supărat.

— Ar trebui să sper lucrul ăsta, din moment ce tocmai ţi-am comunicat.

— Eşti supărat pentru că vrei ca *tu* să fii cel care conduce, cel care face toate planurile.

Putu observa, după uluirea de moment din privirea lui, că atinsese un adevăr la care el nu se gândise niciodată. Dar, bineînţeles, se împotrivi ideii.

— Pe jumătate corect, poate, spuse el. Vreau să fac toate planurile pentru *mine.*

— Şi nu vrei ca o altă persoană să interpreteze nici cea mai mică fărâmă din ceea ce *tu* plănuieşti pentru ele?

— Exact. Nu cer nimic de la nimeni şi nu vreau ca nimeni s-aibă pretenţii de la mine. *Asta* ar fi adevărata fericire.

Edhadeya era obosită, iar Mon era neobişnuit de prostănac.

— Mon, tu nu poţi să stai nici cinci minute fără să-mi spui ce să fac.

Băiatul se simţi ofensat.

— Nu ţi-am spus nici măcar un lucru care să provoace această conversaţie!

— N-ai făcut nimic altceva *decât* să-mi spui ce să gândesc.

— Ţi-am spus ce gândesc *eu.*

— Oh, şi nu-ncercai să mă *faci* să fiu de acord?

Bineînţeles că făcea asta şi era conştient, iar toată argumentaţia lui că nu voia să controleze pe nimeni era şubredă, dar Mon n-ar fi recunoscut niciodată aşa ceva. Edhadeya se amuza întotdeauna, urmărind panica din ochii fraţilor ei atunci când erau încolţiţi şi căutau cu disperare o cale de ieşire din propria lor logică.

— Încercam să te fac să-*nţelegi.*

— Cu alte cuvinte, *încercai* să mă-mpingi să fac ceva.

— Nu, nu-i adevărat! Nu dau doi bani pe ce anume faci, gândeşti sau orice altceva.

— În cazul ăsta, de ce mai vorbeşti cu mine? întrebă ea cu cel mai dulce zâmbet.

— Îmi spuneam *mie* lucrul ăsta? Pur şi simplu s-a întâmplat să fii aici!

Devenind chiar mai calmă şi mai liniştită pe măsură ce el se supăra tot mai mult, Edhadeya răspunse cu blândeţe:

— Dacă nu vrei să controlezi ce gândesc, de ce-ai ridicat vocea? De ce te-ai luat la harţă cu mine?

În cele din urmă, Mon nu mai avea unde să bată în retragere. El *era* cinstit; atunci când nu se mai

putea ascunde de adevăr, îl înfrunta. De aceea era el fratele favorit al Edhadeyei. Şi datorită faptului că Aronha era mereu prea ocupat, iar ceilalţi fraţi erau mult prea mici.

— Te urăsc! strigă Mon. Încerci să mă domini şi mă scoţi din minţi!

Totuşi, ea nu putu rezista tentaţiei de a-l lua peste picior.

— Cum aş putea domina un băiat atât de liber ca tine?

— Du-te şi lasă-mă-n pace!

— Oh, a vorbit maestrul-păpuşar?

Începu să se depărteze de el, mergând ţeapăn, fără a-şi mişca braţele.

— Acum păpuşa se mişcă, dând ascultare. Care este planul lui Mon pentru această păpuşă? Doreşte ca ea să plece de aci.

— Te urăsc cu adevărat, rosti băiatul.

Dar ea realiză că el cu greu se abţinea să nu râdă.

Întoarse capul spre el, fără a-l mai tachina.

— Doar fiindcă insist să fiu o femeie pe picioarele mele şi nu mă gândesc la ceea ce plănuieşti pentru mine, Păstrătorul îmi trimite vise mai bune decât ţie. Noapte bună, dragă frate!

Dar Mon era furios şi jignit şi nu voia s-o lase să plece.

— Puţin îţi pasă de toate astea! Nu vrei decât să mă iei peste picior.

— Îmi place, într-adevăr, să te iau peste picior,

dar totodată îmi şi pasă foarte mult de lucrul ăsta. Vreau să fiu părtaşă la planurile Păstrătorului fiindcă sunt convinsă că el vrea ca noi să fim fericiţi.

— Oh, în cazul ăsta face o treabă bună. Sunt în *extaz.*

Erau lacrimi în ochii lui. Edhadeya ştia cât de mult îi displăcea lui atunci când îi dădeau lacrimile. Nu va mai face nimic pentru a-l provoca în continuare, pentru a-l face să se simtă stingher.

— Nu să ne facă fericiţi pe *fiecare,* tot timpul, spuse ea. Dar vrea ca noi, noi toţi, să trăim în pace, să fim îngăduitori unii cu alţii, să ne-ajutăm între noi, ca să fim cât vrem de fericiţi, cât *putem* de fericiţi. Ea se gândi la ceea ce-i spusese Uss-Uss că vrea spre a fi fericită şi continuă: Păstrătorul s-a săturat ca noi s-avem sclavi şi stăpâni, să ne războim cu toată lumea, să ne urâm unii pe alţii. Nu vrea să ne distrugem aşa cum s-a întâmplat cu Rasulumii.

Îşi dădu seama după nedumerirea lui că probabil nu fusese treaz în cea mai mare parte a finalului traducerii.

— O să cred că Păstrătorul vrea să fiu fericit în ziua-n care or să-mi crească aripi, rosti el morocănos.

Ea nu putu rezista să-i mai administreze o ultimă doză de adevăr.

— Nu-i vina Păstrătorului că n-ai găsit încă ceva util de făcut cu mâinile tale.

Fără a mai aştepta răspuns, ea o zbughi către camera ei. Imediat ce rămase singură, se simţi vinovată pentru că îi spusese ceva atât de brutal, în ultima ei remarcă. Căci chiar dacă într-o dispută el nega, şi se străduia să se apere, ea ştia că în liniştea minţii lui va recunoaşte adevărul. Va şti ce anume e corect.

Şi totuşi, cu minunatul său dar de a deosebi ceea ce-i bine de ceea ce-i rău, de ce nu era el în stare să realizeze că dorinţa lui de-a fi altceva era ceva complet greşită, că-şi irosea viaţa şi-şi otrăvea inima?

Sau năzuinţa aceea de a fi înger era ceva ce Păstrătorul voia ca el să aibă?

Se întinse pe salteaua ei, apoi, ca de obicei, se ridică imediat şi îndepărtă cele trei perniţe moi pe care Dudagu îi punea pe slujitori să le aşeze acolo „pentru că o doamnă nu trebuie să doarmă pe o saltea tare, ca un soldăţoi”.

Edhadeya nici nu se gândise să se supere pe Uss-Uss pentru că nu scotea perniţele – dacă soţia regelui poruncea ceva, niciun slujitor nu trebuia să îndrăznească să nu-i dea ascultare şi ar fi fost crud s-o dojenească pe Uss-Uss pentru că făcea ceea ce trebuia pentru a supravieţui.

Nu, nu Uss-Uss. Voozhum.

Făcea şi asta parte din planul Păstrătorului? Să-i elibereze pe săpători din sclavie? Cuvintele veniseră atât de uşor pe buzele Edhadeyei atunci când se certa cu Mon. Dar acum trebuia să-şi

imagineze posibilitatea reală de a se întâmpla acest lucru. Ce anume *plănuia* Păstrătorul? Şi câte turbulenţe se vor produce înainte ca planul lui să fie realizat?

Akmaro privi către câmpurile cu cartofi care creşteau printre şirurile de tulpini de porumb, deja recoltate. Acum, la sfârşitul anotimpului, era vremea să fie dezgropaţi şi să fie sortaţi: unii de sământă, ceilalţi de mâncat. Cine-ar fi crezut că porumbul şi cartofii plantaţi în sclavie vor fi recoltaţi – mă rog, nu în libertate, dar nici în frică. Gardienii se ţineau la distanţă în cea mai mare parte a timpului şi nimeni nu-i sâcâia, nici adulţii, nici copiii. Trudeau din greu, iar Pabulog o să aibă o grămadă de tribut de luat de la ei. Dar, oricum, existau mai multe alimente decât aveau ei nevoie. Suficiente şi chiar ceva pe deasupra.

Ăsta-i darul pe care ni l-a dat Păstrătorul: în loc să trăim în frică şi în dezgust ca până acum, curajul şi înţelepciunea soţiei mele i-au transformat pe cei mai răi duşmani ai noştri, copiii lui Pabulog, în prieteni. Bineînţeles, ei n-or să se răzvrătească împotriva tatălui lor – sunt prea tineri, iar Pabulog prea crud şi prea imprevizibil pentru a face acest lucru. Dar ne-au lăsat în pace. Şi, în mod sigur, chiar şi Pabulog va reuşi să înţeleagă că era mai bine să aibă poporul lui Akmaro în calitate de şerbi productivi, decât ca sclavi torturaţi, înverşunaţi, revoltaţi.

Singurul punct întunecat pe care-l observa Akmaro era fiul său, Akma. Akmadis, Kmadadis, iubitul inimii mele, în tine îmi pun speranţele, aşa cum mama ta îşi pune speranţele în dulcea ei fiică. Cum de-ai ajuns să mă urăşti atât de mult? Tu eşti isteţ şi înţelept în sufletul tău, Akma, vezi că-i mai bine să ierţi şi să te împrieteneşti cu duşmanii tăi. Care-i pricina amărăciunii care te orbeşte? Îţi vorbesc, dar tu nu auzi. Sau şi mai rău – te porţi ca şi cum vocea mea ar fi, în urechile tale, strigătul de luptă al unui duşman.

Chebeya îl consolase, desigur, dându-i asigurări că, deşi ostilitatea era cât se poate de reală, legăturile dintre tată şi fiu erau mai puternice ca niciodată.

— Eşti punctul central al vieţii lui, Kmadaro, îi spusese ea. Acum e furios, crede că te urăşte, dar în realitate orbitează în jurul tău precum Luna în jurul Soarelui.

Slabă consolare, să facă faţă urii fiului său atunci când voia – atunci când merita? – doar iubire, el dăruise doar iubire.

Dar… aceasta era tragedia personală a lui Akmaro, povara lui, de-a fi pierdut dragostea fiului său. Cu timpul, situaţia se va îmbunătăţi sau nu; atât timp cât Akmaro făcea tot ceea ce-i stătea în putinţă, nu depindea de el. Mai importantă era munca pe care o depunea pentru cauza Păstrătorului. Se gândise, atunci când fugise de cuţitele asasinilor lui Nuak, că Păstrătorul avea în

cap o măreaţă lucrare pentru el. Că-i fuseseră încredinţate cuvintele lui Binaro, iar el trebuia să le propovăduiască de-a lungul şi de-a latul pământului. Să predice că Păstrătorul Pământului voia ca poporul cerului, al pământului şi toţi cei de la mijloc să trăiască pe vecie ca surori şi fraţi, ca rude şi prieteni, fără ca nimeni să fie stăpânul altcuiva, fără bogaţi şi săraci, ca proprietari egali ai pământului pe care li-l dăduse Păstrătorul, respectând cu toţii convenţiile pe care le făcuseră între ei, crescându-şi familiile în pace şi siguranţă, fără ca foamea sau trufia să facă de ruşine fericirea fiecăruia. Oh, da, Akmaro avea viziuni cu regate întregi înţelegând simplitatea mesajului pe care Păstrătorul i-l dăduse lui Binaro, iar prin intermediul lui Akmaro, iar prin el întregii lumi.

În schimb, mesajul său fusese dat acestor aproape cinci sute de suflete, fiinţe umane cu toţii. Şi celor patru fii ai lui Pabulog.

Dar era suficient, nu-i aşa? Dăduseră dovadă de curaj aceşti cinci sute. Îşi dovediseră loialitatea şi puterea. Înduraseră totul şi vor fi capabili să mai suporte multe lucruri. Era un lucru bun pe care-l creaseră împreună – această comunitate era un lucru bun. Iar atunci când venea vorba de o bătălie cu duşmanul lor cel mai aprig, Pabulog, un om chiar mai bogat în ură decât era în bani şi putere, acesta câştigase partea cu săbii şi bice, dar Akmaro, nu, comunitatea lui Akmaro – nu, poporul Păstrătorului – câştigase bătălia inimilor

şi a minţilor şi cucerise prietenia fiilor lui Pabulog.

Erau băieţi buni, din momentul în care au învăţat, din momentul în care au fost învăţaţi. Vor avea curajul să rămână nişte oameni buni, în ciuda tatălui lor. Dac-am pierdut un fiu, nu-mi dau seama cum, măcar i-am câştigat pe aceşti patru fii, care ar fi trebuit să fie moştenirea altui bărbat, dacă nu i-ar fi pierdut încercând să-i folosească în scopuri rele.

Poate că ăsta-i preţul pe care-l plătesc pentru că i-am câştigat pe Pabulogi: îi iau pe băieţii lui Pabulog, dar trebuie în schimb să renunţ la băiatul meu.

Dar un glas chinuit din interiorul lui strigă: Nu, nu merită preţul, i-aş da pe toţi Pabulogii, pe toţi băieţii din lume pentru încă o zi în care Akmadis să mă privească în ochi cu mândria şi iubirea pe care le-a avut cândva pentru mine!

Dar nu voia cu adevărat acest lucru. Nu era o cerere, nu voia ca Păstrătorul să creadă că e nerecunoscător. Da, Păstrătorule, îmi vreau fiul înapoi. Dar nu cu preţul bunătăţii altcuiva. Mai bine îmi pierd eu fiul decât să pierzi tu aceşti oameni.

Măcar de-ar putea crede că spunea acest lucru din toată inima.

— Akmaro.

Bărbatul întoarse capul şi îl văzu pe Didul.

— Nu te-am auzit când ai venit.

— Am alergat, dar probabil că datorită brizei

n-ai auzit zgomotul paşilor mei.

— Ce pot face pentru tine?

Didul părea supărat.

— E vorba de-un vis pe care l-am avut azi-noapte.

— Ce fel de vis? întrebă Akmaro.

— Era… poate nimic. Din cauza asta n-am spus nimic până acum. Dar… n-am putut să mi-l scot din minte. Îmi revenea tot timpul, fără încetare, aşa c-am venit să ţi-l povestesc.

— Povesteşte.

— Se făcea că soseşte tata. Cu cinci sute de războinici Elemaki, o parte din ei din poporul de mijloc, majoritatea din poporul pământului. Voia să… voia să tabere asupra ta în zori, să te surprindă în somn, să vă măcelărească pe toţi. Acum, când e gata să fie strânsă recolta. A avut parte de un anotimp în care ai trudit pentru el, iar acum urma să-ţi ucidă oamenii sub ochii tăi, apoi soţia ta sub ochii copiilor, apoi copiii sub ochii tăi, şi în cele din urmă pe tine.

— Şi-ai aşteptat până acum să-mi spui asta?

— Pentru că, deşi am văzut că asta plănuieşte, deşi am văzut scena aşa cum a imaginat-o el, atunci când a sosit aici a găsit locul pustiu. Toţi cartofii încă în pământ, iar voi toţi plecaţi. Nicio urmă. Gardienii dormeau, iar el nu a putut să-i trezească, astfel că i-a ucis aşa, adormiţi, apoi s-a năpustit să-ţi dea de urmă în pădure, dar tu dispăruseşi.

Akmaro se gândi câteva clipe la cele auzite.
— Iar tu unde erai?
— Eu? Ce vrei să spui?
— În visul tău. Unde erați tu și frații tăi?
— Nu știu. Nu ne-am văzut.
— În cazul ăsta... nu crezi că-i limpede unde erai?
Didul privi într-o parte.
— Nu mi-e rușine să dau ochii cu tata după ceea ce-am făcut aici. Asta era calea potrivită ca să folosesc autoritatea pe care ne-a dat-o.
— De ce nu te-a găsit aici în visul tău?
— Oare își trădează un fiu tatăl? întrebă Didul.
— Dacă un tată îi cere fiului său să comită o fărădelege atât de îngrozitoare încât acesta din urmă nu o poate săvârși fără mari mustrări de conștiință, atunci este oare o trădare a fiului să nu dea ascultare tatălui?
— Întotdeauna așa procedezi, spuse Didul. Faci ca toate întrebările să fie mai grele.
— Le fac mai adevărate, rosti Akmaro.
— E-un vis adevărat? întrebă Didul.
— Cred că da, spuse Akmaro.
— Cum o să fugi? Gardienii îi sunt în continuare fideli tatei. Ne dau ascultare, dar n-o să vă lase să evadați.
— Ai văzut în vis. Păstrătorul a mai făcut odată așa ceva. Atunci când Nafarii au fugit de la Elemaki, la începutul vremii noastre pe Pământ, Păstrătorul a făcut să se pogoare un somn adânc

peste toţi duşmanii Nafarilor. Au dormit până când Nafarii se aflau la mare distanţă.

— Nu poţi fi sigur că se va-ntâmpla aşa ceva, nu din visul meu.

— De ce nu? întrebă Akmaro. Putem afla din vis că tatăl tău soseşte, dar nu putem afla cum anume intenţionează Păstrătorul să ne salveze?

Didul râse nervos.

— Dar dacă nu-i un vis adevărat?

— În cazul ăsta, gardienii or să ne prindă-n timp ce fugim, spuse Akmaro. Cum să fie chestia asta mai rea decât să-l aşteptăm pe tatăl tău?

Băiatul se strâmbă.

— Eu nu-s Binaro. Nu-s *tu.* Nu-s Chebeya. Lumea nu-şi riscă viaţa din cauza unui vis de-al meu.

— Nu-ţi face griji. Or să-şi rişte vieţile pentru că ei cred în Păstrător.

Didul clătină din cap.

— E prea mult. Prea mult de hotărât doar pe baza visului meu.

Akmaro râse.

— Dacă visul tău a apărut din neant, Didul, atunci nimănui n-o să-i pese de ceea ce-ai visat. Atinse umărul băiatului. Du-te şi zi-le fraţilor tăi că le cer să se gândească la faptul că tatăl vostru nu te găseşte aici, în visul tău. E-alegerea ta. Dar îţi spun acest lucru. Dacă Păstrătorul socoteşte că tu eşti duşmanul poporului meu, atunci la orele întunecate ale dimineţii tu o să dormi atunci când

noi o să fugim. Aşa că, dacă te trezeşti atunci când plecăm, Păstrătorul te invită să vii. El îţi arată că are-ncredere-n tine, iar locul tău e printre noi.

— Dar se poate şi să am băşica plină şi să trebuiască să mă scol dimineaţa ca să mă uşurez.

Akmaro râse din nou, apoi întoarse capul. Băiatul le va spune fraţilor săi. Ei vor hotărî. Trebuia să aleagă între ei şi Păstrător.

Aproape pe dată, Akmaro îl văzu pe fiul său, Akma, stând pe câmp, asudat de la culesul cartofilor. Băiatul se uita la el. Îl privi pe Didul, în timp ce se îndepărta. Cum o fi părut oare în ochii lui Akma? Când eu îi atingeam umărul lui Didul. Când râdeam. Cum păreau toate astea? Iar când o să le povestesc oamenilor diseară despre visul lui Didul, când o să le spun să se pregătească pentru că glasul Păstrătorului a ajuns la noi, anunţându-ne că mâine vom fi eliberaţi din sclavie – când o să le spun asta, ceilalţi se vor bucura, pentru că Păstrătorul nu ne-a abandonat. Dar fiul meu va fi furios în sufletul său pentru că visul a venit de la Didul şi nu de la el.

După-amiaza trecu; soarele, ascuns de multă vreme îndărătul munţilor, acum îşi retrase în sfârşit lumina de pe cer. Akmaro îi strânse pe oameni şi le ceru să se pregătească, căci în ceasurile de dinaintea zorilor vor pleca. Le povesti visul. Le spuse cine îl avusese. Şi nimeni nu avu vreo îndoială sau vreo întrebare. Nu întrebă nimeni: „E-o capcană? E-un şiretlic?” Pentru că îi

ştiau cu toţii pe Pabulogi, realizau cât de mult se schimbaseră.

În zori, Akmaro şi Chebeya îi treziră pe copii. Apoi Akmaro ieşi ca să se asigure că toţi ceilalţi se treziseră şi se pregăteau de plecare. Nu vor trimite pe nimeni să-i spioneze pe gardieni. Ştiau că fie dorm, fie sunt treji. Nu trebuiau să verifice, nu era nimic de făcut în cazul în care interpretaseră greşit visul.

În colibă, în timp ce Akma ajuta la umplerea desagilor de călătorie cu hrana pe care trebuiau s-o care, cu hainele de schimb, uneltele şi frânghiile de care aveau nevoie, mama îi vorbi:

— N-a fost Didul, să ştii. Nu el a ales să aibă visul, iar tatăl tău n-a ales să-l audă de la el. A fost Păstrătorul.

— Ştiu, spuse Akma.

— Păstrătorul încearcă să te-nveţe să-i accepţi darurile indiferent prin cine alege ea să ni le trimită. Păstrătorul e cel care vrea ca tu să ierţi. Ei nu-s aceiaşi băieţi ca pe vremea când te-au chinuit. Ţi-au cerut iertare.

Akma se opri din treabă şi o privi în ochi. Fără ranchiună – fără niciun fel de expresie pe chip – el rosti:

— Și-au cerut, dar eu refuz.

— Cred c-acum e sub demnitatea ta lucrul ăsta. La început am înţeles. Umilinţa era încă proaspătă.

— Nu-nţelegi, spuse Akma.

— Ştiu că nu-nţeleg. De-asta te implor să-mi explici.

— Nu i-am iertat. Nu era nimic de iertat.

— Ce vrei să spui?

— Făceau ceea ce i-a învăţat tatăl lor. Eu făceam ceea mă învăţa tatăl meu. Asta-i. Copiii nu-s altceva decât instrumente ale părinţilor lor.

— Spui un lucru îngrozitor.

— E-un lucru îngrozitor. Dar o să vină vremea când n-o să mai fiu copil, mamă. Din ziua aia n-o să mai fiu instrumentul niciunui bărbat.

— Akma, te otrăveşte să ţii în suflet ura asta. Tatăl tău îi învaţă pe oameni să ierte şi să se lepede de ură, iar...

— Ura a fost cea care m-a susținut atunci când iubirea m-a dezamăgit. Crezi c-o să renunţ acum la ea?

— Eu zic c-ar fi cazul, spuse Chebeya. Până n-o să te distrugă.

— Asta este o amenințare? O să mă trăsnească Păstrătorul?

— N-am zis „până n-o să te ucidă”. Poţi fi distrus ca persoană cu mult înainte ca trupul tău să fie pregătit spre a fi pus în pământ.

— Tu și tata puteţi să gândiţi despre mine ce vreţi, replică Akma. Ruinat, distrus, cum doriţi. Nu-mi pasă.

— Nu cred că eşti ruinat, zise Chebeya.

Luet vorbi piţigăiat:

— Nu-i băiat rău, mamă. Tu şi cu tata n-ar

trebui să vorbiţi despre el ca şi cum ar fi rău.

Chebeya era şocată.

— Noi n-am spus *niciodată* c-ar fi rău, Luet. De ce spui lucrul ăsta?

Akma râse uşor.

— Luet n-are nevoie să te audă rostind cuvântul ca să ştie adevărul. Nu-nţelegi încă ce dar are? Sau nu ţi-a trimis Păstrătorul un vis în legătură cu asta?

— Akma, nu-ţi dai seama că nu te lupţi cu mine sau cu tatăl tău? Ci cu Păstrătorul?

— Nu-mi pasă nici dacă-i lumea întreagă şi tot ceea ce-i în ea, pe ea sau deasupra ei. N-o... să... mă... plec.

Şi, conştient în mod evident că rostise un lucru foarte dramatic – şi uşor ridicol venind din partea cuiva atât de tânăr –, Akma îşi puse desaga în spinare şi părăsi coliba.

Nu era altă lumină în afară de cea a lunii în timp ce părăseau pământul pe care-l făcuseră rodnic cu recolte bune într-un timp foarte scurt. Nimeni nu privea îndărăt. În urma lor nu era niciun sunet de alarmă. Cârdurile lor de curcani şi turmele de capre nu erau liniştite; din când în când, oamenii vorbeau între ei; dar nimeni nu auzi.

Iar atunci când ajunseră pe coama ultimului deal înainte de a ieşi cu adevărat din tărâm, ştiau că acolo, în umbra pădurii de pini, aşteptau Pabulogii. Akmaro îi îmbrăţişă; plânseră, râseră şi se îmbrăţişară cu ceilalţi, bărbaţi şi femei. Apoi

Akmaro îi grăbi şi porniră cu toţii.

Făcură tabăra într-o vale ferită, iar acolo râseră şi cântară împreună cântece şi se bucurară pentru că Păstrătorul îi scăpase din sclavie. Dar în toiul sărbătorii, Akmaro îi puse să înceteze şi să fugă din nou, în susul văii, pe poteci necunoscute, pentru că sosise Pabulog şi descoperise gardienii dormind, iar în acest moment o armată era pe urmele lor.

Era periculos să mergi pe cărări ce nu se aflau pe hartă, mai ales în acest anotimp al anului. Cine ştia care văi erau cufundate în zăpadă şi care uscate? Părea că cele o mie de văi aveau fiecare vremea şi climatul său diferit, depinzând de direcţia în care băteau vânturile umede şi uscate, reci şi calde. Dar această cărare era destul de caldă ţinând cont de altitudine şi de uscată, dar având apă pentru turmele lor. Iar după unsprezece zile coborâră din munţi printr-o mică vale care nici măcar nu era păzită, pentru că niciun raid al Elemakilor nu venise vreodată din acea direcţie. În după-amiaza zilei următoare, erau pe malul râului şi, în ciuda instrucţiunilor preoţilor, Akmaro nu-şi lăsă oamenii să intre în apă.

— Au fost deja făcuţi bărbaţi şi femei noi, spuse el.

— Nu prin autoritatea regelui, replică preotul.

— Ştiu lucrul ăsta, spuse Akmaro. A fost prin autoritatea Păstrătorului Pământului, care-i mai

mare decât a oricărui preot.

— Atunci o să fie un act de război dacă traversezi această apă, spuse preotul.

— Atunci n-o s-o traversăm, pentru că nu dorim răul nimănui.

În cele din urmă, apăru însuşi Motiak şi traversă podul pentru a vorbi cu Akmaro. Stătură faţă în faţă pentru câteva clipe, iar oamenii de pe ambele maluri ale râului căscau ochii să vadă cum îl va pune la punct regele pe acest impertinent străin. Spre surprinderea lor, Motiak îl îmbrăţişă pe Akmaro, apoi o îmbrăţişă pe soţia lui şi îi luă de mână pe fiul şi pe fiica lor şi-i conduse pe pod, cu adulţii în urma lor. Niciunul dintre ei nu atinse apa Tsidorekului în ziua aceea, iar Motiak proclamă că toţi sunt cetăţeni adevăraţi ai Darakembei, căci fuseseră făcuţi bărbaţi şi femei noi de Păstrătorul Pământului.

Soarele încă nu apusese în ziua aceea, când Ilihi veni să-l salute pe Akmaro; fu o adunare foarte veselă şi-şi povestiră unii altora vieţile de după ce se despărţiseră, până când se făcu noapte. În zilele următoare, multă lume de pe tărâmul lui Khideo veni în Darakemba spre a-i saluta pe vechii prieteni şi, câteodată, rude care părăsiseră Zinomul pentru a-l urma pe Akmaro în pustietate.

Aceasta nu a fost ultima dintre împăcări. Motiak emise o proclamaţie pentru poporul din Darakemba să se adune într-un vast loc deschis, pe malul râului. Acolo le-a dat poruncă

funcţionarilor lui să citească oamenilor povestea Zenifilor, apoi istoria Akmarilor, şi cu toţii fură uluiţi cum a intervenit Păstrătorul pentru a-i proteja. Apoi ieşiră în faţă fiii lui Pabulog şi-i cerură lui Akmaro să-i vâre în apă. De această dată, când se scufundară, ei îşi părăsiră vechile identităţi.

— Nu mai suntem Pabulogi, spuse Pabul, iar fraţii săi îl imitară. Acum suntem Nafari, iar singurul nostru tată este Păstrătorul Pământului. Îi vom considera pe Akmaro şi pe Motiak ca fiind un fel de taţi pentru noi, dar nu cerem nicio altă moştenire decât cea de simplu cetăţean al Darakembei.

Acum, când se adunase tot poporul din Darakemba, se aşezară aşa cum făceau de fiecare dată, descendenţii Darakembilor la stânga regelui, iar cei ai primilor Nafari la dreapta lui. Iar în cadrul acestor grupuri, se subdivizară şi mai mult, căci Nafarii încă îşi aminteau care dintre ei, apreciind după linia paternă, erau Issibi, care erau Oykibi, care Yasoi, care Zborabi. Iar în ambele grupuri poporul cerului şi poporul de mijloc se adunau separat în clanurile lor; iar, în spate, puţinii săpători care erau cetăţeni liberi.

Când fu terminat cititul istoriilor, Motiak se ridică în picioare şi rosti:

— Nimeni nu se poate îndoi că mâna Păstrătorului s-a manifestat în lucrurile pe care le-am văzut şi le-am auzit. În ultimele câteva zile

am petrecut fiecare oră de trezie în tovărăşia lui Akmaro şi a Chebeyei, doi mari învăţători pe care ni i-a trimis Păstrătorul să ne-ajute să-nvăţăm cum să fim nişte paznici vrednici ai gliei pe care ne-a dat-o. Acum o să vă vorbească el, cu o autoritate mai mare decât a oricărui rege.

Oamenii şuşotiră din pricina faptului că regele rostise un lucru atât de uluitor. Apoi îl ascultară pe Akmaro vorbind, în timp ce mergea printre ei, de la un grup la altul; iar alţi bărbaţi şi femei din rândul Akmarilor mergeau de la un grup la altul, fiecare dintre ei predicând o parte din mesajul pe care li-l trimisese Păstrătorul prin intermediul lui Binaro cu atât de mulţi ani în urmă, mesajul pentru care acesta plătise cu viaţa. Nu credeau cu toţii în tot ceea ce li se spunea, iar unele dintre idei erau şocante, căci Akmaro zicea că săpătorii, îngerii şi fiinţele umane sunt fraţi şi surori. Dar nimeni nu îndrăznea să cârtească, deoarece el se bucura de prietenia regelui, iar mulţi dintre ei, poate majoritatea, mai ales din rândul celor săraci, credeau cu tot sufletul în ceea ce spunea el.

În ziua aceea, mulţi merseră în apă, spre a deveni noi sub mâinile lui Akmaro şi ale adepţilor săi. Iar la sfârşitul zilei Motiak făcu să fie citită o altă proclamaţie: „Începând de-acum, preoţii nu vor mai fi slujitorii regelui, numiţi de rege şi stând în preajma regelui spre a săvârşi marile ritualuri publice. De-acum înainte, Akmaro va fi marele

preot și el va avea puterea de a-i numi pe preoţii de sub el în orice oraş, mare sau mic, şi sat care se află acum sub cârmuirea mea. Aceşti preoţi ai Păstrătorului nu vor fi plătiţi din trezoreria publică, ci vor munci cu braţele lor, la fel ca oricare alt bărbat sau femeie; pentru ei, nicio muncă nu va fi prea umilitoare, nicio povară prea grea. Cât despre preoţii care m-au slujit până acum cu credinţă, ei nu vor fi uitaţi. Îi voi elibera de însărcinările lor şi le voi oferi din trezoreria mea privată destulă avere ca să înceapă nişte afaceri respectabile; cei care vor dori să predea vor deveni învăţători; iar unii vor avea un loc pe lângă mine, în calitate de funcţionari şi bibliotecari. Nu trebuie nimeni să îşi închipuie că fac această schimbare pentru că în rândurile lor ar fi vreo dezonoare. Dar niciodată un rege nu va mai fi în stare să-şi folosească preoţii aşa cum Nuab i-a folosit pe Pabulog şi pe ceilalţi preoţi – ca instrumente de opresiune, înşelare şi cruzime. Din acest moment preoţii nu vor avea putere politică, şi niciun rege sau Cârmuitor nu va avea autoritatea de a numi sau revoca un preot.”

„În plus”, spunea proclamaţia, „atunci când se va aduna poporul nu vă veţi mai împărţi în Nafari şi Darakembi, sau în diferite triburi şi clanuri şi nici nu va mai exista o separare între poporul pământului, al cerului şi cel de mijloc. Câtă vreme îmi daţi mie supunere în calitate de rege al vostru, sunteţi cu toţii Nafari, sunteţi cu toţii Darakembi.

Iar atunci când vă veţi strânge împreună cu preoţii pentru a deprinde învăţăturile Păstrătorului Pământului, atunci sunteţi Păstraţi, iar aceasta este o problemă între voi și Păstrătorul Pământului – nu se poate amesteca în aceasta nicio putere muritoare, rege, guvernator, soldat sau învăţător. Nicio persoană de nicio rasă nu poate fi ţinută în sclavie mai mult de zece ani, iar toţi cei care au slujit deja o atare perioadă sunt acum angajaţi cărora trebuie să li se plătească un salariu potrivit şi nu pot fi alungaţi, deşi ei pot pleca după voinţă. Toţi copiii născuţi pe pământurile mele sunt liberi din momentul conceperii, chiar dacă mama este sclavă. Aceasta este noua ordine pe teritoriile mele şi este apelul meu ca lumea să-i dea ascultare."

Ultima propoziţie era o formulare standard – toate edictele regelui erau întocmite ca nişte apeluri, nu ca porunci, căci aceasta este maniera stabilită de Nafai cu mult timp în urmă, pe vremea când domneau Eroii. Acum însă fură mulţi care ascultară vorbele sale cu furie abia stăpânită. Cum de îndrăzneşte el să spună că n-ar trebui să fie nicio deosebire între mine şi un săpător, între mine şi o femeie, între mine şi un înger, între mine şi o fiinţă umană, între mine şi un bărbat, între mine şi cei săraci, între mine şi cei ignoranţi, între mine şi duşmanii mei? Indiferent cât s-ar fi simţit de prejudiciaţi în sufletul lor, mimară că acceptă învăţăturile lui Akmaro şi edictul lui Motiak, dar în

inimile lor, în casele lor şi, puţin câte puţin, de-a lungul anilor următori, în conversaţii liniştite cu prieteni şi vecini, ei au respins nebunia ce le-a fost impusă de Akmaro şi Motiak.

Dar la acea vreme celor mai mulţi li se păreau a fi zorii unei noi epoci, acele zile glorioase când Akmaro întemeia Casele Păstraţilor, de care să se ocupe zilnic preoţii în fiecare oraş, mare sau mic, ori sat; când Motiak sărbătorea noua calitate a bărbaţilor şi femeilor, a săpătorilor, îngerilor şi fiinţelor umane şi promisiunea de libertate pentru toţi sclavii. Dar, în ignoranţa lor, erau bucuroşi, şi-a fost consemnată în Analele Regilor Nafarilor drept perioada cea mai armonioasă din toată istoria Pământului. Excepţiile n-au fost socotite vrednice de a fi pomenite în carte.

6
Deziluzie

De două ori pe an, Akmaro se ducea să viziteze fiecare dintre cele şapte Case ale Păstrătorului. Atunci când sosea, toţi preoţii şi învăţătorii din respectiva regiune a Darakembei veneau la Casă, iar acolo el îi învăţa, le asculta problemele şi-i ajuta să ia decizii. Era foarte atent să nu le permită preoţilor să-l trateze aşa cum preoţii de un alt tip îl tratau pe vremuri pe rege. Nu se făceau plecăciuni, nu exista o etichetă specială; îşi atingeau unul altuia antebraţele sau aripile, în

semn de salut. Iar atunci când şedeau, se aşezau în cerc, iar Akmaro îi cerea unuia dintre ei, la întâmplare, să conducă adunarea și să-i invite pe ceilalţi să ia cuvântul.

Sosea, ca de obicei, la Casa Păstrătorului din Bodika, cel mai recent adaos la imperiul Darakembei. Teritoriul era liniştit, neintenţionând să se opună cârmuirii lui Motiak. Dar învăţăturile lui Akmaro – asta era altă problemă.

— Trebuie să-i faceţi să-nţeleagă că nu-s învăţăturile *mele*, spuse Akmaro. Tot ceea ce ştiu am aflat de la Binaro sau din visele pe care le-a trimis Păstrătorul – câteodată mie, dar cel mai adesea altora.

— Asta-i problema, tată Akmaro, rosti Didul.

Foştii fii ai lui Pabulog deveniseră cu toţii preoţi ori învăţători, dedicându-şi vieţile slujirii Păstrătorului care îi eliberase de minciunile şi de ura tatălui lor.

— Sau parte a problemei, continuă el. Avem câteva persoane care pretind c-au avut vise adevărate în care li se spune că, cel puţin în Bodika, Păstrătorul nu doreşte niciun fel de amestec între poporul pământului, poporul cerului şi poporul de mijloc.

— Astea-s vise false, replică Akmaro.

— Ei susţin c-ale tale-s cele false, zise Didul. Aşa încât se ajunge-n situaţia-n care *trebuie* să le cerem să creadă, nu în Păstrător, ci în vorbele tale despre Păstrător.

— Există legi referitoare la impostură, interveni unul dintre preoţi. Nu se poate ca lumea să-şi facă de treabă atacând Casele Păstraţilor?

— Didul nu ne lasă să-i ducem în faţa subregelui din Bodika, spuse altul.

Akmaro se uită la Didul.

— Eu, unul, suspectez că subregele are o simpatie secretă faţă de cei care propovăduiesc că cei din poporul pământului sunt prin natură sclavi, chiar dacă-s eliberaţi prin lege.

— E mai bine, oricum, să nu se-ajungă la judecată cu aceste probleme, spuse Akmaro.

— Cum poate fi unit regatul, dacă cineva e-n stare să vină şi să pretindă că vorbeşte-n numele Păstrătorului? întrebă un alt învăţător, o femeie din poporul cerului. Trebuie să existe o limită-n aceste privinţe.

— Nu noi trebuie să-i spunem cu cine poate vorbi şi cu cine nu.

— Când aveţi de gând să interziceţi ca femeile să se mai refere la Păstrător ca fiind „ea”? întrebă un bătrân.

— Atunci când Păstrătorul o să ne dea de ştire dacă trupul lui are uter sau nu, vom spune unui grup sau altuia să-şi schimbe concepţia despre el. L-ai văzut, cumva? întrebă Akmaro.

Bătrânul admise cum că nu-l văzuse, bineînţeles.

— În cazul ăsta, nu încerca să controlezi ideile altora, spuse Akmaro. S-ar putea să fii tu cel

care-o să trebuiască să-nveţe să spună „ea”.

Didul râse, la fel şi mulţi alţii – mai ales cei tineri, ca şi el. Dar apoi, redevenind serios, Didul adăugă:

— În cei treisprezece ani de când eşti mare preot în Darakemba, tată Akmaro, tot mai există unii care resping toate schimbările. Aici, în această adunare, există nişte femei care nu vor să predice în congregaţii care includ şi bărbaţi, şi mai sunt şi bărbaţi care nu vor să predice femeilor. Există îngeri care strâmbă din nas când e vorba să predice fiinţelor umane, şi viceversa. Aşa este peste tot, sau doar aici în Bodika, unde nici preoţii nu reuşesc să-şi armonizeze inimile cu Păstrătorul?

— Continuă să predice congregaţiilor mixte? întrebă Akmaro.

— Da, răspunse Didul. Dar unii şi-au părăsit funcţiile pentru că nu mai puteau suporta.

— Ai numit pe alţii în locul lor?

— Da, răspunse Didul.

— Nu-i deosebit faţă de alte locuri. Amestecarea bărbaţilor şi a femeilor, a poporului pământului, a celui de mijloc şi al celui al cerului într-un singur popor, Păstraţii Păstrătorului – aşa ceva nu se poate realiza într-un singur an şi nici în treisprezece.

— Certurile dintre noi sunt înverşunate, câteodată, spuse Didul.

— Iar tu ţii întotdeauna partea celorlalţi! strigă un înger tânăr.

— Eu ţin partea Păstrătorului! insistă Didul.

Akmaro se ridică în picioare.

— Aş vrea să vă gândiţi cu toţii, prieteni, că Păstrătorul cere de la noi mult mai mult decât simpla asociere a unora cu ceilalţi pe baze de egalitate.

— Aşa că hai să ne concentrăm pe *aceste* lucruri şi să uităm de amestecul între specii, strigă o femeie înger.

— Dar dacă noi, care suntem preoţi şi învăţători, nu reuşim să fim un singur popor, spuse Akmaro, cum putem să ne-aşteptăm ca ei să creadă ceea ce spunem? Uitaţi-vă la voi – cum v-aţi aşezat în ordine, despărţind femelele umane de cele ale îngerilor, iar acolo, bărbaţii umani, şi aici bărbaţii îngeri, dar unde-s săpătorii? Staţi tot în spate? În cel mai îndepărtat loc?

Un săpător se ridică, părând nervos.

— Nu ne place să ieşim în faţă, Akmaro.

— Nu trebuie să ieşiţi, răspunse el. Câţi dintre voi, cei de-aici, cunoaşteţi măcar numele acestui om?

Didul dădu să răspundă, dar Akmaro ridică mâna.

— Bineînţeles că tu *ştii*, Didul. Dar mai ştie şi altcineva?

— Cum am putea? replică un înger. Îşi petrece tot timpul ţinând mici întruniri în peşterile şi tunelurile săpătorilor.

— Este singurul? Oare fiinţele umane şi îngerii nu-i învaţă, de asemenea, pe săpători?

Didul luă cuvântul.

— *E greu,* tată Akmaro. În rândul foştilor sclavi există foarte multe resentimente faţă de fiinţele umane şi faţă de îngeri. Nu se simt în siguranţă. Păstraţii din rândul poporului pământului n-ar face rău niciunei muşte, dar există alţii.

— Dar săpătorii de-aici se simt în siguranţă printre fiinţele umane şi îngeri? întrebă Akmaro.

Săpătorii se uitară stânjeniţi unii la alţii.

— Aici ne simţim în siguranţă, domnule, spuse unul dintre ei, în cele din urmă.

Akmaro râse amar.

— Nu-i de mirare că cei care mint în privinţa a ceea ce vrea Păstrătorul reuşesc cu atâta uşurinţă să convertească poporul la modul lor de gândire. Ce exemple văd ei în jur printre Păstraţi?

Trecură apoi la celelalte probleme, aducându-i la cunoştinţă multe aspecte în care trebuia să-şi spună punctul de vedere. Dar pe tot parcursul întrunirii rămase un aer de stânjeneală, şi, în vreme ce, odată cu trecerea timpului, unii făceau eforturi să traverseze graniţele dintre specii, alţii se retrăgeau şi mai mult printre ai lor.

În cele din urmă se lăsă întunericul, iar în timp ce cântul serii interpretat de îngeri şi de fiinţele umane umplea aerul oraşului Bodika, Akmaro se duse la casa unde locuia Didul.

— Tot necăsătorit? spuse Akmaro. Deşi te-am tot sfătuit.

— La douăzeci de ani eşti încă tânăr, replică

Didul.

Akmaro se uită în ochii lui.

— E ceva ce nu-mi spui.

Didul zâmbi trist.

— Sunt multe lucruri pe care bărbaţii şi femeile nu le rostesc, pentru că a le spune n-ar aduce decât nefericire.

Akmaro îl bătu pe umăr.

— E perfect adevărat. Dar câteodată oamenii se chinuiesc în mod inutil, temându-se că, dac-ar spune adevărul altor oameni, vor suferi, când în realitate adevărul îi va elibera.

— S-ar putea să-ţi spun, zise Didul. Visez să-ţi spun.

— Hai, atunci.

— Nu vise adevărate, tată Akmaro. Vise… pur şi simplu.

Părea foarte stingherit.

— Ce ai la cină? întrebă Akmaro. Sunt mort de foame. Vorbitul mă oboseşte şi mă lasă sleit.

— Turtiţe. Sau mai bine zis putem să le prăjim. Hai s-aprind focul lângă pietrele de vatră.

— Didul, regula e ca preoţii să muncească spre a-şi câştiga traiul, nu să trăiască într-o sărăcie lucie. O vatră din pietre?

— Doar de-atât am nevoie, replică Didul. Şi-n plus, îmi fac munca… ei bine, nu posed teren. Li l-am dat săpătorilor care mai demult fuseseră sclavi pe el. N-am vrut să trăiesc din arendă.

— Li l-ai dat? Nu puteai măcar să li-l vinzi,

punându-i să plătească câte puţin în fiecare an…

— Eu l-am primit cadou, spuse Didul. Nu l-am dobândit, iar ei îl munciseră toată viaţa lor, unii dintre ei.

— Bun, şi-atunci cum îţi câştigi turtiţele tale nenorocite? întrebă Akmaro.

— Am fasole, mirodenii bune şi legume proaspete tot anul.

— Şi cum se-ntâmplă asta? Te rog să nu-mi spui c-accepţi daruri de la cei pe care-i înveţi. Asta-i interzis, indiferent cât de dornici sunt cei care vor să ţi le ofere.

— Nu, nu! protestă Didul. Niciodată n-aş… nu! Muncesc cu ziua. Pentru cei care-au fost arendaşii mei. Şi pentru alţii, acum. Pot lucra o porţiune de teren mai mare decât oricare săpător sau înger. Ştiu să mânuiesc bine coasa, trag vârtos cu plugul şi nimeni nu ciopleşte, nu taie şi nu fasonează lemnul mai bine decât mine. Chiar şi cei care refuză s-accepte învăţăturile mele mă tocmesc atunci când vor să doboare un copac.

— Zilier, spuse Akmaro. Zilierii-s cei mai săraci dintre săraci.

— E ceva rău în asta? întrebă Didul.

— Nicidecum, replică Akmaro. Mă faci să mă ruşinez de arenda pe care-o încasez.

— Ceea ce am ales pentru mine nu-i lege pentru altcineva, spuse Didul.

Scoase nişte mălai şi începu să-l amestece cu apă şi puţină sare.

— Dar atunci când vorbeşti, săpătorii şi îngerii *te* ascultă, pun pariu, zise Akmaro.

Îl ajută pe tânăr să facă ghemotoacele de aluat şi să le turtească.

Didul ridică din umeri.

— Unii dintre ei. Majoritatea.

— E-aşa de rău cum părea la întrunirea de azi? întrebă Akmaro.

— Mai rău.

— Nu vreau să folosesc forţa legii pentru a-i constrânge s-accepte, spuse Akmaro.

— Oricum, n-ar funcţiona, replică Didul. Legea poate schimba felul în care se comportă lumea atunci când sunt observaţi – asta-i tot. Aşa cum m-ai învăţat pe vremuri în Chelem, puterea biciului este neputincioasă în faţa unei inimi îndărătnice.

— Da, păi, vezi, asta-i situaţia, admise Akmaro. Dar ce pot să-i spun lui Motiak? Trebuie să ne-ntoarcem la zilele de altădată, pentru că oamenii n-or să respecte o funcţie preoţească pe care n-o conduce regele.

— Nu, nu-i asta, răspunse Didul.

— Sau, şi mai rău, să-i spun c-ar trebui să renunţăm să mai predicăm calea Păstrătorului? Recitesc tot timpul vechile vise ale Eroilor, aşa cum le-au descris Nafai şi Oykib în străvechile scrieri, iar singurul înţeles pe care-l extrag din ele e acela că Păstrătorul doreşte ca noi să constituim un singur popor, cele trei specii ale noastre, cele

două sexe ale noastre, cei bogaţi şi cei săraci dintre noi. Cum pot să dau înapoi în această situaţie?

— Nu poţi, spuse Didul, trântind un disc turtit de aluat pe piatra sfârâitoare a vetrei.

— Dar dacă-i obligăm pe toţi să trăiască-mpreună…

— Ar fi absurd. Îngerii nu pot trăi în găurile săpătorilor, iar aceştia nu pot dormi cu capul în jos atârnaţi de crengi.

— Iar fiinţele umane-s îngrozite atât de spaţiile închise, cât şi de înălţimi, spuse Akmaro.

— Aşa-ncât doar o să continuăm să-ncercăm să-i convingem, rosti Didul.

— În cazul ăsta, nu există speranţă, zise Akmaro.

Aruncă pe vatră o altă turtiţă.

— Nu te pot convinge să-ţi iei o soţie sau să-mi spui motivul pentru care nu faci asta, continuă el.

— Nu vezi de ce nu-mi iau? întrebă Didul. Uite-n ce sărăcie trăiesc.

— Atunci căsătoreşte-te c-o femeie care să vrea să muncească din greu şi căreia să-i pese de avere la fel de puţin ca şi ţie.

— Câte femei sunt aşa? întrebă Didul.

— Cunosc multe. Soţia mea-i aşa. Fiică-mea-i aşa.

Didul roşi şi, brusc, Akmaro înţelese.

— Fiică-mea, rosti el. Despre asta-i vorba, nu-i aşa? Vii la Darakemba de patru ori pe an să ne întâlnim – şi te-ai îndrăgostit de Luet?

Didul clătină din cap, încercând că nege.

— Păi, bine, prostuțule, nu i-ai vorbit încă despre asta? Nu-i proastă, a observat cu siguranță că ești isteț și cumsecade și (cel puțin așa-mi spun femeile din jurul meu) probabil cel mai atrăgător tânăr din Darakemba.

— Cum aș putea vorbi cu ea?

— Aș sugera să folosești coloana de aer ce iese din plămânii tăi, modulată de buze, limbă și dinți și transformată în vocale și consoane, zise Akmaro.

— Când eram copii, am chinuit-o, spuse Didul. I-am umilit, pe ea și pe Akma, în fața tuturor.

— A uitat lucrul ăsta.

— Nu, nu l-a uitat. Nici *eu* nu l-am uitat. Nu există zi în care să nu-mi aduc aminte ce-am fost și ce-am făcut.

— Bine, sunt sigur că-și *amintește.* Vreau să spun că te-a iertat de multă vreme.

— M-a iertat, admise Didul. Dar e cale lungă de-aici până la iubirea pe care-ar trebui s-o aibă o soție pentru soțul ei. Clătină din cap. Vrei fasole bătută? E destul de picantă, dar femeia săpătoare care mi-a făcut-o e cea mai bună bucătăreasă pe care-am cunoscut-o vreodată.

Akmaro întinse turtița, iar Didul unse pe ea pasta de fasole cu o lingură de lemn. Apoi Akmaro o rulă, înfășură partea de jos și începu să mănânce din capătul celălalt.

— Gustoasă așa cum ai promis, spuse el. Și lui Luet i-ar plăcea. Eu nu pot s-o fac atât de picantă

precum vrea ea.

Didul râse.

— Tată Akmaro, nu-ţi cunoşti propria familie? Să zicem că vorbesc cu Luet. Despre chestia asta, vreau să spun. Despre căsătorie. Vorbim tot timpul cât sunt acolo despre alte lucruri – istorie şi ştiinţă, politică şi religie, despre orice, cu excepţia lucrurilor personale. E... strălucită. E prea bună pentru mine, dar chiar şi dac-aş îndrăzni, chiar dacă m-ar iubi cumva şi chiar dacă i-ai da binecuvântarea, tot ar fi imposibil.

Akmaro ridică o sprânceană.

— Ce, există vreo legătură de sânge de care să nu ştiu eu? N-am avut fraţi, nici eu, nici nevastă-mea, aşa că n-ai cum să fii vreun nepot secret de gradul unu.

— Akma, spuse Didul. Akma nu m-a iertat niciodată. Iar dacă Luet m-ar iubi, el ar considera chestia asta ca pe-o palmă. Iar dacă tu ţi-ai da consimţământul pentru o astfel de căsătorie, n-o să existe iertare. El o să-şi iasă din minţi. O să... nu ştiu ce-o să facă.

— Poate c-o să se trezească şi-o să treacă peste dorinţa asta a lui de răzbunare copilărească, spuse Akmaro. Recunosc că n-a mai fost el de la evenimentele alea încoace, dar...

— Dar nimic, zise Didul. I-am făcut-o. Nu-nţelegi? Ura lui Akma porneşte din umilinţa pe care-am îngrămădit-o-n el în ziua aceea şi-n multe zile după...

— Erai copil pe-atunci.

— Tatăl meu nu pocnea cu biciul pe deasupra capului meu, Akmaro. Îmi plăcea! Nu-nţelegi? Atunci când văd persoane care-i tachinează pe copiii săpători din pricina sărăciei lor, pentru că trăiesc în găuri şi-s murdari, pentru că... înţeleg. Cei care chinuiesc. Am fost ca ei. Ştiu cum este să-ţi alungi toată mila din inimă şi să râzi de suferinţa cuiva.

— Nu mai eşti aceeaşi persoană.

— Am înlăturat acea parte din mine, spuse Didul. Dar sunt, până la urmă, aceeaşi persoană.

— Atunci când treci prin apă...

— Da, un om nou, am devenit un om nou. Sunt un om care nu mai *face* acele lucruri, da. Dar sunt şi voi fi tot acelaşi om care le-a făcut cândva.

— În ochii mei, nu, Didul. Şi-aş zice că nici în cei ai lui Luet.

— În ochii lui Akma, tată Akmaro, sunt tot cel care l-a călcat în picioare în faţa surorii, mamei, tatălui lui, a prietenilor lui. Iar dacă s-ar întâmpla vreodată ca eu şi Luet să ne căsătorim – nu, dac-ar auzi măcar că Luet doreşte, sau că tu eşti de acord –, ar sări-n aer. Nu ştiu ce anume-ar face, dar ar face.

— Nu-i un om violent, spuse Akmaro. E blând, chiar dacă poartă pică.

— Nu mă tem pentru viaţa mea, replică Didul. Pur şi simplu ştiu că cineva atât de isteţ, de talentat, de atractiv precum Akma va găsi o

modalitate de-a ne face pe toţi să regretăm c-am îndrăznit să-l ofensăm într-o asemenea manieră.

— Prin urmare îmi spui că refuzi să-i oferi fetei mele până şi posibilitatea de-a se mărita cu unul dintre cei mai straşnici tineri din tot acest imperiu pe care-i cunosc, doar pentru că *fratele* ei nu se poate descotorosi de furia lui copilărească?

— N-avem de unde să ştim ce anume s-a-ntâmplat în sufletul lui Akma, tată Akmaro. Poate că era copil, dar nu considera copilăreşti lucrurile pe care le-a simţit atunci.

Akmaro luă ultimul dumicat de turtiţă. Pentru că pasta de fasole se terminase, avea un gust uscat şi sărat.

— Vreau să beau nişte apă, spuse el.

— Râul Milirek nu are un izvor pur, spuse Didul, şi curge prin munţi nu foarte înalţi, dintre care unii îşi pierd zăpada cea mai mare parte a anului.

— Beau apa pe care mi-o dă Păstrătorul în fiecare tărâm, replică Akmaro.

Didul râse.

— Atunci sper că n-o să cobori din Gornaya. Apele leneşe din zonele mlăştinoase nu-s sigure. Sunt noroioase şi murdare, iar în ele trăiesc diverse *chestii.* Cunosc un bărbat care a băut o dată apă fără s-o fiarbă, şi zicea că maţele nu s-au oprit din bolborosit decât atunci când a pierdut o treime din greutate, iar nevastă-sa era gata să-l îngroape, măcar pentru a scăpa de chinul de-a săpa înc-o latrină.

Akmaro făcu o grimasă.

— Aud şi eu poveştile astea. Dar cumva trebuie să-nvăţăm să trăim în zonele mlăştinoase. Am avut pace atât timp, încât vine aici lume din toate părţile. Foşti Elemaki, lume din văile montane ascunse, sosesc la Darakemba pentru că sub cârmuirea lui Motiak este pace şi belşug. Pacea, cel puţin, o să dureze, trag nădejde. Dar belşugul… trebuie să găsim o cale de-a folosi zonele mlăştinoase.

— Săpătorii nu-şi pot face tuneluri acolo, e zonă inundabilă, spuse Didul. Îngerii nu pot sta cocoţaţi acolo, pentru că arborii au crengi atât de joase şi-s atât de deşi încât ar fi o pradă sigură pentru jaguari.

— În cazul ăsta ar trebui să ne gândim la o modalitate de-a construi case pe plute sau ceva de genul ăsta, spuse Akmaro. Avem nevoie de mai mult teren. Şi poate că dac-am face locuibile noi teritorii, tânărul meu prieten, în care săpătorii, îngerii şi fiinţele umane să *trebuiască* să convieţuiască în acelaşi tip de locuinţă, am putea fi capabili să generăm tipul de armonie care este atât de greu de acceptat aici, în Gornaya.

— O să mă gândesc la lucrul ăsta, zise Didul. Dar sper c-o să pui problema şi altor bărbaţi şi femei mai inteligenţi decât mine.

— Crede-mă, am făcut-o şi-o s-o mai fac, replică Akmaro. Şi o să le spun, totodată, şi unora mai inteligenţi decât mine. Am învăţat lucrul ăsta de la

Motiak. Nu pierde vremea cerând sfatul unor persoane mai puţin inteligente decât tine.

— Ăsta-i un sfat consolator, zise Didul.

— Cum aşa?

— Pot întreba pe toată lumea, zise el râzând.

— Falsa modestie tot ceva fals e, indiferent cât de fermecătoare-ar părea.

— De-acord, sunt mai isteţ decât unii, admise Didul. Precum învăţătorul acela care susţine că îngerilor le e teamă să coboare-n găurile săpătorilor.

— Şi nu le e teamă?

— Cunosc trei îngeri doctori care fac tot timpul lucrul ăsta şi nu li s-a întâmplat niciodată ceva rău.

— Poate că-nvăţătorilor noştri le-ar fi mai puţin teamă dac-ar crede că-nvăţăturile lor reprezintă un serviciu la fel de valoros ca şi ierburile date de doctor, spuse Akmaro.

— Ei, aici e-aici, zise Didul. Dacă cei care au credinţă n-ar fi atât de roşi de îndoială, ar putea face o treabă mai bună ca să-i convingă pe necredincioşi.

— Oh, nici măcar nu mă deranjează îndoiala lor, rosti Akmaro. Dacă pur şi simplu s-ar *comporta* aşa cum ar crede, ar fi mai convingători.

— Dacă nu te-aş cunoaşte atât de bine, zise Didul, aş crede că ridici în slăvi ipocrizia.

— Aş vrea să trăiesc mai degrabă printre oameni care se comportă corect, decât printre oameni cu

opinii corecte, sublinie Akmaro. N-am remarcat c-ar fi mai multă ipocrizie la primii, în comparaţie cu ceilalţi, iar cei care se comportă bine măcar nu-şi irosesc atât de mult timp ciorovăindu-se.

Bego pufăia în spatele lui Akma și al lui Mon, văicărindu-se tot timpul.

— Nu-nţeleg de ce n-am fi putut avea discuţia asta, indiferent despre ce-i vorba, în biroul meu. Sunt prea bătrân pentru asta şi bănuiesc c-aţi observat că picioarele mele-s mai puţin de jumătate din ale voastre.

La care Akma replică fără inimă:

— Atunci zboară.

Din spate, Mon îl înghionti pe Akma, făcându-l să se poticnească în niște tufişuri de pe marginea potecii. Akma se întoarse, gata să se supere, gata să râdă, în funcţie de intenţia pe care avea să o citească în privirea lui Mon.

— Ai respect faţă de-un prieten de-al meu, rosti Mon încetişor, dacă n-ai pentru vârsta şi postul lui.

Akma zâmbi imediat, cu zâmbetul lui cel mai cuceritor şi fermecător, care funcţionă ca de fiecare dată, sugerând prin intermediul lui un fel de umilinţă care-l punea într-o postură de inferioritate, un credibil protest al inocenţei – orice ar fi citit cealaltă persoană în acel zâmbet. Mon se minuna de el, chiar în timp ce triumfa asupra furiei sau invidiei sale. De unde-ar putea proveni o asemenea putere asupra altora?

— Ah, Bego, ţi-ai dat seama că te tachinam, sper, rosti Akma. Mă ierţi, bătrâne prieten?

— Îţi iert totul, tot timpul, spuse Bego obosit. Toată lumea face lucrul ăsta, aşa că de ce te mai deranjezi să-ntrebi?

— Şi jignesc atât de des încât a mă ierta a devenit o obişnuinţă? întrebă Akma, cu ceva mai mult decât o infimă durere în zâmbet de această dată.

Lui Mon îi veni să-l ia cu braţul pe după umeri, să-l strângă cu putere, să-l asigure că nimeni nu s-a simţit jignit.

Cum îi *reuşeşte* lucrul ăsta?

— Nu jigneşti mai des decât oricare alt tânăr strălucit, nedisciplinat, liber şi leneş în vârstă de douăzeci de ani, rosti Bego. Uite, aici, în mijlocul câmpului ăstuia cu iarbă. Dacă vreţi să nu fim auziţi, ăsta-i locul.

— Ah, spuse Mon, arătând deasupra capului. Ai neglijat privirile indiscrete de deasupra?

— Steaua fixă, zise Bego. Da, da, păi, se zice că Sufletul Suprem vede prin acoperişuri, frunze şi pământ, aşa că nu mai contează.

Akma se aruncă la pământ şi ateriză imediat în iarbă într-o poziţie elegantă care-ar fi părut exersată la altcineva mai puţin mlădios şi natural.

— Cine ştie câte sute de tuneluri de săpători se intersectează sub pajiştea asta? întrebă el.

— Nu-i o pajişte, replică Mon. E parcul tatălui meu şi nimeni n-are voie să sape sub el.

— Oh, în cazul ăsta ştim că până şi viermii pământului se ţin departe de graniţele lui, zise Akma.

Mon râse fără să vrea.

— Prin urmare, autoritatea tatei este universală.

— De ce ne-aflăm aici? întrebă Bego. A sta-n poziţia şezut nu-i cea mai confortabilă metodă a mea de-a fi atârnat.

— Dar, Bego, fiinţele umane, îngerii şi săpătorii-s cu toţii la fel acum, nu ştiai? Aşa a spus Păstrătorul.

— Păi, în cazul ăsta, Păstrătorul ar face bine să-mi dea un fund nou, dacă vrea să mi-l aşez pe scaune sau în alte locuri înfiorător de inconfortabile, replică Bego.

— Mon şi cu mine ne-am tot gândit, rosti Akma.

— Amândoi? întrebă Bego. Păi, în cazul ăsta aţi ţesut un gând, dac-aţi făcut chestia asta destul de multă vreme şi suficient de des.

— Am studiat istoriile Eroilor. Şi istoria pe care-au găsit-o Zenifii în urmă cu treisprezece ani.

— Rasulumii, îl corectă Bego.

— Şi voiam să-ncercăm o idee pe tine, spuse Mon.

— Lucru pe care nu-l puteam face-n biroul meu? Poate imediat după ce terminam lecţiile cu cei mai mici copii ai regelui?

— Problema noastră poate fi considerată trădare, spuse Akma.

Bego tăcu imediat.

— Ştim c-ai respect pentru cercetarea ştiinţifică şi nu ne-ai pârî niciodată. Dar cine ştie ce-anume ar avea de zis altcineva, care-ar trage cu urechea? Poate c-o să exagereze ceea ce s-a spus?

— Ce trădare poate exista-n vechile cronici? întrebă Bego.

— Dac-avem dreptate, spuse Akma, atunci credem c-ai încercat să faci sugestii în legătură cu asta de aproape zece ani.

— Eu nu fac sugestii, replică Bego. Iar în cazul în care vreţi s-aflaţi dac-aveţi dreptate, Mon e cel care are darul certitudinii.

— Păi, aici e buba, spuse Mon. Dac-avem dreptate, în cazul ăsta nu există niciun motiv s-avem încredere în acel presupus dar al meu. Iar dacă n-avem dreptate, ei bine, primim acelaşi răspuns – nu există certitudine din partea mea.

— Aşa-ncât te-ntrebăm pe tine, interveni Akma.

— Consideri că darul tău de la Păstrător ar putea fi imaginar? întrebă Bego, neîncrezător.

— Consider că multe lucruri pot ieşi din mintea cuiva din cauza isteriei, spuse Mon.

— Sau datorită unei pătrunzătoare intuiţii naturale, adăugă Akma. De exemplu, momentele acelea vestite, de neuitat, când Mon te-a ajutat să traduci foile Rasulumilor. Cine poate spune că el n-a ajuns la certitudinile lui legate de ce anume-i corect şi ce nu interpretând în mod inconştient propriile tale gesturi, mişcări, inflexiuni vocale sau expresii faciale?

— La ce i-ar fi servit? întrebă Bego. N-am ştiut.

— Poate c-ai ştiut, dar nu ştiai că ştii, spuse Akma.

Bego îşi mişcă iute aripile, ca şi cum ar fi ridicat din umeri.

— Akma şi cu mine am încercat să vedem dacă-n vechile scrieri există vreo dovadă a faptului că *există* un Păstrător al Pământului.

— Nu se-ndoieşte nimeni că există un Păstrător, zise Bego.

— Uită-te la istorii, rosti Akma. Toate scrierile din perioada Eroilor timpurii spun că-ntreaga viaţă omenească a fost împrăştiată de pe Pământ – până când Păstrătorul i-a adus aici pe Eroi din locul denumit Harmony sau Basilica – cronicile-s ambigue...

— Basilica-i numele stelei fixe, rosti Bego, iar Harmony este planeta care orbitează-n jurul ei.

— Spun eruditii, zise Akma. Care nu ştiu nimic în plus faţă de noi, având în vedere că au ajuns la o asemenea concluzie folosind aceleaşi scrieri. Iar eu afirm că documentele Eroilor sunt, în mod evident, incorecte. Aici *existau* oameni, Rasulumii.

Bego ridică din umeri.

— Lucrul ăsta a produs o oarecare consternare-n rândul învăţaţilor.

— Ei, hai, spuse Mon. Asta-i exact chestia pe care ne-o tot arunci în faţă de fiecare dată când discutăm istorie. Vrei ca noi să descoperim ceva din ea, aşa că nu face acum pe nevinovatul.

— Ce-ar fi dacă ființele umane n-ar fi părăsit niciodată lumea asta? interveni Akma. Ce-ar fi dacă ființele umane ar fi fost doar silite să nu se apropie de Gornaya în perioada-n care a fost ridicată de vulcani și de cutremure? Eroii vorbesc despre faptul c-a existat o perioadă-n care masele de uscat se suprapuneau și s-au ridicat mult, formându-se astfel cei mai înalți munți din lume. Ce-ar fi, prin urmare, ca lucrul *ăsta* să fi dat naștere legendei răspândirii? Fără ființe umane în Gornaya, adică fără ființe umane în lume – dar de fapt ele existând către nord, în regiunile de prerie. Apoi are loc un război nimicitor, iar ființele umane (cele care reușesc) fug din Rasulum. Unii dintre ei sfidează vechile tabuuri și vin în Gornaya. Poate că vin chiar și cu nave, dar se tem că zeii pe care-i venerează – Sufletul Suprem și Păstrătorul Pământului – se vor mânia pe ei pentru că au făcut lucrul ăsta, așa încât susțin că vin din stele, nu din Opustoshen.

— În cazul ăsta, de ce limbajul foilor diferă atât de mult de limba noastră? întrebă Bego.

— Pentru că de la Epoca Eroilor nu s-au scurs doar patru-cinci sute de ani. De fapt, ei s-au separat de Rasulumi în urmă c-o mie de ani, poate mai mult. Iar limbile au devenit din ce în mai deosebite, până când nimic n-a mai semănat.

— Dar ce legătură are asta cu îngerii și cu săpătorii? întrebă Bego.

— Absolut niciuna! strigă Mon. Nu-nțelegi?

Fiinţele umane au venit şi-au dominat pe toată lumea, le-au impus tuturor în mod forţat divinităţile lor. Dar oare nu venerau săpătorii nişte zeităţi pe care le confecţionau pentru ei îngerii? Fără absurditatea asta cu Păstrătorul. Îngerii şi săpătorii au evoluat în mod separat aici în Gornaya, în vreme ce fiinţele umane au rămas la distanţă în teritoriul aflat la nord.

— Cum rămâne cu poveştile în legătură cu Shedemei care-a descoperit un organ ciudat la toate creaturile cerului şi ale pământului, care le obliga să rămână împreună? întrebă Bego.

— Povestea spune că v-a făcut pe toţi să vă-mbolnăviţi, astfel încât organul a dispărut la copiii voştri, zise Akma. Aşa-ncât acum, într-o manieră destul de convenabilă, n-a rămas nicio dovadă că asemenea organe au existat vreodată.

— Toate poveştile astea folosesc ca dovezi lucruri care nu pot fi verificate acum, spuse Mon. Asta-i o şmecherie retorică de rutină pe care o poate utiliza orice fraier într-o dezbatere publică sau un proces. Steaua cea nouă de pe cer e Basilica – dar cum ştim că steaua n-a fost tot timpul acolo?

— Scrierile sunt ambigue în privinţa asta, rosti Bego.

— Singura dovadă pe care-o avem *cu-adevărat*, spuse Akma, este în contradicţie flagrantă cu scrierile Eroilor. Ele susţin că nu existau alte fiinţe umane atunci când au sosit. Dar avem osemintele de la Opustoshen şi foile Rasulum spre a dovedi

contrarul. Nu-nţelegeţi? Singura dovadă contrazice totul.

Bego îl privi placid.

— Atunci, asta-nseamnă cu siguranţă trădare, rosti el în cele din urmă.

— Dar nu trebuie să fie, rosti Akma. Asta i-am explicat lui Mon. Autoritatea tatălui său este dată de faptul că este un descendent direct al primilor Nafai. Această parte din scrieri nu-i pusă la-ndoială. Regatul nu-i pus sub semnul întrebării.

— Nu, replică Bego. Doar tatăl tău îl pune sub semnul întrebării.

Akma zâmbi.

— Dacă tatăl meu îi învaţă pe oameni să se comporte-n moduri stânjenitoare, doar pentru că Păstrătorul spune c-aşa trebuie, şi se dovedeşte că nu există niciun Păstrător, în cazul ăsta voinţa *cui* este cea pe care-ncearcă tata să le-o impună celorlalţi?

— Eu sunt convins că tatăl tău e-un om sincer, spuse Bego.

— Sincer, dar greşeşte, spuse Akma. Iar lumii nu-i place ceea ce propovăduieşte.

— Foştilor sclavi le place, replică Bego.

— *Lumii,* spuse Akma.

— Bănuiesc, atunci, că pe săpători nu-i incluzi în „lume”, spuse Bego.

— Eu consider că-s duşmanii naturali ai fiinţelor umane şi-ai îngerilor. Şi totodată mai sunt de

părere că nu există motiv pentru care ființele umane să-i conducă pe îngeri.

— Acum am revenit cu adevărat la trădare, spuse Bego.

— De ce n-am face o alianță? întrebă Mon. Un rege al ființelor umane și un rege al îngerilor, ambii domnind peste popoare locuind pe același teritoriu?

— Nu-i posibil, replică Bego. Un singur rege pentru un teritoriu. Altminteri ar exista război și ură-ntre ființele umane și îngeri. Elemakii s-ar folosi de ocazie și ne-ar distruge pe toți.

— Dar n-ar trebui să ni se ceară să trăim împreună, spuse Akma.

Bego îl privi pe Mon.

— Asta dorești? întrebă el. Tu, care copil fiind visai să fii…

— S-a terminat cu visurile mele copilărești! strigă Mon. De fapt, dacă n-aș fi trăit printre îngeri, n-aș fi avut asemenea dorințe, nu-i așa?

— Consider că erau destul de plăcute. Și poate puțin flatante, rosti Bego. Având în vedere cât de mulți îngeri cresc cu dorința de-a fi ființe umane.

— Nimeni! strigă Mon. Niciunul!

— Mulți.

— În cazul ăsta, sunt nebuni cu toții, replică Mon.

— Tot ce se poate, zise Bego. Hai să vedem dacă te-am înțeles. Nu există și n-a existat niciodată un Păstrător. Ființele umane n-au plecat niciodată de

pe Pământ, ci doar din Gornaya. Săpătorii şi îngerii n-au avut niciodată nevoie unii de alţii şi n-a existat un organ micuţ pe care Shedemei să-l fi extirpat din corpurile noastre prin intermediul unei boli. Şi, prin urmare, nu avem motive să ne schimbăm întregul stil de viaţă, toate obiceiurile, doar pentru că Akmaro ne spune că-i voinţa Păstrătorului ca acele trei specii să devină un singur popor, Copiii Păstrătorului, Poporul Pământului.

— Exact, spuse Akma.

— Şi ce-i cu asta? întrebă Bego.

Akma şi Mon se priviră unul pe celălalt.

— Ce vrei să spui cu „ce-i cu asta"?

— De ce-anume îmi spuneţi mie? întrebă Bego.

— Poate pentru că tu poţi să vorbeşti cu tata-n legătură cu problema asta, răspunse Mon. Să-l faci să nu mai impună legile astea.

— Să-l îndepărtezi pe tatăl meu din poziţia de autoritate.

Bego clipi o dată, auzind vorbele lui Akma.

— Dragii mei prieteni, dac-aş spune lucrurile astea tatălui tău, aş fi pur şi simplu îndepărtat imediat din orice poziţie de responsabilitate. Asta-i singura *schimbare* care s-ar produce.

— În cazul ăsta, tatăl meu îl controlează complet pe rege? întrebă Akma.

— Fii atent, spuse Mon. Nimeni nu-l controlează pe tatăl meu.

— Ştii ce vreau să spun, rosti Akma nerăbdător.

— Iar eu îl cunosc pe Motiak, zise bătrânul. N-o să-şi schimbe părerea, pentru că, din punctul lui de vedere, voi n-aveţi nicio dovadă. Pentru el, însuşi faptul că vise adevărate i-au ajutat pe soldaţii lui Ilihiak să găsească foile Rasulum e dovada faptului că Păstrătorul dorea ca ele să fie găsite. Prin urmare, Păstrătorul este cel care corectează greşelile Eroilor – o dovadă suplimentară a faptului că Păstrătorul trăia pe vremea aceea și că trăieşte şi acum. N-o să poţi convinge să-şi schimbe părerea pe cineva care vrea cu atâta disperare să creadă-n Păstrător.

Supărat, Akma bătu cu pumnul în iarbă.

— Tatăl meu *trebuie* oprit să-şi mai răspândească minciunile!

— Greşelile, spuse Bego. Ţi-aminteşti? N-ar trebui să fii niciodată un fiu atât de neloial încât să-ţi acuzi tatăl de minciună. Cine te-ar mai crede?

— Faptul că el crede-n ele nu-nseamnă că nu-s minciuni, replică Akma.

— Ah, dar nu-s minciunile *lui*, nu-i aşa? replică Bego. Aşa încât trebuie să le zici greşeli, atunci când spui că-s ale tatălui tău.

Mon chicoti.

— Îl auzi, Akma? E de partea noastră. Asta a vrut el să-nţelegem de-atâta vreme.

— De ce crezi lucrul ăsta? întrebă Bego.

— Pentru că ne dai sfaturi în legătură cu strategia, replică Mon.

Akma se ridică, rânjind.
— Da, ne dai, nu-i aşa, Bego?
Bătrânul ridică din nou din umeri.
— Nu se poate s-ai o strategie în momentul ăsta. Akmaro e prea legat de politica regelui şi viceversa. Dar poate c-o să vină o vreme când Casele Păstraţilor or să fie mai clar separate de casa regală.
— Ce vrei să spui? întrebă Akma.
— Doar atât: că există unii care vor să-l dea jos de pe tron pe tatăl tău, pentru că sunt extrem de porniţi împotriva acestor politici.
— Nu asta vrem noi! strigă Mon.
— Bineînţeles că nu. Nicio persoană întreagă la minte nu vrea aşa ceva. Singurul motiv pentru care n-avem invazii ale Elemakilor an de an este acela că-ntregul imperiu al Darakembei este unit, având armate şi iscoade care patrulează şi apără în mod constant frontierele noastre. Doar câţiva bigoţi şi nebuni vor să-l dea jos de pe tron. Până la urmă însă, această minoritate trădătoare o să câştige tot mai mult sprijin, pe măsură ce tatăl tău o să meargă mai departe cu reformele lui Akmaro. O să izbucnească un război civil, mai devreme sau mai târziu, şi, indiferent cine-o să câştige, o să fim şubreziţi. Există lume care nu doreşte aşa ceva. Care vrea să ne-ntoarcem la situaţia de dinainte.
— Bătrânii preoţi, vrei să spui, rosti Mon plin de dispreţ.
— Unii dintre ei, da, zise Bego.

— Şi tu, spuse Akma. Vrei ca situaţia să revină la starea dinainte.

— Eu n-am păreri în legătură cu politica publică, rosti Bego. Eu-s un învăţat şi vă prezint starea prezentă a regatului într-o manieră metodică. Există unii care doresc să evite războiul civil, să protejeze tronul şi să-l oprească pe Akmaro să mai promoveze legile astea nesăbuite, ofensive, imposibile, care anulează orice deosebire între bărbaţi şi femei, fiinţe umane, săpători şi îngeri. Toată vorbăria asta despre iertare şi înţelegere.

Akma îl întrerupse, plin de amărăciune.

— E doar o mască pentru cei care vor să transforme asta într-un pământ în care săpătorii păşesc ţanţoşi cu arme-n mâini, torturându-i pe cei mai buni ca ei şi...

— Aproape că mă faci să mă tem că eşti unul dintre cei care doresc să distrugă regatul, spuse Bego. Dac-aşa stă situaţia, Akma, în cazul ăsta n-o să fii de ajutor celor care-ncearcă să păstreze tronul.

Akma rămase tăcut, smulgând fire de iarbă. Dislocă un smoc, care-l improşcă cu ţărână. Mânios, se şterse pe faţă.

— Dar ce-ar fi ca aceia care-ncearcă să păstreze tronul să poată asigura poporul: „Aşteptaţi. Copiii lui Motiak nu cred în tâmpenia asta că toate speciile sunt copii egali ai Păstrătorului. Copiii lui Akma n-au intenţia să urmeze politica

nebunească a părintelui lor. Atunci când va sosi vremea, lucrurile se vor întoarce la vechea stare.”

— Nu eu sunt moştenitorul, rosti Mon.

— Atunci poate c-ar trebui să te străduieşti să-l convingi pe Aronha, zise Bego.

— Chiar dac-aş face asta, tata i-ar lăsa moştenire regatul lui Ominer, înlăturându-ne pe amândoi.

— În cazul ăsta, ar trebui să-l convingi și pe Ominer, ba chiar şi pe Khimin.

Auzind sunetul de dezgust scos de Mon, Bego râse:

— E destul de isteţ. Chiar dacă-i fiul mamei lui, e-n acelaşi timp şi-al tatălui. Ce poate face tatăl tău dacă *toţi* copiii lui îi contestă politica?

— Tatei nu i-ar păsa, spuse Akma. Ar alege pe unul dintre favoriţii lui ca să fie mare preot după el. Cred că nici măcar nu se gândeşte la mine pentru postul ăsta.

— Dii-duul? strigă Mon batjocoritor.

Chipul lui Akma se făcu roşu de furie, la auzul numelui rivalului său.

— Nu contează cine-o să fie cu adevărat urmaşul tatălui tău, spuse Bego. Nu vezi că, dacă propriul lui fiu propovăduieşte în public împotriva politicii duse de el, va fi subminat fără speranţă? Există disensiuni şi-o lipsă de încredere chiar în rândul propriilor săi preoţi. Unii dintre ei or să-ţi dea ţie ascultare. Alţii nu. Dar Păstratul va fi şubrezit.

— Ei, Akma, mi te imaginez predicând, rosti

Mon batjocoritor.

— Cred c-o să fiu bun la asta, zise Akma. Dacă nu cumva voi fi arestat.

Bego încuviinţă din cap.

— *Asta*-i problema, nu-i aşa? rosti el. Din cauza asta trebuie s-aştepţi să vină vremea ta. Lucrează cu fraţii tăi, Mon. Ajută-l, Akma. Nu-i presaţi prea tare, doar sugeraţi anumite lucruri, puneţi întrebări. În cele din urmă o să-i câştigaţi de partea voastră.

— În felul în care-ai făcut tu cu noi? întrebă Akma.

Bego ridică din nou din umeri.

— Eu nu v-am sugerat niciodată trădarea. N-o sugerez nici acum. Vreau să descoperiţi adevărul voi înşivă. Nu vi-l bag pe gât, aşa cum fac alţii.

— Dar ce garanţie avem c-o să se schimbe ceva?

— Cred că-ndepărtându-i pe preoţii numiţi de rege, Akmaro şi Motiak au pornit-o pe-o pantă de pe care nu se mai pot întoarce, spuse Bego. În cele din urmă, o să-i ducă într-un punct în care religia va fi complet separată de guvernare. Iar atunci când va veni acea zi, tinerii mei prieteni, legea nu va mai sta-ntre voi şi ceea ce veţi dori să propovăduiţi.

Mon strigă.

— Dac-aş crede-n continuare-n darul meu, aş zice că-i sigur că Bego are dreptate. În curând se *va* întâmpla. Trebuie.

— Acum, dac-aţi înţeles cum să salvaţi regatul

de credinţele excesive ale lui Akmaro, pot să merg înăuntru ca să găsesc ceva de care s-atârn, pentru a-mi întinde muşchii care mă dor?

— Te putem transporta înăuntru, dacă doreşti, se oferi Mon ştrengăreşte.

— Cruţaţi-mă de necazuri suplimentare, tăindu-mi capul și ducându-*l* înăuntru. Restul corpului oricum nu-mi mai e de mare folos în prezent.

Râseră și se ridicară din iarbă. Merseră mai încet la întoarcerea către casa regelui, dar era un dans, un elan în felul în care păşeau băieţii – nu, săltau – pe poteca din parc. Iar când trecură pe lângă Khimin, care se chinuia să memoreze un poem lung, îl șocară de-a dreptul, pur și simplu invitându-l să meargă cu ei.

— De ce? întrebă bănuitor Khimin.

— Pentru că, deşi mama ta e-o idioată cu acte, spuse Mon, totuşi tu eşti fratele meu şi m-am purtat într-un mod rușinos cu tine vreme de prea mulţi ani. Dă-mi o șansă să mă revanșez.

În timp ce Khimin se apropia cu paşi lenţi şi precauţi de ei, Akma îi șopti lui Mon:

— Din momentul ăsta, ţi-ai luat un angajament.

— Cine ştie? rosti Mon. Poate că-i o tovărăşie agreabilă, pân-la urmă. Edhadeya spune mereu că-i un tip de treabă, dacă-i dăm o şansă.

— În cazul ăsta, Edhadeya o să fie foarte fericită, replică Akma.

Mon îi făcu cu ochiul.

— Dacă doreşti, o să-i spun că ideea de-a le include şi pe vlăstarele lui Dudagu Dermo a fost ideea ta.

Akma îşi dădu ochii peste cap.

— Mon, nu-i fac ochi dulci surorii tale. E cu trei ani mai mare decât mine.

— Poate că darul meu nu vine de la Păstrător, spuse Mon, dar recunosc o minciună atunci când e cazul.

Când fură rostite aceste cuvinte, Khimin era suficient de aproape de ei pentru a-i auzi ce vorbesc, aşa încât conversaţia se schimbă spre a-l include şi pe el. Ajungând la casa regelui, Akma şi Mon îşi folosiseră atât de mult farmecele încât bietul băiat în vârstă de optsprezece ani era complet vrăjit şi i-ar fi crezut chiar dacă i-ar fi spus că picioarele lui sunt nişte cioturi de copaci, iar nasul o gulie.

Bego îi părăsi imediat ce ajunseră înăuntru, iar pe coridoare îşi folosi puţin aripile, fâlfâind pe deasupra podelei şi cântând crâmpeie de cântece vesele. Isteţi băieţi, îşi spuse el. O să reuşească, dacă le dăm o cât de mică şansă. O să *reuşească.*

Lui Luet îi plăcea atunci când mama îi făcea o vizită lui Dudagu în casa regelui, pentru că, după câteva momente în care era politicoasă cu regina, care nu îmbătrânea bine şi-şi petrecea zilele plângându-se de problemele ei de sănătate, i se permitea să plece şi să se ducă s-o caute pe

Edhadeya. Începuse să facă acest lucru când avea doar cinci ani, iar Edhadeya era o semeaţă fată de zece ani; se minuna acum, gândindu-se în urmă, că fiica regelui fusese atât de drăguţă cu o copilă care avea jumătatea vârstei ei şi care fusese până nu de mult sclavă la săpători. Sau poate că ăsta era motivul – Edhadeyei i se făcuse milă de ea auzind povestea suferinţelor ei. Ei, indiferent cum va fi început, prietenia era acum în plină floare, Edhadeya având douăzeci şi trei de ani, iar Luet optsprezece, deja femeie.

Îşi găsi prietena lucrând cu muzicienii, învăţându-i o nouă compoziţie. Toboşarii păreau a nu înţelege cum trebuie ritmul.

— Nu-i greu, spunea Edhadeya. E greu doar atunci când le puneţi la un loc. Dar dacă puteţi s-auziţi cum se-mbină cu melodia...

După care Edhadeya începu să cânte, cu un plăcut glas de soprană, iar când un toboşar şi încă unul începură să simtă cum ritmul bătăii pe care îl arătase ea se potrivea cu melodia pe care o cânta ea, fără să se gândească ce face, Luet începu să se învârtească, să-şi ridice braţele şi să salte într-un dans improvizat.

— Mă faci să mă ruşinez cu bietul meu cântecel, strigă Edhadeya.

— Nu te-opri, este minunat.

Dar Edhadeya încetă imediat, lăsându-i pe muzicieni să lucreze la acompaniament în timp ce ea o porni împreună cu Luet către grădina de

legume.

— Viermi peste tot. Pe vremuri aveam sclavi a căror singură sarcină era să-i culeagă de pe frunze. Acum nu putem plăti suficient pe cineva ca să facă lucrul ăsta, aşa-ncât frunzele noastre verzi sunt găurite şi, din când în când, o salată se mişcă singură. Cu toţii ne prefacem că-i un miracol şi continuăm să mâncăm.

— Trebuie să-ți spun că Akma e-n ultima vreme într-una din dispozițiile lui groaznice, rosti Luet.

— Nu-mi pasă, zise Edhadeya. E prea mic pentru mine. Mereu a fost prea mic pentru mine. Am fost nebună că mi-am imaginat c-aş fi îndrăgostită de el.

Luet se uită în sus, la cer.

— Ce? Ce-i cu norii ăștia? Am crezut că-l iubeai pe fratele meu ori de câte ori plouă.

— Acum nu plouă, rosti Edhadeya. Azi e-una din zilele în care-l iubeşti pe Mon?

— Pe nimeni, replică Luet. Nu cred c-o să fiu o soție bună.

— De ce nu? întrebă Edgadeya.

— Nu vreau să stau într-o casă şi toată ziua să dau indicaţii în legătură cu treburile de făcut. Vreau să ies afară, ca tata, să propovăduiesc, să stau de vorbă şi...

— El munceşte.

— La câmp, ştiu. Dar aş face lucrul ăsta. Numai să nu mă pui să stau în casă. Poate că-i din pricina trudei la câmp din copilărie. Poate că-n

sufletul meu mi-e întotdeauna teamă că, dacă nu muncesc, vreun săpător de două ori cât mine o să mă…

— Oh, Luet, am coşmaruri de fiecare dată când vorbeşti aşa.

— Am găsit unul, rosti Luet, culegând un vierme.

— Ce atrăgător, rosti Edhadeya.

Luet strivi viermele între degete, îi făcu ghemotoc rămăşiţele şi le aruncă în ţărână.

— O altă salată care n-o să se mai mişte! zise ea.

— Luet, rosti Edhadeya, iar din acel moment se schimbă întregul ton al conversaţiei. Nu mai erau nişte fete jucăuşe. Acum erau femei, iar discuţia era serioasă. Ce-a mai descoperit fratele tău în ultima vreme? Ce se-ntâmplă între el şi fraţii mei?

— E mereu aici împreună cu Mon, răspunse Luet. Cred că studiază ceva împreună cu Bego. Sau se ocupă de ceva.

— Deci el nu stă de vorbă cu tine? întrebă Edhadeya. Cu ei vorbeşte.

— Care ei?

— Acum nu doar cu Mon. Vorbeşte cu Aronha, Ominer şi Khimin.

— Ei, păi, e frumos că-l include şi pe Khimin. Eu nu cred că băiatul e-atât de-ngrozitor pe cât…

— Oh, e-ngrozitor, serios. Dar poate fi recuperat, şi m-aş bucura dacă Akma şi Mon s-ar gândi la aşa ceva, spuse Edhadeya. Dar nu despre asta-i vorba.

— Nu?

— Ieri cineva a pomenit despre vise adevărate şi s-a uitat la mine. Ceva lipsit de importanţă, un comentariu întâmplător. Nici nu-mi amintesc bine – unul dintre sfetnici, care venise să se-ntâlnească cu tata, s-a uitat la mine. Dar s-a întâmplat să-ntorc capul exact în acel moment şi l-am surprins pe Ominer dându-şi ochii peste cap în batjocură. Aşa încât m-am luat după el şi-n clipa-n care am rămas singuri în curte l-am înghesuit de perete şi-am cerut să aflu din ce motiv glumeşte pe seama mea.

— Tu eşti întotdeauna atât de blândă.

— Ominer nu te-aude decât dacă are o suferinţă fizică, rosti Edhadeya. Iar eu sunt mai puternică decât el.

— Ei, şi ce-a spus?

— A negat c-ar fi glumit pe seama mea. Aşa c-am întrebat: „Pe seama cui glumeşti?” Iar el a răspuns: „Pe seama lui.”

— A cui?

— Ştii, sfetnicul care se uita la mine. Iar eu am zis: „Nu poţi să-i învinovăţeşti pe oameni pentru că se gândesc la visul meu despre Zenifi atunci când mă văd. Nu oricine are vise adevărate”. Apoi a spus – fii atentă, Luet: „Nimeni n-are aşa ceva.”

— Nimeni?

Luet râse, apoi îşi dădu seama că Edhadeyei nu i se părea amuzant.

— Dedaya, eu am avut vise adevărate, tu ai avut

vise adevărate. Mama vede conexiunile dintre oameni. Mon are un simţ al adevărului. Tata visează adevărat şi – e ceva absurd.

— *Eu* ştiu lucrul ăsta. Aşa că l-am întrebat de ce-a spus aşa ceva, dar n-a vrut să-mi răspundă. L-am ciupit, l-am gâdilat – Luet, Ominer nu poate ţine un secret faţă de mine. Întotdeauna am fost în stare să-l aflu, chinuindu-l timp de cinci minute. Dar de data asta s-a prefăcut că nu ştie despre ce vorbesc.

— Şi crezi că-i ceva legat de Akma şi de Mon?

— Ştiu că despre asta-i vorba. Luet, singurul mod prin care Ominer ar putea ţine ceva secret faţă de mine ar fi doar faptul că este fiind mai înfricoşat de altcineva. Iar singurele două persoane din lume de care se teme el mai mult decât de mine sunt…

— Tatăl tău?

— Nu fi proastă, tata e-atât de drăguţ atunci când îl bagă în seamă pe Ominer, ceea ce nu se-ntâmplă prea des, şi atunci se face una cu peretele. Nu, sunt Mon şi Aronha. Cred că-i vorba de-amândoi. Am fost atentă-n dimineaţa asta şi toţi cei patru fraţi ai mei s-au întâlnit cu fratele *tău* şi indiferent ce anume plănuiesc sau fac…

— E-n legătură cu ideea că nu există vise adevărate.

Edhadeya încuviinţă.

— Nu pot să mă duc la tata să-i spun, ei or să tăgăduiască, pur şi simplu.

— Or să-l mintă pe tatăl vostru?

— Ceva s-a schimbat. M-a făcut să mă simt într-un fel întunecat şi neplăcut şi-am senzaţia că pun ceva la cale.

— Nu spune lucrul ăsta, rosti Luet. Vorbim despre familiile noastre.

— Nu mai sunt nişte băieţei. Dacă stai să te gândeşti bine, din pricina faptului că studiem în continuare, câteodată uităm că nu mai suntem la şcoală, niciunul dintre noi, cu excepţia lui Khimin. Sunt bărbaţi şi femei. Dacă Akma n-ar fi fiul tatălui tău, el şi-ar câştiga singur traiul. Aronha o face pe soldatul, dar are prea mult timp la dispoziţie, la fel ca şi ceilalţi fraţi ai mei – îi pun pe preoţi să muncească, dar nu pe fiii regelui.

Luet încuviinţă din cap.

— Tata a-ncercat să-l facă pe Akma să-nceapă să-şi câştige traiul atunci când avea cincisprezece ani. Vârsta la care copiii lucrătorilor…

— Cunosc vârsta asta, zise Edhadeya.

— Akma atât a spus: „Ce, ai de gând să stai cu biciul pe mine dacă nu fac lucrul ăsta?” A fost cu adevărat ceva răutăcios.

— În zilele alea înfiorătoare nu tatăl tău era supraveghetorul lui, rosti Edhadeya.

— Dar tata i-a *iertat* pe supraveghetori. Pe Pabulogi. Akma nu i-a iertat, continuă să ţină supărarea.

— După treisprezece ani! strigă Edhadeya.

— Akma se hrăneşte din ea precum un pui

neieşit din găoace se hrăneşte din gălbenuşul oului. Chiar şi-atunci când se gândeşte la altceva, chiar şi atunci când nu-şi dă seama, clocoteşte lăuntric. A fost o vreme învăţătorul meu. Am devenit foarte apropiaţi. Un timp l-am iubit mai mult decât pe oricine altcineva. Dar dacă mă apropiam prea mult, dacă-i atingeam afecţiunea într-o manieră greşită, mă *punea la punct* de nu mă vedeam. Câteodată mă şoca maniera-n care probabil că s-au simţit Elemak şi Mebbekew atunci când Nafai i-a trântit la pământ, aruncând trăsnete din deget.

— Melancolie. Mi-am imaginat doar că-i o persoană cu stări de proastă dispoziţie, zise Edhadeya.

— Oh, sunt sigură că-i şi asta, rosti Luet, problema e c-atunci când are o stare de-asta, îşi varsă nervii pe tatăl meu.

— Şi pe Pabulogi.

— Ei nu-şi fac apariţia prea des. Atunci când preoţii vin la întruniri cu tata, Akma are grijă să fie-n altă parte. Nu cred că i-a văzut pe vreunul dintre ei de ani buni.

— Dar tu i-ai văzut.

Luet zâmbi uşor.

— Cât mai puţin posibil.

— Chiar de pe patul de moarte, cum spune ea, mama adună toate bârfele şi zice că Didul se uită la tine ca... ca...

— Cel mai îngrozitor coşmar al meu.

— Nu cred că vorbeşti serios, zise Edhadeya.

— Nu el personal. Dar ce s-ar întâmpla dac-ar *mărturisi* că mă iubeşte? Sau că eu-l iubesc? Ar fi o manieră mai blândă şi mai rapidă dacă i-aş tăia beregata lui Akma în timp ce doarme.

— Vrei să spui c-această melancolie copilărească a fratelui tău te-ar putea ţine la distanţă de bărbatul pe care-l iubeşti?

— Nu-l *iubesc* pe Didul. Era doar o situaţie ipotetică.

— Lutya, prietena mea, nu-i complicată viaţa aici, în casa regelui?

— E probabil la fel de complicată ca şi cea a celor mai săraci ţărani. Acolo jos, în găurile lor din pământ, cei mai neputincioşi foşti sclavi au exact aceleaşi probleme. Răzbunări, iubiri, mânie, frică, ură…

— Dar atunci când se ceartă-n tunelurile lor, nu se zguduie întregul regat, spuse Edhadeya.

— Păi, e familia *ta.* Nu a mea.

Edhadeya culese un vierme de pe o altă frunză.

— În regat există persoane care simpatizează cu săpătorii. Ce-ar fi ca fraţii noştri să se dezvăluie ca făcând parte dintre viermi?

— De asta ţi-e teamă, nu-i aşa? Neagă-l pe Păstrător. În cazul ăsta nu mai trebuie să ne asociem cu săpătorii şi cu îngerii şi să…

— Mon îi iubeşte pe îngeri. Ar muri dacă n-ar fi cu ei.

— Dar oare iubeşte poporul cerului într-o

măsură mai mare decât urăşte Akma poporul pământului?

— Indiferent ce se-ntâmplă, Mon n-o să renunţe la iubirea lui pentru îngeri.

— Totuşi. Ar fi-ngrozitor dacă ei ar începe...

— Nici să nu te gândeşti la asta, spuse Edhadeya. Fraţii noştri nu vor comite trădare.

— Deci ţie *nu* ţi-e frică, zise Luet.

Edhadeya se aşeză pe o bancă şi oftă.

— Mie mi-e frică.

Din spatele lor, se făcu auzită o voce nouă:

— De ce anume?

Întoarseră capul. Era Chebeya, mama lui Luet.

— Ai terminat deja? întrebă Luet.

— Biata Dudagu e istovită, zise Chebeya.

Edhadeya pufni.

— Nu mai scoate sunetul ăsta-n pădure, fiindc-o să te găsească un jaguar.

— Nu-nţeleg de ce consideri că-i ceva nefiresc din partea mea să-mi dispreţuiesc mama vitregă, rosti Edhadeya.

— Tatăl tău o iubeşte, replică Chebeya.

— Un semn al capacităţii lui nesfârşite de-a iubi, zise Edhadeya.

— Despre ce vorbeaţi când am apărut eu? întrebă Chebeya. Şi nu negaţi că era ceva important, am văzut cum eraţi legate una de alta.

Luet şi Edhadeya se uitară una la cealaltă.

— Încercaţi să decideţi cât de mult să-mi spuneţi? întrebă Chebeya. Hai să vă uşurez

sarcina. Începeţi prin a-mi povesti totul.

Cele două tinere îi dezvăluiră.

— Hai să-i supraveghez puţin, rosti Chebeya, după ce terminară ele. Dacă-i văd împreună, pot s-aflu o grămadă de lucruri.

— Cum poate Mon să nu creadă-n vise adevărate? întrebă Edhadeya. Ştie când lucrurile sunt adevărate – ştia că visul meu legat de familia voastră era adevărat.

— Nu subestima capacitatea de persuasiune a fiului meu, spuse Chebeya.

— Mon nu-i păpuşa nimănui, rosti Edhadeya. Îl *cunosc.*

— Nu, nu păpuşă, zise Chebeya. Dar eu cunosc darul lui Akma.

— Are un dar? întrebă Luet.

— Surioara află ultima, spuse Edhadeya.

— Are acelaşi dar ca şi mine.

— N-a spus niciodată lucrul ăsta! strigă Luet.

— Nu, pentru că nu-şi dă seama. E diferit în cazul bărbaţilor, cred. Bărbaţii nu alcătuiesc atât de uşor comunităţi precum femeile. Bărbaţii umani, despre ei vorbesc – îngerii nu-s aşa. Sau poate că sunt, nu ştiu prea multe. Ştiu doar c-atunci când un bărbat are un asemenea dar, el nu vede-n acelaşi fel conexiunile între persoane. Ci începe, în mod inconştient, să găsească modalităţi de-a aduna în propriile mâini firele împrăştiate.

— Prin urmare, nu e-n stare să vadă reţeaua de fire dintre persoane, spuse Luet. El devine pur şi

simplu păianjenul?

Chebeya ridică din umeri.

— Nu i-am explicat ce anume face. Mi-e teamă că, dacă devine conştient de asta, o să fie cu mult mai rău. O să devină mai puternic şi...

— Periculos, completă Edhadeya.

Chebeya întoarse capul.

— Adună oameni care vor să-i facă pe plac.

— Suficient încât Mon să renunţe la iubirea lui pentru poporul cerului? întrebă Edhadeya.

— Va trebui să-i văd împreună, având acest lucru în minte. Dar dacă Akma ar fi cu adevărat preocupat de ceva şi-ar avea nevoie de ajutorul lui Mon, cred că Mon i l-ar da.

— Dar asta-i oribil, spuse Edhadeya. Înseamnă asta oare că-n vremurile când mi se părea că-l iubesc...

— Nu ştiu, replică Chebeya. Sau, vreau să spun – ştiu – în măsura-n care-i capabil de iubire, te-a iubit, din când în când.

— Nu acum.

— Nu în ultima vreme.

Din ochii Edhadeyei se rostogoliră lacrimi.

— E ceva atât de prostesc, zise ea. Nici măcar nu tânjesc după el, sunt zile întregi când nu mă gândesc la el – dar e doar darul ăsta al lui?

Chebeya clătină din cap.

— Atunci când foloseşte urzeala lui, ţine doar puţin timp. O zi sau două. Dacă nu stă cu tine, păleşte. Tu nu l-ai văzut de-o săptămână.

— Îl văd în fiecare zi, replică Edhadeya.

— Dar n-ai fost *aproape* de el, spuse Luet binevoitoare.

— Trebuie să te privească, să vorbească, să interacţioneze cu tine, zise Chebeya. Poţi s-ai încredere-n sentimentele tale faţă de el. Sunt cât se poate de reale.

— Cu-atât mai rău, murmură Edhadeya.

— Mamă, spuse Luet, eu cred că se petrece ceva foarte primejdios. Cred că Akma şi fiii lui Motiak pun ceva la cale.

— Aşa cum am zis, o să văd dac-aşa stau lucrurile.

— Şi dac-aşa stau?

— O să discut cu tatăl tău despre problema asta, răspunse Chebeya. Apoi poate c-o să vorbim cu regele. Iar el s-ar putea să stea de vorbă cu tine.

— Iar după ce vom fi vorbit între noi toţi, tot nu vom putea face nimic, spuse Edhadeya.

— Niciodată nu-ţi pierzi speranţa, nu-i aşa? Dedaya, ai puţină încredere. Chiar dacă tatăl tău, soţul meu şi cu mine suntem bătrâni, încă mai avem ceva putere. *Putem* schimba lucrurile.

— Am observat că n-ai inclus-o pe mama mea vitregă în grupul ăsta, rosti Edhadeya răutăcioasă.

Chebeya zâmbi cu o inocenţă benignă.

— Săraca Dudagu. E prea fragilă ca să fie pomenită la capitolul „putere”.

Edhadeya râse.

— Luet, acum, hai acasă cu mine. Avem treabă.

Edhadeya le îmbrăţişă pe amândouă şi le urmări părăsind curtea. Apoi se întinse pe bancă şi privi cerul. Îşi spuse că, dintr-un anumit unghi, putea să vadă steaua Basilica chiar şi pe un soare strălucitor. Azi, însă, norii acopereau totul. *Va* ploua.

— Cea-care-nu-a-fost-niciodată-înmormântată, murmură Edhadeya. O să faci ceva-n privinţa asta?

Shedemei îşi încărcă lucrurile în micul vehicul spaţial al navei în vreme ce Sufletul Suprem îi murmura încă o dată în minte:

(Eşti sigură că e un lucru înţelept?)

— Crezi că nu mă poţi proteja? întrebă Shedemei.

(Pot să împiedic să fii ucisă.)

— Atâta cer doar.

(Încă nu îmi dau seama ce anume poţi descoperi pe care eu să nu îl pot afla mai rapid şi mai precis.)

— Vreau să-i cunosc pe oamenii ăştia, asta-i tot, replică Shedemei. Vreau să-i cunosc personal.

(Nu ai cum să îi cunoşti stând de vorbă cu ei aşa de bine cum îi cunosc eu cercetându-le gândurile.)

— Trebuie să spun lucrurilor pe nume? Nu poţi să te uiţi în mintea mea, ca să vezi adevărul?

(Întrebarea adevărată este: tu poţi?)

— Pot. Mă duc acolo jos pentru că mă simt singură. Poftim, asta voiai s-auzi?

(Da.)

— Ei bine, acum ai auzit. Vreau s-aud altă voce organică. Nu vreau să te jignesc, dar aş dori s-am senzaţia că mă cunosc şi alţii.

(Nu mă simt jignit. Speram că vei face ceva de acest fel. Aş fi dorit doar să-ţi fi ales o perioadă mai blândă. Acum nu poţi obţine prea multe printr-o intervenţie.)

— Ştiu, replică Shedemei. Şi nu pretind c-aş avea vreun scop măreţ şi nobil. Sunt pur şi simplu pregătită să ies din găoacea asta de metal şi să mă-ntâlnesc iarăşi cu lume. Apoi se gândi. Cât de bătrână sunt? O să mă-ntrebe toţi.

(Vrei să spui din punct de vedere fizic? Mantia te menţine extrem de sănătoasă. Ai putea să pretinzi că ai patruzeci de ani. Nu ai ajuns la menopauză. Nu vei ajunge niciodată, de fapt, până când nu îmi vei spune că doreşti să te las să ajungi.)

— Sugerezi c-aş putea avea încă un copil?

(Îţi spun doar să ai grijă în ce manieră vei vrea să-ţi vindeci singurătatea.)

Shedemei îşi strânse buzele dezgustată.

— Asta-i o societate cu un puternic tabu referitor la sexul în afara căsătoriei. Nu cobor acolo ca să distrug viaţa vreunui biet bărbat singuratic.

(Era doar un gând.)

— Eşti sigur că avertismentele astea nu-s din cauză c-ai fi într-o extrem de mică măsură gelos?

(Nu am programat aşa ceva în mine.)

— Pot să mă plimb pe suprafaţa acestei planete, iar celelalte creaturi vii or să mă recunoască drept una de-a lor. Ţi-ai dorit vreodată…

(Eu nu am dorinţe.)

— Păcat.

(E drăguţ din partea ta că mă antropomorfizezi cu atâta milă. Dar dacă aş poseda cu adevărat sentimentele pe care le proiectezi asupra mea, ultimele lucruri pe care le-ai spus nu ar fi fost, tehnic vorbind, o exultare?)

— *Am* asta programat în mine, răspunse Shedemei.

Securile fură îngropate. Micul vehicul spaţial se decuplă din locul de andocare a navei Basilica şi se năpusti în jos în atmosferă.

7
Şcoala lui Rasaro

Lumina se strecura prin ferestrele înalte şi largi ale încăperii de iarnă, reflectându-se de pe pereţii goi, zugrăviţi, până când lui Mon îi fu greu să-şi închipuie c-ar putea fi mai luminos afară. Motivul pentru care el şi fraţii lui se puteau întâlni spre a fi cicăliţi de – nu, spre a avea o discuţie cu – Akma era din cauza faptului că nimeni nu folosea încăperea de iarnă în timpul verii. Era prea cald. Era prea luminoasă. Doar atât putea face Mon pentru a-şi ţine ochii deschişi. De n-ar fi fost muştele bâzâitoare care persistau în încercarea de

a-i sorbi sudoarea care picura de pe trupul lui, ar fi adormit demult.

Nu se punea problema că Mon n-ar avea încredere în ideile lui Akma. Era vorba doar de faptul că ei doi discutaseră toate acestea înainte de a-i coopta pe Aronha, Ominer şi Khimin. Aşa încât pentru el nu era nimic nou. Şi-i stătea în fire lui Akma să conducă dezbaterile, datorită faptului că Mon n-avea răbdarea să ţină piept întrebărilor lui Khimin, care erau întotdeauna deplasate, sau refuzului îndărătnic al lui Aronha de a fi de acord cu idei care fuseseră deja dovedite cu vârf şi-ndesat. Doar Ominer părea a înţelege imediat ce spunea Akma, dar chiar şi el făcea ca discuţiile să devină mai lungi şi mai plictisitoare decât trebuia, pentru că atunci când *înţelegea* o idee, i-o repeta lui Akma cu alte cuvinte. Între obtuzitatea lui Khimin, pasivitatea lui Aronha, entuziasmul lui Aronha, fiecare mic avans al discuţiei necesita ore întregi, sau cel puţin aşa i se părea lui Mon. Akma putea să suporte aşa ceva. El putea să se comporte ca şi cum întrebările şi comentariile n-ar fi fost din cale-afară de prosteşti.

Un mic gând se strecură în conştiinţa lui Mon: oare Akma s-a comportat cu mine în acelaşi fel? Oare ideile pe care le-am avut „împreună” sunt în realitate doar ale lui? Cât de dibaci e el, în realitate, în a-i câştiga pe alţii de partea lui?

Imediat, Mon alungă acest gând, nu pentru c-ar fi fost adevărat, ci pentru c-ar fi însemnat că Mon

nu era egal cu Akma din punct de vedere intelectual, iar el *era,* cu siguranţă. Bego susţinuse în mod limpede tot timpul că Mon era cel mai bun elev pe care-l avusese.

— Fiinţele umane şi îngerii *sunt capabili* să convieţuiască, zise Akma, pentru că habitatul natural al ambelor specii este-n natură, în locuri deschise, la lumina soarelui. Fiinţele umane nu pot zbura, e-adevărat, dar structura noastră bipedă ne ridică deasupra celorlalte animale. Ne concepem pe noi înşine ca privind de sus, ceea ce ne face compatibili, în esenţă, cu poporul cerului. Săpătorii, însă, sunt creaturi ale întunericului, ale văgăunilor; postura lor naturală este cu burţile târâte prin subteranele umede. Săpătorilor le place tot ceea ce le repugnă creaturilor inteligente şi rafinate; şi invers.

Mon închise ochii ca să se apere de insuportabila lumină din cameră. În fundul minţii pulsa o senzaţie intensă, o certitudine că în copilărie învăţase să aibă încredere, iar în anii din urmă învăţase – un lucru mult mai dificil – să ignore. Senzaţia era dedesubtul şi îndărătul locului din mintea lui de unde veneau cuvintele. Dar la felul în care mintea furniza cuvinte pentru stări de spirit inexplicabile, ea deprinsese totodată cuvintele care însoţeau respectiva senzaţie: Greşit. Asta-i ceva greşit. Pulsaţie, pulsaţie, pulsaţie. Şi închizând ochii n-o făcea să dispară.

Lucrul ăsta n-are nicio semnificaţie, îşi zise Mon.

Senzaţia asta-i doar o reminiscenţă din copilărie. Păstrătorul Pământului încearcă să mă facă să n-am încredere în spusele lui Akma.

Ce-mi trece prin minte? Nici măcar nu cred în Păstrătorul Pământului şi iată că-l învinovăţesc pentru acest refren monoton, fără sens, prostesc, smintit, care-mi pulsează-n minte tot timpul. Nu pot să scap de superstiţii chiar în timp ce-ncerc să scap de superstiţii. Râse de sine însuşi.

Râse cu glas tare, sau poate că doar respiră ca şi cum ar fi râs – lui Akma nu-i luă mult ca să se agaţe de asta.

— Dar poate că mă-nşel, rosti el. Mon este cel care-nţelege cu adevărat lucrul ăsta. De ce râdeai, Mon?

— Nu râdeam.

Greşit. Asta-i ceva greşit, asta-i ceva greşit.

— Adică, vreau să spun, Mon, că primul meu gând a fost că cele trei specii ar trebui să se separe, dar tu eşti cel care-a insistat ca fiinţele umane şi îngerii să trăiască-mpreună, având în vedere afinităţile dintre noi.

— Vrei să spui că lucrul ăsta vine de la *Mon?* întrebă Aronha. Mon, care-a sărit de pe un zid înalt atunci când avea trei ani pentru că voia să zboare ca un înger?

— Mă gândeam, zise Mon, că toate chestiile astea pe care le spui despre săpători le-ar putea spune şi îngerii despre noi. Creaturi josnice, care se târăsc pe burtă. Nici măcar nu putem atârna ca

lumea de-o creangă de copac. Murdare, ghemuite-n mizerie...

— Dar nu păroase, interveni Khimin.

— N-o să ne-asculte nimeni, rosti Ominer, dacă-ncepem să spunem că îngerii-s *mai buni* decât fiinţele umane. Iar regatul o să se fărâmiţeze dacă o să susţinem că fiinţele umane şi îngerii ar trebui să se separe. Dacă vrem să funcţioneze chestia asta, trebuie să-i excludem pe săpători şi numai pe săpători.

Mon se uită la el surprins. La fel şi Akma.

— Dacă vrem să funcţioneze *ce anume*? întrebă Akma.

— Asta. Toată chestia asta pentru care ne pregătim, spuse Ominer.

Mon şi Akma se priviră unul pe altul.

Ominer îşi dădu seama că rostise ceva greşit.

— Ce-i?

Nimeni nu răspunse.

Apoi Aronha, cu aerul său metodic, spuse:

— Nu ştiam c-avem în plan să facem publice discuţiile astea.

— Ce, o s-aşteptăm pân-o s-ajungi tu rege? întrebă Ominer dispreţuitor. Cu toată graba asta, cu tot secretismul ăsta, am presupus că Akma ne pregătea să-ncepem să vorbim împotriva aşa-zisei religii a lui Akmaro. Încercarea lui de-a controla şi distruge societatea noastră şi de-a le oferi regatul Elemakilor pare mai plauzibilă – mi-am zis că o să ridicăm acum vocea împotriva ei, înainte ca el să

reuşească să-i facă acceptaţi pe săpători în calitate de bărbaţi şi femei adevărate pe tot cuprinsul Darakembei. Şi dacă nu facem chestia asta, de ce ne mai pierdem timpul? Hai să mergem afară şi să ne facem nişte prieteni printre săpători, ca să nu fim daţi la o parte atunci când or s-ajungă ei la putere.

Akma chicoti. Altora li s-ar fi părut ca o încredere facilă – dar Mon fusese cu Akma destul de multă vreme spre a şti că el râdea astfel atunci când era puţin temător.

— Bănuiesc că ăsta a fost scopul pe care l-am avut în străfundul minţii noastre, rosti Akma, dar nu cred c-a ajuns la nivel de plan.

Ominer râse zeflemitor.

— Ne spui că nu există niciun Păstrător şi consider că dovezile tale sunt convingătoare. Ne zici că fiinţele umane n-au părăsit niciodată Pământul, că noi nu suntem mai vechi decât poporul cerului sau poporul pământului, doar am evoluat în locuri diferite, iar eu-s de acord. Ne spui că din pricina asta toate învăţăturile tatălui tău sunt greşite şi că, de fapt, singurul lucru care contează este care dintre culturi va supravieţui şi va domina. Iar maniera de-a răspunde la o asemenea întrebare este aceea de a-i ţine pe săpători *la distanţă* de Darakemba şi de-a menţine civilizaţia asta care-a fost creată în comun de fiinţele umane şi de îngeri, civilizaţia Nafarilor. Îi ţinem în interiorul Gornayei pe Elemaki cu

mizerabila lor alianţă între fiinţele umane şi şobolanii cei grăsani care fojgăie-n gunoaie, în timp ce noi o să găsim modalităţi de-a îmblânzi marile zone mlăştinoase din Severless, Vostoiless, Yugless şi de-a ne multiplica populaţia într-un asemenea grad încât să-i putem copleşi pe Elemaki – toate aceste planuri sunt minunate, iar tu nu te-ai gândit niciodată să ieşim şi să vorbim despre ele-n public? Haide, Mon, nu suntem *tâmpiţi.*

Expresia de pe chipul lui Khimin şi al lui Aronha arătă clar că era prima dată când *ei* se gândeau la aceste idei, dar, desigur, având în vedere tonul exasperat al lui Ominer, nu aveau de gând să admită propria stupiditate ruşinoasă.

— Da, rosti Akma. În cele din urmă, am fi-nceput să le spunem celorlalţi.

— *Maselor,* spuse Ominer. Nu se pune problema să reuşiţi să-l faceţi pe tata să se răzgândească – Akmaro ţine creierul tatei în desaga lui de călătorie. Şi niciunul dintre sfetnici n-o să ni s-alăture în a ne opune voinţei tatei. Iar dacă vorbim despre treaba asta-n linişte şi-n secret, o s-arate a conspiraţie şi atunci când o să fie dată-n vileag o să pară că suntem nişte trădători nemernici. Aşa-ncât singura modalitate posibilă de a-l opri pe Akmaro să distrugă Darakemba este aceea de a-i ţine piept în mod deschis şi public. Am dreptate?

Greşit. Asta-i ceva greşit. Asta-i ceva greşit.

Din reflex, Mon fu cât pe ce să răspundă cu mesajul care-i pulsa în minte. Dar știa că e o rămășiță din credința în Păstrător de pe vremea copilăriei, că trebuia să depășească această superstiție și s-o respingă dacă voia să aibă vreo speranță de-a câștiga respectul lui Akma. Sau pe cel al lui Bego, sau al fraților săi, nu contează. Respectul lui Akma.

Așa că, în loc să spună ce avea în inimă, răspunse doar cu mintea:

— Da, ai dreptate, Ominer. Și-i adevărat că eu și cu Akma n-am discutat chestiunea asta. Probabil că Akma s-a gândit la asta, dar eu știu că nu m-am gândit. Acum, că spui și tu, știu c-ai dreptate.

Aronha întoarse capul cu gravitate către Mon.

— Știi c-are dreptate?

Mon știa ce anume întreba Aronha. Fratele său dorea să aibă asigurarea că vechiul dar de discernământ pe care-l primise Mon era angajat în luptă. Dar Mon refuză să mai considere drept „cunoaștere” aceste senzații. Cunoaștere însemna ceea ce descoperea rațiunea, ceea ce apăra logica, ceea ce arătau dovezile palpabile. Așa încât, deși Aronha punea o întrebare, Mon putea răspunde în mod cinstit folosind singurul sens al cuvântului *știu* în care mai avea încredere.

— Da, Aronha. Știu c-are dreptate, că și Akma are dreptate, că și eu am dreptate.

Aronha încuviință din cap cu gravitate.

— Suntem fiii regelui. N-avem altă autoritate cu excepţia celei pe care ne-o conferă el, dar ne bucurăm de-un imens prestigiu. Ar fi o lovitură îngrozitoare pentru reformele lui Akmaro dacă ne-am ridica public împotriva lor. Iar dac-or să fie nu numai Motiakii, ci chiar fiul lui Akmaro…

— Lumea s-ar putea să remarce, spuse Akma.

— O să-i facă să cadă-n fund, asta o să se-ntâmple, zise Ominer.

— Dar asta-i trădare, interveni Khimin.

— Niciunul dintre lucrurile pe care le spunem nu contestă autoritatea regelui, zise Ominer. N-ai ascultat? Noi *afirmăm* străvechea alianţă dintre fiinţele umane şi îngeri. Noi *afirmăm* hotărârile strămoşilor noştri, conform cărora descendenţii lui Nafai ar trebui să fie regi peste Nafari. Noi respingem tâmpenia asta superstiţioasă referitoare la Păstrătorul care-i iubeşte pe săpători la fel de mult ca pe îngeri sau pe cei din poporul de mijloc.

— Ştii, dacă stai să te gândeşti mai bine, rosti Khimin, îngerii-s poporul cerului, iar noi, *fiinţele umane*, suntem poporul pământului, iar săpătorii n-au nicio calitate?

— N-o să câştigăm prea mulţi susţinători, rosti Akma sec, dac-o să-ncepem să le spunem fiinţelor umane „poporul pământului”.

Khimin râse nervos.

— Nu. Bănuiesc că nu.

— Ominer are dreptate, spuse Akma, dar şi eu

am dreptate atunci când susţin că nu suntem pregătiţi. Trebuie să fim gata să vorbim despre acest subiect, oricare dintre noi, oricând.

— Eu, de exemplu? strigă Aronha. Eu nu-s ca Mon, nu pot doar să deschid gura şi să curgă din ea discursuri timp de ore-ntregi.

— Ăsta-i darul lui Akma, spuse Mon.

Ominer huidui a zeflemea.

— Haide, Mon. Întotdeauna am glumit pe tema asta: „S-a sculat Mon?”, „Nu ştiu, vorbeşte oare? Atunci s-a sculat.”

Vorbele înţepau, chiar dacă Ominer în mod clar nu intenţionase ca ele să rănească. Mon îşi închise gura, hotărât să nu mai spună nimic până când n-or să-l implore să ia cuvântul.

— Cred că trebuie s-acţionăm într-o solidaritate perfectă, zise Akma. Dacă *toţi* fiii lui Motiak şi fiul lui Akmaro-s uniţi în a se opune acestei noi politici, atunci le va fi clar tuturor că, indiferent de ce anume decide actualul rege, următorul o să aibă un regat în care săpătorii nu vor fi cetăţeni. Chestia asta o să-i încurajeze pe proaspăt eliberaţii săpători să plece şi să se-ntoarcă-n teritoriul Elemakilor, acolo unde le este locul. Şi nimeni nu poate susţine că noi suntem împotriva libertăţii, pentru că noi intenţionăm să-i eliberăm pe *toţi* sclavii simultan – dar să-i eliberăm la graniţă, ca să creăm nişte săpători noi care-or să dorească să fie făcuţi cetăţenii unei naţiuni din care nu fac parte. În realitate, este o politică

blândă, care recunoaşte deosebirile insurmontabile dintre speciile noastre şi-şi ia rămas-bun, ferm, de la acei săpători care-şi închipuie c-ar fi civilizaţi.

Ceilalţi se arătară de acord. Era un program bun. Erau uniţi întru susţinerea lui.

— Dar dacă unul dintre fiii lui Motiak – chiar numai unul singur – este perceput ca nefiind de-acord cu oricare parte din programul ăsta, dacă chiar şi numai un singur fiu al lui Motiak arată că el continuă să creadă-n acea tâmpenie despre Păstrător pe care Akmaro încearcă să-i facă pe oameni s-o creadă…

Pe care oamenii noştri au crezut-o întotdeauna încă din vremea Eroilor, îşi zise Mon.

— …atunci toată lumea o să creadă că Motiak îşi va numi pur şi simplu *acest* fiu drept moştenitor al său şi-o să-i dezmoştenească pe ceilalţi. Rezultatul? O mulţime de oameni puternici or să opună pur şi simplu din motive politice, ca să fie de partea prezumtivului câştigător. Dar dacă ştiu că *nu* există un moştenitor posibil, cu excepţia celor care repudiază întreaga conspiraţie iubitoare de săpători a lui Akmaro, în cazul ăsta or să-şi aducă aminte că regii nu-s veşnici şi măcar vor păstra tăcerea, nedorind să-l contrazică pe viitorul rege.

— Nu fi modest, spuse Mon. Toată lumea ştie că postul de mare preot o să-ţi aparţină atunci când tatăl tău o să-şi lepede spiritul ca pe-o mantie

veche.

Ceilalţi chicotiră auzind demodatul eufemism.

Aronha, însă, părea a fi aprins o licărire de idee pe chipul lui Khimin, aşa încât când termină de chicotit, direcţionă un comentariu sarcastic la adresa celui mai mic copil al tatălui său.

— Iar în cazul în care cineva de-aici se gândeşte să rupă rândurile ca să devină moştenitor, vă asigur că armata n-o să recunoască alt moştenitor în afară de mine, atâta vreme cât trăiesc şi doresc tronul după ce tatăl meu îşi va fi sfârşit domnia. Dacă motivul vostru fundamental este dorinţa de putere, singura modalitate în care-o puteţi dobândi pe termen lung este să fiţi de partea mea.

Mon era şocat. Era prima dată când îl auzea pe Aronha ameninţând pe cineva cu viitoarea sa putere, sau vorbind atât de pe faţă despre ceea ce s-ar putea sau nu întâmpla după moartea tatei. De asemenea, lui Mon nu-i plăcu felul în care Aronha rostise „tatăl meu“ în loc de „tatăl nostru”, sau, pur şi simplu, „tata”.

Akma se văită imediat, „Nu? Nu, nu”, apoi se aplecă în scaun, îngropându-şi faţa în mâini.

— Ce s-a-ntâmplat?

Se repeziră cu toţii către el, sau măcar se aplecară spre el, ca şi cum ar fi crezut că era pradă unei crize fizice.

Akma se îndreptă de spate, apoi se ridică de pe scaun.

— Am făcut lucrul ăsta. Am semănat sămânţa

discordiei între voi. L-am făcut pe Aronha să rostească vorbe de nerostit. Nimic nu merită aşa ceva! Dacă nu m-aş fi împrietenit cu Mon, dacă nu ne-am fi întors la Darakemba, dac-am fi avut demnitatea de-a muri acolo sub biciul săpătorilor şi al linguşitorilor lor conducători umani din Chelem, Aronha n-ar fi rostit niciodată astfel de cuvinte.

— Îmi pare rău, spuse Aronha, părând cu adevărat ruşinat.

— Nu, mie-mi pare rău, replică Akma. Am venit la voi ca prieten, nădăjduind să vă câştig de partea adevărului, ca să salvez acest popor de teoriile smintite ale tatălui meu. Dar în loc de asta, am stârnit un frate împotriva altuia şi nu pot îndura aşa ceva.

Fugi din încăpere atât de iute încât îşi răsturnă scaunul.

Cei patru rămaseră tăcuţi câteva clipe, apoi Khimin şi Aronha se porniră să vorbească amândoi odată.

— Aronha, nu m-aş fi ridicat niciodată împotriva ta. Nu mi-a trecut niciodată prin cap aşa ceva, strigă Khimin, exact în acelaşi timp în care Aronha spunea:

— Khimin, iartă-mă pentru că mi-am închipuit că tu ai gândi aşa ceva, n-am vrut niciodată să – eşti fratele meu, indiferent de ce anume faci, iar eu…

Bunul şi nearticulatul de Aronha. Dulcele,

mincinosul şi ipocritul de Khimin. Lui Mon aproape îi veni să râdă.

Ominer chiar râse.

— Ascultă-te: „N-am avut nici cel mai mic gând rău despre tine! *Am* gândit cu adevărat lucruri rele, dar îmi pare cu adevărat rău.” Haide, singurul lucru pe care-l cere Akma este să fim uniţi înainte de-a face ceva public. Aşa-ncât haideţi s-acţionăm în sensul ăsta, bine? Nu-i greu. Doar nu vorbim despre lucrurile pe care le face unul dintre noi şi care îi deranjează pe ceilalţi. Facem aşa ceva mereu în faţa tatei – din pricina asta el nu ştie cât de mult o urâm cu toţii pe regină.

Khimin se albi la faţă, apoi roşi.

— *Eu* nu.

— Vedeţi? întrebă Ominer. E-n regulă dacă nu eşti de-acord cu mine, Khimin. Aronha nu spunea decât: „Ţineţi-vă gura închisă-n privinţa asta şi o să putem îndeplini tot ceea ce trebuie să-ndeplinim.”

— Sunt de-acord cu voi în toate privinţele, cu excepţia… mamei, spuse Khimin.

— Da, da, rosti Ominer nerăbdător, tuturor ne pare îngrozitor de rău pentru ea, sărăcuţa, că moare ca şi cum ar fi cea mai *lentă* molimă din lume.

— Destul, spuse Aronha. Ominer, tu ne ceri să ne înţelegem, apoi începi să-l tachinezi pe Khimin, ca şi cum aţi fi copii mici.

— N-am fost niciodată copii mici *în același timp*, replică Ominer acid. Eu am încetat să mai fiu copil mic cu mult înainte să se nască *el.*

— Vă rog, spuse Mon liniştit, subliniindu-şi cuvintele astfel încât să le audă cu toţii. Însăşi blândeţea glasului său le captă atenţia. Dac-am auzi ce vorbim, ai crede că-ntr-adevăr *există* un Păstrător și că ne prosteşte pe toţi ca să nu ne putem uni și opune voinţei lui.

Ca de obicei, Aronha îi luă vorbele prea în serios.

— *Există* un Păstrător? întrebă el.

— Nu, nu există, replică Mon. De câte ori trebuie să-ţi dovedim lucrul ăsta până când o să-ncetezi să mai întrebi?

— Nu ştiu, spuse Aronha. Îl privi pe Mon în ochi. Până când o să uit că ori de câte ori îmi spuneai că ceva-i corect şi adevărat, de când erai mititel, se dovedea a fi corect şi adevărat.

— Aveam dreptate de fiecare dată? întrebă Mon. Sau pur şi simplu erai la fel de nerăbdător ca şi mine să crezi că puștii de vârsta noastră ar putea cu adevărat şti ceva?

Greşit. Asta-i ceva greşit. Asta-i ceva greşit.

Mon îşi păstră chipul inexpresiv – spera el.

Aronha zâmbi cu jumătate de faţă.

— Du-te şi adu-l pe Akma, îi spuse lui Mon. Din câte-l ştiu, nu-i departe. Aşteptând ca unul dintre noi să se ducă şi să-l aducă. Fă chestia asta, Mon. Adu-l înapoi. O să fim uniţi cu toţii, împreună cu el. Pentru binele regatului.

Khideo îl întâmpină pe Ilihiak cu o îmbrăţişare. Nu, nu Ilihiak. Ilihi. Un om care odată a fost rege, care susţinea acum cu insistenţă că nu are nimic extraordinar, că nu fusese atins de mâna Păstrătorului. Părea atât de ciudat, semăna atât de mult cu un eşec.

Dar nu era cu adevărat eşecul lui Ilihi. Era mai degrabă ca şi cum universul însuși ar fi înregistrat un eşec.

— Şi ce mai face... ce mai face soţia ta? întrebă Khideo.

Salutările care în mod normal erau lipsite de semnificaţie durară doar câteva clipe; ele fură scurtate și mai mult, pentru că soţia lui Khideo murise cu mulţi ani în urmă, în timp ce dădea naştere primului lor copil. Ar fi trebuit să fie băiat. Moaşa spusese că acel copil era extrem de masiv, aidoma tatălui său, şi că o sfâșiase atunci când trecuse prin canalul vieţii. Khideo îşi dăduse atunci seama că el o ucisese pe soţia lui, pentru că orice copil al lui ar fi fost mult prea mare spre a fi purtat de o femeie în pântece. Păstrătorul voia ca el să nu aibă copii; dar măcar Khideo nu trebuia să mai omoare alte femei în încercarea de a sfida voinţa Păstrătorului. Aşa încât Ilihi, care era la curent cu toate astea, nu întrebă nimic despre familia lui.

— Suporţi uşor povara guvernării, Khideo.

Acesta râse. Sau vru să râdă. Din gâtlej îi ieşi

însă doar un sunet uscat. Tuşi.

— Simt cum mi se fleşcăiesc muşchii. Soldatul care eram odată devine moale şi bătrân. Mă usuc pe dinăuntru. Bine că nu-s unul dintre bătrânii ăia graşi. În schimb o să fiu firav.

— N-o să mai trăiesc să văd lucrul ăsta.

— Sunt mai bătrân decât tine, Ilihi, o să trăieşti mai mult decât mine, te-asigur. Dinspre răsărit o să vină un vânt, un uragan îngrozitor, şi-o să mă sufle pe deasupra muntelui şi o să mă arunce-n ocean, dar o să fiu atât de uscat încât o să plutesc la suprafaţă ca o frunză până când soarele o să mă transforme-n pulbere şi-n cele din urmă o să mă-mprăştie.

Ilihi se uită la el cu o expresie atât de stranie, încât Khideo trebui să-l bată cu blândeţe pe umăr, în felul în care făcuse atunci când Ilihi era fiul numărul trei şi cel mai puţin favorizat al lui Nuak, iar lui Khideo i se făcuse milă de el şi îl învăţase ce anume înseamnă să fii bărbat şi soldat. Erau împreună în ziua aceea în care Khideo nu mai putuse suporta. În ziua în care luase hotărârea să-l omoare pe rege. Îl bătuse uşor, exact ca acum, şi văzuse lacrimi în ochii lui Ilihi. Khideo îl întrebă ce anume se întâmplase, iar Ilihi izbucnise în plâns şi-i destăinuise ce anume îi făcuse Pabulog pe vremea când era copil.

— Sunt ani buni de când a făcut-o ultima oară, spusese Ilihi. Acum sunt căsătorit. Am o fiică. Am crezut că s-a terminat. Dar m-a luat de lângă tata,

la micul dejun, şi-a mai făcut-o o dată. Două dintre santinelele lui mă ţineau, în timp ce el se ocupa de mine.

Khideo înlemnise când auzise acest lucru.

— Tatăl tău nu ştie ce-anume ţi-a făcut Pabulog, nu-i aşa?

Ilihi îi răspunsese:

— Bineînţeles că ştie. I-am spus. A spus că mi s-a-ntâmplat aşa ceva pentru că-s o fire slabă. Păstrătorul voia ca eu să mă nasc fată.

Khideo ştia multe lucruri îngrozitoare care se petrecuseră în regatul lui Nuak. Clocotea de furie văzând cum Nuak îi chinuia pe cei din jurul lui, cum tolera vicii cumplite în rândul celor mai apropiaţi asociaţi ai săi, cum dintre conducătorii regatului rămăseseră doar câţiva oameni cinstiţi – dar încă erau acei câţiva puţini, iar Nuak era rege. Dar aşa ceva era mai mult decât putea suporta Khideo. Indiferent dacă era sau nu rege, nimeni nu putea permite să i se-ntâmple aşa ceva fiului său, fără a-l zdrobi pe cel care săvârşise ticăloşia. În ochii lui Khideo, nu era sarcina lui să-l ucidă pe Pabulog – asta îi revenea lui Nuak, sau dacă nu s-ar fi întâmplat aşa, lui Ilihi atunci când va ajunge, după un drum chinuitor, la vârsta bărbăţiei. Dar Khideo era soldat, un soldat care jurase să apere tronul şi poporul de duşmani. Acum ştia cine-i duşmanul. Era Nuak. Zbrobeşte-l, iar toţi ceilalţi vor cădea şi ei odată cu el. Aşa că făcuse jurământ că regele va muri de mâna sa. Îl

avea în mâinile sale, în vârful turnului, gata să-i scoată maţele cu pumnalul său, aşa cum este ucis un duşman laş, când Nuak privise în jur şi văzuse, la fruntariile tărâmului, o uriaşă armată de Elemaki care ataca.

— Trebuie să mă laşi să trăiesc, ca să pot conduce apărarea poporului! îi ceruse Nuak, iar Khideo, care acţionase doar pentru binele poporului, îşi dădu seama că avea dreptate.

Apoi Nuak condusese retragerea întregii armate, lăsând doar o mână de bărbaţi destoinici pentru a apăra femeile şi copiii. În sălbăticie, bărbaţii pe care-i dusese într-o ruşinoasă retragere fuseseră cei care îl torturaseră până la moarte. Iar în oraş Khideo trebuise să suporte umilința de-a o lăsa pe soţia lui Ilihi să le conducă pe tinerele fete să implore să fie cruţată viaţa poporului, pentru că nu erau destule săbii pentru a-i opri pe Elemaki, fie şi numai pentru un minut.

Toate acestea îi veneau în minte lui Khideo, atunci când se afla în preajma lui Ilihi. Îl văzuse pe băiatul ăsta atunci când era complet la pământ. Îl văzuse cum se transformă în bărbat şi conduce un regat. Dar răul fusese făcut. Ilihi era în continuare dărâmat. Din ce alt motiv să fi renunțat la tron?

Cu toate acestea, după ce ascultase macabra glumă a lui Khideo – intenţionase să fie glumă –, Ilihi se uită la el cu o stranie preocupare.

— Dai senzaţia că ţi-e dor de moarte, dar eu ştiu că nu-i adevărat, rosti Ilihi.

— Mi-e dor de moarte, Ilihi, zise Khideo. Dar nu de-a mea.

Apoi amândoi izbucniră în râs.

— Ah, Lihida, bătrâne prieten, ar fi trebuit să-ţi fiu tată.

— Khideo, crede-mă, mai puţin în sensul biologic, ai fost. Eşti.

— Deci ai venit la mine pentru un sfat părintesc? întrebă Khideo.

— Soţia mea a auzit nişte zvonuri, spuse Ilihi.

Khideo îşi dădu ochii peste cap.

— Mda, păi, ştie că n-ai vrea s-auzi de la ea lucrul ăsta, dar imediat ce ţi-am spus ce-am auzit, tu vei ști că provine de la ea. Niciun *om* nu *mi*-ar zice mie aşa ceva.

Era bine cunoscut faptul că Ilihi dezavuase refuzul absolut al Zenifilor de a trăi împreună cu poporul cerului. Era bine cunoscut că în casa sa veneau des în vizită îngeri, care-i erau prieteni. Din acest motiv niciun om din tărâmul lui Khideo nu i-ar fi încredinţat chestiuni secrete lui Ilihi. Nu era de încredere.

Cu femeile era altceva. Bărbaţii nu-şi puteau controla soţiile, asta era tot. Ele *puteau* să vorbească. Iar ele nu puteau să-şi dea seama în cine se putea avea încredere şi în cine nu. Ilihi şi soţia lui erau oameni buni, cumsecade. Dar când era vorba de apărarea stilului de viaţă al Zenifilor – stilul de viaţă *uman* – pur şi simplu nu se putea avea încredere în Ilihi. Cu excepţia faptului că

Khideo nu l-ar fi mințit niciodată pe Ilihi. În cazul în care acesta din urmă ar fi vrut să afle dacă zvonurile erau adevărate, știa că putea să vină la guvernatorul tărâmului lui Khideo.

— Zvonuri?

— A auzit c-anumite persoane sus-puse din tărâmul lui Khideo se laudă că fiul lui Akmaro și fiii regelui au devenit Zenifi în sufletul lor.

— Nu-i adevărat, spuse Khideo. Te-asigur că nici măcar cel mai optimist dintre noi n-are speranța c-acel grup de tineri va declara că ei sunt de părere că îngerii și ființele umane n-ar trebui să trăiască împreună.

Ilihi primi aceste vorbe în tăcere și le rumegă ceva vreme.

— Atunci spune-mi ce anume *va* declara acel grup de oameni? întrebă Ilihi.

— Poate nimic, replică Khideo. De unde să știu eu?

— Nu mă minți, Khideo. Nu-ncepe să mă minți acum.

— Nu mint. Ar trebui să te fac una cu pământul pentru că m-acuzi de-așa ceva.

— Cum, omul care crede că-i uscat ca o frunză să mă doboare la pământ?

— Există niște povești, spuse Khideo.

— Vrei să zici că posezi o singură sursă sigură în care ai, implicit, încredere.

— De ce nu pot să fie doar povești și zvonuri?

— Pentru că, Khideo, eu știu maniera în

care-aduni tu informaţii. N-ai fi acceptat niciodată să fii guvernator al acestui loc dacă n-ai fi avut un prieten bine plasat în consiliul lui Motiak.

— Cum aş putea face eu rost de-un astfel de prieten, Ilihi? Toţi cei care-l înconjoară pe rege au fost dintotdeauna cu el – cu mult înainte s-ajungem noi aici. De fapt, *tu* eşti singurul om pe care-l ştiu şi care-i prieten cu Motiak.

Ilihi se uită la el cu atenţie şi îi analiză câteva clipe cuvintele. Apoi zâmbi. După aceea râse.

— Spion bătrân şi viclean, rosti el.

— Cine, eu?

— Tu, Zenif cu suflet pur, tu, dârz susţinător al legii separării, nimeni din consiliul regelui nu vorbeşte cu tine. Asta-nseamnă că informatorul tău a fost o femeie, dar nu cred asta, în principal pentru că-n scurtul timp petrecut în capitală ai reuşit să le ofensezi pe toate femeile sus-puse care te-ar fi putut ajuta. Prin urmare, asta-nseamnă că informatorul tău e, probabil, un înger.

Khideo clătină din cap, dar nu spuse nimic. Lumea îl subestima pe Ilihi. Întotdeauna se întâmplase aşa. Şi deşi Khideo îşi dădea seama, fu totuşi surprins atunci când Ilihi luase doar cea mai firavă dovadă şi ajunsese cu ea exact la concluzia corectă.

— Prin urmare, ai făcut o alianţă c-un înger, rosti Ilihi.

— Nu-i o alianţă.

— Vă consideraţi utili unul pentru celălalt.

Khideo încuviinţă dând din cap.

— Posibil.

— Akma şi băieţii lui Motiak urzesc ceva.

— Nu-i vorba de trădare, zise Khideo. N-ar acţiona niciodată ca să şubrezească puterea tronului. Iar băieţii lui Motiak n-ar întreprinde nimic care să-i dăuneze.

— Dar, oricum, tu nu vrei ca Motiak să fie dat jos, rosti Ilihi. Nici tu, nici altcineva dintre Zenifi. Nu, tu eşti mulţumit cu aranjamentul ăsta, trăind aici în aceste teritorii mlăştinoase…

— Mulţumit? Din fiecare fărâmă de sol pe care-o cultivăm a trebuit să fie scoasă mizeria şi cărată aici ca să fie înălţate terenurile deasupra zonei inundabile. A trebuit să facem împrejmuiri din buşteni şi bolovani – pe care trebuie să-i aducem pe râuri din teritoriile mai înalte…

— Eşti încă-n Gornaya.

— Pământul ăsta-i plat. Şi mlăştinos.

— Eşti mulţumit, spuse Ilihi, pentru c-ai protecţia armatelor lui Motiak care-i ţin pe Elemaki la distanţă de tine, în timp ce Motiak îţi dă voie să trăieşti fără îngeri deasupra ta.

— Sunt pe cer tot timpul. Dar nu trăiesc printre noi. Noi nu le facem niciun rău, ei nu ne bat la cap.

— Problema ta-i Akmaro, nu-i aşa? Care predică lucrurile învăţate de la Binaro.

— De la Binadi, îl corectă Khideo.

— De la Binaro, care susţinea că marele rău

comis de Zenifi a constat nu doar în respingerea îngerilor, ci şi a săpătorilor. Că Păstrătorul n-o să fie mulţumit de noi până când fiinţele umane, îngerii şi săpătorii n-or să trăiască-n armonie în fiecare sat din lume. Apoi, în ziua aceea Păstrătorul o să vină pe Pământ sub forma unei fiinţe umane, a unui săpător şi-a unui înger şi...

— Nu!

Khideo strigă furios, tăind aerul cu mâna. Dacă lovitura l-ar fi nimerit pe Ilihi, l-ar fi doborât la pământ, căci în realitate Khideo îşi pierduse foarte puţin din uriaşa lui forţă. Dar Khideo dădu cu palma în gol, în aer, într-un inaudibil şi invizibil ţânţar.

— Nu-mi mai aduc aminte de lucrurile pe care le-a zis, continuă el.

— Furia ta continuă să fie ceva-ngrozitor, Khideo.

— Binaro ar fi trebuit omorât înainte de a-l converti pe Akmaro. Nuak a aşteptat prea mult, asta cred eu.

— N-o să fim niciodată de acord pe subiectul ăsta, Khideo. Hai să nu ne certăm.

— Nu, hai să nu ne certăm.

— Spune-mi însă, Khideo, dacă există un complot pentru a se folosi violenţa împotriva lui Akmaro.

Bătrânul clătină din cap.

— S-a vorbit despre aşa ceva. Am dat de ştire că celui care va ridica mâna împotriva lui Akmaro îi

voi smulge inima, scoţându-i-o pe gât.

— Tu şi cu el eraţi prieteni, nu-i aşa?

Khideo încuviinţă, dând din cap.

— Acum, fiecare cuvânt pe care-l spune e-otravă pentru tine, dar continui să fii loial?

— Prietenii-s mai importanţi decât ideile, rosti Khideo.

— Khideo, dacă mi-ar fi plăcut mai mult ideile tale, n-aş fi atât de bucuros că pui prietenia înaintea lor. Dar asta nu contează. Spui că Akma şi Motiakii nu plănuiesc să folosească violenţa, nici împotriva taţilor lor, nici a altcuiva.

— Exact.

— Dar pun la cale ceva.

— Gândeşte-te la asta, spuse Khideo. Ce-mpleteşte Akmaro poate fi despletit.

Ilihi încuviinţă din cap.

— Motiak n-o să-ndrăznească să-şi pună sub urmărire judiciară fiii pentru trădare.

— Nu cred c-ar putea, chiar dac-ar îndrăzni, zise Khideo.

— Pentru sfidarea marelui preot numit chiar de rege?

— Nu cred *c-avem* un mare preot, replică Khideo.

— Doar pentru că Akmaro refuză titlul de *og*...

— Motiak i-a suspendat pe toţi preoţii numiţi de rege. Akmaro a venit din afară, presupus a fi fost numit de însuşi Păstrătorul Pământului. Autoritatea lui nu provine de la rege. Aşa-ncât

sfidarea învăţăturilor lui nu constituie trădare.

Ilihi râse.

— Crezi că Motiak o să se lase înşelat de aspecte tehnice legale?

— Nu, răspunse Khideo. Din motivul ăsta n-ai auzit vocile acelor tineri de treabă cu sânge regesc ridicându-se împotriva ruşinosului amestec de specii şi-a anulării superiorităţii bărbaţilor asupra femeilor.

— Dar se pregăteşte ceva.

— Să zicem c-o să fie ceva ce-o să creeze un precedent. Nu ştiu despre ce-i vorba – nu-i treaba mea dar o să fie un nod foarte greu de deznodat pentru Akmaro şi Motiak. Orice soluţie pe care or s-o găsească, însă, va... clarifica lucrurile pentru noi.

— Deja mi-ai spus mai multe lucruri decât era necesar.

— Pentru că chiar dac-o să te duci direct la Motiak şi-o să-i împărtăşeşti tot ce ţi-am zis, n-o s-ajute la nimic. El a plantat deja seminţele. Akmaro o să-şi piardă statutul de conducător religios în Darakemba.

— Dacă socoteşti că Motiak o să-şi încalce vreodată cuvântul şi-o să-l îndepărteze pe Akmaro din post...

— Gândeşte-te la ce ţi-am zis, Ilihi. Khideo zâmbi şi adăugă: Această încercare o să se producă, iar la sfârşitul ei Akmaro n-o să mai fie conducătorul religios din Darakemba. Se *va*-ntâmpla şi nicio

avertizare n-o poate împiedica, pentru că seminţele ei au fost plantate chiar de rege.

— Eşti prea deştept pentru mine, Khideo, nu pot pătrunde tâlcul vorbelor tale.

— Am fost mereu, iar tu n-ai putut niciodată, replică bătrânul.

— Toţi taţii-şi închipuie lucrul ăsta, spuse Ilihi. Iar toţi fiii refuză să-l creadă.

— Ce anume-i adevărat? întrebă Khideo. Încrederea taţilor? Sau refuzul fiilor?

— Cred că taţii-s cu toţii prea deştepţi, spuse Ilihi. Atât de deştepţi încât, atunci când vine ziua-n care vor să le spună fiilor lor totul, aceştia n-or să-i creadă, pentru că-s în continuare-n căutarea şpilului.

— Când o să vreau să-ţi împărtăşesc toată-nţelepciunea mea, o să ştii lucrul ăsta şi-o să-l crezi.

— Am un secret pentru *tine,* Khideo, spuse Ilihi. Deja m-ai învăţat înţelepciunea ta şi deja am văzut ce-anume ai plănuit pentru bietul Akmaro.

— Ai crezut că mă poţi face să-ţi spun, pretinzând că ştii deja? întrebă Khideo. Renunţă la lucrul ăsta, te rog. N-a mers atunci când aveai cincisprezece ani şi nu merge nici acum.

— Hai să-ţi spun eu *ţie* ceva ce s-ar putea să nu ştii, rosti Ilihi. Chiar dac-Akmaro a fost prietenul tău…

— *E* prietenul meu…

— E mai puternic decât tine. E mai puternic

decât mine. E mai puternic decât Motiak. E mai puternic decât toţi.

Khideo râse.

— Akmaro? Numai gura-i de el.

— E mai puternic decât noi toţi, prietene, pentru că de fapt el face voia Păstrătorului Pământului, care-şi va atinge scopurile – ori îşi va atinge scopurile cu noi, ori ne va mătura şi va face loc pentru un alt grup de copii de-ai lui. Care, de data asta, poate se vor trage din jaguari şi condori, sau poate c-o să plonjeze-n mare şi-o să-i aleagă pe fiii şi fiicele calamarilor sau ai rechinilor. Dar Păstrătorul Pământului *o să aibă* câştig de cauză.

— Dacă Păstrătorul e-atât de puternic, de ce nu ne transformă pe toţi în nişte mici săpători, îngeri şi fiinţe umane paşnice, mulţumite, fericite, care trăiesc împreună într-o perversă menajerie?

— Poate din cauză că nu *vrea* să fim o menajerie. Poate pentru că doreşte să-i înţelegem planul, să-l iubim de dragul lui şi să-l urmăm pentru că-l socotim ca fiind bun.

— Ce fel de religie-i asta? Cât o să reziste Motiak ca rege dac-aşteaptă ca poporul să-i dea ascultare până când or să le *placă* legea şi-or să *vrea* să-i dea ascultare?

— Dar în realitate din cauza asta ei îi dau ascultare, Khideo.

— Dau ascultare din pricina unor bărbaţi înarmaţi cu săbii, Ilihi.

— Dar bărbaţii cu săbii de ce dau ascultare?

întrebă Ilihi. Nu-s obligaţi. În orice moment, unul dintre ei ar putea să se simtă atât de jignit încât…

— Nu-mi arunca o asemenea chestie în faţă ca glumă, spuse Khideo. După toţi anii ăştia.

— Nu e o glumă, replică Ilihi. Remarc doar că unui rege bun precum Motiak i se dă ascultare, în ultimă instanţă, deoarece oamenii cei mai buni şi mai puternici sunt conştienţi de faptul că pentru ei este bună continuarea guvernării lui. Domnia lui le-aduce pace. Chiar dacă nu le plac toate legile lui, pot găsi o cale de-a fi fericiţi în imperiul Darakembei. De aceea îi dai *tu* ascultare, nu-i aşa?

Khideo încuviinţă, dând din cap.

— M-am gândit multă vreme la chestia asta. Din ce cauză Păstrătorul Pământului nu l-a *oprit* pur şi simplu pe tata să facă lucrurile pe care le-a săvârşit. De ce nu ne-a condus Păstrătorul spre libertate, în loc să ne facă să slujim atât de mulţi ani în sclavie înainte s-apară Monush? De ce, de ce, de ce, care era planul, întrebarea asta nu mi-a dat pace până-ntr-o bună zi, când am realizat că…

— M-am liniştit. M-am gândit c-o să-mi spui că răspunsul ţi l-a dat soţia ta.

Ilihi îi aruncă o privire mâhnită şi continuă:

— Mi-am dat seama că Păstrătorului nu i-ar fi convenit s-aibă o ceată de marionete care nu face altceva decât să-i respecte voinţa. El doreşte nişte parteneri. Înţelegi? Vrea ca noi să devenim aidoma lui, să dorim aceleaşi lucruri ca şi el, să năzuim către aceleaşi ţeluri, în mod liber şi din proprie

voinţă, pentru că vrem lucrul ăsta. Din cauza asta or să se-mplinească vorbele lui Binaro, iar Păstrătorul o să vină şi-o să trăiască printre cei de pe Pământ.

Khideo ridică din umeri.

— Dacă-i adevărat, Ilihi, în cazul ăsta eu sunt duşmanul Păstrătorului Pământului.

— Nu, prietene. Doar ideile tale-s duşmanul lui. Din fericire, eşti mai loial prietenilor tăi decât ideilor tale – asta-i, în parte, ceea ce doreşte Păstrătorul de la noi. De fapt, aş zice că-n viitor, în ciuda dispreţului pe care-l ai faţă de amestecul speciilor, o să fii amintit drept unul dintre marii apărători ai prietenilor Păstrătorului.

— Ha, ha.

— Uită-te la tine, Khideo. Toţi cei care-au aceleaşi idei ca şi tine, dar care-s prietenii tăi? Cine-s cei pe care-i iubeşti? Eu. Akmaro.

— Iubesc multe persoane, nu doar pe voi.

— Pe mine, pe Akmaro, pe soţia mea…

— O detest pe soţia ta.

— Ai fi-n stare să-ţi dai viaţa pentru ea.

Khideo nu găsi niciun răspuns.

— Iar acum, chiar şi îngerul ăsta informator al tău. Ţi-ai da viaţa şi pentru el, nu-i aşa?

— Sunt atât de multe persoane pentru care mi-aş da viaţa, încât e uimitor că mai trăiesc încă, replică Khideo.

— Nu-ţi displace extrem de mult atunci când cineva te cunoaşte mai bine decât te cunoşti tu

însuţi?

— Ba da, răspunse Khideo.

— Ştiu că-ţi displace, spuse Ilihi. Dar a existat o dată un om care mă cunoştea mai bine decât mă cunosc eu însumi. Care-a văzut în mine o putere despre care nu ştiam. Şi ştii ce s-a-ntâmplat?

— Ţi-a displăcut.

— I-am mulţumit Păstrătorului pentru acel om. Şi încă-l implor pe Păstrător să-l ţină sănătos. Continui să-i spun Păstrătorului: „Nu-i duşmanul tău, nu-i duşmanul tău.” El crede c-ar fi, dar nu-i aşa. Ţine-l sănătos, spun eu.

— Îi vorbeşti Păstrătorului?

— Zilele astea, tot timpul.

— Şi-ţi răspunde?

— Nu, răspunse Ilihi. Dar nu i-am pus nicio întrebare. Aşa-ncât singurul lucru pe care-l vreau de la el e ăsta: privesc în jur şi văd în continuare mâna lui călăuzind lumea din jurul meu.

Khideo îşi întoarse privirea de la el, ascunzându-şi faţa. Nici măcar nu ştia de ce se ascundea; nu se punea problema că simţea vreo emoţie puternică. Pur şi simplu, în acel moment nu suporta să-l privească în ochi pe Ilihi.

— Du-te la Motiak, şopti. Spune-i ce vrei să-i spui. N-o să fim opriţi.

— Poate că nu, răspunse Ilihi. Dar dacă nu *eşti* de oprit, va fi pentru că, fără să-ţi dai seama, slujeşti tot timpul scopul Păstrătorului.

Ilihi îl sărută – pe umăr, pentru că-şi feri capul –

şi părăsi grădina guvernatorului tărâmului lui Khideo. Acesta din urmă rămase acolo încă o oră, până când începu ploaia de seară. Veni în casă ud leoarcă. N-avea un slujitor pe care să-l mustre. De când auzise că Akmaro şi soţia lui îşi găteau şi îşi spălau ei înşişi, Khideo făcea acelaşi lucru. Khideo o să fie la nivelul lui Akmaro din punctul de vedere al virtuţii, al pretenţiilor, al sacrificiilor. Nimeni nu va putea să spună că s-ar fi putut ca Khideo să aibă dreptate, dar Akmaro avea în continuare câştig de cauză. Nu, ei vor trebui să spună că şi Khideo era un om de toată isprava *şi* avea dreptate.

Un om de treabă *şi* care are dreptate, dar Akmaro era cel care câştigase supunerea liberă a lui Ilihi. Akmaro îi furase chiar şi acest premiu, după toţi aceşti ani.

Deşi Darakemba era capitala unui mare imperiu, în anumite privinţe continua să fie un oraş mic. Bârfa despre anumite subiecte se răspândea iute către cele mai mari case. Astfel Chebeya avu nevoie doar de câteva săptămâni ca să audă despre deschiderea unei noi şcoli.

— Ea numeşte locul „Şcoala Rasaro”, dacă poţi înţelege neobrăzarea. Am întrebat cine anume este director, iar ea mi-a răspuns că este ea însăşi.

Pretinde că predă exact cum făcea soţia Eroului Volemak, ca şi cum cineva ar putea şti lucrul *ăsta.* Niciunul dintre copii nu-s din ceea ce-ai putea

numi familii bune, dar lucrul uimitor e că ea-i amestecă chiar pe copiii ăştia cu copiii foştilor…

— Sclavi, rosti Chebeya.

Fu nevoie de cel mai eroic efort pentru a se abţine să le reamintească acestor prieteni ai ei că soţul ei şi ea petrecuseră ultimii zece ani predicând că, în ochii Păstrătorului, copiii pământului nu-s mai puţin valoroşi decât copiii de mijloc sau cei ai cerului.

— Şi se spune că le-ar preda bucuros băieţilor la un loc cu fetele, dacă vreun părinte ar avea o atare lipsă de prejudecată şi de ruşine ca să permită lucrul ăsta.

După câteva momente de reflecţie, Chebeya scrise un bileţel şi o puse pe una dintre profesoarele care locuiau lângă noua şcoală să-l ducă acolo. Era o invitaţie pentru noua profesoară să vină şi să-i facă o vizită.

A doua zi, primi înapoi bileţelul. Mâzgălite de o mână grăbită în josul foii erau cuvintele: „Mulţumesc, dar sunt ocupată la şcoală toată ziua. Vino tu în vizită, dacă vrei.”

La început, Chebeya fu uluită şi, trebui să recunoască că se simţea, într-o oarecare măsură, ofensată. Doar era soţia marelui preot, nu-i aşa? Iar această femeie îi refuza invitaţia şi-o invita nonşalant *pe ea* să-i facă o vizită – la şcoală, nici măcar acasă.

Chebeyei i se făcu imediat ruşine de demnitatea ei ofensată. Pe lângă asta, această nouă

profesoară devenise cu-atât mai interesantă acum. Îi spusese lui Luet ceea ce auzise şi ce se întâmplase cu invitaţia ei, iar Luet îi ceru imediat, cu insistenţă, să meargă şi ea. În momentul în care plecară de-acasă în vizită, fusese, cumva, inclusă şi Edhadeya.

— Vreau să văd cum era străvechea Rasa, ca profesoară, explică ea.

— Nu te-aştepţi ca şcoala ei să fie asemenea celei legendare, sper? întrebă Chebeya.

— De ce n-ar fi? replică Edhadeya. Simplul fapt c-are o femeie-n fruntea ei – chestia asta o face mai asemănătoare cu şcoala Rasei decât oricare alta de care-am auzit.

— Se spune că săpătorii au avut totdeauna şcoli unde predau femei, interveni Luet.

— Dar această femeie-i umană, îi reaminti Edhadeya. Este, nu-i aşa?

— Îşi spune Shedemei, spuse Chebeya. Numele antic în întregime, nu Sedma, aşa cum îl rostim noi acum.

Mai tânăra femeie încercă să pronunţe numele.

— Probabil că-şi mişcau gura complet diferit pe vremurile alea, spuse Luet. Oare s-a schimbat limba noastră atât de mult?

— Probabil că da, căci îngerii şi săpătorii pot să-i pronunţe cuvintele, zise Edhadeya. Se spune că existau sunete pe care poporul cerului şi poporul pământului nu le puteau scoate, şi care acum nu mai există.

— Cine zice că s-a schimbat limba? exclamă Luet. Poate c-au învăţat să scoată sunete noi.

— Nu există nicio modalitate de-a afla cum anume suna limba-n trecut, spuse Chebeya, aşa că n-are rost să ne certăm în legătură cu asta.

— Nu ne certăm, replică Luet. Întotdeauna vorbim în felul ăsta.

— Ah, zise Chebeya. Uşor cârcotaşă, cu ceva răspunsuri obraznice către mama ta.

Apoi zâmbi, iar cele două fete râseră şi, după ce parcurseră o distanţă apreciabilă într-un cartier care nu fusese niciodată elegant, ajunseră la strada respectivă. Un înger bătrân stătea cocoţat pe-o stinghie în umbra porticului său, urmărind cine intră în clădire.

— Bătrâne domn, rosti Luet, pentru că era cea mai tânără, ne poţi spune pe unde putem să ajungem la noua şcoală?

— Şcoala de fete? întrebă îngerul.

— Sunt mai multe pe strada asta? întrebă Luet cu cel mai nevinovat glas de tip „nu-sunt-sarcastică”.

— Tot colţul ăla de stradă, trei case-ngrămădite una-ntr-alta, pe partea asta.

Le întoarse spatele, ceea ce pentru un bătrân nu era ceva atât de necuviincios precum ar fi fost pentru un tânăr. Chiar şi aşa, îl auziră mormăind: „Şcoala de şobolani de noroi.”

— Cu siguranţă unul dintre Păstraţi, rosti Edhadeya cu voce înceată.

— Oh, da, şopti Luet. La asta m-am gândit şi eu imediat.

Erau toate prea bine-crescute spre-a râde cu voce tare de bătrân – sau măcar prea conştiente de imaginea pe care trebuiau s-o prezinte, având în vedere că cineva de pe stradă ar fi putut să le recunoască pe fiica regelui şi pe soţia şi fiica marelui preot.

Doar când ajunseră în faţa celor trei case în care era şcoala îşi dădură seama din ce motiv era o zonă extrem de potrivită pentru o şcoală unde se amestecau cele trei popoare. Chiar mai sus, pe strada perpendiculară, era un spaţiu cu un teren accidentat, unde câţiva copaci ţepoşi, aflaţi lângă o străveche gură de râu, nu fuseseră niciodată tăiaţi. Mai erau câteva colibe în care locuiau probabil nişte oameni săraci, şi acoperişuri de paie în copaci în care îşi făcuseră case îngeri fără bani. Numai acest lucru ar fi indicat că-i vorba de un cartier periferic; dar ştiau, de asemenea, că ambele maluri ale pârâului fuseseră scobite pentru a se construi case pentru sclavii eliberaţi care-şi irosiseră rapid banii căpătaţi la eliberare, iar acum trăiau într-o sărăcie disperată, lucrând cu ziua, dacă erau sănătoşi, ceilalţi cerşind sau murind de foame dacă nu erau suficient de pricepuţi spre-a primi munci în acord. Akmaro predicase deseori că existenţa unor astfel de locuri dovedea că cei din Darakemba nu meritau marea bogăţie şi prosperitate cu care-i înzestrase

Păstrătorul. Majoritatea săracilor supravieţuiau doar datorită faptului că Păstraţii contribuiseră cu mâncare la Casa Păstraţilor, iar preoţii şi învăţătorii o duceau la maghernițe. Unii aveau chiar tupeul să se plângă c-ar contribui cu mai mult, dar erau conştienţi de faptul că săpătorii cei leneşi vor acapara cea mai mare parte. Ca şi cum aceste fiinţe nu şi-ar fi pierdut jumătate din viaţă sau mai mult ca sclavi neplătiţi în casele celor bogaţi!

Prin urmare, Shedemei hotărâse să-şi deschidă şcoala în apropierea locului în care trăiau săpătorii; era serioasă în privinţa includerii copiilor lor în şcoala sa. Dar era, totodată, un loc în care orice adiere dinspre munţii de la apus aducea mirosul îngrozitor al gurii râului. Unii îi spuneau „Râul Şobolanului”. Akmaro îi zicea întotdeauna „Râul Păstrătorului”. Cei politicoşi nu pomeneau niciodată despre el.

Pentru că uşile tuturor celor trei case erau deschise, iar pe toate cele trei verande se aflau fete care recitau în linişte, memorau sau pur şi simplu citeau, era greu de ghicit care era intrarea principală în şcoală. Şi, aşa cum s-a dovedit, nici nu conta prea mult, căci ieşi să le întâmpine chiar Shedemei.

Chebeya îşi dădu imediat seama că era Shedemei – emana aerul că ar controla extrem de bine situaţia şi le invită cu un salut atât de grăbit încât părea aproape nepoliticos.

— Copiii mai mici tocmai coboară ca să doarmă de după-masă, rosti ea. Aşa-ncât vă rog să vorbiţi încet pe coridor.

În şcoală, au descoperit că probabil Shedemei închiriase casele în jurul colţului şi de-a lungul străzii, căci fetele trăgeau un pui de somn la umbra unor copaci bătrâni din curtea centrală – cele care nu atârnau de crengile mai joase, desigur. Chebeya remarcă şi câteva femei adulte, care se deplasau de la o fată la alta, ajutându-le să se aşeze, aducându-le pahare cu apă unora dintre ele. Erau acele femei profesoare sau servitoare? Exista o asemenea distincţie în locul acesta?

— Nu-mi vine să cred, murmură Edhadeya.

— Nişte copii mici care dorm, spuse Chebeya, neînţelegând surprinderea Edhadeyei.

— Nu, vreau să spun – e posibil ca aceea să fie bătrâna Uss-Uss? Am crezut că-i bătrână atunci când era slujitoare în dormitorul meu şi n-am mai văzut-o de… oh, atât de multă vreme, credeam c-a murit şi, iată, acolo, îndreptându-se către uşa aceea…

— N-am cunoscut-o niciodată pe legendara Uss-Uss, rosti Luet, aşa-ncât nu-ţi pot fi de mare ajutor acum ca s-o recunoşti.

În cele din urmă, Chebeya văzu la ce femeie se referea Edhadeya, o săpătoare bătrână şi gârbovită, cu mersul lent şi târşâit.

Shedemei tocmai se întorcea din curte. Edhadeya o întrebă imediat.

— Femeia aceea a pământului, care tocmai intră în casă din curte – nu-i Uss-Uss?

— Mă bucur că n-ai strigat-o, zise Shedemei. Un strigăt ar fi putut să-i deranjeze pe copii şi n-ar fi ajutat prea mult, pentru că bătrâna ta servitoare-i aproape complet surdă acum. Apropo, noi aici îi spunem Voozhum.

— Voozhum, desigur. La fel ca mine, în ultimele luni dinainte de a pleca, replică Edhadeya. M-am gândit de multe ori la ea, de-atunci.

— E-adevărat, confirmă Luet.

Edhadeya se lansă într-o rememorare, cu glas moale și dulce.

— A plecat din casa noastră imediat ce tata a eliberat toţi sclavii care slujiseră o perioadă îndelungată. N-am fost surprinsă c-a plecat. Îmi spunea că visa s-aibă o casă a ei. Deşi nădăjduiam c-o să rămână la noi ca angajat liber. Se purta frumos cu mine. Era prietena mea, cu-adevărat, mai mult decât o servitoare. Aş fi vrut să nu mă părăsească.

Glasul lui Shedemei sună ca un croncănit de cioară atunci când răspunse:

— N-a plecat, Edhadeya. Regina a îndepărtat-o. Prea bătrână. Inutilă. Şi-având o influenţă negativă asupra ta.

— Nu e posibil așa ceva!

— Oh, Voozhum și-a adus aminte cuvintele. Le-a memorat pe loc.

Edhadeya refuză să fie contrazisă.

— Vreau să spun că n-a avut niciodată o influenţă rea asupra mea. M-a educat. Să văd dincolo de mine, să… nu pot să spun tot ceea ce m-a învăţat. E prea adânc în inima mea.

Expresia lui Shedemei se îmblânzi şi luă mâna Edhadeyei – spre uluirea momentană a acesteia, pentru că străinii ar fi trebuit să ceară permisiunea înainte de-a atinge vreo parte a persoanei unui copil de rege.

— Mă bucur că ştii cât de valoroasă este, rosti Shedemei.

— Iar eu mă bucur să constat că-i aici, replică Edhadeya.

Chebeya fu uşurată că Edhadeya, în loc să protesteze în legătură cu libertatea pe care şi-o permisese Shedemei, strânse şi ea mâna profesoarei.

— Într-o casă bună, la apusul vieţii. Sper că sarcinile ei sunt uşoare, dar că există. Are prea multă mândrie ca să nu-şi câştige singură existenţa.

Shedemei chicoti.

— Sarcinile ei sunt destul de uşoare, cred. Dar la fel de reale ca şi-ale mele. Având în vedere că-s aceleaşi ca şi ale mele.

Luet icni, apoi îşi acoperi gura a uluire.

— Îmi cer scuze, murmură ea.

Interveni Chebeya, pentru a acoperi stânjeneala fiicei ei.

— E profesoară, deci?

— La cei din poporul pământului, răspunse Shedemei, a fost întotdeauna considerată ca fiind înţeleaptă, o păstrătoare a vechilor legende. Era vestită în rândul sclavilor. O chemau să le medieze disputele, să le binecuvânteze bebeluşii şi să se roage pentru cei bolnavi. Avea o afecţiune specială pentru Cea-care-nu-a-fost-îngropată-niciodată.

Edhadeya încuviinţă.

— Da, cea după care-ai primit numele.

Shedemei păru amuzată de acest lucru.

— Da, aceea. Cred că-i spuneţi, de obicei, „soţia lui Zdorab”.

— Din respect, replică Chebeya, încercăm să evităm repetiţia inutilă a numelor Femeilor Originare.

— Şi din respect bărbaţii vorbesc astfel despre ele? întrebă Shedemei.

Luet râse.

— Nu. Bărbaţii nici măcar nu-şi pot aminti numele femeilor.

— În cazul ăsta-i regretabil, nu-i aşa, rosti Shedemei, că nu pomeneşti niciodată numele, spre a le aduce aminte.

— Vorbeam despre Voozhum, spuse Edhadeya. Dacă ea-i învaţă pe elevii tăi aici măcar pe jumătate cât de bine m-a învăţat pe mine, atunci, indiferent cât de mare-i taxa pe care o plătesc, merită.

— Am permisiunea de-a o cita pe fiica regelui atunci când voi face reclamă şcolii? întrebă

Shedemei.

Chebeya nu mai putu suporta.

— Shedemei, niciuna dintre noi n-a insistat asupra respectului tradiţional pentru locul nostru în societate, dar sarcasmul tău ar fi jignit pe oricine, nu numai pe fiica regelui.

— Are Edhadeya nevoie de tine pentru a fi apărată de o directoare de şcoală cu limba ascuţită? întrebă Shedemei. De-asta aţi venit aici, să aflaţi dacă-s manierată?

— Îmi cer scuze, zise Edhadeya. Probabil c-am spus ceva care te-a jignit. Te rog să mă ierţi.

Shedemei se uită la ea şi zâmbi.

— Ei, poftim. Îţi ceri scuze, deşi habar n-ai ce-anume m-a făcut să am izbucnirea asta. Asta predă Voozhum. Unii spun că-i mentalitate de sclav, dar ea zice că Păstrătorul a-nvăţat-o să le vorbească tuturor ca şi cum ar fi stăpânii ei şi să-i slujească pe toţi, ca şi cum ar fi slujitoarea lor. În felul ăsta stăpânul ei nu i-ar putea pretinde ceva ce ea n-a dat deja de bunăvoie fiecăruia.

— Mi se pare că fosta ta servitoare-i cu-adevărat înţeleaptă.

— Deseori se spune, nu doar în şcoala mea, ci printre toţi cei din poporul pământului, zise Shedemei, că fiica lui Motiak a fost foarte norocoasă că şi-a petrecut copilăria-n compania lui Voozhum. Majoritatea presupun că nu erai suficient de-nţeleaptă ca să-i apreciezi valoarea. Sunt bucuroasă să aflu că presupunerea lor în

privința ta-i greșită.

Edhadeya zâmbi și înclină din cap în fața a ceea ce era, în mod limpede, efortul suprem al acestei femei aspre de-a face pace.

— Își amintește de mine? întrebă Edhadeya.

— Nu știu, spuse Shedemei. Nu prea vorbește despre perioada ei de sclavie, iar aici nimeni nu-i atât de necioplit încât s-o întrebe.

Atât a durat pacea. Cuvintele o loviră pe Edhadeya ca o palmă. Chebeya era pe punctul de a sugera că îi răpiseră lui Shedemei destul din prețiosul ei timp, în momentul în care directoarea de școală spuse:

— Haideți, atunci. Vreți sau nu să vedeți școala?

Curiozitatea avu câștig de cauză asupra sentimentelor jignite, mai ales că Edhadeya nu părea deloc afectată. Merseră după Shedemei, în timp ce ea indica diversele săli de clasă, biblioteca – cu un impresionant număr de cărți, pentru o școală nouă – bucătăria, dormitoarele pentru fetele care stăteau în internat aici.

— Desigur, toate elevele Rasei erau în regim de internat, spuse Shedemei. Erau atât de apropiate, încât păreau o familie. Ele-i spuneau mătușa Rasa, iar ea le numea nepoatele ei. Propriile ei fiice nu erau tratate diferit de celelalte.

— Scuză-mă că te-ntreb, zise Chebeya, dar unde-anume este scris acest detaliu despre casa Rasei?

Shedemei nu-i răspunse, ci le conduse către un

dormitor ca o celulă.

— Unii dintre învăţătorii mei socotesc că această încăpere-i mai degrabă ascetică; alţii că-i locul cel mai luxos în care-au dormit vreodată. Nu contează – dacă lucrează pentru mine şi-s cazaţi aici, în genul ăsta de cameră dorm.

— Care dintre învăţători doarme aici?

— Eu, replică Shedemei.

— Trebuie să spun, rosti Chebeya, c-această şcoală n-ar putea fi mai perfect modelată după învăţăturile soţului meu nici dac-ar fi conceput-o el însuşi.

Shedemei zâmbi rece.

— Dar el n-a conceput niciodată o şcoală de fete, nu-i aşa?

— Nu, replică Chebeya, simţindu-se ca şi cum ar fi mărturisit o crimă oribilă.

Parcurseseră drumul prin casele legate între ele, până când ajunseră pe partea opusă a curţii, lângă locul pe unde intrase Voozhum. Cum era de aşteptat, o găsiră predând într-o cameră de la parter.

— Aţi vrea să intraţi şi s-ascultaţi un pic? şopti Shedemei.

— Doar dacă n-o deranjăm, spuse Edhadeya.

— N-o să te-audă, şi nici vederea ei nu-i tocmai bună, răspunse Shedemei. Mă-ndoiesc c-o să te recunoască din capătul celălalt al camerei.

— În cazul ăsta, da, te rog. Edhadeya se întoarse către ceilalţi. Nu vă deranjează, sper?

Nu-i deranja, aşa că Shedemei îi conduse înăuntru şi le arătă nişte taburete care nu erau deosebite de cele pe care stăteau elevele. Doar Voozhum avea un scaun cu spetează şi rezemători de braţe, pe care îl merita, având în vedere cât de firavă era.

Preda unui grup de eleve mai mari, deşi nu puteau fi din clase mai avansate, datorită faptului că şcoala era atât de nouă.

— Deci Emeezem l-a întrebat pe Oykib: „Ce virtute pune Păstrătorul Pământului pe primul plan? Este oare înălţimea Celor Străvechi?" – căci aşa le spuneau celor din poporul de mijloc imediat după întoarcerea pe Pământ – „este vorba de aripile cărnii-cerului?" – căci acesta este îngrozitorul nume pentru poporul cerului pe care Emeezem încă nu aflase că nu trebuie să-l folosească – „sau este vorba de felul plin de devoţiune în care-i venerăm noi pe zei?" Ei bine, ce-anume credeţi că i-a răspuns Oykib?

Chebeya ascultă mai multe fete respingând toate virtuţile pe care le-ar poseda o singură specie şi-şi spuse: „Asta nu-i altceva decât simplă îndoctrinare." Dar după aceea supoziţiile deveniră mai universale şi, uneori, mai subtile. Optimism. Inteligenţă. Înţelegere a adevărului. Nobleţe sufletească. Fiecare răspuns duse la câteva considerente despre respectiva virtute şi s-a dezbătut dac-ar putea fi folosite împotriva legilor Păstrătorului. O mare parte din discuţie arătă că

azi era ceva gen examinare; discutaseră şi înainte aceste virtuţi, reflectaseră asupra lor şi vorbiseră despre ele. Un infractor ar putea spera să scape de pedeapsă. Inteligenţa poate fi folosită pentru a submina şi distruge un om virtuos. Faptul că cineva înţelege adevărul nu-nseamnă că el îl apreciază sau că-l va susţine; mincinoşii trebuie să-nţeleagă adevărul pentru a-şi putea apăra minciuna. O femeie care are nobleţe sufletească ar putea sacrifica tot ceea ce posedă pentru o cauză nedemnă, dacă nobleţea ei sufletească nu este însoţită de înţelepciune.

— Înţelepciune, deci, rosti o fată. Nu aceasta este virtutea de-a cunoaşte care va fi voinţa Păstrătorului?

— Oare? întrebă Voozhum cu blândeţe.

Bineînţeles, conversaţia se purta cu voce foarte tare, în parte din cauză că surditatea lui Voozhum făcea necesar acest lucru, în parte pentru că fetele aveau exuberanţa normală a tinereţii. Chebeya, totuşi, nu văzuse niciodată o atare exuberanţă într-o sală de clasă. Şi deşi văzuse învăţători străduindu-se să-i facă pe elevii lor să discute diverse probleme, până acum nu funcţionase acest lucru. Încercă să înţeleagă motivul, şi-şi dădu seama – era din pricina faptului că fetele ştiu că Voozhum nu aştepta ca ele să ghicească răspunsul din mintea ei, ci să apere sau să atace ideile pe care le propun ele. Şi datorită faptului că ea trata răspunsurile lor cu respect. Nu, le

tratează pe *fete* cu respect, ca şi cum ideile lor ar fi demne de-a fi luate-n consideraţie.

Şi *erau* demne de-a fi luate în consideraţie. De mai multe ori Chebeya vru să ia cuvântul şi să participe şi le simţea pe Luet şi pe Edhadeya cum deveneau nerăbdătoare în dreapta şi în stânga ei – fără îndoială, din acelaşi motiv.

În cele din urmă, Edhadeya chiar a *luat cuvântul.*

— Nu asta-i chiar ideea pe care-a respins-o Spokoyro în dialogul lui cu Khrugii?

O linişte mormântală se aşternu în încăpere.

— Scuze, zise Edhadeya. Ştiu că n-am niciun drept să vorbesc.

Chebeya spera ca Shedemei să spună ceva pentru a relaxa teribila tensiune din încăpere, dar directoarea şcolii părea mulţumită de situaţie.

Voozhum fu cea care luă cuvântul.

— Nu despre tine-i vorba, copilă. Ci despre ceea ce-ai spus.

Una dintre fete – din întâmplare, din poporul pământului – explică mai mult.

— Aşteptam să ne spui povestea lui... Spokoyro şi a Khrugilor. N-am auzit-o niciodată. Probabil c-au fost fiinţe umane. Şi nu străvechi. Şi bărbaţi.

— E ceva interzis aici? întrebă Chebeya.

— Nu-i interzis, răspunse fata, părând confuză. E vorba doar de faptul că şcoala a-nceput doar cu puţină vreme în urmă, iar cursul ăsta-i despre filosofii morali ai poporului pământului, aşa că...

— Îmi cer scuze, spuse Edhadeya. Am vorbit din neştiinţă. Exemplul meu este irelevant.

Voozhum luă din nou cuvântul, glasul ei bătrân sunând răguşit, dar răsunător în felul în care sunt glasurile surzilor.

— Fetele n-au avut o educaţie clasică, rosti ea. Dar tu ai. Eşti extrem de norocoasă, copila mea. Fetele trebuie să se mulţumească cu puţinul pe care li-l pot oferi eu.

Edhadeya râse dispreţuitor, apoi îşi dădu seama, dar era prea târziu.

— Cunosc râsul acesta, rosti Voozhum.

— Am râs pentru că mi-am dat seama că râdeai de mine, zise Edhadeya. Şi, în plus, şi eu „mă mulţumesc" cu „puţinul pe care-l poţi oferi".

— Înţeleg că-nvăţăturile mele te-au influenţat prost, spuse Voozhum.

— N-ai auzit niciodată lucrul ăsta de la mine. Iar eu nu l-am auzit niciodată până azi.

— N-am vorbit niciodată cu tine-n calitate de femeie liberă, spuse Voozhum.

— Iar eu nu ţi-am vorbit decât în calitate de copil impertinent.

În cele din urmă, fetele din clasă înţeleseră cine anume îi vizita în ziua aceea, căci auziseră toate că Voozhum fusese pe vremuri slujnica personală a fiicei regelui.

— Edhadeya, şoptiră ele.

— Tânără mea stăpână, zise Voozhum, acum o doamnă. Deseori ai fost violentă, dar niciodată

impertinentă. Spune-ne acum, te rog, care-i virtutea pe care-o apreciază cel mai mult Păstrătorul?

— Nu ştiu ce-a zis Oykib, pentru c-această istorie nu-i cunoscută-n rândul oamenilor, răspunse Edhadeya.

— Bine, rosti Voozhum. În cazul ăsta nu-ţi vei aduce aminte şi nici nu vei ghici, vei raţiona.

— Cred că virtutea pe care-o admiră cel mai mult Păstrătorul este aceea de-a iubi la fel cum iubeşte Păstrătorul.

— Şi cum vine asta? Cum anume iubeşte Păstrătorul?

— Iubirea Păstrătorului, rosti Edhadeya, în mod evident căutând, trecând în revistă idei la care nu meditase atât de serios înainte. Iubirea Păstrătorului este iubirea mamei care-şi pedepseşte copilul pentru că n-a fost cuminte, dar apoi îl îmbrăţişează, pentru a-i potoli plânsul.

Edhadeya aşteptă atacul opiniilor contrare care salutaseră sugestii anterioare, dar fu întâmpinată doar cu tăcere.

— Vă rog, spuse ea, faptul că-s fiica regelui nu înseamnă că nu puteţi fi în dezacord cu mine, aşa cum eraţi între voi cu câteva clipe în urmă.

Totuşi, nicio vorbă, cu toate că nu existau nici foială, nici priviri stinghere.

— Poate că nu-s în dezacord, rosti Voozhum. Poate că speră c-o să le spui mai multe pe tema asta.

Edhadeya acceptă imediat provocarea.

— Cred că Păstrătorul vrea ca noi să vedem lumea aşa cum o vede ea. Să ne prefacem că *noi* suntem Păstrătorul, apoi să încercăm să creăm oriunde putem o mică insulă-n care toate celelalte virtuţi pot fi împărtăşite oamenilor de treabă.

Printre fete se iscă un murmur.

— Vorbele unei persoane care are vise adevărate, şopti una dintre ele.

— Şi cred, continuă Edhadeya, că dacă aceasta este cu adevărat virtutea preferată de Păstrător, atunci ai creat aici o clasă plină de virtute, Voozhum.

— Cu mult timp în urmă, rosti Voozhum, pe vremea când trăiam în lanţuri, care erau câteodată de fier, dar întotdeauna de piatră peste inima mea, exista o încăpere-n care puteam merge, iar cineva ştia virtuţile mele şi-mi asculta gândurile, ca şi cum aş fi fost cu adevărat vie şi o creatură a luminii, nu un vierme al noroiului şi al întunericului.

Edhadeya izbucni în lacrimi.

— N-am fost niciodată atât de bună cu tine, Uss-Uss.

— Întotdeauna ai fost. Îşi mai aminteşte fetiţa mea cum o ţineam în braţe atunci când plângea?

Edhadeya alergă spre ea şi o îmbrăţişă. Fetele priviră pline de admiraţie cum atât Edhadeya, cât şi Voozhum începură să plângă, fiecare în felul ei.

Chebeya se aplecă peste taburetul gol al

Edhadeyei pentru a-i şopti lui Shedemei:

— Asta ai sperat, nu-i aşa?

Shedemei şopti la rândul ei:

— Cred că-i o bună lecţie, ce zici?

Şi era, într-adevăr, să o vezi pe fiica regelui îmbrăţişând o bătrână săpătoare, plângând amândouă de bucurie, reamintindu-şi de vremurile apuse, de vechea iubire.

— Şi ce-a spus Oykib? îi şopti Chebeya lui Shedemei.

— Practic, n-a răspuns, replică Shedemei. A zis: „Ca să răspund la-ntrebarea asta, ar trebui să fiu Păstrătorul."

Chebeya reflectă câteva clipe. Apoi zise:

— Dar ăsta-l un răspuns. Acelaşi pe care l-a dat Edhadeya.

Shedemei zâmbi.

— Oykib era întotdeauna şmecher. Ştia cum să folosească cuvintele.

Era tulburătoare tendinţa lui Shedemei de a vorbi despre Eroi ca şi cum le-ar fi cunoscut toate secretele.

Îşi petrecură restul zilei în şcoală şi luară cina acolo. Mâncarea era fără fasoane – multe femei bogate ar fi strâmbat din nas, iar Luet îşi dădu seama că Edhadeya nici măcar nu ştia ce anume erau anumite feluri. Dar în casa lui Akmaro, Luet şi mama ei mâncasem toată viaţa hrana simplă a oamenilor de rând, şi mâncară cu încântare. Lui

Luet îi era clar că tot ceea ce se petrecea în şcoala lui Shedemei – nu „Casa Rasaro” – era o lecţie. Mâncarea, conversaţia de la masă, felul în care era pregătită hrana și făcută curăţenia, modul în care lumea păşea tăcut, dar vioi pe coridoare – totul avea o anumită semnificaţie, exprima un mod de viaţă, un mod de gândire, o manieră de a-i trata pe ceilalţi.

La cină, Edhadeya părea ameţită, ceea ce Luet înţelese, cu toate că o îngrijora puţin. Era ca și cum Edhadeya își pierduse buna-cuviință, blânda ei atenţie. O tot îmboldea pe Shedemei să spună ceva, dar Luet nu avea posibilitatea să-și dea seama ce e în mintea mai vârstnicei prietene.

— Am *auzit* c-ai fi periculoasă, că-i înveţi pe săpători să se răzvrătească, rosti Edhadeya.

— Ce idee interesantă, spuse Shedemei. După ani de sclavie, ideea răzvrătirii nu le trece prin cap săpătorilor decât dacă le-o sugerează o ființă umană de vârstă mijlocie? Răzvrătire împotriva a ce, dacă acum sunt liberi? Cred că prietenii tăi nu mai pot din cauza vinei, dacă le e frică de răzvrătire acum când motivul ei a fost, în sfârşit, îndepărtat.

— La asta m-am gândit și eu, zise Edhadeya.

— Spune adevărul acum. Nimeni nu ţi-a zis *ție* asemenea lucruri.

Edhadeya aruncă o privire către Chebeya.

— Mamei lui Luet, desigur.

— Și de ce nu ție? Oare din cauza faptului că tu

eşti fiica regelui, iar tatăl tău a fost cel care i-a eliberat pe sclavi? Crezi c-o să-l ierte vreodată pe tatăl tău pentru asta?

Edhadeya se abţinu să nu râdă.

— Chiar n-ar trebui să vorbeşti în felul ăsta cu fiica regelui. N-ar trebui s-ascult atunci când se spune că tatăl meu a greșit.

— Dar el nu este criticat în mod liber în consiliul regal? Eu asta am auzit.

— Păi, da, dar aceia sunt oamenii lui.

— Dar tu ce eşti, peştişorul lui preferat?

— O femeie nu emite judecăţi despre acţiunile unui rege.

Din nou, Edhadeya se abţinu să râdă, ca şi cum aceste lucruri ar fi fost extraordinar de amuzante.

Shedemei răspunse sec:

— Pe-aici, am senzaţia c-o femeie nu se ghemuieşte ca să urineze decât dac-un bărbat îi spune c-are băşica plină.

Aşa ceva era prea mult pentru Edhadeya. Izbucni într-un râs sonor și căzu de pe taburet.

Luet o ajută să se ridice.

— Ce te-a apucat? o întrebă Luet.

— Nu ştiu, răspunse Edhadeya. Mă simt atât de...

— De liberă, rosti Shedemei îndatoritoare.

— Acasă, spuse Edhadeya aproape în acelaşi timp.

— Dar acasă nu te comporţi aşa! protestă Luet.

— Nu, nu mă comport aşa, fu de acord

Edhadeya și dintr-odată ochii i se umplură de lacrimi. Se întoarse către Shedemei. Chiar așa era în casa Rasei?

— Acolo nu exista poporul pământului sau al cerului, spuse Shedemei. Era o altă planetă, iar singura specie dotată cu rațiune era ființa umană.

— Vreau să rămân aici, zise Edhadeya.

— Ești prea tânără ca să predai, replică Shedemei.

— Posed o foarte bună educație.

— Vrei să spui c-ai excelat în privința educației pe care-ai primit-o, spuse Shedemei. Dar n-ai experiență de viață. Prin urmare, nu-mi ești de folos.

— În cazul ăsta, pot să rămân ca elevă, spuse Edhadeya.

— N-ai auzit ce-am spus? Ți-ai terminat deja educația.

— Atunci pot să rămân aici ca servitoare, insistă Edhadeya. Nu mă poți trimite înapoi.

În acest moment, Chebeya fu obligată să intervină.

— Lași impresia c-ai fost tratată monstruos în casa tatălui tău.

— Acolo-s ignorată, nu-nțelegi? Chiar *sunt* peștișorul favorit al tatei. Mai bine bucătăreasă aici…

— Dar tu vezi că noi gătim cu rândul, spuse Shedemei. Nu-i loc pentru tine aici, încă, Edhadeya. Sau poate c-ar trebui să spun că *există*

un loc pentru tine, dar nu eşti încă gata să-l ocupi.

— Cât de mult trebuie s-aştept?

— Dac-aştepţi, n-o să fii niciodată pregătită.

Edhadeya deveni tăcută şi mâncă gânditoare, ştergând sosul din bolul ei cu ultimul dumicat de pâine.

Era rândul lui Luet, în sfârşit, să spună ceea ce o preocupase în cea mai mare parte a după-amiezii.

— Ai refuzat invitaţia mamei pentru că erai prea ocupată, rosti Luet. Dar şcoala asta merge de la sine. Ar fi trebuit să vii.

Mama se supără pe ea.

— Luet, nu te-am învăţat că nu-i frumos să…

— Nu-i nimic, Chebeya, spuse Shedemei. Am refuzat invitaţia ta pentru că eu am văzut casele oamenilor bogaţi şi ale regilor. În schimb, *voi* n-aţi văzut niciodată o şcoală ca asta.

Mama deveni ţepoasă.

— Noi nu suntem bogaţi.

— Şi cu toate astea aveţi timp berechet să mergeţi în vizite în timpul orelor de muncă? E posibil să trăiţi modest, Chebeya, dar nu văd urme de praf sau de sudoare pe chipul tău.

Luet îşi dădu seama că mama se simţise jignită de aceste vorbe, aşa că interveni rapid spre a îndrepta conversaţia spre ceva mai puţin delicat.

— N-am auzit niciodată de un director de şcoală-femeie, spuse ea.

— Ceea ce dovedeşte cât de necinstiţi au fost bărbaţii care te-au învăţat. Rasa a fost nu numai

directoare de şcoală, ci şi profesoara lui Nafai şi a lui Issib, a lui Elemak şi Mebbekew şi a multor, foarte multor alţi băieţi.

— Dar lucrul ăsta se-ntâmpla pe vremuri, spuse Luet.

Shedemei chicoti şi zise:

— Mie nu mi se pare foarte de demult.

După ce se termină cina, o luară agale prin curte, în vreme ce copiii cântau împreună, în camerele lor, în baie, sau citeau la lumina zilei care se sfârşea. Cântecul avea ceva straniu şi trecură câteva momente până realizară despre ce era vorba. Luet se opri brusc şi rosti:

— N-am știut că săpătorii cântă!

Shedemei o cuprinse pe după umăr. Luet fu surprinsă – nu şi-ar fi închipuit niciodată că această femeie rece e în stare de un gest atât de afectuos. Şi nici nu-l făcu aşa cum obişnuiau bărbaţii, luând pe după umeri pe unul mai slab, spre a arăta afecţiune, dar şi putere, superioritate, dominaţie. Era ceva... da, era ceva ca între surori.

— Nu, nu ştiai că pot cânta. Nici eu nu i-am auzit înălţându-şi glasurile-n cântec până când n-am pus pe roate şcoala asta.

Câteva clipe, Shedemei păşi în tăcere alături de ea.

— Vezi tu, Luet, din câte ştiu eu, săpătorii n-au *cântat* niciodată-n toţi anii în care au trăit în vecinătatea îngerilor. Pentru că erau tot timpul în război. Poate pentru că „a cânta“ era un lucru pe

care-l făcea „carnea-cerului“ şi, prin urmare, era sub demnitatea lor. Dar aici, în sclavie, şi-au pierdut demnitatea şi-au învăţat muzică. Bănuiesc că-n asta se-ascunde o lecţie, nu crezi?

Luet presupuse că Shedemei intenţionase tot timpul să-i spună acest lucru, şi că, prin urmare, lecţia probabil că o viza pe ea, deşi ulterior îşi va da seama că Shedemei făcea pur şi simplu o observaţie şi nu voia să zică nimic altceva.

— Cred că-nţeleg, rosti Luet. Pe vremuri, am fost în sclavie. Crezi că toate cântecele vieţii mele provin din asta? Este oare captivitatea un stadiu prin care ar trebui să trecem cu toţii?

Spre surprinderea ei, în ochii lui Shedemei se iviră lacrimi.

— Nu. N-ar trebui nimeni să treacă prin captivitate. Unii găsesc în ea muzică, ca tine, ca mulţi dintre cei din poporul pământului de aici, dar numai pentru că muzica se afla deja în ei, aşteptând un prilej să iasă afară. Dar fratele tău n-a găsit prea multă muzică-n captivitatea *lui*, nu-i aşa?

— De unde-l ştii pe fratele meu? întrebă Luet.

— Nu-i aşa? insistă Shedemei, refuzând să fie deturnată.

— Nu ştiu, replică Luet.

— De ce nu?

— Pentru că nu cred că sclavia lui s-a-ncheiat.

Altă tăcere. Apoi Shedemei răspunse încet:

— Nu, nu, cred c-ai dreptate. Cred c-atunci când

captivitatea lui o să ia sfârşit, o să găsească şi el un cântec în inimă.

— L-am auzit cântând, spuse Luet. Nu-i mare lucru.

— Nu, nu l-ai auzit, replică Shedemei. Iar atunci când chiar cântă, dac-o să facă aşa ceva, o să fie un cântec aşa cum n-ai mai auzit.

— Indiferent ce-o să fie, dacă Akma o să-l cânte, o să fie-n falset.

Shedemei râse şi o îmbrăţişă.

Se aflau lângă uşa de intrare, iar una dintre profesoare o deschidea deja. Pentru o clipă, lui Luet îi trecu prin minte că o deschisese ca s-o lase să iasă, dar nu era aşa. În prag se aflau trei bărbaţi, iar doi dintre ei erau oameni din garda regelui. Cel de-al treilea era un înger, iar după un moment Luet îşi dădu seama că era vorba de Husu, care fusese mai demult şeful iscoadelor, iar acum se retrăsese în funcţia care părea a fi mai puţin solicitantă de ofiţer în garda civilă. Ce putea să caute el aici?

— Am o carte de învinuiri pentru o femeie pe nume Shedemei.

Îi venea greu să-i pronunţe numele.

Înainte ca Shemedei să răspundă, mama făcu un pas în faţă.

— Despre ce-i vorba? întrebă ea.

Husu fu imediat cuprins de agitaţie.

— Doamnă Chebeya, rosti el.

Apoi, zărind-o pe Edhadeya, făcu un pas

îndărăt.

— N-a zis nimeni că... Am fost îndrumat greşit, cred?

— Nu, n-ai fost, zise Shedemei.

O atinse pe Chebeya uşor pe umăr.

— Chiar dac-ai anumite viziuni, nu eşti Hushidh, eu nu-s Rasa, iar acest bărbat cumsecade *nu*-i sub nicio formă Rashgallivak.

Luet scormoni în zadar în memorie după detaliile întâmplării la care făcuse aluzie Shedemei. Ceva despre vizionara Hushidh care a distrus armata lui Rashgallivak. Dar Husu n-avea armată, nu mai avea. Ea nu înţelegea şi n-o să înţeleagă.

— Husu, ai o carte de învinuiri?

— Să vi le citesc?

— O să ţi le *spun* eu, pur şi simplu, rosti Shedemei. Presupun că-s învinuită de un grup de bărbaţi din acest cartier c-am încălcat ordinea publică din pricina numărului de oameni nevoiaşi care vin la şcoala mea, c-am instigat la tulburări pentru că le predau fostelor sclave alături de celelalte fete, că am confundat sexele, din cauza faptului c-am pus titlul onorific *ro* la sfârşitul numelui Eroinei Rasa, în titulatura şcolii mele. Şi, stai să văd – ah, da, sunt sigură că există o învinuire de blasfemie pentru că le spun Eroine adevărate soţiilor Eroilor – sau această învinuire-i doar pentru necuvenită inovaţie dogmatică?

— Da, se bâlbâi, inovaţie necuvenită... da.

— Şi, oh da, să nu uit – trădare. Există şi o învinuire de trădare, nu-i aşa?

— Asta-i absurd, zise Chebeya. Probabil că ştii că e Husu.

— Dac-aş continua să fac parte din consiliul regelui, atunci, da, aş spune că da. Dar acum fac parte din garda civilă, iar atunci când mi se dă o carte de învinuiri, o duc la destinaţie.

Îi dădu bucata de scoarţă de copac lustruită.

— Se va judeca la tribunalul lui Pabul peste douăzeci şi patru de zile. Nu cred că o să ai probleme să găseşti avocaţi care să te apere.

— Nu fi stupid, Husu, rosti Shedemei. O să mă apăr singură.

— Doamnele nu procedează aşa, spuse Chebeya – apoi râse de propriile-i cuvinte, dându-şi seama cu cine are de-a face. Bănuiesc că n-o să fie vreo diferenţă pentru tine.

— Vezi? Toată lumea a-nvăţat câte ceva azi, spuse Shedemei, râzând.

Husu era uluit de lejeritatea tonului lor.

— Aceste învinuri sunt serioase.

— Haide, Husu, spuse Shedemei. Ştii la fel de bine ca şi mine că-nvinuirile astea-s în mod deliberat stupide. Fiecare infracţiune de care-s învinuită constă în ceva ce Akmaro, marele preot, i-a învăţat pe oameni să facă vreme de treisprezece ani. Amestecul celor săraci cu cei bogaţi, amestecul săpătorilor cu fiinţele umane şi cu îngerii, amestecul sclavilor cu cetăţenii născuţi

liberi, aplicarea la femei a onorurilor bărbaţilor şi negarea autorităţii preoţilor regelui în faţa doctrinei – asta *este* esenţa învinuirii de trădare, nu-i aşa?

— Da.

— Asta era. Învinuirile mi-au fost aduse tocmai pentru că, dac-o să fiu judecată, or să fie judecate învăţăturile lui Akmaro.

— Dar Pabul n-o să te condamne pentru săvârşirea unei infracţiuni pentru că urmezi învăţăturile soţului meu.

— Bineînţeles că nu. Nu contează ce-o să facă. Duşmanilor Păstrătorului nu le pasă cum anume se va-ncheia procesul. *Eu* nu contez pentru ei. S-ar putea ca însuşi faptul că tu ai venit să-mi faci o vizită azi să-i fi făcut să ia hotărârea de-a trimite aceste acuzaţii. Probabil că se aşteaptă să te chem ca martor în apărarea mea. Iar dacă n-o să fac asta, or să te cheme ca martor împotriva mea.

— N-o să spun o vorbă împotriva ta.

Shedemei o atinse pe braţ.

— Contează faptul de-a fi chemată. Face legătură între acest caz şi familia Akmaro. Cu cât o aperi mai mult pe Shedemei, cu atât duşmanii Păstrătorului vor deveni mai credibili în ochii publicului. Sau, măcar, în ochii acelei părţi a publicului care nu vrea să-nceteze să-i urască pe săpători.

Husu era livid.

— Ce sursă de informaţii ai? Cum de-ai ştiut

dinainte care-s învinuirile ce ţi se-aduc?

— N-am *ştiut*, răspunse Shedemei. Dar având în vedere c-am încălcat în mod deliberat unele dintre legile alea şi-am spus răspicat tuturor că ştiam c-o încalc, nu-s câtuşi de puţin surprinsă să le găsesc în cartea de învinuiri.

— Ai vrut să ţi se intenteze proces pentru viaţa ta? întrebă Husu.

Shedemei zâmbi.

— Te asigur, Husu, indiferent cum se va sfârşi totul, singurul lucru sigur e că *eu* n-o să mor.

Încă tulburat, încă supărat, Husu şi cele două gărzi umane părăsiră casa.

— Nu poţi părăsi oraşul, zise Chebeya.

— Oh, da, spuse Shedemei. Mi s-a comunicat lucrul ăsta.

— Trebuie să mergem acasă, mamă, interveni Luet. Trebuie să-i povestim tatei ce s-a-ntâmplat.

Mama se întoarse către Shedemei.

— De dimineaţă nu te cunoşteam. În seara asta-s legată de tine prin legături de iubire, ca şi cum aş fi prietena ta de ani buni.

— Suntem legate una de cealaltă, spuse Shedemei, pentru că amândouă îl slujim pe Păstrător.

Chebeya o privi cu un zâmbet silit.

— Aşa aş fi gândit până în momentul în care-ai rostit lucrul ăsta, Shedemei. Pentru că-i ceva în legătură cu ceea ce-ai spus care-i… nu o minciună… ci…

— Să zicem doar că serviciul meu față de Păstrător n-a fost întotdeauna voluntar, spuse Shedemei. Dar acum este, iar ăsta-i adevărul.

Mama rânji.

— Pari a ști mai multe decât mine despre ceea ce poate vedea o vizionară.

— Hai să spunem doar că nu ești prima pe care-o cunosc. Apoi Shedemei râse. Nici măcar prima pe care-o cheamă Chveya.

— Nimeni nu-i poate pronunța numele în vechiul mod, astfel, rosti Luet. De unde știi asta?

— Ființele umane pot pronunța așa, replică Shedemei. Chvuh. Chveya. Doar îngerii nu pot, iar din cauza asta numele s-a schimbat.

— Ce tâmpenie, nu-i așa, zise Luet. Persoana de la care mi-am luat numele și cea de la care-și trage mama numele erau tot mamă și fiică, dar invers.

— Nu-i o coincidență, spuse mama. În definitiv, eu sunt cea care ți-a pus numele.

— Știu lucrul ăsta, rosti Luet.

— Am socotit că numele îmi sunt apropiate, zise Shedemei. Așa cum am zis, am avut pe vremuri prietene dragi pe care le chema așa. Le-am cunoscut cu multă vreme în urmă și foarte departe de-aici și-s moarte acum.

— De unde ești? întrebă Chebeya. Și de ce-ai venit aici?

— Sunt dintr-un oraș care-a fost distrus, spuse Shedemei, și-am venit aici ca să-l caut pe Păstrător. Vreau să aflu cine este. Și cu cât stau

mai aproape de tine şi de familia ta, Chebeya, cu atât am şanse mai mari să aflu.

— *Noi* nu ştim mai multe decât tine, replică Luet.

— În cazul ăsta, poate o s-aflăm împreună, zise Shedemei. Acum duceţi-vă acasă înainte ca să se-ntunece cerul. Ploile de seară stau să-nceapă şi-o să vă facă ciuciulete.

— N-o să păţeşti nimic? întrebă mama.

— Trebuie să mă credeţi atunci când vă spun că-s singura care-i perfect în siguranţă.

Zicând acestea, Shedemei le conduse să iasă pe uşă. Cedând unui impuls, Luet se opri în ultimul moment şi o sărută pe directoarea şcolii pe obraz. Atunci Shedemei o îmbrăţişă şi o ţinu aşa un moment.

— Am minţit, şopti ea. N-am venit aici doar pentru Păstrător. Ci şi pentru c-aveam nevoie de-un prieten.

— Eu *sunt* prietenul tău, zise Luet.

Ulterior se va gândi cu câtă patimă rostise aceste cuvinte şi i se plânse Edhadeyei că probabil semănase cu o şcolăriţă. Dar, în acelaşi timp, uitându-se în ochii lui Shedemei, i se părură cele mai naturale cuvinte pe care le-ar fi putut rosti.

8
Încercări

Imediat ce Didul ajunse la tribunal, Pabul îl

conduse în camera lui privată.

— Ai văzut câte santinele-s în curte?

— Bănuiesc c-ai primit ameninţări cu moartea.

— Mă flatează lucrurile astea – n-am primit nici o singură mită. Ei ştiu că nu pot fi cumpărat. Or să afle că nu pot fi nici înspăimântat.

— *Eu* pot.

— Ştii ce vreau să spun, rosti Pabul. Mi-e frică, da, bineînţeles, dar frica nu mă va determina să judec altfel.

— Procesul ăsta-i deja vestit, spuse Pabul. Şi-ncepe de-abia mâine.

Pabul oftă.

— Toată lumea ştie ce e-n joc. Toate legile care protejează vechea ordine sunt folosite ca s-o blocheze pe cea nouă. Habar n-am ce tip de apărare intenţionează să adopte Shedemei, dar nu-mi pot închipui ce-o să spună ca să contrabalanseze purul adevăr că-i vinovată.

— Vinovată, zise Didul. Vinovată că-i o femeie remarcabilă. Printre Păstraţii din Bodika se spune deja că-i o martiră.

— Sper că Motiak o să-mi ia povara asta anunţând, pur şi simplu, că vechile legi sunt abrogate.

— N-o s-o facă, replică Didul. Încearcă să nu se amestece în toată tărăşenia asta.

— Ştie că nu poate, Didul. Pabul răscoli printre nişte bucăţi de scoarţă ce zăceau pe masa sa. Continuă: Indiferent de ceea ce voi decide eu,

perdantul o să facă apel.

— Chiar şi-n cazul în care nu-i dai nicio pedeapsă lui Shedemei?

— Ai făcut cunoştinţă cu ea? întrebă dintr-odată Pabul.

Didul râse.

— În dimineaţa asta, înainte să vin aici.

— Atunci ştii că ea o să facă apel, chiar dac-o să-i plătesc eu o amendă. Cred că-i face plăcere situaţia asta.

— Sărmane Pabul.

Pabul făcu o grimasă.

— Ne-am dedicat vieţile ca să fim opusul tatei. Iar acum trebuie să judec un adept al lui Binaro, exact cum tata l-a judecat pe Binaro însuşi.

— De data asta, nimeni n-o să fie ars de viu.

— Nu – acuzaţia de trădare-i cea pe care-o pot respinge cel mai uşor. Dar tot trebuie s-o declar vinovată de toate celelalte.

— Nu există vreo lege referitoare la aducerea cu premeditare a unor acuzaţii false? întrebă Didul.

— Aici cuvântul foarte important este *fals*. Aceste învinuiri sunt adevărate.

— Daune făcute cu premeditare. Încercare de tulburare a ordinii publice a regatului. Şi, aşa cum spui, acuzaţia de trădare-i singura care este o crimă capitală.

— Ce-anume sugerezi? Să aduc învinuiri celor care-o învinuiesc pe Shedemei?

Didul ridică din umeri.

— I-aş putea face să-şi retragă plângerea împotriva ei.

— Nu ştiu cât de realizabilă-i chestia *asta,* spuse Pabul. Dar dac-aş putea să găsesc o modalitate de-a complica lucrurile şi mai mult, aşa încât să nu existe posibilitatea unei victorii sau a unei înfrângeri clare…

Didul aşteptă câtva timp, urmărind cum Pabul citea scoarţă după scoarţă. În cele din urmă, îl bătu pe spate pe mai vârstnicul său frate şi se îndreptă spre casa lui Akmaro. Se duse prin spate, aşa cum făcea de obicei, şi aşteptă în tăcere la umbra unui copac, până când cineva dinăuntru îl observă. Luet fu cea care ieşi în cele din urmă şi îl salută.

— Didul, de ce nu vii prin faţă şi baţi din palme, ca toată lumea?

— Şi dacă-i Akma cel care deschide uşa?

— Nu-i niciodată aici. Şi dac-ar fi, ce?

— Vreau să evit o ceartă. Sau o luptă.

— Cred că nici Akma nu vrea, replică Luet. Continuă să te urască, bineînţeles…

— Bineînţeles, spuse tânărul sec.

— Dar nu-i… se concentrează pe alte lucruri.

— Vreau să ştiu dacă are de-a face cu-nvinuirile astea împotriva lui Shedemei.

— Nu-i minunată? întrebă Luet. Ai făcut cunoştinţă cu ea?

— În dimineaţa asta. De fapt, a fost groaznic. M-a ţinut deasupra flăcării, până când s-a convins

că nu-s un jaguar deghizat în curcan.

— Îţi cunoaşte trecutul?

— Ca şi cum ar fi privit tot timpul peste umărul meu. Tot-tot. A fost înspăimântător, Luet. M-a întrebat…

— Ce-anume?

Didul ridică din umeri.

— M-a-ntrebat dacă-mi făcea o plăcere deosebită atunci când dădeam cu tine de pământ.

Luet îşi puse o mână pe umărul lui.

— N-a fost drăguţ din partea ei. Eu te-am iertat – ce treabă mai are ea?

— Spunea că-ncearcă să vadă dacă cineva se poate schimba cu adevărat. Încearcă să descopere dacă înainte eram cu-adevărat rău şi am devenit acum un om cu adevărat virtuos, sau dacă-s rău şi doar mă prefac a fi bun, sau dac-am fost bun tot timpul şi doar am primit îndrumări greşite.

— La ce i-ar servi dac-ar afla lucrul *ăsta*?

— Oh, îmi vin în minte mai multe răspunsuri. Oricum, ea-i un filosof moral. Asta-i una dintre marile întrebări, dacă fiinţele umane sunt cu adevărat capabile de schimbare, sau dacă toate schimbările aparente sunt doar o problemă de încadrare a firii existente într-o situaţie morală diferită… înţelegi. Chestii de filosofie. Pân-acum n-am mai întâlnit pe nimeni care să-ncerce să verifice, în maniera asta, ideile în raport cu lumea reală. Cel puţin, n-am fost eu lumea reală în raport de care verificau.

— Nu prea-i bine-crescută, este?

— Mai bine decât tine, replică Didul. M-a invitat să iau prânzul cu ea.

— Ştii cât se poate de bine că eşti deja invitat să prânzeşti împreună cu noi, spuse Luet, înghiontindu-l uşor.

El o prinse de mână, râzând, apoi imediat îi dădu drumul și se ridică în picioare, încercând să-și ascundă stânjeneala.

— Didul, spuse ea, *eşti* ciudat câteodată. Apoi, în timp ce o luă înainte spre casă, ea comentă peste umăr: Sper că nu te supără că Edhadeya o să fie aici în seara asta, nu-i aşa?

— Doar dacă vă deranjez.

Luet râse şi nu mai zise nimic.

În bucătărie, Didul şi Luet stătură de vorbă cu Chebeya, în timp ce-o ajutau să pregătească cina. Akmaro sosi acasă cu trei săpători tineri care încercau să-l convingă să-i accepte ca elevi.

— Ziua n-are destule ore, spuse el – evident, nu pentru prima dată –, în timp ce ei veneau după el în casă.

— Nu vrem să te oprim de la cele ce vrei să faci. Lasă-ne măcar să te urmăm.

— Ca nişte umbre, spuse altul.

— O să fim tăcuți, adăugă al treilea.

— Poate câte-o întrebare din când în când.

Akmaro îi întrerupse şi le prezentă pe soţia şi pe fiica sa. Înainte de a-l pomeni pe Didul, unul dintre ei se dădu uşor în spate şi rosti:

— Probabil că tu eşti Akma.
— Nu, nu sunt, replică Didul.
Săpătorul, o femeie tânără, se relaxă imediat şi se apropie.
— Iartă-mă, zise ea. Am presupus că...
— Acum vedeţi din ce cauză nu pot să vă iau după mine, rosti Akmaro. Akma este fiul meu. Dacă daţi crezare zvonurilor răutăcioase pe care le-aţi auzit despre el, nu prea pot să vă las să vă faceţi tabăra-n casa mea.
— Îmi cer scuze, spuse ea.
— Nu trebuie. Întâmplarea face că o parte din zvonuri sunt adevărate. Dar trebuie să mă lăsaţi să am intimitatea mea şi-n cazul în care nu intenţionaţi să rămâneţi la masă...
Băiatul părea bucuros să accepte invitaţia implicită, dar cele două fete îl îmbrânciră spre ieşire.
— Studiaţi cu profesorii, zise Akmaro în timp ce ieşeau. Dacă faceţi asta, o să ne vedem destul de des.
— Aşa o să facem, răspunse una dintre fete – înverşunată, ca şi cum ar fi ameninţat cu o răzbunare. O să studiem atât de intens, încât o să cunoaştem *totul.*
— Bun. Atunci o să vin şi-o să învăţ de la *voi,* pentru că nu ştiu mare lucru.
Cu un zâmbet, Akmaro închise uşa în urma lor.
— Acum chiar mă simt vinovat, spuse Didul. Se pare că eu primesc în mod curent ceea ce imploră

ei.

Iar dacă faptul de-a avea săpători prin preajmă ar isca probleme cu Akma, gândeşte-te cum ar reacţiona el dac-ai încerca să *mă* laşi să stau pe lângă tine.

— Oh, tu eşti complet diferit, zise Akmaro. În primul rând, tu ştii la fel de mult ca și mine.

— Nu prea.

— Așa încât putem discuta ca de la egal la egal. Chestia asta n-ar fi niciodată posibilă în cazul lor – sunt prea tineri. N-au experienţă de viaţă.

— Sunt multe lucruri pe care eu nu le-am făcut încă, rosti Didul.

— De exemplu, să te însori, mă gândesc.

Didul roși și începu imediat să ia cănile reci de lut și să le ducă în încăperea din faţă a casei. O auzea pe Luet în spatele lui, dojenindu-l în surdină pe tatăl său.

— Chiar *trebuie* să-l pui într-o situaţie delicată-n felul ăsta? şopti ea.

— Îi place, răspunse Akmaro mult mai tare.

— Ba *nu.*

Dar lui chiar îi plăcea.

Edhadeya sosi cu puţin timp înainte de ora convenită. Didul o mai întâlnise de câteva ori și, de fiecare dată, în aceleaşi împrejurări – luând masa cu familia lui Akmaro. Lui Didul îi plăcea că ea şi Luet erau prietene atât de bune. Îi făcea plăcere să vadă că avea faţă de Luet nu doar o prietenie de circumstanţă, că de fapt Luet nu se manifesta

câtuşi de puţin cu respect şi deferenţă, dincolo de curtoazia normală a prieteniei. Era evident că Luet o cunoştea pe Edhadeya ca persoană şi n-o considera ca fiind fiica regelui.

Iar Edhadeya, pe de altă parte, se purta firesc în casa lui Akmaro, fără pic de afectare, autoritate sau condescendenţă. Experienţa ei fusese totdeauna diferită de a vieţilor altora, dar ea părea că fie fascinată fără limite de gândurile şi observaţiile altora, fără a se considera superioară în vreun fel.

Conversaţia se îndreptă destul de repede către proces, iar Akmaro le rugă la fel de repede să vorbească despre alte lucruri. Aşa încât petrecură o mare parte a cinei vorbind despre Shedemei. Didul ascultă fascinat impresiile lor despre şcoală, iar Edhadeya avea atât de multe de spus încât, în cele din urmă, el îşi dădu seama că, spre deosebire de ceilalţi, ea nu vorbea despre o singură vizită.

— De câte ori ai fost acolo? întrebă el.

Edhadeya păru tulburată.

— Cine, eu?

— Nu c-ar conta, spuse Didul. Dar pari a vorbi ca o persoană care-i… implicată.

— Păi, am fost de mai multe ori.

— Fără mine? strigă Luet.

— Nu m-am dus în vizită. Ci ca să lucrez.

— Am crezut că ţi-a zis că nu poţi să faci asta.

— Dar mi-a zis, de asemenea, să n-aştept.

— Şi te-a lăsat s-ajuţi? întrebă Luet. Dacă da,

n-o să te iert niciodată că nu m-ai luat cu tine.

— Nu m-a *lăsat* niciodată să fac ceva, replică Edhadeya.

— Dar tot te duci, zise Didul.

— Mă strecor pe furiș, spuse Edhadeya. Nu-i greu. Nu se pune problema că şcoala ar fi păzită sau ceva de genul ăsta. Intru-n curte, dacă Shedemei nu-i acolo, şi le-ajut pe fete la citit. Câteodată n-am altceva mai bun de făcut decât să iau un mop şi o găleată cu apă şi să spăl duşumelele pe-un coridor în timp ce toată lumea e la masă. De câteva ori am intrat şi-am ieşit fără ca Shedemei să mă vadă, dar de obicei sunt prinsă.

— Aş crede că ceilalţi profesori sau copiii te-ar pârî în momentul în care te-ar vedea, spuse Akmaro.

— Nicidecum, zise Edhadeya. Fetele apreciază ajutorul meu. La fel, cred, fac şi profesorii.

— Ce spune Shedemei atunci când te dă pe uşă afară? întrebă Didul.

— E foarte colorat, răspunse Edhadeya. Îmi explică tot timpul c-atunci când a spus că nu trebuie s-aştept, a vrut să spună că nu trebuie *doar* s-aştept. C-ar trebui să mă implic în viaţă într-o manieră activă, să dobândesc ceva experienţă care să m-ajute să confer perspectivă învăţăturilor pe care le-am deprins din cărţi.

— Şi de ce nu faci ce-ţi cere? întrebă Akmaro.

— Pentru că-s de părere că faptul de-a mă furişa în şcoala ei şi de-a preda fără ca să mă vadă

constituie o experienţă excelentă.

Râseră cu toţii când auziră. Subiectul se schimbă de la Shedemei la speculaţii referitoare la felul în care ar fi arătat Casa Rasei, de pe planeta Harmony, iar de aici porni o discuţie despre cei care primiseră vise adevărate de la Păstrător.

— Tot vorbim despre cei care-au vise adevărate, ca şi cum ar fi, cu toţii, străvechi sau foarte îndepărtaţi, rosti Luet, dar merită să ne-aducem aminte că fiecare dintre noi a avut măcar un singur vis adevărat. Eu n-am mai avut aşa ceva de când eram mică – dar pe-atunci de nimic n-aveam nevoie ca de aşa ceva. Tu ai mai visat de-atunci, din vremurile de demult, Didul?

Tânărul clătină din cap, nedorind să vorbească despre „vremurile de demult”.

— Eu de fapt nu *visez,* rosti Chebeya. Vizionarii n-au darul ăsta.

— Dar Păstrătorul continuă să-ţi arate diverse lucruri, spuse Luet. Asta trebuie să nu uităm – că Păstrătorul nu-i doar ceva în care credeau strămoşii noştri. Nu-i doar un mit.

Spre surprinderea tuturor, ochii i se umplură de lacrimi.

— Akma îmi tot spune că ne autoamăgim, dar nu-i aşa. Mi-aduc aminte ce senzaţie am avut şi nu era diferită de oricare alt vis. Era reală. Nu-i aşa, Edhadeya?

— Da, aşa este, replică Edhadeya. Nu-i da atenţie fratelui tău, Luet. Nu ştie nimic.

— Dar *ştie,* replică Luet. E cea mai inteligentă persoană pe care-o cunosc. Şi-i atât de puternic în tot ceea ce face şi spune – era profesorul meu atunci când eram mică şi-i şi-acum profesorul meu, cu o singură excepţie...

— Acea mică excepţie, murmură Akmaro.

— Nu poţi să-l *faci* să vadă adevărul, tată? întrebă Luet.

— Oamenii nu pot fi determinaţi să creadă anumite lucruri, rosti Chebeya.

— Păstrătorul poate? De ce Păstrătorul nu-i... trimite un vis adevărat?

— Poate că Păstrătorul face lucrul ăsta, zise Didul.

Îl priviră cu toţii, surprinşi.

— Vreau să spun, oare n-a trimis Păstrătorul vise fraţilor mai mari ai lui Nafai?

— Dacă are vreo importanţă, rosti Edhadeya, era Sufletul Suprem.

— Am crezut că Elemak a primit cel puţin un vis din partea Păstrătorului, spuse Didul. Oricum, era şi Moozh. Cel despre care-a scris Nafai – tatăl lui Luet şi al lui Hushidh. Cel care s-a luptat tot timpul cu Sufletul Suprem, dar care împlinea mereu voinţa Sufletului Suprem.

— Nu poţi să-ţi imaginezi că Akma împlineşte, cumva, voinţa Păstrătorului? zise Edhadeya. Urându-i pe bieţii membri ai poporului pământului şi dorind ca ei să fie excluşi din regat?

— Nu, nu mă refer la asta, vreau să zic că poţi

să-i opui rezistenţă Păstrătorului, dacă vrei. De unde ştim noi că Akma n-are vise adevărate noapte de noapte şi că se scoală dimineaţa şi neagă că ele au vreun tâlc? Păstrătorul nu ne poate *obliga* să facem un anumit lucru. Dacă suntem hotărâţi să-i ţinem piept.

— E-adevărat, rosti Akmaro. Dar eu nu cred că Akma are vise.

— Poate c-are atât de multe vise adevărate încât nu-şi dă seama că alţii n-au, rosti Didul. Poate că inteligenţa lui e, în parte, un dar din partea Păstrătorului, care desfăşoară adevărul în mintea lui. Poate că el e cel mai mare slujitor al Păstrătorului, excepţie făcând faptul că refuză să slujească.

— Asta-i ditamai excepţia, zise Chebeya.

— Vreau să spun că faptul de-a avea un vis adevărat nu l-ar face, automat, pe Akma să se răzgândească. Asta-i tot ce vreau să spun.

Didul reveni la fructele zaharisite pe care Edhadeya le adusese ca desert.

— Ei bine, un lucru-i sigur: persuasiunea n-a dus la nimic, spuse Akmaro.

Chebeya scoase un sunet ascuţit din gâtlej.

— Ce-a fost asta? exclamă Akmaro.

— Eu am fost, replică Chebeya. Am râs cât am putut de scurt.

— De ce?

— Akmaro, Didul m-a făcut să văd lucrurile într-un fel nou. Mă-ntreb dacă *am încercat* cu

adevărat să-l convingem pe Akma.

— *Eu* unul am încercat, spuse Akmaro.

— Nu, tu ai încercat să-l *înveţi.* Asta-i cu totul altă poveste.

— Orice învăţătură înseamnă convingere, zise Akmaro. Iar orice convingere înseamnă învăţătură.

— În cazul ăsta, de ce ne-am chinuit să inventăm două cuvinte pentru el? îl tachină Chebeya. Akmaro, nu te-acuz de nimic.

— M-acuzi că nici măcar n-am încercat să-l conving pe fiul meu, deşi ştii c-am tot încercat până când mi s-a frânt inima.

Akmaro încerca să păstreze un ton lejer, dar Didul putea distinge emoţia din spatele surâsului său.

— Te rog să nu mi-o iei în nume de rău, zise Chebeya. Ştim cu toţii c-ai făcut tot ceea ce ţi-a stat în putinţă. Dar am lăsat asta la latitudinea ta, nu-i aşa? Eu m-am mulţumit să fiu mama iubitoare care-ncearcă să facă puternică legătura cu Akma. Am lăsat pe seama ta toate disputele.

— Nicidecum, spuse Luet posomorâtă.

— Akma e-atât de puţin timp pe-aici, încât mi-a fost teamă să am dispute cu el, de frică să nu-l pierd complet, spuse Chebeya. Dar din cauza asta, poate că el crede că-l doar o problemă între el şi tatăl lui. Că Luet şi cu mine suntem neutre.

— Ştie că *eu* nu-s, rosti Luet.

Akmaro clătină din cap.

— Chebeya, nu-i nevoie. Akma o să depăşească faza asta.

Lacrimi începură să se prelingă pe obrajii Chebeyei.

— Nu, n-o s-o facă, replică ea. Nu acum. Toată tărăşenia asta cu Shedemei...

— Akma n-are nimic de-a face cu chestia asta, este? întrebă Didul.

— Cei care i-au adus acuzaţii ei, rosti Chebeya, n-or să renunţe. Nu poate fi un secret pentru ei felul în care vede fiul marelui preot întreaga situaţie. Or să găsească o modalitate de a-l folosi. Dacă nu merge altceva, or să-l flateze, or să fie de-acord cu el. Akma tânjeşte să fie iubit şi respectat...

— Cu toţii tânjim, rosti Edhadeya încet.

— Akma mai mult decât alţii, în parte pentru că simte, probabil, că n-a avut acasă iubirea şi respectul de care-avea nevoie.

Chebeya întinse o mână spre soţul ei, ca spre a-l linişti.

— Nu-i vina ta. E vorba doar de felul în care i se păreau a fi lucrurile, de la început, din zilele alea-ngrozitoare petrecute la Chelem.

Didul privi resturile cinei din faţa sa, iar faţa îi ardea amintindu-şi cum se purtase cu Akma. Imaginea îi apăru extrem de uşor în minte, mai vie acum, poate, decât fusese la vremea ei. Micul Akma plângând şi aruncând cu furie cuvinte, în vreme ce Didul şi fraţii săi nu se mai opreau din

râs. Apoi Akma plângând de durere, un sunet foarte diferit, un sunet îngrozitor... iar ei tot râdeau. Eu râdeam în continuare, îşi zise Didul. Oare Akma aude sunetul acela şi acum? Dacă-n mintea lui e măcar pe jumătate de clar pe cât mi-e mie...

Simţi o mână peste mâna sa. Pentru o clipă îşi zise că probabil e Luet care-l atingea, şi vru să-şi smulgă mâna, de ruşine pentru propria nimicnicie. Dar era Chebeya.

— Te rog, Didul. Faci atât de mult parte din familia asta încât câteodată uităm că ai o percepţie diferită despre anumite lucruri. Aici nimeni nu te-nvinovăţeşte.

Didul dădu din cap, fără să mai răspundă. Chebeya conduse conversaţia spre alte lucruri, iar restul mesei avu loc în pace.

Atunci când sosi timpul ca Edhadeya să plece acasă, ea îl rugă pe Didul să o însoţească. Tânărul râse; vru să pară că este amuzat, dar ştia că arăta doar nervos.

— Vrei să-mi spui ceva sau că ceilalţi au să discute anumite lucruri în absenţa mea?

— E-aşa de drăguţ, nu-i aşa? rosti Edhadeya. N-ar fi conceput ideea că s-ar putea să-mi facă plăcere compania lui.

Când ajunseră pe strada întunecată, păşind spre casă la lumina torţei pe care o ducea Didul, Edhadeya spuse:

— Bun, da, voiam să-ţi spun ceva.

— Păi, bine, rosti Didul. Sunt aici. Sau e vorba de ceva atât de devastator încât vrei s-aştepţi până când ne-apropiem de casa tatălui tău. În caz c-o să izbucnesc în lacrimi, o s-arunc torţa şi-o să fug în noapte.

— Ştii ce-anume vreau să discutăm.

— N-ar trebui să vin în casa lui Akmaro, nu-i aşa?

Edhadeya râse, uluită.

— Cee? De ce-aş spune aşa ceva? Ei ţin la tine – eşti aşa de timid încât nu vezi lucrul ăsta?

— De dragul lui Akma. Ca să-l poată recâştiga.

— Nu-i vorba de tine, Didul. Nu, voiam să spun contrarul. Didul, aş fi vrut să te-nţeleg mai bine.

— Mai bine decât mă-nțelegi acum? Mai bine decât alții? Sau mai bine decât îi înțelegi pe alții?

Ea chicoti ca o fetişcană. Brusc, în mintea lui Didul apăru o imagine, cu Edhadeya și Luet şezând împreună pe o bancă, râzând exact aşa. Două școlărițe.

— Ascult acum, spuse el. O să fiu serios.

— Didul, viaţa ta a fost foarte ciudată, zise Edhadeya. Ai avut ghinion cu tatăl tău, dar ai fost norocos cu fraţii tăi.

— Pabul s-a descurcat bine. Noi, ceilalţi, ne zbatem.

— Tu te-ai schimbat odată cu trecerea timpului – ceea ce-i mai bine decât fac cei mai mulţi dintre noi. Care pornesc în viaţă inocenţi şi se deteriorează.

— Având în vedere cât de jos era nivelul de la care-am început, Edhadeya, nu mă puteam îndrepta decât în sus.

— Nu cred, spuse Edhadeya. Dar, te rog, ascultă. Nu insist asupra trecutului tău, zic că ești admirat. Mulți spun lucrul ăsta – tata primește rapoarte de la Bodika, înțelegi. Ești admirat. Și nu doar printre Păstrați.

— E drăguț din partea ta că spui asta.

— Da, păi, repet ceea ce spun alții. Că ești o persoană foarte milostivă.

— Orice mi-ar zice oamenii, pot întotdeauna să spun c-am făcut și mai rău, că Păstrătorul încă te poate accepta dacă te schimbi acum.

— Te rog, ascultă-mă, Didul. Trebuie să aflu ceva din gura ta. Se pare că tu iubești pe toată lumea, c-arăți tuturor compasiune, înțelepciune și un fel de tihnă – toată lumea se simte-n largul ei cu tine.

— Cu excepția ta.

— Pentru că atunci când ești cu mine – atunci când ești cu Akmaro – ești sfios, nu ești relaxat. Te simți.

— Deasupra mea.

— Nelalocul tău.

— Da.

— Astfel încât cineva și-ar putea pune întrebarea: Ce simți tu cu adevărat despre familia lui Akmaro? Ții la ei? Sau ești doar în căutarea constantei lor iertări?

Didul se gândi câteva clipe la cuvintele ei.

— Țin la ei. Iertarea lor am avut-o ani întregi. Părinții. Luet, atunci când s-a făcut destul de mare ca să-nțeleagă. Era extrem de tânără, iar copiii-s foarte iertători.

— Așa că, repet, cineva și-ar putea pune întrebarea – dac-ai încredere în iertarea lor, de ce ești așa de timid, atât de precaut atunci când ești cu ei?

— Cine anume-și pune întrebarea asta, Edhadeya?

— Eu mi-o pun, fii liniștit. Cineva își poate pune întrebarea, Didul, dacă o parte din timiditatea ta este pricinuită de faptul că nutrești un sentiment special pentru cineva din familie, dar n-ai curajul să vorbești despre asta…

— Mă-ntrebi dac-o iubesc pe Luet?

— Mulțumesc, rosti Edhadeya. Da, asta te-ntreb.

— Bineînțeles c-o iubesc. Oricine o cunoaște trebuie s-o iubească.

Edhadeya mârâi, frustrată.

— Didul, nu te juca cu mine!

Tânărul ridică și îndepărtă torța, ca să nu-i lumineze fața în timp ce vorbește.

— Poți să-ți închipui ceva mai rău decât ziua-n care Akma descoperă că mă-nsor cu Luet?

— Da, pot, replică Edhadeya. Cel mai rău lucru ar fi dacă Luet ar fi să petreacă zi după zi, an după an, așteptându-te, iar tu n-ai veni la ea.

— Ea nu m-aşteaptă pe mine.

— Ai întrebat-o?

— N-am discutat despre asta.

— Iar ea n-o să deschidă niciodată discuţia, pentru că i-e teamă că n-ai niciun sentiment faţă de ea. Dar ea are pentru tine. Îi trădez încrederea, spunându-ţi lucrurile astea. Dar trebuie să faci alegerea bazându-te pe toate informaţiile. Da, pe Akma o să-l învenineze faptul de-a te avea drept cumnat. Dar acelaşi Akma este duşmanul a tot ceea ce reprezintă tatăl său. Iar, pentru a-*i* cruţa sentimentele, o să-i frângi inima lui Luet, care te-aşteaptă? Care din cele două rele-i mai mare? Să-l răneşti pe cel neiertător sau s-o răneşti pe cea care ţi-a iertat totul?

Didul păşea alături de ea în tăcere. Ajunseră la uşa casei regelui.

— Asta-i tot ce voiam să-ţi spun, zise ea.

— Să te cred? şopti el. Că-i pasă de mine? După tot ce-am făcut?

— Câteodată femeile pot fi nebune-n privinţa bărbaţilor pe care ajung să-i iubească.

— Tu eşti? Nebună?

— Didul, vrei să ştii cât de nebună sunt? Atunci când eu şi Luet eram mai tinere, ne-am îndrăgostit fiecare de fratele celeilalte. Ea în cele din urmă s-a oprit la Mon, pentru că el a fost întotdeauna cel de care ea a fost cea mai apropiată. Iar eu, bineînţeles, îl iubeam pe Akma de la distanţă. Edhadeya zâmbi misterios şi continuă: Apoi Luet a

renunţat la această iubire copilărească şi a descoperit ceva mult mai frumos în iubirea ei pentru tine. Noapte bună, Didul, zise ea zâmbind.

— N-o să termini de spus povestea?

— Am terminat-o.

Păşi către uşă; garda i-o deschise.

Didul rămase în lumina sfârâitoare a torţei până se închise uşa.

În cele din urmă, santinela i se adresă:

— Nu sunteţi din oraş, domnule? Vreţi să vă spun pe unde s-o luaţi?

— Nu, nu... ştiu drumul.

— În cazul ăsta, ar fi bine s-o porniţi – torţa n-o să ardă la nesfârşit, decât dac-aveţi de gând să lăsaţi flacăra să vă ardă mâna.

Didul îi mulţumi cu un zâmbet şi plecă spre casa publică unde stătea. Akmaro şi Chebeya îl invitau pentru cină, dar niciodată şi să rămână peste noapte. N-ar fi fost bine ca el să se afle acolo, în cazul în care Akma ar fi hotărât să vină acasă.

Luet încetase să-l iubească pe Mon, dar Edhadeya nu renunţase niciodată la acea copilărească iubire pentru Akma. Lucrul ăsta reprezenta o situaţie dificilă pentru ea. Măcar bărbatul care-o iubea pe Luet era credincios cauzei Păstrătorului. Edhadeya, o visătoare de vise adevărate, fiica regelui, iubea un bărbat care nu credea în Păstrător şi îi dispreţuia pe Păstraţi.

Poate că eu nu-s cel mai rău soţ. Poate c-am, într-adevăr, ceva de oferit lui Luet, pe lângă

sărăcie, furia fratelui ei și amintirea cruzimii de care-am dat dovadă pe vremea când era mică. Poate c-ar trebui ca ei să i se dea o șansă, măcar. Oare nu-i era el dator să-i dea șansa de a-l auzi vorbind despre iubirea pe care i-o purta și de-a o cere de soție, pentru a-l putea refuza și a-i provoca o mică parte din umilința și suferința pe care i le pricinuise și el odinioară?

Se disprețui imediat pentru că se gândea la așa ceva. Oare chiar n-o cunoștea deloc pe Luet, dacă-și imagina că ea ar dori să-i facă rău lui sau altcuiva? Edhadeya susținea că Luet îl iubea. Iar el unul știa c-o iubea. Akmaro spusese răspicat că-și va da consimțământul. La fel spusese și Chebeya, într-o mie de mici feluri, vorbind despre cât de mult făcea el parte din familie.

O să vorbesc cu ea, hotărî el. O să vorbesc cu ea mâine.

Stinse torța lui pâlpâindă în ciubărul de la ușa casei publice și pătrunse înăuntru spre a petrece câteva ore dorindu-și să doarmă, în loc să repete la nesfârșit vorbele pe care avea să i le spună lui Luet, închipuindu-și încontinuu felul în care ea îi va zâmbi și îl va îmbrățișa, sau va izbucni în lacrimi și va fugi, sau se va holba la el oripilată și va șopti: „Cum ai putut? Cum ai putut tocmai *tu*?"

În cele din urmă, reuși să adoarmă. Iar în vis se văzu pe sine și pe Luet, stând în picioare sub un copac. Era plin de fructe coapte, dar la care nu puteau ajunge, pentru că niciunul dintre ei nu era

destul de înalt.

— Ridică-mă, spuse ea. Ridică-mă şi-o să culeg destul pentru amândoi.

Aşa încât el o ridică, ea îşi umplu mâinile, iar atunci când o coborî ea muşcă dintr-unul şi plânse simţindu-i gustul dulce şi puternic.

— Didul, şopti ea. Nu suport să nu iei şi tu o îmbucătură – uite, din locul ăsta, exact lângă cel de unde-am muşcat eu, ca să guşti exact ce-am gustat eu.

Dar în vis el nu muşcă din fruct. În loc de asta, o sărută, iar de pe buzele ei gustă exact ceea ce gustase ea şi, într-adevăr, era dulce.

Procesul devenise atât de celebru, încât chiar în timp ce Didul dormea lumea începuse să se strângă în vastul tribunal deschis. În zori, atunci când sosiră gărzile, trebuiră să îndrume ceata celor care sosiseră primii către rândurile din faţă, care dădeau spre tribunal. Scaunul judecătorului era, bineînţeles, sub un umbrar, unde avea să rămână de-a lungul întregii zile. Unii socoteau că asta era pentru confortul judecătorului, pentru a-l apăra de căldura verii, dar iarna putea fi amarnic de frig la umbră, fără pic de soare ca să-l încălzească. Nu, umbrarul era pentru a-l face pe judecător într-o oarecare măsură anonim. Lumea putea vedea foarte bine unde era lumină; reclamanţii şi pârâţii erau ţinuţi în lumină, iar dacă unii ori ceilalţi îşi vor fi adus un avocat care

să le susţină cauza, el va păşi ţanţoş de-a lungul şi de-a latul zonei însorite. Niciun avocat, însă, nu va păşi în interiorul umbrarului judecătorului. Unii considerau că aşa ceva era lipsit de respect pentru onoarea regelui, întruchipată de adjunctul său, judecătorul. Dar avocaţii ştiau, cu toţii, că a păşi în afara zonei luminate îi făcea să pară stângaci, slabi, neatenţi şi i-ar stârni pe oameni împotriva lor.

Nu se punea problema ca lumea să aibă vreo putere în luarea deciziei, în mod oficial – cu toate că, în trecut, existaseră procese vestite în care părea că judecătorul dăduse sentinţa bazându-se doar pe ceea ce-i oferea cele mai mari şanse de a părăsi tribunalul viu şi nevătămat. Dar avocaţii ştiau că reputaţia lor, şansele lor de a fi angajaţi în alte procese depindea de felul în care îi percepea publicul.

Soarele era la jumătatea drumului către lună atunci când au apărut acuzatorii, împreună cu avocatul lor, un înger vorbăreţ pe nume kRo. Îngerilor le era interzis să zboare în interiorul tribunalului, dar kRo îşi deschidea aripile şi ţopăia în sus în timp ce se plimba dintr-o parte în alta, sporind entuziasmul în sinea sa şi în rândurile audienţei. Acest lucru îl făcea să pară mai mare şi mai graţios decât oponentul său, şi mulţi avocaţi umani refuzau să preia cazuri care i-ar fi putut pune faţă-n faţă cu kRo.

Când acuzatorii ajunseră la locurile lor, iar

galeria era complet plină, cu sute de inşi care se agitau afară cerând spaţii imaginare – „Nu sunt mare! Există spaţiu pentru mine?” –, Pabul intră încadrat de două gărzi. În cazul unei revolte a mulţimii împotriva judecătorului, soldaţii nu puteau să-i asigure o prea mare protecţie, deşi putea să-i acorde judecătorului exact timpul necesar pentru a se refugia în camera sa. Ei se aflau acolo mai degrabă pentru a-l apăra de un asasin solitar. Se scurseseră o sută de ani de când un judecător fusese ucis în tribunal, şi o perioadă şi mai lungă de când un altul fusese agresat de mulţime, dar protecţia s-a păstrat. Nu se aştepta nimeni ca acest caz să ia o turnură violentă, dar era mai aprins decât altele, iar controversa îi făcea pe cei din jur să vadă gărzile într-o lumină diferită. Nu era doar o formalitate, desigur. Erau înarmate; erau fiinţe umane masive, puternice.

Nu era prezent nimeni din familia regelui. O veche tradiţie cerea ca, în cazul în care era de faţă o persoană din familia regală, el sau ea să stea lângă judecător şi, se presupune, să-i comunice acestuia voinţa suveranului în cazul respectiv. Astfel, la un proces unde era de faţă o persoană regală nu exista posibilitatea de a face apel. Prin urmare, pentru a nu leza drepturile celui acuzat, Ba-Jamim, tatăl lui Motiak, stabilise ca niciun membru al familiei să nu mai participe la vreunul din procesele mai mărunte, ca să fie asigurat dreptul tuturor părţilor de a face apel împotriva

sentinţei. Acest lucru avea, totodată, efectul benefic de a spori independenţa şi, prin urmare, prestigiul judecătorilor.

Akma venise însă să asiste, însoţit de sora lui, Luet. Ajunseră suficient de târziu, aşa încât găsiră locuri doar în ultimele rânduri, în spatele acuzaţilor, acolo unde nu puteau vedea feţe. Dar doi susţinători apropiaţi ai acuzatorilor, care aveau locuri în rândul din faţă de unde se puteau vedea feţele tuturor, îl recunoscură pe Akma şi insistară ca el şi sora lui să coboare şi să stea pe locurile lor. Akma se prefăcu a fi surprins şi onorat, dar Luet îşi aminti cum rămăsese el în picioare, în spate, până când fusese remarcat; ştia că i se păstraseră nişte locuri. Şi că era vorba de susţinători ai acuzatorilor. Akma trecuse hotărât într-o anume tabără.

Păi, în definitiv, de ce nu? La fel făcuse şi Luet.

— Ai cunoscut-o? întrebă ea.

— Pe cine? întrebă Akma.

— Pe Shedemei. Pe-acuzată.

— Oh. Nu. Ar fi trebuit?

— O femeie strălucită, remarcabilă, rosti Luet.

— Păi, nu cred c-ar fi remarcat-o cineva dac-ar fi fost vreo tâmpită, replică el blând.

— Ştii, mă aflam în şcoala ei, împreună cu mama şi cu Edhadeya, atunci când i-a fost prezentată cartea de învinuiri, zise Luet.

— Da, am auzit.

— Ea cunoştea deja învinuirile. Nu-i ciudat? I

le-a înşirat lui Husu înainte ca el să aibă posibilitatea de a i le citi.

— Am auzit şi lucrul ăsta, replică Akma. Îmi închipui că kRo o să exploateze cumva aspectul. O dovadă că ea era conştientă c-a-ncălcat legea, ceva asemănător.

— Sunt convinsă, spuse Luet. Închipuie-ţi c-o acuză de trădare pentru că are o şcoală.

— Oh, sunt sigur că-nvinuirea asta a fost ca să facă toată treaba mai cunoscută. Nu cred că micuţa marionetă de judecător a tatei va permite să fie măcar audiată învinuirea asta, nu crezi?

Luet se făcu mică la auzul maliţiei din glasul fratelui său.

— Pabul nu-i păpuşa nimănui, Akma.

— Oh, serios? Deci ceea ce le-a făcut el alor noştri pe vremuri, la Chelem, era din propria voinţă?

— Pe-atunci era marioneta tatălui *său.* Era un copil. Mai tânăr decât suntem noi acum.

— Dar noi am depăşit amândoi vârsta aia, nu-i aşa? El avea şaptesprezece ani. Când eu aveam şaptesprezece ani, nu eram marioneta nimănui. Akma rânji: Aşa că nu-mi spune că Pabul nu era responsabil pentru acţiunile lui.

— Foarte bine, atunci, rosti Luet. Era. Dar s-a schimbat.

— A simţit din ce direcţie bate vântul, vrei să spui. Dar hai să nu mai discutăm.

— Nu, hai să discutăm, zise Luet. Din ce direcţie

bătea vântul atunci, la Chelem? Cine avea soldaţii acolo?

— Din câte mi-amintesc, tânărul nostru judecător comanda o ceată de derbedei săpători care erau întotdeauna gata să biciuiască şi să sfârtece cu ghearele femei şi copii.

— Pabul şi ceilalţi şi-au riscat vieţile ca s-oprească cruzimea. Şi au renunţat la viitorul lor în poziţii de putere sub domnia tatălui lor, ca să evadeze în sălbăticie.

— Şi-au venit la Darakemba unde, spre surprinderea tuturor, au din nou poziţii de putere.

— Pe care şi le-au câştigat.

— Da, dar făcând ce anume? rânji Akma. Nu-ncerca s-ai o dispută cu mine, Luet. Am fost prea multă vreme profesorul tău. Ştiu ce vrei să spui înainte să rosteşti cuvintele.

Luet vru să-l împungă cu ceva. Atunci când erau mai tineri şi se certau, ea îşi lipea degetul gros şi următoarele două degete pentru a alcătui o armă suficient de dură şi de ascuţită pentru ca Akma s-o observe atunci când ea îl împungea. Dar făcea acest lucru în joacă, chiar şi atunci când era foarte furioasă; astăzi nu-l atinse, pentru că nu mai era sigură că-l iubea suficient de mult spre a-l împunge fără a dori cu adevărat să-l rănească.

Pe chipul lui Akma se ivi o expresie tristă.

— De ce nu eşti mulţumit? îl tachină ea. N-am spus oare ceea ce te-aşteptai să spun?

— M-am aşteptat să mă-mpungi aşa cum făceai

pe vremea când erai o mucoasă.

— Deci am trecut de perioada-n care eram mucoasă.

— Acum mă judeci, zise Akma. Nu pentru c-am greşit, ci pentru că nu îi sunt loial tatei.

— Nu-i eşti loial?

— El mi-a fost vreodată loial mie? întrebă Akma.

— Dar tu o să depăşeşti vreodată rănile sufleteşti din copilărie?

Akma avea pe chip o expresie distantă.

— Le-am depășit pe toate cele care s-au terminat.

— Acum nu te mai răneşte nimeni, spuse Luet. Tu eşti cel care-i răneşte pe mama și pe tata.

— Îmi pare rău c-o rănesc pe mama, replică Akma. Dar ea a ales.

— Didul, Pabul, Udad şi Muwu ne-au implorat cu toţii să-i iertăm. Eu i-am iertat atunci, şi continui să-i iert şi acum. Au devenit nişte oameni cumsecade, cu toţii.

— Da, i-aţi iertat cu toţii.

— Da, spuse Luet. Spui lucrul ăsta ca şi cum ar fi ceva-n neregulă.

— Luet, aveai dreptul să-i ierţi pentru ceea ce ţi-au făcut. Dar n-ai avut dreptul să-i ierţi pentru ceea ce mi-au făcut mie.

Luet îşi aduse aminte când îl văzuse pe Akma singur pe o culme de deal, urmărind cum tata îi învăţa pe oameni, Pabulogii şezând în rândul din faţă.

— Asta-i problema? Că tata i-a iertat fără s-aştepte aprobarea ta?

— Tata i-a iertat înainte ca ei să-i ceară lucrul ăsta, șopti Akma.

De-abia putea distinge ce spune din cauza vuietului mulţimii, şi numai dacă îi urmărea buzele.

— Tata i-a iubit pe cei care m-au chinuit. Mai mult decât pe mine. N-a existat niciodată vreo nedreptate atât de ticăloasă, perversă, nefirească şi mizerabilă ca asta.

— Nu era vorba de dreptate, replică Luet. Ci de învăţătură. Pabulogii nu cunoşteau decât lumea morală pe care-o crease pentru ei tatăl lor. Înainte de-a putea înțelege ce anume făceau, trebuiau învăţaţi să vadă lucrurile aşa cum le vede Păstrătorul. Atunci când au înțeles cu adevărat, au implorat iertarea şi şi-au schimbat stilul de viaţă.

— Dar tata-i iubea deja, şopti Akma. Atunci când încă te băteau, când încă mă chinuiau pe mine, bătându-şi joc de amândoi, mânjindu-ne cu excremente de săpător, punându-mi piedică şi lovindu-mă cu picioarele, dezbrăcându-mă la pielea goală şi ţinându-mă cu capul în jos în faţa tuturor în timp ce mă batjocoreau – în timp ce făceau toate lucrurile astea, tata îi iubea deja.

— Şi-a dat seama ce-or să devină.

— N-avea niciun drept să-i iubească mai mult decât pe mine.

— Iubirea lui pentru ei ne-a salvat vieţile, spuse Luet.

— Da, Luet, şi uită-te ce-a făcut iubirea lui pentru ei. Prosperă. Sunt fericiţi. În ochii lui, ei *sunt* fiii lui. Nişte fii mai buni decât mine.

Ceea ce era inconfortabil de aproape de felul în care Luet însăşi judeca lucrurile.

— Nimic din ceea ce-au realizat, nimic din relaţia lor cu tata n-a fost ceva care să-ţi fi fost inaccesibil.

— Atâta vreme cât am admis de la început că nu există nicio diferenţă de valoare între călău şi victimă.

— Asta-i o tâmpenie, Akma, rosti Luet. Ei au trebuit să se *schimbe* înainte ca tata să-i accepte. Au trebuit să devină alte persoane.

— Păi, eu unul nu m-am *schimbat,* spuse Akma. Nu m-am schimbat.

Era cea mai personală conversaţie pe care o avusese Luet cu Akma, de câţiva ani buni încoace, şi-şi dorea tare mult să continue, dar în acel moment din mulţime se înălţă un vuiet, pentru că o aduceau pe acuzată, protejată de opt gărzi. Aceasta era o altă veche tradiţie, statuată după mai multe cazuri în care acuzaţii fuseseră omorâţi în tribunal, înainte de terminarea procesului, sau luaţi pe sus spre a fi duşi la un alt fel de tribunal, într-un alt loc. Gărzile continuau să slujească acestui scop practic – uciderea în interiorul tribunalului a unei persoane acuzate avusese loc

cu mai puţin de zece ani în urmă, în destul de sălbatica capitală de provincie Trubi, în capătul de sus al văii Tsidorek. Nu se punea problema că cineva se aştepta ca Shedemei să fie în pericol. Acesta era un proces de testare, o luptă pentru putere; ea însăşi nu era privită cu prea multă patimă de cei care o acuzau.

— Uită-te ce mândră se ţine, zise Akma, strigându-i direct în ureche, ca să poată fi auzit.

Mândră? Da, dar nu acea sfidare obraznică pe care o afişează unii atunci când sunt chemaţi în faţa tribunalului. Ea arăta o demnitate simplă, privind în jurul ei cu un interes blând, fără a-i fi frică, fără a se simţi ruşinată. Luet crezuse că nimeni nu poate fi pus sub acuzare şi adus la proces fără a simţi măcar o stânjeneală pentru că a devenit un spectacol public, dar Shedemei nu părea a fi implicată emoţional mai mult decât oricare dintre membrii audienţei.

Şi totuşi, procesul avea importanţă pentru ea; oare nu-l provocase ea în mod intenţionat? Ea dorise să se petreacă acest lucru. Oare ştia cum se va sfârşi, aşa cum ştiuse dinainte învinuirile ce-i sunt aduse?

— Ţi-a spus tata ce trebuie să hotărască marioneta? îi strigă Akma în ureche.

Ea nu-i dădu atenţie. Gărzile se mişcau încet prin galeria înţesată de lume, obligându-i pe oameni să se aşeze. Le va lua ceva timp spre a linişti mulţimea – oamenii aceştia voiau să facă

zgomot.

Voia să-l pălmuiască pe fiecare în parte, pentru că zgomotul lor îl oprise pe Akma să spună ce avea pe inimă. *Asta* făcea. Dintr-un motiv anume, el alesese acest moment ca să... ce? Să facă un ultim apel la înțelegerea ei. Asta era. Era pe punctul de-a face o anumită acțiune, o acțiune publică. Voia să se justifice în fața ei. Să-i aducă aminte că tata fusese cel dintâi care se făcuse vinovat de o monstruoasă lipsă de loialitate. O trădare publică.

Akma urma să depună mărturie. Urma să fie chemat în calitate de erudit, de expert în învățăturile religioase în rândurile Nafarilor. Era, cu siguranță, calificat, în calitate de eminent elev al lui Bego. Și chiar dacă în familie și în casa regală se știa foarte bine faptul că Akma nu mai credea în existența Păstrătorului, acest lucru nu-l va opri să depună mărturie în legătură cu felul în care fuseseră întotdeauna vechile credințe și obiceiuri.

Își puse mana pe brațul lui Akma și își înfipse degetele în pumnul său.

— Au! strigă el, retrăgându-se de lângă ea.

Ea se aplecă înspre el și îi strigă în ureche.

— N-o face!

— Ce-anume să nu fac?

Putea distinge cuvintele pe care le rostea doar dacă-i citea de pe buze.

— Nu-i poți face rău Păstrătorului, strigă ea. O să le faci rău doar celor care te iubesc!

El clătină din cap. N-o putea auzi. Nu putea

înţelege ce spune.

Mulţimea era, în sfârşit, mai liniştită. Şi mai liniştită. Până când, în cele din urmă, se stinse şi ultimul murmur. Luet ar mai fi vorbit din nou cu Akma, dar atenţia lui era acum concentrată complet asupra procesului. Pierduse momentul.

— Cine vorbeşte pentru acuzatori? întrebă Pabul.

kRo făcu un pas.

— kRo, rosti el.

— Şi cine sunt acuzatorii?

Fiecare dintre ei făcură, pe rând, un pas înainte, rostindu-şi numele. Trei fiinţe umane şi doi îngeri, bărbaţi de vază cu toţii – unul retras din armată, ceilalţi oameni de afaceri sau de cultură. Cu toţii cunoscuţi în oraş, deşi niciunul nu deţinea vreo funcţie care să poată fi retrasă ca pedeapsă de un rege mânios.

— Cine vorbeşte pentru acuzată? întrebă Pabul.

Shedemei răspunse cu un glas clar, ferm.

— Vorbesc singură.

— Cine este acuzata? întrebă Pabul.

— Shedemei.

— Familia ta nu este cunoscută aici, rosti Pabul.

— Vin dintr-un oraş care a fost distrus cu mult timp în urmă. Părinţii, soţul şi copiii mei sunt morţi cu toţii.

Luet ascultă uimită aceste cuvinte. În oraş, nu circulaseră asemenea zvonuri; probabil că Shedemei nu mai vorbise până acum despre

familia ei.

Pe vremuri avusese un soţ şi un copil, dar muriseră? Poate că asta explica liniştea pe care Shedemei părea a o avea în străfundurile inimii ei. Adevărata ei viaţă se terminase; nu-i era frică de moarte, pentru că, într-un fel, era moartă. Copiii ei, dispăruţi înaintea ei? Nu aşa ar trebui să se petreacă lucrurile.

— Am colindat multă vreme, continuă Shedemei, până când am găsit, în cele din urmă, un tărâm liniştit, unde să-i pot educa pe copiii care-s dispuşi să înveţe, ai căror părinţi doresc să-i trimită la şcoală.

— Eşti simpatizantă a săpătorilor? strigă cineva din galerie.

Timpul larmei trecuse; două gărzi îl identificară imediat pe individ şi îl scoaseră pe dată din galerie. Afară, altcineva va fi lăsat să ocupe locul său.

— Tribunalul este gata să asculte acuzaţiile, rosti Pabul.

kRo se lansă pe dată într-o înşiruire a presupuselor delicte săvârşite de Shedemei, dar nu simplele afirmaţii neîmpodobite care fuseseră în cartea de învinuiri. Nu, fiecare devenise o poveste, un eseu, o predică. El construi o imagine extrem de colorată, îşi zise Luet – Shedemei pângărind tinerele fete umane şi îngeri din oraş, obligându-le să se întovărăşească cu copilele murdare şi ignorante de săpători din Mahalaua Şobolanului. Shedemei punând la îndoială

învăţăturile străvechi ale tuturor preoţilor.

— Şi voi chema martori care vor explica felul în care toate învăţăturile ei reprezintă o ofensă adusă tradiţiei Nafarilor (ăsta ar trebui să fie Akma, îşi spuse Luet). Ea insultă amintirea mamei Rasa, soţia Eroului Volemak, marele Wetchik, tatăl lui Nafai şi al lui Issib…

Volemak era, totodată, tatăl lui Elemak şi al lui Mebbekew, vru Luet să replice – iar Rasa n-a avut nimic de-a face cu conceperea *lor.* Dar, bineînţeles, îşi ţinu gura. Aşa ceva *ar fi* un scandal, dacă fiica marelui preot ar fi dată afară din tribunal pentru c-a intervenit.

— …pretinzând că ea are nevoie de mai multă onoare decât i-a adus deja căsătoria ei cu Volemak? Şi spre a da această onoare de prisos, ea ia un titlu onorific masculin, *ro,* care înseamnă „mare învăţător”, şi îl adaugă unui nume de femeie? Ea îşi intitulează şcoala „Casa lui Rasaro”? Ca şi cum Rasa ar fi fost bărbat? Ce anume învaţă elevele ei doar intrând în şcoală? Că nu există nicio diferenţă între bărbaţi şi femei?

Spre uluirea lui Luet – şi a tuturor celorlalţi –, Shedemei luă cuvântul, întrerupând peroraţia lui kRo.

— Sunt nouă-n ţara voastră, rosti ea. Spune-ţi-mi titlul onorific care înseamnă „mare învăţătoare” şi-o să-l folosesc bucuroasă.

kRo aşteptă ca Pabul să o mustre.

— Nu există obiceiul ca acuzatul să-l întrerupă

pe acuzator, zise Pabul pe un ton blajin.

— Nu există obiceiul, spuse Shedemei. Dar nu există nici lege. Iar în urmă cu nu mai mult de cincizeci de ani, în regiunea lui Motiab, bunicul fostului rege, se întâmpla frecvent ca acuzatul să ceară o clarificare a unei formulări confuze a acuzatorului.

— Toate discursurile mele sunt perfect de clare! replică kRo cu ţâfnă.

— Shedemei face apel la un obicei străvechi, zise Pabul, vizibil încântat de răspunsul ei. Ţi-a pus o întrebare, kRo, iar obiceiul îţi cere să clarifici.

— Nu *există* un titlu onorific feminin care să însemne „mare învăţătoare”, zise kRo.

— Prin urmare, cu ce titlu ar trebui să onorez o femeie care-a fost o mare învăţătoare? întrebă Shedemei. Pentru a evita să-i fac pe copii să cadă pradă confuziei în legătură cu diferenţele dintre bărbaţi şi femei.

Rostise aceste cuvinte pe un ton de o fină ironie, făcând clar faptul că niciun titlu onorific nu poate crea confuzie într-o problemă atât de evidentă. Câţiva de la galerie râseră. Acest lucru îl enervă pe kRo; era ofensator din partea ei că îi întrerupsese discursul memorat cu grijă, obligându-l să dea răspunsuri pe loc.

Făcând mare paradă de condescendenţă răbdătoare, kRo îi explică lui Shedemei:

— Femeile măreţe pot fi numite *ya,* care înseamnă „cea mare şi milostivă”. Iar având în

vedere că era soţia tatălui primului rege, nu este nepotrivit a o numi *dwa,* mama moştenitorului.

Shedemei ascultă plină de respect, apoi răspunse:

— Prin urmare, o femeie poate fi onorată doar pentru milostenia ei; toate celelalte titluri onorifice sunt în legătură cu soţul ei?

— Aşa este, replică kRo.

— Vrei să spui, deci, că o femeie nu poate fi o mare învăţătoare? Sau că o femeie nu poate fi *numită* mare învăţătoare?

— Vreau să spun că, din pricina faptului că singurul titlu onorific pentru un mare învăţător este masculin, titlu de „mare învăţător” nu poate fi adăugat numelui unei femei fără a aduce o ofensă naturii, spuse kRo.

— Dar titlul onorific *ro* vine de la cuvântul *uro* care poate fi şi femeie, şi bărbat, spuse Shedemei.

— Dar *uro* nu este un titlu onorific, răspunse kRo.

— În toate vechile cronici, atunci când a început obiceiul titlurilor onorifice, la nume a fost adăugat termenul de *uro.* Doar în urmă cu aproximativ trei sute de ani s-a renunţat la *u,* iar *ro* a început să fie adăugat la sfârşitul numelui aşa cum se face în ziua de azi. Sunt sigură că ai cercetat toate aceste aspecte.

— Martorii noştri erudiţi au făcut acest lucru, spuse kRo.

— Pur şi simplu încerc să-nţeleg din ce motiv un

cuvânt care este, în mod demonstrabil, unul neutru, implicând ambele sexe, a ajuns să fie considerat un termen care se aplică doar bărbaţilor, zise Shedemei.

— Hai să simplificăm lucrurile de dragul acuzatei, spuse kRo. Să renunţăm la acuzaţia de confuzie a sexelor. Acest lucru ne va scuti de agonia unei nesfârşite dispute referitoare la aplicabilitatea vechilor obiceiuri la legea modernă.

— Prin urmare, vrei să spui că eşti de acord ca eu să continui să-mi numesc şcoala „Casa Rasaro”? întrebă Shedemei. Se întoarse către Pabul: Este o hotărâre definitorie, ca să nu mai trebuiască să mă tem c-o să fiu târâtă din nou la tribunal în problema asta?

— Declar că aşa este, rosti Pabul.

— Acum situaţia este clară, zise Shedemei.

Galeria râse în mod zgomotos. Clarificarea ei se transformase într-o umilitoare înfrângere pentru kRo. Ea reuşise să-l facă să se dezumfle. De-acum înainte, toată perorarea sa va căpăta o extrem de fină nuanţă de ridicol. El nu va mai reprezenta terifiantul obstacol care fusese nu de mult.

Akma se apleacă spre Luet şi îi şopti la ureche:

— *Cineva* a-nvăţat-o o grămadă de istorie veche.

— Poate c-a învăţat-o singură, replică la fel de şoptit Luet.

— Imposibil. Toate cronicile-s în biblioteca lui Bego, iar ea n-a fost niciodată acolo.

Akma era clar supărat.

— Poate c-a ajutat-o Bego.

Akma își dădu ochii peste cap. Bineînțeles că nu putea fi vorba despre Bego, părea să spună el.

Probabil că Bego este de partea lui Akma, își zise Luet. Sau invers? E posibil ca Bego să fi instigat toată povestea asta absurdă cum că nu există niciun Păstrător?

kRo continuă, culminând în argumentația sa prin sublinierea faptului că, așa după cum anticipase Akma, toate violările lui Shedemei erau în mod clar premeditate și deliberate, din moment ce fusese capabilă să numească toate acuzațiile la adresa ei atunci când Husu îi adusese la ușă cartea de învinuiri.

În cele din urmă kRo termină – cu multe aplauze și ovații din galerie, desigur. Dar nici urmă de genul de adorație pe care o primea de obicei. Shedemei reușise să-l dezechilibreze cumva și era limpede că avocatul era mânios și dezamăgit.

Pabul zâmbi, ridică o bucată de scoarță de copac de pe masa sa și începu să citească.

— Tribunalul a stabilit un verdict și…

kRo sări în picioare.

— Poate că tribunalul a uitat că există obiceiul de a audia acuzatul?

Făcu o plecăciune grațioasă către Shedemei.

— În mod evident, ea a studiat foarte mult și, chiar dacă vina ei este clară, ar trebui să fim politicoși și s-o ascultăm.

Glacial, Pabul replică:

— Îi mulţumesc avocatului reclamanţilor pentru politeţea de care dă dovadă faţă de acuzată, dar îi reamintesc că alţi avocaţi, cel puţin, nu au capacitatea de a citi în mintea judecătorilor şi prin urmare se obişnuieşte ca judecătorul să fie ascultat înainte de a fi contrazis.

— Dar voiai să dai citire verdictului… rosti kRo, destul de stânjenit.

— Acest tribunal a ajuns la o decizie și, pentru că este bazat doar pe afirmaţiile avocatului acuzatorilor, tribunalul trebuie să-l întrebe pe fiecare reclamant în parte dacă pledoaria ţinută de avocatul lor reprezintă cuvintele și intenţiile lor, ca și cum ar fi luat ei înșiși cuvântul.

Prin urmare, îi trecea în revistă pe acuzatori. Acest lucru era extrem de neobişnuit şi însemna, în mod invariabil, că avocatul făcuse vreo greşeală grosolană care putea să distrugă acuzele pe care le susţinea. KRo se cuibări în aripile sale şi ascultă cu furie stoică felul în care Pabul îl chestiona pe fiecare acuzator în parte. Deşi, în mod clar, aceştia avuseseră îndoieli, kRo ţinuse cu adevărat pledoaria pe care o repetase pentru ei cu o zi înainte, şi afirmară că era ca şi cum ar fi rostit ei înşişi cuvintele.

— Foarte bine, zise Pabul. La opt puncte din această pledoarie, avocatul reclamanţilor a violat legea care interzice predicarea învăţăturilor contrare doctrinelor propovăduite de marele preot aflat acum în funcţie.

Din mulțime se ridică un puternic murmur, iar kRo își desfăcu aripile și pur și simplu se năpusti către umbrarul judecătorului, oprindu-se exact înaintea liniei întunecate de pe nisipul tribunalului. Gărzile judecătorului făcură imediat un pas înainte, cu armele pregătite. Dar kRo se aruncă în spate, în nisip, cu aripile deschise, cu pântecul la vedere, în străvechea postură de supunere a îngerilor.

— Nu am vorbit decât în sprijinul legii! strigă el, nepărând deloc supus.

— Nu există nicio persoană în acest tribunal care să nu știe exact ce faceți, tu și ceilalți reclamanți, kRo. Această șaradă a fost construită ca un atac la adresa tuturor învățăturilor celui pe care Motiak l-a numit mare preot. Încerci să folosești învățături ale altor foști mari preoți și obiceiuri de mult înrădăcinate, dar fără valoare, pentru a submina efortul lui Akmaro de a unifica întregul popor al Păstrătorului, ca frați și surori. Acest tribunal nu s-a lăsat înșelat. Pledoaria ta ți-a vădit intenția criminală.

— Legea și precedentele juridice sunt de partea noastră! strigă kRo, renunțând la atitudinea supusă și ridicându-se din nou în picioare.

— Legea care afirmă autoritatea marelui preot asupra tuturor învățăturilor referitoare la Păstrător a fost dată prin vocea Eroului Nafai, primul rege al Nafarilor, atunci când l-a numit pe fratele său, Oykib, primul mare preot. Această lege

are prioritate asupra tuturor celorlalte legi care se referă la predica corectă. Iar atunci când Sherem a sfidat această lege și i s-a opus lui Oykib, iar Păstrătorul l-a trăsnit, ucigându-i pe loc, regele a declarat că pedeapsa pentru sfidarea învățăturilor marelui preot va fi de-atunci încolo aceeași moarte pe care Păstrătorul a ales-o pentru Sherem.

Akma se aplecă către Luet și șopti furios:

— Cum de-ndrăznește tata să folosească miturile astea vechi ca să-și reducă oponenții la tăcere?

— Tata habar n-are de toate astea, replică Luet.

Dar nu răspunse pe un ton suficient de scăzut, iar mai multe persoane din jur o auziră. Bineînțeles, toată lumea știa cine sunt Akma și Luet și puteau distinge neîncrederea plină de dispreț de pe chipul lui Akma la fel de bine atunci când o auziră tăgăduind că Akmaro ar fi influențat cumva verdictul lui Pabul. Akmaro va face parte, fără îndoială, din zvonurile care vor circula după proces.

— Pentru că acesta este un delict vechi, rosti Pabul, hotărăsc că are precedență asupra acuzelor aduse lui Shedemei, pentru că dacă ei se fac vinovați de un delict mai grav, li se interzice să-i aducă ei acuzații pentru unul mai puțin grav. Hotărăsc că învinuirile ce i-au fost aduse sunt lovite de nulitate și nu pot fi aduse din nou de cineva decât atunci când și doar dacă acuzatorii ei sunt absolviți de învinuirea la adresa lor. Și

hotărăsc că tu, kRo, şi toţi acuzatorii care au afirmat că ai vorbit în conformitate cu intenţiile lor sunteţi vinovaţi şi vă condamn la moarte, aşa cum cere legea.

— Nimeni n-a folosit legea asta vreme de patru sute de ani! strigă unul dintre acuzatori.

— Nu vreau să moară nimeni, rosti Shedemei, clar îngrozită de întorsătura pe care o luaseră lucrurile.

— Mila femeii Shedemei este lăudabilă, dar nu are relevanţă, spuse Pabul. Eu sunt acuzatorul acestor persoane, iar toţi cei aflaţi în galerie sunt martorii. Decretez că fiecare dintre cei de la galerie trebuie să-şi spună numele gărzilor, înainte de a pleca, ca să poată fi chemat ca martor în cazul în care, după cum mă aştept, va exista un apel la rege. Declar că procesul a luat sfârşit.

Pentru că şezuseră în faţă, Akma şi Luet fură printre ultimii care plecară.

Dură aproape o oră, dar în tot acest răstimp nu schimbară nicio vorbă unul cu altul sau cu altcineva. Amândoi ştiau, însă, că dacă lui Akma i s-ar fi permis să depună mărturie, lucrurile pe care le-ar fi spus ar fi constituit acelaşi delict care le adusese lui kRo şi clienţilor săi pedeapsa cu moartea.

— Ce mi-a făcut Pabul? mugi Motiak.

În jurul său, în mica încăpere, erau strânşi Akmaro, Chebeya şi Didul, ca reprezentant al

Casei Păstraţilor; Aronha şi Edhadeya, pentru că Aronha era moştenitor şi nu i se putea refuza accesul, în timp ce Edhadeya era, ei bine, Edhadeya şi nu i se putea refuza nici ei. Înţelegeau cu toţii consternarea lui Motiak; niciunul dintre ei n-avea un răspuns pregătit.

Aronha credea că are aşa ceva, însă, şi-l oferi.

— Respinge învinuirile aduse acuzatorilor lui Shedemei, tată.

— Şi să le dau voie să-şi reformuleze acuzele la adresa lui Shedemei?

— Respinge *toate* acuzaţiile, spuse Aronha, ridicând din umeri.

— Ăsta-i un sfat prostesc, zise Motiak, şi-ar fi trebuit să-ţi dai seama, Aronha. Dac-aş face lucrul ăsta, ar însemna să-mi repudiez propriul mare preot şi să-l lipsesc de autoritate.

Aronha nu spuse nimic. Toată lumea de-acolo ştia că Aronha, asemenea fraţilor săi, asemenea propriului fiu al lui Akmaro, socotea că acesta ar reprezenta un deznodământ fericit.

— Nu-i poţi executa, spuse Akmaro. Aşa că, probabil, Aronha are dreptate.

— Trebuie s-ascult tâmpenii şi din partea ta, Kmadaro? întrebă Motiak. Cred c-ar trebui să prezint această problemă, oficial, în faţa consiliului meu.

— Nu aşa se face, spuse Aronha. Ăsta-i un proces, nu un război, ori un impozit. Consiliul n-are nicio autoritate.

— Dar consiliul are virtutea de-a răspândi puţin în jur autoritatea, replică Motiak sec. Adu-ţi aminte de asta, Aronha. Am sentimentul c-o să ai nevoie să faci lucrul ăsta atunci când o să fii rege.

— Sper să nu fiu niciodată rege, tată, spuse Aronha.

— Sunt uşurat să ştiu că tragi nădejde să fiu nemuritor. Sau îţi aştepţi propria moarte? Pe dată, Motiak se căi de sarcasmul său: Iartă-mă, Aronha, sunt prost-dispus. Nu-mi place atunci când trebuie să hotărăsc chestiuni de viaţă şi de moarte.

Chebeya ridică mâna de pe masă şi vorbi încet:

— Poate c-ar trebui să faci precum Pabul. Să studiezi cazul lui Sherem şi Oykib.

— Nici măcar nu era o problemă de tribunal, vorbind la obiect, spuse Motiak. Am citit deja despre el şi se punea mai mult problema că Sherem apărea oriunde încerca Oykib să predice, ca să aibă dispute cu el. Ceea ce, dacă stau să mă gândesc, îţi fac ţie, Akmaro, aceşti acuzatori cu creieri de câlţi.

— Folosindu-se de Shedemei, ca unealtă, desigur, spuse Akmaro.

— A existat într-adevăr o dispută publică între Oykib şi Sherem. Până când Sherem l-a provocat pe Oykib să-i arate un semn şi se pare că Păstrătorul Pământului l-a trăsnit pe Sherem pe loc, lăsându-l să mai trăiască doar cât să retracteze cele spuse. Dar regele – era nepotul lui Nafai în acea vreme, Oykib era foarte bătrân –

regele a declarat că ceea ce făcuse atunci Păstrătorul va face legea de-acum înainte. Oricine va interfera cu predicile marelui preot va fi trăsnit și ucis pe loc, la fel cum se întâmplase cu Sherem. Legea a fost invocată doar de două ori după aceea, ultima oară fiind cu patru sute de ani în urmă.

— Așa ai de gând să guvernezi, tată? întrebă Aronha. Ucigându-i pe cei care nu-s de acord cu marele tău preot? Asta pare mai degrabă ceea ce i-a făcut Nuab lui Binaro. Sau ar trebui să-i spun, în definitiv, Binadi, pentru că se pare c-a încălcat această lege, amestecându-se în învățăturile lui Pabulog în calitate de mare preot al lui Nuak.

Compararea lui Motiak cu Nuak era intolerabilă.

— Ieși afară, rosti Motiak.

Aronha se ridică în picioare.

— Văd că regatul ăsta s-a schimbat de pe vremea când eram tânăr. Acum sunt dat afară din încăperea în care se află regele pentru că-i arăt exact ceea ce-i gata să facă.

Motiak privea în fața lui, în timp ce Aronha părăsi adunarea. Apoi oftă și își îngropă fața în palme.

— Akmaro, e foarte complicată treaba, rosti el.

— N-ai ce face, replică Akmaro. Te-am avertizat de la început c-o să fie foarte dificil să-i iei pe oamenii ăștia dintr-un loc în care săpătorii erau detestați și făcuți sclavi, unde femeile n-aveau dreptul la opinie în viața publică și unde cei săraci n-aveau niciun drept în fața celor bogați, și să-i

muţi într-un loc în care toţi sunt egali în ochii Păstrătorului şi ai legii. Surpriza o constituie faptul că le-a trebuit atât de mult timp ca să-şi facă publică opoziţia.

— Şi nu s-ar fi întâmplat nici acum, rosti Motiak, dacă fiii mei şi fiul tău n-ar fi făcut cunoscut că, în momentul în care-o să mor, toate inovaţiile astea vor fi înlăturate.

— N-au rostit încă nimic în mod public, zise Akmaro.

— Ilihi mi-a dat de ştire de la un om care e-n miezul lucrurilor; ei n-ar fi trecut la acţiune în felul ăsta dacă n-ar fi avut asigurări că toţi potenţialii mei moştenitori ţi se opun, Akmaro. Singura surpriză e că n-au trimis un asasin să mă ucidă.

— Şi să te transforme-n martir? replică Akmaro. Nu, ei te iubesc – de-asta le-a trebuit atât de mult timp. Ei îşi dau seama că tu eşti motivul pentru care pacea domneşte în Darakemba, motivul pentru care Elemakii nu cutează să atace, cu excepţia acelor raiduri enervante de la frontieră. Ei încearcă să *mă* distrugă fără a-ţi face ţie rău.

— Ei bine, nu merge, spuse Motiak. Nu te pot distruge pe *tine,* fără a-mi face mie rău, pentru că eu ştiu că ceea ce predici e-adevărat. Ştiu că-i *corect.* Şi n-am de gând să bat în retragere.

Didul ridică puţin o mână de pe masă. Ceilalţi îl priviră cu respect.

— Ştiu că-s doar un preot dintr-una din

provincii…

— Sări peste formalităţi, Didul, şi treci la subiect, rosti Motiak nerăbdător. Ştim cine eşti.

— Sunteţi rege, maiestate, zise Didul. Trebuie să luaţi o hotărâre în aşa fel încât puterea voastră de a guverna, de a păstra pacea, să nu fie ştirbită.

— Sper că nu scoţi în evidenţă doar ceea ce-i evident, spuse Motiak. Trag speranţă c-ai în minte un anumit plan.

— Am, maiestate. Am citit şi cartea lui Oykib, şi ultimele procese care au fost judecate în conformitate cu legea Sherem. Şi, de ambele dăţi, regele a încredinţat procesul, spre a fi judecat, marelui preot. Cred că acesta a fost precedentul pe care l-a folosit Nuab atunci când s-a consultat cu preoţii săi în timpul procesului lui Binaro.

Akmaro deveni rigid.

— Nu se poate să sugerezi c-ar trebui ca eu să-i judec pe aceşti oameni şi să dau sentinţa de condamnare la moarte?

Chebeya chicoti sinistru.

— Didul te-a implorat să nu-l obligi să vină cu tine, Akmaro, dar ai insistat că l-ai visat că şade împreună cu tine la sfat cu regele şi l-ai făcut să vină.

— A fost un vis adevărat? întrebă Motiak.

— A fost un vis! replică Akmaro. Nu poţi să-mi faci una ca asta!

— Este o ofensă la adresa autorităţii religioase, zise Motiak. Să fie judecat de autoritatea

religioasă.

— Asta n-o să rezolve nimic! strigă Akmaro. Procesul ăsta continuă să fie o nenorocită încurcătură.

— Dar, aşa cum a subliniat Didul, spuse Motiak, îl mută dintr-un loc în care poate ştirbi autoritatea regelui şi pacea regatului. O să pun imediat să fie scrisă hotărârea mea pe o bucată de scoarţă de copac, Akmaro. Cazul nu poate fi judecat decât de marele preot, iar tu te bucuri de puteri depline.

— N-o să-i condamn la moarte, spuse Akmaro. N-o să fac lucrul ăsta.

— Cred c-ar fi mai bine să te gândeşti la lege înainte de-a lua hotărâri pripite, replică Motiak. Gândeşte-te la consecinţele hotărârii tale.

— Nimeni nu poate fi unul dintre Păstraţi dacă-l urmează pe Păstrător din pricina fricii de-a fi executat! strigă Akmaro.

— Totul va fi în mâinile tale, spuse Motiak. Akmaro, iartă-mă, dar orice s-ar întâmpla, urmările vor fi mai puţin îngrozitoare dacă vei fi tu cel care a dat verdictul, şi nu eu.

Regele se ridică şi părăsi încăperea.

În tăcerea care se lăsă, glasul lui Akmaro se auzi ca o şoaptă enervantă.

— Didul, să nu-mi ceri să te iert pentru că mi-ai pasat mie problema.

Tânărul păli.

— Nu te-am rugat să mă ierţi, spuse el, pentru că n-am greşit cu nimic. Sunt în totalitate de acord

cu tine. Nimeni n-ar trebui să vorbească împotriva doctrinei pe care o propovăduieşti.

— Prin urmare, în nesfârşita ta înţelepciune, ai vreo sugestie pentru ceea ce ar *trebui* să fac?

— Nu ştiu ce-ar *trebui* să faci, spuse Didul. Dar ştiu ce anume *vei* face.

— Şi ce-nseamnă asta?

— Declară-i vinovaţi, dar schimbă-le pedeapsa.

— În ce anume? întrebă Akmaro. Dezmembrare? Smulgerea limbii? Biciuire în public? Confiscarea proprietăţii? Oh, ştiu – trebuie să trăiască timp de un an într-un tunel împreună cu săpătorii pe care-i urăsc atât de mult?

— Cu toată autoritatea ta din partea Păstrătorului, zise Didul, nu-i poţi da cuiva înapoi o mână sau o limbă lipsă, nu poţi tămădui rănile lăsate de bici pe spate, nu poţi fabrica un teren nou sau o altă proprietate. Singura putere pe care-o ai este aceea de a-i învăţa felul în care doreşte Păstrătorul să trăiască toţi copiii lui, trecându-i apoi prin apă spre a-i face bărbaţi şi femei noi, fraţi şi surori în Casa Păstrătorului. Având în vedere că ăsta-i singurul lucru pe care li-l poţi da, atunci în momentul în care refuză aceste învăţături, nu sunt ele oare singurul lucru pe care li-l poţi confisca pe bună dreptate?

Akmaro îl privi fix pe Didul.

— Te-ai gândit la chestia asta dinainte, nu-i aşa? O aveai în minte înainte să vii aici.

— Da, replică Didul. M-am gândit c-aşa o să

meargă.

— Dar nu te-ai ostenit să-mi spui ceva până când nu l-ai convins pe rege să-mi arunce mie-n poală toată încurcătura asta.

— Până când regele nu v-a încredințat procesul spre a-l judeca, domnule, n-am avut niciun motiv să fac vreo sugestie referitoare la desfășurarea lui.

— Am adus un șarpe în casă, rosti Akmaro.

Didul tresări, auzindu-i vorbele.

— Oh, nu trebuie să te simți jignit, Didul. Șerpii-s isteți. Și își leapădă din când în când pielea și devin oameni noi. Ceva ce se pare că ne-a luat pe nepregătite. Așa-ncât fac o declarație că singura pedeapsă pentru a fi predicat împotriva marelui preot este darea afară din Casa Păstrătorului. Ce-o să fie atunci, Didul? Îți dai seama ce se va-ntâmpla?

— Vor rămâne doar credincioșii.

— Didul, tu subestimezi cruzimea bărbaților și a femeilor. Fără amenințarea pedepselor infracționale, viermii vor ieși de sub pietrele lor. Bătăușii. Torționarii.

— Cunosc genul, replică Didul încet.

— Eu te-ndemn să pleci imediat spre casă, rosti Akmaro. Atunci când o să fie dat mâine acest decret, o să vrei să fii în Bodika pentru ca să-i ajuți pe Păstrați să facă față la ceea ce se va petrece, cu siguranță.

— Vorbiți ca și cum ar fi vina mea, domnule, rosti Didul țâfnos. Înainte de-a pleca, am dreptul

să vă aud admițând în mod deschis că n-am făcut altceva decât să vă spun ceea ce, în mod inevitabil, ați fi hotărât singur.

— Da! spuse Akmaro. Și nu-s deloc supărat pe tine. Da, aş fi luat aceeaşi hotărâre, pentru că-i corectă. Dar ceea ce se va-ntâmpla cu Păstrații, cu Casa Păstrătorului, nu ştiu. Mi-e teamă, Didul. De-asta-s supărat.

— E Casa Păstrătorului, zise Didul. Nu a noastră. Păstrătorul o să ne-arate o cale de ieşire din situația asta.

— Doar dacă Păstrătorul nu testează Darakemba ca să vadă dacă merităm, spuse Akmaro. Adu-ți aminte că Păstrătorul poate hotărî, totodată, să ne respingă. Așa cum i-a respins pe Rasulumi, atunci când răul a triumfat în rândurile lor. Oasele lor acoperă nisipul deşertului pe multe leghe.

— O să păstrez în minte gândul ăsta luminos pe tot drumul până acasă, rosti Didul.

Se ridicară de la masă. Akmaro și Chebeya se grăbiră; Edhadeya îl opri pe Didul la uşă.

— Ai hotărât ceva-n privința lui Luet? întrebă ea.

Păru că lui Didul îi trebuiră câteva clipe până să-şi dea seama despre ce anume vorbea.

— Oh, da. Am hotărât noaptea trecută c-o să vorbesc astăzi cu ea. Doar că… doar c-acum am de lucru. Nu-i momentul potrivit pentru iubire sau căsătorie, Edhadeya. Am responsabilități mai mari.

— Mai mari? întrebă ea tăios. Mai mari decât iubirea?

— Dacă n-ai fi socotit c-a fi în slujba Păstrătorului reprezintă o responsabilitate mai mare, zise Didul, ţi-ai fi unit destinul cu Akma din dragoste faţă de el. Dar n-ai făcut acest lucru. Pentru că ştii că, uneori, iubirea trebuie să ocupe locul al doilea.

Plecă.

Edhadeya rămase sprijinită de cadrul uşii multă vreme, gândindu-se la ceea ce-i spusese el. Îl iubesc pe Akma, şi cu toate astea nu mi-a trecut niciodată prin cap să mă alătur lui în respingerea Păstrătorului. Dar asta nu pentru că-l iubesc pe Păstrător mai mult, aşa cum face Didul, ci datorită faptului că ştiu ceea ce ştiu, iar pentru a fi cu Akma ar trebui să mint. Nu voi renunţa la cinste pentru niciun bărbat. Nu-i nimic mai nobil decât sacrificiul lui Didul. Dacă nu cumva onoarea mea e-o cale de-a-l sluji pe Păstrător.

9
Persecuţie

La început, Didul socoti că temerile lor fuseseră exagerate. La Casa Păstrătorului nu exista o diminuare a numărului celor prezenţi. De fapt, felul în care a circulat la început povestea prin provincie a fost mai degrabă favorabil. Shedemei fusese judecată pentru că a predicat frăţia între

toţi în ochii Păstrătorului şi, îndeosebi, pentru c-a permis copiilor săraci, fiicelor foştilor sclavi, să urmeze şcoala, să mănânce, să muncească alături de fiicele fiinţelor umane și ale îngerilor. Prin urmare, atunci când învinuirile aduse ei au fost respinse şi au fost formulate acuze şi mai grave la adresa acuzatorilor ei, era ceva încurajator, nu-i aşa?

Treptat însă, comunitatea a înţeles că, refuzând să-i condamne la moarte pe ereticii care au acuzat-o pe Shedemei, Akmaro a schimbat legea. Singura pedeapsă pentru ofensă la adresa religiei de stat oficiale urma să fie scoasă din Casa Păstrătorului. Dar ce fel de pedeapsă era asta, pentru cei care oricum nu credeau? Akmaro fusese confirmat ca arbitru al doctrinei pentru religia de stat; dar legea era acum protejată de o pedeapsă atât de şubredă încât a nu crede nu mai reprezenta un delict.

Ce anume *însemna*, în definitiv? Majoritatea aveau doar un tip de religie, constând în ritualurile oficiale săvârşite de preoţii regelui în fiecare oraş. Aceşti preoţi fuseseră concediaţi în urmă cu treisprezece ani şi înlocuiţi cu o şleahtă de preoţi şi învăţători care, în loc să se limiteze la ritualurile publice, insistau să adune mâncare spre a-i ajuta pe săraci şi predicau nişte doctrine noi şi stranii despre egalitatea tuturor fiinţelor, ceea ce era în mod limpede împotriva firii. Aşa cum s-au grăbit majoritatea să spună, e-n regulă ca

sclavii săpători să fie eliberaţi după ce au slujit vreme de zece ani, e-n regulă să afirmi că progeniturile sclavilor s-au născut liberi, dar toată lumea ştie că săpătorii sunt dezgustători, proşti şi nepotriviţi unei companii civilizate. A-i educa pentru alte scopuri decât muncile gospodăreşti este o risipă de bani. Aşa că faptul că religia de stat insista acum încontinuu sfidând felul în care mergea în mod evident lumea era pur şi simplu de neînţeles.

Dar nimeni nu *spunea* nimic despre asta, cu excepţia câtorva persoane care îi urau cu fanatism pe săpători şi care vorbeau în secret. La urma urmelor, legea cerea să nu vorbeşti împotriva religiei preoţilor regelui, nu-i aşa?

Doar că acum, singura pedeapsă pe care o puteai primi pentru că vorbeşti împotriva preoţilor era aceea de a fi dat afară din Casa Păstrătorului. Prin urmare, asta-nsemna că nu era nicio problemă, nu-i aşa?

Totuşi, puteau exista pedepse ascunse. În definitiv, pentru ca străinii să devină cetăţeni cu drepturi depline, ei trebuiau să treacă prin apă, şi cine putea face lucrul ăsta, în afară de preoţi? Prin urmare, străinii trebuiau să li se alăture Păstraţilor, apoi să plece? Şi ce s-ar întâmpla dacă regele ar face afaceri doar cu negustorii care vin la Casa Păstrătorului sau îşi trimit copiii doar la şcolile din micile Case ale Păstraţilor, răspândite prin sate şi administrate de unul sau doi

învățători? Nu, nu era nevoie să deschizi gura și să fii dat afară. Trebuia să vezi dincotro bate vântul.

Majoritatea gândeau așa. Fanaticii erau cei care începuseră să le facă probleme lui Didul și preoţilor săi. Nu le-ajunge faptul că întrunirile lor erau, acum, pe faţă. Se aşteptaseră ca mii de persoane să-i părăsească pe Păstraţi şi să li se alăture; în schimb, lucrurile mergeau exact ca înainte. Aşa ceva era de nesuportat. Aşa că începură să facă anumite lucruri spre a-i încuraja pe şovăitori, spunându-le că era mai bine pentru ei să înceteze a mai merge la preoţii Păstrătorului.

La început, au fost cuvintele „gaură de săpător”, scrise cu excremente pe peretele Casei Păstrătorului din Bodika. Era un joc de cuvinte scatologic: primul cuvânt era termenul argotic pentru „anus”, iar combinat cu *săpător* forma o expresie excepţional de ofensivă pentru un tunel în care locuia o comunitate de săpători. Numind astfel Casa Păstrătorului, vandalii erau cât se poate de expliciţi.

A fost destul de uşor ca mizeria să fie curățată. Dar era doar începutul hărţuielii. Grupuri de antipatizanţi ai săpătorilor – cărora le plăcea să-şi spună Nepăstraţi – se adunau la ritualurile săvârşite în aer liber şi scandau obscenităţi pentru a acoperi glasul preotului. Atunci când cineva era trecut prin apă, aruncau în râu hoituri de animale sau bălegar, chiar dacă acest lucru constituia un delict. Cineva pătrunse în Casa Păstrătorului şi

sparse tot ceea ce era casabil. În timpul unei întâlniri matinale a preoţilor, izbucni un incendiu; îl stinseră, dar intenţia era clară.

Începu să scadă audienţa. Mai mulţi învăţători din comunităţile periferice au primit mesaje – animale hăcuite pe pragul uşii, un sac pe cap şi o bătaie – şi şi-au dat demisia sau au cerut să fie mutaţi la oraş, unde numărul mai mare le conferea siguranţă. Didul n-avu de ales şi trebui să închidă şcolile de la periferii. Lumea începu să meargă la şi de la întruniri sau clase de şcoală în grupuri.

În această perioadă, Didul colindă fără odihnă din oraş în oraş, plângându-se autorităţilor locale.

— Ce pot să fac? îi spunea comandantul gărzii civile. Pedeapsa pentru lipsa de credinţă se află-n mâinile *tale.* Găseşte-i şi dă-i afară. Asta-i noua lege.

— A bate un învăţător nu-i lipsă de credinţă, răspundea Didul. E ultraj.

— Dar îi acoperiseră capul învăţătoarei, care nu poate spune cine-a fost. În plus, n-a fost o idee bună să punem o femeie să fie învăţătoare. Şi pe săpători să-i amestecăm cu fiinţele umane?

Iar Didul îşi dădea seama că, probabil, comandantul gărzii era unul dintre fanaticii care-i urau cel mai mult pe săpători. Majoritatea erau soldaţi lăsaţi la vatră. Din punctul lor de vedere, săpătorii erau cu toţii Elemaki – luptători plini de răutate, asasini nocturni. Nu meritau decât

sclavie, iar acum pentru că erau, printr-o întâmplare, liberi, era înfiorător să te gândești că aceşti foşti duşmani aveau aceleași drepturi ca toţi cetățenii.

— Nu-s animale, zicea el.

— Sigur că nu sunt, replica garda civilă. Legea-i declară cetăţeni. Nu-i o idee bună să-ncerci să-i educi la un loc cu oamenii, asta-i tot. Instruieşte-i pentru genul de muncă pentru care-s potriviţi.

Când Nepăstraţii aflară că autoritățile locale nu făceau, de obicei, mare lucru pentru a-i proteja pe Păstraţi, deveniră mai îndrăzneţi. Bande de tineri neruşinaţi acostau bătrâni sau copiii aparţinând poporului pământului, ori preoţi sau învăţători care îşi vedeau de treburile lor. Aveau loc îmbrânceli, câteva lovituri bine plasate cu mâinile sau picioarele.

— Iar voi ne sfătuiţi să nu ne-apărăm? întrebau părinţii strânşi la o întrunire într-unul din oraşele mai îndepărtate, care aveau o populaţie de săpători mai numeroasă. Majoritatea *nu* erau descendenţii sclavilor, ci locuitorii originari care trăiau acolo de când se ştiau – şi cu mult mai mult decât oricare dintre fiinţele umane.

— De ce ne propovăduiţi atunci religia asta? Ca să ne faceţi slabi? N-am fost niciodată în nesiguranţă pân-acum în oraşul ăsta. Eram cunoscuţi, eram cetăţeni cu drepturi depline, dar cu cât predicaţi mai mult că trebuie să fim egali, cu atât suntem trataţi mai diferit!

Didul sublinie în mod elocvent că era un simptom al neputinţei lor faptul că-şi învinuiau prietenii pentru că-i provoacă pe duşmanii lor.

— Cei care bat, urlă, sparg, *aceia* sunt duşmanii. Iar dacă-ncepeţi să vă înarmaţi, le veţi face jocul. În acel moment, ei o să poată striga: „Uite! Săpătorii se-narmează! Spioni Elemaki printre noi!”

— Dar pe vremuri eram cetăţeni cu drepturi depline şi...

— N-aţi fost niciodată cetăţeni cu drepturi depline. Dac-aţi fi fost, unde-s judecătorii săpători din oraşul ăsta? Unde-s soldaţii săpători din armată? Veacurile de războaie cu Elemakii v-au furat cetăţenia cu drepturi depline. Din cauza asta Akmaro a venit din tărâmul lui Nafai cu învăţăturile lui Binaro cum că Păstrătorul nu vrea să fie făcută nicio diferenţă între copiii lui. De aceea trebuie s-aveţi curaj – curajul de-a îndura lovitura. Staţi grupaţi, în orice situaţie. Dar nu vă-narmaţi – dacă faceţi lucrul ăsta, în scurt timp o să vă treziţi cu armata, nu cu derbedeii ăştia.

Îi convinse; sau, cel puţin, îi făcu să pună capăt disputei. Dar era din ce în ce mai greu să păstreze controlul. Trimitea scrisori în fiecare săptămână lui Akmaro, lui Motiak, lui Pabul, fiecăruia dintre cei pe care îi considera capabili să dea o mână de ajutor. La un moment dat, i-a scris şi lui Khideo, rugându-l să pledeze împotriva violenţelor. „Vă bucuraţi de un mare prestigiu în rândurile celor

care-i urăsc pe cei din poporul pământului”, scrisese el. „Dacă îi condamnaţi în mod deschis pe cei care-i bat pe copiii lipsiţi de apărare, poate c-o să-i faceţi pe unii dintre ei să se simtă ruşinaţi şi să înceteze. Poate că unii din garda civilă vor începe să aplice legea şi să-i protejeze pe Păstraţi de persecutorii lor.” Dar nu primi niciun răspuns de la Khideo. Cât despre Motiak, răspunsul lui fu să trimită mesageri la gărzile civile, spre a-i informa că era responsabilitatea lor să aplice legea în deplină egalitate. Gărzile civile din fiecare oraş repetau cu insistenţă că făceau deja acest lucru. Răspunsurile primite erau de genul: „Suntem neputincioşi. Nu există martori. Nimeni nu vede nimic. Sunteţi siguri că plângerile nu sunt făcute special, în încercarea de-a câştiga simpatie?”

Cât despre Akmaro, deşi le oferea mângâiere, nu putea face prea mare lucru. Problema era aceeaşi peste tot; iar pe tărâmul lui Khideo, a trebuit să-şi retragă complet preoţii şi învăţătorii. Scrise: „Ştiu că mă-nvinovăţeşti pe mine pentru asta, Didul, chiar dacă eşti prea politicos ca s-o spui direct. Şi eu mă învinovăţesc. Dar trebuie, totodată, să-mi amintesc şi sper că şi tu îţi vei aminti, că soluţia era să iau totul asupra mea şi să vă dau, ţie şi celorlalţi preoţi şefi din Casele Păstrătorului, puterea de-a ucide pentru a înăbuşi disidenţa. Asta este exact opusul a ceea vrea de la noi Păstrătorul. Frica nu-i transformă pe oameni în copiii Păstrătorului. Doar dragostea va face acest

lucru. Iar dragostea poate fi doar învăţată, încurajată, dobândită, câştigată prin bunătate, blândeţe, chiar umilinţă atunci când duşmanii îţi fac rău. Poate că duşmanii noştri sunt plini de ură, dar cu siguranţă printre ei există mulţi care sunt dezgustaţi atunci când bat un copil, când șase dintre ei lovesc un preot după ce i-au tras un sac pe cap, când îi fac pe oamenii de pe stradă să plângă. Ei vor respinge, în cele din urmă, acele acţiuni și se vor căi, iar atunci când vor cere iertare, voi veţi fi acolo, fără arme în mâini, fără ură în inimi.” Et cetera, et cetera. Era adevărat, Didul ştia lucrul ăsta. Dar îşi aducea, totodată, aminte că fusese şi el, multe luni, un persecutor plin de ardoare, că bătea şi umilea copii, fără a simţi altceva decât trufie, ură, furie şi amuzament. A aştepta ca mila să vină în inima duşmanului poate face mult rău. Iar unii erau asemenea tatălui lui Didul. El nu deprinsese niciodată mila. Însăşi neputinţa victimelor lui îl umplea de o şi mai mare poftă de a pricinui suferinţă. Îi făceau plăcere urletele.

Luet sosi la Bodika în ziua în care avu loc cel mai grav incident de până atunci. Trei băieţi, doi dintre ei îngeri şi unul săpător, au fost atacaţi pe drumul către o şcoală a Păstraţilor, la marginea oraşului. Aripile îngerilor au fost rupte cu sălbăticie, în mod ireparabil – nu doar zdrenţuite, o rană care la tineri se poate vindeca; de pe aripile lor fuseseră smulse nişte fâşii imense. Nu se vor vindeca

niciodată. Aceşti copii n-or să mai zboare vreodată. Iar copilul de săpător era într-o situaţie şi mai gravă. Toate oasele de la picioare erau rupte, iar capul îi fusese lovit de atâtea ori încât nu-şi mai recăpătase cunoştinţa. Toţi cei trei copii primeau îngrijiri în şcoală. Se strânseseră acolo toţi părinţii şi mulţi prieteni – inclusiv mulţi care *nu* făceau parte dintre cei Păstraţi, dar erau oripilaţi de fărădelege. Se auzeau rugăciuni, implorându-l pe Păstrător să-i tămăduiască pe copii, să-i facă să nu-şi urască duşmanii; să înmoaie sufletele duşmanilor lor şi să-i înveţe remuşcarea, mila, îndurarea.

Păstrătorul nu lucrează în felul ăsta, îşi zise Didul. Păstrătorul nu-i *face* pe oameni cumsecade. El doar îi învaţă ce anume sunt bunătatea şi buna-cuviinţă, apoi se bucură împreună cu cei care cred şi dau ascultare. Soţii care sunt buni cu soţiile lor; copiii care-şi respectă părinţii; soţiile care respectă jurământul căsătoriei; Păstrătorul se bucură de aceştia, dar nu trimite molimi celor care-şi bat nevestele, care-şi batjocoresc părinţii, care se împerechează oricând şi oriunde doresc, fără să ţină cont de partenerul loial de acasă, care-i mâhnit. Ăsta-i lucrul pe care pot să-i fac să-l înţeleagă – Păstrătorul nu va schimba lumea. El ne cere s-o schimbăm noi. În loc de rugăciuni, ar trebui să ieşiţi şi să vorbiţi, să vorbiţi cu toată lumea.

Aşa ar trebui să fac şi eu. Şi uite că stau şi pansez

răni și alin copii care, dac-am vrea să fim rezonabili, n-au motiv să fie alinați. Și, cu toate acestea, el îi alina, le dădea asigurări că suferințele lor nu vor fi în van, că imaginea aripilor lor sfâșiate va face ca multe persoane ultragiate să se alăture apărării Păstraților. Și, în loc să spună lumii să înceteze cu rugăciunile, el li se alătura, pentru că știa că acest lucru le aduce mângâiere. Mai ales părinții băiatului săpător care probabil că nu va trăi până dimineață. „Măcar, fiind inconștient, oasele lui rupte nu-i produc nicio suferință.” Chiar am spus cu adevărat chestia asta? își zise Didul. Chiar am scos pe gură o astfel de tâmpenie? Băiatul era în comă, pentru că-i fusese afectat creierul, iar el se găsise să spună că bine că nu simțea suferința?

În această situație se găsea Didul atunci când Luet pătrunse pe ușa școlii, cu Shedemei în spatele ei. Primul său gând fu: „Ce moment absurd ca să faci o vizită!” Apoi, bineînțeles, își dădu seama că ele nu se aflau acolo pentru o vizită de conveniență. Veniseră să ajute.

— Tata-i extrem de mâhnit pentru că nu poate să facă nimic pentru tine, rosti Luet, îmbrățișându-l ca o soră. Shedemei ne-a învățat pe Edhadeya și pe mine anumite leacuri pe care le știe din țara ei de baștină – cu multe spălături, ierburi și lichide urât mirositoare, dar rănile nu se infectează. Atunci când am luat hotărârea să vin aici și să vă-nvăț, pe tine și pe ai tăi, Shedemei a

ţinut cu tot dinadinsul să vină şi ea cu mine. N-o să crezi, Didul. A lăsat-o pe Edhadeya s-aibă grijă de şcoală cât timp va lipsi ea. „Să vedem dac-au curaj s-atace Casa Rasaro în timp ce are grijă de ea fiica regelui”, a zis, apoi şi-a împachetat leacurile şi-a venit cu mine.

— Sunt nişte momente îngrozitoare, spuse Didul. Mă-ndoiesc că există vreun leac care să-i ajute pe copiii ăştia.

Faţa lui Luet se posomorî şi se mânie atunci când văzu aripile rupte ale băieţilor de înger.

— Păstrătorul n-o să-şi trimită niciodată copilul adevărat într-o lume-n care noi încă facem lucruri dintr-astea.

Îi îmbrăţişă pe băieţi.

— Avem ceva care-o să facă să dispară durerea pentru câtăva vreme. Şi putem să spălăm rănile, ca să nu se infecteze. O să usture foarte rău câteva secunde. Puteţi suporta?

Da, puteau; da, au suportat. Didul urmări cu admiraţie cum lucra cu multă îndemânare. Asta era ceva real. Mai bun decât cuvinte vane de mângâiere. Dădu să-i spună acest lucru, dar ea îl puse la punct.

— Crezi că vorbele nu-nseamnă nimic? Leacurile n-or să-mpiedice astfel de lucruri să se-ntâmple. Dar vorbele ar putea.

Didul nu se osteni s-o contrazică.

— Învaţă-mă, în răstimpul ăsta. Spune-mi ce anume faci şi-n ce scop.

În timp ce ei lucrau cu îngerii, Shedemei îi făcea un consult băiatului de săpători.

— Lăsaţi-mă singură cu el, zise ea.

— Nicio problemă, replică Didul.

— Vreau să zic singură. Doar *eu* cu el.

Didul îi dădu afară pe uşa şcolii pe membrii familiei, pe prieteni, pe vecini. Apoi se întoarse şi o găsi pe Shedemei uitându-se lung la el şi la Luet.

— Cuvintele au vreun sens pentru voi? Ce credeţi că-nseamnă *singură*?

Cu doi prieteni? Cu doi băieţi de înger răniţi?

— Vrei să-*i* scoatem afară? întrebă Luet.

Shedemei îi privi pe cei doi băieţi.

— Ei pot rămâne. Acum, voi doi ieşiţi afară.

Se văzură obligaţi să iasă; Didul era supărat, dar încercă să nu arate acest lucru.

— Ce-anume face ea, de nu putem vedea noi?

Luet clătină din cap.

— A mai făcut o dată lucrul ăsta. C-o fetiţă care fusese lovită-n ochi. Credeam c-o să-l piardă. Ne-a dat afară din cameră, pe mine şi pe Edhadeya, iar când ne-am întors, era un pansament peste ochi. N-a explicat niciodată ce anume făcuse, dar când s-a scos pansamentul, ochiul era în regulă. Aşa că… atunci când spune să ies afară, ies.

Ceilalţi se adunaseră în mici grupuri şi stăteau de vorbă. Unii plecau acasă. Luet se duse la umbra unui copac.

— Didul, tata-i extrem de mâhnit. Şi nici pe rege

nu l-am mai văzut atât de supărat. A trebuit să fie oprit, ca să n-aducă armata. Monush a ieşit din viaţa sa retrasă pentru a avea o confruntare cu el. Ce duşman-ar ataca armata? A fost o scenă îngrozitoare, amândoi urlau. Bineînţeles că regele a fost conştient tot timpul că Monush are dreptate, dar... se simţeau atât de neputincioşi. Nimeni n-a mai sfidat legea în maniera asta.

— Era oare cu adevărat ameninţarea cu moartea pentru erezie cea care a menţinut ordinea publică în toţi aceşti ani?

— Nu. Tata spune – dar ţi-a scris, nu-i aşa?

— Oh, da. Comutarea pedepsei cu moartea le-a dat libertatea de-a face mici chestii. Lucruri neplăcute, precum a striga cuvinte urâte şi altele asemenea. Dar atunci când nu li s-a-ntâmplat nimic, au început să forţeze situaţia, săvârşind lucruri şi mai urâte, încurajându-se unii pe alţii.

— *Mie* mi se pare logic, spuse ea.

— Dar ceea ce nu ştiu este unde anume o să se oprească toată chestia asta. Legea împotriva bătăii şi schilodirii copiilor e încă-n *vigoare,* cu pedepse destul de aspre. Şi, totuşi, aceste bestii au acţionat. Garda civilă chestionează lumea – fără-ndoială, în problema asta, i-a dezgustat şi pe ei, îndeosebi ceea ce le-au făcut băieţilor de înger, cred că-ţi dai seama că nu prea le pasă dacă-i cu un săpător mai puţin – dar e doar un joc, pentru că ei ştiu deja cine-i făptaşul, sau, cel puţin, ştiu cine anume *ar şti,* dar nu-ndrăznesc să dezvăluie

ceea ce ştiu, pentru că asta ar fi egal cu mărturisirea c-au ştiut tot timpul, ar fi putut să stopeze asta şi – sunt atât de furios! Se presupune că m-am angajat să fiu un om al păcii, Luet, dar vreau s-omor pe cineva, vreau să-i *rănesc* pentru ceea ce le-au făcut copiilor ăstora, iar lucrul cel mai îngrozitor este că acum ştiu cum este să le faci rău altora şi, după atâţia ani, *vreau din nou să fac lucrul ăsta.*

Nu-l mai ajutară vorbele şi, spre propria surprindere, izbucni în lacrimi, iar în momentul următor se trezi şezând pe iarbă sub un copac, Luet ţinându-l în braţe în timp ce-şi vărsa, plângând, frustrarea din ultimele câteva săptămâni.

— Bineînţeles că simţi aşa, murmură ea. Nu-i nimic rău în a simţi aşa ceva. Eşti încă uman. Avem în sânge pasiunea pentru răzbunare. Nevoia de a-i proteja pe cei tineri. Dar uită-te la tine, Didul – tu simţi nevoia de a-i proteja pe cei mici, nu pentru membrii propriei tale specii, ci pentru copiii celorlalte două. Asta-i bine, nu-i aşa? Să-ţi îmblânzeşti impulsurile animalice în slujba Păstrătorului?

Argumentul ei era atât de abil şi, cu toate acestea, atât de nepotrivit, încât el trebui să râdă; iar râzând, îşi dădu seama că argumentarea nu fusese deloc nepotrivită, căci el *era* consolat, sau cel puţin se putea controla acum, încetând să mai plângă.

Acum, desigur, chinul sufletesc trecând pe moment, el fu inundat de stânjeneala de-a o fi lăsat să-l vadă în această stare.

— Oh, Luet, probabil că te gândeşti – eu nu fac aşa ceva. Am fost foarte tare, cu toţii în jurul meu plângeau, iar eu eram cel înţelept, dar acum ştii adevărul despre mine, nu-i aşa, doar c-ar trebui să ne obişnuim cu el, familia ta a ştiut *întotdeauna* adevărul despre mine şi...

Ea îi puse degetele pe buze.

— Taci, Didul, zise ea. Ai un obicei de-a pălăvrăgi atunci când ar trebui să nu rosteşti o vorbă.

— Cum ştiu c-au venit momentele cu pricina? spuse el.

În replică, ea se aplecă spre el şi îl sărută uşor, sfios, pe buze.

— Atunci când vezi iubirea mea pentru tine, Didul, poţi să-ncetezi cu pălăvrăgeala, pentru că ştii că nu mi-e ruşine de tine, sunt mândră de tine. Aici este mai rău decât în oricare altă parte, Didul, şi-ai suportat situaţia având extrem de puţin ajutor, cu adevărat. Din cauza asta am venit, pentru c-am crezut că, dac-aş fi alături de tine, ar putea deveni mai suportabil.

— Iar eu, în schimb, te acopăr cu lacrimile mele, rosti el, gândindu-se în acest răstimp: „M-a sărutat, mă iubeşte, e mândră de mine, locul ei e alături de mine.”

— De ce nu spui ceea ce gândeşti? întrebă ea.

— Ce te face să crezi că vrei s-auzi? replică el, râzând stingherit.

— Pentru că, după felul în care te-ai uitat la mine, Didul, am ştiut că ceea ce gândeai era: „O iubesc, o vreau alături de mine pe veci, vreau să fie soţia mea“ şi, Didul, să-ţi spun sincer, m-am săturat să te tot aştept să spui lucrurile astea cu glas tare.

— De ce-ar trebui să-ţi spun ceea ce ştii deja?

— Pentru c-am nevoie să le-aud.

Drept care i le spuse. Iar când Shedemei îi chemă înapoi în şcoală, Luet promisese să fie soţia lui, imediat ce vor putea amândoi să ajungă în Darakemba, „pentru că, Didul, mama ne-ar ucide şi ne-ar fura toţi copiii ca să-i crească ea, dac-ai pune pe unul dintre preoţii de-aici să ne căsătorească”. În zadar încercă Didul să-i explice că dacă Chebeya i-ar ucide, ei n-ar mai putea produce niciun nepot pe care să-l fure ea. Căsătoria va trebui să mai aştepte. Totuşi, ştiind că ea-l doreşte, că-l cunoştea atât de bine şi totuşi voia să fie cu el – era singura lui alinare. Chiar dacă ziua de azi era mizerabilă, el se simţi plin de lumină.

Shedemei îi conduse la copilul aflat în comă.

— Doarme acum, rosti ea. Oasele au fost aşezate cum trebuie, cu excepţia rupturii de la îmbinarea humerusului stâng, pe care am repoziţionat-o şi i-am pus atele. Creierul nu i-a fost afectat, deşi cred că n-o să-şi amintească nimic din ceea ce s-a

întâmplat – ceea ce-ar fi bine, ca să n-aibă coşmaruri.

— Creierul nu i-a fost afectat? întrebă Didul, neîncrezător. Ai văzut ce i-au făcut? Craniul era deschis, ai văzut asta?

— Şi totuşi.

— Ce anume-ai făcut? întrebă Luet. Învaţă-mă şi pe mine.

Posomorâtă, Shedemei clătină din cap.

— N-am făcut ceva ce poţi face tu. Nu te-aş putea învăţa pentru că nu-ţi pot da instrumentele de care-ai avea nevoie. Acum ajunge. Nu mă mai întreba.

— Cine *eşti*? întrebă Didul. Apoi îi veni în minte un răspuns. Shedemei, *tu* eşti copilul adevărat al Păstrătorului de care pomenea Binaro?

Ea roşi. Didul n-o considerase capabilă de o atare reacţie umană.

— Nu, răspunse ea, apoi râse. În niciun caz! Sunt ciudată, recunosc, dar nu-s aşa *ceva.*

— Dar îl cunoşti pe Păstrător, nu-i aşa? întrebă Luet. Tu ştii – tu *ştii* lucruri pe care noi nu le ştim.

— Ţi-am spus, zise Shedemei. Am venit aici în căutarea Păstrătorului. Am venit aici tocmai pentru că *voi* sunteţi cei care au vise adevărate, iar eu n-am. E clar? O să mă credeţi? Există lucruri pe care le cunosc, e-adevărat, pe care nu vă pot învăţa pentru că nu sunteţi pregătiţi să le-nţelegeţi. Dar lucrurile care contează mai mult voi le ştiţi mai bine decât mine.

— Faptul c-ai vindecat creierul afectat al băiatului ăluia, spuse Didul. Nu poţi să-mi spui că lucrul ăsta nu contează.

— Contează pentru el. Pentru tine, pentru mine. Pentru familia lui. Dar peste zece milioane de ani, Didul, o să mai conteze?

— *Nimic* n-o să mai conteze *atunci*, spuse Didul, râzând.

— Păstrătorul o să conteze, replică Shedemei. Păstrătorul şi toate lucrările ei, *ea* o să conteze. Peste zece milioane de ani de-acum înainte, Didul, o să fie Păstrătorul singură din nou pe Pământ, aşa cum a fost vreme de mulţi, mulţi ani? Sau o să aibă grijă de un Pământ cu o lume invadată de bucurie, care trăieşte-n pace, împlinind lucrarea Păstrătorului? Închipuieşte-ţi ce-ar face împreună astfel de fiinţe – săpători, oameni, îngeri, cu toţii la un loc – şi poate şi alţii, de asemenea, aduşi acasă de pe alte planete de exil – toţi laolaltă, construind nave spaţiale şi ducând cuvântul de pace al Păstrătorului în lumi fără număr. Asta voiau să facă cei care au întemeiat Harmony. Dar au încercat să forţeze acest lucru, au încercat să facă celelalte fiinţe să-nceteze să se distrugă unele pe altele. Făcându-i să fie loviţi de tâmpenie atunci când…

Dintr-odată, ea păru că-şi dă seama că spusese prea multe.

— Nu contează, zise ea. Ce importanţă are pentru voi străvechea planetă?

Luet şi Didul se uitară unul la celălalt fără a scoate o vorbă în timp ce ea, spre a-şi ascunde stânjeneala, îşi făcu de lucru adunând leacurile nefolosite şi punându-le la loc în desagă. Apoi părăsi în grabă şcoala, murmurând ceva despre nevoia de-a respira aer proaspăt.

— Ştii la ce mă gândeam atunci, Luet? întrebă Didul.

— Te gândeai dacă s-ar putea ca ea să nu *fie* Shedemei. Cea adevărată. Cea la care se roagă Voozhum. Poate că rugăciunile ei ne-au adus-o pe Cea-care-nu-a-fost-îngropată-niciodată.

Didul o privi şocat.

— Vorbeşti serios?

— Nu la asta te gândeai?

— Crezi că-s nebun? Mă gândeam – că ea eşti tu, peste douăzeci de ani. Puternică, înţeleaptă şi capabilă, învăţându-i pe toţi, ajutându-i pe toţi, iubindu-i pe toţi, fiind doar uşor stânjenită, atunci când îţi vei arăta profunzimea pasiunii. Mă gândeam că ea este ceea ce o să devii tu, cu o deosebire, o singură deosebire. Tu n-o să fii singură, Luet. Îţi jur că peste douăzeci de ani n-o să fii singură, aşa cum este Shedemei. La asta mă gândeam.

Acum, că rămăseseră singuri în şcoală, cu excepţia unui băiat care dormea şi a doi îngeri care îi urmăreau cu fascinaţie, Didul o sărută aşa cum ar fi trebuit să fie sărutată cu mult timp în urmă. Nu era nimic sfios în felul în care ea răspunse

sărutului lui.

Era un salt prea mare, de la da o mână de ajutor, în secret, la Casa Rasaro, până la a o administra. Luna pe care o petrecuse învăţând de la Shedemei metode de tămăduire nu o pregătise pentru administrarea unei şcoli. Edhadeya ştiuse de la început că „a administra” o şcoală însemna pur şi simplu a te ocupa de lucrurile mărunte de care nimeni nu se simţea răspunzător. Să verifici dacă uşile sunt încuiate. Să cumperi provizii care nu sesizase nimeni că erau pe sfârşite. În mod sigur ea nu trebuia să spună vreunuia dintre profesori cum să-şi facă munca.

Ea nu preda vreunor elevi. În schimb, se plimba din clasă în clasă, învăţând ceea ce se putea de la fiecare profesor, nu numai despre subiectele pe care le predau, ci şi despre metodele lor. Descoperi foarte repede că profesorii ei particulari, deşi aveau destulă ştiinţă de carte, nu avuseseră înţelegere pentru modul de a preda copiilor. Dacă ea ar fi început să predea atunci, ar fi făcut acest lucru în maniera în care fusese învăţată; acum, ar începe complet diferit şi, indiferent ce elevi ar avea într-o bună zi, aceştia ar fi mult mai mulţumiţi.

Era o sarcină pe care o păstra doar pentru sine – răspundea la uşă. Indiferent ce anume ar încerca Nepăstraţii la această şcoală, i se va întâmpla mai întâi fiicei regelui. Să vedem dacă gărzile civile or să se mai uite în altă parte! De mai multe ori ea

răspunse la ușă și găsi acolo persoane străine care n-aveau ce căuta, care invocau niște pretexte extrem de şubrede pentru prezenţa lor acolo; altă dată erau mai mulţi inşi adunaţi în preajmă. Îi era limpede că speraseră să aibă o ocazie – să poată bate, umili sau îngrozi pe unul dintre ceilalţi profesori sau, și mai bine, o micuţă săpătoare. Totuși, fuseseră avertizaţi în legătură cu Edhadeya și, după ceva vreme, păreau a fi renunțat.

Apoi, într-o bună zi, ea răspunse la ușă și se trezi în faţa unui bărbat mai în vârstă, al cărui chip îl cunoscuse mai demult, dar nu-și mai putea aduce aminte unde. Nici el n-o ştia pe ea.

— Am venit să mă întâlnesc cu directorul şcolii, zise el.

— Eu îi ţin locul în această perioadă. Dacă doriţi s-o vedeţi pe Shedemei, ar trebui să se întoarcă în curând din provincii.

El păru dezamăgit, dar nu se mişcă, fără a se uita la ea.

— Am bătut cale lungă.

— În vremuri mai bune, domnule, v-aş fi invitat și v-aş fi oferit măcar apă, sau, dac-aţi vrut, ceva de mâncare. Dar e-o perioadă tulbure și nu permit accesul străinilor în şcoală.

El dădu din cap, privind în pământ. Ca și cum i-ar fi fost ruşine. Da. Îi era ruşine.

— Păreţi a simţi o anumită responsabilitate personală pentru tulburări, rosti ea. Iertaţi-mă dacă-s bănuitoare.

Atunci când se uită la ea, sub sprâncenele stufoase şi mândre, ochii lui bătrâni erau scăldaţi în lacrimi. Acest lucru nu-l făcea să pară mai blând; mai curând, el părea şi mai periculos. Dar nu pentru ea. Nu, ea ştia acum – el nu era periculos pentru ea sau pentru altcineva din şcoală.

— Intraţi, rosti ea.

— Nu, aveai dreptate să mă ţii afară, zise el. Am venit aici s-o văd pe… directoare… pentru că *sunt* răspunzător, parţial, aşa că, oricum, nu ştiu cum pot să-ndrept situaţia.

— Haideţi, vă dau nişte apă şi putem vorbi. Eu nu sunt Shedemei – n-am înţelepciunea ei. Dar mi se pare că, uneori, orice străin interesat este de folos atunci când trebuie să te descarci sufleteşte, atâta vreme cât ştii că n-o să folosească ceea ce i-ai zis ca să-ţi facă rău.

— Ştiu care acest lucru? întrebă bătrânul.

— Shedemei are-ncredere în mine, în privinţa şcolii, rosti Edhadeya. N-am o dovadă a caracterului meu, de care să fiu mai mândră.

El o urmă, intrând în şcoală, apoi în micuţa încăpere de lângă uşă care îi servea drept birou lui Shedemei.

— Vrei să ştii numele meu? întrebă el.

— Vreau să aflu cum anume credeţi c-aţi provocat aceste tulburări.

El oftă.

— Până în urmă cu trei zile, eram un funcţionar

de rang înalt într-una din provincii. N-o să fie greu să ghiceşti *care* provincie, dacă-ţi spun c-acolo n-au fost niciun fel de probleme, pentru că nu trăieşte nici picior de înger, iar săpătorii n-au fost toleraţi niciodată.

— Khideo, rosti ea, numind provincia.

El ridică din umeri.

Apoi, ea îşi dădu seama că-i spusese şi bărbatului pe nume.

— Khideo, rosti ea din nou, iar de această dată el ştiu din tonul vocii că ea îi spusese *lui* pe nume, nu doar tărâmului care fusese numit după el.

— Ce-anume ştii despre mine? Un aşa-zis regicid. Un bigot care-a dorit o societate alcătuită doar din fiinţe umane pure. Ei bine, nu *există* fiinţe umane pure, după părerea mea. Am vorbit despre o campanie pentru a-i goni pe toţi săpătorii din Darakemba. Dar nu s-a făcut nimic vreme de mulţi ani, era ceva ca să ne treacă vremea, o cale de-a ne asigura că noi suntem cei nobili, noi, fiinţele umane *pure*, dacă ceilalţi, cei care trăiesc printre animale, ar putea înţelege acest lucru. Văd dezgustul pe chipul tău, dar aşa am fost educat eu, iar dacă i-ai fi văzut pe săpători aşa cum i-am văzut eu, ucigaşi, cruzi, cu harapnice-n mână...

— Felul în care săpătorii din Darakemba au fost învăţaţi să-i vadă pe oameni?

El încuviinţă din cap.

— Nu m-am gândit niciodată în maniera asta, până când au început recentele tulburări. Mi-am

ieşit din pepeni, înţelegi, atunci când s-a răspândit vestea – când am ajutat să se răspândească vestea – că-n însăşi interiorul casei regelui, toţi cei patru posibili moştenitori ai săi au renegat infama religie a lui Akmaro de amestec al speciilor. Ca să nu mai vorbim de propriul fiu al lui Akmaro, cu toate că ştiam că *el* fusese dintotdeauna unul de-ai noştri. Dar toţi fiii regelui – chestia asta era ca şi cum le-am fi acordat fiinţelor umane *pure* permisiunea de-a face orice doresc. Pentru că ştiu că-n cele din urmă or să câştige. Ei ştiau c-atunci când Motiak va deveni Motiab, iar Aronha va deveni Aronak…

— Şi-au început să bată copii.

— Au început cu vandalisme. Cu strigăte. Dar, în scurtă vreme, au început să se-audă alte poveşti, iar toate fiinţele umane pure pe care le cunoşteam au zis: „Ce putem face? Cei tineri sunt atât de zeloşi în dorinţa lor de puritate. Noi le spunem să nu fie infami, dar cine poate stăpâni furia celor tineri?” La început, am crezut că vorbesc serios; le-am dat sfaturi în privinţa modalităţilor de a-i potoli pe cei care se ocupau cu bătăile. Dar mi-am dat seama că… i-am auzit întâmplător, într-un moment în care nu ştiau că pot să-i aud, râzând de îngerii cu aripi găurite. „Cum poate un înger să zboare, având găuri în aripi?” „Mult mai repede, dar într-o singură direcţie.” Au râs cu toţii. Atunci mi-am dat seama că nu-ncercau să oprească violenţa, se delectau cu ea. Şi-i adăpostisem. Le oferisem un refugiu

Nepăstraţilor din alte provincii ca să se întrunească în vremurile dinainte ca Akmaro să suspende toate pedepsele grave pentru erezie. Acum nu mai am absolut nicio influenţă asupra lor. Nu pot să-i opresc. Singurul lucru pe care-am putut să-l fac a fost să refuz a mai pretinde că-s conducătorul lor. Mi-am dat demisia din funcţia de guvernator şi-am venit aici ca să-nvăţ…

— Ce să-nveţi, Khideo?

— Să-nvăţ cum să fiu uman. Nu *pur* uman. Ci un om precum vechiul meu prieten Akmaro.

— De ce nu te-ai dus la el?

Din nou, în ochii lui Khideo se iviră lacrimi.

— Pentru că mi-e ruşine. N-o cunosc pe Shedemei. Doar am auzit că-i riguroasă şi nemilos de cinstită. Ei, nu, am auzit de-asemenea că pledează pentru amestecul speciilor şi tot felul de alte monstruozităţi. Aşa s-a răspândit vestea despre ea în oraşul meu. Fostul meu oraş. Dar, vezi tu, în ultimele săptămâni mi-a trecut prin cap că, dacă prietenii mei sunt detestabili, poate c-ar trebui să-nvăţ de la duşmani.

— Shedemei nu-i duşmanul tău.

— Pe vremuri, eu eram duşmanul *ei*, pân-acum. Mi-am dat seama că toată ura faţă de îngeri mi-a fost inculcată din copilărie şi am continuat să am astfel de sentimente pentru că era tradiţia poporului meu. De fapt, am cunoscut şi mi-au plăcut mai mulţi îngeri, inclusiv un bătrân erudit din casa regelui.

— Bego, rosti Edhadeya.

El se uită la ea surprins.

— Bineînţeles că este mai bine cunoscut aici, în capitală. Apoi îi scrută chipul şi se încruntă. Ne-am mai întâlnit?

— Demult, cu mult timp în urmă. N-ai vrut să m-asculţi.

— Am spus ce-avem pe inimă fiicei regelui, spuse el.

— Cu excepţia lui Akmaro însuşi, n-ai fi găsit pe altcineva mai bucuros să audă aceste vorbe de la tine. Tatăl meu te onorează, în ciuda faptului că nu-i de acord cu tine. Atunci când o să consideri de cuviinţă să-i spui c-acel dezacord nu mai există, el o să te îmbrăţişeze ca pe-un frate pierdut demult. La fel Ilihi, la fel Akmaro.

— N-am vrut s-ascult de femei, spuse Khideo. N-am vrut să trăiesc cu îngeri. N-am vrut ca săpătorii să fie cetăţeni. Acum am ajuns la o şcoală condusă de femei, ca să-nvăţ să trăiesc împreună cu îngeri şi săpători. Vreau să-mi schimb atitudinea şi nu ştiu cum anume.

— Singura lecţie-i să vrei; restul e practică. N-o să-i spun tatălui meu sau altcuiva cine eşti.

— De ce nu mi-ai spus numele tău?

— Mi-ai mai fi vorbit în cazul ăsta?

El râse amar.

— Bineînţeles că nu.

— Şi te rog să-ţi aduci aminte că şi tu te-ai abţinut *să-mi* spui numele tău.

— L-ai ghicit destul de repede.

— La fel ca și tine.

— Dar *nu* destul de repede.

— Și spun că nimeni n-a avut de pierdut. Ea se ridică din scaun. Adăugă: Poți lua parte la orice oră de curs, dar trebuie să faci lucrul ăsta-n liniște. Ascultă. O să-nveți la fel de multe lecții de la elevi ca și de la profesori. Chiar dacă observi că n-au sub nicio formă dreptate, ai răbdare, observă, învață. Ceea ce contează acum nu-i corectitudinea părerii, ci faptul de-a afla ce păreri au. Înțelegi?

El încuviință, dând din cap.

— Nu-s obișnuit să fiu respectuos.

— Nu fi respectuos, replică ea țâfnoasă – un ton al vocii pe care Shedemei o învățase din neatenție. Fii doar tăcut.

În zilele care-au urmat, Edhadeya îl observă – de la distanță, dar cu atenție. Unii dintre profesori au fost în mod clar iritați de prezența bătrânului, dar Khideo a remarcat, și în scurtă vreme începu să le ocolească orele de curs. Fetele se obișnuiră rapid cu el, nebăgându-l în seamă în clasă și, treptat, incluzându-l la masă și în curte. I se cerea să ajungă la un raft mai de sus. Unele dintre fete chiar începuseră să se cațere pe el atunci când ședea sprijinit de vreun copac, folosindu-i spre a ajunge la crăci la care n-ar fi ajuns altminteri. Îi spuneau *Lissinits* – „scară”. Lui părea să-i placă numele.

Edhadeya ajunse să-l aprecieze pentru ceea ce era. Totuşi, două lucruri cântăreau mult, din punctul ei de vedere. Se gândea tot timpul la faptul că un om ca el, un bigot convins, putea de fapt să dea dovadă, în adâncul sufletului, de-o foarte mare decenţă. Tiparul exterior al vieţii sale nu reflecta în mod necesar ceea ce era înlăuntrul lui. A fost nevoie de nişte evenimente îngrozitoare spre a-l trezi, a-l face să se despoaie de omul care părea a fi și să dea la iveală acel sine lăuntric. Iar sinele cel decent acolo putea fi găsit.

Celălalt lucru care-i persista în minte era ceea ce spusese el despre fraţii ei. Nepăstraţii se adunaseră vreme de treisprezece ani, dar nu se întâmplase nimic. Apoi, Akma reuşise să-i convingă pe toţi fraţii ei, pe toţi fiii regelui, să renege credinţa în Păstrător şi, mai ales, supunerea faţă de religia lui Akmaro. Iar începând de atunci, oamenii cei mai plini de răutate se simțiră liberi să-şi vadă de tenebroasele treburi.

Probabil că nu asta era ceea ce intenționa Akma. Dac-ar înţelege în felul în care-a înţeles Khideo, oare nu s-ar opri?

Ar trebui să vorbesc cu Mon, nu cu Akma, îşi zise ea – fără să-şi dea seama că, probabil, deja luase hotărârea de-a vorbi cu Akma. Dac-aş putea să-l fac să se desprindă de ceilalţi… dar nu, ştia că aşa ceva era imposibil. Niciunul dintre fraţi nu-i va trăda pe ceilalţi; aşa gândeau. Nu, trebuia să fie Akma. Dacă se răzgândea el, or să se

răzgândească şi ei. El o să-i convingă.

Auzea tot timpul vocea deznădăjduită a lui Luet: „N-a mai rămas nimic în el, Edhadeya. Decât ură.” Dacă era adevărat, în cazul ăsta a vorbi cu Akma era o pierdere de vreme. Dar Luet nu putea vedea în inima lui. Dacă Khideo avea o scânteie de decenţă în el, nu putea şi Akma să aibă? Totuşi, el era tânăr; fusese afectat în copilărie cu mult mai mult decât Khideo. De atunci, lumea devenise hidoasă; dac-ar vedea adevărul, n-ar alege el să fie un om diferit, într-o lume diferită?

Acestea erau gândurile care o munceau într-o seară când încuia şcoala, lăsându-l pe Khideo – nu, pe Lissinits – pe post de supraveghetor. Apoi, cu torţa în mână, păşi în aerul aspru de toamnă, către casa tatălui ei. Pe drum, îşi zise: „Ce-ar fi să nu existe nicio siguranţă? Dac-aş fi fost o femeie săpător – sau un bărbat, ori un copil – n-aş fi-ndrăznit să merg prin întuneric, de frică să nu tabere pe mine nişte oameni cruzi care mă urăsc, nu pentru ceea ce-am făcut, ci din cauza formei corpului meu. Pentru oamenii aceia, aceste străzi sunt pline de teroare, acolo unde, toată viaţa mea, am păşit fără frică, zi şi noapte. Oare pot ei fi cu-adevărat cetăţeni, atâta vreme cât n-au libertatea de-a se plimba prin oraş?”

După cum se aştepta, Akma se afla în casa regelui, în aripa bibliotecii, acolo unde îşi petrecea cele mai multe nopţi. Acum nu dormea. Era treaz, citind, studiind, luându-şi notiţe pe o bucată de

coajă de copac dată cu ceară; una din cele vreo zece bucăţi acoperite.

— Scrii o carte? întrebă ea.

— Nu-s un sfânt, replică el. Nu scriu cărţi.

Dădu bucăţile de scoarţă la o parte. Ei îi plăcea felul în care se uită la ea, ca şi cum sperase c-o să vină. Acum îi captase atenţia, iar ochii lui nu se plimbau pe trupul ei, aşa cum făceau majoritatea bărbaţilor. El o privi în ochi. Ea se simţea ca şi cum ar fi trebuit să rostească ceva foarte inteligent sau foarte înţelept, pentru a justifica interesul lui faţă de ea.

Nu, îşi spuse ea. Ăsta-i doar una dintre şmecheriile lui. Unul dintre lucrurile pe care le face pentru a-i câştiga pe ceilalţi. Iar eu una nu mă aflu aici pentru a fi câştigată. Am venit să predau, nu să-nvăţ de la alţii.

Spre surprinderea ei, ceea ce scoase ea pe gură nu semăna cu nimic din ceea ce venise să spună.

— Pe vremuri te iubeam, zise ea.

Pe chipul său se ivi un zâmbet trist.

— Pe vremuri, şopti el. Înainte să fie vorba despre credinţă.

— Există oare o problemă de credinţă, Akma? întrebă ea.

— Pentru că doi oameni care se iubesc trebuie să se-ntâlnească, nu-i aşa? Iar doi oameni care trăiesc în lumi diferite n-au şanse să se-ntâlnească.

Ea ştia ce voia el să spună; mai avuseseră şi

înainte această discuţie, iar el insistase că, în timp ce ea trăia într-o lume imaginară, în care Păstrătorul Pământului veghea asupra tuturor, el trăia într-o lume reală, din piatră, aer şi apă, unde oamenii trebuiau să-şi găsească propriile scopuri.

— Şi totuşi, ne-ntâlnim aici, replică ea.

— Asta rămâne de văzut.

Cuvintele lui erau reci şi distante, dar ochii lui îi scrutau chipul. Pentru ce? Ce-anume vrea să vadă? O rămăşiţă a iubirii mele pentru el? Dar ăsta-i singurul lucru pe care nu-ndrăznesc să i-l arăt pentru că nu cutez să-l găsesc în mine. Nu-l pot iubi, pentru că numai o femeie monstruoasă şi dură poate să-l iubească pe bărbatul care-a pricinuit atâtea suferinţe fără rost.

— Ai auzit rapoartele din provincii?

— Există multe rapoarte, spuse Akma. La care anume te referi?

Ea refuză să accepte acest joc de-a inocenţii. Aşteptă.

— Da, am auzit rapoartele, spuse el. Nişte lucruri îngrozitoare. Mă-ntreb de ce n-a chemat tatăl tău armata.

— Ca s-atace ce-anume? întrebă ea cu dispreţ. Eşti mai inteligent decât atât, Akma. Armata-i inutilă împotriva derbedeilor care se fofilează în oraş purtând în timpul zilei haine de persoane respectabile din afaceri, negoţ sau alte activităţi.

— Eu-s învăţat, nu tactician, spuse Akma.

— Chiar eşti? întrebă ea. M-am gândit foarte

mult la lucrul ăsta, Akma, iar atunci când mă uit la tine, nu văd un învăţat.

— Nu? Ce fel de monstru ai hotărât că sunt?

— Nu un monstru. Doar un derbedeu de rând. Mâinile tale au făcut găuri în aripile unor copii de înger. Săpătorii se-ascund îngroziţi pe timpul nopţii pentru că se tem că-ţi vor vedea umbra interpunându-se între ei şi lumina lunii.

— M-acuzi de chestia asta la modul serios? Eu n-am ridicat în viaţa mea mâna la cineva.

— Tu ai provocat situaţia asta, Akma. Tu i-ai pus în mişcare, o armată întreagă, toată armata urâtă, crudă, rea a celor care bat copiii.

El ridică din umeri; chipul lui se schimonosi de o emoţie profundă.

— Nu se poate să-mi spui lucrul ăsta. Ştii bine că-i o minciună.

— Sunt prietenii tăi. Eşti eroul, Akma. Tu şi fraţii mei.

— Eu nu-i controlez! spuse el.

Cu greu îşi putea stăpâni glasul.

— Oh, nu? replică ea. Atunci ce, te controlează ei pe *tine?*

El se ridică de la masă, răsturnând-o.

— Dacă m-ar controla, acum aş fi fost afară, predicând împotriva micuţei religii jalnice a tatei. Ei cerşesc, sunt stăruitori. Ominer e total în favoarea acestui lucru, „bate fierul cât e cald”, spune el. Dar refuz să-mi asociez numele cu vreuna din persecuţiile astea. Nu vreau ca

eventual cineva să aibă de suferit – nici măcar săpătorii, indiferent de ceea ce crezi despre mine. Iar îngerii aceia, care-au găuri în aripi – crezi că n-am auzit despre asta cu aceeaşi furie ca oricare altă persoană cu bun-simţ? Crezi că nu vreau să fie pedepsiţi cei care-au făcut aşa ceva?

Glasul lui tremura de emoţie.

— Crezi c-ar fi avut îndrăzneala să facă lucrul ăsta, dacă n-ai fi fost tu?

— Nu eu am inventat asta! Nu eu am generat ura şi resentimentul săpătorilor! Taţii noştri-s cei care-au făcut acest lucru, atunci când au schimbat întreaga structură religioasă a statului, pentru a-i *include* pe săpători ca şi cum ar fi fost nişte persoane...

— Sunt treisprezece ani de când au făcut acele schimbări, iar în tot acest timp nu s-a-ntâmplat nimic. Apoi voi anunţaţi că nu există niciun Păstrător – în ciuda visului meu adevărat prin care Păstrătorul i-a salvat pe Zenifi? În ciuda faptului că se ştia că doar prin puterea Sufletului Suprem au fost traduse cronicile din care voi aţi obţinut „dovada”. Tu-i convingi pe fraţii mei – chiar şi pe Mon, nu ştiu cum, chiar şi pe Aronha, care-a ştiut întotdeauna să discearnă adevărul de prostie –, apoi, atunci când moştenitorii tatei sunt uniţi în necredinţa lor, se deschid zăgazurile.

— În cazul ăsta, ai putea s-o învinovăţeşti şi pe mama mea. În definitiv, ea mi-a dat viaţă.

— Oh, cred că există vinovăţie înainte de tine. De

exemplu, am descoperit că Bego a făcut parte dintr-o conspirație de lungă durată împotriva învățăturilor lui Akmaro. Dacă-ți scotocești în mod cinstit memoria, mă-ntreb dacă n-o să descoperi că Bego a fost cel care te-a condus la „descoperirea” nonexistenței Păstrătorului.

— Bego nu face parte din nimic. Trăiește pentru cărțile lui. Trăiește-n trecut.

— Iar tatăl tău inventa un nou viitor, despărțindu-se de trecut. Da, lui Bego i-ar displăcea tare mult, nu-i așa? Iar el n-a crezut niciodată-n Păstrător, îmi dau seama de-asta acum – insistând asupra unei explicații naturale pentru orice. Fără miracole, vă rog – îți aduci aminte că spunea tot timpul lucrul ăsta? Fără miracole. Poporul lui Akmaro a scăpat pentru că era-n interesul gardienilor săpători să-i lase să fugă.

Păstrătorul nu i-a făcut s-adoarmă. I-a *văzut* cineva dormind? Nu, Akmaro pur și simplu a avut un vis. Întotdeauna caută explicația cea mai simplă, asta ne-a învățat el.

— Ne-a învățat pentru că-i adevărat. E cinstit, din punct de vedere intelectual.

— Cinstit? Akma, cea mai simplă explicație a majorității acestor povești este aceea că Păstrătorul trimite vise adevărate. El intervine, câteodată, în viețile oamenilor. Pentru a evita să consideri că trebuie să produci cele mai complicate, întortocheate și insultătoare

speculaţii. Ai curajul să-mi spui că visul meu a avut semnificaţie pentru c-a reamintit de poporul Zenifilor, nu pentru c-am fost, de fapt, capabilă să fac distincţia dintre un vis adevărat şi unul obişnuit. Pentru a nu crede în Păstrător, trebuie să crezi c-am fost şi continui să fiu o nebună care se autoamăgeşte.

— Nu o nebună, spuse el, cu o suferinţă adevărată pe chip. Erai un copil. Pe vremea aia, ţi se părea real. Aşa că, desigur, îţi aminteşti de lucrul ăsta ca fiind real.

— Vezi? Ceea ce tu numeşti cinste intelectuală eu consider autoamăgire. N-o să mă crezi, atunci când stau, în carne şi oase-n faţa ta, şi-ţi declar ceea ce-am văzut...

— Halucinaţiile pe care le-ai avut printre visele nopţii.

— Nici tu n-o să crezi simplul adevăr a ceea ce susţin cronicile – că Rasulumii, la fel ca Nafarii, au fost aduşi înapoi pe Pământ după milioane de ani de exil într-o altă lume. Nu, nu poţi să te rezumi la explicaţia asta simplă că cei care-au scris lucrurile astea chiar ştiau despre ce-anume vorbesc. Trebuie să decizi că scrierile au fost create de autori mai târzii care pur şi simplu consemnau legende străvechi care dădeau o explicaţie pentru divinitatea Eroilor, pretinzând c-au venit din ceruri. Nimic nu poate fi citit de-a dreptul. Totul trebuie strâmbat spre-a se potrivi cu articolul tău unic, de bază, conform căruia nu există Păstrător.

N-ai de unde să ştii lucrul ăsta! N-ai nicio dovadă! Şi cu toate astea, credinţa-n această unică premisă – împotriva căreia ai o mie de mărturii scrise şi cel puţin zece martori în carne şi oase, inclusiv pe mine – credinţa-n această unică premisă te face să pui în mişcare înlănţuirea evenimentelor care duce la mutilarea unor copii pe străzile oraşelor şi satelor din Darakemba.

— Din pricina asta-ai venit? întrebă Akma. Ca să-mi spui că neîncrederea mea-n visul tău adevărat îţi insultă sentimentele? Îmi pare rău. Sperasem c-o să fii suficient de matură ca să-nţelegi că raţiunea trebuie să triumfe asupra superstiţiei.

Nu reuşise să-l atingă. N-ajunsese la acea scânteie de decenţă ascunsă adânc înlăuntru. Pentru că nu exista o astfel de scânteie, îşi dădea ea seama acum. El îl respinsese pe Păstrător, nu pentru că fusese atât de tare rănit pe când era copil, ci pentru că ura cu adevărat lumea pe care voia s-o creeze Păstrătorul. Îi plăcea răul; din pricina asta n-o mai iubea.

Fără o vorbă, ea se întoarse şi dădu să plece.

— Aşteaptă, spuse el.

Ea se opri; prosteşte, lăsă să ţâşnească o altă scânteie de speranţă.

— Nu stă-n puterea mea să pun capăt persecuţiilor ăstora, dar tatăl tău poate.

— Crezi că n-a-ncercat?

— Abordează-n mod greşit problema, răspunse

Akma. Gărzile civile n-or s-aplice legea. Majoritatea sunt, de fapt, de partea Nepăstraţilor.

— De ce nu pronunţi nişte nume? întrebă Edhadeya. Dacă vorbeai serios atunci când spuneai că vrei să pui capăt cruzimii…

— Oamenii pe care-i ştiu sunt cu toţii bătrâni şi niciunul nu iese afară ca să bată copii. O să m-asculţi?

— Dac-ai un plan, o să i-l prezint tatei.

— E destul de simplu. Motivul pentru care Nepăstraţii sunt atât de furioşi este acela că n-au decât două variante: fie să se-alăture unei religii de stat care-i obligă să se asocieze cu creaturi inferioare – nu discuta în contradictoriu cu mine, îţi spun doar ceea ce *cred* ei…

— Tu crezi acelaşi…

— Nu m-ai ascultat niciodată suficient ca să ştii *ce anume* gândesc eu, şi oricum nu contează. Ascultă-mă acum. Ei se răzvrătesc dintr-un sentiment de furie neputincioasă. Nu pot să-l lovească pe rege, dar îi pot lovi pe preoţi şi pe săpători. Dar dacă regele-ar decreta că nu mai *există* o religie de stat?

— Să abolească Casele Păstrătorului?

— Nicidecum. Să-i lase pe Păstraţi să se-ntrunească şi să-şi împărtăşească credinţele şi ritualurile – dar numai dacă vor să facă asta. Şi să-i lase pe cei care cred în altceva să aibă întrunirile lor şi, fără amestecul altcuiva, să aibă *propriile* ritualuri şi învăţături. Atâtea întruniri,

atâtea credinţe câte vrea lumea. Iar guvernul pur şi simplu va sta şi va privi, fără să se-amestece cu vreunul dintre ei.

— O naţiune ar trebui să aibă o singură minte, rosti Edhadeya.

— Tatăl meu a distrus orice speranţă în sensul ăsta în urmă cu treisprezece ani, spuse Akma. Să declare regele credinţa şi întrunirea religioasă o problemă privată, care nu-i de interes public, şi-o să fie pace.

— Cu alte cuvinte, ca să-i salvăm de-atacuri pe Păstraţi, ar trebui să renunţăm la ultimele protecţii pe care le-avem?

— N-*au* nicio protecţie, Edhadeya. Ştii lucrul ăsta. Regele-l știe. A aflat limitele autorității sale. Dar în momentul în care-a abolit orice sponsorizare din partea statului a unei religii, poate să dea o lege conform căreia nimeni nu poate fi persecutat din cauza religiei sale. Asta o s-aibă eficacitate, pentru c-o să-i protejeze pe toţi, în mod egal. Dacă Nepăstraţii doresc să alcătuiască o adunare de credincioşi, ei or să aibă protecţie. O să fie-n interesul lor să susţină legea asta. Gata cu întrunirile secrete. Fără societăţi secrete. Totul e pe faţă. Sugerează asta tatălui tău. Chiar dacă nu consideri că ideea are vreun merit, el o să fie de acord. O să-şi dea seama că-i singura cale.

— N-o să se lase păcălit, aşa cum nu m-am lăsat nici eu, spuse Edhadeya. Decretul ăsta pe care-l

propui e exact ceea ce-ai urmărit tot timpul.

— Nici măcar nu mi-a trecut prin cap până ieri, spuse Akma.

— Oh, scuză-mă, am uitat că lui Bego i-a trebuit o anumită perioadă de timp ca să vă facă să considerați că ideile lui sunt și ale voastre.

— Edhadeya, dacă religia tatălui meu nu se poate susține singură doar prin puterea adevărului ei, fără vreun ajutor din partea guvernului decât protejarea membrilor ei de violențe, în cazul ăsta nu merită să supraviețuiască.

— O să-i spun tatei ceea ce-ai zis.

— Bine.

— Dar pun rămășag cu tine chiar acum, pe cât vrei tu, că-ntr-un an o să fii cauza directă a și mai multor persecuții la care vor fi supuși Păstrații.

— Nu mă cunoști deloc, dacă-ți închipui c-ar fi posibil așa ceva.

— Oh, o să ai o grămadă de motive răsunătoare pentru care suferințele lumii nu sunt opera *ta*, pentru că ți-ai dovedit deja abilitatea de-a te amăgi nemăsurat. Dar, într-un an, Akma, niște familii or să plângă din cauza ta.

— Familia *mea*, probabil, din moment ce mă jelesc ca și cum aș fi mort, rosti Akma.

Râse, ca și cum ar fi fost o glumă.

— Nu-s singurii, rosti Edhadeya.

— Nu-s mort, replică Akma. Sunt o persoană miloasă, indiferent de ceea ce-ai ales să crezi

despre mine.

Îmi aduc aminte de propria suferinţă, îmi aduc aminte de suferinţa altora. Îmi aduc aminte, de asemenea, că te-am iubit.

— Mi-aş dori să uiţi, rosti Edhadeya. Chiar dac-a fost adevărat, tu ai stricat totul cu mult timp în urmă.

— Încă te mai iubesc, rosti el. Te iubesc cât de mult pot iubi eu pe cineva. Mă gândesc tot timpul la tine, la bucuria pe care-aş simţi-o dacă măcar o dată aş putea să te am lângă mine, ca sprijin, aşa cum mama îl sprijină pe tata în tot ceea ce-ntreprinde.

— Ea poate face lucrul ăsta, pentru că tot ceea ce-ntreprinde el este bun.

Akma încuviinţă, dând din cap.

— Ştiu. Nu te preface că noi nu suntem împreună din pricina credinţelor *mele.* Eşti la fel de încăpăţânată ca şi mine.

— Nu, Akma, spuse ea. Nu-s încăpăţânată. Sunt doar onestă. Nu pot nega ceea ce ştiu.

— Dar poţi *ascunde* ceea ce ştii, rosti Akma, cu un zâmbet amar.

— Ce-nseamnă lucrul *ăsta?*

— În toată această conversaţie, n-ai catadicsit să pomeneşti de faptul că soră-mea o să se mărite cu cea mai jalnică fiinţă umană pe care-o cunosc.

— Am presupus că ţi-a spus familia.

— A trebuit s-aud lucrul ăsta de la Khimin.

— Îmi pare rău. Asta a fost decizia lui Luet, sunt

sigură. Poate că nu a vrut să te facă să suferi.

— Pentru mine-i moartă, acum, zise Akma. S-a dat pe mâna torţionarilor şi pe mine m-a respins. Din punctul meu de vedere, tu faci acelaşi lucru.

— *Tu* te-ai dat pe mâna torţionarilor, Akma, şi m-ai respins. Didul nu-i un torţionar. E omul care-ar fi trebuit să fii tu. Ceea ce apreciază Luet la el e ceea ce-i plăcea la tine. Dar care nu mai există.

Cu condescendenţă, el o lăsă să aibă ultimul cuvânt, cu privirea în gol, în timp ce ea părăsea încăperea.

Câteva minute mai târziu, Bego şi Mon auziră nişte zgomote îngrozitoare de lucruri sparte şi făcute zob şi se năpustiră în bibliotecă, unde-l găsiră pe Akma zdrobind taburetele de masă, făcându-le fărâme. Plângea în hohote, fără a scoate o vorbă, iar ei asistară îngroziţi cum el urlă ca un animal şi sfărâmă fiecare piesă mică de mobilier mic din bibliotecă.

Mon observă, totuşi, că înainte de a începe, el pusese cu grijă pe o policioară toate bucăţile de scoarţă de copac pe care lucrase. Chiar dacă Akma dăduse frâu liber furiei sale, nu uitase atât de mult de sine încât să-şi piardă munca zilei.

Ulterior, Akma oferi o explicaţie scurtă, pe un ton posac. Sora sa urma să se mărite cu unul dintre torţionari. Nu voia să-i rostească numele, dar Mon ştia că Luet fusese la Bodika în ultimele câteva săptămâni şi nu era greu de ghicit. Pentru Mon, Didul n-avea nicio însemnătate. Ceea ce-l

şocă puternic fu ştirea că Luet se mărita. Se gândise... avea de gând să... când o să termine toată tărăşenia asta. Atunci când situaţia o să se normalizeze. Când n-o să-i mai fie ruşine să dea ochii cu ea. Ăsta era motivul, îşi dădu el seama acum. Din cauza asta aştepta. Pentru că nu era în stare să vorbească cu ea, nu-i putea spune ce simte, pentru că-şi negase sentimentul adevărului. Pentru că fiecare cuvânt pe care l-ar fi rostit ar fi fost mânjit de minciuni.

Nu minciuni. Nu există *minciuni;* lucrurile în care credem Akma şi cu mine sunt adevărate. Senzaţia asta pe care-o am este o iluzie, ştiu lucrul ăsta. Pur şi simplu nu mă puteam aduna ca să dau ochii cu Luet, atât timp cât am senzaţia că-s un escroc. Aveam nevoie de mai mult timp, de mai multă forţă. De mai mult curaj.

Acum nu mai contează. Acum, când atac religia lui Akmaro, conştiinţa mea-i curată. Atunci când tata o să decreteze că toate religiile-s egale, că toate întrunirile beneficiază de protecţia legii, în momentul ăla o să ieşim la lumina zilei, fără să ne mai ascundem, şi totul o să fie limpede. E bine că n-am nicio legătură afectivă care să complice lucrurile. E bine că m-am băgat în chestia asta cot la cot cu fraţii mei, cu prietenul meu, nu târât de-o femeie care nu poate să depăşească acel glas lăuntric pe care a fost educată să-l considere ca fiind al Păstrătorului Pământului. Pentru mine, Luet ar fi fost o alegere greşită. Eu aş fi fost o

alegere greşită pentru ea.

Aş fi fost o alegere greşită pentru ea. În momentul în care îi trecu prin cap acest gând, în sfârşit sentimentul adevărului îi conferi o senzaţie de calm. Avea din nou dreptate, în ochii Păstrătorului.

Aceasta era cea mai devastatoare descoperire: dacă Păstrătorul se dovedea că există, în definitiv, el îl cântărise pe Mon şi-l găsise nevrednic de iubirea femeii pe care o voise pe vremuri. Dar Mon nu putea scăpa de sâcâitoarea îndoială că, dacă n-ar fi fost prins în urzelile lui Akma, lucrurile s-ar fi desfăşurat altfel. Ar fi fost atât de îngrozitor să continui a crede în Păstrător, s-o am pe Luet de soţie şi să trăiesc în pace? De ce nu m-a lăsat Akma-n pace?

Alungă din minte asemenea gânduri lipsite de loialitate şi nu împărtăşi nimănui aceste sentimente.

10
Străvechi căi

Akma îl căută pe Bego toată dimineaţa, dar nu reuşi să-l găsească. Avea nevoie de sfatul bibliotecarului; fusese chemat de rege, iar Akma habar n-avea la ce să se-aştepte. Dacă era să fie acuzat de o fărădelege, l-ar fi chemat Motiak, în maniera asta, în apartamentul lui privat? Akma avea nevoie de-un sfat, iar singurii care i-l puteau

da ştiau mai puţin decât el. Ei bine, Aronha ştia, de fapt, mai multe despre conducerea regatului – mai multe decât oricine altcineva, pentru că fusese educat întreaga viaţă în acest sens. Dar singurul lucru pe care i-l putuse spune Aronha era că nu credea că Akma ar fi în pericol.

— Tata nu-i genul care să te cheme-n apartamentul lui ca să te-nvinovăţească de-un delict. El face lucrurile astea pe faţă, conform procedurii normale. Probabil că e ceva legat de decretul pe care i l-ai sugerat Edhadeyei aseară.

— N-aveam nevoie să-mi spui lucrul *ăsta,* rosti Akma. Speram că n-o să trebuiască să mă duc, neştiutor, să mă confrunt cu ceva anume.

— Oh, recunoaşte că ţi-e frică, zise Khimin. Ştii c-ai fost rău, iar regele probabil că-i suficient de supărat ca să te sfâşie, dacă n-ar fi un despot atât de binevoitor.

În ultimele săptămâni, Khimin descoperise în vechile cronici că oraşul Basilica fusese guvernat de un consiliu ales, iar acum sugera în mod constant ca monarhia să fie abolită. Dar nimeni nu-i dădea atenţie.

— Nimic n-o să ne-oprească să vorbim diseară, nu-i aşa? întrebă Ominer.

Având în vedere că încercase să-i facă să iasă în public, în ultimele luni, în toiul persecuţiei, atunci când ar fi fost cu adevărat îngrozitor să te pronunţi împotriva Păstraţilor, era firesc ca Ominer să fie îngrijorat că Akma ar putea să decidă să

tergiverseze lucrurile.

— O să poţi să-ţi ţii discursul, zise Akma. Aşa cum e scris, nu uita. Nimeni nu trebuie să improvizeze-n goana calului.

Ominer îşi dădu ochii peste cap.

Akma se întoarse către Mon.

— *Tu ai fost* foarte tăcut.

Mon îşi ridică privirea, trezit brusc din reveria sa.

— Mă gândeam, pur şi simplu. Aşteptăm de foarte multă vreme. Acum mergem înainte. E foarte bine. E-o uşurare, nu crezi?

— Cum rămâne cu întâlnirea mea de azi cu tatăl tău? întrebă Akma.

— O să te descurci, zise Mon. Ca-ntotdeauna. Or să-ncerce să te convingă să renunţi. O să fii politicos şi-o să refuzi să faci asta. Simplu. Sunt dezamăgit că nu ne-au invitat şi pe noi ca să fim de faţă.

Zâmbi.

Akma ascultă cuvintele lui Mon. Nu era nimic ciudat în ceea ce spusese. Totuşi, ceva nu-i dădea pace. Era ceva-n neregulă cu Mon. Oare nu se mai putea conta pe el? Ce-ar fi ca-n seara asta Mon să se ridice şi să spună răspicat că el e de partea tatălui său? O divizare între fiii lui Motiak ar distruge totul – toată lumea ar presupune că fiul cel loial o să devină moştenitorul şi că reformele lui Akmaro vor fi permanente. Că Păstraţii or să aibă întotdeauna un cuvânt de spus în guvernare. Prin

urmare, ar fi o afacere bună să faci parte dintre Păstraţi, iar religia lui Akmaro îşi va păstra poziţia dominantă. Akma nu-şi făcea iluzii – doctrina pe care va-ncepe s-o predice, din seara asta, nu va fi genul de ideologie care să agite spiritele; nimeni n-o să moară pentru această religie. Doar o să atragă adepţi promiţând o reîntoarcere la vechea tradiţie şi părând a fi religia viitorului – îndeosebi, atunci când Aronha o să urce pe tron. Cu siguranţă va deveni religia dominantă aproape imediat, din punct de vedere numeric. Lucru mult mai important, conducerea noii întruniri va constitui miezul viitoarei guvernări. Akma o să aibă grijă ca, în momentul în care Aronha va deveni rege, singurul sfat pe care o să-l audă o să fie acela de-a declara război Elemakilor. Gata cu atitudinea defensivă – Elemakii vor fi scoşi din ascunzătorile lor din munţii cei înalţi. Tărâmul lui Nafai va fi eliberat prin sânge de săpători, iar locul în care Akma fusese ţinut în sclavie va fi un loc în care sclavii săpători vor trudi sub biciul Nafarilor. În acel moment, triumful lui va fi complet. Slăbiciunea tatălui său în faţa persecuţiei va fi mântuită prin curajul lui Akma.

Totul va începe azi. Iar Mon o să fie de partea noastră. E-un prieten adevărat. Poate că-i aşa de ursuz pentru că încă speră să fie împreună cu Luet. Păi, ăsta-i un avantaj, faptul că Luet a decis să se mărite. O să-l lase pe Mon să se concentreze pe ceea ce are de făcut. Mai mult decât ceilalţi,

Mon avea abilitatea de-a vorbi cu la fel de mult patos şi farmec ca şi Akma. Mai mult, chiar, pentru că Akma ştia că el vorbeşte ca un erudit; Mon avea un stil băieţos de-a vorbi, un tip de energie care comunica lumii la un nivel mai adânc decât orice ar fi putut reuşi Akma. Nu se punea problema că Akma nu se aştepta să aibă succes. În ciuda lipsurilor sale ca orator, ştia că, la încheierea discursului, lumea ajungea să fie convinsă de spusele lui. Se uita în ochii celorlalţi în timp ce vorbea şi parcă erau legaţi cu o coardă, trebuia doar să tragă de ea, iar cel din faţa lui era la cheremul său, măcar pentru un ceas ori pentru o noapte.

Aproape ca puterile unui vizionar, aşa cum le descriau vechile cronici. Numai că vizionarii erau întotdeauna femei, iar, pe lângă asta, toată povestea despre vizionare era o superstiţie. Corzile pe care şi le închipuia Akma erau doar o metaforă, o vizualizare inconştientă a abilităţii sale de-a stabili raporturi cu străinii.

Totuşi, n-o să meargă cu regele. Akma ştia acest lucru din experienţă. Indiferent ce capacitate avea el de-a influenţa lumea, ea acţiona numai asupra celor care erau măcar cât de cât receptivi. Motiak nu i-a dat niciodată lui Akma ocazia de-a lucra asupra lui.

— O să stai acolo toată dimineaţa, făcând mutre? întrebă Ominer. Tata te-aşteaptă acum – ai întârziat deja.

— Da, spuse Akma. Mă gândeam, doar. Încearcă şi tu odată, Ominer. E la fel de amuzant ca şi cum ai înghiţi aer ca să râgâi. Ceva ce sper că n-o să faci toată noaptea.

— Ai puţină încredere-n mine, spuse Ominer dezgustat.

Akma îl bătu pe umăr spre a-i arăta că-l tachina şi că rămăseseră prieteni. Apoi plecă, păşind ţanţoş prin camerele care despărţeau biblioteca de apartamentul privat al regelui.

Fu cel din urmă care ajunse, dorindu-şi c-aşa să se-ntâmple. Motiak era acolo, desigur, şi, aşa cum sperase Akma, tata şi mama. Nu şi Edhadeya, din fericire; dar… Bego? De ce era Bego de faţă, împreună cu celălalt sine al lui, bGo, care şedea în spatele lui şi părea trist? Iar bătrânul ăla cine era?

— Cunoşti pe toată lumea, rosti Motiak. Poate cu excepţia lui Khideo. Te ştie de pe vremea când erai bebeluş, dar nu cred v-aţi mai văzut de-atunci. Khideo a fost guvernatorul tărâmului care-i poartă numele.

Akma îl salută şi, la un semn din mână al regelui, se aşeză la masă. Îl privea ţintă pe Motiak, cu toate că nu reuşea să-şi stăpânească nedumerirea: ce căuta Khideo acolo? Şi bibliotecarul? De ce se aflau Bego şi fratele său acolo? De ce-i evitase Bego privirea?

— Akma, îţi petreci cea mai mare parte a timpului în casa mea, dar nu te văd niciodată, rosti Motiak.

— Studiez foarte mult, zise Akma. Sunt recunoscător că mi-aţi oferit acces neîngrădit la biblioteca voastră.

— Păcat că-n ciuda studiului tău ai ajuns să ştii mai puţin decât atunci când ai început.

Motiak zâmbi trist.

— Da, replică Akma. Se pare că ştiu tot mai puţin, pe măsură ce-mi aprofundez studiile. În vreme ce ignoranţii rămân absolut siguri de convingerile lor.

Zâmbetul lui Motiak dispăru.

— M-am gândit c-ai vrea s-afli că voi emite decretul pe care i l-ai sugerat Edhadeyei. Pare-a fi o soluție la problema imediată. Așa cum ai sugerat tu.

— Sunt recunoscător c-am putut să slujesc, rosti Akma. Eram… foarte nemulțumit de felul în care mergeau lucrurile.

— Îmi imaginez, replică Motiak. Câteodată lucrurile pe care le punem în mişcare nu merg aşa cum trebuie. Nu-i aşa, Akma?

Akma îşi dădu seama că regele făcea din nou aluzie la el, învinovățindu-l pentru persecuţii. N-avea de gând să stea cu mâinile-n sân.

— Am învăţat deja lecţia asta, în mai multe rânduri, zise Akma. De exemplu, reforma voastră religioasă de acum treisprezece ani n-a avut efectul scontat. Ceea ce-i tragic, văzând acum unde s-a ajuns.

Motiak zâmbi din nou, numai că, de această

dată, își arătă mai mult adevăratele sentimente: zâmbetul era funebru, iar ochii săi dansau de furie.

— Vreau să știi, Akma, că nu-s așa de prost precum îți închipui. Știu ceea ce-ai făcut, cum ai tras sforile-n jurul meu. Am urmărit cum i-ai câștigat de partea ta pe fiii mei și n-am mișcat un deget, pentru c-aveam încredere că au bun-simț. Aici ai fost mai bun decât mine – i-am supraestimat.

— Nu cred, maiestate, spuse Akma. Cred că i-ați subestimat.

— Știu ce gândești, Akma, și nu mă mai întrerupe sau contrazice. Chiar dacă toată strategia ta este bazată pe faptul că, într-o bună zi, o să mor și o să fie altcineva rege în locul meu, te rog să nu uiți că n-am murit încă și că *sunt* rege.

Akma încuviință. Trebuia să fie atent. Să-l lăsăm pe rege să-și joace dramoleta. În seara asta, ultimul cuvânt o să-l aibă Akma.

— Am stat de vorbă cu tatăl și cu mama ta despre lucrurile îngrozitoare prin care-ai trecut în copilărie, și-am încercat să-nțeleg din ce motiv această experiență i-a îndreptat pe toți către Păstrătorul Pământului, numai pe tine nu. Tatăl tău și-a cerut scuze, desigur. Și-a exprimat tot timpul regretul că greșelile lui în calitate de tată pot face să sufere oameni nevinovați.

Lui Akma îi venea să-i strige că el *nu* a provocat persecuția, că dac-ar fi găsit înțelegere, n-ar fi

existat motive ca să se-ntâmple din nou astfel de lucruri. Îi venea, de asemenea, să-i urle în faţă tatălui tău, să-l lovească, să-i facă *rău* pentru că-ndrăznise să-i ceară *scuze* regelui pentru că fiul său o apucase pe căi atât de greşite. Dar îşi stăpâni aceste porniri, iar atunci când Motiak aşteptă ca el să răspundă, nu făcu altceva decât să-ncuviinţeze din cap şi să rostească, docil:

— Îmi pare rău că-s o atât de mare dezamăgire pentru toată lumea.

— Ceea ce n-am putut să ne dăm seama foarte mult timp a fost felul în care-a ajuns atât de larg cunoscut şi atât de rapid modul în care i-ai corupt pe fiii mei. Nu păreai a fi avut vreodată vreun contact cu cineva din rândurile Nepăstraţilor. Rareori ai ieşit din bibliotecă.

— Eu studiez. N-am vorbit cu nimeni, decât cu familia voastră, cu… a mea şi cu alţi câţiva erudiţi.

— Da, ai acţionat foarte atent, foarte ingenios – sau cel puţin aşa am crezut. Cum a făcut Akma lucrul ăsta? ne-am întrebat. Apoi ne-am dat seama că nu Akma l-a făcut. N-a fost ideea lui Akma.

Motiak privi către Khideo. Era rândul să intervină bătrânul oştean.

— Atunci când am fost aici şi m-am consultat cu regele, imediat după salvarea noastră, am intrat în legătură cu cineva care împărtăşea unele dintre ideile mele. Părerile Zenifilor – că fiinţele umane n-ar trebui să trăiască cu niciuna dintre celelalte

două specii care produc unelte. Mai degrabă, el m-a contactat, având în vedere că era la curent cu opiniile mele, iar eu nu le puteam cunoaşte pe-ale lui până nu vorbeam cu el. Începând din acel moment, el a fost legătura mea cu casa regelui, iar ceea ce-mi spunea el eu le transmiteam celorlalţi Zenifi. Lucru mult mai important, el mi-a promis atunci, în urmă cu treisprezece ani, c-o să-i elibereze pe toţi fiii regelui. Când a reuşit acest lucru, a răspândit vestea, pentru ca lumea să ştie că toate reformele lui Akmaro erau temporare şi că vechea ordine o să fie restaurată-n momentul în care unul dintre voi o să moştenească tronul.

Acum treisprezece ani? Era imposibil. El nu dăduse la iveală planul său decât după ce-şi dăduse seama că nu există un Păstrător.

Motiak se uită la Bego. Încet, bătrânul arhivar începu să vorbească:

— Am încercat să lucrez direct cu Aronha, dar seamănă prea mult cu tatăl său. Iar Mon nu-şi putea depăşi dispreţul faţă de propria persoană. Ominer – prea tânăr şi nu tocmai destul de inteligent ca să-nţeleagă cum stau lucrurile. Khimin – cu siguranţă prea tânăr. O vreme, am încercat să lucrez cu Edhadeya, dar mirajele ei în legătură cu visele adevărate erau prea puternice.

Motiak mârâi:

— Nu erau miraje.

— Ţi-am mărturisit, Motiak, rosti Bego sfidător. N-am spus că-s de-acord cu tine. Se întoarse către

Akma: Tu, Akma. Tu ai înţeles, tu, băiatul cel mai isteţ pe care l-am avut elev. Şi-am observat că ai abilitatea de a-i câştiga pe oameni de partea ideilor tale.

Atâta vreme cât eşti cu ei. Ai un talent pentru aşa ceva, un talent al persuasiunii, şi mi-am dat seama că nu trebuia să-i conving pe băieţii lui Motiak. Trebuia să te conving doar pe tine, iar tu aveai să te ocupi de rest.

— Nu m-ai convins de nimic. M-am gândit singur la lucrul ăsta.

Bego clătină din cap.

— Esenţa pedagogiei presupune ca elevul să descopere totul singur. M-am asigurat c-ai ajuns la concluzia că nu există Păstrător, iar de-aici ai sărit la ceea ce voiam eu. Iar ura ta viscerală faţă de săpători a ajutat, desigur.

— Prin urmare, ţi-ai zis că-s o marionetă? întrebă Akma.

— Nicidecum, replică Bego. Mi-am zis că eşti cel mai bun elev pe care l-am avut vreodată. Mi-am zis că eşti capabil să schimbi lumea.

— Ceea ce nu spune Bego, rosti Motiak, este că acţiunile lui constituie trădare şi o încălcare a jurământului. Khideo a studiat în ultima vreme la şcoala lui Shedemei. Foarte multă filosofie morală. S-a dus la bGo, apoi Khideo şi bGo l-au convins pe Bego să vină şi să-mi mărturisească totul.

— Îmi pare rău că Khideo, bGo şi Bego au hotărât să facă un lucru atât de inutil şi

neadecvat, rosti Akma. Dar, aşa cum vă poate spune şi Bego, prima dată când *noi* am aflat că el are contacte în exterior a fost *după ce* au început persecuţiile, când ne-ndemna încontinuu să vorbim făţiş împotriva Păstraţilor. Vă rog să luaţi aminte că n-am făcut acest lucru. Am refuzat din capul locului să facem ceva care să încurajeze persecuţiile.

— Sunt perfect conştient de asta, zise Motiak. Din cauza asta nu ţi se-aduc aceleaşi acuzaţii ca lui Bego şi Khideo.

— Dacă socotiţi că mă puteţi reduce la tăcere ameninţându-mă cu pedeapsa cu moartea pentru Bego, vă-nşelaţi, rosti Akma. Pe mine trebuie să mă ucideţi.

Motiak sări în picioare, se aplecă peste masă şi lovi cu palma tăblia din faţa lui Akma.

— Eu nu omor pe nimeni, băieţaş prostuţ! N-ameninţ pe nimeni! Încerc să te fac să vezi adevărul despre ceea ce se petrece!

— Foarte bine, zise Akma liniştit. Văd că Bego şi-a închipuit că mă are sub control. La fel ca şi Khideo. Din nefericire, lucrul acesta n-a fost niciodată adevărat. Pentru că mi-am conceput planul cu mult mai înainte decât vă-nchipuiţi. Am plănuit totul în timp ce şedeam pe-un deal, într-un loc denumit Chelem. Văzându-l pe tatăl meu cum îi potopeşte cu iubire pe torţionari şi călăi, am făcut un jurământ solemn că-ntr-o bună zi o să mă-ntorc în locul ăla având cu mine o armată, ca

să-i înving și să-i supun pe Elemaki. Glia unde eu şi poporul meu am fost luaţi în sclavie şi maltrataţi o să cadă-n puterea Nafarilor, iar săpătorii o să fie alungaţi. Ei și ființele umane care-au ales să trăiască cu ei nu vor avea loc în Gornaya. Ăsta-i jurământul pe care l-am făcut atunci. Tot ceea ce s-a întâmplat n-a fost decât, în parte, o-mplinire a lui. Ce-mi pasă mie de religie? Am învăţat de la tata că poveştile religioase sunt doar o modalitate de a-i manipula pe oameni să facă ceea ce doreşti – la fel cum a făcut cu Pabulogii. Tragedia tatălui meu este că el crede-n propriile poveşti.

Motiak zâmbi.

— Mulţumesc, Akma. Mi-ai spus ceea ce voiam să știu.

Akma zâmbi şi el.

— Nu puteţi folosi nimic din ceea ce am zis împotriva mea. Fiii voştri şi cu mine am plănuit deja strategia militară care-o să ne-aducă victoria. Am studiat rapoartele iscoadelor. Voi respingeţi toate informaţiile folositoare, doar pentru că n-aveţi niciun interes să porniţi război împotriva duşmanului; noi le utilizăm, din ele tragem concluzii. Elemakii-s împărţiţi în trei regate şubrede, care se ceartă-ntre ele. Le putem înfrânge pe rând. E-un plan excelent, şi nu conţine nici urmă de trădare. Indiferent ce rol o să joc, o să fie de slujitor adevărat şi credincios al regelui. Este trist că nu voi veţi fi regele căruia-i voi aduce atâta glorie, dar este dorinţa voastră, maiestate. Vă

conjur, anunţaţi poporul vostru că acesta-i planul meu – să-i înfrâng și să-i distrug pe duşmanii noştri și s-aduc pace pe tot tărâmul. Uitaţi cât de nepopular mă face acest lucru.

— Lumea nu iubeşte războiul, spuse Motiak. Îi judeci greşit, dacă socoteşti că doresc aşa ceva.

— Îi judecaţi greşit pe ei, nu pe mine, replică Akma. Ei urăsc constanta vigilenţă. Nu le place deloc s-afle că Elemakii care-ntreprind raiduri ştiu că se pot întoarce peste fruntariile noastre, iar noi n-o să-i urmărim ca să-i distrugem. Din ce motiv credeţi că există atât de mult dispreţ faţă de săpători? De ce credeţi că gărzile civile n-or să vă dea ascultare, dac-o să le porunciţi să pună capăt violențelor? Deosebirea între noi, maiestate, este că eu voi canaliza această ură împotriva adevăratului duşman. Politica voastră a canalizat-o împotriva copiilor.

Motiak se ridică în picioare.

— Nu există nicio lege care să-mi impună să-l desemnez drept moştenitor pe unul dintre fiii mei.

Akma se ridică şi el în picioare.

— Dar nu există nicio lege care să impună poporului s-aleagă moştenitorul pe care-l numiţi. Poporul îl iubeşte pe Aronha. O să-l iubească şi mai mult, când o să vadă că el doreşte – că *noi* dorim – restaurarea străvechii ordini, a vechiului fel de-a fi.

— Tot ceea ce plănuiţi, absolut totul, precum şi faptul că-ndrăzniţi să-mi aruncaţi în faţă lucrul

ăsta – totul e legat de faptul că-s un rege blând şi că nu-mi folosesc puterea-n mod arbitrar.

— Da, spuse Akma. Contez pe lucrul ăsta. Mai contez şi pe faptul că iubiţi regatul şi că n-o să-l azvârliţi în mod inutil într-un război civil sau anarhie. Îl veţi desemna pe Aronha ca moştenitor. Iar atunci când va veni vremea – iar noi tragem nădejde că *nu* o să fie curând, maiestate, indiferent de ce vă închipuiţi –, atunci noi tragem nădejde, noi *credem,* că veţi ajunge să vă daţi seama că planul nostru este, în cele din urmă, cel mai bun pentru poporul vostru. O să ne uraţi să ni-l îndeplinim.

— Nu, răspunse Motiak. Aşa ceva n-o să fac niciodată.

— E hotărârea voastră.

— Crezi că m-ai manipulat, nu-i aşa?

— Nicidecum. Singurul duşman e naţia de săpători şi jalnicele fiinţe umane aidoma şobolanilor care trăiesc pe munţii cei înalţi. N-am avut nicio legătură cu procesele care-au dus la situaţia juridică ce-a deschis porţile persecuţiei, iar voi ştiţi asta. N-am fost niciodată unul dintre jucători în *acel* joc nenorocit şi-l dezavuez. Dar decretul pe care-l emiteţi acum, da – e manipulare. Dar n-am observat ca voi să fi venit cu ceva mai bun. Se pare, însă, că recompensa mea pentru că v-am sugerat rezolvarea problemelor constă în a fi chemat în această încăpere şi a fi făcut „marionetă”, „trădător”, „schingiuitor de copii” şi

orice alt epitet negativ la care se poate gândi cineva. N-o să uit că mama mea şi tatăl meu au stat şi-au ascultat fără să ridice o dată, măcar o dată, glasul în apărarea mea.

Bego râse.

— Akma, chiar *eşti* bărbatul care-am socotit eu c-ai fi?

O privire a lui Motiak îl reduse la tăcere.

— Akma, rosti tata, cu glas încet. Te implor s-ai milă de mine.

Nu, nu face lucrul ăsta, îşi zise Akma. Nu te umili-n faţa mea, în felul în care te-ai umilit în faţa Pabulogilor.

— Mi-am scrutat memoria şi conştiinţa, continuă Akmaro, încercând să-mi închipui cum m-aş fi putut comporta diferit atunci, la Chelem. Te implor să-mi spui acum – ce-ar fi trebuit să fac? Faptul de-a mă-mprieteni cu fiii lui Pabulog, de-a-i învăţa calea Păstrătorului, doctrinele lui Binaro – lucrul ăsta ne-a adus eliberarea. Ne-a adus aici. Cum altfel aş fi putut-o face? Ce-ar fi trebuit să fac?

— Eu nu trăiesc în trecut, zise Akma, evitând stânjenitoarea întrebare.

— Prin urmare, nici tu nu crezi c-aş fi putut face altceva, rosti tata. Nu, nu cred c-ai putea crede. Ura şi furia nu-s ceva raţional. Faptul că ştii că n-aveam altă soluţie nu face să dispară mânia. Înţeleg lucrul ăsta. Dar acum eşti bărbat. Poţi să laşi deoparte lucrurile copilăreşti.

— Asta-i modalitatea ta de-a-ţi cere iertare? întrebă Akma încet. Să-mi spui că fac lucruri copilăreşti?

— Nu-mi cer iertare, replică Akmaro. Te-avertizez.

— M-avertizezi? Ce, un avertisment din partea omului care predică pacea?

— Pretinzi că eşti dezgustat de ceea ce-au săvârşit persecutorii. Dar, în ciuda înţelepciunii tale, în ciuda planurilor tale, pari a nu-ţi da seama că drumul pe care-ai luat-o o să producă suferinţă la o scară care-o să facă aceste persecuţii să pară o joacă de copii.

— Elemakii ne-au atacat. În repetate rânduri. Nu, n-o să vărs lacrimi pentru suferințele lor.

— Un băiețel de școală se uită la război și vede hărţi şi steguleţe, rosti Akmaro.

— Nu-mi vorbi despre război. Ai avut *parte* de el la fel de puţin ca şi mine, iar eu am citit mai mult.

— Nu crezi că eu şi Motiak am stat de vorbă despre război? Dac-am fi socotit că poate fi făcut rapid – dacă Elemakii ar putea fi înfrânţi şi distruşi într-o singură campanie – crezi că am fi dat înapoi? Iubirea mea de pace nu-i absurdă. Ştiu că Elemakii ne-atacă. Motiak simte fiecare lovitură dată poporului său de parcă l-ar lovi pe el însuşi. Motivul pentru care regele a refuzat s-atace fortăreţele duşmanului este acela că tot el ar pierde. Fără-ndoială, am fi distruşi. N-ar mai rămâne nici măcar un soldat care s-ajungă-n

străvechiul tărâm al lui Nafai. Văile din munţii înalţi sunt nişte capcane mortale. Dar n-o s-ajungi niciodată atât de departe, Akma. Pentru că Păstrătorul respinge din capul locului planul tău. Pământul ăsta aparţine în mod egal celor trei specii. Asta a spus Păstrătorul. Dac-acceptăm legea lui şi trăim în pace, o să prosperăm aici. Dac-o respingem, fiule, atunci oasele noastre or să se albească-n soare precum cele ale Rasulumilor.

Akma clătină din cap.

— Dup-atâta amar de vreme, tot mai crezi că mă poţi înspăimânta cu avertismente-n legătură cu Păstrătorul?

— Nu, zise Akmaro. Nu cred că te mai pot înspăimânta-n vreun fel. Dar am datoria să-ţi spun ceea ce ştiu. Noaptea trecută am avut un vis adevărat.

În sinea lui, Akma mormăi. Oh, tată, nu te pune într-o poziţie şi mai stânjenitoare. Nu poţi să faci faţă înfrângerii tale ca un bărbat?

— Păstrătorul te-a ales. Te-a recunoscut pe când erai copil şi te-a pregătit pentru rolul tău în viaţă. Printre Nafari, nimeni nu s-a născut c-o asemenea inteligenţă, înţelepciune, putere.

Akma râse, încercând să respingă o linguşire atât de evidentă.

— Din cauza asta-mi tratezi ideile cu-atâta respect?

— Şi nici n-a mai existat cineva c-o astfel de sensibilitate. Când erai mic, era-ndreptată către

milă. Loviturile care cădeau pe Luet îţi făceau mai mult rău decât cele pe care le primeai tu. Simţeai durerea celor din jurul tău, a tuturor. Dar, odată cu sensibilitatea a venit şi trufia. Trebuia să fii cel care-i salvează pe ceilalţi, nu-i aşa? Asta-i fărădelegea pentru care nu ne poţi ierta. Că mama ta, şi nu tu, a fost cea care l-a-nfruntat pe Didul în ziua aceea, pe câmp. Că eu, şi nu tu, am fost cel care i-a învăţat, care i-a câştigat de partea lui. S-a petrecut tot ceea ce ţi-ai dorit atât de mult – poporul nostru a fost mântuit, chinurile s-au terminat. Dar singurul lucru pe care nu l-ai putut suporta a fost că simţeai că n-ai nimic de-a face cu salvarea lor. Iar războiul visat de tine are legătură cu asta. Chiar dacă poporul a fost deja salvat, tu nu-ţi poţi găsi odihna până când nu conduci o armată pentru a-l mântui.

Chebeya începu să vorbească, cu un glas încărcat de emoţie.

— Nu știi că ceea ce ne-a susținut pe noi toţi a fost curajul tău?

Akma clătină din cap. Era aproape insuportabilă stânjeneala de-a le asculta jalnicele încercări de a-l face să vadă lucrurile-n felul lor întortocheat. De ce-și făceau oare acest lucru? A spune despre el că-i inteligent, apoi a nu realiza că el e suficient de isteţ să vadă dincolo de poveştile lor.

Tata continuă.

— Păstrătorul te urmărește ca să vadă ce-o să faci. O să-ţi apară momentul alegerii. O să ai toate

informaţiile de care ai nevoie ca să poţi lua o decizie.

— Am ales, spuse Akma.

— Fiule, nu ai avut până acum între ce să alegi. O să-ţi dai seama atunci când o să vină vremea. Pe de-o parte o să fie planul Păstrătorului – să creeze un popor al păcii, care glorifică deosebirile dintre popoarele pământului, al cerului şi al ceea ce se află între ele. Pe de altă parte o să fie trufia ta, şi trufia tuturor fiinţelor umane, partea noastră cea mai urâtă, care face ca bărbaţi în toată firea să găurească aripile tinerilor îngeri. Trufia care se află-n tine te-mpinge să-l respingi pe Păstrător pentru că el te-a respins pe tine, astfel încât pretinzi că nu crezi în el. Trufia ta vrea război şi moarte, cere ca, dac-o mână de săpători te-au bătut pe tine şi poporul tău atunci când erai copil, toţi săpătorii să fie alungaţi din casele lor. Dac-alegi trufia, dac-alegi distrugerea, dacă-l respingi pe Păstrător, atunci el o să considere experimentul ăsta un eşec. Aşa cum au eşuat Rasulumii înaintea noastră. Iar noi toţi o să sfârşim asemenea lor. Mă-nţelegi, Akma?

— Te-nţeleg. Nu cred nimic din toate astea, dar te-nţeleg.

— Bun. Pentru că şi eu te-nţeleg *pe tine.*

Akma râse batjocoritor.

— Perfect. Atunci poţi să-mi spui în ce fel o s-alegi tu şi-o să mă cruţi de chin?

— Fiule, atunci când eşti în pragul disperării,

când consideri distrugerea ca fiind singura opţiune posibilă, adu-ţi aminte că Păstrătorul ne iubeşte. Pe toţi. Preţuieşte fiecare viaţă, fiecare minte, fiecare inimă. Pentru el toate-s preţioase. Chiar şi-ale tale.

— Ce drăguţ din partea lui.

— Singura constantă este iubirea lui pentru tine, Akma. El ştie c-ai crezut în el tot timpul. Ştie că te-ai răzvrătit împotriva lui pentru că ţi-ai zis că ştii cum să modelezi lumea asta într-o manieră mai înţeleaptă decât el. Ştie că i-ai minţit pe toţi, în nenumărate rânduri, inclusiv pe tine, în special pe tine – şi-ţi spun din nou că, chiar şi-n cazul în care ştii aceste lucruri, doar dacă te-ai întoarce către el, o să te-aducă înapoi.

— Iar dacă refuz, în cazul ăsta Păstrătorul o să-i şteargă pe toţi de pe suprafaţa pământului, nu-i aşa? întrebă Akma.

— O să-şi retragă protecţia, iar apoi o să fim liberi să ne distrugem singuri.

Akma râse din nou.

— Iar asta-i fiinţa despre care-mi spui că-i plină de *iubire*?

Tata încuviinţă.

— Da, Akma. Cu-atât de multă iubire încât o să ne lase s-alegem singuri. Chiar dac-o s-alegem propria noastră distrugere şi îi vom frânge inima.

— Şi-ai văzut toate astea într-un vis? întrebă Akma.

— Te-am văzut la baza unei găuri atât de adânci,

încât n-ajungea acolo pic de lumină. Te-am văzut pe tine plângând amarnic, implorându-l pe Păstrător să te distrugă, pentru că-i mai bine să mori decât să trăieşti în ruşine. Mi-am spus: „Da, Akma are atât de multă mândrie, încât mai degrabă ar muri decât să trăiască-n ruşine." Dar, alături de tine, în acea groapă întunecată, Akma, l-am văzut pe Păstrătorul Pământului. Sau, mai degrabă, l-am auzit zicând: „Dă-mi mâna, Akma. Îţi întind mâna ca să te scot din locul ăsta. Ia-mă de mână, Akma." Dar tu plângeai în hohote şi nu-l puteai auzi.

— Am şi eu vise urâte, tată, spuse Akma. Încearcă să mănânci mai devreme seara, ca să poţi digera mâncarea înainte de-a merge la culcare.

Tăcerea din jurul mesei i se păru lui Akma un triumf.

Motiak se uită la Akmaro, care dădu din cap o dată. Mama izbucni în lacrimi.

— Te iubesc, Akma, rosti ea.

— Şi eu te iubesc, mamă, răspunse el. Iar lui Motiak îi spuse: Iar pe voi, maiestate, vă onorez şi vă respect cu supunere, în calitate de rege al meu. Porunciţi să tac şi nu voi mai zice nimic, dar vă rog să-i porunciţi şi tatălui meu să tacă. Iar dacă-i permiteţi să vorbească, permiteţi-mi şi mie să vorbesc.

— Asta-i ce spune decretul, replică Motiak pe un ton moderat. Fără religie de stat. Libertate completă în domeniul credinţei. Libertatea de-a

forma adunări de credincioşi. Conducătorii adunărilor să fie aleşi aşa cum consideră ei. Fără un mare preot numit de rege. Şi-o interdicţie strictă a persecutării cuiva pe motive de credinţă. Aşa… tatăl tău îmi spune c-am îndeplinit tot ceea ce sperase el aici. Poţi pleca acum.

Akma simţi victoria strălucind înlăuntrul lui ca un răsărit de soare de vară, cald şi încântător.

— Vă mulţumesc, maiestate.

Se întoarse şi dădu să plece.

Când ajunse la uşă, Motiak spuse:

— Apropo, tu şi fiii mei nu mai aveţi ce căuta în casa mea. Atâta vreme cât nu faceţi parte dintre Păstraţi, niciunul dintre voi nu-mi va mai vedea chipul şi nu veţi vedea decât cadavrul meu.

Glasul lui era moderat şi egal, dar vorbele erau usturătoare.

— Îmi pare rău că aceasta este hotărârea voastră, zise Akma. Apoi, gândindu-se o clipă, întrebă: Ce se va-ntâmpla cu Bego?

Îl văzu pe bibliotecar privindu-l cu ochi trişti.

— Asta chiar nu-i treaba ta, replică Motiak.

Akma plecă, închizând uşa în urma lui. Se îndreptă energic către bibliotecă, unde îl aşteptau Aronha şi Mon, Ominer şi Khimin. Alungarea lor din casă o să doară, desigur. Dar Akma îşi dădea seama că putea cu uşurinţă să transforme panica lor într-o nouă atitudine plină de determinare. Seara asta o să fie un triumf. Începutul sfârşitului pentru toată nebunia asta cu folosirea viselor

pentru a lua hotărâri privitoare la regat. Şi, lucru şi mai important, începutul dreptăţii în întreaga Gornaya.

Când o să se termine totul, o să fie pace şi libertate, îşi spuse Akma. Şi-or să-şi amintească de faptul că eu am fost cel care le-a adus siguranţa. Şi în siguranţă nu doar cât trăiesc spre a-i conduce în război, ci pentru totdeauna, fiindcă duşmanii lor vor fi distruşi până la ultimul. Ce anume a făcut miticul Păstrător care să se compare cu *asta*?

Shedemei se întoarse tot atunci la Darakemba, tocmai pentru a putea să participe la prima adunare a lui Akma din acea seară. Ştia deja din ceea ce-i spuseseră alţii – Sufletul Suprem umplând lacunele din cunoştinţele ei – cam despre ce or să discute Akma şi fiii lui Motiak şi ce anume însemna acest lucru. Dar ea venise pe Pământ ca să trăiască ceva vreme în societate, nu-i aşa? Prin urmare, trebuia să fie martoră la evenimente de amploare, chiar dacă gândul la ceea ce sugerau ele despre natura umană îi dădea o uşoară stare de inconfort. Prin urmare, ea luă parte, împreună cu câteva eleve şi profesori. Voozhum voise să vină, dar Shedemei trebuise s-o sfătuiască să renunţe.

— O să fie acolo mulţi dintre cei care i-au persecutat pe Păstraţi, spuse. Ei îi urăsc pe cei din poporul pământului şi n-avem siguranţa că te putem apăra. N-o să las niciun săpător să vină cu

noi diseară.

— Oh, am înţeles greşit, zise Voozhum. Am auzit c-or să vorbească fraţii Edhadeyei. Au fost întotdeauna nişte băieţi tare buni, foarte drăguţi cu mine.

Shedemei n-a avut dispoziţia necesară să-i spună lui Voozhum cât de mult se schimbaseră băieţii aceia.

Voozhum nu era obligată să fie la curent cu evenimentele zilei. Ea preda vechile tradiţii ale poporului pământului şi putea să rateze discursurile de diseară.

Când, în cele din urmă, începu întrunirea, ordinea vorbitorilor o surprinse. Aronha era cel care se bucura de cea mai mare faimă şi prestigiu, fiind din copilărie îndrăgit de naţiune. Oare n-ar fi trebuit el să fie lăsat ultimul? Nu. Atunci când îl auzi vorbind, Shedemei înţelese. Era un bun vorbitor, care punea multă vigoare, dar incapabil să facă limpezi problemele de substanţă. Regii nu trebuiau să fie capabili să înveţe, ci doar să ia hotărâri şi să inspire; Aronha va fi un foarte bun rege. El nu spunea, de fapt, decât că-şi iubea tatăl şi-i respecta credinţele religioase, dar că respecta, totodată, străvechile tradiţii ale poporului Nafarilor şi era bucuros că acum vor avea posibilitatea de-a coexista mai multe sisteme de credinţe şi ritualuri. „Voi avea întotdeauna un mare respect pentru Adunarea Păstraţilor, datorită marii pasiuni a tatălui meu pentru

învățăturile martirului Binaro. Dar noi ne-am strâns azi aici spre a forma o altă adunare, pe care o s-o numim Adunarea Căilor Străvechi. Vrem să păstrăm vechile ritualuri publice care-au făcut parte din viețile noastre încă din perioada Eroilor. Dar, spre deosebire de alții, nu dorim ca adunarea noastră să fie una exclusivistă. Îi primim pe oricare dintre Păstrații care vor să onoreze căile străvechi. Puteți crede-n învățăturile lui Binaro și totuși sunteți bine veniți în adunarea noastră. Singurul lucru pe care-l pretindem este respectul față de ceilalți pentru păstrarea modelelor de viață care-au adus Darakembei măreție și ne-au asigurat pacea între noi vreme de atâtea veacuri.”

Ah, ce urale! Iar lumea șușotește despre înțelepciunea și toleranța lui Aronha. O să fie un rege înțelept, măreț. Shedemei se întrebă: „Oare câți dintre ei pricep că prin «căile străvechi» el înțelegea reinstaurarea sclaviei sau expulzarea săpătorilor? Niciun Păstrat autentic nu poate să li se alăture în cadrul unui astfel de program – dar, prin invitarea lor, Aronha a reușit să creeze iluzia că adunarea lor poate include pe oricine.”

Și câți realizează, continuă Shedemei, că-n Darakemba pacea nu este mai veche de trei generații, căci până pe vremea bunicului lui Motiak națiunea Nafarilor existase în munții cei înalți, în colțurile cele mai îndepărtate din Gornaya și se alăturase celor din Darakemba cu mai puțin de-un veac în urmă? Și chiar în această

privință existase nemulțumire în rândurile vechii aristocrații din Darakemba, care se simțea dată la o parte și umilită prin impunerea elitei conducătoare a Nafarilor. Nu, n-o să se discute despre *asta.* E posibil ca Akma să vorbească despre dorința de-a fi complet onest în privința istoriei, dar o să modeleze adevărul după cum va voi spre a-și construi un sprijin.

Discursul lui Mon fu mult mai la obiect, vorbind despre ritualurile pe care vor încerca să le păstreze. „Îi rugăm pe vechii preoți să iasă-n față în următoarele săptămâni, ca să-și ocupe locurile în cadrul ritualurilor. Desigur, unele dintre ele necesită prezența regelui; acestea nu vor fi săvârșite decât dacă și atunci când iubitul nostru Motiak va alege să fie-n fruntea lor.” Ceea ce n-a fost spus, dar a fost perfect înțeles de toată lumea, a fost faptul că, dacă Motiak n-ar fi avut chef să conducă aceste ritualuri, Aronha le-ar îndeplini el, atunci când va deveni Aronak, cândva în viitor. „O să celebrăm străvechile sărbători prin ospețe, nu postind, mai degrabă cu bucurie, nu cu melancolie.”

Așa-i, își zise în sinea ei Shedemei. Asigură-te că lumea o să-nțeleagă că nu vor trebui făcute sacrificii pentru a intră-n adunarea ta. O religie care-i blândă, dar n-are lumină; e plină de formă, dar n-are substanță; e plină de tradiție, dar nu are precepte.

Ominer își petrecu timpul vorbind despre

calitatea de membru al adunării. „Adăugaţi-vă numele pe liste – nu-i nevoie s-o faceţi azi, puteţi oricând în următoarele câteva săptămâni. Înscrierea pe listă se va face-n casele preoţilor. Vă solicităm să donaţi tot ce puteţi, ca să ne ajutaţi să plătim pentru terenul unde să ne putem aduna şi pentru-a ajuta la sprijinirea şcolilor pe care le vom întemeia spre a-i educa pe copiii noştri în străvechile tradiţii, aşa cum am fost noi educaţi în casa regelui. De-un lucru puteţi fi siguri – din momentul în care-aţi fost admişi pe listele Adunării Căilor Străvechi, *niciodată* n-o să fiţi daţi afară pe motiv de diferenţă de opinie cu vreun preot."

O altă lovitură directă dată Adunării Păstraţilor. Cât despre donaţii, Shedemei fu cât pe ce să râdă de cinismul implicit. Păstraţii erau, în majoritate, săraci, şi donau cu toţii muncă şi bani cu mari sacrificii pentru plata clădirilor şi a profesorilor şcolilor lor. Dar făceau acest lucru datorită credinţei lor fervente şi a profunzimii implicării lor. Adunarea Căilor Străvechi, însă, nu va căpăta acel nivel de contribuţie de la membrii ei de rând. Cu toate acestea, nu vor fi lipsiţi de fonduri, pentru că toţi oamenii de afaceri bogaţi vor fi conştienţi că partea lor de contribuţie va fi remarcată şi ţinută minte de viitorul rege şi de fraţii săi. Oh, nu vor fi reduceri de buget, iar preoţii care primeau salariu înainte de reformele lui Motiak vor avea din nou venituri. Gata cu tâmpenia asta-n care preoţii

lucrează alături de oamenii de rând? Noua preoţime o să fie de mare clasă.

Khimin, fiind tânăr, se bâlbâi puţin în discursul său, dar publicul păru să considere drăgălaşe greşelile lui. Îi mai rămăsese doar să-și afirme acordul cu tot ceea ce spuseseră fraţii săi și să facă anunţul că, imediat ce Adunarea va fi bine organizată în Darakemba, Akma și fiii lui Motiak vor călători în toate marile oraşe, din fiecare provincie, pentru a sta de vorbă cu lumea de-acolo și a organiza Căile Străvechi oriunde ar fi invitaţi să facă acest lucru. Din nefericire, n-aveau bani şi n-ar fi fost corect să folosească averile taţilor lor pentru a susţine o religie pe care aceştia n-o aprobau, aşa încât Khimin, fraţii săi și prietenul lor Akma vor depinde de ospitalitatea altora în acele locuri îndepărtate.

Shedemei se întrebă dacă vor trăi destul ca să stea câte o noapte în fiecare casă care va fi jalnic de nerăbdătoare să-i primească înăuntru. Familii bogate care n-ar da vreodată o turtiță unui cerşetor vor implora să aibă ocazia de a-și arăta generozitatea faţă de aceşti băieţi care nu cunoscuseră, la viaţa lor, nici măcar o zi în care să le lipsească ceva.

(Fii generoasă, Shedemei. Akma a cunoscut lipsurile.)

Şi n-a învăţat nimic din asta, rosti Shedemei tăcută.

(Iar Akma nu-i prost. Vor sta în locuinţe de

oameni săraci destul de des spre a-şi impune punctul de vedere, atât în case de îngeri, cât şi de fiinţe umane. N-au de gând să-i lase pe Akmaro şi pe Motiak să câştige teren, dacă le dă mâna.)

Cu toţii, cei patru fii ai lui Motiak îşi terminară discursurile după numai o jumătate de oră. Atunci când Akma se ridică să vorbească, era limpede că lumea habar n-avea la ce să se-aştepte de la el. Fiii regelui erau nişte celebrităţi; dar Akma era fiul lui Akmaro, iar zvonurile despre el fuseseră mai degrabă negative. Unii îl antipatizau din pricina faptului că le displăcuseră reformele religioase ale tatălui său. Alţii îl antipatizau pentru că repudiase munca de-o viaţă a părintelui său – ceea ce fiii lui Motiak nu făcuseră, ba chiar îşi reafirmaseră loialitatea absolută faţă de autoritatea regală a tatălui lor. Mai erau şi alţii cărora nu le plăcea de el pentru că era un erudit şi avea reputaţia de-a fi una dintre cele mai strălucite minţi care frecventaseră biblioteca din casa regelui – exista o suspiciune firească la adresa celor cu prea multă ştiinţă de carte. Iar alţii nu voiau să-l simpatizeze pentru c-auziseră că el nu credea-n Păstrătorul Pământului, ceea născuţi pe pământ ce era o atitudine absurdă a cuiva care avea de gând să iniţieze o nouă religie.

Akma fu o surpriză pentru ei. O surprinse şi pe Shedemei, iar ea aflase de la Sufletul Suprem ceea ce intenţiona el să spună. Shedemei nu era însă pregătită pentru vigoarea cu care se exprima,

pentru zelul ce se simţea în glasul său. Cu toate acestea, nu folosi gesturi extravagante, uitându-se la public cu o intensitate atât de pătrunzătoare încât fiecare simţea, la un moment dat, că Akma se uita chiar la el, i se adresa lui, ştia ce-i în sufletul său.

Chiar şi Shedemei îi simţi privirea îndreptată către ea, atunci când rosti:

— Unii dintre voi au auzit că eu nu cred în Păstrătorul Pământului. Sunt bucuros să vă declar că nu-i adevărat lucrul acesta. Nu cred în Păstrător în felul în care au vorbit unii despre el – ideea aceea primitivă despre o entitate care trimite vise anumitor persoane, dar nu altora, alegându-şi favoriţi dintre bărbaţi şi femei. Nu cred într-o fiinţă care face planuri pentru noi şi se supără atunci când nu le realizăm, care-i respinge pe unii pentru că nu-i dau ascultare imediat sau pentru că nu-şi iubesc duşmanii mai mult decât prietenii. Eu, unul, nu cred într-o fiinţă atotştiutoare, care-a făcut ca oamenii şi îngerii să iubească lumina şi aerul, apoi le-a impus să trăiască cu nasul în fundul creaturilor din gunoaie şi mizerie, care locuiesc în tuneluri – cu siguranţă c-acest Păstrător al Pământului e-n stare să conceapă o planificare mai bună decât *asta.*

Râseră. Le plăcea. Puţină zeflemea la adresa săpătorilor – asta dovedea că religia lui o să fie Numai Bună.

— Nu, Păstrătorul Pământului în care cred eu

este marea forţă a vieţii care sălăşluieşte-n toate. Atunci când plouă, asta este Păstrătorul Pământului. Când bate vântul, când străluceşte soarele, când cresc porumbul şi cartofii, când apa curge limpede peste pietre, când peştii sar în năvod, când bebeluşii scot primul lor cântec de bucurie a vieţii – asta este Păstrătorul Pământului în care cred eu. Ordinea firească a lucrurilor, legile naturii – nu trebuie să te gândești la ele, ca să le dai ascultare. Nu trebuie să ai toboşari speciali care să-ţi spună ce-anume vrea de la tine Păstrătorul. El vrea să mănânci – știi lucrul ăsta pentru că ţi-e foame. El vrea să râzi – știi asta pentru că-ţi place să râzi. El vrea s-ai copii – știi asta pentru că nu-ţi plac doar copiii, ci şi maniera de a-i avea. Mesajele Păstrătorului Pământului ajung la fiecare și, cu excepţia străvechilor şi naivelor povești și ritualuri care ne unesc ca popor, n-avem nimic ce să vă-nvăţăm, pe care voi să nu-l deprindeţi din simplul fapt de-a trăi.

Shedemei încercă cu disperare să se gândească la diverse maniere de-a replica la tot ceea ce spusese el, în felul în care făcuse cu fiii lui Motiak, dar cuvintele lui i se părură atât de fascinante, încât nu putu răspunde. Atâta vreme cât îi vorbea, el îi poseda mintea. Ea era conştientă că nu-l credea; pentru moment, nu era în stare să-şi aducă aminte *din ce cauză.*

El continuă, dar discursul lui nu păru lung. Fiecare cuvânt era fascinant, emoţionant, nostim,

vesel, înțelept – nu-ndrăzneai să-l ratezi. Nu conta faptul că Shedemei era conștientă că el mințea, că *el* nu credea nici măcar jumătate din ceea ce spunea. Totuși, era minunat; totuși, era ca o muzică; rapsodia cuvintelor lui îi purta pe toți pe sus cu ea, precum curentul din apele înghețate ale fluviului Tsidorek, năucindu-i în timp ce-l însoțeau.

Ea se scutură de vraja discursului lui atunci când, spre sfârșit, el propuse soluția cea mai bună în problema săpătorilor.

— Cu toții am fost dezgustați de actele de violență lipsite de sens din ultimele câteva luni, rosti Akma. Fiecare dintre acele acțiuni a-ncălcat legile în vigoare și suntem bucuroși că-nțeleptul nostru rege le-a întărit și mai mult, interzicând orice persecuție pe motive religioase. Cu toate acestea, n-ar fi existat nicio persecuție dacă săpătorii n-ar fi trăit într-o manieră nefirească printre bărbații și femeile din Darakemba.

Acesta fu momentul în care Shedemei se dădu înapoi la auzul cuvintelor lui și încetă să mai considere că glasul lui e minunat. Dar alții din jurul ei n-aveau atâta discernământ, iar ea se văzu silită să-i facă atenți pe profesorii de la școala ei și să le arunce priviri pline de semnificație, pentru a fi sigură că ei își dădeau seama că n-ar trebui să creadă ceea ce spunea el acum.

— Este oare vina săpătorilor că se-află aici? Cu siguranță, n-a fost intenția lor. Unii dintre ei au

locuit în această zonă din vremurile străvechi în care săpătorii şi îngerii trăiau tot timpul unii lângă alţii – pentru ca săpătorii să poată fura copiii îngerilor şi mânca în vizuinile lor umede şi reci. Aşa ceva cu greu se poate socoti îndreptăţit pentru-a fi cetăţean. Majoritatea săpătorilor care trăiesc în Darakemba, însă, se află aici pentru că ei sau părinţii lor au luat parte la un raid în zona graniţelor tărâmului nostru, încercând să fure de la bărbaţi şi femei harnice roadele trudei lor. Fie au fost prinşi în timpul sângeroaselor lupte, fie capturaţi în timpul unei expediţii punitive asupra unui sat de săpători; apoi au fost aduşi aici ca sclavi. Acest lucru a constituit o greşeală! Aşa ceva a fost greşit! Nu pentru că săpătorii nu-s potriviţi pentru sclavie – prin firea lor, ei *sunt* sclavi, iar conducătorii Elemakilor îi tratează pe toţi ca atare. Nu, greşeala noastră a fost că, chiar și-n calitate de sclavi, chiar și ca trofee ale victoriei, săpătorii nu trebuiau să fie aduşi într-o naţie de oameni, dintre care unii vor fi înşelaţi. Da, unii vor crede că datorită faptului că săpătorii-s capabili de-o formă de vorbire, ei au capacitatea de-a gândi, de-a simţi și de-a acţiona precum *oamenii.* Dar nu trebuie să ne lăsăm înşelaţi. Ochii noştri ne pot spune că astea-s minciuni. Ce fiinţă umană nu s-a bucurat oare să vadă un înger în zbor sau s-audă cântul de seară al fraţilor și surorilor noastre? Care înger nu s-a desfătat aflând că fiinţele umane au adus cu ele puternicele unelte care pot fi modelate și

mânuite de puternicele mâini umane? Putem trăi împreună, ne putem ajuta unii pe alţii – cu toate că nu zic că fraţii noştri din Khideo nu pot continua să se dezbare de buna tovărăşie a poporului cerului, dacă doresc lucrul ăsta.

Alte râsete de apreciere din partea publicului.

— Dar vă delectează imaginea unor fese de săpător care se întrevăd în aer în timp ce se vâră în pământ? Vă place să le-auziţi glasurile scheunate şi scrâşnite, să le vedeţi cum ating cu ghearele mâncarea pe care urmează s-o mâncaţi? Nu-i oare o bătaie de joc atunci când le vedeţi degetele ca nişte lopeţi cum se încleştează pe-o carte? Nu vă vine să părăsiţi încăperea dacă unul dintre ei ar încerca să cânte?

Fiecare exemplu era primit cu râsete.

— Nu ei au ales să trăiască printre noi! Iar acum, loviţi de sărăcia care trebuie să constituie întotdeauna soarta celor care nu se ridică la înălţimea nevoilor mentale ale unei cetăţenii reale, n-au posibilitatea de-a pleca. Și de ce-ar pleca? Viaţa-n Darakemba, chiar şi pentru un săpător, este cu mult mai bună decât viaţa printre Elemaki. Totuși, trebuie s-avem respect pentru Păstrătorul Pământului și să dăm ascultare aversiunii naturale care este clarul mesaj al Păstrătorului pentru noi. Săpătorii trebuie să plece! Dar nu prin forţă! Nu prin violenţă! Suntem civilizaţi! *Noi* nu suntem Elemaki. Eu am simţit biciul săpătorilor Elemaki pe spatele meu, și mai degrabă mi-aş da

viaţa decât să văd o fiinţă umană sau un înger purtându-se astfel chiar şi cu cel mai rău săpător! Persoanele civilizate sunt deasupra unei astfel de cruzimi.

Publicul aplauda furtunos. Nu-i aşa că suntem nobili, îşi zise Shedemei, repudiind persecuţia chiar în timp ce Akma-i pe punctul de-a ne comunica o nouă cale de-a o reîncepe, la propriu.

— Suntem oare neputincioşi? Ce să spunem despre acei săpători care înţeleg adevărul şi *vor* să plece din Darakemba, dar nu-şi pot permite costul călătoriei? Haideţi să-i ajutăm să-nţeleagă că trebuie să plece. Haideţi să-i ajutăm cu blândeţe să-şi vadă de drum. În primul rând, trebuie să-nţelegeţi că singurul motiv pentru care săpătorii stau aici este acela că-i tot plătim să facă munca pe care bietele fiinţe umane nevoiaşe şi bieţii îngeri ar face-o cu plăcere. Desigur, îi puteţi plăti mai puţin pe săpători, având în vedere că ei au nevoie doar de-o bortă-n malul râului ca s-aibă o casă. Dar trebuie să faceţi sacrificiul – de dragul lor şi de dragul nostru – şi să-ncetaţi să-i mai luaţi ca zilieri pentru vreo muncă. Plătiţi puţin mai mult pentru a avea un *bărbat* care să vă sape şanţul. Plătiţi puţin mai mult pentru a avea o *femeie* care să vă spele rufele. O să merite banii pentru că n-o să mai trebuiască să plătiţi pentru a se face a doua oară un lucru prost executat.

Aplauze. Râsete. Lui Shedemei îi venea să plângă la auzul nedreptăţii minciunii lui.

— Nu cumpăraţi de la negustorii săpători. Nu cumpăraţi nici măcar de la vânzători-fiinţe umane sau îngeri, dacă bunurile au fost create folosindu-se munca unor săpători. Insistaţi ca ei să vă garanteze că toată munca a fost efectuată de bărbaţi şi femei, nu de creaturi inferioare. Dar dac-un săpător vrea să-şi vândă pământul, atunci, da, cumpăraţi-l – la un preţ rezonabil. Lăsaţi-i pe toţi să-şi vândă terenurile, până când niciun petic de pământ din Darakemba n-o să mai aibă ca proprietar un săpător.

Aplauze. Urale.

— Or să flămânzească? Da. Sărăcia o să se-adâncească? Da. Dar *nu* o să-i lăsăm să moară de foame. Am trăit mulţi ani, în copilărie, suferind constant de foame din pricina faptului că supraveghetorii noştri săpători nu ne dădeau destulă mâncare. Noi nu suntem ca ei! Vom strânge alimente, vom folosi fonduri donate de Adunarea Căilor Străvechi şi-i vom *hrăni* pe toţi săpătorii din Darakemba dac-o să fie nevoie – dar doar timpul necesar pentru a ajunge la graniţă. Şi-i vom hrăni doar atât timp cât îşi văd de drumul lor! Ei pot primi alimente din proviziile Căilor Străvechi – dar doar la marginea oraşului, apoi sunt obligaţi să meargă, ei şi familiile lor, pe drumul către graniţă. În anumite puncte de-a lungul acestuia, vom avea locuri sigure în care să poată campa, şi le vom oferi hrană, fiind trataţi cu bunătate şi politeţe – dar a doua zi de dimineaţă se

vor scula, vor mânca şi-şi vor vedea de drum, din ce în ce mai aproape de graniţă. Iar la sfârşit, li se va oferi suficient spre-a mai merge o săptămână, ca să găsească un loc în tărâmul Elemakilor, unde să se stabilească. Să muncească acolo! Să-şi păstreze preţioasa „cultură” pe care unii o preţuiesc atât de mult – dar nu-n Darakemba! Nu-n Darakemba!

Aşa cum, fără îndoială, plănuise el, publicul preluă sloganul; cu greu reuşi el să-i potolească pentru ca să-şi poată încheia discursul. Care nu mai dură mult, ci doar atât cât să aducă din nou elogii frumuseţii căilor străvechi ale Nafarilor şi Darakembilor, iubitoarei şi tolerantei Adunări a Căilor Străvechi, şi să sublinieze că doar în rândul Străvechilor, aşa cum se vor numi ei, vor putea găsi adevărata dreptate şi bunătate, atât pentru săpători, cât şi pentru îngeri şi fiinţe umane. Ei îşi urlară aprobarea, îi scandară numele, îşi strigară iubirea faţă de el.

(Akma ştia că va fi bun în acest domeniu, dar chiar şi el este surprins de o asemenea adulare.)

Nu se bucură de adularea mea, răspunse Shedemei tăcut.

(Ca să fim cinstiţi, majoritatea nu l-au aprobat atunci când s-a exprimat cu adevărat urât la adresa săpătorilor. Dar el are cu adevărat sprijinul lor pentru programul de strămutare pe care l-a schiţat. Pentru moment, cel puţin, majorităţii celor prezenţi li se pare o soluţie simplă şi umană.)

Şi cum o să li separă celor din poporul pământului?

(Ca şi cum ar fi sfârşitul lumii.)

Motiak o să pună capăt acestei situaţii, nu?

(O să-ncerce, sunt sigur. Agenţii lui îi raportează deja ceea ce au spus fiii lui şi Akma. Vor studia legea. El nu se poate opune la nesfârşit acestui plan, dacă lumea îl doreşte cu adevărat.)

Nu vede el oare c-a le lua mijloacele de trai şi a-i goni din casele lor, asigurându-le doar supravieţuirea, este, în timp, ceva la fel de crud?

(Nu te certa cu mine. Ceartă-te cu el. Poate dacă le-ai spune cine eşti şi-ai face o demonstraţie cu mantia…)

Păstrătorul nu acţionează-n felul ăsta. El vrea ca lumea să-l urmeze pentru că le place calea lui.

(Păi, atunci când Nafai le-a administrat fraţilor lui mai mari un mic şoc electric, şi-a asigurat colaborarea lor suficient de mult pentru a recondiţiona nava spaţială.)

Şi s-au întors imediat ce au putut la complotul care urmărea să-l ucidă.

— Hai să mergem acasă, Shedemei, rosti una dintre eleve.

— A fost minunat, zise alta, clătinând din cap mâhnită. Păcat că tot ce-a spus a fost de rahat.

Shedemei condamnă imediat limbajul ei vulgar, apoi râse şi o îmbrăţişă. Chiar dacă elevele de la şcoală se implicaseră emoţional, ele fuseseră educate cu adevărat, nu doar trecuseră prin

şcoală – erau capabile să audă ceva ce nu mai auziseră vreodată, să analizeze şi să hotărască singure că era lipsit de valoare, periculos, rău…

Poate că eleva ei chiar *folosise* singurul termen posibil pentru ceea ce auzise.

Era întuneric atunci când ajunseră la şcoală. Fetele se grăbiră să le comunice celorlalte ceea ce se spusese la întrunire. Shedemei se duse mai întâi la profesorii care se întâmplau să fie din poporul pământului. Le explică strategia lui Akma de a-i boicota pe săpători, pentru a-i obliga să plece.

— Locul vostru aici e sigur, rosti ea. Şi n-o să mai percep taxe de la eleve, pentru ca părinţii lor să poată economisi şi s-angajeze săpători sau să-i ajute pe cei cărora nu le pot da de muncă. O să facem tot ceea ce putem.

Nu trecu prin curte până când elevele care participaseră la adunare nu le împărtăşiră celorlalte ce zisese Akma referitor la săpători. Aveau o memorie bună; o parte din cele auzite fură reproduse cuvânt cu cuvânt. Edhadeya era una dintre cele care nu luaseră parte la întrunire; aşa cum îi spusese lui Shedemei, nu ştia dac-o să fie în stare să se controleze şi, în plus, ea trebuia să dovedească faptul că măcar unul dintre copiii lui Motiak nu-şi pierduse complet bunul-simţ. Pe moment, însă, în timp ce-asculta afirmaţiile lui Akma despre inferioritatea inteligenţei săpătorilor, despre faptul că nu aveau ce căuta într-o societate

civilizată, ea-şi pierdu controlul.

— O cunoaşte pe Voozhum! Nu aşa de bine ca fraţii mei, dar o ştie! El e conştient că tot ceea ce spune e-o minciună, ştie asta, ştie asta!

Gesticula, gălăgioasă, aproape urlând. Copiii erau puţin înspăimântaţi, dar admirau totodată această demonstraţie de pasiune – era ceva extrem de îndepărtat de firea temperamentală, dar cumpănită, pe care Edhadeya o afişase întotdeauna.

Shedemei se apropie de ea şi o luă în braţe.

— Cel mai mult doare atunci când răul e făcut de cei pe care-i iubim, zise ea.

— Cum pot să răspund la minciunile lui? Cum pot să-i fac pe ceilalţi să-nceteze să mai creadă-n el?

— Deja faci lucrul ăsta. Predai. Vorbeşti oriunde poţi. Refuzi să tolerezi atunci când alţii, în prezenţa ta, se fac ecoul răutăţilor spuse de el.

— Îl urăsc! rosti Edhadeya, cu glas răguşit de emoţie. N-o să-l iert niciodată, Shedemei. Păstrătorul ne spune să ne iertăm duşmanii, dar eu n-o să fac aşa ceva. Dacă lucrul ăsta o să mă facă şi pe mine rea, atunci o să fiu rea, dar o să-l urăsc veşnic pentru ceea ce-a făcut în seara asta.

Una dintre eleve, năucă, zise:

— Dar practic n-a *făcut* nimic, nu-i aşa? Doar a vorbit.

Shedemei, încă ţinând-o Edhadeya lângă ea, spuse:

— Dac-arăt către un bărbat care merge pe stradă, şi urlu la toată lumea: „Uite-l, uite-l pe bărbatul care mi-a lovit fetiţa! Uite-l pe bărbatul care mi-a violat şi mi-a torturat fata, îl recunosc, el este!” – dacă *spun* vorbele astea, iar mulţimea o să-l sfâşie, deşi am ştiut tot timpul că el e nevinovat, că totul e-o minciună, doar am vorbit sau chiar am *făcut* ceva?

Lăsându-le să discute despre această lecţie, o conduse pe Edhadeya în şcoală, în separeul identic cu celelalte în care dormea.

— Nu te necăji, Edhadeya. Nu lăsa să te distrugă lucrul ăsta.

— Îl urăsc, mormăi ea din nou.

— Pentru că nu ne pot auzi ceilalţi, insist să te confrunţi cu adevărul propriei inimi. Motivul pentru care eşti atât de supărată, pentru care te simţi atât de trădată încât nu-ţi mai poţi controla emoţiile, ele îţi aruncă în aer demnitatea, te fac aproape să-nnebuneşti din cauza durerii – motivul pentru toate astea, draga mea prietenă, colega mea profesoară, sora mea, e acela că încă-l mai iubeşti şi nu-l poţi ierta.

— Nu-l iubesc, spuse Edhadeya. Ăsta-i un lucru îngrozitor de care m-acuzi.

— Plângi până când o s-adormi, Dedaya. Mâine trebuie să predai ore. Şi-o să am nevoie de foarte mult ajutor şi din partea ta. În seara asta poţi să jeleşti, să fii deprimată şi să-njuri până când nu mai poţi. Dar o s-avem nevoie cu toţii ca să ne fi de

ajutor după asta.

A doua zi de dimineaţă, Edhadeya fu de ajutor, într-adevăr, calmă şi sârguincioasă, înţeleaptă şi milostivă, ca de obicei. Dar Shedemei putea vedea că frământarea lăuntrică n-o părăsise. Ai primit un nume corect – de la Eiadh, care făcuse greşeala tragică de a-l iubi pe Elemak. Dar n-ai făcut toate greşelile lui Eiadh. Ai fost echilibrată, în timp ce Eiadh a socotit că-l iubeşte mai mult pe Nafai. Şi-i posibil ca tu să fi făcut o alegere mai înţeleaptă, pentru că nu ştiu dacă Akma e la fel de încăpăţânat în trufia lui aşa cum era Elemak. Care-a avut nenumărate dovezi ale puterii Sufletului Suprem, apoi ale Păstrătorului Pământului, şi totuşi îi sfida şi ura tot ceea ce încercau să săvârşească. Dar Akma n-a experimentat niciodată, în mod conştient, puterea Păstrătorului – ăsta-i un avantaj pe care Akmaro şi Chebeya, Edhadeya şi Luet, Didul şi chiar şi eu îl avem în comparaţie cu el. Aşa că este posibil, sărmană Edhadeya, ca tu să nu-ţi fi încredinţat inima atât de tragic şi de nebunesc precum Eiadh.

Dar, la urma urmei, se poate întâmpla ca tu să fi greşit şi mai mult.

11
Înfrângere

Dudagu nu voia ca soţul ei să plece.

— Nu-mi place atunci când pleci pentru atâtea

zile.

— Îmi pare rău, dar indiferent cât de rău ţi-e acum, eu sunt, totuşi, regele, spuse Motiak.

— Aşa-i, drept care pui pe cineva să descopere diverse lucruri şi să-ţi raporteze, aşa că nu trebuie să te duci tu, ca să vezi cu ochii tăi.

— Sunt regele poporului pământului din Darakemba, la fel după cum sunt regele poporului cerului şi al celui de mijloc. Trebuie să vadă că eu nu doresc plecarea lor.

— Tu ai dat decretul acela, nu-i aşa? Prin care interzici boicotarea săpătorilor?

— Oh, da. Am dat decretul, şi imediat Akma şi fiii mei au început să meargă-n dreapta şi-n stânga, declarând că, în conformitate cu legea, nu mai susţineau boicotul şi-i îndemnau pe oameni să *nu*-nceteze s-angajze cu ziua săpători sau să cumpere bunuri făcute de aceştia. Aşa că nu-i pot opri, atâta vreme cât mesajul lor de boicotare e răspândit *în continuare* sub aparenta lor dorinţă de a-l stopa.

— Eu rămân la părerea c-ar trebui să-i faci să vină acasă şi să-i opreşti să mai vorbească.

— N-o să schimbe faptul că lumea ştie ce-anume cred ei, ce-anume doresc. Mă crezi sau nu, Dudagu, dar, în ciuda bunei păreri pe care-o ai despre puterile mele, sunt neputincios.

— Pedepseşte-i dacă-i boicotează pe săpători! Confiscă-le proprietăţile! Taie-le un deget!

— Şi cum anume o să dovedesc că boicotează?

Nu trebuie să spună decât: „Nu m-a mulţumit niciodată munca pe care-a făcut-o, aşa că o să angajez pe-altcineva. N-are legătură cu specia din care face parte – oare n-am libertatea de-a angaja pe cine vreau?” Câteodată s-ar putea chiar să fie adevărat. Ar trebui să-i pedepsesc?

Dudagu cugetă la acest lucru câteva clipe.

— Ei, bine, dacă săpătorii pleacă, n-au decât! Dac-or să plece cu toţii, problema-i rezolvată.

Motiak o privi tăcut, până când ea-şi dădu seama că ceva nu era-n regulă, se uită la el şi văzu furia de pe chipul lui.

Ea icni.

— Am zis ceva necugetat?

— Atunci când cineva din regatul meu e de părere că unii dintre cetăţenii mei nu-s acceptaţi şi-i goneşte împotriva voinţei mele, să nu-ndrăzneşti să-mi spui că-n momentul în care-au plecat, s-a rezolvat problema. Fiecare membru al poporului pământului care părăseşte Darakemba face ca această naţie să devină mai rea şi-ncepe să-mi displacă a mai fi regele lor.

— Nu-mi place s-aud *asta*, rosti ea. N-o să faci o asemenea prostie încât s-abdici, nu-i aşa?

— Şi să-l pun pe Aronha pe tron cu câţiva ani mai devreme? Să văd cum reîntemeiază mârşăvia asta cu Căile Străvechi ca religie oficială a imperiului? N-o să-i dau satisfacţie. Nu, o să fiu rege până când o să-mi dau ultima suflare. Sper însă să am puterea de-a nu spera niciodată ca toţi

fiii mei să moară înaintea mea.

Dudago ţâşni pur şi simplu din pat, proţăpindu-se în faţa lui, cu maiestuoasă furie.

— Să nu mai spui lucrul ăsta-n faţa mea! Trei dintre ei nu-s fiii mei, știu lucrul ăsta, şi știu că ei mă urăsc şi consideră că-s nefolositoare, dar totuşi sunt fiii tăi, iar lucrul ăsta-i mai sfânt decât orice pe lume şi niciun om civilizat n-ar dori ca fiii lui să moară înaintea lui, chiar dacă el *e* regele, iar ei *sunt* nişte mucoşi trădători şi infami, aşa cum s-a dovedit a fi Khimin al meu.

Izbucni în lacrimi.

El o conduse spre pat.

— Ei, hai, n-am vorbit serios, m-am lăsat purtat de mânie.

— La fel şi eu, doar c-aveam *dreptate* să fiu mânioasă, replică ea.

— Aşa este, aveai dreptate şi-mi cer scuze. N-am vrut.

— Te rog să nu pleci.

— O să plec, pentru că trebuie s-o fac. Iar tu o să-ncetezi să mă mai baţi la cap în legătură cu asta, pentru că n-ar trebui să mă simt vinovat fiindcă-mi fac datoria de rege.

— N-o să dorm cât timp o să fii plecat. O să ai noroc dacă n-o să mor de slăbiciune şi de oboseală până când te-ntorci.

— Trei zile? Încearcă să rămâi în viaţă vreme de trei zile.

— Nu-mi iei deloc în serios boala, Tidaka, rosti

ea.

— O iau în serios, zise Motiak, dar n-am lăsat-o și n-o voi lăsa niciodată să mă oprească de la datoria mea. Dudagu, e-una din tragediile vieţii de rege. Dac-ai muri în timp ce-s plecat ca să-mi fac datoria, aş jeli. Dar dacă nu mi-aş face datoria pentru că tu eşti pe moarte, aş fi cuprins de ruşine. De dragul regatului meu, mai degrabă să jelească împreună cu mine poporul meu decât să se ruşineze de mine.

— N-ai inimă, spuse ea.

— Nu, *am o* inimă, replică Motiak. Doar că nu pot întotdeauna să fac ceea ce-mi cere.

— Te urăsc. N-o să te iert niciodată.

— Dar eu o să te *iubesc*, răspunse el blajin.

Apoi, când uşa se închise în urma lui, iar ea nu-l mai putea auzi, el mormăi: „Aş putea chiar să te iert pentru că-mi faci viaţa de familie atât de... agitată."

Părăsi casa în compania a doi căpitani – aşa cum cerea tradiţia, unul era înger, celălalt om. Afară, iscoadele şi oştenii erau gata – doar zece iscoade şi treizeci de soldaţi, dar era cel mai bine să fie pregătit.

În acele vremuri tumultuoase nu se ştia niciodată când putea pătrunde adânc în Darakemba un detaşament de Elemaki. Iar înainte de terminarea călătoriei, ei vor fi departe, în susul râului, mult mai aproape de graniţă.

Pe drumul de ieşire din oraş li s-au alăturat

Akmaro, Chebeya, Edhadeya şi Shedemei. Motiak o salută pe fiica sa cu o îmbrăţişare, iar pe Shedemei cu o scurtă formulă de politeţe; era uşor să-şi asume un oarecare nivel de intimitate, de parcă ar fi cunoscut-o de multă vreme.

— Odată şi-odată, trebuie să-mi spui de unde eşti, zise el. Adică, să-mi arăţi pe-o hartă. Am hărţile originale desenate de Nafai, care arată întreaga Gornaya. Poate că nu voi fi auzit de oraşul tău, dar îl pot adăuga pe hartă.

— N-ar avea niciun rost, replică Shedemei. Acum nu mai există.

— O durere care cu greu poate fi imaginată, rosti Motiak.

— A fost, pentru o vreme, spuse Shedemei. Dar eu trăiesc, iar munca mea necesită întreaga mea concentrare.

— Totuşi, aş vrea să văd unde anume era oraşul tău. Deseori, se construieşte pe-acelaşi loc. Dac-a existat odinioară un motiv pentru durarea unui oraş, alţii or să găsească din nou acelaşi motiv.

Conversaţie politicoasă; cu toţii ştiau ce anume e-n mintea lui Motiak. Dar n-avea rost să vorbească despre asta tot timpul; nu prea aveau ce să facă. Iar Motiak avea datoria de-a lua măsuri ca ei să se simtă cât se poate de confortabil. Aceasta era una dintre iritările de bază ale faptului de-a fi rege. Indiferent unde anume se afla, sau de cine stătea lângă el, era întotdeauna gazdă, mereu responsabil pentru confortul tuturor.

Odată plecaţi la drum, deveni clar motivul călătoriei. Tabăra săpătorilor emigranţi nu era mare, dar nici nu avea această pretenţie. Fiinţe umane şi îngeri tăcuţi stăteau lângă chioşcul în care se distribuiau hrană şi apă; urcioarele cu capac şi cu sfori de petrecut pe după gât aveau să le slujească săpătorilor pe drum. Totodată, vor fi un semn distinctiv că sunt emigranţi, astfel încât oricine îi va întâlni în cale avea să ştie că părăseau Darakemba. Dăduseră curs invitaţiei Străvechilor; luaseră hotărârea să trăiască acolo unde nu erau antipatizaţi. Dar acest lucru nu le producea nicio bucurie. Motiak nu-şi petrecuse atât de multă vreme alături de poporul pământului ca să poată desluşi cu uşurinţă expresiile de pe ciudatele lor chipuri. Dar nu era nevoie de prea multă experienţă ca să vezi tristeţea după spinările lor curbate, după felul în care aveau acum tendinţa de-a merge în două picioare, punând din când în când o mână pe sol, ca şi cum începuseră să descopere, cumva, că era adevărat că erau considerate nişte animale, astfel încât se străduiau din răsputeri să se abţină să pună jos şi mâna cealaltă, pentru a o transforma din nou în picior, ca şi cum ar fi fost un vechi strămoş care goneşte pe străzile lăturalnice ale unui oraş omenesc, căutând ceva de mâncat, ceva umed sau strălucitor.

Motiak îşi conduse detaşamentul pe drum; săpătorii se dădură la o parte.

— Nu, spuse el, drumul e destul de larg, avem loc cu toţii.

Ei rămaseră neclintiţi pe margine, urmărindu-l.

— Eu sunt Motiak, rosti el. Nu-nţelegeţi că sunteţi cetăţeni? Nu sunteţi obligaţi să plecaţi. Am deschis cămările publice din toate oraşele. Puteţi sta s-aşteptaţi să se liniştească lucrurile. O să treacă.

În cele din urmă, unul dintre ei luă cuvântul.

— Când ne ducem acolo, vedem ura din ochii lor, maiestate. Ştim că ne-aţi vrut binele, atunci când ne-aţi eliberat din sclavie. Noi nu *vă* urâm.

— Nu-i vorba de foame, spuse un altul. Ştiţi că nu despre asta-i vorba.

— Ba da, zise o femeie, ţinând lângă ea trei copii mici. Şi despre bătăi. N-o să trăiţi o veşnicie, maiestate.

— Indiferent de ceea ce se spune, pe drept, despre fiii mei, replică Motiak, ei n-or să permită persecuţiile.

— Oh, o să ne-nfometeze, dar n-or să dea voie să fim loviţi? remarcă batjocoritor femeia. Ridicaţi-vă-n picioare, voi, ăştia, le spuse ea copiilor. Ăsta-i regele. Este *maiestatea sa.*

Căpitanul înger al lui Motiak dădu să o pedepsească pentru necuviinţă, dar acesta îl opri cu un mic gest al mâinii. Ironia din glasul ei nu putea egala amărăciunea din inima sa. Avea dreptate, să ia în zeflemea maiestatea. Un rege nu are mai multă putere decât supunerea de

bunăvoie pe care i-o arată marea masă a poporului. Un rege care este mai rău decât poporul său e-un şarpe veninos; un rege care-i mai bun e pielea de anul trecut, lepădată în iarbă.

Pabul se afla la chioşcul Căilor Străvechi. Solicitase să vină şi el, căci se simţea oarecum responsabil de tulburări din pricina sentinţei pe care o dăduse în procesul lui Shedemei, cu un an în urmă.

— Aceşti aşa-zişi Străvechi sunt o şleahtă detestabilă, dar nu-ncalcă nicio lege. Ei nu tulbură apa şi nu otrăvesc mâncarea. E destul de proaspătă, iar raţiile pe care le dau celor din poporul pământului sunt suficiente pentru o călătorie de-o zi. Ezită, gândindu-se cum să continue, apoi se hotărî şi vorbi: Ai putea să le interzici săpătorilor să plece.

Motiak încuviinţă, dând din cap.

— Da – aş putea să le cer celor mai neputincioşi şi supuşi cetăţeni ai mei să stea şi să suporte în continuare umiliri şi abuzuri, de care nu-i pot apăra, aş putea face lucrul ăsta.

Pabul nu mai insistă.

Merseră întreaga zi, cu paşi rapizi, pentru că erau cu toţii sănătoşi; Motiak şi Pabul insistau asupra menţinerii unei bune forme fizice, pentru că funcţiile lor erau militare şi puteau să ajungă în orice moment pe câmpul de luptă; Akmaro şi Chebeya, Edhadeya şi Shedemei pentru că făceau parte dintre Păstraţi şi munceau cu mâinile lor,

nepermiţându-şi hrană în exces sau tihnă neproductivă. Aşa că ajunseră din urmă grup după grup de săpători, iar fiecăruia din ele Motiak le spuse acelaşi lucru: „Vă rog să rămâneţi. Vreau să rămâneţi. Aveţi încredere că Păstrătorul, că va tămădui rănile tărâmului nostru.” Iar răspunsul lor era mereu acelaşi: „Pentru tine am rămâne, Motiak, ştim că ne vrei binele; dar eu şi copiii mei n-avem niciun viitor aici.”

— Ne induce-n eroare, rosti Akmaro în acea după-amiază. Îi vedem aici pe cei care-s pe drum. Majoritatea au rămas.

— Pân-acum, replică Motiak.

— Resursele noastre-s folosite la maximum, dar toţi săpătorii care pot fi angajaţi câştigă salarii; copiii lor sunt încă la şcoală; există chiar şi oraşe şi sate unde Akma şi fiii tăi nu au nicio influenţă, iar lumea se comportă civilizat, fără boicoturi sau semne de ură.

— Cât de multe sunt astfel de oraşe? întrebă Motiak. Unul dintr-o sută?

— Unul din cincizeci, replică Akmaro. Sau unul din patruzeci.

Motiak nu trebuia să mai răspundă la asta.

Gândul i se întoarse la discuţia avută de dimineaţă cu soţia lui. Asprimea cu care spusese să fie lăsaţi să plece săpătorii, apoi se va rezolva problema. E oare chestia asta mai monstruoasă decât crudul meu gând că s-ar putea să doresc să-mi văd copiii în mormânt înainte de-a muri? Cu

toate astea, n-aş fi ezitat să-i las să ia armele-n mâini şi să plece la luptă, dacă ne-ar ataca duşmanul. E posibil să fi murit cu ocazia asta, în violenţa războiului, iar atunci când s-ar fi văzut că nu jelesc niciun bărbat şi nicio femeie din regat, lumea ar fi zis: „Dacă i-ar fi iubit cu adevărat, nu i-ar fi trimis în calea morţii."

Îmbrăcă ideea în cuvinte şi le rosti cu glas tare, aşa încât Akmaro, care păşea alături de el, îl auzi.

— Există lucruri cărora părinţii le dau mai multă importanţă decât vieţilor copiilor lor.

Akmaro n-avea nevoie de nicio explicaţie ca să înţeleagă încotro se îndreptau gândurile lui Motiak.

— E greu, spuse el. Tot ceea ce e-n natură a scris în minţile noastre ideea că ceea ce contează mai mult decât orice sunt copiii.

— Dar civilizaţia înseamnă a te ridica peste lucrul ăsta, spuse Motiak. Simţim că sinele nostru este oraşul, tribul, naţiunea...

— Copiii Păstrătorului...

— Da, considerăm asta ca fiind sinele care trebuie păstrat cu orice chip, aşa încât lucrurile mai apropiate-s mai puţin valoroase. Oare asta-nseamnă că suntem nişte monştri, că ne urâm copiii dacă-i trimitem în război ca să ucidă şi să fie ucişi, pentru a-i proteja pe micuţii vecinilor noştri?

— „Supravieţuirea familiei este asigurată atunci când familia este subsumată unei societăţi mai

ample, recită Akmaro. O singură familie poate fi distrusă şi poate sângera, dar organismul mai vast rezistă. Rana nu-i fatală.” Edhadeya m-a învăţat lucruri care se predau la Casa Rasaro.

— Petrece mai mult timp în casa ta decât în a mea, spuse Motiak.

— Află mai multă alinare din partea Chebeyei decât din cea a mamei vitrege, rosti Akmaro. Nu cred că-i surprinzător lucrul ăsta. În plus, îşi petrece cea mai mare parte a timpului împreună cu Shedemei.

— Ciudată femeie, spuse Motiak.

— Dac-ai cunoaşte-o mai bine, zise Akmaro, ţi-ai da seama că-i şi mai ciudată decât crezi.

Apoi, brusc, comportamentul lui Akmaro se schimbă; cu voce înceată, el spuse:

— N-am observat că-i atât de aproape de noi căpitanul tău.

— Chiar e?

— Crezi că a tras cu urechea, atunci când ai spus: „Există lucruri cărora părinţii le dau mai multă importanţă decât vieţilor copiilor lor.”

Motiak îi aruncă o privire alarmată lui Akmaro. Amândoi înţeleseră că, fără să vrea, Motiak îi punea pe fiii lor în mare primejdie.

— E vremea să ne oprim pentru masa de prânz.

În timp ce soldaţii scoaseră hrana pe care o aveau cu ei şi toate iscoadele, cu excepţia a două dintre ele, se aşezară pe pământ, Motiak o luă deoparte pe Edhadeya.

— Îmi pare rău că te separ de grup, dar am o însărcinare urgentă pentru tine.

— Şi nu poţi trimite o iscoadă?

— În niciun caz, replică el. Din întâmplare chiar acum am spus ceva nefericit şi am fost auzit de urechi străine; dar chiar dacă n-am fost auzit, vreunuia dintre oamenii mei o să-i vină ideea, văzând cât de nemulţumit sunt. Trebuie să te duci să-i avertizezi pe fraţii tăi că-i posibil, ba chiar probabil, ca vreun soldat, socotind că-mi va face un serviciu, să-ncerce să mă uşureze de unele dintre sarcinile de familie.

— Oh, tată, doar nu crezi c-or să ridice mâna asupra unui vlăstar regal?

— Au mai murit şi-nainte fii de rege, rosti Motiak. Soldaţii mei ştiu că ceea ce fac băieţii mei mă omoară. Mi-e frică de loialitatea celor mai credincioşi oameni ai mei în aceeaşi măsură cum mă tem de lipsa de loialitate a fiilor mei. Du-te la ei, transmite-le avertizarea mea.

— Ştii ce-or să spună, tată? Că tu-i ameninţi, că tu-ncerci să-i faci să nu mai vorbească-n public.

— Încerc să le salvez vieţile. Spune-le măcar să călătorească pe-ascuns. Să nu spună nimănui care-o să fie următoarea destinaţie, nici când au de gând să plece. Să meargă repede, s-ajungă fără să ştie nimeni. Trebuie să facă lucrul ăsta, altminteri, undeva pe drum, o să-i pândească cineva. Şi nu săpători – nu vorbesc despre săpători –, ci despre oameni şi îngeri. O să faci lucrul ăsta?

Ea încuviinţă, dând din cap.

— O să meargă doi îngeri cu tine, pentru siguranţă, dar când o să fii aproape, trebuie să le porunceşti să stea-n spatele tău, ca să fii singură când o să vorbeşti cu fraţii tăi.

Ea încuviinţă; apoi se ridică şi ea în picioare.

— Edhadeya, spuse Motiak. Ştiu că-ţi cer să faci un lucru dificil, să te duci şi să te-ntâlneşti cu ei. Dar pe cine altcineva pot trimite? Pe Akmaro? Pe Pabul? Akma o să *te* lase să te apropii şi să vorbeşti cu fraţii tăi între patru ochi.

— Pot să-ndur asta, rosti Edhadeya. Pot să-ndur asta mai bine decât să văd fiinţele astea istovite cum îşi părăsesc patria.

În timp ce se îndepărta, Motiak văzu că ea se ducea direct la Shedemei. O strigă. Ea se întoarse.

— Nu cred c-ar trebui să vorbeşti cu persoane străine despre chestia asta, zise el.

— Nici n-aveam de gând, replică ea, părând iritată.

Plecă din nou; din nou se îndreptă glonţ spre Shedemei, iar de această dată vorbi cu ea. Shedemei încuviinţă, apoi clătină din cap a negaţie; doar în acel moment plecă Edhadeya de-a binelea împreună cu grupul ei, cu doi îngeri care zburau pe deasupra, cercetând traseul.

Motiak era furios, cu toate că realiza că supărarea lui era prostească. Chebeya îşi dădu imediat seama că era indispus şi veni la el.

— Ce s-a-ntâmplat cu Edhadeya? întrebă ea.

— I-am spus să nu stea de vorbă cu persoane străine despre-nsărcinarea ei, iar ea s-a dus direct la Shedemei.

Chebeya râse uşor.

— Oh, Motiak, ar fi trebuit să fii mai explicit. Shedemei nu-i o persoană străină pentru nimeni de aici, cu excepţia ta.

— Edhadeya a-nțeles ce-am vrut să spun.

— Nu, n-a-nțeles, Motiak. Dac-ar fi înțeles, ţi-ar fi dat ascultare. Nu toţi copiii tăi sunt răzvrătiţi. În plus, Shedemei nu-i Bego sau… Akma. Ea n-o să facă altceva decât s-o conducă pe Edhadeya mai aproape de Păstrător şi de tine.

— Vreau să stau de vorbă cu Shedemei. E timpul s-o cunosc mai bine.

După câteva clipe, Shedemei şedea lângă el, la umbră, cu Akmaro, Pabul şi Chebeya în jurul lor, soldaţii fiind mult în spate, fără putinţa de-a trage cu urechea.

— Destul cu stilul evaziv, rosti Motiak. A mers să fii vagă şi misterioasă până când fiica mea a-nceput să-ți dezvăluie însărcinările mele secrete.

— Ce-nsărcinări secrete? întrebă Shedemei.

— Motivul pentru care-am trimis-o înapoi la Darakemba.

— Nu mi-a spus nimic despre așa ceva.

— Vrei să pretinzi că nu știi cu ce-anume se ocupă?

— Nicidecum, spuse Shedemei. Ştiu exact ce anume trebuie să facă. Dar nu ea mi-a spus.

— Destul cu şaradele! Cine eşti?

— Atunci când o să văd că te priveşte lucrul ăsta, Motiak, o să-ţi spun. Până atunci, nu trebuie să ştii decât că-l slujesc pe Păstrător cât pot de bine, la fel ca şi tine, iar asta ne face prieteni, fie că vrei, fie că nu.

Nimeni nu-i mai vorbise cu atâta neruşinare până atunci. Doar atingerea blândă a Chebeyei pe braţ îl opri să se aventureze să rostească nişte cuvinte pe care le-ar fi regretat imediat.

— Încerc să fiu o persoană de bun-simţ şi să n-abuzez de puterile mele de rege, dar am şi eu limitele mele.

— Dimpotrivă, zise Shedemei. *Nu* există limită a bunului tău simţ. Este complet. Akma şi băieţii tăi n-ar fi reuşit nici măcar pe jumătate atât de bine, dac-acest lucru n-ar fi adevărat.

Motiak îi studie chipul, încă mânios, nedumerit în continuare.

— Eu sunt regele şi nimeni n-o să mă contrazică.

— Dacă te-ajută cu ceva, replică Shedemei, nu ştiu nimic care să te-ajute, pentru că nu m-ajută nici pe *mine.* Sunt la fel de nerăbdătoare ca şi tine să pun capăt acestei tâmpenii. Şi mi-e la fel de limpede că dacă Akma reuşeşte să-şi pună în aplicare toate planurile, regatul tău va deveni o ruină, poporul tău va fi răspândit şi luat în sclavie, iar acest măreţ experiment de libertate şi armonie o să fie, nu o amintire, ci o legendă, apoi un mit, apoi o născocire.

— A fost o născocire tot timpul.

— Nu, nu-i adevărat, spuse Akmaro, intervenind pentru a-l opri pe Motiak să se cufunde în amărăciune, aşa cum făcuse în ultimele săptămâni şi luni. Nu-ncepe să foloseşti minciunile lui Akma ca să-ţi scuzi lipsa de înţelegere. Ştii că Păstrătorul Pământului există. Ştii că visele pe care le trimite-s reale. Ştii că viitorul pe care i l-a arătat lui Binaro este unul fericit, plin de speranţă şi de lumină, iar tu l-ai ales, nu din pricina fricii faţă de Păstrător, ci din iubire faţă de planul său. Nu pierde din vedere lucrul ăsta.

Motiak oftă.

— E bine măcar că n-am povara de-a purta cu mine o conştiinţă. Akmaro înmagazinează una cu mult mai mare decât aş putea duce eu, şi o scoate la iveală atunci când e nevoie.

Râse. La fel şi ceilalţi. Pentru câteva clipe, apoi râsetele se transformară în tăcere meditativă.

— Prieteni, cred c-am văzut cu toţi cât de lipsit de putere sunt. Chiar dac-aş fi precum răposatul Nuab cel nejelit printre Zenifi, având dorinţa de-a ucide pe-oricine mi-ar sta-n cale, el n-a trebuit să facă faţă unui duşman atât de hotărât precum Akma.

— Sabia lui Khideo era cât pe ce să-l răpună.

— Khideo n-a trebuit să umble-n dreapta şi-n stânga, spunând lumii ce doreau s-audă cei mai răi dintre ei. Fiii lui nu s-au unit împotriva sa,

astfel încât lumea să-i considere ca fiind viitorul, iar pe el trecutul și să-l ignore ca și cum ar fi fost deja mort. Nu crezi, Akmaro, că-i o ironie că ce i-ai făcut tu lui Pabulog, furându-i copiii, să mi se-ntâmple-n cele din urmă și mie?

Akmaro râse amar, ca un lătrat.

— Crezi că n-am observat paralela? Fiul meu crede că mă urăşte, dar faptele lui au fost perversul ecou al alor mele. S-a făcut mare și-a ajuns conducătorul unei mișcări religioase și-și petrece viaţa predicând și predând altora. Ar trebui să fiu mândru.

— Da, suntem cu toţii nişte rataţi, grăi Chebeya maliţios. Putem să stăm și să ne jelim neputinţa. Lui Shedemei, care chipurile ştie toate secretele universului, nu-i trece prin cap nici măcar un singur lucru util pe care să-l facă. Regele se văicăreşte cât de neputincioși sunt regii. Soţul meu, marele preot, se jeleşte ce tată nereușit e el. În timp ce eu trebuie să stau aici și să văd cum se destramă firele care ţin la un loc regatul ăsta, cum lumea se organizează-n triburi care-s unite doar prin ură și frică, iar în tot răstimpul ăsta ştiu că cei cărora li s-a-ncredinţat puterea care chiar *există* pe tărâmul ăsta nu fac altceva decât să-și plângă de milă?

Virulenţa ei îi ului pe toţi.

— Da, replică Motiak, prin urmare suntem nişte persoane neputincioase și jalnice. *Ce-anume* vrei să spui?

— Sunteţi supăraţi pe noi pentru că nu suntem în stare să facem ceva? zise Akmaro. Dar ăsta-i motivul tristeţii noastre – nu *putem.* La fel de bine poţi fi supărat pe mal pentru că nu poate opri apa care curge pe lângă el.

— Nesăbuiţi oameni ai puterii! strigă Chebeya. Sunteţi prea obişnuiţi să guvernaţi prin legi şi vorbe, soldaţi şi iscoade. Acum vă-nfuriaţi sau sunteţi răniţi în sentimente pentru că toate uneltele voastre obişnuite-s neputincioase. Ele au fost *întotdeauna* neputincioase. *Întotdeauna* totul a depins de relaţia dintre fiecare persoană din regatul ăsta şi Păstrătorul Pământului. Foarte puţini dintre ei înţeleg ceva din planul Păstrătorului, dar ştiu ce-nseamnă bunătatea atunci când o-ntâlnesc, dar şi răul – ştiu ce-anume clădeşte şi ce-anume surpă, ce-aduce fericirea şi ce nenorocirea. Încredeţi-vă-n ei!

— Să ne-ncredem în ei? exclamă Motiak. Când Akma-i împinge să nege cel mai elementar bun-simţ?

— Cine-s persoanele astea pe care le conduce Akma? Le vezi ca pe nişte mulţimi care se-ngrămădesc în jurul lui şi se comportă ca şi cum te-ar fi trădat cu toţii. Dar motivele pentru care-l urmează pe Akma diferă de la un individ la altul. Da, unii dintre ei îi urăsc pe săpători c-o patimă lipsită de raţiune – dar au existat întotdeauna astfel de inşi, nu-i aşa? Nu cred c-a sporit numărul lor, nici măcar cu unul; de fapt,

după persecuţii cred c-au rămas *mai puţini* cei care-i urăsc cu adevărat pe săpători, pentru că mulţi au început s-aibă compasiune pentru ei. Akma ştie lucrul ăsta – el *ştie* că ei nu vor să fie asemenea derbedeilor care i-au supus pe copii la chinuri. Aşa încât le spune că problema n-a fost vina lor, e doar calea firească a lucrurilor, n-ai ce-i face, suntem cu toţii victime ale felului în care lucrează natura, totul este voinţa Păstrătorului, trebuie să ne dăm bătuţi şi să-i scoatem cu blândeţe pe săpători din peisaj, ca să dispară această hidoşenie. Majoritatea celor care-l urmează încearcă doar să facă să dispară problema. Dacă ei lasă, pur şi simplu, lucrurile să se-ntâmple, cred ei, se va instaura din nou pacea. Dar le este ruşine? Eu îmi dau seama de lucrul ăsta, voi de ce nu puteţi? Ei ştiu că-i ceva greşit. Dar este ceva inevitabil, aşa că de ce să luptăm împotriva lui? Chiar şi regele, chiar şi marele preot al Păstraţilor nu pot face nimic în privinţa asta?

— Aşa-i, mârâi Motiak. Nu putem.

— Asta-i ceea ce le spune Akma.

— El nu spune lucrul ăsta, zise Motiak. Îl arată.

— Dar ei nu vor să fie adevărat. Oh, nu zic că toţi sunt nişte persoane cumsecade, nici măcar majoritatea dintre ei. Foarte mulţi nu fac altceva decât să caute avantaje personale. Nu-i o idee rea să investesc timp şi bani pentru a mă împrieteni cu fiii lui Motiak. Dar dacă le-ar trece prin cap că Akma n-o să reuşească, or să se-ntoarcă la tine,

prefăcându-se că tot timpul au fost Păstraţi, glumind cu tine despre felul în care fiecare familie are probleme cu fiii lor atunci când ajung la majorat. Lor nu le pasă dacă săpătorii rămân sau pleacă. Un mare număr dintre ei sunt cumsecade, dar n-au speranţă. Unei alte mari categorii nu prea le pasă de cumsecădenie, dar ar fi la fel de mulţumiţi dac-ar conduce Păstraţii, deoarece nu le-ar păsa, atâta vreme cât ar prospera. Dar ştiţi că Păstraţii reprezintă-n continuare o parte semnificativă a credincioşilor dedicaţi cărora le place planul Păstrătorului şi se străduiesc să-l aplice plătind un mare preţ pentru asta şi dovedind un neabătut curaj. Cele trei grupuri, laolaltă, reprezintă majoritatea covârşitoare a oamenilor tăi. Nu-s perfecţi, desigur, dar destul de buni ca să merite să fie conduşi. Cu excepţia faptului că glasul lui Akma pare să fie singurul care se face auzit.

Cea care răspunse tiradei ei fu Shedemei.

— Da, dar asta nu se-ntâmplă din cauză că n-am încercat. Regele a stăruit, tu şi soţul tău aţi vorbit în mod public şi constant, Pabul a cercetat legea ca să găsească căi spre a ajuta, iar curtea a fost în mod ferm de partea bunului-simţ – eu am făcut tot ceea ce-am putut, asta n-ar fi constrângere.

— Prin urmare, Akma şi fiii mei sunt cei care or să decidă, spuse Motiak.

— Nu, spuse Chebeya. Akma o să decidă. Dacă

n-ar fi fost Akma, băieţii tăi n-ar fi făcut niciodată aşa ceva, Motiak.

— Ăsta a fost tâlcul pe care mi l-a trimis Păstrătorul, spuse Akmaro. Akma o să fie cel care decide, iar niciunul dintre noi n-are nici cea mai mică putere de-a ajunge la el. Am încercat cu toţii – ei, bine, Pabul n-a putut, pentru că Akma nu l-ar lăsa niciodată să se apropie de el. Am încercat cu toţii, şi nu-l putem face să cedeze şi, atâta vreme cât nu-l putem opri pe Akma, nu putem trezi bunul-simţ al lumii, aşa că ce mai contează?

— Nu cumva sugerezi să pun la cale asasinarea propriului tău fiu? întrebă Motiak.

— Nu! strigă ea. Vezi cum te gândeşti la putere ca la ceva legat de arme, Motiak? Iar tu, Akmaro, doar cuvinte, cuvinte, învăţături, cuvântări, asta-nseamnă puterea pentru tine. Dar problema asta-i dincolo de ceea ce puteţi rezolva cu uneltele voastre obişnuite.

— Păi, şi-atunci? spuse Shedemei. Ce unelte să folosim?

— Niciun fel de unealtă! strigă Chebeya. Nu servesc la nimic!

Shedemei îşi deschise larg braţele.

— Uite-mă, zise ea, neînarmată, am mâinile goale. Umple-le! Arată-mi ce-i de făcut şi-o să fac. La fel ca fiecare dintre noi.

— Nu pot să-ţi arăt, pentru că nu ştiu. Nu pot să-ţi dau unelte, pentru că nu există aşa ceva. Nu-nţelegi? Ceea ce distruge Akma *nu-i planul*

nostru.

— Dacă spui c-ar trebui să lăsăm totul la latitudinea Păstrătorului, rosti Akmaro – atunci ce rost mai are totul? Binaro a zis lucrul ăsta – pe lumea asta, noi suntem mâinile și gura Păstrătorului.

— Da, atunci când Păstrătorul are nevoie de acţiuni sau de vorbire, noi suntem cei care le îndeplinim. Dar nu de-așa ceva-i nevoie acum.

Akmaro se întinse și luă mâinile soției sale într-ale lui.

— Zici să nu lăsăm situaţia la latitudinea Păstrătorului. Zici c-ar trebui ca Păstrătorul fie să facă ceva, fie să ne spună cum s-acţionăm.

— Păstrătorul ştie lucrul ăsta, rosti Shedemei. N-are nevoie să-i spunem noi ceea ce-i evident.

— Poate c-are nevoie ca noi să admitem că-i la latitudinea ei. Poate c-are nevoie ca noi să spunem că *indiferent* ce hotărăşte ea, noi o să-i dăm ascultare. Poate c-a sosit vremea ca tatăl lui Akma să-i spună Păstrătorului: „Ajunge. Opreşte-l pe fiul meu."

— Crezi că nu l-am implorat pe Păstrător să-mi dea răspunsuri? exclamă Akmaro, ofensat.

— Exact, replică Chebeya. Te-am auzit stând de vorbă cu Păstrătorul și spunându-i: „Arată-mi ce trebuie să fac. Cum să-mi salvez fiul. Cum să-l aduc înapoi din situaţia asta-ngrozitoare." Nu ţi-a trecut prin minte că singurul motiv pentru care Păstrătorul nu l-a oprit pân-acum pe Akma eşti

tu?

— Dar eu chiar *vreau* ca el să-l oprească.

— Aşa este? strigă Chebeya. Tu vrei ca *el* să-l oprească. Lucrul ăsta-i susţii tot timpul. Am văzut legătura dintre voi doi. Chiar dacă din partea lui e furie, iar din partea ta o torturantă frustrare, legăturile de iubire sunt mai puternice decât tot ceea ce-am văzut vreodată între două persoane. Gândeşte-te ce-nseamnă lucrul ăsta – în toate rugăciunile tale, îi ceri de fapt Păstrătorului să-ţi cruţe fiul.

— Care-i şi-al tău, spuse Akmaro încet.

— Am vărsat aceleaşi lacrimi ca şi tine, Kmadaro, replică ea. Am înălţat aceleaşi rugăciuni către Păstrător. Dar e momentul să rostim o altă rugăciune. E vremea să-i spunem Păstrătorului că-i preţuim pe copiii ei mai mult decât pe-ai noştri. A sosit momentul să-l *implori* pe Păstrătorul Pământului să-l oprească pe fiul nostru. Să-i elibereze pe cei din Darakemba de influenţa lui nefastă.

Motiak nu înţelese ce voia să spună ea.

— Tocmai am trimis-o pe Edhadeya să-ncerce să-i avertizeze pe băieţii mei s-aibă grijă – vrei să spui c-ar fi trebuit să trimit soldaţi să-l asasineze pe Akma?

— Nu, zise Akmaro, răspunzând în locul Chebeyei, pentru ca aceasta să nu izbucnească în plâns din cauza frustrării. Nu, vrea să spună c-ar fi inutil orice-am întreprinde *noi* în momentul

ăsta. Dacă cineva le-ar face vreun rău băieţilor, ei ar deveni martiri, iar tu ai fi făcut veşnic vinovat. Nu stă-n puterea noastră – asta vrea să spună Chebeya.

— Dar am crezut că ea te-ndemna să...

— Akma trebuie oprit, dar singura modalitate de a-l opri, care să fie eficientă, este ca toată lumea să vadă că el a fost oprit nu prin puterea vreunui bărbat sau a vreunei femei, a vreunui înger, om, sau săpător, ci pur și simplu prin puterea Păstrătorului Pământului. Ea vrea să spună că, fără să-mi dau seama, am implorat, solicitând ca Păstrătorul să găsească o cale de a-mi *salva* fiul. Acum nu-mi mai rămâne decât să-ncetez acea rugăciune. Cred că... probabil Păstrătorul mi-a-ncredințat planul ăsta pentru nația noastră. Și, fără să-mi dau seama, pân-acum am refuzat să-l las pe Păstrător să facă singurul lucru care-ar putea fi de folos. Am încercat orice altceva, dar a sosit vremea să-i cer Păstrătorului să facă acum ceea ce s-a săvârşit cu mult în trecut, când în Sherem exista amenințarea că toate învățăturile lui Oykib vor fi nesocotite.

— Vrei ca Păstrătorul să-l trăsnească și să-l ucidă pe fiul tău? întrebă Pabul, neîncrezător.

— Nu, nu vreau asta! strigă Akmaro.

Chebeya izbucni în lacrimi.

— Nu, nu vreau, rosti Akmaro încet. Vreau ca fiul meu să trăiască. Dar, mai mult decât atât, vreau ca toţi cei din lumea asta să trăiască laolaltă

ca nişte copii ai Păstrătorului. Mai mult decât doresc să cruţ viaţa fiului meu. A sosit vremea să-l implor pe Păstrător să facă ceea ce trebuie ca să salveze poporul din Darakemba – indiferent de consecinţe.

Ochii săi, de asemenea, erau plini de lacrimi.

— Se-ntâmplă din nou, la fel cum s-a petrecut şi înainte, când am venit spre voi, Pabul, spre tine şi fraţii tăi, şi v-am învăţat să-l iubiţi pe Păstrător şi să respingeţi căile tatălui vostru. Ştiam că trebuie să fac lucrul ăsta, pentru binele poporului meu, pentru binele *vostru,* chiar dacă-mi dădeam seama că-l tulburam amarnic pe fiul meu, făcându-l să mă urască. Ştiam că-l pierdeam atunci. Iar acum trebuie să accept să fac din nou lucrul ăsta.

— Şi eu, la fel? întrebă Motiak, cu glas slab.

— Nu, interveni Shedemei. Fiii tăi or să-şi revină-n simţiri în momentul în care n-or să mai fie cu Akma. Iar pacea acestui regat depinde de-o succesiune regulată. Băieţii tăi *nu* trebuie să moară.

— Dar ca un tată să-l roage pe Păstrător să-i trăsnească fiul… rosti Motiak.

— N-o să mă rog niciodată pentru asta, replică Akmaro. Nu-s destul de înţelept să-i spun Păstrătorului cum să-şi facă treaba. Sunt doar destul de înţelept să-mi ascult nevasta şi să-ncetez să-l mai rog pe Păstrător să-mi ţină fiul în viaţă.

— Aşa ceva-i de nesuportat, murmură Pabul.

Tată Akmaro, aş vrea ca, mai degrabă, să fi murit în Chelem, decât să-ţi aduc ziua asta.

— Nu *mi*-a adus nimeni ziua asta, spuse Akmaro. Akma şi-a adus singur ziua asta. Singura nădejde de-ndurare pentru acest popor este ca Păstrătorul să facă dreptate-n privinţa fiului meu. Prin urmare, lucrul ăsta o să-l cer.

Se ridică de jos, oftând adânc, teribil.

— Asta o să cer din adâncul inimii mele. Dreptate pentru fiul meu. Sper c-o să reuşească să-l privească-n faţă pe Păstrător.

Toţi urmăriră cum Akmaro se îndepărta de poiană, spre copacii care străjuiau malurile râului Tsidorek.

— Nu ştiu ce-anume să sper, rosti Motiak.

— Nu-i treaba noastră să sperăm acum, rosti Shedemei. În sfârşit, Akmaro şi Chebeya au găsit curajul de-a înfrunta ceea ce trebuie să-nfrunte. Acum trebuie să mă-ntorc în oraş şi să văd dacă pot face acelaşi lucru-n felul meu.

Se feriră cu toţii s-o întrebe ce-anume avea de gând.

— O să te însoţesc, spuse Pabul.

— Nu, spuse Shedemei tăios. Stai aici. Akmaro o s-aibă nevoie de tine. Chebeya o s-aibă nevoie de tine. Eu nu.

Trebuia să i se dea ascultare. Ea o porni pe drum, fără să-şi ia nici măcar un urcior de apă cu ea.

— N-o să aibă probleme? întrebă Motiak. Să pun

nişte iscoade de-ale mele s-o supravegheze?

— Se descurcă ea, spuse Chebeya. Nu cred că doreşte tovărăşie. Sau observatori.

Era întuneric când micul vehicul spaţial îşi luă, silenţios, zborul deasupra râului Tsidorek şi se opri în aer la mică distanţă de mal. Shedemei păşi şi pătrunse în interiorul aparatului – mic în comparaţie cu *Basilica,* uriaş, în comparaţie cu oricare alt vehicul de pe Pământ. După ce ajunse înăuntru, în siguranţă, vehiculul decolă fără nicio comandă din partea ei; Sufletul Suprem ştia de ce anume avea nevoie şi o duse la o grădină pe care o avea într-o vale ascunsă, mult deasupra pământurilor locuite din Darakemba. În timp ce călătorea, Sufletul Suprem îi vorbi.

(Tu ai fost cea care m-a îndemnat să interferez cu Monush în urmă cu mulţi ani. Acum refuzi să mă laşi să interferez cu Akma.)

— Aşa este.

(Aş putea să-l imobilizez.)

— N-ai putut să-i imobilizezi pe Nafai şi pe Issib, pe Harmony, când aveau puteri depline. Akma are o voinţă puternică; o să-ţi reziste. Cred c-o să-i placă lucrul ăsta.

(Akmaro se zbuciumă lăuntric din cauza asta. Regatul e fărâmiţat. Ai toată puterea mea la dispoziţie şi nu faci nimic.)

— Nu planul meu contează acum, zise Shedemei. Niciodată n-a contat. Am fost la fel de

fuduli și de proști ca și Akma, atunci când am încercat să-l provocăm pe Păstrător cu ocazia salvării lui Monush. Ceea ce n-am înțeles e că Păstrătorul ne permite să interferăm și-ncearcă să lucreze-n preajma noastră. N-o putem afecta în niciun fel. Ea vrea ca această societate, ca această nație din Darakemba să reușească. Dar dacă lumea vrea s-o ignore și să facă ceva urât din șansa lor de-a face ceva minunat, n-au decât. O să găsească pe altcineva.

(Dar cum rămâne cu Harmony? Cum rămâne cu misiunea mea aici?)

— Poate că Păstrătorul așteaptă să vadă ce-anume hotărăsc acești copii de pe Harmony, chiar aici, chiar acum, înainte de a-ți da instrucțiunile după care-ai venit.

(Prin urmare, ei nu-i pasă de aceste ființe. Contează pentru ea doar dacă se potrivesc planului ei.)

— Ba-i pasă de ei. Dar ea vede-ntregul tablou derulat în timp. A salva zece, o mie sau un milion de oameni acum, cu prețul fericirii a miliarde de vieți peste milioane de ani – n-o să facă așa ceva. Ea privește-n perspectivă.

(Prin urmare, Akmaro își pierde vremea?)

— Nu știu. Cum aș putea ști? *Noi* ne pierdeam vremea încercând să-i punem bețe-n roate. Dar dacă Chebeya are dreptate – și cum anume aș putea să-mi dau seama cât de mult adevăr cunoaște o vizionară –, dacă ea are dreptate,

înseamnă că Păstrătorul *poate* fi influenţat, nu de răzvrătiţi, ci de cei mai loiali prieteni ai ei. Aşa încât e posibil s-o fi blocat aşa cum a zis Chebeya, iar lucrurile pe care i le spune el acum Păstrătorului – poate că obstacolul va fi îndepărtat.

(Apoi o să mi se spună ce să fac?)

— Poate că da, poate că nu. De unde aş putea să ştiu?

(Crezi că se va întâmpla ceva, altminteri nu mi-ai fi cerut să trimit micul vehicul spaţial.)

— Cred că-i posibil ca atunci când o să vină vremea să înlăturăm obstacolul, Păstrătorul să aibă treabă cu mine.

(Şi cum anume vei şti?)

— Cineva o s-aibă un vis. Aşa lucrează Păstrătorul. Tu o să vezi visul, o să-mi spui şi-o să ne gândim dacă e-n el ceva ce vrea Păstrătorul să facă.

(Poate că visul o să îl ai tu.)

— N-am mai avut un vis adevărat de când m-am visat ca grădinar al cerului. Lucrul ăsta a devenit realitate cu multă vreme-n urmă şi nu mă mai aştept să mai am alt vis.

(Nu mă poţi minţi, Shedemei. Simt speranţele tale, indiferent dacă le mărturiseşti sau nu.)

— Da, bine, aş vrea să cred că Păstrătorul are să-mi spună ceva, desigur.

(În cazul acesta, grăbeşte-te şi culcă-te, ca să poţi visa.)

— Nu merge aşa. Nu-s obosită încă.

Părăsi vehiculul spaţial şi se plimbă prin aerul răcoros al nopţii în grădina ei, observând în trecere felul în care crescuseră plantele, relativa preponderenţă a unei specii faţă de alta, felul în care se dezvoltau ramurile, mărimea frunzelor. Sufletul Suprem introdusese observaţiile ei în computerul navei sub forma unor note. Încetaseră de mult să comenteze despre ironia faptului că un program de computer conceput să guverneze o lume devenise acum un scrib al unui biolog singuratic.

Sufletul Suprem începu să vorbească cu ea.

(L-am căutat pe Păstrător, am căutat un *loc* în care ar putea fi. Am cercetat modalităţile prin care ea trimite de obicei vise către minţile fiinţelor umane, ale îngerilor şi ale săpătorilor. Indiferent ce anume face Păstrătorul, nu reuşesc să descopăr.)

— N-ai observat lucrul ăsta cam cu vreo patru sute de ani în urmă?

(Ba da, iar după aceea am aşteptat.)

— Ai aşteptat patruzeci de milioane de ani pe Harmony, iar acum eşti nerăbdător?

(Pe Harmony aveam treabă. Era nevoie de mine.)

— Făceai diverse lucruri, vrei să spui. Dacă se plănuia ceva, era pentru că tu făceai planul. Apoi lumea a-nceput s-aibă vise care nu veneau de la tine. Chestia asta te-a făcut să nu te simţi în largul tău, este?

(Era mai greu să efectuez calculul probabilităţilor.)

— Aşa se-ntâmplă cu noi toţi mereu.

(Am concepuţi în mine algoritmi de compasiune. Nu trebuie să mă identific cu tine pentru a empatiza. Aşa ceva e de domeniul biologiei.)

— Indiferent ce-anume face Păstrătorul, o face mai repede decât viteza luminii, indiferent cât de departe ar fi o persoană. Lucrul ăsta sugerează o putere enormă. Atâta cunoaştere, atâta... înţelepciune. Şi, cu toate astea, e foarte delicată, intervenind extrem de puţin. Dându-ne atât de multă libertate. Respectând alegerile noastre. Ascultându-ne. Ascultând nevoile şi dorinţele pe care nici nu ştim că le-avem.

(Cred că, orice va fi fiind, nu este ca mine. Nu este un computer.)

— Organică, deci? Cu nişte unelte foarte puternice?

(Organică? Cine ştie. Poate că este pur şi simplu neconstruită, ce zici de asta? Ca o fiinţă umană, ca un săpător, ca un înger. A crescut, s-a făcut pe sine din experienţele ei, în felul în care ai făcut şi faci tu. Prin urmare, nu a fost doar programată să conceapă forma istoriei vieţii, a fost *însărcinată* cu asta.)

— Sau poate c-a găsit-o, i-a plăcut şi-a hotărât că vrea s-ajute. Din proprie voinţă, fără să primească o sarcină, fără să i se ceară.

(E o minune că nu se plictiseşte. Vorbesc din

experienţă atunci când spun că istoria umană este uluitor de repetitivă. Fiecare individ este unic, dar nu toate diferenţele sunt şi semnificative, şi interesante.)

— Acum eşti critic.

(Cineva trebuie să fie publicul piesei de teatru pe care voi, oamenii, o improvizaţi mereu. Străduindu-vă cu toţii să ajungeţi în centrul scenei. Cu toţii încercând să faceţi spectatorii să vă remarce, să vă declare stea, aşa încât atunci când muriţi, se va lăsa cortina, iar spectacolul se va încheia. Dar nu se întâmplă niciodată. Nimeni nu a ajuns stea, în cele din urmă.)

— Asta-i diferenţa dintre viaţă şi artă, desigur. Viaţa n-are cadre, cortine, începuturi şi sfârşituri.

(Ceea ce *ar trebui* să implice că nu are sens.)

— Vreau să spun propria-mi viaţă. Dau un sens lucrurilor pe care le fac. Iar Păstrătorul dă sens scenei mai largi. Asta înseamnă că există suficient sens. N-am nevoie de cineva care să facă o epopee din viaţa mea. Am trăit. S-au petrecut lucruri stranii. Din când în când, am contat în existenţele altor persoane. Ştii ce? E posibil ca lucrul de care să fiu cea mai mândră-n viaţa mea este vindecarea creierului băiatului ăluia din Bodika.

(Nu felul în care i-ai modificat pe îngeri şi pe săpători ca să le dai posibilitatea de a trăi separaţi unii de alţii?)

— Păstrătorul mi-a dat însărcinarea asta; dacă n-aş fi făcut-o eu, ar fi găsit o altă cale, ar fi dat

altcuiva sarcina.

(Cum anume ştii că Păstrătorul nu ţi-a cerut să-l tămăduieşti pe acel mic săpător?)

— Poate că a făcut-o. Dar dacă n-aş fi fost acolo, Păstrătorul nu s-ar fi gândit că viaţa lui e-atât de importantă încât să trimită pe altcineva. Prin urmare, era mai puţin semnificativ – dar, din cauza asta, ştiu că s-a petrecut doar pentru c-am vrut eu să se petreacă. Lucrul ăsta face ca să fie fapta mea. Darul meu. Oh, ştiu că Păstrătorul a fost cea care m-a adus pe Pământ, şi tot ea m-a ales să-i urmez lui Nafai în calitate de comandant de navă, aşa-ncât eram în viaţă la momentul respectiv. Dar eu sunt cea care-a hotărât să fie acolo în acel moment şi să rişte să dezvăluie cine-i cu adevărat pentru a-l salva pe băiatul ăla. Aşa-ncât la asta o să mă gândesc cu mândrie atunci când o să mor. Sau poate la ciudata căsătorie pe care-am avut-o cu Zdorab. Sau la Casa Rasaro – şcoala aia s-ar putea să dureze, ceea ce-ar fi nemaipomenit.

(Nu-ţi scrie necrologul încă. Nu ai murit.)

— Dar *sunt* obosită. Cred c-acum pot să dorm. E prea răcoare ca să dorm aici. Mi-aş dori ca scaunele din vehiculul spaţial să se poată-nclina mai mult pe spate.

(Ce păcat că proiectanţii au murit de patruzeci de milioane de ani.)

— Şi merită să fi murit, necugetaţii.

Râse.

— *Chiar* sunt obosită.

Îşi termină însă numărătoarea, pentru ca raportul ei să fie complet. Apoi puse vehiculul să-şi stângă luminile exterioare şi se întoarse la el sub strălucirea lunii, închise uşa şi se duse la culcare.

Adormi şi visă. Multe vise, visele normale, străfulgerările haotice ale sinapselor creierului, cărora li se dădu semnificaţia fragmentară de către funcţiile ficţionale ale minţii; vise pe care mintea nici măcar nu şi le mai aminteşte la trezire.

Apoi, brusc, un vis diferit. Sufletul Suprem sesiză imediat faptul că acum creierul îşi asumase un tipar diferit faţă de somnul cu vise. Shedemei însăşi simţi diferenţa şi, chiar în somn, îi dădu atenţie.

Văzu Pământul aşa cum părea din *Basilica,* curbura planetei clar vizibilă la orizonturi. Apoi, dintr-odată, ea zări magma clocotitoare care fierbea sub crusta planetei. La început părea haotică, apoi, cu o claritate formidabilă, ea înţelese că exista o măreaţă ordine în curgerea curenţilor. Fiecare vârtej, fiecare turbion, fiecare curent avea un înţeles. Majoritatea erau foarte lente, dar ici şi colo, la scară mică, mişcările erau chiar rapide.

Apoi ştiu, fără să vadă, pur şi simplu, că acei curenţi dădeau formă câmpului magnetic al Pământului, generând variaţii ample şi reduse care puteau fi sesizate de animale, pe care le

puteau tulbura sau liniști. Avertismentul de dinaintea cutremurului. Schimbarea bruscă de direcţie a unui banc de peşti. Armoniile dintre organisme; aceasta era ceea ce au văzut vizionarii.

Ea văzu cum mintea și memoria trăiau în curenţii de rocă fluidă, în șuvoiul magnetic; văzu cum mari cantităţi de informaţie erau depozitate în cristale pe partea interioară a crustei, fiind schimbate de fluxurile temperaturii şi magnetismului. Pentru o clipă, îşi spuse: „Aceasta e Păstrătorul."

Aproape pe dată sosi răspunsul: „Nu l-ai văzut pe Păstrătorul Pământului. Dar mi-ai văzut casa, biblioteca şi câteva dintre uneltele mele. Nu-ţi pot arăta mai mult decât atât, pentru că mintea ta nu are nicio posibilitate de a accepta ceea ce sunt eu cu adevărat. E suficient?"

Da, rosti tăcut Shedemei.

Pe dată, visul se schimbă. Văzu simultan mai bine de patruzeci de lumi care fuseseră colonizate de Pământ, iar toate erau supravegheate de un fel de Suflet Suprem, iar toate Sufletele Supreme erau supravegheate de Păstrător. În mod deosebit, văzu Harmony, cu milioanele de oameni, ca şi cum doar pentru această clipă mintea ei avea capacitatea de a le cunoaşte simultan. Se simţi în contact cu cealaltă iteraţie a Sufletului Suprem care încă locuia acolo; dar nu, asta era o iluzie, nu exista o asemenea legătură. Totuși, ştia că era momentul ca Sufletul Suprem de pe Harmony să

le dea voie fiinţelor umane să-şi recupereze tehnologiile pierdute.

E momentul, rosti în vis glasul clar al Păstrătorului. Să construiască noi nave spaţiale şi să vină acasă.

Dar cum rămâne cu cei de aici? Ai renunţat la ei?

A sosit timpul limpezirii. Hotărârea va fi luată, într-un fel sau altul. Aşa încât pot să trimit acum după oamenii de pe Harmony, pentru că până vor ajunge aici, fie cele trei specii vor trăi în armonie, fie orgoliul lor le va fi distrus şi le va fi pregătit să fie dominate de cei care vor veni.

Precum Rasulumii, îşi spuse Shedemei.

Şi ei au avut momentul lor de alegere, replică Păstrătorul.

Visul se schimbă din nou, iar acum îi văzu pe Akma şi pe fiii lui Motiak mergând pe un drum. Ştiu pe dată, cu exactitate, unde se afla drumul, şi în care parte a zilei vor ajunge la destinaţie.

În vis, văzu cum micul vehicul spaţial plonjează din cer, stârnind în mod deliberat un nor de fum în momentul în care ateriză; se văzu pe sine ieşind afară, cu mantia de comandant orbitor de strălucitoare pentru ca ei să se poată uita la ea. Începu să vorbească, iar în acel momentul pământul se clătină sub picioarele ei, pus în mişcare de curenţii de magmă, iar bărbaţii cei tineri căzură la pământ. Apoi zguduirea pământului luă sfârşit, iar ea vorbi din nou şi în sfârşit înţelese ce anume voia Păstrătorul să facă

ea.

Vei face? întrebă Păstrătorul.

O s-ajute la ceva? îi va salva pe aceşti oameni?

Da, răspunse Păstrătorul. Indiferent de ceea ce va alege, Motiak îşi va sfârşi zilele în calitate de rege al unui regat paşnic, datorită intervenţiei tale. Dar ceea ce se va petrece în viitorul îndepărtat – asta va decide Akma. Dacă doreşti, poţi trăi până atunci, ca să vezi cu ochii tăi.

Cum, dacă Basilica *trebuie să se-ntoarcă pe Harmony*?

Aici eu nu mă grăbesc. Pune computerul navei să trimită o sondă spaţială. Tu poţi rămâne aici, la fel şi Sufletul Suprem. Nu vrei să vezi, măcar în parte, cum se termină?

Ba da, vreau.

Ştiu că vrei, zise Păstrătorul. Până când n-ai făcut această vizită pe Pământ, nu eram sigur dacă faci cu adevărat parte din mine, pentru că nu ştiam dacă îi iubeşti pe ceilalţi suficient încât să-mi împărtăşeşti munca. Să-i înveţi pe cei de pe Pământ cum să trăiască, încontinuu, generaţie după generaţie; şi cum să-şi facă existenţa veselă şi liberă. Tu ai ales, aşa încât acum, ca şi în cazul lui Akmaro, pot să îţi dau ceea ce vrei, pentru că ştiu că doreşti doar bucuria acestor fiinţe, veşnic.

N-am o inimă chiar atât de pură.

Nu fi încurcată din cauza sentimentelor tale efemere. Ştiu ce anume faci; ştiu din ce motiv faci ceea ce faci; te cunosc mai bine decât tine.

Pentru o clipă, Shedemei se văzu întinzându-se şi luând un fruct din pom; îl gustă, aroma sa îi umplu tot corpul de lumină, iar ea putea zbura, putea cânta toate cântecele deodată, care erau nesfârşit de frumoase înlăuntrul ei. Ştia ce anume era fructul – era iubirea Păstrătorului pentru fiinţele Pământului. Fructul cel alb era gustul bucuriei Păstrătorului. Totuşi, în parfumul lui era altceva, izul, durerea ascuţită a milioanelor, a miliardelor de fiinţe care nu puteau înţelege ce anume voia Păstrătorul de la ele, sau care, înţelegând, o urau şi respingeau amestecul ei în vieţile lor. Lasă-ne să fim noi înşine, cereau ei. Lasă-ne să realizăm ceea ce vrem. Nu dorim niciun dar din partea ta, nu vrem să luăm parte la planul tău. Aşa încât fură azvârliţi în vârtejurile timpului, nefăcând parte din vreo istorie, pentru că nu puteau face parte din ceva mai amplu decât ei înşişi. Cu toate acestea, aveau libertatea de a alege; nu erau pedepsiţi decât de urmările naturale ale propriei trufii. Astfel, chiar şi prin respingerea planului Păstrătorului ei deveneau parte din el; în refuzul de a gusta fructul pomului, ei deveneau parte din fina lui aromă. Era onoare chiar şi în aceasta. Aroganţa lor conta, cu toate că în îndelungul curs al istoriei ardente nu schimba nimic. Conta pentru că Păstrătorul îi iubea, îşi amintea de ei, le ştia numele şi poveştile, îi jelea: O, fiica mea, o, fiul meu, şi voi faceţi parte din mine, le striga Păstrătorul. Faceţi parte din nesfârşita

mea dorință și nu vă voi uita niciodată…

Iar emoţiile deveniră prea mult pentru Shedemei. Poposise în mintea Păstrătorului atât cât putuse suporta. Se trezi în hohote de plâns, copleșită. Scoase un lung strigăt de indescriptibilă durere – durere pentru cei pierduți, durere pentru că a trebuit să plece din mintea Păstrătorului, durere pentru că gustul fructului cel alb dispăruse de pe buzele sale și nu fusese altceva decât un vis. Un vis adevărat, dar un vis care ia sfârșit, luase sfârșit și uite-mă aici, mai singură ca niciodată, fiindcă pentru prima dată în viaţa mea am avut senzaţia că *nu* sunt singură și n-am știut niciodată cât de minunat este să fii știută și iubită cu adevărat, în mod total. Strigătul ei se risipi; trupul îi era istovit de vis; se culcă din nou și nu mai visă nimic până dimineaţă. Trecuse destul timp până atunci, așa încât să suporte să se trezească, deși visul era în continuare extrem de prezent în mintea ei.

— Ai observat? șopti ea.

(Nafai nu a avut niciodată un vis atât de puternic.)

— El avea altceva de făcut, zise ea. Poţi să mă duci în locul în care trebuie să fiu?

(Avem timp mai mult decât suficient.)

Pe măsură ce vehiculul se deplasa, ea mâncă, mestecând mecanic; mâncarea nu avea gust, în comparaţie cu ceea ce-și amintea din vis.

— Așteptarea ta s-a terminat, în sfârșit, rosti ea

în timp ce mânca. Presupun c-ai văzut lucrul ăsta.

(Îmi pregătesc deja mesajul către iterația mea originară. Includ înregistrarea visului tău. Din păcate, o mare parte din el pare să fi fost subiectivă și nu cred că l-am înțeles în întregime. Așa se întâmplă întotdeauna cu visele adevărate. Se pare că întotdeauna îmi scapă ceva.)

— La fel mi s-a-ntâmplat și mie. Dar am reținut destul, ca să-mi ajungă pentru o bună perioadă.

(Dacă Păstrătorul *poate* să vorbească atât de clar, de ce crezi că este atât de vagă, de obicei?)

— Am înțeles motivul, în timpul visului, zise Shedemei. Experiența e atât de copleșitoare, încât, dac-ar da-o celor mai mulți, ar fi atât de consumați de ea încât n-ar mai putea avea suflete. Voința le-ar fi înghițită de voința ei. În fapt, lucrul ăsta i-ar ucide.

(Dar în cazul acesta de ce ești tu imună?)

— Nu sunt. Dar, având în vedere c-am ales să urmez planul Păstrătorului, visul ăsta nu mi-a anulat voința, a confirmat cine anume sunt și ceea ce voiam deja. Nu mi-am pierdut libertatea și, în loc să mă ucidă, m-a făcut mai puternică.

(Cu alte cuvinte, e ceva organic.)

— Da, așa este. E ceva organic. Se gândi câteva momente, apoi adăugă: A spus că nu mă poate lăsa să-i văd chipul, dar acum înțeleg că n-am nevoie și nici nu vreau, pentru c-am făcut ceva și mai bun.

(Ce anume?)

— Am purtat chipul ei. Am văzut prin ochii ei.

(Mi se pare corect. A purtat chipul *tău* de o mie de ori până acum şi a folosit mâinile şi graiul tău pentru a-şi face munca.)

Shedemei îşi ridică mâinile şi se uită la ele, umede şi pline firimituri de la masa pe care tocmai o termina.

— În cazul ăsta, ar trebui să spun că Păstrătorul Pământului seamănă cu mine, nu crezi?

Râse o clipă; sunetul era la fel de aspru ca orice râs, dar înlăuntrul ei trezi amintirea muzicii, iar pentru un moment îşi aminti de gustul fructului şi fu mulţumită.

12
Victorie

Când Edhadeya veni să-i vadă după marea întrunire publică din Jatva, Mon fu cel care se trase la o parte cu ea, ca să audă ce avea de spus.

— Dac-ai venit să mă convingi să mă dezic de fraţii mei – începu el, dar ea nu-i dădu posibilitatea să termine.

— Ştiu că te-ai angajat deja să negi tot ceea ce-i nobil şi bun în tine, Mon, aşa că n-o să-mi pierd timpul. M-a trimis tata c-un mesaj.

Mon simţi o extrem de fină senzaţie de frică. Deseori îşi spusese că era greu de crezut că tata îi lăsa în pace, deşi făceau ceea ce făceau. Da, le interzise să boicoteze munca şi comerţul în care

erau implicaţi săpătorii, dar bineînţeles că ei se descurcaseră, pretinzând că vorbesc *împotriva* boicotului – toată lumea înţelegea adevăratul mesaj. Oare tata nu acţiona împotriva lor? Iar dacă despre asta era vorba, de ce înlăuntrul lui Mon exista ceva care primea cu braţele deschise acest lucru?

Oare era din cauză că ei repurtaseră cu atâta uşurinţă victoria, iar el îşi dorea un fel de luptă?

— M-asculţi? întrebă Edhadeya.

— Da, răspunse Mon.

— Tata se teme că nişte soldaţi de-ai lui ar putea socoti că-i datoria lor faţă de rege să-nlăture sursa acestei nefericiri. Anumite remarci de-ale lui, auzite pe-ascuns de alţii, scoase din context, au dat unor soldaţi impresia că el ar fi bucuros de lucrul ăsta.

— Mie mi se pare c-a dat un ordin şi s-a răzgândit puţin cam târziu.

Mon râse răutăcios.

— Ştii că nu-i adevărat.

Ştia, bineînţeles. Sentimentul adevărului din el se răzvrătea împotriva ideii, dar Mon se pricepea din ce în ce mai bine să-l suprime.

— Ce crede el c-avem de gând să facem? întrebă Mon. C-o să ne-ascundem? C-o să-ncetăm să mai vorbim în public? Poate s-o lase baltă. Uciderea noastră o să facă din noi nişte martiri şi o să ne-aducă victoria. În plus, n-a crescut în casă nişte laşi.

— Nebuni, da, mincinoşi da, dar nu laşi. Edhadeya zâmbi amar, apoi continuă: Ştie că n-o să dai înapoi. N-a sugerat decât să vă ţineţi secrete planurile de călătorie. Nu spuneţi lumii care-i următoarea destinaţie. Nu le spuneţi când o să plecaţi.

Mon se gândi pentru câteva momente la acest lucru.

— În regulă. O să le comunic celorlalţi.

— În cazul ăsta, mi-am făcut datoria.

Dădu să plece.

— Stai, rosti Mon. Asta-i tot? Nu-s alte mesaje? Nimic personal din partea ta?

— Nimic, în afară de dispreţul meu pe care vi-l transmit la toţi cinci, dar c-o doză specială pentru tine, Mon, pentru că știu că *tu* știi că Akma n-are dreptate, în fiecare vorbă rostită. Chiar dacă Akma vorbeşte cel mai mult, tu eşti cel mai necinstit dintre toţi, pentru că ştii adevărul.

Mon dădu să explice din nou cum sentimentul adevărului din copilărie era o pură iluzie menită să atragă atenţia asupra celui de-al doilea fiu al regelui, dar înainte ca el să se lanseze în perorări, ea îi dădu o palmă.

— Nu mie, rosti ea. Poţi să spui oricui altcineva şi poate să te creadă, dacă doreşte, dar mie să nu-mi spui niciodată chestia asta. Jignirea-i de nesuportat.

De această dată, ea plecă, amestecându-se în mulţimea care se risipea, iar el n-o chemă înapoi.

Obrazul care-l ardea îi aduse lacrimi în ochi, dar nu era sigur că durerea era de vină. Rememoră acele zile minunate când era mic, iar Edhadeya cel mai bun prieten al lui. Îşi aduse aminte cum avusese ea încredere să-i dezvăluie visul ei adevărat pentru a i-l comunica tatei, iar din pricina absolutei încrederi a lui Aronha în sentimentul adevărului pe care îl avea Mon, el obţinuse ascultarea celorlalţi, fusese trimisă o expediţie, iar Zenifii fuseseră salvaţi. Atunci, crezuse că acesta va fi locul său în regat, să joace rolul celui mai credincios consilier al lui Aronha, pentru că fratele său ştia că Mon nu poate să mintă. Iar momentele în care Bego îl folosise spre a-l ajuta să traducă foile Rasulumilor…

Ciudat, acum când se gândea la acest lucru, cu obrazul încă arzând de palma Edhadeyei, că Bego nu credea în Păstrător, şi cu toate acestea îl folosise pe Mon ca să-l ajute la traducere. Oare nu era Bego, cu adevărat, cel care-i învăţase pe toţi să nu creadă-n Păstrător? Dar Bego credea. Sau, cel puţin, credea în darul lui Mon.

Nu, nu, Akma explicase deja lucrul ăsta. Bego nu-l considera ca fiind un dar al Păstrătorului, ci ca pe-un talent înnăscut al lui Mon. Exact, capacitatea de-a simţi atunci când cineva credea cu adevărat ceea ce spunea. N-avea nicio legătură cu adevărul absolut, ci cu credinţa absolută.

Dar dac-aşa stau lucrurile, îşi zise Mon, din ce motiv n-am niciodată sentimentul că-i adevărat

ceea ce spune Akma? N-am sesizat logica chestiei ăsteia. Dacă sentimentul adevărului pe care-l am provine de la Păstrător, atunci el ar putea să-ncerce să mă-ntoarcă împotriva lui Akma, făcându-mă să refuz să confirm ceea ce spune el. Dar, în cazul ăsta, înseamnă că există *cu adevărat* un Păstrător, prin urmare nu ăsta-i motivul. Dar dacă Akma are dreptate, iar sentimentul ăsta al adevărului pe care-l am e doar capacitatea mea de-a discerne când anume se rosteşte adevărul, ce spune chestia asta despre faptul că nu confirm nimic din vorbele lui Akma? înseamnă că, indiferent cât de convingător pare – oare nu-s eu fascinat de cuvântările lui, ca şi mulţimea, ajungând să fiu complet convins de ele? – sentimentul adevărului îmi spune că el minte. Nu crede o iotă din tot ce spune. Sau, chiar dacă crede, e ca o părere, nu ceva sigur. În fundul sufletului lui, în inima lui, în străfundurile minţii sale, el nu spune aceste lucruri pentru că-i convins de ele.

Prin urmare, în ce *anume* crede Akma? Și din ce pricină îmi neg eu sentimentul adevărului în favoarea incertitudinilor lui Akma?

Nu, nu, am discutat deja despre asta cu Akma, iar el mi-a explicat că o persoană cu adevărat educată niciodată nu crede *ceva* cu siguranţă, fiindcă știe că învăţături ulterioare ar putea pune sub semnul întrebării unele sau toate credinţele sale; prin urmare, eu o să primesc un răspuns

ferm din partea sentimentului adevărului doar despre persoane care-s ignorante sau fanatice.

Ignorante sau fanatice... precum Edhadeya? Sau Bego?

— Ei bine, ce voia? întrebă Aronha.

Reveria lui Mon îl purtă înapoi către locul în care fraţii lui şi Akma vorbeau cu conducătorii locali ai Adunării Căilor Străvechi. Aceasta era partea din fundamentarea unei religii care-i dădea lui Mon cel mai mult de furcă. Deşi aveau suficiente donaţii din partea persoanelor bogate şi educate, cei care doreau cu adevărat să conducă adunarea nu erau cei de care-i păsa lui Mon prea mult. Foarte mulţi dintre ei erau foşti preoţi care-şi pierduseră funcţiile în vremea reformelor – o ceată arogantă care se considerau un fel de aristocraţie neîndreptăţită, plină de doleanţe şi de îngâmfare. Alţii, însă, erau tipul de bigoţi care-i urau pe săpători, aproape cu siguranţă aceleaşi persoane care fie îndeplineau, fie ordonau chinuirea Păstraţilor în timpul persecuţiilor. Îl lua cu fiori că trebuia să se asocieze cu ei. Şi Aronha îi mărturisise între patru ochi lui Mon că nu-i plăcea deloc să aibă de-a face cu aceste persoane. „Indiferent de ce altceva am putea spune despre Akmaro”, comentase Aronha atunci, „el atrage cu siguranţă o categorie de preoţi mai buni.” Însă ei n-or să poată spune niciodată acest lucru în faţa lui Akma, din cauza faptului că în continuare se supăra foarte tare la orice îi aducea aminte de

căsătoria lui Luet cu preotul Didul, iar a-i lăuda pe preoţii Păstraţilor în ansamblu ar provoca cu siguranţă o izbucnire temperamentală din partea lui Akma.

— Avea un avertisment din partea tatei, zise Mon.

— Oh, a-nceput să ne-amenințe acum? întrebă Akma.

Îl ţinea pe după umeri pe un tânăr derbedeu care-ar fi putut foarte bine să fie unul dintre cei care rupseseră oasele sau sfâşiaseră aripile copiilor de îngeri.

— Hai să vorbim despre asta când rămânem singuri, spuse Mon.

— De ce, avem ceva s-ascundem de preoţii noştri? întrebă Akma.

— Da, spuse Mon glacial.

Akma râse.

— Glumeşte, desigur.

Dar după câteva minute, Akma reuși să se descotorosească de tânăr și, împreună cu Motiakii, se retrase pe malul râului.

— Să nu-mi mai faci niciodată chestia asta, te rog, spuse Akma. O să vină ziua în care-o să putem folosi maşinăria statului pentru a ne susţine adunarea, dar în momentul de faţă avem nevoie de ajutorul oamenilor ăstora și nu-i bine atunci când îi faci să se simtă excluși.

— Îmi cer scuze, replică Mon. Dar n-aveam încredere-n el.

Akma zâmbi.

— Bineînţeles că nu. E-o secătură vrednică de dispreţ. Dar e-*nfumurat* şi-a trebuit să lucrez din greu ca să nu plece furios.

Mon îl bătu pe Akma pe braţ.

— Atâta vreme cât o să faci baie după ce-l atingi, sunt sigur că n-o să se-ntâmple nimic.

Apoi le povesti ceea ce spusese Edhadeya.

— E limpede că-ncearcă să ne pună beţe-n roate, zise Ominer furios. De ce-am crede ce ne spune el?

— Pentru că el e regele, replică Aronha, şi n-ar minţi-n privinţa asta.

— De ce nu? întrebă Ominer.

— Pentru că s-ar face de ruşine dac-ar recunoaşte că nu poate să-şi controleze soldaţii, spuse Aronha. Aş fi vrut să nu-l fi rănit pe tata atât de tare. De-ar înţelege că facem lucrul ăsta de dragul regatului.

— Nu ne putem schimba programul, rosti Ominer. Lumea ne-aşteaptă.

— Oh, nu te preocupa de asta, zise Mon. O să strângem mulţimea-n jurul nostru oriunde şi oricând apărem noi. De altfel, ar adăuga puţin mister faptul că nimeni nu ştie unde-anume o să vorbim data viitoare. Ar spori emoţia.

— Ne face să părem nişte laşi, zise Ominer.

Khimin vorbi cu glasul lui piţigăiat:

— Nu şi-n cazul în care-o să anunţăm că facem lucrul ăsta pentru c-am primit informaţii credibile

că nişte oameni de-ai regelui vor să ne ucidă.

— Nu! rosti Aronha cu tărie. N-o să facem *niciodată* aşa ceva. Lumea o să considere că-i o acuzaţie la adresa regelui, şi-ar fi lipsit de onoare din partea noastră să-l acuzăm, atâta vreme cât el ne-a avertizat să-ncercăm să ne protejăm.

Akma îl bătu pe spate pe Khimin.

— Asta-i treaba, Khimin. Atunci când Aronha hotărăşte că ceva-i lipsit de onoare, nu putem acţiona, chiar dac-*ar fi fost* un complot cu foarte mari şanse de reuşită.

— Nu-ţi bate joc de sentimentul meu de onoare, replică Aronha.

— Nu-mi băteam joc, zise Akma. Te admir pentru el.

Brusc, Mon simţi un irezistibil impuls să facă scandal.

— La capitolul ăsta Aronha seamănă cel mai bine cu tata. Singurul motiv pentru care-am avut atâta succes e că tata are un dezvoltat sentiment al onoarei.

— În cazul ăsta, onoarea-i o slăbiciune, nu-i aşa? întrebă Ominer.

Aronha îi răspunse cu o privire plină de dispreţ:

— Pe termen scurt, lipsa de onoare oferă avantaje; pe termen lung, un rege lipsit de sentimentul onoarei pierde dragostea supuşilor săi şi sfârşeşte precum Nuab. Mort.

— L-au torturat arzându-i în foc, nu-i aşa? întrebă Khimin.

— Încearcă să nu pari atât de-ncântat de chestia asta, spuse Akma. Îi faci pe cei din jur să se simtă stingheriţi.

Dar Mon observă, lucru care-l tulbură, că Akma părea să se apropie şi mai mult de Ominer, atunci când acesta rostea lucruri care ar fi făcut ca o persoană de bun-simţ să se îndepărteze de el. Ominer spusese că onoarea este o slăbiciune; acum, cu toate că nu comentase, Akma îl ţinea cu braţul pe după umeri pe Ominer, care era numai zâmbet. Nu e-n regulă. Ceva nu-i deloc în regulă. Akma nu era aşa, nici măcar anul trecut, înainte să-nceapă totul. Mi-aduc aminte că era la fel de ferm ca şi Aronha în legătură cu onoarea şi bunul-simţ. Ce se-ntâmplă, oare-ncep să-l influenţeze persoanele de joasă speţă cu care-avem legături? Sau e pur şi simplu o consecinţă naturală a faptului de-a se bucura de adulaţia atâtor mii de persoane?

Indiferent ce-anume se întâmpla cu Akma, lui Mon îi displăcea complet. Akma cel adevărat care ieşea la suprafaţă; mai degrabă, Akma începea să-şi asume această postură cinică, amorală, care considera el că era ceea ce trebuia să devină ca să învingă. Sau poate că era o parte adevărată a lui Akma care nu ieşise la suprafaţă până când el nu începuse să creadă că era atât de important şi de puternic încât nu trebuia să se mai comporte cu bun-simţ cu alţii. Cât din această tachinare de-acum faţă de Aronha e-n realitate glumă şi cât

de mult e-un dispreţ adevărat pentru purtarea regească a fratelui meu?

Nu trebuie să mă gândesc la aşa ceva, îşi reaminti el. Păstrătorul încearcă să mă despartă de fraţii mei şi să mă câştige de partea lui.

Nu, *nu*-i vorba de Păstrător, pentru că nu *există* Păstrător...

Mon se scuză, spunând că vrea să se retragă pentru că trebuie să se culce. Ceilalţi luară aceasta ca un semnal. Conversaţia se transformă în sporovăială jucăuşă în timp ce se îndreptau către casa în care erau cazaţi. Locul era mult prea mic pentru cinci adulţi – jumătate din familia care locuia acolo se mutase temporar în casele vecinilor –, dar Akma insistase că ei nu pot sta tot timpul în casele oamenilor bogaţi, căci altminteri Păstraţii i-ar putea acuza că sunt trufaşi. Văzând de ce anume îi acuzaseră deja Păstraţii, Mon îşi spuse că un somn bun merita adăugarea unei alte acuzaţii minore, dar ca de obicei Aronha vedea lucrurile în maniera lui Akma, aşa că el era înghesuit într-un spaţiu în care nu se putea întinde sau întoarce de pe o parte pe alta fără a trezi pe cineva. Săracii pur şi simplu nu fac case suficient de mari, îşi zise, glumind răutăcios. Nu putea spune aşa ceva cu glas tare, bineînţeles, pentru că Akma i-ar replica: „Lumea n-o să-nţeleagă că-i doar o glumă."

A doua zi de dimineaţă, Aronha hotărî să urmeze sfatul tatei şi să plece imediat, în loc să mai stea încă o zi, iar în loc să meargă la Fetek, se vor

îndrepta spre Papadur. Oh, excelent, îşi spuse Mon, e-o distanţă dublă, iar drumul e-n urcuş, nu-n coborâş. O să trebuiască să-i scriu tatei un bilet prin care să-i mulţumesc pentru sugestie.

Pe drum, Akma vorbi despre cuvântarea lui Khimin din seara trecută. Mon trebui să admire îndemânarea cu care făcu acest lucru, lăudând în timp ce făcea observaţii critice, astfel încât Khimin nu se simţi depreciat. Ajuta, desigur, faptul că Khimin îl venera pe Akma.

— Ceea ce-ai spus despre faptul că învăţătorii noştri-s bine educaţi, iar învăţătorii Păstraţi sunt la fel de ignoranţi ca şi studenţii lor – asta a fost o remarcă abilă şi mă bucur c-ai făcut-o.

Khimin zâmbi.

— Mulţumesc.

— Data viitoare trebuie să-ţi alegi mai bine cuvintele. Ştiu, e foarte frustrant, trebuie să te gândești la atât de multe lucruri în acelaşi timp, şi mie mi se-ntâmplă la fel, ai grijă de-un aspect şi-ţi scapă altceva. Dar ăsta-i motivul pentru care nu oricine e-n stare să facă treaba asta.

Pentru Mon era uşor să vadă linguşirea lui Akma, felul în care îl momea şi îl câştiga de partea lui pe Khimin. Dar Khimin, bietul tont, nu-şi dădea seama.

Apoi lui Mon îi trecu prin minte că Akma îşi adapta tactica pentru orice naiv i-ar fi ieşit în cale, şi poate că pentru altcineva Mon părea la fel de naiv, la fel de uşor de păcălit.

— Mă gândeam, când vorbeam aseară cu tine: „Cum pot oare să fur ideea asta de la Khimin și s-o folosesc în discursul *meu*?”

Khimin râse. La fel și Ominer, care asculta – și care avea nevoie și el de ajutor la cuvântări, având în vedere că, deși nu se bâlbâia și-și căuta cuvintele precum Khimin, nu avea deloc un discurs atrăgător.

— Uite cum aș fi zis eu, se oferi Akma. „Tatăl meu, în milostivenia sa, a întemeiat o religie în care un ignorant îl învață pe altul, iar un sărac are grijă de altul. Este o nobilă întreprindere; nimeni nu trebuie s-o tulbure. Dar pentru ființe umane și îngeri, pentru persoane educate și manierate, nu există motive să pretindem c-avem nevoie de doctrinele primitive și de compania grosolană a așa-numiților Păstrați ai lui Akmaro.”

— Ce vrei să spui cu „nimeni nu trebuie s-o tulbure”? întrebă Khimin. Credeam că noi asta facem.

— Bineînțeles c-asta facem, iar publicul știe asta. Dar înțelegi ce efect are? Face să pară că nu suntem dușmanii nimănui. Noi nu ne opunem lor, noi venim în întâmpinarea nevoilor unei categorii de persoane mai bune, în timp ce Păstrații se adresează celor săraci și ignoranți. Câte dintre persoanele care constituie publicul nostru se consideră sărace și ignorante?

— Majoritatea! rosti Ominer ușor malițios.

— Majoritatea *sunt* săraci, în comparație cu

cineva care-a crescut în casa regelui, rosti Akma, cu o uşoară nuanţă de sarcasm. Dar cum se consideră *ei?* Fiecare crede că face parte dintre cele mai educate şi rafinate persoane – sau dacă nu e, bineînţeles c-o să facă tot ce-i stă-n putinţă ca să se asigure că alţii-s *de părere* că este. Astfel încât către ce adunare o să se-ndrepte? Nimeni nu ne poate acuza că-i înjurăm sau îi abuzăm pe Păstraţi – şi totuşi, cu cât îi lăudăm mai mult, cu atât mai mult determinăm lumea să stea cât mai departe de ei.

Khimin râse încântat.

— E ca şi cum iei ce vrei să zici, apoi găseşti o cale să spui contrarul, dar în aşa fel încât o să aibă *efectul* pe care-l vrei tu.

— Nu chiar opusul, replică Akma. Dar începi să-nţelegi, da, începi să-nţelegi!

Dintr-odată, în Mon irupse sentimentul adevărului, respingând tot ceea ce auzise mai devreme cu atâta violenţă încât avu senzaţia c-o să vomite. Se opri din mers şi, fără să vrea, căzu în genunchi.

— Mon? exclamă Aronha.

În acel moment, se auzi un zgomot puternic şi ridicară cu toţii privirile, văzând un obiect uriaş, cenuşiu ca granitul, care se învârtea în timp ce se năpustea în jos, spre ei. Din el ieşea fum, ca şi cum ar fi luat foc, iar sunetul bubuitor era asurzitor. Mon îşi astupă urechile şi văzu că fraţii lui făceau acelaşi lucru. În ultimul moment, uriaşul bolovan

cenușiu își schimbă brusc direcția și căzu spre pământ, la nici zece pași de ei, fumul și praful orbindu-i. În acea clipă pământul se zgudui, azvârlindu-i pe jos ca pe niște păpuși. Dar nu se auzi niciun zgomot de prăbușire, sau dacă a existat, a fost înghițit de bubuitul bolovanului căzut și de mugetul pământului.

După ce se risipiră fumul și praful, văzură pe cineva stând în picioare în fața bolovanului, dar nu-și puteau da seama cum anume arăta, fiindcă strălucea atât de puternic din orice parte a trupului, încât ochii lor nu erau în stare să distingă decât forma sa omenească. Motivul pentru care nu exista zgomot de prăbușire deveni acum clar, căci obiectul cenușiu plutea în aer cam la jumătate de metru de pământ. Era imposibil. Era nebunesc.

Omul de lumină vorbi, dar nu-l putură auzi; glasul lui se pierdu în celălalt zgomot.

Dintr-odată, bolovanul deveni tăcut. Mugetul pământului se stinse. Mon încercă să se ridice, sprijinindu-se în mâini, și se uită la omul de lumină.

— Akma, rosti acesta. Ridică-te.

Glasul era destul de puțin uman; era precum cinci glasuri într-unul singur, cinci tonalități diferite care stârniră vibrații dureroase în capul lui Mon. Era bucuros că fusese strigat numele lui Akma și nu al lui; și cu toate că se rușină imediat de lașitatea sa, era bucuros, *totuși*.

Akma se chinui să se ridice în picioare.

— Akma, de ce persecuţi poporul Păstraţilor? Căci Păstrătorul Pământului a spus: „Acesta e poporul *meu*, aceştia sunt Păstraţii. O să-i pun în aceste pământuri, și doar propriile lor alegeri greşite vor putea să-i distrugă?”

Mon era copleşit de ruşine. În ultimele luni îşi negase sentimentul adevărului, care fusese corect tot timpul. Argumentele lui Akma că nu există Păstrător păreau acum atât de fragile și de neînsemnate – cum de-a putut Mon să-l creadă, fie şi numai o clipă, atâta vreme cât avea în el sentimentul adevărului care-i spunea contrarul? Ce-am făcut? Ce-am făcut?

— Păstrătorul a auzit rugăciunile Păstraților, dar și pe ale tatălui tău, adevăratul slujitor al Păstrătorului. Ani la rândul, el l-a implorat pe Păstrător să te facă să-nțelegi adevărul, dar Păstrătorul știa că tu deja l-ai înțeles. Acum tatăl tău îl imploră pe Păstrător să te oprească să mai faci rău nevinovaților copii ai pământului.

Sub ei, pământul mugi din nou; Akma fu aruncat în genunchi, iar Mon căzu, lovindu-se cu faţa de solul umed al drumului.

— Mai poţi pretinde că Păstrătorul n-are nicio putere? Eşti surd la vocea mea? Orb la lumina ce izvorăşte din trupul meu? Nu simţi cum se cutremură pământul sub tine? Nu există Păstrător?

Mon strigă înfricoșat:

— Da! Există! Am ştiut tot timpul! Iartă-mă pentru minciunile mele!

Îi auzea şi pe fraţii săi plângând, implorând milă; doar Akma rămăsese tăcut.

— Akma, adu-ţi aminte de sclavia din tărâmul Chelemului. Adu-ţi aminte cum te-a eliberat Păstrătorul. Acum *tu* eşti opresorul Păstraţilor, iar Păstrătorul îi va elibera de *tine*. Du-te-n drumul tău, Akma, şi nu mai căuta să distrugi Adunarea Păstraţilor. Rugăciunile lor vor fi ascultate, indiferent dacă tu alegi să te distrugi sau nu.

Cu aceste cuvinte, lumina care ţâşnea din trupul mesagerului păru a spori în strălucire şi intensitate – ceva ce Mon credea c-ar fi imposibil, din moment ce era deja aproape orbit când se uita la el. Totuşi, fu capabil să vadă că omul de lumină îşi întinse mâna, iar un fulger pârâi în aer între degetul lui şi capul lui Akma. Acesta păru a dansa în aer timp de o clipă, asemenea unei particule de cenuşă deasupra unui foc; apoi se prăbuşi la pământ şi rămase nemişcat. Bolovanul cel imens bubui din nou şi din nou se ridicară fum şi praf, care-i orbiră pe toţi. Atunci când se risipiră, bolovanul dispăruse, ca şi mesagerul, iar pământul era neclintit.

Khimin plângea.

— Tată? strigă el. Mamă? Nu vreau să mor!

Mon l-ar fi luat în râs, dar aceleaşi sentimente năvăleau şi în sufletul lui.

— Akma, rosti Aronha.

Desigur, îşi zise Mon. Fratele meu cel mare-i cel care are bunul-simţ să-şi aducă aminte de prietenul nostru, în loc să se gândească la sine. Mon fu cuprins din nou de ruşine. Se ridică şi se îndreptă nesigur spre locul în care zăcea, inconştient, Akma.

— Păstrătorul *există,* intona Ominer. Ştiu că există Păstrătorul, ştiu acum asta, ştiu, ştiu.

— Taci din gură, Ominer, spuse Mon. Ajută-ne să-l ducem pe Akma la lumina soarelui, pe iarbă.

Îl cărară, trupul lui fiind inert.

— E mort, rosti Khimin.

— Dacă omul de lumină voia să-l ucidă, rosti Mon, de ce să-i mai fi spus să-nceteze să se mai amestece-n treburile Păstraţilor? Unui mort nu trebuie să-i dai indicaţii.

— Dacă trăieşte, zise Aronha, atunci de ce nu respiră? De ce nu-i găsesc pulsul şi nu-i aud bătăile inimii?

— Vă spun eu că *trăieşte*, zise Mon.

— De unde ştii lucrul ăsta? întrebă Ominer. Nu i-ai controlat pulsul.

— Pentru că sentimentul adevărului spune asta. Da, trăieşte.

— Brusc, ţi-a revenit sentimentul adevărului? întrebă Aronha ironic.

— Nu m-a părăsit niciodată. L-am ignorat, m-am luptat cu el, dar nu m-a părăsit niciodată.

Îl durea să rostească aceste cuvinte. Dar era, totodată, şi o uşurare.

— În tot timpul ăsta sentimentul adevărului ţi-a spus că ceea ce predicam noi sunt minciuni? întrebă Aronha.

Tonul fratelui său fu ca o palmă.

— Akma mi-a spus că sentimentul adevărului e-o minciună! O autoamăgire! Mi-era ruşine să vorbesc despre asta.

Văzu dispreţ pe chipul lui Aronha.

— Aronha, o să mă-nvinovăţeşti pentru lucrul ăsta? Astfel de om eşti tu? E doar vina mea că faci asta! Păstrătorul trimite la noi o fiinţă de lumină ca să ne spună că minţeam, distrugând ceva important, iar tu vrei să arăţi cu degetul către *mine*

Era rândul lui Aronha să fie cuprins de ruşine.

— Am ales singur, ştiu. M-am tot gândit, dacă Mon spune că-i bine, trebuie să fie bine – doar că ştiam că-i greşit, şi te foloseam în calitate de scuză. Băieţii mai mici nu prea pot fi făcuţi răspunzători. Tu, cu mine şi cu Akma am făcut multe presiuni asupra lor şi…

— Şi eu am ales singur! strigă Khimin. Mesagerul n-a venit să te-oprească pe *tine*. A venit să ne-oprească pe *toţi*.

Mon îşi dădu seama că Khimin era mândru de faptul că primise vizita unui mesager din partea Păstrătorului. Aşa ceva era mai bine decât un vis adevărat. Căutând în inima sa, Mon îşi dădu seama că şi el avea astfel de sentimente.

— Poate că mesagerul a venit să ne-oprească pe

toţi, zise Ominer, dar a vorbit doar cu Akma. Pentru că adevărul e că noi cu toţii l-am urmat pe Akma, de la bun început.

— Oh, ce curajos eşti, învinovăţindu-l pe el, rosti Khimin. Întreaga vină-i aparţine ăluia de jos, care zace ca mortul.

— Nu spun lucrul ăsta ca să ne scuz, replică Ominer. Din punctul meu de vedere, asta ar trebui să ne facă să ne ruşinăm şi mai mult. Suntem fiii regelui! Şi-am lăsat pe cineva să ne convingă să-l sfidăm şi să-l facem de ruşine pe tatăl nostru şi tot ceea ce ne-a învăţat el.

— E vina mea, rosti Aronha.

Reuşi să nu-i tremure glasul, dar n-avea curajul să se uite-n ochii lor.

— E posibil să fi crezut pe jumătate unele dintre ideile lui Akma, dar când a venit vorba de pornirea propriei noastre religii, de restaurarea vechii ordini a statului – am realizat că-i ceva greşit. Mi-am dat seama că persoanele cu care lucram sunt nişte oportunişti vrednici de dispreţ. Mi-am dat seama că săpătorii pe care-i goneam din Darakemba erau mai buni decât presupuşii noştri prieteni. Iar eu sunt cel care-a fost educat să fie rege. Nu merit aşa ceva. Vă interzic să-mi mai spuneţi Ha-Aron. Sunt Aron, pur şi simplu.

Mon nu-şi mai putea stăpâni frustrarea.

— Nu vedeţi ce facem, chiar şi acum? L-am urmat pe Akma pentru că ne-a măgulit şi ne-a hrănit orgoliul. Ne-am bucurat în timp ce făceam

toate astea. Ne-a plăcut să fim importanţi şi puternici. Ne-a plăcut să-l îngenunchem în faţa noastră pe tata, să schimbăm lumea, să credem că suntem mai deştepţi decât oricine, iar lumea să ne admire şi să se poarte cu noi ca şi cum am fi importanţi. Trufia a fost cea care ne-a susţinut. Iar acum, ce facem? Khimin face pe el pentru că suntem *atât* de importanţi încât Păstrătorul a trimis un om de lumină ca să ne oprească – nu mă contrazice, Khimin, am simţit şi eu acelaşi lucru. Iar Aronha vrea să ia toată vina asupra lui, pentru că *el* e cel care-ar fi trebuit să-şi dea seama şi – înţelegeţi? Tot despre trufie-i vorba! E vorba despre acelaşi lucru care ne-a băgat în belea de la bun început!

— Nu-s trufaş! rosti Aronha, iar acum glasul lui tremura. Nu pot suporta gândul de-a da ochii cu cineva.

— Dar o să facem asta, zise Mon. Pentru că trebuie să le-arătăm ce şleahtă de nenorociţi suntem.

— Nu-i şi ăsta un fel de trufie? întrebă Ominer răutăcios.

— Poate că e, Ominer! Dar vrei să ştii singurul lucru de care-s mândru? Singurul lucru care mă bucură că sunteţi fraţii mei, că-s unul dintre voi?

— Care? întrebă Aronha.

— Că niciunul dintre voi n-a venit cu ideea de-a continua lupta cu Păstrătorul, spuse Mon. Că nu v-a trecut prin cap c-am putea rămâne o parte a

Adunării Căilor Străvechi.

— Asta nu-nseamnă că suntem *buni,* spuse Ominer. Înseamnă doar că suntem înfricoşaţi.

— Ne-am putut răzvrăti doar pentru c-am putut să ne-amăgim crezând că nu există Păstrător. Acum ne-am dat seama. Am văzut lucruri pe care nu ni le-am închipuit vreodată, lucruri care s-au întâmplat doar pe vremea Eroilor. Dar v-aduceţi aminte de poveştile alea? Elemak şi Mebbekew au văzut lucruri la fel de teribile ca ăsta. Şi totuşi, au continuat să se răzvrătească, până la sfârşitul vieţii lor. Noi, nu! Revolta noastră s-a-ncheiat.

Aronha încuviinţă.

— Am vorbit serios când am spus că de-acum mă numesc Aron.

Mon replică imediat:

— O să rămâi Aronha, până când o să hotărască tata! Nu ţi-a luat titlul onorific atunci când îl făceai de ruşine.

Aronha încuviinţă din nou.

— Chestia asta o s-o omoare pe mama, spuse Khimin, plângând.

Mon îl luă pe după umeri pe cel mai tânăr frate al său şi-l ţinu aşa.

— Nu ştiu dacă putem îndrăzni să-i cerem tatei să ne primească înapoi. Dar trebuie să mergem la el, măcar ca să aibă bucuria de-a ne fi întors din drum.

— Tata o să ne primească, spuse Aronha. Aşa e el. Problema-i dacă putem repara ceva din răul pe

care l-am pricinuit.

— Nu, zise Ominer. Problema-i dacă Akma o să trăiască sau nu. Trebuie să-l ducem înapoi la Darakemba. Stăm cu el aici, în speranța c-o să-și revină? Sau cerem ajutor ca să-l ducem înapoi?

— Suntem patru inși, rosti Khimin. Putem să-l ducem noi.

— Am auzit că Shedemei, directoarea școlii, e tămăduitoare, zise Mon.

— Acum avem nevoie de-ajutorul femeii despre care-am zis c-amestecă în mod criminal speciile, rosti cu amărăciune Aronha. Când suntem la ananghie, nu ne trece prin cap s-apelăm la propria noastră Adunare a Căilor Străvechi. Știm, am știut tot timpul, că singurul sprijin pe care putem conta se află-n rândul Păstraților.

Rușinea avea un gust ciudat în gurile lor, în vreme ce înjghebau o targă pentru Akma din hainele lor și niște stinghii, apoi ridicară șipcile pe umeri pentru a-l căra. Pe când ajunseră lângă zone mai populate, lumea ieși din case să-i vadă pe cei patru bărbați care cărau pe umerii lor ceea ce părea a fi un cadavru, ca și cum l-ar fi dus la groapă.

— Mergeți, le spuse Aronha celor care veneau să-i întâmpine. Mergeți și spuneți-le tuturor că Păstrătorul a trimis un mesager ca să-i trăsnească pe Motiaki și să-i facă să-nceteze să mai spună minciuni. Suntem fiii regelui și ne-ntoarcem rușinați la tatăl nostru. Mergeți și spuneți tuturor

că Akma, fiul lui Akmaro, a fost trăsnit de mesagerul Păstrătorului şi nimeni nu ştie dac-o să trăiască sau nu.

Rostea încontinuu aceste cuvinte, iar de fiecare dată când ele erau spuse vreunuia dintre Păstraţi, răspunsul era acelaşi: nu bucurie răutăcioasă, nu condamnare, ci lacrimi şi îmbrăţişări, apoi, inevitabil, lucrul cel mai greu de suportat: „Putem să v-ajutăm? Putem să-l cărăm pe Akma o parte din drum? Oh, tatăl şi mama sa or să plângă când or să-l vadă în halul ăsta! O să ne rugăm Păstrătorului ca să-i lase să-şi vadă fiul viu. Hai să v-ajutăm!” Le aduseră apă, mâncare şi nici măcar o dată vreunul dintre Păstraţi nu-i condamnă.

Alţii nu erau aşa de binevoitori. Bărbaţi şi femei care fără îndoială îi aplaudaseră pe Akma şi pe fiii lui Motiak în timpul discursurilor lor acum îi făceau mincinoşi, escroci, eretici: „Arondi! Mondi! Omerdi! Khimindi!” Cât de trist era că, atâta vreme cât se răzvrătiseră cu adevărat împotriva tatălui lor, nimeni nu îndrăznise să adauge titlul de „trădător” la numele lor; iar acum, când puseseră capăt răzvrătirii şi îşi mărturisiseră greşelile, li se arunca în cârcă acest epitet.

— E ceea ce merităm, spuse Mon, când Ominer începu să remarce ipocrizia celor care-i acuzau.

Apoi, trebuiră să vadă şi să audă cum Păstraţii îi luau deoparte pe cei care ţipau, mustrându-i: „Nu vedeţi cât sunt de îndureraţi? Nu vedeţi că Akma e-aproape mort? Nu vă fac niciun rău acum,

lăsaţi-i să treacă, daţi-le pace.”

Astfel, Păstraţii deveniră protectorii lor pe parcursul călătoriei. Iar mulţi dintre ei erau săpători. Mon nu era mulţumit ca să lase să *audă* doar vorbele lui Aronha. Pentru săpători, el adăuga propriul său mesaj: „Vă rog, duceţi-vă şi găsiţi-i pe cei din poporul pământului aflaţi pe drum, care părăsesc Darakemba. Spuneţi-le că-i implorăm să se-ntoarcă. Spuneţi-le că ei sunt nişte cetăţeni ai Darakembei mai buni decât fiii lui Motiak. Nu-i lăsaţi să plece.”

În acea noapte dormiră alături de Akma, pe drum, iar a doua zi, târziu, ajunseră în Darakemba. Vestea despre ei le-o luase înainte, iar când ajunseră la casa lui Akma, lumea se dădu la o parte pentru a-i lăsa să treacă; Akmaro şi Chebeya şedeau în prag spre a-l primi pe fiul lor aproape viu. În casă aşteptau tatăl lor, regele, şi sora lor, Edhadeya, şi izbucniră în lacrimi când văzură cu câtă iubire sunt îmbrăţişaţi de tatăl şi de sora lor şi plânseră din nou când Akmaro şi Chebeya îngenunchează lângă ruina fiului lor.

Pe drum, apăru fiinţa de lumină. Pământul se cutremură. Akma ar fi trebuit să fie surprins, dar nu era. Era lucrul cel mai ciudat că nu i se părea ciudat. În timp ce mesagerul vorbea, lui Akma nu-i dădea pace un gând: „De ce-ai apărut atât de târziu?”

Imediat ce remarcă propria lipsă de surprindere, se miră de ea. Nu se putea aştepta la aşa ceva. Nu

ştia că există o asemenea fiinţă. Cu siguranţă, nu dăduse peste aşa ceva pe parcursul studiilor sale erudite. În plus, experienţa nu dovedea nimic. Chestia asta putea fi o halucinaţie împărtăşită de un grup de cinci bărbaţi care avea disperată nevoie de o afirmare a importanţei lor pentru univers. În loc să demonstreze că exista cu adevărat un Păstrător al Pământului, experienţa nu ar putea dovedi nimic mai mult decât ineluctabila putere inconștientă a credinței din copilărie chiar şi asupra unor bărbaţi care credeau că trecuseră de asemenea fază.

Dar în timp ce mesagerul continua să vorbească (cum pot oare auzi fiecare vorbă şi am, totuși, timp să-mi treacă prin cap astfel de gânduri? Ce extraordinară claritate a minţit. Aş vrea să-i vorbesc lui Bego despre fenomenul ăsta. Apropo, ce i-a făcut regele lui Bego, pân-la urmă? Ia te uită – mă duc cu gândul în altă parte, întrebându-mă ce s-a întâmplat cu bătrânul și totuși n-am pierdut o vorbă din mesaj) Akma era conștient că nu era vorba despre o halucinaţie colectivă, sau, în cazul în care era, fusese indusă de Păstrătorul Pământului, pentru că fusese cu certitudine trimis din interiorul lui. De ce ştia acest lucru?

Era aşa cum spusese Edhadeya, îţi dai seama, pur şi simplu, de diferenţă atunci când ţi se întâmplă chiar ţie. Numai că nu fiinţa de lumină face chestia asta. Nu, e doar teatru, doar un spectacol. Nu faptul că ochii mei-s orbiţi, sau că

pământul mi se clatină sub picioare, ori asurzitoarele bubuituri ori fumul, sau glasul cu ciudate sonorităţi îmi dau siguranţă. Pur şi simplu… ştiu.

Apoi se gândi: am ştiut *dintotdeauna.*

Îşi aduse aminte de vremurile în care trăise în cea mai mare teroare a vieţii lui – când fiii lui Pabulog îl aruncaseră pentru prima dată la pământ şi începuseră să-l tortureze şi să-l umilească. La vremea respectivă, n-ar fi putut să descrie în cuvinte, dar sub frica pentru viaţa ta, era ruşine pentru neputinţa lui; iar sub asta, curajul oţelit care îl făcuse să nu încerce să implore milă, care îl susţinuse tot timpul şi îl ajutase să meargă, dezbrăcat şi mânjit cu noroi, gunoaie şi resturi de mâncare, spre ai lui. Ştiuse la momentul respectiv ce putere era *aceea* – era siguranţa absolută a iubirii părinţilor săi (iar amintirea ei îl împunse în inimă; am avut iubirea lor, încă am iubirea lor, era la fel de fermă aşa cum credeam când eram copil, credinţa mea nu-i deplasată şi uite ce le-am făcut), senzaţia corzilor imposibil de distrus care îi unea, aproape ca şi cum ar fi avut darul de vizionar al mamei sale fără să-l fi observat în mod conştient.

Şi, totuşi, dedesubt mai era ceva. Senzaţia că cineva urmărea tot ceea ce se întâmplă, supraveghea şi spunea: „Nu e bine ceea ce-ţi fac băieţii aceştia. Iubirea pe care ţi-o poartă părinţii tăi este adevărată. Faptul că plângi, că ţi-e

ruşine... nu sunt defecte, nu te poţi opune. Efortul tău de a avea curaj este meritoriu. Este corect că te întorci la ai tăi.” Un judecător constant, evaluând valoarea morală a ceea ce întreprindea el. Oare cum îşi putea aminti acum ceva ce nu remarcase la momentul respectiv? Şi, cu toate acestea, ştia cu certitudine că acest observator existase acolo şi că îi plăcea vocea dinlăuntrul lui, pentru că atunci când proceda corect îi spunea acest lucru.

Mesagerul zicea: „Păstrătorul a ascultat rugăciunile Păstraţilor şi, de asemenea, pe cele ale tatălui tău, slujitorul său adevărat.” De cât timp începuse cuvântarea? De foarte puţină vreme; de-abia începuse, de fapt, îşi dădu el seama. Era ca şi cum ştia orice vorbă pe care o va spune mesagerul şi cât timp urma să fie dedicat fiecărei părţi a mesajului, aşa încât mintea sa avea posibilitatea de a-şi împărţi atenţia între micile porţiuni necesare pentru a auzi şi a înţelege cuvintele şi marile pasaje de timp dintre respectivele porţiuni în care putea găsi misterul, observatorul pe care-l avusese înlăuntrul său în toţi aceşti ani şi nu-l observase.

Se văzu pe sine şezând pe panta dealului în timp ce-l urmărea pe tatăl său predicând Pabulogilor. Simţi furia din inima lui de copil, se auzi jurându-şi răzbunare. Dar asupra cui? Acum îşi dădu seama ceea ce nu realizase atunci: furia lui nu era îndreptată către Pabulogi, nici măcar către

tatăl său pentru că le predica. Nu, trădarea care îi rănise inima se referea la toţi şi la niciunul – se referea la Păstrătorul Pământului pentru că-ndrăznise să salveze poporul fără a-l folosi pe Akma ca unealtă a sa.

Şi ce anume spunea acel observator lăuntric secret? Nimic. Absolut nimic. Se retrăsese. În sinea lui era tăcere, în timp ce inima sa era plină de furie pentru că nu fusese ales.

L-am gonit. Atunci eram gol pe dinăuntru.

Dar nu, nu complet gol, căci acum îl putea simţi precum cel mai uşor sunet cu putinţă, cel mai slab semn, steaua cea mai palidă care ar fi putut fi zărită. Observatorul se afla încă acolo şi spunea tăcut: „Nu era vremea ta, nu era vremea ta, ai răbdare, planul e mai amplu, de data aceasta am avut nevoie de alţii, o să vină vremea ta...”

Prin urmare, observatorul era acolo, dar nu avea efect asupra lui, pentru că era înecat în propria sa furie.

Aşa încât, privind înlăuntrul lui, el îşi dădu seama că observatorul se afla în continuare acolo, continuând să vorbească, asemenea unei voci îndărătul vocii minţii sale, oferind un comentariu perpetuu referitor la fiecare gând conștient, dar îndepărtându-se întotdeauna de conştiinţă ori de câte ori încerca să pună mâna pe înţelepciunea evazivă. Chiar şi acum, el îşi putea aminti doar comentariul care fusese, nu-l putea auzi pe cel care se derula în acest moment.

„Acum ştii cine sunt”, numai ce spusese observatorul. „Ai ştiut tot timpul cine sunt, dar acum ştii că ştii cine sunt.”

Da, rosti Akma tăcut, ca răspuns. *Tu eşti Păstrătorul Pământului şi ai făcut tot timpul parte din mine.*

Ai fost ca o scânteie menţinută aprinsă în mine indiferent cum am încercat să stâng focul, indiferent cât de des ţi-am negat existenţa, te aflai acolo.

„Rugăciunile lor vor fi ascultate”, spusese mesagerul, „indiferent dacă tu alegi să te distrugi sau nu.” Iar cu aceste vorbe mesajul se încheiase. Braţul cel strălucitor se întinse în direcţia lui. Degetul trosni şi şuieră, o durere teribilă îi cuprinse instantaneu fiecare nerv din trup, luase foc complet, iar în acel moment de insuportabilă agonie îşi putu aminti ceea ce observatorul, Păstrătorul, tocmai… terminase… de rostit…

„Acum ştii cine sunt eu. Am plecat.”

Până în acel moment, Akma nu-şi putuse închipui o durere mai teribilă decât suferinţa trupului său în momentul în care fulgerul puterii îi atinse toţi nervii deodată. Dar acum durerea încetase, iar trupul lui Akma zăcea la pământ ca o cârpă mototolită, iar el înţelese că durerea din trupul lui nu reprezenta nimic, nici măcar nu-l atinsese, era aproape o plăcere în comparaţie cu…

În comparaţie cu perfecta solitudine.

Nu era legat de nimic. Nu avea nume, pentru că

nimeni nu-l cunoştea, nu exista niciun loc pentru că nu era legat de nimic, nu era nicio putere pentru că nu exista nimic pe baza căruia să poată funcţiona. Totuşi, ştia că odinioară avusese aceste lucruri, iar acum îi fuseseră luate cu brutalitate; era pierdut şi nu va mai fi vreodată ceva sau cineva; era pierdut pentru că *nimeni nu îl cunoştea.* Unde-i cel care supraveghează? Unde-i cel care mă cunoaşte? Unde este cel care-mi dă nume? Numai ce l-am descoperit înlăuntrul meu, nu-i aşa? Cum de m-a părăsit acum?

Nu exista durere care să se compare cu această pierdere. Nu l-ar fi deranjat dacă mintea lui ar fi fost restaurată în corpul agonizant de care fusese legat cu câteva momente mai devreme, pentru că era mai bine să simtă durerea, în timp ce supraveghetorul îl judeca, decât să simtă această totală lipsă de durere, fără a fi observat de cineva. Atunci când am simţit durerea, făceam parte din ceva; acum nu mai fac parte din nimic.

Oare nu eu am vrut acest lucru? Să fiu doar un însumi, fără a fi răspunzător în faţa cuiva, fără a primi ordine, fără a fi controlat, fără a fi aşteptat, liber? Pân-acum, n-am ştiut ce-nseamnă să nu datorez nimic nimănui, să n-am nicio sarcină, pentru că n-am nicio putere de-a întreprinde ceva. Nu mi-am dat seama că totala independenţă reprezintă cea mai îngrozitoare pedeapsă.

Toată viaţa mea, Păstrătorul s-a aflat în mine, judecându-mă. Dar acum judecata s-a terminat.

Nu-s potrivit spre a face parte din lumea Păstrătorului.

În timp ce descoperea aceste lucruri, începeau să-i apară în minte motivele cunoașterii sale. Imagini pe care refuzase să şi le închipuie înainte îi apăreau acum cu o perfectă claritate. O bătrână femeie săpător atacată și bătută de nişte bărbaţi din specia umană, înalţi şi înspăimântători; iar pentru că Akma se afla în interiorul ei, îl podidiră toate amintirile ei și înțelese toate tâlcurile acestui moment. Când înțelese pe deplin suferinţele bătrânei, pătrunse brusc în mintea unuia dintre derbedei, iar acum nu mai era un derbedeu, ci un om, dezgustat de propria sa acţiune, dar cu sângele încă fierbând din cauza violenței, neavând curajul să exprime dispreţul faţă de sine, pentru că s-ar face de ruşine-n faţa...

Iar în acel moment Akma era înlăuntrul bărbatului pe care derbedeul îl venera şi văzu senzaţia lui de trufie şi putere pentru că pusese în mişcare sumbrele evenimente care-i terorizaseră pe Păstraţi. Era însetat de putere şi-i plăcea s-o aibă acum, pentru că acum ei o să trebuiască să se gândească la *el* atunci când voiau să facă ceva, o să-*l* respecte...

Iar acum, acel „ei" din mintea complotistului luau o formă, mai multe forme, bătrâni bogaţi care fuseseră cineva în regat, dar acum aveau importanţă doar în Darakemba, căci regatul le era mai la îndemână. Când Aronha o să fie rege, o să

ştie că influenţa mea-i valoroasă, o să îndeplinesc lucrurile care-s prea sumbre ca să le facă el însuşi. N-o să fiu dispreţuit atunci când o să vină noul rege.

Akma n-avu nevoie de explicaţii suplimentare pentru a înţelege, căci nu era el oare cel care cucerise inimile şi minţile fiilor lui Motiak, care se uniseră împotriva politicii duse de tatăl lor, regele? Siguranţa din mintea sa era de neatacat: bătrâna asta n-ar fi fost bătută dacă eu nu le-aş fi dat în mod deliberat celorlalţi motiv să creadă c-or să câştige anumite avantaje prin cruzime faţă de Păstraţi. Lanţul cauzalităţii era lung, dar nu era fals, iar partea cea mai rea consta în faptul că Akma era conştient că ştiuse tot timpul acest lucru, că în ura şi invidia sa pe puterea Păstrătorului el tânjise, în realitate, după acţiuni violente şi crude şi, în loc să le înfăptuiască cu propriile mâini, îşi azvârlise puterea în lume şi făcuse ca alte mâini să săvârşească ceea ce voia el să fie făcut.

Asta face Păstrătorul, pentru a-şi realiza lucrările sale bune: îşi aruncă influenţa în lume şi încurajează fiinţele pentru impulsurile lor bune. Observatorul care era prezent în mine e prezent în fiecare suflet viu; nimeni nu-i singur; cu toţii suntem atinşi de acele blânde cuvinte de afirmaţie, atunci când facem ceea ce cere Păstrătorul: bine-ai făcut, bunul meu copil, prietenul meu credincios, inimosul meu slujitor. Puterea mea era

doar o mică parte din ceea ce are Păstrătorul, o palidă umbră a influenţei sale – dar, în loc s-o folosesc spre a-i face pe alţii un pic mai fericiţi, un pic mai liberi, am folosit-o ca s-aprind lăcomia şi invidia în anumite inimi, care au aprins apoi în altele flăcările violenţei. Am fost în inimile lor atunci când au lovit, iar glasul meu, chiar dacă ei nu ştiau că-i glasul meu, rostea: „Rupeţi, sfâşiaţi, răniţi, distrugeţi. Ea nu face parte din lumea pe care o construim noi; alungaţi-o.” Cei pe care i-am folosit ca pe nişte mâini în afacerea asta murdară erau, de asemenea, răspunzători pentru propriile acţiuni, dar lucrul ăsta nu m-absolvă. Căci cei care fac bine îl fac având-l pe Păstrător înlăuntrul lor, care-i îndeamnă, îi laudă pentru bunătatea lor – dar Păstrătorul nu-i împinge să facă lucrul ăsta. Faptele bune sunt ale lor, şi sunt şi ale Păstrătorului. La fel, cruzimile acelor oameni cu inima întunecată erau ale lor, dar şi-ale mele. Ale mele.

Imediat ce înţelese rolul său în bătaia trasă acelei bătrâne, îi veni în minte o nouă cruzime, un copil care ţipa de foame şi nu avea ce să mănânce, pentru că tatăl său îşi pierduse venitul din pricina boicotului; Akma văzu prin ochii copilului şi prin cei ai tatălui, care simţea ruşine şi deznădejde pentru că nu-i putea aduce alinare copilului său, apoi Akma fu mama, în furia ei neputincioasă şi acuzele la adresa Păstrătorului, a Păstraţilor, pentru că aduseseră aşa ceva pe capul lor, şi din

nou urmă înlănţuirea de suferinţe şi răutate – negustorii care odinioară cumpărau bunurile tatei, care refuzau acum să mai cumpere, unii dintre ei de frica represaliilor, alţii din cauza unei antipatii personale faţă de săpători care acum devenise respectabilă – nu, patriotică? – pentru că Akma stătuse în faţa unei mulţimi şi spusese că trebuie să respecte legea şi să *nu* boicoteze pe *nimeni*, iar publicul râsese, pentru că înţelesese ce anume dorea Akma…

Voia să plângă copilul, mândria tatălui să se fărâme, iar loialitatea mamei faţă de Păstrător să dispară într-o furie neputincioasă. Voia lucrul ăsta pentru că trebuia să-l pedepsească pe Păstrător pentru că *nu-l alesese pe el* pe vremea când era un copil ce dorea cu disperare să-şi salveze surioara de bici.

În mod repetat, scenă după scenă, el văzu toată durerea pe care o pricinuise. Cât timp a durat oare? Ar fi putut fi doar un minut; ar fi putut fi zece vieţi. Cum ar putea s-o măsoare, neavând nicio legătură cu realitatea, nicio dimensiune a timpului? Văzuse totul, indiferent cât de mult duruse; şi totuşi fiecare moment fusese etern, pentru că înţelegerea lui era atât de completă.

Dac-ar fi putut scoate un sunet, ar fi fost un ţipăt fără sfârşit. Era insuportabil să fie singur; iar cel mai rău era faptul că, în singurătatea lui, trebuia să fie cu el însuşi, cu toate acţiunile lui dezgustătoare, vrednice de dispreţ.

Cu mult înainte ca înşiruirea fărădelegilor să ia sfârşit, Akma era terminat. Nu se mai vedea pe sine conducând parada soldaţilor cuceritori care năvăleau pe pământurile Elemakilor. Nu putea suporta gândul de-a mai fi văzut de cineva, căci acum ştia ce era el cu adevărat şi nu mai putea ascunde acest lucru de sine sau de ceilalţi. Acum singurul lucru pe care şi-l dorea era să dispară din amintirea tuturor. Nu mă face să mai dau ochii cu cineva. Nu mă face să dau ochii cu mine. Nu mă face să dau ochii nici cu tine, Păstrătorule. Nu suport să exist.

Totuşi, de fiecare dată când se gândea că ajunsese la fund şi că nu poate suferi mai profund ca în *acest* moment, îi venea în minte o altă imagine, o altă persoană căreia îi pricinuise suferinţă şi... da... *era capabil* să simtă mai multă ruşine şi durere decât simţise cu doar o clipă în urmă, când i se păruse deja infinită şi insuportabilă.

Shedemei pătrunse în locuinţa liniştită, unde intra şi ieşea multă lume, văzându-şi de treburile lor. Văzu patru tineri şi îi recunoscu pe fiii lui Motiak; aceştia n-o recunoscură, desigur, pentru că ceea ce văzuseră pe drum fusese o orbitoare strălucire în formă umană. Iar, într-un fel, nici ea nu-i recunoscu pe ei, căci băieţii fanfaroni, gălăgioşi, pe care-i cunoscuse la început dispăruseră; după cum dispăruseră şi copiii

îngroziţi, care se făcuseră mici de teamă, care tremurau în faţa ei şi tresăreau la fiecare vorbă pe care ea o rostea – desigur, într-un mic microfon pentru ca echipamentul de decodificare să amplifice şi să-i distorsioneze glasul spre a-l face cât mai dureros cu putinţă.

Ceea ce văzu ea acum erau patru fiinţe umane care aveau un anumit aspect de bărbăţie. Era limpede după feţele lor că vărsaseră multe lacrimi, dar nu făceau acum paradă de jale şi remuşcări. În schimb, când venea lumea la ei – mulţi dintre ei săpători, deşi majoritatea nu erau –, îi primeau binevoitori. „Acum nu sperăm altceva decât că Păstrătorul o să hotărască să cruţe viaţa lui Akma, ca să ni se poată alătura în încercarea de-a repara îngrozitorul rău pe care l-am produs. Da, ştiu că mă ierţi; eşti mai generos decât merit, dar accept iertarea ta şi-ţi jur că tot restul vieţii mele o să fac tot ce pot ca să câştig ceea ce, cu mărinimie, mi-ai dat. Dar acum stăm şi aşteptăm împreună cu familia lui Akma. Păstrătorul l-a trăsnit pentru că Păstraţi loiali şi ascultători ca tine s-au rugat să-i uşureze. Păstrătorul te-ascultă. Te implor să te rogi din nou pentru viaţa şi iertarea prietenului nostru.” Vorbele lor nu erau întotdeauna aşa de clare, dar înţelesul era acelaşi: „O să-ncercăm să reparăm răul provocat; vă implorăm să vă rugaţi la Păstrător să ne salveze prietenul.”

Shedemei n-avea vreo dorinţă deosebită de-a vorbi cu ei – ştia de la Sufletul Suprem că erau

sinceri, că adevăratele lor firi ieşiră din nou la suprafaţă, mai înţelepte acum, cu amintiri dureroase, dar angajate în nişte existenţe de bun-simţ. Ce treabă avea cu ei, în cazul ăsta? Ea venise să-l vadă pe Akma. Chebeya o întâmpină la uşa dormitorului lui Akma. Camera era mică şi cu puţină mobilă – Akmaro şi Chebeya chiar trăiau modest.

— Shedemei, rosti Chebeya. Sunt atât de bucuroasă c-ai prins de veste şi-ai venit. Eram la distanţă de-o zi de mers de capitală când am aflat că Păstrătorul l-a trăsnit pe băiatul nostru. Am ajuns acasă doar la câteva ore după ce-l aduseseră aici băieţii lui Motiak. Am tot sperat c-o să te-ntâlnim pe drum.

— Am venit pe altă parte, zise Shedemei. Printre altele, a trebuit să mă ocup de nişte specimene botanice.

Îngenunche lângă trupul inert al lui Akma. Părea mort.

(Practic, e mort. Ca o victimă a hipotermiei. Precum cineva care e în stare de hibernare pe parcursul unei călătorii. Toată activitatea celulară e redusă la minimum. Lucrul surprinzător e că şi activitatea bacteriană e inexistentă. Indiferent ce anume i-a făcut Păstrătorul, n-o să moară.)

Activitatea cerebrală? întrebă Shedemei tăcut.

(Există ceva activitate. Dar e doar a creierului primitiv. Nu are nimic din funcţiile mai importante. Nu pot desluşi nimic, în afară de

senzaţiile cele mai primitive.)

Ei, bine, şi despre ce senzaţie e vorba?

(Mi se pare ca şi cum… ei bine, ca şi cum ar urla.)

Cu siguranţă n-o să le spun lucrul ăsta *părinţilor lui.*

(Păstrătorul face ceva cu el, dar nu am idee ce anume.)

Fără prognoze.

(Nu e încă mort şi nu pot să-mi dau seama dacă îşi va reveni. Nu ştiu ce anume îl susţine şi nu voi şti când şi dacă va fi retrasă această susţinere.)

Lucrul ăsta mă face cu siguranţă să bănuiesc că Sherem n-a murit de atac de cord în plină ceartă cu Oykib.

(Păi, *a murit* de atac de cord. Doar că a fost unul convenabil. Din câte ştim, Păstrătorul poate face ca oamenii să-şi piardă cunoştinţa atunci când vrea.)

Ce bine că lumea *n-are astfel de puteri. Am aşa un temperament, încât drumul mi-ar fi presărat cu cadavre câtu-i ziulica de lungă.*

(Oh, nu te mai lăuda. Mă îndoiesc că ai omori mai mult de doi pe zi.)

Oftând, Shedemei se ridică de jos.

— E complet stabilizat. Dar e imposibil de spus când şi dac-o să se trezească.

— Dar nu-i pe punctul de-a muri, rosti Chebeya.

— Tu eşti vizionara, replică Shedemei. Mai e încă legat de lumea asta?

Chebeya îşi duse mâna la gură pentru a masca

un geamăt de plâns.

— Nu. Nu-i legat de nimic. Ca şi cum n-ar fi acolo, ca şi cum acolo nu-i nimeni.

Apoi cedă nervos şi începu să plângă, agăţându-se de Akmaro.

— Ei, bine, trupul lui nu-i mort şi nici nu se deteriorează, spuse Shedemei, dându-şi seama că a vorbit cu bruscheţe, dar era incapabilă să se gândească la o manieră mai blândă de a spune ce voia. Acum e-n mâinile Păstrătorului.

Chebeya încuviinţă, dând din cap.

— Mulţumesc, Shedemei, spuse Akmaro. Nu ne-am închipuit că-i ceva ce-ai putea vindeca tu, dar trebuia să fim siguri. Tu... se zice că poţi săvârşi lucruri remarcabile, câteodată.

— Nimic atât de remarcabil pe cât poate Păstrătorul să facă.

Îi îmbrăţişă pe amândoi şi plecă înapoi la elevele ei. Tot drumul spre casă discută cu Sufletul Suprem în legătură cu semnificaţia situaţiei, ce altceva ar fi putut face ei, ce se putea întâmpla cu Akma, în cazul în care se mai putea întâmpla ceva.

Mă-ntreb, rosti Shedemei tăcut, *dacă Păstrătorul i-a trimis pur şi simplu acelaşi vis pe care mi l-a trimis mie – dacă i-a arătat planul ei în privinţa lumii, dacă l-a posedat cu iubirea ei, iar el a fost atât deplin de ură încât experienţa l-a mistuit.*

(Poate că s-a întâmplat în acest fel, dar nu l-am văzut niciodată intrând în genul de stare onirică în care ai fost tu.)

Nu ți-ai dori câteodată să fim asemenea persoanelor de rând, fără surse neobișnuite de informații? Am putea s-auzim despre evenimentele astea pur și simplu ca de niște bârfe la adresa unor persoane vestite.

(Astfel de dorințe inutile nu au fost introduse în mine. Nu mi-am dorit niciodată să fiu altceva decât ceea ce sunt.)

Nici eu, rosti Shedemei tăcut, realizând pentru prima dată că ea era cu adevărat satisfăcută de viața ei și bucuroasă de rolul pe care i-l dăduse Păstrătorul în planul existenței. Când avu acest gând, ea râse tare, primind cu această ocazie niște priviri ciudate de la niște copii care treceau pe acolo. Se strâmbă la ei; ei țipară și fugiră, dar imediat se opriră și-și reluară râsetele și taclalele. Ăsta-i planul, își spuse Shedemei. Păstrătorul vrea doar ca noi să trăim cu simplitatea și inocența acestor mititei. De ce-i atât de greu?

În cele din urmă, întreaga viață a lui Akma i se perindă prin fața ochilor, își aminti de fiecare fărâmă de rău pe care o pricinuise. Iar amintirea îi rămase complet, fiecare părticică din ea, nimic nepierzându-se în uitare. Înțelese acum multe lucruri pe care nu le înțelesese înainte, dar nu suportase să le înțeleagă. Știa că vina sa pentru durerea suferită de Păstrații care fuseseră bătuți, de cei din poporul pământului care fuseseră izgoniți din casele lor, era neînsemnată în

comparaţie cu vina de a-i fi făcut pe atâţia bărbaţi şi femei să săvârşească lucruri care l-au alungat aproape complet pe Păstrător din inimile lor. A pricinui durere unui om cumsecade era un lucru teribil; a convinge pe cineva să facă rău era și mai îngrozitor.

Atunci când Păstrătorul îl părăsise pentru prima dată, tânjise să se întoarcă la el. Acum, însă, văzând consecințele teribile ale trufiei sale, nu putea suporta gândul că cineva se uita din nou la el, cu atât mai puțin Păstrătorul Pământului. Singura uşurare la care putea nădăjdui era aceea de a fi stins, iar la asta tânjea. Nu se putea întoarce la lumea pe care o murdărise atât de tare; nu putea suporta să stea aşa cum era, complet singur. Măcar de-ar găsi vreo cale către uitare, ar alerga spre ea, s-ar azvârli în ea.

Una dintre amintiri era legată de acea îngrozitoare întâlnire cu tata, mama și regele – simțise, desigur, chinul acestor oameni buni care, chiar și când se confruntau cu posibilitatea ca el să distrugă tot ceea ce încercaseră ei să creeze, se preocupau mai mult de el decât de ei înșiși. Totuşi, ca parte din acea amintire, era ceva. Tatăl său spusese ceva...

Şi, iată, cuvintele îi curgeau înapoi în minte, ca şi cum tatăl său doar acum le rostea. „Fiule, atunci când eşti pe culmile disperării, atunci când unica alegere-ţi pare a fi distrugerea, te rog să-ţi aduci aminte de asta: Păstrătorul ne iubeşte. Ne iubeşte

pe toţi. El pune preţ pe fiecare viaţă, pe fiecare minte, pe fiecare inimă. Chiar şi pe ale tale.”

Imposibil. Viaţa sa fusese dedicată distrugerii lucrării Păstrătorului. Cum era posibil ca acesta să-l iubească?

„Iubirea lui pentru tine este singura constantă, Akma. El ştie că tu ai crezut în el tot timpul. Realizează că te-ai răzvrătit împotriva lui pentru că ţi-ai zis că ştii să modelezi lumea asta mai înţelept decât el. Ştie că i-ai minţit pe toţi, în repetate rânduri, inclusiv pe tine însuţi, mai ales pe tine însuţi – şi-ţi mai spun înc-o dată că, ştiind toate acestea, doar dacă-ţi întorci faţa spre el, te va aduce înapoi.”

Ar putea să fie adevărul? Că, şi acum, Păstrătorul ar putea să-l aducă înapoi? Să-l elibereze din exilul ăsta-ngrozitor? Să-l accepte din nou, să sălăşluiască înlăuntrul lui şi să-i şoptească tot timpul?

Dar chiar dacă-i adevărat, îşi spuse el, oare *vreau* lucrul ăsta? făcut de ruşine în faţa lumii, vinovat de fărădelegi nenumărate, oare revenirea la o astfel de viaţă n-ar fi ceva mai mult decât pot suporta?

Pe dată, îi veni în minte o imagine de-a sa, umilit, mânjit de duşmani, întorcându-se dârz la ai săi.

Nu, asta-i o imagine falsă. Pe vremea aceea eram inocent, fiind dezgolit şi murdărit de alţii. Acum sunt cu mult mai murdar, iar goliciunea mea-i mai

ruşinoasă şi a fost făcută în întregime de mine însumi.

Totuşi, curajul de-a mă întoarce e acelaşi, chiar dacă ruşinea are o cauză complet diferită. Trebuie să mă-ntorc, măcar pentru ca toţi să mă vadă, nu ţanţoş în gloria mea, ci murdar în ruşinea mea. Datorez lucrul ăsta tuturor celor pe care i-am rănit.

I-aş răni din nou dacă, asemenea unui laş, mi-aş ascunde de ei ruşinea.

Oh, Păstrător al Pământului, strigă el în singurătatea sa. Te implor să ai milă de mine. M-am otrăvit cu amărăciune, sunt legat de lanţurile morţii pe care le-am făurit eu însumi şi, fără ajutorul tău, nu pot găsi ieşire.

În momentul în care rosti această rugăciune de ajutor, această recunoaştere a disperatei sale neputinţe, simţi cum observatorul revine în el. Era un lucru atât de simplu, o acţiune atât de mică, ca şi cum Păstrătorul s-ar fi aflat chiar pe marginea inimii sale, gata să-l atingă în momentul în care ar fi cerut el. Iar în urma acestei atingeri, dispăru brusc vasta amintire omniprezentă a tuturor fărădelegilor lui. Ştia că le comisese, dar ele nu se mai uitau fix în ochii lui oriunde şi-ar fi îndreptat privirea. Era uşurarea de o povară îngrozitoare; nu se simţise niciodată atât de uşor, atât de liber. Acum, chiar dacă nu îşi reluase folosirea trupului, solitudinea lui se încheiase. Era numit, era cunoscut, făcea parte din ceva mai amplu decât el

însuşi, şi în loc să simtă ranchiună şi să dorească să fărâme tot ce nu putea controla, se simţi plin de bucurie, pentru că acum existenţa sa avea un rost. Avea un viitor, pentru că făcea parte dintr-o lume care avea un viitor şi în loc să vrea să hotărască singur şi să decidă acest viitor pentru toţi ceilalţi, ştia c-o să fie bucuros să atingă doar o mică parte a lui. Să se căsătorească şi să-i ofere fericire soţiei. Să aibă un copil şi să-i ofere aceeaşi iubire pe care i-au oferit-o părinţii săi. Să aibă un prieten şi să-şi mai uşureze sufletul din când în când. Să aibă o anumită îndemânare sau un secret şi să le predea unui elev a cărui viaţă ar putea fi puţin schimbată de ceea ce a învăţat. De ce-a visat să conducă armate, care n-ar realiza nimic, atâta vreme cât ar putea să săvârşească asemenea mici lucruri miraculoase şi să schimbe lumea?

În timp ce Akma îşi dădea seama de aceste lucruri, fu brusc inundat de o clară înţelegere a tuturor corzilor de iubire care îl legau. De toţi cei cărora le păsa de el, care îi doreau fericirea; toţi cei pe care-i iubise vreodată sau pe care-i ajutase în vreun fel. Erau acum la fel de prezenţi în inima sa precum fuseseră, cu câteva clipe în urmă, fărădelegile lui. Tata. Mama. Luet. Edhadeya. Fiecare dintre ei, legat de el printr-o mie de amintiri. Mon. Bego. Aronha. Ominer. Khimin. Acolo unde fărădelegile sale împotriva lor îi torturaseră sufletul, iubirea lui pentru ei şi a lor

pentru el îl umplea de bucurie. Didul şi Pabul şi fraţii lor, care pe vremuri stătuseră îndureraţi în faţa lui pentru că nu le oferise iertarea de care aveau atâta nevoie de la el, acum erau în mintea lui datorită iubirii pe care le-o purtau tatălui, mamei şi surorii lui, regatului, Păstraţilor şi lumii Păstrătorului, şi-l iubeau în mod deosebit pe el, tânjeau după fericirea lui, năzuiau să facă orice le-ar sta în puteri spre a-l tămădui. Cum de-a putut el să-i refuze atâta vreme? Aceştia nu erau băieţii care-l urau. Ci fiii Păstrătorului, fraţii lui.

Şi alţii, şi alţii; mulţi dintre cei cărora le provocase suferinţă îi produceau acum bucurie prin simplul fapt de-a dori ca el să fie bucuros. Iar în spatele lor, înlăuntrul lor, strălucind din ochii lor, din trupurile lor, era Păstrătorul, având toate chipurile lor, atingându-l cu mâinile lor. Vă ştiu, le spuse tuturor. Eraţi în inima mea de la începutul copilăriei mele. Iubirea voastră a fost cu mine tot timpul.

Gura lui era plină de gustul fructului perfect şi alb, iar trupul lui era plin de el, strălucea. Acum, şi el era strălucitor şi luminos precum toţi ceilalţi. Pe cât de insuportabilă şi amară fusese durerea sa cu o clipă în urmă, pe atât de fină şi de dulce era bucuria sa prezentă.

Apoi, într-o clipă, copleşitoarea conştiinţă a felului în care era iubit dispăru. Fu înlocuită de senzaţia aproape uitată a propriului corp, ţeapăn şi dureros – dar atât de minunat, când îl atinse, în

timp ce simţurile sale se trezeau la viaţă. Îndărătul pleoapelor sale era lumină. Ceva se mişcă; peste el trecu o umbră, apoi din nou lumină. Nu era singur. Şi trăia.

Chebeya strigă, un *O* scurt de fericire. Cei care moţăiau se treziră; Akmaro, care stătea de vorbă cu Didul şi Luet, se apropie cu paşi mari de soţia sa.

— I s-au mişcat ochii sub pleoape, zise ea.

Îngenunchează amândoi, îi atinseră mâna.

— Akma, rosti Akmaro. Akma, vino înapoi la noi, fiule.

În acea clipă, deschise ochii. Clipi din cauza luminii. Întoarse capul, doar o idee, şi se uită la ei.

— Tată, șopti el. Mamă. Iertaţi-mă.

— Eşti deja iertat, rosti Chebeya.

— Dinainte să spui, completă Akmaro.

— Am atâtea de făcut.

Apoi închise din nou ochii şi adormi; de data asta fu un somn natural, vindecător. Tatăl şi mama sa rămaseră îngenuncheaţi lângă el, ţinându-l de mâini, mângâindu-i faţa, plângând de bucurie. Păstrătorul fusese milostiv şi le adusese fiul înapoi acasă.

13
Iertare

Shedemei nu era în apele ei. Negustorul care o

aproviziona cu fructe proaspete de la ţară ridicase din nou preţul. Bineînţeles, îşi putea permite, datorită faptului că avea cunoaşterea Sufletului Suprem despre localizarea depozitelor minerale pe întinsul Gornayei. Nu-i era prea greu să zboare către vreun pisc înalt, să-şi pună masca de respirat, să topească puţin gheaţa, să scobească puţin stânca goală, să culeagă o baniţă de minereu de aur de pe munte, să-l purifice într-un loc îndepărtat din Darakemba şi să se întoarcă cu destulă avere încât să-şi susţină şcoala încă un an sau doi.

Necazul era că scopurile ei se schimbaseră. Şcoala nu mai era un scenariu care să-i permită să fie aproape de miezul acţiunii din Darakemba. Acţiunea se terminase – sau, mai degrabă, luase o pauză – şi, cu toate acestea, ea se afla-n continuare acolo şi nu era câtuşi de puţin interesată să-şi continue existenţa închisă ermetic într-un compartiment de hibernare de pe *Basilica,* din care să iasă doar din când în când, ca să-şi îngrijească plantele. Şcoala ei devenise reală şi importantă pentru ea, şi voia s-o pună pe nişte baze financiare solide, astfel încât să continue altcineva s-o administreze după ce va pleca ea. Totuşi, de fiecare dată când era pe punctul de-a avea veniturile la nivelul cheltuielilor, cineva ridica preţul, sau apărea o nouă necesitate, iar ea trebuia să dea înapoi, apelând la rezervele ei de aur.

Era greu să-şi aducă aminte de femeia care fusese. În oraşul Basilica, ea se izolase de restul lumii, refuzând cea mai mare parte a contactelor umane, menţinându-le pe cele pe care le avea la nivel strict de afaceri. La vremea respectivă, îşi spuse c-acest lucru se întâmpla pentru că iubea atât de mult ştiinţa – şi, într-adevăr, îi plăcea munca ei, aşa încât nu era o minciună completă. Dar ceea ce încuia cu adevărat uşa ei în faţa lumii era frica. Nu frica de o primejdie fizică, ci frica de murdărie, de complicaţii dezordonate veşnic nerezolvate. Sufletul Suprem – nu, în ultimă instanţă era vorba de Păstrătorul Pământului – o forţase să iasă, din laboratorul ei, în haosul vieţii umane. Dar ea şi Zdorab reuşiseră, cumva, să creeze o insulă de curăţenie, în care pretindeau că ştiu exact ceea ce se cerea de la ei.

Acum ea era înconjurată de un haos perpetuu, copii care veneau şi plecau, profesori ale căror vieţi începeau undeva în afara vieţii ei, aşa încât nu puteau fi niciodată cunoscuţi în întregime, întrebări care veşnic nu-şi primesc răspunsul, nevoi niciodată satisfăcute pe deplin, fără să înţeleagă de ce. Asta era *viaţă*. Asta era cu ce se înconjura Păstrătorul. O şovăială perpetuă. Un tablou niciodată înrămat, o serie de corzi care nu reveneau niciodată în poziţia iniţială mai mult decât o fracţiune de secundă. Shedemei cu greu îşi putea închipui un trai altminteri.

Cu toate acestea, astăzi era prost-dispusă,

înclinată să se răstească la oricine i-ar fi ieşit în cale; ştia că elevele răspândeau întotdeauna zvonul atunci când ea se găsea într-o astfel de dispoziţie. „Tunete şi fulgere”, obişnuiau ele să spună, ca şi cum Shedemei ar fi fost la fel de inevitabilă ca şi vremea. Ştirea ajungea şi la urechile profesorilor, iar ei aşteptau înainte de a-i prezenta lui Shedemei problemele şi solicitările lor. Stai mai întâi să se facă vreme frumoasă. Iar Shedemei n-avea nimic împotrivă. Să hotărască profesorii singuri dacă era ceva destul de important încât să merite să dai ochii cu leul în bârlogul lui.

Aşa încât fu oarecum surprinsă – şi, de asemenea, iritată – când cineva bătu la uşa micuţului ei birou.

— Intră, rosti ea.

Oricine va fi fost, avea probleme cu zăvorul. Una dintre elevele din clasele mici, probabil. Cu siguranţă un profesor ar fi putut să-i rezolve problema fără s-o trimită neînsoţită la biroul directoarei şcolii.

Shedemei se ridică şi deschise uşa. Nu era nicidecum una dintre fetiţe. Era Voozhum.

— Maică Voozhum, zise ea, intră, stai jos. Nu trebuie să vii la biroul meu, trebuie doar să trimiţi o fată şi vin eu la tine.

— Nu s-ar cădea, replică Voozhum, aşezându-se pe unul dintre taburete; scaunele nu erau bune pentru cei din poporul pământului, îndeosebi cei

ţepeni şi bătrâni.

— N-o să mă contrazic cu tine, zise Shedemei. Dar vârsta înaintată are privilegiile ei şi-ar trebui să le foloseşti din când în când.

— Asta şi fac, replică Voozhum. Cu oameni care-s mai tineri decât mine.

Lui Shedemei nu-i plăcea când Voozhum încerca s-o facă să recunoască că ea era Cea-Care-Nu-a-Fost-Niciodată-Înmormântată. O deranja s-o mintă pe Voozhum, dar totodată nu putea avea încredere în biata bătrână că-şi va aminti să păstreze secret acest lucru.

— N-am întâlnit niciodată pe cineva atât de bătrân ca tine, spuse Shedemei. Bun, cu ce treabă ai venit aici?

— Am avut un vis, răspunse Voozhum. Unul straşnic, de m-am trezit cu patul ud.

Shedemei nu ştia dacă să se amuze sau să se enerveze de mulţumirea de sine a lui Voozhum faţă de din ce în ce mai frecventa ei incontinenţă.

— Ai avut mai multe dintr-astea în ultima vreme, din câte mi-aduc aminte.

Nedând atenţie înţepăturii ei, Voozhum rosti:

— M-am gândit c-ar trebui să fii avertizată – azi vine aici Akma.

Shedemei oftă. Exact de ceea ce avea nevoie.

— I-ai spus Edhadeyei?

— Ca să poată să fugă şi să se-ascundă? Nu, e momentul ca fata să-şi înfrunte viitorul.

— E alegerea Edhadeyei dacă Akma are ceva

de-a face cu viitorul ei, nu crezi?

— Nu, nu i-am spus, răspunse Voozhum. E însetată după informaţii despre băiat. Ştie că s-a schimbat. Am văzut că se prăpădeşte de dorul lui, iar atunci când pomenesc despre Akma, are mutra aia mofturoasă şi zice: „Mă bucur c-a terminat cu belelele, dar, scuză-mă, am treabă.” Ea a stat practic în casa lui Akmaro în cele trei zile-n care Akma a fost sub lucrarea Păstrătorului, dar imediat după ce el s-a trezit ea a refuzat să plece de la şcoală. Cred că-i laşă.

— Akma s-a schimbat, rosti Shedemei. E firesc să se teamă că şi sentimentele lui faţă de ea s-au schimbat.

— Nu de-asta se teme ea, rosti Voozhum dispreţuitor. Ştie că ei doi sunt legaţi în inimi unul de altul. De *tine* i-e frică.

— De mine?

— I-e teamă că, dacă se căsătoreşte cu Akma, n-o să-i dai şcoala pe mână.

— Să-i dau şcoala pe mână? Ce, sunt pe moarte şi nu mi-a spus nimeni asta? Şcoala-i a *mea.*

— Are ideea nebunească că-i mai tânără şi-ar putea să trăiască mai mult decât tine, spuse Voozhum tăios. *Ea* nu ştie ce ştiu *eu.*

— Păi, bănuiesc că, la un moment dat, o să *renunţ* la şcoală.

— Dar o să i-o dai unei femei căsătorite care trebuie să facă faţă cerinţelor soţului ei?

— E prematur să-i considerăm căsătoriţi, rosti

Shedemei. Şi prematur să decidem dac-o să aibă libertatea de-a prelua şcoala.

— Ei, bine, *spune*-i ei lucrul ăsta. Spune-i c-o să aibă timp pentru vreo cinci copii înainte să preia funcţia de directoare de şcoală. Ai puţină consideraţie faţă de dubiile altora, ce naiba!

Shedemei izbucni în râs.

— În niciun caz nu-mi *vorbeşti* ca şi cum ai crede într-adevăr că-s o mică zeitate.

— Atunci când zeii coboară spre a se transforma-n femei, cred c-ar trebui să aibă întreaga experienţă. În plus, ce-o să faci, o să mă trăsneşti şi-o să m-omori? Aş putea să dau colţul în orice clipă. De fiecare dată când traversez curtea spre dormitorul meu, îmi spun: „Ei, bine, n-am murit nici de data asta."

— M-am oferit să te las să dormi lângă sala ta de clasă.

— Nu fi absurdă. Am nevoie să fac mişcare. Şi spre deosebire de alţii, nu vreau să trăiesc veşnic. Nu trebuie să ştiu cum or să se rezolve lucrurile.

— Nici eu, ca să fiu sinceră, spuse Shedemei. Nu mai sunt.

— Am venit aici să-ţi spun, dacă eşti gata s-asculţi, că-i prima dată când iese din casă. E puţin nesigur pe picioarele lui. Şi cred că-i semnificativ faptul c-a ales să vină aici. Nu doar de dragul Edhadeyei.

— Ce vrei să spui?

— În vis am văzut un tânăr frumos, c-o femeie

frumoasă în spatele lui, iar c-o mână îl ţinea de mână pe un înger bătrân, iar cu mâna cealaltă mâna unei femei săpător decrepite care arăta suficient de îngrozitor ca să-mi imaginez că-s eu. Un glas îmi spuse, în străvechea limbă a poporului meu: „Aceasta este împlinirea unui vis vechi şi promisiunea unor timpuri splendide care vor veni."

— Înţeleg, spuse Shedemei. Păstrătorul vrea puţin spectacol.

— Cred c-ar fi înţelept să le punem pe copile să răspândească vestea imediat ce soseşte. Cred că lucrul ăsta trebuie să fie văzut şi spus cât mai multor persoane. Cred c-avem nevoie de-un public.

Shedemei se ridică din scaun.

— Dacă asta spune femeia cea-nţeleaptă din tuneluri c-ar trebui să se petreacă, atunci o să se petreacă. Stai aici lângă uşa de la intrare. O să-i aduc pe ceilalţi actori din mica noastră dramă.

Akma îşi rugă părinţii să meargă cu el, dar aceştia refuzară.

— N-ai nevoie de noi, ziseră ei. Te duci doar la şcoala lui Shedemei. N-ai nevoie de noi să vorbim în numele tău.

Dar avea; era cuprins de timiditate când trebuia să dea ochii cu lumea. Nu pentru că nu voia să accepte ruşinea publică. Ruşinea care va veni spre el – o să fie aproape bucuros de *asta,* pentru că

ştia că face parte din chinul său ce va dura o viaţă, acela de-a tămădui Darakemba de răul pe care-l săvârşise. Nu, pur şi simplu îi era teamă că nu va şti ce-anume să spună, că o să procedeze greşit, că o să facă şi mai mult rău. Amintindu-şi cum fusese atunci când toate fărădelegile sale defilau în jurul său, era foarte înspăimântat că va face ceva care se va adăuga numărului lor deja imposibil de mare. Chiar dacă acum căuta în inima sa şi nu găsea acolo nimic în afară de dorința de a-l sluji pe Păstrător, el ştia totodată că trufia care îi deformase viaţa pândea undeva, în inima sa. Poate că într-o bună zi va putea nădăjdui c-a învins-o complet, că devotatul slujitor al Păstrătorului era sinele său pentru veşnicie; dar acum îi era frică de sine însuşi, se temea că atunci când o să fie în viaţa publică o să înceapă să adune lume în jurul lui aşa cum făcuse înainte şi că, în loc să folosească această putere spre binele lor, va căuta din nou adulaţie, aşa după cum sufletele însetate de băutură trăiau doar pentru înc-o ulcică de vin.

Era îngrijorat din cauza asta, pentru că nu vedea schimbarea în sine. Părinţii săi îşi dădeau seama, totuşi, în timp ce pleca din casă fără tragere de inimă şi păşea pe stradă; îşi aduceau aminte cum obişnuia el să păşească, ca şi cum ar fi mers la paradă, căutând în privirea fiecărui trecător, insistând, cerând ca ei să-l privească cu simpatie, înainte de-a se uita în altă parte. Acum mergea, nu ruşinat, ci fără conştiinţă de sine. Mă

uitam la alţii, nu spre a căpăta iubirea lor, ci pentru a-i înţelege puţin, spre a mă-ntreba cine-s ei. Asemenea Păstrătorului, pe stradă se păstra aproape invizibil şi cu toate astea vedea totul. Akmaro şi Chebeya îl urmăriră până dispăru din vedere, apoi se îmbrăţişară în prag şi intrară în casă.

În scurtă vreme Akma ajunse în colţul de stradă în care Casa Rasaro ocupa toate clădirile. Nu fusese niciodată la şcoală, dar nu avu probleme în a o găsi – locul era vestit. Avea ciudata senzaţie că vizita sa era aşteptată, că era privit de la ferestre în timp ce se apropia. Dar cum ar fi putut ei să ştie că vine? Se hotărâse abia de dimineaţă şi nu spusese nimănui, decât părinţilor. *Ei* n-ar fi răspândit vestea.

La uşă, fu primit de o femeie cu un aer sever care avea dublul vârstei lui.

— Bine-ai venit, Akma. Eu sunt Shedemei, rosti ea. Te ştiu pentru că te-am examinat în timp ce zăceai, făcând pe mortul, în casa mamei tale.

— Ştiu, replică el. Am venit să-ţi mulţumesc. Printre altele.

— N-ai de ce să-mi mulţumeşti, răspunse ea. Le-am spus ceea ce ştiam deja – că nu erai încă mort şi că era la latitudinea Păstrătorului dacă aveai să supravieţuieşti sau nu. Sper c-o să consemnezi în scris experienţa pe care-ai avut-o în acele trei zile de… ce va fi fost.

— Nu m-am gândit la aşa ceva, spuse el.

Oricum, n-aş putea să scriu despre asta. Ar trebui să-nşir toate fărădelegile mele, iar ele-s fără număr.

Spre surprinderea lui, fu capabil să spună acest lucru cu glas calm, fără vreo nuanţă de rugăminte sau de veselie.

— Păi, mi-ai mulţumit. Pentru ce altceva ai venit?

— Cu adevărat, nu ştiu, replică el. Am sperat s-o văd pe Edhadeya, dar nu-i ăsta singurul motiv pentru care-am venit. M-am trezit pur şi simplu de dimineaţă ştiind că-i momentul să ies afară şi că trebuie să vin aici. De-abia după aceea mi-am adus aminte că Edhadeya e aici. Aşa că nu ştiu. Poate că Păstrătorul e cel care-mi spune ce-anume se-aşteaptă de la mine. Poate că nu. Acum, că s-a terminat criza prin care am trecut, glasul Păstrătorului din mine nu mai e aşa de clar ca pentru alţii.

— Nu pot să cred lucrul ăsta, spuse Shedemei.

— Păi, e-adevărat, rosti Akma. Singura diferenţă e c-acum încerc să-i aud glasul, în timp ce înainte încercam să m-ascund de el.

— E-o diferenţă ca de la cer la pământ. Şi da, cred c-ai dreptate, Păstrătorul a vrut să vii azi. Am fost preveniţi că vii şi ne-am făcut planul. Un mic spectacol. O imagine vizuală despre care credem că Păstrătorul vrea ca lumea s-o vadă.

Akma simţi cum se naşte în el groaza, până când îi veni aproape să vomite.

— Nu vreau să fac ceva... public. Încă.

— Asta pentru că-ţi aduci aminte cât de mult rău ai făcut în faţa publicului şi cât de mult ţi-a făcut rău *ţie* lucrul ăsta.

El era uimit că ea înţelegea acest lucru în privinţa lui, deşi lui îi trecuse prin cap gândul doar de dimineaţă.

— Ceea ce n-ai înţeles încă, continuă ea, e că din pricina faptului că răul a fost public, şi repararea lui o să trebuiască să fie tot publică. Trebuie să ţii o grămadă de discursuri, folosind tot talentul tău de polemist, numai că de data asta o să fii de partea adevărului. E mai greu din anumite puncte de vedere, mă refer la faptul că-s mai multe reglementări. Dar e şi mai uşor, pentru că poţi vorbi mai cu inima şi mai puţin cu mintea. Adevărul nu trebuie calculat aşa cum trebuie calculată minciuna.

— Cred c-ai dreptate.

— La mine, a avea dreptate e-o meserie, spuse ea. Din cauza asta-s o directoare de şcoală atât de bună.

Apoi, spre surprinderea lui, îi făcu cu ochiul.

— Glumesc, Akma. Greu de crezut, dar am simţul umorului. Sper că tu nu ţi l-ai pierdut pe-al tău.

— Nu, rosti el. Nu, eram pur şi simplu... sunt... uşor zăpăcit zilele astea.

Cineva se apropia pe coridor. El privi şi recunoscu persoana imediat, deşi era în umbră.

— Bego, şopti el. Bego, rosti cu glas tare. Eşti aici? Nu ştiam că eşti aici.

Bătrânul se grăbi şi, uitând de demnitate, îşi deschise aripile şi planǎ uşor în timp ce se repezi către fostul lui elev.

— Akma, spuse el. Nu ştii cât am tânjit să te văd. O să mă ierţi?

— Pentru ce, Bego?

— Pentru că m-am folosit de tine, te-am indus în eroare, ţi-am ghidat gândurile fără să-ţi spun – toate astea au fost nişte nelegiuiri de prima mână, Akma. Ştiu că eşti preocupat acum de cât de îngrozitor eşti, aşa-ncât ţi se pare ceva neînsemnat, dar trebuie să ştii…

— Ştiu, replică Akma. Din timpul pe care l-am petrecut împreună nu-mi aduc aminte decât ce dar au fost pentru mine înţelepciunea şi ştiinţa ta şi cât de multă putere prindeam din faptul că aveai încredere-n mine.

Ţinea mâinile învăţătorului său, pliurile aripilor lui Bego acoperindu-i degetele.

— M-am speriat atât de tare pentru tine, de pedeapsa pe care ţi-o va fi dat Motiak.

Bego râse.

— Am crezut că-i sfârşitul lumii. Ştii ce pedeapsă mi-a dat? Mi-a interzis să citesc. N-am mai avut acces la bibliotecă. Stăteau cu mine trei iscoade, care făceau cu schimbul, să vadă dacă nu cumva-mi scrijelesc numele în ţărână c-un băţ. Fără citit, fără scris. Am crezut c-o să înnebunesc.

Viaţa mea-s cărţile, înţelegi tu. Singurele persoane pe care le preţuiesc sunt rare, cele care, precum tine, se simt la fel de-n largul lor ca şi mine atunci când citesc. Apoi, să fiu despărţit de lucrul ăsta – a fost o demenţă, trăiam ca un zănatic, nu dormeam mai deloc, dorindu-mi moartea. Apoi, într-o bună zi am avut o inspiraţie. Ce-s cărţile, în definitiv? Cuvintele bărbaţilor şi femeilor care aveau ceva de spus. Doar atunci când citeşti cartea, singura voce pe care-o auzi în cap e vocea ta. Ai avantajul permanenței, de-a avea posibilitatea de-a reciti cuvintele de mai multe ori; dar asta-i, de fapt, o minciună, pentru că-ţi dă impresia că scriitorul gândește şi vorbeşte permanent, când de fapt din momentul în care a fost scrisă cartea autorul s-a schimbat şi-a devenit altă persoană, emoţionând la nesfârşit pentru că se reinventează la nesfârşit. A citi o carte înseamnă a trăi printre morţi, a dansa cu pietrele. De ce să jelesc pentru c-am pierdut tovărăşia morţilor, câtă vreme cei vii sunt aici, nu şi-au scris cărţile încă, sau mai bine zis ele sunt scrise în fiecare moment al vieţii lor?

— Aşa că ai venit aici.

— Am venit aici. Am venit aici și-am implorat-o pe Shedemei să m-accepte, chiar dacă mi se interzisese să citesc. M-a lăsat să particip la o singură clasă. La clasa lui Voozhum, pentru că bătrâna doamnă e-atât de oarbă încât oricum nu poate da de citit, ea nu face altceva decât să vorbească, iar elevii ascultă, apoi răspund. Dar

ea-i săpătoare. Ai cumva idee cât de greu mi-a fost? Cât de umilitor? Acum, când mă gândesc, îmi vine să râd – femeia asta-i o comoară! N-a scris *nimic*, iar dac-aş fi continuat să trăiesc în cărţi, nu i-aş fi auzit niciodată glasul, dar îţi spun eu, Akma, în toată biblioteca regelui nu există un filosof moral atât de subtil şi de *omenos* ca ea.

Akma râse şi-l îmbrăţişă. În toţi anii pe care-i petrecuseră ca profesor şi elev nu existase o astfel de îmbrăţişare; între ei se aflaseră întotdeauna cărţile. Dar acum i se părea firesc să simtă atingerea aripilor îngerului lângă coapsele lui, pentru că mâinile lungi ale acestuia îl înconjurau aproape de două ori la talie.

— Bego, ce bucuros sunt c-amândoi ne-am găsit calea spre vindecare.

Bătrânul încuviinţă, dând din cap, apoi se retrase.

— Vindecarea a ceea ce poate fi vindecat. A repara ceea ce poate fi reparat. Eu n-aş fi putut repara stricăciunile pe care ţi le-am produs – puteam doar spera că tu şi Păstrătorul o să rezolvaţi între voi lucrul ăsta. Şi propria mea viaţă – am ajuns prea târziu la lucrurile pe care le-am învăţat. N-am avut niciodată soţie, n-am luat niciodată parte la marea trecere de înflorire, sămânţă şi puiet. Acum, sunt doar un ciot bătrân şi-n mine nu mai există posibilitate de înflorire. Dar asta nu-nseamnă că-s trist sau că-mi pare rău pentru mine, să nu mă-nţelegi greşit, băiete!

Sunt mai fericit decât am fost vreodată.

— Cu siguranţă că regele o să te-absolve acum de pedeapsă.

— N-am întrebat. Nu-i nevoie. Oricum, știu tot ceea ce mă poate învăţa biblioteca. Sunt preocupat să descopăr c-aceşti copii nu-s doar o masă de fiinţe enervante, ci un grup de fiinţe enervante individuale, unice, care devin din ce în ce mai interesante pentru mine. Majoritatea cărţilor pe care le-am citit erau scrise de bărbaţi, iar citindu-le îţi ziceai că nu există femelă dotată cu raţiune. A le asculta pe femelele infantile sporovăind reprezintă o nouă lume pentru mine.

Râseră împreună. Doar atunci, în timp ce râdeau, Akma îşi ridică uşor privirea, observând că nu mai erau singuri. Acolo, pe coridor, stătea Edhadeya, la nici cinci paşi de ei, cu o mină nesigură și timidă. În momentul în care ea văzu că el o remarcase, se uită în jos la bătrâna săpătoare a cărei mână o ţinea. Se apropie de el, încet, conducând-o pe bătrâna care înainta şovăielnic.

— Akma, spuse Edhadeya. Ea este Voozhum. Pe vremuri a fost… sclava mea. Totodată-i cea mai bună profesoară dintr-o şcoală plină de mari profesori.

Bătrâna îl privi cu ochii ei apoşi; lipsa de focalizare a privirii îi spuse că femeia era aproape oarbă. Veştejită şi încovoiată, ea era totuşi o săpătoare, încă avea şoldurile masive şi botul alungit. Fără să vrea, el întrevăzu pentru o

fracţiune de secundă un săpător uriaş, înclinat asupra lui cu un harapnic în mână, biciuindu-i pentru că avusese cutezanţa de a se odihni pentru câteva clipe în soarele fierbinte. Simţi arsura biciului pe spate; apoi, şi mai rău, văzu acelaşi bici lovind spatele mamei sale, iar el era neputincios. Înlăuntrul lui se ivi pentru scurt timp furia.

Apoi dispăru. Căci îşi dădu imediat seama că bătrâna din faţa lui nu era gardianul care-l bătuse pe el cu o atât de vădită plăcere, bucurându-se de cruzimea şi autoritatea sa. Cum de putuse el să-i urască pe toţi săpătorii pentru acţiunile a doar câtorva? Acum realiză că nu era cu nimic mai bun decât ei: atunci când calea vieţii lui îi conferise puţină putere şi influenţă, ce anume făcuse cu ea, care să difere în mod clar de ceea ce săvârşiseră torţionarii lui, cu excepţia faptului că fărădelegile lui erau la o scară mai mare şi că el se pricepuse mai bine în a se minţi pe sine în legătură cu acţiunile lui? Am fost de-o mie de ori mai ceva decât un săpător; am văzut suferinţa lor, ştiind că eu am provocat-o. Îi iert pe paznicii săpători care ne-au maltratat. Pun preţ chiar şi pe vieţile lor mizerabile; răul pe care ni l-au făcut ne-a costat pe noi doar suferinţă, în timp ce pe ei i-a costat iubirea Păstrătorului – un preţ cu mult mai teribil, chiar dacă ei nu-nţeleg motivul pentru vidul şi agonia din inimile lor.

Akma îngenunche în faţa bătrânei, în aşa fel încât capul ei aplecat şi al său să fie la acelaşi

nivel. Ea se înclină spre el, aproape atingându-l cu nasul; oare îl adulmeca? Nu, încerca doar să-i distingă chipul.

— El e cel pe care l-am văzut în vis, rosti ea. Păstrătorul consideră c-o s-aduci multe necazuri.

— Voozhum, zise el, ți-am făcut rău ție și poporului tău. Am spus niște minciuni îngrozitoare despre voi. Am iscat ură și frică, iar poporul tău a fost înfometat și-a suferit din pricina mea.

— Oh, n-ai fost tu, rosti Voozhum. Băiatul ăla a murit. Mi se pare c-ai petrecut toți anii ăștia încercând să găsești o cale de a-l ucide pe băiatul ăla și-n cele din urmă ai reușit, iar acum ești un om nou. Ești înalt pentru un nou-născut și mai vorbăreț decât majoritatea. Dar noul Akma nu mă urăște.

Dintr-un impuls, el rosti gândul care tocmai îi venise.

— Cred că n-am văzut niciodată o femeie atât de frumoasă.

— Ei, cred că te uiți peste umărul meu, la Edhadeya, replică Voozhum.

— Edhadeya și cu mine avem mulți ani în față în care să vedem cum devine ea la fel de frumoasă ca tine, rosti Akma. Cred c-o să se facă, nu-i așa, Voozhum?

— Cu siguranță. Cocoașa pe care-o am în spate e deosebit de atractivă.

Voozhum chicoti pe înfundate de propria ei

glumă.

— O să mă-nveţi cum să-mi repar viaţa trecută? întrebă Akma.

— Nu, spuse ea. Nu-n întregime. Doar părţile rele.

— Da, aşa este, părţile rele.

— Nu vreau să repar partea-n care-ai fost curajos. Sau ai fost un erudit iscusit. Sau băiatul care-a avut suficient sentiment spre-a se-ndrăgosti de Edhadeya.

Voozhum luă mâna lui Akma şi, cu grijă, stângaci, puse degetele Edhadeyei peste ale lui.

— Edhadeya, hai să ne ţinem de tâmpenii, pretinzând că nu ştim ceea ce vrei, bine? spuse Voozhum. L-ai iubit de-a lungul întregii perioade-n care a fost incredibil de prost, iar acum şi-a venit în fire şi-a devenit cu adevărat el însuşi, aşa cum l-ai văzut şi ţi-a plăcut tot timpul. Aşa-ncât spune-i că ştii că voi doi puteţi găsi o rezolvare la toate. Spune-i.

Akma simţi degetele Edhadeyei strângându-le pe-ale sale.

— Ştiu că noi doi putem să rezolvăm totul. Dacă vrei tu.

El o strânse de mână.

— Am fost singur, rosti el, incapabil să explice mai mult decât atât din experienţa solitudinii lui. Am terminat cu asta.

O să fie timp mai târziu ca să vorbească despre familia pe care-o vor întemeia împreună, despre

viaţa pe care o vor împărţi. Ştia că ea o să fie cu el; ştia că el o să fie cu ea. Pentru moment, era suficient.

— Dă-mi din nou mâna, rosti Voozhum. Şi ţine-l cu mâna cealaltă pe şoarecele ăla de bibliotecă nenorocit. Există un vechi vis din partea Păstrătorului şi-am avut în dimineaţa asta un ecou al lui, aşa încât hai să urmăm scenariul pe care ni l-a dat şi să ne-arătăm mulţimii de-afară.

— Mulţimii?

— Nu putem să facem spectacol fără public, rosti Voozhum. Bigoţii trebuie să te vadă ţinând de mână un înger şi un săpător. Iar poporul meu trebuie să vadă că măcar bătrâna asta te-a iertat şi că te-acceptă ca pe un om nou. Toate astea trebuie comunicate şi-o să le facem doar ieşind pe poartă.

Shedemei le deschise uşa. Mulţimea curioasă se adunase în stradă, umplând intersecţia, aşteptându-l pe Akma, fiul marelui preot care fusese trăsnit de Păstrător şi revenise din nou la viaţă. Când se deschise uşa şi ieşiră, mai întâi Voozhum, Akma şi apoi Bego, din multe gâtlejuri se ridică un tumult. Observară că ei trei aveau mâinile ridicate. Priviră cum Akma îngenunchează, aşa încât capul lui să se afle la aceeaşi înălţime cu cel al bătrânei filosoafe şi al fragilului erudit. Le luă mâinile şi le sărută.

— Fratele şi sora mea m-au iertat, se adresă el mulţimii cu voce tare. Cer iertarea tuturor

bărbaţilor şi femeilor de bine. Tot ceea ce-am predicat e-o minciună. Păstrătorul trăieşte, iar Păstraţii or să ne-arate calea spre fericire. Dacă există aici cineva care-a aprobat cuvintele şi faptele mele din ultimii ani, atunci, vă rog insistent, învăţaţi din greşelile mele şi schimbaţi-vă atitudinea.

Shedemei observă cu uşurare că nu existau înflorituri retorice. Discursul lui era simplu, direct, sincer. Cu toate acestea, nu-şi făcea iluzii. Genul de persoane josnice al căror erou fusese îl vor considera acum un trădător. Puţini dintre ei vor fi câştigaţi de partea lui. Speranţa, ca de obicei, era în noua generaţie, pentru care povestea lui Akma era proaspătă şi impresionantă.

Cât despre Adunarea Căilor Străvechi, aceasta falimentase deja. Aronha o dizolvase deja, în mod oficial, înainte ca Akma să-şi revină din comă şi, cu toate că nişte înrăiţi duşmani ai săpătorilor organizaseră o nouă versiune a ei, nu aveau sprijin popular. Toţi cei care susţinuseră Căile Străvechi pentru că li se păruseră că reprezintă viitorul începuseră deja să-şi aducă aminte că-i preferaseră dintotdeauna pe Păstraţi. Cei care menţinuseră boicotul la adresa săpătorilor din cauza fricii, sau a modei, îşi căutau deja vechii clienţi şi zilieri în rândurile poporului cerului, angajându-i pe cei care erau dispuşi să ierte şi să se întoarcă la muncă, cumpărând stocurile nevândute. Nu era nimeni atât de naiv încât să-şi

imagineze că acest lucru reprezenta o amplă schimbare de atitudine în rândul populaţiei în ansamblu – Păstraţii care se angajaseră cu adevărat în slujirea Păstrătorului nu erau mai numeroşi decât în perioada de dinaintea apariţiei lui Shedemei, pe drum, în faţa lui Akma şi a Motiakilor. Dar, atâta vreme cât ipocriţii binevoitori erau dispuşi să accepte iniţiativele şi să vorbească afectat despre ele, exista nădejdea că progeniturile lor vor primi planul Păstrătorului în inimile lor. Iar, în acest răstimp, chiar şi vorbăria deşartă cum că toate cele trei popoare de pe Pământ sunt copii ai Păstrătorului va fi suficientă spre a oferi pace şi libertate în cadrul hotarelor Darakembei. E-un punct de pornire, îşi zise Shedemei. Un început, şi putem clădi de-acum încolo.

În afara şcolii, se iscă un nou tumult, iar Shedemei şi Edhadeya ieşiră pe uşă să vadă ce-anume se întâmplă. Mulţimea se dădu la o parte şi-şi făcură apariţia cei patru fii ai lui Motiak. Vizitaseră cu toţii des şcoala, în ultimele zile, şi fiecare se împăcase cu Edhadeya – Shedemei îşi dădea seama cât de uşuraţi erau că se aflau din nou în graţiile surorii lor, ca să nu mai vorbim de tatăl lor. Urcară tuspatru treptele şi îi îmbrăţişară întâi pe Voozhum, apoi pe Bego, pe Akma, pe Edhadeya. Ca spectacol al reconcilierii, se desfăşura foarte bine.

(Ai terminat cu ei? Te întorci?)

Ți-e dor de mine?

(Am terminat de programat sonda și am expediat-o cu câteva minute în urmă. Ți-aș fi spus, dar păreai ocupată.)

Felicitări. Ai îndeplinit tot ceea ce ai fost trimis aici să realizezi.

(Acum am devenit supranumerar, precum animalele îmbătrânite care au trecut de vârsta reproducerii. Irelevante pentru cursul viitor al istoriei.)

Mă-ndoiesc de lucrul ăsta, rosti Shedemei tăcută. *Cred c-o să găsim modalități ca să-ți dăm o ocupație. Nu ești programat să fii curios*?

(Trebuie să recunosc ceva, Shedemei, de care nu am pomenit pentru că am socotit că reprezintă o anomalie a mea. Am fost dezamăgit de descoperirile tale referitoare la Păstrătorul Pământului. Am încercat chiar să dovedesc că sunt greșite. Să dovedesc că fluctuațiile în câmpul magnetic nu pot avea efectele pe care pare a le avea Păstrătorul. Că nu poate exista un element volițional în curgerea haotică a magmei din mantia Pământului.)

Ce manieră interesantă și inutilă de a-ți petrece timpul. Ce contează dacă Păstrătorul folosește câmpurile magnetice sau a fost pur și simplu modul în care m-am apropiat cel mai mult de înțelegerea acțiunilor ei?

(Știu acest lucru. Când, în cele din urmă, am realizat futilitatea a ceea ce făceam, am început să

mă studiez pe mine însumi spre a vedea ce anume din programarea mea mă făcea să funcţionez în buclă în efortul fără noimă de a nega viziunea pe care ai avut-o în privinţa Păstrătorului.)

Ce-ai descoperit?

(Nimic. Sau, mai degrabă, nimic ce aş putea tipări în calitate de cod demonstrabil care să explice efectul. Pot explica doar în limbaj lipsit de precizie, metaforic, antropomorfic.)

Genul meu favorit. Continuă.

(Probabil că am sperat, în toţi aceşti ani, că vom descoperi că Păstrătorul Pământului e asemenea mie, inorganic, programat; iar dacă aşa ar fi stat cazul, aş fi putut trage nădejde că prin sporirea capacităţilor mele mecanice aş putea dobândi și eu sfera de influenţă pe care o are Păstrătorul. În schimb, eu rămân complet altceva. Un instrument creat pentru a-l imita pe Păstrător, dar incapabil să devină lucrul pe care îl imit.)

Până-n momentul ăsta, cel puţin, rosti Shedemei tăcut.

(Nu, aceasta este o diferenţă permanentă. Eu nu sunt dotat cu sensibilitate. Fac doar o treabă atât de splendidă falsificând capacitatea de a fi sensibil, încât, pentru scurt timp, m-am înşelat şi pe mine însumi.)

Nu chiar. Atâta vreme cât port mantia de comandant, faci parte din mine, indiferent de cine-ai fi, iar eu fac parte din tine. Chiar dac-o să fac aşa cum sunt tentată, să-mi iau un soţ aici și să

storc încă un copil din trupul ăsta bătrân, o să fim legaţi unul de celălalt pentru încă multă vreme. Viaţa mea are destulă semnificaţie pentru a împărţi ceva din ea cu tine, chiar dacă tu eşti *supranumerar acum.*

(Un gest foarte generos, judecând după algoritmii mei de evaluare morală. Mulţumesc.)

Mon, râzând, vorbea mulţimii. Cineva puse o întrebare.

— Bineînțeles că cele trei specii sunt diferite, rosti Mon. Acest lucru nu-i o greşeală. Păstrătorul s-a uitat la fiinţele umane şi-a zis: „Cât de nepotrivit! Ele nu pot vedea în întuneric! Nu trăiesc decât la suprafaţa pământului! Nu-s în stare să zboare! Avem nevoie de altceva spre a face lumea perfectă.

Aşa încât am fost trimişi afară din cameră, ca nişte copii răi, în timp ce Păstrătorul a mai adus două specii până-n faza în care pot convieţui alături de fiinţele umane ca fraţi şi surori. Iar Păstrătorul a avut dreptate. Noi, fiinţele umane, *nu eram* compleţi. Ei bine, mi-am petrecut toată copilăria dorindu-mi să fiu înger. Şi-aş putea să-mi petrec întreaga viaţă încercând, dar neajungând niciodată, să mă apropii de înțelepciunea şi bunătatea acestei bătrâne. Aşa că, da, prietene, diferenţele dintre cele trei popoare de pe Pământ sunt reale și importante – dar ele-s motivul pentru care trebuie să trăim împreună, și nicidecum cauza spre-a trăi separaţi.

Din rândurile mulţimii se auziră ovaţii, lungi şi sonore. Shedemei se întoarse către Edhadeya şi începură amândouă să râdă.

— Ascultă-l, rosti Edhadeya. Acum, când spune lucruri în care crede cu-adevărat, Mon s-ar putea să devină cel mai bun profesor dintre noi.

Shedemei simţi că cineva o trage uşor de haină. Se întoarse şi văzu că una dintre cele mai mici fete ale cerului se uita în sus la ea. Se aplecă spre fetiţă ca s-o audă.

— Shedemei, ştiu că nu eşti în apele tale azi, dar trebuie să-ţi spun: mNo a vomitat şi nu pot să vorbesc decât cu tine.

Oftând, Shedemei părăsi marele spectacol public şi se întoarse la îndatoririle lumeşti ale şcolii. Această stare de greaţă de o zi bântuise prin şcoală, iar Shedemei nu aştepta cu nerăbdare momentul în care o să se molipsească, inevitabil, şi ea. Până atunci, voma trebuia curăţată, iar micuţa bolnavă spălată şi pusă în pat până când părinţii ei vor veni după ea. O ocupaţie casnică, monotonă, iar Shedemei se pricepea de minune.

Note Geografice

Ceea ce era America Centrală şi Caraibele a fost transformat de un singur eveniment geologic care a avut loc sub crusta Pământului – formarea unui curent rapid în interiorul mantiei, care a azvârlit către nord, într-un ritm incredibil, placa Cocos. În

spatele ei, mai mult de o sută de vulcani au alcătuit un arhipelag nelocuibil care se întindea pe sute de kilometri la est și vest de Galapagos – câteva zeci dintre ei mai sunt încă activi. În capătul din față, placa Cocos a atacat placa Caraibiană mult mai rapid decât putea aceasta să intre dedesubt. Rezultatul a fost o înălţare și o încreţire dramatică; la 10 milioane de ani după plecarea rasei umane, existau mai multe lanţuri muntoase înalte de peste zece kilometri, anumite vârfuri depășind unsprezece kilometri. Între eroziune și încetinirea plăcii Cocos la doar de trei ori viteza oricărei altei plăci de pe Pământ, cele mai înalte vârfuri sunt acum la doar 9500 de metri deasupra nivelului mării.

Pe lângă masivul de munţi înalţi, crusta Pământului din spatele munţilor era și ea forţată în sus, făcând ca Jamaica, Haiti și Cuba să fie legate de masa fărâmiţată și deformată a uscatului Americii Centrale. Milioanele de ani de inundaţii din marile râuri de munte au creat o vastă câmpie cu sol fertil din Yucatan până în Jamaica.

Mai sus, spre nord, faţă de placa Cocos, ridicarea generală (și același curent în manta) a accelerat procesul care începuse cu mult timp în urmă – crearea unui rift în America de Nord, aproximativ în zona fluviului Mississippi. Placa estică [Appalachiană] a început să se rotească în sens trigonometric și să se deplaseze către nord-est; placa vestică [Texas] și-a continuat

deplasarea către nord-vest. (Partea de nord a Americii de Sud [placa Orinoco] era trasă în mod gradat, deplasându-se cumva spre nord, creându-se un rift în Ecuador.)

Mişcarea bruscă și rapidă a plăcii Cocos, cutremurele de pământ şi vulcanismul care au însoţit-o, nu schimburile nucleare limitate care au avut loc cam în aceeaşi perioadă, au fost cele care au făcut Pământul de nelocuit și au silit umanitatea să abandoneze planeta ei natală. Dar toţi emigranţii umani au purtat cu ei povestea cum că acţiunile umane au fost cele care au provocat distrugerea lumii.

Munții

Gornaya este marele masiv central ridicat prin înălţarea plăcii Cocos, cu vârfuri acoperite de zăpadă tot timpul, mai înalte decât poate escalada un alpinist care respiră oxigen. Pentru că majoritatea vârfurilor sunt invizibile tot timpul din cauza norilor, ele nu sunt folosite ca puncte de reper și n-au niciodată nume. În schimb, râurile şi lacurile sunt folosite ca puncte de reper, văile lor adânci alcătuind atât drumuri principale, cât şi habitate. Marginea Gornayei era stabilită, înainte de reîntoarcerea fiinţelor umane, de formele cele mai joase de relief, unde putea supravieţui simbioza săpători/îngeri.

Mările

Din cauza faptului că terenul catenelor Gornayei făcea ca majoritatea lor să fie dispuse pe direcţia sud-est/nord-vest, și râurile curgeau în această direcţie. Acest lucru, şi nu direcţia răsăritului Soarelui, a Stelei Nordului sau a nordului magnetic, determina direcţiile cardinale ale săpătorilor şi îngerilor (ei nu aveau busole şi, chiar şi în zilele senine rareori puteau zări Steaua Nordului, iar răsăritul şi apusul se puteau vedea doar la marginile Gornayei). Astfel, „nord" din numele diverselor locuri înseamnă nord-vestul Gornayei, „vest" înseamnă sud-vest, „sud" înseamnă sud-est, iar „est" – nord-est.

Marea de Nord – rămăşiţele Golfului Mexic, o mare îngustă prinsă intre coastele Texasului şi Veracruzului pe de o parte şi coasta Yucatan pe de alta.

Marea de Est [Golful Floridei] – o nouă mare deschisă în strâmtorile dintre Cuba şi Florida de noua rotaţie şi mişcarea spre nord-est a plăcii Appalachiene.

Marea de Sud – rămăşiţele Mării Caraibelor.

Marea de Vest – Oceanul Pacific.

Pustietăţile

Pe partea Atlanticului, Gornaya face loc unui amplu evantai de zone depresionare, mare parte

din ele ridicate de pe fundul oceanului, acoperite cu sol fertil erodat din Gornaya și dus de marile râuri care depozitează sol nou în anotimpul ploios, an de an. Junglele de acolo au o faună bogată, dar având în vedere că arii vaste sunt în majoritatea anului sub apele noroioase, cea mai mare parte a faunei este arboricolă. Săpătorii și îngerii care trăiau lângă marginile Gornayei trimiteau des expediții de vânătoare în pustietăți, dar nu mergeau niciodată mai departe de distanța pe care o puteau parcurge cărând vânatul înainte să i se deprecieze carnea. Îngerii și săpătorii disting trei mari regiuni de junglă; numele lor sunt traduse în limbajul Nafarilor și al Elemakilor, iar în cele din urmă acele nume au înlocuit numele din limbile săpătorilor și ale îngerilor.

Severless – marea pustietate din nord, incluzând teritoriul care era pe vremuri Chiapas și Yucatan. Este străbătută de marile fluvii Tsidorek și Jatvarek; Milirek marchează limita sa vestică, iar Golful Uscat pe cea estică.

Vostoiless – marea pustietate din răsărit, care include teritoriul ce era pe vremuri Cuba, care alcătuiește cea mai mare parte a țărmului nordic și o peninsulă muntoasă poziționată către est. Râurile Vostoireg și Svereg curg prin câmpia mlăștinoasă. Mebbereg, cel de-al treilea râu al estului, este considerat, în general, ca fiind limita sudică a Vostoilessului.

Yugless – marea pustietate din sud, care include

un istm adânc şi lat între Pacific şi Caraibe şi înaintează către est spre a include o peninsulă muntoasă formată din ceea ce pe vremuri erau Jamaica şi Haiti [sau Hispaniola]. Râul Zidomeg curge din tărâmul lui Nafai către interiorul Yuglessului, iar graniţa nordică este tărâmul lui Nafai şi tărâmul lui Pristan, unde au aterizat fiinţele umane pentru prima dată.

Opustoshen – spre deosebire de junglele bine udate ale celor trei pustietăţi, cel de-al patrulea teritoriu nelocuit era numit „dezolare” de săpători şi îngeri pentru că, fiind ferită de umiditatea Gornayei, zona aflată la vest de Milirek este înfiorător de uscată, ajungându-se ca regiuni vaste să nu fie altceva decât nisip bătut de vânt. Apoi terenul se înalţă către vechiul platou mexican, dar săpătorii şi îngerii îl considerau ca fiind de nelocuit.

Lacuri

O anomalie a Gornayei este reprezentată de o regiune alcătuită din depuneri sedimentare dispuse pe direcţia nord-sud, unde râurile, care curgeau „spre nord” sau „spre sud”, formau lacuri. În timp ce râurile săpau canale adânci în munţi, lacurile se retrăgeau din ce în ce mai mult, formând terase fertile pe pereţii canioanelor, aşa încât malurile lacurilor au pământ fertil pe porţiuni late de la câţiva metri la cinci kilometri.

Cele şapte lacuri sunt numite, de la „est” la „vest” (aşa cum le socoteau îngerii şi săpătorii; noi am spune de la nord la sud):

Severod – alimentat şi drenat de Svereg.

Uprod – de unde izvorăşte Ureg.

Prod – de unde izvorăşte Padurek.

Mebbekod – alimentat şi drenat de Mebbereg.

Sidonod – de unde izvorăşte Tsidorek, care curge prin Darakemba şi, mai jos, prin întinderile estice din Bodika.

Issipod – de unde izvorăşte un braţ al râului Issibek.

Poropod – alimentat şi drenat de Proporeg.

Râuri

În Gornaya există mii de râuri, care curg în orice canion sau vale. Cu toate că întreaga Gornaya este zona tropicală, vânturile schimbătoare şi lanţurile muntoase extrem de înalte despicate de văi lungi şi adânci fac în aşa fel încât cumpăna apelor din vecinătate să aibă cantităţi de precipitaţii complet diferite în fiecare anotimp al anului. Râurile sunt căi de comunicare, puncte de reper, iar acolo unde Gornaya se deschide în văi largi, ele sunt sursa vieţii în toate anotimpurile. Şapte râuri mari din Gornaya, după ce străbat pustietatea, se varsă în Atlantic. Patru râuri mari curg în Pacific. În plus, unele dintre râuri au afluenţi majori. În religia îngerilor, râurile au diverse grade de sfinţenie; ele

sunt prezentate aici în conformitate cu ordinea lor în ierarhia sacralităţii (cu toate că numele sunt acum un amestec de nume şi forme date de fiinţele umane, îngeri şi săpători.

Cele şapte lacuri-râuri

Tsidorek – cel mai sfânt râu, curge spre nord din lacul Sidonod. Pentru că lacul ajunge lângă vârful văii râului, nu există vreun râu important care să se verse în el. Prin urmare, Sidonod este „izvorul pur“ al râului Tsidorek şi are, de asemenea, un afluent, Padurek, care izvorăşte de la o sursă pură [Prod], făcând ca apa să fie de două ori pură. Darakemba, capitala regatului lui Motiak, este situată lângă locul în care canionul se lărgeşte într-o vale amplă, unde este posibilă agricultura intensivă.

Issibek – curge la nord de lacul Issipod, un izvor pur. Are un afluent major care curge spre sud, doar că cele două râuri nu se unesc, ci se ciocnesc. Pe vremuri au format acolo un lac, care a umplut lungul canion pe o porţiune de cincizeci de kilometri, înainte de a se scurge peste cea mai de jos trecătoare în lanţul muntos de pe partea oceanului. Dar în cele din urmă lacul a descoperit o ieşire printr-un sistem de peşteri şi a secat complet. Acum cele două râuri par a ce ciocni unul de celălalt şi, pentru că ele se revarsă în anotimpuri opuse, întotdeauna există destulă apă

pentru ca ieşirea să fie imersă. Rezultatul este că râul pare a curge din lac la deal, până când ajunge la un punct plin de vârtejuri, unde valea începe să urce, iar râul continuă, curgând în direcţie opusă. Orificiul de evacuare se prelungeşte pe sub pământ pe mai mulţi kilometri până când erupe dintr-o peşteră aflată de partea cealaltă a masivului şi se varsă în Pacific. Pe vremuri orificiul avea alt nume, dar înainte de venirea fiinţelor umane un săpător a dovedit că era orificiul Issibekului. Totuşi, râul care curge la nord de lacul Issipod şi afluentul său care curge la sud spre a se uni cu el sunt încă socotite ca fiind acelaşi râu, dar cu două izvoare, unul pur, celălalt nu. Pe cursul acestui râu ciudat a urcat, din greşeală, expediţia lui Ilihiak în căutarea Darakembei (peste mai multe lanţuri muntoase gigantice) şi în cele din urmă în deşertul Opustoshen, unde pe malurile râului sezonier (complet uscat la momentul respectiv) au găsit trupuri şi arme care sugerau că acolo se dăduse o bătălie devastatoare. Cadavrele erau atât de perfect conservate în deşert, încât ar fi putut avea o vechime de cinci sau cinci sute de ani. În apropiere, vor descoperi nişte cronici scrise într-o limbă necunoscută.

Mebbereg – curge dinspre sud din lacul Mebbekod. Nu este el însuşi un izvor pur (râul se varsă în lac dinspre nord, apoi din el înspre sud), dar are ca afluent un izvor pur (Ureg, din Uprod).

Prima aşezare a lui Akmaro, Chelem, unde era ţinut în captivitate poporul său, se afla pe cursul acestui râu.

Svereg – curge momentan înspre sud din Severod, „cel mai estic” (cel mai nordic) dintre lacuri, apoi face un cot către est şi se prăbuşeşte rapid din Gornaya în vasta junglă din Vostoiless. Nu este izvor pur.

Proporeg – curge la sud de Poropod, cel mai „vestic” (sudic) dintre lacuri şi se varsă rapid în Marea de Vest (Oceanul Pacific).

Padurek – un afluent, dar sursă de apă pură, el curge la nord de lacul Prod până când se varsă în Tsidorek la mulţi kilometri mai jos (la nord) de Darakemba. Cea de-a doua aşezare a lui Akmaro, denumită Akma, se afla pe malurile Prodului, iar de-a lungul Padurekului a mers Akmaro spre nord, până când a traversat trecătoarea care conduce către tărâmul Darakembei.

Ureg – un afluent, dar sursă de apă pură, curge la sud de lacul Uprod, apoi i se alătură Mebberegului.

Cele cinci râuri înguste

Zidomeg – curge la sud din apropiere de Poropod până la 60 de kilometri de Marea de Vest [Pacific], apoi o coteşte spre est prin Yugless, către Marea de Sud [Caraibe]. Regatul lui Nuak din Zinom se afla la capătul Zidomegului, iar poporul său a fost

cucerit de armata supraregelui din Nafazidom, în aval faţă de el.

Jatvarek – curge înspre nord (vest) din Gornaya, apoi face un cot către est (nord) spre a curge prin ceea ce era odinioară Peninsula Yucatan, iar acum este Severless. Oraşul Jatva este situat chiar la marginea Gornayei, dominând vasta junglă inundată. Atunci când Motiak şi-a extins graniţele spre a lua sub protecţia lui întreaga vale locuită a Jatvarekului, a dat regatului mărit numele de Jatva, lăsând ca denumirea de Darakemba să se refere la regatul tatălui său de pe malurile Tsidorekului. De fapt, însă, toată lumea denumeşte întregul imperiu „Darakemba”.

Milirek – curge înspre nord din Gornaya direct în cea mai îngustă parte a Mării de Nord (Golful Mexicului), ca şi cum Marea de Nord ar fi o continuare a Milirekului. Naţiunea din Bodika a cucerit deja o parte locuibilă a Milirekului, înainte ca Motiak să-i supună şi să-i înglobeze în imperiul său.

Utrek – în întregime în Gornaya până când se revarsă în Marea de Vest (Oceanul Pacific), fiind râul cu cel de-al doilea izvor cel mai jos.

Zodzerek – în întregime în Gornaya până când se revarsă în Marea de Vest (Pacific), acesta este râul cu cel mai jos izvor.

Naţiuni

Pristan – primul loc de aterizare, denumit acum „cel mai vechi regat” dar, altminteri, fără putere şi, prin urmare, fără prestigiu.

Nafai – în sensul cel mai restrâns, amplul tărâm nivelat de lângă fundul lacului Poropod, unde Nafarii au creat aşezări prima dată, după ce au fugit de Elemaki, de la Pristan. În sensul mai larg, întregul teritoriu asupra căruia aveau influenţă Nafarii înainte de a-l abandona spre a forma o uniune cu poporul asediat al Darakembei pe vremea bunicului lui Motiak, Motiab. Din punct de vedere politic, n-a fost unificat niciodată în întregime; acum, sub stăpânirea Elemakilor, este împărţit în trei mari regate, care, la rândul lor, sunt împărţite în regate mai mici. Cele trei regate mari sunt:

Nafariod – „Nafai al lacurilor”, regatul condus de regele care-şi spune simplu „Elemak”, ceea ce înseamnă *rege.* Include teritoriul din jurul Sidonodului, Issipodului şi Poropodului.

Nafazidom – „Nafai al Zidonegului”, regatul condus în cele din urmă de Pabulog, fost mare preot al lui Nuak. Regele Nafazidomului a fost primul care le-a dat voie Zenifabilor să-şi întemeieze colonia umană la capătul Zidonegului.

Nafamebbek – „Nafai al Mebberegului”, cel mai firav dintre cele trei regate, cu toate că este cel mai amplu din punct de vedere teritorial. Prima colonie a lui Akmaro, Chelem, se afla pe teritoriul Nafamebbekului, dar supraregele nici măcar nu

era la curent cu colonia până când Pabulog, acţionând în numele regelui Nafazidom, a adus Chelemul în sclavie.

Zidom – micul regat stăpânit de Nuak şi, după moartea lui, de cel de-al doilea fiu al său, Ilihi. Întemeiat de Zenifab.

Chelem – pe malul Mebberegului, prima colonie întemeiată de Akmaro, adusă de Pabulog în sclavie.

Darakemba – pe malul Tsidorekului, la origine doar un oraş şi teritoriul din jurul lui, unde Nafarii au migrat ca popor, după ce s-au săturat de necontenitele războaie din tărâmul lui Nafai. Ulterior, un regat mai amplu – cam la o sută de kilometri de-a lungul Tsidorekului – adus sub controlul Darakembei de tatăl lui Motiak, Jamimba. În sensul cel mai larg, în întregul imperiu cucerit de Motiak.

Bodika – marele regat în aval de Darakemba; presiunea din partea Bodikăi a făcut ca Darakemba să primească influxul de Nafari. Deşi în scurt timp Nafarii i-au dominat pe Darakembi complet, măcar nu au fost transformaţi în sclavi – au rămas cetăţeni cu drepturi depline şi egale, atât sub regi, cât şi sub consilieri. Jamimba reuşise să păstreze o pace instabilă cu Bodika, dar Motiak trebuise să le distrugă armata, să le îndepărteze întreaga clasă conducătoare şi să încorporeze Bodika în regatul său mai amplu din Jatva.

Jatva – iniţial, teritoriul care împrejmuia oraşul

Jatva, în locul în care râul Jatvarek iese din Gornaya. Ulterior, întreaga vale locuită a râului a fost adusă sub dominaţia lui Motiak ca protecţie împotriva Elemakilor care efectuau raiduri şi cuceriri pătrunzând prin trecătorile din Svereg. În acel moment, pentru că era o „unificare” paşnică a regatelor, Motiak a dat numele Jatva întregului imperiu, la fel după cum bunicul său Motiab a permis ca Darakemba să-şi păstreze numele iniţial, chiar dacă locuitorii săi iniţiali îşi pierduseră mult din puterea politică.

Khideo – o regiune populată numai de fiinţe umane, în aval de Jatva, întemeiată de-a lungul istoriei.

Există, desigur, multe alte regate şi naţiuni, precum şi mici sate şi aşezări care nu sunt sub stăpânirea niciunui rege. De asemenea, din ce în ce mai multe persoane – din poporul cerului, cel de mijloc şi al pământului – migrează în pustietăţi, datorită faptului că nu mai este necesar din punct de vedere biologic ca săpătorii şi îngerii să rămână în zonele înalte ale teritoriilor tradiţionale ale Gornayei.